PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 880
Vineri 6 ian. 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

INSTRUIRE CU AJUTORUL TELEVIZIUNII — iată o formă modernă de activitate didactică inițiată, așa cum ne informează profesorul GUSTAV SERVATIUS, în cadrul Liceului nr. 2 din Mediaș.

Colectivul profesorilor de geografie și istorie din școala medieșană a experimentat, încă din anul școlar trecut, posibilitatea de a utiliza emisiunile de televiziune ca mijloace auxiliare pentru lărgirea orizontului de cunoștințe al elevilor cu privire la o serie de teme prezentate la orele de curs. De exemplu, vizionarea în colectiv, de către elevii claselor a VIII-a, a ciclului de emisiuni „Monumente de piatră" a sporit mult caracterul afectiv al unor lecții de istoria patriei. O contribuție deosebită a adus vizionarea emisiunilor de televiziune la predarea geografiei în clasele a V-a și a VI-a, ai căror elevi și-au însușit mai ușor, cu ajutorul acestor emisiuni, o serie de cunoștințe despre caracteristicile geografice ale țărilor Europei, Asiei, Africii, Oceaniei, celor două Americi și Antarcticii, precum și unele noțiuni geografice — istm, golf, fiord, cascadă, vulcan etc. Îndeosebi emisiunea „Teleglob" și unele rubrici ale „Teleenciclopediei" au adus o contribuție însemnată, evidențiată chiar de notele din catalog, la mai buna însușire de către elevi a cunoștințelor de geografie.

Experiența inițiată de profesorii din Mediaș constituie un argument în plus pentru susținerea propunerii de a se realiza cicluri de emisiuni „Teleșcoală", puse în deplină concordanță cu planificarea materiei la diferite clase și discipline școlare, care să fie transmise la ore potrivite vizionării lor în colectiv de către elevi.

„LECȚIA SE VA DESFĂȘURA ÎN LABORATORUL AUDIO-VIZUAL" — este o formulare pe care o putem întîlni în ultimul timp foarte des în planurile de activitate ale cadrelor didactice de la Liceul din Marghita. Învățătoarea GIZELA PLUMBAS ne informează că acest laborator, dotat cu mijloace tehnice moderne, a devenit un auxiliar de preț pentru ridicarea eficienței și accesibilității lecțiilor. Comisiile metodice din liceu desfășoară aici o activitate bogată și utilă. De pildă, folosind laboratorul, comisia metodică a învățătorilor a pregătit, pentru lecția „Carpații Orientali", o serie de imagini în culori înfățișînd aspecte ale acestor munți, care au fost proiectate apoi la epidiascop. Au fost pregătite de asemenea imagini pentru lecția „Anotimpurile", ca și pentru lecția „O călătorie la București". Aici, imaginile au fost astfel aranjate încît să urmărească întocmai traseul călătoriei prezentate în manual. Proiectate la începutul lecției, pe fondul muzical al melodiei „În Bucureștiul iubit", ele au determinat o sporire a caracterului atractiv al lecției, deosebit de favorabil accesibilității. Pe lîngă aceste imagini, învățătorii din Marghita utilizează în mod curent la lecțiile prezentate în laboratorul audio-vizual diafilme cum sînt, de pildă, „Scoarța pămîntului", „Sarea" etc.

O EXPOZIȚIE PUȚIN OBIȘNUITĂ ÎNTR-UN CADRU ȘCOLAR îl întîmpină pe vizitatorul care pătrunde în aceste zile în incinta școlii nr. 81 din Capitală. Străvechea tehnică a picturii pe sticlă, folosită cu multe veacuri în urmă de meșterii noștri populari, numără printre cei mai noi inițiați ai săi pe membrii cercului de artă plastică al acestei școli. După ce au pătruns treptat, sub îndrumarea profesoarei de desen ELENA UȚĂ CHELARU, tainele picturii pe sticlă, cei 30 de elevi cu înclinație spre desen și pictură pe care îi numără cercul de plastică au realizat, îmbinînd străvechea tehnică cu un stil modern, o serie de peisaje de la oraș și de la sat, flori, naturi statice, precum și ilustrații la minunata baladă populară „Miorița" și la basmul „Greuceanu". Dar aceasta nu este singura realizare a cercului de artă plastică din Școala nr. 81. Sub îndrumarea profesoarei de desen, membrii cercului au efectuat observații atente asupra celor mai valoroase tablouri expuse la Muzeul Zambaccian, căutînd să pătrundă tehnica specifică de lucru a unor mari artiști — Grigorescu, Luchian, Andreescu, Tonitza, Palady, Ciucurencu, Țuculescu etc.

IMPERATIVUL EFICIENȚĂ

Orice acțiune umană are un scop. Atunci cînd scopul a fost atins, spunem că acțiunea a fost eficientă. Aceasta, în condițiile unei exigențe minime, pentru că noțiunea are, de fapt, un înțeles mai înalt. Realizarea ei este determinată de discernămîntul cu care, dintr-o multitudine de acțiuni, reușim s-o alegem pe cea mai rapidă, mai sigură, mai precisă, mai valoroasă și mai potrivită scopului urmărit.

Vorbim despre eficiență pentru că ea reprezintă unul dintre marile imperative ale societății noastre socialiste, angajată cu toate domeniile ei în competiția dezvoltării mondiale. Cînd este vorba de școală eficiența activității depășește granițele propriului ei domeniu și vizează, în timp, întreaga societate.

Ne aflăm la început de an și, de obicei, la începutul anului facem proiecte, ne propunem să ne organizăm viața și munca astfel încît s-o facem mai plină de randament, mai eficientă. Aceste momente coincid cu redeschiderea cursurilor după vacanța de iarnă, cu începutul celui de al doilea trimestru, deci și cu începutul unei noi etape în procesul de învățămînt. Este împrejurarea potrivită să verificăm încă o dată complexele aspecte ale eficienței activității didactice pentru a situa întreaga noastră muncă viitoare pe un plan superior, corespunzător marilor comandamente sociale.

Datoria noastră capitală constă în a asigura o calitate înaltă a pregătirii elevilor. Care este factorul care determină, în ultimă analiză, această calitate? La o astfel de întrebare, cei mai mulți răspund fără să ezite: profesorul. Firește, dezvoltarea elevilor este influențată de mulți factori. Modul cum lucrează cu ei profesorul joacă însă un rol determinant. Există multiple posibilități de a organiza lecțiile, multiple forme de a comunica elevilor bagajul de cunoștințe necesare culturii lor. Dar ceea ce este în primul rînd important pentru profesorul cu adevărat conștiincios nu este să plătească tribut unor forme, ci să aleagă calea care îl conduce cel mai grabnic și cel mai bine la țintă. Totul este ca elevii săi să înțeleagă și să învețe indiferent dacă s-a făcut sau nu „trecerea la lecția nouă", dacă „verificarea cunoștințelor" a fost plasată la începutul sau la sfîrșitul lecției sau a fost, pentru o dată, total omisă.

Dar numai felul în care profesorul se preocupă de propria sa muncă, de organizarea lecțiilor, de alegerea celor mai eficiente mijloace de predare, nu constituie încă garanția succesului. Configurația calitativă a unei clase este determinată, alături de valoarea profesorului, de factori sociali și psihologici, de condițiile generale pe care le oferă școala. Se știe, de pildă, că numeroși copii slab pregătiți provin din familii dezmembrate, după cum mulți elevi străluciți beneficiază de un sprijin competent din partea părinților. Se mai știe că o bună parte dintre elevii slabi se caracterizează prin carențe psihologice educabile (de memorie, atenție, imaginație etc.), după cum se știe că în clasa a VIII-a un profesor se poate trezi cu elevi care au lacune din clasa a V-a, sau într-a V-a cu elevi care nu știu bine să scrie și să citească. În fața unor astfel de situații, la obișnuitele analize ale muncii se întîmplă să se escamoteze adevăratele cauze. Se întîmplă, de exemplu, să auzim că profesorul cutare are șapte corigenți pentru că a lipsit de la o ședință a comisiei metodice. Acesta este un mod pueril, lipsit de inteligență și în nici un caz eficient de a cerceta și a rezolva lucrurile. Dacă jumătate dintre elevii clasei sînt bine pregătiți, iar profesorul s-a dovedit a fi conștiincios, înseamnă că în cazul celeilalte jumătăți există cauze mai subtile, mai profunde, a căror lichidare este adesea posibilă numai cu colaborarea întregului colectiv didactic. Profesorii înșiși omit nu o dată să cerceteze adevăratele cauze ale întîrzierii în dezvoltarea unor elevi, alegînd calea celei mai ușoare rezistențe. O învățătoare din Rîmnicul Vîlcea, sicîită de evoluția prea înceată a unei eleve din clasa I, a sfătuit-o pe mama acesteia s-o trimită la o școală specială. Speriată, mama a adus-o la un consult de specialiști în București, pentru ca să afle că fetița este perfect sănătoasă. Adevărul era însă că un program cu totul nerațional de viață nu-i permitea acestui copil să-și facă lecțiile. Etichetată absurd și greșit din clasa I, dacă n-ar fi fost intervenția medicilor ea ar fi confirmat în clasele următoare, printr-o evoluție din ce în ce mai greoaie, diagnosticul stabilit de superficialitatea învățătoarei.

Școala trebuie să delimiteze foarte precis cauzele rămînerii în urmă a fiecărui elev și să acționeze în consecință. Este vorba de copii, deci de oameni, și cu atît mai mult în acest domeniu „rebuturile" se plătesc scump. Școala dispune de mijloace puternice de influențare și de un apreciabil sprijin social. Ea poate să intervină chiar acolo unde mediul familial creează anume dificultăți și să-și aducă sprijinul competent.

Soluționarea foarte diferitelor cazuri care se ridică în fața profesorilor se află în funcție de cultura lor pedagogică. Pentru a spori această rezervă de energie menită să asigure eficiența activității didactice există de asemenea felurite forme. Dar, adesea, concepția asupra utilizării acestor forme conferă titlului lor înțelesul cel mai puțin fericit. Au loc numeroase schimburi de experiență, asistențe, inter-asistențe, ședințe ale comisiilor metodice, discuții și paradiscuții. Dar, destul de frecvent, totul se desfășoară în cerc închis. Profesorul A. spune profesorului B. ceea ce profesorul B. știe prea bine, iar profesorul B. spune profesorului A. ceea ce și acesta știe de asemenea perfect. După un astfel de „schimb de experiență" nici unul dintre ei nu se simte cu nimic mai deștept, iar încă o dată „activitatea" are drept rezultat doar timpul irosit și plictiseala. De ani de zile, în numeroase ședințe ale comisiilor metodice se prezintă referate despre metodele de înlăturare a greșelilor gramaticale ale elevilor. Se prezintă aceleași metode — cel mult cu cîteva adăugiri sau modificări secundare — dar și greșelile rămîn aceleași. Se confundă credem, în acest caz, o necesitate cu o obligație formală. „Activitățile metodice" devin un scop în sine. Dar ele au fost create cu scopul de a veni în sprijinul profesorului. În această ar trebui să constea eficiența lor. Pentru a fi eficient este obligatoriu ca și prin tematica și prin conținutul lor să aducă ceva nou, să-i învețe pe oameni ceva ce ei încă nu știu. Cei care audiază un referat să afle răspuns la unele probleme concrete pe care le-au întîlnit în munca lor iar cel ce prezintă referatul să fie într-adevăr în măsură să dea acest răspuns.

Ne aflăm în pragul celui de al II-lea trimestru. Problemele pe care le-am ridicat aici sînt generale, nu privesc cu deosebire acest trimestru. Dar marile sarcini care stau în fața întregii noastre societăți acum, la început de an nou, ne obligă să considerăm acest trimestru ca o etapă în care vom imprima muncii pedagogice o nouă ținută, pe dimensiunea avîntului social general.

O. BUZESCU

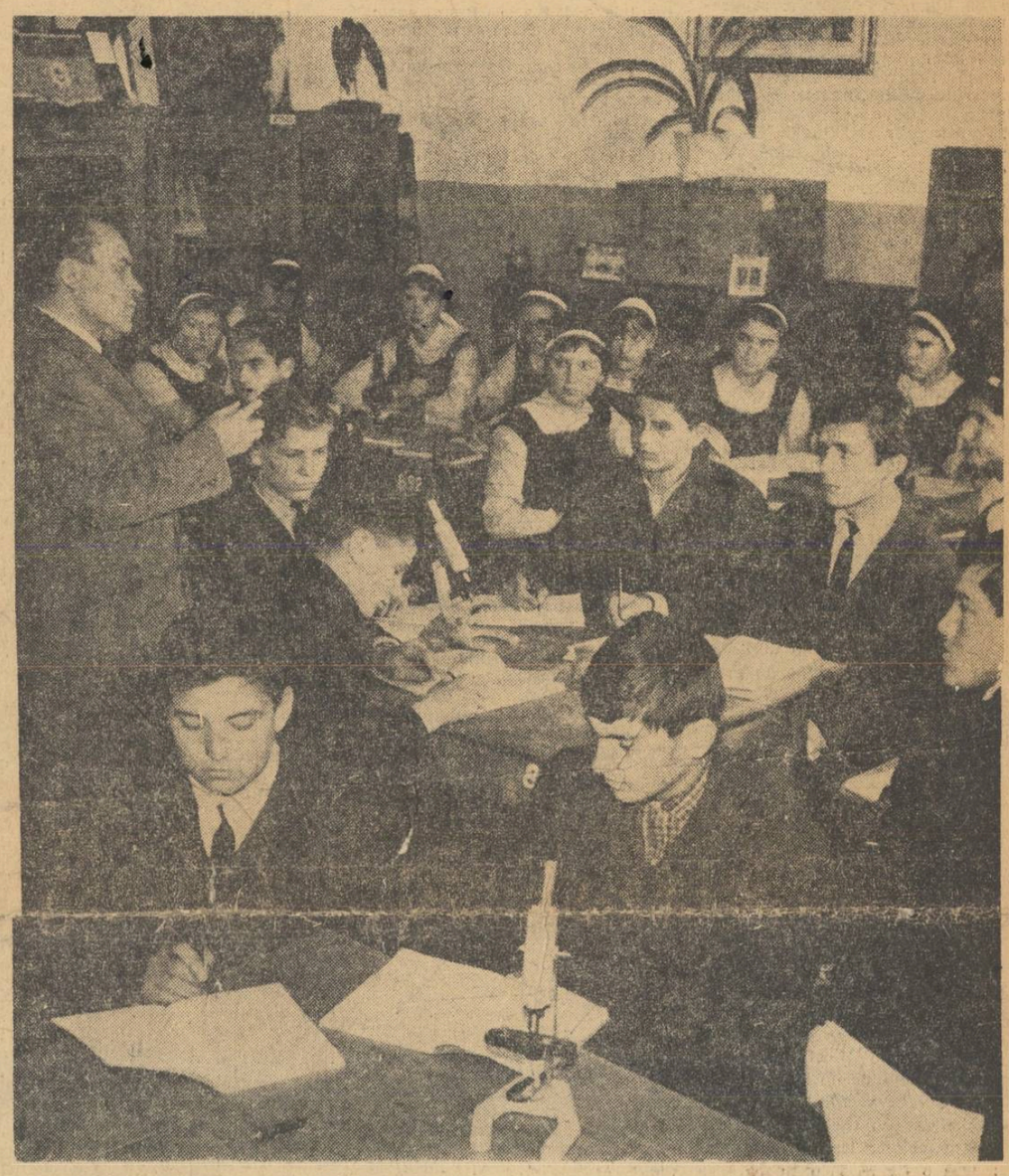

Oră în laboratorul de științe naturale la Liceul nr. 4 din Bacău.

(Foto: Prof. V. BOGDĂNEȚ)

O TRĂSĂTURĂ ESENȚIALĂ DE CONȚINUT A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI CONTEMPORAN

Capacitatea de sinteză

În accepțiunea contemporană a noțiunii, cultura generală este în primul rînd o cultură de sinteză. Acumularea continuă, în ritm accelerat, a noi și noi elemente în sfera culturii face ca enciclopedismul să fie depășit și, de altfel, imposibil de realizat din punct de vedere practic. În zilele noastre, formarea culturii presupune înzestrarea tineretului cu capacitatea de a investiga independent un număr infinit de fenomene pe baza cunoașterii temeinice a legilor care le guvernează. Este firesc deci ca, în activitatea de studiere a bazelor științei desfășurată în școală, dezvoltarea gîndirii de sinteză să ocupe un loc central. Valorificînd în sfera pedagogiei și didacticii concluziile bio-psihologiei, specialiștii din acest domeniu acordă din ce în ce mai mult posibilităților de sinteză ale elevilor rolul de principal criteriu al dezvoltării intelectuale, al capacității de a gîndi și investiga independent.

Trebuie subliniat, drept un element pozitiv, faptul că în învățămîntul nostru este tot mai evidentă tendința către sistematizarea în formă de sinteză a cunoștințelor. Am efectuat cu un număr de 200 de elevi următoarea experiență: dîndu-le o lucrare, le-am propus să aleagă între o temă de sinteză și o temă care presupune acumularea oarecum eclectică a unui material faptic. Doar 36 la sută din elevi au ales tema de memorare, 64 la sută îndreptîndu-se spre tema de sinteză. În linii mari, notele lucrărilor de sinteză s-au polarizat către extremități — un număr de lucrări au fost notate cu 10 și 9, dar destul de multe au trebuit notate la limita promovării, sau chiar sub această limită. În schimb, majoritatea notelor pentru lucrările „de memorare" s-au grupat în zona 6—7. Faptul este destul de ușor explicabil: alături de elevii cei mai buni, subiectele de sinteză au ispitit și pe unii școlari slabi la învățătură, din categoria celor care au posibilități dar fug de eforturi și cred că se pot „strecura" formulînd generalități.

Un sondaj întreprins la cinci licee din regiunea Bacău a arătat că la majoritatea candidaților care au obținut calificative foarte bune la examenul de bacalaureat comisiile au remarcat în mod deosebit capacitatea de sinteză, în timp ce la lucrările și răspunsurile slab notate ceea ce a izbit în special a fost eclectismul, pierderea în amănuntul nesemnificativ, în anecdotic. Mai mult chiar. S-a constatat că numai la circa 20—30 la sută dintre candidații cu calificative mediocre lipsa cunoștințelor este evidentă. Restul dispuneau de o serie de cunoștințe, dar acestea erau cu totul nesistematizate, lipsite de fir conducător.

Dezvoltarea gîndirii de sinteză depinde de o serie de factori de ordin interior și exterior. Un fapt de natură interioară îl constituie de pildă înclinațiile, pasiunea elevilor pentru un anumit domeniu științific. Există evident un raport pozitiv între aptitudinile unor elevi pentru studiul unor științe — matematică, fizică, biologie, literatură etc. — și capacitatea de a esențializa, de a sintetiza cunoștințele studiate, grupîndu-le după criterii logice. Dar aceasta vizează desigur un procent relativ redus de elevi, dotați în mod deosebit. Factorii care se referă la posibilitățile de dezvoltare a gîndirii de sinteză în masa elevilor sînt însă cei care țin de sistemul de predare a noțiunilor pentru care determinant este conținutul programelor școlare, precum și orientarea activităților profesorului.

Analiza structurii actualelor programe școlare, în special la disciplinele din domeniul științelor naturii, relevă un progres evident în ceea ce privește sistematizarea superioară a materialului în formă de sinteză și, cu toate că pot fi formulate încă destule rezerve, destule observații critice, în ansamblu programele asigură o bază pentru a da elevilor, în cadrul școlii generale și al liceului, o cultură de sinteză. Dar această bază nu dă prin ea însăși rezultate dacă nu este valorificată de profesor.

Examinarea cauzelor datorită cărora apar la unii absolvenți de liceu carențe pe planul gîndirii de sinteză relevă că majoritatea acestora provin din modul defectuos de muncă folosit de profesorii lor. Două tendințe didactice apar în mod vădit opuse dezvoltării capacităților de sinteză ale elevilor. Este vorba, în primul rînd, de transmiterea excesiv inductivă a cunoștințelor, care nu stimulează suficient pe elevi să-și formeze o gîndire de sinteză. În al doilea rînd este vorba de supraslicitarea memoriei ca operație psihică predominantă în procesul învățării. Or, pe oceanul de date teoretice, de numiri sau de formule, gîndirea de sinteză are puține șanse de plutire.

Nu puține sînt cazurile cînd cunoștințele se transmit fragmentar, izolat, fără să se sublinieze relațiile pe care le au nici între ele, nici cu alte cunoștințe. Am asistat nu de mult la o lecție de chimie în care sinteza compușilor organici

(Continuare în pag. a 4-a)

Dascălii care m-au învățat carte

Acad. prof. GH. VRĂNCEANU

Sînt multiple modalitățile prin care un dascăl poate contribui la îndrumarea pașilor în viață ai celor care i-au fost încredințați pentru a le dezvălui tainele științei de carte. Aș înscrie la loc de frunte, printre acestea, încrederea pe care o arată educatorul în posibilitățile elevilor săi de a se realiza pe o anumită linie. Afirm aceasta pentru că în întreaga mea carieră științifică încrederea pe care mi-a arătat-o, încă de la primii pași făcuți în școală, învățătorul meu Gheorghe Arnăutescu, din satul Valea Hogei, a constituit piatra de temelie.

Îmi amintesc și astăzi încăperea îngustă în care noi, școlarii din Valea Hogei, ne străduiam să deprindem buchiile alfabetului și socotelile. Învățătorul Gheorghe Arnăutescu ne împărțise în trei „diviziî". Prima diviziie îi cuprindea pe cei din clasa I, a doua pe cei din clasele a II-a și a III-a, iar ultima pe elevii mai mari, din clasele a IV-a și a V-a. De cum am intrat în școală socotitul m-a atras în mod deosebit. A observat și învățătorul, dintr-un început, că am o ușurință pentru aritmetică, dar a trebuit să vină o întîmplare deosebită pentru a-i statornici încrederea care a constituit un fapt hotărîtor pentru întreaga mea activitate de mai tîrziu. Învățătorul nostru era în același timp și casierul obștei sătului. Într-o zi, ca un fel de exercițiu, ne-a cerut să efectuăm niște operații din caietele de socoteli ale acesteia. Cînd i-am adus, după foarte scurtă vreme, rezultatele, întîi n-a voit să creadă că am reușit să efectuez toate socotelile. Apoi, verificîndu-le și găsindu-le perfect, m-a lăudat pentru repeziciunea cu care am lucrat și mi-a pus nota 10. De atunci am dobîndit încrederea deplină a învățătorului Arnăutescu, care a devenit treptat de neclintit, transmițîndu-mi-se atît mie cît și tatălui meu. Încă din clasa a IV-a învățătorul m-a numit monitor pentru întreaga școală, încredințîndu-mi mai ales sarcina de a-i ajuta pe ceilalți la aritmetică.

Un episod de care îmi amintesc cu multă claritate și acum s-a petrecut cu prilejul examenului de absolvire al clasei a V-a. Au participat la acest examen elevii din trei sate ale fostului județ Vaslui — Doagele, Lipova și Valea Hogei. Cei mai buni elevi din Lipova au rezolvat problema într-un fel deosebit față de mine, iar învățătorul lor susținea că așa e bine. În toiul controversei, învățătorul nostru a spus mai în glumă, mai în serios: „Domnilor, dacă a rezolvat Vrănceanu așa, înseamnă că așa este bine!" Și pînă la urmă concluziile i-au dat dreptate.

Ceva mai tîrziu, la noi acasă, învățătorul ținea sfat serios cu tata.

— Ascultă-mă pe mine, bade Vrănceanule, am 55 de ani și-s învățător vechi. Un asemenea elev încă n-am întîlnit în întreaga activitate. Ar fi mare păcat să nu-l trimiți în școli mai departe!

Și astfel am ajuns primul copil de țăran din satul Valea Hogei care a pătruns în liceul din Vaslui. Inițial, o parte dintre elevii buni aveau cunoștințe de matematică mai întinse

(Continuare în pag. a 4-a)

56065 P

Tribuna experienței

Studiul translației în liceu

După cum se știe, ca urmare a dezvoltării impetuoase a științei și tehnicii, se modernizează continuu și predarea disciplinelor științifice în școală. Problemele care se iau în discuție în legătură cu această modernizare vizează, îndeobște, aspectele cantitative — cît trebuie să se predea în domeniul disciplinei respective. Numai rareori, și sub o formă prea concentrată, care nu izbutește să lămurească prea multe lucruri, se arată **cum trebuie să se predea**, ce noi metode pedagogice sînt cerute de noul stadiu de dezvoltare a științei.

Să luăm, de exemplu, programa școlară de matematică pentru clasa a IX-a, unde predarea unui material bogat într-un număr restrîns de ore cere profesorului multă dibăcie. Să ne oprim numai asupra capitolului „Transformări punctuale". Cu privire la acest capitol, „nota introductivă" din programă dă următoarele lămuriri: „Pentru noțiunile introduse în programă cu privire la «transformări punctuale» profesorii vor folosi lucrarea «Transformări geometrice» de C. Ionescu-Bujor, predînd numai acele cîteva chestiuni prevăzute de programă". Acestea sînt singurele lămuriri date cu privire la bibliografie.

Transformările punctuale au fost introduse pentru ca, sub o formă sumară, atît cît se poate în cele 6 ore afectate acestui capitol, elevii să cunoască una din cele mai fecunde metode de a demonstra sau de a descoperi proprietăți geometrice noi. După părerea mea, putem ajunge la acest rezultat numai dacă ne vom rezerva timpul necesar pentru rezolvarea unor probleme cu ajutorul transformărilor. În acest sens, socotesc că este de un real folos capitolul VII din „Culegerea de probleme de geometrie" de G. Țițeica (ed. 1962 și următoarele).

Dar cum să le prezentăm elevilor capitolul „Transformări punctuale"? Există două posibilități de a aborda această problemă: pe baza cunoștințelor de geometrie elementară, sintetică, sau cu ajutorul numerelor complexe.

Pentru a ilustra cele afirmate să ne oprim numai asupra unor proprietăți importante legate de translație. Vom începe prin a da definiția: Translația de vector v este transformarea care face ca fiecărui punct M al unei figuri F să corespundă un singur punct N, astfel ca vectorul MN să fie echipolent cu vectorul v. Mulțimea punctelor transformate formează o figură F prim, care se numește transformata figurii F prin translația T de vector v. Aici se poate face următoarea observație: translația este definită dacă se dă un punct M și transformatul său N prin translație. Într-adevăr, fiind date punctele M și N, vectorul MN este bine determinat; or, conform definiției, acesta este chiar vectorul translației.

Ne vom ocupa numai de translații plane, adică de cele ce se aplică figurilor așezate în același plan sau într-un plan paralel cu vectorul v. Folosind calea geometriei elementare, vom stabili în continuare proprietățile translației. Vom arăta în primul rînd că **translația transformă o dreaptă în altă dreaptă paralelă cu cea dată.** Considerăm trei puncte A,

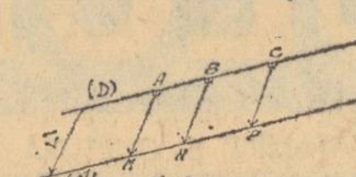

B și C aparținînd dreptei date (D). Ele se transformă în M, N, P astfel ca să avem vectorii egali AM = BN = CP = v. Deci segmentele AM, BN și CP sînt egale și paralele. Urmează că patrulaterele ABNM și BCPN sînt paralelograme. In continuare constatăm că segmentele MN și NP sînt paralele cu (D); deci M, N și P sînt puncte așezate pe aceeași dreaptă (D prim), paralelă cu (D). (D prim este transformata lui (D).

Se pune în evidență și faptul că **translația păstrează distanța dintre două puncte.** Din paralelogramele formate rezultă că laturile opuse sînt egale; deci: AB = MN și BC = NP.

De asemenea, se demonstrează că **translația păstrează unghiurile dreptelor.** Fie unghiul xoy. Prin translația T de vector v, o se transformă în O, semidreapta ox în OX și oy în OY, cu condițiile: OX să fie paralelă cu ox și OY paralelă cu oy. Unghiul xoy și transformatul său XOY sînt egale, avînd laturi paralele.

Arătăm apoi elevilor că **translația transformă un poligon într-un alt poligon, egal cu cel dat.** Această rezultă imediat, cele două poligoane avînd laturile și unghiurile egale conform proprietăților expuse anterior.

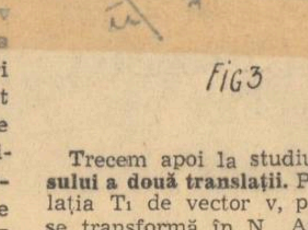

Trecem apoi la studiul **produsului a două translații.** Prin translația T_1 de vector v, punctul M se transformă în N. Apoi acest punct N se transformă în P printr-o a doua translație, T_2 — de vector u. Menționăm că succesiunea celor două transformări se numește produsul translațiilor și se notează T_2T_1: arătăm că acest produs se poate înlocui printr-o transformare echivalentă T, care transformă direct punctul M în P.

Aici se vor reaminti cele studiate de elevi cu privire la vectori, și anume se vor face observațiile că vectorul translației T este v+u și că produsul translațiilor este comutativ, pentru că u + v = v + u.

Dacă T este translația de vector v care transformă pe M în N, atunci T^{-1}, transformarea inversă, este cea care transformă pe N în M. Se vede ușor că vectorul translației T^{-1} este — v.

Translația identică este translația de vector nul, care transformă o figură în ea însăși, deci o lasă neschimbată. Se poate enunța că produsul dintre o translație și translația inversă este transformarea identică.

Putem folosi, cum am spus, și o altă cale, aceea a numerelor complexe. In acest caz vom face la început următoarele considerații generale: Fie z și Z două numere complexe și M și N imaginile lor geometrice. Aceste puncte pot fi definite prin vectorii lor de poziție v și u față de punctul o, originea axelor.

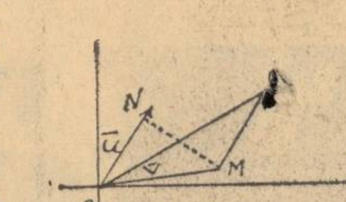

Din cele studiate la vectori rezultă vectorul OQ = v + u și NM = v — u. Deci lungimea segmentului MN, adică distanța dintre două puncte M și N, este modulul vectorului MN.

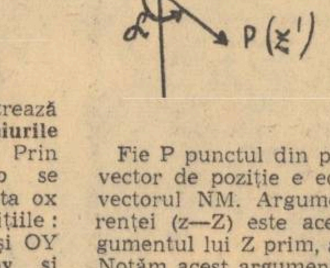

Fie P punctul din plan al cărui vector de poziție e echipolent cu vectorul NM. Argumentul diferenței (z—Z) este același cu argumentul lui Z prim, afixul lui P. Notăm acest argument cu alfa.

Să trecem acum la problema pe care o urmărim. Dacă z, Z și a sînt numere complexe, să arătăm că relația Z = z + a caracterizează o translație. Lungimea segmentului MN este constantă. Din cele spuse mai sus deducem: Z — z = a; sau fiind modulele, avem: modulul lui (Z — z) este egal cu modulul lui a, a fiind constant.

Exprimăm apoi argumentul lui (Z — z) = arg. a. Dar numărul complex a este constant; deci, și argumentul lui este constant. Rezultă că segmentele MN au aceeași direcție și același sens. Din relațiile anterioare deducem că vectorii sînt echipolenți, deci transformarea Z = z + a definește o translație. Fiecăruia îi corespunde cîte o translație.

Să revenim asupra proprietăților stabilite la primul punct pe cale geometrică.

1) Prin translație o dreaptă se transformă într-o dreaptă paralelă cu cea dată.

Arg. (Z — z) = arg. (Z prim — z prim). Urmează de aici că AB e paralel cu MN și cu NP. Deci (D) se transformă într-o dreaptă paralelă cu ea.

2) Prin translație, distanța dintre două puncte se păstrează. Prin translația Z = z + a transformăm punctele A în M și în N. Avem: Z = z + a și Z prim = z prim + a. Scădem cele două relații. Obținem Z — Z prim = z — z prim, de unde deducem că segmentele MN și AB sînt egale.

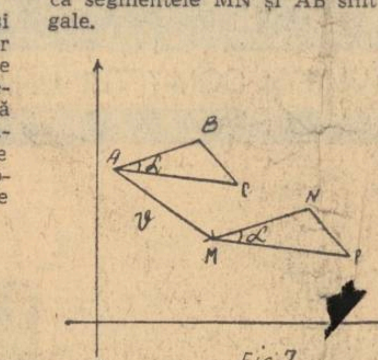

3) Translația lasă unghiul a două drepte neschimbat. Triunghiul ABC se transformă prin translație în triunghiul MNP. Aceste triunghiuri sînt egale, căci au laturile egale conform celor arătate mai sus. Deci și unghiurile lor sînt egale.

4. Prin translație un poligon se transformă în alt poligon egal cu el. Aceasta rezultă imediat din descompunerea poligonului în triunghiuri

a) **Produsul a două translații este tot o translație.** Fie translațiile: Z = z + a și Z = z + b. Produsul translației se obține din aplicarea succesivă a celor două transformări. De aici deducem că Z = z + (a + b), care este tot o translație. Produsul translațiilor este comutativ, pentru că a + b = b + a

b) Transformarea identică este Z = z. Deci, a este egal cu zero.

c) Transformarea inversă este: Z = z — a. Se observă că produsul dintre translația dată și inversa ei este transformarea identică: Z = z — a + a. Se poate trage concluzia că mulțimea translațiilor este un grup comutativ care are ca invarianți dreapta, distanța dintre două puncte, unghiul a două drepte.

La clasa a X-a, unde cunoștințele elevilor asupra numerelor complexe se opresc la exprimarea sub forma algebrică, sîntem nevoiți să alegem prima cale, tratînd geometric transformările punctuale. De altfel, aceasta este și modul de [illegible] lucrarea prof. univ. C. Ionescu-Bujor, pe care o indică programa (în paranteză fie spus, această lucrare nu există pe piață la ora actuală, fiind epuizată; se simte necesitatea reeditării ei cît mai urgent).

Capitolul „Transformări punctuale" predat în clasa a IX-a poate fi reluat cu elevii clasei a X-a la cercurile de tineri matematicieni, și anume în trimestrul al II-lea, cînd se studiază numerele complexe sub formă trigonometrică. Acum putem reveni asupra transformărilor geometrice, utilizînd cea de a doua cale. Va fi o îmbinare fericită a cunoștințelor predate în diferitele ramuri ale matematicii: algebră, geometrie și trigonometrie. Modul acesta nou de tratare va satisface, prin eleganța lui, pe tinerii noștri iubitori de matematică. În plus, ei vor putea aprofunda noțiunile de număr complex, de modul, de argument, vor cunoaște o aplicare a acestor noțiuni și a proprietăților lor în geometrie, făcînd legătura cu noțiunile de distanță, de paralelism etc. Aceasta va duce, desigur, la o pregătire temeinică a elevilor, adică la realizarea scopului ce ni l-am propus fiecare dintre noi.

Prof. PAULA POPESCU
Liceul „Matei Basarab", București

Profesori distinși cu diploma și insigna „Merite în activitatea sportivă"

Rezultatele tot mai bune obținute în școlile de toate gradele în îmbunătățirea procesului de predare a educației fizice și de desfășurare a activității sportive arată preocuparea și strădania tot mai crescută a cadrelor de specialitate de a ridica acest obiect de învățămînt la nivelul exigențelor actuale ale școlii noastre.

Apreciind activitatea rodnică depusă de către unii profesori de educație fizică pe linia îmbunătățirii conținutului și a metodelor de predare a lecțiilor de educație fizică, a organizării activității sportive în rîndul elevilor, precum și contribuția adusă de către aceștia la dezvoltarea mișcării de cultură fizică și sport, Biroul Consiliului General al U.C.F.S. a acordat următorilor profesori distincția „Merite în activitatea sportivă".

REGIUNEA ARGEȘ

Bădescu Victoria, profesoară la Liceul cu program de educație fizică — Cîmpulung; **Prodescu Eugen**, profesor la Liceul nr. 2 Rm. Vîlcea; **Postelnicu Ion**, profesor la Pitești; **Vorovenci Ion**, profesor la Liceul nr. 2 din Pitești; **Sorescu Mihai**, profesor la Liceul din Găești; **Ștefan Florea**, profesor la Liceul din Călimănești; **Iovan Iulian**, director adjunct la Liceul nr. 2 din Rm. Vîlcea; **Nălușanu Luca**, profesor la Pitești; **Cosoiu Stelian Petre**, profesor la Liceul din Găești; **Diaconescu Constantin**, profesor la Liceul nr. 2 Rm. Vîlcea.

REGIUNEA BACĂU

Acrîșmăriței C-tin, șeful secției de învățămînt a regiunii; **Rus Ion**, profesor metodist la secția de învățămînt a regiunii; **Ghenadie Maria**, profesoară la Școala sportivă din Bacău; **Simionescu Georgeta**, profesoară la Școala sportivă din Bacău; **Creangă Gheorghe**, profesor la Liceul nr. 1 din Bacău; **Pascali Gheorghe**, profesor la Liceul nr. 1 din Roman; **Curelaru Petre**, profesor la Școala sportivă din P. Neamț; **Cricopol Chiril**, profesor la Școala sportivă din P. Neamț; **Butucaru Gheorghe**, profesor la Liceul din Tg. Ocna; **Popescu Dumitru**, profesor la Liceul din Moinești.

REGIUNEA BANAT

Boancă Aurel, profesor la Liceul nr. 1 din Arad; **Isar Titus**, profesor la Liceul nr. 1 din Lugoj; **Trincă Marin**, profesor la Liceul nr. 1 din Timișoara; **Bleier Dezideriu**, profesor la Școala sportivă din Timișoara; **Tatalovici Dușan**, director adjunct la Școala sportivă Timișoara; **Lache Constantin**, director adjunct la Liceul nr. 4 din Timișoara; **Wilems Angela**, profesoară la Școala sportivă din Timișoara; **Gherghina Aurel**, profesor la Școala profesională din Reșița; **Lovesz Petru**, antrenor la Școala sportivă din Timișoara; **Frenkl Barbara**, antrenor la Școala sportivă din Arad.

REGIUNEA BRAȘOV

Popescu D. Colibași, profesor la Liceul nr. 2 din Brașov; **Marian Nicolae**, prof. la Liceul din Orașul Victoria; **Aleman Nicolae**, profesor la Grupul școlar chimie Copșa Mică; **Nisipeanu Virgil**, metodist la Secția de învățămînt regională; **Seleușan Doina**, profesor la Școala generală Albești; **Kraisler Reinhold**, profesor la Școala generală Bod; **Feyer Akos**, profesor la Școala generală Micfalău; **Tițel Nicolae**, profesor la Liceul nr. 1 din Făgăraș; **Berchean Alexandru**, profesor la Liceul nr. 1 din Sighișoara; **Dobrescu Dumitru**, profesor la Școala profesională Independența; **Tudoran Traian**, director adjunct la Școala sportivă Sibiu; **Stroie Dumitru**, director adjunct la Liceul nr. 2 din Brașov; **Coman Aurel**, profesor la Liceul nr. 2 din Brașov; **Ebert Aurora**, profesoară la Școala generală nr. 12 Brașov.

REGIUNEA BUCUREȘTI

Mirea Grigore, profesor la Școala generală comuna Vedea; **Anghelescu Atanase**, profesor la Liceul nr. 1 Giurgiu; **Neagu Ion**, profesor la Liceul nr. 1 Călărași; **Banu Ion**, profesor la Liceul nr. 1 Giurgiu; **Petrache Sevasta**, profesoară la Liceul din comuna Fierbinți; **Tomescu Dan**, profesor la Școala profesională de construcții Giurgiu; **Nicolescu Daniel**, profesor la Liceul nr. 1 Alexandria; **Zamșa Eufimie**, profesor la Liceul agricol Alexandria; **Miu Dumitru**, profesor la Liceul Titu Gară; **Jinga Ianuarie**, profesor la Școala generală Căzănești; **Iriminoiu Victor**, profesor la Școala generală Pietroșani; **Păun Stelian**, șeful secției regionale de învățămînt; **Constantinescu Mihai**, metodist la secția regională de învățămînt.

REGIUNEA CLUJ

Brînzei Vasile, directorul Liceului „N .Bălcescu", Cluj; **Lorinczi Francisc**, lector la I.P.C.D. Cluj; **Dobranszki Zoltan**, metodist la secția de învățămînt a orașului Cluj; **Mureșan Vasile**, profesor la Școala sportivă Cluj; **Hobeț Anatolie**, profesor la Liceul nr. 1 Turda; **Pavlenco Vera**, profesor la Liceul „N. Bălcescu" Cluj; **Cîmpeanu Ioan**, profesor la Școala profesională „Industria Sirmii", Cîmpia Turzii; **Mesaroș Veronica**, profesoară la Liceul Abrud; **Plăian Victor**, profesor la Grupul școlar „Tehnofrig" Cluj; **Chira Ioan**, profesor la Școala generală Poiana Blenchei; **Hegeduș Alexandru**, profesor la Liceul nr. 11 Cluj; **Popițan Dumitru**, profesor la Școala sportivă Bistrița; **Pășcălău Marian**, profesor la Școala sportivă Cluj; **Mureșan Livia**, profesoară la Liceul „N. Bălcescu" Cluj.

REGIUNEA CRIȘANA

Matei Francisc, profesor la Liceul nr. 1 Beiuș; **Pop Cornel**, șeful secției de învățămînt Beiuș; **Junker Edmund**, profesor la Școala sportivă Oradea; **Blaga Emil**, director adjunct la Liceul nr. 4 Oradea; **Farcaș Rene**, profesor la Școala generală nr. 9 Oradea; **Bologa Cornel**, profesor la Școala generală nr. 2 Oradea; **Gripp Andrei**, profesor la Liceul Salonta; **Mușat Dumitru**, asistent la Institutul pedagogic Oradea; **Sandor Petru**, profesor la Liceul din Săcuieni; **Laza Vasile**, metodist la secția regională de învățămînt.

REGIUNEA DOBROGEA

Cristian Ion, profesor la Școala sportivă Constanța; **Nemțeanu Eugen**, profesor la Liceul nr. 3 Constanța; **Botoș Alexandru**, profesor la Școala generală nr. 12 Constanța; **Bucovală Traian**, profesor la Școala generală nr. 9 Constanța; **Gîrbă Vasile**, profesor la Liceul Hîrșova; **Bonjug Olimpiu**, profesor la Liceul nr. 1 Tulcea; **Omer Ecrem**, profesor la Liceul Isaccea; **Remu Lazăr**, profesor la Liceul nr. 2 Medgidia; **Burtoi Ștefan**, profesor la Școala generală Constanța; **Istudor Aurel**, metodist la secția de învățămînt a orașului Constanța; **Nicolau Mircea** metodist la secția regională de învățămînt.

REGIUNEA GALAȚI

Nejneru Tănase, șeful secției regionale de învățămînt; **Dulgheru Horia**, metodist la secția regională de învățămînt; **Boscoș Elefteris**, profesor la Liceul nr. 2 Galați; **Calfas Constantin**, profesor la Liceul pedagogic Galați; **Bîzu Emilia**, profesoară la Liceul nr. 1 Brăila; **Hogaș Costache**, profesor la Școala de surzi Focșani; **Dumitrescu Gheorghe**, profesor la Liceul „Unirea Focșani; **Focșa Mihat**, profesor la Liceul nr. 1 Tecuci; **Angelescu Gheorghe**, profesor la Liceul viticol Odobești; **Datcu Costel**, profesor la Liceul din comuna Bujor.

REGIUNEA HUNEDOARA

Berța Viorel, profesor la Liceul Teiuș; **Moldovan Vianu**, profesor la Liceul Alba Iulia, **Gregor Ervin**, profesor la Școala prof. Gura Barza; **Binținan Aurelia**, profesoară la Școala generală Orăștie; **Munteanu Niculae**, profesor la Liceul „Aurel Vlaicu" — Orăștie; **Pănoiu Niculae**, profesor la Grupul școlar siderurgic Hunedoara; **Barta Eugen**, profesor la Școala sportivă Petroșeni; **Peterfi Eugen**, profesor la Școala sportivă Petroșeni; **Popescu Stelian**, profesor la Școala sportivă Deva; **Bănulescu Mihai**, profesor la Școala generală „Petőfi Sandor" — Deva

REGIUNEA IAȘI

Oloeru Nicolae, director adjunct la Liceul nr. 2 Iași; **Feurdeanu Doina**, profesoară la Liceul nr. 2 Iași; **Antohi Leonid**, profesor la Școala R.M.R. Iași; **Țapu Constantin**, profesor la Liceul Pașcani; **Miță Dumitru**, profesor la Liceul pedagogic Bîrlad; **Haciu Mihai**, profesor la Liceul din Negrești; **Busuioc Constanța**, profesoară la Liceul Cuza Vodă — Huși; **Buruiană Nicolae**, director la Liceul din Pașcani; **Mitrofan Vasile**, șeful secției regionale de învățămînt; **Suteu Mircea**, profesor metodist la secția regională de învățămînt; **Stoian Vasile**, profesor la Liceul din Vaslui; **Bălan Vasile**, profesor la Liceul din Hîrlău; **Lupașcu Vasile**, profesor, Consiliul regional al Organizației pionierilor.

REGIUNEA MARAMUREȘ

Turda Ioan, profesor la Liceul nr. 3 Baia Mare; **Pop Iudita**, profesoară la Liceul financiar Baia Mare; **Navodarschi Ludovic**, profesor la Liceul din Sighetul Marmației; **Gall Ioan**, profesor la Liceul din Cehul Silvaniei; **Scurtu Constantin**, profesor, director adjunct la Liceul nr. 1 Baia Mare; **Bucin Vasile**, profesor la Liceul nr. 1 Carei; **Both Ecaterina**, profesoară la Școala sportivă Satu Mare; **Chiver Dumitru**, profesor la Liceul Somcuta Mare; **Coza Maria**, profesoară la Liceul nr. 1 Baia Mare; **Cordea Gheorghe**, metodist la secția regională de învățămînt.

REGIUNEA MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Balint Acațiu, metodist la secția regională de învățămînt; **Ladö Dionisie**, profesor la Liceul din Miercurea Ciuc; **Gall Francisc**, profesor la Liceul din Ditrău; **Chirtes Rafila**, profesoară la Liceul nr. 2 Reghin; **Ciotea Ioan**, profesor la Liceul Bolyai — Tg. Mureș; **Moldovan Ioan**, profesor la Liceul din Toplița; **Recsei Ștefan**, profesor la Liceul M. Niraj; **Török Bela**, profesor la Școala profesională din Odorhei; **Man Vasile**, profesor la Liceul din Rîciu; **Madaras Attila**, profesor la Liceul Bolyai Tg. Mureș.

REGIUNEA OLTENIA

Bobei Constantin, profesor la Liceul nr. 2 Craiova; **Bobic Ion**, șeful secției de învățămînt a orașului Tg. Jiu; **Brăiloiu Victor**, profesor la Liceul din Novaci; **Dobre Florica**, profesoară la Școala sportivă din Craiova; **Gronea Nicolae**, director la Liceul nr. 1 Craiova; **Merfu Titu**, profesor metodist la secția regională de învățămînt; **Micu Gheorghe**, director la Școala generală nr. 3 Tg. Jiu; **Moraru Silvestru**, director la Liceul nr. 2 Caracal; **Pirvulescu Ion**, profesor la Liceul nr. 1 Caracal; **Popescu Eugenia**, profesoară, șeful catedrei de educație fizică la Universitatea din Craiova; **Rinderiu Elisabeta**, profesoară la Liceul nr. 1 Craiova; **Ungureanu Sabin**, director la Liceul Băilești; **Stahie Marcel**, profesor Craiova.

REGIUNEA PLOIEȘTI

Predescu Constantin, profesor la Liceul nr. 1 Ploiești; **Stuparu Ștefan**, profesor la Liceul nr. 6 Ploiești; **Voiculescu Maria**, profesoară la Liceul nr. 4 Ploiești; **Mătușa Gheorghe**, profesor la Liceul nr. 5 Ploiești; **Postelnicescu Emil**, profesor la Liceul nr. 1 Ploiești; **Popescu Silvia**, profesoară la Liceul nr. 5 Ploiești; **Dragomir Vasile**, profesor Ploiești; **Avramescu Paula**, profesoară Ploiești; **Stroescu Victoria**, profesoară Ploiești; **Gavriliță Vladimir**, profesor la Liceul din Cîmpina; **Henegaru Luca**, profesor la Grupul școlar profesional Cîmpina; **Torje Vasile**, profesor la Liceul din Tîrgoviște; **Stoenescu Florin**, metodist la secția regională de învățămînt.

REGIUNEA SUCEAVA

Zaharescu Virginia, profesoară la Liceul nr. 1 Suceava; **Botocan Victor**, profesor la Liceul nr. 2 Rădăuți; **Pall Rodica**, profesoară la Școala sportivă din Vatra Dornei; **Stincel Stela**, profesoară la Liceul nr. 2 Suceava; **Frățeanu Orest**, profesor la Școala profesională construcții Cîmpulung; **Frățeanu Alexandru**, profesor la Liceul „Dragoș Vodă" — Cîmpulung; **Turtoi Theodor**, profesor la Liceul nr. 1 Botoșani; **Mandache Ilarion**, profesor la Liceul din Dorohoi; **Alexandru Rodica**, șeful secției regionale de învățămînt.

ORAȘUL BUCUREȘTI

Berbecaru Marin, profesor la Șc. sportivă nr. 2; **Humă Nicolae**, profesor la Șc. sportivă nr. 2; **Simion Pompiliu**, profesor la Șc. sportivă nr. 2; **Ghimpu Evelin**, profesor la Șc. sportivă nr. 2; **Waldingher Norbert**, profesor la Șc. sportivă nr. 2; **Dăscălescu Valentin**, profesor la Liceul nr. 35; **Dinescu Ștefania**, profesoară la Liceul nr. 35; **Simionescu Gheorghe**, director adjunct la Liceul nr. 35; **Jecu Ela**, profesoară; **Dumitrașcu Ioan**, director adjunct la Șc. sportivă nr. 1; **Stănescu Gheorghe**, profesor la Șc. sportivă nr. 1; **Cindea Gh. Benone**, profesor la Șc. sportivă nr. 1; **Mociani Victor**, profesor la Șc. sportivă nr. 1; **Agarici Vladimir**, profesor la Șc. sportivă nr. 1; **Lovinescu Ioan**, profesor la Liceul nr. 40; **Iordan Marioara**, profesoară la Liceul nr. 40; **Manea Emil**, profesor la Liceul nr. 36; **Gorjan Dora**, profesoară; **Voicu Ion**, profesor la Liceul nr. 2 „T. Vladimirescu"; **Stănculescu Mircea**, profesor la Șc. sportivă nr. 2; **Nichiforescu Radu**, profesor la Șc. generală nr. 156; **Milobenschi Elisabeta**, profesoară la Liceul nr. 23.

TEMATICĂ ORIENTATIVĂ

pentru cercetările privind activitatea Organizației pionierilor

Comisia metodică a Consiliului Național al Organizației pionierilor propune o serie de teme care pot face obiectul unor articole pentru presa pedagogică sau al unor comunicări pentru sesiunile științifice ale cadrelor didactice, al unor lucrări pentru obținerea gradelor didactice sau al lucrărilor de diplomă ale studenților de la secțiile de pedagogie ale universităților.

1. Partidul Comunist Român — conducătorul Organizației pionierilor.
2. Rolul comisiilor metodice ale consiliilor Organizației în asigurarea caracterului pedagogic al activității pionierești.
3. Consiliile raionale și regionale ale Organizației pionierilor ca factori de stimulare și orientare a activității pionierești.
4. Casele pionierilor — centre de îndrumare pedagogică a activității pionierești.
5. Pregătirea elevilor pentru a deveni pionieri și a pionierilor pentru a deveni utecișți.
6. Conținutul și stilul muncii comisiilor consiliului regional (raional sau orășenesc).
7. Rolul pionierilor în stabilirea conținutului activității pionierești.
8. Contribuția Organizației pionierilor la educația moral-politică a elevilor.
9. Educația civică în cadrul activității pionierești.
10. Activitatea pionierească — mijloc de integrare socială a elevilor.
11. Educația patriotică în cadrul activității pionierești.
12. Educarea pionierilor în spiritul tradițiilor revoluționare.
13. Pionierii, purtătorii unei opinii publice sănătoase în școală.
14. Dezvoltarea gîndirii tehnice a elevilor prin activitățile pionierești.
15. Activitatea pionierească, o contribuție însemnată la completarea culturii generale a elevilor.
16. Rolul activităților practice pionierești în orientarea profesională a elevilor.
17. Cum contribuie activitățile din cercurile tehnice la formarea orizontului științific al pionierilor.
18. Locul sportului și al jocurilor în activitatea pionierească.
19. Pregătirea elevilor pentru activitatea turistică — sarcină a Organizației pionierilor.
20. Locul și funcția educativă a muzicii în activitatea pionierească.
21. Locul și funcția educativă a literaturii în activitatea pionierească.
22. Locul și funcția educativă a artelor plastice în activitatea pionierească.
23. Emisiunile radio-televiziunii și valoarea lor educativă.
24. Analiza creației literare destinate copiilor.
25. Analiza creației muzicale destinate copiilor.
26. Analiza creației plastice destinate copiilor.
27. Chipul pionierului în literatura noastră contemporană.
28. Sfera și specificul activității pionierești în raport cu activitatea didactică.
29. Profesorul ca diriginte și comandant de detașament.
30. Rolul cercurilor de elevi și tehnica desfășurării lor prin comparație cu desfășurarea lecțiilor.
31. Organizarea festivităților pionierești și valoarea lor educativă.
32. Concursurile artistice ca mijloace de activizare și instruire a elevilor.
33. Analiza formelor și a metodelor activității pionierești sub raportul capacității de activizare și formare a elevilor.
34. Privire pedagogică asupra laturii organizatorice a activității pionierești.
35. Activiștii consiliilor Organizației pionierilor ca îndrumători ai comandanților.
36. Istoricul mișcărilor de tineret din România.
37. Metodica organizării întîlnirii pionierilor cu personalități ale vieții noastre științifice și culturale.
38. Educarea deprinderilor organizatorice și a priceperilor de conducere și subordonare a pionierilor.
39. Cultivarea relațiilor în spiritul umanismului socialist între pionieri (tovărășia și prietenia).
40. Necesitatea organizării raționale a vacanțelor elevilor.
41. Principiile pedagogice ale activității pionierești.
42. Rolul cadrelor didactice în fundamentarea științifică a activității pionierești.
43. Satisfacerea trebuinței de solemn a copiilor prin activitățile pionierești.
44. Cercetări statistice asupra timpului liber al elevilor.
45. Din experiența conducerii practicii pedagogice în sectorul muncii pionierești.
46. Rolul studiilor de sociologie în fundamentarea științifică a activității pionierești.
47. Rolul studiilor de psihologie pedagogică în fundamentarea științifică a activității pionierești.
48. Cunoașterea psihologiei elevilor — condiție a succesului activității pionierești.
49. Din experiența organizării vacanțelor școlare.
50. Conținutul și stilul muncii într-o tabără pionierească.
51. Din experiența cultivării relațiilor de prietenie a pionierilor români cu cei din alte țări.
52. Concursurile tradiționale ale Organizației pionierilor și căile de asigurare a succesului participanților.

1 2,3 4,5 6,7 8,9,10 11,12 13,14 15 16 17,18

ANCHETA NOASTRĂ

VIITOAREA PROFESIUNE

249 elevi de liceu din Suceava, Piatra Neamţ, Ploieşti, Braşov, Slatina şi Bucureşti ne-au răspuns la întrebările:

1. **Ce intenționați să faceți după terminarea liceului?**
2. **Ce doriți să deveniți în viață?**
3. **Ce știți despre profesiunea aleasă?**
4. **Cine sau ce anume v-a determinat să o alegeți?**
5. **Cînd v-ați hotărît?**

Cu 23 de diriginţi am discutat despre:

- **opțiunile elevilor lor;**
- **acțiunile organizate de școală pentru inițierea în cunoașterea viitoarei profesiuni;**
- **cunoștințele pedagogilor despre meseriile către care îi orientează pe absolvenții de liceu.**

Orientarea profesională a tineretului este o problemă de larg interes social, în care sînt angrenate școala, familia, organizațiile de tineret, instituțiile extrașcolare, întreaga societate. Din mulțimea factorilor educativi care contribuie la buna ei reușită, ancheta noastră se va referi, în principal, la școală.

Pentru elevii liceului, problema alegerii profesiunii se pune încă atunci cînd trebuie să se decidă între secția reală și cea umanistă. Ultimul an al liceului, cu iminentul examen de bacalaureat, este însă anul hotărîtor în alegerea drumului în viață. După vîrsta instabilității, este normal ca acum, la sfîrșitul perioadei adolescenței, idealul de viață să capete un contur precis. Clasa a XI-a este anul hotărîrilor mature.

În clasa a XI-a elevul trebuie să știe ce vrea. La terminarea liceului, drumul său în viață trebuie să fie precis conturat. Ne aflăm în momentul în care, ajutat de școală și de familie, el se află în pragul începerii efective a pregătirii profesionale, a specializării. Este deci normal ca înainte de a porni la acest drum să știe ce îl așteaptă, ce perspective i se deschid.

Cei mai mulți dintre elevii chestionați de noi s-au și hotărît asupra drumului pe care îl vor urma în viață. La unii, alegerea este foarte fermă. Aceștia sînt în general cei care și-au dorit o anume profesiune încă de mici, întărindu-și treptat convingerea că ea este cea mai bună, cea mai potrivită. „Sînt hotărîtă să mă fac medic și nu concep să fiu altceva decît medic" — ne spune B.A. de la Liceul „Ștefan cel Mare" din Suceava. „Din clasele elementare m-am gîndit să urmez Facultatea de istorie și hotărîrea mea s-a întărit o dată cu intrarea în liceu". (P.A. Liceul „T. Vladimirescu" din Slatina).

Există și o altă categorie — a celor care s-au hotărît anul acesta. Au existat chiar cîțiva elevi care ne-au declarat că s-au decis asupra profesiunii viitoare chiar în momentul în care i-am chestionat noi. Poate pentru că abia întrebarea noastră i-a pus, pentru prima dată, în situația de a da un răspuns precis.

În sfîrșit, există o ultimă categorie, a celor care sînt încă nehotărîți sau a celor care se gîndesc la două-trei profesiuni, rezervîndu-și dreptul de a lua o hotărîre definitivă în funcție de numărul candidaților înscriși la examenul de admitere în școala sau institutul de învățămînt superior respectiv.

Nu am exprimat aceste categorii în procente deoarece, sinceri să fim, nu le socotim concludente. Procentul elevilor din clasa a XI-a care s-au și hotărît este, firește, foarte mare. **Cei hotărîți reprezintă majoritatea.** Numărul celor nehotărîți, sau mai bine zis al celor care își vor mai schimba de cîteva ori hotărîrea pînă la sfîrșitul anului școlar este însă mult mai mare decît ni l-ar da acum înregistrarea răspunsurilor. Cînd este vorba să dai un răspuns verbal sau chiar scris la o anchetă este mai ușor să iei o hotărîre decît atunci cînd ești pus efectiv în situația de a te înscrie la un anumit institut de învățămînt superior sau la o anume școală tehnică. Realitatea este că în special între examenul de bacalaureat și examenul de admitere în învățămîntul superior se schimbă multe păreri. Uneori, pînă în preziua examenului de admitere unii din „hotărîții" noștri de azi se plimbă cu cererea în mînă de la o facultate la alta.

„Îmi place istoria, deci voi da examen la istorie"

Din analiza răspunsurilor primite în cadrul anchetei și din discuțiile cu elevii am remarcat confuzia — frecvent întîlnită — între profesiune și facultatea pe care ei intenționează să o urmeze după absolvirea liceului. Iată două răspunsuri alese la întîmplare, din două clase a XI-a ale liceului „Petru Rareș" din P. Neamț: „Despre profesiunea la care vreau să merg știu că se dă examen la geografia din clasa a VIII-a și a XI-a" (E.D., clasa a XI-a „E"); „Am hotărît să mă înscriu la Facultatea de comerț. Știu că acolo se studiază matematica — mi se pare că doi ani — apoi permanent o limbă străină și științele economice" (S.R., clasa XI „F").

Confuzia este determinată și de faptul că, adeseori, un rol hotărîtor în alegerea profesiunii îl dețin... obiectele prevăzute la examenul de admitere în învățămîntul superior. Preferința pentru anumite obiecte prevăzute în programa examenului este în multe cazuri principalul mobil. „Ce facultate aș dori să urmez? E ușor de spus, pentru că eu iubesc mai mult istoria. Deci, voi da examen la acea facultate la care istoria va fi obiectul principal la examen" — ne-a spus E.C. din Piatra Neamț. Mulți elevi ne-au răspuns la fel: „Știu matematică; voi da examen la politehnică", „Știu botanica; mă voi duce la agronomie" etc. Faptul că preferința pentru un anumit obiect de învățămînt îi orientează pe elevi spre un anumit domeniu este desigur pozitiv. Asimilarea cu ușurință, cu plăcere chiar, a cunoștințelor din domeniul respectiv este o condiție necesară pentru succesul în profesiune. Este însă, oare, și suficientă? Alte întrebări vin, ca de la sine. Vei urma istoria, dar îți place meseria de profesor? După terminarea politehnicii, îți va place să lucrezi ca inginer într-o mare uzină? Ți-e dragă munca inginerului agronom? Din păcate, în multe din cazurile pe care le-am întîlnit cu prilejul anchetei, lucrurile nu sînt văzute și mai departe, dicolo de viitorul imediat. Este știut că nu-i suficient să-ți placă istoria pentru ca să devii un bun profesor de istorie. Problema absolvenților de facultate care nu se duc să lucreze în profesiunea în care s-au specializat este mai complexă dar undeva, la rădăcină, **printre cauzele care au influențat comportarea lor, este și aceea că, încă înainte de a se decide pentru profesiunea respectivă, ei nu au fost pregătiți suficient, nu au cunoscut-o decît foarte superficial.**

„Despre meseria pe care mi-am ales-o știu că este foarte frumoasă"

Cu aceste cuvinte încep de cele mai multe ori elevii atunci cînd vorbesc despre opțiunile lor. Și, din păcate, unii se opresc aici neputînd să spună lucruri mai concrete despre facultatea pe care o vor urma, și mai ales despre viitoarea lor profesiune. Am cerut în mod expres unor elevi să indice cu exactitate nu numai institutul de învățămînt superior, dar și facultatea și secția pe care ar dori să o urmeze. După cum se știe, începînd din anul universitar trecut aceste precizări trebuie făcute o dată cu înscrierea la examenul de admitere. **Procentul celor care au putut să dea un răspuns mulțumitor a fost sub 50 la sută.**

Patru elevi din clasa a XI-a „G" de la Liceul „T. Vladimirescu" din Slatina au afirmat că intenționează să urmeze „Institutul de naturale". Aceștia și mulți alții ca ei nu cunosc exact nici măcar denumirile institutelor pe care doresc să le urmeze. „Doresc să studiez la Institutul farmaceutic de 3 ani din București" ne-a spus B. C. de la același liceu, iar colegul său B. I. a afirmat că dorește să urmeze „o facultate de matematică-fizică", menționînd mai departe că vrea să devină... inginer mecanic. Firește, că, în asemenea condiții, motivația alegerii uneia sau alteia dintre profesiuni este adesea superficială. „Mi-am ales meseria de inginer agronom pentru că se desfășoară mai mult la țară, în liniște". (A. T. liceul „P. Rareș", P. Neamț) „Doresc să devin învățătoare pentru că, să fiu sinceră, de cînd eram printr-a VI-a îmi plăcea să ascult pe alți copii, mai mici, și să le dau note" (C. E. Liceul „Ștefan cel Mare", Suceava). „Vreau să mă fac asistentă medicală pentru că îmi place uniforma asistentelor" (A. F., liceul „T. Vladimirescu", Slatina)

Și dacă se știu, în general, mai multe despre profesiunile „clasice" — profesor, medic, agronom, actor, farmacist etc. — în alte domenii, mai noi, cunoștințele sînt cu totul insuficiente. În noțiunea de „inginer" se înglobează, de pildă, aproape tot ce știu unii elevi despre diferitele profesiuni existente în industrie.

Cum și de la cine capătă elevii cunoștințe despre viitoarea lor profesiune?

I-am întrebat pe elevii anchetați care sînt sursele lor de informare profesională. În ordinea relevată de răspunsurile lor, aceste surse sînt: diferite lecturi (cărți, reviste, presa cotidiană), discuțiile cu specialiști (în cadrul unor vizite în întreprinderi și instituții și în cadrul unor întîlniri în școală), informațiile date de părinți și rude, de prietenii și colegii mai mari, îndrumările primite din partea profesorilor, diferite acțiuni extrașcolare (excursii, vizite la muzee și expoziții etc.).

Locul școlii, al cadrelor didactice nu este, așa cum ar trebui să fie, în frunte. De ce? Dirigintii cu care am stat de vorbă au subliniat că ei înșiși nu au suficiente surse de informare. Ei așteaptă mult, în această direcție, de la cabinetele de orientare profesională care urmează să funcționeze la București și la Cluj, de la monografiile profesionale aflate în curs de elaborare, de la filmele documentare de popularizare a unor profesiuni pe care le pregătește studioul „Al. Sahia".

Se constată însă că unele cadre didactice nu folosesc sau folosesc prea puțin mijloacele care le stau acum la dispoziție. Analizînd răspunsurile date de elevii clasei a XI-a „B" de la Liceul „I. L. Caragiale" din Ploiești am rămas surprinși de lipsa lor de cunoștințe privind profesiunile alese. Discuția ulterioară cu diriginta clasei ne-a lămurit asupra cauzelor acestei situații. Nici în anii anteriori, nici în primul trimestru al acestui an școlar nu s-a discutat nimic cu elevii respectivi despre orientarea profesională. Din clasa a VIII-a nu s-a mai organizat nici o vizită în întreprinderi. Elevii au făcut practică „undeva la ITAU", dar diriginta nu știe exact care este profilul acestei întreprinderi, n-a fost niciodată acolo și nu știe dacă există profesiuni care i-ar putea interesa pe elevi. Nici la ședințele cu părinții nu s-a discutat nimic despre orientarea profesională. „Știți, elevii își schimbă foarte des părerile pe parcursul perioadei școlare — motivează diriginta. E foarte greu de discutat cu ei..."

Nu arareori acțiunile organizate în școală în legătură cu orientarea profesională au un caracter formal. În multe școli se discută la orele de dirigenție teme formulate stereotip: „Ce să fiu?" sau „Ce profesiune mi-am ales", dar eficiența acestor discuții este destul de scăzută. Mai mulți elevi, de obicei cei mai buni, vorbesc despre ce doresc să facă ei în viață, iar dirigintele participă ca simplu spectator, mulțumindu-se să consemneze opțiunile elevilor.

Se resimte cu acuitate necesitatea unei îndrumări mai ample a cadrelor didactice în domeniul orientării profesionale a elevilor. Este drept că în ultimul an a început o acțiune mai largă pe această linie. Institutul de științe pedagogice a inițiat în anul trecut o sesiune în care au fost prezentate o serie de studii și comunicări privind orientarea profesională, publicate ulterior într-un număr al „Revistei de pedagogie" dedicat acestei probleme. Recent a apărut în Editura științifică, sub redacția prof. univ. Miron Constantinescu, volumul „Cercetări sociologice contemporane" care cuprinde o serie de studii pe această temă întreprinse de colective ale Ministerului Învățămîntului. În 7 școli din țară funcționează, cu caracter experimental, psiho-pedagogi care se ocupă în principal de orientarea profesională a tineretului.

Acțiunile organizate pe plan central nu au fost însă urmate de acțiuni corespunzătoare la nivelul regiunilor, al raioanelor, al școlilor. Mulți dintre diriginții cu care am stat de vorbă ne-au mărturisit că nu cunosc studiile apărute, că nu le-au citit. Sînt necesare apoi, și îndrumări amănunțite, concrete, care să poată fi aplicate de îndată de către diriginți.

În ce privește îmbogățirea și îmbunătățirea surselor de informare a cadrelor didactice și a elevilor, s-au făcut, numeroase propuneri. Iată cîteva:

Prof. Ecaterina Șerbănescu (Liceul „Spiru Haret", București) Broșura „Admiterea în învățămîntul superior" este un material folositor pentru orientarea elevilor către diferitele facultăți. După cîte se știe, ea apare cu mare întîrziere. Anul trecut a apărut cu puțin timp înainte de examenul de admitere, cînd, efectiv, sfatul profesorului nu a mai putut fi folositor. Pentru a realiza o îndrumare eficace a elevilor școlile ar trebui să aibă din timp această broșură. Ea însă nici nu ajunge în mîna profesorilor. La cîteva ore după apariția în librării, se și epuizează. Ar fi bine, de asemenea, ca broșura să fie mai completă. Este necesar să se specifice aici și profesiunile pentru care sînt pregătiți absolvenții diferitelor facultăți și secții. Un număr oarecare din tirajul acestei broșuri să fie pus la dispoziția diriginților ultimelor clase de liceu.

Prof. Constanța Zamfira (Liceul „T. Vladimirescu" Slatina)). Așteptăm cu nerăbdare monografiile profesionale. Știm cu toții că elaborarea lor, durează mult. De ce nu s-ar edita pînă atunci materiale informative scurte, operative? Nu este neapărat nevoie să fie tipărite pe hîrtie bună, în condiții grafice excepționale. Sînt necesare broșuri mici, ghiduri, pliante, afișe (nu cu caracter publicitar, ci mai mult informativ) etc. Sînt așteptate atît de elevi cît și de noi articole privitoare la caracteristicile unor profesiuni.

Prof. Anton Chevarchian (Liceul „Mihai Viteazul", București). Ministerul Învățămîntului Institutul de științe pedagogice ar trebui să se gîndească și la materiale de informare care să se adreseze părinților. Mă gîndesc la faptul că oamenii școlii ar trebui să influențeze mai direct buna reușită a unor acțiuni exercitate de instituții din afara școlii. Ar trebui să se ia inițiativa organizării pe această temă a unor emisiuni la televiziune și la radio, să se organizeze acțiuni în cadrul universităților populare și al altor așezăminte culturale de masă, să se inițieze dezbateri în presa locală și la stațiile de radioamplificare, să se publice literatură de popularizare adresată părinților.

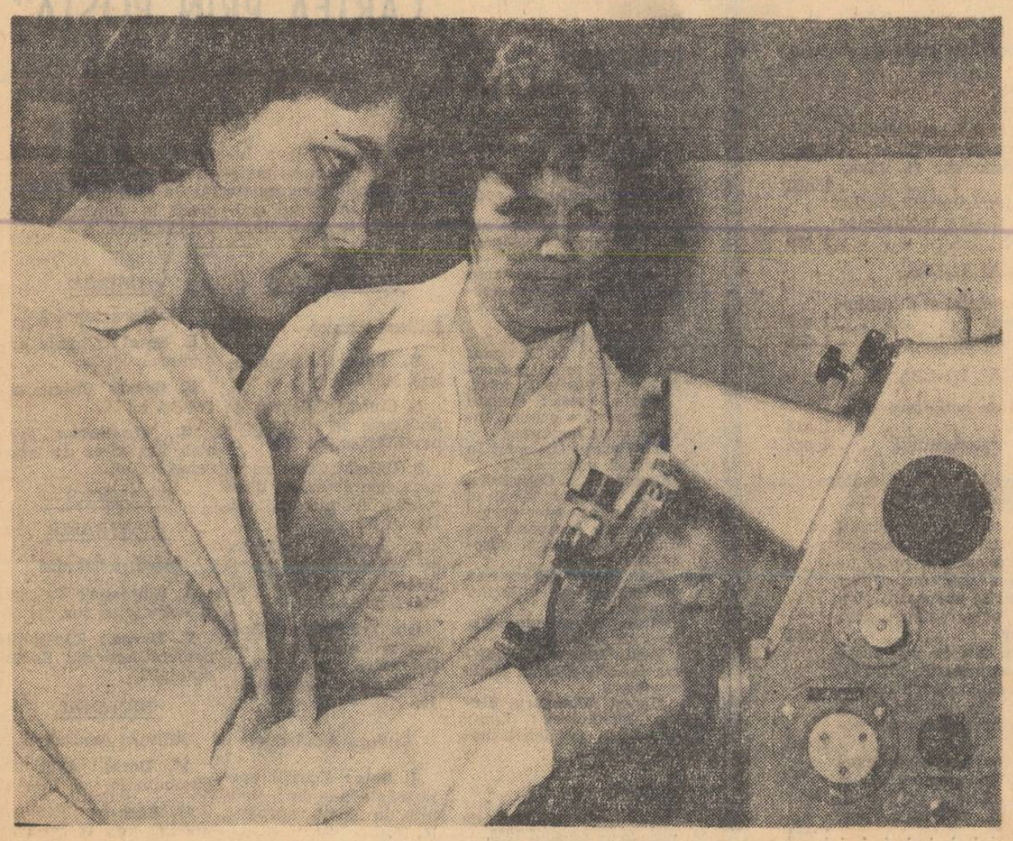

Peste cîteva luni, o nouă promoție de tineri va părăsi băncile liceelor. Preocupările sporite pe plan central în domeniul orientării profesionale se cer susținute în școli de acțiuni practice, de inițiative. Diriginții — și nu numai ei — trebuie să-și propună în planurile lor de muncă măsuri eficiente, concrete de îndrumare a elevilor, de inițiere în cunoașterea diferitelor profesiuni.

MIRCEA IONEL

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Unele aspecte ale perfecționării cadrelor didactice"

Mă raliez punctului de vedere al profesorului Zaharia Talabă, care, în articolul „Unele aspecte ale perfecționării cadrelor didactice" („Gazeta învățămîntului" nr. 874), susține, în esență, că pentru acordarea gradului II factorul determinant ar trebui să-l constituie inspecția la catedră și nu aprecierea unor răspunsuri școlărești la biletele cu întrebări. Eu aș propune ca inspecția la clasă să fie făcută atît de specialist, cît și de un pedagog sau psiholog și să fie temeinic efectuată la toate tipurile de lecții, la clase diferite etc.

Este limpede că nu niște răspunsuri teoretice, livrești — fie ele și foarte bune — ale profesorului dau garanția măiestriei sale pedagogice. **Numai practic, în procesul predării, se poate aprecia cum au fost însușite cunoștințele de specialitate și cum sînt ele aplicate în lumina ultimelor date ale pedagogiei, pe baza unei juste orientări ideologice.**

Judicioasă mi se pare și propunerea autorului ca lucrările prezentate la examenul de gradul II să fie rezultatul unei experiențe proprii, să susțină puncte de vedere noi și interesante, a căror aplicare ar aduce îmbunătățiri în alcătuirea programelor și manualelor, în procesul predării. Este neîndoios că astfel de lucrări, fie și modeste ca întindere, ar aduce mai multe servicii învățămîntului decît așanumitele lucrări metodico-științifice care, adesea, sînt simple compilații.

Și încă un argument care, după părerea mea, pledează pentru a așeza măiestria pedagogică în centrul examinării la acordarea gradului II: mulți directori și inspectori afirmă că o serie de profesori care și-au intensificat mult munca în perioada de pregătire pentru examenul de grad nu au continuat să lucreze cu aceeași intensitate după ce și-au luat examenul. Deci, în forma lui actuală, din mijloc de ridicare a nivelului profesional, acest examen se transformă într-un scop în sine.

La propunerea făcută de autorul articolului citat în ce privește obținerea gradului I îmi permit să adaug și eu una. Este foarte bine ca unui profesor să i se acorde gradul I pentru o lucrare cu caracter științific sau metodic, pentru un manual etc. Dar, oricît de izbutite ar fi aceste lucrări, ele rămîn totuși niște „unicate". Cred că și profesorilor cu o îndelungată activitate cultural-științifică, efectuată uneori în decurs de zeci de ani în publicistică, la revistele de specialitate, în cadrul societăților științifice, ar trebui să li se acorde „de jure" gradul I.

În încheiere aș vrea să arăt că profesorul Zaharia Talabă are dreptate și cînd pomenește de o anumită „psihologie reticentă" creată de actuala organizare a examenelor de grad. Bunăoară, cunosc un profesor care intenționează să se înscrie la examenele de grad și care a renunțat să mai critice beteșugurile unor manuale de limba franceză, întrucît știe că va fi „ascultat" de autori sau recenzenți ai respectivelor manuale.

Prof. FLORIN ANGHEL
Pitești

„Poate fi studiată teoria literaturii în 31 de ore?"

Articolul „Poate fi studiată teoria literaturii în 31 de ore?", semnat de prof. Radu Ciobanu în „Gazeta învățămîntului" nr. 874, relevă o serie de aspecte interesante, de o stringentă actualitate.

Este adevărat că teoria literaturii, la ora actuală, are o poziție dezavantajată față de celelalte discipline ale științei literaturii care se studiază în școală. Nu mai puțin adevărat este și faptul că manualul pentru clasa a IX-a păcătuiește prin unele inadvertențe și confuzii.

Chiar de la prima vedere, și nu numai pentru un om de specialitate, dar și pentru un nespecialist, programa de învățămînt la limba și literatura română pentru clasa a IX-a creează impresia de „miscelanea": noțiuni de teorie literară — 31 ore; istoria literaturii române — 25 ore; gramatică — 28 ore. Apoi, programa este și foarte încărcată. Sînt prevăzute 3 ore pentru recapitulare — care, bineînțeles, se fac înainte de lucrările scrise trimestriale — și încă 3 ore pentru controlul lecturii. Nu s-a rezervat însă nici o oră compunerilor, recapitulării la sfîrșit de capitol sau recapitulării finale. De ore la dispoziția profesorului nu mai vorbim, cu toate că și acestea sînt absolut necesare, în funcție de particularitățile fiecărei clase în parte. Este de la sine înțeles că în astfel de condiții nu li se poate da elevilor o imagine de ansamblu nici a noțiunilor de teorie literară, nici a celor de istoria literaturii; în goana după „mult" se ajunge, de fapt, la formalism.

S-a discutat adesea despre etapa în care trebuie situat studiul teoriei literare. Experiența muncii didactice ne îndreptățește să opinăm pentru studierea acestei discipline în clasa a IX-a, cu condiția ca parcurgerea materiei să aibă loc într-un ritm mai rațional, deci într-un număr mai mare de ore, astfel încît noțiunile de teorie literară să poată fi aprofundate.

Din cele 96 de ore afectate studiului limbii și literaturii române la clasa a IX-a (deci 3 ore săptămînal), două treimi ar trebui rezervate, după părerea noastră, studiului teoriei literare și o treime recapitulării și consolidării cunoștințelor de gramatică, rămînînd ca studiul istoriei literaturii să se înceapă în clasa a X-a. În două ore pe săptămînă (aproximativ 62 de ore anual), se poate asigura o însușire temeinică a noțiunilor de teorie literară. Totodată se poate lărgi volumul de cunoștințe, în special la capitolul mijloacelor artistice, al versificației și al teoriei genurilor și speciilor literare, ilustrat cu mai multe exemplificări din literatura română și universală. Pe de altă parte, în ora rezervată săptămînal aprofundării cunoștințelor de gramatică se vor putea efectua mai multe exerciții aplicative menite să consolideze deprinderile ortografice ale elevilor.

Prof. ELISABETA IORDĂNESCU
Corabia

„Necesitatea educării pentru viața de familie"

Căsătoria, întemeierea familiei, multiplele probleme ridicate de acestea constituie aspecte deosebit de serioase ale vieții oricărui cetățean. Sîntem cu toții de acord că așa este și totuși școala, care îi pregătește multilateral pe tineri pentru viață, continuă să ignoreze aceste aspecte. Consider și eu, ca și autorul articolului „Necesitatea educării pentru viața de familie" („Gazeta învățămîntului" nr. 874), că e timpul să se treacă peste acest impas, să nu se mai fugă de realitate, să se evite implicațiile la care poate duce lipsa de îndrumare a tinerilor în această direcție.

Cred că la rezolvarea impasului sînt chemate să-și aducă contribuția și organele medico-sanitare care, după cum a arătat o inițiativă a Policlinicii din Satu Mare, pot da un ajutor de seamă. Această policlinică a inițiat, cu doi ani și jumătate în urmă, un fel de instructaj de educație sanitară, care a căutat să suplinească lacuna sus-amintită din educația tinerilor. Printre problemele tratate amintim: delicatețea, pudoarea, afecțiunea, respectul reciproc în familie, raporturile personale ale soților și individualitatea, copilul, fidelitatea etc.

Dorința tineretului de a-și împlini idealurile, de a păși pe un drum cît mai drept, obligația pe care o avem de a privi cu toată seriozitatea problemele mari ale vieții, ne obligă de a înlătura pseudoconvenientele conformiste, ne cer mai multă inițiativă, mai mult spirit de răspundere.

OVIDIU SUCIU
Satu Mare

PROGRAMA ORELOR DE DIRIGENȚIE

În nr. 835 din 28 ianuarie 1966 al „Gazetei învățămîntului", Ministerul Învățămîntului a publicat „Îndrumări privind îmbunătățirea muncii educative în învățămîntul de cultură generală", urmînd să elaboreze programe ale muncii educative pentru clasele I—VIII și IX—XII.

Programele muncii educative pentru clasele I—VIII au fost elaborate și date la cules.

Pentru a veni în ajutorul profesorilor diriginți înainte de tipărirea lucrării, publicăm în „Gazeta învățămîntului" programele orelor de dirigenție.

În acest număr, publicăm programa orelor de dirigenție pentru clasa a V-a. În numerele următoare se vor publica programele celorlalte clase.

În ansamblul muncii educative din școală, dirigintelui îi revin sarcini deosebit de importante. Ca și ceilalți profesori, el desfășoară o bogată activitate educativă directă, cu elevii, în cadrul clasei și în afară de clasă, corespunzătoare cerințelor pe care le implică specificul obiectului de învățămînt pe care îl predă. Pe lîngă această activitate, el organizează și conduce desfășurarea orelor de dirigenție, organizează și educă, cu sprijinul Organizației pionierilor sau al organizației U.T.C., colectivul de elevi al clasei și coordonează activitatea educativă pe care o desfășoară ceilalți profesori la clasa pe care o conduce.

În funcție de dezvoltarea morală și spirituală a elevilor, dirigintele asigură cunoașterea drepturilor și datoriilor, a sistemului de pedepse și recompense folosite de școală, a regimului de muncă obligatoriu pentru toți elevii. Totodată, dirigintele urmărește însușirea gradată, conștientă a normelor și regulilor morale de comportare în școală și în afară de școală, formarea deprinderilor și obișnuințelor de aplicare consecventă a acestor norme.

Acordînd importanța cuvenită celorlalți factori ai educației, dirigintele ține o strînsă legătură cu familia, aducîndu-i la cunoștință cerințele școlii, etapă cu etapă, atitudinea propriilor copii față de muncă, față de obligațiile școlare, comportarea lor în relațiile cu colectivitatea școlară și măsurile ce se impun pentru a se asigura o muncă educativă unitară a școlii și a familiei, un sistem unitar de influențe.

Dirigintele studiază preocupările, activitatea și comportarea elevilor în cadrul clasei, în afară de clasă și de școală, în familie, condițiile în care trăiesc și sistemul de influențe ce se exercită asupra lor, pentru a-i cunoaște și a desfășura, împreună cu profesorii clasei, o muncă educativă științifică, diferențiată, corespunzător intereselor și inclinațiilor individuale, nivelului de dezvoltare intelectuală și morală, pentru a realiza o orientare școlară și profesională rațională, care să asigure atît dezvoltarea maximă a personalității lor cît și satisfacerea cerințelor mereu în creștere ale economiei și culturii noastre naționale.

Rezultatele studierii și cunoașterii elevului se consemnează în fișa de caracterizare a acestuia, fișă ce constituie un mijloc de orientare în munca educativă cu elevul pentru toți profesorii clasei, pentru cei care vor lucra cu el în clasele următoare.

Menite să completeze și să adîncească activitatea educativă realizată în cadrul lecțiilor, orele de dirigenție au rolul de a modela conștiința elevilor spre dezvoltarea continuă a simțului de răspundere față de calitatea pregătirii, spre dezvoltarea conștiinciozității în muncă și formarea unor motive superioare ale învățării, au rolul de a-i mobiliza pe elevi spre rezultate din ce în ce mai bune la învățătură.

Activitatea educativă desfășurată în acest scop în cadrul orelor de dirigenție este direct subordonată educației moral-cetățenești a elevilor, formării unor trăsături morale ca patriotismul socialist și internaționalismul proletar, spiritul de colectiv, atitudinea corespunzătoare față de muncă, manifestată prin disciplina conștientă, prin pasiune și inițiativă creatoare, prin devotamentul față de patria socialistă, față de Partidul Comunist Român.

Orele de dirigenție ca și întreaga activitate desfășurată de diriginte cu elevii săi, urmăresc, în același timp, formarea conduitei morale, civilizate, proprie societății noastre socialiste, însușirea conștientă a normelor, principiilor și regulilor morale, formarea deprinderilor și obișnuințelor, a sentimentelor și a convingerilor morale, a trăsăturilor de voință și de caracter, ca: sîrguința, perseverența, punctualitatea, dîrzenia, cinstea, sinceritatea, curajul, simțul onoarei și dragostea de adevăr. Pe baza acestor trăsături, dirigintele orientează întregul proces al modelării elevului spre dezvoltarea simțului datoriei sociale, spre formarea conștiinței răspunderii morale față de propriile fapte și acțiuni, față de propriile atitudini și opinii, spre înțelegerea valorii sale în viața socială a patriei.

Desfășurînd o muncă gradată în mod științific, în orele de analiză a activității și comportării elevilor, dirigintele își va concentra atenția asupra frecvenței regulate și a participării active la lecții, a lichidării rămînerilor în urmă la învățătură, a îmbunătățirii disciplinei în timpul activităților școlare, și a comportării în afară de școală, a însușirii celor mai eficiente metode de învățare. De la acestea, se va ridica treptat, cu elevii săi, spre dezvoltarea motivației superioare a învățăturii, a comportării, spre transformarea cerințelor corpului didactic în cerințele colectivului clasei, în cerințe interioare ale fiecărui elev în parte.

Alături de medicul școlii, sau de medicul de circumscripție, de profesorii de științe naturale, dirigintele este chemat să desfășoare o muncă susținută de educație sanitară, înarmînd elevii săi cu cunoștințe, priceperi și deprinderi de igienă individuală și socială, cu cunoștințe și deprinderi necesare păstrării și fortificării sănătății, prevenirii anumitor boli. În acest scop, el asistă la lecțiile de educație sanitară desfășurate de medic în cadrul orelor de dirigenție, iar în lipsa acestuia, sau a unui profesor de științe naturale disponibil pentru orele respective, desfășoară el însuși lecțiile planificate din timp, pe baza unei tematici aprobate de conducerea școlii și în concordanță cu instrucțiunile în vigoare, asigură aplicarea cunoștințelor transmise în aceste ore.

Complexitatea muncii educative, determinată de multitudinea influențelor ce se interferează în procesul educativ, ca și de dinamica dezvoltării intelectuale, morale și fizice a elevului, obligă dirigintele să desfășoare o muncă educativă organizată, bazată pe o planificare care să asigure o strînsă legătură între verigile sistemului educativ, între toți factorii care acționează în procesul educației.

Planul de muncă al dirigintelui izvorăște direct din planul general de muncă al școlii și din planul unității de pionieri, este strîns legat de munca educativă desfășurată în cadrul lecțiilor și corelat cu programul de activitate al detașamentului.

Funcția ce i s-a încredințat dirigintelui din școala generală, de comandant al detașamentului de pionieri, prin Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 12—13 aprilie 1966, cu privire la îmbunătățirea muncii Organizației pionierilor, implică o nouă sferă de atribuții. Acestea sînt arătate la capitolul „Activitatea comandanților de unități și detașamente".

Clasa a V-a — 35 ore anual

La clasa a V-a, în munca dirigintelui apar unele probleme deosebite:

— trecerea elevilor de la un singur educator la mai mulți educatori, corespunzător numărului de obiecte stabilit în planul de învățămînt (cu excepția celor de la școlile experimentale);

— înlocuirea autorității de nezdruncinat a învățătorului cu autoritatea întregului colectiv de profesori, cu autoritatea dirigintelui;

— schimbarea colectivului clasei, în cazul elevilor care au învățat la o școală generală cu 4 clase;

— întărirea activului de elevi al clasei în vederea închegării colectivului și a acționării lui ca o forță unită în scopul formării unor deprinderi de învățătură temeinică, sistematică, de comportare disciplinată;

— trecerea de la lumea copilăriei la lumea preadolescenței, a romantismului, a supraestimării propriilor forțe.

A ține seama de aceste probleme înseamnă nu numai stabilirea unui anumit conținut al orelor de dirigenție și al muncii directe cu elevii, în general, ci și o grijă deosebită în alegerea metodelor și mai ales a exemplelor, a eroilor pozitivi, în analiza activității și a comportării, în formarea unui front unit de cerințe și acțiuni al tuturor profesorilor clasei.

Repartizarea orelor (cu caracter orientativ)

				Total
— Educația moral-cetățenească	7	5	6	18
— Organizarea și educarea colectivului și analiza activității elevilor	4	3	3	10
— Educația igienico-sanitară	3	2	2	7
— Total trimestrial și anual	14	10	11	35

I. EDUCAȚIA MORAL-CETĂȚENEASCĂ

1. Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist

La această clasă, se va considera ca sarcină principală cultivarea dragostei față de frumusețile și bogățiile locului natal, ale raionului și regiunii, prin:

— reliefarea vieții noi și a realizărilor din orașul, satul natal, comuna, raionul și regiunea respectivă (din domeniul industriei, agriculturii, științei și artei);

— scoaterea în evidență a importanței bogățiilor și resurselor naturale locale pentru economia națională;

— formarea și dezvoltarea sentimentului de dragoste față de școală, oraș, sat, comună, raion, regiune;

— cultivarea respectului, a dragostei și a recunoștinței față de oamenii muncii din orașul, satul, comuna, raionul, regiunea respectivă, prin înfățișarea unor aspecte ale muncii pe care o desfășoară părinții în fabrici și uzine, pe șantiere și în mine, pe ogoarele cooperativelor agricole de producție și ale gospodăriilor agricole de stat, prin prezentarea activității unor muncitori și cooperatori fruntași, care prin munca lor de zi cu zi constituie exemple demne de urmat;

— formarea conduitei patriotice a elevilor prin antrenarea lor la înfrumusețarea școlii, orașului, satului, raionului respectiv, la activități de utilitate socială (îngrijirea monumentelor și locurilor istorice etc.).

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ).

— Viața nouă în orașul, satul, comuna, raionul nostru.

— Însemnătatea orașului, a comunei, a raionului, a regiunii respective în trecut și astăzi.

— Să fim mîndri că sîntem elevi ai școlii socialiste.

— Cum să ne arătăm dragostea față de școala noastră?

— Minunatele condiții de viață și de muncă ale elevilor din patria noastră.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu ceilalți profesori ai clasei, organizate de diriginte în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri):

Excursii și drumeții pentru cunoașterea frumuseților și bogățiilor localității, raionului regiunii (la sfîrșit de săptămînă, în timpul vacanțelor școlare).

Vizitarea unor întreprinderi, cooperative agricole de producție, gospodării agricole de stat, precum și a unor muzee și locuri istorice din regiune.

Îngrijirea unor spații verzi (în școală, parc, solar etc.).

Întîlnire cu activiști de partid și de stat, cu muncitori și cooperatori fruntași, cu scriitori, artiști, oameni de știință.

2. Educarea atitudinii comuniste față de muncă

Se va urmări, îndeosebi, formarea priceperii de a-și organiza munca de pregătire în funcție de volumul sarcinilor și de timpul disponibil, a deprinderii de a munci cu temeinicie și perseverență, dezvăluirea trăsăturilor caracteristice ale muncii din societatea socialistă prin:

— îndrumarea concretă a elevilor asupra felului cum să-și pregătească lecțiile și să-și efectueze temele, asupra folosirii raționale a timpului pentru a-și asigura o însușire temeinică a materiei; efectuarea unui control regulat al notelor obținute și analiza rezultatelor în funcție de posibilitățile individuale, de ajutorul primit, informarea curentă a familiei și indicarea măsurilor ce trebuie luate;

— prezentarea condițiilor grele de muncă din trecut (pe baza cunoștințelor de istorie ale elevilor și a lecturilor literare etc.);

— reliefarea condițiilor de muncă din societatea socialistă, a participării entuziaste a oamenilor muncii la crearea bunurilor materiale și culturale din patria noastră, a creșterii permanente a nivelului de trai;

— reliefarea importanței muncii în colectiv, a condițiilor create în patria noastră pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale omului;

— dezvoltarea sentimentului de dragoste pentru muncă și cultivarea la elevi a simțului datoriei;

— scoaterea în evidență a modului în care trebuie să se desfășoare munca elevilor (conștiinciozitate, perseverență, ajutor reciproc etc.).

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ).

— Munca în patria noastră — izvor de bucurii și bunăstare.

— Importanța organizării muncii. Necesitatea respectării regimului de zi al elevului.

— Învățătura — munca de bază a elevului.

— Rezultatele obținute la învățătură oglindesc toată puterea mea de muncă?

— Condițiile de viață și de muncă ale școlarilor din patria noastră.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu ceilalți profesori ai clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri):

Vizitarea unor unități socialiste industriale și agricole.

Antrenarea elevilor în diferite acțiuni de folos obștesc, pe măsura puterilor lor.

Antrenarea elevilor în activități gospodărești ale familiei (în colaborare cu părinții).

3. Educarea elevilor în spiritul colectivismului și al umanismului socialist

Se va avea în vedere, îndeosebi, formarea sentimentelor de tovărășie și prietenie, prin:

— lămurirea noțiunilor de prietenie, tovărășie și ajutor reciproc (pe bază de exemple);

— combaterea falsei prietenii; îndrumarea elevilor în alegerea prietenilor după calitățile morale ale acestora;

— cultivarea opiniei sănătoase a colectivului clasei și a dragostei față de colectiv;

— antrenarea tuturor elevilor în viața colectivului clasei și al școlii și combaterea tendințelor de izolare;

— dezvoltarea la elevi a simțului de răspundere față de sarcinile încredințate de colectiv.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ):

— Discuții etice pe marginea unor texte care înfățișează frumusețea unor mari prietenii (K. Marx și F. Engels; Creangă și Eminescu; Slavici și Eminescu; George Enescu și Ștefan Luchian etc.).

— Ce înseamnă a fi bun tovarăș, a fi bun coleg?

— Succesele mele sînt succesele colectivului.

— Interesele colectivului mai presus de orice (Exemple).

Activități în afară de clasă (în colaborare cu ceilalți profesori, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri):

Stimularea elevilor în vederea participării lor la acțiuni de întrajutorare reciprocă (ajutorul dat colegilor rămași în urmă la învățătură, ajutorarea unor colegi bolnavi etc.).

Stimularea inițiativei elevilor de a organiza — prin forțe proprii — mici serbări și excursii.

Înfrumusețarea clasei și a școlii prin acțiunea întregului colectiv.

Vizionarea în colectiv a unor spectacole.

4. Educarea elevilor în spiritul disciplinei conștiente

Se va avea în vedere, îndeosebi, cunoașterea de către elevi a regulilor de purtare și formarea la aceștia a convingerilor și a deprinderilor corespunzătoare, prin:

— explicarea drepturilor și îndatoririlor elevilor și formarea la aceștia a convingerii că drepturile implică și datorii;

— lămurirea conținutului disciplinei școlare, insistîndu-se asupra următoarelor aspecte: îndeplinirea conștientă a sarcinilor școlare; respectul față de personalul didactic și administrativ din școală; grija pentru bunurile școlii; atitudinea civilizată față de colegi;

— dezvoltarea inițiativei elevilor în îndeplinirea sarcinilor;

— cultivarea intransigenței față de abaterile de la disciplină ale unor colegi;

— dezvoltarea spiritului de răspundere față de învățătură — sarcina de bază a elevilor;

— lămurirea elevilor asupra îndatoririlor ce le revin în ce privește comportarea în afară de școală (în familie, pe stradă, în instituții publice, săli de spectacole etc.).

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ):

— Răspundem noi îndeajuns îndatoririlor școlarului?

— Cum să ne comportăm în școală și în afara școlii?

— Să ne cunoaștem greșelile și să luptăm împotriva lor.

— Pregătirea temeinică la învățătură este îndatorirea noastră de bază.

— Respectarea și păstrarea ordinii și curățeniei, aspect al conduitei civilizate.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri):

Stimularea elevilor la îndeplinirea în bune condițiuni a sarcinilor ce le revin în organizarea serviciului de ordine pe școală, în timpul recreațiilor.

Organizarea de exerciții privind respectarea regulilor de circulație și a celor de comportare civilizată.

Întîlniri cu muncitori și cooperatori care să le vorbească despre importanța disciplinei conștiente în producție.

5. Dezvoltarea altor trăsături morale

Se va urmări, îndeosebi, cultivarea la elevi a respectului față de colegi, de profesori, de părinți și de oamenii muncii, și a stăpînirii de sine, prin:

— dezvoltarea dragostei față de familie, față de colectivul școlar și al clasei, față de colectivul de profesori, față de oamenii muncii, însușirea formulelor de respect și politețe, formarea deprinderilor de comportare respectuoasă, politicoasă;

— lămurirea noțiunii de stăpînire de sine (comentarea unor fapte semnificative din viața clasei și analizarea manifestărilor unor personaje din literatura pentru copii);

— evidențierea faptului că stăpînirea de sine este o însușire superioară a omului și a necesității unor eforturi în vederea formării ei;

— reliefarea rolului pe care-l are răbdarea în buna desfășurare a unei activități;

— explicarea necesității de a se reține de la manifestări necivilizate (jignirile, lovirile, poreclirea, ironiile, întreruperea celui care vorbește etc.);

— formarea la elevi a obișnuinței de a face față și unor activități mai grele și mai puțin plăcute;

— combaterea indisciplinei, nestatorniciei.

Cultivarea preocupării de a avea o ținută corectă, reglementară, sobră și estetică, un vocabular ales.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ):

— Cine respectă pe alții pe el se respectă.

— M-am gîndit suficient la ceea ce doresc să spun? Întîi gîndește și apoi vorbește.

— Graba strică treaba. Să nu fim pripiți nici în vorbă, nici în muncă.

— Cu răbdare se înving greutățile.

— A te stăpîni înseamnă a da dovadă de tărie de caracter.

— Ținuta estetică reflectă preocupări pentru frumos, dragoste de frumos.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri):

Repartizarea de sarcini în cadrul colectivului, a căror îndeplinire presupune răbdare și perseverență.

Antrenarea elevilor la întocmirea unei culegeri de proverbe și zicători în legătură cu stăpînirea de sine și răbdarea.

Organizarea unor lecturi din viața oamenilor de seamă, care au urmărit cu perseverență realizarea scopului propus.

II. ORGANIZAREA ȘI EDUCAREA COLECTIVULUI DE ELEVI

1. Organizarea colectivului clasei

— explicarea necesității organizării vieții clasei și a îndeplinirii sarcinilor care revin elevilor în legătură cu aceasta;

— repartizarea sarcinilor în așa fel încît nici unul dintre elevi să nu rămînă în afara activităților clasei;

— formarea unui activ puternic care să cuprindă pe elevii care constituie un exemplu pozitiv, care au posibilități de influențare și spirit organizatoric;

— repartizarea anumitor sarcini prin rotație, astfel ca relațiile de conducere și subordonare să fie trăite de fiecare elev;

— cunoaștera, de către elevi, a perspectivelor colectivului clasei;

— integrarea elevilor din colectivul clasei în activitățile de îndeplinire a sarcinilor organizatorice ale școlii;

— găsirea mijloacelor de atragere și integrare în colectivul clasei a acelor elevi care manifestă tendința de a se izola de colectiv.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție privind organizarea colectivului (cu caracter orientativ):

Importanța îndeplinirii sarcinilor încredințate de colectiv.

În ce măsură opinia colectivului nostru constituie un sprijin în ridicarea nivelului la învățătură al elevilor?

În ce constă tăria și frumusețea colectivului clasei noastre.

2. Educarea colectivului pe baza analizei activității elevilor

— cultivarea la elevi a atitudinii conștiente față de învățătură;

— prevenirea rămînerii în urmă la învățătură, prin ținerea unei evidențe precise a notelor obținute de elevi și prin indicarea celor mai bune mijloace de învățare;

— stimularea și orientarea elevilor în perfecționarea continuă a stilului muncii de învățare;

— orientarea interesului elevilor spre studierea temeinică a tuturor obiectelor de învățămînt;

— întărirea disciplinei întregului colectiv în munca de învățătură;

— dezvoltarea la elevi a spiritului critic și autocritic și a unei opinii sănătoase a colectivului; folosirea acestei opinii colective în stimularea elevilor la o muncă din ce în ce mai temeinică și mai susținută;

— dezvăluirea cauzelor datorită cărora unii elevi întîmpină dificultăți în munca de învățare și îndrumarea individuală a acestora.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție privind analiza activității colectivului (cu caracter orientativ):

Cum am dovedit în comportarea noastră că am înțeles datoriile de școlar?

Să arătăm recunoștința ce o purtăm partidului și părinților, profesorilor noștri, prin rezultatele obținute la învățătură.

Prin rezultatele muncii și comportarea noastră am ridicat prestigiul clasei noastre?

III. EDUCAȚIA IGIENICO-SANITARĂ A ELEVILOR

(în colaborare cu personalul sanitar al școlii sau al circumscripției școlare)

— înarmarea elevilor cu cunoștințe medicale în vederea înțelegerii științifice a fenomenelor legate de sănătate și boală;

— consolidarea deprinderilor igienice formate la vîrsta școlară mică și dezvoltarea acestora în vederea prevenirii îmbolnăvirii și întăririi organismului;

— instruirea teoretică și practică a elevilor în probleme de prim ajutor, în caz de accidente și îmbolnăviri acute;

— determinarea copiilor să acționeze cu convingere pentru apărarea sănătății proprii și a colectivității.

În clasa a V-a, educația sanitară a elevilor se va face în cadrul celor zece ore anual, predate de medic, conform tematicii puse la dispoziție de Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale (7 ore în cadrul orelor de dirigenție și 3 ore practice).

Teme pentru orele de dirigenție:

TRIM. I.

Igiena pielii, igiena gurii și dinților, igiena ochilor . . 1 oră
Igiena urechilor și igiena nasului . . . . 1 oră
Igiena îmbrăcămintii, încălțămintei și a rechizitelor școlare . . . . 1 oră

TRIM. AL II-LEA

Igiena locuinței și a localului școlii . . . . . . 1 oră
Igiena alimentației . . . . 1 oră

TRIM. AL III-LEA

Regimul de activitate și odihnă . . . . 1 oră
Călirea organismului . . 1 oră

Activități practice în afara orelor de dirigenție (3 ore)

Noțiuni de prim ajutor. Formarea deprinderilor practice cu privire la acordarea primului ajutor în rănirile provocate prin tăiere, prin rozături, prin înțepare . . . . 1 oră
Pansarea rănilor provocate prin mușcăturile de animale, a înțepăturilor provocate de insecte și a mușcăturilor de șerpi veninoși . . . . 1 oră
Exerciții cu privire la executarea pansamentelor la picior, gleznă, articulații, claviculă, abdomen, nas, ochi etc. . . . . 1 oră

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Capacitatea de sinteză

nici ai carbonului a fost tratată exclusiv la nivelul unor simple relații matematice. Firește că o asemenea lecție, care nu schițează cadrul legic general ce permite obținerea compușilor respectivi, nu poate contribui de fel la dezvoltarea capacității de sinteză a elevilor.

Trebuie semnalat și faptul că mai există profesori care consideră că sistematizarea de sinteză a cunoștințelor este o operație ce poate fi concentrată exclusiv pe parcursul cîtorva lecții, în ultima perioadă a anului școlar. În realitate chiar lecțiile de recapitulare organizate de acești profesori sînt numai o reluare adesea mecanică a cunoștințelor predate anterior, fără a aduce vreo contribuție cît de cît însemnată la dezvoltarea gîndirii de sinteză a elevilor.

În fapt — și experiența profesorilor fruntași demonstrează din plin acest lucru — fiecare lecție de pe parcursul unui an școlar formează premise pentru dezvoltarea capacităților de sinteză. Cu condiția, bineînțeles, ca ea să treacă dincolo de simpla expunere a unor cunoștințe în sine și să arate elevilor cum se încadrează aceste cunoștințe în ansamblul capitolului studiat, al disciplinei în general. La matematică în ultimele clase ale liceului, de exemplu, un element de sinteză care leagă strîns cunoștințele de geometrie și cele de algebră este orientarea elevilor către utilizarea limitelor ca procedeu general în calculul ariilor laterale ale corpurilor rotunde sau ale volumelor acestora. O valoare efectivă de sinteză o are și considerarea problemelor privind intersecția curbelor prin prisma ecuațiilor tangente la diferite curbe — cerc, elipsă, parabolă etc. — integrarea discuției generale a ecuațiilor, inclusiv cele trigonometrice, în studiul ecuațiilor de gradul I, II și III, ca și al ecuațiilor de grad superior care nu sînt reductibile etc. La lecțiile de istorie a literaturii este foarte important, din punctul de vedere pe care îl discutăm aici, ca profesorul să delimiteze limpede problemele efectiv literare de cele sociologice. Altfel există primejdia ca, la teme ca „Figuri de țărani în proza primelor două decenii ale secolului XX" de pildă, în locul sublinierii unor aspecte privind conținutul artistic, personalitatea scriitorilor și măiestria în mînuirea mijloacelor de expresie, elevii să facă o simplă trecere în revistă a unor personaje ca tipuri reprezentative pentru mediul social respectiv. O adevărată sinteză la literatură trebuie să urmărească în primul rînd înarmarea elevilor cu posibilitatea de a investiga fenomenul literar, de a putea face în mod independent aprecieri de valoare.

O formă superioară de sinteză a cunoștințelor însușite de elevi o constituie corelarea între temele studiate la diferite discipline pe parcursul unui an de studiu, cît și al mai multor ani. De exemplu, raporturile strînse între genetică și chimia moleculară, precum și însemnătatea utilizării aparatului matematic în determinarea acestor raporturi. Sau, într-un cadru mai larg, prezentarea legăturilor între dezvoltarea civilizației materiale, a științei și tehnicii și evoluția relațiilor sociale.

Firește, nu putem face abstracție de faptul că există deosebiri între posibilitățile diferiților elevi de a aprofunda cunoștințele în general și problemele uneia sau alteia dintre discipline în mod special. Dar, *dincolo de aceste particularități privind pe fiecare elev în parte, felul în care ei își însușesc materia — strict factologic sau căutînd esența faptelor — este determinat, în principal, de condițiile în care a fost îndrumată, pe parcursul studiului, dezvoltarea capacității de sinteză, de fapt, formarea deprinderii de a emite judecăți circumscrise strict esenței fenomenelor: judecăți de relație pe plan fizico-matematic, judecăți de existență pe plan biologic, judecăți de valoare pe plan literar etc.*

Prin locul pe care îl ocupă în gîndirea pedagogică modernă, prin multiplele sale implicații, formarea în școală a capacităților de a sistematiza în forme de sinteză cunoștințele, condiție esențială a dezvoltării unei culturi de sinteză, devine tot mai mult o problemă primordială. Evident, în cadrul acestui articol nu am făcut decît să schițăm unele coordonate, să conexăm unor puncte de vedere deja exprimate o serie de argumente complementare.

AL. CIUCĂ și TR. ISPAS

Dascălii care m-au învățat carte

decît mine, căci în școlile primare orășenești studiul era mai amplu decît în cele de la sate. Îi întreceam însă în rapiditatea calculului și în înțelegerea fenomenului matematic ca atare.

Nu peste multă vreme am cunoscut un alt dascăl al cărui chip nu-l voi uita niciodată: profesorul de matematică Constantin Botez. S-a revelat simplu, în cadrul unei lecții de geometrie. Explica atît de frumos despre trunchiul de piramidă, elementele demonstrației se închegau atît de armonios, încît am simțit ceea ce simt oamenii de obicei în fața unei opere de artă. Curînd, profesorul Botez m-a remarcat și el și a început să încurajeze în mod deosebit dezvoltarea aptitudinilor mele matematice. Și poate nici nu a fost acesta cel mai important dintre lucrurile pe care le-a făcut pentru mine, ci căldura pe care mi-a dăruit-o într-un mediu în care eu, fiu de țăran, mă simțeam străin, și care îmi era adesea ostil; sau poate și mai important a fost faptul că mi-a insuflat curajul de a privi faptele la proporțiile lor reale.

Deși matematica era domeniul în care mă desfășuram cu deosebită siguranță, mă străduiam să învăț deopotrivă la toate materiile. Totuși, cîțiva elevi, dintre care unii copiau după mine la teza de matematică, obțineau la sfîrșitul anului o medie generală mai mare. Nu mă necăjea lucrul în sine, ci nedreptatea care mi se făcea. Faptul că la profesorul Botez toate notele se dădeau „pe drept" a făcut să crească și mai mult dragostea și stima ce i le purtam.

La sfîrșitul liceului, cînd ezitam, în alegerea facultății, între știința pură și tehnică, faptul că la matematică cunoștințele și posibilitățile mi-au fost apreciate întotdeauna la valoarea reală m-au decis să urmez facultatea de matematică. La Universitatea din Iași profesorii Al. Müller și Sanielevici au influențat în mod hotărîtor cel de al treilea moment de răscruce al legăturilor mele cu știința matematică: ei m-au hotărît să aleg calea cercetării științifice îmbinată strîns cu munca didactică.

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

nr. 12, Decembrie 1966

Din sumar

Raluca Ripan: Problemele modernizării predării chimiei în liceu.
Pavel Apostol: „Modelele praxiologice" și acțiunea educațională.
O. Safran: Premise ale sporirii eficienței educației morale în școală.
Leon Țopa: Cercetarea raportului dintre învățămîntul tineretului și al adulților.
Ion Stanciu: Ideile pedagogice ale lui Erasmus din Rotterdam și prezența lor în Țările Române.
Sergiu Vaida: Medalii comemorative privind învățămîntul românesc.
Ion Berca: Orientări în predarea punctuației.
Gheorghe Călugărița, Mihail Sandu: Locul și rolul cunoștințelor de geometrie în programa experimentală pentru clasele I-III.
Anca Miron: Pregătirea pedagogică a viitorilor profesori.
Maria Romașcanu: Caietul dirigintelui.
Vasile Iliescu: Pregătirea învățătorilor în țările europene.
Marcel Mămularu, Ștefan Tirifonescu: Lupta împotriva analfabetismului în lume.

Recenzii.

Cuprinsul Revistei de pedagogie pe anul 1966.

Librăria centrală

„CARTEA PRIN POȘTĂ"

Str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12

București

recomandă cîteva lucrări din domeniul învățămîntului programate să apară în cursul anului 1967, la care libraria face rețineri anticipate pe bază de comenzi, iar la apariție le expediază la domiciliu contra ramburs.

MATEMATICA

Editura tehnică

M. Botez: Axonometria, lei 13

E. Ciucu: Culegere de probleme de teoria probabilităților, lei 22

S. Găină: Culegere de probleme de calcul diferențial și integral, vol. III, lei 14.

L. Aramă: Culegere de probleme de calcul diferențial și integral, vol. I, lei 14.

Gh. Vrânceanu: Geometria euclidiană — Geometrii neeuclidiene — Teoria relativității, lei 15.

Editura Academiei

J. Bela: Ecuații operaționale neliniare definite în spații normate, lei 16.

CHIMIE

Editura tehnică

E. Beral: Chimia anorganică, lei 32.

E. Beral: Chimia organică, lei 22.

M. Mironescu: Tehnica lucrărilor de laborator, lei 16.

GEOLOGIE — GEOGRAFIE

Editura tehnică

A. Rihmann: Vulcanii și activitatea lor, lei 33.

V. Barna: Zăcăminte nemetalifere din România, lei 29.

BIOLOGIE

Editura Academiei

Al. Borza: Dicționar etnobotanic, vol. I, lei 41

M. Băcescu: Ecologia marină, vol. II, lei 29.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40.132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 881
Vineri 13 ian.
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

PESTE 2800 DE FOTOGRAFII ȘI FOTOCOPII ALCĂTUIESC ÎN PREZENT FONDUL DE LUCRĂRI AFLATE ÎN FOTOTECA MUZEULUI PEDAGOGIC. Ele ilustrează evoluția procesului de învățămînt din România, străduințele pe ogorul școlii ale unor oameni de știință și pedagogi români, aspecte din lupta P.C.R. pentru un învățămînt democratic și științific, condițiile create de partid și de stat pentru dezvoltarea învățămîntului în anii socialismului.

Printre acțiunile întreprinse în ultimul timp de Muzeul pedagogic se numără și alcătuirea unor vitrine tematice prezentînd contribuția scriitorului Al. I. Odobescu la dezvoltarea literaturii didactice românești, manuscrise, scrisori și fotografii înfățișînd activitatea pedagogului V. Gr. Borgovan, apropiat colaborator al lui Odobescu precum și a unei colecții de medalii comemorative privind învățămîntul din țara noastră. În prezent, lucrătorii Muzeului pregătesc o expoziție care ilustrează contribuția cadrelor didactice din Capitală la modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ.

O ORIGINALĂ EXPOZIȚIE CU CARACTER METODIC S-A DESCHIS DE CURÎND LA INSTITUTUL PEDAGOGIC DE PE LÎNGĂ UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI. Expoziția cuprinde desene ale elevilor din școlile generale nr. 77, nr. 89, nr. 173 și nr. 182 din Capitală, în care desenul este predat de foști studenți ai institutului. În lumina lucrărilor expuse, cadrele didactice de specialitate din institut discută cu actualii studenți ai Facultății de arte plastice probleme privind metodica predării desenului la clasele V—VIII, stimularea imaginației elevilor, înarmarea lor cu posibilitatea de a-și exprima prin desen ideile și sentimentele etc. În acest fel, expoziția constituie terenul unor interesante aplicații practice ale cursului de metodică.

LICEUL „NICOLAE BĂLCESCU", DIN RÎMNICUL VÎLCEA A ÎMPLINIT, DE CURÎND, TREI SFERTURI DE VEAC. După cum ne informează profesoara Mariana Firoiu, liceul vîlcean a dat patriei, de la înființarea sa pînă astăzi, 11 499 de absolvenți. În rîndul acestora s-au numărat numeroși oameni de știință și cultură de prestigiu, ca de pildă, acad.

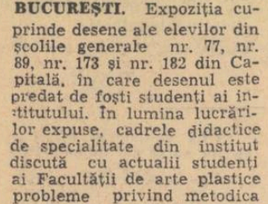

Eugen Angelescu, titularul catedrei de chimie organică a Universității din București, prof. dr. docent Gh. Al. Olănescu, chirurg, prof. univ. Ionel Geantă, de la Conservatorul Ciprian Porumbescu, prof. univ. Const. Anastasatu, ftiziolog de prestigiu internațional, scriitorul Gib Mi[illegible]escu, precum și numeroși [illegible] profesori, medici, [illegible] deosebit de apre[illegible]a, [illegible] olectivele din care fac parte.

Generator de ultrasunete — unul dintre cele mai moderne prototipuri omologate de I.M.D. ce vor intra în școli încă în acest an.

Tradiție și inovație în procesul de învățămînt

Fenomenul cel mai caracteristic care se petrece în prezent, sub ochii noștri, în învățămînt este, fără îndoială, intensificarea efortului de inovare. Concepțiile empirice rezultate din practica educației, ca și cele oferite de diferitele teorii filozofice, au fost împinse pe planul al doilea de cercetări mult mai riguroase, întreprinse de pe pozițiile altor discipline: fiziologia, psihologia, matematica, iar în perspectivă și de alte discipline a căror contribuție abia se schițează în prezent: cibernetica, genetica etc.

Motivul pentru care începutul acestei mișcări nu s-a conturat în limitele pedagogiei clasice (cu toate că în cadrul ei îndemnul de inovație este permanent și, de la Komensky încoace, fiecare mare pedagog a adus o contribuție importantă la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ), trebuie căutat în faptul că pedagogia, ca știință, este limitată în abordarea fenomenului educației și instrucției. Problematica copilului — realitate complexă bio-psiho-socială — fiind, prin natura ei, mult mai largă, soluțiile și sugestiile pe care le oferă diferite alte științe depășesc principial posibilitățile pedagogiei. Desigur, ea își poate însuși aceste cuceriri, poate de asemenea întreprinde cercetări proprii în spiritul lor.

În rîndul cuceririlor de o deosebită valoare pentru învățămînt, dar care au apărut și evoluat inițial în afara pedagogiei, trebuie trecute programările. Acestea nu sînt pur și simplu noi metode de predare ce se adaugă la cele existente (deși ele pot avea și acest rol), ci în primul rînd noi sisteme de organizare a cunoștințelor și noi forme de operare cu ele. Privite din acest punct de vedere, ele conturează un moment deosebit în istoria învățării — și anume, trecerea la raționalizarea conținutului și a formelor în care se dă informația.

Dar cu toate că atît ideea raționalizării conținutului cît și cea a formelor de operare au apărut împreună în cadrul programărilor, ele sînt totuși probleme diferite. După noi, forma de programare, fie ea liniară, ramificată, matetică sau de altă natură este independentă de concepția pe baza căreia au fost selectate datele, care poate fi și ea adevărată sau falsă etc. Aceasta înseamnează că programările lasă deschise problemele de conținut, concepția psihologică de la care se pornește în organizarea conținutului, nivelul operărilor și al sarcinilor formative etc. De aceea, compararea rezultatelor predării programate cu cea clasică, cum se procedează în prezent, fără să se țină seama de faptul că, chiar în condițiile aceluiași cuantum de cunoștințe, programările presupun o organizare superioară a relațiilor dintre ele, este o insuficientă metodologică. Astfel de comparații nu pot oferi date certe privind posibilitățile programării ca **formă** de expunere în raport cu **forma** clasică. Căci dacă programările presupun, în afară de forma de expunere, un cuantum de cunoștințe ce se programează, un sistem în care acestea se leagă între ele și anumite scopuri formative, atunci problema care se pune este: pe seama cui trebuie puse eventualele rezultate superioare ale programării față de predarea clasică? Pe seama formelor de expunere, sau pe seama celorlalți factori enunțați mai sus, care, în cazul programării, au o pondere deosebită? Pe de altă parte, din împrejurarea că sistemul logic și sarcinile formative constituie preocupări speciale în cadrul programărilor nu rezultă că învățarea clasică n-ar presupune un sistem logic și scopuri formative, chiar dacă preocupările pentru aceste aspecte sînt mai puțin sistematice în cadrul ei.

A doua problemă asupra căreia am dori să atragem atenția se referă la faptul că programările pot fi multiple, pentru motivul că și posibilitățile de raționalizare a formelor sînt multiple, iar cercetătorul sau practicianul pot opta pentru un tip sau altul. Ei pot să unifice diferitele tipuri într-o formă nouă, sau pot să elaboreze sisteme noi, mai adecvate sarcinilor pe care și le propun spre rezolvare. Nevoia elaborării unor forme noi de programare nu contrazice posibilitatea formării unor capacități intelectuale în orice sistem și nu acesta este motivul ne-

N. RADU

(Continuare în pag. a 3-a)

De la Ministerul Învățămîntului

Concursul de admitere în învățămîntul superior fără frecvență, pentru anul universitar 1967—1968, va avea loc în perioada 26 august — 5 septembrie 1967. Probele de concurs și programele disciplinelor sînt cele stabilite pentru concursul de admitere în învățămîntul superior de zi.

Ce cuprind colecțiile de literatură pentru elevi?

Prin editarea colecției „Biblioteca școlarului", imensele mase de elevi dispun, în bună măsură, de literatura cea mai reprezentativă, îndeosebi română, în condiții tehnice și de preț avantajoase. Studierea literaturii române în liceu e substanțial sprijinită prin apariția, în cadrul acestei colecții, a operelor prevăzute de programele de învățămînt. De la literatura română veche și pînă la cea actuală, „Biblioteca școlarului" conține volume de poezii, nuvele, romane, teatru, facilitînd astfel pregătirea tineretului, cunoașterea integrală de către elevi a operelor studiate în școală, care figurează doar parțial în manualele didactice.

În ultimii ani, volumele editate în această colecție sînt organizate după o concepție unitară, cu studii introductive redactate, în general, după același sistem și cam la același nivel, cu tablouri bibliografice și teme recapitulative la sfîrșitul fiecărui volum, fiind astfel de un real folos tineretului școlar Trecînd dincolo de cerințele stringente fixate prin programele școlare, volumele respective cuprind și alte cîteva lucrări în versuri sau în proză, prin care cititorii au posibilitatea să pătrundă mai adînc, mai multilateral în activitatea creatoare a scriitorilor studiați. Adeseori studiile introductive depășesc întrucîtva — și așa trebuie să fie — prezentările din manualele școlare, constituind o bază accesibilă de înțelegere mai profundă a problemelor literare.

Inițiativa formulării, la finele volumelor, a unor teme în legătură cu operele publicate, sugerînd problematica acestora, esențialitatea conținutului lor, este binevenită. Cu ajutorul lor tinerii cititori își pot orienta mai sistematic investigațiile, cercetările. Tot atît de binevenită este și ideea de a se da la sfîrșitul volumelor extrase din diverse lucrări de critică literară și de istorie literară, care au darul de a fixa în mintea elevilor noțiunile literare, de a le face cunoscute unele considerații asupra operelor și scriitorilor. De cele mai multe ori extrasele sînt bine alese, sugestive, pline de substanță.

Putem consemna, ca atare, evidente progrese în editarea colecției „Biblioteca școlarului", generate de o certă intenție de a sprijini învățămîntul, de a participa la o mai bună pregătire a tineretului în domeniul literaturii. Dacă aceste volume ar fi, însă, editate periodic în tiraje suficiente, contribuția colecției ar fi de o și mai mare eficiență. Dar tirajele variază de la circa 30 000 la circa 120 000 exemplare.

Care este criteriul stabilirii lor? Toate aceste lucrări se adresează acelorași elevi și sînt utilizabile mai toate în aceeași măsură. La ce interval de timp se reeditează o operă în „Biblioteca școlarului" și care rațiuni prezidează la stabilirea acestei reeditări?

Deși colecția are merite incontestabile, așa cum am arătat, totuși se pot ridica încă multe obiecții și cu privire la selectarea operelor, a scriitorilor, la periodicitatea apariției unei opere, la calitatea ediției și a prefețelor. De ce, bunăoară, într-un volum din „Biblioteca școlarului" trebuie să fie editată întreaga creație literară a unui scriitor? Într-un astfel de volum apar, spre exemplu, toate poeziile lui G. Bacovia. Într-un alt volum, intitulat „Primii noștri poeți", apar toate poeziile celor patru poeți Văcărești, precum și ale unor poeți minori de la începutul veacului trecut. Apoi, un volum ca cel intitulat bunăoară „Studii și cercetări de istorie literară", de G. Călinescu, editat și prefațat de Al. Piru — în care sînt cuprinse studii ale marelui critic literar despre Iordache Golescu, Naum Rîmniceanu, Paharnicul Sion, G. Săulescu, C. Caragiale, Iorgu Caragiale, Al. Pelimon, C. D. Aricescu, G. Baronzi, N. Nicoleanu, I. C. Fundescu, N. T. Orășanu, Gr. H. Grandea, Pantazi Ghica, Ioan M. Bujoreanu, Bonifaciu Florescu, apărut în 70 140 de exemplare — este desigur foarte util studenților de la facultățile de limbă și literatură română, dar depășește cu totul necesitățile liceului. La fel stau lucrurile cu studiul introductiv redactat de Al. Piru la volumul „Studii și comunicări" de G. Călinescu.

Unii dintre îngrijitorii și pre-

AL. BOJIN

(Continuare în pag. a 4-a)

Mediul social și relațiile interpersonale ale școlarilor

• Valențele mediului social școlar • Clasa a IX-a — moment de restructurare a relațiilor • Tratament diferențiat pentru „populari" și „solitari" • Confruntarea „modelelor educative"

Într-o exprimare sumară, am putea defini mediul social al copilului ca fiind acel ansamblu de factori și condiții social-culturale și politico-economice pe care el îl găsește la naștere, în care trăiește și se dezvoltă, se integrează treptat sau îl schimbă. La început global, nediferențiat, nestructurat, neierarhizat, mediul social devine pentru copil, cu timpul, diferențiat, structurat, ierarhizat. O asemenea structurare și ierarhizare a influențelor instructiv-educative se produce mai ales o dată cu intrarea copilului în școală și capătă, bineînțeles, forme din ce în ce mai complexe, calitativ superioare, pe măsură ce elevul înaintează în vîrstă.

Intrarea în școală a copilului aduce cu sine și scindarea mediului social în mediu social școlar și mediu social extrașcolar, fiecare avînd importanța, semnificația și valoarea sa, valențele sale. În funcție de ele va fi organizată și structurată întreaga activitate școlară și extrașcolară a elevilor. Înseși relațiile interpersonale ale acestora apar, se dezvoltă, se maturizează, dispar chiar, în cadrul mediului social școlar și extrașcolar în care copilul există și acționează. Tocmai de aceea analiza problemelor care se ridică în această direcție trebuie să constituie un obiectiv de seamă al profesorilor diriginți. Adeseori analiza mediului social poate explica anumite comportări, anumite tipuri de relații interpersonale ale elevilor, la fel cum analiza relațiilor interpersonale poate sugera însăși structura mediului social al școlarului.

Cunoașterea relațiilor interpersonale ale școlarilor este deosebit de necesară în așa-zisele momente de cotitură din viața acestora — cum sînt trecerea din clasa a IV-a în clasa a V-a, din clasa a VIII-a în clasa a IX-a — care aduc cu sine o serie de modificări. Dacă în clasa a V-a acestea sînt mai neînsemnate, datorită faptului că, în general, colectivele școlare rămîn aceleași, în clasa a IX-a intervin modificări deosebit de importante. Clasa a IX-a se caracterizează îndeobște printr-o componență neomogenă, cunoaște o restructurare aproape radicală a relațiilor interpersonale ale elevilor. Aici se întîlnesc elevi proveniți de la aceeași școală, dar din clase paralele, ca și elevi proveniți de la alte școli, ceea ce duce la constituirea unor grupe și grupulețe care încearcă să se impună ca atare. Avem de a face cu elevi din diverse medii sociale școlare, cu diverse tipuri de *modele educative*, ceea ce face ca acum să se confrunte o experiență pedagogică veche, un model pedagogic vechi (considerat, a șasea, ca fiind cel mai bun) cu cel nou, să se lege noi prietenii, să se restructureze comportamentul în funcție de noul mediu social școlar.

În asemenea condiții, comportarea față de colegul de bancă devine un indiciu important, care relevă fie consolidarea unor relații interpersonale constituite mai înainte, fie înfiriparea altora noi. Unele sondaje făcute în rîndul elevilor din două clase a IX-a, referitor la comportarea față de colegul de bancă ne-au dat posibilitatea să desprindem mai multe tipuri de relații interpersonale între adolescenți.

Un prim tip îl constituie *relațiile de preferință reciprocă*, care constau în faptul că doi elevi se preferă unul pe altul pentru a fi colegi de bancă. Ele sînt întîlnite mai ales în interiorul grupelor de elevi veniți de la aceeași școală, din aceeași clasă. Cantitativ sînt cele mai frecvente. Un al doilea tip îl formează *relațiile de respingere reciprocă*, care constau în faptul că doi colegi care stau împreună în bancă preferă, fiecare, pe un altul. De regulă, aceste relații sînt întîlnite între elevii diverselor grupări existente în clasă, între elevii „școlii" și cei noi veniți, care au fost așezați în bănci fără a li se respecta preferința. Un alt tip îl constituie așa numitele *relații de preferință și respingere unilaterală*, în care elevul preferat de un coleg îl respinge tocmai pe acesta. Ele se stabilesc între elevii nou veniți și elevii din grupările vechi, majoritare ale clasei. De obicei preferința se îndreaptă de la elevul nou venit în clasă și, deci, și în

M. ZLATE
Catedra de psihologie
a Universității din București

(Continuare în pag. a 2-a)

În acest număr:

Disciplinele pentru concursul de admitere în învățămîntul superior. — pag. a 2-a

Programa orelor de dirigenție pentru clasa a VI-a. — pag a 4-a

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

— Pentru anul universitar 1967 - 1968 —

Candidații la concursul de admitere — cursuri de zi, serale și fără frecvență — vor susține probe practice, scrise și orale.

Toate probele se vor susține pe baza programelor școlare valabile în licee în anul 1966/1967.

Programele disciplinelor de concurs se vor publica începînd cu numărul viitor al „Gazetei învățămîntului".

A. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR TEHNIC

1. **Facultatea de electronică și telecomunicații** (toate secțiile); **Facultatea de electrotehnică** (toate secțiile); **Facultatea de mecanică** (toate secțiile); **Facultatea de electromecanică; Facultatea de electromecanică minieră; Facultatea de mecanică agricolă; Facultatea de energetică** (toate secțiile); **Facultatea de automatică; Facultatea de tehnologia construcției de mașini** (toate secțiile); **Facultatea de industrie ușoară** (toate secțiile); **Facultatea de mașini și utilaj petrolier; Facultatea de exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze; Facultatea de mine** (secțiile de exploatări miniere și topografie minieră); **Facultatea de construcții** (toate secțiile); **Facultatea de construcții feroviare, drumuri și poduri** (toate secțiile); **Facultatea de geologie tehnică** (secția de prospecțiuni geofizice); **Facultatea de instalații pentru construcții; Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții; Facultatea de transporturi** (toate secțiile); **Facultatea de hidrotehnică** (toate secțiile); **Facultatea de industrializarea lemnului:**

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie, calcul diferențial și integral) — scris și oral
— Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură)
— scris

2. **Facultatea de metalurgie** (toate secțiile) și **Facultatea de mine** (secția de prepararea cărbunilor și minereurilor):

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie)
— scris și oral
— Fizică (mecanică, fizică moleculară și căldură)
— scris

3. **Facultatea de chimie industrială** (toate secțiile); **Facultatea de tehnologia și chimizarea țițeiului și gazelor:**

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră și calcul diferențial)
— scris
— Fizică (optică, fizică moleculară și căldura)
— scris

4. **Facultatea de tehnologia produselor alimentare și tehnica pescuitului** (secțiile de industrii alimentare extractive; morărit și panificație; industrii fermentative, conserve și lapte);

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris

5. **Facultatea de tehnologia produselor alimentare și tehnica pescuitului** (secția tehnica pescuitului și stuficultură):

— Zoologie sau botanică (la alegere)
— scris și oral
— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris

6. **Facultatea de geologie tehnică** (secția geologie tehnică):

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie)
— scris și oral
— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură)
— scris

7. **Facultatea de silvicultură** (toate secțiile):

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie)
— scris și oral
— Botanică
— scris

8. **Facultatea de arhitectură și urbanism: Etapa I** — eliminatorie:

— Probe practice de aptitudini:
a) desen tehnic
b) desen liber

Etapa a II-a

— Matematici (algebră, trigonometrie, geometrie plană și în spațiu*)
— scris și oral

*) **La geometrie plană și în spațiu nu se cer demonstrații.**

B. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR AGRICOL

1. **Facultatea de agricultură** și **Facultatea de horticultură:**

— Botanică
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

2. **Facultatea de medicină veterinară:**

— Zoologie sau anatomia și fiziologia omului (la alegere)
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

C. ÎNVĂȚĂMÎNTUL UNIVERSITAR

1. **Facultatea de matematică; Facultatea de matematică-mecanică** (secțiile de matematici, astronomie):

— Algebră, trigonometrie, calcul diferențial și integral
— scris și oral
— Geometrie plană și în spațiu*, geometrie analitică
— scris

2. **Facultatea de matematică-mecanică** (secțiile de mecanică):

— Matematici (algebră, trigonometrie, calcul diferențial și integral)
— scris și oral
— Fizică (mecanică, optică)
— scris

3. **Facultatea de fizică** (toate secțiile):

— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură, electricitate, structura atomului)
— scris și oral
— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie)
— scris

4. **Facultatea de chimie** (toate secțiile): **Facultatea de fizică** (secția fizică-chimie):

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră, calcul diferențial)
— scris
— Fizică (optică, fizică moleculară și căldură)
— scris

5. **Facultatea de biologie** (toate secțiile); **Facultatea de biologie-geografie** (secțiile biologie-botanică și biologie-zoologie):

— Botanică sau zoologie (la alegere)
— scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

6. **Facultatea de biologie-geografie** (secțiile de geochimie și geologie); **Facultatea de geologie-geografie** (secția de geologie):

— Geologie
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

7. **Facultatea de geologie-geografie** (secția de geografie); **Facultatea de biologie-geografie** (secția de geografie):

— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România
— scris și oral
— Geografia economică și politică a lumii
— scris

8. **Facultatea de istorie** (toate secțiile); **Facultatea de istorie-filozofie** (secțiile de istoria României și istoria universală):

— Istoria României
— scris și oral
— Istoria universală modernă și contemporană
— scris

9. **Facultatea de filozofie** (secțiile de filozofie și de sociologie); **Facultatea de istorie-filozofie** (secția de filozofie):

— Elemente de filozofie și socialism științific
— scris și oral
— Psihologie
— scris

10. **Facultatea de filozofie** (secția de pedagogie — secundar limba și literatura română):

— Psihologie
— scris și oral
— Literatura română
— scris

11. **Facultatea de filozofie** (secția de psihologie); **Facultatea de istorie-filozofie** (secția de defectologie):

— Psihologie
— scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

12. **Facultatea de drept:**

— Elemente de filozofie și socialism științific
— scris și oral
— Istoria României
— scris

13. **Facultatea de limba și literatura română; Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura română):

— Literatura română
— scris și oral
— Limba română
— scris

14. **Facultatea de limbi romanice și clasice** (toate secțiile); **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română):

— Limba franceză (sau limba romanică respectivă; pentru secția limbi clasice: limba latină)
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

15. **Facultatea de limbi germanice** (toate secțiile); **Facultatea de filologie** (secțiile de limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română: limba și literatura germană — secundar limba și literatura română: limba și literatura germană — secundar limba și literatura engleză: limba și literatura engleză — secundar limba și literatura germană):

— Limba germanică respectivă (engleză sau germană)
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

16. **Facultatea de limbi slave** (toate secțiile); **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura rusă — secundar limba și literatura română):

— Limba rusă (sau limba slavă respectivă)
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

17. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura maghiară):

— Limba și literatura maghiară
— scris și oral
— Limba română
— scris

18. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura română — secundar limba și literatura maghiară):

— Limba și literatura română
— scris și oral
— Limba și literatura maghiară
— scris

19. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura rusă — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):

— Limba rusă
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

20. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):

— Limba franceză
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

21. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura germană — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):

— Limba germană
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

22. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):

— Limba engleză
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

23. **Secțiile de limbi și literaturi orientale:**

— Limba străină respectivă sau limba engleză sau franceză sau germană sau rusă
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

*) **La geometrie plană și în spațiu nu se cer demonstrații.**

D. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ECONOMIC

1. **Facultatea de economie generală** (secțiile economie politică, economia industriei, economia agriculturii); **Facultatea de finanțe, credit și evidență contabilă** (toate secțiile); **Facultatea de comerț** (secția economia comerțului socialist), precum și **Facultățile de științe economice** (toate secțiile):

— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris și oral
— Elemente de economie politică
— scris

2. **Facultatea de economie generală** (secția statistică):

— Matematici (algebră, trigonometrie, calcul diferențial)
— scris și oral
— Elemente de economie politică
— scris

3. **Facultatea de economie generală** (secția mecanizarea și automatizarea calculului economic):

— Matematici (algebră, trigonometrie, calcul diferențial)
— scris și oral
— Fizică (mecanică, electricitate)
— scris

4. **Facultatea de comerț** (secția economia comerțului exterior):

— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris și oral
— O limbă străină la alegere (rusă, franceză, germană, engleză)
— scris și oral

5. **Facultatea de comerț** (secția merceologie):

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris

E. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

1. **Facultatea de medicină** (toate secțiile); **Facultățile de pediatrie și stomatologie:**

— Anatomia și fiziologia omului
— scris și oral
— Chimie organică
— scris
— Fizică (structura atomului, optica, fizica moleculară și căldura)
— scris

2. **Facultatea de farmacie:**

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Botanică
— scris

F. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

1. **FACULTATEA DE TEATRU (secția de artă dramatică): Etapa I — eliminatorie:**

— Probă de aptitudini (recitarea unor versuri indicate de comisie pe baza repertoriului candidatului; controlul simțului muzical și ritmic)
— oral

Etapa a II-a

— Literatura română
— scris
— Lectură artistică, mișcare și comportare scenică, recitare (poezii diferite ca specii literare din literatura clasică și contemporană)
— probă practică (oral)
— Interpretarea unui monolog sau a unei scurte scene dintr-o piesă de teatru
— probă practică (oral)

Pentru Institutul de teatru din Tg. Mureș se adaugă:

— Literatura maghiară
— scris

2. **FACULTATEA DE TEATRU (secția de regie de teatru):**

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini (exerciții pentru aprecierea spiritului de observație, memoriei și imaginației; colocviu pe teme din literatură și teatru în limitele programei analitice a liceului)
— oral

Etapa a II-a

— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs
— scris
— Literatura română
— scris
— Probă de specialitate (improvizații pe teme propuse de comisie; recitarea unor poezii diferite ca specii literare din literatura clasică și contemporană; povestire din literatura clasică sau contemporană: mișcare și comportare scenică).
— oral

Pentru Institutul de teatru din Tg. Mureș se adaugă:

— Literatura maghiară
— scris

3. **FACULTATEA DE TEATRU (secția de operatorie de film):**

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini (improvizații pe teme date de comisie; povestire; o schiță de compoziție; exerciții de iluminare cu o singură sursă de lumină; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut)
— oral

Etapa a II-a

— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs
— scris
— Fizică (optică)
— scris
— Probă de specialitate (exerciții de imaginație și fantezie pe teme date de comisie; analiza compozițională a unor fotografii, reproduceri, diafilme)
— oral

4. **FACULTATEA DE TEATRU (secția de teatrologie și filmologie):**

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini (analiza unui film și a unei piese din dramaturgia românească prezentate candidaților în cadrul probei)
— scris

Etapa a II-a

— Literatura română
— scris
— Istoria universală (capitolele de istoria culturii)
— scris
— Probă de specialitate (colocviu pe teme de cultură generală, literară, teatrală și cinematografică în limitele programei analitice a liceului)
— oral

5. **FACULTATEA DE TEATRU (secția de regie de film):**

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini (exerciții pentru aprecierea spiritului de observație, memoriei vizuale, atenției și puterii de concentrare; povestire din literatura română sau universală; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut)
— oral

Etapa a II-a

— Analiza unui film prezentat candidaților în cadrul probei
— scris
— Probă de specialitate (improvizații pe teme date de comisie în anumite condiții de decor, personaje sau sursă de conflict; transpunerea unor acțiuni în imagini și în mișcare: realizarea unor puneri în scenă)
— oral

6. **FACULTATEA DE INSTRUMENTE ȘI CANTO (secțiile de instrumente de coarde, suflat, percuție și pian-orgă):**

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini la instrumentul ales — probă practică

Etapa a II-a

— Citire la prima vedere cu instrumentul ales — probă practică
— Teorie — solfegiu
— probă practică (oral)

7. **FACULTATEA DE INSTRUMENTE ȘI CANTO** (secția de canto):

Etapa I — eliminatorie

— Probă de aptitudini vocale
— probă practică

Etapa a II-a

— Interpretare vocală (executarea unor piese vocale diferite ca gen, pregătite de candidat, indicate de comisie pe baza unui repertoriu de concurs)
— probă practică
— Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală)
— probă practică (oral)

8. **FACULTATEA DE COMPOZIȚIE, DIRIJAT, PEDAGOGIE:**

— Verificarea auzului, ritmului, memoriei muzicale și a calităților vocale (probă eliminatorie)
— probă practică
— Teorie și solfegiu
— probă practică (oral)
— Dictat colectiv
— probă practică
— Literatura română
— scris

9. **FACULTATEA DE ARTE PLASTICE** (secțiile de: pictură, sculptură și grafică); **FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE** (toate secțiile); **FACULTATEA DE ARTE PLASTICE ȘI DECORATIVE** (toate secțiile):

— Desen după model viu (se execută în creion sau cărbune)
— probă practică
— Schițe după model viu (10 schițe × 10 minute fiecare)
— probă practică
— Culoare sau modelaj (culoare la secțiile de pictură, grafică, scenografie, pictură monumentală, arte textile — se execută în tehnica aleasă de candidat; modelaj la secția sculptură; culoare sau modelaj — la alegere — la secția de ceramică — sticlă — mase plastice. Proba de culoare se execută în tehnica aleasă de candidat)
— probă practică
— Schiță de compoziție (se execută, pe o temă indicată de comisie, după specificul secției, într-o singură zi, în tehnica aleasă de candidat)
— probă practică

10. **FACULTATEA DE ARTE PLASTICE** (secția de istoria și teoria artei):

— Istoria universală și istoria României (capitolele de istoria culturii)
— scris
— Literatura română
— scris și oral
— Limbă străină (engleză, franceză, germană, rusă), la alegere
— scris

G. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE CULTURĂ FIZICĂ

Facultatea de cultură fizică și sport (toate secțiile):

— Probe practice: a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere între: volei, baschet, handbal)
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

H. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR PEDAGOGIC

1. **Facultatea de matematică:**

— Matematici (aritmetică, algebră și trigonometrie)
— scris și oral
— Geometrie (plană și în spațiu*)
— scris

2. **Facultatea de fizică-chimie:**

— Fizică (mecanică, optică și electricitate)
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

3. **Facultatea de științe naturale:**

— Botanică sau zoologie (la alegere)
— scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

4. **Facultatea de istorie-geografie; Facultatea de filologie** (secția de istorie-geografie):

— Istoria României
— scris și oral
— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România
— scris

5. **Facultatea de filologie** (secțiile de limba și literatura română: biblioteconomie):

— Literatura română
— scris și oral
— Limba română
— scris

6. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura română — limba și literatura maghiară):

— Limba și literatura română
— scris și oral
— Limba și literatura maghiară
— scris

7. **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura română — istorie):

— Limba și literatura română
— scris și oral
— Istoria României
— scris

8. **Facultatea pedagogică de arte plastice:**

— Desen după model de gips
— probă practică
— Culoare după grup de obiecte (în tehnica aleasă de candidat)
— probă practică
— Schiță de compoziție (în tehnica aleasă de candidat)
— probă practică
— Literatura română
— scris

9. **Facultatea pedagogică de muzică:**

— Interpretare vocală sau instrumentală (la alegerea candidatului)
— probă practică
— Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală)
— probă practică (oral)
— Dictat colectiv
— probă practică
— Literatura română
— scris

10. **Facultatea de educație fizică:**

— Probe practice: a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere între: volei, baschet, handbal)
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

*) **La geometrie plană și în spațiu nu se cer demonstrații.**

Mediul social și relațiile interpersonale ale școlarilor

(Urmare din pag. 1-a)

școală, către elevii aceleiași școli sau clase, respingerea pornind în sens invers de la elevii școlii la elevii nou veniți. *Preferința unilaterală* — în care un elev preferă pe altul — este un alt tip de relații frecvent întîlnite la adolescenți. Acest tip apare între majoritatea elevilor clasei.

Întîlnim și alte modalități de comportare ale elevilor față de colegul de bancă, pe care nu le putem îngloba în categoria relațiilor, căci ele nu reprezintă de fapt o relație ci, mai degrabă, în aceea a atitudinilor. Astfel, întîlnim *atitudini de indiferență* și *atitudini negative, de totală respingere*. Primele sînt întîlnite la elevii care nu au nici o preferință, cărora le este „indiferent" cu cine stau în bancă; celelalte sînt întîlnite la elevii care doresc să stea *singuri* în bancă, deși stau cu cineva.

Din prezentarea celor cîtorva tipuri de relații și atitudini față de colegul de bancă ne putem forma o părere, fie și sumară, în legătură cu multitudinea și varietatea relațiilor interpersonale ce se stabilesc între adolescenți. Ele sînt și mai multiple și mai variate cînd se cercetează și alte preferințe ale elevilor cînd li se pun întrebări cum ar fi: cine ai dori să fie șeful clasei? cine îți este acum prieten? pe cine din clasă ai alege ca prieten? etc. Numai cunoscînd în profunzime relațiile interpersonale ale elevilor — și mai ales motivările lor — profesorii și îndeosebi diriginții, ca factori de seamă ai mediului școlar, pot contribui la justa orientare a componenților unei clase în direcția constituirii unui adevărat colectiv. În caz contrar asistăm la producerea unor fenomene negative. De pildă, așezarea elevilor în bănci după unele criterii cum ar fi nivelul la învățătură (cei mai slabi pregătiți în băncile din față, cei mai bine pregătiți în băncile din spate), situația la disciplină (cei indisciplinați în față, ceilalți în spate), înălțimea etc., fără a analiza și a lua în considerare preferințele elevilor, duce la constituirea unor relații de toleranță între colegi. Elevii astfel așezați se „tolerează" unii pe alții în timpul orelor, dar abia așteaptă pauza sau terminarea orelor pentru a se întîlni cu „adevăratul" coleg, cu adevăratul prieten. Cercetările arată că relațiile nesatisfăcătoare constituite la un moment dat între doi sau mai mulți elevi sînt *compensate* ulterior prin relațiile cu alți colegi din clasa din care fac parte sau cu colegi din clasele vecine, ca și cu elevi din preajma locuințelor. În asemenea condiții, însăși închegarea și structurarea colectivului se realizează cu greutate.

Cunoașterea de către diriginți a relațiilor interpersonale ale adolescenților contribuie și la educarea în bune condiții a fiecărui elev în parte, deci la realizarea unui deziderat psihologic — și anume, la tratarea individuală, diferențiată a lor. Mai mult, cunoașterea acestor relații contribuie la însăși formarea personalității elevului. Analizînd relațiile interpersonale ale adolescenților, profesorii diriginți vor constata în primul rînd *caracterul lor selectiv:* unii elevi din clasă au un statut foarte ridicat, adică sînt preferați, aleși — fie ca prieteni, colegi de bancă, fie ca șefi de clasă — de majoritatea elevilor clasei; alții au un statut mai scăzut, fiind aleși și preferați de 1—2 colegi; în sfîrșit, alți elevi nu sînt aleși de nimeni. Aflînd care sînt elevii „populari" sau „solitari" ai clasei, profesorul diriginte va ști să lucreze diferențiat: cu ei — pe cei populari îi va feri de îngîmfare, pe cei solitari îi va atrage spre colectivul clasei.

În afară de caracterul selectiv al relațiilor interpersonale, diriginte poate cunoaște și locul pe care îl ocupă fiecare elev în sistemul relațiilor personale, rolul pe care îl joacă în acest sistem. Poate ști care elevi ocupă o poziție favorabilă în colectivul clasei și care una nefavorabilă, care sînt cauzele unei asemenea situații. Între poziția elevului în colectivul clasei și poziția lui în sistemul relațiilor interpersonale pot exista relații de concordanță (elevul ales ca șef al clasei are un statut mare, este preferat de majoritatea), sau de neconcordanță. Desigur că atît pozițiile favorabile cît și cele nefavorabile ocupate de elevi în sistemul relațiilor personale, ca și relațiile de concordanță sau neconcordanță, de care vorbeam mai sus, pot oferi dirigintelui suficient material pentru a putea interveni eficient în procesul educativ.

O primă concluzie ce se desprinde din cele spuse este aceea a necesității de a cunoaște relațiile interpersonale dintre școlari. În această direcție numai observarea comportării elevilor este insuficientă. Sînt necesare și utile și unele mici probe experimentale, la îndemîna oricărui diriginte.

O a doua concluzie se referă la faptul că relațiile interpersonale ale școlarilor constituie o componentă importantă a mediului social. Între mediul social școlar al elevilor și relațiile lor interpersonale există un raport strîns. Înregistrăm un raport de unitate atunci cînd mediul social școlar vine în întîmpinarea relațiilor personale ale școlarilor, acestia din urmă asimilînd și interiorizînd creator influențele mediului — și un raport de relativă contradicție sau chiar de contradicție atunci cînd mediul social școlar se îndepărtează, bruschează, neglijează relațiile interpersonale. Evident că școala noastră socialistă nu oferă prilejul apariției și dezvoltării unor asemenea contradicții. Aspectul subliniat trebuie să stea, însă, în atenția profesorilor și diriginților tocmai în vederea evitării lui.

Tribuna experienței

Demonstrații de electromagnetism

Manualul de fizică pentru clasa a X-a serală, după ce dă unele explicații în legătură cu tensiunile electromotoare și definește fenomenul, prezintă și o experiență în scopul punerii în evidență a autoinducției la închiderea circuitului. Am constatat nu o dată, în predare, că elevii întîmpină destule greutăți în înțelegerea acestei experiențe.

Principala dificultate, „momentul critic" al lecției, constă, după părerea mea, în nevoia înțelegerii concomitente a producerii tensiunilor electromotoare în bobină prin variația fluxului propriu și a variației acestuia ca urmare a variației curentului care circulă prin respectiva bobină. Iată pentru ce consider că înțelegerea fenomenului este mult ușurată dacă se analizează și mai ales dacă se demonstrează în prealabil producerea unei tensiuni electromotoare în bobină prin variația fluxului ei, însă în așa fel încît variația fluxului să fie provocată de o cauză externă care să nu fie variația curentului circulant prin bobină. In acest scop am cerut elevilor mei să demonstreze experimental cum se va schimba intensitatea luminii date de filamentul becului din montajul prezentat în figura alăturată în momentul în care se apropie și apoi se îndepărtează armătura de fier de miezul în formă de U.

Pentru alcătuirea acestui montaj am întrebuințat piesele electromagnetice și bobina de 1200 de spire din ansamblul de bobine pentru electromagnetism pe care le-am utilizat apoi și la efectuarea experienței prevăzute de manual. Drept sursă de curent am folosit o baterie de buzunar, iar ca bec, un simplu bec de lanternă.

Socotesc drept deosebit de importantă prezentarea experimentală a tensiunii electromotoare autoinduse în cazul deschiderii circuitului și mai ales punerea în evidență a valorilor ridicate pe care ea le poate atinge. Spun aceasta pentru că, dacă vom efectua numai experiența indicată în manual, elevii vor fi tentați să argumenteze apariția tensiunii electromotoare prin afirmația gratuită că la întreruperea circuitului becul A se stinge *„puțin mai tîrziu"* chiar și atunci cînd se

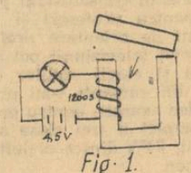

Fig. 1.

execută mai multe închideri și deschideri ale circuitului și li se cere să observe că de fapt ambele becuri se sting simultan și li se explică faptul că fenomenul de stingere întîrziată are loc din cauza inerției mai mari a temperaturii filamentului. Deși cu acest prilej, se precizează că tensiunile electromotoare produse la întreruperea curentului pot să atingă valori mari, care la rîndul lor pot produce efecte dăunătoare, majoritatea elevilor rămîn cu impresia spectaculară a scînteilor și nu sînt conștienți că pentru o fracțiune de secundă tensiunile electromotoare create în inductanțe pot întrece de zeci sau chiar de sute de ori tensiunile electromotoare ale generatoarelor care dau naștere curenților din circuitele bobinelor.

Efectuînd cu elevii experiența la care m-am referit mai sus am subliniat toate aceste aspecte, completîndu-le și cu o altă lucrare practică, suplimentară. Anume, am luat bobina de 600 de spire, aflată pe unul dintre brațele miezului „U" cu circuitul magnetic închis și bine fixat prin sistemul de strîngere. Am deșurubat piulițele de fixare din material izolant de la borne, introducînd în borne bananele conductorilor ce pot închide circuitul. In circuit s-au introdus un întrerupător și o baterie de lanternă. (Este preferabil să se ia o baterie aproape consumată, care abia mai înroșește filamentul becului, iar înaintea experienței elevii să fie avertizați asupra stării bateriei.) Am cerut apoi unuia dintre elevi, indicîndu-i cum trebuie procedat, să ridice bobina deasupra mesei (ținînd cu degetul mare și arătătorul mîinii drepte bornele metalice, așa cum se arată în figura alăturată. In acest timp circuitul

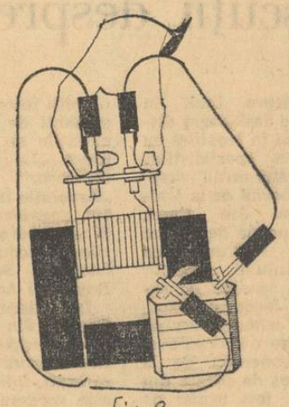
Fig. 2.

era închis. Am pus elevilor întrebări despre fenomenul care a avut loc la închiderea circuitului după care am anunțat deschiderea lui. La întreruperea curentului spre surprinderea clasei și, bineînțeles, în primul rînd a elevului care ridicase bobina s-a produs o ușoară comoție care l-a determinat să-și retragă brusc mîna. Acum am putut sublinia cauza reacției: apariția unei tensiuni electromotoare mari, timp de o fracțiune de secundă. A urmat apoi demonstrarea producerii scînteii la întrerupător, explicarea fenomenului, pe plan teoretic și precizarea efectelor lui dăunătoare.

La bornele bobinei am cuplat suportul și lampa de semnalizare cu neon, din trusa pentru experiențe de electronică. La fiecare întrerupere bruscă de curent,

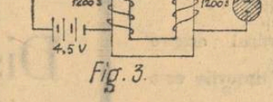

Fig. 3.

lampa cu neon a licărit, semnalizînd tensiuni electromotoare de ordinul sutei de volți. Cu acest prilej am atras atenția elevilor că asemenea fenomene pot produce mari și neplăcute surprize, motiv pentru care tehnicianul și experimentatorul trebuie să procedeze întotdeauna cu cea mai mare prudență.

Rezultatul experienței este tot atît de neașteptat și dacă ea se execută după ce elevii au studiat curentul alternativ și transformările de curent, cînd, convinși fiind că pe miezul de fier nu se află decît o bobină, consideră că nu sînt posibile ridicări de tensiune cu atît mai mult cu cît ei *știu* că transformatorul *nu* poate genera curent continuu.

O asemenea experiență poate ușura și înțelegerea fenomenelor care au loc în cele două circuite ale bobinei de inducție. Pentru explicarea acestor fenomene demonstrez mai întîi apariția tensiunilor electromotoare cu ajutorul lămpii cu neon, într-o bobină cu un număr egal de spire montată pe cel de al doilea braț al miezului „U" cu circuitul magnetic închis, tensiunea apărînd la întreruperea curentului din bobina de pe primul braț (așa cum se vede în figura alăturată).

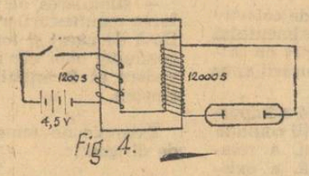

Fig. 4.

Inlocuiesc apoi bobina secundară prin bobina de 12000 spire din ansamblul de 7 bobine pentru electromagnetism, iar lampa cu neon cu unul din tuburile din trusa cu tuburi pentru descărcări în gaze rarefiate, și explic nașterea tensiunilor electromotoare înalte produse în acest caz (aspecte care reies din montajul prezentat în figura alăturată). Cu acest prilej elevii observă că tensiunea se ridică mult numai la întreruperea curentului din circuitul primar.

Consider că prin executarea acestor lucrări experimentale, cunoștințele elevilor cu privire la tensiunile electromotoare induse la închiderea și întreruperea circuitelor pot să fie mai bine fixate.

Prof. PORFIRIE MOLDOVAN
Liceul „I. Slavici" din Arad

Ce trebuie să cuprindă planul de idei

Metodica predării limbii și literaturii române indică, pentru unele din textele literare studiate în clasele V—VIII, alcătuirea planului de idei formulat la început de profesor și apoi, treptat, de elevi, menționînd că planul trebuie scris pe tablă și copiat în caiete.

Practica mi-a dovedit însă că alcătuirea aproape la fiecare lecție a planului de idei îi plictisește pînă la urmă pe elevi, reduce gîndirea lor la șabloane, întrucît nu cere să se expună decît subiectul. După părerea mea, un asemenea plan este eficient la clasele a V-a și a VI-a; în clasele următoare el trebuie însă să fie îmbogățit. De aceea, începînd cu clasa a VII-a, cer elevilor să indice în plan tema, subiectul (relatat printr-o singură frază), personajele, ideea operei și procedeele stilistice originale.

De exemplu, planul pe care-l obținem la sfîrșitul analizei literare a fragmentelor din „Pădurea spînzuraților" de Liviu Rebreanu, aflat în manualul clasei a VIII-a este următorul: tema — problemele pe care le-a ridicat în conștiința oamenilor cinstiți din fostul imperiu austro-ungar războiul imperialist din 1914—1918; subiectul — transformarea lui Apostol Bologa dintr-un ofițer „corect", executant fără șovăire al ordinelor, într-un revoltat conștient și sfîrșitul său tragic; personajele principale — Apostol Bologa, Klapka, sublocotenentul sas; ideea — condamnarea războiului imperialist; procedee stilistice originale — analiza pătrunzătoare a stărilor sufletești (analiza psihologică).

Obișnuindu-se să alcătuiască astfel de planuri elevii rețin mult mai mult decît subiectul și se deprind să analizeze mai adînc o operă literară.

Prof. VALERIU DANIELESCU

Materialul audio-vizual în primele clase

Materialul didactic modern, audio-vizual, este deosebit de indicat la clasele mici, datorită accentuatului său caracter intuitiv.

Am constatat însă că uneori se folosesc la clasele I-IV discuri, diafilme sau filme care depășesc posibilitățile de înțelegere ale elevilor din clasele respective. Or, în acest fel nu ușurăm procesul de însușire a cunoștințelor, ci, dimpotrivă. De exemplu, la clasa a III-a, la lecția cu conținut practic științific „Planta", este indicat să se folosească, pentru ilustrarea concretă a celor predate, diferite plante culese din natură. Este drept că în laboratoarele școlilor se află un diafilm cu titlul „Planta, un organism viu". Incercînd să-l utilizez în predare, mi-am dat seama că este prea dificil pentru elevii clasei a III-a și, în loc să le sporească interesul față de lecție, i-ar îndepărta de ea, dîndu-le impresia că nu o vor înțelege.

Vreau să semnalez, cu acest prilej, că pentru clasele I-IV nu prea avem diafilme științifice adecvate. În afară de cele care pot fi folosite la lecțiile de geografie în clasa a IV-a — „Carpații Orientali", „Lacurile din patria noastră", „Delta Dunării" — dispunem doar de diafilme pentru orele de lectură, de povestire etc. Ținînd seama de marea utilitate a materialului vizual la clasele mici, cred că ar trebui să se producă mai multe diafilme pentru lecțiile de științele naturii, de istorie etc. ținute în aceste clase.

Inv.
FLORICA AL. CONSTANTINESCU
Fierbinți, raionul Urziceni

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Catedre și cadre"

Articolul „Catedre și cadre", semnat de Constantin Rădoi în nr. 871 al „Gazetei învățămîntului", ridică probleme de mare însemnătate, strîns legate de procesul de învățămînt. Printre altele articolul semnalează unele deficiențe privind modul cum se fac repartizările și transferările în învățămînt.

Iată, în legătură cu aceasta, situația în care mă aflu personal. Am absolvit în anul 1964, la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași, secția de pedagogie și limba și literatura română cu durata de studii 5 ani, obținînd la examenul de stat media 8,50. Comisia de repartizare care a funcționat la Cluj în iulie 1964 mi-a repartizat un post la Școala pedagogică din Galați. La sfîrșitul lunii august 1964 am plecat să-mi iau postul în primire. La secția de învățămînt a orașului Galați mi s-a spus însă că postul este ocupat și am fost îndreptată, pentru rezolvarea cazului, la secția de învățămînt regională. Aici am stat de vorbă cu tovarășul inspector Valeriu Corcodel, delegatul regiunii Galați la comisia de repartizare din Cluj. Deși fusese de față cînd mi s-a repartizat postul, tov. Corcodel mi-a spus și el că acesta nu este disponibil și m-a trimis, cu niște bilețele pe care le am și astăzi, să mă interesez pe la Brăila sau în altă parte dacă nu se află vreun post liber. Mi-a propus, de asemenea, să lucrez la Școala de surzi din Focșani, școală cu care pregătirea mea din facultate nu are nici o tangență, sau... să stau un an acasă. Nevrînd să aleg ultima soluție, m-am prezentat la Școala de surzi, cu condiția, pe care chiar tovarășul inspector a formulat-o, de a suplini aici un an, urmînd ca în perioada legală de transferări să fiu transferată pe postul meu, conform repartiției. La Școala de surzi a trebuit să predau matematica în clasele a V-a și a VI-a. Firește că, neavînd nici studii de defectologie, nici de matematică, mi-a venit foarte greu. În anul școlar următor am fost repartizată la o clasă pregătitoare, unde a trebuit să lucrez cu copii veniți direct din familie, pe care să-i demutizez. Transferul promis de secția de învățămînt nu mi s-a aprobat nici în primul, nici în al doilea an pe motivul că în 1964 comisia de repartizare a făcut o eroare (deși postul a fost publicat ca liber).

În anul școlar curent lucrez la clasa I, tot la Școala de surzi. Urmează să mă prezint peste puțin timp la examenul de definitivat. Între timp colegii mei care au lucrat în funcția pentru care s-au pregătit în facultate și-au întregit cunoștințele, s-au perfecționat. Eu va trebui s-o iau de la început. Aș vrea numai să știu: Cînd voi putea preda ceea ce am învățat în cei cinci ani de facultate? Cînd și cum voi putea ajunge la postul la care am fost repartizată? Și, în sfîrșit, cum pot fi tolerate astfel de erori care încalcă legalitatea?

MARIA TOVÎRNAC
Focșani

„Necesitatea educării pentru viața de familie"

Consider că problemele ridicate în articolul „Necesitatea educării pentru viața de familie" de prof. Valeriu C. Neștian, apărut în nr. 874 al „Gazetei învățămîntului", sînt de o mare actualitate, vizînd o latură a vieții sociale în care școala, lucru hotărît, trebuie să-și aducă și ea aportul.

Aș dori, în ce mă privește, să fac unele completări care ar trebui avute în vedere, după părerea mea, la soluționarea problemei. Ele se referă la necesitatea educării pentru viața de familie a acelor elevi ai școlilor generale din mediul sătesc care, după absolvirea a opt clase, intră direct în viața productivă, fără a mai continua și alte studii. Aceștia își vor întemeia, după cîțiva ani de la terminarea școlii, o familie și școala are datoria să-i pregătească pentru aceasta. Mă gîndesc, bunăoară, că ar fi bine ca la clasa a VIII-a, în cadrul obiectului „Igiena", să se predea noțiuni elementare de igienă a sexelor și puericultură (pentru fete). Cred în același timp că este necesar ca în toate școlile generale să existe la clasele VII-VIII, cercuri de gospodărie pentru fete. Practica a dovedit că asemenea cercuri sînt utile și eficiente.

Socotesc, de asemenea că la obiectul „Educația cetățenească" s-ar putea introduce un capitol special referitor la rolul familiei în societatea noastră, dacă se poate chiar și cu exemple concrete.

Cît privește pe elevii de liceu, cred că în vederea educării acestora pentru viața de familie trebuie antrenați toți factorii: profesori, diriginți, organizația de tineret, instituțiile extrașcolare, familia, iar profesorii, diriginții trebuie să folosească mai mult, în acest scop o serie de lucrări literare și filozofice în cadrul orelor de literatură română, de psihologie și biologie. Dintr-o falsă pudoare unii pedagogi ocolesc asemenea texte.

În sfîrșit, vreau să subliniez rolul important, de eminentă valoare educativă pentru elevi, al vieții exemplare de familie a educatorului. Fără un asemenea exemplu acțiunile lui vor fi lipsite de efect real.

Prof. ȘTEFAN ILIEBICI
Iași

O temă dificilă: adunarea și scăderea cu trecerea peste zece

În predarea aritmeticii la clasa I, capitolele privind adunarea și scăderea cu trecere peste zece implică, de obicei, cele mai multe dificultăți.

Tema însăși este destul de complexă, iar cunoștințele respective sînt predate adesea într-o formă greoaie, confuză. Un articol apărut mai demult în „Gazeta învățămîntului", care pune în discuție problema scăderii cu trecere peste zece, critica drumul întortocheat folosit de unii învățători în predarea exercițiilor de acest fel și greșelile de ordin logic comise cu acest prilej, greșeli care fac să se ajungă (la clasa I) chiar la obținerea de valori negative.

Pentru înlăturarea unor asemenea situații, articolul amintit recomanda ca într-un exercițiu de felul 12 — 3, de pildă, numărul 12 să se prezinte sub forma (10 + 2) iar operațiile să se desfășoare apoi în ordinea 3 — 2; 10 — 1. În cazul acesta, însă, desfășurarea judecăților nefiind consemnată și în scris, elevii uită repede rezultatul operației anterioare. Socotesc că este mai bine să folosim, de aceea, alte căi.

În funcție de materialul didactic de care dispunem la această temă, deosebim două cazuri clare. Să pornim de la exemplul 12 — 5. În cazul folosirii numărătoarei, bețișoarelor, colecției de monede și altor materiale la care zecea se poate desface în unitățile sale componente, lucrul este cît se poate de simplu: neputînd lua 5 unități din cele 2 unități, vom lua 5 unități din cele 10 unități, adică din zece. (În viața practică, lucrurile se petrec întotdeauna numai în felul acesta). Adunînd cele 5 unități rămase de la zece și cele 2 unități ale numărului 12 vom obține rezultatul 7.

În cazul folosirii unor materiale la care zecea nu se poate desface în unitățile sale componente — caz întîlnit mai rar, cînd lucrăm cu cartonașe cu cîte 10 puncte, cu cilindri de lemn care reprezintă 10 bețișoare etc. — procedeul este asemănător cu cel indicat în metodicile și manualele aflate în prezent în uz, cu deosebirea că, înainte de a proceda la efectuarea propriu-zisă a scăderii, vom stabili cu elevii componența scăzătorului (5) în funcție de unitățile care depășesc zecea descăzutului (2), arătînd, ca și în cazul precedent, că 5 se mai poate scrie și sub forma (2 + 3).

În scris exercițiul se va prezenta astfel:

12 — 5 =
12 — (2 + 3) =

O dată stabilit în scris acest fapt, lucrările decurg ușor: 12 — 2 = 10; 10 — 3 = 7.

Consider că procedeele expuse mai sus sînt mai apropiate de judecata școlarului de vîrstă mică și că, pe de altă parte, ele respectă în mod riguros logica matematică: în primul caz avem de a face cu **micșorarea cu cîteva unități a unui termen al adunării** (suma se micșorează cu același număr de unități), iar în cazul ultim, prin desfacerea parantezei obținem o **scădere succesivă**: 12 — 2 — 3.

În mod analog cred că este bine să se procedeze și la adunarea cu trecere peste zece. Să luăm exemplul 8 + 6. Înainte de orice calcul vom reaminti componența celui de al doilea termen (6) în funcție de numărul care trebuie să i se adauge primului termen pentru completarea zecii (în cazul nostru 2, pentru că 8 + 2 = 10). Deci și aici vom arăta că 6 se poate scrie și sub forma 2 + 4. În scris, operația se prezintă astfel:

8 + 6 =
8 + 2 + 4 = 14

Învățător TRAIAN LAZEA
Liceul nr. 2, Arad

Indrumarea caldă a învățătoarei

Tradiție și inovație în procesul de învățămînt

(Urmare din pag. 1-a)

cesității lor. În realitate, în condiții determinate, unele forme de programare pot fi mai convenabile, altele mai puțin. Să luăm cazul programărilor liniare. Din cauza caracterului lor analitic exagerat, preocuparea pentru formarea unor calități psihice într-un spațiu delimitat (un manual de exemplu) este greu de realizat. Este cunoscut faptul că a programa liniar un anumit volum de cunoștințe presupune un spațiu foarte mare. Dacă însă se urmărește în mod special și dezvoltarea anumitor „verigi intermediare", adică construirea unui nivel înalt de însușire, atunci numărul secvențelor se mărește atît de mult, încît programările liniare actuale devin de-a dreptul neacceptabile pentru manualele școlare. Așa, de exemplu, un manual de gramatică programat liniar pentru clasa a II-a sau a III-a elementară ajunge în prezent la 3—400 de pagini, dar dacă se adaugă și intenții de construire a „variabilelor intermediare", numărul paginilor se poate dubla sau chiar tripla. Ce să mai zicem de situația în care un elev ar învăța programat și alte obiecte de învățămînt? Dacă pînă acum nu s-a ajuns la astfel de situații imposibile, cauza trebuie căutată în faptul că atîta timp cît programările sînt de „scurt metraj" aceste probleme nu se pun, sau se pun într-o măsură mai mică; ele vor apărea însă cu siguranță atunci cînd se va trece la programări de ansamblu.

Din cele spuse mai sus nu tragem concluzia că manualele programate liniar nu sînt utile în general, ci numai că ele sînt mai nimerite pentru a fi utilizate mai ales acasă și numai atunci cînd elevul întîmpină greutăți speciale în însușirea unor noțiuni.

Un alt motiv pentru care programările liniare nu sînt practice în anumite cazuri se referă la specificul lor în raport cu specificul diferitelor obiecte de învățămînt. Sistemul de expunere a informațiilor și sistemul de lucru cu ele în cadrul acestor programări usurează foarte mult memorarea. Dar acest lucru nu este tocmai indicat la acele obiecte de învățămînt unde volumul cunoștințelor ce urmează să fie memorate este mic, în schimb problemele de gîndire sînt pe primul plan (matematică, gramatică etc.).

Experimentele noastre personale ne-au dus și la alte concluzii ce pledează pentru adecvarea programărilor la situațiile concrete pe care trebuie să le rezolve cercetătorul. Programările liniare (ca și celelalte, de altfel) nu valorifică avantajele psihopedagogice ale contactului profesor-elev, fapt negativ greu de subestimat îndeosebi la clasele mici. Pe de altă parte, din punct de vedere psihologic, o învățare fără verbalizare ni se pare din capul locului greu de acceptat. Saltul peste această verigă nu poate favoriza învățarea în condițiile în care copiii vin în contact pentru prima dată cu unele obiecte de învățămînt.

Nevoia unor noi tipuri de programare mai adecvate situațiilor concrete foarte variate pe care le prezintă învățămîntul se lovește de o serie de greutăți. Apărînd inițial alături de tradiție, programările prezintă forme de operare deosebite, ciudate chiar, pentru omul neavizat. Contactul inevitabil ce a urmat între cele două sisteme de predare a avut însă consecințe mai ales pentru tradiție. În cadrul ei au apărut mai întîi tendința de a beneficia de realizările obținute în cadrul programărilor, iar mai apoi și încercări de preluare a formei programate în cadrul unei predări în general tradiționale. S-a neglijat însă o altă posibilitate — și anume, efortul de a face ca forma de predare clasică să devină cadrul unor noi tipuri de programări. Prima tendință reprezintă efortul de a adapta tradiția la programare, cea de a doua trebuie să constituie efortul de a adapta programările și de a valorifica enorma experiență social-istorică acumulată în tradiție. Pentru prima tendință programarea reprezintă un adaos metodologic la tradiție, pentru cea de a doua tradiția apare ca un cadru firesc al programărilor. În această ultimă direcție ne-am concentrat atenția în ultimii ani, formulînd și apoi verificînd pe o scară tot mai întinsă ipoteza unei programări de tip structural, socotind că tradiția poate constitui un cadru firesc pentru diferite tipuri de programări.

Ultima problemă la care ne mai referim aici este aceea a contribuției diferitelor discipline la alcătuirea unor programări de calitate. Se impune în primul rînd, utilizarea datelor despre psihicul uman pe care le oferă psihologia. Dar, cum arătam în vremea noastră toate sau aproape toate, procesele psihice (și în orice caz gîndirea, care interesează în special programările de orice fel), sînt abordate într-un fel sau altul nu numai de către psihologie, cu numeroasele ei ramuri, dar și de matematică, cibernetică, antropologie, literatură, artă etc. Se înțelege că, atunci cînd este realmente valoroasă, contribuția acestora nu poate fi ignorată. O serie de ipoteze și de cercetări efectuate în cadrul acestor discipline ne duc din capul locului la concluzia că datele oferite de psihologie în legătură cu psihicul uman nu pot fi absolutizate, că există și alte modalități de cunoaștere a acestuia, ce depășesc principial posibilitățile psihologiei, deși sînt departe de a face inutilă contribuția ei.

Nu trebuie uitat apoi nici faptul că însești programările sînt, din alt punct de vedere, importante instrumente experimentale, cu un specific al lor, pe care nu l-a cunoscut nici psihologia și nici pedagogia pînă în prezent. Prin faptul că ele „construiesc" pe scară mare, în mod deliberat, capacități intelectuale, programările oferă imaginea unui psihic infantil adesea inedit, deosebit de imaginea oferită de instrumentele experimentale limitate ale psihologilor care, în fond, au în vedere psihicul așa **cum este** și mai puțin **cum ar putea fi** construit din exterior.

Ajungem astfel la concluzia că a utiliza în programare ceea ce se știe despre psihicul uman nu înseamnă a utiliza nici numai datele psihologiei, nici numai cele ale pedagogiei, ci ale tuturor științelor care, dintr-un unghi sau altul, ne pot spune ceva important despre psihicul copilului sau despre fenomenul învățării.

În încheiere ne exprimăm părerea că sensul dezvoltării contactului dintre tradiție și programare este pe de o parte de înglobare și adaptare a programărilor la clasic, pe de alta de adaptare a cadrului clasic la necesitățile programării. Ambele tendințe sînt justificate și vor dăinui probabil împreună, sprijinindu-se reciproc prin date și sugestii pe baza rezultatelor practice. Aceasta este însă numai o latură a chestiunii; cealaltă se referă la necesitatea de a se deschide drum larg cercetărilor îndrăznețe. Rezultatele unor astfel de cercetări, atunci cînd ele sînt făcute cu competență reprezintă un bun atît pentru tradiție, cît și pentru programare.

Programa orelor de dirigenţie

— clasa a VI-a - 35 ore anual —

În clasa a VI-a, munca educativă a dirigintelui dobîndeşte noi adîncimi. Acum, el cunoaşte mai bine elevii. Şi-a format un activ cu ajutorul căruia influenţează mai intens în procesul de educaţie a colectivului de elevi. Ca şi în clasa precedentă, activitatea educativă a dirigintelui, urmărind educaţia multilaterală a elevilor, se va concentra îndeosebi asupra ridicării nivelului la învăţătură al acestora şi asupra educaţiei lor moral-cetăţeneşti.

Folosind îndeaproape sprijinul Organizaţiei pionierilor şi colaborînd cît mai strîns cu familia, dirigintele va desfăşura o activitate continuă şi sistematică, pentru a ridica la un nivel cît mai înalt simţul datoriei, conştiinciozitatea elevilor, atitudinea lor conştientă faţă de învăţătură. În acest scop, el va urmări, cu perseverenţă, frecventarea regulată şi participarea activă a elevilor la lecţii, va sesiza la timp şi va lua măsuri pentru înlăturarea rămînerii în urmă la învăţătură, asigurînd creşterea eficienţei muncii de învăţare, îmbunătăţirea continuă a situaţiei şcolare a clasei, a disciplinei în muncă.

În cadrul tuturor activităţilor dirigintelui şi, în special, în cadrul orelor de dirigenţie educaţia moral-cetăţenească a elevilor va fi realizată în strînsă legătură cu activităţile orientate spre ridicarea nivelului la învăţătură al clasei. Astfel, atît în orele de analiză a activităţii elevilor, cît şi în cele destinate însuşirii noţiunilor etice şi formării convingerilor morale, în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar, al colectivismului şi al umanismului socialist, al atitudinii corespunzătoare faţă de muncă, al disciplinei conştiente etc., se va urmări realizarea concordanţei între conştiinţa morală şi comportarea elevilor, avîndu-se în vedere, în special, comportarea lor în procesul învăţării : atitudinea disciplinată la lecţii, efectuarea conştiincioasă a temelor, pregătirea temeinică în vederea participării conştiente şi active la opera de construire a socialismului şi a comunismului.

Bazîndu-se pe trăsăturile psihice specifice preadolescentului, pe dorinţa lui de a fi autorul unor fapte mari, deosebite, de a înfrunta greutăţi, obstacole, dirigintele va mobiliza atenţia şi voinţa elevilor săi spre consolidarea deprinderilor de comportare civilizată, spre trăirea unor sentimente alese ca prietenia, tovărăşia, omenia, spre formarea trăsăturilor care înfrumuseţează profilul moral spiritual al constructorului societăţii noastre socialiste : cinstea, sinceritatea, curajul opiniei, dragostea de adevăr.

Repartizarea orelor

Conţinutul orelor	Număr de ore Tr. I	Tr. II	Tr. III	Total
Educaţia moral-cetăţenească	9	5	6	20
Organizarea şi educarea colectivului de elevi	3	3	3	9
Educaţia igienico-sanitară	2	2	2	6
TOTAL TRIMESTRIAL ŞI ANUAL	14	10	11	35

I. EDUCAŢIA MORAL-CETĂŢENEASCĂ

1) Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar :

Se va avea în vedere, în mod deosebit, dezvoltarea dragostei faţă de popor, prin :

— evocarea trecutului de luptă al poporului (se vor da exemple şi din raionul, regiunea respectivă) ;

— dezvoltarea sentimentului de admiraţie faţă de eroii poporului nostru ;

— scoaterea în evidenţă a realizărilor din anii construcţiei socialiste, cu exemplificări locale ; sublinierea luptei unite a poporului român şi a naţionalităţilor conlocuitoare în opera de desăvîrşire a construcţiei socialiste ;

— cultivarea la elevi a respectului pentru oamenii de seamă din trecut şi de azi ai poporului nostru ;

— reliefarea valorii artei noastre populare (portul, arta decorativă, muzica, dansurile etc.), cultivarea la elevi a dragostei faţă de această artă şi a dorinţei de a contribui la păstrarea şi dezvoltarea ei ;

— reliefarea unor trăsături morale ale poporului nostru : vitejia, dîrzenia în luptă şi în muncă, setea de dreptate şi libertate, optimismul, ospitalitatea, dragostea şi devotamentul faţă de patrie şi faţă de Partidul Comunist Român ; cultivarea sentimentului de dragoste faţă de popor.

Dezvoltarea sentimentului de preţuire şi de respect faţă de lupta pentru libertate naţională şi socială a altor popoare, faţă de contribuţia lor la dezvoltarea tezaurului moral-spiritual al omenirii.

Exemple de teme pentru orele de dirigenţie (cu caracter orientativ) :

— Sîntem mîndri că sîntem fii ai României socialiste.

— Realizări de seamă în regiunea noastră.

— Să iubim şi să preţuim arta populară.

— Cum dovedim dragostea faţă de popor ?

— Să urmăm exemplul înaintaşilor noştri şi să fim mîndri de ei.

— Eroii poporului nostru — exemple de curaj şi dîrzenie.

— Relaţiile de prietenie şi colaborare a poporului nostru cu celelalte popoare (expresie a celei mai profunde omenii).

Activităţi în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant prin detaşamentul de pionieri).

Îngrijirea monumentelor istorice.

Întocmirea unor culegeri de folclor : culegeri de ghicitori, proverbe, poveşti, legende, cîntece bătrîneşti etc.

Activitate artistică în cadrul căminului cultural, al casei pionierilor, al casei de cultură raională.

Îngrijirea spaţiilor verzi, sădiri de pomi etc.

Excursii, vizite la muzee, la locuri şi localităţi istorice (Bobîlna, Podul Înalt, Călugăreni, Alba Iulia, Mărăşeşti, Mărăşti, Doftana ş.a.).

2. Educarea atitudinii comuniste faţă de muncă

Se va urmări îndeosebi formarea unor deprinderi de muncă intensă, continuă şi sistematică, cultivarea dragostei faţă de muncă, faţă de învăţătură, a respectului faţă de oamenii muncii şi a grijii faţă de avutul obştesc, prin :

— formarea la elevi a convingerii că învăţătura este principalul domeniu al pregătirii pentru o muncă de calitate în folosul patriei ;

— formarea unor deprinderi temeinice de studiu individual, a deprinderii de a citi în timpul liber, printr-un control perseverent, prin analiza riguroasă a rezultatelor obţinute, prin îndrumarea continuă şi ţinerea evidenţei lecturii particulare, printr-o strînsă colaborare cu familia ;

— dezvoltarea respectului şi a interesului pentru orice fel de muncă (fizică, intelectuală) şi pentru produsele ei :

— explicarea noţiunii de avut obştesc ;

— întărirea la elevi a deprinderi de a păstra cu grijă băncile, cărţile, tabla, materialul didactic, florile, iarba, pomii şi copacii din grădina şcolii ; de a respecta ordinea şi curăţenia din şcoală ;

— dezvoltarea respectului faţă de oamenii muncii din toate sectoarele de activitate :

— educarea atitudinii de intransigenţă faţă de cei ce nu respectă avutul obştesc ;

— formarea convingerii că orice distrugere de bunuri constituie o lipsă de respect faţă de oamenii muncii, faţă de muncă ;

Exemple de teme pentru orele de dirigenţie (cu caracter orientativ) :

— Munca este izvor de bucurii.

— Învăţînd perseverent, ne pregătim să devenim folositori patriei.

— Păstrînd avutul obştesc, dovedim respect faţă de muncă şi faţă de oamenii muncii.

— Cu ce am contribuit la întreţinerea, păstrarea şi sporirea bunurilor obşteşti ?

— Să luptăm pentru economii.

Activităţi în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei), organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detaşamentul de pionieri.

Antrenarea elevilor în acţiuni de folos obştesc (mici reparaţii, confecţionarea materialului didactic, alcătuirea unor colecţii, îngrijirea florilor, plantări de pomi etc.).

Felicitarea fruntaşilor din şcoală şi din unităţi socialiste productive, cu prilejul unor zile festive.

Organizarea de întreceri între clase pentru îngrijirea bunului obştesc, pentru păstrarea ordinei şi curăţeniei, pentru îngrijirea straturilor de iarbă şi de flori.

Întîlniri cu fruntaşi din producţie, cu oameni de ştiinţă, artişti, scriitori.

3. Educarea elevilor în spiritul colectivismului şi al umanismului socialist.

Se va urmări, îndeosebi, dezvoltarea răspunderii faţă de sarcinile încredinţate de colectiv, formarea deprinderilor de a conduce şi de a se subordona, cunoaşterea de către elevi a trăsăturilor colectivului socialist şi formarea acestor trăsături prin :

— antrenarea tuturor elevilor în viaţa colectivului clasei şi asigurarea unei participări active în rezolvarea multiplelor probleme, în exercitarea unei influenţe corespunzătoare asupra fiecărui elev în parte ;

— explicarea noţiunii de colectiv socialist, dezvoltarea sentimentului de dragoste faţă de colectiv cu prilejul organizării şi desfăşurării unor acţiuni colective ;

— scoaterea în evidenţă a importanţei scopului şi activităţii comune a membrilor colectivului, a relaţiilor de interdependenţă, a existenţei unui organ de conducere al colectivului ;

— lămurirea elevilor asupra raporturilor ce trebuie să existe între colectivul de conducere şi ceilalţi membri ai colectivului ;

— stimularea colectivului clasei la integrarea în colectivul şcolii ;

— înţelegerea de către elevi a necesităţii de a subordona interesele individuale intereselor colectivului, de a împleti aceste interese ;

— dezvoltarea spiritului de solidaritate, de întrajutorare ;

— formarea unei opinii înaintate a colectivului cu privire la felul cum trebuie să muncească, la ţinută, la comportare.

Exemple de teme pentru orele de dirigenţie (cu caracter orientativ) :

— Luptînd pentru onoarea clasei, lupt pentru onoarea mea.

— Cu ce contribui la succesele clasei mele ?

— Datoria fiecărui membru al colectivului este de a şti să conducă şi să se supună în cadrul colectivului din care face parte.

— Rezultatele clasei noastre să contribuie la ridicarea prestigiului şcolii.

— Priceperea de a ajuta.

Activităţi în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei), organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detaşamentul de pionieri.

Organizarea de acţiuni în colectiv : înfrumuseţarea sălii de clasă pentru începutul anului şcolar, organizarea colţului pionierului, organizarea şi îngrijirea grădinii de flori, a parcului şcolii.

Antrenarea elevilor la confecţionarea şi repararea materialului didactic, la legarea cărţilor din biblioteca şcolii etc.

Pregătirea unor programe artistice pentru serbări date în cadrul şcolii, la căminul cultural, casa de copii etc.

4. Educarea elevilor în spiritul disciplinei socialiste.

Se va avea în vedere, îndeosebi, educarea elevilor în spiritul unei conduite civilizate prin :

— cunoaşterea de către elevi a importanţei pe care o are punctualitatea în îndeplinirea la timp şi în bune condiţii a obligaţiilor şcolare ; formarea deprinderii de a-şi organiza activitatea, de a ierarhiza activităţile în funcţie de volumul şi greutatea eforturilor ;

— formarea deprinderii de a urmări fiecare sarcină pînă la îndeplinirea ei ;

— lămurirea noţiunii de conduită civilizată ;

— fundamentarea teoretică a unor reguli de conviewţuire socială şi întărirea deprinderilor corespunzătoare (politeţe, respect, solicitudine etc.) ;

— reluarea la un nivel mai înalt a unor explicaţii privitoare la modul cum trebuie să se comporte elevii : pe stradă, în vehicule de transport în comun, în relaţiile cu colegii şi cu cei mai în vîrstă etc. ;

— formarea la elevi a convingerii că o conduită civilizată înfrumuseţează omul şi viaţa în societate ;

— cultivarea intransigenţei faţă de cei ce se comportă vulgar, grosolan, faţă de cei care încalcă disciplina şcolară, prin ţinută, prin comportare.

Exemple de teme pentru orele de dirigenţie (cu caracter orientativ) :

— Disciplina — trăsătură caracteristică a muncii în socialism.

— Ce trebuie să înţelegem prin conduită civilizată ?

— Bunul simţ — manifestare a respectului faţă de sine şi faţă de alţii.

— Politeţea înfrumuseţează pe om.

— Cum respect regulile de politeţe în familie, la spectacole şi în general în societate ?

5. Dezvoltarea altor trăsături morale

Se va urmări, îndeosebi, educarea la elevi a cinstei, a sinceităţii, a curajului opiniei şi a fermităţii, prin :

— formarea noţiunilor de cinste, sinceritate, curaj şi fermitate ;

— reliefarea interdependenţei care există între aceste trăsături (ex. fermitatea implică cinstea şi curajul ; cinstea presupune uneori curajul şi fermitatea) ;

— reliefarea importanţei manifestărilor acestor trăsături pentru viaţa colectivului şi a individului (exemple în special din viaţa clasei şi a şcolii) ;

— stimularea elevilor în combaterea manifestărilor de necinste, de lipsă de curaj şi fermitate (analiza conduitei unor elevi din punctul de vedere al fermităţii, curajului şi cinstei).

Exemple de teme pentru orele de dirigenţie.

— Să spunem adevărul despre noi şi despre alţii.

— A-ţi recunoaşte lipsurile este o dovadă de curaj.

— Ţi-ai dat cuvîntul, respectă-l !

— Să nu şovăim cînd este vorba de apărarea adevărului, a dreptăţii !

— Să luăm exemplu de cinste, curaj şi fermitate din lupta eroilor poporului nostru, a clasei muncitoare.

Activităţi în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei), organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detaşamentul de pionieri.

Organizarea lecturii în colectiv a biografiilor unor conducători ai poporului, unor eroi ai clasei muncitoare, unor oameni de ştiinţă (ex. Mircea cel Bătrîn, Ştefan cel Mare, Mihai Viteazul, Horia, Tudor Vladimirescu, N. Bălcescu, Traian Vuia, Aurel Vlaicu), unor luptători comunişti din ilegalitate şi reliefarea manifestărilor de curaj şi fermitate ale acestora.

Întocmirea unor culegeri de creaţii populare (proverbe, zicători etc.) în care este vorba de cinste, curaj, fermitate.

II. ORGANIZAREA ŞI EDUCAREA COLECTIVULUI DE ELEVI *)

1. Exemple de teme pentru orele de dirigenţie, privind organizarea colectivului (cu caracter orientativ) :

Cum sînt repartizate şi îndeplinite sarcinile în cadrul colectivului nostru ?

În ce direcţii se constată rămîneri în urmă în activitatea colectivului clasei noastre ?

În ce măsură sînt antrenaţi toţi elevii în activitatea colectivului nostru ?

2. Exemple de teme pentru orele de dirigenţie, privind analiza activităţii colectivului (cu caracter orientativ) :

Realizări şi lipsuri în munca de învăţătură a clasei noastre.

Sînt disciplina şi politeţea la loc de cinste în clasa noastră ?

Aspecte pozitive şi negative ale îndeplinirii de către elevii clasei noastre a obligaţiilor ce le revin.

III. EDUCAŢIA IGIENICO-SANITARĂ

Trimestrul I

Bolile contagioase şi cauzele lor . . . . . 1 oră

Bolile contagioase mai des întîlnite şi căile de transmitere a acestor boli . . . 1 oră

Trimestrul al II-lea

Măsuri în legătură cu sursele de infecţie şi cu căile de transmitere a bolilor contagioase. Măsuri pentru creşterea rezistenţei organismului . 1 oră

Noţiuni de prevenire a accidentelor la copii şi de prim ajutor în caz de răniri, entorse, luxaţii şi fracturi . . 1 oră

Trimestrul al III-lea

Primul ajutor în asfixii, înec, insolaţii, arsuri, degerături, şoc. Cum se face respiraţia artificială. Transportul accidentaţilor.

Igiena în timpul drumeţiei, a excursiei, cu noţiuni şi exerciţii de prim ajutor . . . . 2 ore

***) NOTĂ. Sarcinile subordonate acestui obiectiv sînt, în general, aceleaşi în toate clasele. Ele sînt prezentate, în linii mari, în programa cl. a V-a, la acelaşi capitol.**

Meridiane

Radio-televiziunea şcolară

Învăţămîntul face apel din ce în ce mai mult la mijloacele audio-video în general şi în special la televiziune. În luna martie a acestui an va avea loc la Paris cel de al III-lea Congres internaţional privind radio-televiziunea şcolară, la care vor participa reprezentanţi din 5 continente. Congresul va pune în lumină cercetările cele mai noi şi cele mai bune rezultate obţinute prin radio-televiziunea şcolară în lupta împotriva analfabetismului, în educaţia adulţilor, în învăţămîntul general, liceal şi universitar.

Iată din practica de pînă acum, cîteva exemple :

● În Franţa funcţionează programul „Radiovision" care asociază în scopuri pedagogice emisiunile radiofonice şcolare şi proiecţii în culori. Creată în 1960, această tehnică nouă poate fi folosită cu un singur receptor de radio. Programul pentru acest an şcolar cuprinde 30 de emisiuni de o jumătate de oră. Este vorba de emisiuni pe teme de istorie şi geografie, de iniţiere în probleme de artă şi ştiinţă. Emisiunile de istorie, de exemplu, prezintă o serie de evenimente petrecute din antichitate pînă în secolul al XVII-lea cu ajutorul unor documente vizuale — stampe, tablouri, monumente, obiecte, fotografii vechi — ca şi al unor documente sonore — — memorii, corespondenţă, proclamaţii, diverse mărturii. Pentru geografie sînt folosite în special reportajele din Canada, Izrael, Maroc, New-York, Moscova sau discuţiile cu personalităţi ştiinţifice din acest domeniu.

● În Italia, transmisiunile „Telescuola" se bucură, încă din 1958, de multă atenţie. Aceste emisiuni difuzate din octombrie pînă în iunie dispun în medie zilnic de 7 ore şi sînt repartizate în cursuri de instruire populară, de instruire secundară, în transmisiuni pedagogice pentru profesori şi în transmisiuni de orientare profesională. Elevii televiziunii pot da examen ca şi elevii şcolilor de stat. 92% din cursanţi s-au prezentat să dea examen pentru programul complet a trei clase ale şcolii medii, 84% dintre ei luînd acest examen.

Se bucură de un real succes şi cursul „Non e mai troppo tardi" (niciodată nu e prea tîrziu) pentru adulţii analfabeţi.

● În Polonia, în cooperare cu UNESCO, s-a organizat în acest an o staţie-pilot de învăţămînt superior tehnic prin televiziune. Televiziunea poloneză difuzează în fiecare săptămînă cinci emisiuni de o jumătate de oră, corespunzînd cu programul primului an. Începînd cu anul şcolar 1967/68 numărul emisiunilor săptămînale va creşte la zece, ca să acopere şi programele celui de al doilea an universitar.

La cursurile staţiei-pilot s-au înscris 12.000 de tineri. Ei pot participa la consultaţii pentru a-şi corecta exerciţiile scrise, a efectua lucrări practice, a primi lămuriri personale. Cursurile sînt urmărite individual sau în grupuri, în cadrul cluburilor. Lecţiile sînt ţinute de profesori din facultăţile poloneze, pe baza programelor obişnuite.

Experienţa poloneză este urmărită atît de UNESCO cît şi de diferite ţări pentru a se aprecia rezultatele folosirii televiziunii în învăţămîntul superior.

Discuţii despre pregătirea specialiştilor

De cîteva luni, în Franţa se desfăşoară discuţii largi în legătură cu pregătirea specialiştilor prin învăţămîntul superior. Colocviul de la Universitatea din Caen, unde punctele de vedere privind restructurarea învăţămîntului superior au fost lansate de savanţi ca Jacques Monod, André Lichnerowicz de la Collège de France şi Marc Zamansky de la Facultatea de ştiinţe din Paris, a fost urmat de discuţii între profesori şi studenţi de la toate facultăţile şi continuă în presă. „Le Nouvel Observateur", sub titlul „Revoluţie în universitate", angajează pe această temă părerile profesorilor Jacques Monod, Laurent Schwartz şi Raymond Aron.

Din discuţiile de la Caen şi din presă rezultă că învăţămîntul superior francez trebuie reorientat, întrucît nu mai este corespunzător nici în structura pe facultăţi şi în raportul dintre facultăţi şi şcolile superioare, nici în ceea ce priveşte necesităţile cercetării ştiinţifice şi pregătirea modernă a studenţilor.

Cu privire la modalităţile efectuării acestei reorientări părerile sînt diferite. Unii vorbesc de universităţi autonome, diferenţiate, pentru a permite să se suprime barierele dintre discipline şi să se dezvolte paralel învăţămîntul şi cercetarea ştiinţifică. Alţii arată că restructurarea învăţămîntului superior nu va fi posibilă dacă nu se restructurează şi sistemul de învăţămînt secundar.

Discuţiile continuă, iar ministrul învăţămîntului, Christian Fouchet, are multe răspunsuri de dat. Primul răspuns l-a dat la Caen, arătînd că va pune în studiu unele structuri noi, cu titlu experimental.

Imagine din „Orăşelul Şcolarilor — Camillo Cienfuegos" din Cuba în care învaţă aproape 3 500 de elevi.

Ce cuprind colecţiile de literatură pentru elevi?

(Urmare din pag. 1)

faţatorii volumelor din colecţia „Biblioteca şcolarului" sînt cu totul străini de realităţile şcolii. De aci redactarea studiilor introductive sub forma unor eseuri din care elevii, care acum iau întîia dată contact sistematic cu problemele de literatură, nu pot reţine mai nimic. Alteori, ignorîndu-se cu totul cerinţele şcolii, limitele volumului de cunoştinţe ce se predau în liceu, se formulează, în finalul volumelor, teme care nu-şi au locul aici. De pildă, Nicolae Manolescu dă în volumul „Primii noştri poeţi" teme ca acestea : „Arătaţi meritele unor poeţi minori ca N. Dimache, Vasile Pogor, Vasile Fabian-Bob şi locul pe care-l ocupă ei în poezia timpului". „Explicaţi în ce constă tributul plătit de poezia lui Alecu Văcărescu mentalităţii feudale şi genului de poezie galantă cultivată în Europa secolului al XVIII-lea şi totodată care sînt notele originale ale creaţiei acestui talentat poet, mort la numai 30 de ani" etc. Nici studiul introductiv la acest volum nu se adresează tinerilor elevi de clasa a IX-a, ci mai degrabă studenţilor de la facultăţile de limbă şi literatură română. Cazul nu este, din păcate, izolat. Spre exemplificare, a se vedea volumul care prezintă „Descrierea Moldovei" de D. Cantemir şi chiar volumul cuprinzînd „Amintirile" lui I. Creangă, concepute în acelaşi chip.

Fără îndoială, colecţia „Biblioteca şcolarului" trebuie să contribuie la lărgirea orizontului cultural al tineretului depăşind, într-o anume măsură, conţinutul programelor de învăţămînt — dar, după părerea noastră, pornind tot de la cerinţele esenţiale ale acestor programe. Cîmpul vast al literaturii române tentează pe orice specialist să adreseze elevilor volume conţinînd diverse opere şi studii de literatură. Colecţia are însă, credem, un scop şi un profil precis. Este drept că în licee sînt organizate cercuri literare în care elevii prezintă creaţii originale, referate întocmite de ei, dar, oricum, sfera preocupărilor lor e determinată de ceea ce indică sau sugerează programele şcolare.

Se înscriu în cadrul exagerărilor manifestate uneori în conţinutul colecţiei „Biblioteca şcolarului", în afara chiar şi a preocupărilor celor mai distinşi elevi, volume de genul celui consacrat studiilor de literatură universală ale lui Al. Philippide, prefaţat de Zoe Dumitrescu-Buşulenga. Astfel de exagerări surprind cu atît mai mult cu cît lipsesc din această colecţie, sau se reeditează la largi intervale de timp, lucrări fundamentale din literatura română. Pentru etapa în care ne aflăm, cînd trebuie să asigurăm cu literatura cea mai importantă mase mari de elevi, colecţia ar trebui să cuprindă lucrările strict necesare, studiate în liceu. Pentru aceasta s-ar impune cunoaşterea, în detaliu a conţinutului programelor şcolare, nivelul la care se studiază literatura în liceu.

Şi în colecţia „Oameni de seamă" apar unele lucrări care, după părerea noastră, nu-şi justifică prezenţa aici. Consultînd îndeaproape această colecţie, rămîi cu impresia că tematica unor volume depinde uneori de preferinţele editorilor, nefiind jalonată după cerinţe şi criterii strict obiective. Oare bogatul material documentar din ediţia Vlahuţă 1963 în trei volume mai trebuia neapărat revalorificat, parafrazat de Al. Rîpeanu în volumul „Vlahuţă şi epoca lui" ? Sînt epuizate oare toate figurile reprezentative ale literaturii, artelor şi culturii româneşti spre a se ajunge la editarea unui asemenea volum, cînd librăriile au pus la dispoziţia publicului acelaşi material, dar într-o altă lucrare, cu puţin timp înainte ?

Credem că ar fi util ca în viitor să se aibă în vedere, la stabilirea planului tematic, şi conţinutul programei de literatură universală pe baza căreia acest obiect se va preda, începînd cu anul şcolar 1967/68, în clasa a XI-a de liceu. Înfăţişînd în linii esenţiale evoluţia literaturii universale din antichitate şi pînă azi, manualul elaborat pe baza acestei programe va trata operele cele mai importante ale literaturii mondiale. Atît „Biblioteca şcolarului" cît şi colecţia „Oameni de seamă" ar putea veni substanţial în sprijinul predării literaturii universale în liceu.

Sînt, mai sus, doar cîteva consideraţii cu privire la aceste colecţii, care-şi îndeplinesc în mare măsură menirea, dar care, prin eliminarea unor exagerări şi criterii subiective în editarea lucrărilor, ar putea deveni un instrument şi mai eficient la dispoziţia învăţămîntului de cultură generală.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.139

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 883
Vineri 27 ian. 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Acest tezaur prețios

TIMPUL

Auzi uneori pe cîte cineva, desigur dinafara învățămîntului, spunînd : „Ce ușoară este munca voastră, a profesorilor ! Intrați 50 de minute în clasă; aveți pe zi 3, 4 sau 5 ore și gata!" Firește, cei care afirmă acest lucru nu cunosc de loc munca unui profesor. Pentru noi, oamenii școlii, este limpede că cele 50 de minute ale lecției reprezintă numai o parte din munca noastră, că ora de clasă este rodul altor multe ore de pregătire. Timpul de muncă de la catedră nu poate fi separat de timpul de muncă din afara clasei, de timpul dedicat studiului, pregătirii profesionale.

Am invitat, în jurul mesei rotunde, mai mulți profesori din raionul Tudor Vladimirescu la o dezbatere despre folosirea acestui tezaur prețios care este TIMPUL. Ei ne-au vorbit despre numeroasele îndatoriri ale pedagogului, despre multiplele solicitări la care trebuie să răspundă, despre timpul de care dispune.

La masa rotundă

Bunele rezultate presupun bună pregătire

— Cît timp vă ia pregătirea pentru lecție ?

Prof. Felicia Mancaș, Liceul „G. Coșbuc" : „Sînt lecții pentru care trebuie să ne pregătim nu o oră sau mai multe ci, uneori, zile întregi. Noi, profesorii de limba română, predăm în această perioadă la clasa a XI-a, opera lui Tudor Arghezi. Am mulți ani de practică la catedră și cu toate acestea, întreaga vocanță de iarnă mi-am petrecut-o recitind operele lui Arghezi, studiind principalele lucrări care i-au fost consacrate. Mereu apare ceva nou, iar ca profesor trebuie să fii permanent la curent cu tot ce este actual în specialitatea ta. Și apoi, nu este vorba numai de această muncă de informare științifică. Materialul cules trebuie selecționat, ordonat ; este munca metodică, care, după părerea mea, este o adevărată muncă de creație. În ce mă privește **concep fiecare lecție și mă pregătesc pentru ea ca și cum aș preda-o pentru prima dată".**

Prof. Paula Popescu, Liceul „M. Basarab" : „Pe lîngă faptul că fiecare lecție trebuie actualizată, există și lecții efectiv noi, pe care le predăm pentru prima dată. Avem de-a face cu o ofensivă a noului în știință. Ea se reflectă în învățămînt prin capitole noi. La matematică, de pildă, am început să predăm calculul vectorial, calculul probabilităților, elemente de statistică matematică. **Pentru toate acestea, în afară de pregătirea de pe o zi pe alta, mai trebuie o pregătire în timp și din timp. Studiul este interminabil, nu există o limită a studiului".**

Prof. Felicia Mancaș : „Frecventez adesea, ca și mulți alții dintre colegii mei, marile biblioteci ale orașului. Ca profesoară de literatură, îmi pregătesc însă lecțiile și mergînd, de pildă, la teatru. Nu pot preda, de exemplu, dramaturgia lui Caragiale fără să văd interpretările actuale date pieselor lui. Nu mai vorbesc de timpul pe care trebuie să-l afectăm conferințelor. Am regretat foarte mult, bunăoară, că datorită programului încărcat din ziua respectivă, nu am putut să audiez conferința despre romantismul românesc expusă de conf. univ. dr. Zoe Dumitrescu-Bușulenga. Ne pregătim și vizionînd o expoziție sau un muzeu, cercetînd regulat librăriile pentru a ne procura ultimele noutăți editoriale care ne interesează și așa mai departe".

— Mi se par foarte concludente cele spuse de dv. în ceea ce privește pregătirea pentru lecție. Dar oare munca însăși cu elevii se rezumă la cele 50 de minute ale ei ?

Prof. Paula Popescu : „În fiecare clasă sînt cîteva zeci de elevi, fiecare cu particularitățile lui. Nu toți au același nivel, aceleași posibilități. De aceea, activitatea cu ei trebuie să fie diferențiată. Or, în limitele strîmte ale orei de clasă nu poți s-o diferențiezi prea mult. Trebuie să lucrăm cu elevii și după ore. Pe cine am putea lăsa deoparte ? Pe cei buni ? Nu. Din rîndurile lor vor ieși mîine viitorii oameni de știință, de artă. Cunoștințele căpătate la lecție trebuie amplificate prin cercurile de elevi, prin pregătirea pentru concursuri etc. Putem atunci lăsa de o parte pe cei mai slabi ? În nici un caz. Cu aceeași grijă ne ocupăm și de ei, lucrăm individual cu fiecare, ca să-i aducem la linia de plutire. Toate cer, firește, timp. Ca să nu mai vorbim de timpul pe care îl cere îndeplinirea sarcinilor de diriginte, a sarcinilor activității extrașcolare etc".

Consumul inutil de timp

— Pentru dv. pregătirea trebuie timp. Această afirmație a revenit în cuvîntul multor vorbitori. Avem posibilități mari de informare au spus ei, dar nu totdeauna putem să le cuprindem. De ce ? Există încă lucruri care încarcă inutil munca profesorilor ?

Prof. Nicanor Jereghie, Școala generală nr. 76 : „S-a discutat mult la noi despre supraîncărcare și am păcătui dacă nu am recunoaște că s-au făcut multe în ceea ce privește evitarea ei. Mi-am exprimat și mai de mult părerea că, evitînd supraîncărcarea profesorilor, o vom evita și pe cea a elevilor. Sîntem mult mai descongestionați de unele sarcini minore sau inutile decît în urmă cu cîțiva ani. Și totuși... Mă uit la condica de comunicări din școala mea și văd la cîte ședințe sîntem chemați".

Prof. Mihai Roibu, Școala generală nr. 21 : „Dacă ar fi să socotim ce ne încarcă timpul n-am putea trece peste feluritele ședințe care se mai organizează în școli. În școala noastră se țin multe asemenea ședințe — consilii pedagogice, „consilii fulger", „consilii de lucru" și alte consilii... care n-au un titlu anume".

Prof. N. Constantinescu — șeful secției de învățămînt a raionului T. Vladimirescu : „Se mai țin într-adevăr în școli tot felul de ședințe și consfătuiri în afara celor indicate de regulamentul școlar. Am impresia că de multe ori ne complicăm singuri, inventăm sarcini care ne fură timpul și ne obosesc inutil".

Dușmanii folosirii rationale a timpului

Prof. Paula Popescu : „Să ne gîndim că toate acțiunile, aș zice chiar fără excepție, încep cu mari întîrzieri. Se întîmplă cîteodată să așteptăm și jumătate de oră începerea unei ședințe sau a unei consfătuiri. **Nepunctualitatea, socotesc eu, este un serios dușman al folosirii raționale a timpului".**

Prof. Felicia Mancaș : „Ora nepotrivită la care se programează „ședințele fulger" este un alt dușman. Sîntem convocați la școală, de pildă, la ora 12 pentru cîteva comunicări scurte, pentru ca apoi să așteptăm pînă la ora 14 cînd avem ore. Aș veni imediat cu o propunere. Aceste convocări să fie înlocuite printr-o condică de comunicări".

Prof. Marghit Dascălu. Școala generală „B. Delavrancea" : „Pentru că se discută aici despre dușmanii folosirii raționale a timpului eu aș zice că **cel mai înrăit dușman este formalismul unor acțiuni și con-**

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 2-a)

Implicațiile psihologice ale notării

Nu ne propunem să reexaminăm, în acest articol, acele aspecte ale notării elevilor care sînt tratate îndeobște în manualele de pedagogie, ci să analizăm succint unele din implicațiile sale psihologice și sociale.

Orice profesor știe că nota dată elevului are influențe deosebite asupra stării lui morale. O notă bună dată pe merit ridică în general tonusul psihic, mobilizează energia, avînd o influență dinamogenică. În ce privește nota proastă, pe un fond psihic diferit reacțiile față de ea pot fi cu totul diferite : pe elevul cu un temperament puternic, echilibrat, nota proastă îl poate stimula la muncă perseverentă, în timp ce pe elevul cu un temperament slab ea îl poate demobiliza și descuraja, creîndu-i o stare de depresiune, în unele cazuri îndepărtîndu-l chiar de disciplina respectivă și de profesor. De aceea, tratarea individuală îl obligă pe profesor să diferențieze modalitatea de notare. Vom greși mai puțin dacă vom da din cînd în cînd, unui elev care prezintă o mare sensibilitate, o notă stimulatorie, chiar dacă ea depășește relativ limita unei aprecieri strict matematice, decît dacă îi vom da numai note proaste, fără perspectiva îndreptării. Într-o astfel de situație trebuie să pregătim, desigur, impresia clasei, pentru a evita o interpretare greșită a procedeului adoptat și să urmărim neapărat, în lecțiile ulterioare, rezultatele obținute.

Aceasta nu înseamnă, firește, că este bine să se manifeste în general, în notare, o indulgență nejustificată. Procedează cu totul greșit acei profesori care dau note mari ce nu au acoperire în cunoștințe și aptitudini corespunzătoare. Astfel de note cultivă la elevi sentimentul suficienței și superficialitatea, făcîndu-i să tragă concluzia că nu este nevoie să muncească serios, sistematic, să-și aprofundeze cunoștințele. Se formează, în acest fel, și o motivație neindicată a învățării : în loc ca elevul să se preocupe de pregătirea lui continuă, se mulțumește să-și asigure, pe căi comode, note mari.

Nu este indicată desigur nici cealaltă extremă — exigența exagerată, care depășește limitele posibilităților elevilor. Stimulatorie este numai exigența rațională, care contribuie la formarea unui stil de muncă corect și sistematic și dezvoltă simțul de răspundere. Aceasta este de altfel și atitudinea cea mai apreciată de elevi. Se știe, într-adevăr, că elevii sînt mîndri cînd obțin o notă bună la un profesor recunoscut ca „indulgent".

Sistemul de notare trebuie mînuit astfel încît să nu zdruncine încrederea elevilor în posibilitățile lor, să nu-i demobilizeze, să nu-i înspăimînte. Atunci cînd dă o notă mică, profesorul are datoria ca, fără a leza demnitatea elevului, să o motiveze și să-i explice ce are de făcut pentru a și-o îndrepta. Este indicat de asemenea, ca diriginții și profesorii să lămurească părinților că nu trebuie să-i pedepsească sever pe copiii lor cînd iau o notă mică și că atitudinea cea mai indicată în acest caz este de a întări supravegherea lor, de a-i stimula și a-i ajuta să învețe mai bine.

În viața unei clase apar însă și fenomene mai complicate, îndeosebi pentru profesorii mai tineri, cu mai puțină experiență în aprecierea și notarea elevilor. Se întîmplă, de exemplu, ca unii elevi buni, care în genere manifestă o sensibilitate excesivă față de aprecierea profesorului, să se considere nedreptățiți socotind că între volumul de muncă și sirguința depusă pe de o parte și nota primită, pe de altă parte, există discrepanțe. Această im-

DORIN DAMASCHIN
doctor în științe
Universitatea București

(Continuare în pag. a 2-a)

ȘTIRI

În cursul anului 1966, Societatea de științe istorice și filologice a organizat un concurs de lucrări științifice adresat cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală — profesori de istorie, de limba și literatura română și de limbi străine, membri ai Societății. Cele mai bune lucrări prezentate cu acest prilej au primit premii și mențiuni, urmînd să fie publicate în culegerile editate de Societate.

La filologie, premiul I, în valoare de 3 000 lei, s-a acordat lucrării „Metafora mării în «Împărat și proletar»", de prof. Ion Dumitrescu (București). Au fost acordate două premii III, în valoare de 1 000 lei fiecare, lucrărilor : „Reviste și tradiții literare în orașul Bacău" de prof. Marin Cosmescu (Bacău) și „Din experiența unor lecții despre limba și stilul operelor literare", de prof. Florian Crețeanu (Turnu Măgurele). Au primit mențiuni lucrările : „Conjugarea unor verbe intranzitive", de prof. Ștefania Popescu (București) și „Lupta poporului grec pentru independență în literatură și artă" de prof. Ion Gane (Brăila).

La istorie, premiul III, în valoare de 1 000 de lei, a fost acordat lucrării „Românii din Brașov în epoca reformei religioase" de prof. Pavel Binder și Arnold Hutmann (Brașov). Au primit mențiuni în valoare de cîte 800 de lei lucrările : „Frămîntările rufetașilor de pe domeniul Tg. Ocna din a doua jumătate a secolului al XIX-lea", de prof. Cuciuc Constantin (orașul Gh. Gheorghiu-Dej) și „Răscoala din 1907 din județul Botoșani", de prof. I. D. Marin (Botoșani).

Viitorul concurs va avea loc în anul 1968. Profesorii care doresc să ia parte la el pot afla condițiile de participare de la filialele sau subfilialele Societății din raza cărora fac parte.

■

La Liceul din Tălmaciu a apărut de curînd primul număr al revistei școlare „MUGURI". Realizată cu forțe proprii, prin strădania unui colectiv de elevi îndrumat de profesorii școlii, revista își propune, așa cum se arată în „Cuvînt înainte", să stimuleze inițiativa creatoare a elevilor, să oglindească aspecte semnificative din activitatea multiplă a acestora. Bogat și variat, conținutul primului număr al revistei cuprinde versuri, extrase din referatele prezentate la cercul literar, culegeri de folclor, caricaturi etc.

■

Vizitatorul care pătrunde în holul principal al Liceului nr. 2 din Bîrlad este plăcut impresionat de tablourile înfățișînd reproduceri după cele mai cunoscute portrete ale marilor scriitori, artiști și oameni de știință, precum și de fotografiile artistice care prezintă momente din viața școlară, aspecte de peisaj citadin și colțuri pitorești ale naturii. După cum ne informează profesorul Constantin Clisu, toate aceste lucrări au fost executate de membrii cercului de fotografi amatori din școală, condus de învățătorul Constantin Mîndru, pasionat fotograf. În prezent membrii cercului foto pregătesc materialul ilustrativ pentru expoziția retrospectivă și albumul festiv care se alcătuiesc în cinstea împlinirii a 120 de ani de la înființarea liceului.

■

În anul trecut, Biblioteca centrală pedagogică a acordat cadrelor didactice din Capitală peste 15 000 împrumuturi de cărți. În același timp, sălile de lectură ale bibliotecii au fost frecventate de aproape 60 000 de persoane.

Cererile de împrumut arată că un mare număr de cadre didactice se preocupă de problemele modernizării conținutului lecției și a mijloacelor de predare, ale educației în familie, ale legăturii școlii cu familia etc. Deosebit de solicitate de către cititori sînt publicațiile periodice de specialitate, care reflectă cu promptitudine actualitatea științifică. Se remarcă, de asemenea, faptul că profesorii își extind informația și dincolo de limitele specialității lor. Astfel, numeroși profesori de matematică solicită tratate de fizică, în timp ce lucrările de matematică sînt solicitate de profesori care predau chimia, fizica, disciplinele biologice etc.

Sub privirea atentă a învățătoarei.

CANDIDATURI

În lumea satelor se desfășoară în aceste zile un vast dialog la care participă milioane de cetățeni și care are drept scop să desemneze pe cei mai destoinici dintre ei pentru înalta cinste de slujitori ai treburilor obștești. Au loc depuneri de candidaturi pentru alegerile de deputați în sfaturile populare comunale. Propunînd și susținînd candidaturi, alegătorii sînt animați de dorința de a contribui la înflorirea satelor, la gospodărirea și înfrumusețarea lor. În rîndurile celor propuși de alegători, ale celor pe care aceștia îi socotesc destoinici, pasionați și competenți slujitori ai treburilor obștești, se află numeroși învățători și profesori cunoscuți nu numai pentru munca lor harnică în școală, dar și pentru contribuția pe care o aduc la multilaterala dezvoltare a satelor, la înflorirea lor economică și culturală.

Nu de mult, într-una din adunările cetățenești care au avut loc în comuna Popești-Leordeni, a fost desemnat drept candidat profesorul CONSTANTIN PENA. *Înțelepciunea și priceperea de care dă dovadă, puterea lui de dăruire, interesul pentru rezolvarea problemelor obștești i-au atras de mult încrederea și stima concetățenilor. Tocmai de aceea ei l-au desemnat acum, pentru a treia oară consecutiv, candidat în vederea alegerilor de deputați în sfaturile populare comunale.*

De o mare prețuire în rîndurile sătenilor se bucură și învățătoarea EUGENIA PALIMARU, *directoarea Școlii generale din comuna Bosia, regiunea Iași. Propunînd-o drept candidată a F.D.P. într-una din circumscripțiile electorale ale sfatului popular comunal, cetățenii au descris în cuvinte pline de căldură atît munca pe care a desfășurat-o și pînă acum ca deputată, însuflețirea cu care a contribuit la soluționarea a numeroase probleme obștești, cît și activitatea ei didactică, devotamentul pus în slujba educării tinerelor generații.*

Cuvinte tot atît de călduroase au folosit și cetățenii din comuna Chiajna atunci cînd l-au propus printre candidații lor pe profesorul MARCEL IONIȚĂ, *directorul Școlii generale din satul Roșu. Ei și-au exprimat cu acest prilej convingerea că cel care știe să pună atîta suflet în profesiunea sa de dascăl va participa cu însuflețire și la conducerea treburilor obștești.*

Numărul mare de învățători și profesori propuși candidați în alegerile de deputați pentru sfaturile populare comunale este încă un semn al prețuirii de care se bucură ei în societatea noastră, al locului de frunte pe care îl ocupă în viața satelor.

N. P.

În paginile 3—4

Programele disciplinelor pentru concursul de admitere în învățămîntul superior

ANCHETA NOASTRĂ

GRAMATICA ÎN ȘCOALĂ

● CUM SE EXPLICĂ FAPTUL CĂ DUPĂ APROAPE CINCI SUTE DE ORE DE GRAMATICA, LA CARE TREBUIE ADĂUGATE CAM TOT ATÎTEA ORE DE STUDIU INDIVIDUAL ȘI DE EXERCIȚII SCRISE, DESTUL DE MULȚI ABSOLVENȚI AI ȘCOLII GENERALE NU SE EXPRIMĂ CORECT?

● CARE SÎNT FACTORII DE CARE DEPINDE ÎNSUȘIREA TEMEINICĂ A CUNOȘTINȚELOR DE GRAMATICĂ ȘI POSIBILITATEA DE A LE FOLOSI ÎN PRACTICĂ?

● CE CONCEPȚIE AR TREBUI SĂ STEA LA BAZA STUDIULUI GRAMATICII ÎN ȘCOALA GENERALĂ?

Publicăm, în cele ce urmează, răspunsurile unor profesori la întrebările de mai sus. Solicităm pe toți cei interesați să-și spună cuvîntul în legătură cu problemele studiului gramaticii în școală.

Se impune o concepție nouă a predării

Discuțiile care s-au purtat pînă acum în legătură cu situația nesatisfăcătoare a cunoștințelor de gramatică pe care le au absolvenții școlii generale i-au dus pe unii la concluzia că ar fi necesară mai multă gramatică. După părerea mea, însă, **cauza principală a răului nu constă în faptul că planurile de învățămînt ar afecta gramaticii un număr prea mic de ore, că programele școlare nu prevăd un volum corespunzător de cunoștințe.** Cred că cele aproape 500 ore prevăzute sînt absolut suficiente pentru predarea volumului de cunoștințe prevăzut în programele școlare, volum care, cu excepția cîtorva subtilități inutile, cuprinde toate noțiunile necesare și accesibile. În principiu, deci, absolvenții școlii generale ar trebui să posede toate cunoștințele de gramatică teoretice și practice necesare unui om cult, iar orele de gramatică din liceu ar avea doar rolul de a consolida aceste cunoștințe, în strînsă legătură cu noțiunile de stilistică. Totuși, în realitate lucrurile nu stau întotdeauna așa. De ce? La această întrebare nu există decît un singur răspuns: **lipsa de eficiență a predării gramaticii.**

Fără a avea pretenția că indic toate cauzele acestei lipse de eficiență, voi încerca să spun cîteva lucruri. **Consider pe de-a întregul greșită concepția care stă la baza actualelor programe și manuale, concepție care presupune că elevul nu are alte cunoștințe de gramatică decît cele predate în clasa respectivă la capitolul respectiv.** Dacă în ora trecută s-a predat, să zicem, pronumele și adjectivul posesiv, elevului nu i se cere decît atît. I se dă un exercițiu în care i se cere să recunoască și să sublinieze diferențiat pronumele și adjectivele posesive dintr-un text și atîta tot. Să admitem că sîntem în clasa a cincea. Elevul se va mai întîlni deci cu aceste noțiuni abia peste un an, cînd ele se vor preda din nou, ca și cînd nu s-ar mai fi predat. Și așa pînă în clasa a opta, cîte două ore pe an. Acest fenomen se întîmplă cu aproape toate noțiunile de gramatică. Ele defilează grăbit prin fața elevului și, urmînd traiectoria lor circulară, se prezintă din nou peste un an, peste alt an ș.a.m.d., pînă la sfîrșitul școlii generale, cînd elevul scapă, în fine, de acești meteori plictisitori.

Firește, mi se poate aduce obiecția că exagerez, pentru că există doar și lecții și exerciții recapitulative. Există, dar cîte și unde sînt plasate? Să luăm de exemplu, programa pentru clasa a cincea. Ea prevede 55 de ore de predare, 3 ore de recapitulare, 3 ore la dispoziția profesorului, 3 ore pentru lucrări scrise. Cam la fel stau lucrurile și la celelalte clase. Deci, profesorul poate să afecteze recapitulării cel mult șase ore: două cînd termină morfologia, două la terminarea sintaxei propoziției și două la sfîrșitul anului școlar. Apoi, oricine deschide manualele școlare își poate da seama că exercițiile recapitulative sînt insuficiente ca număr și necorespunzătoare, de cele mai multe ori, în ceea ce privește conținutul. Abia în spre sfîrșitul clasei a opta li se dă elevilor posibilitatea să-și aplice toate cunoștințele de gramatică în analiza sintactică și morfologică a unor compoziții și fraze (7 ore).

În aceste condiții nu trebuie să ne mire faptul că elevii manifestă lipsă de interes față de cunoștințele de gramatică și aș îndrăzni să afirm că, dacă gramatica nu ar fi cerută la examenul de admitere în liceu, nici măcar cei care învață astăzi, n-ar mai face-o.

Consider că la baza predării gramaticii trebuie să stea aceeași concepție care stă la baza predării matematicii. Conform acestei concepții, **elevul este obligat să cunoască teoretic și să aplice practic, în permanență, toate cunoștințele predate anterior, atît în anul școlar în curs, cît și în toți anii școlari pe care i-a străbătut.**

În acest fel cunoștințele însușite în anii precedenți nu s-ar mai preda din nou, ci s-ar recapitula numai, predîndu-se doar noțiunile noi prevăzute în programă la capitolul respectiv. De exemplu, în clasa a VI-a, la substantiv, s-ar preda doar cunoștințele despre substantivele comune compuse și declinarea substantivelor proprii. Recapitularea ar lua o oră, predarea noțiunilor noi două ore, rămînînd trei ore pentru exerciții aplicative. Firește că, în acest caz, exercițiile nu ar mai cere doar să se recunoască și să se analizeze ceea ce se studiază la momentul dat, ci să se aplice în practică toate noțiunile predate pînă în acest moment.

Neîndoielnic, aplicarea acestei concepții presupune o restructurare fundamentală a manualelor și o minuțioasă muncă de selectare a textelor ce se dau pentru exerciții aplicative. În legătură cu textele pentru exerciții se impune tot mai mult concluzia că nici un autor de manual și nici un profesor nu poate să rezolve singur această problemă, și că singura soluție ar fi apariția unor culegeri.

Aplicarea acestei concepții mai presupune, în sfîrșit, restructurarea metodicii predării gramaticii, renunțîndu-se cu hotărîre la tot ce nu are eficiență și elaborîndu-se o metodică unitară, care să asigure continuitatea predării gramaticii în tot timpul școlarizării.

Problemele legate de studiul limbii române preocupă pe toți profesorii, chiar și pe cei care predau o altă specialitate. Ele se află, după cîte știm, în atenția forurilor de învățămînt. Este de neînțeles, de aceea, de ce nu s-a discutat pînă acum la nici una din consfătuirile anuale și nici cu alte prilejuri. Ar fi timpul ca Ministerul Învățămîntului să organizeze o discuție largă, la care să participe învățători, profesori de limba română (și de alte specialități), cercetători și oameni de știință din domeniul respectiv, pentru a se ajunge la soluții practice care să îmbunătățească substanțial predarea gramaticii. Propun, de asemenea, ca discuțiile ce au loc în presă să capete și ele un caracter organizat și mai amplu, permițînd să se confrunte cît mai multe puncte de vedere și solicitînd în primul rînd părerea celor care se ocupă efectiv cu predarea gramaticii în școli.

Prof. STERIAN ȚUGURLAN

Trebuie să înlăturăm formalismul

Orice popor civilizat trebuie să cunoască temeinic limba lui maternă, gramatica ei. Școala noastră de cultură generală este chemată să dea întregului tineret al țării cunoștințe de natură să-i asigure folosirea corectă, nuanțată, a tuturor resurselor atît de bogate ale limbii noastre naționale. **Realizarea acestei sarcini atît de importante presupune neapărat o luptă dîrză împotriva formalismului în predare, în favoarea adîncirii noțiunilor predate.**

Un exemplu. În prezent părțile de vorbire neflexibile sînt predate într-un cadru aproape exclusiv morfologic. Or, înțelegerea temeinică a prepoziției și a conjuncției, deci și a locuțiunilor corespunzătoare, nu se poate realiza decît în legătură cu studiul propoziției și al frazei, deoarece ele se delimitează în primul rînd prin indicele sintactic, pe baza analizei funcției lor de instrumente de legătură și de elemente introductive ale părților secundare de propoziție sau ale propozițiilor din frază. Se impune să rupem complet, în această privință, cu tradiția care a făcut din părțile de propoziție adevărate „cenușărese" ale gramaticii.

Foarte mari neajunsuri aduce în studiul gramaticii sistemul de a se cere elevilor memorarea întocmai — fie și mecanică — **a regulilor și definițiilor** (și trebuie spus că la o asemenea practică împing, într-o anumită măsură, și manualele actuale, prin modul în care dau aceste reguli și definiții și prin locul pe care îl rezervă pentru ele în comparație cu explicațiile, exercițiile etc.).

De pildă în predarea morfologiei, delimitarea părților de vorbire nu trebuie făcută pe baza unor definiții învățate mecanic, ci pe baza celor trei indici de interacțiune reciprocă — lexical, morfologic și sintactic. Cu alte cuvinte, partea de vorbire respectivă trebuie privită prin prisma celor trei trăsături caracteristice ale sale: sensul ei lexical, trăsăturile morfologice proprii (legate de anumite categorii morfologice), precum și funcția ei sintactică fundamentală (alături de alte funcții sintactice secundare).

Și exemplele în acest sens s-ar putea înmulți. Ele duc la o concluzie precisă: **buna însușire a gramaticii ține în mare măsură și de profesor, de felul în care acesta luptă împotriva formalismului în predare, de felul în care el leagă la tot pasul teoria gramaticală de practica vorbirii și scrierii corecte.**

Ținînd seama de faptul că însușirea gramaticii limbii materne reprezintă pentru orice popor primul act esențial de cultură, studiul acesteia trebuie continuat și în clasele IX—XII, pentru cunoașterea unor probleme mai dificile, a unor subtilități gramaticale legate, spre exemplu, de felurile subordonatelor și mai cu seamă de ceea ce lingvistica de azi numește pe drept cuvînt „poezia gramaticii" și „gramatica poeziei". Cu alte cuvinte elevii acestor clase trebuie ajutați să intuiască valorile artistice pe care marii scriitori știu să le scoată din simpla structură gramaticală a limbii. Socotesc, de asemenea, că în ultimele clase de liceu e absolut necesar să li se dea elevilor și unele succinte noțiuni legate de istoria limbii române și să li se facă cunoscute, la nivelul înțelegerii lor, marile cuceriri ale lingvisticii actuale — lingvistica matematică, lingvistica structurală etc. Aceasta din două motive: pentru că orice absolvent de liceu trebuie să aibă, în bagajul culturii sale generale, și unele noțiuni referitoare la aceste probleme și pentru că, în felul acesta, vom trezi interesul celor care ar putea deveni viitori filologi (așa cum se procedează la matematică, la fizică etc. unde li se vorbește destul de larg elevilor despre marile cuceriri ale acestor științe).

Prof. ȘTEFANIA GOLOPENȚIA

Deficiențe de ordin metodic

Lăsînd la o parte faptul că, în ultima vreme, cunoștințele de gramatică ce trebuie predate elevilor din clasele V—VIII s-au amplificat, mi se pare că ele nici nu sînt judicios repartizate pe clase. **Între programele clasei a IV-a și a V-a, de pildă, există, după părerea mea, un decalaj prea mare — mai ales în privința cunoștințelor de morfologie — ceea ce determită menținerea pragului dintre aceste clase.** Bunăoară, elevii din clasa a IV-a învață o definiție simplă a verbului, primesc cunoștințe despre persoană și numărul acesteia, despre timpul prezent, trecut și viitor, fără să li se ceară toate formele trecutului. (Manualul indică doar forma perfectului compus, totuși elevii întîlnesc, în exercițiile în care trebuie să recunoască perfectul compus, și verbe la imperfect). Nu de mult s-au introdus la clasa a IV-a și cunoștințe despre modul indicativ, dar într-o formă cu totul empirică și care face apel numai la memoria elevilor, nu și la gîndirea lor. Trecînd în clasa a V-a, elevii învață la capitolul despre verb toate formele trecutului, toate modurile personale, două moduri nepersonale, cele patru conjugări, verbele auxiliare, conjugarea verbelor auxiliare și a celorlalte verbe. În schimb, în clasa a VI-a li se adaugă numai viitorul anterior, încă două moduri nepersonale și diatezele.

O altă cauză care determină neînsușirea temeinică a cunoștințelor de limba română de către elevii claselor V—VIII o constituie, după mine, amplificarea exagerată a cunoștințelor de sintaxă. Părțile secundare ale propoziției cu diversele feluri de atribute și complemente, inclusiv multiplele feluri de subordonate în frază răpesc din timpul care ar trebui să fie rezervat exercițiilor de consolidare și mai ales de formare a deprinderilor de exprimare corectă în scris și oral. Socotesc că din cauza volumului prea mare de probleme de sintaxă, problemele de ortografie și ortoepie sînt de cele mai multe ori neglijate.

S-a observat adeseori că mulți dintre elevii claselor V—VIII, cu toate că și-au însușit regulile scrierii și vorbirii corecte, nu și-au format deprinderi temeinice în această privință și, de aceea, fac greșeli de exprimare în scris și oral. În mare parte acest lucru se datorează și deficiențelor de ordin metodic existente în predare. Unii profesori, de pildă, nu respectă principiul concentric și predau cunoștințe de morfologie și sintaxă cunoscute de elevi din anii trecuți ca pe niște cunoștințe absolut noi, fără să facă apel la ceea ce știu elevii pentru a merge mai departe pe această bază, introducînd elemente noi. Alții **teoretizează prea mult problemele de limbă, insistînd în special asupra însușirii definițiilor, fără să facă suficiente exerciții practice, fără să-i obișnuiască pe elevi cu aplicarea independentă a cunoștințelor gramaticale, fără să le formeze deprinderi de exprimare corectă în scris și oral.** Este drept că și manualele de limba română pentru clasele V—VIII sînt deficitare în această privință, deoarece nu conțin suficiente exerciții.

În altă ordine de idei, cred că se impune să se realizeze o coordonare între studiul limbii române și acela al limbilor străine. În prezent, în clasa a V-a, de pildă, în trimestrul I, elevii învață la limba franceză despre pronumele și adjectivul posesiv, despre conjugarea verbelor auxiliare și a verbelor din grupa I, în timp ce la limba română aceste cunoștințe li se predau mult mai tîrziu.

Aș vrea să semnalez din nou, în sfîrșit, o problemă de mult cunoscută: aceea că nu s-a realizat încă unitatea de cerințe în privința exprimării corecte a elevilor în scris și oral la toate obiectele de învățămînt, unii profesori de alte specialități nesocotindu-se datori să corecteze greșelile de limbă nici în timpul verificărilor orale și nici în lucrările scrise ale elevilor.

Prof. ELENA POPESCU-BRÎNZAN

Lectură în camera pionierilor de la Școala generală nr. 3 din Capitală

Uite popa, nu e popa

Propunînd Ministerului Învățămîntului să-l numească în funcția de director la Școala generală din Valea Banci-Magoș pe St. Fărcașu, secția de învățămînt a raionului Cîmpeni făcea următoarele aprecieri: „Este bine pregătit profesional. Manifestă mult simț de răspundere". După cîteva zile de la numirea lui St. Fărcașu ca director, aceeași secție de învățămînt a propus ministerului eliberarea lui din funcție „pentru că dă dovadă de comportare imorală, consumă zilnic alcool și se compromite în fața maselor". Cu alte cuvinte, nu prea manifestă „simț de răspundere".

Dar despre „simțul de răspundere" al celor de la secția de învățămînt ce părere aveți?

Problemă de „atmosferă"

Iar se apropie data examenului de definitivat, iar oftează cei înscriși la acest examen. Se tem că după o nedemnitită — și proastă — tradiție, programa lui le va fi trimisă iar abia în aprilie sau mai, cînd practic nu mai au timp s-o parcurgă. An după an, cei ce vor să devină definitivi lansează semnale după semnale, cerînd urgentarea trimiterii programei. Cum însă toate au rămas pînă acum fără ecou, se pare că la I.P.C.D. e vorba de o „atmosferă" nereceptivă la semnale.

Să nu le mai lanseze? Mai bine să se schimbe atmosfera!

Înlocuiri

Peia Martin, pînă nu de mult învățător și director al Liceului din Belinț, a avut o idee care urma să-l scutească de riscurile unor intervenții pentru promovări nemeritate la colegii intransigenți. A înlocuit tezele slabe ale unor elevi cu altele, întocmite după toate regulile artei. Schimbarea s-a făcut, firește, contra unor echivalențe sunătoare.

Organele superioare de învățămînt au făcut și ele o înlocuire. Nu mai trebuie să spunem care.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Acest tezaur prețios — timpul

sfătuiri. Mă refer la acele acțiuni care se organizează numai pentru a fi raportate, pentru a îndeplini un grafic. Sînt consilii pedagogice în care se discută an de an aceleași lucruri arhicunoscute, lectorate cu părinții în care se prelucrează conferințe rupte de problemele care îi frămîntă pe părinți și pedagogi".

Prof. N. Constantinescu: „Într-adevăr, s-au organizat și se mai organizează încă tot felul de consfătuiri cu diriginții, cu învățătorii, cu profesorii de diferite specialități. Sînt unele utile, chiar foarte utile și necesare. Sînt însă și altele... Cînd o consfătuire nu este bine gîndită și bine organizată, oamenii nu cîștigă prea mult. Trebuie să recunoaștem că se întîmplă așa și cu unele consfătuiri organizate de noi. De asemenea, și la nivelul Capitalei au fost organizate unele consfătuiri de la care participanții nu au avut de cîștigat prea mult. Așa, de pildă, de curînd a avut loc o consfătuire pe oraș a profesorilor de istorie. Trebuiau să vină acolo o serie de cercetători și specialiști de la Institutul de științe pedagogice, să susțină comunicări pe teme foarte interesante și actuale. La consfătuire s-au prezentat însă alții. Problemele anunțate nu s-au mai dezbătut. Totul a dat impresia de improvizație".

Prof. Mihai Roibu: „Mai există un alt mod de a pierde timpul: asistînd la o acțiune de două ori. Este vorba de acel paralelism datorat tot unei proaste organizări. Am asistat de curînd la școala noastră la un consiliu pedagogic și peste cîteva zile la o adunare de sindicat la care s-au dezbătut exact aceleași probleme".

Numeroși vorbitori au relevat unele greutăți în organizarea timpului de muncă și de studiu datorită, în unele cazuri, nejudicioasei întocmiri a orarului, cu „ferestre", cu aglomerarea într-o zi a mai multor ore și programarea în alta a unei singure ore etc. Mulți au arătat că ar fi bine să se revină asupra unor măsuri și să se acorde, prin program, o zi pe săptămînă pentru activități metodice, pentru studiu și activitate științifică.

Prof. Gheorghe Șovu, Liceul nr. 39: „Mă asociez celor spuse de colegii mei în ceea ce privește întocmirea în așa fel a orarului încît să existe în programul fiecărui profesor o zi dedicată în întregime studiului și activității științifice. În prezent acest lucru nu-l putem face decît pe apucate. Dar aceasta ar trebui desigur să fie o măsură luată de Ministerul Învățămîntului. Și pentru că tot am ajuns la formularea unor propuneri adresate forurilor noastre centrale, aș dori să vorbesc și despre o altă problemă. Ar trebui ca și în cadrul ministerului să se chibzuiască mai bine asupra unor acțiuni, în așa fel încît ele să nu vină în **contratimp**, sau în **urma timpului.** Au fost unele sarcini date după ce s-a început anul școlar și ele ar fi trebuit să fie pregătite înaintea deschiderii cursurilor. Apoi, au fost luate acum, de curînd, foarte bune măsuri privind pregătirea elevilor din clasa a XI-a și desfășurarea examenului de bacalaureat din acest an. Ele ne-au luat însă prin surprindere. De acum încolo, în 10 săptămîni, trebuie să terminăm materia care în mod obișnuit se parcurgea pînă la 26 mai, adică în vreo 17—19 săptămîni. Iată că trebuie reorganizat întregul nostru timp. Desigur că toate se vor rezolva pînă la urmă cu bine, însă cu prețul unor eforturi suplimentare, al multor ore peste program etc".

Consecințele împărțirii nejudicioase a sarcinilor

Prof. N. Constantinescu: „Din controalele efectuate în școli știm că atît la nivelul raionului cît și la nivelul școlilor există o distribuire irațională a sarcinilor între membrii colectivelor didactice. Sînt cadre didactice harnice, conștiincioase, care nu refuză niciodată sarcini nici pe linie profesională, nici pe linie obștească. Părerea noastră este că acestora li se încredințează prea multe sarcini și că, în schimb, există mulți alții care nu sînt solicitați pe măsura puterilor de muncă. Dacă noi, secția de învățămînt, împreună cu comitetul sindicatului, vom veghea mai mult la distribuirea judicioasă a sarcinilor, vom ajuta ca timpul să poată fi folosit mai bine și să fie canalizat în special spre pregătirea profesională".

Prof. Ctin. Botezatu, președintele comitetului sindicatului învățămînt: „Ne-am propus ca, împreună cu secția de învățămînt, să luăm în discuție toate activitățile metodice și obștești la nivelul raionului, să analizăm cît de încărcat cu sarcini este fiecare învățător sau profesor. Trebuie făcut în așa fel încît pe umerii unui om, oricît de pregătit și de inimos ar fi el, să nu cadă prea multe îndatoriri. Sarcinile pe care le au cadrele didactice la nivelul raionului vor fi comunicate în școli astfel ca acolo, în școală, să nu primească altele. Vom urmări ca aceeași judicioasă împărțire a sarcinilor să se facă și în școli".

Timpul este o unitate imuabilă. Vădit, lupta omului cu timpul se duce în sensul organizării lui, a folosirii judicioase a fiecărui ceas, a înlăturării tuturor cauzelor care îl încarcă inutil, a sporirii eficienței fiecărei acțiuni pe unitatea de timp. Lupta cu timpul este o problemă a fiecărui colectiv. Acolo unde timpul se risipește trebuie să intervină forța colectivului, căci fiecare clipă irosită se reflectă în munca profesorilor, în pregătirea elevilor.

Implicațiile psihologice ale notării

presie se adîncește și mai mult dacă elevii respectivi se compară cu colegi care, întîmplător, au obținut note bune fără să depună o muncă corespunzătoare. Se nasc astfel, îndeosebi în preadolescență și adolescență, stări conflictuale care produc tensiune și nemulțumiri. Acestea pot duce la manifestări negative ca retragerea în sine, izolarea de colegi, uneori chiar la stări nevrotice cu efecte de lungă durată.

Trebuie observat că în prezent nu dispunem de cercetări sistematice, fundamentate psihologic și adaptate la specificul materiilor de învățămînt, cu privire la apreciere și notare. Ca urmare, profesorul vine din facultate insuficient documentat într-o problemă atît de importantă și de complexă. Se simte necesitatea unor cercetări care să stabilească ce este esențial, ca valoare formativă, la fiecare materie de învățămînt, ce trebuie în primul rînd să fie apreciat prin sistemul de notare. La matematică, de exemplu, nota trebuie să reflecte, pe lîngă volumul cunoștințelor însușite de elev, și modul cum evoluează judecata matematică a acestuia, capacitatea lui de abstractizare, măsura în care se poate desprinde de datele concrete etc. La istorie, nu volumul de fapte și date acumulate poate fi hotărîtor, ci posibilitatea de a le interpreta, de a sesiza relațiile dialectice care domină fenomenul istoric, de a folosi materialul faptic ca instrument în înțelegerea acestor relații.

În general nota acordată de profesor trebuie să fie un indice asupra capacităților și aptitudinilor elevului, ca și asupra direcției spre care va putea fi orientat la terminarea școlii. Sînt însă cazuri cînd elevi care au obținut note mari la anumite materii în clasa a XI-a a liceului primesc la examenul de bacalaureat, la aceleași materii, note foarte mici. La fel, deși caracterizarea dirigintelui, bazată pe note, îi recomandă pe unii elevi pentru o anumită specialitate, ei nu dovedesc în realitate aptitudini pentru specialitatea respectivă. Trebuie să recunoaștem că și aceste lipsuri din munca unor profesori de liceu explică afluența la concursurile de admitere în unele facultăți. Notarea are așadar și implicații sociale. Cu atît mai mult este deci important ca ea să reflecte corespunzător direcția intereselor, motivația, aptitudinile speciale ale fiecărui elev.

O chestiune importantă care se pune în legătură cu notarea este aceea a momentului ei. Aici, opiniile sînt diferite: unii profesori acordă nota ca rezultat al unei aprecieri globale și pun deci o notă sau două pe trimestru. Alții, dimpotrivă, îi notează pe elevi ori de cîte ori îi ascultă, realizînd astfel un tablou avînd curbe variabile sau constante din care își trag concluziile. După părerea noastră, așa și trebuie să se procedeze. Este bine să-i notăm pe elevi ori de cîte ori îi ascultăm, indiferent de nota pe care o obținem și de impresia noastră despre acei elevi. Curbele realizate prin unirea notelor fiecărui elev pot indica evoluția lui, cu eventualele fluctuații în interese, sîrguință, efortul depus etc. Obținem astfel un profil psihologic pe care-l putem descifra mai ușor în toate sinuozitățile sale, putînd interveni în perioadele de declin.

Avem, și în domeniul notării, bune tradiții în școala românească. Folosindu-le, dezvoltînd mai departe cercetarea în acest domeniu și aplicînd rezultatele ei, vom putea asigura notei caracterul ei complex de diagnostic multilateral și de factor de orientare, de important stimulent al tinerei generații la muncă, la învățătură.

Precizare

privind programa examenului de bacalaureat

În programa de bacalaureat pentru sesiunile anului 1967, publicată în numărul 882 din 20 ianuarie a.c., capitolul „Literatura română în secolul al XX-lea", paragraful: a) **Literatura română în perioada dintre cele două războaie mondiale** — (pag. 3, coloana 2), a fost reprodus incomplet. Publicăm mai jos, integral, paragraful respectiv, așa cum va trebui luat în considerare de către candidați:

Din materia clasei a XI-a: Literatura română în secolul al XX-lea

a) **Literatura română în perioada dintre cele două războaie mondiale.** Dezvoltarea literaturii.

Publicații conduse sau îndrumate de P.C.R.: Cultura proletară, Veac nou, Bluze albastre, Era nouă, Reporter. Reviste și grupări literare. Viața românească. Sburătorul. Curentele moderniste. Eugen Lovinescu, teoretician al modernismului în literatura română. Gîndirea și curentul „tradiționalist". Mobilizarea de către P.C.R. a scriitorilor legați de popor împotriva ideologiei fasciste și a literaturii reacționare. Dezvoltarea tradițiilor progresiste ale literaturii noastre.

A apărut revista

„Colocvii"

Despre școală, familie, și societate

nr. 6

decembrie 1966

DIN SUMAR

Prof. univ. Miron Constantinescu: Un laborator sociologic.

Ursula Șchiopu: Educația, psihologia și tăcerea.

Petru Tolvadia: Cum rezolvați cazurile dificile?

— Moda și bunul gust.

Prof. Romeo Poenaru și prof. Ioan Măruia: Cum ați petrecut vacanța?

Pavel Crușovan: Aveți copii?

Victor Mașek: Estetica serbărilor școlare.

Interviu despre beatles, complexați și beatnici.

Zina Sîrbu: Din carnetul unui director de liceu.

Pagini scrise de cititori, Cronici, Meridiane.

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

În acest număr și în numărul viitor al „Gazetei învățămîntului" publicăm programele disciplinelor pentru concursul de admitere în învățămîntul superior pentru anul universitar 1967—1968.

MATEMATICI

Programa pentru examenul de bacalaureat, publicată în „Gazeta învățămîntului" din 20.1.1967 (cu precizarea că la geometrie plană și la geometrie în spațiu nu se cer demonstrații).

FIZICĂ*

Mecanica

Mișcarea mecanică. Relativitatea repausului și a mișcării. Mișcarea rectilinie uniformă. Viteza în mișcarea rectilinie uniformă. Unități de măsură a vitezei. Ecuația mișcării rectilinii uniforme. Mișcarea rectilinie uniform variată. Viteza medie dintr-un interval de timp dat. Viteza la un moment dat. Accelerație. Unități de măsură a accelerației. Formulele vitezei și spațiului în mișcarea rectilinie uniform variată cu și fără viteză inițială. Legea inerției — prima lege a lui Newton. Noțiuni despre forță. Frecarea : felurile frecării. Coeficient de frecare. Masa corpurilor. Legătura dintre forță, masa corpurilor și accelerație. Legea a doua a lui Newton. Legea a treia a lui Newton. Exemple de aplicare a legilor mecanicii în tehnică. Mișcarea corpurilor sub acțiunea forței de gravitate. Căderea liberă a corpurilor. Mărimi fizice fundamentale și derivate. Unități de măsură. Sistemul MKS. Lucrul mecanic. Puterea. Unitățile de măsură ale lucrului mecanic și ale puterii. Energia cinetică și energia potențială. Legea transformării și conservării energiei în procesele mecanice. Mișcarea circulară uniformă a unui punct material. Viteza liniară și viteza unghiulară. Accelerația centripetă, Formula (fără deducerea ei). Forța centripetă. Forța centrifugă. Mașina centrifugă. Aplicații : separatoare centrifuge, pompe centrifuge. Legea atracției universale. Constanta gravitației. Variația greutății corpurilor cu altitudinea și latitudinea. Compunerea forțelor care acționează pe aceeași direcție. Compunerea forțelor care fac un unghi între ele. Paralelogramul forțelor. Descompunerea unei forțe date în două componente concurente. Compunerea forțelor paralele de același sens și descompunerea unei forțe în două componente paralele de același sens. Centrul de greutate și stabilirea lui experimentală. Echilibrul corpurilor care au un punct, o axă sau o suprafață de sprijin. Felurile echilibrului. Momentul unei forțe. Echilibrul forțelor care acționează asupra unui corp solid ce are o axă de rotație. Pîrghii. Scripeți. Planul înclinat. Șurubul. Stabilirea condițiilor de echilibru al mașinilor simple pe baza conservării lucrului mecanic. Randamentul unei mașini simple. Balanța. Transmiterea presiunii prin lichide și prin gaze. Legea lui Pascal. Presa hidraulică. Presiunea în lichide. Echilibrul lichidelor nemiscibile și de densități diferite în vase comunicante. Legea lui Arhimede. Plutirea corpurilor. Presiunea atmosferică. Presiunea în lichide și gaze aflate în mișcare. Relația dintre presiune și viteza curentului de fluid. Legea lui Bernoulli pentru tuburi orizontale (fără deducere). Pulverizatorul. Lampa Bunsen. Trompa de apă. Rezistența la mișcarea corpului în lichid și gaz ; rezistența în raport cu viteza, secțiunea și forma corpului. Forme aerodinamice. Folosirea relației dintre presiunea și viteza curentului la ascensiunea avionului. Folosirea energiei apei în mișcare. Turbine. Centrale hidroelectrice. Legile pendulului. Aplicații ale pendulului la măsurarea timpului. Elasticitatea unui corp solid. Legea lui Hooke. Oscilațiile elastice. Mișcarea oscilatorie armonică. Propagarea oscilațiilor într-un mediu elastic. Unde transversale și unde longitudinale. Lungimea de undă. Legătura dintre viteza de propagare, lungimea de undă și frecvența oscilațiilor. Reflexia undelor. Rezonanța.

Fizica moleculară și căldura

Principiile fundamentale și bazele experimentale ale teoriei cinetice-moleculare. Difuziunea în corpurile gazoase, lichide și solide. Mișcarea browniană. Mișcarea moleculelor. Mișcarea moleculelor și presiunea. Mișcarea moleculelor și temperatura. Forțe intermoleculare. Măsurarea cantității de căldură prin metoda amestecului. Căldura specifică. Ecuația calorimetrică. Puterea calorică a combustibililor. Randament termic. Echivalentul mecanic al caloriei. Legea conservării și transformării energiei în procesele mecanice și termice. Coeficienții de dilatație liniară și în volum a corpurilor solide. Coeficientul de dilatație în volum a lichidelor. Importanța pentru tehnică a dilatației sub acțiunea căldurii. Legea Boyle-Mariotte. Legea Gay-Lussac. Variația presiunii unui corp gazos cu temperatura. Scara absolută a temperaturilor. Ecuația gazelor perfecte. Tensiunea superficială a lichidelor. Fenomenul de udare. Capilaritatea. Fenomenele capilare în natură și în tehnică. Temperatura de topire și de solidificare. Căldura de topire. Schimbarea volumului corpului în timpul topirii și al solidificării. Influența presiunii asupra temperaturii de topire. Vaporizarea. Vaporii saturanți și nesaturanți. Explicarea vaporizării pe baza teoriei cinetice-moleculare. Căldura de vaporizare. Relația dintre volumul și presiunea vaporilor sub temperatura constantă. Legătura dintre presiunea vaporilor saturanți și temperatură. Fierberea. Noțiuni despre lichefierea gazelor. Temperatura critică. Umiditatea aerului : absolută și relativă. Roua și punctul de aburire. Higrometrul. Condițiile necesare pentru funcționarea unei mașini termice. Randamentul unei mașini termice. Principiul lui Carnot. Dependența randamentului unei mașini termice de diferența de temperatură. Turbine cu aburi. Termoficarea. Motoare cu ardere internă. Motoare cu reacție.

Electricitatea

Electrizarea corpurilor. Acțiunea reciprocă a sarcinilor electrice. Legea lui Coulomb. Unitatea de cantitate de electricitate : coulombul. Repartizarea sarcinilor electrice în echilibru pe conductoare. Cîmpul electrostatic. Intensitatea cîmpului. Linii de forță. Noțiuni despre potențial. Unitatea de potențial : voltul. Lucrul mecanic la deplasarea sarcinii în cîmpul electric. Capacitatea electrică. Unitatea de capacitate electrică : faradul. Condensatorul. Constanta dielectrică. Formula capacității condensatorului plan (fără deducție). Legarea condensatoarelor în paralel. Condensatoare variabile. Electricitatea atmosferică. Sarcina electrică elementară. Electronul. Curentul electric în metale datorită mișcării electronilor liberi. Tensiunea. Intensitatea curentului și rezistența circuitului electric. Legea lui Ohm. Rezistivitatea. Legătura dintre rezistivitate și temperatură. Legarea în serie și în paralel a conductoarelor. Reostate și șunturi. Circuitul exterior și circuitul interior. Aplicarea legii lui Ohm la întregul circuit. Gruparea în serie a elementelor. Energia și puterea electrică. Legea Joule-Lenz și aplicațiile efectului termic al curentului electric. Termoelementele și aplicațiile lor Electroliza. Legile lui Faraday. Determinarea sarcinii ionului monovalent. Aplicațiile tehnice ale electrolizei. Polarizarea electrozilor. Acumulatoare. Ionizarea unui gaz. Descărcări electrice în gaze. Arcul electric. Raze catodice. Raze canal. Lămpi cu luminescență. Cîmpul magnetic al curentului liniar, circular și al solenoidului. Intensitatea cîmpului magnetic. Flux magnetic. Permeabilitate magnetică. Electromagneții și aplicațiile lor. Acțiunea cîmpului magnetic asupra unui curent mobil. Forța electromagnetică. Ampermetru și voltmetru. Forța electrodinamică. Definirea amperului, unitate fundamentală în sistemul internațional. Contor electric. Cîmpul magnetic al pămîntului (sumar). Producerea tensiunii electromotoare de inducție. Factorii care determină mărimea și sensul tensiunii electromotoare de inducție. Legile lui **Faraday și Lenz.** Fenomenul de autoinducție. Obținerea curentului alternativ. Perioada și frecvența unui curent alternativ. Legea lui Ohm pentru curentul alternativ (fără deducție). Generatorul de curent alternativ (sumar). Motorul de curent alternativ (sumar). Dinamul și motorul de curent continuu. Reversibilitatea lor. Transformarea curentului alternativ. Transformatoare. Redresoare uscate. Bobina de inducție ; telefonul. Electrificarea. Descărcarea oscilatorie a unui condensator. Circuit oscilant. Oscilații electrice amortizate și întreținute. Circuit oscilant deschis. Cîmp electromagnetic. Unde electromagnetice. Viteza de propagare. Rezonanța electrică. Noțiuni despre radioemisie și radiorecepție. Trioda. Caracteristica de grilă. Funcțiile triodei. Noțiuni despre semiconductoare și tranzistoare. Radioul. Noțiuni despre radiolocație.

Optica

Viteza de propagare a luminii și determinarea ei experimentală (metoda Michelson). Legile reflecției luminii. Imagini în oglinzile plane și în cele sferice. Legile refracției luminii. Indicele de refracție. Reflecția totală. Refracția printr-o lamă cu fețe plan-paralele și printr-o prismă optică. Obținerea și construirea imaginilor în lentile. Formulele lentilelor. Convergența lentilelor. Dioptria. Noțiuni despre aberațiile sferică și cromatică. Corijare. Ochiul ca aparat optic. Vederea binoculară. Unghiul vizual. Ochelarii. Lupa. Cinematograful. Aparatul fotografic. Microscopul. Luneta. Binoclul prismatic. Noțiuni despre interferența și difracția luminii. Partea vizibilă, infraroșie și ultravioletă a spectrului. Spectre de emisie (continuu și de linii) și spectre de absorbție. Spectroscopul. Analiza spectrală. Obținerea razelor Roentgen și proprietățile lor. Privire generală asupra undelor electromagnetice. Transformarea energiei radiațiilor în alte forme de energie. Fenomenul fotoelectric. Legile lui. Noțiuni despre cuantele de radiație (fotoni). Celula fotoelectrică și aplicațiile ei. Presiunea luminii. Relația reciprocă dintre masă și energie. Lumina ca fenomen ondulatoriu și corpuscular.

Structura atomului

Electronii. Emisia de electroni ; termoelectroni și fotoelectroni. Masa electronului și variația ei cu viteza. Structura atomului, învelișul electronic și nucleul. Modele atomice (Rutherford, Bohr). Nivelele energetice ale atomului. Emisia și absorbția energiei de către atom. Serii spectrale. Formula Balmer. Dezintegrarea nucleului. Radioactivitatea. Razele alfa, beta și gama. Metode de cercetare în fizica nucleară. Camera Wilson. Numărătorul de particule. Transformările elementelor radioactive. Legea dezintegrării radioactive. Izotopi. Structura nucleului atomic. Mijloace de acțiune asupra nucleului atomic. Acceleratori de particule. Ciclotronul. Dezintegrarea artificială. Izotopi radioactivi și atomi marcați. Aplicații în industrie, agricultură, biologie și medicină. Energia nucleului atomic. Defectul de masă. Eliberarea energiei nucleare. Fisiunea nucleară. Reacția nucleară în lanț. Reactori nucleari. Explozia nucleară. Fuziunea nucleară. Noțiuni despre plasmă și întrebuințările ei actuale. Actualitatea și perspectivele folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice.

*) Candidații vor pregăti și problemele privind aplicațiile practice.

CHIMIA*

Chimie anorganică

Substanțele și proprietățile lor. Fenomene fizice și fenomene chimice (exemple). Amestecuri și combinații chimice (exemple). Reacții chimice. Tipuri de reacții chimice : reacții de combinare, de descompunere, de substituție (exemple). Elemente chimice. Noțiunea de element în concepția chimiei moderne. Elemente cu caracter metalic și caracter metaloidic (exemple). Teoria atomo-moleculară. Principiile teoriei atomo-moleculare. Mase atomice și mase moleculare. Atom-gram și moleculă-gram. Legea conservării masei. Legea proporțiilor definite. Legea lui Avogadro, volumul molecular al gazelor. Sistemul periodic al lui D.I. Mendeleev. Legea periodicității. Noțiuni asupra substanțelor radioactive și asupra dezintegrării radioactive. Noțiuni de bază despre structura atomilor. Nucleul atomic. Izotopi. Formarea combinațiilor chimice și valența elementelor (covalența și electrovalența). Noțiunea de valență. Ecuații chimice. Punerea în ecuație a reacțiilor simple. Calcule pe baza formulelor și a ecuațiilor chimice. **Hidrogenul.** Prepararea și proprietățile fizice și chimice ale hidrogenului. Hidrogenul ca element reductor. **Oxigenul.** Prepararea, proprietățile fizice și chimice ale oxigenului, întrebuințările lui. Ozonul. Noțiuni despre alotropie. **Apa.** Proprietățile fizice și chimice ale apei. Soluțiile. Solubilitatea substanțelor solide în apă. Solubilitatea în apă a lichidelor și a gazelor. Dependența solubilității gazelor și substanțelor solide de temperatură. Exemple de substanțe practic insolubile, puțin solubile și ușor solubile. Soluție diluată, concentrată și saturată. Exprimarea cantitativă a concentrației soluțiilor (procentuală). Probleme referitoare la prepararea soluțiilor de concentrații diferite. Separarea substanțelor solide din soluții. **Oxizi, baze, acizi, săruri.** Oxizii. Compoziția și denumirea lor. Oxizii bazici și oxizii acizi (anhidridele acizilor). Bazele (hidroxizii), compoziția și denumirea lor. Proprietățile bazelor (hidroxizilor). Acizii, compoziția și denumirea lor. Acizii hidracizi și acizii oxigenați (exemple). Bazicitatea acizilor. Proprietățile caracteristice ale acizilor. Sărurile, compoziția și denumirea lor. Metodele cele mai însemnate de obținere a sărurilor; reacții de neutralizare, substituție și de dublu schimb (exemple). Electroliți și neelectroliți (exemple). Ioni în soluțiile de acizi, baze și săruri. Cationi și anioni. Proprietățile ionilor. Electroliza. Reacții ionice. Disociația electrolitică a apei. Hidroliza. **Halogenii.** Fluorul. Prepararea fluorului. Proprietățile fizice și chimice ale fluorului și întrebuințări. Clorul. Prepararea clorului. Proprietățile fizice și chimice ale clorului. Întrebuințările clorului. Bromul. Preparare, proprietăți și întrebuințări. Iodul, preparare, proprietăți și întrebuințări. Acizii hidracizi ai halogenilor. Acidul clorhidric și sărurile sale. Acidul fluorhidric și sărurile sale. Acidul bromhidric și sărurile sale. Acidul iodhidric și sărurile sale. Caracterele generale ale halogenilor. Halogenii ca grupă naturală de elemente. **Sulful.** Compușii minerali ai sulfului. Proprietățile și întrebuințările sulfului. Hidrogenul sulfurat. Caracterul acid al soluției de hidrogen sulfurat în apă. Combinațiile sulfului cu oxigenul. Bioxidul de sulf și proprietățile lui. Acidul sulfuros și proprietățile lui. Sărurile acidului sulfuros (sulfiții). Oxidarea bioxidului de sulf la anhidridă sulfurică (trioxid de sulf) cu ajutorul catalizatorilor. Acidul sulfuric. Prepararea industrială a acidului sulfuric (metoda de contact). Proprietățile acidului sulfuric ; comportarea lui față de apă, metale, acțiunea asupra unor substanțe organice. Sărurile acidului sulfuric (sulfații) și întrebuințările lui în tehnică. **Aerul,** Gazele rare. Generalități. Noțiuni despre proprietățile și întrebuințările gazelor rare. **Azotul și fosforul.** Amoniacul. Prepararea și proprietățile lui fizice și chimice. Solubilitatea lor în apă și caracterul alcalin al soluției. Grupul amoniu. Hidroxid de amoniu. Săruri de amoniu. Acidul azotic : preparare, proprietăți fizice și chimice, întrebuințări. Sărurile acidului azotic (azotați). Însemnătatea azotaților în viața plantelor, în agrotehnică și pirotehnie. Circuitul azotului în natură. Compușii minerali ai fosforului. Alotropia fosforului. Fosforul alb și fosforul roșu. Proprietățile lor fizice și chimice. Întrebuințările fosforului. Anhidrida fosforică. Acidul ortofosforic și sărurile lui (fosfații.) Rolul compușilor fosforului în organismul animalelor și al plantelor. Generalități asupra elementelor din gr. V. Îngrășăminte minerale. Crearea și dezvoltarea industriei de îngrășăminte în țara noastră. **Carbonul și compușii lui.** Carbonul în natură. Stările alotropice ale carbonului ; diamantul și grafitul. Mangalul. Cărbunele activ. Capacitatea de adsorbție a cărbunelui, mijloc de apărare contra gazelor toxice. Proprietățile chimice ale carbonului. Combinațiile carbonului cu oxigenul. Oxidul de carbon, preparare și proprietăți. Gazul de generator. Gazul de apă. Bioxidul de carbon, preparare și proprietățile lui fizice și chimice. Rolul bioxidului de carbon în natură. Întrebuințările bioxidului de carbon. Acidul carbonic și sărurile lui (carbonații). Circulația carbonului în natură. **Siliciul.** Răspîndirea siliciului în natură. Bioxidul de siliciu. Acidul silicic. Noțiuni despre silicați. Rolul silicaților în industrie. Sticla. Cimentul. **Metale.** Caracterizarea generală a metalelor. Proprietățile fizice și chimice. Aliaje. Coroziunea metalelor, chimică și electrochimică. **Metale alcaline.** Sodiul și potasiul. Preparare, proprietăți, întrebuințări. Oxizi de sodiu, de potasiu. Hidroxizii de sodiu și de potasiu. Săruri mai importante de sodiu și de potasiu. Îngrășăminte potasice. **Metale alcalino-pămîntoase.** Calciul. Stare naturală. Preparare, proprietăți, compuși mai importanți, întrebuințări. Fabricarea varului. Noțiuni despre magneziu. Duritatea apei și înlăturarea ei. **Metale din grupa a III-a.** Aluminiul. Preparare, proprietăți, compuși mai importanți, întrebuințări. **Fierul.** Proprietățile fierului. Ruginirea fierului. Măsurile pentru preîntîmpinarea ruginirii. Fierul în natură. Oxizii fierului. Principalele reacții care au loc în cuptorul înalt. Fontele. Oțelul. Însemnătatea lor în economia națională. Compușii mai importanți ai fierului. Noțiuni despre staniu, plumb, cupru, argint, zinc, crom, mercur, mangan și germaniu (la nivelul manualului pentru clasa a X-a).

Chimia organică

Programa pentru examenul de bacalaureat, publicată în „Gazeta învățămîntului" din 20. I. 1967.

*) Candidații vor pregăti și problemele privind aplicațiile practice.

DESEN *

a) Desen tehnic

Redarea la scara cerută a unor obiecte în reprezentări ortogonale (vederi și secțiuni), pe baza următoarelor elemente : — o descriere minuțioasă cu indicarea dimensiunilor obiectului ; — o prezentare a obiectului printr-o imagine axonometrică sau fotografică ; — o reprezentare ortogonală a obiectului la altă scară ; — descrierea sumară a obiectului și a modului utilizării sale, lăsînd candidaților sarcina de a-i imagina formele, a stabili dimensiunile convenabile și a-i întocmi reprezentările cerute. Lucrarea va fi executată în tuș cu ajutorul instrumentelor utilizate în mod curent la desen tehnic (teu, echere, compas, peniță topografică etc.).

b) Desen liber

Redarea în creion cu mîna liberă a imaginii unui obiect sau a unui grup de obiecte aflat expus tot timpul lucrării în fața candidaților.

* Pentru probele practice de aptitudini de la Facultatea de arhitectură și urbanism.

ȘTIINȚE NATURALE

Botanica

A. **Celula vegetală**, alcătuirea și funcțiunile ei. Protoplasma, nucleul, membrana. Compoziția chimică : substanțe proteice, lipide, glucide. Diviziunea directă și indirectă a celulei.

B. **Țesuturile vegetale**, structura și funcțiunile lor ; parenchim, țesuturi de susținere, de protecție, vascular și secretor. Rolul lor în viața plantei.

C. **Organele vegetative ale plantelor.** Alcătuirea și funcțiunile lor. 1. Rădăcina, organ de fixare și absorbție. Rolul ei în viața plantei. Morfologia, structura microscopică a rădăcinii primare. Creșterea în lungime și grosime, structura secundară a rădăcinii. Procesul de absorbție a gazelor și a lichidelor. Rolul perilor absorbanți, permeabilitatea celulelor vegetale și circulația sevei brute și elaborate în rădăcină. 2. Tulpina, organ de susținere a frunzelor și a florilor ; organ conducător. Morfologia externă. Mugurii și dispoziția lor pe ramură. Creșterea terminală și intercalară. Structura internă a unei tulpini primare. Creșterea în grosime. Exemple de alte tulpini. Rizomul (feriga), tuberculul (cartoful) și bulbul (ceapa). Rolul tulpinii în viața plantei. Circulația sevei brute și elaborate prin fasciculele libero-lemnoase. 3. Frunza, organ principal al fotosintezei, al transpirației și al respirației. Morfologia. Structura internă a frunzei, stomate, clorofila și ceilalți pigmenți ; proprietățile clorofilei. a. Fotosinteza. Absorbirea bioxidului de carbon de către plante. Sinteza materiilor organice la lumină. b. Noțiuni de metabolism general. c. Transpirația. Importanța transpirației și mijloacele de reglare a transpirației. Influența condițiilor externe asupra transpirației. Respirația plantei, a semințelor, a rădăcinilor. Nutriția la plantele fără clorofilă și carnivore. Mișcările și sensibilitatea la plante.

D. **Înmulțirea plantelor.** Înmulțirea sexuată. Floarea. Părțile florii la angiosperme : pedunculul, receptaculul, învelișurile florale ; sepale (caliciul), petale (corola) și părțile reproducătoare ; staminele (androceu), pistilul (gineceu). Polenizarea, hibridarea sexuată. Fecundarea. Fructul. Formarea embrionului și a albumenului din sămînță. Sămînța, alcătuirea ei ; tegumentul, embrionul și cotiledoanele, albumenul. Compoziția semînței. Germinarea. Condițiile interne și externe, determinarea puterii de germinație. Creșterea și dezvoltarea plantei. Factorii principali ai ecologiei plantelor. Unitatea dintre organism și condițiile de viață. Solul, clima, originea solului, compoziția, structura. Rolul bacteriilor în procesele de solificare, îngrășăminte organice și minerale. Lucrările solului, mecanizarea lucrărilor agricole și principalele tipuri de mașini și unelte (plug, semănătoare, combină, trior).

Sistematica lumii vegetale.

A. **Plante inferioare, sau talofite.** Bacteriile. Structura. Forma. Nutriția. Respirația aerobă și anaerobă. Înmulțirea. Clasificarea bacteriilor. Algele. Verdeața zidurilor. Descrierea algei unicelulare tip și biologia ei. Alge filamentoase. Mătasea-broaștei, alcătuirea, înmulțirea prin diviziune (asexuată) și sexuată. Alge masive ; **Cystosira barbata.** Caracterele generale ale algelor. Ciupercile. Drojdia de bere. Descrierea, înmulțirea, rolul ei. Mucegaiul alb. Descrierea, biologia, înmulțirea. Alte specii de mucegai : **Penicillium** ; antibioticele. Ciuperci cu pălărie. Descrierea. Miceliul-hife. Aparatul sporifer. Înmulțirea. Importanța lor. Ciuperci parazite. Rugina-grîului, tăciunele porumbului, mana viței de vie. Descriere și mod de viață. Înmulțirea. Pagubele produse de ciupercile parazite și combaterea ciupercilor parazite. Caracterele generale ale ciupercilor. Lichenii. Descrierea. Structura. Înmulțirea. Importanța în natură.

B. **Plante superioare, sau cormofite.** Briofite. Muscinee. Morfologia externă. Răspîndirea lor în natură. Structura tulpinii și a frunzei în comparație cu algele. Înmulțirea. Ciclul evolutiv. Pteridofitele. Feriga. Structura. Condițiile de viață și dezvoltarea ei. Înmulțirea. Alte ferigi. Caracterele generale ale pteridofitelor.

Spermatofite.

1. Gimnosperme. Plante cu semințe descoperite (molidul). Descrierea molidului, frunza, conurile mascule și femele, ovulul și grăuntele de polen, fecundația, sămînța. Alte conifere : bradul, pinul etc. Importanța economică. Caracterele gimnospermelor. 2. Angiosperme. Plante cu semințe acoperite, cu fructe. a. Dicotiledonate. Diversitatea lor.

Familia **Ranunculaceae.** Descrierea plantei-tip; piciorul-cocoșului. Alte ranunculacee. Caracterele generale ale familiei.

Familia **Rozaceae.** Descrierea plantei-tip : măcesul. Alte rozacee ; pomi roditori ; zmeurul, căpșunul. Caracterele generale ale familiei. Pomicultura.

Familia **Leguminoase.** Descrierea plantei-tip : mazărea. Rădăcinile cu nodozități. Frunza compusă. Floarea neregulată. Fructul-păstaie. Răspîndirea. Alte leguminoase. Importanța economică. Caracteristicile familiei.

Familia **Malvaceae** și **Linaceae.** Caracteristicile familiilor. Importanța în economia națională.

Familia **Cruciferae.** Descrierea plantei. Varza. Răspîndirea. Alte crucifere. Importanța lor economică.

Familia **Solanaceae.** Descrierea plantei-tip : cartoful. Răspîndirea. Alte solanacee. Importanța lor economică. Caracterele generale ale familiei.

Familia **Chenopodiaceae.** Sfecla de zahăr. Importanța economică.

Familia **Labiatae.** Caracteristicile familiei.

Familia **Compozitae.** Păpădia și floarea-soarelui. Descrierea plantei. Răspîndirea. Alte compozite. Importanța lor economică, medicinală și ornamentală. Caracterele generale ale familiei.

Familia **Fagaceae.** Stejarul. Fagul. Răspîndirea. Tulpina, frunzele, florile, fructul. Importanța pădurilor în natură, pentru agricultură și economia națională.

b. Monocotiledonate. Clasificarea. Familia **Liliaceae.** Descrierea plantei-tip : laleaua (bulbul, frunzele cu nervuri paralele, floarea, fructul, înmulțirea, răspîndirea). Alte liliacee. Importanța lor ca plante de primăvară, decorative și alimentare. Caracterele generale.

Familia **Gramineae.** Gramineele cultivate. Descrierea plantei-tip : grîul (rădăcina, tulpina, frunzele, spicul și floarea, fructul). Răspîndirea și cultura grîului. Alte graminee cultivate. Caracterele generale. Gramineele sălbatice : timoftica, coada-vulpii, obsiga etc. Importanța în economia națională. Evoluția regnului vegetal. Rolul omului în transformarea naturii plantelor. Zonele de vegetație.

Zoologia

Nevertebrate. Protozoare. Clasa Flagelate : Euglena verde. Clasa Rizopode : **Amoeba,** alte rizopode ; **Entamoeba histolitica.** Clasa Sporozoare : plasmodiul malariei și combaterea lui. Clasa Infuzori. Parameciul. Caractere generale ale protozoarelor.

Metazoare. Principalele stadii de dezvoltare ale oului ; formarea foițelor germinative. Încrengătura Celenterate : hidra de apă dulce, meduza, coralul, actinia, madrepori. Încrengătura viermilor lați : Platelminte. Clasa Trematode : **Fascicola hepatica ;** Clasa Cestode : **Tenia solium,** alte tenii. Încrengătura viermilor cilindrici : Nematelminte ; clasa Nematode : limbricul ; pericolul pe care-l prezintă pentru corpul omenesc ; căile de infectare ; combaterea. Încrengătura viermilor inelați : Anelide ; clasa Oligochete : rîma ; rolul rîmei în formarea solului ; clasa Hirudinee : lipitoarea ; particularități biologice. Încrengătura Moluște ; clasa Gasteropode : **Helix pomatia ;** clasa Lamelibranhiate ; **Unio** și **Anodonta.** Sepia, caracatița, nautilul. Încrengătura Artropode : clasa Crustacee : racul, crustacee inferioare ; paraziții ; trilobiții ; clasa Arahnide : sarcoptul, căpușa, păianjenul cu cruce ; clasa Insecte ; ordinul Coleoptere ; cărăbușul, coleopterele dăunătoare și lupta dusă împotriva lor; ordinul Ortoptere: lăcusta, coropișnița, gîndacul de bucătărie și combaterea lui ; ordinul Hemiptere : ploșnița de cîmp, pagubele aduse de hemiptere și combaterea lor ; ordinul Lepidoptere : fluturele de varză, albilița, nălbarul, fluturele de mătase ; sericicultura ; ordinul Himenoptere : albina ; apicultura ; ordinul Diptere : musca și țînțarul ; bolile transmise. Încrengătura Echinoderme : caractere generale ; caracterele specifice ale tipurilor de echinoderme actuale. Încrengătura Chordate: subîncrengătura Acraniate **(Amphioxus) Branhiostoma lanceolatum.** Clasificarea acraniatelor, urocordatelor și craniatelor.

Vertebrate. Clasa Pești : crapul ; piscicultura, importanță ; clasa Batracienilor : broasca de lac ; clasa Reptile : șopîrla de cîmp, șerpii, crocodilii, broaștele țestoase ; clasa Păsări : porumbelul ; clasificarea păsărilor — acarenate și carenate ; păsări folositoare în agricultură ; păsările domestice și avicultura ; clasa Mamifere : structura, înmulțirea, clasificarea mamiferelor (inferioare și superioare) ; diversitatea mamiferelor (caracterele generale ale fiecărui grup) ; ordinul Simienilor, originea animală a omului ; originea mamiferelor ; dezvoltarea lumii animale ; asemănări și deosebiri între om și animale ; rolul omului în transformarea animalelor.

Anatomia și fiziologia omului

Compoziția chimică a corpului omenesc : apa, sărurile minerale, substanțele organice (glucidele, lipidele, protidele).

Celula. Structura celulei : citoplasma, nucleul, membrana celulară. Proprietățile fiziologice generale ale celulei ; metabolismul, excitabilitatea, adaptarea și specializarea, multiplicarea Diviziunea celulară (directă, indirectă). Țesuturi, organe, sisteme, organism.

Sistemul conjunctiv. Tipurile de țesut conjunctiv (lax, fibros, elastic, adipos, reticular, cartilaginos, osos) și funcțiunile lor.

Sistemul osos (scheletul). Scheletul capului, al trunchiului, al membrelor. Forma oaselor. Structura oaselor. Dezvoltarea și creșterea oaselor (osificarea de membrană, osificarea de cartilagiu, creșterea în grosime, creșterea în lungime). Compoziția chimică a oaselor. Metabolismul oaselor. Funcțiunile oaselor.

Articulațiile (fixe, semimobile, mobile).

Sistemul muscular. Mușchii somatici sau scheletici : caractere. Principalele grupe de mușchi din corpul omului. Mușchii viscerali. Structura mușchilor. Compoziția chimică a mușchilor. Proprietățile fiziologice ale mușchilor (elasticitatea, excitabilitatea, contractilitatea). Efectele mecanice ale contracției. Procesele chimice din mușchi. Oboseala musculară. Căldura și electricitatea musculară. Mișcările complexe.

Sistemul nervos. Organizarea generală a sistemului nervos. Dezvoltarea sistemului nervos central și a sistemului nervos periferic. Meningele și lichidul cerebro-spinal. Structura sistemului nervos : neuronii și celulele gliale. Compoziția chimică a țesutului nervos. Proprietățile fiziologice ale neuronilor.

Organele nervoase. Măduva spinării (morfologia externă, structura internă și fiziologia). Trunchiul cerebral (morfologia externă, structura internă, nervii cranieni, reflexele trunchiului cerebral). Cerebelul (morfologia externă, structura internă, fiziologia). Diencefalul (morfologia externă, structura internă, fiziologia). Telencefalul : componentele. Emisferele cerebrale ; dezvoltarea, morfologia externă, structura internă, fiziologia (metode de cercetare, teoria reflexului condiționat, localizările corticale, funcția de analiză a scoarței, sinteza corticală).

Analizatorii : tegumentari, gustativ, olfactiv, vizual, acustic și vestibular. Vocea și vorbirea.

Funcțiunile de nutriție. Alimentele. Digestia alimentelor — generalități. Segmentul bucal : cavitatea bucală, dinții, digestia bucală (masticația, secreția salivară). Deglutiția. Stomacul : anatomie, fiziologie. Intestinul subțire și gros : anatomie, fiziologie (digestia și absorbția). Ficatul și căile biliare.

Mediul intern. Sîngele : plasma, elementele figurate. Sistemele circulatorii : 1) Sistemul circulator sanguin. Inima (anatomie și fiziologie). Arterele : principalele artere, structură, presiunea sanguină, pulsul arterial. Capilarele. Venele : structură, funcțiuni. Reglarea circulației sîngelui. 2) Sistemul circulator limfatic.

Respirația. Organele de respirație : a) căile aeriene ; b) plămînii, pleurele ; mișcările respiratorii; schimbul de gaze ; reglarea respirației ; asfixia ; respirația artificială.

Metabolismul. Metabolismul energetic general. Transformările biochimice ale substanțelor energetice de la nivelul țesuturilor. Produșii finali — eliberarea de energie. Metabolismul de bază. Variațiile în funcție de vîrstă, sex, particularitățile fiziologice. Importanța evaluării sale. Metabolismul material. Necesitățile substanțelor energetice. Rolul principalelor substanțe minerale. Metabolismul intermediar : metabolismul glucidelor, al lipidelor, al protidelor. Vitaminele și rolul lor în procesele metabolice. Efectele carențelor în principalele vitamine (A, D, B, C). Necesitățile zilnice. Hormonii și rolul lor în procesele metabolice. Glandele cu secreție internă (tiroida, paratiroida, timusul, suprarenalele, pancreasul endocrin, glandele endocrine sexuale, hipofiza, epifiza) : anatomie, fiziologie, rolul lor în reglarea activității endocrine, tulburări patologice. Relațiile cu sistemul nervos. Rolul școlii românești în dezvoltarea endocrinologiei.

Excreția. Principalele organe și căi de eliminare a produșilor de excreție. Anatomia rinichiului și a căilor urinare. Formarea urinei. Reglarea funcțiunii renale pe cale nervoasă și umorală. Căile urinare extrarenale.

Pielea. Structura microscopică. Funcțiunile pielii. Igiena pielii.

Funcțiuni de reproducere. Organele și celulele de reproducere masculine și feminine. Fecundația. Segmentarea oului. Formarea embrionului. Biologia nou-născutului.

Organismul — un tot unitar. Integrarea organismului în mediu. Natura omului.

GEOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Geografia fizică

Așezarea matematică (pe glob) : principalele coordonate geografice (paralela 45°, meridianul 25°) și coordonatele extreme ale țării noastre. Comparație cu alte țări. Urmări geografice : așezarea în zona temperată, schimbarea anotimpurilor. Așezarea pe continent. Hotarele Republicii Socialiste România. Granițe naturale și convenționale. Vecinii Republicii Socialiste România. Suprafața Republicii Socialiste România (privire comparativă cu alte țări).

Relieful. Paleogeografia Republicii Socialiste România. Formarea reliefului țării noastre în legătură cu relieful Europei.

Privire generală asupra reliefului țării și caracterele sale principale : varietate, proporționalitate și simetrie.

Munții Carpați. Structura geologică, aspecte fizico-geografice și economice generale.

Subdiviziuni : Carpații Orientali, Carpații Meridionali și Carpații Occidentali.

Carpații Orientali. Limitele (între granița de nord a țării și Valea Prahovei). Structura geologică, specificul fizico-geografic și economic. Valorificarea resurselor naturale, îndeosebi lemnul și hidroenergia. Subdiviziuni. Grupa nordică. Limite. Munții vulcanici (Oaș, Gutîi, Tibleș). Munții Rodnei cu Inăul și Pietrosul. Munții Maramureșului. Depresiunea Maramureșului. Obcinele. Depresiuni, trecătorile Prislop și Tihuța. Grupa centrală. Limite. Munții vulcanici (Călimani, Gurghiu, Harghita), Depresiunea Toplița-Gheorghieni și Depresiunea Ciucului. Munții Giurgeului. Munții Hășmaș, Munții Ciucului, Munții Bistriței, Ceahlăul. Munții Tarcăului, Stînișoara, Culmea Berzunțului. Depresiuni, trecători. Cheile Bicazului. Ghimeș-Palanca. Importanța lor. Aspecte pitorești. Carpații de curbură. Limite. Munții Vrancei. Trecătoarea Oituz. Munții Buzău, Penteleu, Siriu, Ciucaș, Teleajen, Munții Bîrsei. Trecătorile : Buzăului, Bratocea, Depresiunea Țării Bîrsei cu Trei Scaune, Munții Baraolt, Perșani și Măgura Codlei.

Carpații Meridionali. Limite (între Valea Prahovei, Porțile de Fier, culoarul Timiș—Cerna și Bistra—Strei). Structura geologică, aspecte fizico-geografice și economice. Subdiviziuni. Masivul Bucegilor. Limite. Bucegii, Leaota. Trecătorile Predeal și Bran. Munții Piatra Craiului. Munții Făgărașului. Limite. Caractere generale. Culmile : Păpușa, Iezer, Ghițu, Frunți, Cozia. Trecătoarea Turnu-Roșu—Cozia, Cheile Argeșului. Munții Parîngului și Lotrului. Culmea Căpățîneni. Țara Loviștei. Munții Sebeșului și Cibinului. Trecătoarea Lainici sau Defileul Jiului. Grupul Munților Godeanu. Limite. Caractere generale. Munții Retezat, Godeanu, Vîlcan, Mehedinți, Cernei, Țarcu și Muntele Mic. Lacuri glaciare. Vîrfuri. Depresiunea Petroșeni, importanța ei economică. Depresiunea Hațegului. Poarta de Fier Transilvăneană. Poarta orientală (Domașna). Porțile de Fier.

Carpații Occidentali. Limite, caractere generale. Munții Banatului. Limite. Caractere generale. Munții Semenicului și Almăjului. Depresiunea Almăjului. Culoarul Cerna—Timiș. Cazanele. Bogățiile minerale ale Munților Banatului. Munții Poiana Ruscăi. Munții Apuseni. Limite. Caracteristici. Munții Bihorului. Munții Metalici, Zarand, Trascăului, Codrului. Pădurea Craiului, Mezeșului, Detunata, Muntele Găina. Peșteri. Cheile Turzii. Depresiunile : Zarandului, Beiușului, Vadului, Trecătoarea Ciucea.

Munții Dobrogei. Limite. Aspecte generale. Structura geologică. Importanța economică. Culmi : Pricopanul cu vîrful Țuțuiatul, Nicolițel, Tulcii.

Dealurile subcarpatice. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice și economice. Resurse naturale (petrol, sare, gips, lignit, ape minerale). Subdiviziuni : a) Subcarpații Moldovei. Limite. Depresiuni : Nemțișorului, Cracău-Bistrița, Tazlău-Cașin. Viața economică ; aspecte geografice. b) Subcarpații de curbură. Limite. Depresiuni : Vrancea, Vălenii de Munte, Cîmpina ; aspecte fizico-geografice. c) Subcarpații getici dintre Dîmbovița și Motru. Depresiunea Tg.-Jiu. Depresiunile Cîmpulung, Arefu, Horez, Tismana. Aspecte geografice.

Dealurile vestice. Caractere fizico-geografice. Dealurile Crișurilor, Lipovei, Banatului.

Podișurile. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice și economice, valorificarea resurselor naturale (petrol, gaze naturale, sare, cărbuni, ape minerale). Podișul Transilvaniei : limite, originea și structura geologică. Cîmpia Transilvaniei, limite, aspecte fizico-geografice, resurse naturale. Podișul Tîrnavelor, limite, aspecte fizico-geografice, resurse naturale. Depresiuni de la marginea podișurilor : Făgărașului (Țara Oltului), Sibiului, Mureș-Turda, Odorhei : aspecte fizico-geografice. Podișul Someșan. Limite, structura geologică, resurse naturale. Dealurile Sălăjului și Someșului. Depresiunea Baia Mare. Depresiunea Lăpușului ; aspecte fizico-geografice. Podișul Moldovei. Limite, structură geologică, aspecte fizico-geografice și economice. Subdiviziuni : Podișul Sucevei. Depresiunea Jijiei, dealurile Bîrladului, Podișul Covurluiului. Podișul Getic. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice și economice. Podișul Mehedinților. Limite, structura geologică, aspecte fizico-geografice. Podul natural de la Ponoare, peștera Cloșani, resurse naturale. Podișul Dobrogei. Localizare, structura geologică, aspecte fizico-geografice.

Cîmpiile și luncile. Limite. Structura geologică, aspecte fizico-geografice și economice. Subdiviziuni : a) Cîmpia Română. Limite, geneză, specificul fizico-geografic și economic. Cîmpia Olteniei, Găvanu-Burdea, Cîmpia Burnasului, Vlăsia, Bărăganul. b) Cîmpia Tisei. Limite, geneză, specificul fizico-geografice. Podul natural de la Ponoare, Cîmpia Crișurilor, Cîmpia Someșului. c) Luncile. Localizare, aspecte generale, resurse naturale. Lunca Dunării, alte lunci. d) Delta Dunării. Limite, geneză, specificul fizico-geografic și economic. Valorificarea resurselor naturale (stuful, pescuitul).

Clima. Factorii fizico-geografici care influențează clima. Caracteristicile factorilor climatici. Temperatura : temperatura medie anuală, temperaturi medii lunare (ianuarie, iulie), temperaturi maxime și minime. Vînturile. Regimul vînturilor. Cele mai cunoscute vînturi. Precipitațiile atmosferice. Repartiția lor în timp și în raport cu

(Continuare în pag. 4-a)

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

(Urmare din pag. a 3-a)

formele de relief. Măsuri tehnice pentru combaterea secetei. Tipuri climatice în Republica Socialistă România. Climatul de munte, de dealuri, de cîmpie.

Hidrografia. Caracterizarea generală a rețelei hidrografice în raport cu relieful și cu clima țării. Regimul hidrografic al apelor. Dunărea. Scurtă descriere a cursului său superior și mijlociu. Cursul inferior al Dunării. Sectoarele Baziaș—Turnu-Severin, Turnu-Severin—Călărași, Călărași—Brăila, Brăila—Marea Neagră. Apele din vestul țării: Tisa cu Vișeul și Iza, Someșul Cald, Someșul Rece, Someșul Mic, Someșul Mare, Șieul și Bistrița, Almașul, Crasna, Crișurile, Mureșul cu Arieșul, Tîrnavele, Sebeșul, Streiul, Cerna, Bega. Apele din sud-vestul țării: Timișul, Bistrița, Bîrzava, Carașul, Nera, Cerna. Apele din sudul țării: Jiul cu afluenții: Tismana, Motrul, Gilortul și Amaradia; Oltul. Izvorul, cursul superior. Cursul prin Țara Bîrsei și prin Depresiunea Făgărașului. Cibinul cu Hîrtibaciul și cu Sadul (importanța lui economică), Lotrul, Topologul și Oltețul. Devierea apelor din Cîmpia Română; cauza. Vedea și Teleormanul, Argeșul, nodul hidrografic de la Pitești. Neajlovul și Cîlnițea, Dîmbovița și Colentina, Mostiștea — vechi vad al Ialomiței. Ialomița, cursul ei. Prahova și Teleajenul. Călmățuiul. Importanța lor economică. Apele din estul țării: Siretul. Principalii afluenți. Importanța lor economică. Suceava, Moldova, Bistrița (barajele) cu Bicazul (Cheile Bicazului). Trotușul (cu Uz, Oituz și Tazlău) și importanța lui economică. Bîrladul (cu Crasna și Zeletinul). Putna cu Milcovul, Rîmnicul, Buzăul cu Bisca Mare și Bisca Mică. Prutul cu Jijia și Bahluiul. Rețeaua hidrografică a Dobrogei: Telița, Taița, Slava și Casimcea. Valorificarea multilaterală a apelor în anii puterii populare. Probleme hidrografice specifice fiecărei unități fizico-geografice.

Lacurile. Clasificarea lor după așezarea geografică și după origine.

Lacurile de munte. Lacurile glaciare: Bucura, Zănoaga, Gîlcescu, Bilea, Capra, Lala. Lacuri vulcanice: Sf. Ana. Lacurile de baraj natural: Lacul Roșu.

Lacurile de deal și de podiș. Iazurile din Cîmpia Transilvaniei și din Moldova. Lacurile sărate: Ocna Sibiului, Ocna Mureșului, Slănic-Prahova, Lacul Ursu de la Sovata.

Lacuri de cîmpie. Lacuri de stepă: Lacul Sărat, Ianca, Movila Miresei. Lacurile de luncă (bălțile și limanurile fluviatile). Limanurile marine și lagunele: Babadag, Tașaul, Siutghiol, Agigea, Techirghiol, Mangalia și Complexul Razelmului. Lacurile artificiale: Bicaz, Văliug, Sadul, Băneasa, Herăstrău. Valorificarea multilaterală a lacurilor în anii puterii populare.

Marea Neagră. Geneza, caracterizare fizico-geografică; așezare, mărime, adîncime, temperatură, salinitate, curenți. Fauna Mării Negre. Țărmul românesc al Mării Negre. Sectorul nordic și cel sudic. Porturile Constanța și Sulina. Dezvoltarea frumoaselor stațiuni balneare de pe litoral. Importanța Mării Negre pentru Republica Socialistă România.

Vegetația și fauna. Influența reliefului, a climei și a solului asupra dezvoltării vegetației. Zonele de vegetație. Vegetația alpină. Plante caracteristice. Pădurile: pădurile de rășinoase și marea lor importanță. Pădurile de fag (făgete) și pădurile de stejar. Silvostepa. Plante caracteristice. Stepa. Înfățișarea ei în trecut și astăzi. Vegetația luncilor. Păduri cu sălcii, plopi, anini, răchită. Trestia și stufuI. Valorificarea stufului. Vegetația submediteraneană din sud-vestul țării. Valorificarea multilaterală a vegetației din Republica Socialistă România. Tăierea rațională a pădurilor. Măsuri de reîmpădurire a dealurilor și de plantare a dunelor. Fauna. Repartiția geografică a animalelor în raport cu relieful, cu clima și cu vegetația. Fauna alpină: capra neagră, vulturul. Fauna pădurilor: lumea animală cea mai variată. Fauna stepelor: dropia, rozătoarele. Fauna luncilor și a bălților: păsările de baltă. Peștii apelor noastre. Pescuitul rațional din trecut. Valorificarea faunei; vînatul, pescuitul. Măsuri pentru repopularea piscicolă a apelor din Republica Socialistă România. Reglementarea vînatului. Rezervații naturale.

Solurile. Principalele tipuri de soluri din Republica Socialistă România și repartizarea lor. Soluri zonale, intrazonale și azonale. Podzolul. Solul brun-roșcat de pădure. Cernoziomurile. Solul brun-deschis de stepă. Sărăturile. Solurile aluviale și nisipoase. Ameliorarea și valorificarea solurilor în anii puterii populare.

Populația. Numărul populației. Densitatea populației. Populația urbană și rurală. Componența națională. Structura de clasă. Creșterea nivelului de viață material și cultural.

Împărțirea administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România. Cauzele care au determinat actuala împărțire administrativ-teritorială a țării. Unitățile administrative teritoriale, regiunea, raionul, orașul, comuna. Importanța raionării teritoriale a Republicii Socialiste România pentru economia națională și ridicarea bunăstării materiale și culturale a întregului popor. Orașele Republicii Socialiste România; privire generală fizico-geografică, economică și istorică a orașelor. Dezvoltarea și transformarea lor în anii puterii populare. Orașele noi. Orașul București, aspectul fizico-geografic-istoric. Dezvoltarea lui în anii puterii populare.

Geografia economică

Situația economiei naționale în România burghezo-moșierească. Exploatarea nerațională și prădalnică a bogățiilor țării de către capitaliștii români și străini. Industria. Dezvoltarea slabă a industriei, inegala repartiție pe teritoriul țării și subordonarea ei capitalului străin. Agricultura. Predominarea economiei agricole înapoiate. Caracterul extensiv și unilateral al agriculturii, dependența de piața externă. Situația grea a țăranilor muncitori. Transporturile. Repartiția nerațională, necorespunzătoare a căilor de transport. România, țară exportatoare de materii prime la prețuri scăzute și importatoare de produse fabricate la prețuri ridicate.

Dezvoltarea economiei naționale în anii puterii populare. Schimbarea structurii economice a țării și noua repartiție a forțelor de producție. Planificarea economiei. Industria. Industrializarea socialistă a țării. Crearea și dezvoltarea industriei grele. Ramuri noi industriale. Ridicarea regiunilor înapoiate. Agricultura. Reforma agrară din 1945. Lichidarea clasei moșierilor. Crearea sectorului socialist de stat (G.A.S., S.M.T.). Încheierea procesului de cooperativizare a agriculturii, măreț eveniment istoric în viața poporului nostru. Transporturile. Dezvoltarea lor în anii puterii populare. Comerțul. Crearea și dezvoltarea comerțului de stat și cooperatist. Schimbările în structura economică a țării noastre și reflectarea lor în comerțul exterior al Republicii Socialiste România.

Geografia industriei. Clasificarea industriei. Grupa A, industria mijloacelor de producție. Grupa B, industria bunurilor de consum. Industria energetică. Sursele de energie de pe teritorul Republicii Socialiste România și clasificarea lor. Petrolul și industria petrolieră. Petrolul, bogăție principală a Republicii Socialiste România. Evoluția producției petroliere. Regiuni și centre de extragere a petrolului. Centre de prelucrare. Noi regiuni petrolifere. Dezvoltarea industriei petroliere în anii puterii populare. Importanța industriei petroliere în economia națională și schimburile economice internaționale. Răspîndirea geografică și valorificarea șisturilor bituminoase, a asfaltului și a ozocheritei. Industria gazelor naturale. Clasificarea. Gazul metan. Gaze de sondă. Rezervele și locul țării noastre în producția mondială. Repartiția geografică a zăcămintelor de gaze naturale în Republica Socialistă România. Valorificarea multilaterală a acestei bogății naturale în anii puterii populare. Cărbunii și industria carboniferă. Importanța cărbunilor de pămînt în industria siderurgică și ca izvor de energie termică. Clasificarea cărbunilor de pămînt. Repartiția geografică a principalelor bazine și centre carbonifere. Valorificarea multilaterală a cărbunilor inferiori (termocentrale, căi ferate, industrie chimică, combustibil în gospodării). Energia electrică. Importanța electricității pentru dezvoltarea tehnicii și ridicarea nivelului de trai al populației. Hidro și termocentrale. Sistemul energetic național. Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la valorificarea surselor energetice și electrificarea țării în 1966—1975. Energia atomică; însemnătatea și folosirea ei în scopuri pașnice. Industria metalurgică. Importanța și subdiviziunile ei. Materii prime folosite în industria metalurgică: minereuri feroase, neferoase; răspîndirea lor geografică și centre de exploatare. Industria siderurgică. Regiuni și centre siderurgice. Dezvoltarea industriei siderurgice în anii puterii populare. Industria metalelor neferoase. Regiuni și centre de prelucrare. Dezvoltarea metalurgiei neferoase în anii regimului puterii populare. Industria constructoare de mașini. Importanța deosebită a acestei industrii în industrializarea socialistă a țării. Ramurile industriei constructoare de mașini. Șantierele navale și dezvoltarea lor. Industria chimică. Rolul ei în economia țării. Materii prime folosite în industria chimică (petrol, gaz metan, cărbuni de pămînt, sare, minereuri neferoase, produse vegetale și animale) și ramurile ei variate (industria îngrășămintelor chimice, a coloranților, a sodei caustice, a acizilor, a cauciucului, a produselor farmaceutice, a maselor plastice etc.). Regiuni și centre principale. Succesele industriei chimice în anii puterii populare; perspectivele de dezvoltare în viitor. Industria materialelor de construcții. Materiale de construcții care se găsesc în cantități mari: granitul, bazaltul, marmura, calcarul, argila, nisipul fin. Principalele centre de exploatare. Fabrici de ciment, var, sticlă, cărămidă refractară, țiglă, ceramică, stufitul. Dezvoltarea acestei industrii în legătură cu marile construcții socialiste. Industria forestieră și de prelucrare a lemnului. Măsuri pentru organizarea unei chibzuite gospodăriri a fondului forestier. Industrializarea și valorificarea superioară a lemnului. Regiuni și centre importante. Fabrici de cherestea, placaje, plăci aglomerate, mobilă. Industria celulozei și a hîrtiei. Localizarea geografică în funcție de materia primă; creșterea producției de hîrtie în raport cu necesitățile culturale sporite ale țării noastre. Industria poligrafică. Industria alimentară. Însemnătatea economică. Ramurile principale și repartiția lor geografică: industria morăritului, a panificației, a pastelor făinoase, industria uleiurilor comestibile, a produselor lactate, a zahărului și a produselor zaharoase, a conservelor de carne, de pește, legume și de fructe etc. Întreprinderi anexe: silozuri, frigorifere, abatoare etc. Dezvoltarea industriei alimentare. Industria textilă. Importanța economică. Materii prime folosite în industria textilă. Principalele ramuri ale industriei textile. Industria lînii, a bumbacului, mătăsii, a inului, a cînepii și a fibrelor artificiale. Centrele principale. Creșterea producției în anii puterii populare și îmbogățirea sortimentelor. Industria confecțiilor și a tricotajelor. Centrele importante. Industria pielăriei și încălțămintei. Însemnătatea economică. Ramuri principale. Centrele de producție. Industria locală și cooperația meșteșugărească. Valorificarea resurselor locale. Dezvoltarea industriei în ansamblul ei în anii puterii populare. Creșterea în volum. Ramuri noi. Regiuni noi industriale. Perspectivele dezvoltării industriei.

Geografia agriculturii. Importanța agriculturii în economia țării noastre. Condițiile dezvoltării agriculturii privite din punct de vedere social-istoric și al condițiilor naturale. Transformarea socialistă a agriculturii în țara noastră. Crearea și dezvoltarea bazei tehnice-materiale a agriculturii. Dezvoltarea agriculturii socialiste. Încheierea cooperativizării agriculturii. Victoria socialismului la orașe și la sate. Cultura cerealelor. Cereale cultivate în țara noastră: grîul, porumbul, orzul, ovăzul, secara, meiul și orezul. Regiuni importante de cultură. Extinderea suprafețelor însămînțate și creșterea producției. Cultura plantelor industriale (tehnice). Importanța economică, clasificare. Repartiția geografică a diferitelor plante industriale. Extinderea suprafețelor cultivate, mărirea producției și selecționarea unor soiuri mai productive. Cultura legumelor și a zarzavaturilor. Culturile principale. Centre. Importanța lor în alimentarea populației. Viticultura. Dezvoltarea viticulturii — izvor de mare bogăție a țării. Valorificarea de noi terenuri prin culturile de viță de vie. Podgoriile moldovenești, podgoriile subcarpatice și ale Platformei Getice. Podgoriile din vest: Tîrnavele și Alba-Iulia, podgoriile dobrogene și din sudul Olteniei. Pomicultura. Cultura pomilor fructiferi și importanța ei. Regiunile pomicole cele mai însemnate. Pomii fructiferi cultivați. Valorificarea fructelor. Zootehnia. Rolul ei în economia țării noastre. Întărirea bazei furajere. Creșterea consumului de carne, lapte, ouă etc. Ramurile principale ale zootehniei; creșterea cornutelor mari, creșterea porcinelor, ovinelor, creșterea păsărilor, a albinelor, a viermilor de mătase. Pescuitul și piscicultura. Vînatul.

Geografia transporturilor. Importanța căilor de comunicație și a transporturilor în economie. Legătura strînsă cu sectorul industrial și al agriculturii. Diferitele forme de transporturi și repartiția geografică. Transporturi feroviare. Scurt istoric privind dezvoltarea căilor ferate; linii noi construite în anii puterii populare. Sporirea și îmbunătățirea materialului rulant. Liniile ferate principale. Linii duble. Principalele noduri de cale ferată. Stații de frontieră. Transporturi rutiere. Însemnătatea lor economică. Transporturi auto. Șosele principale. Transporturi fluviale. Avantajele transportului pe apă. Apele navigabile și flotabile din Republica Socialistă România. Navigația pe Dunăre. Porturi fluviale. Transporturi maritime. Importanța lor pentru legăturile noastre externe. Porturi. Transporturi aeriene. Importanța lor sporită în anii puterii populare. Principalele linii de transport intern și extern. Transporturi speciale. Conducte de apă, de gaze, de petrol. Linii de înaltă tensiune. Dezvoltarea lor în anii puterii populare. Importanța lor economică. Poșta, telegraful și telefonul. Dezvoltarea lor în trecut și astăzi. Radiodifuziunea și televiziunea. Contribuția lor deosebită în cadrul dezvoltării noastre culturale. Turismul în Republica Socialistă România; importanța sa. Principalele stațiuni balneare și climatice. Regiuni turistice. Monumente istorice. Monumente ale naturii. Aspecte pitorești. Amenajarea stațiunilor de pe litoral.

Geografia schimburilor. Considerații generale asupra schimburilor economice interne și externe în trecut. Dezvoltarea lor în prezent. Schimburile interne (comerțul interior). Comerțul socialist de stat și cooperatist. Intensificarea schimburilor dintre oraș și sat. Schimbarea structurii comerțului exterior ca urmare a industrializării socialiste a țării și încheierii cooperativizării agriculturii. Felurile comerțului exterior: import, export, tranzit. Relațiile economice ale Republicii Socialiste România cu țările socialiste, relații bazate pe principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, avantajului reciproc, întrajutorării tovărășești, neamestecului în treburile interne, respectării integrității teritoriale, pe principiile internaționalismului socialist. Legăturile economice ale Republicii Socialiste România cu alte țări pe baza relațiilor economice reciproc avantajoase, fără condiții politice, fără restricții și discriminări.

GEOGRAFIA ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUMII

Țările Europei

U.R.S.S.

Așezarea geografică, granițele și mărimea teritoriului. Principalele unități de relief. Importanța economică și aspectele pitorești ale formelor de relief. Clima și apele. Valorificarea apelor curgătoare și stătătoare. Vegetația și fauna. Populația și împărțirea politico-administrativă. Numărul populației. Densitatea. Structura națională. Principalele popoare din U.R.S.S. Ridicarea nivelului de trai al locuitorilor. Împărțirea politico-administrativă. Orașele principale. Orașe noi. Economia. Caracterizarea generală a economiei naționale a U.R.S.S. Dezvoltarea puternică a forțelor de producție și schimbarea structurii pe ramuri a economiei naționale în urma victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Progresele economiei UR.S.S. în anii construcției pașnice de după cel de-al doilea război mondial. Industria. Industria energetică, petrolieră, a cărbunelui, a gazului metan. Termo și hidrocentrale. U.R.S.S., mare producătoare de fier, cupru, zinc, plumb, aluminiu, nichel, wolfram, crom, mangan, aur, argint, platină, apatite, uraniu, diamante, sare etc. Industria metalurgică și industria constructoare de mașini. Centre principale. Industria electrotehnică. Dezvoltarea industriei chimice. Noi ramuri ale acestei industrii. Industria forestieră și de prelucrare a lemnului. Industria textilă și alimentară. Centre principale. Agricultura. Geografia agriculturii. Caracterizarea generală a agriculturii Uniunii Sovietice. Repartiția principalelor ramuri ale agriculturii. Cultura cerealelor. Plantele industriale. Creșterea animalelor. Vînatul și pescuitul. Geografia transporturilor. Comerțul. Rolul transporturilor în dezvoltarea economică a U.R.S.S. Configurația rețelei feroviare. Legăturile de cale ferată cu vecinii. Transporturile fluviale și maritime. Principalele linii de trafic intern și extern. Cele mai însemnate canale de navigație. Porturi fluviale și maritime. Transporturile aeriene. Conducte. Legături economice externe.

Republica Populară Polonă

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Accesul la Marea Baltică. Marile unități de relief. Resursele naturale. Caracterele climei. Rețeaua hidrografică: Vistula (cu San și Bug), Odra cu Neisse. Populația: număr, densitate. Orașele: Varșovia, Lodz, Cracovia, Wroclaw, Poznan. Refacerea și dezvoltarea lor. Orașe noi. Caracterizarea generală a economiei. Industria carboniferă, metalurgică, textilă și alimentară. Agricultura. Transporturile. Legăturile economice externe.

Republica Democrată Germană

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Particularitățile dezvoltării economice și politice ale Germaniei. Constituirea Republicii Democrate Germane. Relieful, resursele naturale, clima și apele. Populația: număr, densitate. Orașele: Berlin, Leipzig, Dresda, Karl-Marx-Stadt, Magdeburg, Jena, Weimar, Rostock. Dezvoltarea industriei. Industria extractivă. Industria constructoare de mașini. Centre principale. Industria electrotehnică. Dezvoltarea industriei chimice. Noi ramuri ale acestei industrii. Industria forestieră și de prelucrare a lemnului. Industria textilă și alimentară. Centre principale. Agricultura. Geografia agriculturii. Caracterizarea generală a agriculturii Uniunii Sovietice. Repartiția principalelor ramuri ale agriculturii. Cultura cerealelor. Plantele industriale. Creșterea animalelor. Vînatul și pescuitul. Geografia transporturilor. Comerțul. Rolul transporturilor în dezvoltarea economică a U.R.S.S. Configurația rețelei feroviare. Legăturile de cale ferată cu vecinii. Transporturile fluviale și maritime. Principalele linii de trafic intern și extern. Cele mai însemnate canale de navigație. Porturi fluviale și maritime. Transporturile aeriene. Conducte. Legături economice externe.

Republica Socialistă Cehoslovacă

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Principalele forme de relief. Resursele naturale, clima și apele (Laba cu Vltava, Dunărea cu Morava, Odra). Populația: număr, densitate, componența națională. Ridicarea nivelului de trai al populației. Orașele: Praga, Brno, Bratislava, Plzen, Ostrava. Caracterizarea generală a economiei. Industria energetică, siderurgică și a construcției de mașini. Noi ramuri ale industriei. Agricultura. Principalele culturi. Transporturile. Legături economice externe.

Republica Populară Ungară

Așezarea geografică, vecinii și suprafața. Relieful, Cîmpia Panonică, Munții Bacony. Resursele naturale. Clima. Apele: Dunărea, Tisa, Lacul Balaton. Populația: număr, densitate. Orașele: Budapesta, Seghedin, Debrețin, Mișcolț, Györ. Dezvoltarea industriei grele. Industria extractivă, metalurgică și ușoară. Agricultura. Transporturile. Legături economice externe.

Republica Populară Bulgaria

Așezarea geografică, granițe, suprafața. Relieful (Munții Balcani, Pasul Șipka, Munții Rodope, Podișul Prebalcanic, Cîmpia Rumeliei Orientale). Resursele naturale. Clima. Apele. Populația. Orașele: Sofia, Plovdiv, Varna, Dimitrovgrad, Ruse. Industria carboniferă, metalurgică și chimică. Industria ușoară. Agricultura. Principalele culturi. Transporturile. Legături economice externe.

Republica Socialistă Federativă Iugoslavia

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Condițiile naturale: țărmuri, relief, resursele naturale, climă, ape. Populația: număr, densitate. Componența națională. Principalele orașe: Belgrad, Zagreb, Ljubljana, Rijeka, Sarajevo. Caracterizarea generală a economiei. Industria extractivă și prelucrătoare. Agricultura. Principalele plante cultivate. Pescuitul. Transporturile. Legături economice externe.

Republica Populară Albania

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Condiții naturale: relief, climă, ape, vegetație. Populația. Principalele orașe: Tirana, Durrës, Vlorë. Dezvoltarea industriei și a agriculturii. Creșterea animalelor. Transporturile. Legături economice externe.

R. F. a Germaniei

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Înfățișarea țărmurilor și a reliefului. Resursele naturale. Clima. Apele. Populația: număr, densitate. Orașele: Bonn, Hamburg, München, Köln, Essen, Frankfurt, Nürnberg, Bremen. Caracterizarea generală a economiei. Dezvoltarea industriei grele. Agricultura. Căi de transport. Legături economice externe.

Marea Britanie

Așezarea geografică. Alcătuirea teritoriului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Suprafața. Configurația țărmurilor. Caracterele generale ale reliefului. Bogățiile subsolului. Clima și apele. Populația: număr, densitate. Orașele: Londra, Birmingham, Liverpool, Glasgow, Manchester. Caracterizarea generală a economiei. Industria: ramuri vechi și noi și repartiția lor geografică. Regiuni și centre mai importante. Agricultura; creșterea animalelor; pescuitul. Transporturile. Rolul transporturilor maritime în economia Marii Britanii. Comerțul exterior. Imperiul britanic: formarea, destrămarea treptată și structura actuală.

Franța

Așezarea geografică, vecinii. Suprafața. Țărmurile. Relief, resurse naturale, climă, ape, navigație. Resurse hidroenergetice. Populația: număr, densitate. Principalele orașe: Paris, Marsilia, Lyon, Bordeaux, Lille, Toulon, Nisa, Le Hâvre. Caracterizarea generală a economiei. Industria și baza energetică. Agricultura, viticultura, pomicultura. Transporturile fluviale și maritime. Legăturile economice externe. Posesiunile coloniale.

Belgia și Olanda

Așezarea geografică, vecinii, suprafața. Condiții naturale: țărmuri joase, relieful, resurse naturale, clima, fluvii (Rinul, Meuza și Escaut cu Lys). Populația: număr, densitate, componența națională. Principalele orașe. Caracterizarea generală a economiei celor două țări. Belgia țară industrială, Olanda țară industrială-agrară și comercială. Ramurile și centrele principale ale industriei și ale agriculturii. Transporturile. Ape navigabile, canaluri, transportul maritim. Căi ferate. Legături economice externe. Posesiunile coloniale ale Olandei.

Elveția și Austria

Așezarea geografică, vecinii. Suprafața privită comparativ. Condiții naturale asemănătoare. Bogății minerale. Căderi de apă. Populația, componența națională. Orașele principale. Industria, creșterea animalelor și agricultura. Turismul. Dezvoltarea transporturilor. Legături economice externe.

Suedia și Norvegia, Danemarca și Finlanda

Așezarea geografică. Vecinii. Suprafața. Țărmurile. Condiții naturale. Resursele solului și subsolului și valorificarea lor economică. Hidroenergia. Numărul și repartiția populației. Orașe principale. Caracterizarea generală a economiei și diferențierea structurii ei pentru fiecare țară în parte. Principalele ramuri ale industriei. Agricultura. Pescuitul. Transporturile. Navigația și comerțul maritim. Legături economice externe.

Spania și Portugalia

Așezarea geografică, vecinii. Țărmurile. Suprafața. Relieful, resursele naturale. Clima și apele. Populația: număr, densitate. Orașele principale. Forma de stat. Particularități economice: agricultura, ramură principală a economiei Spaniei: industria și caracteristicile ei; industria extractivă și ușoară. Centre principale. Legături economice externe. Coloniile. Lupta de eliberare a popoarelor din colonii.

Italia

Așezarea geografică, vecinii. Suprafața. Țărmuri, insule, peninsule. Întindere. Relief, resurse naturale, climă și ape. Resurse hidroenergetice. Populația: număr, densitate. Orașele principale. Caracterizarea generală a economiei. Industria. Industria constructoare de mașini, industria chimică, textilă și alimentară. Agricultura. Transporturile. Legături economice externe.

Grecia

Așezarea geografică, vecinii. Suprafața. Țărmuri, insule, peninsule și golfuri. Relieful. Resursele naturale. Clima. Apele. Populația: număr, densitate. Orașele principale. Agricultura și industria. Principalele ramuri ale industriei. Cîteva centre economice mai importante. Transporturile. Legături economice externe.

ASIA

R. P. Chineză

Așezarea geografică. Vecinii. Suprafața. Țărmurile. Relieful: marile lui subdiviziuni. Clima și vegetația. Apele, fluvii și canale. Îndiguirea fluviilor. Bogățiile solului și ale subsolului. Populația: număr, densitate. Orașele: Pekin, Șanhai, Canton, Uhan, Șenian (Moukden), Talien (Dalni), Harbin, Nankin, Ihasa, Kașgar. Caracterizarea generală a economiei. Dezvoltarea industriei grele. Industria ușoară și meșteșugurile. Agricultura. Căile de transport și dezvoltarea lor în anii puterii populare. Legături economice externe.

R. P. Mongolă

Așezarea geografică, vecinii. Suprafața. Relieful. Resursele naturale. Clima și apele. Populația. Orașele principale. Creșterea animalelor. Crearea industriei socialiste. Transporturile și rolul lor în economie. Legături economice externe.

Coreea

Așezarea geografică a Coreei. Suprafața. Țărmuri. Condiții și resurse naturale. Rețeaua hidrografică și resursele de energie electrică. Populația. Orașele principale.

Formarea R.P.D. Coreene. Economia. Dezvoltarea industriei și agriculturii socialiste. Transporturile. Legături economice externe.

Coreea de sud. Menținerea puterii moșierimii și a burgheziei. Caracterizarea economiei. Lupta elementelor democratice pentru unificarea țării.

Vietnamul

Așezarea geografică, suprafața. Condiții naturale. Bogățiile solului și ale subsolului. Populația: număr, densitate. Orașele principale.

R. D. Vietnam. Dezvoltarea economiei pe drumul socialismului. Principalele ramuri ale agriculturii. Industria. Căi de transport. Legături economice externe.

Vietnamul de sud. Caracterizarea economiei. Lupta poporului vietnamez pentru unificarea țării sale într-un stat democrat iubitor de pace.

Japonia

Așezarea geografică. Suprafața. Insulele Arhipelagului japonez. Țărmuri, strîmtori. Relief. Resursele subsolului. Clima. Apele și importanța lor hidroenergetică. Populația: număr, densitate, repartiție. Orașele principale. Caracteristicile dezvoltării Japoniei. Principalele ramuri ale industriei. Agricultura. Pescuitul și importanța lui în economia țării. Transporturile și rolul flotei comerciale. Legături economice externe.

ȚĂRILE ASIEI DE SUD-EST

Peninsula Indochina. Arhipelagul Indoneziei și Arhipelagul Filipinelor

Așezarea geografică. Vecinii. Statele din Peninsula Indochina: R. D. Vietnam, Vietnamul de sud, Laos, Cambodgea, Tailanda, Uniunea Birmană și teritoriile Malaya și Singapore din Federația Malaeză. Indonezia. Condițiile naturale. Relieful. Bogățiile solului și ale subsolului. Populația: număr, densitate. Orașele principale. Economia acestor țări. Specializarea agriculturii în produse destinate exportului: cauciuc, trestie-de-zahăr, ceai, mirodenii, ulei de palmier. Industria extractivă (cositor, petrol). Slaba dezvoltare a industriei prelucrătoare. Transporturile. Legături economice externe.

Republica India, Pakistan și Ceylon

Așezarea geografică. Vecinii. Suprafața. Țărmurile. Situația politică după cel de-al doilea război mondial. Constituirea republicilor India, Ceylon și Pakistan.

India. Condiții naturale, marile unități de relief. Resursele solului și ale subsolului. Clima. Apele. Vegetația. Populația: număr, densitate. Componența națională. Orașele principale. Agricultura. Irigațiile. Principalele culturi. Industria extractivă și meșteșugărească. Industria petrolieră. Transporturile. Legături economice externe.

Republica Pakistan. Dezvoltarea industriei și agriculturii.

Ceylon. Dezvoltarea economiei.

ȚĂRILE ASIEI DE SUD-VEST

Turcia

Așezarea geografică, suprafața, țărmuri. Relieful. Clima. Ape. Bogății vegetale. Bogățiile subsolului. Populația: număr, densitate. Orașele: Ankara, Istanbul, Izmir. Caracterizarea generală a economiei. Agricultura și creșterea animalelor. Industria extractivă. Căi de transport. Legături economice externe.

Iranul, Afganistanul, R.A. Siria, Libanul, Israelul, Iordania

Așezarea geografică, suprafața. Populația. Orașele: Teheran, Kabul, Damasc, Beirut, Tel-Aviv, Jaffa, Amman. Agricultura. Creșterea animalelor. Industria petrolului și alte industrii extractive. Căi de transport. Legături economice externe.

Țările din Peninsula Arabiei: R. A. Yemen, Arabia Saudită, Katar, Kuweit, Aden, Republica Irak

Așezarea geografică. Suprafața, vecinii. Bogății ale subsolului. Populația. Orașele: Sanaa, Er Ryad, Bagdad, Mosul, Kirkuk.

AMERICA

Statele Unite ale Americii

Așezarea geografică. Vecinii, țărmurile și suprafața. Unitățile principale de relief, clima și apele. Vegetația și bogățiile subsolului. Populația: număr, densitate. Imigrările. Contrastul între situația oamenilor muncii și aceea a claselor exploatatoare. Componența națională. Discriminările rasiale. Concentrarea populației la orașe. Principalele orașe. Caracterizarea generală a economiei. Greutatea specifică a Statelor Unite ale Americii în economia țărilor capitaliste. Industria energetică, metalurgică, chimică, forestieră și alimentară. Principalele centre industriale. Agricultura. Transporturile: pe uscat, pe apă și aeriene. Posesiunile și bazele militare ale S.U.A. Legături economice externe.

Canada

Așezarea geografică, suprafața. Țărmurile. Relieful. Bogății minerale. Clima, apele. Resurse hidroenergetice. Bogății vegetale și animale. Populația: număr, densitate. Principalele orașe. Economia. Țară cu caracter industrial-agrar. Pătrunderea capitalului american. Industria extractivă, metalurgică, a lemnului, a hîrtiei și ușoară. Agricultura. Vînatul și pescuitul. Transporturile. Importanța sistemului de transporturi pe apă. Linia ferată transcanadiană. Legături economice externe.

ȚĂRILE DIN AMERICA LATINĂ

Așezarea geografică a țărilor din America Latină. Componența: Mexicul, Statele Americii Centrale, țările din Insulele Antile și din America de Sud. Suprafața. Harta politică a Americii Latine. Relieful, clima, apele, vegetația și resursele naturale. Populația. Componența națională. Orașele: Buenos Aires, Brasilia, Rio de Janeiro, Sao Paolo, Santiago, Mexic, Havana, Kingston. Agricultura. Industria extractivă. Transporturile. Comerțul. Lupta clasei muncitoare și a forțelor patriotice pentru eliberarea de sub jugul monopolurilor, pentru libertăți democratice și pentru o viață mai bună.

Republica Cuba

Așezarea geografică, suprafața, numărul locuitorilor. Eliberarea Cubei de sub dominația S.U.A. prin lupta susținută a poporului cuban. Economia: cultura trestiei-de-zahăr, industria zahărului, industria extractivă. Dezvoltarea Cubei ca țară liberă și independentă pe drumul socialismului. Legături economice externe.

Mexic, Brazilia și Argentina

Așezarea geografică, suprafața. Resursele naturale. Populația. Numărul. Componența națională. Agricultura. Industria. Transporturile. Legături economice externe.

AFRICA

Condiții naturale. Bogățiile subsolului. Popoarele componente. Populația: număr, densitate. Orașele principale. Prăbușirea sistemului colonial din Africa. Harta politică a Africii. Statele independente. Economia, industria extractivă. Transporturile.

Republica Algeriană Democratică și Populară, Republica Arabă Unită și Republica Guineea

Așezarea geografică. Suprafața, vecinii. Condiții naturale. Bogății ale solului și ale subsolului. Populația. Orașele principale. Agricultura. Industria ușoară. Avîntul dezvoltării industriei în R.A.U. Căi de transport. Construcțiile hidroenergetice din Valea Nilului. Comerțul. Legături economice externe.

UNIUNEA AUSTRALIANĂ

Așezarea geografică, suprafața. Țărmuri, relief, climă și ape. Caracterul original al florei și faunei. Bogății vegetale și minerale. Populația: număr, densitate. Orașele: Canberra, Sydney, Melbourne, Brisbane, Adelaide și Perth. Forma de stat. Caracterizarea generală a economiei. Dezvoltarea capitalistă a agriculturii. Plante cultivate. Creșterea animalelor. Industria extractivă. Legături economice externe. Noua Zeelandă. Condiții naturale și economice.

ANTARCTICA

Scurt istoric. Participarea lui E. Racoviță la cunoașterea continentului.

Geografia industriei pe glob

Industria grea. Energetica. Cărbuni. Repartiția rezervelor și a producției de cărbune pe glob. Principalele țări socialiste și capitaliste producătoare de cărbune. Petrolul. Repartiția rezervelor și a producției de petrol pe glob. Gazele naturale. Principalele țări care posedă gaze naturale. Energia electrică. Principalele țări producătoare de energie electrică. Termocentrale și hidrocentrale. Energia atomică. Industria metalurgică pe glob. Ramurile metalurgiei. Principalele zăcăminte feroase și neferoase (fier, mangan, cupru, cositor, plumb, nichel, aluminiu, wolfram, crom, platină, aur, argint, uraniu). Marea dezvoltare a industriei metalurgice în țările socialiste. Industria constructoare de mașini. Dezvoltarea industriei constructoare de mașini. Ritmul ei de dezvoltare. Repartiția industriei de mașini în țările socialiste și capitaliste. Industria chimică și ramurile ei de producție. Principalele țări producătoare. Industria ușoară (producătoare a bunurilor de consum): industria textilă și industria alimentară. Principalele centre. Dezvoltarea industriei ușoare în țările socialiste.

Geografia agriculturii pe glob

Principalele țări producătoare de: grîu, orez, porumb, floarea-soarelui, sfecla și trestia-de-zahăr bumbac. Creșterea animalelor. Viticultura. Pomicultura.

Geografia transporturilor pe glob

Căile ferate. Principalele linii de căi ferate. Transporturi fluviale. Țările cu o mare importanță a navigației fluviale. Cele mai importante artere fluviale. Transportul maritim. Importanța lui internațională. Principalele linii de trafic maritim internațional. Principalele porturi. Transportul auto. Transportul aerian. Principalele linii de transporturi aeriene.

Relațiile economice internaționale

Relațiile economice între țările socialiste și principiile de bază ale acestor relații. Relațiile economice între țările capitaliste și caracterizarea lor. Extinderea relațiilor economice internaționale între țări cu sisteme social-economice diferite.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, 40.138

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 885
Vineri 10 febr. 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

„Țara noastră ca o floare" se intitulează interesantul concurs de desene și poezii inițiat de Consiliul regional Suceava al Organizației pionierilor, la care au participat un mare număr de pionieri din toate școlile de pe întinsul regiunii. De curînd, în orașul Suceava a avut loc vernisajul expoziției cu desenele selecționate în urma fazei regionale a concursului. Printre exponate se relifează desenele membrilor cercului de artă plastică de la Casa pionierilor din Rădăuți, ale pionierilor de la Școala generală din comuna Cristești, raionul Botoșani, de la Școala generală nr. 1 din Suceava și altele. 36 din cele mai valoroase poezii premiate în cadrul concursului se află în prezent sub tipar, reunite într-o frumoasă plachetă.

■

Comitetul P.C.R. al raionului V. I. Lenin din Capitală a organizat un ciclu de conferințe pentru cadrele didactice din învățămîntul de cultură generală.

Recent, conf. univ. Vasile Bunescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, a vorbit despre „Pedagogia cibernetică și creșterea eficienței procesului de învățămînt". În continuarea ciclului, alți cercetători ai Institutului de științe pedagogice vor vorbi despre unele probleme ale muncii independente în procesul lecției, despre dezvoltarea gîndirii elevilor, despre organizarea timpului liber al acestora.

Conferințele sînt întîmpinate cu un viu interes de toți învățătorii și profesorii din școlile raionului.

■

Cîțiva profesori și elevi ai Liceului „Al. Odobescu" din Mizil au luat inițiativa de a edita cu mijloace locale o revistă școlară, „Flacăra". Primul număr al revistei, apărut recent, publică, pe lîngă unele creații ale elevilor, și o anchetă pe tema pregătirii bacalaureatului, printre cei care vor absolvi anul acesta liceul. Mobilizați de concluziile anchetei, actualii elevi ai clasei a XI-a din Mizil au luat în trimestrul II al anului școlar un start bun. Pentru inimoșii inițiatori, din partea noastră, urări înflăcărate.

■

La Sadova, lîngă Cîmpulungul Moldovenesc, a avut loc nu de mult o impresionantă sărbătorire la care au participat, cu mic cu mare, toți sătenii: aniversarea unui veac de existență a școlii din sat. Printre acțiunile întreprinse cu acest prilej merită înscrisă la loc de cinste expoziția prezentînd istoricul școlii, pentru care au fost adunate cu grijă, din vechi arhive, numeroase documente — matricole, programe școlare, manuale și metodici. De asemenea, expoziția cuprinde fotografii, reproduceri și alte materiale care vorbesc despre activitatea unor învățători și a unor elevi fruntași ai școlii.

■

În cursul anului 1966, lucrătorii Bibliotecii centrale pedagogice au întocmit bibliografii pe teme ca: „Munca independentă a elevului", „Rolul familiei în educarea tinerei generații", „Dezvoltarea gîndirii și vorbirii copilului preșcolar prin jocurile didactice", „Teme scrise pentru acasă", „Lucrările de laborator la fizică", „Mijloacele audio-vizuale în învățămînt", „Conținutul și formele predării muzicii în școala generală", „Întocmirea orarului", „Munca metodică în școală", „Lecția de citire", „Însușirea metodelor de rezolvare a problemelor de matematică" etc.

În sfera giganticelor energii umane: COPILUL SUPRADOTAT

„Istoria universală — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la sărbătorirea centenarului Academiei — **apreciază o națiune după contribuția adusă la cunoaștere, după valoarea moștenirii materiale și spirituale pe care o lasă, după rolul pe care-l joacă în domeniul progresului și al civilizației"**. Aceste cuvinte scot puternic în relief necesitatea dezvoltării la maximum a resurselor naționale de inteligență, de talent, de creație spirituală, ca o condiție de bază a afirmării pe plan mondial a unui popor.

Liniile de forță ale politicii partidului nostru în domeniul învățămîntului urmăresc stimularea și valorificarea largă a capacităților creatoare ale tinerei generații. În contextul eforturilor de valorificare a acestor capacități, problema copiilor excepțional dotați ocupă o poziție aparte.

● Un uriaș tezaur potențial de inteligență și talent ● O falsă antinomie pedagogică ● Între precocitate, posibilități de afirmare și primele succese ● De la genii descoperite la genii formate

Incursiune istorică în sfera geniului; o strălucită tradiție românească

Comoara de aur a culturii și a științei românești atestă cu numeroase exemple timpuria cristalizare a unor mari talente și a capacităților unor savanți de prestigiu internațional. Este notoriu, de pildă, faptul că Enescu interpreta strălucit lucrări dificile din repertoriul de pian și de vioară încă de la vîrsta de 5 ani. Eminescu publica primele sale poezii în „Familia" lui Iosif Vulcan atunci cînd încă nu împlinise 16 ani. Tot la vîrsta de 16 ani și-a compus Coșbuc primele culese de versuri. Nicolae Grigorescu picteză o serie de lucrări remarcabile încă înainte de a împlini 18 ani. Cunoscut de la 5 ani ca un copil cu extraordinare calități, Nicolae Iorga și-a luat licența la 17 ani și doctoratul la 20 de ani, iar Gogu Constantinescu, descoperitorul sonicității, s-a afirmat puternic încă din copilărie atît pe tărîmul matematicii cît și al muzicii.

Întreaga istorie a culturii universale consemnează nenumărate exemple de precocitate atît în domeniul artelor, cît și în cel al științei. Totuși, în ultimele decenii se constată pe plan mondial că în timp ce numărul de talente artistice care se impun puternic prin precocitate se menține la un nivel ridicat, numărul doctorilor în științe la 20 de ani este în serioasă descreștere. Să fie de vină, așa cum opinează unii, maxima abstractizare și extindere ca arie și ca profunzime a unor științe, care fac inaccesibilă abordarea lor cu competență de adolescenți? Sau este vorba mai curînd, așa cum consideră majoritatea celor ce se ocupă de cercetarea problemei copiilor superior dotați, de un viciu educațional?

Condiții favorizante și factori inhibitivi

Ultimele statistici, bazate pe probe organizate în țări cu un nivel dezvoltat de învățămînt general, indică faptul că elevii supradotați reprezintă circa 2,5 la sută din totalul populației școlare. Bilanțul în etapa finală, după încheierea școlarității și intrarea în sfera producției, a cercetării, a creației nu corespunde însă întotdeauna datelor inițiale. Numai o parte dintre supradotați își realizează potențele la valoarea lor reală. Circa jumătate obțin rezultate bune fără nici un atribut în plus. Există chiar și unii care nu s-au adaptat cadrului educațional și pot fi considerați ratați din punct de vedere școlar.

De ce apar aceste fenomene? Se pierd oare pe parcurs aptitudinile? Rezultatele în domeniul geneticii sînt categorice în această privință: predispozițiile, înclinațiile, sînt date certe din punct de vedere biologic, dotări care nu se pierd. Dar adesea ele nu sînt valorificate.

Referindu-se la această irosire de valori spirituale, unii se întreabă dacă nu s-a născut „o opoziție între principiul învățămîntului de masă... și posibilitatea de a asigura fiecărui copil o dinamică a dezvoltării care să-i permită să-și valorifice integral capacitățile". Evident, aceasta, mai ales în condițiile învățămîntului din țările socialiste, este o falsă antinomie. Nu-i mai puțin adevărat că a trebuit respins și punctul de vedere „nivelator" al unor pedagogi care, pînă nu de mult, nu acceptau premisele supradotării și axau întreaga problemă pe plan strict educațional.

Cercetările din domeniul psihologiei și științelor biologice întreprinse cu privire la supradotare au adus implicit în actualitate problema indicilor care permit descoperirea aptitudinilor excepționale, ca și aceea a factorilor care favorizează sau inhibă dezvoltarea lor.

Mulți pedagogi sînt tentați să identifice copilul superior dotat din punct de vedere intelectual cu acel elev care întreabă mereu și vrea să cunoască tot. În clasele mici, în special, atenția educatorului se îndreaptă spre elevul ascultător, interesat, capabil de atenție și memorare. Or, acesta nu este în mod necesar un elev excepțional.

În majoritatea cazurilor elevul excepțional dotat este rezervat în timpul orelor; nu întreabă, pentru că lucrurile importante și le lămurește singur. El se lansează însă din cînd în cînd într-o subtilă speculație intelectuală și ajunge singur la concluzii care depășesc posibilitățile de raționament specifice vîrstei. Încă un indiciu că ne aflăm în fața unui elev excepțional dotat intelectual: el acordă o atenție mai redusă detaliilor și caută generalizări, esențializează, adică utilizează o metodă ce caracterizează gîndirile superioare.

Dacă profesorul sesizează asemenea indici și se ocupă în mod special de copiii cu aptitudini excepționale aceștia pornesc de la început cu dreptul. Renumiți oameni de cultură și știință din țara noastră au evidențiat contribuția majoră la relevarea capacităților lor a cîtorva dintre cei care le-au îndrumat pașii.

O mare influență asupra afirmării copilului supradotat o are apoi atragerea lui în sfera de preocupări a unui cerc de specialiști în domeniul pentru care dovedește o dotare excepțională. Simpla participare la o serie de discuții de specialitate, efervescența științifică sau artistică a ambianței s-au dovedit în multe cazuri catalizatori importanți ai potențelor copilului supradotat.

Un factor de o deosebită însemnătate în dezvoltarea acestuia este succesul pe care-l înregistrează. În cele mai multe cazuri, succesul creează disponibilități pentru depășirea momentelor dificile, ușurează integrarea socială, adîncește abilitatea. Dimpotrivă, sentimentul frustrării, al nerecunoașterii unor merite, constituie un factor demobilizator. Evident, din acest punct de vedere tînărul talent muzical

M. HERIVAN

(Continuare în pag. a 3-a)

Inepuizabile izvoare

La noi, la Vădăstrița, este un obicei păstrat din moși strămoși. La sfîrșitul fiecărei săptămîni de muncă, sîmbăta sau duminica, femeile și bărbații, flăcăii și fetele se întîlnesc pe un tăpșan, la căminul cultural sau în cîte o casă și stau la taifas, cîntă și joacă. Fiecare își scoate din ladă, pentru aceste întîlniri, ia cea mai strălucitoare, bundița cea mai impodobită și mai mîgălos cusută. Vin la șezătorile acestea cîntăreții vestiți ai satului, neîntrecuți povestitori de snoave și basme, dansatorii cei mai iuți. Și cîteva ceasuri comuna răsună de freamătul cîntecului și al jocului.

Petrecerile acestea, adevărate demonstrații ale frumuseții și bogăției folclorului nostru, sînt așteptate de fiecare sătean al Vădăstriței. Cei mai nerăbdători sînt însă școlarii. I-am însoțit deseori și am văzut cu cît interes urmăresc totul, cît de fermecați privesc jocul și ascultă cîntecele.

Tocmai de aici, de la aceste șezători ale satului, de la dorința pionierilor de a cunoaște mai bine comoara artei noastre populare, a pornit ideea de a organiza un cerc de folclor. La începutul acestui an școlar am alcătuit, împreună cu pionierii, planul de activități al cercului, pornind de la bogatele izvoare pe care ni le oferă comuna. Am prevăzut aici discuții pe teme de folclor și, mai ales, acțiuni de culegere a cîntecelor, a basmelor, a motivelor de cusături etc. Am trecut apoi la lucru.

În primele ședințe ale cercului am discutat despre valoarea literară și istorică a poeziei populare, despre răspîndirea baladei și a doinei în raionul nostru, despre basm și despre circulația lui pe meleagurile noastre, despre frumusețea portului, a cîntecului și a dansului nostru popular. După ce am dat pionierilor o seamă de cunoștințe despre modul cum trebuie culeș folclorul, am pornit împreună prin sat.

Tinerii folcloriști au cutreierat, timp de cîteva săptămîni, aproape fiecare casă. Și-au făcut astfel mulți prieteni care n-au pregetat să le împărtășească ceea ce știu, să le spună basme și să le cînte doine din bătrîni, să scoată din fundul lăzilor de zestre ii și ștergare înflorite cu minunate cusături.

În ultima vreme, vizitele noastre au depășit granițele comunei. Nu de mult, am poposit în satul nou, Vădastra, la 2 kilometri depărtare de școală. Ne-am dus s-o ascultăm pe bătrîna Maria Taslica, în vîrstă de 90 de ani, vestită pentru poveștile sale, pentru farmecul cu care le spune. Ne-a primit cu bucurie, în încăperea împodobită cu scoarțe și ștergare oltenești. După tradiționalele urări de bun venit, copiii au rugat-o să le povestească un basm. S-a lăsat liniște deplină. Cîteva minute, bătrîna și-a plimbat privirile blînde peste chipurile lor. Apoi a început, cu glas domol, să depene faptele de vitejie ale lui Făt-Frumos pornit să scape de zmei pe draga lui Ileana Cosînzeana. Pionierii o ascultau vrăjiți. Nici n-au simțit cînd a trecut timpul.

Altă dată am poposit în casa bătrînei Maria Ciocoiu, o casă nouă de cărămidă, luminată electric, înveselită de aparatul de radio. Prezența noastră a impresionat-o puternic pe gazdă. Nu mai văzuse de mult, în jurul ei, o asemenea adunare de copii. Chipul i s-a îmbujorat, vorba i s-a încălzit. A prins să ne povestească basme pe care le-a ascultat și ea cînd era copilă — „Trei fete în cinepă", „Mărioara băzăcuța", „Fata cea cuminte", „Gălbiori de lîngă soare" — cu isprăvi nemaipomenite, cu chipuri luminoase de fete, cu flăcăi isteți, viteji și curajoși.

Lîngă acești neîntrecuți rapsozi populari am trăit cu toții momente de neuitat. Ele au constituit pentru pionieri un minunat prilej de a înțelege valoarea artei noastre populare, bogăția spirituală a vieții poporului.

Activitatea cercului de folclor nu s-a mărginit însă numai la aceste vizite. În cîteva rînduri am avut și noi, ca oaspeți, pe cîțiva din cîntăreții comunei. Au venit în mijlocul nostru cu multă bucurie și ne-au cîntat doine și cîntece bătrînești pe care le-am imprimat la magnetofon. Am adunat astfel numeroase înregistrări de cîntece și basme populare, pe care le prezentăm tuturor elevilor școlii.

În comuna Vădăstrița se află și neîntrecute cusătorese. Mulțumită lor, pionierii au colecționat în trimestrul trecut cîteva sute de motive naționale de o deosebită frumusețe, pe care le-au strîns într-un album. Nu s-au mulțumit însă numai cu atît. Fetele din cercul nostru și-au arătat dorința de a executa și ele astfel de cusături. Atunci ne-am gîndit să invităm pe una dintre cusătorese, ca să le învețe a lucra. Nu de mult a avut loc prima întîlnire de lucru. Pionierele au venit cu pînză, cu ață colorată, cu ac și au învățat cu drag cele dintîi taine ale migăloasei arte a cusutului. Pe fîșiile lor de pînză au și început să apară linii, puncte, cruciulițe. Următoarele întîlniri cu sătencele rînduite pentru priceperea lor la cusături sînt așteptate cu nerăbdare.

Ne-am propus ca, la sfîrșitul anului, să organizăm o expoziție a cercului, la care să fie expuse toate cusăturile strînse de pionieri, precum și cele executate de mîna lor. De asemenea, la serbarea de sfîrșit de an tinerii folcloriști vor prezenta cele mai frumoase melodii populare culese de ei.

Am arătat aici numai cîteva aspecte din bogata activitate pe care o desfășoară cercul nostru. Viața satului, oamenii din jur ne oferă, pentru adîncirea și înfrumusețarea acestei activități, inepuizabile izvoare.

Prof. ANGELA DUMITRESCU
comuna Vădăstrița, raionul Corabia

Concursurile școlare

Duminică, în întreaga țară s-a desfășurat faza pe localitate a tradiționalelor concursuri școlare de specialitate organizate de Ministerul Învățămîntului și societățile științifice. Un mare număr de elevi ai claselor IX—XI din liceele de cultură generală, ai liceelor de specialitate, ai școlilor profesionale și tehnice, fruntași în studiul literaturii române, al matematicii, fizicii și chimiei au participat la această largă competiție școlară.

„Din an în an concursurile școlare suscită un tot mai mare interes în rîndul elevilor — ne-a spus prof. ALECSANDRINA TUTOVEANU, membră în biroul de conducere a Societății de științe istorice și filologice. Pe lîngă o participare mai numeroasă decît în alți ani, trebuie să remarcăm ținuta serioasă a elevilor, ca și atmosfera sărbătorească în care a debutat actualul concurs. În raionul „30 Decembrie", unde am participat ca președintă a comisiei de concurs, temele probelor au fost bine primite de către elevi. Subiectele de literatură română — „Reflectarea vieții poporului nostru în baladele populare", „Începuturile teatrului românesc și dezvoltarea lui de către scriitorii generației de la 1848" și „Arta analizei psihologice în proza lui Liviu Rebreanu" — le-au dat posibilitatea să dovedească amplele lor cunoștințe, preocupările lor în domeniul literaturii, capacitatea de a depăși limitele cunoștințelor școlare".

„Anul acesta s-a dat o deosebită atenție alcătuirii temelor de concurs la fizică — ne-a arătat conf. univ. VIRGIL ATANASIU, președintele comisiei centrale a concursului la această specialitate. Majoritatea filialelor Societății de științe fizice și chimice au ales teme de natură să permită o verificare complexă a cunoștințelor celor înscriși la concurs, a capacității lor de interpretare a faptelor, de sintetizare a noțiunilor studiate. În același timp, temele urmăresc să dea elevilor posibilitatea de a arăta în ce măsură cunosc realizările pe multiple planuri ale economiei, științei și tehnicii din țara noastră".

„Faza pe localitate a concursului de matematică s-a bucurat și ea de o largă participare — ne-a relatat conf. univ. TIBERIU ROMAN, secretar general al Societății de științe matematice. Majoritatea profesorilor au acordat o atentă grijă pregătirii elevilor pentru a participa la concurs. Acest lucru trebuie subliniat dintru început, deoarece reușita unui asemenea concurs se datorește în mare măsură și priceperii și interesului sutelor de profesori din școli".

„În ceea ce privește concursul de chimie — arată prof. MARIETA SAVA, secretar al Societății de științe fizice și chimice — subiectele au permis, judecînd după părerea profesorilor din comisii, să se verifice în egală măsură atît capacitatea de sinteză și nivelul gîndirii științifice a elevilor, cît și orientarea lor cu privire la problemele actuale ale chimiei".

Tradiționalele concursuri pe specialități constituie un puternic stimulent în pregătirea elevilor, un prilej bun de a depista elementele cele mai înzestrate și mai talentate, de a valorifica din plin capacitățile lor.

Participarea delegației Republicii Socialiste România la reuniunile Biroului Internațional de Educație

O delegație a Ministerului Învățămîntului, formată din prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului și prof. univ. Stanciu Stoian, a participat la lucrările comitetului celor 21 de state membre ale Biroului Internațional de Educație care s-a întrunit la Geneva în zilele de 6-9 februarie a.c. în vederea elaborării unui nou proiect de statut al acestei instituții. Comitetul, din care face parte și țara noastră, s-a constituit la cea de a 31 reuniune a Consiliului general al B. I. E. din iulie 1966.

Reprezentanții țării noastre vor lua parte în continuare și la cea de a 44-a reuniune a Comitetului executiv al B. I. E. care se va desfășura între 13-14 februarie a.c. Pe ordinea de zi propusă pentru această reuniune figurează printre altele: aprobarea situației conturilor pe exercițiul anului 1965, proiectul de buget pe exercițiul 1967, rezultatele celei de a XXIX-a sesiuni a Conferinței internaționale de instrucțiune publică (1966), a XXX-a sesiune a Conferinței internaționale de instrucțiune publică (1967), raport asupra lucrărilor Comitetului celor 21 de state.

Prof. VALERIU BOGDĂNEȚ: *Radiotehnică*

PROGRAMA ORELOR DE DIRIGENȚIE

— Clasa a VII-a - 35 ore anual —

În clasa a VII-a, colectivul de elevi fiind aproape închegat, dirigintele este preocupat în mai mare măsură să îmbine acțiunea sa directă asupra fiecărui elev în parte cu forța educativă a colectivului. Bazîndu-se pe spiritul critic în plină dezvoltare, atît față de faptele colegilor, cît și față de propriile fapte, dirigintele dirijează manifestările elevilor spre formarea unei opinii colective intransigente față de delăsările în muncă, față de abaterile de la disciplina școlară.

Corespunzător intereselor ce se dezvoltă la această vîrstă, dirigintele va intensifica munca de orientare școlară și profesională, dirijînd cu grijă preocupările elevilor către acele domenii de activitate pentru care dovedesc înclinații, aptitudini.

Urmărind, în continuare, obiectivele educative din clasele precedente, dirigintele, atît în munca sa directă cu elevii, cît și în colaborare cu profesorii clasei, cu familia, în activitatea cu organizația de pionieri, în calitatea sa de comandant, va acorda o atenție specială celor două obiective de bază : ridicarea nivelului la învățătură al elevilor și educația lor moral-cetățenească.

Aceste obiective vor fi realizate, în strînsă interdependență, în toate activitățile desfășurate de diriginte, cu deosebire în cadrul orelor de dirigenție. Astfel, în orele destinate analizei activității elevilor, se va urmări ridicarea la un nivel mai înalt a conștiinciozității lor, educarea motivelor superioare ale învățării, formarea unor deprinderi de muncă susținută și sistematică în vederea însușirii temeinice a materiei predate în cadrul obiectelor de învățămînt.

În orele de dirigenție consacrate temelor cu caracter etic, se va da o mai mare atenție problemelor privind formarea trăsăturilor morale ale elevilor, cum sînt patriotismul socialist și internaționalismul proletar, spiritul de colectiv, disciplina conștientă, concordanța dintre convingerile morale și comportare, simțul răspunderii pentru calitatea pregătirii, a rezultatelor obținute la învățătură, pentru comportarea în școală și în afară de școală.

O atenție sporită va acorda dirigintele clasei a VII-a, dezvoltării sentimentului de stimă și respect între băieți și fete, problemelor de educație sanitară, cu deosebire celor de igienă individuală și socială.

Repartizarea orelor (cu caracter orientativ)

Conținutul orelor	Număr de ore			Total
	Tr. I	Tr. II	Tr. III	
Educația moral-cetățenească	9	6	8	23
Organizarea și educarea colectivului de elevi	3	3	3	9
Educația igienico-sanitară	2	1	—	3
TOTAL TRIMESTRIAL ȘI ANUAL	14	10	11	35

I. EDUCAȚIA MORAL—CETĂȚENEASCĂ

1. Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar :

Se va adînci noțiunea de patriotism, punîndu-se accentul pe rolul poporului, al maselor populare în făurirea istoriei, pe rolul clasei muncitoare conduse de partid, pe reliefarea rolului patriei noastre în promovarea solidarității internaționale a celor ce muncesc, în întărirea sistemului mondial socialist, prin :

— scoaterea în evidență a dîrzeniei și consecvenței poporului nostru în lupta pentru libertatea socială și națională ;

— reliefarea rolului conducător al partidului în toate domeniile economiei și culturii noastre socialiste, în toate sectoarele vieții de stat ;

— scoaterea în evidență a legăturii indisolubile dintre patriotismul socialist și internaționalismul proletar ;

— adîncirea noțiunii de internaționalism proletar ; explicarea importanței solidarității internaționale a oamenilor muncii de pretutindeni ; relevarea unor aspecte ale acestei solidarități ;

— cultivarea la elevii români a sentimentului de frăție cu tinerii de alte naționalități, cunoașterea realizărilor din patria noastră, rod al muncii unite a poporului român cu naționalitățile conlocuitoare ;

— formarea la elevi a convingerii că realizările țării noastre contribuie la întărirea sistemului mondial socialist ;

— reliefarea rolului țării noastre în întărirea unității sistemului mondial socialist ;

— scoaterea în evidență a prestigiului dobîndit de Republica Socialistă România pe arena internațională ;

— popularizarea realizărilor din alte țări socialiste.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ) :

— Ce înțelegem prin solidaritatea frățească cu oamenii muncii din lumea întreagă și cum ne putem manifesta pe linia acestei solidarități ?

— Partidul Comunist Român — luptător neobosit pentru promovarea păcii și a colaborării între popoare.

— Luptînd pentru dezvoltarea patriei noastre, luptăm pentru întărirea sistemului mondial socialist.

— Frumusețea și semnificația prieteniei noastre cu elevii din alte țări.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri).

— Vizitarea locurilor și monumentelor istorice, care evocă lupta poporului nostru pentru eliberarea socială și națională.

— Vizitarea muzeelor și expozițiilor pentru cunoașterea realizărilor din diferite domenii ale economiei și culturii patriei noastre, ale celorlalte țări.

— Organizarea unor lecturi și vizionarea unor filme care prezintă aspecte ale luptei popoarelor pentru pace.

— Stimularea elevilor să corespondeze cu elevi din alte țări.

2. Educarea atitudinii comuniste față de muncă

Se va urmări, îndeosebi, antrenarea intensă în munca de învățătură a fiecărui elev în parte, prin exercitarea unui control riguros și perseverent asupra rezultatelor muncii, prin mobilizarea continuă a opiniei colectivului clasei spre îmbunătățirea acestor rezultate, prin informarea cu regularitate a familiei.

Scoaterea în evidență a rolului muncii în viața socială și în dezvoltarea personalității prin :

— reliefarea faptului că munca stă la baza obținerii bogățiilor materiale și spirituale ;

— reliefarea valorii educative a muncii în dezvoltarea multilaterală a omului și a faptului că în socialism munca este principalul mijloc de afirmare a valorii personalității ;

— cultivarea la elevi a dorinței de a urma exemplul unor oameni de seamă și sublinierea rolului muncii în realizările lor.

Cunoașterea și dezvoltarea intereselor și aptitudinilor elevilor și orientarea lor școlară și profesională pe baza acestora.

Dezvoltarea unor trăsături de caracter legate de atitudinea față de muncă : exigența față de munca proprie și a altora ; perseverența, sîrguința, modestia, inițiativa, prețul față de cei leneși, dorința continuă de a se depăși.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ) :

Învățătura temeinică — condiție esențială a unei munci creatoare în oricare domeniu de activitate al patriei socialiste.

— Munca, izvorul tuturor bunurilor materiale și spirituale ale omenirii.

— Munca, factor principal de dezvoltare multilaterală a omului.

— Produse românești peste hotare ; „Fabricat în Republica Socialistă România" — marcă de prestigiu.

— Figuri de inventatori, români cu renume mondial.

— Munca înnobilează pe om, lenea îl înjosește.

— Cum reușesc să învingem greutățile pe care le întîmpin în muncă.

— Părerea mea despre munca colegilor și a lor despre munca mea.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri).

Vizitarea unor unități industriale și agricole, a unor șantiere, a unor instituții culturale.

Antrenarea elevilor la activități de folos obștesc.

Întîlniri cu inovatori, cu fruntași din diferite domenii de activitate.

3. Educarea elevilor în spiritul colectivismului și al umanismului socialist.

Se va urmări, îndeosebi, formarea la elevi a convingerii că participarea la viața colectivului socialist influențează pozitiv dezvoltarea personalității, prin :

— dezvăluirea posibilității colectivului de elevi de a contribui la educarea membrilor săi ;

— reliefarea rolului tradițiilor și al perspectivelor în viața și dezvoltarea colectivului de elevi ; stimularea elevilor la statornicirea unor tradiții frumoase și la elaborarea unor perspective ale dezvoltării colectivului clasei și al școlii ;

— conducerea elevilor la înțelegerea legăturii dintre dezvoltarea colectivului și dezvoltarea individului ;

— scoaterea în evidență a rolului educativ al opiniei colectivului ; îndrumarea elevilor spre formarea unei opinii înaintate a colectivului lor ;

— reliefarea frumuseții vieții în colectiv.

Dezvoltarea, în continuare, a deprinderii de a se subordona voinței și gîndirii colective, de a îndeplini cu promptitudine cerințele formulate de către conducerea colectivului, dezvoltarea spiritului organizatoric și a priceperii de a conduce.

Antrenarea cît mai intensă a elevilor la viața colectivului clasei și analiza participării lor la rezolvarea problemelor și intereselor colectivului, dezvoltarea spiritului de solidaritate și de întrajutorare.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ) :

— Unul pentru toți, toți pentru unul !

— Apărînd onoarea colectivului, apărăm onoarea fiecăruia dintre noi.

— Cum contribui eu la manifestarea unei opinii sănătoase în colectivul nostru ?

— Să luptăm împotriva manifestărilor nesănătoase din colectivul nostru.

— Să statornicim relații de stimă și respect între membrii colectivului, între fete și băieți.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri).

Antrenarea elevilor la organizarea de acțiuni colective (excursii, drumeții, serbări etc.).

Întîlniri cu muncitori și cooperatori fruntași care să vorbească elevilor despre aspecte ale muncii colective și despre tradițiile existente la locurile lor de muncă.

4. Educarea elevilor în spiritul disciplinei socialiste

Se va urmări, îndeosebi, familiarizarea elevilor cu trăsăturile disciplinei socialiste (atitudine activă, creatoare și inițiativă, perseverență etc.) și determinarea unei conduite corespunzătoare prin :

— conducerea elevilor către înțelegerea deosebirii dintre caracterul forțat, silnic al disciplinei din orînduirile bazate pe exploatare și caracterul conștient al disciplinei socialiste ; lămurirea noțiunii de disciplină conștientă ;

— reliefarea faptului că disciplina socialistă este o disciplină fermă ; evidențierea deosebirii dintre disciplina fermă și disciplina oarbă ;

— dezvăluirea raportului dintre disciplina socială și cea școlară ; sublinierea rolului disciplinei în viața socială și în școală.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ) :

— Disciplina în muncă în trecut și azi.

— Disciplina socialistă — factor important în obținerea marilor realizări ale poporului nostru.

— Ce înseamnă a fi disciplinat în școala socialistă.

— Contribuția mea la întărirea disciplinei în clasa noastră.

— Disciplina fermă a colectivului — condiție a obținerii unor rezultate bune în munca fiecăruia dintre noi.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri).

Organizarea unor lecturi în colectiv cu privire la aspecte ale disciplinei în diferitele orînduiri sociale.

Întîlniri cu fruntași din diferite sectoare de activitate (activiști de partid, de stat, oameni ai muncii), care să le vorbească elevilor despre importanța disciplinei socialiste în muncă, despre felul în care disciplina condiționează rezultatele muncii.

5. Dezvoltarea altor trăsături morale

Se va urmări, îndeosebi, educarea elevilor în spiritul modestiei, al stimei și respectului pentru sexul opus și al demnității personale prin :

— lămurirea noțiunilor de modestie și demnitate personală ;

— punerea în evidență a faptului că modestia nu presupune renunțarea la afirmarea demnității personale ;

— reliefarea faptului că modestia și atitudinea demnă înfrumusețează conduita omului și viața colectivului ;

— conducerea elevului către înțelegerea faptului că demnitatea personală are la bază și o ținută exemplară în muncă și în toate relațiile sociale ;

— formarea la elevi a convingerii că modestia și atitudinea demnă determină respectul celor din jur ;

— orientarea elevilor către combaterea manifestărilor de îngîmfare, supraapreciere a propriilor posibilități și de renunțare la demnitatea personală ;

— analiza conduitei unor elevi din punctul de vedere al manifestării modestiei și demnității personale ;

— punerea în evidență a calităților intelectuale și morale ale fetelor și ale băieților, prezentarea unor mari personalități din domeniul științei — bărbați și femei — distinse cu premiul Nobel, a unor militanți de frunte pe plan social ;

— prezentarea amănunțită a felului cum trebuie să se manifeste stima și respectul între băieți și fete, cum trebuie să se comporte unii cu alții în clasă și în afară de clasă, pe stradă, la spectacole, în excursii și drumeții.

Teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ) :

— Ce înseamnă a fi modest ?

— Unde duce îngîmfarea ?

— Explicarea proverbului : „Lauda de sine nu miroase a bine".

— Ce trebuie să înțelegem prin demnitate personală și cum ne-o manifestăm ?

— Creșterea prestigiului și demnității oamenilor muncii în societatea socialistă în raport cu alte orînduiri sociale.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate de diriginte, în calitatea sa de comandant, prin detașamentul de pionieri).

Vizitarea Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, a Muzeului Doftana și a altor muzee istorice, pentru a cunoaște suferințele îndurate cu demnitate de comuniști, pentru cauza socialismului, suferințele poporului și a celor mai buni fii ai săi.

Întîlniri cu oameni de știință și fruntași în producție, care să le vorbească elevilor despre manifestări ale oamenilor muncii din țara noastră, pe linia modestiei și a apărării demnității personale.

Lectura, în colectiv, a unor opere literare care dezbat aceste teme.

II. ORGANIZAREA ȘI EDUCAREA COLECTIVULUI DE ELEVI *)

1. Exemple de teme pentru orele de dirigenție, privind organizarea colectivului (cu caracter orientativ).

— Ce înseamnă să știi să conduci și să te supui în cadrul vieții de colectiv ?

— Cu ce am contribuit la închegarea, la consolidarea colectivului clasei și al școlii ?

— Perspectivele muncii — condiție a dezvoltării colectivului de elevi.

2. Exemple de teme pentru orele de dirigenție, privind analiza activității colectivului (cu caracter orientativ) :

— În ce măsură dovedim prin rezultatele muncii noastre că dorim să devenim constructori de nădejde ai socialismului ?

— Se poate mîndri colectivul clasei cu munca fiecăruia dintre noi ?

— În dreptul fiecărui nume — rezultate bune în muncă și fapte demne.

III. EDUCAȚIA IGIENICO-SANITARĂ

Trimestrul I

Noțiuni de anatomie și fiziologie a organelor de reproducere 1 oră

Pubertatea (orele se vor preda diferențiat pentru fete și băieți) 1 oră

Trimestrul al II-lea

Transformările neuro-hormonale ale pubertății. Igiena intimă — măsură importantă de păstrare a sănătății . . . . . 1 oră

NOTĂ

*) Sarcinile Programei muncii educative cl. a VII-a subordonate acestui obiectiv sînt, în general, aceleași în toate clasele. Ele sînt prezentate, în linii mari, în programa clasei a V-a, la același capitol.

Vizitele la marile cetăți ale industriei noastre socialiste prilejuiesc momente importante în educația patriotică a elevilor. În imagine construcția noului furnal de la Combinatul Siderurgic Hunedoara.

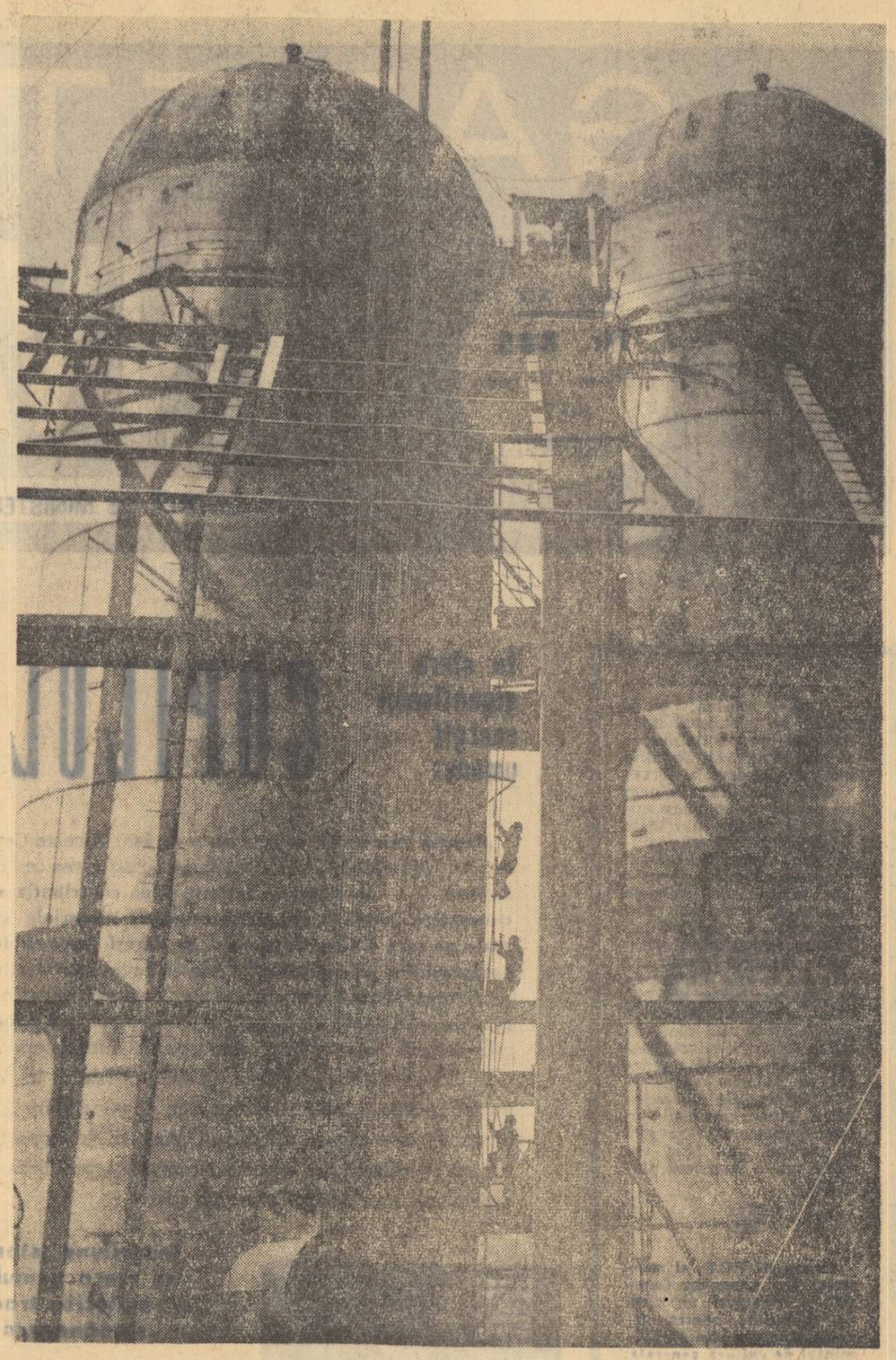

Tribuna experienței

Formarea noțiunii de număr

Formarea noțiunii de număr ocupă un loc esențial în programa de aritmetică a claselor I—IV. Rolul principal îl are însă aici clasa I, în care elevul se întîlnește pentru prima oară cu numărul. Metodica predării aritmeticii arată că noțiunea de număr trebuie să se formeze pe baza unor reprezentări corecte despre mulțime, considerată ca un aspect particular al noțiunii de mărime. Din păcate, însă, metodica nu spune nimic despre modul cum pot fi făcute accesibile elevilor din clasa I o serie de noțiuni legate de mulțime cum sînt corespondența biunivocă, reuniunea, succesiunea, incluziunea, intersecția. (Firește, nu este vorba ca elevii clasei I să folosească aceste expresii ca atare, ci să opereze cu conținutul lor, atît pe plan mintal, cît și pe planul activității practice).

Încercînd să rezolv singur această problemă, am distins în predarea aritmeticii în clasa I două perioade mari : una pregătitoare, de circa 2—3 săptămîni, și una de predare propriu-zisă a cunoștințelor prevăzute de programă. În prima perioadă i-am familiarizat pe elevi cu noțiunea de mulțime, de grupă, prin intermediul reprezentării unor grupe de obiecte. Copiii au, în general, suficiente reprezentări despre grupele de obiecte, dobîndite din propria lor experiență de viață (membrii familiei, animalele din curte, jucăriile, grupe de alte obiecte din jur, percepute în mod nemijlocit, ca și grupe de imagini ale unor obiecte). Datorită acestui fapt noțiunea de grupă se însușește fără dificultăți. Este adevărat că reprezentarea mulțimii printr-un singur element sau prin nici unul (mulțimea vidă, indicată grafic prin cifra zero) este uneori mai greu înțeleasă, dar nici aici dificultățile nu sînt de neînvins.

Am folosit în acest scop, ca material intuitiv, bețișoare, bile sau figurine, eliminînd din grupele respective cîte unul sau mai multe elemente, pînă am ajuns la mulțimea formată dintr-un singur element. Am însoțit operația respectivă cu o reprezentare grafică — un cerc ce se micșorează o dată cu micșorarea numărului elementelor După ce am ajuns la mulțimea formată dintr-un singur element am făcut o pauză de cîteva zile, în care timp am efectuat cu elevii exerciții de comparare a mulțimilor. Am continuat apoi procesul de reducere a elementelor prin eliminare, ajungînd la mulțimea fără nici un element, pe care am prezentat-o grafic, în mod convențional, printr-un cerc de mărimea semnului zero (obținut ca urmare a micșorării cercului ce reprezintă mulțimea odată cu eliminarea succesivă a elementelor). Procedeul e simplu, are un aspect de joc, dar mi-a permis să înlocuiesc relația „mulțime — grup de elemente" și „mulțime — nici un element", care dă naștere la contradicție în mintea copilului, prin relația „mulțime — elemente variabile în cadrul unui grup. În acest caz asociația nu se mai stabilește între mulțimi cu mai multe sau mai puține elemente, ci între o mulțime cuprinzînd elemente variabile și semnul grafic de reprezentare a ei.

Tot în primele săptămîni de școală am efectuat, cum am spus mai sus, exerciții de comparare a mulțimilor. Cu acest prilej am dat elevilor noțiunile de „tot atît", „mai mult", „mai puțin". Pentru exemplificare am folosit figurine — de exemplu morcovi și iepurași, stabilind dacă mulțimea iepurașilor este tot atît de mare ca mulțimea morcovilor, mai mare ori mai mică.

La început elevii pot executa punerea la un loc a două mulțimi (grupe de obiecte), obținînd o mulțime cu mai multe elemente. (Este de preferat ca această operație să se execute cu bețișoare din material plastic de culori diferite). Nu este necesar ca toți copiii să ia același număr de bețișoare, întrucît aici nu interesează numărul elementelor. Elementele celor două mulțimi trebuie să fie însă de același fel, pentru ca mulțimea rezultată să fie formată din același fel de elemente. Această operație, care înseamnă, de fapt, reuniunea a două mulțimi, este o operație premergătoare adunării. Am reunit (pus la un loc) două mulțimi de bețișoare, bile, cercuri (de culori diferite) și am obținut o mulțime tot de bețișoare, bețe, cercuri etc.

Există, deci, posibilitatea de a se introduce chiar din clasa I noțiunea de mulțime și ideile legate de ea. În clasele următoare ar putea fi folosite chiar, după părerea mea, unele expresii ca reuniune, corespondență biunivocă (în cadrul rezolvării problemelor), succesiunea, incluziune, intersecție.

GH. SIRETEANU
învățător emerit
Iași

Masă pentru aplicații practice

Construită din tablă groasă cu dimensiunile de 2 m. lungime și 1,20 m. lățime, cu picioarele montate pe rulmenți și fiind prevăzută cu un dispozitiv care-i îngăduie o rotație de 360°, „masa pentru aplicații practice" realizată de profesorul Grigore Gheba de la Școala generală nr. 146 din București înlesnește mult efectuarea demonstrațiilor. Ea este utilă îndeosebi la lecțiile de geometrie și trigonometrie.

Poligonul de tablă are drept accesorii o alidadă, concepută și construită în așa fel încît să se poată întrebuința pe masa cu nisip pentru măsurarea pe orizontală și verticală a unghiurilor, o ruletă, jaloane și elemente de prefigurare a terenului. Se permite astfel, între altele, determinarea lățimii unui rîu cînd trecerea lui este inaccesibilă, stabilirea înălțimii unei case cînd baza este inaccesibilă, ridicarea unui teren reprezentînd un sat cu case, pomi etc. la scara 1/10 s.a.m.d. Se pot face, de asemenea, aplicații practice din domeniul topografiei, geometriei, geografiei fizice.

Ușor de manevrat, de o construcție simplă, masa realizată de prof. Gheba creează posibilitatea să se efectueze în clasă unele demonstrații care nu se puteau desfășura pînă acum decît pe teren.

Repetent, dar... absolvent

Rani Florica a frecventat în anul școlar 1963—1964 clasa a VI-a, la Școala generală nr. 3 din Timișoara. Cum n-a prea învățat, a rămas repetentă. Firește, „verdictul" a nemulțumit-o. Atunci ? Simplu. În anul următor s-a înscris la Școala generală nr. 8, tot din Timișoara, dar nu în clasa a VI-a pe care ar fi trebuit s-o repete, ci de-a dreptul într-a VII-a. Frecventează un an și—ghinion : rămîne iar repetentă. Dar nici de data aceasta nu dezarmează. În anul școlar 1965—1966 se înscrie la o nouă școală — Școala generală nr. 12. Cum avea experiență, nu-și mai bate capul cu repetența, ci se înscrie, sărind cu curaj etapele în clasa a VIII-a. Frecventează și... Nu, de data aceasta nu rămîne repetentă. Este promovată ! Dar, cînd să-și ridice certificatul de absolvire, se constată că-i lipsește situația școlară anterioară. Directorul de la Școala nr. 12 aleargă alarmat la cel de la Școala nr. 8. Acesta, la directorul de la nr. 3. Aici însă e alt director decît cel din anul școlar 1963—1964. El unde să alerge ?

În derivă

Secția de învățămînt a raionului Năsăud este alarmată. A aflat acum, în mijlocul anului școlar, că 70 de clase din raion funcționează fără cataloage. Trimite adrese, dă telefoane. Cataloage însă nu se tipăresc în ficare trimestru. Ele trebuiau comandate la vremea cuvenită. Atunci însă, secția de învățămînt se afla în... derivă. Altfel nu se explică de ce nu a putut prevedea... mișcarea școlară.

Poate că totuși va ancora în realitate. Măcar pentru viitor.

ANCHETA NOASTRĂ

GRAMATICA ÎN ŞCOALĂ

Prea multe excepţii şi mărunţişuri de tot felul

Faptul că, în ciuda sutelor de ore rezervate pentru studiul gramaticii, destul de mulţi absolvenţi ai şcolii generale nu se exprimă corect, are mai multe explicaţii. Pe unele le vom pune în discuţie mai jos.

Ignorînd că în şcoli fenomenul gramatical trebuie studiat **didactic** (adică în spiritul principiilor pedagogice) programele şi manualele prezintă atît morfologia cît şi sintaxa fărîmiţate într-o puzderie de particularităţi şi excepţii, care împiedică buna desfăşurare a procesului de abstractizare, de generalizare. Foarte rar ni se dă posibilitatea să încadrăm fenomenul gramatical într-un sistem de gîndire logic, ştiinţific. Uneori avem impresia că gramaticile şcolare se ocupă (dacă nu exclusiv, în tot cazul cu evidentă preferinţă) de excepţii şi mărunţişuri. Excepţiile şi mărunţişurile sînt tratate ca lecţii independente, aceasta constituind o grea, şi mai cu seamă inutilă, încărcare nu numai pentru elev, dar chiar şi pentru profesor. Ne întrebăm, de pildă, de ce se rezervă spaţiu special adjectivelor cu o singură terminaţie? Acestea sînt foarte puţine, nu au importanţă stilistică şi nici nu prezintă dificultăţi ortoepice sau ortografice, iar particularitatea lor de a avea o singură terminaţie nu se face simţită decît la nominativ singular, nearticulat, neinfluenţînd cu nimic declinarea (deci flexibilitatea) adjectivului. Ar fi fost mult mai bine — în tot cazul mai uşor şi mai util pentru elevi — dacă această „observare" s-ar fi făcut la subsolul paginii, sau s-ar fi lăsat pe seama profesorului, s-o discute cu elevii cînd crede el de cuvinţă. La fel, încurcă şi este inutilă discutarea specială a adjectivelor variabile şi invariabile, întrucît adjectivele invariabile sînt extrem de puţine şi au o mai mare frecvenţă ca adverbe.

Apoi, de ce se împovărează elevii cu o lecţie specială despre gradele de comparaţie ale adjectivelor (şi cu o alta despre gradele de comparaţie ale adverbelor) şi mai cu seamă de ce să venim cu afirmaţia inexactă că „gradul de comparaţie ar fi **forma** pe care o ia adjectivul — respectiv adverbul — pentru a arăta..." Doar adjectivul (adverbul) nu-şi schimbă **forma** cînd trece de la un grad de comparaţie la altul. **Bun** rămîne **bun** şi cînd zicem **mai bun**, **mai puţin bun** etc. În limba noastră compararea adjectivului nu se face prin **flexionare**, prin schimbare de formă, ci cu ajutorul unor adverbe care au acest rol special. Fenomenul trebuie deci urmărit la adverb, dar nici aici într-o lecţie independentă.

Nici **diateza** nu este „forma pe care o ia verbul..." Acesta (cu mici excepţii pentru diateza pasivă) trece de la o diateză la alta fără să-şi schimbe cu nimic forma. (Eu **aşez**, eu îmi **aşez**, eu mă **aşez**). „Reflectarea" se realizează prin intermediul pronumelui reflexiv şi fenomenul s-a studiat la locul lui, adică la capitolul „Pronumele". (În limba franceză asemenea verbe se numesc, pe bună dreptate, pronominale, deşi prezintă particularităţi la formarea timpurilor compuse).

Spaţiul nu-mi îngăduie să mă ocup şi de alte asemenea lecţii inutile impuse elevului fără nici un profit. Aş dori să menţionez însă că lecţiile de acest soi răpesc zeci şi zeci de ore din cele peste cinci sute rezervate predării cu folos a gramaticii. Ele influenţează negativ şi lecţiile de gramatică necesare, pentru că îi deprind pe elevi să accepte, nu să înţeleagă ceea ce li se spune, făcîndu-i ca din cauza copacilor să nu vadă pădurea.

Un alt factor care stînjeneşte însuşirea temeinică, activă, durabilă a cunoştinţelor de gramatică îl constituie definiţiile. Acestea variază de la autor la autor, de la manual la manual şi uneori parcă sînt formulate anume ca să nu poată fi înţelese. Alteori sînt lipsite de sens şi nu se confirmă practic. De pildă, în manuale, ca exemplu de verb care ar arăta **starea**, se dă însuşi verbul **a sta**. Lăsînd la o parte faptul că logica nu admite ca în definiţie să intre numele obiectului, de definit, dacă lucrurile „ar sta" astfel ar însemna inevitabil că **a nu sta** ar exprima o acţiune, după cum **a nu lucra** ar trebui să exprime **o stare**. Stranie situaţie! Ea ne obligă să afirmăm că în limba noastră numărul verbelor care arată acţiunea sînt în cantitate absolut egală cu acelea care arată starea. (Pentru că oricînd o negaţie poate schimba conţinutul, sensul verbului).

Faptul că nu toţi elevii acordă interesul necesar gramaticii se explică în bună parte şi prin aceea că utilitatea ei practică este slab vizibilă în modul în care este prezentată. Pe cînd cele mai multe dintre materiile de învăţămînt au contingenţe cu altele şi se sprijină reciproc, gramatica merge singură, singurică. Apoi, preocupîndu-se de mărunţişuri, aşa cum am văzut, ea îşi autominimalizează în ochii elevilor valoarea, în măsura în care se limitează la chestiuni banale. Urmăriţi exemplele din manualul de clasa a VII-a (pag. 274) unde este vorba de atribut. Noi ne oprim la unul singur, acela care ilustrează (!) atributul adjectival: „În curtea noastră creşte un pom mare". Cum putem capta interesul elevului pentru subiectul lecţiei, dacă plecăm de la asemenea construcţii? Poate fi ceva mai plat, mai fad? Ce ne îndreptăţeşte în faţa unui asemenea exemplu să argumentăm elevului rostul, însemnătatea, valoarea atributului? Ei consideră că ne putem dispensa cu uşurinţă de atribut, dacă el serveşte ca o simplă umplutură. Firesc că alta ar fi fost situaţia dacă s-ar fi plecat de la o construcţie literară, căreia prezenţa atributului i-ar fi dat farmec şi s-ar fi analizat şi o construcţie în stil ştiinţific, unde prezenţa atributului să fi fost iminentă. (De pildă: rombul cu un unghi drept este un pătrat). S-ar fi demonstrat necesitatea atributului, importanţa lui în vorbirea literară şi ştiinţifică, s-ar fi realizat corelaţia între materiile de învăţămînt şi lecţia ar fi căpătat eficienţă. În general, gramaticile închid ochii cînd e vorba de explorarea limbii folosite în ştiinţă şi în tehnică. Prin aceasta nu numai că nu vin în ajutorul elevilor, dar uneori le provoacă descumpănire. Comparaţi lecţiile noastre despre **numeral** cu lecţiile despre **numere** din aritmetică şi nu veţi găsi nici o contingenţă.

Manualele noastre de gramatică par a nu şti nimic nici despre ceea ce se petrece în limba altor discipline. Ne vom opri tot la matematică. Exact în anul în care a apărut în algebră noţiunea de **mulţimi** (gramatical, substantiv) ca implicată în noţiunea de **număr**, gramatica nu a mai socotit ca numerale pe **mulţi** şi **puţini**. Ele sînt acum... adjective. De ce? Pentru că le corespunde singularul **mult — multă, puţin — puţină**? Există oare vreo legătură între aceşti termeni? Se poate să obligăm pe elevi să admită că **mulţi** e pluralul lui **mult**? Se poate oare trece de la forma: „puţini oameni" la aceea de „puţin om"?

Prof. OVIDIU NEGOIŢĂ

Sînt necesare reduceri substanţiale

Pentru a afla răspunsul la întrebarea de ce unii absolvenţi ai şcolii generale nu se exprimă corect în scris şi oral, se impune, după părerea mea, să analizăm nu numai modul cum se predă gramatica, ci să extindem analiza la întregul studiu al limbii române. Am ţinut să fac această precizare pentru că practica ne-a dovedit că elevii care citesc mult, care depăşesc lecturile suplimentare indicate de profesor sînt, în acelaşi timp, „tari" şi la gramatică. Socotesc că stimularea gustului pentru citit, compunerile, analizele literare, contribuie mult la însuşirea temeinică a cunoştinţelor de limbă, la formarea deprinderilor de exprimare corectă, oral şi în scris şi consider, de aceea, că nu procedează bine cei care „fură" ore de lectură, de compuneri etc., ca să rezolve probleme de gramatică.

În ceea ce priveşte programele de gramatică, convingerea mea este că sînt mult prea încărcate cu tot felul de chestiuni inutile, de „excepţii" şi de subtilităţi. Se impun, după părerea mea, reduceri substanţiale. Lecţiile de gramatică au menirea de a-i ajuta pe elevi să-şi însuşească limba, să-şi formeze deprinderi de exprimare corectă oral şi scris. Or, aceasta nu cere nicidecum studierea în clasele V—VIII a complementului concesiv, a complementului condiţional, a subordonatelor corespunzătoare etc., care vor putea fi studiate în liceu. În schimb, efectuarea acestei reduceri ar da profesorului din clasele V—VIII posibilitatea să insiste atît cît este nevoie asupra problemelor ortografiei, de ortoepie şi de punctuaţie, probleme sortite, în condiţiile actuale, să fie tratate în fugă, întrucît programa şi „subtilităţile" textelor de la concursurile de admitere îi obligă pe elevi să desfacă şi iar să desfacă fraze dintre cele mai complicate, să analizeze propoziţii care pun probleme chiar şi specialiştilor.

Foarte important este, în acelaşi timp, să dispunem de manuale bune, care să constituie prima şi cea mai importantă metodică. Ar fi bine, de asemenea, ca revistele de specialitate să publice mai multe articole ale profesorilor cu experienţă în care aceştia să prezinte metodele lor de predare.

Făcînd ceea ce experienţa colectivă ne va spune şi găsind noi mijloace pentru a-i ajuta pe toţi elevii să înveţe temeinic, lecţie de lecţie (lucru absolut necesar la gramatică), sînt convins că deficienţele constatate în prezent vor fi treptat lichidate.

Prof. MACARIE AUGUSTIN

Soluţia stă în revizuirea radicală a programelor

Pentru a se ajunge la o rezolvare cît mai eficace a predării gramaticii în şcoală, socotesc că este nevoie să se aplice mai riguros considerentul că şcoala generală (clasele I—IV şi V—VIII) constituie, dimpreună cu liceul, un tot, un sistem de învăţămînt unitar ce se desfăşoară în trepte diferite, determinate de etapele de dezvoltare a elevilor.

Examinînd astfel problema, părerea mea este că în clasele I—VIII elevii trebuie să înveţe ceea ce este **esenţial** pentru a se putea exprima corect în scris şi în vorbire. Înţeleg prin aceasta cunoştinţele de bază, eliminîndu-se tot ceea ce presupune amănuntul, excepţia, interpretarea savantă a nuanţelor gramaticale. Firesc, accentul principal va trebui să cadă, în şcoala generală, pe înarmarea elevilor cu priceperea de a aplica rapid, automat aş spune, în scriere şi vorbire, cunoştinţele însuşite.

O problemă mult discutată în rîndurile profesorilor de limba română este studiul gramaticii în liceu. Consider că, aşa cum se desfăşoară în prezent, în ora ce i-a fost rezervată în programa clasei a IX-a, acest studiu este necorespunzător. Profesorul este pus într-o situaţie dintre cele mai grele: dacă dă prioritate problemelor necesare lichidării unor anumite greşeli de ortografie şi punctuaţie existente la unii elevi, lasă în afara discuţiilor pe elevii care se exprimă corect şi pentru care ora devine astfel nu numai plictisitoare, dar şi inutilă. Dacă, dimpotrivă, încearcă să discute la un nivel mai înalt diverse probleme de morfologie şi sintaxă, rămîn în afara discuţiilor elevii insuficient pregătiţi. Apare cu atît mai stringent nevoia de a se rezolva pe deplin, în clasele I—VIII, problema exprimării corecte orale şi scrise, ca să nu mai fie nevoie de cîrpituri în clasa a IX-a. Aceasta nu înseamnă însă că putem renunţa la reluarea studiului gramaticii în liceu, la secţia umanistă (cu atît mai mult cu cît de cîţiva ani, candidaţii la concursul de admitere în anumite facultăţi şi institute sînt interogaţi şi din probleme de limbă, după o programă specială, alcătuită, în esenţă, după tratatul de gramatică editat de Academie. În liceu, firesc pot fi studiate acele chestiuni de limbă care, fiind prea subtile, nu se pot preda în clasele V—VIII (mă refer, îndeosebi, la chestiunile legate de sintaxa frazei) ca şi unele probleme de stilistică, de istorie a limbii literare etc.

Pentru rezolvarea tuturor acestor probleme e nevoie însă să se revizuiască radical întreaga programă de limba română din şcoala generală şi din liceu. Numai printr-o asemenea revizuire se pot înlătura, după părerea mea, neajunsurile actuale.

Prof. VLADIMIR DOGARU

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Unele aspecte ale perfecţionării cadrelor didactice"

Cele spuse în articolul „Unele aspecte ale perfecţionării cadrelor didactice" din Gazeta învăţămîntului nr. 874 în legătură cu modul cum se acordă gradele didactice interesează îndeaproape masa învăţătorilor şi profesorilor. Aş dori, în cele ce urmează, să fac cîteva observaţii privitor la examenul de definitivat.

Printre candidaţii prezentaţi la acest examen în vara anului 1966 a circulat mult întrebarea: examenul are ca scop perfecţionarea noastră sau reîmprospătarea cunoştinţelor pe care ni le-am însuşit anterior? I.P.C.D. după cum ştim, este un institut creat în scopul perfecţionării profesionale a cadrelor didactice. Or, candidaţii prezenţi au constatat, cu părere de rău, că sînt puşi în faţa unui al doilea examen de stat.

Ne aşteptam ca la cursurile de pregătire să ni se înfăţişeze ultimele noutăţi din metodică, doream să participăm la dezbateri cu privire la modul de utilizare a mijloacelor moderne de predare, la exemplificări practice de lecţii în care se folosesc aceste mijloace; ne aşteptam chiar la o prezentare, fie şi sumară, a principiilor mult discutatului învăţămînt programat. A fost însă o aşteptare zadarnică, fiindcă nu am aflat nimic nou. Mai precis, nu ne-am perfecţionat. Perfecţionarea a rămas să ne-o facem singuri prin lecturi şi experienţe proprii.

Criticabil a fost, de altfel, şi conţinutul unora din programele pentru definitivat. La fizică, de exemplu, atît programa cît şi cursurile de pregătire n-au adus nimic nou faţă de studiile anterioare. O temă care ar fi fost interesantă, ca „Amplificatori cuantici", a fost prezentată sub nivelul lucrărilor de popularizare a ştiinţei.

Acelaşi lucru şi la pedagogie. Singura pregătire care ne-a ajutat într-adevăr a fost la socialism ştiinţific. Prelegerile şi consultaţiile la această disciplină au fost în pas cu realităţile contemporane, cu documentele de partid şi de stat.

Dată fiind această stare de lucruri aş dori să fac unele propuneri de perfecţionare a modului de lucru la I.P.C.D. Se impune cred, în primul rînd, ca examenul de definitivat să urmărească consecvent perfecţionarea profesională, realizabilă prin cursuri de metodică a predării specialităţii, prezentate în lumina celor mai noi cercetări, prin dotarea laboratoarelor I.P.C.D. cu aparatură modernă. De un real folos ar fi fost de pildă, pentru profesorii de limbi străine, lecţiile ţinute în laboratoarele fonetice ale liceelor din Capitală, iar pentru cei de fizică, chimie, executarea lucrărilor practice nu cu aparate rudimentare, improvizate, ci cu oscilografe, contuare de particule, spectografe, analizoare, cu cele mai noi tipuri de aparate produse de I.M.D. Apoi, programele examenelor trebuie întocmite mai din timp şi trimise celor înscrişi la examen nu mai tîrziu de 1 februarie, individual (eventual cu ramburs poştal) pentru a evita situaţia neplăcută de a le primi în preziua examenelor sau a parcurge distanţe mari spre a le ridica.

Se simte cu stringenţă necesitatea ca examinarea candidaţilor să iasă din tipicul şcolăresc şi să capete forma unei discuţii libere.

ION FLORICA
directorul Liceului industrial de chimie Turnu Măgurele

Sînt de părere şi eu, ca şi semnatarul articolului „Unele aspecte ale perfecţionării cadrelor didactice" din nr. 874 al „Gazetei învăţămîntului", că inspecţia specială are un rol important în aprecierea şi acordarea gradului II. De aceea cred că ea trebuie astfel concepută încît să dea posibilitatea cunoaşterii în adîncime a măiestriei pedagogice a învăţătorilor şi profesorilor inspectaţi. Ar fi bine, între altele, ca numărul de ore la care se asistă să fie mai mare.

Examenul este necesar şi el, după părerea mea, deoarece constituie o verificare a pregătirii teoretice fără de care pregătirea practică ar deveni rutină. Este bine însă să se desfăşoare sub altă formă decît cea actuală (pe bază de bilete) pentru a da candidatului posibilitatea de a dezbate în profunzime problemele. Sistemul actual de notare îl consider prea şcolăresc. Mi se pare mai indicat să se dea calificative şi, pentru ca acestea să aibă un caracter cît mai stimulativ, celor care obţin calificativul maxim să li se acorde un an de vechime.

Propun, de asemenea, ca cele mai bune lucrări, acelea care reflectă activitatea şi experienţa la clasă şi care au obţinut nota maximă să fie publicate în întregime sau parţial.

Poate ar fi bine să se schimbe şi data examenelor, care nu sînt prea fericit plasate la mijlocul anului şcolar. Ar fi mult mai potrivit ca examenul să aibă loc în luna iulie, imediat după perioada de consultaţii.

MARIA RUSU
profesor gradul II — directoare a Şcolii generale nr. 188 — Bucureşti

---

În sfera giganticelor energii umane: COPILUL SUPRADOTAT

(Urmare din pag. 1)

sau adolescentul campion sportiv sînt net favorizaţi faţă de copilul cu afinităţi pentru o anumită ştiinţă care găseşte în mult mai mică măsură satisfacţii (concursurile pe materii, de exemplu, fac încă prea puţin pe această linie).

Dăunează mult dezvoltării aptitudinilor menţinerea copiilor supradotaţi în limitele unei activităţi aflate sub posibilităţile lor. Cîte cazuri nu putem cita în care elevi cu aptitudini deosebite pentru chimie sau fizică, dintr-o exagerată prudenţă sînt puşi să-şi consume energia în experienţe „cuminţi", îngrădindu-li-se astfel îndrăznelile ştiinţifice? **Să nu pierdem din vedere apoi sensibilitatea maximă şi alte trăsături deosebite de caracter ale copiilor supradotaţi,** care îi determină pe unii să se considere frustraţi de către anumiţi profesori puşi în încurcătură de unele probleme sau chiar de soluţii propuse de ei.

Există apoi, după cum se ştie, şi supradotaţi unilaterali sau duali. Matematicieni cu mari aptitudini, de exemplu, concentraţi exclusiv asupra disciplinei care-i pasionează şi eventual asupra încă unei discipline înrudite, ei pot înregistra grave insuccese şcolare la alte materii. Dacă asemenea elemente nu găsesc un sprijin chiar în mediul educaţional, îşi pot rata definitiv vocaţia. Toate acestea fac ca, în cadrul învăţămîntului general să rămînă nevalorificate procente însemnate din potenţialul intelectual al supradotaţilor.

Tot mai des, de aceea, se aude în ultimul timp, ca un cuvînt de ordine cerinţa: Creaţi talentelor, copiilor supradotaţi intelectual condiţii speciale de dezvoltare.

O opoziţie latentă se vădeşte în rîndurile unor pedagogi, practicieni, care socotesc că instruirea specială îi poate împiedica pe copiii supradotaţi să dispună de o veritabilă experienţă umană.

Ţinîndu-se seama de aceste critici, în prezent se precizează două direcţii diferite, dar nu cu caracter exclusiv: pe de o parte **programe complementare speciale, desfăşurate paralel cu pregătirea supradotaţilor în şcolile de masă, pe de altă parte şcoli speciale, cu programe specifice.**

Utilizarea programelor complementare speciale, desfăşurate paralel cu pregătirea în şcolile de masă, a cîştigat teren în majoritatea ţărilor. O formă larg utilizată, existentă şi în ţara noastră, o constituie cercurile pe specialităţi frecventate facultativ, organizate pe şcoli, pe grupe de şcoli sau pe oraş. În Bulgaria şi în Elveţia au fost create „şcoli" de matematicieni, fizicieni etc. care funcţionează cu un program complementar şi sînt frecventate de cîteva ori pe săptămînă de copii deosebit de dotaţi, care se pregătesc în mod curent prin şcolile de masă. În ţara noastră asemenea forme de pregătire sînt şcolile populare de artă. În Italia, la Milano s-au organizat „centre de îmbogăţire a cunoştinţelor pentru copiii supradotaţi" — un fel de case de ştiinţă, cultură şi artă pentru adolescenţi.

Un cadru educaţional specific supradotaţilor, către care înclină psihologii şi pedagogii din numeroase ţări, îl constituie şcolile şi clasele speciale pentru elevii cu aptitudini excepţionale. Printre cele cîteva ţări în care această formă de pregătire a copiilor supradotaţi furnizează de pe acum datele unei dezbateri oarecum concludente (Anglia, Uniunea Sovietică, Statele Unite, Polonia) se numără şi ţara noastră. Avem şcoli de artă, care vor sărbători în curînd două decenii de la creare; avem, de asemenea, şcoli speciale de pregătire a sportivilor; recent, prin înfiinţarea claselor speciale pentru matematicieni, fizicieni şi pentru elevii cu aptitudini deosebite în domeniul studiului limbilor, au fost cuprinşi în aria acestei forme de pregătire pe lîngă talentele artistice şi sportive, şi elevii superior dotaţi pentru diferite domenii ale ştiinţei.

În general, formele de pregătire pentru copiii supradotaţi se află în stadiul experimental; pedagogia supradotatului, cu studiile fundamentale şi aplicate aferente, aşteaptă încă pe cei chemaţi s-o elaboreze.

Puncte de vedere, evaluări şi prospecţiuni într-un viitor apropiat

Am solicitat unor oameni de ştiinţă, ca şi unor pedagogi care lucrează direct la catedră, să ne arate ce cred cu privire la modalităţile optime de descoperire şi dezvoltare a capacităţilor copiilor supradotaţi.

„În ceea ce priveşte cunoaşterea şi selecţia pentru clase speciale a elevilor excepţionali dotaţi — ne-a spus prof. **LUCA GRECU,** inspector la secţia de învăţămînt a oraşului Cluj — criteriul unic al notării, care a fost utilizat în acest an, mi se pare insuficient — şi aceasta cu atît mai mult cu cît se ştie că notarea nu este lipsită de un anumit subiectivism. Aş da un exemplu. Există, în oraşul nostru un profesor de matematică deosebit de exigent. Deşi elevii lui iau rareori 10 „pe linie", ei obţin an după an calificativele cele mai înalte la admiterea în facultăţi. Actualul criteriu de selecţie în clasele speciale de matematică fiind nota, nici unul dintre elevii profesorului respectiv nu a fost admis într-o asemenea clasă. În schimb, unii dintre cei aleşi după acest criteriu au vădit după numai un trimestru carenţe în pregătire şi, mai ales, dificultăţi în a-şi însuşi cunoştinţele de specialitate, care pun la îndoială existenţa unei supradotări. **Propun, de aceea, ca selecţia elevilor pentru clasele speciale să se efectueze, dacă nu pe baza unui concurs, cel puţin pe baza unui colocviu prealabil, la care să participe atît specialişti de înaltă calificare în domeniul respectiv — preferabil cadre universitare — cît şi psihologi".**

Ne gîndim că s-ar putea organiza, în această privinţă, **un experiment: în centrele universitare ar putea avea loc, în cursul unor vacanţe, cicluri de prelegeri pentru elevi, susţinute de oameni de ştiinţă reputaţi din diverse domenii ale ştiinţei, urmate de probe edificatoare asupra posibilităţilor lor.** Academicienii **CAIUS IACOB** şi **MILTIADE FILIPESCU** ne-au informat că, în ceea ce-i priveşte, ar îmbrăţişa cu căldură o asemenea iniţiativă şi sînt de părere că mulţi alţi profesori universitari şi oameni de ştiinţă eminenţi din ţara noastră şi-ar aduce aportul în această direcţie.

La întrebarea: cum vedeţi conţinutul programelor pentru clasele speciale? acad. **GHEORGHE MIHOC** a răspuns net: **„Copiii cu adevărat supradotaţi într-un anumit domeniu, la matematică de pildă, înţeleg mai repede noţiunile din sfera respectivă, îşi însuşesc anumite cunoştinţe pe baza unui număr mai mic de exemple.** Deci, aşa-numita „adîncire" a studiului pe baza programei în vigoare la clasa corespunzătoare a şcolii de cultură generală este, după părerea mea, un nonsens. **Clasele speciale trebuie să pornească de la ţeluri mai ambiţioase, să lucreze cu o perspectivă mai larg, pregătind încă din liceu adevăraţi cercetători.** Acest lucru se poate realiza numai printr-o strînsă legătură cu catedrele de specialitate din învăţămîntul universitar, prin antrenarea unor cadre didactice de la aceste catedre în activitatea directă de pregătire a copiilor supradotaţi".

În etapa actuală pregătirea de bază a majorităţii copiilor superior dotaţi din punct de vedere intelectual va continua să se realizeze în şcoala de masă. Ce se poate face pentru ei în aceste condiţii? Avem în faţă stenograma unei discuţii cu profesorii **GABRIELA TUNNER** şi **NICOLAE COLIBABA,** care au avut ocazia să se ocupe, în clase obişnuite, de doi elevi ce şi-au înscris anul trecut numele printre cîştigătorii Olimpiadei internaţionale de matematică. Părerile lor coincid: **elevilor cu aptitudini speciale pentru un anumit domeniu ştiinţific trebuie să li se recunoască dreptul la un program de studiu special, iar profesorul este chemat să găsească modalităţile de a-i menţine în colectivul clasei fără a-i obliga să stăruie asupra unor cunoştinţe pe care ei şi le-au însuşit de mult şi acordîndu-le suficientă libertate pentru a studia în ritmul care le este propice.**

Profesorul **ANDREI NICOLESCU,** directorul Liceului Nicolae Bălcescu" din Brăila, s-a oprit în special la **necesitatea unui front unit al cadrelor didactice şi al părinţilor menit să favorizeze dezvoltarea unor elevi superior dotaţi.** „Este vorba spune prof. Nicolescu — mai ales de elevii care fac eforturi îndeosebi la una sau două discipline înrudite. A-i sili — pe considerentul «dacă poţi învăţa de 10 la matematică, poţi învăţa la fel la toate materiile» — să fie nişte elevi foarte buni în accepţiunea curentă a cuvîntului, aşa cum procedează unii profesori sau unii părinţi, este un lucru greşit. O elevă din şcoala noastră, care a cîştigat doi ani la rînd premii la faza regională a concursurilor de matematică, silită să înveţe la fel de bine la toate disciplinele, a dat în ultimul an semne accentuate de oboseală psihică şi fizică".

Se cunoaşte de mult care este timpul de studiu socialmente stabilit pentru un elev obişnuit, iar **programele disciplinelor sînt astfel calculate, încît cer, pentru a fi parcurse, circa 8 luni de studiu efectiv într-un an şcolar. Dar dacă un elev poate parcurge în aceste 8 luni materia planificată pentru 12, 16 sau chiar 20 de luni, ce facem cu el?** Îl silim să meargă într-un ritm de melc, folosind numai jumătate din capacitatea lui reală de studiu?

„Consider — ne spune acad. **CAIUS IACOB — că în această privinţă ar trebui să revenim, bineînţeles pe un plan superior, la o tradiţie care a dat bune rezultate în pregătirea unor cunoscuţi savanţi ai ţării noastre, permiţînd elevilor deosebit de înzestraţi să parcurgă clasele liceului în mai puţini ani de studiu.** Firesc, aceasta pe baza unei analize şi chiar a unui examen, de la caz la caz, avîndu-se în vedere şi avizul medicului neurofiziolog sau psihiatru". (Menţionăm că interlocutorul nostru s-a bucurat el însuşi de asemenea posibilităţi, putîndu-şi lua doctoratul la vîrsta de 23 de ani).

Pregătirea unui cercetător ştiinţific de înaltă calificare durează în prezent circa 20—22 de ani. Ce uriaş potenţial de inteligenţă, de forţă creatoare ar deveni disponibil dacă pregătirea ar dura numai 12—15 ani! Că lucrul acesta ar fi posibil o dovedeşte, între altele, cazul unor copii asemeni lui Dumitru Firsan, din comuna Chiuza, care la 6 ani rezolva exerciţii şi probleme la nivelul clasei a III-a şi citea corect din manualele de limba franceză şi limba rusă ale fraţilor lui din clasa a V-a. Poate că ar fi bine să se pună în cadrul învăţămîntului problema admiterii, pe bază de examen, direct în clase mai mari a unor copii care dovedesc asemenea capacităţi intelectuale.

Esenţial ni se pare, în prezent, să se treacă la conceperea unitară, la fundamentarea ştiinţifică, pe planul psihologiei pedagogice şi al pedagogiei a sistemului educaţional, menit să asigure valorificarea maximă a tezaurului de inteligenţă şi talent pe care-l reprezintă copiii supradotaţi, pentru a se păşi de la etapa **descoperirii geniilor** la etapa **formării geniilor** într-un cadru instituţionalizat.

PROGRAMELE CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN LICEU PENTRU ANUL ŞCOLAR 1967-1968

În conformitate cu precizările făcute de Ministerul Învățămîntului privind desfășurarea concursului de admitere în liceele de cultură generală și de specialitate, publicate în „Gazeta învățămîntului" nr. 854, din 10 iunie 1966, elevii vor susține următoarele probe la concursul de admitere în liceu :

limba română — scris și oral ;

matematică — scris și oral ;

istoria patriei — oral (numai pentru liceele de cultură generală).

La concursul de admitere în școlile și secțiile cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare se susține și un examen de limba maternă (scris și oral).

LIMBA ROMÂNĂ

Lectura literară

Din materia clasei a V-a

1. Partidului, de G. Lesnea. 2. Cîntecul răzeșului (poezia populară). 3. Uzina vie, de Al. Sahia. 4. Sergentul, de V. Alecsandri. 5. Sate și orașe, de Geo Bogza.

Din materia clasei a VI-a

1. Ardealul, de N. Bălcescu. 2. Ion Creangă, de M. Sadoveanu. 3. Scrisoarea III, de M. Eminescu. 4. Pe plaiurile Bisocei, de Al. I. Odobescu (tabloul). 5. Dl. Goe, de I. L. Caragiale. 6. Oltenia de azi, de Tr. Coșovei.

Din materia clasei a VII-a

1. Patria, de M. Beniuc. 2. Lupta de la Vaslui, de M. Sadoveanu. 3. Doina voiniceasca (doina). 4. Toma Alimoș (balada). 5. Mihai și călăul, de N. Bălcescu. 6. Lupul moralist, de Gr. Alexandrescu (fabula, alegoria). 7. Călin. (File din poveste), de M. Eminescu. 8. Arendașul român, de I. L. Caragiale (schița). 9. Un om năcăjit, de M. Sadoveanu. 10. Fefeleaga, de I. Agîrbiceanu (nuvela). 11. Fabrică și munte, de Geo Bogza.

Din materia clasei a VIII-a

1. Aprodul Purice, de I. Neculce. 2. Dan, căpitan de plai, de V. Alecsandri. 3. Împărat și proletar, de M. Eminescu. 4. Lacul, de M. Eminescu. 5. Fragment de autobiografie, de I. Creangă. 6. Amintiri din copilărie, de I. Creangă. 7. O scrisoare pierdută, de I. L. Caragiale (comedia). 8. Budulea Taichii, de I. Slavici. 9. În miezul verii, de G. Coșbuc. 10. Pădurea spînzuraților, de L. Rebreanu. 11. Baltagul, de M. Sadoveanu (romanul). 12. Flămînzenii, de T. Arghezi. 13. Născocitorul, de T. Arghezi. 14. Lidice, de E. Jebeleanu.

Școli cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare

Lectura literară

Din materia clasei a V-a

1. Domnu' Trandafir, de M. Sadoveanu. 2. Vizită..., de I. L. Caragiale. 3. Uzina vie, de Al. Sahia.

Din materia clasei a VI-a

1. Ion Creangă de M. Sadoveanu. 2. Vestitorii primăverii, de G. Coșbuc. 3. Dl. Goe, de I. L. Caragiale.

Din materia clasei a VII-a

1. Patria, de M. Beniuc. 2. Lupta de la Vaslui, de M. Sadoveanu. 3. Doina voiniceasca (doina). 4. Toma Alimoș (balada). 5. Lupul moralist, de Gr. Alexandrescu (fabula, alegoria). 6. Călin (File din poveste), de M. Eminescu. 7. Arendașul român, de I. L. Caragiale (schița). 8. Un om năcăjit, de M. Sadoveanu. 9. Fefeleaga, de I. Agîrbiceanu (nuvela). 10. Fabrică și munte, de Geo Bogza.

Din materia clasei a VIII-a

1. Dan, căpitan de plai, de V. Alecsandri. 2. Împărat și proletar, de M. Eminescu. 3. Amintiri din copilărie, de I. Creangă. 4. O scrisoare pierdută, de I. L. Caragiale (comedia). 5. Budulea Taichii, de I. Slavici. 6. În miezul verii, de G. Coșbuc. 7. Pădurea spînzuraților, de L. Rebreanu. 8. Baltagul, de M. Sadoveanu (romanul). 9. Flămînzenii, de T. Arghezi. 10. Lidice, de E. Jebeleanu.

Școli cu limba de predare maghiară

Lectura literară

Din materia clasei a V-a

1. Domnu' Trandafir, de M. Sadoveanu. 2. Uzina vie, de Al. Sahia.

Din materia clasei a VI-a

1. Dl. Goe, de I. L. Caragiale. 2. Vestitorii primăverii, de G. Coșbuc.

Din materia clasei a VII-a

1. Patria, de M. Beniuc. 2. Lupta de la Vaslui, de M. Sadoveanu. 3. Doina voiniceasca (doina). 4. Toma Alimoș (balada). 5. Lupul moralist, de Gr. Alexandrescu (fabula, alegoria). 6. Călin (File din poveste), de M. Eminescu. 7. Arendașul român, de I. L. Caragiale (schița). 8. Un om năcăjit, de M. Sadoveanu. 9. Fefeleaga, de I. Agîrbiceanu (nuvela). 10. Fabrică și munte, de Geo Bogza.

Din materia clasei a VIII-a

1. Dan, căpitan de plai, de V. Alecsandri. 2. Împărat și proletar, de M. Eminescu. 3. Amintiri din copilărie, de I. Creangă. 4. O scrisoare pierdută, de I. L. Caragiale (comedia). 5. Budulea Taichii, de I. Slavici. 6. În miezul verii, de G. Coșbuc. 7. Pădurea spînzuraților, de L. Rebreanu. 8. Baltagul, de M. Sadoveanu (romanul). 9. Flămînzenii, de T. Arghezi. 10. Lidice, de E. Jebeleanu.

Școli cu limba de predare maghiară

Lectura literară

Din materia clasei a V-a

1. Domnu' Trandafir, de M. Sadoveanu. 2. Uzina vie, de Al. Sahia.

Din materia clasei a VI-a

1. Dl. Goe, de I. L. Caragiale. 2. Vestitorii primăverii, de G. Coșbuc.

Din materia clasei a VII-a

1. Patria, de M. Beniuc. 2. Lupta de la Vaslui, de M. Sadoveanu. 3. Doina voiniceasca (doina). 4. Toma Alimoș (balada). 5. Lupul moralist, de Gr. Alexandrescu (fabula, alegoria). 6. Călin (File din poveste), de M. Eminescu. 7. Arendașul român, de I. L. Caragiale (schița). 8. Un om năcăjit, de M. Sadoveanu. 9. Fefeleaga, de I. Agîrbiceanu (nuvela). 10. Fabrică și munte, de Geo Bogza.

Din materia clasei a VIII-a

1. Dan, căpitan de plai, de V. Alecsandri. 2. Împărat și proletar, de M. Eminescu. 3. Amintiri din copilărie, de I. Creangă. 4. O scrisoare pierdută, de I. L. Caragiale (comedia). 5. Budulea Taichii, de I. Slavici. 6. În miezul verii, de G. Coșbuc. 7. Pădurea spînzuraților, de L. Rebreanu. 8. Baltagul, de M. Sadoveanu (romanul). 9. Flămînzenii, de T. Arghezi. 10. Lidice, de E. Jebeleanu.

GRAMATICA

Programa clasei a VII-a cu noțiunile noi din clasa a VIII-a, valabilă pentru școlile cu limba de predare română și pentru școlile cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare.

Fonetica

Sunetele vorbirii : vocale și consoane. Litere, alfabet. Diftongi, triftongi. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe. Alternanțe fonetice.

Morfologia. Substantivul. Substantivele comune și proprii. Ortografia lor. Numărul substantivelor. Substantive colective. Substantive cu forme multiple de plural. Genul substantivelor. Cazurile. Declinarea substantivelor. Ortografia lor. **Articolul.** Articolul hotărît, nehotărît, posesiv (genitival) și demonstrativ (adjectival). Declinarea lor. Ortografia. **Adjectivul.** Felurile adjectivului. Acordul adjectivului cu substantivul. Declinarea adjectivului. Gradele de comparație ale adjectivului. Rolul adjectivelor în propoziție. Ortografia. **Pronumele.** Pronumele personal. Declinarea pronumelui personal. Pronumele reflexiv, pronumele și adjectivul posesiv, pronumele și adjectivul demonstrativ, pronumele și adjectivul interogativ, pronumele relativ, pronumele și adjectivul nehotărît. Pronumele de întărire. Pronumele de politețe. Declinarea pronumelor. Acordul pronumelor și adjectivelor pronominale. Ortografia pronumelor. **Numeralul.** Numeralele: cardinal, multiplicativ, distributiv, adverbial. Numeralul ordinal. Declinarea, rolul lor în propoziție. **Verbul.** Număr, persoană, timp, mod. Modurile personale și nepersonale. Cele patru conjugări. Locuțiuni verbale. Verbe auxiliare. Verbe tranzitive și intranzitive. Conjugarea verbelor la diateza activă, pasivă, reflexivă. Conjugarea verbelor neregulate și impersonale. Formele inverse. Ortografia lor. **Adverbul.** Felurile adverbelor (loc, timp, mod). Locuțiuni adverbiale. Gradele de comparație. **Prepoziția.** Prepoziții simple și compuse. Locuțiuni prepoziționale. Ortografia. **Conjuncția.** Conjuncții coordonatoare și subordonatoare. Locuțiuni conjuncționale. Ortografia. **Interjecția.** Felurile interjecției. Onomatopeea. Ortografia.

Sintaxa

Sintaxa propoziției. Felurile propoziției după scopul comunicării, după formă, după alcătuire. Părțile principale ale propoziției: subiectul și predicatul. Acordul predicatului cu subiectul. Părțile secundare ale propoziției : atributul și complementul. Atributul adjectival, substantival : genitival, prepozițional, apoziția. Atributul pronominal. Atributul verbal, adverbial. Complementul direct, indirect, complementul circumstanțial de loc, de timp, de cauză, de scop, de mod, complementul circumstanțial condițional, concesiv.

Sintaxa frazei. Propoziția principală și propoziția secundară. Raportul de coordonare și subordonare. Coordonarea prin juxtapunere și cu ajutorul conjuncțiilor. Propozițiile coordonate copulative, adversative, disjunctive și conclusive. Propoziția subordonată subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă, indirectă. Propoziția circumstanțială de loc, de timp, de cauză, de scop, de mod. Propoziția circumstanțială consecutivă, condițională, concesivă. Punctuația.

Vocabularul. Componența vocabularului. Îmbogățirea vocabularului. Familia de cuvinte. Sensul cuvintelor : sinonime, omonime, antonime.

MATEMATICA

Din materia clasei a V-a

Aritmetica

I. Numerația

Numere naturale. Formarea și denumirea lor. Scrierea și citirea lor. Numere zecimale. Scrierea și citirea numerelor zecimale.

II. Sistemul metric

Unitățile principale de măsură. Multiplii și submultiplii lor.

III. Operații cu numere întregi și zecimale

Operații cu numere întregi și zecimale. Proprietățile fundamentale ale operațiilor aritmetice, aplicarea lor la calcul. Dependența dintre numerele date și rezultatele operațiilor. Proba operațiilor. Puterea unui număr. Înmulțirea și împărțirea puterilor cu aceeași bază. Ordinea efectuării operațiilor. Paranteze.

IV. Divizibilitatea numerelor

Divizor. Multiplu. Divizibilitatea cu 2 și 5, 3 și 9. Numere prime. Descompunerea unui număr în factori primi. Condiția de divizibilitate a două numere descompuse în factori primi. Divizor comun. C.m.m.d.c., c.m.m.m.c. al mai multor numere date.

V. Fracții ordinare

Noțiunea de fracție ordinară. Compararea fracțiilor cu unitatea. Număr mixt. Compararea fracțiilor care au același numitor. Mărirea și micșorarea fracției de un anumit număr de ori. Amplificarea și simplificarea fracțiilor. Aducerea fracțiilor la același numitor. Operații cu fracții ordinare. Aflarea unui număr cînd se cunoaște o fracție din el.

Din materia clasei a VI-a

Aritmetica

I. Fracții zecimale

Scrierea și citirea lor. Mărirea și micșorarea fracțiilor zecimale de zece, o sută de ori etc. Operații cu fracții zecimale (justificarea lor). Transformarea unei fracții ordinare în fracție zecimală. Transformarea fracțiilor zecimale în fracții ordinare.

II. Procente

Definiția procentului, explicarea notației p%. Problema de a afla p% dintr-o cantitate dată și problema inversă de a afla o cantitate cînd știm p% din ea. Aflarea raportului procentual.

Geometrie

I. Introducere

Linia dreaptă. Segmentul de dreaptă. Egalitatea, adunarea, scăderea și măsurarea segmentelor. Înmulțirea unui segment de dreaptă cu un număr întreg. Cercul. Raza Coarda. Diametrul. Arcul de cerc. Mișcarea de rotație. Compararea arcelor ale aceluiași cerc sau a două cercuri egale. Construcția unui arc egal cu un arc dat. Suma și diferența arcelor. Înmulțirea unui arc cu un număr întreg.

II. Unghiuri

Definiția. Compararea unghiurilor. Unghiuri adiacente. Construcția cu rigla și compasul a unui unghi egal cu un unghi dat. Măsurarea unghiurilor. Unghiul la centru. În același cerc sau în cercuri egale la arce egale corespund unghiuri la centru egale. Măsura unghiului la centru. Măsura unui unghi. Operații cu unghiuri și arce exprimate în grade, minute și secunde. Perpendiculare. Unghi drept, ascuțit, obtuz. Construcția perpendicularei. Unghiuri suplementare. Unghiuri complementare. Unghiuri opuse la vîrf ; egalitatea lor. Unghiuri cu același vîrf așezate de aceeași parte a unei drepte și unghiuri formate în jurul unui punct.

III. Triunghiul

Poligon. Clasificarea poligoanelor. Triunghiul. Clasificarea triunghiului după laturi și după unghiuri. Liniile importante în triunghi : înălțimea, mediana, bisectoarea și mediatoarea. Simetria față de o axă : a unui punct, a unei drepte, a unei figuri. Două figuri plane simetrice față de o axă sînt egale. Triunghiul isoscel, construcție. Într-un triunghi isoscel unghiurile opuse laturilor egale sînt egale. Într-un triunghi isoscel bisectoarea unghiului de la vîrf este perpendiculară pe bază și o împarte în două părți egale. Construcții grafice: mediatoarea unui segment, perpendiculara dintr-un punct — care aparține sau este exterior dreptei — pe o dreaptă, bisectoarea unui unghi. Construcția triunghiurilor. Cazurile de egalitate a triunghiurilor oarecare (prin construcție). Într-un triunghi la latura cea mai mare se opune unghiul cel mai mare. Perpendiculare și oblice. Construcția triunghiului dreptunghic. Cazurile de egalitate a triunghiurilor dreptunghice.

IV. Drepte paralele

Postulatul lui Euclid. Unghiuri formate de două drepte tăiate de o secantă. Cazul cînd dreptele sînt paralele. Mișcarea de translație. Construcția dreptelor paralele. Unghiuri cu laturile paralele. Unghi exterior. Suma unghiurilor interioare ale unui triunghi și ale unui poligon convex.

V. Patrulatere

Patrulater. Trapez. definiție și clasificare. Paralelogram. Construcție. Proprietăți. Dreptunghiul, rombul, pătratul ; construcții, proprietăți, axe de simetrie.

Din materia clasei a VII-a

Aritmetică

I. Extragerea rădăcinii patrate

Patratul numerelor întregi și zecimale. Patratul unui produs și al unei fracții ordinare. Rădăcina patrată. Extragerea rădăcinii patrate dintr-un număr întreg, dintr-un număr zecimal (fără demonstrații). Rădăcina patrată dintr-un produs, dintr-o fracție ordinară.

II. Rapoarte și proporții

Definiția raportului, proprietăți. Aflarea unui termen cînd cunoaștem raportul și celălalt termen. Șir de rapoarte egale, proprietăți. Calcularea unui termen necunoscut al unei proporții. Media proporțională, calcularea ei. Proporții derivate.

III. Mărimi direct și invers proporționale

Mărimi direct și invers proporționale. Probleme în care intră două mărimi direct sau invers proporționale (regula de trei simplă și procent). Probleme cu mai multe mărimi (regula de trei compusă). Metoda reducerii la unitate și metoda proporțiilor. Împărțirea unui număr dat în părți direct și invers proporționale cu mai multe numere date. Probleme de amestec și aliaj.

IV. Grafice

Reprezentarea numerelor prin puncte pe axa numerelor. Reprezentarea punctelor în plan (primul cadran). Formarea unui tabel care să arate variația unei mărimi cînd se schimbă valoarea altei mărimi de care depinde. Construirea graficului cu ajutorul tabelului.

Geometrie

I. Cercul

Construcția cercului care trece prin trei puncte necoliniare. Poziția unei drepte față de un cerc. Construcția tangentei într-un punct al cercului. Orice diametru este pentru cerc o axă de simetrie. Diametrul perpendicular pe o coardă împarte această coardă și arcul subîntins de ea în două părți egale. Într-un cerc sau în cercuri egale două coarde egale sînt egal depărtate de centru. Poziția relativă a două cercuri. Unghi înscris în cerc și măsura lui. Consecințe. Construcția unui triunghi dreptunghic înscris într-un cerc, a tangentei duse dintr-un punct exterior la un cerc. Tangentele duse din același punct la un cerc sînt egale și formează unghiuri egale cu dreapta care unește punctul dat cu centrul cercului. Patrulaterul înscris. Cerc înscris și circumscris unui triunghi.

II. Figuri asemenea

Raportul a două segmente. Segmente proporționale. Împărțirea unui segment într-un raport dat. Orice paralelă la una din laturile unui triunghi împarte celelalte două laturi în același raport. Reciproca (fără demonstrație). Mai multe paralele determină pe două secante oarecare segmente proporționale. Asemănarea triunghiurilor. Teorema fundamentală a asemănării. Două triunghiuri care au două unghiuri egale sînt asemenea. Poligoane asemenea.

III. Relații metrice

Media proporțională a două segmente date. Proiecția unui punct și a unui segment pe o dreaptă. Teorema înălțimii dusă pe ipotenuză. Teorema catetei și a proiecției ei pe ipotenuză. Teorema lui Pitagora.

IV. Funcțiile trigonometrice ale unui unghi ascuțit

Definiția sinusului, cosinusului, tangentei și cotangentei. Construirea unui unghi cînd se cunoaște valoarea unei funcții trigonometrice. Tabelele funcțiilor trigonometrice. Relațiile între laturile și unghiurile unui triunghi dreptunghic. Rezolvarea triunghiului dreptunghic.

V. Poligoane regulate

Poligon regulat. Construirea poligoanelor regulate înscrise și circumscrise unui cerc. Construcția patratului, exagonului și a triunghiului echilateral înscris în cerc. Latura și apotema patratului, exagonului și triunghiului echilateral în funcție de raza cercului circumscris. Determinarea lungimii cercului (intuitiv) și a unui arc de cerc.

VI. Arii

Aria dreptunghiului, paralelogramului, triunghiului, rombului, trapezului, poligoanelor regulate și neregulate, cercului și sectorului circular.

Din materia clasei a VIII-a

Algebră

I. Numere pozitive și negative

Numere pozitive și negative. Zero. Axa numerelor. Valoarea absolută. Operații cu numere pozitive și negative. Extinderea proprietăților operațiilor aritmetice la operațiile cu numere pozitive și negative.

II. Expresii algebrice

Expresie algebrică. Valoarea numerică a expresiilor algebrice. Monom. Polinom. Reducerea termenilor asemenea. Adunarea, scăderea și înmulțirea monoamelor și polinoamelor. Ridicarea unui monom la o putere întreagă și pozitivă. Identitățile : $(a \pm b)^2$: $(a \pm b)^3$; $(a \pm b)(a - b)$, dezvoltarea și restrîngerea lor. Împărțirea monoamelor. Împărțirea unui polinom cu un monom. Împărțirea a două polinoame. Diferite metode de descompunere a polinoamelor în factori ireductibili (exerciții simple).

III. Fracții algebrice

Fracții algebrice. Proprietățile fracțiilor algebrice. Aducerea fracțiilor algebrice la același numitor. Adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea fracțiilor algebrice.

IV. Ecuații de gradul I

Proprietățile de bază ale ecuațiilor. Rezolvarea ecuațiilor de gradul I cu coeficienții numerici și literali. Probleme. Sisteme de două ecuații cu două necunoscute. Rezolvarea sistemelor cu coeficienți numerici și literali. Probleme.

Geometria în spațiu

I. Introducerea în geometria în spațiu

Planul. Poziția unui punct și a unei drepte față de un plan. Poziția a două drepte și a două plane în spațiu. Intersecțiile a două plane paralele cu un plan. Segmentele de drepte paralele cuprinse între plane paralele. Dreapta perpendiculară pe plan. Unghi diedru. Plane perpendiculare.

II. Arii și volume

Prisma, cilindrul, piramida, conul, trunchiul de piramidă, trunchiul de con, sfera (Definiții, clasificare, construcția, desfășurarea). Calculul ariilor și volumelor. (Ariile și volumele corpurilor geometrice, fără demonstrații). Măsurarea practică a volumelor diferitelor corpuri. Volumul butoiului și volumul bușteni lor, folosind formulele aproximative.

ISTORIA ROMÂNIEI

Din materia clasei a VIII-a

Patria noastră în epoca pietrei și a metalelor. Viața locuitorilor țării noastre în epoca pietrei. Getodacii și felul lor de viață. Descompunerea comunei primitive.

Orînduirea sclavagistă pe teritoriul patriei noastre. Dezvoltarea statului sclavagist în timpul lui Burebista. Viața socială și economică a Daciei în timpul lui Decebal. Cucerirea Daciei de către romani. Dacia în timpul stăpînirii romane.

Formarea poporului român și a limbii române. Procesul de contopire între daci și romani. Asimilarea slavilor de către daco-romani. Caracterul latin al limbii române oglindit în gramatică și lexic. Continuitatea și unitatea istorică a poporului nostru pe teritoriul patriei.

Patria noastră în timpul orînduirii feudale. Primele formațiuni statale feudale românești pe teritoriul patriei noastre (sec. X—XIV) Cucerirea Transilvaniei de către statul feudal timpuriu maghiar ; lupta eroică a poporului român pentru apărarea libertății sale ; constituirea și organizarea voievodatului Transilvaniei. Formarea statelor feudale independente, Țara Românească și Moldova. Țara Românească și Moldova în timpul lui Mircea cel Bătrîn și Alexandru cel Bun ; începutul luptelor de apărare împotriva turcilor. Răscoala de la Bobilna. Lupta pentru independență în timpul lui Iancu de Hunedoara. Consolidarea Țării Românești și lupta pentru independență în timpul lui Vlad Țepeș. Dezvoltarea Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare ; războaiele de apărare conduse de Ștefan cel Mare. Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja. Lupta împotriva turcilor în timpul lui Petru Rareș și Ioan Vodă. Țările române în timpul lui Mihai Viteazul : lupta de eliberare de sub jugul turcesc ; unirea țărilor române sub conducerea lui Mihai Viteazul. Consolidarea țărilor române în timpul lui Matei Basarab și Vasile Lupu. Moldova în timpul lui Dimitrie Cantemir. Răscoala țăranilor din Transilvania condusă de Horia, Cloșca și Crișan. Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu — prolog al revoluției din 1848.

Orînduirea capitalistă pe teritoriul țării noastre. Revoluția din anul 1848 în țările române. Unirea Moldovei cu Țara Românească — formarea statului național român. Reformele din timpul domniei lui Alex. Ioan Cuza. Cucerirea independenței de stat a României. Dezvoltarea României între anii 1878—1914 ; începuturile și dezvoltarea mișcării muncitorești ; răscoala țăranilor din 1907. Dezvoltarea Transilvaniei între 1849—1914. România în anii primului război mondial. Unirea Transilvaniei cu România — încheierea procesului de formare a statului național unitar român. Crearea Partidului Comunist Român — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România. Situația României în anii crizei economice din 1929—1933 ; luptele muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933. România în perioada pregătirii celui de al doilea război mondial și a pericolului fascist (1934—1940). România în anii 1940—1944.

Insurecția națională antifascistă din August 1944 organizată și condusă de P.C.R. Pregătirea, desfășurarea și victoria insurecției. Însemnătatea istorică internă și externă a insurecției naționale antifasciste.

Participarea României la războiul antihitlerist. Lupta pentru izgonirea de pe teritoriul patriei noastre a trupelor hitleriste. Contribuția importantă a României la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei. Eroismul armatei române ; frăția de arme româno-sovietică.

Lupta pentru instaurarea și consolidarea puterii democrat-populare în România. Lupta pentru instaurarea primului guvern democrat (6 martie 1945). Reforma agrară, caracterul său democratic. Lupta pentru reconstrucția și democratizarea țării. Încheierea tratatului de pace cu România, consolidarea situației internaționale a României.

Construirea socialismului în țara noastră. Abolirea monarhiei și proclamarea R.P.R. Făurirea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare din țara noastră. Naționalizarea principalelor mijloace de producție (11 iunie 1948). Industrializarea socialistă și transformarea socialistă a agriculturii în țara noastră. Congresul al IX-lea al P.C.R. și perspectivele dezvoltării României socialiste. Republica Socialistă România, stat independent, suveran și unitar.

PROGRAMA DE LIMBA GERMANĂ

Lectură literară

Din materia clasei a V-a

J. W. Goethe — Das Haus am Hirschgraben. E. Marx — Aus den Erinnerungen an Karl Marx G. Schwab — Prometheus. Bruder Grimm — das Waldhaus. A. von Chamisso — Das Riesenspielzeug.

Din materia clasei a VI-a

Wie Donar seinen Hammer heimholte. G. E. Lessing — Der Rabe und der Fuchs (Die Fabel). J. W. Goethe — Der Schatzgräber. Fr. Schiller — Der Handschuh. R. Preiss — Aus Schillers Leben — Auf der Karlsschule. Fr. Wolf — Kiki, die Geschichte eines Hundes.

Din materia clasei a VII-a

A. M. Sperber — Die Partei. Nun will der Lenz uns grüssen. Ich bin ein armer Bauer. So sind die Nadeln hoch geehrt. Horialied (Das Volkslied). Die Schildbürger (Die Volksbücher). L. Uhland — Des Sängers Fluch. (Die Anschaulichkeit der Dichtersprache). H. Heine — Die schlesischen Weber. M. Sadoveanu — Panciuc (Die literarische Analyse). J. W. Goethe — Erlkönig. B. Brecht — Friedenslied. A. Breitenhofer — Der Fünfzehnte.

Din materia clasei a VIII-a

G. E. Lessing — Emilia Galotti. J. W. Goethe — Meeresstille. J. W. Goethe — Glückliche Fahrt (Versmass und Versfüsse). J. W. Goethe — Wanderers Nachtlied (Die lyrische Dichtung). J. W. Goethe — Der Zauberlehrling. Fr. Schiller — Wilhelm Tell (Die dramatische Dichtung). Fr. Schiller — Die Bürgschaft (Die Lautmalerei. Die Ballade). H. Heine — Der Dichter Firdusi. G. Keller — Kleider machen Leute (Die Novelle). B. Brecht — Der Augsburger Kreidekreis. A. Seghers — Das Obdach (Die Charakteristik). T. Popovici — Der Durst (Der Roman). M. Beniuc — Wir Kommunisten.

Gramatică

Din materia claselor V—VIII :

Sprachkundliche Begriffe : Aus der Geschichte der deutschen Sprache. Mundart und Hochsprache. Die Entstehung der neuhochdeutschen Schriftsprache. Erbwort. Lehnwort. Fremdwort. Bedeutungswandel.

Phonetik : Die Einteilung der Laute. Lautwandel bei Beugung und Wortbildung. Die Wortbildung.

Morphologie : Die flektierbaren Wortarten. Der Artikel : Bedeutung ; bestimmter und unbestimmter Artikel : Deklination. Das Substantiv : Sinn ; Klassifikation ; Genus ; Numerus ; Deklination ; Rolle im Satz. Das Adjektiv : Sinn Komparation ; Deklination ; Rolle im Satz ; Orthographie des Adjektivs. Das Numerale : Sinn ; Arten ; Bildung ; Gebrauch ; Deklination. Orthographie der Numeralien. Das Pronomen : Sinn ; Arten ; Gebrauch ; Deklination. Das Verb : Sinn ; Einteilung ; Konjugation ; Rolle im Satz. Die unflektierbaren Wortarten. Das Adverb : Sinn ; Einteilung ; Komparation ; Rolle im Satz. Das Pronomialadverb : Bildung ; Rolle im Satz. Die Präposition : Sinn und Stellung ; Form ; Rektion. Die Konjunktion : Sinn ; Gebrauch ; Einteilung nach der grammatischen Rolle ; Einteilung nach dem Sinn ; Einfluss der Konjunktionen auf die Wortfolge ; Stellung im Satz. Die Interjektion : Einteilung nach dem Sinn ; Interpunktion.

Sintax : Einteilung der Sätze nach Inhalt. Form. Aufbau und Selbständigkeit. Der einfache Satz : a) Der reine einfache Satz. Die Hauptglieder des Satzes : Subjekt, Prädikat. b) Der erweiterte einfache Satz. Die Nebenglieder des Satzes ; Attribut ; Objekt ; Adverbialbestimmungen. Der elliptische Satz. Der zusammengesetzte Satz: Die Satzverbindung ; Satzverbindung und zusammengezogener Satz ; Das Satzgefüge ; Die Nebensätze : Form ; Stellung ; Grad. Der Inhalt der Nebensätze ; Subjektsatz, Prädikatsatz, Attributsatz, Objektsatz und die Adverbialsätze ; Temporalsatz, Lokalsatz, Modalsatz, Kausalsatz.

Interpunktion : Der Apostroph ; die Auslassungspunkte ; der Gedankenstrich ; das Komma in zusammengesetzten Satz.

*

Programa de limba maghiară va fi publicată în „Tanügyi Ujság" nr. 7 din 14 februarie a.c., iar cea de limba germană (maternă), publicată în pagina de față, va apărea și în ziarul „Neuer Weg", nr. 5530, din 11 februarie a.c. Pentru limbile materne ale celorlalte naționalități conlocuitoare se vor folosi programele după care au studiat elevii în școala generală (clasele V—VIII).

PRECIZĂRI

în legătură cu programele disciplinelor pentru concursul de admitere în învățămîntul superior publicate în „Gazeta învățămîntului" din 3. II. 1967

La programa „LIMBA FRANCEZĂ — Lectură literară", se precizează că manualul pentru clasa a X-a este ediția 1965, iar manualul pentru clasa a XI-a, ediția 1966.

La programa „LIMBA RUSĂ — Lectură literară", din opera lui N. V. Gogol (manualul pentru clasa a X-a) și din opera lui N. A. Ostrovski (manualul pentru clasa a XI-a) se cer „fragmente".

La programa „LIMBA LATINĂ — Lectură literară" se precizează că textul „T. L. Carus : De rerum natura", II, 75—79 ; 573—577 ; III, 59—74 ; V, 922—942 ; 983—987 ; 1446—1455 ; VI, 807—815 — este cuprins în manualul pentru clasa a X-a, ediția 1965.

Programele examenelor de grade

În vederea îmbunătățirii programelor pentru examenele de grade, în lunile noiembrie și decembrie 1966 au avut loc la Ministerul Învățămîntului consfătuiri pe specialități, la care au participat cadre didactice din învățămîntul superior, de la institutele de perfecționare și din învățămîntul de cultură generală.

În urma discuțiilor purtate s-a stabilit ca programele pentru gradul definitiv să realizeze o îmbinare armonioasă a problemelor fundamentale cu problemele noi ale specialității și cu cele legate de metodica predării obiectului respectiv, iar la gradul II accentul să cadă pe buna informare a candidaților în domeniul specialității, punîndu-se un accent deosebit pe noutățile științifice, precum și pe cunoașterea temeinică a problemelor de metodică în vederea ridicării continue a măiestriei pedagogice. În privința bibliografiei s-a convenit ca aceasta să cuprindă lucrări de bază în domeniul specialității și lucrări noi de o certă valoare științifică.

După definitivarea lor, majoritatea programelor au fost aprobate și trimise la tipografie pentru a fi tipărite. În cursul lunii februarie a.c. vor fi tipărite și expediate primele programe. Pînă la primirea programelor de studiu individual, cadrele didactice înscrise la examenele de grade pot cere informații cu privire la tematica acestora de la institutele de perfecționare.

Pentru campionatul republican de gimnastică

În prezent se află în curs de desfășurare campionatul republican de gimnastică, la care participă numeroși elevi. Întrucît regulamentul tehnic al Federației de gimnastică a apărut cu întîrziere, Direcția educației fizice și sportului școlar din Ministerul Învățămîntului a stabilit o serie de precizări în privința exercițiilor și penalizărilor, care vor fi difuzate în curînd tuturor unităților școlare.

„Limbă și literatură"

Cele două volume recent apărute — al XI-lea și al XII-lea — — ale revistei Limbă și literatură, **editată de Societatea de științe istorice și filologice, își aduc contribuția la elucidarea unor probleme de teorie, critică și istorie literară, de limbă și stil, de folclor și metodică a predării limbii și literaturii române.**

În volumul al XI-lea al revistei, 15 studii sînt dedicate centenarului Coșbuc. Astfel, I.D. Bălan publică un studiu intitulat „G. Coșbuc, un moment nou în evoluția poeziei românești", Alex. Bojin semnează studiul „Procedee stilistice în poezia lui George Coșbuc", Stefania Golopentia se ocupă de „Structura artistică a poeziei «Vara»" etc.

Rubrica de teorie, critică și istorie literară este ilustrată de 9 studii, din care reținem atenția, printre altele, „Clasicismul lui Mihail Sadoveanu" de acad. Iorgu Iordan, „Iubirea în viața și opera lui V. Alecsandri" de Emil Boldan, „Sensuri umaniste și valori artistice în opera lui Mihail Sadoveanu" de G. G. Ursu. La rubrica „Limbă și stil" consemnăm studiile semnate de acad. Al. Graur — „Prefixe cu rol de indicator", Paul Miclău — „Raportul dintre conținut și formă în limbă", Cornel Săteanu — „Coordonarea explicativă", Ștefania Popescu — „Contribuții la cunoașterea propoziției subiective".

În rîndul materialelor referitoare la metodica predării limbii și literaturii române, menționăm „Lectura în afara clasei și a școlii" de Emilia Milicescu și „Exercițiul de dictare" de Gheorghe Beldescu.

În volumul al XII-lea al revistei, la rubrica „Critică și istorie literară" întîlnim studii semnate de : Silvian Iosifescu („Literatura mărturisirilor"), Sorin Alexandrescu („Tehnica episodului la trei romancieri contemporani : G. Călinescu, Eugen Barbu și Marin Preda"), G. C. Nicolescu („Proza lui Alecsandri"), Al. Husar („Posteritatea «Daciei literare»"), C. D. Papastate („Cîteva probleme de teorie literară la B. P. Hașdeu"), Mircea Braga („Titu Maiorescu și substanța poeziei"), Emil Manu („Ambianța literară a debutului arghezian").

La rubrica „Limbă și stil" reținem studiile „Irealul" de Gh. Poalelungi, „Sadoveanu despre stilul artistic al lui Creangă" de Gh. Bulgăr, „Tipizarea caracterelor din «O scrisoare pierdută» în legătură cu limba personajelor" de Toma Măruță. În volum mai figurează studii de folclor, texte, documente și bibliografie, văzînd, ca și restul revistei, preocupările redacției pentru abordarea unor probleme de interes deosebit în legătură cu cercetările privind limba și literatura. Ni se pare totuși deficitară preocuparea pentru problemele de metodică a predării limbii și literaturii române. Uneori în rubrica dedicată acestor probleme apar studii de altă natură.

În ansamblu însă cele două volume sînt utile profesorilor de specialitate din învățămîntul de cultură generală.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40.132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 886
Vineri 17 febr. 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În laboratorul de științe naturale al Școlii generale nr. 86 din Capitală

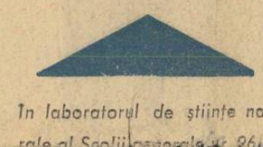

Perspectiva de azi a cartierului Giriviței

Itinerare ale dezvoltării intelectuale

Dacă încercăm să stabilim o cauză limită, diferențierea dezvoltării intelectuale, pe care o constatăm într-un grup social este, în ultimă analiză, un fenomen biologic. Existența lui a fost recunoscută și dovedită ca adevăr incontestabil prin cercetările întreprinse în sfera științelor interesate. Dar factorii care determină evoluția intelectuală diferită la diferiți indivizi nu se limitează numai la deosebirile de perfecțiune a mecanismului fiziologic. Două persoane înzestrate cu un fond virtual echivalent de dezvoltare intelectuală, plasate într-un context social diferit și supuse unor influențe educative diferite, vor marca o evoluție deosebită, corespunzătoare condițiilor și influențelor respective. Ideal, travaliul educativ în școala socialistă tinde spre exploatarea deplină a acestui fond, spre valorificarea tuturor resurselor de energie intelectuală condensate în fiecare individ. Acest deziderat și această posibilitate teoretică pun multiple și complexe probleme pedagogilor practicieni.

Întîlnim frecvent, pe diferite trepte ale școlarității, grupuri de elevi a căror dezvoltare intelectuală se situează sub limita posibilităților lor reale. Tot atît de frecvent, capacitatea redusă a acestor elevi, ca și dificultățile legate de recuperarea lor se explică printr-o perpetuă referire la clasele anterioare. Profesorii din clasa a IX-a îi acuză pe cei din-tr-a VIII-a, aceștia pe cei care i-au precedat și așa mai departe, din treaptă în treaptă, pînă ce ajungem la învățătorul care închide cercul activității școlare, rămînînd ultimul răspunzător pentru itinerarele parcurse de elev pe drumul dezvoltării intelectuale. Neîndoielnic, luată în chip absolut și exclusiv, aceasta este o linie simplistă. Ea ascunde însă un adevăr esențial — acela că demarajul defectuos sau, dimpotrivă, corect, al activității intelectuale a elevilor sub supravegherea învățătorului joacă un rol considerabil în evoluția lor ulterioară.

Admițînd vîrsta de școlarizare cu vîrstă la care cultivarea însușirilor psihice poate căpăta un caracter general, intens și sistematic, să trecem peste primele două clase și să considerăm clasa a III-a ca un moment în care stratificarea capacităților a și fost operată. În această clasă s-a format deja, pe lîngă un nucleu de elevi buni, un alt nucleu de elevi cu note la limită, cu un bagaj de cunoștințe sumar și nebulos, care răspund cu dificultăți evidente la solicitările intelectuale. Se pune problema de a afla dacă starea individualităților din compoziția acestui grup se explică prin carențe fiziologice imuabile sau printr-o insuficientă valorificare a însușirilor naturale. Să ne oprim la un grup concret. Am ales în acest scop elevii slabi ai unei clase a III-a de la Școala generală nr. 19 din București.

Un fișier de portrete psihologice

Mai întîi, să-i cunoaștem. Fără să ne permită o prospectare profundă a fiecărui portret psihologic, un chestionar detaliat ne va furniza unele date esențiale. Vă prezentăm, în linii sumare, trei portrete ale unor elevi „problemă", așa cum s-au recomandat prin acest chestionar.

I. O elevă. Liniștită, reținută, cu oarecare timiditate. Răspunde economic, limitîndu-se exclusiv la zona întrebării

— Noi azi am avut geografia, limba română, matematica și educația fizică. Nu m-a ascultat la nimic. Mi-a pus numai întrebări.

— Ce te-a întrebat ?

— La geografie m-a întrebat din ce e format sfatul popular.

— Și ai știut ?

— Da. Pe urmă m-a întrebat la matematică. M-a pus să fac o socoteală de scădere. Cît fac 7000 fără 6000.

— Ai știut ?

— Da.

— Dar la întrebările care au fost puse colegilor tăi ai fi știut să răspunzi ?

— Da.

— N-ar fi fost nici o întrebare la care să nu poți răspunde ?

După un timp :

— N-am știut cine a fost Nicolae Bălcescu.

— De ce n-ai știut ?

— Nu știu.

— N-ai învățat ?

— Am învățat, dar am uitat.

— Cum înveți tu ?

— Eu mai mult învăț singură, pentru că tata și mama sînt ocupați. Citesc lecția de mai multe ori și după aceea o spun pe de rost.

— Și cînd citești lecția, la ce te gîndești ?

— Nu știu.

— Astăzi, în ora de limba română, ce ai știut ?

— Am urmărit pe carte.

— Și la ce te gîndeai cînd urmăreai pe carte ?

O. BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Concursuri de creație literară și de artă plastică ale elevilor

Pentru a dezvolta aptitudinile pionierilor și școlarilor în domeniul creației literare, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului lansează — pentru elevii claselor III—VIII — un concurs de compuneri literare. Participanții la această competiție, menită să cultive înclinațiile în arta scrisului în rîndurile elevilor din școlile generale de 8 ani, vor avea la dispoziție o tematică bogată : dragostea pentru patrie, viața de familie, frumusețile localităților natale, profesia ce o vor alege, chipuri de profesori sau prieteni îndrăgiți etc.

Concursul, care va începe în a doua jumătate a lunii martie, se va încheia la 20 mai, termen pînă cînd lucrările cu calificativul „excepțional" vor fi trimise Comisiei republicane. Cele mai bune vor fi publicate în paginile revistelor de specialitate și vor fi distinse cu premii acordate de forurile organizatoare.

O acțiune asemănătoare, inițiată tot de Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, este concursul de artă plastică la care vor putea lua parte toți elevii claselor I—VIII. Lucrările — portret, peisaj, compoziție din natură sau după imaginație — vor fi depuse, pînă la 5 aprilie, la comisiile raionale sau orășenești. Cele apreciate ca valoroase vor fi selectate de comisiile regionale și trimise Comisiei centrale.

Trierea finală a lucrărilor pentru participarea la Expoziția de artă plastică a pionierilor și școlarilor, care se va deschide la București în cinstea Zilei pionierilor, va fi efectuată de un juriu alcătuit din personalități ale vieții artistice, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor și ai Ministerului Învățămîntului.

Lucrările selecționate pe plan central și prezentate în expoziție, vor fi premiate.

O glorioasă pagină din istoria mișcării noastre muncitorești

Lupta necontenită desfășurată de poporul român, de-a lungul zbuciumatei sale istorii, pentru libertate națională și progres social consemnează existența unor momente și fapte de eroism nepieritor, cu o mare semnificație social-politică în desfășurarea ulterioară a evenimentelor istorice. În șirul acestor tradiții de luptă scumpe întregului popor se înscriu marile bătălii de clasă ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie—februarie 1933, de la care se împlinesc 34 de ani.

Desfășurate pe fondul crizei economice din anii 1929—1933, luptele muncitorilor ceferiști și petroliști au constituit o expresie vie a profundelor contradicții de clasă și frămîntări sociale, caracteristice acestei perioade. Căutînd să scape de greutățile crizei economice — care s-a desfășurat cu deosebită tărie în România, țară înapoiată din punct de vedere al dezvoltării economice — capitaliștii autohtoni și străini au înăsprit exploatarea și oprimarea maselor largi muncitoare. Restrîngerea producției și închiderea a numeroase întreprinderi, creșterea șomajului prin concedieri în masă, politica fiscală excesivă și „curbele de sacrificiu" au accentuat starea de sărăcie și mizerie a maselor muncitoare. Ofensiva claselor dominante asupra nivelului de trai al maselor se împletea cu adîncirea procesului de restrîngere a drepturilor și libertăților democratice, cu accentuarea pericolului prezentat de organizațiile fasciste.

În aceste condiții interne, ca urmare a procesului legic de afirmare și intensificare a contradicțiilor de clasă, România a fost cuprinsă de un puternic val de lupte revoluționare. Au avut loc în această perioadă lupte greviste ale muncitorilor din principalele ramuri economice. Ele s-au cuplat cu numeroase mișcări țărănești și manifestații de protest ale altor categorii sociale, profund nemulțumite de politica reacționară și antipopulară promovată de guvernanți.

În ansamblul efervescenței revoluționare ce cuprindea întreaga țară se evidențiau tot mai mult acțiunile muncitorilor ceferiști și petroliști. Experiența acumulată în timpul organizării și conducerii acestor lupte a scos în evidență faptul că se creează condiții prielnice pentru realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare, prin făurirea frontului unic de jos. Ca urmare, au fost create comitete de acțiune pe regiuni. centre feroviare, ateliere, secții, comitete de fabrică și de grevă, care cuprindeau reprezentanți ai tuturor muncitorilor.

Un moment însemnat în organizarea luptelor din ianuarie—februarie 1933 l-a constituit crearea Comitetului Central de acțiune, la Conferința pe țară a muncitorilor ceferiști din martie 1932. Expresie a frontului unic, Comitetul Central de acțiune a fost alcătuit din reprezentanți ai muncitorilor din principalele centre feroviare, iar ca secretar a fost ales Gheorghe Gheorghiu-Dej, care a primit din partea partidului însărcinarea de a conduce activitatea acestui comitet.

În luna ianuarie 1933, ca o consecință directă a măsurilor luate de guvern pentru transpunerea în fapt a faimosului „Plan de la Geneva", s-a trecut la aplicarea celei de-a treia curbe de sacrificiu. Acest fapt, care a sporit și mai mult indignarea și revolta muncitorimii, a constituit punctul de plecare pentru declanșarea unor acțiuni muncitorești de mare amploare împotriva noii ofensive a regimului burghezo-moșieresc. La chemarea partidului comunist, alături de muncitorii din alte ramuri industriale, muncitorii ceferiști din principalele centre feroviare din țară — Iași, Cluj, Galați, Oradea, Satu Mare, Timișoara, Tr. Severin, Buzău etc. — au declanșat însemnate acțiuni greviste.

O. MATICHESCU

(Continuare în pag. 4-a)

Sesiunea Comitetului executiv al Biroului Internațional pentru Educație

La Geneva a luat sfîrșit sesiunea comitetului executiv al Biroului Internațional pentru Educație (B.I.E.). Au participat delegați din 50 de țări, printre care și din România. Sesiunea a aprobat raportul prezentat de directorul secretariatului B.I.E., prof. J. Piaget, care a primit mandatul de a stabili cu UNESCO modalitățile de colaborare între cele două organizații.

Delegatul român, prof. univ. Miron Constantinescu, a luat cuvîntul în legătură cu programul sesiunilor din anii 1967 și 1968, sugestiile sale fiind adoptate de cei prezenți. Delegatul român, prof. univ. Stanciu Stoian, a făcut o expunere asupra modului cum se aplică recomandările B.I.E. în cercetările științifice-pedagogice din România. Expunerea a fost ascultată cu un viu interes.

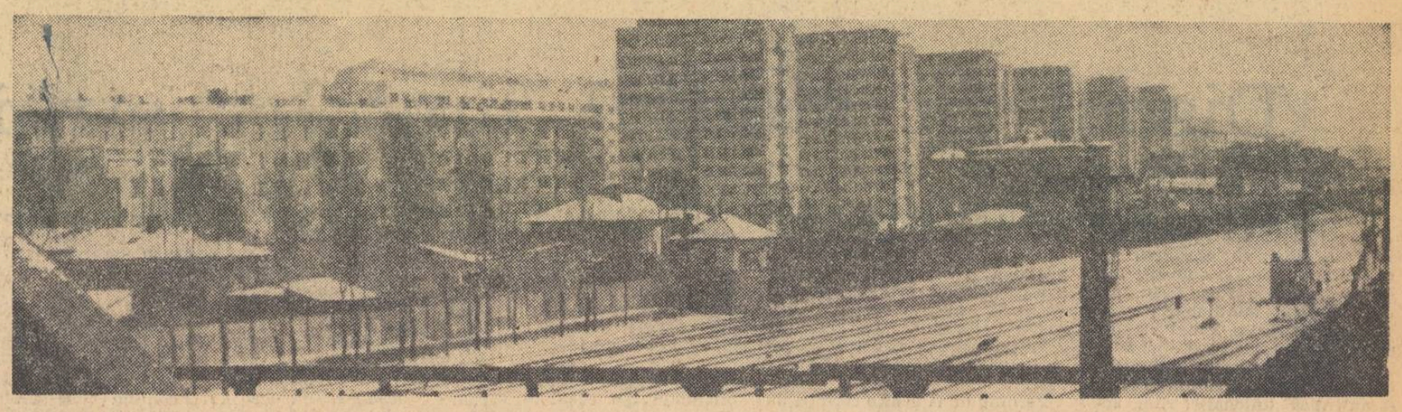

Eficiența acțiunilor pionierești

În programele unităților de pionieri din orașul nostru sînt prevăzute, printre alte acțiuni, întîlniri cu oameni de știință, cultură și artă, cu muncitori fruntași, cu activiști de partid și de stat, precum și convorbiri pe diferite teme. Practica a dovedit că asemenea acțiuni au, prin caracterul lor concret, prin forța lor de convingere, o mare valoare educativă. Adunînd laolaltă un număr mare de pionieri, ele oferă comandanților prilejul de a îmbogăți cunoștințele acestora, de a le stimula interesul pentru unele fapte și fenomene actuale din viața social-economică și culturală a țării, de a-i obișnui să discute o problemă, să-și argumenteze și să-și susțină punctele de vedere. În același timp, ele reprezintă o formă de organizare a timpului liber deosebit de apreciată de pionieri. Firește că, pentru a-și atinge scopul, aceste acțiuni trebuie să poarte pecetea vîrstei pionierești, să răspundă preocupărilor și intereselor manifestate de copii, capacității lor de înțelegere, să aibă un caracter atractiv, lipsit de rigiditate.

Asistînd la unele întîlniri organizate de unitățile de pionieri din școlile orașului nostru am constatat că s-au bucurat de succes în rîndul copiilor tocmai întîlnirile care au respectat aceste cerințe. Elocventă în acest sens a fost întîlnirea unui detașament de pionieri din clasa a III-a cu un membru al Comitetului orășenesc P.C.R. Abordînd o temă adecvată vîrstei respective — „Viața fericită a copiilor din patria noastră" — întîlnirea a fost deosebit de atractivă prin faptul că li s-a vorbit copiilor, pe un ton cald, convingător, despre lucruri care le sînt apropiate, dragi. Valoroasă prin conținutul său a fost și întîlnirea dintre pionierii Școlii generale nr. 1 și membrii cenaclului literar „G. Călinescu" din localitate. Faptul că membrii cenaclului au avut o atitudine încurajatoare, atentă și caldă față de copii, că au vorbit cu aceștia despre problemele vîrstei lor, a avut darul să creeze o atmosferă propice unor discuții vii, pasionante.

S-au organizat însă, în primul trimestru, și unele întîlniri sau convorbiri care nu au ținut seama de specificul activității cu pionierii, ceea ce a făcut ca ele să nu-și valorifice pe deplin toate potențele educative. Voi da un exemplu. La o întîlnire a unor pionieri din clasa a III-a cu un muncitor fruntaș de la Combinatul chimic Borzești s-a vorbit despre profilul combinatului, despre produsele finite ce se obțin aici. Este lesne de înțeles că cele spuse cu acest prilej n-au putut fi înțelese de copii. Uneori s-a întîmplat și altfel : în dorința ca cele prezentate să fie accesibile pionierilor s-a ajuns la vulgarizarea problemelor științifice. Alteori, în organizarea întîlnirilor s-a manifestat o altă carență : s-a pus accent numai pe caracterul festiv, fastuos al acțiunii, neglijîndu-se conținutul ei. Cît despre convorbiri, ceea ce a scăzut cel mai mult din valoarea lor a fost faptul că uneori li s-a imprimat caracterul unor ore de curs, ca un reflex al deprinderilor profesionale. De exemplu, la un detașament de pionieri în vîrstă de 9—10 ani s-a desfășurat o convorbire pe tema „Eroi ai clasei muncitoare". În loc să organizeze o discuție liberă, comandantul a făcut el însuși o expunere, punctată doar, pe alocuri, cu imagini dintr-un volum ilustrat. Caracterul pronunțat de expunere, tratarea sumară a temei nu au permis decît în mică măsură crearea unei atmosfere emotive, a unei stări afective. Numai diafilmul prezentat la sfîrșit a mai reușit să împrăștie senzația de oboseală ce s-a manifestat printre pionieri. Alte convorbiri au devenit neinteresante prin tema lor prea generală, sau prin faptul că s-au suprapus întocmai, și prin subiectul abordat și prin forma de organizare, orelor de dirigenție.

În ultimul timp, ca urmare a îndrumării asigurate de Consiliul orășenesc al Organizației pionierilor, ca și a creșterii experienței comandanților de pionieri, carențele ce se manifestau în organizarea întîlnirilor și a convorbirilor au fost în mare măsură înlăturate. În prezent în unități și detașamente au loc numeroase întîlniri și convorbiri interesante, atractive.

A stîrnit de exemplu un viu interes, prin modul cum s-a organizat, convorbirea pe tema „Chipul nou al patriei mele". De data aceasta copiii nu au mai fost puși în situația să asculte o expunere, ci au discutat ei înșiși, au arătat fotografii adunate de ei care ilustrau realizările dobîndite de poporul nostru și au proiectat cîteva filme pe această temă. În timp ce comandantul nu a făcut decît unele completări. Interesantă ca modalitate de desfășurare a fost și convorbirea pe tema „Ce înseamnă o comportare demnă de pionier", în cadrul căreia pionierii au folosit exemple din viața lor și din articolele citite în presa pionierească.

Întîlnirile și convorbirile pot constitui momente cu o mare eficiență educativă. De aceea îi îndrumăm pe comandanții de pionieri să selecteze cu grijă tematica lor, în funcție de sfera intereselor copiilor, să le asigure un caracter spontan, inedit, specific vîrstei pionierești.

Prof. VASILE CIOBANU
membru al Consiliului orășenesc
al Organizației pionierilor
din orașul Gh. Gheorghiu-Dej

Tribuna experienței

Laboratorul audio-vizual

Angrenat în preocuparea generală a cadrelor didactice de a ridica eficiența lecțiilor, de a optimiza procesul instructiv-educativ, colectivul profesorilor din școala noastră se străduiește să-și aducă contribuția la găsirea celor mai eficiente căi de îmbinare a metodelor tradiționale cu cele moderne în transmiterea și însușirea cunoștințelor.

Încă din anii precedenți, laboratoarele de fizică, chimie și biologie existente în școală au fost înzestrate cu o bogată aparatură modernă și s-a extins tot mai mult folosirea magnetofonului, a discului și proiecțiilor în cadrul orelor de curs. Experiența acumulată, rezultatele cercetărilor efectuate asupra contribuției mijloacelor audio-vizuale la îmbunătățirea predării ne-au condus la ideea creării unui laborator audio-vizual de tipul unei clase. În urma unui studiu aprofundat al aspectelor tehnice și metodice, ca și al aspectelor de ordin practic material legate de instalarea unui asemenea laborator, s-a trecut la proiectarea și realizarea lui. Deosebit de meritorie a fost contribuția adusă la înfăptuirea laboratorului de către profesorul de fizică și chimie Gavril Adamoși, care a proiectat laboratorul, a condus efectiv executarea lucrărilor și a adus îmbunătățiri unor aparate așa încît să corespundă gradului de automatizare presupus de o asemenea instalație.

Laboratorul audio-vizual al liceului nostru prezintă două caracteristici noi față de celelalte laboratoare construite pînă în prezent: posedă izolație fonică și are asigurată manevrarea automată a aparaturii de către profesorul care predă, fără tehnician special. Aceste caracteristici ridică mult valoarea pedagogică și tehnică a laboratorului, deoarece pe de o parte fac posibilă participarea la lecție a întregului efectiv de elevi din clasă, iar pe de altă parte asigură o sonoritate perfectă.

Laboratorul, care se prezintă sub forma unui amfiteatru cu 40 de semicabine pentru elevi și o masă de comandă pentru profesor, este prevăzut cu o instalație modernă de proiecție, compusă dintr-un aparat de filmat T 16, un aparat automat de proiectare a diapozitivelor și altul, tot automat, pentru proiecția diafilmelor. Proiecția se realizează pe un ecran 2 x 2 m, fixat pe peretele frontal al sălii. Manevrarea acestor aparate, aflate într-o sală alăturată, se desfășoară prin telecomandă de la masa profesorului. Tabla — de sticlă mată, luminată din spate cu tuburi fluorescente — poate fi utilizată atît la lumină, cît și la întuneric.

Transmiterea sonoră este asigurată prin 40 de microfoane, 40 de perechi de căști, 4 difuzoare, două magnetofoane și un picup. Complexitatea cuplărilor acestor elemente, manevrate tot de la tabloul de comandă, permite o largă gamă de legături cu care profesorul poate opera în cursul lecției. Așa, de pildă, elevul poate recepționa prin cască nu numai comenzile profesorului sau un program transmis de la pupitrul de comandă prin microfon, magnetofon sau picup, dar și propria sa voce, ca și vocea altui elev cu microfonul căruia a fost cuplată cabina lui. De asemenea, amplificatorul cu mai multe canale permite elevului să recepționeze prin cască sau difuzoare mai multe comunicări fonice simultane: de la magnetofon și picup (obținîndu-se astfel adevărate montaje muzical-literare), sau de la magnetofon, picup și microfonul profesorului, ceea ce îi permite acestuia o bună îndrumare a muncii independente a elevilor.

După cum se vede, așa cum a fost conceput, laboratorul asigură posibilități largi de utilizare complexă a mijloacelor tehnice audio-vizuale, pe care profesorul poate să le coordoneze singur de la masa de comandă, lucrînd efectiv cu 40 de elevi pe tot parcursul lecției. Ele ne permit să folosim mijloacele audio-vizuale în forme foarte variate și la toate obiectele.

În prezent membrii colectivului nostru didactic desfășoară o susținută activitate experimentală pentru stabilirea metodicii predării lecțiilor în laborator. Un prim obiectiv al acestei activități îl constituie încercarea de a preciza raportul dintre metodica clasică și utilizarea noilor mijloace audio-vizuale în predare. Se cercetează, de asemenea, care sînt cele mai eficiente procedee de folosire a acestor mijloace, precum și formele concrete de prezentare a materialului intuitiv la lecție. În același timp, se urmărește să se stabilească metodica folosirii fiecărui aparat în parte, cît și metodica folosirii lor în ansamblu. Paralel cu activitatea experimentală cadrele didactice lucrează la confecționarea materialelor necesare predării în laborator: diapozitive, imprimări la magnetofon etc.

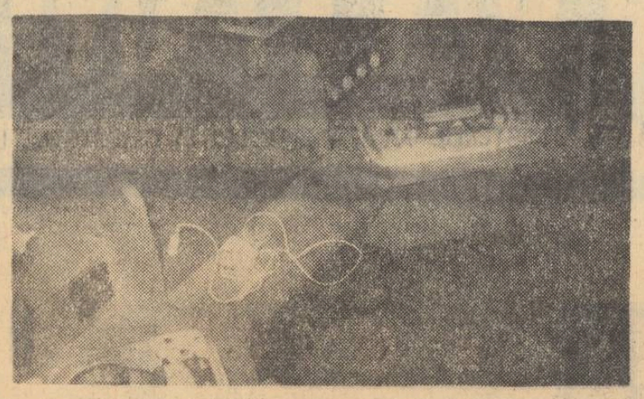

Iată, de exemplu, cum s-a desfășurat în laborator o lecție de engleză la clasa a IX-a, în cadrul căreia s-au îmbinat metodele tradiționale cu cele moderne. Urmărind dezvoltarea vorbirii prin însușirea vocabularului direct în limba engleză, fără intermediul limbii materne, profesoara a organizat o scurtă conversație introductivă, după care a prezentat cuvintele noi exclusiv pe baza unor imagini proiectate pe ecran, folosind diapozitive confecționate în școală. După ce lexicul a fost fixat prin audierea unor structuri lexico-gramaticale variate, s-a reluat proiecția, de data aceasta însoțită de un comentariu sonor, transmis de pe banda de magnetofon prin intermediul difuzoarelor. A urmat, după metodele tradiționale, lectura sintetică și analitică a textului. Pentru a se fixa mai bine pronunția, lectura textului a fost retransmisă prin difuzoare. Lecția s-a încheiat printr-o conversație frontală.

Rezultatele dobîndite pînă acum arată că laboratorul audio-vizual se impune ca un mijloc superior de transmitere și însușire a cunoștințelor. Solicitînd simultan mai mulți analizatori (auditiv, verbalo-motor, vizual), completînd și adîncind explicațiile date de profesor, ilustrările vizuale sau acustice asigură o percepere mai amplă, mai nemijlocită și mai atractivă a cunoștințelor de către elevi.

Prof. LIGIA POP
prof. AUREL CLAMBA
Liceul „Mihai Viteazul" Turda

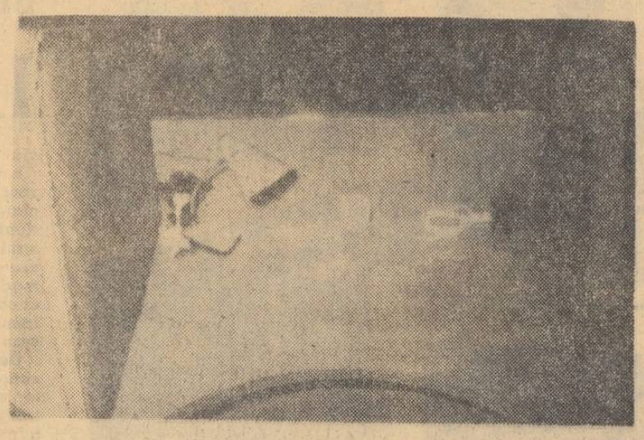

Sus: Tabloul de comandă al laboratorului audio-vizual creat la liceul „Mihai Viteazul" din Turda.

■

Mijloc: **Astfel arată cabina fiecărui elev în cadrul laboratorului.**

■

Jos: Vedere generală a „clasei" în timpul unei lecții.

Discul în studiul limbilor străine

Utilizarea discurilor în predarea limbilor străine sporește, fără îndoială, eficiența procesului de învățămînt în acest domeniu atît de important pentru asigurarea unei pregătiri multilaterale a tinerelor generații. Fiind un fel de însoțitoare sonore ale manualelor de limbi străine, discurile oferă modele de pronunție corectă și autentică (intonație, ritm, accent etc.), contribuind la formarea deprinderilor de a înțelege și de a vorbi limbile respective pe baza însușirii unor modele și a introducerii lor în exerciții personale de exprimare orală. Invariabil la fiecare audiție repetată, discul oferă un model permanent, înlesnind astfel, prin intensificarea exercițiilor de ascultare, sporirea receptivității elevilor față de fonologia și fonetica limbii studiate și dezvoltarea treptată a ceea ce numim „simțul limbii". În același timp audierea discului dă elevilor posibilitatea să compare felul cum pronunță ei anumite cuvinte, propoziții etc. cu modelul de pronunție autentică, să-și întărească sau, eventual, să-și rectifice propriul mod de exprimare orală și facilitează, în același timp, dezvoltarea „înțelegerii auditive" a unei limbi vorbite.

Valorificarea resurselor instructiv-educative pe care le conține acest prețios mijloc de învățămînt depinde în întregime de modul în care este el folosit, de priceperea profesorului de a-l integra cît mai judicios în contextul lecțiilor, aplicînd o metodică adecvată. Pînă în prezent, însă, nu s-a statornicit încă — nici la noi în țară, nici peste hotare — o metodică a utilizării discului. Activitatea practică a cadrelor didactice în acest domeniu este puțin cunoscută și generalizată, iar cercetările experimentale sînt încă destul de sporadice și restrînse. Lipsa unei metodici speciale, faptul că recentele lucrări de metodică a predării limbilor străine cuprind numai indicații foarte sumare în această direcție constituie, după părerea noastră, sursa ezitărilor care se pot observa la unii profesori în ceea ce privește utilizarea discului. Este necesar deci un efort colectiv susținut, din partea cercetătorilor și a practicienilor, pentru elaborarea, cît mai curînd posibil, a unei metodici.

Pornind de la aceste cerințe, un grup de cercetători de la Institutul de științe pedagogice a experimentat în cursul anului școlar trecut, cu sprijinul unor cadre didactice de la Școala generală nr. 122 din București, condițiile optime de integrare sistematică a discului în contextul lecției de comunicare și însușire a noilor cunoștințe. S-a căutat să se precizeze îndeosebi: a) locul, procedeele și eficiența utilizării discului în cadrul diferitelor etape ale acestui tip de lecție; b) modalitățile de îmbinare a procedeelor tradiționale de transmitere și însușire a cunoștințelor de limbă cu audierea discului; c) numărul cel mai potrivit de audiții; d) procedeele de activizare a perceperii și înțelegerii audițiilor de pe disc; e) căile de valorificare a posibilităților de autocontrol ce le permite discul; f); atitudinea elevilor față de introducerea discului la lecții; g) avantajele și neajunsurile actualelor discuri.

S-au aplicat în acest scop patru variante metodice experimentale la 4 clase a VI-a, la limba franceză. Rezultatele obținute au fost comparate întîi între ele și apoi cu rezultatele obținute la două clase de control. Fiecare variantă s-a deosebit de celelalte în special prin modul în care s-a realizat audierea discului. Într-una din aceste variante discul a fost audiat fără urmărirea textului scris. În locul obișnuitei lecturi model a profesorului, elevii au audiat de 2—3 ori discul cu cărțile închise, la fixare efectuîndu-se încă una sau două audiții, de asemenea neînsoțite de lectura textului scris. Bineînțeles, înaintea primei audiții atenția elevilor a fost orientată în mod corespunzător de către profesor spre înțelegerea conținutului lecturii ce urma să fie audiată, iar după audiție s-a verificat în ce măsură elevii au reținut ideile principale. De asemenea, s-a atras atenția elevilor asupra problemelor de pronunție. La celelalte variante au alternat un grup de audiții neînsoțite de lectura textului (care suplineau lectura model a profesorului) cu audiții sprijinite pe text (în fixare) sau invers. Pentru verificarea cunoștințelor din lecția anterioară s-au folosit 2—3 audiții, de regulă cu cărțile închise, înainte ca elevii să fie ascultați.

Pentru a se asigura obiectivitatea analizei și a interpretării rezultatelor s-au înregistrat pe bandă de magnetofon probe de pronunție, care au fost supuse apoi unui studiu amănunțit. S-au organizat de asemenea probe de înțelegere a textelor și chestionare, completate cu datele obținute pe baza observației directe. Rezultatele obținute ne-au condus pînă acum la o serie de concluzii.

În ceea ce privește însușirea pronunției corecte există diferențe vizibile între clasele experimentale și clasele de control. Astfel, greșelile de pronunție înregistrate înaintea predării lecției noi se corectează mult mai ușor și într-o proporție mult mai mare pe parcursul desfășurării lecției în care se utilizează discul. De exemplu, la una din probele date, elevii claselor experimentale au reușit să corecteze pînă la sfîrșitul lecției 30,4 la sută din greșelile înregistrate inițial, în timp ce elevii claselor de control au corectat abia 12,5 la sută. La o altă probă, elevii claselor experimentale și-au corectat pînă la urmă 48,8 la sută din greșeli, iar elevii claselor de control 37,9 la sută.

Se constată diferențe semnificative și sub aspectul capacității de înțelegere a unui cuantum de informație transmisă în limba franceză. În urma audierii unei lecturi suplimentare de pe disc, elevii claselor experimentale, care au dobîndit pe parcurs un antrenament mai sistematic în perceperea limbii franceze vorbite, au reușit în proporție medie de 52 la sută să înțeleagă corect conținutul lecturii, în timp ce la clasele de control s-a atins doar media de 11,6 la sută. Date asemănătoare au fost obținute și la alte probe.

Comparate între ele, rezultatele obținute la clasele experimentale sînt foarte apropiate în ceea ce privește însușirea pronunției corecte și ceva mai diferențiate sub aspectul posibilităților de înțelegere a conținutului textului. Utilizarea discului în condițiile în care perceperea vizuală a textului scris este exclusă în toate etapele lecției a creat, la început, oarecare greutăți de adaptare; cu timpul, însă, elevii s-au obișnuit și au obținut rezultate la fel de bune. Variantele metodice bazate pe alternarea perceperii exclusiv auditive cu perceperea mixtă — auditivă și vizuală — au fost mai ușor acceptate de elevi, datorită unei oarecari obișnuințe dobîndite de ei în clasa a V-a, cînd au fost îmbinate procedeele tradiționale de înțelegere auditivă cu cele de înțelegere prin lectură. Elevii claselor la care s-au aplicat aceste variante, au fost mai receptivi la audierea discului și au reușit de la început să înțeleagă cu mai multă ușurință conținutul celor comunicate. Considerăm însă că dacă într-un viitor apropiat, dispunînd de discuri corespunzătoare, le vom folosi de la început fără perceperea simultană a textului scris, deprinderile de pronunție corectă, ca și capacitatea de înțelegere a limbii vorbite, se vor dezvolta în condiții mai bune, grăbind, în general, ritmul de însușire a cunoștințelor.

S-a putut constata, în altă ordine de idei, că atît elevii mai slabi cît și cei mai bine pregătiți își pot perfecționa pronunția relativ în același ritm. Elevii foarte buni se pare că profită mai puțin de pe urma audierii discului, manifestînd oarecare semne de dezinteres, de plictiseală etc., ceea ce impune găsirea unor procedee de activizare a acestora în cursul audierii discului. De altfel, se poate spune că în general se simte nevoia de a se asigura audițiilor repetate un caracter mai atractiv, prin dirijarea atenției elevilor spre urmărirea unor obiective mai variate. Găsirea celor mai adecvate procedee de activizare a perceperii audițiilor necesită cercetări în continuare.

Datele culese dovedesc că, pe măsură ce numărul audițiilor sporește, depășind, la o lecție, numărul de 4 sau 5, randamentul scade.

În verificarea cunoștințelor din lecția anterioară, utilizarea discului este mai eficientă dacă are loc înaintea ascultării elevilor și cu manualele închise. În acest mod se realizează mai rapid și disciplina elevilor, care sînt introduși dintr-odată într-o atmosferă de lucru ce se poate menține apoi cu mai multă ușurință în timpul lecției.

Ar fi bine să se editeze și alte categorii de discuri decît cele existente De exemplu, sînt necesare discuri care să permită însușirea unor structuri gramaticale ce se cer a fi introduse în mod frecvent în exprimarea orală a elevilor. Totodată, se cere să fie îmbunătățită calitatea înregistrărilor

IOAN CERGHIT ȘI
STELIANA FUMAREL
cercetători științifici
la Institutul de
științe pedagogice

Înaintași ai școlii noastre

Învățătorul Ion G. Dumitrașcu

În istoria școlii românești se întîlnesc multe figuri luminoase de cadre didactice adînc atașate de popor, care au adus o contribuție de seamă la propășirea culturii românești. Printre înaintașii care și-au pus viața și puterea lor de muncă în serviciul școlii se numără și învățătorul Ion G. Dumitrașcu, entuziast luptător pentru școala populară, pentru luminarea satelor, înfocat apărător al unității de breaslă a învățătorimii.

Născut la 12 ianuarie 1875 în comuna Zărnești, județul Buzău, învățătorul I. G. Dumitrașcu se trăgea dintr-o veche familie de moșneni, vajnici luptători pentru pămîntul strămoșesc al patriei, de la care a moștenit dragostea de țară și de neam. Absolvind în chip strălucit Școala normală „C. Negri" din Galați, el este numit în anul 1891, pe baza unui concurs, învățător la Școala din Păulești-Vrancea, de unde trece la Pălticeni, în județul Buzău. Încă de la începutul carierii sale, văzînd condițiile grele ale școlii rurale din acea vreme, a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a le îmbunătăți. Datorită acțiunilor lui stăruitoare s-a ridicat la Pălticeni un nou local de școală. Cu multă dăruire de sine a muncit I. G. Dumitrașcu și la Zilișteanca, unde a fost transferat în 1895, ca și mai tîrziu la Bistrița-Vîlcea și apoi la Zărnești, satul său natal, unde a funcționat pînă la pensionare. Retras la Zărnești, a muncit mai departe pentru ridicarea școlii și a țărănimii. El a dăruit biblioteca sa școlii din sat și a contribuit larg la construirea căminului cultural, donînd pentru aceasta un teren de care dispunea, bani și materiale. A murit la 10 februarie 1947, în vîrstă de 73 de ani.

Eminent învățător (în 1898, cînd și-a luat definitivatul, a fost clasat primul din serie), I. G. Dumitrașcu și-a îndeplinit cu pricepere și competență activitatea sa în școală și în afara școlii, a insuflat tinerelor generații dragostea de țară și a impus respect față de misiunea dascălului, luminător al populației sătești. Încă de pe băncile școlii normale a scos, împreună cu alți colegi, foaia șapirografiată „Făclia". În septembrie 1892, pe cînd era învățător la Pălticeni, a înființat cercul de conferințe „Buzăul", care urmărea ridicarea culturală și socială a sătenilor prin conferințe, șezători, biblioteci, cursuri cu adulți. Curînd asemenea cercuri au luat ființă, din îndemnul lui, și în alte sate din județul Buzău.

Cercul cultural înființat de I. G. Dumitrașcu — unul din cele mai vechi din țară — a constituit punctul de plecare pentru organizarea „Asociației învățătorilor din județul Buzău". Aceasta s-a întemeiat cu 57 de membri, cu ocazia conferințelor învățătorești din august 1894. Tot atunci s-a înființat și un organ al asociației — „Revista Asociației Învățătorilor Buzoeni" — care a apărut în anii 1894 și 1895, avînd ca secretari de redacție pe I. G. Dumitrașcu și I. Voiculescu. În coloanele revistei erau dezbătute probleme privind bunul mers al școlii și situația învățătorimii. În articolul „Școala primară rurală și urbană", de pildă, Dumitrașcu se ridică împotriva atitudinii discriminatorii a oficialității față de școlile sătești, cerînd unificarea învățămîntului primar de la orașe și sate, înlăturarea diferențelor între institutori și învățători.

Viu preocupat de ideea solidarității învățătorești, I. G. Dumitrașcu a militat pentru organizarea profesională largă, pe întreaga țară, a corpului didactic. După destrămarea societății învățătorești alcătuite în 1890 de V. Iftimescu, el ia inițiativa unei noi mișcări propunînd, printr-o scrisoare adresată la 28 noiembrie 1897 învățătorilor din întreaga țară, inițierea unui comitet de acțiune pentru înființarea unei asociații profesionale și a unei reviste. În urma răspunsurilor entuziaste ale oamenilor școlii s-a întrunit la Buzău, la 28 decembrie 1897, un comitet alcătuit din șase învățători care au devenit ctitorii revistei Școala viitoare", apărută în februarie 1898.

O participare activă a avut I. G. Dumitrașcu și la congresele învățătorești ținute în această perioadă. La congresul din 1898, bunăoară, desfășurat la Piatra Neamț, el a prezentat o expunere cu tema „Organizarea cursurilor de adulți și a școlilor complimentare" și a susținut din nou necesitatea unificării școlilor primare și a pregătirii unitare a tuturor celor care predau în aceste școli, la sat și la oraș. El s-a numărat de asemenea printre inițiatorii congresului învățătoresc ținut la Ploiești în decembrie 1898, în urma căruia s-a constituit pentru a doua oară „Societatea învățătorilor" din România, avînd ca președinte pe C. Ionescu Lungu. După cum se știe, și această societate a avut o existență scurtă, încetîndu-și activitatea în 1899. În aceste împrejurări I G. Dumitrașcu este cel care pornește din nou, cu curaj, la luptă, mobilizînd în jurul său numeroși învățători din țară. Împreună cu un grup de 18 colegi scoate la 1 iunie 1900, la Buzău, primul număr al „Revistei învățătorilor și învățătoarelor din România". Stîrnind un viu interes în rîndul corpului didactic, revista ajunsese să numere, în ianuarie 1901, aproape 100 de colaboratori. Întîlnim aici și semnăturile unor învățători români din Transilvania, Banat, Bucovina, ba chiar și din Macedonia. Este de menționat de asemenea că I. G. Dumitrașcu a atras și colaborarea unor fruntași ai mișcării corpului didactic din alte țări, printre care Jean Cambier și Giacomo Tauro din Italia. Prin grija lui Dumitrașcu sînt editate și alte publicații — „Almanahul învățătorilor și învățătoarelor", „Albumul învățătorilor", „Calendarul învățătorului" — precum și o serie de broșuri cuprinzînd piese de teatru, versuri, povestiri și lucrări pe teme de învățămînt. I. G. Dumitrașcu însuși este autorul unor manuale școlare și al unor cărți cu conținut didactic.

Larg propagat prin articolele publicate în reviste, spiritul de asociere prindea rădăcini tot mai adînci în rîndurile învățătorilor. Ca urmare, în iulie 1902 se constituie „Asociația învățătorilor și învățătoarelor din România". Scopul acesteia, așa cum era prevăzut în statutul său, era de a întări spiritul de solidaritate și de a veni în sprijinul membrilor societății, de a contribui la bunul mers al școlii și la ridicarea vieții țărănești. Președinte al asociației și director al revistei acestei asociații a fost ales I. G. Dumitrașcu. Prin revistă el adresează un „Apel" către învățătorime, chemînd-o să se înscrie în asociație. Pentru lărgirea activității acesteia s-a hotărît, la întrunirea ținută la București în iulie 1903, organizarea de secțiuni județene.

După o activitate de cinci ani în cadrul asociației, I. G. Dumitrașcu este desemnat să conducă orfelinatul pentru copiii corpului didactic, pentru înființarea căruia militase de mult. El a adus de asemenea o contribuție însemnată la crearea Casei de ajutor a corpului didactic, constituită în ianuarie 1904.

Continuîndu-și cu însuflețire activitatea în cadrul Asociației învățătorilor și al revistei acesteia, I. G. Dumitrașcu prezintă la congresul învățătoresc din Focșani, ținut în 1906, raportul în legătură cu modificările statutului și cu activitatea Asociației. După al V-lea Congres învățătoresc (Craiova 1907), revista asociației își strămută iar sediul la Buzău, unde apare sub conducerea lui I. G. Dumitrașcu și G. Vlădescu. Între anii 1909—1913 sediul Asociației este stabilit la Ploiești, avînd pe Ionescu Lungu președinte și pe Dumitrașcu vicepreședinte. La cel de al X-lea congres al învățătorilor (București, decembrie 1913), Dumitrașcu prezintă din nou raportul privind modificările statutului. În 1910 Asociația învățătorilor din România se afiliază la Federația Internațională a Învățătorilor, iar I. G. Dumitrașcu participă la Congresul internațional pedagogic de la Paris, la care au luat parte delegați din 20 de țări, el fiind ales vicepreședinte al Biroului internațional.

Preocupat de dezvoltarea învățămîntului românesc, I. G. Dumitrașcu aduce o contribuție de seamă la organizarea și îndrumarea școlii primare din Bucovina, iar în mai 1914 ia parte la desfășurarea lucrărilor congresului organizat la Suceava de Asociația Învățătorilor din Bucovina.

Luptînd pentru crearea unor condiții care să asigure pregătirea învățătorului la înălțimea chemării lui, Dumitrașcu dezbate în revista asociației, în septembrie-octombrie 1913, problema pregătirii universitare a învățătorilor. El reia această problemă în decembrie 1929, la Congresul de la Craiova, cerînd să se dea învățătorilor posibilitatea de a absolvi cursurile pedagogice universitare.

Înzestrat cu o mare energie, spirit progresist și clarvăzător, înțelegînd nevoile poporului și ale colegilor săi de breaslă, I. G. Dumitrașcu a desfășurat o activitate rodnică și multilaterală, aducînd o contribuție de seamă la dezvoltarea școlii românești și la creșterea prestigiului învățătorimii. Ideile pentru care a luptat el — unificarea școlilor normale și a învățămîntului primar, unitatea corpului didactic, dreptul învățătorilor la pregătirea universitară — ca și activitatea cercurilor culturale pe care le-a condus dovedesc marea lui dragoste de țară, atașamentul său față de popor și față de chemarea învățătorimii. În 1945, conștient de importanța istorică a prefacerilor sociale din țara noastră, a ținut să prezideze încercarea de sindicalizare a învățătorimii.

Pentru marele aport pe care l-a adus o perioadă atît de îndelungată la opera de organizare profesională a învățătorilor, mișcarea sindicală a păstrat o amintire plină de admirație acestui vrednic înaintaș. Despre aceasta vorbește și piatra comemorativă pusă la „Casa memorială Ion G. Dumitrașcu" din comuna Zărnești, raionul Buzău, unde în prezent funcționează Școala generală din această comună.

ONIȚA GLIGOR

„Vă mulţumesc“

Era un caz grav. Dacă părintele ar fi nimerit — aşa cum se întîmplă de obicei — în cancelarie, într-o recreaţie, ar fi fost, indiscutabil, făcut K.O. Profesoara de naturale l-ar fi „acroşat“ prima, calculînd pe loc, definitiv şi cu vehemenţă, datoria bănească ce leagă familia elevului Vasilescu de şcoala nr. 100 şi ceva, ca urmare a dispariţiei glandei pancreatice, din ficatul de ipsos colorat, în ziua cînd numitul — supranumit „zăpăcitul“ — fusese responsabil fără noroc al materialului intuitiv. Ar fi intervenit, o dată familia aflată în corzi, profesorul de muzică, cu o lovitură scurtă, demnă de un final de meci :

— A, tatăl elevului Vasilescu ? La mine în oră se joacă în bancă cu o tolangă...

Ingenunchiat, în box, i s-ar fi dat omului 9 secunde de reculegere. În cancelarie, însă, secundele sînt preţioase.

— Întreabă-l : de ce l-am dat afară din oră săptămîna trecută ?

Protesoara de română n-ar mai fi adăugat nimic. O delicată „laterală“ nu e de ajuns ? De altfel, dosarul rămîne deschis. Îngăduiţi-ne să-i derulăm, ca la o masă de montaj, filmul virtual :

Cine mai vine n-are decît să adauge cîte o piesă. Şi vin mereu... Şi mereu se fac prezentările :

— E tatăl elevului Vasilescu...

— Da ? Ce plăcere, credeam că v-aţi mutat din cartier...

Există şi oameni miloşi. Au şi ei recreaţie :

— Ia dumneata măsuri. La matematică 4 — şi 4 pe întîiul — la geografie 5, dar are 4 pe întîiul... Are şi absenţe nemotivate, uită-te dumneata aici.

Vasilescu-tatăl e introdus în rubricile catalogului de un deget expert şi amabil. Şi parcă ar vrea să sune, să plece toate cataloagele, să plece şi el, oriunde, undeva unde nu sînt materiale intuitive, nici cancelarie, ci...

— O litră de rom !

...Şi începe curînd a doua repriză, în care omul, martelat în inima lui de tată, îşi ia revanşa. Drogat, umilit şi disperat. Iar Vasilescu dă faţă cu „măsurile“... A doua zi nu mai aude cu o ureche. Nu se mai poate spune că ceea ce i s-a spus îi intră pe o ureche şi îi iese pe alta. Are ochii tumefiaţi, încît la lecţii nu mai clipeşte. „Măsurile“ au fost fără cusur. În clasă nici nu „crîcneşte“. Îl dor buzele...

Însul acela, neastîmpărat ca o veveriţă, a devenit un Buda. Indisciplina s-a tratat. O serie de upperkuturi. Out !

— Mai treci dumneata pe aici.

— Am să viu în fiecare zi.

— Foarte bine.

Rămîne problema învăţăturii. Aici, „măsurile“ tatălui se completează, imprevizibil, cu cele ale Fiului, care apelează pur şi simplu la... Sfîntul Duh. O lună băiatul aduce acasă numai note bune. Cum ? Simplu : are două carnete de elev. Dublă contabilitate. Pentru notele mici — un carnet. Pentru celelalte — altul. Oul lui Columb, descoperit, ce-i drept, în plin naufragiu. Tatăl semnează din ce în ce mai citeţ şi, cu fruntea sus, păşeşte din nou în ring.

Ei bine, dacă ar fi nimerit din nou — aşa cum se întîmplă de obicei — în cancelarie, într-o recreaţie, pe lista deceselor prin infarct s-ar fi adăugat desigur şi numele tatălui. Şi aceasta pentru că în cancelarie, în forfota micii odihne între două asalturi, nu poate lua naştere Convorbirea, *această speţă de specialitate a discuţiei, în ciuda aparenţelor intimiste, în care se face anamneza, extrem de asemănătoare, aşadar, cu munca unui clinician.*

Convorbirea ca formă a muncii pedagogice, nu ca ocazie de recriminări, de despuiere a dosarului, de execuţie sumară... Şi încă publică. Şi iată filmul real al acestei convorbiri.

Dirigintele avea informaţii ! Ştia totul despre elevul Vasilescu. Putea să zvîrle nu paie, nici surcele ci bulgări pe focul mocnit din inima tatălului elevului Vasilescu. Dar el vorbea tatălui copilului Vasilescu. Al acelui copil necăjit, în ciuda hainelor bune, speriat — în ciuda faptului că n-a uitat să rîdă, lipsit de fluxul continuu al unor emoţii pozitive, cunoscut şi arhicunoscut, dar mai mult ca o caricatură, atît de şovăielnic în lipsa unui teritoriu al încrederii în sine, în ciuda faptului că are îndrăzneala unui infractor...

Şi vorbea calm, Calm, despre lucruri mai grave decît dispariţia unui năsturaş de ipsos colorat sau apariţia în pupitru a unei tălăngi. Despre cel mai grav lucru din existenţa unui copil — perspectiva — şi cel mai grav lucru din existenţa unui părinte răspunderea faţă de această perspectivă. El nu punea dinamită în inima fisurată a tatălui, degaja panica, reconstituia acel sentiment care, prin exasperarea insuccesului, se deteriorase — dragostea faţă de propriul său copil — şi care ameninţa să se transforme în contrariul său. Nu judeca părintele, ci chibzuia împreună cu el. Cu un calm patetic, ca la căpătîiul unui pacient. Era un caz grav. Mîinile dirigintelui lucrau în plagă. Era prezentă şi durerea. Vorbea aliatului, *un aliat dezinformat şi dezorientat, căci în cumpăna în care se afla, omul nu-şi mai cunoştea practic vorbind copilul, aflat şi el în cumpănă. Copilul evadase din sfera disciplinei şcolare, îşi construise alte coordonate, un univers al său, mai „liber“ şi mai atractiv. El trebuia readus pe teritoriul părăsit, dar nu cu biciul şi nici momit acolo pînă în clipa cînd putea fi pus zăvorul, vechiul zăvor. Căci, în definitiv, de ce naviga piraterește în marginea disciplinei şcolare ? De ce mintea că nu au de învăţat, că nu li s-au dat teme, că merge la şcoală, oprindu-se totuşi pe primul maidan unde ghiozdanul se putea preface în poartă de fotbal ? De ce venea de acolo, după ore de chiul, cu note mari — firește, falsificate — în carnetul de elev ? Pentru că în afară de dorinţa lui de a face ceea ce îi place — şi îi place să facă ceea ce ştie bine, un dribling, de exemplu — mai exista şi posibilitatea de a o face fără mari riscuri. El nu mai fusese controlat, experienţa îi spunea că între casă şi şcoală pentru el se deschide, ferit de furtuni, un porto-franco al bunului său plac, nevămuit de părinţi şi nici de şcoală. Nu mult, cîteva săptămîni — de ajuns însă ca, în spatele lui, terenul părăsit să intre în paragină, să-şi piardă orice forţă de atracţie. Undeva, intuiţia lui funcţiona bine. Ce-l aştepta la şcoală ? Note mici, reproşuri, senzaţia de plumb că nu e bun de nimic, el care — ştia toată lumea — e cel mai bun dribleur din cartier. Căci — şi asta nu se va osteni niciodată dirigintele să o sublinieze — în acest copil şi în orice copil — există o sete nemărginită de a fi bun de ceva, de a stîrni admiraţie, aprobare... Uneori copilul îşi alege aberant acest teren. Ca în cazul de faţă. Să punem mîna împreună, doar împreună — pentru a strămuta acest teren al afirmării personalităţii copilului cît mai aproape de coordonatele lui firești, cele şcolare. O putem face ? O mai putem oare ? Cu ghionţi şi cu ironie nu... doar dacă vom reuşi — dumneata şi noi toţi — să-i redeschidem nu numai porţile şcolii, ci şi ale satisfacţiei şcolare. Să îi deprindem mîna să umble singură, din propriul îmbold, la acest robinet cald al emoţiilor pozitive. Acum îi pare înţepenit... Vom avea răbdare, îl vom încuraja... Are nevoie de încrederea noastră pentru a-şi redobîndi încrederea în sine însuşi...*

După încă o jumătate de ceas, asudat, părintele s-a ridicat. Şi a rostit palid, clătinîndu-se parcă, dar ferm, doar două cuvinte :

— Vă mulţumesc...

MIRCEA SÎNTIMBREANU

Îndrumat cu competenţă de educator, fiecare efort propriu de cunoaştere al elevului, începînd cu primele exerciţii, este un pas înainte pe drumul dezvoltării lui intelectuale.

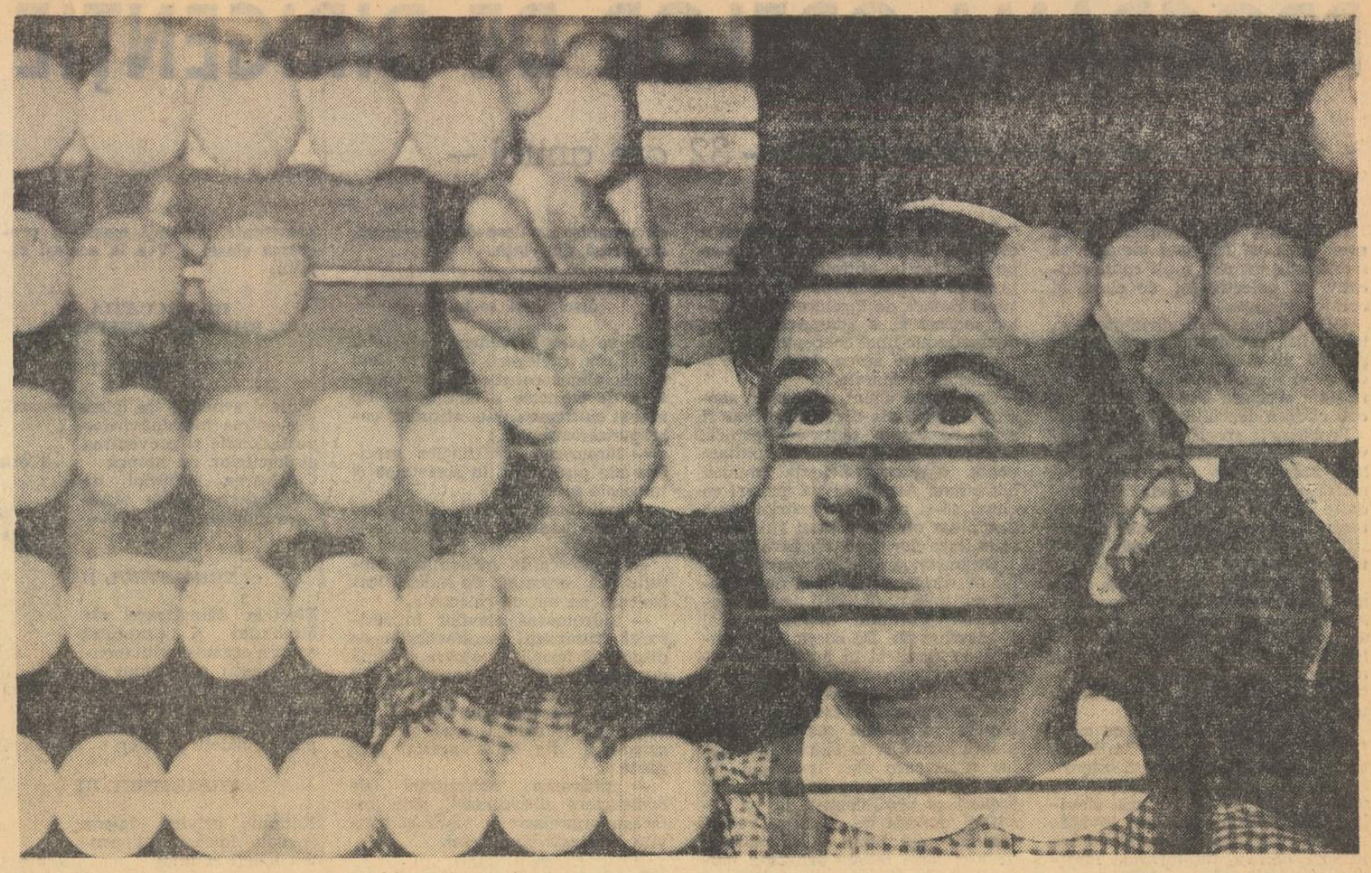

Stigmatul plagiatului

În numărul din 20 ianuarie a.c., gazeta noastră a publicat, sub titlul „Studiul terminologiei ştiinţifice la geografie“, un articol semnat de prof. Liviu Raţiu din Luduş. Cîteva zile mai tîrziu am descoperit însă că cele spuse în articolul respectiv sînt copiate de-a dreptul, în mare măsură, după lucrarea „Însuşirea terminologiei ştiinţifice“ de Gh. Goian (E.D.P., 1961).

Spre exemplificare dăm, pe două coloane, cîteva extrase din articol şi din lucrarea citată.

Din articolul publicat de Liviu Raţiu

„După cum se vede, în timp ce în procesul trecerii de la termen la noţiune se analizează termenul şi se sintetizează noţiunea, în procesul opus, al trecerii de la noţiune la termen, se analizează noţiunea şi se sintetizează termenul“.

„Astfel, arăt elevilor că denumirea de *deltă* a fost dată gurii unor fluvii din cauza formei ei triunghiulare, prin asemănare cu litera grecească delta“.

„Aşa de exemplu, denumirea de heliu (din helios — soare) nu reflectă proprietăţile esenţiale ale elementului pe care îl denumeşte, ci însuşirea acestuia de a fi fost descoperit pentru prima oară în soare, cu ajutorul spectroscopului.

În sfîrşit, menţionez şi faptul că în geografie există unele denumiri ce exprimă concepţii pe care ştiinţa, în dezvoltarea ei, le-a depăşit. Aşa, de exemplu, Marea Mediterană (din medius — de mijloc, mijlociu + Terra = Pămînt) reflectă o concepţie geografică foarte veche, potrivit căreia această mare s-ar afla la mijlocul Pămîntului, despre care se credea că are forma unui disc“.

Din lucrarea „Însuşirea terminologiei ştiinţifice“ de Gh. Goian

„După cum se vede, în timp ce în procesul trecerii de la termen la noţiune se analizează termenul şi se sintetizează noţiunea, în procesul opus, al trecerii de la noţiune la termen, se analizează noţiunea şi se sintetizează, adică se construieşte termenul“ (pag. 22).

„De exemplu, denumirea *deltă* a fost dată gurii unor fluvii din cauza formei ei triunghiulare, prin care se aseamănă cu litera grecească *delta*“ (pag. 23).

„De exemplu, termenul *heliu* (gr. helios „soare“) nu reflectă proprietăţile esenţiale ale elementului pe care îl denumeşte, ci însuşirea acestuia de a fi fost descoperit, pentru prima oară, în soare, cu ajutorul spectroscopului“ (pag. 24).

„Şi mai grav este faptul că unii termeni exprimă concepţii greşite, pe care ştiinţa, în dezvoltarea ei le-a depăşit de mult...

...denumirea *Marea Mediterană* (lat. medius „de la mijloc, mijlociu“ lat. terra „pămînt“) reflectă o concepţie geografică greşită, anume credinţa veche după care această mare s-ar afla la mijlocul pămîntului, despre care se credea că are o formă plată (pag. 26-27).

Cele patru mărturii certe sînt desprinse dintr-un număr de peste 10 dovezi similare, însumînd peste 120 de rînduri de coloană dintr-un articol de cca 200 rînduri. Este regretabil că un membru al corpului profesoral a putut să dea dovadă de o asemenea lipsă de probitate ştiinţifică. Dezvăluirea pe această cale a faptei sale va curma, credem, pe viitor, asemenea tentative.

Itinerare ale dezvoltării intelectuale

(Urmare din pag. 1)

— Nu mă gîndeam la nimic, pentru că urmăream pe carte. M-am gîndit că poate o să mă pună şi pe mine să citesc mai departe şi dacă nu urmăresc n-o să ştiu unde am rămas.

— Şi ai înţeles tot ?

— Nu.

— Ce n-ai înţeles ?

— Cine a fost Nicolae Bălcescu.

2. Un elev. *Voluntar, degajat, cu oarecare infatuare şi nonşalanţă comică, de adult.*

— Bună ziua, băieţel.

— Vă salut.

Se aşează picior peste picior, rezemat cu un braţ de speteaza scaunului.

— Te-a ascultat astăzi la ceva ?

— Da. M-a ascultat la matematică.

— Ai ştiut ?

— Am ştiut puţin. Nu chiar tot, dar ceva, ceva, am ştiut.

— Pari a fi un băiat inteligent. N-ai putea să ai note mai mari ?

— Toată lumea spune că aş putea, dacă aş învăţa mai mult.

— Şi de ce nu înveţi ?

— Mă plictisesc. Mie îmi place să mă joc, să citesc cărţi şi, dacă îmi vine să fac altceva, nu mai învăţ. Dar citeodată învăţ. Ieri, de exemplu, am învăţat la geografie.

— Şi dacă te asculta ştiai ?

— Ştiam, dar nu m-a ascultat. Poate o să mă asculte cînd n-o să învăţ.

— Care este ultima carte pe care ai citit-o ?

— „Poveşti“ de Petre Ispirescu.

— Poţi să-mi povesteşti şi mie una dintre ele ?

— Păi să vă spun „Tinereţe fără bătrineţe şi viaţă fără de moarte“. Mi se pare cea mai frumoasă dintre toate.

Povesteşte cursiv, nuanţează prin intonaţie şi utilizează un limbaj colorat, care denotă un bagaj considerabil de lecturi.

3. Un alt elev. *Dezgheţat, sensibil, delicat.*

— Ieri mi-am pregătit toate lecţiile, dar nu m-a ascultat decît la geografie.

— La celelalte ai ridicat mîna ?

— Numai la unele întrebări.

— De ce nu la toate ?

— Pentru că nu eram atent.

— La ce te gîndeai ?

— Mă gîndeam ce-o să fac cînd ajung acasă.

— Ţi se întîmplă deseori să te gîndeşti la altceva în timpul lecţiei ?

— Mereu mi se întîmplă.

— Dar dacă îţi pui în gînd să fii atent, poţi ?

— Citeodată sînt atent fără să-mi zic să fiu atent. Dar citeodată nu sînt chiar dacă îmi zic.

— Cînd s-a întîmplat aşa ?

— Într-o zi ; m-a ascultat la aritmetică, atunci cînd am trecut la scădere. Eu n-am fost atent şi am făcut adunare. Scriam scăderea şi spuneam „şi cu“.

— De ce n-ai fost atent ?

— Îmi era teamă că nu ştiu.

— Ţi se întîmplă adeseori să-ţi fie teamă ?

— Cînd sînt la tablă, mai ales la matematică.

— Şi la altele nu ?

— Şi la limba română un pic. O dată trebuia să spun o poezie. Acasă o ştiusem, dar m-am emoţionat şi n-am mai ştiut nimic.

Zona observaţiilor şi acţiunilor învăţătorului

Nu putem considera ca certe, definitive şi categorice datele furnizate prin chestionarea elevilor de mai sus. (Cunoaşterea, mai ales într-un domeniu atît de fin cum este cel al atributelor psihologice ale diferitelor individualităţi, solicită o observaţie mai îndelungată şi mai de amănunt). Recurgem însă la ele ca la un material ilustrativ menit să pună în lumină unele probleme de principiu.

Am pornit de la ideea necesităţii unei cît mai depline exploatări a fondului de posibilităţi intelectuale naturale. Cel căruia îi revine privilegiul de a determina debutul valorificării acestor resurse de energie psihică este învăţătorul. În mare, această valorificare se realizează prin aplicarea unor norme generale obligatorii de conduită pedagogică. Dar adeseori chiar învăţătorii conştiincioşi, dotaţi cu certe calităţi pedagogice, aplică aceste norme „grosso modo“, fără diferenţierile cerute de individualitatea fiecărui copil. Cauza principală a acestui fapt este că, deşi iau în considerare particularităţile elevilor, o fac numai pînă la un punct, fără a se interesa de aspectele de nuanţă, mai profunde, mai complexe.

Răspunzînd solicitării noastre, tovarăşa Maria Popovici, învăţătoarea copiilor chestionaţi de noi, a formulat cu relativă siguranţă cîteva caracterizări. Dar acestea au avut un conţinut sumar, de suprafaţă. Să exemplificăm. Despre prima elevă ni s-a spus : „Este o elevă neatentă, uitucă, mincinoasă, neliniştită, mobilă. Nu învaţă sistematic“. Caracterizarea poate să fie justă. Dar dincolo de ea se află nişte realităţi mai profunde. Să luăm un singur aspect. La una din întrebările noastre eleva a dat următorul răspuns : „Am învăţat, dar am uitat“. Se confirmă în acest caz un element din caracterizarea învăţătoarei : eleva e „uitucă“. Uitarea este, aşa cum putem afla din orice tratat de psihologie, un fenomen de inhibiţie mai mult sau mai puţin profundă, mai mult sau mai puţin de durată, mai mult sau mai puţin definită. Se sting legăturile temporare care nu au fost întărite (şi, deci, nu au de ce să justifice o anume formă de reacţie determinată la ele), cele incluse în reacţiile la un excitant care şi-a pierdut funcţia semnalizatoare, cele care nu sînt coordonate într-un sistem, nu se grupează lîngă o dominantă activă, nu sînt legate de nici un fel de interese etc. Uitarea poate fi explicată prin oboseală, prin nedezvoltarea mecanismelor transcrierii limbajului interior (pe baza căruia a avut loc înţelegerea) în limbaj exterior ş.a.m.d. Caracterizarea învăţătoarei nu ajunge însă să situeze starea elevei în contextul acestor coordonate de nuanţă mai fină. Ea se mărgineşte doar la consemnarea fenomenului în mare, printr-o etichetă laconică. Eleva este uitucă şi atîta tot. Dar în ce sens este uitucă, cît, din ce cauză ?

În cursul unei chestionări care a durat aproximativ 30 de minute şi din care am reprodus numai o parte s-a conturat un întreg şir de probleme. Eleva n-a reţinut şi nu a înţeles cine a fost Nicolae Bălcescu. „Nu ştiu“ — a răspuns fetiţa întrebată la ce se gîndeşte cînd citeşte lecţia.

Ea nu poate şti, dar învăţătorul, înzestrat cu pregătirea şi competenţa profesională adecvată, are posibilitatea să „ştie“. El este chemat să pătrundă, utilizînd instrumentul unei cercetări atente, în sfera subtilă a proceselor psihice, trecînd dincolo de graniţele etichetării simpliste şi pasive. Acuzînd în cazul acestei eleve unele carenţe de memorie, trebuie mai întîi să stabilim natura lor reală şi abia apoi să definim soluţiile lichidării lor.

După caracterizarea învăţătoarei cel de al doilea elev ar fi un tip „mai rebel, mai original, mai deosebit“ — în fond un „zăpăcit“. Dar „zăpăceala“ lui se recomandă, cum am văzut, printr-o precocitate în atitudine şi în gîndire care presupun, dimpotrivă, o reală capacitate intelectuală. În acest exemplu lucrurile sînt destul de clare. Pentru el, şcoala şi învăţătura au devenit plictisitoare. Rămîne doar de aflat ce anume a determinat această lipsă de interes, şi de precizat modalităţile lichidării ei.

O dată cu cel de al treilea elev sîntem insistent solicitaţi să ne gîndim la capitolul „atenţie“. „Cîte o dată — a spus acest elev — sînt atent fără să-mi zic să fiu atent, dar cîte o dată nu sînt, chiar dacă îmi zic“. Deci există la el o posibilitate inconstantă de concentrare a atenţiei. Pe de altă parte, relatarea „Scriam scăderea şi spuneam „şi cu“, deoarece îmi era teamă că nu ştiu“, arată că este vorba şi de o anume vagă anxietate, care îşi are probabil cauza într-o întîmplare neplăcută, obscură şi îndepărtată, legată de examinarea la o lecţie. Inutil să mai insistăm. Şi de data aceasta simpla clasificare în categoria „neatent“ nu spune nimic şi nu rezolvă nimic dacă nu este susţinută de un sondaj psihologic de profunzime. Există neatenţi activi (agitaţi motor, împrăştiaţi, distraţi, instabili) şi neatenţii pasivi, absenţi. Fenomenul se explică prin slăbiciuni ale atenţiei voluntare, prin lipsa intereselor cognitive, prin lipsa unei atitudini conştiente faţă de învăţătură. Cauzele pot fi diverse : deficienţe ale activităţii şcolare, condiţiile de mediu familiar, fenomene accidentale, perturbări biologice etc.

Dacă acest elev este un neatent pasiv, care reuşeşte să-şi depăşească uneori condiţia, elevul precedent intră în categoria activilor. Atras de joacă, sau de lectură, şi-a pierdut interesul pentru învăţătură : „Mereu lecţii, lecţii“ — spunea el la un moment dat. Există totuşi o anume varietate în aceste „lecţii, lecţii“, o doză de necunoscut suficientă pentru a satisface dorinţa lui de inedit, oferind un suport interesului. Trebuie deci descoperită modalitatea de a trece acest suport în prim plan.

Schiţînd aceste probleme pe care le implică dezvoltarea intelectuală a copiilor constatăm că, pentru valorificarea reală a resurselor de energie psihică existente în fiecare individualitate trebuie să se treacă dincolo de pragul aparenţelor. Învăţătorul nu poate să întreprindă acţiuni formative eficiente înainte de a realiza cunoaşterea mai aprofundată a individualităţii psihice a elevilor săi.

ANCHETA NOASTRĂ

Gramatica în şcoală

Exprimarea corectă — o problemă de cultură

Sărăcia şi incorectitudinea exprimării orale şi scrise a unor elevi nu se datoresc, după părerea mea, numai deficienţelor predării gramaticii. Formarea exprimării corecte şi frumoase vizează o sferă mai largă, fiind, la urma urmelor, **o problemă de cultură.**

Spre exemplu, dezacordurile din vorbire sau din scriere se vor înlătura nu atît prin însuşirea regulii — căci cine se gîndeşte la aceasta cînd vorbeşte sau scrie ? — cît prin cultivarea generală. E cazul, de aceea, să ne preocupe nu numai predarea gramaticii ca atare, ci **cultivarea limbii** sub toate aspectele ei. Cel puţin în clasele mari poate e mai bine să vorbim despre **lecţii de limbă** în loc de **lecţii de gramatică.**

Se discută tot mai des despre necesitatea studiului gramaticii în licee. Dar reluarea acestui studiu încă patru ani după ce a fost parcurs în toate cele opt clase ale şcolii generale — adică din nou substantivul (ca să luăm un exemplu) cu definiţia, felurile, declinarea lui etc. — nu cred că ar rezolva problema. Poate mai curînd **o oră pe săptămînă de studiu al limbii literare,** după o programă bine chibzuită, iar în clasa a XII-a, cel puţin la secţia umanistă, **o oră pe săptămînă de recapitulare a întregii gramatici.**

În ce priveşte predarea gramaticii propriu-zise, cred că, pentru a creşte eficienţa ei, este necesar **să se folosească o metodă mai activă,** dar nu numai în sensul participării a cît mai mulţi elevi la lecţii prin răspunsuri la diferite întrebări, ci în sensul unor mai bogate aplicaţii practice : copieri simple şi creatoare, copieri selective, analize ortografice, dictări cu şi fără explicaţii prealabile, analize fonetice, lexicale şi stilistice, exerciţii orale de formulare a propoziţiilor şi frazelor după o temă dată şi analiza lor din punct de vedere al corectitudinii şi frumuseţii, compuneri gramaticale variate etc.

În prezent, exerciţiile care contribuie îndeosebi la cultivarea exprimării se efectuează de cele mai multe ori acasă, în clasă fiind verificate fugitiv, fără efect practic. Trebuie spus, de asemenea, că unii profesori înţeleg prin activitatea practică mai ales analiza gramaticală. Or, aceasta — aşa cum o organizează ei — este doar un exerciţiu de recunoaştere şi definire, reducînd studiul gramaticii la memorarea definiţiilor şi regulilor şi la descifrarea într-un text oarecare a categoriilor învăţate. În general se consumă prea mult timp cu însuşirea unor noţiuni, cu memorarea definiţiilor, a regulilor, a unor forme lexicale şi apoi cu exerciţii pentru consolidarea acestor definiţii, reguli şi forme care, în fond, au o valoare redusă pentru cultivarea exprimării. Unele definiţii şi reguli sînt prolixe, confuze, fără valoare practică. Mă rog, dintre toţi cei ce se exprimă corect şi expresiv, care ştie regula : „Formele pe care le ia adjectivul pentru a arăta că o însuşire poate exista în diferite grade la două sau mai multe obiecte sau chiar la acelaşi obiect în momente diferite, se numesc grade de comparaţie“ ?

Programa şcolară este bogată în „exerciţii de ortografie“ şi „aplicative“, dar acestea sînt împrăştiate în capitole diferite, nefixate pe ore şi deseori, mai ales cînd sînt la sfîrşitul capitolelor, sînt uitate. Credem că este necesară o programă amănunţită, pe ore, care să acorde timp, în măsură egală, atît teoriei cît şi practicii. De exemplu, cele zece ore pentru substantiv şi articol la clasa a V-a s-ar putea repartiza astfel : definiţia, substantive comune şi proprii — o oră ; genul şi numărul — o oră (întrucît sînt noţiuni cunoscute încă din clasele III—IV) ; cazurile — două ore ; articolul — două ore ; aplicaţii (în sensul celor arătate mai sus) — patru ore. În afară de această organizare pe capitole, **în cadrul fiecărei lecţii să se rezerve 10—15 minute pentru aplicaţii practice.**

O reorganizare a programei şi, în mod corespunzător, a manualelor, o metodă activă, practică, lărgirea sferei de cultivare a limbii ca obiectiv al tuturor cadrelor didactice ar contribui mult la dezvoltarea exprimării orale şi scrise a elevilor, ca scop ultim al studiului gramaticii.

Lector univ. ION CÎRLAN

Pe primul plan finalitatea practică

Numărul de ore prevăzut de programele şcolare pentru predarea gramaticii este suficient şi, totuşi, toată lumea constată că mulţi absolvenţi ai liceului termină şcoala cu destule lipsuri în exprimarea lor scrisă şi orală. Este timpul să căutăm cu mai mult curaj soluţia la această problemă.

În ce mă priveşte, cred că se impune elaborarea unei concepţii noi în predarea limbii române.

Îi învăţăm pe copii gramatica pentru ca ei să-şi poată exprima corect şi clar gîndurile şi simţămintele. Munca noastră nu este a unor specialişti de cabinet ; ea are o foarte importantă finalitate practică. De aceea, cred că trebuie să renunţăm la multe din problemele „teoretice“ ale studiului gramaticii şi, mai ales, să ne descotorosim de tendinţa de a cere manualelor de limbă română pentru şcoala generală să reproducă întocmai doar la scară mai mică, tratatele de specialitate. Se impune neapărat o simplificare a programelor de gramatică pentru clasele V—VIII şi se impune, de asemenea, ca ele să fie mai stabile (pentru 4—5 ani), ca şi manualele, de altfel. Pentru ca elevii să-şi însuşească mai temeinic cunoştinţele şi deprinderile ortografice, este necesar ca programele să prevadă şi cunoştinţe de ortografie şi punctuaţie.

S-a propus, încă din anii trecuţi, să se editeze culegeri de texte pentru gramatică, dar n-au apărut. Toţi profesorii simt nevoia unor astfel de culegeri, în care să se selecţioneze texte din operele scriitorilor noştri clasici potrivite pentru exerciţiile de analiză gramaticală. Ar fi bine ca, la sfîrşitul fiecărui text, să figureze explicaţii privind vocabularul, unele probleme de gramatică, de ortografie şi punctuaţie, precum şi teme de exerciţii. De asemenea, ar fi bine ca acele cuvinte asupra cărora trebuie să se insiste din punct de vedere ortografic să fie scrise cu o grafie deosebită.

Prof. NICOLAE MOHOREA

De ce sînt neglijate compunerile ?

Un rol important în dezvoltarea exprimării scrise îl joacă exerciţiile de compunere. Dar orele de compunere nu sînt încă precis reglementate de programă, ceea ce face ca profesorii să le efectueze după criterii personale şi dă unora din ei, care le consideră grele, posibilitatea de a le ţine foarte rar. Se ţin rar de tot şi lecţii de discutare a compunerilor libere sau după subiecte date, deşi au o deosebită importanţă.

Consider, de asemenea, că se fac prea puţine analize gramaticale, deşi acestea constituie principala cale de însuşire temeinică a cunoştinţelor de limbă. Cred că este necesară cel puţin o oră de analiză gramaticală pentru fiecare parte de vorbire. Aş propune să se introducă în programă şi ore speciale de exerciţii pentru dezvoltarea exprimării scrise şi orale la clasele V—VIII.

În acelaşi timp, mi se pare necesară editarea de urgenţă a unor culegeri de texte gramaticale care să folosească toate stilurile limbii române, dînd o imagine clară asupra fenomenului gramatical, ca şi elaborarea unei metodici speciale de predare a ortografiei limbii române.

Prof. N. ANTONESCU
Terebeşti, raionul Carei

PROGRAMA ORELOR DE DIRIGENȚIE

— clasa a VIII-a - 32 ore anual —

La clasa a VIII-a, dirigintele va avea grijă ca în viața elevilor să se exercite tot mai mult rolul educativ al colectivului de elevi, al opiniei publice.

Fiind ultima clasă, dirigintele va intensifica activitatea de orientare școlară și profesională, străduindu-se să creeze elevilor săi și părinților acestora o perspectivă cît mai clară a dezvoltării lor viitoare.

Problemele specifice vîrstei, dezvoltării anatomo-fiziologice și psihice impun, de asemenea, mai multă grijă în realizarea unei conduite demne, bazate pe stimă și respect reciproc între fete și băieți, în realizarea educației sanitare și sexuale.

Ca și în clasele precedente, dirigintele își va îndrepta eforturile spre realizarea pe un plan superior a dezvoltării multilaterale a elevilor, punînd accentul pe ridicarea continuă a nivelului lor la învățătură și pe educația lor moral-cetățenească.

Prin colaborare strînsă cu profesorii clasei, cu organizația U.T.C. și cu familia, el va căuta să asigure frecvența regulată la lecții, va urmări îndeaproape situația elevilor la toate obiectele de învățămînt, va depista la timp și va lua măsuri pentru înlăturarea rămînerii în urmă la învățătură, va stimula pe elevi să învețe cu sîrguință, continuu și în mod conștient și să-și ridice neîncetat nivelul culturii generale.

În educația moral-cetățenească a elevilor, dirigintele, sprijinindu-se pe rezultatele obținute în cadrul predării diferitelor obiecte, va continua munca de formare a noțiunilor morale și a convingerilor, ca elemente ale unei concepții morale, precum și pe aceea de formare a conduitei lor morale.

Ca și pînă acum, cele două sarcini de bază ale dirigintelui vor fi realizate într-o unitate organică, întrucît numai această unitate poate asigura eficiența muncii educative. Astfel, se va urmări ca elevii să-și manifeste patriotismul, disciplina etc. în primul rînd prin atitudinea lor față de învățătură.

Organizarea și desfășurarea orelor de dirigenție îi oferă dirigintelui multiple posibilități pentru modelarea profilului moral-spiritual al elevilor săi. De aceea, în discuțiile cu elevii și în analiza activității clasei, din cadrul acestor ore, precum și în activitățile desfășurate în legătură cu dirigenția, dirigintele va acorda cea mai mare atenție educării la elevi a motivelor superioare ale învățării, în strînsă legătură cu orientarea lor școlară și profesională, le va însufleți dorința de a obține rezultate cît mai bune la învățătură, de a-și lărgi mereu orizontul cultural și, totodată, de a-și dezvolta trăsăturile pozitive de caracter, spre a-și putea pune întreaga capacitate și energie în slujba patriei, a progresului social.

REPARTIZAREA ORELOR
(cu caracter orientativ)

Conținutul orelor	Număr de ore Tr. I	Tr. II	Tr. III	Total
Educația moral-cetățenească	10	6	4	20
Organizarea și educarea colectivului de elevi	2	2	2	6
Educația igienico-sanitară	2	2	2	6
Total trimestrial și anual	14	10	8	32

I. EDUCAȚIA MORAL-CETĂȚENEASCĂ

1. Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist

Se va avea în vedere cultivarea sentimentelor și convingerilor patriotice și, îndeosebi, dezvoltarea sentimentului de mîndrie națională, prin :

— cultivarea dragostei și a devotamentului neclintit față de patria socialistă și de Partidul Comunist Român ;

— cultivarea la elevi a unor puternice sentimente patriotice prin evocarea unor aspecte ale trecutului glorios de luptă al poporului nostru (Rovine, Podul Înalt, Călugăreni, Alba Iulia, Mărăști, Mărășești, Lupeni 1929, Grivița 1933) ;

— cultivarea respectului și admirației pentru valorile culturale create de poporul nostru ;

— cultivarea admirației și dragostei pentru marile realizări ale patriei noastre socialiste în toate domeniile vieții sociale ;

— conducerea elevilor la înțelegerea mai adîncită a faptului că mîndria națională este un element component al patriotismului socialist ;

— lămurirea elevilor asupra incompatibilității dintre mîndria națională și cosmopolitism ;

— reliefarea rolului din ce în ce mai important al patriei noastre în relațiile internaționale și a prestigiului ei în continuă creștere ;

— cultivarea devotamentului și a fidelității neabătute față de cauza socialismului, a păcii și a colaborării între popoare.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ)

— Realizările oamenilor muncii din Republica Socialistă România — dovezi grăitoare de patriotism socialist.

— Să învățăm necontenit din trecutul glorios de luptă al poporului, al partidului clasei muncitoare.

— Poporul nostru — făuritor de mari valori culturale.

— Minunatele calități ale poporului nostru.

— Prestigiul internațional al patriei noastre socialiste.

— Cum doresc să-mi arăt dragostea și recunoștința față de Partidul Comunist Român pentru condițiile minunate de viață și de muncă pe care ni le creează, pentru luminoasele perspective pe care ni le deschide nouă, școlarilor.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate cu sprijinul grupei U.T.C.)

Vizitarea Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România.

Vizitarea Muzeului Doftana.

Vizitarea sălii de la Palatul Republicii.

Vizitarea unor muzee și locuri istorice.

2. Educarea atitudinii comuniste față de muncă

Se va avea în vedere, îndeosebi, intensificarea orientării școlare și profesionale prin :

— îndrumarea elevilor în cunoașterea mai largă a diferitelor domenii de activitate profesională din patria noastră ;

— reliefarea importanței și frumuseții diferitelor profesiuni ce pot fi îmbrățișate de elevi, pe baza pregătirii lor ulterioare în școlile profesionale, liceele de specialitate, liceele de cultură generală ;

— orientarea concretă a fiecărui elev pe baza cunoașterii înclinațiilor și aptitudinilor sale ;

— îndrumarea și stimularea elevilor la cunoașterea temeinică a propriilor aptitudini, în vederea alegerii viitoarei profesiuni ;

— cultivarea la elevi a dragostei și recunoștinței față de Partidul Comunist Român și statul nostru pentru grija de a asigura fiecărui om un loc de muncă potrivit pregătirii și aptitudinilor sale.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ)

— Rezultatele obținute la învățătură, temelie a viitoarei mele profesiuni.

— Ce vreau să devin și de ce ?

— Pregătindu-ne cît mai bine, vom fi demni de prețuire și de condițiile minunate create nouă, tinerilor, de către patrie și partid.

— Orice muncă este frumoasă dacă este făcută cu dragoste, cu pasiune.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate cu sprijinul grupei U.T.C.)

Vizitarea unor licee de specialitate, a unor școli profesionale etc.

Întîlniri cu oameni ai muncii de diferite profesiuni.

Organizarea unor întîlniri cu foști elevi ai școlii, care obțin rezultate deosebite în diferite domenii de activitate.

Vizitarea unor unități industriale și agricole pe lîngă care funcționează școli profesionale.

3. Educarea elevilor în spiritul colectivismului și al umanismului socialist

Se va avea în vedere, îndeosebi, lămurirea amplă a noțiunii de umanism socialist și cultivarea la elevi a unei atitudini corespunzătoare prin :

— reliefarea faptului că în societatea socialistă relațiile dintre oameni sînt bazate pe respect reciproc ;

— consolidarea convingerii că societatea socialistă creează condițiile necesare pentru dezvoltarea multilaterală a personalității și pentru afirmarea deplină a demnității umane ;

— scoaterea în evidență a faptului că grija pentru om manifestată de partidul și statul nostru este expresia unui profund umanism socialist ;

— consolidarea la elevi a convingerii că lupta pentru pace promovată de partidul și statul nostru constituie o expresie a dragostei față de oameni ;

— cultivarea la elevi a respectului și a dragostei față de oameni și formarea obișnuințelor de comportare umană în relațiile cu colegii, cu cei în vîrstă, cu cei mici ;

— cultivarea respectului pentru femeie, a preocupării pentru statornicirea unor relații corecte, frumoase între băieți și fete.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ)

— Umanismul socialist — trăsătura de seamă a omului societății noastre de azi.

— Grija partidului și a statului nostru pentru oamenii muncii — exemplu viu de umanism socialist.

— Respectînd pe alții, te respecți pe tine însuți.

— Cum îmi manifest respectul față de părinți și față de educatori ?

— De mine se îngrijesc toți, eu de cine am grijă ?

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate cu sprijinul grupei U.T.C.)

Organizarea unor vizite pentru cunoașterea de către elevi a condițiilor de viață și de muncă de care se bucură cetățenii patriei noastre (în întreprinderi, instituții, case de cultură, case de odihnă, cămine, creșe, grădinițe, noi cartiere construite, șantiere etc.).

Organizarea unor simpozioane pentru discutarea unor exemple de umanism, culese din literatură, din presă, din viață.

4. Educarea elevilor în spiritul disciplinei socialiste

Se va avea în vedere, îndeosebi, adîncirea înțelegerii de către elevi a disciplinei conștiente, ca trăsătură de caracter a omului de tip nou și cultivarea unei atitudini corespunzătoare prin :

— lămurirea trăsăturilor specifice ale disciplinei în societatea și în școala socialistă ;

— reliefarea rolului disciplinei în munca pentru construirea socialismului ;

— scoaterea în evidență a faptului că orice act de indisciplină izolează pe om de colectiv ;

— îndrumarea elevilor în sesizarea frumuseții manifestărilor de disciplină fermă, creatoare și plină de inițiativă ale oamenilor muncii din țara noastră ;

— consolidarea convingerii că disciplina înfrumusețează omul și colectivul din care acesta face parte ;

— cultivarea obișnuinței de comportare disciplinată, prin întreaga organizare a vieții și activității colectivului clasei.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ)

— Disciplina socialistă este disciplina curajului și a luptei pentru învingerea greutăților.

— Autocontrolul este chezășia comportării disciplinate.

— Disciplina comuniștilor și uteciștilor să ne fie exemplu și îndemn.

— Comportarea disciplinată — factor de seamă al succesului muncii noastre.

Activități în afară de clasă (în colaborare cu profesorii clasei, organizate cu sprijinul U.T.C.)

Îndeplinirea în bune condițiuni și în mod organizat a serviciului pe școală de către elevi, sub îndrumarea și conducerea directă a cadrelor didactice și fără scoatere de la ore.

Antrenarea elevilor la culegerea din opere literare și din presă a unor exemple mobilizatoare de comportare în spiritul disciplinei conștiente.

Participarea organizată și disciplinată a elevilor la pregătirea și desfășurarea unor serbări, concursuri, competiții sportive, editarea unei reviste școlare, organizarea expoziției de sfîrșit de an, a unor excursii și marșuri turistice etc..

5. Dezvoltarea altor trăsături morale

Se va avea în vedere, îndeosebi, educarea elevilor în spiritul principialității comuniste prin :

— clarificarea amplă a noțiunii de principialitate, prin punerea în evidență a necesității de a se aprecia conduita proprie și a altora în funcție de interesele poporului, ale patriei socialiste ;

— conducerea elevilor către înțelegerea faptului că principialitatea constituie o sinteză a multor însușiri morale, devotamentul neclintit față de patria socialistă, față de partid (cinstea, fermitatea, curajul, concordanța între vorbă și fapte etc.) ;

— evidențierea raportului care există între convingerile morale ferme și principialitate ;

— orientarea elevilor către înțelegerea faptului că relațiile bazate pe principialitate înfrumusețează viața personală și socială ;

— cultivarea la elevi a unei atitudini intransigente față de manifestări neprincipiale ca : subiectivismul, favoritismul, lingușirea, înjosirea, lipsa de demnitate, calomnia, persecuția etc.

Exemple de teme pentru orele de dirigenție (cu caracter orientativ)

— Principialitatea — trăsătură morală de bază a omului nou.

— Ce loc ocupă în viața colectivului nostru : cinstea, fermitatea, curajul ?

— Cum contribuim la combaterea manifestărilor neprincipiale ?

— În ce măsură concordă faptele cu vorbele noastre ?

Activități în afară de clasă, organizate cu sprijinul grupei U.T.C.

Întîlniri cu activiști de partid, cu muncitori și cooperatori fruntași, cu oameni de știință, de artă care să le vorbească elevilor despre rolul principialității comuniste în sectoarele lor de activitate.

II. ORGANIZAREA ȘI EDUCAREA COLECTIVULUI DE ELEVI*)

1. Exemple de teme pentru orele de dirigenție privind organizarea colectivului (cu caracter orientativ)

— Să dovedim spirit de răspundere în organizarea colectivului clasei noastre.

— Sînt toți elevii clasei noastre antrenați în activități colective ?

— Să găsim mijloace cît mai eficiente de afirmare a unei opinii sănătoase în clasa noastră.

2. Exemple de teme pentru orele de dirigenție privind analiza activității elevilor (cu caracter orientativ)

— Oferă rezultatele muncii noastre motive de satisfacție pentru colectivul nostru ?

— Sîntem mulțumiți de felul cum ne-am îndeplinit sarcinile în colectivul clasei și al școlii ?

— Care este contribuția fiecăruia dintre noi la realizarea perspectivelor care stau în fața colectivului nostru ?

*NOTĂ : Sarcinile subordonate acestui obiectiv sînt, în general, aceleași în toate clasele. Ele sînt prezentate, în linii mari, în programa clasei a V-a la același capitol.

III. EDUCAȚIA IGIENICO-SANITARĂ

TRIMESTRUL I

Noțiuni generale de igiena muncii. Prevenirea îmbolnăvirilor profesionale și prevenirea accidentelor de muncă — 1 oră

Cultivarea simțului de răspundere pentru sănătatea individuală și colectivă. — 1 oră

TRIMESTRUL II

Efectele dăunătoare ale alcoolului și tutunului asupra organismului (pentru băieți) și noțiuni de puericultură (pentru fete) — 1 oră

Noțiuni privind igiena intimă (în mod diferențiat pentru băieți și fete) — 1 oră

TRIMESTRUL III

Noțiuni privind igiena sexuală (diferențiat pentru băieți și fete) — 2 ore

În sala de lectură a Bibliotecii centrale universitare

ÎN CENTRUL DEZBATERILOR DIN ADUNĂRILE TRIMESTRIALE SINDICALE

Continua perfecționare profesională

De curînd, în toate școlile au avut loc adunări trimestriale ale grupelor sindicale. Ele au constituit un bun prilej de analiză a activității desfășurate de oamenii școlii pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, pentru ridicarea măiestriei lor pedagogice, pentru continua întărire a disciplinei în muncă. Punînd pe primul plan al discuțiilor aspectele cele mai importante ale activității lor, membrii de sindicat s-au oprit pe larg, în cadrul adunărilor trimestriale, asupra problemelor ridicate de perfecționarea lor profesională.

PITEȘTI

Adunările trimestriale din școlile piteștene au relevat că perfecționarea profesională, sub multiplele ei aspecte, se află în centrul preocupărilor, în miezul vieții de organizație. Membrii de sindicat manifestă o preocupare serioasă pentru promovarea noului, o permanentă tendință de autodepășire. Căutînd să le înlesnească eforturile creatoare, birourile grupelor sindicale s-au străduit să le creeze cele mai bune condiții de muncă. Ele au urmărit astfel ca învățătorii și profesorii înscriși la examenele de grad, ca și cei care întreprind cercetări științifice să nu fie încărcați cu sarcini, pentru a dispune de suficient timp de studiu. De asemenea, s-a extins inițiativa organizării în școli a unor „colțuri ale presei pedagogice și de specialitate". Au loc periodic informări asupra noutăților editoriale.

La adunările trimestriale ținute la școlile generale nr. 1, nr. 3, nr. 5, nr. 9 și nr. 10 s-a apreciat pozitiv faptul că cei înscriși la examenele de grad au fost ajutați de către birourile grupelor sindicale în procurarea bibliografiei necesare pentru studiu. S-au menționat de asemenea, ca foarte folositoare, discuțiile între cadrele tinere și cele cu mai multă experiență privind elaborarea lucrării personale.

Numeroși participanți au vorbit la adunările trimestriale despre ajutorul pe care l-au primit din partea comitetului sindicatului învățămînt Pitești, care, în colaborare cu comitetul sindicatului de la Institutul pedagogic, a înlesnit cadrelor didactice accesul la biblioteca institutului. În același timp, comitetul sindicatului a organizat pentru profesori, în colaborare cu secția de învățămînt a orașului Pitești și cu sprijinul conducerii Institutului pedagogic, consultații periodice asupra unor probleme noi din domeniul literaturii române, matematicii și științelor naturale. Au fost de asemenea foarte utile discuțiile organizate de comitetul sindicatului pe teme ca „De ce nu am nici un corigent", „Cum să procedăm pentru a asigura o notare judicioasă și ritmică", „În ce constă munca de cercetare științifică pe care o desfășor", „Cum studiez" etc.

Socotim că, în general, recentele adunări trimestriale din grupele sindicale, prin dezbaterea matură a problemelor de bază pe care le ridică activitatea din școli, au dovedit buna lor orientare în strădania colectivă de îmbunătățire permanentă a procesului de învățămînt la nivelul cerințelor actuale.

STELIANA STĂNESCU
președinta Comitetului sindicatului învățămînt din orașul Pitești

BUCUREȘTI

La adunările ce s-au desfășurat în școlile raionului 23 August s-a consemnat, pe bună dreptate, că grupele sindicale au obținut în domeniul sprijinirii muncii de perfecționare profesională o serie de realizări demne de luat în seamă. Astfel de realizări au înregistrat, de pildă, adunările trimestriale de la școlile generale nr. 85, nr. 64, nr. 51, nr. 50, liceele „Emil Racoviță", „Al. Sahia" și altele.

Intitulînd darea de seamă: „Contribuția biroului grupei sindicale la ridicarea nivelului profesional al cadrelor didactice, la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ și întărirea disciplinei în muncă", biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 85 a făcut un amplu bilanț al activității pe care a desfășurat-o întregul colectiv al școlii, punînd accent pe acțiunile concrete organizate de sindicat în sprijinul perfecționării profesionale : popularizarea noutăților apărute în domeniul pedagogiei, dezbaterea unor teme interesante cum ar fi „Topica și logica în analiza gramaticală", „Experiențe și păreri privind studiul limbilor străine", „Educația fizică și făurirea complexă a personalității elevilor" etc. Deosebit de apreciată a fost inițiativa biroului grupei sindicale de a sprijini efectiv cadrele didactice care se pregătesc pentru examenele de definitivat. În ajutorul acestora au fost organizate, printre altele, consultații la limba și literatura română, cu sprijinul unor cadre didactice din școală care au obținut gradul II la această specialitate.

După cum s-a arătat în darea de seamă prezentată la adunarea trimestrială ținută la Școala nr. 50, biroul grupei sindicale, împreună cu conducerea școlii, a mobilizat comisiile metodice la o activitate ritmică și susținută de popularizare a experienței pozitive și de ajutorare a cadrelor tinere. Ca urmare, învățători și profesori cu experiență și-au împărtășit metodele de muncă prin referate, lecții deschise etc. În școală se practică de asemenea, cu bune rezultate, schimbul de experiență între învățătorii și profesorii care predau la clasele paralele. Biroul grupei sindicale s-a îngrijit în același timp de crearea condițiilor pentru ținerea la curent a membrilor de sindicat cu tot ceea ce apare nou în specialitatea lor. În acest scop biroul s-a preocupat de completarea bibliotecii școlii cu cele mai valoroase lucrări.

Urmărind să intensifice mai mult activitatea sa pe linia sprijinirii muncii de perfecționare profesională a cadrelor didactice, biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 50 și-a propus în planul său de măsuri, pe baza propunerilor făcute de membrii de sindicat, o serie de acțiuni concrete. Printre acestea se numără conferințe de inițiere a cadrelor didactice în folosirea mijloacelor audio-vizuale, discuții privind formarea deprinderilor de muncă independentă la elevi, metodele de muncă în clasele a IV-a și a V-a etc. În același timp, în plan s-au prevăzut discuții despre profilul moral al profesorului, întîlniri cu oameni de artă etc.

Propunînd măsuri care să întărească și mai mult contribuția sindicatelor la îmbunătățirea muncii profesionale din școlile raionului 23 August, membrii de sindicat au subliniat în cuvintele rostite la adunările sindicale că birourile grupelor trebuie să facă noi pași pe linia sprijinirii cadrelor didactice în perfecționarea pregătirii lor, în dezvoltarea orizontului lor general.

CONSTANȚA TARCEA
președinta Comitetului sindicatului învățămînt din raionul „23 August"

O glorioasă pagină din istoria mișcării noastre muncitorești

(Urmare din pag. 1)

Concomitent s-au ridicat la luptă muncitorii petroliști din Valea Prahovei. La 30 ianuarie 1933 au intrat în grevă muncitorii de la rafinăriile „Astra română", urmați de cei de la „Orion", „Unirea" și alte întreprinderi. Sub presiunea maselor de greviști, administrația este nevoită să le satisfacă revendicările. Această victorie, cu larg ecou, a stimulat lupta muncitorimii petroliste. Astfel, la 1 februarie au declarat grevă, prin ocuparea întreprinderii, muncitorii de la rafinăria „Româno-Americană". În timpul acestei greve muncitorii petroliști au purtat adevărate lupte de stradă cu organele aparatului represiv. Luptele muncitorilor petroliști pentru drepturi economice și libertăți democratice s-au desfășurat sub directa conducere a comitetului județean de partid, al cărui secretar era Gheorghe Vasilichi. La organizarea și desfășurarea acestor acțiuni au mai participat : Tănase Avrămescu, Constantin Nicolaescu, Constantin Mănescu, Mihail Moraru și alții.

Față de refuzul guvernului de a satisface revendicările formulate, în ziua de 2 februarie 1933 aproximativ 7 000 de muncitori feroviari de la „Grivița" au declarat o nouă grevă. În semn de solidaritate, au intrat în grevă și feroviarii din Iași, Galați, Constanța. Temîndu-se de izbucnirea unei greve generale în toate centrele feroviare, autoritățile guvernamentale au fost nevoite să accepte principalele revendicări : anularea scăderii salariilor, sistarea concedierilor, acordarea unui minim de ore de muncă, alocație de chirie, recunoașterea comitetului de fabrică. Greva de la 2 februarie a fost pregătită de organizația de partid din Atelierele „Grivița", în rîndurile căreia activau Chivu Stoica, Constantin Doncea, Dumitru Popa, Constantin Mardare, Vasile Bîgu, Tudor Alexandru, Nicolae Bucurescu, Traian Hulubescu, Nicolae Zimniceanu, Ion Ioniță, Vasile Ionescu și alții.

Dar guvernanții nu s-au ținut de cuvînt. Profitînd de răgazul obținut prin încetarea grevei, ei caută să stăvilească valul luptei revoluționare prin măsuri teroriste. Astfel, la 4 februarie este introdusă starea de asediu în principalele centre din țară, sediile organizațiilor muncitorești sînt sigilate, conducătorii muncitorimii sînt urmăriți și arestați.

Detașament de frunte al proletariatului român, muncitorii feroviari nu se lasă însă intimidați. La chemarea partidului comunist intră în grevă muncitorii de la Atelierele C.F.R. Cluj (13 februarie) și de la C.F.R. Nicolina Iași (14 februarie).

Șirul acțiunilor revoluționare din această perioadă a culminat cu eroica grevă a muncitorilor feroviari de la „Grivița" din 15—16 februarie 1933. În dimineața zilei de 15 februarie, cei aproape 8 000 de muncitori, dînd dovadă de curaj și unitate proletară, declară grevă, ocupînd atelierele și cerînd imediat eliberarea conducătorilor arestați în noaptea de 14—15 februarie, cît și respectarea drepturilor cîștigate prin luptă la 2 februarie. Prin țelurile sale, greva feroviarilor de la „Grivița" din 15—16 februarie a căpătat un profund caracter popular, transformîndu-se, prin solidarizarea activă cu greviștii a muncitorilor din celelalte întreprinderi din Capitală, într-o adevărată mișcare politică de masă.

În aceste condiții, guvernanții intră în panică. În dimineața zilei de 16 februarie, guvernul ordonă înăbușirea prin forță a curajoasei lupte desfășurate de muncitorii feroviari. În timpul represiunii sîngeroase ce a urmat, au căzut răpuși de gloanțele reacțiunii muncitorii Dumitru Popa, Vasile Roaită, Dumitru Maier, Ion Dumitrescu, Cristea Ionescu, Dumitru Tobias și Gheorghe Popescu. Mulți alții au fost răniți. 2 000 de feroviari au fost arestați.

Vestea represiunilor sîngeroase din Capitală a provocat cu repeziciune un uriaș val de indignare în rîndurile maselor muncitoare. În întreaga țară au avut loc demonstrații de stradă și mitinguri de protest. Evenimentele de la „Grivița" au avut de asemenea ecou peste granițele țării, dînd naștere unei largi mișcări de solidaritate proletară cu feroviarii români.

Mișcarea de solidaritate internă și internațională s-a evidențiat cu deosebită tărie în timpul înscenărilor judiciare ce au urmat, care aveau drept scop să imprime o bază juridică represiunii sîngeroase din dimineața zilei de 16 februarie. Dînd dovadă de curaj și înaltă demnitate revoluționară, comuniștii au transformat cuvîntările lor la proces într-un aspru rechizitoriu la adresa regimului burghezo-moșieresc.

Deși înăbușite în sînge, luptele eroice ale muncitorilor feroviari și petroliști din ianuarie-februarie 1933 au constituit o victorie politică a proletariatului român. Ele au fost o înaltă școală de educare revoluționară a clasei muncitoare, a tuturor păturilor sociale, patriotice și progresiste legate de popor. Contribuind la strîngerea legăturilor dintre partid și mase, luptele muncitorilor feroviari și petroliști din această perioadă au sporit prestigiul și autoritatea partidului comunist, evidențiind în același timp capacitatea sa organizatorică. Ele au avut în același timp și o însemnătate internațională, fiind prima mare bătălie de clasă după instaurarea hitlerismului la putere în Germania.

Cinstind glorioasele tradiții de luptă ale înaintașilor săi, clasa muncitoare, întregul nostru popor au aniversat împlinirea a 34 de ani de la marile bătălii de clasă din ianuarie-februarie 1933 cu îndreptățite sentimente de mîndrie patriotică. Liberă și stăpînă pe destinele sale, avînd în frunte un partid înțelept și încercat, țara noastră pășește azi pe culmile luminoase ale societății socialiste.

Librăria cooperației de consum „CARTEA PRIN POȘTĂ" din București, str. serg. Nițu Ion nr. 8-12, raionul Lenin, livrează cărți pentru biblioteci cu plata prin virament.

La cerere, librăria trimite gratuit materiale de informare bibliografică.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40.172

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 887
Vineri 24 febr. 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

CONFERINȚA UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

În zilele de 20 și 21 februarie a.c., Palatul Marii Adunări Naționale a găzduit cea de-a VI-a Conferință a Uniunii Asociațiilor Studenților din Republica Socialistă România. Au participat aproape 500 de delegați aleși de tineretul studios din cele 15 centre universitare ale țării și numeroși invitați. Pe ordinea de zi a Conferinței au fost înscrise : Raportul Consiliului U.A.S.R. cu privire la activitatea desfășurată în perioada dintre Conferința a V-a și Conferința a VI-a a U.A.S.R. și sarcinile de viitor ale asociațiilor studenților ; Raportul Comisiei de cenzori ; Modificări la Statutul Asociațiilor Studenților din Republica Socialistă România ; Alegerea Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților din Republica Socialistă România și a Comisiei de cenzori.

Luni, 20 februarie, ora 10. În sala conferinței sosesc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Bîrlădeanu, Emil Bodnaraș, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Leonte Răutu, Manea Mănescu, Virgil Trofin. Delegații și invitații au întîmpinat cu căldură și entuziasm pe conducătorii partidului și statului, manifestîndu-și dragostea și atașamentul profund față de partid.

Primit cu vii și îndelungi aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. În repetate rînduri, cuvîntarea secretarului general al C.C. al P.C.R. a fost subliniată cu puternice aplauze.

La primul punct al ordinii de zi, Mircea Angelescu, președintele Consiliului U.A.S.R., a prezentat Raportul Consiliului U.A.S.R. Raportul Comisiei de cenzori a fost prezentat de Ilie Simon, președintele comisiei. Au început apoi discuțiile la rapoarte.

(Continuare în pag. a 2-a)

Dragi tovarăși,

Conferința dumneavoastră, chemată să analizeze activitatea organizațiilor studențești și să traseze sarcinile lor de viitor, capătă o importanță și mai mare prin aceea că ea coincide cu împlinirea a 10 ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților din România.

Cu acest prilej vă felicit din toată inima și vă aduc dumneavoastră, tuturor studenților din patria noastră, un salut călduros din partea Comitetului Central al partidului, a Consiliului de Stat și a guvernului. **(Aplauze prelungite).**

Uniunea Asociațiilor Studenților a desfășurat o activitate rodnică, a adus o contribuție valoroasă la înfăptuirea politicii partidului de educare și pregătire a tinerelor generații de intelectuali ai României socialiste. Zeci și zeci de mii de specialiști care au absolvit în acești ani învățămîntul superior își amintesc cu plăcere de anii studenției, de activitatea desfășurată în rîndul asociațiilor studențești, care au contribuit la formarea lor ca intelectuali și cetățeni devotați construcției socialiste. În acest deceniu de activitate, Uniunea Asociațiilor Studenților din România și-a dovedit pe deplin utilitatea, și-a îndeplinit cu cinste menirea de organizație revoluționară a studenților. **(Aplauze).**

Dezvoltarea neîntreruptă a economiei naționale, amploarea pe care o capătă activitatea științifică, răspîndirea culturii, înflorirea întregii noastre societăți fac necesar, an de an, un număr tot mai mare de specialiști cu studii superioare în toate domeniile vieții sociale. Pentru satisfacerea acestor necesități în continuă creștere, statul nostru face mari eforturi materiale și financiare. În universitățile și institutele de învățămînt superior din România învață astăzi peste 136 000 de studenți. Numai în acest an au intrat pe porțile facultăților circa 30 000 de tineri și tinere. Anual cheltuielile alocate de stat pentru fiecare student se ridică în medie la aproape 12 000 lei. Dezvoltarea și construirea noilor spații de învățămînt, înzestrarea laboratoarelor cu aparatură și utilaj modern asigură condiții tot mai bune pentru desfășurarea procesului de învățămînt, pentru studiu. A sporit considerabil numărul căminelor și cantinelor, astfel încît în prezent circa 60 la sută din numărul studenților locuiesc în cămine și iau masa la cantine. Avînd asigurate astfel de condiții de studiu și de viață, studenții își pot concentra toate forțele spre învățătură, pentru a-și însuși o înaltă pregătire științifică și culturală.

Analizînd organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt, activitatea de formare a noilor generații de intelectuali ai patriei, putem spune că ele au dat rezultate bune. Aproape în totalitatea ei, studențimea țării învață cu conștiinciozitate, își însușește cu rîvnă noile cuceriri ale științei și tehnicii, se pregătește cu spirit de răspundere pentru ca mîine să-și poată aduce contribuția activă la măreața operă de edificare a noii societăți, de înflorire a națiunii noastre socialiste. **(Vii aplauze).**

Folosesc acest prilej pentru a exprima aprecierea pozitivă a conducerii partidului și statului față de activitatea intensă și rodnică desfășurată de valorosul corp didactic universitar al țării noastre. **(Aplauze).** Profesorii, conferențiarii, asistenții, întregul personal didactic și științific din învățămîntul superior își îndeplinesc cu cinste îndatorirea nobilă pe care le-a încredințat-o societatea, de a educa și forma noile generații de intelectuali ai României socialiste. Prin munca lor pasionată, animată de spirit patriotic, desfășurată atît în procesul de învățămînt cît și în cercetarea științifică — activități inseparabile — cadrele din învățămîntul superior aduc o contribuție însemnată la înfăptuirea politicii partidului de desăvîrșire a construcției socialiste, la crearea condițiilor necesare trecerii la făurirea societății comuniste.

Doresc să folosesc această împrejurare pentru a saluta în numele conducerii partidului și statului pe toți dascălii și cărturarii care de la înălțimea catedrei universitare transmit noilor generații mesajul culturii și științei înaintate. **(Aplauze prelungite).**

Dragi tovarăși,

Ca în toate domeniile de activitate, și în învățămîntul superior parcurgem, an de an, un proces de continuă perfecționare. N-am proceda însă just dacă n-am evidenția lipsurile și neajunsurile care se mai manifestă în acest important sector al vieții sociale. Dezvăluirea lipsurilor ne ajută să cunoaștem și să înțelegem mai bine stările de lucruri din fiecare compartiment al construcției socialiste, ne dă posibilitatea să stabilim măsurile cele mai indicate pentru îmbunătățirea continuă a muncii, pentru asigurarea mersului tot mai hotărît înainte.

Trebuie să spunem că în desfășurarea procesului de învățămînt nu se asigură întotdeauna inarmarea studenților cu cele mai noi cunoștințe științifice. Deși s-a discutat mult și s-au făcut numeroase propuneri în vederea îmbunătățirii programelor, cursurilor și sistemului de predare, practic s-a făcut încă puțin în această direcție de către cadrele ce lucrează în învățămîntul superior, de către conducerile institutelor, de către Ministerul Învățămîntului. Considerăm că este necesar să se acționeze cu mai multă hotărîre pentru aplicarea în viață a măsurilor stabilite privind ridicarea continuă a nivelului științific al învățămîntului nostru superior.

Este necesar ca toate conducerile institutelor de învățămînt superior, Ministerul Învățămîntului să acorde o atenție mai mare îmbunătățirii conținutului lecțiilor, asigurării cursurilor și materialelor didactice necesare predării în bune condiții a tuturor disciplinelor științifice.

O altă problemă asupra căreia s-a discutat și se discută destul de mult — dar care nu și-a găsit încă o rezolvare corespunzătoare — este legarea mai strînsă a învățămîntului superior de viață, de practică. Modul actual de organizare a practicii, a contactului studenților cu realitățile producției și vieții sociale nu oferă acestora posibilitatea de a-și însuși cunoștințe practice temeinice, astfel ca la ieșirea din universitate să poată munci cu cea mai înaltă competență în sectorul încredințat. Trebuie să se manifeste o grijă sporită pentru îmbunătățirea desfășurării practicii în producție a studenților. Este necesar să fie lichidate tendințele de transformare a practicii într-o îndeletnicire formală, să se ia măsuri pentru ca perioada pe care studentul o petrece în unitățile productive să fie valorificată la maximum, atît pentru dezvoltarea cunoștințelor sale profesionale, cît și pentru integrarea viitorului specialist în atmosfera proprie activității productive, în ambianța specifică domeniului pentru care se pregătește. Trebuie să ținem seama mai mult de experiența din trecut a școlii noastre, cît și de experiența învățămîntului superior din țările avansate pentru a asigura legarea strînsă a întregului învățămînt de viață, de activitatea practică.

O problemă care trebuie să ne rețină în mod deosebit atenția este faptul că în facultățile noastre mai există un număr de studenți, este drept din ce în ce mai mic, care nu depun toate străduințele pentru a-și însuși cunoștințele profesiunii alese. În unele secții de la cîteva facultăți din București, din totalul celor înscriși în anul I au absolvit cursurile în termen abia 30—40 la sută. Asemenea stări de lucruri impun Ministerului Învățămîntului și conducerilor institutelor respective să studieze atent cauzele lor și să ia măsuri corespunzătoare.

Sînt, de asemenea, unele manifestări de indisciplină, de încălcare a normelor de conviețuire socială în rîndul unor studenți, față de care nici corpul profesoral, nici organizațiile de partid, de U.T.C. și asociațiile studențești nu dovedesc exigența necesară. Se mai găsesc, din păcate, unii studenți care consideră că societatea are toate obligațiile față de ei, în timp ce lor nu le revine nici o obligație față de societate. Ei nu înțeleg suficient de bine răspunderea ce o au față de oamenii muncii care le asigură, prin eforturile lor, condiții optime de învățătură.

Principala cerință pe care partidul, statul, întreaga societate o pun în fața învățămîntului superior este ridicarea calității procesului de instrucție și educație la nivelul marii revoluții științifice contemporane.

Conducerile institutelor de învățămînt superior, Ministerul Învățămîntului poartă răspunderea nemijlocită pentru nivelul științific și pedagogic la care se desfășoară procesul instructiv în învățămîntul superior, pentru introducerea noilor cuceriri ale științei în predarea tuturor disciplinelor universitare. Ministerul Învățămîntului trebuie

(Continuare în pag. a 2-a)

Cuvîntul tovarășului Acad. ȘTEFAN BĂLAN, ministrul învățămîntului

Stimați tovarăși,

Dragi studenți,

Îngăduiți-mi să-mi exprim bucuria de a participa la cea de-a VI-a Conferință a Uniunii Asociațiilor Studenților din România și să adresez delegaților la Conferință și întregii noastre studențimi un salut cordial, plin de căldură și de dragoste, din partea conducerii Ministerului Învățămîntului ; dînd glas sentimentelor care animă pe toți slujitorii școlii superioare românești, urez succes deplin lucrărilor conferinței și vă felicit cu prilejul împlinirii a 10 ani de la constituirea asociațiilor studențești. Conferința la care participăm reprezintă o expresie vie a maturității, competenței și spiritului de răspundere cu care tineretul universitar își apreciază propria-i activitate și își stabilește obiectivele muncii sale de viitor, în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiții a sarcinilor ce-i revin prin directivele partidului.

În cadrul vastului program stabilit de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., care inaugurează o nouă etapă în opera de edificare socialistă a țării și de înflorire a națiunii române, învățămîntului superior îi revine menirea să asigure formarea de specialiști cu înaltă calificare la nivelul științei și tehnicii contemporane, cu larg orizont cultural și politic, cu o comportare demnă în societate, capabili să răspundă cu succes sarcinilor ce le revin după absolvire.

Școala superioară, întregul nostru învățămînt, se bucură de o grijă deosebită din partea partidului și a guvernului. Mijloacele materiale importante puse la dispoziția învățămîntului superior, indicațiile privind îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt și a muncii educative în rîndul studenților, întîlnirile conducătorilor de partid și de stat cu personalul didactic universitar și cu studenții din toate centrele universitare, prezența conducerii de partid și de stat la deschiderea anului universitar, sînt expresii ale atenției permanente acordate formării noilor generații de intelectuali. Cuvintele pline de căldură rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la începutul lucrărilor conferinței, prețuirea manifestată față de activitatea studențimii și a personalului didactic ne umplu inimile de bucurie și reprezintă un nou și puternic îndemn pentru munca noastră de viitor. Prețioasele îndrumări privind perfecționarea conținutului procesului de învățămînt, legarea mai strînsă a pregătirii teoretice cu instruirea practică și ridicarea nivelului calitativ al întregii munci a studenților, participarea mai dinamică a cadrelor didactice la activitatea instructiv-educativă ne vor călăuzi în toate acțiunile întreprinse pentru dezvoltarea școlii noastre superioare.

Din cei 4 130 000 de cetățeni ai patriei noastre care învață în școlile de toate gradele, peste 136 000 sînt studenți, pentru a căror instruire și educare își dedică puterea de muncă și capacitatea lor științifică aproape 14 000 de membri ai corpului didactic universitar. Cei peste 70 studenți la 10 000 locuitori ai țării ne situează printre țările fruntașe ale lumii.

Studenții noștri au condiții materiale care le permit să se pregătească temeinic în specialitatea pe care și-au ales-o. Actualul plan cincinal prevede pentru baza materială a școlii superioare noi spații de învățămînt, laboratoare, ateliere, clinici, cămine și cantine, în valoare de peste 1,5 miliarde lei. Se vor construi noi localuri de învățămînt la București, Iași, Timișoara, Brașov ; își vor extinde spațiul de învățămînt Institutul de arhitectură, I.M.F. București, Institutul de științe economice din București, institutele agronomice din Iași și Cluj, Institutul politehnic din Galați ; vor fi date în folosință noi cămine și cantine pentru aproximativ 20 000 de studenți.

Concomitent cu lărgirea și modernizarea bazei materiale, se va îmbunătăți organizarea și conținutul învățămîntului, pentru ca pregătirea viitorilor ingineri, economiști, profesori, medici, oameni de artă, să se înfăptuiască în deplină concordanță cu cerințele dezvoltării economice și culturale a țării, în pas cu cele mai noi realizări ale științei și tehnicii.

Se știe că o trăsătură caracteristică a timpului nostru este sporirea considerabilă a cerințelor de specialiști pentru toate domeniile vieții sociale, ritmul furtunos în care se succed descoperirile științifice și în care crește volumul datelor, informațiilor și ideilor de care dispune omenirea. Sume considerabile din venitul național sînt afectate dezvoltării învățămîntului și cercetării științifice în întreaga lume ; milioane de articole, studii și lucrări se publică anual în peste 100 000 de periodice de specialitate.

În aceste condiții se impune orientarea tot mai accentuată a învățămîntului superior spre încorporarea în procesul de învățămînt a datelor fundamentale ale științelor, spre formarea la studenți a unui mod de gîndire științific, explorativ, spre dezvoltarea deprinderilor de a căuta continuu nou nu numai în manuale, ci și prin studiu individual sistematic și perseverent.

Înfăptuirea unor asemenea perfecționări ale învățămîntului constituie în prezent obiectul unui amplu program de studiu pentru minister și organele sale consultative, ca și pentru instituțiile noastre de învățămînt superior. Programul cuprinde acțiuni și măsuri privind ridicarea la un nivel mai înalt a activității didactice universitare, prin valorificarea experienței acumulate pînă în prezent, printr-o mai bună folosire a tradițiilor înaintate ale școlii românești și a realizărilor pe plan mondial. Discuțiile și consultările privind aceste probleme au accentuat necesitatea de a se asigura studentului un profil larg de pregătire, care să-i dea specialistului de mîine posibilitatea de a se adapta cu mai multă ușurință la evoluția rapidă a științei, la schimbarea deseori radicală a unor procese tehnologice, la practicarea metodelor noi de cercetare științifică.

Deși în ultimii ani s-a acordat atenție îmbunătățirii planurilor și programelor de învățămînt, Ministerul Învățămîntului va trebui să adopte neîntîrziat noi măsuri de modernizare a lor, folosind o și mai largă consultare a specialiștilor din învățămînt și din producție. Se impune o repartizare mai rațională a numărului săptămînal de ore pe discipline și stabilirea unui raport mai judicios între prelegeri, seminarii și activități practice. O atenție deosebită se va acorda introducerii unor discipline noi cerute de progresul științei, precum și posibilității ca studenții să-și poată alege acele discipline care sînt mai apropiate de preocupările lor. În ceea ce privește programele de curs, va trebui să se procedeze mai operativ la punerea lor de acord cu problemele actuale ale științei și tehnicii, la eliminarea cunoștințelor perimate și a paralelismelor.

Se va avea în vedere, în același timp, perfecționarea laturii pedago-

(Continuare în pag. a 2-a)

Cercurile de elevi – pepinieră de talente

Dacă parcurgem autobiografiile contemporanilor noștri de seamă, la cei mai mulți întîlnim mărturisirea că rampa de lansare în direcția realizării lor se identifică cu cercul școlar de specialitate, în care au activat cu pasiune și rîvnă susținută. Pornind de la atracții felurite, de la activități care i-au captivat într-un chip sau altul, ei și-au consolidat interese, și-au format deprinderi, au dobîndit priceperi într-un domeniu care a devenit predilect, determinîndu-le drumul în viață, reușita și satisfacțiile ulterioare.

Învățămîntul nostru, cultivînd pe scară largă capacitățile, aptitudinile și talentele copiilor, acordă cercurilor de elevi o atenție susținută. Încă din școala generală se începe depistarea și cultivarea talentelor, ca într-o vastă pepinieră republicană. Organizația pionierilor, sprijinind acțiunea de folosire cît mai utilă și mai plăcută a timpului liber al copiilor, se preocupă de cuprinderea lor, după aptitudini și preferințe, în cercuri tehnice, științifice, artistice, sportive etc. Pe această cale se realizează o primă selecție a valorilor, se impulsionează tendințe abia mijite, se facilitează orientarea profesională a viitorului absolvent al școlii.

Activitatea din cercurile de elevi atestă însă și unele stîngăcii, lipsuri sau chiar greșeli în acest domeniu. Ne propunem să semnalăm cîteva asemenea aspecte, în intenția de a contribui la îmbunătățirea activității cercurilor.

Mai întîi, este cazul să menționăm că cercurile de elevi nu se înființează totdeauna după criterii realiste. În unele regiuni industriale, de exemplu, cercurile tehnice și cele științifice sînt foarte puține numeroase. În regiunea Brașov, între cele 1743 de cercuri constituite în unitățile de pionieri există numai 29 de cercuri tehnice și 55 de cercuri de fizico-chimie. Mai mult, la liceul din Codlea, centru important al industriei noastre chimice, nu există un cerc de chimie.

Printr-o aplicare formală a unor recomandări, într-o serie de școli s-au înființat o puzderie de cercuri care, neavînd condiții de viabilitate, duc la încetinirea muncii în acest sector. Într-un raion din București s-au înființat 15 cercuri foto, dar numai 3 sînt în stare de funcționare.

Se mai întîlnește și fenomenul fixării unei liste de cercuri pentru care se fac apoi numiri mecanice de responsabili : profesorul de fizică conduce cercul foto ; cel de muzică — fanfara, cel de geografie — cercul de turism, cel de limba română — cercul literar ș.a.m.d. Realitatea nu se supune însă rețelei respective, și responsabilii numiți mecanic nu obțin, de regulă, decît rezultate slabe. În schimb, la Sibiu, un profesor de științe naturale, meloman pasionat, a cîștigat într-un an concursul pe regiune cu fanfara pe care a dirijat-o. La Liceul nr. 7 din Cluj cercul de păpușari este condus cu succes de doi părinți, actori. La Școala generală nr. 5 din Brașov cercul literar are ca animator pe bibliotecara școlii, iar cel de foto un inginer, părintele unui elev ; în altă parte, protagonistul celor mai reușite excursii din școală este profesorul de matematici.

În consecință, pentru înființarea unui cerc viabil este neapărat necesară adaptarea la specificul și posibilitățile economiei naționale, ca și găsirea unui animator pasionat.

O a doua problemă însemnată pe care o ridică activitatea cercurilor este cea a cuprinderii pionierilor și școlarilor în cadrul lor. Uneori se respectă prea mecanic canoanele clasice : notele mari și purtarea bună. Practica a arătat însă, în multe cazuri, că atragerea unui elev — „problemă" la activitățile constructive dintr-un cerc poate juca rolul unei pîrghii morale, contribuind la redresarea lui definitivă. Principiul sprijinirii pe părțile pozitive pentru combaterea celor negative acționează mai ales în acest domeniu. Am întîlnit

PATIȚA SILVESTRU

(Continuare în pag. 3-a)

Studiu în bibliotecă

CONFERINȚA UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

să acorde o importanță deosebită îmbunătățirii continue a organizării institutelor de învățămînt superior, să exercite un control sistematic și eficient asupra felului în care se aplică politica partidului și guvernului în domeniul pregătirii intelectualității țării noastre.

Corpul profesoral are datoria de a asigura promovarea în institutele de învățămînt superior a unui inalt spirit științific universitar, a unei exigențe ridicate atît față de activitatea didactică proprie, cît și față de nivelul pregătirii studenților, de a dezvolta în rîndul masei tineretului studios pasiunea pentru cercetarea științifică, pentru însușirea celor mai noi cuceriri ale gîndirii și cunoașterii umane contemporane. În acest scop trebuie folosite toate condițiile și posibilitățile oferite de institute și universități, laboratoarele, activitatea de cercetare a catedrelor, a corpului profesoral, întreaga bază materială de cercetare existentă în învățămîntul superior.

Tradițiile progresiste ale învățămîntului superior din țara noastră, cît și practica avansată a pedagogiei universitare internaționale demonstrează importanța deosebită pe care o are crearea unor strînse relații de muncă, studiu și cercetare între corpul profesoral și masa studenților. Dorința studenților de a pătrunde cît mai adînc tainele științelor, de a-și lărgi continuu orizontul cunoștințelor de specialitate și de cultură generală, trebuie să găsească la profesori cea mai profundă solicitudine și grijă în orientarea pașilor pe calea studiului, pe calea cristalizării trăsăturilor înaintate ale intelectualului de tip nou.

Cadrelor din învățămîntul superior le revine răspunderea de a asigura atît îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt, cît și educarea și formarea concepției despre viață și lume a studenților. Este necesar ca toate cadrele din învățămîntul superior, inclusiv profesorul universitar, să participe activ și îndeaproape la îndrumarea studenților, atît la învățătură, cît și în întreaga lor comportare și viață.

Un rol de mare însemnătate în desfășurarea întregului proces de învățămînt și în activitatea de educare a studenților revine organizațiilor de partid, U.T.C. și asociațiilor studențești. Punînd în centrul atenției lor buna organizare a studiului, ele trebuie să-i mobilizeze pe studenți să participe activ la întreaga viață universitară, să le dezvolte interesul pentru activitatea practică, pentru cercetarea științifică, să cultive trăsăturile omului nou, constructor al societății socialiste.

Trebuie să avem în vedere că, sub diferite forme, concepții înapoiate, unele venite din afară, își mai găsesc teren de manifestare în țara noastră, inclusiv în rîndul unor studenți. De aceea, este necesar ca organizațiile de partid și de tineret să desfășoare o largă activitate politico-educativă de combatere a ideilor și concepțiilor retrograde ; ele trebuie să pună în centrul preocupărilor educarea studenților în spiritul marxism-leninismului, al patriotismului socialist, al solidarității internaționale cu lupta forțelor progresiste ale epocii noastre, pentru cauza socialismului, pentru libertate națională și socială, pentru democrație și pace în întreaga lume. **(Aplauze puternice).**

Organizațiile de partid, de U.T.C. și asociațiile studențești trebuie să acorde mai multă atenție întăririi disciplinei și ordinii în viața studențească, în cămine, să creeze o opinie publică împotriva tuturor manifestărilor de indisciplină, a abaterilor de la normele de conduită socialistă. Studentul, intelectualul nou, constructor al socialismului și comunismului, trebuie să se caracterizeze printr-o atitudine de înaltă răspundere față de societate, prin corectitudine cetățenească, să fie purtătorul și promotorul concepțiilor înaintate despre lume și viață, al teoriilor științifice cele mai avansate.

Atribuții importante revin asociațiilor studențești în înfăptuirea politicii partidului și statului de îmbunătățire continuă a condițiilor de viață și de studiu ale studenților, în valorificarea tuturor condițiilor și posibilităților materiale create în acest sens ; ele trebuie să cultive, de asemenea, în rîndul studenților, grija pentru bunurile obștești, pentru conservarea și întreținerea lor în cele mai bune condiții.

Cerințele tot mai mari puse în fața studenției pentru îmbogățirea orizontului cultural, precum și necesitatea firească pe care o simt tinerii de a duce o viață spirituală cît mai bogată, impun asociațiilor studențești să-și îmbunătățească continuu activitatea de organizare plăcută și instructivă a timpului liber al studenților.

Avem toate condițiile pentru ca, în scurt timp, să lichidăm neajunsurile și lipsurile ce se mai manifestă în învățămîntul superior, să îmbunătățim întregul proces de învățămînt ridicîndu-l la nivelul marilor cerințe ale etapei tumultuoase prin care trece poporul român, întreaga noastră societate.

Rezultatele de pînă acum, munca rodnică a valorosului nostru corp universitar, a harnicei noastre studențimi sînt garanția că învățămîntul superior din România va răspunde într-o măsură tot mai mare cerințelor dezvoltării economiei, culturii, întregii noastre societăți socialiste. **(Aplauze puternice).**

Socialismul și comunismul se construiesc pe baza și cu ajutorul științei, a întregului tezaur de valori științifice și culturale create de omenire, a tot ceea ce a dat mai de preț gîndirea umană în domeniul cunoașterii. Fără însușirea și aplicarea în practică a tot ceea ce este nou în știința și tehnica contemporană nu este posibilă construirea societății socialiste și comuniste.

Tineretului din țara noastră îi sînt deschise toate drumurile spre piscurile cele mai înalte ale științei și culturii. Nu pregetați nimic, dragi tineri, pentru a vă însuși cît mai mult din minunatele cuceriri ale cunoașterii umane. Învățați și pregătiți-vă cu sîrguință pentru activitatea productivă, pentru viață, pentru a vă aduce contribuția la progresul continuu al societății noastre socialiste, la înflorirea științei și culturii naționale, la progresul spiritual universal ! **(Aplauze furtunoase).**

Istoria patriei noastre, ca și întreaga istorie universală, oferă nenumărate exemple înălțătoare din munca și lupta generațiilor tinere care întotdeauna s-au aflat în primele rînduri ale mișcării pentru progres social și eliberare națională. Ce minunate exemple de eroism și dăruire de sine oferă generațiile revoluției din 1848, ale Unirii Principatelor Române, generațiile care nu și-au precupețit viața în războiul de independență națională și care au luptat pentru înfăptuirea unității statului național român. Vor rămîne în veci scrise cu litere de aur generațiile care au pus bazele mișcării muncitorești, ale Partidului Comunist Român, generațiile de tineri comuniști care s-au jertfit pentru eliberarea națională și socială a patriei noastre. Nepieritoare sînt actele de vitejie și eroism ale celor ce au înfăptuit insurecția armată, care au eliberat patria de sub jugul fascist, care au luptat în războiul contra fascismului pînă la victoria finală. Va rămîne înscrisă de-a pururi în marea carte a istoriei patriei munca eroică a generațiilor care au făurit epopeea construcției socialiste. **(Aplauze puternice).** Întotdeauna, de-a lungul trecutului frămîntat al țării noastre tineretul s-a aflat, laolaltă cu cele mai înaintate forțe ale societății, în primele rînduri ale luptei pentru eliberare națională și socială, pentru progres și civilizație, pentru dezvoltarea și prosperitatea patriei. **(Aplauze prelungite).** Fie ca exemplul generațiilor care au înălțat, prin munca și lupta lor, România, pe culmile civilizației de azi, să însuflețească întotdeauna tinerele vlăstare ale poporului nostru, pentru a-și pune întreaga pricepere și forță în slujba patriei, a înfloririi națiunii noastre socialiste. **(Aplauze puternice).** Învățînd, însușindu-și știința cea mai înaintată, muncind acolo unde o cer interesele societății, tineretul intelectual își va aduce contribuția la înfăptuirea programului de desăvîrșire a construcției socialiste, la ridicarea bunăstării întregului popor român. **(Aplauze furtunoase).**

Dragi tovarăși,

În epoca actuală de mari prefaceri revoluționare există o strînsă interdependență între sarcinile naționale ale construcției socialiste și sarcina întăririi continue a solidarității internaționale cu popoarele frățești ale țărilor socialiste, cu oamenii muncii din întreaga lume, cu forțele antiimperialiste și iubitoare de pace de pretutindeni. Îndeplinirea acestor sarcini pune în fața fiecărui partid comunist, a fiecărui stat socialist răspunderi deosebite. Cu cît sînt mai mari rezultatele obținute de fiecare țară în construcția socialistă, cu atît mai mare este contribuția sa la cauza generală a socialismului, la lupta pentru victoria păcii și progresului în lume. **(Aplauze).**

Este cunoscută activitatea intensă desfășurată de partidul și guvernul țării noastre pe arena vieții internaționale, pentru dezvoltarea cooperării cu alte state, în slujba cauzei destinderii și securității internaționale.

În centrul politicii externe a României stau prietenia, alianța frățească și colaborarea multilaterală cu toate țările socialiste. Întîlnirile și contactele pe care le-am avut în ultimul timp cu conducătorii de partid și de stat din țările socialiste, schimburile de delegații pe linie de partid și de stat, dezvoltarea relațiilor politice, economice, tehnice, științifice, culturale și din alte domenii, între România și celelalte țări socialiste, reprezintă o contribuție prețioasă la întărirea prieteniei și solidarității frățești a țărilor sistemului socialist mondial, la cauza unității țărilor socialiste. **(Aplauze).**

Pornind de la răspunderea față de poporul român, precum și de la răspunderea internaționalistă față de mișcarea comunistă și muncitorească, față de forțele antiimperialiste, partidul nostru militează cu hotărîre pentru a împiedica adîncirea sciziunii în cadrul mișcării comuniste mondiale, își aduce contribuția activă la cauza unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a forțelor antiimperialiste, ale progresului și păcii de pretutindeni. **(Aplauze).**

Călăuzită de dezideratele actuale ale vieții internaționale contemporane, țara noastră își lărgește și intensifică totodată relațiile de colaborare cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială. În acest spirit, România a întreprins în ultima vreme numeroase acțiuni politice și diplomatice internaționale. Au avut loc schimburi de vizite și tratative între reprezentanții țării noastre și ai unui șir de țări din Europa, Africa, Asia, America Latină. Cu acest prilej s-au purtat discuții utile, în spirit de stimă, respect și înțelegere reciprocă, în legătură cu problemele privind dezvoltarea relațiilor între România și țările respective, precum și în legătură cu o serie de probleme fundamentale ale dezvoltării sociale și politice ale lumii contemporane, ale vieții internaționale. Aceasta, fără îndoială, nu poate sluji decît cauzei păcii și securității internaționale, dezvoltării relațiilor între state, întăririi încrederii între popoare.

Partidul și guvernul țării noastre acordă o însemnătate de prim ordin creării unui climat de pace, colaborare și bună vecinătate între toate statele din regiunea Balcanilor și Mării Adriatice, indiferent de orînduirea lor socială. Sînt cunoscute inițiativele întreprinse de România de-a lungul anilor în această direcție, eforturile perseverente depuse pentru intensificarea relațiilor de colaborare multilaterală cu țările balcanice, corespunzător intereselor vitale ale popoarelor din această regiune, dornice să trăiască în pace și bună înțelegere, să dezvolte colaborarea lor tradițională, contribuind prin aceasta la destinderea politică de pe continentul nostru.

România întreține în prezent relații diplomatice cu un număr important de state de pe toate continentele și, în același timp, acționează cu perseverență în spiritul extinderii legăturilor sale politice, economice și diplomatice, al normalizării raporturilor cu alte țări, în interesul reciproc, precum și al cauzei generale a păcii.

Partidul și guvernul țării noastre au subliniat în repetate rînduri că temelia trainică pe care se pot clădi relații noi de colaborare între state, factorul principal ce poate asigura însănătoșirea atmosferei internaționale, lichidarea încordării și neîncrederii dintre state, îl constituie respectarea strictă a dreptului sacru pe care îl are fiecare popor de a-și hotărî singur soarta, de a-și alege drumul dezvoltării și forma de organizare socială fără amestec din afară, corespunzător voinței și aspirațiilor sale. **(Aplauze puternice).** Pornind de la aceste considerente, țara noastră militează neabătut pentru promovarea în relațiile cu alte țări și în întreaga viață internațională a principiilor intangibile ale suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne ale altor țări, avantajului reciproc. Aplicarea acestor principii reprezintă în epoca noastră condiția fundamentală a raporturilor normale între țări, a evitării conflictelor interstatale, a zădărnicirii planurilor agresive ale cercurilor imperialiste. Desfășurarea evenimentelor demonstrează pas cu pas justețea politicii bazate pe aceste principii, ce capătă o tot mai largă recunoaștere internațională și se impun cu vigoare în relațiile dintre state, devin un „motto" al vieții politice internaționale contemporane.

Un eveniment însemnat în viața politică europeană și internațională l-a constituit Consfătuirea țărilor socialiste participante la Tratatul de la Varșovia care a avut loc în iulie anul trecut la București. Desfășurarea ulterioară a vieții internaționale a demonstrat justețea și viabilitatea principiilor înscrise în Declarația de la București, faptul că ideile și propunerile formulate de țările socialiste își fac tot mai mult loc în conștiința popoarelor dornice să-și clădească relațiile de colaborare pe baze noi, să înlăture pericolul izbucnirii pe acest continent a unui nou război distrugător, să întărească pacea și securitatea. Ele găsesc un ecou profund în opinia publică, în rîndul factorilor de răspundere ai vieții politice și cercurilor guvernamentale din occident.

Desigur, cercurile imperialiste reacționare, în primul rînd imperialismul american, inclusiv forțele neonaziste și revanșarde din Republica Federală a Germaniei, în dorința de a-și menține pozițiile, se opun procesului de destindere și acționează pentru a menține reziduurile războiului rece, ale neîncrederii între statele europene, pentru conservarea și întărirea blocurilor agresive și continuarea cursei înarmărilor.

Analiza situației politice din Europa, a condițiilor noi și a raporturilor de forțe actual, vădește accentuarea izolării cercurilor reacționare, întărirea pozițiilor forțelor care se pronunță pentru o politică realistă de securitate europeană, pentru excluderea posibilității izbucnirii unui nou război.

Una din caracteristicile esențiale ale dezvoltării contemporane o constituie faptul că un număr din ce în ce mai mare de țări, conștiente de răspunderea ce revine fiecăreia pentru destinele păcii, își aduc contribuția tot mai activă la găsirea soluțiilor pentru reglementarea problemelor litigioase în spiritul înțelegerii și securității internaționale.

Declarația de la București oferă un program constructiv în această direcție, subliniază necesitatea înlăturării, rînd pe rînd, a surselor de încordare care acționează pe continent. În această ordine de idei, salutare pentru pacea și securitatea europeană ar fi lichidarea bazelor militare străine de pe teritoriul altor state, retragerea trupelor americane din Europa, retragerea tuturor trupelor de pe teritoriul altor state în granițele naționale, împiedicarea accesului Republicii Federale a Germaniei la arma nucleară. O importanță deosebită are continuarea eforturilor pentru realizarea unor progrese concrete în vederea dezarmării și în special a unor măsuri eficace pentru dezarmarea nucleară, Este tot mai larg îmbrățișată ideea, susținută de țările socialiste, că efecte deosebit de favorabile asupra relațiilor internaționale din Europa și din întreaga lume ar avea desființarea pactului agresiv N.A.T.O. și concomitent a Tratatului de la Varșovia. Așa cum s-a subliniat în Declarația de la București, o condiție importantă pentru întărirea păcii și securității în Europa o constituie inviolabilitatea granițelor stabilite după cel de-al doilea război mondial.

Realitatea arată că orice nouă acțiune care înlătură piedicile și barierele artificiale în calea colaborării între țările europene contribuie la slăbirea pozițiilor forțelor reacționare, dă noi energii și speranțe forțelor progresiste, mobilizează cercuri tot mai largi ale opiniei publice la activitatea practică în favoarea securității europene, a păcii.

România pornește de la principiul că o premisă a însănătoșirii atmosferei în Europa o constituie recunoașterea realităților create pe acest continent ca urmare a celui de-al doilea război mondial și, în primul rînd, a existenței celor două state germane — Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei.

Doctrina Hallstein, pretenția autorilor ei de a vorbi în numele întregului popor german, ridică bariere artificiale în calea cooperării statelor europene și neeuropene cu ambele state germane. Această politică s-a discreditat cu timpul tot mai mult în fața opiniei publice internaționale, demonstrîndu-și caracterul anacronic, profund nerealist, în contradicție cu cerințele și necesitățile vieții internaționale actuale.

Țara noastră, ca și alte țări, consideră că stabilirea și dezvoltarea relațiilor multilaterale cu cele două state germane — Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei — este o cerință stringentă a vieții internaționale, o condiție esențială a însănătoșirii climatului politic de pe continentul nostru. În felul acesta se creează condiții ca ambele state germane să participe cu întregul lor potențial la dezvoltarea colaborării intereuropene, la asigurarea păcii, a progresului și civilizației pe continentul nostru.

România întreține relații de strînsă colaborare frățească cu Republica Democrată Germană — primul stat socialist german — față de care oamenii muncii din țara noastră au manifestat totdeauna încă din prima zi a creării sale, o atitudine de solidaritate internaționalistă.

După cum se știe, recent între România și Republica Federală a Germaniei s-au stabilit relații diplomatice, creîndu-se condiții pentru intensificarea colaborării multilaterale între cele două țări. Acest act, apreciat în mod pozitiv și de opinia publică internațională, reprezintă o contribuție la cauza dezvoltării cooperării interstatale europene, la eforturile ce se depun pentru netezirea drumului spre consolidarea păcii și securității pe continentul european. O asemenea politică vine în sprijinul tuturor forțelor progresiste din Europa, inclusiv al tendințelor mai realiste din Republica Federală a Germaniei care se pronunță pentru o politică rațională. Este semnificativ să relevăm faptul că cercuri politice de răspundere din tot mai multe state europene și de pe alte continente își exprimă în mod public opinia că discriminările diplomatice față de Republica Democrată Germană nu-și mai au astăzi sensul, promovînd ideea normalizării relațiilor cu această țară.

Pe calea destinderii în Europa, a întăririi securității, vor trebui desigur depășite încă numeroase greutăți și impedimente. După părerea partidului și guvernului țării noastre, este de aceea necesar să se depună în continuare eforturi consecvente pentru eliminarea, pas cu pas, a surselor de încordare, să se fructifice cu grijă și răbdare toate posibilitățile de apropiere între popoare, de dezvoltare a colaborării și întărire a păcii pe acest continent.

Republica Socialistă România acordă o deosebită atenție dezvoltării relațiilor sale prietenești cu țările recent eliberate, sprijină lupta acestora împotriva politicii neocolonialiste a vechilor stăpînitori, a presiunilor de orice fel exercitate de forțele imperialiste, reacționare, eforturile acestor popoare pentru dezvoltarea de sine stătătoare, pentru înfăptuirea aspirațiilor naționale de progres social, economic, științific și cultural.

Poporul român este solidar cu popoarele care luptă pentru eliberarea de sub jugul colonial, pentru independență națională, pentru dreptul de a-și lua soarta în propriile mîini.

Una din problemele care continuă să provoace o adîncă îngrijorare în rîndul popoarelor este intensificarea războiului agresiv al S.U.A. împotriva poporului vietnamez. Recenta suspendare pe termen scurt a bombardării Republici Democrate Vietnam a reprezentat de fapt un ultimatum din partea Statelor Unite ale Americii la adresa Republicii Democrate Vietnam, o încercare de inducere în eroare a opiniei publice mondiale. Reluarea bombardamentelor provoacă o adîncă dezaprobare și condamnare în opinia publică din țara noastră, ca și în cercurile cele mai largi ale opiniei publice internaționale, înfirmă încă o dată declarațiile despre așa-zisa dorință de pace a guvernului S.U.A.

Una din cerințele legitime exprimate cu tot mai multă forță în opinia publică mondială în vederea creării condițiilor pentru reglementarea problemei vietnameze o constituie încetarea imediată, definitivă și necondiționată a bombardamentelor efectuate de forțele armate americane asupra Republicii Democrate Vietnam. Este absolut necesar să fie retrase neîntîrziat toate trupele americane și celelalte trupe străine din Vietnamul de Sud, iar poporul vietnamez să fie lăsat să-și rezolve singur, fără amestec din afară, problemele vieții sale interne, problemele unității și construcției vieții sale noi. Poporul român își manifestă solidaritatea deplină cu lupta dreaptă a poporului vietnamez și își exprimă convingerea că nobila sa cauză va triumfa. **(Aplauze puternice).**

Viața internațională impune astăzi răspunderi deosebit de mari tuturor statelor și popoarelor, tuturor guvernelor, întregii opinii publice. Animată de sentimentul înaltei răspunderi internaționale ce-i revine ca stat socialist, România va continua să militeze și de aici înainte cu energie și perseverență pentru a contribui la înlăturarea focarelor de încordare și suspiciune între state, pentru dezvoltarea colaborării normale între țări și a încrederii între popoare, pentru întărirea păcii și securității în Europa și în întreaga lume. **(Vii aplauze).**

Dragi tovarăși,

Poporul român este în prezent angajat cu toate forțele în activitatea consacrată înfăptuirii istoricelor hotărîri ale Congresului al IX-lea al partidului, realizării prevederilor planului cincinal. Succesele obținute în primul an al cincinalului și înfăptuirile din prima lună a anului în curs demonstrează convingător că există toate condițiile și posibilitățile pentru realizarea și depășirea obiectivelor pe care ni le-am propus în această importantă etapă de dezvoltare și înflorire a României socialiste.

Școala superioară, corpul profesoral, întreaga studențime ocupă un loc de seamă în ansamblul factorilor de care depinde mersul înainte al patriei noastre spre progres și civilizație. Sîntem încredințați că toate cadrele didactice din învățămîntul superior, miile și miile de tineri de pe băncile universităților și institutelor vor ști să-și pună cunoștințele, energia, elanul și talentul lor în slujba dezvoltării științei și culturii românești, a înfloririi patriei noastre socialiste, a viitorului măreț și fericit al poporului român. **(Aplauze puternice).**

Dați-mi voie să vă urez, dumneavoastră, celor prezenți la Conferință, corpului didactic universitar, întregului tineret studențesc, noi succese în muncă, în învățătură, în întreaga viață. **(Aplauze puternice ; întreaga asistență, în picioare, ovaționează îndelung).**

Cuvîntul tovarășului Acad. ȘTEFAN BĂLAN, ministrul învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

gice a procesului instructiv-educativ, creșterea preocupării personalului didactic pentru dozarea progresivă a cunoștințelor, concomitent cu o cît mai judicioasă înlănțuire a acestora, folosirea pe scară mai largă a mijloacelor tehnice în învățămînt, antrenarea studenților la o participare efectivă, creatoare, în asimilarea științei.

Cadrele didactice vor trebui să participe și mai activ la procesul instructiv-educativ, să fie mai mult în mijlocul studenților, sprijinindu-i în însușirea cunoștințelor și îndrumîndu-i mai îndeaproape în organizarea muncii lor.

Pe bună dreptate s-a relevat faptul că practica în producție a studenților are încă unele deficiențe. Pentru înlăturarea lor, Ministerul Învățămîntului restudiază cu celelalte ministere, instituții și cu U.A.S.R. organizarea acestei activități, pentru a asigura o mai judicioasă repartizare a perioadelor ei de desfășurare, reconsiderînd totodată și conținutul ei, astfel încît să se realizeze o mai strînsă legătură între pregătirea din facultate și sarcinile concrete ale viitoarei profesiuni. Se vor căuta, împreună cu celelalte ministere, soluții pentru ca studenții să poată folosi o parte din timpul lor liber și la participarea remunerată în activitatea de producție.

Tovarăși,

Condițiile mereu mai bune create învățămîntului superior, perfecționarea continuă a organizării și a conținutului acestuia au permis creșterea neîntreruptă a nivelului de pregătire a studenților, obținerea unor rezultate calitativ superioare. Cei peste 211 000 absolvenți pe care i-a dat școala noastră superioară din 1948 pînă în prezent, au contribuit și contribuie cu seriozitate și pricepere la construirea socialismului în țara noastră. Marea majoritate a studenților manifestă interes și răspundere față de principala lor îndatorire, învățătura.

Consemnînd cu satisfacție rezultatele bune obținute de studenții care dovedesc pasiune pentru studiu, raportul prezentat Conferinței a analizat și faptul că un număr însemnat de studenți absentează nemotivat de la cursuri și seminarii, promovează an de an cu o pregătire mediocră, că procentul de repetenți este încă prea ridicat.

Asemenea situații creează greutăți în acoperirea necesităților de cadre cu înaltă calificare, reprezintă o irosire a eforturilor depuse de oamenii muncii pentru asigurarea condițiilor necesare școlarizării studenților ; cei care nu-și fac datoria ocupă locul altor tineri care ar dori să învețe.

În spiritul înaltei exigențe exprimate de conducerea partidului cu privire la ridicarea calității și a eficienței întregii noastre activități, este necesar să găsim neîntîrziat soluții pentru îmbunătățirea pregătirii studenților care obțin încă rezultate nesatisfăcătoare. Măsurile ce urmează a fi adoptate pentru îmbunătățirea conținutului învățămîntului și a metodelor de predare, a sistemului de promovare, a metodelor de stimulare pentru cei ce se evidențiază la învățătură, a organizării studiului individual — însoțite de activitatea mai fermă și mai perseverentă a asociațiilor studenților — își vor aduce contribuția la înlăturarea acestor deficiențe. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la adunarea festivă cu prilejul deschiderii anului universitar 1966/1967, „Astăzi nu mai este nimănui permis să se prezinte în fața societății cu o pregătire mediocră, să se «strecoare» prin viață cu un bagaj de cunoștințe minim. Tumultuoasa noastră realitate socială, epoca contemporană — epoca energiei atomice, a cibernetici, astronauticii — impun tinerilor să fie bine înarmați din punct de vedere științific, să stăpînească — în domeniul pe care și l-au ales — tot ceea ce a creat mai de preț omenirea pe tărîmul cunoașterii".

Printre cauzele rezultatelor slabe la învățătură obținute de unii studenți este relevată și lipsa manualelor la unele discipline. Este într-adevăr o situație dificilă, care — așa cum s-a arătat și în raport — va trebui să fie cît mai grabnic înlăturată. Ministerul Învățămîntului dă o mare atenție rezolvării acestei probleme, în care scop a întocmit un plan editorial pe anul 1967 și unul de perspectivă, luînd totodată măsuri pentru sporirea tirajelor și solicitînd personalul didactic la elaborarea de manuale noi, calitativ superioare. Cu toate insistențele depuse, mai sînt încă unele cadre didactice de predare care întîrzie să-și redacteze cursul, iar altele care introduc în lucrările prezentate multe elemente secundare, dau acestora proporții cu mult mai mari decît ar trebui. Un sprijin deosebit se va da instituțiilor la editarea unor cursuri (în special acelea de dimensiuni mai reduse), folosind posibilitățile de multiplicare pe plan local. Considerăm că prin aceste măsuri se vor putea spori simțitor numărul titlurilor și tirajul cursurilor.

În legătură cu această problemă, pe care — repet — o considerăm cu toată seriozitatea — am dori să arătăm că, dacă manualul reprezintă un îndrumar pentru student, studiul universitar înseamnă și însușirea creatoare a datelor științifice prin muncă personală perseverentă, folosind cît mai multe surse de documentare, care să permită cunoașterea aprofundată a specialității și formarea unor păreri proprii. De aceea, este necesar ca studenții să-și formeze deprinderea ca, în afara manualului, să cerceteze sistematic o bibliografie cît mai largă, din care să facă parte tratatele consacrate pe plan mondial și revistele de specialitate.

O altă problemă pe care aș dori s-o ridic privește necesitatea ca, împreună cu U.A.S.R., să revedem cît mai neîntîrziat Regulamentul de activitate profesională a studenților, Regulamentul caselor de cultură studențești și sarcinile privind îmbunătățirea mișcării sportive în rîndurile studenților, în scopul de a elimina lipsurile care au fost semnalate în raport sau de unii vorbitori. De altfel, sugestiile și propunerile din raport și din cadrul discuțiilor la conferință vor fi studiate de Minister cu toată atenția, în vederea folosirii lor la perfecționarea muncii noastre. Multe din aceste probleme vor fi rezolvate împreună cu U.A.S.R., cu care dorim să colaborăm mai mult și mai bine.

Tovarăși,

În condițiile actuale, cînd știința pătrunde din ce în ce mai adînc în viața socială, progresul este asigurat nu atît de resursele naturale, cît de capacitatea oamenilor de a le folosi : cadrele tehnico-științifice bine pregătite devin o componentă de seamă a bogăției naționale, ceea ce evidențiază și mai pregnant rolul social al învățămîntului. Cu mai bine de un veac în urmă, găsim această idee exprimată de unul din cititorii școlii naționale românești, Gheorghe Asachi. „Învățătura — spunea el — este o moralnică avuție cu care o nație se face puternică".

Societatea noastră are nevoie ca specialiștii pe care îi formează să fie nu numai excelent pregătiți profesional, capabili să îmbogățească științific domeniul în care activează, ci și buni cetățeni, devotați telurilor nobile ale socialismului.

Așa cum bine se subliniază în raport, cea mai mare parte a studenților noastre dovedește o conștiință înaintată, care își găsește expresia în sîrguința și conseevența cu care studiază, în comportarea civilizată, demnă, corespunzătoare etiei socialiste, atît în școală cît și în societate.

Nu putem să treecem cu vederea însă faptul că în rîndurile tineretului universitar se întîlnesc și cazuri — este drept, izolate — de atitudini negative : lipsă de pasiune pentru profesiunea aleasă, încălcări ale normelor vieții universitare, lipsă de respect în raporturile cu colegii, cu profesorii sau cu alți cetățeni, atitudini înapoiate în societate, ținută vestimentară necorespunzătoare, lipsă de grijă față de bunurile obștești. Există toate premizele ca asemenea manifestări să fie grabnic înlăturate. Studenții au datoria să combată orice manifestare negativă. Dar mai ales este necesar ca Asociațiile să aibă atitudine fermă, opinia lor trebuind să fie un factor educativ de prim ordin. Considerăm că atît Asociațiile cît și instituțiile de învățămînt superior trebuie să dea mai multă atenție decît au dat pînă acum aplicării ordinului ministrului cu privire la comportarea studenților și măsurilor luate pentru o cît mai bună gospodărire a spațiilor de învățămînt, căminelor și cantinelor.

Studenții pot și trebuie să-și petreacă în mod agreabil timpul lor liber, să se distreze, să aibă manifestările lor tinerești, dar într-un cadru social corect, tovărășesc, de stimă reciprocă. Un rol important revine aici Asociațiilor studențești, care vor trebui să activeze în această direcție mai mult decît pînă acum.

Dragi studenți,

Trăim cea mai înălțătoare epocă din istoria milenară a patriei noastre, epoca socialismului victorios. Am obținut pînă acum realizări de seamă în munca noastră. Să nu ne mulțumim însă numai cu ce am înfăptuit, ci să ne străduim împreună — cu pasiune — ca pe viitor rezultatele să fie și mai bune. Dumneavoastră, studenții de azi, veți fi chemați mîine să duratți cu pricepere, energie și pregătirea științifică pe care o veți dobîndi viitoarele monumente ale socialismului și comunismului. Veți proiecta și construi hidrocentrale și uzine atomoelectrice, combinate metalurgice și chimice, poduri și căi ferate. Veți face ca pămîntul nostru să dea roade tot mai bogate. Veți contribui la înflorirea patrimoniului cultural. Munca dv. la care, desigur, visați de pe acum, se va înscrie pe drumul celor mai frumoase tradiții ale științei, tehnicii și culturii românești.

Vă bucurați de condiții minunate de învățătură și de viață. Folosiți-le din plin.

Învățați, dragi studenți și dăruiți scumpei noastre patrii ceea ce aveți mai bun, mai înălțător, puterea și priceperea minții împreună cu elanul vîrstei de aur a tinereții — puse în slujba partidului, a poporului nostru.

Desfășurarea lucrărilor

(Urmare din pag. 1)

După-amiază, lucrările conferinței s-au desfășurat în cadrul a patru comisii pe probleme.

În ședința din dimineața zilei de 21 februarie au continuat discuțiile asupra rapoartelor Consiliului U.A.S.R. și Comisiei de cenzori, la care au luat cuvîntul 25 de delegați și invitați.

La punctul 3 al ordinii de zi, delegații la conferință au aprobat modificările propuse la Statutul Asociațiilor Studenților din Republica Socialistă România. A fost aprobată în unanimitate, Rezoluția celei de-a VI-a Conferințe a Uniunii Asociațiilor Studenților. S-a trecut apoi la alegerea Consiliului U.A.S.R. și a Comisiei de cenzori.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm tineresc, participanții la conferință au adoptat o scrisoare adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

★

În prima ședință plenară, Consiliul U.A.S.R. a ales Comitetul Executiv din care fac parte tovarășii : Mircea Angelescu — președinte ; Ion Amăriuța, Fejes Iuliu, Lia Maria Păcuraru, Emilian Stancu, Mihai Stoica — vicepreședinți ; Iulian Vereș — secretar.

De asemenea, în prima ședință a Comisiei de cenzori a fost ales președinte al comisiei tovarășul Ilie Gavrilă.

Tribuna experienței

La Observatorul astronomic din Timișoara

Studiul funcțiilor trigonometrice în clasa a VII-a

În actualul manual de geometrie pentru clasa a VII-a, funcțiile trigonometrice sînt definite pornind de la un triunghi dreptunghic dat. Se consideră unghiul ascuțit și apoi se definesc funcțiile trigonometrice ale acestui unghi. După ce se arată construcția unui unghi cînd se cunoaște valoarea uneia din funcțiile sale trigonometrice, se demonstrează teorema că funcțiile trigonometrice depind numai de mărimea unghiului. Or, după părerea mea, este necesar ca teoremă să fie dată în formulare corespunzătoare înainte de definiția funcțiilor trigonometrice, pentru că tocmai datorită proprietăților exprimate de această teoremă definițiile funcțiilor trigonometrice capătă consistență. În acest mod de prezentare noțiunea de funcție lipsește ca atare. Elevul este pus în fața unor valori numerice date fără să poată vedea în ele valoarea unei funcții în accepțiunea ei generală.

În ceea ce mă privește, introduc definiția sinusului astfel :

Considerăm un unghi C. (Fig. 1). Pe una din laturile lui

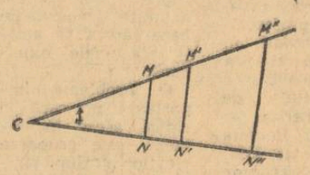

luăm un punct M și coborîm o perpendiculară pe cealaltă latură. Fie N piciorul ei. Raportul $\frac{MN}{CM}$ este același oriunde am lua punctul M pe una sau pe cealaltă latură. Demonstrăm această teoremă pe baza asemănării triunghiurilor. Raportul $\frac{MN}{CM}$ îl numim sinusul unghiului C. Elevii văd că sinusul este legat de unghi și nu de triunghi.

Nu este greu, acum, să punem în evidență faptul că sinusul este o funcție de unghi în accepțiunea largă a acestei noțiuni, arătînd că unui unghi dat îi corespunde o valoare bine determinată pentru sinus. În acest scop considerăm un unghi variabil.

Propunîndu-mi să pun în evidență legea de corespondență care face ca fiecărui unghi să-i corespundă un număr abstract bine determinat (sin C), folosesc drept material intuitiv un raportor la baza căruia am fixat o linie dreaptă OX. În centrul O al raportorului este articulată o bară subțire, OA, de 1 m, care se poate roti în jurul punctului O. În punctul A este articulată o altă bară, AA', de aceeași lungime, gradată în cm., cu punctul zero al gradației în A. Pentru orice poziție a barei OA se poate citi pe bară AA' valoarea sinusului. Arăt elevilor că, dacă pentru un anumit unghi citim pe bara AA' 50 cm., aceasta înseamnă că, sinusul unghiului este $\frac{50}{100} = 0{,}5$ (Fig. 2).

Prin mobilitatea părților lui, acest material didactic face vizibilă și intuitivă ideea de variație și ideea de funcție, ajutîndu-i totodată pe elevi să înțeleagă că fiecărei valori a unghiului îi corespunde o altă valoare, bine determinată, a sinusului. În același timp se vede și modul cum variază sinusul. Se vede, de pildă, că la aceeași creștere a arcului (de exemplu de 10 grade), creșterea sinusului este mai mică pentru valori mai mari ale arcului. Se evită astfel greșeli de tipul $\sin 2a = 2 \sin a$, sau $\sin (a + b) = \sin a + \sin b$, greșeli care se întîlnesc destul de frecvent la elevi atunci cînd noțiunea a fost prezentată în mod formal, fără o bază intuitivă. Acest mod de prezentare este cu atît mai necesar cu cît, spre deosebire de geometria elementară, unde avem de a face cu figuri statice, aici este vorba de a urmări o figură în mișcare, variația unei mărimi, dependența ei de o alta.

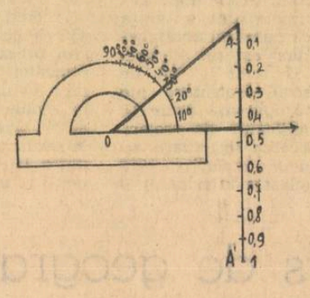

Ca temă pentru acasă dau determinarea valorilor funcției sinus pentru mai multe unghiuri, considerîndu-se pe hîrtie milimetrică un sfert de cerc cu raza de 1 dm.

Trec apoi la explicarea tabelelor trigonometrice, punînd din nou accent pe noțiunea de funcție — funcția dată sub formă tabulară. În continuare reiau valorile aflate prin desen, pe care le compar cu cele din tabelă, menționînd că valorile din tabelă sînt mai exacte, dar că, printr-un desen foarte corect, se pot obține două zecimale exacte. Aceasta trezește interesul elevilor, îi stimulează la noi verificări.

La construcția unghiului cînd se cunoaște valoarea sinusului sau folosesc și calea urmată în manual, dar și o altă cale, determinînd unghiul pe baza unei probleme rezolvate de elevi pe hîrtie milimetrică. Pe un sfert de cerc cu raza de 1 dm se duce o paralelă la distanța de 0,625 m. pînă taie cercul ; punctul găsit se unește cu O și astfel se obține unghiul dorit. Amintesc, cu această ocazie și variația, cerînd elevilor să răspundă la întrebări ca : dacă am fi avut sin C = 0,72, cum ar fi fost unghiul, mai mare sau mai mic ? ; dar dacă sin C = 0,89 ? etc.

Cred că funcțiile trigonometrice trebuie prezentate nu concomitent, ca la clasa a X-a, ci succesiv, în ordinea : sinus, cosinus, tangentă, cotangentă, prezentarea succesivă avînd avantajul de a-l face pe elev să-și concentreze atenția, atunci cînd rezolvă o problemă, asupra conținutului ei și nu asupra alegerii mecanice a formulei de rezolvare.

În mod analog prezint funcțiile trigonometrice cosinus, tangentă, cotangentă, subliniind dependența funcțională și folosind materialul didactic intuitiv asemănător celui descris mai sus.

În lecția de sinteză compar cele patru funcții, scoțînd în evidență asemănările și deosebirile, astfel încît elevii să înțeleagă mai profund, să-și fixeze și să memoreze noțiunile predate. Arăt de exemplu că sinusul și cosinusul leagă o catetă de ipotenuză, în timp ce tangenta și cotangenta leagă catetele între ele, că sinusul și cosinusul iau valori între 0 și 1, în timp ce tangenta și cotangenta iau orice valori mai mari sau egale cu 0, că sinusul și tangenta sînt funcții crescătoare, în timp ce cosinusul și cotangenta sînt funcții descrescătoare, că sinusul unui unghi este egal cu cosinusul unghiului complementar, iar cotangenta unui unghi este egală cu inversa tangentei acelui unghi etc.

În mod deosebit stărui asupra aplicațiilor funcțiilor trigonometrice, tratînd probleme cît mai variate, de natură să trezească interesul elevilor. Bunăoară, le cer să calculeze distanța la un obiect — de exemplu la lună — cunoscînd unghiul sub care se vede aceasta și diametrul ei. Efectuez de asemenea, cu elevii aplicații pe teren, ca de pildă aflarea înălțimii unui bloc de locuințe sau a unui stîlp de telegraf, lungimea gardului școlii etc. Acestea le dau posibilitatea să facă unele verificări directe, să comenteze necorespondența eventuală a rezultatelor, să facă deci cunoștință cu primele elemente de teoria erorilor.

Prof. ION RUSU

Secretul măiestriei:

CAPTAREA INTERESULUI

Dă cîte ori păşesc pragul casei vechiului meu profesor de literatură, încerc un sentiment deosebit, căci păstrez pentru cel ce m-a îndrumat odinioară același respect ca și în anii de liceu. În ciuda vîrstei, venerabilul profesor n-a pierdut nimic din vioiciunea spiritului său, manifestînd un interes parcă mai sporit pentru tot ce privește nobila-i profesie. Îmi place să-i ascult vorbele, care au căpătat greutate prin învestirea cu darul de netăgăduit al experienței inteligent cultivate.

Îi relatam odată că unele capitole ale istoriei literaturii nu sînt însușite de toți elevii ușor și cu plăcere.

— Te referi, desigur, la perioada veche — zise profesorul.

— E drept că la aceasta mă gîndesc în primul rînd.

— Există totuși mijloace ca ea să constituie pentru elevi un studiu pasionant. Cu condiția, bineînțeles, să apelezi la tot ce poate facilita studiul, făcîndu-l și atractiv.

— Tocmai aici văd greutatea. Mi-e ușor să trezesc interesul pentru opera lui Sadoveanu, Arghezi. Dar nu izbutesc la fel cu, să zicem, „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie".

— Dragul meu, să ne înțelegem. Interesul de care vorbim are și diferite nuanțe calitative, pe lîngă cele cantitative. În cazul lui Sadoveanu avem în vedere — ești de acord, nu ? — ceea ce numim emoție estetică. În privința „Învățăturilor", ar putea fi altceva. De pildă, interesul pentru paternitatea lor, sau pentru valoarea lor în contextul epocii. Pentru că ai adus în discuție acest exemplu, să ne referim la el. Știi bine că problema paternității „Învățăturilor" a fost obiectul unor opinii contradictorii. Bălcescu, Odobescu, Hașdeu, Iorga, G. Călinescu și alții, printre care și o seamă de cercetători străini, au atribuit-o cu siguranță lui Neagoe Basarab. Au fost însă unii — de exemplu D. Russo — care au contestat-o. Pomenind acest fapt, arătînd elevilor argumentele puternice care pledează în favoarea paternității lui Neagoe Basarab, poți stîrni un mare interes în rîndul lor. Dă-mi voie să-ți citez, în legătură cu aceasta, un scurt pasaj din primul volum al „Istoriei literaturii române", editată de Academie.

Scoțînd din raft elegantul volum, profesorul meu continuă, în timp ce eu îl urmăream cu vădită curiozitate :

— Iată, aici, la pagina 278, autorii atribuie și ei „Învățăturile" lui Neagoe Basarab, între altele pentru faptul că, admițîndu-se redactarea lor în limba slavonă, o lucrare de asemenea proporții și cu o astfel de valoare nu putea să se nască — citez : „decît în perioada de înflorire a culturii în limba slavonă la noi, la începutul secolului al XVI-lea, și nu putea să fie concepută decît de un strălucit reprezentant al acestei culturi în Țara Românească, cum a fost Voievodul Neagoe Basarab".

Prin simpla menționare a concluziei citate ai dat elevilor un deosebit de interesant punct de reper. Tot atît de interesante pot deveni pentru ei și alte asociații cu faptul istoric.

— Da, dar noi nu facem istorie, și s-a exprimat de altfel părerea că manualele prezintă pe alocuri cusurul de a neglija fenomenul literar de dragul amănuntului istoric.

— Depinde cu ce intenție ne referim la datele istorice.

— Înțeleg acum. Și constat că ați rămas statornic în pasiunea de a stabili cît mai multe asocieri posibile.

— De ce nu ? Lărgim astfel orizontul elevilor ; diversele aspecte apar cu mai multă claritate, iar cunoștințele — în mod implicit — devin mai trainice.

După cîteva clipe de tăcere, în care am meditat asupra celor discutate, am întrebat :

— Dacă mergem pe aceeași linie, a asocierilor, n-am putea aduce aici în discuție și „Legenda Mînăstirii Argeșului", precizînd de pildă că mînăstirea zidită de Neagoe — identificat în legendă cu Negru Vodă — este doar un pretext, deoarece acțiunea se întemeiază pe drama meșterului Manole ?

— După părerea mea, nu. Și iată de ce. Lanțul asocierilor este, desigur, pasibil de prelungiri. Dar în acest caz am aluneca în digresiune. Cred că, pe cît sînt de utile asociațiile, pe atît sînt de dăunătoare digresiunile. Altceva e dacă menționăm că amănunte din „Învățăturile lui Neagoe Basarab" privitoare la arta ostășească au fost folosite de N. Bălcescu în studiul „Puterea armată și arta militară de la întemeierea principatului Valahiei pînă acum", dacă subliniem faptul că „Letopisețul Țării Moldovei" al lui Grigore Ureche a servit ca izvor de inspirație lui Costache Negruzzi sau că nuvela acestuia „Alexandru Lăpușneanu" a constituit un model, mărturisit, pentru nuvelele istorice ale lui Alexandru Odobescu.

— Așadar, trebuie să aducem în prim plan implicațiile cele mai caracteristice problemelor discutate, cu grija expresă de a nu știrbi unitatea lecției.

— Desigur. Dar nu ai impresia că noi înșine ne-am abătut de la subiect ?

— Cred că nu ; am reținut ideea conducătoare.

— Anume ?

Mi s-a părut că sînt din nou elev, iar întrebarea directă a profesorului mi-a dat emoții școlărești.

— Problemele aparent aride ale istoriei literaturii vechi am răspuns, trebuie însuflețite, puse în corelație cu alte probleme, urmărind ca elevii să-și formeze o imagine cît mai clară și mai precisă. E un mod de a le dezvolta dragostea și interesul pentru literatură în totalitatea ei.

— Văd că ți-ai însușit punctul meu de vedere. Dovadă acest răspuns, pentru care, din păcate, nu-ți pot da notă fiindcă nu mai ești elev. Ceea ce nu te scutește să înveți mereu.

Prof. VASILE PARFENIE
Ineu

Învățămîntul regulilor de circulație în școli

În perimetrul activităților didactice organizate s-a înscris de cîtăva vreme o nouă preocupare : educația copiilor de vîrstă școlară în vederea cunoașterii și respectării stricte a regulilor de circulație rutieră. Însemnătatea acestei inițiative, care aparține deopotrivă Ministerului Învățămîntului și Direcției Generale a Miliției, este deosebită. Ea își are izvorul în necesitatea imperioasă de a se lua măsuri pentru prevenirea accidentelor rutiere în rîndul elevilor și reprezintă materializarea grijii permanente pe care o poartă partidul și statul nostru pentru tinerele generații.

Ar fi prematur să vorbim încă de pe acum despre roadele acestei noi preocupări organizate. Este cazul să notăm însă că începutul este bun și promițător, iar viitorul pune în fața cadrelor didactice și a lucrătorilor de miliție probleme noi spre rezolvare.

În multe țări învățămîntul regulilor de circulație se desfășoară organizat, pe baza unei programe analitice. În Republica Democrată Germană, în Austria, Franța, S.U.A., Danemarca, Republica Federală a Germaniei etc. cadrele didactice predau, în diferite forme, regulile de circulație rutieră.

La noi, introducerea celor 4 lecții de circulație în planul de învățămînt pe anul școlar 1966/1967 a marcat începutul organizării și oficializării învățămîntului circulației în școlile generale, în licee și licee de specialitate.

Se poate vorbi și despre introducerea activităților organizate pe această linie în taberele de pionieri și școlari. Experiențele efectuate la tabăra de pionieri și școlari din Năvodari, în vara anului 1966 au dat rezultate foarte bune, fapt care a justificat generalizarea de către Direcția activităților educative din Ministerul Învățămîntului a acțiunilor pe teme de circulație în tabere. Paralel cu aceste preocupări, organele de miliție au întreprins, în unele cazuri în colaborare cu conducerile școlilor, acțiuni în care li s-au arătat elevilor principalele reguli de circulație și pericolul nerespectării lor.

Corpul didactic a privit cu răspundere sarcina predării cunoștințelor de circulație introduse în planul de învățămînt. Din sondajele efectuate s-a putut constata că în marea majoritate a școlilor cunoștințele de circulație necesare pietonilor și conducătorilor de biciclete au fost predate cu competență și conștiinciozitate, fapt care a determinat ca elevii să și le însușească în mod satisfăcător. Eforturile trebuie mărite însă. Progresul economic și social al țării noastre determină intensificarea circulației rutiere într-un ritm rapid. Este nevoie — și e firesc să fie așa — de cetățeni pregătiți încă de pe băncile școlii, buni cunoscători ai regulilor de circulație, care să se comporte civilizat și disciplinat în traficul rutier. Iată de ce educația rutieră, ca parte integrantă a educației cetățenești, capătă din ce în ce mai multă importanță.

Anul calendaristic 1966 s-a încheiat cu un număr deosebit de mare de accidente rutiere. Dintre acestea multe s-au soldat cu morți. Este regretabil și dureros în același timp că victimele mortale din rîndul copiilor între 2—14 ani reprezintă 14 la sută din total).

Unii sînt tentați să admită întîmplarea că o cauză a acestor „evenimente rutiere" cu consecințe dureroase și nedorite de nimeni. Nu putem fi de acord cu această explicație. Realitatea arată că cele mai frecvente cauze care determină accidentele de circulație în rîndul copiilor de vîrstă școlară sînt traversarea prin locuri nemarcate, trecerea în fugă prin intersecții, jocul în locurile nepermise etc. Trebuie să-i determinăm deci pe elevi să nu comită abateri de la regulile de circulație, să nu facă „greșeli", întrucît în materie de circulație rutieră cele mai multe greșeli nu mai pot fi reparate, nu mai pot fi îndreptate. E de ajuns un pas greșit, o clipă de neatenție, subestimarea pericolului, și accidentul, cu consecința lui, s-a produs. Așa stînd lucrurile, nu cred că există vreun cadru didactic sau părinte care să nu dorească a face totul pentru educarea copiilor în spiritul deplinei cunoașteri și respectări a regulilor de circulație.

Posibilitățile care le stau la dispoziție sînt multiple. Printre ele un loc important îl ocupă activitatea didactică organizată — predarea lecțiilor de circulație în școli — care poate fi îmbunătățită cu forme noi și extinsă și la alte obiecte. Bunăoară, s-ar putea ca la clasa I, la exercițiile de vorbire să li se ceară copiilor să descrie drumul de acasă la școală, să se discute cu ei despre comportarea la intersecții dirijate, la traversări, despre evitarea locurilor periculoase. Se pot face de asemenea exerciții de scriere a unor cuvinte noi în legătură cu drumul spre școală, cum ar fi : marcaje pentru pietoni, semafor electric, dispozitiv cu lumină intermitentă, parte carosabilă, trotuar, intersecție, post fix cu agent de circulație, refugiu pentru pietoni etc. Și dictările pot fi folosite în acest scop. Se pot dicta astfel fraze cuprinzînd dispoziții ca : „Traversează strada prin locurile marcate !", „Înainte de a pune piciorul pe partea carosabilă, privește mai întîi în stînga, pe urmă în dreapta !", „Nu traversa strada în fugă !" — ș.a.m.d. La clasele mai mari, unele dintre exemplele date pentru analiza gramaticală la lecțiile de limba română pot să se refere și ele la probleme de circulație. Toate acestea lărgesc cunoașterea de către elevi a comportării corecte pe stradă în calitate de pietoni și le dezvoltă conștiința răspunderii cu privire la circulație.

Activitatea extrașcolară poate oferi la rîndul ei bune prilejuri de a-i educa pe elevi, prin acțiuni concrete, în vederea cunoașterii și respectării regulilor de circulație. O experiență interesantă pe această linie s-a realizat în școlile din Danemarca și Elveția, unde s-au organizat patrule de elevi care aduc o contribuție prețioasă la prevenirea accidentelor de circulație în rîndul copiilor. Organizate în comun de către Ministerul Învățămîntului și celelalte instituții centrale care răspund de securitatea circulației rutiere, patrulele școlare sînt compuse din elevi care poartă semne distinctive, avînd sarcina de a asigura circulația copiilor în imediata apropiere a școlii și de a-i învăța cum să circule în orașe și în afara acestora. Consider că și la noi, în raport cu specificul circulației rutiere și al organizării școlilor și organizațiilor pionierești se pot înființa asemenea „patrule școlare". Prin activitatea acestora, subordonată autorității școlare și Organizației pionierilor, sub îndrumarea de specialitate a organelor de miliție, s-ar putea realiza învățarea teoretică și aplicarea practică a cunoștințelor de circulație necesare oricărui pieton sau biciclist.

Tot în rîndul măsurilor pentru prevenirea accidentelor de circulație se înscriu și alte acțiuni propagandistice care pot fi realizate de Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Organizației pionierilor. Organele de specialitate din Direcția Generală a Miliției, pentru a sprijini activitatea cadrelor didactice, au luat măsuri din timp și au realizat (sau realizează în prezent) filme de circulație pentru copii, broșuri („Cum circulăm pe stradă", „Să învățăm regulile de circulație" etc.), pliante, panouri cu indicatoare și marcaje rutiere, diapozitive etc.

Deosebit de importantă pentru etapa actuală este colaborarea permanentă dintre organele miliției pe de o parte și ale Ministerului Învățămîntului, Consiliului Național al Organizației pionierilor și Uniunii Tineretului Comunist. Această colaborare va permite organizarea unor activități multilaterale pentru prevenirea accidentelor de circulație în rîndul copiilor — sarcină deosebit de importantă — și încetățenirea unei practici eficiente în ceea ce privește educația tinerelor generații de elevi în spiritul cunoașterii și respectării regulilor de circulație.

Maior
CONSTANTIN GRĂDINARU
locțiitor al șefului Direcției circulației din Direcția Generală a Miliției

Cercurile de elevi — pepinieră de talente

(Urmare din pag. 1)

un elev care fugise de cîteva ori dintr-o casă de copii și care s-a corectat numai după ce un educator priceput l-a încadrat într-un cerc de instrumente muzicale, unde și-a găsit un rost, a obținut satisfacții.

Al treilea aspect pe care îl aducem în discuție se referă la stilul muncii din cercurile de elevi. Mulți conducători fruntași de cercuri sînt preocupați de a introduce, în cadrul activităților din cercuri, o metodică diferită de cea a lecției. Elevii sînt atrași la o participare mai activă la lucrări, desfășoară acțiuni interesante, creatoare, concrete, mînuind instrumente, unelte, aparate. Ei se familiarizează cu tehnica, învățînd să facă reparații, să construiască, să monteze și să demonteze, concep aparate, rezolvă probleme de altă natură decît cele rezolvate în clasă ; în domeniul artistic își dezvoltă priceperi creatoare, își afirmă personalitatea pe linia aptitudinilor incipiente, poartă discuții cu pictori, poeți, actori etc.

Este necesar să se folosească mai larg elementele care reușesc să atragă copiii în cercuri. Un rol important îl pot juca, în această privință, comisiile metodice. Dacă membrii comisiei de matematică, de exemplu, participă la ședința unui cerc al tinerilor matematicieni, în mod cert vor reuși să sesizeze elementele vii și să ajute la înlăturarea formalismului din munca acestuia. Numai pe această cale se poate preîntîmpina paralelismul cu lecțiile, transformarea activităților din cer în simple meditații la obiecte de învățămînt, verbalismul excesiv, lipsa atractivității, elemente care duc la dizolvarea cercului.

Încurajînd munca cercurilor mulți directori de școli și comandanți de unități se îngrijesc ca cei mai buni dintre membrii acestora să fie popularizați la panoul de onoare, ca obiectele lucrate să fie prezentate în expoziții periodice sau păstrate în vitrine permanente, creațiile adunate în albume, volume sau reviste cu circulație internă, publicate în presa de tineret. Elevii talentați sînt încurajați să participe la concursuri.

În unele locuri însă nu există un asemenea sprijin. Se întîlnesc chiar cazuri cînd lipsa de interes pentru activitatea cercurilor merge pînă acolo încît nu se știe precis nici numărul cercurilor din școală, nici la ce dată își desfășoară ele activitatea. Așa stau lucrurile, de exemplu, la liceele din Feldioara și Codlea, unde de altfel nu există nici un calendar al activităților zilnice pe unitate, încît nu știe nimeni cînd și la ce activitate pionierească se poate asista într-un detașament. Cu ani în urmă am văzut un cerc foarte prosper de radiofonie la Avrig. Acum am aflat că nu mai există nimic acolo, deoarece profesorul Ștefan Bucșa, care l-a condus, a ieșit la pensie. Rămîne o întrebare deschisă pentru conducerile de școli : de ce unele cercuri bune ies la pensie o dată cu responsabilii lor ? Oare din generația nouă nu se găsește nimeni care să preia făclia înainte de a se stinge și să-i înmulțească lumina ?

Desigur că rîndurile de mai sus nu au putut îmbrățișa întreaga problematică ridicată de activitatea din cercurile de elevi. Socotim însă că aspectele semnalate sînt suficiente spre a ne convinge că avem rezerve puternice care, utilizate rațional, ar putea contribui la împinzirea tuturor școlilor cu cercuri viabile, adevărate pepiniere ale talentelor pionierești.

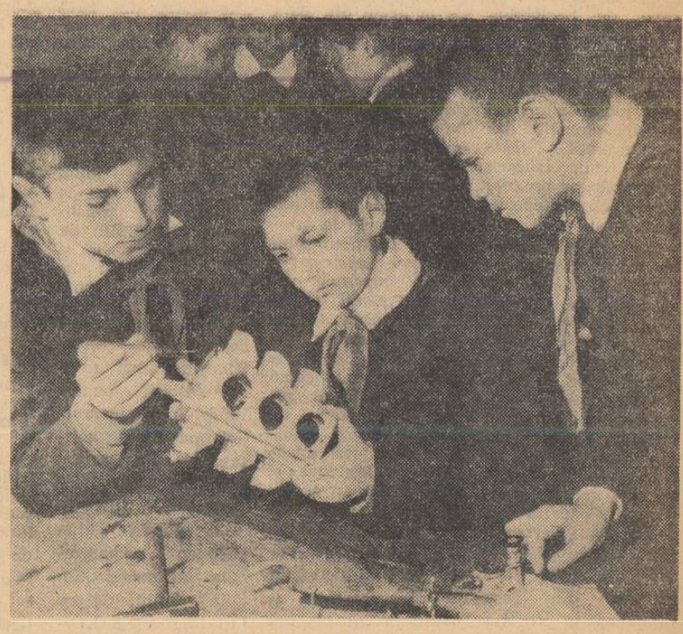

La Casa pionierilor din Constanța, în cercul de electrotehnică, pionierii construiesc stopuri electrice pentru a învăța regulile de circulație

Lucrul în circuit la lecția de educație fizică

Printre procedeele folosite în cadrul lecției de educație fizică, unul din cele mai eficace este lucrul „în circuit" — sistem de exerciții efectuate în flux, cu o intensitate înaltă, realizînd o pregătire fizică multilaterală într-un timp relativ scurt.

In cadrul circuitului elevii trec pe rînd și într-o anumită ordine de la un exercițiu la altul, locul de execuție fiind dinainte stabilit în sală sau pe terenul unde se lucrează. Durata ciclului se stabilește în funcție de scopul urmărit. Astfel, dacă ne adresăm dezvoltării forței, intensitatea efortului trebuie să fie cît mai mare într-o unitate de timp mai mică. Dacă ne adresăm rezistenței generale, intensitatea efortului va fi uniformă și durata mai mare. În sfîrșit, dacă ne adresăm consolidării deprinderilor motrice durata poate fi mai mare decît în cazurile precedente. La stabilirea duratei se ține seama și de perioadele de odihnă între exerciții, ca și după executarea întregului ciclu, precum și de nivelul pregătirii elevilor.

Se recomandă ca exercițiile să fie selecționate în așa fel încît să se adreseze tuturor segmentelor corpului și să țină seama și de dezvoltarea fizică a elevilor. Pentru a realiza caracterul continuu al execuției și pentru a putea stabili numărul de repetări este bine să alegem exerciții simple, cunoscute de elevi, cu efecte bine precizate. Nu vom efectua un număr prea mare de exerciții sau de repetări, deoarece aceasta va determina o execuție superficială. Vom ține seama de locul pe care îl ocupă circuitul în cadrul lecției, de condițiile materiale de care dispunem și de nivelul pregătirii elevilor. Dacă folosim circuitul în partea pregătitoare a lecției, vom alege 8—10 exerciții, în următoarea ordine: pentru mobilitatea brațelor, pentru mobilitatea picioarelor, pentru dezvoltarea forței și mobilității trunchiului, pentru dezvoltarea forței musculaturii spatelui, pentru dezvoltarea forței brațelor, pentru dezvoltarea picioarelor, pentru dezvoltarea forței musculaturii abdominale, un exercițiu complex pentru întregul corp, sărituri. Durata fiecărui exercițiu va fi de 15 secunde, cu o pauză de 8 secunde între exerciții. Circuitele executate pe întreaga întindere a părții fundamentale a lecției pot fi formate din elemente ale gimnasticii sportive, combinînd exerciții din acrobatică cu sărituri peste aparate, elemente ale gimnasticii de bază, cuprinzînd exerciții de treceri peste diferite aparate, transportarea de greutăți, tîrîri, echilibru, tracțiuni etc., elemente din jocurile sportive, combinînd exerciții de mișcare în teren cu procedee tehnice de bază, ajungîndu-se chiar la finalizarea acțiunii. Numărul exercițiilor și repetărilor poate fi de 10—12, avînd o durată de 20—25 minute. Folosit către sfîrșitul părții fundamentale a lecției, circuitul va avea același conținut ca în partea fundamentală dar va dura numai 8—10 minute și va avea ca scop fie consolidarea deprinderilor motrice predate în lecția respectivă, fie dezvoltarea calității fizice urmărite, fie ambele aspecte.

După cum se vede, fără a fi cu totul nou, lucrul în circuit se deosebește esențial de standardul tradițional al exercițiilor de încălzire și dezvoltare generală. Deosebirea constă în prezența unor exerciții constante, care nu se schimbă o perioadă de timp considerabilă (o jumătate de trimestru sau chiar un trimestru întreg), dar care cresc permanent în intensitate sau volum. Aceasta determină nu numai îmbunătățirea execuției fiecărui exercițiu, ci și reducerea timpului de parcurgere a circuitului în întregime. In circuit se aplică deci principiul solicitării progresive, aplicarea diferitelor variante avînd drept scop solicitarea uniformă

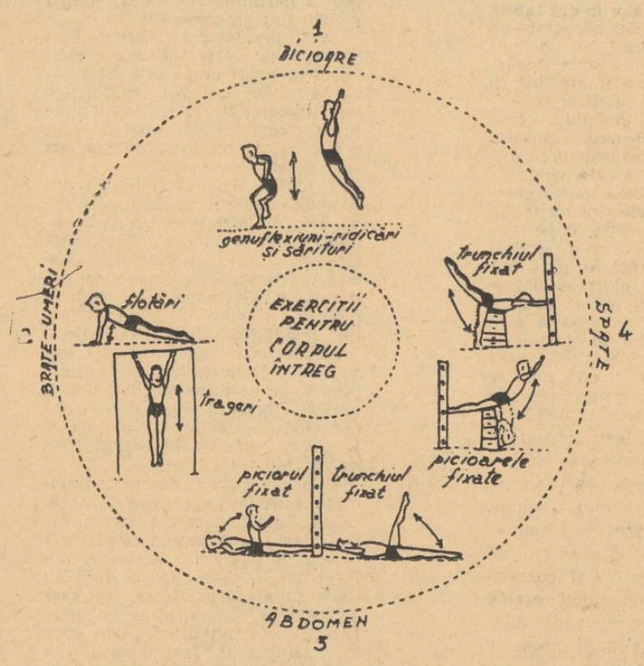

a tuturor grupelor musculare și solicitarea neîntreruptă a sistemelor respirator și cardiovascular.

După cum se vede din schema alăturată, solicitarea diverselor grupe musculare variază la diferitele ateliere de lucru. In timp ce una din grupele musculare este solicitată, o altă grupă se află în faza de odihnă activă. Intrucît în perioada școlarizării efortul de natură statică este contraindicat deoarece are influențe negative asupra osificării și asupra dezvoltării organismului în general, se recomandă ca exercițiile cu caracter static să fie compensate, chiar în cadrul aceluiași circuit, de exerciții cu caracter dinamic, acestea avînd chiar o pondere mai mare.

In lecția de educație fizică se poate lucra fie cu toată clasa, în cadrul unui „circuit unitar", fie cu grupe de lucru apropiate ca valoare. In cadrul primei variante, toți elevii efectuează același circuit. De exemplu, o tură de alergare, cățărare cu traversarea laterală a scărilor fixe, mers în echilibru pe două bănci de gimnastică așezate cap la cap, cu partea îngustă în sus, săritură cu picioarele depărtate peste capră, o tură de alergare, rostogoliri laterale pe două saltele așezate în lungime, exerciții pentru abdomen (5 ridicări de trunchi avînd vîrfurile picioarelor fixate), 10 genuflexiuni. In cadrul celei de a doua variante, pentru fiecare grupă se alcătuiește un circuit diferit. Iată un exemplu pentru două grupe, prima cuprinzînd elevi cu o dezvoltare fizică mai scăzută iar a doua elevi cu o bună dezvoltare fizică. La grupa I se va efectua un tur de alergare, săritură în extensie cu bătaie pe ambele picioare la trambulina elastică, rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit pe saltea, tracțiuni din poziția atîrnat la paralele sau bară semiînaltă, 15 genuflexiuni, un tur de alergare. La grupa a doua — un tur de alergare, săritură ghemuită la trambulina elastică cu bătaie pe ambele picioare și întoarcere de 180 de grade în aer, rostogolire înapoi din stînd, în sprijin ghemuit, pe saltea, treceri din atîrnat la paralele sau bara semiînaltă în sprijin (folosind procedeele învățate), săritură cu picioarele depărtate peste ladă în lățime (4 cutii), 20 genuflexiuni, un tur de alergare.

Firește că există nenumărate posibilități de aplicare a lucrului în circuit, în funcție de condițiile de care dispune fiecare școală. Folosit cu pricepere, acest procedeu are un efect multilateral, dezvoltînd forța, rezistența, coordonarea musculară, obișnuindu-i pe elevi cu lucrul individual, dîndu-le posibilitatea să-și verifice singuri gradul de pregătire. Prevăzînd în general exerciții simple, cunoscute de elevi, care nu necesită aparatură prea complicată, lucrul în circuit stimulează participarea activă și conștientă la lecție chiar și a elevilor mai retrași, mai timizi, mai slab dezvoltați fizic. Totodată, păstrînd în permanență un caracter de întrecere, circuitul determină mobilizarea cu ușurință a elevilor într-o activitate mai intensă. In sfîrșit, conținînd exerciții care se adresează cu precădere pregătirii fizice generale a elevilor, acest procedeu constituie un mijloc eficace pentru realizarea obiectivului principal al educației fizice școlare.

Prof. ROMEO IONESCU
București

Mențiune

SECVENȚE

R. D. Vietnam

Deși datorită bombardamentelor americane asupra teritoriului R. D. Vietnam condițiile de desfășurare a învățămîntului sînt foarte grele, nici o școală vietnameză nu și-a întrerupt cursurile. Acolo unde școlile au fost evacuate sau distruse elevii continuă să învețe în școli improvizate, situate în locuri cît mai puțin expuse piraților aerului. În caz de alarmă aeriană, drumuri subterane sau perfect camuflate îi conduc pe elevi către adăposturile antiaeriene.

În actualul an de învățămînt, școlile din R. D. Vietnam cuprind peste 3 000 000 de elevi, majoritatea lor fiind cuprinși în cele peste 11 000 de școli generale. La școlile medii numărul elevilor este cu 28 la sută mai mare ca în anul trecut. Funcționează, de asemenea, peste 70 de școli profesionale și peste 100 de școli de calificare pe lîngă întreprinderi.

U.N.E.S.C.O.

De curînd a fost editat un „Manual pentru învățarea științelor" menit să fie utilizat în școlile unor țări asiatice aflate în curs de dezvoltare. Apărut în 15 limbi, acest manual cuprinde, pe lîngă noțiunile care urmează să fie studiate în cadrul diferitelor discipline științifice, indicații detaliate pentru efectuarea unui număr important de experiențe aferente.

Turcia

În Turcia se fac eforturi sporite pentru micșorarea numărului neștiutorilor de carte și pentru îmbunătățirea învățămîntului în general. Ultimele statistici arată că numărul analfabeților este în scădere.

În cele 22 000 de școli elementare ale țării învață peste 2,5 milioane de școlari. Școlile secundare au două cicluri — *orta* (clasele inferioare) și *lise* (clasele superioare). Funcționează, de asemenea, școli cu caracter tehnic. Totuși, învățămîntul nu dispune încă de condiții satisfăcătoare. Peste 40 000 de sate sînt lipsite de școli, iar numărul învățătorilor este insuficient, lipsa cadrelor didactice resimțindu-se pretutindeni. Numărul candidaților la universitățile din Ankara, Istambul, Smirna, Erzerum, ca și al celor care vor să urmeze Școala tehnică superioară din Istambul crește an de an. Datorită însă numărului limitat de locuri disponibile, trierea este foarte severă.

R. P. Polonă

Anul școlar 1966—1967 este, în Polonia, anul generalizării învățămîntului de 8 ani. Pentru aceasta au fost date în folosință încă 374 de școli iar numărul învățătorilor și profesorilor care predau în școlile generale a ajuns la 180 000.

Învățămîntul de cultură generală și mediu din Polonia este frecventat anul acesta de 8 700 000 de elevi, cu 402 000 mai mulți ca în anul școlar anterior, iar numărul polonezilor cu studii superioare a ajuns la circa 500 000.

R. A. U.

Revista „Croissance des Jeunes Nations" publică într-un număr recent cîteva date privind învățămîntul în R.A.U., comparînd situația actuală cu cea din anii 1952/1953. Față de 1 800 000 de copii și tineri școlarizați în 1952/53 astăzi studiază în școli circa 4 milioane de tineri. Pe categorii de școli, numărul actual al elevilor și studenților este astfel repartizat: 3 129 692 de elevi în școliile primare; 450 000 de elevi la ciclul pregătitor corespunzător gimnaziului; 150 000 de elevi în școlile secundare; 85 000 tineri în școlile secundare tehnice; peste 120 000 de studenți în învățămîntul superior. Procentul de 30-35% de analfabeți ce mai există este prevăzut a fi lichidat pînă în anul 1975.

S. U. A.

Metoda „învață descoperind", care își propune să-i instruiască pe elevi prin trezirea curiozității lor științifice, este experimentată tot mai mult în școlile din S.U.A. Potrivit acestei metode, în loc ca elevii să asculte lecția prezentată de profesor se utilizează o proiecție care prezintă un fenomen sau o lucrare (de pildă o experiență de chimie, o aplicație practică a unui principiu de fizică etc.). Elevii pun întrebări în legătură cu acestea și, avînd la dispoziție o seamă de materiale, le reproduc. La matematică sau la gramatică li se dau exerciții eronate, cerîndu-li-se să descopere greșelile și să le corecteze. La istorie li se indică anumite izvoare pe baza cărora să alcătuiască unele expuneri.

O problemă importantă pe care o ridică acest experiment este gruparea elevilor nu după vîrstă, ci după aptitudini la anumite discipline.

Camerun

În nordul Camerunului, la Pitoa, institutorul Roger Lagrave experimentează, în condițiile concrete ale țării sale, metoda „pedagogiei active" inițiată cu circa 40 de ani în urmă de cunoscutul pedagog Célestin Freinet. Fiecare copil din școala lui Lagrave are în față o foaie de hîrtie pe care trebuie să reprezinte, prin desene și explicații, scene din viața lui zilnică, din textele de lectură indicate sau din cărțile alese de el însuși. Paralel școlarii lucrează la modelaje în argilă, cîntă la instrumente confecționate de ei, dansează, joacă scenete.

Multe din lucrările elevilor din Pitoa au fost trimise la expoziții în țară și în străinătate.

Cel mai nou tip de „mașină de învățat" utilizat în Uniunea Sovietică în cadrul experimentelor de instruire programată.

Experimente privind predarea matematicii

Unul dintre domeniile învățămîntului în care opiniile, experimentele și cercetările sînt deosebit de numeroase și de ample îl constituie, fără îndoială, conținutul și metodica predării disciplinelor matematice în școala de cultură generală. Este un fenomen cît se poate de normal dacă ne gîndim că matematica este legată strîns de alte discipline școlare și stă la baza a numeroase sectoare de activitate, de la fizica nucleară, astronautică și electronică la conducerea întreprinderilor sau la biologie.

Deși opiniile și investigațiile în acest domeniu merg pe căi foarte diferite, toate ajung la aceeași concluzie: concepția clasică cu privire la ierarhizarea disciplinelor matematice, la stabilirea conținutului acestora și la metodica predării lor este perimată; devine tot mai flagrantă marea diferență între matematica școlară și cerințele actuale ale științei și tehnicii.

Or, așa cum arată o serie de cercetări desfășurate simultan în ultimii ani în țări ca Belgia, Polonia, Italia, Franța, Norvegia, U.R.S.S., Canada, S.U.A. etc., modernizarea predării matematicii poate începe chiar din primele clase, întrucît copiii de 6—10 ani sînt capabili să-și însușească — bineînțeles dacă sînt prezentate într-o formă adecvată — noțiuni care în programele actuale de învățămînt sînt prevăzute pentru ultimele clase de liceu. De altfel, la acest rezultat par să ajungă și cercetările desfășurate în țara noastră în acest domeniu.

Școlile experimentale și programele de televiziune școlară pentru elevii mici urmăresc activizarea gîndirii matematice a acestora prin diferite jocuri sau prin prezentarea în structuri noi a unor elemente familiare din realitatea înconjurătoare. Astfel, în Franța se emit în prezent o serie de programe de televiziune adresate copiilor între 6 și 10 ani, în cadrul cărora sînt prevăzute teme ca: matematică fără numere, algebra, diagrame, grafice, scheme, funcții, poligoane și poliedre etc. În U.R.S.S., la ultimul congres de psihologie, au fost expuse rezultatele obținute la una din școlile experimentale din Moscova, unde copii de 8—9 ani au reușit să-și însușească cu ușurință noțiuni de algebră ca exprimarea unor mărimi prin litere, numere negative și altele.

Experimentele inițiate dovedesc că pentru copii este ușor să înțeleagă faptul că dintr-un ansamblu de elemente se pot face diferite grupări — de băieți și de fete, de copii cu ochi negri și de copii purtînd ochelari etc. — că aceste grupări se pot exclude, se pot întrepătrunde, se pot completa, că pot fi adunate sau scăzute, pot avea aceleași caracteristici sau cu caracteristici diferite ș.a.m.d. Copiii fac operațiuni de acest fel cu obiecte din jurul lor, uneori prin mijlocirea unor jocuri independente, alteori sub conducerea profesorilor. Se înlesnește astfel trecerea de la operațiile cu obiecte concrete la raționamente abstracte, la ecuații și formule algebrice.

Exersarea minții pentru matematică se face astfel de timpuriu în forme superioare, ceea ce se resfrînge pozitiv asupra accesibilității în continuare a noțiunilor de matematică modernă care au mari aplicații în diferite domenii de activitate.

CĂRȚI CĂRȚI

Studii și articole de istorie

A apărut de curînd volumul VIII al revistei „Studii și articole de istorie", editat de Societatea de științe istorice și filologice. Caracterizîndu-se printr-o largă varietate tematică, acest număr al revistei cuprinde un sumar bogat ilustrînd diversitatea preocupărilor de cercetare ale colaboratorilor săi.

Remarcăm, în primul rînd, cîteva studii și articole în care problematica cercetării istorice înclină în special către istoria învățămîntului. Astfel, acad. Petre Constantinescu — Iași semnează un articol intitulat „Profesorii și mișcarea antifascistă din România". Un alt articol, semnat de Cornelia Bodea și Paul Cernovodeanu, are drept temă „Primele școli ostășești din Țara Românească (1838—1840)", Vasile Scurtu și Mihail Trițeanu semnează articolul „Societatea de lectură a elevilor români de la liceul din Baia Mare (1869—1877)", iar I. D. Marin se ocupă de „Primii 30 de ani din viața școlilor comunale din județul Botoșani (1864—1894)".

Alături de aceste articole, care aduc noi și interesante date privitoare la istoria învățămîntului din țara noastră, sumarul cuprinde valoroase studii de istorie generală pe diferite alte teme. Între acestea consemnăm studiul „Nicolae Iorga, istoric al poporului român", de Vasile Maciu, „Cauzele refugierii husiților în Moldova și centrele lor în această țară" de Const. C. Giurescu, „Politica fiscală a lui Ioan-vodă Caragea oglindită în corespondența inedită a lui Manucbei" de Ion Ionașcu, „Lupta orășenilor din Buzău cu episcopia (1550—1850)" de Dimitrie Gh. Ionescu, „Revoluția din 1848 în Tîrgoviște și împrejurimi" de Radu Gioglovan, „Activitatea lui V. A. Urechia privind organizarea școlii din timpul său" de Maria Itu și Elena Potorac, „Din lupta muncitorilor de la salinele din Transilvania (1914—1918)" de Constantin Enea și Vasile Șchiopu și „Momente din lupta muncitorimii gălățene, sub conducerea comuniștilor, împotriva dictaturii militare fasciste, pentru înfăptuirea insurecției naționale antifasciste din august 1944" de Petre Pantiru.

La rubrica „Miscellanea" consemnăm articolele „Călători străini despre Iași în secolele XIV-XIX" de Georgeta Crăciun, „Din istoria tipografiilor și presei brăilene (1838—1866)" de Ion Ganea, „Observații cu privire la populația tîrgului Bîrlad la mijlocul secolului al XIX-lea" de Gheorghe Platon, „Aspecte de critică socială în revista meseriașilor «Munca», editată la Sebeș între 1908 și 1910" de Roland Taborsky, „Date despre mitingul aviatic al lui Aurel Vlaicu organizat la Tîrgu Mureș în 1912" de Simion Fuchs, „Ocupația germană la Craiova în anii 1916—1918" de Ion Călin.

Amintim de asemenea rubricile „Texte și documente" și „Cronică", precum și rubrica „Metodică", cuprinzînd articolul „Cum realizăm lecțiile de cultură în cadrul orelor de istorie" de Elena Munteanu, cu regretul de a fi unicul articol al acestei rubrici.

Tabere-curs de geografie și de biologie

Pentru a veni în sprijinul informării și documentării științifice a profesorilor de geografie și de biologie din școlile de la orașe și sate, Societatea de științe naturale și geografie va organiza și în această vară **tabere-curs cu program de geografie** și **tabere-curs cu program de biologie**, conduse de cadre didactice universitare și cercetători științifici.

Programele taberelor vor cuprinde expuneri asupra unor probleme importante și actuale privind sarcinile și preocupările actuale și de perspectivă ale cercetărilor geologice și geografice din țara noastră, dezvoltarea științelor geografice pe plan mondial, expuneri asupra unor probleme de însemnătate deosebită în domeniile biologiei generale, fiziologiei vegetale, animale și ecologiei. Un aspect deosebit se va pune pe aplicațiile cu caracter geografic și biologic în teritoriile străbătute.

Taberele-curs pentru profesorii de geografie vor avea loc între **15—31 iulie a.c.** în regiunile **Bacău, Baeat, Ploiești, Galați** și **Maramureș.** Participanții la aceste tabere vor studia condițiile naturale, economia, dezvoltarea istorică și social-culturală a regiunilor respective, precum și unele probleme specifice. Astfel, la tabăra din regiunea **Banat** se va insista asupra proceselor carstice, asupra originii defileului Dunării la Cazane și asupra lucrărilor marelui sistem hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. La tabăra din regiunea **Bacău** se va stărui asupra geografiei văii Bistriței și se vor face vizite la complexul de lucrări hidroenergetice și la cetățile chimiei. În regiunile **Ploiești** și **Galați** se vor studia aspectele zonei Carpaților și Subcarpaților de la curbură, între Trotuș și Teleajen, iar în regiunea **Maramureș** evoluția și aspectele actuale ale reliefului de origine vulcanică și ale celui de origine sedimentară, particularitățile climatice și microclimatice, economia minieră, unele aspecte demografice și etnografice.

Taberele-curs pentru profesorii de biologie vor avea loc în regiunile **Cluj** (aproximativ între 15-13 iulie), **Dobrogea** (1-15 august), **Ploiești** (1-15 august) și **Iași-Suceava** (aproximativ între 15. VII-31.VII). Programele acestor tabere prevăd studierea florei, faunei și agriculturii regiunilor respective. Printre altele, la tabăra de la **Cluj** se va urmări cunoașterea grădinii botanice, a unor interesante rezervații naturale și a ramurii nordice a munților Apuseni, se vor efectua lucrări practice de laborator pe probleme de fiziologie, ecologie și sistematică (în laboratoarele Universității „Babeș-Bolyai"). În regiunea **Dobrogea** se va insista asupra cunoașterii florei și faunei litoralului și a complexului de lacuri marine, precum și asupra unor probleme de hidrobiologie aplicată. La tabăra din reg. **Ploiești** (cu sediul la **Sinaia**) se va stărui asupra cunoașterii florei și faunei văii Prahovei în zona de la nord și de la sud de Sinaia, ca și a florei, vegetației și faunei masivului Bucegi. În regiunile **Iași** și **Suceava** se vor efectua lucrări de fiziologie și de genetică (în laboratoarele Universității din Iași), se vor studia aspecte ale vegetației de deal și de munte, precum și unele din cele mai importante rezervații naturale (Repedea, masivul Rarău, Codrul secular de la Slătioara etc.).

La toate taberele — atît cele de geografie cît și cele de biologie — se vor colecta materiale didactice, alcătuindu-se colecții școlare botanice, zoologice și geologico-geografice.

Librăria cooperației de consum „CARTEA PRIN POȘTĂ" din București, str. serg. Nuțu Ion nr. 8—12, raionul Lenin, livrează cărți pentru biblioteci cu plata prin virament.

La cerere, librăria trimite gratuit materiale de informare bibliografică.

Magazinul MUZICA, al Uniunii Compozitorilor din Republica Socialistă România

Vă informează că pe baza unei scrisori sau cărți poștale cu adresa exactă (comuna, raionul, regiunea, strada și numărul) expediază contra-ramburs sau cu plata în numerar, indiferent de valoare, următoarele mărfuri:

Discuri de muzică simfonică, de cameră, ușoară și populară, ultimele noutăți. Pentru muzica ușoară discurile vor avea autograful interpretului și compozitorului, iar pentru muzica populară al interpretului.

Partituri muzicale (muzică simfonică, de operă și operetă, de cameră, corală, ușoară, populară, muzică de repertoriu și pentru uz didactic, cîntece pentru tineret).

Metode de acordeon, chitară, mandolină, vioară, pian, violoncel, flaut etc., tratate, manuale, studii, solfegii etc.

Lucrări de muzicologie (monografii de compozitori români și străini, istoria muzicii, estetică și critică muzicală, memorialistică, figuri de mari interpreți, viața în imagini, cărți de popularizare a muzicii, ghiduri, dicționare, librete etc.)

Hîrtie cu portative.

Accesorii: corzi (pentru vioară, chitare, mandolină), platine (clarinet), lămpi (radio, televizoare, magnetofoane, picupuri) din import și indigene.

Totodată vinde cu viramentul sau numerar instituțiilor de stat, școlilor, întreprinderilor, cooperativelor agricole de producție, G.A.S.-urilor, Caselor de cultură și căminelor culturale:

Instrumente muzicale: viori, mandoline, chitare, instrumente pentru fanfară, saxofoane, clarinete, trompete, baterii-jazz, pianine, acordeoane, xilofoane, violoncele, contrabași, chitare electrice, amplificatori 30 wați, radiouri și televizoare, picupuri cu amplificatoare (pentru școli și cămine culturale), magnetofoane etc.

Toate mărfurile se livrează, în baza unei comenzi ferme la magazinul MUZICA, din București, calea Victoriei nr. 41, raionul 30 Decembrie, oficiul poștal 45, Căsuța poștală 4425, indicîndu-se numărul de cont și articolul bugetar.

Expedierea se face la adresa indicată (atît pentru instituții cît și pentru persoane particulare).

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40.178

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 888
Vineri 3 martie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Un grup al plasticienilor din învățămînt

În urmă cu cîteva luni consemnam la această rubrică prima manifestare publică a artiștilor plastici din școlile regiunii Bacău: expoziția regională de artă plastică a cadrelor didactice. Expresie a dragostei pentru artă și frumos, rod al talentului, al muncii învățătorilor și profesorilor de pe meleagurile băcăuane, expoziția s-a bucurat de o unanimă apreciere și a avut un larg ecou, însuflețind și încurajind alte asemenea manifestări. A urmat apoi expoziția personală de caricaturi a profesorului Constantin Ciosu, deschisă la galeriile de artă ale Muzeului regional din Bacău. De curînd, pe linia acelorași frumoase realizări, sub egida Comitetului sindicatului învățămînt din orașul Bacău și cu sprijinul Casei regionale a creației populare, a luat ființă „grupul plasticienilor din învățămînt", grup care înmănunchiază peste 25 de cadre didactice. Constituirea acestui grup a fost marcată de deschiderea unei noi expoziții colective de pictură și grafică.

„Liceu"

La Editura Tineretului se pregătește o nouă colecție, intitulată LICEU, adresată elevilor din clasele IX—XII. Ea își propune ca, urmărind programa școlară, să contribuie la lărgirea orizontului intelectual al tinerilor cititori. Colecția va avea un caracter enciclopedic, fiind concepută pe mai multe serii: limbă și literatură, istorie-geografie, matematică - astronomie, fizică-chimie, științe naturale, științe sociale etc. În cele 200—300 de pagini ale fiecărui volum editorii vor selecta opere de artă și lucrări reprezentative, însoțindu-le de studii introductive, ca și de un bogat aparat critic, planșe, hărți, scheme.

Debutul colecției va fi marcat de primele apariții în seria de limbă și literatură — N. Bălcescu: „Istoria românilor sub Mihai Vodă Viteazul", Gr. Alexandrescu: „Versuri și proză", Gr. Ureche: „Letopisețul Țării Moldovei", Titu Maiorescu: „Texte alese", Virgiliu: „Eneida", două volume de dramaturgie românească contemporană și altele.

Revista elevilor

Un eveniment deosebit în viața Liceului „Cuza Vodă" din Huși: a apărut „Zorile", primul număr al revistei literare a elevilor, realizată, cu mijloace proprii, sub îndrumarea colectivului de profesori. Această revistă — ne scrie profesoara Ana Olah — este de fapt seria a II-a a revistei „Zorile" care a apărut în anul 1930.

Primul număr al noii serii, primit cu multă satisfacție în școală, a reunit numele a numeroși profesori și a celor mai buni elevi. El a fost închinat în întregime școlii — care a împlinit de curînd 77 de ani — și marii personalități din istoria poporului român al cărui nume îl poartă aceasta — Cuza Vodă.

Pentru numerele viitoare se pregătesc noi articole, reportaje, creații literare și artistice izvorîte din viața școlii, din preocupările actuale ale elevilor și profesorilor ei.

La răsăritul lor, urăm „Zorilor" mult succes.

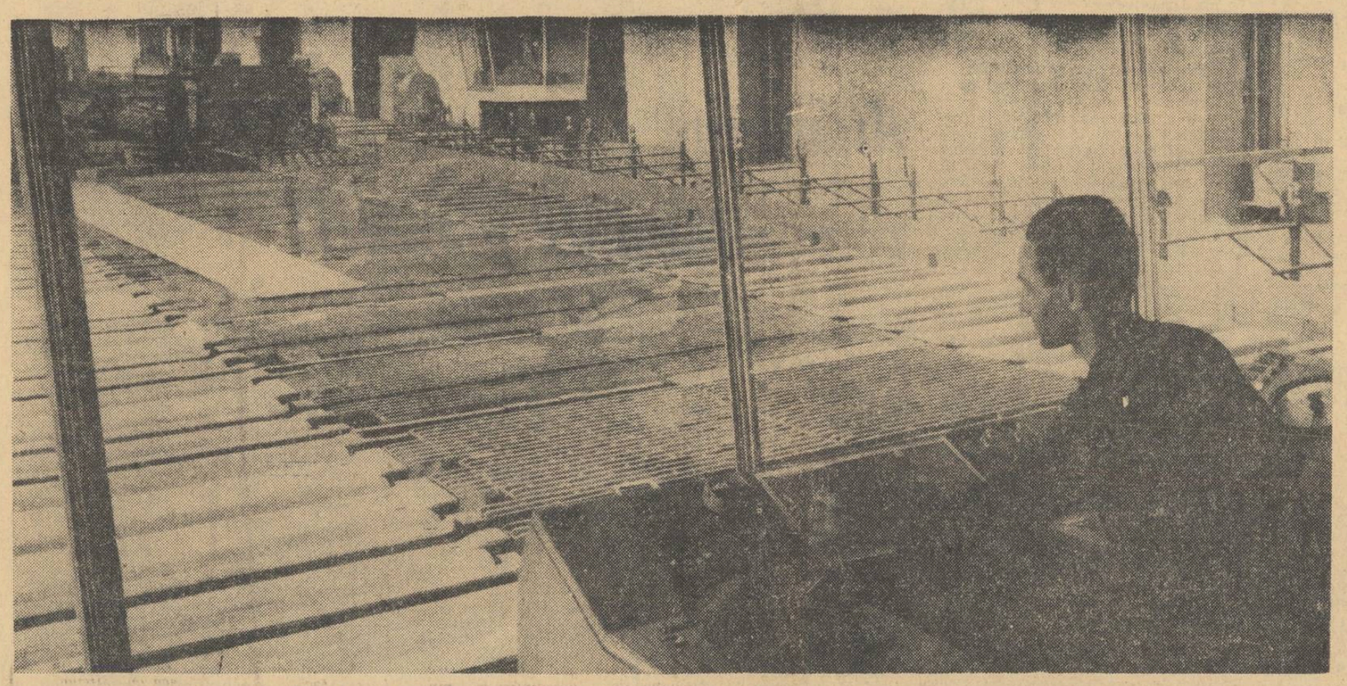

Omul din fața tabloului de comandă — o imagine a activității de viitor a absolvenților liceelor industriale

BUSOLA PRACTICII în liceele de specialitate

Cît trebuie să dureze instructajul introductiv? • Cîteva cerințe imperioase ale psihologiei muncii • Căi directe și ocolite către tehnica modernă

Uriașa dezvoltare contemporană a tehnicii, producția mecanizată și automatizată complex, privită în perspectiva deceniilor viitoare — iată indicele nivelului la care trebuie să se desfășoare procesul de învățămînt în liceele de specialitate. Omul din fața tabloului de comandă al instalațiilor automatizate, cel care supraveghează desfășurarea proceselor tehnologice executate de agregatele acționate prin comandă-program, specialistul de calificare medie a cărui pondere în producție crește continuu, devin imaginea prototip a „produsului finit" solicitat liceelor cu specific industrial. Probleme similare, în legătură cu agrozootehnica înaintată și lucrările de hidroameliorații ridică și pregătirea elevilor din liceele agricole și de mecanizare a agriculturii, după cum pătrunderea utilajului electronic în evidența contabilă și utilizarea pe scară largă în acest domeniu al statisticii matematice stabilesc cerințe mari față de pregătirea elevilor din liceele economice.

Fenomene care blochează un întreg angrenaj

Formarea viitorilor specialiști cu calificare medie în cadrul liceelor de specialitate presupune perfecta funcționare a unui angrenaj triplu: pregătirea de cultură generală, studiul cunoștințelor tehnice și însușirea deprinderilor practice. Desigur, cîteva luni constituie un interval de timp prea scurt pentru a putea desprinde o serie de concluzii ample. Totuși, perioada care a trecut de la începutul primului an de activitate în liceele de specialitate permite de pe acum cîteva constatări. Cea mai pregnantă dintre ele este următoarea: dacă, în general, abordarea problemelor privind pregătirea de cultură generală se situează la un nivel satisfăcător, dacă studiul cunoștințelor de cultură tehnică se încadrează și el în limitele cerințelor formulate, piesa de slabă rezistență a acestui angrenaj deosebit de sensibil se relevă a fi activitatea practică.

Dar să urmărim mai întîi cîteva secvențe înregistrate „pe viu".

PRIMUL CADRU: Liceul industrial pentru construcții de mașini de la Grupul școlar profesional și tehnic „Unirea" din Galați. Atelierele-școală ale grupului școlar, cu o reputație bine stabilită în ceea ce privește nivelul deosebit al dotării tehnico-materiale de care dispun, oferă elevilor din anul I al liceului industrial condiții dintre cele mai bune pentru lucru. Cum sînt însă folosite cele șase ore prevăzute în cadrul fiecărei săptămîni pentru practica în atelier? Ziua de atelier începe, așa cum este și firesc, cu instructajul introductiv efectuat de maistrul-instructor. Durata acestui instructaj — în medie o oră și jumătate, ajungînd uneori chiar și pînă la două ore, depășește cu mult timpul afectat în mod obișnuit acestui moment al lecției practice, căpătînd caracterul unei veritabile lecții de tehnologie a lăcătușăriei. Expunerea, deși corectă, are un caracter practicist, oglindind cultura tehnică și posibilitățile maistrului-instructor care are la bază o școală profesională și o școală tehnică de maiștri. Majoritatea elevilor își notează explicațiile, apoi procesul tehnologic și schița, în maculatoare.

Piesa ce urmează a fi executată — un ciocan de 500 de grame — deși nu prezintă, privită din unghiul intuirii ei, dificultăți prea mari, se dovedește, în raport cu priceperile elevilor, destul de pretențioasă în ceea ce privește executarea propriu-zisă a operațiilor (de pildă pilirea). Mai ales în prima oră care urmează hiperdimensionatului instructaj introductiv, elevii arată destul de multă nesiguranță, vădesc în repetate rînduri ezitări, au poziții defectuoase de lucru, care solicită intervenția maistrului. Cînd, în sfîrșit, cea mai mare parte dintre ei reușesc să intre într-un ritm normal de lucru, ședința de instructaj... se termină.

Situații asemănătoare, cu minime diferențieri în ceea ce privește nivelul la care se desfășoară instructajul introductiv (nu și timpul afectat acestuia), întîlnim și la Liceul industrial din cadrul Grupului școlar profesional și tehnic pentru construcții de mașini din Capitală, ca și la Liceul de mecanizare a agriculturii din cadrul Grupului școlar profesional și tehnic agricol din Craiova.

AL DOILEA CADRU: Asistăm la practica elevilor Liceului industrial pentru industria ușoară din București. Condițiile materiale pe care le oferă atelierul-școală sînt de astă dată la limita între suficient și nesatisfăcător. Instructajul, care se referă tot la lucrări de lăcătușărie, cuprinde în plus și indicații foarte amănunțite privind calitățile materialului asupra căruia se execută prelucrarea (o incursiune vagă dar cronofagă în domeniul metalelor feroase, împănată cu destule considerații empirice).

De altfel, întregul instructaj introductiv nu se ridică la nivelul științific cerut. Alături de lipsa de îndemînare a elevilor — în rîndurile cărora se numără un procent însemnat de fete — aceștia acuză, în ultima parte a ședinței de practică, o oboseală accentuată, unii fiind siliți chiar să întrerupă lucrul pentru a se odihni. Aceeași situație și la Liceul industrial pentru industria ușoară din Iași.

AL TREILEA CADRU: Liceul industrial pentru industria chimică din Iași. Aici, în multe ședințe de practică elevii pierd efectiv și vizibil timpul. Grupul școlar care tutelează activitatea acestui liceu vădește o ciudată mentalitate cu privire la materialele pe care le-a primit în custodie, astfel încît la orele de practică elevii nu dispun nici de suficient material de prelucrare, nici de suficiente unelte de lucru corespunzătoare din punct de vedere tehnic.

Neconcordanțe și cursuri teoretice deghizate

Care să fie cauza exageratei desfășurări în timp a instructajului introductiv?

• Dintru început se remarcă o vădită neconcordanță între programa de instruire practică și studiul efectuat de elevi asupra

(Continuare în pag. 4-a)

În sumar:

Programa de bazele marxism-leninismului pentru examenele de gradul definitiv și gradul II. — pag. a 2-a.

Atenție, comandanți de pionieri! — pag. a 2-a.

Ancheta noastră: Gramatica în școală — pag. a 3-a.

8 MARTIE

Conf. univ. TAMARA DOBRIN
prorector al Universității București

De peste o jumătate de veac, ziua de 8 Martie este închinată sărbătoririi solidarității internaționale în lupta pentru drepturi, libertate și pace a femeilor din lumea întreagă. Pentru femeile din patria noastră socialistă, această sărbătoare este încă un prilej de exprimare a devotamentului fierbinte față de partidul și statul nostru, o recunoștinței față de condițiile ce li s-au creat, pentru viața lor de astăzi, bogată și înfloritoare.

Una din înfăptuirile istorice ale orînduirii noastre este realizarea tuturor condițiilor pentru transformarea năzuințelor, a dorințelor de afirmare ale milioanelor de femei — parte însemnată a populației țării — în realitate în posibilitatea de a-și dovedi în producție, în învățămînt, în știință și cultură, în viața politică talentul, inteligența, capacitățile creatoare de care dispun. Prezentul, ca și viitorul pe care ni-l apropiem cu fiecare zi prin îndeplinirea prevederilor mobilizatoare ale cincinalului, creează femeilor din țara noastră, ca și întregului popor, bucuria realizării a încă unei etape pe drumul vieții noi, spre piscurile înalte ale civilizației.

Ne-am obișnuit cu ceea ce firesc reprezintă coordonate ale fericirii noastre autentice: satisfacerea nevoilor firești de realizare a personalității noastre, de perfecționare a ei, de autodepășire. Dobîndim astfel, indiferent de profesiunea noastră, trăsăturile omului nou, înaintat, o dată cu capacitatea corespunzătoare de îmbogățire a sensibilității feminine, a resurselor ce se cer pentru femeia soție, mamă, cetățeană demnă.

Numărîndu-mă printre zecile de mii de lucrătoare din învățămînt simt nevoia să-mi exprim, în aceste zile din preajma lui 8 Martie, gîndurile și sentimentele, care sînt aceleași ca ale întregului detașament al femeilor ce lucrează în școli și facultăți — profunda noastră recunoștință față de conducătorul nostru iubit, Partidul Comunist Român, angajamentul și hotărîrea noastră neabătută de a ridica tot mai sus făclia științei și culturii noastre naționale, de a răspunde cu cinste înaltelor exigențe ale formării noilor generații, crescînd și pregătind în școală omul viitorului, pătruns de un puternic patriotism, dezvoltat multilateral, capabil să realizeze înaltele idealuri umaniste, idealul comunismului.

Activitatea noastră, realizările noastre reprezintă contribuția permanentă pe care o aducem luptei desfășurate de femeile din întreaga lume pentru libertate, pentru pace, pentru o viață mai bună. Ele întăresc capacitatea de luptă a femeilor din țările capitaliste, le ajută în acțiunile pe care le organizează pentru ca drepturile scrise să fie trăite, pentru ca cele năzuite să devină adevăr, realitate.

În acest 8 Martie al anului 1967, alături de toate femeile țării, femeile care muncesc în învățămînt își unesc forțele cu entuziasm și dăruire pentru ca, intelectuale, soții și mame, să dăruiască poporului, patriei socialiste, munca lor însuflețită, menită să contribuie la făurirea unei tot mai mari avuții materiale și spirituale în folosul omului, al progresului și păcii în lumea întreagă.

În acel zbuciumat 1907...

DUMITRU ALMAȘ

Primul document: într-o zi cenușie de la începutul lui februarie 1907, administratorul moșiei Flămînzi pălmuiește „un locuitor", din cei chemați spre a face contracte de munci agricole. Pe administrator îl cheamă Constantinescu. Simplificînd, de aici s-a stîrnit mînia lui 1907. A fost o palmă, o batjocură obișnuită. În decursul veacurilor țăranii vor fi primit milioane de palme și de pumni, de bătăi la scară și la butuc, de schingiuiri și batjocuri. Dar cea a administratorului din Flămînzi a umplut preaplinul suferințelor și a dezlănțuit furia mulțimii obijduite.

De ce? Pentru că sătenii nu mai puteau răbda de foame. Pentru că numeroasele rămășițe feudale frînau orice aspirație a oamenilor brazdei. Pentru că „învoielile" erau, de fapt, crunte jecmăneli. Pentru că plocoanele și rușfeturile nu mai sfîrșeau. Pentru că arenda trecea de 90 lei falcea. Pentru că munca „la tarla" era nedreaptă și faraonică. Pentru că amenzile și pumnii vechilului planau cu atît mai îmbelșugat cu cît cerul era mai sec de nori și ogorul mai sărac în roade. Pentru că pacostea proprietarilor se conjugase cu năpasta arendașilor, de două și chiar de trei trepte, paraziți și excroci, care se îngrășau pe spinarea țăranilor. Dar molimile? Dar judecățile nedrepte? Dar datoriile cu procente absurde? Dar lipsa oricăror drepturi?

Și toate astea în momentul strălucitelor serbări ale jubileului de 40 de ani ai domniei lui Carol I. Avea dreptate N. Iorga intitulîndu-și articolul „Ascundeți țăranii". „Nu-i lăsați să umble slobozi — scria el — pentru a strica prin nespusa lor nenorocire efectul cuvîntărilor înfocate în care triumfă avîntul șampaniei plătite de stat, adică tot de dînșii, robii sălbătăciți ai brazdei negre!". Cu o mușcătoare ironie Iorga recomanda oficialității să confecționeze țărani de operetă pentru un decor potemkinian, de paradă. „Iar pe vita cîmpului respingeți-o-n pumni, ascundeți-o în vizuini, ca să nu strice bucuria risipei din anul jubiliar. Tăiați mîna pelagroasă care scrie pe pereții uriți ai sălelor de banchete un nou „Mane, Techel, Fares!"...

Cauza esențială a mîniei populare din 1907: nedreapta distribuție a pămîntului. Pămîntul! Nu-l aveau tocmai cei care-l munceau. Nu-l aveau tocmai cei care-l sileau să dea pîinea și laptele și mierea țării.

Dar, în februarie 1907, baierele răbdării s-au rupt. Cum genial intuise Coșbuc: „Să nu dea dumnezeu cel sfînt / Să vrem noi sînge, nu pămînt..." De la Flămînzi, Rădeni și Stroești, răscoala a pogorît spre miază-zi. Din sat în sat, din plasă în plasă, din județ în județ. A cuprins toată Moldova. Iar din primele zile ale lui martie au vîlvoit și Buzăul, Ialomița, Vlașca, Teleormanul, Oltenia. O întreagă țară sub topoare, coase, furci și mînie. O țară întreagă cu făclia luptei sub streașina conacelor.

Asta în ciuda oricăror măsuri represive, în ciuda baionetelor și a tunurilor așezate în bătaie. Răscoala a fost spontană, haotică și nestăvilită. Totuși, semnele organizării n-au lipsit: în unele sate țăranii se încolonau cu bărbații cei mai curajoși în frunte, călări. Astfel de detașamente au lovit Botoșanii, Iașul, Buzăul, Giurgiul, Craiova.

(Continuare în pag. 4-a)

Programa de bazele marxism-leninismului pentru examenele de gradul definitiv şi gradul II

I. Învăţători şi educatoare

I. **Partidul Comunist Român, organizatorul şi conducătorul luptei maselor pentru construirea socialismului şi desăvîrşirea construcţiei socialiste.** Creşterea rolului conducător al partidului în etapa actuală de dezvoltare a ţării noastre. Activitatea P.C.R. pentru dezvoltarea relaţiilor tovărăşeşti cu partidele comuniste şi muncitoreşti frăţeşti, pentru întărirea unităţii şi coeziunii mişcării comuniste mondiale.

II. **Revoluţia populară în ţara noastră.** Cauzele obiective, sarcinile şi forţele motrice. Victoria deplină şi definitivă a socialismului în ţara noastră. Procesul de desăvîrşire a construirii socialismului în Republica Socialistă România.

III. **Statul socialist — instrument principal al construirii socialismului în patria noastră.** Creşterea rolului statului în condiţiile desăvîrşirii construcţiei socialismului. Dezvoltarea democraţiei socialiste în actuala etapă de dezvoltare în ţara noastră.

IV. **Principalele trăsături ale politicii P.C.R. de dezvoltare continuă a forţelor de producţie şi perfecţionare a relaţiilor de producţie socialiste.** Industrializarea socialistă — obiectiv central al politicii economice a P.C.R. Continuarea în ritm intens a industrializării socialiste. Dezvoltarea intensivă şi multilaterală a agriculturii.

V. **Ştiinţa şi rolul ei în dezvoltarea societăţii.** Revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană. Ştiinţa forţă de producţie. Dezvoltarea ştiinţei în ţara noastră. Măsurile luate de partidul şi statul nostru pentru dezvoltarea ştiinţei.

VI. **Revoluţia culturală** — parte integrantă a procesului de construire şi desăvîrşire a construirii socialismului. Politica P.C.R. de făurire şi dezvoltare a culturii şi conştiinţei socialiste. Creşterea rolului conştiinţei socialiste în ţara noastră.

VII. **Rezolvarea problemei naţionale — sarcină a revoluţiei socialiste.** Politica P.C.R. de rezolvare a problemei naţionale. Unitatea socialistă a întregului popor. Înflorirea şi dezvoltarea naţiunii socialiste. Rolul istoric al naţiunii socialiste. Mişcările de eliberare naţională antiimperialiste.

VIII. **Patriotismul socialist şi internaţionalismul proletar.** Politica P.C.R. de educare a maselor în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar. Rolul şcolii în educarea elevilor în spiritul patriotismului şi al internaţionalismului socialist.

IX. **Politica externă a Republicii Socialiste România.** România — factor activ în lupta pentru pace şi progres social.

X. **Sistemul mondial socialist.** Relaţiile dintre ţările socialiste — relaţii de tip nou. Contribuţia P.C.R. la definirea naturii relaţiilor dintre ţările socialiste. Contribuţia ţării noastre la întărirea sistemului socialist mondial.

Bibliografie

Karl Marx şi Fr. Engels : Manifestul Partidului Comunist, în Marx-Engels, Opere alese, vol. I, 1955.

Fr. Engels : Dezvoltarea socialismului de la utopie la ştiinţă, Opere alese, vol II, Ed. P.M.R. 1952.

V. I. Lenin : Despre stat. Opere vol. 29. E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin : Economicul şi politicul în epoca dictaturii proletariatului. Opere vol. 30, E.P.L.P. 1956

V. I. Lenin : Despre cooperaţie, Opere alese, vol. II, sau Opere vol. 33, E.P.L.P. 1957.

V. I. Lenin : Sarcinile Uniunii Tineretului, Opere, vol. 31. E.P.L.P. 1957.

Rezoluţia Congresului al IX-lea al P.C.R.

Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economiei naţionale în perioada 1966—1970.

Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R cu privire la valorificarea surselor energetice şi electrificarea ţării în perioada 1966—1975

Constituţia Republicii Socialiste România.

Statutul Partidului Comunist Român.

N. Ceauşescu : Raportul C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea şi Congresul al IX-lea al P.C.R.

N. Ceauşescu : Raport cu privire la proiectul de Constituţie a Republicii Socialiste România.

N. Ceauşescu : Expunere prezentată la Plenara C.C. al P.C.R. din 11—12 noiembrie 1965.

N. Ceauşescu : Expunere cu privire la îmbunătăţirea organizării şi îndrumării activităţii de cercetare ştiinţifică (prezentată la sesiunea M.A.N din 20—22 dec. 1965).

N. Ceauşescu : Expunere prezentată la Congresul cooperativelor agricole de producţie (Scînteia din 8 martie 1966).

N. Ceauşescu : Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluţionare şi democratice a poporului român, al tradiţiilor mişcării muncitoreşti şi socialiste din România. (Raport prezentat la a 45-a aniversare a P.C.R.).

N. Ceauşescu : Planul cincinal — o nouă etapă de progres şi prosperitate în viaţa poporului român, în înflorirea României socialiste.

N. Ceauşescu : Cuvîntare la Congresul al VIII-lea al U.T.C. (Scînteia din 24 martie 1966).

N. Ceauşescu : Pentru progresul continuu al ştiinţei, învăţămîntului şi culturii româneşti, Broşură, Editura Politică, 1966.

N. Ceauşescu : Cuvîntare ţinută la plenara C.C. al P.C.R. din dec. 1966.

Chivu Stoica : Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energeticii.

Ion Gh. Maurer : Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de dezvoltare a economiei naţionale pe perioada 1966—1970.

Gh. Apostol : Raportul cu privire la proiectul Statutului Partidului Comunist Român.

Alex. Bîrlădeanu : Cuvîntare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Emil Bodnaraş : Cuvîntare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Alex. Drăghici : Cuvîntare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Întărirea unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti — îndatorire supremă (articol publicat în „Scînteia" din 28 februarie 1967).

Pentru studierea problemelor din programă se mai recomandă următoarele lucrări şi articole :

Petre Constantin : „Creşterea rolului conducător al P.C.R.", Revista de filozofie nr. 4/1966.

I. Rădulescu : „Despre rolul statului nostru socialist", Lupta de clasă nr. 3/1966.

I. Rădulescu : Dialectica dezvoltării forţelor şi relaţiilor de producţie în Republica Socialistă România. (Broşura).

C. Vlad : „Statul şi naţiunea" Revista de filozofie nr. 7/1966.

Momente din istoria P.C.R , Culegere de articole Ed. Politică 1966.

Ion Oprea, Nicolae Popescu, Cornel Almăşan : „Eroicele lupte ale ceferiştilor şi petroliştilor din ianuarie — februarie 1933", Lupta de clasă nr. 2/1966.

Ştefan Voicu : Pagini de luptă a P.C.R. împotriva fascismului, pentru independenţă şi suveranitate naţională" — Lupta de clasă nr. 6/1966.

II. Profesori de toate specialităţile

I. **Marxism-leninismul — teoria revoluţionară a clasei muncitoare.** Contribuţia P.C.R. la dezvoltarea şi îmbogăţirea teoriei şi experienţei mişcării comuniste internaţionale.

II. **Producţia materială — temelia dezvoltării sociale.** Producţia bunurilor materiale — baza existenţei societăţii. Raportul dialectic dintre baza şi suprastructura societăţii. Poporul — făuritorul istoriei. Rolul personalităţii în istorie.

III. **Partidul marxist-leninist — conducătorul luptei pentru transformarea revoluţionară a societăţii.** Principiile de organizare a partidului revoluţionar. Statutul P. C. R. — sintetizarea noilor condiţii istorice şi a stadiului actual al luptei pentru desăvîrşirea construcţiei socialiste. Întărirea continuă a rolului conducător al partidului în etapa actuală în ţara noastră. Mişcarea comunistă internaţională, ca mai influentă forţă politică, cel mai important factor al progresului social. Principiile relaţiilor dintre partidele comuniste. Activitatea P.C.R. pentru dezvoltarea relaţiilor tovărăşeşti cu partidele comuniste şi muncitoreşti frăţeşti, pentru întărirea unităţii şi coeziunii mişcării comuniste mondiale.

IV. **Revoluţia socialistă — fenomen obiectiv al dezvoltării societăţii.** Alianţa clasei muncitoare cu ţărănimea şi cu alte categorii sociale, factor important în pregătirea şi înfăptuirea revoluţiei socialiste. Politica P.C.R. de înfăptuire a revoluţiei socialiste în ţara noastră. Victoria deplină şi definitivă a socialismului în ţara noastră.

V. **Problema războiului şi a păcii în epoca contemporană.** Accentuarea caracterului agresiv al imperialismului în epoca actuală. Apărarea păcii — problema fundamentală a zilelor noastre. Politica externă a Republicii Socialiste România. România — factor activ în lupta pentru pace şi progres social.

VI. **Statul socialist — instrument principal al construirii socialismului în patria noastră.** Creşterea rolului statului în condiţiile desăvîrşirii construcţiei socialismului. Dezvoltarea democraţiei socialiste în etapa actuală în ţara noastră.

VII. **Principalele trăsături ale politicii P.C.R. de dezvoltare a forţelor de producţie şi perfecţionare a relaţiilor de producţie socialiste.** Industrializarea socialistă — obiectiv central al politicii economice a P.C.R. Continuarea în ritm intens a industrializării socialiste. Dezvoltarea intensivă şi multilaterală a agriculturii.

VIII. **Ştiinţa şi rolul ei în dezvoltarea societăţii.** Revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană. Ştiinţa, forţă de producţie. Dezvoltarea ştiinţei în ţara noastră. Măsurile luate de partidul şi statul nostru pentru dezvoltarea ştiinţei.

IX. **Revoluţia culturală — parte integrantă a procesului de construire şi desăvîrşire a construcţiei socialismului.** Politica P.C.R. de făurire şi dezvoltare a culturii şi conştiinţei socialiste. Creşterea rolului conştiinţei socialiste în ţara noastră.

X. **Rezolvarea problemei naţionale — sarcină a revoluţiei socialiste.** Politica P.C.R. de rezolvare a problemei naţionale. Unitatea socialistă a întregului popor. Înflorirea şi dezvoltarea naţiunii socialiste. Rolul istoric al naţiunii socialiste. Mişcările de eliberare naţională antiimperialiste.

XI. **Patriotismul socialist şi internaţionalismul proletar.** Politica P.C.R. de educare a maselor în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului proletar. Rolul şcolii şi al cadrelor didactice în educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist şi al internaţionalismului socialist.

XII. **Sistemul mondial socialist. Relaţiile dintre ţările socialiste — relaţii de tip nou.** Contribuţia P.C.R. la definirea naturii relaţiilor dintre ţările socialiste. Contribuţia ţării noastre la întărirea sistemului socialist mondial.

BIBLIOGRAFIE

K. Marx şi Fr. Engels : Manifestul Partidului Comunist, în Marx-Engels — Opere alese, vol. I, 1955.

K. Marx : Capitalul, vol. I, Postfaţă la ed. a II-a, Ed. Politică, 1960.

K. Marx : Prefaţă la cartea „Contribuţii la critica economiei politice", K. Marx şi Fr. Engels — Opere alese, vol. I, ed. 1955.

K. Marx : Critica programului de la Gotha, în K. Marx şi Fr. Engels — Opere alese, vol. II, ed. 1955.

K. Marx : Scrisoarea către Weydemeyer, K. Marx şi Fr. Engels, Opere alese, vol. II, Ed. P.M.R., 1952.

Fr. Engels : Dezvoltarea socialismului de la utopie la ştiinţă, Opere alese, vol. II, Ed. P.M.R. 1952.

Fr. Engels : Originea familiei, a proprietăţii private şi a statului — Marx-Engels — Opere alese, vol. II, E.S.P.L.P., 1955.

V. I. Lenin : Trei izvoare şi trei părţi constitutive ale marxismului, Opere, vol 19. E.P.L.P. 1957.

V. I. Lenin : Carl Marx — Opere, vol. 21, Ed. P.M.R 1952.

V. I. Lenin : Imperialismul — stadiul cel mai înalt al capitalismului, Opere, vol. 22, 1952.

V. I. Lenin : Despre stat — Opere, vol. 29, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin : Statul şi revoluţia, Opere, vol. 25, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin : Marea iniţiativă — Opere, vol. 29, E P.L.P. 1956.

V. I. Lenin : Economicul şi politicul în epoca dictaturii proletariatului. Opere, vol. 30, E.P.L.P. 1956.

V. I. Lenin : Despre cooperaţie, Opere, vol. 33, E.P.L.P. 1957.

Rezoluţia Congresului al IX-lea al P.C.R.

Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economiei naţionale în perioada 1966—1970.

Statutul P.C.R.

Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la valorificarea surselor energetice şi electrificarea ţării în perioada 1966—1975.

Constituţia Republicii Socialiste România.

N. Ceauşescu : Raportul C. C. al P.C.R cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea şi Congresul al IX-lea al P.C.R.

N. Ceauşescu : Raport cu privire la Proiectul de Constituţie a Republicii Socialiste România.

N. Ceauşescu : Expunerea prezentată la Plenara C.C. al P.C.R. din 11—12 noiembrie 1965.

N. Ceauşescu : Expunere cu privire la îmbunătăţirea organizării şi îndrumării activităţii de cercetare ştiinţifică (prezentată la sesiunea M.A.N. din 20—22 decembrie 1965).

N. Ceauşescu : Expunere prezentată la Congresul cooperativelor agricole de producţie. (Scînteia din 8 martie 1966).

N. Ceauşescu : Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluţionare şi democratice a poporului român, al tradiţiilor mişcării muncitoreşti şi socialiste din România. (Raport prezentat la a 45-a aniversare a P.C.R.).

N. Ceauşescu : Planul cincinal — o nouă etapă de progres şi prosperitate în viaţa poporului român, în înflorirea României socialiste.

N. Ceauşescu : Cuvîntare la Congresul al VIII-lea al U.T.C. (Scînteia din 24 martie 1966)

N. Ceauşescu : Pentru progresul continuu al ştiinţei, învăţămîntului şi culturii româneşti, Broşură, Ed. politică, 1966.

N. Ceauşescu : Cuvîntare ţinută la plenara C.C. al P.C.R. din dec. 1966.

Chivu Stoica : Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energeticii.

Ion Gheorghe Maurer : Raportul asupra Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind planul de dezvoltare a economiei naţionale pe perioada 1966—1970.

Gh. Apostol : Raportul cu privire la proiectul Statutului Partidului Comunist Român.

Alex. Bîrlădeanu : Cuvîntare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Emil Bodnaraş : Cuvîntare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Alex. Drăghici : Cuvîntare rostită la Congresul al IX-lea al P.C.R.

Întărirea unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti — îndatorire supremă. (Articol publicat în „Scînteia" din 28 februarie 1967).

Pentru studierea problemelor din programă se mai recomandă următoarele lucrări şi articole :

C. Vlad : „Dialectica bazei şi suprastructurii în condiţiile socialismului". (În vol. Dezvoltarea suprastructurii socialiste în România. Ed. politică, 1966).

C. Vlad : „Statul şi naţiunea", — Revista de filozofie nr. 7/1965.

Petre Constantin : „Creşterea rolului conducător al P.C.R." — Revista de filozofie nr. 4/1966.

I. Rădulescu : „Despre rolul statului nostru socialist" — Lupta de clasă nr. 3/1966.

I. Rădulescu : Dialectica dezvoltării forţelor şi relaţiilor de producţie în Republica Socialistă România.

Momente din istoria P.C.R. — Culegere de articole — Ed. Politică 1966.

Ion Oprea, Nicolae Popescu, Cornel Almăşan : „Eroicele lupte ale ceferiştilor şi petroliştilor din ianuarie—februarie 1933" — Lupta de clasă nr. 2/1966.

Ştefan Voicu : „Pagini de luptă a P.C.R. împotriva fascismului, pentru independenţă şi suveranitate naţională" — Lupta de clasă nr. 6/1966.

Schimbul de opinii duce întotdeauna la organizarea unor acţiuni atractive

Atenţiune, comandanţi de pionieri!

PROGRAMUL DE ACTIVITATE

al detaşamentului, fără a ne referi la latura lui scriptică — care poate genera iluzii — reprezintă un număr de idei. Îngăduiţi-ne de aceea să facem, pro causa, abstracţie de caracterul său de document. Ţinem minte, aşadar, cele cîteva aserţiuni ale programului de activitate : vizite, cercuri, spectacole, şi altele. Socotim de altminteri că, dacă un comandant nu ţine minte acţiunile adoptate, există undeva un viciu. Şi nu de memorie. Este un semn că ideile programului sînt fie insuficient gestate fie, pur şi simplu, minate. Că programul de activitate a luat caracter de document doar din nevoia de îndosariere.

Ceea ce consacră programul însuşi, rostul său este — cu un termen din păcate tocit şi care are nevoie de renovare — conţinutul său. Împărţit sau nu pe rubrici, el trebuie să reflecte ipoteza fermă de lucru a comandantului, în deplin coautorat moral cu pionierii, privind folosirea cît mai deplină a bugetului de timp, energie şi entuziasm al acestora. Şi tocmai de aceea îl ţinem minte.

Rod al unei meditaţii selective, un program de activitate bine gîndit îşi poate proba exactitatea întocmai ca o operaţiune aritmetică : cunoaştem dinăuntru nevoile detaşamentului şi facem propuneri, citim din afară propunerile şi cunoaştem nevoile detaşamentului. Decе? Deoarece programul de activitate este un elaborat ştiinţific, cel puţin în principiu. El răspunde nemijlocit, trebuie să răspundă, unor necesităţi reale ale pionierilor. Facem o vizită dacă şi pentru că se simte nevoia ei. Dar dacă trecem totuşi o vizită nu pentru că ideea ei ne-a venit în minte şi ni s-a impus ca necesară, ci doar pentru că ne-a venit sub condei cuvîntul ca atare? Dacă, în lipsa studiului prealabil, am desprins acţiunile dintr-un evantai de denumiri de coloratură pionierească?

Recunoaştem, aceste denumiri au o mare putere de contagiune. Am văzut programele a 16 detaşamente dintr-o şcoală, de la clasa a III-a la a VII-a, acoperindu-se gemene, trase la acelaşi indigou, doar uşurel mişcat. Copiate? Poate că nu, dar născute dintr-o primă inspiraţie şi, de aceea, atît de asemănătoare chiar la oameni total neasemănători. Banalitatea este fiica primei inspiraţii. Se vorbeşte de plictiseala care izvorăşte din banalitate. Credem totuşi că nu plictiseala este efectul ei cel mai de temut, ci sterilitatea acestor acţiuni cenuşii, lipsa lor de funcţionalitate, de rost.

„A ne afla în treabă" este, desigur, formalism, dar nu numai atît. E vorba de irosirea unui capital de încredere al copiilor — pe scurt, de decepţionarea lor. Cheltuim uneori timp tocmai pentru asemenea decepţii atît de uşor de presupus şi evitat. Şi asta numai pentru ca o hîrtie cu „puncte" neviabile „să prindă viaţă". Viaţa unei acţiuni este ideea care o însufleţeşte. Idei fără motivare profundă reprezintă modă, copie, şablon, indiferent de sonoritatea denumirii lor.

De aceea, este absolut necesar — în deplină conştiinţă — să stăvilim fuga condeiului pe hîrtia ce va deveni program de activitate, prin cîteva întrebări puse înaintea fiecărei acţiuni : de ce? cît e de utilă? nu e mai potrivit să facem altceva? ce anume? etc. O dată stabilită în acest fel, acţiunea dobîndeşte nu numai viabilitate, dar şi acel caracter mobilizator ce reprezintă unica platformă de lansare a unei idei.

Culegem ce-am semănat. Păstăile goale ale unor pseudo-acţiuni sau rodul plin de eficienţă pe care o dorim, de care vorbim atîta şi poate tocmai de aceea, din familiaritatea cu termenul, ni se pare uneori un lucru uşor şi deja dobîndit.

SPECIALIZARE !

Dacă vorbim despre programele de activitate ale detaşamentelor, o facem nu dintr-o aplicaţie arhivistică, ci din convingerea că, vrînd nevrînd, ele reprezintă oglinda unui detaşament, kinograma activităţii sale şi etalonul acestei activităţi.

Ce se întîmplă uneori? Parcurgi aceste programe şi, ca şi cum ar avea anexată diploma de stat a comandantului, îţi şi vezi dintr-o ochire specialitatea.

Citeşti : cenaclu literar, micii căutători de folclor, citire expresivă, erou preferat etc. Te dumireşti — comandantul este profesor de limbă română. Iei alt program : vitrine de istorie locală, pe urmele trecutului, legende istorice etc. Mai există vreun mister cu privire la specialitatea comandantului? Ei bine, pornim de la ipoteza că totul este interesant, că toate aceste prevederi se concretizează în acţiuni. Ce rezultă? Că unitatea în care domneşte un asemenea stil de muncă alcătuieşte un fel de universitate, cu toate facultăţile ei şi cu o parte din secţii. Şi aceasta poate părea grozav. Dar detaşamentele? Nu îşi îngustează ele aria activităţii?

Psihologic, pentru comandant, cantonarea în sfera activităţii sale este explicabilă. Aici se pricepe, aici prestigiul său nu riscă dezmînţiri şi, pînă la urmă, nici nu este ceva dăunător în aplicaţia preferenţială spre un domeniu sau altul. Dar pionierii? Exclusivismul preocupărilor e categoric neindicat. Să presupunem că este comandant o profesoară de gospodărie. Atunci copiii ar face şi ar preface la infinit meniuri şi minuturi. Aceiaşi copii. Alţii, al căror comandant este — să zicem — profesor de matematică, ar aborda, supraveghează de comandantul-Arhimede, aceleaşi cercuri şi triunghiuri de care nu trebuie „să se atingă nimeni".

Repetăm, acţiuni excepţionale suferă de pe urma acestei îngustări. Dar dacă, de ce să o tăgăduim, chiar şi aşa organizate, ele au şi cite un alt păcat în afara monotoniei? Este vorba, în unele cazuri, despre sedentarismul acţiunilor pioniereşti, despre tratarea lor colocvială sau conferenţială, de faptul că locul acţiunii, cu dinamica şi neprevăzutul ei, este luat de verbalism. Este posibil — şi faptul nu-i neglijabil — ca modalitatea esenţială a profesiei noastre — lecţia — să ne domine şi în activitatea cu pionierii. Preferăm ceea ce cunoaştem. Şi cunoaştem bine metodele muncii de la catedră. Cu pionierii nu lucrăm însă de la catedră. Profesorul sau învăţătorul comandant se află nemijlocit între „pionieri". Participarea pionierilor la acţiuni este profund afectivă şi tocmai emoţiile pozitive generate de noul cadru, de noul stil de viaţă — propriu organizaţiei — alcătuiesc climatul ei optim. Noi, comandanţii, trebuie să răspundem aşteptărilor copiilor, să ne dezvăluim nouă înşine — şi lor — noi faţete ale personalităţii noastre, resursele vii, calde ale acesteia, să refuzăm făgaşul bătut şi răsbătut al orarului şcolar, să depăşim teritoriul insular al specialităţii noastre.

Se pricepe la toate profesorul sau învăţătorul comandant? Nici nu este nevoie. Principalul este ca, în calitatea sa de comandant, să acţioneze ca un om de cultură — ceea ce şi este de fapt — aflat în mijlocul curentului de idei şi valori ce converg spre şcoală din toate direcţiile şi se răsfrîng din ea. Nu citeşte profesorul de istorie literatură? Este folclorul în depozitul profesorului de română? N-a făcut excursii decît profesorul de naturale? Nu se poate întîmpla ca tocmai profesorul de educaţie fizică să fie un excelent fotograf, iar cel de matematică un pasionat al naturii?

Esenţial, ni se pare ca oricare dintre ei să intre în bătălia acţiunilor pioniereşti cu toate darurile şi întreaga lor înzestrare.

DESPRE CUVINTE MARI

Vorbeam mai sus despre conţinutul programului de activitate al detaşamentului, despre necesitatea „fundamentării" acestui insemnat anteproiect al atîtor investiţii de energie, timp, valori emoţionale etc. Nu vom absolutiza importanţa acestei hîrtii care se numeşte program de activitate, dar ne este cu neputinţă să omitem darul ei de a fotografia capacitatea primului său semnatar — comandantul. Este vorba despre o anumită capacitate — strict legată de munca cu pionierii — şi anume aceea de cuprindere, discernămînt şi mai ales de mlădiere a unor acţiuni-tip la nevoile atît de diferentiate ale pionierilor

Comandantul de detaşament se informează, compară, triază, gîndeşte sau intuieşte ceea ce este mai potrivit pentru pionierii săi, şi prin aceasta munca lui capătă un profund caracter creator.

Este desigur inevitabil ca tocmai în această etapă de dublu debut al muncii sale — proaspăt comandant aflat în faţa primelor programe de activitate — să aibă unele nedumeriri. Am dori să-l scutim măcar de unele erori. Şi stîngăcii. Ne vom opri deocamdată la un singur aspect, pe care ne-am îngădui să-l numim : tentaţia cuvintelor răsunătoare.

Poţi citi în asemenea planuri formulări ca : „detaşamentul va organiza un SIMPOZION închinat cutărui eveniment...", „Se va organiza o SESIUNE de comunicări a pionierilor"...

După cum se vede, forme de lucru grave, pretenţioase, cărturăreşti, propuse unor copii de 9 — 13 ani. Vînătoarea de acţiuni pompoase : „RECITAL"..., „TRECERE ÎN REVISTĂ"... „CARNAVAL TEMATIC" etc. — cu darul presupus al pietrei filozofale de a preschimba arama în aur, acoperă cel mai adesea acţiuni sărăcăcioase care nu o dată nu au nici în clin nici în mînecă cu „firma" înregistrată.

Astfel, un asemenea „simpozion" închinat Unirii a constat dintr-o conferinţă şi două recitări. Şi „sesiunea" de comunicări? Dintr-o lectură combinată din pasajele citorva manuale.

Există aşadar riscul de a ne mulţumi „cu ambalajul", ce-i drept colorat, avînd înfăţuarea propriei sonorităţi, fără să palpăm conţinutul real. Putem dobîndi iluzii, ne plimbăm ochii pe verticala rubricaţiei şi, din treaptă în treaptă, de la o paradă la un recital, de la un simpozion la o sesiune, inhalînd aburii grandilocvenţei, să rămînem la suprafaţă, să ne mulţumim cu un prea puţin în învelişul de staniol al unor cuvinte mult prea mari. Vezi pe unii brusc îndrăgostiţi de termenul „semisimfonic" şi scriu: „Vom crea o formaţiune semisimfonică". Este limpede că adevărul a fost escamotat de dragul cuvîntului a crea El trebuia — mai mult ca sigur — scris : „vom audia".

Sau, este recomandabil — şi s-a recomandat — ca în centrele regionale să ia naştere un ansamblu artistic regional. Cînd însă în planurile de activitate vezi scris : „vom organiza două (!) mari ansambluri la fiecare raion şi cîte un mare ansamblu la fiecare comună" înţelegi că e vorba de supralicitare. Te uiţi şi la termene : două-trei săptămîni. E nerealist sau, cum se spune, e prea frumos ca să fie adevărat.

Neadevărul „frumos" hiperbola şi preţiozitatea, festivismul păunos nu trebuie găzduite în planurile şi programele noastre de activitate Pentru că, din două una : ori le-am pus ca să nu le facem, ori le facem dar la o scară mult mai modestă, la scara realităţii. Şi atunci, la urma urmei de ce să nu fim chiar de la bun început pioniereşte, realişti?

Prof. MIRCEA SÎNTIMBREANU

RELIEF

PE NEGATIV

N-ar fi fost de prisos

În manualul de limba română pentru clasa a VIII-a, la pag. 102, se afirmă în legătură cu romanul „Pădurea spînzuraţilor" de L. Rebreanu, că „Apostol Bologa este spînzurat în aceeaşi pădure în care fusese executat şi sublocotenentul ceh Svoboda". Afirmaţia apare şi în „Îndrumări", la pag. 103, unde se specifică din nou că „scriitorul îşi începe opera descriind pădurea spînzuraţilor, unde urmează să fie executat ofiterul ceh şi revine în finalul romanului la aceeaşi pădure unde de d aceasta este spînzurat locotenentul Bologa"

Derutaţi, elevii Şcolii generale din comuna Recea, raionul Costeşti, care au citit romanul, au cerut explicaţii profesorului. Mai în temă decît autorii manualului şi referenţii ştiinţifici, profesorul le-a dat explicaţia. Tot el ne-a rugat să atragem atenţia celor în drept. Ceea ce şi facem, adăugînd că, în cazul de faţă, cerinţa impusă elevilor de a citi atent operele pe care le analizează n-ar fi fost de prisos nici pentru cei ce se ocupă de elaborarea şi editarea manualelor.

Divertisment

Avînd anumite obligaţii şi făcînd uz de „autoritatea şcolară locală" inspectorul Dumitru Angelescu de la secţia de învăţămînt Tîrgovişte a intervenit pentru modificarea notelor unor elevi. Intervenţia s-a soldat cu „mustrare cu avertisment" ceea ce a însemnat un divertisment la care nu s-a aşteptat.

„Est modus in rebus"

O învăţătoare din Piatra Neamţ s-a adresat în scris unui for central întrebînd pe ce parte a filei trebuie liniate caietele de dictando : pe dreapta sau pe stînga? Căci, remarcă ea, „în timp ce instrucţiunile ministerului lasă să se înţeleagă cerinţa didactică a liniaturii pe dreapta, metodica predării subliniază că observaţiile învăţătorului vor fi efectuate în stînga caietului ceea ce presupune, existenţa liniei despărţitoare pe această parte a coalei de dictando". Vedeţi dumneavoastră : toate celelalte probleme ale procesului de învăţămînt îi sînt deplin limpezi şi numai poziţia dextră sau senestră a liniei la caietul de dictando se proiectează nebulos asupra activităţii sale.

„Est modus in rebus" — spuneau latinii, care cereau o măsură în toate lucrurile. Pe limba înţelepţilor din popor, îi spunem şi noi învăţătoarei cu pricina să lase ţinţarul ţinţar şi să nu-l mai deghizeze în bidiviu focos.

OPINII

Curs unic de biologie în liceu?

Cu cîtva timp în urmă, în paginile „Gazetei învățămîntului“ (nr. 841/1966) și ale „Revistei de pedagogie“ (nr. 3/1966), un grup de cercetători de la Institutul de științe pedagogice propunea alcătuirea unei programe unice de predare a biologiei pentru întreg liceul. Am studiat amănunțit această propunere și, după începerea anului școlar, am făcut și unele sondaje în legătură cu posibilitatea predării unui asemenea curs.

Cursuri oarecum unice se predau în liceele noastre la literatura română, la matematică, în parte la istorie, la geografie etc. De ce atunci nu am adopta și un curs unic de predare a biologiei? În primul rînd, pentru că disciplinele biologice — zoologia, botanica, anatomia și fiziologia omului etc. — deși au în mare același obiect de studiu, sînt foarte diferite atît ca metodă de cercetare, cît și ca metodă de expunere, ceea ce nu se întîmplă cu diferitele perioade ale istoriei sau ale istoriei literaturii, cu disciplinele matematicii ș.a.m.d. De altfel, însuși proiectul programei prezentat de autorii propunerii nu reușește să dea un aspect unitar cursului unic de biologie.

Acest curs ar urma să înceapă în clasa a IX-a, cu studiul biologiei generale. Dar au oare absolvenții clasei a VIII-a posibilitatea să înțeleagă probleme de asemenea complexitate cum sînt cele referitoare la metodele, mijloacele și procedeele de cercetare în biologie, la proprietățile materiei vii, la influența radiațiilor asupra materiei vii, la deosebirile între materia vie și cea nevie etc., unele din ele încă neclarificate total nici de știința biologică? Fără îndoială că nu.

Să analizăm însă, fie și pe scurt, proiectul programei propuse. Să ne oprim, de pildă, la materia prevăzută pentru clasa a IX-a. Se pare că încă de la primul capitol, de dragul „unității“, problemele au fost asamblate artificial. Este știut, astfel, că metodele de cercetare nu sînt comune diferitelor ramuri ale biologiei, ci sînt specifice fiecărei discipline. Așadar ele ar trebui studiate la capitolele respective ale acestui curs unic. În ansamblul lor, toate problemele cuprinse în primele capitole necesită din partea elevilor cunoștințe solide de botanică, zoologie și geologie. Prin natura lor, ele au rolul unui corolar menit să generalizeze un bogat volum de cunoștințe din domeniul biologiei. Se pune întrebarea: pe ce pot să fundamenteze profesorii predarea unor probleme esențiale — ca de pildă metabolism, regenerare, moarte, unitatea materiei vii, originea vieții pe pămînt etc. — insuficient lămurite chiar pentru unii specialiști? Programa le înșiră doar, fără a arăta la ce nivel urmează să fie prezentate. Or, aici se naște o dilemă. Dacă vor fi expuse riguros științific, elevii nu le vor asimila, întrucît depășesc posibilitățile lor. Dacă nu, atunci nu vor putea desprinde nici măcar ideea centrală — diversitatea și unitatea materiei vii — după cum nu vor putea înțelege nici problemele apariției vieții pe pămînt. Apoi, ce pregătire de fizică și chimie au ei pentru a-și putea explica formarea proteinelor și a acizilor nucleici, așa cum o cere programa?

Capitolele cuprinzînd cunoștințe despre specii sînt prin excelență sintetice. Este greu de crezut că elevul din clasa a IX-a, cu noțiunile de care dispune în acest domeniu, va fi în stare să înțeleagă ce este ecosistemul, cum au apărut speciile sau chiar definiția speciei. În plus, se naște întrebarea: există oare o definiție completă a speciei? Biologii spun că nu. Atunci, din numeroasele definiții ale speciei s-au dat speciei, care va fi aleasă și pe ce bază va fi explicată?

Cunoștințele prevăzute la subcapitolul despre radiații, cele despre speciații, ecosistem, genetică moleculară etc. reprezintă, desigur, lucruri noi și interesante și sîntem de acord cu predarea lor, dar acolo unde le este locul, unde pot fi clar, științific expuse, adică după ce elevii au o bază solidă, formată prin studiul disciplinelor descriptive.

Dar chiar dacă am presupune că am găsi modalitatea de a preda la clasa a IX-a cunoștințele propuse în programa respectivă, nu am avea timpul necesar pentru aceasta. Numai pentru definirea noțiunilor, fără dezbaterea lor mai aprofundată, s-ar consuma toate cele circa 60 de ore afectate. Firește însă că nu ne putem limita numai la definiții și enunțuri, fără a le explica.

Pentru clasa a X-a proiectul de programă prevede, în primul rînd, un capitol despre ereditate (genetică, citogenetică, genetică moleculară, genetica și ameliorarea plantelor), trecut oarecum artificial aici, deoarece ține tot de noțiunile generale care urmează să servească, după părerea autorilor, la studierea în continuare a botanicii, zoologiei și anatomiei comparate. În cea mai mare parte însă programa clasei a X-a prevede studiul plantelor. Considerăm bine venite aici problemele privitoare la studiul plantelor de pe teritoriul României. Socotim însă că nu se poate preda organografia după studiul criptogamelor vasculare sau al gimnospermelor, în care intervine noțiunea de rădăcină sau de tulpină. Și, apoi, nu înțelegem un lucru. Contrazicînd propriile lor puncte de vedere, autorii introduc un capitol referitor la ocrotirea plantelor în clasa a X-a și altul referitor la ocrotirea animalelor în clasa a XI-a. Dacă este vorba într-adevăr de un curs unic de biologie, atunci se impune un singur capitol, cu titlul „Ocrotirea naturii (peisaj, plante și animale) în Republica Socialistă România“. Acest capitol și-ar găsi locul după studiul botanicii, zoologiei și geologiei. Tot către sfîrșit ar trebui să fie studiat și capitolul în care sînt prezentate figuri de biologi români.

În clasa a XII-a se prevede studiul comparat al anatomiei și fiziologiei. Este o propunere interesantă, dar foarte greu de realizat dacă ne gîndim cît timp cere un asemenea studiu. Vrînd-nevrînd orele se vor consuma cu repetarea majorității noțiunilor predate la zoologie, fără de care nu se poate concepe studiul anatomiei comparate. Atunci cît timp rămîne pentru studiul anatomiei și fiziologiei omului? Or, este de neconceput ca un absolvent de liceu să nu cunoască bine organismul uman. Desigur că pentru viitorul naturalist ar fi util studiul anatomiei și fiziologiei comparate, dar cîți absolvenți ai liceului devin naturaliști? Și, de altfel, acei care devin studiază această disciplină de profil în universitate.

Trecerea în revistă a programei relevă un fapt paradoxal: unele probleme prevăzute a fi predate la clasa a XII-a — de pildă împăduririle, probleme de horticultură, realizările de la noi în aceste domenii etc. — sînt mai ușor de înțeles și de reținut decît amplele probleme prevăzute pentru clasa a IX-a.

Părerea noastră este că în ultima clasă a liceului trebuie predat un curs de sinteză, care prin problemele ce le pune, prin generalizările ce se fac, prin modul de predare să-l apropie pe viitorul student de cursurile universitare.

Sîntem pentru modernizarea învățămîntului, dar nu de dragul modernizării. Programele și manualele trebuie într-adevăr să fie revizuite, scoțîndu-se din ele ceea ce este de prisos și ceea ce nu mai corespunde. Problemele trebuie tratate în așa fel încît elevii să înțeleagă evoluția ființelor vii, unitatea și diversitatea materiei vii. Trebuie introduse, în același timp, metode moderne de predare. Desigur, strădania autorilor care au întocmit această programă nu este totalmente inutilă. O serie de idei, unele capitole, sînt relevabile. Ele pot fi integrate într-o programă de științe biologice concepută modern, dar în care să se pornească de la realități concrete, de la cunoașterea capacității de înțelegere a elevilor în raport cu vîrsta și cu pregătirea lor anterioară.

Conf. dr. ZACHIU MATIC
Prof. LUCIA MATIC
Cluj

Laturi esențiale în pregătirea învățătorilor

Studiul istoriei României și al socialismului științific are o pondere deosebită în formarea profilului ideologic, intelectual și moral-politic al viitorilor învățători, chemați să desfășoare nu numai o activitate didactică, ci și o muncă politico-educativă și culturală în afara școlii, cu accent pe educarea patriotică a elevilor și oamenilor muncii prin cunoașterea trecutului de luptă al poporului nostru și a politicii științifice a Partidului Comunist Român.

Examenele de diplomă date la sfîrșitul anului școlar trecut de cea mai nouă promoție de învățători a scos în evidență faptul că un număr mare dintre aceștia au o pregătire bună și foarte bună în domeniul istoriei și științelor sociale. Ei cunosc semnificația evenimentelor istorice studiate, au putut interpreta și caracteriza aceste evenimente. Mulți absolvenți ai liceelor pedagogice din Arad, Cluj, Bacău, Constanța etc. au dovedit că au înțeles problemele formării poporului român, au subliniat în mod judicios, în răspunsurile lor, unitatea și continuitatea poporului nostru pe teritoriul patriei, au dat răspunsuri bune în legătură cu răscoalele țărănești din evul mediu, cu lupta antiotomană pentru apărarea independenței țării, cu lupta clasei muncitoare, sub conducerea P.C.R., pentru apărarea intereselor vitale ale poporului, pentru construirea socialismului în patria noastră.

Au existat însă și candidați care au dat răspunsuri nesatisfăcătoare. Principalele lor deficiențe în pregătirea la istoria României au constat în volumul redus de cunoștințe, în special în privința istoriei moderne și contemporane, în faptul că nu au putut desprinde esențialul din aceste cunoștințe, că nu au știut să interpreteze evenimentele istorice și să le explice cauzele, să încadreze cronologic și să localizeze pe hartă unele fenomene istorice. Cunoștințele acestor candidați s-au redus la amănunte factologice: ei nu s-au putut ridica de la descrierea faptelor istorice la sinteză și generalizare, la explicarea fenomenelor.

Au existat lacune — deși în proporție mai mică — și în ceea ce privește pregătirea absolvenților la filozofie și socialism științific.

Cauzele unor asemenea lacune în pregătirea viitorilor învățători se află, desigur, și în modul deficitar de predare al unor profesori, dar și în carențele planului de învățămînt al fostelor școli pedagogice. Astfel, ultima serie de absolvenți a studiat istoria României cu doi ani înainte de absolvire, iar problemele de materialism dialectic și materialism istoric după ce s-a încheiat studiul istoriei.

Prin noul plan de învățămînt al liceelor pedagogice unele dintre aceste carențe au fost lichidate. Putem trage însă concluzia că pe baza lui se va putea asigura o pregătire completă și temeinică a viitorilor învățători în domeniul istoriei României și al socialismului științific? După părerea noastră, nu.

Studiul istoriei României fiind prevăzut pentru ultimul an, el se realizează concomitent cu studiul problemelor de filozofie și de socialism științific. Prin urmare, viitorii absolvenți ai liceelor pedagogice vor parcurge nu numai istoria universală, ci și o bună parte din istoria patriei înainte de a studia problemele de materialism istoric, care i-ar ajuta foarte mult în înțelegerea și interpretarea fenomenelor istorice și ar constitui baza ideologică a studiului istoriei. S-a menținut, în schimb, studierea economiei politice în anul penultim, fără să se țină seama că prelungirea învățămîntului general la opt ani și durata liceelor pedagogice ar permite o restructurare a ordinei în care pot fi predate bazele marxism-leninismului. Considerăm că ar fi indicat, mai ales dacă avem în vedere specificul viitoarei profesiuni a celor care studiază în liceele pedagogice, să se acorde, o atenție mai mare studiului filozofiei marxiste și în special materialismului istoric, acesta urmînd să fie prevăzut înaintea studiului socialismului științific și al economiei politice, în anul IV înainte de a se studia istoria patriei.

Pentru a înțelege bine istoria patriei și a o putea explica, la rîndul lor, cu claritate, viitorii învățători ar trebui să fie și buni cunoscători ai istoriei omenirii. Din actualul plan de învățămînt al liceelor pedagogice a fost înlăturat însă studiul orînduirilor precapitaliste, ceea ce nu poate decît să dăuneze formării la elevi a unei concepții unitare despre societate și a unei priviri de ansamblu asupra istoriei universale. Sîntem de părere, de aceea, că în liceele pedagogice trebuie să se reintroducă studiul istoriei antice și evului mediu.

Pentru lichidarea unor lacune în ceea ce privește volumul și calitatea cunoștințelor de istoria patriei ar fi bine ca programa să dea o extindere mai mare problemelor de istorie modernă și contemporană, eliminîndu-se unele teme secundare unele date de care viitorii învățători nu vor avea nevoie în activitatea lor și rezervîndu-se, totodată, timpul necesar pentru efectuarea unor lecții de sinteză atît pe parcursul anului școlar, cît și în perioada recapitulării finale.

Pe de altă parte, înțelegerea unor evenimente contemporane din istoria poporului nostru și a altor popoare în contextul istoriei universale cere o bună cunoaștere a geografiei politice a lumii, menită în același timp să întregească formația ideologico-politică a învățătorului. Prin planul de învățămînt al liceelor pedagogice studiul geografiei este redus, însă, la predarea geografiei fizice și economice a lumii și a geografiei Republicii Socialiste România.

Firește că ridicarea nivelului de pregătire al viitorilor învățători presupune, pe lîngă măsurile legate de structura și conținutul planului de învățămînt și programelor școlare, pe care am ținut să le semenalăm aici, și îmbunătățirea muncii profesorilor de specialitate, sporirea exigenței acestora față de propria lor activitate și față de activitatea elevilor pe care-i pregătesc.

C. MINCĂ
Lector la I.P.C.D. București

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Sesiunea și propunerea“

Are dreptate prof. Florin Anghel cînd sesizează în materialul „Sesiunea și propunerea“, apărut în nr. 884 din 3 februarie al „Gazetei învățămîntului“, o seamă de neajunsuri în ceea ce privește modul cum sînt ajutați elevii cursurilor fără frecvență ale școlilor de cultură generală.

Numărul celor înscriși la aceste cursuri este an de an mai mare, fapt ce atestă dorința oamenilor muncii de a-și îmbogăți nivelul de cunoștințe. În sprijinul lor se organizează, așa cum cer instrucțiunile Ministerului Învățămîntului, ore de consultații. Se constată însă că numărul elevilor ce au posibilitatea să frecventeze aceste ore este redus, ei neavînd timpul necesar, iar unii aflîndu-se la distanțe mari de centrul de pregătire.

Lasă de dorit și modul în care se organizează examenele pentru elevii fără frecvență. Ei trebuie să se prezinte în fiecare sesiune la un număr mare de examene, ceea ce nu le creează condiții favorabile însușirii temeinice a cunoștințelor. La rîndul său, timpul prevăzut pentru o sesiune este foarte scurt, cu intervale prea mici între examene. Firește că aceasta îi obosește pe elevi și face să crească încordarea lor.

Cred că Ministerul Învățămîntului ar putea studia eșalonarea examenelor pe un timp mai lung. S-ar putea introduce eventual și aici sistemul examenelor din învățămîntul superior, unde există anual mai multe sesiuni, candidatul avînd posibilitatea să se prezinte, la fiecare din ele, la acele examene la care se simte mai bine pregătit. De exemplu, s-ar putea eșalona susținerea examenelor în trei sesiuni — ianuarie, iunie, septembrie — candidatul avînd libertatea să-și planifice examenele de-a lungul acestora.

Prof. ILIE GHIOROAE
Bîrlad

Am făcut parte din multe comisii de examene la învățămîntul fără frecvență și am constatat, cu regret, că nu întotdeauna elevii vin bine pregătiți. Cauza acestei stări de lucruri stă, după mine, și în faptul că unii candidați mai sînt stăpîniți de mentalitatea că examenele sînt o simplă formalitate în calea spre obținerea unui certificat. Pornind de la această concepție fundamental greșită și cu totul dăunătoare societății noastre, ei nu se pregătesc cu seriozitate pentru examene. Avem o adevărată admirație și ne manifestăm o caldă simpatie pentru candidații care fac eforturi pentru a-și însuși cunoștințele necesare, dar nu ne putem împăca de fel cu mentalitatea acelor candidați care încearcă pe orice cale, fără muncă, să pună mîna pe un certificat la care n-au dreptul.

Trebuie să recunoaștem însă că la menținerea lipsurilor existente contribuim într-o oarecare măsură și noi, profesorii examinatori, animați uneori de un exces de bunăvoință. O supraveghere și o examinare mai atentă de către toate comisiile și în toate sesiunile ar duce — sînt sigur — la formarea convingerii candidaților că nu se poate promova decît prin muncă corectă. Nu este mai puțin adevărat că trebuie întărit și sprijinul acordat elevilor, prin îmbunătățirea sistemului de consultații. Poate că ar trebui luată în considerare și problema sporirii numărului anilor de studiu, așa ca elevii să poată parcurge materia într-un ritm care să asigure aprofundarea ei temeinică.

Prof. STAN N. CUCU

Sînt muncitor și elev în clasa a XI-a la cursurile fără frecvență, la secția umanistică. Am citit cu viu interes articolul „Sesiunea și propunerea“, publicat în nr. 884 din 3 februarie. În mod just arată articolul că elevii de la fără frecvență întîmpină greutăți în studiu.

Mi se pare foarte bine venită propunerea formulată de autorul articolului, prof. F. Anghel, ca școlile să extindă consultațiile pentru cei ce studiază fără frecvență. Într-adevăr pentru noi, elevii, aceste consultații sînt foarte valoroase. Numai că ele se țin prea rar, iar în unele locuri au fost chiar suspendate.

În curînd elevii clasei a XI-a de la secțiile fără frecvență vor intra într-o nouă sesiune de examene. Ei simt cu stringență nevoia unor consultații, dar școlile din Capitală sînt foarte zgîrcite în această privință. Mulți colegi de ai mei, muncitori, doresc ca și mine să fie ajutați mai serios la matematică, română, fizică, chimie și limbi străine. Aici orele de consultații sînt prea puține și, pe lîngă aceasta, unii din cei care le țin vin cu întîrziere sau expediază problemele în grabă. Este adevărat însă și faptul că mulți elevi lipsesc de la consultații.

Cred că, avînd ajutorul efectiv al corpului didactic și al conducerilor de întreprinderi și cu voința și dragostea noastră pentru cultură, vom putea face față mai bine cerințelor.

PETRE IONESCU

ANCHETA NOASTRĂ — Gramatica în școală

Printre unii profesori și specialiști există opinia că gramatica școlară trebuie să țină pasul, cît mai mult posibil, cu tratatul de gramatică al Academiei. Judecînd după argumentele lor, s-ar crede că posibilitatea de a analiza un text în școală devine nulă fără cunoașterea determinărilor apozitive circumstanțiale, că ideea de sistem apare viciată în fundamental în mintea elevului lipsit de noțiunea de propoziție predicativă suplimentară și că limba română se vorbește corect abia după ce a fost descoperită existența construcțiilor care exprimă cumulul și excepția.

Cît de mult poate fi apropiată gramatica școlară de tratatul Academiei? O consfătuire a profesorilor de limbă maternă din Franța a ajuns, în această privință, la concluzia că predarea excesiv descriptivă a gramaticii pune pe elev în prezența unei terminologii complexe dar, dacă se judecă după rezultate, nu-l pune deloc și în situația de a se exprima mai bine („Cahiers pédagogiques pour l'enseignement du second degré“, 1965, nr. 54, p. 45). Iar în încheierea dezbaterilor unei sesiuni metodico-științifice organizate la Brașov, în 1965, de Societatea de științe istorice și filologice în colaborare cu Institutul de lingvistică al Academiei, acad. Al. Graur rostea următoarele cuvinte: „nu trebuie să aducem în fața elevilor discuțiile în contradictoriu și, mai mult, este preferabil să-i lăsăm să ignoreze chestiunile prea subtile. Să le pretindem în schimb să cunoască foarte bine datele elementare, cu care se vor întîlni în viață la fiecare pas și asupra cărora le putem prezenta o doctrină sigură“. Gradul de utilitate imediată a cunoștințelor de limbă, măsura randamentului lor în realizarea sarcinilor obiectului s-ar înscrie, credem, printre criteriile de bază ale determinării volumului de noțiuni gramaticale în școală și ale nominalizării acestora în programe.

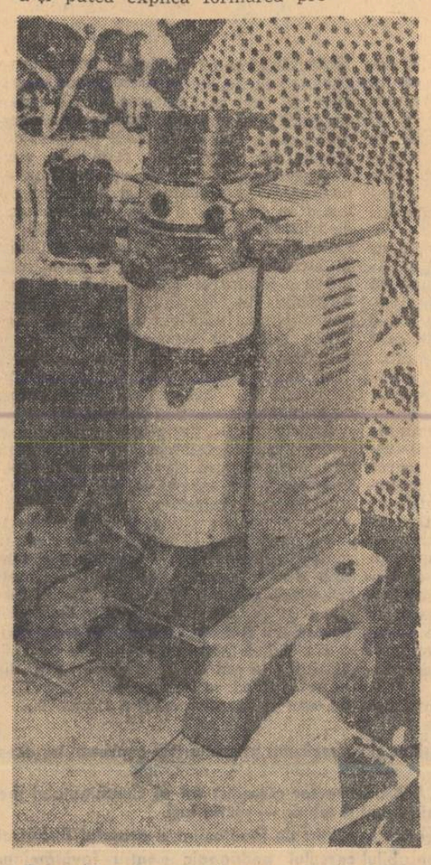

Privind la microscopul electronic (fundalul montajului reprezintă structura microorganismelor)

★

Calitatea procesului instructiv, și, prin aceasta, rezultatele activității didactice la obiectul nostru depind nu numai de rigoarea sistemului de cunoștințe determinat după criterii științifice, ci și de alți factori, printre care și spiritul în care este concepută predarea limbii materne în școală. Opinia majorității participanților la sesiunea metodico-științifică de la Brașov, amintită mai sus, opinie la care subscriem întru totul, era că predarea gramaticii în școli trebuie să aibă un caracter preponderent aplicativ, orientîndu-i pe elevi spre înțelegerea elementelor gramaticale concrete, spre folosirea corectă a regulilor ortografice și ortoepice și înlăturînd memorizarea mecanică a unor definiții și reguli. Așadar, „contemporaneizarea“ gramaticii în școală n-ar putea ignora cerința de a se păstra un raport constant de pondere între teoria și practica gramaticală, în favoarea acesteia din urmă. Excesul de teoretizare poate proveni nu numai din apropierea exagerată a gramaticii școlare de tratatul Academiei, ci și din absolutizarea unor forme de aplicare a cunoștințelor, cum ar fi analiza gramaticală practicată îndeosebi pentru problemele teoretice.

Pentru didactica modernă, procesul instructiv este un proces de cunoaștere specific, în care gîndirea elevilor trebuie să reelaboreze noțiunile, categoriile și legile științei, apoi să le sistematizeze în mod corespunzător. Menținîndu-ne în cadrul sistemului tradițional de comunicare și de operare cu cunoștințele gramaticale, facem să persiste unele procese empirice, pregramaticale sau chiar extragramaticale, care anulează acțiunea gîndirii, generînd formalismul. Folosirea întrebării ca unic mijloc de a recunoaște natura și funcțiunea unui cuvînt este, credem, un astfel de procedeu. Dacă, de pildă, pretindem elevilor să delimiteze funcțional pronumele demonstrativ de adjectivul demonstrativ prin indicația (extrasă dintr-o lucrare trimisă spre publicare): „Cînd putem pune întrebarea **care?** unui pronume demonstrativ, el nu mai este pronume, ci adjectiv“ — înlocuim operarea cu definiția, deci actul de gîndire, procesul normal de raportare a unui fapt particular la un integrator, printr-un artificiu care se substituie cunoștințelor gramaticale și gîndirii, făcîndu-le inoperante. La un curs de pregătire pentru examenul de definitivat, cîțiva învățători au respins toate argumentele prin care se demonstra că în: „Era prietinul acesta al meu trăitor în sat la Fierbinți“ (Sadoveanu), posesivul **al meu** nu este în genitiv, suspectînd pînă la sfîrșit pe cel ce conducea seminarul de ignoranță: cum e posibil ca un cuvînt care răspunde la întrebarea **al cui?** să nu fie în genitiv! Mai citez o indicație din aceeași sursă: „Deosebirea dintre conjuncție și prepoziție se poate face astfel: dacă o putem alătura cu **eu**, este conjuncție; dacă nu, este prepoziție“. Deci alt gen de artificiu, la fel de primejdios, care dizolvă gramatica în rebus și gîndirea în clișeu. Modul concret de predare este deci alt factor important care determină randamentul slab al procesului instructiv și formativ la obiectul nostru.

★

Ruptă din ansamblul științelor lingvistice care se studiază în școală și considerată în exclusivitate, gramatica tinde să-și asume, în conștiința unora dintre noi, sarcinile, meritele și lipsurile întregului obiect din care face parte — limba maternă. La sesiunea metodico-științifică amintită mai înainte se citau, printre altele, și următoarele răspunsuri ale unor absolvenți prezentați la examenul de admitere într-o facultate de filologie: „Luceafărul îi face curte fetei de împărat“; „Cătălina nu aprobă dintr-o dată dragostea Luceafărului“; „Cătălin, profitînd de ficiul său atrăgător“, se insinuează pe lîngă Cătălina“. Este evident că, în astfel de situații, încă numeroase, nu mijloacele gramaticale propriu-zise lipsesc absolventului de liceu. De aceea, subscriem fără rezerve la concluzia referenților de atunci (Ștefan Munteanu și Ion Mutiu): „Înclinăm să credem că în predarea limbii române în școală raporturile dintre vocabular și gramatică trebuie privite într-o altă lumină... că studiul vocabularului în școala de cultură generală ar trebui să ocupe un loc mai întîns decît cel acordat acestui capitol în programa actuală“. Și tot fără rezerve susținem propunerile referitoare la studiul mai amănunțit al neologismului, al dubletelor lexicale, al sinonimiei și polisemiei, al sensurilor proprii și figurate ale cuvîntului. Am mai putea arăta că manuale franceze pentru clase corespunzătoare ultimilor patru ani ai școlii noastre generale acordă **spațiu strict egal — deci pondere absolută identică** — gramaticii, vocabularului și exercițiilor de redactare (de pildă, manualele lui J. Beaugrand și M. Courrauld, în Classiques Hachette, 1962).

★

Se discută de mult despre situația nesatisfăcătoare în domeniul predării gramaticii fără ca, între timp, în literatura de specialitate să fi survenit vreo cercetare fundamentală pe care să se sprijine sugestiile sau propunerile noastre noi. Continuă să ne lipsească generalizări teoretice desprinse din cercetări experimentale de largă cuprindere și referitoare la probleme-cheie, cum ar fi acelea ridicate mai sus (criteriile de determinare a volumului de cunoștințe gramaticale și de nominalizare a lor pentru fiecare treaptă importantă de învățămînt, raportul de pondere dintre teoria și practica gramaticală, sistemul de comunicare a cunoștințelor de limbă și de operare cu ele, raportul de pondere dintre gramatică și vocabular ș.a.m.d.). Nu dispunem, apoi, de un studiu — realizat prin mijloace statistice moderne — asupra greșelilor de limbă comise de elevi, nici de o evidență a greșelilor dispuse pe tipuri delimitate științific și diferențiate după gravitate, pe baza unui barem obiectiv. În aceste condiții, discuția nu poate valorifica decît experiența izolată, observația competentă sau intuiția superioară — foarte utile, evident, dar totuși insuficiente pentru o concluzie hotărîtoare.

În ce ne privește, am socoti utilă o reconsiderare a programelor școlare în sensul problemelor ridicate de discuția actuală, lucru care ar angaja și structura manualelor în circulație. Spre a putea delimita mai stringent sfera cunoștințelor de limbă în școala generală — în funcție cu deosebire de valoarea lor formativă — ca și spre a putea mări caracterul aplicativ (deci și eficacitatea) sistemului de operare cu noțiunile și regulile de limbă, s-ar impune să folosim mai mult experiența școlii noastre și a școlii de peste hotare în elaborarea manualelor de limbă maternă. Cuvîntul ultim l-ar avea însă, repetăm, studiile științifice aprofundate, în măsură să permită, fără echivoc, modernizarea procesului instructiv la obiectul nostru.

G. BELDESCU

La ancheta inițiată de „Gazeta învățămîntului“ privind gramatica în școală s-au primit și alte răspunsuri, exprimînd puncte de vedere izvorîte din interesul pentru sporirea eficienței studiului limbii române.

Referindu-se la rolul profesorului în însușirea cunoștințelor de gramatică, prof. MIHAI GOLESCU din raionul Curea de Argeș este de părere că acestuia îi revine datoria de a face din gramatică un studiu atractiv, fără de care nici manualele și nici programele nu vor putea rezolva problema nivelului și trăiniciei cunoștințelor de limba română.

Profesoara RAISA BOIANGIU, din Hunedoara, crede că în momentul de față nu se realizează o îmbinare corespunzătoare între analiza gramaticală și cea stilistică, ceea ce îi lipsește pe elevi de posibilitatea de a-și forma „simțul limbii“. Tovarășa Boiangiu propune, între altele, ca elevii să analizeze texte redactate în diferite stiluri, pentru a observa „pe viu“ cum se îmbină cuvintele în propoziții și acestea în fraze, cum se realizează plasticitatea exprimării. Aceasta va contribui și la împlinirea deziderateului ca predarea să devină mai interesantă, mai atractivă.

Prof. MIHAIL MERICARU din raionul Tg. Neamț atrage atenția asupra consecințelor pe care le are amplificarea discuțiilor teoretice în dauna analizei practice.

La ancheta noastră au mai trimis răspunsuri prof. MARIANA NUȘI VINTILĂ (București), MARIN NICOLAE (Cîmpina), ARISTOTEL CODREȘ (Băilești), EUGENIA IANCU (Bacău), MAXIM VIOREL (Botoșani), MARIUS TERCHILĂ (Brașov), I. DINESCU (Tg. Ocna), M. VOICULESCU (Drăgănești), ANTON COSMA (Dumbrăveni), FLORENTIN CATAN (Alexandria), ION BĂLAȘ (Huedin), NICOLAE GIURCOIU (Sibiu), MIHAI BONACI (Oradea), GEORGETA SCUTARU (Iași), NICOLAE CIOBANU (Deva), etc. **Marea majoritate a acestora subliniază necesitatea de a se elimina din gramatica școlară tot ce o încarcă inutil, argumentînd afirmațiile lor cu exemple din practica la catedră.**

Cu convingerea că propunerile formulate în cadrul anchetei noastre își pot aduce contribuția la îmbunătățirea studiului gramaticii, redacția gazetei va pune toate răspunsurile primite la dispoziția direcției de resort din Ministerul Învățămîntului spre a fi avute în vedere la elaborarea măsurilor menite să simplifice gramatica școlară și să ridice eficiența predării ei.

Specificul educației fizice cu grupele de eleve

După cum se știe, demixtarea lecțiilor de educație fizică a făcut posibilă efectuarea acestora separat cu grupe de băieți și grupe de fete. Fundamentată științific, această măsură ține seama de faptul că, dacă pînă la 9—10 ani organismul uman nu prezintă prea mari diferențe, mijloacele educației fizice putînd fi aproape aceleași pentru băieți și fete, nu tot așa se pune problema la vîrsta școlară mijlocie și mare, cînd organismul fetelor se caracterizează printr-o structură mai puțin solidă a oaselor, printr-o mai redusă dezvoltare generală a musculaturii corpului, printr-o centură pelviană mai lată și o musculatură mai tare a părții inferioare a bazinului. În același timp, datorită dimensiunilor mai reduse ale cutiei toracice, plăminului și inimii, fetele au o rezistență fizică generală mai mică decît a băieților. Trebuie să se aibă în vedere, în sfîrșit, faptul că procesele psihologice, fiziologice și biologice din perioada de dezvoltare decurg la fete mult mai repede, mai pronunțat și mai complex decît la băieți, că și faptul că ele au posibilități mai reduse de concentrare nervoasă, obosesc mai repede, sînt mai emotive, mai timide în mișcare.

Pornind de la aceste caracteristici, am căutat să găsesc, pentru lecțiile de educație fizică la fete, mijloacele cele mai apropiate tipului morfo-fiziologic al organismului lor, astfel încît structura mișcărilor folosite, numărul și volumul acestora, timpul afectat execuției să contribuie la cît mai buna lor dezvoltare fizică. Am urmărit astfel întărirea musculaturii abdominale, care trebuie să fie nu numai puternică, dar și elastică, organizînd pentru aceasta exerciții cu caracter dinamic, urmate de exerciții de relaxare, care duc la obținerea unei elasticități musculare cu consum mic de energie, după care se poate trece fără pericol la exerciții cu mobilitate maximă. M-a preocupat, de asemenea, dezvoltarea coordonării mișcărilor și am căutat să-mi obișnuiesc elevele să memoreze și să execute combinații de exerciții mai complexe, mai variate. Pentru a le educa simțul ritmului am efectuat cu ele exerciții în lanțuri de brațe, combinații de mișcări în grup, în perechi, mișcări care se succed regulat, însoțite de mișcări cu cîntec, cu bătăi în tamburin, exerciții care marchează timpii tari sau timpii slabi. Am putut constata cu acest prilej că alternarea elementelor executate după ritm diferit și în tempo diferit creează un interes mai mare pentru exerciții și dă expresivitate mișcării. Printr-un ciclu de lecții de atletism și jocuri sportive am urmărit educarea respirației în efort și după efort, realizarea alternanței între relaxare și contractare musculară, pentru obținerea unei însușiri mai bune a mișcării.

Educarea respirației, menită să contribuie la mărirea capacității vitale a organismului, s-a realizat și în așa numitul „moment medical". În cadrul acestui „moment", care are loc la sfîrșitul părții fundamentale a lecției, grupe de eleve cu vicii de atitudine (scolioză în „C" stînga, scolioză în „C dreapta, cifoză, lordoză, umăr căzut) execută, timp de 3—4 minute, o serie de exerciții compensatoare a deviațiilor coloanei vertebrale. Totodată, constatînd că unele eleve au piciorul plat, am folosit exerciții de ridicare pe vîrfuri, pe care le executăm în partea pregătitoare a lecției. Socotesc că, în bună parte, existența piciorului plat se datorește și faptului că elevele poartă ghete de baschet care, nelăsînd articulația glesnei să lucreze, fac să dispară suplețea ei, iar mersul să fie greoi și nenatural.

Ținînd seama de importanța dezvoltării forței în picioare la toate disciplinele sportive, am organizat la una din clasele cu care lucrez un experiment în care urmăresc să folosesc, în vederea dezvoltării acestei forțe, numai mijloace specific feminine. De exemplu, în loc de joc de gleznă, exercițiu foarte folositor pentru probe atletice, elevele mele folosesc mersul ascuțit, care antrenează aceleași grupe musculare ; în loc de ridicarea genunchilor la piept, pentru alergare de viteză, folosim pasul înalt ș.a.m.d.

Căutînd să ridic necontenit eficiența lecției, am început să aplic în acest an școlar și metoda antrenamentului în circuit pentru dezvoltarea unor calități fizice. Lucrînd cu opt ateliere, am introdus exerciții pentru mobilitate, suplețe, întărirea musculaturii abdominale, îndeminare și echilibru. Folosesc metoda lucrului în circuit la sfîrșitul părții fundamentale a lecției, timp de 10—12 minute. La fiecare atelier lucrează în același timp cîte 4 eleve, timp de 30 de secunde, după care urmează o pauză de 10 secunde în care timp grupele se deplasează spre noul atelier. Iată, de exemplu, cum s-au desfășurat o serie de exerciții pe baza acestei metode. În primul atelier s-au efectuat sărituri cu coarda ; în cel de al doilea — împingerea mingii medicinale de la o elevă la alta ; în cel de al treilea — agățări de frînghie și încercări de menținere ; în cel de al patrulea — exerciții pentru abdomen : sprijin înapoi șezînd, ridicarea simultană a brațelor și picioarelor, atingînd cu palmele vîrfurile picioarelor întinse ; în cel de al cincilea — în sprijin ghemuit, săritură în extensie ; în cel de al șaselea — stînd cu brațele înainte, ținînd în fiecare mînă cîte o ganteră, ducerea brațelor lateral și revenire ; în cel de al șaptelea — săritură într-un picior peste 4 cutii așezate în linie la distanță de 1 metru una de alta, cu schimbarea piciorului la înapoiere ; în cel de al optulea — dribling șerpuit cu mingea de baschet peste 5 măciuci de gimnastică așezate pe aceeași linie, la distanța de 1 m una de alta, schimbînd mîna la înapoiere. Metoda lucrului în circuit a făcut să crească interesul elevelor pentru lecție, a dat acesteia o mai mare densitate.

Cred că, pentru continua îmbunătățire a lecțiilor de educație fizică, pentru ca acestea să țină seama de specificul dezvoltării diferențiate a elevilor, ar trebui intensificat schimbul de experiență între profesori. Sugerez, de asemenea, alcătuirea unor îndrumări metodice specifice, pe vîrstă și sexe, pentru diverse discipline sportive, ca și editarea unor planșe, a unor filme și diafilme de specialitate.

Sînt sigură că, pregătindu-ne serios pentru lecții, fiind la curent cu tot ce este nou în domeniul nostru de activitate, cunoscînd cît mai bine posibilitățile fiecărui elev cu care lucrăm și căutînd să folosim mijloacele cele mai bune în predarea lecțiilor, vom reuși să asigurăm o cît mai bună dezvoltare fizică a tineretului.

Prof. JENICA AITEL
Liceul „Gh. Șincai" București

Prof. VELEA KACSÖ SALOMEYA — *„In larg"* (linogravură)

„Colocvii"

DESPRE ȘCOALĂ, FAMILIE ȘI SOCIETATE

nr. 2 (8), februarie 1967

ÎN CUPRINS :

Valeriu Pușcariu : Carpații Maramureșului și obcinele Bucovinei.
Petre Drăgoiescu : Părinți buni și părinți vitregi.
Sorin Stati : Cultură umanistică și cultură lingvistică.
F. Fischbein : Climatul educativ în familie.
Radu Dan Nicolae : Bucuria de a fi mamă.
Monica Macovei : Autoportrete dintr-o consfătuire.
N. Mohorea, F. Roșianu : Orizontul cultural al tinerilor.
Ion Butnaru : Tînărul din hol.
Lucia Atanasescu : Lacrimile copiilor.
Pantelimon Golu : Educația voinței în familie.
Veronica Porumbacu : Un prag, cîțiva dascăli și cîteva amintiri.
Anton Tabachiu : Mihail Ralea despre educația socială.
H. Culea : Carențele familiei și efectele lor asupra unor minori.
Romulus Vulpescu : Cîntecul lui Roland.
Emilia Căldăraru : Notele din catalog și de acasă.
Marieta Ghivirigă : Dar vina mea ?
Tudor Gherman : Despre sociabilitatea elevului.
Petru Vintilă : Despre politețe.
C. Pufan : Spiritul de imitație.
Lolita Adler : Dece nu-s eu „cel mic" ?
E. Elian : Discul, manual de școală.
Paul B. Marian : Cu Bernard Clavel despre : rolul familiei și al societății în formarea tineretului ; noile raporturi dintre părinți și copii ; autoritatea părinților în educarea tineretului ; reeducarea tinerilor delicvenți.
Pagini scrise de cititori, Colocvii cu cititorii, Comentarii, Cronici, Dicționar psiho-pedagogic, Recomandări de cărți pe vîrste școlare, Mica bibliografie Colocvii, Enciclopedie de buzunar, Poșta redacției, Publicitate.

„Revista de pedagogie"

nr. 2, februarie 1967

În sumar

Ștefan Bîrsănescu, Alexandru Bojin, George Văideanu : Privire asupra educației estetice din România de la origini pînă în prezent.
Georgeta Munteanu : Instrucția programată și învățarea prin modele utilizate în predarea gramaticii și a ortografiei limbii române
Steliana Năstăsescu : Activitatea dirigintelui cu familia adolescentului
Ion Drăgan, Ion Ungureanu : Contribuții la învățarea scrierii de către elevii clasei I.
Gheorghe T. Dumitrescu, Gheorghe Pîrnuță : Participarea oamenilor școlii la epopeica luptă socială din 1907.
Marin Stoica : Contribuția unor oameni de cultură de la mijlocul secolului al XIX-lea, cu preocupări și în domeniul școlii, la realizarea unității naționale și culturale a poporului român.
Gheorghe Fleancu : Specificul și stilul de muncă al comandantului de pionieri.
Natalia Popa-Amaicei : Dezvoltarea capacității elevilor de a stabili relații cauzale între procesele și fenomenele studiate la agricultură
Gedeon Zoltan : Influența culorii asupra muncii școlare.
Bernard Grigoriu : Personalismul francez și pedagogia.
E. Blideanu, D. Salade, P. Silvestru, P. Vîlcu : Preocupări actuale ale școlii și cercetării pedagogice din Republica Democrată Germană.
Dumitru Muster : Colocviul din Caen (Franța) asupra învățămîntului superior și prioritații pedagogiei în cercetarea științifică.
Florica Andreescu, Silvia Dima : Probleme dezbătute în cadrul consfătuirilor din învățămîntul preșcolar.
Al. Roșca : „Psihologie generală" (Vasile Pavelcu).
V. Țîrcovnicu, V. Popeangă : „Pedagogia, manual pentru liceele pedagogice" (Valer Popa).
Bianka Zazzo : „Psychologie différentielle de l'adolescence" — Psihologia diferențială a adolescenței (Constantin Zahirnic).

Meridane

Preocupări actuale în modernizarea învățămîntului din R. S. Cehoslovacă

În cadrul schimburilor culturale dintre Republica Socialistă România și R. S. Cehoslovacă, între 21—28 februarie a.c. ne-a vizitat țara o delegație a Ministerului Învățămîntului din R. S. Cehoslovacă, condusă de Vaclav Hendrych, adjunct al ministrului învățămîntului. Delegația, din care au făcut parte de asemenea prof. dr. Emil Kraemer, decanul Facultății de pedagogie a Universității Caroline din Praga și prof. dr. Frantisek Jiranek, de la Institutul pentru pregătirea cadrelor didactice a Universității Caroline, a vizitat universitățile și institutele de perfecționare a cadrelor didactice din București și Cluj, licee, școli generale de 8 ani și diferite instituții social-culturale din cele două orașe.

Un redactor al „Gazetei învățămîntului" a solicitat conducătorului delegației informații în legătură cu modul cum se rezolvă problemele modernizării învățămîntului în R. S. Cehoslovacă.

— Aceasta este, într-adevăr, o preocupare centrală și în țara noastră — a spus tov. Vaclav Hendrych. Este un fapt obiectiv : cunoștințele din toate domeniile științifice se acumulează într-un ritm vertiginos, învățămîntul încearcă să cuprindă cît mai mult din ele și de aci apare continuu primejdia supraîncărcării elevilor. Este, de altfel, o problemă care se pune pe planul învățămîntului în întreaga lume. Căutarea soluțiilor optime înseamnă în primul rînd modernizarea învățămîntului ; și nu numai o modernizare a mijloacelor de predare, prin introducerea celor mai noi cuceriri ale tehnicii audio-vizuale, ci în primul rînd o modernizare în conținut. Concret, obiectivul principal este de a păstra cunoștințele fundamentale din așa-numita materie clasică, creînd totodată spațiu pentru introducerea noului material. Nu poate fi vorba, deci, de o adăugire sau o ștergere mecanică de cunoștințe, ci de reanalizarea continuă a întregului conținut al programelor școlare. Aceasta presupune, desigur, căutări, studii.

— Deci, în fond, o laborioasă activitate de cercetare, de experimentare științifică la toate nivelele procesului de învățămînt.

— Categoric. În momentul de față, fără o cercetare științifică aprofundată nu se poate concepe progres real în învățămînt. De aceea, pe primul plan al preocupărilor noastre în acest domeniu se află la ora actuală unificarea eforturilor de cercetare în domeniul învățămîntului, pentru coordonarea lor. Scopul principal este elaborarea, pînă în anul 1970, a unei noi concepții unitare a învățămîntului, menită să răspundă cerințelor contemporaneității. Se alcătuiește un plan unic de cercetare, care include atît temele luate în studiu de Ministerul Învățămîntului și de alte ministere interesate în pregătirea cadrelor, cît și temele studiate de Academia de Științe a R. S. Cehoslovace și de catedrele de specialitate din învățămîntul superior.

— Care sînt direcțiile principale ale cercetării științifice în domeniul învățămîntului ?

— Prezintă un deosebit interes experimentele legate de elaborarea unei concepții moderne de predare a matematicii în școala generală. De experimentele acestea se ocupă Academia de Științe ca și Societatea de matematică și fizică din Cehoslovacia. Pînă în prezent au lucrat două colective : primul s-a ocupat de problemele modernizării studiului matematicii la clasele I—V, în timp ce al doilea a avut în vedere aceleași probleme, de data aceasta însă la clasele VI—IX. Cercetătorii au pornit de la unele premise înregistrate în acest domeniu în diferite țări ale lumii. Elaborînd anumite ipoteze ale experimentului, ei caută soluții pe căi diferite. De curînd s-a format un al treilea grup, care studiază rezultatele obținute de ansamblul cercetărilor privind modernizarea matematicii și le confruntă cu noile rezultate obținute de cercetătorii din alte țări.

Alte experimente în curs de desfășurare se referă la obținerea unei eficiențe mai înalte în predarea limbilor străine, pe baza utilizării unei noi structuri a materialului de predat, ca și pe baza tehnicii audio-vizuale moderne. În acest scop au fost create în cîteva școli laboratoare fonetice.

O a treia direcție principală a cercetărilor din domeniul pedagogiei efectuate în momentul de față se referă la programarea învățămîntului. În această privință studiile noastre se raliază poziției acelor pedagogi (printre care și cercetătorii din România) care asociază strîns programarea cu dezvoltarea gîndirii logice a elevilor. Centrul de cercetare cu caracter teoretic îl constituie catedra de tehnica învățării a Universității Caroline din Praga. Șeful acestei catedre, un matematician, desfășoară cercetări în domeniul logicii matematice, fiind secondat de specialiști în pedagogie, psihologi și ingineri (care se ocupă de construirea aparatajului tehnic). În același timp au loc o serie de experimente în școli, care adesea au luat naștere spontan. Deosebit de important este pentru noi în momentul de față să unificăm aceste experimente, care au un caracter practic, cu cercetarea teoretică și, totodată, să asigurăm formarea accelerată a unor cadre de specialiști în domeniul programării învățămîntului.

— După cum știm, în timpul pe care l-ați petrecut în țara noastră ați vizitat o serie de instituții de învățămînt și ați avut convorbiri la Ministerul Învățămîntului. Care sînt impresiile dumneavoastră în urma acestor vizite și convorbiri ?

— Într-adevăr, programul delegației noastre a fost deosebit de bogat. Am vizitat universitățile din București și Cluj, institutele de perfecționare a cadrelor didactice din aceste localități, am purtat discuții la Consiliul Național al Pionierilor și la conducerea Sfatului popular al Capitalei, am fost primiți de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, de prof. univ. Miron Constantinescu și Traian Pop, adjuncți ai ministrului învățămîntului. Este greu, desigur, să sintetizezi multitudinea de fapte și impresii culese. Elementul care ne-a impresionat cel mai mult este atenția acordată în România, în primul rînd, calității învățămîntului, concepția realistă din acest domeniu.

Concludentă este, în această privință, activitatea în sfera perfecționării cadrelor didactice, în care s-au stabilit trepte diferențiate. Se pornește de la un punct inițial foarte exigent — examenul de definivat — apoi urmează gradele II și I, care certifică noi acumulări de măiestrie ale celor care le obțin. Bineînțeles, obținerea acestor grade influențează direct calitatea învățămîntului, atît prin nivelul superior al muncii desfășurate la catedră de cei care le-au dobîndit, cît și prin faptul că profesorii care dețin gradele II și I formează în fiecare școală un nucleu ce dinamizează pe o linie ascendentă întreaga activitate. Consider că un asemenea drum de ridicare continuă a calității învățămîntului este deosebit de solid și menit să determine succese trainice.

Cum se fac înscrierile la taberele-curs de biologie și de geografie ale S.S.N.G.

În „Gazeta învățămîntului" nr. 887 din 24. II. 1967 a apărut o informare în legătură cu taberele-curs de biologie și geografie pe care Societatea de științe naturale și geografie din Republica Socialistă România le va organiza în vacanța de vară din acest an. În legătură cu această acțiune Societatea aduce la cunoștință următoarele :

Pentru fiecare profesor participant S.S.N.G. asigură **costul transportului pe C.F.R. (dus și întors), asistența științifică, unele cazări** etc. Profesorul participant își suportă cheltuieli în sumă de 550 lei (reprezentînd costul mesei pe 15 zile, deplasări, cazări la cabane, cheltuieli de regie etc).

Cei interesați a participa la una din cele 8 tabere-curs sînt rugați să trimită la S.S.N.G. (Bd. Schitu Măgureanu nr. 9, București) **cereri personale,** pînă la data de **30. III. 1967,** în care vor menționa următoarele: numele, prenumele și adresa exactă a solicitantului ; specialitatea dobîndită în facultate (institut) ; vîrsta ; vechimea în învățămînt ; tabere-curs ale S.S.N.G. la care a mai participat și în ce an ; tabăra-curs la care dorește să participe în anul 1967 și o altă tabără, pentru cazul cînd la prima preferință n-ar mai fi locuri. Această cerere va fi vizată de directorul școlii, arătînd, obiectul pe care profesorul solicitant l-a predat în anul școlar 1966/1967.

Societatea va comunica fiecărui profesor tabăra-curs la care a fost admis, programul acesteia și alte indicații privind participarea la tabără.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

În acel zbuciumat 1907...

În multe sate învățătorii s-au aflat alături de răsculați. De aici învinuirea adusă de burghezo-moșierime lui Spiru Haret și programului lui de „activitate extrașcolară" a învățătorilor. De aici sloganul care a circulat în acea vreme : învățător=instigator=rebel. De aici ura represorilor față de învățători, povățuitorii țăranilor. Adesea dascălii rurali au împărtășit soarta părinților pe ai căror copii îi „școleau", soarta țăranilor pe care au căutat să-i lumineze prin cultură. În județul Buzău, autoritățile au arestat pe învățătorul Iacob Gogan din satul Policiori. „După ce a fost ridicat din fața școlarilor, care au rămas plîngînd în clasă, l-au bătut în fața satului ca pe un grozav răufăcător, l-au arestat, l-au ținut trei zile închis în sat într-o cocioabă murdară ; în loc de mîncare, înjurături entuziaste și potolitoare de rebeliune, și, la timp, cuvenitele porții de palme întăritoare". Așa descrie lucrurile un document al vremii. Altul mărturisește despre soarta învățătorului Ioan Mihail, din Băești — Buzău. L-au bătut nu numai jandarmii, ci și arendașul și vechilul. Îl urau „pentru că făcuse bancă populară și organizase obștea satului. Plîngeau școlarii lui toți cînd îl băteau și se rugau să-l ierte căci «domnu» n-a făcut nimic, plîngea satul întreg că li se lua pe singurul om în care mai nădăjduiau".

De multe ori învățătorii, ca unii care cunoșteau condițiile învoielilor dintre țărani și moșieri, i-au întovărășit pe săteni la conace sau în fața autorităților, luîndu-le apărarea. La rîndul lor țăranii au ocrotit viața multor învățători, ferindu-i, adesea cu riscul propriei lor vieți, din calea urgiei represive.

Panica a împins guvernul liberal la acțiuni tactice și strategice ca în vreme de război. Gloanțele și obuzele au secerat sute și mii de vieți. Sate întregi au fost strivite, făcute una cu pămîntul. Au pierit mulți bătrîni, bolnavi, copii. Numai în comuna Terpezița din Dolj au pierit peste treizeci de copii.

Așa s-a ajuns la cele 11.000 de victime din zbuciumatul 1907. O tragică vărsare de sînge. Poate și o tragică necesitate istorică. Vajnica ridicare a țărănimii și perspectiva unirii ei cu lupta proletariatului au silit guvernul burghezo-moșieresc să modifice legea învoielilor agricole, să interzică rușfeturile și munca la tarla, să stabilească un preț maximal în arenda pămînturilor și unul minimal pentru muncile agricole, să interzică formarea trusturilor arendășești, să creeze „Casa rurală", bancă în sprijinul sătenilor care voiau să cumpere pămînt.

S-au scurs șase decenii de atunci. Am desăvîrșit unitatea statului național, am cucerit victoria în insurecția armată din 23 August 1944, am rezolvat în chip socialist problema pămîntului. Dar de 1907 n-am uitat și n-o să uităm niciodată.

Busola practicii în liceele de specialitate

tehnologiei. La tehnologie, în anul I este prevăzut exclusiv studiul materialelor fără nici o noțiune de tehnologie a meseriei. Pe de altă parte, programa de lucrări practice, urmărind pregătirea unor specialiști cu calificare medie, este în mod firesc mai cuprinzătoare decît programa similară a școlii profesionale. Dar practica nu se poate realiza științific dacă nu este precedată de prezentarea cunoștințelor teoretice corespunzătoare. Iată de ce a apărut ca o excrescență a ședințelor de practică, un veritabil ciclu de lecții mascate de tehnologia meseriei.

Două mari neajunsuri sînt strîns legate de această stare de fapt. **Primo :** asemenea „instructaje introductive" consumă aproximativ o treime din timpul total afectat activității practice. **Secundo :** în loc ca predarea cunoștințelor de tehnologia meseriei să fie efectuată la un nivel științific corespunzător, de către inginerii profesori de specialitate, ea este lăsată în seama unor maiștri-instructori, ceea ce duce la scăderea nivelului științific al pregătirii elevilor.

● Și mai flagrantă este neconcordanța între cunoștințele de tehnologie și practică la liceele industriale din sectorul industriei ușoare. În timp ce la studiul materialelor elevii acestor licee se ocupă de materia primă textilă, în atelier lucrează cu metale. Așadar, la orele de practică în aceste licee își face apariția, pe o poartă dosnică, încă o disciplină teoretică — studiul materialelor feroase.

Cîteva importante obiecții ridică și modul cum preiau elevii explicațiile maistrului instructor, cum transcriu procesul tehnologic pe faze și operații, cum realizează schița de lucru.

● Folosind, în general, un maculator fără nici un fel de liniatură, unde își notează în devălmășie și explicațiile în domeniul tehnologiei, și noțiunile privind desfășurarea procesului tehnologic, și schița de lucru, elevii nu dispun de indicații clare atunci cînd trec la efectuarea propriuzisă a operațiilor. Fără îndoială că introducerea și în liceele industriale a unor caiete speciale de practică, avînd intercalate printre file albe pentru înscrierea procesului tehnologic file liniate milimetric pentru reprezentarea schițelor de lucru la o anumită scară ar elimina asemenea neajunsuri.

● Se știe că formarea priceperilor, trecerea de la priceperi la deprinderi prin automatizarea unor acțiuni necesită multiple și **frecvente repetări.** Privit astfel, prin prisma psihologiei acțiunilor motorii, intervalul de o săptămînă între o ședință de practică și alta este mult prea mare.

Părerile specialiștilor consultați conturează două soluții : fie ca cele șase ore de practică săptămînală să fie defalcate în două ședințe de cîte trei ore, paralel cu reducerea substanțială a instructajului introductiv, fie ca activitatea practică să înceapă către mijlocul anului școlar, astfel încît să poată fi prevăzute săptămînal, în limitele aceluiași buget de timp, cîte 8 ore de activități practice împărțite în două ședințe a cîte patru ore.

Investigații pentru găsirea unor soluții pozitive

Se ne ridicăm însă de la aceste interpretări „la obiect" la cîteva observații cu caracter mai general privind structura actuală de conținut și metodică a acestei activități.

Printre meșteri circula în trecut o vorbă : „cu pila se poate executa orice lucrare de mecanică". Și astăzi se pot realiza prin pilire piese care în lucru de serie solicită diferite prelucrări mecanice. În același timp, conform unei vechi ierarhii, pilirea este prima în ordinea lucrărilor ce se pot efectua asupra metalelor. Iată de ce unii specialiști cer ca și în prezent, la baza pregătirii practice a elevilor din liceele industriale pentru industria construcțiilor de mașini, industria metalurgică și alte cîteva ramuri strîns înrudite să stea formarea deprinderilor de lăcătușărie. Alții însă susțin — și credem pe bună dreptate — că este suficient ca elevii acestor licee să cunoască temeinic tehnologia din domeniul lăcătușăriei și lucrările ce se pot efectua pe baza lor, întrucît, oricum, viitorul nu este al lăcătușăriei, ci al proceselor automatizate de producție. În această lumină apare neindicat ca planul de învățămînt să prevadă 2 ani de practică la lăcătușărie față de 3 ani de practică la mașini-unelte și agregate moderne.

În ceea ce privește forma actuală de desfășurare a practicii în domeniul lăcătușăriei, iese în evidență faptul că deși programa liceelor industriale prevede unele probleme de un nivel mai ridicat decît în școlile profesionale, concret aceste prevederi nu se pot realiza. Se pare că pe lîngă cauzele expuse mai sus (timpul scăzut de practică propriuzisă, necorespunzătoarea ei eșalonare etc.), situația aceasta este determinată și de metodica aplicată de maiștrii-instructori. După cum se știe, desfășurarea practicii se bazează și în liceele industriale pe executarea de lucrări utile pe baza unor complexe de operații. Dar cel mai adesea „lucrul util" îl prezintă nelipsitele ciocane care se adună în cantități cu mult peste orice fel de necesități rațională în magaziile școlilor. Totodată interesul scăzut manifestat de elevi pentru o asemenea lucrare dovedește că ea nu constituie un factor pentru cîștigarea dragostei lor față de profesia căreia i se consacră.

O adevărată „fetișizare" a virtuților lăcătușăriei și-a făcut loc în organizarea practicii în liceele de mecanizare a agriculturii, deși în atelierele S.M.T.-urilor rar dacă se mai poate vedea o pilă. Ponderea principală a practicii în acest domeniu ar trebui să cadă pe conducerea tractorului, pe cunoașterea aprofundată a mașinilor și uneltelor folosite în agregat, a utilajelor moderne de irigații, precum și a tehnologiilor și fluxurilor cele mai raționale utilizate la lucrările în culturi cît și la întreținerea și repararea utilajului. La fel stau lucrurile în liceele care pregătesc cadre pentru industria ușoară, unde elevii ar trebui să studieze construcția și funcționarea mașinilor de prelucrare a textilelor, pielii și înlocuitorilor acestora, în liceele care pregătesc cadre pentru industria chimică etc.

Interpretarea pe plan psihologic și pedagogic a faptelor privind practica pe care o desfășoară elevii liceelor de specialitate — în special cei ai liceelor industriale — relevă o serie de soluții pozitive pentru viitor. Prin confruntarea permanentă — inițial poate doar în cadru experimental — a celor mai viabile dintre aceste soluții cu cerințele pregătirii specialiștilor de calificare medie și cu condițiile ei concrete de desfășurare pot fi create toate premisele pentru a ridica practica în liceele de specialitate la un nivel superior atît din punct de vedere al concepției științifice pe care se bazează, cît și a eficienței.

La consemnarea observațiilor și formularea propunerilor cuprinse în acest articol au luat parte :

Ing. CONSTANTIN MOCANU, inspector metodist șef al Combinatului metodic pentru învățămîntul profesional și tehnic — secția Iași.

Ing. NICOLAE DINU, inspector la secția de învățămînt a orașului București.

Ing. VASILE CEAPĂ responsabilul cercului pedagogic pentru învățămîntul profesional și tehnic din Galați.

Ing. TUDOR GHEORGHE, responsabilul cercului pedagogic pentru învățămîntul profesional și tehnic din Craiova.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 69.138

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 889
Vineri 10 martie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ȘTIRI

Simbătă 4 martie a. c. a avut loc la Ministerul Învățămîntului o ședință a Comandamentului central pentru organizarea vacanței elevilor. La ședință au participat prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, Traian Pop, președintele Consiliului Național al Organizației pionierilor, Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., membri ai Comandamentului central pentru organizarea vacanței.

În cadrul ședinței a fost dezbătut planul de măsuri în vederea pregătirii și desfășurării vacanței de vară a elevilor și pionierilor. Planul prevede organizarea de tabere pentru elevii școlilor generale, ai liceelor teoretice, ai liceelor de specialitate, ai școlilor profesionale și tehnice, tabere pentru elevii sportivi, colonii pentru copiii preșcolari, tabere internaționale, efectuarea de excursii interregionale, regionale și locale, precum și activități în cluburile pentru elevi ce vor funcționa în vacanță.

●

Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Organizației pionierilor inițiază un concurs de artă plastică la care vor putea lua parte toți elevii claselor I—VIII. Lucrările — portret, peisaj, compoziție după natură sau din imaginație — vor fi depuse, pînă la 5 aprilie a.c., la comisiile raionale sau orășenești. Cele apreciate ca valoare vor fi selectate de comisiile regionale și trimise comisiei centrale.

Trierea finală a lucrărilor pentru participarea la expoziția de artă plastică a pionierilor și școlarilor, care se va deschide la București în cinstea Zilei pionierilor, va fi efectuată de un juriu alcătuit din personalități ale vieții artistice, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai Consiliului Național al Organizației pionierilor.

Lucrările selecționate pe plan central și prezentate la expoziție vor fi premiate.

●

Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la apariția „Convorbirilor literare", la Clubul sindicatelor din învățămînt, criticul literar Savin Bratu a conferențiat despre „Titu Maiorescu — estet și critic literar".

În cadrul ciclului privind istoria literaturii române, organizat de Societatea de științe istorice și filologice, profesorul Vladimir Dogaru de la Liceul „Mihail Eminescu" a vorbit despre „Curentul literar de la Junimea".

Ambele manifestări au fost urmărite cu interes de un mare număr de cadre didactice.

●

De cîțiva ani, holul școlii generale „P. Ispirescu" din Capitală găzduiește periodic frumoase expoziții realizate de membrii cercului de artă plastică al elevilor, condus de profesoara Maria Frînculescu. Miercuri, în cinstea zilei de 8 Martie, s-a deschis o nouă expoziție închinînd aproape o sută de acuarele — un emoționant omagiu adus de micii plasticieni învățătoarelor, profesoarelor și mamelor lor.

Lecție demonstrativă în laboratorul de chimie al Liceului „Ion Slavici" din Panciu, regiunea Galați.

Inspecția școlară

Inspecția școlară are, pentru procesul de învățămînt, multiple și însemnate implicații. Iată de ce este foarte important cine face inspecția școlară, cum este ea realizată și, mai presus de toate ce urmărește inspecția, mai exact spus care este eficiența ei. Despre cîteva lucruri legate de aceste probleme își propune să vorbească materialul de față.

Sînteți bucuroși cînd vi se anunță o inspecție ?

Adresată unor cadre didactice cu stagiu îndelungat la catedră, această întrebare a suscitat reacții diferite. Cei care au răspuns afirmativ consideră că inspecția le oferă prilejul unei verificări competente a soluțiilor adoptate, a procedeelor și metodelor folosite.

— Cum puteți verifica competența inspectorului de îndată ce singur aveți incertitudini ? — am întrebat pe un profesor din această categorie. Nu cumva așteptați **numai** confirmarea modului propriu de a munci, caz în care inspectorul devine automat competent ?

— Nu. Nu aștept numaidecît confirmarea sistemului folosit de mine. Aștept însă o argumentare științifică în cazul respingerii lui.

Cei care au răspuns negativ consideră că adesea, datorită modului de a se comporta al unor inspectori rigizi, lecțiile ținute în prezența lor se desfășoară altfel decît în mod obișnuit. Între profesor și elevi intervine un element nou, care se răsfrînge obstructiv în felul de a lucra și al unuia, și al celorlalți. Deci, concluzia pe care o trage inspectorul este prejudiciată de factori psihologici care nu țin de pregătirea și măiestria propriu-zisă a profesorului.

— Întrevedeți vreo soluție în măsură să înlăture neajunsul provocat de condițiile menționate ?

— Soluția ține de inspector — ne-a răspuns unul dintre interlocutori. Cred că lui i se cere „măiestria" de a convinge că nu intră în școală, în clasă, cu scopul de a căuta cu orice preț noduri în papură. Așa va dispare poate și alarma dată, cu glas pierit, de unii directori cînd anunță precipitat : „Vine inspecția, aveți grijă". !

— Un loc larg în preocupările actuale ale cadrelor didactice îl au căutările menite să ducă la sporirea eficienței lecției și în general a tuturor activităților ce se organizează curent în școală. În aceste căutări un rol deosebit de important îl are inspecția școlară — ne-a spus **profesorul emerit NICOLAE VLAD.** Sînt inspectori care și-au cîștigat o asemenea autoritate, încît sînt căutați adesea de profesorii pe care i-au inspectat. Aceștia le solicită ajutorul în rezolvarea unor probleme dificile care nu sînt soluționate nici în metodici, nici în diferitele îndrumări elaborate de organele de învățămînt. Astfel de inspectori sînt oricînd gata să ajute cu o îndrumare, cu un sfat, căutările creatoare ale dascălilor. Prezența lor nu numai că nu neliniștește, dar este chiar dorită.

Dar sînt și cazuri în care inspecția școlară se rezumă doar la examinarea modului cum sînt respectate anumite norme. Desigur că și acest lucru trebuie făcut, și încă cu exigență. Greșala intervine atunci cînd inspecția rămîne doar la el. O asemenea investigare superficială nu poate duce, firește, la aprecieri întemeiate.

— Unii inspectori se opresc deseori doar la aspectele formale ale activității învățătorului sau profesorului,— a observat tovarășa **CONSTANȚA TEODORESCU,** directoare adjunctă la Liceul nr. 36 din Capitală. Într-o asemenea concepție, inspecția este sărăcită de ceea ce constituie trăsătura ei esențială — îndrumarea de fond. De aceea, procesele verbale ale unor inspectori (cînd se fac, pentru că de multe ori inspectorii pleacă din școală fără să comunice nimic) se rezumă la o descriere mai mult exterioară a lecției, la constatări nesemnificative și la unele indicații metodice elementare.

La una din școlile Capitalei, un colectiv de inspectori metodiști a efectuat timp de o săptămînă controlul și îndrumarea predării unor discipline. Pentru fiecare din disciplinele vizate de inspecție colectivul dispunea de un inspector de specialitate. La multe din aceste discipline s-au făcut constatări judicioase, s-au dat îndrumări utile. Să vedem însă ce s-a întîmplat la limba română. Aici s-a ajuns la concluzii care apreciază modul cum își concepe și își desfășoară munca profesoara respectivă fără o discuție prealabilă cu aceasta și, mai mult, fără să se fi asistat la o singură oră predată de ea. Totul s-a bazat pe o lucrare de sondaj, pe studierea cataloagelor și a planurilor calendaristice.

Semnificativ este faptul că, semnalînd unele lipsuri cu privire la modul de exprimare al elevilor, procesul verbal cuprinde el însuși asemenea lipsuri. Iată o mostră : **„Din punct de vedere compozițional, sînt foarte multe neajunsuri (nici o aranjare a ideilor, fără introducere, motivări slabe, sudură defectuoasă între idei, între enunțare și motivare — acolo unde se încearcă destul de timid)".**

Iar „îndrumările" sună precum urmează : **„Pentru înlăturarea unor astfel de lipsuri trebuie să**

CONSTANTIN RĂDOI

(Continuare în pag. a 3-a)

1907 — ANUL MARII RĂSCOALE

GH. DRĂGAN
doctor în științe istorice

Produs al contradicțiilor de neîmpăcat dintre țărănime și clasele exploatatoare, a lipsei acute de pămînt pentru masele țărănești, al condițiilor înrobitoare create de învoielile agricole, al abuzurilor fără seamăn și fără de sfîrșit, al celei mai crunte exploatări a țăranilor oprimați de către moșieri, arendași și administrația de stat burghezo-moșierească, al „traiului de cîine bătut" al țărănimii, cum scria ziarul mișcării socialiste, „România Muncitoare", răscoala din 1907 constituie o impresionantă mărturie a capacităților și energiei revoluționare a țărănimii.

Principalul obiectiv al luptei țărănimii române la începutul secolului al XX-lea îl constituia rezolvarea problemei agrare, în fapt necesitatea excluderii pe cale revoluționară a rămășițelor feudale și implicit înlăturarea monopolului moșierilor asupra pămîntului. În realizarea acestor țeluri era interesat și proletariatul, căruia îi revenea rolul istoric de a duce societatea înainte, sarcina de a conduce și călăuzi transformările necesare în direcția burghezo-democratică.

Cauza principală a răscoalei din 1907, ca și a răscoalelor țărănești anterioare, a constituit-o lipsa acută de pămînt a țărănimii. Menținerea marii gospodării moșierești deținătoare a majorității suprafețelor de pămînt în noile condiții, generate de dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste în jumătatea a doua a secolului al XIX-lea, a determinat ca un mare număr de țărani să posede doar loturi infime sau chiar să fie cu totul lipsiți de pămînt, a contribuit la menținerea unor relații semifeudale și a altor forme de înrobire a țărănimii de către moșieri. În timp ce 4 171 mari proprietari, reprezentînd 0,43 la sută din numărul posesorilor de suprafețe agricole și forestiere, stăpîneau 57,41 la sută din totalul suprafeței agricole a României, cei aproape un milion de țărani cu proprietăți mici dețineau abia 34,18 la sută din întinderea cultivabilă și forestieră a țării, iar 300 000 țărani, capi de familie, nu posedau nici un petec de pămînt.

Ilustrînd condițiile de viață ale țăranilor, unul dintre participanții la răscoală spunea : „Boierii ne puseseră mari greutăți pe spate de nu mai puteam trăi, luam pămînt în parte, fără plată îl munceam, îl semănam la mașină, treieram, făceam zile de clacă. Toată ziua trebuia să macini la porumb, să vînturi grîu, să cari. Îți da boierul 2—3 pogoane să le muncești în parte. Pogonul meu avea 4000 m pătrați, pogonul lui avea 6000 mp, iar în toamnă își oprea tot: ba că nu ai făcut ierbărit, ba că n-ai adus găina grasă. Pîndarii, administratorii care erau pe moșie pe atunci, veneau și ei pe la porțile noastre. Ba să le dăm 5—6 ouă, ba să le dăm limba porcului la 25 decembrie cînd tăia omul porcul, că atîta avea el, dacă-l avea, ba să ducem coconașului proprietarului cîte un mușchi al porcului".

Calamitățile naturale de la începutul secolului al XX-lea și condițiile primitive de exploatare a pămîntului au înrăutățit și mai mult starea țărănimii. La toate acestea se adăugau dobînzile ridicate la banii pe care țăranii erau de obicei nevoiți să și-i procure împrumutînd de la cămătari, ca și impozitele și taxele mari stabilite de statul burghezo-moșieresc. Era știut că țăranul plătea de două ori mai mult impozit pentru un hectar de pămînt decît moșierul. Bolile sociale făceau ravagii. Numai în primul deceniu al secolului al XX-lea s-au înregistrat în mediul rural 200 000 de cazuri de pelagră. Dezvăluind adevăratele cauze ale acestei situații, eminentul savant dr. Victor Babeș arăta că pelagra „dă de gol" tot egoismul claselor exploatatoare. Lipsa de drepturi politice, corupția existentă în aparatul de stat, abuzurile și samavolniciile justiției completau tragica situație a țărănimii, favorizînd terenul unor grave răbufniri populare.

Un rol important în trezirea conștiinței revoluționare a maselor țărănești l-a avut, în perioada premergătoare evenimentelor de la 1907, propaganda socialistă desfășurată la sate. Atît înainte de răscoală cît și în timpul acesteia au fost răspîndite printre săteni ziare, broșuri, apeluri, manifeste socialiste. Alături de acestea, o largă circulație în lumea satelor au avut-o poezia lui G. Coșbuc „Noi vrem pămînt", apelul „Către săteni" redactat de Vasile M. Kogălniceanu, pamfletul lui N. Iorga „Dumnezeu să-i ierte" etc. Toate acestea fiind răspîndite în timpul răscoalei, autoritățile de stat le-au considerat materiale incendiare. Ele au pregătit elementele favorabile stării de luptă a maselor țărănești, trezind în sînul lor un puternic ecou.

Un rol însemnat a jucat în pregătirea evenimentelor revoluționare și atitudinea învățătorilor. Încă din anul 1888, numeroși învățători s-au situat alături de țărani în lupta acestora împotriva exploatatorilor. Printre cei arestați cu acel prilej se aflau, de exemplu, Mihail Timuș, învățător din județul Ilfov, care a fost purtat legat pe ulițele Capitalei. El însuși avea să scrie mai tîrziu că de la un capăt la altul al țării învățătorii au suferit „prigoniri, procese, torturi, închisoare chiar, iar unora li s-a tras moartea pentru dragostea ce-au avut de desțeleni mintea ruralilor noștri din făgașul cel de moarte al bătrînei ignoranțe : căci veșnic au fost cunoscuți... ba că-s radicali, ba socialiști, teroriști, dinamitarzi, provocatori de răscoale etc. etc. de către cei ce vedeau cu ochi răi ridicarea prin cultură a țăranului nostru" (*„Revista Învățătorului"* an I, nr. 2, oct. 1890). În preajma anului 1907,

Continuare în pag. 4-a)

ÎNSEMNATE MOMENTE DE BILANȚ ALE ACTIVITĂȚII SINDICATELOR

Momente de bilanț ale activității sindicale desfășurate în școli în anul care a trecut, recentele conferințe și adunări generale ale sindicatelor din învățămînt au dovedit convingător că acțiunile întreprinse în acest domeniu se înscriu pe linia ascendentă a succeselor înregistrate de întregul front al desăvîrșirii construcției socialiste din România, sprijinind într-o măsură mereu mai importantă ridicarea pe trepte superioare a școlii noastre.

Orientată de documentele de partid, de concluziile Congresului Sindicatelor privind direcțiile și formele activității sindicale din România Socialistă, de sarcinile trasate de Conferința Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, activitatea sindicatelor din școli s-a desfășurat — așa cum s-a menționat la loc de frunte în majoritatea dărilor de seamă prezentate — cu o eficiență sporită. La ridicarea nivelului activității sindicatelor din învățămînt, la direcționarea acțiunii acestora către punctele nodale ale sarcinilor din învățămînt, la promovarea unor metode cît mai adecvate obiectivelor urmărite au contribuit în bună parte îndrumările directe, nemijlocite pe care, în baza actualului Statut al Sindicatelor, organele de conducere ale Uniunii de ramură le-au acordat comitetelor sindicatelor într-o măsură mult mai amplă decît în trecut.

Conținutul dărilor de seamă prezentate în cadrul conferințelor de analiză a activității sindicatelor de învățămînt, luările de poziție ale participanților la discuții, propunerile prezentate de aceștia constituie, în general, dovezi elocvente cu privire la linia ascendentă pe care a înregistrat-o în ultimul an contribuția organizațiilor sindicale din școli la rezolvarea problemelor majore ale activității școlare, la educarea membrilor de sindicat, la îmbunătățirea continuă a condițiilor materiale și culturale de muncă și de viață a acestora. Ca o primă constatare cu caracter general se impune faptul că numeroase sindicate au adoptat un stil corespunzător de muncă, utilizînd forme specifice, adecvate, de natură să sprijine eficient realizarea marilor obiective ale învățămîntului, să lărgească propaganda cultural-educativă inițiată de sindicate să întărească colaborarea sindicatelor cu alte organizații de masă sau cu diferite instituții.

Lucrările conferințelor au arătat că direcția principală a acțiunilor desfășurate de sindicate a constat în sprijinirea activității cadrelor didactice pentru ridicarea calității procesului de învățămînt, pentru perfecționarea continuă a muncii de pregătire a tinerei generații. O importantă componentă a acestui sprijin a constituit-o grija comitetelor sindicatelor pentru perfecționarea profesională și pedagogică a corpului profesoral. În această privință sînt relevabile, cu deosebire, acțiunile întreprinse de sindicatele din învățămînt ale raioanelor 23 August (președinte Constanța Tarcea), Tudor Vladimirescu (președinte Const. Botezatu) și Nicolae Bălcescu (președinte Mariana Ionescu).

În raionul Tudor Vladimirescu, de exemplu, pe baza indicațiilor comitetului sindicatului, birourile grupelor sindicale de la școlile generale nr. 71, nr. 72, nr. 73, nr. 75, nr. 80 și nr. 87 au organizat discuții pe teme profesionale cu privire la ponderea și metodica utilizării mijloacelor audio-vizuale moderne, la procedeele menite să asigure însușirea conștientă și temeinică a cunoștințelor etc. La Liceul „Al. I. Cuza", precum și la școlile generale nr. 82, nr. 89, nr. 93, nr. 94 au fost dezbătute, în cadrul consfătuirilor profesionale organizate de grupele sindicale, probleme în legătură cu eficacitatea metodelor folosite în scopul ridicării nivelului la învățătură al elevilor, cu îndrumarea activității individuale a acestora, cu organizarea lecțiilor de recapitulare etc. Birourile grupelor sindicale de la liceul „Emil Racoviță", de la școlile generale nr. 16, nr. 49, nr. 53 și nr. 85, de la Școala de amboipi, care fac parte din sindicatul învățămînt al raionului 23 August, au organizat expuneri profesionale în legătură cu educația preadolescentului, cu făurirea complexă a personalității elevilor, discuții privind logica predării etc.

În activitatea din ultima perioadă au căpătat o pondere deosebită forme eficiente ale muncii de perfecționare cum ar fi conferințele de informare științifică expuse de specialiști din învățămîntul superior și din institutele de cercetare, folosite doar rareori în trecut. Comitetul sindicatului învățămînt din raionul 23 August, de pildă, a solicitat profesorului universitar I. Berea să prezinte în fața cadrelor didactice expunerea „Probleme psiho-pedagogice ale modernizării învățămîntului" și profesorului universitar Gh. Galbură să le vorbească despre „Inducția completă în matematică". La solicitarea aceluiași sindicat conf. univ. Dumitru Micu a vorbit în fața corpului didactic din raionul 23 August despre „Curentul simbolist", prof. univ. Gh. Goian despre „Metode noi de predare", lector univ. V. Radulian despre „Criterii pentru stabilirea temelor". La rîndul lor comitetele sindicatelor învățămînt din raioanele Nicolae Bălcescu și 30 Decembrie au organizat expuneri pe teme pedagogice cu concursul unor cercetători de la Institutul de științe pedagogice. Comitetul sindicatului învățămînt din raionul Tudor Vladimirescu a organizat experimental, în colaborare cu redacția „Gazetei învățămîntului", o „masă rotundă" despre

(Continuare în pag. 4-a)

Tribuna experienței

Demonstrarea aplicațiilor practice

Studiul fizicii în școlile de opt ani este interesant pentru elevi și eficient numai în măsura în care explicarea pe baze științifice a fenomenelor este însoțită de demonstrarea aplicațiilor practice ale acestora, de probleme și exerciții care-i pun pe elevi în situația să găsească relații noi, cît mai variate, între noțiunile pe care le-au învățat. De aceea, cînd predau, de pildă, principiul vaselor comunicante sau legea lui Arhimede, prezint elevilor și aplicațiile practice ale acestor legi — la canalizarea orașelor, la irigații, transporturi, la navigație sau aeronautică ; atunci cînd studiez cu ei motoarele termice le fac cunoscută aplicarea lor în transporturi ; la predarea lecțiilor despre undele electromagnetice, despre modul lor de propagare și recepționare, mă refer la radiofonie etc.

Considerînd că este absolut necesar ca elevii să înțeleagă, din explicațiile date, atît legitatea cît și interdependența fenomenelor din natură, am subliniat cu fiecare prilej legătura dintre diversele fenomene. De exemplu, la predarea lecției despre electricitatea atmosferică am făcut legătura cu capitolul din fizică în care este tratată propagarea căldurii prin conecție. Am vorbit cu acest prilej despre formarea vînturilor care poartă norii și despre electrizarea acestora din urmă prin frecare. Cînd am vorbit despre acțiunea curentului electric asupra acului magnetic am arătat variația intensității cîmpului creat de curentul electric, dependența dintre cîmpul electric și cel magnetic, precum și existența cîmpului electromagnetic, atît de necesar înțelegerii capitolului despre radiotehnică.

În predare mă slujesc de un bogat material didactic, însoțindu-mi explicațiile de experiențe ori de cîte ori acest lucru este cu putință. De exemplu, am demonstrat mișcarea acului magnetic adus în apropierea unui conductor străbătut de un curent electric, subliniind o dată cu efectuarea experienței acele cunoștințe care ulterior îi vor conduce pe elevi la înțelegerea modului de funcționare a unui electromotor.

Mai mult, îi antrenez și pe elevi să lucreze nemijlocit la unele aplicații practice, fie în clasă, fie în cadrul cercului de specialitate. De exemplu, elevii clasei a VI-a au reușit să înțeleagă bine importanța măsurătorii numai cînd au fost puși în situația de a face ei singuri măsurători.

Elevilor din clasa a VII-a le-am cerut să rezolve o problemă din viața practică : „Trebuie ridicată o greutate foarte mare. Dispunem de pîrghii de 2 m lungime, de un plan înclinat și un sistem de scripeți. Care din aceste mașini simple este cea mai indicată dacă se folosește forța omului și care va trebui să fie puterea unei mașini care va face același lucru într-un timp de zece ori mai scurt decît omul ?"

Pentru a-i ajuta pe elevii clasei a VII-a să înțeleagă deosebirea dintre lucrul mecanic util și lucrul mecanic consumat, să-și însușească noțiunea de randament, am construit cu ei circuite electrice, le-am cerut să măsoare tensiunea și intensitatea curentului, deci să lege în circuit aparate de măsură și să le citească.

Foarte mult îi atrage pe elevi activitatea în cercul tinerilor fizicieni. Ei au construit bunăoară, în acest cerc, aparate de recepție cu galenă. Primele emisiuni prinse la aceste aparate le-au stîrnit o bucurie de nedescris. Succesele le-au trezit interesul de a se documenta suplimentar, și astfel au ajuns în scurt timp să construiască radioreceptori cu două și trei tuburi. Acum micul grup care a lucrat inițial la construirea aparatului de recepție a devenit un grup mare, bine organizat.

Am organizat și un grup al dezlegătorilor de probleme de fizică, care în scurtă vreme s-a dovedit a fi foarte activ. Inițial s-a pornit de la „gazeta" specială, afișată în holul școlii, în care erau prezentate probleme propuse spre dezlegare. Elevii rezolvau aceste probleme, introducînd apoi rezultatele într-o cutioară fixată anume lîngă gazetă. Rezolvările reușite erau citate în gazetă, cele deosebit de bune fiind redate „în extenso". Curînd s-a trecut la rezolvarea unor probleme mai complicate, din „Revista de chimie și fizică".

De mult interes s-a bucurat concursul între elevii claselor a VIII-a, care a avut ca obiect formularea unei probleme de fizică. S-au propus, printre acestea, probleme ca : Să se calculeze presiunea produsă asupra șinelor de o locomotivă cu șase osii, care cîntărește 60 tone, dacă suprafața de contact a fiecărei roți cu șinele este de 5 cm². Să se determine în cai putere puterea unei căderi de apă, dacă înălțimea de la care cade apa este egală cu 6 m., iar debitul de apă este egal cu 5 m³ pe secundă ; Ce cantitate de cupru se va depune la catod dacă printr-o soluție de azotat de argint trece un curent electric cu tensiunea de 60 de volți timp de o oră, știind că intensitatea este de 10 A ? Nu s-ar putea afirma, desigur, că aceste probleme sînt strict originale, dar ele dau dovada unei străduințe reale a elevilor de a aduce în textul problemelor un aport personal. Cu astfel de mijloace caut să-i pregătesc pe elevii mei pentru studiul ulterior al unor probleme mai complexe, conștient de faptul că viitorii fizicieni trebuie pregătiți încă din școala generală.

Prof. STELIAN ANGHELUȚA
Bîrlad

Pornind de la interesele elevilor

Deși abstractă, psihologia este o știință deosebit de frumoasă prin perspectivele ce le deschide asupra vieții în general, asupra oamenilor, prin largile ei potențe educative. Totul este ca, animat de dragostea pentru această disciplină, să găsești calea spre receptivitatea elevilor.

La vîrsta îndrăzneață a adolescenței elevii sînt pătrunși de dorința romantică de a căuta taine și a le găsi răspunsul. Multe dintre întrebările ce și le pun se referă la cunoașterea de sine, la cunoașterea tovarășilor, la unele procese psihice care intervin în cazul viselor, iluziilor etc. Vor să știe ce este sufletul, ce este iubirea, ura, cum pot unii să memoreze ușor un material bogat și cîte altele. Ei se îndreaptă de aceea spre psihologie ca spre o lume plină de speranțe, în care pot afla rezolvarea multora din incertitudinile lor. Treptat, însă, în unele cazuri intervine o rezervă, o răceală față de acest obiect, pentru ca în cele din urmă învățarea la psihologie să fie socotită doar una din multele obligații școlare. Care să fie cauza ?

Discuțiile purtate cu elevii înșiși, cu colegii, cu unii inspectori m-au dus la concluzia că ades cauza stă în faptul că se uită un lucru extrem de necesar — mai necesar, poate, decît la alte obiecte — și anume, obligația de a adapta permanent predarea la interesele, la preocupările elevilor. Am cunoscut nu de mult un profesor care preda psihologia la trei licee. Aceeași lecție, cu aceleași exemple (uneori nu tocmai adecvate), se putea urmări la toate clasele paralele ale școlilor respective. Dacă un elev căuta să aducă în expunere o notă personală, să dea un exemplu deosebit de cel folosit în manual, își atrăgea privirea mîhnoasă a profesorului. În acest caz, unde este diferențierea în funcție de psihologia clasei, cu individualitățile ei distincte ?

În ce mă privește caut să fug cît mai mult de lecțiile aride, pierdute în teoretizări. Mă străduiesc să țin lecții în care ideile și raporturile dintre ele să devină aproape palpabile printr-un limbaj plastic adecvat, prin folosirea exemplelor din literatura îndrăgită de elevi, din filme care s-au bucurat de succes în rîndul lor, cu eroi care pot constitui exemple de viață etc. Consider că aceasta nu-i diletantism, nu-i superficialitate, nu-i diluția materialului științific, ci este o cale de a pătrunde în fondul științific al problemei, o cale care poartă amprenta vieții și este apropiată sufletului adolescentului. Încă de la începutul lecției subliniez importanța chestiunii care se predă, legînd-o de viața elevilor. Am constatat nu o dată că, dacă aceștia sesizează importanța unei chestiuni, își sporesc eforturile de a înțelege, de a aprofunda. Nu trec niciodată nemijlocit la teoretizări, ci folosesc în toate cazurile un punct de plecare concret : un fapt în aparență banal din viața clasei sau a unui elev, o întîmplare dintr-o carte citită, dintr-un film recent vizionat etc. În felul acesta îi fac pe elevi să iasă în întîmpinarea ideilor noi, fie ele chiar de natură cea mai abstractă, cu dispoziții afective pozitive, care permit un mai eficient transfer de cunoștințe de la catedră la clasă. În analiza sentimentului de iubire, de exemplu, pornesc de la una din poeziile erotice ale lui Eminescu, de la o scenă din „Romeo și Julieta" sau de la alte exemple cu mare rezonanță în spiritul elevilor. Inserez adesea în lecții scurte narațiuni despre viața și gîndirea creatoare a marilor inventatori și cercetători, a unor oameni care și-au închinat viața propășirii patriei. Ele constituie minunate exemple, în care unele trăsături psihice ies cu mare evidență în relief, îndemnînd la comparare, la autocunoaștere, la autoeducație. Studiul psihologiei devine astfel pentru elevi un instrument necesar perfecționării propriei lor personalități. Fără a mă opri la simpla însușire a cunoștințelor teoretice, îi îndrum pe elevi spre interpretarea psihologică a manifestărilor de conduită — ale lor proprii ca și ale colegilor. Antrenați în astfel de acțiuni, ei își dau și mai bine seama de finalitatea practică a cunoștințelor de psihologie.

În altă ordine de idei, socotesc că valoarea lecției sporește prin folosirea în mod curent a elementelor de psihologie distractivă, care stimulează gîndirea și imaginația, fac să crească interesul elevilor pentru cele studiate. Și, în sfîrșit, nu uit că trebuie folosită acea punte afectivă spre sufletul elevilor care se creează prin tonul adecvat, prin pasiunea expunerii, prin nota de lirism care atestă dragostea profesorului pentru disciplina sa.

Prof. MIHAI RĂDUCANU
Bacău

Esențialul recapitulării

Recapitulării materiei în vederea pregătirii optime a candidaților la examenele de bacalaureat i se consacră anul acesta o perioadă de timp mai întinsă decît în anii precedenți. Utilizarea cu maximum de eficiență a acestui timp implică o stabilire atentă a temelor, o pregătire minuțioasă în vederea discutării lor, indicarea modului cum să se desfășoare studiul individual pentru asigurarea unui succes deplin la examen.

Este cu totul contraindicat să se purceadă, în perioada recapitulării, la o trecere în revistă a întregii materii prevăzute de programele de bacalaureat, fără o discernere a esențialului de neesențial, a generalului de particular, a valorii de nonvaloare.

La proba de literatura română din cadrul examenului de bacalaureat se cere materia studiată în cursul liceului, adică istoria literaturii române în ceea ce are fundamental și valoros de la origine pînă azi. Recapitularea acestei imense materii în cîteva săptămîni reclamă o stăpînire aprofundată a problemelor, o mare măiestrie pedagogică. Se impune, ca prim punct de pornire, o împărțire a materiei pe perioade, pentru a fixa configurarea marilor epoci ale literaturii noastre, cu trăsăturile lor caracteristice, liniile principale ale evoluției literaturii române.

Socotim că recapitularea ar trebui să se desfășoare pe mai multe planuri, cu diverse tipuri de teme, pentru ca, prin subiecte de sinteză, precum și prin altele mai restrînse ca sferă, să se parcurgă ceea ce constituie esențialitatea acestei discipline. Subiectele de sinteză conturează, definesc problematica literaturii române, stabilesc profilul ei. În această categorie ar intra, după opinia noastră, teme de tipul : Contribuția literaturii religioase din secolul al XVII-lea la dezvoltarea limbii literare române ; Caracterele cronicilor moldovene din secolul al XVII-lea ; Dimitrie Cantemir, o mare personalitate de reputație europeană. Operele importante cu caracter literar și istoric ale lui D. Cantemir ; Școala ardeleană, manifestare pe plan cultural și literar a luptei de emancipare a românilor din Transilvania ; Apariția și evoluția romantismului românesc Fazele principale în evoluția acestui curent în literatura română : Întemeierea realismului critic, caracterele ideologico-estetice și dezvoltarea lui ; Constituirea de sine stătătoare a criticii literare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (T. Maiorescu, C. Dobrogeanu Gherea) ; Tematica creației eminesciene ; Dramaturgia lui I. L. Caragiale, primă realizare artistică a realismului critic în literatura română ; Imaginea satului românesc ardelean — cu problematica socială și psihologică din vremea pătrunderii relațiilor capitaliste — în opera lui Slavici ; G. Coșbuc, poet al acelui „mare roman de la țară" (după caracterizarea făcută de Gherea) ; Semănătorismul, poporanismul, simbolismul ; Direcțiile principale de dezvoltare a literaturii române între cele două războaie mondiale : tradiționalismul, modernismul, dezvoltarea în continuare, a filonului realist ; reviste literare conduse sau îndrumate de Partidul Comunist Român ; Viața țăranului român oglindită în creația sadoveniană ; Viziunea trecutului național în romanele istorice sadoveniene ; Problematica satului românesc prezentată de L. Rebreanu în romanele sale ; Demascarea ororilor războiului în literatura dintre cele două războaie mondiale ; Tematica liricii argheziene : setea de absolut și revolta neînțeleasă, „florile de mucegai", universul mic, sufletul infantil, munca și viața domestică ; Evocarea vieții rurale dinainte de Eliberare în proza noastră actuală ; Problematica vieții satului actual în proza din ultimele două decenii ; Viața de uzină zugrăvită în literatura română actuală ; Critica literară actuală ; Țelurile și rolul ei în dezvoltarea literaturii contemporane etc.

Dar recapitularea unei materii nu se oprește doar la probleme mari, cu sfere largi de cuprindere, la contururi și scheme, la caracteristici de ansamblu. Fără a descinde în detalii nesemnificative, neesențiale, profesorul este chemat să-și concentreze atenția și asupra unor probleme de genul : Critica instituțiilor și a mentalității feudale în „Țiganiada" ; Alexandru Lăpușneanu, capodoperă a nuvelisticii noastre. Portretul lui Al. Lăpușneanu și al lui Motoc ; Poezia patriotică și satirică a lui Gr. Alexandrescu : Mesajul patriotic și revoluționar al poemului „Cîntarea României" ; V. Alecsandri, culegător de poezie populară și creator de poezie inspirată din folclor ; Evocarea romantică a trecutului istoric în „Despot-Vodă" ; Romanul „Ciocoii vechi și noi" de N. Filimon, imagine a epocii din preajma răscoalei lui T. Vladimirescu ; Caracterul romantic al nuvelelor lui Al. Odobescu ; Caracterul eseistic al operei „Pseudokineghetikos" ; Piesa „Răzvan și Vidra", întîia mare creație dramatică românească. Studiile critice consacrate de T. Maiorescu scriitorilor epocii și valoarea lor ; Poezia de revoltă și critică socială a lui M. Eminescu ; Inspirația folclorică în lirica eminesciană ; Elemente de critică socială și particularitățile realismului lui I. Creangă în amintiri și povestiri. Problematica și natura întîmplărilor în „Amintiri" ; Profilul moral al personajelor din opera lui I. L. Caragiale ; Procesul de dezumanizare a omului sub influența banului în proza lui Slavici ; Rolul lui Gherea în critica noastră literară ; „Neamul Comănestenilor", tablou al începuturilor de descompunere a clasei boierești. Profilul moral al lui Tănase Scatiu ; Tipul avarului dezumanizat în nuvela „Hagi Tudose" de B. Delavrancea ; Capacitatea evocatoare a lui B. Delavrancea în dramaturgia de inspirație istorică. Figura lui Ștefan cel Mare din drama istorică „Apus de Soare" ; Poezia dragostei în mediul rural în creația lui G. Coșbuc ; Poezia naturii la G. Coșbuc ; Revolta lui G. Coșbuc împotriva regimului de exploatare, oglindită în creația lui literară ; Poezia de revoltă socială a lui O. Goga ; Monumentalitatea răscoalelor zugrăvită în romanul „Răscoala" de L. Rebreanu ; Demascarea războiului imperialist în romanul „Întunecare" de Cezar Petrescu ; Destinul lui Șt. Gheorghidiu din romanul „Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război" ; Profilul moral al lui N. Bălcescu în drama cu același titlu și romanul „Un om între oameni" de Camil Petrescu : Figuri caracteristice societății vremii zugrăvite în romanul „Enigma Otiliei" de G. Călinescu ; Caracterul de manifest literar al poeziei „Testament" de T. Arghezi ; Volumul „1907" de T. Arghezi, frescă a evenimentelor din timpul răscoalelor țărănești din anul 1907 ; Concepția lui T. Arghezi asupra evoluției și progreselor omului în Cîntare Omului ; Momentul 1907 evocat în romanul „Desculț" de Z. Stancu ; Evocarea vieții rurale înainte de Eliberare în romanul „Moromeții" de Marin Preda : Figura lui Ilie Moromete, profilul său moral ; Problematica social-politică a satului ardelean în epoca reformei agrare, prezentată în romanul „Setea" de Titus Popovici ; Etapele liricii lui M. Beniuc ; Sensurile poemului „Surîsul Hiroshimei" de Eugen Jebeleanu etc.

Fără îndoială, problematica literaturii noastre trebuie însușită de elevi în semnificațiile ei fundamentale. În același timp, se impune cu necesitate ca și în timpul recapitulării să se acorde atenția cuvenită valorilor artistice ale creației scriitorilor noștri mari, specificității artistice a fiecărui scriitor studiat, fiecărei opere importante. De aceea, în cadrul lecțiilor de recapitulare ar putea figura și unele teme precum : Arta cuvîntului la Eminescu : tehnica artistică, limbajul, stilul, versul, modurile de creare a imaginilor artistice în poezie ; Arta narativă la I. Creangă ; Particularitățile umorului în opera lui I. Creangă ; Perfecțiunea realizării artistice în teatrul lui I. L. Caragiale ; Limba și stilul lui Caragiale ; Mijloacele de expresie specifice în opera lui Caragiale ; Tehnica sa artistică ; Caracterele limbii, stilului și versului lui G. Coșbuc ; Arta lui L. Rebreanu de a zugrăvi psihologia maselor în mișcare ; Arta narativă sadoveniană. M. Sadoveanu, creator în limbă ; Arta compoziției și stilului la Camil Petrescu. Tehnica redactării romanului la Camil Petrescu ; Noutatea și originalitatea artei argheziene. Forța de plasticizare a expresiei, inovațiile în limbă, vers, stil. Metafora și simbolul arghezian ; Arta lui Marin Preda în analiza minuțioasă a sufletului țărănesc, tehnica portretistică, mijloacele de expresie caracteristice stilului lui Marin Preda ; Arta prezentării maselor în mișcare în romanul „Setea" de Titus Popovici. Paralelă, în acest sens, cu romanul „Răscoala" de Liviu Rebreanu ; Arta poetică a lui M. Beniuc etc.

Firește, nici un profesor nu va putea recapitula cu elevii, în perioada dinaintea examenului de bacalaureat, toate temele enumerate aici. Fixarea temelor depinde, cum e și firesc, de gradul de pregătire al unei clase, de ceea ce știe profesorul de specialitate că au mai multă nevoie elevii săi. Subiectele prezentate mai sus sînt doar sugestii, pe care, adaptîndu-le condițiilor specifice ale clasei lor, profesorii le-ar putea lua ca punct de plecare în stabilirea tematicii recapitulării.

AL. BOJIN

Experiențe în laborator la tema „Descărcări în gaze"

În vizită la Muzeul Satului

PE TEME PIONIEREȘTI

Oglinda activităților

Ni sa întîmplat să întrebăm pe unii comandanți de unitate la ce activități pionierești putem asista în următoarele zile și să primim răspuns numai după ce aceștia se consultau cu comandanții de detașamente. Dar am avut prilejul să primim și răspunsuri prompte. Aceasta s-a întîmplat acolo unde, pe un orar centralizator, analog cu orarul școlar, s-au trecut toate activitățile detașamentelor programate pe un trimestru, pe zile și ore. În unele unități această oglindă a muncii pionierești se întocmește numai pe o lună, dar și așa ea este elocventă din multe puncte de vedere.

În primul rînd, ea oferă comandantului posibilitatea de a ști în fiecare moment ce activități se desfășoară, îi arată pulsul muncii respective și îi permite s-o controleze operativ și selectiv. În al doilea rînd, un astfel de orar dă prilejul unor comparații, al unor corectări din mers. Bunăoară, într-un detașament sînt prea multe activități într-o săptămînă, într-o lună sau într-un trimestru, sau sînt plasate la ore care împiedică pregătirea temelor pentru ziua următoare și produc supraîncărcarea pionierilor. În alt detașament acțiunile sînt rare și imprecise : pentru o lună se prevede „vizionare de film", pentru alta „vizită într-o întreprindere" etc. Se poate ca activitatea unui detașament să aibă o orientare unilaterală, acțiunile lui avînd toate aceeași tematică, care ține de specialitatea comandantului său. Un altul poate să-și propună activități în care pionierii sînt pasivi, simpli spectatori sau, dimpotrivă, acțiuni care îi încarcă pe copii cu sarcini prea multe și prea grele, bazate exclusiv pe efortul lor. Scoțînd în evidență toate aceste carențe, centralizatorul sinoptic dă comandantului de unitate posibilitatea să ia măsuri pentru înlăturarea lor. În același timp, el arată și cuprinderea pionierilor și școlarilor la cercurile de elevi. Așa se descoperă că în unele detașamente sînt cuprinși toți pionierii, unii chiar la mai multe cercuri, iar în altele numărul participanților este redus, sau chiar inexistent.

Aspectele care se desprind dintr-un asemenea calendar al activității cu pionierii sînt departe de a fi epuizate în considerațiile de mai sus. Ele se înscriu mai ales pe linia posibilității de asigurare a unui control operativ și eficient, a aprecierii dozajului activităților, a frecvenței și varietății acțiunilor specifice, a orientării lor, a asigurării caracterului de masă pentru unele manifestări, a încadrării riguroase în timp și a posibilității de îndrumare concretă a fiecărui detașament.

Date fiind aceste avantaje, recomandăm tuturor comandanților de unități să-și întocmească calendare sinoptice ale activității pionierești, ajutor prețios, izvorît din experiența comandanților fruntași.

PATIȚA SILVESTRU

„Descriptio Moldaviae"

S-au împlinit 250 de ani de la apariția operei lui Dimitrie Cantemir „Descriptio Moldaviae", una dintre cele mai reprezentative scrieri ale marelui învățat român, destinată expunerii tezelor sale patriotice cu privire la istoria poporului nostru.

Scrisă în latinește, ca răspuns la invitația adresată de Academia din Berlin, al cărui membru Cantemir fusese ales, cu elogii, în 1714, „Descriptio Moldaviae" nu este numai prima operă de acest gen din istoria culturii noastre, dar și o lucrare care a contribuit în largă măsură la dezvoltarea literaturii europene a genului. Destinată Europei civilizate, ea înseamnă, în același timp, și o fierbinte pledoarie a autorului pentru independența Moldovei și pentru înlăturarea puterii boierilor trădători. Fundată pe o concepție științifică superioară și mergînd nu numai valoarea metodei pe care Cantemir se străduia s-o aplice în cercetarea fenomenelor, dar și îndrăzneala lui de inovator în cîmpul științei, lucrarea pune în lumină patriotismul marelui cărturar, care scrie cu mîndrie despre țara sa, dorind să prezinte străinătății imaginea unui popor viteaz și a unor pămînturi bogate și frumoase.

O valoare deosebită dobîndește „Descriptio Moldaviae" prin factura ei de monografie științifică, factură care corespunde unei necesități de metodă — inaugurînd disciplina științifică a geografiei în țara noastră — dar înseamnă în același timp și o expresie a gîndirii social-politice a autorului. De o mare valoare este și harta care o însoțește — prima hartă a Moldovei ! — lucrată de autor.

Pentru lumea școlii are o deosebită însemnătate mai ales valoarea instructivă și educativă a cărții. Mult au de învățat școlarii de azi, de pildă, din patriotismul lui Dimitrie Cantemir, din pasiunea lui de cercetător, ca și din descrierea măiestrită a peisajului, a satelor și orașelor, a bogățiilor naturale, din relatarea călduroasă a faptelor și evenimentelor de larg răsunet ale istoriei, privite în spiritul adevărului și dreptății. Istoricul cu temeinică pregătire științifică subliniază aici cu mare amărăciune, o dată mai mult, ideea că opresiunea otomană înăbușea dezvoltarea economică și politică a țării, cu concursul unor boieri trădători, arătînd că „vanitatea și lăcomia scot șapte piei de pe trupul sărmanei Moldove" și că „boierii i-au făcut vecini pe răzeși care, din pricina sărăciei și-au vîndut moșiile strămoșești și nedreptatea boierilor i-au silit să rabde jugul robiei". Și tot aici înfățișează el, cu căldură și mîndrie, trecutul glorios al poporului nostru sub conducerea lui Ștefan-Vodă. Cantemir aduce și multe date interesante privind obiceiurile și tradițiile poporului nostru, fiind primul scriitor român care se ocupă de creația artistică populară. Cu bogăție de argumente subliniază el multimilenarele noastre rădăcini pe pămînturile vechii Dacii, precum și latinitatea și unitatea limbii române, atestînd ca „valahii și ardelenii au același grai cu moldovenii".

Consecvent crezului său, că „sufletul odihnă nu poate avea pînă nu găsește adevărul, carile îl cearcă oricît de departe și oricît de cu trudă i-ar fi a-l nimeri", marele cărturar și patriot face din „Descriptio Moldaviae" o operă de erudiție, care rămîne și astăzi, la două veacuri și jumătate de la apariție, tot atît de vie, de luminoasă și de convingătoare ca și la vremea apariției ei

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Despre stilul de muncă din licee

Se vorbește adesea, în ultimul timp, despre faptul că există o trecere destul de bruscă de la învățămîntul mediu la cel superior, ceea ce influențează negativ rezultatele la învățătură ale unor tineri. S-au semnalat, în legătură cu aceasta, o serie de deficiențe ale programelor. Nu e mai puțin adevărat însă că intervin aici și unele carențe ale stilului de muncă din licee.

După părerea mea, o asemenea carență constă în faptul că în ultimele clase ale liceului se folosesc aceleași metode, procedee și mijloace de predare și verificare a cunoștințelor care se folosesc și în primele clase, ignorîndu-se formele mai adecvate vîrstei elevilor mari, forme care ar constitui în același timp punți de trecere de la învățămîntul mediu la cel superior. Apoi, elevii claselor mari nu sînt suficient deprinși cu studiul individual aprofundat, cu elementele de bază legate de cercetarea unei bibliografii, de alcătuirea unor fișe, a unui conspect etc.

Pe de altă parte, nu e mai puțin adevărat că personalul didactic din învățămîntul superior îi tratează pe studenții din anul I la fel cum îi tratează pe cei din ultimii ani, fără să țină seama că au nevoie de o perioadă de adaptare.

Consider că în ultima clasă a liceului ar trebui folosite pe o scară largă prelegerea — ca tip de lecție pentru transmiterea cunoștințelor — și seminarizarea — pentru verificarea pregătirii elevilor.

Firește că, așa cum s-a mai arătat, este necesară și îmbunătățirea în continuare a programelor. Sînt convins că din volumul de cunoștințe care trebuie să fie asimilat în prezent de către elevul din liceu (volum ce întrece uneori puterea sa de acumulare) mai pot fi eliminate multe elemente, dată fiind inutilitatea ori utilitatea scăzută a acestora. Eliminarea unor asemenea elemente (fără a afecta gradul înalt de pregătire generală), ar da posibilitatea să se adîncească studiul noțiunilor științifice de profil în cadrul celor două secții — umanistică și reală — pregătindu-i astfel mai bine pe elevi pentru facultățile spre care se vor îndrepta.

Prof. ALEX. LIGOR
Liceul „Gh. Gheorghiu-Dej"
Bîrlad

Pentru reabilitarea unei „cenușărese"

Actualul plan de învățămînt al școlii generale prevede predarea lucrului manual numai la clasele I—IV ; la clasele V—VIII sînt programate în școlile orășenești activități practice, iar în școlile sătești studiul agriculturii.

Cred că problema înarmării cu deprinderi practice a elevilor din școlile sătești ar trebui privită mai larg, prin prisma cerințelor reale ale vieții. Este drept că acestor elevi le sînt necesare în primul rînd deprinderi de muncă agricolă, dar sînt convins că nu mă va contrazice nimeni atunci cînd voi susține că ei trebuie să cunoască și anumite lucrări de tîmplărie, de lăcătușărie etc.

Pornind de la experiența valoroasă din trecut și de la necesitățile de astăzi, cred că este necesar ca și în clasele V—VIII ale școlilor generale de la sate să se predea băieților — mînuirea anumitor scule, executarea anumitor obiecte după desen, etc., în timp ce fetele ar învăța gospodăria, lucrul de mînă etc. Ora respectivă ne-ar oferi și o posibilitate în plus de a cunoaște înclinațiile elevilor, ajutîndu-ne astfel în îndrumarea lor corespunzătoare în continuare. În sfîrșit, este evident avantajul cunoștințelor de lucru manual pentru tinerii care vor rămîne în sat, desfășurîndu-și activitatea în cooperativele agricole de producție.

Inv. ION PASCU
Director al Școlii generale din satul V. Alecsandri, raionul Galați

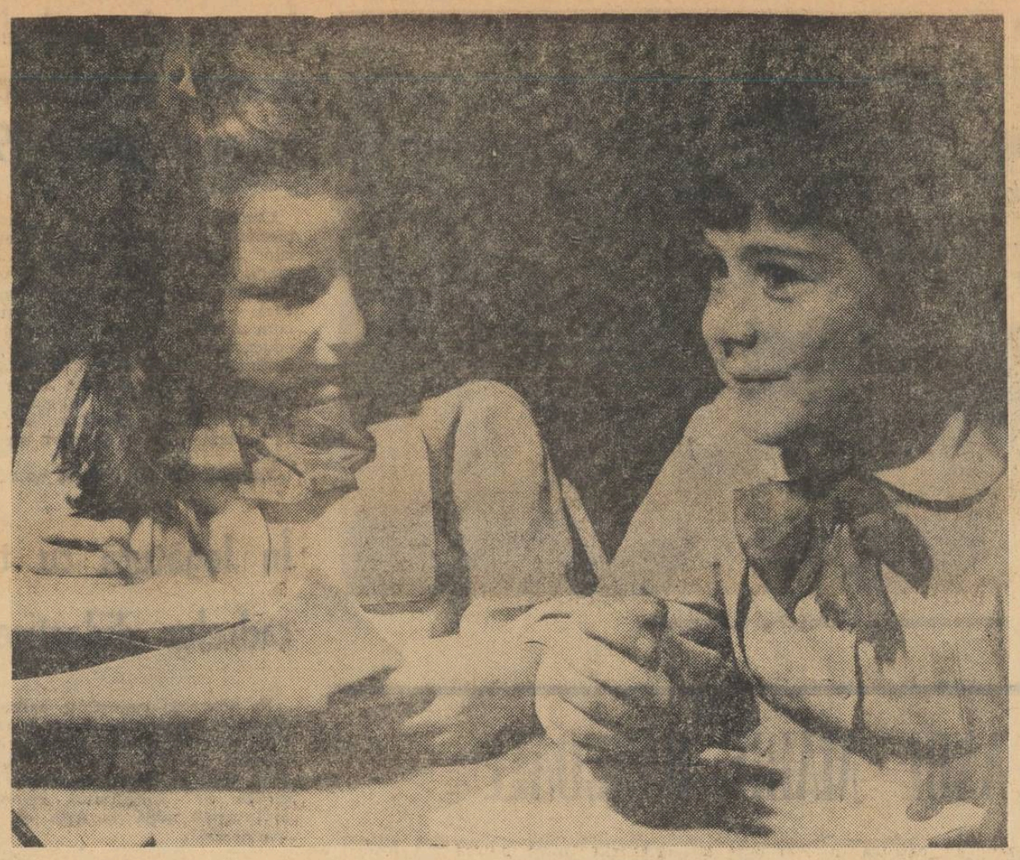

Început de drum în universul cunoașterii

Gradul didactic — un titlu de prestigiu

Rezultatele cu care s-au încheiat ultimele sesiuni de examene pentru acordarea gradului II la I.P.C.D.-Cluj ne conduc către unele concluzii cu caracter mai larg, mai general.

O privire retrospectivă evidențiază faptul că rezultatele în sfera pregătirii sînt mult superioare față de anii anteriori.

În ceea ce privește numărul învățătorilor și educatoarelor, cifra candidaților prezentați la ultima sesiune întrece totalul candidaților din ultimii patru ani la un loc. În comparație cu rezultatele obținute în prima sesiune, se observă o creștere considerabilă în buna pregătire și în rezultatele obținute de candidații recentei sesiuni. Din numărul de 44 de educatoare și învățători, 40 au obținut gradul II.

Cunoscută fiind importanța lucrărilor metodico-științifice ca mijloc adecvat de analiză și generalizare a experienței didactice proprii și de îmbogățire a teoriei pedagogice prin datele furnizate de practica școlară, I.P.C.D.-Cluj a acordat toată atenția acestor lucrări. Destul de multe lucrări prezintă experiențe interesante, ca și unele generalizări care merită toată atenția. Semnificativ este faptul că mai bine de jumătate dintre învățători și educatoare (52,3 la sută au realizat lucrări de ținută științifică, notate cu 9 și 10. Între lucrările foarte bune amintim „Jocul ca formă de organizare a vieții copiilor în etapa activităților alese" de educatoarea Maria Stoica din Cluj, „Organizarea colectivului de copii în grădiniță" de educatoarea Cătălina Nan din Oradea, „Măsuri pentru prevenirea și înlăturarea greșelilor de ortografie și punctuație ale elevilor din clasa I și a II-a" de Constanța Popescu din Șimleu, „Unele aspecte ale introducerii elementelor noi în predarea aritmeticii la clasele I-II" de Ecaterina Bucși din Cluj, „Folosirea mijloacelor audio-vizuale în procesul de învățămînt la clasa a IV-a" de Margareta Gergely din Satu Mare ș.a. Între lucrările foarte bune prezentate de profesori amintim „Probleme de determinare în geometria analitică" de Steliana Lungu din Cluj, „Probleme practice ale aplicării instruirii programate în predarea aritmeticii" de Iuliana Bal din Cluj, „Metodica predării temei «Dezvoltarea istorică a plantelor» la clasa a XI-a" de Nicolae Pernei din Zalău, „Dezvoltarea spiritului de cercetare științifică a elevilor prin antrenarea lor la studierea faunei actuale" de Gheorghe Isă din Gherla, „Familiarizarea elevilor cu principiile științifice ale agriculturii socialiste în predarea botanicii la clasa a V-a", de Ecaterina Crăciun din Oradea, „Monografia fizică și economică-geografică a raionului" de Anton Mădăran din Tîrgu Mureș, „Activități organizate cu elevii pentru cunoașterea regiunii natale" de Nicolae Major din Nușfalău-Simleu, „Cum folosesc literatura beletristică și exemplele din viața oamenilor muncii din patria noastră în predarea psihologiei" de Vasile Borna din Mediaș, „Probleme ale formării noțiunilor de clase sociale și luptă de clasă în licee" de Ladislau Horvath din Oradea etc.

O constatare deosebit de îmbucurătoare o constituie faptul că cele mai bune lucrări metodico-științifice prezentate la gradul II nu au fost elaborate special în vederea obținerii acestuia, ci sînt rodul studierii unor aspecte ale procesului instructiv-educativ în cadrul comisiilor metodice sau al cercurilor pedagogice și prezentate ulterior la sesiunile de comunicări științifice ale cadrelor didactice. Această cale duce în mod implicit la îmbogățirea conținutului lucrărilor, la îmbunătățirea lor în urma discuțiilor. Pornind de la această bază, elaborarea lucrării pentru obținerea gradului II apare ca o continuare și o valorificare firească a unei activități anterioare de cercetare.

Recenta sesiune de examene a arătat însă că este necesar un sprijin mai susținut al muncii de elaborare a lucrărilor metodico-științifice. Pentru aceasta nu este suficient numai „referatul" recenzentului. Se face simțită nevoia unei îndrumări concrete încă de la alegerea temei și pînă la faza finală.

Fără a insista asupra celorlalte probe ale examenului de gradul II, vrem să ne referim doar la proba de specialitate și metodica specialității. Din experiența acumulată pînă acum, apreciem că în lumina noilor programe de studiu individual ea este absolut necesară. Nu vom aduce în sprijinul acestei afirmații decît argumentul că în domeniul fiecărei discipline apar permanent fapte noi, care privesc atît conținutul cît și metodica predării. Nu înseamnă însă implicit că trebuie menținută și forma actuală a desfășurării acestei probe. Credem că ea ar putea căpăta caracterul discutării unor probleme de conținut și de metodică indicate în general în programele de studiu individual. Astfel se va putea evidenția mai amplu corelarea strînsă care există de fapt între conținut și metodică.

Este cunoscut faptul că examenul de gradul II pentru învățători are cele mai multe probe. În general ele sînt necesare, așa că nu se poate susține suprimarea vreuneia. Opinăm însă pentru simplificarea lor. De exemplu, la limba română s-ar putea da numai o probă scrisă, care să vizeze conținutul obiectului, din ea putîndu-se trage concluzii și cu privire la elementele de stil, de ortografie etc.

Este de dorit ca un număr cît mai mare de cadre didactice să-și dea examenele de gradul II și gradul I, care reprezintă jaloane importante în drumul spre dobîndirea unei înalte măiestrii pedagogice, la nivelul sarcinilor trasate de partid în fața școlii noastre.

Prof. M. BENDORFEANU
directorul I.P.C.D.-Cluj

Cum se trece pragul de la grădiniță la școală

Un prag cu sau fără obstacole • Cîte degete sînt la o mînă? • În clasa I, și mînuirea creionului e o problemă

De cîteva săptămîni, școlarii clasei I au terminat perioada abecedară. S-a încheiat deci o etapă importantă a muncii din această clasă și învățătorii au posibilitatea să tragă unele concluzii întemeiate privind modul cum își însușesc copiii cunoștințele predate, măsura în care grădinița i-a pregătit pentru școală.

Am discutat recent despre aceste probleme cu o serie de învățători din București și din țară, precum și cu unii inspectori ai secțiilor de învățămînt.

Ce știu copiii care intră în clasa I?

Participanții la ancheta noastră au fost în unanimitate de acord că în ceea ce privește nivelul de pregătire, comportarea, copiii care au frecventat grădinița sînt net superiori celorlalți, că aceștia își însușesc cu mult mai multă ușurință cunoștințele predate, au un vocabular mai dezvoltat, sînt mai disciplinați.

— Mă bazez mult pe pregătirea pe care școlarii mei au dobîndit-o în grădiniță și cred că mi-ar fi foarte greu să lucrez cu copii crescuți exclusiv în familie — ne-a spus tovarășa Emilia Bolborea *de la Liceul nr. 1 din Mediaș.*

— De la grădiniță, afirmă învățătorul Vasile Moldovan *din Copșa Mică, copiii vin cu un bagaj destul de larg de cunoștințe și deprinderi. Ei știu multe cîntece și poezii, știu să danseze, să folosească o serie de rechizite școlare. Chiar și numai aceste lucruri ușurează mult activitatea noastră.*

Vorbind mai pe larg despre sprijinul pe care grădinița îl acordă școlii, tov. Iuliana Antal, *inspector la secția de învățămînt a regiunii Crișana, spunea :*

— Programa care stă în prezent la baza învățămîntului preșcolar realizează o continuitate mai bună, o trecere mai ușoară de la grădiniță la școală. Pentru grupa mare, de exemplu, sînt prevăzute cîte trei activități obligatorii pe zi, de două ori pe săptămînă, cu o durată de 35—40 minute, ceea ce face ca programul zilnic al acestei grupe să se apropie de cel al școlarilor din clasa I. Activitatea obligatorie, activitate de învățare de tip preșcolar, contribuie în mare măsură la formarea primelor deprinderi de muncă intelectuală conștientă, întrevind și desăvîrșind funcția educativă a jocului. Conținutul activităților obligatorii este sistematizat în funcție de principalele probleme instructiv-educative : cunoașterea mediului înconjurător, dezvoltarea vorbirii, numărat și socotit, desen, modelaj, aplicații, confecții, educație morală, fizică, etc.

Arătînd aspectele pozitive ale pregătirii copiilor preșcolari pentru școală, învățătorii solicitați să răspundă la ancheta noastră au semnalat și unele lipsuri care există încă în această privință.

— Incontestabil — a spus învățătorul fruntaș Ion D. Ungureanu *din Arad — învățămîntul preșcolar aduce școlii mari servicii. Socotesc însă că în pregătirea copiilor preșcolari pentru școală există încă serioase lacune. Într-o consfătuire organizată cu educatoare și învățători ai claselor I (astfel de consfătuiri sînt deosebit de utile și cred că ar trebui să se organizeze cu mai multă regularitate) se constata că circa 50% dintre copiii care au intrat în acest an școlar în clasa I știau doar să numere pînă la 10, în ciuda faptului că frecventaseră grădinița. Mulți dintre elevii clasei I de la Școala generală nr. 6 din Arad nu puteau să expună cu cuvintele lor conținutul unei povestiri scurte și nu aveau deprinderi elementare pentru executarea temelor date acasă. La cîteva săptămîni după începerea acestui trimestru s-a constatat, la una din cele mai bune clase I, că o mare parte a elevilor nu au putut memora (după citire repetată și explicare) o poezie de 11 versuri scurte și ușoare. Lipsa unei pregătiri mai serioase pentru școală nu poate fi recuperată cu ușurință, resimțindu-se chiar pînă în clasele a II-a și a III-a.*

Participanții la discuția noastră au scos în evidență îndeosebi faptul că în momentul de față în grădinițe există o insuficientă preocupare pentru dezvoltarea vorbirii copiilor, a gîndirii lor logice.

— În clasa mea — spunea învățătoarea Alexandrina Levința *de la Școala generală nr. 3 din Mediaș — au venit la începutul anului copii care pur și simplu nu știau să vorbească. Mai mult de „da" sau „nu" nu puteam scoate de la ei. E adevărat, știau cîntece, poezii, puteau să reproducă o scurtă povestire. Dar toate acestea le făceau mecanic, papagalicește. Dacă apelam la judecata lor, la capacitatea de a-și reprezenta ceva, de a descrie un lucru, rămîneau dezorientați, amuțeau. Părerea mea este că în grădiniță nu se face suficient loc activităților care permit dezvoltarea unor însușiri intelectuale. Unele educatoare apelează prea puțin la imaginația copiilor, le antrenează prea puțin atenția, memoria.*

Se pot învăța și noțiuni mai complexe?

Vorbind despre aceste deficiențe tov Elena Traci, *inspector la secția de învățămînt a raionului 30 Decembrie din București, și-a exprimat părerea că în programa grupei mari din instituțiile preșcolare ar trebui introduse unele noțiuni elementare, care se predau acum în clasa I.*

— Consider că trecerea de la grupa mare la clasa I ar deveni firească, fără salturi, dacă pregătirea copiilor în grădiniță nu s-ar rezuma doar la activitățile obligatorii din programa actuală, ci ar prelua și unele sarcini ale perioadei preabecedare. Concret, este vorba de familiarizarea copilului cu noțiunea de propoziție, cu componența propoziției, cu analiza și sinteza fonetică pînă la sunet, lucru care i-ar pregăti pe copii pentru însușirea sunetelor, a literelor corespunzătoare, apoi a cititului. S-ar putea face în grupa mare exerciții de desprindere a cîtorva sunete din vorbire, (de exemplu, a vocalelor a, u, o, i), de recunoaștere a lor în cuvinte, de precizare a poziției lor în cuvînt. Ar fi indicată și familiarizarea copiilor cu liniatura caietului tip 1 (pentru scrierea alfabetului) și însușirea de către ei a semnelor grafice pregătitoare pentru scrierea literelor. Acest lucru s-ar putea realiza în cadrul activităților de desen decorativ, elementele grafice respective fiind prezentate în diverse combinații și poziții care să-i atragă pe copii. Cred, de asemenea, că la grădiniță trebuie făcut mult mai mult pentru prevenirea unor deficiențe de vorbire care se manifestă la unii copii. Firește, ar fi necesară în prealabil instruirea educatoarelor în acest sens ca și colaborarea cu centrele logopedice. Dacă s-ar realiza cele de mai sus s-ar ajunge la o eșalonare mai judicioasă a predării alfabetului în clasa I într-un timp mai îndelungat, întrucît acum alfabetul este predat într-un adevărat galop, ceea ce se răsfrînge în mod negativ atît în cititul cît și în scrisul elevilor.

Între înțelegerea logică și repetarea papagalicească

Cei care și-au spus cuvîntul în cadrul anchetei noastre s-au referit pe larg și la problemele însușirii aritmeticii.

— Toți copiii știu să numere și unii pot chiar să facă adunări sau scăderi de la 1 pînă la 10 — spunea învățătoarea Cornelia Vraciu *de la Școala generală nr. 4 din Mediaș. Dar aceste cunoștințe au, la mulți dintre ei, un caracter mecanic. Copiii le știu „pe dinafară", le recită. Știu să numere pînă la 20, dar nu știu cîte degete au la o mînă. Este bine să învețe aceste lucruri, dar educatoarele trebuie să urmărească în primul rînd ca preșcolarii să le înțeleagă, să-și formeze noțiunea de număr. Sînt necesare exerciții de compunere și descompunere a unui număr.*

— O cercetare privind rezolvarea problemelor concrete cu una și două operații în grupa 1—10, spunea învățătorul Ion D. Ungureanu, *ne-a dovedit că 40% din elevii unei clase I n-au dat răspunsuri satisfăcătoare tocmai datorită lipsei reprezentărilor numerice din perioada preșcolară, lipsă ce n-a putut fi recuperată în decursul trimestrului I.*

★

— În grădiniță, este adevărat, copiii dobîndesc o serie de cunoștințe de aritmetică, dar acestea sînt insuficiente — a subliniat și tov. Iuliana Antal. *Se organizează prea puține activități menite să-i deprindă pe copii cu calculul mintal. Cred că, ar fi necesar să se includă în programa activităților obligatorii din grupa mare cunoașterea semnelor plus, minus, înmulțit cu, împărțit la, egal, ca și a semnelor grafice ale numerelor, sporindu-se totodată volumul activităților de numărat și socotit. Aceasta s-ar putea realiza, eventual, prin reducerea numărului activităților de confecționare a unor obiecte. De asemenea, ar fi bine să crească numărul exercițiilor de rezolvare orală a unor probleme, întrucît actuala programă prevede o singură activitate de acest fel.*

Au fost semnalate, de către participanții la ancheta noastră, și o serie de alte neajunsuri privind pregătirea copiilor pentru școală.

Bunăoară, învățătoarea Letiția Stuparu, *de la Liceul din Copșa Mică, arăta că a întîmpinat mari greutăți, la începutul anului școlar, în formarea deprinderilor legate de poziția corectă în bancă, mînuirea creionului, a gumei etc. Tovarășa Stuparu propunea ca din primul trimestru copiii din grupa mare să fie familiarizați cu primele elemente pregătitoare pentru scris, iar începînd din trimestrul II să se introducă caiete speciale pentru grădiniță, asemănătoare cu caietele cu pătrățele și caietele tip 1 din școală, Alți învățători, ca tovarășele* Otilia Bartmeș *și* Lidia Moldovanu, *s-au referit la faptul că unele educatoare nu-i cunosc îndeajuns pe copiii cu care lucrează, nu știu ca particularități le caracterizează pe fiecare dintre ei. Ele au fost de părere că ar fi bine ca, la fel cu învățătorii, educatoarele să întocmească sumare fișe psiho-pedagogice pentru fiecare copil. Ele au subliniat și faptul că în prezent există o colaborare insuficientă între învățători și educatoare și că ar fi necesare nu numai vizite ale copiilor din grădiniță la școală, dar și organizarea unei colaborări mai largi între învățători și educatoare pe linie metodică (ședințe comune ale comisiilor metodice, ale cercurilor pedagogice, consfătuiri, schimburi de experiență etc.).*

Ținînd seama de faptul că cerințele școlii sporesc an de an, învățătorii cu care am discutat au arătat că se impune cu necesitate, în scopul unei pregătiri mai temeinice, a copiilor, obligativitatea frecventării cel puțin a grupei mari de către toți copiii. Unii din interlocutorii noștri, ca, de pildă tov. Elena Traci, Ion Ungureanu, Maria Negrea, Ema Sutaris, Iuliana Antal *și alții, au considerat necesară introducerea — într-o primă etapă cu caracter experimental — a unui an pregătitor pentru școală, fie în cadrul acesteia, fie în cadrul grădiniței. Pînă atunci este oricum necesară însă o programă specială, în vederea pregătirii copiilor pentru școală (sau cel puțin un capitol mai amplu în cadrul programei existente), alcătuită de educatoare în colaborare cu învățători de la clasele I—IV. De mare utilitate pentru educatoare ar fi și editarea unui material îndrumător complex, cu funcții de metodică.*

★

Trecerea de la grădiniță la școală ridică atît în fața educatoarelor cît și a învățătorilor numeroase probleme. Ancheta noastră a scos în evidență o seamă de aspecte, prilejuind cîteva propuneri menite să ușureze trecerea acestui prag.

MONICA VERDEȘ

Inspecția școlară

(Urmare din pag. 1)

se ia măsuri foarte serioase... Pentru pregătirea viitorilor învățători nu consider necesar să se spună „tot" ce prevede Gramatica școasă de E.A.R.S.R. Temele gramaticale nu trebuie să meargă numai pe linia analizelor, acestea trebuie să fie mai variate, să răspundă mai mult nevoilor clasei. Caietele trebuie corectate cu regularitate... Elevilor trebuie să li se dea teme mici cu caracter de sinteză, sau dintr-o anumită operă să urmărească unele probleme pentru a-i obișnui să selecteze ideile, să le grupeze etc.

În final, o concluzie a concluziilor, cel puțin ciudată : **„Dacă elevii ar fi interni, supravegheat studiul lor individual, s-ar îmbunătăți situația".** Ar urma deci, că, pentru „supravegheat studiul lor individual", să-i facem pe toți elevii interni. Altfel...

Direcția muncii de îndrumare

Intervine aici un aspect esențial legat de inspecția școlară — și anume, competența acesteia.

Inspecția școlară — ne-au spus mai mulți profesori de la Liceul nr. 27 — îmbracă adesea formele unui control de autoritate, care înlocuiește controlul de competență.

Iată un caz. Un inspector avînd ca specialitate matematica a asistat la o lecție de limba română pe tema „Elemente simboliste în poezia bacoviană". A reușit oare profesorul să lămurească trăsăturile specifice ale simbolismului bacovian, natura gîndirii lui lirice ? Inspectorul nu și-a pus o asemenea întrebare. El a constatat, autoritar și sentențios, că lecția n-a fost reușită, pentru că profesorul n-a făcut o schemă pe tablă.

Profesorul este obligat să respecte anumite normative legate de programa școlară, de principiile didacticii. Inspectorul, la rîndul lui, este chemat să verifice cum sînt aplicate aceste normative. Dar în relația profesor-inspector se interpune un element care depășește normativele — și anume, munca creatoare a profesorului. Competența de specialitate a inspectorului, a celui chemat să aprecieze și să îndrume activitatea altora, presupune neapărat capacitatea de a observa ce anume iese din tiparele prestabilite **și în ce direcția anume.** Se știe doar că procesul de învățămînt este supus unei permanente dinamici. A nu observa tendințele acestei dinamici este o infirmitate gravă a inspectorului care, în acest caz, va fi nu o pîrghie a noului ci o frînă a lui. **Direcția principală a muncii de îndrumare trebuie să fie cu precădere îndreptată în spre sprijinirea profesorilor pentru a înfăptui o activitate creatoare.**

Inspecția școlară nu se poate limita la simpla urmărire a aplicării procedeelor-tip, ci este chemată să sesizeze resorturile creației pedagogice. Acest imperativ se referă nu numai la lecții, ci și la activitățile educative și, în general, la orice latură a muncii școlare. O lecție, o discuție la ora de dirigenție, o ședință a unui cerc literar sau științific, o acțiune cu caracter patriotic devin valori educative nu prin aplicarea unor procedee — tip, ci prin elementele originale care le dau viață. Aceste elemente țin în mod nemijlocit de personalitatea profesorului, de ceea ce constituie fizionomia interioară a calității lui profesionale. Din păcate, unii inspectori pun cu precădere accentul, în organizarea controlului și îndrumării, nu pe conținutul muncii profesionale, ci pe formele de activitate : profesorul a respectat sau n-a respectat „verigile" lecției, a avut sau n-a avut un plan amănunțit, s-au ținut mai multe sau mai puține ședințe ale consiliilor pedagogice, s-au dezbătut sau nu s-au dezbătut cutare teme ș.a.m.d. Dar respectarea verigilor, ca și numărul și tema ședințelor ținute de consiliile metodice nu ne spun nimic despre ceea ce este esențial — **calitatea** muncii pedagogice.

Autoritatea inspectorului

Unele secții de învățămînt, pentru a efectua un control cît mai cuprinzător, recurg deseori la sprijinul unor profesori de la catedră. De cele mai multe ori aceștia sînt dascăli cu o pregătire profesională de înaltă ținută, ale căror observații și îndrumări se răsfrîng pozitiv în munca școlilor. Cînd sînt și responsabili de cercuri pedagogice, discuțiile cu cadrele didactice la orele cărora asistă devin adevărate incursiuni în cele mai actuale probleme ale specialității și ale predării. Unii din profesorii cooptați în brigăzi vin însă în școală cu o morgă cu totul exagerată.

Nu-i vorbă, și unii inspectori se comportă uneori în școală ca mari seniori, care nu admit replica. Dar s-ar putea ca uneori profesorul să nu fie de acord — într-o problemă de metodică, să spunem — cu punctul de vedere exprimat de inspector.

— Firește că se pot ivi și cazuri de acestea — e de părere tovarășa **SOFIA PUȘCAȘU**, șefa secției de învățămînt a Capitalei. Atunci cînd se ivesc, profesorul și inspectorul trebuie să discute de pe poziția autorității de competență și nu de pe aceea a competenței de autoritate a inspectorului.

Invers, valoarea controlului este afectată uneori de „delicatețea" acelor inspectori care nu vor să „supere" pe profesori. Ei se sustrag de la aprecierea reală a muncii acestora, înlocuind-o cu fraze generale, călduțe, din care nimeni — nici școala nici elevii, și chiar nici profesorii inspectați — nu au nimic de cîștigat.

Problema cea mai importantă — eficiența controlului

Uneori se întîmplă ca inspecția să descopere o stare de fapt nemulțumitoare, să dea îndrumări judicioase, amănunțite pentru înlăturarea ei, dar lucrările să rămînă și mai departe cum au fost, pentru că nimeni nu se mai interesează, odată inspectorii plecați din școală, de modul cum se aplică sarcinile trasate de ei. Atunci la ce bun toată inspecția ? Este aici, în primul rînd, o lipsă a acelor conduceri de școli care își îngăduie să considere concluziile inspecției drept nule și neavenite. Dar este și o lipsă a secțiilor de învățămînt, care cred că și-au făcut pe deplin datoria trimițîndu-și inspectorii pe teren și înregistrînd pur și simplu funcționărește, procesele verbale încheiate de ei. Or, fără o revenire periodică, fără un control — fie și prin sondaj — al modului cum sînt aplicate îndrumările date de inspectori, al modului cum sînt soluționate problemele semnalate de ei, nu se poate socoti că inspecția și-a îndeplinit rolul.

Și încă ceva. În unele cazuri, inspectorul, fie el și general nu poate face nimic mai mult decît să constate o stare de lucruri, fără a putea lua măsuri. De exemplu, mulți inspectori și-au dat seama, în ultima perioadă, că o serie de învățători sau profesori, după ce și-au luat gradul definitiv, nu se mai informează asupra problemelor noi ivite în specialitatea lor, și dau rezultate extrem de slabe, periclitînd îngrijorător pregătirea elevilor. N-ar fi oare necesar ca în asemenea cazuri să se poată lua măsuri efective ? Mulți dintre cei cu care am stat de vorbă au amintit că școala românească dispunea de o tradiție valoroasă direct legată de inspecția școlară. În cazul în care inspectorii constatau un gol îngrijorător de cunoștințe la unii dascăli, aceștia erau obligați ca în timp de doi ani să obțină un „certificat de repetiție", frecventînd cursuri centrale special organizate. Fără o asemenea reîmprospătare dascălul respectiv nu mai poate rămîne la catedră.

★

În rîndurile de față am abordat numai cîteva din multiplele probleme pe care le ridică inspecția școlară. Interlocutorii noștri și-au exprimat în unanimitate convingerea că aceste probleme pot fi ușor soluționate, inspecția școlară ajungînd astfel să constituie, în toate cazurile, un sprijin de preț pentru îmbunătățirea muncii instructiv-educative.

LECȚIA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Nivelul solicitării

Asistăm astăzi la încercarea de a moderniza lecțiile de educație fizică, lecții care mult timp au fost menținute în șablonism. Această situație este impusă în primul rînd de orientarea noilor programe și de noile măsuri luate de către Ministerul Învățămîntului și U.C.F.S. pentru a stimula activitatea sportivă în rîndurile elevilor. În prezent se discută mult despre unele principii teoretice și metodice noi privind educația fizică școlară, se caută cele mai bune căi pentru pregătirea fizică a elevilor la nivel înalt, pentru folosirea cît mai rațională și mai eficace a timpului afectat lecțiilor de educație fizică. Printre încercările făcute pe această linie se numără și introducerea în lecție a procedeului de lucru „în circuit", care se bucură de cele mai bune aprecieri.

Se constată însă că „circuitul" este înțeles, în unele cazuri, mai mult ca un mijloc de organizare a colectivului, fiind confundat cu lucrul pe grupe (ateliere), care constituie cea mai obișnuită formă de organizare a lecției de educație fizică școlară. În alte cazuri procedeul respectiv este înțeles numai ca un mijloc de îmbunătățire a densității lecției.

Metoda „circuit", așa cum este denumită de unii autori, reprezintă în fond un procedeu metodico-organizatoric creat inițial pentru îmbunătățirea pregătirii fizice a elevilor și sportivilor. El constă din parcurgerea unui ciclu de exerciții eșalonate într-o anumită ordine, într-un anumit timp, cu sau fără pauze.

Circuitul se caracterizează prin aceea că dezvoltă simultan două dintre calitățile fizice de bază — forța și rezistența — cît și formele complexe ale rezistenței în regim de viteză și rezistența în regim de forță, în diferite forme: a lucrului de durată (exersare fără întrerupere și cu repetări), extensiv pe intervale, intensiv pe intervale și cu repetări, fiecare repetare avînd la rîndul ei mai multe variante, bazate pe legile alternanței dintre solicitare și repaos, încordare și relaxare, ca și pe corelarea dintre volum și intensitate.

Pentru profesor are o deosebită importanță cunoașterea acestor forme de solicitare a organismului și în principal, a acelora care pot fi folosite în educația fizică școlară. Literatura de specialitate vorbește despre accesibilitatea primelor trei forme de solicitare la nivelul școlii. Noi considerăm însă că, pentru a putea stabili cu precizie care sînt cele mai bune forme care se pot folosi în mod diferențiat în fiecare clasă, este necesară o experimentare riguroasă la condițiile școlii noastre. Avînd în vedere particularitățile vîrstei de creștere, socotim necesar ca structura circuitului să fie orientată spre asigurarea unei dezvoltări fizice generale, armonioase a organismului elevilor. Exercițiile cuprinse în diferitele forme și variante ale circuitului, pe lîngă influența pe care o exercită asupra marilor funcțiuni ale organismului, trebuie să se adreseze principalelor grupe musculare, dezvoltînd nu numai viteza, ci și suplețea și mobilitatea. De aceea este indicat să includem în structurile circuitelor exerciții pentru mobilitatea și suplețea umerilor, a membrelor inferioare, a articulației coxo-femurale și a coloanei vertebrale. Nu este recomandabil să se introducă în complexul circuitului exerciții de îndemînare și de învățare a unor elemente tehnico-tactice, care cer anumite condiții speciale de exersare.

În lecțiile de educație fizică școlară este indicat să se folosească circuitele scurte, de 6 exerciții și cele medii, de 8 exerciții, încadrate în 5 pînă la 12 minute, avînd în vedere faptul că organismul copiilor nu trebuie suprasolicitat funcțional. Exercițiile trebuie să fie ușoare, structurate după criteriul anatomic și al compensării: pentru dezvoltarea forței membrelor inferioare, a musculatorii brațelor și umerilor, pentru dezvoltarea suplеței și mobilității membrelor superioare, pentru dezvoltarea spatelui, pentru forța abdominală și pentru suplețea și mobilitatea membrelor inferioare.

Exersarea în circuit este foarte antrenantă și poate duce ușor la suprasolicitare dacă nu se stabilește de la început nivelul solicitării. Acesta este unul dintre cele mai importante aspecte pe care le ridică „circuitul" și care trebuie rezolvat de către profesor cu multă pricepere și simț de răspundere. Este bine să se cunoască și să se respecte următoarele reguli: a) efortul să fie dozat individual sau pe grupe omogene ca valoare fizică; b) să nu se solicite capacitatea maximă de efort a organismului; c) să se facă în prealabil o testare a posibilităților fizice ale organismului. Pentru aceasta trebuie să se stabilească la fiecare exercițiu din circuit (în prima lecție) care este numărul maxim de repetări (NMR) pe care îl poate face un elev în timp de 30 de minute. Fiecare elev își notează acest număr de repetări într-un carnet personal. Profesorul indică o anumită dozare din NMR (NMR/2, NMR/4 etc.). Pentru elevii din clasele V—VIII este indicată prima formă de dozare. În condițiile claselor cu un număr mare de elevi gradul de solicitare se poate preciza și astfel: se face media numărului maxim de repetări pe clasă, care se împarte la 2, stabilindu-se un număr de repetări standard, același pentru toți elevii. Gradul de solicitare se poate stabili și prin fixarea numărului de repetări al exercițiilor (o serie), prin fixarea numărului de circuite (de preferat unul sau cel mult două ajungîndu-se la 3 circuite numai în clasele XI—XII), prin stabilirea duratei unei serii, a unui circuit, sau global pentru cele două sau trei circuite, ca și prin introducerea unor pauze cu caracter compensator sau de odihnă pasivă între serii, ateliere sau circuite. În măsura în care organismul se adaptează la efortul dat, solicitarea poate spori prin creșterea numărului de repetări, accelerarea ritmului, mărirea încărcăturii etc.

Unii optează pentru includerea circuitului în partea pregătitoare a lecției, neținînd seama de gradul crescut de solicitare funcțională a organismului care determină apariția oboselii, fenomen ce exclude condiții normale pentru formarea sau consolidarea deprinderilor motrice. În ce ne privește, considerăm mai indicat ca circuitul să fie amplasat la sfîrșitul părții fundamentale a lecției.

Lucrul în circuit, presupunînd execuția independentă a exercițiilor implică corectitudine, localizare corectă și autocontrol permanent. De aceea el nu poate fi folosit decît la acea vîrstă la care elevul are deja o experiență motrică relativ bogată, posedă bazele generale ale mișcării, are posibilități de autocontrol și manifestă un grad crescut de participare conștientă. Ținînd seama și de gradul de solicitare funcțională a organismului, considerăm că lucrul în circuit poate fi folosit cu rezultate bune de la vîrsta de 13—14 ani și numai în anumite cazuri și sub anumite forme de la 12—13. Elevii de 14—15 ani pot lucra în circuit și în activitatea lor independentă, acasă.

ELENA FIREA
lector la I.C.F.

La un antrenament de canotaj al elevilor sportivi.

1907 — ANUL MARII RĂSCOALE

(Urmare din pag. 1)

învățători ca C. Munteanu din Vulturești-Oltenia, C. Atanasiu din Hintești-Suceava, Al. Stroiescu de la Obreasca-București, C. Zaharescu din regiunea Oltenia, frații Ion și Vasile Macovei din regiunea Galați, I. Iliescu din Poroschia-București și alții organizează întruniri și conferințe în care arată caracterul de jaf al învoielilor agricole impuse de moșieri și arendași. O mare parte din rîndul cadrelor didactice, printre care Al. Stroiescu, frații Ion și Vasile Macovei, I. Iliescu și alții au fost arestați din pricina atitudinii lor. Învățătorul I. Iliescu, om de cultură care a redactat o monografie a comunei Poroschia, scria mai tîrziu că și-a tipărit lucrarea „în cele mai critice momente, căutînd a pune totul într-o coală de teamă că la cealaltă sînt iar arestat". Monografia poartă dedicația: „Frate țăran, pentru tine am scris această carte, ca fiu de țăran, os din oasele tale"...

Izbucnită în nordul Moldovei, în satele Flămînzi, Stroiești, Rădeni, Frumușica, de pe moșiile lui Dimitrie Sturza, răscoala cuprinde, spre sfîrșitul lunii februarie și începutul lunii martie, sute de sate din județele Botoșani, Dorohoi, Iași, Suceava, Neamț, vestea ei fiind dusă mereu mai departe de sunetul clopotelor, de focurile ce se aprindeau pe culmile dealurilor. În Moldova, punctul ei culminant a fost atins în zilele de 6—9 martie.

Între timp, flăcările răscoalei s-au aprins cu deosebită putere în Muntenia și Oltenia. Aici au apărut și elemente de organizare locală a răsculaților. Țăranii străbăteau satele în coloane mari, de sute și chiar mii de oameni. În unele locuri s-au stabilit legături și între aceste coloane, așa cum s-a întîmplat cu coloanele care înaintau din Teleorman în Vlașca, din Dolj în Mehedinți, etc. Adunați în mase compacte țăranii ocupau cu forța primăriile, ardeau registrele de învoieli agricole, izgoneau pe moșieri și pe arendași din sate. În multe cazuri răsculații au împărțit între ei inventarul agricol și bucatele dînd apoi foc conacelor. O deosebită intensitate a căpătat răscoala în Oltenia, mai ales în județul Dolj. La Băilești, de pildă, țăranii au respins forțele de represiune trimise de cercurile guvernante, ridicînd baricade împotriva lor.

În timp ce flăcările răscoalei cuprindeau tot mai mult satele, țăranii răsculați porneau asupra orașelor, unde se refugiase majoritatea moșierilor și arendașilor. La Botoșani au pătruns în oraș sute și sute de țărani, iar în urma încleștărilor cu forțele represive, din rîndul sătenilor au căzut primele victime. Asemenea ciocniri s-au petrecut și la barierele Iașului, la Buzău, ca și în alte numeroase locuri. Apariția unor masive coloane de răsculați la barierele orașelor Rîmnicul-Sărat, Buzău, Craiova, Giurgiu, Turnu-Măgurele, Turnu-Severin, Caracal a stîrnit spaimă în rîndurile burgheziei și moșierimii.

Lupta țăranilor nu era numai o simplă răfuială cu proprietarii și arendașii. Ea avea mai ales țelul de a impune autorităților de stat o reglementare mai puțin împovărătoare a învoielilor agricole, scăderea impozitelor.

Răspunsul a fost represiunea. Cercurile guvernante liberale și conservatoare, speriate de amploarea uriașă a răscoalei și de caracterul ei extrem de violent, au căzut la înțelegere pentru „a salva patria de pericol", sub ticăloasa lozincă lansată de conservatorul Petre P. Carp: „întîi represiunea, apoi vom aviza". Împotriva țăranilor au fost mobilizate importante forțe armate. Focul artileriei a șters numeroase sate de pe fața pămîntului în județele Vlașca, Teleorman, Olt, Dolj, Romanați și Mehedinți. Mii de țărani au căzut jertfă pentru că s-au ridicat la luptă pentru pămînt și dreptate socială.

Ura cercurilor conducătoare s-a revărsat din plin și asupra „instigatorilor" printre care dascălii se aflau la loc de frunte. La o consfătuire a marilor proprietari ținută la 16 martie 1907, Marghiloman afirmase că „pricina agitațiilor din țară sînt creierile bolnave a unor profesori". Dascăli participanți la răscoală ca Ion Popescu din Prundul (București), C. Săvulescu (Craiova), P. Stănescu și Gr. Deca din Afumați (Oltenia), N. Teodorescu din Micheni (Bacău), Ion Petrescu din Tigănești (Argeș), Radu Putică (Oltenia), Vasile Cahu (Galați), I. C. Nicolescu din Piscani (Argeș) și alții sînt declarați „instigatori" și tratați cu brutalitate de organele de stat. Tiberiu Popescu, directorul liceului din Slatina, este arestat pentru vina de a fi făcut „propagandă în favoarea răscoalei".

Măcelul a stîrnit protestul vehement al celor mai de seamă reprezentanți ai vieții publice românești. Scriitori ca I. L. Caragiale, Al. Vlahuță, M. Sadoveanu, savanți și profesori ca Nicolae Iorga, ziariști ca N. D. Cocea și C. Mille, oameni ai muncii de la orașe, apăsați de povara exploatării și a „ordinei" burghezo-moșierești, și-au unit glasurile într-o puternică atitudine de protest.

La protestele stîrnite de represiunea răscoalei s-au alăturat și acțiunile tineretului. Elevii liceelor din Craiova, Brăila, Galați, Bacău, Bîrlad, conduși de profesorii lor, participă la manifestații, cei de la liceul din Pitești adresează organelor de stat petiții în favoarea răsculaților arestați.

În tot timpul răscoalei, muncitorimea a dovedit un înalt spirit de solidaritate cu lupta țărănimii. Cu toate că unele elemente din cadrul cercului „România muncitoare" din București, prin apelul lansat în timpul evenimentelor revoluționare, n-au aprobat calea de luptă prin răscoală, masa muncitorilor, în frunte cu conducătorii ei revoluționari — Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu și alții — a sprijinit cauza dreaptă a țărănimii, a inițiat în principalele centre muncitorești o serie de acțiuni de solidaritate cu țăranii răsculați, a demascat și a condamnat cu vigoare represiunile dezlănțuite de autoritățile guvernamentale. La marea adunare organizată de muncitorii din București, la care au participat 5 000 de cetățeni, s-a adoptat o moțiune de protest împotriva cruntei exploatări a țărănimii, a măririi arenzilor, creșterii fiscalității și lipsei de drepturi și libertăți politice. În orașul Pașcani, la Buhuși și în alte locuri muncitorii au participat direct la răscoală. Un puternic răsunet a avut apelul „Către concentrați și rezerviști", redactat de M. Gh. Bujor, prin care armata era chemată să nu tragă în răsculați, ci să fraternizeze cu țăranii. „Voi știți, tovarăși — se sublinia în apel — cît de drepte sînt cererile țăranilor apăsați de proprietari, de arendași și de boierimea întreagă și de orice neam... Arătați pe dușmanul cel adevărat și dacă va fi nevoie și dacă va fi cu putință, dați-vă de partea răsculaților ca să luptați împotriva acestui dușman. Niciodată gloanțele voastre în piepturile țăranilor asupriți. Trageți în vînt".

În timpul marii răscoale țărănești din primăvara anului 1907 rolul organizațiilor muncitorești a crescut. Solidarizarea clasei muncitoare cu luptele țărănimii în anul 1907 a prevestit zorii alianței muncitorești-țărănești, devenită în zilele noastre cea mai puternică forță socială și politică a societății. O societate nouă, în condițiile cărela țărănimea, aliată a clasei muncitoare, și-a înfăptuit, sub conducerea partidului marxist-leninist, aspirațiile pentru care a luptat de-a lungul secolelor.

În atenția cadrelor didactice înscrise la examenele de grade în anul școlar 1966—1967

Cursurile de sprijinire a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor înscriși la examenele de grade (definitivat și gradul II), vor fi organizate în vacanța de primăvară — 23. III-6. IV 1967, — după cum urmează: pentru profesori și educatoare, la institutele de perfecționare din București, Cluj, Iași, Brașov, Timișoara și la centrele metodice regionale Craiova și Deva, iar pentru învățători la fiecare secție de învățămînt regională.

Examenul de definitivat va avea loc între 1—10 septembrie 1967, iar examenul de gradul II între 4—10 ianuarie 1968.

Prin această măsură, Ministerul Învățămîntului vine în întîmpinarea cererilor multor cadre didactice înscrise la definitivat, care au solicitat ca între cursurile de sprijinire și sesiunea de examene să existe un decalaj de 4—5 luni, pentru a avea astfel posibilitatea să aprofundeze tematica programelor și să parcurgă bibliografia recomandată.

În legătură cu transferările cadrelor didactice

Se aduce la cunoștința cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală că cererile de transferare pentru anul școlar 1967—1968 se primesc numai la secțiile de învățămînt raionale (orășenești), pînă la data de 25 martie 1967.

Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului privind condițiile în care se vor ocupa posturile și catedrele vacante, precum și Buletinul în care sînt publicate aceste posturi, pot fi consultate la orice liceu sau școală generală, precum și la secțiile de învățămînt.

CITITORI DE LA SATE

LIBRĂRIA „CARTEA PRIN POȘTĂ"

a Cooperației de consum, str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12, București

Vă recomandă cîteva din lucrările apărute în domeniul dv. de activitate. La cerere, cărțile se trimit la domiciliu contra ramburs.

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

*** Atlas geografic pentru clasele III-IV ale școlii de 8 ani — 18,00 lei.

*** Atlas geografic al Republicii Socialiste România — 50,00 lei.

A. Ionescu: Corectarea deficiențelor fizice la copiii de vîrstă școlară — 8,90 lei.

I. Temișan: Contribuții la studiul legislației școlare românești — 6,10 lei.

St. Stoian: Clasici ai pedagogiei universale și gîndirea pedagogică românească — 18,80 lei.

V. Zancov: Despre obiectul și metodele de cercetare ale didacticii — 4,40 lei.

A. Lovinescu: Desenul, modelajul și lucrul manual în grădinița de copii — 14,50 lei.

*** Învățămîntul profesional și tehnic (culegere de articole) — 9,40 lei.

M. Facon: Istoria limbii italiene, vol II — 13,10 lei.

St. Linul: Metodica instruirii practice a elevilor strungari metale — 8,15 lei.

*** Metodica predării limbii române — 12,30 lei.

A. Hollinger: Metodica predării algebrei — 11,40 lei.

S. Cosma: Metodica predării chimiei în școala generală — 7,75 lei.

*** Metodica predării fizicii în școala de 8 ani — 10,20 lei.

*** Metodica predării geometriei — 7,35 lei.

C. Drăgulescu: Metodica predării limbii latine — 7,85 lei.

I. Berca: Metodica predării limbii române (citit-scris, citire) — 10,75 lei.

M. Nicolescu: Metodica predării limbii engleze — 7,70 lei.

A. S. Makarenko: Opere alese vol. III — 16,60 lei.

S. G. Kalev: Particularitățile psihice ale omului vol. II — Aptitudinile — 12,20 lei.

*** Pedagogia (Pentru institutele pedagogice) — 18,80 lei.

*** Psihologia copilului preșcolar — 11,75 lei.

Pestalozzi: Texte alese — 25,90 lei.

Cernișevschi: Texte pedagogice alese — 18,20 lei

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

*** Limbă și literatură — 15,00 lei.

P. Patra: Petrache Poenaru — ctitor al învățămîntului în țara noastră 1799-1875 — 11,00 lei.

Studii de literatură universală vol. VII — 15,00 lei.

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

G. Călinescu: Viața lui M. Eminescu — 15,00 lei.

A. Marino: Viața lui Alexandru Macedonski — 22,00 lei.

★

Librăria vă pune la dispoziție un bogat sortiment de carte din toate domeniile.

În acest scop, la cerere, vi se expediază gratuit cataloage și prospecte de informare bibliografică.

Însemnate momente de bilanț ale activității sindicatelor

(Urmare din pag. 1)

timpul de studiu al cadrelor didactice, iar sindicatul învățămînt din raionul Nicolae Bălcescu, în colaborare cu revista „Colocvii", au inițiat un simpozion despre orientarea școlară și profesională a elevilor. Alte simpozioane organizate de sindicatele din raioanele Tudor Vladimirescu, 23 August și Nicolae Bălcescu, au avut ca temă activitatea științifică a cadrelor didactice. În numeroase școli din aceleași raioane grupele sindicale au organizat vitrine ale actualității științifice și pedagogice, semnalînd cele mai interesante articole apărute în publicațiile de specialitate.

Dările de seamă prezentate la conferință de comitetele sindicatelor au relevat atenția acordată sprijinirii multilaterale a cadrelor didactice înscrise la examenele de grad. În mod deosebit s-a relevat activitatea desfășurată în această direcție de comitetul sindicatului învățămînt al raionului 23 August care, prin birourile grupelor, s-a interesat îndeaproape de stadiul pregătirii celor care urmau să se prezinte la examene, le-a pus la dispoziție liste bibliografice pe specialități, a organizat consultații ale celor mai buni profesori din specialitatea respectivă etc. În același timp, însă, o serie de dări de seamă menționează reținerea manifestată de un număr relativ mare de cadre didactice față de examenele de grad. Există unități școlare, ca de pildă școlile generale nr. 51, nr. 55 și nr. 57, de la care nici un învățător sau profesor nu s-a înscris la examene pentru gradul II sau gradul I. Dările de seamă nu au făcut însă o analiză aprofundată a cauzelor care au generat această situație: insuficiența acțiunilor de popularizare a examenelor, ponderea încă redusă a gradelor printre criteriile de promovare a cadrelor didactice în funcții de răspundere, faptul că în unele școli nu s-a asigurat un climat favorabil studiului, paralel cu existența anumitor deficiențe chiar în formele de organizare și desfășurare a examenelor.

Numeroși participanți la discuții, printre care *Georgeta Tătaru* (Școala generală nr. 4), *Constanța Popescu* (Liceul nr. 32), *Iuliana Mușat* (Școala generală nr. 11), *Lucreția Matei* (Grădinița nr. 7), *C. Drîmbă* (Școala generală nr. 115), *Eugenia Lascu* (Școala generală nr. 124) au subliniat în cuvîntul lor creșterea eficienței muncii organelor și organizațiilor sindicale pentru ridicarea calității procesului de învățămînt prin perfecționarea multilaterală a slujitorilor școlii. Totodată, o parte dintre acești vorbitori au relevat faptul că unele conferințe sau simpozioane nu au avut ecoul așteptat în rîndul membrilor corpului didactic datorită slabei munci de popularizare desfășurată de către birourile unor grupe sindicale. A fost criticată și o altă deficiență, care s-a manifestat la majoritatea comitetelor sindicatelor din învățămînt ale orașului București: slaba preocupare pentru găsirea unor soluții concrete în vederea asigurării timpului de studiu necesar educatoarelor, învățătorilor și profesorilor înscriși la examenele de grad sau care desfășoară o activitate de cercetare științifică. În general se constată că, deși numeroși membri ai corpului didactic din orașul București (Emil Stancu, Traian Penea, Constantin Alexe, Ion Hîngulețeanu, Ion Dumitrescu, cîștigătorul premiului I la concursul anual al Societății de științe istorice și filologice, Norbert Goldhamer, Alexandru Marinescu și alții), se orientează către cercetarea științifică, soldată cu evidente rezultate pozitive, există încă o slabă preocupare în acest domeniu a sindicatelor și a unor conduceri de școli. Tocmai învățătorii și profesorii dornici și capabili să întreprindă activități de cercetare sînt suprasolicitați în rezolvarea unor sarcini obștești pe care le-ar putea duce la bun sfîrșit oricare dintre ceilalți membri ai corpului didactic din școala respectivă, cu atît mai mult cu cît unii din aceștia nu au nici o sarcină în afara obligațiilor profesionale. De asemenea, unele organe sindicale din învățămînt nu desfășoară o activitate susținută de popularizare și de valorificare amplă a rezultatelor muncii de cercetare întreprinse în școli. Concludent este de pildă faptul că, deși la Școala generală nr. 122 se desfășoară, cu sprijinul Institutului de științe pedagogice, un interesant experiment psihopedagogic și didactic, rezultatele acestuia sînt puțin cunoscute dincolo de zidurile școlii respective.

Dările de seamă și luările de poziție ale unor participanți la conferințele sindicatelor au relevat tendința negativă existentă în unele locuri de a se înscrie în planurile de activitate — fie din insuficienta luare în seamă a specificului activității sindicale, fie din dorința de a cuprinde un număr cît mai mare de obiective — sarcini ce nu vizează sindicatele, cum ar fi asigurarea ritmicității notării, desfășurarea activității lectoratelor cu părinții etc, care privesc conducerile administrative ale școlilor. În schimb sînt neglijate probleme care ar trebui să se numere printre preocupările centrale ale sindicatelor din învățămînt — popularizarea experienței înaintate a unor învățători și profesori, combaterea rutinei, a lipsei de răspundere în muncă etc.

O misiune de importanță majoră revine sindicatelor din învățămînt în ceea ce privește educarea etică a membrilor corpului didactic și a personalului auxiliar din școli. În această privință unele dări de seamă, cum sînt cele ale comitetelor sindicatelor din raioanele Tudor Vladimirescu și 23 August, relevă o serie de fapte pozitive. Birourile unor grupe sindicale din școlile acestor raioane au contribuit în mai mare măsură la asigurarea unei atmosfere de muncă creatoare în colectivele didactice, lichidînd anumite manifestări negative și fricțiuni existente în cadrul acestora. Luînd cuvîntul în cadrul discuțiilor, profesorul *Gh. Chiriac*, de la Școala generală nr. 103 a arătat cum, printr-o colaborare strînsă între conducerea școlii și biroul grupei sindicale, pe pozițiile ferm principiale stabilite de organizația de partid, s-a reușit să se înlăture o stare negativă de lucruri existentă în colectivul respectiv. În alte locuri, însă, se manifestă încă serioase rămîneri în urmă pe linia educării etice a corpului profesoral, care au ca urmare recrudescența unor metode nepedagogice aplicate de unii învățători și profesori pentru „disciplinarea" elevilor, insuficienta raliere a personalului auxiliar din unele școli la frontul educativ comun, comoditatea manifestată de unii membri ai corpului profesoral, spiritul mercantil manifestat de alții. Așa cum s-a relevat și în cadrul discuțiilor purtate pe marginea analizelor prezentate, comitetele sindicatelor și birourile grupelor sindicale au organizat puține acțiuni pentru combaterea acestor tendințe, au dovedit o preocupare scăzută pentru căutarea celor mai eficiente forme de desfășurare a muncii educative în rîndurile membrilor de sindicat.

Importante realizări s-au înregistrat în domeniul propagandei cultural-artistice organizate de sindicatele din învățămînt. În raionul 23 August, de exemplu, membrii corpului profesoral au participat la expuneri ținute de conf. univ. Zoe Dumitrescu Busulenga despre marii scriitori Shakespeare și Cervantes, de prof. univ. Radu Codreanu, membru corespondent al Academiei, despre Emil Racoviță, de scriitorul Gh. Tomozei despre Nicolae Labiș; comitetul sindicatului învățămînt din raionul Tudor Vladimirescu a organizat simpozioane despre raporturile între romantismul francez și cel românesc, despre opera lui Brâncuși, a lui Lucian Blaga, precum și conferințe în legătură cu viața și activitatea lui Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, G. M. Zamfirescu etc. Pentru cunoașterea cît mai amplă de către cadrele didactice a bogățiilor și frumusețiilor patriei noastre și pentru recrearea lor activă, majoritatea sindicatelor din învățămînt au organizat excursii la marile obiective industriale, la locuri istorice, în localitățile pitorești ale țării etc. Au fost vizitate astfel hidrocentralele de la Argeș și de la Bicaz, Valea Oltului, Hunedoara, castelul Bran, mînăstirile din nordul Moldovei etc.

Totuși, așa cum se arăta în dările de seamă, există rămîneri în urmă în ceea ce privește activitatea artistică de amatori a cadrelor didactice. Unii participanți la discuții, ca de pildă prof. *Avram Spineanu*, de la Școala generală nr. 111, au considerat ca o măsură pozitivă în această privință concentrarea activității artistice amatoare în cadrul clubului sindicatelor din învățămînt, cerînd să se intensifice totodată activitatea sindicatelor pe linia organizării unor vizionări comune, precum și a procurării de bilete la cele mai bune spectacole ale formațiilor artistice profesioniste.

În legătură cu grija sindicatelor din învățămînt pentru condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice dările de seamă menționează o serie de acțiuni pozitive privind asigurarea condițiilor de locuit, preocuparea pentru sănătatea și odihna cadrelor didactice. Nu este mai puțin adevărat că și în acest domeniu — de pildă, procurarea biletelor de odihnă și tratament medical pentru lunile vacanței de vară — dăinuie încă unele probleme nerezolvate de multă vreme.

Participarea mai deplină, cu caracter dinamic a unor sindicate de învățămînt la rezolvarea sarcinilor actuale ale școlii, la soluționarea problemelor ce preocupă în cea mai înaltă măsură corpul profesoral a fost relevată în cuvîntul rostit de șefii unor secții de învățămînt participanți la conferințe, ca de pildă, prof. *Gh. Popescu*, șeful secției de învățămînt a raionului N. Bălcescu, sau prof. *T. Predoiescu*, șeful secției de învățămînt al raionului 23 August.

Este totodată adevărat că nu în toate sindicatele de învățămînt din Capitală activitatea s-a desfășurat la același nivel. În timp ce sindicatele din raioanele 23 August, Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu au desfășurat o activitate evident pozitivă, în sindicatele de învățămînt din raioanele 30 Decembrie, Grivița Roșie, Lenin, 1 Mai, 16 Februarie, activitatea a înregistrat deficiențe în ceea ce privește orientarea în conținut a acțiunilor, varietatea formelor de desfășurare și frecvența manifestărilor.

Ținînd seama de marile sarcini ce stau în fața școlii românești în actuala etapă de desăvîrșire a construcției socialiste se impune întărirea contribuției specifice a sindicatelor la ridicarea pe trepte calitativ superioare a procesului de învățămînt. Aceasta presupune, în primul rînd, generalizarea experienței pozitive și a metodelor înaintate de muncă, lichidarea caracterului practicist al unor acțiuni, mai buna fundamentare teoretică a întregii activități. Planurile de muncă ale sindicatelor din învățămînt și analiza periodică a realizării acestora trebuie să urmărească îndeplinirea unor obiective fundamentale, traducerea în viață a tuturor propunerilor valoroase făcute de participanții la recentele conferințe și la adunările generale, pornind de la caracterul specific al muncii sindicatelor ca organizații de masă conduse de partid.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, 69.128

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 890
Vineri 17 martie 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Bătrînul Ilie Apăvăloaie, participant la răscoala din 1907, evocă în fața pionierilor din satul Rotunda, regiunea Suceava, luptele eroice ale țăranilor și sîngeroasa lor represiune.

ANCHETA NOASTRĂ

EXISTĂ ÎN ȘCOALA UNDE LUCRAȚI UN CLIMAT PROPICE STUDIULUI?

Interesul colectiv pentru studiu, un catalizator esențial • Perfecționarea presupune căutarea unor drumuri noi, nebătătorite • Cînd te mulțumești cu ce ai știut acum două decenii

Perfecționarea profesională a cadrelor didactice — proces inseparabil legat de progresul învățămîntului — cunoaște, în acești ani, o largă dezvoltare. Folosind condițiile tot mai bune create în acest scop prin grija partidului și a statului nostru, majoritatea învățătorilor și profesorilor își ridică necontenit calificarea profesională, conștienți fiind de faptul că nu pot realiza sarcinile mari care stau azi în fața învățămîntului dacă nu-și completează mereu pregătirea proprie, dacă nu se țin la curent cu tot ce apare nou în domeniul specialității lor, ca și în domeniul pedagogiei. Tot mai numeroase sînt colectivele didactice în care întîlnești preocupări ferme, susținute, pentru studierea celor mai importante probleme legate de modernizarea învățămîntului. Nu este mai puțin adevărat că interesul pentru perfecționarea profesională diferă uneori destul de mult de la o școală la alta. Nu rareori ni s-a întîmplat să întîlnim asemenea diferențe între școli care lucrează în aceleași orașe, în aceleași condiții. Cum s-ar putea explica acest fenomen?

— În mare parte interesul pentru continua perfecționare profesională depinde și de atmosfera existentă în școală — ne spunea prof. **A. GAVENEA**, directorul I.P.C.D.-Brașov. Dacă în școală se desfășoară o susținută muncă metodică, dacă în ședințele consiliului pedagogic se dezbat teme interesante, dacă munca de cercetare științifică este încurajată și se acordă atenția cuvenită studiului individual, atunci se creează un climat propice, de emulație profesională.

— Desigur că, spunînd aceasta, aveți în vedere și unele exemple concrete.

— Prin natura muncii noastre, care presupune îndrumarea celor înscriși la examenele de grad și efectuarea inspecțiilor speciale, pătrundem în multe școli și ne este destul de ușor să ne dăm seama de atmosfera care domnește în cadrul lor. Este evident, de pildă, că în școli ca Liceul „B. P. Hașdeu" din Buzău, Liceul nr. 2 din Ploiești, Liceul din Sinaia și altele s-a creat un curent de opinie foarte favorabil studiului. La Liceul „B. P. Hașdeu" din Buzău, ca să ne oprim la un exemplu, aproximativ 25 de profesori au gradul I și gradul II și alții se pregătesc în prezent pentru a-și susține examenele în sesiunile viitoare. De la Liceul din Sinaia — o școală relativ mică — s-au prezentat într-o singură sesiune, cea din iarna aceasta, 9 candidați la examenul de gradul II. De remarcat că în toate exemplele citate „tonul" îl dau conducerile școlilor — directorii și directorii adjuncți. Exemplul lor este cel mai bun argument pentru a stimula întregul colectiv. Și menționăm că toți directorii și-au luat examenele cu note mari.

Am vizitat și noi școlile la care s-a referit directorul I.P.C.D.-Brașov. „Cum este stimulată perfecționarea profesională în școala dv. ?" i-am întrebat pe cei ce lucrează în cadrul lor. Peste tot răspunsurile au fost, în esență, cam aceleași.

— O preocupare temeinică și statornică pentru studiu nu se obține dintr-odată — ne-a spus prof. **TRAIAN COMANICI**, directorul Liceului nr. 2 din Ploiești. O atmosferă de studiu nu poate fi impusă, dar ea poate fi determinată de anumite măsuri organizatorice, de o reglementare a programului de muncă și de studiu, de stimularea inițiativelor în domeniul cercetării științifice, de o largă popularizare a experienței înaintate, de felul în care este concepută și organizată munca metodică. În școala noastră, condițiile favorabile studiului s-au realizat, sub îndrumarea organizației de partid, prin eforturile unite ale conducerii școlii și ale organizației sindicale. Pentru a stimula activitatea de cercetare îndreptată către nevoile actuale ale școlii am organizat pentru o perioadă mai îndelungată cercetări la care participă întregul colectiv didactic. Studiem astfel în prezent principalele probleme pe care le ridică instrucția și educația elevilor noștri în lumina rezultatelor obținute în ultimii ani la examenul de bacalaureat.

— Activitatea din cadrul comisiilor metodice din școală — cu condiția ca ea să fie bine organizată și concepută — este un important mijloc de perfecționare profesională, un puternic stimul și totodată un prim pas spre o muncă calitativ superioară — ne-a spus prof. **CONSTANTIN RĂDULESCU**.

ION ILINCIOIU
cercetător științific la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.

(Continuare în pag. 3-a)

CADRELE DIDACTICE ȘI MAREA RĂSCOALĂ DIN 1907

Alături de clasa muncitoare — forța socială cea mai progresistă, care s-a solidarizat activ, în timpul eroicei epopei din primăvara lui 1907, cu lupta și cauza răsculaților — o prețioasă contribuție la lupta țărănimii pentru pămînt și dreptate socială au adus-o și cadrele didactice.

Frămîntările din lumea satului, revendicările, lipsurile și suferința țărănimii au fost larg receptate de către învățătorimea rurală. Trăind în mijlocul țărănimii, înfruntînd numeroase lipsuri și greutăți pentru a duce în mijlocul maselor largi făclia luminoasă a culturii, o mare parte a cadrelor didactice sătești a văzut din ce parte vine răul, în ce constă el și a luat atitudine deschisă împotriva lui. Prezența unei însemnate părți a învățătorimii satelor alături de țărani în ajunul răscoalelor și în timpul acestora — prezență atestată sub cele mai variate forme, de la simțăminte de simpatie și pînă la acțiuni revoluționare de solidarizare cu țărănimea — își găsește explicația și este în strînsă legătură cu situația și complexul social-economic al satului românesc din acea epocă.

Situația materială a învățătorilor de la sate la începutul secolului al XX-lea se identifica, într-o măsură considerabilă cu aceea a țărănimii. Fondul social al dascălilor rurali era cu precădere țărănesc. Străbunii și părinții lor fuseseră și erau cel mai adesea obidiți, lipsiți de pămînt, secătuiți prin muncă și foamete de împilarea moșierilor și arendașilor. Toate acestea făceau ca învățătorii să mențină în adîncul ființei lor multe din trăsăturile intime ale țăranului român, ostil în chip deschis clăcilor dominante.

Nu întîmplător în rîndurile învățătorilor îndeosebi aveau să fie adînc receptate acele curente politice înaintate ce vizau reforme, schimbări democratice în viața satului. Pe prim plan, din acest punct de vedere, se înscriu acțiunile desfășurate de mișcarea socialistă în ultimii ani ai secolului al XIX-lea acțiuni concretizate în înființarea cluburilor socialiste sătești, precum și acele inițiative întreprinse de reprezentanți ai unor cercuri democratice, printre care Vasile M. Kogălniceanu. Propaganda desfășurată de către cercurile socialiste din Iași, Roman, Galați, Botoșani încă înainte de crearea P.S.D.M.R., propaganda cluburilor socialiste au găsit sprijin și interes în rîndurile învățătorilor. Este semnificativ că răscoala a izbucnit în apropierea unui asemenea focar al mișcării socialiste cum era Iașul, precum și faptul că intensitatea maximă a acțiunilor țărănești a fost înregistrată în satele cuprinse în aria de răspîndire, cu cîțiva ani în urmă, a celor circa 300 de cluburi socialiste sătești. În județele Vlașca, Olt, Teleorman, Romanați, Dolj, printre membrii cluburilor socialiste de la sate se aflau numeroși învățători stimați de țărani, care le ascultau cu încredere cuvîntul.

În anii din pragul răscoalei, pe lîngă activitatea desfășurată de mișcarea socialistă pentru a pătrunde la sate și a reface legăturile stabilite prin cluburile socialiste, un larg ecou în rîndurile cadrelor didactice rurale l-a avut apelul adresat în vara lui 1906 către învățători și institutori, prin care mișcarea socialistă organizată îi chema să lupte alături de clasa muncitoare pentru a face „să dispară rușinosul regim al exploatării muncii omenești". Acționînd în spiritul ideilor socialiste sau influențați de propaganda socialistă, parte din ei traducînd în felul lor, mai radical, principiile politice de ridicare prin cultură a țărănimii emise de Spiru Haret sau apelul-program „Către săteni" al lui V. M. Kogălniceanu, cei mai mulți indignați de cumplita sărăcie a țăranilor, învățătorii vor constitui un sprijin important al luptei țărănimii răsculate.

Impresionați de exploatarea la care era supusă țărănimea, de lipsurile materiale în care se zbătea, numeroși învățători s-au manifestat în mod deschis, luînd poziție sub diferite forme față de nedreptățile și situația existentă în lumea satului. Semnificativă este atitudinea învățătorului Neagu Caragea din comuna Glavacioc, județul Vlașca. În vara lui 1906, cu prilejul adunării ținută cu sătenii, elevii și învățătorii din satele Glavacioc, Șelaru și Ștefan cel Mare pentru jubileul a 40 de ani de domnie a lui Carol I, învățătorul Neagu Caragea ia și el cuvîntul. Făcînd o paralelă între situația țărănimii la mijlocul secolului al XIX-lea și cea din anul 1906, învățătorul își încheia discursul spunînd că „într-un singur an de domnie a lui Cuza Vodă s-a făcut pentru țăranul român mai mult decît în 40 de ani de domnie a regelui Carol I". Pentru actul său de curaj învățătorul Neagu Caragea a fost condamnat, iar în timpul marii răscoale a fost din nou arestat.

În ajunul răscoalei, o susținută activitate propagandistică în rîndurile țăranilor a desfășurat-o învățătorul Alexandru Stroescu din comuna Orbeasa de Jos, județul Teleorman. El a convocat pe propria-i răspundere pe săteni, la mijlocul lui februarie 1907, la o adunare în localul școlii, cu care prilej le-a explicat unele din cauzele situației materiale grele în care se zbat, înfierînd pe jefuitorii satelor. În zilele răscoalei el s-a deplasat în comunele vecine în vederea propagării ideii unei lupte active împotriva exploatatorilor. Pentru activitatea sa învățătorul Al. Stroescu a fost suspendat din învățămînt, arestat și dat în judecată, „fiind găsit vinovat că a îndemnat pe săteni la răscoală".

În unele comune din județele Teleorman, Vlașca, Olt, Dolj, Vîlcea, comune apropiate între ele, răscoala s-a declanșat pe baza unor elemente de pregătire anterioară la care a contribuit și acțiunea desfășurată de unele cadre didactice, printre care Stan Crudu din Băbăița, Atanasie Bîrleanu din Măgura, Dumitru Popescu din comuna Pielea, Popescu Ionel din Cucuruzu, Radu Ionescu din Gălățeni-Șoricești, Mihail Popescu din Băbeni-Făurești, Ion Stoenescu din Laloșu ș.a. Aceștia s-au infor-

ION ILINCIOIU
cercetător științific la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.

Continuare în pag. 4-a)

ȘTIRI

Concursul de literatură română

În zilele de 23 și 24 martie a. c. va avea loc faza regională și pe Capitală a concursului de literatură română cu elevii din licee, din școlile pedagogice și profesionale, organizată de secțiile de învățămînt regionale și filialele Societății de științe istorice și filologice din Republica Socialistă România.

La acest concurs, ale cărui lucrări încep, în întreaga țară, în dimineața zilei de 23 martie a. c. orele 9, vor participa elevii distinși cu premiile I, II și III la faza pe localitate.

„Carnavalul primăverii"

Astfel s-a intitulat originala manifestare organizată recent de către unitatea de pionieri de la Liceul de muzică nr. 2 din Capitală. De astă dată, în contrast cu obișnuitele manifestări artistice organizate în această școală, locul de cinste n-a revenit în primul rînd muzicii, ci dramatizărilor, dansului, recitărilor și, bineînțeles, ingeniozității și frumuseții costumelor purtate de copii. Participanții la carnaval au avut prilejul de a asista la împărțirea dreptății de către Ion Vodă Viteazul și la strălucitoarea nuntă a Zamfirei, de a pătrunde într-un magazin de păpuși însuflețite de bagheta unui arlechin neobosit etc. Parada costumelor și reuniunea plină de veselie care i-a urmat au completat reușita deplină a acestei manifestări artistice.

Organizarea cît mai eficientă a pregătirii viitorilor absolvenți ai liceului pentru examenul de bacalaureat în cadrul lecțiilor recapitulative solicită întreaga măiestrie a profesorului. Sistematizarea maximă a cunoștințelor în lecții de sinteză, orientarea atenției către esența faptelor și fenomenelor, către aplicarea practică a celor studiate — iată doar cîteva dintre problemele complexe ale lecțiilor care se desfășoară în ultima etapă a anului școlar la clasa a XI-a. Unele opinii în această privință, bazate pe o valoroasă experiență personală, sînt reunite în pagina a doua sub titlul:

PROFESORI EMERIȚI DESPRE PREGĂTIREA BACALAUREATULUI

Pregătirea viitorilor sportivi de performanță

Din inițiativa Ministerului Învățămîntului și a Consiliului General al Uniunii de Cultură Fizică și Sport s-a organizat de curînd o consfătuire a profesorilor care predau atletismul în școlile sportive și în liceele cu program de educație fizică.

Deschizînd lucrările consfătuirii, prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, a subliniat rolul tot mai însemnat pe care îl au aceste tipuri de școli în pregătirea elevilor pentru sportul de performanță și utilitatea schimbului de păreri între cei ce lucrează în cadrul lor în scopul găsirii celor mai eficiente căi de îmbunătățire a muncii de pregătire a elevilor în multiplele probe ale atletismului.

Raportul prezentat la consfătuire de către tov. Maria Loghin, directorul Direcției educației fizice și sportului școlar din Ministerul Învățămîntului, a subliniat principalele realizări obținute de școlile sportive și liceele cu program de educație fizică în pregătirea elevilor pentru atletism. Raportul a scos totodată în evidență lipsurile și neajunsurile care se mai manifestă încă în munca profesorilor ce predau atletismul în aceste școli și licee, lipsuri care nu permit un progres mai rapid al performanțelor elevilor. În continuare tov. Emil Ghibu, doctor în științe pedagogice, vicepreședinte al Consiliului General al U.C.F.S. și președinte al Federației Române de Atletism, a prezentat un material metodic cu tema „Selecționarea și pregătirea elevilor în secțiile de atletism ale școlilor sportive și ale liceelor cu program de educație fizică".

Atît materialele prezentate în consfătuire precum și discuțiile, la care au participat cadre didactice cu multă experiență în pregătirea copiilor și juniorilor pentru activitatea atletică de performanță (A. Kummer, de la Liceul nr. 2 din Brașov, Romulus Spirescu, de la Școala sportivă nr. 2 din București, Ion Vitman, de la Liceul nr. 4 din Timișoara, Elisabeta Stănescu de la Liceul nr. 35 din București, Ladislau Martonassy, de la Școala sportivă din Cluj, Mircea Simeon de la Liceul nr. 1 din Ploiești, Radu Voiculoiu de la Școala sportivă nr. 1 din București și alții) au scos în evidență principalele cauze care frînează încă ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului performanțelor elevilor în atletism, precum și atragerea spre această ramură sportivă a celor mai dotate elemente. Printre aceste cauze se numără, de pildă, insuficienta preocupare a unora dintre profesorii care predau atletismul pentru o selecție riguroasă, științifică a elevilor care să-l practice, greșeli de ordin metodic în orientarea procesului de pregătire a acestor elevi, tratarea sarcinilor didactice numai sub aspectul lor cantitativ (număr de ore și copii în grupe), fără a se urmări, în același timp, aspectul calitativ al muncii, aspect care, în ultimă instanță, reprezintă cheia obținerii

(Continuare în pag. 4-a)

PROFESORI EMERIȚI DESPRE PREGĂTIREA BACALAUREATULUI

Desăvîrșirea întregii munci anterioare

Prof. emerit
TIMOTEI PETRIDE.

Având în vedere condițiile noi în care trebuie să-i pregătim pe viitorii absolvenți pentru examenul de bacalaureat, planificarea judicioasă a muncii noastre este mai necesară ca oricînd. Firește, am început această pregătire încă din clasa a IX-a. Totuși, etapa finală, în care intrăm acum, cere o atenție cu totul specială, întrucît în cadrul ei se desăvîrșește întreaga muncă anterioară.

În pregătirea elevilor mei pentru bacalaureat țin seama de constatările pe care le-am făcut în anii trecuți ca examinator, de constatările colegilor care mi-au examinat elevii, precum și de observațiile rezultate din cercetarea lucrărilor scrise ale acestora. Rezumînd toate aceste observații, ele s-ar putea concretiza în următoarele aspecte mai importante : nesiguranța și, uneori, necunoașterea noțiunilor fundamentale de teorie literară, tendința spre relatarea stereotipă a faptelor, de multe ori într-un stil stîngaci și cu un vocabular sărac, în locul analizei literare, dificultăți în a alege esențialul, în a selecta și sintetiza cunoștințele de istorie literară — și în special cunoașterea mai slabă a materiei din clasele a IX-a și a X-a.

Încă de la începutul anului școlar, ținînd seama de aceste constatări, paralel cu studierea materiei de clasa a XI-a am recapitulat cu elevii mei o serie de teme de teorie literară : limba literară și mijloacele artistice mai frecvente : stilul și calitățile sale ; notele definitorii ale speciilor lirice, epice și dramatice ; analiza operei literare etc. Am trecut apoi la recapitularea istoriei literaturii române, oprindumă la o serie de teme cum sînt : „Formarea limbii române" (structura, vocabularul ; latinitatea limbii noastre), „Conștiința latinității și unității poporului român în operele cronicarilor", „Caracterele proprii, specifice ale luminismului românesc în Transilvania" („Școala ardeleană"), „N. Bălcescu, gînditor progresist și artist al cuvîntului", „Contribuția lui V. Alecsandri la dezvoltarea literaturii române" etc.

În vacanța de primăvară voi recapitula tema „Mihail Eminescu, poet național și universal al literaturii române" și voi organiza de asemenea ore speciale de recapitulare a operelor lui Creangă, Caragiale, Coșbuc. De asemenea, voi discuta cu elevii tema de sinteză „Evocarea trecutului nostru istoric în operele scriitorilor secolului al XIX-lea".

În perioada 26 IV—18 V 1967, în care vom dispune de 24 de ore, voi discuta cu elevii o serie de probleme mai dificile referitoare la curentele din literatura noastră. Voi acorda ore speciale unor mari personalități ca L. Rebreanu, M. Sadoveanu, T. Arghezi, pentru ca apoi să trecem la teme de sinteză cum sînt : „Concepția scriitorilor noștri despre rolul social al artei și al artistului", „Folclorul, nesecat izvor de inspirație pentru literatura noastră", „Viața satului și a țărănimii" reflectată în literatura română, „Războiul și atrocitățile sale demascate în literatura secolului XX", „Evoluția romanului românesc", „Evoluția dramaturgiei românești", „Specificul național în literatura românească", „Partinitatea comunistă și caracterul popular al literaturii noastre actuale" etc.

Întrucît discutarea exclusivă a unor teme monografice sau cu caracter de sinteză prezintă primejdia ca elevii să rețină numai cunoștințe generale, caut să intru mai adînc în discutarea problemelor de literatură. Așa, de pildă, cer elevilor să analizeze comparativ „Răscoala" lui Rebreanu și „Desculț" al lui Zaharia Stancu, țăranii din opera lui Sadoveanu și cei din „Moromeții" de Marin Preda etc. La studiul operei lui Cezar Petrescu am dat următoarele teme : drama lui Radu Comșa, problema intelectualului în romanul „Întunecare", problema intelectualului în opera lui Cezar Petrescu. Cu alte cuvinte, de la urmărirea unui personaj am trecut la o categorie de personaje dintr-o operă analizată în clasă și apoi la aceeași temă desprinsă din întreaga operă a unui scriitor studiat, solicitînd capacitatea de selectare și de sintetizare a elevilor.

La secția umanistă, avînd o oră în plus, adîncesc mai mult analiza operei literare, urmăresc mai multe aspecte ale conținutului tematico-ideologic și ale măiestriei artistice. La „Moromeții" de M. Preda, de exemplu, analizez pe larg episodul final, al „prăbușirii rușinoase" a lui Ilie Moromete ; la „Setea" de T. Popovici stărui asupra întîlnirii dintre Mitru Moț și Spinanțiu, o scenă de o rară frumusețe artistică și plină de semnificații.

Pentru a-i obișnui pe elevi cu sistemul de verificare a cunoștințelor la examenul de bacalaureat, cer pe rînd unora din ei să vină în prima bancă și le dau spre tratare o temă. Ei își fac note cu privire la aceasta și apoi expun tema respectivă. Către sfîrșitul anului le voi da să tragă bilete, ca la bacalaureat. Elevii trăiesc în acest fel emoțiile examenului, se obișnuiesc, se mai calmează — și aceasta nu-i puțin.

Așa cum mi-am planificat munca, n-am nevoie să mă grăbesc, nici să comprim materia, fiindcă dispun de timp suficient. Am făcut cunoscute elevilor temele de recapitulare, în succesiunea lor, și stabilim împreună planurile de discuție, pe baza cărora ei își întocmesc conspectele.

Socotesc că planificarea judicioasă, ținînd seama de situația concretă a clasei, pregătirea minuțioasă a profesorului, studiul individual bine îndrumat al elevilor sînt factorii care îi vor face să se prezinte în condiții bune la examenul de bacalaureat, examen pe care-l vom da în curînd, elevi și profesori, în aceeași măsură.

O tratare completă, sintetică, multilaterală

Prof. emerit
STELIANA MANOLESCU

Pregătirea elevilor pentru examenul de bacalaureat este, în fapt, o pregătire de perspectivă. E incontestabil că tot ceea ce trebuie să știe un tînăr în pragul bacalaureatului și al examenului de admitere în învățămîntul superior nu se poate acumula în cursul unui singur an. De aceea, încă din prima clasă a liceului m-am preocupat să asigur înțelegerea logică, pătrunderea fenomenelor fizicii, de către elevii mei, să-i deprind să urmărească esențialul și să sintetizeze cu ușurință, să-și însușească terminologia științifică, să poată opera cu noțiunile învățate și să aibă posibilitatea de a le aplica în practică — în rezolvarea problemelor de fizică, în efectuarea demonstrațiilor, ca și în confecționarea unor aparate. N-am pierdut din vedere, firește, nici stimularea lecturii științifice independente, care îndeamnă la studiu individual și ridică nivelul acestuia.

O îndelungată experiență la catedră, întărită și de împrejurarea că ani la rînd am predat la clasa a XI-a, mi-a arătat că munca din această clasă, chemată să încununeze întreaga pregătire anterioară a elevilor, trebuie organizată cu cea mai mare grijă, atent și minuțios. Prima mea preocupare pe acest plan este de a mă afla la sfîrșitul anului cu materia de examen bine pusă la punct, pentru a înlătura eforturile asaltului, care dăunează atît profesorului cît și, mai ales, elevilor. De aceea am început recapitularea, prin ore săptămînale, chiar din trimestrul I, fără să fi bănuit perspectiva unei restructurări a anului școlar, ci numai pentru motivul expus mai sus. Nu mi-a fost greu, deoarece elevii erau obișnuiți încă din anii trecuți cu munca ritmică, susținută, cu studiul individual și lectura științifică.

În planul meu de recapitulare a intrat în primul rînd revederea capitolului privitor la electromagnetism. Acum, după ce elevii au cunoscut în întregime acest capitol, am putut să-l tratez sintetic, multilateral. De exemplu, discutînd fenomenul de inducție electromagnetică, ne-am putut referi în exemplificări nu numai la generatoare, motoare și circuite de curent alternativ, ci și la circuitele oscilante cuplate inductiv, la antene, la tuburi electronice etc. De asemenea, la recapitularea cunoștințelor despre oscilații și unde electromagnetice am stabilit împreună cu elevii analogiile existente între oscilatorii mecanici și descărcarea oscilantă a condensatorilor, am discutat despre caracterul oscilațiilor libere și forțate în cazul pendulului fizic și al circuitului oscilant pe de o parte și ale antenei pe de altă parte. La rîndul lor, discuțiile despre transistori au fost corelate cu cunoștințele însușite în clasa a X-a cu privire la semiconductori.

După fiecare grup de lecții referitoare la aceeași temă întocmesc, împreună cu elevii, planuri schematice care cuprind fenomenele esențiale, caracterele lor, corelația dintre ele, aplicațiile. Toate cunoștințele repetate sînt consolidate prin efectuarea unor probleme cît mai variate, ca și a unor demonstrații. De exemplu, am făcut demonstrații cu privire la producerea undelor electromagnetice. la inducția electromagnetică, am evidențiat cu ajutorul tuburilor Crookes prezența cîmpului electromagnetic etc.

O importanță deosebită acord capitolului „Structura atomului" pentru a cărui înțelegere și aprofundare consider absolut necesare două etape. Prima este consacrată pătrunderii în profunzime a cunoștințelor, iar cea de a doua, sistematizării lor pe probleme mari. Discut astfel cu elevii probleme referitoare la învelișul electronic cu modele de atom, la nucleul atomic (caracteristici, proprietăți, reacții nucleare, particole și antiparticole), la fenomenul de dezintegrare a nucleului cu studiul radioactivității, la fisiunea nucleară, teoriile referitoare la aceasta, interpretarea fenomenului spectral în lumina teoriilor respective etc. În tratarea acestui capitol — prezentat în manual, după părerea mea, mult sub nivelul cerințelor actuale — folosesc larg instrumentul matematic, absolut necesar înțelegerii temeinice a problemelor. Socotesc că fără utilizarea acestui instrument elevii își vor însuși cunoștințele în mod mecanic, așa cum se înghit pilulele pe nemestecate, plecînd din liceu cu multe semne de întrebare. Ca să evit o asemenea situație, am rezervat capitolului respectiv cele mai multe ore din trimestrul II. De asemenea, am planificat pentru cea de a doua săptămînă a vacanței de primăvară trei ședințe de cîte două ore în care voi recapitula problemele legate de structura atomului.

În trimestrul al III-lea, consacrat numai recapitulărilor, pe lîngă discutarea unor teme ca „Fenomenul de inducție și autoinducție", „Tuburile electronice și aplicațiile lor", „Energia nucleară. Folosirea ei în scopuri pașnice" etc., voi căuta să-i obișnuiesc pe elevi cu felul expunerii subiectelor la bacalaureat, le voi arăta cum pot folosi timpul acordat de examinator pentru a-și dezvolta complet subiectul. Găsesc necesar acest lucru, deoarece experiența mi-a arătat că și unii elevi foarte bine pregătiți, în dorința de a spune prea multe lucruri, se pierd în amănunte, nemaiavînd timp suficient pentru a sublinia esențialul.

Recapitularea presupune o organizare minuțioasă

Prof. emerit
ELENA NICOLAESCU

Recapitularea cunoștințelor de matematică în clasa a XI-a, în ultimele etape ale anului școlar, cînd elevii, aflați în fața examenului de bacalaureat sînt intens solicitați și la alte obiecte de învățămînt, presupune o minuțioasă organizare atît a lecțiilor predate în clasă, cît și a muncii individuale. Pentru a răspunde acestor cerințe și pentru a folosi cît mai bine timpul afectat recapitulării materiei, acolo unde este posibil grupez lecțiile în teme sintetice, concentrînd materia prevăzută de programa de învățămînt în așa fel încît să am timp suficient pentru aplicații.

De exemplu, la geometria analitică — știind că elevii sînt în general destul de receptivi atunci cînd este vorba să se stabilească ecuația unei curbe sau ecuațiile unor drepte importante, ca tangentele sau normalele la aceste curbe, dar rezolvă cu greutate problemele în care intervin cunoștințele respective — mi-am propus să stărui asupra aplicării anumitor teoreme care decurg dintr-o analiză amănunțită a condițiilor impuse. După ce am predat cercul am trecut la predarea în paralel a conicelor, fapt care i-a stimulat pe elevi în munca individuală și i-a făcut să abordeze problemele de geometrie cu mai mult interes. Stabilind cu ei ecuațiile tangentelor și normalelor la una din conice și dîndu-le aceeași temă cu privire la altă conică, am realizat o economie de timp pe care am folosit-o pentru rezolvarea problemelor ce comportă discuții. Pentru a întregi studiul conicelor (elipsă, hiperbolă, parabolă), am folosit exercițiile de analiză de la capitolul „Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor", reprezentînd funcții al căror grafic conducea la una din conicele de mai sus.

La studiul calculului diferențial și integral am rezervat un număr mai mare de ore pentru adîncirea cunoștințelor referitoare la proprietățile locale ale funcțiilor, care prezintă pentru elevi mai multe dificultăți, reușind să parcurg în intervalul de timp de care dispun capitolul „Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor", astfel încît să pot trece, la sfîrșitul acestui trimestru, la studiul integralelor.

Orele de pregătire a elevilor în vederea examenului de bacalaureat le-am coordonat astfel încît recapitularea materiei din anii precedenți să constituie și o pregătire pentru predarea materiei de clasa a XI-a. De exemplu, pentru studiul cercului la geometria analitică am prevăzut, în orele de pregătire, problemele de geometrie sintetică pe baza teoremelor cu privire la cerc. Pentru studiul locurilor geometrice am prevăzut în orele de pregătire probleme de loc geometric și geometrie sintetică, astfel încît corelarea geometriei analitice cu geometria sintetică s-a putut realiza pe baza unor elemente dinainte pregătite.

Mă preocup în mod deosebit de organizarea studiului individual al elevilor, atît în ceea ce privește pregătirea lecțiilor curente cît și pregătirea pentru bacalaureat. Am schițat împreună cu ei un plan de muncă individuală, le-am dat indicații cu privire la modul cum trebuie să studieze fiecare capitol în parte. De exemplu, pentru recapitularea cunoștințelor despre ecuații prevăzute în programa de bacalaureat, elevii au fost îndrumați să revadă propozițiile importante care conduc la rezolvarea ecuațiilor și sistemelor de ecuații, cu accent deosebit pe teoremele de echivalență, să rețină tipurile de ecuații și sisteme de ecuații, procedeele de rezolvare, să insiste asupra proprietăților ecuațiilor de tip algebric cu coeficienți în corpul numerelor raționale, să-și repete teoremele cu privire la separarea intervalelor și aproximarea rădăcinilor reale ale unei ecuații. Le-am sugerat să-și întocmească un breviar conținînd teoremele importante, însoțite de aplicații imediate. Le-am indicat desigur bibliografia corespunzătoare, precizînd atît cunoștințele teoretice care trebuie recapitulate, cît și exercițiile și problemele care trebuie rezolvate.

În laboratorul de fizică al Liceului „Mihail Sadoveanu" din Capitală

PE TEME PIONIEREȘTI

Întreceri interesante, cu eficiență educativă

Inspirîndu-se după binecunoscutele „dialoguri la distanță" între regiunile țării, transmise la televiziune, Consiliul Organizației pionierilor din raionul Nicolae Bălcescu și-a propus în planul său de activitate, printre altele, adaptarea acestor interesante manifestări la specificul preocupărilor pionierești, după o tematică adecvată vîrstei. S-au organizat astfel, între unitățile de pionieri din raion, întreceri la cîntece și jocuri pionierești, recitări, s-au prezentat scenete istorice, momente satirice din școală, soliști de muzică populară, dansuri populare, orchestre și gimnastică artistică.

În general, programele au fost bine pregătite, prezentate la un nivel artistic ridicat pentru vîrsta interpreților. Merită subliniat de exemplu, succesul repurtat de un grup de pionieri din clasa a VII-a „B" de la Școala generală nr. 123, care au interpretat, în cadrul întrecerii cu pionierii de la Școala generală nr. 110, un fragment din piesa „Apus de soare" de Delavrancea. A stîrnit interes și sceneta istorică al cărei erou a fost Tudor Vladimirescu, scenetă prezentată de pionieri de la Școala generală nr. 110.

De multă prețuire s-au bucurat în rîndurile spectatorilor momentele satirice din programe, îndeosebi cel prezentat de pionierii de la Școala generală nr. 123. Dansurile, muzica populară, soliștii vocali, jocurile pionierești și gimnastica artistică au dat la rîndul lor un colorit plăcut programelor, asigurînd acestor manifestări pionierești un succes binemeritat.

Întreceri asemănătoare au avut loc, în raionul N. Bălcescu, și la Liceul de muzică nr. 1, între pionierii claselor paralele. Aici s-a pus accentul, cum este și firesc, pe interpretarea instrumentală, pe dialoguri referitoare la literatura muzicală etc. Merită a fi menționat de exemplu dialogul pe tema : „Recunoașteți compozitorul", între pionierii din clasele a VII-a „A" și a VII-a „B", care i-au impresionat pe spectatori prin recunoașterea rapidă a autorilor unor fragmente muzicale prezentate fie de colegi ai lor, fie pe discuri. Întrucît în școală există un cenaclu muzical-literar, credem, că, în viitor, cu prilejul acestor manifestări competitive s-ar putea valorifica și anumite creații ale elevilor.

Experiența „dialogurilor" care au adus pînă în prezent pe scena Casei de cultură a tineretului „Nicolae Bălcescu" șase școli din raion, confirmă utilitatea, eficiența și caracterul deosebit de atractiv al acestor manifestări. De bună seamă, lucrul cel mai important este că ele contribuie larg la educarea patriotică a elevilor, la mai buna cunoaștere de către aceștia a literaturii și istoriei patriei, a bogățiilor folclorului. Este de semnalat și faptul că dialogurile prilejuiesc o mobilizare largă a tuturor pionierilor din școlile aflate în întrecere în jurul programului pregătit în vederea competiției, contribuind la dezvoltarea inițiativelor creatoare. Ele constituie de asemenea un bun prilej de cunoaștere a potențialului multilateral al copiilor și dau posibilitatea depistării unor reale talente din rîndurile acestora. În același timp, prin caracterul lor competitiv, aceste dialoguri între școli sau între clase paralele constituie un bun prilej de întărire a spiritului colectiv, a dorinței de a ridica prestigiul detașamentului, al unității.

Continuarea acestei acțiuni cu toate școlile din raionul Nicolae Bălcescu va îngădui perfecționarea ei și va permite, în același timp, să se pregătească un material valoros din care să poată fi selecționat un program ales pentru „Ziua pionierului" din acest an. Consiliul raional al Organizației pionierilor a îndrumat unitățile din raion să includă în viitor, în programul de întrecere, creații literare proprii, momente coregrafice, prezentarea unor „curiozități" științifice sau tehnice, a unor probleme reușite de matematică distractivă, menite să stimuleze și interesele pionierilor în aceste direcții.

Poate că ar fi indicat ca televiziunea să popularizeze cele mai bune programe din numerele premiate cu prilejul competițiilor, asigurînd astfel, pe lîngă o valorificare maximă a acestor interesante manifestări pionierești, și o generalizare a experienței pozitive în activizarea muncii cu pionierii.

Prof. ELISABETA SUCIU
membră a Consiliului Organizației pionierilor din raionul N. Bălcescu-București

Dirigintele și examenul medical complex al viitorilor absolvenți

Prof. dr. docent
TIBERIU ANDRASOFSZKY
consilier al ministrului învățămîntului

Începînd de la 15 februarie se desfășoară în licee examenul medical complex al elevilor care vor absolvi în acest an clasa a XI-a. Organizată de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, această acțiune, care se va încheia la 24 aprilie a. c., are ca prim scop sprijinirea elevilor în alegerea profesiunii viitoare în raport cu starea lor de sănătate. Acțiunea este finalizată prin completarea unor fișe de control medical, care vor servi absolvenților drept certificate medicale la înscrierea la concursurile de admitere în instituțiile de învățămînt superior sau în școlile tehnice post-medii, ca și la angajarea în producție.

Experiența dobîndită în cursul anului trecut, cînd s-au alcătuit de asemenea fișe de control medical, a arătat că acestea au îndeplinit, în general, un rol pozitiv. Totuși, analiza fișelor din anul trecut a scos în evidență și unele deficiențe, a căror eliminare se impune în acest an cu atît mai mult cu cît între examenul de bacalaureat și concursul de admitere în învățămîntul superior nu vom dispune decît de mai puțin de trei săptămîni. Este necesară în acest scop, în primul rînd, o mai activă colaborare a diriginților claselor a XI-a cu medicii care efectuează examinarea elevilor.

Ce probleme se ridică în acest domeniu? Anul trecut, studenții admiși pe baza fișei de control medical în anul I de studii au fost supuși, în majoritatea centrelor universitare, unui nou control medical în cursul primului semestru. Acest control, care a permis analiza calității examenului medical efectuat în școală, a scos la iveală, în unele cazuri, neconcordanțe de diagnostic. S-au putut decela afecțiuni cardiace, grave tulburări psihice, vizuale și de auz, importante stări hipoponderale și altele, care fac imposibilă urmarea facultății la care a fost admis studentul. Faptul că aceste afecțiuni nu au fost depistate cu prilejul examenului medical complex efectuat în liceu a dăunat atît tinerilor respectivi care, cu o justă îndrumare, puteau să aleagă o instituție de învățămînt în concordanță cu starea lor de sănătate, cît și acestor instituții, ale căror locuri au fost ocupate în unele cazuri, de persoane inapte pentru profilul respectiv.

Diriginții prezenți în comisiile medicale sînt chemați să-și aducă contribuția la ridicarea calității examenului medical prin sesizarea bolilor de care au suferit elevii în cursul școlarității, în special în acele licee unde în prezent nu avem încă medici școlari. De asemenea, se impune ca ei să discute pe larg cu medicii, cu elevii și cu părinții lor asupra problemelor ce se ridică în alegerea profesiunii. Acest lucru este indicat cu atît mai mult cu cît diriginții cunosc în mod temeinic aptitudinile elevilor și au chiar sarcina de a completa și de a semna rubrica nr. 18 din fișa de control medical a absolventului, referitoare la caracterizarea aptitudinilor. (În fișele difuzate în acest an, în mod greșit, se cere la această rubrică semnătura și ștampila medicului, în loc de semnătura diriginteli !).

Analiza efectuată în unele centre universitare asupra caracterizărilor făcute de diriginți în fișele completate anul trecut, asupra măsurii în care acestea concordă cu rezultatul obținut la concursul de admitere și în primul semestru, precum și cu starea de sănătate a studenților, va permite unele concluzii în vederea îmbunătățirii metodologiei de îndrumare a elevilor în alegerea profesiunii. S-a constatat însă de pe acum că dintr-un număr important de fișe lipsește caracterizarea aptitudinilor. Din cele 710 fișe înregistrate la centrul universitar Tîrgu Mureș, de exemplu, la 153, rubrica respectivă a rămas necompletată, lipsind de asemenea semnătura diriginteli. Aceasta ne indică nerealizarea principalului scop urmărit — examinarea în comun, de către diriginte și medic, a stării de sănătate a elevului și concordanța fișei cu scopurile urmărite de elevi imediat după terminarea liceului.

Provoacă nedumerire și unele formulări cuprinse în rubrica de caracterizare a aptitudinilor. Foarte des cele înscrise aici nu reflectă o analiză a aptitudinilor, ci aprecieri generale, făcute la întîmplare : „bun", „sănătos" „slab", „mediocru", „apt", „nimic deosebit", „apt pentru toate muncile". Nu o dată, după indicarea profilului de învățămînt pe care dorește să-l urmeze absolventul, în loc să se dea o apreciere a aptitudinilor sale pentru profilul respectiv, se scriu lucruri fără nici o legătură cu aceasta. De exemplu, o absolventă înscrisă la o facultate de farmacie a fost astfel caracterizată de diriginte : „are aptitudini casnice pentru organizarea vieții familiale !"

Participarea diriginților în comisiile medicale pentru completarea fișelor de control medical ale absolventului are o deosebită însemnătate, cerînd, pe lîngă contribuții cu caracter organizatoric, un sprijin activ legat de conținutul muncii desfășurate.

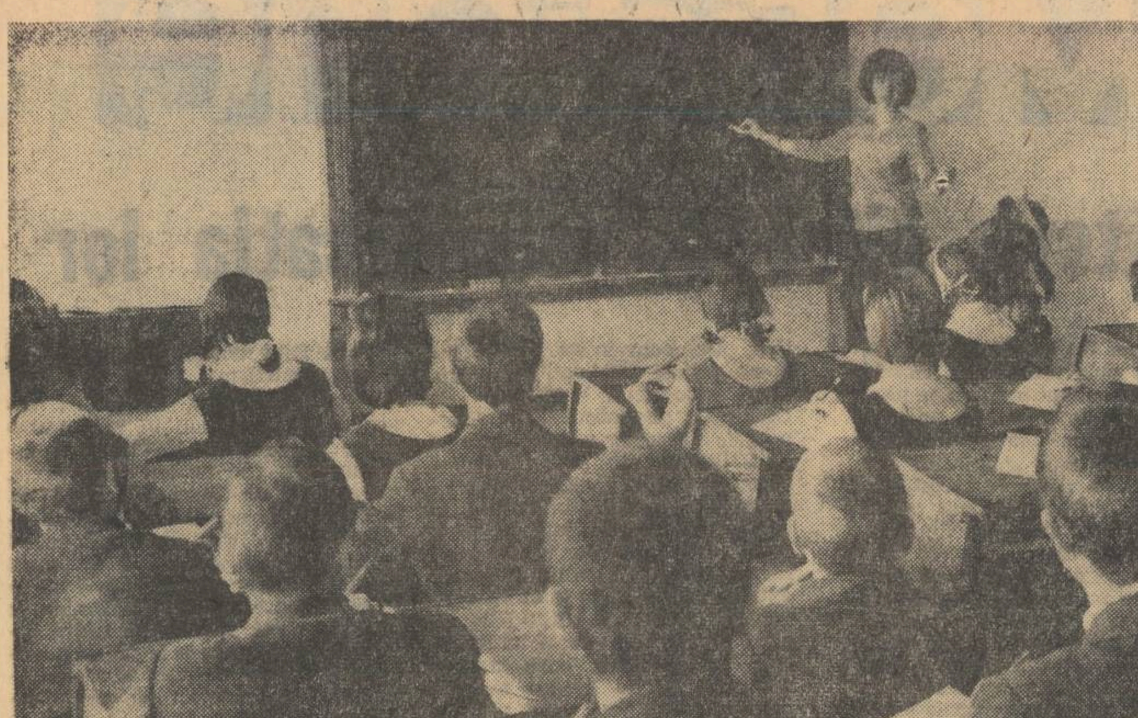

În clasele speciale de matematică

În lecțiile obișnuite, în care trebuie să explicăm cunoștințele de matematici la nivelul mijlociu al puterii de înțelegere a clasei, se manifestă uneori un fenomen de „plictiseală" a elevilor buni. În clasele speciale acest fenomen dispare. Elevii lor nu se pot plictisi la lecții pentru că lecțiile, prin specificul selectiv al conformației clasei, depășesc (sau ar trebui să depășească) cerințele mijlocii.

Reticența optativului folosit se datorează faptului că scheletul obligatoriu al programei pe care se bazează studiul în clasele speciale de matematici este același cu scheletul programei celorlalte clase, că nu există o deosebire de structură, schimbarea nefiind, deci, calitativă, ci pur și simplu cantitativă: se studiază cu o oră pe săptămînă în plus, în care se fac exerciții din aceleași culegeri. Mi se poate riposta că e vorba de exerciții mai grele, pe care ceilalți elevi le evită. Da, dar ele constituie hrana timpului liber pentru toți elevii pasionați ai algoritmiei, din orice fel de clasă ar fi — o hrană, de altfel, cu destul de slabe calități nutritive din punct de vedere matematic.

Există însă un lucru care nu poate fi făcut decît de elevii claselor speciale — și anume, matematica modernă, dincolo de programele și de manualele obișnuite.

Nu cred că introducerea rezolvării unor probleme de geometrie sintetică prin rotație sau inversiune este un pas înainte în acest sens, întrucît aceste transformări fac parte tot din matematica clasică. Pentru că, să ne înțelegem: nou nu înseamnă ce n-a mai fost în programele școlare, dar se folosea pentru completarea lor încă pe vremea cînd marele profesor Țițeica își scotea clasica sa culegere de probleme de geometrie sintetică. Nou, cred eu, înseamnă o structură deosebită a programelor și manualelor, care să permită elevilor o privire sub un unghi contemporan matematic, din care topologia, de pildă, să nu fie străină, în care „grupurile" să se miște în voie, în care algebra să dispară ca simplă deprindere de calcul și să apară în construcția ei.

E drept, elevii, chiar cei din clasele speciale, trebuie să parcurgă programa obligatorie. Cuminței a așa ne îndeamnă. Dar elevii aceștia nu sînt „copii cuminți" în matematică. Sînt „copii teribili". Pot parcurge materia programei într-un ritm accelerat, pot sări peste „calcule" și trebuie să le rămînă timp pentru Matematică cu literă mare. Ora aceea în plus trebuie cîștigată și nu pierdută prin exerciții.

Profesorii claselor speciale au fost selecționați printre cei mai buni și sînt controlați la fiecare pas. Departe de a contesta sîrguința celor care predau la aceste clase și competența celor care controlează, mie însă mi-e frică tocmai de „sîrguință" și „control" în accepțiunea măruntă a acestor noțiuni. Un profesor bun, conștiincios, cu experiență, a dobîndit aceste calități intrînd în clase cu elevi mijlocii sau de toate categoriile. Știind să lucreze cu elevii în general, clasele lui vor ieși omogene, va obține rezultate bune chiar cu elevi slabi. Este însă un asemenea profesor indicat pentru o clasă specială? Energia potențială a elevilor dintr-o asemenea clasă, talentul lor înnăscut (după care cred că au fost selecționați), viteza lor de reacție matematică, mintea lor tînără, suplă, capabilă să sesizeze specificul matematicii noi, nu cer, după părerea mea, un profesor de liceu, cît de bun ar fi el. Cu ei ar trebui să lucreze un cadru universitar — un lector, un conferențiar, un profesor (dacă găsești pasionați în acest domeniu) unul din cei care va avea destulă pondere să depășească programa, destul orizont ca să neglijeze inutilul, destulă cultură de specialitate ca să schițeze drumuri, destulă rutină universitară ca să-și formeze emuli, cum o cere universitatea, destulă autoritate față de colegii de breaslă ca să-i fie permis să încerce experiențe — căci clasa de specialitate, în sine, este tot o experiență.

Dacă este să facem o analiză statistică, sînt convins că și sub forma lor actuală de organizare clasele speciale de matematici dau rezultate foarte bune. Nu mă îndoiesc că la olimpiada de matematici ele sînt în frunte. Lucrul acesta este firesc: nu pot să nu dea rezultate bune, cu elevii pe care îi au. Rezultate bune e normal să dea, problema deschisă este cea a rezultatelor optime. Se scoate oare din acești elevi maximul matematici?

Uite, acum la sfîrșit mă gîndesc: dece nu s-ar face, în ora aceea în plus, presupunînd că elevii vor continua cu profesorii lor, un curs de „matematică specială", pe care să-l susțină, ca pe o materie aparte, cineva trimis de universitate, sau de Institutul de matematici al Academiei, sau de Societatea de matematică?

CONSTANTIN OTTESCU

INADVERTENȚE ÎN MANUALE

De la geografia fizică la fizica geografiei

Se știe că geografia fizică este în mare măsură tributară unor capitole din fizica propriu-zisă, apelînd la cunoștințe din domeniul acesteia din urmă pentru a explica unele fenomene geografice. De asemenea, este de la sine înțeles că în vederea unei bune însușiri a cunoștințelor de geografie fizică ar trebui ca, în momentul în care se fac referiri la o noțiune aparținînd fizicii, elevii să o fi cunoscut ca atare din cursul de fizică. Dacă răsfoiești însă manualul de geografie fizică cu noțiuni de geologie pentru clasa a IX-a (întocmit de N. L. Rădulescu, Claudiu Giurcăneanu și Ion Roșca), îți dai seama că lucrurile nu stau întotdeauna așa. Recurgînd la o seamă de cunoștințe de fizică pentru explicarea fenomenelor geografice pe care le prezintă, manualul în cauză face uneori apel la noțiuni de fizică încă neînsușite de elevi, iar alteori prezintă problemele de fizică la un nivel care este mai depărtat decît s-ar cuveni de rigurozitatea științifică.

De ce nu se învîrtește Soarele în jurul Pămîntului

Răspunzînd la întrebarea aceasta atît de actuală pînă acum vreo patru sau cinci sute de ani, autorii manualului de geografie pentru clasa a IX-a, după ce prezintă o serie de argumente valabile, scriu: „Legile mecanice nu permit ca un corp ceresc uriaș cum e Soarele, de 1 300 000 de ori mai mare ca Pămîntul, să se învîrtească în jurul unei planete mici, care are o putere de atracție redusă. De altfel, nici viteza necesară nu poate fi realizată, deoarece Soarele, ca să se poată învîrti în jurul Pămîntului în 24 ore, ar trebui să aibă o viteză extraordinară, de 90 000 de km pe secundă"...

Firește că nu poate fi vorba aici de „legi mecanice" (elevii ar putea înțelege că acestea sînt legi care se aplică mecanic), ci de „legi ale mecanicii", și anume ale mecanicii cerești. Dar afirmațiile din pasajul amintit vin în contradicție cu legea atracției universale. Datele acesteia arată că atracția dintre două corpuri depinde atît de masa unuia cît și de masa celuilalt. Nu are nici un sens să se spună că Pămîntul exercită o forță mai mică asupra Soarelui decît invers. Subliniem și folosirea termenului putere în loc de forță, deși al doilea este cel consacrat în asemenea cazuri și utilizat de fizică într-un sens bine precizat. În sfîrșit, pasajul încalcă și noțiunea de relativitate a mișcării și repausului, noțiune pe care elevii o cunosc din prima parte a cursului de fizică din clasa IX-a. După cum se știe, mișcarea este relativă nu numai în sensul că sistemul de referință considerat fix se mișcă la rîndul lui față de alte repere, ci și datorită faptului că sistemul poate fi considerat la rîndul său mobil față de corpul ales. În această situație se află Pămîntul și Soarele.

De altfel, și acest lucru surprinde, între dovezile aduse pentru a sprijini ideea rotației Pămîntului lipsește cel mai nou și de netăgăduit argument: observarea directă realizată prin zborul sateliților tereștri în acești primi ani ai erei spațiale.

Undeva mai jos, pe aceeași pagină, stă scris: „Devierea (este vorba de devierea unei pietre aruncate în jos dintr-un turn înalt, n.n.) se explică prin faptul că greutatea, în căderea ei liberă, are imprimată viteza la care se face rotația Pămîntului în vîrful turnului, viteză care este mai mare decît cea de la bază. Ajungînd la baza turnului (care are o viteză de rotație mai mică) greutatea va sosi deviată spre est, adică în direcția de rotație a Pămîntului". Numai că această explicație, corectă de altfel, presupune cunoașterea de către elevi a faptului că viteza liniară a unui punct de pe un corp aflat într-o mișcare de rotație este cu atît mai mare cu cît punctul este mai îndepărtat de axul corpului. Elevii clasei a IX-a însă nu s-au întîlnit cu explicarea acestui fenomen, și de aceea nu pot înțelege de ce cade piatra spre est. Mai mult chiar. Căutînd sistemul de referință față de care se face mișcarea, apare pentru ei, aici, și o altă nedumerire: față de care sistem se demonstrează acum rotația Pămîntului — față de Soare sau față de piatră? Să recunoaștem că, fără ca elevii să știe în mod amănunțit cum se poate desfășura mișcarea de rotație, este foarte greu să le prezentăm această experiență ca pe o dovadă în sensul lămuririi cauzei rotației Pămîntului.

Raze, raze...

Citind un paragraf din paginile 58—59 ale manualului, elevii află următoarele: „Energia Soarelui se propagă sub formă de raze calorice, luminoase și electrice. Aceste raze formează spectrul solar. Spectrul solar este alcătuit din raze luminoase, raze ultraviolete și infraroșii. Între cele trei categorii de radiații solare, cele calorice sînt cele mai însemnate prin rolul pe care îl au în desfășurarea fenomenelor fizico-geografice". Pe de o parte deci spectrul conține raze calorice, luminoase și electrice, pe de alta raze luminoase, ultraviolete și infraroșii. Cum razele luminoase au fost citate de două ori, s-ar putea trage concluzia că în spectru există 5 feluri de raze: calorice, luminoase, electrice, ultraviolete și infraroșii.

Mai departe, pe aceeași pagină 59, se afirmă: „În medie, din radiațiile emise de Soare numai 43 la sută ajung la suprafața Pămîntului". Care este aici valoarea asupra căreia se operează calculul procentelor? Sînt oare radiațiile emise de soare o mărime fizică? 43 la sută din energia acestor radiații ar fi fost, desigur, altceva. Aidoma se întîmplă și la pag. 139, unde se vorbește despre 94 la sută din... magnetismul terestru.

Presiunea nu e greutate

La pag. 64 elevii au prilejul să afle că „greutatea cu care aerul apasă asupra feței Pămîntului poartă numele de presiune atmosferică". Numai că, la fizică, ei au învățat că presiunea este „forța de apăsare pe unitatea de suprafață" și nicidecum „greutatea". Formularea din manualul de geografie fizică este neștiințifică.

Și tot neștiințifică este definiția dată de manual gradului de umiditate a aerului (pag. 79): „Cantitatea de vapori pe care o conține aerul formează ceea ce se numește gradul de umiditate a aerului". Dar în fizică umiditatea atmosferică se caracterizează prin două mărimi: umiditatea absolută și cea relativă. Și apoi, chiar dacă manualul de geografie fizică se referă la umiditate absolută, ea nu trebuie definită drept cantitatea de vapori existentă în aer, ci în unitatea de volum de aer. Întrucît însă gradul de umiditate este măsurat în fapt prin umiditatea relativă și e definit prin raportul dintre cantitatea de vapori existentă într-un volum dat de aer și cantitatea de vapori care ar satura același volum de aer, exprimarea din manualul de geografie rămîne inacceptabilă.

Maree, ghețari și exactitate științifică

În general producerea mareelor la meridianul opus nu este prea ușor de înțeles, dar modul cum e explicată în manualul de geografie pentru clasa a IX-a nu este de loc de natură să ușureze această înțelegere. Într-adevăr, manualul afirmă că ea „se datorește forței centrifuge provocate de mișcarea de rotație. Ea acționează în acest moment mai cu putere decît de obicei, întrecînd forța de gravitație a Pămîntului, deoarece aceasta a fost slăbită de atracția exercitată de Lună asupra Pămîntului". Ce reținem de aici? S-ar părea că forța centrifugă provocată de rotația Pămîntului în jurul propriului său ax are în momentul fluxului o intensitate mai mare decît de obicei. Oare devine prin aceasta mai clară explicația apariției mareelor la meridianul opus?

Pentru a lămuri corect fenomenul este necesară cunoașterea relației dintre viteza liniară și distanța față de centrul de greutate al sistemului Soare-Pămînt, precum și a legii a treia a lui Kepler (legea perioadelor de revoluție). În conformitate cu ea, viteza unui obiect aflat în revoluție în jurul Soarelui este cu atît mai mică cu cît obiectul e mai îndepărtat. Pe de altă parte, legea vitezelor din mișcarea de rotație cere ca vitezele liniare să fie mai mari pentru punctele mai îndepărtate. Din cele două legi rezultă că pentru un punct aflat mai aproape de Soare viteza este mai mică decît acea impusă de legea lui Kepler (de aceea „cad" apele spre soare — recte crește mareea). Pentru alte puncte viteza depășește valoarea necesară pentru orbita respectivă. De aceea apele o „părăsesc" în afară. Vitezele celor două puncte nu sînt vitezele liniare din mișcarea de rotație, ci vitezele din mișcarea Pămîntului în jurul centrului de greutate al sistemului Pămînt-Soare. Toate acestea însă pot fi înțelese în clasa a X-a reală, cînd elevii posedă cunoștințele de mecanică necesare pentru pătrunderea unei asemenea explicații. Se vădește deci o lipsă de coordonare în alcătuirea programelor și manualelor. Firesc ar fi ca manualul de geografie să rămînă numai la descrierea fenomenelor, iar explicația să fie dată atunci cînd îi sosește timpul, în cadrul cursului de fizică.

Și acum despre ghețari. La pag. 133 a manualului se scrie: „Plasticitatea, proprietatea gheții de a lua forma scobiturii în care se formează. De aici rezultă însușirea ei de a curge (de a aluneca), sub influența unei forțe active. Sub acțiunea greutății stratului de firn începe să curgă la vale, dacă are pantă".

Ce complicat! Ce complicat! Am uitat exemplul alunecării săniei pe zăpadă sau al patinei pe oglinda lacului înghețat. Se știe doar că straturile de gheață supuse unei compresiuni se topesc, deși afară domnește o temperatură sub 0°C, dar patina alunecă pe stratul de apă format. Tot așa alunecă și ghețarul, pe apa provenită din topirea straturilor lui inferioare, puternic comprimate sub acțiunea greutății straturilor superioare.

Cele prezentate mai sus ne îndeamnă însă să punem o întrebare: printre cei care au fost consultați asupra calității manualului discutat, cu prilejul elaborării sale, a figurat vreun profesor de fizică?

Prof. IULIAN CHELU
Giurgiu

Turnuri de fildeș

FOILETON

În anii mei de ucenicie dăscălească, frumoși, tineri și entuziaști, mă nimerisem într-un sat cu alți pedagogi, și din aceeași generație, și mai vîrstnici. Trăiam în armonie colegială, cu „program" alcătuit de comun acord, prin rotație și la libera inspirație a celui de rînd. Am petrecut laolaltă zile și seri de neuitat, în care disputele în contradictoriu pe temele cele mai diferite dădeau întîlnirilor noastre aer de colocviu profesional.

Pe atunci, la o consfătuire, am auzit pe cîțiva confrați plîngîndu-se de monotonia și plictiseala din satul lor. Uimit am cerut relații. Mi s-a spus atunci ceva care mi s-a părut ciudat:

— Fiecare în turnul său de fildeș.

Insistînd, am primit lămuriri suplimentare. Am aflat despre un fel de împărțire pe caste a cadrelor didactice din comună: învățătorii pe de o parte, profesorii pe de alta și, în sfîrșit, educatoarele cu casta lor. Am fost apoi informat că în cadrul acestor împărțiri distincte existau altele, în fel și fel de subdiviziuni, create după reguli și preferințe care țineau mai ales de interese și similitudine în grad didactic. Năstrușnică și tristă împărțire, tinzînd la o cît mai ermetică izolare!

Nu știu ce s-a ales pînă la urmă din turnurile și turnulețele lor. La propunerea noastră, de a face un „schimb de experiență" pe tema prieteniei dintre dascăli, ni s-a răspuns cu priviri uimite.

Mi-a venit în minte această întîmplare în urma unei recente vizite într-un sat din Banat. Aveam cîțiva colegi acolo și m-am plimbat în vizite de la unul la altul, niciodată neputînd să ne adunăm toți la un loc fiindcă soția directorului „nu se are bine" cu soția lui cutare, iar cutare, la rîndul lui, nu se are bine cu directorul. Aveau și ei turnulețele lor de fildeș. E drept, ferestrele dădeau unele spre altele, dar toți așteptau să facă celălalt un semn de apropiere.

Stau și mă întreb: s-o fi găsit pînă azi „curajosul"?

MIRCEA MICU

Precizia informației

Există un progres evident de la an la an în ce privește ținuta științifică a manualelor de literatură română, concretizat nu numai în interpretarea mai adecvată a operelor literare, ci și în verificarea mai riguroasă a informației. Totuși, manualele respective oferă încă și aspecte discutabile din acest punct de vedere. In cele ce urmează mă voi referi la aspectele de această natură din manualul pentru clasa a X-a, cu atît mai regretabile cu cît este vorba de manualul în care sînt cuprinși marii noștri clasici.

Constatarea că se întîlnesc erori de informare chiar în capitolul consacrat lui Eminescu nu poate fi decît mîhnitoare. Se susține, de pildă, că articolul în care poetul denunță exploatarea nemiloasă a lucrătoarelor de la Regia monopolurilor tutunului ar aparține epocii de la **Timpul** (p. 222). Dar articolul respectiv, intitulat **Robie modernă**, a apărut, cum de mult se știe, nu în **Timpul**, ci în **Curierul de Iassi** (1876, nr. 135, 12 decembrie), de unde a fost reprodus și în unele ziare bucureștene. Eminescu, pe de altă parte, intră în redacția **Timpului** un an mai tîrziu, dar nu chiar la „sfîrșitul anului" (p. 221), ci în primele zile după 15 octombrie 1877.

Capitolul consacrat lui Slavici însumează cele mai numeroase erori de informare. Moș Fercu nu este „bunicul dinspre tată" al lui Slavici, ci cum spune și scriitorul, „unchiul după mamă" (**Lumea prin care am trecut**, p. 16). Bunicul lui Slavici se numea Ilie (**Însemnarea celor ce se botează 1816—1822**, Arhivele statului, Arad) și-l întîlnim foarte des în documente pînă în 13 martie 1829 cînd moare. Unii dintre membrii familiei nu apar în documente după 1849. S-ar explica și de ce Slavici vorbește cu durere de cei căzuți în revoluție, „jertfă urgiei omenești" (**Lumea prin care am trecut**, p. 12).

Multe imprecizii ies, oricît de paradoxal s-ar părea, din pretenția de preciziune. Slavici ar fi stat ni se spune, cîteva luni, „în toamna anului 1873", la Oradea. Prozatorul a fost numit, într-adevăr, arhivar la Consistoriul din Oradea, dar nu în toamnă, ci la 21 iulie 1873 (**Arhiva I — 138 — 873**, Arhiva episcopiei ortodoxe, Arad). Slavici nu vine la Iași în „septembrie 1874", ci în octombrie 1874. El era încă, la 15 octombrie 1874, la Viena, de unde îi scrie surorii sale că se pregătește să plece la Iași.

O altă serie de erori de informație privește apariția unor reviste, precum și a unor scrieri ale lui Slavici. **Vatra**, de pildă, nu apare la „1 mai 1894", ci la 1 ianuarie 1894. Povestea **Pescele pe brazdă** nu se publică în **Convorbiri literare**, ci în **Gura satului** din Arad (1872, nr. 43, 44 și 45). **Mara** apare în volum, în adevăr, în 1906, dar nu este „rod al noii" activități literare a lui Slavici, adică a celei desfășurate după 1900. Romanul se publică, cum se știe, integral, în **Vatra**, în 1894, și este o încununare a activității literare a prozatorului dinainte de 1900.

Merită să rețină atenția și informațiile pe care le furnizează manualul cu privire la activitatea lui Slavici la **Timpul**. Manualul susține că prozatorul a intrat în redacție în „15 martie 1876", adică la înființarea ziarului și, precizează mai departe, „va lucra pînă în 1884". Slavici intră în redacția ziarului bucureștean, cum se vede și din scrisoarea sa către V. Mangra, din 26 ianuarie 1877, în ianuarie 1877. Prozatorul lucrează ca redactor pînă în 1880, cînd trece în învățămînt. După această dată este numai colaborator, cum rezultă și din înștiințările ziarului (**Timpul**, 1881, nr. 76, din 5 aprilie).

Inexactă este și informația cu privire la data părăsirii de Slavici a redacției ziarului **Tribuna** din Sibiu și a stabilirii definitive la București. Se indică 1889. Slavici părăsește redacția ziarului sibian în 3 martie 1890 (**Tribuna**, 1890, nr. 40 din 20 februarie/4 martie).

Există și fraze în care lipsa de logică cu privire la datele științifice este de tot hazul. „După ce urmează școala primară din Siria — citim în manual — (Slavici) trece la Arad, unde frecventează gimnaziul maghiar pînă în 1859, cînd se înscrie la Liceul german din Timișoara, pe care absolvindu-l își trece examenul de bacalaureat în 1868, la Satu Mare". Slavici împlinea, în 1859, cînd arată manualul că trece la Timișoara, după ce făcuse mai multe clase de gimnaziu, abia 11 ani și e ușor de înțeles că frecventa, la acea dată, școala elementară. Prozatorul se înscrie la gimnaziul din Arad în septembrie 1860 (**Matricola 1860/61**, Liceul „I. Slavici", Arad), unde urmează clasele I—V, pentru ca în anul școlar 1865/66 să treacă la Timișoara, unde urmează clasele a VI-a și a VII-a (**Matricola P 26** și **Matricola P 28**, Arhivele statului Timișoara). Slavici face ultima clasă în particular, tot la Arad și nu la Timișoara, căci altfel n-ar spune că a petrecut la Timișoara — „doi ani școlari" (**Lumea prin care am trecut**, p. 39).

Ortografierea numelui lui Slavici se face în două feluri: cînd Ioan, forma corectă, cînd Ion, ceea ce nu este recomandabil.

Erorile de informare cu privire la Slavici — vreo 12 la număr — le-am cules numai din 2 pagini (p. 367—368). Convenim ușor că o astfel de „concentrare" constituie un record.

Manualele de literatură română cuprind, în raport cu cele din anii precedenți, o cantitate mult sporită de informații. Dar, cum s-a putut vedea, ele nu au fost întotdeauna riguros verificate. Astfel cantitatea de informații, deși mult sporită, în loc să ridice, subminează ținuta științifică a manualelor.

Dr. D. VATAMANIUC
Centrul de documentare științifică al Academiei Republicii Socialiste România.

Există în școala unde lucrați un climat propice studiului?

(Urmare din pag. 1)

STANTIN RAPCEA, directorul Liceului din Sinaia. La noi în școală comisiile metodice sînt un adevărat laborator care pregătește pe oameni pentru activitatea de cercetare, care îi antrenează într-o efervescentă muncă de creație. Dezbaterile din comisiile metodice sînt de cele mai multe ori interesante pentru că nu reiau aspecte învechite, arhicunoscute, ci abordează probleme noi, de mare actualitate, cu aplicabilitate directă în viața de fiecare zi a școlii.

Dar stau oare lucrurile pretutindeni așa? Din păcate, nu putem afirma acest lucru. Iată un exemplu.

La una din școlile generale din raionul Mediaș a fost repartizat acum doi ani un tînăr profesor de limba română. Entuziast, îndrăgostit de munca sa, tînărul profesor a adus în colectivul școlii un aer proaspăt, de respingere a rutinei, de activitate creatoare. La scurt timp după ce s-a familiarizat cu problemele școlii, a făcut o serie de propuneri menite să înviorize activitatea metodică, să stimuleze munca de cercetare, să îmbogățească biblioteca școlii — deci, în ultimă instanță, să îmbunătățească procesul instructiv-educativ. Inițiativele sale au fost îmbrățișate repede de mulți dintre colegi și de conducerea școlii. Parcă se urnise ceva din loc. Și asta era bine. Numai vezi că nu toți gîndeau la fel. Unii își vedeau tulburată tihnita lor viață de pînă acum. Într-o zi, un coleg l-a tras deoparte, l-a bătut pe umăr și i-a spus „prietenește":

— Mă băiatule, eu zic să-ți mai vezi de treabă. Abia ai venit și te-ai și găsit să faci pe deșteptul...

Cum poate fi calificată o asemenea mentalitate?

Și mai dăunătoare este mentalitatea respectivă atunci cînd ea pornește de sus, de la conducerea școlii. Căci se întîmplă, nu o dată, ca directorii înșiși să fugă de nou. Iată un fapt convingător. Am fost invitați, nu de mult, să participăm la o interesantă acțiune metodică organizată la una din școlile Capitalei. Telefonăm la școala cu pricina. De la capătul celălalt al firului, directorul ne confirmă cu o jumătate de gură:

— Mda, tovarășe, Ce să facem, avem și noi sarcină...

La fața locului ne-a întîmpinat comandanta unității de pionieri. Părea foarte necăjită. Mai tîrziu am aflat și motivul. A fost strașnic „săpunită" de director: „Se vede că vrei să ieși în evidență... Acum o să vină toți să ne descoase, să ne întrebe. Nu era mai bine să n-avem bătaia asta de cap?".

Deci, după părerea tovarășului director, bine este ca nimeni să nu întreprindă nimic nou, nimic interesant, să nu depășească obișnuitul. Poate că așa se explică și faptul că din școala respectivă nimeni nu posedă un grad didactic superior, nimeni nu participă la activitatea metodică sau științifică.

La lipsa unui climat favorabil perfecționării profesionale contribuie și foarte gălăgioasele perorații ale unor profesori ce se consideră ei înșiși atotștiutori. Am cunoscut deunăzi o profesoară căreia i s-ar potrivi zicala: „Altora le dă povață, dar pe sine nu se-nvață". Am auzit-o vorbind în clasă, elevilor, despre uriașele progrese înregistrate în știință în ultimele decenii, despre faptul că ei trebuie să le cunoască pentru a putea deveni, în viitor, buni specialiști. Am discutat apoi în cancelarie, cu profesoara respectivă, despre intențiile ei cu privire la perfecționarea profesională.

— Să mai învăț de acum înainte? — spunea ea. Eu am dat în urmă cu 20 de ani un examen. Și să știți era foarte greu și foarte exigent...

Ce curioasă optică! În țara noastră, în învățămîntul nostru, acești 20 de ani au însemnat o adevărată epocă. Cum se poate mulțumi cineva azi cu ceea ce a știut acum 20 de ani?

Ne-am amintit de actualitatea vorbelor lui Ion Ghica: „Oamenii cei mai învățați dintr-un secol sînt niște ignoranți în mijlocul învățaților secolelor următoare, precum învățaților din zilele noastre le lipsesc o mulțime de cunoștințe de care au să se bucure generațiile viitoare... Cine poate spune unde se află limita dezvoltării spiritului omenesc?".

Climatul de studiu din școală este uneori viciat de stări de lucruri de-a dreptul de neconceput pentru o instituție de educație. Într-o școală de arte din București, timp de mai mulți ani, colectivul didactic, împărțit în două părți — fiecare avînd ca protagonistă cîte o directoare — a fost angajat în interminabile dispute, care urmăreau, în ultimă instanță, o demonstrație „de putere". Măsura luată de forurile competente, de a înlocui pe ambele protagoniste dornice de „afirmare", a soluționat cazul creînd premisele unui altfel de climat.

Încercările de a abate preocupările de studiu, de cercetare al unui colectiv didactic, de a angaja forțele lui în probleme minore, care țin de interese personale, ne spunea tov. **NICOLAE MITULESCU**, directorul Liceului „N. Bălcescu" din Pitești, pe lîngă consecințele negative pe plan etic, exprimă și o anumită neputință profesională. Căci e mai ușor să te „distingi" prin „creații" de acest soi decît prin acțiuni care solicită gîndire, strădanii, studiu, care presupun o necontenită căutare a noului.

Ceea ce caracterizează majoritatea colectivelor didactice din școlile noastre este tocmai o asemenea căutare a noului. Avem în aceasta, o importantă chezășie a posibilității de a înlătura lipsurile semnalate, acolo unde se mai manifestă încă.

PE MARGINEA UNUI SCHIMB DE EXPERIENȚĂ ÎNTRE GRUPELE SINDICALE

ATENȚIE ACȚIUNILOR CU EFICIENȚĂ SPORITĂ

Ceea ce caracterizează în prezent activitatea sindicală din școli este căutarea formelor specifice de muncă, a căilor menite să înlăture manifestările ineficiente, să facă din fiecare acțiune un mijloc important de sprijinire a muncii instructiv-educative. Sub semnul acestor căutări se află și unele acțiuni speciale inițiate în ultimul timp, ca de pildă schimbul de experiență organizat de comitetul sindicatului învățămînt al raionului Nicolae Bălcescu din Capitală, între responsabilii cu munca profesională din birourile grupelor sindicale.

Participanții la acest schimb de experiență, care a avut ca temă contribuția organizației sindicale la îmbunătățirea continuă a activității profesionale a cadrelor didactice, au ascultat un referat prezentat de biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 119. Atît referatul, cît și intervențiile participanților la discuții au atestat creșterea cantitativă a acțiunilor sindicale în școli. Nu este mai puțin adevărat însă că această creștere s-a realizat mai ales pe seama sprijinirii acțiunilor înscrise în planurile generale de muncă ale școlilor, numărul manifestărilor concepute și organizate integral de către grupele sindicale rămînînd în continuare relativ scăzut.

Referatul prezentat și înscrierile la cuvînt au relevat faptul că intensificarea activității sindicale în școli influențează pozitiv strădaniile orientate către ridicarea nivelului calitativ al procesului de învățămînt, promovarea unor concepții înaintate, moderne atît în conținutul unor discipline, cît și în metodica predării lor. Bunăoară, la propunerea profesorului Nicolae Bîzu, conducerea Școlii generale nr. 119 a organizat, experimental, grupe speciale de pregătire cu elevii rămași în urmă la limba română, matematică, fizică și chimie. Biroul grupei sindicale din școală a sprijinit această acțiune, determinînd în rîndurile colectivului didactic un curent de opinie favorabil experimentului și asigurînd condiții bune desfășurării lui, astfel încît rezultatele să poată fi consemnate în chip cît mai obiectiv. Un sprijin însemnat a acordat biroul grupei sindicale de la această școală și cercetării cu privire la predarea noțiunilor de gramatică la clasele II-III, asigurînd cadrelor didactice care o efectuează timpul necesar pregătirii lecțiilor și sistematizării observațiilor.

Prof. LEANDRU POPOVICI
Moment la lecție (detaliu)

O orientare judicioasă în domeniul sprijinirii muncii instructiv-educative vădește și biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 111. În momentul de față biroul acestei grupe sprijină intensificarea pregătirii elevilor din clasele a VIII-a pentru încheierea cu succes a școlii generale și prezentarea la examenele de admitere în licee sau școli profesionale. El se preocupă de respectarea graficului de interasistențe la lecțiile predate în clasa a VIII-a și în mod special de generalizarea celor mai eficiente metode de recapitulare în vederea examenului.

Ținînd seama de ponderea tot mai însemnată a utilizării mijloacelor audio-vizuale moderne în predare, de dotarea mereu mai amplă a școlilor cu asemenea mijloace, apare deosebit de binevenită preocuparea birourilor grupelor sindicale de la Liceul „Ion Creangă" și de la Școala generală nr. 122 de a sprijini prin forme cît mai eficiente — instructaje, lecții deschise etc. — însușirea de către toți membrii colectivelor didactice a tehnicii și metodicii de folosire a acestor mijloace. Relevabilă este și preocuparea biroului grupei sindicale de la Școala generală nr. 122 de a valorifica larg condițiile bune existente aici pentru munca de perfecționare ca urmare a faptului că școala respectivă este una din bazele de cercetări ale Institutului de științe pedagogice. Cu ajutorul cercetătorilor de la institut, biroul a organizat, de pildă, o lecție experimentală deschisă în care un text de lectură cu subiect științific a fost predat nu în clasă, ci în laborator.

Pe aceeași linie a perfecționării profesionale a membrilor corpului profesoral, biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 119 a organizat întîlniri în cadrul cărora cei înscriși la examenele pentru obținerea gradului definitiv și a gradului II au ascultat expuneri cu privire la formele concrete de pregătire pentru aceste examene și de elaborare a lucrărilor științifice solicitate, biroul grupei sindicale de la Liceul „Ion Creangă" a pregătit în colaborare cu cabinetul pedagogic al școlii bibliografii pe teme în vederea studiului de specialitate, iar biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 122, stabilind o legătură strînsă cu Biblioteca centrală pedagogică, a asigurat procurarea operativă a unor lucrări necesare studiului.

Nu se poate trece însă cu vederea faptul că există încă numeroase interferențe și chiar unele paralelisme între activitatea birourilor sindicale și cea a conducerilor de școli. Fără a avea la origină o tendință de substituire, de preluare a unor competențe ce revin conducerii școlii, aceste fenomene se datorează insuficientei accentuări de către birourile unor grupe a specificului activității pe care sînt chemate s-o desfășoare sindicatele din învățămînt. Intensificarea schimburilor de experiență între birourile grupelor sindicale, adîncirea conținutului instruirii lor de către comitetele sindicatelor trebuie să ducă la eliminarea carențelor semnalate pe această linie.

Trebuie utilizate mai larg acțiuni organizate integral de către organizațiile sindicale din școli cum a fost, de pildă, întîlnirea realizată de biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 119 cu prof. univ. Ion Berca, autorul unor metodici de predare a limbii române, la clasele I—IV sau conferința despre cunoașterea psihologiei elevilor prezentată de lectorul univ. R. Floru, inițiată de biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 122, organizarea unor standuri de cărți ca cel realizat de biroul grupei sindicale de la Liceul „Ion Creangă" sau a unor vitrine ale noutăților editoriale, grupate pe specialități ca cele de la școlile nr. 96, nr. 103, nr. 119, nr. 122.

Se mai constată încă o nejustificată reținere în limitele unor forme de activitate îndelung bătătorite, timiditate în utilizarea unor căi mai originale. Chiar atunci cînd se pornește pe această linie, evoluția este oprită, uneori la jumătatea drumului. De pildă, este foarte bine că biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 103 și-a propus să organizeze dezbaterea unor probleme nu pe baza referatelor, ci a conspectării de către toți participanții la discuții a lucrărilor bibliografice indicate: de ce oare n-a făcut însă un pas mai departe, inițiind discuții pro și contra cu privire la unele metode de predare, la unele puncte de vedere exprimate în literatura pedagogică sau în presa de specialitate? Este pozitiv de asemenea faptul că la Liceul „Ion Creangă" s-a amenajat un stand de cărți, dar de ce nu organizează oare biroul grupei sindicale de aici o „săptămînă a cărții pedagogice", cuprinzînd cicluri de recenzii, întîlniri cu autorii etc?

Apare evident, din însuși nivelul sporit al contribuției cadrelor didactice la îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt, că există mari capacități care pot fi pe deplin folosite și pentru ridicarea pe noi trepte, calitativ superioare, a muncii sindicale din școli.

Schimbul de experiență inițiat de comitetul sindicatului învățămînt din raionul N. Bălcescu a scos în evidență și carențele activității unor birouri în ceea ce privește grija de a asigura tuturor cadrelor didactice timpul necesar de studiu. S-a relevat, în legătură cu aceasta un fapt paradoxal: la unele școli, ca de pildă la Liceul „Ion Creangă", deși membrii biroului se plîng de lipsa de timp pentru studiu, consideră firesc ca unele cadre didactice să aibă simultan cîte 3 și chiar 4 sarcini obștești. Fără îndoială că examinarea serioasă, efectuată de către birourile grupelor sindicale împreună cu conducerile școlilor, a modului de repartizare a sarcinilor între cadrele didactice și a bugetului de timp al acestora va scoate la iveală soluții judicioase.

Strîns legată de ridicarea continuă a calității muncii cadrelor didactice este — așa cum a reieșit și din discuțiile purtate cu prilejul acestui schimb de experiență — educarea cadrelor didactice în spiritul înaltelor comandamente sociale ale orînduirii noastre, ale eticii profesiunii de pedagog. Și în această privință există încă o serie de neajunsuri în activitatea birourilor grupelor sindicale. S-a constatat astfel că multe din ele consideră că munca educativă se poate desfășura mai ales (dacă nu exclusiv) pe baza unor exemple pozitive. Chiar și atunci cînd se aduc critici unor profesori care întîrzie regulat de la ore, care predau sub nivelul cerințelor, care utilizează mijloace antipedagogice, acestea se fac adesea cu „duhul blîndeții". Se impune ca exigența, principialitatea să se manifeste deplin și în această privință.

Organizarea unor schimburi de experiență asupra problemelor majore ale activității sindicatelor din învățămînt oferă un cadru potrivit pentru confruntarea eficienței diferitelor acțiuni, pentru extinderea celor mai valoroase forme și metode de activitate; apare de aceea deosebit de utilă prelucrarea inițiativei comitetului sindicatului învățămînt Nicolae Bălcescu și de către comitetele altor sindicate. În același timp, pentru obținerea unei eficiențe sporite, ar fi indicat ca materialele prezentate în cadrul discuțiilor să se refere, în forme sistematizate, la conținutul și metodele activităților organizate.

Mențiune

Cîteva cifre și semnificația lor

Procesul de învățămînt, acțiunea de culturalizare a maselor populare, au luat în întreaga lume, în ultimele două decenii, un avînt care a îngăduit să se vorbească de o adevărată „explozie" culturală. Dar dacă în acest răstimp a fost revendicat și admis dreptul fiecărei ființe umane la învățămînt, acest deziderat legitim al omului de pretutindeni nu a fost încă peste tot transformat într-o realitate. În primul rînd este de subliniat că în unele părți ale lumii nevoia de școli de toate gradele — și mai ales de școli generale — de construcții, mobilier și materiale didactice pentru funcționarea acestora, depășește cu mult posibilitățile acoperirii lor. Statistica arată cît se poate de limpede că, în anul 1970 va exista în Africa, o parte a Asiei și în țările Americii Latine un surplus de circa 52 000 000 de elevi ai școlii generale, necesitînd nu numai un imens de mare număr de școli, dar și cca. 850 000 de noi cadre didactice, care lipsesc din actualul ciclu de pregătire de personal didactic. Cifrele obținute printr-o serie de anchete desfășurate pe plan internațional sub auspiciile UNESCO arată limpede că esența problemei constă în necesitatea de noi clase, respectiv de noi educatori, învățători și profesori.

O situație în mod particular grea este aceea din America Latină. Așa cum arăta recent într-un articol publicat în revista „Le Courrier", editată de UNESCO, profesorul Jean Thomas, fost director general adjunct al UNESCO și în prezent inspector general în Ministerul Educației Naționale din Franța, în multe țări din această parte a lumii un mare număr de școli sînt situate în condiții naturale extrem de grele, la înălțimi care depășesc 3 600 m. altitudine, cu elevi din cătune situate la 15—20 km, cu învățători care trebuie să parcurgă de la cea mai apropiată gară sau șosea pînă la școală cîte 100—120 km călare, pe cărări de munte. Salariul acestor învățători este, în general scăzut, fiind cel mai adesea sub nivelul cîștigului unui muncitor necalificat. Un învățător definitiv primește lunar mai puțin decît un muncitor portuar. În Venezuela, de pildă, un învățător care predă la țară nu realizează decît 3/5 din venitul unui mester constructor. Ținînd seama că în țările Americii Latine populația rurală reprezintă cca. 70 la sută din total, apare limpede condiția grea în care se află cei care trebuie să aducă lumina culturii în rîndul acestor populații.

Revista „Le Courrier" prezintă un tablou la fel de puțin tranda-fir pentru situația școlilor și a învățătorilor din majoritatea țărilor africane nou eliberate. Este moștenirea grea lăsată de colonialism.

În anul 1950, în lumea întreagă funcționau în învățămîntul general, cca. 5.347.000 de învățători. Cu 12 ani mai tîrziu, numărul lor ajunsese la 8 052 000. Cu toate acestea, o anchetă întreprinsă de Biroul Internațional al Educației în anul 1963 a stabilit că în 83 de țări continuă să se simtă lipsa cadrelor didactice de acest nivel. Nevoia de cadre didactice se resimte la fel de stringent și în învățămîntul mediu — licee, școli tehnice de specialitate și școli pedagogice — ca și în învățămîntul superior.

Un factor esențial în judecarea perspectivelor reale ale creșterii necesităților în sfera învățămîntului îl constituie, desigur, și evoluția demografică. O statistică internațională realizată în scopul de a compara creșterea posibilităților de organizare a procesului de învățămînt pe plan mondial cu sporul populației pe categorii de elevi a arătat limpede că, în general, construcția de școli și formarea de cadre didactice noi se realizează într-o cadență care este departe de a fi corespunzătoare, și aceasta cu atît mai mult cu cît deseori cele mai masive creșteri sînt înregistrate în țări unde decalajul amintit a fost întotdeauna mai mare.

Cifrele au însă un merit. Acela de a îngădui organizarea pe plan mondial a unui efort ce va reprezenta, în fond, moștenirea pe care generația de la începutul erei nucleare și al celei de cucerire a Cosmosului o va lăsa omului anului 2 000. Efortul acesta conștient și voluntar, care interesează toate popoarele lumii, constituie încă un prilej de colaborare internațională. Sarcină a fiecărui stat, dezvoltarea procesului de învățămînt ținînd seama de propriile sale particularități și solicitînd, în cazul țărilor aflate în curs de dezvoltare, sprijinul organismelor internaționale care ca UNESCO, au rolul de a asigura o cooperare permanentă în domeniul educației, va ajunge să furnizeze globului, în anul 2000, cei cca. 21 120 000 învățători, 14 560 000 profesori și peste 4 000 000 cadre universitare necesare.

Privind atunci în retrospectivă, de pe culmile unor asemenea cifre, „explozia" culturală din anii noștri, viitorii istorici ai învățămîntului o vor socoti pe bună dreptate, binevenită.

T. DUMITRESCU

NOTE BIBLIOGRAFICE

A apărut

COLOCVII

Despre școală, familie și societate

nr. 3 (9), martie 1967

În cuprins:

GRIGORE HAGIU: Uriașul de la Dunăre.
URSULA ȘCHIOPU: Aspirații și posibilități.
VALERIU CEAUȘU: Demnitatea în dezbaterea adolescenților.
FLORIAN POTRA: Fondul primordial.
CONSTANTIN IONESCU-BUJOR: Personalitatea educatorului.
VALERIU PAPAHAGI: Don Quijote de la Mancha.
AUREL APACHIȚEI, VALENTINA FILIPESCU, AURELIA TURCU, MARIA MINEA, MIRCEA GRUMĂZESCU, ION IONESCU, AL. DECULESCU: Zgomotul, dușman al copilului.
ALEXANDRU TOHĂNEANU: Cum scriu copiii?
PAUL POPESCU-NEVEANU: Cunoașterea copilului de vîrstă școlară de către părinți.
MIRCEA SÎNTIMBREANU: Carte poștală pe adresa părinților — Șurubul.
TUDOR ARGHEZI: Vîrsta fericită.
TAMARA OLTEANU-ROMANIUC: Copilul dumneavoastră este timid?
ROMULUS ZAHARIA: O morală universală: Bunul simț.
VALERIU RĂPEANU: Teatrul și educația tineretului.
E. ELIAN: George Enescu.
AL. ȘIPERCO: Despre educația copilului în Japonia.
COLOCVII CU CITITORII, PAGINI SCRISE DE CITITORI, CRONICI, MARGINALII, MICA BIBLIOGRAFIE „COLOCVII", MIC DICȚIONAR PSIHO-PEDAGOGIC, RECOMANDĂRI DE CĂRȚI PE VÎRSTE ȘCOLARE, MERIDIANE, POȘTA REDACȚIEI.

Magazinul MUZICA

al Uniunii Compozitorilor din Republica Socialistă România

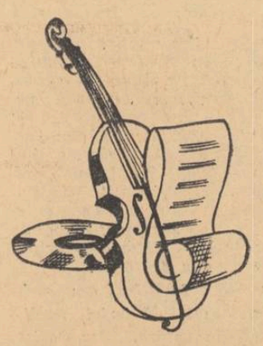

Vă informează că pe baza unei scrisori sau cărți poștale cu adresa exactă (comuna, raionul, regiunea, strada și numărul) expediază contra-ramburs sau cu plata în numerar, indiferent de valoare, următoarele mărfuri:

— **Discuri** de muzică simfonică, de cameră, ușoară și populară, ultimele noutăți. Pentru muzica ușoară discurile vor avea autograful interpretului și compozitorului, iar pentru muzica populară al interpretului.
— **Partituri muzicale** (muzică simfonică, de operă și operetă, de cameră, corală, ușoară, populară, muzică de repertoriu și pentru uz didactic, cîntece pentru tineret).
— **Metode** de acordeon, chitară, mandolină, vioară, pian, violoncel, flaut etc., tratate, manuale, studii, solfegii etc.
— **Lucrări de muzicologie** (monografii de compozitori români și străini, istoria muzicii, estetică și critică muzicală, memorialistică, figuri de mari interpreți, viața în imagini, cărți de popularizare a muzicii, ghiduri, dicționare, librete etc.)
— **Hîrtie cu portative.**
— **Accesorii:** corzi (pentru vioară, chitare, mandolină), platine (clarinet), lămpi (radio, televizoare, magnetofoane, picupuri) din import și indigene.

Totodată vinde cu virament sau numerar instituțiilor de stat, școlilor, întreprinderilor, cooperativelor agricole de producție, G.A.S.-urilor, caselor de cultură și căminelor culturale:

Instrumente muzicale: viori, mandoline, chitare, instrumente pentru fanfară, saxofoane, clarinete, trompete, baterii-jazz, pianine, acordeoane, xilofoane, violoncele, contrabași, chitare electrice, amplificatori 30 wați, radiouri și televizoare, picupuri cu amplificatoare (pentru școli și cămine culturale), magnetofoane etc.

Toate mărfurile se livrează, în baza unei comenzi ferme la magazinul MUZICA, din București, calea Victoriei nr. 41, raionul 30 Decembrie, oficiul poștal 45, căsuța poștală 4425, indicîndu-se numărul de cont și articolul bugetar.

Expedierea se face la adresa indicată (atît pentru instituții cît și pentru persoane particulare).

Cadrele didactice și marea răscoală din 1907

(Urmare din pag. 1)

mat reciproc despre situația din comunele lor, au organizat consfătuiri la care au luat parte conducători locali ai țăranilor. În timpul desfășurării evenimentelor revoluționare ei au fost arestați și ținuți luni de zile în închisoare.

La începutul lunii februarie 1907, o activitate asemănătoare desfășurau și învățătorii Emanoil Grigoriu și Mihail Gavrilescu din comuna Suroaia, județul Putna, denunțați autorităților ca „instigatori" ai sătenilor la răscoală.

Detalii referitoare la contribuția efectivă a multora dintre cadrele didactice la răscoală n-au supraviețuit timpului. Datele cu privire la numeroși învățători sînt lapidare, concretizate în formule ca „bănuit", „instigator de răscoală", „complice", „implicat" etc. Cu toate acestea, un tablou al contribuției generale a cadrelor didactice la lupta țărănimii poate fi parțial reconstituit din documentele care, înfruntînd vitregia anilor și a celor interesați în distrugerea lor, au ajuns pînă în zilele noastre.

În preziua răscoalei chiar, printre cei care au susținut cu hotărîre în fața autorităților cererile sătenilor din Flămînzi a fost și învățătorul Constantin Maxim. Un rol activ în acțiunile țăranilor din județele Botoșani și Dorohoi l-au avut și învățătorii Gh. Dimitriu din comuna Dorobanți, Atanasie Gheorghiu din Nicșeni, Toader Rotariu din Plopeni, Gh. Ionescu din Ripiceni, Alexandru Gafencu din Bucecea, Ion Alexandrescu din Hudeștii Mari, Haralamb Teodoriu, din Hreatca, Vasile Ștefănescu din Rădăuți ș.a., dați în judecată sau arestați pentru activitatea ce o desfășuraseră.

Frații Ion și Vasile Macovei, învățători în comunele Măstăcani și Firtănești județul Covurlui, precum și colegul lor din Țuțcani, Vasile Cahu, au fost arestați pentru că, așa cum nota actul de acuzare împotriva lor, „dezordinele petrecute nu sînt decît urmările ideilor propagate de acești învățători pe terenul economic și cultural".

În întreaga țară numeroși învățători au propagat ideea luptei deschise împotriva exploatatorilor sau au luat parte activă la acțiunile țăranilor răsculați. Demnă de menționat este activitatea învățătorului Dumitru Georgescu din Crîmpoaia, județul Olt, care, profitînd de faptul că trebuia să citească în fața sătenilor ordinul autorităților referitor la distrugerea mușuroaielor și șoarecilor, dăunători ai recoltelor, a explicat țăranilor că mușuroaiele sînt casele boierești și șobolanii sînt boierii. Imediat după aceasta sătenii din Crîmpoaia au declanșat una dintre cele mai viguroase acțiuni de luptă din județ, iar învățătorul a fost arestat. Și colegul său Dumitru Negoescu, din comuna Topana, a fost arestat, pentru că, așa cum spune un document al vremii, nu numai că „a îndemnat pe săteni la răscoală, ci a luat parte activă cu ei la incendierea și devastarea proprietății lui T. Stoenescu".

Numeroși învățători ai satelor au fost arestați, bătuți și schingiuiți în timpul evenimentelor revoluționare din primăvara anului 1907. Printre ei se numără Marin Georgescu din Popînzătești, județul Romanați, despre care autoritățile locale informau că este „instigatorul și propovăduitorul ideilor socialiste în sat", Pavel Ionescu din Cîmpeni, Petre Stănescu și Grigore Deca din Afumați, Ion Dinulescu din Adunații de Geomana, județul Dolj, C. Poenaru din Branețu sau Stan Crudu din Băbăița, județul Vlașca.

Dar nu numai cadrele didactice rurale au sprijinit sau au luat parte la lupta țărănimii. Și profesorii din diverse orase s-au manifestat deschis în favoarea deziderateIor maselor țărănești, apărîndu-le sau justificînd lupta acestora. Printre figurile de profesori activi susținători ai sătenilor se numără, de pildă, Vasile Mihăilescu din Craiova, arestat la 16 martie 1907 și dat în judecată pentru crimă de atîtare la război civil. Profesorul Mihăilescu, indignat de cele ce se petreceau în lumea satului, avusese tăria morală ca în conferința ce o ținuse la Ateneul din Craiova să afirme în fața celor prezenți că „a venit vremea să se adeverească zisele poetului: «Să nu dea dumnezeu cel sfînt, să vrem noi sînge, nu pămînt»".

„Grav compromis în mișcările țărănești", după cum se menționa într-un document al vremii, a fost și profesorul Tiberiu Popescu din Slatina, asupra căruia se găsea o corespondență „de o gravitate excepțională privitoare nu numai la răscoalele țărănești, dar tratînd chiar o absolută schimbare a formei de guvernămînt". El a fost arestat și dat în judecată, fiind înlocuit totodată de la direcția liceului.

Marea răscoală a țăranilor din 1907 a confirmat încă o dată realitatea istorică concretă care demonstrează că momentele de cumpănă și încordare din viața poporului nostru au constituit tot atîtea prilejuri pentru o mare parte a intelectualității de a-și exprima sprijinul și adeziunea sa la lupta generală a maselor largi populare pentru îndeplinirea aspirațiilor sale.

Pregătirea viitorilor sportivi de performanță

(Urmare din pag. 1)

unor rezultate superioare, neparticiparea la concursuri — singura cale de valorificare a muncii depuse pentru pregătirea elevilor în atletism, slaba dotare materială a unor secții de atletism, ca urmare a neglijenței unor conduceri de școli etc.

Față de lipsurile semnalate și ținînd seama de cerințele noi, crescute, ce se pun în fața școlilor sportive și a liceelor cu program de educație fizică pe linia dezvoltării atletismului în rîndurile elevilor, materialele prezentate și numeroșii participanți la discuții au subliniat unele sarcini de bază ale selecției și pregătirii elevilor pentru atletism în cadrul acestor școli și licee. Astfel, este necesar ca munca de selecție să fie organizată pe etape (selecția inițială, cu o orientare mai largă, selecția pentru specializarea pe probe, în raport cu aptitudinile manifestate mai pregnant în procesul pregătirii de bază și selecția riguroasă, pentru antrenamentul de performanță). Selecția trebuie corelată cu cerințele perioadelor respective de pregătire, avînd la bază criterii bine stabilite (criteriul medical, criteriul dezvoltării fizice, criteriul calităților fizice, criteriul caracteristicilor psihologice). Se impune, de asemenea, respectarea riguroasă a legilor dezvoltării organismului la diferite vîrste, ceea ce implică cunoașterea temeinică a particularităților morfo-funcționale și psihologice ale elevilor, precum și a anumitor cerințe metodice și organizatorice specifice lucrului cu copiii și juniorii. În același timp se impune orientarea pregătirii în perspectivă, prin parcurgerea unor etape bine definite din punctul de vedere al sarcinilor, al conținutului și al metodelor (etapa pregătirii de bază, etapa pregătirii speciale și etapa perfecționării), asigurarea unei multilateralități în pregătire prin îmbinarea judicioasă a pregătirii fizice generale cu însușirea și perfecționarea tehnicii corecte a probelor, ca și colaborarea strînsă cu medicul de specialitate.

Participanții la consfătuire au făcut, de asemenea, o serie de propuneri referitoare la îmbunătățirea formei de organizare a școlilor sportive și a liceelor cu program de educație fizică, precum și la conținutul pregătirii elevilor în cadrul lor. Propunerile s-au referit la îmbunătățirea sistemului de admitere a elevilor în liceele cu program de educație fizică, la organizarea claselor și a grupelor de lucru la orele de specialitate în aceste licee, la stimularea elevilor pentru o pregătire superioară, la îmbunătățirea organizării secțiilor de atletism și a grupelor în cadrul școlilor sportive, la necesitatea de a adecva normele pentru insigna „Cercurile olimpice" la specificul vîrstei elevilor etc.

Luînd cuvîntul în încheierea lucrărilor consfătuirii, Alex. Bojin, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, a subliniat aportul deosebit adus de participanții la consfătuire în dezbaterea problemelor puse în discuție, precum și valoarea deosebită a unor propuneri făcute. Solicitînd în continuare sprijinul cadrelor de specialiști în dezvoltarea atletismului școlar, vorbitorul a indicat sarcinile ce revin acestora în introducerea celor mai eficiente metode de pregătire a elevilor în probele atletismului.

„Metodica limbii române"

Editura didactică și pedagogică a scos recent de sub tipar „Metodica predării limbii române (gramatică, ortografie și punctuație; dezvoltarea exprimării orale și scrise)", de prof. univ. Ion Berca. Constituind continuarea „Metodicii predării limbii române (citit-scris, citire)", de același autor (apărută de curînd în cea de a doua ediție), lucrarea amintită înlesnește predarea unitară a limbii române pe întreg parcursul primelor patru clase ale școlii generale.

Acordînd ponderea de bază aspectelor nemijlocite ale predării, lucrarea limitează la strictul necesar considerațiile cu caracter general, prezentînd în continuare o serie de considerații cu vin direct în ajutorul activității practice. Aceste considerații, pornind de la elementele de psihologie pedagogică — caracteristicile însușirii cunoștințelor de gramatică, particularități ale însușirii deprinderilor ortografice etc. — stăruie asupra problemelor de didactică și metodică, referindu-se la materialele folosite în predarea gramaticii, ortografiei și punctuației, la metodele și procedeele de predare, la sistemul lecțiilor folosite, la dezvoltarea exprimării elevilor ș.a.m.d. Ar fi fost util, după părerea noastră, să se dea o extindere mai mare și considerațiilor privind pregătirea învățătorului pentru lecție.

În ansamblul ei, lucrarea, apărută într-un tiraj de masă, poate deveni un prețios instrument de lucru al cadrelor care predau la clasele I—IV în ridicarea nivelului calitativ al predării limbii române.

R. S.

LICEUL PEDAGOGIC DIN CÎMPULUNG-MUSCEL, regiunea Argeș, anunță pe foștii săi elevi și profesori că în luna octombrie 1967 va aniversa 100 de ani de la înființarea sa.

Foștii elevi și profesori ai școlii sînt rugați să comunice în scris, pe adresa școlii, următoarele date: numele și prenumele, domiciliul, data absolvirii școlii, ocupația în prezent.

După primirea adreselor, școala va intra în legătură directă cu foștii elevi și profesori, cerîndu-le unele informații.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 69.128

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 891
Vineri 24 martie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ZILE DE VACANȚĂ

Primăvara plutește în aer. Îl simți parfumul și prezența în mugurii gata să plesnească și în mlădierea sălciilor, în undurea apei, în pămîntul reavăn și freamătul păsărilor. I-o mai simți în veselia școlarilor care de cîteva zile — de cînd primăvara a adus cu ea, ca în fiecare an, vacanța — au umplut parcurile, sălile de spectacol, stadioanele.

Acțiunile pline de voioșie ale vacanței au fost pregătite, cu aceeași grijă de totdeauna, de școală, de organizația U.T.C. și de organizația pionierilor. Le-am găsit înscrise în programele de vacanță afișate în școli, la casele de cultură ale tineretului, la Palatul și casele pionierilor, în cluburi.

Deosebit de atrăgătoare sînt bunăoară acțiunile pe care le oferă copiilor din Capitală Palatul pionierilor — excursii pe Valea Prahovei, la Hidrocentrala „Gheorghe Gheorghiu-Dej", la Giurgiu, la Călugăreni și la Buftea ; întreceri sportive, cum sînt turneul de primăvară pentru amatorii de baschet, concursul tinerilor trăgători la tir, campionatul micilor șahiști etc., jurnale vorbite și dimineți distractive, întîlniri cu oameni de știință, cu scriitori, cu muncitori fruntași, vizionări de filme și spectacole etc.

La Liceul „B. P. Hașdeu" din Buzău se continuă o tradiție obișnuită vacanțelor : drumețiile. Din primele zile de vacanță grupuri de elevi au pornit în sus, spre Munții Buzăului, plini de frumusețe și poezie. Membrii cercurilor de turism, de geografie, de științe naturale, de foto, și-au propus să colecționeze și să prelucreze pentru laboratorul și muzeul școlii cele mai interesante materiale pe care le vor culege în timpul excursiei. În zilele vacanței elevii liceului vor dovedi că știu să fie și buni gospodari. Din inițiativa organizației U.T.C., ei vor amenaja crîngul orașului, pe care au de gînd să-l facă mai frumos ca oricînd.

Liceul „B. P. Hașdeu" își va sărbători anul acesta centenarul. Elevii se pregătesc de pe acum pentru acest mare eveniment. În zilele vacanței ei vor aduna de la foștii profesori și elevi ai școlii fotografii, reproduceri și alte materiale, cu care vor alcătui cîteva albume. Se pun la punct, sub conducerea profesorilor de limba română, materialele pentru monografia liceului. Se pregătește de asemenea bogatul program artistic care va fi prezentat cu prilejul sărbătoririi centenarului.

Pentru elevii liceului „Nicolae Bălcescu" din Craiova, vacanța va fi un prilej în plus de a-și dovedi, printre altele, măiestria și aptitudinile sportive. Într-adevăr, programul celor două săptămîni de vacanță este bogat în manifestări sportive : întreceri de baschet, de gimnastică, de fotbal și handbal.

Sînt multe și variate acțiunile înscrise în calendarul zilelor de vacanță și majoritatea vor atrage pe pionieri și elevi, le vor oferi momente instructive, de destindere și reconfortare. Pe alocuri, însă, sînt prevăzute și unele acțiuni care — e adevărat — în programe sună frumos, dar în practică nu-i prea atrag pe copii. Este vorba de acțiunile ce acordă prioritate expunerilor, desfășurate îndeobște între patru pereți. Sînt, desigur, acțiuni instructive care-i pot interesa pe elevi, dar nu acum, cînd afară-i soare, primăvară.

Să-i ținem pe copii, în aceste zile, cît mai puțin între zidurile școlii. Să-i lăsăm să-și descătușeze energia, să-și împrospăteze forțele, să se reconforteze alergînd prin păduri cutreierînd prin parcuri, bătînd mingea pe stadioane. Am văzut zilele acestea nenumărați copii în parcul Herăstrău din Capitală. Tot parcul parcă era al lor. Unii „adevărați" și pasionați pescari amatori pîndeau, cu undițele meticulos pregătite și cu provizii serioase de momeală, locul unde s-ar putea instala ca să poată pescui fără grijă. Mă întreb adesea, oare nu s-ar putea satisface această arzătoare dorință a sutelor de mici pescari amatori, oferindu-li-se un loc al lor unde să pescuiască ? Alții cercetau cu răbdare malurile lacului în căutare de raci și broaște țestoase. Cîțiva mai norocoși găsiseră o broască țestoasă și explicau trecătorilor adunați în jur, după niște semne pe care nu voiau să le divulge, cîți ani are broasca.

Să-i însoțim peste tot pe copii în drumețiile și jocurile lor de vacanță, dar nu purtînd cu noi povara anilor sau oboseala celor două trimestre de muncă, ci participînd cu întreaga noastră ființă la bucuriile copilăriei și tinereții lor.

M. ROBEA

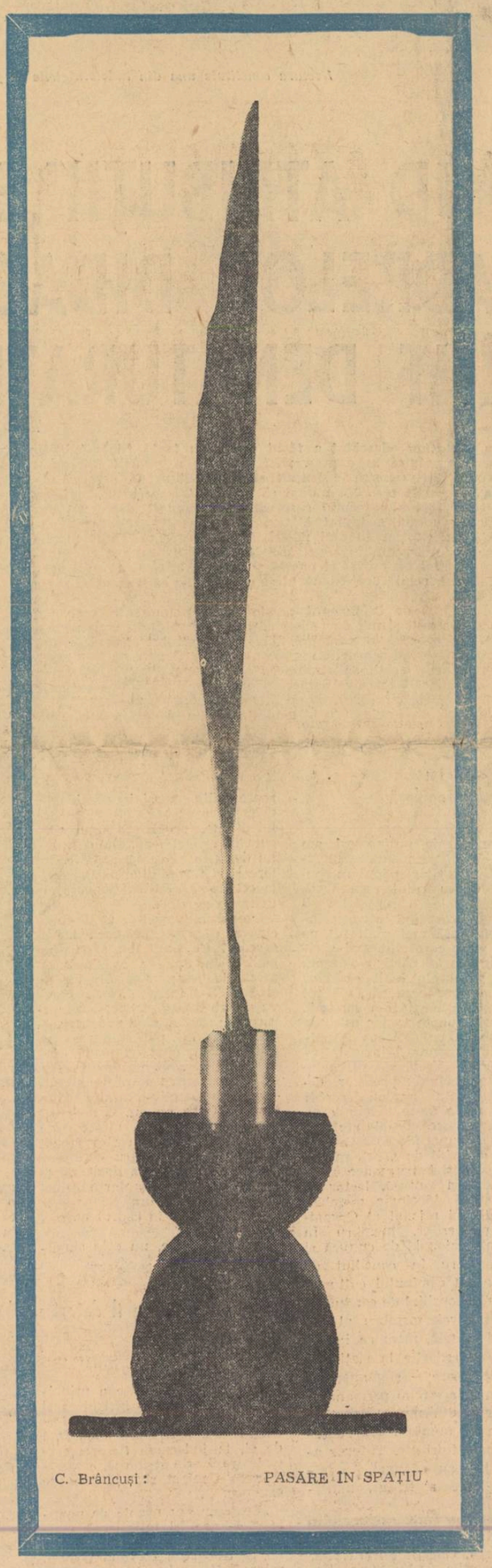

C. Brâncuși : PASĂRE ÎN SPAȚIU

BRÂNCUȘI

„Am făcut și eu pași pe nisipul eternității".
C. Brâncuși

Un mare creator își încheia viața la optzeci de ani fără să-i fi rămas nimic neterminat. Era în martie 1957. Brâncuși — clasicul absolut al sculpturii contemporane, „una din cele mai mari figuri ale artei din toate timpurile" — cum îl definea Jean Cassou în celebra sa Panorama des arts plastiques contemporains **— trecea în eternitate, lăsînd în urma sa o operă desăvîrșită. „Viața lui — scria Geo Bogza cu acel prilej — e rotundă și plină ca însuși globul pămîntesc care se rotește în spațiu în sfericitatea lui perfectă și nu are nimic de rîvnit. Cred că dacă aș fi fost Grec, așa aș fi amintit moartea lui Homer."**

Așa a și fost interpretată opera lui Brâncuși și contribuția lui la revoluționarea sculpturii moderne : în sensul universalității. Căci este greu astăzi, după ce Brâncuși a fost total asimilat, să ne imaginăm amploarea revoluției pe care a provocat-o. Așa cum observa reputatul critic Pierre Schneider, eliberînd sculptura de aparențe Brâncuși „a fost primul care a amintit că se poate sculpta fără a imita și, astfel, a deschis toate drumurile sculpturii".

De mai bine de zece ani, de cînd bătrînul minunat închis în atelierul său magnific ca un Vulcan, ca un păstor dac, nu mai este, trecînd în legendă și simbol, lumea — specialiști și nespecialiști — înțelege toate profunzimile sale ireductibile: mentalitatea unui om în corespondență cu forțele cosmosului și inițiat în ordinea legilor și numerelor. Dacă astăzi se acceptă unanim că „nimeni n-a revoluționat arta în chip mai autoritar și mai adînc, că nici un mare novator al secolului n-a avut această ireductibilă certitudine, această putere nemăsurate, deasupra violențelor și a convulsiilor, că el este clasicul sculpturii moderne, așa cum Cézanne a fost clasicul picturii", atunci omagiile pentru Brâncuși la împlinirea a 91 de ani de la nașterea sa (19 februarie 1876, în Peștișanii Gorjului) și a unui deceniu de la stingerea sa se cuvin acestui minunat popor care a dat lumii întregi un Eminescu, un Luchian, un Enescu — și acestui pămînt, pe care poetul anonim al Mioriței a căpătat simbolic, prin Brâncuși, încă un nume.

Avem în Constantin Brâncuși un reprezentant al geniului poporului nostru care și-a găsit drumul și și-a atins ținta cu siguranța și vigoarea unui meșter desăvîrșit. Trăinicia operei brâncușiene se datorește, fără îndoială, legăturilor lui indisolubile cu filonul adînc și de neprețuit al artei populare românești. Altfel spus, lucrările sale, chiar și cele mai esențializate și abstracte, sînt fundamental înrîurite de arta țăranilor români, ele nefiind simple interpretări ale formelor exterioare, ci veritabile simboluri ale trăiniciei tradiției care coboară din monumentele de piatră ale antichității și trece prin frescele, unice în arta lumii, existente la Voroneț. Valoarea universală a operei sale se datorește faptului că în toate creațiile, începînd cu faimoasa „Pasăre măiastră" și „Sărutul" (prezentate în anul 1908 la Salonul independenților) și sfîrșind cu fundamentalul triptic de la Tg. Jiu, socotit de mulți cercetători străini drept „cel mai important monument al artei moderne". Brâncuși pornea de la o creație de mare elevație artistică — arta națională a poporului său. Se poate afirma cu certitudine că evoluția creației brâncușiene urmărește evoluția milenară a artei țăranilor gorjeni, fabuloasă, arhaică și impulsivă, zămislită în preajma unor vechi vetre ale civilizației umane. Dar, așa cum s-a petrecut cu cîntecul nostru, căruia Enescu i-a dat respirația universalității în magistralele sale simfonii, Brâncuși a sensibilizat lemnul și piatra făcîndu-le să vibreze în sensul suprem al aspirațiilor unui popor.

Robustă, echilibrată, fără simplificări arbitrare, dar profund umană și fidelă aspirațiilor celor mai nobile ale omului, sculptura lui rupe sigiliile academismului și conformismului, afirmînd practic aspirația umană, bucuria de a trăi. Excelent portretist și cunoscător desăvîrșit al anatomiei omului, Brâncuși întruchipează înalte simboluri și aspirații umane. Urmărind cele mai cuprinzătoare adevăruri, renunțînd prin eliminări severe, progresive, la orice detalii neesențiale și atribute nesemnificative, artistul ajunge la o artă a esențelor, a marilor semnificații, în care zborul „Păsării măiestre", plutirea mirifică a „Peștelui", cîntecul simbolic al „Cocoșului" sînt

COSTIN NASTAC

(Continuare în pag. a 2-a)

Instalarea noii conduceri a Institutului de științe pedagogice

Recent a avut loc la Institutul de științe pedagogice instalarea noii conduceri a institutului. Au participat acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, prof. univ. Miron Constantinescu și Traian Pop, adjuncți ai ministrului învățămîntului, numeroși cercetători științifici, cadre didactice din învățămîntul superior și din învățămîntul de cultură generală.

Prof. univ. Miron Constantinescu a dat citire ordinelor ministrului învățămîntului prin care prof. univ. Dimitrie Todoran este numit președinte al Consiliului științific al Institutului de științe pedagogice, iar conf. univ. George Văideanu, directorul acestui institut. Totodată s-a anunțat și numirea prof. univ. Stanciu Stoian în funcția de consilier al ministrului învățămîntului.

În cuvîntul rostit cu acest prilej acad. Ștefan Bălan a relevat contribuția adusă de institut, de la înființarea sa și pînă în prezent, în domeniul cercetării pedagogice, subliniind mai ales însemnătatea apariției a 42 metodici. Vorbitorul s-a referit apoi la acele probleme ce necesită încă o rezolvare corespunzătoare, insistînd asupra sarcinilor de viitor ale cercetării pedagogice. Una din preocupările principale ale cercetării științifice în domeniul pedagogiei trebuie să fie contribuția acesteia la elaborarea planurilor de învățămînt și a programelor școlare.

Institutul de științe pedagogice este chemat de asemenea să-și aducă contribuția la îmbunătățirea conținutului manualelor școlare, la descongestionarea lor de elementele lipsite de importanță care le mai încarcă. Este necesară, de asemenea, o preocupare mai largă decît pînă în prezent în ce privește cercetarea metodelor științifice de predare. Probleme de actualitate, care trebuie să stea în atenția institutului, sînt în același timp problemele căilor de educare a copiilor și tineretului în spiritul patriotismului, al dragostei de muncă, în spiritul înaltelor idei ale umanismului socialist, ca și problemele orientării școlare și profesionale a tineretului. Este necesar ca cercetarea pedagogică în aceste domenii să inițieze mai multe experimente practice, menite să ducă la concluzii cu largă aplicabilitate Se impune totodată lărgirea cercetărilor întreprinse de institut în domeniul organizării învățămîntului. În general, în orientarea planului de cercetări trebuie să se acorde o atenție sporită problemelor fundamentale ale pedagogiei, urmărindu-se elaborarea unor lucrări de sinteză. Se cere să fie îmbunătățite și metodologia și metodica cercetării pedagogice, în vederea creșterii eficienței soluțiilor propuse.

Luînd cuvîntul, prof. univ. doctor docent Dimitrie Todoran și-a exprimat convingerea că, avînd sprijinul conducerii Ministerului Învățămîntului, al noii direcții a Institutului de științe pedagogice și al cercetătorilor acestuia, Consiliul științific al institutului va fi la înălțimea sarcinilor sale.

Conf. univ. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice, a făcut cunoscută hotărîrea lucrătorilor acestuia de a îmbunătăți munca de cercetare pedagogică, de a o orienta spre rezolvarea problemelor majore ale teoriei și practicii pedagogice.

În încheierea adunării prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, a subliniat necesitatea ca cercetarea pedagogică să contribuie eficient, printr-o muncă științifică de valoare ridicată, la traducerea în viață a sarcinilor trasate școlii prin documentele de partid și de stat. Organizînd experimente originale și inovatoare, elaborînd lucrări de cercetare fundamentală și aplicativă pe baza principiilor pedagogiei marxist-leniniste, ținînd seama de tradițiile înaintate ale învățămîntului țării noastre și de experiența mondială, lucrătorii institutului sînt chemați să aducă o contribuție tot mai însemnată la afirmarea școlii și a pedagogiei românești pe plan național ca și pe plan internațional.

ȘTIRI

Mii de pionieri și elevi au participat duminica trecută la concursul de compuneri literare organizat de Consiliul Național al Organizației pionierilor și Ministerul Învățămîntului. Temele lucrărilor au oglindit gîndurile pe care școlarii le închină patriei și partidului, recunoștința pe care le-o poartă pentru copilăria lor fericită, bogatele cunoștințe pe care le dobîndesc pe băncile școlii, preocupările lor. Iată cîteva din aceste teme : „Mulțumim din inimă partidului", „Ce-i doresc eu țării mele", „Ființa cea mai dragă", „Ce-aș dori să devin în viață".

Cele mai izbutite dintre compunerile prezentate la concurs vor fi premiate și publicate.

★

Recent la Liceul „Ștefan cel Mare" din Suceava a fost organizată o reuniune festivă a cercurilor de fizică și chimie din școală. La această reuniune, inițiată de conducătorii cercurilor cu sprijinul organizației U.T.C., au participat elevi ai claselor a X-a și a XI-a, mulți dintre ei premiați la faza locală a concursului de fizică și chimie desfășurată de curînd, precum și foști membri ai cercurilor, astăzi studenți. Au mai participat, de asemenea, profesorii de astăzi ai liceului, precum și profesori pensionari care au condus în primii ei ani activitatea cercurilor.

La ședință au fost prezentate scurte comunicări pe teme de specialitate, după care au urmat interesante dezbateri.

Plină de farmec, chemarea înălțimilor găsește din nou în aceste zile de vacanță un puternic ecou în inimile elevilor.

Din experienţa pregătirii BACALAUREATULUI

Interpretarea ştiinţifică a cunoştinţelor de istorie

Printre exigenţele care vor fi formulate în faţa elevilor la examenul de bacalaureat figurează la loc de frunte corectitudinea ştiinţifică a răspunsurilor, capacitatea de a interpreta printr-o prismă proprie, la nivelul de pregătire pe care îl oferă liceul, datele disciplinelor din programa examenului. Aceasta solicită o orientare corespunzătoare a muncii pe care o desfăşoară profesorii în vederea pregătirii elevilor pentru examenul de bacalaureat. Vom încerca să punem în evidenţă cîteva dintre aspectele acestei probleme referindu-ne la lecţiile recapitulative de istorie.

În scopul pregătirii elevilor la nivelul exigenţelor de care vorbeam mai sus este necesar în primul rînd ca profesorul de istorie să dispună de o adîncă cunoaştere a documentelor de partid şi de stat — îndreptar ştiinţific de mare valoare. Folosind astfel, în lecţiile recapitulative, documentele Congresului al IX-lea al P.C.R., profesorii vor da cunoştinţelor de istorie o mai mare forţă de convingere, un conţinut mai bogat, o mai strînsă legătură cu viaţa, cu politica partidului şi statului nostru. Un document de o excepţională însemnătate pentru îndrumarea elevilor spre înţelegerea ştiinţifică a problemelor de istoria patriei îl reprezintă expunerea făcută de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al C.C. al P.C.R., cu prilejul împlinirii a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Ajutîndu-i pe elevi să-şi reprezinte istoria luptei clasei muncitoare, a partidului ei comunist, în contextul vieţii social-politice generale a ţării, în strînsă legătură cu activitatea celorlalte forţe revoluţionare, democratice şi progresiste care au contribuit la dezvoltarea societăţii noastre, această expunere constituie în acelaşi timp şi un puternic mijloc de educare a lor în spiritul glorioaselor tradiţii patriotice ale poporului, ale clasei muncitoare.

Profesorii de istorie au avut posibilitatea să-şi elucideze numeroase probleme de specialitate urmărind articolele publicate în „Analele Institutului de ştiinţe istorice şi social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R." Aceste articole, pe care cei mai mulţi dintre profesori le-au utilizat şi în timpul desfăşurării lecţiilor curente, le vor fi de un real folos acum, în timpul lecţiilor recapitulative, în sintetizarea unor cunoştinţe importante din istoria patriei.

În general este necesar ca profesorii să fie la curent cu cele mai noi rezultate ale cercetării ştiinţifice în domeniul specialităţii lor. Firească însă că ei au datoria să le selecteze şi să le prelucreze, astfel încît materialul nou să nu fie transferat în mod mecanic din domeniul ştiinţei în cadrul obiectului de învăţămînt. Nu vom dezbate nici la recapitulare — după cum n-am făcut-o nici la lecţiile curente — ipoteze, probleme supuse discuţiei, aspecte încă neelucidate, pentru că în general, obiectul de învăţămînt nu operează cu ipoteze, ci cu adevăruri certe, de durată. Totuşi, în probleme importante pentru care cercetarea nu a ajuns încă la concluzii bine clarificate, putem face cunoscute elevilor unele din opiniile care s-au formulat şi care urmează să fie verificate de viitoarele cercetări. Vom face aceasta, bineînţeles, aşa încît să nu dăm loc la confuzii şi cu grija de a încadra noile cunoştinţe în mod logic şi armonios în ansamblul principalelor probleme indicate de programă.

Perioada pregătirii pentru examenul de bacalaureat ridică imperios necesitatea de a-i solicita astfel pe elevi încît ei să ajungă cu forţe proprii la generalizări, să prelucreze în mod independent faptele istorice. Insistînd asupra unor astfel de aspecte, profesorii de istorie vor pune accentul în pregătirea elevilor lor pe ceea ce va trebui să constituie una dintre principalele lor însuşiri la examenul de bacalaureat — capacitatea de a da o interpretare ştiinţifică subiectelor de istorie pe care le vor trata.

Prof. C. SĂNDULACHE
inspector la secţia de învăţămînt a Capitalei

O privire de sinteză asupra disciplinelor biologice

Încheierea anului şcolar la clasa a XI-a bate la uşă. Principala noastră preocupare este acum aceea de a asigura ca parcurgerea şi recapitularea materiei să se desfăşoare cu maximum de eficienţă în timpul de care dispunem. Se cere din acest punct de vedere, în primul rînd, o repartizare judicioasă a orelor afectate diferitelor teme şi capitole.

Predînd biologia, lucrez pe de o parte cu întreaga clasă, iar pe de alta cu grupul de elevi care a optat pentru această disciplină la probele orale ale examenului de bacalaureat.

Manualul de biologie generală grupează el însuşi lecţiile în jurul unor probleme centrale, cea mai importantă dintre acestea fiind problema evoluţiei vieţuitoarelor, care determină de fapt profilul manualului. Studiind analitic, în anii trecuţi, disciplinele biologice de bază — botanica, zoologia, anatomia şi fiziologia omului — dobîndind în prima parte a acestui an şcolar noţiuni de geologie istorică, elevii deţin suficiente informaţii ştiinţifice pentru înţelegerea evoluţiei regnului vegetal şi animal, ca şi a originii şi evoluţiei omului. Pentru a ilustra formele ce marchează evoluţia regnului animal voi organiza o vizită la muzeul Antipa, care oferă un bogat material intuitiv. Aici vom recapitula şi temele referitoare la evoluţia omului, la formele de adaptare, la protecţia naturii. La muzeu se găseşte o colecţie foarte interesantă de animale abisale, aduse dintr-o expediţie oceanografică pe coasta Perului, precum şi o colecţie de animale cavernicole, în cadrul colţului de speologie recent amenajat. Cercetarea acestor materiale va clarifica elevilor şi fenomenul de adaptare şi de perfecţionare a lumii organice.

O vizită la Grădina botanică va preciza cunoştinţele elevilor în legătură cu evoluţia regnului vegetal şi cu biocenozele miniaturale din diferite regiuni din ţară şi de pe glob.

Voi folosi, pentru completarea şi adîncirea cunoştinţelor elevilor, şi unele filme didactice valoroase, ca de pildă filmul intitulat „Stepa".

Problemele de biologie generală le voi trata în cadrul lecţiilor de recapitulare, în ansamblu, ca o sinteză bazată atît pe celelalte discipline biologice studiate de elevi în cursul liceului — botanica, zoologia, anatomia şi fiziologia omului — cît şi pe unele cunoştinţe de chimie. În mod deosebit mă voi sprijini, în recapitularea cunoştinţelor de biologie generală, pe noţiunile de materialism dialectic însuşite de elevi, orientîndu-i spre înţelegerea cauzală a fenomenelor. În felul acesta voi dezbate cu ei teoria evoluţionistă a lui Darwin, factorii evoluţiei în cadrul acestei teorii, problemele variabilităţii şi ereditătii, aplicarea legilor mendeliene, rolul acizilor nucleici, al factorilor mutageni, manifestarea fenomenului de poliploidie etc.

Evident, un punct nodal în sistematizarea superioară a cunoştinţelor de biologie a viitorilor absolvenţi de liceu îl constituie capitolul de genetică, cunoaşterea fenomenelor desfăşurate la nivelul structurii elementare a materiei vii — celula. În lecţiile recapitulative cu această temă vom relua, adîncindu-le, cîteva fenomene fundamentale — determinarea specificităţii organismelor, transmiterea caracterelor ereditare, sinteza proteinelor specifice etc. Accentul de bază va cădea, desigur, asupra reliefării rolului esenţial pe care îl au în cadrul proceselor biologice nucleoproteinele şi în mod deosebit principalii componenţi ai acestora, acizii nucleici (ADN şi ARN). Voi stărui ca elevii să-şi dea seama de contribuţia imensă pe care a adus-o cunoaşterea structurii, compoziţiei şi proprietăţilor biologice ale acizilor nucleici la rezolvarea unor probleme esenţiale privind cauzele evoluţiei biologice, mecanismele acesteia, dirijarea procesului de transmitere a însuşirilor pe care le au fiinţele vii etc. Acest mod de recapitulare va fi, cred, facilitat şi de faptul că materia de chimie organică fiind predată în întregime pînă la data respectivă, elevii vor putea înţelege mai bine problema compoziţiei chimice a materiei vii.

SILVIA RĂDULESCU
prof. emerit
Liceul Dr. Petru Groza
Bucureşti

Lectura constituie una din îndeletnicirile de frunte ale elevilor în aceste zile de vacanţă

CÎND ATRIBUŢIILE CADRELOR DIDACTICE SÎNT DENATURATE

Din totdeauna, dascălul a făcut parte, cu toată fiinţa lui, din obştea satului în care a trăit, în care a muncit întreaga-i viaţă. Din vremuri de demult el a fost alături de oamenii satului la bine şi la rău. Nu numai că i-a învăţat carte pe copii, nu numai că a fost aici primul răspînditor al luminii, dar, ieşit din rîndurile ţărănimii, a luptat alături de ea pentru eliberarea naţională şi socială, iar în anii noştri a luat parte activă la marile transformări petrecute în satul socialist. Nu-i de mirare că generaţii de-a rîndul au purtat şi poartă şi astăzi respectul cuvenit dascălului de sat, celui care, cu dăruirea şi modestia ce îl caracterizează le-a învăţat carte.

Am reamintit de la început aceste lucruri cunoscute, care pot fi ilustrate cu mii şi mii de exemple, pentru a sublinia argumentele temeinice pe care se bazează prestigiul învăţătorului şi profesorului de la sat. Înţelegînd sensurile majore ale preţuirii pe care le-o arată poporul, oamenii şcolii se străduiesc să-i răspundă prin ridicarea muncii didactice la un nivel superior, prin rezultatele bune obţinute în procesul instructiv-educativ şi în activitatea obştească.

Există însă, în unele locuri, tendinţa de a denatura atribuţiile reale ale cadrelor didactice din mediul rural, sau de a le încărca şi supraîncărca cu nenumărate sarcini.

O zicală populară

pe care nu de puţine ori am auzit-o din gura unor lucrători ai sfaturilor populare spune că tot în calul care trage mai bine la căruţă loveşti mai mult. Procedînd în consecinţă, şi ei apasă mai mult tot pe umerii celor care sînt mai săritori. În unele părţi s-a mers chiar pînă acolo încît cadrelor didactice li se cere să facă tot ce se poate face într-o comună.

Un om „bun la toate" este, de pildă, profesorul **Mircea Atodiresei**, din comuna Tîlmaciu, raionul Sibiu. Vreţi să ştiţi cîte sarcini are? Iată: profesor, directorul liceului (sarcină deosebit de grea şi de mare răspundere), deputat, vicepreşedintele sfatului popular comunal (de asemenea o sarcină deosebit de grea), preşedintele comisiei permanente de învăţămînt şi cultură, lector la învăţămîntul ideologic, membru al Consiliului raional al Organizaţiei pionierilor, membru în comitetul raional de cultură şi artă, membru în consiliul de conducere al căminului cultural, membru în consiliul de conducere al cooperativei, membru al comisiei de tutelă, membru în colectivul de redacţie la staţia de radioamplificare — şi numeroase alte asemenea sarcini permanente care cer multă muncă, participarea la un număr mare de şedinţe, consfătuiri etc. Tuturor acestora li s-au adăugat, în trimestrul care a trecut, numeroase alte sarcini ocazionale, printre care: secretar al biroului F.D.P., pregătirea unui concurs în cadrul festivalului filmului de la sate, a unei serbări şcolare şi a formaţiilor participante la cel de-al VIII-lea Concurs artistic de amatori.

Omeneşte vorbind, cînd poate cineva să îndeplinească atîtea sarcini? Ce timp îi mai rămîne pentru îndatorirea sa de bază, aceea de profesor şi director de şcoală? S-a întrebat, oare careva dintre tovarăşii care-l tot încarcă cu munci, cînd se mai poate ocupa de perfecţionarea sa profesională, cînd îşi poate pregăti lecţiile, cînd mai poate asista la ore pentru a îndruma procesul instructiv-educativ din şcoală? Oare nu am fi nedrepţi dacă i-am reproşa directorului din Tîlmaciu că nu şi-a trecut încă examenul pentru obţinerea gradului II sau că a lipsit, de la începutul anului şcolar şi pînă acum, de la 16 ore pe care le avea de predat în cadrul normei sale didactice?

Şi, din păcate, nu este singurul exemplu...

Respectul pe care îl datorăm dascălului

ca şi buna îndeplinire a principalei lui misiuni — instruirea şi educarea tinerelor generaţii — obligă la o mai mare grijă faţă de el, la judecarea fiecărei sarcini care îi este atribuită, la cumpănirea fiecărei situaţii în care este pus.

„Profesor sau paznic de noapte?" — aşa îşi intitulează scrisoarea trimisă redacţiei noastre un profesor din comuna Daneţi, raionul Caracal, regiunea Oltenia. Iată ce ne scrie el, printre altele: „O nouă muncă «specifică» profesorilor şi învăţătorilor se practică în comuna noastră. Sînteţi curioşi poate? Este aceea de a face noaptea de pază la magazinele Centrocoop existente în raza comunei. Dimineaţa eşti tocmai bun să intri în clasă şi să ţii lecţii de calitate!". Arătînd situaţiile neplăcute în care sînt puse cadrele didactice în urma acestei măsuri, scrisoarea continuă: „Poate această măsură este luată tocmai pentru a întări autoritatea unui dascăl într-o comună. Aşa să fie?".

Şi ce să spui de următoarele fapte, pe care ni le-a semnalat prof. **Gh. Răulea**, din comuna Turnul Roşu, raionul Sibiu:

„Locuitorul Frăţilă Toma din Turnul Roşu, proprietar al unei căruţe cu un cal, este în vîrstă şi bolnav. Conform înştiinţării nr. 31 a sfatului popular comunal, el a primit ca însoţitor la căruţă pe profesorul Ioan Hoadăr. Care este misiunea profesorului? «Să extragă, să transporte şi să împrăştie 9 m c de pietriş pe drumul de la moară». La fel, învăţătorul Ioan Buta a primit înştiinţare că trebuie să execute cinci zile de săpat şanţul pe drumul de la moară".

Te întrebi, pe drept cuvînt, cine să-i pregătească pe copii dacă învăţătorii trebuie să răspundă la astfel de sarcini?

Totdeauna cadrele didactice au fost în fruntea acţiunii de înfrumuseţare a comunelor, au pus umărul la efectuarea unor lucrări cu caracter edilitar. Nu este nevoie neapărat de înştiinţări, nu este nevoie de normă de lucru obligatorie. Este nevoie numai de a privi cu mai multă consideraţie munca învăţătorilor şi profesorilor care, în obştea satului, îşi îndeplinesc întotdeauna cu conştiinciozitate atribuţiile profesionale şi cetăţeneşti. Dar, în primul rînd, sarcina lor este de a-i învăţa pe copii carte, de a se pregăti continuu, de a-şi perfecţiona măiestria pedagogică, în aşa fel încît roadele muncii lor să se răsfrîngă pozitiv în viaţa satului. Or, cum vor putea face aceasta dacă sînt mereu încărcaţi cu sarcini străine de adevăratele lor îndatoriri?

O întîmplare autentică, intrată în anecdotă

ne-a relatat-o prof. **Ionel Paraschiv**, vicepreşedintele Sfatului popular al raionului Sibiu:

— Odată în comuna Sălişte, anunţîndu-se «pe nepusă masă» o acţiune la căminul cultural, îngrijitoarea de serviciu de la sfatul popular comunal a fost trimisă să-i anunţe pe oamenii din sat. Aceasta a refuzat, replicînd:

— Da' ce, eu mi-s cadru didactic?..."

Întîmplarea de mai sus circulă astăzi prin satele raionului Sibiu doar ca anecdotă. N-am putea spune că ea reflectă o stare de lucruri generală. Şi totuşi, asemenea lucruri se întîlnesc.

— Sîntem puşi de multe ori în situaţia neplăcută de a colinda uliţele satului şi de a bate din poartă în poartă pentru a mobiliza oamenii să vină la căminul cultural atunci cînd sosesc de la Sibiu brigăzile ştiinţifice sau cînd au loc alte acţiuni culturale — ne spune prof. **Cornelia Costache**, secretara organizaţiei de partid de la şcoala din comuna Şelimbăr.

Prin scrisori trimise la redacţie şi cu prilejul vizitelor noastre în unele şcoli sătesti, ni s-a atras atenţia asupra altor denaturări ale atribuţiilor cadrelor didactice de la sate, despre abuzurile pe care le fac diferiţi funcţionari ai sfaturilor populare locale care cer învăţătorilor şi profesorilor să completeze registrele de evidenţă ale sfaturilor populare, să efectueze diferite lucrări de birou, să pună la punct arhiva etc., răpindu-le astfel din timpul pe care trebuie să-l consacre pregătirii pentru lecţie.

Numeroşi profesori şi învăţători au solicitat măsuri pe plan central care să definească atribuţiile cadrelor didactice de la ţară, indicaţii menite să întărească prestigiul dascălului, respectul firesc ce i se cuvine şi să-i creeze posibilitatea de a se dedica în primul rînd sarcinilor nobile care-i revin — instruirea şi educarea tineretului.

MIRCEA IONEL

RELIEF

PE NEGATIV

Extras de foaie matricolă la purtător

Pînă acum erau cunoscute doar libretele de economii la purtător. În prezent, însă, această invenţie a C.E.C.-ului a fost total minimalizată de concurenţa „extrasului de foaie matricolă la purtător", născocit de directorul şi secretarul Şcolii generale nr. 57 din Capitală.

Cum arată un asemenea „extras" la purtător? Aparent, la fel cu un extras obişnuit. De pildă, cel pe care l-am văzut avea completate rubricile de note, certificînd absolvirea a şase clase, purta semnăturile directorului şi secretarului şcolii, era ştampilat. Ce mai, act în toată puterea cuvîntului! O singură rubrică era lăsată total liberă: aceea care se referea la numele şi datele personale ale celui căruia i-a fost eliberată.

Strașnică invenţie, nu? Aşa, extrasul poate fi utilizat de oricine are nevoie să dovedească absolvirea a şase clase. Păcat doar că lipsa de înţelegere a altei unităţi şcolare a oprit circulaţia acestei invenţii. Dar meritele inventatorilor rămîn. Sînt nominale, nu la purtător...

Între ingenuitate şi lipsa simţului de răspundere

Eliberarea extraselor de la foile matricole elevilor care se transferă, datorită schimbării domiciliului, la alte şcoli apare uneori şi drept un tărîm de manifestare al ingenuităţii.

Cîteva exemple. Pe extrasul eliberat de Şcoala generală nr. 39 elevului Paul David se menţionează că acesta „a urmat clasa I la altă şcoală, dar nu ştim la care". Atunci pe ce bază a fost primit în clasa a II-a? Privilegiul ingenuităţii...

Şcoala generală nr. 40 trimite pentru Constantin Blesniuc un extras de foaie matricolă pentru şase clase, din care lipsesc complet mediile obţinute în clasa a III-a, deşi se menţionează că elevul respectiv a urmat şi această clasă la aceeaşi şcoală. Atunci? Din nou privilegiul ingenuităţii...

Păcat că asemenea ingenuităţi se irosesc în şcoală. Cu atît mai mult cu cît aici e locul unor oameni serioşi, cu simţ de răspundere.

M. A.

Brâncuşi

(Urmare din pag. 1)

nu surprinderea ipostatică a vieţii, ci un proces complet şi continuu: însăşi viaţa. La fel, „Sărutul" întruchipează o generalizare a vitalităţii şi continuităţii existenţei umane, aşa cum „Pasărea măiastră" cu numeroasele ei variante este un simbol, o întruchipare a ideii de zbor, de înălţime, de aspiraţie spre înălţimi. Contemplată şi studiată în parte, fiecare lucrare a lui Brâncuşi circumscrie unei idei un vast univers uman. Alături de „Somnul", „Rugăciunea" şi „Cuminţenia pămîntului", aflate în Muzeul de artă din Bucureşti, „Capul de copil" este interpretat „ca o celebrare a vîrstei la care lumea minunilor se descoperă mereu nouă".

Expresia plenară, desăvîrşită şi triumfală a operei brâncuşiene o constituie însă „Poarta sărutului" care amplifică gestul îmbrăţişării din „Sărutul" într-un simbol de mare simplitate şi vibraţie emoţională, „Masa tăcerii", excepţională surprindere în piatră a milenarelor mese şi vieţi româneşti şi „Coloana fără sfîrşit" — unic şi fără de seamăn simbol al aspiraţiei umane, zvîcnit pe verticală, al succesiunii generaţiilor şi hotărîrii poporului nostru. Reuşind, ca nimeni altul, să surprindă în piatră şi lemn înaltele aspiraţii ale omului contemporan, Brâncuşi, aşa cum mărturisea în 1932 sculptorita Barbara Hepwost, împlineşte vechiul ideal al „miinii care gîndeşte, descoperind gîndurile materiei". La zece ani de la moartea sa, cuvintele altui mare sculptor contemporan, grecul I. Avramidis, sînt perfect actuale: „Dintre toţi reprezentanţii de seamă ai veacului nostru, Brâncuşi singur stă în centrul absolut al sculpturii: toţi ceilalţi confraţi, oricît de prestigioşi, se găsesc — în raport cu el — la periferie. Ei stau inevitabil sub semnul multiplului: în timp ce clasicul este unul".

Nici vorbă, dintre creaţiile pe care le-a dat sculptura universală în prima jumătate a acestui secol, Brâncuşi oferă un model exemplar de devotiune faţă de menirea artistului, filtrînd prin geniul său atributele cardinale ale artei populare româneşti. Este unanim recunoscut faptul că şcoala brâncuşiană a făcut posibilă o şi mai mare răspîndire a prestigiului artei populare româneşti, făcînd cunoscută în lumea întreagă semnificaţiile şi sensurile majore ale simbolurilor de pe scoarţele româneşti, de pe încrustaţiile porţilor şi fîntînilor ori din baladele spuse şi cîntate ale poporului nostru. El însuşi fiu de ţărani modeşti din Hobiţa, a păstrat — refractar modelor şi timpului — o admiraţie şi o dragoste continuă faţă de universul artei gorjene. Prin lucrările sale, arta populară românească a căpătat o dimensiune nouă, redînd lumii întregi talentul şi bogăţia spirituală a autorului Mioriţei. Astfel, Brâncuşi a devenit mesager al creaţiei oamenilor acestor minunate pămînturi, identificîndu-se adesori cu însăşi arta noastră populară.

Opera lui e prezentă în cele mai mari muzee ale lumii — la Paris, Muzeul de artă modernă, unde i s-a reconstituit atelierul într-o secţie specială „Brâncuşi", Muzeul de artă modernă şi la Muzeul Guggenheim din New York, „Museum of Art" din Philadelphia, muzeele din Chicago, Washington, Boston, San Francisco, colecţii din Elveţia, India, Australia adăpostesc comori ale celui care a adus sculpturii româneşti o consacrare universală.

În procesul de educaţie, magul gorjan capătă astăzi nu numai rolul de maestru desăvîrşit al interpretării idealurilor poporului nostru, ci şi de prim etalon şi exemplu de îmbinare excepţională a motivelor noastre folclorice şi de reflectare a gîndurilor şi aspiraţiilor poporului. Deşi plecat de tînăr în pribegie, Brâncuşi se simte continuu alături de frămîntările patriei lui. Pentru eroii căzuţi în război ar fi voit să ridice un monument „durabil ca o fîntînă": dacă nu l-a putut face la Peştişani, a ridicat în schimb la Tîrgu Jiu, mai tîrziu, la 30 de ani de la răscoalele din 1907 — coloana glorioasă care-i încununează opera.

Brâncuşi este un călăuzitor desăvîrşit al înţelegerii frămîntărilor şi năzuinţelor poporului nostru şi, de aceea, este firesc să ocupe, în cadrul educaţiei estetice a tineretului, un loc deosebit. Alături de cunoaşterea operei lui Eminescu, Luchian sau Enescu, cunoaşterea operei acestui desăvîrşit artist trebuie să dea tineretului imaginea geniului poporului din rîndurile căruia s-a ridicat.

Elevii şi domeniile literaturii universale

Convorbire cu prof. univ. AL. DIMA, membru corespondent al Academiei, directorul Institutului de istoria şi teoria literaturii „George Călinescu"

Element constitutiv de mare pondere al culturii generale, literatura universală, studiată pînă în prezent de elevi numai prin unele texte de lectură înserate în manualele de limbi străine, va figura după cum se ştie ca disciplină de sine stătătoare în planul de învăţămînt al liceului începînd din anul şcolar viitor.

Am adresat, în legătură cu problemele pe care le ridică studiul literaturii universale în şcoală, o serie de întrebări profesorului universitar AL. DIMA.

— Cu ce bagaj de cunoştinţe din domeniul literaturii universale vin elevii în universitate ? — l-am întrebat pe interlocutorul nostru.

— Pînă la introducerea obligatorie a studiului limbilor străine în şcoala de cultură generală acest bagaj era foarte precar. În prezent el s-a întărit întrucîtva, dar nici acum nu poate fi considerat prea bogat. De aceea, sarcinile cadrelor care predau literatura universală în învăţămîntul superior continuă să fie destul de dificil de îndeplinit, nu numai din punctul de vedere al volumului şi al ariei de literatură pe care îşi propun să o cuprindă, ci şi din acela al alegerii unei modalităţi de maximă comprehensibilitate în abordarea diferitelor subiecte din domeniul disciplinei. În general cunoştinţele studenţilor înainte de contactul cu un curs universitar de literatură universală sînt întîmplătoare, înregistrînd, în cazul unui grafic, o mare sinuozitate determinată de caracterul neorganizat al pregătirii anterioare în domeniul respectiv.

— Ce exigenţe socotiţi că se ridică, în consecinţă, în faţa învăţămîntului liceal ?

— Această situaţie, care priveşte de altfel cultura generală, ceea ce prin definiţie constituie obiectul învăţămîntului nostru liceal, a produs, cum era şi firesc, o reacţie din partea Ministerului Învăţămîntului. Ministerul a dispus cu drept cuvînt să se introducă în licee, un curs special cu această tematică. Găsesc de bun augur unele măsuri paralele iniţiate de minister, cum ar fi bunăoară aceea a unui curs pregătitor pentru profesori. Măsura mi se pare excelentă pentru că, oricum, pregătirea dată pînă în urmă cu cîţiva ani, de facultăţile de filologie nu a fost orientată şi pe această direcţie tocmai datorită inexistenţei unei discipline cu un atare profil în programul învăţămîntului de cultură generală, căruia îi sînt destinaţi, în marea lor majoritate, absolvenţii facultăţilor respective. Ca urmare, un curs pregătitor destinat profesorilor are dubla valoare de a reactualiza în memoria acestora datele unei discipline cu rol, cîndva, aproape complementar şi de a-i pune la curent cu problemele de interpretare critică recentă.

Firește, introducerea studiului literaturii universale în învăţămîntul liceal solicită imperios prezenţa unui manual. Colaboratori ai institutului nostru, ca şi unele cadre didactice de la catedra de literatură universală a Facultăţii de limba română de la Universitatea Bucureşti, au fost invitaţi să participe la elaborarea acestei lucrări. Îmi exprim speranţa că, beneficiind de aportul unor competenţe reale, respectivul manual va atinge ţinuta impusă de obiectivul căruia i-a fost menit.

— Ce rol consideraţi că poate avea pentru accesul elevilor la domeniile literaturii universale studiul textelor de literatură la care apelează manualele de limbi străine ?

— Ar fi de subliniat că, înainte de a lua contact cu o disciplină dedicată în mod special studiului literaturii universale, textele din manualele de limbi străine pot oferi elevilor multe cunoştinţe valoroase din acest domeniu. În literatura universală se găsesc numeroase opere de nivel deosebit, pentru diferite vîrste, care pot să fie utilizate cu multă eficienţă în instrucţie şi educaţie. Manualele de limbi străine pe care le cunosc au dat importanţa cuvenită, în calitatea lor pedagogică, acestei probleme. Scriitori ca Rabelais, Swift, Daniel Defoë, Dikens şi alţii alţii au constituit, pentru alcătuitorii acestor lucrări, un teren de explorare cu real randament. Profilul operelor lor le-a conferit în manuale o anume pondere, făcînd astfel mai uşor de parcurs drumul de acces spre zonele mai largi ale literaturii universale, prin însăşi priza acestor scriitori la preferinţele tineretului. Ar fi însă o exagerare să ne imaginăm că nişte fragmente selectate mai ales după criteriile unor necesităţi metodologice, menite să ducă în primul rînd la însuşirea limbii, pot alcătui, fie chiar şi la nivelul elevilor, un fond de lecturi minime din literatura universală. Consider că rolul lor este mai degrabă stimulativ. Forţa artistică a unor versuri din Heinrich Heine sau din Byron, a unui fragment de proză din Stendhal sau din Cehov ar determina la elevi dorinţa de a prospecta singuri, prin lecturi integrale, dimensiunile mai largi ale operelor din care li se oferă aceste eşantioane. De aceea, mă simt îndemnat să revin, pentru a sublinia încă o dată oportunitatea introducerii studiului literaturii universale ca disciplină de sine stătătoare. Dincolo de alte implicaţii, trebuie să subliniem aici şi o însemnată funcţie educativă care decurge din cunoaşterea literaturii popoarelor : înţelegerea valorilor spirituale ca expresie a înfrăţirii dintre popoare, înţelegerea universalităţii unor opere din literatura română şi a contribuţiei scriitorilor noştri la patrimoniul literaturii universale.

— Care este, după părerea dv., rolul profesorilor de limbi străine în acest context ?

— Ca şi profesorii de literatură universală, profesorii de limbi străine au aici un rol principal. Ei sînt chemaţi să stimuleze interesul elevilor pentru cunoaşterea literaturilor prin comentarea unor texte expresive, de înaltă valoare artistică şi ideologică. Mi se pare că această cale a studiului este un mijloc de a ajunge nu numai la cunoaşterea literaturilor diferitelor popoare, ci şi la cunoaşterea popoarelor înseşi, a celor mai de seamă dintre valorile lor artistice.

Pregătiri pentru un recital de poezie

CONDIŢII ALE EDUCĂRII SENTIMENTELOR

Şcoala intră în curînd în etapa cu cea mai mare pondere, cea mai mare răspundere a anului, etapa finală. Pentru clasa a XI-a, clasa viitorilor absolvenţi, această etapă a şi început. Cu o emoţie firească în faţa importantelor praguri pe care trebuie să le străbată înainte de a porni pe drumul larg al vieţii, elevii clasei a XI-a se pregătesc acum, cu seriozitatea caracteristică tineretului patriei noastre socialiste, pentru examenul de bacalaureat şi pentru concursurile de admitere în învăţămîntul superior şi în şcolile tehnice de personal tehnic.

În jurul tinerei generaţii a ţării sînt strînşi, cu caldă solicitudine, profesorii. Îndrumînd competent munca elevilor, ei se străduiesc nu numai să-i înarmeze cu cunoştinţele ştiinţifice şi cu deprinderile menite să le întregească cultura generală şi să-i facă apţi pentru o pregătire superioară de specialitate, dar şi să le desăvîrşească profilul moral, să-i trimită în viaţă ca oameni demni de măreţele timpuri pe care le trăim, orientînd pe fiecare din ei pe drumul cel mai conform cu înclinaţiile sale şi cu nevoile economiei şi culturii patriei.

Profesorii nu sînt singuri în această nobilă străduinţe a lor. Întotdeauna în istoria şcolii noastre pedagogii au simţit alături de ei floarea ţării, personalităţile ei cele mai înaintate, cele mai proeminente. Niciodată însă şcoala n-a polarizat în jurul său atîtea preocupări ca astăzi, niciodată problemele educaţiei tineretului n-au suscitat atîta interes, pentru că niciodată nu s-au pus în faţa tineretului sarcini atît de mari, atît de noi şi de complexe cum se pun azi. De aceea, de la academician şi pînă la muncitorul din producţie, de la inginer pînă la creatorul în domeniul artei, de la medic pînă la scriitor, toţi se preocupă de găsirea celor mai bune soluţii pentru creşterea şi formarea schimbului de mîine. Ziarele şi revistele, emisiunile de radio şi televiziune dezbat pe larg aspectele cele mai diferite ale educaţiei tineretului : conţinutul programelor şi al manualelor pe baza cărora sînt instruiţi elevii, căile optimizării şi ale modernizării lecţiilor etc. Un loc tot mai larg îl ocupă, în aceste dezbateri, problemele etice — ale educării patriotice, ale formării atitudinii înaintate faţă de muncă, ale dezvoltării sentimentelor nobile şi pure caracteristice umanismului socialist — de responsabilitate faţă de semeni, de prietenie, de tovărăşie, de iubire, în accepţiunea lor cea mai înaltă. Toate, cu scopul de a ajuta tineretul să se pregătească pentru muncă, pentru o viaţă frumoasă, curată, plină de bucuria creaţiei şi împlinirii în toate domeniile umanului.

Pe această temă cercetătorul ştiinţific Romeo Dăscălescu a publicat de curînd („Contemporanul", nr. 12 din 17 martie a.c.) rezultatele unei anchete pe care a întreprins-o în rîndurile unui mare număr de elevi. Prin metodologia folosită, prin formularea unor întrebări cu caracter „senzaţional", prin modul defectuos în care sînt prelucrate răspunsurile, ca şi prin soluţiile propuse, ancheta nu ajută nici pedagogilor şi cu atît mai puţin adolescenţilor.

Că lucrurile stau astfel ne-au dovedit-o şi opiniile unor educatori, părinţi, secretari ai organizaţiilor U.T.C. din şcoli, ca şi ale altor reprezentanţi ai opiniei publice.

Vorbind de datoria pe care o are şcoala de a veghea cu grijă asupra acestui aspect al educaţiei, prof. ZINA SÎRBU, directoarea Liceului „Mihail Eminescu" din Capitală, afirmă :

— Acţiunile întreprinse fără suficientă chibzuinţă pot avea consecinţe dăunătoare asupra tineretului, deosebit de receptiv la influenţe. Asemenea consecinţe poate avea, după părerea mea, ancheta întreprinsă de Romeo Dăscălescu. Noi, cei care depunem acum un mare efort colectiv pentru a-i pregăti pe elevi cît mai bine în vederea examenelor ce-i aşteaptă, pentru a le asigura o cît mai bună orientare şcolară şi profesională, am fost extrem de surprinşi cînd am citit cele spuse în cadrul acestei anchete. Punînd întrebarea „Ce socotiţi necesar să cunoaşteţi în domeniul afectiv-erotic ?" autorul materialului la care mă refer situează pe primul loc cerinţa de a se efectua lucrări de analiză a unor procese psihice trăite de adolescente în situaţia cînd li se propun, alte relaţii decît cele „platonice", de a se elabora cărţi despre reacţiile îndrăgostiţilor în asemenea situaţii etc. Astea să fie oare necesităţile pe care le resimte tineretul în primul rînd ? Ca om care lucrez de ani şi ani de zile în rîndurile elevilor, pot răspunde cu deplină îndreptăţire : Nu.

Esenţial este să nu creăm false probleme, să ajutăm cu adevărat pe tineri să-şi lămurească dilemele perioadei atît de complexe a adolescenţei.

Pentru noi, educatorii, este clar că, abordînd această latură a educaţiei, vom da ordine de prioritate elementelor moral-afective, valorii umane a raporturilor dintre fete şi băieţi. Să nu uităm că la această vîrstă tinerii sînt înaripaţi de idealuri, doresc să-şi afirme personalitatea. Ar fi o eroare să credem că predispoziţiile afective sînt dominate de impulsuri sexuale şi să limităm informarea elevilor la sfera funcţiei fiziologice.

Alături de şcoală, organizaţia U.T.C. îşi aduce un aport preţios în formarea profilului moral al tînărului, ajutîndu-l să înţeleagă puritatea şi noblеţea sentimentelor înalte, frumuseţea prieteniei, a dragostei. Scriindu-ne despre activitatea pe care organizaţia U.T.C. de la Liceul nr. 1 din Piteşti a desfăşurat-o în acest domeniu, tov. DAN GHEORGHE, secretarul Comitetului U.T.C., şi-a exprimat părerea că modul în care sînt discutate aceste probleme în ancheta întreprinsă de Romeo Dăscălescu induce în eroare, îndepărtează tinerii de la problemele majore care trebuie să-i preocupe.

„Cum mă şi aşteptam, scrie Dan Gheorghe, ancheta a fost citită de majoritatea elevilor. Este firesc, sînt lucruri care-i interesează, la care caută răspuns. Cei mai mulţi şi-au manifestat însă dezacordul şi cu modul în care au fost puse unele probleme, şi cu concluziile la care s-a ajuns. Firește, atitudinea lor nu este întîmplătoare. La această atitudine i-au condus şi discuţiile organizate în orele de dirigenţie, şi faptul că în adunările noastre generale se discută adeseori despre prietenie, despre dragoste. Se discută cu multă aprindere, cu pasiune. Dar sînt de cele mai multe ori discuţii deosebit de frumoase, de gingaşe, cu mari valenţe educative tocmai pentru că apelează la ceea ce au mai curat, mai frumos şi înaripat adolescenţii".

Majoritatea punctelor de vedere exprimate în ultimul timp în presă, ca şi o serie de acţiuni concrete iniţiate în şcoli pentru a educa în rîndurile elevilor sentimente nobile, afecţiuni bazate pe multiple afinităţi, au constituit un ajutor efectiv şi pentru părinţi. Despre acest lucru ne-a vorbit muncitoarea MARIA CÎRSTEI, mama unei eleve de la Liceul nr. 36. Ea ne-a arătat că în ultimul timp, datorită faptului că aceste probleme au început să fie puse în mod deschis, cu tact pedagogic, au căpătat şi părinţii o oarecare orientare în acest sens.

„Ancheta semnată de Romeo Dăscălescu, însă, nu ne poate fi de ajutor — ne-a spus tov. Cîrstei. Fiicei mele cel puţin, după ce a citit-o, i s-au dus gîndurile pe făgaşuri nepotrivite cu preocupările ei de acum, abătînd-o de la învăţătură şi mi-e destul de greu s-o readuc la normal".

„Ne punem, ca profesori, o întrebare legitimă, ne-a spus prof. **MARIANA VASILESCU :** la ce foloseşte să pui elevilor întrebări de felul celor puse de Romeo Dăscălescu ? Orice educator al zilelor noastre care merge în consens cu vremea lui este de acord că şcoala de astăzi trebuie să se debaraseze de prejudecăţi, că „tabu"-urile, ipocriziile trebuie părăsite. Nimeni însă nu poate justifica înlocuirea lor cu o „libertate" fără margini şi fără frîu. Nu se poate discuta cu elevii orice şi oricum. Şi asta nu dintr-o falsă pudoare, ci pentru că tinereţea este prea fină, prea gingaşă pentru a ne permite s-o tratăm vulgar, cu brutalitate. Ca dirigintă, n-aş cuteza să pun elevilor mei întrebări ca cele din ancheta despre care vorbim, iar ca părinte m-ar indigna să aflu că cineva operează în sufletul copiilor mei brutal şi crud. O astfel de anchetă mi se pare echivalentă cu o vivisecţie sub reflector şi aparat de filmat.

„Educaţia afectiv-erotică — ne-a spus dr. **S. T. IONESCU,** cercetător la Institutul de psihologie, trebuie după părerea mea să se înscrie foarte natural şi discret în viaţa şcolară curentă. Se cer căutate formele prin care integrarea fenomenelor firești afectiv-erotice în educaţia morală a elevilor să fie realizată cu maximă eficienţă. Dacă autoinformarea necontrolată este mult mai nocivă decît informarea bine dozată, ştiinţific făcută, tot aşa înscrierea în orarul elevilor a „cercului de educaţie sexuală" propus în ancheta semnată de Romeo Dăscălescu apare, după părerea mea, ca dăunătoare.

Este util pentru tineri să fie ajutaţi în a cunoaşte transformările prin care trec în perioada pubertăţii şi adolescenţei. Trebuie să se plece însă de la cunoaşterea faptului că modificările puberale nu apar la toţi copiii la aceeaşi vîrstă. Fără a fugi din faţa realităţii, cred că nu este cazul să editäm cărţi de psihologie erotică pline de reţete care s-ar pretinde general valabile. Nimic nu se poate substitui unei tratări individuale, competente, de la caz la caz, a problemelor afectiv-erotice ale adolescenţilor. Iar această tratare trebuie să aibă o bază ştiinţifică. Ea nu poate izvori din intuiţii personale sau date fragmentare, ci dintr-o analiză aprofundată realizată de psihologi, pedagogi, medici etc., efectuată cu rigurozitate, pornind de la realităţile şi de la cerinţele sociale.

Asupra acestor probleme şi-a spus părerea şi scriitorul DUMITRU ALMAŞ. „Problema educaţiei afectiv-erotice, a afirmat scriitorul, depinde de o mare complexitate de factori. Oare „propuneri" ca cele sugerate de ancheta întreprinsă de Romeo Dăscălescu să fie fundamentate pe o cercetare ştiinţifică ? Teamă mi-i că, vrînd să facă un lucru bun, anchetatorul jigneşte de fapt sentimentele pure, delicate, proprii majorităţii tinerilor şi pe care aceştia le cultivă cu poezia specifică vîrstei.

★

Şi acum, la propunerile făcute de anchetaţi şi anchetatori, cîteva contra-propuneri făcute de cititorii noştri :

Educaţia sexuală să se realizeze printr-o informare ştiinţifică, prin orele de biologie şi igienă, ca şi prin ore speciale. Să nu se neglijeze însă educaţia afectivă a tineretului şcolar, care să aibă, în primul rînd, sensul unei educaţii a sentimentelor, printr-o îndrumare a afectivităţii către adevăr, bine şi frumos, către cei care întruchipează aceste înalte aspiraţii umane. Aceasta ar trebui să fie nu numai tema multor discuţii din orele de dirigenţie, dar şi tema unor cărţi de literatură, a unor filme şi piese de teatru destinate tinerilor, pe care aceştia — şi pedagogii alături de ei — le aşteaptă de multă, multă vreme.

Foarte indicată ar fi introducerea unor ore de educaţie morală, de etică, în cadrul procesului de instruire şi educaţie.

IOANA DAMIAN

Inerţie...

Uneori, pedagogii care militează pentru modernizarea învăţămîntului se împiedică de obstacole care, inofensive în aparenţă, se dovedesc practic exasperant de rezistente.

Judecaţi singuri : în timp ce un asemenea pedagog se străduieşte să aducă noi argumente convingătoare demonstraţiei sale privind posibilitatea predării încă din primele clase a unor noţiuni mai cuprinzătoare de matematică, vizind trecerea firească şi unitară către studiul algebrei, în camera alăturată fiul lui, elev în clasa întîi, îşi face astfel socotelile: „8 şi cu 7 fac..., 13 fără 5 fac...".

De unde pînă unde acest de două ori nedidactic şi cu ? (nedidactic în primul rînd pentru că nu se include în terminologia ştiinţifică şi, în al doilea rînd, pentru că e total neliterar.) Cine îşi închipuie că unui copil al zilelor noastre care întreabă „cum se desprinde satelitul de ultima treaptă a rachetei cînd se plasează pe orbită", îi este greu să folosească termenii plus, minus, egal ?

Sau îl vede pe fiul lui rezolvînd o problemă : „În secţia unei fabrici lucrează 15 femei, iar bărbaţi sînt cu 3 mai mult. Cîţi bărbaţi sînt ?". Se pare că proaspătul şcolar întîmpină o neaşteptată piedică la aşezarea problemei în operaţia aritmetică.

— Cum să scriu, întreabă el : 15 femei şi cu 3 bărbaţi fac 18 bărbaţi... ? Asta nu se poate...

— De ce nu se poate ? întreabă tatăl perfid.

— Pentru că nu e bine... Adică ce avem şi ce ne iese...

Şi pentru că fiul nu găseşte în datele problemei alte elemente în vederea unei aşezări după tipic, se ajunge la concluzia că va merge a doua zi la şcoală cu problema astfel aşezată în operaţie.

— Ei, ţi-a văzut problema ? — întreabă a doua zi la prînz tatăl.

— Da... — şi şcolarul prezintă, spre convingere, caietul învelit cu hîrtie albastră. Surpriză însă : pe caiet, învăţătoarea, îndeobşte extrem de exigentă şi atentă la greşeli, n-a făcut nici o corectură. Doar V-ul obişnuit, cu creionul roşu. Atît. Raţionamentul pare să fie următorul : socoteala este exactă, rezultatul obţinut e 18 bărbaţi. E în regulă ; las-că pe urmă se formează şi gîndirea matematică...

Precizăm — este vorba de o învăţătoare destoinică şi deosebit de exigentă. Viciul nu este al omului, ci al unei practici destul de larg răspîndite, încurajată de faptul că anumite capitole din programe şi manuale tind şi ele să transforme studiul matematicii la clasa I într-o simplă deprindere a tehnicii socotitului.

Ce se întîmplă atunci cu toate articolele şi studiile privind modernizarea predării la clasele mici ? Ce se întîmplă cu soluţiile perfect aplicabile imediat, fără nici un efort, decît de măiestrie a învăţătorului ?

Iată şi unicul răspuns la astfel de întrebări : străduinţile privind introducerea noului în predare pot deveni energie cinetică numai la confluenţa cu lupta împotriva inerţiei.

AL. CIUCĂ

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Inspecţia şcolară"

Ori de cîte ori mă aflu în faţa unui lucrător din aparatul de inspecţie şi control, spontan îmi apare în minte imaginea lui Eminescu revizor şcolar, aşa cum îl cunoaştem din mărturiile vremii ori cum ni-l zugrăveşte G. Călinescu în cunoscuta-i biografie : „cu imensa lui bună-credinţă şi destoinicie administrativă, capacitatea lui de muncă inteligentă şi practică totodată, bunul-simţ desăvîrşit în toate acţiunile". O bună parte din cei ce exercită astăzi controlul şi îndrumarea muncii şcolare tind să se apropie cît mai mult de această imagine. E drept însă că mai întîlneşti şi altfel de inspectori, care sînt departe de a-i semăna.

Unui dascăl care îşi respectă meseria şi se respectă pe sine nu-i poate fi indiferent *cînd* şi, mai cu seamă, *cum* este controlat şi îndrumat. Socotesc că materialul „Inspecţia şcolară", apărut în „Gazeta învăţămîntului nr. 889 din 10 martie 1967", interesează în egală măsură pe cel inspectat ca şi pe cel ce inspectează.

Controlul şi îndrumarea desfăşurate empiric, unilateral, constituie o acţiune formală, care încurajează superficialitatea şi demobilizează eforturile creatoare în muncă. Mă refer, bunăoară, la supraevaluarea datelor scriptice şi statistice (îndeosebi), în dauna consideării aspectelor concrete ale activităţii şcolare. Şcoala noastră (din satul Rusca, raionul Huşi), ca să dau un exemplu, a fost inspectată ultima dată în ianuarie 1966, prin numai şase ore de asistenţă la lecţii şi un număr aproape dublu de ore de control al aspectelor scriptice (planuri, tabele, dări de seamă etc). Or, dacă lecţia e forma fundamentală a activităţii didactice, cred că forma fundamentală a controlului trebuie s-o constituie asistenţa la lecţii şi analiza lor. Iar dacă lecţiile sînt activităţi de transmitere a cunoştinţelor ştiinţifice conform legilor didacticii, controlul şi îndrumarea trebuie să capete, neapărat şi pretutindeni, valoarea unei activităţi ştiinţifice de studiere, de apreciere şi de perfecţionare a procesului instructiv-educativ. Asadar, s-ar cere studiate şi îndrumate mai marcat şi aspectele legate de educaţia morală şi estetică a elevilor, de pregătirea lor civică în şcoli, nu doar latura strict cognitivă a muncii didactice.

Antinomia consemnată în material dintre „autoritatea de competenţă" şi „competenţa de autoritate" în interpretarea unui fenomen didactic se va anula de la sine dacă, pe de o parte, învăţătorul sau profesorul este convins de dorinţa sinceră a organului de control de a-l ajuta să optimizeze şi să sporească eficienţa muncii sale, iar pe de alta inspectorul îşi va însuşi spiritul unei cercetări ştiinţifice, efectuate precis, principial şi cu maximum de competenţă profesională. Poate că în această direcţie ar ajuta şi elaborarea unei metodici a inspecţiei şcolare.

Unul din obiectivele muncii de îndrumare şi control a secţiilor de învăţămînt este şi acela de a stimula activitatea de cercetare a corpului didactic. Modelul viu, cel mai probant pentru dascăli, l-ar oferi şi în această privinţă desfăşurarea unei activităţi de creaţie, eventual de cercetare ştiinţifică a însişi lucrătorilor de la secţiile de învăţămînt. Totuşi, o serie de inspectori continuă să ignoreze activitatea în acest domeniu şi, mai mult, în loc să-i stimuleze pe profesori, îi demobilizează. Cunosc cazul unui profesor cu o activitate creatoare notorie care a fost „sfătuit" de un inspector metodist de la regiune să-şi amendeze preocupările, asemenea activitate părîndu-i-se a fi, printre altele, expresia unei „lipse de modestie" (?).

Pentru a asigura eficienţa reală a muncii de control şi îndrumare se impune a se lua în seamă şi comportarea celor care-i exercită. Atitudinea plină de îngîmfare a unor inspectori, formulele de genul „cînd vorbeşti cu mine să taci !" sau „ce spun eu e sfînt", deservesc scopului scontat. La fel, înlocuirea salutului de bun sosit într-o şcoală cu „planurile pe masă, la control" şi a îndrumării cu unilaterala „vînătoare" de lipsuri nu e de natura să acorde credit moral şi profesional celor ce le practică — e adevărat, tot mai puţini la număr.

Esenţial rămîne — după părerea mea — ca problemele luate în discuţie să fie situate pe un plan de evidentă principialitate, de probitate exemplară, în perspectiva modernizării învăţămîntului inspecţia şcolară devenind tot mai necesar o activitate prin excelenţă ştiinţifică, de creaţie autentică. În asemenea condiţii ea îşi poate îndeplini şi mai complet, alături de alte pîrghii, importanta sa misiune.

Prof. N. VALERIU

★

Din articolul intitulat „Inspecţia şcolară" publicat în „Gazeta învăţămîntului" din 10 martie a.c. am desprins pe lîngă alte interesante probleme două aspecte esenţiale, pe care le socotesc strîns legate unul de altul şi care se condiţionează în mod firesc. Este vorba, anume, de competenţă şi eficienţă, prima vizînd persoanele, pe cei ce efectuează inspecţia, iar cea de a doua reprezentînd roadele activităţii lor.

Fără a ocoli realitatea trebuie să spunem că mai există la unii o „teamă de inspectori". Lăsîndu-i la o parte pe cei ce se tem pentru că ştiu că munca lor este de o calitate scăzută, nu e mai puţin adevărat că această teamă este inspirată uneori de atitudinea necorespunzătoare a acelor inspectori care nefiind prea competenţi, vor să-şi asigure autoritatea printr-un ton ridicat, prin ameninţări etc.

Din rîndul cadrelor didactice, în anii noştri s-au distins numeroşi dascăli — astăzi învăţători şi profesori emeriţi, cu un orizont larg de cunoştinţe, cu o vastă experienţă, receptivi la nou, preocupaţi de îmbunătăţirea şi modernizarea conţinutului şi metodelor predării. Consider că ar fi indicat ca în funcţia de inspectori şcolari să fie promovate tocmai asemenea cadre, capabile să dea îndrumări preţioase colegilor mai tineri, cu mai puţină experienţă. După părerea mea, în aceste condiţii eficienţa inspecţiilor n-ar mai lăsa loc la comentarii. În orice caz cred că membrii corpului de îndrumare şi control trebuie să aibă, dacă nu gradul I, cel puţin gradul II.

Prof. IOAN GOICEA
Moreni-Cîmpina

O preocupare pasionantă : trecerea în revistă a noutăţilor literare intrate în bibliotecă

CARACTERUL SPECIFIC şi rolul adunărilor trimestriale ale grupelor sindicale din şcoli

După cum se ştie, în prima şi a doua decadă a lunii aprilie vor avea loc adunările trimestriale ale grupelor sindicale din învăţămînt. Birourile grupelor sindicale au format colective care întocmesc referatul ce urmează a fi aprobat de birou şi supus dezbaterii în adunarea generală. Activitatea desfăşurată de birourile grupelor sindicale pentru pregătirea acestor adunări presupune formularea unui răspuns competent şi cuprinzător la întrebarea : cum pot aduce adunările trimestriale o contribuţie cit mai deplină la rezolvarea sarcinilor centrale ale şcolii în etapa actuală, la creşterea competenţei şi prestigiului colectivelor didactice ?

Adunările trimestriale ale grupelor sindicale, indiferent de specificul locului de muncă în care se desfăşoară, au ca principal scop, definit clar în Statutul sindicatelor şi în documentele cu caracter de îndrumare elaborate de Uniunea Generală a Sindicatelor din Republica Socialistă România, analiza profundă, exigentă, în spiritul înaltei răspunderi asupra modului cum îşi îndeplinesc membrii de sindicat sarcinile profesionale, cum se desfăşoară acţiunile privind răspîndirea experienţei înaintate în muncă şi ridicarea permanentă a nivelului de cunoştinţe profesionale, întărirea disciplinei de stat etc. Raportate la specificul activităţii corpului profesoral, care îmbină strîns munca de pregătire a tinerelor generaţii cu sarcini cultural-educative obşteşti, aceste cerinţe conturează deplin conţinutul problemelor ce urmează a fi puse în discuţie în cadrul adunărilor trimestriale. Referatele prezentate, cît şi orientarea discuţiilor, trebuie să se concentreze asupra contribuţiei pe care au adus-o birourile grupelor sindicale, precum şi fiecare învăţător şi profesor în parte la desfăşurarea procesului instructiv-educativ, a muncii culturale de masă şi a activităţilor cultural-educative specifice pentru adîncirea pregătirii de specialitate şi pedagogice, precum şi pentru lărgirea orizontului intelectual al membrilor corpului profesoral, preocuparea organizaţiei sindicale pentru ridicarea nivelului de conştiinţă şi întărirea disciplinei în muncă a cadrelor didactice şi a personalului auxiliar din şcoli, grija pentru asigurarea unor condiţii cit mai bune de muncă şi de viaţă pentru oamenii şcolii.

Referatul prezentat de către biroul grupei sindicale în adunarea trimestrială poate cuprinde ansamblul problemelor enumerate mai sus sau poate acorda prioritate unei anumite probleme de deosebită actualitate din sfera activităţii sau eticii profesionale a cadrelor didactice.

Evident, în condiţiile existenţei unui scop unic al întregii activităţi desfăşurate în şcoală — pregătirea tinerelor generaţii la nivelul cerinţelor societăţii socialiste — este firească preocuparea atentă pentru evitarea paralelismului între modul de abordare a problemelor discutate în şedinţele consiliului pedagogic şi adunarea trimestrială a grupei sindicale, paralelism care determină pierderi de timp şi scăderea gradului general de interes ; tot atît de neindicată este însă neglijarea unor probleme cu gîndul că de acestea se ocupă conducerea şcolii (care uneori, la rîndul ei, le pierde din vedere presupunînd că se află în atenţia biroului grupei sindicale). În nici un caz nu este de admis faptul, constatat cu prilejul unor adunări organizate în trimestrul trecut în unele şcoli, de a trata aceste adunări cu superficialitate, prezentînd unele informări improvizate, cu referire la activităţile periferice ale şcolii şi de a organiza în cadrul lor — după aşa-zisa analiză şi după discutarea de mîntuială a cîtorva probleme avînd oarecari puncte de contact cu activitatea sindicală — manifestări artistice, recenzii sau reuniuni tovărăşeşti.

Care trebuie să fie, în fond, conţinutul adunărilor trimestriale ale grupelor sindicale, din ce unghi specific trebuie dezbătute problemele în cadrul acestora, în raport cu conţinutul şi modalităţile de desfăşurare a consiliilor pedagogice ? În funcţie de anumite trăsături definitorii, consiliul pedagogic este, putem spune, o înregistrare complexă a activităţii colectivului didactic, văzută prin prisma rezultatelor obţinute în pregătirea elevilor ; la rîndul ei, adunarea trimestrială a grupei sindicale are menirea de a transpune problemele în sfera profesionalităţii membrilor corpului didactic, a factorilor care ţin de pregătirea şi perfecţionarea permanentă, prin studiu, a fiecărui învăţător şi profesor, şi care influenţează în mod determinant nivelul de desfăşurare a procesului de învăţămînt, care explică rezultatele pozitive sau lipsurile în munca instructiv-educativă. Vom căuta, pentru exemplificare, să dăm cîteva aspecte concrete acestor consideraţii. Să presupunem bunăoară că în consiliul pedagogic se discută rezultatele obţinute pe linia dezvoltării capacităţilor de exprimare literară a elevilor, a posibilităţii lor de a prezenta corespunzător atît aprecieri cu caracter beletristic cît şi adevăruri din domeniul ştiinţelor naturii ; referatul adunării trimestriale, a cărei desfăşurare are loc la aproximativ două săptămîni după consiliul pedagogic şi analizează activitatea efectuată în acelaşi trimestru (şcolar, nu calendaristic) poate relua această idee punînd pe prim plan acţiunile iniţiate în rîndul cadrelor didactice pentru închegarea unui front unit orientat către dezvoltarea capacităţilor de exprimare a elevilor. Alt caz : în consiliul pedagogic se arată consecinţele pe plan instructiv-educativ ale faptului că activitatea comisiilor metodice din şcoală se situează la nivele inegale; aceeaşi problemă poate fi discutată în adunarea trimestrială sindicală făcîndu-se o analiză comparativă a modului cum muncesc membrii corpului didactic în cadrul unei comisii metodice fruntaşe şi al unei comisii care se mărgineşte la reproducerea unor forme depăşite de activitate. (O asemenea temă este indicată mai ales în cazul unor adunări care pun în mod special accentul pe discutarea aprofundată a unui singur aspect al muncii profesionale.) Fiind la începutul ultimului trimestru al anului şcolar, ar fi de asemenea potrivit ca în adunarea trimestrială să se dezbată probleme ale orientării şcolare şi profesionale a elevilor, plecînd de la sarcinile ce rezultă din documentele de partid şi de stat cu privire la dezvoltarea economică în perspectivă a patriei noastre, legate de reţeaua şcolilor existente şi a căror extindere se preconizează. În acelaşi mod pot fi reluate şi dezbătute interesant, printr-o prismă specifică, majoritatea problemelor activităţii profesionale a cadrelor didactice raportate la rezultatele acestora pe planul pregătirii elevilor.

Un loc important trebuie să-l ocupe, în adunările trimestriale ale grupelor sindicale, analiza modului cum a colaborat biroul grupei cu conducerea şcolii în stimularea morală şi materială a cadrelor didactice, în repartizarea judicioasă a sarcinilor profesionale şi obşteşti, în eliminarea supraîncărcării învăţătorilor şi profesorilor etc. De asemenea, se pot pune în discuţie deficienţele unor cadre didactice care-şi neglijează pregătirea pentru lecţii, care acordă insuficientă atenţie promovării noului în conţinutul şi în metodica predării, sau a căror atitudine intră în conflict cu cerinţele eticii profesionale. De asemenea, în cadrul atribuţiilor de colaborare cu conducerea şcolii, sindicatele pot lua în discuţie modul cum sînt îndeplinite unele sarcini de organizare şi de conducere a procesului instructiv-educativ din şcoală, sesizînd lipsurile şi propunînd măsuri eficiente de îmbunătăţire.

Hotărîrea Conferinţei Uniunii Sindicatelor din Instituţiile de Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură prevede, printre obiectivele importante ale sindicatelor, valorificarea propunerilor judicioase făcute în adunările trimestriale. Chemate să înregistreze cu maximum de receptivitate toate propunerile izvorîte din masa cadrelor didactice, birourile grupelor sindicale au totodată datoria să aducă la cunoştinţa lor modul cum au fost valorificate propunerile făcute în adunările trimestriale precedente, în adunarea generală anuală pentru dare de seamă şi alegeri, precum şi felul cum sînt aduse la îndeplinire obiectivele cuprinse în planul de muncă trimestrial.

Fără îndoială că adunările sînt chemate să analizeze cu spirit de răspundere cum îşi îndeplinesc mandatul primit membrii biroului grupei sindicale, contribuţia lor personală la realizarea sarcinilor majore ale procesului de învăţămînt, ale perfecţionării profesionale.

Adunările trimestriale ale grupelor sindicale, concepute ca o tribună a analizei principiale şi a generalizării experienţei înaintate, constituie jaloane importante în urmărirea felului cum sînt îndeplinite sarcinile însemnate înscrise în planul de activitate al fiecărei organizaţii sindicale, verifică periodic orientarea muncii spre principalele direcţii de acţiune, eliminînd deficienţele şi stimulînd progresul în toate domeniile procesului instructiv-educativ.

ELENA COJAN
membră a Biroului Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Instituţiile de Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură

La cercul de aeromodele de la Casa pionierilor din Craiova

NOTE BIBLIOGRAFICE

„Din istoria pedagogiei româneşti"

Editura didactică şi pedagogică a publicat recent sub egida Institutului de ştiinţe pedagogice o culegere de studii despre dezvoltarea şcolii şi a gîndirii pedagogice pe teritoriul ţării noastre în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea şi în primele decenii ale secolului al XIX-lea, ca şi despre ideile pedagogice ce se desprind din creaţiile folclorice, din cărţile populare de mai mare circulaţie şi din vechile legiuiri feudale, prezentînd un interes deosebit pentru izvoarele pedagogiei româneşti. Introducerea amplă a profesorului Ilie Popescu-Teiuşan, sub redacţia căruia s-a elaborat volumul, subliniază pregnant multiplele aspecte comune ale învăţămîntului în cele trei ţări române.

Studiul care deschide culegerea, **„Idei şi funcţii educative în folclorul românesc"**, de Ovidiu Papadima, cuprinde referiri la elementele de pedagogie din folclor. Cercetarea valorii educative a folclorului se întîlneşte şi se continuă în volum cu prezentarea ideilor pedagogice din **„Cărţile populare"** — obiect al celui de al doilea studiu, datorat lui Dan Simionescu. În cel de al treilea studiu, **„Idei pedagogice ale societăţii feudale în monumentele de drept"**, Gheorghe Cront analizează cuprinsul didactic al unor legiuiri.

Capitolele privitoare la dezvoltarea învăţămîntului în România în secolele XVII—XIX duc la constatarea treptatei integrări a pedagogiei din ţările române în curentul larg de dezvoltare a pedagogiei europene. Să remarcă studiile lui Gh. Pirnuţă — **„Contribuţii la cunoaşterea începuturilor învăţămîntului sătesc din Ţara Românească** (secolele XVII—XIX)" şi N.C. Enescu **„Şcoli particulare în Moldova şi studiile în străinătate, în perioada domniilor fanariote (1714-1821)"**. În studiul său amplu, intitulat **„Învăţămîntul în Oltenia (secolul XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea)"**, I. Popescu Teiuşan înfăţişează trecerea de la şcoala grecească la şcoala naţională, face un istoric amănunţit al începuturilor Şcolii Centrale de la Craiova, a doua şcoală de grad mediu, ca vechime, din Ţara Românească şi prezintă începuturile învăţămîntului sătesc.

Două studii bogat documentate se referă la situaţia şcolii din Ardeal : **„Învăţămîntul românesc din Transilvania în secolul al XIX-lea"** şi **„Tendinţe de orientare ştiinţifică în învăţămîntul din Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea"**.

Volumul se încheie cu monografiile referitoare la „Schola Graeca et Latina" din Tîrgovişte, de S. Bîrsănescu şi la Şcoala din Goleşti, de George Fotino.

VICTORIA POPOVICI

★

A apărut
REVISTA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC
nr. 1, 1967
În sumar :

Şt. Sebeşean : Asigurarea unei temeinice pregătiri elevilor din liceele de specialitate.

Prof. Gh. Divrician : În ce direcţii se pot îmbunătăţi programele şcolare pentru învăţămîntul profesional ?

Ing. M. Bontaş şi E. Vereş — maistru instructor : Corelarea cunoştinţelor teoretice cu instruirea practică.

Ing. V. Pandia : Coeficienţi de normare pentru instruirea practică în atelierul-şcoală.

Prof. Gh. Petrescu : Importanţa cunoaşterii particularităţilor psihice ale elevilor.

Ing. V. Tărăuşan, ing. R. Breaban : Formarea deprinderilor de muncă independentă.

E. Firea : Folosirea procedeului „circuit" în lecţiile de educaţie fizică.

Prof. M. Rener : Activităţi extraşcolare în sprijinul predării limbii române.

E. Domocoş, V. Panduru : Preocupări în trecut pentru crearea unor şcoli industriale de grad secundar în România.

*** Planul tematic al revistei pe anul 1967.

Colaborarea între profesorul de specialitate şi medic

EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT

Fiecare educator, fiecare om al şcolii ştie cît de mult contribuie practicarea educaţiei fizice şi a sportului la creşterea normală, la dezvoltarea armonioasă a elevilor. În acelaşi timp, sporind capacitatea funcţională a organismului lor, întărind vigoarea şi rezistenţa corpului, educaţia fizică şi sportul influenţează pozitiv formarea calităţilor de voinţă şi caracter. La asemenea rezultate se ajunge însă, de bună seamă, numai prin practicarea exerciţiilor fizice timp îndelungat şi cu respectarea tuturor indicaţiilor medicale şi tehnico-metodice. Altfel, desfăşurate la întîmplare, anarhic, fără să se ţină seama de particularităţile de vîrstă, de sex, de dezvoltare fizică şi psihică, exerciţiile fizice pot produce efecte contrare celor scontate, influenţînd nefavorabil sănătatea şi capacitatea de muncă a elevilor. Acest lucru este cu atît mai important cu cît, organismul elevilor fiind într-o continuă schimbare morfo-funcţională, particularităţile lor biologice şi psihice evoluează, mai ales în perioada prepubertară şi pubertară, de la an la an.

După cum se ştie, de la o clasă la alta şi probele de control la educaţie fizică prezintă un grad mai mare de dificultate, presupunînd trecerea la o muncă superioară din punct de vedere cantitativ şi implicit o activitate de intensitate crescută. Indicată pentru o clasă în totalitatea ei, această trecere poate să nu corespundă totuşi cu particularităţile fizice şi psihice ale anumitor elevi din clasa respectivă. De aceea, dezvoltarea elevilor trebuie urmărită cu cea mai mare atenţie de profesorul de educaţie fizică şi de medic, pentru a se putea aprecia cît mai competent felul în care exerciţiile fizice influenţează procesul de creştere şi de dezvoltare a elevilor şi măsura în care acestea sînt indicate sau contraindicate.

La începutul anului şcolar, prin colaborarea între profesorul de educaţie fizică şi medic, trebuie să se stabilească gradul integrităţii morfo-funcţionale a organismului fiecărui elev şi să se depisteze eventualele deficienţe fizice, organice şi psihice. Elevii pe deplin sănătoşi, apţi pentru a practica exerciţiile fizice prevăzute de programă, vor fi incluşi într-o grupă, deficienţii care urmează să fie trataţi prin mijloace corective ale culturii fizice medicale în altă grupă. În sfîrşit, se pot găsi în unele clase şi elevi care nu pot practica nici un fel de exerciţii fizice. Pentru grupa elevilor cu scutiri parţiale se vor stabili, încă de la început, exerciţiile contraindicate şi măsura în care trebuie să facă efort.

Desigur că nu ne putem mulţumi numai cu examenul medical de la începutul anului şcolar. Un asemenea examen trebuie să se repete periodic, cel puţin o dată la fiecare trimestru şi chiar mai des acolo unde activitatea sportivă este mai intensă şi elevii sînt mai mult solicitaţi.

Firească observarea medicală trebuie să fie şi mai atentă atunci cînd pregătim sportivi de performanţă. În acest caz ea va urmări foarte minuţios evoluţia organismului sub influenţa exerciţiilor fizice, va pune în evidenţă efectele pozitive sau negative ale acestora, ca şi reacţiile la efort şi modificările observate, va demonstra puterea de adaptare şi capacitatea funcţională a organismului.

Cu multă grijă trebuie realizat şi controlul medical, ocazional, efectuat înaintea activităţilor sportive competiţionale de atletism, de gimnastică sau de jocuri sportive. În aceste situaţii controlul medical stabileşte posibilitatea de efort a organismului elevilor într-o anumită perioadă, prilejuind totodată observaţii utile cu privire la evoluţia lor de la controlul medical anterior.

În toate cazurile medicul este cel chemat să stabilească diagnosticul, să indice tratamentul în vederea recuperării funcţionale şi deci a reîncadrării în practica educaţiei fizice. În ceea ce îl priveşte pe profesorul de educaţie fizică, acesta are sarcina să urmărească cu strictete atît prezentarea elevilor la controlul medical — periodic, ocazional sau ori de cîte ori este necesar — cît şi tratamentul celor accidentaţi sau bolnavi, pînă la vindecarea lor completă. Acolo unde nu sînt medici sportivi calificaţi ca atare, este indispensabilă colaborarea cu medicul şcolii sau cu medicul circumscripţiei. În orice caz nu este permis să se admită, mai ales la întrecerile sportive, elevi care nu au fost supuşi unui examen medical.

Prof. MIRCEA ROŞU

CONCURS
pentru elaborarea de manuale necesare şcolilor profesionale

În continuarea concursului de manuale pentru învăţămîntul profesional şi tehnic publicat la 26 februarie 1965, Ministerul Învăţămîntului instituie, prin Editura didactică şi pedagogică, un nou concurs pentru elaborarea unor manuale necesare **şcolilor profesionale,** conform listei de mai jos. La concurs pot participa cadre didactice din învăţămîntul de toate gradele, oameni de ştiinţă şi specialişti din producţie cu preocupări în domeniul învăţămîntului.

La baza manualelor ce se elaborează prin concurs vor sta programele şcolare specificate mai jos ; acestea se găsesc atît în şcolile de specialitate, cît şi la direcţiile (serviciile) de personal şi învăţămînt din cadrul ministerelor şi organelor centrale de resort.

În prima etapă se vor prezenta editurii planurile prospect, în termenele limită specificate în dreptul fiecărui titlu. Planul prospect constă dintr-o expunere amănunţită a planului manualului, din care să rezulte orientarea concurentului în ceea ce priveşte concretizarea în manual a prevederilor programei ; două lecţii de probă, stabilite de Ministerul Învăţămîntului şi specificate în dreptul fiecărui titlu scos la concurs, din care să rezulte procedeele metodice de bază pentru predarea materialului indicat de programă ; indicaţii generale cu privire la modul de ilustrare a manualului — în cadrul numărului total de ilustraţii stabilit la fiecare titlu. Planul prospect (inclusiv lecţiile de probă) nu va depăşi volumul unei coli de autor (20 pagini text dactilografiat).

La etapa a doua a concursului de manuale pot participa numai autorii planurilor prospect aprobate de conducerea Ministerului Învăţămîntului. Autorii planurilor prospect aprobate vor înainta editurii manuscrisele pentru a doua etapă a concursului în termenele ce li se vor comunica, indicînd numele şi adresa lor exactă pe fiecare exemplar de manuscris.

Editura didactică şi pedagogică va înştiinţa pe toţi concurenţii asupra rezultatelor obţinute în prima etapă.

Concurenţii vor prezenta atît planurile prospect din prima etapă, cît şi proiectele manualelor elaborate în etapa a doua, în cîte 5 exemplare dactilografiate. Pagina dactilografiată va cuprinde 31 de rînduri a 65 de semne fiecare rînd (aproximativ 2 000 de semne pe pagină). **Exemplarul original şi cel puţin încă un exemplar în copie vor trebui să cuprindă toate elementele necesare înţelegerii textului, ilustraţii (schiţe), planşe, diagrame, scheme, tablouri sinoptice, hărţi etc.** Aceste elemente nu afectează numărul indicat de pagini dactilografiate. Pentru materialul ilustrativ care urmează a fi reprodus din albume, enciclopedii, tratate etc., concurenţii vor da indicaţii precise asupra sursei. Formulele din manuale şi lucrări vor fi scrise conform STAS-urilor în vigoare, folosindu-se terminologia ştiinţifică consacrată. La ilustraţii se vor avea în vedere condiţiile reproducerii lor prin tipărire. Desenele tehnice vor fi lucrate cu toată exactitatea.

În dreptul fiecărui titlu se prevede volumul, indicîndu-se numărul de pagini text dactilografiat.

Lucrările vor fi trimise în ambele etape pe adresa Editurii didactice şi pedagogice din Bucureşti, str. Spiru Haret nr. 12, cu menţiunea : „pentru concursul de manuale şcolare".

Pe toate cele 5 exemplare de plan prospect trimise în prima etapă concurenţii vor trece un pseudonim sau un motto ales de ei, însoţind aceste exemplare de un plic închis şi sigilat. Pe plic se vor menţiona titlul lucrării şi pseudonimul sau motto-ul ales. În plic concurenţii îşi vor indica numele şi prenumele, adresa, precum şi pseudonimul sau motto-ul folosit.

În cazul trimiterii planurilor prospect prin poştă, concurentul va trece pe colet şi pe buletinul de expediţie, în locul numelui său, pseudonimul sau motto-ul ales, cu indicaţia „Post restant".

Termenul de predare a planurilor prospect şi a manuscriselor expiră — în cazul celor prezentate la registratura editurii — la ora 15 a zilei respective. În cazul trimiterii lucrărilor prin colet poştal, acestea se vor considera ca fiind depuse în termen dacă ştampila poştei (data de expediţie) nu depăşeşte ora 24 a zilei fixate ca termen de predare. **Lucrările prezentate la concurs după expirarea termenului de predare fixat nu vor fi luate în considerare.** Planurile prospect vor fi înregistrate de Editura didactică şi pedagogică sub pseudonimul sau motto-ul ales de concurent.

Autorilor planurilor prospect nu li se acordă premii, menţiuni sau drepturi de autor.

Pentru proiectele de manual reuşite în etapa a doua a concursului se pot acorda următoarele premii sau menţiuni :

un premiu I în valoare de 12 000 lei ;

un premiu II în valoare de 10 000 lei ;

două menţiuni a cîte 6 000 lei.

Manuscrisele premiate şi cele cărora li s-au acordat menţiuni sînt considerate ca activitate ştiinţifică. Vor putea fi considerate ca activitate ştiinţifică şi unele lucrări nepropuse spre premiere sau acordare de menţiuni, în funcţie de calitatea conţinutului lor. În ambele situaţii, concurenţii — autori ai manuscriselor respective — le vor putea folosi în vederea obţinerii gradelor didactice.

Rezultatele ambelor etape ale concursului se aprobă de conducerea Ministerului Învăţămîntului şi sînt definitive.

Plicurile conţinînd numele şi adresa concurenţilor se deschid numai după aprobarea rezultatelor concursului de către Ministerul Învăţămîntului.

Pe lîngă premiile sau menţiunile de mai sus, concurenţii vor primi — în caz de editare a proiectelor respective de manual — şi drepturile de autor cuvenite în baza contractelor ce vor fi încheiate cu Editura didactică şi pedagogică.

Autorilor proiectelor de manual cărora nu li s-au acordat premii sau menţiuni li se va restitui costul dactilografierii, conform tarifelor în vigoare la data plăţii. Cheltuielile efectuate pentru dactilografierea planurilor prospect nu se restituie.

Situaţia finală a rezultatelor obţinute la concursul de faţă va fi publicată în presă.

Manuscrisele lucrărilor prezentate se restituie autorilor acestora, după încheierea concursului, astfel : un exemplar (în copie) din proiectele de manual premiate sau cărora li s-au acordat menţiuni, împreună cu o copie a planului prospect respectiv ; patru exemplare (în copie) din proiectele de manual nepremiate sau cărora nu li s-au acordat menţiuni, împreună cu patru exemplare (în copie) ale planului prospect ; patru exemplare (în copie) din planurile prospect neaprobate pentru etapa a doua.

Concursul pentru elaborarea planurilor prospect ale manualelor specificate mai jos începe la data publicării prezentului anunţ. Participarea la concurs se face fără nici o înscriere.

1. **TEHNOLOGIA LĂCĂTUŞĂRIEI,** 300 pagini text, aproximativ 180 de figuri, programa nr. 39 769/1966. Lecţii de probă : Tema 10, lecţia a IV-a ; Tema 8, lecţia a III-a.

2. **CHIMIE ŞI TEHNOLOGIE CHIMICĂ GENERALĂ,** 400 pagini text, aproximativ 150 de figuri, programa nr. 101 394/1965 (operator). Lecţii de probă : Tema 13, lecţia a VI-a ; Tema 30, lecţia a V-a.

3. **CHIMIA ANALITICĂ,** 300 pagini text, aproximativ 100 de figuri, programa nr. 101 394/1965. Lecţii de probă : Tema 5, lecţia a IX-a ; Tema 22, Lecţia a VIII-a.

4. **METODE FIZICO-CHIMICE DE ANALIZĂ ŞI ANALIZĂ TEHNICĂ,** 350 pagini text, aproximativ 150 de figuri, programa nr. 65 975/1966. Lecţii de probă : Tema 4, lecţia a II-a ; Tema 9, lecţia a XI-a.

5. **TEHNOLOGIA MESERIEI ELECTRICIAN PENTRU INSTALAŢII ELECTRICE ÎN CONSTRUCŢII ŞI INSTALAŢII INDUSTRIALE,** 500 pagini text, aproximativ 200 de figuri, programa nr. 18 278/1965. Lecţii de probă : Tema 13, lecţia a VII-a ; Tema 30, lecţia a IV-a.

6. **STRUNJIREA METALELOR,** 500 pagini text, aproximativ 200 de figuri, programa nr. 108 750/1965. Lecţii de probă : Tema 7, lecţia a VII-a ; Tema 13, lecţia a VI-a.

7. **SUDAREA METALELOR,** 500 pagini text, aproximativ 150 de figuri, programa nr. 18 595/1965. Lecţii de probă : Tema 10, lecţia a XII-a ; Tema 20, lecţia a III-a.

8. **STUDIUL MATERIALELOR FOLOSITE ÎN ELECTROTEHNICĂ PENTRU ELECTRICIENI,** 350 pagini text, aproximativ 150 de figuri, programa nr. 134 454/1965. Lecţii de probă : Tema 11, lecţia a VIII-a ; Tema 15, lecţia a III-a.

9 **LIMBA ROMÂNĂ, ANUL I,** 300 pagini text, programa nr. 24 231/1966. Lecţii de probă : Structura operei literare (temă, idee, subiect, personaje etc.) ; Analiză literară — Vlaicu Vodă de Al. Davila.

10. **LIMBA ROMÂNĂ, ANUL II,** 300 pagini text, programa nr. 24 231/1966. Lecţii de probă : Literatura şi cultura română în epoca modernă (lecţie introductivă) ; Analiză literară — Luceafărul de M. Eminescu; Răscoala de L. Rebreanu.

11. **MATEMATICA ANUL I,** 300 pagini text, programa nr. 68 936/1965. Lecţii de probă : Tema 9, lecţia I (Algebră) ; Tema 2, lecţia a III-a (Geometrie plană).

12. **MATEMATICA ANUL II,** 200 pagini text, aproximativ 100 de figuri, programa nr. 68 936/1965. Lecţii de probă : Tema 5, lecţia I (Trigonometrie) ; Tema 6, lecţia I (Geometrie în spaţiu).

13. **FIZICĂ ANUL I,** 300 pagini text, aproximativ 100 de figuri, programa nr. 115 143/1965. Lecţii de probă : Tema 10, lecţia I ; Tema 11, lecţia a VII-a.

14. **FIZICĂ ANUL II,** 250 pagini text, aproximativ 100 de figuri, programa nr. 115 143/1965. Lecţii de probă : Tema 30, lecţia I ; Tema 34, lecţia I.

Termenul de predare pentru toate titlurile de mai sus este 15/VII.1967.

Examene de diplomă pentru absolvenţii fostelor şcoli medii tehnice

Ministerul Învăţămîntului aduce la cunoştinţa absolvenţilor fostelor şcoli medii tehnice, care au funcţionat în perioada 1948—1955, că s-a aprobat un ultim examen de diplomă, care se va desfăşura între 25 şi 30 august 1967. La acest examen se pot înscrie candidaţii care au promovat toţi anii de studii, dar nu posedă diploma de absolvire.

Pentru înscrierea la examen candidaţii trebuie să îndeplinească următoarele condiţii : să lucreze efectiv în specialitatea pentru care s-au pregătit în şcoala medie tehnică urmată ; să nu fi fost respinşi mai mult de trei ori la susţinerea examenului de diplomă.

Înscrierea la examen a candidaţilor se va face pe bază de cerere însoţită de certificatul de studii sau de copia de pe foaia matricolă, precum şi de adeverinţele din care să rezulte că îndeplinesc condiţiile arătate mai sus.

Obiectele de examen şi programele de studiu vor fi cele de la examenul de diplomă al ultimei serii de elevi ai şcolilor medii tehnice respective. Centrele de examen vor fi anunţate în cursul lunii mai 1967. La aceste centre, candidaţii vor găsi subiectele pentru lucrările de proiect şi vor primi îndrumări asupra programelor de studiu.

Alte informaţii privind examenul de diplomă se pot obţine de la direcţiile de învăţămînt ale ministerelor şi celorlalte instituţii centrale în subordinea cărora au funcţionat şcolile medii tehnice respective.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40.179

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 892
Vineri 31 martie 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ȘTIRI

În scopul de a stimula capacitățile, aptitudinile și talentele elevilor și de a le forma deprinderi de cercetare și creație, la Liceul nr. 2 din Caracal a avut loc o reuniune în care s-au prezentat cele mai valoroase lucrări efectuate în cadrul cercurilor pe obiecte. Aria tematică a acestora — „Ultrasunetele", „Semiconductorii și aplicațiile lor în tehnică", Dezvoltarea noțiunii de loc geometric", „Sinteza în chimia organică modernă", „Tradiție și inovație în poezia contemporană", „Aspecte sociale în lirica romantică", Simfonismul lui Beethoven" etc. atestă multilateralitatea preocupărilor elevilor. În același timp, conținutul unora dintre lucrări a relevat o serioasă documentare, precum și capacitatea celor care le-au alcătuit de a trata în adîncime unele probleme.

◆

În cursul acestei vacanțe, între 24 și 26 martie, s-a desfășurat primul concurs republican de minibaschet pentru echipele de copii. Au participat 19 echipe de fete și 18 echipe de băieți, pe două categorii de vîrstă. La categoria 8—10 ani au cîștigat elevii Școlii sportive nr. 1 din București — la băieți — și elevele Liceului nr. 24 din București — la fete. La categoria 11—12 ani, cîștigătorii au fost, la băieți, elevii Școlii sportive din Pitești, iar la fete — elevele Școlii sportive nr. 1 din Capitală.

◆

Pentru îmbogățirea cunoștințelor de cultură generală ale elevilor, în Capitală s-au organizat, în conformitate cu cerințele programei de învățămînt, cîteva cicluri de spectacole din dramaturgia națională. Spectacolele, în număr de 45, vor fi vizionate pînă la sfîrșitul stagiunii actuale de elevi ai tuturor școlilor generale de 8 ani, liceelor și școlilor tehnice, care vor avea totodată prilejul să participe la discuții cu actorii, regizorii, scenografii.

Vor fi organizate în total cinci cicluri de spectacole: ciclul Caragiale, cu 5 spectacole („O scrisoare pierdută", „O noapte furtunoasă", spectacol teatral și spectacol de operă, „D-ale carnavalului", „Năpasta"); ciclul Vasile Alecsandri cu 3 spectacole („Sînziana și Pepelea", „File de teatru", „Chirița în Iași"); ciclul Delavrancea cu 3 spectacole („Luceafărul", „Apus de soare", „Viforul") și ciclul de drame istorice, cu spectacolele „Răzvan și Vidra", „Doamna lui Eremia" etc.

În același timp, s-a constituit un colectiv metodic care are sarcina să selecteze, în conformitate cu programa școlară, fragmentele cele mai semnificative din literatura română pentru a fi înregistrate pe peliculă de către Studioul cinematografic „Alexandru Sahia". Aceste înregistrări vor putea fi folosite ca exemplificări în cadrul orelor de limba și literatura română.

În laboratorul fonetic, realizat cu mijloace proprii, la Liceul nr. 4 din Oradea.

LABIRINTURILE FORMALISMULUI

PUNCTE DE VEDERE

În toate aceste exemple recunoaștem, în diferite ipostaze, FORMALISMUL. În orice loc de activitate se cuibărește, formalismul implică un dublu caracter dăunător: consumă în mod inutil cantități importante de timp în dauna unor acțiuni eficiente și simulează îndeplinirea unor sarcini, efectuarea unor lucrări, existența unor preocupări, cînd, în fapt, activitățile respective rămîn nerealizate.

...O lecție în clasa I. Învățătorul, antrenînd întreaga clasă, solicită răspunsuri tuturor elevilor. Poți auzi atunci douăzeci-treizeci de școlari formulîndu-și exasperant de identic spusele: „În această ilustrație noi vedem...", „În această ilustrație ni se înfățișează...". Să fie atît de îngustă posibilitatea de exprimare a copiilor? Auzindu-i vorbind între ei sau atrăgîndu-i într-o discuție eliberată de canoane, constați că foarte mulți dintre acești școlari începători pot exprima clar și colorat, în termeni adecvați și în construcții de frază îngrijite, idei mult mai complexe decît cele pe care sînt puși să le exprime atît de stereotip.

...O altă lecție, la clasa a X-a. De data aceasta e vorba de definiția unei importante noțiuni din fizică. Răspunsul dat de elevul chestionat e absolut corect din punct de vedere științific, deși nu reproduce cuvînt cu cuvînt definiția din manual. Declarîndu-se nemulțumit, profesorul intervine, cerînd formularea respectivă. Dar, paradoxal, corectează cu foarte multă indulgență și dă o notă mare unui elev care, reproducînd definiția întocmai (deși evident mecanic), sare un cuvînt a cărui lipsă dă întregului text caracter de aberație științifică.

...Interasistență în cadrul comisiei metodice. S-a predat (destul de plat și cu cîteva greșeli metodice destul de importante), un capitol de geografie. Elevii au plecat; urmează discuțiile. Se fac afirmații de complezență pe care nu le crede nimeni și care nu folosesc nimănui.

...Ședință a profesorilor clasei a XI-a în legătură cu întărirea pregătirilor pentru examenul de bacalaureat. Te aștepți să se discute — pe baza unei analize aprofundate — stadiul cunoștințelor elevilor, pentru ca pe această bază să se vadă ce este de făcut. Eroare: se discută numai cîți elevi au absentat de la ultimele consultații, iar drept „măsuri" li se cere diriginților să atragă atenția elevilor respectivi că nu trebuie să mai lipsească.

...Cancelaria unei școli. Directorul, directorul adjunct, cei mai activi dintre profesori sînt adunați în jurul unor imense coli desfășurate de hîrtie. Se confruntă datele unei cercetări privind îmbunătățirea activității didactice? Nu, se completează în 4 exemplare încă o situație centralizatoare cerută de forurile ierarhice superioare, situație care, la fel ca alte situații similare solicitate anterior, își va ocupa locul, necercetată, într-un bibloraft.

Vizînd, în școală, atît domeniile raporturilor între profesori și elevi în cadrul procesului de învățare și educație, cît și raporturile între organele învățămîntului și colectivele didactice, formalismul își ascunde aici sub multiple măști trăsăturile, avînd repercusiuni foarte diverse care, aparent, nu pot fi asociate între ele. Atunci cînd prinde în centrul focal activitatea elevilor el caută să substituie atributelor gîndirii productive, creatoare, reproducerea unor forme neintegrate prin studiu aprofundat, ci însușite superficial, „papagalicește", prin memorare mecanică. În raporturile dintre membrii corpului profesoral formalismul împrumută deseori trăsăturile impersonalizării prin calchiere, prin reproducerea identică, fără filtrare intelectuală sau fără raportare la condiții specifice, a acelorași forme, indiferent de timp și de loc. Pe de altă parte, nu o dată formalismul se prezintă în școală prin „evidența strictă" a unei așa-zise organizări mai sistematizate, manifestîndu-se în fapt ca un nesăturat și inutil consumator de timp. Din consultarea unui număr de peste 20 de conducători ai unor școli generale și licee funcționînd și în orașe mari și în mediul rural, a reieșit că treburile scriptic-administrative, „lucrările de birou", cum li se spune cu un termen eufemistic, răpesc între 35—65 la sută din timpul total pe care și-l petrec aceștia în școală.

ALEXANDRU BRATU

(Continuare în pag. a 4-a)

Orientări spre modernizare

Un semn, unul din multele semne ale noului în învățămînt: la Liceul „Gh. Șincai" din Capitală s-au desfășurat, în zilele acestei vacanțe de primăvară, lucrările unei sesiuni științifice, cea de a doua sesiune de comunicări a corpului didactic al liceului, axată pe tema azi atît de actuală și de dezbătută a tratării individuale și diferențiate a elevilor.

După cuvîntul responsabilului colectivului de organizare a sesiunii, profesorul **Panait Ivanciu**, director adjunct al liceului, au fost expuse 8 comunicări, urmate de discuții. Subiectele, în general variate, s-au păstrat între limitele mari ale tematicii sesiunii.

Comunicarea „Tratarea individuală și diferențiată, factor important de activizare a elevilor în vederea formării deprinderilor de muncă independentă la matematică", de prof. **F. Haica**, a prezentat rezultatele practice ale unei experiențe personale, urmărită statistic pe perioada anilor 1961—1965. Prof. **Dinu Moroianu** a scos în evidență, în lucrarea intitulată „Contribuții la tratarea individuală și diferențiată a elevilor prin mijloace tehnice moderne", importanța folosirii procedeelor audio-vizuale în predarea cunoștințelor de limba română și a relevat randamentul deosebit la care se poate ajunge în studiul gramaticii prin utilizarea mașinilor de învățat și a algoritmilor instruirii programate. În sprijinirea afirmațiilor sale profesorul Moroianu a prezentat o mașină de învățat de concepție personală și a supus discuției un algoritm, stîrnind un viu interes printre cei prezenți. Tot de îndrumarea studiului individual al elevilor la limba română s-au ocupat comunicările prezentate de prof. **Adriana Cheșa** și prof. **Elena Cristea.**

Referindu-se la influența pozitivă a tratării individuale și diferențiate a elevilor în studiul fizicii și chimiei, prof. **M. Sărățeanu** a arătat, sprijinindu-se pe date statistice, că o asemenea tratare dezvoltă capacitatea elevilor de a-și sintetiza cunoștințele, ducînd la sporirea randamentului propriu al fiecărui elev și la o mai bună verificare a potențelor sale intelectuale. La rîndul său, prof. **Fl. Stănculescu** a expus metodica unui experiment de instruire programată pe baza a trei lecții de istorie, relevînd contribuția instruirii programate la tratarea individuală și diferențiată a elevilor.

A stîrnit interes în rîndurile participanților la sesiune comunicarea prezentată de prof. **Gheorghe Lăpușneanu**, care s-a ocupat de aplicarea instruirii programate în însușirea cunoștințelor de matematică. Considerînd că pedagogia tradițională prezintă prea puțină eficiență în ceea ce privește depistarea golurilor din pregătirea elevilor, întrucît se bazează în mare măsură pe întîmplare, prof. Lăpușneanu a construit o „mașină de învățat" care „descoperă" mai repede și mai precis lacunele elevilor, indicînd în ce direcție trebuie orientată activitatea cu acești elevi. În același timp, înregistrînd numărul de tatonări ale elevului, mașina ajută la acordarea unor note mai conforme cu gradul de însușire a cunoștințelor.

De o deosebită apreciere s-a bucurat comunicarea prezentată de prof. **Panait Ivanciu**, care s-a ocupat de rolul directorului de școală în organizarea și desfășurarea muncii de cercetare științifică. Autorul a valorificat în materialul prezentat experiența sa personală, scoțînd în evidență principiile pe care trebuie să se bazeze munca directorului în acest domeniu, ca și metodologia acestei munci.

Suscitînd discuții, punînd la îndemîna celor prezenți un bogat material documentar, comunicările ținute în cele două zile ale sesiunii relevă caracterul ei constructiv, ca și utilitatea extinderii acestei forme de activitate științifică colectivă. Desigur, în cadrul comunicărilor prezentate au apărut unele păreri discutabile. În ansamblu, însă, țelul a fost atins. Fără îndoială că la acest ultim aspect al lucrurilor se gîndea și directorul liceului, prof. **Victor Petre**, cînd prevedea, în cuvîntul rostit la încheierea lucrărilor, rezultate și mai bune pentru cea de a treia sesiune.

D. TEODORU

O ÎNTRECERE A TALENTELOR

Încă nu există nici în școala generală și nici în licee (în afara celor profilate) o disciplină de studiu despre artele scenei. Nu este însă mai puțin adevărat că aceste arte au adesea în școală o prezență pregnantă, găsindu-și multiple forme de afirmare.

Elevilor le place să meargă la teatru, la concerte sau la operă. Și le place mai ales să joace și ei înșiși teatru, să cînte și să danseze. Tradiționalele serbări școlare și, de mai recentă tradiție, concursurile școlare le dau nu numai prilejul accesului direct la aceste arte, dar îi pun și în situația de a-și verifica forțele în domeniile acestei atrăgătoare îndeletniciri, oferind totodată o minunată ocazie de a descoperi talente.

Acum, în vacanța care desparte un trimestru de celălalt, a avut și continuă să aibă loc o largă întrecere artistică în care au fost antrenate cele mai valoroase talente școlare de pe cuprinsul fiecărui raion — faza raională a tradiționalului concurs cultural-artistic al pionierilor și școlarilor. În lumea elevilor, în fiecare an, această întrecere are proporțiile unui mare eveniment. În timpul liber, fără a-și neglija învățătura, ei învață cîntece și dansuri, exersează la pian, la vioară sau mandolină, repetă roluri, rezolvă probleme legate de alegerea decorului sau a costumelor. Au loc apoi primele întreceri între clase, iar cînd reprezentanții școlii sau ai liceului au fost hotărîți, urmează marile emoții ale concursului dintre școli. De data aceasta, concursul prinde în mrejele lui pe părinți și pe profesori alături de întreaga masă de elevi.

Ceea ce părea să fie pe perimetrul școlii doar un frumos joc al talentelor capătă dintr-odată, dincolo de granițele ei, proporțiile unei întreceri importante. Din juriile concursului fac parte regizori și actori, muzicieni, coregrafi, reprezentanți ai caselor de creație care, alături de profesori, de delegați ai secțiilor de învățămînt, ai comitetelor raionale U.T.C. și ai consiliilor raionale ale organizației pionierilor, urmăresc cu exigență conținutul și valoarea estetică a pieselor artistice prezentate de elevi. Iar exigența juriilor sporește însăși exigența participanților la concurs.

De-a lungul anilor concursul a relevat numeroase talente tinere, pe care le-am putut admira mai apoi cu toții pe ecranele televizoarelor sau în cadrul unor mari spectacole școlare cu caracter republican. Multe școli și licee din țară, cum sînt Liceul nr. 1 din Pitești, Liceul „Dr. Petru Groza" din Deva, Școala pedagogică din Cîmpulung-Muscel, Liceul „Frații Buzești" din Craiova, Școala nr. 99 sau Școala nr. 141 din București au cîștigat, pentru modul cum s-au prezentat la aceste concursuri și pentru succesele pe care le-au repurtat, o îndreptățită faimă.

Oferind prilejul afirmării tinerelor talente, aceste întreceri artistice dintre elevi contribuie în același timp la cultivarea în sufletul lor, prin conținutul de idei și sentimente cuprinse în programele artistice, a dragostei de patrie, a unor înalte convingeri etice, le dezvoltă gustul estetic și sensibilitatea față de frumos, le îmbogățesc orizontul.

B. OCTAVIAN

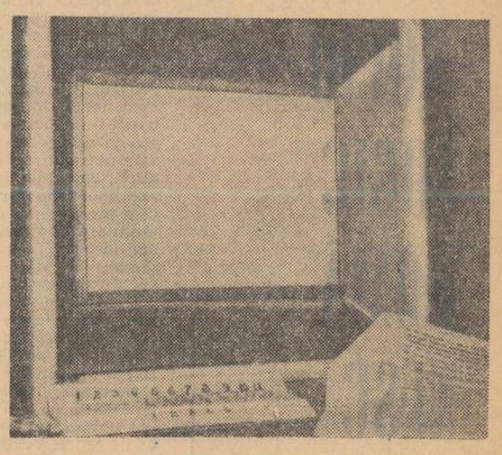

„Mașina de învățat" construită de prof. Gh. Lăpușneanu ale cărei prime rezultate au fost prezentate în cadrul recentei sesiuni științifice la Liceul „Gh. Șincai".

Din experienţa pregătirii BACALAUREATULUI

Pornind de la consultarea elevilor

Ca şi colegii mei care predau la clasa a XI-a obiectele cerute la examenul de bacalaureat, recapitulez şi eu cu elevii mei, în această perioadă care se va încheia la 5 aprilie, o parte a materiei incluse în programa examenului, urmînd ca între 6 şi 25 aprilie să reiau parcurgerea în continuare a cunoştinţelor la zi, iar între 26 aprilie şi 18 mai să organizez din nou lecţii de recapitulare. Firește că, faţă de volumul materiei prevăzute în programa de bacalaureat (întreaga chimie organică), timpul de pregătire este în general scurt şi trebuie cît mai eficient folosit.

Iată pentru ce m-am gîndit, încă înaintea acestei vacanţe, să discut cu elevii care se vor prezenta la proba de chimie pentru a afla cum îşi propun ei să-şi organizeze munca individuală de recapitulare. Cum era şi firesc, soluţiile propuse difereau mult între ele. În general s-au desprins trei moduri de lucru. Unii elevi considerau necesară repetarea materiei prin parcurgerea ei succesivă, capitol cu capitol, de mai multe ori şi de fiecare dată cu o viteză evident sporită. Alţii îşi propuneau să repete paralel diferite capitole cu o tematică asemănătoare, vădind astfel o concepţie mai sintetică. Şi aceştia, ca şi cei dintîi, au inclus în planul de muncă pe care şi l-au propus numai materia pentru bacalaureat. În sfîrşit, alţi elevi, care se îndreaptă spre facultăţile de chimie, s-au gîndit să-şi organizeze două programe simultane: unul minimal — pentru bacalaureat, altul maximal — pentru admiterea în facultate.

Desigur că am arătat celor din prima grupă că soluţia la care voiau să recurgă nu este prea indicată — întrucît poate duce la o simplă reluare mecanică a cunoştinţelor — şi am dat tuturor elevilor care şi-au ales chimia pentru examenul de bacalaureat indicaţii amănunţite cu privire la cele mai bune forme de organizare a studiului individual.

În prima săptămînă a vacanţei de primăvară ei au repetat probleme referitoare la hidrocarburi, la combinaţii organice cu funcţiuni hidroxilice, carbonilice şi carbosilice. Acum, în cea de a doua săptămînă, discutăm împreună cîteva teme de sinteză, pe care le-am stabilit anterior. Astfel în prima oră ne-am ocupat de obţinerea teoretică a substanţelor organice, de izomerie, polimerizare, radicali, de grupele funcţionale cu reacţiile lor caracteristice şi aplicaţii. Cea de a doua oră am rezervat-o dublei şi triplei legături în chimia organică, precum şi oxidării şi arderii în chimia organică. În sfîrşit, pentru ora a treia ne-am oprit la studiul comparativ al aldehidelor şi cetonelor, la glucoză şi fructoză. Tot acum vom discuta problemele referitoare la petrochimie şi importanţa ei.

În perioada 25 aprilie — 18 mai, după ce va fi parcursă întreaga materie curentă, vom putea realiza mai amplu sinteze de ansamblu. În orele pe care le vom avea la dispoziţie atunci vom discuta teme ca „Valorificarea chimică superioară a produselor petroliere", „Rolul chimiei organice în industria chimică de sinteză", „Materiile plastice şi fibrele sintetice ca înlocuitori ai unor materiale", „Coloranţii şi medicamentele de sinteză" etc.

Prof. MARIANA SĂRĂŢEANU

Analize pe text şi discuţii de sinteză

Propunîndu-mi în aceste rînduri să tratez unele aspecte privind pregătirea elevilor pentru probele de limbi străine ale examenului de bacalaureat, consider necesar să atrag mai întîi atenţia asupra unui factor într-o cîtva exterior activităţii de pregătire propriu-zisă, care mi se pare deosebit de important. Este vorba de opţiunea elevilor pentru limba străină la care vor da examen.

Avînd în vedere acest fapt m-am interesat din vreme de preferinţele elevilor, discutînd atît cu ei cît şi cu ceilalţi profesori de limbi străine. Nu s-au decis cu toţii, desigur, de la început. Existau încă, într-o primă etapă, cîţiva elevi nehotărîţi. Aceştia erau, în general, elevi mai slabi, puşi în încurcătură de faptul că nu ştiau nici o limbă în suficientă măsură. Împreună cu ceilalţi profesori de limbi străine şi cu dirigintele clasei i-am ajutat şi pe aceşti elevi să se hotărască.

O dată alegerea realizată am început pregătirea pentru examen. În primul rînd m-am îngrijit ca elevii să citească unele opere sau fragmente din autorii incluşi în programa de bacalaureat — Molière, La Fontaine, Hugo, Balzac, Maupassant etc. — pentru a se familiariza cu textele respective. S-au creat astfel premisele unei ipostaze superioare de pregătire. Încă de la începutul anului şcolar am controlat cu rigurozitate lucrările scrise ale elevilor, încercînd să mă edific cu cît mai mare precizie asupra lacunelor din pregătirea lor. Am remarcat astfel că cea mai mare parte dintre greşelile gramaticale pe care le comit ei privesc unele probleme cum ar fi, de exemplu, corespondenţa timpurilor indicativului şi subjonctivului, sau acordul participiului trecut al verbelor.

Am constatat, de asemenea, că elevii răspund destul de bine la chestiunile de analiză literară, dar fac greşeli în exprimare. De exemplu, urmînd topica limbii române, evită timpurile care nu există în limba noastră (futur proche, passé récent). De asemenea, utilizînd calcul, fac greşeli de vocabular de genul „élibérer" în loc de „libérer", greşeli de morfologie privind genul substantivelor (le tête, la livre, la café) greşeli de acord al substantivului cu adjectivul (livre intéressante, de la deuxième banc).

Cunoaşterea acestor greşeli caracteristice m-a ajutat în delimitarea obiectivelor pe care trebuie să le urmăresc cu deosebire în munca de pregătire a examenelor de bacalaureat.

În general, o oră de pregătire se desfăşoară în felul următor: mai întîi verific cîteva exerciţii legate de problemele de gramatică pe care elevii au avut obligaţia să le revadă acasă. Verificarea este efectuată cu colaborarea elevilor, care sînt solicitaţi să explice aspectele mai dificile. Urmează audierea unei benzi de magnetofon sau a unui disc cu un text literar. După audierea textului se trece la analiza acestuia, analiză în cadrul căreia cer elevilor să rezume textul respectiv, apoi să indice tema şi subiectul, caracterizînd personajele relevînd mijloacele artistice folosite etc. În această discuţie atrag cît mai mulţi elevi, astfel încît oblig aproape toată clasa să vorbească. În general, pentru analize de texte utilizez planul recomandat de René Vredon în ghidul său practic intitulat „L'épreuve de français", ca şi sugestiile pe care le dă Maurice Roustan în „La littérature française par la dissertation".

Pe de altă parte, unii dintre elevi sînt solicitaţi să scrie pe tablă o parte din frazele pronunţate de colegii lor. Elevii din bancă scriu aceleaşi fraze pe maculatoare. Greşelile comise cu acest prilej sînt de asemenea corectate cu ajutorul clasei, prin referiri la regulile gramaticale respective.

Deoarece se va pune un deosebit accent nu numai pe cunoştinţele de limbă propriu-zisă, ci şi pe capacitatea elevilor de a trata subiecte de sinteză, de a face expuneri libere, am afectat o bună parte din timpul de pregătire unor lecţii care să-i obişnuiască să-şi grupeze cunoştinţele după diferite criterii tematice, să formuleze păreri generale despre un curent literar, despre un grup de scriitori etc. În acest scop am alcătuit un plan care cuprinde, între altele, teme ca: „Aspecte critice în fabulele lui La Fontaine **„Le loup et l'agneau", „Le coche et la mouche" etc.**". „Umanismul în opera lui Anatole France, aşa cum reiese din textele **La Dent** şi **La bienfaisance universelle**". „Patriotismul poporului francez în timpul războiului franco-prusac reflectat în textele **La dernière classe** de Alphonse Daudet, **Le père Milon** de Guy de Maupasant, **Le dormeur du val** de Arthur Rimbaud.

Apropierea examenului de bacalaureat ne obligă pe toţi, elevi şi profesori, la eforturi susţinute pentru a putea pregăti în bune condiţii toată materia cerută la examenul de bacalaureat.

Prof. ILEANA GHIŢULESCU
Liceul nr. 30 — Bucureşti

Pregătire pentru examenul de bacalaureat la chimie organică; revederea cunoştinţelor teoretice se îmbină strîns cu studiul experimental

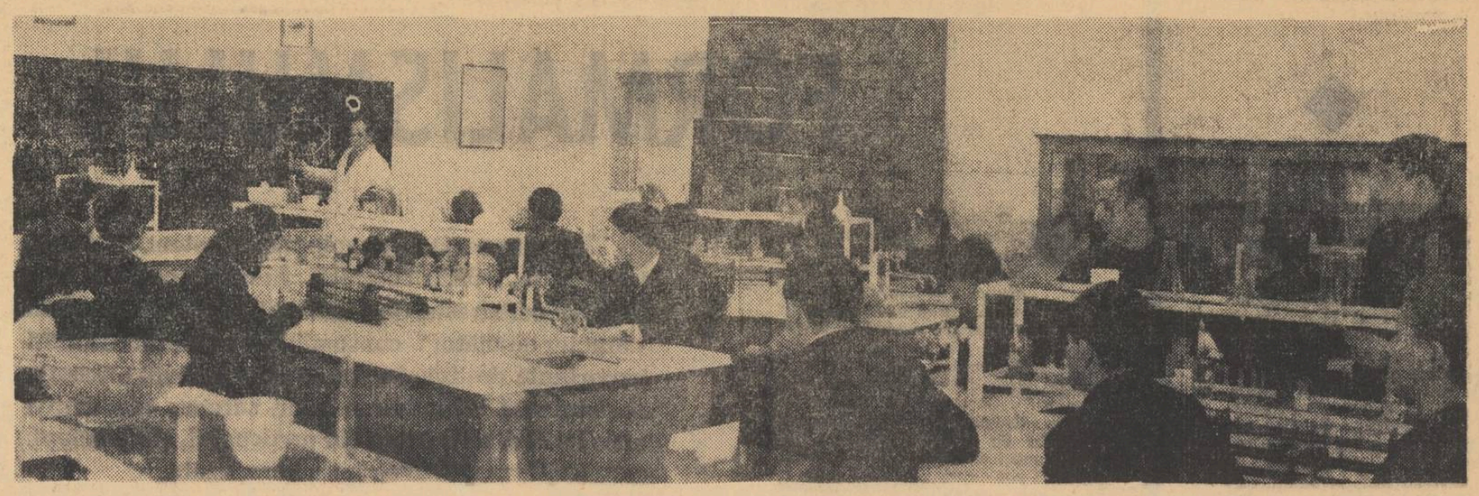

Duet instrumental

„Vocabularul activ" al limbajului muzical

Dacă într-o cancelarie ar întreba cineva cum se spune, pe tătăreşte şi turceşte, negru, cred că cei mai mulţi profesori ar da din umeri. Dar dacă cel care întreabă ar adăuga: „Dar ce înseamnă „Cara-cum" ?, toţi şi-ar aduce aminte că este vorba de nisip negru şi că termenul **cara** le este cunoscut din „Cara-calpac" (scufie neagră), din „Cara-su" (apă neagră) şi etc. Numai că termenul respectiv făcea parte din vocabularul lor pasiv, adică din acele cuvinte pe care le recunoaştem numai atunci cînd le auzim, şi nu din vocabularul activ, adică din cuvintele pe care le folosim în conversaţie curent, fără efort, fără să le analizăm. Şi muzica este o comunicare, un limbaj. Şi în muzică se pot întîlni cazuri de „vocabular activ" şi „vocabular pasiv", linii melodice pe care le cîntăm şi altele pe care le recunoaştem numai.

În ultima perioadă m-a preocupat mult problema dezvoltării „vocabularului activ" în domeniul muzicii. Am întreprins, în această direcţie, un experiment la Liceul pedagogic din Bacău, unde predau muzica la patru clase de anul I. Cei mai mulţi elevi nu au o pregătire prea temeinică, dar aproape toţi au auz muzical. La începutul anului şcolar, intonarea gamei do major era singurul lor „vocabular activ". Chiar şi acei elevi care nu puteau reproduce un sunet auzit cîntau, cu aproximaţie, o gamă majoră, sau cel puţin primul tetracord al ei. Unii puteau să cînte şi arpegiul gamei do major dar, după întonarea lui nu puteau repeta „mi-sol" sau, după întonarea gamei, nu puteau repeta „re-mi". Linia melodică era mereu discontinuă, elevii nu puteau lega întotdeauna ultimul interval de ceea ce intonaseră pînă atunci; uitau, după ce intonau sunetele intermediare, care este sunetul pe care l-au cîntat la început.

Aceasta m-a determinat să caut şi alt „vocabular activ" al limbajului muzical, pe lîngă gamă şi arpegiu. Desigur, i-am deprins pe elevi cu gama şi arpegiul şi i-am învăţat să cînte intervale după prealabila intonare a sunetelor intermediare, aşa cum cere programa. I-am deprins totodată să citească note indicate de mine „pe sărite" din şirul notelor scrise pe tablă. Este un procedeu bun, dar el apelează la asocierea vizual-auditivă: elevul cînta prima notă arătată, cînta a doua, dar nu putea să răspundă — bineînţeles cîntînd — cu aceeaşi uşurinţă la întrebarea: „cum sună do-la ?, dar sol-re ?"

O precizare: am urmărit atît cîntarea intervalului după intonarea notelor intermediare şi cîntarea notelor „pe sărite" din gama scrisă pe tablă, cît şi cîntarea a două note pe care elevul şi le alegea singur sau i le spuneam eu — intervalul păstrat în memorie.

Lucrînd astfel, treptat-treptat intonarea a două note a intrat în „vocabularul activ" al elevilor şi ei au început să cînte asocieri de sunete cu aceeaşi uşurinţă cu care cîntau înainte gama „do-major"; au învăţat să solfegieze destul de corect de la prima vedere; să răspundă prompt la cererea de a intona, de exemplu „la-fa", sau „re-si". Chiar şi elevii care nu puteau reproduce alte linii melodice decît gama do major, la început au putut să întoneze fără a-l asocia cu nota scrisă, intervalul fixat în memoria lor auditivă.

Îmi propun să folosesc acelaşi procedeu şi la gamele care se vor studia în anul II, astfel încît viitorii învăţători să-l poată folosi şi ei, la rîndul lor, pentru a-i învăţa pe elevii lor să cînte corect pe note.

Prof. D. DOBRANAUŢEANU
Liceul pedagogic din Bacău

RELIEF

O servietă care trebuie cusută

Din motive lesne de înţeles se obişnuieşte ca salariile cadrelor didactice din toate satele unei comune să fie ridicate de la raion de o singură persoană, care le distribuie apoi celor în drept. În comuna Todireni din raionul Botoşani această persoană este directorul şcolii generale din comună.

Nu de mult, cînd i-a chemat din nou pe colegii lui să-şi încaseze salariile, directorul le-a pregătit şi o surpriză: a reţinut de la fiecare o cotă pentru a-şi acoperi cheltuielile făcute cu deplasarea la raion. La obiecţia că deplasarea s-a decontat de către sfatul popular al comunei, a replicat prompt şi cu autoritate: „Da, dar vezi că servieta mi-e descusută".

În acest caz este clar că e ceva de cusut. Nu însă servieta. O cusătură pe care o poate face secţia de învăţămînt...

Scamatoriile incetinelii de mină

Mari sînt scamatoriile unor secretari şi directori de şcoli! Vreţi un număr de dedublare a personalităţii? Nimic mai simplu:

— Mihai Dănuţ Marian! La ce şcoală înveţi?

— La Şcoala generală nr. 88.

— Dar după actele tale şcolare?

— La Şcoala generală nr. 175.

La fel se întîmplă cu Margareta Zamfirescu: învaţă la Şcoala generală nr. 88, dar actele ei şcolare se află la Şcoala nr. 30. Vreţi să ştiţi de ce? Întrebaţi-i pe cei de la şcolile generale nr. 175 şi nr. 30, care nu au transferat pînă acum actele elevilor în cauză.

Scamatorii de profesie îşi realizează „numerele" prin repeziciune de mină. Secretarii şi directorii pomeniţi mai sus au făcut o inovaţie: le obţin prin incetineală de mină. Re nunţăm bucuroşi la asa minuni.

DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI SOCIOLOGIC ROMÂNESC

Dacă sociologia are în ţara noastră o bogată tradiţie şi o continuitate a cercetărilor sistematice de peste patru decenii (deşi activităţii în acest domeniu i-a lipsit, într-o anumită perioadă, cadrul instituţional riguros stabilit), nu acelaşi lucru se poate spune despre învăţămîntul sociologic, care, apărut la noi printre primele în Europa, a fost reînfiinţat în ultimul an universitar, pentru a lichida astfel o evidentă lacună ce stăruia de un timp pe fondul dezvoltării ample a învăţămîntului ştiinţelor sociale.

La o examinare atentă a situaţiei putem constata însă că, cel puţin în cîteva domenii importante ale sociologiei, **nu ne lipsesc** cadre capabile să desfăşoare o susţinută activitate de cercetare şi didactică. Marele interes pe care îl suscită această disciplină, importanta ei funcţie socială în opera de construire a socialismului au atras, de-a lungul anilor, numeroşi cercetători ale căror preocupări profesionale fuseseră iniţial altele: economişti şi filozofi, statisticieni şi demografi, istorici şi geografi, pedagogi, urbanişti, medici ş.a. Fenomenul în sine se dovedeşte pozitiv, întrucît a accelerat procesul de diversificare şi de specializare pe ramuri a cercetătorilor. De altfel, cel puţin în următorii cinci ani, pînă cînd vor ajunge la absolvire primele promoţii de sociologi, recrutarea de cadre se va face pe mai departe din rîndurile reprezentanţilor altor discipline, „convertiţi" la sociologie. Vom beneficia astfel de aportul unor specialişti cu o formaţie interdisciplinară, ceea ce corespunde tendinţelor manifestate în multe domenii ale activităţii ştiinţifice moderne.

Cerinţele sociale mereu crescînde faţă de activitatea ştiinţifică presupun însă pregătirea sistematică de cadre sociologice specializate, menite să acopere un front larg de cercetare. Noul învăţămînt sociologic, ale cărui coordonate au constituit obiectul unei largi dezbateri la consfătuirea cu cadrele din domeniul ştiinţelor sociale, ţinută în mai 1966, este astfel conceput încît să asigure absolvenţilor nu numai o pregătire teoretică în domeniul sociologiei generale, a metodologiei sociologice sau a istoriei doctrinelor sociale, ci şi să-i introducă în mod nemijlocit în ambianţa cercetărilor concrete de teren, practicate de sociologiile de ramură. Preocuparea de a acorda deplin învăţămîntul nostru sociologic cu nivelul actual al dezvoltării acestei ştiinţe în lume, cu cerinţele de prim ordin ale practicii construirii socialismului, au făcut ca problemele de fond şi cele ale organizării cercetării cu scop didactic să fie reluate în discuţie în cîteva rînduri, atît cu reprezentanţii catedrelor de ştiinţe sociale din ţară, cu membrii secţiei de sociologie a Facultăţii de filozofie de la Universitatea Bucureşti, cît şi cu numeroşi cercetători din disciplinele înrudite. Trebuie să menţionăm, totodată, că problema structurii învăţămîntului sociologic este dezbătută în ultimul timp în cîteva ţări, pe primul plan impunîndu-se mai ales cerinţele pregătirii practice şi metodologice a studenţilor. De rezultatele acestor discuţii s-a ţinut seama în elaborarea principiilor organizării învăţămîntului nostru sociologic.

Astfel, la 1 octombrie 1966, în planul de învăţămînt al secţiei de sociologie a Facultăţii de filozofie a Universităţii Bucureşti, s-au fixat ca discipline fundamentale de predare: **introducere în sociologie** (curs de un semestru) şi **metode şi tehnici de cercetare sociologică** (curs pentru opt semestre). **Sociologiile de ramură** (curs pentru şase semestre) tratate în mod integral în cadrul cursului de sociologie, vor expune problemele sociologiei **industriale, forţei de muncă, urbane şi rurale, familiei, învăţămîntului şi educaţiei, culturii, sănătăţii, precum şi asistenţei sociale, comerţului, naţiunii şi relaţiilor internaţionale.** Ni se pare că într-o perioadă viitoare acest domeniu trebuie extins — întrucît, cum s-a spus pe drept cuvînt, „sînt legitime tot atîtea sociologii de ramură cîte sînt şi problemele pe care ni le pune în evidenţă realitatea" *). Vedem astfel, ca absolut necesare, cursuri sau cel puţin prelegeri de sociologie juridică, sociologie a moralei şi, mai ales, **sociologie a conducerii şi a organizării colective-lor umane.**

După însuşirea ansamblului problemelor cercetării sociologice, în semestrul ultim al cursului de sociologie, studenţii urmează să audieze un curs care tratează **legile sociologiei.** O asemenea aşezare a acestui important curs poate permite profesorului să poarte un dialog cu studenţii, să efectueze o amplă confruntare între datele cercetării concrete multidisciplinare şi modelele teoretice, trăind apoi temeinic legităţile fundamentale ale vieţii sociale.

Cursul de **Metode şi tehnici de cercetare sociologică** se referă la întregul domeniu al cursului de sociologie, indicînd, paralel cu prezentarea sociologiilor de ramură, metodele şi tehnicile de cercetare specifice fiecăreia în parte. Studenţii urmează să obţină astfel, într-o prezentare unitară, cunoştinţe exacte asupra obiectului cercetării, asupra ultimelor rezultate ale acesteia şi asupra metodelor de interpretare şi generalizare a datelor ei. Acest mod de a trata expunerea unei discipline ştiinţifice, adică sub aspectul datelor fundamentale în corelaţie directă cu metodele de obţinere a lor, se impune tot mai mult în învăţămîntul superior modern şi nu numai în domeniul sociologiei. Instruirea metodologică a cercetătorilor devine, din ce în ce mai mult, una din componentele hotărîtoare ale succesului în activitatea ştiinţifică. Lucru explicabil, deoarece aplicarea unor metode şi tehnici de cercetare tot mai adecvate permite verificarea riguroasă a şirului demonstrativ comparerea rezultatelor diferitelor cercetări, sau chiar verificarea repetată a unor rezultate deja obţinute. Datorită acestor calităţi, metodele noi au o forţă demonstrativă incomparabil mai mare decît metodele tradiţionale, adeseori pătrunzătoare şi fructuoase, dar în acelaşi timp mai intuitive şi mai puţin susceptibile de o verificare obiectivă.

Continuînd o veche tradiţie a şcolii sociologice româneşti, studenţii vor desfăşura, o dată cu procesul de învăţămînt şi alături de membrii catedrei de sociologie, o activitate de cercetare concretă, de teren. Premisele ei au fost concepute, după cîte ştim, în decembrie trecut, apoi un plan tematic privind **Cercetarea procesului de urbanizare din zona Slatina** a fost expus, la începutul acestui an, în faţa activului de partid şi cultural din localitate, pentru a familiariza acest activ cu problemele care urmează a fi studiate în aria geografică respectivă (reg. Argeş). În februarie, dînd curs solicitării rectoratului Universităţii Bucureşti, tematica cercetărilor din Slatina-Argeş a fost prezentată în faţa cadrelor didactice din domeniul ştiinţelor sociale. Laboratorul de sociologie al Ministerului Învăţămîntului, în colaborare cu catedra de sociologie a Universităţii au dezbătut apoi, într-un cerc mai larg, acest plan. Expunerile s-au bucurat de un mare interes, numeroşi specialişti din domeniul geografiei, antropologiei şi etnografiei oferindu-se să colaboreze la această cercetare sociologică complexă.

Ce obiective îşi propune să studieze catedra de sociologie în abordarea problemelor de urbanizare din oraşul Slatina? În primul rînd trebuie relevat că alegerea regiunii Argeş drept teren de cercetare este justificată din punct de vedere ştiinţific întrucît, în actualul cincinal, în această zonă puţin dezvoltată din punct de vedere economic în trecut, se vor efectua importante lucrări de investiţii, ceea ce va accelera într-un mod deosebit ritmul de industrializare, determinînd astfel un intens proces de urbanizare, adică de creştere a localităţilor urbane ca urmare a migraţiei populaţiei rurale. Tematica cercetărilor preconizate abordează următoarele capitole mari: aspectele principale ale proceselor sociale de imigrare urbană (din care desprindem recrutarea personalului, procesul de integrare în munca industrială a noilor sosiţi, procesul de integrare a acestora în viaţa urbană); procesele sociale rurale legate de migraţie (aspecte ca disponibilul forţelor de muncă în satele din care oamenii vin la oraş); cauzele obiective şi motivările individuale ale migraţiilor; consecinţele asupra familiilor şi vieţii sociale; problema amenajării oraşului Slatina în vederea încadrării sociale a noilor veniţi (evoluţia demografică şi teritorială a oraşului, dezvoltarea lui economică, lucrările de sistematizare urbană, sistemul administrativ şi dotaţiile cu caracter educativ, social şi cultural), precum şi tendinţa pe care o va imprima oraşul Slatina procesului de urbanizare al localităţilor învecinate etc.

Aceste cercetări se integrează aşa-numitului plan tematic, de diagnosticare a realităţii sociale legate de procesul de urbanizare. Care sînt însă aspectele practice ale acestor cercetări? În ce constă rolul sociologilor de a le dirija raţional şi a organiza procesele sociale ce intervin în desfăşurarea industrializării socialiste (pe plan local sau general) şi în procesul de urbanizare legat de ea? Menţionăm doar cîteva din problemele care se ridică în faţa lor: prevenirea şi contracararea unor fenomene negative din activitatea întreprinderilor, cum sînt absentele, fluctuaţiile de cadre, accidentele, conflictele etc., studierea structurii profesionale a populaţiei şi a proceselor de apariţie şi de însuşire a noilor profesii, cercetarea factorilor de stabilizare în profesie, de identificare cu profesia şi cu locul de muncă; dirijarea proceselor de urbanizare; prevenirea fenomenelor de tulburare a vieţii citadine ca urmare a unei intense urbanizări a populaţiei săteşti şi sprijinirea populaţiei migrante, mai ales a tinerilor muncitori, în adaptarea lor la viaţa citadină; organizarea vieţii sociale, culturale şi politice a populaţiei; organizarea reţelei şcolare, dirijarea proceselor de recrutare a candidaţilor pentru diferite tipuri de şcoli pe baza nevoilor economiei, studierea aspiraţiilor tineretului şi a atractivităţii profesiilor; prevenirea fenomenului de dezorganizare a agriculturii în primele etape de industrializare a regiunii, controlarea mişcării de migraţie a populaţiei, prevenirea unei mobilităţi excesive, prevenirea fenomenelor de dezintegrare a vieţii familiale; cercetarea eficienţei sociale a investiţiilor şi, în fine, aportul la elaborarea planurilor pentru a prevedea fenomenele sociale ce însoţesc în mod necesar procesele tehnice şi economice ale industrializării, dar care pot diminua eficienţa activităţii de planificare şi deci rezultatele scontate. În plus, sociologia trebuie să urmărească modul de acţionare a mecanismelor de înfăptuire a valorilor specifice ideologiei socialiste.

În prezent, colectivul de cadre didactice al catedrei şi studenţii parcurg o etapă de documentare asupra terenului de studii. În perioada de practică se vor deplasa la faţa locului şi, în decurs de 30—45 de zile, vor culege materialele prevăzute în plan, pe care urmează să le prelucreze în seminariile catedrei. Seriile viitoare de studenţi

Activități practice pe lotul demonstrativ

INADVERTENȚE în manualele de matematică

Notarea segmentelor de dreapta

Am în fața mea cîteva manuale de geometrie pentru liceu și cîteva alte lucrări. Le răsfoiesc, le confrunt, și nu pot justifica unele nepotriviri de notație. Nepotriviri destul de grave, întrucît pot determina confuzii în mintea elevilor.

Dar să le luăm pe rînd. Manualul de geometrie pentru clasa a IX-a (autori L. Constantinescu și C. Petrișor), notează segmentele de dreaptă prin cele două litere puse la capetele acestora, fără să folosească liniuța deasupra perechii de litere (așa cum de altfel se indică la pagina 7, unde se introduce noțiunea de segment de dreaptă). Aceeași notație este menținută de-a lungul celor 240 de pagini ale manualului (cu o singură excepție, la pagina 31).

Manualele pentru clasa a X-a și reală și umanistă (autori Gh. D. Simionescu și C. Cosniță și, respectiv I. Grigore și M. Oprea), folosesc pentru notarea unui segment de dreaptă și liniuța deasupra perechii de litere, dar fără a da vreo explicație în acest sens și neținînd seama de obișnuința dobîndită de elevi în clasa precedentă. S-ar părea că această notație are o semnificație de orientare a segmentelor, de vector, așa cum reiese dintr-o afirmație existentă în manualul pentru secția reală (pag 29, rîndul 5). În alte locuri însă nu se menționează existența orientării și nici nu se aplică regulile calculului vectorial.

În schimb, manualul de trigonometrie pentru clasa a X-a reală (autori M. Stoka și E. Mărgăritescu) reia notația simplă din clasa a IX-a — în afară de cazurile cînd se referă la vectori, unde utilizează și săgeata. Chiar și manualul de algebră pentru clasa a X-a, (autori Z. Bogdanof și E. Georgescu-Buzău), atunci cînd dă exemple din geometrie (ca la pagina 177, de exemplu), folosește pentru segmentele de dreaptă tot notația simplă din clasa a IX-a.

În „Complementele de geometrie sintetică", de prof. univ. N. N. Mihăileanu, segmentele de dreaptă sînt notate simplu, cu excepția paginilor de la 219 pînă la 231, unde se introduc vectorii, care sînt notați așa cum se notează segmentele în manualele de geometrie amintite. În volumul I al lucrării „Exerciții și probleme de geometrie analitică" (autori C. Ionescu-Bujor și O. Sacter), se folosește notația cu liniuță deasupra numai acolo unde se vorbește de vectori.

Ce îi determină pe autorii manualelor de geometrie de la clasa a X-a să folosească notația complicată care, în alte lucrări de matematică, are semnificația de vector? În ce mă privește, consider că nu-i necesară o asemenea notație care îi derutează pe elevi atîta timp cît nu se lucrează vectorial. Eu unul, la clasă, procedez în consecință. Consider că nu se poate produce nici o confuzie între o dreaptă și un segment notate cu aceleași litere, întrucît de fiecare dată se anunță fie scris, fie oral, cu ce element se lucrează.

Prof. ALEXANDRU GEORGESCU
Balș, reg. Oltenia

Prea multă intuiție, prea puține aplicații

Se știe că intuiția joacă un rol foarte important în procesul cunoașterii, că ușurează înțelegerea unor noțiuni și întărește caracterul lor atractiv. Folosită însă abuziv, ea încetează să fie un suport al trecerii de la concret la abstract și frînează gîndirea logică a elevilor.

O asemenea situație se întîlnește în manualul de geometrie pentru clasa a VI-a. Aici, în loc să se urce față de clasele anterioare, o nouă treaptă spre abstractizare, se coboară chiar uneori, sub nivelul clasei a IV-a. După părerea mea, și aceasta este una din cauzele pentru care, ajunși la liceu, elevii întîmpină serioase greutăți.

Într-adevăr, dacă cercetăm primele șase capitole ale manualului de geometrie pentru clasa a VI-a observăm că și în partea teoretică și în cea aplicativă se recurge doar la tăieturi din hîrtie, măsurători cu diferite instrumente, suprapuneri de figuri, dîndu-se apoi, asupra acestora, observații care nu mai prezintă nici un interes pentru elevi întrucît în clasele anterioare ei au fost obișnuiți cu probleme de gîndire logică. Pînă la capitolul „Criterii de egalitate", adică în materia planificată pe o jumătate de an școlar, nu găsim ca aplicații decît: „tăiați din hîrtie, măsurați, suprapuneți, observați". Nu se dă nici o temă pentru studiul individual. Lipsesc cu totul aplicațiile în legătură cu cercul, elevilor cerîndu-li-se numai să completeze niște fraze la nivelul clasei a III-a. La fel stau lucrurile în ceea ce privește aplicațiile la arce și coarde, unde se dau exerciții de exprimare, în locul problemelor foarte interesante ce se puteau formula la acest capitol. La capitolul IV (Unghiuri), găsim ca aplicații iarăși exerciții de genul „să se taie din hîrtie", „să se deseneze pe caiet un unghi", „să se compare", și din nou exerciții de exprimare. Neinteresante sînt exercițiile și la tema „Unghiuri adiacente și unghiuri în jurul unui punct, deși aici s-ar fi putut utiliza ca aplicații fracții ordinare. Același cîntec, pe același ton — „desenați, tăiați" etc — la capitolul V (Poligoane, figuri egale).

De abia la criteriile de egalitate manualul începe să dea unele aplicații, deși nu din cele mai interesante și prezentate fără o gradare care să țină seama de ansamblu. După o problemă cunoscută de altfel din manuale mai vechi, în care li se cere elevilor să găsească trei perechi de triunghiuri egale ca să poată apoi demonstra că segmentul este bisectoarea unghiului respectiv, urmează probleme mult prea simple.

Lipsuri de aceeași natură se întîlnesc și în manualul de aritmetică pentru clasa a VI-a, care este de altfel deficient, după părerea mea, și în alte privințe. De exemplu, în capitolul „Rapoarte și proporții", după ce se dă o expunere teoretică, nu se prezintă, spre ilustrare, exemplele necesare. Cît privește noțiunile de medie proporțională și proporții derivate, aici manualul nu dă nici un fel de probleme, ceea ce îngreunează mult studiul și creează dificultăți în clasele următoare.

Apare evidentă, după părerea mea, necesitatea de a se îmbunătăți serios aceste manuale, așa încît ele să corespundă cu adevărat cerințelor și să țină seama de programele în vigoare.

Prof. GR. GHEBA

Filmul ne interesează mult, dar...

Dotarea de către Ministerul Învățămîntului a tuturor școlilor cu aparate de proiecție este o măsură foarte binevenită, care scoate în evidență preocuparea de a moderniza predarea. Cadrele didactice, conștiente de rezultatele superioare ce se pot obține cu ajutorul filmului, manifestă un deosebit interes pentru folosirea lui. dar...

Existența acestui „dar" ridică probleme deosebite. Numai cu interesul nu se face nimic. Aparatele de proiecție stau adesea neutilizate din cauza lipsei de pelicule.

Eu cred că fiecare școală ar putea să-și organizeze, în maximum doi-trei ani, o filmotecă proprie, dacă Ministerul Învățămîntului ar organiza la I.M.D. un mic laborator dotat cu o mașină de copiat pe 16 mm., cu ajutorul căreia, la un preț nu prea ridicat, s-ar putea asigura copiile necesare. Chiar dacă s-ar recurge deocamdată numai la mărirea copiilor existente la filmotecile regionale ale secțiilor de învățămînt și încă s-ar obține rezultate bune, căci în acest fel un film ar putea trece în cîteva săptămîni prin toate școlile regiunii.

Mă întreb de asemenea dacă I.O.R.-ul n-ar putea modifica, printr-un dispozitiv intermediar, fie actualele aparate de proiecție, fie măcar cele pe care le va produce în viitor, astfel încît ele să devină proiectoare cu viteză variabilă și stop-cadru, pentru ca filmele cu viteză normală (24 de imagini pe secundă) să poată fi proiectate după dorință.

Îmi îngădui, în sfîrșit, încă o propunere i aceea de a se lua în studiu, la I.O.R., construcția de truse cinematografice de 8 mm. (aparat de luat vederi, proiector, aparat de developat etc.), cu care să fie dotate liceele, mai ales cele de specialitate. Aceasta ar crea cadrelor didactice posibilitatea de a realiza chiar în școală o serie de pelicule care le sînt necesare.

IOAN FLORICA
Turnu Măgurele

COORDONATE ale dezvoltării personalității

DISCUȚII

Dezvoltarea impetuoasă pe care o trăiește elevul în perioada adolescenței — cînd acumulează un volum considerabil de cunoștințe teoretice, își îmbogățește experiența și își dezvoltă spiritul de discernămînt, cînd începe să sesizeze unele sensuri ale vieții individuale și sociale necunoscute de el înainte — îi lărgește orizontul cunoașterii la dimensiuni net superioare în raport cu perioada de vîrstă anterioară. Intrat în adolescență, elevul începe să aibă din ce în ce mai explicit conștiința de sine, conștiința faptului că este o ființă socială de a cărei existență trebuie să se țină seama. Se dezvoltă astfel la el un sentiment nou, acela al unei anumite independențe față de adultul mentor.

Tendința aceasta a adolescentului este privită în chip diferit de profesori. Unii manifestă îngăduință, alții îi opun o oarecare rezervă sau, mai mult, o întîmpină cu îngrijorare, cu neliniște, socotind că este vorba de un adevărat conflict între catedră și clasă.

Există în realitate un asemenea conflict? Iată cîteva răspunsuri pe care ni le-au dat la această întrebare cadre didactice cu experiență îndelungată din școlile orașelor Lugoj și Caransebeș.

Prof. **TATIANA SREIAN** socotește că termenul „conflict" nu este propriu în cazul dat. Există desigur la elevul adolescent tendința de a acționa independent și, mai ales, de a-și judeca semenii. Profesorul, pînă nu de mult un fel de persoană «tabu», începe să fie judecat, privit cu un ochi critic, crezut numai atunci cînd își demonstrează spusele. Apare un elev «nou», care are propriile sale păreri, propriile sale soluții. Dacă noi nu luăm în seamă aceste păreri, dacă le răspundem cu ironie, atunci da, se nasc divergențe între catedră și clasă, se poate ajunge la un conflict.

Adolescentul, spune prof. **CONSTANTIN BOLOGA**, „descoperă" sentimentul independenței și îi face plăcere să-l afirme. Or, activitatea și conduita sa se desfășoară în bună parte sub supravegherea profesorului care, de multe ori, acordă „notă" înclinărilor sale. Contundînd adevăratul spirit de independență cu spiritul de frondă, adolescentul este uneori înclinat să-și afirme părerile, preferințele, nu prin argumente — de care adesea nu dispune încă — ci printr-o anumită obrăznicie. Cum trebuie procedat în asemenea cazuri? Firește, cu mult discernămînt. Nu tinînd mortiș să arăți elevului că tu, profesor, ești mai „tare" ca el și îl poți „înfunda", ci demonstrîndu-i ce este greșit, neconform cu cerințele eticii, în atitudinea lui.

Discuțiile personale cu elevul, discuții în care el să simtă încrederea și respectul ce i le acordăm, reprezintă calea cea mai eficace de apropiere a noastră, a profesorilor, de adolescent — este de părere prof. **GHEORGHE OPRESCU.** Mă refer, bineînțeles, la discuții în care, fără ironii la adresa elevului și fără a-l jigni, să-i împărtășim părerile noastre de educatori și oameni cu experiență, nu să-i impunem dictonul „crede și nu cerceta" într-o versiune modernă.

Există și cazuri cînd cel care provoacă „conflictul" este profesorul însuși, ne-a spus prof. **VALERIA MURGU.** Temîndu-se uneori că îl scapă pe elev din mînă, alteori fiind nervos din cauze exterioare școlii, jignește demnitatea elevului. La fel stau lucrurile cînd, la încheierea mediilor trimestriale, timorat de timp, profesorul ascultă mai grăbit, în fugă, tocmai pe elevul mai slab pregătit și îi încheie media cu o notă nesatisfăcătoare, deși acesta a făcut eforturi mari și, ascultat cu mai multă grijă, ar fi putut obține media de trecere. „Conflictul" creat în acest mod îl poate rupe pentru totdeauna pe elev de obiectul pe care îl predă profesorul respectiv. Iată dar cît de atenți trebuie să fim la asemenea aspecte aparent fără însemnătate.

De aceeași părere este și prof. DAN POPESCU. Adolescenții au nu o dată manifestări de negație, arată tov. Popescu. De exemplu, dacă le dai o sarcină, sînt înclinați să dea o replică, să caute și să găsească diferite „motivații". Este vorba, după părerea mea, de un subiectivism adolescent căruia nu e bine să-i opunem subiectivismul nostru de adult.

În general, este de părere prof. **GH. BERINDE,** manifestările de indisciplină nu trebuie reprimate brutal, fără explicații. Consider că la vîrsta cînd elevii nu se mai mulțumesc să înregistreze pur și simplu ceea ce li se spune, ci vor să verifice totul prin propriile lor mijloace, trebuie să-i convingem că au greșit, să-i conducem la înțelegerea logică a ceea ce este necorespunzător în comportarea lor — și aceasta cu atît mai mult cu cît adolescenții sînt înclinați să sesizeze aparențele.

Adolescentul, în plină formare a personalității sale, spune prof. **GABRIELA ARGHIRIU,** caută un model — în primul rînd în cei din jurul lui: în familie, în școală. Părinții, profesorii, l-au învățat că trebuie să se conformeze întotdeauna unui ideal. Dar, la adolescență, cînd începe să judece, elevul își dă seama că unii din cei ce l-au învățat acest lucru se abat, în comportarea lor concretă, de la cerințele pe care ei înșiși le-au formulat. La aceasta, unii adolescenți reacționează impulsiv, ostil, alții devin flegmatici, apatici. S-a vorbit de multe ori despre importanța pe care o are exemplul nostru, al educatorilor, dar asemenea fapte ne fac să ne dăm seama că nu fiecare din noi i-a înțeles cu adevărat importanța.

Într-adevăr, a spus prof. **ROMULUS CIRIC,** elevii ne judecă. Ba, uneori, ne „încearcă", pentru a vedea cum reacționăm într-o situație sau alta. Ei sînt pentru noi cei mai severi, dar și cei mai drepți judecători. Să nu uităm acest lucru și, mai ales, să nu uităm că prin propria noastră comportare ne creăm o răspundere pentru modul cum se vor comporta ulterior elevii noștri de astăzi.

În legătură cu aceasta a adăugat prof. **SIMION FENEȘAN,** facem de multe ori o dublă greșeală: îi considerăm pe adolescenți fie prea maturi, fie prea ignoranți. Nu e bine, desigur, nici să-l acceptăm pe elev ca egal, dar trebuie în același timp să excludem dădăceala, potrivită doar la clasele mici.

Există profesori — s-a afirmat în cursul discuției noastre — pe care afirmarea personalității elevului îi incomodează.

Pe mine, a spus prof. **GH. DUNCESCU,** afirmarea personalității elevului m-a incomodat numai la începutul carierei mele de educator. Pe atunci dădeam întîietate calității de profesor „de drept" și lăsam pe planul al doilea calitatea „de fapt". Astăzi însă înțeleg lucrurile altfel. Consider că afirmarea personalității elevilor constituie un prilej minunat de a adînci activitatea cu ei, de a elimina anumite greșeli posibile în muncă.

Aceasta este și părerea exprimată de prof. **GH. BERINDE.** Datoria profesorului, consideră acesta, este de a dezvolta personalitatea elevului, nu de a o uniformiza, de a o reduce la tăcere. Nu suport o clasă unde elevii nu se manifestă. Privesc pozitiv manifestările lor personale, oricît de variate. Prefer un elev — chiar nedisciplinat — care-și susține punctul de vedere, elevului pasiv, neinteresat, indiferent. Desigur că nu mă opresc însă la simpla înregistrare a poziției elevilor. Esențial este să-i modelăm noi, contrapunînd părerea lor — atunci cînd e greșită — cu părerea, cu poziția justă.

Prof. **TATIANA SREIAN** s-a referit și la acei adolescenți care, dorind să se afirme cu orice preț, o fac de multe ori prin mijloace „ieftine". Tendința aceasta — a observat dsa. — trebuie combătută fără jignirea personalității, pentru a nu crea elevilor în cauză impresia că îi nedreptățim. În ce mă privește, eu îi încurajez pe elevii mei să-și spună părerile chiar dacă sînt greșite.

Pe aceeași poziție se situează și prof. **VALERIA MURGU.** Scopul final al școlii este și acela al dezvoltării personalității adolescentului — afirmă tov. Murgu. Or, nu poți controla această personalitate în formare și deci nu poți interveni, dacă nu-i permiți să se manifeste, să se afirme.

La rîndul ei, și prof. **ROMA ARMAȘ** este de părere că adolescenții trebuie încurajați să-și spună părerile, să știe că profesorul lor este oricînd gata să-i asculte. Am constatat cu toții — spune prof. Armaș — că adolescenții încearcă unele sentimente, unele emoții despre care nu au, adesea, cu cine să vorbească. Colegii lor nu știu mai mult decît ei, părinții se arată uneori neînțelegători. Dacă și profesorul se eschivează să-i asculte, pentru ei se poate ivi uneori o situație destul de grea. În fața jenei față de familie și a refuzului școlii de a discuta cu ei tot ce-i doare, e firesc să avem de-a face uneori și cu manifestări reprobabile.

În asemenea cazuri — a arătat prof. **TATIANA SREIAN,** îi ascult cu atenție pe elevi și caut să-mi lămuresc problemele lor pe baza cunoașterii condițiilor de viață din familie, a influențelor ce se exercită în cazurile date etc. Întotdeauna îmi impun să judec lucrurile de la caz la caz. Chiar cînd e vorba de fapte care contravin regulilor vieții sociale, analizez cu grijă nu numai modul cum s-au manifestat și urmările lor, ci și împrejurările care le-au provocat, urmărind să constat care este realmente partea de vină a elevului în cauză.

Mijlocul cel mai important de a influența comportarea elevilor, de a le forma conștiința cetățenească îl constituie, așa cum s-a subliniat în discuția noastră, lecția și celelalte forme de activitate organizate de școală. Vorbind despre aceasta, prof. **GH. DUNCESCU** a arătat că trebuie să se facă mai mult pentru ca și alți factori educativi, în special familia, să meargă în pas cu școala. Apoi, a spus vorbitorul, se impune să ținem seama că noi îi pregătim pe adolescenți, cu mijloacele de azi, pentru o societate superioară. Aceasta pune în fața noastră cerințe deosebit de mari, de importante. Și încă ceva: există o deosebire între universul școlii, ca instituție de educare și instruire, și societate, care implică răspunderi cu mult mai mari. Tinerii care termină școala au încă multe de învățat în viață. Cred însă că tot noi trebuie să-i inițiem și în această privință, să-i pregătim să învețe de la viață.

În mare măsură — este de părere prof. **DAN POPESCU,** școala prin pregătirea multilaterală pe care o dă elevilor, le asigură această posibilitate. Studiul științelor exacte le permite înțelegerea fenomenelor naturii, studiul științelor sociale — înțelegerea devenirii societății, a legilor ei etc. Dar adolescentul de azi se caracterizează mai mult ca oricînd printr-o asiduă sete de cunoaștere, pe care școala nu o poate satisface complet. De aceea el recurge la alte mijloace de investigație: publicațiile, muzeele, teatrele, cinematograful, radioul și televizorul. Aici se pun, pentru școală, două probleme importante. Întîi, de a influența mai activ continutul acestor mijloace de informare, de a contribui la o cît mai mare apropiere a lui de cerințele actuale ale muncii de educație. Apoi, de a iniția pe adolescenți să selecționeze și să-și ordoneze materialul investigat.

Foarte importantă — a continuat prof. Popescu — este de asemenea străduința profesorului de a nu-i rupe pe adolescenți de viața reală, de a-i face să ia parte la viața satului, a orașului în care locuiesc, să cunoască realizările obținute de popor sub conducerea partidului, să participe la diferite activități care să le dezvolte mîndria patriotică și să le dea conștiința că încă de pe băncile școlii pot fi și ei folositori patriei.

Astfel de acțiuni organizate cu elevii — a subliniat prof. **GH. BERINDE** — mai au și o altă valoare: îi pun pe adolescenți în situația de a confrunta experiența lor restrînsă cu experiența întregii societăți.

*

Discuția noastră nu și-a propus să abordeze în chip exhaustiv complexul de factori care intervin în procesul formării și dezvoltării personalității adolescentului. Ea a urmărit doar să indice cîteva căi prin care profesorul poate dirija acest proces. Părerile exprimate subliniază un punct de vedere comun: prin locul pe care îl ocupă în ansamblul factorilor educativi, profesorul are la îndemînă numeroase mijloace care îi permit să intervină cu eficiență în procesul formativ al adolescentului. Aceste mijloace îi sînt oferite atît de școală, cît și de întreaga realitate a vieții noastre de azi.

„Socialismul — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la Congresul al VIII-lea al U.T.C. — **creează cele mai prielnice condiții pentru înflorirea personalității umane, pentru formarea unor oameni cu un larg orizont spiritual".** Deosebit de important este ca școala, profesorii, să folosească din plin toate aceste condiții.

TRAIAN ISPAS

Demonstrații la fizică.

---

vor aborda noi teme de cercetare, din diferite ramuri ale sociologiei.

Observăm deci că, încă după primul an de studii, studenții secției de sociologie trec la o activitate de cercetare concretă, ceea ce va asigura absolvenților calitatea de a fi cadre cu o anumită maturitate, capabile să efectueze cercetări diverse, aplicate și teoretice în domeniul sociologiei. Activitatea de teren pregătește pe viitorii cercetători și pentru munca științifică în colectiv, în vederea colaborării cu specialiști din alte domenii de cercetare — factori care asigură succesul activității științifice moderne, bazate tot mai mult pe cercetări complexe.

Învățămîntul universitar începe să pregătească o generație nouă de sociologi. Ea va cunoaște ultimele realizări ale acestei științe, metodele și tehnicile de cercetare moderne, se va deprinde să aplice în mod creator directivele metodologiei marxiste în studierea legilor dezvoltării societății socialiste în țara noastră. În genere, va fi capabilă să desfășoare o activitate rodnică de cercetare științifică și didactică.

Sînt suficiente toate acestea? Putem prevedea o normalizare, o acoperire totală a nevoilor de cadre și de rezultate ale cercetării abia în următorii 5—8 ani, ținînd seama de un minimum de cadre sociologice apreciat de a fi de circa 1 la 100 000 locuitori. Prin urmare, nevoile vieții noastre vor cere multe de la actualele și viitoarele cadre de sociologi. Vor putea fi cercetate cu precădere probleme complexe ca aspectele sociale ale industrializării și urbanizării, transformările structurii sociale a populației, formarea noii clase muncitoare și a noii intelectualități, dezvoltarea relațiilor socialiste de muncă, transformarea structurii sociale a satelor, ca urmare a socializării agriculturii, dezvoltarea formelor socialiste de relații politice, apariția și dezvoltarea noilor forme de viață culturală cu o deosebită reliefare a culturii de masă, a mijloacelor de comunicare moderne ș.a.

Primii pași instituționali, necesari bunei desfășurări a activității de cercetare, s-au și făcut prin crearea Centrului de sociologie al Academiei și a Secției de sociologie a Universității din București. Este un bun început.

Rolul sociologului nu se reduce doar la cel de cercetător științific. Sub ochii noștri se conturează noul chip al profesiei de sociolog-practician. Nu peste mult timp sociologii vor fi tot mai prezenți (și permanenți) în marile uzine, pe șantiere, la sate, în instituțiile de cultură și învățămînt, în organele puterii locale sau în cele de partid. Încă de pe acum trebuie să ne gîndim la elucidarea problemei locului și rolului ce revine sociologului în instituții și în activitățile economice, sociale și culturale, de învățămînt și sănătate. Firește că el va participa direct la elaborarea soluțiilor și deciziilor la nivele diferite de competență. Sociologia devine azi tot mai operativă, capabilă să răspundă întrebărilor ce i se pun. Trebuie deci să i se asigure locul cuvenit în planificarea, modelarea și raționalizarea multiplelor aspecte ale vieții sociale. Sîntem departe de a împărtăși convingerea că sociologii ar fi capabili să răspundă tuturor cerințelor pe care le ridică practica socială.

Dacă, de pildă, examinăm cît de sumar, activitatea întreprinderilor industriale, putem constata că la baza unor deficiențe de funcționare stau în primul rînd lipsurile organizatorice, tehnice sau economice. Se pare, după unele date publicate în literatura de specialitate, că o treime din aceste lipsuri pot fi atribuite proastei organizări a muncii, și doar o șesime așezării necorespunzătoare a relațiilor interumane. După convingerea noastră, în acest domeniu al realității un punct de vedere sociologic trebuie considerat ca fiind complimentar viziunii economistului, organizatorului și tehnicianului. Dar sîntem în egală măsură convinși că funcția sociologiei ca instrument științific de perfecționare continuă a sistemului socialist va spori de la an la an, pe măsura îmbogățirii și diversificării formelor vieții noastre sociale. Sociologii vor fi tot mai mult solicitați în funcția lor de diagnosticieni, raționalizatori și terapeuți.

Firește că deplina cristalizare a rolului practic al sociologului este o chestiune de timp. La toate aceste aspecte trebuie să ne gîndim însă de pe acum; trebuie făcuți pași concreți care să asigure **nu numai pregătirea de cadre,** a locurilor de muncă adecvate, în domeniile cele mai importante ale vieții, ci și **atmosfera propice înțelegerii rolului în societate al sociologului.**

O sarcină importantă revine aici și corpului profesoral din licee, în special profesorilor de filozofie și diriginților. Acum, cînd se desfășoară în școli acțiunea de orientare profesională a viitorilor absolvenți, este indicat să li se lămurească acestora, ca și părinților lor — bine înțeles pe baza unei informări proprii prealabile — însemnătatea funcției sociologului, rolul ei, să li se vorbească despre perspectivele largi ce i se deschid în țara noastră. Fără îndoială că asemenea lămuriri date cu competență vor fi de natură să orienteze pe elevii cu aptitudini în acest domeniu spre secțiile de sociologie ale facultăților, contribuind astfel la recrutarea cadrelor de viitori sociologi.

Teofil Roll

*) **Cercetări sociologice contemporane.** Editura științifică, 1966, p. 10.

ACTIVITĂȚI CULTURALE ale corpului didactic

Aplauze binemeritate

De curînd, pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Craiova, în fața unui public numeros, formațiile de amatori ale sindicatului învățămînt s-au prezentat în cadrul primei faze a celui de al VIII-lea concurs artistic pe țară.

Apariția corului, formație cu veche și frumoasă tradiție, nelipsită de la toate confruntările artistice ce au avut loc în ultimii ani, distins cu premiul I pe țară și titlul de laureat la cel de al VII-lea concurs artistic, a stirnit explozie de aplauze. Cei peste 90 de membri ai corului — învățători, educatoare și profesori — dirijați cu siguranță de profesorul Alexandru Racu, s-au prezentat și de data aceasta în concurs la înălțimea titlului pe care-l deține corul. Piesele „Pe-al nostru steag" de Ciprian Porumbescu, „Țară bogată-n frumuseți" de Radu Paladi, „Salba luminilor" de Delcasso și „Cîntecul ciobănesc" de Petre Severin au fost interpretate într-o ținută artistică valoroasă, publicul spectator răsplătind strădaniile corului cu un sincer și entuziast „bravo".

Cu mult interes a fost urmărită în concurs și cea mai tînără formație artistică a sindicatului învățămînt — grupul vocal feminin, pregătit și condus de prof. Grigore Stefănescu. Bucățile muzicale „Toată lumea zice în sat" și „Drag mi-e cîntecul și jocul" au alcătuit repertoriul formației pentru concurs, după care prof. Ileana Petrescu a interpretat o arie din opera „Tosca" de Puccini.

În continuare s-a prezentat în concurs orchestra de muzică ușoară, detașîndu-se pentru nivelul interpretativ solistii Constantin Grigorescu și Maria Ardeleanu.

Programul susținut în concurs de formațiile artistice ale învățătorilor și profesorilor craioveni s-a încheiat cu un potpuriu executat de orchestra de muzică populară românească, dirijată de animatorul ei, prof. Marin Surdu. Călușul oltenesc, precum și cîntecul „Dragă mi-e Oltenia", interpretat de prof. Titu Nichita, au plăcut iubitorilor de muzică din Craiova prezenți în sala de cultură a sindicatelor.

După spectacol am avut prilejul să stăm de vorbă cu președintele sindicatului învățămînt tov. Ion Ștefan, cu dirijorul și cu cîțiva coriști. Am desprins din discuții hotărîrea lor de a menține colectivele artistice de amatori ale dascălilor craioveni în rîndul formațiilor fruntașe din regiune și din țară și de a dezvolta pe mai departe activitatea lor. Le dorim succes.

N. BURCEA

Corul sindicatului învățămînt din Craiova

Afirmări în artă ale unor profesori de desen

Tot mai multe manifestări vin să ateste activitatea creatoare a profesorilor care, în timpul lor liber, se dedică artei plastice.

Zilele acestea s-a deschis în sala Kalinderu din Capitală expoziția de debut a tînărului sculptor Corneliu Grecu, profesor la Liceul „Ion Neculce". Absolvind în 1962 Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu", unde a fost elevul sculptorului Cornel Medrea, Corneliu Grecu s-a dedicat apoi învățămîntului și artei. Chiar în anul absolvirii el a fost admis ca expozant, cu un portret de oțelar, la expoziția regională de artă plastică. Prin cele 27 de lucrări, selecționate cu exigență, pe care le cuprinde prima sa expoziție, Corneliu Grecu face un pas înainte, confirmînd că este un talent viguros, de o remarcabilă probitate artistică.

Arta lui Corneliu Grecu extrage din realitate esențialul și caracteristicul în lumina unei viziuni creatoare proprii. Unele din lucrările lui — „Năzuința", „Primăvara", „Cariatidă" etc. — au prin excelență, un caracter epic ; altele — cum este „Maternitatea" — îmbină forța epică cu lirismul bucuriei de viață.

In ansamblul lor, sculpturile tînărului artist se caracterizează prin expresivitatea mișcărilor și prin energia interioară, fiecare din ele implicînd însă o problemă compozițională care-i determină structura și-i imprimă climatul afectiv. Artistul își concepe lucrările pentru a fi plasate, la dimensiuni mărite, în parcuri, sau pentru a se profila pe fundalul unor ansambluri arhitectonice. C. Grecu manifestă și reale însușiri portretistice. Portretul academicianului Victor Vilcovici dovedește prin expresivitatea sa capacitatea artistului de a reflecta viața interioară a personajului portretizat.

Sculpturile lui Corneliu Grecu, împlinite în materiale durabile — marmură, bronz, piatră, tuf vulcanic și gresie — afirmă un stil personal și o mare voință de împlinire artistică, dîndu-ne convingere că drumul său va marca o continuă ascensiune.

★

Intr-un oraș de margine de țară, la Sighetul Marmației, și-a deschis expoziția de debut în plastică un alt tînăr profesor, Eugen Brănescu, absolvent al Facultății de arte plastice de la Institutul pedagogic din București. Expoziția lui, deschisă în sălile muzeului maramureșan, cuprinde lucrări de pictură, acuarele, lucrări în tempera și în tuș, oglindind varietatea preocupărilor tînărului artist.

★

O activitate meritorie, pe tărîm artistic desfășoară și tinerii profesori Toma Roată, de la Școala generală nr. 89, Adina Caloenescu, de la Școala generală din Herăstrău, Gil Nicolescu de la Școala generală nr. 173 și Valentina Boștină, de la Școala generală nr. 175 — toți participanți la cea mai de seamă manifestare plastică din ultimul timp, Bienala '66.

Conf. univ.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

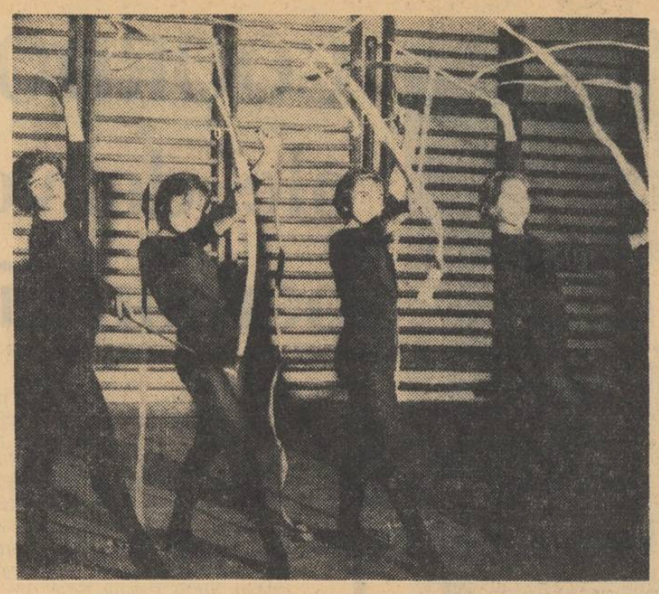

Exerciții de gimnastică artistică

Gimnastica artistică în școlile generale

În ultimii ani s-a putut constata că mișcările de gimnastică ce se predau elevelor în cadrul orelor de educație fizică nu se diferențiază de cele ce se predau elevilor. Această situație a fost favorizată și s-a accentuat mai cu seamă în urma mixtării claselor. Într-adevăr, într-o clasă mixtă din punct de vedere organizatoric este dificil să se folosească mijloace specifice fără a dăuna volumului și densității lecțiilor. De aceea au fost preferate exercițiile din gimnastica de bază, în majoritatea cazurilor „tip înviorare", folosite în partea pregătitoare a orelor de educație fizică. Ca urmare, o serie de mișcări mai apropiate de specificul feminin au fost lăsate pe planul al doilea sau abandonate. Și astăzi în majoritatea școlilor noastre mai predomină această tendință de predare uniformă a exercițiilor atît la băieți cît și la fete, chiar în clasele demixtate. Or, în prezent s-a creat tot mai mult posibilitatea de a se întocmi programe de exerciții specifice fetelor.

Gimnastica artistică, constituită în momentul de față la noi în țară ca o disciplină sportivă specific feminină, poate veni mult în ajutorul profesoarelor de educație fizică. Folosind cu pricepere mijloacele ei putem rezolva în același timp dezvoltarea armonioasă a corpului, întărirea sănătății, perfecționarea coordonării musculare, pregătirea fizică, educarea estetică.

În literatura de specialitate, o serie de cadre cu experiență bogată au sugerat o mai accentuată aplicare a mijloacelor gimnasticii artistice în școlile noastre, propunînd chiar mijloace concrete pe clase. Aș vrea să reliefez în acest sens articolele referitoare la gimnastica artistică semnate de prof. Aurora Podlaha și Joana Mănescu, de prof. Elvira Chivulescu, de prof. Ileana Jipa.

Aceste articole pledează pentru aplicarea cu precădere a gimnasticii artistice în toate clasele, subliniind utilitatea mijloacelor ei în educarea tinerelor generații feminine. Din experiența ei, prof. Elvira Chivulescu ajunge la concluzia că gimnastica artistică favorizează dezvoltarea unei personalități multilaterale, arătînd că, printre altele, elevele care practică gimnastica artistică sînt mai pregătite pentru înțelegerea și aprecierea unor opere de artă plastică, a unor spectacole artistice etc. Întrucît toate mijloacele gimnasticii artistice converg spre mișcarea sau poza plastică expresivă, estetică.

În munca mea ca profesoară și antrenoare, aplic la începutul părții pregătitoare a lecțiilor mijloace din gimnastica artistică și dans, indiferent de sarcinile părții fundamentale. Îndeosebi în perioada de iarnă, cînd nu se practică atletismul și jocurile, folosesc la maximum în acest sens, partea pregătitoare a lecției.

O mai accentuată aplicare a gimnasticii artistice se poate realiza în cadrul secțiilor sportive. Credem că asemenea secții nu ar trebui să lipsească din nici o școală.

Gimnastica artistică este îndrăgită de eleve și ele o execută cu plăcere și ușurință în cazul în care se asigură o gradare a dificultății. Dacă exercițiile sînt începute în clasele a V-a și a VI-a, atunci pînă în clasa a VIII-a se pot preda elemente mai dificile, chiar mici complexe de exerciții demonstrative cu scop multiplu : de încălzire generală, de dezvoltare fizică, de formare a ținutei, de pregătire pentru demonstrații, de pregătire pentru conținutul și forma exercițiilor la sol și la bîrnă, de ridicare a stării emoționale a elevelor. În cazul în care am început asemenea exerciții, în clasele mari, a IX-a și a X-a, am constatat la eleve o mai mare stîngăcie și reținere.

Pentru realizarea unei linii moderne în predarea gimnasticii artistice la eleve în cadrul orelor de educație fizică sînt necesare în primul rînd unele modificări în programă. De asemenea, se simte necesitatea elaborării unor îndrumări didactice complexe.

Întrucît condițiile materiale pentru desfășurarea gimnasticii artistice sînt minime (o sală de clasă fără nici un utilaj, un magnetofon sau un picup — existente azi în majoritatea școlilor — cîteva aparate portative ușor confecționabile sau ieftine — corzi, mingi, panglici, eșarfe, stegulețe etc.) totul depinde de interesul profesoarelor, de străduința lor, de a o realiza.

Prof. GABRIELA DUNGACIU

Au apărut

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 3, martie 1967

În sumar :

Stanciu Stoian : Probleme ale modernizării învățămîntului.
Dumitru Salade, Rodica Ciurea-Codreanu : Potențe educative ale mijloacelor audio-vizuale.
Ioan Cerghit: Considerații psiho-pedagogice cu privire la metodica folosirii mijloacelor moderne audio-vizuale în procesul de învățămînt.
G. Munteanu, V. Goia, R. Stan: Contribuții la metodica utilizării mijloacelor tehnico-vizuale.
I. Cerghit, V. Crețu, T. Mirescu, E. Dimitriu, S. Fumărel : Date experimentale privind eficiența mijloacelor moderne audio-vizuale.
Valentina Vișan : Contribuția filmului la sporirea eficienței lecției în învățămîntul agricol.
T. Mirescu, S. Fumărel, A. Carabogdan : Folosirea filmului la lecțiile de botanică.
Emilian Dimitriu : Procesul de comunicare la lecțiile în care se folosesc mijloacele audio-vizuale.
Emil Păun, Eugenia Păun : Aspecte ale raportului dintre mijloacele tradiționale de învățămînt și cele audio-vizuale moderne.
Teodor Gh. Mucică : Asigurarea condițiilor didactico-materiale în vederea promovării mijloacelor moderne în procesul de învățămînt.
Simion Morărescu, Adalbert Tudor : Predarea limbilor străine în laboratoarele audio-vizuale de tip clasă.
Stela Marcu : Utilizarea mijloacelor audio-vizuale la clasele I—IV.
Constantin Prisecaru : Însușirea cunoștințelor cu ajutorul filmului și al diafilmului.
Virginia Crețu : Vațoarea educativă a mijloacelor moderne audio-vizuale (Dezbateri în pedagogia europeană).
Iosif Antohi : Folosirea televiziunii în școala din R. F. a Germaniei.

NATURA

nr. 1, ianuarie-februarie 1967

Seria BIOLOGIE

În sumar :

H. Uschersohn : Materia vie în lumina științelor contemporane.
H. Chirilei : Tropismele și nastiile la plante.
V. Gligor : Contribuția cercetărilor științifice la dezvoltarea creșterii animalelor în țara noastră.
C. Rabega : Rolul halogenilor în organism.
R. Teleagă : Bioluminiscența.
M. Bejenaru : Aspecte ale însușirii terminologiei științifice de către elevi la disciplinele biologice.
St. Marinescu : Aspecte din predarea biologiei la clasa a XI-a.
V. Negulescu : Unele considerații asupra activității elevilor într-un cerc de șt. naturale.
I. Voichin : Ora de laborator cu tema „Absorbția apei prin unele organe ale plantei".
El. Lăzărescu : Lucrări practice la răsadniță.
B. Haimovici, V. Popa : Lucrări de primăvară privind cultura plantelor de cîmp pe terenul experimental.

Arhivele — izvor de documentare

Pentru reconstituirea unui eveniment istoric sau literar, așa cum o face cercetătorul, dar și profesorul de istorie sau literatură, este necesar să se cunoască bine documentele trecutului, care îmbogățesc conținutul instructiv-educativ al lecțiilor și le sporesc mult eficiența.

În acest sens, o sursă inepuizabilă de documentare o constituie Arhivele Statului, păstrătoare ale unui mare volum de documente originale ce reflectă veridic trecutul istoric al poporului român.

Astfel, la Caransebeș, cîțiva profesori, împreună cu șeful filialei din localitate a Arhivelor Statului au studiat și selecționat mai multe documente care pot fi utilizate pentru ilustrarea diferitelor lecții. Folosind documente din arhivă, Liceul nr. 2 din acest oraș a organizat pentru elevii clasei a XI-a expuneri cu temele „P.C.R., continuatorul celor mai bune tradiții ale poporului român" și „Lupta maselor populare, conduse de partid, oglindită în documente". Conduși de profesori, elevi din orașul Bacău au vizitat secția locală a Arhivelor de Stat, unde le-au fost prezentate documente originale referitoare la mișcarea muncitorească și au ascultat o expunere despre activitatea în ilegalitate a comuniștilor din fostul județ Bacău. Astfel de vizite au organizat și o serie de școli din orașele Iași, Dej, Pitești, Rm. Vîlcea etc., care au dat în acest mod elevilor posibilitatea să cunoască diferitele documente originale ce oglindesc momente de mare însemnătate istorică și culturală din istoria țării. De asemenea, Serviciul Arhivelor Statului din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară a pus la dispoziția școlilor din Tg. Mureș fotocopiile unor documente referitoare la răscoala populară din 1784, la Unirea Principatelor Române etc. pentru a fi folosite ca material ilustrativ la orele de istorie. În același timp, unele cadre didactice de la liceul „Al. I. Cuza" și de la Școlile generale nr. 87 și 142 din București au organizat lecții recapitulative pe baza materialelor documentare din Expoziția arhivistică permanentă a Direcției generale a Arhivelor Statului.

Un important rol instructiv și educativ îl au și expozițiile arhivistice temporare, organizate cu diferite prilejuri de către unitățile Arhivelor Statului. Oglindind veridic momente importante din istoria patriei sau din istoria locală, ele vin în sprijinul școlii, contribuind la educarea patriotică a tinerei generații. La Arad, de exemplu, cele 40 de cadre didactice și cei peste 600 de elevi care au vizitat expoziția „15 ani de activitate a Arhivelor Statului — Arad" au putut vedea diverse documente originale înfățișînd aspecte concrete ale răscoalei populare conduse de Horia, Cloșca și Crișan și ecourile stîrnite în Transilvania de actul istoric al Unirii Principatelor Române. La rîndul lor, Liceul nr. 2 din Caransebeș, Școala generală nr. 87 din București, ca și alte școli au organizat, în colaborare cu Arhivele Statului, expoziții documentare volante pe diverse teme

Materialele documentare create în diferite epoci și păstrate cu grijă în depozitele Arhivelor Statului sînt folosite într-o măsură tot mai mare și de către numeroase cadre didactice care, împletind munca de educator cu aceea de cercetător, întocmesc diverse lucrări științifice. Astfel sînt studiile intitulate „Aspecte ale învățămîntului din Caransebeș între cele două războaie mondiale", „Dezvoltarea învățămîntului profesional din orașul Timișoara", „Istoricul învățămîntului în regiunea Dobrogea", „Școlile din regiunea Iași între anii 1865—1870", „Începuturile școlii românești în Sibiu", „Calistrat Hogaș — primul director al gimnaziului din Piatra Neamț", precum și monografiile unor școli cum sînt cele din Drăgănești, Plopeni și Borzești-Dorohoi, Muncelul de Sus — Roman, Școala românească din Scheiul Brașovului și Dobrovăț-Brașov, liceul din Lugoj, Șc. generală „Al. I. Cuza" din Fălticeni și altele.

Aceste aspecte ale folosirii materialelor arhivistice în procesul instructiv-educativ și în activitatea științifică a cadrelor didactice nu epuizează nici pe departe posibilitățile de colaborare dintre arhive și școală. Ele arată însă că în acest domeniu există un teren neexplorat suficient și că multitudinea izvoarelor istorice, păstrate în depozitele Arhivelor Statului constituie într-adevăr un izvor de documentare pentru cadrele din învățămînt și o sursă importantă de material didactic intuitiv.

DUMITRU GANCIU

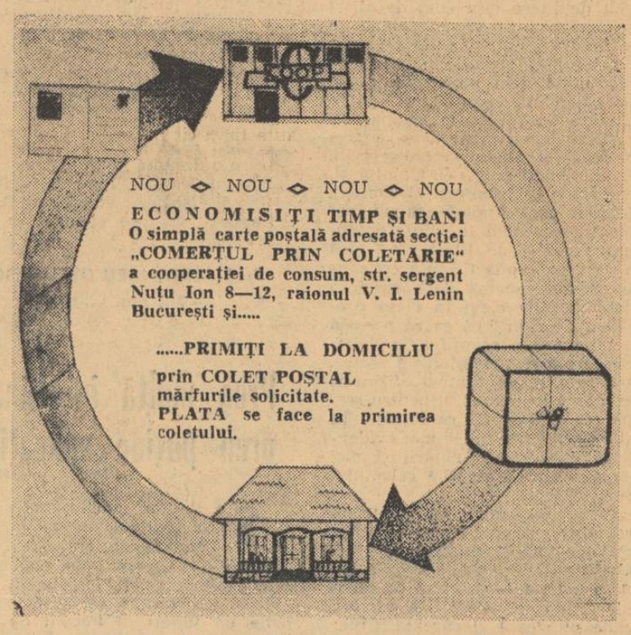

La cerere vi se trimite GRATUIT lista mărfurilor care se pot expedia la domiciliu.

Labirinturile formalismului

(Urmare din pag. 1)

— Cum se împacă acest important consum de timp necesitat de completarea unor formulare și rapoarte cu faptul că, în general, în ultimii ani s-a redus solicitarea de situații statistice ? — l-am întrebat pe tovarășul **ȘTEFAN SEIMAN,** directorul Liceului din Vinga.

— Contradicția este numai aparentă — ne-a replicat interlocutorul nostru. Este adevărat că pe plan central se cer mai puține situații statistice cu scadențe precise. Totuși, la început și la sfîrșit de an, la încheierea trimestrelor etc. se mai cer destule rapoarte, dări de seamă, situații etc. Ponderea mare în lucrările „de birou" o are însă faptul că la verigile intermediare — secțiile de învățămînt regionale în primul rînd și apoi cele raionale — numărul situațiilor, analizelor și rapoartelor solicitate crește dacă nu în proporție geometrică, în orice caz mai mult decît în proporție aritmetică.

Toate acestea consumă, firește, timp și efort. Și, așa cum arată faptele, în foarte multe cazuri este vorba de un **consum inutil,** de o muncă formală. Iată cîteva dintre numeroasele cazuri de asemenea „consultări de florile mărului" — cum se exprima un învățător din Călărași — pe care ni le-au relatat unii din cei cu care am stat de vorbă cu prilejul anchetei noastre.

Întîi, pe planul școlii. Într-o convorbire pe care am avut-o cu o profesoară de la Liceul nr. 25 din Capitală am încercat să efectuăm un bilanț al acțiunilor metodice la care a participat aceasta în decurs de 30 de zile. După o socoteală sumară am adunat aproximativ 20 de ședințe „propriu-zise". („Poate să-mi mai fi scăpat unele — ne-a declarat interlocutoarea noastră — nu poți să le ții minte pe toate"). Nu-i nimic, ne rezumăm numai la cele pe care și le amintește (credem că sînt destule). Au fost toate absolut utile și absolut indispensabile ? „Nu. Sînt unele în care s-au repetat aceleași probleme. Se spun mereu lucruri care s-au mai spus". Un astfel de exemplu ar fi ședința cercului pedagogic al profesorilor de limba română, în care s-a prezentat un referat cuprinzînd, la modul strict informativ, doar date statistice privitoare la rezultatele examenului de bacalaureat. Nu se știe la ce slujește să li se arate profesorilor, într-o ședință cu caracter metodic, faptul că atîția candidați au luat examenul în sesiunea din vară, atîția în cea din toamnă, atîția au luat nota cutare și atîția nota cutare — și atîta tot.

Și la fel se întîmplă și la alte ședințe, unde aceeași apă se bate de ani de zile în aceeași piuă. Un profesor de la Liceul nr. 31 se întreba: „Ce temă să mai propunem? Cînd facem planul comisiei metodice sîntem derutați, pentru că am discutat despre toate". Deci se caută cu orice preț niște teme pentru ca să existe o activitate a comisiei metodice, în loc să se folosească această comisie pentru a se găsi o soluție la problemele reale ale muncii.

Credem că în materie de formalism și diluare ar trebui să fim ceva mai categorici. La urma urmei, patima de a pierde vremea cu pălăvrăgeala și de a te preface că faci treabă obligîndu-i și pe alții la această prefăcătorie este un chip de a te pune de-a curmezișul progresului, de a opune vorbăria goală unei atitudini active, productive.

Cînd spunem aceste lucruri nu ne gîndim, desigur, la acele adunări absolut necesare, la acele dezbateri scurte, operative și eficiente care, apelînd la înțelepciunea colectivă, caută soluții practice eficiente pentru rezolvarea problemelor curente ale muncii, după cum nu ne gîndim la formele — specifice activității corpului profesoral — de dezbatere cu adevărat științifică a unor probleme, care și ele contribuie la dezvoltarea orizontului său intelectual, la perfecționarea lui profesională. Avem în vedere doar acțiunile formale, acele acțiuni care, purtînd masca unei false utilități, sînt o supapă larg deschisă prin care se varsă timpul irosit.

Vorbeam, mai sus, despre aspectul extrem de diferit, de multiplu pe care îl îmbracă formalismul în învățămînt. Iată și alte fețe ale lui.

După cum se știe, în anul trecut Ministerul Învățămîntului a luat bună inițiativă de a difuza un caiet-normativ cuprinzînd baremurile dotării laboratoarelor școlare cu instrumentarul și materialele necesare desfășurării demonstrațiilor și experiențelor. Numeroase secții de învățămînt au solicitat școlilor în preajma deschiderii acestui an școlar, în funcție de normativul respectiv, un tabel care să precizeze, în ordinea urgenței, materialele ce le sînt necesare. Această măsură pare pozitivă. În realitate, însă, multe școli, deși au consemnat un anume necesar, au primit prin repartiție cu totul alte aparate, instrumente și substanțe decît au nevoie. Bunăoară, o serie de școli din raionul Petroșani nu au primit, deși cer de vreo doi ani, substanțele necesare lucrărilor de conservare a materialului pentru științele naturale.

Alt exemplu. În repetate rînduri, după desfășurarea examenelor fără frecvență, multe secții de învățămînt din regiunile Argeș și Ploiești au cerut școlilor în care s-au ținut aceste examene rapoarte și propuneri privind îmbunătățirea lor. Dar, din analizele ample însoțite de propuneri primite de la unele școli, nu au fost reținute decît cifrele și procentele. Restul materialelor, cuprinzînd în mare măsură o cercetare realistă a faptelor care generează unele deficiențe ale învățămîntului fără frecvență și propuneri judicioase pentru viitor, au devenit piese de arhivă. Nimeni nu s-a preocupat să sistematizeze într-o lucrare de sinteză aceste analize și propuneri și să le înainteze direcției de specialitate din Ministerul Învățămîntului.

Se vede clar : de multe ori, drumurile spre formalism sînt, ca și drumurile spre infern, pavate cu bune intenții. La sfîrșitul vacanței de iarnă a acestui an școlar, Direcția activități educative din Ministerul Învățămîntului a solicitat cu urgență date în legătură cu desfășurarea tuturor acțiunilor înscrise în programul acelei vacanțe. Oare este posibil — ne-au întrebat mulți lucrători ai unor secții de învățămînt — să se valorifice efectiv toate aceste date ? Ne îndoim că cineva ar putea măcar să le sistematizeze în mai puțin de cîțiva ani, fără ajutorul unui memorator cibernetic ultraperfecționat. După cum ne îndoim că, în condițiile unei asemenea urgențe, cei solicitați au putut prezenta clar, convingător, ceea ce a fost cu adevărat nou și valoros pe plan educativ în organizarea vacanței.

În unele cazuri, aparent paradoxal, formalismul marchează cu influența sa paralizantă și domenii care normal țin de modernizare, de tendințe înaintate din învățămînt „Am asistat în cîteva ocazii — ne spune prof. **ȘTEFAN LINUL,** conferențiar la I.P.C.D. Cluj — la lecții bazate pe utilizarea unei game importante de mijloace audio-vizuale moderne : înregistrări pe bandă de magnetofon, prezentări de diafilme, proiecții epidiascopice. Și totuși, lecțiile respective au fost în fapt ratate, nu și-au dovedit eficiența pe planul însușirii cunoștințelor de către elevi. Cauza nu era numai supraaglomerarea de mijloace tehnice peste posibilitățile de cuprindere ale unei singure lecții ci, mai ales, utilizarea acestor mijloace fără fixarea dintr-un început a unui obiectiv precis, deci fără finalitate". Desigur că și în asemenea cazuri avem de a face cu o acțiune formală.

Poți întîlni uneori formalismul și în cadrul unor acțiuni orientate către cercetarea științifică. Secția de învățămînt a raionului Nicolae Bălcescu a dat ca temă principală de studiu școlilor din raionul respectiv problema notării. Neexistînd însă o îndrumare precisă asupra problemelor care urmează a fi cercetate, asupra metodologiei de cercetare, asupra bibliografiei de studiu etc., în cele mai multe școli au apărut situații de fapt în care concluziile sînt formulate încă din ipoteze, se studiază lucruri de mult cunoscute și lămurite în literatura pedagogică, se fac experimente care prin însăși natura lor nu pot fi concludente. Astfel, un important potențial de studiu și de entuziasm riscă să se irosească.

Și aici intențiile pozitive, nesusținute de o orientare științifică precisă, au deviat către formalism o activitate de la care se puteau aștepta rezultate pozitive de prim ordin.

Unul dintre profesorii cu care am discutat problema formalismului în activitățile din învățămînt, matematician, a calculat uriașa pierdere de timp pe care o provoacă anual acest nesătios căpcaun, presupunînd că ar consuma fiecărui învățător sau profesor, în medie, doar o oră pe săptămînă. Dar dincolo de acest consum de timp, care ar putea fi valorificat cu vizibile efecte pozitive pe întreaga arie a învățămîntului, se profilează problema, poate mai importantă, a daunelor pe care le determină formalismul — și practicile ce-i caracterizează — în însăși formarea elevilor. Cea mai amenințătoare dintre acestea este deprinderea elevilor cu un stil de activitate formal. De aceea școala trebuie ferm apărată de atacul nefast al formalismului. Cîntărirea atentă a scopului și eficienței fiecărei acțiuni, îndrumarea cu maximum de competență a oricărei activități, înlăturarea hotărîtă a tot ceea ce se face doar „de formă" — iată cîteva căi care ne vor ajuta să-i punem capăt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 60.188

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 893
Vineri 7 aprilie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Activități pionierești de primăvară

INTELIGENȚA — O COORDONATĂ PEDAGOGICĂ

Unul din criteriile după care oamenii se apreciază unul pe altul este acela al posibilităților și capacităților mintale, al înzestrării și puterii intelectuale, însușiri care sînt cuprinse și exprimate frecvent prin termenul de **inteligență.** Fie că este vorba de situații practice, care reclamă soluții adhoc, fie că este vorba de mișcarea din sistemul valorilor spirituale, care reclamă nu numai cunoștințe, ci și un anumit mod de operare cu ele, oamenii sînt înclinați să considere inteligenți pe aceia care depășesc zona comunului și, prin forțe proprii, izbutesc să imprime materialului vehiculat forme inedite de organizare și expresie. Ceea ce la unii se obține prin eforturi și într-un timp îndelungat — de pildă, descifrarea sensului unei probleme, aflarea căii de acces spre rezolvarea unei dificultăți etc. — la alții se obține rapid, ușor, parcă fără consum de energie. Obișnuit, aceștia din urmă sînt declarați inteligenți. Aici, inteligența apare ca aptitudine, ca înzestrare exprimată în „deșteptăciune", în agerimea și viteza cu care individul se deplasează spre rezultat. Promptitudinea intervenției în problemă, urmată de succesul acțiunii întreprinse impresionează puternic pe cei din jur, pe aceia care au sesizat numai rezultatul, nu și drumul străbătut. „Inteligența" atribuită fără rezerve individului în cauză devine dintr-o dată un mijloc comod de „explicare" a „inexplicabilului", acea putere tainică pe care o invocă oamenii ca să motiveze performanța „neobișnuită". Inteligența se transformă, treptat, dintr-un parametru definitoriu pentru intelect, într-un indice al personalității și al deosebirilor individuale.

Deosebit de grăitor se manifestă această polarizare a aprecierilor de valoare în cadrul procesului instructiv-educativ, unde avem de a face cu o anumită selectare, aliniere și încadrare a elementului uman. Clasele de elevi sînt, într-un fel, modele experimentale. Ele grupează la un loc un număr de copii de aceeași vîrstă, sînt dirijate de un număr de adulți (învățătorii și profesorii) și desfășoară o activitate comună, unificatoare : învățătura. Încadrarea copiilor într-un colectiv unitar și participarea lor la aceeași activitate sînt factori meniți să fixeze mai bine limitele cîmpului perceptiv al adultului și să faciliteze practicarea comparației asupra însușirilor psihice ale celor ce învață.

Profesorii și învățătorii recurg frecvent la noțiunea de „inteligență" pentru a explica inegalitățile dintre elevi, succesele unora și eșecurile altora în materie de învățare. Auzi deseori spunîndu-se : „Elevul acesta e foarte deștept. Înțelege imediat tot ce-i spui. Nu stă mult să gîndească, e inteligent". Sau : „Elevul cestălalt e slab. Muncește, e conștiincios, dar n-are „cap". Sau : „Am un elev cam leneș, în schimb e capabil, prinde repede. O să se descurce întotdeauna pentru că are materie cenușie, e inteligent." Sau : „Dacă cutare ar fi tot atît de muncitor pe cît este de inteligent rezultatele lui ar fi mult mai bune".

Evident, în spatele acestor constatări se află anumite realități psihologice pe care un ochi cît de cît experimentat nu poate să nu le surprindă. Elevii, ca personalități vii, centrate pe anumite particularități individuale, în primul rînd pe însușirile tipului de sistem nervos, „se mișcă" în ritmuri diferite, cu perioade de latență, întîrzieri sau devansări specifice. Unii sînt mai lenți, mai tăcuți sau mai „închiși" și, ca urmare, ridică mîna cu întîrziere, sau preferă să treacă neobservați cînd are loc verificarea cunoștințelor. Alții, mai vioi și, poate, mai nestăpîniți, se încadrează mai repede în timp și stau mereu cu mîna „pe sus", atunci cînd trebuie și cînd nu trebuie, creînd în clasă peisajul unei mulțimi dinamice, active și „interesate" în învățare. Este, desigur, o realitate, însă nu una care să poată fi încorporată aprecierilor calitative de tipul : „elevi slabi, neînzestrați", sau „elevi buni, capabili, inteligenți". Se comite o eroare de concepție atunci cînd unui factor individual de tipul celui amintit i se atribuie funcții pe care nu le are, de pildă, funcția de a releva pe elevii „inteligenți". Particularitățile psihologice și temperamentale condiționează ritmul în care „pășește" elevul, promptitudinea sau întîrzierea reacțiilor sale, gradul de emotivitate și rezistența la oboseală. Ele asigură, prin urmare, configurația dinamică de ansamblu, forma personală a mișcării elevului în materialul de învățare. Ele nu participă însă la determinarea conținutului și calității muncii elevului.

Noțiunea de „inteligență" — utilizată la modul global și fără a se indica de fiecare dată fenomenul concret pe care îl desemnează ca — arată, în ultimă instanță, că munca elevului este apreciată și controlată doar după rezultat. Drept urmare, relația dintre elev și pedagog rămîne exterioară, iar conceptul în cauză („inteligența") nu-și aduce aportul la cunoașterea mai adîncă a elevului de către profesor.

Utilizarea empirică a noțiunii de „inteligență" în școală se datorește, în mare măsură, însuși faptului că nici psihologia nu dispune, deocamdată, de o definiție suficient de riguroasă a fenomenului respectiv. Încercări s-au făcut, mai ales în planul psihologiei experimentale și al psihologiei copilului. Unii autori (Ribot, Dumas, Claparède, Piaget) au dezvoltat o viziune sintetică asupra inteligenței, tratînd-o ca un complex sau o îmbinare a mai multor funcțiuni psihice (idei, reprezentări, operații logice, structuri operative etc.). Alții, considerînd inteligența drept o capacitate, au procedat la măsurarea ei experimentală (Stern, Binet), încercînd să depisteze coeficientul de inteligență pe baza raportării vîrstei mentale la vîrsta fizică a copilului. Alții, aplicînd metoda analizei factoriale (Spearman), au legat problema inteligenței de prezența unui anumit factor general (factorul G) — de fapt, o necunoscută — implicat în toate procesele mintale. Noțiunea de „inteligență" a continuat însă să rămînă obscură, confundîndu-se în mare parte cu gîndirea, îndeosebi cu unele aspecte calitative ale ei : creativitatea, reversibilitatea, suplețea etc.

Pentru practica școlară, pentru munca pedagogului, prezintă interes îndeosebi acele cercetări care merg pe linia desprinderii și caracterizării a însăși parametrilor sau criteriilor de recunoaștere a unui comportament inteligent, fie el intelectual sau motric. Experimentele realizate în acest domeniu au arătat că noțiunile și cunoștințele științifice, oricît ar fi elevul de „inteligent", nu pătrund în mintea lui automat, fără ca el să efectueze anumite acțiuni de lucru cu materialul propus spre însușire. Aceste acțiuni depind de particularitățile materialului de învățare, care îi creează elevului anumite situații, îi pun în față anumite sarcini. Cunoștințele ascund în ele o serie de dificultăți și aceasta îl obligă pe elev să recurgă la o anumită strategie de lucru. Cunoștințele funcționează, deci, ca program, ca sistem de condiții obiective, care solicită o acțiune adecvată în raport cu ele. Plenitudinea cu care acțiunile elevului reproduc însușirile programului asigură caracterul rațional, inteligent al învățării. Dar toate aceste lucruri — modalitatea de a structura și prezenta materialul cît și aceea de a organiza acțiunea inteligentă a elevului (acțiune care să reproducă logica internă a obiectului), depind de profesor, formează sarcina lui. Inteligența elevului încetează de a mai fi deci o calitate spirituală ascunsă. Dintr-un concept abstract, ea devine un instrument de lucru, un bun ce se cîștigă.

Prin urmare, înainte de a trece la explicarea deosebirilor dintre elevi — pe linia posibilităților de învățare — prin noțiunea globală de „inteligență", învățătorul și profesorul trebuie să elucideze, de fiecare dată, această problemă : întîi, ce particularități prezintă noțiunile noi care trebuie învățate și, apoi, ce trebuie să facă elevul pentru a înțelege și învăța, pentru a proceda „inteligent" în raport cu aceste particularități.

Lector univ.
dr. PANTELIMON GOLU

Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor

În zilele de 3 și 4 aprilie a. c. s-a desfășurat la București plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, care a dezbătut activitatea desfășurată în perioada noiembrie 1966—martie 1967. La lucrările plenarei au participat ca invitați cadre didactice, comandanți de pionieri, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, oameni de știință, scriitori, compozitori, redactori ai presei centrale și ai presei pentru copii.

Lucrările au fost deschise de conf. univ. Traian Pop, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor. În continuare, Silvestru Patița, vicepreședinte al Consiliului Național, a prezentat darea de seamă a Biroului Consiliului. Plenara a luat, de asemenea, în discuție propunerile de măsuri ale Biroului Consiliului Național privind organizarea „Zilei pionierilor", pregătirea și desfășurarea vacanței de vară a anului școlar 1966/1967, îmbunătățirea presei destinate pionierilor și școlarilor.

În cadrul dezbaterilor, în ziua de 3 aprilie au luat cuvîntul membri ai consiliului și invitați. Relevînd aspecte concrete din munca consiliilor și unităților de pionieri, vorbitorii au prezentat propuneri în vederea generalizării experienței pozitive, pentru îmbunătățirea conținutului și eficienței muncii educative în rîndul pionierilor și școlarilor. În ziua de 4 aprilie au avut loc dezbateri pe comisii.

Plenara a aprobat în unanimitate activitatea Biroului și propunerile de măsuri supuse dezbaterii și a adoptat, de asemenea, unele măsuri organizatorice.

LABIRINTURILE FORMALISMULUI

Mania procentelor

Început de trimestru școlar. Înainte de a se porni la o nouă etapă de muncă, se încheie bilanțul etapei trecute. Momentul acesta, ca și acel care a marcat trecerea de la primul la cel de al doilea trimestru, este un prilej de adîncă și serioasă privire retrospectivă asupra activității proprii, de cumpănire a sarcinilor de viitor.

Criteriul principal al judecăților de valoare formulate cu acest prilej ar trebui să-l constituie CALITATEA. Dar iată ce se poate constata în unele locuri:

Cancelaria profesorilor. Pînă seara tîrziu, lumina continuă să ardă. Profesorii lucrează ; lucrează de zor. Se adună și se scade, se înmulțește și se împarte. Cei mai fericiți în aceste zile sînt posesorii unor mașini de socotit, fie și dintre cele simple, de adunat.

Ce se întîmplă, de fapt ? Toată lumea calculează procente. Se numără note, se grupează pe categorii — cîți de 10, de 9, cîți de 8, de 7 și așa mai departe. Apoi se fac comparații. După chipul directorului — care este de la caz la caz sau luminat, sau întunecat — îți dai seama dacă un procent „a ieșit bine" sau dacă altul „trebuie neapărat îmbunătățit". Și procente pot fi multe, căci din cifre se pot face zeci și zeci de combinații, după dorința sau fantezia socotitorului sau a celui care solicită aceste socoteli. (Am auzit o dată pe directorul adjunct al unei școli din Cîmpulung Muscel demonstrînd cu patos cîtorva cadre didactice care se încăpățînau să nu-l priceapă, că există peste o mie și una de posibilități de interpretare procentuală a muncii elevilor și a profesorilor și că această metodă este cea mai științifică posibilă).

În sfîrșit, ultima secvență a acestei scene este turnarea cifrelor rezultate din calcule în darea de seamă care, chipurile, se vrea oglindă fidelă a muncii desfășurate de-a lungul unui întreg trimestru.

Simplă înșiruire de date statistice

Cum arată o asemenea dare de seamă ? Iată, avem în față două dări de seamă — pe trimestrul I și pe trimestrul II — ale Liceului nr. 10 din Capitală. La pag. 11 a celei dintîi, întîlnim capitolul care analizează rezultatele la învățătură. Ce conține ? Numai cifre, procente, tabele statistice. Comentariile sînt, de fapt, cuvinte de legătură între procente. De pildă : *„Munca asiduă și perseverentă se reflectă mai ales în calitatea mediilor obținute de elevi. Astfel : elevi cu medii între 9—10 = 35%; între 7—8 = 44%; între 5—6 = 21%. Deci procentul mediilor foarte bune și bune este 79%, ceea ce reprezintă mai mult de 3/4 din totalul elevilor promovați ai școlii noastre".*

Pe trimestrul al II-lea, firește, numărul cifrelor sporește. Acum sînt patru pagini de tabele statistice. Locul unor aprecieri competente despre nivelul de cunoștințe al elevilor în funcție de cerințele programei este luat de comentarii ca acestea : *„Clasele IX—XI : numărul promovaților a crescut ; numărul corigenților a scăzut ; numărul repetenților a scăzut ; numărul mediilor foarte bune a crescut : 86 medii 9, 10 pe trim. I, 95 medii 9, 10 pe trim. II ; a scăzut numărul notelor bune ; a crescut numărul notelor de 5, 6 : 74 medii de 5, 6 pe trim. I, 82 medii de 5, 6 pe trim. II"* Și tot așa pe patru pagini dactilografiate. Atîta tot și nimic mai mult la acest capitol. Nici o încercare de apreciere a calității pregătirii elevilor, nici o motivare a situațiilor existente.

Faptul este cu atît mai surprinzător cu cît o tematică orientativă pentru dările de seamă trimestriale întocmită de secția de învățămînt a orașului București arată : *„Rezultatele la învățătură și educație la sfîrșitul trimestrului vor fi analizate temeinic, cu concluzii motivate pe bază de exemple, eliminîndu-se elementele cu caracter descriptiv sau înșiruirile de date statistice".* De altfel, și secția de învățămînt a raionului 1 Mai, în raza căreia se află Liceul nr. 10, a dat directorilor de școli îndrumări clare în același sens.

Numai că, vezi, pentru unii directori este mai ușor și mai comod să recurgă la socoteli aritmetice în locul unor analize temeinice. De ce să-și mai bată capul ? Rutina să trăiască !

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 4-a)

ȘTIRI

Un interesant muzeu școlar

Un muzeu școlar cuprinzînd documente din istoria învățămîntului românesc a luat ființă recent în comuna Pinoasa, raionul Tîrgu-Jiu. Muzeul cuprinde documente, mărturii, programe școlare, manuale și metodici reflectînd diferite etape ale organizării școlilor sătești pe meleagurile Olteniei, începînd din anul 1828 și pînă în prezent. Un loc central îl ocupă în cadrul muzeului materialele referitoare la activitatea unor dascăli din trecut — studii cu caracter didactic și pedagogic realizate de aceștia, planurile lor de lecții, procese-verbale ale revizorilor școlari privind nivelul la care se desfășoară pregătirea elevilor etc.

Inimoșii învățători și profesori din Pinoasa întreprind în continuare investigații pentru îmbogățirea exponatelor muzeului și lucrează în același timp la elaborarea unei monografii a satului oltenesc.

„Cea mai frumoasă școală din raion"

Zilele acestea s-a încheiat prima etapă a concursului pentru cea mai frumoasă școală din raion, organizat de secția de învățămînt a raionului Curtea de Argeș.

Obiectivul principal al concursului — buna gospodărire a școlilor și permanenta lor înfrumusețare — a stîrnit un deosebit interes atît în rîndul elevilor, cît și în rîndul cadrelor didactice — ne scrie prof. Mihail Mitulescu, directorul uneia din școlile raionului — Liceul din Domnești.

Concursul, care se va încheia în preajma zilei de 23 August, este dotat cu numeroase premii. Colectivul celei mai frumoase și mai bine gospodărite școli din raion va beneficia de o excursie în țară, pe timp de 7 zile.

Expoziție de artă plastică

Pentru a valorifica experiența pozitivă a absolvenților săi și a permite actualilor studenți observații „pe viu" privind aplicarea unor metode de predare, Facultatea de arte plastice din cadrul Institutului pedagogic din București a luat inițiativa de a organiza expoziții de lucrări ale elevilor îndrumați de profesori care au terminat recent facultatea.

Astfel, de curînd s-a deschis o interesantă expoziție cu desene, acuarele, picturi pe sticlă și lucrări de metaloplastie realizate de elevii Școlii generale nr. 5 din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Expoziția reprezintă roadele muncii profesorului Gh. Mocanu, care a absolvit nu de mult Facultatea de arte plastice a Institutului pedagogic.

Din experienţa pregătirii BACALAUREATULUI

Discuţiile de sinteză la marxism-leninism

Organizînd cu elevii din clasa a XI-a recapitularea economiei politice şi a socialismului ştiinţific, ne străduim să desăvîrşim contribuţia pe care studiul acestor discipline o aduce la pregătirea ştiinţifică a absolvenţilor liceului, punînd la baza formaţiei lor intelectuale concepţia despre lume şi viaţă a clasei muncitoare — materialismul dialectic şi istoric — ajutîndu-i să pătrundă şi să explice în mod just legile şi fenomenele vieţii sociale, dîndu-le perspectiva dezvoltării istorice, care să le întărească hotărîrea de a lupta pentru traducerea în viaţă a politicii Partidului Comunist Român.

Pînă la 25 aprilie vom parcurge cu elevii întreaga materie prevăzută în programa de învăţămînt, căutînd să rezervăm timp şi pentru discuţii de sinteză. Considerăm indicat să încheiem cursul cu o lecţie din care elevii să tragă concluzii generale şi care, totodată, să le deschidă perspectiva luminoasă a viitorului patriei noastre. Se poate porni, în această privinţă, de la ultima lecţie prevăzută în programă, „Socialismul şi comunismul", la care, după caracterizarea celor două faze ale societăţii comuniste, să se arate drumul ascendent pe care îl parcurge ţara noastră prin îndeplinirea programului stabilit de Congresul al IX-lea al P.C.R. În continuare, relevînd realizările obţinute de poporul nostru, este bine să se evidenţieze faptul că ele constituie rezultatul politicii ştiinţifice a Partidului Comunist Român, al aplicării creatoare de către partid a învăţăturii marxist-leniniste la condiţiile ţării noastre. Discuţiile vor sublinia că, pornind de la diversitatea de condiţii în care partidele comuniste şi muncitoreşti îşi desfăşoară activitatea, Partidul Comunist Român aplică legile obiective ale dezvoltării societăţii ţinînd seama de cerinţele fiecărei etape a vieţii sociale, de particularităţile naţionale ale poporului şi ţării noastre, de condiţiile diferite în care s-a format şi se dezvoltă naţiunea română. Elevii vor rămîne astfel cu convingerea că construirea socialismului şi comunismului este expresia voinţei fiecărui popor, a intereselor şi aspiraţiilor sale vitale şi că fiecare popor, construind socialismul, îndeplineşte o sarcină naţională şi în acelaşi timp internaţională, contribuind la mersul general al omenirii spre socialism. Concluzia lecţiei va fi superioritatea socialismului faţă de capitalism atît pe plan economic cît şi pe plan politic, social şi ideologic.

Între 26 aprilie şi 18 mai se vor organiza lecţii de pregătire cu elevii care au ales obiectul „Noţiuni de marxism-leninism" pentru examenul de bacalaureat. Întrucît trebuie recapitulate cu aceştia 12 teme din materia clasei a X-a şi 14 teme din materia clasei a XI-a — deci destul de multă materie — considerăm necesar ca atenţia să fie concentrată asupra a ceea ce este esenţial, astfel încît elevii să fie înarmaţi, prin studierea documentelor de partid, cu cunoaşterea celor mai actuale probleme ale vieţii economice, politice şi sociale pe plan intern şi internaţional, ca şi a poziţiei P.C.R. faţă de ele. De exemplu, la tema a XII-a din materia clasei a X-a, care tratează despre „Sistemul economic socialist mondial", sau la tema a XII-a din materia clasei a XI-a, referitoare la problemele păcii şi războiului în condiţiile epocii contemporane, credem că este indicat să se insiste asupra faptului că în centrul politicii externe a României stau prietenia, alianţa frăţească şi colaborarea multilaterală cu toate ţările socialiste şi că, totodată, călăuzită de dezideratele actuale ale vieţii internaţionale contemporane, ţara noastră lărgeşte şi intensifică relaţiile de colaborare cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială, pe baza principiilor suveranităţii şi independenţei naţionale, neamestecului în treburile interne, egalităţii în drepturi şi avantajului reciproc. Vom sublinia activitatea intensă desfăşurată de partidul şi guvernul ţării noastre în scopul întăririi unităţii şi coeziunii sistemului mondial socialist şi a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, factori de cea mai mare importanţă în ansamblul forţelor revoluţionare contemporane. Elevii vor înţelege astfel în adîncime că, aşa cum a arătat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al C.C. al P.C.R., în cuvîntarea rostită la Conferinţa Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din Republica Socialistă România, **„pornind de la răspunderea faţă de poporul român, precum şi de la răspunderea internaţionalistă faţă de mişcarea comunistă şi muncitorească, faţă de forţele antiimperialiste, partidul nostru militează cu hotărîre pentru a împiedica adîncirea sciziunii în cadrul mişcării comuniste mondiale, îşi aduce contribuţia activă la cauza unităţii ţărilor socialiste, a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, a forţelor antiimperialiste, ale progresului şi păcii de pretutindeni".**

În întreaga muncă de recapitulare, lăsînd la o parte detaliile nesemnificative, neesenţiale, nu-i vom încărca pe elevi cerîndu-le să reţină mecanic cifre, ci vom stărui asupra cunoaşterii înfăptuirilor importante ale regimului nostru. Astfel, de exemplu, vom stărui asupra ritmului de creştere a producţiei industriale prevăzut în planul cincinal, ritm care dovedeşte dinamismul economiei ţării noastre, asupra ritmurilor de creştere a grupei „A" şi grupei „B", a corelaţiei dintre aceste grupe în etapa actuală, fără să cerem însă elevilor să cunoască ritmul de creştere a fiecărei ramuri sau subramuri.

La temele despre dezvoltarea planică a economiei naţionale şi despre creşterea necontenită a productivităţii muncii în socialism ne vom referi la plenarele C.C. al P.C.R. din 21—23 decembrie 1966 şi 27—28 martie 1967, subliniind că în stadiul actual de dezvoltare a ţării noastre este indispensabilă ridicarea calitativă a întregii activităţi economice. Este indicat să reamintim cu acest prilej măsurile luate de ţara noastră pentru extinderea cooperării economice şi tehnico-ştiinţifice cu alte ţări, în scopul accelerării introducerii în producţie a celor mai noi realizări ale ştiinţei şi tehnicii şi al valorificării mai bune a potenţialului material şi uman al ţării, pentru dezvoltarea în continuare în ritm înalt a economiei naţionale.

La pregătirea pentru bacalaureat este necesar să se aibă în vedere şi adîncirea corelării dintre marxism-leninism şi celelalte obiecte de învăţămînt, pentru a înlesni elevilor să-şi formeze o privire de ansamblu asupra tuturor cunoştinţelor incluse în programa de bacalaureat. Se impune să stăruim îndeosebi asupra legăturii dintre problemele tratate la temele de filozofie şi cunoştinţele de fizică, chimie, biologie sau dintre problemele de economie politică şi socialism ştiinţific pe de o parte şi cunoştinţele dobîndite la literatură sau istorie pe de altă parte.

În perioada de după examenul de bacalaureat şi pînă la concursurile de admitere în facultăţi îi vom ajuta pe elevi la pregătirea pentru aceste concursuri, avînd în vedere faptul că li se vor cere şi probe scrise. Întrucît în liceu nu au dat teze la aceste discipline, se cere să ne preocupăm îndeosebi de a-i orienta în ceea ce priveşte formularea în scris a problemelor, prezentarea sistematică şi adîncită a ideilor.

În întreaga muncă de pregătire a elevilor grija noastră de căpetenie trebuie să fie de a întări capacitatea de abstractizare a elevilor, de a-i ajuta să ajungă cu forţe proprii la generalizări şi interpretări, la aplicarea în practică a celor învăţate.

Prof. NORBERT GOLDHAMER
Prof. LUIZA RĂICAN

Ultima etapă în pregătirea viitorilor absolvenţi

Examenul de bacalaureat, prilej de confruntare a pregătirii absolvenţilor liceului cu exigenţele actuale ale societăţii, este aşteptat cu emoţie şi încredere de elevii claselor a XI-a din şcoala noastră.

Învăţînd din experienţa anilor trecuţi şi cunoscînd din timp cerinţele examenului, întregul colectiv didactic al claselor a XI-a s-a preocupat să desfăşoare o muncă de calitate, care să promoveze spiritul de investigaţie al elevilor şi să dezvolte calităţile gîndirii lor în conformitate cu modalităţile fundamentale ale cunoaşterii ştiinţifice. O contribuţie însemnată în această direcţie a adus-o extinderea unor tipuri variate de lecţii, cum sînt lecţiile-prelegere, lecţiile de sinteză, lecţiile de aplicaţii practice etc., care permit elevilor adîncirea conţinutului celor studiate şi lărgesc capacitatea de a trata probleme de ansamblu.

Concomitent cu parcurgerea materiei din clasa a XI-a se desfăşoară acţiunea de reîmprospătare a cunoştinţelor căpătate de elevi în anii anteriori. În acest scop s-au organizat încă din trimestrul I ore de pregătire suplimentară la limba română, matematică, limbi străine, fizică, iar din trimestrul al II-lea şi la celelalte obiecte — socialism ştiinţific şi economie politică, biologie, chimie. Pentru evitarea supraîncărcării elevilor, pregătirea se desfăşoară conform unui program în care numărul de ore afectat pentru fiecare obiect se află în raport cu cuantumul şi gradul de dificultate al cunoştinţelor cerute la examenul de bacalaureat. Ceea ce sporeşte eficienţa recapitulării este faptul că profesorii de specialitate reiau în mod diferenţiat materia anilor trecuţi, insistînd în mod deosebit asupra capitolelor mai grele, asupra noţiunilor, legilor şi fenomenelor-cheie, asupra acelor cunoştinţe care solicită capacitatea de interpretare, de analiză şi generalizare a elevilor.

Ţinînd seama de obiectele alese de elevi, ca şi de posibilitatea grupării elevilor la unele obiecte, orarul special întocmit pentru perioada dintre 30 martie şi 5 aprilie le-a asigurat acestora participarea zilnică la 4 pînă la 5 ore de pregătire. De exemplu, un elev de la secţia umanistă a participat săptămînal la 10 ore de limba română, 8 ore de limbă străină şi 4 pînă la 6 ore la obiectul ales, iar un elev de la secţia reală la 10 ore de matematică, 8 ore de limba română şi 4 pînă la 6 ore la obiectul ales. La fel se va desfăşura programul de pregătire între 26 aprilie şi 18 mai. În continuare, în perioada dintre 7 şi 29 iunie, vom lucra cu absolvenţii pentru a-i pregăti pentru concursurile de admitere în facultăţi.

Socotind că munca organizată în cadrul lecţiilor şi a orelor de pregătire suplimentară este eficientă numai în condiţiile continuării ei în cadrul studiului individual efectuat de elevi, i-am mobilizat — folosind în acest scop şi sprijinul organizaţiei U.T.C. — la un asemenea studiu, dîndu-le şi indicaţiile necesare.

Mulţi dintre elevii liceului nostru îşi propun să se îndrepte, după absolvirea bacalaureatului, spre ramurile productive ale economiei naţionale, dorind să urmeze în acest scop facultăţile de mecanică şi de construcţii, institutele agronomice, şcolile tehnice pentru personal tehnic etc. Muncind acum pentru desăvîrşirea pregătirii lor, sîntem hotărîţi să facem tot ce ne stă în putinţă spre a-i ajuta să facă faţă cu succes cerinţelor la care vor trebui să răspundă după terminarea liceului.

Prof. ELUŢICA ŢINŢILĂ
directoarea Liceului nr. 2 din Suceava

Observaţie dirijată.

Programa de literatură a clasei a X-a

Aşteptată cu legitim interes, programa şcolară de literatură română pentru clasa a X-a a sosit în şcoli după mai mult de o lună de la deschiderea anului şcolar. Acum, cînd sîntem aproape de a o termina, putem să-i apreciem mai bine conţinutul.

S-a procedat după cum se ştie, la o nouă repartiţie a materiei şi la o redistribuire a orelor afectate fiecărui scriitor. S-au reintrodus spre studiu scriitorii Dimitrie Bolintineanu şi Ion Ghica şi de asemenea se prevede studierea activităţii cercului „Junimea" şi a mentorului ei, Titu Maiorescu în lumina ultimelor cercetări ale istoriografiei şi criticii literare. Profesorul de literatură română constată însă cu nedumerire o considerabilă reducere a numărului de ore afectate unor scriitori, fapt care ridică serioase probleme în ceea ce priveşte planificarea şi parcurgerea materiei. Astfel, la capitolul „Grigore Alexandrescu", numărul orelor a fost redus de la 5 în anii precedenţi, la 3, cu toate că din operele ce se studiază nu s-a redus nimic, ci dimpotrivă, poezia „Satira Duhului meu", prevăzută pentru caracterizare generală în anii precedenţi, e indicată de noua programă pentru analiză literară. Aceeaşi e situaţia şi la capitolul consacrat lui Vasile Alecsandri. Se prevede ca în 7 ore să se predea biografia, 3 prezentări generale (lirica eroică, poezia cetăţenească, teatrul), 6 analize literare („O primblare la munţi", „Doina", „Eroii de la Plevna", „Malul Siretului", „Chiriţa în provincie" „Despot Vodă"), precum şi o lecţie de încheiere, în care să se vorbească despre locul scriitorului în dezvoltarea literaturii noastre. Ori, practica didactică ne-a dovedit că mai mult de o analiză literară într-o oră nu se poate realiza. Mai mult decît atît, o operă de întindere, care ridică multiple probleme de conţinut şi de realizare artistică, aşa cum este drama „Despot-Vodă", cu greu va putea fi studiată într-o singură oră. Soluţia problemei s-ar putea găsi, eventual, în renunţarea la analiza unor opere, cum ar fi „O primblare la munţi" şi chiar „Malul Siretului".

Nesatisfăcător ni se pare şi numărul de 3 ore afectat pentru studierea activităţii critice a lui C. Dobrogeanu Gherea şi a literaturii promovate de „Contemporanul".

Credem că în vederea asigurării numărului corespunzător de ore pentru studiul scriitorilor şi operelor prevăzute de programă s-ar putea renunţa la studierea în clasa a X-a a capitolelor „Contemporanul" şi „Alexandru Macedonski", care să fie prevăzute pentru începutul clasei a XI-a, iar numărul de 5 ore cîştigate să se repartizeze astfel: o oră la capitolul „V. Alecsandri", o oră la capitolul „M. Eminescu" şi o oră de concluzii după studierea scriitorilor generaţiei de la 1848.

Aplicînd programa, am rămas surprinşi de unele neconcordanţe flagrante cu manualul. De exemplu la capitolul consacrat lui Dimitrie Bolintineanu, programa cere să se analizeze poezia „Muma lui Ştefan cel Mare", în timp ce manualul analizează poezia „Cea de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare"; la capitolul consacrat lui Ion Ghica programa prevede analiza scrisorii „Şcoala de acum 50 de ani", iar manualul analizează „Băltăreţul"; în capitolul consacrat lui M. Eminescu, la tema „Natura şi dragostea", programa cere analiza poeziei „Atît de tragedă", în timp ce în manual se analizează „Pe lîngă plopii fără soţ"; programa doar enunţă poezia „Revedere", pe cînd manualul o analizează. De asemenea, în capitolul consacrat lui V. Alecsandri programa cere să se înceapă studiul operei cu proza, iar manualul începe cu poezia.

Personal, în planificarea lecţiilor am ţinut seama numai de prevederile programei, care are caracter normativ. Este limpede însă că neconcordanţele semnalate ne-au creat destule greutăţi în munca cu elevii. Greutăţi s-au ivit, de altfel, şi în repartizarea numărului de ore, deoarece, primind programa tîrziu, am repartizat scriitorilor studiaţi la început (Gr. Alexandrescu, N. Bălcescu) un număr mai mare de ore, aşa cum prevedeau programele din anii anteriori.

Credem că se impune întocmirea şi trimiterea la timp a programelor în şcoli, cu atît mai mult cu cît practica ne-a dovedit că este necesar — şi însăşi programa cere — să se comunice elevilor, încă înaintea vacanţei de vară, lecturile pentru anul şcolar următor. Sperăm că se vor studia posibilităţile ca programa de literatură pentru clasa a X-a, ca şi programele celorlalte clase, să ne parvină, îmbunătăţite, pînă la sfîrşitul actualului an şcolar. Sperăm de asemenea că manualul va ţine seama de cerinţele şi prevederile programei.

Prof. GH. MOVILĂ
Comăneşti

NOTA REDACŢIEI: **În numărul din 2 dec. 1966, Gazeta învăţămîntului a publicat, pe tema lipsei de concordanţă dintre programa şi manualul de literatură română pentru clasa a X-a, o scrisoare intitulată „O întrebare care îşi aşteaptă răspuns" şi o invitaţie adresată serviciului de specialitate din minister să clarifice nedumerirea. Din păcate, răspunsul nu a sosit încă deşi au trecut patru luni. Între timp, şi alţi profesori ne-au semnalat aceleaşi inadvertenţe care le provoacă greutăţi.**

RELIEF PE NEGATIV

„Chestiune de onoare"

Timp de o lună de zile, la mijlocul trimestrului II, elevii liceelor din raionul „N. Bălcescu" şi-au măsurat forţele pe aceeaşi scenă, într-un concurs artistic, pentru a selecţiona pe cel mai bun dansator, pe cel mai bun cîntăreţ etc. A fost nevoie, firească, de repetiţii. O dată, de două ori, de zeci de ori. Şi, pe deasupra concursul a avut două faze.

N-au fost scutiţi nici măcar elevii din clasele a XI-a. Se invoca — la obiecţia lor că trebuie să se pregătească pentru bacalaureat — că „este în joc onoarea şcolii". Ce-i drept, un argument la care nimănui nu-i mai rămînea nimic de zis. Nici chiar profesorilor care, în tot acest timp, au trebuit să „treacă cu vederea" pe cei care luptau pentru „onoarea" şcolii şi nu-şi mai puteau pregăti lecţiile.

Ce-ar fi dacă organizatorii ar fi puşi să cerceteze singuri ce repercusiuni a avut asupra procesului de învăţămînt o asemenea „onoare"? Ar putea fi aduşi şi ei, „pe aceeaşi scenă", ca să răspundă.

Nici laie, nici bălaie

Învăţătorul Constantin I. Mitroi din raionul Băileşti şi-a pregătit în anii trecuţi actele pentru a primi definitivatul din oficiu, deoarece îndeplinea condiţiile cerute. Nu i-a fost acordat însă, întrucît îi lipsea dovada că a urmat cursurile de perfecţionare. El avusese o asemenea dovadă, dar o pierduse. Mai mult, se rătăcise şi arhiva de unde ar fi putut lua un duplicat. A depus atunci din nou o cerere de definitivare, indicînd şi împrejurările care explică lipsa dovezii menţionate. Cererea i-a fost respinsă din nou. A urmat o o treia încercare, şi aceea însă cu acelaşi rezultat. Nu-i mai rămînea învăţătorului decît o singură soluţie: să se prezinte la examenul de grad. La începutul acestui an şcolar, grijuliu, a început pregătirea, aşteptînd inspecţia specială. N-a venit însă nimeni în inspecţie. I-a sosit în schimb un răspuns: i se respinge cererea de înscriere la examenul de definitivat, întrucît are dreptul să primească din oficiu acest grad.

Aşadar, definitivatul se respinge şi „din oficiu", se respinge şi „cu examen". Atunci, ce se admite? Birocratismul? Poate ar putea răspunde secţia regională de învăţămînt Oltenia...

La lecţia de limba engleză.

FOILETON

Dacă vă mai rămîne timp

Tînărul profesor de limba română intră la o lecţie de gramatică în clasa a VI-a „C" a şcolii unde lucrează:

— Bună ziua copii. Luaţi loc.

După notarea absenţelor întreabă:

— Ei, ce avem azi la gramatică?

Mai mulţi elevi se anunţă. E numit unul.

— Pentru azi avem pronumele interogativ şi pronumele re... — dar nu reuşeşte să rostească ultimele silabe, fiind întrerupt de gestul destul de spontan al ridicării profesorului de pe scaun şi de întrebarea:

— Aoleu, am uitat să întreb: ce s-a făcut cu programul de activităţi extraşcolare? E gata? Daţi-mi un exemplar.

— Da, tovarăşe diriginte (căci profesorul e şi dirigintele clasei), dar să vedeţi nu ştim cîte căsuţe de păsărele să trecem.

— Cum nu ştii? Păi cîţi elevi sînt în clasă?

— Vreo şaisprezece.

— Treceţi şi voi acolo zece căsuţe şi gata.

— Da, trecem.

Clasa uitase de pronumele interogativ şi asculta indicaţiile profesorului diriginte. Cînd se părea că lecţia poate începe, iată că o elevă din banca întîi ridică mîna dorind să spună ceva. Profesorul, grăbit, o remarcă totuşi:

— Ce este, Mariana?

— Tovarăşe profesor, ştiţi, eu am primit de la „Cartea prin poştă"...

— Ce?

— „Caprele Irinucăi". şi „Gîze, flori şi mulţi copii".

— Frumoase, da. Să le citeşti. Al bine că veni vorba. la să-şi noteze cei care n-au luat buletinul „Cărţi noi". S-a anunţat apariţia unor cărţi foarte frumoase. Scrieţi: N. Labiş — „Scufiţa Roşie", 26 pagini, 2 lei, „Tei legănat", colecţia „Traista cu poveşti", 64 pagini, 2 lei. Să-mi spuneţi din vreme care vreţi să le luaţi.

Asta, pentru că profesorul e şi gestionarul standului de cărţi din şcoală. Fiindcă şi aşa se crease întreruperea, profesorul se interesează în continuare asupra situaţiei abonamentelor din clasă (tot el fiind şi difuzorul voluntar de presă).

Către sfîrşitul orei — mai erau vreo optsprezece minute pînă să sune — încă un elev vrea să spună ceva:

— Ce e, Poenaru?

— Tovarăşe profesor, spun copiii care n-au scris?

— A, da. Cine n-a scris pentru azi?

— Pentru azi n-au scris Cojocaru, Popa, Ionescu...

După care lecţia nouă este predată aproape telegrafic, în timp ce surescitarea profesorului creşte. Are şi de ce. După oră îl aşteaptă tinerii din brigada artistică de agitaţie, cu care pregăteşte un nou program, iar apoi va trebui să încheie lucrările inventarului şcolii şi, în sfîrşit, dacă-i mai rămîne timp, va încerca să citească măcar cîteva pagini din „Arta prozatorilor români" de T. Vianu, aşa ca să nu uite că la vară trebuie să-şi dea şi el definitivatul.

Dacă-i mai rămîne timp? Această întrebare însă nu i-o pune nimeni.

profesor
IANCU POPESCU

OPINII

STUDIUL CHIMIEI ÎN ŞCOALA GENERALĂ

Importanța studiului chimiei într-o țară cu o dezvoltare industrială impetuoasă, în cadrul căreia industria chimică ocupă un loc de prim rang este un fapt prea evident pentru a mai fi discutat. Pregătirea viitoarelor cadre de chimiști nu are loc, desigur, în școala de cultură generală, dar chiar din clasele VII—VIII această școală este chemată să-i înarmeze pe elevi cu cunoștințele de bază necesare înțelegerii fenomenelor chimice și să le formeze deprinderi practice în domeniul respectiv.

Programa de chimie pentru clasa a VII-a prevede un număr de 64 de ore în care se studiază substanțe simple, substanțe compuse, reacții chimice, noțiunea de valență etc. După părerea mea, repartizarea orelor pe capitole nu este însă întotdeauna judicioasă și proporțională cu importanța capitolelor. La capitolul „Substanțe compuse", de pildă, capitol de o deosebită însemnătate, a cărui studiere trebuie să dea elevilor noțiuni clare despre oxizi, acizi, baze, săruri, sînt prevăzute zece ore. Chiar ținînd seama de faptul că oxizii, bazele și sărurile se mai studiază și în clasa a VIII-a, unde le sînt afectate 7 ore, cele zece ore repartizate capitolului respectiv în clasa a VII-a mi se par insuficiente.

Consider că ar trebui îmbunătățită tratarea capitolului „Valența chimică a elementelor", capitolcheie în înțelegerea relațiilor chimice. În prezent valența se studiază ca fiind o proprietate a elementelor de a se combina cu hidrogenul sau cu un alt element chimic care are aceeași capacitate de combinare ca și hidrogenul. Ar fi de dorit să se ajungă la utilizarea unei definiții mai precise și mai sugestive, care să înțeleagă prin valență numărul de electroni pe care îi poate ceda sau primi un atom dintr-un element cînd se combină cu un atom dintr-un alt element. Cred că în acest fel capitolul despre valență ar fi tratat mai puțin empiric. Pentru aceasta, însă, ar fi necesar ca elevii să dobîndească în prealabil unele noțiuni strict necesare în legătură cu structura atomului — lucru care mi se pare posibil, întrucît elevii primesc încă din clasa a VI-a, la fizică, unele noțiuni sumare despre structura materiei. Dacă noțiunea de valență s-ar explica la începutul cursului de chimie din clasa a VII-a, formulele chimice ale substanțelor ar putea fi redate cu ajutorul simbolurilor chimice, iar proprietățile chimice ar putea fi prezentate pe bază de ecuații chimice. Toate acestea ar contribui mai mult la înțelegerea clară a lecției „Interpretarea electrizării corpurilor", lecție prevăzută în cadrul cursului de fizică al aceleiași clase în trimestrul III. După cum se știe, în prezent atît programa cît și manualele indică studierea substanțelor chimice fără simboluri, fără formule chimice și fără a reda proprietățile chimice sub formă de ecuații. Or, cunoscînd noțiunea de valență, precum și întocmirea formulelor pe baza valenței înainte de a studia tipurile de reacții chimice, elevii ar putea deduce și învăța aceste reacții prin raționament și nu prin simplă memorare mecanică. Apoi, prezentarea unor ecuații chimice prin intermediul simbolurilor și formulelor chimice, ca și folosirea noțiunilor de atom, masă atomică, masă moleculară, ar contribui la explicarea mai științifică a legii conservării masei, legii proporțiilor definite etc.

Experiența muncii la clasă ne arată și unele carențe de echilibru în ponderea problemelor tratate în unele capitole. De exemplu, ponderea acordată fosforului în cadrul capitolului despre oxigen strică unitatea acestuia din urmă. Este drept că atunci cînd se tratează proprietățile oxigenului e necesar să se dea și unele noțiuni despre elementele cu care se combină acesta, dar de ce să ne oprim numai la fosfor — și chiar prea mult la el — neglijînd alte elemente? În cadrul aceluiași capitol cred că ar fi bine să fie studiat mai întîi aerul, și apoi oxigenul, ca un component al acestuia.

Programa și manualul clasei a VIII-a prevăd recapitularea materiei din clasa a VII-a în numai 7 ore, ceea ce este destul de puțin. Nu înțeleg de ce manualul clasei a VIII-a nu dă noțiunile de hidrocarbură saturată și nesaturată și nu insistă asupra reacțiilor de substituție posibile la aceste hidrocarburi (reacții cunoscute de elevi încă din clasa a VII-a), fapt care ar duce la explicarea legăturii dintre chimia organică și cea anorganică. Apoi, în manual nu este scoasă în evidență grupa funcțională alcoolică — OH și nu se subliniază că în chimia minerală această grupă, legată de un metal, imprimă caracter de bază, după cum în chimia organică, legată de un radical de hidrocarburi, imprimă un caracter de alcool. De asemenea, consider că manualul nu scoate suficient în evidență deosebirea dintre acizii organici și cei minerali imprimată de grupa funcțională carboxil și respectiv ionul de hidrogen. Mi se pare nejustificată situarea la sfîrșitul manualului a capitolului de chimie minerală, cuprinzînd structura atomului, sistemul periodic și studiul metalelor. După părerea mea, această scindare a chimiei minerale îngreunează însușirea cunoștințelor de către elevi.

Recapitulînd cele spuse mai sus, consider oportun să se studieze posibilitatea introducerii în prima parte a manualului de chimie pentru clasa a VII-a a simbolurilor chimice, cu semnificația lor cantitativă și calitativă, a valenței și a formulelor chimice simple, precum și a unor exerciții cu ecuații chimice ușoare. În același timp, propun ca structura atomului, sistemul periodic al elementelor și metalelor să se studieze la începutul manualului de clasa a VIII-a și nu la sfîrșitul acestuia, iar desfășurarea însăși a lecțiilor de chimie organică să respecte aceeași ordine ca în chimia anorganică: răspîndirea în natură, metode de preparare, proprietăți chimice, întrebuințări. Cred în sfîrșit că se impune să se stăruie mai mult asupra proprietăților chimice, dîndu-se și reacțiile chimice cu ecuațiile lor.

Prof. VICTORIA TUDOR
Școala generală Vulcan-Brașov

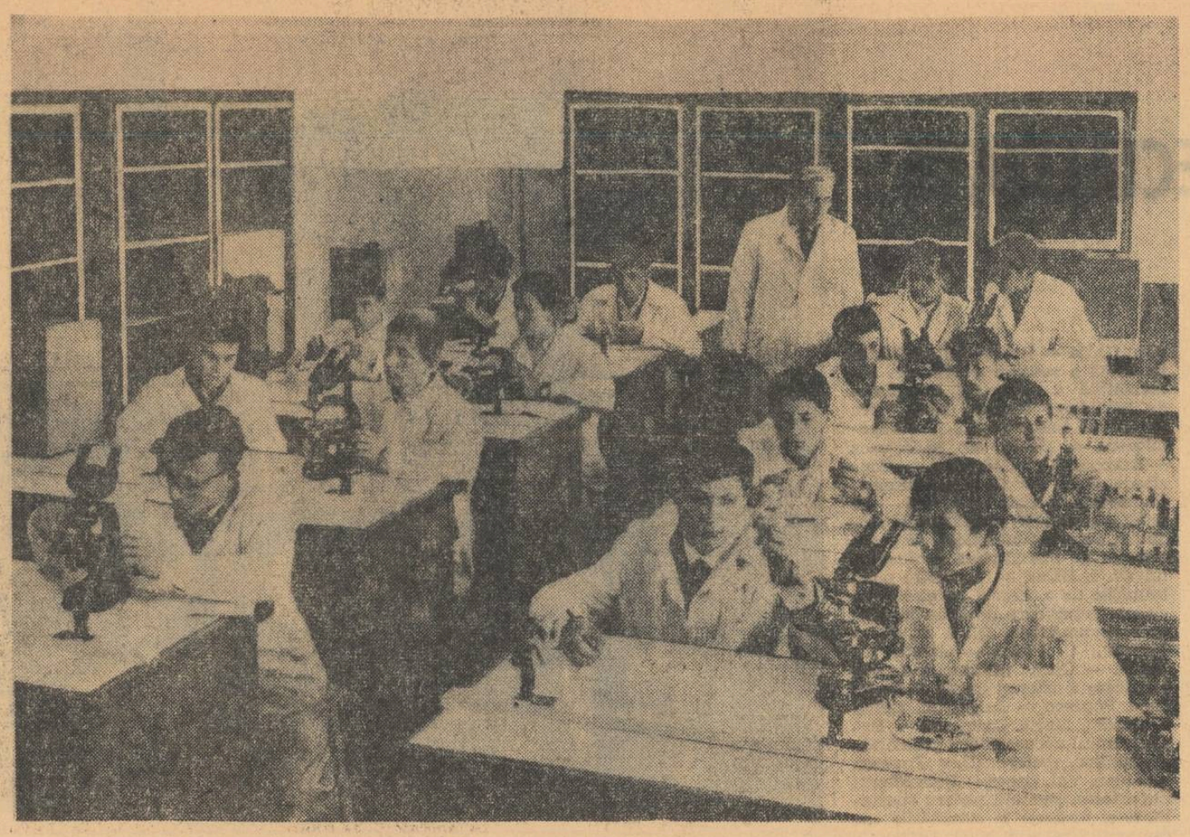

Itinerarii în microcosmos

Avatarurile unui concurent

Concursul inițiat de Ministerul Învățămîntului în vederea elaborării unor manuale școlare a fost primit cu viu interes de majoritatea cadrelor didactice. N-au lipsit, este drept, nici scepticii, printre care m-am mirat că se află și unii profesori cu înaltă pregătire profesională și cu îndelungată experiență la catedră. Mi-am dat seama de existența acestora atunci cînd m-am adresat unor colegi cu invitația de a colabora cu subsemnatul la elaborarea manualului de limba română pentru clasa a V-a și cînd am primit răspunsuri de felul: „Dragă, aș vrea să lucrăm împreună... Însă e muncă multă și nesiguranță și mai multă..."

N-am împărtășit nici atunci și nu împărtășesc nici acum asemenea păreri. Desigur, elaborarea unui manual necesită multă, foarte multă muncă. Nesiguranța este însă firească, ea constituie o stare normală, proprie unui concurs. Totuși, acum, la capăt de drum, trebuie să recunosc că scepticismul colegilor mei era în parte justificat, deoarece atît în organizarea cît și în desfășurarea și în valorificarea concursului au existat unele lipsuri cu repercusiuni asupra muncii concurenților. Tin de la început să precizez că mă refer numai la concursul privind manualul de limba română pentru clasa a V-a, fără nici o intenție de generalizare.

Trebuie să vorbesc, în primul rînd, de insuficienta îndrumare a concurenților, de lipsa unor precizări absolut necesare. Toți cei care au concurat pentru manualul respectiv știau numai că trebuie să ținem seama de programa de învățămînt aprobată de Ministerul Învățămîntului. La prima vedere s-ar părea că atîta ajunge. Dar tocmai aici s-a ivit neajunsul cel mai mare. După cum se știe, programa de limba română pentru clasa a V-a — mă refer la partea de lectură literară — este alcătuită după criteriul tematic. În mod normal ar fi trebuit să se precizeze dacă participanții la concurs sînt obligați să țină seama numai de tematica prevăzută în programă sau dacă, în cazul în care anumite aspecte din tematică nu pot fi ilustrate cu opere valoroase aparținînd unor autori reprezentativi, întrucît nu există asemenea opere care să se refere la aspectele tematice respective, ele pot fi înlocuite cu altele. Personal așa am procedat. Totuși, în două cazuri am făcut concesii programei. Nu le-aș fi făcut dacă ar fi existat o asemenea precizare, care mi se pare cu atît mai necesară cu cît, recent, presa de specialitate a arătat o dată în plus că limba română, în școală, trebuie să se învețe din operele cele mai reprezentative ale celor mai reprezentativi scriitori români.

Altă deficiență a constituit-o raportul cu totul nejust dintre timpul de elaborare de care au dispus autorii și timpul de verificare a manualelor prezentate la concurs. De exemplu pentru etapa I (întocmirea planului-prospect și a lecțiilor de probă) am avut la dispoziție trei luni și două zile (26.II-31.V.1965), în timp ce verificarea planului prospect a durat șapte luni! (răspunsul, deși antidatat, l-am primit în ianuarie 1966). În tot acest interval, datorită modificărilor pe care le propuneam în programă și față de care nu știam ce poziție se va adopta, n-am mai lucrat la manual. Pentru etapa a II-a (elaborarea manualului propriu-zis și dactilografierea lui) am avut la îndemînă patru luni și cîteva zile (manualul trebuia predat pînă la 31.V.1966). Și de această dată verificarea a durat șapte luni (răspunsul l-am primit în 29.XII.1966).

În patru luni este greu de întocmit un manual, care trebuie apoi dactilografiat, corectat și dactilografiat din nou. La toate acestea se adaugă și faptul că noi, concurenții, fiind profesori, trebuie să ne achităm și de toate sarcinile ce ne revin în această calitate.

Caracterul secret al concursului (privind numele concurenților) ar fi trebuit menținut și în cea de a doua etapă. Din moment ce acest secret nu s-a păstrat și întrucît concursul este și un mijloc de îmbogățire a cunoștințelor și a experienței didactice, socotesc că autorii ar trebui să cunoască referatele recenzenților. Mai mult, ar fi indicată o ședință de lucru în care poziția, principiile, procedeele autorilor să poată fi confruntate cu cele ale referenților. Părerea că referenții au totdeauna dreptate, după mine, este cît se poate de greșită. Răsfoind exemplarele ce mi-au fost restituite de către Editura didactică și pedagogică am văzut o serie de observații marginale juste, dar și multe altele greșite, depășite, gratuite. O confruntare într-o ședință de lucru ar fi de natură să demonstreze cine are dreptate în fiecare caz — autorii, referenții, or poate nici unii, nici alții.

În final, pentru că sînt convins că toate manualele admise în etapa a II-a, chiar dacă n-au fost premiate, sînt superioare manualului aflat în uz, socotesc că autorii lor ar trebui îndemnați să colaboreze la întocmirea unui manual care să valorifice tot ceea ce este foarte bun în ele. Simpla returnare a cheltuielilor de dactilografiere și faptul că lucrarea se consideră activitate științifică pentru autor nu sînt de natură să stimuleze cadrele didactice în vederea participării lor la viitoarele concursuri. În același timp vreau să adaug că, dacă se va acredita ca valabilă părerea unora că toate manualele prezentate la concurs sînt slabe și că trebuie să se contracteze redactarea noului manual cu anumiți specialiști, considerați ca atare de către unii, manualele școlare vor continua să aibă grave lipsuri și, în plus, ideea de concurs și seriozitatea concursurilor vor avea de suferit.

Prof. AUGUSTIN MACARIE

S-a interzis fumatul în unele localuri. Nu se poate interzice și în școală?

De cîtva timp presa — răspunzînd cerințelor unui mare număr de cititori — a pornit o viguroasă și necesară campanie împotriva fumatului. Efectele nocive ale tutunului sînt unanim recunoscute, așa că, după părerea mea, în momentul de față problema de maximă importanță care se pune este nu întărirea convingerii asupra acestui lucru, ci, efectiv, apărarea sănătății tuturor de otrava răspîndită de fumători și preîntîmpinarea contaminării celor tineri.

Vă mărturisesc sincer că am fost tare mîhnit atunci cînd, în cadrul unei anchete sociale televizate, aproape toți fumătorii chestionați au declarat că au început să fumeze de cînd erau elevi. M-am întrebat: am făcut noi, profesorii, tot ce este posibil pentru combaterea tabacismului? Cred că am făcut prea puțin.

De mai multe ori, surprinzînd elevi fumînd în școală am încercat să-i dojenesc:

— De ce fumați? Nu vă dați seama că...

Nu o dată ei mi-au răspuns:

— Ne dăm seama, dar dacă tovarășa profesoară X sau tovarășul profesor Y ies din clasă și aprind țigara...

Apoi, cu toții știm ce aspect au școlile noastre în care funcționează secții serale. Este compatibilă cu ideea de lăcaș de instrucție și educație școala în care poți tăia fumul de tutun cu cuțitul, ca într-o tavernă?

Mă întreb: dacă Ministerul Comerțului Interior a luat măsuri de interzicere a fumatului în unele localuri și magazine, de ce Ministerul Învățămîntului nu ar lua asemenea măsuri în școală?

Mulți alți profesori au mai propus acest lucru și îl propun și eu: **să se interzică fumatul în școală pentru toți cei ce intră în ea, fie s-o slujească, fie să învețe carte!**

Prof. CONST. OPRIȘAN
Liceul „D. Bolintineanu"
București

★

Scriu aceste rînduri în intenția de a contribui la acțiunea împotriva fumatului, acțiune care a găsit un larg ecou în rîndul oamenilor de toate vîrstele. Încă în urmă cu aproape un an la liceul nostru s-au luat o serie de măsuri împotriva fumatului. Medicul și asistentele sanitare de la cabinetul medical al liceului au ținut conferințe în care au arătat, în fața elevilor din clasele X și XI efectele nocive ale fumatului, întărindu-și spusele cu materiale ilustrative. Au vorbit, despre aceasta, și diriginții, subliniind pericolul otrăvirii organismului cu nicotină la vîrsta cînd tinerii sînt în dezvoltare. De asemenea, colectivul nostru didactic, susținut de medicul școlii, a prezentat în fața a 400 de părinți propuneri de măsuri pentru combaterea fumatului. În prezent s-a luat hotărîrea ca profesorii care nu se pot lăsa de tutun să fumeze numai într-un fumoar amenajat lîngă cancelarie și niciodată în alte locuri sau în ședințe. De asemenea, elevii cursurilor serale, oameni maturi, nu au voie să fumeze decît într-un loc special. Se duce o propagandă susținută și în mod individual pentru ca într-un viitor apropiat să nu se mai fumeze deloc în școală. De altfel, fumătorii se află în evidența cabinetului medical și din cînd în cînd se poartă discuții individuale cu ei.

Se știe că majoritatea fumătorilor au început să fumeze din școală, astăzi întîmpinînd mari dificultăți pentru a scăpa de acest viciu. De aici rezultă că acțiunea principală împotriva fumatului trebuie dusă cu tineretul. Firește, nu numai în școală, ci și în familie. De aceea noi îi îndemnăm pe părinți să nu fumeze acasă în prezența copiilor și să nu le acorde acestora permisiunea tacită de a fuma la diferite ocazii.

Poate că ar fi cazul să se ia și măsuri de interzicere a vînzării țigărilor tinerilor de vîrstă școlară, așa cum, de exemplu, în farmacii nu se vînd anumite medicamente cu un anumit grad de nocivitate.

Evident că, pe lîngă un întreg complex de măsuri restrictive, propaganda împotriva fumatului făcută pe toate căile și mai ales exemplul personal ar duce în mod sigur la micșorarea numărului de fumători. Toți cei care răspundem la educarea tineretului trebuie să găsim căile obținerii unor rezultate pozitive în combaterea fumatului, pentru ca astfel să creștem un tineret sănătos, care să nu ne acuze mai tîrziu că nu am făcut totul pentru a-l feri de un obicei profund dăunător.

Prof. DUMITRU MARINESCU
director adjunct la Liceul „Matei Basarab"-București

Sînt necesare manuale și pentru educația fizică

Singura disciplină care se predă în școală fără manual, educația fizică, își datorează acest regim excepțional, în cea mai mare parte, caracterului său practic. Nu se poate nega însă că, într-o anumită măsură, intervine aici și faptul că pînă acum rolul educației fizice în școală a fost întrucîtva neglijat. În prezent, însă, condițiile fizice și psihice cerute de solicitările intelectuale școlare sporite obligă la o reconsiderare a acestei discipline și, în consecință, și la o preocupare egală pentru ca predarea ei să fie adusă la nivelul exigențelor. În acest sens, dacă admitem de la început că nici o activitate didactică, practică sau teoretică, nu se poate izola de un fond comun și că manualul didactic face parte integrantă din acest fond, devine clară necesitatea manualului și pentru lecțiile de educație fizică. Însuși caracterul mai mult practic al acestei discipline nu numai că nu exclude, dar reclamă cu atît mai mult o completare teoretică de bază — așa cum o confirmă, de altfel, apariția manualelor de desen, muzică, lucru manual.

În manual se concretizează, atît în beneficiul profesorilor cît și al elevilor, o experiență colectivă. El completează și lărgește programa de studiu, ajutînd la selectarea și sintetizarea materialului, la sistematizarea și eșalonarea lui conform particularităților de vîrstă, pe baza metodică proprie acestora. Manualul înlesnește de asemenea profesorului găsirea unor criterii reale de apreciere, comparație, control, eliberîndu-l astfel de unele tatonări inerente și dîndu-i posibilitatea să desfășoare o activitate didactică creatoare, să adapteze ceea ce este general valabil la condițiile specifice în care lucrează și să promoveze elementul nou cerut de o evoluție permanentă. Trebuie menționat și faptul că manualul ar completa în mod foarte util programele de educație fizică, programe care lasă posibilitatea unei interpretări atît de largi, încît se ajunge la o lipsă de unitate în orientare și, ca urmare, și la o mare inegalitate în rezultatele muncii.

De o foarte mare utilitate ar fi manualul pentru elevi, cărora le-ar oferi posibilitatea de a înțelege mai bine, de a aprofunda, repeta și completa cele predate, ca și de a realiza autocontrolul atît de necesar procesului de învățare. În același timp, economisind din timpul lecției manualul le-ar pune la dispoziție teme de exercițiu și i-ar stimula să consulte material ajutător, orientîndu-i astfel spre studiul individual, fără de care asimilarea materialului necesar nu este posibilă în nici o disciplină. Cu deosebire este luat în seamă faptul că un manual de educație fizică ar impulsiona eficacitatea orelor din program, cît și activitatea sportivă extrașcolară. Întîi, pentru că i-ar ajuta pe elevi *să înțeleagă ce fac*. Această condiție elementară astăzi oricărei activități pedagogice nu și-a găsit încă, în predarea educației fizice, mijloacele de a fi satisfăcută, întrucît în cadrul lecțiilor este foarte greu să se asigure și timpul necesar unor explicații teoretice. Ca urmare, elevii nu au cum să afle ce scop urmărește fiecare exercițiu fizic executat, cum acționează, ce efect are, care este legătura și interdependența lui cu funcțiile organismului etc. În aceste condiții, rezultatele, firește, nu pot fi decît acelea ale unei acțiuni mecanice. Apoi existența unui manual, ajutîndu-i pe elevi să înțeleagă scopul și efectele exercițiilor fizice, în afară de faptul că va ridica eficiența orelor de curs, va reuși desigur să îmbunătățească și activitatea extrașcolară și, de asemenea, să stimuleze la exercițiul fizic pe cei ce se ascund în spatele scutirilor medicale, temperînd totodată tendințele spre excese sau unilateralitatea prematură ale celor care nu știu să desfășoare o activitate rațională.

Un bun manual de educație fizică ar aduna laolaltă și ar prezenta elevilor, potrivit cu puterea lor de înțelegere, în strînsă interdependență, o sumedenie de cunoștințe necesare din domeniul igienei, anatomiei, fiziologiei, biomecanicii, biochimiei, psihologiei, formîndu-le și priceperile adecvate, ca și metode proprii de lucru, i-ar îndemna totodată la lucru individual acasă, în timpul liber, pentru rezolvarea unora din cerințele unei dezvoltări sănătoase. Și, în sfîrșit, un manual ar fi capabil să asigure în mai mare măsură educației fizice un rol formativ în perioada anilor de învățămînt, permițînd aplicarea cunoștințelor și deprinderilor și după terminarea școlii.

Continutul manualelor (pentru început credem că ar fi suficient să apară cîte unul pentru clasele I—IV, respectiv V—VIII și IX—XII) ar trebui să includă cunoștințele necesare din diferitele domenii la care ne-am referit mai sus și să indice, după criteriile accesibilității, principiile și metodele proprii procesului de educație fizică sau de antrenament. Aici ar intra metode și mijloace de acțiune asupra unor anumite grupe musculare sau funcțiuni, mijloace ce dezvoltă calități sau favorizează obținerea unor deprinderi de bază, mijloace de odihnă activă, de recuperare etc. — selecționate în funcție de vîrstă și sex. Va fi necesar de asemenea ca manualele să cuprindă elementele principale din tehnica diferitelor discipline sau probe și esențialul din regulamentele respective. (Cît timp se pierde cînd acestea sînt aduse verbal la cunoștința elevilor sau li se cere să le caute ei înșiși!). Ar fi de adăugat, apoi, noțiuni de istorie și organizare a educației fizice, de dezvoltare somatică, ca și indicarea criteriului de dezvoltare normală a anumitor calități, proporțional cu vîrsta, pentru orientarea și stimularea elevilor.

În afară de avantajele directe pe care le prezintă pentru rezolvarea sarcinilor educației fizice, manualul ar umple și un gol în cultura generală a elevilor, dîndu-le cunostinte importante cu privire la condițiile minime sau optime de funcționare și consolidare a propriului organism.

Dar, mai presus de toate, trebuie luat în considerare faptul că el ar contribui la ridicarea nivelului la care se desfășoară educația fizică în școală și, prin aceasta, la eliminarea fenomenelor de surmenaj și neadaptare la programul școlar care mai survin în rîndurile elevilor. Se știe, într-adevăr, că posibilitatea integrării tinerilor într-o viață socială a cărei complexitate este în continuă și rapidă evoluție cere, pe lîngă optimizarea învățămîntului, o sănătate și capacitate fizică și psihică deosebite. Exercițiul fizic, sportul sînt utile la școală sau în timpul liber și ca odihnă activă, relațiile ce se stabilesc în cadrul lor pot contribui mult la educarea moral-cetățenească a elevilor, iar integrarea organizată într-o activitate sportivă stimulează o atitudine generală activă ce trebuie să fie proprie vîrstei școlare.

Realizînd, la fel ca în predarea celorlalte discipline, o legătură strînsă între teoria și practica educației fizice vom găsi o cale utilă spre eficacitate și randament. Un manual ar contribui mult la aceasta, constituind totodată o punte de legătură în plus între activitatea fizică și cea intelectuală a copilului.

Prof. STELA RUSU

Aprofundare prin experiențe

În dezbaterea sesiunii de la Constanța a Societății de științe istorice și filologice

DOCUMENTAREA DE SPECIALITATE A PROFESORILOR

Învățămîntul contemporan este supus unor prefaceri adînci, care angajează înnoiri nu numai în metodele de predare, ci chiar în obiectivele și în conținutul procesului instructiv-educativ. Școala, pentru a corespunde vremurilor noastre, pentru a forma generații pregătite, este datoare să se deschidă marelui avînt cultural și spectaculoaselor cuceriri științifice ale epocii în care trăim. De aceea, documentarea permanentă și multilaterală a devenit o coordonată a activității didactice, o caracteristică a profesorului din țara noastră. Dată fiind însă creșterea explozivă, exponențială — cum s-a spus — a volumului de informație, ținerea la curent a profesorului cu problemele pe care i le ridică propria lui muncă nu se mai poate desfășura la voia întîmplării.

Care sînt direcțiile și izvoarele de maximă valoare și utilitate ale documentării profesorilor de istorie, de limbă și literatură română, de limbi străine? De ce mijloace și de ce posibilități de documentare dispun astăzi acești profesori? În ce constă tehnica documentării? Cum poate fi valorificată superior documentarea în munca unui profesor?

Societatea de științe istorice și filologice din Republica Socialistă România, din convingerea că un răspuns la aceste întrebări este necesar și oportun și că, prin aceasta poate continua constructiv acțiunile ei anterioare în sprijinul școlii, a înscris în planul de activitate pe anul 1967 organizarea unei sesiuni metodico-științifice pe țară cu tema *„Documentarea pedagogică și de specialitate și valorificarea ei în practica de la catedră și în lucrările personale ale profesorilor"* și organizarea unei consfătuiri de lucru cu privire la activitatea metodico-științifică a filialelor Societății.

Lucrările coroborate ale sesiunii și ale consfătuirii s-au desfășurat în zilele de 1 și 2 aprilie la Constanța, sub conducerea conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al Societății. Au participat delegați ai Ministerului Învățămîntului, ai organelor locale de partid și de stat, ai tuturor filialelor Societății, precum și cadre didactice din orașul Constanța. După cuvîntul de deschidere rostit de conf. univ. Emil Boldan și după salutul adresat participanților de prof. Alex. Buciu, șeful secției știință și cultură a comitetului regional al P.C.R., au fost prezentate următoarele comunicări: *Raporturile dintre bibliografie și documentare, cu aplicare la literatura pedagogică*, de prof. dr. docent Dan Simonescu; *Necesitatea și mijloacele documentării profesorului*, de Magda Hesselman și Sandu Lăzărescu, bibliografi la Biblioteca centrală pedagogică; *Valorificarea documentării pedagogice și de specialitate în practica de la catedră și în lucrările personale ale profesorilor*, de prof. Eliza Bichman, Marcel Saraș, Gh. Stănescu, G. Beldescu și I. Șendrulescu. În ședința de lucru, I. Șendrulescu și G. Beldescu, secretari științifici ai Societății, au prezentat, primul — un referat asupra activității secțiilor de metodică de la filiale, al doilea — un referat conținînd recomandări privitoare la activitatea filialelor în domeniul cercetărilor de metodică.

Spațiul nu ne îngăduie decît o prea sumară enunțare a problemelor mai importante cuprinse în comunicări și în referate sau ridicate de participanți în dezbateri. Comunicarea prof. dr. docent Dan Simonescu a constituit o introducere în temă, o expunere despre bibliografie, informare și documentare, despre metodele moderne de informare în general și despre ceea ce s-a realizat pe plan internațional și național în domeniul literaturii pedagogice. S-a arătat, diacronic, cum s-a ajuns de la tradiționala bibliografie signaletică la documentarea modernă ca muncă depusă organizat pentru obținerea informațiilor din documente de orice gen, pentru înmagazinarea și, mai departe, difuzarea informațiilor la beneficiari. După ce au fost înfățișate caracteristicile documentării moderne, s-au prezentat cîteva dintre lucrările mai noi care ne pot informa asupra muncii de instruire și de educare a tineretului, fiind menționate mai ales publicațiile Biroului Internațional al Educației al UNESCO.

Comunicarea tov. Magda Hesselman și Sandu Lăzărescu a abordat, din perspectiva necesității pe care o simte profesorul din țara noastră de a se informa sigur și cu eficacitate, mijloacele și tehnica documentării curente și ale documentării pe temă. S-a consacrat un spațiu larg activității editoriale a Bibliotecii centrale pedagogice și posibilităților acestui organ de a oferi profesorilor instrumente utile în munca lor de documentare. Comunicarea va fi publicată în vol. al XIV-lea al culegerii *Limbă și literatură*, editată de Societate.

Ultima comunicare, aparținînd colectivului de profesori amintit, a fost concepută ca o ilustrare a variatelor modalități de a valorifica documentarea pedagogică și de specialitate în activitatea de la catedră și în lucrările personale ale profesorilor. S-au dat exemple de situații în care manualele înseși se cer uneori amendate, alteori completate — îndeosebi cu precizări din documentele de partid. Dacă excesul de informație în lecție nu este indicat — s-a spus — un material care ilustrează o afirmație, un document care reconstituie atmosfera unei epoci, care aruncă lumini noi asupra semnificației unui eveniment, un citat care enunță lapidar și convingător o judecată de valoare asupra unei opere literare, o mărturisire care poate explica un proces de creație, un document de istorie locală care dovedește contribuția tuturor regiunilor țării la făurirea culturii naționale sau la progresul social, politic și economic sînt totdeauna binevenite. În alt sens, comunicarea a demonstrat că, astăzi, cunoașterea desăvîrșită a științei care se constituie ca obiect de învățămînt nu mai poate asigura, singură, succesul predării. Ideea lecției ca act de creație se însoțește în epoca noastră cu ideea că activitatea personală la catedră poate fi pentru oricine și un domeniu de cercetare științifică, deci cu atît mai mult un domeniu de aplicare a ultimelor cuceriri ale pedagogiei. Unele puncte de vedere moderne în predarea istoriei, a limbii și literaturii române și a limbilor străine s-au transformat în ipoteze de lucru pentru numeroși profesori, ale căror cercetări au cerut nu numai o riguroasă documentare pedagogică și de specialitate, ci și o atentă informare asupra metodologiei cercetărilor de didactică specială. Comunicarea a prezentat pentru fiecare direcție de documentare exemple concludente de realizări aparținînd unor profesori din învățămîntul de cultură generală.

Referatele din cadrul consfătuirii de lucru au analizat activitatea secțiilor de metodică ale filialelor Societății și au sugerat căi prin care poate fi ridicat nivelul științific al lucrărilor personale cu teme de didactică specială sau prin care poate fi evitat paralelismul dintre activitatea secțiilor de metodică și activitatea diverselor unități organizatorice care se ocupă de munca metodică în școli.

Dezbaterile au confirmat interesul profesorilor pentru tema sesiunii și au lărgit sau adîncit unele probleme din comunicări și din referate. Participanții au remarcat continuitatea și caracterul de sistem al acțiunilor prin care Societatea vine în sprijinul școlii (Gh. Ghiță — București), utilitatea imediată a sesiunii și valoarea informativă a expoziției organizate de Biblioteca centrală pedagogică în cadrul acesteia (Gh. N. Dragomirescu — Pitești, M. Bărbătescu — București, N. Chimirea — Constanța etc.). Vorbitorii au discutat numeroase probleme legate de tema sesiunii și consfătuirii: modul în care documentarea se poate reflecta în planificarea profesorului (N. I. Bălan — Ploiești); posibilitățile de a instrui pe elevii din clasele superioare de liceu în tehnica documentării (N. I. Bălan — Ploiești, I. Cîrlan — Galați, Tr. Marcu — Cluj); mijloacele de valorificare a istoriei locale în lecție (Dan Popescu — Lugoj, M. Spînu — Buzău, Marin Cosmescu — Bacău); rolul documentării prealabile excursiilor școlare (Dan Popescu — Lugoj, Val. Orosz — Baia Mare); importanța pasiunii pentru specialitate și profesie în cercetările cadrelor didactice (Gh. N. Dragomirescu — Pitești, D. D. Șoitu — Galați); criteriile de delimitare a atribuțiilor secțiilor metodice de la filiale de atribuțiile comisiilor metodice și ale cercurilor pedagogice (M. Bărbătescu — București) etc. Contribuția vorbitorilor s-a concretizat și în numeroase propuneri, dintre care amintim: crearea de centre regionale de documentare (I. Hurdubețiu — Cîmpulung Muscel); constituirea unor cabinete metodice în centrele universitare, dotate cu mijloace moderne, la care să recurgă și profesorii din regiune (I. Cîrlan — Galați, Val. Orosz — Baia Mare); pregătirea unor bibliotecari școlari calificați, care să constituie un sprijin real în munca de documentare a profesorului (I. Cîrlan — Galați); organizarea unei consfătuiri pe țară în care să se discute, sub raportul documentării, manualele de istorie a literaturii române (D. D. Șoitu — Galați). În sfîrșit, participanții au lărgit sfera temelor de cercetare propuse de referate (M. Bărbătescu — București) și au prezentat cercetări personale sau ale unor membri ai filialei respective (Inocențiu Măcăreanu — Iași, Gh. N. Dragomirescu — Pitești).

În încheierea discuțiilor, prof I. Dragomirescu, director în Ministerul Învățămîntului, a răspuns la probleme ridicate de participanți, subliniind cu deosebire importanța inițiativei locale în înfăptuirea unor acțiuni din sfera documentării, rolul societăților științifice ale profesorilor în informarea acestora și în valorificarea lucrărilor lor științifice, precum și faptul că Ministerul va examina cu atenție toate observațiile și propunerile exprimate în această sesiune.

Concluziile lucrărilor au fost desprinse de conf. univ. Emil Boldan. Recapitulînd problemele mari abordate de comunicări, de referate și de participanții la discuții, secretarul general al Societății a relevat interesul cu care au fost primite sesiunea și consfătuirea de lucru. Acțiunea aceasta, ca și altele de același gen organizate de Societate, au contribuit și la crearea unui anumit climat spiritual, specific, în care schimbul larg de opinii și de experiență, cunoașterea și prețuirea reciprocă s-au extins dincolo de cadrul oarecum solemn al ședințelor de lucru. Cu toate acestea — a spus vorbitorul — din cauza numărului redus de participanți în raport cu masa profesorilor de istorie, de limbă și literatură română și de limbi străine, sesiunea trebuie considerată doar un laborator de lucru, ale cărui rezultate se cer împărtășite tuturor celor ce n-au putut lua parte la elaborarea lor.

Materialul informativ de față este o primă modalitate de a răspunde acestei obligații.

G. BELDESCU

În laboratorul de științe naturale al Liceului „Dr. Petru Groza" din Capitală

În curînd

presei din țara noastră i se va adăuga o publicație nouă:

Magazin istoric

revistă de cultură istorică

REVISTA VA APARE LUNAR

Destinată unui public larg și interesînd îndeosebi cadrele didactice și elevii, revista MAGAZIN ISTORIC, care va apare sub egida Societății de științe istorice și filologice, va aborda o tematică variată din istoria națională și universală. În paginile ei, cititorii vor găsi studii, articole și documente despre istoria patriei, din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre, despre activitatea mișcării democratice și revoluționare, despre locul poporului român în istoria universală, despre contribuția sa la tezaurul culturii omenirii.

MAGAZIN ISTORIC va cuprinde articole despre caracteristicile diverselor culturi și civilizații, evoluția relațiilor internaționale, va publica memoriile unor personalități române și străine. Ea va informa totodată cititorii asupra celor mai noi rezultate ale cercetărilor din domeniul istoriei arheologiei, istoriei culturii, științei și artei, va prezenta puncte de vedere privitoare la curente de idei și tendințe în istoriografia contemporană.

Coloanele revistei vor fi puse la dispoziția istoricilor, scriitorilor, publiciștilor, cadrelor didactice din învățămîntul de toate gradele, cercetătorilor din institute, de la arhive și muzee, entografilor, tuturor celor care se preocupă de probleme ale istoriei politice, sociale, diplomatice, istoriei economiei, științei, tehnicii, literaturii și artei.

La început de drum, revista MAGAZIN ISTORIC se adresează profesorilor de istorie, ca și cititorilor din întreaga țară, solicitîndu-le păreri și sugestii asupra profilului și conținutului tematic. Redacția revistei își exprimă dorința de a întreține o legătură permanentă cu cititorii săi, așteptînd de pe acum corespondențe pe adresa: strada Academiei nr. 39—41, raionul 30 Decembrie, București.

NOTE BIBLIOGRAFICE

A apărut

NATURA

GEOGRAFIE-GEOLOGIE

nr. 1 ianuarie-februarie 1967

În sumar:

V. CUCU: Dezvoltarea orașelor și creșterea populației urbane în Republica Socialistă România.

N. FLOREA: Resursele de soluri ale României.

D. OANCEA: Interpretări ale raporturilor om-mediu geografic în unele lucrări geografice din trecut.

M. GRIGORE, D. POPESCU, N. POPESCU: Relieful structural din zona defileului Dunării și Munții Almăjului.

C. PETRESCU: Unele probleme actuale ale geografiei populației și așezărilor din Japonia.

xxx Pentru continua îmbunătățire a predării geografiei.

I. ILIE, M. GRIGORE, N. POPESCU: Laboratorul de geomorfologie — ajutor prețios în activitatea didactică.

D. C. VULPESCU: Unele probleme pentru cunoașterea hărții de către elevii clasei a III-a.

V. IONESCU, E. IANCU: Valea Doftanei — un interesant traseu pentru o excursie școlară.

CR. STAN: Rolul practicii în dezvoltarea și unitatea științelor geografice.

N. PĂUNESCU: Uzina hidroelectrică „Gheorghe Gheorghiu-Dej" de pe Argeș.

I. POPESCU ARGEȘEL: Străbătînd complexul Cheilor Dîmboviței.

GEOGRAFIA PE GLOB. CRONICĂ.

INFORMAȚII. RECENZII.

„Lecturi geografice" vol. I

Continuînd un valoros filon tradițional al literaturii noastre didactice, avînd drept precursori scriitori de prestigiu asemeni lui Al. Vlahuță și Calistrat Hogaș, Societatea de științe naturale și geografie a editat recent un prim volum de „Lecturi geografice" care pune la îndemîna școlilor, într-o formă literară atrăgătoare, o serie de cunoștințe geografice privind diferite obiective de importanță industrială, orașe și locuri pitorești din întreaga țară. În aria prezentărilor este cuprins un larg domeniu geografic, de la Cazane în Delta Dunării, din Țara Oașului în Munții Rodnei, din Apuseni în Munții Vrancei.

Datorate unor cercetători, unor cadre didactice din învățămîntul superior din școlile generale și licee, diferitele lecturi și schițe geografice, care îmbracă în general forma unor note de călătorie, se păstrează în limitele stricte ale adevărului științific, dezvoltînd și aprofundînd teme din manualele școlare. Ele cuprind bogate informații despre activitatea constructorilor socialismului din patria noastră, despre marile înfăptuiri ale României socialiste,

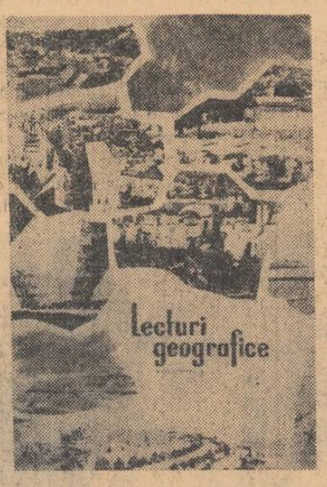

despre pitorești obiceiuri populare, despre monumente ale naturii etc.

În ansamblul său — deși o ilustrare în condiții grafice superioare i-ar fi sporit calitățile — volumul de „Lecturi geografice" recent apărut va dezvolta desigur interesul elevilor pentru studiul geografiei. În același timp, el cuprinde un număr important de valoroase sugestii pentru excursiile ce vor fi organizate în viitoarea vacanță.

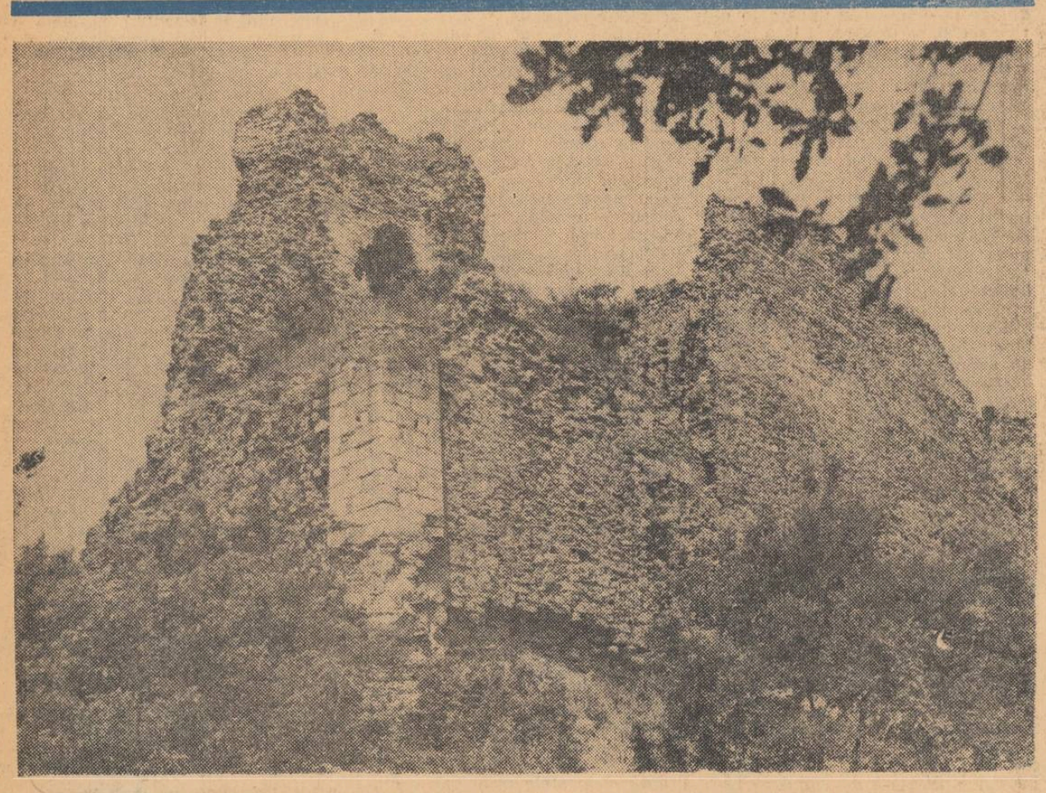

Ruinele Cetății Neamțului

MANIA PROCENTELOR

(Urmare din pag. 1)

Despre modul cum trebuie analizată munca unui trimestru am stat de vorbă cu prof. SOFIA PUȘCAȘU, șefa secției de învățămînt a orașului București.

— *Analiza temeinică, la sfîrșitul trimestrelor, a activității desfășurate de unitățile școlare și stabilirea precisă a sarcinilor pentru perioada următoare de muncă,* — ne-a spus aceasta — *a preocupat mult secția noastră. Prin indicațiile date, ca și prin participarea directă la ședințe cu directorii și la consiliile pedagogice, inspectorii au urmărit orientarea dezbaterilor către aspectele esențiale ale procesului instructiv-educativ, a cărui finalitate trebuie s-o constituie pregătirea școlară temeinică a elevilor și educarea lor comunistă. Majoritatea directorilor de școli se străduiesc să studieze și să aprecieze nivelul real de pregătire a elevilor pe baza asistențelor la lecții, a rezultatelor la lucrările scrise, la unele lucrări de sondaj, la concursuri etc.*

În indicațiile noastre am insistat asupra faptului că trebuie să se renunțe la aprecierea nivelului pregătirii elevilor și a muncii profesorilor exclusiv pe baza cifrelor și procentelor, de care multă vreme s-a făcut abuz în învățămînt, cu repercusiuni atît de negative, oglindite în special în slaba exigență din partea unor profesori față de munca proprie și față de pregătirea elevilor. Totuși, mai avem de luptat cu procentomania.

Unde duce jocul ispititor al cifrelor

Jocul frumos și ispititor al cifrelor a dus de multe ori la tentația de a fetișiza procentele, de a le socoti singurul și cel mai valabil criteriu de apreciere a muncii unui colectiv didactic sau a unui profesor. Nu de puține ori am întîlnit fraze ca acestea:

„Ca rezultat al organizării procesului instructiv-educativ, al măsurilor luate pentru îmbunătățirea situației la învățătură pe trimestrul I la școlile din raza orașului Fălticeni, reiese că la clasele I—IV s-a obținut o situație mai bună la învățătură; la Școala generală Oprișeni — 94%, Școala generală nr. 1 — 91%, Școala generală Soldănești — 89%, Școala generală Țarna Mică — 88% elevi promovați. La clasele V—VIII, rezultate mai bune s-au înregistrat la Școala generală Oprișeni — 77% și Școala generală nr. 2, cu 75% elevi promovați. Procentul cel mai scăzut de elevi promovați se înregistrează la Școala generală nr. 3 și Școala generală Șoldănești". Ierarhizarea este evidentă: ai procent mare — ești fruntaș, ai procent mic — ești codaș.

„Toate eforturile tovarășilor învățători (de la Liceul „Spiru Haret" din București, n.n.) *se oglindesc în procentul de promovare ridicat — 94%, cei mai mulți elevi avînd note de 10 și 9".* Sîntem tentați să întrebăm: chiar „toate"?

„În clasa a VI-a „C" (de la Liceul nr. 30 din Capitală n. n.) *promovează abia 21 din cei 39 de elevi (53,8%), situație creată în special de obiectul limba română, care deține 14 corigenți din cei 18 ai clasei și 9 corigenți la matematică... Existența celor 11 corigenți la lăcătușărie arată elocvent lipsa de colaborare dintre tovarășii diriginți și profesorul respectiv".*

Modul acesta de apreciere a muncii unor diriginți și profesori ni se pare cel puțin simplist, ca să nu zicem curios.

„Precizăm că la această clasă (e vorba de o clasă de la Liceul din Brănești, care are un procent mic de promovați) *unde este dirigintе și profesor tovarășul... din 26 de elevi cu situația încheiată sînt la matematică 8 corigenți, 14 elevi cu medii de 5 și 6 și numai 5 elevi cu medii de 7—10. Întrebăm pe tovarășul, ce părere are în legătură cu activitatea la această clasă, atît ca diriginte cît și ca profesor?"* Ulterior am aflat de la directorul liceului că profesorul mai sus criticat este unul din profesorii buni ai școlii, preocupat continuu de perfecționarea sa profesională și de temeinica pregătire a elevilor săi. Are însă o mare vină: „stă rău cu procentul".

Nu putem să trecem cu vederea existența în unele școli a unor tabele care cuprind numele profesorilor, numărul total de elevi cu care lucrează și numărul celor pe care i-au lăsat corigenți. Scopul? „Cînd vin tovarășii de la raion profesorii care au un procent mai mare de căzuți sînt „judecați" — ni s-a răspuns.

Este stimulatoare o asemenea apreciere a calității muncii colectivelor didactice și a profesorilor? Poate ea să oglindească fidel realitatea din școli? Din multele păreri exprimate de numeroși oameni ai școlii transcriem cîteva:

Prof. SANDU VALERIU, directorul Școlii generale din Drăgănești Olt, reg. Argeș: *Aprecierea „procentuală" aplicată profesorilor și învățătorilor, ca singurul sau cel mai important criteriu de judecare a muncii desfășurate la clasă, duce aproape fără să-ți dai seama la o slăbire a exigenței. De multe ori, chiar și cei mai buni profesori sînt tentați să gîndească: „Dacă sînt apreciat după notele mari pe care le acord, de ce să nu dau asemenea note?" Fără să mai vorbesc de cei comozi, care totdeauna în felul acesta sînt la adăpost. La nivelul școlii, noi, directorii, sîntem în bună parte vinovați de această stare de lucruri și nu ne putem absolvi de această vină amintind că, de multe ori, și forurile care ne tutelează ne judecă pe noi după procente.*

Prof. ANDREI BUTA, directorul Școlii generale din comuna Turnu Roșu, raionul Sibiu: *Este drept că nu ne-a cerut nimeni niciodată să trecem pe copii prin școală fără să știe carte sau să le dăm gratuit note mari. În mod tacit, însă, s-a stabilit cu vremea o limită a procentajelor admise. Deseori între directori au loc discuții de genul acesta: „Cum stai cu procentul de promovați?" „98%, dar dumneata?" „Eu am 80%". „Aoleu, să vezi ce te prelucrează în ședință!". Cînd raportezi un procent mai mic decît media pe raion, trebuie să te aștepți ca a doua zi să-ți și vină un control.*

Prof. TRAIAN COMĂNICIU, directorul Liceului nr. 2 din Ploiești: *Nu totdeauna procentul de note mari pe care îl realizează unii profesori este concludent. În urmă cu cîțiva timp, secția de învățămînt a regiunii noastre a organizat un sondaj în peste 80 de clase de la 24 de licee, la limba română și matematică. Sondajul a avut loc în aceeași zi, cu aceleași subiecte, iar rezultatele au fost apreciate de aceeași comisie. Analiza rezultatelor a dovedit că nu peste tot notarea corespunde cerințelor programei școlare. Ba mai mult. La cîteva școli care au un procentaj ridicat de elevi cu note foarte mari, nici un elev nu a primit notă de trecere.*

Multe din opiniile exprimate de numeroși oameni ai școlii converg spre aceeași concluzie. Fetișizarea procentelor, în locul unei analize temeinice a rezultatelor la învățătură, nu poate să fie decît dăunătoare calității învățămîntului, la fel cum judecarea muncii unui profesor sau a unui colectiv didactic numai prin prisma cifrelor ar putea să fie neconcludentă. Aceasta nu înseamnă — să fim bine înțeleși — că în cumpănirea nivelului de pregătire al elevilor nu putem să recurgem și la procente pentru a completa unele constatări. Ele își au firește locul lor în aprecierea rezultatelor muncii și interpretate judicios — alături de celelalte instrumente ale analizei — ne pot ajuta să obținem o oglindă fidelă a calității muncii noastre într-o etapă dată.

Esențial este ca nivelul de cunoaștere al elevilor să fie analizat în raport cu cerințele programei școlare, iar valoarea activității corpului profesoral prin calitatea și eficiența lecțiilor predate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 69.178

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 894
Vineri 14 aprilie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ȘTIRI

În munca de perfecționare a pregătirii lor profesionale, profesorii școlilor noastre atribuie un loc tot mai larg cercetării fenomenului pedagogic, lucrărilor originale cu caracter creator în acest domeniu. Pe această linie se înscrie și activitatea multor profesori de matematică și fizică din raionul Turnu Severin.

După cum ne scrie prof. **I. T. Schintee,** în rîndurile cadrelor didactice de specialitate din raion a stîrnit interes lucrarea colegului lor Petre Golumbeanu de la Liceul din Baia de Aramă, care prezintă unele elemente de modernizare a predării matematicii în clasele V—XI, referindu-se îndeosebi la predarea în mod intuitiv a noțiunii de mulțime de puncte pe o dreaptă și a noțiunii de interval. De asemenea, este apreciată lucrarea profesorului Dan Ionășcuț despre cîmpul electrostatic, lucrare care expune rezultatele unor cercetări personale în acest domeniu.

Este demnă de relevat și activitatea unor profesori din raion care au conceput și realizat unele materiale didactice originale. Așa sînt de pildă modelul de triunghi dreptunghic cu laturile și unghiurile reglabile, folosit pentru predarea cunoștințelor de trigonometrie la clasa a VII-a, modelul pentru demonstrarea proprietăților bisectoarei, modelul pentru demonstrarea proprietăților mediatoarei, grafometrul cu care se pot măsura unghiurile în plan orizontal și în plan vertical, altimetrul construit pe principiul asemănării triunghiurilor, destinat măsurării unor înălțimi inaccesibile etc.

◆

La Școala generală din Întorsura Buzăului a apărut primul număr al unei reviste literare editată cu mijloace locale, care oglindește preocupările cercului literar al elevilor.

În afară de versuri scrise de elevi, primul număr al revistei cuprinde o rubrică dedicată monografiei comunei, portretul unui rapsod popular local, maxime, proverbe etc. Una din rubrici este dedicată comentării unor greșeli care apar în compunerile elevilor.

În prezent se definitivează numărul 2 al revistei, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului să apară încă un număr.

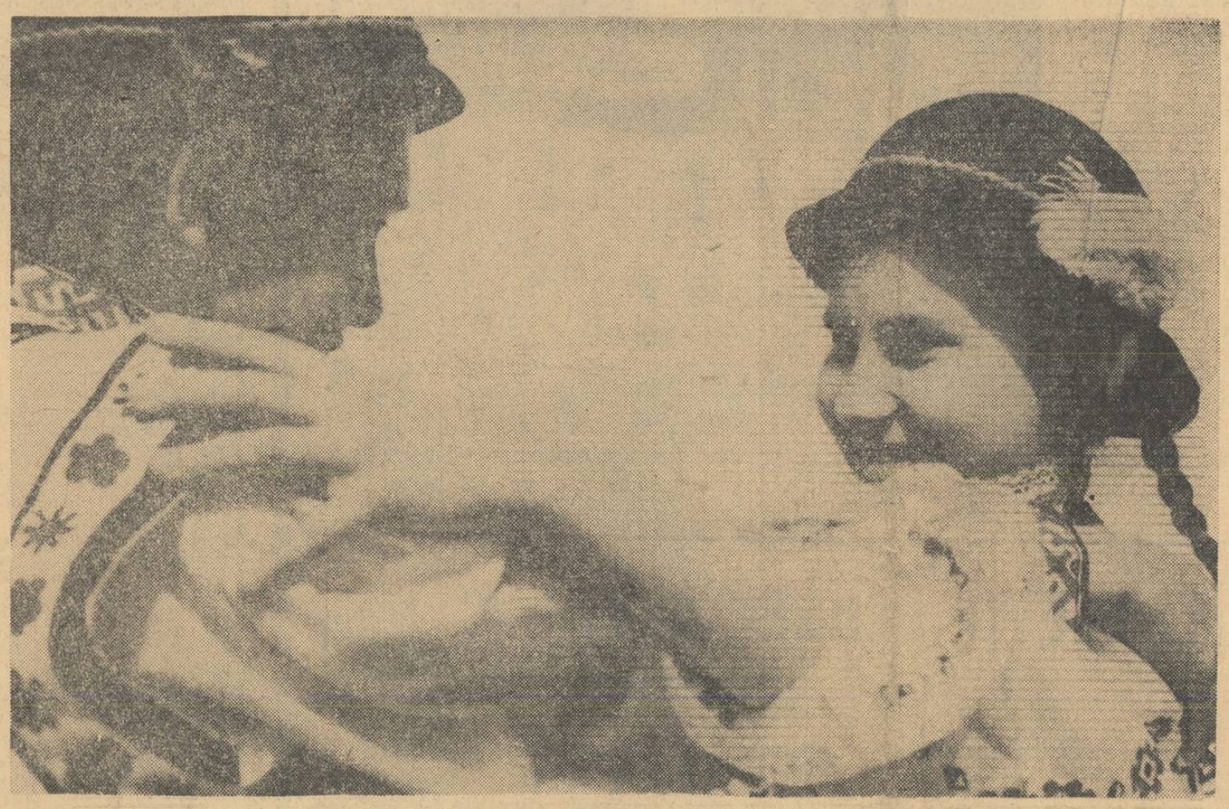

Rapsodie de primăvară

Cum pregătiți elevii clasei a VIII-a pentru concursul de admitere?

S-a arătat adesea că probele ce alcătuiesc concursul de admitere în licee (teoretice sau de specialitate), precum și în școlile profesionale constituie **prima** verificare multilaterală cu caracter selectiv, **primul** prag de trecere pe o treaptă școlară superioară, **prima** definire a orizontului cultural al elevilor și a capacității lor de raționament în limitele unor rigori științifice.

Am subliniat caracterul prim al acestei verificări, lipsa ei de precedent în viața celor ce trebuie s-o înfrunte, pentru a scoate mai bine în evidență importanța pe care o are buna ei pregătire. Este vorba aici, în primul rînd, de consolidarea cunoștințelor însușite de elevi, dar nu exclusiv de aceasta: intră în considerare și dezvoltarea capacităților de efort intensiv și de organizare a activității proprii, ca și o serie de factori psihologici și emoționali. În ce măsură este organizată, în funcție de acești parametri, pregătirea elevilor din clasa a VIII-a — iată tema discuției noastre cu cadre de conducere și profesori cu experiență bogată din școlile raionului 1 Mai.

Prima noastră întrebare:

Cum valorificați pe parcursul pregătirii concursului de admitere concluziile pe care le-ați tras în urma concursurilor din anii precedenți și observațiile privind nivelul actual al cunoștințelor elevilor?

Prof. **N. MOCANU,** șeful secției de învățămînt a raionului 1 Mai:

Încă în primul trimestru am pus la dispoziția școlilor un material de concluzii generale asupra concursurilor desfășurate în anul 1966. Arătînd laturile pozitive din pregătirea elevilor, materialul indica în același timp, în funcție de frecvența lor, principalele deficiențe ale acestei pregătiri. Se consemna în acest material de pildă că lucrările scrise la limba română au relevat destul de frecvent absența interpretării textului de literatură în dezvoltarea temelor de literatură și limitarea la simpla povestire, adesea greoaie, a subiectului; abundența de afirmații generale, de formulări și expresii memorate mecanic; bagajul sărac de cuvinte și expresii, care determină repetarea lor obositoare; lipsa deprinderii de a utiliza citate, mai ales în analiza operelor literare în versuri etc. De asemenea, s-au înregistrat confuzii în problemele de morfologie, de sintaxă, absența unui procedeu logic în efectuarea analizelor gramaticale, ortografie deficitară, neglijență în prezentarea lucrărilor. La matematică materialul evidenția o situație mai bună, subliniind îndeosebi pregătirea temeinică a candidaților de la unele școli din raion, cum sînt școlile generale nr. 31, nr. 39, nr. 41 sau liceele nr. 10 și nr. 12 și recomanda în continuare, extinderea unor metode pozitive utilizate de profesorii care i-au pregătit pe acești candidați. În același timp însă materialul punea în gardă față de unele lipsuri care continuă să persiste în pregătirea la matematică: insuficienta deprindere de a aduce o expresie algebrică la forma cea mai simplă, așezarea defectuoasă în ecuație a datelor din probleme, necunoașterea regulilor descompunerii în factori etc. În funcție de principalele deficiențe semnalate am dat tuturor școlilor recomandările adecvate și am cerut inspectorilor secției noastre să urmărească continuu aplicarea lor.

Prof. **SAVIANA COSTIN,** directoarea Școlii generale nr. 25:

Nouă (și nu mă îndoiesc că și celorlalte școli din raion) materialul de

(Continuare în pag. a 2-a)

SIMPATICII „BĂIEȚI DEȘTEPȚI"

Au un farmec al lor și poate că tocmai din cauza asta scăpăm din vedere, cel mai adesea, latura aceea periculoasă, esențială și gravă. Beneficiind de o înfățișare agreabilă sau suplinind-o cînd le lipsește, prin umor, ei reușesc să ajungă cuceritori. Pentru că sînt deștepți. Fiind deștepți, sînt simpatici. Și fiind simpatici ne tac mai concilianți. Sînt, într-un fel, niște eroi, un gen anume de vedete ale vorbei de duh, ale actului-surpriză, ale abilității, ale capacității, de orientare, ale originalității, ale îndrăznelii. Refugiați aproape întotdeauna sub ocrotirea unui regim de privilegiați, la adăpostul căruia își pot permite libertăți îndeobște interzise muritorilor de rînd, ei își răsfață capriciile fanteziei și o închipuită, găunoasă superioritate.

În general tipul se cultivă individual și izolat, cîte unul, cel mult doi pe colectiv. Pentru că el trebuie să fie unicat, să se pună în evidență, să aibă un fond pe care să iasă, prin contrast, în relief.

„Băiatul deștept" are simțul acela particular care îl ajută să știe pînă unde „tine", și tot el știe cît și cînd și cum să împingă granița acestui „tine" cît mai departe. Dacă astăzi, cînd profesorul l-a întrebat: „De ce n-ai învățat, Popescule?", iar el a răspuns cu o candidă franchețe „Știu eu, tovarășe profesor?" toată lumea a rîs, în fruntea cu profesorul, înseamnă că data viitoare poate să meargă mai departe. Mîine va răspunde, ridicînd stacheta: „Problema asta am lămurit-o ieri". Dacă iarăși o să „tină", poimîine o să explice naiv că a avut altceva „mai important" de făcut, sugerînd subtil că învățătura nu-i de loc un lucru important. Și așa mereu, din pas în pas, pînă la ultimele limite ale îngăduinței.

Am ales cu intenție cazul insolentului, pe care l-am exagerat, pentru ca să facem tipul mai evident. Dar ipostazele „băiatului deștept" sînt multiple și acoperă o gamă foarte variată. El dispune de multiple virtuți și de unica, fatală, servitute: virtuțile lui nu sînt subordonate unui ideal generos, nu sînt supuse unei condiții etice. „Băiatul deștept" are spiritul suplu și agil, reflexe sensibile și vii, orientare sigură în timp și spațiu, prezență de spirit, raționament și reacție fulgerătoare. Aude perfect, vede perfect, înțelege perfect, știe să simtă primejdia, să se apere și să lovească. Ce folos de aceste splendide și excepționale însușiri? Ele toate slujesc să întrețină o banală existență mediocră.

„Băiatul deștept" crede că totul este „să te descurci". O mică înșelătorie care prinde și îmbată. Și altă înșelătorie, și alta. Și dintr-o dată viața îi pare atît de comodă, atît de ușoară! O plutire lină în curbe abile printre trunchii de fier ai principiilor. El nu-și dă seama însă că azi, la noi, acesta e un drum care nu duce nicăieri, un drum care dă numai iluzia superiorității și asigură o forță de carton. O iluzie fascinantă și cu atît mai periculoasă.

Cum spuneam „băieții deștepți" se bucură de un regim anume. Destul de mulți dintre profesori îi privesc cu un surîs de condescendență simpatie. Știu că se strecoară, că sînt păcălici, le cunosc și le trec cu vederea micile găinării morale și îi iau așa cum sînt pentru că sînt simpatici și, fiind simpatici, sînt dezarmanți. Ei nu vor nimic mai mult decît să fie simpatici și deștepți, pentru că nu înțeleg că ar putea fi de o mie de ori mai mult.

Ar putea totuși să înțeleagă. Și este foarte important să înțeleagă. Ceea ce înseamnă că, obligatoriu, simpatia trebuie înlocuită cu intransigența!

O. BUZESCU

PROBLEME ACTUALE ALE ACTIVITĂȚII CU PIONIERII

În dezbaterea plenarei Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, care a avut loc la începutul acestei luni, a dezbătut activitatea desfășurată în perioada noiembrie 1966 — martie 1967.

Darea de seamă prezentată cu acest prilej a arătat că preocuparea dominantă a Biroului Consiliului Național al Organizației Pionierilor, de la constituirea sa și pînă în prezent, a fost aceea de a pune în valoare noile condiții create prin reorganizarea mișcării pionierești, de a traduce în viață prețioasele îndrumări cuprinse în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la Consfătuirea de constituire.

Au fost menționate măsurile luate pentru a promova în munca de activiști ai consiliilor și comandanți ai unităților și detașamentelor de pionieri cadre didactice cu o bună pregătire profesională și politică, pentru instruirea acestora, pentru orientarea activității consiliilor regionale, raionale și orășenești în conturarea unui stil de muncă adecvat scopului și naturii activității lor.

La București și Craiova s-au organizat consultații pentru directori și inspectori, iar în regiunile Ploiești, Brașov, Hunedoara și Banat schimburi de experiență pentru activiștii consiliilor. În scopul pregătirii viitoarelor cadre didactice în vederea conducerii activității cu pionierii și uteciștii, Consiliul Național, împreună cu Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.C., a elaborat noua programă a prelegerilor cu această tematică din cadrul cursului de pedagogie generală.

Acordînd o deosebită însemnătate fundamentării științifice a activității pionierești, Consiliul Național a întreprins un sistem de măsuri menit să conducă la elaborarea unor studii și lucrări pedagogice, la generalizarea experienței pozitive în domeniul activității pionierești.

Împreună cu Ministerul Învățămîntului s-a trecut la elaborarea unui plan de lucrări și la crearea în cadrul Institutului de științe pedagogice a unui sector de cercetare profilat pe probleme educative.

Darea de seamă s-a referit apoi la contribuția pe care o aduce organizația pionierilor la stimularea interesului școlarilor pentru învățătură. S-a subliniat necesitatea ca activitatea pionierească să contribuie în mai mare măsură la stimularea interesului elevilor pentru învățătură. În legătură cu aceasta s-a acordat atenție rolului cercurilor pe materii, arătîndu-se că în ultima vreme se vădește tot mai mult interes pentru organizarea de cercuri tehnico-științifice.

Au fost formulate totodată și unele observații critice privind activitatea cercurilor. S-a arătat astfel că tematica unor cercuri este inadecvată vîrstei copiilor, că unele ședințe de cerc repetă lecții obișnuite din programa școlară sau se transformă în ore de meditație, iar în unele cercuri tehnice expunerile teoretice ocupă un loc prea mare în raport cu aplicațiile practice.

Trecînd la analiza activităților cultural-artistice darea de seamă a subliniat amploarea mare pe care acestea au luat-o în ultimul timp. S-a semnalat însă că în unele locuri se manifestă tendința ca pe prim plan să apară elementul spectaculos, neglijîndu-se caracterul de masă. Conținutul unor activități cultural-artistice este încă limitat și unilateral. Este necesar să se acorde o atenție sporită promovării în rîndurile pionierilor și școlarilor a interesului pentru teatru, muzica cultă, arte plastice, literatură etc.

Darea de seamă s-a referit apoi la probleme privind practicarea sporturilor și a turismului de către copii. Au fost relevate rezultatele pozitive ale unor concursuri sportive, ale unor excursii și drumeții etc. S-a arătat în același timp că trebuie să se desfășoare o acțiune largă pentru asigurarea de baze sportive simple, pentru antrenarea unui număr cît mai mare de pionieri și școlari la jocuri în aer liber, la activități sportive de masă. Cu sprijinul unor colective de specialiști urmează să fie revăzute regulamentele competițiilor școlare de masă în scopul unei mai bune coordonări cu cerințele procesului de învățămînt.

În vederea desfășurării eficiente a activităților din vacanța de vară, s-au elaborat măsuri comune cu Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.C. pentru trimiterea copiilor în tabere diferențiate pe grupe de vîrstă. Luîndu-se în considerare experiența anilor anteriori, s-a apreciat că este potrivită demixtarea taberelor, începînd cu pionierii și elevii din clasa a V-a.

Darea de seamă a subliniat că trebuie găsite forme noi, cît mai eficiente pentru a dezvolta la copii dragostea față de munca fizică. Întreaga activitate pionierească este chemată să aducă o contribuție tot mai substanțială la educația morală, la cultivarea în rîndurile pionierilor și școlarilor a sentimentelor de cinste și demnitate, a mîndriei naționale și a respectului pentru tradițiile culturale și de luptă ale poporului nostru. Prin activități comune Organizația Pionierilor are mari posibilități pentru a dezvolta prietenia și frăția dintre copiii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare.

În încheiere darea de seamă a atras atenția asupra necesității de a se îmbunătăți informarea școlarilor, prin mijloace adecvate vîrstei lor, în legătură cu cele mai importante evenimente politice din viața internă și internațională.

La plenară au luat cuvîntul numeroși participanți care au subliniat rezultatele bune obținute de Biroul Consiliului Național în îndrumarea activității pionierești, entuziasmul cu care învățătorii și profesorii participă la munca pionierească. În cadrul discuțiilor s-au făcut numeroase propuneri.

Profesorul **Vasile Popa,** președintele Consiliului Organizației Pionierilor din regiunea Cluj, profesorul **Pavel Bordan,** președintele Consiliului Organizației Pionierilor din regiunea Banat, profesorul **Herman Schmidt** din Sibiu, membru în Biroul Consiliului Național al Organizației Pionierilor, profesorul **Vladimir Botezatu,** președintele Consiliului Organizației Pionierilor din regiunea Ploiești, prof. **Vasile Ionescu,** președintele Consiliului Organizației Pionierilor din regiunea București, prof. **Puiu Filipescu,** președintele Consiliului Organizației Pionierilor din regiunea Iași, prof. **Florica Voiculescu,** comandant de unitate din Brăila, s-au referit în cuvîntul lor la acțiunile organizate de consiliile regionale, raionale și orășenești pentru pregătirea comandanților de unități și detașamente, la necesitatea lărgirii schimburilor de experiență urmate de activități practice, la înlăturarea unor tendințe de înlocuire a muncii vii și concrete prin cereri exagerate de informări și statistici.

Mulți vorbitori au relevat interesul pionierilor pentru diferite manifestări cultural-artistice și sportive, întîlniri cu oameni de știință, scriitori etc. Totodată au propus ca în organizarea diferitelor acțiuni să fie consultați în mai mare măsură pionierii și să li se creeze în același timp posibilitatea unei participări și răspunderi directe la realizarea acestora, avîndu-se în vedere și necesitatea de a se evita atît supraîncărcarea pionierilor, cît și cea a comandanților. Referindu-se

(Continuare în pag. a 2-a)

ÎN ACEST NUMĂR:

Un luminat dascăl din secolul trecut — pag. 2
Căi de întărire a educației patriotice și moral-cetățenești a elevilor — pag. 3
Pe teme ale activității sindicale — pag. 4

Probleme ale şcolii serale

CONDIŢIA SPECIFICĂ ŞI REFLEXUL EI ÎN PREDAREA ISTORIEI

Se ştie că experienţa de viaţă a elevilor care învaţă la cursurile serale şi îndeosebi contactul lor permanent cu producţia fac ca lecţiile ce li se ţin să aibă o fizionomie oarecum diferită de cele de la cursurile de zi. Încă de la început trebuie însă subliniat că deosebirile nu afectează în esenţă structura lecţiei şi că, în special, scopurile acesteia rămîn aceleaşi. Care sînt totuşi deosebirile şi cum se concretizează ele în practica de zi cu zi a profesorului ? Voi răspunde la aceste întrebări pornind de la experienţa pe care am dobîndit-o predînd elevilor de la seral istoria.

Elevii de la seral, în general, oameni legaţi direct de producţie, participanţi productivi la munca din întreprinderi, au o mai mare capacitate de înţelegere a rolului factorilor economici, sociali şi politici în desfăşurarea istoriei, pot pătrunde mai uşor legile dezvoltării societăţii. În plus, ei stăpînesc în mult mai largă măsură decît cei de la cursul de zi şi unele noţiuni din domeniul istoriei care intervin în majoritatea lecţiilor de la această disciplină. Este vorba de noţiuni ca bunuri materiale, producţie, lupta de clasă, revoluţie, caracter progresist etc.

Aceste împrejurări determină o concepere diferită a lecţiei în primul rînd în ce priveşte modul cum trebuie organizat materialul ce urmează a fi predat. Raportul dintre problemele esenţiale ale lecţiei şi cele adiacente, dar necesare pentru înţelegerea celor dintîi, este desigur altul în cazul cunoaşterii directe a acestora din urmă. De aceea cînd dozez materialul pe care urmează să-l prezint în clasă, rezerv mai puţin timp pentru explicarea noţiunilor cunoscute elevilor pentru ca să pot insista mai adîncit asupra fenomenului istoric. Predînd de pildă la clasa a IX-a războaiele greco-persane, am dat o scurtă descriere a tabloului social, economic şi politic al statelor implicate în conflict şi am prezentat succint momentele esenţiale din desfăşurarea acestuia, dar m-am oprit pe larg asupra cauzalităţii războaielor, asupra împrejurărilor care au împiedicat statele greceşti să formeze un front comun împotriva imperiului persan, asupra explicării caracterului drept al luptei grecilor împotriva agresorilor, asupra consecinţelor războaielor greco-persane. Mi-a rămas astfel suficient timp pentru a reveni de mai multe ori asupra cunoştinţelor noi transmise în timpul predării, aşa ca elevii să şi le însuşească încă din clasă.

O altă problemă a predării la seral este legată de felul cum sînt antrenaţi elevii la discuţii. Am pornit de la principiul metodic potrivit căruia cu cît este mai din plin folosită clasa în predare cu atît elevii înţeleg mai bine cunoştinţele transmise. La seral activizarea elevilor în timpul predării este cu atît mai necesară cu cît în acest mod se înlătură stările de neatenţie provocate de oboseala din cursul zilei. Unii profesori care lucrează la seral cred că activizarea se reduce la momentul verificării cunoştinţelor sau al fixării lor. Nimic mai greşit. Elevii pot şi trebuie să fie antrenaţi chiar şi în timpul predării. Aceasta nu înseamnă, desigur, că se exclude expunerea sau că la toate lecţiile clasa este activizată pe tot parcursul orei. Sînt teme care se pretează mai puţin la o asemenea activitate. Majoritatea temelor, însă, sînt foarte indicate pentru a fi predate pe calea discuţiei cu elevii. O experienţă de mulţi ani la cursurile serale mi-a relevat faptul că elevii acestor cursuri au o gîndire logică, o putere de generalizare mai mare decît elevii de la cursul de zi, datorită experienţei lor de viaţă care este cu mult mai întinsă. Ca urmare, pe baza discuţiilor purtate în clasă ei pot trage singuri concluzii cu privire la numeroase probleme. De exemplu, cunoscînd anumite fapte, elevii pot preciza singuri cauzele unor mişcări sociale, caracterul, importanţa şi urmările lor.

Folosesc mult, în învăţămîntul seral, lecţia de recapitulare. Avînd în vedere puţinul timp liber de care dispun elevii noştri, organizez asemenea lecţii după fiecare capitol important predat. La istoria antică, de pildă, am organizat repetări după capitolele „Orientul antic", „Grecia antică", „Roma antică". Astfel de lecţii, la care nu intrăm în amănunte oferă elevilor posibilitatea de a privi încă o dată problemele cele mai importante ale dezvoltării societăţii într-o epocă dată.

În prezent pregătesc recapitularea finală, în cadrul căreia voi discuta cu elevii numai teme de sinteză. De exemplu la tema „Lupta de clasă în orînduirea sclavagistă" vom discuta următoarele aspecte : societatea sclavagistă, prima formă de orînduire bazată pe exploatare, caracterizarea claselor sociale din sclavagism şi poziţia lor în societate, antagonismele dintre ele, cauzele generale ale răscoalelor în sclavagism, diferite tipuri de răscoale (ţinînd seama de timpul diferit de desfăşurare şi de loc), forţe participante, importanţa istorică a răscoalelor în antichitate. La istoria evului mediu, una din temele de recapitulare finală va fi legată de cultura medievală. Aici voi urmări ca elevii să înţeleagă raportul legic şi organic dintre bază şi suprastructură. Astfel, cultura medievală tradiţionalistă, închistată în forme rigide, mistice şi scolastice, va fi explicată ca rezultat al slabului nivel de dezvoltare a tehnicii în feudalism, şerbirii în masă a ţărănimii şi ţinerii ei în ignoranţă. Cultura Renaşterii va fi privită ca rezultat al apariţiei în cadrul economiei feudale a elementelor noului mod de producţie capitalist, şi a noii concepţii despre lume şi societate a burgheziei. Reliefarea în lecţii a rolului hotărîtor al maselor populare în istorie, a rolului personalităţii, a factorilor economici, sociali, politici, culturali etc. va străbate ca un fir roşu toate lecţiile de recapitulare.

Sînt convins că laturile specifice ale predării la liceul seral nu se rezumă la determinările provocate de factorul timp, că există şi o specificitate impusă de factori psihologici, sociologici etc. de care trebuie să se ţină neapărat seama. Numai prin soluţionarea ştiinţifică a acestei probleme profesorul de la liceul seral va reuşi să valorifice potenţele instructive şi educative ale lecţiei.

Este timpul ca Editura didactică şi pedagogică şi Institutul de ştiinţe pedagogice să elaboreze şi să editeze o metodică special dedicată învăţămîntului seral.

Prof. PETRU POPESCU

Lecţie recapitulativă în laboratorul fonetic al Liceului nr. 4 din Oradea.

CUM PREGĂTIŢI ELEVII CLASEI A VIII-A

(Urmare din pag. 1)

concluzii pe care ni l-a pus la îndemînă secţia de învăţămînt ne-a fost de un real folos în orientarea generală a pregătirii elevilor pentru concursurile de admitere. În acelaşi timp, pentru a da acestei pregătiri un caracter diferenţiat, în funcţie de situaţia concretă din şcoala noastră, am cerut profesorilor de limba română, matematică şi istorie să organizeze sondaje. Rezultatele lor, coroborate cu concluziile din materialul secţiei de învăţămînt, ne-au arătat destul de precis încotro trebuie să ne îndreptăm atenţia. De pildă, constatîndu-se slaba deprindere a elevilor de a utiliza un plan de expunere, am hotărît, împreună cu profesorii de limba română, să se insiste asupra modului cum se alcătuieşte planul unor analize literare.

La istorie, unde s-a constatat că elevii se mulţumesc în general să reţină date şi fapte, recapitularea pune în evidenţă esenţa fenomenelor studiate urmărind să-i obişnuiască pe elevi să sesizeze raporturile de cauzalitate, de condiţionare reciprocă. În sfîrşit la matematică, tot în funcţie de constatările făcute prin lucrările de sondaj, centrul de greutate al pregătirii îl constituie problemele de descompunere a polinoamelor în factori, definirea şi execuţia grafică corectă a figurilor geometrice etc. Bineînţeles că tematica recapitulării este individualizată conform nivelului pregătirii fiecărei clase, căpătînd o specificitate deosebită acum în ultimul trimestru, cînd am intrat în etapa finisării pregătirilor.

Pe ce probleme aţi considerat necesar să puneţi accentul în această ultimă etapă de pregătire şi ce acţiuni concrete se efectuează în acest scop? — i-am întrebat pe interlocutorii noştri.

Prof. **DANA VOINEA-VASILIU**, Şcoala generală nr. 23 :

Mai întîi, foarte pe scurt, despre felul cum am conceput acţiunea de pregătire. Accentul acesteia cade nu pe orele speciale de pregătire, desfăşurate în afara orarului propriu-zis şi nici pe lecţiile de recapitulare finală, care prin forţa împrejurărilor sînt destul de puţine la număr, ci pe activitatea continuă care are loc paralel cu predarea curentă. Modalitatea folosită este, în general, următoarea : la fiecare lecţie din manualul de clasa a VIII-a, după predarea lecturii şi analiza ei completă, revăd cu elevii lecturile din opera scriitorului respectiv, studiate în clasele V—VII. Apoi, pe baza unor planuri alcătuite în clasă, am cerut elevilor, dîndu-le termene de 2—3 săptămîni, să alcătuiască compuneri de sinteză cu privire la principalii scriitori studiaţi. Cîteva dintre aceste compuneri se citesc în clasă şi sînt discutate cu toţi elevii. La gramatică, ţinînd seama de faptul că se predă concentric, am pornit chiar de la prima lecţie la analiza gramaticală completă a textului, prevăzînd ca lecţie nouă numai materialul necunoscut în clasele precedente.

Atît la lecţiile curente cît şi în pregătirea specială pun accentul pe munca individuală. De exemplu, dictez întregii clase un text care este analizat întîi pe caiete, individual, de fiecare elev în parte şi numai după aceea îl transcriem pe tablă şi se discută cu întreaga clasă.

La recapitularea finală voi relua materialul literar predat, urmărind în special mai buna cunoaştere a noţiunilor de teorie literară. Vom discuta astfel despre baladă şi voi analiza cu elevii una din baladele studiate de ei, vom trece în revistă modurile de expunere literară etc. Voi formula de asemenea cîteva subiecte de sinteză care să cuprindă o parte mai mare din materie. De exemplu, voi trata tema „Eroismul poporului nostru în lupta pentru libertate naţională şi socială reflectat în operele studiate".

Prof. **GHEORGHE STOIŢESCU**, Şcoala generală nr. 41 :

Acum, în pregătirea viitorilor absolvenţi ai clasei a VIII-a pentru concursurile de admitere în şcoli de grad superior, profităm mult de pe urma faptului că în şcoala noastră s-a asigurat continuitatea muncii profesorilor la aceeaşi clasă. În felul acesta, ca profesor de matematică, am putut să insist, încă din clasa a V-a, asupra chestiunilor menite să înlesnească înţelegerea materiei din programa clasei a VIII-a. Am rezolvat de exemplu cu elevii mei, în anii anteriori, exerciţii în care se cerea aflarea celui mai mic multiplu comun şi a celui mai mare divizor comun, operaţii cu fracţii ordinare, aplicaţii la proporţii şi în special la proporţii derivate, am utilizat metoda grafică şi metodele algebrice de rezolvare a problemelor, construcţiile cu rigla şi compasul, am stăruit asupra relaţiilor metrice în triunghi şi am efectuat probleme de arii şi volume. Ca urmare, acum, recapitularea cunoştinţelor în vederea concursului se desfăşoară pe o bază mult mai solidă.

Prof. **ELENA ROIU**, Şcoala generală nr. 25 :

În ce mă priveşte, pun un accent deosebit pe pregătirea diferenţiată a elevilor. Prin lucrările de sondaj date anterior, ca şi pe baza observaţiilor din timpul orelor, am o evidenţă destul de exactă a lacunelor din cunoştinţele fiecărui elev. Am formulat de aceea, pe lîngă temele de recapitulare destinate majorităţii elevilor, şi teme speciale pentru elevii cu un nivel mai scăzut de cunoştinţe, ajutîndu-i astfel să ajungă treptat la nivelul celorlalţi. O dată realizată această sarcină, voi putea lucra uniform, la lecţiile de recapitulare finală, cu întreaga clasă.

Prof. **LIVIU MUSCULIU**, Şcoala generală nr. 28 :

La istorie se ridică cu acuitate problema timpului extrem de limitat afectat unui material vast, deosebit de important pentru cultura şi educarea elevilor. Ţinînd seama de aceste condiţii am pornit de la început cu o schemă de plan anuală pentru a realiza o planificare calendaristică judicioasă. Astfel, fiecare lecţie de istorie a constituit, prin toate verigile ei, un moment în pregătirea pentru concurs. Mai mult decît la celelalte clase, am stăruit la clasa viitorilor absolvenţi asupra formulării răspunsurilor, asupra sistematizării ideilor şi asupra exprimării clare, curgătoare, succinte.

Un aport însemnat la pregătirea pentru concurs l-au constituit lecţiile de repetare din cursul anului, care l-au ajutat pe elevi să-şi formeze o privire de ansamblu asupra unor momente de mare importanţă din istoria patriei. Astfel, în legătură cu tema „Formarea statului naţional român" am recomandat elevilor să revadă şi lecţiile referitoare la unirea realizată de Mihai Viteazul, la politica de alianţă şi unire a domnitorilor din secolul al XVII-lea, la problema unirii văzută de Tudor Vladimirescu şi de conducătorii revoluţiei de la 1848 din Moldova, Muntenia şi Transilvania. În legătură cu răscoala ţăranilor din 1907 le-am recomandat să revadă toate lecţiile privitoare la răscoalele ţărăneşti anterioare.

Ultima întrebare pe care am pus-o participanţilor la discuţia noastră a fost :

Ce sprijin consideraţi că aţi putea primi în perioada care ne mai desparte de concursurile de admitere şi ce măsuri propuneţi să se ia în această direcţie ?

Prof. **GH. STOIŢESCU:**

Am simţi nevoia unei culegeri de probleme la nivelul programei în vigoare. Din păcate, însă, o asemenea culegere încă nu s-a editat, iar culegerea alcătuită de Ionescu Ţiu — care de altfel nici nu se mai găseşte în librării — pare să cuprindă mai mult probleme de olimpiadă decît pentru examene curente.

Prof. **DANA VOINEA-VASILIU :**

Ar fi foarte binevenite unele indicaţii mai ample în legătură cu metodica desfăşurării concursului. Am în vedere, mai ales, criteriile de notare, în scopul înlăturării decalajelor foarte mari care s-au vădit în anii trecuţi în acest domeniu.

Prof. **LIVIU MUSCULIU :**

În ce priveşte componenţa comisiilor de examinare cred că ar fi indicat să se ţină seama de dezideratul unanim ca membrii acestora să fie, în mod obligatoriu, profesori care predau la clasele a VIII-a, iar formularea şi conţinutul întrebărilor să nu difere prea mult de la o şcoală la alta, astfel încît să se poată ajunge la o unitate de cerinţe şi de apreciere a cunoştinţelor candidaţilor.

Un luminat dascăl din secolul trecut

În toamna anului 1831 îşi începea existenţa la Brăila prima şcoală din acest oraş. Într-o adresă a Eforiei Şcoalelor, adresată mai tîrziu Marii Vornicii a Munteniei, se arată că cel care a contribuit „cu îndemnul şi stăruirea spre înfiinţarea zidirii ce se află astăzi clădită pentru şcoală" şi, de aceea, „s-ar putea cu dreptul număra între fondatorii ei" [1]) a fost Ioan Penescu, una dintre personalităţile remarcabile ale Brăilei din prima jumătate a secolului trecut. Tot prin străduinţile sale, susţinute de alţi cărturari, s-a înfiinţat la Brăila, în anul 1840, şi o şcoală normală, pentru pregătirea învăţătorilor de care aveau nevoie satele. De numele profesorului Penescu se leagă de asemenea înfiinţarea primei şcoli comerciale româneşti. Ca o recunoştinţă a stăruinţelor sale pentru propăşirea învăţămîntului, Eforia Şcoalelor îl numeşte în funcţia de director şi apoi de inspector şcolar la Brăila.

Pedagog înzestrat cu bogate cunoştinţe în domeniul istoriei, geografiei, economiei politice, Ioan Penescu şi-a adus din plin aportul la educaţia tineretului Urmărind îmbunătăţirea programelor şcolare în vigoare pe atunci, el căuta ca studiul istoriei, geografiei şi economiei patriei să contribuie la „reformarea morală a generaţii întregi" Problemele de educaţie sînt abordate de el într-o legătură atît de strînsă cu problemele instrucţiei, încît pînă şi manualul de aritmetică pe care l-a elaborat, intitulat „Cele patru lucrări de aritmetică cu numere întregi şi cîteva sentenţii morale", cuprinde importante reflecţii cu privire la educaţia tineretului.

Penescu manifesta o grijă deosebită mai cu seamă pentru formarea morală a candidaţilor la titlul de învăţător, insuflîndu-le dragostea pentru meserie şi sentimentul probităţii profesionale. Adresîndu-se viitorilor învăţători, el le spunea : „V-am arătat de mai multe ori scopul pentru care sînteţi chemaţi şi marea bucurie ce trebuie să simţă inimile dv. , că v-aţi încredinţat a fi cei dintîi luminători ai unor locuitori... Nu uitaţi dar că neamul aşteaptă de la dvs... bune începuturi, spre a putea înainta cu înlesnire. Acestea vi se cer dragii mei şi printr-însele vă veţi nemuri în inimile strănepoţilor dvs." [2]) El îi îndeamnă pe viitorii învăţători „să fie mereu în mijlocul copiilor, al părinţilor lor", să le vorbească „cu blîndeţea şi bunătatea adevăratului părinte"

Ioan Penescu a militat pentru un contact cît mai apropiat între şcoală şi familie, organizînd numeroase întîlniri cu părinţii elevilor din oraş, cărora le prezenta expuneri pe tema educaţiei şcolarilor, adoptînd o poziţie critică faţă de atitudinea de desconsiderare a învăţăturii din partea unor părinţi, care, după ce fiii lor absolveau cîteva „clasuri", alergau să-i plaseze în diverse posturi de funcţionari de stat „Gem cancelariile, scria el, de mulţimea unor copii ce abia au învăţat să citească şi să scrie aşteptînd să amplaseze locul cîte unui scriitor ce s-a înaintat, s-a scos sau a murit" [3]) Cum problema aceasta era legată şi de caracterul apropge exclusiv teoretic al învăţămîntului vremii, Ioan Penescu a militat cu toată energia pentru reformarea sistemului şcolar din prima jumătate a secolului al XIX-lea. El a relevat caracterul ineficient al învăţămîntului teoretic şi a cerut fundarilor în drept să introducă în planurile de studiu, alături de disciplinele teoretice, şi obiecte cu caracter practic — economic. După opiniile sale, şcoala trebuie să corespundă nevoilor practice ale vieţii, să fie un organism viu şi folositor societăţii Luînd atitudine faţă de prejudecăţile care depreciau valoarea meseriei în viaţa socială, Penescu sublinia că, aşa cum spune poporul, aceasta este o adevărată „brăţară de aur".

Tocmai această poziţie l-a făcut să susţină cu fermitate ideea înfiinţării la Brăila a unei şcoli comerciale şi să elaboreze pentru aceasta un plan de învăţămînt, în care a inclus ca discipline de studiu fundamentale agricultura, economia; nautica etc. El îşi argumenta propunerea subliniind faptul că şcoala comercială şi-ar avea pe deplin rostul la Brăila, unde „toate mişcările comerţului sînt dezvoltate" şi, pe lîngă aceasta „fabricaţia corăbiilor, călătoria întrînsele în cîte un port străin, spre deprinderea ocîrmuirii din lăuntru a ei, poate înlesni prea mult practica ştiinţei nautice" [4]) Pe de altă parte, Penescu vedea în înfiinţarea şcolii respective izvorul de pregătire a unor cadre care să-i îndrume pe ţărani în cultivarea ştiinţifică a pămîntului. Programul lui poate fi considerat astfel drept cel dintîi program de învăţămînt practic — economic românesc. Ideile enunţate de Penescu au primit o apreciere favorabilă din partea lui M. Kogălniceanu, care a vorbit despre ele în revista „Dacia Literară".

Dînd curs năzuinţelor sale de propăşire a culturii româneşti, Ioan Penescu întemeiază în anul 1839 prima tipografie brăileană, din economiile realizate din salariul său de profesor. În acelaşi an înfiinţează şi ziarul „Mercur", una din primele publicaţii cu caracter economic din ţara noastră, despre care M. Kogălniceanu scria că este „o foarte bună foaie, care-şi îndeplineşte cu scumpătate ţelul propus". [5]) Tot în anul 1839 I. Penescu tipăreşte şi gazeta „Econoama română" sau „Jurnal pentru dame", cu profil social-educativ. Încă din primul număr al acesteia el caută să orienteze femeile pentru a da copiilor lor o creştere potrivită şi militează pentru cuprinderea în şcoli a fetelor, combătînd ideea că ele nu au nevoie de educaţie intelectuală: „Mama — afirmă el — trebuie să fie bine informată ca să formeze bine pe copilul său". Mai tîrziu profesorul brăilean a publicat şi un „Manual de economie casnică" destinat fetelor, iar în 1854 „Catehismul bunei creşteri a fetelor sau a datoriilor lor morale şi sociale, ca fete, ca soaţe şi ca mame de familie"

În anul 1845 Ioan Penescu publică lucrarea intitulată : „Prinţipuri de agricultură" dedicată, aşa cum se arăta în prefaţă, „tinerilor şcolari, cu voia cinstitei Eforii a Şcoalelor" Pentru perioada în care apare, lucrarea se înscrie ca una din contribuţiile cele mai însemnate pe linia introducerii unor metode ştiinţifice de muncă în agricultură Reflectînd gîndirea înaintată a autorului, care se ridică împotriva practicilor empirice de cultivare a pămîntului, ea recomandă soluţii în concordanţă cu progresele ştiinţei şi tehnicii

Opera de cultură iniţiată de Penescu la Brăila îl situează printre marii animatori culturali ai oraşului. Aproape nici o mişcare culturală din Brăila din prima jumătate a secolului trecut nu s-a desfăşurat fără aportul acestui luminat dascăl.

Conf. univ. C. MARINESCU
Institutul pedagogic Galaţi

[1]) I. Vîrtosu, „Ioan Penescu", Analele Brăilei, nr. 4—5—6/1929, pag. 51.
[2]) Ing. Gh. P. Marinescu, „Note la activitatea lui Penescu", Analele Brăilei, nr. 4/1930, pag. 33.
[3]) Ing. Gh. T. Marinescu, loc cit. pag. 29.
[4]) Ing. Gh. T. Marinescu, loc cit. pag. 30.
[5]) I. Vîrtosu, „Ioan Penescu, animator cultural al Brăilei în primii ani după 1829", tipografia „Oltenia", Bucureşti 1931, pag. 12.

PROBLEME ACTUALE ALE ACTIVITĂŢII CU PIONIERII

(Urmare din pag. 1)

la concursurile pentru pionieri, vorbitorii au propus ca acestea să se desfăşoare gradat în tot cursul anului, pentru a nu pune pe copii în situaţia să facă mari eforturi numai într-o anumită perioadă a anului.

Prof. univ. **V. Pavelcu**, de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, a subliniat necesitatea intensificării activităţii de cercetare a psihologiei copilului pentru a se asigura muncii educative o solidă bază ştiinţifică, pentru a se lua într-o mai largă măsură în considerare, în organizarea acţiunilor pionereşti, particularităţile de vîrstă. În acest sens vorbitorul a apreciat măsurile care au fost luate de Consiliul Naţional pentru organizarea vacanţei de vară pe grupe de vîrstă. Totodată, el s-a referit la necesitatea de a face înţeleasă copiilor problema relaţiilor de prietenie bazate pe respect şi comportare corectă, colegială, pe sentimente de stimă reciprocă. Scriitorii **Constantin Chiriţă** şi **Costache Anton**, compozitorul **Dumitru Stancu**, **Lucia Olteanu**, redactor şef al revistei „Cravata Roşie", au relevat rolul important al creaţiei artistice, al televiziunii şi radioului, al presei pionereşti în educarea tinerei generaţii. Ocupîndu-se în continuare de unele forme ale muncii extraşcolare, ei au cerut să se înlăture caracterul formal al unora dintre întîlnirile pionierilor cu scriitorii, să se asigure o mai mare eficienţă educativă emisiunilor de la radio şi televiziune etc. De asemenea, au făcut o serie de propuneri privind îmbunătăţirea profilului şi conţinutului presei pentru copii.

Luînd cuvîntul în cadrul lucrărilor plenarei, tov. **Ion Teoreanu**, membru supleant al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, şeful secţiei învăţămînt a C.C. al P.C.R., apreciind activitatea depusă pînă în prezent de Biroul Consiliului Naţional, a subliniat totodată necesitatea îmbunătăţirii în continuare a muncii cu pionierii şi şcolarii, pentru realizarea sarcinilor stabilite de partid privind instruirea şi educarea tinerei generaţii.

Încheind lucrările plenarei, conf. univ. **Traian Pop**, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, a subliniat că marile sarcini ale activităţii pionereşti pot fi realizate cu succes numai antrenînd la rezolvarea lor întregul corp didactic, familia, ca şi alţi factori ai vieţii sociale şi culturale.

Mulţumind participanţilor la discuţii pentru sugestiile şi propunerile pe care le-au făcut, vorbitorul i-a asigurat că acestea vor fi studiate cu atenţie şi că se va ţine seama de ele în activitatea de viitor.

În asentimentul tuturor participanţilor la plenară, vorbitorul a exprimat profunda recunoştinţă pentru îndrumările date de conducerea partidului ca şi angajamentul de a nu precupeţi nimic pentru a traduce în viaţă indicaţiile preţioase cuprinse în cuvîntarea rostită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la Conferinţa de constituire a Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor.

Plenara a adoptat măsuri privind organizarea „Zilei pionierilor", pregătirea şi desfăşurarea vacanţei de vară a anului şcolar 1966—1967, îmbunătăţirea presei destinate pionierilor şi şcolarilor, precum şi unele măsuri organizatorice.

RELIEF

pe negativ

Difuzori ne-voluntari

De cîte ori se găseşte în pană de spectatori Teatrul de Stat din Constanţa recurge, cu concursul unor organe locale, la o soluţie salvatoare : elevii şi părinţii acestora. Misiunea de „lămuritori" şi difuzori revine profesorilor.

Interesant e că la spectacolele la care şcolile înseşi, din motive educative, doresc să procure bilete (de pildă la „Io, Mircea Voevod") teatrul răspunde că nu se poate mai devreme de cîţiva ani, deoarece „are sălile pline". Pînă atunci elevii să aştepte şi aşteptînd să vizioneze spectacolele „fără spectatori". Iar profesorii să-i „lămurească", să încaseze banii pe bilete, să-i ducă la agenţia teatrului.

Pentru a le uşura munca, propunem să li se cumpere şi cîte o taşcă.

Ca să nu uite

Recent, şeful secţiei de învăţămînt din raionul Răcari, Gheorghe Părnuş, însoţit de inspectorul Marin Diaconu, au controlat Şcoala generală din Tamaş. Ei au apreciat, după un control „riguros", că nivelul de cunoştinţe al elevilor este corespunzător cerinţelor programei şcolare. Pe baza acestei constatări s-au dat desigur şi îndrumările.

Curînd după această inspecţie, secţia de învăţămînt regională constată că, dimpotrivă, nivelul de cunoştinţe al elevilor de la Şcoala generală din Tamaş este sub cerinţele programei. O astfel de constatare a cerut, firesc, o cercetare a cauzelor şi, în funcţie de ele, cu totul alte îndrumări.

Aceste îndrumări s-au şi dat. Se aşteaptă însă şi o „îndrumare" pentru îndrumătorii raionali. Una pe care să n-o uite.

CĂI DE ÎNTĂRIRE A EDUCAȚIEI PATRIOTICE ȘI MORAL-CETĂȚENEȘTI A ELEVILOR

— Simpozionul cadrelor didactice din Brașov —

Acordînd o atenție majoră înaltelor cerințe formulate de activitatea pusă în slujba făuririi conștiinței socialiste a tinerei generații, secția de învățămînt a regiunii Brașov a organizat recent, sub îndrumarea Comitetului regional al P.C.R., un simpozion cu tema „Educația patriotică și moral-cetățenească a elevilor". La simpozion au participat reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, ai organelor locale de partid și de stat, precum și peste 800 de învățători și profesori din școlile regiunii.

Deschizînd lucrările simpozionului, tov. **Gheorghe Pană**, prim secretar al Comitetului regional Brașov al P.C.R., a scos în evidență obiectivele importante urmărite prin organizarea acestei acțiuni, concepută ca o tribună a schimbului de experiență în vederea generalizării celor mai eficiente forme de educare patriotică și cetățenească a elevilor.

În continuare prof. **Angela Popa**, șefa secției de învățămînt a regiunii Brașov, a prezentat referatul „Educația patriotică și moral cetățenească a elevilor". Evidențiind corelația strînsă existentă între cultivarea sentimentelor patriotice și formarea calităților morale, care completează și consolidează sentimentul patriotic, referatul a arătat că secția regională de învățămînt, în colaborare cu Consiliul regional al Organizației Pionierilor și Comitetul regional U.T.C. au orientat cadrele didactice, comandanții de pionieri și secretarii U.T.C. din școli spre organizarea unor acțiuni concrete în vederea educării elevilor. De asemenea, au fost organizate în fiecare raion consfătuiri cu diriginții, la care s-au stabilit măsuri pentru adîncirea muncii educative.

Subliniind faptul că rolul preponderent în întreaga muncă de educare patriotică îl are activitatea profesorului la lecții, referatul a relevat valoarea educativă a lecțiilor unor cadre didactice care pun accent pe latura afectivă a predării, pe expresivitatea acesteia, pe capacitățile ei de a-i captiva pe copii, convingîndu-i și oferindu-le momente de adîncă trăire emoțională. Experiența pozitivă a unor profesori prezentată în cuprinsul referatului a dovedit bogatele resurse educative ale lecțiilor, a evidențiat contribuția acestora la cultivarea sentimentelor patriotice. Astfel de resurse le reprezintă, de pildă, popularizarea marilor realizări dobîndite în regiunea natală și în întreaga țară în anii puterii populare, utilizarea largă în predare a materialelor de arhivă, a folclorului local etc. Așa cum s-a arătat în darea de seamă, a contribuit mult la educarea patriotică și moral-cetățenească a elevilor și activitatea unor diriginți care au împletit strîns munca pentru mobilizarea elevilor la îndeplinirea sarcinii lor principale — învățătura — cu formarea profilului lor etic.

În anul școlar curent, în școlile regiunii Brașov s-a statornicit o colaborare strînsă între colectivele didactice și comandanții de pionieri. Ca urmare a acestei colaborări, la multe școli, cum sînt, de exemplu, Liceul din Tg. Secuiesc, Liceul nr. 1 din Sibiu etc. s-a îmbunătățit activitatea cercurilor de elevi, care și-au întărit contribuția la educarea patriotică a copiilor. Un aport însemnat pe această linie îl aduc și activitățile cultural-artistice organizate cu pionierii, vizitele în producție, la muzee, la casele memoriale, întîlnirile cu activiști de partid și de stat, cu muncitori fruntași, oameni de știință și artă, sărbătorirea zilelor festive etc.

Majoritatea directorilor de școli din regiune — s-a arătat în referat — acordă o deosebită atenție îndrumării muncii educative, coordonării ei. Mai există însă unii directori (de pildă la școlile generale din Archita, Hoghila, Teliu), care lasă pe al doilea plan problemele acestei munci, ceea ce se reflectă negativ asupra comportării unor elevi.

Subliniind în încheiere importanța sarcinilor școlii în domeniul educării patriotice și moral cetățenești a elevilor, referatul a chemat cadrele didactice la o cît mai bună îndeplinire a acestor sarcini.

În continuarea lucrărilor simpozionului au avut loc, în ședințe plenare și pe secții, discuții care au oferit participanților prilejul de a-și comunica experiența și de a face propuneri. Astfel, prof. **Vasile Barna**, de la Liceul nr. 1 din Mediaș, a arătat în cuvîntul său cum sînt folosite în activitatea educativă tradițiile valoroase ale acestui liceu. În același timp, el a propus ca filmotecile regionale să fie înzestrate cu filme documentare care se referă la trecutul patriei ca și la realizările actuale ale poporului. Deosebit de necesare ar fi în special documentarele realizate în urma vizitelor făcute de conducătorii de partid și de stat în regiunile țării. Mai mulți profesori, printre care **Emilia Milicescu** de la I.P.C.D. Brașov, **Mircea Băltescu** de la Liceul nr. 1 din Brașov, **Irina Czompo**, de la Școala generală nr. 1 din Tg. Secuiesc, **Paraschiva Csiki**, de la Liceul nr. 1 din Sf. Gheorghe, **Ion Moldovan**, de la Liceul nr. 2 din Mediaș, vorbind despre contribuția pe care o aduc lecțiile de limba și literatura română și de istorie la educarea patriotică a elevilor, au cerut ca în manualele de istorie să fie introduse mai multe lecții despre cultura și arta poporului nostru. Vorbind despre caracterul științific pe care trebuie să-l aibă munca educativă, prof. **Septimia Iacob**, de la Școala generală nr. 1 din Sibiu, a cerut să se extindă cercetările cu privire la formele și acțiunile care influențează în mod pozitiv formarea trăsăturilor morale și de caracter ale elevilor. Prof. **I. Bălușescu**, directorul Liceului economic nr. 2 din Brașov, a propus să se creeze forme de pregătire psihopedagogică a profesorilor care predau obiectele de profil în liceele de specialitate. Tov. **Rodica Toma**, secretară a Comitetului regional U.T.C. Brașov, s-a referit la contribuția organizațiilor U.T.C. din școli în educarea patriotică și moral-cetățenească a elevilor, iar prof. **Horațiu Tacu**, vicepreședinte al Consiliului regional al Organizației Pionierilor, a vorbit despre aportul muncii pionierești la întărirea eficienței întregii activități educative.

Simpozionul organizat de secția de învățămînt a regiunii Brașov a constituit, după cum a subliniat în cuvîntul de încheiere a lucrărilor tov. **Nicolae Gavrilescu**, secretar al comitetului regional P.C.R., un amplu prilej de valorificare a experienței pozitive, de stabilire a căilor menite să asigure desfășurarea în condiții tot mai bune a muncii de educare patriotică și moral-cetățenească a elevilor.

ACTIVITATEA METODICĂ ÎN ȘCOLILE SPECIALE

Profesorii care lucrează în învățămîntul special, în cadrul căruia realizarea compensării funcționale cere metode și procedee de lucru diferențiate în raport cu particularitățile și gradul deficienței elevilor, cu vîrsta acestora, cu etapa procesului educațional etc., trebuie să stăpînească o pregătire multilaterală, sistematică, rezultat al unor îndelungate acumulări, în cursul cărora cultura generală și de specialitate se lărgește în însuși procesul exersării profesiunii și paralel cu aceasta. În dobîndirea unei asemenea pregătiri un rol de seamă revine activităților metodice organizate în școală.

Ca și în învățămîntul de masă, formele de bază ale activității metodice din învățămîntul special sînt comisiile metodice și cercul pedagogic. În afara acestora, aproape la fiecare categorie de școli apar cercuri în cadrul cărora sînt discutate unele probleme de strictă specialitate. Un asemenea cerc, intrat în tradiția școlilor pentru copii cu deficiențe de auz, este, de pildă, cercul de ortofonie, în care se analizează unele aspecte teoretice și practice ale procesului demutizării.

În general, la stabilirea formelor de activitate metodică, în majoritatea școlilor pentru copiii deficienți se ține seama de condițiile concrete de funcționare. Bunăoară, la școlile nou înființate sau cu efective mici de elevi se organizează o comisie metodică pentru disciplinele de bază, o comisie a profesorilor diriginți și una a educatorilor. La școlile mai mari, în afara comisiilor metodice pentru obiecte ca limba română și matematică, funcționează și unele comisii pentru obiecte înrudite — cu conținut realist-practic, de educație estetică etc.

Deoarece, de regulă, într-un raion nu funcționează mai multe școli pentru aceeași categorie de deficienți, cercul pedagogic se organizează la nivelul fiecărei școli. Această organizare, diferită față de cea din învățămîntul de masă, este justificată, de altfel, de numeroși alți factori, între care amintim clasele cu care funcționează școala, omogenitatea colectivelor de elevi, vechimea cadrelor didactice în învățămîntul special, experiența acestora.

În unele raioane s-a încercat antrenarea cadrelor didactice din școlile speciale la unele activități metodice din învățămîntul de masă, fără însă a se da pretutindeni atenția cuvenită alegerii temelor la dezbaterea cărora aceștia sînt invitați să participe. Schimbul de păreri între cadrele didactice din învățămîntul special și cele din învățămîntul de masă ar fi de un real folos dacă problematica discuțiilor ar interesa în egală măsură atît pe unele cît și pe celelalte. Așa, de exemplu, pentru învățătorii și profesorii din școala generală ar fi interesante unele informații asupra particularităților copiilor cu un anumit grad de deficiență senzorială sau psihică, pentru a putea depista și orienta acești copii către instituțiile specializate. Pentru defectologi ar fi deosebit de utilă studierea unor aspecte metodice ale formării deprinderilor de exprimare orală și scrisă la elevii din clasele mici ale școlii generale, pentru a le valorifica într-o formă adaptată. Unele inițiative în sensul corelării tematicilor au fost luate la Sibiu, Cluj, Craiova, Satu Mare și București.

Activitățile metodice comune, valoroase în anumite condiții, nu pot, desigur, să înlocuiască pe cele *organizate în cadrul fiecărei școli speciale*, activități care asigură dezbaterea în mod competent a problemelor generale și speciale ale procesului instruirii și educării elevilor cu deficiențe. În condițiile dezvoltării rețelei de școli speciale, aceste activități au și sarcina inițierii profesionale a defectologilor începători, proveniți în majoritatea lor din învățămîntul general. În cadrul activităților amintite defectologii cu mai multă experiență fac expuneri și demonstrații în legătură cu planificarea muncii, cu pregătirea lecțiilor etc.

Una din formele activității metodice din școlile speciale care antrenează colective largi de defectologi din școli diferite este *schimbul de experiență între unitățile școlare pentru aceleași categorii de deficienți*. Practica a dovedit că eficiența schimburilor de experiență este condiționată de respectarea anumitor cerințe, între care planificarea acțiunii de la începutul anului școlar, precizarea obiectivelor urmărite, repartizarea unor sarcini precise pe membrii colectivului care participă la schimbul de experiență, analiza rezultatelor schimbului de experiență și luarea unor hotărîri.

Pentru a da rezultatele așteptate, activitatea metodică trebuie concentrată asupra temelor concrete care decurg din necesitățile imediate și de perspectivă ale practicii școlare curente. Astfel de teme sînt, de pildă, inițierea și preorientarea profesională a unor categorii de copii cu deficiențe (debili mintali, nevăzători, surzi), formarea vorbirii după principiul comunicării verbale la copiii cu deficiențe auditiv-verbale, copii surzi, copii hipoacuzici etc. Alături de temele care reflectă în primul rînd preocupările colectivului de defectologi din fiecare școală, este bine ca în cadrul comisiilor metodice și al cercului pedagogic să se dezbată periodic și teme majore, care răspund unor necesități imediate ale dezvoltării întregului învățămînt special. O asemenea temă este, de exemplu, determinarea continutului programelor școlare în raport cu programele școlii generale, cu posibilitățile de învățare ale elevilor cu deficiențe și perspectivele orientării lor profesionale. În prezent această temă este dezbătută de colectivele didactice din majoritatea școlilor speciale, defectologii cu experiență dovedind un deosebit interes pentru analiza proiectelor de programă supuse discuțiilor.

Dată fiind importanța activităților metodice pentru perfecționarea continuă a procesului de instruire diferențiată a copiilor cu deficiențe și pentru pregătirea cadrelor didactice din învățămîntul special la nivelul cerințelor defectologiei moderne, este necesar ca acestor activități să li se asigure un conținut adecvat și forme cît mai variate. Între altele, considerăm că ar fi indicat să se accentueze *diversificarea formelor de activitate pentru aprofundarea diferitelor elemente specifice*. Această cerință s-ar putea concretiza prin înființarea unor cercuri în cadrul cărora să se trateze probleme în legătură cu corectarea defectelor de vorbire (la elevii debili mintal), orientarea în spațiu (la elevii nevăzători), folosirea aparaturii audio-vizuale specifice (la elevii hipoacuzici, ambliopi și surzi) etc.

Avînd în vedere complexitatea procesului educațional la elevii deficienți, ca și necesitatea de individualizare a învățămîntului special se impune a fi stimulate mai larg inițiativele valoroase ale defectologilor și valorificarea în practica școlară a rezultatelor pozitive din activitatea acestora.

ALEX. CARAMAN
ALEX. CIORNENSCHI

FOILETON

SĂ PUN PRINSOARE CU TIVISOC ȘI TIVISMOC?

De ce n-aș recunoaște că de multe ori, în dispute mai vechi cu Tivisoc și Tivismoc eu am fost cel care — cum se zice — „am rămas de căruță". Acești năzdrăvani feciori olteni ai lui Păcală, tare isteți și buni de gură, plăsmuiți de Moș Plopșor, le știu pe toate și ți le spun cînd ți-e lumea mai dragă. Mai an mi-au tras o păcăleală strașnică, de m-am jurat că nu le mai calc prin bătătură.

— Bine, a zis Tivisoc, să ne întîlnim pe malul celălalt al Oltului, la Drăgănești. Vrei?

M-am învoit. Și-am apucat a colinda coclaurile tocmai din sus de la Măruntei și pînă mai devale la Călmățui. Ei — iscoditori și pușl pe șotii, eu — prudent.

Zice Tivismoc:

— Văzuși o mașină mare, de la I.R.T.A., care tot umblă prin comunele raionului în afara orarului ei obișnuit?

— O văzui — zic. Or fi niscaiva turiști.

— N-ai ghicit. Sînt directori de școală. Nu știi cum e vorba din bătrîni: azi aici, mîine-n Comani, poimîine la Gostavățu, altă dată la Vîlcele...

— Oameni plimbați, Tivismoace!

— Da, da, plimbați... prin ședințe.

— Îți arde de calamburi?

— Nici gînd! Pe aici e obicei statornicit de ani de zile ca directorii să fie convocați toată ziua, bună ziua — și niciodată în același loc.

— Ți s-o fi părînd...

— Așa? Atunci ia vezi ce zic directorii.

Am poftit deci și cîțiva directori la sfatul nostru.

— De, spune directorul din Măruntei, Dumitru Săraru, nu știu în altă parte cum o fi, dar noi, din septembrie și pînă la sfîrșitul trimestrului I am fost convocați la raion de șapte ori, în trimestrul II de vreo patru ori, acum ne cheamă din nou.

— Vezi că or fi de discutat probleme importante, noi, o fi de popularizat cine știe ce experiență valoroasă.

— Ași — sare Tivisoc — se bate apa-n piuă!

— Concret, concret...

— Uite, în trimestrul III al anului trecut s-a vorbit la o ședință despre „Sarcinile directorului de școală în ultima perioadă a anului", pentru ca în luna următoare să se vorbească despre „Rolul directorului de școală pentru încheierea cu succes a anului școlar și continuarea activității pe perioada de vară".

— Cum s-ar zice: ce mi-i Baba Rada, ce mi-i Rada Baba?

— completează Tivismoc.

— E cam vechi exemplul — zic.

— Îți dau unul de anul acesta. În noiembrie a fost dezbătut referatul „Colaborarea directorului de școală cu Consiliul Organizației Pionierilor și desfășurarea activității în afară de clasă și extrașcolară", pentru ca după aceea să se dezbată tema „Experiența noastră în organizarea și desfășurarea activităților în afară de clasă și extrașcolare". Acum ce mai zici?

— Ce să zic? Știi doar și tu că repetiția e mama învățăturii...

— Depinde ce se repetă.

— În ședințele noastre se cam repetă aceleași lucruri cunoscute și arhicunoscute, zice directorul Sandu Valeriu. Oricare ar fi tema ședinței, pînă la urmă ajungem iar, neapărat, la toate — dar absolut la toate problemele cuprinse în Regulamentul școlar și în instrucțiunile organelor tutelare, care ne sînt „amintite", nesmintit, de fiecare dată.

Iar Tivismoc, de colo:

— Ba îi mai și trag la răspundere pe directori pentru te miri ce, începînd cu încasările de la cinematografele sătești și sfîrșind cu planul la vînzarea cărților...

— Stai, nu mă zăpăci! — îl opresc eu. Cum vine asta?

— Uite că vine. Nu știai poate că pe aici cadrele didactice au plan de vînzare a biletelor la cinema și de vînzare a cărților de la cooperativă? Și planu-i plan, nu se discută.

— Adică?

— Fiecare profesor se duce și ia de la librărie cărți pe bon. Apoi le vinde la elevi și la săteni. Bilunar, directorii trebuie să raporteze la secție îndeplinirea planului. Tot așa și cu cinematograful...

— Nu cred.

— Punem prinsoare?

— ?!

Tivisoc și Tivismoc vor să cîștige iarăși disputa cu mine. Să aibă ei dreptate? Nu știu pe cine să întreb, că pe tovarășii de la secția de învățămînt a regiunii i-am mai întrebat de ce organizează raionul Drăgănești-Olt ședințe atît de multe și atît de lungi (vezi adresa nr. 1658 / 19 XII 1966) și nici pînă acum nu mi-au răspuns. Sînt în grea încurcătură. Aș pune prinsoare, dacă ar miza pe mîna mea și tovarășul Ion Diaconu, vicepreședintele Sfatului popular raional Drăgănești — Olt, care coordonează activitatea secției de învățămînt.

Dar dacă nu se încumetă nici dînsul?...

AL. I. VLADIMIR

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„BUSOLA PRACTICII în liceele de specialitate"

Semnalînd unele probleme importante ale practicii în producție, articolul „Busola practicii în liceele de specialitate" publicat în nr. 889 al „Gazetei învățămîntului" s-a referit printre altele și la baza materială a efectuării practicii. Această problemă preocupă în mod deosebit și pe cei ce lucrează în liceele agricole.

Unele din aceste licee, cum sînt cele din Roman, Sibiu, Fundulea, Arad, Drăgănești, au la dispoziție loturi didactice valoroase, cuprinzînd colecții ampelografice, colecții pomicole, livadă, vie, grădină de legume etc. Astfel, de pildă, Liceul agricol din Fundulea dispune de 7,2 ha lot didactic, cultivat cu toate speciile de plante de cultură agricolă, dintre care 100 de soiuri de grîu, peste 20 de soiuri de orz de toamnă și primăvară, peste 50 de soiuri de hibrizi de porumb ș.a.m.d. Alături de aceste plante și-au găsit locul o colecție legumicolă cu circa 100 specii sau soiuri. Alte școli însă, cum este de pildă Liceul agricol din Armășești, au din acest punct de vedere o situație mai precară.

Le este oare necesar liceelor agricole lotul didactic, de vreme ce ele funcționează pe lîngă unități agricole mari și moderne? După părerea mea, le este necesar, întrucît unitățile de producție, dată fiind specializarea lor în anumite culturi, pot asigura cunoașterea de către elevi a unui număr restrîns de plante agricole. Același lucru este valabil și în ceea ce privește șeptelul de animale. Deci lotul didactic este necesar tuturor liceelor agricole. Mai mult decît atît: ținînd seama de unele precedente pozitive, cred că fiecărui liceu agricol ar trebui să-i fie atribuită, ca bază de practică, o fermă. Amintesc că recent s-au alocat importante suprafețe agricole, precum și inventarul necesar, pentru fermele facultăților de agronomie din toată țara. Consider că aceleași principii ce au stat la baza dotării cu ferme a facultăților de agronomie trebuie să determine și acordarea unor suprafețe de circa 100 ha teren agricol pentru fermele didactice ale liceelor agricole. Aceste ferme ar trebui să dispună de un set de utilaje agricole și veterinare moderne, iar planurile lor de producție să cuprindă în funcție de condițiile pedoclimatice, toate plantele de cultură incluse în programa de învățămînt.

Ar fi, cred, util ca fermele didactice să aibă rezervată o suprafață de 2—5 ha care să constituie „atelierul" de pregătire pentru practica propriu-zisă, fără plan de producție, unde elevii să poată efectua, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, aplicații menite să-i ajute la cîștigarea deprinderilor. Aici s-ar putea efectua unele lucrări care cer o exersare repetată, ca de pildă, altoirea pomilor fructiferi, hibridarea la grîu etc.

Experiența pe care am acumulat-o lucrînd la termele școlilor din Șimleul Silvaniei și Fundulea mi-a arătat că, pe lîngă realizarea obiectivelor didactice, în condițiile existenței unei ferme se pot îndeplini și importante sarcini de producție, obținîndu-se chiar unele recolte record pentru zona respectivă. Apoi, într-o asemenea fermă s-ar putea realiza și activități de cercetare, deosebit de utile perfecționării profesorilor, care ar putea fi dirijate direct de către stațiunile experimentale agricole, lărgindu-se astfel rețeaua experimentală. Totodată, comisia de stat pentru omologarea soiurilor de plante ar putea să efectueze în fermele didactice unele lucrări experimentale în vederea omologării soiurilor.

Ing. OLIMPIU I. LUCA
directorul Liceului agricol
din Fundulea

Citind în „Gazeta învățămîntului" nr. 889 articolul „Busola practicii în liceele de specialitate", m-am gîndit și la cîteva din aspectele practicii în producție a viitorilor absolvenți ai liceelor economice.

Am cunoscut într-o perioadă îndelungată modul cum s-a desfășurat practica de producție a elevilor din fostele școli profesionale și tehnice din sectorul economic. Prelulînd tot ce era valoros în experiența acestora, se impune însă totodată să înlăturăm aspectele negative care s-au semnalat în cadrul lor. De exemplu, nu de puține ori, pentru că nu li se fixau obiective precise de activitate, elevii erau nevoiți să-și piardă timpul prin întreprindere fără a lucra, sau erau folosiți, de la începutul pînă la sfîrșitul practicii, numai pentru executarea uneia și aceleiași lucrări de minimă importanță. Unii responsabili de practică din partea întreprinderilor nici nu știau măcar unde sînt repartizați și la ce lucrează elevii. Pentru ca în prezent să se evite asemenea carențe ar fi necesar ca Ministerul Învățămîntului, de comun acord cu ministerele în întreprinderile cărora se va desfășura practica elevilor din liceele economice, să asigure reglementarea oficială a modului de lucru în întreprinderi.

Consider de asemenea că programele pe baza cărora s-a desfășurat practica de producție a elevilor din școlile cu caracter economic erau prea sumare. Cred că ar fi indicat ca Ministerul Învățămîntului să alcătuiască un colectiv format din cadre competente în acest domeniu, căruia să-i încredințeze sarcina de a stabili proiecte de programe în funcție de profilurile diferitelor licee economice. Aceste proiecte de programe ar putea fi definitivate după discutarea lor în comisiile metodice ale profesorilor de specialitate.

În ce mă privește, cred absolut necesar ca programele de practică să indice în mod amănunțit lucrările ce trebuie executate de către elevi în toate sectoarele întreprinderilor și să se organizeze un sistem unitar de evidență a activității lor. În acest sens opinez pentru introducerea caietelor de practică, în care cei ce urmăresc practica să facă și caracterizarea elevilor.

Socotesc util ca planul de învățămînt al liceelor economice să prevadă practica în producție și pentru elevii de la cursurile serale. La prima vedere s-ar părea că această propunere nu-și are rațiunea, pentru că elevii cursurilor serale sînt recrutați tocmai din rîndurile celor ce lucrează în întreprinderi. Este adevărat, însă munca acestora se limitează de fapt la un singur sector — aprovizionare, comerț etc. Or, este necesar ca viitorii absolvenți ai liceelor economice — fie ei de la cursurile de zi sau de la cele serale — să cunoască lucrările ce se efectuează în toate sectoarele unor întreprinderi.

Perioada de practică în producție va începe peste două luni. Se impune ca pînă atunci să se ia toate măsurile necesare pentru a-i asigura eficiența.

Prof. N. VINĂTORU
Liceul economic din Bacău

ÎN FOTOGRAFII: două aspecte din lecțiile pentru educarea vorbirii cu ajutorul aparatelor auditive la Școala specială pentru elevi hipoacuzici.

PE TEME ALE ACTIVITĂȚII SINDICALE

În această ultimă etapă a anului școlar, o bună parte din corespondența primită la redacție se referă la sprijinul concret pe care îl acordă organizațiile sindicale muncii profesionale a cadrelor didactice orientată spre desăvîrșirea pregătirii elevilor.

Tovarășul **Ion Ștefan**, președintele sindicatului învățămînt din Craiova, se referă de exemplu, în scrisoarea sa, la acțiunile inițiate la Școala generală nr. 22 din acest oraș. Colectivul didactic de aici a experimentat în cursul anului o nouă programă de predare a cunoștințelor de matematică la clasele I—IV, vizînd parcurgerea mai rapidă a materiei etalon prevăzută în programele curente și tratarea ei în lumina unei concepții moderne. Urmărind să-i ajute pe membrii colectivului în desprinderea unor concluzii cît mai întemeiate asupra acestei experiențe, biroul grupei sindicale le-a pus la dispoziție materialele bibliografice necesare și a invitat în școală cercetători și cadre didactice universitare.

Corespondentul nostru relevă în rîndurile trimise redacției și o substanțială creștere a aportului biroului unor grupe sindicale la instaurarea unei atmosfere de colaborare strînsă în cadrul colectivelor didactice, la întărirea răspunderii personale față de modul cum sînt aduse la îndeplinire sarcinile încredințate, față de înalta menire pe care o implică titlul de învățător sau profesor. La asemenea rezultate au ajuns — prin popularizarea exemplelor pozitive, ca și prin discutarea deschisă, în spirit tovărășesc, a unor atitudini ce puteau aduce prejudicii prestigiului colectivului școlar — birourile grupelor sindicale de la școlile generale nr. 2, nr. 10, nr. 12, nr. 16 și nr. 21.

Grija pentru asigurarea unui buget rațional de timp al cadrelor didactice preocupă într-o măsură tot mai mare organizațiile sindicale din școli. Scrisoarea primită de la profesoara **Aurelia Năcuță**, președinta sindicatului învățămînt din Bacău, ne vorbește tocmai despre această preocupare. Căutînd, împreună cu secția de învățămînt, soluții raționale care să asigure înlăturarea supraîncărcării cu sarcini a anumitor învățători sau profesori și valorificarea deplină a timpului dedicat acțiunilor cultural-obștești, comitetul sindicatului învățămînt din Bacău a reexaminat sarcinile încredințate fiecărui membru al corpului profesoral și a făcut propuneri pentru redistribuirea acestora. Ca urmare, sarcinile cultural-obștești nu mai revin exclusiv unui număr limitat de învățători și profesori, iar criteriul după care sînt încredințate acestea are mai mult în vedere posibilitățile personale ale fiecăruia. „Deși nu putem spune că în prezent am rezolvat pe deplin problema supraîncărcării cadrelor didactice — scrie tov. Năcuță — situația s-a îmbunătățit mult față de trecut. Vom acționa în continuare spre a despovăra de sarcini pe unii învățători și profesori care, din diferite motive, au rămas pînă în prezent angajați într-un număr prea mare de acțiuni".

În continuare, scrisoarea relatează o seamă de măsuri — după părerea noastră pozitive — luate de sindicatul învățămînt din Bacău împreună cu organele de învățămînt pentru planificarea în comun a unor actiuni spre a evita suprapunerea lor. Astfel au fost fixate zilele precise în care au loc acțiunile pe linie metodică, pe linie culturală etc. Se respectă strict această planificare? Nu întotdeauna — arată scrisoarea. Socotim că membrii corpului didactic din Bacău sînt pe deplin îndreptățiți să ceară aplicarea întocmai a acestor măsuri.

Referindu-se la eficiența acțiunilor întreprinse de organizațiile sindicale din școli, prof. **Ion Teodorescu,** directorul Casei de copii din Sinaia, face cîteva reflecții judicioase pe marginea anumitor practici cu caracter formal existente la unele sindicate de învățămînt din raionul Cîmpina (și nu numai la ele). „Se pare — ne scrie prof. Teodorescu — că birourile unor grupe sindicale fac următorul raționament: de vreme ce toate cadrele didactice sînt și membri de sindicat, înseamnă că la tot ceea ce s-a realizat pozitiv în școală și-a adus contribuția și organizația sindicală. Tot atît de nepotrivită — continuă corespondentul nostru — este atitudinea unor birouri de grupe care privesc în mod nediferențiat acțiunile desfășurate în cadrul școlilor, luînd asupra lor unele sarcini ale administrației". În încheiere prof. Ion Teodorescu arată că ar fi bine dacă sindicatele de învățămînt din raionul Cîmpina ar orienta birourile grupelor sindicale din școli spre valorificarea mai largă a propunerilor judicioase făcute de membrii corpului profesoral, organizînd o seamă de acțiuni puțin utilizate pînă în prezent — simpozioane pe teme profesionale, seri cultural-artistice etc.

Sprijinul tot mai larg acordat de organizațiile sindicale muncii profesionale a cadrelor didactice, repercutîndu-se pozitiv asupra celor mai importante domenii ale activității acestora, va aduce, de bună seamă, o contribuție importantă la încheierea cu succes a anului școlar.

Al. C.

Sănătate și robustețe

CAMPIONATELE ȘCOLARE REPUBLICANE

După cum se știe, în vacanța de primăvară, între 25 martie și 4 aprilie a.c., s-au desfășurat, în cîteva localități din țară, finalele campionatelor școlare republicane — competiție largă, inițiată de Ministerul Învățămîntului, Consiliul General al U.C.F.S. și Comitetul Central al U.T.C. Rezultatele finalelor, arată, o dată mai mult, marea popularitate a sportului în rîndurile tineretului școlar, ca și priceperea cu care îi instruiesc pe elevi profesori de educație fizică.

Iată mai jos, cîteva consemnări de la finale.

BASCHET — Constanța

La finala campionatului de baschet, au participat 12 echipe (băieți — fete).

Competența și seriozitatea arbitrilor au asigurat jocuri corecte și de o bună valoare tehnică. S-a remarcat contribuția adusă la pregătirea echipelor, ca și la conducerea formațiilor în timpul competiției, de profesori ca Stelian Gheorghiu (Liceul „N. Bălcescu" din București), Roland Manea (Liceul nr. 36 din București), Ștefania Dinescu (Liceul nr. 35 din București), Mircea Vinași (Liceul „M. Eminescu" din Cluj), Gheorghe Roșu (Liceul nr. 1 din Brașov). În urma consumării ultimului joc din această competiție, titlul de campioană școlară republicană a fost cîștigat de **echipa Liceului „N. Bălcescu" din București** la băieți și de **echipa Liceului nr. 36 București** la fete. Din punct de vedere al eficacității s-au remarcat elevii I. Cîmpeanu din București (133 puncte), și E. Nedelea din Brașov (110 puncte).

VOLEI — Cîmpia Turzii

Competiția de volei s-a bucurat de un sprijin deosebit atît din partea organelor locale, cît și din partea Uzinelor „Industria sîrmei" și a Școlii profesionale din localitate. De asemenea, ea a stîrnit un larg interes în rîndurile amatorilor de sport.

Din punct de vedere tehnic, valoarea jocurilor s-a ridicat mult față de cea a campionatelor precedente. Îndeosebi în întrecerea echipelor de eleve s-au prestat jocuri care au depășit valoarea întrecerilor divizionare.

Prin valoarea certă arătată pe tot parcursul campionatului, un număr însemnat de elevi și eleve s-au dovedit apți de a fi selecționați în loturile republicane. Printre aceștia se numără Carmen Marinescu, Maria Dobrogeanu și Liliana Bodron de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" din Constanța, Minodora Mesejan și Dorna Mesejan de la Liceul „N. Bălcescu" din Cluj, Rodica Popa de la Liceul nr. 3 din Sibiu, Brigitte Wolf și Ecaterina Gere de la Liceul nr. 10 din Timișoara, Venera Zaharescu și Eva Klein de la Liceul „Mihai Viteazul" din București, elevii Vasile Bobeică și Dan Curteanu de la Liceul nr. 2 din Ploiești, Daniel Ionescu de la Liceul „Matei Basarab" din București, Mircea Găvozdea de la Liceul „Gh. Lazăr" din Sibiu, Laurențiu Dumănoiu de la Liceul nr. 2 Rm. Vîlcea și mulți alții. Echipele campioane sînt: **echipa Liceului „Mircea cel Bătrîn"** din Constanța, la fete și **echipa Liceului nr. 2 din Ploiești,** la băieți.

SCHI — Poiana Brașov

Întrecerile pentru cele 8 probe de concurs s-au desfășurat în condiții bune, pe pîrtii bine amenajate și avînd dificultăți tehnice de valoarea unui veritabil campionat republican.

Lupta pentru primul loc, în fiecare dintre probe, a fost deosebit de dîrză, între finaliști foarte apropiați ca valoare. Iată campionii probelor. Slalom uriaș — elevi: Nicolae Cretoi (Brașov) 2'00"0; eleve: Georgeta Băncilă (Brașov) 1'24"3/10; Slalom special — elevi: Nicolae Creteanu (Brașov) 75"8/10; eleve: Georgeta Băncilă (Brașov) 55"6/10; Fond 5 km. — elevi: Adalbert Gyulai (Gheorghieni) 19'47"; fond 3 km. — eleve: Georgeta Bărăscu (Rîșnov) 14'14". Ștafetă 3X5 km. — elevi: regiunea Brașov; ștafetă 3X3 km. — eleve: regiunea Suceava.

GIMNASTICĂ — Bacău

Ediția 1967 a campionatelor republicane școlare de gimnastică s-a bucurat de un frumos succes de participare. Caracteristica principală a finalei a constat în echilibrul sensibil de forțe dintre concurenți și lupta deosebit de strînsă, deschisă oricărui rezultat pentru primele locuri. Multe gimnaste și gimnaști au avut o prezentare foarte bună, talonînd îndeaproape pe cîștigători.

Se cuvin însă și unele observații. La băieți, deși a crescut nivelul tehnic general, nu toți gimnaștii s-au prezentat omogen la toate aparatele. Dacă la unele aparate au executat exerciții de maeștri, la altele au lucrat mediocru. S-au observat de asemenea lipsuri în privința însușirii corecte a elementelor de bază, fapt care a dus la o serie de greșeli în executarea elementelor de legătură și la o execuție greoaie, fără ținută.

Pe categorii, titlurile de campioni școlari republicani au fost cucerite, la categoria I juniori de Nicolae Oprescu (București), la categoria II seniori de Dan Grecu (București), la categoria I seniori de Nicolae Achim (București), la categoria maeștri de Gheorghe Mutu (Craiova), la categoria I junioare de Ofelia Alexa (Cluj), la categoria I seniioare de Maria Peteanu (Cluj) și la categoria maestre de Maria Andrioae (Bacău).

T. I.

BIBLIOGRAFIE

ELEMENTE DE TEORIA PROBABILITĂȚILOR ȘI STATISTICĂ

— Proiect de manual pentru clasa a XII-a —

În etapa actuală de dezvoltare a științei, teoria probabilităților și statistica matematică cunosc o puternică dezvoltare. Aceste ramuri ale matematicii se diversifică larg, slujind altor discipline, ca fizica, chimia, biologia, economia, lingvistica, psihologia ș.a.

Ținînd seama de creșterea importanței teoriei probabilităților și statisticii matematice, planul de învățămînt al liceului prevede studierea în clasa a XII-a, începînd cu anul școlar 1968/1969, a unui curs de elemente de teoria probabilităților și statistică matematică. Pentru a se veni în sprijinul cadrelor didactice care vor preda acest nou obiect, s-a tipărit de pe acum un proiect de manual, elaborat de acad. Gh. Mihoc și N. Micu de la Universitatea București. Prima parte a proiectului de manual (130 de pagini), cuprinde materialul care urmează a fi predat; partea a doua (100 de pagini), conține elemente suplimentare, destinate profesorilor.

În această primă încercare de tratare a unor elemente de teoria probabilităților și statistică matematică într-un manual școlar, autorii pun la îndemîna elevilor o sinteză accesibilă în care sînt abordate aspecte privitoare la eveniment, probabilitate, reguli pentru calculul probabilității, variabile aleatoare, valori medii, scheme ale lui Poisson, Bernoulli, inegalitatea lui Cebîșev etc., întîi într-un cîmp finit de probabilitate și apoi reluate într-un cîmp infinit de probabilitate. În ultimul capitol al primei părți sînt prezentate unele aplicații în statistică ale chestiunilor studiate în capitolele anterioare, dîndu-se interesante interpretări și concretizări ale elementelor teoretice.

Urmărind ca manualul să corespundă cît mai deplin cerințelor școlii, Ministerul Învățămîntului, Societatea de științe matematice și Editura didactică și pedagogică au luat unele măsuri în vederea analizării proiectului. Astfel, acesta va fi analizat în cadrul filialelor Societății de științe matematice, iar referatele de concluzie vor fi prezentate în cadrul unei consfătuiri care va avea loc la București în zilele de 26—27 iunie a.c. La sfîrșitul cursurilor de vară pentru profesorii de specialitate, cursuri ce se vor desfășura la București, Predeal, Piatra Neamț și Cluj, vor avea loc de asemenea discuții pe marginea problemelor ridicate de proiect.

Pentru ca acțiunea legată de îmbunătățirea proiectului de manual să aibă o eficiență cît mai mare, este bine ca toți profesorii de matematică care au observații sau propuneri de făcut în legătură cu conținutul științific al acestuia, cu sistematizarea materialului, cu extinderea diferitelor teme, cu accesibilitatea lor etc., să le trimită redacției de matematică a Editurii didactice și pedagogice, str. Spiru Haret nr. 12, București.

Meridiane

INTERES INTERNAȚIONAL PENTRU LITERATURA DIDACTICĂ ROMÂNEASCĂ

Printre dovezile cele mai evidente ale creșterii prestigiului internațional al țării noastre, de apreciere și stimă față de realizările de seamă ale artei, culturii și științei românești se numără solicitările tot mai numeroase de lucrări literare atît din partea unor importante fundații culturale, cît și din partea unor edituri de peste hotare care, răspunzînd interesului unor mase largi de cititori, înscriu în planurile lor un număr mereu sporit de lucrări românești. Confruntările realizate la marile expoziții și tîrguri internaționale cu profil de specialitate — la Leipzig, Tokio, Varșovia, Paris, Moscova, Roma, Plovdiv, Stokcholm, la expoziția permanentă de educație din cadrul U.N.E.S.C.O. — au reliefat în repetate rînduri valoarea de conținut și de prezentare artistică a cărții românești, interesul crescînd pe care îl stîrnește pe plan mondial.

Cercetînd dinamica celor 1 500 de lucrări românești traduse în străinătate în ultimii 15 ani constatăm creșterea tot mai vizibilă a numărului lucrărilor științifice și tehnice, ca și de literatură didactică. În rîndul lucrărilor de literatură științifică-didactică a căror editare în traducere a fost primită în modul cel mai elogios de către specialiști se numără lucrări ca „Rinichiul de soc" de prof. Th. Burghele și „Modulații de frecvență" de acad. Gh. Cartianu, apărute recent în Franța. Tot cu unele edituri franceze de specialitate au fost contractate o serie de lucrări care s-au bucurat de un deosebit succes în rîndul specialiștilor, cum sînt „Încercarea construcțiilor" de acad. St. Bălan, „Măsurarea vibrațiilor" de prof. univ. Gh. Buzdugan, „Exemple de calcul" de H. Lehr.

Interesul manifestat de un număr mare de specialiști din Anglia, țară cu veche tradiție în cercetarea științifică și tehnică, pentru unele prestigioase lucrări ale oamenilor de știință români a determinat casele engleze de editură să solicite contractarea lucrărilor „Teoria algebrică a mecanismelor automate" de acad. Grigore Moisil și „Aplicarea ecuațiilor cu diferențe finite la calculul plăcilor curbe subțiri" de ing. Mircea Soare.

Numele unor savanți români și ale unor reputați oameni de știință ca de pildă ale academicienilor Gh. Vrănceanu, Al. Rosetti, I. Iordan, C. Nenițescu, St. Nicolau, M. Ciucă și alții figurează la loc de frunte în fișierele multor biblioteci din Olanda, U.R.S.S., R. P. Ungară, Spania, S.U.A, iar aparatul critic al lucrărilor de specialitate apărute în aceste țări citează deosebit de elogios operele acestor oameni de știință români.

Realizările din ultima perioadă ale pedagogiei românești, experiența pozitivă acumulată de școlile noastre au determinat ca bibliotecile și institutiile culturale din peste 80 de țări să solicite ca material bibliografic, alături de lucrările didactice de nivel universitar și post-universitar, un număr important de metodici și lucrări științifice, didactice și pedagogice de nivel mediu. Printre acestea se numără „Metodica predării geografiei generale", clasele IX—XII ca și metodicile predării aritmeticii, geometriei, algebrei, fizicii, chimiei, agriculturii, muzicii și educației fizice în școala generală.

Foarte solicitate sînt de asemenea o serie de lucrări apărute în ultimul timp cu privire la activitatea în instituțiile de învățămînt preșcolar, ca de pildă „Manifestări artistice cu copiii preșcolari", „Jocuri de creație cu subiecte din povestiri", „Cartea educatoarei", „Activități și jocuri de copii în grădinițe", „Educația fizică în grădinița de copii" etc.

L. HARALAMBIE

Magazinul MUZICA

al Uniunii Compozitorilor

din Republica Socialistă România

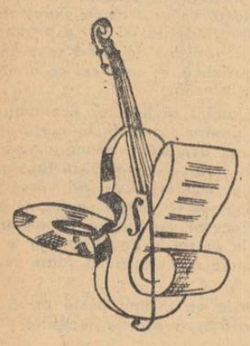

Vă informează că pe baza unei scrisori sau cărți poștale cu adresa exactă (comuna, raionul, regiunea, strada și numărul) expediază contra-ramburs sau cu plata în numerar, indiferent de valoare, următoarele mărfuri:

Discuri de muzică simfonică, de cameră, ușoară și populară, ultimele noutăți. Pentru muzica ușoară discurile vor avea autograful interpretului și compozitorului, iar pentru muzica populară al interpretului.

Partituri muzicale (muzică simfonică, de operă și operetă, de cameră, corală, ușoară, populară, muzică de repertoriu și pentru uz didactic, cîntece pentru tineret).

Metode de acordeon, chitară, mandolină, vioară, pian, violoncel, flaut etc., tratate, manuale, studii, solfegii etc.

Lucrări de muzicologie (monografii de compozitori români și străini, istoria muzicii, estetică și critică muzicală, memorialistică, figuri de mari interpreți, viața în imagini, cărți de popularizare a muzicii, ghiduri, dicționare, librete etc.).

Hîrtie cu portative.

Accesorii: corzi (pentru vioară, chitare, mandolină), platine (clarinet), lămpi (radio, televizoare, magnetofoane, picupuri) din import și indigene.

Totodată vinde cu virament sau numerar instituțiilor de stat, școlilor, întreprinderilor, cooperativelor agricole de producție, G.A.S.-urilor, caselor de cultură și căminelor culturale:

Instrumente muzicale: viori, mandoline, chitare, instrumente pentru fanfară, saxofoane, clarinete, trompete, baterii-jazz, pianine, acordeoane, xilofoane, violoncele, contrabași, chitare electrice, amplificatori 30 wați, radiouri și televizoare, picupuri cu amplificatoare (pentru școli și cămine culturale), magnetofoane etc.

Toate mărfurile se livrează, în baza unei comenzi ferme la magazinul MUZICA, din București, calea Victoriei nr. 41, raionul 30 Decembrie, oficiul poștal 45, Căsuța poștală 4425, indicîndu-se numărul de cont și articolul bugetar.

Expedierea se face la adresa indicată (atît pentru instituții cît și pentru persoane particulare).

CONCURS

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

anunță

scoaterea la concurs a următoarelor posturi de ingineri:

1) **Un post de inginer horticultor.**

2) **Un post de inginer mecanizator agricol.**

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț, la secretariatul rectoratului Universității din Craiova, str. Al. I. Cuza nr. 31, cererea împreună cu următoarele acte:

— copie legalizată de pe diploma de stat sau actul echivalent de studii superioare;

— lucrările științifice ale candidatului, într-un singur exemplar;

— certificat de vechime în muncă;

— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază;

— memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;

— autobiografia.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la rectoratul Universității din Craiova, în termen de 4 luni de la publicarea acestui anunț.

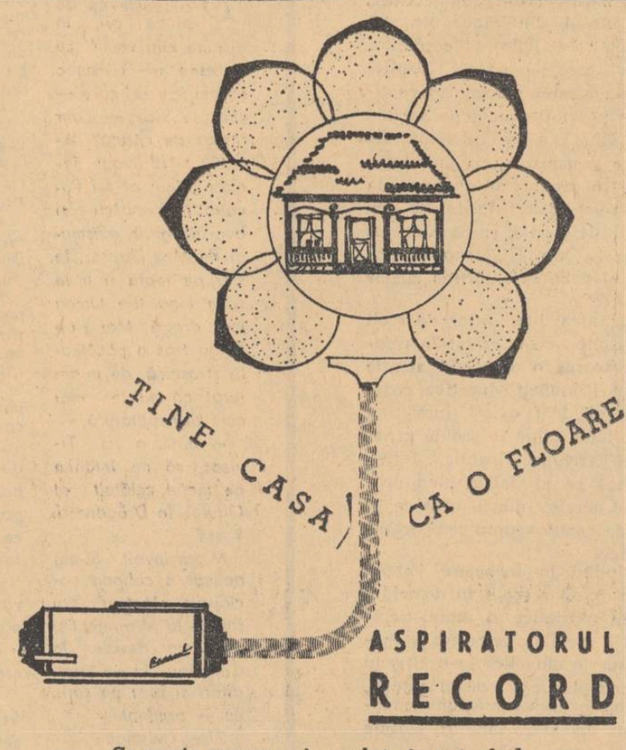

Se poate procura și cu plata în rate de la MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. **40.138**

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 895
Vineri 21 aprilie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Miraculoasa lume a cărților

O CĂLDUROASĂ MANIFESTARE A PRIETENIEI ROMÂNO-BULGARE

Poporul român a făcut o călduroasă primire delegației de partid și guvernamentale a Republicii Populare Bulgaria, condusă de tovarășul Todor Jivkov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria, care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, se află într-o vizită oficială în țara noastră.

Prilejuind o nouă manifestare a tradiționalei ospitalități a poporului român, vizita oaspeților bulgari adaugă o nouă filă la istoria străvechii prietenii care leagă cele două popoare, prietenie care s-a cimentat și se dezvoltă necontenit, în condițiile socialismului biruitor, în folosul popoarelor român și bulgar, al cauzei socialismului, păcii și progresului. Vizita oaspeților bulgari are astfel semnificația unei manifestări de seamă a prieteniei și colaborării frățești dintre popoarele, țările și partidele celor două țări, unite prin țelul comun al construirii socialismului, prin mărețele idei ale internaționalismului proletar.

Pentru adîncirea colaborării multilaterale româno-bulgare au fost create noi posibilități prin dezvoltarea rapidă și complexă a economiei celor două țări. Există astfel condiții favorabile pentru ca România și Bulgaria să extindă în continuare cooperarea reciprocă în producție, în domeniul tehnicii și științei, în folosul dezvoltării social-economice a ambelor țări. Subliniind această idee, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „Întărirea și lărgirea continuă a prieteniei și colaborării frățești dintre România și Bulgaria constituie o contribuție activă la cauza dezvoltării prieteniei și unității țărilor socialiste, la întărirea forțelor socialismului în întreaga lume". La rîndul său, tovarășul Todor Jivkov a arătat : „Ajutorul reciproc și colaborarea dintre țările noastre socialiste corespund cursului obiectiv al dezvoltării noastre social-economice, intereselor sistemului mondial socialist, și accelerează mersul nostru înainte".

Convorbirile oficiale dintre delegațiile de partid și guvernamentale ale celor două țări, convorbiri începute în după amiaza zilei de luni, au un caracter rodnic și prietenesc și se desfășoară într-un spirit de deplină sinceritate, de stimă și respect reciproc.

În dimineața zilei de miercuri, membrii delegației bulgare, în frunte cu tovarășul Todor Jivkov, au plecat într-o călătorie prin țară. Delegația a avut astfel prilejul să întîlnească muncitori, țărani și intelectuali din România, să cunoască preocupările poporului român pentru înflorirea patriei sale. Membrii delegației au vizitat regiunea Argeș, unde au luat cunoștință de schimbările petrecute pe aceste străvechi meleaguri românești în anii construcției socialiste, de succesele dobîndite în creșterea continuă și susținută a producției industriale și agrare, de dezvoltarea rețelei de instituții de învățămînt și cultură, de profundele prefaceri din viața orașelor și satelor. Pe meleagurile regiunii Oltenia, înalții oaspeți au văzut de asemenea mari prefaceri înnoitoare, rod al politicii partidului nostru de înflorire a tuturor regiunilor și raioanelor patriei, de repartizare judicioasă, echilibrată a forțelor de producție pe teritoriul țării în scopul creșterii nivelului de viață al întregului popor.

Atmosfera tovărășească, de caldă prietenie în care se desfășoară vizita distinșilor oaspeți bulgari în țara noastră este o expresie a sentimentelor și năzuințelor reciproce de prietenie, respect și colaborare fructuoasă ale celor două popoare. Vizita oaspeților bulgari, întîlnirile lor cu poporul român, convorbirile care au loc, constituie o nouă și importantă contribuție la dezvoltarea colaborării dintre cele două partide și state, la întărirea cauzei păcii și socialismului.

CONDUCEREA ȘTIINȚIFICĂ A MUNCII EDUCATIVE

Subliniind însemnătatea orientării potențialului științific al țării către problemele majore ale dezvoltării economiei și culturii, Plenara C.C. al P.C.R. din 21—23 decembrie 1966 a atras în mod deosebit atenția asupra locului important pe care îl ocupă știința conducerii între domeniile noi apărute în cercetarea științifică contemporană. **„Știința conducerii** — a spus tov. Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la această plenară — **s-a impus atenției generale în numeroase țări ale lumii".**

În mod firesc, știința conducerii a apărut și se dezvoltă în primul rînd ca urmare a cerințelor producției moderne, atenția principală fiind îndreptată în direcția asigurării conducerii științifice a proceselor economice. Implicațiile ei sînt însă multiple, sfera sa de cuprindere fiind, practic, nelimitată. După părerea noastră, știința conducerii, ca știință în centrul căreia trebuie să stea relațiile umane se impune cu necesitate și în domeniul educației, acolo unde se pun bazele plămădirii personalității, unde se asigură formarea omului — făuritorul tuturor celorlalte valori materiale și spirituale.

Organizarea și desfășurarea muncii educative presupun o conducere strict științifică. Noțiunea de **muncă educativă**, formulată atît de simplu, exprimă un conținut pe care, din păcate foarte mulți dintre cei care operează cu ea nu se străduiesc să-l pătrundă, să-i sesizeze sensurile multiple și să-i înțeleagă esența. Poate că tocmai aceasta este cauza ușurinței, aproape de neînțeles, cu care un număr foarte mare de oameni se autoproclamă specialiști în problemele de educație. În realitate munca educativă — ca fenomen de o deosebită complexitate, ca proces de durată, care se realizează cu participarea tuturor factorilor educativi și prin utilizarea întregului ansamblu, de forme organizatorice, de metode și mijloace ce contribuie la determinarea profilului moral-spiritual al tinerei generații, la formarea personalității umane — trebuie concepută pe baze științifice, după principii, metode și tehnici proprii. Iată de ce conducerea științifică a muncii educative constituie una din căile esențiale ale asigurării eficienței acestei activități.

Realizarea sarcinilor mari care stau în fața școlilor în vederea îndeplinirii hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.C.R. face să crească și mai mult însemnătatea conducerii științifice a vastei opere educative ce se desfășoară pe diferitele planuri ale vieții noastre sociale. Este necesar să acordăm o mai mare atenție studierii temeinice și generalizării experienței pozitive acumulate, creării unei experiențe înaintate în ce privește conducerea muncii educative, elaborării, pe baza unei ample cercetări științifice, a unor lucrări care să vină în ajutorul directorilor de școală. Dar cine trebuie să elaboreze aceste lucrări, de la cine să le așteptăm ? Este cel puțin surprinzător modul în care abordează această problemă o serie de oameni de școală — directori, profesori etc., dintre care unii chiar cu o bogată activitate științifică. Aproape într-un glas se arată că e nevoie de studii și cercetări și se exprimă dorința de a primi lucrări care să răspundă cerințelor muncii instructiv-educative. Cu prilejul unor anchete organizate de presa centrală sau locală, în cadrul consfătuirilor cadrelor didactice, al cercurilor pedagogice, al unor reuniuni științifice, mulți participanți propun numeroase teme de cercetare și titluri de lucrări care să fie elaborate.

Să așteptăm însă ca asemenea lucrări să fie realizate în exclusivitate de cercetători în domeniul pedagogiei și de catedrele de specialitate în învățămîntul superior ? Bineînțeles, acestora le revin sarcini deosebite în această privință, dar nu trebuie să se supraaprecieze posibilitățile lor reale de cuprindere, deoarece experiența școlilor este extrem de bogată, iar necesitățile foarte mari. Pe de altă parte ar însemna o inadmisibilă greșeală considerarea școlii de cultură generală drept un simplu consumator. După părerea noastră, este necesară o contribuție mai mare a cadrelor didactice care lucrează efectiv în școala de cultură generală la studierea, cercetarea, experimentarea problemelor educative. Este timpul să depășim stadiul formulării de cerințe și să se treacă la o muncă organizată de cercetare științifică a unora dintre problemele care își așteaptă soluționarea. Una dintre cele mai importante probleme de acest fel este și aceea a conducerii științifice a muncii educative.

Pe plan mondial, în momentul de față, soluțiile acestei probleme sînt diferite, uneori chiar contradictorii. În multe țări conducerea muncii educative constituie o sarcină atribuită directorului unic al școlii, în timp ce în altele ea este încredințată unui director adjunct care răspunde și de îndrumarea și controlul altor sectoare de activitate din școală. Există și cazuri în care un director adjunct se ocupă în exclusivitate de problemele muncii educative. Fiecare dintre aceste soluții prezintă avantajii și dezavantajii și, în consecință, are susținători și adversari. Considerăm că nici una dintre ele nu trebuie absolutizată, după cum nu trebuie nici negată în chip metafizic.

În țara noastră, actuala legislație școlară asigură condițiile corespunzătoare pentru realizarea

Prof. ION DRAGU
directorul Liceului „Ion Neculce" din București, cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

(Continuare în pag. a 4-a)

ȘTIRI

Pregătindu-se să întîmpine sărbătorește cea de a 45-a aniversare a înființării Uniunii Tineretului Comunist, mii de elevi din întreaga țară participă în aceste zile, alături de tinerii muncitori și țărani, la înfrumusețarea orașelor și a comunelor, închinînd acestei acțiuni numeroase ore de muncă patriotică. Elevii liceelor din Iași, de pildă, contribuie la înfrumusețarea parcului Copou și a spațiilor verzi din diferite puncte ale orașului, ca și la amenajarea unor baze sportive. La rîndul lor, elevii din Suceava au lucrat, împreună cu tinerii din întreprinderi, la amenajarea Parcului tineretului din cartierul Arini, precum și la pregătirea pistei pentru carnavalul ce va avea loc în seara zilei de 2 Mai.

■

Printre cei 700 de tineri din regiunea Hunedoara care au făcut zilele trecute o excursie în Capitală se numărau și mulți elevi de liceu. Această excursie, inscrisă printre acțiunile cu care tinerii hunedoreni întîmpină aniversarea U.T.C.-ului, a oferit elevilor posibilitatea de a cunoaște frumusețile Capitalei, monumentele ei istorice și culturale, obiectivele ei industriale. Programul excursiei a cuprins, printre altele, vizitarea Muzeului de Istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, a unor întreprinderi, a unor cartiere noi.

■

În liceele din Capitală s-au inițiat în această perioadă numeroase acțiuni în întîmpinarea aniversării a 45 de ani de la înființarea U.T.C. Elevii Liceului „Petru Groza", bunăoară, vor participa la o întîlnire cu primul secretar al Comitetului raional U.T.C. 30 Decembrie, care le va evoca momente din istoria Uniunii Tineretului Comunist. De asemenea, în adunările generale vor avea loc discuții pe teme ca „Sîntem demni de înaintașii noștri ilegaliști", „Mîndria de a fi utecist" și altele în același timp, se desfășoară pregătiri intense pentru programele artistice și manifestările sportive organizate în cinstea acestei sărbători.

PAȘI SPRE MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Cu cîțiva ani în urmă, la inițiativa directorului adjunct **PANAIT IVANCIU**, colectivul didactic al Liceului „Gh. Șincai" din Capitală a organizat o cercetare științifică prin care urmărea cunoașterea cauzelor rămînerii în urmă la învățătură a unor elevi, și găsirea căilor pentru înlăturarea ei. Cercetarea a pus în lumină faptul că rezolvarea acestei probleme reclamă tratarea diferențiată a elevilor din categoria vizată. După doi ani de lucru în această direcție, s-a constatat că metodele clasice de tratare individuală nu dau rezultate dincolo de un anumit nivel, de altfel nu prea ridicat. Profesorii și-au propus atunci să apeleze la metode noi, și anume la instruirea programată, de natură să asigure o reală tratare diferențiată.

S-a alcătuit un colectiv format din directoarea adjunctă **FELICIA HAICA**, prof. **DINU MOROIANU** și prof. **GH. LĂPUȘNEANU**, care preluînd concluziile cercetării inițiate de profesorul Panait Ivanciu, a încercat să le găsească rezolvare în cadrul instruirii programate. În acest scop s-a proiectat, un cabinet aflat în prezent în curs de amenajare, iar profesorii Dinu Moroianu și Gh. Lăpușneanu au proiectat și construit două mașini de învățat.

— Ce considerente v-au condus la proiectarea unei mașini de învățat ? — l-am întrebat pe prof. GH LĂPUȘNEANU.

— Sînt profesor de matematică și, după ani și ani de predare, am ajuns la concluzia că pentru a asigura o însușire profundă a cunoștințelor este foarte important să depistezi orice lacună existentă în asimilarea acestor cunoștințe. Or, cu mijloacele pedagogice clasice, oricît ne-am strădui, o descoperim numai parțial.

Mi-am dat seama că este necesară o sită mai deasă prin care să se cearnă cunoștințele, așa ca lacunele să iasă în evidență mai ușor și în totalitate. Din cîte citisem despre lecția programată și mașina de învățat, ajunsesem la concluzia că ele pot împlini acest oficiu cu rezultate mai bune. De aceea, am pornit la conceperea unei mașini care să prezinte lecția în părți mici, atît de mici încît să fie exclus ca elevii să nu o poată înțelege : de asemenea, mașina să fie „informată" în orice clipă dacă elevul rezolvă just problema și, eventual, să-l corijeze, iar la urmă, în funcție de precizia și durata rezolvării, să „acorde" și nota.

Cu ajutorul colegilor mei **D. MOROIANU** și **FELICIA HAICA** și fără altă asistență tehnică decît aceea a maistrului de lucrări practice din școala noastră, tovarășul **I. TOROIPAN**, am construit un aparat care are, între altele dispozitive, și un ecran de dimensiunile unei file de caiet, pe care apare textul unei probleme sau al unui exercițiu de algebră, de trigonometrie etc. Întreaga rezolvare a exercițiului sau a problemei este prevăzută, să zicem, pentru 20 de secvențe ce vor apărea succesiv pe ecran. Fiecare cadru ce apare pe ecran are prevăzute un număr de răspunsuri posibile — să zicem cinci. Fiecare răspuns din cele cinci de pe ecran este numerotat, iar elevul care a ales, de exemplu, răspunsul nr. 3, nu are decît să apese pe un buton pentru a transmite, după un anumit cod, răspunsul către mașină. Dacă răspunsul este ales corect, pe ecran apare imediat secvența a doua, din nou cu 5 răspunsuri posibile, din care elevul alege iar unul, apăsînd pe butonul cu cifrul corespunzător ș.a.m.d.

— Dar ce se întîmplă dacă elevul nu alege răspunsul just ?

— Atunci mașina nu proiectează pe ecran secvența următoare a exercițiului și elevul trebuie să încerce altă rezolvare. Însă nu trebuie să uităm că mașina înregistrează orice dibuire, marcînd sub forma unei oscilograme precizia răspunsului, durata pînă la alegerea lui etc.

— Și dacă elevul apasă, la întîmplare sau pe rînd, pe toate butoanele de răspuns ?

— Toate tatonările și erorile fiind înregistrate și nota dîndu-se în funcție de ele, elevul va primi exact nota corespunzătoare calității răspunsului său.

— S-ar putea ca apăsînd pe rînd și la întîmplare pe butoane, elevul să ajungă prin fraudă la sfîrșitul textului programat. Dacă este așa, cum asigură mașina însușirea cunoștințelor ?

— Există un dispozitiv de blocare a mașinii, care se declanșează automat atunci cînd elevul comite o greșeală prea grosolană, ce vădește lacune mai adînci în cunoștințe. Atunci el este trecut la altă mașină, în care se introduce algoritmul corespunzător pentru împlinirea lacunelor, după care revine la mașina inițială, ca să continue exercițiul. De fapt, mașinile perfecționate au și posibilitatea de a

D. TEODORU

(Continuare în pag. 3-a)

Tribuna experienței

Sensul recapitulării la lectura literară

Programa de lectură literară pentru concursul de admitere în licee cere elevilor un studiu recapitulativ și de sinteză al unor texte literare învățate în clasele V—VIII, vizînd, în esență, capacitatea lor de a înțelege literatura națională (în limitele operelor studiate) ca sursă de cunoaștere a vieții și de emoții estetice, ca și priceperea de a argumenta aceste laturi într-un limbaj adecvat. Avînd în vedere aceste cerințe, socotesc că recapitularea finală, de sinteză, în perioada premergătoare concursului presupune înțelegerea problemei centrale a predării literaturii române în școala generală — aceea de a uni pe „a ști" cu „a gusta" — valorificarea ei ca instrument de înrîurire afectivă ca și în scopul dezvoltării gîndirii și exprimării elevilor.

Calea cea mai fructuoasă spre asimilarea conștientă, trainică a literaturii studiate în școala generală este analiza pe text. Dar analiza poate fi concepută în diferite moduri. În ceea ce mă privește consider absolut neindicată folosirea ei ca prilej de învățare mecanică a unor subiecte gata pregătite și repetate de la an la an. Considerată astfel, recapitularea ignoră convingerea și atitudinea activă a școlarului, cultivă deprinderi de limitare la ceea ce s-a învățat din carte ori de pe caietul de notițe, dăunînd profund pregătirii literare necesare tînărului pentru studiile ulterioare și, în general, pregătirii lui pentru viață.

Faptul fundamental care trebuie să caracterizeze, după părerea mea, analiza pe text în perioada recapitulării constă nu în dresajul de ocazie „pentru concurs", ci în conceperea analizei ca mijloc operativ de închegare într-o unitate armonioasă a cunoștințelor literare dobîndite în clasă și în afară de clasă, de întărire a deprinderilor de exprimare corectă și aleasă.

În cadrul timpului repartizat pentru pregătirea de la finele anului a viitorilor absolvenți la lectura literară, orelor de compunere li se cuvine o pondere corespunzătoare. Respectînd principiul accesibilității în munca independentă, am prevăzut compuneri menite să ilustreze capacitățile reale ale elevilor, din care să pot desprinde mai diferențiat nivelul lor de cunoștințe, posibilitățile de exprimare personală, bogăția și expresivitatea limbajului, în vederea unor amendamente și corective. Nu dau numai lucrări cu caracter de largă sinteză, ci și compuneri care să-i deprindă cu tehnica redactării și cu corectitudinea exprimării: analiza unei lucrări literare clasice sau contemporane studiate în clasă, analiza unei scrieri citite acasă, descrierea unei vizite în producție, a unui tablou etc. Alte compuneri cer elevilor să compare producții literare asemănătoare din punct de vedere al conținutului și al speciei literare, sau doi scriitori studiați, înrudiți sub raport estetico-ideologic. În sfîrșit, dau și lucrări de sinteză literară la nivelul cerut pentru concursul de admitere (zugrăvirea frumuseților naturii patriei, lupta pentru libertate socială și națională, critica vechii societăți etc.). În modul acesta caut să dezvolt deprinderile legate de tehnica compunerilor și de efectuare a unor lucrări bazate pe impresii și trăiri personale, ce au deosebită valoare în maturizarea gîndirii tinerilor absolvenți, ca și în educarea lor morală și estetică.

Atrag în același timp atenția elevilor mei asupra necesității de a formula la concurs expuneri închegate și de durată, argumentate, exemplificate și susținute după un plan logic. De aceea îi las să discute cît mai mult, să întrebe și să-și dea ei singuri unele răspunsuri. Recurg, în aceste lecții, la toate activitățile legate de analiza literară (în afara lecturii expresive): formularea ideilor, reproducerea conținutului, caracterizarea personajelor, reliefarea măiestriei artistice și a valorilor educative ale textului. Permanent fac apel la opere asemănătoare din manual neincluse în programa de concurs sau la opere cunoscute de elevi din lectura extrașcolară.

Pentru a evita supraîncărcarea, selectez din materia de repetat, în raport cu posibilitățile clasei, cunoștințele cele mai importante și mai semnificative, pentru a aprofunda ceea ce este esențial și a înlătura superficialitatea inerentă parcurgerii în goană a unui material vast. Acest procedeu substituie înmagazinării pasive de informații o reflecție proprie, ce solicită atenția proaspătă, spontană, constantă. Situarea fragmentului în ansamblul operei și a scriitorului în ansamblul literaturii române cere elevilor un efort creator, iar opera descifrată astfel este în adîncime înțeleasă de ei. Puținele date biografice pe care le menționez, de obicei pe baza unui material intuitiv nou (la Eminescu, Creangă, Sadoveanu), au darul de a ajuta încadrarea operei scriitorului, în funcție de condițiile materiale și spirituale în care s-a format, în istoria literară. În momentul verificării cunoștințelor cer, după necesități, cunoștințe de ordin extraliterar, ceea ce contribuie la legarea cunoștințelor din domeniul literaturii cu cele însușite la diferite discipline. Pentru sporirea eficienței lecțiilor recapitulative recurg și la mijloacele audio-vizuale, la vizite în muzee și expoziții și, în măsura posibilului, la întîlniri cu scriitori, istoriografi și critici literari.

Munca profesorului de limba română ar fi înlesnită dacă E.D.P. ar lua inițiativa editării unei culegeri de analize literare orientative privind opere ce figurează în programele concursurilor de admitere. Socotesc că o asemenea culegere ar contribui și la debarasarea lecțiilor de lectură literară de unele practici învechite, vulgarizatoare și formale.

Timpul afectat de profesori pregătirii viitorilor candidați la admiterea în liceu, folosit cu simț de răspundere morală și profesională, aduce completări de conținut, indispensabile, asupra problemelor-cheie ale disciplinei. Depinde însă de măsura în care utilizăm acest timp ca să reușim realizări de substanță, menite să justifice oportunitatea acestei pregătiri.

Prof. N. VALERIU
Huși

În biblioteca Liceului din Șimleu, regiunea Crișana.

Orientarea profesională a absolvenților

În acest an, un număr de peste 200 de elevi ai liceului nostru își vor încheia studiile medii. Cum este și firesc, conducerea școlii, îndrumată de organizația de partid și lucrînd în strînsă colaborare cu biroul grupei sindicale, s-a preocupat îndeaproape de orientarea lor profesională. Folosindu-se experiența dobîndită în anii trecuți, s-a inițiat un sistem de măsuri de natură să permită cunoașterea și influențarea intereselor profesionale ale elevilor.

Una dintre primele măsuri înscrise în acest sistem a fost organizarea unui sondaj la cele șapte clase a XI-a ale liceului. Realizat în colaborare cu organizația U.T.C. din liceu, sondajul, care a cerut elevilor să răspundă la întrebarea „Ce profesie mi-am ales și de ce?", ne-a arătat clar preferințele profesionale ale elevilor. Din cei 217 tineri care formează efectivul claselor a XI-a, 67 au arătat că doresc să devină ingineri, 50 profesori, 26 economiști, 18 medici, 16 tehnicieni, 8 ofițeri, 7 artiști etc. Cei mai mulți au argumentat judicios alegerea făcută.

În bună parte, aceste rezultate se datoresc și faptului că în anul trecut, în clasele a X-a, cu prilejul repartizării elevilor în secțiile umanistă sau reală, s-a realizat o primă orientare spre anumite grupe de profesii, iar o serie de teme discutate cu ei ulterior (de exemplu „Frumusețea profesiunilor pe care le cere desăvîrșirea construcției socialismului", „Ce știu despre ramurile de producție", „Ce pot deveni studiind serios în secția la care m-am înscris") i-au ajutat să-și formeze și să-și dezvolte interesul pentru anumite profesiuni și să-și motiveze conștient alegerea făcută.

După cunoașterea rezultatelor sondajului, munca noastră de orientare profesională a urmărit îndeosebi întărirea interesului elevilor pentru profesia aleasă, dezvoltarea dragostei lor pentru muncă și a dorinței de a obține rezultate cît mai bune în viitoarea activitate din producție. Am organizat în acest scop, între altele, vizite ale viitorilor absolvenți în întreprinderi și instituții, discuții colective la orele de dirigenție, ca și discuții cu fiecare elev în parte și cu părinții. Elevii secției reale din clasele a XI-a „B" și „E", de exemplu, au vizitat Institutul de fizică atomică, cei din clasa a XI-a „A" au fost la Atelierele de reparat vagoane, iar cei din secția umanistă a claselor a XI-a „F" și „G" la Institutul pedagogic de 3 ani de pe lîngă Universitatea București. Elevii au discutat, în timpul acestor vizite, cu cameni de știință și cercetători, cu muncitori în producție, cu tehnicieni și ingineri, care le-au arătat perspectivele de dezvoltare ale domeniilor în care lucrează și le-au vorbit despre cerințele pe care le implică diferite profesiuni. La Institutul pedagogic, unde au vizitat laboratoarele de fizică, chimie, anatomie, științe naturale, mecanică, lingvistică, viitorii absolvenți au aflat multe lucruri interesante cu privire la modernizarea învățămîntului, la perspectivele largi ale muncii didactice.

Precedate de discuții despre profilul profesiunilor, despre dinamica acestora etc., vizitele în întreprinderi și instituții au fost urmate de dezbaterea unor teme pe baza datelor culese. De exemplu, la clasa a XI-a „A" s-a organizat o oră de dirigenție cu tema: „Cum credeți că veți putea realiza profesiunea aleasă?" Cele văzute de elevi în întreprinderi au permis să se stabilească de la început o perspectivă socială largă pentru discutarea acestei teme.

Recent, pentru a sprijini colectivul pedagogic în eforturile legate de orientarea profesională, biroul grupei sindicale a organizat un schimb de experiență în acest domeniu. Cu acest prilej s-a hotărît să se amenajeze pentru viitorii absolvenți un colț de agitație vizuală, care să cuprindă planșe menite a-i informa pe elevii claselor a VIII-a și a XI-a. Se vor găsi astfel aici planșe prezentînd rețeaua și profilul liceelor de specialitate din orașul București, rețeaua și profilul școlilor profesionale, rețeaua învățămîntului superior universitar, tehnic, agronomic, pedagogic, economic, de medicină și farmacie, de artă, de cultură fizică, precum și grafice, fotografii etc.

Prof. V. ONCESCU
organizator al grupei sindicale

Prof. RODICA PREOTU
Liceul nr. 25 din Capitală

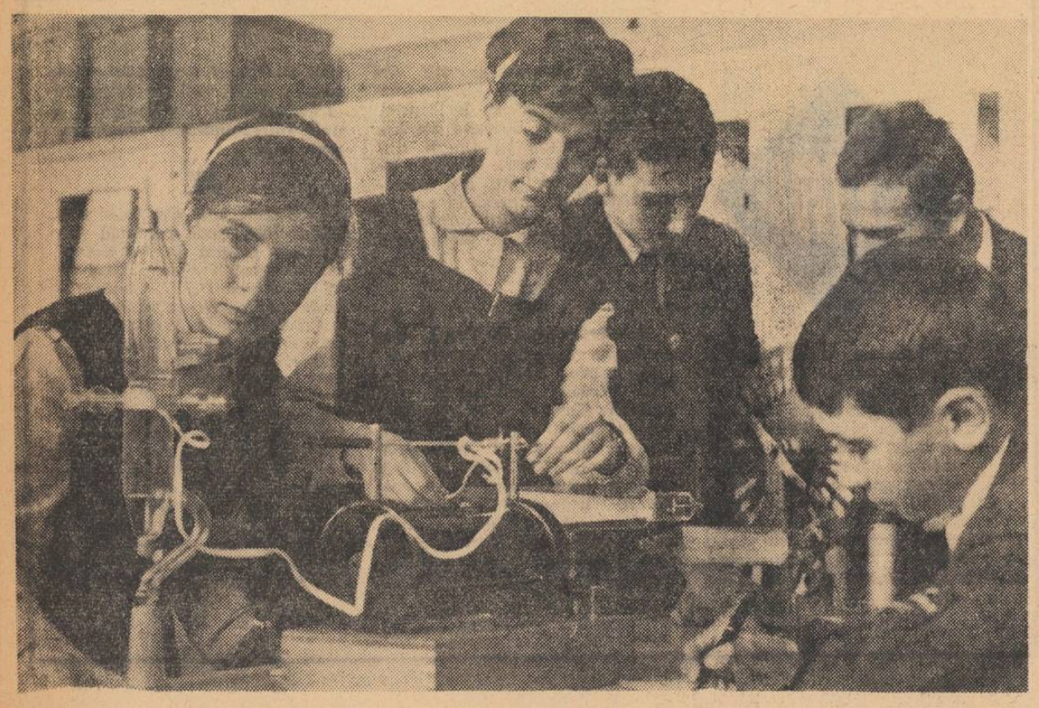

Lucrări în laboratorul de fizică al Liceului „Vasile Alecsandri" din Galați

Acțiuni îndrăgite de pionieri

Practica organizării activităților pionierești scoate mereu la iveală noi procedee și forme de manifestare interesante și eficiente. Asemenea procedee își fac loc tot mai larg și în activitatea unităților de pionieri din raionul Cîmpina.

De pildă, unitatea de pionieri de la Școala generală din Liliești, pornind de la specificul localității, a organizat o interesantă acțiune intitulată „De la foraj la combinatul petrochimic". Acțiunea aceasta, eșalonată pe o perioadă de un an de zile, cuprinde incursiuni în istoria extracției țițeiului, prezintă pionierilor date cu privire la foraj, la sondele mari și la „puii" de sondă, la realizările țării noastre în domeniul producției de utilaj petrolifer. S-au prevăzut de asemenea vizite la Combinatul petro-chimic de la Brazi și la Uzina chimică „Victoria" din Florești, ca și întîlniri cu specialiști din industria petro-chimică. Pionierii confecționează, totodată, unele materiale didactice de specialitate, ca de pildă planșa „Țițeiul și derivatele lui", îmbogățesc laboratorul școlii cu o serie de produse chimice primite de la Uzina chimică „Victoria" etc.

Un puternic efect educativ are și o altă acțiune inițiată de unitatea de pionieri de la Școala generală din Liliești — și anume editarea cu mijloace proprii a unei reviste a școlii. Ideea acestei reviste a suscitat un viu interes în rîndurile pionierilor, fiecare detașament dorind să contribuie la realizarea ei. S-au organizat în acest scop concursuri de creație literară, de probleme distractive, de construcții de aparate, cele mai bune rezultate ale acestor concursuri urmînd a forma materialul revistei. Recent, primul număr al revistei — sugestiv intitulată „Muguri" — s-a aflat în mîna cititorilor, elevi ai Școlii din Liliești, părinți ai acestora, învățători și profesori. Cele 25 de pagini ale acestui prim număr cuprind poezii ale pionierilor și o interesantă povestire, articole despre activitățile pionierești, reportaje despre munca în cercuri. Ele sînt viu ilustrate cu desene originale ale elevilor. În prezent, colectivul de redacție pregătește un număr festiv care va apare cu ocazia Zilei pionierului. În vederea alcătuirii noului număr al revistei, cercul literar a organizat de curînd o interesantă manifestare, intitulată „Primăvara și poezia", iar cercul dramatic a realizat un original montaj intitulat „Foc de tabără", ale cărui versuri vor fi, în parte, oglindite în paginile revistei. Numărul festiv va cuprinde de asemenea două poezii și două descrieri premiate la faza locală a concursului literar al pionierilor și școlarilor.

Pionierii din Liliești manifestă mult interes pentru colecționarea ilustratelor, din care au strins pînă acum peste 3 000. Ilustratele își găsesc o largă întrebuințare în activitatea lor. Ele au exemplificat, de exemplu, discuțiile care au avut loc în cadrul cercului literar pe marginea temei „Scriitorii noștri cîntă plaiurile țării", discuțiile despre arhitectura diferitelor popoare desfășurate la cercul artistic etc. Cu deosebire îndrăgesc pionierii ilustratele care înfățișează realizările obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului: marile construcții ale socialismului, imaginea nouă a orașelor, satul socialist etc.

Scurta experiență pe care am dobîndit-o în activitatea cu pionierii ne-a dovedit că sînt îndrăgite și atrag în mod deosebit acele activități care răspund preocupărilor și intereselor pionierilor, care le solicită o participare nemijlocită, care contribuie la îmbogățirea orizontului lor.

Prof. FL. BIOLĂNESCU
membru al Biroului Consiliului Organizației Pionierilor din raionul Cîmpina.

97 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin

Oamenii muncii din întreaga lume aniversează, la 22 aprilie a.c., împlinirea a 97 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, de numele căruia sînt legate crearea primului partid de tip nou al clasei muncitoare, organizarea și victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, făurirea statului sovietic.

Publicăm, în rîndurile ce urmează, cîteva amintiri despre Lenin, semnate de G. V. CICERIN.

Vladimir Ilici a fost un învățător în toată accepția cuvîntului. Orice raporturi cu el aveau o influență într-adevăr educativă. El te învăța prin exemplul său, prin îndrumările și indicațiile sale, prin tot felul lui de a fi.

Aș vrea să fixez în cîteva cuvinte unele trăsături ale personalității sale, spre a atrage asupra lor atenția cititorilor tineri. Ei n-au avut norocul să învețe nemijlocit de la Lenin, și poate că indicațiile răzlețe de mai jos îi vor ajuta să înțeleagă ce trebuie să-și însușească din exemplul lui Vladimir Ilici.

În primul rînd, Vladimir Ilici îndeplinea orice muncă cu o precizie absolută, cerînd aceeași precizie de la toți cei cu care lucra. Orice afirmație trebuia să fie precis fundamentată, și orice fundamentare formulată cu precizie. Cel ce lucra cu Vladimir Ilici își dădea imediat seama că o simplă afirmație făcută în toiul unei discuții și care nu a fost fundamentată cu cea mai mare precizie era lipsită de orice valoare...

...Să elaboreze pînă la capăt propria lui idee — iată ce învăța cel ce intra în contact cu Vladimir Ilici. V. I. Lenin știa întotdeauna să ridiculizeze cu umorul lui inimitabil orice idee vagă, neclară și insuficient adîncită. Cel ce stătea de vorbă cu el învăța că orice idee omenească trebuie să fie rezultatul unei munci conștiincioase, iar nu o autodelectare lipsită de răspundere sau un bluf. Cu toții trebuie să învățăm de la Vladimir Ilici că ideea înseamnă incomparabil mai mult decît o stare de spirit sau un instinct. Ea trebuie dusă în mod logic pînă la capăt.

...Oriunde s-ar fi găsit întreaga lui activitate, tot timpul său era împărțite în mod riguros sistematic. O ordine strictă domnea și în cărțile și hîrtiile sale și în viața lui personală în genere...

...Ordinea, comportarea bine chibzuită și rațională, el le socotea necesare și în viața personală a fiecărui om. El insista ca cei ce lucrau cu dînsul să se odihnească la timp, să ia măsurile necesare pentru îngrijirea sănătății lor, să ducă o viață reglementată, rațională și chibzuită, să nu lase loc hazardului și neglijenței. Totul trebuie să fie bine chibzuit, neadmițîndu-se vreo slăbire a disciplinei sau dezordine. Toate acțiunile trebuie să urmărească atingerea unui obiectiv bine definit, și acest efort constant trebuie să domine stările de spirit și instinctele — iată ce învățau de la Lenin cei ce lucrau cu dînsul.

Considerentele legate de interesele cauzei trebuie să primeze față de cele personale, orice chestiune personală trece pe planul al doilea dacă așa cere interesul cauzei. Vladimir Ilici era atît de pătruns de acest principiu, încît în discuțiile cu dînsul te-ai fi jenat să invoci vreun considerent personal cînd era vorba de cauză...

Lenin

Lenin vine de departe,
din vaste întinderi de timp,
încărcat de poruncile istoriei,
de chemările copiilor,
de lacrimile amare ale mamelor
și strigătul de luptă al
bărbaților.

Lenin vine de departe,
oțel al anotimpurilor,
curat ca zăpezile munților
și ca florile primăverii,
bogat ca grîul de aur al
cîmpului
răsfrînt în mile de culori ale
toamnei.

Lenin vine de departe,
încărcat de înălțimi,
de visurile oamenilor,
flori pe steagurile libertății.

Lenin vine de departe,
din Revoluția cea Mare,
în furtuna unui miliard de
oameni:
albi, negri, galbeni.

Lenin vine de departe,
din vaste întinderi de timp.
Purtat de toate generațiile,
încărcat de dragostea
oamenilor,
de zorile comunismului,
el merge departe, departe,
departe,
cu inima steag roșu, în univers.

ION BANUȚĂ

OPINII

Programele de învăţământ şi psihologia

Programele şcolare sînt alcătuite, după cum se ştie, de specialişti în disciplinele respective. Şi pe bună dreptate. În fond, o programă este „proiecţia" unei anumite ştiinţe şi de aceea cine altul dacă nu specialistul este în măsură să gîndească şi să hotărască competent asupra volumului şi conţinutului cunoştinţelor ce trebuie predate, asupra sistematizării şi ierarhizării lor, asupra ponderii pe care acestea trebuie să o aibă în ansamblul cursului ?

Cum stăm însă cu aspectele pedagogice ale programelor de învăţămînt ? În general, se socoteşte că specialiştii în diferite domenii sînt şi pedagogi în specialitatea lor. Lucrul părea adevărat atîta timp cît regulile de care trebuiau să ţină seama se rezumau la experienţa acumulată în tradiţia predării unui obiect de învăţămînt, experienţă pe care ei au cunoscut-o într-o anumită măsură încă de pe cînd erau elevi (li s-a predat şi lor pe o astfel de bază), pe care au studiat-o în facultăţi şi în care s-au perfecţionat ca profesori. După părerea noastră, aceasta nu este de ajuns. Dar chiar dacă s-ar socoti că este, rămîne, totuşi, un aspect total neglijat : acela al implicaţiilor psihologice ale programelor.

Ar trebui poate început cu constatarea că ceea ce se transmite de la o generaţie la alta nu sînt numai cunoştinţe, noţiuni, tehnici, metode, procedee etc. care se pot vedea, auzi, analiza, expune etc., ci şi o serie de „capacităţi umane" insesizabile la prima vedere, dar nu mai puţin reale : procedee de gîndire, modalităţi memoriale, tipuri de imaginaţie etc. Aceasta înseamnă că în procesul preluării experienţei de la generaţiile anterioare, noile generaţii se desăvîrşesc şi sub raportul funcţiilor, calităţilor şi proceselor psihice solicitate de această experienţă. În momentul de faţă însă această desăvîrşire are loc „de la sine".

Tocmai aici, în acest proces intim, îşi propune să intervină psihologia contemporană, de la nivelul unei viziuni noi asupra evoluţiei psihicului infantil. Primul pas pe această linie este înţelegerea faptului că aspectele formative constituie o latură distinctă a însuşirii unui sistem de noţiuni, a unei ştiinţe în general, chiar dacă ambele aspecte sînt prezente întotdeauna împreună. S-ar putea spune chiar mai mult: deşi noţiunile unei ştiinţe presupun întotdeauna o dublură psihologică, evoluţia acestor laturi este diferită în timp. De pildă, solicitarea psihică pe care o presupune însuşirea unei noţiuni se modifică istoric nu numai în funcţie de evoluţia respectivei noţiuni, ci şi în funcţie de alţi factori, cum ar fi procesul gîndirii umane în general, schimbarea locului respectivei noţiuni în ierarhia ştiinţei şi, nu în ultimul rînd, în funcţie de progresul realizat în domeniul metodelor de învăţare. De aceea efortul psihic cerut lui Pitagora, de exemplu, pentru descoperirea celebrei sale teoreme nu este acelaşi cu cel necesar pentru ca ea să fie însuşită de un om contemporan. Gîndirea omului actual şi evoluţia ştiinţelor permit şi o preluare mai uşoară, ca şi posibilitatea ca noile cunoştinţe să fie expuse mai variat şi mai accesibil.

Toate acestea ne duc la concluzia că dublura psihologică a unei noţiuni sau a unui sistem de noţiuni ce urmează să fie însuşite de elevi nu mai este cea originală, a creatorului sau a creatorilor ; ea există şi evoluează în istorie în mod independent. De asemenea, evoluează în timp, în limite foarte largi, experienţa de gîndire şi învăţare a omului. Dar în vreme ce evoluţia noţiunilor şi a ştiinţelor este relativ uşor de pus în evidenţă, pe baza datelor istorice, evoluţia capacităţilor psihice ce le dublează este mult mai dificil de sesizat. Nu vom încerca aici o analiză, deoarece este mai puţin interesant pentru ceea ce urmărim în articolul de faţă. În schimb, vom insista asupra faptului că separarea metodologică a informaţiilor ce urmează să se transmită prin programă de capacităţile psihice solicitate pentru ca aceste informaţii să fie însuşite eficient înlesneşte precizarea bazei psihologice optime pentru asimilarea unei noţiuni, lucru foarte important pentru modernizarea învăţămîntului. Al doilea pas, poate şi mai important, este modelarea capacităţilor psihice pe care le educă şi formează o ştiinţă nu pe baza parcurgerii ei în întregime, aşa cum se petrec lucrurile în prezent, ci pe baza unui număr limitat şi relativ elementar de noţiuni. În aceste condiţii noţiunile ce urmează să se însuşească ulterior nu ar mai întîlni actualele bariere psihologice, iar asimilarea s-ar realiza mai uşor, mai rapid şi mai eficient.

Există precedente pe această linie. Dobîndirea calităţilor psihice cerute de însuşirea limbii materne de pildă are loc la o vîrstă timpurie, pe baza unui număr mic de cuvinte, şi tocmai de aceea copilul îşi însuşeşte limba fără dificultate. De ce nu am proceda pe aceeaşi cale şi în cazul unor obiecte de învăţămînt ca matematica, gramatica etc. ? În acest sens capacităţile psihice specifice unui anumit domeniu ar putea fi introduse şi în programă, printr-o serie de operări speciale cu informaţiile ce se dau şi al căror scop ar urma să fie pur formativ. Operările acestea noi, „de antrenament psihic", ar trebui să aibă drept scop stabilirea unor relaţii noi, superioare, între noţiunile deja însuşite, în spiritul evoluţiei gîndirii în domeniul de specialitate respectiv.

Din punct de vedere teoretic, separarea psihologicului de ştiinţific (de logic), accelerarea formării capacităţilor psihice şi decalarea lor de însuşirea noţiunilor ştiinţifice este de natură să ofere o serie de sugestii privind întocmirea programelor mai ales pentru clasele mici, la care „receptivitatea psihică" este remarcabilă. Din punct de vedere practic se conturează astfel o cale de modernizare a învăţămîntului diferită de cele existente, care pun accentul pe latura logică şi informaţională.

Iată de ce psihologul îi poate imputa specialistului care întocmeşte programa faptul că el se ocupă numai de informaţii — care presupun, desigur, pentru a fi însuşite, formarea anumitor capacităţi umane — dar nu şi de înseşi aceste capacităţi. Specialistul, orientîndu-se tradiţional în alcătuirea programei, ignoră faptul că gîndirea sa a ajuns la un punct de evoluţie ce-i permite dominarea „de sus" a sistemului de noţiuni din domeniul respectiv şi că această experienţă de gîndire ar putea fi transmisă copilului de timpuriu, o dată cu primele noţiuni, evitînd parcurgerea anevoioasă a diferitelor nivele de abstracţie. Tocmai aceste capacităţi psihice superioare nu sînt luate în seamă de specialist. Este evident că, dacă formarea acestor capacităţi ar constitui unul din obiectivele programelor (şi manualelor) s-ar putea trece de la o transmitere conştientă de teorii, reguli, legi norme etc. şi la o transmitere conştientă de capacităţi psihice.

În ordine istorică, programărilor le revine meritul de a fi făcut clar distincţia între cunoştinţele ce se însuşesc şi calităţile psihice ce urmează să rezulte. Dar această distincţie nu a depăşit orizontul pragmatic limitat, specific programărilor americane. Pentru psihologia materialistă problema esenţială este aceea a criteriului de formulare a nivelului psihologic ce trebuie să rezulte din învăţare. După noi, acest criteriu nu poate fi decît nivelul capacităţii psihice ce dublează la omul de ştiinţă, la specialist, cunoştinţele de specialitate. Modelarea lor sub o formă acceptabilă în programa de învăţămînt rămîne o sarcină centrală a psihologiei pedagogice. Căci dacă alcătuirea ştiinţifică a unei programe este şi trebuie să rămînă o sarcină a specialistului, modelarea optimă a capacităţilor umane ce urmează să rezulte cade în seama cercetării psihologice, care trebuie să-şi orienteze în mod ferm cercetările spre studiul lor aşa cum apar la diferite nivele de vîrstă.

NICOLAE RADU

Frumos cresc plantele îngrijite

Joaca de-a limbile străine

Acum patru ani s-a introdus la una din clasele a VI-a de la Liceul nr. 2 din Piteşti studiul limbii engleze. O parte din elevii clasei respective, cei care au continuat să înveţe la acelaşi liceu, se aflau anul trecut în cel de al patrulea an de studiere a limbii engleze. Alţii însă, care au trecut în clasa a IX-a la Liceul „N. Bălcescu" sau la Liceul nr. 3, au trebuit să se „restructureze" urmînd — unii, franceza, iar ceilalţi — germana. La o clasă a IX-a de la liceul „N. Bălcescu" m-am trezit cu cîţiva elevi care studiază engleza răspîndiţi în masa colegilor lor care studiaseră trei ani franceza. Soluţia ?. După o prealabilă pregătire de citeva săptămîni i-am... promovat şi pe ei în anul IV la limba franceză. „Soluţie" e un fel de a vorbi, dar altă posibilitate nu aveam.

Anul acesta, la o clasă a IX-a a liceului „N. Bălcescu", cei cîţiva elevi care au studiat trei ani engleza la Liceul nr. 2 au cerut, după cum era firesc, să continue studiul acestei limbi (anul IV). Dorinţa lor nu a putut fi însă satisfăcută: fiind prea puţini, au fost... retrogradaţi să studieze limba engleză cu începătorii. Tot la această clasă, unde majoritatea elevilor studiase în anii trecuţi limba franceză, erau şi cîţiva care urmaseră limba rusă. Ce era de făcut ? Cum toţi îşi aleseseră drept a doua limbă străină, engleza (anul I), a trebuit să-i... unific în anul IV de studiu al limbii franceze.

Complicat „joc" şi nu lipsit de consecinţe negative. Dacă s-ar fi studiat în mod temeinic şi în perspectivă problema justei repartiţii a cadrelor de limbi străine, nu s-ar fi ajuns aici.

Această situaţie — şi cred că nu e unicul caz — ne face să ne gîndim, cu legitimă îngrijorare : ce se va întîmpla în anul şcolar viitor, cînd clasele a X-a se bifurcă în umaniste şi realiste avîndu-se drept criteriu dorinţa elevilor şi nu limba străină pe care au studiat-o anterior (necum anul de studiu)? Ne vom trezi cu clase în care vor „coexista" elevi care au învăţat limba franceză anul I şi limba rusă anul V, sau limba rusă anul I şi franceză anul IV, alături de alţii care au urmat un an de engleză.

Personal cred că va trebui alcătuit un orar special, în care limbile străine să coincidă, iar elevii să meargă, pe grupe, la limbile şi anul de studiu respectiv. În orice caz problema (fiindcă e o „problemă") trebuie lămurită înainte de începerea noului an şcolar.

Prof. FLORIN ANGHEL
Liceul „N. Bălcescu", Piteşti

PAŞI SPRE MODERNIZAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

corectă. Acestea sînt maşini cu memorie electronică, în timp ce maşina realizată de mine nu este decît o maşină electro-mecanică pe care, de altfel, îmi propun s-o perfecţionez în continuare.

— Pe baza aceloraşi principii este construit şi aparatul conceput de dv. ? — l-am întrebat pe profesorul DINU MOROIANU.

— Eu folosesc un aparat mai simplu : în principiu o cutie cu două ferestre paralele, acoperite în partea dreaptă, pe jumătate, cu cîte o placă de sticlă. Prin fereastra de sus trece textul programat. Prin fereastra de jos trece o bandă de hîrtie pe care elevul înscrie un răspuns la o întrebare pusă în textul de sus, consemnîndu-l personal, cu creionul, nu apăsînd pe buton ca la maşina precedentă. După ce a ales şi a consemnat un răspuns din cele menţionate ca posibile în fereastra de sus, sau după ce a redactat un răspuns propriu, în cazul că textul programat îi cere acest lucru, el mişcă butonul din dreapta, jos, pînă ce atît întrebarea cît şi răspunsul său trec sub placa de sticlă din dreapta, iar la stînga, sus, apare răspunsul exact, dat de „maşina profesor". Elevul are posibilitatea să compare răspunsul formulat de el cu cel exact dat de maşină, dar nu mai poate reveni asupra formulării anterioare, deoarece butonul se blochează. În acest fel se parcurge toată lecţia sau tot exerciţiul. Am conceput maşina aceasta în special pentru exerciţii la care este neapărat nevoie ca elevul să redacteze personal răspunsul, nu să-l aleagă din mai multe posibile.

— Maşina dv. nu înregistrează precizia, durata, numărul de dibuiri ? Nu „dă" notă ?

— Durata nu, însă dibuirile se înregistrează. Răspunsul rămînînd consemnat pe bandă, n-am decît să mă uit pe ea ca să văd cum a „dibuit" elevul şi cît de precis a formulat răspunsurile. Nota şi-o pune, de fapt, elevul singur — şi iată cum. După fiecare răspuns identic cu cel al maşinii, el trebuie să tragă o linie verticală pe banda din faţa sa. La sfîrşit apare un barem de răspunsuri căruia îi corespund anumite note. Elevul îşi pune deci „singur" nota, conform numărului de răspunsuri juste date.

— Maşina colegului dv. se blochează în cazul unor răspunsuri prea eronate. A dv. are această posibilitate ?

— Nu. Dar o are pe aceea a corectării indirecte, fiindcă atunci cînd răspunsul formulat de elev este prea eronat, maşina fie că îi indică să consulte o broşură ajutătoare, care îi arată ce şi cum să corecteze, fie că îl trimite la alt text programat sau la alt algoritm pe care trebuie să-l parcurgă, pentru a se reîntoarce apoi la exerciţiul iniţial.

— Totuşi, profesorul trebuie să treacă pe la fiecare elev să vadă cum decurge operaţia învăţării. Este aceasta o uşurare a predării ?

— În stadiul acesta iniţial — a observat prof. **GH. LĂPUŞNEANU** — colectivul nostru n-a fost preocupat decît de aplicarea instruirii programate la tratarea diferenţiată a elevilor ; el s-a străduit, ca să spun aşa, să realizeze o „maşină-meditator", care să ajute la depistarea lacunelor şi la împlinirea lor. În acest scop i-am împărţit pe elevi în categorii şi grupe în ceea ce priveşte natura şi volumul lacunelor şi am întocmit algoritmii şi textele programate corespunzător nivelului fiecărei categorii şi grupe, pentru a trata cît mai diferenţiat pe fiecare elev în parte. Bineînţeles însă că nu ne vom opri aici. Cabinetul audio-vizual pe care îl amenajăm în clipa de faţă va deveni, pînă la urmă, un cabinet de experimentare a instruirii programate cu clase întregi de elevi.

— Cum vă propuneţi să lucraţi în cabinet ?

— Fiecare bancă va avea două locuri. Pe bancă, pentru fiecare elev, o maşină de învăţat, un microfon, o cască şi diferite semnale optice. Toate acestea vor fi legate printr-o reţea de pupitrul profesorului, unde de asemenea se vor afla un microfon, o cască, semnale optice şi sonore etc. Tuturor maşinilor de învăţat din faţa elevilor le va corespunde, la pupitrul profesorului, un dispozitiv care va înregistra numărul de dibuiri, durata rezolvării, secvenţele din textul programat la care se află fiecare elev, precizia răspunsului înscrisă sub forma unei diagrame, astfel că în orice moment, fără să se deplaseze de la catedră, profesorul va şti exact în ce stadiu de rezolvare se găseşte fiecare elev, ce dificultăţi întîmpină. Chemîndu-l la microfon, îi va putea da îndrumări pe care acesta le va recepţiona la cască, pentru a nu deranja pe vecini. Se va putea lucra în acest mod chiar în condiţii de obscuritate — de exemplu, în timpul proiectării unui film sau diafilm.

În felul acesta se realizează o comunicaţie în două sensuri — de la profesor la elev şi de la elev la profesor — principiu de bază în învăţămîntul programat, care nu se poate înfăptui în învăţămîntul tradiţional, unde profesorul comunică cunoştinţele pentru toată clasa, dar nu are practic posibilitatea de a verifica într-o oră de curs dacă toţi elevii l-au urmărit pas cu pas şi şi-au însuşit ceea ce a predat.

— Oare aparatura aceasta pe care o reclamă învăţămîntul programat n-ar putea fi înlocuită cu manuale programate ?

— O filă de carte — a afirmat prof. **MOROIANU** — poate ţine locul unui ecran de maşină de învăţat : pe ea se pot formula întrebări, elevul poate să-şi aleagă s-au să-şi elaboreze răspunsurile şi apoi să întoarcă pagina pentru a confrunta răspunsurile date de el cu cele juste. Dar, manualele putînd fi uşor răsfoite, elevii nu rezistă tentaţiei de a căuta răspunsurile juste înainte de a le fi redactat pe ale lor. Apoi, maşinile se blochează în caz de neştiinţă sau fraudă. În sfîrşit, atunci cînd sînt de un tip complex maşinile permit folosirea mijloacelor audio-vizuale moderne, stabilesc corecţii şi pot „nota" riguros obiectiv cuantumul de cunoştinţe al elevului, ceea ce în cazul unui examen sau al unui concurs nu e deloc de dispreţuit, întrucît înlătură orice subiectivism al examinatorului.

— Unii susţin că folosirea maşinilor de învăţat, a algoritmilor, a textelor programate etc, nu e recomandabilă, deoarece duce la automatizarea gîndirii, la transformarea elevului într-un robot.

— Ştim. Am citit şi noi lucrări în care se fac astfel de afirmaţii — ne-a răspuns prof. **MOROIANU.** Ele sînt scrise însă adesea de oameni care n-au folosit ei înşişi niciodată vreo maşină de învăţat. Evident că învăţămîntul programat se bazează pe o anumită automatizare a procesului de gîndire, dar, în definitiv, în pedagogia clasică automatizarea nu-şi are rostul şi însemnătatea ei ? Trebuie, evident, să ştii „mecanic" tabla înmulţirii dacă vrei să rezolvi logic o problemă de matematică. Trebuie să cunoşti „mecanic" declinarea substantivelor sau conjugarea verbelor într-o limbă străină ca să construieşti o propoziţie logică în limba respectivă. Un anumit grad de automatizare, ori cum am vrea să-i spunem, este indispensabil în procesul învăţării. Totul e să dozezi just memoria mecanică şi pe cea logică. Părerea mea este că de logica strînsă, impecabilă a algoritmului din învăţămîntul programat va avea de profitat şi pedagogia clasică şi că experienţa „paşilor mici" de aici va fi excelentă pentru a ne conduce la structurarea justă a „verigilor" lecţiei predate după metode clasice.

În stadiul actual al învăţămîntului programat nu se pot încă trage concluzii definitive asupra eficienţei lui. Un lucru însă este cert : în anumite împrejurări, el poate da un randament sporit faţă de metodele pedagogiei tradiţionale şi este deosebit de indicat la anumite discipline ca matematica, gramatica, limbile străine. Firesc, este mult mai puţin potrivit la analiza literară a unor versuri, de pildă.

În orice caz, indiferent de disciplină, nu maşina şi nici algoritmul, ci profesorul rămîne factorul hotărîtor. El e cel care creează maşina. Maşina nu produce decît ceea ce i s-a programat să producă. De aceea profesorul nu va fi niciodată înlocuit. Aşa cum maşinile de calculat nu au înlocuit şi nu vor înlocui nici cînd pe matematician, maşinile de învăţat nu vor lua niciodată locul pedagogului. Dimpotrivă, îl vor ridica pe culmi şi mai înalte de creaţie didactică.

★

Am plecat de la Liceul „Gh. Şincai" cu sentimentul că aici o mînă de oameni entuziaşti, bine sprijiniţi de colectivul lor de muncă, au abordat cu mult curaj noul în predare pe una dintre cele mai însemnate laturi ale lui.

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„INSPECŢIA ŞCOLARĂ"

Lectura materialului, „Inspecţia şcolară" publicat în „Gazeta învăţămîntului" nr. 889 din 10 martie a.c. a determinat colectivul secţiei noastre de învăţămînt să reflecteze din nou asupra sarcinilor sale.

Ce constituie esenţa muncii inspectorului, care este latura majoră a funcţiei sale ? După noi, această latură o reprezintă îndrumarea activităţii şcolilor, descoperirea şi răspîndirea experienţei înaintate. Inspectorul este chemat înainte de toate să promoveze nou, să combată rutina, formalismul.

Neîndoielnic, inspectorul trebuie să fie un om temeinic pregătit profesional, exigent, **bun pedagog** (şi aceasta exclude atitudini ca cele semnalate de unii corespondenţi despre diferiţi inspectori). Nu doresc însă în rîndurile de faţă să descriu calităţile unui inspector şcolar (lucru îndeobşte cunoscut), ci să prezint unele aspecte din experienţa noastră în munca de îndrumare.

Efectivul secţiei de învăţămînt a raionului Urziceni este format din patru inspectori metodişti. Considerînd că numai prin forţele proprii nu vom izbuti să realizăm sarcinile unei bune îndrumări, am format în jurul secţiei un activ alcătuit din 25 de învăţători şi profesori. Marea majoritate a acestora au gradul II. Se numără printre ei autori de manuale, de articole şi studii pedagogice, responsabili de cercuri etc. Aceste ajutoare ale noastre dau consultaţii cadrelor tinere, îndrumă practica pedagogică a celor înscrişi la cursurile fără frecvenţă ale învăţămîntului superior etc.

Inspecţiile în brigăzi care cuprind şi membri ai activului urmăresc în primul rînd înlesnirea schimbului de experienţă, popularizarea metodelor înaintate. Pentru a da un caracter unitar muncii noastre dezbatem cu activul teme ca : „Eficienţa muncii metodice", „Cum îndrumă directorul obiectele de învăţămînt care nu sînt în specialitatea lui", „Planificarea muncii în şcoală şi controlul îndeplinirii ei" etc. Uneori se organizează, pentru concretizarea acestor discuţii, asistenţe la lecţii, la activităţile unor comisii metodice etc.

Obişnuim să analizăm periodic în faţa directorilor ceea ce constatăm în şcoli. La rîndul lor, directorii informează colectivele didactice asupra rezultatelor obţinute de o şcoală sau alta. În unele cazuri cerem unor directori sau profesori cu rezultate foarte bune să vorbească despre munca lor în faţa celorlalţi. Astfel, o serie de cadre didactice au arătat cum introduc elementele de modernizare în lecţii, au vorbit despre unele experimente organizate în comisiile metodice etc.

Rezultatul ? Avem peste 80 de cadre înscrise la examnele de grade, mulţi învăţători şi profesori sînt corespondenţi activi la presa regională şi centrală şi, element esenţial, se obţin rezultate tot mai bune în munca instructiv — educativă.

VALENTIN OLTEANU
Şeful secţiei de învăţămînt din raionul Urziceni.

▣

Acum vreo 25 de ani am asistat la o convorbire între un inspector şcolar şi un tînăr învăţător. Meriţi calificativul „foarte bine", dar nu-ţi pot da decît „bine" — spunea inspectorul. Nu se cade ca cineva să fie notat, de la prima inspecţie, aşa deodată „cu foarte bine". Articolul „Inspecţia şcolară" publicată în „Gazeta învăţămîntului" din 10 martie 1967 mi-a trezit această amintire şi m-a făcut să reflectez asupra atitudinii unor inspectori care se comportă şi acum la fel, demobilizîndu-i pe cei a căror muncă o controlează.

Nu de puţine ori am fost martorul unor scene jenante cînd inspectorul şcolar, intrînd într-o cancelarie, zvîrlea în loc de bună ziua observaţii pe un ton jignitor. Apoi, trecînd la „inspecţie", se uita fugitiv prin documente, prin registrul de prezenţă, trecea pe la comisiile metodice şi, în ultimul rînd, într-un raid-fulger pe la lecţii. În recreaţii oamenii nu mai nimereau prin cancelarie. Şuşoteau pe culoare : „De n-ar veni la mine !" Inspecţia se termina cu o lungă şedinţă a consiliului pedagogic, fără concluzii clare, fără o linie directoare pentru activitatea de viitor, fără proces verbal. Deci fără efect. Astfel de „inspectori" tind să înlocuiască slaba lor pregătire cu tonul arogant, cu atitudine de intimidare. În prezent, numărul lor este în scădere. S-ar impune însă ca asemenea oameni să nu mai ocupe nicăieri funcţia de inspector.

Inspectorul şcolar trebuie să fie recunoscut de masa cadrelor didactice ca un om de prestigiu, cu o mare autoritate didactică, impusă prin întreaga sa pregătire. Iată de ce, cred ar fi necesar ca la recrutarea inspectorilor să se aibă întotdeauna în vedere în primul rînd studiile, adică nivelul pregătirii universitare şi post universitare, cultura generală, practica la catedră, activitatea metodică, activitatea publicistică. Şi nu numai atît. Ar trebui să se verifice dacă este vorba de oameni cu simţul dreptăţii, al demnităţii şi respectului faţă de semenii lor. Fără îndoială că, aşa cum se arată în articolul citat, membrii corpului de îndrumare şi control trebuie să aibă, dacă nu gradul I, cel puţin gradul II.

Poate că n-ar fi rău ca inspectorii să fie recrutaţi prin concurs. Cred că o asemenea măsură ar fi în interesul învăţămîntului din patria noastră.

Prof. EMANOIL CINTEZĂ
directorul Liceului din Tg. Cărbuneşti — Gilort

▣

Aş vrea să fac, pe marginea materialului „Inspecţia şcolară", o propunere legată de modul de apreciere de către inspectorii şcolari a muncii cadrelor didactice controlate.

Se ştie că procesul verbal încheiat de inspector, consemnînd constatările acestuia şi îndrumările date, constituie un document chemat să mobilizeze pe cei inspectaţi la o activitate îmbunătăţită, să le dea încredere în forţele lor. După părerea mea procesul verbal şi-ar atinge în mai mare măsură aceste scopuri dacă s-ar încheia cu o apreciere exprimată în calificative.

Spun aceasta întrucît am constatat nu o dată că aprecierile generale nu stimulează în suficientă măsură. În schimb, calificativele, dînd posibilitatea unei diferenţieri în aprecierea stilului de muncă al cadrelor didactice, le mobilizează în muncă. Ar fi indicat ca aprecierile date în calificative în urma inspecţiilor obişnuite să se ia în considerare la inspecţia specială făcută pentru examenele de grade, la acordarea stimulentelor materiale, a distincţiilor, la acordarea premiilor trimestriale etc.

Inv. ION LUPU
Şcoala generală nr. 4 din Cîmpulung Moldovenesc regiunea Suceava

Jocurile sportive se bucură de multă trecere în rîndurile elevilor Liceului nr. 6 din Ploiești

Minutul de cultură fizică

Una din cele mai importante perioade din viața unui copil o reprezintă primii ani de școală, care aduc cu ei noi și intense solicitări ale sistemului nervos, noi condiții, un regim nou de viață.

Lucrul în banca școlară, unde copiii trebuie să stea timp de patru lecții, a cîte 50 de minute fiecare, generează la unii din ei o poziție incorectă, accentuată mult în timpul scrisului, și care poate favoriza instalarea unor vicii de atitudine, iar cu timpul, dacă nu se intervine, apariția unor deficiențe fizice localizate în mod deosebit la nivelul coloanei vertebrale și al spatelui (cifoze, scolioze, spate rotund etc.). Acest fenomen se explică prin particularitățile organismului copiilor, care se caracterizează, la vîrsta de 7—10 ani, printr-o dezvoltare incompletă a sistemului osos și — datorită procentului crescut de substanțe organice din oase și a unei cantități mai reduse de calciu și fosfor — printr-o mare elasticitate a acestuia, ceea ce îl face să se deformeze ușor în special la nivelul coloanei vertebrale. La aceasta se adaugă și insuficienta dezvoltare a masei musculare în ansamblul ei și, în mod deosebit, a mușchilor extensori. În timpul lecțiilor copiii stau de obicei într-o poziție caracterizată prin spate cifotic, trunchi înclinat și răsucit în general spre partea stîngă, cu toracele presat pe pupitru, cu capul aplecat pe umărul stîng sau foarte apropiat de caiet, poziție care implică și o stînjenire a funcțiilor respirației și circulației, devenind una din cauzele apariției oboselii. Apoi, după cum se știe, sistemul nervos central are nevoie, în momentul solicitării, de o cantitate mare de oxigen, mai mare chiar decît mușchii în acțiune. Aerul din sălile de clasă fiind la un moment dat mai bogat în bioxid de carbon decît în oxigen, devine și el un factor de producere și menținere a fenomenului oboselii. Ca urmare a tuturor acestor împrejurări la un moment dat, în timpul lecțiilor mai grele, care solicită o concentrare mai mare a atenției — și în mod mai frecvent în lecțiile din cea de a doua parte a zilei de școală — elevii încep să prezinte semne de neliniște sau, dimpotrivă, devin somnolenți, atenția și puterea lor de concentrare scăzînd vizibil.

Pentru remedierea acestei situații este indicat ca la lecțiile în care apar astfel de fenomene să se folosească cîteva exerciții fizice cunoscute sub denumirea de „minutul de cultură fizică", formă de activitate fizică statornicită de mult printre formele de realizare a odihnei active în regimul zilei de școală, cu mare eficiență la școlarii mici și mijlocii. „Minutul de cultură fizică" reprezintă un factor de deconectare, un prilej de destindere psihică și fizică în scopul combaterii oboselii și al îmbunătățirii capacității de muncă, de însușire a cunoștințelor. El se bazează pe principiul alternării efortului intelectual cu cel fizic, sporind capacitatea de percepere și asimilare a copiilor prin influența pe care o exercită în primul rînd asupra funcțiilor de bază ale organismului — circulația și respirația. Producînd o irigare, o alimentare abundentă cu sînge a tuturor organelor și țesuturilor, contribuind la excitarea acelor regiuni din scoarță care pînă atunci se aflau în repaus și la odihna regiunilor care erau excitate, „minutul de educație fizică" reduce gradul de oboseală. El ajută, în același timp, la corectarea ținutei, creează o stare de bună dispoziție și ridică starea emoțională, înviorîndu-i pe copii. De aceea este indicat să se realizeze regulat, iar în zilele cînd în orar nu este prevăzută lecția de educație fizică, chiar de două ori pe zi.

Exercițiile vor fi alese avîndu-se în vedere activarea întregului organism în mișcare și redresarea ținutei corpului, în special a coloanei vertebrale. Ele trebuie să fie foarte simple, să nu necesite explicații prea lungi, să fie accesibile copiilor și să se poată efectua într-un spațiu redus (în bănci și în intervalul dintre bănci). Este bine ca un șir de elevi să rămînă în bancă, iar celălalt să lucreze în picioare, în intervalul dintre bănci — pentru ca apoi șirurile să se schimbe. În clasa I, pînă cînd copiii își formează deprinderile necesare, învățătorul trebuie nu numai să demonstreze exercițiile, ci și să le execute împreună cu ei. Mai tîrziu este suficientă simpla enunțare a exercițiului. Foarte important este ca mișcările să fie localizate corect, întrucît în caz contrar efectul exercițiilor poate fi negativ, agravînd viciile de atitudine sau deficiențele existente.

Iată cîteva exemple de exerciții care pot fi folosite în cadrul „minutului de cultură fizică": Ridicări și așezări în bancă executate energic; Ridicări în stînd, un pas lateral cu ieșirea din bancă, revenire în bancă, așezare; Ridicare în stînd, brațele deasupra capului, cu degetele încleștate, ridicare pe vîrfuri cu întinderea exagerată a întregului corp și inspirație profundă, revenire în șezînd și expirație (acest exercițiu reprezintă o tracțiune pe verticală foarte eficace pentru întregul corp și în special pentru redresarea coloanei vertebrale); Stînd în intervalul dintre bănci, alergare ușoară pe loc; Stînd în intervalul dintre bănci, mers pe loc cu genunchii la piept.

Iată și cîteva exerciții alternative: Șirul I: din stînd în intervalul dintre bănci; ridicare pe vîrfuri cu ducerea brațelor sus și inspirație; genuflexiune (ghemuire cu spatele drept), cu mîinile la umăr și expirație. Șirul 2: În bancă, șezînd cu brațele la piept, palmele în jos; una sau două arcuiri, cu brațele la piept, trăgînd coatele înapoi; trei—patru arcuiri cu răsucirea trunchiului, cu desfacerea brațelor lateral (răsucirea se va face spre stînga și apoi spre dreapta). După efectuarea de două ori a exercițiului, șirurile schimbă între ele locul. Șirul I: Stînd depărtat în spațiul dintre bănci. Ducerea brațelor oblic în sus și executarea a două arcuiri înapoi; îndoirea (aplecarea) trunchiului înainte cu executarea a două arcuiri (vîrful degetelor să atingă dușumeaua). Șirul 2: șezînd în bănci, mîinile pe șold; îndoirea trunchiului lateral spre stînga, cu privirea înainte, revenire, îndoirea trunchiului lateral spre dreapta, revenire.

Exerciții indicate pentru „minutul de cultură fizică" sînt și următoarele: Șezînd în bancă, cu mîinile întinse înainte pe pupitru, cu degetele bine desfăcute, redresarea trunchiului cu ducerea mîinilor la ceafă, cu degetele apropiate și inspirație profundă, revenire cu mîinile întinse înainte pe pupitru și expirație. Șezînd în bancă, ridicarea brațelor sus cu extensia trunchiului și inspirație, revenire cu brațele pe genunchi și expirație. În momentul extensiei, capul înclinat înapoi. Șezînd în bancă, cu mîinile pe umeri, răsucirea trunchiului la stînga, revenire, apoi la dreapta și revenire. Șezînd în bancă, aplecarea capului înainte cu bărbia în piept, cu brațele atîrnînd pe lîngă corp, aplecarea capului înapoi, cu ducerea brațelor pe creștet, circumducția capului și gîtului, revenire. Ridicarea în stînd, cu picioarele puțin depărtate, cu brațele la piept, cu pumnii strînși, întinderea brațului drept înainte cu desfacerea energică a pumnului și răsucirea trunchiului spre stînga: aceeași mișcare cu brațul stîng și răsucire spre dreapta (mișcare de boxare). Șezînd, cu mîinile la spate: învățătorul strigă un număr, iar copiii trebuie să bată cu mîinile pe bancă sau din palme de atîtea ori cîte unități are numărul (se va organiza o întrecere: cine bate mai repede).

În formularea complexelor se va avea în vedere ca unul din exerciții să fie foarte dinamic, să aibă efect general și să fie efectuat din poziția stînd, altul să ducă la redresarea spatelui și a coloanei vertebrale (combinat cu respirația profundă) și altul pentru brațe și mîini în cazul cînd acestea au fost solicitate mult în lecția respectivă. În cazul acesta sînt foarte indicate scuturările de brațe (cu brațele foarte relaxate). Ritmul de execuție trebuie să fie vioi.

În organizarea acestei scurte dar importante activități fizice trebuie să se respecte cîteva din cerințele de ordin igienico-organizatoric: să se deschidă larg ferestrele, indiferent de anotimp (cu 2—3 minute înainte), copiii să-și sufle nasul pentru a-și elibera căile respiratorii superioare și a-și ușura respirația, a cărei frecvență crește în timpul efectuării exercițiilor, evitînd astfel respirația pe gură; să se strîngă rapid de pe bănci obiectele care pot cădea sau împiedica în alt fel desfășurarea exercițiilor.

„Minutul de cultură fizică" trebuie înțeles de cadrele didactice ca o formă de odihnă activă introdusă în regimul zilei de școală, căreia trebuie să i se acorde importanța cuvenită.

E. FIREA
lector la I.C.F.

BIBLIOGRAFIE

„GEORGE COȘBUC — Opere alese"

Recent inaugurată de Editura pentru literatură, ediția operelor alese ale lui G. Coșbuc, îngrijită și prefațată de Gavril Scridon, își propune să cuprindă cea mai mare parte din opera lui George Coșbuc: poezia originală, proză literară, studii, publicistică, traduceri, corespondență.

Însumînd mai multe volume, ediția va fi organizată pe trei secțiuni. Secțiunea întîi va cuprinde poezia originală, publicată de Coșbuc în culegeri; este vorba, deci, despre volumele „Balade și idile", „Fire de tort", „Ziarul unui pierde vară" și „Cîntece de vitejie", precum și despre unele poezii rămase în periodice sau publicate postum. Secțiunea a doua va cuprinde o parte din proza literară a lui George Coșbuc — povestiri autobiografice, schițe și povestiri, povestiri cu caracter istoric, povestiri pentru copii. Vor mai fi incluse în această secțiune și alte scrieri în proză, cu o tematică variată: istorie și critică literară (inclusiv studiile dantești în românește), literatură populară (tradiții și legende, despre creația literară populară), probleme de limbă (limbă literară, expresii și zicători explicate, gramatică etc.), articole cu caracter cultural (lupta împotriva superstițiilor, medicină populară, știință popularizată etc.). Secțiunea a treia va fi rezervată traducerii „Divinei Comedii" a lui Dante, ca și traducerilor din literatura greco-romană, și din literaturile sanscrită, germană, engleză, franceză etc. În ultimul volum al ediției, dedicat documentelor referitoare la viața poetului și a familiei sale, se va da și o descriere a manuscriselor, o bibliografie completă a operei lui Coșbuc și o bibliografie selectivă despre viața și opera poetului, un glosar pentru întreaga ediție, indici etc. Fiecare volum va fi însoțit de note, variate, indice de titluri. De curînd, în librării a apărut primul volum al ediției.

Editura pentru literatură. Volumul I: 486 pagini — 24 lei.

„1000 km. în jurul arcului carpatic"

Lucrarea „1 000 km. în jurul arcului carpatic", de Ion Pleavă și Gh. Petrescu, face parte din seria „Itinerare turistice", din care au apărut pînă în prezent volumele „Circuitul marilor trecători" și „Valea Arieșului".

Pornind din București, itinerarul turistic urmărește să prezinte cîteva dintre cele mai interesante zone și localități des frecventate de turiști, pe traseul: București—Ploiești — Rm. Sărat — Buzău — Focșani — Adjud — Bacău — Piatra Neamț — Bicaz — Lacul Roșu — Gheorghieni — Miercurea Ciuc — Sf. Gheorghe — Brașov — Valea Prahovei — București. Împreună cu cîteva devieri de la traseul principal (Țara Vrancei, Valea Trotușului, Borsec, Sovata, Bran), acest itinerar oferă cititorilor informații necesare asupra obiectivelor turistice, asupra celor mai lesnicioase căi de acces, asupra mijloacelor de transport, de cazare. Sînt descrise succint orașele cu monumentele istorice de artă și arhitectură, construcțiile noi, realizări ale anilor noștri, nelipsind nici frumusețile peisajului, monumentele naturii care pot fi vizitate.

Meridiane

BOTSWANA

O nouă metodă de pregătire a învățătorilor va fi experimentată, pe o perioadă de cinci ani, la Francistown, în Botswana, fostul Beciuanaland, stat devenit independent în 1966. Dacă rezultatele acestui experiment vor duce la concluzii pozitive, noua metodă va fi adoptată și de alte țări africane.

Cei circa 65 000 de elevi ai școlilor elementare din Botswana sînt instruiți de 1 600 de învățători, dintre care aproape 900 nu au pregătirea necesară. Pentru a se remedia această situație fără a se dăuna continuității învățămîntului, la noua școală pedagogică din Francistown vor fi organizate o serie de cursuri de formație intensivă, pentru grupe de cîte 60 de învățători din același oraș sau din aceeași regiune. Vor funcționa cîte cinci cursuri pe an, cu o durată de 6 săptămîni fiecare, urmate de zece luni de pregătire fără frecvență. Fiecare grup de 60 de cursanți va urma trei cicluri anuale. În cinci ani vor fi pregătiți pe această cale 900 de învățători, completîndu-se astfel promoțiile pregătite de celelalte două școli pedagogice ale țării, care formează 86 de învățători calificați pe an.

Școala pedagogică de la Francistown numără 8 profesori, dintre care 2 sînt experți ai U.N.E.S.C.O. Se consideră că noua metodă pedagogică folosită aici va permite să se formeze un număr mare de învățători bine pregătiți. Țările africane urmăresc cu mult interes această experiență, care va constitui, poate, o soluție la problema lipsei de cadre pentru școlile elementare.

ITALIA

Un seminar asupra învățămîntului direct prin televiziune a reunit la Roma experți din 18 țări europene. Cu acest prilej au fost studiate diferite experiențe, în special cele realizate în Italia de către „Telescuola", destinate elevilor neșcolarizați din ciclul secundar, de „Télébac" — program organizat în Franța pentru candidații la bacalaureat — și de „Telekolleg" — program bavarez de învățămînt secundar. „Universitatea pe unde", a cărei creație este proiectată în Marea Britanie, a făcut de asemenea obiectul unui raport. Alte rezultate pozitive prezentate în cadrul seminarului au fost cele ale emisiunii italiene „Niciodată nu e prea tîrziu", destinată adulților analfabeți și ale programelor realizate de „Telescola" portugheză.

CEHOSLOVACIA

Pentru a stimula cît mai larg lectura în rîndurile copiilor la Praga funcționează un club cu numele de „Mlada Leta" (Anii tineri), care grupează mai mult de o jumătate de milion de membri, repartizați în două grupe de vîrstă: elevi ai claselor I-IV și ai claselor V-VIII. Pentru a face parte din club copiilor li se cere să cumpere trei cărți pe an. Totalul cărților astfel vîndute membrilor clubului în decurs de un an a fost de circa 1 500 000 (cifră care nu cuprinde cărțile răspîndite prin clubul paralel creat la Bratislava pentru copiii slovaci).

Clubul editează lucrări clasice și moderne, naționale și universale, cu grija permanentă de a forma gustul tinerilor și de a favoriza dezvoltarea lor multilaterală. Toate lucrările, larg comentate și bucurîndu-se de o frumoasă prezentare, sînt ilustrate de artiști cunoscuți. Clubul publică astfel circa 35 de cărți pe an, repartizate în două serii de bază (cîte una pentru fiecare grupă de vîrstă) și o serie de selecțiuni pe teme specializate.

ELVEȚIA

În nord-estul Elveției, în micul canton Appenzell se află un sat întemeiat acum 21 de ani, la 28 aprilie 1946. La prima vedere nimic nu pare să deosebească acest sat de alte localități din Appenzell, casele lui, deși noi, fiind construite în tradiționalul stil local. Dar, dacă privești cu mai multă atenție, cîteva particularități îți sar în ochi. Bunăoară, pe fiecare casă sînt plăci cu nume exotice: „Jukola", „Butendiek", „Yambu-Lagang", „Pinocchio", „Al-Amal". Hotărît, acest sat nu-i la fel cu toate celelalte. Iar cînd se deschid ușile lăsînd să treacă grupuri vesele de băieți și de fete vorbind vreo jumătate de duzină de limbi, nu mai încape nici o îndoială: este vorba de o comunitate internațională. Într-adevăr aici este „Satul copiilor-Pestallozzi", care, acum ca și în urmă cu 20 de ani, oferă cămin unor copii orfani din diferite țări și îi crește într-un spirit de prietenie și înțelegere internațională.

Într-o școală elementară din Nigeria.

Conducerea științifică a muncii educative

(Urmare din pag. 1)

unei conduceri științifice a muncii educative. Stabilind rolul directorului de conducător unic al școlii, regulamentul școlilor de cultură generală precizează că el „răspunde de întreaga activitate instructiv-educativă desfășurată în școală și în afara școlii".

O cercetare întreprinsă de noi cu tema „Coordonarea influenței educative la nivelul școlii" confirmă realismul și justețea unui asemenea mod de soluționare a problemei conducerii muncii educative. Concentrarea la directorul unic a pîrghiilor întregii munci educative se dovedește a fi, atît teoretic cît și practic, soluția cea mai justă. Ea pornește de la principiul unității dintre instrucție și educație, constituind traducerea în viață a acestui principiu. Așa cum nu poate fi vorba de un sistem al muncii educative izolat de conținutul științific al învățămîntului, ci numai în interdependență și interacțiune cu acesta, iar conținutul educativ al procesului de învățămînt nu poate fi considerat decît în strînsă legătură cu activitatea organizată în afara lecțiilor, tot așa nici conducerea muncii educative nu poate fi și nu trebuie să fie izolată, ruptă, separată de ansamblul problemelor care constituie conținutul muncii de conducere a școlii. Avînd răspunderea întregii activități educative la nivelul școlii directorul poate să asigure orientarea acesteia, să coordoneze toate influențele educative ce se exercită asupra elevilor, să inițieze acțiuni care să confere caracter de sistem muncii educative. Aceasta nu înseamnă că directorul trebuie să rezolve singur multiplele probleme pe care le ridică munca educativă. Eficiența scăzută a muncii unor directori în domeniul educației provine tocmai din faptul că ei lucrează izolat.

Una din concluziile preliminare ale cercetării noastre este că directorul poate, în funcție de specificul școlii pe care o conduce, să organizeze un sistem de cuprindere a întregii activități educative. Aceasta cere în primul rînd ca directorul și adjuncții săi să constituie o adevărată **echipă de conducere**, un colectiv care să răspundă de organizarea, îndrumarea și controlul procesului instructiv-educativ sub toate aspectele. Este indicat, de exemplu, ca în rezolvarea problemelor muncii educative la clasele I—IV directorul să fie ajutat de directorul adjunct care răspunde de desfășurarea întregului proces instructiv-educativ la aceste clase. De asemenea, în prezent, cînd activitățile educative extrașcolare se desfășoară prin Organizația Pionierilor, completînd prin forme și metode specifice munca educativă ce se înfăptuiește nemijlocit în procesul de învățămînt, iar diriginții claselor V—VII sînt și comandanți de detașamente, ni se pare potrivit ca în îndrumarea activității educative la aceste clase directorul să fie ajutat în mod direct de președintele consiliului pe școală al Organizației Pionierilor, care este și director adjunct.

În mod firesc problemele muncii educative la clasele liceale se pot rezolva cel mai bine prin directorul adjunct care se ocupă sub toate aspectele de aceste clase. Proiectată în acest fel și desfășurată pe baza unei juste îmbinări a muncii colective cu răspunderea personală, conducerea muncii educative se dovedește eficientă.

Conducerea științifică a muncii educative presupune și o pregătire temeinică a directorilor. În actualele condiții, cînd însușirea științei conducerii a devenit o necesitate pentru toate domeniile de activitate, pentru a conduce o școală nu mai este suficient să fii un bun profesor într-o specialitate anumită, ci trebuie să cunoști și problemele speciale ale conducerii și, bineînțeles, să stăpînești principiile, metodele și tehnicile proprii ale muncii educative, precum și mijloacele aplicării lor. Directorul de școală trebuie să posede cunoștințe solide de pedagogie și psihologie, de sociologie și filozofie, de organizare a muncii, astfel încît să fie capabil să rezolve operativ și corect problemele multiple ale instituției pe care o conduce, să introducă cu îndrăzneală noul, să adopte cele mai potrivite decizii în toate problemele instructiv-educative. Aceasta înseamnă că apar sarcini noi pentru facultățile care pregătesc cadre didactice, din formația viitorilor profesori neputînd să lipsească cunoștințele de bază ale științei conducerii. Va trebui, desigur, ca în cursurile și manualele de pedagogie să-și găsească locul curent problemele științei conducerii, iar organizarea și desfășurarea practicii pedagogice se cer a fi reconsiderate. Probleme deosebite se ridică și pentru institutele de perfecționare a cadrelor didactice, prin care se va putea soluționa cel mai bine pregătirea directorilor în conformitate cu cerințele științei conducerii.

Toate aceste instituții, precum și editurile și presa de specialitate sînt chemate să răspundă dorinței directorilor de a-și îmbogăți cunoștințele, de a se perfecționa la nivelul cerințelor și posibilităților actuale. În acest sens apare necesitatea unei informări mai largi și mai operative asupra realizărilor din lume în această privință, a creării unei literaturi de specialitate despre știința conducerii instituțiilor de învățămînt în general și despre conducerea științifică a muncii educative în special.

Cursuri de vară pentru profesorii de fizică și de chimie

Societatea de științe fizice și chimice organizează în cursul lunii iulie 1967, în cîteva localități din țară, cursuri de vară pentru profesorii de specialitate. Astfel, la Timișoara va funcționa un curs de chimie cuantică, la Iași un curs de chimie, iar la București un curs de fizică. Scopul acestor cursuri, care se vor desfășura în perioada 5—15 iulie, este de a contribui la ridicarea nivelului de pregătire al cadrelor didactice, în vederea asigurării unei mai bune calități a predării.

La cursul de vară de la București se vor trata unele probleme ale electromagnetismului. Se vor ține prelegeri pe temele: Mărimi de bază în electromagnetism", „Legi fundamentale ale electromagnetismului", „Ecuațiile lui Maxwell", „Propagarea cîmpului electromagnetic (unde radio)", „Generarea undelor electromagnetice de diferite lungimi de undă. Amplificatori și generatori cuantici", „Electrodinamica cuantică", „Aspecte noi în predarea electromagnetismului în școala de 12 ani", „Tehnica formulării și rezolvării problemelor de liceu din capitolul electromagnetism". De asemenea, se vor organiza lucrări în laboratoarele de electromagnetism ale Facultății de fizică.

La cursul de la Iași vor fi tratate unele probleme actuale ale industriei chimice: „Baza de materii prime și principalele direcții de industrializare din țara noastră", „Procedee tehnologice moderne în cadrul industriei petrochimice", „Legătura dintre cercetarea științifică și dezvoltarea industriei chimice în țara noastră". Pe lîngă aceasta, profesorii înscriși la curs vor participa la lucrări în atelierele Universității „Al. I. Cuza" și la unele discuții metodice.

La Timișoara, unde vor fi dezbătute teme de chimie cuantică, se vor prezenta prelegeri pe teme ca: „Bazele experimentale ale mecanicii cuantice; principii ale mecanicii cuantice", „Generalități asupra metodelor de calcul ale chimiei cuantice", „Generalități asupra structurii electronice a atomilor", „Molecule biatomice", „Molecule poliatomice (orbitale atomice pure)", „Molecule poliatomice (orbitale atomice hibridizate)", „Molecule polietilenice și aromatice", „Combinații complexe". Vor avea loc discuții, seminarii de calcul și interpretare a datelor experimentale din temele de mai sus, aplicații privind metodele pentru determinarea structurii moleculelor, relații între structura moleculară și proprietățile fizico-chimice ale substanțelor, corelația structurii electronice a moleculelor cu reactivitatea lor chimică ș.a.

După cum se vede, cursurile de chimie se diferențiază prin tematică și prin forma de organizare. Cursul de la Timișoara se adresează profesorilor de liceu, îndeosebi celor cu vechime între 5—15 ani, deci care au absolvit cursurile universitare după introducerea fizicii teoretice ca materie de învățămînt în facultățile de chimie ale universităților. Cursul de la Iași se adresează în primul rînd profesorilor care predau în școlile generale și care au absolvit cursurile unui institut pedagogic. Firește însă că profesorii de chimie se pot înscrie la oricare din aceste două cursuri, fără a întîmpina vreo dificultate în alegere. La cursul de la București se pot înscrie profesorii de fizică din școli de toate gradele.

Cursurile își vor desfășura activitățile pe baza unui program zilnic de 4-6 ore, în care timp vor avea loc prelegeri, seminarii, discuții metodice, lucrări practice, vizite ș.a. Participanții vor fi cazați în căminele studențești, costul cazării fiind suportat de Societate. Costul mesei va fi suportat de participanți, în limita sumei de 18—20 lei pe zi de persoană. Transportul de la domiciliul participanților la locul unde se ține cursul și retur este suportat de către Societate.

Cei ce doresc să se înscrie la unul din cursurile de mai sus se vor adresa secțiilor de învățămînt regionale direct sau prin intermediul filialelor (subfilialelor) regionale ale Societății de științe fizice și chimice.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 896
Vineri 28 aprilie 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT SI CULTURĂ

ÎN PLIN AVÎNT CREATOR

La 1 Mai, alături de toate popoarele globului pămîntesc, poporul român sărbătorește ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc. De trei sferturi de veac, sub steagul roșu de luptă cu înflăcărata chemare „Proletari din toate țările, uniți-vă!", clasa muncitoare din lumea întreagă cinstește ziua de 1 Mai, unindu-și gîndurile și inimile, trecînd în revistă forțele care luptă împotriva exploatării și asupririi capitaliste, pentru pace și progres social, pentru socialism.

Poporul român întîmpină ziua de 1 Mai într-o atmosferă de puternic entuziasm și avînt creator, determinate de realizările trainice obținute în toate domeniile de activitate sub conducerea încercatei sale călăuze — Partidul Comunist Român. Marile obiective stabilite de Congresul al IX-lea al partidului devin, pe zi ce trece, o realitate vie. S-a confirmat pe deplin justețea politicii de industrializare, promovată cu consecvență de partid și guvern ca verigă principală a întregii opere de edificare a noii societăți. Prin dezvoltarea necontenită a industriei a luat ființă o temelie puternică pentru avîntul neîntrerupt al forțelor de producție, pentru creșterea rapidă și echitabilă a tuturor ramurilor economiei naționale. Deosebit de important este că au cunoscut o creștere accelerată principalele ramuri ale industriei moderne — industria energetică, chimică, constructoare de mașini. Un element caracteristic al politicii de industrializare promovate de partid îl constituie introducerea tot mai largă a tehnicii avansate. A avut loc un amplu proces de reutilare a întreprinderilor vechi și de înzestrare a celor noi cu mijloace tehnice moderne. Crește necontenit preocuparea pentru îmbunătățirea calității produselor, cerință esențială pentru obținerea de noi succese în dezvoltarea economică a României socialiste.

Cooperativizarea socialistă a agriculturii a deschis căi largi pentru punerea în valoare a tuturor posibilităților de creștere a producției agricole. În vederea ridicării agriculturii și a dezvoltării tuturor ramurilor ei, statul a alocat importante mijloace materiale. Ca urmare a măsurilor luate de partid și guvern, a muncii însuflețite depuse de țărănimea cooperatistă, de lucrătorii din fermele de stat și stațiunile de mașini și tractoare, se obțin an de an producții sporite, care asigură buna aprovizionare a populației și a industriei, precum și satisfacerea altor nevoi ale economiei naționale.

În condițiile socialismului știința, arta, cultura și învățămîntul sînt încorporate structural întregului proces al dezvoltării sociale, munca creatoare a slujitorilor lor fiind o necesitate ineluctabilă a mersului înainte al economiei și culturii, a întregii societăți. Această simbioză organică între socialism și știință, cultură, învățămînt constituie, de altfel, însăși cauza obiectivă a creșterii rolului cadrelor ce slujesc aceste importante domenii de activitate umană. Manifestînd îndrăzneală creatoare pentru deschiderea unor noi căi în cunoașterea naturii și societății, pentru abordarea unor probleme de înaltă valoare științifică și practică, ducînd mai departe tradițiile progresiste ale științei, culturii și învățămîntului românesc, lucrătorii din aceste domenii întîmpină ziua de 1 Mai prin noi contribuții la îmbogățirea patrimoniului științific și cultural național și mondial.

Folosind tot ceea ce a dat mai bun școala românească și experiența pedagogică universală, strîns legat de cerințele mereu crescînde ale construcției socialiste, învățămîntul nostru aduce o contribuție hotărîtoare la formarea tinerelor generații, la educarea omului nou, la ridicarea nivelului cultural și de conștiință al întregului popor în spiritul înaltelor idei ale umanismului socialist. Învățătorii și profesorii ajută cu dăruire tinerele generații să pătrundă tainele științei, să se apropie de valorile neprețuite ale culturii, dăltuiesc personalități armonioase, oamenii de nădejde ai zilelor de mîine.

Oamenii muncii din România și din întreaga lume sărbătoresc ziua de 1 Mai în condițiile creșterii continue a uriașelor forțe ale păcii și progresului social, ale schimbării tot mai hotărîtoare a raportului de forțe în favoarea socialismului. Pe a patra parte a pămîntului popoarele și-au luat soarta în propriile mîini, făurind o orînduire socială nouă. Datorită forței sale economice, politice și sociale, sistemul socialist mondial exercită o înrîurire determinantă asupra dezvoltării istorice. Remarcabilele succese obținute de țările socialiste, perspec-

(Continuare în pag. 4-a)

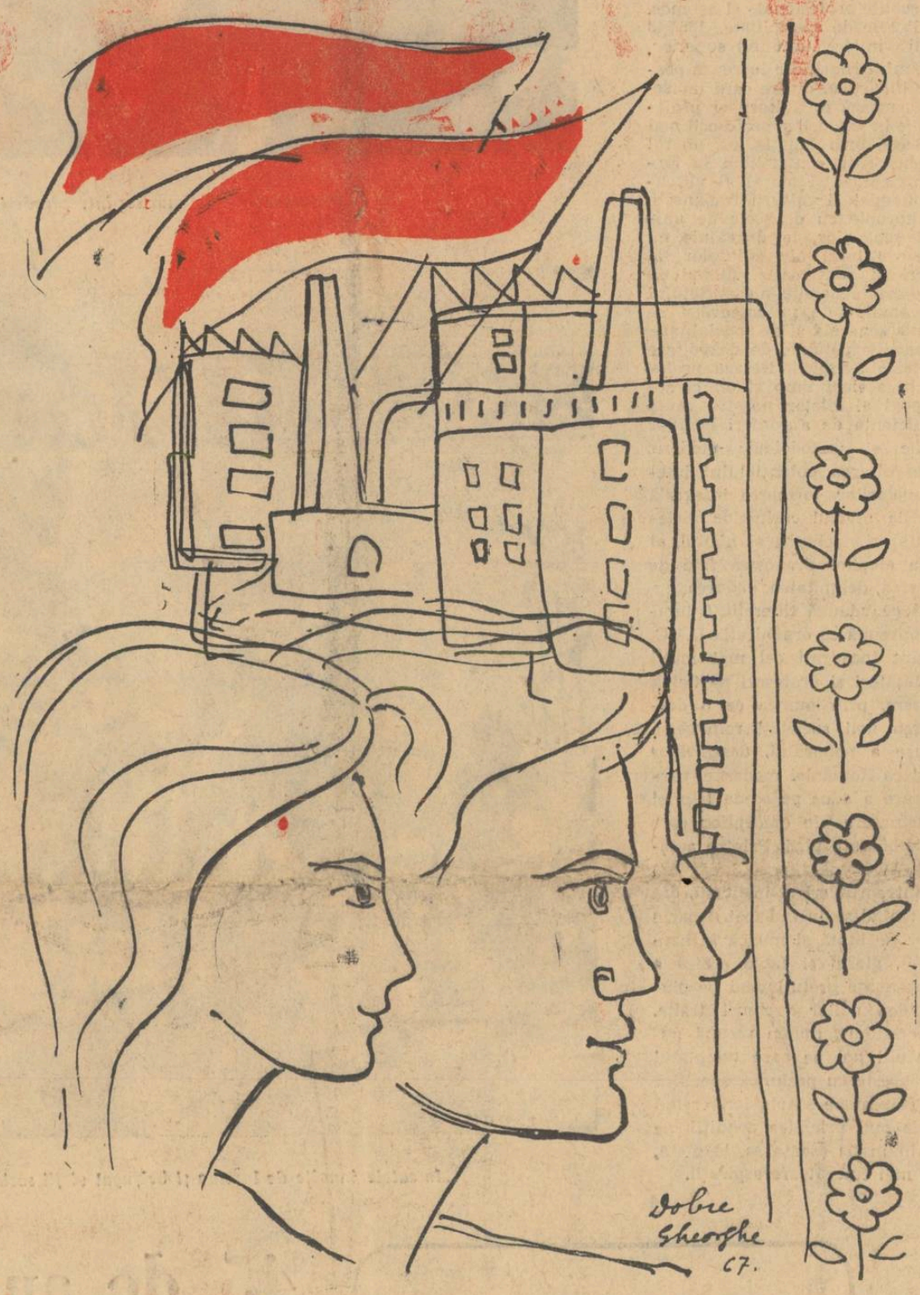

45 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist

În istoria luptelor purtate de tineretul patriei noastre, crearea U.T.C., cu 45 de ani în urmă, reprezintă un moment de seamă, un eveniment semnificativ prin conținutul său, care a marcat începutul unui nou avînt al luptei tineretului din România pentru condiții de viață mai bune, pentru progresul material și spiritual al întregului popor, pentru o patrie liberă și independentă. Crearea U.T.C. a fost rezultatul unui îndelung proces de dezvoltare a mișcării tineretului din România. Începuturile ei sînt strîns legate de dezvoltarea economică a României pe calea capitalismului, de apariția și dezvoltarea clasei muncitoare, care s-a afirmat pe scena istoriei ca cea mai înaintată forță socială a societății, purtătoare consecventă a idealurilor de progres, de libertate socială și independență națională ale poporului român.

Momentul care marchează începuturile de organizare a mișcării tineretului din România l-a constituit crearea Uniunii Socialiste din România, care în programul său a prevăzut ca o acțiune importantă sprijinirea luptei pentru organizarea tineretului muncitor în organizații proprii, îndrumate și conduse de ea. În spiritul acestor prevederi a luat naștere, în februarie 1908, „Cercul ucenicilor" din București, prima organizație a tineretului, în jurul căreia s-a dezvoltat în anii următori organizația revoluționară a tineretului din România. De la început, ea a înrolat în rîndurile sale tineri de cele mai diferite categorii: lucrători, elevi, studenți, etc., desfășurînd o intensă activitate de educare a tineretului în spiritul ideilor socialiste. În 1909 „Cercul ucenicilor" din București s-a transformat în cercul „Tineretul muncitor", astfel de cercuri constituindu-se și în alte centre — Ploiești, Brăila, Galați, Iași etc. Ele au desfășurat în rîndurile tineretului o susținută activitate cultural-politică și au organizat o serie de acțiuni greviste ale tinerilor muncitori.

În condițiile avîntului revoluționar care a urmat războiului, organizațiile de tineret s-au încadrat în lupta generală a clasei muncitoare din România. Numărul lor a sporit neîncetat, forța lor a crescut, în rîndurile lor desfășurîndu-se o largă campanie de clarificare ideologică, de organizare pe ansamblul țării. Centralizarea organizatorică s-a realizat în focul luptelor revoluționare purtate de clasa muncitoare și în condițiile procesului de clarificare ideologică ce se desfășura în sînul mișcării muncitorești în ansamblu.

Crearea P.C.R. a înrîurit dezvoltarea ulterioară a mișcării de tineret care, cu sprijinul comuniștilor, a pornit cu pași hotărîți spre făurirea organizației comuniste a tineretului din România. În martie 1922 s-a convocat o conferință generală pe țară, după o intensă muncă de pregătire desfășurată în organizațiile regionale din București, Iași, Cluj, Timișoara, Galați și alte centre. În zilele de 19—20 martie s-au reunit la București, pentru prima dată în istoria mișcării revoluționare de tineret din România, delegați reprezentînd 19 organizații ale mișcări revoluționare de tineret din întreaga țară. Conferința a pus bazele ideologice și organizatorice ale organizației revoluționare marxist-leniniste de tineret din țara noastră. Ziarul mișcării, referindu-se la importanța Conferinței, arăta: „Rezultatele Conferinței sînt imense: unificarea care le dă organizațiilor noastre forța și viața, unificarea reală a început"

Activitatea ulterioară a mișcării, desfășurată sub conducerea P.C.R., a evidențiat spiritul comunist de care era animată. În mai 1924, mișcarea socialistă a tineretului s-a afiliat la Internaționala Comunistă a Tineretului și a adoptat denumirea de „Uniunea Tineretului Comunist", care corespundea pe deplin conținutului activității ei.

M. BADEA

(Continuare în pag. a 2-a)

ACȚIUNI SĂRBĂTOREȘTI

În orașul Brăila, ziua de 1 Mai și Ziua Tineretului sînt întîmpinate cu numeroase acțiuni și manifestări culturale. Eforturile depuse de poporul nostru în opera de desăvîrșire a construcției socialismului, eroicele tradiții de luptă ale tineretului sub conducerea partidului, sînt evocate în conferințe, simpozioane, seri tematice, spectacole, filme documentare, pliante.

Printre aceste acțiuni se numără organizarea primului „Festival al cîntecului patriotic" de către Comitetul Orășenesc U.T.C. Sub îndrumarea profesorilor de muzică din oraș, formațiile corale au pregătit un repertoriu larg, alcătuit din cîntece de masă, patriotice și revoluționare. Festivalul se va încheia cu un spectacol de gală, la care vor participa formațiile premiate.

Sub semnul întîmpinării sărbătorilor de la începutul lunii mai, pe scena Casei de cultură a tineretului din raionul Nicolae Bălcescu al Capitalei s-a desfășurat o interesantă întrecere cultural-artistică între Liceul nr. 30 și Școala generală nr. 96. Pe rînd au evoluat în această întrecere formațiile corale, brigăzile artistice, recitatorii, soliștii vocali și gimnaștii fiecărei școli. Avîntul, vigoarea și muzicalitatea interpretării cîntecelor „Trei culori" și „Ce frumoasă e țara mea", talentul soliștilor de muzică populară au constituit cele mai apreciate momente prezentate în cadrul întrecerii de elevii Școlii generale nr. 96. La rîndul lor, elevii Liceului nr. 30 au cucerit aplauze din partea publicului cu prezentarea tabloului istoric evocînd războiul pentru independență din anul 1877 și cu potpuriul de melodii interpretate de orchestră.

Recent, în Sala Sporturilor din Constanța peste 1 000 de tineri muncitori și elevi s-au întîlnit cu tovarășul Vasile Silea, secretarul comitetului de partid de la Șantierul naval, vechi activist în cadrul mișcării ilegale de tineret, care a evocat în fața lor momente din lupta tineretului în anii ilegalității. În încheierea întîlnirii, formațiile artistice clasate pe locul I la recentul concurs școlar au prezentat un frumos spectacol.

TRĂIASCĂ 1 MAI!

În ziua unui nou Arminden

În ziua unui nou Arminden, luminat de strălucirile de neon, moderne, ale României contemporane, în zilele cînd sărbătorim solidaritatea internațională a oamenilor muncii și împlinirile și visurile de viitor ale tineretului, înțelegem mai bine decît oricînd că vechiul cuvînt „primăvară" a căpătat pentru noi, cei de azi, un înțeles nou, profund și emoționant.

Da, primăvara a rămas — și va rămîne veșnic — anotimpul marilor înfloriri. Da, primăvara înseamnă — cum a însemnat întotdeauna — redeșteptare a naturii, iuțire a sevelor, energie, elan de dragoste și de apropiere între oameni. Dar primăvara semnifică astăzi — mai mult, nemăsurat mai mult decît în trecut — ceea ce numim, cu un cuvînt atît de obișnuit, nou. Tradiționalul Arminden este astăzi, la noi, o sărbătoare a noului care a apărut și care apare în existența noastră cu o forță și într-o multitudine de chipuri în care, hotărît, nici nu putea fi imaginat odinioară.

Există în folclorul muncitoresc o povestire în care se vorbește despre extraordinarele serbări ale bucuriei închinate sărbătoririi zilei de 1 Mai a anului 2000, a primului 1 Mai dintr-un mileniu eliberat de servituți și de mizerie, liber și fericit. Focuri de artificii luminînd așezări noi, cu clădiri armonioase. Oameni străini care se îmbrățișează. Cîntece. Numai undeva — spune povestea — într-un ungher umbrit al sărbătorii, o fată frumoasă plînge. Se apropie tineri, bărbați maturizați de eforturi îndelungate, femei cu părul alb și cineva, cel mai bătrîn și cel mai înțelept, o întreabă de ce e atît de tristă. „Pentru că nimic din ce văd nu e făcut de mine: sînt prea tînără: n-am avut cînd" — explică fata. Pricinile mîhnirii ei sînt, cu siguranță, trecătoare: vor fi pentru ea, în viitor, nenumărate prilejuri de a contribui la propășirea umanității. Povestea aceasta pune în lumină cu limpezime bogăția cu totul deosebită a zilelor pe care le trăim, noi azi, a zilelor în care fiecare ceas și fiecare clipă sînt puse în slujba eliberării de tot ce e depășit, vechi, înapoiat, în slujba luptei pentru bunăstarea, frumusețea și fericirea României contemporane.

Trăim, într-adevăr, o sărbătoare a înnoirii. Și această înnoire înseamnă nume devenite simbolice, jaloane trainice ale înaintării spre comunism — Bicaz, Săvinești, Luduș, Craiova, Hunedoara, Argeș, Porțile de Fier și atîtea altele — și înseamnă, de asemenea, continua împrospătare de energii și de idei pe care o solicită realizarea sarcinilor de viitor pe care le pun în fața fiecăruia dintre noi planurile de perspectivă elaborate de cel de-al IX-lea Congres al partidului comunist. Acest început de mai — al muncii, al tineretului — ne dă nouă oameni ai școlii, noi îndemnuri de a munci tot mai eficient, la un nivel calitativ tot mai înalt, fără risipă de timp, fără a mai plăti nici un tribut metodelor de lucru învechite. E, cu siguranță, o primăvară a unei preocupări — poate mai vii ca niciodată în viața poporului nostru — de a învăța. O primăvară a dorinței de a cunoaște tot ce s-a gîndit și s-a înfăptuit mai luminos în epoca noastră. O primăvară a eforturilor de a folosi toate aceste cunoștințe pentru a ne realiza planurile măreț cu un ceas mai devreme, pentru a aprinde noi și noi străluciri pe harta închipuită a anului 2000, pentru a edifica, superb, viitorul de aur al României.

FLORIN MUGUR

Realizarea celor mai cutezătoare aspiraţii

Dinamic şi receptiv la schimbările înnoitoare, tineretul a reprezentat de-a lungul istoriei omeneşti un important factor al progresului societăţii. Setea sa de cunoaştere, aspiraţia spre demnitate şi frumos şi-au găsit astăzi o armonioasă împletire cu idealurile de pace şi de progres ale poporului nostru, tinereţea vîrstei contopindu-se cu noua tinereţe a întregii Românii socialiste.

Socialismul creează cele mai prielnice condiţii pentru înflorirea personalităţii umane, pentru formarea unor oameni cu un larg orizont spiritual, deschizători de drumuri noi în desfăşurarea tot mai eficientă şi calitativ superioară a procesului producerii bunurilor materiale, în ştiinţă, artă şi cultură, promotori ai celor mai avansate idei ale epocii contemporane. Numai în orînduirea socialistă tineretul îşi poate pune pe deplin în valoare talentele şi capacităţile, îşi poate realiza aspiraţiile cele mai cutezătoare. Libertatea şi posibilitatea practică a oricărui tînăr de a se instrui, de a-şi alege profesiunea dorită, de a munci în domeniul în care-şi poate valorifica pe deplin priceperea şi cunoştinţele dobîndite explică realizările de seamă cu care se poate mîndri astăzi talentatul tineret român.

Limbajul convingător al cifrelor, al faptelor şi realităţilor este edificator: circa 600 000 de tineri din întreprinderile industriale, de transporturi, telecomunicaţii, de pe şantierele de construcţii lucrează cu rîvnă la producerea bunurilor materiale ale poporului, la sporirea necontenită a forţei economice a naţiunii române, la modernizarea fabricilor şi uzinelor, la construirea de noi şi puternice edificii industriale ale ţării; ei iau parte activă la întrecerea socialistă pentru îmbunătăţirea calitativă a produselor, economisirea materiilor prime, a materialelor de construcţii, a metalelor, pentru ridicarea productivităţii muncii şi reducerea preţului de cost; sute de mii de tineri frecventează cursurile de ridicare a calificării profesionale şi de specializare, sînt inovatori, numărîndu-se printre promotorii entuziaşti ai progresului tehnic modern. Tineretul de la sate, care şi-a adus contribuţia la transformarea socialistă a agriculturii româneşti, participă activ, în gospodăriile de stat, în staţiunile de maşini şi tractoare, în cooperativele agricole de producţie, la munca pentru creşterea continuă a producţiei agricole. Numeroşi tineri muncesc cu însufleţire în şcoli, universităţi şi instituţii de ştiinţă şi cultură.

Tineretul are un rol tot mai important în viaţa politică şi socială a ţării. Peste 100 000 de tineri sînt aleşi deputaţi în organele puterii de stat. Multiplele acţiuni întreprinse de tineret pentru cunoaşterea şi însuşirea politicii partidului, pentru dezbaterea şi studierea hotărîrilor de partid şi de stat, cuprinderea anuală în diferite forme de educaţie politico-ideologică a peste 1 800 000 de tineri de toate categoriile au o puternică înrîurire asupra conştiinţei acestora, contribuind la formarea unor temeinice convingeri politico-ideologice şi a unei concepţii ştiinţifice despre natură şi societate. Tineretul are astfel o perspectivă clară asupra dezvoltării sociale, îmbogăţindu-şi gîndirea creatoare şi sporindu-şi energia în munca pentru înfăptuirea idealurilor socialismului şi comunismului. Educat în spiritul patriotismului socialist, tineretul patriei noastre este animat de dragoste fierbinte faţă de partid şi patrie, de respect pentru trecutul glorios de luptă şi muncă a partidului şi poporului român, de profund devotament pentru cauza înfloririi României socialiste.

În acest front larg se încadrează şi activitatea tineretului şcolar, a tinerelor cadre didactice. Făurirea orînduirii noi, socialiste, pe baza ştiinţei şi tehnicii avansate reclamă imperios oameni culţi, cu temeinice cunoştinţe în diferite domenii ale ştiinţei şi culturii, bine pregătiţi şi înarmaţi cu o concepţie ştiinţifică despre lume. În pas cu cuceririle ştiinţei şi tehnicii contemporane şi orientată cu consecvenţă spre cerinţele actuale şi de perspectivă ale economiei şi culturii româneşti, şcoala noastră de toate gradele a cunoscut în ultimii ani o permanentă modernizare şi perfecţionare. Pe băncile şcolilor, liceelor şi facultăţilor învaţă în prezent 3.336.549 de elevi în învăţămîntul de cultură generală, 266.500 de elevi în şcolile profesionale şi tehnice, 35.643 de elevi în liceele de specialitate, 136.948 de viitori specialişti în învăţămîntul superior.

În întregul învăţămînt românesc lucrează peste 191.000 de cadre didactice, dintre care un serios contingent îl formează învăţătorii şi profesorii tineri. Alături de învăţătorii şi profesorii mai vîrstnici, acestea joacă, prin funcţia lor, un rol deosebit în viaţa societăţii, contribuind la formarea profilului intelectual şi moral al viitoarelor cadre ale economiei şi culturii româneşti. Tinerii dascăli se apropie cu dragoste de universul spiritual al şcolarilor, le dăzvăluie cu pricepere noţiunile de bază ale ştiinţelor, le formează convingeri şi sentimente, făcînd să răsune fibrele cele mai sensibile ale sufletului lor. Conştienţi că omului de la catedră i se cere o bogată cultură generală şi de specialitate, că mai ales în condiţiile actuale, de dezvoltare impetuoasă a ştiinţei şi tehnicii, fiecare profesor trebuie să fie în acelaşi timp şi un cercetător, tinerii pedagogi ai zilelor noastre caută febril modalităţi eficiente de a conferi lecţiilor un conţinut ştiinţific şi metodologic modern, care să asigure dezvoltarea potenţialului intelectual creator al şcolarilor, formarea integrală a personalităţii lor la nivelul cerinţelor societăţii socialiste. Căutători neobosiţi ai noului, ei sădesc în conştiinţa elevilor dragostea faţă de partid şi patrie, cinstea, demnitatea, onoarea, optimismul — calităţi ce adaugă tinereţii frumuseţe şi strălucire. Împreună cu organizaţia U.T.C. în rîndul căreia sînt încadraţi cei mai mulţi dintre ei, tineri învăţători şi profesori participă activ şi cu entuziasm, prin munca ce o desfăşoară, la edificarea noii societăţi româneşti.

Forţa conducătoare a poporului, deschizător de drumuri în făurirea României moderne, partidul clasei muncitoare a adus pe scena istoriei chipul şi faptele temerare ale oamenilor care au schimbat şi schimbă faţa ţării. Printre aceştia un loc de cinste îl ocupă tineretul din fabrici şi uzine, din întreprinderi şi instituţii, din şcoli şi facultăţi. Preluînd şi ducînd mai departe stindardul tradiţiilor de luptă şi muncă al harnicului popor român, glasul şi fapta eroică a tineretului sînt consemnate pretutindeni pe plaiurile ţării de cronica noilor vremuri trăite. Fapta şi glasul tineretului român răsună puternic în numele vieţii noi pe care talentatul nostru popor şi-o făureşte cu pasiunea specifică oamenilor liberi şi stăpîni pe soarta lor, creînd tinerei generaţii cele mai prielnice condiţii, pe care socialismul, prin însăşi esenţa sa, le oferă, de realizare a celor mai cutezătoare aspiraţii.

În imensele hale ale marilor întreprinderi...

...în satele înnoite de lumina şi belşugul vieţii socialiste...

...sau pe băncile şcolilor — pretutindeni tinerii aduc cu ei suflul viguros şi proaspăt al entuziasmului, al romantismului, al visurilor înalte.

Sentiment

Ţara aceasta ne-a fost destinată nouă
aşa cum pasărea a fost destinată cerului
iar soarele destinat inimă acestui pămînt.

Ţara aceasta ne-au dăruit-o strămoşii —
moştenire de singe, o flacără sfîntă
aşa cum noi dăruim arborii stelelor.

Ţara aceasta ne-a fost destinată nouă,
ziuă de ziuă, noapte de noapte, ulcior de ulcior
Noi trebuie s-o destinăm curată urmaşilor
sub formă de inimă — sentimentul unui popor.

ION MĂRGINEANU
profesor la Liceul din Sebiş-Crişana

Prof. PINCA PETRU — *Tinereţe (gips)*

Ce-nseamnă să fii tînăr

Să fii tînăr — înseamnă să creşti
Ne-ncetat spre mai mult şi mai bine,
Ne-ncetat să porneasca din tine
Către lume, deschise fereşti.

Să fii tînăr — înseamnă să tinzi
Către zarea cea fără de pată
Şi să nu schilodeşti vreodată
Adevărul în strîmbe oglinzi.

Să fii tînăr — înseamnă să simţi
Unde-s marile, dreptele căi,
Şi să intri în lupte fierbinţi
Împreună cu semenii tăi.

Să fii tînăr — înseamnă să-ţi placă
Luna mai, firul ierbii cel nou,
Şi în stînca de munte, posacă
Să stîrneşti omenescul ecou.

Să fii tînăr — înseamnă să suferi
Pentru tot ce mai singeră încă
Şi să salţi viitorul pe umeri,
Cu putere şi patimă-adîncă.

Să fii tînăr — înseamnă să scaperi
Ca văpaia nestinsă de vînt,
Steagul roşu să-l pui şi să-l aperi
Pe reduta acestui pămînt.

NINA CASSIAN

45 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist

(Urmare din pag. 1)

Creată şi îndrumată de P.C.R., organizaţia revoluţionară a tineretului din România a activat sub flamura partidului. Organizînd şi călăuzind lupta eroică a tineretului, U.T.C. a participat la toate bătăliile de clasă purtate de proletariat, de masele largi ale ţărănimii, de intelectualitatea progresistă a ţării. În anii grei de ilegalitate U.T.C. a afirmat prin cuvînt şi fapte hotărîrea sa de a continua lupta, încrederea nestrămurită în justeţea cauzei pentru care milita, în victoria finală a luptei sale. „Cu toate loviturile burgheziei — se scria într-un manifest al C.C. al U.T.C. din 1924 — noi vom continua să rămînem la posturile noastre şi dacă în lupta cu asupritorii noştri vom cădea, ne vor înlocui noi luptători pentru cauza comunistă, care este cauza proletariatului".

Nevoită să-şi desfăşoare activitatea în ilegalitate U.T.C. şi-a schimbat metodele de organizare şi de luptă. Ea s-a orientat din ce în ce mai mult spre fabrici, unde se concentra detaşamentul cel mai important al tineretului, dar şi-a organizat nuclee sau celule U.T.C. şi în ateliere, pe moşii, la căile ferate, în licee şi facultăţi.

În perioada crizei economice şi avîntului revoluţionar din anii 1929—1933, mase tot mai largi de tineri au fost atrase pe făgaşul luptei deschise împotriva regimului burghezo-moşieresc. În marile lupte greviste de la Lupeni în 1929, de pe Valea Prahovei sau de la Atelierele „Griviţa" din Bucureşti, în 1933, organizaţiile U.T.C. i-au mobilizat pe tineri, care au sprijinit activitatea comitetelor de acţiune, au luat parte la grevele şi demonstraţiile clasei muncitoare. După eroicele lupte din 1933, în fabrici şi uzine, în facultăţi, atît în Capitală cît şi în alte oraşe s-a desfăşurat o amplă mişcare de solidarizare a tineretului cu ceferiştii şi petroliştii arestaţi.

În anii următori, sub îndrumarea partidului comuniştilor, Uniunea Tineretului Comunist a militat pentru un larg front de acţiune în rîndurile tuturor categoriilor sociale de tineret, împotriva pericolului fascist, pentru independenţa şi integritatea patriei, împotriva subjugării ţării de către Germania hitleristă. O activitate deosebită a desfăşurat U.T.C. în rîndurile tineretului studios, printre elevi şi studenţi. Prin intermediul ziarelor „Studentul român", organ al Frontului studenţesc democrat şi „Şcolarul leninist", Uniunea Tineretului Comunist a relevat necesitatea unităţii de acţiune împotriva reacţiunii ce se manifesta pe frontul ştiinţei şi culturii, a demascat activitatea antipopulară desfăşurată de organizaţiile fasciste, a călăuzit tineretul spre un orizont larg de progres şi civilizaţie. Prin Frontul studenţesc democrat, creat de P.C.R. în 1935, Uniunea Tineretului Comunist a mobilizat tineretul studios la lupta pentru apărarea libertăţilor democratice, pentru o cultură pusă în slujba progresului şi a păcii. Mobilizînd tineretul la luptă împotriva pericolului fascist U.T.C. a militat pentru unitatea de acţiune a tineretului muncitoresc şi democrat ca o necesitate impusă de condiţiile înseşi ale luptei.

În anii luptei împotriva dictaturii antonesciene şi ai războiului pentru eliberarea ţării de sub jugul fascist, U.T.C. a chemat tineretul la luptă revoluţionară pentru răsturnarea dictaturii militaro-fasciste, pentru guvern popular, pentru scoaterea ţării din războiul antisovietic. Într-un manifest semnat de Uniunea tinerilor patrioţi se spunea: „Ajunge! Tineret român! Să punem capăt acestui măcel nebunesc. A venit momentul să ne luăm soarta în mîinile noastre!". În continuare, tinerii erau chemaţi să lupte pentru ruperea alianţei cu Germania, izgonirea nemţilor din ţară şi răsturnarea lui Antonescu, instaurarea unui guvern format din reprezentanţii tuturor forţelor antihitleriste.

În zilele furtunoase ale lui August 1944, tineretul, înrolat în formaţiunile de luptă patriotice şi în armată, a participat nemijlocit la înfăptuirea insurecţiei naţionale antifasciste organizată şi condusă de partidul comunist, luptînd pentru eliberarea pămîntului patriei de sub jugul fascist. Actele sale de eroism în războiul dus de armata română, alături de forţele coaliţiei antihitleriste, pentru zdrobirea Germaniei fasciste vor rămîne mereu o pildă vie de abnegaţie, de dragoste de ţară.

Tineretul a constituit un sprijin de nădejde pentru partid în anii revoluţiei populare şi ai construcţiei socialismului. Realizările lui în lupta pentru refacerea economică, pentru înfăptuirea reformei agrare, participarea lui plină de elan la măreaţa operă de construire a socialismului sînt o mărturie grăitoare a entuziasmului său, a forţei şi energiei sale.

Astăzi, mobilizat şi condus de Uniunea Tineretului Comunist, continuatoarea tradiţiilor luminoase ale înaintaşilor, tineretul patriei noastre participă alături de întregul popor, sub îndrumarea înţeleaptă a Partidului Comunist Român, la lupta pentru desăvîrşirea construcţiei socialismului în patria noastră.

PROFILUL ETIC AL PROMOȚIEI '67

E o chestiune de zile. Momentul definitivei despărțiri este aici, aproape. Prezenți încă în școală, elevii claselor a XI-a capătă, cu fiecare clipă, o din ce în ce mai pronunțată alură pasageră, de călători într-o stație de tranzit. Peste cîteva săptămîni, promoția anului 1967 își va încheia viața școlară.

Marile forțe ale liceelor sînt concentrate masiv, într-un ultim efort, pe frontul larg al acestei ultime etape. Majora lor preocupare o constituie certificatul de capacitate cu care tinerii, trecuți prin purgatoriul examenului de bacalaureat, vor pleca în viață.

Există însă, alături de capacitatea intelectuală, o altă capacitate capitală pentru valoarea fiecărui individ, dar pentru care liceele nu eliberează certificat. Ne referim anume, la condiția etică a absolvenților, la concepția și atitudinea lor morală. Ea s-a conturat de-a lungul anilor de școală fără să mai fie supusă acum, la sfîrșit, unei verificări. Nu există nici un examen școlar din care să se vadă dacă absolvenții sînt sau nu curajoși, cinstiți, generoși, demni. Verificarea în această privință urmează s-o facă marele și intransigentul examen al vieții. Dar un dialog cu viitorii absolvenți acum, în pragul primei lor mari încercări, poate releva destul de multe lucruri semnificative privind zestrea etică pe care le-a dat-o școala, prefigurînd comportarea lor de mai tîrziu, în viață.

Am ales, pentru acest dialog, două „eșantioane" : clasele a XI-a „B" și „D" de la Liceul „Mihai Viteazul" din București. Tema au constituit-o cîteva întrebări despre cele mai frumoase sentimente omenești.

Luați prin surprindere, cei cărora li s-a cerut să enumere aceste sentimente solicită timp de gîndire. Primul răspuns se lasă așteptat. Dar, în clipa în care e formulat, are claritatea și siguranța ideii definitive :

— Prietenia și dragostea.

Este necesară o ierarhizare și cerem precizări :

— În această ordine ?

— Da, în această ordine.

Al doilea răspuns, ca și primul, ca și cele ce vor urma, relevă că dragostea și prietenia ocupă în preocupările acestor tineri un loc însemnat și precis :

— Sînt sentimente distincte. Între toate, cel mai important mi se pare a fi dragostea. Vorbesc de dragoste în sensul cel mai larg, desigur — dragoste de oameni, de patrie, dragoste pentru cei apropiați ție, dragoste pentru cel care ți-e cel mai aproape și care întruchipează toate năzuințele tale spre fericire. La unii sentimentul acesta e dominant și le exclude pe celelalte.

O fată ne dă un răspuns contradictoriu :

— Dragostea ar trebui eliberată de excese de subiectivism.

Încercăm să limpezim lucrurile :

— Dar prin natura lui acest sentiment este subiectiv.

— M-am referit la excese. Ele atrag după sine cataclisme morale.

Mergem mai departe. Un nou interlocutor, un nou răspuns. De data aceasta ni se prezintă din nou o concepție de dimensiuni mai ample :

— Cel mai frumos sentiment este, după mine, să te simți în acord cu mediul.

— În ce sens ?

— În sensul utilității. Nu pentru tine, firește. Pentru toți cei din jurul tău, pentru oameni, pentru țara ta. Să nu ai niciodată conștiința că nu ești necesar sau că ai fost și nu ai răspuns acestei necesități.

— Și generozitatea — spune o fată.

— Ce înțelegi prin generozitate ?

— E un fel de bunătate.

— Față de cine ?

— Generozitatea este rezervată numai prietenilor.

— Nu te poți dărui unui om pe care nu-l cunoști ?

— Nu.

— Care e limita generozității ?

— Nu poate trece dincolo de granița la care îți atinge interesele.

O colegă din aceeași clasă are o opinie diametral opusă :

— Generozitatea nu e în nici un caz bunătate și cu atît mai puțin îngăduință.

— Cum ai putea s-o definești ?

— Ca pe o atitudine sufletească selectivă. Sînt generoasă în funcție de valoarea umană căreia mă adresez.

— Pînă la ce limită ?

— Pînă la jertfa de sine. Sînt gata să sacrific viața mea dacă mi-o va cere poporul, patria, dacă va fi nevoie de ea pentru progresul umanității.

— În orice caz, încheie un băiat, generozitatea nu trebuie să însemne compromis față de tine și față de universul uman. Poate tocmai compromisul e limita generozității.

Firesc la vîrsta marilor probleme, discuția trece la alte noțiuni etice capitale — cinstea, adevărul — la locul pe care îl ocupă ele în viața oamenilor.

— Fără adevăr nu se poate trăi. Nici fără cinste. Sînt o necesitate permanentă și absolută — afirmă un băiat.

— Depinde ce înțelegi prin adevăr — observă altul. N-are rost să le iei în sens absolut. Viața e foarte complexă, iar noțiunile acestea de „adevăr", de „cinste" sînt, după mine, relative.

— Nu, n-ai dreptate. Acum, cînd mă maturizez, înțeleg ce înseamnă adevărul, ce înseamnă cinstea. Mi s-a întîmplat de multe ori să mint, în copilărie. Ca să mă laud (că am citit o carte pe care n-o citisem, de exemplu), ca să n-o îngrijorez pe mama și așa mai departe. Mi se părea că-s lucruri fără importanță. Și pînă la un punct chiar erau. Pe urmă, prin clasa a IX-a, am început să-mi dau seama. Mai ales minciuna de lăudăroșenie a început să-mi pară periculoasă. Acum sînt tot timpul lucid, în stare de alarmă, ca să nu mă surprind mințind.

— Viața bazată pe cinste, pe adevăr, prietenii frumoase, oameni care să te înțeleagă și pe care să-i înțelegi... iată cum trebuie să arate o viață cu adevărat frumoasă — comentează, generalizînd replicile schimbate mai sus, unul dintre interlocutori.

Trei elevi sînt însă de părere că acesta este un punct de vedere pasiv asupra vieții. Ei socotesc că o viață cu adevărat frumoasă este numai aceea care e legată de activitate, de acțiune. Ne oprim la unul dintre ei :

— Ce fel de acțiune ?

— De orice natură. Viața poate fi frumoasă numai dacă e dinamică. Inerția, sub orice formă, e o moarte mai mult sau mai puțin profundă.

— Dar acțiunile pot fi și negative.

— Bineînțeles, nu le-am avut în vedere pe acestea.

— Cum poți ști care sînt cele pozitive ?

— Recurg la un sistem de raportare.

— Ce fel de sistem ?

Cu siguranța absolută a vîrstei de 18 ani :

— Filozofic. Este cel mai cuprinzător și infailibil.

Și un răspuns mai complex :

— O viață cu adevărat frumoasă este aceea în care nici o clipă nu-i goală ; iar clipele sînt pline numai atunci cînd simți că te realizezi ca om în fața omenirii și în fața ta însuți.

Și, în încheiere, un cuvînt despre fericire :

— Viața este frumoasă atunci cînd ești fericit. Și cred că fericirea adevărată nu e cea alcătuită din satisfacții cotidiene mărunte, ci cea care se consumă în explozii.

Am arătat aceste răspunsuri cercetătorului Gheorghe Berescu de la Institutul de filozofie al Academiei.

— Da, copiii au crescut — a observat acesta. I-a crescut școala, i-au crescut organizațiile lor, i-a crescut societatea noastră nouă. I-au învățat carte, i-au învățat și cum trebuie să trăiască.

Cele ce v-au spus acești tineri sînt în mare parte revelatoare pentru caracterizarea profilului lor etic. Evident, gama celor mai frumoase sentimente omenești este mult mai largă, mai cuprinzătoare de cît rezultă din răspunsurile lor. De pildă, există un mare sentiment pe care elevii l-au ignorat — sentimentul satisfacției furnizate de activitatea creatoare, al bucuriei pe care o dă creația, perfecționarea naturii, capacitatea de a o umaniza, de a o face să corespundă aspirațiilor umane. Pe de altă parte, pentru a formula judecăți de valoare asupra sentimentelor omenești, se cere cunoașterea lor dintr-o experiență de viață directă, de care tinerii încă nu dispun. De aceea multe răspunsuri sună livresc, ca „din carte". Și poate că acest caracter al discuției a fost puțin accentuat și de aspectul de „verificare" pe care l-a îmbrăcat ea. Totuși, e incontestabil faptul că tinerii se orientează bine în problemele complexe și dificile susceptibile de discuție, dîndu-le răspunsuri care se apropie nu o dată de răspunsul ideal.

Într-adevăr, „să nu ai niciodată conștiința că nu ești necesar", să încerci bucuria datoriei împlinite, face parte dintre cele mai frumoase sentimente omenești. Ca și sentimentul acordului cu mediul care traduce, în alt fel, aceași idee, Dragostea și prietenia se enumeră, de asemenea, printre cele mai nobile sentimente umane.

Cu aceasta, intrăm în domeniul generozității. Combătînd pe colega lor care consideră generozitatea drept o „bunătate" egoistă, elevii au surprins cu finețe calitatea generozității de „atitudine sufletească selectivă". Umanismul generozității înseamnă dăruirea de valori autentice, care să potențeze mersul spre progres și spre perfecțiune morală. „Generozitatea" care duce la irosirea valorilor materiale și spirituale înseamnă de fapt non generozitate sau ipocrizie individualistă. Poți fi generos, în sensul eticii noastre, dacă oferi oamenilor ceva autentic, ceva care să slujească progresul uman, ceva care să stimuleze umanul. Și aceasta presupune exigență față de om, grijă față de realizarea sa, corectitudine. Noțiunea de „bunătate" este prea restrînsă pentru a caracteriza valorile umane ale generozității. Dacă dăm verdicte negative și manifestăm spirit critic față de vicii și false valori care urîțesc omul nu înseamnă că abdicăm de la generozitate. Sîntem generoși dăruind și apărînd valorile umane.

Ajungem astfel la locul pe care-l ocupă cinstea și adevărul în viața oamenilor. Este evident că fără cinste și adevăr nu se poate trăi. De aceea nu e de mirare că necinstea și neadevărul repugnă celor care integrează valorile cinstei și adevărului în însuși felul lor de a fi. A afirma că „viața este foarte complexă, iar cinstea relativă" înseamnă a trăi artificial și a privi cinstea ca pe un lucru venit din afară. Omul care trăiește în necinste, în neadevăr este sclav al nefirescului, al neumanului.

Consider că opiniile elevilor privind modul de viață ideal sintetizează într-un mod remarcabil cîteva trăsături definitorii. Acțiunea constituie într-adevăr conținutul și frumusețea vieții. Bineînțeles, acțiunea pozitivă. Nu se cunoaște încă un individ care, trăind parazitar, să fi fost fericit. Demn de citat mi se pare răspunsul elevului care declara că o viață cu adevărat frumoasă este aceea în care nici o clipă să nu fie goală și adăuga precizarea că aceste clipe sînt pline numai atunci cînd te realizezi ca om în fața omenirii și în fața ta însuți. Este cuprinsă aici o minunată idee cu valoare general umană, una dintre cele mai frumoase idei ale umanismului socialist.

Dialogul cu interlocutorii noștri de optsprezece ani, ca și comentariile formulate pe marginea răspunsurilor lor, arată că problemele etice care se ridică în fața tinerilor nu sînt de loc simple. Vîrsta însăși nu le permite să parcurgă experiențele necesare pentru a afla dezlegarea acestor probleme, dar viața în care intră trebuie să-i găsească pregătiți, înarmați cu principii etice ferme. Aci joacă un mare rol munca educativă îndelungată, complexă și subtilă pe care sînt chemați s-o desfășoare profesorii. Ratiunea dialogului consemnat în rîndurile de mai sus a fost tocmai aceea de a indica, în linii mari, cîteva dintre punctele nodale asupra cărora trebuie să se concentreze această muncă.

OCT. BUZESCU

Elevii clasei a XI-a de la Liceul „C. A. Rosetti" predau „Albumul cu amintiri din școală" promoției care le urmează.

Acțiuni de ocrotire a naturii

Numeroși elevi din școlile generale și din liceele regiunii Argeș au participat cu deosebit entuziasm la „Ziua ocrotirii naturii" organizată recent din inițiativa Consiliului regional pentru ocrotirea monumentelor naturii. Alături de profesorii lor, de părinți și de frații lor mai mari, școlarii din raionul Rîmnicu-Vîlcea au plantat 100 000 de puieți de salcîm, 14 000 de conifere și au confecționat 7 000 de cuiburi pentru păsări. La fel de rodnică a fost și activitatea depusă cu prilejul „Zilei ocrotirii naturii" de elevii școlilor din raioanele Slatina, Horezu și Drăgășani.

O grijă deosebită a fost acordată în cadrul acestei acțiuni rezervațiilor și parcurilor cuprinzînd monumente ale naturii. Astfel la Albești și Suslănești-Muscel, precum și la Goranu-Vîlcea s-a lucrat la bornarea rezervațiilor, la Frîncești-Vîlcea și Fumureni-Drăgășani au fost efectuate lucrări complexe pentru îngrijirea arborilor seculari, iar în pădurea Călugăreana - Drăgănești - Olt s-a amenajat suprafața constituită drept rezervație naturală pentru bujorul românesc (Pesonia romania), declarat monument al naturii.

Un cabinet de perfecționare pedagogică

Cabinetul metodic al raionului Marghita, regiunea Crișana, s-a impus ca o prezență reală, de deosebită utilitate în viața cadrelor didactice. Bunăoară, învățătorii și profesorii înscriși la examenele de grad primesc aici consultații de specialitate date de lucrători ai institutelor de perfecționare și cadre didactice de la Institutul pedagogic de 3 ani din Oradea. În cadrul cabinetului funcționează și o expoziție metodică, cuprinzînd diferite documente școlare, materiale didactice executate în școli, literatură de specialitate. O importantă lucrare pe care o întreprind metodiștii cabinetului o constituie popularizarea experienței pozitive a cadrelor didactice fruntașe ale raionului Marghita.

Expoziția unui cerc de desen

Una dintre sălile Casei pionierilor din Fălticeni s-a transformat în aceste zile în expoziție de pictură. Ea găzduiește o serie de lucrări în tuș și acuarelă înfățișînd momente din istoria poporului român, precum și numeroase acuarele reprezentînd scene din povestirile lui Ion Creangă. Toate aceste tablouri — multe dintre ele vădind real talent — sînt executate de elevii Școlii generale din Dolheștii Mari în cadrul cercului de desen al școlii.

La Observatorul astronomic

Căi de realizare a sintezei noțiunilor de matematică

Organizînd recapitularea finală la matematică în ultima clasă a școlii generale, caut ca ea să nu reprezinte o simplă trecere în revistă a cunoștințelor cerute de programa concursului de admitere în liceele de cultură generală sau de specialitate și în școlile profesionale, ci să aibă caracterul unei sistematizări, al unei sinteze a noțiunilor de aritmetică, de algebră, de geometrie plană și în spațiu studiate în clasele V-VIII.

Consider că cea mai bună cale de realizare a unei asemenea sinteze o constituie rezolvarea unor exerciții și probleme chibzuit alese care, făcînd apel prin conținutul lor la ceea ce au învățat elevii, îi determină totodată să stabilească corelații între diferite capitole. De pildă, rezolv cu elevii mei exerciții de calculare a valorii numerice a unei expresii algebrice. Asemenea exerciții, pe lîngă contribuția adusă la întărirea deprinderilor de calcul aritmetic și algebric, îi ajută pe elevi să facă corelații între cunoștințele de aritmetică și cele de algebră. Aceluiași scop îi slujește rezolvarea unor probleme atît prin metoda aritmetică, cît și prin cea algebrică.

Realizarea unei sinteze a cunoștințelor de geometrie cere însă nu numai rezolvarea unor probleme și exerciții, ci și o prealabilă împrospătare a unor cunoștințe și teoreme mai importante. Revăd de pildă, cu elevii mei, cunoștințele despre unghiurile formate de două drepte paralele tăiate de o secantă, despre unghiuri cu laturi paralele, despre unghiul înscris în cerc, teorema lui Tales, teorema fundamentală a asemănării, teorema lui Pitagora, formulele de calcul pentru arii și volume, pentru lungimea și aria cercului și arcului de cerc etc. Abia după o asemenea recapitulare trec la efectuarea unor probleme și exerciții care necesită atît cunoștințe de geometrie plană, cît și de geometrie în spațiu. Dau în același timp elevilor probleme cu conținut geometrie care se rezolvă cu ajutorul cunoștințelor de algebră. De asemenea, rezolvăm probleme de fizică și chimie sau din alte domenii care fac apel la toate cunoștințele de matematică ce le posedă elevii.

Aș vrea să observ că manualele și culegerile existente, deși cuprind exerciții și probleme numeroase, nu pun la dispoziția profesorilor și elevilor un număr suficient de probleme care să lege între ele cunoștințele și să contribuie în acest fel la sistematizarea și sintetizarea cunoștințelor. Pe de altă parte, trebuie subliniat și faptul că aceste manuale și culegeri nu cuprind decît un număr redus de probleme de geometrie, de fizică, chimie sau din alte domenii care să poată fi rezolvate pe cale algebrică.

În prezent, în școli sosesc mereu circulări și adrese prin care se cere celor ce lucrează la clasa a VIII-a să facă „pregătire" cu elevii, fără a se da indicații de ordin metodic. Dar nu toți profesorii din școlile generale au suficientă experiență în ceea ce privește planificarea lecțiilor de sinteză, stabilirea conținutului lor. Lăsați să se descurce singuri, cei cu puțină experiență nu vor putea să atingă în cele mai bune condiții scopul propus.

Mă gîndesc, de asemenea, că ar fi bine ca și manualele pentru clasa a VIII-a să cuprindă un ultim capitol al cărui conținut să servească lecțiilor de sinteză. Aceasta ar contribui mult la orientarea profesorilor — îndeosebi a celor tineri — și în același timp i-ar ajuta considerabil pe elevi în studiul lor individual.

Prof. AUREL CĂPLESCU
Lupșa, raionul Strehaia
regiunea Oltenia

Contribuția sindicatelor la ridicarea nivelului muncii didactice

Pe marginea unei ședințe a Biroului Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt, Știință și Cultură

Biroul Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de învățămînt, Știință și Cultură a discutat în ședința sa din 25 aprilie a.c. concluziile desprinse pe marginea unui control efectuat la sindicatele din învățămînt din orașul București. La lucrările ședinței au participat și președinții sindicatelor din învățămînt și șefii secțiilor raionale de învățămînt din Capitală. A fost prezentat un referat cuprinzînd concluziile controlului asupra activității sindicatelor din București.

Constatările prezentate în referat au fost structurate în jurul stilului și metodelor de muncă utilizate de sindicatele din învățămînt pentru a ridica eficiența și prestigiul activității profesionale a corpului didactic, au arătat cum conlucrează acestea cu organele administrative ale învățămîntului. Ele au avut ca punct de pornire analizele efectuate la conferințele raionale ale sindicatelor din învățămînt din Capitală, adunările trimestriale ale unor grupe sindicale din școli, schimburile de experiență organizate de sindicatul învățămîntului din raionul Nicolae Bălcescu, diferite acțiuni desfășurate de sindicatele din învățămînt din București și în mod deosebit de sindicatele din învățămînt ale raioanelor 23 August și 16 Februarie, în care o brigadă de îndrumare desemnată de Biroul Uniunii a cercetat multilateral modul cum se realizează obiectivele înscrise în planul de muncă.

S-a evidențiat, în general, că aplicarea hotărîrilor Congresului Sindicatelor din mai 1966 și ale Conferinței Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt, Știință și Cultură, precum și acțiunea de instruire a comitetelor sindicatelor din învățămînt desfășurată de Biroul Uniunii au avut un rezultat deosebit de pozitiv pentru activitatea sindicatelor din învățămînt. Muncind în lumina acestor hotărîri și pe baza îndrumărilor primite, elaborînd planuri trimestriale de muncă ce cuprind obiective esențiale și măsuri concrete, sindicatul învățămînt din raionul 23 August, de pildă, a obținut realizări meritorii în organizarea acțiunilor menite să sprijine nemijlocit munca profesională a corpului didactic. Ca rezultat al bunei îndrumări date organizațiilor sindicale în multe școli din raion — cum sînt de pildă școlile generale nr. 16, nr. 46, nr. 49, nr. 50, nr. 56 etc sau liceele nr. 8, nr. 9, nr. 29 — au avut loc rodnice dezbateri pe teme de psihologie, de pedagogie sau de specialitate, expuneri asupra unor subiecte de actualitate, discuții în probleme de etică și estetică, simpozioane, mese rotunde etc. Remarcabil este faptul că însiși membrii comitetului și organizatorii unor grupe prezintă la aceste manifestări expuneri interesante, care contribuie efectiv la ridicarea nivelului profesional al membrilor de sindicat. La unele licee cu personal didactic numeros — ca de exemplu Liceul nr. 8 — s-a creat tradiția de a invita pentru a face expuneri cadre de prestigiu din învățămîntul superior sau scriitori. Deosebit de interesante au fost pentru cadrele didactice și acțiunile organizate pe plan raional de către comitetul sindicatului, la care specialiști de la Universitatea București, de la Institutul de științe pedagogice sau de la I.P.C.D. au prezentat expuneri.

Pentru sprijinirea învățătorilor și profesorilor înscriși la examenele de grad, sindicatul învățămînt din raionul 23 August a organizat, cu ajutorul celor mai bune cadre didactice, lecții de sinteză. O experiență bună a dobîndit comitetul aceluiași sindicat și pe linia organizării excursiilor didactico-științifice. Astfel, prin grija sindicatului, profesorii din raion au vizitat unele întreprinderi din orașul București, centrul cinematografic Buftea, hidrocentralele de pe Argeș și de la Bicaz, castelul Bran, mînăstirile din nordul Moldovei.

O inițiativă merituoasă a manifestat pe acest tărîm sindicatul învățămînt al raionului 16 Februarie, care a organizat, pentru informarea corpului profesoral, vizionări ale unor noi filme didactico-științifice, precum și o serie de conferințe pentru ridicarea nivelului cultural al personalului administrativ și de îngrijire din școli.

Referatul prezentat a evidențiat îmbunătățirea conținutului adunărilor trimestriale ale grupelor sindicale ca urmare a îndrumărilor primite din partea Biroului Uniunii. A fost relevată, de pildă, seriozitatea analizelor efectuate în majoritatea școlilor din raionul 23 August, precum și caracterul pozitiv al inițiativei unor grupe din raionul 16 Februarie care organizează cu prilejul adunărilor, pe lîngă analiza activității, și o discuție pe o temă majoră de actualitate. De pildă, la Liceul nr. 25 s-a pus în dezbatere orientarea școlară și profesională a elevilor, la Școala generală nr. 166 — condiția etică a cadrelor didactice, la Școala generală nr. 163 — tehnica utilizării mijloacelor audio-vizuale moderne etc. Referatul a atras în același timp atenția asupra tendinței neindicate existente la unele școli — ca liceele nr. 2 și nr. 42, Școala generală nr. 151 etc. — de a transforma adunările trimestriale în ședințe de expuneri pe teme literare, în prilej de audiții muzicale etc.

Printre neajunsurile actuale ale muncii unor sindicate din învățămînt relevate de referatul prezentat de Biroul Uniunii se numără faptul că nu peste tot s-a realizat o coordonare strînsă cu acțiunile de bază întreprinse de secția de învățămînt. Asemenea neajunsuri s-au manifestat, de exemplu, la sindicatul raionului 16 Februarie. De asemenea nu s-a acordat suficientă atenție mobilizării cadrelor didactice la o muncă mai eficientă în comisiile metodice. Insuficient se manifestă prezența sindicatului învățămînt din raionul 16 Februarie în sprijinirea ridicării nivelului profesional al unor învățători și profesori cu carențe în munca la catedră și în educarea celor cu atitudine etică necorespunzătoare.

Referatul a subliniat că pentru remedierea deficiențelor semnalate și ridicarea pe o treaptă superioară a activității sindicatelor din învățămînt din Capitală este necesar să se treacă la aplicarea consecventă și cu maximum de eficiență a unui complex de măsuri. Aceste măsuri se referă, în primul rînd, la întărirea continuă a îndrumării acordate birourilor grupelor sindicale pentru ca întreaga muncă a acestora să aibă un caracter sistematic, ferit de improvizații. Planurile de muncă ale fiecărei grupe trebuie să reflecte în mai mare măsură specificul colectivului în rîndul căruia se desfășoară activitatea. În strînsă legătură cu aceasta se impune găsirea unor forme de activitate mai eficientă în colectivele școlare mari, care cuprind și un număr important de cadre administrative și de îngrijire. O sarcină deosebit de importantă a sindicatelor este de asemenea valorificarea tuturor propunerilor judicioase făcute de membrii corpului didactic în diferite adunări și informarea în cadrul adunărilor de sindicat asupra stadiului valorificării acestora.

Referatul a relevat strînsa conexiune ce există între activitatea sindicatelor pe tărîmul muncii profesionale a corpului didactic și acțiunile vizînd educarea multilaterală, ridicarea condiției etice a învățătorilor și profesorilor, cerînd sindicatelor de învățămînt din Capitală să aplice acest principiu în întreaga lor activitate. El a subliniat de asemenea necesitatea ca sindicatele de învățămînt din raioanele orașului București să-și desfășoare activitatea într-o mai strînsă colaborare cu secțiile raionale de învățămînt și a relevat marile rezerve pe care le prezintă pentru organizarea unor activități rodnice strîngerea legăturilor cu sindicatele din învățămîntul superior și din cadrul Academiei, cu sindicatele instituțiilor de artă etc. La rîndul său, întărirea colaborării cu sindicatele din întreprinderi, prin organizarea comună a unor acțiuni — de pildă procese pedagogice — poate influența pozitiv sudarea puternică a frontului comun al școlii cu familia, în special în vederea orientării școlare și profesionale a elevilor, a educării comuniste a tinerei generații.

Discuțiile care s-au desfășurat în continuare — și la care au participat, printre alții, prof. **Constanța Tarcea**, președinta sindicatului din învățămînt din raionul 23 August, **Aurel Corodeanu**, președintele sindicatului învățămînt al raionului 16 Februarie, prof. **Dumitru Bădulescu**, inspector la secția de învățămînt a sfatului popular al Capitalei, prof. **Teodor Novac**, șeful secției de învățămînt a raionului Grivița Roșie, prof. **Constantin Botezatu**, președintele sindicatului din învățămînt al raionului Tudor Vladimirescu — au avut darul să întregească o serie de probleme puse în discuție în cadrul referatului. Astfel, s-au arătat în mod concret unele succese și neajunsuri înregistrate în munca desfășurată de sindicatele din învățămînt pentru sprijinirea acțiunii de perfecționare a corpului didactic, s-au dat exemple cu privire la rezultatele colaborării strînse între secțiile de învățămînt și sindicate, s-a subliniat necesitatea de a se întări preocuparea sindicatelor față de problemele privind etica corpului profesoral, de a se acorda deplină importanță muncii culturale a sindicatelor. În cadrul luărilor de cuvînt s-a propus organizarea unor schimburi de experiență între sindicatele raionale, organizarea în unitățile școlare mari a unor grupe distincte pentru corpul didactic și personalul administrativ etc.

În încheierea dezbaterilor, tovarășul **Mihail Roșianu**, președintele Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt, Știință și Cultură, a relevat valoarea unor acțiuni întreprinse în acest an școlar de sindicatele din învățămînt pe linia perfecționării continue a activității profesionale a membrilor corpului didactic, precum și importanța unor propuneri făcute în cadrul discuțiilor. În mod special, vorbitorul a subliniat însemnătatea colaborării strînse între organele de învățămînt și sindicatele din învățămîntul de toate gradele în vederea cuprinderii temeinice a tuturor domeniilor specifice ale activității sindicatelor, pentru ridicarea prestigiului corpului didactic, valorificarea întregului potențial de muncă existent în instituțiile de învățămînt, echilibrîndu-se astfel sarcinile încît să se elimine supraîncărcarea anumitor învățători și profesori.

În încheierea cuvîntului său, președintele Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt, Știință și Cultură a chemat pe toți activiștii sindicatelor din învățămînt să-și desfășoare astfel munca încît să sporească substanțial ponderea contribuției acțiunilor sindicale în ansamblul străduințelor menite să ridice mereu mai sus școala României socialiste.

La cercul de artă plastică

CONSTRUCȚII ȘCOLARE

În raionul Muscel se manifestă o preocupare deosebită pentru construcția de noi clădiri școlare. Prin contribuția voluntară a locuitorilor au fost ridicate în anii trecuți numeroase localuri în comunele Stoenești, Dragoslavele, Cetățeni, Boteni, Văleni Dîmbovița și altele.

Pentru anul școlar viitor se vor construi în raion încă 30 de săli de clasă. În momentul de față s-au intensificat preocupările sfaturilor populare pentru terminarea la timp a sălilor ce se construiesc prin contribuție voluntară. Ritmul desfășurării lucrărilor este avansat, astfel încît este pe deplin asigurată posibilitatea terminării lor la timp.

În noul an școlar se vor da în folosință clădiri școlare noi în comunele Vlădești, Berevoiești, Poenari, Rădești, Vulturești.

Cursurile de vară ale Societății de științe matematice

Societatea de științe matematice din Republica Socialistă România organizează și în acest an, între 11 și 30 iulie, cursuri de vară pentru profesori. Aceste cursuri, care vor funcționa la București, Cluj, Piatra Neamț și Predeal, urmăresc să facă cunoscute cursanților ideile matematicilor moderne și rolul lor în dezvoltarea științei, să scoată în evidență elementele noi din programele școlare pentru liceu și modul cum se reflectă ele în predare. De asemenea, cursurile urmăresc să contribuie la cunoașterea reciprocă a profesorilor din diferite regiuni ale țării și să le prilejuiască o odihnă activă.

In cadrul cursului de la București vor fi dezbătute temele : Elemente de logică și algebră. Introducere în logica clasică. Structuri algebrice. Analiză și elemente de topologie. Noțiunea de funcție, noțiunea generală de spațiu. Funcții în scară și funcții etajate. Calculul probabilităților. Privire generală asupra mecanicii. Mecanica privită ca primă știință a naturii (Studiul formelor de mișcare mecanică a materiei). Noțiunea de sistem logic deductiv. Principiile de bază ale axiomatizării geometriei euclidiene după Hilbert. Noțiunea de grup de transformări în geometrie. **La cursul de la Cluj** se vor dezbate teme privind funcțiile și proprietățile lor, analiza numerică și proprietățile ei, programare la mașini de calcul, aplicațiile matematicii în practica și în cercetarea științifică. **La cursul de la Piatra Neamț** vor fi tratate temele : Funcții de mulțimi. Noțiunile de funcții, de mulțime și de densitate (aplicațiile lor în matematica și fizica din liceu). Structuri algebrice cu privire specială asupra geometriei. Introducerea teoriei probabilităților în liceu. Elemente de logică, teoria mulțimilor și teoria algoritmilor în cadrul metodicii predării matematicii. **In sfîrșit, în cadrul cursului de la Predeal** se vor dezbate temele : Noțiuni de logică matematică. Logica claselor, limbajul logicii, legături cu logica propozițiilor. Algebre, modele, algoritmi, programe. Construirea noțiunii de număr. Structuri algebrice. Prezentarea în liceu a structurilor de grup, inel, corp (algebric, geometric). Noțiunea de spațiu. Noțiunea de funcție. Aspecte istorice, formarea și evoluția noțiunii de funcție. Derivata și integrala folosite în liceu la predarea fizicii, mecanicii etc. Teoria probabilităților și statistica matematică (predarea principalelor lecții din manualul-proiect pentru clasa a XII-a de liceu). Unele probleme ale mecanicii raționale și ale mecanicii aplicate.

In afara temelor menționate mai sus vor avea loc conferințe cu subiecte legate de ultimele cuceriri ale științei în matematică, mecanică și astronomie, expuse de academicieni și profesori universitari.

De asemenea, la toate cursurile se vor organiza simpozioane cu teme legate de introducerea în liceu a elementelor noi din matematică.

Cursurile își vor desfășura activitățile pe baza unui program zilnic de 3—4 ore, iar sîmbătă și duminică vor fi programate excursii, vizite la întreprinderi sau muzee. Cursanții vor fi cazați în căminele studențești sau la internatele liceelor din localitate, cazarea și transportul pe C.F.R. fiind asigurate de Societate. Costul mesei va fi suportat de participanți, în limita sumei de 18—20 lei pe zi de persoană.

Profesorii care doresc să participe la unul din aceste cursuri vor completa o cerere tip pe care o vor remite filialei regionale a Societății de matematică sau subfilialei celei mai apropiate, cu viza direcției școlii, pînă la 20 mai a.c. Formularele tip se găsesc la filialele sau subfilialele Societății, la toate liceele și secțiile de învățămînt.

În plin avînt creator

(Urmare din pag. 1)

tivele spre care ele se îndreaptă însuflețesc masele oamenilor muncii din lumea capitalistă, constituie pentru ele un îndemn la lupta împotriva exploatării și asupririi, pentru eliberarea socială și națională, pentru democrație, pace și socialism. De la un an la altul, clasa muncitoare internațională se afirmă tot mai viguros pe arena istoriei ca cea mai înaintată forță a societății. În țările capitaliste oamenii muncii se ridică cu tot mai multă hotărîre împotriva ofensivei capitalului monopolist asupra intereselor lor vitale ; cresc amploarea și combativitatea demonstrațiilor și grevelor muncitorești pentru revendicări economice, pentru drepturi și libertăți democratice. Lumea contemporană este martora avîntului fără precedent al mișcării de eliberare națională, al luptei noilor state independente pentru consolidarea suveranității lor, pentru pace, dezvoltare economică și socială. Întărirea necontenită a alianței și solidarității dintre țările socialiste, clasa muncitoare internațională și statele eliberate este o necesitate imperioasă a cauzei libertății și progresului.

De 1 Mai, popoarele din lumea întreagă își exprimă năzuința lor fierbinte de pace, convingerea că există depline posibilități ca, prin unirea într-un front uriaș de luptă a tuturor forțelor contemporane ale păcii, în frunte cu clasa muncitoare și partidele comuniste și muncitorești, războiul mondial să fie preîntîmpinat. Alături de toate forțele progresiste, Republica Socialistă România promovează activ colaborarea cu toate țările pe baza principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite, sprijină acțiunile îndreptate spre destinderea încordării internaționale, spre zădărnicirea acțiunilor agresive ale imperialismului, este solidară cu lupta clasei muncitoare, cu toate popoarele care-și cuceresc și apără libertatea și independența națională, își aduce propria sa contribuție la lupta pentru pace și progres social, împotriva războiului. Poporul român își unește glasul cu cel al tuturor popoarelor în condamnarea intervenției Statelor Unite în Vietnamul de Sud și agresiunii contra R. D. Vietnam, cerînd încetarea imediată și necondiționată a agresiunii și retragerea trupelor intervenioniste.

De 1 Mai oamenii muncii din orașele și satele patriei noastre, însuflețiți de bilanțul realizărilor obținute sub conducerea partidului comunist, de încrederea netărmurită în justețea politicii sale, își demonstrează încă o dată hotărîrea de a păși mereu sub steagul victorios al P.C.R., dau glas sentimentelor de profundă prietenie și solidaritate cu popoarele țărilor socialiste, cu toate forțele care luptă pentru pace și progres social.

BIBLIOGRAFIE

„MAGAZIN ISTORIC"

„Magazin istoric" este titlul unei noi reviste care vine să se adauge la concertul publicațiilor românești contemporane. După cum se poate vedea din sumarul acestui prim număr și după cum ne anunță și redacția în al său cuvînt „Către cititori", coloanele revistei „vor fi deschise studiilor, articolelor și documentelor care oglindesc momente ale istoriei patriei, din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi, ale îndelungatei lupte pentru eliberarea socială și națională a poporului nostru, ale mișcării democratice și revoluționare, ale făuririi victoriei socialismului pe pămîntul României". În același timp, „Magazin istoric" își propune ca, reflectînd rolul și locul poporului român în istoria universală, contribuția acestuia la tezaurul culturii și civilizației omenirii, să manifeste „preocuparea cuvenită față de istoria celorlalte popoare, cu conștiința limpede a însemnătății pe care o are știința istoriei în realizarea cunoașterii reciproce, a apropierii și cooperării între popoarele Europei, între toate popoarele lumii".

Urmărind îndeplinirea acestor obiective, primul număr al „Magazinului istoric" debutează cu cîteva articole de un deosebit interes. Numărul se deschide cu un grupaj dedicat războiului de independență, intitulat „1877. Eroi, fapte, mărturii". O convorbire cu tovarășii CONSTANTIN PÎRVULESCU și ȘTEFAN VOITEC are ca temă „Cum s-a înfăptuit Frontul Unic Muncitoresc". Prof. univ. MIRON CONSTANTINESCU semnează un studiu în care analizează cîteva „Articole necunoscute ale lui Marx cu privire la Unirea Principatelor". Revista publică, de asemenea, materialele „1877 în documentele vremii", „Taina vasului «Radetzki»", „Transilvania și războiul de independență", articolele „Histria și Burebista" de D. PIPPIDI, „Un prinț valah pe drumurile Europei" de I. IONAȘCU și „Horea — schiță a portretului intelectual" de ST. PAȘCU. În acest număr revistă începe publicarea integrală a Stenogramei Conferinței de la Ialta din februarie 1945 și prezintă prima parte a Memoriilor inedite ale lui Constantin Argetoianu. Se publică, de asemenea, numeroase articole, note și însemnări, un panoramic editorial, poșta redacției, precum și salutările pe care le adresează revistei numeroase personalități culturale și științifice din țară și de peste hotare.

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 4, aprilie, 1967

ÎN SUMAR

George Văideanu : Sfera și funcțiile educative ale activității pionierești.
Valentina Filipescu : Aspecte ale teoriei programelor de învățămînt.
Constantin Rusu : Contribuții la determinarea și delimitarea conceptului de educație în familie.
Ervin Sallo : Formarea deprinderii de stabilire a ecuațiilor chimice.
S. Triteanu, E. Jișa, C. Ilioane : Consolidarea unor deprinderi practice
George Beuran : Cursurile de vară de la băile Lipova (1934—1939)
A. Predescu, M. Ioniță : Ana Conta Kernbach.
Elena Maftei : Limitele și eficiența utilizării introspecției
Valeriu C. Nestian : Educația estetică prin lecțiile de lectură literară.
L. Roman : Contribuția istoriei la formarea spiritului științific
Dumitru Muster : Factorul subiectiv în notare și organizarea concursurilor.
Maria Dumitrescu : Probleme actuale ale predării limbilor străine.
Petar Nicolov : Jocul și raporturile ce se creează între copii.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

nr. 2, 1967

ÎN SUMAR

Ing. G. Hager, ing. C. Visu, ing. P. Cutcudache : Instruirea practică în laboratoarele tehnologice.
Ing. V. Vișan : Folosirea filmului în predarea lecțiilor de specialitate la liceele agricole.
Prof. N. Rusenescu, prof. S. Țuligă : Metodica lecțiilor de monografie contabilă.
Prof. P. Știrbu : Consolidarea deprinderilor de scriere corectă.
Ing. M. Receanu : Asistența la ore.
Ing. I. Barbu : Predarea intuitivă a cunoștințelor
Dr. C. Tudoran. Educația sanitară
Prof. Horia Luciana : Din activitatea unui cerc literar.
Ing. M. Barabancea : Elemente de automatizare fabricate în România.
Gh. D. Mateianu : Consfătuiri metodice.

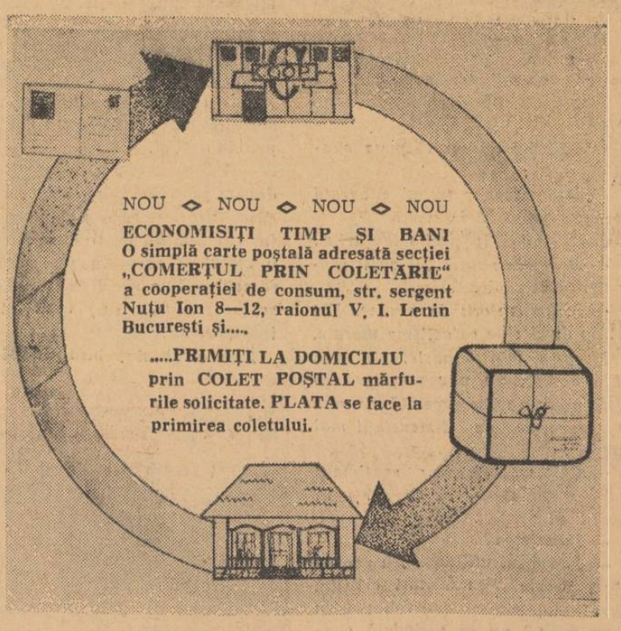

La cerere vi se trimite GRATUIT lista mărfurilor care se pot expedia la domiciliu

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 897
Vineri 5 mai
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ÎNSEMNĂTATEA RĂZBOIULUI INDEPENDENȚEI

CONSTANTIN C. GIURESCU
profesor la Universitatea din București

Răstimpul de aproape un secol cuprins între revoluția lui Tudor Vladimirescu și realizarea, în 1918, a statului național unitar românesc are sub raport politic o excepțională însemnătate în întreaga noastră istorie. În acest răstimp se formează, din cele trei țări românești, Muntenia, Moldova și Transilvania — separate pînă atunci politicește, dar legate prin aceeași limbă, aceleași obiceiuri și printr-o îndelungată tradiție culturală — un singur stat. Etapele acestui proces de integrare au fost următoarele: Începutul procesului de renaștere politică, prin acțiunea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu, în 1821; Revoluția de la 1848, în cîteșitrele țările românești, însemnînd repudierea trecutului feudal, lupta pentru înlocuirea acestui trecut prin noile realități politice, economice și sociale ale lumii moderne; Unirea Principatelor, realizată într-o primă formă la 24 ianuarie 1859 prin alegerea lui Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei, ca domn al Munteniei, apoi în formă instituțională, în decembrie 1861, Principatele Unite devenind România: Independența României, proclamată de Parlamentul țării la 9 mai 1877 și pecetluită apoi, prin jertfa de sînge a ostașilor români, pe cîmpiile de luptă de la Plevna, Rahova și Vidin, în cursul aceluiași an și la începutul celui următor: Realizarea statului național unitar românesc în 1918, prin voința liber exprimată a maselor largi din întreaga țară, a întregului popor. Astfel desfășurîndu-se faptele istorice, este îndreptățită afirmația privind însemnătatea politică excepțională a răstimpului de aproape un secol dintre 1821 și 1918.

O importanță deosebită în acest proces secular a avut proclamarea independenței României în 1877, proclamare de la care se împlinesc acum nouăzeci de ani. Ea a fost, de fapt, încheierea unei lungi evoluții, evoluție care se accentuează în secolul al XIX-lea. Cînd Tudor Vladimirescu începe mișcarea sa revoluționară, în unire cu Eteria popoarelor balcanice, unul din scopurile principale inițiale a fost eliberarea de sub dominația turcească. Același scop, pe lîngă reforma socială, l-a urmărit și mișcarea din 1840 de sub conducerea lui Dimitrie Filipescu. La 1848, revoluționarii munteni și moldoveni formulează clar ideea independenței politice. În programul redactat la Brașov, la 12/24 mai, de revoluționarii moldoveni, punctul al șaselea prevede: „Unirea Moldovei și a Valahiei într-un singur stat neatîrnat românesc".

După înăbușirea revoluției de la 1848 ideea independenței naționale, însoțită de ideea unității naționale, continuă să stăpînească mințile luminate românești. Nicolae Bălcescu, scriind la 4 martie 1850 prietenului său A.C. Golescu, arată că după revoluția de la 1848 „ne rămînea să facem alte două revoluții" și anume „o revoluție de unitate națională și, mai tîrziu, de independență națională, pentru a face să reintre, în felul acesta, națiunea în plenitudinea drepturilor sale naturale". În 1851 apărea la Paris „Republica Română", organul revoluționarilor care trebuiseră să-și părăsească țara, în al cărui articol-program se vorbește de „ o patrie independentă și liberă". Alexandru Ioan Cuza, scriind la 25 aprilie 1859, din București, lui Vasile Alecsandri, trimis în misiune la Paris, face următoarea declarație în legătură cu războiul franco-austriac ce era pe punctul de a izbucni și care se putea generaliza, devenind european: „Ca român, simt nevoia să înalț țara mea în ochii națiunilor și în propria ei stimă; ca principe, sînt convins de necesitatea de a acționa cu vigoare și hotărît să trag, pentru fericirea și independența poporului meu, tot folosul posibil din evenimentele care se pregătesc..."

În cursul anului 1876, bulgarii se răscoală împotriva turcilor; pe de altă parte, Serbia și Muntenegru declară război imperiului otoman spre a elibera pe conaționalii lor rămași sub stăpînirea acestuia. Rusia țaristă impune mai întîi un armistițiu (21 octombrie/2 noiembrie 1876), apoi declară direct război Turciei (12/24 aprilie 1877). În previziunea acestui război, guvernul român tratase din timp cu guvernul țarist și apoi încheiase cu el, la 4/16 aprilie, o convenție de trecere a armatelor ruse pe teritoriul României; după două zile, la 6/18 aprilie, emisese și decretul de mobilizare a armatei române. Turcii răspund, bombardînd orașele noastre de pe malul Dunării: Brăila, la 21 aprilie/3 mai, Calafatul, Bechetul, Oltenița și Călărașii la 26 aprilie/8 mai. Aceste bombardamente — la care am replicat imediat — sînt însoțite și de incursiuni de pradă ale trupelor neregulate turcești. Ele provoacă o reacție hotărîtă a opiniei publice românești care cere proclamarea neîntîrziată a independenței. Îndată după bombardamentele turcești, la 29 aprilie/11 mai, o moțiune votată de Cameră arăta starea de război în care se afla Poarta față de România și invita guvernul „să ia toate măsurile spre a apăra și a asigura existența statului român, astfel ca la viitoarea pace... națiunea de sine stătătoare să poată împlini misiunea sa istorică". Iar la 9/21 mai, o nouă moțiune, votată cu cvasi-unanimitate — 79 de voturi din 81, celelalte două fiind abțineri — lua act „că rezbelul între România și Turcia, că ruperea legăturilor noastre cu Poarta și independența absolută a României au primit consacrarea lor oficială". Această declarație de independență a fost întărită apoi prin jertfele de sînge ale ostașilor români pe cîmpiile de luptă de la sud de Dunăre.

(Continuare în pag. a 2-a)

Vînătorii din coloana a 3-a română pornind la asaltul redutei Griviția

ÎN ETAPA FINALĂ

Anul școlar a intrat în etapa finală, o etapă care aduce de fiecare dată în fața corpului profesoral sarcini caracteristice, de mare și importantă semnificație. Sînt, pe de o parte, sarcini de strictă actualitate, a căror justă soluționare este de natură să influențeze direct asupra rezultatului muncii desfășurate de-a lungul a trei trimestre, iar pe de altă parte sarcini de perspectivă, care vizează buna organizare a vacanței și pregătirea viitorului an școlar. Fie că este vorba de unele sau de celelalte, rezolvarea lor trebuie să aibă în vedere, în primul rînd, eficiența. Iar eficiența, în cazul învățămîntului, se concretizează prin plusul care se adaugă la zestrea intelectuală a elevilor și la profilul lor etic.

Fiind prin excelență o etapă a repetării și verificării, ultima etapă a anului școlar oferă profesorilor posibilitatea simultană de a aprecia efectul muncii lor și de a-l corija, augmentîndu-l. Într-adevăr, în lecțiile de recapitulare ei găsesc prilej de a verifica ceea ce au învățat elevii, de a suplini lacunele lor, de a-i ajuta să sintetizeze cunoștințele dobîndite, astfel încît pînă în ultima zi de școală să atingă un nivel de pregătire cît mai ridicat.

La o muncă stăruitoare, plină de grijă, îi cheamă pe profesori pregătirea candidaților pentru examenul de bacalaureat ale cărui sesiuni vor avea loc între 25 mai — 6 iunie și 18—28 august, ca și pentru concursul de admitere în licee, care se va desfășura între 17—27 iunie (sesiunea de vară) și 1—7 septembrie (sesiunea de toamnă). Pînă la 18 mai cadrele didactice vor lucra cu absolvenții claselor a XI-a, desăvîrșind pregătirea lor prin lecții de sinteză menite să le împrospăteze cunoștințele pe dimensiunea la care îi solicită examenul de bacalaureat, iar între 7—27 iunie le vor da consultații pe baza programelor concursului de admitere în facultăți ajutîndu-i să păsească bine înarmați pe o nouă treaptă a învățămîntului. Neîndoielnic că la aceste consultații trebuie mobilizați profesori cu experiență, bine pregătiți, care au obținut rezultate deosebite în activitatea didactică. Incluzîndu-se în sfera acelorași acțiuni și cerînd aceeași grijă, între 27 mai și 10 iunie va avea loc pregătirea absolvenților școlii generale pentru concursul de admitere în liceele de cultură generală și în liceele de specialitate, ca și în școlile profesionale.

Desfășurînd pe linia acestor importante obiective finale o activitate de ținută calitativ superioară școlile vor încheia desigur un bilanț demn de exigențele sociale actuale. Ca o compensație binemeritată, primele zile de după sfîrșitul anului școlar vor fi dedicate unor frumoase acțiuni sărbătorești: serbările de închidere a cursurilor, sărbătorirea absolvenților școlilor generale și ai liceelor, iar la 4 iunie „Ziua pionierilor". Plină de evenimente și manifestări școlărești, luna iunie se va încheia ca întotdeauna prin sărbătorirea slujitorilor școlii la „Ziua învățătorului".

În aparență, vacanțele sînt exterioare procesului de învățămînt. În realitate, ele se află în relație directă cu acesta și calitatea organizării lor se integrează, influențînd-o, în calitatea întregii activități pedagogice. Departe de a marca un hiatus în timp al influențelor educative, ci însemnînd, dimpotrivă, o continuare a acestora în condiții de reconfortare optimă, vacanța va face ca elevii să-și reia munca în anul școlar viitor fără dificultăți, cu forțe proaspete, situîndu-se firesc, de la început, pe platforma superioară a noii clase. De aici și necesitatea de a se lua din vreme măsuri pentru crearea condițiilor la care obligă buna funcționare a taberelor și coloniilor, buna desfășurare a excursiilor și a tuturor activităților specifice vacanțelor de vară.

După cum am arătat mai sus, între problemele specifice acestei etape ocupă un loc însemnat cele care privesc deschiderea anului următor. Reprezentînd o etapă superioară în dezvoltarea ascendentă a învățămîntului nostru, anul școlar 1967—1968 va solicita o dată mai mult pe cei ce muncesc în școli la o exigență sporită față de calitatea și eficiența activității lor profesionale. El va marca noi progrese pe drumul modernizării învățămîntului, al alinierii acestuia la cerințele contemporaneității.

O condiție deosebit de importantă care va influența asupra bunei desfășurări a muncii pedagogice din anul școlar viitor o constituie încadrarea școlilor cu personal didactic de predare și de conducere. În legătură cu aceasta are o mare însemnătate modul în care vor fi primiți noii învățători și profesori, măsura în care le vor fi create condiții corespunzătoare de muncă și de viață în localitățile în care vor fi repartizați. Iar cei interesați să-i facă să îndrăgească locurile unde își încep munca sînt în primul rînd, e de la sine înțeles, lucrătorii secțiilor de învățămînt, directorii, colectivele didactice din școlile în care vor lucra.

Baza materială a învățămîntului se va dezvolta și în acest an prin construirea de noi localuri, prin înzestrarea învățămîntului cu noi cantități de mobilier și de material didactic. Secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare sînt chemate să se ocupe de executarea la timp a construcțiilor școlare planificate, de recepționarea lor înainte de începerea anului școlar, precum și de efectuarea reparațiilor capitale și curente.

Rezolvînd cu conștiinciozitate atît acele probleme care sînt strîns și direct legate de munca din această perioadă a anului școlar, cît și pe cele menite să contribuie la deschiderea în bune condiții a anului școlar viitor, corpul profesoral, directorii școlilor, organele de învățămînt vor crea premisele necesare pentru a asigura o calitate mereu superioară pregătirii tinerelor generații.

Creația plastică a adolescenților

Înflorirea tradiției artistice ale cărei milenare rădăcini sînt întruchipate de măiestrele spirale de pe vasele Vădastrei și Horezului sau de miracolul artistic al „gînditorului" de la Cernavoda, care se înalță pe pilaștrii multisecularelor comori smălțuite în aur și azuriu de zugrăvitorii de la Voronet și Tismana și care numără ca reprezentanți străluciți un Grigorescu și un Luchian, un Brâncuși și un Tuculescu, se prefigurează plină de nădejdi. La confluența valorilor trecute cu cele viitoare ale artei formelor și culorilor se plasează, ca o mărturie concludentă, Expoziția națională de desene ale elevilor din licee, școli profesionale și tehnice. Însăși inițierea acestei expoziții, organizată de Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.C., este o dovadă a creșterii preocupărilor pentru cultivarea talentelor pe întreaga arie a învățămîntului. S-a impus astfel necesitatea obiectivă a înlocuirii expozițiilor generale, reunind atît lucrări ale preșcolarilor și ale școlarilor de vîrstă mică cît și ale adolescenților, cu trei expoziții distincte.

Prima în ordinea vernisajului, expoziția care cuprinde lucrări ale elevilor din licee, școli profesionale și tehnice înmănunchează 300 de tablouri din cele aproximativ 4 000 de compoziții plastice primite din întreaga țară. La rîndul lor, 24 din aceste 300 de tablouri au fost distinse cu premii (4 au primit premiul I, 8 premiul II, 12 premiul III), iar 90 cu mențiuni.

Comentînd valoarea lucrărilor premiate, trei membri ai juriului — conf. univ. Tamara Dobrin, lector univ. N. Filoteanu și prof. H. Petrescu, directorul Liceului de arte plastice din București — subliniau că o primă trăsătură caracteristică a acestora o constituie faptul că ele reprezintă rodul însușirii tradițiilor înaintate ale artei noastre și în același timp al apropierii de concepțiile artistice moderne. Sînt de admirat îndeosebi, la tinerii autori ai lucrărilor premiate, siguranța în forma de expresie, mînuirea precisă a unor mijloace foarte variate. La unii dintre acești adolescenți, deosebit de talentați, artistul veritabil nu este numai întrezărit, ci în plină formare. Printre aceștia se numără, în primul rînd Filofteia Lixente, elevă la Liceul de artă din București, Constantin Darius, de la Liceul de arte plastice din Iași sau Virginia Stroe de la Liceul nr. 1 din Roman.

Alături de acești artiști în plină formare ar trebui menționați Florin Fața, Mircea Băiță, Barna Bardez, Iudita Doskal, Paulina Ilie, Mircea Ciobanu, Doina—Elena Bericsas și alții din pleiada

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 4-a)

ȘTIRI

„Însemnări"

La Liceul nr. 2 din Suceava a apărut primul număr al revistei școlare „ÎNSEMNĂRI", realizată cu forțele proprii ale școlii.

Revista și-a propus să valorifice piese din folclorul moldovenesc culese de elevi, să facă cunoscute cititorilor săi aspecte din istoria regiunii natale, din viața și activitatea marilor personalități de pe meleagurile ei, să publice lucrări originale ale elevilor.

Primul număr, așteptat cu nerăbdare de tinerii cititori, a răspuns așteptărilor lor.

Patru generații

Una din clasele Școlii generale nr. 141 din Capitală. După ultima oră de curs, s-au mai adus aici cîteva șiruri de scaune, care s-au rînduit de-a lungul pereților. Cei din bănci s-au mai strîns puțin să facă loc și altora.

Cine sînt gazdele, cine sînt oaspeții? Gazdele sînt elevii clasei a VIII-a „D". Oaspeții — foști și viitori elevi ai aceleiași clase. S-au adunat aici patru generații diferite, la momente de importantă răspîntie. Cei mai mici termină acum clasa a IV-a, unii se află în preajma absolvirii școlii generale, alții învață pentru bacalaureat; în sfîrșit, cei mai vîrstnici sînt studenți în anul IV. Pe toți i-a invitat profesorul Alexandru Ionescu, cel care le-a fost, le este în prezent sau le va fi, începînd din anul școlar viitor, diriginte. Tema discuției: Viitorul, idealul de viață. Dezbaterile sînt animate. Se pun întrebări, se cer lămuriri, se dau răspunsuri și sfaturi. E un dialog între generații. O idee revine mereu: ca să ai succese în viața de școlar și de student, ca să te poți prezenta cu fruntea sus în viață trebuie să muncești, să înveți cît mai bine, indiferent în ce clasă ești.

De la catedră, profesorul îi urmărește pe fiecare în parte. Fără îndoială că întîlnirea le va rămîne întipărită în memorie ca un moment viu și emoționant. O amintire dragă, prețioasă, va rămîne întotdeauna această întîlnire și pentru el, dirigintele care le-a călăuzit pașii și le-a înaripat năzuințele și care acum, într-o clipă de popas, culege roadele muncii de odinioară și prinde puteri noi pentru sarcinile care-l așteaptă în viitor.

Un valoros schimb de experiență

Căutînd soluții cît mai eficiente pentru organizarea cercului de prieteni ai naturii, comisia metodică a Consiliului Organizației Pionierilor din orașul Tg. Mureș a inițiat un schimb de experiență între profesorii care conduc asemenea cercuri. În cadrul acestui schimb de experiență, care a avut loc la Școala generală nr. 11, profesorii și-au împărtășit metodele lor de muncă și au făcut numeroase sugestii interesante. S-a propus, printre altele, organizarea în rîndurile pionierilor a unor echipe de „pescari amatori" și de „specialiști" în îngrijirea colecțiilor, extinderea excursiilor în natură, îmbinarea acestora cu concursuri de orientare, cu jocuri, cu acțiuni de ocrotire a plantelor etc.

Lecție vie de istorie pe cîmpul de luptă de la Grivița

Prof. NICOLAE CIACHIR
doctor în istorie

Într-o vîlcea din Valea Bucovului, la aproximativ 2 300 de metri de reduta de la Grivița și la 1 000 de metri de avanposturile turcești, în jurul unui cort și al focurilor aprinse, noaptea ascundea tăinuirile ofițerilor și ale ostașilor. Locotenentul de rezervă **Grigore Gheorghevici,** un tînăr de 27 ani, născut la 30 mai 1850, profesor de istorie în viața civilă, continua și aici misiunea sa nobilă de a instrui. Numai că elevii lui, de data aceasta, erau soldați din batalionul I al regimentului 10 Dorobanți, majoritatea originari din Putna și Tecuci.

Tema lui preferată, îndrăgită de dorobanți, era viața și personalitatea lui Mihai Viteazul. Se oprea mai ales, îndelung, asupra victoriei de la Călugăreni, scoțînd în evidență încrederea și hotărîrea marilor noștri înaintași de a înfrînge pe dușman. Atacul ce urma a fi dat la Grivița trebuia să realizeze dorințele înaintașilor și să fie la înălțimea actelor lor de eroism. „Minunate pagini de istorie" — spuneau ofițerii veniți din corturile vecine să asculte. După sfîrșitul „lecțiilor", dorobanții strigau: „Să-i batem, domnule locotenent, ca la Călugăreni!"

Se apropia ziua de 30 august, cînd urma să se dea atacul împotriva puternicei cetăți Plevna. Dorobanții locotenentului Gheorghevici urmau să acționeze pentru cucerirea redutei Grivița, care bara drumul spre Plevna.

Gîndurile, sentimentele profesorului de istorie se întorceau și spre casă, spre cei dragi — spre familia, colegii și elevii săi. Pe o masă improvizată dintr-o ladă de muniții, putea fi văzut scriind surorilor sale:

1877, august 29, luni
Tăbăra de lîngă cîmpul de bătaie de la Plevna

„Iubitele mele surori,

Iată-ne în fine în față cu inamicul; vă scriu chiar din tabără; astăzi sîntem în ajunul unei mari bătălii; bătălie decisivă de la care depinde soarta țării întregi; sau ieșim învingători, sau toți rămînem aici. Fiți cu curaj, cum sunt și eu, nu vă întristați pentru mine, căci luptăm cu toții pentru țară".

Seara zilei de 29 august 1877 aduse fiorul mișcării. Agitația luă locul liniștii. Ordine și rapoarte erau trimise pretutindeni prin agenți. Locotenentul, în mijlocul ostașilor săi, îi îmbărbăta, dîndu-le exemple, din istorie. El nu știa că bătălia care urma va fi ultima lui oră de istorie.

A doua zi, la 30 august, a fost o zi rece și ploioasă. Ceața deasă se ridica din văi, ascunzînd pregătirile. Atacul propriu-zis a pornit la ora 15, după o lungă pregătire de artilerie care începuse încă de la orele 6 dimineața și care s-a intensificat și generalizat pe toată linia de 20 km. a frontului. Muniția era împărțită pe oameni. Comandanții se aflau în mijlocul ostașilor lor, dîndu-le ultimele sfaturi și dispoziții. Batalionul I din regimentul 10 Dorobanți avea cinstea de a fi primul în coloana de atac. Pe o movilă, cu sabia în mînă îndreptată pe direcția viitorului atac, locotenentul Gheorghevici le vorbea urmașilor Vrîncioaei. Își încheie cuvîntul reluînd spusele lor: „Ca la Călugăreni, băieți!".

Gorniștii au sunat atacul. Istoria modernă a României începea să se scrie... Tînărul profesor care pînă atunci transmitea noțiuni de istorie, participa acum efectiv la făurirea istoriei.

Batalionul înainta cu două companii de tiraliori în frunte, urmate de alte trei companii care purtau gabioane și fascine. Primele focuri au fost schimbate și avantposturile inamice s-au retras peste o vale pe care serviciile de informații n-o semnalaseră, plină de arbuști și bălării. Cu tot alunecușul terenului, batalionul a străbătut în grabă valea printre proiectilele inamice care cădeau tot mai des, rărind rîndurile atacanților. Reduta Grivița se afla pe o înălțime, la circa 300 m. Lupta continua îndîrjită, împotriva turcilor care apărau cu disperare șanțurile exterioare ale redutei. Jocul baionetelor arunca străfulgerări ca într-o lume a infernului. Toate privirile erau fixate înainte, numai înainte. În țăria vacarmului, vocea caldă și plină de bărbăție a locotenentului se auzea răspicat: „Înainte, băieții mei!"

În iureșul bătăliei maiorul Șonțu cade eroic în fruntea batalionului, secerat de gloanțele dușmane. Căpitanul Leon Cracalia preia comanda batalionului, omoară doi ofițeri turci, dar cade și el eroic lîngă comandantul său. Preia comanda batalionului locotenentul Chivu Stănescu, dar este lovit mortal de un glonte în cap tocmai cînd, în fruntea ostașilor săi, dădea ordin de escaladare a parapetului.

În mijlocul acestui pîrjol, locotenentul Gheorghevici, calm, aleargă mereu înainte. Dar în clipa cînd ostașii prind noi puteri, el se prăbușește în mijlocul lor, lovit de o schijă de obuz în partea dreaptă a pieptului. Grav rănit, este evacuat urgent în țară, la spitalul din Turnu Măgurele. Ultimele lui cuvinte au fost: „Înainte, copiii mei, ca la Călugăreni!". La 21 septembrie 1877, tînărul profesor a încetat din viață. El a fost înmormîntat în cimitirul orașului, pe malul Dunării, aproape de dorobanții lui dragi, Lazăr Constantin, Gheorghe Hotnog, Costache Partene, Adam Potop.

Trupe române sosesc la Islaz pentru a trece Dunărea (după o litografie contemporană)

O PAGINĂ LUMINOASĂ ÎN ISTORIA TRADIȚIILOR PROGRESISTE ALE ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Prof. N. ADĂNILOAIE
Prof. GH. SMARANDACHE

Veacuri la rînd lupta pentru independență și unitate națională a fost o cauză dreaptă și scumpă a întregului popor. Eroismul, jertfele generațiilor care au pregătit înfăptuirea Unirii din 1859 și cucerirea independenței la 1877 și-au avut izvorul nesecat în dragostea fierbinte față de patrie și pămîntul strămoșesc, în năzuințele seculare de libertate și neatîrnare. Generația Unirii și Independenței s-a dovedit a fi la înălțimea înaintașilor, acționînd cu toată răspunderea istorică pentru împlinirea marilor aspirații ale poporului.

Proclamarea Independenței la 9 Mai 1877 a declanșat o adevărată explozie a entuziasmului și a patriotismului înflăcărat. Masele țărănești și orășenești, înțelegînd că înlăturarea jugului otoman este cauza lor proprie și că obținerea victoriei are o mare însemnătate pentru prezentul și viitorul țării, au făcut cele mai mari sacrificii pe cîmpul de luptă și în spatele frontului. Memorabilele fapte de arme ale dorobanților și roșiorilor, artileriștilor și călărașilor, săvîrșite în bătăliile eroice de la Grivița și Rahova, Plevna și Smîrdan au fost permanent susținute prin contribuția materială a poporului și prin înrolările voluntarilor. Dînd dovadă de un adînc patriotism, masele populare au răspuns la rechiziții, transporturi, subscripții pentru cumpărarea de arme, au făcut donații în bani, alimente și îmbrăcăminte pentru armată.

Încadrîndu-se în efortul general al poporului, învățătorimea a adus, alături de ceilalți cărturari ai țării, o contribuție prețioasă la sprijinirea frontului. Mii de învățători și profesori au oferit cîte o parte din salariul lor pe toată durata războiului sau integral pe anumite luni. Astfel, un număr de 47 învățători din județul Gorj, arătînd că țara se află în război „pentru a-și asigura independența externă" și că trebuiesc făcute sacrificii „de tot cetățeanul" pentru susținerea ostașilor, hotărăsc să ofere fiecare cîte o parte din salariu „pentru întreținerea armatei române", iar 92 de învățători doljeni dau pentru armată 2 584 lei. Un număr de 13 învățători din județul Argeș scriu revizorului școlar că oferă tot salariul lor pe o lună „pentru trebuințele armatei române".

Unii învățători au dus o acțiune susținută pentru a aduna fonduri ori ofrande în comunele lor. Relatăm un singur exemplu. În luna mai 1877, învățătorul Ilarie Marin din comuna Poiana, județul Dolj, într-un apel călduros adresat locuitorilor sublinia că „frații noștri și-au lăsat casă, părinți, femei și copilași și au alergat... cu arma în mînă ca să-și facă datoria către mama noastră a tuturor și să ne apere de primejdia și focul vrăjmașului". În urma apelului s-a adunat din comună suma de 214 lei, învățătorul subscriind primul cu 20 lei.

Alături de învățători, profesorii de la licee și gimnazii au contribuit substanțial la susținerea cheltuielilor militare provocate de război. Astfel, profesorii de la seminarul din Huși au oferit 342 lei, iar cei din orașul Ploiești 175 lei. Profesorii de la Liceul „Matei Basarab" din Capitală au cerut să li se rețină cîte 10 la sută din salariile lor „în folosul armatei", cu începere din luna iulie „pînă la finele războiului". Exemplul lor e urmat de profesorii Liceului „Sf. Sava", ai Gimnaziului „Gh. Lazăr" și ai „Școlii centrale de fete". La 21 octombrie 1877, profesorii de la Gimnaziul „Mihai Bravu" din București oferă 500 lei, cu mențiunea „pentru cumpărare de arme" necesare în „resbelul ce românii susțin pentru independență". Directorul Gimnaziului din Bacău, Ion Chiru, comunică la 27 octombrie 1877 Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice că profesorii din orașul Bacău au oferit suma de 1 376 lei pentru cumpărarea de arme, menționînd între alții pe profesorul Gheorghe Dumbravă cu suma de 300 lei și pe profesorii Nicolae Romanu și Ion Broșteanu cu cîte 201 lei.

La rîndul lor, numeroși elevi de la liceele din Iași, București, Craiova, Tecuci și alte orașe adunau și ei fonduri, iar elevele strîngeau sau confecționau scamă pentru bandaje.

În pofida persecuțiilor din partea autorităților austro-ungare, învățători și profesori, elevi și studenți din Transilvania și Bucovina au colectat și expediat pentru armata română bani, alimente și îmbrăcăminte. „Telegraful român" din 11 decembrie 1877 aducea vestea că în comuna Tilișca din apropierea Sibiului, datorită învățătorilor Ioan Necșa și Iosif Demetriu, listele de subscripție au fost semnate și de 108 elevi din clasele primare. Un grup de elevi de liceu din Bucovina au trecut clandestin frontiera austriacă pentru a se înrola în armata română.

Un puternic entuziasm patriotic a cuprins studențimea română. Încă din ianuarie 1877, la vestea proclamării constituției turcești care considera România drept o simplă „provincie privilegiată" a Imperiului Otoman, peste 500 de studenți cer guvernului să aprobe înființarea unui batalion de voluntari și instruirea lor militară „spre a-i pregăti pentru cazul cînd drepturile țării ar avea trebuință de a fi apărate cu arma". Studenții medicinești se înscriu voluntari la Ambulanța militară și pleacă pe front. Studenții ce se aflau la Universitățile din Paris, Viena, Budapesta au constituit comitete de acțiune patriotică, au organizat manifestații

Atitudinea adoptată de învățători și profesori, elevi și studenți față de marele eveniment petrecut în urmă cu 9 decenii — mărturie a patriotismului înflăcărat, a legăturii lor cu poporul — constituie un titlu de cinste pentru școala românească, înscriind o nouă filă luminoasă în istoria bogatelor ei tradiții patriotice și progresiste. Aceeași atitudine avea să-și găsească continuarea firească în anii în care — după întregirea națională a patriei din 1918 — poporul nostru a obținut, sub conducerea Partidului Comunist Român, deplina independență și suveranitate națională, dreptul de a hotărî de sine stătător în politica internă și externă. Victoria orînduirii socialiste a deschis o epocă de redeșteptare națională, de afirmare largă a sentimentelor patriotice ale celor de muncesc.

În cuvîntul rostit cu prilejul vizitei făcute de către conducătorii de partid și de stat în regiunea Argeș, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta: **„Unirea țărilor române, neatîrnarea, realizarea statului național al tuturor românilor, sînt acte măreț e ce au fost înfăptuite prin lupta întregului nostru popor, iar comuniștii continuînd cele mai bune tradiții, vor face totul pentru ca națiunea română independentă și suverană să dăinuiască peste veacuri".**

Aniversarea a 90 de ani de la cucerirea independenței de stat a României — moment glorios al tradițiilor de luptă ale poporului — constituie un îndemn la fapte mari pentru generațiile prezente și viitoare, un izvor de încredere în forțele proprii, un imbold în munca tuturor pentru ridicarea patriei noastre socialiste pe culmi tot mai înalte de prosperitate și progres.

DUILIU ZAMFIRESCU

*În război**)

Se ridicau zorii zilei de 21 iulie. Pe seninul străveziu al cerului se resfirau raze de opal, pierzîndu-se departe, în slava albăstrie a văzduhului, ca niște spițe nesfîrșite, și mîngîind cîmpiile Olteniei cu lumina voioasă a dimineții. Pe valea Dănățeului se mișca un furnicar de gloate omenești, linii lungi de călărime, pedestrime, tunuri, ambulanțe, proviantur, în mijlocul muzicelor militare, al sunetelor de corniști, al ordinelor și comandei. Străluceau în tonuri calde alămurile de la instrumente; scăpăra lumini reci oțelul de la tunuri; filfîiau în vînt drapelele; plutea peste tot un suflu de viață tînără, purtînd înainte vulturii de aur ai stindardelor, coborîtori ai acvilelor din alte timpuri, semn al bărbăției.

Cu trei sute de ani în urmă, Basarabii Drăculești duseseră pe aceleași locuri pîlcurile de poteraș, de sulițari, de roșiori, în urma flamurilor, întru apărarea pămîntului strămoșesc.

Iar cu 1770 ani înainte, luminatul și marele împărat dusese mai la deal, pe hastatul velit către pădurile Sarmisegethuzei, și acolo închegase, din sînge dac și roman, ființa unui nou popor.

Și se ducea poporul cel nou, se duceau regimentele cu voioasă hotărîre a sufletului desfăcut de alte gînduri, se duceau să se bată.

...Se legăna ciocîrlia în aerul limpede al dimineții, pe deasupra lanurilor de porumb. Umblau mocanii din Regimentul al 10-lea de dorobanți pe un drum, iar soldații din al 8-lea de linie pe altul, liberi la minte și la inimă ca omul pornit pe hotărîte să nu dea înapoi. Se sfîrșise nesiguranța de pînă aci. „Înainte" era vorba cea de vrajă, care-i făcea să umble cu capul sus: înainte, spre Jiu, la Corabia!

Intreaga Divizie a 3-a se întinsese în marș spre podul Jiului de la Gîndgiova. Cîntau soldații cu voie bună, înviorați de privelișteа sănătoasă a porumbului. Ofițerii mergeau înaintea frontului sau în capul liniei, sprinteni la picior, cu ochii vii. Nedormirea de pînă acum, gîndurile „de acasă" făcuse loc bucuriei de lucruri nouă. Cu cît mergeau, cu atît se simțeau mai ușurați.

Comănești eanu, în mijlocul batalionului, în fruntea companiei, se ducea oblu pe drumul prăfuit, gîndindu-se la atîtea și atîtea lucruri ce răsăreau din aducere-aminte fără legătură aparentă între ele. Cînd la Sarba, cînd la Comănești, cînd în văzduh sau nicăieri, gîndurile țineau hangul drumului, a cărui priveliște, veselă sau tristă, deștepta în sufletul lui același fond de melancolie. Cu toate astea, el însuși găsea mîngîiere în mers. Parcă faculatea de a trăi, atît de complicată îndeobște, se ușura prin ritmul îndelungat al marșului. Prins în mijlocul regimentului, el simțea că mașina încîlcită a vieții lui nu mai era decît o roticică simplă a unei mașini mai mari.

...Iar pe drumul celălalt, Milescu, în fruntea companiei, umbla harnic, fără trudă sufletească. Statura lui puternică părea că se înălțase cu o șchioapă. Trăia o viață intensă, se bucura de bucuria soldaților, cînta cu ei marșul ostașului, plin de un sentiment nou de nețărmurită mulțumire de a fi. Ceruse unui sergent din flanc să-i dea mătasa de la un porumb, și la pipăitul ei moale avusese impresia că atinge obrazul fraged al unui copil... Îi venise să zîmbească, gîndindu-se la sine cît era de puternic și de sănătos. Își mișca brațele din plin, simțindu-le parcă voinice, făcute într-adins ca să zburătuiască țeste de dușmani. Imaginea unei lupte cu turcii fu atît de vie, încît, în umbletul lui, se dete cu umărul înainte, parcă să doboare pe cineva. Soldații cîntau, cu nota caracteristică a veseliei lor duioase. Ce erau, în fond, oamenii ăștia? Daci sau romani? Sau și una, și alta? Sau poate altă corcitură latino-illyrică?... Nu se putea! El ținea la daci parcă chiar mai mult decît la romani. Chipul leului de la Sarmisegethuza, care-și apăra pădurile împotriva năvălitorilor, îi era drag. O nespusă îndoiosare pentru Decebal se revărsă în stihuri:

O, tu, ce din cetini, auzi-le cîntul,
Stăpîne, stăpîne cu brațul de fer,
O, Decebal, scoală, răstoarnă-ți mormîntul
Și umple tot golul din munți pîn'la cer.

. . . . . .

Milescu se întoarse să-și vadă compania lui: oamenii se simțeau. Drepți, sănătoși, mergeau cîntînd cu voie bună.

„Mare popor! gîndi Milescu în sine, mare și răbdător popor!... Că dacă fiecare om în parte e mai bun or mai rău, după vremuri și nevoi, toți laolată redobîndesc calitatea supremă a popoarelor de viitor: naivitatea melancolică. Toate temperamentele individuale se contopesc în acest temperament colectiv, singurul care, în ceasurile grele ale vieții, scoate la liman".

Și astfel prinse el mai departe a le închina gîndurile sale în versuri:

Sună coarnele pe dealuri, sună
buciumul prin văi,
De la coasă, de la tîrlă, tot românul se adună,
Duce vîntul pînă-n peșteri chiotele de flăcăi;
Codrul tremură din ramuri;
cornul sună și iar sună.

*) Fragmente din capitolul XIV.

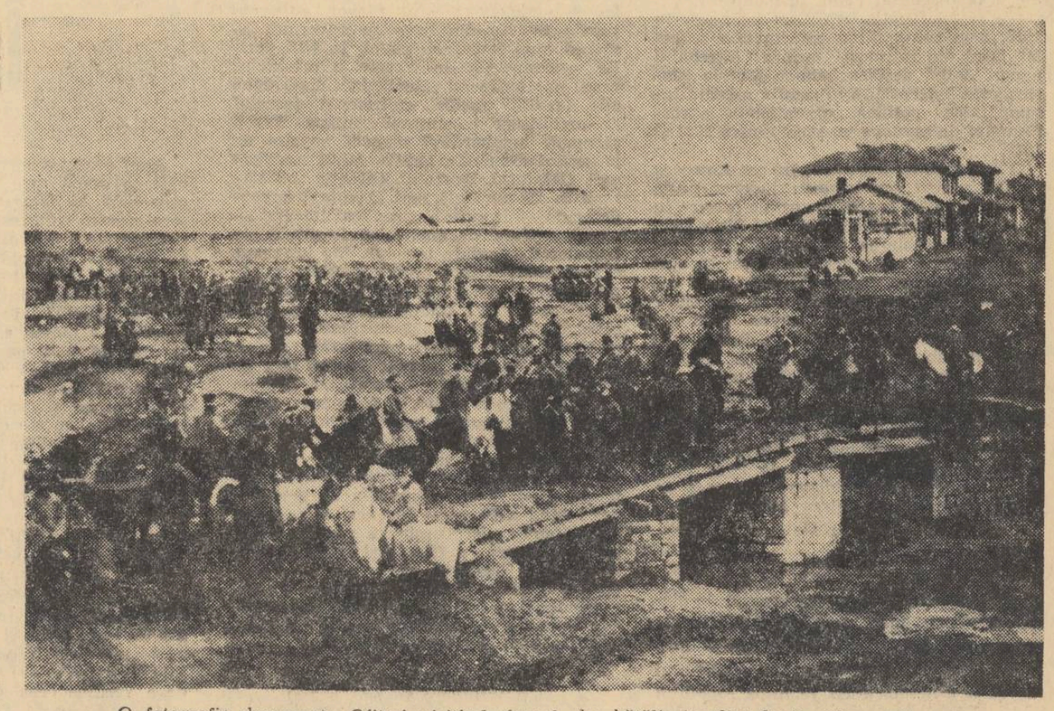

O fotografie document: *Ofițeri vizitînd cîmpul de bătălie imediat după căderea Plevnei.*

N. GRIGORESCU: *Schiță pentru tabloul „Atacul de la Smîrdan".*

Insemnătatea războiului independenței

(Urmare din pag 1)

Armatele ruse înaintaseră la început repede; în curînd însă Osman pașa, întărit în cetatea Plevnei, amenință să le lovească din flanc și să le separe. În aceste condiții are loc apelul comandantului armatei rusești, marele duce Nicolae, către comandantul armatei române, principele Carol. Într-o întrevedere cu împăratul Alexandru al II-lea se oferi domnitorului român comanda supremă asupra tuturor trupelor din fața Plevnei. **Se hotărî atunci trecerea Dunării. Ea avu loc în ziua de 20 august/1 septembrie 1877, pe un pod de vase, la Siliștioara, lîngă Corabia. La 27 august/8 septembrie trupele noastre cuceresc un redan, iar peste alte trei zile, la 30 august/11 septembrie, are loc un atac general asupra Plevnei, unde Osman pașa se întărise puternic. După patru asalturi sîngeroase, în cursul cărora au căzut** maiorul Șonțu **și** căpitanul Valter Mărăcineanu, **ostașii noștri izbutiră să cucerească reduta** Grivița, **luînd un steag turcesc și trei tunuri: era singurul succes al zilei. Comandamentul român, apreciind la justa ei valoare puterea adversarului, fusese de la început împotriva unui atac general, pe care-l socotea prematur: Osman pașa nu putea fi învins decît printr-un asediu în regulă. Se făcu deci acest asediu și el aduse, într-adevăr, izbînda. După o încercare nereușită de a rupe cercul de fier care-l strîngea din toate părțile, comandantul turc și întreaga lui armată se predară (28 noiembrie/10 decembrie 1877). S-au mai dat lupte și la** Rahova — **unde căzură maiorii** Iene **și** Dimitrie Giurescu, **precum și la** Smîrdan, **lîngă Vidin. Toate aceste lupte au arătat valoarea militară a oastei românești, recunoscută nu numai de aliații ruși, dar chiar de adversari. Actele de eroism ale ostașilor români, ale soldaților ruși și ale voluntarilor bulgari au înscris în istorie pagini glorioase.**

Cînd s-a încheiat tratatul de pace de la Berlin **(1/13 iulie 1878),** independența României **a fost înscrisă într-unul din articolele tratatului, statul național român cîștigînd astfel un nou și însemnat prestigiu.**

Lupta pentru apărarea independenței și a progresului social a fost preluată și dusă mai departe de către forța cea mai înaintată a societății — clasa muncitoare, în frunte cu partidul comuniștilor. Unind în jurul său toate forțele patriotice, partidul a îmbinat întotdeauna lupta împotriva exploatării cu lupta pentru o reală independență și suveranitate a țării. La 23 August 1944, prin insurecția victorioasă organizată și condusă de Partidul Comunist Român a fost deschis larg drumul eliberării poporului român, al progresului social. Armata română, întorcînd armele împotriva Germaniei fasciste, a luptat însuflețită de un fierbinte patriotism, cot la cot cu eroica armată a Uniunii Sovietice, pentru zdrobirea și alungarea trupelor hitleristo-horthyste de pe întreg teritoriul țării și a participat activ la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la victoria finală asupra fascismului.

În anii puterii populare, sub conducerea partidului, poporul nostru a ridicat țara pe culmi tot mai înalte. Se dezvoltă continuu industria socialistă, pe baza tehnicii și tehnologiei moderne. La sate rodesc măsurile adoptate de partid și guvern pentru dezvoltarea multilaterală și complexă a agriculturii. Se dezvoltă mereu știința, arta, cultura și învățămîntul.

Aniversînd în acest an, la 9 Mai, nouă decenii de la proclamarea independenței de stat și 22 de ani de la victoria popoarelor asupra fascismului german, la care România a adus o contribuție de seamă, poporul nostru își exprimă hotărîrea de a milita cu dîrzenie și în viitor pentru triumful cauzei păcii, independenței naționale, democrației și socialismului,

OPINII

De la căutări înnoitoare la adevărata cercetare

Despre cercetarea științifică a cadrelor didactice se vorbește mult în ultima vreme. În cancelarii, la ședințele comisiilor metodice și ale cercurilor pedagogice, în publicațiile de specialitate și chiar în paginile presei centrale și regionale. Se discută mult și în mediile școlare ale regiunii noastre. Și nu se discută numai. Se și lucrează. Rezultatele muncii din acest domeniu au fost concretizate în materialele prezentate la o sesiune care a avut loc nu de mult la Pitești. Despre cîteva probleme relevate la această sesiune ne propunem să vorbim în articolul de față.

Prima chestiune de esență pe care au pus-o comunicările prezentate la sesiune este următoarea : reprezintă oare toate comunicările respective lucrări cu caracter științific, înțelegînd prin aceasta nu simple căutări înnoitoare, care se desfășoară mai mult sau mai puțin întîmplător, ci cercetări organizate în sfera conținutului și metodicii învățămîntului, dirijate după o metodologie riguroasă și încheindu-se cu generalizarea rezultatelor obținute? Fără îndoială că nu. Parte din ele sînt doar o etapă pe drumul spre asemenea cercetări.

La sesiune au fost prezentate două lucrări în plenară și cinci lucrări în secții (s-au constituit secții pentru clasele I—IV, pentru limba română-istorie-geografie, pentru matematică, precum și o secție pentru învățămîntul preșcolar). În total, deci, 7 lucrări, care au fost selecționate din cele 24 prezentate inițial.

Cifrele arată existența unui criteriu calitativ de selecționare, totuși nu putem spune că procesul însuși al selecționării s-a desfășurat la nivelul celor mai ridicate exigențe. Aceasta, deoarece s-a considerat că lucrările mai puteau fi perfecționate în răstimpul de care dispuneau autorii pînă la sesiune.

Care au fost criteriile înseși de selecționare? Existența unei tematici de interes larg pentru învățămîntul nostru și ale cărei concluzii să aibă aplicabilitate generală (s-au respins lucrările cu teme „răstratate", lipsite de importanță științifică și practică) ; bazarea lucrării prezentate pe suficient material statistic cu caracter concludent (au trebuit înlăturate o serie de lucrări care, avînd la bază material faptic cercetat „la întîmplare", nu-și puteau demonstra convingător tezele) ; în sfîrșit, nivelul tratării științifice a materialului cules. Într-un număr destul de mare de lucrări generalizarea științifică a rămas în urma aspectelor practice luate în studiu, conducînd la interpretări insuficient fundamentate și ratînd astfel valorificarea unui material „de teren" adesea foarte interesant din punct de vedere pedagogic. Mulți din cei care ne-au prezentat lucrări au vădit tendința de **a relata** doar acest material, de a arăta de exemplu, pur și simplu, **ce** au predat și nu **de ce** au predat așa.

În aceste condiții s-a pus întrebarea : este cazul să se organizeze o sesiune de comunicări, sau e mai bine să ne mulțumim doar cu o consfătuire la care să se dezbată cîteva lucrări ? Partizanii consfătuirii erau de părere că, întrucît nu dispunem pe plan local de instrumentarul clasic al cercetării (laboratoare complex utilate, cabinete audiovizuale etc), putem coborî nivelul cerințelor, admițînd și lucrări mai puțin izbutite, dar care ar „merge" în cadrul unei simple consfătuiri. Cum însă cîteva din lucrările prezentate — ca de pildă „Memorarea involuntară în procesul studiului matematicii" (de profesorii Sorin Simion și Niculaie Peligrad), „Materialul didactic și rolul lui în sporirea eficienței procesului instructiv-educativ" (de învățătorul Gh. C. Smărăndescu) și altele — erau adevărate cercetări, care depășeau prin nivelul lor limitele lucrărilor obișnuite, s-a hotărît să se organizeze o sesiune.

Socotim că, alegîndu-se această soluție, s-a procedat just. Chiar dacă nu toate lucrările au atins nivelul cerut unei sesiuni de comunicări, s-a realizat un prim pas pe această cale. Oamenii au fost stimulați la lucru, au cîștigat o anumită experiență și s-au creat astfel condițiile unei munci științifice de nivel mai ridicat în perioada următoare.

Firește că, atît cît s-a putut face acest lucru, am căutat să dăm autorilor posibilitatea de a-și îmbunătăți lucrările. Înainte de a fi prezentate în forma definitivă la sesiunea regională, acestea au fost discutate la cercurile pedagogice și apoi pe plan raional. Pe lîngă aceasta, am solicitat ajutorul unor specialiști, îndeosebi de la Institutul pedagogic de 3 ani din Pitești, care au dat autorilor unele îndrumări metodologice. În acest fel lucrările s-au putut „coace" pe parcurs, cîștigînd în calitate atît din punctul de vedere al conținutului cît și din acela al modului de prezentare.

Există pericolul ca, o dată efortul maxim investit în desfășurarea unei sesiuni științifice, a doua zi după terminarea ei să înceapă o lungă pauză care să dureze vreo doi ani, pînă la febrila pregătire a unei sesiuni viitoare. O atare „pauză" nu este însă nici justificată și nici utilă. Noi căutăm să evităm întreruperile organizînd discuții pe teme științifice la cercurile pedagogice, orientîndu-i pe cei ce au înclinații în domeniul cercetării spre luarea în studiu a unor anumite probleme, sugerîndu-le tematici. Este indicată în acest scop, socotim noi, și publicarea în presa locală, ca și în presa pedagogică de specialitate, a unor rezultate parțiale ale cercetărilor aflate în curs de desfășurare — desigur atunci cînd aceste rezultate sînte bine verificate și pot fi concludente pentru problema pusă în discuție.

Înainte de terminarea acestor rînduri aș vrea să reiau o propunere care s-a mai făcut și cu alt prilej — anume, aceea de a se stabili un statut corespunzător al învățătorilor și profesorilor care desfășoară o muncă de cercetare și, între altele, de a se asigura degrevarea lor de unele sarcini extrașcolare. Cred că aceasta ar contribui la crearea condițiilor pentru întărirea muncii de cercetare științifică în rîndurile cadrelor didactice.

Prof. V. MORARESCU
șeful secției de învățămînt a regiunii Argeș

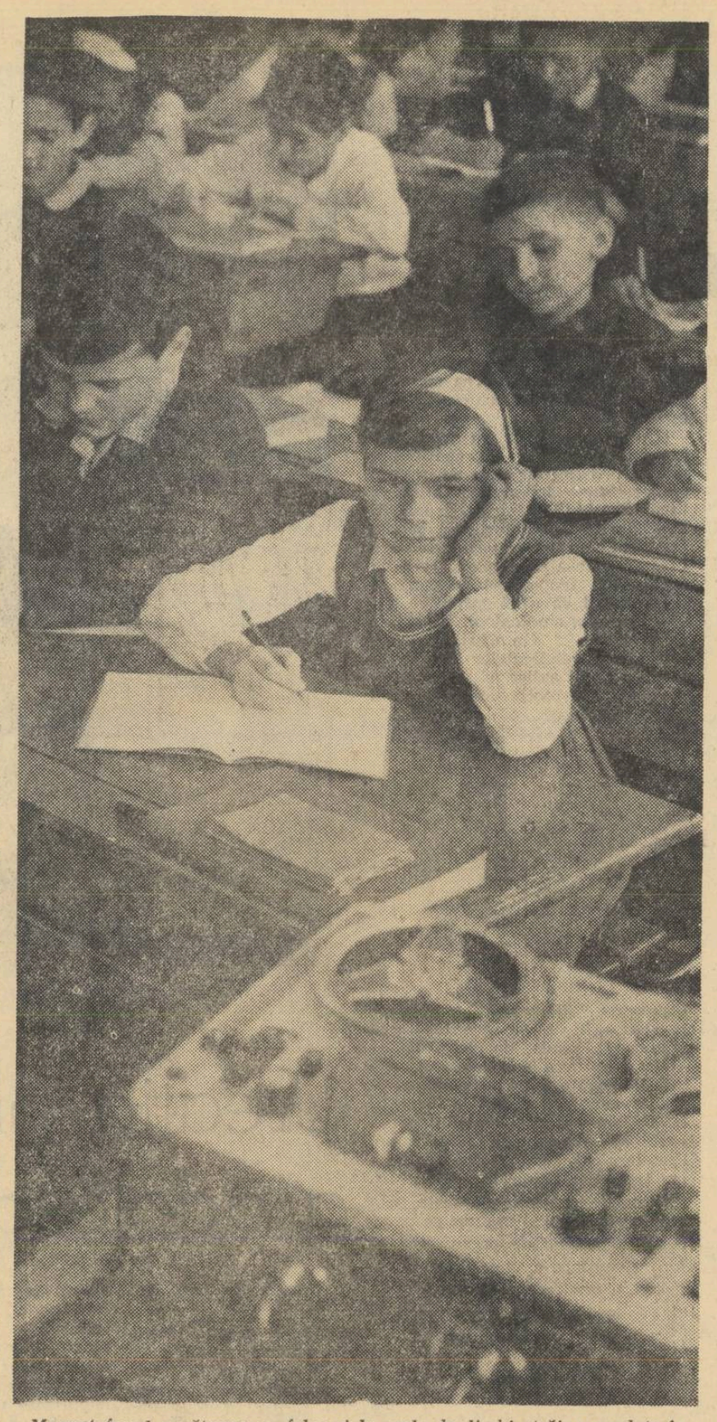

Magnetofonul a pătruns cu folos și la orele de limbi străine predate în școala generală

Exigența la concursul de admitere în clasa a IX-a

Tezele să fie eliminatorii

Cadrele didactice din liceul nostru apreciază mult îmbunătățirile aduse de Ministerul Învățămîntului desfășurării concursului de admitere în clasa a IX-a. Totuși, datorită faptului că nu pretutindeni se manifestă exigența necesară, mai pătrund încă în liceu destule elemente cu goluri serioase în cunoștințe. La liceul nostru, de exemplu, din totalul de 88 elevi admiși în clasa a IX-a cu medii între 5,66 și 7, destul de mulți erau amenințați, la sfîrșitul trimestrului II, de corigență și chiar de repetență.

Cred că, pentru înlăturarea unor atare situații **este bine ca tezele să fie eliminatorii.** Ar trebui, astfel, ca media ambelor teze să fie **cel puțin cinci.** Aceasta, pentru că se poate întîmpla ca un elev bun să greșească teza la matematică din neatenție sau altul să facă o confuzie de subiect la limba română, dar este evident că cel care prezintă ambele teze slabe nu va reuși să răspundă cerințelor liceului.

Aceste propuneri s-au mai făcut și în cadrul unor consfătuiri ale cadrelor didactice, ca și în unele ședințe la nivel regional, dar ni s-a răspuns că „problema este în studiu". Dacă propunerile de mai sus nu se pot aplica în general, ar fi bine totuși să se experimenteze parțial — la unele licee — și, în măsura în care logica celor propuse va fi verificată, să se generalizeze.

Prof. C. ILIOAIA
directorul Liceului nr. 1 din Fălticeni

Răspunderea examinatorului

Privesc cu nedumerire situația școlară a unor elevi din clasele a IX-a. La matematici: media 3 pe primul trimestru, 3 pe al doilea, iar prima notă pe ultimul trimestru, tot 3. La limba română o situație identică, sau aproape. Și nu e vorba de elevi care ar putea să învețe și n-o fac din cauza cine știe căror împrejurări, ci pur și simplu de elevi care, oricîte strădanii ar depune — și ei și dascălii lor — mai mult nu pot obține.

Cum au reușit acești elevi să ajungă în clasa IX-a? Consultînd documentele lor școlare, „misterul" se lămurește. Cei mai mulți au avut la concursul de admitere 2 sau 3 la teză. Dar nota respectivă, adunată cu...9 (sau chiar 10) la oral...

Nu sînt numeroși acești elevi, e adevărat: cîte unul sau doi de fiecare clasă a IX-a, însă acest insignifiant „unul sau doi" se află în zeci și zeci de clase a IX-a.

Cei de făcut? Autorii unor „gafe didactice" ca cea prezentată mai sus își văd liniștiți de treburi la școlile lor. Iată de ce socotesc că ar trebui găsită o modalitate de stabilire a unei răspunderi pentru notele acordate la concurs. S-au făcut o serie de propuneri în această direcție. Ar trebui acum ca ele să fie puse în aplicare.

Prof. FLORIN ANGHEL
Liceul „N. Bălcescu"-Pitești

Este corespunzător actualul sistem de predare a scrierii?

Problema predării scrierii în primele clase ale școlii generale a devenit în ultimii ani obiectul unor discuții tot mai ample, determinate de constatarea că scrierea curentă practicată în viață de majoritatea oamenilor nu mai seamănă cu cea învățată în primii ani de școală. S-a remarcat, îndeosebi, tendința spre o cît mai accentuată simplificare a scrierii și de apropiere a ei de verticală, ca urmare a nevoii de a se economisi timpul, spațiul, efortul. Ținîndu-se seama de toate acestea, într-o serie de școli se experimentează predarea unei scrieri verticale simplificate începînd chiar din clasa I. Dar nu la acest experiment vrem să ne referim și nici la faptul dacă trebuie să se folosească scrierea verticală sau înclinată, ci la modul în care este rezolvată predarea scrierii în marea majoritate a școlilor.

Prin actualele programe de învățămînt, formarea deprinderilor de scriere la elevii din clasa I se realizează pe baza sistemului scrierii cursive, care se caracterizează printr-o formă lunguiață a literelor, prin înclinarea acestora la 27° față de verticală, prin trăsături neuniforme (groase și subțiri). Scrierea cursivă presupune un ritm lent, cere folosirea unui anumit fel de peniță și a călimării. Trebuie să subliniem că deprinderile formate pe baza scrierii cursive se exercită o bună parte de timp, în cadrul tuturor obiectelor de învățămînt predate în clasa I și la începutul clasei a II-a, precum și în cadrul muncii independente efectuată în afară de clasă. Începînd din clasa a II-a, în cadrul orelor de caligrafie se predă în prezent sistemul scrierii rapide, cu scopul de a se realiza trecerea de la scrierea lentă la o scriere rapidă.

Răspunde adecvat acest mod de organizare a predării scrierii tendințelor amintite și cerințelor impuse de societatea modernă? Credem că nu. Se știe că deprinderile cele mai trainice sînt cele formate mai devreme și cele dintîi în ordine cronologică, dacă sînt consolidate prin exerciții repetate și îndelungate. Deprinderile motrice de scriere se formează și se consolidează în clasa I, începînd din etapa cunoașterii și reproducerii literelor pe baza unirii elementelor grafice, continuînd cu legarea literelor în cuvinte și cu respectarea relațiilor de mărime, înclinare și poziție pe rînd. Or, sistemul însușit în clasa I este cel al scrierii cursive, pe baza căruia se va forma scrisul de uz personal practicat mai tîrziu în viață și în producție și care va frîna într-o măsură tendința de simplificare și de creștere a rapidității scrierii.

Prin specificul său, scrierea cursivă imprimă elevilor un ritm lent și îi solicită la eforturi musculare mari pentru realizarea trăsăturilor de gros-subțire și a bucelor ce intră în componența literelor. Totodată, duce la risipă de timp prin necesitatea de a se întrerupe scrisul pentru înmuierea peniței în cerneală. Aceste dese întreruperi au și dezavantajul că îngreuiază automatizarea proceselor de scriere, întrucît în cazul întreruperii acțiunii deprinderea anterioară nu mai declanșează automat pe cea următoare, fiind necesară o revenire asupra acțiunii terminate și o mai mare concentrare a atenției. Nu putem omite nici faptul că scrierea cursivă, prin aspectul său, este mai mult legată de realizarea educației estetice, care se situează astfel pe primul plan în dauna realizării rapidității în scriere.

Peste sistemul deprinderilor formate pe baza scrierii cursive vine să se suprapună, începînd din clasa a II-a, în cadrul lecțiilor de caligrafie, sistemul scrierii rapide. Elevii au exersat însă scrierea cursivă mai mult de un an, zilnic, timp de cel puțin două ore. Este greu de presupus că, după astfel de exerciții îndelungate și continue, ei vor reuși să-și însușească temeinic o scriere mai simplă și rapidă, în decursul unei singure ore pe săptămînă — cît este afectat pentru caligrafie.

După părerea noastră în acest mod problema este rezolvată tocmai pe dos, mai ales că predarea caligrafiei are ca scop principal realizarea educației estetice și numai în al doilea rînd însușirea unui sistem de scriere curentă. Și apoi, dacă este să analizăm valoarea estetică a scrierii rapide față de cea cursivă, care se predă ca scriere de uz curent, tocmai aceasta din urmă poate contribui în mai mare măsură la realizarea gustului și deprinderilor estetice.

De aceea, considerăm mai just ca în clasa I să se renunțe la sistemul de scriere greoaie, lentă, bazată pe eforturi mari și pe elemente de înfrumusețare reprezentat de scrierea cursivă și să se adopte o scriere simplificată, rapidă, bazată pe trăsături uniforme și lipsită de înfloriturl, care să asigure formarea deprinderilor de scriere și a scrisului de uz curent. Procesul însușirii scrierii ar fi astfel mult ușurat, accentul punîndu-se pe recunoașterea și reproducerea corectă a literelor și pe legarea lor în cuvinte, cu ajutorul celor mai răspîndite mijloace de scris, cu economie de efort și de timp. În ceea ce privește scrierea cursivă, aceasta ar putea să fie predată mai tîrziu, în cadrul obiectului caligrafia, în scopul înfrumusețării scrisului și al realizării sarcinilor educației estetice.

Pentru aceasta, conținutul actualei programe de caligrafie ar urma să fie realizat în cadrul obiectului citit-scris, iar scrierea prevăzută a se preda la citit-scris să fie trecută la obiectul caligrafia. Dacă problema s-ar rezolva în felul acesta elevii nu vor avea decît de cîștigat, însușindu-și cu mai multă ușurință o scriere corectă, frumoasă și rapidă.

C. MINCĂ
lector I.P.C.-București

Subiectul lucrării de control a fost dat : elevele anului III al Liceului pedagogic din Birlad scriu cu maximum de concentrare

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„MANIA PROCENTELOR"

Materialul „Mania procentelor" publicat în nr. 893 din 7 aprilie a.c. al „Gazetei învățămîntului" arată pe bună dreptate că procentele notelor obținute de elevi nu pot, în mod exclusiv, să reprezinte calitatea muncii pe care o desfășoară învățătorii și profesorii în școală.

Nu-i mai puțin adevărat că există și multe cazuri cînd semnalele date de procente pot fi valorificate cu eficiență — de exemplu în urma comparării mediilor de la un obiect cu notele de la lucrarea scrisă trimestrială sau notele de la lucrările de control curent, în urma comparării nivelului general al elevilor din clase paralele la care predau profesori diferiți etc. Foarte bine se arată însă în concluzia articolului la care mă refer că „fetișizarea procentelor, în locul unei analize temeinice a rezultatelor la învățătură, nu poate fi decît dăunătoare calității învățămîntului".

Nici notele date la lucrările de sondaj sau la lucrările scrise trimestriale, luate aparte, nu pot reprezenta o oglindă fidelă a rezultatelor activității cadrelor didactice și a elevilor. La lucrările scrise, de exemplu, se pot întîlni note mari la clase unde s-au dat subiecte mai ușoare și note mici la clase la care s-au dat subiecte mai grele, de sinteză, de gîndire. În cadrul unor investigații pe care le-am organizat în școala unde lucrez, am observat că notele date la lucrarea scrisă, de limba română unde preda același profesor se detașau vizibil față de situația generală. Explicația a fost găsită ușor în faptul că la aceste clase se ceruse la lucrarea scrisă simpla povestire a conținutului unui text literar, fără comentarii și fără subiect de gramatică, spre deosebire de celelalte clase. Desigur, n-am evidențiat pe profesorul respectiv pentru nivelul „ridicat" al cunoștințelor elevilor și nici n-am criticat pe ceilalți profesori, ai căror elevi aveau note mai mici

Nivelul de cunoștințe al elevilor, rezultatele muncii școlare depind de o serie întreagă de factori și numai cercetarea tuturor acestor factori poate duce la concluzii care să sugereze cele mai potrivite măsuri pentru îmbunătățirea permanentă a activității.

GH. NEGULESCU
director al Școlii generale nr. 4 Tg.-Jiu

■

Discutarea efectelor negative pe care le are „mania procentelor" asupra calității procesului de învățămînt este, după părerea mea, binevenită, întrucît atrage atenția asupra faptului că procentele nu pot fi nici o oglindă absolut exactă a nivelului de cunoștințe al elevilor, nici supremul criteriu de apreciere a muncii unui profesor sau a unui colectiv didactic.

Dacă inspectorii pornesc, în judecarea situației la învățătură, în primul rînd de la procente, se ajunge inevitabil la slăbirea exigenței. Evident, raționamentul în asemenea cazuri este următorul : „deoarece numai notele pe care le acordăm conteză în ochii organelor de control, atunci... ce să ne mai complicăm ? Să dăm note mari și gata !".

Iată de ce cred că nu este deloc indicat ca inspectorii să ia în seamă situația la învățătură „după catalog", ci să verifice ei înșiși, prin lucrări de sondaj și prin celelalte căi care le stau la dispoziție, care este nivelul real al pregătirii elevilor.

Nu este bine să se cadă însă nici în extrema cealaltă, neglijîndu-se cu totul luarea în seamă a situației pe care o semnalizează procentele. Dacă de pildă în clasa unui profesor procentul notelor slabe este foarte mare, s-ar putea privi cu nepăsare un asemenea procent ? Firește că nu. Oricum, o analiză completă — și în niciun caz pripită — la primul semnal dat de procent este foarte utilă.

Ceea ce vroiam să subliniez, deci, este pericolul celor două extreme : fetișizarea procentelor, ca și completa lor neglijare.

Prof. GHEORGHE STOICA
București

LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 2 DIN CLUJ

Perfecționarea pedagogică în atenția biroului grupei sindicale

În tot mai multe școli generale și licee de cultură generală din orașul Cluj, birourile grupelor sindicale inițiază și organizează acțiuni menite să perfecționze munca învățătorilor și profesorilor, să-i stimuleze în ridicarea continuă a nivelului științific al muncii lor.

Recent, cadrele didactice de la Școala generală nr. 2 au participat la o întîlnire cu cercetătorul științific **Reli Mihalevici** de la secția filozofie-psihologie a filialei Cluj a Academiei Republicii Socialiste România. După cum ne-au relatat prof. **Nicolae Dombre**, directorul școlii și tov. **Felicia Vitican**, organizatorul grupei sindicale, la această școală a intrat în practica muncii biroului grupei sindicale să organizeze, cu concursul unor cadre cu experiență didactică bogată, expuneri, consultații, informații pe probleme de specialitate și pedagogice. Temele acestora, izvorînd din propunerile făcute cu prilejul adunărilor trimestriale, urmăresc să facă cunoscute cadrelor didactice metode, procedee și mijloace moderne utilizate în desfășurarea procesului instructiv-educativ.

Ca urmare a acestor preocupări, o serie de cadre didactice din școală au hotărît să ia în studiu aspecte importante și actuale din munca instructiv-educativă. De pildă, prof. **Doina Todoran** lucrează la tema „Folosirea mijloacelor audio-vizuale în predarea limbilor străine", un colectiv de învățători, sub conducerea tov. **Maria Cebotari**, se ocupă de „Metodele și procedeele pentru formarea deprinderilor de scriere ortografică la clasele I-IV", un alt colectiv urmărește „Dezvoltarea gîndirii independente la elevi", iar prof. **Magdalena Bindea** cercetează „Mijloacele de atragere a elevilor spre muzica simfonică".

Consultația dată de cercetătorul R. Mihalevici a avut menirea să lămurească participanților o serie de probleme de organizare și tehnică a cercetării pedagogice, demonstrînd că această cercetare stă la îndemîna fiecărui învățător și profesor care pune pasiune în muncă și este receptiv la nou. Într-o formă accesibilă au fost abordate probleme în legătură cu definiția cercetării pedagogice, cu obiectul, tema și ipoteza cercetării, cu etapele acesteia, cu metodele folosite în cercetare (observația, conversația, experimentul, anchetele și unele teste), cu culegerea și interpretarea materialului faptic etc. Participanții la această acțiune au primit răspunsuri la unele întrebări care-i preocupau, mai cu seamă cu privire la alegerea metodelor de cercetare, la prelucrarea materialului faptic etc.

Discuțiile purtate au avut darul de a orienta în continuare munca pedagogilor care au în curs de cercetare temele amintite și totodată de a stimula și la alți învățători și profesori din școală interesul, dorința și pasiunea de a investiga, de a pătrunde și reflecta aprofundat fenomenul pedagogic.

Apreciind ca utilă inițiativa biroului grupei sindicale de la Școala generală nr. 2 din Cluj, sugerăm comitetelor sindicatelor din învățămînt să o aplice și la grupele sindicale din școlile aflate în raza lor de activitate.

N. BURCEA

Corul cadrelor didactice din Marghita

În acest an școlar și-a început activitatea o nouă formație artistică amatoare constituită din membrii corpului didactic : este vorba de corul cadrelor didactice din raionul Marghita. Pentru instruirea acestei formații se utilizează o modalitate mai puțin obișnuită: în diferite centre — Marghita, Valea lui Mihai, Săcueni, Popești, Derna — după o tematică stabilită în prealabil, repetă mici grupuri corale din care apoi se constituie întreg ansamblul coral. Din repertoriul acestei formații fac parte cîntecele : „Tricolorul", „Onoare patriei", „În tot ce are țara mai frumos", „Dorule, doruleț" etc.

Avanpremiera spectacolului pe care îl pregătește noua formație corală a avut loc recent la Popești, cu prilejul ședinței cercului pedagogic al directorilor din raion. Premiera de gală este programată pentru „Ziua Învățătorului".

Birourile grupelor sindicale din școlile raionului Marghita se preocupă în prezent de organizarea în forme similare a unor formații de teatru, a unei orchestre etc.

Prof. IOAN GH. ROMAN
Marghita

FILOFTEIA LIXENTE : *Peisaj* (premiul I)

Creația plastică a adolescenților

(Urmare din pag. 1)

talentelor relevate cu prilejul acestei expoziții.

În ansamblul lor, lucrările expuse atestă evidentul succes al Expoziției naționale de desene ale elevilor din licee, școli profesionale și tehnice.

Pentru valorificarea cît mai deplin în viitor a acestei inițiative, pentru cuprinderea cît mai largă a potențialului artistic din școli, socotim oportune cîteva observații marginale.

Mai întîi, în ceea ce privește reflectarea în lucrările expuse a universului sufletesc specific adolescenței. Ne raliem în această privință părerii exprimate de conf. univ. Tamara Dobrin care, situîndu-se pe poziția psiho-pedagogului, remarca slaba prezență a unor investigații plastice izvorîte dintr-o dezbatere interioară de natură etică, din romantismul reprezentării faptelor în perspectivă, din întrepătrunderea realului cu visul.

Se remarcă la actuala expoziție (unde numărul lucrărilor provenind din liceele speciale de artă este foarte însemnat), caracterul de tablouri „de școală" executate pe baza unor programe specifice, menite să-i familiarizeze pe elevi cu anumite genuri plastice. Este poate prea evidentă și îndrumarea profesorului, el însuși artist plastic. Se naște aici, implicit, întrebarea : prin ce se impun într-o asemenea expoziție calitățile didactice ale profesorului ? Răspunzînd printr-un aparent paradox am afirma că aceste calități sînt cu atît mai evidente cu cît prezența profesorului în spatele șevaletului sau al planșetei de desen este mai puțin vizibilă în lucrările expuse, cu cît ea lasă mai mult frîu liber spontaneității și sensibilității specifice vîrstei.

Numărul lucrărilor executate de elevii liceelor teoretice, ai școlilor profesionale și tehnice prezente în expoziție este procentual destul de mic. Multe dintre desenele și picturile primite din partea lor nu au căpătat viza de intrare în expoziție. Or, neîndoielnic, talentele sînt numeroase și în aceste școli. Ceea ce se resimte însă este absența în multe licee a unui îndrumător competent în domeniul artei plastice. Selecția actuală, făcută mai ales prin intermediul diriginților, poartă întrucîtva amprenta diletantismului. Se impune de asemenea ca la nivelul orașelor mari sau la regiuni lucrările să fie triate de oameni competenți în domeniul artei. Cît privește școlile profesionale și tehnice, se cere antrenarea în mai mare măsură a elevilor din acele școli a căror activitate are o mai mare contingență cu desenul : școli din domeniul construcțiilor, al industriei ușoare, al cooperației meșteșugărești.

În exprimarea acestor propuneri de viitor pornim de la certitudinea că realizarea lor, ca și a altor îmbunătățiri cu caracter organizatoric și de selecție artistică va face din expozițiile viitoare oglinda amplă a inepuizabilului potențial artistic existent în școli.

BIBLIOGRAFIE

Curente și orientări în istoria filozofiei românești

Volumul **„Curente și orientări în istoria filozofiei românești"**, apărut de curînd în Editura Academiei, abordează, la un nivel de amplă analiză, o serie de probleme mai puțin cercetate ale istoriei gîndirii sociale și filozofice din România.

Studiile care compun volumul se grupează în jurul următoarelor teme: mișcarea revoluționară pașoptistă **(Ideologia revoluției de la 1848 în Țările Române** de Radu Pantazi, **Concepțiile conservatoare legitimiste de la 1848 în Țara Românească** de Radu Tomoioagă) ; mișcarea socialistă premarxistă **(Ideologia mișcării socialiste premarxiste** de O. Bădina) ; pozițiile materialiste ale oamenilor de știință români **(Problema materiei în concepția naturaliștilor români la sfîrșitul secolului XIX și începutul sec. XX** de S. Ghiță) ; filozofia și sociologia din România între cele două războaie mondiale **(Orientarea materialistă în filozofie** de Al. Gogoneață, **Tendințe și poziții ateiste materialiste în filozofie** de Al. Popescu, **Trăirismul** de Gh. Vlăduțescu, **„Tradiționalism" și „evoluție" în sociologia burgheză românească din deceniul al III-lea** de Z. Ornea).

Structura volumului răspunde necesității elaborării unor studii monografice care să completeze, pe baza datelor noi ale cercetării de specialitate, lucrarea apărută în 1964 la Editura Academiei : „Istoria gîndirii sociale și filozofice din România".

Conceptul de literatură universală și comparată

Tot în Editura Academiei a apărut recent volumul **„Conceptul de literatură universală și comparată"** de **Al. Dima.** Dezvoltarea pe care au luat-o în ultimii ani, în țara noastră, studiile de literatură universală și comparată, explicabilă atît din punctul de vedere al cunoașterii marilor valori ale culturii omenirii, cît și prin strădania cercetătorilor de a privi literatura română în lumină mondială, fac ca volumul de față al prof. Alexandru Dima să-și dovedească pe deplin utilitatea. Alcătuit, în bună parte, din materiale publicate, în decursul timpului, prin reviste românești și străine, inclusiv două studii inedite, volumul se distinge prin varietatea tematică, prin tratarea în spirit nou a problemelor cercetate, prin abordarea pentru prima dată în exegeza românească a unor opere nemuritoare ca **Epopeea lui Ghilgameș,** de pildă, ca și prin studii comparate ca **Afinități elective : Titu Maiorescu și Goethe** sau **Gherea în cadrul criticii științifice europene.** Se publică, de asemenea, studii de literatură universală, ca cele despre Thomas Mann, **Goethe** sau **W. Whitmann,** în care se schițează caracterizări sugestive ale acestor mari scriitori.

Nuvela și povestirea contemporană

În Editura pentru literatură a fost publicată lucrarea **„Nuvela și povestirea contemporană"** de **Nicolae Ciobanu.** Aplicată unei activități creatoare, aflată în plin proces de dezvoltare, analiza consacrată de N. Ciobanu prozei scurte contemporane reprezintă o întreprindere interesantă și utilă. Lucrarea va stimula, neîndoielnic, discuții creatoare.

Studiul își propune să dezbată fenomenul literar în cauză, mai ales din trei laturi : I — teoretică, II — direcții tematice, III — profiluri, raportate la o serie de autori reprezentativi, dintre care Eusebiu Camilar, Marin Preda, V. Em. Galan, Eugen Barbu.

COLOCVII

despre școală, familie și societate
nr. 4 (10), aprilie 1967

Al. Bojin : Scriitorii vremii iau atitudine în 1907.

Demostene Botez : Copiii, oglinda noastră.

Valeriu Ceaușu : Idealul, măsură a tinereții.

Paul Teodorescu : Omagiu lui Constantin Brâncuși.

Septimiu Chelcea : Psihologia și viața socială.

Florian Potra : Exemplul unui părinte ilustru.

Alex. Daric, I. Ciocan : Grupul școlar UCECOM-București.

Tudor Gherman : Grupul școlar de pe lîngă Trustul 1 Construcții Montaj București.

Pantelimon Golu : Influențele „neorganizate" și valoarea lor educativă.

Sever Utan : Două mîini mici de femeie.

Virgil Teodorescu : Curriculum vitae : Filimon Sîrbu.

E. Fischbein : Efortul personal al copilului

Stela Predescu : Educatorul, un prieten mai mare.

Emilia Comișel : Folclorul copiilor.

Dr. M. Cucu : Igiena procesului de învățămînt.

Alexandru Duțu : Arta de a citi.

Paul Caravia : Documentarea, mijloc de instruire și educație.

N. A. Străvolu : Sfaturi de comportare în societate.

Monica Macovei : Tirania snobismului.

Mircea Sîntimbreanu : Epigrafie.

Edgar Papu : Cuore.

Paul B. Marian : Cu scriitoarea H. Dory despre raporturile între părinți și copii.

Mariana Ceaușu : Pledoarie pentru „independență" față de film.

E. Elian : Discoteca pentru toți.

Florian Frazzei : Vizitarea peșterilor.

Colocvii cu cititorii, Pagini scrise de cititori, Comentarii, Marginalii, Recomandări de cărți pe vîrste școlare, Dicționar, Poșta redacției.

GAZETA MATEMATICĂ

Seria A, nr. 4/1967
În sumar :

A. Haimovici : Despre ariile poligoanelor

Gr. Bănescu, E. Georgescu-Buzău : Compunerea funcțiilor.

A. Z. Krygowska : Dezvoltarea activității matematice a elevilor ; rolul problemelor în această dezvoltare.

V. Daimaca : Fenomene cerești în luna mai.

Cărți noi.

Conferințe ținute în cadrul filialelor și subfilialelor S.S.M. în perioada 1 noiembrie 1965 — 1 noiembrie 1966.

120 de ani de la apariția primului lexicon enciclopedic românesc

În anul 1847 apărea primul volum al unui dicționar enciclopedic românesc. Încercarea aparține lui Alexandru Gavra, profesor la Preparandia din Arad, care-și intitulase opera „Lesikon de Konversație". Aici se prezentau, după cum arăta autorul, „de la începutul lumii pînă-n timpurile noastre", pe lîngă informații despre mitologiile antichității, „țeremoniile, datinile, locurile, persoanele dimpreună cu întîmplările acelora".

Lexiconul lui Gavra, avînd ca scop să contribuie la cultivarea și dezvoltarea sentimentului național, la unitatea culturală și politică a românilor, cuprinde 506 titluri de articole, care se referă la mitologia și etnografia elină și romană, la date cu caracter general, la denumiri geografice etc. Fiecare articol mai dezvoltat este compus din două părți explicative bine distincte (cu litere latine și chirilice): una introductivă, scurtă, care dă definiția propriu-zisă și una largă, cuprinzînd istoricul și amănuntele noțiunii.

Un interes deosebit prezintă studiul celor 11 articole care se referă la istoria românilor. Pornind de la faptele istorice, Alexandru Gavra subliniază dîrzenia și hotărîrea cu care românii au rezistat politicii de asuprire socială și națională și promovează ideea de unitate națională. El militează pentru introducerea în școlile românești a alfabetului latin, ale cărui litere le consideră ca „literele noastre cele vechi și părintești".

În articolele lexiconului Gavra folosește adesea neologismul latin, italian, francez și german, alături de arhaisme și elemente lexicale regionale. Limba lexiconului este relativ evoluată.

Cea mai importantă inovație a „Lesikonului de Konversație" față de celelalte lucrări similare contemporane o constituie bogata bibliografie anexată la sfîrșitul fiecărui articol ; în această bibliografie, Gavra a indicat sursele de informație pentru diversele fapte expuse în definiție, cu trimiterea exactă la texte.

Lexiconul, ca și celelalte opere ale lui Alexandru Gavra, îl situează, așa după cum a dorit el însuși, „între cei ce în tot chipul și cu orice preț dorește dezvăluirea și polăirea năciunii românești". O cercetare mai amplă asupra paginilor acestui monument al lexicografiei românești ar fi foarte interesantă.

GHEORGHE ȘORA
asistent universitar
Timișoara

Magazinul MUZICA

al Uniunii Compozitorilor
din Republica Socialistă România

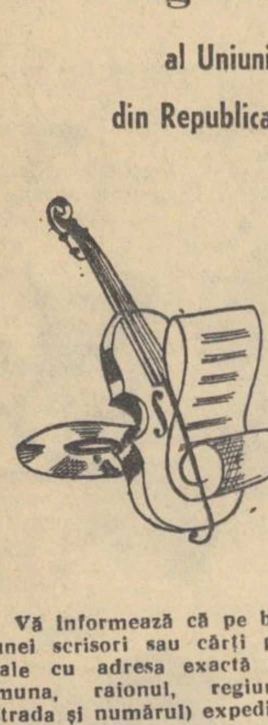

Vă informează că pe baza unei scrisori sau cărți poștale cu adresa exactă (comuna, raionul, regiunea, strada și numărul) expediază contra-ramburs sau cu plata în numerar, indiferent de valoare, următoarele mărfuri :

Discuri de muzică simfonică, de cameră ușoară și populară, ultimele noutăți. Pentru muzica ușoară discurile vor avea autograful interpretului și compozitorului, iar pentru muzica populară al interpretului.

Partituri muzicale (muzică simfonică, de operă și operetă, de cameră, corală, ușoară, populară, muzică de repertoriu și pentru uz didactic, cîntece pentru tineret).

Metode de acordeon, chitară, mandolină, vioară, pian, violoncel, flaut etc., tratate, manuale, studii, solfegii etc.

Lucrări de muzicologie (monografii de compozitori români și străini, istoria muzicii, estetică și critică muzicală, memorialistică, figuri de mari interpreți, viața în imagini, cărți de popularizare a muzicii, ghiduri, dicționare, librete etc.).

Hîrtie cu portative.

Accesorii : corzi (pentru vioară, chitare, mandolină), platine (clarinet), lămpi (radio, televizoare, magnetofoane, picupuri) din import și indigene.

Totodată vinde cu virament sau numerar instituțiilor de stat, școlilor, întreprinderilor, cooperativelor agricole de producție, G.A.S.-urilor, caselor de cultură și căminelor culturale :

Instrumente muzicale : viori, mandoline, chitare instrumente pentru fanfară, saxofoane, clarinete, trompete, baterii-jazz, pianine, acordeoane, xilofoane, violoncele, contrabași, chitare electrice, amplificatori 30 wați, radiouri și televizoare, picupuri cu amplificatoare (pentru școli și cămine culturale), magnetofoane etc.

Toate mărfurile se livrează, în baza unei comenzi ferme la magazinul MUZICA, din București, calea Victoriei nr. 41, raionul 30 Decembrie, oficiul poștal 45, Căsuța poștală 4425, indicîndu-se numărul de cont și articolul bugetar.

Expedierea se face la adresa indicată (atît pentru instituții cît și pentru persoane particulare).

Anunțurile pentru rubrica de publicitate a „Gazetei învățămîntului" pot fi trimise pe adresa gazetei — Piața Scînteii nr. 1 București, sau la Agenția de publicitate E.S.I.P. — str. Eforiei nr. 6, raionul Lenin, București, — cu mențiunea „pentru Gazeta învățămîntului — publicitate".

Școlile de toate gradele, precum și instituțiile de învățămînt superior vor anexa textului pe care doresc să-l publice o notă de comandă indicînd contul de virament din care urmează să fie efectuată plata anunțului respectiv.

CITITORI DE LA SATE

Librăria Cooperației de consum „Cartea prin Poștă", Str. Serg. Nuțu Ion Nr. 8—12, Raionul Lenin — București, vă recomandă cîteva lucrări programate să apară în trimestrul II al anului în curs la Editurile Didactică și Pedagogică, Academiei, Științifică, pe care la cerere vi le expediază contra ramburs.

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

NIVEL MEDIU

Rotaru Gh.	Anaglife geometrice	9,50 lei
Mihoc Gh	Elemente de teoria probabilității și statistică matematică	9,50 lei
X X X	Probleme de gramatică și stilistică în școala generală	7,50 lei

EDITURA ACADEMIEI

NIVEL SUPERIOR

Dima Al.	Conceptul de literatură universală și comparată	8,00 lei

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

NIVEL SUPERIOR

Cazacu T.	Atlas de psihologie	42,00 lei
X X X	Structura morfologică a limbii române contemporane	16,50 lei

NIVEL MEDIU

Coteanu I.	Elemente de lingvistică structurală	7,50 lei
Bîrsan A.	Mic atlas geografic	25,00 lei
Onu L.	Miron Costin	5,25 lei

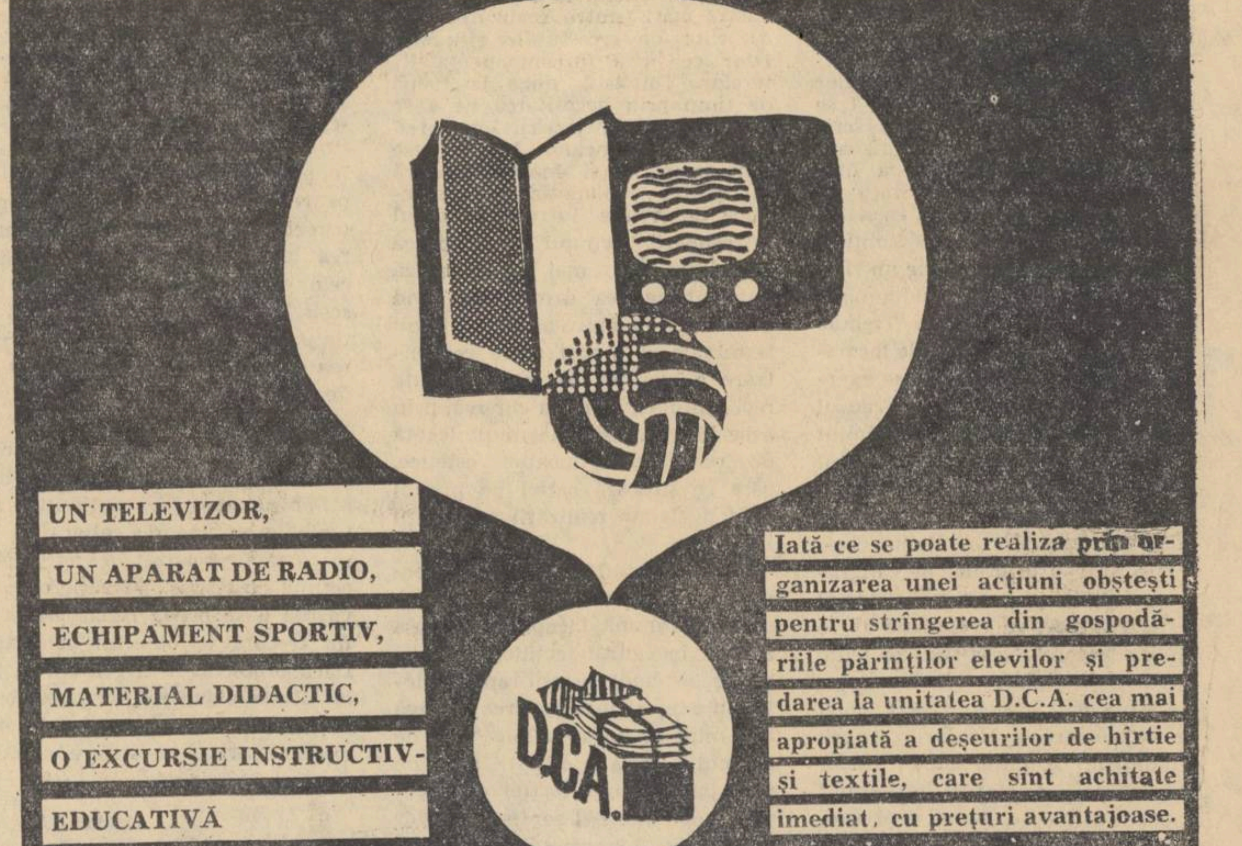

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 899
Vineri 19 mai
1967
6 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Schimb de experiență interregional

Răspunzînd vizitei colectivului de profesori de la Liceul „Mihail Sadoveanu" Iași, care în luna decembrie a anului trecut le-au fost oaspeți, o delegație a cadrelor didactice de la Liceul „Vasile Alecsandri" și de la Școala generală nr. 5 din orașul Bacău, s-au deplasat recent la Iași. Obiectivul urmărit în cadrul acestui schimb de experiență, la care și-a dat concursul și Institutul de perfecționare a cadrelor didactice din Iași, s-a referit îndeosebi la posibilitățile de modernizare a învățămîntului prin folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale. Profesorii din Bacău au asistat la o expunere pe această temă, au participat la cîteva ore în cadrul cărora au fost utilizate diferite tehnici audio-vizuale, au vizitat cabinetul metodic al secției orășenești de învățămînt, precum și cabinetul metodic și laboratoarele liceului gazdă.

Cunoașterea reciprocă a muncii membrilor celor trei colective școlare, schimbul deschis de păreri au constituit o formă eficientă de perfecționare colectivă, care se înscrie pe linia unor vechi și frumoase tradiții ale învățămîntului românesc.

Prof. JEAN CIUTĂ

Pornind de la preferințele arătate de elevi

În raionul Cîmpeni, activitatea cercurilor de elevi a fost organizată în acest an astfel încît să răspundă într-o cît mai mare măsură specificului local, precum și preferințelor arătate de elevii participanți. Rezultate deosebite au obținut în această privință cercurile de tineri naturaliști. Astfel, la Lupșa, profesorul Mircea Popa, răspunzînd dorinței elevilor și unor preocupări locale specifice, a organizat un cerc apicol în cadrul căruia pionierii se inițiază în îngrijirea familiilor de albine, învățînd totodată să cunoască caracteristicile lor biologice, modul de înmulțire, particularități de dezvoltare, baza meliferă și altele. În cercul tinerilor naturaliști din Arada se studiază în special probleme legate de păsunile naturale care ocupă suprafețe apreciabile pe teritoriul comunei respective.

În comuna Avram Iancu, profesoara Elena Pogan a organizat cu tinerii naturaliști observarea metodică a fenomenelor biologice. Cercul dispune de o mică bibliotecă de specialitate, iar membrii lui participă adesea în comun la vizionarea unor filme documentare despre viața plantelor și animalelor, precum și despre activitatea unor biologi de mare renume.

Interesante sînt și acțiunile realizate la Cîmpeni și Sohodol Luminești. Astfel, în tradiția cercului de naturaliști a liceului din Cîmpeni a intrat organizarea „zilei grădinarului", iar la școala din Sohodol Luminești se organizează anual „sărbătoarea păsărilor", în cadrul căreia pionierii participă la diferite acțiuni de ocrotire a păsărilor utile și a celor rare.

Prof. IOAN RAȚIU
Abrud

Cercul plasticienilor

Cu 8 luni în urmă, un număr de elevi ai Liceului din Măcin au prins deasupra ușii unei săli o plăcuță cu două cuvinte „Cercul plastic". Au adus aici șevalete, scaune de atelier, au împodobit pereții cu schițele făcute de ei în vacanță. Nu peste multă vreme s-a deschis, sub îndrumarea tinerei profesoare Claudia Căpățînă, prima expoziție de desen, pictură și modelaj a membrilor cercului.

În prezent membrii cercului plastic de la Liceul din Măcin fac studii după natură, realizînd cîteva interesante lucrări în cărbune și culoare. De asemenea ei au terminat un album cu cele mai reușite modele de ii și ștergare din regiunea Dobrogea, ca și din alte regiuni ale țării.

TRAIAN ENACHE
Măcin — Dobrogea

PEDAGOGUL — omul unei ÎNALTE DISCIPLINE

Legile scrise și nescrise ale disciplinei se cer respectate în primul rînd de cel care îi învață pe alții cum să le respecte. Pedagogul va reuși să crească din elevul său un om de o înaltă disciplină și probitate profesională numai dacă va folosi cel mai eficient argument: exemplul personal. În memoria numeroaselor generații de elevi, profilul dascălului este conturat ca al unui om de o corectitudine ireproșabilă. Absența nemotivată, întîrzierea uneori mult prelungită după sunetul clopoțelului, lucrul făcut de mîntuială, — cu un cuvînt chiulul — sînt incompatibile cu însăși noțiunea de educator. Și totuși asemenea abateri de la etica profesională se mai întîlnesc încă în unele școli.

În condica de prezență... absențe nemotivate

În numeroase școli, colectivele didactice, conducerile de școli și organele de învățămînt au reacționat cu promptitudine atunci cînd s-au manifestat unele tendințe de încălcare a disciplinei.

— „Și în cadrul raionului nostru au existat în anii trecuți și chiar la începutul acestui an școlar un număr relativ mare de absențe nemotivate și de întîrzieri de la ore — ne-a spus prof. Vladimir Capmare, șeful secției de învățămînt a raionului V. I. Lenin. Secția de învățămînt și comitetul sindicatului au luat în discuție această problemă. În consiliile pedagogice și în adunări de sindicat a fost analizată disciplina în muncă și respectarea strictă a programului. Așa a fost, de pildă, la școlile generale nr. 141, 139, 135 și altele. Datorită formării unei opinii sănătoase, a luării unor măsuri cu caracter disciplinar, asemenea fenomene sînt în momentul de față din ce în ce mai rar întîlnite".

Deși problema absențelor nemotivate de la ore ale cadrelor didactice trebuie să constituie o serioasă preocupare, la unele din secțiile de învățămînt din Capitală și din țară unde ne-am adresat nu am găsit o situație exactă a lor. Absențe există însă. În unele școli numărul lor este mare. De multe ori, în vizitele lor prin școli, inspectorii s-au mulțumit să bareze cu roșu în condica de prezență pe cei absenți. Uneori, acest lucru îl mai fac și directorii de școli. Rezultatul: o zi sau cîteva ore tăiate din salariu. Este, desigur, o sancțiune administrativă care ustură. În special la buzunar, dar ea trebuie însoțită de o analiză serioasă a fiecărui caz în parte reliefîndu-se și consecințele pe care le implică pe plan educativ astfel de abateri ale celor care au datoria să cultive corectitudinea, disciplina muncii. Indulgența în asemenea cazuri nu are ce căuta.

Învoiții sînt „acoperiți," dar...

În unele școli se practică un nesănătos sistem de învoiri. După cît este de „bun" directorul, curg și cererile — care de care mai minore: „mi-au venit părinții din provincie", „am un caz în familie", „sînt chemat de urgență la București" și numeroase alte asemenea arhicunoscute motive, pe care nu mai este necesar să le enumerăm aici.

Alteori nici nu se mai cer în prealabil învoiri sau concedii fără plată. Se anunță doar prin telefon sau prin intermediari, ca și cum lipsa de la școală ar fi ceva firesc. De curînd, într-o școală din Constanța, am fost martorii unui caz semnificativ în această privință. După cîteva zile de absență din școală, profesorul de educație fizică a dat telefon de la București, nu însă școlii, ci unui cunoscut din oraș pe care l-a rugat să-i transmită directorului că mai are de rezolvat unele chestiuni de familie și s-ar putea să mai întîrzie cîteva zile. Atît.

Și cu alte prilejuri gazeta noastră a criticat ușurința cu care se acordă învoirile și concediile fără plată. Încă numărul lor este mare. Auzim adesea pe unii directori și inspectori vorbind cu multă ușurință despre aceasta și mulțumindu-se că au găsit la repezeală pe cineva să suplinească și astfel orele au fost „acoperite". Învățămîntul,

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 6-a)

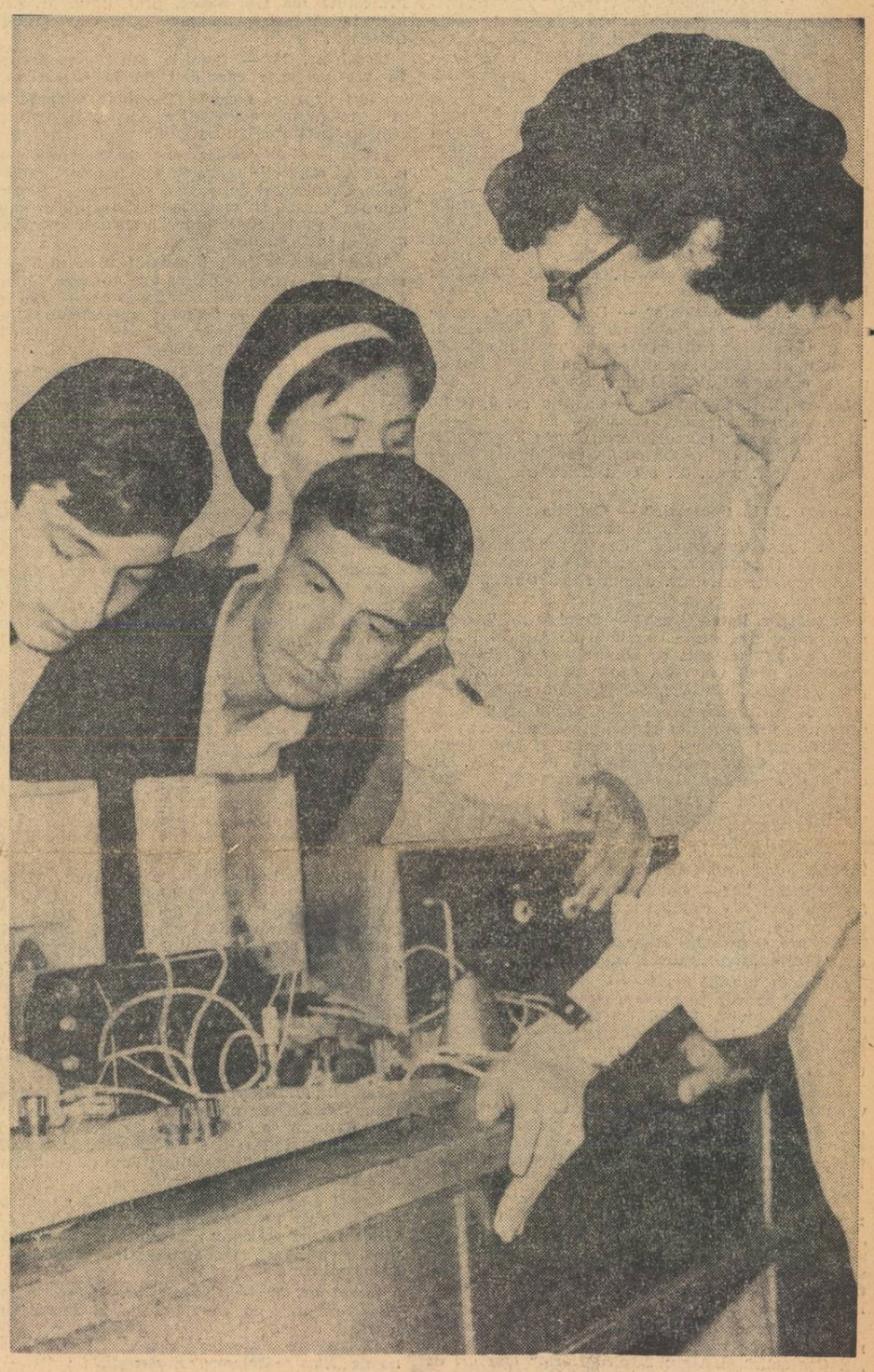

Lucrări practice în laboratorul de fizică

Cel ce trezește entuziasmul și stimulează pasiunile

Prof. univ. CORNEL PENESCU
membru corespondent al Academiei

În munca noastră, a cadrelor didactice din învățămîntul superior, consacrată formării tinerelor generații de specialiști ai țării, avem prilejul să întîlnim numeroși studenți deosebit de dotați, inteligenți, cu capacitate de pătrundere și de sinteză. Totuși chiar din rîndul acestora se distinge în mod deosebit o categorie pe care o simțim mai apropiată, din rîndul căreia sîntem convinși că se vor ridica cadre de cea mai înaltă calificare, conducători ai activității în producție, oameni de știință: este vorba de acei tineri în sufletul cărora arde puternic flacăra pasiunii pentru știință, care se dăruie integral bucuriei studiului, cercetării. Discutînd cu acești tineri îți dai seama că înclinația lor naturală, talentul și capacitatea pentru studiul științific au fost stimulate, încurajate cu dragoste, grijă și răbdare de cei ce le-au îndrumat pașii și i-au ajutat să pătrundă primele taine ale științei în anii de școală.

Este un lucru cunoscut că majoritatea vocațiilor, a talentelor se relevă încă din adolescență sau chiar din preadolescență. Dar ele se cer descoperite, cultivate, asemenea plantelor rare. Este în aceasta una din menirile cele mai minunate și, în același timp, cele mai pline de răspundere ale învățătorilor și profesorilor, care conturează primele trăsături ale profilului intelectual și etic al tinerei generații. Fără îndrumarea unor dascăli care, cu multă pătrundere și înțelegere — cunoscînd profund secretul declanșării sentimentelor și pasiunilor față de cultură, de știință sau de artă în sufletul unui tînăr în plină formare — să se apropie de preocupările uneori tăinuite ale fiecărui elev, să clarifice anumite probleme, să dea răspuns unor frămîntări, să indice cu tact și perspicacitate drumul deplinei afirmări în viață, multe dintre energiile creatoare cu care astăzi ne mîndrim nu s-ar fi ridicat atît de înalt spre culmi. Iată de ce, alături de înalta competență profesională și de talent pedagogic — sau mai bine zis incluș acestui talent — se înscrie, ca o calitate esențială, capacitatea investigării, cu migala geologului, a celui mai prețios zăcămînt: inteligența umană.

Îmi amintesc, din perioada propriilor mei ani de școală, de momentul cînd am început să simt o atracție din ce în ce mai puternică pentru lucrările științifice și tehnice, în special pentru electrotehnică. Căutam în cărți diferite scheme de montaj și încercam să realizez, cu ajutorul lor, unele aparate. Nu de puține ori, la început, reușita mă ocolea. Anumite probleme îmi apăreau misterioase, inexplicabile. În acel moment de răs-

(Continuare în pag. a 6-a)

În acest număr:

Centrele și președinții comisiilor examenului de bacalaureat

ETICA EXAMINATORULUI

Examenul era pe sfîrșite. Colegul de bancă s-a prezentat în fața comisiei cu pasul ferm, ca la defilare și în ochi cu o umbră de zîmbet impertinent. Întreaga lui înfățișare părea spunea: „Să mă achit și de formalitatea asta. Toată chestia e aranjată. Examenul îl iau la sigur". M-a privit o clipă, așa cum privești un biet cal oprit, aproape de vîrful dealului, să mai respire. Apoi mi-a strecurat printre dinți, tot obraznic și încrezut: „Tocilarule! Ai să pici".

Învățasem toată vara. Eram hotărît să iau examenul de admitere în liceu. Hotărît... Unde îmi era hotărîrea? Sufletul tremura în mine. Emoția mă copleșea...

Președintele comisiei mă privea nemulțumit: ce tot mă foiesc în bancă? În minte însă mi se înfigea tot mai adînc, ca o lamă de cuțit, un gînd rău: „Degeaba ai învățat, n-ai să intri. Locurile sînt numărate. În liceu o să intre el, cel cu pile, cel care s-a aranjat, nu tu!..."

Cînd mi-a venit rîndul să răspund, foaia de hîrtie era tot albă. „S-a sfîrșit, îmi spuneam. S-a sfîrșit!"

— Vrei să te mai gîndești? m-a întrebat cu bunăvoință președintele comisiei.

— Da.

— Răspund eu, s-a sumețit colegul sigur, nu atît de el, ci de aranjamentul făcut. Răspund eu, domnule profesor.

Îl ascultam și nu-mi venea să-mi cred urechilor: bătea cîmpii. Dar o făcea cu o siguranță care mă înfiora. Și membrii comisiei îl ascultau în tăcere. Cîteva minute doar. Apoi cineva l-a întrerupt:

— Vino la subiect!

Cel de lîngă mine a înghițit în sec și parcă a pălit. Dar nu s-a pierdut. A reînceput să vorbească și a vorbit din nou un sfert de oră... Nimic însă despre subiect. Nici la întrebările ajutătoare n-a fost în stare să răspundă. Președintele comisiei a ridicat din umeri, dezamăgit:

— Îmi pare rău...

În acel moment ușa s-a deschis încet. Un bărbat între două vîrste s-a apropiat de masa examinatorilor. Colegul mi-a făcut cu ochiul. Am înțeles: sosise „colacul lui de salvare". Omul care-i promisese intrarea în liceu. Nou venit i-a șoptit ceva la ureche președintelui comisiei, apoi a plecat. S-a lăsat tăcere. Un minut, sau poate o veșnicie am așteptat hotărîrea examinatorului. Vor cîntări mai mult în balanță „cunoștințele" colegului de bancă sau intervenția în favoarea lui? Președintele comisiei a repetat însă cu voce scăzută:

— Îmi pare rău, băiete... Dumneata nu poți trece.

În acel moment mi-a revenit curajul. *Știam* că voi lua examenul. În mintea mea totul s-a orînduit și ideile au început să curgă pe foaia de hîrtie, într-o înlănțuire logică...".

Întîmplarea aceasta ne-a fost povestită de mai mulți elevi ai unui liceu din Tecuci — fiecare cu cuvintele sale dar, în esență, la fel. Și ne-am gîndit că cinstea și probitatea examinatorilor în cauză au însemnat, pentru sufletul plin de simțire a zeci de tineri, ce băteau la porțile liceului, o unitate de măsură a ceea ce vor trebui să realizeze și ei în viață, un model de conduită și un sprijin moral.

Se apropie din nou examenele. Se vor întruni din nou comisiile de examinare. În fața acestora se vor prezenta elevi, în care învățătorii și profesorii primilor ani de ucenicie pe băncile școlii au închis simburele dulce al cunoașterii, „ca dreptatea, ca binele, ca iubirea, ca biruința, ca însăși viața" cum spune Cezar Petrescu. În fața comisiilor se vor dezvălui nu numai niște învățăminte desprinse din manual, ci o adevărată lume, minunată și netărmurită, de speranțe și vise, de dorință sinceră și curată de afirmare, de încredere. Mai ales de încredere! Încrederea în competența și bunele intenții ale celor chemați să aprecieze eforturilor de pregătire ale fiecărui candidat, capacitatea lui de selecție și sistematizare, inteligența, sensibilitatea.

Dar să ne întoarcem puțin la întîmplarea consemnată la începutul acestor rînduri și la substraturile ei.

La liceul din Tecuci s-au prezentat în iunie, anul trecut, printre alți candidați, și copiii lui Ion Grecu, Ionică Vitănescu, Ghiță Gradea, Irina Chebac, Ioan Avram și Ion Ene, toți din comuna Cudalbi. Platforma de pe care acești candidați încercau să-și ia zborul avea piloni strîmbi: părinții lor plătiseră pentru reușita admiterii în liceu. Plătiseră lui Costin Antohi, directorul școlii generale nr. 1 din comună 9 000 de lei (cîte 1 500 de căciulă!). Acesta a promis că „se aranjează afacerea", deoarece îl cunoaște pe Dumitru Efrosie, care — la acea dată — era om cu răspundere la raion în problemele de învățămînt și se arăta dispus, în condițiile amintite, să intervină.

Comisia de examinare nu s-a lăsat însă influențată. „Protejații" au căzut la examen. Cît privește pe Costin Antohi și Dumitru Efrosie, ei au fost obligați să dea socoteală pentru josnicul lor „comert de influențe" pe care au încercat să-l practice. Recent, au fost judecați și condamnați la doi ani închisoare.

S-ar putea ca, pe ici pe colo, să se mai ascundă, sub felurite nume, unele elemente necinstite de felul lui Antohi și Efrosie. Și părinți dispuși să se facă „luntre și punte", gata de orice sacrificiu material pentru izbînda odraslelor, mai sînt. Împreună aceștia vor căuta să atace, frontal sau prin înveliuire, pozițiile slabe. Iată de ce aceste concursuri de admitere ca și examenul de bacalaureat, de altfel, sînt într-un fel și o probă de foc a calităților morale ale membrilor comisiei de examinare. Căci ceea ce se așteaptă din partea lor deopotrivă cu competența, cu capacitatea de selectare științifică a adevăratelor valori este tocmai cinstea, un înalt spirit de dreptate, un cuget ferm, care să respingă orice compromis.

PAUL URDEA

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

— din sesiunea mai — iunie 1967 —

Printr-un ordin al ministrului învăţămîntului s-au stabilit centrele şi preşedinţii comisiilor pentru examenele de bacalaureat de la liceele de cultură generală şi de la liceele de artă din sesiunea mai-iunie 1967.

Examenele încep în toată ţara în ziua de 25 mai 1967, orele 9 dimineaţa cu proba scrisă la literatura română. În vederea pregătirii examenului, preşedinţii comisiilor se vor prezenta la centrele la care au fost numiţi în dimineaţa zilei de 24 mai a. c. Se menţionează mai jos centrele unde vor funcţiona comisiile, liceele care vor prezenta candidaţii la fiecare centru, precum şi preşedinţii comisiilor.

Oraşul BUCUREŞTI

Liceul „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Sadoveanu" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Niculescu**, prof. univ. dr. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Sadoveanu" (cursuri serale). Preşedinte **Grigore Popa**, prof. univ. dr. docent chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul „M. Sadoveanu" — Comisia nr. 3, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Sadoveanu" şi Liceul nr. 35 (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Ianu**, prof. univ. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu Dej" Bucureşti.

Liceul „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „I. L. Caragiale" (cursuri de zi). Preşedinte **Virgil Armeanu**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „I. L. Caragiale" (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Nicolau**, prof. univ. dr. docent fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul „I. L. Caragiale" — Comisia nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „I. L. Caragiale" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Florica Bărbulescu**, profesor univ. dr. docent fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Dr. Petru Groza" (cursuri de zi). Preşedinte **Gheorghe Costeanu**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „Dr. Petru Groza" — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Dr. Petru Groza" (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Antonescu**, prof. univ. dr. docent şt. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 32 — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 32 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Tocan**, conf. univ. dr. fizică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 32 — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 32 (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Constantin Rabega**, prof. univ. dr. docent chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul de muzică nr. 2 — Comisia nr. 11, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul de muzică nr. 2, Liceul de coregrafie şi Liceul de muzică nr. 1 (cursuri de zi). Preşedinte **Mircea Mancaş**, prof. univ. dr. filologie, Inst. de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale" Bucureşti.

Liceul nr. 10 — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 10 şi Liceul „C. A. Rosetti" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Virginia Barbu**, prof. univ. dr. docent şt. biologice Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul „D. Cantemir" — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „D. Cantemir" şi Liceul „Spiru Haret" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Marcel Roşculeţ**, prof. univ. dr. docent matematică Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „D. Cantemir" — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „D. Cantemir" şi Liceul „Spiru Haret" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Toma Vasilescu**, conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul „Spiru Haret" — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Spiru Haret" şi Liceul „C. A. Rosetti" (cursuri de zi). Preşedinte **Virgil Claudian**, prof. univ. matematică Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" Bucureşti.

Liceul „Spiru Haret" — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Spiru Haret" (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Mihai Pascu**, conf. univ. chimie, Univ. Bucureşti.

Liceul „Spiru Haret" — Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Spiru Haret" şi Liceul „D. Cantemir" (învăţămînt fără frecvenţă şi examene de diferenţă). Preşedinte **Aron Petric**, conf. univ. istorie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 37 — Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 37 (cursuri de zi). Preşedinte **Emilian Angelescu**, lector univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 19, secţie mixtă cu limba de predare română şi greacă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Emil Racoviţă" şi Liceul nr. 14 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Ailincăi Almaş** conf. univ. istorie Universitatea Bucureşti.

Liceul „Emil Racoviţă" — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Emil Racoviţă" (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **George Cristescu** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „M. Viteazul" — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Viteazul" (cursuri de zi). Preşedinte **Dan Ştefănescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „M. Viteazul" — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Viteazul" (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Botez**, prof. univ. matematică Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „M. Viteazul" — Comisia nr. 23, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Viteazul" şi Liceul nr. 15 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Florian Georgescu**, conf. univ. filozofie Institutul de cultură fizică Bucureşti.

Liceul nr. 15 — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 15 (cursuri de zi). Preşedinte **Gabriel Sudan**, prof. univ. dr. matematică, Institutul de arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti.

Liceul nr. 15 — Comisia nr. 25, secţie mixtă cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la liceele nr. 15 şi nr. 9 cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Carol Kromek**, conf. univ. dr. fizică Inst. de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 15 — Comisia nr. 26, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 15 şi nr. 38 (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Novicov**, prof. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul „Alex. Sahia" — Comisia nr. 27, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Alex. Sahia" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Ionescu Muşcel**, prof. univ. chimie Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul „Alex. Sahia" — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Alex. Sahia" şi Liceul nr. 38 (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Ion Gh. Sabac**, prof. univ. dr. docent matematică Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 38 — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 38 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Gleb Drăgan**, prof. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul seral de cultură generală Bucureşti — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul seral de cultură generală — Bucureşti (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Victor Constantinescu**, conf. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul seral de cultură generală Bucureşti — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul seral de cultură generală Bucureşti (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Gabriela Ţiţeica**, prof. univ. matematică, Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul seral de cultură generală Bucureşti — Comisia nr. 32, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul seral de cultură generală Bucureşti (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Ion Rădulescu**, conf. univ. dr. geografie Univ. Bucureşti.

Liceul seral de cultură generală Bucureşti — Comisia nr. 33, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul seral de cultură generală Bucureşti (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Constanţa Moruzi**, conf. univ. dr. docent ştiinţe biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul „G. Coşbuc" — Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „G. Coşbuc" (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Francisc Albert**, prof. univ. dr. chimie Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „G. Coşbuc" — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „G. Coşbuc" şi Liceul „Alex. I. Cuza" (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Alexandru Trifu**, prof. univ. pedagogie-psihologie Conservatorul „Ciprian Porumbescu" Bucureşti.

Liceul „M. Basarab" — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Basarab" şi Liceul nr. 39 (cursuri serale). Preşedinte **Mihai Zapan**, prof. univ. dr. docent chimie, Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul „M. Basarab" — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Basarab" şi Liceul nr. 39 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Haralambie Ionescu**, prof. univ. dr. docent matematică, Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul „M. Basarab" — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Basarab" şi Liceul nr. 39 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sergiu Gogălniceanu**, prof. univ. dr. chimie, Institutul agronomic „Nicolae Bălceascu" Bucureşti.

Liceul „M. Basarab" — Comisia nr. 39, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Basarab" şi Liceul nr. 39 (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Constantin Drăgulescu**, prof. filologie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Liceul „Alex. I. Cuza" — Comisia nr. 40, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Alex. I. Cuza" (cursuri de zi). Preşedinte **Ion Pascaru**, conf. univ. fizică, Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 39 — Comisia nr. 41, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 39 (cursuri de zi). Preşedinte **Haralambie Chirilei**, prof. univ. dr. docent şt. biologice, Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" — Comisia nr. 42, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Eminescu" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Leo Gruia**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" — Comisia nr. 43, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Eminescu" şi secţia serală din comuna 30 Decembrie (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Constantin Disescu**, prof. univ. dr. fizică Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul „Ion Creangă" — Comisia nr. 44, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Ion Creangă" (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Gheorghe Anghel**, prof. univ. dr. docent şt. biologice, Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" Bucureşti.

Liceul „Gh. Şincai" — Comisia nr. 45, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Gh. Şincai" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Radu Ţiţeica**, prof. univ. dr. docent fizică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul „Gh. Şincai" — Comisia nr. 46, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Gh. Şincai" şi Liceul nr. 41 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Ştefănoiu**, conf. filozofie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Liceul „Gh. Şincai" — Comisia nr. 47, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Gh. Şincai" şi Liceul nr. 41 (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Mihai Sarian**, prof. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 30 — Comisia nr. 48, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 30 (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Dănilă**, prof. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 30 — Comisia nr. 49, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 30 (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Adrian Ionescu**, prof. univ. dr. docent, şt. biologice Institutul de cultură fizică Bucureşti.

Liceul „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 50, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Gh. Lazăr" (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Constantin Ionescu-Bujor** prof. univ. emerit matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 51, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Gh. Lazăr" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Antonescu**, conf. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul „Gh. Lazăr" — Comisia nr. 52, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Gh. Lazăr" (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **V. V. Protopopescu**, prof. univ. dr. docent matematică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 53, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „D. Bolintineanu" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedin **Igor Ivanov**, conf. univ. chimie Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 54, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „D. Bolintineanu" (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Radu Bădescu**, prof. univ. dr. docent matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „D. Bolintineanu" — Comisia nr. 55, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „D. Bolintineanu" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Victor Tufescu**, prof. univ. dr. docent geografie Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul nr. 27 — Comisia nr. 56, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 27 (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Constantinescu**, prof. univ. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 27 — Comisia nr. 57, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 27 (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ion Berca**, prof. univ. dr. docent pedagogie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 36 — Comisia nr. 58, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 36 (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Isopescu**, conf. univ. fizică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul nr. 36 — Comisia nr. 59, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 36 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Gheorghe Vrînceanu**, conf. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul „Nicolae Bălcescu" — Comisia nr. 60, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Nicolae Bălcescu" (cursuri de zi). Preşedinte **Mircea Tîrnoveanu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Nicolae Bălcescu" — Comisia nr. 61, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Nicolae Bălcescu" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Pîrvu**, prof. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul „Nic. Bălcescu" — Comisia nr. 62, secţie mixtă cu limbile de predare română şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Nic. Bălcescu" şi Liceul nr. 21 (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Gheorghe Herman**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul de medicină şi farmacie Bucureşti.

Liceul „Nic. Bălcescu" — Comisia nr. 63, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Nic. Bălcescu" şi Liceul de arte plastice (cursuri de zi). Preşedinte **Emilia Iliescu**, conf. univ. consultant dr. docent şt. biologice Univ. Bucureşti.

Liceul „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 64, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „T. Vladimirescu" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Moise Cuciuc**, prof. univ. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 65, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „T. Vladimirescu" şi Liceul nr. 31 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sandu Răutu**, conf. univ. dr. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul „T. Vladimirescu" — Comisia nr. 66, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „T. Vladimirescu" (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Petre Mirescu**, conf. univ. matematică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul nr. 25 — Comisia nr. 67, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 25 (cursuri de zi). Preşedinte **Ovidiu Bolgiu**, prof. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu — Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 25 — Comisia nr. 68, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la liceul nr. 25 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Damian Bogdan**, prof. univ. dr. docent istorie, Univ. Bucureşti.

Liceul nr. 33 — Comisia nr. 69, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 33 (cursuri de zi). Preşedinte **Dumitriu Bîrcă Gălăţeanu**, prof. univ. dr. docent fizică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu — Dej" Bucureşti.

Liceul „Ion Neculce" — Comisia nr. 70, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Ion Neculce" (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Florea Zara**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu—Dej" Bucureşti.

Liceul „Aurel Vlaicu" — Comisia nr. 71, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Aurel Vlaicu" (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ileana Necşoiu**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu — Dej" Bucureşti.

Liceul „Aurel Vlaicu" — Comisia nr. 72, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Aurel Vlaicu" şi Liceul nr. 6 (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Constantin Firoiu**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu — Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 6 — Comisia nr. 73, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 6 (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Gheorghe Th. Gheorghiu**, prof. univ. dr. docent matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu — Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 40 — Comisia nr. 74, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 40 (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ovidiu Dragnea**, prof. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 40 — Comisia nr. 75, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 40 (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Romul Munteanu**, conf. univ. dr. filologie, Univ. Bucureşti.

Oraşul CONSTANŢA

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Andrei Iliescu**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul de cultură fizică Bucureşti.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa Comisia nr. 2, secţie reală Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Mircea cel Bătrîn Constanţa (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Marin Dumitrescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Mircea cel Bătrîn", Liceele nr. 2 şi nr. 3 Constanţa (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Lucius Săveanu**, prof. univ. dr. docent fizică Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" şi Liceul nr. 3 Constanţa (învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Raul Călinescu** prof. univ. dr. docent geografie Universitatea Bucureşti.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Mircea cel Bătrîn", Liceele Năvodari şi Tekirghiol (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ion Tudor**, prof. univ. dr. docent şt. biologice, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Constanţa (cursuri de zi). Preşedinte **Mircea Predeleanu**, conf. univ. dr. matematică, Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2, Liceul de muzică şi arte plastice Constanţa şi Liceul Eforie Sud (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Bunescu**, conf. filozofie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Liceul nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Constanţa (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Oscar Kreindler**, prof. univ. matematică, Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Constanţa — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Constanţa, Liceele Năvodari şi Eforie Sud şi Şcoala tehnică specială de contabilitate Constanţa (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Virgil Hila** conf. univ. dr. matematică, Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Constanţa (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Mihul**, conf. univ. dr. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 3 Constanţa — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3 şi nr. 4 Constanţa (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Elena Morlova**, conf. univ. dr. docent şt. biologice Inst. agronomic „Nic. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul nr. 4 Constanţa — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Constanţa (cursuri de zi). Preşedinte **Dan Anghelescu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 4 Constanţa — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Constanţa (cursuri de zi). Preşedinte **Nicolae Radu**, lector univ. dr. matematică, Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 4 Constanţa — Comisia nr. 14, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Constanţa (cursuri de zi). Preşedinte **Emil Vrabie**, conf. univ. dr. filologie, Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 4 Constanţa — Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Constanţa (cursuri de zi). Preşedinte **Ion Dincu**, conf. univ. şt. biologice, Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul Mangalia — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Mangalia (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ana Şerbănescu**, şef lucrări dr. chimie, Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Regiunea ARGEŞ

Liceul Costeşti — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Costeşti şi Mozăceni (cursuri de zi). Preşedinte **Constantin Popovici**, conf. univ. dr. matematică, Univ. Bucureşti.

Liceul Costeşti — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Costeşti şi Mozăceni (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Viorica Caraiani** şef lucrări dr. chimie Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul Curtea de Argeş — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Curtea de Argeş (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **George Lelescu**, prof. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Curtea de Argeş — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Curtea de Argeş (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ion D. Ion**, lector univ. dr. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul Corbeni — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Corbeni şi Domneşti (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Lidia Mînzăraru**, lector univ. dr. şt. biologice-geografie. Univ. Bucureşti.

Liceul Drăgăneşti Olt — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Drăgăneşti Olt şi Văleni (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **George Vraciu**, conf. univ. matematică Univ. Craiova.

Liceul Drăgăşani — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Drăgăşani (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Solian**, conf. univ. dr. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul Drăgăşani — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Drăgăşani (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Constantinescu** şef lucrări dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Găeşti — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Găeşti (cursuri de zi). Preşedinte **Gheorghe D. Simionescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Găeşti — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Găeşti (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Carmen Sorescu**, şef lucrări dr. chimie Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul Topoloveni — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Topoloveni şi Vişina (cursuri de zi, şi restanţieri). Preşedinte **Ion Marinescu**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul Topoloveni — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Topoloveni şi Vişina (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ion Gheorghiu**, conf. univ. dr. istorie Universitatea Bucureşti.

Liceul Horezu — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Horezu (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Luca**, lector univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul Vedea — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Vedea (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Negoiu**, conf. univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Slatina — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Slatina (cursuri de zi). Preşedinte **Costache Teieman** lector univ. dr. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Slatina — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Slatina şi Liceul Potcoava (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Berthold Griunwald**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Slatina — Comisia nr. 17, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Slatina (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Papastate**, conf. univ. filologie Univ. Craiova.

Liceul nr. 2 Slatina — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Slatina (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petru Baltă**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Băbeni — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Băbeni şi Călimăneşti (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ovidiu Maior**, lector univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Piteşti (cursuri de zi). Preşedinte **Jean Lyli Nicolescu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Piteşti (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Grigore Agopian**, conf. univ. matematică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 22, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 şi Liceul de muzică Piteşti (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Firescu**, conf. univ. dr. chimie, Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Piteşti — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Piteşti (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mircea Naumescu**, conf univ. fizică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Piteşti (cursuri de zi). Preşedinte **Alexandru Iuracec**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Piteşti şi secţia serală Ştefăneşti (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Nicolescu**, conf. univ. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 26, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Piteşti (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tiberiu Bogdan**, conf. univ. dr. psihologie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul nr. 2 Piteşti — Comisia nr. 27, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Piteşti (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Augustin Z. N. Pop**, conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Piteşti (cursuri de zi). Preşedinte **Petre Raicu**, conf. univ. dr. şt. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Piteşti (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Viorel Dumitraş**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 3 Piteşti — Comisia nr. 30, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Piteşti (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nina Façon**, prof. univ. dr. docent filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Cîmpulung (cursuri de zi). Preşedinte **Chiriac Vasiliu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Cîmpulung, Liceele Rucăr şi Stîlpeni (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Andrei Dobrescu**, prof. univ. dr. matematică Inst. de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr 33, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Cîmpulung (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Mastacan**, conf. univ. fizică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 Cîmpulung — Comisia nr. 34, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 şi Şcoala tehnică specială Cîmpulung şi Liceul Rucăr (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Marcel Sergărceanu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Cîmpulung — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr.2 Cîmpulung (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Bălă**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Rm. Vîlcea (cursuri de zi). Preşedinte **Lucia Dobrescu Purice**, conf. univ. dr. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Rm. Vîlcea şi Liceul Govora (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Eneea Barbu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Rm Vîlcea — Comisia nr. 38, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Rm. Vîlcea (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Cătuneanu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 39, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Rm. Vîlcea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Petrea**, şef lucrări dr. şt. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 Rm. Vîlcea — Comisia nr. 40, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Rm. Vîlcea şi Liceul Brezoi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Iulian Oprescu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Regiunea BACĂU

Liceul Adjud — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Adjud (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Valerian Pocinoc**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Liceul nr. 1 Bacău — Comisia nr. 2, secţie

(Continuare în pag. a 3-a)

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de bacalaureat

(Urmare din pag. a 2-a)

reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Bacău (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Cotruţ**, prof. univ. chimie Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 1 Bacău — Comisia nr. 3, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la liceele nr. 1 şi nr. 2 Bacău. (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Filimon Cirdei**, conf. univ. dr. şt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 2 Bacău — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Bacău (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Florin Vălu**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 2 Bacău — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Bacău (cursuri serale). Preşedinte **Eliza Alexa**, conf. univ. dr. şt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 3 Bacău — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la liceele nr. 3, nr. 2 şi nr. 4 Bacău (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Emanuel Gaiu**, conf. matematică Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi.

Liceul nr. 4 Bacău — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Bacău (cursuri de zi). Preşedinte **Eugen Florea**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 4 Bacău — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Bacău (cursuri de zi). Preşedinte **Glafira Starostin**, lector univ. dr. şt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 4 Bacău — Comisia nr. 9 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Bacău (cursuri de zi). Preşedinte **Ioan Antohi**, conf. pedagogie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi.

Liceul Bicaz — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Bicaz (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Vladimir Boghian**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Roznov — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Roznov şi Buhuşi (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Napoleon Topală**, lector univ. dr. şt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Buhuşi — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Buhuşi (cursuri de zi). Preşedinte **Ştefan Ivăsceanu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Comăneşti — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Comăneşti (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Victor Ciubotaru**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Comăneşti — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la liceele Comăneşti şi Boiştea (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Valentin Roşca**, lector univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Liceul nr. 1 Oraşul „Gh. Gheorghiu-Dej" — Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Oraş Gh. Gheorghiu-Dej (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Prisăcaru**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 1 Oraşul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la liceele nr. 1 şi nr. 2 Oraşul „Gh. Gheorghiu-Dej" şi Liceul Tg. Ocna (cursuri serale). Preşedinte **Mihai Cruceanu**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza". Iaşi.

Liceul nr. 2 Oraşul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" — Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Oraşul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" şi Liceul Tg. Ocna (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sergiu Haimovici**, lector univ. dr. şt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Moineşti — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Moineşti şi Zemeş (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Irinel Drăgan**, conf. univ. dr. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Moineşti — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Moineşti (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Radu Tudosie**, şef lucrări dr. fizică Institutul Politehnic Iaşi.

Liceul nr. 1 P. Neamţ — Comisia nr. 20, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 P. Neamţ (cursuri serale şi fără frecvenţă). Preşedinte **Cristian Linde**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 1 P. Neamţ — Comisia nr. 21, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 P. Neamţ (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dorin Damaschin**, lector doctor psihologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 P. Neamţ — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 P. Neamţ (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefania Ruscior**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 2 P. Neamţ — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la liceul nr. 2 P. Neamţ şi Liceul Borca (cursuri de zi). Preşedinte **Aurel Loghin**, conf. univ. dr. istorie Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Podul Turcului — Comisia nr. 24, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Podul Turcului (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cleopatra Oprea**, şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 1 Roman — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la liceele nr. 1 şi nr. 2 Roman (cursuri de zi). Preşedinte **Ilie Bursuc**, conf. univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 1 Roman — Comisia nr. 26, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Roman şi Liceul Săbăoani (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Victor Bausic**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 2 Roman — Comisia nr. 27, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Roman (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Mircea. Zugrăvel**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Tg. Neamţ — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Tg. Neamţ (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Asandei**, conf. univ. dr. fizică Inst. politehnic Iaşi.

Liceul Tg. Neamţ — Comisia nr. 29, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la liceele Tg. Neamţ şi Ţibucani (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Corneliu Zolyneak**, lector univ. dr. şt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza". Iaşi.

Liceul Tg. Ocna — Comisia nr. 30, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la liceul Tg. Ocna (cursuri de zi). Preşedinte **Anton Radu**, lector univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Regiunea BANAT

Liceul Pecica — Comisia nr. 1, secţie reală cu limbile de predare română şi slovacă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Pecica, liceele Nădlac şi Pîncota (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pandele Olteanu**, conf. univ. dr. docent filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Nr. 1 Caransebeş — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Caransebeş şi Liceul Nădrag (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Virgil Barbu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Caransebeş — Comisia nr. 3, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Caransebeş şi Liceul Oţelul Roşu (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Eugen Grigercsik**, conf. univ. geografie Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 2 Caransebeş — Comisia nr. 4, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Caransebeş şi Liceul Oţelul Roşu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Iancu Horescu**, conf. univ. chimie Universitatea Timişoara.

Liceul Gătaia — Comisia nr. 5, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Gătaia, Deta şi Ciacova (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Rozingher**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Ciacova — Comisia nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Ciacova, Deta şi Gătaia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maria Mitrănescu**, şef lucrări dr. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Lipova — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Lipova (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Cinponeriu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Moldova Nouă — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Moldova Nouă şi Berzeasca (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vlad Văzdăuţeanu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Oraviţa — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Oraviţa şi Grădinari (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Eugen Dodon**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Oraviţa — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Oraviţa, Bozovici şi Grădinari (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Bejan**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Orşova — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Orşova şi Mehadia (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Nestor Lupei**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Sînnicolaul Mare — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Sînnicolaul Mare, Dideştii Vechi şi Periam (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Aurică Munteanu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Jimbolia — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Jimbolia şi Peciul Nou (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Rădoi**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Jimbolia — Comisia nr. 14, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Jimbolia şi Liceul nr. 1 Lugoj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Helmuth Theil**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Arad — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 5 Arad (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Didu** prof. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Arad — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 4 Arad (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Preda**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 2 Arad — Comisia nr. 17, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 3 Arad (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Barbu** prof. univ. dr. docent filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 3 Arad — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3 şi nr. 2 Arad (cursuri de zi). Preşedinte **Cornel Simoiu**, conf. univ. dr. fizică Inst. politehnic Timişoara.

Liceul nr. 3 Arad — Comisia nr. 19, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3 şi nr. 2 Arad (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Anton Policec**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 3 Arad — Comisia nr. 20, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3, nr. 1 Arad şi Liceul nr. 2 Pecica (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Alfred Geier**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 4 Arad — Comisia nr. 21, secţie mixtă cu limba de predare română şi germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Arad, Liceele Curtici şi Vinga (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **David Frenkel**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 5 Arad — Comisia nr. 22, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 5, nr. 1 şi nr. 4 Arad (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Victor Săhleanu**, conf. univ. dr. docent şt. biologice Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Lugoj şi Liceul Buziaş (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Hoancă**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Lugoj — Comisia nr. 24, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Lugoj, Liceele Belinţ şi Făget (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Victor Iancu**, conf. univ. dr. filologie Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 2 Lugoj — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Lugoj, Liceele Belinţ şi Făget (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Ceauşescu**, conf. univ. chimie, Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Reşiţa şi Liceul Anina (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Popovici**, conf. univ. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Reşiţa — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Reşiţa şi Liceul Anina (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Negreanu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1. Reşiţa — Comisia nr. 28, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Reşiţa şi Liceul Anina (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Valeria Marincaş**, conf. univ. dr. şt. biologice Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 2 Reşiţa — Comisia nr. 29. secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Reşiţa şi Liceul Anina (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Marin Truşculescu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Bocşa — Comisia nr. 30, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Bocşa (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ionel Manoviciu**, şef lucrări dr. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1. Timişoara — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 8 Timişoara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Traian Girda**, prof. univ. chimie Institutul agronomic Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 32, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 10 Timişoara (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Ioan Lupescu**, prof. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Timişoara — Comisia nr. 33, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 10 Timişoara, Liceul nr. 1 Lugoj şi Liceul Jimbolia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Facskó**, prof. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 34, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2, nr. 4, nr. 6 Timişoara şi Liceul Biled (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Sora**, prof. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 2 Timişoara — Comisia nr. 35, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 10 Timişoara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Reichel**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Timişoara şi Liceul Recaş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Dan Papuc**, prof. univ. matematici Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 3 Timişoara — Comisia nr. 37, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Timişoara (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Francisc**, prof. univ. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 5 şi nr. 7 Timişoara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Vasile Mioc**, prof. univ. matematică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 5 Timişoara — Comisia nr. 39, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 5 şi nr. 2 Timişoara (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Nanu**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 6 Timişoara — Comisia nr. 40, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 6, nr. 1 şi nr. 8 Timişoara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Eugen Tănase**, conf. univ. dr. docent filologie Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 7 Timişoara — Comisia nr. 41, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 7, nr. 2, nr. 5 Timişoara şi Liceul Periam (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pompei Mureşanu**, prof. univ. dr. docent biochimie Institutul agronomic Timişoara.

Liceul nr. 10 Timişoara — Comisia nr. 42, secţie reală cu limba de predare română şi sîrbă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 10 Timişoara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Dick**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 10 Timişoara — Comisia nr. 43, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 10 Timişoara (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Sauciuc**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul de arte plastice Timişoara — Comisia nr. 44, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul de arte plastice, liceele nr. 4, nr. 3 Timişoara şi Liceul Buziaş (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Pîrvu**, conf. univ. pedagogie Universitatea Timişoara.

Regiunea BRASOV

Liceul Agnita — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Agnita (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Tudor**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul politehnic Braşov.

Liceul Oraşul Victoria — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Oraş Victoria şi Sercaia (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Aristide Hasgan**, conf. filologie Inst. de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi.

Liceul nr. 1 Făgăraş — Comisia nr. 3, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Făgăraş (cursuri de zi, şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Grecu**, prof. univ. dr. chimie Institutul de medicină şi farmacie Cluj.

Liceul nr. 2 Făgăraş — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Făgăraş (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Ana Bogdan**, lector univ. dr. psihologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Blaj — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Blaj (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petre Bărbulescu**, şef sector dr. pedagogie Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti.

Liceul Blaj — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Blaj şi Copşa Mică (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Ioana Ionescu**, conf. pedagogie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Liceul nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Sighişoara şi Liceul Dumbrăveni (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gherman Drăghici**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1, Sighişoara şi Liceul Rupea (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Emil Şerban**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Sighişoara — Comisia nr. 9, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Sighişoara, Liceele Dumbrăveni şi Rupea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maximilian Bendorfeanu**, prof. filologie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Cluj.

Liceul Tălmaciu — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Tălmaciu şi Avrig (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Soare**, şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul Cisnădie — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Cisnădie şi Sălişte (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Vajda**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul Tălmaciu — Comisia nr. 12, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Tălmaciu, Ocna Sibiului, Avrig şi Cisnădie (cursuri de zi). Preşedinte **Ovidiu Pătruţiu**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Feldioara, Tg. Secuiesc şi Covasna (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Solomon Sternberg** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu — Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2, nr. 1 Sf. Gheorghe şi Liceul Lunca Cilnicului (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Jiva Filipovici** conf. univ. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Mediaş — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Mediaş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Rostislav Bereznic**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 2 Mediaş — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Mediaş (cursuri de zi). Preşedinte **Ioan Simiti** conf. univ. dr. chimie Inst. de medicină şi farmacie Cluj.

Liceul nr. 2 Mediaş — Comisia nr. 17, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Mediaş (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Liviu Literat**, conf. univ. dr. chimie Inst. politehnic Cluj.

Liceul nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Sibiu (cursuri de zi). Preşedinte **Margareta Giurgea**, prof. univ. dr. docent fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 19, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Sibiu (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **George Palade**, prof. univ. fizică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 20, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Sibiu (cursuri de zi şi restanţieri). preşedinte **Matei Zahiu**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Liceul nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 21, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Sibiu (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Antohi**, conf. univ. dr. pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul nr. 3 Sibiu — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3 şi nr. 2 Sibiu (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Totoescu**, conf. univ. dr. chimie Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 Braşov — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Braşov (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Temistocle Redlov**, prof. univ. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Braşov — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Braşov (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Virgil Galea**, prof. univ. dr. docent chimie Inst. de medicină şi farmacie Cluj.

Liceul nr. 1 Braşov — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Braşov (cursuri serale). Preşedinte **Alexandru Romanovici**, prof. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Braşov.

Liceul nr. 1 Braşov — Comisia nr. 26, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 şi Liceul de muzică Braşov (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Emilia Milicescu**, conf. univ. dr. filologie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Braşov.

Liceul nr. 3 Braşov — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Braşov (cursuri de zi). Preşedinte **Leonida Calancea** conf. univ. dr. chimie Institutul agronomic „Dr. P. Groza" Cluj.

Liceul nr. 3 Braşov — Comisia nr. 28, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3 şi nr. 4 Braşov (cursuri serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Constantin Beca** conf. univ. şt. biologice Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 3 Braşov — Comisia nr. 29, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3 şi nr. 4 Braşov (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Ion Banu**, prof. univ. filozofie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 4 Braşov — Comisia nr. 30, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Braşov (cursuri de zi). Preşedinte **Alexandru Maniu** conf. univ. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 4 Braşov — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Braşov (cursuri serale). Preşedinte **Aurel Russu**, prof. univ. matematică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 5 Braşov — Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Braşov (cursuri de zi). Preşedinte **Alexandru Todicescu**, conf. univ. dr. fizică Inst. politehnic Braşov.

Liceul nr. 5 Braşov — Comisia nr. 33, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Braşov (cursuri serale). Preşedinte **Gheorghe Ionescu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 5 Braşov — Comisia nr. 34, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Braşov (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Gheorghe N. Dragomirescu**, conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti.

Liceul Codlea — Comisia nr. 35, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Codlea (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Leon Livovski**, conf. univ. dr. fizică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul Rîşnov — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Rîşnov (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Florin Badea**, şef lucrări dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Săcele — Comisia nr. 37, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Săcele (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Virgil Bogdănescu** conf. univ. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul Zărneşti — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Zărneşti (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Ştefan Toader**, şef lucrări dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Predeal — Comisia nr. 39, secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Predeal (cursuri de zi). Preşedinte **Tiberiu Roman**, conf. univ. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 5 Braşov — Comisia nr. 40, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Braşov şi Liceul Săcele (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Iuliu Morariu**, prof. univ. dr. docent şt. biologice Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 5 braşov — Comisia nr. 41, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Braşov, Liceul nr. 1 Sighişoara şi Liceul nr. 3 Sibiu (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Adalbert Bako** conf. univ. pedagogie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 42 secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Sf. Gheorghe şi Liceul Baraolt (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Carol Holszcky**, şef lucrări dr. chimie Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe — Comisia nr. 43. secţie umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2, nr. 1 Sf. Gheorghe şi Liceul Baraolt (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Andrei Dancsuly**, prof. univ. dr. pedagogie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul Tg. Secuiesc — Comisia nr. 44, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Tg. Secuiesc şi Covasna (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Debreczi** conf. univ. filologie Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul Tg. Secuiesc — Comisia nr. 45, secţie umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Tg. Secuiesc şi Covasna (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Gyurko**, conf. univ. dr. şt. biologice Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 2 Mediaş — Comisia nr. 46, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Mediaş, Liceele Agnita, Sighişoara şi Sebeş (reg. Hunedoara) (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Liviu Todor**, lector univ. dr. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Sibiu — Comisia nr. 47, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Sibiu (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Virgil Olariu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Braşov. — Comisia nr. 48, secţie mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Braşov şi Liceul Bistriţa (reg. Cluj) (cursuri de zi). Preşedinte **Constantin Păunescu**, conf. univ. dr. şt. biologice Institutul politehnic Braşov.

Regiunea BUCUREŞTI

Liceul Nr. 1 Alexandria. Comisia Nr. 1 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Nr. 1 Alexandria (cursuri de zi). Preşedinte **Constantin Mocanu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Nr. 1 Alexandria — Comisia Nr. 2 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Nr 1. Alexandria (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Maria Manoliu** lector univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 Alexandria — Comisia nr. 3 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Nr. 2 şi Nr. 1 Alexandria (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Octav Boiangiu**, conf. univ. şt. biologie Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul Nr. 1 Călăraşi. Comisia Nr. 4 secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Nr. 1 Călăraşi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Zeveleanu** conf. univ., fizică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul Nr. 2 Călăraşi — Comisia Nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Nr. 2 Călăraşi (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Candida Gheorghiţă**, conf. univ. dr. fizică Inst. politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Nr. 2 Călăraşi — Comisia Nr. 6, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Nr. 2 şi Nr. 1 Călăraşi (curs de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Eugen Paştea**, conf. univ. dr. docent şt. biologice Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul Drăgăneşti-Vlaşca — Comisia Nr. 7 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Drăgăneşti Vlaşca (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Lazăr Dragoş** lector univ. dr. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul Feteşti — Comisia Nr. 8 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Feteşti (cursuri de zi). Preşedinte **Izidor Cremer**, conf. univ. pedagogie, Universitatea Bucureşti.

Liceul Feteşti — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Feteşti şi Ţăndărei (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Nicolae Djamo**, conf. univ. geografie Inst. de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Giurgiu — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Giurgiu (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cornelia Moţoc**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Giurgiu — Comisia nr. 11, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Giurgiu (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Dumitru Ionescu**, conf. univ. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Giurgiu — Comisia nr. 12, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Giurgiu (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Vasile Cucu** conf. univ. geografie Universitatea Bucureşti.

Liceul Călugăreni — Comisia nr. 13 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Călugăreni (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Osiaş Solomon**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul Lehliu — Comisia nr. 14 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Lehliu (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Claudia Panait**, lector univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul Brăneşti — Comisia nr. 15 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Brăneşti (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Elena Maftei**, conf. univ. pedagogie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Olteniţa — Comisia nr. 16 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Olteniţa (cursuri de zi). Preşedinte **Ion M. Miu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Olteniţa — Comisia nr. 17 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Olteniţa şi Liceul Hotarele (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Matilda Caragiu**, lector univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 Olteniţa — Comisia nr. 18, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Olteniţa (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Cabiria Andreian**, conf. univ. dr. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul Răcari — Comisia nr. 19 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Răcari (cursuri de zi). Preşedinte **Barbu Teodorescu**, conf. univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Buftea — Comisia nr. 20 secţie umanistă Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Buftea şi Snagov (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cicerone Poghirc**, conf. univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Buftea — Comisia nr. 21 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Buftea şi Snagov (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Mihailă** conf. univ. matematică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Roşiorii de Vede — Comisia nr. 22 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Roşiorii de Vede (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Atanasiu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Roşiorii de Vede — Comisia nr. 23, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2. Roşiorii de Vede (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Elena Slave**, lector univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 Roşiorii de Vede — Comisia nr. 24, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Roşiorii de Vede (cursuri de zi şi serale). Preşedinte **Paul Iscovici**, conf. univ. matematică. Inst. de ştiinţe economice „V. I. Lenin" Bucureşti.

Liceul Slobozia — Comisia nr. 25 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Slobozia şi Căzăneşti (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aurelian Tănăsescu**, conf. univ. matematică Institutul de arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti.

Liceul Slobozia — Comisia nr. 26 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Slobozia şi Căzăneşti (curs de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Horia Grigoriu**, conf.

(Continuare în pag. a 4-a)

Centrele şi preşedinţii comisiilor examenului de bacalaureat

(Urmare din pag. a 3-a)

univ. dr. filozofie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul Titu — Comisia nr. 27, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Titu (cursuri de zi). Preşedinte **Vasile Hurmuz,** conf. univ. dr. istorie Universitatea Bucureşti.

Liceul Titu — Comisia nr. 28, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Titu şi Bolintinul din Vale. (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vladimir Lambrino,** conf. univ. chimie Institutul de medicină şi farmacie Bucureşti.

Liceul Tr. Măgurele — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Tr. Măgurele (cursuri de zi). Preşedinte **Mariana Coroi,** lector univ. dr. matematică Univ. Bucureşti.

Liceul Tr. Măgurele — Comisia nr. 30 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Tr. Măgurele şi Salcia (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ionel Gavrilaş,** conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul Tr. Măgurele — Comisia nr. 31 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Tr. Măgurele şi Salcia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Atena Herbst Rădoi,** conf. univ. geografie Universitatea Bucureşti.

Liceul Urziceni — Comisia nr. 32 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Urziceni şi Fierbinţi (cursuri de zi). Preşedinte **Petre Mocanu** conf. univ. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul Urziceni — Comisia Nr. 33 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Urziceni şi Fierbinţi (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Nedelcu,** conf. univ. dr. matematică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin“ Bucureşti.

Liceul Videle — Comisia nr. 34 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Videle (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cristian Constantinescu,** conf. univ. dr. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul Olteni — Comisia Nr. 35 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Olteni (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Romeo Dăscălescu** — pedagogie Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti.

Liceul Zimnicea — Comisia nr. 36 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Zimnicea (cursuri de zi). Preşedinte **Lidia Moldovan Titratu** lector univ. dr. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul Zimnicea — Comisia Nr. 37 secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Zimnicea şi Piatra (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Bender** conf. pedagogie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Regiunea CLUJ

Liceul **„Avram Iancu“ Aiud** — Comisia nr. 1, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Avram Iancu“ Aiud (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Hariton Tintea,** conf. univ. fizică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul **„Avram Iancu“ Aiud** — Comisia nr. 2, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Avram Iancu“ Aiud şi Liceul Ocna Mureş (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Avram Radu,** prof. univ. biologie Institutul de medicină şi farmacie Cluj.

Liceul Ocna Mureş — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Ocna Mureş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Mircea Vasiu,** lector univ. dr. fizică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul **„Bethlen Gabor“ Aiud** — Comisia nr. 4, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Bethlen Gabor“ Aiud şi Liceul „Mihai Viteazul“ Turda (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Francisc Rado,** conf. univ. dr. matematică Univ. Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Bistriţa — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Bistriţa şi Liceul Prundul Bîrgăului (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Pop,** prof. univ. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Bistriţa — Comisia nr. 6, secţia reală. Se vor prezenta candidaţi de la liceele nr. 2, nr. 1 Bistriţa, liceele Prundul Bîrgăului şi Teaca (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Bechet** şef lucrări dr. şt. biologie Univ. Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan“ Abrud — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan“ Abrud (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Pop,** şef lucrări dr. biologie, Univ. Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Cîmpeni — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Cîmpeni (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Opreanu,** conf. univ. filozofie Institutul politehnic Cluj.

Liceul Baia de Arieş — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Baia de Arieş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Zoe Bugnariu** prof. univ. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Dej — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Dej liceele Gîrbov şi Ileanda (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Florin Ionescu** conf. univ. matematici Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Dej — Comisia nr. 11, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Dej, liceele Gîrbov şi Ileanda (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihail Bogdan,** prof. univ. dr. docent filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Dej — Comisia nr. 12, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Dej (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru I. Roşca,** conf. univ. dr. docent biologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Dej — Comisia nr. 13, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2, nr. 1 Dej, Liceul nr. 2 Bistriţa şi Liceul „Petru Maior“ Gherla (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Sükősd,** conf. univ. dr. pedagogie Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Cluj.

Liceul Beclean — Comisia nr. 14, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Beclean (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Camil Mureşean,** conf. univ. istorie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „P. Maior“ Gherla — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „P. Maior“ şi Liceul „Ana Ipătescu“ Gherla (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Codreanu,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Cluj.

Liceul „P. Maior“ Gherla — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „P. Maior“ Gherla şi Liceul Mociu (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Victor Neagu,** conf. univ. dr. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „Ana Ipătescu“ Gherla — Comisia nr. 17 secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Ana Ipătescu“ şi „P. Maior“ Gherla (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Livia Popescu,** conf. univ. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Huedin — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Huedin, Hida şi Gilău (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Virgil Tămaş,** şef lucrări univ. dr. chimie, Institutul agronomic „Dr. Petru Groza“ Cluj.

Liceul Huedin — Comisia nr. 19, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Huedin (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pompiliu Dumitraşcu,** conf. univ. dr. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Năsăud — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 Năsăud şi Liceul Sîngiorz Băi (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Liviu Oniciu,** conf. univ. dr. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Năsăud — Comisia nr. 21, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2, nr. 1 Năsăud, Liceele Sîngiorz Băi şi Nimigea (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mircea Zdrenghea,** conf. univ. filologie, Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Zalău — Comisia nr. 22, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Zalău (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Petre Brădeanu,** conf. univ. dr. matematică, Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Zalău — Comisia nr. 23, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Zalău şi Crasna (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Emil Chiţu,** conf. univ. dr. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Zalău — Comisia nr. 24, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Zalău şi Crasna (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Almaşi,** conf. univ. dr. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Jibou — Comisia nr. 25, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Jibou (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Vlad,** conf. univ. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „Mihai Viteazul“ Turda — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Viteazul“ Turda (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Pik,** prof. univ. dr. docent matematică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „M. Viteazul“ Turda — Comisia nr. 27, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Viteazul“ Turda (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Turcu,** conf. univ. matematică, Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „M. Viteazul“ Turda — Comisia nr. 28, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Viteazul“, Liceul nr. 2 Turda şi Liceul Iara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Pervain,** prof. univ. dr. docent filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Turda — Comisia nr.29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Turda, Liceul nr. 3 Cîmpia Turzii şi Liceul Iara (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Elena Popovici,** conf. univ. dr. matematică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 3 Cîmpia Turzii — Comisia nr. 30, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Cîmpia Turzii (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mariana Roşca** conf. univ. dr. psihologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Cluj — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1, nr. 2 şi nr. 6 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maria Ionescu,** prof. univ. dr. docent chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Cluj — Comisia nr. 32, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Cluj (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Ghircoiaşu,** conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 2 Cluj — Comisia nr. 33, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Victor Pop,** prof. univ. dr. docent şt. biologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 3 Cluj — Comisia nr. 34, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3, nr. 1, nr. 7, nr. 8 şi nr. 10 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ladislau Kékedy,** conf. univ. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 4 Cluj — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Cluj (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Eugen Ghişa,** prof. univ. dr. docent şt. biologice Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 5 Cluj — Comisia nr. 36, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Cluj (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Lascu Bal,** prof. univ. dr. docent matematică Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 7 Cluj — Comisia nr. 37, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 7, nr. 4 şi nr. 10 Cluj (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Iuliu Bărbat,** prof. univ. dr. biologie Institutul agronomic „Dr. Petru Groza“ Cluj.

Liceul nr. 7 Cluj — Comisia nr. 38, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 7 şi nr. 1 Cluj (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ladislau Nagy,** conf. univ. fizică Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 8 Cluj — Comisia nr. 39, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 8, nr. 9 şi nr. 15 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Stamate,** conf. univ. matematică Institutul agronomic „Dr. Petru Groza“ Cluj.

Liceul nr. 9 Cluj — Comisia nr. 40, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 9, nr. 5 şi nr. 8 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Todoran** prof. univ. dr. docent pedagogie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 10 Cluj — Comisia nr. 41, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 10, nr. 12, nr. 14 şi nr. 16 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Viciu,** conf. univ. matematică Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 11 Cluj — Comisia nr. 42, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 11, nr. 14, nr. 15, nr. 16, Cluj şi Liceul Huedin (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Bodi,** conf. univ. dr. fizică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 11 Cluj — Comisia nr. 43, secţie umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 11, nr. 3, nr. 7, nr. 8 Cluj şi Liceul Huedin (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Anton Nyaradi,** prof. univ. dr. docent şt. biologice Institutul agronomic „Dr. Petru Groza“ Cluj.

Liceul nr. 12 Cluj. — Comisia nr. 44, secţia reală Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 12 Cluj (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Cornel Degan** prof. univ. dr. docent şt. biologice, Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 12 Cluj — Comisia nr. 45, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 12 şi nr. 7 Cluj (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iosif Csapă,** prof. univ. dr. docent chimie, Inst. agronomic „Dr. Petru Groza“ Cluj.

Liceul nr. 15 Cluj — Comisia nr. 46, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 15 nr. 10, nr. 12 şi nr. 14 Cluj (cursuri de zi). Preşedinte **Dumitru Salade,** conf. univ. pedagogie Universitatea „Babeş-Bolyai“ Cluj.

Liceul de arte plastice Cluj — Comisia nr. 47, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul de arte plastice, Liceul de muzică, Liceul de coregrafie, Liceul de orbi şi Liceul nr. 6 Cluj (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Teodor Gal** conf. univ. dr. pedagogie, Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Regiunea CRISANA

Liceul Aleşd — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Aleşd şi Vadul Crişului (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Hodişan,** şef lucrări dr. biologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Beiuş — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Beiuş (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Marian Ţarina** lector, univ. dr. matematici Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Beiuş — Comisia nr. 3, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Beiuş (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Călina Mare,** conf. univ. filozofie Univ. Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Oraş Dr. Petru Groza — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Oraşul Dr. Petru Groza şi Vaşcău (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Traian Tretiu,** conf. univ. biologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Chişineu Criş — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Chişineu Criş şi Sîntana (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Onoriu Raţiu,** şef lucrări dr. biologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Sebiş — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Sebiş şi Gurahonţ (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ermil Jura,** conf. univ. biologie Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Liceul Ineu — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Ineu şi Cermei (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iulian Helgiu,** conf. univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Cluj.

Liceul Marghita — Comisia nr. 8, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Marghita (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Eugen Varga,** lector univ. dr. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Marghita — Comisia nr. 9, secţie mixtă cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Popeşti şi Marghita (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Octavian Precup,** lector univ. dr. biologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Săcuieni — Comisia nr. 10, secţie reală cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Săcuieni şi Valea lui Mihai (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Francisc Kokh,** conf. univ. dr. fizică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Salonta — Comisia nr. 11, secţie mixtă cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Salonta şi Tinca (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Crişan,** lector univ. dr. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Salonta — Comisia nr. 12, secţie mixtă cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Salonta şi Tinca (cursuri de zi). Preşedinte **Eugen Molnar,** conf. univ. geografie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Şimleu — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Şimleu (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Onofrei Vinţeler,** lector univ. dr. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul Şimleu — comisia nr. 14, secţie mixtă cu limbile de predare română şi maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Şimleu şi Sărmăşag (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Paul Marosi,** conf. univ. dr. st. biologice Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Oradea — Comisia nr. 15, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Oradea (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihail Dan,** prof. univ. dr. docent istorie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Oradea — Comisia nr. 16, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Oradea (cursuri serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Igor Tertea,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 1 Oradea — Comisia nr. 17, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 şi Liceul de muzică şi arte plastice Oradea (cursuri de zi). Preşedinte **Miron Soarec,** conf. univ. muzică Conservatorul de muzică „Gheorghe Dima“ Cluj.

Liceul nr. 2 Oradea — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Oradea (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Georgeta Dan,** conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul nr. 2 Oradea — Comisia nr. 19, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Oradea. (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maria Zdrenghea,** conf. univ. filologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 4 Oradea — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 4 şi nr. 5 Oradea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Nicula,** lector univ. dr. fizică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 4 Oradea — comisia nr. 21, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 4 şi nr. 5 Oradea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Florin Constantinescu** lector univ. dr. fizică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 3 Oradea — Comisia nr. 22, secţie reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 3, nr. 2 şi nr. 5 Oradea (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vilmoş Cseke,** prof. univ. matematică Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 3 Oradea — Comisia nr. 23, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Oradea (cursuri serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Beniamin Zörgö,** prof. univ. dr. docent psihologie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 4 Oradea — Comisia nr. 24, secţie mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Oradea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Felszegi Edmund,** prof. univ. chimie Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 5 Oradea — Comisia nr. 25, secţie umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 5, nr. 2 şi nr. 3 Oradea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Arpad Szak,** prof. univ. filozofie Conservatorul de muzică „Gh. Dima“ Cluj.

Regiunea DOBROGEA

Liceul Băneasa — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Băneasa, Adamclisi şi Ostrov (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Victor Mageru,** conf. univ. dr. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul Hîrşova — Comisia nr. 2, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Hîrşova (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Octav Munteanu,** conf. univ. st. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul Babadag — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Babadag (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Vericeanu,** lector univ, dr. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul Babadag — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Babadag, Cogealac, Jurilovca şi Topologu (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolae Mihăilescu,** conf. univ. şt. biologice, Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul nr. 1 Medgidia — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Medgidia (cursuri de zi, serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Lya Lazăr,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej“

Liceul nr. 2 Medgidia — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Medgidia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Emil Boldan,** conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Cernavodă — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Cerna Vodă M. Kogălniceanu şi Liceul nr. 1 Medgidia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ion Popescu,** şef lucrări dr. şt. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul Măcin — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Măcin şi Cerna (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dumitru Popescu,** conf. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul Cobadin — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Cobadin (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mircea Zarma,** conf. univ. şt. biologice, Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul Negru Vodă — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Negru Vodă şi Topraisar (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ion Teodorescu,** şef lucrări, dr. fizică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul Işaccea — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Isaccea şi Sulina (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Victor Oncescu,** lector univ. dr. filozofie, Inst. pedagogic de 3 ani Constanţa.

Liceul nr. 1 Tulcea — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Tulcea (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Lucia Wald,** conf. univ. filologie, Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 Tulcea — Comisia nr. 13, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Tulcea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Iacobescu** şef lucrări dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Regiunea GALAŢI

Liceul nr. 1 Galaţi — Comisia nr. 1, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Galaţi (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Popovici** prof. univ. şt. biologice Institutul politehnic Galaţi.

Liceul nr. 1 Galaţi — Comisia nr. 2 ,secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Galaţi (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Arsenie Oprea,** conf. univ. matematică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 2 Galaţi — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Galaţi (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Victor Nadolschi,** prof. univ. dr. docent matematică Institutul politehnic Galaţi.

Liceul nr. 2 Galaţi — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Galaţi şi Liceul T. Vladimirescu (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chiril Popescu,** conf. univ. dr. şt. biologice Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 3 Galaţi — Comisia nr. 5 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Galaţi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ion St. Popescu,** conf univ. chimie Institutul Politehnic Galaţi.

Liceul nr. 4 Galaţi — Comisia nr. 6, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 4, nr. 1 şi nr. 3 Galaţi (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ion Maier,** prof. univ. dr. şt. biologice Institutul agronomic „N. Bălcescu“ Bucureşti.

Liceul nr. 5 Galaţi — Comisia nr. 7, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Galaţi (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Radu Frangu,** conf. univ. matematică Institutul Politehnic Galaţi.

Liceul nr. 6 Galaţi — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 6 Galaţi (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Leopold Sebastian,** conf. univ. dr. fizică Inst. politehnic Iaşi.

Liceul nr. 7 Galaţi — Comisia nr. 9, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 7 şi nr. 5 Galaţi (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Marcel Atanasiu,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Liceul nr. 7 Galaţi — Comisia nr. 10, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele T. Vladimirescu, Pechea şi Liceul de muzică Galaţi (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mircea Leonte,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Galaţi.

Liceul nr. 1 Brăila — Comisia nr. 11 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Brăila (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dimitrie Camboli,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu — Dej“ Bucureşti.

Liceul nr. 1 Brăila — Comisia nr. 12 secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Brăila (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Horia Bodnărescu,** conf. univ. matematică Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 Brăila — Comisia nr. 13, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Brăila (curs de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Goian** prof. logică Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti.

Liceul nr. 2 Brăila — Comisia nr. 14, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Brăila (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sofia Flexi** conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul Nr. 2 Brăila — Comisia nr. 15, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Brăila (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Moisil,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul nr. 2 Brăila — Comisia nr. 16, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Brăila (învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Virgil Gavrilă,** conf. univ. şt. biologice Institutul agronomic „Nic. Bălcescu“ Bucureşti.

Liceul nr. 3 Brăila — Comisia nr. 17, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Brăila (curs de zi). Preşedinte **Gheorghe Cosma,** conf. univ. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 3 Brăila — Comisia nr. 18, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Brăila (curs seral). Preşedinte **Sanda Hangan,** conf. univ. dr. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 3 Brăila — Comisia nr. 19, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Brăila (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Emanuel Vasiliu,** conf. univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 3 Brăila — Comisia nr. 20, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Brăila (învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Simona Popp,** conf. univ. dr. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 4 Brăila — Comisia nr. 21, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Brăila (curs de zi). Preşedinte **Cornel Stanciu,** conf. univ. dr. matematică Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 4 Brăila — Comisia nr. 22, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 4, nr. 3 Brăila şi Liceul Măxineni (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constanţa Gheorghiu,** conf. univ. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 5 Brăila — Comisia nr. 23, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Movila Miresii şi Însurăţei (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mircea Ghiliceanu** conf. univ. matematică Inst. politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul „Unirea“ Focşani — Comisia nr. 24, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Unirea“ Focşani (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grigore Teodorescu,** conf. univ. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul „Al. I. Cuza“ Focşani — Comisia nr. 25, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Al I. Cuza“ Focşani (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Muscalu** lector univ. dr. fizică Universitatea Bucureşti.

Liceul „Unirea“ Focşani — Comisia nr. 26, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Unirea“ Focşani şi secţia serală Gugeşti (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Teodor Hangan,** lector univ. dr. matematică Universitatea Bucureşti.

Liceul „Unirea“ Focşani — Comisia nr. 27, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Unirea“ şi Liceul „Al. I. Cuza“ Focşani (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Leon Diculescu,** conf. univ. filologie Inst. de arhitectură „Ion Mincu“ Bucureşti.

Liceul „Al. I. Cuza“ Focşani — Comisia nr. 28, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Al I. Cuza“ Focşani (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Paul Tudor,** conf. univ. dr. filozofie Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin“ Bucureşti.

Liceul nr. 1 Tecuci — Comisia nr. 29, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Tecuci (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ştefan Donoaica,** conf. univ. matematică Institutul de ştiinţe economice „V. I. Lenin“ Bucureşti.

Liceul nr. 1 Tecuci — Comisia nr. 30, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Tecuci (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Savel Ifrim,** conf. univ. dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza“ Iaşi.

Liceul nr. 2 Tecuci — Comisia nr. 31, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Tecuci şi Liceul Mărăşeşti (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Reinhard Piringer** şef lucrări dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul nr. 2 Tecuci — Comisia nr. 32, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele nr. 2 şi nr. 1 Tecuci (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Vasilescu,** conf. univ. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Liceul „Ion Slavici“ Panciu — Comisia nr. 33, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Ion Slavici“ Panciu (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Andrei Demeter,** conf. univ. dr. şt. biologice Institutul de cultură fizică Bucureşti.

Liceul Odobeşti — Comisia nr. 34, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Odobeşti (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Matilda Lăcătuş** lector univ. dr. şt. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul Vidra — Comisia nr. 35, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Vidra (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ion Mînzatu** şef lucrări doctor fizică Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul Făurei — Comisia nr. 36, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Făurei (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Aglaia Chiriţă,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Ianca — Comisia nr. 37, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Ianca şi Făurei. (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ion Petrescu,** conf. univ. dr. şt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Galaţi.

Liceul Bujor — Comisia nr. 38, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Bujor şi Bereşti (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Bîrcă,** conf. univ. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Regiunea HUNEDOARA

Liceul Alba Iulia — Comisia nr. 1, secţie umanistă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Alba Iulia (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Victor Ardeleanu,** conf. univ. geografie Universitatea Timişoara.

Liceul Alba Iulia — Comisia nr. 2, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Alba Iulia (cursuri de zi). Preşedinte **Iaroslav Oprea,** conf. univ. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Alba Iulia — Comisia nr. 3, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Alba Iulia (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mihai Bilă,** conf. univ, fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Zlatna — Comisia nr. 4, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Zlatna (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Şora,** şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Teiuş — Comisia nr. 5, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Teiuş (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Hreanca,** şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Sebeş — Comisia nr. 6, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Sebeş (cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Coleta De Sabata,** şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Sebeş — Comisia nr. 7, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Sebeş şi Şcoala tehnică specială Sebeş (cursuri de zi, serale învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Aurel Iovi,** şef lucrări dr. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Miercurea — Comisia nr. 8, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Miercurea (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Traian Creţu,** şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ Bucureşti.

Liceul Cugir — Comisia nr. 9, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Cugir (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Avram Heller,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Orăştie — Comisia nr. 10, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Orăştie (cursuri de zi). Preşedinte **Natalia Netedu,** conf. univ. matematici Institutul agronomic Timişoara.

Liceul Orăştie — Comisia nr. 11, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceele Orăştie şi Cugir (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ioan Toma,** conf. univ, chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Simeria — Comisia nr. 12, secţie mixtă. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Simeria (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Rudolf Abramovici,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timişoara.

Liceul Deva — Comisia nr. 13, secţie reală. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Deva (cursuri

(Continuare în pag. a 5-a)

Centrele și președinții comisiilor examenului de bacalaureat

(Urmare din pag. a 4-a)

de zi). Președinte **Maria Bica**, conf. univ. matematică Universitatea Timișoara.

Liceul Deva — Comisia nr. 14 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Deva și Ilia (cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Turcu**, conf. univ. matematică Institutul agronomic Timișoara.

Liceul Deva — Comisia nr. 15, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Deva (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefan Binder**, conf. univ. filologie Universitatea Timișoara.

Liceul Ilia — Comisia nr. 16, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Ilia și Certej (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Tecușan**, conf. univ, dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Gurabarza — Comisia nr. 17, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Gurabarza și Brad (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Grigore Stere**, conf. univ șt. biologice, Inst. agronomic Timișoara.

Liceul Brad — Comisia nr. 18, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Brad (cursuri de zi). Președinte **Ștefan Chiriac**, conf. univ. biologie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Petrila — Comisia nr. 19, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Petrila (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Marius Borneas**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Vulcan — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Vulcan (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Petre Stanciu**, conf, univ. matematică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Lupeni — Comisia nr. 21, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Lupeni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petru Tribunescu**, șef lucrări univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Petroșeni — Comisia nr. 22, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Petroșeni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virgil Niculescu**, prof. univ. dr. chimie Institutul de mine Petroșeni.

Liceul Petroșeni — Comisia nr. 23 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Petroșeni și Lupeni (cursuri serale și restanțieri). Președinte **Dan Milcoveanu**, conf, univ. dr. fizică Institutul de mine Petroșeni.

Liceul Petroșeni — Comisia nr. 24, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele Petroșeni și Deva (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Meszaroș**, conf. univ. dr. geografie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 25, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Hunedoara (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Prosie**, conf. univ. chimie Institutul de mine Petroșeni.

Liceul nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 26, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Hunedoara (cursuri de zi). Președinte **Roland Minges**, conf. univ. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Hunedoara — Comisia nr. 27, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Hunedoara (cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Florea**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Hunedoara — Comisia nr. 28, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Hunedoara și Liceul Ghelar (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Dumitru Guțescu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Hațeg — Comisia nr. 29, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Hațeg și Călan (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Oiță**, lector univ. dr. filologie Universitatea București.

Liceul Hațeg — Comisia nr. 30, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Hațeg și Călan (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Doina Lazăr Jucu**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Regiunea IAȘI

Liceul „Costache Negruzzi" Iași — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Costache Negruzzi" și Liceul „Mihail Sadoveanu" Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Constantin Picoș**, prof. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iași.

Liceul „Mihail Eminescu" Iași — Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mihail Eminescu" Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Negoescu**, prof. univ. dr. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „Mihail Eminescu" Iași — Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mihail Eminescu" Iași și Liceul Vlădeni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Teodor Săveanu**, prof. univ. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 5 Iași — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 5 și Liceul „Garabet Ibrăileanu" Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Zugrăvescu**, prof. univ. dr. docent chimie Universitatea „Alex. I. Cuza" Iași.

Liceul „Vasile Alecsandri" Iași — Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Vasile Alecsandri" și Liceul nr. 9 Iași (cursuri de zi,serale și restanțieri). Președinte **Gheorghe Ghimicescu** prof. univ. dr. docent chimie Institutul de medicină și farmacie Iași.

Liceul nr. 8 Iași — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 8 Iași (cursuri serale și restanțieri). Președinte **Alexandru Duca**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul „Al. I. Cuza" Iași — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. I. Cuza" și Liceul nr. 8 Iași (cursuri de zi). Președinte **Simion Zincă** prof. univ. chimie Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul nr. 9 Iași — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. I. Cuza", liceele nr. 8 și nr. 9 Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Emil Luca**, prof. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iași.

Liceul „Mihail Sadoveanu" Iași — Comisia nr. 9, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mihail Sadoveanu" și Liceul „Vasile Alecsandri" Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mircea Petrescu Dîmbovița**, prof. univ. dr. istorie Universitatea „Alexandru I. Cuza" Iași.

Liceul „Garabet Ibrăileanu" Iași — Comisia nr. 10, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Garabet Ibrăileanu", Liceul „Costache Negruzzi" și Liceul nr. 5 Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Herta Peretz**, conf. univ. dr. filologie Universitatea „Alexandru I. Cuza" Iași.

Liceul de muzică și arte plastice „Octav Băncilă" Iași — Comisia nr. 11, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul de muzică și arte plastice „Octav Băncilă". Liceul „Mihail Eminescu" Iași și Liceul Vlădeni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gavril Istrate**, prof. univ. dr. filologie Universitatea „Alexandru I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 8 Iași — Comisia nr. 12, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 8 și Liceul „Alexandru Ioan Cuza" Iași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ariton Vraciu**, conf. univ. filologie Universitatea „Alexandru I. Cuza" Iași.

Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bîrlad — Comisia nr. 13, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gheorghe Gheorghiu Dej" Bîrlad (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mihai Schiopu**, conf. univ. chimie, Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 2 Bîrlad — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 3 Bîrlad (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Teodor Drăgănel**, conf. univ. matematică, Institutul de perfecționare a cadrelor didactice Iași.

Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bîrlad — Comisia nr. 15, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bîrlad, Liceele Murgeni și Puiești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Alexandrina Barbu**, lector univ. dr. șt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bîrlad — Comisia nr. 16, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej" Bîrlad (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Lazăr Pavelescu** prof. univ. șt. biologice Institutul de petrol, gaze și geologie — București.

Liceul nr. 3 Bîrlad — Comisia nr. 17, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 2 Bîrlad (cursuri de zi, serale învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Sficlea**, conf. univ. geografie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Hîrlău — Comisia nr. 18, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Hîrlău (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Botez**, conf. univ. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul „Cuza Vodă" Huși — Comisia nr. 19, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Cuza Vodă" Huși (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Malca Bercovici**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Iași.

Liceul „Cuza Vodă" Huși — Comisia nr. 20, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Cuza Vodă" Huși și Liceul Răducăneni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Bucur**, conf. univ. dr. matematică, Univ. București.

Liceul Negrești — Comisia nr. 21, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Negrești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dorel Feldman**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul Tg. Frumos — Comisia nr. 22, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Tg. Frumos și Belcești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gheorghe Rozmarin**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul Pașcani — Comisia nr. 23, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Pașcani (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Miron**, conf. univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Pașcani — Comisia nr. 24, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Pașcani și Hălăucești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eleonora Diaconescu**, conf. univ. chimie, Institutul politehnic Iași.

Liceul „Mihail Kogălniceanu" Vaslui — Comisia nr. 25, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mihail Kogălniceanu" Vaslui și Liceul Codăiești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gheorghe Lupușor**, conf. univ. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul „Ștefan cel Mare" Vaslui — Comisia nr. 26, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Ștefan cel Mare" și Liceul „Mihail Kogălniceanu" Vaslui (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasile Băcăuanu**, lector, univ. dr. geografie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Regiunea MARAMUREȘ

Liceul Carei — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Carei și Tășnad (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență). Președinte **Judith Mureșan**, conf. univ. dr. chimie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Carei — Comisia nr. 2, secție mixtă cu limba de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele Carei și Tășnad (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență). Președinte **Iosif Ujvári**, conf. univ. dr. geografie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Carei — Comisia nr. 3, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul Carei (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență). Președinte **Frideric Kelemen**, lector univ. dr. fizică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Cehul Silvaniei — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Cehul Silvaniei (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emil Tătaru**, lector univ. dr. fizică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Tg. Lăpuș — Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Tg. Lăpuș și Cavnic (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Cazacu**, lector univ. dr. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Negrești — Comisia nr. 6, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Negrești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Schely Avramovici**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Șomcuța Mare — Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Șomcuța Mare (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Niculescu**, conf. univ. matematică Institutul de construcții București.

Liceul Vișeul de Sus — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Vișeul de Sus (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasile Tutovan**, conf. univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Borșa — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Borșa și secția serală Baia Borșa (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Gavril Scridon**, conf. univ. filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Baia Mare și Liceul Baia Sprie (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **V. Cruceanu**, lector univ. dr. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 11, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și Nr. 3 Baia Mare (cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bela Ianko**, conf. univ. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 12, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 3 Baia Mare, Liceele Baia Sprie și Seini (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Georgeta Munteanu**, conf. univ. filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Baia Mare — Comisia nr. 13, secție reală, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 3 Baia Mare și Liceul Baia Sprie (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Arpad Pál**, conf. univ. dr. matematică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Baia Mare și Liceul Seini (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Aurel Coțiu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 15, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Baia Mare (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență). Președinte **Ioan Aluaș**, conf. univ. filozofie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 3 Baia Mare — Comisia nr. 16 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3, nr. 1 Baia Mare, Liceele Cehul Silvaniei și Seini (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zoltan Kovacs**, conf. univ. fizică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Satu Mare — Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Satu Mare. (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Răsvan Givulescu**, conf. univ. biologie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul nr. 1 Satu Mare — Comisia nr. 18, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Satu Mare (cursuri de zi). Președinte **Alexandru Savu**, conf. univ. dr. geografie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Satu Mare — Comisia nr. 19, secție reală, cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Satu Mare (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Andrei Weiszman**, conf. univ. dr. fizică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Satu Mare — Comisia nr. 20, secție umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Satu Mare și Liceul Ardud (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tiberiu Weisz**, conf. univ. filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 21, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Satu Mare și Liceul Ardud (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Fait**, conf. univ. fizică Institutul de construcții București.

Liceul nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 22, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2, nr. 1 Satu Mare și Liceul Ardud (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Mesaroșiu**, conf. univ. filozofie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Satu Mare — Comisia nr. 23, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Satu Mare și Liceul Ardud (cursuri de zi). Președinte **Ladislau Szotyori**, lector univ. dr. chimie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Sighetul Marmației — Comisia nr. 24, secție reală cu limba de predare română și ucraineană. Se vor prezenta candidați de la Liceul Sighetul Marmației (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Nicolae Pavliuc**, lector univ. dr. filologie Universitatea București.

Liceul Sighetul Marmației — Comisia nr. 25, secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul Sighetul Marmației (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gheorghe Szabo**, conf. univ.filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Regiunea MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Liceul Miercurea Ciuc — Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Miercurea Ciuc și Gheorghieni (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Teodor Onișor**, conf. univ. geografie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Miercurea Ciuc — Comisia nr. 2, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul Miercurea Ciuc (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Balázs**, conf. univ. filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Miercurea Ciuc — Comisia nr. 3, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele Miercurea Ciuc, Dănești și Sînmartin (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iosif Szigeti**, conf. univ. filologie Univ. Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Gheorghieni — Comisia nr. 4, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul Gheorghieni (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Arpad Antal**, conf. univ. filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Ditrău — Comisia nr. 5, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele Ditrău, Joseni, Remetea și Toplița (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Andrei Incze**, conf. univ. geografie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Luduș — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Luduș (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Valer Cristea**, lector univ. dr. fizică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Luduș — Comisia nr. 7, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Luduș (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virgil Toma**, lector univ. dr. biologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Iernut — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Iernut și Band (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Tiberiu Persecă**, șef lucrări dr. biologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Sărmaș — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Sărmaș și Rîciu (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ioan Oros**, șef lucrări dr. biologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul „Dr. Petru Groza" Odorhei — Comisia nr. 10, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dr. Petru Groza" Odorhei, Liceele Cristur și Bahnea (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Maria Ghircoiașu**, șef lucrări dr. biologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul „Dr. Petru Groza" Odorhei — Comisia nr. 11, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dr. Petru Groza" Odorhei (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Tóth**, conf. univ. filozofie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul „Dr. Petru Groza" Odorhei — Comisia nr. 12, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dr. Petru Groza" Odorhei, Liceele Corund, Vlăhița și Zetea (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Paul Szilágyi**, lector univ. dr. matematică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Cristur — Comisia nr. 13, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul Cristur și Liceul nr. 2 Tîrnăveni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Zsakó**, conf. univ. dr. chimie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Reghin — Comisia nr. 14, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Reghin (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președintele **Bogdan Stugren**, șef lucrări dr. biologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Reghin — Comisia nr. 15, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Reghin (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Aurel Drăgulănescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 2 Reghin — Comisia nr. 16, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Reghin, Liceele Sîngiorgiu de Pădure și Gurghiu (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președintele **Ioan Marusciac**, lector univ. dr. matematică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 2 Reghin — Comisia nr. 17, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Reghin (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Francisc Nagy**, conf. univ. dr. biologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Sîngeorgiu de Pădure — Comisia nr. 18, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele Sîngiorgiu de Pădure, Band și Iernuț (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefan Kiss**, șef lucrări dr. biologie Univ. Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Sovata — Comisia nr. 19, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele Sovata și Miercurea Niraj (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Iosif Pataki**, conf. univ. dr. istorie Univ. Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Tîrnăveni — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Tîrnăveni (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Horst Bednar**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 2 Tîrnăveni — Comisia nr. 21, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2, nr. 1 Tîrnăveni și Liceul Jidvei (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitru Isac**, conf. univ. filozofie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul Toplița — Comisia nr. 22, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Toplița, Deda și Subcetate (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emil Schönberger**, șef lucrări dr. chimie Univ. Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureș — Comisia nr. 23, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" și Liceul „Bolyai Farkaș" Tg. Mureș (cursuri serale și învățămînt fără frecvență). Președinte **Vasile Parpală**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Brașov.

Liceul „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureș — Comisia nr. 24, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Papiu Ilarian", Liceul „Bolyai Farkaș" și Liceul „Unirea" Tg. Mureș (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ioan Manta**, prof. univ. dr. docent chimie Inst. de medicină și farmacie Cluj.

Liceul „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureș — Comisia nr. 25, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" și Liceul nr. 5 Tg. Mureș (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Alexandru Tóth**, conf. univ. matematică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul „Bolyai Farkaș" Tg. Mureș — Comisia nr. 26, secție umanistă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Bolyai Farkaș", Liceul „Al. Papiu Ilarian", Liceele nr. 4 și nr. 5 Tg. Mureș (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Viorica Pamfil**, conf. univ. dr. filologie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul „Bolyai Farkaș" Tg. Mureș — Comisia nr. 27, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Bolyai Farkaș", Liceul „Unirea" și Liceul nr. 4 Tg. Mureș (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Carol Kálik**, conf. univ. dr. matematică Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 4 Tg. Mureș — Comisia nr. 28, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 4 și nr. 5 Tg. Mureș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Cornel Simionescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 4 Tg. Mureș — Comisia nr. 29, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 și Liceul „Al Papiu Ilarian" Tg. Mureș (cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Adalbert Cselényi**, prof. univ. istorie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Liceul de arte plastice Tg. Mureș — Comisia nr. 30, secție umanistă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul de arte plastice, Liceul „Al. Papiu Ilarian", Liceul „Bolyai-Farkaș", Liceul „Unirea" și Liceul nr. 4 Tg. Mureș (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Andrei Bodor**, prof. univ. dr. istorie Universitatea Babeș-Bolyai Cluj.

Regiunea OLTENIA

Liceul „Nicolae Bălcescu" Craiova — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nicolae Bălcescu" Craiova (cursuri de zi). Președinte **Eugen Dobrescu**, prof. univ. dr. docent matematică Universitatea Craiova.

Liceul „Nicolae Bălcescu" Craiova — Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nicolae Bălcescu" Craiova (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emil Pop**, prof. univ. șt. biologice Institutul de mine Petroșeni.

Liceul „Frații Buzești" Craiova — Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Frații Buzești" Craiova (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Constantin Belea**, prof. univ. dr. docent fizică Universitatea Craiova.

Liceul „Frații Buzești" Craiova — Comisia nr. 4. secția reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Frații Buzești" Craiova (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Solomon Marcus**, prof. univ. dr. matematică Universitatea București.

Liceul „Frații Buzești" Craiova — Comisia nr. 5, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Frații Buzești" Craiova și Liceul Filiași (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Savin Bratu**, conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul nr. 3 Craiova — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Craiova. (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Virgil Gheorghiu**, prof. univ. fizică Universitatea Craiova.

Liceul nr. 3 Craiova — Comisia nr. 7, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 și Liceul „Nicolae Bălcescu" Craiova (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ion Safta**, prof. univ. dr. docent șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul nr. 3 Craiova — Comisia nr. 8, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 și Liceul de muzică Craiova (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Victor Mărculețiu**, conf. univ. chimie, Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej", București.

Liceul nr. 4 Craiova — Comisia nr. 9, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 Craiova (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **George Bădescu**, conf. univ. matematică Univ. Craiova.

Liceul nr. 4 Craiova — Comisia nr. 10, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 Craiova (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Grigore Posea**, conf. univ. dr. geografie Universitatea București.

Liceul nr. 5 Craiova — Comisia nr. 11, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 5 Craiova (cursuri de zi). Președinte **Marin Vancea**, prof. univ. dr. docent chimie Universitatea Craiova.

Liceul nr. 5 Craiova — Comisia nr. 12, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 5 Craiova (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Bogdan Bobîrnac**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul nr. 5 Craiova — Comisia nr. 13, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 5 Craiova (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Maria Rădulescu**, conf. univ. dr. filologie Universitatea București.

Liceul Baia de Aramă — Comisia nr. 14, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Baia de Aramă și Sisești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Piru**, prof. univ. dr. docent filologie Universitatea Craiova.

Liceul Balș — Comisia nr. 15, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Balș (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ion Moisil**, conf. univ. fizică Universitatea București.

Liceul Balș — Comisia nr. 16, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Balș și Iancu Jianu (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mircea Balașa**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul Băilești — Comisia nr. 17, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Băilești (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Botea**, conf. univ. filologie Universitatea Craiova.

Liceul Calafat — Comisia nr. 18, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Calafat și Poiana Mare (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Comeș**, conf. univ. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul Cetate — Comisia nr. 19, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Cetate, Plenița, Cujmir și Cornu (cursuri de zi). Președinte **Peter Hamburg**, conf. univ. dr. matematică Universitatea Craiova.

Liceul Plenița — Comisia nr. 20, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Plenița, Cetate, Cornu și Cujmir (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Marin Gitan**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul nr. 1 Caracal — Comisia nr. 21, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Caracal (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Haralambie Ionescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 1 Caracal — Comisia nr. 22, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Caracal, Liceele Dioști și Corabia (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Metodiu Răileanu**, lector univ. dr. chimie Universitatea Craiova.

Liceul nr. 2 Caracal — Comisia nr. 23, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Caracal (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Victor Vascenco**, conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul Corabia — Comisia nr. 24, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Corabia (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Popescu**, șef lucrări dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul Bechet — Comisia nr. 25, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Bechet și Dăbuleni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Darie Parascan**, conf. univ. dr. șt. biologice Institutul politehnic Brașov.

Liceul Segarcea — Comisia nr. 26, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Segarcea și Bîrca (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Eugenia Eliade**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul Filiași — Comisia nr. 27, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Filiași și Melinești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gheorghe Baiulescu**, lector univ. dr. chimie, Universitatea București.

Liceul Tg. Cărbunești — Comisia nr. 28, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Tg. Cărbunești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marin Popescu**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul Novaci — Comisia nr. 29, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Novaci (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Negrea**, conf. univ. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul Rovinari — Comisia nr. 30, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Rovinari și Peșteana (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Costică Pavel** lector univ. dr. șt. biologice Universitate Craiova.

Liceul Bălcești — Comisia nr. 31, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Bălcești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Paul Frîncu**, conf. univ. fizică Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul Oveselu — Comisia nr. 32, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Oveselu și Grădiște (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Hațegan**, conf. univ. matematică Universitatea Craiova.

Liceul Strehaia — Comisia nr. 33, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Strehaia (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Romul Opreanu**, conf. univ. fizică, Institutul de medicină și farmacie Cluj.

Liceul nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 34, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Tr. Severin (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ovidiu Mîrșu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Tr. Severin — Comisia nr. 35, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2, nr. 1 și nr. 3 Tr. Severin (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Marin Păun**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul nr. 1 Tr. Severin — Comisia nr. 36, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tr. Severin și Liceul Vînju Mare (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ioan Popescu**, conf. univ. matematică Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 3 Tr. Severin — Comisia nr. 37, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Tr. Severin (cursuri de zi). Președinte **Dumitru Becherescu**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 3 Tr. Severin — Comisia nr. 38, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Tr. Severin și Liceul Vînju Mare (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Ciuhandu** conf. univ. dr. docent chimie Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 39, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tg. Jiu (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Petru Lamoth**, prof. univ. fizică Inst. politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 40. secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tg. Jiu și Liceul Valea Sadului (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eugen Potolea**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 41, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tg. Jiu (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pavel Petcu**, șef lucrări dr. șt. biologice Inst. de medicină și farmacie Cluj.

Liceul nr. 1 Tg. Jiu — Comisia nr. 42, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Tg. Jiu și Liceul Peștișani (cursuri de zi și restanțieri).

(Continuare în pag. a 6-a)

Centrele și președinții comisiilor examenului de bacalaureat

(Urmare din pag. a 5-a)

Președinte **Aurel Manea**, conf. univ. fizică Institutul de mine Petroșeni.

Liceul nr. 2 Tg. Jiu — Comisia nr. 43, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Tg. Jiu și Liceul Peștișani (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Lileta Donat Stoianovici**, lector univ. dr. filologie Universitatea Craiova.

Regiunea PLOIEȘTI

Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău — Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău (cursuri de zi). Președinte **Mircea Constantinescu**, conf. univ. dr. docent matematică Inst. de petrol, gaze și geologie, București.

Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău — Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău și Liceul Beceni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Eugen Pincovschi** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău — Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău (cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Maria Apostolescu**, conf. șt. biologice, Inst. de perfecționare a cadrelor didactice București.

Liceul „M. Eminescu" Buzău — Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Buzău (cursuri de zi). Președinte **Elena Stancu**, conf. univ. dr. chimie Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul „M. Eminescu" Buzău — Comisia nr. 5, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Buzău și Liceul Pogoanele (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitru Ionescu**, prof. univ. matematică Inst. politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „M. Eminescu" Buzău — Comisia nr. 6, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Buzău (cursuri de zi învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petre Pufan**, lector univ. dr. psihologie Univ. București.

Liceul Pătîrlagele — Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Pătîrlagele (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Luigi Dobrescu**, conf. univ. fizică Inst. de științe economice „V. I. Lenin" București.

Liceul „Nic. Grigorescu" Cîmpina — Comisia nr. 8, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Grigorescu", Liceul „Ilie Pintilie" Cîmpina și Liceul Breaza (cursuri de zi). Președinte **Marina Radu**, șef lucrări dr. st. biologice Universitatea București.

Liceul „Nic. Grigorescu" Cîmpina — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Grigorescu" Cîmpina și Liceul „Aurel Vlaicu" Breaza (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Grigore Strungaru**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul „Ilie Pintilie" Cîmpina — Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ilie Pintilie" și Liceul „Nic. Grigorescu" Cîmpina (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Marius Stoka**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul Bușteni — Comisia nr. 11, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Bușteni, Liceul „G. Enescu" Sinaia și secția serală Azuga (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tamara Gane** conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul „G. Enescu" Sinaia — Comisia nr. 12 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „G. Enescu" Sinaia și Liceul Comarnic (cursuri de zi și serale). Președinte **Polixenia Costinescu**, șef lucrări dr. chimie Inst. de petrol, gaze și geologie București.

Liceul Băicoi — Comisia nr. 13, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Băicoi (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Valeria Barbu**, șef lucrări, dr. șt. biologice, Univ. București.

Liceul Moreni — Comisia nr. 14, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Moreni și Filipești de Pădure (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Iancu Sager**, conf. univ. matematică Institutul de construcții București.

Liceul Moreni — Comisia nr. 15, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Moreni și Filipești de Pădure (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Doina Ivan**, șef lucrări dr. șt. biologice Univ. București.

Liceul Mizil — Comisia nr. 16, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Mizil (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Maria Teodorescu**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești — Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasile Nedelcu**, conf. univ. dr. fizică Institutul de petrol gaze și geologie București.

Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești, Comisia nr. 18, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Valeria Velcea**, conf. univ. dr. geografie Universitatea București.

Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești — Comisia nr. 19, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. L. Caragiale" Ploiești (cursuri serale). Președinte **Ernest Beiu Paladi**, conf. univ. dr. matematică Institutul de construcții București.

Liceul nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Ploiești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cornelia Costin**, conf. univ. dr. chimie Universitatea București.

Liceul nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 21, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2, Liceul „I. L. Caragiale" și Liceul „M. Viteazul" Ploiești (curs de zi). Președinte **Nicolae Marcu**, conf. univ. filozofie Institutul de științe economice „V. I. Lenin" București.

Liceul Nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 22, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Ploiești (curs de zi și restanțieri). Președinte **Constantin Velichi** conf. univ. istorie Universitatea București.

Liceul Nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 23, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Nr. 2 Ploiești, Liceul Plopeni și Secția serală Boldești (cursuri serale și restanțieri). Președinte **Constantin Iamandi** conf. univ. dr. matematică Institutul de construcții București.

Liceul Nr. 2 Ploiești — Comisia nr. 24 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Ploiești și Liceul Plopeni (învățămînt fără frecvență). Președinte **Dumitru Ticulescu**, conf. univ. dr. st. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Liceul „M. Viteazul" Ploiești — Comisia nr. 25, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Viteazul" și Liceul „Nic. Bălcescu" Ploiești (cursuri de zi). Președinte **Alexe Popescu**, conf. univ. dr. chimie Universitatea București.

Liceul „Nic. Bălcescu" Ploiești — Comisia nr. 26, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" Ploiești, Liceele Ciorani și Plopeni (curs de zi și restanțieri). Președinte **Alexandru Vișarion**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Nic. Bălcescu" Ploiești — Comisia nr. 27, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" Ploiești, Liceele Vălenii de Munte și Plopeni (curs seral și restanțieri). Președinte **Ștefan Gheorghiță**, conf. univ. dr. matematici Universitatea București.

Liceul „Alex. I. Cuza" Ploiești — Comisia nr. 28, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. I. Cuza" și Liceul de muzică și arte plastice Ploiești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Octavian Floarea**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Alex. I. Cuza" Ploiești — Comisia nr. 29, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. I. Cuza" Ploiești și Secția serală Valea Călugărească (cursuri serale și restanțieri). Președinte **Mircea Ionescu Varo**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul nr. 6 Ploiești — Comisia nr. 30, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 6 Ploiești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Drăghici**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 6 Ploiești — Comisia nr. 31, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 6 Ploiești și Liceul Plopeni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pantelimon Golu**, lector univ. dr. psihologie Universitatea București.

Liceul Urlați — Comisia nr. 32, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Urlați (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Elisabeta Hanganu**, lector univ. dr. șt. biologice-geografie Universitatea București.

Liceul „Alex. Vlahuță" Rm. Sărat — Comisia nr. 33, secția reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. Vlahuță" Rm. Sărat și Liceul Dumitrești (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Abraham Hollingher**, conf. univ. matematică Universitatea București.

Liceul „Ștefan cel Mare" Rm. Sărat — Comisia nr. 34, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ștefan cel Mare" Rm. Sărat (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Augustin Petre**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Ștefan cel Mare" Rm. Sărat — Comisia nr. 35 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ștefan cel Mare" și Liceul „Alex. Vlahuță" Rm. Sărat, (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Picoș**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul Vălenii de Munte — Comisia nr. 36, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Vălenii de Munte, Slănic și Măneci Ungureni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Titus Grecu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul Vălenii de Munte — Comisia nr. 37, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Vălenii de Munte și Slănic (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Ciachir**, lector univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul „Gr. Alexandrescu" Tîrgoviște — Comisia nr. 38, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gr. Alexandrescu" și Liceul nr. 2 Tîrgoviște (cursuri de zi). Președinte **Ilie Cucurezeanu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Gr. Alexandrescu" Tîrgoviște — Comisia Nr. 39, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gr. Alexandrescu", Liceele nr. 2 și nr. 3 Tîrgoviște și Liceul Băleni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Margareta Avram**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 2 Tîrgoviște — Comisia nr. 40, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 2 și nr. 3 Tîrgoviște și Secția serală Mija (cursuri serale și restanțieri). Președinte **Eugen Mihăilescu**, conf. univ. dr. docent matematică Universitatea București.

Liceul nr. 3 Tîrgoviște — Comisia nr. 41 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 2 Tîrgoviște (cursuri de zi). Președinte **Osias Sachter**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 3 Tîrgoviște — Comisia nr. 42, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 2 Tîrgoviște (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență). Președinte **Raisa Nanu**, conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul Pucioasa — Comisia nr. 43, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Pucioasa și Fieni (cursuri de zi și serale). Președinte **Victor Grigorescu** conf. univ. matematică Institutul de medicină și farmacie București.

Liceul Pucioasa — Comisia nr. 44, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Pucioasa și Fieni (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Constantin Matei**, conf. pedagogie Institutul de perfecționare a cadrelor didactice București.

Liceul militar „D. Cantemir" Breaza — Comisia nr. 45 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul militar „D. Cantemir" Breaza (cursuri de zi). Președinte **Virgil Atanasiu**, conf. fizică Institutul de perfecționare a cadrelor didactice București.

Liceul militar „D. Cantemir" Breaza — Comisia nr. 46, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul militar „D. Cantemir" Breaza (cursuri de zi). Președinte **Ion Filimon**, conf. univ. dr. matematică Institutul de construcții București.

Liceul militar „D. Cantemir" Breaza — Comisia nr. 47 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul militar „D. Cantemir" Breaza. Președinte **Vasile Popescu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Regiunea SUCEAVA

Liceul „A. T. Laurian" Botoșani — Comisia nr. 1, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „A. T. Laurian", Liceul „M. Eminescu" Botoșani și Liceul Bucecea (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitru Ciurea**, conf. univ. dr. istorie Institutul Pedagogic de 3 ani Suceava.

Liceul „A. T. Laurian" Botoșani — Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „A. T. Laurian" Botoșani (cursuri de zi și serale). Președinte **Leonid Ababei** conf. univ. dr. chimie Institutul de medicină și farmacie Iași.

Liceul „M. Eminescu" Botoșani — Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Botoșani și Liceul Bucecea (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Luca**, conf. univ. fizică Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul Trușești — Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Trușești și Ștefănești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Angela Popa**, șef lucrări dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung — Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung, Liceele Stulpicani și Moldovița (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Radu Vasiliu**, conf. univ. chimie Inst. politehnic Iași.

Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung — Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dragoș Vodă" Cîmpulung (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mardarie Sorohan**, lector univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Dorohoi — Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Dorohoi (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Valer Pop**, lector. univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 2 Dorohoi — Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Dorohoi (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Natalia Cojeneanu**, conf. univ. dr. șt. biologice Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul Darabani — Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Darabani (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Lucia Ifteni**, șef lucrări dr. șt. biologice Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul nr. 1 Fălticeni — Comisia nr. 10, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Fălticeni și Liceul Drăgușeni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Nicolicioiu**, conf. univ. filozofie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Fălticeni — Comisia nr. 11, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Fălticeni și Liceul Drăgușeni (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cornelia Botez**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 2 Fălticeni — Comisia nr. 12, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Fălticeni, liceele Dolhasca și Liteni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cornelia Dimitriu**, lector univ. dr. psihologie — pedagogie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 2 Fălticeni — Comisia nr. 13, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Fălticeni, liceele Dolhasca și Liteni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ioan Bejan**, șef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Iași.

Liceul Gura Humorului — Comisia nr. 14, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Gura Humorului (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Gostar**, conf. univ. istorie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Solca — Comisia nr. 15, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Solca și Vicov (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mihai Apăvăloae**, lector univ. dr. geografie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Rădăuți — Comisia nr. 16, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Rădăuți și Liceul Siret (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Grigoraș**, lector univ. dr. filozofie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Rădăuți — Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Rădăuți și Liceul Siret (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emanoil Poppel**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 2 Rădăuți — Comisia nr. 18, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Rădăuți (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Constantin Dobrescu**, conf. univ. șt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Săveni— Comisia nr. 19, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Săveni și Rădăuți Prut (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Boișteanu**, șef lucrări dr. șt. biologice Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul Săveni — Comisia nr. 20, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Săveni și Vorniceni (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Magda Petrovanu**, conf. univ. dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava — Comisia nr. 21, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență). Președinte **Alexandru Obreja**, conf. univ. dr. geografie Universitatea „Al I. Cuza" Iași.

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava — Comisia nr.22 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Elvira Botez** conf. univ. dr. matematică Institutul Pedagogic de 3 ani Suceava.

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava — Comisia nr. 23, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava (cursuri serale și restanțieri). Președinte **Leonida Guștiuc**, prof. univ. șt. biologice Institutul Politehnic Iași.

Liceul nr. 2 Suceava — Comisia nr. 24, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Suceava (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Corivan**, conf. univ. dr. docent istorie Institutul Pedagogic de 3 ani Suceava.

Liceul nr. 2 Suceava — Comisia nr. 25, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Suceava și Liceul Dumbrăveni (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Rudolf Deutsch**, conf. univ. dr. fizică Institutul Politehnic Iași.

Liceul Vatra Dornei — Comisia nr. 26, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Vatra Dornei (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eugenia Carap**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul militar „Ștefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 27 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul militar „Ștefan cel Mare" Cîmpulung (cursuri de zi). Președinte **Nicolae Calinicenco**, prof. univ. dr. fizică Institutul Politehnic Iași.

Liceul militar „Ștefan cel Mare" Cîmpulung — Comisia nr. 28, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul militar „Ștefan cel Mare" Cîmpulung (cursuri de zi). Președinte **Nicolae Gheorghiu** conf. univ. dr. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Pedagogul — omul unei înalte discipline

școala, are nevoie oare de „cineva" care să țină liniște în clasă, să acopere un gol, de fapt tot cu un gol sau este necesar ca procesul instructiv-educativ să meargă înainte? Asemenea abateri disciplinare — socotite de unii neînsemnate — au mari repercusiuni negative asupra muncii de educație.

„Se suspendă cursurile; avem ședință!"

Nu de mult, aflîndu-se într-una din școlile din Cluj, un redactor al gazetei noastre și-a exprimat dorința de a asista și la ultima oră de curs. Dar dorința nu i-a putut fi îndeplinită. Ultima oră a fost suspendată. Elevii și-au luat ghiozdanele și au plecat acasă în timp ce toate cadrele didactice au fost invitate la o lecție deschisă. Unora li s-a părut normal, căci așa se obișnuiseră.

Într-adevăr, unora li se pare un fapt obișnuit ca în timpul programului să se planifice diferite acțiuni: ședințe, lecții deschise, activități metodice. Contrar instrucțiunilor, care interzic categoric scoaterea oamenilor de la ore, uneori profesorii și directorii de școli sînt chemați să participe la diverse ședințe, consfătuiri, activități culturale, sportive sau alte acțiuni cu caracter obștesc, în timpul programului.

— „Anul trecut, în raionul nostru numărul scoaterilor de la ore a fost de ordinul miilor — ne spune prof. Pavel Galea, șeful secției de învățămînt a raionului Arad. Au fost luate măsuri și cu toate acestea numărul lor continuă să fie ridicat datorită faptului că unele organizații obștești, culturale, sportive nu au ținut seama de indicațiile date de organele locale de partid".

— „Sesizați fiind că se abuzează de scoaterea cadrelor didactice de la ore din inițiativa sau cu îngăduința unor directori de școli și a unor secții de învățămînt, noi am verificat acest lucru — ne-a relatat prof. Gh. Cosma, șeful secției de învățămînt a regiunii Maramureș. Astfel, am constatat că la liceul din Șomcuța în trimestrele I și II, peste 150 de absențe de la ore se datorau participărilor la diferite ședințe și acțiuni programate în timpul orelor de cursuri".

Mai este oare necesar să subliniem prejudiciul adus învățămîntului de aceste absențe... motivate?

Cu cîte asistențe sînteți datori, tovarăși directori?

Unii dintre cei deficitari la capitolul respectării programului de muncă sînt și directorii de școli. Legislația actuală reglementează norma de lucru a directorului și a directorului adjunct, menționînd sarcinile sale, obligațiile de catedră, numărul de asistențe la lecții etc. Toate acestea trebuie riguros respectate. Se întîlnesc însă cazuri cînd, furați de treburi administrative, tocmai ei sînt aceia care întîrzie să intre la clasă, absentează sau — lucrul cel mai frecvent întîlnit — nu-și duc la îndeplinire planul de asistențe.

— „De la orele pe care le avem de predat nu prea lipsim — ne spune prof. Florea Andrei, directorul Liceului nr. 2 din Medgidia. Adevărul este că la ce se renunță cel mai ușor, în cazul în care sintem chemați la vreo ședință sau avem de rezolvat probleme gospodărești, sînt asistențele la ore".

La Școala generală din Turnu Roșu, raionul Sibiu, am întîlnit un foarte inimos și gospodar director, prin strădania căruia au fost făcute multe, printre care și construirea unei săli de sport cu mijloace proprii. Numai că, verificînd asistențele la ore, am constatat că în tot cursul unui trimestru au fost efectuate numai nouă asemenea asistențe. Pe bună dreptate te întrebi: directorul are datoria să se ocupe de îndrumarea procesului instructiv-educativ sau numai de aprovizionarea școlii cu materiale de construcție? Cum de s-a putut renunța tocmai la asistențe care sînt mijlocul cel mai important de a cunoaște pulsul procesului de învățămînt, nivelul predării, bagajul de cunoștințe?

Un alt exemplu. La sfîrșitul trimestrului II, în urma unui control al organelor superioare de învățămînt, s-a constatat că cei trei directori ai Liceului „Gh. Lazăr" din Sibiu rămăseseră datori în acel trimestru cu 82 78 și respectiv 40 de asistențe. Și exemple de acest fel sînt încă numeroase.

■

Recentele măsuri luate de partid și de stat cu privire la reglementarea programului de muncă și întărirea disciplinei au fost primite cu vie satisfacție de toate categoriile de oameni ai muncii. Ele înseamnă și pentru oamenii școlii un bun prilej de exigență privire asupra modului în care sînt îndeplinite sarcinile procesului de învățămînt. Timpul de muncă și de studiu trebuie judicios respectat. Fiecare minut, fiecare oră trebuie folosită cu maximă eficiență. E o datorie unanimă care nu suportă să fie încălcată.

Cel ce trezește entuziasmul și stimulează pasiunile

cruce pentru mine, pentru dezvoltarea mea ulterioară, am întîlnit înțelegerea, dublată de o mare capacitate profesională, a doi profesori ai liceului „Dimitrie Cantemir", unde învățam atunci: profesorul de matematică Gheorghe V. Constantinescu și profesorul de fizică Neculai Longinescu. Primul m-a făcut să înțeleg că nu voi putea pătrunde în adîncul tainelor electrotehnicii fără a-mi însuși o cultură științifică generală. Cu ajutorul lui am cunoscut o serie de domenii pasionante ale matematicii și mi-am însușit o pregătire de bază, care m-a ajutat deosebit de mult ulterior, în aprofundarea domeniului științific căruia m-am consacrat. Dorința continuei autodepășiri, a studiului neîntrerupt — tot el mi-a stimulat-o. Cu admirabila sa modestie, Neculai Longinescu, s-a dăruit activității de instruire a elevilor dintr-un liceu, deși capacitățile lui se ridicau la nivelul învățămîntului universitar. Activitatea lui de educator a pus o amprentă puternică, neștearsă, asupra întregii mele formații. În anii cînd, pe plan mondial, în fizică se dezbăteau încă teoriile care au dus la uriașul avînt de dezvoltare pe care îl cunoaște astăzi această știință, profesorul Longinescu se străduia să dezvăluie unor adolescenți, elevi de liceu, tainele relativității.

Numeroși sînt dascălii de astăzi ai școlilor despre care elevii de acum vor putea spune mîine plini de recunoștință că au avut o contribuție hotărîtoare la formarea lor intelectuală, științifică, la deplina realizare a capacităților și talentului cu care au fost înzestrați. Este un titlu de mîndrie pe care urez, din toată inima, să-l poată purta fiecare învățător și profesor din România.

Magazinul „Muzica"
București
Calea Victoriei Nr. 41 Telefon 15 60 88
Vinde prin virament, numerar și contra ramburs
SFATURILOR POPULARE, ÎNTREPRINDERILOR, UNITĂȚILOR COOPERATISTE, CASELOR DE CULTURĂ ȘI CĂMINELOR CULTURALE
din toate regiunile țării:
Discuri, partituri și tipărituri muzicale, metode de pian, chitare, acordeoane și vioară. Instrumente muzicale, radio, magnetofoane, picupuri, televizoare și lămpi radio.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 900
Vineri 26 mai 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ZIUA COPILULUI

O zi, mai ales, din mulțimea de zile ale anului, mi se pare a fi — în ciuda aparentei modestii cu care umblă prin calendare — de mare semnificație pentru prezentul și viitorul acestei țări, al acestei omeniri. Elogiul intim, care vibrează pe cerneala condeiului în asemenea zi festivă, e ca o îndreptare de credință și de așteptare ca mereu înnoitele mlădițe ale umanității să trăiască într-o lume a păcii, a stimei și înțelegerii națiunilor, într-o lume ferită de mizerie și incertitudini.

Pe o întinsă față a globului gîndul bun, sufletul militant al acestei zile, de ocrotire și laudă a Copilului, și-au dobîndit deja o întîietate de faptă.

Privind în ochii copiilor din jurul nostru, ne gîndim, într-o asemenea zi, la echivalențele atît de reale, atît de fremătătoare ale unei obișnuite metafore. Vîrsta de aur, în care deschid ochii spre lume fragezii și „gălăgioșii" noștri compatrioți, e o vîrstă întemeiată pe pilaștri de omenie și certitudini, pe arhitectura trainică, fortificată de o puternică afecțiune colectivă, a întocmirilor noastre sociale.

Într-un asemenea context, mai tîrziu, la 4 iunie, vom celebra, ca pe o adevărată izbucnire de primăvară umană a României, vîrsta cravatelor roșii. Fie îngăduit ca, azi, în închinarea zilei de gînd ocrotitor și de voioasă urare pentru toți fiii pămîntului aflați la primii lor pași, să vedem între cele două zile sărbătorești o firească punte de legătură. Iradierea comună, de bucurie, a celor două sărbători își are izvorul în înfăptuirea tot mai asiduă pentru mlădițele acestui pămînt românesc, a unui cadru de viață în care vîrstei cîntecului de leagăn, vîrstei jocului și vîrstei învățăturii le sînt închinate toate binefacerile societății socialiste.

MIHAI NEGULESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

SALUTUL

Consiliului Național al Organizației Pionierilor cu prilejul „Zilei pionierilor"

DRAGI PIONIERI ȘI ȘCOLARI,

Începînd cu acest an, în calendarul bucuriilor și sărbătorilor voastre s-a înscris una dintre cele mai frumoase zile, care v-a fost dăruită vouă și prin voi vîrstei fericite pe care o trăiți. Cu prilejul „Zilei pionierilor", unindu-ne gîndul cu cel al părinților și dascălilor voștri, cu simțămintele întregului nostru popor, Consiliul Național al Organizației Pionierilor vă adresează cele mai călduroase felicitări.

Sărbătoarea voastră, din acest însorit început de iunie, poartă cununa faptelor unui rodnic an școlar. Alături de comoara învățăturii pe care v-ați sporit-o zi de zi în cadrul lecțiilor, activitățile în cercuri științifice și tehnice, concursurile artistice și sportive, excursiile și drumețiile v-au lărgit orizontul de cunoștințe și v-au îmbogățit simțămintele. Ele v-au ajutat să descifrați noi taine ale științei și tehnicii, ale artei și literaturii. Ați avut în același timp posibilitatea să cunoașteți tot mai bine trecutul de luptă, frumusețile și bogățiile țării, zările luminoase către care ne călăuzește cu înțelepciune partidul ; să cunoașteți viața și preocupările copiilor din alte țări, cărora le adresăm cu acest prilej un mesaj de pace și prietenie.

Pentru succesele cu care întîmpinați sărbătoarea de astăzi, adresăm, împreună cu voi, învățătorilor și profesorilor, comandanților voștri de detașamente și unități, aceleași felicitări călduroase, exprimîndu-le totodată prețuirea și mulțumirile noastre pentru activitatea nobilă ce o desfășoară, pentru dăruirea și hărnicia cu care vă îndrumă și vă pregătesc pentru viață.

Astăzi, cînd drapelul patriei fluturâ însorit și solemn deasupra careului unității de pionieri, astăzi, de ziua voastră, dragi pionieri și școlari, vă urăm din inimă multă sănătate și voioșie, putere de muncă înnoită. Vacanța care se apropie să constituie pentru voi un prilej de noi bucurii, de joc și cîntec, de întărire a forțelor. Redeschiderea școlii să vă găsească pregătiți pentru a dobîndi tot mai frumoase succese la învățătură. Să deveniți oameni culți și harnici, răspunzînd prin fapte, grijii și dragostei pe care v-o poartă partidul, întregul nostru popor. Să învățați și să creșteți astfel, încît fiecare dintre voi să devină un fiu de nădejde al acestui popor, un luptător neobosit pentru socialism, pentru înflorirea și propășirea scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România.

Conf. univ. TRAIAN POP
președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Potrivit hotărîrii Biroului Consiliului Național al Organizației Pionierilor, textul de mai sus va fi citit în cadrul adunărilor festive din 4 iunie a. c., închinate „Zilei pionierilor", de către comandanții de unități și, respectiv, de către președinții consiliilor regionale, raionale sau orășenești.

A început examenul de bacalaureat

Joi, 25 mai, dimineața... Trăim din plin atmosfera cunoscută a marilor evenimente din viața școlară : peste puțin timp, la orele 9, începe examenul de bacalaureat. Promoția anului 1967 este încercată de emoții. Ele sînt inerente evenimentului pe care îl trăiesc în zilele acestea, mai bine de 93.000 de absolvenți ai clasei a XI-a din învățămîntul de cultură generală, cursuri de zi, serale și fără frecvență. Și alături de ei se află profesorii care i-au învățat carte, părinții, colegii lor mai mici.

Dincolo de emoții, însă, pe fețele tuturor citești un aer grav și solemn, un zîmbet plin de încredere.

Poposim la Liceul nr. 40 din Capitală. Prof. Victor Grigorescu, directorul școlii, ne mărturisește :

— Pînă acum, de cînd sînt director al acestui liceu, mi-au trecut pe sub ochi douăsprezece promoții. S-ar părea că, dintre toate, de promoția lui '67 sîntem cel mai mulțumiți. Firește aceasta se datorează efortului depus de întregul colectiv al școlii. Așteptăm rezultatele, rod al străduințiilor noastre, pe care le vrem cît mai bune.

Pe sălile liceului e liniște. 190 de absolvenți doresc din toată inima să confirme spusele directorului.

Ora 9. S-au deschis plicurile cu subiecte...

Cîteva ore mai tîrziu stăm de vorbă cu primii candidați care și-au terminat lucrările scrise.

— După ce ni s-au anunțat subiectele, ne-am dat seama că ele ne vor da posibilitatea să valorificăm din plin cunoștințele căpătate în școală — ne spune una dintre absolvente.

— Subiectele — care se refereau la opera lui Sadoveanu și la lirica eminesciană — ni s-au părut interesante și ușoare.

— Ușoare... pentru că eram bine pregătiți — completează un alt absolvent.

Firește, nu era locul unei discuții prelungite. Pe interlocutorii noștri îi așteaptă, duminică, o nouă probă...

În momentul în care reporterul așterne pe hîrtie aceste cîteva rînduri despre începutul examenului de bacalaureat, în toate colțurile de țară, în fața celor 643 de comisii de examen, absolvenții fac dovada temeinicei lor pregătiri, căpătate după o muncă îndelungată și sîrguincioasă.

AL. I. V.

ÎN CE STADIU SE AFLĂ CONSTRUCȚIILE ȘCOLARE?

Construcțiile școlare, prevăzute a fi realizate în acest an, însumează un număr de 2005 săli de clasă. Înseamnă că la 15 septembrie încă aproximativ 80.000 de elevi își vor începe activitatea în săli noi de curs, toate prevăzute, cu mobilier nou. Aceasta mai înseamnă totodată și condiții din cele mai bune de muncă pentru încă 5000 de cadre didactice. Cum e firesc, construcțiile școlare noi contribuie la sporirea randamentului muncii elevilor și profesorilor, problemă de importanță majoră cu largi implicații. Iată un argument în plus, alături de cele care decurg din caracterul de lege al planului de stat, care pledează pentru o continuă preocupare față de modul cum se desfășoară lucrările de construcții școlare. Dar să vedem în ce măsură a existat și există o astfel de preocupare.

Fronturi de lucru nedeschise încă

Mai întîi o constatare generală : anul acesta documentația necesară pentru clădirile școlare ce urmează să fie construite din fond central a fost asigurată din timp, neexistînd din acest punct de vedere defecțiuni care să pericliteze începerea lucrărilor. Astfel, unul din elementele care, în anii precedenți, constituiau obiect de dispute și justificări a fost din capul locului înlăturat. Era de așteptat ca lucrările să înceapă în timp util astfel încît, la ora actuală, să nu existe nici un front de lucru nedeschis. Lucrurile, din diferite motive, nu stau însă așa. În regiunea București, din cele 136 de săli de clasă ce urmează să fie construite, abia 27 se aflau în stadiu de finisaj, la începutul lunii mai. Cele mai multe erau cu lucrările la fundație și zidărie. La 33 de săli de clasă lucrările nici nu începuseră.

În regiunea Ploiești situația este și mai critică. Numărul sălilor de clasă la care lucrările nu începuseră încă în primele zile ale lunii mai se ridica la 48, alte 41 fiind, la aceeași dată, abia la fundație. Din 126 de săli de clasă, cîte urmează să fie date în folosință în acest an, numai 14 au lucrările avansate. Cu excepția regiunilor Argeș, Brașov, Mureș-Autonomă Maghiară, Oltenia și a orașului Constanța, care au deschis fronturi de lucru la toate noile obiective școlare, lucrările fiind în stadii de realizare mai avansate, în restul regiunilor construcțiile școlare sînt rămase în urmă. La Bacău, lucrările pentru 15 săli de clasă n-au început încă, la alte 30 aflîndu-se în stadiul de fundație. În Crișana, 16 săli neîncepute, 30 în stadiu de fundație. La Iași din 74 de săli, un plan destul de mic după cum se vede, 23 sînt neîncepute, în timp ce 22 sînt abia la fundație. În Maramureș sînt neîncepute 25 de săli, la Suceava 13, iar în orașul București 18.

Cauzele unei atari situații sînt explicate diferit de către factorii responsabili. La Direcția construcții din Ministerul Învățămîntului, de pildă, se apreciază că una din principalele cauze ale stadiului necorespunzător în care se găsesc construcțiile școlare este începerea mult întîrziată a lucrărilor, din lipsă de preocupare a sfaturilor populare pentru fixarea amplasamentelor și datorită întîrzierilor de aprovizionare a șantierelor cu materiale de construcții, în special cu cărămidă. Unele sfaturi populare acuză, dimpotrivă, insuficiența creditelor rambursabile primite pentru unele comune cu putere economică mai redusă. Și într-un caz și în altul cauzele sînt de ordin subiectiv și puteau fi prevăzute și preîntîmpinate din timp. Este de neîngăduit ca noile construcții școlare să fie periclitate de lipsa de prevedere și conștiinciozitate a celor ce le revine răspunderea construirii lor.

Prin ce se umflă prețul de cost

După ce construcțiile au fost contractate cu întreprinderile specializate, buna desfășurare a lucrărilor depinde, în ultimă instanță, de modul cum acestea își organizează munca. Defecțiunile de organizare duc nu numai la întîrzierea lucrărilor, ci și la pierderi în materiale, la ridicarea prețului de cost al lucrării. Un caz edificator în această privință îl prezintă construcția celor 6 săli de clasă din comuna Ștefănești, orașul București. Începută încă din toamna anului trecut, după ce fusese aprovizionată cu materialele necesare, construcția a stagnat „din cauza timpului nefavorabil". Constructorul, I.R.C.R. „1 Mai" a turnat fundația, a ridicat circa 1 (un) metru de zidărie, apoi a plasat un paznic care, de mai bine de 6 luni, veghează lîngă „ruinuri". Între timp, la insistențele organelor locale și ale directorului școlii, s-a găsit un alt argument de tergiversare a lucrărilor — cel cu timpul nefavorabil nu mai putea ține afișul — și anume lipsa de materiale. Ca argumentul să poată fi cît mai „convingător" au fost

CONSTANTIN RĂDOI

(Continuare în pag. a 4-a)

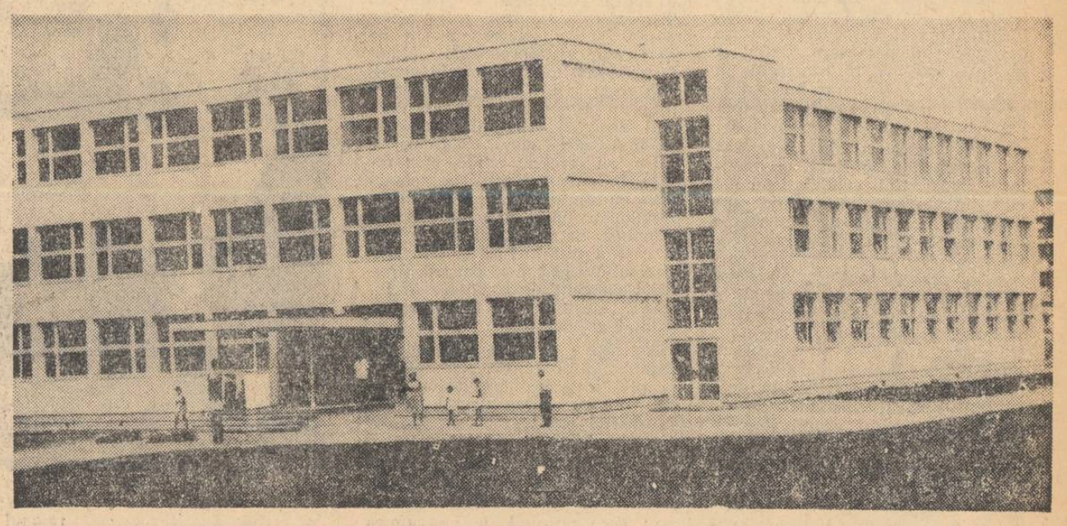

O nouă școală generală construită în cartierul Berceni-Sud — București

FINAL ŞCOLAR

Aprecierea lucrărilor scrise la concursul de admitere

Sarcina de a corecta şi de a aprecia cu obiectivitate o lucrare scrisă pune în faţa profesorului examinator o mare răspundere. Corectarea cu simţ de răspundere este încă şi mai necesară cînd e vorba de lucrări de concurs, unde orice diferenţă, cît de mică, poate hotărî într-un sens sau altul situaţia de reuşit sau de respins a elevului.

Examinatorul are datoria să remarce la lucrare, cu precizie, părţile pozitive şi cele negative, să le cîntărească comparativ. El trebuie să discearnă precis greşelile accidentale sau de ordin secundar, de erorile cu caracter esenţial. Superficialitatea, neobservarea greşelilor evidente, sublinierea nejustificată în text, fără a explica în ce constă greşeala respectivă, semnalarea unor greşeli fictive venind din partea examinatorului la concurs pot duce la greşeli ireparabile.

Totuşi, mărturisesc cu strîngere de inimă, în anii trecuţi am avut ocazia să constat astfel de „corectări" în lucrările de limba română de la concursul de admitere în liceu. Am întîlnit, e drept rare ori, stigmatizări inexplicabile ale unor părţi din text de către examinator. Voi spicui cîteva cazuri din lucrările cercetate la unele licee din Braşov ; evident însă că ele nu sînt proprii numai acestor şcoli.

Eleva S. M., prezentată la Liceul nr. 1, a făcut o lucrare foarte bună din punctul de vedere al conţinutului, al compoziţiei şi al exprimării. Nici măcar o virgulă nu e clintită de la locul ei din text, nici cea mai mică însemnare cu roşu nu e făcută în lucrarea literară. Numai în analiza gramaticală sînt subliniate două presupuse greşeli. În fraza „Mi-e greu să părăsesc coliba... în care mi-am petrecut viaţa", eleva arată că expresia **e greu** are funcţie sintactică de predicat nominal, interpretare corectă, potrivit ultimei ediţii a Gramaticii Academiei. Examinatorul, prin subliniere cu roşu, califică acest răspuns ca greşit, el rămînînd probabil la interpretarea mai veche, după care expresiile de acest tip ar fi avînd funcţia de predicate verbale. Eleva mai arată că relativul prepoziţional **în care**, pe lîngă funcţia joncţională, are şi funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc pe lîngă verbul **mi-am petrecut**, ceea ce e perfect adevărat şi în vederile Gramaticii Academiei. Examinatorul nu este însă de acord şi subliniază ca greşit şi acest răspuns. **Deci în analiza gramaticală s-a notat ca greşit ceea ce ar trebui să fie mai mult apreciat : informarea elevului la nivelul actual al ştiinţei.**

Din lucrări mai reiese că în jurul expresiei „mi-e greu" planează şi un alt echivoc. Unii elevi au considerat pe **greu** ca adjectiv, alţii ca adverb. De fapt aici e adverb (ca şi în „e bine", „e lesne" etc) Unii examinatori au crezut însă şi ei că e adjectiv şi ca atare au notat ca greşite tocmai răspunsurile corecte ale elevilor. Aşa au păţit bunăoară, elevii C. I. (La liceul nr. 2) şi T.E. (la Liceul nr. 4) Elevul V. M. (Liceul nr. 4) scrie despre **e greu** că e „predicat nominal compus din verbul copulativ e şi adjectivul **greu**". La acest răspuns, examinatorul a subliniat tocmai ceea ce e corect (predicat nominal compus din verbul copulativ e...) şi a lăsat nesubliniat ceea ce era greşit (adjectivul greu). Din fericire pentru elev, această apreciere nu i-a putut influienţa nota, fiind vorba de o falsă obiectivitate : o greşeală fictivă se compensează cu una nesemnalată. În lucrarea acestui elev însă, notată cu 6, surprind sublinierile nejustificate făcute la compoziţia literară. Introducerea, de vreo şapte rînduri, destul de frumoasă şi adecvată, este în întregime subliniată, de asemenea şi alte pasaje în cuprinsul lucrării, fără să-ţi poţi da seama în ce constă greşelile.

De altfel la compoziţia literară aprecierile arbitrare sînt mai des posibile decît în analiza gramaticală : Am menţionat mai sus un caz. Acestuia i se pot adăuga altele. La tema „Chipul mamei în literatură" elevul T. C. (Liceul nr. 4) a prezentat, printre altele, şi pe Vitoria Lipan din romanul Baltagul de M. Sadoveanu. Nu era o greşeală, căci această femeie apare în romanul lui Sadoveanu şi ca o mamă devotată. Examinatorul a tăiat din lucrare întregul pasaj, inclusiv textul care trata despre devotamentul ei matern, lăsînd să se înţeleagă că îl consideră în afara temei. Astfel, fără nici o justificare, a redus ceva din valoarea lucrării.

Alteori arbitrarul în aprecierea elementelor de conţinut se manifestă ciudat. Unii candidaţi au inclus în lucrarea respectivă, pe lîngă figuri luminoase de mame din popor — şi în opoziţie cu ele figuri de mame cu caractere negative, din schiţele lui Caragiale. Examinatorii, în general, au tăiat în lucrările elevilor pasajele referitoare la mama lui Goe sau a lui Ionel. Nu discut aici justeţea sau injustiţea acestei măsuri, dacă ea este consecventă cu interpretarea dată titlului lucrării. Dar nedumereşte să vezi că acelaşi examinator (la Liceul nr. 4) taie pasajul referitor la mama lui Goe în lucrarea elevului B. D. notată cu 4, dar nu-l taie în lucrarea elevului B.G., notat cu 9. Îi este îngăduit oare examinatorului această tendinţă vădit subiectivă ? **Consider că unul şi acelaşi element sau se încadrează în temă pentru toţi candidaţii sau nu se încadrează pentru nici unul.**

Un aspect al evaluării de suprafaţă a lucrărilor de concurs este şi acela care decurge din predominarea criteriului cantitativ în aprecierea lucrărilor. La una din comisiile de la Liceul nr. 3 am observat tendinţa examinatorului de a proporţiona notele cu dimensiunea lucrării : indiferent de calitate pînă la două pagini — nota 5, pînă la 3 pagini — nota 6, pînă la patru pagini — nota 7 ş.a.m.d. Or, evident, valoarea lucrării literare nu decurge din numărul de pagini. O lucrare de 2—3 pagini în care cunoştinţele sînt bine selecţionate şi interpretate, în care sînt respectate normele compoziţionale şi ale exprimării corecte, poate fi oricînd mai valoroasă decît una de 3—4 pagini în care sînt îngrămădite cunoştinţe mai multe, dar de-a valma şi cu mai vădite deficienţe în exprimare. De aceea, a face din dimensiune un criteriu autonom de notare înseamnă în fond o abatere de la principiile aprecierii obiective. Aceasta cu atît mai mult cu cît, uneori, dimensiunea unor lucrări decurge din modul prolix sau bombastic de expunere al elevului. Supraapreciind acest mod de exprimare, examinatorul pune în dezavantaj pe concurenţii care expun sobru şi concis, de regulă, mai consistent.

Am atras aici atenţia asupra cîtorva scăderi din activitatea unor examinatori la concursurile de admitere, subliniind consecinţele lor, mai mult sau mai puţin grave, tocmai pentru a impune pe primul plan al atenţiei problema care revine, foarte curînd, în actualitate : **obiectivitate şi competenţa deplină a aprecierii la examinarea lucrărilor de concurs.** În mîna profesorului examinator se află, ca şi în aceea a judecătorului, cîntărirea unor fapte de care depinde într-o măsură soarta unor oameni, a unor copii. În această împărţire a dreptăţii nu este admis să se strecoare nici o greşeală.

ST. IACOB
lector I.P.C.D. Braşov

În centrul recapitulării — aplicaţiile practice

În centrul preocupărilor actuale ale tuturor profesorilor se află realizarea lecţiilor de recapitulare finală la un nivel care să permită structurarea superioară a cunoştinţelor acumulate de elevi pe parcursul anului şi să asigure însuşirea trainică şi completă a problemelor esenţiale. Bineînţeles, aceste obiective includ stabilirea unei cît mai strînse legături între fenomenele studiate şi aspectele lor practice întîlnite în viaţă, în tehnică.

Ţinînd seama de valenţele specifice ale fizicii am căutat, în acelaşi timp, să acord o pondere deosebită, în cadrul obiectivelor recapitulării, dezvoltării gîndirii logice a elevilor, a capacităţilor lor de generalizare şi abstractizare. În acest scop, în cele patru ore de recapitulare finală prevăzute la fizică în clasa a VII-a, mi-am propus să abordez următoarele teme : Studiul mecanismelor simple şi aplicaţiile în viaţă şi industrie ale acestora ; Transformarea energiei calorice în energie mecanică şi aplicaţiile practice ale acestei transformări ; Aparatele şi instrumentele optice, aplicaţii ale legilor de propagare a luminii ; Curentul electric — producere, mărimi caracteristice. Efectele curentului electric.

În cadrul acestor lecţii recapitulative voi accentua mai puţin asupra unor amănunte teoretice, ocupîndu-mă în special de felul cum elevii au pătruns esenţa modalităţilor de utilizare practică a principiilor şi fenomenelor studiate. La prima lecţie, de pildă, după o scurtă prezentare a mecanismelor simple voi consacra tot restul timpului rezolvării diferitelor probleme aplicative, astfel alese încît, pe baza lor, elevilor să le rămînă clară în minte concluzia că este mai avantajos şi mult mai uşor să ridici o greutate pe plan înclinat cu o pîrghie sau cu un scripete, şi, totodată, să poată analiza cu competenţă avantajele fiecăruia din mecanismele întrebuinţate.

În ceea ce priveşte aprofundarea şi sistematizarea cunoştinţelor predate în cadrul capitolului „Căldura" mi-am propus să încep lecţia recapitulativă cu prezentarea diafilmului „Maşinile termice şi aplicaţiile lor în tehnică". Pe marginea acestui diafilm voi pune în discuţie principiul general ce stă la baza funcţionării maşinilor termice şi modul cum acestea au fost utilizate practic în construcţia celor mai cunoscute tipuri de maşini. În felul acesta, lecţia de recapitulare finală evită să devină o repetare în aceeaşi formă a unor lucruri cunoscute, şi aduce elemente noi, interesante, prezentate într-o formă deosebit de plastică. În cadrul lecţiei de recapitulare cu tema „Electricitatea" mi-am propus să realizez o lucrare de laborator cuprinzînd experienţe privind alcătuirea de circuite electrice, măsurarea intensităţii curentului şi a tensiunii, determinarea rezistenţei unui conductor, precum şi studiul legării în serie a consumatoarelor. Aceste experienţe vor fi efectuate, prin rotaţie, de către elevi constituiţi în grupe, ajutîndu-i să aprofundeze principalele cunoştinţe teoretice predate la capitolul respectiv şi în acelaşi timp formîndu-le deprinderi practice de muncă independentă.

Consider că efectuînd în această formă recapitularea voi reuşi să fixez conţinutul esenţial al materiei predate pe parcursul întregului an şcolar, în ierarhia şi logica importanţei lor, stabilită de cerinţele practicii.

Prof. **MARIA COMAN**
Liceul „Al. Papiu Ilarian"
Tg. Mureş

Elevii clasei a XI-a predau „ştafeta învăţăturii" celor mai mici colegi, şcolarii clasei întîi.

Utilizarea terenului geografic în cadrul lecţiilor finale

Pentru a evidenţia elevilor, într-o formă cît mai plastică, o serie de cunoştinţe din domeniul disciplinelor pe care le predau, am amenajat, cu sprijinul colectivului şcolar, un teren geografic, cuprinzînd patru platforme : astronomică, meteorologică, geobotanică, şi geomorfologică.

Terenul geografic şi-a dovedit în mod deosebit utilitatea, în această perioadă, cu ocazia desfăşurării lecţiilor de recapitulare finală. La tema recapitulativă „Orientarea pe glob", de pildă, elevii, avînd la dispoziţie pe teren un Gnomon, au stabilit meridianul localităţii noastre, Pecica. Apoi elevii au reuşit să determine longitudinea localităţii noastre cu ajutorul ceasornicului solar, calculînd diferenţa dintre amiaza comunei noastre, arătată de ceasornicul solar şi ora Bucureştiului, anunţată prin radio. Tot cu ajutorul Gnomonului, elevii au demonstrat înălţimea Soarelui deasupra orizontului. Stabilindu-se unghiul format de acul magnetic al busolei şi linia meridianului locului indicat de Gnomon a fost determinată, în continuare, declinaţia magnetică a localităţii.

Tema „Mişcările Pămîntului" a fost recapitulată cu ajutorul „Aparatului de demonstrare a mişcării aparente a Soarelui". Utilizînd şuruburile cu aripioare, un elev a arătat mişcarea aparentă la diferite latitudini şi în special deasupra paralelei localităţii noastre, demonstrînd totodată cauzele repartiţiei inegale a căldurii şi a luminii solare pe glob.

Lecţiile cuprinse în capitolul „Atmosfera" au fost recapitulate teoretic şi demonstrate practic pe platforma meteorologică. Multe dintre cunoştinţele aferente temei, cum sînt de pildă cele ale lecţiei „Apa în atmosferă", nu au necesitat decît o recapitulare foarte succintă, căci elevii claselor a VII-a, au efectuat zilnic, prin rotaţie, în cursul acestui an, observaţii cu ajutorul higrometrului şi pluviometrului şi au completat fişe climatice. Ei au folosit aceste fişe, în care a fost inclusă şi temperatura solului la 5 şi 15 cm adîncime, drept element de orientare în lucrările efectuate pe lotul experimental al şcolii.

Aplicaţiile practice la capitolul „Hidrosfera" au fost demonstrate pe platforma geomorfologică. Astfel, pentru recapitularea lecţiei „Mişcările apelor oceanice" au fost provocate valuri simetrice şi asimetrice cu ajutorul unei suflante simple, iar la lecţia „Apele de suprafaţă" a fost realizat un mic torent care pornind de pe culmea „muntelui" a străbătut apoi toate formele de relief.

Lecţiile, deosebit de dificile îndeobşte, din capitolul „Litosfera" au fost recapitulate practic pe platforma geomorfologică şi geologică. Astfel, la tema „Structura scoarţei terestre", încreţirea straturilor, izbucnirea vulcanilor şi efectele lor au fost demonstrate în lada cu nisip, iar la tema „Formele mari de relief" discuţiile au fost însoţite de prezentarea structurii mineralelor şi rocilor care au dat naştere munţilor, podişurilor, şi cîmpiilor.

Pentru recapitularea lecţiei „Acţiunea de eroziune a apei marine", care iniţial fusese înţeleasă cu oarecare dificultate de către elevi, am realizat pe platforma geomorfologică un curent artificial de apă, pornit cu forţa printr-o pompă S-au format astfel mici lagune, lacuri maritime, cordoane litorale diferite ţărmuri — cu canale, cu lagune, cu limane, fiorduri, riasuri şi estuare.

Efectuată în felul acesta, prin demonstraţii şi lucrări practice pe teren, recapitularea la geografie asigură însuşirea şi fixarea temeinică a cunoştinţelor de specialitate, în strînsă legătură cu o serie de cunoştinţe din domeniul matematicii, fizicii, astronomiei şi agriculturii.

Prof. FLORIAN PÎRVU
Pecica

Lecţie recapitulativă pe terenul geografic al Liceului din Pecica, raionul Arad

ADMITEREA ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR

– Răspuns la întrebările cititorilor –

Se apropie concursul de admitere în învăţămîntul superior. Firesc el polarizează interesul unui număr foarte mare dintre absolvenţii liceelor şi se află, printre obiectivele centrale, în atenţia cadrelor didactice, care doresc să acorde un sprijin cît mai larg viitorilor candidaţi.

Mărturie a acestui interes sînt şi numeroasele scrisori pe care le primeşte redacţia noastră, scrisori în care se cer lămuriri şi precizări în legătură cu „ediţia 1967" a concursului de admitere, Făcîndu-se interpretul cititorilor săi, redacţia s-a adresat conf. univ. GHEORGHE PAIZI, director general adjunct în Ministerul Învăţămîntului, rugîndu-l să răspundă la cîteva întrebări.

— Ce măsuri au fost luate pentru o cît mai largă popularizare a instituţiilor de învăţămînt superior ?

— După cum se ştie, anul acesta a fost tipărită şi difuzată din timp broşura „Bacalaureatul şi admiterea în învăţămîntul superior — 1967". Multe institute şi universităţi din ţară au în prezent sub tipar broşuri, pliante, afişe şi prospecte care să vină în sprijinul candidaţilor în vederea alegerii drumului lor de viitor. Pe lîngă condiţiile de admitere în institutul respectiv, aceste lucrări de popularizare conţin un bogat material informativ privind profilul unor facultăţi şi secţii, condiţiile de studiu, aspecte din viaţa studenţească. Unele institute au găsit şi alte forme interesante de informare a candidaţilor. Astfel, la Institutul de arhitectură „Ion Mincu" din Bucureşti a fost amenajată şi se va deschide zilele acestea o expoziţie cu temele care au constituit obiectul probelor practice de aptitudini la concursurile de admitere din anii trecuţi. Zilnic un membru al corpului didactic din institut va da explicaţiile necesare în legătură cu probele de aptitudini, iar cu o săptămînă înainte de concurs vor fi organizate consultaţii şi pentru celelalte probe. Largi acţiuni de popularizare şi de informare a candidaţilor sînt înscrise şi în planurile speciale ale Institutului de construcţii, Institutului de ştiinţe economice — care va dispune de un număr sporit de locuri pentru anul I — precum şi în alte numeroase instituţii de învăţămînt superior.

În preajma examenelor, Ministerul Învăţămîntului va organiza în Gara de Nord, un birou de informaţii prin care se vor da lămuriri candidaţilor sosiţi din provincie asupra adresei institutelor de învăţămînt superior, a mijloacelor de transport etc.

— Măsurile pe care ni le-aţi enumerat, prefigurează, faţă de anii precedenţi, o acţiune mult mai amplă în legătură cu concursul de admitere. Totuşi aceste măsuri se înscriu în sfera celor iniţiate direct de către forurile învăţămîntului. Veţi folosi în această vastă acţiune şi alte mijloace ?

— Evident, eforturile organelor de învăţămînt şi ale instituţiilor de învăţămînt superior au fost, şi sîntem convinşi că vor fi şi în acest an, susţinute de presa centrală şi regională, de radio şi televiziune. Aş aminti aici faptul că, de curînd, Radioteleviziunea a iniţiat un ciclu de emisiuni dedicate candidaţilor la examenul de admitere în învăţămîntul superior. Folosesc acest prilej pentru a arăta că sîntem bucuroşi să furnizăm presei materialele necesare pentru orientarea tineretului. În paginile ziarelor se pot prezenta institutele, facultăţile şi secţiile care au o mare importanţă pentru economia şi cultura ţării noastre, pot fi inserate unele date istorice interesante din monografiile instituţiilor de învăţămînt superior cu vechi tradiţii, interviuri, discuţii cu cadrele didactice de mare prestigiu etc.

— Şi acum vă rugăm să ne răspundeţi la cîteva probleme cu caracter special ridicate în scrisorile primite de redacţia noastră de la cititori. Sîntem întrebaţi, de pildă, în ce limbă îşi va susţine examenul de admitere un absolvent al unei secţii cu limba de predare maghiară.

— Candidaţii din rîndul naţionalităţilor conlocuitoare pot susţine probele de concurs în limba maternă. În acest scop, o dată cu actele de înscriere vor adresa comisiei de admitere o cerere scrisă indicînd limba în care solicită să fie examinaţi. În comisiile examinatoare vor fi cooptate cadre didactice care cunosc limba respectivă.

— La concursul de admitere pentru cursurile serale se pot prezenta şi absolvenţi de liceu care locuiesc şi activează în producţie într-o altă localitate decît aceea în care funcţionează institutul superior de specialitate ?

— Se pot prezenta. Ei vor trebui însă să frecventeze cu regularitate cursurile. În acest scop, pînă în toamnă, la începerea cursurilor, candidatul reuşit la concurs, trebuie să obţină din partea ministerului tutelar transferul într-un post, în aceeaşi specialitate, din localitatea în care se află sediul institutului de învăţămînt superior respectiv. În cazul unor localităţi apropiate, vor fi admise „navetele" numai în condiţiile în care acestea nu împietează cu nimic frecventarea regulată a cursurilor.

— Numeroase corespondenţe primite cer lămuriri în legătură cu notarea la examenul de admitere.

— Într-adevăr această problemă formează şi obiectul unor scrisori şi propuneri sosite la Ministerul Învăţămîntului. Marea majoritate a cadrelor didactice, a părinţilor şi elevilor îşi exprimă satisfacţia faţă de măsura pe care a luat-o ministerul de a considera media obţinută la examenul de bacalaureat ca una din notele concursului de admitere în învăţămîntul superior. Relaţia strînsă între bacalaureat şi concursul de admitere dovedeşte unitatea procesului de învăţămînt.

— În legătură cu faptul că, în urmă cu cîţiva ani, au existat sisteme de notare atît în scara 1—5 cît şi în calificative, sîntem întrebaţi cum se calculează media în asemenea cazuri ?

— Diploma de merit — în cazul notării în scara 1—5 — este echivalentă cu nota 10. Mediei 5 îi corespunde media 9,50, mediei 4—7,50, mediei 3—5,50. Sistemului de notare cu calificative îi corespund următoarele medii : diplomei de merit — media 10, calificativului „f. bine" — media 9,50, calificativul „bine" — media 7,50, iar calificativului „suficient" — media 5,50. Aceste medii vor fi luate în consideraţie la calculul mediei finale a concursului de admitere. Ţinînd seama de faptul că, în trecut, au existat diferite modalităţi de a înregistra notele pe diplomele de maturitate (sau de absolvire) Ministerul Învăţămîntului a elaborat instrucţiuni precise pentru fiecare caz în parte. Desigur că pentru clarificarea altor nelămuriri candidaţii, cadrele didactice şi părinţii se pot adresa ministerului, dar pentru mai multă operativitate ei se pot adresa şi celui mai apropiat institut de învăţămînt superior, unde vor găsi toată solicitudinea necesară.

Dat fiind marele interes — pe care îl remarcăm încă de pe acum — pentru concursul de admitere sîntem convinşi că noua promoţie de bacalaureaţi se va prezenta bine pregătită în faţa comisiilor de admitere în învăţămîntul superior. „Alma mater" îi aşteaptă.

RELIEF PE NEGATIV

Cine plăteşte ?

La centrul şcolar al M.I.A. din Galaţi funcţionează, pe postul de contabil şef, Maria Cristea. Cu ajutorul ei a fost încadrată, ca laborantă la aceeaşi şcoală, Veronica Alexe, sora mai mică a contabilei şefe, elevă în clasa a XI-a de liceu, la cursurile fără frecvenţă. Lipsind în şcoală un profesor de educaţie fizică contabila şefă găseşte că sora ei este cea mai indicată să predea această disciplină, fireşte pe lîngă activitatea de laborantă. (Observaţi ce puteri discreţionare are în această şcoală contabila). În luna decembrie Veronica Alexe lipseşte mai multe zile. Leafa-i merge însă. Începînd cu trimestrul II devine şi mai scumpă la vedere. Îşi face apariţia, odată pe săptămînă, semnează în fugă în condică pentru zilele „prestate" ca laborantă, apoi în condica profesorilor pentru orele „prestate" ca profesoară şi dispare. — Leafa curge mai departe... Sesizată, direcţia de resort din M.I.A. le pedepseşte pe ambele cu „mustrare scrisă cu avertisment". Despre mustrare, nimic de zis. Dar, de plătit cine plăteşte ?

Au sărit peste cal

La concursul de admitere de anul trecut de la Grupul şcolar U.M.M. din Cîmpulung—Muşcel, candidaţii au fost examinaţi la limba română, după o programă ad-hoc. Biletele erau alcătuite fără să se ţină seama de reducerile de texte prevăzute în precizările Ministerului Învăţămîntului. Cînd s-a atras atenţia comisiei că textele din bilete n-au mai fost pregătite, fiind scoase din programa pentru examen, s-a răspuns că „la uzină nu s-a redus nimic, trebuie să se ştie tot". Au urmat, cum era de aşteptat, „accidente".

După cum se vede comisia „a sărit peste cal". E bine ca anul acesta membrilor „zeloşi" ai unor astfel de comisii să li se atragă atenţia că asemenea „sărituri peste cal" se pot solda cu „căderi". Nu numai pentru cei examinaţi ci şi pentru „săritori".

OPINII

CE CONDIȚII OFERĂ ACTIVITĂȚII CREATOARE CERCURILE PE MATERII?

Menite să prospecteze existența unor înclinații și talente, să contureze actualilor elevi perspectivele alegerii viitoarei profesii, sau pur și simplu să contribuie la formarea și consolidarea unor noțiuni și cunoștințe, cercurile de elevi constituie — prin varietatea posibilităților de activitate pe care le oferă, prin multiplele valențe de captare a interesului celor tineri — una dintre cele mai valoroase forme de organizare a timpului liber. O prezență dinamică în activitatea unui asemenea cerc transformă adeseori simpla înclinație pentru un domeniu oarecare într-o preocupare constantă, care mobilează capacitatea creatoare.

Aceste considerente ne dau imaginea ce reprezintă eficiența optimă a acestor cercuri, așa cum se conturează ea în intențiile Direcției generale pedagogice a învățămîntului de cultură generală. Acestei imagini i se opune însă, trebuie să o spunem de la început, clișeul mai puțin satisfăcător al realității, deteriorat în fond de aspecte de formalism, de insuficienta îndrumare a unor cercuri, de eficiența scăzută a altora...

La început a fost programa

Ce trebuie să fie activitatea cercurilor de elevi, aflăm în primul rînd din programele elaborate de Direcția generală pedagogică a învățămîntului de cultură generală, încă cu doi ani în urmă. Fiecare programă schițează, prin cîte un detaliat preambul, scopul și sarcinile cercului respectiv. Din capul locului reiese, examinînd programele, preocuparea pentru înjghebarea unei activități de cerc viabile și susținute printr-un conținut corespunzător. Totuși, chiar programele acestea, indicînd nivelul științific și stabilind tematica cercurilor pentru diversele materii, dînd diferite indicații bibliografice, vorbesc în chip deosebit despre scop și sarcinile acestei forme de activitate organizată cu elevii.

Să luăm, bunăoară, programa cercului de matematică pentru clasa a IX-a (aprobată cu nr. 47211/1965). Aici se scrie între altele, la pagina 4: „Cercurile de matematică ale elevilor trebuie să urmărească în mod continuu și perseverent transformarea informării științifice a elevilor, interesul și curiozitatea lor pentru știință, într-o puternică pasiune pentru studiu, pentru cercetarea matematicii". În programa de fizică, în schimb, se afirmă: „Cercul de fizică are drept scop să stimuleze preocupările elevilor și să dezvolte înclinațiile acestora pentru fizică (...) Profesorii pot cultiva **chiar** (s.n.) pasiunea pentru fizică". Obiectivele cercurilor de biologie sînt, prin formulare, și mai restrînse: „colectarea și cunoașterea unor materiale", „consolidarea anumitor deprinderi de muncă practică", „cunoașterea florei și faunei din regiune" etc. Aici talentul, stimularea pasiunii sînt, în mod inexplicabil, date uitării...

S-ar putea să se replice că, de fapt, amintitele texte, simple preambuluri, nu au prea mare importanță iar diferențele semnalate provin doar din dorința de a se evita repetarea acelorași formulări. Din păcate, nu. Aceste deosebiri în stabilirea obiectivelor se reflectă limpede în însăși tematica propusă pentru activitatea cercurilor și în bibliografia recomandată. Astfel, dacă ne referim la clasa a IX-a, teoremele lui Ceva, Menelaus, Desargues și reciprocele, transformările punctuale, operațiile cu vectori, schimbarea bazei unui logaritm și chiar operațiile cu rigla de calcul, prevăzute în programa cercului de matematică, depășesc ca nivel științific cunoștințele despre presiuni joase și foarte înalte, moment cinetic și moment de inerție, precum și noțiunile de dinamica corpului de masă variabilă, la care se referă tematica cercului de fizică. Cît privește teme cum sînt folosirea plantelor ca preocupare din vechime și pînă azi, noțiunile despre celulă, țesut și structura organelor vegetative, ori istoricul dezvoltării zoologiei, cuprinse în programa cercului de științe naturale, apar mai mult ca elemente complementare ale materiei predate în orele de curs.

La fel, în clasa a X-a, congruentele aritmetice și formula lui Cardano pentru rezolvarea ecuațiilor de gradul trei și a celor trigonometrice, sau elementele de trigonometrie sferică, din programa cercului de matematică, solicită judecata elevului în mai mare măsură decît temperaturile foarte joase și foarte înalte, rezonanța în tehnică și alte teme din programa cercului de fizică, ca să nu mai vorbim de istoricul dezvoltării biologiei, ori ședințele pe tema „animale — monumente ale naturii" prevăzute pentru cercul de științe naturale. Asemenea diferențe marcate apar și în tematicile stabilite pentru cercurile claselor a XI-a și a XII-a.

Fără îndoială, se poate contraargumenta în această privință, că nu enunțul temei este hotărîtor, ci gradul de profunzime al tratării ei în cadrul cercului. Iată însă că și bibliografia recomandată de programe menține diferența inițială de nivel între discipline. Cîteva exemple: la matematică se propun în bibliografie lucrări care fac parte din bibliografia de mai tîrziu a studenților sau chiar a specialiștilor ca, de pildă, lucrările: Aramă L. și Morozon T. — Culegere de probleme de calcul diferențial, vol. I, Ed. tehnică, 1964; Kutuzov V. B. — Geometria lui Lobacevski și elementele de bază ale geometriei, Ed. tehnică, 1952; Moisil Gr. — Introducerea în algebră, Ed. Academiei R.P.R., 1954 și multe altele. La fizică însă două din lucrările recomandate (N. Bărbulescu — Fizica generală, V. Atanasiu — Noțiuni de fizică generală și H. Hangea — Fizica tehnică) au un nivel teoretic mai înalt, majoritatea bibliografiei fiind formată din cărți de popularizare științifică. În sfîrșit, la biologie, bibliografia cuprinde aproape exclusiv lucrări de popularizare. Printre ele se numără, la mai multe clase, lucrarea „Homunculus" — care pe lîngă nivelul său relativ scăzut, are și neajunsul de a promova unele păreri depășite pe plan științific.

În concluzie apare evident că, și în cazul cînd ne-am limita la o simplă proporționare a programei diferitelor cercuri, există, în ceea ce privește fizica și mai ales științele biologice, mari rezerve care să ducă la ridicarea nivelului activităților și a ținutei lor științifice.

Straturi permeabile la infiltrațiile formalismului

Este un fapt evident că există, în numeroase școli, cercuri de elevi care prin valorificarea unor inițiative pozitive și datorită unei îndrumări atente, receptivă la modul cum pulsează interesul participanților, au obținut rezultate lăudabile. Recentele bilanțuri făcute cu prilejul încheierii activității anuale a cercurilor, ca de pildă la liceele „Gh. Șincai" și „D. Cantemir" din Capitală, „N. Bălcescu" din Craiova și altele au relevat cu prisosință aceasta.

În același timp însă, am avut ocazia să constatăm în activitatea unor cercuri o lipsă de vioiciune, tradusă adesea printr-un automatism de funcționare. Acestea se reflectă neîndoielnic în lipsa de interes a participanților pentru viața propriului lor cerc. Ce duce la această scădere de interes?

În primul rînd birocratizarea activității, limitarea acesteia la prezentarea de referate, destul de multe neinteresante, lipsite de originalitate mai ales care îngustează munca cercului la un grup restrîns de elevi prinși direct de problemă. O a doua cauză o constituie faptul că activitățile practice, care stîrnesc de obicei cel mai mult interes, fie că e vorba de rezolvări de probleme (la matematică sau chimie), fie de lucrări de laborator (la fizică, chimie sau biologie), vizitele și excursiile cu caracter științific sînt, în destul de numeroase cazuri, încă prea puțin legate de o acțiune de cercetare și studiu, predominînd observația asupra unor fenomene cunoscute și căutarea de soluții la probleme, de o tipologie relativ banală. Astfel, deși cercurile sînt limitate la 15—20 de elevi și aceștia sînt aleși pe criteriul bunelor rezultate la învățătură, capacitatea lor de înțelegere nu este solicitată, în general, la limita sa superioară. Atenția membrilor cercului nu este reținută suficient prin pedalarea pe modern, neobișnuit, atractiv.

O a treia cauză a faptului că cercurile nu au cîștigat în cea mai mare măsură interesul participanților este lipsa activității dintre ședințe, sau mai pe neocolite spus, faptul că cercurile nu prea își trăiesc viața.

Conform programei, un cerc format din 15—20 elevi de aceeași clasă (din clase paralele, de obicei) ține o ședință lunară a cărei durată nu trebuie să depășească 1 1/2 ore. Desigur perioada care urmează unei ședințe ar putea fi utilizată, și este în unele cazuri, pentru pregătirea ședinței următoare. Dar de foarte multe ori cercul „există" în fapt exact timp de 1 1/2 oră, cînd majoritatea membrilor săi vin și se așează cuminți în băncile lor ca să asculte un referat, să vadă o experiență. Pentru ca cercul să trăiască cu adevărat ar trebui ca membrii săi să se adune nu numai pentru a afla ceva, ci, abia așteptînd ședința, să se regăsească împreună mai ales pentru a spune ceva fiecare dintre ei. Impuls pentru o asemenea activitate vie, multiplă trebuie să-l dea în primul rînd programele. Deci și din acest punct de vedere programele cercurilor necesită o revizuire atentă.

Neîndoielnic că pentru a face din fiecare cerc un ogor de pe care elevii să recolteze noi cunoștințe, o pepinieră de talente și inițiative creatoare, rolul hotărîtor îi revine profesorului. Prin intermediul profesorului se traduc în viață indicațiile programei, măiestria lui poate valorifica indicațiile pozitive ale acesteia, poate suplini lacunele, estompa anumite indicații insuficient studiate. Procedînd în acest fel, îndrumătorul cercului de elevi transformă implicit activitatea acestuia într-un cîmp pentru recoltarea de experiențe, pe marginea și în completarea celor de la clasă, într-un laborator viu de lucru. Aci poate educatorul să experimenteze, în condiții propice, tratarea diferențiată a elevilor la limita superioară a cunoștințelor lor științifice. Și desigur tot în cerc profesorul poate descoperi forme dintre cele mai eficiente, mai pasionante, de formare a orizontului științific al elevilor.

Cîteva propuneri

Chiar și simpla trecere în revistă a conținutului și formelor de activitate a cercurilor de elevi impune o serie de concluzii.

● **Mai multă varietate în tematică și maleabilitate în raport cu problemele care-i pasionează pe elevi.** În acest sens programele cercurilor de elevi pe materii trebuie să dea tonul, accentuînd prezența „modernului" și ineditului în tematica lor. Pot fi formulate idei oricît de îndrăznețe, chiar unele investigații tehnice originale, cu condiția să se asigure un îndrumător de înaltă competență. În unele cercuri — de exemplu cele de chimie sau biologie — se pot da cîte unuia sau mai multor elevi, teme mai ample de studiu, desfășurate pe o perioadă mai mare de timp, pe un trimestru, de pildă, sau chiar pe un întreg an școlar.

● **Asigurarea unei game mai largi de mijloace și materiale pentru lucrări experimentale.** Desigur lărgirea sferei de lucrări aplicative a cercurilor solicită dotarea laboratoarelor de fizică, chimie și biologie cu un utilaj mai variat și, mai ales de precizie sporită. Realizarea acestui deziderat se leagă strîns de propunerea următoare...

● **Solicitarea unui sprijin mai amplu pentru cercurile de elevi, din partea forurilor de cercetare științifică înaltă.** Cercurile de elevi ar putea fi nu numai sprijinite, dar eventual și „tutelate" de institutele de cercetări științifice, ai căror specialiști sîntem siguri că nu ar refuza să participe din cînd în cînd la lucrările cercurilor, să facă unele expuneri elevilor, să dea consultații profesorilor îndrumători și, de ce nu, uneori să-i invite pe elevi să cunoască și să participe la unele forme de activitate a acestor institute.

● **Să se normeze activitatea profesorilor în cadrul cercurilor de elevi.** Conducerea cercurilor să fie înscrisă în cadrul normei didactice a anumitor profesori și să se creeze un sistem unitar de apreciere a acestei activități.

★

Asemenea măsuri care să ducă la creșterea contribuției cercurilor de elevi, să facă din ele o bază de pe care tineretul să poată păși mai departe la stăpînirea științei și mînuirea pricepută a tehnicii, să asigure îndrumarea lor cu deplină competență, vor da un nou și puternic avînt acestei forme de activitate cu deosebit potențial educativ.

D. TEODORU

O nouă reușită a fotografilor amatori de la „cercul foto"

Un joc al întîmplării sau o alegere deliberată?

Mulți dintre absolvenții claselor realiste ale liceului nostru sînt astăzi studenți la medicină, la biologie, la științe juridice sau la alte facultăți la care matematica nu figurează în programa de învățămînt. În schimb Rodica P., o elevă care a urmat cu deosebit succes secția umanistă, a absolvit anul trecut facultatea de matematică!

O anchetă în rîndul elevilor din clasele a X-a pe tema „ce va determinat să urmați secția reală sau umanistă" a prilejuit, în multe cazuri, niște răspunsuri bizare, derutante. Elevi care, din clasa a V-a pînă într-a IX-a, n-au depășit media 5 la matematici, cer totuși să se înscrie la secția reală motivînd că aici „au mai multe posibilități", că „părinții vor ca ei să urmeze politehnica" ori că „nu mă prea împac cu latina". Bineînțeles, aceasta sporește în mod artificial numărul claselor realiste (Raportul este, în orașul nostru de 7 la 1, iar media pe țară, probabil, foarte apropiată de acest raport).

De aceea consider că a lua în considerare exclusiv, în cazul acestei alegeri, cererea elevului de a urma o secție sau alta — așa cum se obișnuiește acum — constituie un procedeu empiric, în care hazardul are un rol preponderent.

Cred că în această problemă de răspundere, sfatul unei comisii formată din diriginți și profesori de specialitate este absolut necesar. Cred, de asemenea, că niște „fișe orientative" ar trebui să însoțească pe elevi încă din clasa a V-a.

FLORIN ANGHEL
Pitești

Practica în liceele pedagogice

Menită să familiarizeze pe elevii liceelor pedagogice cu principalele aspecte ale procesului de învățămînt la clasele I—IV, practica pedagogică a elevilor din anul III al acestor școli cuprinde, în cadrul programei, acțiuni prin intermediul cărora să li se facă cunoscute viitorilor învățători particularitățile psihice ale copiilor, modul de alcătuire a fișei psiho-pedagogice, metodele folosite pentru a înlătura unele aspecte negative de comportament ale școlarilor etc.

Pornind de la aceste obiective, colectivul Liceului pedagogic din Bîrlad și-a întocmit o planificare tematică prin care să asigure viitorilor învățători o pregătire cît mai temeinică și multilaterală.

Pe parcursul acestei activități ne-am izbit însă de unele greutăți, provenite, în principal, din felul cum sînt elaborate în prezent planul de învățămînt și programa de practică pedagogică. Pe baza acestor documente de învățămînt, elevii anului III încep practica pedagogică din primul trimestru. Or, la acea dată, ei nu dispun încă de cunoștințe în domeniul psihologiei copilului (acestea se predau abia spre sfîrșitul trimestrului I) care să-i ajute în observațiile pe care urmează să le efectueze. Același lucru se întîmplă și la pedagogie, unde, în primele luni ale trimestrului I, sînt predate în cadrul cursului teme nelegate de observațiile pe care trebuie să le facă elevii în timpul practicii.

Consider, de asemenea, cu totul nepotrivit faptul că elevilor anului III li se solicită în timpul trimestrului III să țină lecții practice la limba română și aritmetică, deși la acea dată nu le-a fost predată încă metodica acestor obiecte și nici nu au avut posibilitatea, la lecțiile de pedagogie, să cunoască formele de organizare a procesului de învățămînt.

Pentru rezolvarea acestor deficiențe propun introducerea practicii pedagogice abia din trimestrul II al anului III. Astfel, cele două ore pe săptămînă, ce rămîn disponibile în trimestrul I, vor putea fi folosite pentru predarea metodicilor limbii române și aritmeticii, asigurîndu-se orientarea necesară elevilor pentru lecțiile practice. Oricum, socotesc că aceste lecții practice predate de elevii liceelor pedagogice să fie planificate în primul trimestru al anului IV, concomitent cu lecțiile-model.

În felul acesta, eficiența practicii pedagogice ar fi asigurată, eliminîndu-se unele tendințe spre formalism și asigurîndu-se conținutul științific și metodic al acestor activități, atît de importante pentru pregătirea viitorilor învățători.

Prof. ILIE GHIOROAE
Bîrlad

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Pentru reabilitarea unei «cenușărese»"

Articolul „Pentru reabilitarea unei «cenușărese»" apărut în Gazeta învățămîntului nr. 889 sub semnătura tov. Ion Pascu, directorul Școlii generale din satul Vasile Alecsandri, raionul Galați, susținea, pe bună dreptate, că lucrul manual sau o altă formă de activități practice în incinta școlii trebuie menținută la clasele V-VIII, incluzîndu-se și în școlile sătești lucrări simple de atelier.

Numeroase considerente mă determină să susțin acest punct de vedere. Aș spune, în primul rînd, că există o înclinație firească a copiilor să lucreze cu anumite scule simple — un ciocan, o pilă, o daltă, un burghiu — și este deci tot atît de normal să-i învățăm cum să mînuiască corect aceste scule, care sînt cele mai potrivite instrumente în vederea efectuării unei anumite operații, cum să evite eventuale accidentări. Sînt convins că aceasta ar aduce un prim cîștig înseși școlilor, elevii putîndu-și astfel aduce o contribuție mai importantă la îmbunătățirea dotării laboratoarelor cu material didactic din resurse locale. Este știut, de asemenea, că lucrările practice de tîmplărie și lăcătușărie, precum și studiul materialelor asupra cărora se efectuează prelucrări mecanice permit o legătură mai strînsă cu ansamblul disciplinelor realist practice — fizică, matematică, chimie.

În examinarea propunerii pe care o susținem, mai trebuie ținut seama că un procent tot mai mare de elevi din școlile generale sătești se îndreaptă către liceele de specialitate cu caracter industrial, către școlile profesionale industriale și de mecanizare a agriculturii. Desigur că existența unor priceperi elementare în domeniul lăcătușăriei, la toți elevii admiși în aceste școli, ar omogeniza mult instruirea în prima perioadă de practică și ar elimina multe din deficiențele constatate în prezent în ceea ce privește nivelul scăzut al însușirii anumitor deprinderi practice. (Deficiențe constatate mai ales la elevii proveniți din școlile sătești).

Departe de a constitui o pledoarie pentru renunțarea la predarea „agriculturii" și a aplicațiilor practice la această disciplină în școlile sătești, propunerile cuprinse în articolul „Pentru reabilitarea unei «cenușărese»", ca și argumentele prin care le susținem vor să întărească în fapt pregătirea de viitor pe care va trebui s-o aibă un lucrător din agricultura socialistă, unde ponderea lucrărilor bazate pe mecanizare complexă și pe electrificare crește continuu.

S. MARIN
maistru instructor la Liceul din Fetești

●

Problema oportunității studiului anumitor îndeletniciri practice în cadrul școlilor generale din mediul rural, la care se referă articolul „Pentru reabilitarea unei «cenușărese»", ar trebui într-adevăr reexaminată în lumina anumitor condiții concrete și a experienței acumulate în acest domeniu. Socotesc că, în această privință, există o prea mare rigiditate formală. Să luăm în considerare, de pildă, cazul a numeroase comune cum este și comuna noastră — Baia de Fier — cu un accentuat specific industrial, în care un procent însemnat dintre locuitori sînt de fapt muncitori în diferite întreprinderi. De asemenea, deși pentru comunele de deal și de munte se prevede la agricultură studiul plantelor specifice, de exemplu pomii fructiferi, precum și al altor ocupații caracteristice — apicultura, bunăoară — se ține într-o măsură prea mică seama că înseși aceste ocupații cu caracter agricol cuprind o serie de lucrări auxiliare în care este foarte utilă cunoașterea tîmplăriei. (Ce bine ar fi, de pildă, dacă ar fi prevăzut undeva în programă ca elevii să învețe confecționarea unui stup sistematic).

Susțin, de aceea, necesitatea adoptării unor măsuri mai largi în această privință, care să corespundă atît obiectivelor învățămîntului cît și preferințelor manifestate de elevi. În această privință ar fi util să se alcătuiască, cu caracter experimental, o programă de lucrări practice de atelier, care ar putea fi realizate în școlile generale sătești, fără prea mari eforturi în ceea ce privește dotarea acestora. Totodată ar trebui revăzută și îmbunătățită programa de agricultură și cea a lucrărilor practice aferente, astfel încît elevii să fie familiarizați și cu unele lucrări auxiliare dintre cele mai importante. Apoi ar fi bine să se lase la alegerea elevilor — așa cum se procedează pentru limbile străine — domeniul de pregătire practică pe care doresc să-l urmeze.

În ceea ce privește problema cadrelor necesare predării îndeletnicirilor practice, aceasta ar putea fi rezolvată relativ ușor, fie prin încadrarea cu cîteva ore a unui maistru de la întreprinderea locală cea mai apropiată, fie prin încredințarea acestor ore unor învățători absolvenți ai fostelor școli normale care, după cum se știe, au primit o anumită pregătire și pentru efectuarea lucrărilor practice. Pentru viitor, dacă se adoptă propunerea susținută de noi, s-ar cuveni introdusă o disciplină de profil și în cadrul actualelor licee pedagogice.

Prof. HARALAMBIE DINA
directorul Școlii generale din Baia de Fier, reg. Oltenia

●

Ne-am pus și noi adesea întrebarea formulată în articolul „Pentru reabilitarea unei «cenușărese»": de ce orele de activități practice gospodărești figurează în planul de învățămînt, însoțite de termenul „facultativ"?

Sînt oare îndeletnicirile gospodărești o activitate de care fetele și chiar băieții să nu aibă nevoie în viață? Solicită acestea vreun talent deosebit? Există măcar un singur om care în viața lui să nu aibă nevoie să cunoască organizarea și efectuarea unor lucrări simple de menaj? Fără îndoială, nu! Iată de ce, și după părerea noastră, orele de activități practice și gospodărești ar trebui să fie cuprinse în programe pe tot parcursul școlii de 8 ani. În ceea ce privește programa orelor de activități practice ar fi bine ca să cuprindă teme corespunzînd necesităților vieții, activităților gospodărești curente, de la curățenia și ordinea locuinței, la prepararea unui dejun hrănitor și corespunzător din punct de vedere igienic.

Este adevărat că multe tinere învață de la mamele lor unele dintre aceste lucruri, dar sînt numeroase și fetele care intră în viață complet nepregătite din acest punct de vedere, fie pentru că mamele lor sînt în producție și nu au timp să le îndrume, fie pentru că acestea, dintr-o dragoste exagerată și greșit orientată, evită să le deprindă de mici cu diferite treburi gospodărești.

În ceea ce privește atitudinea elevelor înseși față de aceste activități subliniez că, judecînd după activitatea în cercul de gospodărie pe care îl conduc, majoritatea fetelor participă cu evidentă plăcere și interes.

Prof. CLEOPATRA DORU
Școala generală din com. Hălmagiu raionul Gurahonț

TEZĂ DE DOCTORAT

În ziua de 7 iunie 1967, ora 12, va avea loc la Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" din Cluj, în sala A 4 din str. Mănăștur nr. 3, susținerea publică a tezei de doctorat „Contribuții cu privire la biologia, ameliorarea și agrotehnica fasolei-Vigna sinensis (Torn) Endl", a tov. ing. ZĂVOI AUREL, pentru obținerea titlului de „doctor în agronomie".

Conducător științific: Prof. dr. doc. șt. VASILE VELICAN, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

Referenți științifici oficiali:
— Prof. dr. doc. șt. I. SAFTA, de la Universitatea Craiova.
— Prof. dr. F. CANTAR, de la Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași
— Conf. dr. V. NAGHIU, de la Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj.

Teza de doctorat poate fi consultată la biblioteca centrală a institutului, str. Mănăștur nr. 3.

ACTIVITATEA ŞTIINŢIFICĂ A CORPULUI PROFESORAL

– Sesiunea de comunicări a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice –

Recent, Societatea de ştiinţe istorice şi filologice din Republica Socialistă România a organizat, în oraşul Ploieşti, o sesiune ştiinţifică în care au fost prezentate o serie de interesante comunicări în legătură cu dobîndirea, prin lupta poporului, a independenţei de stat a României. La lucrările sesiunii au participat reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului, ai conducerii Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice, ai organelor de partid şi de stat din oraşul Ploieşti, delegaţi ai filialelor Societăţii, precum şi un mare număr de cadre didactice din Ploieşti.

Comunicarea de deschidere a sesiunii, cu titlul „Partidele şi grupările politice şi atitudinea lor faţă de problema independenţei României", prezentată de prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei, a evidenţiat faptul că, în perioada anilor 1875—1878, deşi căile preconizate de diferite partide şi grupări politice în vederea cuceririi independenţei erau diferite, toate forţele social-politice din România doreau independenţa statului şi militau în acest sens.

Comunicarea prof. N. Adăniloaie, intitulată „Contribuţia maselor populare la susţinerea războiului de independenţă", a conturat clar că războiul pentru scuturarea jugului otoman, sacrificiile făcute pentru obţinerea victoriei au dovedit înaltul patriotism al maselor populare, conştiinţa lor în lupta pentru înfăptuirea aspiraţiilor naţionale ale românilor. Comunicările „Atitudinea ploieştenilor faţă de războiul de independenţă" de prof. Paul Popescu (Ploieşti), „Contribuţia maselor populare din regiunea Galaţi la desfăşurarea războiului pentru independenţă" de lector univ. Cezar Şerbu (Galaţi), „Cîteva date privind contribuţia oraşului Piatra Neamţ la susţinerea războiului pentru independenţă" de prof. Mihai Zamoşteanu (Piatra Neamţ), „Contribuţia locuitorilor din oraşul şi regiunea Bacău la susţinerea războiului pentru independenţă" de prof. Ciută Ion (Bacău), „Contribuţia oraşului şi judeţului Buzău la susţinerea războiului de independenţă" de prof. Dimitrie Ionescu (Buzău) şi „Manifestări literare şi artistice la Galaţi pentru susţinerea războiului de independenţă" de prof. Paul Păltănea (Galaţi), au venit cu informaţii şi date noi privind aportul maselor din diferite regiuni în sprijinirea războiului pentru cucerirea independenţei de stat a României.

Războiul de independenţă a constituit un prilej de manifestare a unităţii de conştiinţă naţională la românii aflaţi sub dominaţia austro-ungară. Acest lucru a fost reliefat în comunicările „Războiul de independenţă — prilej de manifestare a unităţii de conştiinţă naţională la românii din Transilvania" de lector univ. Vladimir Diculescu (Cluj) şi „Războiul de independenţă — ecourile lui în Transilvania" de Vasile Netea, cercetător ştiinţific (Bucureşti), care prezintă ecoul războiului de independenţă în presa românească de peste Carpaţi („Gazeta Transilvania", „Telegraful român", revista „Familia" etc), ajutorul material dat de populaţia de aici pentru purtarea războiului precum şi participarea unor transilvăneni, bănăţeni şi bucovineni ca voluntari în cadrul unităţilor de dorobanţi.

Luptele duse de români la Rahova şi la Plevna, victoriile obţinute de ei au fost elogiate de numeroase ziare străine, — ruseşti, engleze, germane, franceze şi italiene. Aceste aprecieri ale presei străine — arată conf. univ. C. Velichi, în comunicarea „Spicuiri din presa străină asupra luptelor de la Rahova şi Plevna", au adus mari servicii României, creînd o atmosferă favorabilă ţării şi un curent pozitiv în opinia publică europeană.

Comunicarea „Războiul de independenţă şi socialiştii din România", prezentată de Georgeta Tudoran, cercetător ştiinţific (Iaşi), a înfăţişat, pe baza unui bogat material de arhivă, atitudinea socialiştilor de sprijinire a acestui război drept.

În ultima comunicare a sesiunii cu titlul „1877 în folclorul moldovenesc" lect. univ. Vasile Adăscăliţei (Iaşi), a insistat asupra variantelor unei piese de teatru cu caracter folcloric intitulată „Căderea Plevnei" sau „Predarea lui Osman Paşa", variante întîlnite pe un perimetru destul de larg în Moldova centrală.

Desprinzînd concluziile pe marginea lucrărilor sesiunii, prof. univ. Vasile Maciu, vicepreşedinte al Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice din Republica Socialistă România, a subliniat ţinuta ştiinţifică a comunicărilor prezentate şi contribuţia lor la o mai bună cunoaştere a diferitelor aspecte legate de războiul de independenţă.

În timpul sesiunii, Societatea de ştiinţe istorice şi filologice a organizat, pentru participanţi, vizite la muzeul regional de istorie, la diferite case memoriale şi monumente istorice din oraşul şi raionul Ploieşti şi din oraşele Tîrgovişte şi Cîmpina.

I. ŞENDRULESCU

Natură, corturi, tinereţe

— Pentru promovarea unei concepţii moderne în turismul şcolar —

Prezentul an — 1967 — confirmă o dată în plus uriaşa dezvoltare a turismului din ţara noastră. Anul turistic internaţional aduce cu sine un vocabular mai puţin folosit: CAMPING, CARAVANING, MOTEL, BUNGALOW etc., termeni necunoscuţi cu ani în urmă intră în limbajul comun, cu semnificaţia unei activităţi turistice deosebite.

În acest context şi turismul şcolar tinde să adopte o serie de formule moderne. În rîndul acestora, turismul cu corturi ocupă un loc deosebit. Într-o expresie lapidară esenţa acestei formule turistice poate fi exprimată astfel: **natură, corturi, tinereţe.** Căci, evident, nicăieri popasul pe drumuri de munte nu este mai însufleţit, decît acolo unde e prezentă tinereţea. Iar amplasarea în această ambianţă a unui cort, mărunt triunghi de pînză colorată pierdut în imensitatea peisajului, apare drept complement ideal al naturii şi tinereţii.

Pasiunea drumeţiei, pe care dorim să o transmitem tinerelor vlăstare, impune ca, din primul moment al contactului cu natura, elevul să fie puternic impresionat. N-am întîlnit încă tînăr pe care să nu-l atragă, în mod irezistibil, viaţa petrecută în mijlocul naturii, la adăpostul corturilor, focul de tabără, posibilitatea de a ajunge, în acest fel, în locuri inaccesibile pentru excursiile obişnuite, de a admira peisaje inedite de o rară frumuseţe. În acelaşi timp, asemenea excursii îi pregătesc pe elevi pentru o viaţă activă, îi învaţă să-şi prepare singuri mîncarea, să se îngrijească în comun de tot ceea ce este necesar reuşitei unei acţiuni, încheagă un colectiv întreg prin strînse legături de prietenie.

De asemenea excursii mă leagă amintiri de neşters. În ultimii ani am pornit la drum cu grupuri dintre elevii mei, străbătînd meleagurile patriei, urcînd pe poteci către culmi, tăind prin poieni de basm, cu corturile în spate. Am reconstituit drumul urmat cu ani în urmă de scriitorul C. Hogaş, poposind alevea în locurile descrise în paginile de carte. Am urmărit, de pe creasta Bihariei, drumurile lui Emil Racoviţă, intrînd cu sfială în tainicele peşteri, unde se ascund vietăţile microscopice studiate de savantul român şi unde ghiaţa, care nu se topeşte, dăinuie de veacuri. Am pătruns cu nespusă emoţie în valea ce conduce spre Grădiştea de Munte, leagănul civilizaţiei dace, contemplînd înfiorat locurile de care se leagă naşterea poporului român. Coborînd de pe crestele celor mai înalţi munţi ai României — masivul Făgăraş — prezenţa stînelor ne-a amintit de transhumanţă, de drumurile străbătute necontenit de cei din vechime, între nordul şi sudul Carpaţilor, drumuri care au constituit una dintre legăturile permanente şi trainice între ţările române.

Din toate aceste excursii elevii au revenit cu imagini de neuitat şi cu dorinţa vie de a fi din nou părtaşii unei asemenea drumeţii.

★

Pentru cei dornici să pornească, în vacanţa acestui an, pentru prima oară într-o excursie cu corturile în spate prezentăm, în continuare, unele amănunte organizatorice şi tehnice.

Colectivul de excursionişti ideal este de 32 persoane, respectiv „lotul" de 8 corturi. Fiecare cort poate fi transportat de unul dintre elevi, ceilalţi trei ducînd alimentele şi îmbrăcămintea. Este indicat ca fiecare elev să aibă un sac de dormit; în lipsa acestor saci se pot folosi 6 pături (pentru un cort de 4 persoane).

Corturile se instalează pe o platformă mai înaltă, pe care să nu se poată strînge apa de ploaie. Dacă terenul permite, amplasarea corturilor se va face în formă de careu sau semicerc.

Pentru exemplificare, prezentăm modul cum am efectuat o excursie de-a lungul masivului Piatra Craiului. Am ales un traseu trecînd printr-o zonă de altitudine medie, întrucît pe creasta topografică a Pietrei Craiului excursiile cu elevii sînt riscante, iar înnoptarea s-a făcut pe înălţimi care nu depăşeau 1.500 de metri altitudine, pentru ca să nu fie prea frig.

Ziua I. Ne-am deplasat cu trenul de la Bucureşti la Braşov şi de aici la Zărneşti. Am amplasat tabăra de corturi la Plaiul Foii.

Ziua a II-a. Lăsînd doi elevi de planton în tabără, fără povara bagajelor, am vizitat regiunea Marelui Grohotiş. Din zarea Tămăşelului se deschide o privelişte impresionantă asupra abruptului Pietrei Craiului. Am străbătut alternativ limbi de zăpadă şi grohotiş, trecînd prin Padina Lăncii pînă la Cerdacul Stanciului.

Ziua a III-a. Această zi am rezervat-o unei excursii mai odihnitoare: cu trenul forestier ne-am deplasat la Rudăriţa.

Ziua a IV-a. Am amplasat tabăra la stîna din Tămăşel, avînd o vedere panoramică asupra masivelor Piatra Craiului şi Iezer-Păpuşa. Prînzul l-am luat la stînă.

Ziua a V-a. Am coborît la rîul Dîmboviţa, amplasînd tabăra la malul apei. Elevii şi-au pregătit singuri mîncarea, într-o găleată smălţuită.

Ziua a VI-a. Pornind în avalul Dîmboviţei, am străbătut Cheile Dîmboviţei şi am vizitat Peştera Urşilor. Tabăra am amplasat-o în localitatea Podul Dîmboviţei, de unde am vizitat şi Peştera Dîmbovicioara.

Ziua a VII-a. Ne-am înapoiat acasă, trecînd prin Cîmpulung-Muscel.

Roadele acestei excursii au fost evidente la fiecare dintre participanţi, atît în receptivitatea sporită faţă de frumuseţile peisajului natural, în comuniunea mai deplină cu natura, cît şi în manifestările iniţiativei personale, strîns îmbinate cu grija pentru întregul colectiv.

Sînt convins că, acei care, trecînd peste anumite dificultăţi organizatorice, vor lua iniţiativa efectuării unor excursii cu corturile, vor fi cîştigaţi pentru totdeauna de farmecul neasemuit al acestei forme turistice.

Prof. FLORIAN FRAZZEI
Liceul nr. 32 Bucureşti

Cel mai vechi atlas şcolar românesc

În marile biblioteci de stat, în bibliotecile unor şcoli de tradiţie, precum şi în colecţiile unor bibliofili poate fi întîlnită o veche şi deosebit de interesantă lucrare didactică: este vorba de primul Atlas geografic şcolar românesc, apărut la Bucureşti în anul 1868. Atlasul cuprinde 7 hărţi: Planiglobul, Europa, Asia, Africa, America, Oceania şi Dacia.

Admirînd precizia ştiinţifică a lucrării, execuţia ei grafică foarte bună faţă de nivelul tehnic al vremii, cercetătorul în domeniul pedagogiei avea să regrete, pînă de curînd, insuficienţa datelor în legătură cu iniţiativele care au dus la elaborarea acestei valoroase lucrări didactice, precum şi cu gradul ei de răspîndire.

Iată însă că într-un dosar, necercetat pînă acum, aflat în fondul Arhivelor Statului şi purtînd numărul 19 (1868) aflăm că iniţiativa tipăririi Atlasului geografic şcolar aparţine Societăţii academice care, în şedinţa sa din 1 august 1868, înregistra cu satisfacţie că acest „atlas pentru prima oară în limba română... s-a şi împărţit la toate şcoalele din România".

Datele din dosarul respectiv arată deci că primul atlas şcolar românesc a fost editat într-un tiraj de masă şi s-a distribuit în întreaga reţea de învăţămînt. Prin aceste atribute, atlasul se înscrie ca un act de cultură deosebit de meritoriu.

Prof. MARIA CEACHIR

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

În ce stadiu se află construcţiile şcolare?

ridicate materialele aduse în toamnă, bineînţeles cele care nu s-au deteriorat, şi au fost duse în altă parte. Cantităţi însemnate de ciment au fost pierdute în cursul acestor multiple transporturi. Aflînd astfel de lucruri nu poţi să nu-ţi pui întrebarea, dacă este justificată explicaţia, dată de multe ori, că stagnarea lucrărilor de construcţii şcolare se datoreşte lipsei de materiale?

Construcţia localului de şcoală din Ştefăneşti ridică însă şi o altă problemă şi anume preţul de cost. „Contractul încheiat cu I.R.C.R. „1 Mai" cu documentaţia şi devizul în regulă — spune secretarul sfatului popular comunal — prevede drept cost o sumă de peste 500 000 lei, pentru 6 săli de clasă. Lucrări identice, executate în regie, au costat însă mult mai puţin." Pe bună dreptate se întreba secretarul sfatului popular dacă nu cumva această diferenţă de preţ este provocată de risipa de muncă şi materiale, cu dărnicie făcută cînd e vorba de banii statului.

Este desigur intolerabilă atît tergiversarea lucrărilor, cît şi risipa de materiale. S-ar putea crede că situaţia construcţiei sălilor de clasă din comuna Ştefăneşti n-a fost cunoscută de Sfatul popular al Capitalei de care depinde direct I.R.C.R. „1 Mai" prin trustul de construcţii, secţie a Sfatului popular al Capitalei. Nici nu-ţi poţi explica altfel de ce au fost şi continuă să fie posibile astfel de stări de lucruri.

Şi totuşi Sfatul popular al Capitalei a cunoscut şi cunoaşte situaţia acestei construcţii. Să fie el neputincios în găsirea soluţionărilor cuvenite?

Atenţie la calitate

În anii şcolari anteriori au sosit la redacţie scrisori în care erau semnalate unele neajunsuri ale noilor construcţii şcolare, determinate de calitatea slabă a unor lucrări. Calitatea slabă a unor lucrări e provocată de cele mai multe ori — au spus muncitorii de pe unele şantiere cărora le-am cerut o explicaţie — de munca în asalt. După ce trec luni în şir de la data cînd ar fi trebuit începută lucrarea, sub presiunea timpului „se dă bătaie" pentru a ieşi din impas. Uneori chiar se reuşeşte să se iasă din impas, dar cu preţul generării de nenumărate necazuri după ce lucrarea a fost predată. Din nou timp pierdut de directorii de şcoli, de secţiile de învăţămînt cu alergături pentru remedieri, din nou sume necesare pentru reparaţii. O altă sursă a executării unor lucrări de proastă calitate o constituie inexistenţa asistenţei tehnice pe care, conform prevederilor sînt datoare s-o acorde secţiile de arhitectură şi sistematizare din cadrul sfaturilor populare raionale. Lipsite de o astfel de asistenţă tehnică construcţiile din Aluniş, Hodac, Luduş, regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, prezintă diferite defecţiuni. La Luduş, de pildă, unde se află în construcţie o şcoală cu 16 săli de clasă, planşeul la primul nivel, fundaţia şi chiar zidăria prezintă curburi cu totul inadmisibile. La Moineşti, în regiunea Bacău, betonul de fundaţii s-a turnat în condiţii cu totul necorespunzătoare, înainte de a fi rezolvată infiltraţia de apă. Astfel de exemple s-ar mai putea da încă. Toate demonstrează necesitatea stringentă a unei asistenţe tehnice permanente, a unui control de calitate riguros.

Credem că o asemenea asistenţă calificată ar fi totodată o sursă de eliminare a risipei de materiale şi fonduri, astfel încît sumele cheltuite acum în plus prin neglijenţe şi tergiversări să poată fi utilizate la construcţia de noi săli de clasă.

★

Anul acesta şcolar îşi trăieşte ultima etapă. Pregătirile pentru deschiderea viitorului an şcolar pot şi trebuie să fie mult intensificate încă de acum. Răspunderi în această direcţie revin atît constructorilor cît şi sfaturilor populare şi bineînţeles, din cadrul acestora, secţiilor de învăţămînt. Vor fi îndeplinite aceste obligaţii în timpul şi în condiţiile stabilite? Răspunsul îl va aduce desigur data de 15 septembrie cînd noile construcţii şcolare vor trebui încredinţate beneficiarilor — cadrelor didactice şi elevilor. Dar, pînă atunci vom mai reveni.

Ziua copilului

Educate încă din primii ani, în spiritul dragostei şi prieteniei pentru copiii celorlalte naţiuni, vlăstarele României se pregătesc astfel pentru un viitor de pace, de înţelegere şi propăşire a tuturor meridianelor.

Afecţiunea şi responsabilitatea cu care părinţii, dascălii, întreaga societate urmăresc primii — şi următorii! — paşi ai copilăriei către viaţă, către complexa realitate a patriei contemporane, se împletesc astfel cu satisfacţia unor recolte bogate. Într-o asemenea recoltă se pregătesc semincerele, încolţirile şi roadele viitoare. Recunoştinţă deplină, întru aceasta, tuturor celor care contribuie neobosit ca în acest colţ minunat al continentului şi al lumii, zilele de mîine, zilele viitorului, să afle milioane de minţi luminate, milioane de braţe iscusite şi harnice, milioane de inimi generoase, vibrînd de dragoste de ţară, vibrînd de neuitarea biruinţelor părinteşti.

La 1 Iunie, ochii tuturor copiilor din România, în care ne răsfrîngem cu atîta încredere şi emoţie, sînt scăldaţi mai intens ca oricînd de o luminoasă făgăduinţă.

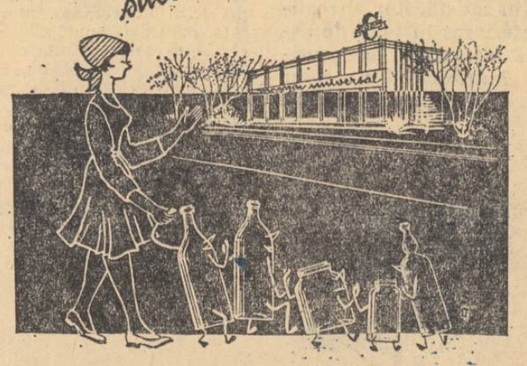

Cooperativele de consum CUMPĂRĂ de la dv. CU PLATA PE LOC orice cantităţi de sticle şi borcane goale prin:

— toate magazinele care vînd produse alimentare;
— centrele speciale de achiziţii de sticle şi borcane;
— achizitori autorizaţi care se prezintă la domiciliu.

IMPORTANT: SE CUMPĂRĂ sticle şi borcane goale atît DE LA POPULAŢIE cît şi DE LA INSTITUŢII sau ÎNTREPRINDERI (spitale, creşe, cantine etc.).

Magazinul „Muzica"

Bucureşti

Calea Victoriei Nr. 41 Telefon 15 60 88

Vinde prin virament, numerar şi contra ramburs SFATURILOR POPULARE, ÎNTREPRINDERILOR, UNITĂŢILOR COOPERATISTE, CASELOR DE CULTURĂ ŞI CĂMINELOR CULTURALE din toate regiunile ţării:

Discuri, partituri şi tipărituri muzicale, metode de pian, chitare, acordeoane şi vioară, instrumente muzicale, radio, magnetofoane, picupuri, televizoare şi lămpi radio.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 901
Vineri 2 iunie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ZIUA PIONIERILOR

In prima duminică din iunie pionierii sărbătoresc organizația lor dragă, succesele dobîndite de-a lungul unui întreg an școlar. Ziua pionierilor îmbină anul acesta pentru întîia oară, într-un buchet multicolor, prinosul muncii fiecărui detașament, a fiecărei unități. Precum scoica reînvie în urechile noastre tumultul mării care a plămădit-o, tot așa ziua aceasta concentrează în clipe de mare densitate sufletească chintesența străduințelor pionierești. În pragul ei se întîlnesc ecourile cîntecelor învățate cu ritmul dansurilor jucate, măiestria recitărilor cu vibrația coloristică a desenelor, iscusința construcțiilor din cercurile tehnice cu suflul expedițiilor, excursiilor și sporturilor preferate. Devotați patriei și iubind partidul cu înflăcărare, pionierii pășesc cu încredere spre porțile luminoase ale viitorului.

Aspirațiile spre idealuri generoase, spiritul activ al preadolescenților — care constituie majoritatea pionierilor — raportate la activitățile și faptele lor zilnice, conturează patosul copilăriei. Dacă uniforma lor, întregită cu însemne frumoase, impune o ținută mîndră, apoi solemnitatea ceremonialului pionieresc oferă fast și distincție adunărilor organizației. Manifestările specifice vîrstei le surprindem mai ales în activitățile cultural-artistice, în acțiunile sportive și în creațiile din cercuri. Aici, ca într-un stup al harnicelor și mobilelor albine, copiii aceștia roiesc pe scene, în arenele sportive, laboratoare, ateliere. Plini de inițiative și avînd surplus de energie, ei nu pregetă să iscodească, să vadă, să cunoască totul. Fiind la vîrsta „Cireșarilor", îi tentează aventura. Exemplul oamenilor mari, itinerarele exploratorilor îi atrag ca un magnet.

Comandanții de unități și detașamente, care sînt cadre didactice cu experiență, își bazează reușita muncii lor educative tocmai pe captarea acestor interese, canalizarea respectivelor aspirații. Ei călăuzesc pașii copiilor peste tot unde se înfiripă ceva măreț, un șantier, un combinat, o hidrocentrală. Astfel pionierii cunosc mai repede viitorul patriei, îi se dezvoltă mîndria față de realizările epocii noastre. Laitmotivul acestor acțiuni poate fi prins în formula : sîntem martorii tuturor începuturilor viitorului. Cît de sugestiv a surprins ideea Lucian Blaga cînd spunea că : „Ești tînăr atîta timp cît admiri și în măsura în care admiri".

Viața pionierilor e o continuă descoperire. Pășind în natură ca într-un sanctuar, se îmbată de vraja sunetelor ei : murmur, foșnet, susur, zvon, freamăt, ciripit. În felul acesta peisajele patriei se fixează în memoria lor și muzical, nu numai cromatic. Răsfoind compunerile alcătuite de ei în cadrul concursului literar sau privind lucrările prezentate la concursul de desen și pictură — ambele lansate de Consiliul Național în cinstea Zilei pionierilor — sesizăm un ascuțit spirit de observație, o profundă sensibilitate și gusturi alese la majoritatea concurenților din întreaga țară.

Competiția talentelor pionierești a relevat optimismul și generozitatea copiilor noștri. Dragostea lor se exprimă îmnic față

PATIȚA SILVESTRU
vicepreședinte al Consiliului Național
al Organizației Pionierilor

(Continuare în pag. a 2-a)

ACȚIUNI PIONIEREȘTI

Cercul „tinerilor mineri"

Pionierii Școlii generale din comuna Baia de Fier, raionul Gilort, participă la numeroase activități extrașcolare deosebit de pasionante, legate strîns de specificul local, de tradiția unor meserii care se practică aici din tată în fiu. Astfel, după cum ne informează prof. Haralambie Dina, printre cercurile cele mai îndrăgite de pionieri și cu o activitate deosebit de bogată, la loc de frunte se situează cercul „tinerilor mineri". Conducerea școlii și comandantul unității de pionieri au reușit să antreneze în munca de îndrumare a acestui cerc specialiști cu înaltă calificare.

În cursul acestui an școlar, membrii cercului s-au ocupat de istoricul minelor de grafit, au studiat importanța industrială actuală a acestora, procedeele moderne de extracție și flotare a grafitului, perspectivele acestui sector industrial în cursul cincinalului. Toate aceste probleme au fost studiate „la fața locului", prin vizite la diferite secții ale minei de grafit din localitate.

Activitatea din acest an a cercului „tinerilor mineri" s-a încheiat. Dar acum, cu prilejul „Zilei pionierilor", membrii cercului, alături de colegii lor din cercul artistic, închină o parte din programul festiv pe care îl vor prezenta, prietenilor lor mai vîrstnici — pentru unii părinți și frați — minerii.

Ștafeta succeselor

„Prolog la „Ziua pionierilor" este numele pe care îl poartă ștafeta inițiată de Consiliul raional al Organizației pionierilor din raionul Slatina. Această ștafetă a parcurs toate cele 66 unități ale raionului, consemnînd într-un jurnal acțiunile interesante care s-au organizat în ultima perioadă, precum și secvențe ale diferitelor activități. Au fost consemnate de asemenea cele mai reușite creații ale cercurilor pionierești, ca și activitățile de perspectivă ale unităților. Ștafeta a poposit în fiecare școală cîteva zile, predarea ei de la o unitate la alta făcîndu-se într-un cadru festiv. Acum întreg „traseul" a fost parcurs, și ștafeta a predat Consiliului raional al Organizației pionierilor bogata recoltă de fapte și gînduri pe care a adunat-o.

Un muzeu înființat de școlarii folcloriști

Printre acțiunile interesante, frumoase, organizate de pionierii Școlii generale din comuna Nușeni, raionul Dej, se numără și aceea de amenajare a unui muzeu sătesc. Inițiativa, pornită de la membrii cercului de folclor, a antrenat majoritatea pionierilor școlii. Săptămîni întregi echipe de pionieri, îndrumate de comandanții de detașamente, de profesorii de istorie și de limba română, au colindat satul în căutarea unor obiecte de artă populară, a unor unelte specifice, a unor obiecte casnice etc., care vorbesc despre obiceiurile, despre viața țăranilor din această veche așezare. Căutările lor n-au fost zadarnice. Încetul cu încetul, muzeul s-a umplut de exponate. În ultimele zile pionierii din Nușeni s-au preocupat intens de aranjarea lui, dorind să-l deschidă în cinstea „Zilei pionierilor".

Fanfara copiilor din Baia Sprie

În centrul minier Baia Sprie s-a inițiat, încă de la începutul acestui an școlar, un curs de pregătire muzicală a pionierilor. Din rîndul participanților la acest curs au fost selecționați 70 de copii, care au alcătuit „fanfara pionierilor", continuînd astfel tradiția începută acum 90 de ani de bunicii și părinții lor, dintre care unii sînt și astăzi componenți ai fanfarei celor vîrstnici.

De curînd, fanfara pionierilor, dirijată de Cristea David, a prezentat în cadrul celui de al VIII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori un program de marșuri și cîntece populare maramureșene, care s-au bucurat de un deosebit succes. La 4 iunie ei vor da un nou spectacol, închinat sărbătorii pionierilor.

PLICTICOASA AVENTURĂ ÎN JUNGLA REFERATELOR

Sincer vorbind, profesorii nu se prea bat nici să asculte și nici să scrie referatele care se prezintă în ședințe ale comisiilor metodice. Dacă participarea la o ședință în care se prezintă un referat ar fi absolut facultativă și ar fi lăsată doar pe seama interesului pentru acest gen de activitate, referentul ar risca să rămînă fără auditoriu. De asemenea, la distribuirea temelor pe referenți cei mai mulți profesori încearcă să se eschiveze de această îndatorire ca de o obligație plicticoasă. Care este explicația ? Nu cumva însăși această formă poartă, fatal, în sine sursa indiferenței cu care e privită ? Dar mai înainte și pentru a răspunde la aceste întrebări se impune să aflăm răspuns altela. Ce este de fapt un referat ?

Conform „Dicționarului limbii române moderne" referatul este o „dare de seamă, scrisă sau orală, asupra unei cărți, a unei activități etc. ; raport (de cîteva rînduri) scris pe marginea unei cereri, a unui act etc." Trecînd peste partea a doua a definiției — care nu privește problema noastră — trebuie să constatăm că și prima parte chiar este cu totul nesatisfăcătoare față de ceea ce înțelegem de obicei, în școală, printr-un referat.

Într-o anchetă întreprinsă pe problema în cauză, în orașul Constanța, profesori, directori de școală, inspectori au opinat, în proporție de 100 la sută, că referatele prezentate în comisiile metodice au drept scop elucidarea unor probleme teoretice și practice din domeniul pedagogiei pentru a contribui pe această cale la soluționarea științifică a unor situații concrete din școala respectivă. Atît prin pretențiile și așteptările formulate față de o astfel de lucrare, cît și prin aceea ce ea însăși tinde, cele mai adesea, să fie (după cum vom vedea și din exemplele de mai jos), referatul constituie, virtual, o „comunicare", adică — apelăm din nou la dicționar — „prezentarea într-un cerc de specialiști a unei contribuții personale într-o problemă științifică". Iar dacă lucrurile stau așa, dacă obligația de a elabora un referat cheamă la cercetare științifică, adică la una dintre cele mai pasionante îndeletniciri intelectuale, și prin lectura lui se comunică aserțiuni inedite rod al acestei cercetări, deci un material interesant, atît prin conținutul cît și prin utilitatea lui, cauza indiferenței autorilor și auditoriului nu trebuie căutată în formă, ca atare, ci în felul în care se materializează ea, în structura particulară a diferitelor referate și în proasta tradiție stabilită prin repetarea sistematică a acestor structuri greșite. Vom încerca să delimităm sfera sursei de plictis traversînd textul a 20 de referate adunate prin sondaj de la școlile generale nr. 12, nr. 24, nr. 2 și de la Liceul nr. 2 din orașul Constanța (unde am desfășurat și ancheta menționată mai sus). Să ne aventurăm deci.

Sfînta generalitate

Primul dușman, întîlnit chiar de la începutul aventurii în jungla de pagini a referatelor, este neagra zeiță a generalității. Referenții sînt parcă toți constrînși de ameninţarea unor aspre sancțiuni oculte să-și aducă obolul la picioarele acestei absurde divinități. Ritualul începe de la titluri și deci de la teme (pentru că cele mai adesea, în cazul referatelor, cele două noțiuni sînt înțelese ca sinonime). Unul dintre ele este dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor în cadrul orelor de... (în cazul la care ne vom referi... de limba română). Deci nu într-o lecție, nici într-un capitol anume și nici măcar la o clasă anume, ci pur și simplu „în cadrul orelor". Să recunoaștem că o astfel de temă, expediată prin referatul în cauză în opt pagini, ar putea să furnizeze substanța unui adevărat tratat de metodica predării limbii române. Și cînd te gîndești că se pot cita zeci de școli în ale căror comisii metodice

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

EXPOZIȚIA DE DESENE ALE COPIILOR – iunie 1967

Elevii din școlile generale de pe întreg cuprinsul țării au trimis desene pentru Expoziția națională organizată cu ocazia Zilei pionierilor sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor și a Ministerului Învățămîntului. Amploarea acestei acțiuni semnalează încă o dată deosebita forță a expresiei plastice proprie poporului nostru și oferă prilej de apreciere a sistemului de îndrumare artistică, de selectare și promovare a valorilor, proces cu adînci semnificații estetice. Este posibil ca multe capacități artistice din rîndul copiilor, din motive multiple, să nu fi putut participa la actuala expoziție. Cu toate acestea, ansamblul lucrărilor selectate, trezește o bucurie estetică rară.

O expoziție cu desene. Cîteva sute, din cîteva mii. File de bloc ce au primit în graiul formelor și culorilor confidența unor copii. O lume de imagini, de stări, de amintiri, de dorințe, mărturisite în secret hîrtiei. O generoasă demonstrație de fantezie, în care dispare hotarul între real și imaginar, între lucrul știut și cel intuit, între luciditate analitică și spontaneitate, între obiectul concret și sensul general al adevărurilor despre natură. O floare desenată cu emoție și o vădită plăcere a culorii, un portret expresiv prin modul degajat și stîngaci în același timp, în care e înțeles modelul, o scenă istorică evocată cu un anecdotism naiv de bună calitate, un peisaj de iarnă cu figuri minuscule și delicate văzut „în zbor de pasăre", aspecte din viața cotidiană de elev — uneori prezentate cu savuroasă intimitate — alături de întruchipări eroice (bătălii, lupte cu tauri, expediții cosmice, subacvatice), se succed într-un mozaic de suprafețe vesele, pline de culoare și lumină. Expoziția nu-și propune să lanseze „personalități" (treabă totdeauna plină de riscuri și inexactități) și nici să confere lauri unor precocități artistice discutabile, ci să adune la un loc suflete de școlari, cu imperfecțiunea firească și fermecătoare a vîrstei, cu bunul simț al culorii și formelor propriu poporului nostru, cu aripile fanteziei întinse larg și cutezător.

Desenele expuse, deși „din lumea lor", nu sînt comune. A fost evitată o anume monotonie — o repetare „stas" a viziunii infantile. Fiecare aduce — fie prin spiritul aparte în care a fost privită realitatea, fie prin degajarea tehnică (dezinvoltură uneori invidiată în secret de specialist), cu care se atacă o temă, fie prin ineditul asociațiilor ce se declanșează pe imagine, fie prin capacitatea de a pătrunde sensuri dincolo de realitatea imediată, fie prin decorativ — o notă deosebită și originală.

Irezistibilul farmec al desenelor copiilor se află de multe ori în ceea ce este alături de chipul aidoma al realului — inexactitate sau imprecizie revelatorie — în forța unei noi realități concrete constituite prin imagine, înnobilată de puritatea proprie vîrstei.

Fără îndoială, este periculos să se vorbească aici despre o „conștiință artistică" și nu e un secret faptul că deseori autorilor le scapă valoarea propriilor capacități. Desenele sînt frumoase mai mult prin modul în care trădează frumusețea unor ani și a unor gînduri, prin documentul imagine, care fixează intensitatea de recepție a realității. De aceea cred că accentuarea pe nume și personalități este pripită, cu atît mai mult cu cît o personalitate artistică reală nu va putea fi impusă niciodată decît de pasiune.

Expoziția ilustrează însă cu mare bogăție de nuanțe zilele unei copilării fericite, epoca noastră socialistă, dragostea pentru culoare și frumos, a unui popor dotat.

Pentru mine, fiecare expozant e un premiat.

ION SĂLIȘTEANU
pictor

Una din lucrările expuse

Actualul sistem de desfăşurare a concursului de admitere în liceu poate fi îmbunătăţit

— spun numeroşi cititori în scrisorile adresate redacţiei —

Un număr însemnat dintre scrisorile sosite în ultima perioadă la redacţie continuă să se ocupe de concursul de admitere în liceu. Ele apreciază măsurile luate în ultimii ani de Ministerul Învăţămîntului pentru îmbunătăţirea desfăşurării concursului şi pentru o judicioasă selecţionare a candidaţilor, cum ar fi : publicarea din timp a programei, introducerea fişelor de examen, secretul lucrărilor scrise, folosirea cataloagelor înseriate şi distribuite după o strictă evidenţă etc. Pornind de la ideea că

în clasa a IX-a trebuie să pătrundă candidaţii cei mai bine pregătiţi,

unii corespondenţi arată că şi în actualul sistem se mai pot strecura în liceu elevi a căror pregătire nu se ridică la nivelul exigenţelor şi fac o serie de propuneri pe această linie.

Iată ce ne scrie, de pildă, prof. **EMANOIL CINTEZĂ**, directorul Liceului din Tg. Cărbuneşti-Gilort :

„Din cei 120 de elevi ai claselor a IX-a din şcoala noastră peste 40 la sută sînt ameninţaţi cu repetenţia şi corigenţa. Consiliul pedagogic a analizat în mod periodic situaţia acestor clase şi a stabilit cele mai potrivite măsuri, dar rezultatele rămîn totuşi nesatisfăcătoare. Cercetînd cataloagele de la concursul de admitere, am constatat că 42 din elevii admişi au obţinut la lucrările scrise note de 3 şi 4, iar la examinările orale 7, 8 şi 9. După două trimestre, din cei 48 admişi în toamnă, doar 8 erau în situaţie de promovaţi. În timpul lecţiilor, al orelor de consultaţii şi de pregătire specială, s-a constatat că, în mod evident, unor elevi le lipsesc cele mai elementare cunoştinţe cuprinse în programa şcolii generale de 8 ani".

Despre situaţii asemănătoare ne scriu şi alţi profesori printre care **H. MIHĂILESCU**, de la Liceul din Roznov, raionul Piatra Neamţ sau **ALEXANDRU BOGZA**, din Buzău. Problemele pe care le ridică aceştia în scrisori vădesc dorinţa lor sinceră de a contribui la găsirea unor căi eficiente de selecţionare a candidaţilor. „Este dorinţa generală — ne scrie prof **DUMITRU I. DOBRE** din Buzău — ca în licee să pătrundă, an de an, elevi tot mai bine pregătiţi, capabili să continue studiul unor discipline începute în şcoala generală, să le aprofundeze, să capete noi cunoştinţe şi în primul rînd să se formeze ca oameni apţi pentru o calificare înaltă în toate sectoarele de activitate ale societăţii noastre socialiste".

Aceste considerente şi analiza modului în care s-au desfăşurat pînă acum examenele de admitere — ne scriu cititorii — ne-au dus la concluzia că

actualul sistem poate şi ar trebui să fie îmbunătăţit în sensul sporirii continue a exigenţei.

Scrisorile conţin numeroase sugestii interesante care merită o atentă luare în considerare şi o studiere amănunţită. Unele nu îşi vor găsi, poate, o imediată aplicabilitate, dar puse în discuţie acum în preajma examenului, vor putea fi urmărite cu atenţie şi analizate concret în scopul unor măsuri ulterioare. „Desigur cei care au lucrat la elaborarea actualului sistem de desfăşurare a examenului şi care au prevăzut lucrări scrise secrete au avut în vedere manifestările de subiectivism în notare care se mai manifestă prin unele locuri şi au intenţionat să întrerupă «lanţul slăbiciunilor» — ne scrie prof. **N. VINĂTORU**, de la Liceul economic din Bacău. Dar în acest fel s-a rezolvat pe deplin problema asigurării obiectivităţii concursului ? Din păcate, se pare că nu. Candidatul cu «pile» poate primi, pentru siguranţă, note foarte mari la oral care să-i asigure reuşita. De ce nu s-ar merge atunci mai departe în sensul că buna măsură a lucrărilor scrise secrete să fie completată de prevederea ca

lucrările scrise să fie eliminatorii". Toate corespondenţele primite la redacţie opinează pentru acest lucru.

„Personal şi eu sînt pentru introducerea — chiar din acest an — a lucrărilor scrise eliminatorii, ne scrie prof. Dumitru I. Dobre. Desigur subiectele la lucrările scrise nu trebuie concepute pentru «a încuia», dar nici pentru a fi o simplă «formalitate.» Sînt pentru întocmirea unor subiecte care să facă apel la ce este esenţial din materia studiată şi care să solicite din plin gîndirea elevului".

De aceeaşi părere este şi prof. **C. DANESCU**, directorul Liceului nr. 5 din Craiova : „Problemele la matematică ar trebui să aibă un grad de dificultate mediu, iar în alegerea textelor pentru analiza gramaticală trebuie avută în vedere evitarea acelor texte care pot fi interpretate diferit."

„Lucările scrise (strict secrete) trebuie să fie corectate cu exigenţa cuvenită, să fie deschise după notare, iar rezultatele să fie afişate imediat — scrie în continuare prof. D. I. Dobre. Concurenţii care nu obţin nota medie limită la lucrări să fie eliminaţi. În ceea ce priveşte limita inferioară, aş fi pentru 5, deşi unii colegi cu care am discutat această problemă ar opina pentru 6. (Într-adevăr şi din scrisorile primite reiese că părerile sînt împărţite). În orice caz nu sînt pentru rotunjirea mediei la examene".

Referitor la actualul sistem de notare mai mulţi profesori au comentat,

ponderea diferitelor note în cadrul mediei generale.

„Departe de noi gîndul de a minimaliza importanţa examenului oral la istorie, cu atît mai mult cu cît, ca profesor de această specialitate, am salutat cu vie satisfacţie introducerea istoriei patriei ca probă în concurs, — ne spune prof. **LIVIA MUSCULIU** din Bucureşti. Actualul sistem de calculare a mediei face însă ca nota primită la istorie să fie hotărîtoare. Ea are ponderea de o treime, cînd, în mod normal, ar trebui să reprezinte numai o cincime. In prezent se creează un raport între o **notă** (oralul la istorie) şi **două medii** (scris-oral la limba română şi matematică), raport în care **nota** majorează sau diminuează cele **două medii** şi are, deci, un caracter determinant".

„În practica şcolară — arată prof. Em. Cinteză — mai persistă şi o altă «meteahnă» care deschide larg porţile clasei a IX-a pentru unii absolvenţi necorespunzători : teama că nu se completează locurile şi implicit că se reduce numărul de clase, numărul de ore, de catedre. Aceasta face anumite conduceri de liceu, şi în unele cazuri chiar pe profesorii examinatori, să fie mult prea indulgenţi. După opinia aceluiaşi profesor, însă

cei care intră, aşa, la „grămadă" tot se vor pierde pe parcurs.

Clasele a X-a de la liceul nostru confirmă aceasta" — spune tov. Cinteză.

Mulţi cititori se referă în scrisorile lor şi la componenţa comisiilor de examinare. Şi în acest caz părerile sînt împărţite. Unii susţin ideea unor comisii din afara şcolii, aşa cum există în prezent. Alţii sînt pentru comisii în a căror componenţă să intre viitorii profesori ai claselor a IX-a din liceul respectiv, asigurîndu-se — după cum susţin aceştia — o mai directă interesare într-o justă şi exigentă selecţionare. În acest fel — afirmă promotorii acestui punct de vedere — cui şi împotriva cui se vor mai plînge profesorii în cauză că elevii au intrat în liceu nepregătiţi ?

Am consemnat mai sus o parte din părerile formulate — adesea „pro" sau „contra" — de cititorii noştri cu privire la desfăşurarea concursului de admitere în clasa a IX-a care merită să fie studiate.

Pînă la concurs a mai rămas însă puţin timp şi, desigur, măsurile pripite, luate în ajun, sînt neindicate. Totuşi o parte — cele care se referă la stilul de muncă în cadrul comisiilor de concurs — pot fi aplicate. Ceea ce este util însă, este promovarea unor opinii, a unor propuneri privind eventuala îmbunătăţire în viitor a actualului sistem.

AL. I. VLADIMIR

Pentru cei mai mici şcolari a sosit vacanţa !

ZIUA PIONIERILOR

(Urmare din pag. 1)

de mamă — „Fiinţa cea mai dragă", faţă de patrie — „Mult mi-e dragă ţara mea". Pentru traiul lor fericit ei „Mulţumesc din inimă partidului", iar „De la fereastra vagonului" descriu cu încîntare peisajele, aşezările omeneşti, construcţiile, viaţa care pulsează viguros în arterele ţării. Sub paleta lor apare, în culori vii şi linii gingaşe, viziunea copilărească a lumii noastre. Un portret, un peisaj industrial, o secenă din poveste, aspecte din viaţa şcolarilor, a colectiviştilor etc., împrumută valenţe specifice locului, vîrstei şi epocii în care se găsesc aceşti tineri artişti.

În cercurile artistice, tehnice şi ştiinţifice se cultivă aptitudinile, se formează deprinderile care prefigurează imaginea adultului de mîine, personalităţi armonioase, multilateral dezvoltate. Zeci de mii de cadre didactice, mulţi părinţi (artişti, tehnicieni, literaţi, muncitori, ingineri etc.) şi unii instructori voluntari, dăpun străduinţe susţinute pentru transmiterea făcliei priceperilor şi talentelor către generaţiile următoare.

Voind parcă să evidenţieze faptul că în fiecare om întîrzie un suflet de copil, badea Gheorghe Tudor, din comuna Cîrţişoara, raionul Făgăraş i-a învăţat pe pionieri o frumoasă variantă locală a Căluşarilor. La cei peste 65 ani împliniţi acest om minunat învîrte dansul mai cu foc decît alţii la 20 de primăveri. La Suceava, pe plaiuri eminesciene, a înflorit un bogat buchet de poezii, pe care pionierii le-au creat în cinstea zilei lor. La Băbana, raionul Piteşti, cercul tinerilor naturalişti a reuşit să înfiripe un muzeu zoologic din zecile de animale împăiate de copii. Este elocventă şi denumirea unor cercuri în ceea ce priveşte orientarea lor : prietenii minerilor, prietenii petroliştilor, prietenii grănicerilor, prietenii agronomilor etc. Pionierii sînt prietenii tuturor oamenilor muncii, iar prietenii pionierilor sînt de toate vîrstele şi ocupaţiile.

Peste tot, fie că se adună folclor, se scrie poezie sau se minuiesc instrumente muzicale, fie că se construiesc aparate, se desfăşoară experienţe, se rezolvă probleme sau se discută despre oamenii mari din patrie sau din lumea largă, se cîntă, se dansează, la şes sau la munte, copiii au pe comandanţii lor drept vrednice călăuze.

Caleidoscopul acestor realităţi conturează din ce în ce mai pregnant imaginea unei organizaţii care dă aripi copilăriei, spre un viitor luminos. În multe unităţi pionierii de azi îşi dau mîna deseori cu pionierii de ieri, care au ajuns oameni de seamă. Cravatele primilor preşedinţi de unitate, azi ingineri, muncitori, medici, colectivişti, profesori etc. au devenit piese ale „muzeului" memorial al unităţii. Creaţiile cercurilor de elevi se înmănunchiază în reviste alcătuite cu forţe proprii, care apar din ce în ce mai numeroase, sub titluri semnificative : „Licăriri", „Muguri", „Preludii", „Mlădiţe" etc. În creuzetul lor se plămădesc gusturi, deprinderi, talente.

Îndrumate de partid, consiliile pioniereşti din şcoli, cele raionale şi regionale, precum şi Consiliul Naţional se străduiesc să organizeze tot mai atractiv activitatea pionierească. Schimburile de experienţă şi instructajele sînt orientate tocmai pe linia promovării noului, a interesantului, a ceea ce este eficient din punct de vedere educativ. Activitatea presei pioniereşti, a emisiunilor de radio şi televiziune destinate copiilor, a editurilor pentru tineret este sistematic coordonată cu cea a Organizaţiei pionierilor, spre a avea un conţinut adecvat cerinţelor societăţii noastre şi aspiraţiilor celor mai pure ale copiilor.

În cadrul organizaţiei, această primă sărbătoare a Zilei pionierilor marchează un început memorabil. Ea consemnează întîiul an de muncă pasionată desfăşurată de zecile de mii de cadre didactice cărora partidul le-a acordat încrederea şi sarcina de onoare de a-şi pune talentul profesional şi capacitatea pedagogică în slujba educării milioanelor de pionieri. Frumuseţea muncii este suprema răsplată a străduinţei învăţătorilor şi profesorilor. Din ea îşi trag seva succesele copiilor la învăţătură, purtarea lor aleasă şi arta de a-şi petrece timpul liber frumos şi antrenant. Programele artistice şi sportive din ziua aceasta rezumă calitatea muncii celor ce îndrumă acţiunile pioniereşti.

Fie ca an de an Ziua pionierilor să înalţe mereu mai sus bucuriile copilăriei.

Variante ale lecţiei de educaţie fizică

Se discută în ultimul timp insistent — şi după părerea mea cu rezultate pozitive — despre transpunerea unor metode specifice antrenamentului sportivilor pe planul desfăşurării lecţiilor de educaţie fizică din şcoli. Evident, în întreagă această acţiune trebuie avut în vedere caracterul specific al muncii antrenorului sportiv pe de o parte şi cel al muncii profesorului de educaţie fizică pe de altă parte. Socotesc de aceea util să trecem, foarte succint în revistă principalele note caracteristice ale acestei deosebiri.

În secţiile pe ramuri de sport colectivul este omogen ca dezvoltare fizică şi din punct de vedere al orientării tematice : deprinderile de mişcare sînt formate, se urmăreşte perfecţionarea acestora prin lecţii de antrenament des repetate. În cadrul unei clase însă colectivul de elevi e neomogen atît din punct de vedere fizic cît şi al deprinderilor, care la cei mai mulţi sînt de abia în faza de formare.

Personal, am adaptat, din activitatea mea de antrenor, pe planul muncii pe care o desfăşor ca profesor de educaţie fizică, diverse variante ale metodei complexe de dezvoltare a calităţilor fizice cunoscută sub denumirea de „circuit" Adaptat în şcoală „circuitul" este de fapt o formă de organizare a lecţiei, incluzînd elemente din mai multe metode ale antrenamentului sportiv cum sînt de pildă, circuitul de lungă durată (maraton), circuitul cu intervale — intensiv şi extensiv — circuitul cu repetări, circuitul cu rezistenţă în regim de forţă şi circuitul de rezistenţă în regim de viteză.

S-a constatat însă că în lecţiile organizate în acest fel se acordă o pondere sporită dezvoltării şi perfecţionării calităţilor fizice, în detrimentul formării deprinderilor motrice, fapt subliniat de altfel şi în lucrarea „Antrenamentul în circuit" de Manfred Scholich — Edit. UCFS, 1966. De aceea, în urma experimentărilor făcute şi în funcţie de cerinţele privind educaţia fizică şcolară, consider că este mai indicat ca profesorii de educaţie fizică să stabilească forme de organizare a lecţiilor, prin selecţionarea riguroasă a acelor elemente care se pot adapta specificului şcolar şi permit o densitate optimă a exerciţiilor pe parcursul desfăşurării orelor.

Astfel se poate, cu unele excepţii, să se adapteze pentru fiecare tip de lecţie. o anumită variantă a unei metode moderne. În ceea ce mă priveşte am pus, în ultimul timp, un accent deosebit pe organizarea lecţiilor în circuit după metoda repetărilor şi a intervalelor, care, printre altele, permite profesorului o mai bună supraveghere a activităţii elevilor.

Prezint mai jos structura lecţiei pe care o folosesc cel mai frcvent.

Partea I, pregătitoare a lecţiei, cu o durată de aproape 17 minute, cuprinde raportul, controlul ţinutei, apelul, mersul, alergarea în diferite variante, precum şi un număr de 8—10 exerciţii pentru dezvoltarea fizică generală şi prelucrarea selectivă a aparatului locomotor. Pentru a asigura lecţiilor o densitate crescută şi pentru a realiza o bună încălzire, exerciţiile sînt executate cu variaţii de ritm, acesta accelerîndu-se pînă la limita execuţiei corecte.

Partea a II-a, fundamentală, are o durată de aproximativ 28 minute şi este organizată astfel : la începutul părţii se repetă, pe grupe de lucru, sub forma unui circuit, exerciţiile care contribuie la realizarea temelor privind învăţarea sau consolidarea deprinderilor motrice. Schimbarea grupelor se face după un anumit număr de repetări sau după o anumită perioadă de timp, în raport cu cerinţele temei. Pauza între execuţii se efectuează în timpul schimbării grupelor şi este mai mare sau mai mică în funcţie de intensitatea efortului, de sarcinile lecţiei. La sfîrsitul acestei perioade a lecţiei se introduce un număr de 5—8 exerciţii pentru dezvoltarea calităţilor fizice, dintre cele mai des utilizate la antrenamentul în circuit. Exerciţiile se repetă în grup, de întregul colectiv al clasei, în ritmul stabilit prin comanda profesorului.

Partea a III-a, de încheiere, a lecţiei are o durată de aproximativ 5 minute şi cuprinde o scurtă alergare relaxată, mers şi exerciţii de liniştire apoi, în mod obligatoriu, un control al pulsului.

Acest gen de lecţie are o aplicare mai largă şi permite realizarea integrală a cerinţelor programei. Densitatea lecţiei, dirijată permanent de profesor, este asigurată atît prin ritmul de lucru dat primei părţi şi prin organizarea părţii a doua cît şi, mai ales, prin circuitul folosit la sfîrşitul acesteia. Desigur acesta este doar unul din tipurile de lecţii posibile. Sîntem convinşi că, experimentînd variante cît mai diferite, se pot aduce îmbunătăţiri substanţiale lecţiei de educaţie fizică, în concordanţă cu sarcinile acestei discipline în şcoală.

Prof. ZOLTAN BENEDEK
Liceul „Gh. Lazăr" Bucureşti

RELIEF PE NEGATIV

Invenţie „nebrevetată"

După îndelungi „studii" la Şcoala generală de 8 ani din comuna Tărtăşeşti, raionul Răcari, s-a descoperit o soluţie metodică originală : cele două limbi străine pe care le studiază elevii să fie făcute în aceeaşi oră de curs. Soluţia echivalează cu o adevărată invenţie de o originalitate de necontestat.

Propunem secţiei de învăţămînt a raionului să breveteze „invenţia" cît mai urgent şi să închidă preţiosul brevet într-o casă de bani. Să nu-l găsească nimeni. Altfel — doamne fereşte ! — s-ar mai putea nimeri cineva să-l folosească.

Curat, gospodăreşte...

Dacă aţi trecut prin Arad, nu se poate să nu fi văzut, în centru, frumosul stadion al Liceului nr. 1. Amenajarea lui a costat circa 120 000 lei. Dar merita : douăzeci de şcoli din oraş îşi organizau aici, într-un cadru pe deplin potrivit, orele de colectiv sportiv şi diferitele competiţii sportive. Acum, dacă treceţi prin Arad nu mai căutaţi stadionul. Gospodarii de la sfatul popular orăşenesc au decis să-l înlocuiască cu un parc. Nu, nu căutaţi nici parcul. Pînă una-alta acum veţi găsi în locul stadionului arătură. Parcul ? Parcul va creşte mai tîrziu !...

Dar, veţi întreba dumneavoastră, unde vor face de acum sport elevii ? Vedeţi, la asta s-au gîndit mai puţin edilii oraşului. Sau mai exact, întîi au arat şi pe urmă au început să se gîndească...

Anticipări de vacanţă

Vacanţa de vară va oferi şi în acest an şcolarilor patriei posibilităţi multiple de recreere, de călire a organismului, de reconfortare intelectuală.

Numeroase tabere, aşezate în cele mai pitoreşti regiuni din zona de munte sau de pe litoral, vor dărui celor 92.000 de şcolari zile frumoase, bogate în acţiuni atractive. Staţiuni cum sînt de pildă Moneasa, Soveja, Vaţa de Jos, Bran, au fost rezervate în exclusivitate elevilor, iar în altele ca Buşteni, Sinaia, Cheia, Suzana, Novaci, Băile Herculane, Valea Minişului, Zizin, Timişul de Sus, Dîmbul Morii, Valea Sadului, Singeorz, Bistriţa, Homorod-Băi, Bucium-Iaşi, Cozia, Lotru, s-au amenajat pentru viitoarele tabere vile confortabile.

Gazde ospitaliere vor fi şi taberele de pe litoral care vor cuprinde circa 13 000 de şcolari : 11 000 în tabăra de la Năvodari şi restul în taberele de la Schitu, Costineşti, 1 Mai.

Şi în această vacanţă pasionaţilor sportului le vor fi oferite condiţii pentru a se pregăti în disciplinele sportive îndrăgite. Cele 11 tabere centrale sportive care îşi vor desfăşura activitatea vor primi 1580 pionieri şi elevi membri ai echipelor sportive şcolare, pe finaliştii concursurilor şcolare sportive de gimnastică, handbal, volei etc.

Cît priveşte pe cei mici — preşcolarii — şi ei se vor putea bucura de pajiştile înflorite ale unor locuri pitoreşti. 10 000 de copii vor cuprinde, bunăoară, taberele de la Timişul de Jos, Timişul de Sus, Simbăta, Cisnădioara şi Slănic Prahova.

Prin grija statului nostru, peste jumătate din numărul locurilor în taberele de odihnă sînt gratuite sau cu o contribuţie de 20 la sută din partea părinţilor. Numai pentru hrana şcolarilor din tabere şi plata personalului sezonier a fost alocată suma de peste 40 de milioane lei.

Pentru o bună desfăşurare a muncii în tabere, pentru a se putea ţine mai bine seama de particularităţile de vîrstă ale şcolarilor, de preferinţele şi preocupările lor, cît şi pentru a creşte răspunderea cadrelor didactice care îndrumă activitatea elevilor, începînd cu acest an, taberele vor fi organizate diferenţiat, pe sexe, pentru elevii din clasele V—XI.

De o deosebită atenţie se va bucura în zilele vacanţei organizarea excursiilor atît de îndrăgite de elevi. De ele vor beneficia 88.000 de pionieri şi şcolari, care vor fi găzduiţi în 227 baze turistice, cu o capacitate de 24.360 locuri.

Elevii care-şi petrec o parte a vacanţei în oraşele şi satele natale vor putea participa, ţinînd seama de condiţiile existente şi de specificul localităţii, la activităţi cultural-artistice şi sportive.

M. V.

PRO LOGOS... ANTI LOGOS

Ştiinţa psihologiei arată că limbajul este activitate de comunicare, funcţia lui fundamentală fiind cea de instrument al gîndirii. Nici o minte normal constituită nu poate concepe relaţiile sociale ca şi pe cele individuale în absenţa limbajului.

În practica vorbirii (şi gramatica consfinţeşte acest lucru prin reguli precise) persoana I vorbeşte iar persoana a II-a ascultă, făcînd bineînţeles „schimb de locuri" cu prima. Cînd acest „joc de-a persoanele" este reuşit atît în formă cît şi în conţinut se spune că discuţia a fost utilă, interesantă şi timpul nu s-a consumat în zadar. Ocaziile sînt nenumărate şi se prezintă la fiece pas în viaţă : la locul de muncă, în călătorii, în întîlniri ocazionale sau cu un prieten, cu prilejul unor vizite etc., etc. Subiectele pot fi şi ele extrem de variate. De la confruntarea părerilor în probleme ştiinţifice de strictă specialitate pînă la motivele pentru care, să zicem, echipa de fotbal a Politehnicii din Timişoara suferă de o gravă anemie.

Modalităţile acestor discuţii fac parte integrantă din schimbul de idei în societatea umană, iar şcoala formează şi dezvoltă capacitatea de a face schimb de idei cu toate că nici un manual şi nici o programă nu se ocupă de ea în mod expres. Folosirea limbajului poate atinge culmile unei adevărate arte care produce satisfacţii de înalt ordin etic şi intelectual, după cum uneori ea poate avea trăsături maladive.

Aţi încercat vreodată să socotiţi cîte biografii mai mari sau mai mărunte, adevărate pomelnice, sîntem nevoiţi să le înregistrăm volens-nolens, în timpul unei călătorii, de pildă ? Nici nu s-a oprit bine trenul de două ori şi cunoşti plîngerea cu care „persoana I" se duce drept la ministru.

Dacă selecţia memoriei acţionează mai ales în domeniul problemelor din învăţămînt surprinzi în refluxul tulbure al unor asemenea posedaţi ai logoreii tot felul de amănunte cu vădit iz subiectivist, sau de răfuială, despre un anume inspector de la raion care încheie procese verbale pe sprinceană, despre nu ştiu care profesor care nu vrea să plece urechile la anumite intervenţii, despre cum se fac şi mai ales cum nu se fac transferările de la o localitate la alta, despre cum se dau şi mai ales cum nu se dau primele trimestriale. Şi încă multe altele! Deunăzi, călătorind într-un expres de seară, spre Bucureşti, am aflat de la un tînăr ce mai avea încă urme proaspete de cerneală pe degete, că este autorul celui mai fantastic laser din Europa. Şi ca să ne convingă — deşi nimeni din compartiment nu era interesat — a scos din valiză burduşită cu tot felul de achiziţii studenţeşti, un presupus proiect de diplomă. În cele trei ceasuri convorbirea a avut un sens unic ! O singură dată a fost întrerupt de către un confrate de suferinţă (despre care am aflat mai tîrziu că este un cunoscut fizician). Acesta l-a întrebat pe tînăr dacă cunoaşte şi ce părere are despre o anumită lucrare (fundamentală în studiul laserilor). „Inventatorul" a bîiguit ceva incilcit ; apoi, revenindu-şi din şoc, a dat superior din mînă continuîndu-şi peroraţia, de astă dată evident ridicol, fapt subliniat de zîmbetele ironice cu care erau întîmpinate spusele tînărului logoreic.

Logoreic ? În accepţiunea defectologică logoreea este definită ca o stare de superexcitaţie caracterizată prin exces de vorbire, prin impuls nestăpînit de a vorbi.

Sărmane persoane a II-a şi a III-a ! Vai vouă, cînd prima persoană are stări euforice atunci cînd se aude vorbind.

Aşadar, pentru încheiere, ca şi în fabule, o morală, cam didacticistă :

Pro logos ! *Educatori, stimulaţi la copii vorbirea, capacitatea de a face schimb de idei.*

Anti logos ! *Feriţi elevii de infectarea logoreică !*

TRAIAN ISPAS

OPINII

CULTURA TEHNICĂ ÎN LICEELE TEORETICE

Înființarea, în anul școlar 1966—1967, a liceelor de specialitate, în care cultura tehnică și practica în diferite ramuri de producție au o pondere de bază, repune, printre altele, în discuție și problema rostului și a rolului unor asemenea cunoștințe și activități în cadrul liceelor teoretice. Aceasta cu atît mai mult cu cît, în trecutul apropiat, felul cum a fost concepută „politehnizarea" cu o zi (sau chiar două) de activitate în producție, nu numai că nu a dat roadele scontate, ci chiar a dus la o scădere a pregătirii de cultură generală a elevilor. O întrebare firească deci: sînt necesare disciplinele de cultură tehnică în liceele teoretice? Dacă da, care trebuie să fie conținutul și forma de predare a acestor cunoștințe?

Fără îndoială, premisa principală a acestei analize o constituie faptul că epoca noastră este caracterizată printr-o uriașă dezvoltare a științei și tehnicii și că, indiferent în care sector va activa ulterior absolventul de liceu, științele matematice, fizice și chimice, precum și aplicațiile tehnice ale acestora vor fi din ce în ce mai mult implicate. În același timp, revoluția tehnico-științifică contemporană determină eliminarea funcțiilor de rutină ale creierului uman. Aceasta ridică deci, cu multă acuitate, problema amplificării posibilităților omului — în special ale celui mijlociu — pentru a putea răspunde nevoilor social-economice ale timpului său. Se impune, pe primul plan, studiul acelor cunoștințe generale cu rol normativ care să determine dezvoltarea optimă a gîndirii științifice și tehnice și în jurul cărora să se poată asocia treptat priceperile și deprinderile specifice calificării profesionale de mai tîrziu.

Toate aceste considerente pledează pentru păstrarea în planul de învățămînt a disciplinelor de cultură tehnică, concepute ca o curea de transmisie între noțiunile abstracte predate în orele teoretice la disciplinele realist-pozitive (fizică, matematică, chimie) și viață, adică înțelegerea rolului practic al acestor discipline, înțelegere de care se leagă formarea priceperilor și deprinderilor. Este știut faptul că legile naturii, a căror însușire în cadrul unei predări prea teoretice prezintă dificultăți, devin mai ușor accesibile atunci cînd elevul intră în sfera aplicației acestora. Imaginea industrială (mașini, mecanisme, instalații) a legilor fizice, matematice etc. înlătură dificultatea înțelegerii lor, realizînd baza și stimulentul pentru dezvoltarea gîndirii tehnice. Așadar disciplinele de cultură tehnică trebuie să urmărească în liceele teoretice (excluzînd orice preocupare de profesionalizare) reactualizarea, explicitarea și amplificarea fenomenelor și legilor fizice, matematice etc. învățate teoretic, în lumina aplicațiilor lor la scară tehnico-industrială. Orele de cultură tehnică, concepute astfel ca ore de sinteză industrială a fenomenelor și legilor studiate principial în „stațiile-pilot" ale laboratoarelor școlare, vor uni cunoștințele și priceperile dobîndite la disciplinele realist-pozitive, stabilind implicațiile și interconexiunea lor, realizînd ansamblul pregătirii tehnic-științifice. Pentru a răspunde unui asemenea rol în pregătirea generală a tinerilor, disciplinele de cultură tehnică predate elevilor din clasele IX—XII trebuie să fie astfel alese încît să deschidă treptat (coordonate cu programele disciplinelor din domeniul științelor naturii) orizontul cunoștințelor asupra vieții economice-industriale, întrunind un număr cît mai mare de aplicații reprezentative în tehnica industrială. În acest sens, consider că noțiunilor despre industrializare, cu referiri generale la construcția de mașini și cu aplicații pe mașinile-unelte prelucrătoare în metalurgie, predate în clasa a IX-a ar fi potrivit să le urmeze în clasele a X-a și XI-a, analiza unei construcții mecanice complexe, iar în clasa a XII-a elevii să fie introduși în domeniul electronicii (automatizare și cibernetică). În felul acesta, după studiul funcționării unor mașini care nu lipsesc din nici o uzină constructoare, din nici un atelier de întreținere sau reparații, din nici o unitate de producție, indiferent de ramura industrială — ar urma studiul unei construcții mecanice complexe, care să includă în realizarea și funcționarea ei eforturile conjugate ale mai multor ramuri de producție și să reprezinte o mare varietate de aplicații din domeniul fizicii, matematicii, chimiei etc. Alegînd pentru acest studiu automobilul, la realizarea căruia își dau concursul foarte multe ramuri de producție industrială — siderurgie, metalurgie și în a cărui construcție sînt aplicate principii și legi din domeniul mecanicii, termodinamicii, aerodinamicii, electricității hidraulicii etc., avem, în același timp, avantajul de a ne fi oprit la o construcție mecanică de foarte largă răspîndire și care îi pasionează în general pe tineri.

Noțiunile de automatizare și cibernetică, a căror predare o propun pentru clasa a XII-a, ca un corolar al studiilor de cultură tehnică, ar urma să introducă pe elevi nu numai într-o ramură de producție cu o importanță deosebită pentru viața societății actuale și viitoare, dar și să îi stimuleze pe planul muncii de concepție.

Cultura tehnică răspunde deci nevoilor social-economice ale epocii noastre de pregătire a omului, ajută la dezvoltarea gîndirii tehnice, face o eficientă propagandă pentru știință și tehnică, dezvoltă tradițiile tehnice, stimulează efortul de concepție și, în final, permite mărirea capacității de acumulare a unor cunoștințe utile. Bineînțeles aceasta cu condiția alegerii disciplinelor, a utilizării celor mai bune metode și forme de predare, a pregătirii complexe a profesorilor. În sfîrșit, dat fiind că și învățămîntul trebuie să se integreze în lupta pentru timp care se duce în toate domeniile de activitate, apare posibil ca prin disciplinele tehnice integrate în procesul instructiv-educativ al liceelor teoretice, să se obțină, în final, o reducere a timpului pentru specializarea ulterioară, fie că tînărul va dobîndi aceasta prin studii superioare, fie printr-o pregătire cu caracter mediu pentru activitatea în producție.

Prof. I. GH. STANESCU

— Pe curînd, la examenul de admitere în liceu...

PLICTICOASA AVENTURĂ ÎN JUNGLA REFERATELOR

(Urmare din pag. 1)

el a revenit cu o obsedantă frecvență vreme de ani în șir. De asemenea se pot cita cu zecile, alte titluri formulate după același tipic „Lecția și căile sporirii eficienței ei", „Predarea gramaticii", „Cum s-a respectat principiul intuiției în diferite tipuri de lecție, în vederea eficienței lecțiilor", sau, mai nou, „Modernizarea predării", „Folosirea materialului didactic audio-vizual în predarea lecțiilor" etc.

Dar să lăsăm titlurile. La urma urmei ele au o valoare secundară. Important este ce conține un referat, nu cum se numește el (deși între cele două elemente există, de obicei, un intim raport de determinare). Fiecare referat are o introducere Iar aceasta este generală și aduce a scărpinatul cu mîna stîngă după urechea dreaptă. Un referat care și-a propus drept temă „Cum contribuie predarea gramaticii și ortografiei la dezvoltarea gîndirii elevilor (clasele I—IV)" se simte obligat să trateze pe larg în introducere (de altfel, în cele 13 pagini bătute la un rînd, dispune de spațiu), despre „reforma culturală din țara noastră", „progresele pe care le înregistrează limba noastră astăzi", „importanța cunoașterii de către elevi a limbii materne", „ce este gramatica", „ce consecințe poate avea necunoașterea regulilor gramaticale", „contribuția gramaticii la educația morală, ideologică și politică a elevilor" etc. etc. Este oare absolut obligatorie această introducere ? Nu. Dar referentul știe că „așa se face" și s-a simțit obligat să plătească tribut tipicului. Iar tributul acesta se întinde uneori pe pagini întregi greoaie, sforăitoare, plicticoase. Deși ar fi mai simplu, și pentru referenți și pentru ascultători, să intre direct în subiect.

După ce a trecut și de titlu și de introducere orice referent trebuie, vrînd nevrînd, să ajungă la tratarea temei. Și aici, tributarul generalității substituie la ceea ce ar trebui să fie contribuție științifică personală o frazeologie diluată și plutitoare. Astfel, din **„Dezvoltarea exprimării..."**, mai sus pomenită, aflăm că „lecțiile de gramatică sînt un bun prilej de îmbogățire și îndeosebi de precizare a vocabularului elevilor, deoarece elevii nu învață categoriile gramaticale rupte de conținutul lor" și că „una dintre cele mai grele sarcini a învățătorului este aceea de a îndruma și ajuta pe elevi să-și așternă în scris ideile și sentimentele lor" etc. **„Lecția și căile sporirii eficienței ei"** ne furnizează de asemenea prețioasa informație că „Preocuparea pentru alcătuirea unor planuri cît mai judicioase de expunere, procurarea și folosirea de material didactic adecvat, ca și a literaturii social-politice și beletristice determină însușirea în mod conștient și sistematic a cunoștințelor prevăzute în programa educației cetățenești și au ca rezultat formarea unei clare conștiințe și a unei corecte conduite cetățenești la elevii claselor a VIII-a". Și așa mereu mai departe referatul se deapănă într-una fără să se întrebe la ce folosesc aceste spuse.

Banalitatea, truismul, platitudinea

Simplificînd lucrurile, intenția unui referent ar putea fi rezumată în felul următor. „Există o problemă în care aș vrea să comunic colegilor mei unele idei proprii, personale. Voi scrie despre aceasta un referat". Sau, „există o problemă pedagogică neclarificată în legătură cu care aș putea formula unele supoziții. Ar fi interesant dacă le-aș supune dezbaterii colegilor mei printr-un referat" In fiecare caz în parte, referentul vine cu un material nou, interesant atît prin inedit lui, cît și prin utilitatea lui practică. Din păcate însă în realitate lucrurile nu stau așa, sau cel puțin nu stau întotdeauna așa. Adeseori ai impresia că premisa de la care pornește referatul este nu aceea de a comunica un bagaj de idei, ci de a umple niște pagini de hîrtie.

Rîndurile curg, sufocante prin liniaritatea lor. Oricît de înversunat ar fi interesul pentru conținutul unui referat, el va ceda în fața năvalei de banalități și platitudini. Ca și cum ascultătorii nu ar fi la rîndul lor profesori, oameni cu o anume pregătire pedagogică și de specialitate, referenții se întrec în a-i informa asupra unor lucruri pe care aceștia le cunosc de ani de zile din manualele de pedagogie sau de metodică. Astfel, un referat ținut în fața unor învățători îi informează pe aceștia asupra faptului că „în clasa I elevii își însușesc prin exerciții cunoștințe despre propoziție, primele noțiuni de fonetică (sunete, vocale, consoane, silabe), cîteva reguli de ortografie și punctuație. Tot în clasa I se fac exerciții pentru înțelegerea noțiunilor de sintaxă și morfologie. Elevii sînt puși să cunoască cuvinte care arată nume de ființe, de lucruri, cuvinte care arată acțiuni", și așa mai departe. Referentul ține să explice ce se întîmplă în fiecare clasă în parte (cităm numai începuturile de paragraf). „În clasa a II-a se consolidează și se lărgesc cunoștințele însușite în clasa I...", „În clasa a III-a cunosc părțile principale ale propoziției...", iar „În clasa a IV-a se consolidează cunoștințele predate în clasele precedente..."

Conceput cu premeditare ca o dare de seamă, referatul intitulat **„Cum s-a respectat principiul intuiției în diferite tipuri de lecție, în vederea eficienței lecțiilor"** putea să se cheme tot atît de bine „de asemenea s-au folosit" pentru că această expresie care revine, obsedant, ca un laitmotiv rezumă întreg înțelesul referatului. Citățm : „de asemenea, fiecare cadru didactic a căutat să folosească judicios materialul intuitiv pentru a-și atinge scopul lecției — adică să țină seama că intuiția nu înseamnă nici folosirea exagerată, abuzivă a materialului intuitiv îngreuind astfel procesul de abstractizare și generalizare — nici prezentarea unui material didactic prea sărac, care să ducă la rezultate contrare celor urmărite". Bun. Deci nici prea, prea, nici foarte, foarte. Dar cum ? Referentul nu întîrzie să ne lămurească : „de asemenea s-au mai folosit și tablouri reprezentînd animale domestice...", „de asemenea s-au mai folosit ca materiale gogoșari din carton, veverițe etc." „de asemenea tot cu rezultate bune s-a folosit și mașina cu bile" ș.a.m.d. Cînd obosește să-l utilizeze pe „de asemenea" referentul îl schimbă cu „la lecția". „La lecția Plante s-au adus", „La lecția Animale s-au prezentat" etc. În zadar încerci să găsești un fir, o idee în această alandala de „s-au folosit", sau „s-au prezentat" și „de asemenea". Intențiile autorului rămîn adînc cufundate în mister.

Un alt referat, intitulat **„Cum am îndrumat și urmărit modul în care își organizează elevii timpul dedicat studiului individual cu cel pentru odihnă"** ne învață că „Activitatea didactică principală se desfășoară în cadrul lecțiilor, dar însușirea activă și conștientă a cunoștințelor și, mai ales, formarea priceperilor și deprinderilor se realizează prin munca independentă a elevilor". Declarînd în continuare că „în calitate de profesor diriginte am avut rolul ca să îndrumez și să urmăresc organizarea muncii elevului acasă" referentul face o scurtă dare de seamă asupra activității desfășurate pe această linie („Le-am arătat că masa la care pregătesc lecțiile trebuie să fie bine aranjată", „le-am recomandat ca imediat după micul dejun să pornească la lucru repede și energic, fără amînări și pierdere de timp").

Este dureros dacă stai să te gîndești că pentru a lua act de aceste extraordinare descoperiri niște oameni și-au cheltuit timpul și energia nervoasă.

Dorințe neobișnuite?

Trista condiție a referatelor despre care am vorbit aici, își are explicația, dincolo de slaba exigență manifestată față de calitatea lor, și în locul de copii orfani care a fost rezervat acestora în activitatea școlară. S-ar părea că, în general, forurile de îndrumare și control consideră lectura referatelor ca pe o obligație cu totul inutilă. Prof. Cornelia Voiculescu, directoarea Școlii generale nr. 12 din Constanța, a fost surprinsă atunci cînd i-am cerut aceste lucrări. „Ce puteți vedea din niște hîrtii ? — ne-a întrebat dînsa. O acțiune practică v-ar putea edifica asupra calității muncii noastre mai mult decît ar putea s-o facă niște referate". Da, este adevărat. Dar referatele constituie o parte componentă bine determinată a acestei munci. În general, în școlile prin care am trecut solicitarea referatelor constituia un fel de mică surpriză. Dorința cuiva din afara școlii de a le parcurge pare să fie neobișnuită. În consecință, acest sector al activității didactice este văduvit de îndrumarea forurilor competente, ceea ce avantajează înecarea lor în apele formalismului.

Nu putem pretinde fiecărui referat să descopere o Americă, dar nici nu putem accepta ca acesta să fie o formă de etalare a unei frazeologii goale sau confuze, sau o formă pentru repetarea unor adevăruri arhicunoscute, a unor banalități, numai de dragul unei obligații. Fiecare profesor dispune de un fond de experiență practică, de o anume capacitate de creație și de o anume pregătire teoretică. Referatele prezentate în comisiile metodice sînt o cale pentru valorificarea acestor posibilități și un mijloc pentru clarificarea unor probleme ale teoriei și practicii pedagogice, iar rostul lor trebuie să fie înțeles numai prin această prismă.

INSPECȚIA SPECIALĂ

Inspecția specială în vederea acordării gradelor didactice reprezintă, într-un fel, studiul activității unui învățător sau profesor pe o anumită perioadă de timp, pe baza căruia se stabilesc elementele dominante ale personalității celui inspectat. Ținînd seama de această arie vastă de cercetare, o problemă esențială a inspecției o constituie ierarhizarea elementelor activității, grija inspectorului de a nu se lăsa copleșit de abundența documentelor, acțiunilor etc., care, doar „inventariate", nu rareori duc la concluzii greșite și la o notare necorespunzătoare. Cercetînd, de pildă, munca instructiv-educativă, se urmărește activitatea cu elevii la clasă și în afara clasei, activitatea metodică și de perfecționare, activitatea ca diriginte și comandant, activitatea cu părinții elevilor etc. O sferă asemănătoare ca mărime cuprinde și activitatea social-culturală și obștească. (Regulamentul școlar precizează în amănunțime conținutul acestora).

Consider că, din toate aceste obiective, activitatea la clasă trebuie să constituie principalul izvor de cunoaștere și de apreciere, întrucît aceasta e esența muncii învățătorului sau profesorului și, în cadrul ei, trebuie considerat nu atît aspectul formal (planificări, planuri etc.), ci calitatea lecțiilor și a cunoștințelor însușite de elevi. În practică însă acest criteriu, deși acceptat ca logic, este uneori alterat de „dorința" de a se cuprinde întreaga activitate, de concepția că un om trebuie să realizeze „cîte ceva" din toate. Dar dacă activitatea la clasă apare vie în fața inspectorului, acțiunile celelalte se „citesc" din grafice, planuri, procese -verbale etc., determinînd fie o sărăcie, nu de puține ori aparentă, fie o abundență, adesea formală, cu repercusiuni asupra aprecierii. În asemenea împrejurări, filtrul selecționării și ierarhizării funcționînd defectuos, inspecția specială nu poate face aprecierea corespunzătoare. Aceasta se datorează în multe cazuri și modului artificial prin care s-au creat două nuclee ce se cer apreciate separat : activitatea instructiv-educativă pe de o parte, iar pe de altă parte activitatea social-culturală și obștească, privită ca un domeniu care intersectează doar sfera activității personalului didactic, nu care se suprapune acesteia. Notarea separată este uneori izvorul unor erori de apreciere, al unei nivelări nepermise. Media 8, de pildă, poate fi rezultată din 10 la activitatea instructiv-educativă și 6 la activitatea social-culturală și obștească, și invers, din 6 la activitatea instructiv-educativă și 10 la cea social-culturală și obștească. Diferența esențială dintre cele două situații (10 și 6 la activitatea didactică) este aparent anihilată de media aritmetică. În spatele mediei însă, diferența rămîne incontestabilă ; iar dacă mergem mai adînc cu analiza, evident cel care dă societății oameni bine pregătiți față de cerințele acesteia, desfășoară și o activitate socială superioară.

Consider, așadar, că întreaga activitate a unui învățător sau profesor trebuie apreciată, în vederea acordării gradelor în cazul nostru, cu o singură notă, nu cu o medie, notă pentru care criteriul primordial să fie calitatea lecțiilor și a pregătirii elevilor.

Prof. GH. DASCĂLU
șeful secției de învățămînt a raionului Istria, reg. Dobrogea

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Cum se trece pragul de la grădiniță la școală"

În articolul „Cum se trece pragul de la grădiniță la școală", apărut în „Gazeta învățămîntului" nr. 889 din 10 martie 1967, Elena Traci, inspectoare la secția de învățămînt a raionului „30 Decembrie" din București, arată că „se pot învăța și noțiuni mai complexe la grădiniță". Sînt de acord cu acest punct de vedere, mai ales în ceea ce privește dezvoltarea vorbirii copiilor, familiarizarea lor cu propoziția, precum și formarea deprinderii de a recunoaște sunetele din cuvinte.

Experimentările efectuate în ultimul timp în unele școli din țara noastră asupra scrierii elevilor, precum și cercetarea abecedarelor dintr-o serie de alte țări, dovedesc, după părerea mea, convingător, că folosirea caietului fără nici o linie oblică, chiar de la începutul școlarității, este cea mai indicată. În strînsă legătură cu aceasta sînt de părere ca primul caiet pe care să-l punem în mîna copilului de șase ani să fie cel cu liniatură de aritmetică. Poate că încadrarea unui desen în pătrățele reprezintă o cerință dificilă pentru această vîrstă, dar o socotesc pe deplin realizabilă și, mai ales, deosebit de necesară pentru formarea deprinderilor de scriere corectă și estetică. Am constatat că s-au obținut rezultate foarte bune în acesată privință prin folosirea desenelor din caietul „Învăț să desenez" de Fl. Bagdasar și T. Mateescu. Desenele din acest caiet care vor fi reluate în clasa I, în asociație cu predarea literelor, permit o muncă de continuitate pentru îmbogățirea cunoștințelor și ușurează formarea deprinderilor de scriere.

În ceea ce privește activitatea în cadrul unui an pregătitor pentru școală, sînt de părere să nu se dea teme pentru acasă, căci în executarea unor asemenea teme ar interveni, în multe cazuri, părinții, diminuîndu-se astfel efectul instructiv-educativ urmărit. Rolul acestui an pregătitor trebuie să fie exclusiv **de pregătire**, în sensul formării la copii a cîtorva deprinderi corecte de mînuire a uneltelor de scris.

Înv. IRINA FULGEANU

●

Răspunzînd la ancheta intitulată „Cum se trece pragul de la grădiniță la școală" un grup de învățători și educatoare fac o serie de observații foarte judicioase cu privire la programa grădiniței. Astfel, pe bună dreptate, ei iau poziție critică față de absența unor activități menite să pregătească mai substanțial copilul pentru școală. De pildă, activitățile pentru formarea deprinderii de numărat-scotit sînt prevăzute foarte rar, iar altele menite să-i apropie pe copii mai mult de specificul muncii în clasa întîi — formarea deprinderilor practice de compunere a propoziției, de analiză fonetică a cuvintelor și a deprinderilor speciale pentru scris — lipsesc complet. În privința însușirii operațiilor aritmetice, practica ne arată că este necesară introducerea semnelor de plus, minus și egal pentru înțelegerea mai clară a operațiilor respective.

Cît privește citit-scrisul, sînt și eu de părere că este bine să se înceapă la vîrsta de 6 ani, deoarece interesul pentru citit și scris se manifestă chiar de la începutul activității copilului în grupa mare din grădiniță.

De altfel, pentru a verifica posibilitatea predării citit-scrisului începînd de la 6 ani, am organizat un experiment cu o grupă de 18 copii, de la începutul trimestrului al II-lea (12 ianuarie 1967), eșalonînd cîte trei lecții pe săptămînă pentru predarea unei singure litere din alfabetul mic de tipar și de mînă. Bineînțeles am folosit procedee corespunzătoare vîrstei, pornind de la jocuri sau indicații verbale cît mai plastice, pentru a trezi interesul și dragostea față de munca școlarului. În două trimestre am reușit să predau, în bune condiții, cincisprezece litere și pot afirma cu convingere că învățarea citit-scrisului de la 6 ani este posibilă.

EUGENIA DRAGOȘ
educatoare — Constanța

●

Ancheta intitulată „Cum se trece pragul de la grădiniță la școală", publicată în „Gazeta învățămîntului", a ridicat o serie de probleme care se află în ultimul timp și în centrul atenției noastre.

Țin să recunosc, de la început, că școala noastră generală primește în clasa întîi numeroși copii ce dispun de un bogat material aperceptiv, de un număr însemnat de noțiuni și reprezentări, datorită faptului că au trecut printr-o grădiniță încadrată cu educatoare ce au o îndelungată și valoroasă experiență. La începutul fiecărui an școlar colectivul nostru didactic obișnuiește să consulte în colectiv desenele efectuate de elevi în prima zi de școală, pentru a sonda și pe această cale nivelul lor de pregătire. Acest procedeu evidențiază clar deosebirea de pregătire inițială între cei ce au frecventat grădinița și ceilalți.

Iată de ce consider că traducerea în fapt a propunerii de a se introduce un an pregătitor pentru toți copiii, înainte de începerea cursurilor școlare propriu-zise, va contribui, cu siguranță, la obținerea de rezultate mai bune în primul an de școală. Desigur însă că este necesar să se studieze cu grijă alcătuirea planului și programelor acestui an pregătitor, astfel încît să se gradeze cu multă grijă problemele, respectîndu-se specificul dezvoltării copiilor.

NATALIA ONOFRIESCU
învățătoare emerită
Școala generală „Al. I. Cuza"
Fălticeni

CONCURS PENTRU NOI MODELE DE JUCĂRII

Ministerul Învățămîntului în colaborare cu Ministerul Industriei Ușoare, Ministerul Comerțului Interior și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă organizează un concurs cu premii pentru modele originale de jocuri și jucării.

Concursul are următoarele teme :

jucării mecanizate simple și complexe, jucării metalice litografiate, truse și jucării cu caracter tehnic, jucării și păpuși din mase plastice, dispozitive perfecționate pentru păpuși și animale textile (pentru voce, mers etc.), figurine din mase plastice și cauciuc înmuiat, animale textile, jocuri din carton litografiat.

Pentru fiecare temă sînt prevăzute premii și mențiuni între 1000—5000 lei. Concursul este deschis pînă la 1 oct. 1967

La concurs poate participa orice persoană, individual sau colectiv.

Lămuriri suplimentare și prospectul detaliat al concursului se pot obține de la Comisia tehnico-artistică pentru jucării din Ministerul Învățămîntului, str. Spiru Haret. nr. 12, tel. 14.24.00.

TEZĂ DE DOCTORAT

INSTITUTUL POLITEHNIC TIMIȘOARA anunță că în ziua de 20 iunie 1967, orele 18,30 în sala 306 a Facultății de chimie industrială (b-dul. 30 Decembrie nr. 2), va avea loc susținerea publică a lucrării de doctorat intitulată „Chimia compușilor organici ai fosforului" a tovarășului inginer PURDELA DANILA pentru obținerea titlului științific de Doctor inginer.

Conducător științific :
Prof. Dr. doc. șt. OSTROGOVICH GHEORGHE.

Referenți științifici oficiali :
— Prof. Dr. doc. șt. IONESCU MARIA — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj
— Prof. Dr. doc. șt. MUREȘAN L. POMPEI — Institutul agronomic Timișoara
— Prof. Dr. SCHNEIDER IOAN — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Lucrarea de doctorat poate fi consultată la Biblioteca Institutului politehnic Timișoara (Str. Piatra Craiului nr. 8).

În sprijinul orientării absolvenților de liceu

VĂ PREZENTĂM:

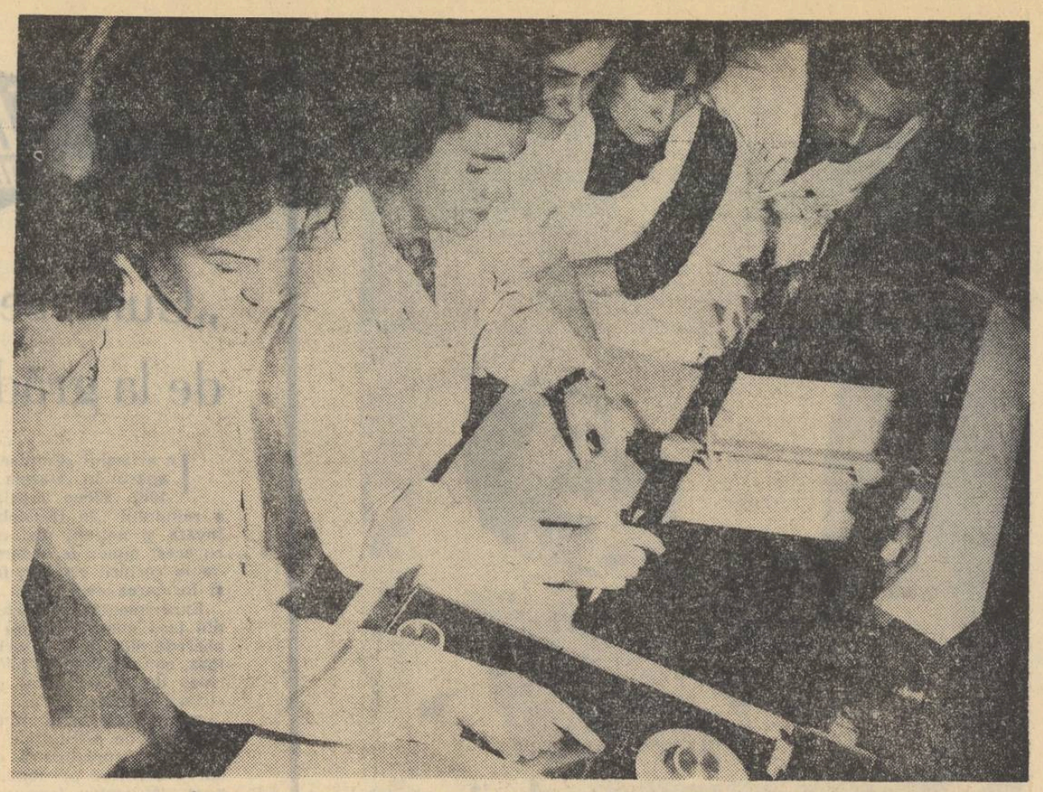

Într-un laborator al Facultății de chimie a Universității din București.

INSTITUTUL POLITEHNIC DIN IAȘI

Se primesc înscrieri pentru concursul de admitere la cursurile de zi și serale în anul universitar 1967/1968, la următoarele facultăți.

1. FACULTATEA DE CHIMIE INDUSTRIALĂ
Cursuri de zi
Secțiile : Tehnologia substanțelor anorganice — Tehnologia substanțelor organice — Tehnologia compușilor macromoleculari — Celuloză, hîrtie și fibre artificiale — Tehnologia pielii, blănurilor și extractelor tanante — Finisarea produselor textile.
Durata studiilor : 5 ani
Cursuri serale
Secțiile : Tehnologia substanțelor anorganice — Tehnologia substanțelor organice. Durata studiilor : 6 ani

2. FACULTATEA DE CONSTRUCȚII
Cursuri de zi
Secțiile : Construcții civile, industriale și agricole — Drumuri și poduri.
Durata studiilor : 5 ani
Cursuri serale
Secția : Construcții civile, industriale și agricole.
Durata studiilor : 6 ani

3. FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ
Cursuri de zi
Secțiile : **Electromecanică — Electroenergetică.**
Durata studiilor : 5 ani
Cursuri serale
Secția : Electromecanică Durata studiilor : 6 ani

4. FACULTATEA DE HIDROTEHNICĂ
Cursuri de zi
Secțiile : **Hidrotehnică agricolă — Construcții și instalații hidrotehnice.** Durata studiilor : 5 ani

5. FACULTATEA DE INDUSTRIE UȘOARĂ
Cursuri de zi
Secțiile : **Filatură și țesătorie — Tricotaje și confecții din țesături și tricoturi — Confecții din piele și încălțăminte.** Durata studiilor : 5 ani

6. FACULTATEA DE MECANICĂ
Cursuri de zi
Secțiile : **Tehnologia construcției de mașini — Mașini-unelte și scule — Mașini termice — Mecanică agricolă.**
Durata studiilor : 5 ani
Cursuri serale
Secția : Tehnologia construcției de mașini.
Durata studiilor : 6 ani

Conform indicațiilor din broșura „Bacalaureatul și admiterea în învățămîntul superior 1967", concursul de admitere se va desfășura între 1 și 10 iulie 1967.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Iași, Calea 23 August nr. 22, telefon 44 05 sau la secretariatele facultăților din Calea 23 August nr. 22, telefon centrală 53 20, 53 21, 53 22.

Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu"

Înscrierile la concursul de admitere au loc între 15—30 iunie a.c. pentru

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Secțiile : **Pictură — Grafică — Sculptură.**
Durata studiilor : 6 ani

Istoria și teoria artei
Durata studiilor : 5 ani

FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE

Secțiile : **Pictură monumentală — Scenografie —Arte decorative textile — Arte decorative ceramica-sticlă-metal.**
Durata studiilor : 6 ani

La toate secțiile funcționează cursuri de zi.

Condițiile de înscriere și participare la concurs se găsesc în broșura „Bacalaureatul și admiterea în învățămîntul superior 1967" și la sediul institutului, în str. Budișteanu nr. 19, tramvai 6 și 10, autobuz 32, tel. 13.05.56.

Candidații din provincie primesc cazare și cantină contra cost de la data de 30 iunie a.c.

INSTITUTUL DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ „I. L. CARAGIALE"

Prof. GEORGE DEM. LOGHIN
prorectorul Institutului

Dintre mile de absolvenți ai liceului ce își pornesc acum pașii pe drumul viitoarei lor profesii ne adresăm în aceste rînduri tînărului dornic să îmbrățișeze arta Thaliei, celui care poartă în suflet comori de sensibilitate și poezie. Tînărului care a urmărit cu ochii uimiți de încîntare „Apus de soare" sau „Regele Lear", care l-a citit pe Stanislavski sau Brecht, pe Gordon Craig și Piscator, sau care a trăit clipe de neuitat la Studioul Casandra, alături de viitorii actori și s-a văzut în fiecare dintre ei.

Sarcina formării generației de artiști-cetățeni, cu o temeinică pregătire, capabili să contribuie la propășirea artei noastre noi, revine Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" din București, care, în funcție de specificul secțiilor sale, pregătește actori, regizori de teatru, regizori de film, operatori de film, critici de teatru și film.

Concursul de admitere va selecționa elemente multilateral pregătite, și cum e și firesc, cu calități artistice. Pentru arta dramatică se vor urmări sensibilitatea, gîndirea, emotivitatea, dicția, simțul muzical și ritmic. Cel care dorește să îmbrățișeze regia de teatru va încerca mai întîi să dea viață scenică unui fragment dintr-o piesă, iar viitorul regizor de film să transpună acțiuni în imagini și mișcare cu gust și măsură, cu pricepere și tact. Desigur că discuțiile pe teme de cultură generală — teatru, cinematografie, muzică, artă plastică, literatură — bineînțeles cu limitele cunoștințelor predate în liceu, vor întregi verificarea în cadrul concursului. Candidatul la secția „Operatorie de film" va trebui să demonstreze însușiri artistice, la care se vor adăuga cîteva probe de specialitate : analiza compozițională a unor fotografii, reproduceri, diafilm etc. și cunoștințe de fizică (optică). Și, în sfîrșit, teoreticianului de teatru și film i se va cere dovada posibilităților de interpretare a unui spectacol de teatru și film și a cunoștințelor teoretice de specialitate.

Teatrul, filmul sînt adevărate miraje ale adolescenței ; îmbrățișarea acestor profesii necesită însă un sumum de calități între care talentul, pasiunea și mai ales o mare capacitate de muncă trebuie să se împletească în mod armonios. Exemplul înaintașilor teatrului românesc, al lui Grigore Manolescu, C. I. Nottara sau Aristizza Romanescu, demonstrează că teatrul se face în primul rînd printr-o muncă titanică și o mare dăruire.

Devenind studenți ai institutului nostru, tinerii primesc o pregătire multilaterală, un larg orizont de cultură caracteristic omului contemporan, alături de cunoștințele menite să le formeze și să le dezvolte măiestria artistică și de cunoștințele de specialitate predate în cadrul cursurilor de artă dramatică, dicție și mișcare scenică, de măiestrie regizorală și arta actorului, de arta spectacolului, scenografie, tehnica montajului etc. De asemenea studenții regizori și operatori de film lucrează în laboratoarele institutului, care dispun de aparatură de specialitate.

Desigur că profesiunea de artist nu se poate face fără talent. De aceea este bine ca orice candidat să se gîndească foarte serios înainte de a se îndrepta spre această meserie. Venind în ajutorul tinerilor candidați institutul organizează concursul de admitere în două etape, dintre care prima, ce are loc între 25—29 iunie, este o etapă eliminatorie, în care se selectează acei tineri care dispun de calități artistice.

An de an își iau zborul spre culmile artei noi generații de artiști. Institutul de artă teatrală și cinematografică îi așteaptă și acum pe tinerii învățăcei, dornici să continue drumul glorios al marilor noștri înaintași.

●

Concursul de admitere pentru anul universitar 1967/1968, se va ține la specialitățile :

ARTĂ DRAMATICĂ
REGIE DE TEATRU
REGIE DE FILM
OPERATORIE DE FILM
TEATROLOGIE-FILMOLOGIE

În perioada 10—24 iunie a.c. se primesc înscrieri zilnic la sediul Institutului din str. Izvor nr. 4 (telefon 16.13.46).

Concursul de admitere se va desfășura în două etape : **prima** — eliminatorie — are loc între 25—29 iunie, cînd se vor susține probele de aptitudini și **a doua** între 1—10 iulie 1967.

Concurenții pot lua informații cu privire la desfășurarea concursului (actele necesare pentru înscriere, obiectele și probele la care se susține concursul, profilul de specialitate al fiecărei secții etc.) din îndrumarul editat de Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", care se difuzează gratuit, la cerere, prin secretariatul Institutului din b-dul Schitu Măgureanu nr. 1 și broșura Ministerului Învățămîntului „Bacalaureatul și admiterea în învățămîntul superior 1967".

Meridane

PE AGENDA RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

Delegații ale țării noastre peste hotare

■ **O delegație condusă de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului a participat recent la primul Congres al culturii bulgare și la festivitățile prilejuite de sărbătoarea Zilei scrisului slav și a culturii bulgare.**

În cadrul lucrărilor congresului a luat cuvîntul și șeful delegației române. „Poporul nostru — a spus acad. Ștefan Bălan — este legat de poporul bulgar printr-o trainică și străveche prietenie izvorîtă nu numai din vecinătatea țărilor noastre, dar și din năzuințele și luptele comune pentru apărarea ființei naționale, pentru independență și progres".

■ **În cadrul planului cultural româno-francez o delegație a Ministerului Învățămîntului, condusă de prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, a făcut în cursul lunii mai o vizită în Franța pentru a studia organizarea învățămîntului francez de toate gradele, precum și posibilitățile de a lărgi colaborarea celor două țări în domeniul învățămîntului. Din delegație au mai făcut parte prof. univ. George Cincu, director general al învățămîntului universitar din Ministerul Învățămîntului, și Stan Dumitru, director al Grupului școlar profesional „Steagul roșu" din Brașov.**

Delegația română a vizitat școli de cultură generală, licee, colegii profesionale și tehnice, institute de învățămînt superior, diferite instituții de învățămînt, a avut convorbiri cu cadre didactice, cercetători în domeniul pedagogiei și personalități ale învățămîntului francez.

La 18 mai a.c. prof. univ. Miron Constantinescu a prezentat la cererea franceză în cadrul Institutului Național Pedagogic din Paris, o expunere asupra învățămîntului din România.

În timpul vizitei, ministrul educației naționale al Franței, Alain Peyrefitte, l-a primit pe șeful delegației române, însoțit de dr. Victor Dumitriu, ambasadorul Republicii Socialiste România în Franța. În cursul întrevederii, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, au fost abordate probleme ale dezvoltării relațiilor în domeniul învățămîntului între Franța și România.

■ O delegație a Ministerului Învățămîntului — din care au făcut parte tovarășii Nica Nicolescu, secretar general în minister, și conf. univ. Constantin Manolescu de la Institutul de Științe Economice „V.I. Lenin" din București — a întreprins o călătorie de documentare în mai multe centre universitare și unități de învățămînt din Uniunea Sovietică.

■ **Pentru a se informa asupra unor probleme privind organizarea învățămîntului american, o delegație a Ministerului Învățămîntului, condusă de Ștefan Sebeșan, director general al învățămîntului profesional și tehnic, se află în prezent în Statele Unite.**

■ Zilele acestea o delegație a Ministerului Învățămîntului, condusă de prof. univ. Gh. Buzdugan, membru corespondent al Academiei, director general al Direcției generale a învățămîntului superior tehnic și economic va întreprinde o vizită de studii în Republica Federală a Germaniei pentru a lua cunoștință de organizarea învățămîntului de toate gradele.

Vizite ale unor delegații străine

■ **La invitația Ministerului Învățămîntului ne-a vizitat țara, prof. univ. Juan Gomez Millas, ministrul educației și culturii din Republica Chile.**

Timp de o săptămînă oaspetele chilian a vizitat licee, universități și instituții cultural-științifice din București și din țară, monumente istorice și arheologice din regiunea Dobrogea, precum și localități turistice și balneoclimaterice de pe Valea Prahovei și litoralul Mării Negre.

În cursul vizitei, ministrul chilian a avut o întrevedere cu acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului. La întrevedere au asistat Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului, funcționari superiori din minister, precum și însărcinatul cu afaceri ad-interim al Republicii Chile în țara noastră, Jaime Coutts. Cu acest prilej s-au discutat probleme legate de organizarea învățămîntului în cele două țări.

■ În cadrul planurilor pentru aplicarea acordurilor de colaborare culturală încheiate cu țările vecine și prietene, în cursul lunii mai ne-au vizitat țara mai multe delegații de peste hotare. Astfel, o delegație a Ministerului Învățămîntului Popular din Bulgaria și o delegație a Ministerului Educației Populare din Republica Democrată Germană au studiat modul de organizare a învățămîntului de cultură generală și profesional și tehnic din țara noastră. De asemenea, o delegație din partea Ministerului Culturii și Artei din Polonia ne-a vizitat recent, interesîndu-se de organizarea învățămîntului artistic românesc.

Curs central de literatură universală

Una din noutățile pe care le va aduce viitorul an școlar este introducerea Istoriei literaturii universale, în planul de învățămînt pentru clasa a XI-a umanistă.

În momentul de față, se desfășoară pregătiri în vederea organizării unui curs de literatură universală pentru cei 600 de profesori, care urmează să predea această disciplină. În cadrul cursului, care se va desfășura la București între 3 și 12 iulie, se vor ține prelegeri de către specialiști de înaltă calificare în acest domeniu, despre umanismul și valoarea artistică a poemelor homerice, teatrul grec și latin : Dante, umanismul Renașterii, Shakespeare, clasicismul francez, literatura secolului luminilor, romantismul, realismul francez, englez și rus, teatrul realist și naturalist, curente și tendințe în roman, poezie și dramaturgie.

La cursul central de pregătire a profesorilor de literatură universală vor avea loc și dezbateri cu privire la programa școlară a acestei discipline.

MEȘTERII JUCĂRIILOR

Una dintre cele mai reușite cicluri ale emisiunii „Dumbrava minunată", prin care radiodifuziunea se adresează școlarilor din clasele I—IV, a fost acel intitulat „Meșterii de jucării". Li s-a cerut anume școlarilor să însuflețească, cu imaginația și îndemînarea lor, bucățele de lemn, știuleți de porumb, conuri de brad sau banale obiecte gospodărești — mosoare, dopuri, cutii de chibrituri, o mănușă veche — să facă din ele trenuri, pitici, păpuși, animale și să le trimită prietenilor lor mai mari de la radio.

Rezultatul a întrecut așteptările. El este materializat acum într-o originală expoziție de creații ale copiilor, găzduită în holul sălii de concerte a Radioteleviziunii. Pe o locomotivă și niște vagoane — ele însele jucării realizate la o scară mai mare — sînt montate cele 500 de jucării realizate de copii (e drept, pe ici pe colo, mai simți amestecul tatălui sau al bunicului). Expoziția aceasta dă prilejul pedagogului să facă o minunată excursie într-o țară a copilăriei, sau mai exact, într-un univers al celor mari văzut cu ochii și făurit de mîinile copiilor. Și se pot învăța atîtea lucruri din această excursie, dacă ai într-adevăr privire și sensibilitate de educator !

Experimentul acesta merită, pe lîngă călduroase felicitări, să fie continuat și extins, antrenîndu-se spiritul creator al copiilor în domeniul realizării unor jucării și a altor obiecte care să reflecte specificul unor îndeletniciri și obiceiuri din diferite părți ale țării, trăsăturile folclorice regionale etc.

H. L.

CONCURS PENTRU LUCRĂRI CU CARACTER DIDACTIC

În continuarea concursului de manuale pentru școli profesionale, publicat în Gazeta învățămîntului nr. 891 din 24 martie 1967, Ministerul Învățămîntului instituie, prin Editura didactică și pedagogică, concurs pentru elaborarea următoarelor două lucrări ajutătoare destinate școlilor profesionale :

1. **Culegere de probleme de matematică**, 300 pagini text, aproximativ 150 de figuri.
2. **Culegere de probleme de electrotehnică**, 300 pagini text, aproximativ 100 de figuri.

Concursul de lucrări ajutătoare este dotat cu următoarele premii și mențiuni :

— un premiu I — de lei 6.000
— un premiu II — de lei 4.500
— două mențiuni a cîte lei 2.500

Concursul pentru elaborarea lucrărilor de mai sus se desfășoară într-o singură etapă și începe la data publicării prezentului anunț. Participarea la concurs se face fără nici o înscriere, cu respectarea condițiilor prevăzute în materialul publicat în Gazeta învățămîntului din 24 martie a.c. Manuscrisele vor fi prezentate editurii sub pseudonimul sau motto-ul ales de concurent, pînă cel mai tîrziu la data de 15 aprilie 1968.

„Meșterii de jucării" sînt mulțumiți de munca lor.

Magazinul „Muzica"
București
Calea Victoriei Nr. 41 **Telefon 15 60 88**

Vinde prin virament, numerar și contra ramburs SFATURILOR POPULARE, ÎNTREPRINDERILOR, UNITĂȚILOR COOPERATISTE, CASELOR DE CULTURĂ ȘI CĂMINELOR CULTURALE din toate regiunile țării :

Discuri, partituri și tipărituri muzicale, metode de pian, chitare, acordeoane și vioară, instrumente muzicale, radio, magnetofoane, picupuri, televizoare și lămpi radio.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 902
Vineri 9 iunie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

PROLOG LA VACANȚĂ

La oricare domeniu al activității educative, organizarea vacanței solicită școlii, cadrelor didactice valorificarea maximă a potențelor și capacităților creatoare, mult entuziasm, multă dragoste și dăruire și, mai ales, apropiere de vîrsta fremătătoare a copilăriei și adolescenței, înțelegere deplină a universului său larg, înaripat de pasiuni și de visuri.

Vacanța oferă cu generozitate fiecărui pedagog variate și multiple căi de investigare a sufletului elevilor, nebănuite posibilități de educare, de canalizare a tumultuoasei lor energii spre preocupări sănătoase, spre țeluri nobile. Neîncadrată în limitele unei programe, ale orarului sau ale unei discipline și nici în minutele orelor de curs, vacanța ne pune la dispoziție întreaga sa bogăție, toate frumusețile sale spre a le dărui la rîndul nostru școlarilor. Trebuie numai ca noi să știm să folosim aceste bogății și frumuseți, să le fructificăm cu pricepere, cu măiestrie, să facem din vacanță nu o lungă și monotonă recreație între doi ani de școală, ci o perioadă plină de activități entuziaste și creatoare, în care fiecare copil să se dezvolte — de data aceasta nu învățînd din carte, ci cunoscînd țara și oamenii, manifestîndu-și spiritul de inițiativă, jucîndu-se, făcînd sport, citind, odihnindu-se.

Pe tema vacanței — atît de actuală, de prezentă în preocupările tuturor celor care se îngrijesc de educarea elevilor — am discutat recent cu directori de școli, cu profesori, cu conducători ai unor organizații de pionieri din Capitală și din țară.

Factorul numărul 1

O coordonată de căpetenie a vacanței este marea ei durată. De aceea, o acțiune sau alta, verigi desperechiate, întîmplătoare nu pot să o coloreze după merit în inima fiecărui școlar. Aici este imperioasă continuitatea, gîndirea unor acțiuni atractive, cu mare forță organizatorică, care să-i înflăcăreze pe elevi pe toată durata zilelor vacanței. Asemenea acțiuni sînt, după cum se știe, excursiile, care întrunesc adeziunea unanimă a școlarilor de toate vîrstele. Ele răspund setei lor nepotolite de cunoaștere, dau frîu inepuizabilei lor energii, fanteziei lor creatoare, le satisfac dorința de inedit, sînt pe măsura romantismului vîrstei lor. Și ele aduc vacanțelor procentul cel mai mare de frumusețe, adună cele mai multe bucurii. Organizarea excursiilor constituie din acest motiv la toate nivelele, pentru toți factorii, o preocupare principală. Pentru stabilirea itinerarelor se întocmesc adevărate hărți turistice, se desfășoară o largă activitate de documentare și de pregătire; se caută căi pentru crearea celor mai bune condiții de transport și de cazare.

Multe școli au o tradiție bogată și frumoasă în organizarea excursiilor, numeroși profesori, turiști pasionați, îndrăgostiți de natură, transformă excursiile în momente autentice de educație patriotică, estetică a elevilor, în zile de destindere fizică, de desfătare spirituală.

Și totuși, oricît ar părea de paradoxal, se organizează și excursii plicticoase, neinteresante, obositoare care nu lasă elevilor prea multe amintiri plăcute.

Discuțiile noastre cu profesorii au subliniat încă o dată că factorul «numărul unu» care face ca o excursie să fie reușită sau nu este, în ultimă instanță, cel ce o organizează și îi conduce pe elevi.

„Poți crea cele mai bune condiții — spunea prof. FLORIAN FRAZEI de la Liceul nr. 32 din București — îi poți instala pe copii în vagonul de dormit, îi poți duce să mănînce la cel mai luxos restaurant, poți alege traseul cu cele mai pitorești locuri, dar dacă nu ești un bun organizator, nu ai spirit inventiv, nu trezești interesul pentru locurile vizitate, nu ești un animator înflăcărat, un ghid multilateral instruit, dacă nu știi unde să poposești, cînd și cîtă libertate să dai inițiativei elevilor, unde să intervii, excursia, din punct de vedere educativ și, dacă vreți din toate punctele de vedere, este ratată. După mine, pedagogul care se hotărăște să însoțească un grup de elevi în excursie trebuie întîi să fie el însuși un turist pasionat și, în al doilea rînd, să-și asume aceeași răspundere morală, profesională pe care și-o asumă la catedră".

„Din păcate, însă, arată prof. ALEX. AMBRUȘ de la Liceul „Petru Rareș" din P. Neamț, uneori profesorii care îi însoțesc pe elevi în excursie sînt aleși la întîmplare (de obicei prin rotație — cine nu a fost anul trecut merge anul acesta, și așa mai departe). Se nimerește astfel unii care nu au nici calități de organizator și nici nu au prea mare chef de bătut drumurile, ca și alții care, dimpotrivă, pleacă bucuroși pentru că socotesc excursia ca o plimbare, ca o binevenită odihnă proprie. Nici într-un caz, nici în celălalt excursia nu-și atinge, firește, scopul.

Întîlnim deseori, în zilele de vară șiruri de elevi încărcați cu valize și rucsacuri, trecînd plictisiți pe străzile orașelor, străbătînd poteca ce duce spre vreo cabană sau, pur și simplu, vegetînd într-un parc sau într-o gară. Lîngă ei, la fel de plictisiți, profesorii. Îți vine să-i compătimești și pe unii și pe ceilalți și te întrebi cine îi obligă să se poarte atîta pe drumuri".

Îmi amintesc de un grup de elevi care poposise vara trecută, în drum spre Făgăraș, la Călimănești. Aveau acolo o zi de repaus. Cum credeți că și-au petrecut-o? Dimineața s-au învîrtit prin stațiune, pe urmă au

M. VERDEȘ

(Continuare în pag. a 3-a)

Aspect de la spectacolul festiv prezentat în București cu prilejul „Zilei pionierilor".

TORȚE

„Ziua pionierilor", noua sărbătoare animată de hotarul dintre secerișul școlar și zarea vacanței, și-a luat rămas bun de la noi toți, pentru un an. Ne-a spus tuturor — dascăli și pionieri — cu ultimul licăr al focurilor de tabără, cu cea din urmă jerbă de artificii cufundată în noapte: „la revedere!"

Prezența conducerii de partid și de stat la spectacolul festiv din Sala Palatului Republicii Socialiste România și la expoziția republicană de desene și pictură a pionierilor, prezența reprezentanților organelor de partid din regiuni, raioane, orașe și sate, la ceremonialurile, parăzile, demonstrațiile și sergările pionierești a demonstrat din nou și strălucit nu numai prețuirea de care se bucură tînăra organizație, dar și sursa maturității și puterii sale: conducerea ei nemijlocită de către partid.

„Ziua pionierilor" se va îngemăna de acum încolo, an de an, în rămurișul lunii cireșar, cu sărbătoarea — soră a „Zilei învățătorului". Ancorate la o distanță doar de cîteva săptămîni, cu inserția tradiționalelor serbări de încheiere a anului școlar, ele alcătuiesc o ghirlandă quasi — neîntreruptă a bucuriilor obștei școlare. Și este firesc să fie așa: nedespărțită în muncă, lumea școlii respiră solidar și în sărbătorile sale. Dascăli și școlari, pionieri și comandanți navigă împreună și un coautorat deplin îi leagă de-a lungul expediției de ani și generații pe mateloți de cîrmacii navei. Sărbătorind pe unii îi cinstim pe ceilalți, inevitabil, în motivări ce se evocă reciproc.

Va fi la toamnă primul an cînd învățătorul Iancu Tudor nu-și va mai îndrepta pașii spre școala din șoseaua Alexandriei, după 44 de ani de osîrdie la catedră. Nu e un zbor planat această dăscălie de aproape jumătate de veac. E vorba de mii, de zeci de mii de decolări și aterizări, ceva asemănător cu neodihna și frămîntul rîndunicii care ar hrăni, fără popas sau migrație, sute de cuiburi, deodată toate dar și rînd pe rînd... Și nu este greu de ghicit că, sărbătorind în acest prag de iunie ultima sa promoție de cravate roșii, a fost el însuși marele lor sărbătorit. El, învățătorul, al cărui har a altoit în perimetrul uman a trei generații noblețea slovei și slova nobleței.

Izvorul se preface în afluenți și legea maturizării lor e tocmai depărtarea de sursă. Dinamica lor ulterioară, cu neputință de cartografiat, mereu ramificată, revărsîndu-se în viitor, este înscrisă și poate fi descifrată doar la pornire, în acel punct A al vieții cetățenești care este școala. Neprevăzutul este corectat aici de acești generoși garanți necunoscuți: dascălii. Sufletul lor frumos și bogat intră în aliajul frumuseții sufletești a epocii. Iată: 80 000 de dascăli comandanți de pionieri și-au prins ca într-o rotundă horă inimile în jurul celei mai fragede organizații — cea a copiilor — transmițîndu-le pe orizonturile timpului liber pulsația nobilă, ritmul generos al propriilor pasiuni și convingeri.

La Micfalău, raionul Sf. Gheorghe, l-am cunoscut pe învățătorul Acațiu Feier, un uluitor Popa Tanda al culturii fizice de masă. Performanțele acestui omuleț, căruia aproape că nu-i auzi glasul, cu desăvîrșire absent din procesele verbale ale oricăror ședințe, sînt incredibile și, dacă nu le-aș fi văzut, aș fi fost înclinat să le pun pe seama legendei. Bazele sportive ale școlii sînt veritabile reproduceri olimpice. 300 de copii îl urmau duminica la schi, cu tălpici comandate pe mai nimic de la o fabrică de butoaie. În curțile sătenilor, ziua începe prin exerciții la bara fixă. Serbările profesorului sînt montaje de ingeniozitate și umor, în stagiune permanentă, ce ar merita să fie televizate în direct. Copii de o șchioapă, într-o emulație de masă, își demonstrează în fața bătrînilor, ca într-o cetate spartană, puterea, îndrăzneala, ingeniozitatea. Zeci de copii între 12—14 ani, îl urmează, vara, pe bicicletă, în turul ciclist al... României, pedalînd fără nici o publicitate, mii de kilometri, cu pătura și cortul pe micul portbagaj. L-am văzut comandînd din ochi formarea unor piramide de 5 „etaje" în cîteva secunde, i-am văzut caietele în care își scrie noaptea, brusc trezit din somn — pe întuneric, ca să nu-și trezească propriii copii — poantele unor jocuri de invenție personală, i-am văzut portarul echipei de handbal, o fetiță ce suferise cîndva de paralizie infantilă (dar faptul a mai rămas înscris doar în certificatele ei medicale)...

Am văzut multe și am înțeles de ce cea mai puternică dorință a copiilor, din clipa cînd abia se țin pe picioare, este să devină școlari, a școlarilor să devină pionieri, iar aceștia îl urmează pe comandantul lor ca pe vrăjitorul din basm, pretutindeni, la sunetul fluierului... Ultimul om din comună îl înțelege pe dascăl. Și îl ajută. Este acest lucru, fără îndoială, cea mai categorică biruință a unui stil de muncă în care făclierul pionieriei — pionierul acesteia — este, în mod firesc, învățătorul, în cel mai larg sens al cuvîntului.

Cheia unor astfel de izbînzi nu e prefabricată. Ea se forjează trudnic, prin perseverență și pa-

MIRCEA SÎNTIMBREANU

(Continuare în pag. a 2-a)

BACALAUREATUL

Indice al nivelului de pregătire a absolvenților de liceu, bacalaureatul îmbracă semnificația unui eveniment major în viața școlii. Urmărind să desprindem aspecte caracteristice din problematica desfășurării bacalaureatului redăm în cele ce urmează discuțiile purtate cu președinți de comisii și profesori examinatori, de la liceele „Dimitrie Bolintineanu" și nr. 36 din Capitală.

Firească, chiar dacă aparent stereotipă, cea dintîi întrebare pe care am pus-o președinților de comisie și profesorilor examinatori cu care s-a purtat discuția noastră, se referă la aspectele generale ale examenului de bacalaureat din acest an.

— În linii absolut generale — ne spune conf. univ. ing. I. IVANOV, președintele comisiei nr. 53 de la Liceul „Dimitrie Bolintineanu" din Capitală — examenul s-a desfășurat satisfăcător, cu o alură chiar destul de vioaie. Este un merit al liceului cu ai cărui candidați la bacalaureat m-am întîlnit în acest an, de a fi pregătit elemente bune. Au existat unii candidați cu o pregătire excepțională. Printre cei care s-au relevat deosebit citez de pildă pe Tănăsuică Vasile, Barbu Ion Vladimir, Ionescu Andrei și alții — „vîrfuri" la toate materiile. De cele mai multe ori însă candidații s-au dovedit foarte buni la o materie (din domeniul ales pentru facultate), alături de răspunsuri ceva mai slabe la celelalte. Un fapt cert: „realiștii" sînt în ansamblu mai bine pregătiți.

— Acest aspect l-a constatat și comisia pe care am prezidat-o personal. comisie care a examinat candidați de la Liceul nr. 36 din Capitală — a adăugat conf. ing AL. ISOPESCU. În mod categoric se poate vorbi de o ridicare a nivelului general al cunoștințelor elevilor buni, care acum sînt vizibil mai „buni" decît în anii trecuți.

— Sînt profesor de limba română — ne-a relatat prof. D. MOROIANU, profesor examinator în comisia condusă de conf. univ. Al. Isopescu — și m-a izbit și pe mine, ca un aspect caracteristic, faptul că în majoritatea cazurilor, absolvenții secției reale s-au prezentat la limba română mai bine pregătiți decît cei care urmaseră secția umanistică.

— Fenomenul acesta — intervine conf. Al. Isopescu, trebuie să ne dea de gîndit. Este firească înclinația tinerilor înzestrați către carierele legate nemijlocit de știință și tehnică, dar în același timp ar fi periculos ca profesiunile umanistice să constituie un „adăpost" pentru cei care, datorită fie mediocrității lor proprii, fie mai ales refuzului de a susține un efort intelectual, sînt în general slab pregătiți. Se impun măsuri care să asigure evitarea unei asemenea „selecții" și să risipească falsa impresie că există cariere pentru uzul mediocrității.

— Revenind la problema centrală a acestui examen, pregătirea absolvenților de liceu, precizează conf. univ. ing. I. Ivanov, trebuie să constatăm că reducerea numărului de probe la care urmau să se prezinte i-a pus în situația de a se pregăti mai temeinic la obiectele alese. Acțiunile de pregătire organizate în școli au ajutat și ele la aceasta. Totuși, aici am de făcut o observație. În acest an, cursurile clasei a XI-a au fost scurtate în ultimul trimestru. Acest lucru — valabil numai pentru situația prezentă — a fost anunțat relativ tîrziu. Ca atare, mai ales la matematică, o parte a materiei a fost explorată cam superficial. S-a observat că în general, la matematică, lacunele în cunoștințe și confuziile științifice au apărut mai ales în această parte a materiei (materia aferentă trimestrului III al clasei a XI-a). Subliniez în mod deosebit acest lucru pentru că, dacă la celelalte materii un efort propriu sporit al elevilor a putut suplini lipsa aprofundării la clasă a materiei din trimestrul III, reducerea de ore la matematică, care i-a lipsit de sprijinul explicației date de profesor, le-a creat greutăți în pătrunderea temelor respective. Este regretabil, cu atît mai mult cu cît aici se includ o serie de noțiuni importante, cum sînt, printre altele, cele referitoare la integrale, hiperbolă, parabolă etc.

— Existența unui însemnat număr de candidați bine pregătiți, în general sau în special la obiectul ales, ne spune prof. D. Moroianu, nu poate compensa apariția la examen și a unor elemente nepermis de slabe. Am să dau un exemplu: la comisia din care am făcut parte, 13 la sută din lucrările scrise la limba română au fost notate sub 5 (unei lucrări a trebuit să i se acorde chiar nota 2). Destul de multe lucrări au un stil rudimentar, stîngaci, adesea confuz, au greșeli de ortografie (uneori grosolane) cumulînd, pe lîngă toate acestea, și un fond de cunoștințe pauper. Nu este admisibil ca elevi care au studiat 11 ani limba română să greșească în felul acesta: scrise-se, la văzut etc. Mulți elevi au folosit citate, mai ales la subiectul despre Eminescu. Din păcate, unii dintre ei au citat adesea inexact, sau nu au comentat citatul în mod satisfăcător. Au fost, desigur, și lucrări admirabile, notate cu

D. TEODORU

(Continuare în pag. a 3-a)

ȘTIRI

Expoziția tinerilor filateliști

Secția de învățămînt a raionului 23 August, în colaborare cu Consiliul raional al Organizației Pionierilor, a organizat recent, în localul Școlii generale nr. 51, o interesantă expoziție filatelică în care au fost cuprinse piese din colecțiile elevilor de la școlile din raion. Bogata suită de exponate se remarcă prin varietatea și ținuta tematică. De altfel, multe din ele au participat și la alte expoziții din țară, ca și la expozițiile internaționale, primind premii și medalii.

Reține atenția o colecție în care eleva Mihaela Predoiescu, distinsă cu medalia de bronz la „Expoziția națională de filatelie", și-a propus să trateze despre „Trecutul de luptă al poporului român". Prin imaginile de pe mărcile colecționate cu migală, această elevă a reușit să realizeze un fel de istorie ilustrată în miniatură a trecutului patriei, de la întemeierea voievodatelor și pînă în zilele noastre. Valoroasă este și colecția elevei Maria Diaconescu, distinsă de asemenea, la aceeași expoziție, cu medalia de bronz, și care tratează despre „Eliberarea patriei noastre".

Între temele abordate de elevi în cadrul expoziției filatelice mai amintim „Pionierii, cetățenii de mîine ai patriei noastre socialiste", „Dezvoltarea culturii în România pînă la începutul secolului al XX-lea", „Activități îndrăgite de pionieri" etc.

O nouă revistă școlară

La Liceul nr. 2 Rădăuți a apărut primul număr al revistei școlare „LUMINA", realizată prin mijloace proprii. Revista are un profil științific-literar, publicînd creațiile poetice originale ale unor elevi, culegeri de folclor, fiind o tribună de dezbatere a unor probleme de etică școlară, de cultivare a gustului estetic.

Micii artiști plastici

Elevii au întîmpinat cu mult interes noua lor revistă. Succesul primului număr asigură că ea va deveni una din frumoasele tradiții ale școlii.

A fost întîi, în orele de desen, interesul cu totul deosebit stîrnit în rîndurile elevilor de prezentarea, însoțită de explicații competente, a unor reproduceri înfățișînd mozaicul roman de la Constanța. S-a născut apoi dorința — pe care profesorul de specialitate s-a priceput s-o stimuleze — de a afla cît mai multe date asupra tehnicii mozaicurilor, asupra materialelor folosite, și, în cele din urmă, asupra posibilităților de a alcătui cu mijloace proprii mozaicuri în miniatură. A luat ființă, ca rod al tuturor acestor frămîntări, un „panou cuprinzător pe care aproape douăzeci de elevi din clasele a VI-a și a VII-a ale Școlii generale numărul 96 din București expun proiecte de mozaic lucrate cu cele mai diverse materiale.

Eforturile micilor artiști plastici și ale îndrumătorului lor, profesorul Mircea Dumitriu, au fost încununate de succes: lucrările dovedesc predispoziții sigure pentru arta desenului și a culorii.

Prezența sindicatelor în pregătirea consfătuirilor raionale

ONIȚA GLIGOR
vicepreședinte al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Organizate ca o necesitate a schimbului de opinii, consfătuirile raionale ale corpului didactic permit cunoașterea largă a experienței dobîndite la nivelul raionului sau al orașului de către directorii de școli, diriginți, profesori, învățători și educatoare, ajută la clarificarea unor probleme importante legate de conținutul și de metodica muncii didactice, contribuind astfel tot mai mult la ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ.

După cum se știe, organizarea și desfășurarea acestor importante acțiuni didactico-pedagogice este încredințată secțiilor de învățămînt. Colaborînd cu acestea, sindicatele sprijină atît pregătirea materialelor ce se expun în ședințele plenare sau pe secții de specialitate, cît și asigurarea condițiilor tehnico-materiale cerute de buna lor desfășurare.

Sprijinind îndeaproape colectivele de conducere ale școlilor, multe birouri ale grupelor sindicale au valorificat în munca lor învățămintele trase din consfătuiri, au stimulat aplicarea în viață a experienței înaintate, dîndu-și aportul la creșterea eficienței consfătuirilor. Multe sindicate au colaborat strîns cu secțiile de învățămînt pe linia centralizării propunerilor interesante făcute cu prilejul consfătuirilor și pe linia generalizării metodelor și procedeelor valoroase. De exemplu, după ce în consfătuiri s-a analizat eficiența folosirii materialului didactic la lecții, sindicatele au sprijinit organele administrative în mobilizarea cadrelor didactice la confecționarea materialului didactic. Au fost antrenate în această acțiune și sindicatele din întreprinderi. Rezultatul a fost îmbogățirea materialului didactic din școli și stimularea creației originale pe această linie.

Exigențele mereu crescînde ale societății noastre, precum și condițiile mereu îmbunătățite de activitate impun însă ca eficiența consfătuirilor raionale să fie mult sporită. De aceea, alături de conducerile administrative, sindicatele, birourile grupelor sindicale trebuie să manifeste o preocupare stăruitoare pentru organizarea științifică a acestor consfătuiri. Pregătirea consfătuirilor raionale este bine să se desfășoare pe baza unui plan comun al secției de învățămînt și al comitetului sindicatului orășenesc, care să oglindească sarcinile specifice ce revin fiecărui organ.

Este util ca imediat ce se vor anunța temele ce urmează a fi discutate în consfătuiri, sindicatele, birourile grupelor sindicale să le prelucreze cu întregul colectiv al școlii, pentru ca fiecare să le cunoască și să se pregătească spre a-și aduce contribuția, prin propunerile proprii, la perfecționarea muncii didactice. Observațiile făcute de membrii de sindicat cu acest prilej pot fi centralizate de sindicat și prezentate secțiilor de învățămînt, pentru ca acestea să țină seama în conducerea lucrărilor de tot ce poate duce la sporirea eficienței consfătuirilor.

Sindicatele vor trebui să desfășoare o muncă diferențiată în rîndul membrilor de sindicat — educatoare, învățători, profesori — astfel ca fiecare să fie pregătit să ridice cu competență problemele activității specifice. Pregătirea pentru consfătuiri trebuie să ducă la analiza atentă a condițiilor concrete din raionul respectiv.

Colaborarea între sindicate este întotdeauna o bună cale de soluționare a problemelor. În același timp, prin mijloacele ce le au la dispoziție, sindicatele din învățămînt trebuie să colaboreze cu sindicatele din întreprinderi. Birourile grupelor sindicale din școlile unde există greutăți pe linia frecvenței trebuie să ceară sprijinul sindicatului comunal, care poate determina părinții să creeze condiții de învățătură copiilor lor.

Pentru a stimula prezentarea de propuneri în cadrul consfătuirilor este bine să se arate, fie cu prilejul discuțiilor pregătitoare, fie în presa locală și de specialitate, modul cum au fost soluționate unele probleme pe baza propunerilor din consfătuirile precedente. Totodată s-ar putea explica și cauza pentru care unele propuneri n-au fost însușite, spre a nu se repeta discuții inutile în consfătuirile viitoare.

Este știut că în reușita consfătuirilor cadrul organizatoric de desfășurare are mare importanță, de el depinzînd în mare măsură temeinicia dezbaterilor. Sindicatele, birourile grupelor sindicale sînt chemate ca, împreună cu secțiile de învățămînt, să se îngrijească din timp de localul unde se vor desfășura lucrările, de amenajarea lui corespunzătoare, de organizarea expozițiilor cu lucrări ale cadrelor didactice, cu material confecționat de elevi, cu cărți și reviste pedagogice. În același timp, sindicatele de învățămînt de la nivelul orașelor vor trebui să manifeste mai multă grijă pentru primirea în condiții din cele mai bune la consfătuiri a corpului didactic din mediul rural. Să se asigure cu acest prilej vizionarea de spectacole, vizite la muzee etc.

Sindicatele din școli au datoria să sprijine organele administrative în asigurarea unei perfecte discipline pe tot parcursul desfășurării lucrărilor, avîndu-se în vedere în același timp o participare activă a fiecăruia la discuții. Foarte important este ca, sprijinind organele administrative, sindicatele să sintetizeze toate propunerile valoroase formulate de cadrele didactice în consfătuiri și să sprijine traducerea lor în viață. În mod deosebit trebuie să înregistreze sindicatele acele propuneri care se referă la propria lor activitate. De exemplu, în secții se vor face desigur propuneri privind asigurarea materialului documentar și de informare în specialitate. Sindicatele sînt datoare să centralizeze titlurile solicitate și să urmărească satisfacerea acestor cerințe.

Cercetători, oameni de știință, cadre universitare și-au exprimat adeseori dorința de a informa pe învățători și profesori cu privire la noile cuceriri ale științei. Ca urmare ei au fost invitați să prezinte astfel de informații utile la cursurile de perfecționare, la simpozioane sau cu alte prilejuri. Și consfătuirile raionale ar putea fi un cadru potrivit pentru aceasta. Sindicatele sînt chemate să-și dea sprijinul și în acest sens.

De asemenea, prezența la lucrările consfătuirilor a scriitorilor, a reprezentanților presei centrale și regionale va duce la dezvoltarea unor legături și mai trainice între oamenii școlii și cei chemați să scrie despre școală, despre munca neobosită a cadrelor didactice, despre minunatul nostru tineret. Invitarea la consfătuirile raionale a personalităților artistice, a regizorilor, compozitorilor ar putea duce la o fructuoasă colaborare a acestora cu școala în instruirea și educarea tineretului.

Manifestînd grijă și inițiativă, sindicatele vor găsi multiple mijloace prin care să facă tot mai valoros aportul lor la buna desfășurare a consfătuirilor raionale ale corpului didactic.

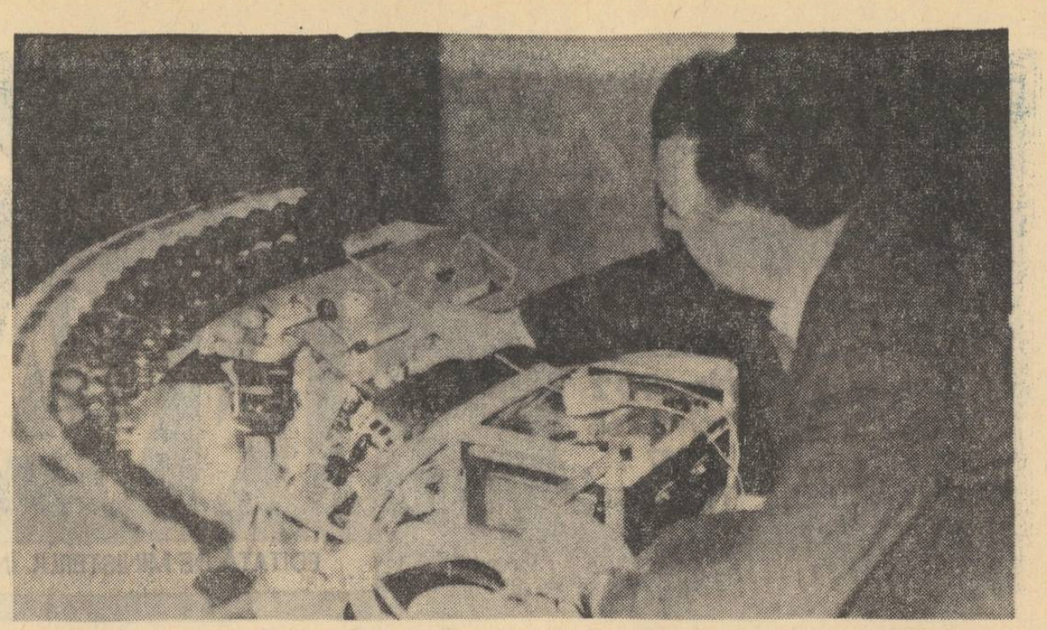

Pupitrul central de comandă al noului laborator creat la Liceul nr. 1 din Baia Mare.

Un laborator utilat cu mijloace moderne

Nu de mult, la Liceul nr. 1 din Baia Mare s-a inaugurat un laborator modern, utilat cu tot ce e necesar bunei folosiri a mijloacelor audio-vizuale și efectuării experiențelor la fizică, chimie etc. Realizat în mare parte cu mijloace locale, prin strădania colectivului didactic al școlii, în frunte cu directorul acesteia, prof. **Marin Boboc** și profesorul de specialitate **Mircea Novac**, ajutați de elevii muncitori de la cursurile serale, laboratorul are o construcție funcțională, pe deplin adecvată procesului instructiv-educativ.

De pildă, panourile fono-absorbante asigură înlăturarea sunetelor și zgomotelor. Pavimentul este executat din p.v.c. iar ușile sînt capitonate.

Mesele de laborator, montate pe schelet metalic, sînt acoperite cu material plastic (melacart). Fiecare masă este prevăzută cu cîte trei nișe: una pentru chiuvetă, alta pentru prizele care au legătură la pupitrul de comandă, iar alta pentru conducta de gaz metan, necesară alimentării lămpilor Bunzen. Tehnica securității muncii elevilor la masa de lucru este asigurată prin sistemul de comandă a instalației electrice.

Iluminat cu lumină fluorescentă, laboratorul este prevăzut în același timp cu mijloace de obscurare. Pe panouri laterale sînt dispuse însă cîte două becuri incandescente, așa ca în timpul filmărilor elevii să poată lua notițe. Laboratorul dispune de un sistem automat de aerisire, iar acomodarea ochiului de la lumina zilei la lumina sălii se realizează în 13 secunde.

Tabla de scris, cu un cadru cuprinzător, se rulează și se șterge automat. Ea reprezintă rodul străduințelor inovatoare ale profesorului Mircea Novac. Sistemul lui de folosire automată a tablei a fost premiat, de altfel, de către Ministerul Învățămîntului.

Pe ecranul instalat în laborator se pot proiecta filme de dimensiuni diferite, iar sub ecrane se află un televizor cu un circuit închis, dotat cu o cameră de luat vederi. Funcționarea aparatelor de care dispune laboratorul — diascop, epidiascop, magnetofon, radio, picup etc. — este în întregime automatizată, profesorul putîndu-le dirija, prin telecomandă, din orice punct al sălii.

Recent, directorii liceelor din regiune au putut cunoaște îndeaproape laboratorul Liceului nr. 1 din Baia Mare, acesta găzduind ședința din luna mai a cercului pedagogic. Participanții la ședință au avut prilejul să vadă cum sînt utilizate la liceul din Baia Mare mijloacele moderne de predare, ce eficiență au metodele folosite de profesorii acestui liceu. Asistînd la o lecție recapitulativă de chimie, organizată în laborator cu elevii clasei a X-a, ei și-au dat seama că aici s-au creat condiții foarte favorabile pentru îmbinarea organică a predării cunoștințelor la nivel științific ridicat cu demonstrația practică realizată de profesor și cu activitatea individuală a elevilor. Pentru directorii liceelor maramureșene, cele realizate aici au constituit un stimulent care îi îndeamnă să amenajeze și în școlile lor asemenea laboratoare.

N. BURCEA
N. DRAGNE

Cu învățătoarea la Expoziția-tîrg internațională de apicultură

TORȚE

(Urmare din pag. 1-a)

siune, de fapt, prin combustia propriei inimi.

Este acea flacără jucînd simbolic la pieptul pionierilor, dar care își are sediul, la fel de vie și învăpăiată, lăuntric, în toată ființa comandantului, dictîndu-i febra tonică a acțiunii, în afara oricărei sarcini „trasate". Este ceea ce îl face pe comandantul de pionieri Banciu Vasile, învățător la Școala generală nr. 128 din București, să-și scrie singur piesele de teatru și muzica și versurile pentru concursuri, să joace roluri alături de copii, să-și înjghebe cu mîna lui decoruri și să le care, la nevoie, de ici-colo, alături de micuții pionieri, cu căruciorul. Este imboldul care a făcut de pildă, din învățătorul Dobre din Selimbăr, un magician al roadelor pămîntului, insuflînd pionierilor pasiune pentru metrul pătrat de pămînt devenit ogor, sau care a decis răsurile și măceșii din Curtișoara-Argeș să invadeze curtea școlii prefăcuți în trandafiri de soi, care a făcut să reînvie deasupra Bulzeștilor sonoritățile buciumașilor lui Iancu, care dictează apariția colțurilor muzeistice în școli, a revistelor pionierești, a ansamblurilor folclorice, care cristalizează trecutul în monografii etc.

Recolta pasiunii dascălilor revărsată în recipientul „vîrstei de aur" este cu neputință de recenzat sau rezumat. Dinamica ei se sustrage bilanțului, întocmai ca seva care, alimentînd fructele, nu încetează să înfiripe totodată lăstari și muguri noi, într-o necontenită ștafetă a rodniciei.

De aceea, de Ziua pionierilor, sărbătorindu-și mlădițele, poporul a cinstit totodată pe învățător, pe comandantul de pionieri, acest emisar al viitorului, ai cărui pași de astăzi, în fruntea detașamentelor pionierești, le vor regla cadența multă, multă vreme.

...Cea dintîi „Zi a pionierilor", inedită floare de cireșar, și-a scuturat corola în legendă. Petalele ei multicolore ne-au fulgerat retina și, an de an de acum încolo, vor revinia înmănunchiate, asemeni curcubeului, pe cerul sărbătorii noastre.

Întîi vor flutura drapelele, întocmai ca și de 4 iunie, deschizîndu-i din zori orizonturile pînă în cel din urmă cătun, în maiestuosul ritm al „Tricolorului". Apoi careurile se vor revărsa în parăzi, luînd în stăpînire, ca și de data aceasta, străzile. Și se vor risipi — mărgele mișcătoare — pe stadioane, în dumbrăvi și poieniță, în iureșul disciplinat al dansului, al reprizelor de masă și al întrecerilor. Mereu, pe canavaua zilei se vor țese jocuri, chemarea zglobie a cîntecelor și trompetelor, irezistibilul apel al altor focuri de tabără, paleta de culori și fantezie a atîtor carnavaluri...

Și iarăși, ca epilog al viitoarelor serbări, se vor aprinde, ca și la 4 iunie, torțe, și coloanele lor de foc vor pune un contur de jăratec nopții, în timp ce, solemn, vor cobori drapelele...

Făgașul primei „Zile a pionierilor" s-a adîncit temeinic în amintirea noastră. Cascada ei de cîntece și flori va izbucni din nou peste un an. Dar, așteptîndu-i ivirea, nimeni dintre noi nu-i va uita vrăjitele daruri recente.

Sărbătoarea de la 4 iunie a arătat dragostea întregului popor, sensibilitatea opiniei publice față de cauza tinerelor vlăstare, devotamentul dascălilor-comandanți, romantismul și disciplina școlarilor-pionieri, potențialul lor real de acțiune...

Stingîndu-se, torțele sărbătorii au reapărut a doua zi în pura văpaie a milioanelor de cravate roșii, simbol al bucuriei de a munci și a crește sub părinteasca veghe a partidului. În acest sens, urmîndu-i luminoasa torță, anul, anii ce vor urma, nu cunosc o singură zi care să nu fie, totodată, și ziua pionierilor.

Din istoria învățămîntului

ȘCOALA DIN GOLEȘTI

Întemeiată, așa cum arăta Aaron Florian, din „iubirea de patrie și dorirea cea necurmată" a ctitorilor ei de a vedea „fericirea nației românești", școala de la Golești ocupă un loc important în istoria învățămîntului din țara noastră.

Primul ei ctitor a fost marele ban Radu Golescu. La un an după ce a prezidat primul divan al țării, în 1813, el a deschis la Golești, în odăile din fața bisericii, o școală „pentru copiii satului" în „limba românească". După cum mărturisește însuși Dinicu Golescu, școala a funcționat pînă „în vremea răzvrătirilor" (1821), avînd la început ca dascăl chiar pe ctitorul ei, Radu Golescu.

Convins de importanța culturii poporului, mai ales după ce văzuse în călătoria sa prin Europa o mulțime de instituții de învățămînt, Dinicu Golescu era pentru înființarea de „felurimi de școli" în toate județele țării. Pentru luminarea poporului, el se hotărî să redeschidă la Golești o școală „slobodă, obștească" la care să poată urma „fiii nobleței, ai norodului și măcar și robii", învățăturile urmînd a se da nu numai în limba română, ci și în nemțește, grecește, latinește și italienește.

Localul școlii avea suficiente încăperi pentru săli de clasă și pentru adăpostul copiilor veniți la învățătură din alte părți. În folosul școlii se rezervase și o grădină cu „felurimi de pometuri", unde școlarii să se plimbe alături de dascălul lor și unde să lucreze pentru „însănătoșirea trupului".

Începerea cursurilor a fost fixată pentru ziua de 1 Mai 1826. Ca dascăl și conducător al școlii Dinicu Golescu l-a adus pe transilvăneanul Aaron Florian — una din figurile proeminente ale culturii acelor vremi. După 1830, între dascălii școlii s-a numărat și Nicolae Nicolau, român din Transilvania, el însuși fiu de dascăl, venit de la Școala din Șcheii Brașovului în urma solicitării lui Dinicu Golescu, așa cum arată el însuși în tipăritura sa „Învățături și îndemnuri".

Școala era organizată, după cum atestă Aaron Florian, după „sistema scolaricească" a unor școli înalte de peste hotare. Programa, alcătuită de el, era eșalonată pe 6 ani de studii. Se punea accent pe studiul limbii române și al limbii latine. De altfel, și „Înștiințarea" lui Aaron Florian era scrisă pe două coloane, în limbile română și latină. În prima parte a „Înștiințării", după ce arată că școala de la Golești este înființată „spre folosul patriei", Aaron Florian, ține să sublinieze că studiul limbii latine are o mare importanță pentru români, deoarece prin ea vor cunoaște „mai curat din ce strălucită viță sînt născuți și mai ageri vor fi a urma strămoșilor săi în deprinderea virtuții". Cît despre scopul școlii, era de a întipări în mințile tinerilor „dreapta creștere, iubirea adevărului și propășirea spre fericirea virtuții".

Învățăturile începeau în anul I cu cititul și scrisul. Gramatica — în patru părți — se preda în primii trei ani de studii. Aritmetica se învăța în patru ani și începea cu cele „patru spețiі". În anul VI se predau algebra și geometria. Începînd din anul II școlarii învățau istoria — „despre începutul românilor", apoi istoria românilor, istoria popoarelor celor mai vestite din Europa, istoria popoarelor vechi etc. Din anul II se începea și predarea geografiei Țării Românești, apoi a geografiei țărilor celor mai vestite și geografia Europei, continuîndu-se în anul V cu geografia Asiei, Africii, Americii și Polineziei. Programa prevedea în primii cinci ani „învățătura creștinească", iar în anul VI studiul moralei. Retorica și autorii clasici se învățau în anul IV, iar poezia în anul V. În anul VI, ultimul an al școlii, programa prevedea filozofia, logica, metafizica, „istoria firească" și fizica.

Învățăturile se predau după sistemul lancasterian, care începuse să fie aplicat și în Țara Românească. I. Eliade Rădulescu pare a fi acel care, în 1827, veni la Golești pentru a iniția pe Aaron Florian în arta predării după noul sistem.

În afară de cursuri școlarii participau la lucrări în grădina școlii, iar duminica asistau la „cuvîntări povățuitoare", spre îndreptarea „relelor năravuri".

Școala de la Golești era frecventată și de fete. După cum reiese din prospectul lui Dinicu Golescu, fetele învățau separat de băieți. Ele erau deprinse și cu anumite lucrări casnice, împletituri, cusături. Apreciind just importanța educației fetelor, Dinicu Golescu și-a propus să înființeze la Belvedere — moșia sa de lîngă București — o școală de fete în care acestea să învețe românește, franțuzește, italienește și nemțește, aritmetica, gramatica, retorica, geografia, istoria universală, mitologia, morala, economia casei, cusături, croit, precum și „pictura sau zugrăveala, muzica și dansul". Menționăm că aceasta este una din primele programe pentru școlile de fete din țara noastră. Ea a fost publicată în „Curierul românesc" din august 1830.

Merită interes și manualele după care învățau școlarii din Golești. Noțiunile de scris și citit, de gramatică etc. se dădeau după tablele lancasteriene. Desigur că școlarii se vor fi folosit și de lucrările lui Dinicu Golescu. Al. Vlahuță menționa că ctitorul școlii de la Golești și-a întocmit singur cărțile și le-a tipărit cu cheltuiala lui. Pentru școlarii de aici Dinicu Golescu a publicat: **„Elementuri de filozofie morală"**, traducere după Neofit Vamva, tipărită la 1827 în tipografia de la Cișmeaua lui Mavrogheni, **„Adunare de pilde bisericești și filosofești..."** tipărită la Buda în 1826, **„Adunare de tractaturi..."** scoasă la 1826, precum și celebra **„Însemnare a călătoriei mele"**.

Vechea clădire, astăzi muzeu, în care a funcționat școala din Golești.

Activitatea școlii de la Golești a fost binecunoscută în țară. Gazetele vremii publicau articole în care menționau rezultatele obținute de această școală. „Curierul românesc" din ianuarie 1830 arăta că școlarii din Golești învățau „cu înlesnire", în limba română, „gramatica, geografia, aritmetica, istoria universală și istoria naturală". Vorbind despre examenul dat la școala din Golești în martie 1831, „Albina românească" menționa între altele: „...o cît este de vrednic de laudă ăst iubitor de patrie și de bine C. Golescu. Socotește cineva cîtă mulțămire a trebuit să simtă un român văzînd niște copii și fetițe să răspundă cu cea mai desăvîrșită încredințare asupra catehismului, gramaticii, retoricii, geografiei, istoriei, istoriei naturale și mitologiei".

Mulți dintre elevii școlii de la Golești s-au numărat printre cei care au desfășurat o vie activitate revoluționară în anul 1848. Scarlat Turnavitu, de pildă, devenit la rîndul său profesor și organizator de școli naționale, a fost prefect al revoluției la R. Sărat. Fratele său Ștefan Turnavitu a fost comisar extraordinar al revoluției, iar Costache Stancovici, profesor la școlile naționale de la Tg. Jiu și de la Slatina — comisar de propagandă al revoluției.

Școala de la Golești-Muscel rămîne în istoria învățămîntului nostru ca o instituție bine organizată, de un nivel ridicat, cu o programă stabilită și cu un dascăl „desăvîrșit", o școală unde copiii s-au împărtășit, așa cum spunea Al. Vlahuță „în altarul luminii".

GH. PÎRNUȚĂ

OPINII

SENSUL NOȚIUNII DE CULTURĂ GENERALĂ IN LICEU

Știința e frumoasă și ademenitoare. Specializarea te fură și te copleșește. Îți vine greu, în predare, să te oprești între anumite limite, mereu îți vine să mai adaugi, să îmbogățești cele transmise. Ambiționezi chiar să adaugi tu însuți un element nou la ceea ce e cunoscut. Generația noastră a urmat liceul în urmă cu 15, 20 sau 30 de ani și nouă ne pare firesc, cu bună credință uneori lipsită de discernămînt, ca liceanul de azi să știe nu numai tot ce am învățat noi, dar și cît mai mult din ceea ce cercetarea științifică a adăugat între timp cunoștințelor de atunci.

Dacă compari programele de învățămînt din anul 1937 cu cele de azi, te surprinde faptul că, în conținutul lor, cele de azi cuprind, pe lîngă aproape tot ceea ce era în cele vechi și 30 la sută materie nouă, iar la unele discipline chiar mai mult sau mult mai mult. Istoria literaturii române se încheia pe atunci cu un capitol în care erau prezentați sumar Rebreanu și Sadoveanu și amintiți Blaga și Arghezi. Azi ? Priviți manualele ! Pe atunci era încă stăpînă mașina cu aburi și cel mai prețios carburant era țițeiul cu derivatele lui. Azi trăim în era cosmică și utilizăm energia atomului.

Sîntem mîndri și de dezvoltarea nemaivăzută a științelor, și de avîntul mereu sporit al artei și literaturii naționale. Și, ca niște părinți și profesori grijulii, vrem ca tînăra noastră generație să cunoască, să stăpînească și să dezvolte mai departe știința și arta. Uităm însă un lucru : mintea tînărului de azi n-a crescut în acest timp cu 30 la sută. Cu diferențieri minime cauzate de dezvoltarea socială și de posibilitățile pe care tinerețea noastră nu le-a putut măcar visa, capacitatea intelectuală a elevului de acum este aproximativ egală cu cea a elevului de atunci.

Se pune deci întrebarea : ce și cît din volumul unei științe poate și trebuie să fie introdus în învățămîntul de cultură generală ? Unul din întemeietorii ciberneticii, savantul american Norbert Wiener, formulează o idee care mi se pare deosebit de prețioasă. Vorbind despre cercetarea științifică în regiunile de frontieră dintre științe, unde se cere colaborarea specialiștilor din domenii diverse, Wiener afirmă că studierea eficientă a acestor pete albe de pe harta științei nu poate fi întreprinsă decît de un colectiv de oameni de știință care, fiind specialiști în domeniul lor, să posede totodată cunoștințe fundamentale din domeniul colegilor lor. (Dialectica marxistă și științele moderne, vol. IV (Cibernetică), Ed. politică 1963 pag. 7). Aici mi se pare mie că se află cheia problemei care ne preocupă. Păstrînd proporțiile, să urmărim la fiecare disciplină predarea cunoștințelor fundamentale de care are nevoie viitorul specialist. Viitorul matematician, să spunem, să posede din liceu și cunoștințe fundamentale de fizică, chimie, biologie, să poată înțelege și gusta fenomenul literar etc.

Firește, formarea culturii generale nu se încheie în liceu. Ea continuă și în facultate, și la locul de muncă ; continuă toată viața. Și, pe măsură ce trec anii, te convingi tot mai mult cît de vastă și elastică este noțiunea de cultură generală. În legătură cu acest fapt se ridică o altă problemă : ce este necesar să ne străduim a da elevilor — material mult sau metoda de cercetare a acestui material ? Întrebarea poate părea de prisos, atît de evident e răspunsul — și totuși școala noastră dă de multe, de foarte multe ori date și neglijează metoda lor de minuire. Elevii memorează și reproduc mult, dar judecă mai puțin. Nimeni nu neagă importanța, necesitatea, rolul formativ al unui volum cît mai bogat de cunoștințe. Cu toții vrem ca la fiecare materie elevul să aibă o temeinică documentare științifică. Dar cel puțin în egală măsură trebuie să insistăm asupra metodei de cercetare a disciplinei respective, a deprinderilor de muncă și a formării spiritului de cercetare. Firește, nu e posibil să rupi un aspect de altul. Aș vrea însă să subliniez ideea că bagajul de cunoștințe, oricît de bogat, luat în sine, nu valorează mult. Metoda de utilizare și cercetare are prioritate.

Sînt de părere, de aceea, că elevul trebuie să stăpînească nu multe date de istorie, literatură, matematică etc. — ci mai ales, metoda de cercetare a istoriei, literaturii, matematicii.

Examenele de bacalaureat, concursurile de admitere în facultăți sînt mărturii vii ale faptului că o bună parte din elevi, deși au destule cunoștințe, nu știu să le organizeze și să le sistematizeze, nu știu să le îmbine într-o sinteză superioară. Din acest motiv la lucrările scrise, unde se dau teme de sinteză și se apelează mai mult la puterea de judecată, 40—50 la sută din elevi primesc de obicei, note mici. Situația se îndreaptă la examenul oral, unde elevii răspund, cam așa cum au învățat — pe bucățele. Dar dacă profesorul examinator intervine pentru a orienta răspunsul spre generalizări de principiu, spre fenomene cu valoare de generalizare, spre legi și reguli — destul de mulți elevi se pierd. Despre asemenea examinatori a căror exigență n-o înțeleg candidații spun : „am știut bine tema, dar m-a încurcat profesorul cu întrebările lui". Din nenorocire, ei au dreptate : n-au fost învățați „să se descurce" în probleme de metodă și de judecată.

Consider că metoda constituie unul din elementele structurale ale conceptului de cultură generală în înțelesul calitativ nou al zilelor noastre. Și aceasta pentru că în socialism și comunism, prin însăși natura existenței sociale, fiecare cetățean e solicitat să participe activ și creator, cu spiritul de răspundere al omului stăpîn pe soarta sa, la activitatea social-obștească, și la aceea de cercetare științifică. Dorim să formăm oameni abilitați pentru activitatea creatoare, nu executanți lipsiți de orizont, lipsiți de capacitatea de a utiliza creator cunoștințele înmagazinate. Și mai e un motiv : la unele științe, cunoștințele de azi pot fi perimate peste un deceniu, dar metoda, priceperea de a utiliza cunoștințele, durează o viață. De aceea eforturile educative în această direcție trebuie să aibă prioritate în liceu.

Prof. EMIL GIURGIU
Liceul nr. 1 din Sighișoara

BACALAUREATUL

(Urmare din pag. 1-a)

zece, dovedind maturitate în gîndire și relevînd o certă ușurință de exprimare. Au fost și altele, nu la fel de strălucite, dar bune. Totuși, numai circa 35 la sută din totalul lucrărilor scrise la limba română s-au bucurat de aprecieri notate de la 7 în sus. Așadar, aproximativ jumătate din lucrări sînt cu totul mediocre sau slabe. Lasă de dorit și stilul expunerii orale a unor candidați, forma în care ei își îmbracă răspunsul. Persistă răspunsuri neconvinse și neconvingătoare. Ele relevă că destul de mulți elevi au continuat să învețe pur și simplu mecanic.

— Ca un exemplu al studiului mecanic, intervine conf. Al. Isopescu, stă felul în care au răspuns unii candidați la matematică. Mulți dintre cei care cunoșteau totuși satisfăcător materia nu au fost în stare să releve sensul fizic al unor noțiuni matematice și deci utilitatea lor practică. De pildă, destul de mulți candidați nu au cunoscut sensul fizic al derivatei și utilizarea ei.

— Continuă să se manifeste deficiențe și în ceea ce privește posibilitățile elevilor de a face o analiză literară. Ei povestesc pur și simplu, crezînd că rezultatul acțiunii poate suplini comentariul analitic — relevă prof. D. Moroianu.

— Surprinde în același timp, la unii candidați — observă conf. univ. ing. I. Ivanov — lipsa unui vocabular suficient. Este pur și simplu inadmisibil ca un candidat la bacalaureat să facă greșeli de exprimare, să vorbească în frazetip, formate dintr-un număr limitat de cuvinte.

Ținînd seama de pregătirea reală a candidaților, comisiile le-au dat note corespunzătoare. S-a constatat însă — ne spune conf. univ. ing. I. Ivanov — că graficul notelor date la bacalaureat nu coincide cu cel al notelor date de profesori în timpul anului, care este mai umflat. Sînt de părere că tendința de umflare a notelor nu servește de fapt nimănui, creînd o falsă impresie de pregătire bună acolo unde există în realitate destule carențe. Așa se întîmplă că media anuală de 8, 9 sau chiar 10 se transformă nu o dată la bacalaureat în media 5,6 sau 7. Foarte rar „zecele" din media anuală este confirmat de un alt „zece" la bacalaureat...

Fără a se opri la simpla constatare a unor lipsuri, interlocutorii noștri au făcut și unele propuneri pentru înlăturarea acestora.

— Știu — ne spune conf. univ. Al. Isopescu, că se lucrează intens la îmbunătățirea programelor și manualelor destinate liceului. De altfel, însăși existența clasei a XII-a, materiile noi ce se vor studia, vor completa pregătirea absolventului de liceu. În același timp însă, trebuie să se îmbunătățească corespunzător munca profesorului de liceu.

— Personal — relatează conf. univ. ing. I. Ivanov — am sugerat, încă din cursul desfășurării examenului, ca profesorii care i-au pregătit pe candidați să asiste la examinarea elevilor lor. M-a bucurat felul în care ei și-au însușit recomandarea aceasta, asistînd la examen cu creionul și hîrtia în mînă, ca să-și noteze observațiile. Este, aceasta, o garanție că în viitor, graficul notelor de la clasă și cel de la examenul de bacalaureat se vor apropia în mult mai mare măsură.

— Iată o recomandare care ar fi bine să fie dată și oficial — a observat prof. D. Moroianu. Paralel cu aceste acțiuni de îmbunătățire a calității pregătirii candidaților, a adăugat el, devine necesară însă și o triere mai exigentă a celor care se prezintă la bacalaureat. Cei care primesc 5 pe linie (și uneori cîte unul dintre aceștia „5", este „tras de păr" fiind format din media între 4 și 5) nu ar trebui să capete diploma de bacalaureat. Stabilirea mediei minimale 6 pentru obținerea acestei diplome ar fi, cred, binevenită.

— În sfîrșit, mai adaugă conf. univ. ing. I. Ivanov, ar trebui să sporească lectura suplimentară a elevilor din ultima clasă în vederea creșterii fondului lor de cultură generală. Și, ca o propunere cu totul personală, aș dori să spun că mi se pare necesară completarea programului examenului de bacalaureat cu o probă de istorie a patriei.

TRIBUNA INOVAȚIEI TEHNICE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

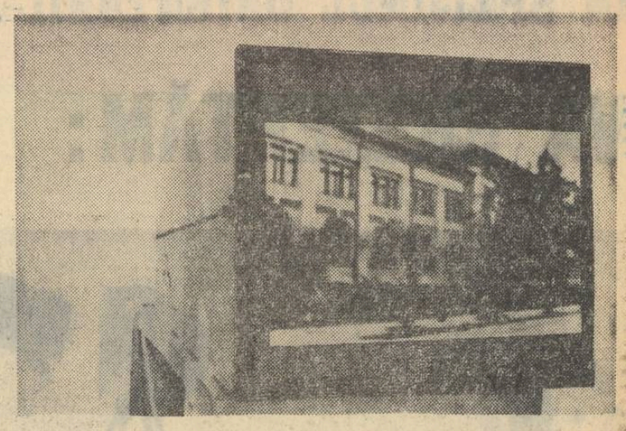

„Zidiascopul" în funcțiune

Zidiascopul — un aparat de proiecție la lumina zilei

De mai mulți ani caut să pun la punct un aparat pentru proiectarea diafilmelor, care să corespundă cît mai deplin cerințelor metodice, asigurînd o proiecție clară la lumina zilei și care, în același timp, să aibă o construcție robustă și să fie puțin costisitor. Trecînd prin cîteva faze intermediare, am reușit să realizez un aparat pe care l-am numit ZIDIASCOP (Diascop la lumina zilei)

O primă variantă, încă neperfecționată, a acestui aparat, a fost prezentată pe scurt, acum circa trei ani, în paginile „Gazetei învățămîntului". Ulterior am primit un mare număr de scrisori de la diferiți profesori din întreaga țară, care se interesau de anumite detalii de construcție a aparatului sau semnalau preocupări similare propunînd un schimb de informații. În condițiile acestui climat stimulator m-am preocupat în continuare de perfecționarea aparatului, aducîndu-l la forma actuală, prezentată recent în cadrul unei expoziții de creații tehnice originale a cadrelor didactice organizată de Institutul de științe pedagogice.

Aparatul măsoară un metru lungime, avînd parametrii interiori astfel reglați încît imaginea să apară pe ecran, care se aseamănă cu ecranul unui televizor, clară și perfect vizibilă din orice colț al unei clase normale. (Pentru aceasta aparatul va fi așezat în colțul stîng, sau drept al clasei, poziție care elimină unghiurile moarte).

Forma „zidiascopului" este aceea a unui trunchi de piramidă, avînd plasat în partea dinspre vîrf un diascop obișnuit. Baza piramidei formează cadrul ecranului care are latura de 70 cm și este acoperit cu sticlă mată. (vezi figura). În interior, fiind vopsit cu negru, aparatul funcționează asemeni unei camere obscure.

Care sînt avantajele „zidiascopului" ? În primul rînd, efectuîndu-se protecția la lumina zilei el permite integrarea perfectă a proiecției în cadrul unei lecții obișnuite, elevii putînd să ia notițe în condiții normale. În al doilea rînd, „zidiascopul" are un cadru rigid și este pe deplin transportabil gata reglat ceea ce scurtează la maximum timpul auxiliar de pregătire a proiecției. De asemenea aparatul permite profesorului să stea în fața ecranului, lateral pentru a schimba secvențele. „Zidiascopul" poate fi cuplat cu un magnetofon pe banda căruia să se afle înregistrate explicațiile secvențelor, ceea ce mărește și mai mult posibilitățile de intervenție activă a profesorului în timpul lecției.

Utilizînd toate aceste avantaje este posibilă introducerea în școli a proiectării unor diafilme ce se pot folosi pa parcursul celor 35—40 minute ale predării. În aceste diafilme pot fi integrate schemele și desenele pe care profesorul este obligat de obicei să le execute la tablă, unele demonstrații, experiențe etc., ceea ce, judecînd după unele experiențe efectuate personal, mărește simțitor randamentul lecțiilor.

Prof. TRAIAN BARBU
Școala generală nr. 175 București

Pentru consolidarea cunoștințelor de matematică

În ultimul timp, problemele ridicate de perfecționarea învățămîntului, de modernizarea lui intră tot mai mult în preocupările personalului didactic. În diferite localități ale țării, un număr mereu mai mare de profesori proiectează, construiesc și experimentează mașini simple destinate fie verificării cunoștințelor, fie sistematizării și aprofundării acestora.

O asemenea mașină este, de pildă, mașina realizată de profesorul **Lazăr Ștefan**, din Cluj. Destinată recapitulării cunoștințelor de matematică la clasele II—VIII, mașina aceasta este o mașină electromecanică simplă, concepută ca un auxiliar al instrucțiunii programate. Cu ajutorul ei pot fi repetate și consolidate cunoștințe din aritmetică, geometrie și algebră.

Mașina constă dintr-o cutie cu dimensiunile de 19 x 19 x 3 cm. În interiorul ei se află un suport cu 24 de orificii, formînd două zone : zona I (întrebări) și zona R (răspunsuri). Fiecare zonă conține cîte 12 orificii situate la aceeași distanță unele de altele (figura 1).

În aceste orificii sînt introduse contacte metalice (pot fi folosite în acest scop și capse obișnuite, rotunde, simple în zona I și „cu urechi" în zona R). Contactele metalice sînt legate cu sîrmă izolată în spatele suportului, așa ca fiecare contact din zona I să fie legat cu cîte un contact din zona R.

Pe suport este fixat un bec de 3,5 volți, iar de fundul cutiei este fixată o baterie de 4,5 volți. Cu ajutorul acesteia, al becului, al suportului și folosindu-se două sîrme terminate în cîte o bornă, se pot forma 12 circuite electrice bine distincte. Becul se aprinde la închiderea fiecărui circuit. Contactul se formează introducînd borna roșie într-unul din contactele zonei I, iar borna neagră în cel corespunzător din zona R.

Profesorul pregătește foi de hîrtie de mărimea suportului, perforate deasupra locului contactelor. Fiecare foaie, împărțită în două cîmpuri — I și R — conține rezultate a 12 probleme date spre rezolvare elevilor, pe bilete separate. După ce rezolvă problema, elevul introduce borna roșie în contactul din zona I corespunzător categoriei de probleme din care face parte problema lui ; el caută apoi rezultatul găsit prin calcul în căsuța corespunzătoare din zona R, atingînd contactul respectiv cu borna neagră. Aprinderea becului confirmă rezultatul. Dacă elevul nu găsește rezultatul în zona R, trebuie să-și refacă calculul.

Activizînd munca elevilor, mașina își dovedește eficiența pedagogică.

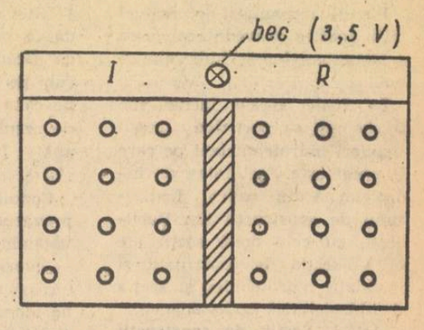

Suportul cu cele 24 de orificii, formînd zona I și zona R.

PROLOG LA VACANȚĂ

(Urmare din pag. 1-a)

tras o fugă pînă la Cozia, iar apoi s-au întors la internatul unde fuseseră cazați și au lîncezit prin curte, prin dormitoare, așteptînd seara. Profesorii care îi însoțeau s-au retras la taifas într-un dormitor al internatului. Am stat de vorbă cu cîțiva dintre elevi și mi-au mărturisit că altfel visaseră excursia, că porniseră cu mult entuziasm, cu multe planuri la drum. Nu s-a ales însă nimic din toate pentru că așa cum am putut să-mi dau seama, au căzut victimă lipsei de interes, de entuziasm, comodității, inerției profesorilor care-i conduceau. Cinci zile din cele șapte cît umblaseră n-au urcat măcar un deal, nu au bătut o clipă mingea (nici măcar nu aveau cu ei o minge, deși îi însoțea și un profesor de sport), nu s-au oprit într-o poiană să alerge, să sară, să cînte — într-un cuvînt, să se distreze după pofta inimii. În schimb, reușiseră să „îndeplinească" pînă aici întregul itinerar, să treacă prin toate orașele și să vadă toate obiectivele stabilite la plecare. Profesorii se puteau declara mulțumiți. „Planul" excursiei era întocmai îndeplinit.

Într-o săptămînă : toată Moldova, Muntenia și dacă se poate, și ceva din Oltenia

Nu întotdeauna însă excursiile sînt ratate numai din cauza lipsei de entuziasm, de pricepere și interes a profesorului. Cei cu care am discutat ne-au arătat și alte cauze.

„Există la unii profesori, spunea prof. CONSTANTIN VLAD, directorul Liceului nr. 4 din Bacău, credința că, cu cît o excursie este mai lungă, cu atît e mai interesantă. Și atunci organizatorii se întrec care mai de care în realizarea unor performanțe turistice. Nici nu ajung bine într-un oraș și se urcă în tren sau în autobuz spre altul. Un adevărat maraton turistic. Ce pot vedea elevii în marșul acesta, cum se pot destinde, cît de plăcută e o asemenea excursie, este lesne de înțeles.

Nu sîntem, firește, împotriva oricăror excursii lungi. Fie și de o săptămînă, fie și de două, dacă avem posibilități, dar cu condiția ca elevii să poată vizita pe îndelete, nu cu sufletul la gură, un oraș, un muzeu, o întreprinere și neapărat să îmbine aceste vizite cu alpinismul, cu cît mai multe popasuri în mijlocul naturii, cu momente de distracție, cu jocuri sportive. Iar dacă nu avem timp pentru toate, să vizităm mai puține orașe, dar să le cunoaștem mai bine obiectivele și împrejurimile. Sînt sigur că elevii vor fi mai cîștigați".

„Este adevărat, excursiile se transformă uneori într-o călătorie lungă și obositoare — ne spunea și prof. I. SOARE, președintele Consiliului Organizației pionierilor din orașul Brăila. Dar marșul acesta este impus adesea de O.N.T. Să mă explic. În cazul excursiilor de șapte zile este, firește, mai comod să călătorești cu autobuzul și multe școli o și fac. Dar O.N.T.-ul stabilește în cazul acestor excursii un anumit număr de kilometri pe care autobuzul trebuie să-i efectueze. Or, numărul acesta nu este în funcție de scopurile educative ale excursiei. Șoferul știe numai că are de făcut pe zi atîția kilometri. Restul nu-l mai interesează. Trecem prin orașe, prin sate pitorești, pe lîngă minunate peisaje, cu 80 de kilometri pe oră și elevii le admiră doar pe fereastă. Mă întreb, nu se poate ca în cazul excursiilor școlare O.N.T.-ul să aplice alt regim ? Elevii nu sînt totuși niște simpli turiști".

Împărtășindu-ne experiența sa în organizarea excursiilor, prof. V. GHINEȚ de la Casa de copii nr. 3 din București, spunea că niciodată nu măsoară excursia în kilometri și nici în număr de obiective vizionate, ci în cantitatea de frumusețe adunată, în bogăția de cunoștințe, de impresii acumulate de elevi.

„O dată, ne-a mărturisit el, am așteptat trei zile pe Ceahlău pentru a prinde un răsărit de soare și am socotit că și numai cu atît scopul excursiei a fost în bună măsură atins".

Primul imperativ : preferințele elevilor

În fiecare vară sute și mii de elevi sînt trimiși în cele mai frumoase stațiuni de la munte sau mare spre a se odihni și reconforta. Tabăra a devenit o reședință de vară îndrăgită, un adevărat cartier al veseliei și tinereții. Cele două săptămîni petrecute în mijlocul pădurii sau pe malul însorit al mării sînt pentru fiecare școlar un izvor de sănătate, de călire fizică. Cînd la toate acestea se adaugă și o activitate atractivă, atunci zilele de tabără rămîn de neuitat. Dar cum organizarea unei astfel de activități ține tot de ceea ce discutam mai sus, adică de fantezia creatoare, de entuziasmul și priceperea educatorului, nu întotdeauna cele ce se oferă elevilor sînt într-adevăr de neuitat.

Participanții la ancheta noastră au subliniat că una din cauzele care fac ca viața de tabără să nu fie întotdeauna plăcută pentru elevi este sărăcia și rigiditatea programului, obligativitatea lui, caracterul formal al acțiunilor.

„Unii educatori, arăta prof. ANGELA TOFAN din Bacău, socotesc că esențial în bunul mers al taberei este alcătuirea planului de activitate, înserarea pe cîteva pagini de hîrtie a fel de fel de acțiuni, care le repetă fie pe cele din timpul anului școlar, fie pe cele din programul de anul trecut al taberei. În consecință, cum sosesc la tabără, fixează programul pe ore, pe zile și-l aduc apoi la cunoștință elevilor. «Asta și asta veți face de la ora cutare la ora cutare, aici veți merge mîine și dincolo poimîine». Este o practică greșită, un mod formal, superficial de a concepe activitatea de tabără, care înăbușă spiritul de inițiativă, de independență al elevilor. Cum putem obliga un elev să participe bunăoară la un simpozion (nu sînt uitate nici vara simpozioanele !) cînd el ar dori să se întrecă cu prietenii săi la înot sau să alerge prin pădure ?".

Mai rău este că și atunci cînd încearcă să-și manifeste inițiativa sînt socotiți nedisciplinați. Anul trecut, la Năvodari, vreo trei elevi mai mari și-au improvizat costume de mexicani și, cu ghitara la gît, se plimbau cîntînd pe aleele taberei, cu o droaie de puști după ei. Bucuria le-a durat însă numai cîteva clipe, pentru că repede le-a ieșit în cale, furios, un profesor care i-a împrăștiat.

Firește, nu în toate cazurile se întîmplă la fel. Sînt mulți profesori care văd în tabără nu un cîmp de exercitare a autorității lor, ci un loc unde se pot apropia de elevi ca niște prieteni mai mari. Am întîlnit, tot anul trecut, un exemplu de măiestrie pedagogică, de fantezie creatoare, de valorificare în scopuri educative a inițiativei elevilor. Un grup de elevi din Brașov, însoțiți de vreo zece profesori, își încheiau zilele petrecute în tabăra turistică de la Constanța. Înainte de plecare au organizat un carnaval. Pregătirile s-au făcut în cîteva ore. Fiecare elev a fost lăsat să se costumeze cum vrea, să se prezinte cu ce știe mai frumos. A fost cel mai vesel carnaval pe care l-am văzut. Ne-a uimit spiritul de inventivitate al elevilor, bogăția costumelor. Și totul, improvizat din hainele de fiecare zi, din hîrtie, din flori. S-a cîntat, s-a dansat, s-au spus glume, s-au organizat tot de fel de jocuri distractive, unele născocite pe loc, altele știute dinainte. Nici un profesor nu dirija, nici unul nu punea frîu veseliei adolescenților, cîteva ceasuri s-au contopit cu bucuria lor, petrecînd la fel de plăcut".

„Elevii trebuie să simtă că sînt în vacanță — spunea LUCIAN AGACHI, în prezent inspector la secția de învățămînt a orașului Bacău. Să le dăm posibilitatea să propună ei ceea ce doresc să facă în tabără nu să le impunem un program conceput dinainte. Cred că ar fi bine ca în prima zi, fie să discutăm cu ei, fie să-i invităm să-și manifeste în scris dorințele și abia după ce le aflăm să alcătuim programul. Am procedat astfel în multe tabere și activitatea a fost foarte interesantă. De asemenea, cred că programul unei zile trebuie diversificat mai mult, în funcție de preferințele elevilor, de condițiile naturale, climaterice".

Cenușăresele vacanței

Așa au fost socotite de către multe cadre didactice, ba chiar și de unele organe de învățămînt, centrele cultural-sportive. Vitregite de atenția cuvenită, ele supraviețuiau totuși de la an la an, spre plictisul celor care erau programați să le țină în viață și mai ales, spre plictisul elevilor.

De fapt, a organiza vacanța elevilor care rămîn o perioadă în orașul sau satul natal, a le oferi acțiuni interesante, atractive, este mai ușor, mai la îndemînă decît a-i duce în excursie sau în tabără. Numai că aici au domnit, în multe locuri, o inerție totală, un formalism și o superficialitate crasă.

„Greșeala, spune prof. VIORICA LEONTIES de la Școala generală din comuna Boldești, raionul Ploiești, pornește cred de la faptul că fiecare director de școală se simte obligat să deschidă pe lunile de vară un centru cultural-sportiv. Deși instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și ale C.C. al U.T.C. prevăd clar că astfel de centre 'au ființă numai acolo unde sînt condiții, ele apar totuși și acolo unde nu există condiții. Așa că, are rost sau nu, toată vara un număr de profesori «tac de gardă» (pentru că practic altceva nu fac) la așa zisul centru cultural-sportiv".

*

Peste puțin timp, zeci și sute de învățători și profesori, aceiași care în acest an școlar au sădit în mintea și inima elevilor sămînța înțelepciunii, vor fi alături de ei în vacanță spre a desăvîrși ceea ce au făurit de-a lungul a trei trimestre. Ancheta de față, departe de a epuiza problemele vacanței, este un îndemn adus educatorilor de a medita la multiplele aspecte pe care le ridică buna desfășurare a acesteia și de a le găsi cea mai bună rezolvare.

ÎN SPRIJINUL ORIENTĂRII ABSOLVENȚILOR DE LICEU

VĂ PREZENTĂM:

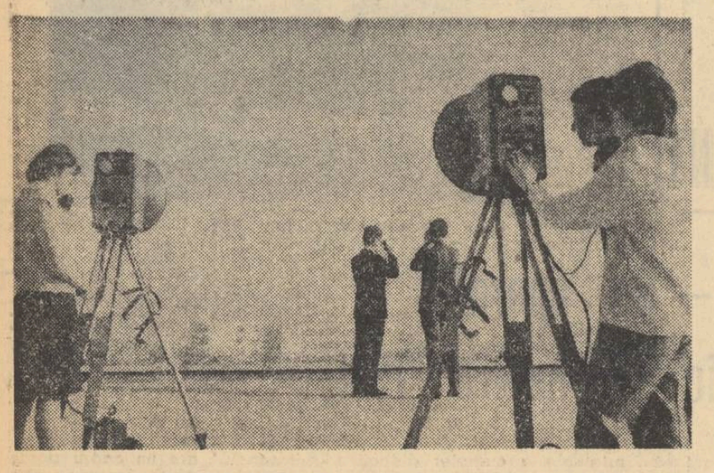

Studenți ai anului II de la Facultatea de geodezie a Institutului de construcții din București efectuează, în timpul practicii, măsurători prin unde

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII DIN BUCUREȘTI

FACULTATEA DE HIDROTEHNICĂ

Hidrotehnica este una din cele mai vechi ramuri ale tehnicii, veche ca nevoia permanentă de apă a oamenilor, dar multă vreme ea a fost, ca de altfel toată tehnica, o îmbinare de artă și meșteșug. În epoca modernă, ca urmare a creșterii vertiginoase a nevoilor de apă pentru industrie, a necesităților de apă potabilă pentru marile orașe, a dezvoltării navigației și energeticii, hidrotehnica s-a constituit ca o ramură complexă a tehnicii. A apărut concomitent și specialistul acestei ramuri, inginerul hidrotehnic.

În România, construcție hidrotehnice au început spre sfîrșitul secolului trecut, mai ales ca urmare a activității unor oameni de știință patrioți, așa cum au fost, de pildă, Anghel Saligny, Elie Radu, Nicolae Cucu Starostescu, Dionisie Ghermani, Dimitrie Leonida, Henri Teodoru.

Dezvoltarea economică a României socialiste a creat condiții favorabile pentru avîntul hidrotehnicii. În anii puterii populare s-au realizat cele 13 centrale hidroelectrice de pe Bistrița, barajul arcuit de pe Argeș, înalt de 165 de metri, se construiește în ritm susținut sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier. S-au realizat, de asemenea, noi complexe hidrotehnice pentru alimentarea cu apă a orașelor și întreprinderilor, au fost protejate contra inundațiilor peste 300.000 ha etc.

Planul dezvoltării economiei țării noastre prevede realizarea a numeroase lucrări hidrotehnice noi.

La toate aceste lucrări vor fi chemați să participe tinerii ingineri hidrotehnicieni pe care îi pregătește Facultatea de hidrotehnică din cadrul Institutului de construcții din București, cu cele două secții ale ei — secția de construcții și instalații hidrotehnice și secția de hidrotehnică agricolă.

Astfel, **Secția de construcții și instalații hidrotehnice** pregătește ingineri constructori hidrotehnicieni pentru activitățile de cercetare, proiectare, execuție și exploatare a construcțiilor și instalațiilor pentru amenajări hidrotehnice, pentru alimentarea cu apă și canalizarea localităților și industriilor, pentru amenajări portuare și de navigație, pentru regularizări de ruri. Este știut faptul că lucrările hidrotehnice se disting printr-o mare varietate a formelor de realizare și apar prin excelență ca lucrări inginerești. Iată doar cîteva exemple: baraje, canale și apeducte de beton armat, stăvilare cu elemente mobile, descărcători de ape mari, instalații de priză sub presiune și cu nivel liber, conducte metalice și de beton armat, centrale hidroelectrice, construcții de căi navigabile, ecluze, ascensoare de nave, construcții de porturi interioare și maritime, de sisteme generale de alimentare cu apă, construcții de canalizare a centrelor populate și industriilor etc.

Secția de hidrotehnică agricolă, pregătește ingineri pentru activitatea de cercetare, proiectare, execuție și exploatare a lucrărilor hidrotehnice din agricultură. Crearea ei a fost determinată de dezvoltarea pe care au luat-o lucrările hidrotehnice din agricultură pentru marile sisteme de irigații (care în unele cazuri depășesc 100.000 ha), pentru apărarea contra inundațiilor și desecări, pentru regularizarea rîurilor și combaterea eroziunii solurilor. Este vorba de o serie de lucrări complexe în care intră baraje și prize de apă, stații de pompare care ajung adesea la mărimea unei uzine hidroelectrice, castele de apă, conducte și canale pentru debite variind de la cîteva sute de litri pe secundă, la mari lucrări de aducțiune, cu debite de peste 100 metri cubi pe secundă, lucrări de artă pe canale sau conducte, lucrări de regularizare a cursurilor de apă și lucrări de alimentări cu apă și canalizare.

Condițiile bune de pregătire prevăzute în planurile de învățămînt și programele de curs — cuprinzînd discipline de cultură generală comune, discipline tehnice diferențiate, precum și studiul problemelor de specialitate, predate cu competență de corpul didactic al facultății — sînt ilustrate prin succesele obținute de absolvenții facultății, care au participat la proiectarea și executarea marilor lucrări hidrotehnice realizate în țara noastră.

* * *

Concursul de admitere la Institutul de construcții București va avea loc între 1 și 10 iulie 1967 pentru următoarele specialități:

- **CONSTRUCȚII CIVILE, INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.**
- **CONSTRUCȚII ȘI INSTALAȚII HIDROTEHNICE**
- **HIDROTEHNICĂ AGRICOLĂ**
- **DRUMURI ȘI PODURI**
- **CONSTRUCȚII ȘI ÎNTREȚINERE FEROVIARĂ ȘI PODURI**
- **GEODEZIE ȘI SISTEMATIZARE TERITORIALĂ**
- **INSTALAȚII PENTRU CONSTRUCȚII**
- **MAȘINI ȘI UTILAJ PENTRU CONSTRUCȚII.**

Disciplinele pentru concurs sînt:

Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu, trigonometrie, calcul diferențial și integral) — scris și oral.

Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris.

Inscrierile pentru concursul de admitere se fac între 15—30 iunie crt. la secretariatul institutului din b-dul. Republicii 176 de unde se pot cere și informații suplimentare (telefon 21.47.70).

Institutul politehnic Gheorghe Gheorghiu Dej - București

Facultatea de mecanică agricolă

Conf. dr. ing. M. SEGĂRCEANU,
decan al Facultății de mecanică agricolă

Facultatea de mecanică agricolă din Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București, pregătește ingineri mecanici agricoli, specialiști în exploatarea, întreținerea și repararea tractoarelor, mașinilor și instalațiilor folosite în agricultură. Absolvenții acestei facultăți sînt chemați să-și aducă contribuția la progresul agriculturii noastre prin utilizarea, în cele mai eficiente forme, a mașinilor, tractoarelor și utilajelor, să-și dea aportul la perfecționarea mașinilor existente și la crearea unor noi mașini și utilaje necesare diferitelor sectoare din agricultură.

Iată de ce se poate spune, pe drept cuvînt, că mecanica agricolă este un domeniu cu largi posibilități de utilizare a capacității creatoare a inginerului. Absolvenții facultății de mecanică agricolă lucrează ca ingineri mecanici în S.M.T.-uri, G.A.S.-uri, uzine constructoare de mașini agricole, uzine de reparații, institute de proiectări de mașini agricole, institute de cercetări științifice și stațiuni experimentale.

Domeniul vast al activității inginerilor agricoli — determinat de diversele domenii ale tehnicii inginerești utilizate în agricultură — impune ca pregătirea acestora să fie multilaterală și de un nivel din ce în ce mai ridicat. Ca urmare, prin planurile de învățămînt, în afară de pregătirea inginerească de bază similară cu cea de la alte specialități cu profil mecanic, s-au prevăzut discipline ca, de pildă, tractoare motoare cu ardere internă, mașini agricole, mașini hidraulice și pneumatice, electronică și automatizări, tehnologia exploatării și reparării utilajelor agricole etc. — care completează pregătirea viitorului specialist.

În noile condiții de dezvoltare a agriculturii din țara noastră, inginerul mecanic agricol devine figura centrală a activității din acest sector, chemat să contribuie la mecanizarea și automatizarea proceselor de producție din agricultură, la ridicarea productivității muncii și a nivelului de trai al întregului popor.

Facultatea de transporturi

Prof. ing. N. I. MANOLESCU

Facultatea de transporturi a Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din București pregătește ingineri în cadrul secțiilor material rulant, organizarea transporturilor feroviare, automobile și tractoare.

Absolvenții secției de **material rulant** vor deveni ingineri mecanici de specialitate pentru proiectare, construcția, repararea, întreținerea și exploatarea locomotivelor și vagoanelor. Ei vor lucra la institutele de cercetări de locomotive și vagoane, în birourile de proiectare ale uzinelor constructoare de locomotive diesel, electrice și vagoane, în sectoarele de producție ale acelorași uzine în cadrul direcțiilor regionale C.F.R. etc. Profilul de pregătire în domeniul mecanicii al acestor ingineri le asigură o temeinică bază de cunoștințe tehnice generale și de specialitate.

În secția de **organizarea transporturilor feroviare** se pregătesc ingineri pentru proiectarea amplasării și formei stațiilor, nodurilor și complexelor de cale ferată, tehnologia procesului de transport, elaborarea proceselor tehnologice de lucru ale stațiilor, nodurilor și complexelor feroviare, folosirea în procesul de transport a instalațiilor de centralizare și bloc de linie automat și, în curînd, a mașinilor electronice de calcul ce vor fi afectate procesului de transport feroviar. Absolvenții acestei secții vor putea activa în cadrul Ministerului Căilor Ferate, în sectoarele de circulație ale Direcțiilor regionale C.F.R. ca cercetători sau proiectanți în institutele de cercetări și proiectări etc.

Secția de **automobile și tractoare** pregătește ingineri mecanici de specialitate pentru proiectarea și construcția automobilelor și tractoarelor rutiere, repararea, întreținerea și exploatarea acestora, precum și tehnologia transportului auto. Profilul pregătirii în domeniul mecanic al acestor ingineri le permite să cuprindă toată sfera de acțiune a automobilelor și tractoarelor rutiere.

Pregătirea multilaterală a studenților facultății de transporturi le dă posibilitatea să activeze într-un vast domeniu al economiei noastre naționale.

Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu"

Înscrierile la concursul de admitere au loc între 15—30 iunie a.c. pentru

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Secțiile: **Pictură — Grafică — Sculptură.**
Durata studiilor: 6 ani

Istoria și teoria artei
Durata studiilor: 5 ani

FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE

Secțiile: **Pictură monumentală — Scenografie — Arte decorative textile — Arte decorative ceramica-sticlă-metal.**
Durata studiilor: 6 ani

La toate secțiile funcționează cursuri de zi.

Condițiile de înscriere și participare la concurs se găsesc în broșura „Bacalaureatul și admiterea în învățămîntul superior 1967" și la sediul institutului, în str. Budișteanu nr. 19, tramvai 6 și 10, autobuz 32, tel. 13.05.56.

Candidații din provincie primesc cazare și cantină contra cost de la data de 30 iunie a.c.

Curs de perfecționare cu profesorii-ingineri

Un număr important din disciplinele înscrise în planurile de învățămînt ale liceelor industriale, ca și ale școlilor profesionale și tehnice de altfel — respectiv materiile de cultură tehnică specială și unele materii de cultură tehnică generală — sînt predate de profesori care au calificarea de ingineri. Buni specialiști în domeniul industrial, mulți dintre ei promotori ai progresului tehnic în fabrici și uzine, acești ingineri-profesori dispun de un bagaj mai redus de cunoștințe pedagogice și din domeniul psihologiei. Asemenea carențe se resimt însă în lecțiile predate, care nu întotdeauna reușesc să aibă o ținută didactică la nivelul cunoștințelor tehnico-științifice pe care le cuprind.

Pornind de la aceste constatări și ținînd seama de faptul că formele curente de muncă n-au reușit să atragă cadrele inginerești și de specialitate decît rareori și într-un număr foarte restrîns, Ministerul Învățămîntului experimentează noi forme de sprijin pedagogic pentru această categorie de profesori. Un început în acest sens s-a făcut de către secția de învățămînt profesional și tehnic din cadrul Institutului de perfecționare a cadrelor didactice Cluj, prin organizarea de conferințe cu caracter pedagogic în două localități care cuprind un număr important de licee de specialitate, școli profesionale și tehnice — Brașov și Timișoara. Conferințele, la care au participat peste 100 de ingineri, economiști etc., ce îndeplinesc sarcini didactice, s-au desfășurat după terminarea programului de lucru, în două zile consecutive, și s-au referit la probleme de bază ale procesului instructiv-educativ: principiile didactice și aplicarea lor în condițiile predării disciplinelor de profil, metodele de învățămînt și problemele lecției în școala profesională și tehnică.

Tematica și conținutul acestor conferințe, alcătuite în lumina celor mai recente cercetări pedagogice și psihologice, au oferit inginerilor-profesori prilejul să-și sistematizeze o serie de cunoștințe privind esența procesului de învățămînt și aplicarea creatoare a sistemului de principii didactice, la specificul școlilor de pregătire a cadrelor pentru producție. Ei și-au îmbogățit de asemenea cunoștințele privitoare la principiul însușirii conștiente și active a celor predate, la folosirea în procesul predării a metodelor de învățămînt și tehnicilor moderne audio-vizuale etc. În cadrul expunerilor s-a accentuat în mod deosebit asupra utilizării creatoare a tipurilor și variantelor de lecții, în scopul înlăturării șablonului, rutinei și superficialității din munca didactică, scoțîndu-se în evidență caracteristicile desfășurării lecțiilor la locul de muncă, în fața mașinilor, agregatelor etc.

Primită cu mult interes, această formă de sprijin pedagogic pentru cadrele inginerești și de specialiști s-a dovedit o metodă viabilă, care, realizată și în alte centre, poate contribui într-o măsură importantă la ridicarea calitativă a procesului de învățămînt din liceele de specialitate, din școlile profesionale și tehnice.

Conf. ȘTEFAN LINUL
Cluj

NOTE BIBLIOGRAFICE

A apărut

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

nr. 5, mai, 1967
Din sumar

STUDII SI CERCETĂRI

Ioan Nicola: Pedagogia și antropologia filozofică.

Ana Tucicov-Bogdan, M. Zlate: Structura grupului și relațiile interpersonale la începutul formării colectivului liceal.

Florica Andreescu: Creșterea eficienței educative a jocurilor de construcție.

E. Fischbein: Metode statistice în cercetarea pedagogică.

Gheorghe Pîslaru: Eficiența exercițiilor cu semn de întrebare în clasele mici.

Vasile Popeangă: Un manuscris de metodică și pedagogie din anul 1815.

Vasile Suciu: Un fecund popularizator de știință.

Toma Mareș: Educația patriotică a elevilor în cadrul activităților pionierești.

Eugen Rusu: Matematică — Fizică și Matematică — Matematică modernă.

Arcadie Szanto: Aspecte privind formarea noțiunilor de fizică la elevi.

Ion Cîrlan: Compunerile cu temă gramaticală.

I. Vega: Studiul limbii latine în liceu.

Virginia Manasia, Alexandrina Lovinescu: Activitățile obligatorii de observare, mijloc de dezvoltare a operațiilor gîndirii la preșcolari.

Valeriu Maxim, Ioana Popescu: Predarea elementelor de desen tehnic la școala generală.

Vasile Iliescu: Orientări în structura învățămîntului secundar de cultură generală din țările europene.

Maria Popescu: Cercetarea pedagogică și problemele radio-televiziunii educative.

A apărut

„COLOCVII"

despre școală, familie și societate
nr. 5 (11) mai, 1967
În cuprins:

Radu Dan Nicolae: Aniversări.

Miron Constantinescu: Trecutul și prezentul — Însemnări.

Florian Frazzei: Ați vizitat împrejurimile Capitalei?

Demostene Botez: Literatura — o școală a frumosului.

Colocvii: Institutul de științe pedagogice.

Petre Drăgoiescu: Semnificații.

Ileana Raceanu: Virtuțile conversației.

Alexandru Popescu: Tradiții ale familiei românești.

D. Salade, Septimiu Chelcea, Constantin Zahirnic, Constantin Manoiu despre Orientarea profesională.

Sabina Constantin: Modernizarea învățămîntului.

H. Culea: Radio-televiziunea și procesul de învățămînt.

Florian Potra: Fondul primordial — Actualitatea tragicilor greci.

Tudor Gherman: Concursurile artistice ale elevilor.

Liviu V. Filimon: Respectarea particularităților temperamentale în educarea copiilor.

Const. Fierascu: „Basmele" lui P. Ispirescu — comori de poezie și înțelepciune.

Emil Verzea: Un caz banal.

Ana Tucicov-Bogdan: Arta de a-ți ajuta copilul.

Nic. A. Stravoiu: Sfaturi despre comportarea în societate.

Alexandru Tohaneanu: Desenul copiilor.

Vladimir Brădescu: Timpul liber. Divertisment... entomologic.

CRONICI, COMENTARII, MERIDIANE, COLOCVII CU CITITORII, PAGINI SCRISE DE CITITORI, RECOMANDĂRI DE CĂRȚI PE VÎRSTE ȘCOLARE, DICȚIONAR.

„GAZETA DE MATEMATICĂ"

V. Stoicescu: Asupra unor aplicații ale integralei definite.

G. Vrănceanu: O prioritate remarcabilă a torului.

A. Z. Krygowska: Dezvoltarea activității matematice a elevilor.

Gh. Mihoc, A. Dragomir: Introducerea teoriei probabilităților și statisticii matematice în licee.

T. Roman: Acțiuni ale S.S.M. privind matematica și economia.

Victor Daimaca: Fenomene cerești în luna iunie.

Îndrumătoare pentru admiterea în liceele de specialitate și școlile profesionale

Recent au apărut broșurile **„ÎNDRUMĂTOR PENTRU ADMITEREA ÎN LICEELE DE SPECIALITATE"** și **„ÎNDRUMĂTOR PENTRU ADMITEREA ÎN ȘCOLILE PROFESIONALE"** editate de Direcția organizării școlilor profesionale și tehnice din Ministerul Învățămîntului. Îndrumătoarele cuprind amănunte privind condițiile de admitere, rețeaua și profilul școlilor, distribuirea acestora pe regiuni etc.

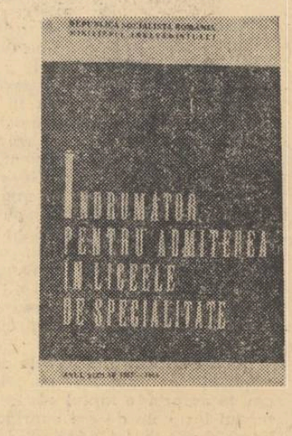

CONCURS

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

Anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— Șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — „Planuri, programe, manuale".
— Cercetător științific principal — specialitatea l. română — Sectorul „Planuri, programe, manuale".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Planuri, programe, manuale" — pentru „Activități practice".
— Cercetător științific principal—specialitatea educație fizică—Sectorul „Planuri, programe, manuale"
— Cercetător științific principal — specialitatea muzică — Sectorul „Planuri, programe, manuale".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Bazele teoretice ale pedagogiei".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Bazele teoretice ale pedagogiei".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Filiala Iași.
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Filiala Iași.

Cererile de înscriere se primesc la secretariatul institutului din str. Sf. Apostoli nr. 14, București, pînă la data de 22 iunie a.c., însoțite de următoarele acte:

— copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare în specialitatea respectivă;
— copie de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe, dacă e cazul;
— memoriu de activitate, împreună cu lista lucrărilor publicate sau în curs de publicare;
— cîte un exemplar din cele mai importante lucrări științifice ale candidatului sau extrasele lor;
— copie legalizată de pe certificatul de naștere;
— certificat de sănătate;
— dovada situației militare;
— dovada stagiului de activitate în producție;
— caracterizare făcută de conducerea instituției de la care provine candidatul;
— autobiografie.

Concursul va avea loc în ziua de 1 iulie 1967 orele 8, la sediul Institutului de științe pedagogice din București.

Cooperativele de consum CUMPĂRĂ de la dv. CU PLATA PE LOC orice cantități de sticle și borcane goale prin:

— **toate magazinele care vînd produse alimentare;**
— **centrele speciale de achiziții de sticle și borcane;**
— **achizitori autorizați care se prezintă la domiciliu.**

IMPORTANT: SE CUMPĂRĂ sticle și borcane goale atît DE LA POPULAȚIE cît și DE LA INSTITUȚII sau ÎNTREPRINDERI (spitale, creșe, cantine etc.).

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 903
Vineri 16 iunie 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

CONCURSURILE ȘCOLARE

Sînt zece ani de cînd, reluîndu-se o tradiție mai veche a școlii românești, în condiții superioare și pe planuri mai largi, se organizează anual concursuri școlare pentru cei mai buni elevi la literatura română, matematică, fizică și chimie. În acest răstimp concursurile școlare și-au dovedit utilitatea, cultivînd și încurajînd pasiuni pentru domenii de activitate intelectuală cu rezonanțe multiple în orizontul de cultură generală.

Este în afară de orice îndoială că pe plan educativ aceste concursuri și-au împlinit și vor continua să-și împlinească țelurile. Zeci de mii de elevi (anul acesta, vorbind mai exact, peste 60 000), iau startu unor probe neomologate de nici o federație sportivă, în care recordurile nu au practic nici o limită. Numărul reflectă o linie ascendentă și e de prevăzut că va crește și mai mult.

Pe lîngă implicațiile educative, concursurile reprezintă și un prilej de sondare a pregătirii elevilor, în ultimă instanță un criteriu de verificare a eficienței programelor, manualelor, ca și a muncii de predare. Ce concluzii se pot desprinde, pe această linie, din rezultatele concursurilor din acest an ?

Este încă loc pentru rezultate mai bune

Pasiunea pentru matematică a aliniat la concurs, în etapa finală, 275 elevi din 149 școli, cei mai buni dintre cei 25.197 cîți au luat startul. În etapa finală s-au dat două lucrări scrise, subiectele prezentînd dificultăți sporite. Rezultatele, oglindite în numărul mare de premii și mențiuni, sînt apreciate ca bune. Pentru cei care au corectat lucrările elevilor este în afară de orice îndoială că nivelul de pregătire al acestora este în continuă ascensiune. Progrese indiscutabile în pregătirea matematică atestă, pe lîngă elevii liceelor, și elevii școlilor profesionale și pedagogice. De remarcat că atît la etapa finală cît și la cea regională (la care au participat 4 291 elevi din 658 de școli) s-au selecționat mai puține probleme care fac apel la simpla aplicare a unor formule, accentul punîndu-se pe solicitarea gîndirii elevilor.

Concursul a relevat însă, în același timp, că există încă laturi ale matematicii în care pregătirea elevilor lasă de dorit. De exemplu — ne spunea conf. univ. TIBERIU ROMAN, secretar general al Societății de științe matematice — problemele de teoria mulțimilor au creat dificultăți multor elevi la etapa regională. **Aceasta arată că teoria mulțimilor — suportul întregii matematici contemporane — este încă exterioară matematicii de liceu și chiar cercurilor de elevi și că rudimentele de limbaj al acestei teorii, prezente azi în programă, sînt cu totul insuficiente.**

„Deși concursul de matematică atestă o preocupare sporită a celor ce răspund de nivelul de pregătire al elevilor la această disciplină, se poate afirma — a spus prof. CONST. IONESCU-ȚIU — că **este încă loc pentru rezultate mai bune. S-au constatat pe alocuri stîngăcii la calcul, lipsa viziunii globale asupra unor probleme, evitarea analizării situațiilor singulare interesante,** ca de pildă în determinarea tangentei la graficul unei funcții, cînd limitele laterale ale derivatei sînt infinite".

Existența unui număr mare de elevi cu reale aptitudini pentru studiul matematicii într-un număr mare de școli oferă garanția că strădaniile profesorilor vor duce la eliminarea lacunelor menționate. Firește însă că trebuie continuată și acțiunea de modernizare a programelor, a manualelor, a metodelor de predare, toate tinzînd la dezvoltarea gîndirii matematice.

Să se valorifice capacitatea de gîndire

Lucrările participanților la concursul de fizică vădesc de asemenea un progres evident.

„La concursuri — ne spunea profesoara ELENA TEODORU, redactor la «Revista de fizică-chimie» — se cere, cum e normal, să se valorifice nu memoria, ci capacitatea de gîndire, de creație. Or, **una din concluziile ce se desprind la sfîrșitul concursului din acest an școlar este că elevii nu au antrenamentul unei astfel de gîndiri.** O răspundere în această privință revine și profesorilor de fizică, care trebuie să cultive mai multă îndrăzneală în gîndirea elevilor. Aceasta este însă condiționată și de modul cum sînt concepute programele și manualele. Cu toate că au fost mereu îmbunătățite, programele de fizică pentru liceu sînt totuși deficitare în ce privește concepția de ansamblu. **Dintre deficiențe, cea care generează cele mai nedorite consecințe este prezentarea fragmentară a capitolelor fizicii.** Iată un exemplu : capitolul privind echilibrul corpurilor în condițiile cîmpului gravitațional este astfel plasat în programă și în manual, încît nu poate fi discutat și aspectul energetic. O revenire la problemele de echilibru nu se mai face în întreaga școală de 12 ani. Dar tensiunea superficială, căldura latentă în schimbările de stare, stabilitatea atomului și nucleului atomic, eliberarea energiei nucleare, nu pot fi înțelese în esență dacă nu se cunosc în profunzime problemele de energetică.

Pe de altă parte, în fizica școlară s-au introdus o serie întreagă de noțiuni. Asimilarea, înțelegerea de către elevi a acestor noțiuni ridică dificultăți. Unele dintre ele, aparținînd electronicii sau fizicii nucleare și fiind numai amintite în treacăt, fără a fi lămurite, sînt reținute ca niște cuvinte al căror sens nu a fost înțeles. Altele, legate mai ales de exprimarea modernă a structurii materiei, sînt greu de înțeles din cauza cunoștințelor încă insuficiente de matematică sau din cauza nivelului de dezvoltare a gîndirii elevului.

Fiind plasate într-un mod nepotrivit, rupte de celelalte capitole ale programei, noțiunile noi nu se pot sprijini pe ceea ce s-a învățat mai înainte. Se ajunge astfel la situația ca ele să fie predate „în sine", la un nivel, comparativ, foarte înalt, fără să fie însă înțelese. **Aceasta este una din explicațiile faptului că la concursul de fizică s-au constatat, dacă privim rezultatele în ansamblu, carențe în capacitatea de gîndire, de creație a elevilor.** Ar trebui să-i alăturăm și inexplicabila lipsă a unor cărți pe un alt profil decît cel liceal, dar care să se adreseze totuși elevilor cu aptitudini și preferințe pentru studiul fizicii. Este vorba de cărți care să nu depășească accesibilitatea impusă de condițiile liceului, dar care să cultive deprinderea de a gîndi creator.

Rezultatul concursului de fizică, ne-a spus profesoara LIDIA PANAIOT, secretar științific al Societății de științe fizico-chimice, pune în lumină faptul că **un rol important în formarea gîndirii științifice a elevilor îl poate avea o recapitulare de sinteză a temelor cheie din studiul fizicii, recapitulare care să se realizeze în ultima clasă, la un nivel matematic superior.** Așa cum la chimie este prevăzut, în programa școlii de 12 ani, un an de sinteză, așa cum la științele naturale se predă cursul de biologie generală, socotesc absolut necesar ca și în încheierea studiului fizicii să se evidențieze cele mai largi legături cauzale din domeniul acestei științe pentru a se demonstra interdependența fenomenelor".

Prof. CONST. RĂDOI

(Continuare în pag. a 3-a)

Emoția pescarilor amatori e mare : se prinde peștele sau nu ?

Ședința Consiliului științific al Institutului de științe pedagogice

Sîmbătă, 10 iunie 1967, la Biblioteca centrală pedagogică a avut loc prima ședință de lucru a noului Consiliu științific al Institutului de științe pedagogice. La lucrările ședinței au participat prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, Mihail Roșianu, președintele Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, Ion Morea, adjunct al șefului Secției Învățămînt a C.C. al P.C.R., șefi de catedră de la universitățile și institutele pedagogice din țară. Lucrările ședinței au fost conduse de prof. dr. docent Dimitrie Todoran, președintele Consiliului științific al Institutului de științe pedagogice.

La primul punct de pe ordinea de zi prof. Dimitrie Todoran a prezentat principiile pe baza cărora este reorganizată activitatea institutului și sarcinile care revin Consiliului științific al acestuia. S-a subliniat faptul că noul consiliu, ca organ consultativ, va asigura îndrumarea științifică a întregii activități a Institutului de științe pedagogice, membrii săi avînd sarcina de conducători științifici pentru diferitele cercetări.

În continuare, conf. univ. George Văideanu, director al Institutului de științe pedagogice, a făcut cunoscute direcțiile principale spre care va fi orientată cercetarea pedagogică în anii 1967 — 1970, scoțînd în relief faptul că ponderea principală în planul de cercetări aplicative o au temele privind modernizarea învățămîntului și perfecționarea tehnicii didactice. Planul de cercetare fundamentală prevede, printre altele, elaborarea „Dicționarului pedagogic" în două volume, a „Tratatului de pedagogie generală" și a unor lucrări cu caracter monografic.

Prof. Romeo Dăscălescu, secretar științific al Institutului de științe pedagogice, a prezentat propunerile pentru noua schemă de organizare a institutului, dînd explicații în legătură cu unele sectoare noi care se propun a fi create : Organizarea și eficiența economică a învățămîntului, Cibernetica procesului de învățămînt, Laboratorul pedagogic și Centrul de documentare pedagogică.

Au fost anunțate și unele acțiuni pe care le are în plan institutul pentru viitorul apropiat, ca de pildă simpozioanele privind educația sexuală (iunie a.c.), orientarea școlară și profesională (septembrie), instruirea programată (noiembrie), ca și sesiunea de comunicări științifice a institutului (decembrie).

Problemele cuprinse pe ordinea de zi a acestei prime ședințe a noului Consiliu științific au constituit obiectul unor substanțiale dezbateri, în cadrul cărora și-au exprimat punctul de vedere prof. dr. Nicolae Apostolescu, prorector al Universității din Timișoara, prof. dr. docent Gheorghe Zapan, șeful catedrei de psihologie de la Universitatea din București, prof. dr. Andrei Dancsuly, șeful catedrei de pedagogie de la Universitatea din Cluj, prof. dr. docent Iosif Gabrea, conf. univ. Ion Cioroianu, șeful catedrei de psihologie de la Universitatea din Craiova, prof. Vasile Tîrcovnicu din Timișoara, prof. dr. docent Stanciu Stoian, consilier în Ministerul Învățămîntului, șeful catedrei de pedagogie de la Universitatea din București. Participanții la discuții și-au declarat adeziunea față de modul în care a fost concepută reorganizarea Institutului de științe pedagogice, în cadrul căruia Consiliului științific îi vor reveni sarcini concrete de apreciabilă însemnătate. Între altele, a fost apreciată ca valoroasă și pozitivă propunerea de a se atribui Consiliului științific autorizația să acorde cercetătorilor titlul de doctor în științe pedagogice. De asemenea a fost apreciată ca fiind interesantă și modernă tematica de cercetare. Participanții la cuvînt au socotit totodată ca binevenită și valoroasă participarea institutului la elaborarea planurilor, programelor și manualelor școlare.

Luînd cuvîntul în încheierea discuțiilor, prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, și-a exprimat convingerea că cercetările pedagogice pe care este chemat să le îndrume Consiliul științific al Institutului de științe pedagogice vor duce la generalizări care să afirme mai pregnant caracterul științific al pedagogiei. Vorbitorul a subliniat totodată că afirmarea pedagogiei ca știință de sine stătătoare nu trebuie înțeleasă ca o izolare a ei de celelalte științe, că dezvoltarea științei pedagogiei, activitatea de cercetare pedagogică, impun o strînsă legătură cu psihologia, cu sociologia, cu biologia și alte științe.

S-a recomandat consiliului să alcătuiască un fond al experimentelor întreprinse în ultimii ani, pe care să le prezinte pînă la faza la care au ajuns fiecare în parte, aceasta fiind de mare utilitate atît în activitatea de viitor a institutului cît și pentru orientarea celor ce sînt angajați în cercetare sau vor să întreprindă cercetări. Vorbitorul a arătat apoi importanța pe care o are organizarea dezbaterilor periodice asupra mersului cercetărilor, pentru buna lor orientare. În continuare s-a referit la necesitatea elaborării unui ghid pentru cercetători și a accentuat de repetate ori ideea calității și a eficienței activității de cercetare. În încheiere, a urat în numele conducerii ministerului și al său personal succes deplin în munca institutului, asigurînd Consiliul științific de întregul sprijin din partea Ministerului Învățămîntului.

LICEELE DE SPECIALITATE ÎMPLINESC UN AN DE LA ÎNFIINȚARE

SCURTĂ RETROSPECTIVĂ ȘI PROIECȚII DE VIITOR

Liceele de specialitate — verigă nouă a învățămîntului din țara noastră, înființate în toamna trecută ca urmare a indicațiilor cuprinse în Directivele celui de al IX-lea Congres al P.C.R. — își încheie primul an de activitate. Judecînd după unele sondaje de opinie, interesul manifestat dintr-un început de tineri, ca și de părinții acestora, față de liceele de specialitate pare să fi crescut în acest an în proporție aproape geometrică. De altfel, studiile de pedagogie comparată indică, pentru toate țările cu un învățămînt dezvoltat, un ritm înalt de extindere a rețelei liceelor tehnice și o creștere susținută a numărului de elevi și de candidați la acest tip de școli. La noi, un factor favorizant, de evidentă însemnătate, îl constituie și tradiția pozitivă a activității unor asemenea licee, care au dat un procent important dintre cei mai destoinici tehnicieni (mulți ajunși ulterior ingineri) ai industriei noastre.

Am discutat de curînd despre rezultatele acestui prim an de activitate cu directori și cadre didactice de la liceele de specialitate. Discuțiile au conturat, în lumina experienței dobîndite, unele păreri despre direcțiile spre care ar trebui orientată în etapa viitoare activitatea acestor licee.

Pornind de la obiectivele de perspectivă ale liceelor de specialitate : ce va fi „produsul finit" al acestor școli ?

Evident, activitatea unei școli nu poate fi judecată decît dacă pornim de la obiectivul procesului educațional care se desfășoară în cadrul acesteia, de la ceea ce trebuie să reprezinte, ca pregătire de ansamblu „produsul finit" — absolventul.

— Deși este o cerință de bază în orientarea întregii pregătiri a elevilor noștri — ne-a răspuns directorul Liceului de metalurgie din Arad, inginerul **VASILE PĂDUREANU** — nu dispunem încă de instrucțiuni precise în această privință. Rămîne ca un deziderat de importanță maximă să se precizeze cît mai curînd un statut clar al viitorilor absolvenți ai liceelor de specialitate, pentru a putea asigura o deplină corespondență între pregătirea lor de specialitate și sarcinile de producție ce le vor fi încredințate, în raport cu o funcție prevăzută în nomenclatorul de meserii existent în țara noastră.

Aceeași problemă se pune pentru aproape toate specialitățile școlarizate în liceele industriale.

Într-o formă diferită, ea este valabilă și pentru liceele agricole. Aparent, aici există funcții în nomenclator corespunzătoare pregătirii elevilor. Numai că practic, în foarte multe locuri, mai ales în cazul cooperativelor agricole de producție, aceste funcții au rămas doar în prevederile instrucțiunilor. Greutățile întîmpinate cu prilejul repartizării în producție, ca și în primele luni de activitate, de unii absolvenți ai fostelor școli tehnice agricole (care aveau un profil asemănător actualelor licee) pun cu acuitate problema reexaminării „produsului finit" al școlilor din acest sector în lumina importantelor cerințe de cadre existente în ansamblul agriculturii noastre socialiste.

Doar pentru liceele economice se conturează cu claritate, datorită utilizării judicioase a experienței acumulate pînă în prezent, obiectivul precis către care trebuie orientat efortul pregătirii de specialitate. Se știe clar că absolvenții acestor școli vor deveni planificatori, contabili, merceologi, adică vor fi calificați în profesii deosebit de solicitate și de largă utilitate atît în instituțiile și întreprinderile economice și în sistemul bancar, cît și în întreprinderile industriale sau în agricultura socialistă.

Unele considerații despre conținutul și ritmul de desfășurare a studiului și a practicii

„Putem aprecia că acum, la sfîrșitul primului an de studii — ne spune prof. **ANA POP**, directoarea Liceului economic din Arad — nivelul cunoștințelor de cultură generală ale elevilor noștri este la

(Continuare în pag. a 2-a)

În tabere

De la începutul acestei săptămîni, taberele de pe litoral au cunoscut din nou animația obișnuită. Pe nisipul însorit de pe malul Mării Negre și-au semnat prezența primii 2 000 de elevi. Pînă în prezent s-au deschis taberele de la Năvodari, Schitu, Costinești și 2 Mai.

De joi, și în taberele de la munte au început să sosească primii oaspeți. La Sinaia și Telega goarnele pionierești au anunțat începutul primelor zile de vacanță.

Tot de joi și-au început activitatea și taberele din jurul Capitalei — Snagov-parc, Snagov-sat, Pustnicul, Buda și Mogoșoaia.

ȘTIRI

Primii la sport, primii la învățătură

Continuînd o frumoasă tradiție, Liceul „Mihai Viteazul" din București a organizat, cu prilejul încheierii anului școlar, o reușită serbare sportivă în cadrul căreia au fost premiați sportivii și echipele fruntașe ale școlii. Tradiționala cupă „Mihai Viteazul", care se atribuie clasei cu cele mai bune rezultate sportive, a fost cîștigată în acest an de elevii clasei a IX-a „D" (diriginte prof. Iuliana Cojan). Important de semnalat în legătură cu acest eveniment este faptul că elevii clasei respective dețin și un alt record : sînt fruntași la învățătură pe școală.

O activitate originală

Pionierii de la Liceul nr. 2 din Iași, care de-a lungul anului școlar au activat în cadrul cercurilor de limbi străine, au prezentat o frumoasă serbare al cărei program, alcătuit din cîntece, poezii și scenete, a fost interpretat în limbile franceză, engleză și rusă. Numeroșii spectatori au putut să aplaude bogatele cunoștințe căpătate la orele de limbi străine și în cerc, talentul și strădania elevilor, rîvna profesorilor care i-au pregătit.

ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

Pregătiri pentru „Ziua învățătorului"

Este un act simbolic care prin el însuși atestă cinstirea și respectul de care se bucură în România socialistă corpul profesoral, educatorii tinerei generații, acela de a le consacra o zi de sărbătorire pe plan național — „Ziua învățătorului".

Pentru a asigura manifestărilor închinate acestei zile sărbătorești un caracter cît mai festiv, sindicatele din învățămînt, care vor participa în acest an deosebit de intens, alături de secțiile de învățămînt, la pregătirea „Zilei învățătorului", desfășoară în perioada actuală o vie activitate. O scurtă convorbire cu tovarășul NICOLAE ALEXANDRESCU, președintele sindicatului învățămînt al raionului „30 Decembrie", este cît se poate de edificatoare în această privință.

„Ne străduim — arăta interlocutorul nostru — să facem din sărbătorirea «Zilei învățătorului» un moment de încununare a strădaniilor depuse de toți membrii corpului didactic, în cursul anului școlar recent încheiat, pentru îndeplinirea nobilei și minunatei lor misiuni de făuritori ai generației care va duce mîine către culmi și mai înalte realizările noastre de astăzi. Vrem ca fiecare învățător și profesor să simtă în clipele acelea festive căldura mulțumirilor pe care i le adresează elevii și părinții.

La spectacolul festiv de «Ziua învățătorului», care se va desfășura în sala Studio a Teatrului Național «I. L. Caragiale», vom evidenția pe cei care s-au distins în mod deosebit în activitatea de instruire și educare a tinerei generații. Alături de aceștia vom așeza la loc de cinste, acordîndu-le toată stima pe care o merită, pe învățătorii și profesorii care au pregătit zeci și zeci de generații, educatori încă în activitate sau pensionari, al căror exemplu continuă să lumineze drumul foștilor elevi, ca și al cadrelor didactice ce le urmează.

Programul artistic al sărbătoririi va fi susținut de cele mai apreciate talente din rîndul corpului didactic. Deși se vor afla în vacanță în ziua cînd îi vom sărbători pe învățători și profesori, membrii echipelor artistice de la Liceul pedagogic au solicitat în mod insistent să ia parte la programul artistic, pregătind în acest scop un program special".

Manifestări similare vor fi organizate și de sindicatele din învățămînt ale celorlalte raioane ale orașului București. Cu mult entuziasm se pregătesc să prezinte programe cele mai bune formații artistice ale școlilor din raioanele „1 Mai" și „16 Februarie".

Un spectacol festiv care se anunță deosebit de interesant pregătește Clubul sindicatelor din învățămînt din orașul București. La acest program își vor da concursul, printre altele, orchestra de muzică populară a cadrelor didactice din Capitală, precum și corul de copii al sindicatelor învățămînt.

Continuînd tradiția organizării unor bogate manifestări artistice cu prilejul „Zilei învățătorului", sindicatele învățămînt din Brașov, Sibiu, Botoșani, Timișoara, ca și din alte numeroase orașe ale țării, acordă toată atenția organizării într-un cadru cît mai festiv a sărbătorii prin care este cinstit corpul profesoral.

CONCURSURI ARTISTICE INCHINATE CELEI DE A XX-A ANIVERSĂRI A PROCLAMĂRII REPUBLICII

În cinstea celei de-a XX-a aniversări a proclamării Republicii, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor organizează în perioada 15 iunie — 1 decembrie a.c. un concurs al cercurilor de creație literară din întreprinderi și instituții. Lucrările prezentate la concurs vor trebui să înfățișeze aspectele cele mai semnificative ale construcției socialismului din țara noastră, să reflecte în imagini artistice sentimentul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, dragostea pentru partid, pentru patrie, mîndria pentru viața liberă a poporului nostru, să slăvească eroismul în muncă, formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste. La concurs pot participa cu lucrări inedite — poezii, schițe, reportaje literare, scenete, momente scenarizate, programe pentru brigăzile artistice, montaje literare, scenarii și librete pentru diferite spectacole — numai creatori amatori. Manuscrisele, purtînd numele și prenumele autorului, însoțite de scurte date biografice, menționînd cercul literar din care face parte autorul locul lui de muncă, precum și adresa, vor fi trimise, pînă la 1 decembrie 1967, revistei „Clubul", Piața Scînteii nr. 1, București. Premiile concursului vor fi acordate de un juriu alcătuit din oameni de specialitate.

Tot în cinstea celei de a XX-a aniversări a proclamării Republicii Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, împreună cu Asociația artiștilor fotografi din Republica Socialistă România, organizează cea de a doua expoziție pe țară a cercurilor de fotoamatori ale sindicatelor. În tematica expoziției intră lucrări oglindind activitatea multilaterală și succesele dobîndite de oamenii muncii din toate sectoarele economiei noastre naționale, precum și pe tărîm social-cultural. Pot fi prezentate portrete ale evidențiaților și fruntașilor în întrecerea socialistă, ale unor oameni de știință și de artă, peisaje ale patriei, fotografii înfățișînd aspecte din activitatea pe tărîm cultural-educativ, sportiv, din viața de familie, din școală, montaje fotografice cu caracter tematic, ilustrate și diapozitive. La concurs pot participa numai fotoamatori, atît din cadrul cercurilor artistice cît și individual, cu lucrări color și alb-negru. Expoziția se va organiza în patru etape astfel: în etapa I (pînă la 25 iunie a.c.), lucrările se vor prezenta în întreprinderi, instituții, cluburi și case de cultură ale sindicatelor; în etapa a II-a (1 august — 15 septembrie), vor fi organizate expoziții raionale și orășenești cu cele mai bune lucrări selecționate la prima etapă; în etapa a III-a (1 octombrie — 30 octombrie), vor fi deschise expoziții regionale, iar în etapa a IV-a (15 noiembrie — 31 decembrie) se va deschide la București o expoziție republicană cuprinzînd cele mai valoroase lucrări selecționate. În cadrul concursului vor fi acordate numeroase premii.

În fața oglinzii de cristal a lacului

Plenitudinea vieții pionierești

În cadrul unităților și detașamentelor de pionieri pulsează puternic o viață plină de romantism, de poezie. În același timp, activitățile educative desfășurate cu pionierii sînt bogate în valențe morale, ideologice, social-culturale și artistice. În comportare, în ținută, în atitudinea față de muncă, în toate manifestările majore ale preadolescenților răzbat convingerile și sentimentele făurite treptat în cadrul vieții pionierești.

Primirea în rîndul pionierilor este așteptată cu emoție de către copii, cu mult timp înainte de împlinirea vîrstei de 9 ani. Elevii din clasele I-II își modelează adesea purtarea după cerințele Statutului pionierilor. De asemenea, cînd pășesc în clasa a VIII-a, elevii se despart cu duioșie de farmecul vieții de pionieri, avînd în față perspectiva generatoare de noi elanuri a primirii în Uniunea Tineretului Comunist.

În anii pionieriei se realizează o atmosferă specifică, un climat al vieții de organizație care pun o primă și puternică amprentă asupra caracterului fiecărui viitor cetățean. La aceasta concură conținutul activităților pionierești, satisfacțiile adînci ale unor bucurii autentice trăite în colectivul de copii, atmosfera solemnă a ceremonialului, purtarea uniformei, a semnelor și distincțiilor pionierești. Anilor copilăriei, pionieria li se adaugă ca un blazon ales.

Pornind de la aceste caracteristici esențiale, majoritatea comandanților de unități și detașamente se străduiesc să confere vieții de pionieri sensurile ei majore. Ei poartă discuții cu copiii care vor deveni pionieri, și apoi cu pionierii despre îndatoririle acestora. Fiecare obligație apare din aceste discuții ca o prevedere dintr-un cod al [illegible], pe baza căreia se dezvoltă o temă la diriginție sau o convorbire ocazională. Conținutul legămîntului sau al devizei pionierului prilejuiește explicații cu adînci rezonanțe în sufletul copiilor.

În acest fel și-au desfășurat activitatea și comandanții de la Școala generală din comuna Leș, raionul Oradea. Desigur n-am verificat cu Statutul în mînă reproducerea fidelă a îndatoririlor pionierești, dar discutînd cu pionierii am simțit că ei cunosc și trăiesc în spiritul acestor îndatoriri. Comandanții lor i-au făcut să trăiască din plin viața de organizație. Cînd i-am întrebat ce înțeleg prin „cinstirea trecutului glorios al României", au povestit cu emoție despre numeroasele mărturii ale vitejiei înaintașilor, pe care le-au cunoscut vizitînd monumentele și muzeele în cursul excursiei pînă la Porțile de Fier făcută de toți elevii claselor V—VIII în vacanța de primăvară. Pionierii din Leș își dovedesc de asemenea, recunoștința lor fierbinte față de cei care s-au jertfit pentru patrie, îngrijind cu nespusă atenție cimitirul eroilor căzuți pentru eliberarea țării de fasciști.

Copiii aceștia vioi, cu privirile senine și încrezătoare în viitor mi-au cîntat un întreg repertoriu de cîntece patriotice și populare, pe care, de altfel, corul lor le-a interpretat și la concursul artistic școlar. Învățați să vorbească deschis, să fie modești, cinstiți și drepți, aceste vlăstare ale socialismului se îndreaptă cu demnitate spre viitorul luminos.

În multe școli chipurile pionierilor fruntași ne devin cunoscute încă de la intrare, căci sînt expuse pe panourile de onoare. La Craiova, Brașov, Buzău și alte localități, unitățile de pionieri păstrează cu cinste cravata celor dintîi dintre președinții lor. Aceștia sînt astăzi ingineri care conduc combinate industriale, oameni de știință, profesori fruntași, medici, ofițeri ș.a.m.d. S-a încetățenit tradiția organizării întîlnirilor între pionierii de acum și foști pionieri care prin activitatea lor profesională, s-au distins în mod deosebit. În cartea de aur a multor școli se consemnează, ca într-o cronică a zilelor noastre, impresiile acestor oaspeți dragi.

În comuna Zăuan, din raionul Șimleu, din 1963 s-a constituit cupa sportivă „Barcăul", care întrunește la probe de atletism, fotbal, handbal și volei opt școli din jur. Pînă acum toate edițiile acestei cupe au fost cîștigate de unitatea din Zăuan, care e ferm hotărîtă să onoreze această tradiție și în continuare.

Toate aceste acțiuni, rezultatele lor educative, deosebit de prețioase sînt o pledoarie pentru asigurarea unei intense vieți de organizație în fiecare unitate de pionieri. Din păcate, în unele școli, acest obiectiv este încă neglijat. În programele de activitate ale unităților sau ale unor detașamente din școlile respective lipsesc referiri la viața de organizație; nu se prevăd, de pildă, măsuri privitoare la alegerile pionierești, la pregătirea elevilor pentru a deveni pionieri și la desfășurarea acțiunii de primire, la explicarea conținutului Statutului organizației pionierilor și mai ales a regulilor vieții pionierești. Mai mult chiar: în obiectivele controlului și îndrumării unor consilii lipsesc asemenea prevederi. Desigur că în felul acesta acțiunile din programele de activitate nu se înscriu pe linia sprijinirii sarcinilor specifice vieții de organizație, n-au o motivație, o finalitate bine conturată.

Cînd discuți cu pionierii din unele detașamente constați că ei nu cunosc îndatoririle ce le revin, nu știu legămîntul, n-au auzit de consiliile pionierești și nu-și pot reprezenta clar locul și rolul Organizației pionierilor. Ca atare, despre acestia nu se poate spune că trăiesc în toată plenitudinea ei viața de pionier. Faptul că trebuie să o trăiască la adevărata ei valoare nu poate scăpa atenției și străduinței nici unui comandant sau consiliu pionieresc.

Vacanța, care pentru pionieri a și început, constituie un minunat prilej de cultivare a satisfacțiilor copilărești, de cimentare a tradițiilor pionierești: participarea la excursii interesante, în tabere, la munte, la mare, sau în țările socialiste. Prietenițile care se înfiripă între copii ce s-au întîlnit pentru prima dată, care au învățat unii de la alții un joc, o snoavă, un cîntec sau un dans, sînt preludiul unor fecunde activități pionierești.

PATIȚA SILVESTRU

EDUCAȚIA FIZICĂ ÎN ȘCOLI

Preocupări pentru sporirea eficienței lecțiilor

În ultimul timp, numeroși profesori de educație fizică folosesc în predare metode noi, menite să contribuie la mai buna pregătire generală a elevilor. Popularizînd experiența unor profesori care aplică aceste metode, Direcția educației fizice și sportului școlar din Ministerul Învățămîntului urmărește să vină în sprijinul cadrelor de specialitate, dîndu-le posibilitatea să discute despre valoarea lor la consfătuirile raionale ce vor avea loc în preajma deschiderii noului an școlar.

După cum se știe, structura și sarcinile lecției de educație fizică folosite în prezent în școlile noastre au fost adoptate în anul 1949, o dată cu înlocuirea sistemului suedez de educație fizică. Adoptarea actualei structuri a avut efecte pozitive. Ea a permis să se utilizeze în lecție un volum mai mare de mijloace selecționate din ramurile de sport specifice activității elevilor, lărgind considerabil sfera preocupărilor în ceea ce privește educația fizică școlară. În prezent elevii stăpînesc o gamă mai largă de deprinderi de mișcare și sînt familiarizați cu tehnica și tactica principalelor discipline sportive, cu regulamentele de joc și de concurs.

Totuși, deși progresele sînt evidente, ele sînt încă departe de a fi mulțumitoare. Astfel timpul efectiv de lucru pe c'ev în lecție este scăzut (circa 6—10 minute); elevii nu sînt solicitați la un efort corespunzător, care să influențeze dezvoltarea calităților lor fizice, iar în partea fundamentală a lecției numărul este insuficient.

Practica a confirmat că unele metode noi — cum sînt metoda circuitului, intervalul, izometria, metoda repetărilor cu intensități variabile, pewer-training, culturismul etc. — asigură un număr sporit de repetări și o mai mare densitate în lecție. Cu toate acestea aplicate separat nici ele nu reușesc să realizeze sarcinile educației fizice școlare în totalitatea lor. De pildă, ele nu asigură însușirea și consolidarea deprinderilor de mișcare, nici prelucrarea selectivă a aparatului locomotor și nu îngăduie profesorului controlul nemijlocit al eforturilor la care sînt solicitați elevii.

Totuși, experimentările făcute pînă în prezent în legătură cu adaptarea acestor metode în lecțiile de educație fizică pot fi apreciate ca pozitive. Trebuie să continuăm integrarea lor în învățămînt, îmbrăcîndu-le în forme cît mai corespunzătoare.

Considerăm însă că eficiența lecției poate fi mai mult sporită și aceasta fără a îmbrățișa în exclusivitate o metodă sau alta, ci printr-o planificare judicioasă a temelor, în sensul asocierii acelora care nu permit un număr mare de repetări cu altele, care solicită mai mult organismul la efort, printr-o organizare corespunzătoare a activității în timpul lecției, înpărțind colectivul clasei pe grupe de lucru pentru exercițiile care urmăresc învățarea și consolidarea deprinderilor de mișcare și atunci cînd se lucrează pentru dezvoltarea calităților fizice, și în sfîrșit prin utilizarea metodelor noi în funcție de sarcinile și temele lecției pe toată durata acesteia sau într-o singură verigă a ei.

Pentru exemplificare, prezentăm conținutul a două tipuri de lecții experimentale la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Capitală.

Prima lecție, ținută la clasa a IX-a E (elevi), a avut următoarele teme: repetarea săriturii în lungime — accent pe bătaie și zbor; repetarea alergării de viteză cu start de jos; perfecționarea pivotului și aruncării la coș din unghiuri laterale.

În partea I a lecției activitatea a fost organizată folosindu-se 30 de secunde pentru lucru și 15 secunde pentru pauză. Exercițiile au fost executate corect, în ritmul stabilit prin comandă. Unele exerciții, ca rotările de trunchi, săriturile, fandările și genuflexiunile au fost executate în două serii a 30 secunde. În decursul celor 30 de secunde cît s-a executat un exercițiu s-a realizat un număr sporit de repetări, mult mai ridicat decît în lecțiile obișnuite (de exemplu: arcuirea brațelor în sus și aplecarea trunchiului, rotarea brațelor spre înainte și înapoi au fost repetate de 10 ori. Timpul a fost repartizat după cum urmează: momentul organizatoric (adunarea, raportul, apelul etc.) — 3 minute; alergare variată intercalată cu mers variat, mers liniștitor și pauză (30 de secunde alergare și 15 secunde mers sau pauză) — 5 minute; 45 de secunde lucru efectiv și 1 minut 30 secunde pauză; exerciții de dezvoltare generală (9 exerciții) — 6 minute timp efectiv de lucru și 2 minute și 45 de secunde pauze. Deci, din cele 19 minute care constituie durata părții I, s-a lucrat efectiv 11 minute 45 secunde (în calcul nu este inclus momentul organizatoric), 4 minute 20 secunde fiind consacrate pentru pauze, ceea ce reprezintă aproximativ 2/3 din timpul total.

În partea fundamentală activitatea a fost organizată astfel: a) Repetarea alergării de viteză cu start de jos (s-a exersat pe grupe de 6 eleve): 16 repetări de elevă, o execuție durînd în medie 8 secunde, iar pauza dintre execuții 20 de secunde. Deci timp efectiv de lucru 2 minute și 8 secunde, pauze 5 minute și 20 secunde din 7 minute și 28 secunde.

b) Repetarea săriturii în lungime cu accent pe bătaie și zbor (groapa are dimensiuni corespunzătoare pentru a permite exersarea de către 3 eleve în același timp a acestui exercițiu). Exercițiul a fost repetat de 15 ori, o execuție durînd circa 6 secunde, iar pauza între repetări fiind de circa 20 de secunde. Deci, timpul efectiv de lucru a fost de 1 minut 30 de secunde, iar pauza de 5 minute.

c) Perfecționarea pivotului și aruncării la coș (la două panouri de baschet). Fiecare elevă a realizat 13 repetări, o execuție a durat în medie 10 secunde, cu o pauză de 25 de secunde. Deci, timpul efectiv de lucru a fost de 2 minute și 10 secunde, iar pauzele au durat 5 minute și 40 secunde din 7 minute și 50 secunde. În total, timpul efectiv de lucru în partea fundamentală a fost de 5 minute 48 de secunde, iar totalul pauzelor de 16 minute. Restul timpului pînă la 25 de minute afectat părții fundamentale a fost folosit pentru organizarea activității, explicații, schimbarea terenului de lucru etc.

În încheierea lecției s-au efectuat exerciții de relaxare, mers liniștitor, realizîndu-se o revenire a pulsului cît mai apropiată de valorile inițiale.

A doua lecție s-a ținut cu clasele a IX-a „I" și „J", avînd la dispoziție cîte o minge la două eleve și patru panouri de baschet.

Temele lecției au fost: repetarea paselor cu două mîini și cu o mînă de pe loc și din deplasare (baschet), repetarea driblingului cu mîna stîngă și dreaptă (baschet), dezvoltarea rezistenței prin joc (baschet) și prin alergări variate. Activitatea a fost organizată pe toată durata lecției pe perechi. În partea I s-au efectuat exerciții de front și formații. Astfel au fost efectuate exerciții cu mingea — aruncarea, împingerea, pasarea, conducerea mingii cu o mînă și cu ambele — din poziții și prin procedee cît mai variate (de la piept, din dreptul umărului, în cîrlig, de sus, din săritură, cu pămîntul, din extensie etc.; exerciții de dezvoltare generală, interesînd în special grupele musculare, mai puțin angrenate prin exercițiile cu mingea; alergări scurte, cu și fără întrecere, în timpul cărora mingea este condusă prin procedee variate sau transportată, lăsată partenerului sau pasată. Durata unui exercițiu a fost în medie de 1 minut. În pauzele de aproximativ 1 minut dintre exerciții s-au executat exerciții de relaxare și s-au dat indicații referitoare la exercițiul următor.

Prin exercițiile folosite în partea I a lecției, în cadrul căreia exercițiile cu mingea au fost folosite în proporție de 90 la sută, s-a urmărit în principal încălzirea organismului și prelucrarea selectivă a aparatului locomotor. Totodată exercițiile cu mingea au stimulat interesul pentru activitate și au contribuit la perfecționarea unor deprinderi complexe, fără a se urmări în principal însușirea unor procedee tehnice specifice unei ramuri de sport.

În partea a II-a a lecției s-au efectuat alternativ exerciții de pasare a mingii cu două mîini și cu o mînă, de pe loc și din deplasare, executate în perechi, driblingul cu mîna dreaptă și stîngă, pe loc, din mers și din alergare, cu și fără elemente de întrecere. Exercițiile au fost astfel intercalate încît după exercițiile fără deplasare să urmeze altele, din alergare. Fiecare exercițiu a durat în medie 30 de secunde. La sfîrșitul părții fundamentale, elevele au fost împărțite în opt grupe, jucînd cîte două echipe la fiecare panou, timp de 8 minute. În timpul jocului s-a urmărit în principal realizarea unei participări cît mai active și dezvoltarea rezistenței.

În partea a III-a a lecției au fost efectuate exerciții de liniștire.

Partea I a durat 18 minute, din care timp efectiv pentru lucru 9 minute. Partea a II-a a durat 28 de minute, din care timp efectiv de lucru 12 minute (8 minute pase și dribling, 4 minute joc). Partea a III-a a durat 4 minute, din care 1 minut 45 de secunde timp efectiv de lucru. În total, timpul de lucru a fost de 22 minute și 45 de secunde. Restul timpului a fost folosit pentru pauze (odihnă), organizare, explicații, deplasări etc.

ANIȘOARA ZELINSKI
Liceul „Nicolae Bălcescu" București

Scurtă retrospectivă și proiecții de viitor

(Urmare din pag. 1)

înălțimea pregătirii elevilor clasei a IX-a a liceului teoretic".

La acest punct de vedere subscriu majoritatea cadrelor didactice care lucrează în liceele de specialitate și el a fost verificat, în unele locuri, prin intermediul unor probe comparative de control. Situația pare deci bună. Ce se va întîmpla însă în anii următori, cînd ponderea disciplinelor de cultură generală se va reduce în favoarea disciplinelor de cultură tehnică și a lucrărilor practice de specialitate? Se pune întrebarea dacă, pînă la acea dată, nu ar fi necesar ca pregătirea de cultură generală în liceele de specialitate, orientată către cunoștințele esențiale, să realizeze un avans față de clasa respectivă din liceele teoretice. Pe lîngă aceasta, s-ar mai putea opera reduceri din materie prin eliminarea tuturor paralelismelor între disciplinele de cultură generală și cele de cultură tehnică și de specialitate. Referindu-se la această problemă, Dr. **DUMITRU GHILEA**, directorul Liceului agricol din Arad, arată că s-ar putea cîștiga un număr important de ore pentru pregătirea de specialitate a elevilor din secțiile veterinare dacă ar fi eliminat paralelismul între predarea anatomiei și fiziologiei omului — ca disciplină de cultură generală — și a anatomiei comparate — care are la bază tot specia umană — ca disciplină de cultură tehnică generală.

Pe de altă parte, au spus interlocutorii noștri, se cer stabilite cu grijă și obiectele ce trebuie incluse sau eliminate din planurile de învățămînt.

„La liceele economice, de pildă — afirmă profesorul **PETRU NISTOR** — nu s-a prevăzut de loc, pînă în prezent, predarea desenului, deși pentru specialitatea în care sînt pregătiți elevii acestor licee posibilitatea de a realiza reprezentări grafice multilaterale sau de a citi și interpreta o hartă economică, deci însușirea unor noțiuni adecvate de desen, depășește sfera culturii generale, integrîndu-se pregătirii de specialitate".

De altfel, desenul pare să constituie un punct nevralgic și pentru liceele cu caracter industrial. Inginerul **ROMULUS CÂRPINIȘAN**, care numără peste 30 de ani de activitate în producție paralel cu o activitate neîntreruptă în învățămîntul profesional și tehnic (printre altele a condus Școala superioară de arte și meserii din Arad), este de părere că mai ales acum, în condițiile de dezvoltare ale tehnicii contemporane, desenul tehnic, însușit la un nivel corespunzător, este extrem de important pentru pregătirea tehnică și profesională a unui specialist în domeniul producției industriale. De aceeași părere au fost toți inginerii-profesori, ca și șefii de secții și sectoare uzinale pe care i-am consultat.

Programele de lucrări practice impun o atentă reanalizare a acestora, mai ales în ceea ce privește concordanța lor cu cerințele dezvoltării în perspectivă a tehnicii industriale. Un fapt rămîne cert și inginerul **PETRU NEGREU** — și el un veteran al activității didactice în învățămîntul profesional și tehnic — l-a subliniat într-o formă cît se poate de plastică: „Întîlnești rareori, dar mai întîlnești încă, în unele fabrici, maiștri sau tehnicieni care nu pot da, la cererea muncitorilor, anumite explicații tehnice sau nu pot demonstra cum se execută o lucrare de specialitate. Oare se poate numi acesta un maistru, un specialist? Se poate el bucura de prestigiu și de încrederea oamenilor pe care trebuie să-i îndrume? Am dat acest exemplu pentru a contura cît mai clar necesitatea ca întreaga activitate a liceelor de specialitate, și în special orientarea practicii, să ducă la formarea unor specialiști adevărați, nu a unor pseudospecialiști. Se impune să tragem învățăminte din deficiențele fostelor școli medii tehnice care, în unele cazuri, au pregătit maiștri ca cei despre care v-am vorbit mai sus".

Categoric, uniformitatea prevederilor privind practica elevilor din anul I al liceelor industriale (se știe că aici se face numai lăcătușărie, fie că e vorba de licee cu caracter metalurgic, fie că e vorba de liceele care pregătesc cadre pentru chimie sau pentru industria ușoară) este departe de a exercita un rol pozitiv. Cu atît mai mult cu cît unele școli au fost surprinse nepregătite pentru o asemenea practică, iar eficiența celor 6 ore săptămînale de practică s-a dovedit a fi destul de scăzută. În concluzie, se poate spune că actualii elevi ai liceelor industriale intră în anul doi cu un handicap sub raportul pregătirii lor practice.

Pentru practica — de astă dată privită în perspectiva anilor viitori — a elevilor din liceele agricole se ridică cu acuitate necesitatea reglementării accesului în combinatele zootehnice — forme moderne ale producției agricole — acces astăzi prohibit datorită unor prevederi insuficient studiate.

Cît despre practica elevilor din liceele economice — ne-a spus prof. **IULIU ACHIM** — ar fi bine să fie comasată în anii III și IV, pentru că orele de practică prevăzute în anul I și chiar II au o eficiență mai redusă, datorită faptului că elevii nu dispun încă de cunoștințe teoretice de specialitate suficiente pentru a efectua lucrări practice de bază. De aceea ar fi bine ca aceste ore să fie afectate altor discipline, lărgindu-se domeniul activității practice în anii III și IV.

AL. CIUCĂ

OPINII

O MICRO-ANCHETĂ DESPRE: PREMII ŞI PREMIANŢI

Am trăit cu toţii atmosfera emoţionantă a serbării de sfîrşit de an la clasele mici. Condeiul ar vrea să alunece înainte pe hîrtie şi să scrie despre coroniţele de flori, despre emoţia din glasul directorului de şcoală, despre lacrima din ochii mamei care îşi vede odorul premiat pentru prima dată, despre numeroasele poezii şi cîntece ai căror interpreţi îşi aşteaptă iminenta consacrare, despre... Dar l-am oprit din drumul lui. Duiosul eveniment este păstrat în memoria fiecăruia din noi nu datorită condeiului care a aşternut pe hîrtie cuvinte frumos ticluite, ci a emoţiilor trăite aievea.

Numai că şi această serbare, ca orice serbare, are culise. Dincolo de coroniţe şi poezii auzim, într-un loc sau altul, şi despre ceea ce se petrece acolo, în culise.

Către sfîrşitul anului şcolar se intensifică vizibil relaţiile familie-şcoală. Aproape ca într-un sfîrşit de campionat sportiv, obiectivul interesului general este clasamentul în cadrul clasei. Asta n-ar fi rău. Uneori însă întîlnim şi aspecte neplăcute. În cancelaria unei şcoli am întîlnit pe mama unei eleve cerînd socoteală directorului : „De ce nu ia fata mea premiu ?".

— Bine, dar fata era cît pe aici să rămînă repetentă...

— Repetentă să fi rămas, dar s-o văd eu cum urcă pe scenă şi ia premiu. Ce, a lu' Popescu e mai deşteaptă ca a mea ?

Exemplul pare absurd. De cîte ori nu ne este însă dat să auzim în cancelarii fel şi fel de pretenţii la fel de absurde !

Ce e rău, este că unii apleacă urechea şi, ca să mulţumească pe toată lumea — şi pe Ionescu şi pe Popescu — împart notele mari cu grămada şi într-o parte şi în alta. Ba prin unele locuri s-a încetăţenit părerea că aşa este bine, ca toţi copiii, să ia premiu, ca să fie „încurajaţi". O învăţătore ni se plîngea că nu dispune de attea diplome încît să-i mulţumească pe toţi premianţii. De ce oare nu se tipăresc diplome îndeajuns ? — întreba ea, nedumerită.

Toată lumea ia premiu ! Flori ! Muzică ! Aplauze ! Cine are de cîştigat de aici ?

În urmă cu cîtva timp, discutînd în cadrul unei adunări de sindicat din şcoală, prof. Georgeta Preotesoiu, *directoarea Liceului „Mihai Viteazul" din Ploieşti, arăta :*

— De multe ori se întîmplă şi la noi ca la sfîrşitul anului şcolar să avem la cîte o clasă următoarea situaţie : 10 elevi cu premiul I, 10 cu premiul II şi 10 cu premiul III. Restul de 3—4 elevi din clasă vin cu contestaţii. Vor şi ei premiu !

— Sînt de părere că în notarea celor mici există şi o importantă doză de subiectivism, ne spunea prof. Olga Pop, *directoarea Şcolii generale nr. 5 din Bucureşti. Prea uşor ni se înmoaie inima. Nu zice nimeni să dăm note proaste în mod gratuit, dar nici note mari oricînd şi oricum. Aproape toate lucrările de sondaj pe care le-am organizat, fie noi, fie secţiile de învăţămînt, au arătat că există mari diferenţe între notele obţinute la aceste lucrări şi notele din catalog. Fără a mai vorbi de cunoscutul decalaj între notele din clasele I—IV şi cele din clasele V—VIII.*

— Fiecare părinte doreşte, desigur, să-şi vadă copilul premiant. Dar nu toate dorinţele pot fi îndeplinite — este de părere învăţătorul emerit Gh. Duică *din Sinaia. Mi se întîmplă să fiu oprit pe stradă de părinţi, uneori primesc şi telefon acasă : „Copilul meu a luat numai 9 şi merita 10". Evident, niciodată după asemenea intervenţii nota nu se schimbă în cea dorită, dar totdeauna asemenea părinţi sînt în atenţia mea. Ei nu trebuie lăsaţi să plece nemulţumiţi. Tactul învăţătorului îşi spune cuvîntul. Părintele trebuie convins că nota respectivă este pe merit acordată. Oricît efort ne-ar cere, oricît timp ne-ar lua, educaţia părinţilor face şi ea parte integrantă din munca noastră.*

Repetăm întrebarea : Cine are de cîştigat de pe urma premiilor acordate cu nemiluita ? Mă îndoiesc de efectul educativ pe care îl are premiul asupra unor elevi care — aşa cum am văzut la o şcoală — „fac coadă", pe clase, pentru a-şi ridica pachetul cu cărţi şi diploma de premianţi. Poate, pe moment, vom măguli nişte vanităţi. Poate vom avea, tot pentru moment, plăcutul şi căldutul sentiment al automulţumirii. Dar mai tîrziu ?... Obişnuit cu note mari, cu zece pe linie şi premiu cu cunună, elevul se va lovi, la prima exigenţă serioasă, de nota mai mică. Abia atunci se dezlănţuie micile tragedii din familie, din şcoală.

Mulţi dintre profesorii şi învăţătorii cu care am stat de vorbă au arătat că felul în care sînt formulate criteriile de premiere în regulamentul şcolar dau posibilitatea unor interpretări personale foarte diverse. Apoi, prevederea ca pentru premiile II şi III să fie acceptaţi şi elevii cu media 9 la purtare nu este deloc stimulatoare.

„Premiantul clasei" este un titlu de mare cinste. Acest titlu trebuie rîvnit de toţi. Dar pentru a-l cîştiga este necesară o pregătire excepţională, o disciplină desăvîrşită. Premiantul, cum însuşi cuvîntul o arată, este — de fapt ar trebui să fie — cel mai bun dintre cei mai buni — în faţa colectivului clasei, în şcoală şi în afara şcolii.

MIRCEA IONEL

EXAMENUL VACANŢEI

Vacanţa are virtuţile ei intrinseci numai în afara oricărei organizări formale. Sînt de părere că 10 centimetri de zăpadă şi o poighiţă de ghiaţă pot „organiza", bunăoară, vacanţa de iarnă.

Cît priveşte vacanţa de vară, posibilităţile sînt nelimitate. Apa, nisipul, codrul, poteca — şi, bineînţeles, setea de a le lua în stăpînire — sînt coordonate naturale ale vacanţei mari, adevăratul cadru al orarului său, vastul continent în care şcolarii trebuie ajutaţi să se descurce. Noi, pedagogii, trebuie să altoim acest trunchi mare al vacanţei cu excursia şi drumeţia, cu joaca şi sportul, cu lectura şi cîntecul.

De aceea cu atît mai stridente apar în dumbrava minunată a vacanţei crengile uscate ale rutinei şi şablonului. În fond, trebuie să ne intereseze ponderea trăirii vacanţei pe cap de şcolar. Numai astfel ar trebui să gîndim onorarea datoriei noastre faţă de cerinţele vacanţei. Plantarea ici colo, la diverse nivele, a unor „ghişee de destacere" a vacanţei în preambalaje mai mult sau mai puţin colorate ne poate linişti pentru moment conştiinţa acestei îndatoriri — dar numai atît. Este nevoie ca pulsaţia preocupărilor noastre pentru educarea elevilor să nu slăbească tocmai în această perioadă, să ne apropiem cu mai multă răspundere de această mare catedră insuficient studiată şi pe care adesea o frecventăm fără frecvenţă, catedra generosului trimestru al IV-lea. Să punem în mîna fiecărui elev frumoasa carte a vacanţei, nu să le oferim în locul ei, aşa cum uneori o facem, bunul nostru dosar cu planuri învechite.

M-am întrebat adesea pentru cîţi dintre şcolari vacanţa mare reprezintă altceva decît o lungă, foarte lungă recreaţie. Cum se termină anul şcolar, în faţa blocului meu zeci de şcolari cîntă de dimineaţa pînă seara, balansîndu-se pe poarta de la intrare, melodia „Cu vaporaşul „Vacanţa" am plecat pe trei luni înspre larg". I-am văzut şi zilele acestea. Se gîndea cineva de la liceul aflat la o zvîrlitură de băţ să le deschidă măcar rada terenurilor de sport din incinta şcolii să le făurească făgaşul unei activităţi care ar fi decurs apoi exact ca în vacanţă, adică spontan ? Există o masivă „clientelă" a vacanţei mari care aşteaptă din partea noastră nu tutelare, ci cadrul unei simple autoserviri. Este insuficientă doar implantarea de firmuleţe, chiar dacă proaspăt vopsite, în spatele cărora domneşte, cu excepţia unor zvîcniri plictisul sau în cel mai bun caz un freamăt de faţadă. Formalismul în ceea ce priveşte, bunăoară, centrele cultural-sportive pentru că aici el se cuibăreşte cel mai frecvent, constă în ideea că prin diseminarea lor pe kilometru pătrat s-a şi asigurat vacanţei celor care rămîn în oraşe sau sate toate motoarele.

În realitate, singurul motor este iniţiativa, efortul şi pasiunea organizatorilor vacanţei. Nu e greu să gîndim acţiuni necostisitoare, dar cu o mare forţă de atracţie şi apte de a fi preluate de fiecare şcolar pe toată durata vacanţei. Ar fi suficient să le propunem şi să-i înflăcărăm pentru ele. N-ar solicita nimănui nici un efort ca, plecînd în excursie de pildă, elevii să fie angajaţi într-un concurs pentru cel mai interesant „jurnal de bord", pentru cea mai frumoasă colecţie de plante, de pietre, pentru cel mai frumos basm sau element folcloric descoperit. „Campionatele" de pescuit, preocupările pentru monografia satului sau oraşului şi multe alte asemenea acţiuni sînt trasee larg deschise oricărui elev fără necesitatea unui ghidaj permanent din partea comandanţilor de pionieri sau a profesorilor. Trebuie să deschidem pentru pionieri porţile stadioanelor cu gazonul adesea ciugulit de păsări, să desterecăm magaziile de material sportiv, să reglementăm mai bine accesul la stranduri, să facem ca focurile de tabără să-şi răspîndească mai des şi mai dens văpaia.

Tinerele consilii ale Organizaţiei pionierilor sînt chemate să treacă acest prim examen al unei vacanţe mari şi să instaureze cu acest prilej jaloanele unei tradiţii fertile, caracterizate prin inventivitate, pasiune, energie.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

Concursurile şcolare

(urmare din pag. 1)

O amară nedumerire

Cercetînd lucrările participanţilor la etapa finală a concursului de literatură română pentru anul 1967, nu poate să nu te cuprindă o amară nedumerire. Căci, dincolo de frazele încurajatoare pe care le-am auzit (printre altele şi la festivitatea de încheiere a concursului) şi care purtau garanţia autorităţii forului cel mai în măsură să tragă concluzii practice — direcţia generală pedagogică din Ministerul Învăţămîntului — se ascunde o realitate care nu îndreptăţeşte autolinştirea.

Dar, pentru a nu discuta în van, să examinăm această realitate. Mai întîi trebuie reţinut faptul că din cei 156 de participanţi selecţionaţi în etape succesive din aproape 18.000 cîţi s-au prezentat iniţial, doar cîţiva au reuşit să dea lucrări la nivelul cerinţelor. Juriul concursului s-a văzut chiar în situaţia de a nu acorda la unele clase premiul I, marea majoritate a concurenţilor plasîndu-se în zona celei mai opace mediocrităţi. Unele lucrări nu au putut să fie notate nici măcar cu nota 5, nota minimă de promovare în condiţiile obişnuite, la clasă. În sfîrşit, au fost şi lucrări notate cu 3.

O asemenea situaţie n-ar surprinde dacă nu s-ar înregistra într-un concurs la care au participat elevii cei mai buni dintre cei buni, fruntaşi la literatura română pe întreg învăţămîntul nostru liceal, elevi care în şcolile lor sînt cotaţi ca excepţionali. N-ar surprinde nici dacă subiectele la concurs ar fi fost din afara materiei studiate în chiar cursul acestui an şcolar. Într-o asemenea situaţie nu poţi însă să nu-ţi pui întrebarea : dacă nivelul de pregătire al celor mai buni este acesta, atunci în ce zone se plasează pregătirea celorlalţi ?

Referindu-ne acum la conţinutul lucrărilor, deasupra tuturor constatărilor se desprinde concluzia că cei mai mulţi dintre participanţii la faza finală nu au încă deprinderea de a trata un subiect cunoscut. Fondul problemei este, în multe lucrări, expediat la periferie, în favoarea unor divagaţii cu totul în afara temei. Prolixitate, nesiguranţă în exprimare, fraze bombastice sau aride, uneori fără nici un înţeles şi, pe deasupra, greşeli grave de ortografie şi gramatică (care nu lipsesc nici măcar din lucrările premiate), exprimă carenţe ce pun sub semnul întrebării temeinicia instrucţiei căpătate în şcolile respective.

Pentru o completă edificare reproducem şi unele observaţii ale profesorilor care au corectat lucrările. La o lucrare de clasa a X-a se notează : „Încercare naivă de literaturizare, scris neîngrijit, greşeli gramaticale şi ortografice grave („acestu-i geniu", „un gen de aţi cîştiga pîinea etc)". O alta, la aceeaşi clasă, este apreciată astfel : „Lucrarea se prezintă la un nivel foarte scăzut — povestire plată, într-o exprimare greoaie, cu afirmaţii eronate şi greşeli de ortografie".

Pentru a nu lăsa nici o îndoială asupra realităţii la care ne referim trebuie să spunem, încă de la început, că se exclude din capul locului premisa că lucrările din concurs exprimă posibilităţile virtuale ale celor mai buni elevi din învăţămîntul nostru liceal. Este evident, atît de evident încît nu poate să nu surprindă cum de nu se vede că rezultatele foarte slabe obţinute la concursurile de literatură română îşi au originea în modul cum este concepută în planuri şi programe, ca şi în modul cum este realizată la clasă, predarea acestei atît de importante discipline. Iar răspunderea acestei concepţii nu poate şi nici nu trebuie să fie atribuită altor factori decît celor ce o cultivă.

Să fi rămas necunoscute forurilor de resort această stare de lucruri ? E greu de admis aceasta. Ar însemna să pui sub semnul întrebării întreaga activitate a organelor de control, începînd cu cele de la secţiile raionale de învăţămînt.

Pentru o justificată dumirire am cercetat şi lucrările concursurilor anterioare de literatură română. Ei bine, aceleaşi carenţe, aceleaşi lipsuri grave. Dar bizareria cea mai de neînţeles este că în analizele anterioare făcute de Societatea de ştiinţe istorice şi filologice situaţia este prezentată, pe larg, în aceleaşi culori ca în rîndurile de faţă. Şi acum un an, şi acum doi ani. Nimeni însă dintre cei care aveau datoria s-o facă, nu s-a alarmat, n-a căutat explicaţiile şi, mai ales, soluţiile adecvate.

Nu ne-am propus o analiză amănunţită a neajunsurilor de concepţie care grevează asupra programelor şi manualelor de literatură română. Ele au fost de altfel semnalate, cu diferite prilejuri, de către profesori şi de către alţi oameni de cultură. Ţinem să reamintim totuşi — şi rezultatele la concurs o confirmă — că, deşi bogat în informaţii sau poate tocmai de aceea, studiul literaturii române nu are un pregnant caracter formativ. Goana după cît mai multe se răsfrînge asupra profunzimii cunoştinţelor şi, în ultimă instanţă, asupra capacităţii elevilor de a-şi defini un punct de vedere, asupra posibilităţii lor de a-l susţine şi argumenta. O disproporţie nejustificată (dar explicabilă, în parte, datorită supraîncărcării programei şi manualelor) între numărul de ore afectat lecţiilor de predare şi cel atribuit lecţiilor de compunere, disproporţie agravată şi de subaprecierea acestora din urmă de către profesori, contribuie la efectele menţionate.

Lucrările elevilor prezentaţi la concurs pot oferi un material deosebit de concludent pentru o gamă largă de probleme. Ele pot constitui o anchetă de mari proporţii, ale cărei concluzii trebuie să convingă pe cei răspunzători de calitatea pregătirii elevilor că le revine, cît mai urgent, datoria să caute şi să găsească soluţiile ce se impun.

Ce poate fi mai plăcut decît un joc cu mingea la marginea pădurii ?

O acţiune stimulativă

Recent s-a încheiat un concurs de jucării organizat de Ministerul Comerţului Interior, concurs la care au participat numeroase fabrici de jucării din ţară. Cu această ocazie au fost prezentate jucăriile cele mai reuşite atît din punct de vedere instructiv-educativ, cît şi al execuţiei tehnice. Au fost expuse jucării mecanice, din material plastic, păpuşi, cărucioare, jucării din lemn, jocuri pentru construcţii etc.

Juriul — format din reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului, ai Ministerului Comerţului Interior, ai Ministerului Industriei Uşoare, ai Institutului de psihologie, ai Institutului de ştiinţe pedagogice, ai Uniunii artiştilor plastici, ai revistei „Femeia", cadre didactice din învăţămîntul preşcolar etc. — a apreciat în mod deosebit progresul înregistrat de fabrica „Arădeanca" în realizarea păpuşilor, ingeniozitatea jucăriilor din lemn lucrate la cooperativa „Arta populară" Cluj, ca şi varietatea şi coloritul frumos al jucăriilor realizate din material plastic. Totuşi, juriul a constatat că producţia de jucării, în ansamblu, nu se prezintă încă la un nivel satisfăcător nici în ceea ce priveşte creaţia originală, nici în realizarea tehnică, educativă şi artistică. În consecinţă, nu s-a putut acorda premiul I nici uneia din jucăriile participante la concurs. S-au acordat 5 premii II — aeronavei „Record", jocului „Animale din continente", „Balansoarului cu pisicuţă şi purcel", elicopterului „Carpaţi" şi păpuşei „Sorina". De asemenea, s-au acordat 6 premii III — jocului „Pionierul constructor", păpuşei „Gabriela", trenului din lemn încărcat cu cuburi, jucăriei „Figuri hazlii", elefantului „Zoro" şi „Electrocarului", precum şi 4 menţiuni — pentru păpuşa „Scufiţa roşie", pentru jucăria denumită „Automontabil", pentru un tractor şi pentru jucăria din material plastic „Mihăiţă". Jucăriile premiate aparţin fabricilor „Metalo-Globus" (Bucureşti), „Viitorul" (Oradea), „Arădeanca" (Arad), cooperativelor „Arta populară" (Cluj) şi „Arta lemnului" (Bucureşti).

Juriul a subliniat în mod deosebit necesitatea de a se trece la creaţia de jucării originale cît mai variate, care să folosească tehnica modernă. Totodată, trebuie acordată toată atenţia coloritului şi rezistenţei jucăriilor, posibilităţilor de montare şi demontare, de folosire cît mai variată în joc de către copii.

Considerăm că acţiunea întreprinsă de Ministerul Comerţului Interior are un caracter stimulativ, încurajator pentru creatorii de jucării, care sînt chemaţi să ridice pe o treaptă superioară producţia acestora, deosebit de utilă, de necesară şi de îndrăgită de copii.

FLORICA ANDREESCU

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Ora de dirigenţie şi labirinturile formalismului"

Ancheta „Ora de dirigenţie şi labirinturile formalismului" apărută recent în „Gazeta învăţămîntului", se referă la o serie de probleme importante ale activităţii practice desfăşurate de diriginte. Aş vrea să insist, în articolul de faţă, asupra unei chestiuni legate de activitatea de cunoaştere a elevului.

Cred că aceasta se desfăşoară adesea sub semnul empirismului. Că aşa stau lucrurile se poate convinge oricine va lua în mînă un caiet al unui diriginte. Ce va putea găsi într-un asemenea „caiet de observaţii" ? Cîteva date biografice ale elevului, urmate de cîteva însemnări cu privire la constatările făcute cu prilejul unor vizite în familie sau cu prilejul asistenţelor la lecţiile colegilor : „Se joacă în curte", „Îşi făcea temele într-o atmosferă de linişte", „Se zbenguie cu colegii", „Stă liniştit şi urmăreşte explicaţiile" ş.a.m.d. În unele caiete se vor găsi — în locul acestor consemnări „obiectiviste" — aprecieri ca acestea : „Este inteligent", „Are memorie bună" etc.

Cu asemenea „date", acumulate sporadic de-a lungul anilor, nu este de mirare că nici fişele de caracterizare psiho-pedagogică nu au nivel ştiinţific corespunzător, ci abundă în formulări stereotipe şi locuri comune.

Se impune şi pe această linie o îndrumare a diriginţilor, dar nu cu ordine şi dispoziţii venite pe cale ierarhică, ci eventual prin cursuri (organizate, de exemplu, de către instituţele de perfecţionare sau cabinetele metodice regionale în vacanţe, cu concursul catedrelor de psihologie şi pedagogie din centrele universitare). La aceste cursuri, desfăşurate pe baza unei programe, ar trebui să fie cuprinsă întreaga problematică a muncii diriginţilor în vederea studierii copilului. Un asemenea curs, care ar putea dura, să zicem, două săptămîni, ar trebui să-i înarmeze pe diriginţi (şi pe învăţători) nu numai cu procedeele tehnice de studiere a elevilor, ci şi cu noţiunile pedagogice, psihologice şi sociologice legată de această activitate. Astfel de cursuri ar fi mult mai eficace şi mai utile decît „tradiţionalele" îndrumări de început de an şcolar ale secţiilor de învăţămînt, care nu o dată „precizează" doar cîte rubricii să cuprindă planul muncii educative, ce să se noteze în rubricile respective etc.

Rezolvarea problemei este posibilă cu atît mai mult cu cît şi în acest domeniu avem o bogată experienţă care se aşteaptă valorificată. Aşa de exemplu, în deceniul al patrulea atît Institutul de psihologie din Cluj cît şi Institutul pedagogic român din Bucureşti au desfăşurat o prodigioasă activitate de studiere a individualităţii copilului, activitate în care a fost prinsă şi masa largă a învăţătorilor, pînă în cele mai îndepărtate colţuri ale ţării. Ar fi indicat să se consulte revistele acestor institute, ca şi unele publicaţii cu caracter pedagogic din diferite oraşe ale ţării care au oglindit această acţiune.

Premisele unei munci fructuoase există. Este necesar numai să tragem concluziile practice ce se impun cu stringenţă.

Lector univ. ION DRĂGAN

■

Experienţa multor profesori-diriginţi şi discuţiile ce au loc de cîţiva ani pe tema orei de dirigenţie arată că această oră are încă un cadru nedefinit. Ancheta „Ora de dirigenţie şi labirinturile formalismului" publicată în nr. 898 al „Gazetei învăţămîntului" a adus din nou în discuţie unele aspecte esenţiale ale activităţii în ora respectivă.

De cînd există în programul şcolar oră de dirigenţie, există şi pericolul şablonului şi al formalismului ei. Unii diriginţi căzuţi în ispita rutinei, a meşteşugului didactic devin, treptat, refractari la nou şi inedit, neînstare să ţină pasul cu dezvoltarea realităţii vieţii şcolare. Cred că insuccesul multor ore de dirigenţie este alimentat de obişnuinţa mea de a călca doar pe urmele propriilor paşi, cunoscuţi, „experimentaţi".

La formalism conduce, după opinia mea, şi folosirea la orele de dirigenţie a aceloraşi procedee metodice ca la lecţiile obişnuite. Dar metodele folosite la ora de curs nu sînt, de regulă, potrivite la dirigenţie, unde munca profesorului e mai largă, mai complexă, fără a mai fi atît de rigid specializată. În această situaţie, profesorul diriginte apare mai mult ca un organizator şi consultant competent, ce ţine seama de particularităţile elevilor săi, îmbinînd armonios şi cu maximă mobilitate metode şi procedee capabile să stimuleze, să captiveze şi să lase o zonă liberă de mişcare preferinţelor şi intereselor tinereşti, acordate cu cele ale şcolii.

Formalismul în ora de dirigenţie este generat şi de faptul că nu odată se folosesc la această oră, pe lîngă procedeele metodice de la lecţii, şi stuctura ei. Există diriginţi preocupaţi, în primul rînd, de conformarea obligatorie la anumite „verigi" ale orei, aşa cum o documentare depăşită i-a deprins cu ani în urmă, deşi ineficienţa unei ore cu o structură bazată pe verigi fixe, încremenite, a devenit notorie azi. Nereceptivitatea la nou şi absenţa unei informaţii ştiinţifice la zi generează în acest domeniu formalism în cantităţi mari, tocmai pentru că aici, în munca educativă, pedagogul este chemat să-şi pună în valoare, poate chiar mai mult decît la lecţiile de specialitate, vocaţia, înclinaţiile, măiestria sa personală.

Caracterul creator necesar activităţii de la ora de dirigenţie suferă şi din cauza inerţiei imprimate de unele cadre de conducere din învăţămînt, adevăraţi factori de menţinere a şablonului didactic. Teama de ceea ce este nou, neconformist, de ceea ce ar putea să spargă tiparele unei activităţi îndelung uzitate îi determină pe unii dintre aceştia să glăsuiască aforistic : „Lasă ce scrie nu ştiu unde, dumneata faci cum îţi indic eu !". Pentru a se „conforma" reţetei „şefului", anumiţi diriginţi se complac astfel în cel mai desuet formalism. Nu de mult am participat la o consfătuire a diriginţilor unde un lucrător de la secţia regională de învăţămînt a prezentat un lung şi anost material, redactat după lucrări depăşite astăzi, conţinînd o anacronică lecţie de cazuistică a planului de muncă al dirigintelui, cu rubrici, subrubrici, tabele, liniaturi ş.a.m.d. După cum era de prevăzut, a urmat o discuţie ternă, fără nici un fel de referiri la obiectivul viu al muncii dirigintelui. Or, interesant şi util pentru munca dirigintelui ar fi să se urmărească în ce mod pot fi realmente dezbătute şi experimentate în practică propunerile şi sugestiile valoroase ale cadrelor didactice şi specialiştilor, cum prind ele viaţă şi ajută în procesul instrucţiei şi educaţiei. Altfel se ajunge la un cerc vicios, la discuţia de dragul discuţiei şi a propunerii de dragul de a face propuneri, cu impresia înşelătoare că scopul urmărit este însuşi mijlocul utilizat.

Prof. VALERIU C. NEŞTIAN
Huşi

FOILETON

Ce ne-am face fără el?...

...N-are o figură complect ştearsă — dar ea este totuşi destul de comună. N-are o privire inteligentă — dar nici de tot inexpresivă. N-are nici un fel de activitate deosebită — obştească ori ştiinţifică. Nu străluceşte nici în munca le la catedră (gurile rele spun că din contra) — şi totuşi e departe de a fi un ilustru anonim. N-o fi el chiar celebru — dar e notoriu.

De ce ? Fiindcă are o însuşire rară : poate fi în acelaşi timp în mai multe locuri. Nu în orice fel de locuri, ci numai în locurile şi localităţile unde se ţin examene. Orice fel de examen — de bacalaureat, fără frecvenţă sau admitere — îl pasionează. El, personal, nu e numit — decît foarte rar — în comisiile de examinare, dar e totdeauna prezent. Şi încă ce prezent ! Omniprezent — pe scări, în hol, cînd intră şi cînd iese comisia sau numai un membru al comisiei. Şi asta de dimineaţa pînă seara ; de cînd încep şi pînă se termină examenele.

Ce face el la examene ? Pentru el nimic — totul pentru alţii : îndrumă comisiile spre sala şi etajul respectiv, aduce o cană cu apă, glumeşte cu însoţitorii candidaţilor, spre a le ridica moralul, încurajează pe unii candidaţi şi consolează pe alţii, aduce o maşină, comandă cafele, invită comisiile la o gustare, procură bilete la teatru sau la un film „cu coadă", răspunde la telefon, dă un telefon etc... Pe neştiute devine un om util la început, apoi indispensabil.

De ce face el toată această risipă de timp, energie şi seriabilitate, de bună voie şi nesilit de nimeni ?

Din dragoste faţă de „aproapele" lui şi numai din dragoste... Eu chiar aş propune să i se spună : responsabilul cu dragostea („pură" şi „dezinteresată") pentru candidaţii la examene (şi pentru părinţii lor).

FLORIN ANGHEL

In sprijinul orientării absolvenților de liceu

VĂ PREZENTĂM:

INSTITUTUL POLITEHNIC „GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ"- BUCUREȘTI

FACULTATEA DE METALURGIE

Învățămîntul superior metalurgic din țara noastră, care are o vechime de aproape 50 de ani, asigură cadre cu o înaltă calificare, pentru industria metalurgică, ramură de bază în procesul de industrializare socialistă a țării. Astfel, Facultatea de metalurgie din cadrul Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din București pregătește ingineri pentru industria metalurgică extractivă — siderurgie și metalurgia metalelor neferoase — ca și pentru industria metalurgică prelucrătoare la cald — turnarea fontei, oțelului, metalelor și aliajelor neferoase, prelucrarea prin deformare plastică, tratamente termice și termochimice ale materialelor metalice. Pregătirea pentru aceste domenii de activitate are loc în secțiile **furnale-oțelării, metalurgia metalelor neferoase, turnătorie, prelucrări plastice și tratamente termice.**

La toate secțiile se predau discipline în legătură cu studiul utilajelor și proiectarea uzinelor metalurgice — cuptoare metalurgice, utilajele și proiectarea sectoarelor metalurgice, bazele automatizării și automatizarea proceselor metalurgice — ca și cursuri privind tehnologiile și materialele moderne — metalurgia pulberilor, metalurgia semiconductorilor etc.

Facultatea de metalurgie dispune de laboratoare modern utilate, în care studenții cercetează aspectele experimentale ale fenomenelor predate la cursuri și se familiarizează cu tehnica de laborator. În facultate funcționează cercuri științifice studențești în domeniul siderurgiei, metalurgiei metalelor neferoase, metalurgiei fizice și preparării minereurilor, creîndu-se studenților posibilitatea de a se iniția în munca de cercetare științifică.

Nivelul tehnic ridicat al industriei noastre metalurgice, caracterizat prin procedee tehnologice moderne, mecanizare și automatizare avansate, necesită ingineri cu o pregătire tehnică și științifică superioară, pe care Facultatea de metalurgie o asigură celor dornici și pasionați de a îmbrățișa profesiunea de inginer metalurg.

Conf. dr. ing. IULIAN OPRESCU
prodecan al Facultății de metalurgie

FACULTATEA DE ENERGETICĂ

Dezvoltarea complexă și multilaterală a economiei noastre naționale în cadrul programului de desăvîrșire a construcției socialiste implică lărgirea an de an a bazei energetice, în vederea creșterii producției de energie. Cadrele tehnico-inginerești pentru această ramură fundamentală a economiei noastre socialiste sînt pregătite în secțiile **electroenergetică, termoenergetică** și **hidroenergetică** ale Facultății de energetică din Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej".

Secția **electroenergetică** pregătește ingineri specialiști pentru construcția, montarea și exploatarea instalațiilor electroenergetice. Absolvenții acestei secții vor lucra la proiectarea și construcția părții electrice a marilor centrale termo sau hidroelectrice, a stațiilor de transformare și de conexiune, vor proiecta și construi instalațiile de automatizare necesare sistemelor electroenergetice, liniile de transport de înaltă și foarte înaltă tensiune etc.

Inginerii pregătiți în cadrul secției **termoenergetică** vor fi chemați să soluționeze probleme puse de proiectarea, construcția și exploatarea instalațiilor termoenergetice și totodată să asigure exploatarea rațională a instalațiilor termoenergetice în centrale termo și atomoelectrice, în uzine și fabrici etc.

În secția **hidroenergetică** sînt pregătiți inginerii care vor lucra la proiectarea, construcția și exploatarea centralelor hidroelectrice.

Facultatea de energetică dispune de laboratoare bine utilate atît pentru disciplinele de cultură tehnică generală — fizica, hidraulica, electrotehnica ș.a.m.d. — cît și pentru cele de specialitate — centrale electrice, rețele electrice, tehnica tensiunilor înalte, instalații termice industriale etc. — în cadrul cărora studenții efectuează lucrări de laborator în condiții apropiate de cele din producție.

Prof. dr. ing. G. DRĂGAN
decanul Facultății de energetică

* * *

La Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București, concursul de admitere în anul I cursuri de zi și serale începe în ziua de 1 iulie 1967. Concursul se va da la următoarele facultăți:

- **FACULTATEA ELECTROTEHNICĂ**
- **FACULTATEA ENERGETICĂ**
- **FACULTATEA AUTOMATICĂ**
- **FACULTATEA ELECTRONICĂ ȘI TELECOMUNICAȚII**
- **FACULTATEA MECANICĂ**
- **FACULTATEA TEHNOLOGIA CONSTRUCȚIEI DE MAȘINI**
- **FACULTATEA MECANICĂ AGRICOLĂ**
- **FACULTATEA TRANSPORTURI**
- **FACULTATEA CHIMIE INDUSTRIALĂ**
- **FACULTATEA METALURGIE**

Concursul va avea loc pe secții de specialitate.

Obiectele de concurs și disciplinele la care se dau probele scrise și orale sînt cele prevăzute în broșura „Bacalaureatul și admiterea în învățămîntul superior" editată de Ministerul Învățămîntului în 1967.

Înscrierile pentru concurs se fac începînd din ziua de 15 iunie pînă la 30 iunie 1967.

Pentru candidații înscriși la concursul de admitere institutul acordă, începînd cu 30 iunie 1967, masă și cazare contra cost în limita posibilităților.

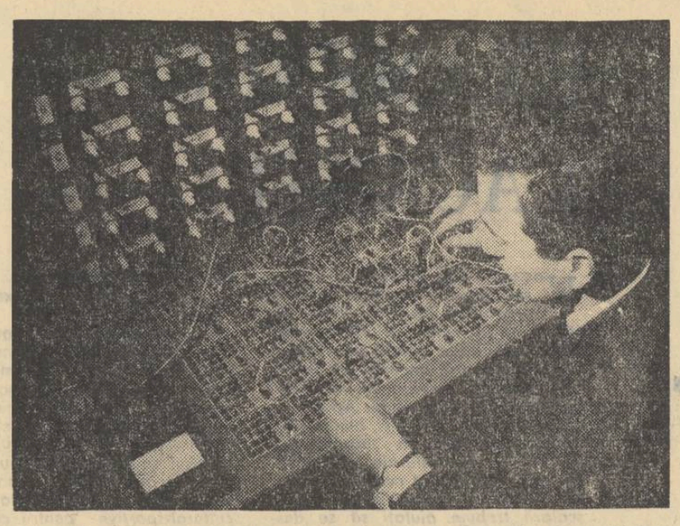

In laboratorul de calculatoare electronice al Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din București

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

Facultatea de construcții feroviare, drumuri și poduri

Continuatoare a tradiției Școlii de poduri și șosele, prima școală tehnică superioară din țara noastră, Facultatea de construcții feroviare, drumuri și poduri din cadrul Institutului de construcții pregătește ingineri pentru căi ferate, autostrăzi, drumuri, străzi, noduri rutiere, intersecții și pasaje denivelate, piste de aviație, precum și pentru lucrările inginerești aferente: viaducte, poduri, tuneluri, ziduri de sprijin, consolidări de terenuri instabile etc. Viitorii absolvenți ai acestei facultăți vor putea astfel continua tradiția glorioasă a cunoscuților constructori români de poduri A. Saligny sau Elie Radu.

Mari lucrări au fost înălțate în anii puterii populare de către inginerii constructori de căi ferate, drumuri și poduri. Printre acestea amintim podul combinat de șosea și de cale ferată peste Dunăre între Giurgiu și Russe, viaductele îndrăznețe din zona barajului de la Bicaz, numeroasele poduri metalice, de beton armat și beton precomprimat de pe liniile Bumbești-Livezeni și Ilva Mică — Vatra Dornei, de pe șoselele care traversează rîurile Siret, Mureș, Someș, Ialomița, Bistrița, Argeș etc.

Dezvoltarea impetuoasă a mijloacelor de transport impusă de progresele tehnicii, ridicarea continuă a performanțelor tehnice ale autovehicolelor moderne, necesită o rețea tot mai amplă de drumuri betonate sau asfaltate care să facă față unui trafic intens și de mare viteză. De asemenea, trecerea la sistemele moderne de tracțiune, cu locomotive Diesel și electrice, sporirea capacității de transport și a siguranței circulației impun modernizarea depourilor existente, sistematizarea și centralizarea electrodinamică a stațiilor, electrificarea liniilor de cale ferată etc.

Am schițat în aceste rînduri doar cîteva dintre perspectivele ample ce se deschid viitorilor absolvenți ai Facultății de construcții feroviare, drumuri și poduri.

În cadrul facultății funcționează în prezent trei secții:

Secția **drumuri și poduri** pregătește ingineri pentru construcția de autostrăzi, șosele, străzi, noduri rutiere, precum și constructori de poduri pentru autostrăzi și drumuri, poduri orășenești, pasaje denivelate, viaducte, estacade etc.

Absolvenții secției de **construcții, întreținere feroviară și poduri** vor participa la realizarea și modernizarea căilor ferate, terasamentelor, stațiilor, triajelor, clădirilor feroviare, tunelurilor, viaductelor, podurilor de cale ferată etc.

Cea de a treia secție a facultății pregătește ingineri specializați în **geodezie și sistematizare teritorială**. Absolvenții acestei secții vor executa lucrări geodezice, topografice și fotogrametrice pentru întocmirea planurilor, hărților și amplasarea pe teren a proiectelor de sistematizare și de construcții pentru industrie și agricultură. De asemenea vor participa la realizarea planurilor de sistematizare a teritoriilor de ordinul raioanelor sau regiunilor, cuprinzînd dezvoltarea coordonată, în viitor, a unităților economice, localităților etc.

Perspectivele largi pe care le deschide absolvirea uneia din secțiile Facultății de construcții feroviare, drumuri și poduri, vor determina desigur și în acest an un mare număr de tineri să se îndrepte spre o carieră tehnică de mare tradiție și a cărei exercitare oferă numeroase satisfacții.

* * *

Concursul de admitere la Institutul de construcții București va avea loc între 1 și 10 iulie 1967 pentru următoarele specialități:

- **CONSTRUCȚII CIVILE, INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE.**
- **CONSTRUCȚII ȘI INSTALAȚII HIDROTEHNICE**
- **HIDROTEHNICĂ AGRICOLĂ**
- **DRUMURI ȘI PODURI**
- **CONSTRUCȚII ȘI ÎNTREȚINERE FEROVIARĂ ȘI PODURI**
- **GEODEZIE ȘI SISTEMATIZARE TERITORIALĂ**
- **INSTALAȚII PENTRU CONSTRUCȚII**
- **MAȘINI ȘI UTILAJ PENTRU CONSTRUCȚII.**

Disciplinele pentru concurs sînt:

Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu, trigonometrie, calcul diferențial și integral) — scris și oral.

Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris.

Inscrierile pentru concursul de admitere se fac între 15—30 iunie crt. la secretariatul institutului din b-dul. Republicii 176, de unde se pot cere și informații suplimentare (telefon 21.47.70).

CONCURS

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

Anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— Șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — „Planuri, programe, manuale".
— Cercetător științific principal — specialitatea l. română — Sectorul „Planuri, programe, manuale".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Planuri, programe, manuale" — pentru „Activități practice".
— Cercetător științific principal—specialitatea educație fizică— Sectorul „Planuri, programe, manuale"
— Cercetător științific principal — specialitatea muzică — Sectorul „Planuri, programe, manuale".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Bazele teoretice ale pedagogiei".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Bazele teoretice ale pedagogiei".
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Filiala Iași.
— Cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Filiala Iași.

Cererile de înscriere se primesc la secretariatul institutului din str. Sf. Apostoli nr. 14, București, pînă la data de 22 iunie a.c., însoțite de următoarele acte:

— copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare în specialitatea respectivă;
— copie de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe, dacă e cazul;
— memoriu de activitate, împreună cu lista lucrărilor publicate sau în curs de publicare;
— cîte un exemplar din cele mai importante lucrări științifice ale candidatului sau extrasele lor;
— copie legalizată de pe certificatul de naștere;
— certificat de sănătate;
— dovada situației militare;
— dovada stagiului de activitate în producție;
— caracterizare făcută de conducerea instituției de la care provine candidatul;
— autobiografie.

Concursul va avea loc în ziua de 1 iulie 1967 orele 8, la sediul Institutului de științe pedagogice din București.

Mențiune

Între cercetare și activitatea pedagogului practician

Una dintre problemele cel mai larg dezbătute în ultimul timp în sfera pedagogiei mondiale este aceea a raporturilor între cercetarea fundamentală, cercetarea aplicată și funcționalitatea acestor cercetări, sau mai precis între cercetare și activitatea pedagogului practician. Publicăm în aceste coloane, punctele de vedere exprimate de unul dintre cei mai cunoscuți publiciști francezi în probleme pedagogice JEAN VIAL [1]), și de unul dintre profesorii catedrei de pedagogie a Universității „Sorbona" din Paris, ANTOINE LÉON [2]).

Jean Vial: Cercetarea pedagogică trebuie să aibă în primul rînd în vedere învățămîntul. O cercetare eficientă, de maximă utilitate, trebuie să aibă semnificații majore, să abordeze problemele cele mai importante, dificultățile cele mai generale și cele mai adînci care se pun în fața elevilor și a profesorilor. Totodată, respectul față de personalitatea copilului, cît și obligația de a-i pregăti pe elevi pentru examene comune tuturor nu admit ca forurile de cercetare să fie instituții pur experimentale. De aici necesitatea și valoarea unui experiment urmărit într-un domeniu obișnuit.

Evident, dacă urmărim să generalizăm rezultatele cercetării este necesar ca atît elevii cît și profesorii care formează obiectul ei să prezinte calități care să nu depășească nivelul obișnuit întîlnit într-o școală oarecare, deși o categorie importantă a acestor cercetări, respectiv așa-numitele cercetări organizate, se desfășoară în instituții speciale — grupuri școlare (experimentale), licee-pilot etc. Acestea sînt necesare îndeosebi pentru că în cadrul lor există o rețea de experimente în curs privind observarea continuă a elevilor, analiza rămînerii în urmă și a insuccesului la învățătură, relațiile profesor-elev etc., care favorizează studiile în profunzime.

Categoric, însă, unitatea de măsură a utilității unei cercetări pedagogice o constituie utilizarea practică a rezultatelor obținute. Pe de altă parte, din punctul de vedere al cercetătorului, trebuie avut în vedere faptul că, în timp ce judecata științifică se poate elabora pe parcursul cercetării, concluziile de ordin pedagogic nu pot avea loc decît la sfîrșitul ei.

Se conturează deci în mod pregnant că cercetarea științifică în sfera învățămîntului și activitatea instituțiilor specializate în această direcție ar cîștiga mult desfășurîndu-se într-un mediu obișnuit. În același timp, dată fiind importanța lor, aceste activități trebuie coordonate și sprijinite prin crearea unui consiliu de perfecționare pedagogică.

Antoine Léon: Privind lucrurile prin prisma înnoirilor spre care tinde știința educației se evidențiază clar că orice reformă a învățămîntului nu poate să-și atingă scopul dacă nu se sprijină pe rezultatele cercetării pedagogice. Din păcate, însă, mijloacele de care dispune cercetarea pedagogică nu corespund exigențelor epocii noastre.

Făcînd o clasificare a acțiunilor întreprinse pe această linie se disting patru orientări sau patru nivele în cercetarea pedagogică. La un prim nivel se situează cercetările întreprinse de instituții specializate, cum ar fi Centrul audio-vizual de la Saint Cloud și unele servicii ale Institutului pedagogic național. Asemenea cercetări dispun de condiții tehnico-materiale superioare, folosesc din plin cercetători specializați și colaborarea unor tehnicieni de înaltă calificare. La al doilea nivel se află activitatea laboratoarelor de pedagogie sau de psihologie ale facultăților. Deși aceste laboratoare dispun de mijloace mai reduse, ele inițiază cercetări și ajută individual sau colectiv candidații la obținerea diplomelor sau doctoratelor. În al treilea rînd, este vorba de cercetările conduse pe teren de grupuri de educatori, care se întîlnesc periodic pentru a-și confrunta punctele de vedere și experiența, îmbunătățindu-și astfel continuu metodele (într-o asemenea ipostază se află, de exemplu, discipolii lui C. Freinet). În sfîrșit, mai desfășoară asemenea cercetări diferite persoane izolate care, fie în numele instituției pe care o conduc, fie în calitate de profesori sau psihologi participă la dezvoltarea pedagogiei.

Un asemenea efort de cercetare, chiar dacă ne-am referi doar la amploare, ar trebui, în mod normal, să se materializeze într-o măsură mult mai mare pe planul vieții școlare.

Din ce pricină nu se realizează acest deziderat?

O dificultate majoră existentă actualmente în această privință, o constituie faptul că rezultatele cercetărilor la care ne-am referit înainte sînt în totalitatea lor defectuos difuzate, puțin discutate și mai puțin utilizate în mod practic. Este vorba aici de o deficiență în difuzarea concluziilor cercetării pedagogice. Se poate vorbi apoi de o carență a cercetării însăși.

Căci dacă nu putem aștepta un rezultat imediat de la anumite cercetări din domeniul psihologiei experimentale de exemplu, este absolut obligatoriu să se formuleze într-o formă cît de modestă, dar clară, anumite schimbări pe care pot să le aducă cercetările de psihopedagogie sau sociopedagogie.

Dar cauza cauzelor acestei stări de lucruri o constituie insuficienta colaborare între cercetător și profesor. O asemenea colaborare cu caracter eficient ar presupune participarea educatorilor la toate etapele cercetării întreprinse în școală, precum și existența unei perioade de instruire comună a participanților și a unei informări periodice reciproce.

Numeroase exemple dovedesc, de asemenea, că o concepție mai realistă a raporturilor dintre pedagogie și științele pe care se sprijină ar stimula colaborarea între cercetător și profesor. Astfel, cercetările psihopedagogice ar progresa substanțial dacă și-ar însuși metodele și tehnicile cele mai moderne ale psihologiei experimentale. Bunăoară, ar putea fi tratate unitar problema normelor vieții școlare și modalitățile de acțiune pe plan educativ, iar orientarea școlară și profesională ar putea să găsească condițiile și mijloacele unei mai bune formări a aptitudinilor elevilor.

În acest context, laboratoarele universitare, păstrîndu-și dreptul de a stimula cercetările individuale, ar putea contribui la programul de ansamblu al cercetării, asigurînd, în cadrul fiecărei universități, centralizarea și răspîndirea celor mai semnificative concluzii și rezultate ale cercetării pedagogice. De asemenea, s-ar putea organiza pe plan național sau regional echipe care să grupeze, pentru studiul unei teme date, o serie de cercetători și educatori practicieni, care desigur ar saluta cu bucurie ieșirea din izolare și noile posibilități care li se oferă de a contribui la progresul general al învățămîntului.

[1]) Vial Jean: **Recherche et education**, în l'Education Nationale nr. 805/1966

[2]) Léon Antoine: **Le dialogue entre chercheurs et enseignants**, în l'Education Nationale nr. 814/1967

Diafilmul „Arta populară românească"

Se îmbogățește mereu colecția de diafilme puse la dispoziția școlilor. Printre acestea se numără și diafilmul intitulat ARTA POPULARĂ ROMÂNEASCĂ. Realizat de prof. Neculai Pascu (operator Paul Sava), acest diafilm în culori, avînd două părți, este menit să dezvolte dragostea elevilor față de cultura tradițională a poporului nostru, față de originalul limbaj al formelor și culorilor ei, și să-i ajute, în același timp, în înțelegerea trăsăturilor caracteristice ale plasticii populare românești.

Cunoștințele prezentate în diafilmul la care ne referim sînt cu atît mai binevenite cu cît puținele notații despre arta populară existente în manualele școlare sînt prezentate destul de sec și simplist, fără alt criteriu de organizare științifică decît cel al apartenenței regionale. La rîndul lor, reproducerile, șterse la imprimarea poligrafică, sînt deseori neizbutite (vezi mai ales figurile nr. 51, nr. 52, nr. 53, nr. 54 ș.a. din manualul de desen pentru clasa a V-a).

Diafilmul „Arta populară românească" este conceput ca o trecere în revistă — pe parcursul a două pelicule — a complexului fenomen de creație care este arta populară. În cele circa 80 de secvențe sînt prezentate opere, unelte de creație, ca și faze din procesul de creație. Se trece firesc de la locuință, unelte și vase (I), la țesături și îmbrăcăminte (II), succesiunea pieselor — adevărate opere de valoare muzeală — realizîndu-se prin înlănțuirea logică a ideilor despre modul de confecționare și de folosire a obiectelor de artă, ca și despre semnificațiile, unele încărcate de milenare tradiții, ale elementelor de decor.

Principalul merit al realizatorilor este, neîndoielnic, aducerea „în scenă" a unor inedite secvențe dovedind viabilitatea acestei arte pînă în zilele noastre. Sînt imagini de copii, femei și bărbați, de construcții și de îndeletniciri artistice (ca „impistritul" ouălor sau al ulcioarelor), alese cu un deosebit simț al discernămîntului și prezentate din cel mai bun unghi de filmare.

O umbră de părere de rău rămîne la proiectare: studiul, atent la calitatea scenariului și a imaginii, nu a mai fost la fel de exigent cînd a fost vorba de operațiile de laborator, executate, se pare, într-o tehnică nouă, a transpunerii în direct pe copie standard, fără mijlocirea fotografiei în culori, a filmului original. De aici unele imagini neclare, întunecate (casa lui Avram Iancu, biserica din Fildu), marginile unor cadre prea mult tăiate (vezi capul de cal menționat în textul despre intrarea în Casa-bordei din Castranova) etc. Supărătoare este și plasarea textului fără să fie cruțată imaginea (de exemplu, textul amintind de prispa casei acoperă tocmai acest element constructiv din imaginea proiectată). Sînt și imagini inversate (vezi catrințele). Toate aceste deficiențe de ordin tehnic pot fi ușor remediate la o reeditare.

ELEONORA LUPU

MAGAZINUL „MUZICA"

București

Calea Victoriei Nr. 41 Telefon 15 60 88

Vinde prin virament, numerar și contra ramburs SFATURILOR POPULARE, ÎNTREPRINDERILOR, UNITĂȚILOR COOPERATISTE, CASELOR DE CULTURĂ ȘI CĂMINELOR CULTURALE din toate regiunile țării:

Discuri, partituri și tipărituri muzicale, metode de pian, chitară, acordeon și vioară, instrumente muzicale, radio, magnetofoane, picupuri, televizoare și lămpi radio.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 904
Vineri 23 iunie 1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În întîmpinarea „Zilei învățătorului"

Expoziții

În raionul Urziceni, printre alte manifestări prilejuite de „Ziua învățătorului", se pregătește o expoziție de creații ale elevilor. În expoziție — ne scrie profesorul **Petre Jucu** — vor putea fi văzute și primele lucrări ale membrilor cercului de sculptură de la Școala generală din Coșereni. Timp de un an de zile, mîinile îndemînatice ale școlarilor de aici au prins să deslușească taina cioplitului în lemn și piatră. Acum, ei se pot mîndri cu rodul străduințelor lor : 18 lucrări. Cu puțin timp în urmă, expuse în școală, ele au întrunit cele mai calde aprecieri din partea celor care le-au văzut.

Și la Liceul nr. 37 din Capitală — după cum ne scrie prof. **Marius Popescu** — s-a organizat o expoziție cu lucrări ale elevilor, ca un omagiu adus „Zilei învățătorului". Este vorba de o expoziție de desene colorate, înfățișînd aspecte din natura patriei, imagini din viața cotidiană etc.

Spectacole cu caracter festiv

Pentru „Ziua învățătorului", în raionul „23 August" din Capitală se pregătește un frumos spectacol festiv. Alături de corul cadrelor didactice, vor fi prezente pe scenă o parte din formațiile școlare premiate la recentul concurs al elevilor.

În raionul Cîmpina spectacolul festiv închinat „Zilei învățătorului" va avea loc la Casa de cultură din Breaza. Corul reunit al profesorilor și învățătorilor din orașele Bușteni, Poiana Țapului, Azuga, Comarnic și Breaza are în repertoriu cîntece de masă mult îndrăgite, cum ar fi „Glorios partid" de Mircea Neagu, „Trandafir de pe răzoare" de Sabin Drăgoi, „Sîrba pe loc" de Gh. Danga, „Puiț de lei" și altele. Alături de formațiile cadrelor didactice vor prezenta programe și pionierii din Breaza și Sinaia.

VOCAȚIA DĂRUIRII

Acum, în preajma „Zilei învățătorului", cînd peste întreaga obște a dascălilor adie omagiul, oricine, oprit măcar o clipă în pragul sărbătorii, realizează, subit și turburat, eterna sa condiție de școlar. Într-adevăr, este cu neputință de gîndit un singur milimetru pătrat din teritoriul vieții noastre sociale nefertilizat de o catedră sau alta, căci societatea acestor zile își atinge universala ei cerință de perfecționare în primul rînd prin școală, prin studiu. Dar zecile de mii de dascăli nu-și etalează palmaresul și, bucurîndu-se de cinstirea obștească, nu mai revendică nimic, pentru că mulțumirea lor are infinite motivări, sămînța sădită de ei este infinit perenă și înmulțirea sa se face printr-un marcotaj atît de fantastic, încît în orice sferă a vieții sociale învățătorul se simte acum acasă, într-un mediu apropiat, printre ai săi.

Învățătorul este omul a cărui principală vocație este dăruirea. Amenințat prin natura profesiei de rutină — ca și actorii — el descoperă necontenit ceva nou — copilul — cu care se confruntă lucid și permeabil, riguros și pătimaș, într-o piesă jucată pe viu, fără cortină, fără sufleur, fără aplauze, necontenit cu alți parteneri, în schimb cu unul și același public, mereu la pîndă, mereu nesatisfăcut : conștiința sa. E o dezbatere intimă, niciodată conchisă, căci cel mai mic armistițiu cu insatisfacția ar însemna începutul cabotinajului și al suficienței.

Am cunoscut mulți din acești eroi necunoscuți ai luminii, plantați ca niște sentinele acolo unde necontenit zorile vieții se desprind din neguri. Aș putea numi sute, dar ar trebui să pomenesc mii, zeci de mii și orice selecție, dacă nu e nedreaptă, e pur și simplu întîmplătoare. De aceea, tocmai pe cei care îi vom striga *din catalogul amintirii îi rugăm să ne iarte. Înmănunchindu-le numele ne declinăm doar norocul de a-i fi cunoscut pe EI, florile uneia singure din crengile nesfîrșitului rămuriș al breslei.*

La Vama Buzăului, raionul Tg. Secuiesc, din cuibul unei școli sătești își ia zborul zi de zi, cuprinzînd sub aripile sale toată lumea ideilor, un învățător a cărui catedră nu are ce invidia altora din cele blazonate cu doctoranturi. Îl cheamă Dragomir Nicolaie. *Numele lui nu figurează în fișele de autori ai vreunei biblioteci, deși sînt rari autorii din bibliotecă a căror fișă să-i fi rămas străină. Om cu strălucirea de spirit a unui arc voltaic, necruțător dușman al mediocrității, el face o prelegere, fără să vrea, din fiecare gest al său și nu întîmplător acestui modest dascăl de țară i se aduce omagiul repetat al unor institute de perfecționare. Chipul lui luminează acest buchet al nostru, sporind temeiurile de a-l completa.*

Amintirea ne duce spre învățătorul Marin Dobre *din Șelimbăr, căruia țăranii din șapte sate îi spun „tovarășe inginer", deși ei știu prea bine că politehnica sa a fost doar școala normală. În sat sînt ingineri titulari, dar ei nu sînt învățători, iar pașii oamenilor bătătoresc cărarea nu numai înspre cunoștințe inginerești, ci și spre sufletul care de zeci de ani le leagă rodul ogoarelor întocmai ploilor calde de vară. Poftiți, „tovarășe inginer", în roata bucheiului nostru.*

Poftiți și dv. tovarășe învățător Valeriu Motrescu *de la Școala generală nr. 191 din București. Ne trebuie și un vrăjitor. Dv. prefaceți doar de atîta vreme nobilul neastîmpăr al sufletului tuturor copiilor ce vă sînt încredințați, în culori și armonii. Și credeți atît de puternic, cu dîrză îndărătnicie a dascălului din vocație, în* talent, *încît în acest domeniu niciodată n-ați consimțit la repetența vreunuia. Așa cum omul are plămîni pentru aer, el are unul și pentru artă. L-ați făcut să respire și pe acesta, egal, fără oprire, în mod firesc, oxigenînd cu cele mai pure valori fibra marilor suflete din făptura celor mici.*

Se va mira, desigur, profesoara Alexandrina Munteanu de la Școala generală nr. 50 din Capitală, acest veritabil comandant Cousteau al unui ocean de probleme, zăvorît între pereții de sticlă ai acvariilor sale, că o chemăm să-și ia locul în acest buchet. O facem nu numai pentru demonstrația sa uluitoare că niște copii de 9 ani pot avea răbdarea, disciplina și interesul ordonat al unor savanți, ci mai ales pentru o altă demonstrație ce nu strică niciodată să fie afirmată : bugetul, tot bugetul — de timp, de energie și nu numai *atît — al unui dascăl pasionat trece integral pe libretul cu dobînzi și cîștiguri al elevilor săi.*

Sînt mii și mii de chipuri de învățători a căror lumină ne aureolează nu numai sărbătoarea, ci însăși meseria noastră. Și mi-aș îngădui ca dintre toate semnele ce le distinge creația să socotesc, drept cel mai prețios, însăși durata *ei. „Maurul și-a făcut datoria"... pot spune cu bărbătească mîndrie cei mai mulți dintre ei... „Maurul poate să plece"* — opera rămîne. *Învățătorul* Acațiu Feier *din Micfalău, raionul Sf. Gheorghe, ar putea prea bine să dispară pentru 50 de ani din mijlocul elevilor săi, dar fiii acestora, nepoții lor, nu se vor mai putea dispensa de educația fizică, de mișcarea ce învinge orice inerție și în primul rînd pe cea a prejudecăților care o încătușau. Copiii copiilor, astăzi elevi ai învățătorului* Gheorghe Alexandru *din comuna Virtopu, raionul Băilești, vor continua să-și prefacă în miracol curțile, obligînd răsurile și măceșii cîmpurilor să ia haina și aroma trandafirilor, iar cei din Șura Mică, raionul Sibiu, vor cînta și peste decenii vechile cîntece pe care acum, în pragul definitivei lor pulverizări, le-a reînsuflețit în festivaluri, luîndu-le de pe buzele moșnegilor, învățătorul* Weber Ion. *Și așa mai departe...*

....Curînd, sărbătoarea își va deschide porțile. O vom întîmpina cu bucurie. Și cu mîndria că sub arcul ei triumfal vor păși acești minunați oameni — dascălii — care au contribuit și vor contribui totdeauna la pregătirea marilor sărbători ale poporului nostru.

Și pentru aceasta, în primul rînd, merită ei înșiși cinstirea.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

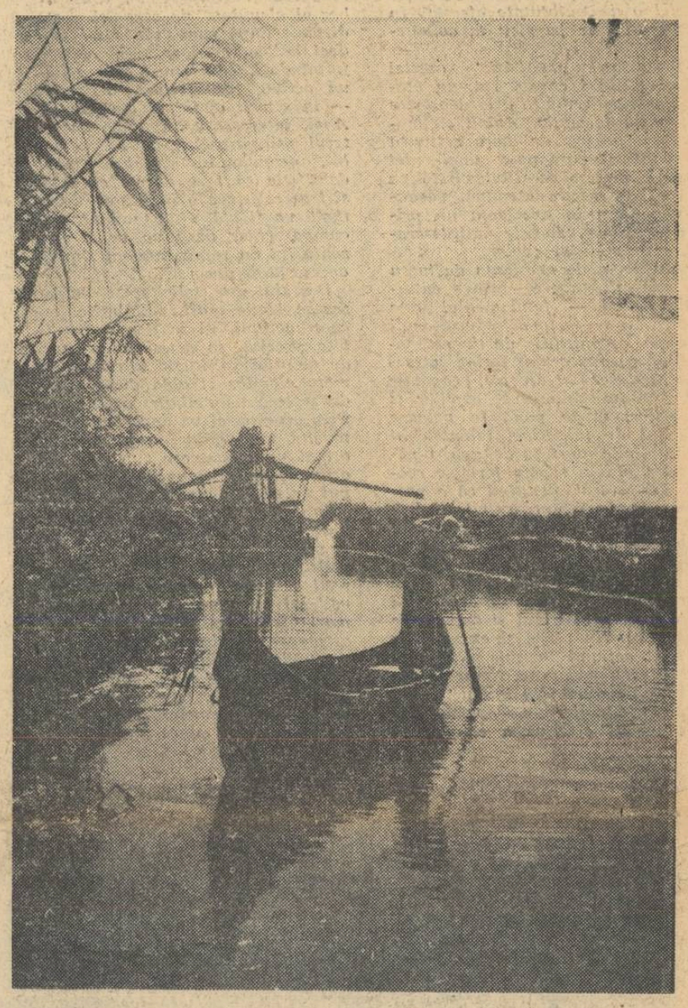

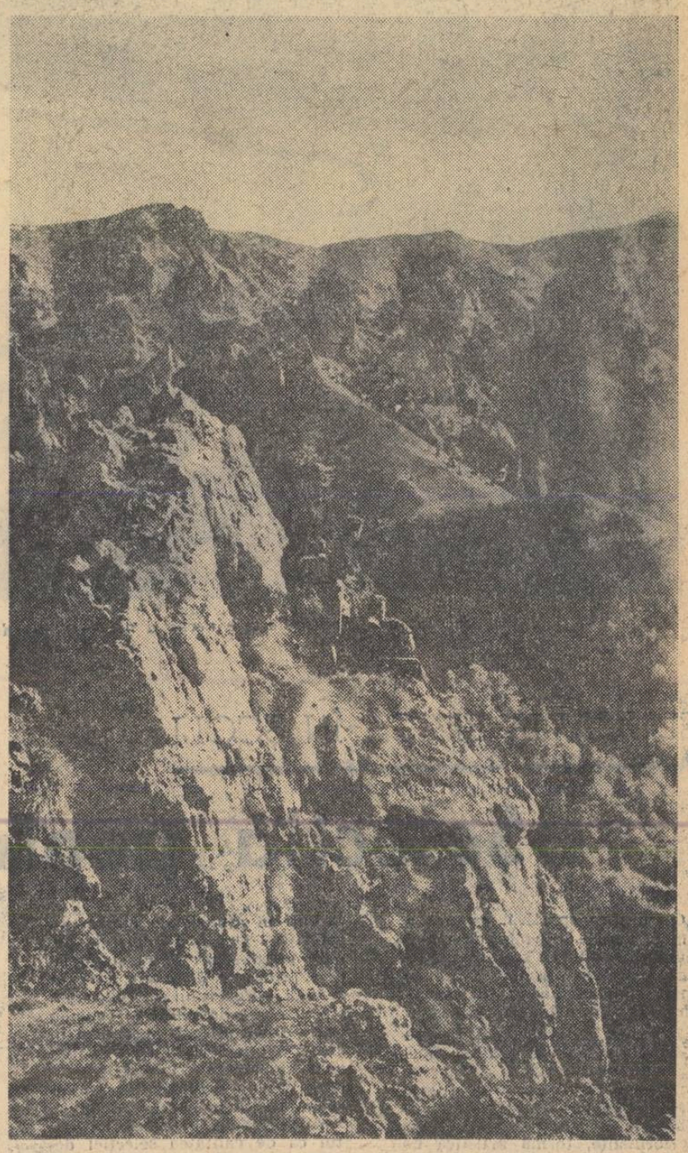

FORMAȚIE ȘI INFORMAȚIE ÎN STUDIUL LITERATURII

Concursul de literatură, prin felul cum este pregătit în școli, prin natura subiectelor propuse participanților spre tratare și prin criteriile de apreciere a lucrărilor scrise, reflectă o concepție după care istoria literaturii române se constituie **practic** ca obiect de învățămînt în liceu. Conform programei, elevul se găsește la lecțiile de literatură, **teoretic**, în una din aceste două situații : într-un caz (prezentare de perioade literare și de biografii, opere de caracterizat), lecția este pentru elev un fapt de informație: profesorul comunică, expozitiv, un volum de cunoștințe literare pe care elevul trebuie să le învețe ; în celălalt caz, majoritar (opere de analizat), lecția capătă aspectul unei activități colective, în care fiecare elev participă la descoperirea unor semnificații și valori prin efort propriu de investigație, prin gust și judecată de apreciere personale.

Manifestînd în subtext rezerve față de repercusiunile pe care comunicarea declarativă a valorilor le-ar avea asupra pregătirii elevilor, impunînd ca bază a studiului istoriei literare cunoașterea nemijlocită a unor opere reprezentative, plasate istoric, și interpretarea lor pe calea analizei literare, adică prin contribuția directă, permanentă și multilaterală a elevilor, programa hotărăște obiectului nostru mai ales un scop formativ. Împrejurări obiective fac însă inoperante indicațiile implicite sau explicite ale programei, desființează de prea multe ori analiza cu clasa, reduc contribuția elevilor la răspunsuri de „activizare" și transformă pînă la urmă literatura într-o **materie predominant informativă**, asemeni geografiei, anatomiei etc., cînd — dacă ar fi să credem și numai în parte un erudit ca G. Lanson, literatura „n'est pas objet de savoir ; elle est exercice, goût, plaisir. On ne la sait pas, on ne l'apprend pas, on la pratique, on la cultive, on l'aime". Ce împiedică literatura să-și îndeplinească în mai mare măsură rostul ei formativ în liceu ?

Mai întîi, excesul de istorie literară, manifestat în raportul necorespunzător dintre **volumul** de informație privitoare la dezvoltarea literaturii noastre și **timpul** afectat de plan și programă pentru comunicarea lui : un număr de aproximativ treizeci de scriitori trebuie studiați în 1—2 ore, opere de primă valoare, complexe și de mare întindere se cer interpretate în 1—3 ore, paisprezece critici literari constituiau la un moment dat subiectul unei singure ore de curs etc. În asemenea cazuri profesorul se vede nu o dată nevoit să suspende analiza cu clasa, discuția deschisă cu elevii ; informarea devine prevalentă, activitatea de cercetare colectivă e anulată. Între a expune ce cuprinde o operă literară, care sînt specificul ei artistic, valoarea și importanța ei, și a ajunge la aceleași concluzii pe cale de autoconvingere, ca urmare a unui efort general de înțelegere și prețuire, în care fiecare elev ar acționa prin gust personal, din perspectiva unor întrebări personale asupra problemelor dezbătute în operă, din unghiul unei atitudini personale față de răspunsul autorului la problemele de viață încorporate și față de calitatea artistică a răspunsului — profesorul este obligat să adopte prea des prima soluție. Un astfel de zbor pe deasupra, în care raportul dintre elev și operă este unul de cunoaștere exterioară și pasivă, contribuie în prea mică măsură la formarea unui spirit critic adult, capabil să-și elaboreze singur opiniile. „Ideile primite" acționează nesatisfăcător în sens formativ. A recunoaște o valoare literară, a o aprecia ca atare și a o aduce în stăpînirea ta intelectuală presupune a o fi descoperit prin cercetare directă, prin dialog activ între operă și personalitatea ta. La vîrsta liceală, în afara acestui proces, ideea de valoare literară și valoarea ca atare a unei opere beletristice, a unei creații literare, cînd sînt comunicate declarativ, rămîn la suprafața conștiinței sau nu rămîn de loc, în primejdie de a fi substituite oricînd prin formula verbală vagă, coruptibilă la rîndul ei în exultații hagiografice, în bețe lirică de cuvinte, în clișeu adică, în general în automatisme care exprimă cel mult „idei primite", convenții, conformism și care traduc în fond o inerție intelectuală. Frecvente la examenele de bacalaureat sau la concursurile de admitere în facultățile de filologie, după cum s-a remarcat adeseori, asemenea formulări nu lipsesc nici din lucrările concursului de literatură (exemplele următoare sînt totuși dintre cele moderate) : „Simțirea omenească a poetului, ajutată de o inteligență sclipitoare, și-a găsit expresia într-o poezie pură, filtrată prin alambicul unui talent ireproșabil" (G. M., cl. a X-a) ; „La Arghezi metafora e una (sic !) din elementele importante în redarea conținutului ideatic prin exprimarea formală" (N. Gh., cl. a XI-a) ; „Arghezi e un compozitor. Ați ascultat vreodată o vioară ? O vioară singură ? Un om cîntînd pentru oameni. Un om cîntînd despre oameni. Un asemenea om e Arghezi. Un om între oameni. Toți oamenii iubesc oamenii, etc. etc." (N. El., cl. a XI-a) ; ș.a.m.d.

Concepția cvasiuniversitară de constituire a literaturii ca obiect de învățămînt în liceu, care se reflectă în excesul de istorie literară sub formele arătate, a influențat și structura manualelor școlare, devenite **microtratate**. În economia lor, analizele stereotip exhaustive au însă efect invers celui scontat : ele determină înstrăinarea multor elevi de textul literar, deoarece îi scutesc de efortul de a citi opera sau de a gîndi asupra ei. Presupunînd totuși că textul e cunoscut din lectură directă și că elevul e deschis actului de reflecție, analizele integrale se interpun între el și operă, „fac ecran", stînjenindu-l sau împiedicîndu-l în elaborarea unui punct de vedere personal, pentru că răspunsul lui la verificare trebuie să fie **reproductiv**, să denote măsură în care „a învățat" capitolul din manual. Prin aceasta, încă o dată, un obiect care ar trebui să dezvolte gustul și sensibilitatea devine materie de „cunoștințe", de același tip cu geologia, botanica, istoria, geografia etc. Dar rolul formativ al literaturii nu se reduce la educația estetică ; ea are incomparabile posibilități de formare a personalității. Să nu ne înte-

G. BELDESCU

(Continuare în pag. 3-a)

Mult așteptata vacanță, cu întregul său cortegiu de bucurii, a intrat pe deplin în drepturi. De la mic la mare, sute și mii de elevi au pornit să cutreiere drumurile patriei, pentru a-i cunoaște neasemuitele frumuseți și bogății.

VACANȚA – PRILEJ DE DEZVOLTARE SPIRITUALĂ A ELEVILOR

Vacanța școlară oferă minunate ocazii de îmbogățire spirituală a tinerelor generații, de formare și dezvoltare a personalității lor. Ea duce mai departe ceea ce s-a întreprins anterior, completînd, fructificînd rezultatele obținute și fixînd, totodată, o anume accepțiune a permanenței educației. Ideea de continuitate și aceea de specificitate sînt așadar esențiale și definitorii pentru activitatea educativă ce se desfășoară în perioada estivală. Mai mult ca oricînd, tinerii se arată înclinați în vacanță spre natură, sînt setoși de mișcare, de deplasare în aer liber, apreciază destinderea, contactul cu locuri, cu oameni, cu fenomenele culturale, participarea reală la desfășurarea lor. Se naște astfel o disponibilitate afectivă în stare a-l face pe elev să acționeze.

Problema „mobilării" acestei disponibilități capătă într-un atare context semnificații deosebite de ordin formativ. Avînd ca modalitate proprie de lucru acțiunea practică, subordonată unei idei precise, clare și accesibile vîrstei, cu accent pe latura afectivă, vacanța devine prin excelență un prilej inedit de educație multilaterală a tineretului școlar.

Indiferent de ambianța de lucru — excursii, tabere, centre cultural-sportive — fundamental este pentru toți factorii educaționali (școală, organizații de tineret, familie), găsirea acelor forme atractive, elastice și diverse, capabile să stimuleze interesul copiilor și tinerilor, să le pună în valoare spiritul de inițiativă, talentele și aptitudinile, dorința de nou, bineînțeles fără a repeta formele școlii. Educatorul, neuitînd că e profesor sau învățător, trebuie să descopere căile extrașcolare cele mai eficiente pentru a ajunge la inima copiilor — dovedind prin aceasta o anume tinerețe interioară — să fie convins că împrejurarea nu-i îngăduie verbalismul și expunerile didactice. Nu vizite și excursii de dragul acțiunii în sine. Nu lecții de istorie, geografie, muzică în mijlocul naturii. Nu instructaj banal, ci stimulare a coparticipării afective și efective a elevilor la perfecționarea lor spirituală, a unui efort continuu, acceptat cu plăcere, de a se orienta ei înșiși și de a selecta și acționa conștient în direcția apropierii de valorile materiale și spirituale ale patriei socialiste. A așeza activitatea educativ-recreativă din vacanță pe temeiul unui principiu activ înseamnă nu atît dobîndirea de cunoștințe, cît trezirea interesului pentru acțiunile ulterioare ale tinerilor.

Practic, cheia succesului stă în maxima valorificare a ceea ce poate oferi vacanța estivală, pentru a face din ea un sezon al formelor active de recreere și educație. La început de drum se recomandă sondarea opiniilor și preferințelor copiilor. Și nici nu poate fi altminterea. Vacanța e un timp liber al elevului, de care el poate dispune după cum vrea. Nu-l poți deci obliga, ci doar să-l atragi, formîndu-l, educîndu-l prin odihnă activă, reconfortare, distracție — în sensul optim al termenului. Apoi, interesează, pe lîngă caracterul util, aspectul plăcut, agreabil, antrenant al acțiunii. Numai dacă știe că i se dăruie surprize și i se satisface o necesitate spirituală va fi alături la acțiuni, altcumva, chiar dacă va veni, prezența lui va reprezenta un simplu accesoriu de decor.

Dascălul este solicitat să limpezească ideile mari, mobilurile fiecărei acțiuni, să le dea o finalitate precisă, să se preocupe întîi de valorile spirituale introduse în viața elevilor și abia după aceea de zestrea de amintiri acumulată. Prin aceasta, el va depăși calitativ nivelul unui ghid profesionalizat ori al unui oarecare „paznic" de grup de tineri, munca sa din timpul vacanței devenind o activitate științifică, corelată profesiunii sale didactice, deși se execută prin alte pîrghii.

Reorganizarea activității pionierești și noile coordonate ale travaliului extrașcolar cu elevii mai mari oferă condiții prielnice unor asemenea deziderate. O largă și aprofundată analiză a acestor condiții și a mediului ambiant în continuă înnoire face necesară împrospătarea formelor și procedeelor de lucru și educare din timpul vacanței mari. Ne gîndim la o serie de acțiuni variate care să spargă stereotipurile arhiexperimentate, uniformitatea, sprijinind pregnant educarea patriotică, moral-cetățenească și estetică a tinerei generații. Vacanțe active petrecute în corturi, parade solemne cu fanfare și exerciții colective de masă, expediții, drumeții și marșuri tinerești, sînt mijloace cu ecou adînc în conștiința preadolescentului și adolescentului. Ele îl determină să se simtă legat pentru totdeauna de frumusețile văzute și de vîrsta cînd și-a deslușit, prin ele, idealurile.

La fel, o călătorie turistică pe urma personajelor istorice și a marilor scriitori (de exemplu a lui Ștefan cel Mare, a lui Calistrat Hogaș sau Creangă) ar trezi la copii setea de călătorie și de cunoaștere a frumuseților țării și le-ar deschide larg aripile cutezanței. Elevi din mai multe școli ale aceluiași raion ar putea întreprinde un marș pornit din localitățile de baștină către un obiectiv istoric sau economic-cultural. În cîteva zile ar străbate distanțe apreciabile, organizînd pe parcurs felurite probe și întreceri, corturi pentru popasul nocturn, focuri de tabără, spectacole. Apoi ar avea loc întîlnirea tuturor. Întreprinderea ar scoate în relief o anume pregătire și comportare și i-ar pune pe elevi în situații emoționante și insolite, de o mare valoare formativă.

Studierea creației populare, cercetarea ei direct la sursă poate constitui și ea o deosebit de plăcută și utilă ocupație de vacanță. Culegerile de folclor cu ajutorul magnetofoanelor, în cadrul unor deplasări, ca și căutarea de plante și insecte rare, scrierea de scurte reportaje și studii de către elevii din clasele superioare — iată activități care creează cîmp sănătos de afirmare și sprijină alegerea viitoarei profesiuni.

Este în tradiția școlărimii noastre să consacre evenimentelor însemnate, pe timp de vacanță, serbări, să urce pe podiumul artei amatoare și să-și încinte concetățenii cu reușite artistice. Satele noastre sînt, în perioada de vară, locuri de întîlnire a multor elevi de la diverse școli, creînd posibilitatea strîngerii într-un impresionant mănunchi a unor talente și disponibilități. Realitatea demonstrează că în asemenea momente de răgaz serbările și șezătorile apropie pe elevi foarte mult, sudează colectivul de tineri dintr-o așezare umană; solidaritatea și ambiția de pe scenă coboară firesc în mijlocul tinerilor, sporind dragostea față de locul natal, în atmosfera colegială, generatoare a spiritului de echipă, drept, exigent. O duminică a elevilor dintr-o comună (dimineața — activități sportive, după-amiază — program artistic, seara — reuniune), bine pregătită și organizată, cu participarea activă a întregului colectiv de tineri prezenți în localitate la acea dată, va întruni în mod cert sufragiul tuturor.

În munca educativă desfășurată în perioada vacanței, importantă e concentrarea atenției, permanent — nu imperativ, prin sfaturi și îndemnuri, ci prin acțiuni chibzuite — asupra calității, pentru înlăturarea dușmanului principal al acesteia — improvizația. Școlarii au astăzi la îndemînă, pentru timpul liber, aparatele de radio, televizoarele, cinematografele, strada etc. — și e normal ca ei să nu se despartă de asemenea mijloace moderne în schimbul unor acțiuni organizate de mîntuială. Vacanța activă presupune tocmai căutarea celor mai energice și mai rodnice metode pentru asigurarea suportului calitativ al fiecărei clipe petrecute colectiv, într-un cadru organizat. Elevul trebuie să trăiască vacanța ca pe o răsplată a învățăturii și muncii sale de un an și să utilizeze timpul acesta cu cîștig pentru propria personalitate. Aceasta este și direcția principală a procesului educativ al școlii și organizațiilor de tineret.

VALERIU C. NEȘTIAN

Un loc mult vizitat de elevi : peștera artificială de la Muzeul „Grigore Antipa" din București

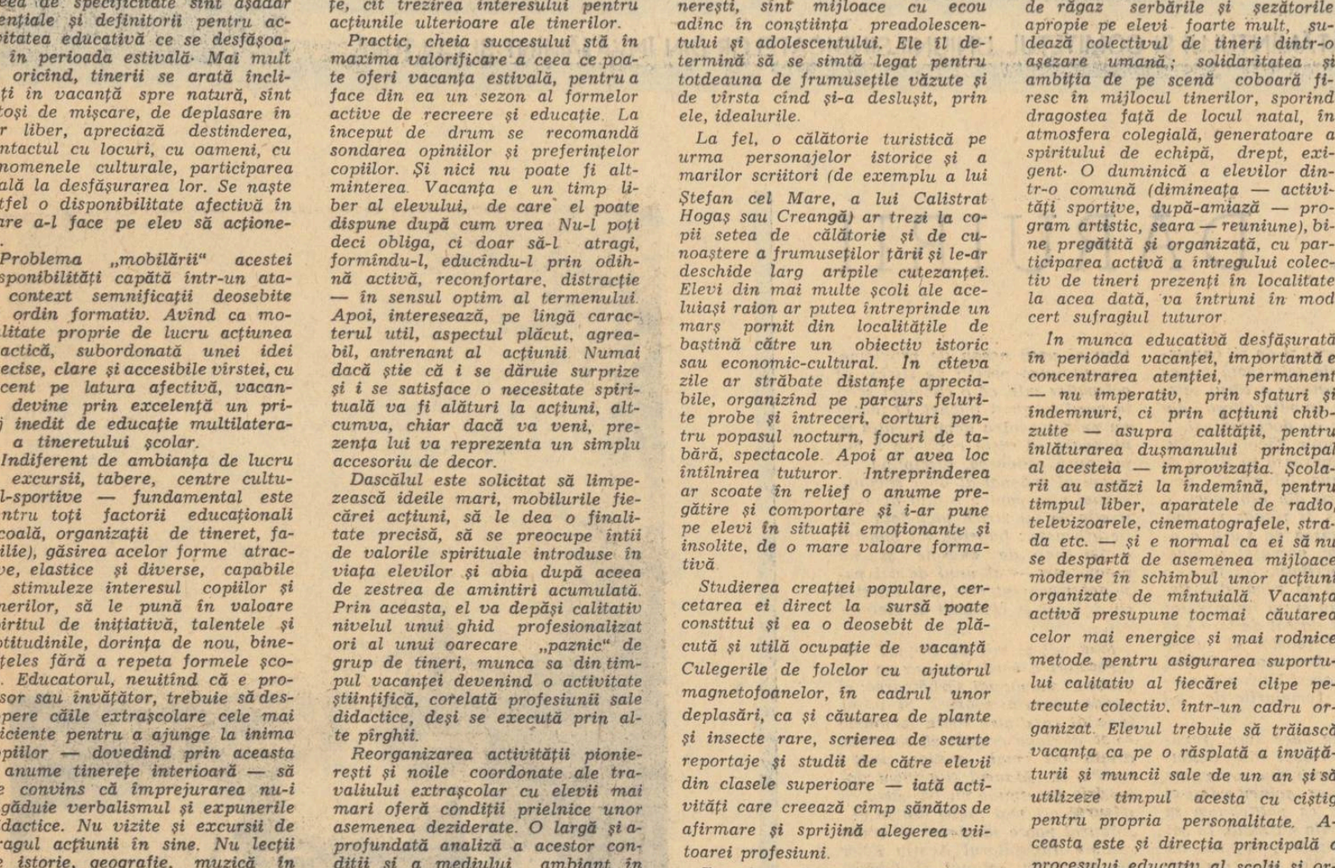

Bicazul cu frumusețile sale vechi și noi — unul din punctele de mare atracție pentru turismul școlar

ȘTIRI • ȘTIRI

În excursie

În ultimele zile ne-au sosit la redacție numeroase scrisori în care cadrele didactice ne vestesc că au pornit împreună cu elevii în drumeție, ca și în excursii de mai lungă durată.

Numeroși pionieri și școlari din Călărași și-au luat rucksacurile și au plecat, însoțiți de profesorii lor, să cunoască frumusețile și bogățiile patriei. Cei de la Școala generală nr. 4. s-au îndreptat spre litoral. Acolo și-au propus să viziteze stațiunile Mamaia, Eforie, Mangalia, precum și orașul Constanța, cu toate monumentele sale de cultură și artă. Pionierii de la Școala generală nr. 7 au pornit într-o călătorie cu remorcherul pe Dunăre, pînă la Ostrov, iar cei de la Școala generală nr. 3 au plecat cu autobuzele pe ruta București-Pitești-Curtea de Argeș-Tîrgoviște-Ploiești. În fiecare oraș, excursioniștii vor poposi spre a admira noile cartiere, parcurile, muzeele.

Program bogat și atractiv

Peste cîteva zile, Palatul pionierilor își va începe activitatea de vară. Se vor desfășura aici, multe manifestări în aer liber — focuri de tabără, serbări cîmpenești, carnavaluri, concursuri, competiții sportive etc. În parcul palatului se va organiza un concurs de cîntece și poezii intitulat „Partid, iubit părinte, în cîntec și vers te slăvesc copiii țării". La carnavalul ce se va desfășura la 1 iulie se vor întîlni eroi din basme, primăvara cu întreaga sa suită de flori, de gize și de fluturi. Concursurile distractive, poșta carnavalului, dansul florilor, recitările vor aduce carnavalului multă veselie și tinerețe. De asemenea pionierii bucureșteni vor petrece o zi în pădurea Snagov, unde va avea loc o serbare cîmpenească. O altă serbare se va organiza în pădurea Mogoșoaia.

Palatul pionierilor va oferi școlarilor și interesante întîlniri, simpozioane, cicluri de filme documentare, vizite, excursii și drumeții. Bunăoară, se va prezenta un ciclu de filme documentare românești intitulat „Acolo unde Carpații întîlnesc Dunărea". Membrii cercurilor de știință și tehnică vor vizita șantierul naval Oltenița, unde se vor întîlni cu constructorii navelor românești.

În zilele de vară pionierii vor participa și la numeroase concursuri sportive : finala olimpiadei de atletism, baschet, volei, șah, tenis de masă, întrecerile de înot pentru „Cupa Palatului pionierilor" ș.a.m.d

Artiștii — oaspeți ai taberelor

În vacanță, școlarii din tabere vor primi vizita unor brigăzi formate din actori ai teatrelor din Capitală. La taberele de la Buda, Snagov, Pustnicul și Mogoșoaia, de pildă, vor veni în ospeție două brigăzi de artiști ai teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra", care vor prezenta programe artistice adecvate și recitaluri de poezie clasică și contemporană, vor cîti pagini din literatura română și universală, basme, snoave, legende, pagini de folclor. În regia Ioanei Ottescu s-au pregătit pentru aceste programe actorii Doina Mavrodin, Gheorghe Oprina, Ileana Mîndrilă, Isabela Gabor, Mariella Petrescu, George Stilu și Emil Reisenauer.

„A venit vacanța mare" se intitulează gluma muzicală de Geo Dimitriu și Mircea Stroe pe muzică de Niculiță Teodoru, pe care teatrul „Ion Creangă" o va prezenta, între 4—21 iulie la aceleași tabere. În regia lui Geo Dimitriu și sub conducerea muzicală a lui Petre Fîrulescu, spectacolul va fi interpretat de Sofia Albu, Tatiana Tereblecea, Luluca Bălălău, Alexandrina Halic, Mircea Stroe, Marius Rolea, Cicerone Ionescu, Napoleon Cretu, Val Lefescu.

RELIEF PE NEGATIV

Ce mi-i baba Rada, Ce mi-i Rada baba

Nemaiputînd pretinde cadrelor didactice să facă noaptea de pază la telefon, cei ce conduc sfatul popular al comunei Homorodul de Mijloc, din raionul Satu-Mare, au găsit o soluție care să împace și capra și varza : reține lunar cîte 5 lei de la toate cadrele didactice din comună. Cu acești bani plătesc un om special pentru telefon. Așadar, la Homorodul de Mijloc cadrele didactice nu sînt folosite la activități incompatibile cu misiunea lor. Acum, plătesc activități ce intră în competența altora. O ilegalitate înlocuită cu alta. Aveți altă părere, tovarăși din conducerea raionului ?

Cine e de vină ?

Publicăm răspunsul Sfatului popular al raionului Filiași la o sesizare trimisă de redacția noastră :

„Urmare a adresei dumneavoastră nr. 18/8 din 8 aprilie 1967, în care sesizați că pedagoga de la internatul Liceului din comuna Melinești, raionul Filiași are o atitudine necuviincioasă față de elevi vă facem cunoscut următoarele :

Din verificările efectuate de noi am constatat că, tov. Sandu Elena este pedagoga internatului Liceului din comuna Melinești, raionul Filiași și în cursul anului de învățămînt 1966—1967 a avut unele contradicții cu elevii de la internatul liceului și aceasta s-a datorat faptului că unii elevi nu au respectat întocmai regulamentul de funcționare al internatului fiind neascultători în unele cazuri, pentru care fapt pedagoga le-a atribuit unele cuvinte necuviincioase dînd naștere ca aceștia să facă reclamații".

Un lucru n-am înțeles totuși nici acum : cine a greșit — pedagoga sau elevii?

Adaptabilitate

După ce s-a înscris la examenul de grad, profesorul de engleză A. Bernardt din raionul Toplița și-a început pregătirile pentru inspecția specială. I.P.C.D. Brașov a delegat însă pentru inspecția specială pe inspectorul raional Aurel Roman, a cărui specialitate este biologia și care nu știe boabă englezește.

Cum în astfel de condiții nu se poate duce o discuție de specialitate, iar profesorul de engleză nu se poate „adapta la mediu", singura soluție e restructurarea „mediului", ceea ce, bineînțeles, ar trebui s-o facă I.P.C.D.-Brașov.

EDUCAȚIA FIZICĂ ÎN ȘCOLI

Selecția pentru gimnastica de performanță

Gimnastica sportivă, ramură a gimnasticii s-a dezvoltat de-a lungul anilor avînd ca scop atingerea unor performanțe înalte. Ea se perfecționează necontenit, ajungînd la indici nebănuiți în trecut.

Deosebit de valoroasă pentru călirea fizică a tineretului, gimnastica de performanță cere celor ce o practică anumite calități. Ritmul rapid de dezvoltare, vîrsta timpurie la care se pot obține performanțe, forma artistică de executare a exercițiilor necesită, în afara unei munci permanente, însușiri fizice și psihice pe care le putem numi, într-un cuvînt, talent. Talentul, în cadrul gimnasticii, presupune vioiciune, mobilitate articulară bună dar nu laxă, forță fără rigiditate și, în același timp, stăpînire, curaj și îndrăzneală, dar și pondere și echilibru, conștiinciozitate și perseverență. Toate aceste calități pot fi dezvoltate și perfecționate în procesul de antrenament. De aceea, se impune ca profesorii de educație fizică să-i selecționeze cu grijă pe elevii care pot fi încadrați în grupele de gimnastică sportivă. O grupă bine selecționată progresează rapid și nu ridică probleme deosebite, care ar adăuga procesului de instruire, eforturi suplimentare și consum de timp. În schimb prezența în grupă a unor copii fără calități corespunzătoare frînează instruirea și solicită profesorului o muncă în ultimă instanță inutilă.

Adăugînd la toate acestea faptul că de calitatea selecției depinde calitatea viitorului performer, înțelegem cît de mare este importanța acestui proces și cu atît mai mult a unei concepții și a unui sistem în desfășurarea lui. Din păcate, nu putem vorbi încă în stadiul actual, de existența unui sistem unic de selecție, alcătuit pe baze științifice, pe care să se fundamenteze activitatea secțiilor de gimnastică ale cluburilor sportive. Fiecare club are un fel propriu de a selecționa. Cel mai frecvent se recurge la înțelegerea cu profesorii de educație fizică din școli. Așa procedează, de exemplu, clubul școlar, Școala sportivă experimentală, „Viitorul" și celelalte două școli sportive din București. În unele cazuri se folosesc anunțurile prin ziare și afișe, cum face clubul sportiv „Dinamo". O altă modalitate o prezintă selecția efectuată în urma prezentării spontane a copiilor, însoțiți sau nu de părinți, care solicită înscrierea în secțiile de gimnastică. Aceste forme de selecționare întîmplătoare duc la lipsa de omogenitate a grupelor în ceea ce privește vîrsta, posibilitățile și nivelul de pregătire și influențează direct, bineînțeles în sens nefavorabil, asupra calității gimnasticii de performanță.

Trecînd peste carențele pe care le manifestă cluburile sportive în această problemă și pe care le-am amintit parțial mai sus, să ne oprim puțin la obligațiile școlilor generale, ale învățătorilor și ale profesorilor de educație fizică din aceste școli, care pot aduce o contribuție substanțială la soluționarea problemelor de selecție descoperind copii dotați. Oricît de conștiincioși ar fi profesorii din cluburile școlare și școlile sportive, oricît de științifice ar fi mijloacele de selecție utilizate de aceștia ei nu vor putea să cerceteze un număr atît de mare de elevi și cu aceeași minuțiozitate cu care o pot face învățătorii sau profesorii lor. De aici și marea însemnătate a contribuției acestora.

Se întîlnesc adeseori în școli profesori de educație fizică pasionați, care privesc cu toată responsabilitatea problemele profesiei lor. Desfășurînd o activitate conștiincioasă, aceștia își cunosc bine elevii și caută să promoveze talentele. Alături de ei, însă, există și învățători sau profesori de educație fizică la care se constată destulă indiferență în această privință. La fel unii învățători care predau la clasele I—IV nu numai că nu încearcă să se întrebe în ce măsură elevii lor ar fi apți pentru diferite discipline sportive dar neglijează aproape total orele afectate educației fizice, dîndu-le adesea altă destinație. Astfel antrenorii care vin să întreprindă aici o selecție constată că elevii nu au nici cea mai mică idee asupra modului în care se execută o mișcare foarte simplă. Aceste neglijențe au o importanță mai mare decît ne-am putea închipui și se răsfrîng în cele din urmă asupra nivelului de dezvoltare a mișcării sportive din întreaga țară. Tot atît de negative sînt și consecințele unei selecții necompetente și neștiințifice. S-a întîmplat ca profesori conștiincioși și de bună-credință să recomande uneori pentru secția de gimnastică elevi care, la o verificare mai atentă, s-au dovedit a fi lipsiți de însușiri esențiale. Consider, de aceea, că nu este lipsit de interes să amintesc cîteva dintre exigențele la care obligă o bună selecție.

Selecția are mai multe etape. În **prima etapă** copiii trebuie să fie supuși unor probe de mobilitate (aplecare înainte, pod, sfoară), de forță (flotări, tracțiune în brațe, săritură în lungime de pe loc), de coordonare (rostogoliri înainte și înapoi, roată laterală). Firește, trebuie luată în considerare și situația la învățătură a copiilor, ca și dorința lor de a practica gimnastica și, bineînțeles, consimțămîntul familiei. În cea de a **doua etapă**, care durează aproximativ trei luni, se verifică posibilitățile de dezvoltare mai rapidă sau mai lentă a calităților de mai sus, ca și a perseverenței, a conștiinciozității și rezistenței. Ajutorul medicului în această perioadă este indispensabil. Completarea fișei medicale cu toate datele asupra stării de sănătate și a comportării elevului în efort constituie un element de seamă în selecție.

Luînd în considerație aceste exigențe și manifestînd interesul pe care îl solicită o atare problemă, profesorii de educație fizică pot aduce o contribuție de mare însemnătate la dezvoltarea sportului românesc.

Prof. ȘTEFAN HARGALAȘ
maestru al sportului

OPINII

Gustînd bucuriile vacanței

Creația în cercurile cultural - artistice

Cunoscînd activitatea unor cercuri literar-artistice din cadrul liceelor sibiene am avut bucuria să constat la acestea — spre deosebire de cercurile științifice — o activitate pe o tematică foarte variată care, izvorîtă din necesitățile organice de creație ale elevilor, a facilitat apariția unor autentice talente în literatură, plastică, muzică sau teatru. Aici, activitatea în cerc nu a continuat metodica de studiu la clasă, ci a solicitat în primul rînd inițiativa și fantezia copiilor capacitățile lor creatoare. La Liceul nr. 3 de pildă, s-a inițiat o publicație periodică intitulată „Tinere condeie", în care sînt înserate cele mai bune producții ale membrilor cercului literar. De asemenea, s-a organizat o expoziție permanentă a cercului de arte plastice, care atestă atît preocuparea pentru o problematică elevată și stringent actuală, cît și o îndrumare calificată.

Totuși, și în această activitate, în general fructuoasă, se vădește o oarecare tendință către îngustarea orizontului de perspectivă. De aceea propun să intre în practica obișnuită a acestor cercuri organizarea unor contacte permanente cu oamenii de artă și cultură (artiști, scriitori, compozitori), cu membrii cenaclurilor literare sau ai filialelor artiștilor plastici, care să dubleze contribuția cadrelor de specialitate din școli la formarea și selecția talentelor de perspectivă.

GEORGE STOICESCU
profesor la Școala populară de artă din Sibiu

FORMAȚIE ȘI INFORMAȚIE ÎN STUDIUL LITERATURII

(urmare din pag. 1)

reseze și ecoul mai îndepărtat pe care îl are sau nu, în conștiința elevului, contactul cu literatura prin obiectul nostru? De pildă, ce rămîne după eventualul moment emoțional al lecturii și după discuția oficioasă asupra operei, interpretate în clasă conform exegezei din manual? Sau în ce raport se află, după predare, ansamblul elementelor estetice și extraestetice ale actului individual și particular de receptare artistică și ansamblul acelorași elemente fixate în analizele manualului?

Tînărul de 16—18 ani are universul lui de preferințe și interese, de convingeri și aspirații, de îndoieli și întrebări. Pot considerațiile standardizate ale comentariului de manual să pătrundă totdeauna în acest univers? De ce să credem că poziția autorului de manual, om matur sau în pragul bătrîneții, se va confunda în toate planurile și fără nici o fisură cu poziția elevului adolescent? Nu cumva nonaderența liceanului la versul lui Bacovia, de care se plîngea odată, public, un strălucit profesor craiovean, el însuși poet, are rădăcini în modalitatea, în concepția comentariului din manual? Reușește, de pildă, comentariul să determine pe elev a se confrunta cu adevărul uman al poemului bacovian, a deveni conștient de șocul primit ca urmare a unei astfel de confruntări și a-l putea exprima liber? Combătînd veleitatea manualului de a da răspuns deplin și definitiv la tot ce preocupă mintea adolescentului în contact cu o operă literară dată, o consfătuire a profesorilor de literatură din Franța conchidea că a trezi în elev o atitudine, a-i deștepta o întrebare în legătură cu zone din experiența umană valoroasă încă ascunse lui e incomparabil mai profitabil pentru personalitatea lui în formare decît a-i propune mereu și peste tot locul soluții unice gata confecționate, că o discuție asupra unei opere literare ar trebui să îngăduie trecerea liberă de la lectură la lumea actuală și de la aceasta la propria situație a elevului. Judecînd după lucrările concursului de literatură, s-ar părea că singura formă de reacție personală la receptarea artistică a operei literare, pe care o mai putem cultiva, este de natură afectivă, emoțională, manifestată în entuziasm liric; în rest, elevul reacționează prin intermediul analizelor din manual sau al izvoarelor consultate, deci reproductiv și conformist: „Pentru ce ne place **Luceafărul**? pentru că e feerie, pentru că e adevărat, pentru că strălucește... și poate pentru multe altele pe care oamenii se mulțumesc doar să le simtă" (B. D., cl. a X-a).

Studiul literaturii în liceu nu e posibil fără un volum de informație comunicat de la catedră. La cauzele care fac ca informarea să absoarbă și obiectivele formative ale predării se adaugă cel puțin încă una: cunoștințele literare sînt mai ușor susceptibile de control și apreciere decît capacitățile și deprinderile educabile prin studiul literaturii. Cum s-ar putea cota după scara notelor școlare gustul și sensibilitatea unui elev, spiritul lui critic, capacitatea lui de a explora singur o operă literară, măsura pregătirii lui, prin literatură, pentru viață? Subiectele propuse la lucrările de control trimestrial, la concursurile literare sau la examenele de bacalaureat pretind de la elev, de fapt, informare și o anumită capacitate stilistică de punere în valoare a informării. Dacă subiectul de bacalaureat a fost prevăzut măcar cu aproximație de profesorul de clasă, examinatorul poate grupa tezele după cei ce au pregătit pe candidați — indiferent dacă subiectul este unul de analiză sau de sinteză. Modul acesta reproductiv de tratare caracterizează, după cum am mai spus, și masa lucrărilor de la concursurile de literatură. Neavizat, cititorul următoarelor rînduri și-ar face o părere excelentă despre cultura literară a elevilor semnatari: „Poemul este conceput pe multiple planuri antitetice și pe un vag fir epic în care se absorb idei filozofice" (P. N., cl. a X-a); „Divinitatea nu putea concepe transformarea lui Hyperion într-un muritor, deoarece acesta făcea parte din însăși ființa sa și eliberarea Luceafărului ar fi pricinuit anihilarea ei înseși, o descompletare a unității universului (acesta provine din «principiul unității totului» din religia budistă)" (C. A., cl. a X-a) etc. Exemplele nu sînt totuși decît reproduceri, foarte apropiate de textul original, ale unor izvoare informaționale. Prezentarea lor este fără îndoială lăudabilă. Într-un mod mai elocvent încă, participanții la concursul de literatură au integrat în expunerea lor scrisă idei din Maiorescu, Ibrăileanu, Călinescu, Vianu, Matei Călinescu, G. I. Tohăneanu, I. D. Bălan, Eugen Simion etc. etc. — ori au citat pe Kant și Schopenhauer, Vigny și Goethe, Shakespeare și Voltaire, Molière și Gogol, Goldoni și Calderon, Lermontov și Shelley, Prud'hon și Guyau... (dar cîți din cunoaștere directă?). Ne întrebăm însă ce-ar fi scris elevii de clasa a X-a la acest concurs dacă subiectul le-ar fi cerut nu reproducerea unor atitudini critice sau a unor referințe străine, ci interpretarea personală a unei poezii mult mai puțin complicate decît **Luceafărul**, care să nu fi fost studiată în clasă și pentru care elevii să nu fi consultat în mod special izvoare critice; să zicem **Stelele-n cer**, împărțită în foi volante. Procedeul n-ar fi fost de loc revoluționar. Aproximativ așa se întîmplă, de exemplu, la examenul de bacalaureat din alte părți, unde este supusă aprecierii nu atît capacitatea elevilor de a înmagazina cunoștințe despre literatură și de a le reproduce, cît **productivitatea culturii literare dobîndite de ei în școală** — adică exact ce rămîne în afara formelor actuale de control la istoria literaturii române.

Judecînd mereu după masa lucrărilor concursului, trebuie să conchidem că există o nepotrivire evidentă între concepția după care se constituie literatura ca obiect de învățămînt în liceu, cu nivelul ei ridicat de exigențe, și formele didactice prin care se traduce în fapt această concepție, reflectate în nivelul rezultatelor obținute de — măcar prezumtiv — cei mai buni elevi la literatură. Într-un eventual statu quo al structurii programelor și manualelor, de ce n-am adopta, o dată cu concepția cvasiuniversitară, și formele de lucru ale învățămîntului superior, transpuse și ele la scara condițiilor învățămîntului mediu? S-ar putea studia experiența altor școli, unde cursul de istorie literară alternează cu **lecții-seminar**, în care istoria literară e considerată nu ca proces dat, ci ca proces de reconstituit — elevii avînd a descoperi treptat, prin efort propriu de cercetare, marile valori literare, felul cum au devenit ele predominante și cum s-au ordonat creînd literatura respectivă — în care activitatea aparține aproape în întregime elevilor, în care se practică referatul, disertația, discuția deschisă asupra problemelor estetice, social-politice și etice ale cîtorva opere de mare importanță, în care elevul își însușește o metodă, un instrument adecvat de abordare a unei opere literare, în care el își manifestă liber personalitatea și este ajutat direct și multilateral în formarea ei. Nu este, fără îndoială, singura soluție, dar o soluție se impune.

Călătorind în cosmos...

ȘCOALA ȘI DEZVOLTAREA APTITUDINILOR ELEVILOR

Odată cu generalizarea învățămîntului și cu prelungirea duratei școlare, a crescut mult rolul școlii în educarea la copii a aptitudinilor, în cultivarea capacității de creație științifică, tehnică, artistică și literară. Școala înarmează noua generație cu cultura generală și profesională, dezvoltă procesele psihice ale copiilor și le formează personalitatea, le descoperă aptitudinile și organizează cultivarea lor.

Adesea însă, unii profesorii limitează rolul școlii, pe plan individual, la însușirea de către elevi a volumului de cunoștințe indicat de programă, iar pe planul colectivului de elevi, la lichidarea rămînerii în urmă și desființarea „mediocrității". Semnalăm însă faptul că, dacă ne limităm doar la atît, problema educației este rezolvată unilateral, prin tratarea individuală numai a elevilor slabi la învățătură, nu și a celor foarte buni.

Printr-un sondaj efectuat la 12 școli din regiunea Bacău, am ajuns la constatarea că 98 la sută din cadrele didactice de la clasele I—IV nu dau elevilor foarte buni la învățătură teme speciale, în afara activităților independente din orele de curs sau a temelor pentru acasă, comune întregii clase. Chiar și puținii profesori (2 la sută) care au avut astfel de preocupări, nu au urmărit direct dezvoltarea aptitudinilor elevilor, ci doar pregătirea lor temeinică în vederea intrării în școli de grad superior. Observațiile și datele rezultate din sondaj au mai dovedit că, în general, nici părinții nu cer elevilor să rezolve acasă teme suplimentare celor fixate de învățători pentru întreaga clasă. De obicei, părinții sînt interesați să prevină insuccesul școlar și intervin, înainte de începerea școlarizării sau în primele clase, cu teme constînd din copieri, dictări, probleme.

În urma discuțiilor individuale purtate cu numeroase cadre didactice și a unui chestionar dat acestora, am ajuns la concluzia că observațiile semnalate mai sus au un caracter general.

Situația devine îngrijorătoare dacă avem în vedere faptul cunoscut de toate cadrele didactice (și confirmat de noi experimental) că între elevii slabi și foarte buni există un decalaj de 3 la 1 în ceea ce privește durata executării temelor. De exemplu, dacă elevul foarte bun rezolvă tema pentru acasă în 15 minute, elevul mijlociu o rezolvă în 30 de minute, iar cel slab în 45 minute. Este lesne de închipuit ce se întîmplă cu un elev foarte bun la un anumit obiect care timp de 8 ani (cît durează școala generală), execută un volum de teme egal cu elevul mijlociu sau slab. El, muncind mai puțin zilnic, nu-și antrenează suficient procesele psihice și se plafonează.

Progresul realizat de știință în ultimele decenii, complexitatea dezvoltării și perfecționării tehnicii, cerințele pe care le ridică cultivarea talentelor literare, artistice etc., impun descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor copiilor de timpuriu și în mod sistematic. În prezent nu există îndrumătoare pe clase și obiecte care să indice cadrelor didactice tinere ce anume teme individuale să dea elevilor dotați pentru acasă, să precizeze criteriile după care să fie stabilite aceste teme — prevenirea golurilor, dezvoltarea proceselor psihice, lărgirea volumului de cunoștințe etc.

Slaba preocupare pentru dezvoltarea aptitudinilor aduce prejudicii individului și societății. De aceea, este foarte important ca școala să asigure descoperirea și cultivarea de timpuriu a aptitudinilor. Ar fi bine, în acest scop, să se inițieze noi forme de apreciere, stimulare și manifestare a elevilor dotați. Eventual, Ministerul Învățămîntului ar putea organiza încă din clasele I—IV competiții și manifestări cultural-artistice premiale, concursuri pentru toate obiectele și activitățile etc. Actualele concursuri sînt organizate numai pentru elevii claselor mari și nu se finalizează cu prețuirea suficientă a elevilor care au dovedit că sînt cei mai buni din școala, raionul sau regiunea lor. Ar fi necesar ca fiecare concurent să primească o distincție (diplomă, medalie etc), pentru succesul obținut, chiar dacă este numai cel mai bun din școala lui. Altfel ar însemna ca numărul elevilor stimulați să fie mic (cei care au reușit la faza regională). În plus, sistemul concursurilor ar putea fi extins și asupra altor obiecte sau activități (istorie, geografie, științele naturii, activitățile tehnice etc); aceasta, deoarece pentru toate specialitățile trebuie cadre talentate, educate prin cultivarea de timpuriu a aptitudinilor.

Inițiativa înființării unor clase cu elevi dotați la anumite obiecte (matematică, fizică, limbi străine), este foarte bună, dar ea nu rezolvă problema pe planul masei de elevi.

În etapa actuală de dezvoltare a școlii noastre, rolul hotărîtor în descoperirea și cultivarea aptitudinilor trebuie să-l joace, după părerea noastră, cadrele didactice (învățători, profesori) ajutate de familie și sprijinite de organele de îndrumare și control ale Ministerului Învățămîntului. Dezvoltarea noilor cadre de cercetători științifici și creatori în tehnică, artă, literatură, rămîne o sarcină de prim-ordin pentru școala noastră.

Lector univ. LIVIU V. FILIMON
Bacău

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Ora de dirigenție și labirinturile formalismului"

Pornind de la cele subliniate în ancheta „Ora de dirigenție și labirinturile formalismului". („Gazeta învățămîntului" nr. 898 din 12 mai), aș vrea să mă refer la lipsa unor indicații concrete privind coordonarea activității de diriginte și comandant de pionieri.

La începutul anului școlar am primit pe plan local unele dispoziții în legătură cu planificarea muncii dirigintelui, dar erau contradictorii.

Mi s-au dat o serie de indicații ca în planul muncii dirigintelui la aceste clase să fie incluse acele obiective educative care stau în atenția fiecărui diriginte în anul școlar 1966/67, iar pe baza lor să se alcătuiască planificarea trimestrială a tematicii orelor de dirigenție și a celorlalte activități educative organizate cu elevii săptămînal, lunar și trimestrial. În luna noiembrie am primit dispoziția să refacem planurile, punîndu-le în concordanță cu planurile de muncă ale unităților de pionieri, în așa fel încît să se excludă paralelismele în activitatea cu copiii. S-a conturat astfel o oarecare coordonare a activității de diriginte și, în același timp comandant. Nu după mult timp, s-au recomandat planuri unice, activitatea de diriginte contopindu-se cu cea de comandant de pionieri. Această dispoziție s-a menținut timp de 2—3 săptămîni, pentru ca apoi să se revină iar la vechea indicație (că în ora de dirigenție trebuie să se urmărească alte aspecte decît în activitatea pionierească). Ulterior (în trimestrul II) a apărut tematica Ministerului Învățămîntului privind orele de dirigenție cu elevii. Ni s-a cerut deci să ne refacem încă o dată planurile, în lumina ei, pentru ca în timpul vacanței de primăvară să fim îndemnați din nou să contopim atribuțiile noastre de diriginți cu cele de comandanți de pionieri.

Toate aceste dispoziții, contradispoziții, paradispoziții nu servesc în nici un caz scopurilor educative. Nu este deci de mirare faptul că unele cadre didactice nu-și desfășoară activitatea educativă la nivelul cerințelor și nici faptul că există încă probleme nerezolvate pe linia disciplinei și educației elevilor.

Prof. ALEX. STERIADE
Comarnic reg. Ploiești

„Inspecția specială"

Am studiat cu atenție articolul intitulat „Inspecția specială" apărut în „Gazeta învățămîntului" nr. 901 din 2.VI.1967, sub semnătura prof. Gh. Dascălu, șeful secției de învățămînt a raionului Istria, regiunea Dobrogea.

Problemele ridicate cu privire la inspecția specială sînt de mare actualitate și extrem de importante, atît pentru cel ce efectuează inspecția cît și pentru cel inspectat.

Propunerea de a se acorda o singură notă socotesc că trebuie luată în seamă de organele de învățămînt, considerentele care au dus la această concluzie, menționate în articol, corespunzînd pe deplin realității.

Cu puțin timp în urmă, la un liceu din Craiova, inspectorul care făcuse o inspecție specială pentru definitivat a început — după ce urmărise activitatea profesională — să cerceteze activitatea social-culturală și obștească. Aceasta s-a făcut pe baza unui referat prezentat de cel inspectat, fără posibilitatea de a se verifica dacă se confirmă cele prezentate, întrucît cel înscris la definitivat lucra la acel liceu numai de la începutul anului școlar. În foarte multe cazuri nici actele oficiale nu sînt suficient de edificatoare, așa încît aprecierea acestei activități este adesea subiectivă.

Subscriu ca la inspecția specială criteriul de apreciere a activității instructiv-educative să aibă în vedere în primul rînd calitatea lecțiilor, volumul și calitatea cunoștințelor elevilor. Pentru a ajunge însă la o concluzie lipsită de erori cînd se pune problema aprecierii competenței profesionale a celui inspectat și a calității cunoștințelor unui colectiv de elevi, consider că inspecția la clasă trebuie să dureze mai mult.

Practica folosită în prezent, de a asista la două ore de specialitate și la o oră de dirigenție sau, în locul ultimei, de a da o lucrare de control, nu poate duce la constatarea adevăratelor calități profesionale și pedagogice ale unui învățător sau profesor, nici la informarea precisă asupra nivelului de cunoștințe al întregului colectiv. Oricît de pregătit ar fi el din punct de vedere profesional și chiar dacă are experiența multor ani de activitate didactică, fiind vorba de prestigiul său în fața opiniei dăscălești, presiunea emoțiilor la primele lecții — mai ales în cazul în care inspectorul îl vede pentru prima dată la clasă — este destul de puternică și de aici și unele neajunsuri care de fapt nu-i caracterizează lecțiile, dar pe care inspectorul le înregistrează și le consemnează în procesul-verbal. Același lucru se petrece și în rîndul elevilor, care tot din cauza emoțiilor nu mai prezintă curgător faptele și nu pot argumenta științific afirmațiile. Aprecierea volumului și calității cunoștințelor în astfel de condiții (și în marea majoritate a cazurilor după răspunsurile a cel mult 5—6 elevi, cît pot fi examinați foarte sumar într-o oră), nu poate reflecta situația exactă a colectivului, nu permite inspectorului să constate dacă colectivul este sau nu omogen.

S-a constatat că și în cazul inspecției școlare curente informațiile din primele ore în care s-a asistat la lecțiile unui profesor sau învățător, fie el cu vechime mare sau cu mai puțină activitate pe ogorul școlii, sînt în general neconforme cu realitatea, cu toate că emoțiile nu sînt așa de puternice ca în cazul inspecției speciale.

Iată de ce socotesc că se impune cu multă necesitate modificarea metodologiei inspecției speciale, urmărirea activității celui inspectat la un număr mai mare de lecții și, pe măsura posibilităților, de toate tipurile. La fel de necesar este să se urmărească cum organizează profesorul respectiv lecțiile de laborator și lucrările practice, preocuparea pentru folosirea mijloacelor audio-vizuale și în general pentru modernizrea predării. Cu această ocazie se poate verifica interesul ce-l manifestă pentru continua sa pregătire profesională, iar după modul în care desfășoară complexele forme de activitate la clasă și în afară de clasă, se poate stabili munca desfășurată pentru perfecționarea continuă a măiestriei sale pedagogice.

Apreciez, de asemenea, că este necesar ca la inspecția specială în vederea admiterii la examenul pentru gradul definitiv, și mai ales pentru gradul doi, să se ia în seamă activitatea desfășurată în domeniul cercetării metodico-pedagogice, iar la gradul I să se pună accentul pe lucrările publicate.

Prof. ROMEO POPESCU
Liceul nr. 4 — Craiova

Expoziție cu lucrări executate de elevii claselor I—IV de la Școala generală nr. 3 din București

CREAȚII ALE CADRELOR DIDACTICE

FILE DE HRONIC

Mereu mă întîlnesc cu copilăria. Zilele trecute îmi adunam anii de prin acte și am început să număr la cei care mai rămăseseră pînă la pensionare.

Printre adeverințe, certificate și extrase, am dat de un atestat școlar. Era semnat de învățătorul meu de acum aproape 50 de ani, căruia în școală îi spuneam „domnule învățător", iar pe uliță, „tete Pavele". Da! Învățătorul meu era un țăran din sat.

Era îndată după primul război mondial. Numele fostului învățător, mort pe cîmpul de luptă, nu-l mai rosteau decît bătrînii satului. Școala rămăsese mută.

— Copiii s-o prostit de tot, măi oameni buni! Le trebuie numai coarne. Trec pe lîngă om cu capul în pămînt și o început să arunce cu bruși. Eu zic să-i adunăm la școală și să stăm pe rînd cu ei. Cine știe cînd ne trimite statul învățător!

Așa le vorbi oamenilor, într-o duminică, Goron Tiberie, greblîndu-și pletele cu mîna.

— Eu zic să-i învețe Pavel. Are glas bun și citește frumos, spuse altul.

În seara aceleiași zile, Pepenuțu s-a urcat pe dealul Padinei și a chemat copiii la școală.

Ne-am adunat la casa Anicuței. Acolo era școala.

— Vine tetea Pavel! — strigară copiii.

N-aș putea să spun la ce se gîndea tetea Pavel cînd am dat năvală pe ușă și am început a țipa, pe toate glasurile. Cred că era stăpînit de o grijă mare. A stat o clipă, a aruncat de la catedră o privire de dac asupra noastră, apoi a spus o vorbă pe care atunci am auzit-o pentru prima dată:

— Silențiu!

Am rămas împlîntați locului, ca la jocul „de-a țările".

Mult m-am gîndit asupra acestei vorbe, dar nu i-am dezlegat înțelesul decît după ani de zile, cînd, la meditație, ni se cerea „silențiu perfect".

În capul nostru se plămădeau fel de fel de întrebări. Nu puteam da explicație faptului că învățătorul nostru era îmbrăcat în straie țărănești. Apoi, știam noi de undeva că oamenii învățați poartă ochelari, dar tetea Pavel nu avea așa ceva. De multe ori ne întrebam unde o fi învățat el atîta carte, din care să poată da și altora.

Avea o răbdare mare, pe care n-am reușit s-o măsor decît mai tîrziu, cînd am ajuns să dau și eu altora din ceea ce învățasem. Ne-a obișnuit să-i spunem cu îndrăzneală tot ce gîndeam, chiar dacă nu avea nici o legătură cu învățătura.

Într-o zi, un copil cu ochi de veveriță s-a trezit vorbind, pe cînd ne băteam capul cu adunarea:

— Mama zice că numai la domnul părinte să-i zicem „domnule", că dumneata ești cu cioareci.

— Ai mai văzut tu sau mai auzit tu despre un învățător care să nu fie domn?

— N-am auzit, nici n-am văzut pînă acuma, domnule învățător și tete Pavele.

Cît am stat la școala lui tetea Pavel, copiii m-au poreclit Bucurilă. Aveam de învățat o poezie în care tetea Pavel ne-a purtat pe cărările văzduhului, pe cai năzdrăvani:

„Pus-am șaua pe doi cai,
M-am suit în sus la rai,
Raiul s-a descuiat,
Ce-am văzut m-a bucurat".

Numai că eu am schimbat versurile și am spus:

„Raiul s-a descuit,
Ce-am văzut m-a bucurit."

și Bucurilă mi-a rămas numele din acea zi.

Tetea Pavel nu știa prea multă carte, dar cît a știut ne-a dat-o nouă. Din sufletul fiecărui copil el a făcut o răsadniță, în care a semănat cele mai alese flori, cărora le-a dat căldură și lumină. De la el am învățat „Cîntecul gîntei latine", „Eu sunt fiică de roman". El ne-a învățat să scriem cîntînd, să ne certăm cu pana de scris care nu ne asculta:

„Pană penișoara mea,
De ce ești atît de grea?
Tu la alții te-nvîrtești
Iar la mine te oprești."

În cîntec, aruncam vina pe creasta penei, care ne răspundea supărată:

„Măi școlare, școlărele!
Măi băiete, tinerele
Nu-i de vină creasta mea,
Că-i de vină mîna ta!".

La care noi răspundeam cu mîndrie:

„Cînd voi prinde-a învăța,
Pană-i vai de creasta ta!"

Azi citesc în atestatul școlar ca într-o filă de hronic. Descifrez cuvinte uitate și învechite. Cuvinte de mult ieșite din vorbirea cotidiană: „purtarea morală, foarte bună, diligința, mare". În dreptul semnăturii, văd chipul celui căruia-i spuneam „domnule învățător" și „tete Pavele".

Mormîntul lui se găsește la depărtare mare. Pe dealul Padinei. Într-un sat din Cîmpia Transilvaniei, unde în Simbăta Floriilor se aduc laolaltă turmele de oi. În jurul acestui mormînt aud mieluseii plîngînd. Ei sînt păziți de copii care învață într-o școală nouă, clădită mai jos de casa Anicuței. Mieluseii își cheamă mamele, zile de-a rîndul, pînă cînd iarba de pe morminte îi face să uite dulceața laptelui.

N-am căutat niciodată mormîntul lui tetea Pavel. Poate nici nu l-aș găsi.

Dar am rugat primăverile să-i înflorească toporașii.

Vîntului i-am spus să fie blînd și în luna lui cuptor să treacă ușor peste morminte.

Toamnelor le-am spus să fie lungi, răbdătoare și îngăduitoare, așa cum a fost cu noi domnul învățător și tetea Pavel.

Prof. VIRGIL CRISTEA

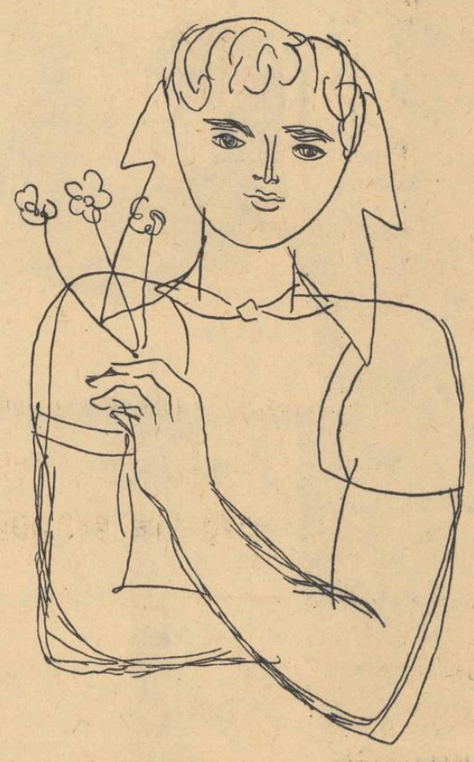

Desene de prof. GH. DOBRE

NOTE BIBLIOGRAFICE

Organizațiile de partid din școli

În Editura politică a apărut recent lucrarea „Organizațiile de partid din școli" (88 p., 1,25 lei). Autorul, **Aurel Cristea**, arată cum organizațiile de bază din școli își concentrează întreaga lor atenție asupra îndrumării cadrelor didactice, a organizațiilor U.T.C. și de pionieri în vederea îmbunătățirii și perfecționării instrucției și educației elevilor.

Este prezentată munca biroului organizației de bază între două adunări pentru mobilizarea comuniștilor și a activului fără de partid la activitatea de îndeplinire a hotărîrilor, preocuparea acestora pentru creșterea permanentă a nivelului profesional, politic și ideologic al cadrelor didactice.

Ce să fiu?

Tot în Editura politică a apărut și lucrarea „Ce să fiu? Cum să-mi descopăr vocația? Cum să-mi aleg o profesiune?" de **Șerban Miroiu.** Scrisă pe baza unor fapte concrete de viață, această lucrare (152 p., 4 lei), urmărește să dea tinerilor îndrumări valoroase cu privire la alegerea viitoarei profesiuni în mod cît mai chibzuit și cît mai corespunzător înclinațiilor și aptitudinilor personale. Este relevată necesitatea ca tinerii, pentru a nu greși în alegerea pe care o fac, să folosească toate sursele de informare, să-și analizeze cu discernămînt înclinațiile spre un domeniu sau altul de activitate.

Subliniind frumusețea și caracterul creator al diferitelor profesiuni, lucrarea constituie un ghid util în orientarea tinerilor spre alegerea drumului în viață. Ilustrațiile, realizate de Tia Peltz, subliniază ideile esențiale ale volumului.

Dobrogea maritimă

În cadrul „Bibliotecii geografului" a apărut, de curînd, o nouă lucrare — „DOBROGEA MARITIMA" elaborată sub îndrumarea Societății de științe naturale și geografie. Ea se adresează tuturor celor care doresc să cunoască mai amplu litoralul românesc al Mării Negre și reprezintă un ghid util pentru profesorii de diferite specialități care organizează excursii, drumeții și aplicații documentar-științifice cu elevii în regiunea Dobrogea.

În cuprinsul lucrării sînt puse la îndemîna cititorilor datele cele mai de seamă privind aceste locuri. După o scurtă expunere a vechii istorii a acestor pămînturi, Dobrogea maritimă este privită din punct de vedere geologic, analizîndu-se cele

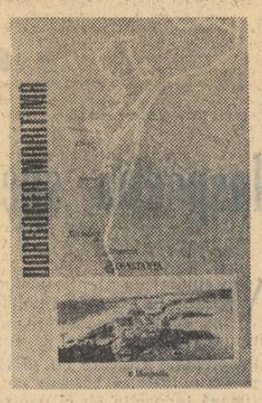

trei zone — Dobrogea de nord, centrală și de sud — în care se întîlnesc formațiuni geologice de vîrste și aspecte diferite. Un capitol este dedicat considerațiilor fizico-geografice asupra regiunii respective. Interesante sînt capitolele care se referă la flora și vegetația Dobrogei — fauna și flora marină, fauna continentală. Lucrarea se încheie cu o privire economico-geografică asupra litoralului românesc, în care sînt trecute în revistă industria, agricultura, transporturile, orașul Constanța, obiectivele economice și culturale, întinerarele turistice și stațiunile balneare.

Un variat material ilustrativ îmbogățește volumul. Fiecare capitol se încheie cu un rezumat în limbile rusă, franceză, germană și engleză.

La elaborarea acestei utile lucrări — pe care o recomandăm tuturor cadrelor didactice — și-a adus contribuția un colectiv de autori, printre care dr. Mihai Băcescu, membru corespondent al Academiei, prof. univ. dr. Mihai Iancu, conf. univ. Atena Herbst-Rădoi, Adrian Rădulescu, Constantin Gheorghiu, M. Nicolescu, Evdochia Pușcaru Soroceanu.

Mituri

Distribuindu-și cu dreaptă măsură timpul între didactică și poetică, activități pe care proza de notație („Serile din sectorul Nord") le leagă asemenea unei trăsături de unire, Florin Mugur înscrie prin ultimul volum o interesantă cotitură în evoluția sa de poet. „Mituri" drapează, în faldurile legendarului sau doar ale metaforelor, frămîntările unui spirit receptiv la marile probleme contemporane.

Este vădită în poemele acestui volum, mai ales, o aspră încrîncenare împotriva a tot ceea ce semnifică în viața omenirii războiul, cu multiplele sale capete de balaur. „Acel timp / ca o curte înconjurată cu un gard de sîrmă, / plină de copii cu mințile rătăcite... / acel timp de război / ca un cor / de copii care vorbesc singuri, / de copii cu mințile rătăcite / care se liniștesc deodată / urcîndu-se / pe un imens, rotund / leagăn de fier ruginit / de forma pămîntului". („Acel timp"). Cumplitele vremuri ale războiului înscriu atît tragedia oamenilor cît și a naturii — a rîului înmormîntat pe brațe de bărbați după ce a fost spart cu tunurile toată noaptea — și a lucrurilor, asemeni zidului înalt cu sfinți pictați alături, ruina singuratică a unei vechi biserici.

Situată tot în registrul grav, poezia de meditație marchează cea de a doua coordonată de bază a „Miturilor" lui Florin Mugur. Suita de momente poetice are izbucniri de flacără puternică, alternînd cu scînteieri amăgitoare pe locurile presupuselor comori. Se întrevede la unele poeme o oscilație între esențializare, uneori cu mijloace insuficient integrate arsenalului poetic — „Rata idei, / idei de război, / rata cai de război, / părăsindu-i numai ochi, / rata flori..." („După sfîrșitul războiului") — și explicitarea prea amplă, pedalarea prea îndelungată pe o anumită imagine: „Rîsul smulgea cartofii din cuibul lor, / cartofii grei ca mine, miopi, abia porniți / pe creștere, cartofi îngroșați..." („Retragerea rîului").

Evoluînd într-un univers relativ redus de făpturi și simboluri, „Mituri" atestă, prin ce cuprind mai valoros poemele sale, înscrierea precisă pe o nouă orbită a unui poet cu reale rezerve de combustie interioară.

AL. C.

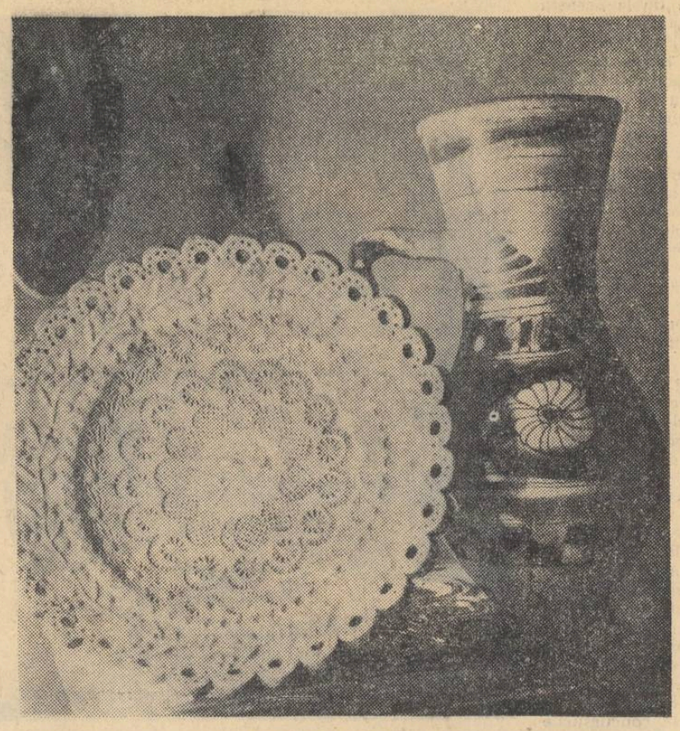

Ceramică de Horezu

Diapozitive color

În ultimul timp, seturile de diapozitive color din școli s-au îmbogățit cu teme variate. După primele diapozitive, a căror calitate — în deosebi în redarea fidelă a culorilor — mai putea fi îmbunătățită, studioul cinematografic „Animafilm" — București a realizat pelicule mai frumoase și mai interesante ca tematică.

Cele mai recente prezintă opere de artă existente în patrimoniul Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România și în alte muzee și colecții din Capitală și din țară, monumente istorice — printre care remarcăm Ulpia Traiană, Sarmisegetuza, castelul Huniazilor, vestitele mînăstiri din nordul Moldovei — obiective de interes turistic de pe teritoriul orașului București și din alte orașe, vederi de la munte și de la mare etc.

De la studiou aflăm că în curînd tematica diapozitivelor se va lărgi. Sînt în pregătire diapozitive dedicate unor oameni de seamă, actori, cîntăreți, sportivi de prestigiu din țara noastră.

Cooperativele de consum cumpără de la dv. CU PLATA PE LOC orice cantități de borcane și sticle goale prin:

— toate magazinele care vînd produse alimentare;
— centrele speciale de achiziții de sticle și borcane;
— achizitori autorizați care se prezintă la domiciliu.

IMPORTANT: SE CUMPĂRĂ borcane și sticle goale atît de la POPULAȚIE cît și de la INSTITUȚII SAU ÎNTREPRINDERI (spitale, creșe, cantine etc.)

ÎN EDITURA MUZICALĂ

A UNIUNII COMPOZITORILOR

DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

AU APĂRUT:

PETRE BRÎNCUȘ și NICOLAE CĂLINOIU — **Muzica în România după 23 August 1944**	15	lei
DORU POPOVICI — **Muzica corală românească**	19	lei
JACK BRATIN — **Calendarul muzicii universale**	21	lei
FRANZ WERFEL — **Verdi, romanul operei. Traducere din limba germană**	16	lei
*****1864—1964 Conservatorul Ciprian Porumbescu București**	17	lei
ALFRED MENDELSOHN — **Melodia și arta învesmîntării ei**	18	lei
ALFRED CORTOT — **Muzica franceză de pian. Traducere din limba franceză**	19	lei
VINICIUS GREFIENS — **Curs practic pentru cetire de partituri**	36	lei
VICTOR IUSCEANU — **Solfegii — vol. I**	14	lei
vol. II	17	lei
MAX EISIKOVITS — **Polifonia vocală a Renașterii**	21	lei
DUMITRU BUGHICI — **Suita și sonata**	20	lei
THEODOR BALAN — **Principii de pianistică**	17	lei
OTAKAR SEVCIK — **Tehnica viorii, op. 1 caietul 1**	16	lei
caietul 2	18	lei
caietul 3	12	lei
caietul 4	16	lei
— Schimburi și game de vioară, studii pregătitoare, op. 8	9	lei
— Duble coarde de vioară. Studii pregătitoare, op. 8	8	lei
— Trilul. Studii pregătitoare, op. 7 caietul 1	14	lei
caietul 2	14	lei
— Tehnica arcușului, op. 2 caietul 1	11	lei
caietul 2	10	lei
caietul 3	7,50	lei
caietul 4	7	lei
caietul 5	10	lei
caietul 6	7,50	lei
HANS SITT — **Studii, op. 32 (vioară) caietul 1**	11	lei
caietul 2	12	lei
caietul 3	10	lei
caietul 4	11	lei
caietul 5	9	lei
— 20 Studii, op. 69 (vioară) caietul 1	10	lei
caietul 2	11	lei

Lucrările Editurii muzicale a Uniunii compozitorilor din Republica Socialistă România pot fi procurate:

— din librăriile de la orașe și sate;
— de la magazinul „Muzica" din București, calea Victoriei 41;
— de la librăria Cartea prin poștă, București, calea Șerban Vodă nr. 43 (pentru comenzile din mediul urban) și str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12 (pentru comenzile din mediul rural);
— prin difuzorii de cărți din întreprinderi și instituții.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

40 132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 905
Vineri 30 iunie
1967
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Desen de TIA PELTZ

DE „ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI"

Se împlinește un deceniu de cînd în statul nostru socialist se sărbătorește „Ziua învățătorului", ziua slujitorilor învățămîntului, a acelora care, cu dragoste și abnegație, își consacră viața și munca formării și educării tinerei generații. Sărbătorim la 30 iunie deopotrivă pe toți cei ce deschid larg tineretului drumul spre cunoașterea lumii și a vieții — pe educatoare, învățători, profesori.

Investite în anii socialismului cu noi și importante responsabilități sociale și morale, cadrele didactice din învățămîntul de toate gradele se bucură de înalta apreciere a partidului și guvernului, a întregului nostru popor, pentru contribuția lor la opera de excepțională valoare a făuririi omului nou, cetățean de nădejde al patriei noastre socialiste.

Ca în toate domeniile vieții noastre sociale, și în învățămînt hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C.R. prind viață, devin realitate. S-a încheiat de curînd primul an de activitate a liceelor de specialitate, care vor da economiei naționale cadre de tehnicieni cu o bună pregătire profesională; au fost luate măsuri de îmbunătățire a concursurilor de admitere, de perfecționare a conținutului programelor și manualelor didactice, de dezvoltare a muncii educative în rîndul elevilor și studenților; mii de învățători și profesori au fost angrenați în munca de conducere a mișcării pionierești. Sub conducerea partidului și a guvernului are loc un larg proces de modernizare și perfecționare a întregului nostru învățămînt.

Bilanțul anului școlar ce se încheie în aceste zile, ilustrat prin mai buna pregătire a elevilor și studenților, prin rezultatele examenului de bacalaureat, prin rezultatele examenelor de intrare în licee, constituie o dovadă grăitoare a succeselor dobîndite de cei peste 190 000 de învățători și profesori din școli, licee și facultăți, în munca de formare și de educare a tineretului.

Îndatorirea ce le revine — aceea de a pregăti cadre ale viitorului — cere dascălilor noștri o muncă perseverentă pentru perfecționarea continuă a măiestriei lor pedagogice, valorificarea tradițiilor înaintate ale școlii românești, cunoașterea celor mai noi realizări ale științei și culturii din țara noastră și din întreaga lume. Toată priceperea și puterea lor de muncă să fie consacrată pregătirii tineretului pentru exigențele vieții, pentru cerințele societății socialiste, care are nevoie de oameni cu temeinice cunoștințe profesionale și cu o înaltă conștiință cetățenească, cu o conduită ireproșabilă în toate împrejurările, animați de dorința de a sluji cu devotament interesele poporului, cauza socialismului și a păcii.

Astăzi, de „Ziua învățătorului", mulți dintre învățătorii și profesorii noștri primesc distincții, ordine, medalii și alte evidențieri, drept dovadă a prețuirii și dragostei de care se bucură din partea partidului și guvernului, a întregului nostru popor. Îi felicităm din toată inima!

De „Ziua învățătorului" urez, în numele Ministerului Învățămîntului și personal, cadrelor didactice din învățămîntul de toate gradele, cele mai depline succese în muncă și multă fericire în viața lor personală.

Acad. ȘTEFAN BĂLAN
ministrul învățămîntului

COMUNICAT

În zilele de 26 și 27 iunie a. c. a avut loc ședința plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

1. Plenara a dezbătut și aprobat Directivele cu privire la elaborarea planului cincinal 1971—1975 și a direcțiilor principale ale dezvoltării economiei naționale în perioada 1976—1980.

Plenara a hotărît ca lucrările cu privire la planul pe 1971—1975, precum și la stabilirea direcțiilor principale ale dezvoltării economiei naționale în perioada 1976—1980 să înceapă în acest an și să se încheie, în linii generale, pînă la sfîrșitul anului 1968. Pentru îndrumarea și coordonarea întregii activități de elaborare și fundamentare a acestor lucrări s-a hotărît înființarea unei comisii centrale de partid și de stat.

2. Plenara a dezbătut și aprobat hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri cu privire la majorarea salariilor mici, stabilind ca, începînd cu data de 1 august 1967, salariul tarifar minim să se ridice de la 570 lei la 700 lei.

3. Plenara a aprobat măsurile pentru raționalizarea și gospodărirea economicoasă a parcului de autoturisme de la ministere, instituții centrale și locale, întreprinderi, organe de partid, sindicale, cooperatiste și obștești.

4. Plenara C.C. al P.C.R. a analizat și apreciat pozitiv activitatea desfășurată de Ministerul Afacerilor Interne și de organele sale pentru înfăptuirea hotărîrilor partidului și guvernului cu privire la asigurarea securității statului și a ordinii publice, apărarea proprietății socialiste, a drepturilor și intereselor legale ale cetățenilor. Ținînd seama de condițiile perioadei desăvîrșirii construcției socialiste în care se află țara noastră, de dezvoltarea continuă a democrației noastre, de necesitatea atragerii mai largi a oamenilor muncii la asigurarea respectării normelor de conviețuire socialistă, plenara a stabilit măsuri pentru perfecționarea continuă a activității Ministerului Afacerilor Interne și îmbunătățirea structurii sale organizatorice.

În cadrul discuțiilor au luat cuvîntul tovarășii Miu Dobrescu, Aurel Vijoli, Gheorghe Călin, Gheorghe Vasilichi, Ion Stănescu, Ion Ioniță, Gheorghe Pană, Constantin Dăscălescu, Tudor Ionescu, Chivu Stoica, Grigore Răduică, Cornel Onescu, Adrian Dimitriu, Constantin Pîrvulescu, Augustin Alexa, Ion Coman, Virgil Trofin, Valter Roman, Ștefan Voicu, Alexandru Drăghici.

În încheierea dezbaterilor a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

SOLEMNITATEA DE LA CONSILIUL DE STAT

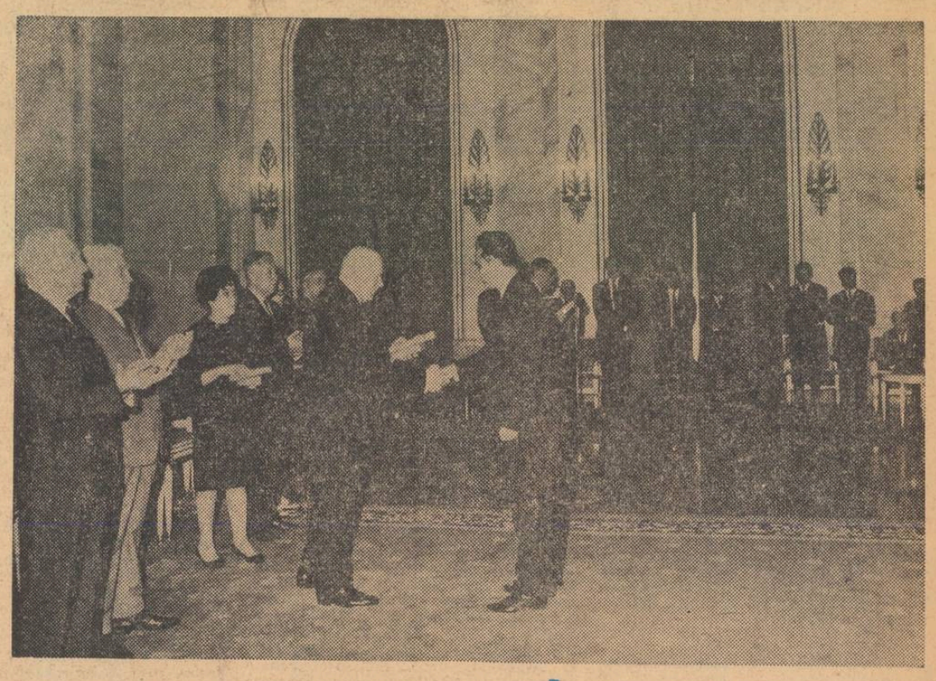

La Consiliul de Stat a avut loc joi solemnitatea înmînării unor titluri și ordine ale Republicii Socialiste România, cu prilejul „Zilei învățătorului". La festivitate au participat educatori, învățători, profesori din învățămîntul de cultură generală și din licee, cadre didactice din învățămîntul profesional și tehnic și din învățămîntul superior care, prin activitatea rodnică și entuziastă desfășurată de-a lungul anilor, au adus o contribuție însemnată la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în țara noastră.

La solemnitate au luat parte tovarășii Chivu Stoica, Emil Bodnaraș, Leonte Răutu. Au participat de asemenea tovarășii Constanța Crăciun și Mihai Gere, vicepreședinți ai Consiliului de Stat, Grigore Geamănu, secretarul Consiliului de Stat, Gheorghe Stoica, membru al Consiliului de Stat, Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Ion Teoreanu, șef de secție la C.C. al P.C.R.

Președintele Consiliului de Stat a înmînat titlurile „Învățător emerit", „Profesor emerit" și ordine ale Republicii Socialiste România.

Tovarășul Chivu Stoica, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al

(Continuare în pag. a 4-a)

OMAGIU

Sărbătorim aproape fiecare dintre noi, în amintirea noastră, de „Ziua învățătorului", o imagine pe care am păstrat-o din prima copilărie sau de mai tîrziu, din adolescență. Imaginea este pentru noi prototipul ideal al omului care, de la catedră sau coborînd printre bănci, ne-a dăruit, o dată cu știința pe care o învățase și el la rîndul lui, ceva din tăptura lui sufletească, care ne-a ajutat miraculos să ne însușim știința. Cei care nu-și pot aminti de un asemenea chip sînt, într-un fel, ortani, lipsiți în epoca lor de dezvoltare de ceva foarte prețios și foarte necesar.

Din fericire însă mulți dintre noi avem cui mulțumi în gînd și mulți dintre cei care sînt elevi și studenți azi au cui mulțumi cu glas tare, din toată inima. Dragostea pentru propria ta meserie făgăduiește oricînd îndeplinirea pînă la capăt a lucrului pe care îl faci, făgăduiește izbînda lui. Dar sînt meserii care parcă cer mai mult decît altele ca omul să nu le „practice" numai, ci să se contopească cu ele, să-și piardă orice urmă de egoism în fața lor, să li se devoteze în asemenea măsură încît să nu mai știe unde este limita dintre el însuși și munca lui și efectiv să destiinteze această limită. Așa îmi par a fi medicina și învățămîntul, pentru că în prima e vorba de viața omenească într-o clipă de răscruce, și în a doua de viața omenească în întreaga ei desfășurare, care va fi așa cum a pornit.

Învățătorul ține în mîinile lui anii aceștia fragezi de pornire la drum lung. Și dacă explică de la catedră tabla înmulțirii, istoria patriei sau savante calcule algebrice, sarcina lui nu se încheie aici. Chiar dacă face foarte bine treaba asta, dincolo de ea se află ceva mai mult, și uneori îmi pare că se află chiar esențialul: propria lui poziție față de lume, interesul lui aprins pentru ceea ce are de comunicat, dorința lui fierbinte — pe care elevul o simte — ca acela care îi stă în față să priceapă, să păstreze ceea ce a priceput, setea lui de a face oameni adevărați din copiii sau adolescenții care îi sînt încredințați. Și pilda vieții lui personale, și energia lui care i se comunică elevului, și pasiunea lui pentru adevăr, care nu lasă să încolțească indiferența în nici o minte tînără, în nici un suflet care se dezvoltă.

Fie că umblă pe ulița satului și are în fața lui, cînd intră în clasă, ochi

LUCIA DEMETRIUS

(Continuare în pag. a 3-a)

Înaltă cinstire oamenilor şcolii

Cu prilejul „Zilei învăţătorului", pentru activitate îndelungată, merite deosebite şi contribuţia adusă la dezvoltarea învăţămîntului, Consiliul de Stat a conferit titlurile „Învăţător emerit" şi „Profesor emerit", precum şi „Ordinul muncii", Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România", Ordinul „Meritul Cultural", „Medalia Muncii" şi Medalia „Meritul Cultural" unor cadre didactice din învăţămîntul de toate gradele. Publicăm mai jos numele celor cărora li s-au conferit aceste distincţii.

Titlul de „Învăţător emerit"

Ion E. Balmuş, înv. Şc. gen. Topalu — Hîrşova ; **Cezar V. Bahrim**, înv. Lic. pedagogic Galaţi ; **Mihai St. Bircă**, înv. Şc. gen. Lupoaia-Zalău ; **Iuliana F. Borbely**, înv. Şc. gen. Micula-Satu Mare ; **Nicolae C. Budac**, înv. Şc. gen. Streza-Cârţişoara-Făgăraş ; **Teodor V. Bugnar**, înv. Şc. gen. Dragu—Huedin ; **Andrei A. Buzas**, înv. Şc. gen. Măgherani — Tîrgu Mureş ; **Leon N. Boar**, înv. Şc. gen. Bălăceana — Gura Humorului ; **Ştefan I. Caraman**, înv. Şc. gen. Ciineni — Făurei ; **Constantin N. Căruţaşu**, înv. inspector Secţia învăţămînt a raionului Huşi ; **Paraschiva I. Ciuleanu**, înv. Şc. gen. nr. 21 Ploieşti ; **Bela A. Deak**, înv. pensionar Pava-Zăbala — Tg. Secuiesc ; **Ion Gh. Dudă**, înv. inspector Secţia învăţămînt reg. Dobrogea ; **Neculai T. Dughir**, înv. Şc. gen. nr. 24 Iaşi ; **Vasile N. Dumitru**, înv. Lic. „Ilie Pintilie" Cîmpina ; **Mircea D. Fanea**, înv. inspector Secţia de învăţămînt raionul Luduş ; **Constantin M. Fuioagă**, înv. Şc. gen. nr. 11 Marginea Bacău ; **Ida Gh. Frater**, înv. Şc. gen. nr. 11 Oradea ; **Alexandrina I. Ganea**, înv. inspector Secţia învăţămînt raion V.I. Lenin ; **Petre P. Grosoiu**, înv. Şc. gen. Belciug -Necşeşti — Roşiorii de Vede ; **Magdalena A. Guran**, înv. Lic. pedagogic Arad ; **Grigore I. Huiculescu**, înv. pensionar Vedeni — Tg. Jiu ; **Eugenia N. Iliescu**, înv. Şc. gen. Clondiru-Mizil ; **Constantin N. Ionescu**, înv. Şc. gen. nr. 2 Turda ; **Maria I. Ionescu**, înv. Şc. gen. Gîrcina — P. Neamţ ; **Marin M. Jilcu**, înv. pensionar Malu Mare — Craiova ; **Mihail M. Limbăşan**, înv. Şc. gen. nr. 1 Mediaş ; **Ion P. Mihăilă**, înv. vicepreşedinte al Comitetului executiv al Sfatului popular raional Piteşti ; **Georgeta Ecaterina Moşoianu**, înv. pensionar Bucureşti ; **Marton S. Miklos**, înv. Şc. gen. Plăieşii de Jos — Ciuc ; **Petru I. Miheş**, înv. Şc. gen. Meziad — Beiuş ; **Gheorghe T. Munteanu**, înv. Şc. gen. Vîrlezi-Bujoru ; **Maria C. Panait**, înv. Şc. gen. Albeşti-Slobozia ; **Marin T. Păunescu**, înv. pensionar Siminic — Craiova ; **Mihail N. Păstrămescu**, înv. pensionar Adjud ; **Tudor Gh. Petre**, înv. Şc. gen. nr. 2 Urziceni ; **Maria I. Petraşcu**, înv. Şc. gen. nr. 1 Timişoara ; **Zoe M. Petrescu**, înv. Şc. gen. nr. 4 Călăraşi ; **Ecaterina I. Pieleanu**, înv. Şc. gen. nr. 124 Bucureşti ; **Ilariu D. Popescu**, înv. Şc. gen. nr. 114 Bucureşti ; **Gavril C. Popovici**, înv. Şc. gen. Idicel Sat — Reghin ; **Gheorghe I. Pumnea**, înv. Şc. gen. nr. 13 Sibiu ; **Alexandru I. Radu**, înv. Şc. gen. nr. 11 Constanţa ; **Avram C. Rusu**, înv. Şc. gen. Criş — Brad ; **Teodor F. Sandu**, înv. Lic. Măneciu-Ungureni — Teleajen ; **Ioan I. Sava**, înv. Şc. gen. Jina — Sebeş ; **Petru Gr. Simion**, înv. Şc. gen. Bainet—Rădăuţi ; **Radu St. Sia**, înv. inspector Secţia învăţămînt raion Costeşti ; **Alexandru T. Stan**, înv. pensionar Smeeni — Buzău ; **Vasile I. Supuran**, înv. activist Comitetul regional P.C.R. Hunedoara ; **Gheorghe I. Şincai**, înv. Şc. gen. nr. 6 Baia Mare ; **Nicolae Gh. Teodorescu**, înv. pensionar Muşăteşti — Curtea de Argeş ; **Ioan V. Trofin**, înv. Şc. gen. Scînteia — Negreşti ; **Vasile Th. Vasiliu**, înv. Staţiunea republicană a tinerilor naturalişti Timişoara ; **Ştefania M. Vlădoiu**, înv. Lic. Tg. Cărbuneşti — Gilort ; **Francisc M. Wild**, înv. inspector Secţia învăţămînt raion Lipova.

Titlul de „Profesor emerit"

Nicolae P. Alexandrescu, prof. pensionar Buzău ; **Victor M. Apostol**, prof. Lic. „N. Bălcescu" — Craiova ; **Cristică Gh. Anton**, prof. Lic. agricol special nr. 1 Bucureşti ; **Gheorghe S. Atanasiu**, prof. univ. Universitatea Bucureşti ; **Neculai V. Bălan**, prof. Lic. nr. 1 Ploieşti ; **Liliana T. Barbu**, prof. Lic. nr. 2 Constanţa ; **Dumitru N. Braharu**, prof. Lic. din Abrud — Cîmpeni ; **Vladimir Buţureanu**, prof. univ. Institutul de medicină şi farmacie Iaşi ; **Constantin Gh. Cârlănescu**, prof. Grupul şcolar tehnic construcţii Bucureşti ; **Jeana R. Christu**, prof. Lic. nr. 10 Bucureşti ; **Alexandru N. Cristescu**, prof. Lic. pedagogic Piteşti ; **Florea A. Creţeanu**, prof. Lic. „Unirea" — Turnu Măgurele ; **Ioan L. Creangă**, prof. univ. Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi ; **Aurel Ciupe**, prof. univ. Institutul de arte plastice „Ion Andreescu" Cluj ; **Ioan I. Curea**, prof. univ. Universitatea Timişoara ; **Valeria V. Cucuiat**, prof. Şc. gen. Sătmărel-Satu Mare ; **Eugen Gh. Cumpătă**, prof. Şc. gen. nr. 92 Bucureşti ; **Mihail I. Guşiţă**, prof. pensionar Turnu Severin ; **Aurora S. Demetrescu**, prof. Lic. nr. 3 Sibiu ; **Costache Dima**, prof. pensionar Bucureşti ; **Constantin N. Dinculescu**, prof. univ. Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti ; **Alexandru L. Drăguşoiu**, prof. Grupul şcolar agricol Oradea ; **Stela D. Dumitrescu**, prof. Liceul „N. Bălcescu" Brăila ; **Ştefan I. Duţulescu**, prof. pensionar Craiova ; **Ioan P. Enăşescu**, prof. Şc. gen. Curtea — Făget ; **Ecaterina D. Faur**, prof. Lic. nr. 1 Galaţi ; **Valeria A. Ferencz**, prof. Lic. nr. 10 Timişoara ; **Elena I. Flondor**, prof. Lic. nr. 15 Bucureşti ; **Grigore V. Găzdoc**, prof. Lic. „G. Coşbuc" — Năsăud ; **Gheorghe N. Grigoraş**, prof. Lic. nr. 3 Galaţi ; **Carolina I. Horea**, prof. Lic. nr. 2 Oradea ; **Constantin N. Iancu**, prof. pensionar Dorohoi ; **Constantin L. Ioachim**, prof. pensionar Bucureşti ; **Dumitru Jarnea**, prof. pensionar Bucureşti ; **Lajos L. Kiss**, prof. Lic. Tg. Secuiesc ; **Florica P. Luţă**, prof. Lic. „Dr. P. Groza" Odorhei ; **Ioan T. Lupaş**, prof. univ. Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj ; **Ecaterina V. Mărgineanu**, prof. Lic. „N. Bălcescu" Bucureşti ; **Augustin I. Matei**, prof. Lic. „Emil Racoviţă" Cluj ; **Eugenia T. Munteanu**, prof. Şc. gen. nr. 2 Vaslui ; **Ştefan Nădăşan**, prof. univ. Institutul politehnic Timişoara ; **Nicolae I. Nicolaescu**, prof. Lic. pedagogic Cîmpulung-Muscel ; **Dumitru A. Năstăsel**, prof. Lic. Buftea — Răcari ; **Nicolae N. Pavel**, prof. pensionar Braşov ; **Ştefănică T. Petrescu**, prof. Lic. „Gh. Lazăr" Bucureşti ; **Alexandru T. Popescu**, prof. univ. Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti ; **Mircea Dan T. Pavelescu**, prof. Lic. „T. Vladimirescu" Tg. Jiu ; **Anton B. Palffy**, prof. pensionar Tg. Mureş ; **Dan Gh. Popescu**, prof. Lic. nr. 1 Lugoj ; **Mihai Gh. Poenaru**, prof. Lic. nr. 1 Roman ; **Alexandru I. Roşca**, prof. univ. Universitatea „Babeş Bolyai" — Cluj ; **Constantin Rădoi**, prof. pensionar Bucureşti ; **Marin I. Rădulescu**, prof. Şc. profesională mecanici agricoli Găeşti ; **Dan Rădulescu**, prof. univ. pensionar Cluj ; **Maria C. Săvulescu**, prof. Lic. „I. Creangă" Bucureşti ; **Victor D. Solomon**, prof. pensionar Deva ; **Ilie I. Stănculescu**, prof. Lic. pedagogic Piteşti ; **Ludovic I. Szabo**, prof. univ. Institutul de teatru Tg. Mureş ; **Petru Gh. Todicescu**, prof. pensionar Boteşti — Hordniceni Fălticeni ; **Dumitru A. Tihan**, prof Grupul şcolar „Unirea" — Bucureşti ; **Ion C. Teodorescu**, prof. univ. pensionar Bucureşti ; **Nicolae P. Ţane**, prof. pensionar Buzău ; **Petra N. Vlaicu**, prof. Lic. nr. 2 Giurgiu ; **Nicolae C. Zaharia**, prof. pensoinar Iaşi ; **Gheorghe C. Zapan**, prof. univ. Universitatea Bucureşti.

„Ordinul muncii" clasa a II-a

Constantin A. Ghiulai, prof. univ. Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti ; **Constatin M. Ioan**, prof. univ. Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti ; **Corneliu Severineanu**, prof. univ. Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" Bucureşti ; **Ion Gh. Zăgănescu**, prof. univ. Institutul politehnic Timişoara.

„Ordinul muncii" clasa a III-a

Toader I. Acatincăi, înv. Şc. gen. nr. 3 Piteşti ; **Gabor G. Adamosy**, prof. Lic. „Mihai Viteazul" Turda ; **Ioan I. Albon**, prof. director Ad-ţia bazelor sportive şcolare Bucureşti ; **Nicolae I. Armulescu**, prof. Şc. gen. Godeanu-Turnu Severin ; **Anica V. Avram**, înv. Şc. gen. Tîrguşori-Medgidia ; **Gheorghe I. Atanasiu**, prof. Şc. profesională specială nr. 2 Timişoara ; **Francisc Balogh**, prof. univ. Conservatorul „ Gh. Dima" Cluj ; **Maria I. Bălănescu**, înv. Lic. Urlaţi-Ploieşti ; **Costică V. Bărbulescu**, conf. univ. director Ministerul Învăţămîntului ; **Marcel R. Bărbescu**, prof. Şc. gen. nr. 1 Drăgăşani ; **Ioan D. Bălănescu**, prof. Şc. gen. Cîrja-Bîrlad ; **Pancraţiu P. Beller**, prof. Şc. gen. nr. 15 „Tudor Vladimirescu" Arad ; **Iosif I. Bende**, înv. Şc. gen. Brîncoveneşti-Reghin ; **Ludovic L. Bodo**, înv. Casa de copii Miercurea Ciuc ; **Petru I. Botiş**, prof. Lic. agricol Timişoara ; **Ecaterina C. Brumărică**, prof. Lic. nr. 2 Alexandria ; **Costică Z. Bustuc**, prof. Lic. din Negru Vodă ; **Ludovic Gh. Biga**, prof. Lic. „M. Eminescu" Satu Mare ; **Vladimir I. Bicu**, prof. inspector Secţia de învăţămînt raionul Aiud ; **Nicolae I. Bucur**, prof. Lic. pedagogic Cîmpulung-Muscel ; **Vasile P. Căpăstraru**, înv. Şc. gen. Buseşti, Nadanova-Turnu Severin ; **Victor V. Chiş**, înv. Şc. gen. Vad-Sighet ; **Ion I. Cheşcă**, prof. Lic. nr. 32 Bucureşti ; **Teodor N. Carnaucoff**, prof. Grupul şcolar agricol Poarta Albă ; **Florea Gh. Ciupitu**, prof. Liceul industrial de transporturi Bucureşti ; **Diomid I. Cojocaru**, prof. Grupul şcolar petrol Ploieşti ; **Silvia Gh. Kureş**, prof. Şc. profesională Beiuş ; **Constatin Cindea**, prof. univ. Institutul politehnic Timişoara ; **Ilie S. Coleaşă**, înv. Şc. gen. Modelu-Călăraşi ; **Ioan I. Cîmpeanu**, prof. Lic. nr. 15 Cluj ; **Cornelia I. Constantinescu**, educatoare Grădiniţa nr. 5 Arad ; **Ştefan St. Costea**, prof. director Ministerul Învăţămîntului ; **Alexandru F. Crişan**, prof. Şc. gen. nr. 2 Tîrnăveni ; **Andrei A. Demeter**, prof. inspector la Secţia învăţămînt regiunea Mureş-Autonomă Maghiară ; **Ionel D. Dîrdală**, prof. Şc. profesională construcţii Cîmpulung-Moldovenesc ; **Vladimir Constantin P. Dogaru**, prof. Lic. „M. Eminescu" Bucureşti ; **Ion D. Dumitrescu**, prof. Lic. nr. 39 Bucureşti ; **Teodor G. Drăgănel**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi ; **Atila A. David**, înv. Şc. gen. nr. 6 Sfîntu Gheorghe ; **Nicolae P. Draşoveanu**, înv. Şc. gen. nr. 1 Sebeş ; **Vochiţa N. Dragu**, prof. Lic. nr. 2 Constanţa ; **Vasile Gh. Donciu**, prof. Şc. profesională Focşani ; **Arpad I. Debreczi**, prof. şef serv. Ministerul Învăţămîntului ; **Vasile Şt. Epîngeac**, înv. inspector Secţia de învăţămînt regiunea Oltenia ; **Vasile M. Fetescu**, prof. Lic. pedagogic Iaşi ; **Ilie M. Feler**, prof. şef serviciu Ministerul Învăţămîntului, **Zoltan F. Filep**, înv. Şc. gen Foeni — Carei ; **Stoica P. Fota**, prof. Lic. agricol Turnu Măgurele ; **Ion I. Graure**, înv. Şc. gen. Bălteni — Slatina ; **Petru A. Gherman**, prof. Şc. gen. Seleuş-Sighişoara ; **Mihai M. Grigoriu**, prof. inspector Secţ. învăţămînt raion Tg. Neamţ ; **Emanoil G. Gaiu**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi ; **Tănase M. Georgescu**, înv. Şc. gen. Tercheşti-Popeşti-Focşani ; **Marin M. Gaşpar**, prof. inspector Secţ. învăţămînt reg. Ploieşti ; **Maria P. Georgescu**, educat. inspector Secţ. învăţămînt raion 30 Dec. — Bucureşti ; **Alexandru I. Găvenea**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Braşov ; **Ioan I. Halgia**, prof. inspector Secţ. învăţ. reg. Cluj ; **Petre P. Ionescu**, lector, director Ministerul Învăţămîntului ; **Maria I. Ispas**, înv. Şc. gen. Lilieci-Cătruneşti-Urziceni ; **Ion P. Ilie**, prof. Lic. „M. Viteazu" Bucureşti ; **Stanislau V. Konradt**, maistru instructor Grupul şcolar UCM Reşiţa ; **Gheorghe P. Lăncrăjan**, prof. Lic. din Alba Iulia ; **Vasile C. Lisagurschi**, înv. Lic. din Mizil ; **Dumitru Gh. Loghin**, prof. Lic. „Ştefan cel Mare" Suceava ; **Nicolae F. Marinescu**, prof. insp. Secţia învăţ. regiunea Bucureşti ; **Marin I. Mazilu**, prof. vicepreşedinte al Comit. executiv al Sfat. popular al raionului Horezu ; **Herman S. Müller**, înv. insp. Secţia învăţ. raion Agnita ; **Emilia S. Milicescu**, conf. Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Braşov ; **Constantin C. Mardare**, prof. Lic. nr. 1 Bacău ; **Elena A. Marian**, înv. Şc. gen. Aghireş-Huedin ; **Livius M. Mănarcă**, înv. Şc. gen. Josenii-Bârgăului-Bistriţa ; **Platon N. Mocanu**, prof. Şc. generală Drajna de Jos — Teleajen ; **Dumitru I. Micula**, înv. Şc. gen. Derna — Marghita ; **Rodica E. Murariu**, înv. Şc. gen. nr. 146 Bucureşti ; **Profira A. Mustaţă**, înv. Şc. gen. nr. 170 Bucureşti ; **Dumitru I. Mosora**, maistru instructor Sc. profesională căi ferate Iaşi ; **Teodor Gh. Mucica**, prof. şef serv. Ministerul Învăţămîntului ; **Gheorghe Gh. Moldovan**, prof. redactor Edit didactică şi pedagogică Bucureşti ; **Vasile Gh. Nicu**, înv. insp. Secţia învăţămînt oraşul Buzău ; **Paraschiva V. Năstase**, prof. şef serv. Ministerul Învăţămîntului ; **Constantin C. Popescu**, prof. Lic. „Unirea" — Turnu Măgurele ; **Alexandrina A. Paiu**, înv. Şc. gen. nr. 1 Bîrlad ; **Constantin C. Piscati**, prof. Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Victoria Gh. Pîrvan**, prof. Lic. din Comarnic — Cîmpina ; **Maria V. Pop**, prof. Grupul şcolar sanitar Braşov ; **Constantin C. Popa**, prof. şef serv. pregătirea cadrelor Sfatul popular oraşul Bucureşti ; **Silvică C. Petre**, prof. dir. Ministerul Învăţămîntului ; **Ştefan Mihai C. Popescu-Vifor**, prof. dir. Ministerul Învăţămîntului ; **Ioan T. Platon**, prof. Lic. din Topliţa ; **Gheorghe V. Popovici** prof. Lic. nr. 3 Sibiu ; **Sterie T. Rădoi**, prof. inspector Secţia de învăţămînt a reg. Iaşi ; **Constantin M. Rădoi**, prof. redactor „Gazeta învăţămîntului" ; **Sofia St. Savin**, înv. Şc. gen. nr. 20 Bacău ; **Gheorghe Gh. Sperlea**, înv. Şc. gen. nr. 3 Oraviţa ; **Ana I. Schiopu**, prof. Lic. Orşova ; **Vasile I. Stănescu**, înv. Şc. gen. Răleşti-Giurgiu ; **Nicolae V. Stoica**, prof. insp. Secţia învăţ. raion Făgăraş ; **Ana V. A. Săndulescu**, prof. vicepreşedinte al Comitetului executiv al Sfatului popular reg. Crişana ; **Aurelia I. Ştef**, înv. Şc. gen. Cerbia-Zam-Ilia ; **Aneta M. Sîrbu**, înv. Lic. nr. 2 Vaslui ; **Gheorghe V. Stamate**, înv. Şc. gen. Plăvălari-Reuseni-Fălticeni ; **Filip B. Stănescu**, prof. Şc. profesională Piteşti ; **Ilie I. Şerbănuţ**, prof. Grupul şcolar „Unirea" Bucureşti ; **Aurel N. Tănăsescu**, înv. Şc. gen. Crînguri-Găeşti ; **Ana N. Tărăbăşanu**, educatoare Grădiniţa de copii nr. 7 Mediaş ; **Eugen Gh. Ţaran**, prof. Lic. „Gh. Bariţiu" Cluj ; **Iorgovanu T. Ţăran**, învăţător Şc. gen. Sipot-Deta ; **Gheorghe D. Ţaica**, înv. Lic. Baia de Arieş — Cîmpeni ; **Constantin I. Tilvescu**, înv. insp. Secţia învăţămînt raionul Gorj ; **Gheorghe V. Tudor**, prof. Grupul şcolar agricol Craiova ; **Traian T. Todor**, prof. Şc. prof. comercială Braşov ; **Mihai I. Tufescu**, prof. Grupul şcolar economic Iaşi ; **Marin V. Velicu**, înv. Şc. gen. nr. 18 Braşov ; **Ioan I. Varga**, înv. Lic. nr. 1 oraşul Gh. Gheorghiu-Dej ; **Constantin I. Vlad**, prof. Lic. nr. 4 Bacău ; **Virginia B. Vlad**, prof. Lic. nr. 1 Brăila ; **Mihai Gr. Vlad**, prof. insp. Secţia de învăţămînt oraşul Brăila ; **Angela Şt. Văduva**, înv. Lic. Bălceşti-Olteţu ; **Teodora R. Văleanu**, prof. Lic. din Corabia.

Ordinul „Meritul cultural" clasa a III-a

Victor A. Giuleanu, prof. univ. Conservatorul „Ciprian Porumbescu" Bucureşti .

(Continuare în pag. a 4-a)

ANCHETA NOASTRĂ

Scriitorul NICOLAE BREBAN, ing. MIRCEA IONESCU-MUSCEL, lăcătuşul NICOLAE LUNCAN, prof. univ. DIMITRIE MACREA, criticul literar DUMITRU MICU, acad. ŞTEFAN MILCU, agronomul GH. NISTOR, acad. OCTAV ONICESCU, proiectanta MARIA VASILIU

răspund la întrebarea :

CE ROL A JUCAT DASCĂLUL ÎN VIAŢA DUMNEAVOASTRĂ?

NICOLAE BREBAN, autorul romanelor „Francisca" (distins cu premiul Academiei Republicii Socialiste România) şi „În absenţa stăpînilor", ne-a mărturisit că datorează oamenilor şcolii o bună parte din ţelurile pe care, ca elev, a fost îndemnat să le împlinească.

Mă măgulesc cu ideea că a trecut prea puţină vreme de cînd am părăsit lungul şir de bănci preşcolare, şcolare şi liceale pentru a mă putea detaşa şi privi cu claritate şi cu o oarecare sentimentală recunoştinţă siluetele grave — „în redingote cenuşii" (cu un termen de epocă) — care ne-au urmărit cu dragoste evoluţia.

Totuşi, pentru că se serbează „Ziua învăţătorului" (o sărbătoare care ar trebui să cîştige în amploare), se cuvine să admit că faţă de acei ani ai băncilor claselor primare, timpul a crescut într-adevăr uriaş şi pot să desprind, cu o recunoştinţă nealterată de timp, cel puţin o siluetă din cele mai amintite generic mai sus — figura venerabilă a învăţătoarei Maria Pop. Am învăţat cu ea în clasa întîi primară, în 1940, într-o comună de lîngă Baia Mare. Şi tot ea mi-a fost învăţătoare în următoarele clase, a II-a, a III-a şi a IV-a, în oraşul Lugoj, urmărindu-mi după cît se vede nu numai evoluţia primelor deprinderi culturale, dar şi biografia „geografică".

Nu numai că a fost primul om care a intuit aplecarea mea spre litere — şi aproape singurul — dar firea ei de o rară austeritate, vocaţia ei autentică şi devoţiunea ei aproape totală pentru soarta generaţiilor pe care le creştea (mergînd pînă la o viaţă singuratică, fără familie, dedicată în întregime studiului şi elevilor) a făcut ca amintirea ei să dureze în memoria mea pioasă cu o forţă şi o luminozitate care întunecă adesea multe siluete contemporane şi apropiate mie.

Trebuie să mai consemnez două personalităţi din viaţa mea liceală. Întîi profesorul de ştiinţe naturale Aurel Piţu, om de o rară informaţie profesională, din acea categorie de pedagogi care se contopesc fizic şi moral cu obiectul studiului lor, capabili, prin exemplul de concentrare şi voinţă, să antreneze în urma lor cortegii de adolescenţi, inculcîndu-le de timpuriu disciplina ştiinţifică şi făcîndu-i să preţuiască plăcerile de neegalat ale cercetării şi studiului. Apoi profesorul de limba română George Oprescu, suflet delicat şi comprehensiv, care mi-a citit primele texte literare şi m-a sfătuit cu discreţie rară, cu pudoare aproape, calitate de nepreţuit la un pedagog.

Acestora şi încă altora, pe care nu-i mai pot aminti aici, o memorie a inimii şi minţii durabilă, încărcată de o recunoştinţă adîncă, emoţionată.

Pentru cîteva momente l-am smuls din multiplele sale preocupări pe tînărul inginer MIRCEA IONESCU-MUSCEL, apreciat inventator în domeniul maselor plastice, autorul mai multor lucrări şi manuale de specialitate, director tehnic în Ministerul Industriei Uşoare.

Imaginea dascălilor mei îmi este proaspătă pentru că de şcoală mă despart relativ puţini ani. Dar nu timpul scurt face ca în suflet să-ţi rămînă vii momente şi chipuri cărora le porţi o deosebită veneraţie. Îţi aminteşti de anii petrecuţi în şcoală atunci cînd au fost trăiţi din plin, cînd sînt legaţi de o transformare puternică a vieţii şi a personalităţii tale. Am învăţat, cu peste 10 ani în urmă, la Liceul „Ion Neculce" din Capitală şi am avut parte de profesori eminenţi. Mi-o amintesc, de pildă, pe profesoara Lucia Nicolaescu, o educatoare în adevăratul sens al cuvîntului, o călăuză bună, dreaptă şi exigentă. Şi cred că nu este elev care să fi ascultat lecţiile profesorului Corneliu Raianu, de ştiinţe naturale şi care să nu-şi amintească de el ca de prototipul pedagogului desăvîrşit. Mulţi dintre colegii mei, astăzi medici, îi datoresc drumul lor în viaţă. Apoi profesorul Haralambie Munteanu, minunat dascăl care ne-a făcut să nu-l uităm niciodată pe Eminescu.

Dar, printre profesorii liceului, cel care a avut un rol deosebit în formarea mea ulterioară a fost cel de chimie : Nicolae Teodorescu. Curios lucru : deşi născut şi crescut într-o familie de chimişti, eu datorez profesorului dragostea, pasiunea mea pentru chimie. Lecţiile lui şi experienţele de laborator pe care le organiza erau de-a dreptul captivante. Ţin minte că prin clasa a IX-a noi, nenumăraţii iubitori ai chimiei, am cerut în scris direcţiei să ni se mărească numărul de ore de chimie. Demersul nostru a fost primit cu zîmbete de direcţie. Nu ne dădeam seama că există o programă de învăţămînt şi că numărul orelor nu poate fi schimbat oricînd, oricum. Dar întîmplarea aceasta completează imaginea celui care ne-a fost nu numai un bun profesor, ci şi un minunat sfătuitor şi prieten mai în vîrstă.

Printre miile de muncitori ai Uzinelor „23 August" din Bucureşti, NICOLAE LUNCAN, lăcătuş şef de echipă, este cunoscut ca un om mereu frămîntat, căutător pătimaş de soluţii noi, care să facă munca lui şi a secţiei în care lucrează mai eficientă, mai productivă. Rod al acestor frămîntări sînt peste 20 de inovaţii, multe din ele la dispozitivele noilor locomotive Diesel hidraulice de 350, 700 şi 1 250 C.P.

Păstrez în amintire, ca pe ceva foarte drag, chipul dascălilor mei. Lor le datorez faptul că mi-am ales profesia care îmi este atît de dragă şi care mi-a dat şi îmi dă atîtea satisfacţii. Nu pot uita mai ales cuvintele din care am învăţat că cea mai mare nefericire a unui om este să fie considerat acolo unde munceşte, ca nepriceput.

Deprinderea de a-mi face conştiincios datoria, zi de zi, am căpătat-o de la învăţătorul meu. Dragostea pentru nou, obiceiul de a nu considera niciodată că un lucru nu mai poate fi perfecţionat mi-a fost sădită de profesorii din şcoala profesională. Mai presus însă de aceasta, am învăţat în şcoală — şi în şcoala generală, şi în cea profesională — alfabetul cinstei şi al demnităţii. De aceea cred că o bună parte din ceea ce înseamnă astăzi viaţa mea, cu bucuriile pe care mi le dă, o datorez celor care mi-au îndrumat anii de învăţătură. Şi, la recunoştinţa pe care le-o port pentru aceasta, se adaugă aceea de părinte ai cărui copii se bucură, din partea dascălilor lor, de aceeaşi grijă plină de răspundere, de aceeaşi căldură.

Zilele din preajma sărbătorii învăţătorilor au fost, în licee şi în facultăţi, zile de examen. Pe profesorul universitar DIMITRIE MACREA, membru corespondent al Academiei, l-am găsit la catedra prin faţa căreia se perindau candidaţii la examenul de stat.

Cred că fiecare profesor — ne-a spus interlocutorul nostru — de orice specialitate ar fi, are în activitatea lui didactică sau de cercetare un model, modelul unuia sau al mai multor profesori care l-au îndrumat în timpul pregătirii sale. Modelele în munca mea didactică şi de cercetare sînt Axinte Banciu de la Liceul „Andrei Şaguna" din Braşov şi Sextil Puşcariu de la Facultatea de filologie din Cluj.

O trăsătură comună a acestor oameni era pasiunea pentru activitatea lor pedagogică. La profesorul Puşcariu trebuie să vorbesc însă nu numai despre pasiunea lui pentru munca de la catedră, ci şi de aceea care l-a făcut să devină un mare savant. Faptul că eu însumi am devenit profesor de limba română i-l datoresc în primul rînd profesorului Axinte Banciu. Pregătirea de specialitate, la rangul ei universitar, o am de la Sextil Puşcariu.

În clipa în care l-am solicitat pe criticul literar DUMITRU MICU să răspundă la întrebarea noastră încheiase tocmai examinarea unei grupe de absolvenţi ai Facultăţii de limba şi literatura română care s-au prezentat la examenul de stat din această sesiune.

— Îmi aduc aminte întotdeauna cu emoţie deosebită de unul din învăţătorii pe care i-am avut la ţară, într-un sat din nordul Transilvaniei, şi care se numea Gheorghe Pişcoreanu. În îndrumările lui se află, probabil, primul impuls, explicaţia faptului că mi-am ales actuala profesie. În clasa a II-a primară, el a înfiinţat o „societate de lectură" a elevilor în care se citeau poveşti, se jucau scenete, piese de teatru adaptate situaţiei şi posibilităţilor locale ale şcolii. Dramatizam, de pildă, „Lupul şi cucul" a lui Donici, scenetă în care îmi amintesc că am jucat rolul lupului. Şi, antrenaţi în asemenea activitate, am fost continuu stimulaţi spre lectură. Prinzînd astfel gust, am luat cunoştinţă de operele clasicilor români. Aşa i-am cunoscut mai întîi pe Alecsandri, Coşbuc, Sadoveanu, ceva mai tîrziu pe Eminescu, Goga şi alţii. Tot la sugestia acestui învăţător am început să scriu primele versuri.

Amintirile din primii ani de şcoală, despre primii învăţători, sînt printre cele mai frumoase din întreaga mea existenţă. O să evoc întotdeauna cu duioşie pe mulţi dintre dascălii mei, dar lui Gheorghe Pişcoreanu îi voi păstra amintirea cea mai caldă.

La Institutul de endocrinologie am stat de vorbă cu acad. prof. ŞTEFAN MILCU, vicepreşedinte al Academiei, reprezentant de frunte al şcolii române de endocrinologie.

Nimic mai mişcător şi mai melancolic în acelaşi timp decît să faci să reînvie amintiri atît de îndepărtate, din epoca primilor ani de şcoală. Cum pot uita figurile luminoase ale primilor mei profesori din clasele primare, dintr-un orăşel pierdut undeva pe ţărmurile Dunării ? M-a învăţat carte, la început, o dăscăliţă care s-a apropiat de mine cu afecţiune, cu multă înţelegere. Apoi, în clasele următoare, a fost un învăţător cu o figură impunătoare, o adevărată personalitate, căruia îi păstrez o amintire recunoscătoare pentru că a sesizat în copilul de atunci potenţele şi perspectivele de dezvoltare viitoare. Astăzi, cînd sînt la rîndul meu profesor, îmi dau pe deplin seama cît de important este nu numai de a-i instrui pe tineri, dar mai ales de a sesiza în ei potenţialul de evoluţie virtuală spre orizonturile depărtate ale ştiinţei, ale culturii, ale artei. Este evident că numărul profesorilor care au influenţat evoluţia mea intelectuală este cu mult mai mare decît numărul celor pe care i-aş putea cita aici. Mă opresc de aceea, întîi, numai asupra unuia dintre ei — Elie Georgescu, profesor de ştiinţe naturale la Colegiul „Nicolae Bălcescu" din Craiova. Acest mare profesor a deschis în faţa mea lumea pasionantă a biologiei, ştiinţa vieţii. Datorită lui m-am hotărît să studiez medicina. Am avut apoi nespusa şansă ca în facultate doi mari maeştri să completeze, la alt nivel, pe alte teritorii intelectuale, opera începută în timpul şcolii. Spunînd acestea mă gîndesc la profesorul Fr. Rainer şi la profesorul C. I. Parhon, ultimii doi mari dascăli din şirul acelora care m-au ajutat să fiu ceea ce sînt, care sînt părinţii mei spirituali şi cărora le voi purta întotdeauna în adîncul sufletului o profundă şi caldă recunoştinţă.

Este o adevărată performanţă în aceste zile, cînd bătălia pentru o recoltă bogată se află în toiul ei, să poţi găsi răgaz de discuţie cu cei ce lucrează în marile unităţi agricole socialiste. De abia seara tîrziu am avut prilejul să schimbăm cîteva cuvinte cu inginerul agronom GHEORGHE NISTOR, membru în conducerea G.A.S. Sînnicolaul Mare.

În mine, ne-a spus ing. Nistor, pasiunea pentru ştiinţele naturale, dorinţa de a pătrunde tainele naturii s-au aprins de la flacăra puternică a altei pasiuni : aceea pe care o nutreşte şi o transmite discipolilor săi profesorul Dumitru Mnerie, omul care mi-a predat ştiinţele naturale în şcoala din Vinga, Arad. Îmi amintesc şi astăzi prima lui lecţie despre dezvoltarea plantelor. Au trecut ani de atunci, am cunoscut între timp multe taine ale vieţii cu ajutorul unor microscoape ultramoderne, am urmărit creşterea plantelor prin intermediul unor filme ştiinţifice realizate cu tehnici speciale, dar prima oară cînd am „văzut" cu ochii minţii cum cresc plantele a fost într-o oră de botanică a profesorului Mnerie. Şi tot atunci, sau poate puţin mai tîrziu, am avut revelaţia că studiul vieţii plantelor, al naturii poate constitui o pasiune de o viaţă întreagă.

Peste ani, cînd a fost să-mi aleg profesia şi oscilam între agronomie şi facultatea de ştiinţe naturale, tot sfatul profesorului Mnerie a cîntărit greu, într-o hotărîre pentru care îi mulţumesc din inimă. Mi-a spus : „Tu, băiete, ai nevoie de spaţii largi de desfăşurare : fă-te agronom !"

Pe academicianul profesor OCTAV ONICESCU, fruntaş de seamă al şcolii matematice româneşti, l-am întîlnit acasă la el, în biroul străjuit de rafturi înalte, pline cu cărţi.

O amintire despre foştii mei dascăli? Iată o întrebare care are darul de a mă tulbura şi acum, după atîţia ani. Mi-l aduc aminte de parcă l-aş vedea în faţă şi e destul un gînd ca să mă închipui auzindu-i glasul, adînc, plăcut, convingător. Vorbesc numai de unul dintre dascălii pe care i-am avut în şcoală, pentru că trebuie să mărturisesc că lui îi datorez cel mai mult. Îl chema Popovici-Puiu. Dacă îl consider drept o personalitate care a avut o influenţă covîrşitoare asupra drumului pe care l-am urmat în viaţă, faptul se datorează poate nu atît modului în care a ştiut să-mi descopere înclinaţiile la o vîrstă la care copiii sînt în general puţin diferenţiaţi, cît mai ales pentru că m-a ajutat să trec un prag greu din viaţa mea de elev. Popovici-Puiu m-a învăţat ceea ce se numeşte „regula de trei simplă", dar cuvintele lui suprapunîndu-se pe fondul, pe atunci nedescoperit încă, al aptitudinilor mele pentru matematică, m-au făcut să înţeleg profund şi definitiv o relaţie, care apoi a reprezentat o preocupare de o viaţă — relaţia de funcţie. El mi-a fundamentat o noţiune care a devenit pentru mine, ulterior, un instrument cu ajutorul căruia am stăpînit fără dificultăţi matematica din şcoala elementară şi din primii ani ai liceului şi de la acel lucru priceput atunci, la început, din luminoasa explicaţie a dascălului meu, am mers mai departe în etapele în care am început să gîndesc matematic şi apoi să stăpînesc acest mod de a gîndi.

Pentru mine, care am fost un pasionat al analizei funcţionale în special, figura dascălului de la şcoala primară „Marţian" din Botoşani a rămas mereu vie. Şi cred că tot el, prin puterea de recepţie pe care mi-a deschis-o spre matematică, m-a făcut să fiu atras de celelalte aspecte ale culturii şi artei, în special ale muzicii şi poeziei.

Dacă mai tîrziu am rămas un combatant convins pe tărîmul matematicii şi i-am dedicat toată puterea mea de muncă şi de creaţie, imaginea luminoasă a învăţătorului Popovici-Puiu din Botoşanii de altădată a stăruit mereu în mintea mea ca un îndemn.

Un om din marea armată a constructorilor : MARIA VASILIU, proiectantă la Institutul „Proiect-Bucureşti". Întrebarea noastră îi trezeşte amintiri dragi.

— Cu aproape 40 de ani în urmă, în Coruja, satul dobrogean al copilăriei mele, a sosit o învăţătoare nouă, Maria Haret. Am aflat atunci că era premianta promoţiei. Ţin minte ziua în care, plini de emoţie, am început să dezlegăm tainele abecedarului. În aceeaşi zi, poate la fel de emoţionată ca şi noi şi-a început şi ea cariera didactică.

Imaginea Mariei Haret mi-a rămas neştearsă o viaţă întreagă nu numai pentru că de ea mă leagă amintirea primilor ani de şcoală, ci şi pentru că a avut un rol determinant în pregătirea mea, în viaţa mea de mai tîrziu. De la ea am desprins dragostea de muncă, ea ne-a învăţat să fim harnici şi drepţi, sîrguincioşi şi dîrzi. Nu-i mult spus : a făurit din noi oameni.

...De atunci au trecut decenii. Anul trecut mi-a tresăltat inima de bucurie cînd am aflat că, pentru munca sa neostenită, Maria Haret, azi învăţătoare la Şcoala generală nr. 51 din Bucureşti, a primit înaltul titlu de învăţătoare emerită. Am văzut, în această distincţie, un omagiu şi o mulţumire a celor pe care i-a educat şi care, astăzi, sînt răspîndiţi în toate colţurile de ţară.

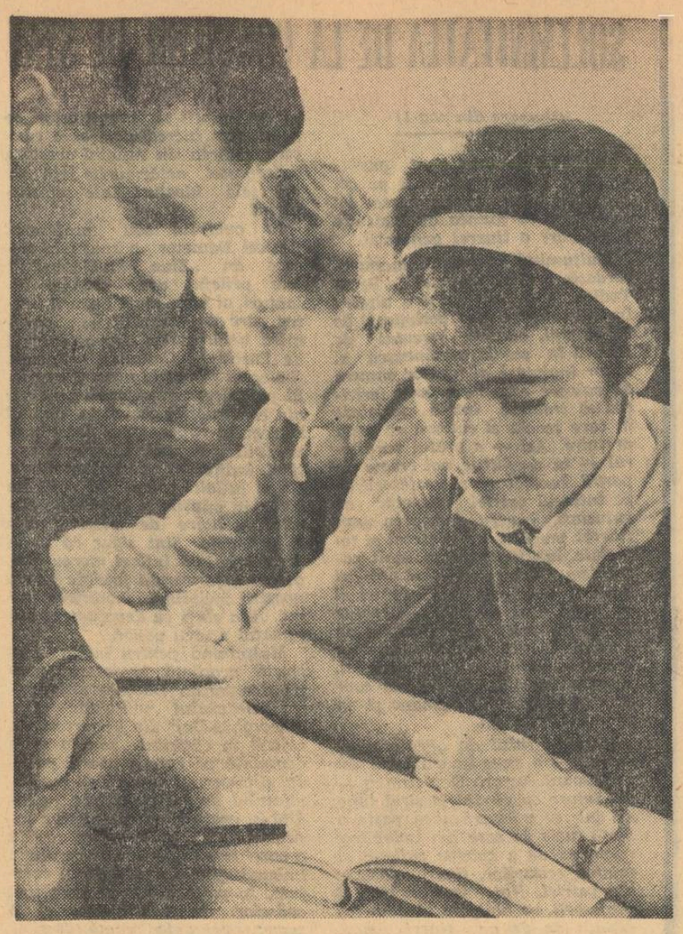

ION BĂNUȚĂ

Școala

Ce veche-i vechea bancă și clipa de-nceput,
ce nou e alfabetul din primul meu sărut!

Sărutul se ascunde în literele-adînci, —
mister de ape, ierburi, de ceruri, gînduri, stînci.

Începe-o dezlegare de taine din ulcior
în zborul către mine, în evul suitor.

Un sfetnic îmi pătrunde în sufletu-mi deschis, —
urcușul sfînt începe cu rost și cu dichis.

În ieri, în azi, în mîine, adun tot scrisul meu, —
un fir de dramă-albastră, de diavol, dumnezeu.

Ce veche-i vechea bancă și clipa de acum, —
ce nouă-i frămîntarea, universalul drum!

OMAGIU

(Urmare din pag. 1)

mirați, poznași sau naivi de copii, fie că trăiește într-un oraș și vede de la înălțimea catedrei universitare chipuri expresive, receptive, sau pe care tinerețea joacă renghiul scepticismului a toate știutor, a toate disprețuitor, datoria lui e totdeauna și pretutindeni aceeași : aceea de a risipi nedumeriri și îndoieli cu toate cunoștințele pe care le-a acumulat în el și cu toată buna-credință a omului matur, cinstit, de a lărgi sfera de cuprindere a minții tînărului, de a-i îmbogăți sufletul în măsura în care îi îmbogățește inteligența, de a-i crea o conștiință omenească echilibrată, curată, puternică. El creează dimensiunile universului în fața individului mic, care ia cunoștință de sine, de dimensiunile lui, de raporturile lui cu acest univers, de rostul lui în el.

Admirabilă și grea meserie ! Și minunați sînt cei care o îndeplinesc cu ardoare și cu limpezime în același timp, dîndu-și seama de frumusețea ei, de însemnătatea ei, de răspunderea pe care o implică. Minunați cei pentru care nici nu mai pare grea, pentru că lucrul pe care îl iubești te fericește de cîte ori înfrîngi, pe drumul lui, o piedică. Strașnici oameni cei care au găsit graiul potrivit, serios și cald, niciodată brutal, niciodată șovăitor, blînd fără să fie dezarmat și moale, aspru la nevoie fără să fie batjocoritor sau dezgustat, cu care să ajungă la sensibilitatea copilului și s-o cucerească.

Și poate că această meserie e și una dintre cele mai pline de satisfacții, atunci cînd învățătorul a năzuit să formeze oameni și vede că în adevăr i-a format. Cînd a semănat disciplină acolo unde era dezordine, cînd a deșteptat curiozitate acolo unde era nepăsare pentru cultură, cînd a dezvoltat sentimente patriotice, cînd a aprins flacăra înțelegerii acolo unde se părea că percepția e anevoioasă, cînd a deschis ferestre largi, nemărginite către lume în fața ochilor care vedeau îngust, puțin. Aceasta e plata cea mare și aleasă a învățătorului, a profesorului pentru care catedra nu e o funcție, ci o realizare a vieții lui, o împlinire a rostului lui pe lume.

Și dacă acest învățător, dacă aceste mii de învățători și profesori vor să se gîndească și mai departe încă, dincolo de satisfacția de a fi făurit oameni, trebuie să știe care e imaginea lor în acești oameni. Trebuie să știe că ei nu uită niciodată glasul lor care le-a mers la inimă, mersul lor cînd străbăteau clasa, ochii lor care străluceau cînd era vorba despre lucruri vrednice de stimat, atîtea amănunte pe care un copil le prinde și de care se leagă și, mai presus de ele, reacțiile lui drepte, afecțiunea lui și toată lumina pe care a revărsat-o pe catedră în mințile încă aburite de vîrsta neștiinței. Trebuie să știe că nimeni nu uită chipul unui profesor bun, oricîte alte chipuri s-ar acumula în cursul vieții în mintea lui, că nimeni nu încetează să iubească un profesor bun, oricîți ani ar trece peste el, oricîtă depărtare s-ar așterne între ei. Cînd învățătorul, cel de școală de țară pînă la cel de universitate, a fost prietenul mare și a toate știutor de care orice copil sau tînăr are nevoie, uneori fără s-o știe sau s-o recunoască, dar adînc și puternic, el nu părăsește sufletul fostului elev niciodată, și asta e cea mai mare răsplată pe care o poate da copilul care a crescut om. Și i-o poate spune de „Ziua învățătorului" ca un fierbinte omagiu.

PORTRET DE DASCĂL

Patriotism fierbinte

DUMITRU ALMAȘ

In fond nimeni, niciodată, nu va putea măsura cît și cum lucrează dascălul asupra conștiinței, asupra intelectului, asupra moralului, asupra ștefuirii și modelării fizice și spirituale a unei generații.

Totuși, aș cuteza să scriu, un cuvînt măcar despre patriotismul dascălilor, despre modul cum sporesc fiorul dragostei de patrie în mintea și în inima tineretului. Dragostea de patrie nu se predă în școală ca un obiect. Asta o știe oricine. Dar tot oricine știe că patriotismul e inclus în fiecare rînd din orice manual și-n fiecare cuvînt din toate lecțiile pe care le prezintă, zi de zi și an de an, toți învățătorii și profesorii. Poate simți și constata oricine că asta nu-i o hiperbolă de circumstanță, ci un adevăr notoriu, care nici nu mai trebuie demonstrat.

Oare atunci cînd, din magia unui calcul algebric, pe tablă se luminează un mare adevăr matematic, fizic ori chimic și cînd prin puterea acestui adevăr profesorul a operat o scăpărare de lumină și de încredere în mintea unui elev, n-a săvîrșit o operă umanitară și patriotică totodată ? Oare atunci cînd povestește despre un fapt din trecut sau despre o realizare prezentă, cînd recită un vers eminescian ori un pasaj de roman contemporan și cînd glasul lui capătă modulații calde, emoționante, nu face o operă de educație patriotică prin relevarea unor frumuseți care aparțin în primul rînd poporului nostru ?

Am văzut zeci de profesori de geografie și naturale, de română și istorie care au întocmit muzee sau au alcătuit albume, diorame, diafilme și diapozitive despre istoria și literatura locală sau națională, despre peisajul, flora și fauna regiunii natale sau a țării întregi. Am văzut sute de elevi care, la îndemnul profesorului, adună plante și pietre, cîntece și proverbe, monede vechi, cioburi și documente, cu un sentiment de respect pentru tot ce grăiește despre bogăția țării, despre talentul oamenilor ei, despre viața ei de altădată.

Dar dascălii nu se mulțumesc să lămurească și să propovăduiască „et cathedra" o noțiune sau un sentiment, de altfel firesc și obștesc.

Pentru că anul acesta sărbătorim o jumătate de veac de la bătălia de la Mărășești, mi-am adus aminte că, prin aprilie 1917, a venit în permisie, pe cîteva zile, învățătorul nostru Gh. Dandu. Era ofițer. Fusese rănit la Oituz și abia ieșise din spital. Intr-una din acele zile ne-a povestit despre eroismul, despre hotărîrea cu care luptau vitejii soldați ai țării. Cuvintele lui ni le-am amintit în acel august de arșiță cînd s-a dat bătălia de la Mărășești și cînd noi, toți copiii satului, am stat zi și noapte de strajă la marginea drumului, cu cofa cu apă rece, fericiți că puteam ostoi durerile răniților ce se tîrau spre miazănoapte și puteam răcori năduful soldaților ce mărșăluiau spre miazăzi, să țină piept lui Mackensen. Și cînd îi auzeam cîntînd „Pe-al nostru steag e scris unire" și îi vedeam pășind bărbătește, aveam impresia că au băut din cănile și cofele noastre nu apă rece din fîntînă, ci apa vie a nemuririi

Avea profesorul nostru de istorie din liceu — se numea Filip — multe ticuri. Era tare nervos. Ne punea note mici. Dar cît îl iubeam pentru că ne povestea frumos din istoria patriei și — de ce să n-o spunem ? — cît ne emoționa glasul lui tremurat de plîns, cînd descria moartea lui Mihai Viteazul...

Am avut și un profesor de geografie — Panait Popovici. Inalt, frumos, cu un timbru cald. Cîte am învățat de la dînsul despre geografia patriei ! In cîte excursii nu-e purtat și cîte frumuseți nu ne-a dezvăluit... Și, mai ales, ce cuminte și solidă apreciere despre valoarea pămîntului românesc a știut să ne facă... Nu l-am auzit niciodată vorbind despre patriotism, dar de zeci de ori i-am văzut înfiorarea degetelor cu care pipăia o frîntură de rocă adusă de noi, cățărătorii pe steiurile Ceahlăului ori ale Bicazului. Și tot de zeci de ori l-am văzut, cu tîmpla răzimată de tulpina vreunui brad de pe Cozla, privind cu ochi sclipind de lumină apusul soarelui, în lungul Bistriței, în spatele vîrfurilor Toaca și Panaghia. Nu se mai sătura sorbind frumusețea. Iar noi, văzîndu-l așa de pătruns, de vrăjit, ne așezam în juru-i și urmăream cadența culorilor, de la alb spre portocaliu, spre roșu, spre vînăt, pînă cădea soarele dincolo de zare, lăsînd în cerul sineliu conturul spinării de brontozaur a Ceahlăului. Odată, dezlipindu-și tîmpla de pe tulpina bradului, ne-a văzut pe toți în juru-i, cuprinși de aceeași vrajă — și a zîmbit. Apoi a șoptit : „Băieți, umpleți-vă inima cu aceste frumuseți, că numai așa o să vă învredniciți a le apăra și a le face și mai frumoase...".

Trebuie să recunoaștem că ecourile cuvintelor rostite de dascălii noștri răsună și azi în sufletele noastre. Și noi, dascălii de azi, după ce am învățat dragostea de patrie de la predecesori, o transmitem tinerilor noștri ucenici, îmbogățită cu puteri și simțăminte noi, pentru că acum patria este a întregului popor, este o patrie socialistă, condusă de cel mai înțelept conducător pe care l-a avut vreodată — partidul. Iar dacă elevii noștri sînt bine pregătiți, dacă se devotează profesiei alese, dacă au încredere în viitor, dacă țin la demnitatea și libertatea poporului, atunci înseamnă că ne-am împlinit datoria.

Proverbiala lui modestie

CONSTANTIN PRISNEA

Să tăgăduiască cine poate. Dar realitatea e de netăgăduit. El este pretutindeni, de-a lungul și de-a latul țării. Ne-am obișnuit cu el și nu-l mai vedem adesea, dar este...

Pe întinsurile României s-au înălțat grandioase construcții ale socialismului. Trăim o epocă eroică, epoca în care spiritul creator al poporului acestui pămînt și-a descoperit făgașul, demonstrînd întregii lumi adevărata lui măsură. Admirația noastră se îndreaptă nu numai spre aceste realizări, ci și spre autorii lor. Vrem să-i știm și să-i cunoaștem pe savanții noștri, ale căror descoperiri sînt uneori prețuite pînă departe, dincolo de fruntariile țării ; vrem să aflăm numele acelor din sufletul cărora a țîșnit pentru întîia oară simfonia armoniilor arhitecturale de pe litoral sau din marile orașe ; ne interesează numele celor care au acoperit zbuciumul rîurilor cu salbe de hidrocentrale sau au împins spre tăriile cerului giganții altor construcții industriale. Pentru că toate acestea sînt mărimi direct observabile, construcții spectaculoase care ni se afirmă fățiș în toată splendoarea lor.

Pe bună dreptate, mîndria noastră pentru arta și geniul constructorilor ; pe bună dreptate, admirația și stima noastră pentru creatorii de idei, pentru savanții care traversează cu mintea fantastica lume a chimiei și fizicii moderne sau pentru cel ce, preluînd puterile legendarului demiurg, reface tainicele drumuri ale vieții, ajungînd să adauge la vasta colecție a naturii un soi de plantă pe care mileniile de istorie ale naturii nu au cunoscut-o niciodată.

Dar în toți aceștia se află cîte ceva din altcineva. Savantului care a făcut o extraordinară descoperire, cineva anume i-a îndreptat întîii pași pe drumurile științei ; pe arhitecții litoralului, cineva anume i-a învățat mai întîi să înțeleagă jocul fascinant al liniilor și curbelor ; energeticienii sau metalurgiștii au aflat de la cineva anume taina focului ascuns în volbura apelor sau pe aceea din cuptorul oțelarului. In geniul, în arta tuturor acestora, în îndeminarea și sensibilitatea lor, în sufletul lor, există undeva o fărîmă dintr-un alt om, pentru care toți au, nu o dată, clipe de nostalgică amintire. Este un om liniștit și modest, tăcut și înțelept, cu chipul blînd, rămas undeva în urmă, de care ne despart întotdeauna pragurile grele ale anilor. Este omul acela care se află pretutindeni, de-a lungul și de-a latul țării, cu care ne-am obișnuit și pe care, adesea, nu-l mai vedem, Prezența lui o simțim însă în toate — în fantezia scriitorilor ca și în operativitatea dispecerului de la pupitrul de comandă automată, în marile construcții citadine ca și în metamorfoza pe care a cunoscut-o lumea satelor.

De la vechile și tristele vremuri a trecut aproape un sfert de veac. Rîd astăzi, la soarele noii noastre orînduiri, ogoarele ; spinii și bălăriile au fost îndepărtate de pe cîmpii, dealurile au îmbrăcat haina de sărbătoare a livezilor și viilor tinere, grădinile și-au pus brîie de garduri colorate, sute de mii de case noi s-au ridicat alături de altele vechi, iar drumurile s-au îmbrăcat cu asfalt și și-au alăturat ghirlande de trotuare. Fețele țăranilor s-au luminat de viață, copiii arată ca florile. Casele și-au alungat tristețile și mohorala durerilor s-a risipit.

La această operă măreață, săvîrșită de popor sub vrednica și înțeleapta conducere a partidului, dascălii satelor și orașelor, dascălii tuturor vîrstelor și-au adus pe tăcute, cu acea modestie devenită de mult proverbială, rîvna lor de mai bine, fapta lor care în acest proces revoluționar a cîntărit cu greutate. Luminătorii satelor și orașelor noastre au participat cu inimă și sîrg la toate acțiunile mari și mici izvorîte din mintea cea limpede a partidului călăuză, fie că era vorba de alfabetizare, de cooperativizare, de cultură de masă, de activitatea artistică și altele.

Și toate acestea le-au făcut întotdeauna cu liniștită, tăcută, modestă și calmă sîrguință. Din mîinile lor pleacă în fiecare an sute de mii de copii investiți cu titlul de cetățeni ai țării. Sînt detașamentele acelea grandioase de tineri din care se recrutează constructorii de mîine ai socialismului și comunismului. Omul de la catedră se desparte de ei în chipul cel mai firesc, cu duioșie, cu regrete și cu emoție, știind bine că în fiecare dintre ei se află ceva din sufletul și din înțelepciunea sa. Știe bine că ceea ce le-a dăruit va face parte din măreția lor de oameni și socotește că e firesc să fie așa, că munca lui obișnuită e cea mai obișnuită dintre munci. Mai tîrziu, cînd peste ani îi întîlnește pe culmile pe care a știut că vor ajunge și înspre care tot el i-a îndreptat cu sfatul și cu duhul lui, îi privește cu oarecare timiditate și stînjeneală. Pentru că profesia îl obligă la omenie, fiindcă e sortit să învețe pe alții omenia, este modest, modestia fiind un atribut indispensabil al acestei mari însușiri.

Avem o intelectualitate bine pregătită, care face cu succes față sarcinilor ce stau în fața țării, a poporului nostru. Să nu uităm că acest lucru se datorează muncii adesea tăcute, nespectaculoase a învățătorului care ne-a pus altădată „plumbul" în mînă și, mai încoace, condeiul.

Modestia acestei categorii de intelectuali să nu ne împiedice de a le aduce, nu numai în această zi, prinosul nostru de recunoștință, dragostea și admirația de care ei au tot dreptul să se bucure.

Purtător al tradiției progresiste

CONSTANTIN G. GIURESCU

In lupta îndelungată, stăruitoare și grea pe care a dus-o poporul nostru pentru a-și realiza statul unitar, național și democrat, rolul învățătorimii a fost însemnat. Ideile binefăcătoare ale Școlii Ardelene, arătînd latinitatea și unitatea noastră pe întreaga față a pămîntului carpato-dunărean, au fost răspîndite în orașele și satele Transilvaniei, Munteniei, Moldovei și Dobrogei de o armată întreagă de „dascăli", mulți din ei slujitori modești, neștiuți, ai unui ideal înalt. Un Gherasim Gorgan, învățătorul din Vălenii de Munte, ale cărui cursuri au impresionat în 1833 pe consulul general englez Blutte, este tipul reprezentativ al acestei dăscălimi care a pregătit vremurile noi.

Avîntul revoluției de la 1848, felul cum tineretul a răspuns în tustrele țările românești la chemarea pentru sfărîmarea orînduirii nedrepte a trecutului, se explică și prin lucrarea tăcută a învățătorilor, a dascălilor care au pregătit terenul, propovăduind celor tineri noile idei patriotice și generoase. Este important numărul profesorilor și învățătorilor care au îmbrățișat din capul locului cauza revoluției. La Brăila, nu mai puțin de cinci profesori sînt trecuți printre protagoniștii ei.

Aceeași participare activă a manifestat învățătorimea și în anii ce au urmat, anii Unirii Principatelor. In comitetele județene care, după tratatul de la Paris din 1856, militau pentru unirea Munteniei și Moldovei, îi găsim din nou pe dascăli, pe acei dascăli care îi învățau pe copii noul cîntec electrizant, „Hora Unirii".

Cuza Vodă și-a dat seama, de la începutul domniei, de importanța pe care o prezenta, pentru viitorul națiunii, învățămîntul primar. In mesajul de deschidere a Adunării Elective din 6/18 decembrie 1859, arătînd că instrucțiunea publică trebuie „să fie graduale și pusă... la îndemîna tuturor claselor", Cuza preciza : dacă o instrucțiune superioară, cuprinzînd facultăți de înalt învățămînt, ne este folositoare, instrucțiunea elementară și primară ne este neapărată spre a răspîndi o viață nouă în toată țara. De aceea, printre marile reforme ale domniei lui Cuza, alături de secularizarea averilor mănăstirești, de destiințarea clăcii și împroprietărirea țăranilor, stă legea învățămîntului din 1864, lege care instituia învățămîntul primar obligator și gratuit — principiu fundamental, chiar dacă n-a fost realizat decît în parte — într-o vreme cînd în apusul Europei nu exista încă un asemenea principiu.

Miile de învățători din anii ce au urmat au pregătit tineretul satelor și orașelor, învățîndu-l dragostea de țară, cinstirea trecutului glorios și insuflîndu-i nădejdea într-un viitor luminos, de independență națională și de unitate politică. Flăcării care au luptat la Plevna și la Rahova, cei ce au cucerit prin asalt Grivița și Smîrdanul au fost elevii nenumăraților învățători de pe întreg cuprinsul țării. După cum cei ce vor lupta în Carpați și pe plaiurile Transilvaniei, apoi la Mărăști și la Mărășești, în anii 1916—1918, hotărîtori pentru destinele neamului, vor fi elevii altor multimi de dascăli, ai acelora care-i învățaseră, în școala primară, să cînte „Trei culori cunosc pe lume", „Pe-al nostru steag e scris unire", și „Deșteaptă-te române".

Îl văd și acum pe bătrînul nostru dascăl de la „Cuibul cu barză", de Mihail Mumuianu, arătîndu-ne pe hartă „ținuturile locuite de români" și vorbindu-ne, cu emoție în glas, de mîndra țară a Transilvaniei și de „grădina" Bucovinei.

Dar învățătorimea noastră n-a fost numai păstrătoare și propovăduitoare a sentimentului patriotic, a iubirii de țară și de neam. Trăind, în marea ei majoritate, în lumea satelor, cunoscînd deci direct nevoile țărănimii și deseori împărtășindu-le, trăind de asemenea alături de muncitorimea orașelor, așadar de toți truditorii acestui pămînt, pe a căror muncă se razimă restul societății, învățătorii și-au putut da seama de tot ce era nedrept în alcătuirea trecutului, de disproporția între muncă și răsplată, de foamea unora și de huzurul altora. De aceea nu e de mirare că găsim mulți învățători între luptătorii pentru dreptate socială. Sînt alături de revoluționarii de la 1848, sînt lîngă țărani în 1907, fiind considerați chiar, de moșieri și arendași, drept „instigatori" și „atițători" ai răscoalelor. Si înainte și după răscoale, ei caută, urmînd și îndemnul unor cărturari luminați ca Spiru Haret, să schimbe viața satului prin întemeieri de cooperative, de bănci populare, de obștii de arendare și de cumpărare a pămîntului. Îi găsim, în sfîrșit, alături de muncitori în marea prefacere care a cuprins întregul nostru popor după 23 August 1944, cea mai mare din întreaga istorie a patriei. In anii acestei mari prefaceri, învățătorimea s-a aflat în prima linie a revoluției culturale. Zeci și zeci de mii de dascăli au contribuit într-un timp record — care constituie și astăzi pe plan mondial un precedent împresionant — la opera de ridicare a întregului popor spre noi trepte de cultură.

Prezența omului de la catedră, om al unei înalte dăruiri de sine, este astăzi mereu mai activă, continuînd și îmbogățind o veche tradiție, atît în transmiterea și îmbogățirea patrimoniului cultural al poporului, cît și pe tărîm obștesc. Ales cu încredere în marele sfat al țării, ca și în organele de conducere locală, dascălul îndeplinește — cu competență, simț de răspundere și demnitate — alături de funcția sa culturală, o înaltă funcție socială și politică.

Purtători ai tradiției patriotice și, deopotrivă, ai tradiției revoluționare, progresiste, oamenii școlii cresc pe copiii patriei, învățîndu-i s-o iubească, să-i sporească prin muncă stăruitoare bogăția și, la vreme de nevoie, s-o apere.

Înaltă cinstire oamenilor şcolii

(Urmare din pag. a 2-a)

Ordinul „Meritul cultural" clasa a IV-a

Eliza A. Ciolan, prof univ. Conservatorul „Gh. Dima" Cluj ; **Ionel T. Geantă**, prof. univ. Conservatorul „Ciprian Porumbescu" Bucureşti ; **Maximilian N. Bendorfean**, prof. director Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Cluj ; **Gheorghe Gr. Iarosevici**, prof. univ. Conservatorul „Gh. Dima" Cluj.

Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa a V-a

Ludovic Nagy Kömives, prof. univ. Institutul de teatru Tg. Mureş.

„Medalia Muncii"

Maria S. Achim, educatoare Grădinița sezonieră Buciumi-Zalău ; **Mihai A. Alexandrescu**, înv. Lic. nr. 1 Iaşi ; **Vasile V. Anca**, prof. Casa de copii şcolari Abrud-Cîmpeni ; **Dumitru P. Anghelescu**, prof. Lic. din Videle ; **Viorel I. Alecu**, prof. Lic. „Emil Racoviță" Bucureşti ; **Alexandrina M. Adam**, înv. Şc. gen. Berlescu-Făurei ; **Gheorghe N. Anitei**, prof. Lic. „Dimitrie Bolintineanu" Bucureşti ; **Maria M. Adam**, prof. Grupul şcolar Tg. Mureş ; **Alexandru N. Arsinevici**, prof. Lic. agricol Tg. Mureş ; **Constantin I. Aspriţoiu**, prof. Şc. profesională UCECOM Craiova ; **Marcel I. Adler**, prof. inspector Ministerul Învăţămîntului ; **Laurenţiu H. Ailoaie**, maistru instructor Şc. profesională Iaşi ; **Preda I. Albăstroiu**, prof. Lic. nr. 5 Timişoara ; **Elvira C. Anghelescu**, prof. Grupul şcolar căi ferate. Bucureşti ; **Arcadie T. Blindu**, prof. Şc. sportivă Arad ; **Emil Blaga**, prof. Lic. nr. 4 Oradea ; **Olga I. Bulancea**, educatoare Grădiniţa nr. 1 Roman ; **Traian V. Balaj**, înv. Şc. gen. Miersig-Oradea ; **Gheorghe D. Burduja**, prof. Şc. gen. Mironeasa-Negreşti ; **Laurenţiu E. Bran**, lector Institutul de cultură fizică Bucureşti ; **Hortensia T. Buzuloiu**, educatoare Grădiniţa de copii nr. 7 Oradea ; **Dumitru D. Bogdan**, prof. Şc. gen. Dragomireşti-Vişeu ; **Jana-Florentina D. Banu**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi ; **Emilian Gh. Bujoreanu**, prof Şc. gen. nr.6 Botoşani ; **Ion V. Buţincu**, prof. Şc. gen nr.1 Gura Humorului ; **Ioachim T. Bilţiu**, prof. Şc. specială ajutătoare Gîrdani-Cehul Silvaniei ; **Eugen Gh. Boangiu**, prof. Grupul şcolar auto Craiova ; **Victor I. Budescu**, prof. Lic. industrial poligrafic Bucureşti ; **Ioachim T. Banici**, maistru instructor Grupul şcolar miner Brad ; **George C. Barbu**, prof. redactor Editura didactică şi pedagogică Bucureşti ; **Eliza Al. Bichman**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti ; **Elena P. Breazu**, prof Grupul şcolar „1 Mai" Ploieşti ; **Constantin D. Ciurez**, înv. Şc. gen. Jdioara-Lugoj ; **Elena I. Călăpăreanu**, înv. Şc. gen. Corneşti-Bucşeşti Moineşti ; **Eugenia V. Covăcianu**, înv. Şc. gen nr. 1 oraş Gh. Gheorghiu-Dej ; **Ghenadie Z. Circo**, prof. Şc. gen Racoş-Rupea ; **Nicolae N. Chişu**, prof Şc. gen. Şoimeni-Ghela ; **Ion A. Ciochirdel**, prof. Şc. gen. Vedea Giurgiu ; **Zaharia Z. Ciorogaru**, înv. Şc. gen. Geoagiu-Orăştie ; **Gheorghe I. Coman**, prof. Şc. gen. Diecheni-Galaţi ; **Gavril M. Ciocotişan**, înv. Şc. gen. Sindreşti-Şomcuța Mare ; **Gheorghe V. Călugărița**, prof Lic. „T. Vladimirescu" Bucureşti ; **Nicolae C. Cucu**, înv. Şc. gen. Concești-Dorohoi ; **Coriolan A. Cişmaş**, prof. Grupul şcolar U.C.M. Reşiţa ; **Gheorghe Gr. Costea**, maistru instructor Grupul şcolar petrol Cîmpina ; **Toma Gh. Ciocea**, maistru instructor Şc. prof. petrol Teleajen ; **Costică C. Cumpătă**, prof. inspector Ministerul Învăţămîntului ; **Maria D. Croitoru**, prof. Grupul şcolar chimie Brăila ; **Nicolae I. Crişan**, prof. Şc. prof. specială nr. 10 Bistriţa ; **Ion S. Cristea**, prof. Şc. profes. specială nr. 1 Bucureşti ; **Vasile V. Corpade**, prof. Lic. agricol Lugoj ; **Mihai V. Chiriţoiu**, prof. Grupul şcolar construcţii Bucureşti ; **Gheorghe N. Dumitraşcu**, înv. Şc. gen. Ciofrîngeni-Curtea de Argeş ; **Iulian N. Dănilă**, prof. Şc. gen. nr. 1 Blaj-Mediaş ; **Constantin Gh. Dinulescu**, înv. Şc gen. Dobridor-Calafat ; **Ion N. Dincă**, prof. Lic. Bălceşti-Olteţu ; **Ion N. Diaconescu**, înv. Şc. gen. Liveni-Săveni ; **Nicolae Gh. Diaconu**, prof. Grupul şcolar „Iosif Ranghet" Bucureşti ; **Aurica Al. Dumitrescu**, cercetător Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti ; **Marin M. Drăguleţ**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi ; **Virgiliu I. Dron**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti ; **Ilona I. Elekes**, educatoare Grădinița de copii nr. 1 Gheorghieni ; **Marina P. Foamete**, înv. Şc. gen. Poplaca—Sibiu ; **Viorica P. Filimon**, educatoare Grădiniţa nr. 1 Cluj ; **Francisc F. Fodor**, prof. Lic. nr. 3 Oradea ; **Aneta D. Frăţilă**, prof. Şc. profesională „Griviţa Roşie" Bucureşti ; **Claudia V. Gavrilescu**, prof. Lic. pedagogic Cîmpulung-Muscel ; **Ioan M. Grigoriu**, prof. Lic. nr. 1 Bacău ; **Lucia Ecaterina I. Giorgian**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti ; **Emil P. Giurgiu**, prof Lic. nr. 1 Sighişoare ; **Viorica A. Giurgiu**, înv. Lic. „Alex. Papiu Ilarian" Tg. Mureş ; **Nicolae N. Grovu**, prof. Şc. gen. nr. 1 Făgăraş ; **Ioan Luca V. Grecu**, prof. inspector Secţia de învăţămînt reg. Cluj ; **Nicolae Gh. Gidău**, secretar şef Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Nicolae C. Ghiţă**, înv. Şc. gen. Giurgiţa-Băileşti ; **Nicolae M. Gronea**, prof Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Constantin N. Georgescu**, înv. inspector Secţia de învăţămînt raionul Buzău ; **Georgeta V. Ghiţulescu**, prof. Şc. tehnică arhitectură Bucureşti ; **Tiberiu C. Gheţie**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Braşov ; **Ion I. Gozman**, înv. Căminul şcoală nr. 1 Abrud-Cîmpeni ; **Ion I. Gavrilă**, prof. Grupul şcolar Hidromecanică Braşov ; **Mircea D. Hera**, lector Institutul Construcţii Bucureşti ; **Miron C. Holban**, prof. Lic. pedagogic Cîmpulung-Muscel ; **Mihai I. Haupt**, prof. Şc. gen. Cristian-Sibiu ; **Andrei A. Homonnay**, prof. Lic. nr. 2 Dej ; **Iosif I. Budicska**, înv. Şc. gen. nr. 1 Unirea-Aiud ; **Maria I. Haşeganu**, înv. Institutul special de reeducare Roşu-Bucureşti ; **Diegis V. Hrincu**, prof. redactor Editura didactică şi pedagogică Bucureşti ; **David C. Iordăchescu**, prof. Şc. gen Blidari-Rodăneşti — Rîmnicu Vîlcea ; **Ioan A. Iosif**, înv. Şc. gen. Mateiaş-Rupea ; **Eva C. Iancu**, înv. Şc. gen. Dragalina-Călăraşi ; **Georgeta I. Ionescu**, înv. Şc. gen. Săbăreni-Răcari ; **Virgiliu I. Ioniţă**, înv. inspector Secţia învăţămînt raionul Feteşti ; **Teodor I. Iuraşcu**, înv. Şc. gen. Valea Lungă-Vinderei — Bujoru ; **Aurel I. Ionescu**, înv. Şc. gen. nr. 3 Pucioasa ; **Dumitru B. Ivaşcu**, prof. Şc. profesională „Autobuzul" Bucureşti ; **Andrei A. Ioan**, prof. Şc. profesională „Timpuri Noi" Bucureşti ; **Aurelian A. Ionete**, prof. Lic. agricol Malu Mare-Craiova ; **Bujor I. Jumanca**, prof. Lic. nr.1 Caransebeş ; **Nicolae D. Jenei**, prof. Grupul şcolar comercial Cluj ; **Andrei Kakuts**, lector Institutul de medicină şi farmacie Tg. Mureş ; **Margareta I. Knall**, înv. Şc. gen. nr. 1 Tîrnăveni ; **Arno O. Kummer**, prof. Lic. nr. 2 Braşov ; **Grigore I. Lăzărescu**, prof. Lic. „Vasile Roaiţă" Rîmnicu Vîlcea ; **Constantin E. Lache**, prof. Lic. nr. 2 Timişoara ; **Maria S. Leca**, educatoare Grădiniţa de copii Surduc-Oraviţa ; **Angela St. Luchin**, înv. Şc. gen. Variaş-Sînnicolaul Mare ; **Vasile Gh. Lascăr**, înv. Şc. gen. Grumezoaia-Huşi ; **Virginia N. Leu**, înv. inspector Secţia de învăţămînt oraş Bucureşti ; **Maria I. Lindenmayer**, prof. Şc. gen Tiream-Carei ; **Victoria C. Lupu**, prof. Lic. nr. 2 Tecuci ; **Constanţa E. Luncu**, prof. Lic. de muzică nr. 2 Bucureşti ; **Vasile C. Lazăr**, prof. Grupul şcolar comercial Ploieşti ; **Constantin Gh. Luca**, prof. redactor Editura didactică şi pedagogică Bucureşti ; **Nicolae N. Mercan**, prof inspector Secţia de învăţămînt raionul Olteniţa ; **Neculai C. Moise**, prof. Şc. gen. Săuceşti-Bacău ; **Gavril P. Marchiş**, prof. inspector Secţia de învăţămînt raionul Dej ; **Margareta A. Marcian**, prof. Lic. nr. 2 Suceava ; **Cornelia I. Micu**, prof. Lic. nr. 2 Ploieşti ; **Maria P. Marcu**, educatoare Grădiniţa de copii nr. 78 Bucureşti ; **Alexandrina V. Mircea**, educatoare Grădiniţa de copii nr. 11 Bucureşti ; **Cornelia I. Mosora**, prof. Şc. de coregrafie Bucureşti ; **Dobre S. Malciolu**, înv. Şc. gen. nr. 23 Bucureşti ; **Marioara I. Mazilu**, înv. Şc. gen. nr. 5 Bucureşti ; **Olga A. Munji**, educatoare Grădiniţa de copii Laminorul-Brăila ; **Alexandru I. Mogoş**, prof. inspector Ministerul Învăţămîntului ; **Silvestru I. Moraru**, prof. inspector Secţia de învăţămînt raion Caracal ; **Silviu S. Macri**, maistru instructor Grupul şcolar construcţii Bucureşti ; **Gheorghe Gh. Micu**, prof. Şc. profesională Sf. Gheorghe ; **Gheorghe I. Mureşan**, maistru instructor Şc. profesională chimie Dej ; **Elena I. Niţescu**, înv. Lic. pedagogic Cîmpulung-Muscel ; **Magdalena C. Negreanu**, prof. redactor Editura didactică şi pedagogică Bucureşti ; **Eugen I. Negroiu**, prof. Grupul şcolar coop Oradea ; **Gheorghe F. Nedelea**, prof. inspector Secţia de învăţămînt reg. Ploieşti ; **Mihail C. Negulescu**, înv. Şc. gen. nr. 2 Vărbilău-Livadea—Teleajen ; **Livia A. Negoescu**, prof. Şc. gen. nr. 12 Constanţa ; **Mihail M. Natea**, prof. Şc. gen. Ungheni-Tg. Mureş ; **Eugenia I. Negreanu**, prof. Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Olga I. Nuţu**, prof Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Veronica I. Oncescu**, prof. Lic. nr. 25 Bucureşti ; **Nicolae V. Oprescu**, lector inspector Ministerul Învăţămîntului ; **Victor Gh. Oprescu**, înv. Şc. gen. nr. 2 Tîrgovişte ; **Constantin N. Prodan**, bucătar Liceul pedagogic Cîmpulung-Muscel ; **Lazăr T. Pantea**, prof. Şc. gen. nr. 4 Oradea ; **Teodor I. Paraschivescu**, prof. inspector Secţia de înv. raion Ineu ; **Alexandru C. Pavel**, prof. redactor Editura didactică şi pedagogică Bucureşti ; **Dumitru I. Petre**, prof. Şc. gen. Bălăşoieni-Ogrezeni Videle ; **Vasile P. Piţul**, prof. inspector Secţia învăţămînt raion Buzău ; **Elena Gh. Popescu**, înv. Lic. pedagogic Constanţa ; **Ion A. Popa**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Iaşi ; **Victor F. Prisăcaru**, înv. inspector Secţia învăţămînt raion Oaş ; **Dumitru D. Popa**, înv. Lic. Odobeşti-Focsani ; **Aristide Gh. Păsărescu**, prof. Lic. nr. 1 Turnu Severin ; **Cornelia N. Popa**, prof. Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Ştefan Gh. Popescu**, prof. Lic. „N. Bălcescu" Craiova ; **Elisabeta St. Predescu**, prof. Lic. „Iancu Jianu" Balş ; **Dumitru C. Popescu**, prof. Şc. profesională mecanici agricoli Sighişoara ; **Constantin Gh. Pantor**, prof. Grupul şcolar agricol Curtea de Argeş ; **Ion D. Pîrcălăbescu**, maistru instructor Şc. profesională navală Giurgiu ; **Elena C. Precupeţu**, prof. Grupul şcolar Bucureşti ; **Nicolae Gh. Perian**, maistru instructor Grupul şcolar I.C.M. Reşiţa ; **Vasile St. Păunescu**, maistru instructor Sc. profesională „Electromagnetica" Bucureşti ; **Alexandru Gh. Petcu**, prof. Grupul şcolar economic Brăila ; **Adela R. Roth**, înv. Liceul Orşova ; **Ecaterina I. Rusilă**, educatoare, inspector Secţia de învăţămînt oraş Braşov ; **Mihai Gh. Răducanu**, înv. Şc. gen. Brăneşti-Lehliu ; **Traian C. Rădulescu**, prof. Lic. „I. Neculce" Bucureşti ; **Stela Gh. Rusu**, prof. Şc. sportivă nr. 1 Bucureşti ; **Ioan P. Rus**, prof. Grupul şcolar economic Cluj ; **Lucia V. Sia**, înv. Şc. gen. nr. 3 Cîmpulung-Muscel ; **Teodor N. Stănciulescu**, înv. Şc. gen. Măldăreşti-Horezu ; **Gheorghe Gh. Schmadl**, prof. Şc. gen. Niţchidorf-Lugoj ; **Gabriela I. Slakovitz**, înv. Şc. gen. nr. 15 Braşov ; **Vasile M. Simionescu**, prof. inspector Secţia învăţ. raion Tulcea ; **Elisabeta P. Stănescu**, prof. Lic. nr. 35 Bucureşti ; **Ştefan I. Surdu**, prof. Şc. sportivă Tg. Mureş ; **Ştefan P. Samoilă**, înv. Lic. Iara-Turda ; **Dumitru L. Ştefănescu**, înv. Şc. gen. Rodna-Valea Vinului—Năsăud ; **Vladimir C. Simionescu**, prof. şef serv. Ministerul Învăţămîntului ; **Dumitru St. Stancu**, înv. Şc. gen. Trocheşti-Cioroiaş — Băileşti ; **Ecaterina I. Stăncescu**, înv. Şc. gen. Măneşti-Ploieşti ; **Sara St. Szathmari**, prof. Şc. gen. nr. 1 Cristur-Odorhei ; **Octavian R. Sorescu**, prof. inspector Ministerul Învăţămîntului ; **Oprea E. Ştefănescu**, prof. inspector Ministerul Economiei Forestiere ; **Constantin S. Săvulescu**, prof. Grupul şcolar petrol Cîmpina ; **Pascale I. Ştefan**, prof. Grupul şcolar energetic Galaţi ; **Grigore Gh. Ştefan**, maistru instructor Grupul şcolar nr. 1 Bucureşti ; **Constanţa O. Şorik**, prof. secretar general de redacţie Revista de pedagogie ; **Mircea Gh. Ţarălungă**, prof. Lic. nr. 1 Bacău, **Vasile T. Tănăsescu**, înv. Lic. Haţeg ; **Virgil M. Tăgîrţă**, prof. inspector Secţia de învăţămînt reg. Bucureşti ; **Zorina N. Timaru**, prof. Lic. din Simeria ; **Aurora I. Todosi**, prof. inspector Secţia de învăţămînt oraş Iaşi ; **Teodor T. Teodorescu**, lector Instit. de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti ; **Ilie M. Tomescu**, prof. Şc. profesională Braşov ; **Nicolae I. Tudor**, maistru Şc. profesională mecanici agricoli Ianca-Făurei ; **Constanţa P. Tarcea**, înv. Şc. gen. nr. 51 Bucureşti ; **Vasile I. Ungureanu**, maistru instructor Grupul şcolar „Industria Sirmei" Cîmpia Turzii ; **Ludovic I. Veneza**, înv. Şc. gen. Tipani-Lugoj ; **Frasina Gh. Vartaloş**, înv. Şc. gen. Hociungi-Roman ; **Gheorghe St. Vlădescu**, înv. Şc. gen. Ostrov-Măcin ; **Toma A. Vrabie**, prof. Şc. gen. Coteşti-Focsani ; **Micu I. Voicilă**, prof. Lic. nr. 1 Rîmnicu Sărat ; **Constantin I. Vavric**, prof. Lic. industrial energetic Iaşi ; **Nicolae C. Vrapciu**, maistru instructor Grupul şcolar agricol Buzău ; **Dumitru D. Zamfirescu**, înv. Şc. gen. Popricani Iaşi ; **Florica D. Zamfira**, educatoare Grădiniţa de copii Cernadia-Gilort ; **Valer S. Ziman**, prof. Liceul Şomcuta Mare ; **Constantin N. Alexandrescu**, prof. intructor Consiliul pionierilor raion 23 August Bucureşti ; **Anica St. Bigan**, prof. Lic. nr. 3 Constanţa ; **Gheorghe D. Buiuc**, prof. preşedinte Consiliul pionierilor oraş Sighişoara ; **Ştefan I. Caracudă**, înv. Şc. gen nr. 1 Dăbuleni-Corabia ; **Elena Gr. Cişmaşu**, prof. Lic. Iernut-Luduş ; **Viorica N. Cosmoiu**, înv. Şc. generală oraşul Victoria-Făgăraş ; **Maria C. Danciuc**, prof. Liceul Sinaia ; **Mircea Gr. Dragomirescu**, prof. Lic. „N Bălcescu" Medgidia ; **Rodica I. Gavrilescu**, prof. Liceul nr. 9 Iaşi ; **Mircea S. Idvoreanu**, prof. Lic. nr. 1 Timişoara ; **Silvia V. Ionescu**, prof. Lic. nr. 29 Bucureşti ; **Florin C. Matei**, prof vicepreşedintele Consiliului pionierilor oraş Bucureşti ; **Mitriţa D. Muşec**, prof. Şc. gen. nr. 6 Galaţi ; **Livia I. Rogojan**, înv. Şc. gen. nr. 1 Carei ; **Sever A. Ursa**, prof. Şc. gen. Maieru-Năsăud ; **Constantin D. Ursachi**, prof Şc. gen. nr. 2 Buhuşi.

Medalia „Meritul cultural" clasa I

Ion Cherji, conf. univ. Institutul de teatru Tg. Mureş ; **Ion I. Marşic**, prof. univ. Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" Bucureşti ; **Virgil Salvan**, conf. univ. Institutul de arte plastice „Ion Andreescu" Cluj.

SOLEMNITATEA DE LA CONSILIUL DE STAT

(Urmare din pag 1)

Consiliului de Stat şi al guvernului, a felicitat călduros pe cei prezenţi, le-au urat succese tot mai mari în munca de instruire şi educare a tinerei generaţii.

Mulţumind pentru distincţia acordată, profesorul emerit Petru Todicescu *a spus printre altele : În îndelungata mea activitate, de 50 de ani, cunosc trecutul de muncă în şcoala românească al atîtor înaintaşi, al multor oameni de valoare care n-au avut fericirea să trăiască într-o societate în care şcoala şi cultura au atîta preţuire. Azi — a arătat vorbitorul — în condiţiile noi create de partid, învăţătorii şi profesorii de pe întinsul patriei muncesc cu entuziasm pentru formarea unui tineret pregătit multilateral şi temeinic, însufleţit de un înalt patriotism. Cărturarul — şi daţi-mi voie să aşez printre cărturari şi pe neobositul dascăl — trebuie să fie călăuzit în munca lui de această forţă mobilizatoare pe care o constituie idealul socialist, singura capabilă să dea un conţinut etic activităţii umane şi un sens major vieţii.*

Primind titlul de „Profesor emerit" — a spus în cuvîntul său profesoara Aurora Demetrescu *— mă întorc cu gîndul la şirul lung de ani ce măsoară acea parte a vieţii mele în care am îndeplinit misiunea de a cultiva sufletul şi mintea şcolarilor, tinere vlăstare ale patriei. Noi, învăţătorii şi profesorii, ne obligăm să dăm societăţii an de an tineri culţi, spirite însetate de cunoaştere — fiind conştienţi că oamenii pe care îi formăm vor trebui să dea viaţă visurilor celor mai entuziaste, sarcinilor complexe ale construcţiei socialismului şi comunismului în ţara noastră.*

Şcoala românească — a spus învăţătorul Constantin Tîlvescu *— se poate mîndri cu o bogată participare la făurirea tezaurului spiritual al naţiunii noastre. Ne-a revenit nouă înalta cinste de a continua opera înaintaşilor pe un plan superior, într-o nouă societate şi într-o nouă epocă. Dacă mă întreb ce este esenţial pentru a ne desăvîrşi menirea de dascăli, după 40 de ani de slujire neîncetată a şcolii româneşti, cred că răspunsul nu poate fi decît unul singur : continua pregătire şi perfecţionare, dăruirea şi pasiunea profundă pentru cultivarea minţii şi inimii celor ce ne-au fost încredinţaţi spre educare, sădirea în sufletul acestora a dragostei neţărmurite faţă de măreţele idealuri ale socialismului.*

În cuvîntul său profesorul Andrei Demeter *a spus : În fiecare an „Ziua învăţătorului" este prilejul unor rodnice bilanţuri, al unor mari bucurii pentru care noi dascălii ne exprimăm neţărmurita dragoste faţă de Partidul Comunist Român. S-a creat în patria noastră o şcoală pe măsura marilor dimensiuni ale construcţiei socialiste, bun al întregului popor, izvor de cultură şi civilizaţie pentru toţi cetăţenii ţării, indiferent de naţionalitate. Ca şi ceilalţi colegi ai mei, am sădit în minţile şi în inimile elevilor cu litere de neşters, frăţia şi prietenia. Sînt sigur că în aceste inimi va înflori mereu dragostea neţărmurită faţă de patria noastră socialistă, hotărîrea fermă de a sluji cu devotament minunatul nostru popor.*

Mulţumind pentru înalta distincţie acordată, profesorul emerit Constantin Dinculescu, *rectorul Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" din Bucureşti, s-a referit în cuvîntul său la grija deosebită pe care o poartă partidul şi guvernul dezvoltării învăţămîntului de toate gradele, oglindită în gratuitatea completă a învăţămîntului, în creşterea rapidă a bazei sale materiale, în continua îmbunătăţire a conţinutului acestuia, în perfecţionarea pregătirii cadrelor. În continuare, el a spus : Prezenţa conducătorilor partidului şi statului nostru în mijlocul studenţilor şi cadrelor didactice la deschiderea anului universitar, îndrumările preţioase date şi cu acest prilej, au întărit şi mai mult hotărîrea noastră de a munci fără preget pentru îndeplinirea sarcinilor ce ne revin în instruirea şi educarea viitorilor specialişti.*

Vorbitorii şi-au exprimat recunoştinţa faţă de partid şi guvern pentru grija ce o poartă educatorilor tinerei noastre generaţii, angajîndu-se să-şi sporească eforturile pentru ridicarea continuă a şcolii, a contribuţiei sale în opera de construire a socialismului în patria noastră.

La sfîrşitul solemnităţii conducătorii de partid şi de stat s-au întreţinut cordial cu cei prezenţi.

Cadre didactice distinse cu titlurile de „Învăţător fruntaş" şi „Profesor fruntaş"

Cu prilejul „Zilei învăţătorului", printr-un ordin al ministrului învăţămîntului s-au acordat unui număr de cadre didactice din învăţămîntul de cultură generală, profesional şi tehnic, care s-au evidenţiat în munca instructiv-educativă şi social-culturală, titlurile de „Învăţător fruntaş" şi „Profesor fruntaş".

ACORDAREA GRADULUI I ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Prin Ordinul ministrului învăţămîntului nr. 503 din 21 iunie 1967 s-a acordat gradul I următoarelor cadre didactice (educatoare, învăţători şi profesori) :

EDUCATOARE

Năstase Filofteia, Gr. cu orar normal nr. 3, Cîmpulung Muscel, regiunea Argeş ; **Proca Aurora**, Gr. cu orar normal nr. 2, Cîmpulung Muscel, regiunea Argeş ; **Vasilescu Ileana**, Gr. de copii com. Rucăr, raionul Muscel, regiunea Argeş ; **Ciocan Olimpia**, Gr. de copii nr. 8, Timişoara ; **Pop Virginia**, Gr. de copii nr. 18, Braşov ; **Machedon Olga**, Casa de copii nr. 3, Sibiu ; **Marcu Maria**, Gr. cu orar redus nr. 78, Bucureşti ; **Petre Maria**, Gr. U.C.F.S., Bucureşti ; **Petrescu Aura**, Gr. M.A.I. nr. 2, Bucureşti ; **Petrescu Elena**, Gr. Universităţii Bucureşti ; **Filimon Viorica**, Gr. cu orar normal nr. 1, Cluj ; **Pop Petras Irina**, Gr. cu orar normal P.T.T.R. Cluj ; **Salcă Elisabeta**, Gr. cu orar normal nr. 15, Cluj ; **Bădica Tatiana**, Gr. cu orar redus nr. 18, Constanţa ; **Radu Marioara**, Gr. cu orar redus nr 3, Constanţa, **Breahnă Elisabeta**, Secţia de învăţămînt regiunea Iaşi ; **Grădinaru Anica**, Secţia de învăţămînt Iaşi ; **Băncilă Ecaterina**, Gr. cu orar redus nr. 1, Fălticeni, reg. Suceava.

ÎNVĂŢĂTORI

REGIUNEA ARGEŞ : Alexandrescu Constantin, Şc. generală nr. 9, Piteşti ; **Antone Mihai**, Şc. generală Micloşenii Mari, raionul Muscel ; **Achim A. Constantin**, Şc. generală Odăeni, com. Tuluteşti, raion Costeşti ; **Bălăceanu Maria**, Şc. generală Mioarele, raion Muscel ; **Bîrgu Maria**, Şc. generală „23 August", Slatina ; **Ciurezu Gh.**, Şc. generală Turceşti, com. Mateeşti, raion Horezu ; **Cristescu Constantin**, Şc. generală nr. 5, Curtea de Argeş ; **Diaconescu Claudia**, Şc. generală nr. 8, Piteşti ; **Drăguşanu Elena**, Şc. experimentală C. Lung Muscel ; **Dunărinţu Viorica**, Şc. generală nr. 9, Piteşti ; **Florescu Ioana**, Şc generală Cringurile de Sus, raion Găeşti ; **Herghelegiu Minu**, Şc. generală Mosteni-Grui, com. Boteşti, raion Găeşti ; **Lungu Aurelian**, Şc. generală Văleni-Dîmboviţa, raion Muscel ; **Lungu Hariton**, Şc. generală Văleni-Dîmboviţa, raionul Muscel ; **Manolescu Niculina**, Şc. generală nr. 5, Piteşti ; **Negroiu Ion**, Şc. generală nr. 3, Piteşti ; **Negroiu Fevronia**, Şc. generală nr. 9, Piteşti ; **Oprea Alexandrina**, Şc. generală nr. 1, Piteşti ; **Păuna Gheorghe**, Şc. generală Vîlsăneşti, com. Musăteşti, raion Curtea de Argeş ; **Păun Victoria**, Şc. generală nr. 8, Piteşti ; **Popescu Elena**, Şc. generală nr. 5, Piteşti ; **Popescu Victoria**, Şc. generală nr. 1, Piteşti ; **Popescu Ion**, Şc. generală Stoeneşti, raion Muscel ; **Radu Elena**, Liceul Costeşti ; **Rădulescu Vasile**, Şc. generală nr. 2, Slatina ; **Stoica Elisabeta**, Şc. generală nr. 1, Piteşti ; **Tănăsescu N. Aurel**, Şc. generală Crîngurile de Sus, raion Găeşti ; **Zaharescu Aneta**, Şc. generală nr. 3, Piteşti.

REGIUNEA BACĂU : Mitrofan Nicolae, Şc. generală nr. 1, com. Răcăciuni ; **Spiridonică Maria**, Liceul nr. 1, Or. Gh. Gheorghiu-Dej.

REGIUNEA BANAT : Miluţin Mihai, Şc. generală nr. 3, Timişoara ; **Popescu Gh. Dumitru**, Şc. de 4 ani nr. 2, Timişoara ; **Aftanache Vasile**, Şc. generală Jimbolia, raion Timişoara ; **Vlasie Vasile**, Şc. generală Murani, raion Timişoara ; **Stamoran Gh. Ioan**, Şc. generală Satu Mare, com. Secusigi, raion Arad ; **Stoian Marin**, Şc. generală nr. 15, Arad ; **Popovici Elena**, Liceul Deta.

REGIUNEA BRAŞOV : Tarcea Ilie, Şc. generală satul Mag, com. Săcel, raion Sibiu ; **Vraciu Cornelia**, Şc. generală nr. 4, Mediaş ; **Ştefănescu Florea**, Liceul Codlea, Braşov.

REGIUNEA BUCUREŞTI : Barbu N. Ion, Şc. generală com. Gheorghe Doja, raion Slobozia ; **Bucur Valentina**, Şc. generală Sudiţi, raion Feteşti ; **Ene Gheorghe**, Şc. generală Ciocoveni, raion Olteniţa ; **Jumugă Florea**, Şc. generală nr. 2 Troianul, raion Roşiorii de Vede ; **Purcărescu Oprica**, Şc. generală Rădoieşti Vale, raion Roşiorii de Vede ; **Niţescu St. Dumitru**, Şc. generală Călăreţi, com. Tămădău, raion Lehliu ; **Petrescu Petre**, Şc. generală nr. 4, Giurgiu ; **Zichişanu Ion**, Şc. generală Periş, raion Răcari.

ORAŞUL BUCUREŞTI : Băltaţu Ludmila, Şc. generală nr. 70 ; **Ivan Lucia**, Şc. generală nr 70 ; **Degan Elisabeta**, Şc. generală nr. 70 ; **Vasiliu Vasile**, Şc. generală nr. 75 ; **Ioniţă Iulia**, Şc. generală nr. 135 ; **Neagu Virginia**, Şc. generală nr. 128 ; **Trifu Aurelia**, Şc. generală nr. 135 ; **Popescu Mazilu Mariana**, Şc. generală nr. 5 ; **Roman Valeria Maria**, Şc. generală nr. 11 ; **Munteanu Olga**, Şc. generală nr. 99 ; **Onea I. Gheorghe**, Şc. generală nr. 96 ; **Nica Alexandrina**, Şc. generală nr. 114 ; **Popescu Safta**, Şc. generală nr. 122 ; **Frînculescu Elena**, Şc. generală nr. 49 ; **Hînguleşteanu Ion**, Şc. generală nr. 16 ; **Fotache Lucia**, Şc. generală nr. 162 ; **Ienăchescu Maria**, Şc. generală de 4 ani nr. 217 ; **Motrescu Vasile**, Şc. generală nr. 191 ; **Şucu Viorica**, Şc. generală nr. 169.

REGIUNEA CLUJ : Ionescu Augusta, Liceul „Emil Racoviţă", Cluj.

REGIUNEA GALAŢI : Dimoftache Dorina, Şc. generală nr. 16, Galaţi ; **Lupu Adriana**, Şc. generală nr. 28, Galaţi ; **Blănuţă Eusebie**, Liceul Vidra, raion Focşani.

REGIUNEA HUNEDOARA : Mildt Richard, Şc. generală nr. 1, Alba Iulia ; **Ocheşel Gheorghe**, Şc. generală Vinţul de Jos ; **Riscuţa Emilian**, Secţia de învăţămînt raion Brad.

REGIUNEA IAŞI : Rotaru Ovidiu, Şc. generală nr 10, Iaşi ; **Goraş Teodor**, Liceul nr. 3, Iaşi ; **Corobceanu Dumitru**, Liceul nr. 8, Iaşi ; **Gosav Gheorghe**, Şc. generală nr. 12, Iaşi ; **Bodi Zina**, Liceul nr. 4, Iaşi ; **Roşioru Neculai**, Şc. generală nr. 2, Bîrlad ; **Rugină Ioan**, Şc. generală Schineni, raion Bîrlad ; **Dumitriu Margareta**, Şc. generală nr. 5, Iaşi.

REGIUNEA MARAMUREŞ : Ardelean Augustin, Şc. generală Sanislău, raion Carei ; **Andreica Gheorghe**, com. Căuaş, raion Carei.

REGIUNEA MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ : Grama Lucreţia, Şc. generală, com. Zau de Cîmpie, raion Luduş ; **Murzea Viorel**, Şc. generală satul Vidacut, raion Odorhei.

REGIUNEA OLTENIA : Stancoveanu Ioana, Sf. pop. reg. Oltenia ; **Iliuţă Lili**, Şc. generală nr. 9, Craiova ; **Săndulescu Ligia**, Şc. generală nr. 1, Corabia ; **Duţă Dumitru**, Liceul nr. 2, Tr. Severin ; **Stancu Dumitru**, Şc. generală Trocheşti, com. Cioroiaşu, raion Băileşti.

REGIUNEA PLOIEŞTI : Hăhăianu Petre, Şcoala generală nr. 5, Rîmnicu Sărat ; **Rujan Ştefan**, Liceul pedagogic Buzău.

REGIUNEA SUCEAVA : Onofriescu Natalia, Şc. generală nr. 1, Fălticeni ; **Obadă Ştefania**, Liceul Vatra Dornei.

PROFESORI

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ : Gibescu Constantin, Liceul „N. Bălcescu", Rîmnicu Vîlcea, reg. Argeş ; **Mărgineanu Drăghici**, Liceul „Al. Odobescu", Piteşti, reg. Argeş ; **Ticăloiu I. Şerban**, Secţia de învăţămînt Cîmpulung-Muscel, reg. Argeş ; **Costa Veturia**, Liceul nr. 1 Timişoara, reg. Banat ; **Popescu Veturia**, Liceul nr. 1, Lugoj, reg. Banat ; **Bolog Elena**, Liceul pedagogic Bucureşti ; **Georgescu Maria**, Şc. generală nr. 164, Bucureşti ; **Muscă Constanţa**, Ministerul Învăţămîntului ; **Roman Mihai**, Editura didactică şi pedagogică ; **Hangiu Ion**, Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice ; **Dumitrescu D. Ion**, Secţia de învăţămînt a oraşului Bucureşti ; **Dogaru C-tin Vladimir**, Liceul „M. Eminescu", Bucureşti ; **Gheorghiu Vladimir**, Şc. generală nr. 165, Bucureşti ; **Ionescu Cristina**, Liceul de muzică nr. 1, Bucureşti ; **Ivan Ion**, Liceul „Gh. Şincai", Bucureşti ; **Stănescu Gheorghe**, Liceul de muzică nr. 2, Bucureşti ; **Dragomirescu I. Mihail**, Liceul „D. Cantemir", Bucureşti ; **Flavian Silvia**, Liceul nr. 15 seral, Bucureşti ; **Marinescu Constantin**, Liceul „Mihai Viteazul", Bucureşti ; **Rabinovici Solomon**, Liceul „Emil Racoviţă", Bucureşti ; **Popescu Florian**, Liceul Fierbinţi, raion Urziceni, reg. Bucureşti ; **Manea Petra**, Liceul nr. 1 Giurgiu, reg. Bucureşti ; **Ticăloiu Valentina**, Liceul nr. 3, or. Constanţa ; **Stavrache Aurora**, Liceul „Al. I. Cuza" Focşani, reg. Galaţi ; **Paulescu Paraschiva**, Liceul nr. 1, Brăila, reg. Galaţi ; **Lascu Tit Liviu**, Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan", Alba Iulia, reg. Hunedoara ; **Pătrăşcanu Traian**, Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan", Alba Iulia, reg. Hunedoara ; **Bighiu Petru**, Şc. generală Dubrovăţ-Ruşi, raion Iaşi ; **Buţă Gheorghe**, Liceul nr. 8 Iaşi ; **Pop Emil**, Liceul „Al. Papiu Ilarian", Tîrgu Mureş ; **Ciocîrlan Dumitru**, Liceul nr. 3, Craiova ; **Firănescu M. George**, Liceul nr. 3, Craiova ; **Dincă N. Ioan**, Liceul Bălceşti, raion Olteţu, reg. Oltenia ; **Ştefănescu I. Vasile**, Şc. generală com. Tălpaşu, raion Olteţu, reg. Oltenia ; **Pentes N. Ioan**, Şc. generală Strehaia, reg. Oltenia ; **Pupăză Grigore**, Şc. generală Arcani raion Gorj, reg. Oltenia ; **Oprescu Gheorghe**, Liceul nr. 3, Tîrgovişte, reg. Ploieşti ; **Suhan Traian**, Liceul „Dragoş Vodă", Suceava ; **Gaşpar Marin**, Secţia de învăţămînt reg. Ploieşti.

LIMBA LATINĂ : Andru Rozalia, Liceul nr 10, Timişoara ; **Alexandrescu Gheorghe**, Liceul nr 3, Bacău ; **Duţescu Maria**, Liceul „Al. I. Cuza" Bucureşti ; **Moraru T. Gheorghe**, Liceul „Gh. Lazăr" Bucureşti ; **Gheorghe Nicolae**, Liceul „A. Vlaicu" Orăştie, reg. Hunedoara.

LIMBA RUSĂ : Agapie Miliutina, Liceul nr. 4, Iaşi ; **Stratulat Andrei**, Liceul nr. 9, Iaşi ; **Leontie Ştefan**, Liceul „M. Eminescu" Botoşani, reg. Suceava.

LIMBA FRANCEZĂ : Raşcă Lucian, Ministerul Învăţămîntului.

LIMBA GERMANĂ : Kloos Andrei, Liceul Mediaş, reg. Braşov.

LIMBA SÎRBĂ : Petrov Liubomir, Şc. generală com. Cenad, raion Sînnicolaul Mare reg. Banat.

ISTORIE : Dracu Moldoveanu Tudose, Liceul Curtea de Argeş, reg. Argeş ; **Murărescu Ion**, Şc. generală com, Stoeneşti raion Muscel, reg. Argeş ; **Radu V. Ion**, Şc. generală nr. 10, Piteşti, reg. Argeş ; **Anastasiu Dumitru**, Şc. generală nr. 74, Bucureşti ; **Ciurea Elena**, Şc. generală nr. 74, Bucureşti ; **Bădina Constantin**, Liceul nr. 22, Bucureşti ; **Pernea Maria**, Liceul „M. Sadoveanu", Bucureşti ; **David Viorica**, Ministerul Învăţămîntului ; **Neagu Vasilica**, Editura didactică şi pedagogică ; **Untaru Ghiţă**, Liceul nr 33 Bucureşti ; **Ghinea Nicolae**, Liceul „C. A. Rosetti", Bucureşti ; **Bîrdeanu Nicolae**, Şc. generală nr. 32, Bucureşti ; **Furtună Iacob**, Liceul „Gh. Şincai", Bucureşti ; **Anastasiu Mugur**, Liceul „Unirea", Tr. Măgurele, reg. Bucureşti ; **Georgescu Virgiliu**, Secţia de învăţămînt or. Giurgiu, reg. Bucureşti ; **Zaim Vasile**, Liceul nr 2 Călăraşi, reg. Bucureşti ; **Schiopu Ana**, Liceul „Ştefan Plavăţ" Orşova, reg. Banat ; **Roşu Titus Livius**, Liceul nr 1, Oradea, reg. Crişana ; **Borlea Corneliu**, Liceul nr. 3, Baia Mare ; **Babare Eugen**, Liceul Gheorghieni, reg. Mureş-Autonomă Maghiară ; **Palaghiţă Alexandru**, Liceul „N. Grigorescu" Cîmpina, reg. Ploieşti ; **Rusu Ene**, Liceul „Al. I. Cuza", Ploieşti ; **Piţul Viorica**, Casa de copii şcolari Buzău, reg. Ploieşti ; **Banu Florentina**, I.P.C.D.-Iaşi ; **Ţugui Ion**, Şcoala generală nr. 3 Cîmpulung, reg. Suceava.

FILOZOFIE : Dragu Ion, Liceul „I. Neculce" Bucureşti ; **Ştefănoiu Vasile**, I.P.C.D. Bucureşti ; **Costescu Anton**, Liceul seral „23 August" Bucureşti ; **Enache Ion**, Liceul „Gh. Şincai" Bucureşti ; **Schwartz Irina**, Liceul „D. Cantemir" Bucureşti ; **Simionescu Chică**, Liceul „T. Vladimirescu" Bucureşti ; **Arsenescu Gheorghe**, Liceul Topoloveni, raionul Găeşti, reg. Argeş ; **Bulzan Aurel**, I.P.C.D. Cluj ; **Popovici Sultana**, Liceul nr. 2, Sibiu, reg. Braşov.

ECONOMIE POLITICĂ : Bolog Pavel, Şc. generală nr. 169, Bucureşti ; **Ionescu Draiculescu Maria**, Liceul „G. Coşbuc" Bucureşti ; **Stanciu Gh. Gheorghe**, Liceul nr 1, Cîmpina, reg. Ploieşti ; **Mureşan S. Ion**, Liceul nr. 7, Timişoara.

PEDAGOGIE : Păunescu Marin, Şcoala generală nr. 11, Piteşti ; **Stancu Emil**, Liceul „Matei Basarab" Bucureşti ; **Manolescu Constantin**, Liceul „D. Cantemir", Bucureşti ; **Popescu Brînzan Elena**, Şc. generală nr. 166, Bucureşti ; **Popescu Maria**, Ministerul Învăţămîntului ; **Taiban Maria**, Ministerul Învăţămîntului ; **Niţescu Mihai**, Liceul pedagogic Sighetul Marmaţiei, reg. Maramureş ; **Popa Valer**, Liceul pedagogic Cluj ; **Stoicescu Marin**, Secţia de învăţămînt, reg Bucureşti ; **Chimirea Nicolae**, Liceul pedagogic Constanţa.

PSIHOLOGIE : Anastasescu Viorica, Liceul „Aurel Vlaicu" Bucureşti.

MATEMATICĂ : Demény Zoltan, Liceul „Bethlen Gabor", Aiud, reg. Cluj ; **Matei Augustin**, Liceul „Em. Racoviţă", Cluj ; **Petrişor Cristea**, Liceul „Gh. Lazăr", Sibiu, reg. Braşov ; **Vasu Vasile**, Şc. superioară de ofiţeri Sibiu, reg. Braşov ; **Raianu Mircea**, Editura didactică şi pedagogică ; **Popescu Paulina**, Liceul „Matei Basarab", Bucureşti ; **Isac Emil**, Liceul nr. 1, Tg. Jiu, reg. Oltenia ; **Gheorghiu Teodor**, Liceul nr. 2, Buzău, reg. Ploieşti.

FIZICĂ : Tănase. C. Dumitru, Liceul „M. Eminescu", Bucureşti.

CHIMIE : Mironescu Mircea, Liceul „Gh. Şincai" Bucureşti ; **Sărăţeanu Mariana**, Liceul „Gh. Şincai" Bucureşti ; **Sava Marieta**, Liceul „M. Sadoveanu", Bucureşti ; **Năduh Ana**, Liceul nr. 3 Tîrgovişte, reg. Ploieşti.

ŞTIINŢE NATURALE : Vasile Elena Jana, Liceul „N. Bălcescu" Piteşti ; **Antone Ion**, Liceul „Ioan Slavici" Arad, **Bordan Pavel**, Consiliul regional al Organizaţiei pionierilor Timişoara ; **Ianculescu Mihai**, Biblioteca regională Timişoara ; **Popovici Sabina**, Liceul nr. 1, Braşov ; **Livescu Anatolie**, Liceul „M. Eminescu", Bucureşti ; **Pătraşcu Elena**, Secţia de învăţămînt raion T. Vladimirescu, Bucureşti ; **Teodorescu Constanţa**, Liceul nr. 36, Bucureşti ; **Sandor Carol**, Liceul nr. 11, Cluj ; **Grigoraş Mihai**, Liceul nr. 1, Tulcea, reg. Dobrogea ; **Onose Cristache**, Liceul „Dr. P. Groza" Odorhei, reg. Mureş, Aut. Maghiară ; **Grigoroiu Paraschiva**, Şc generală Leleşti raion Gorj, reg. Oltenia ; **Olaru George**, Liceul „B. P. Hasdeu" Buzău, reg. Ploieşti ; **Livescu Veronica**, Liceul „Dragoş Vodă" Cîmpulung, reg. Suceava.

GEOGRAFIE : Bulacu Maria, Secţia învăţămînt Cîmpulung-Muscel reg. Argeş ; **Pleşu Vasile**, Liceul „Dinicu Golescu" Cîmpulung-Muscel, reg. Argeş ; **Bura Cornelia**, Ministerul Învăţămîntului ; **Constantinescu Mihai**, Liceul „Mihail Sadoveanu", Bucureşti ; **Dragomir Cornelia**, Liceul „I. L. Caragiale", Bucureşti ; **Moţoc Maria**, Liceul „N. Bălcescu", Bucureşti ; **Niculescu Ecaterina**, Liceul „Matei Basarab", Bucureşti ; **Petricu Elena**, Secţia învăţămînt oraş Bucureşti ; **Oprea Panait**, Liceul nr. 1, Bacău ; **Grama Lazăr**, Liceul nr. 2, Timişoara ; **Spătar Ilarion**, Liceul nr. 3, Timişoara ; **Mistor Petre**, Liceul nr. 5 Arad ; **Servatius Gustav**, Liceul nr. 2 Mediaş ; **Breharu Gheorghe**, Liceul „Petru Maior" Gherla, reg. Cluj ; **Marton Eugen**, Liceul nr. 3, Oradea ; **Voineag Virgil**, Secţia învăţămînt raion Făurei, reg. Galaţi ; **Craus Alexandru**, Liceul „Gh. Gheorghiu-Dej", Bîrlad, reg. Iaşi ; **Sabău Gavril**, Liceul Carei, reg. Maramureş ; **Kristo Andrei**, Liceul Miercurea Ciuc, raion Ciuc, reg. Mureş-Aut. Maghiară ; **Ionescu Vasile**, Liceul pedagogic Iaşi ; **Buşe Liubova**, Liceul pedagogic Craiova ; **Petrescu Ion**, Liceul „Fraţii Buzeşti" Craiova ; **Tunsoiu Victor**, Şc. generală com Murgaş, raion Olteţ, reg. Oltenia ; **Găman Nicolae**, Liceul nr. 4, Ploieşti ; **Micu Cornelia**, Liceul nr. 2, Ploieşti ; **Suhan Hortensia**, Liceul „Dragoş Vodă" Cîmpulung, reg. Suceava.

MUZICA : Iacob Minerva, Şc. generală nr. 23, Bucureşti ; **Minu Andronic**, Liceul „Matei Basarab", Bucureşti ; **Pîslaru Marin**, Lic. ped. de educatoare, Bucureşti ; **Suciu Elisabeta**, Liceul de muzică nr. 1, Bucureşti ; **Filipoiu Ion**, Liceul de muzică nr. 1, Bucureşti ; **Gheorghe Amelia**, Liceul de muzică nr. 1, Bucureşti ; **Brînaru Ion**, Şc. generală nr 123 Bucureşti ; **Barbu Petre**, Grupul şcolar special nr. 1, Bucureşti ; **Margine Ion** Şc. prof specială nr. 9, Bucureşti ; **Ionescu C. Gheorghe**, Casa centrală a creaţiei populare, Bucureşti ; **Coca Octavian**, Şc. populară de artă Bucureşti ; **Niculescu Spiridon**, Liceul pedagogic Cîmpulung Muscel, reg. Argeş ; **Brîndaşiu Ion**, Lic. de muzică şi arte plastice Constanţa ; **Severin Petru** Şc populară de artă Craiova ; **Covacs Aurelia**, Liceul „N. Bălcescu" Cluj.

PIAN : Dellatola Florino, Liceul de muzică nr. 1 Bucureşti.

DESEN : Petrescu Ariton, Liceul de arte plastice Bucureşti.

EDUCAŢIE FIZICĂ : Aitel Jenica, Liceul „Gh. Şincai" Bucureşti ; **Tibacu Victor**, Liceul „Gh. Şincai" Bucureşti ; **Nedelcovici Antoaneta**, I.P.C.D. Bucureşti ; **Rusu Stela**, Şc sportivă nr. 1, Bucureşti ; **Hobet Anatolie**, Liceul nr. 1 Turda, reg. Cluj.

DEFECTOLOGIE : Novac Tiberiu, Şc. prof. specială nr. 6 Arad, reg. Banat ; **Bobaru Roman**, Centrul logopedic Cluj ; **Popa Ioan**, Şcoala pentru surzi nr. 1, Cluj ; **Mircea Ştefan**, Şcoala de ambliopi, Bucureşti ; **Tudoran George**, Grupul şcolar special nr. 1, Bucureşti ; **Baz Alexandrina**, Grupul şc. special nr. 1, Bucureşti ; **Constantinescu Şerban**, Şc. profesională specială nr. 1, Bucureşti ; **Ceacu Elena**, Şc. profesională specială nr. 1, Bucureşti ; **Barbulea Rada**, Şc. ajutătoare nr. 5, Bucureşti ; **Nicolescu Ion**, Centrul logopedic interşcolar, Bucureşti.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 907
Vineri 28 iulie
1967
6 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Marea sală a Palatului Republicii Socialiste România a găzduit, începînd din dimineața zilei de 24 iulie, lucrările celei de-a VII-a sesiuni a celei de a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale. În centrul dezbaterilor sesiunii s-a aflat activitatea internațională a României, problemele principale ale politicii externe a țării noastre.

Însemnătatea acestei sesiuni a fost marcată și de prezența, alături de deputați, a peste 2 500 de invitați din rîndurile oamenilor muncii din întreaga țară — activiști de partid și de stat, conducători ai instituțiilor centrale și organizațiilor obștești, ai marilor întreprinderi, vechi militanți ai mișcării muncitorești din țara noastră, personalități ale vieții științifice și culturale, generali și ofițeri superiori, șefi ai cultelor, ziariști. Au asistat la lucrările sesiunii șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în țara noastră, ca și persoane oficiale de peste hotare aflate în vizită în România. În sală s-au aflat corespondenții permanenți ai presei străine la București, precum și numeroși trimiși speciali ai unor mari agenții de presă, posturi de radio-televiziune și ziare din diferite țări, veniți la București pentru a asista la lucrările sesiunii.

Sosirea conducătorilor partidului și statului a fost întîmpinată de întreaga asistență cu puternice și îndelungi aplauze și urale. În lojile oficiale au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Bîrlădeanu, Emil Bodnaraș, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Vasile Vîlcu, precum și membrii supleanți ai Comitetului Executiv și secretarii C.C. al P.C.R., vicepreședinții Consiliului de Miniștri, membrii Consiliului de Stat.

Lucrările sesiunii au fost deschise de președintele Marii Adunări Naționale, tovarășul Ștefan Voitec.

Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate următoarea ordine de zi:

1. Verificarea legalității alegerii deputatului declarat ales în locul devenit vacant în circumscripția electorală nr. 11 Tileagd, regiunea Crișana.
2. Expunerea cu privire la politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale.
3. Proiect de lege privind judecarea de către tribunale a cererilor celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative ilegale.
4. Proiecte de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de către Consiliul de Stat de la ultima sesiune a Marii Adunări Naționale.

La primul punct al ordinii de zi, deputatul Ion Predescu, secretarul comisiei de validare, a prezentat raportul comisiei pentru validarea mandatului deputatului Ladislau Papp, episcop al Eparhiei reformate orădene. Marea Adunare Națională a validat în unanimitate mandatul noului deputat.

Întîmpinat cu îndelungi și puternice aplauze, a luat cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, care a prezentat Expunerea cu privire la politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale. Expunerea, transmisă de către posturile noastre de radio și televiziune, a fost urmărită cu viu și deosebit interes de participanții la sesiune, ca și de milioane de cetățeni de pe întreg cuprinsul țării. La încheierea expunerii, întreaga asistență ovaționează puternic. Participanții la sesiune dau o vibrantă expresie hotărîrii ferme a poporului român de a sprijini și înfăptui neabătut politica externă a partidului și guvernului, pătrunsă de înaltă principialitate, pusă în întregime în slujba intereselor vitale ale României socialiste, ale cauzei socialismului și păcii în lume.

În cursul după-amiezii de luni, în continuarea lucrărilor sesiunii Marii Adunări Naționale, au început dezbaterile la Expunerea cu privire la politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale.

Au luat cuvîntul deputații: Chivu Stoica, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România,* Dumitru Balalia, *prim-secretar al Comitetului regional Ploiești al P.C.R.,* Zaharia Stancu, *președintele Uniunii Scriitorilor,* Suzana Gîdea, *președinta Consiliului Național al Femeilor,* Ludovic Takacs *și* Gheorghe Stoica, *membri ai Consiliului de Stat,* Gheorghe Apostol, *membru al Comitetului Executiv al Prezidiului*

(Continuare în pag. a V-a)

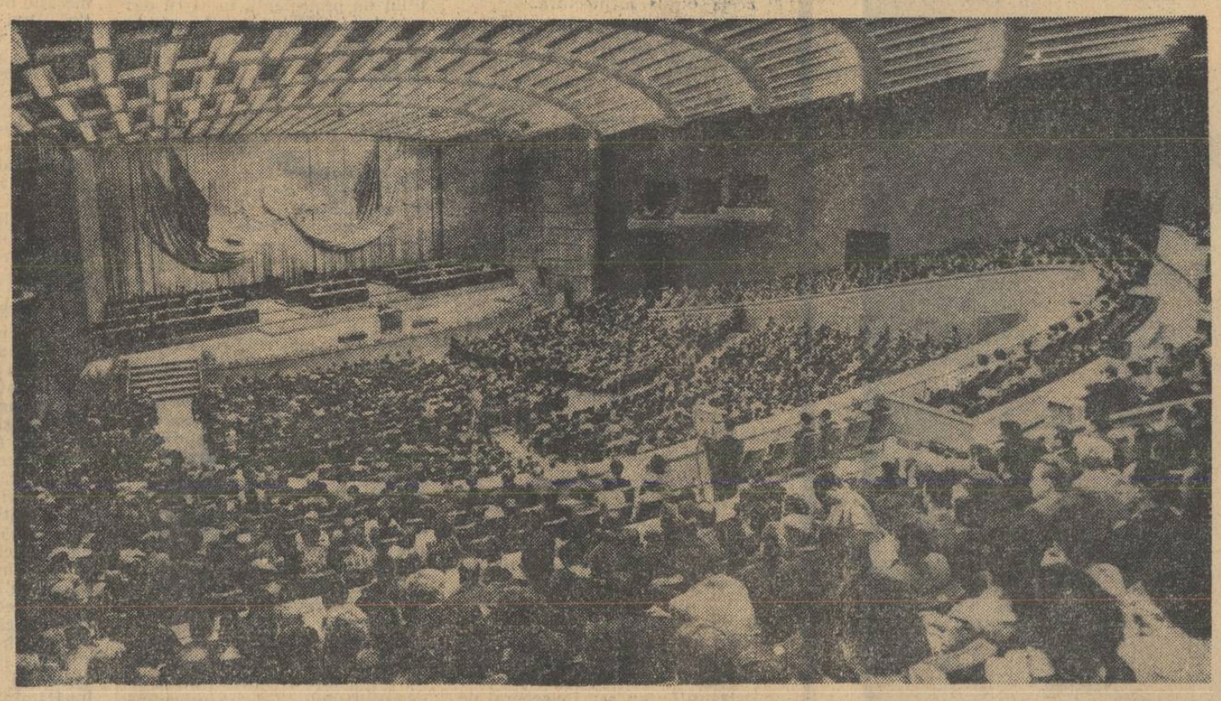

Hotărîre a Marii Adunări Naționale

Dezbătînd politica partidului și guvernului în problemele internaționale actuale, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România,

HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, cu privire la politica externă a Republicii Socialiste România și sarcinile sale de viitor, precum și activitatea desfășurată de guvern pentru realizarea acestei politici.

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Hotărîrile Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român stabilesc că unul din obiectivele importante ale politicii partidului și statului nostru îl constituie dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele.

Pe baza indicațiilor conducerii de partid și de stat, Ministerul Învățămîntului a întocmit un studiu privind dezvoltarea învățămîntului superior în Republica Socialistă România. La elaborarea lui a fost consultat un mare număr de cadre didactice, oameni de știință și alți specialiști, activiști de partid și de stat.

Potrivit Hotărîrii Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., studiul, care a fost publicat în presă, este supus dezbaterii publice. Definitivarea măsurilor cuprinse în materialul publicat și adoptarea hotărîrilor corespunzătoare se vor face după studierea sugestiilor și observațiilor primite.

„Gazeta învățămîntului" pune coloanele sale la dispoziția cititorilor, a tuturor celor care doresc să facă propuneri, observații și sugestii cu privire la problemele ridicate în studiu.

Reuniune internațională a reprezentanților corpului didactic

MIHAIL ROȘIANU
președintele Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură

Comitetul administrativ al FISE — Federația Internațională a Sindicatelor din Învățămînt — se află reunit, începînd de la data de 27 iulie, în capitala țării noastre.

Creată în anul 1946 și numărîndu-se printre primele organizații profesionale cu caracter internațional afiliate Federației Sindicale Mondiale, FISE reunește în prezent uniuni sindicale și organizații profesionale reprezentînd peste 9 000 000 de învățători și profesori din Europa, Asia Africa și America Latină, întreține relații cu numeroase alte foruri naționale ale corpului didactic și întreprinde o serie de acțiuni comune cu organele specializate ale O.N.U. Ea militează pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale cadrelor didactice, a adus și aduce în continuare o contribuție remarcabilă la marea bătălie împotriva analfabetismului, luptă activ pentru accesul la învățătură al tuturor copiilor, împotriva discriminărilor rasiale, pentru educarea tinerelor generații în spiritul ideilor păcii, ale respectului față de toate popoarele lumii. FISE a susținut acțiunile cadrelor didactice pentru cîștigarea unor condiții sociale și materiale la înălțimea misiunii majore pe care o îndeplinește educatorul în cadrul societății contemporane. În acest sens un eveniment important l-a constituit adoptarea, în anul 1954, a „Cartei educatorilor", care statuează atît misiunea celor chemați să formeze tînăra generație, cît și drepturile acestora. Totodată F.I.S.E. a adus o largă contribuție, în cadrul Federației Sindicale Mondiale, ca și în cadrul organizațiilor cu caracter național, pentru strîngerea legăturilor cu organizațiile sindicale muncitorești și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii.

Uniunea sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură din Republica Socialistă România a promovat consecvent în activitatea sa principiile pentru care militează FISE. Orînduirea de stat socialistă, care a înscris la loc de frunte printre preocupările sale grija permanentă pentru propășirea învățămîntului, pentru formarea spirituală a tinerei generații, a creat un climat pe deplin favorabil traducerii în viață a acestor principii. Condițiile de care dispune învățămîntul nostru, poziția socială asigurată oamenilor școlii și prețuirea pe care întregul popor o acordă acestora au dat Uniunii noastre posibilitatea să desfășoare o activitate rodnică pe plan intern și, în același timp, să aducă o largă contribuție la acțiunile inițiate de FISE, susținînd lupta pentru instaurarea în întreaga lume a unui învățămînt democratic și progresist. Aceasta se înscrie pe coordonatele generale ale ideilor nobile care guvernează acțiunile țării noastre în domeniul relațiilor internaționale. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R. în expunerea sa la recenta Sesiune a Marii Adunări Naționale, politica externă a Republicii Socialiste România pornește de la necesitatea dezvoltării relațiilor dintre țări, a schimbului de valori materiale și spirituale, a cooperării în vederea soluționării problemelor internaționale arzătoare, apărării păcii și securității popoarelor.

În ceea ce privește acțiunile concrete întreprinse pe această linie de învățămîntul românesc trebuie menționat că acesta întreține un schimb activ și tot mai larg de experiență cu învățămîntul din alte țări; numeroase cadre didactice din România își aduc contribuția la dezvoltarea culturală a țărilor africane care și-au dobîndit independența în ultimul deceniu, îndeplinind funcții didactice în școlile acestor țări; se dezvoltă și se întărește necontenit legăturile prietenești cu organizațiile de pedagogi de peste hotare în scopul dezvoltării unui învățămînt democratic, pătruns de ideile nobile ale păcii, capabil să răspundă multiplelor solicitări ale vieții sociale, ale științei și culturii contemporane.

Actuala sesiune a Comitetului administrativ al FISE, care se desfășoară în aceste zile, la București, are pe ordinea de zi, în primul rînd, raportul cu privire la activitatea și sarcinile FISE în condițiile actuale și raportul cu privire la modificarea statutului Federației. Desigur că analiza activității Federației în lumina actualei evoluții politice și sociale a lumii va permite stabilirea clară

(Continuare în pag. a V-a)

RAID ANCHETĂ

Cum stați cu pregătirile pentru noul an școlar?

Zilele vacanței de vară sînt totdeauna prilej pentru intense treburi gospodărești. Cu gîndul la noul an școlar care se apropie, gospodarii școlilor se preocupă în această perioadă de pregătirea bazei materiale — extinderea spațiului de școlarizare, amenajarea, repararea și curățirea școlilor existente, completarea mobilierului și a materialului didactic etc.

Raidul-anchetă organizat de redacția noastră și-a propus să urmărească un aspect al acestor pregătiri: stadiul în care se află noile construcții școlare.

În urmă cu două luni, gazeta noastră publica un articol în care se semnalau serioase rămîneri în urmă în domeniul construcțiilor școlare din acest an. Deși erau de așteptat măsuri serioase pentru recuperarea acestor întîrzieri — cu atît mai mult cu cît timpul a fost favorabil și, mai ales, ținînd seama că se apropie termenele de dare în folosință — ritmul de lucru a rămas tot de melc. O situație întocmită la începutul acestei luni de Direcția tehnică de construcții și investiții din Ministerul Învățămîntului arată că, **din totalul de 2 027 de săli de clasă care se ridică pe șantierele din diferite regiuni ale țării abia 103 au fost terminate și 829 se află într-un stadiu mai avansat de finisaj.** Printre puținele școli terminate figurează școala cu 16 săli de clasă din orașul Constanța și o parte din construcțiile școlare din regiunile Bacău, Argeș, Mureș-Autonomă Maghiară, Hunedoara și Oltenia. În rest...

Putem fi oare mulțumiți de faptul că acum, cînd mai este doar o lună și jumătate pînă la începutul noului an școlar, pe întreaga țară **aproximativ 50 la sută din construcții se află la zidărie sau, în cel mai fericit caz, sînt înălțate pînă la acoperiș?** Acesta este și stadiul în care se găsesc majoritatea construcțiilor școlare din regiunile Galați, Dobrogea, Crișana și altele.

Total nesatisfăcătoare este situația din unele regiuni în care **nici nu au început lucrările pe șantiere, sau unde abia acum se lucrează la fundații.** În regiunea Banat, de pildă, pînă acum cîteva zile s-au dus discuții asupra amplasamentului școlii din Grădinari, tărăgănîndu-se inadmisibil întocmirea formelor. Firește că toate acestea au dus, în final, la întîrzierea deschiderii frontului de lucru.

Alte exemple de întîrzieri în deschiderea lucrărilor de construcții ne furnizează regiunea București. În comunele Copăceni (raionul Giurgiu), Vărăști (raionul Oltenița), Bora (raionul Slobozia) și Micșunești-Moară (raionul Urziceni), săpăturile la fundații au început abia pe data de 10 iulie. Lista poate fi completată cu regiunile Iași (7 săli de clasă neîncepute și 11 abia la fundație), Ploiești (două săli de clasă neîncepute și 3 la fundație) și Maramureș (15 săli la fundație).

La această situație nesatisfăcătoare au condus slaba preocupare manifestată de unele sfaturi populare, neîntocmirea în termen a documentației tehnice, întîrzierile în aprovizionarea cu unele materiale de construcții, precum și proasta organizare a unor șantiere.

●

Nu totdeauna datele cuprinse în situații dau și imaginea fidelă a lucrărilor de pe șantiere. O vizită făcută în regiunea Galați — regiune aflată cam pe la mijlocul „clasamentului" — ne-a edificat în acest sens.

În scripte, școala care se construiește la Umbrărești, raionul Bujor, este trecută la categoria celor care sînt înălțate pînă „la centură", deci aproape de acoperiș. Așa și este. Numai că pe șantier — unde ne așteptam să găsim lucrările desfășurîndu-se din plin — e cam pustiu. Materiale de construcție sînt, timp frumos este, finanțarea a fost asigurată prin sprijin din fondul central de stat și prin acordarea de credite rambursabile. Atunci — ce lipsește? Interesul pentru terminarea rapidă a lucrărilor, în așa fel ca la începutul lui septembrie să se poată începe cursurile.

Oricît de optimiști am fi, nu putem crede nici că școala cu 16 săli de clasă care se construiește la Galați, în microraionul Țiglina III, va fi gata pînă la începutul anului școlar. Se lucrează abia la zidăria de la etajul I. De ce? Lucrările au început tîrziu din cauză că s-a tărăgănat întocmirea unor acte, iar constructorul (Întreprinderea de construcții orășenească, aparținînd de sfatul popular) nu respectă nici pe departe graficul de producție. Anul trecut s-a întîmplat la fel cu Școala generală nr. 11 din același cartier și este de mirare că nu s-au tras pînă acum învățămintele necesare.

Ceva mai avansate sînt lucrările la cele două școli noi din Brăila. Cea din cartierul 1 Mai se află la planșeul de la etajul II. „Avansat" înseamnă totuși aici, după cum vedeți, o situație destul de proastă. Cît despre școala cu 24 de săli de clasă din cartierul Hipodrom, ea trebuia să fie gata la 15 iulie. Promisiuni solemne sînt: va fi gata pe la jumătatea lui august. Dar dacă ne gîndim în ce ritm s-a mers pînă acum, dacă ne amintim că timp de trei luni s-a lucrat numai cu o parte din potențialul de producție, nu prea ne vine să credem...

Peste tot unde am discutat despre stadiul nesatisfăcător al construcțiilor școlare am primit asigurări: „Vom da bătaie, tovarăși!"

Cum își propun cei care fac asemenea făgăduieli să „dea bătaie"? Precipitînd munca acum, în ceasul al doisprezecelea. Evident că se impune un ritm mai accelerat de lucru pe șantiere. Ce este rău, este că se acordă un prea mare credit acestor perioade „de asalt". Lucrul făcut în pripă este de multe ori și de mîntuială. Există, din păcate, destule exemple care demonstrează calitatea necorespunzătoare a construcțiilor ridicate în acest fel. De cîte ori nu s-a întîmplat ca glasul profesorului de la catedră să fie acoperit de ciocănitul meșterilor care mai au de „finisat" cîte ceva, ca să nu mai vorbim de faptul că, mai tîrziu, asemenea școli devin abonați permanenți și foarte costisitori ai bugetelor de reparații capitale.

●

Statul alocă anual fonduri însemnate pentru îmbogățirea bazei materiale a învățămîntului. Construcțiile școlare sînt obiective ale planului de stat. Este inadmisibil ca din neglijența unora sau din deficiențe de ordin organizatoric asemenea sarcini să nu fie îndeplinite. Comitetele executive ale sfaturilor populare trebuie să privească cu toată răspunderea această problemă de maximă importanță pentru bunul mers al muncii școlare.

De asemenea, se simte nevoia ca Ministerul Învățămîntului — așa cum și-a propus dar a realizat numai în parte — să urmărească mai atent mersul lucrărilor. Este necesar ca, în scurta perioadă rămasă pînă la începutul anului școlar, Direcția tehnică de construcții și investiții și Direcția organizării școlilor din Ministerul Învățămîntului, solicitînd colaborarea organelor Comitetului de Stat al Planificării, să intensifice acțiunea directă de control și îndrumare a construcțiilor școlare și, în mod deosebit, a acelora care sînt rămase în urmă.

MIRCEA IONEL

TUDOR ARGHEZI

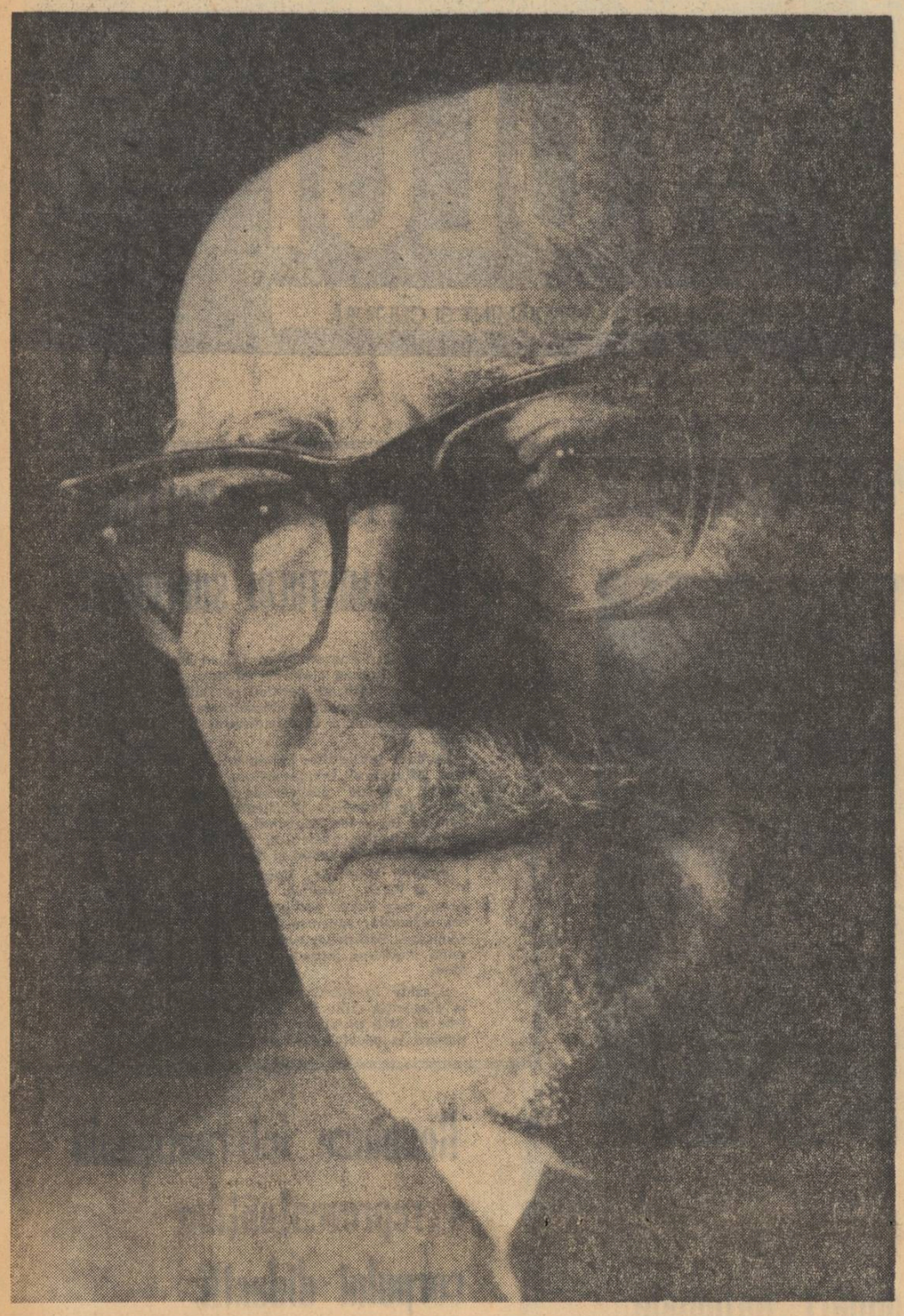

Expresie vibrantă a spiritualităţii naţionale, poet, prozator, pamfletar şi eseist, Tudor Arghezi a sintetizat în vasta sa creaţie valorile morale şi estetice ale poporului nostru, experienţa sa milenară, idealurile sale de dreptate naţională şi socială, transpunîndu-le într-o operă de geniu, în care arta cuvîntului românesc atinge înalte culmi. Aşezînd cu credinţă la căpătîi hrisovul sutelor de ani de răzvrătire şi luptă a strămbunilor, oglindind în noi şi noi ipostaze comoara sufletului popular, Tudor Arghezi proiectează în arta universală trăsăturile specifice ale sensibilităţii şi gîndirii oamenilor de pe aceste locuri. Timp de peste 70 de ani condeiul său scăpărător a fost prezent fără întrerupere în viaţa literară şi în publicaţii, determinînd curente de opinii în favoarea înnoirii sociale şi artistice. El a realizat, astfel, în literatura română, cea mai importantă sinteză poetică a veacului.

TESTAMENT

Nu-ţi voi lăsa drept bunuri, după moarte,
Decît un nume adunat pe-o carte.
În seara răzvrătită care vine
De la străbunii mei pînă la tine,
Prin rîpi şi gropi adînci,
Suite de bătrînii mei pe brînci,
Şi care, tînăr, să le urci te-aşteaptă,
Cartea mea-i, fiule, o treaptă.

Aşeaz-o cu credinţă căpătîi,
Ea e hrisovul nostru cel dintîi,
Al robilor cu saricile pline
De osemintele vărsate-n mine.

Ca să schimbăm, acum, întîia oară
Sapa-n condei şi brazda-n călimară,
Bătrînii-au adunat, printre plăvani,
Sudoarea muncii sutelor de ani.
Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite
Eu am ivit cuvinte potrivite
Şi leagăne urmaşilor stăpîni.
Şi, frămîntate mii de săptămîni,
Le-am prefăcut în visuri şi-n icoane.
Făcui din zdrenţe muguri şi coroane.
Veninul strîns l-am preschimbat în miere,
Lăsînd întreagă dulcea lui putere.
Am luat ocara, şi torcînd uşure
Am pus-o cînd să-mbie, cînd să-njure.
Am luat cenuşa morţilor din vatră
Şi am făcut-o Dumnezeu de piatră,
Hotar înalt, cu două lumi pe poale,
Păzind în piscul datoriei tale.

Durerea noastră surdă şi amară
O grămădii pe-o singură vioară,
Pe care ascultînd-o a jucat
Stăpînul, ca un ţap înjunghiat.
Din bube, mucegaiuri şi noroi
Iscat-am frumuseţi şi preţuri noi.
Biciul răbdat se-ntoarce în cuvinte
Şi izbăveşte-ncet pedepsitor
Odrasla vie-a crimei tuturor.
E-ndreptăţirea ramurei obscure
Ieşită la lumină din pădure
Şi dînd în vîrf, ca un ciorchin de negi,
Rodul durerii de vecii întregi.

Întinsă leneşă pe canapea
Domniţa suferă în cartea mea.
Slova de foc şi slova făurită
Împărechiate-n carte se mărită,
Ca fierul cald îmbrăţişat în cleşte.
Robul a scris-o, Domnul o citeşte,
Făr-a cunoaşte că-n adîncul ei
Zace mînia bunilor mei.

Tudor Arghezi

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI SUPERIOR

Între programa liceului şi concursul de admitere în facultate

Citind studiul privitor la dezvoltarea învăţămîntului superior, m-am bucurat mult : iată deci că se vor lua măsuri pentru o reală eficienţă a pregătirii cadrelor superioare necesare economiei şi culturii noastre. Aş vrea să mă opresc, în cele ce urmează, asupra unei probleme acute — concordanţa (sau mai bine spus, pentru situaţia de pînă acum, lipsa de concordanţă) între programa liceului şi concursul de admitere în unele facultăţi. Şi, pentru ca totul să fie cît mai concret, mă voi opri la un „caz" : acela de la arhitectură.

Puşi în faţa subiectului „de concepţie" care s-a dat la examenul de admitere în Facultatea de arhitectură în sesiunea din acest an, unii candidaţi, deşi bine şi îndelung pregătiţi, au rămas descumpăniţi. Li se ceruse să facă proiectul unui foişor. Pentru orăşeni, pentru bucureşteni în special, substantivul „foişor" atrage după sine determinativul „de foc". Tinerii din Capitală cunosc foişorul de pe bulevardul Tolbuhin, acum muzeu pompieresc. Era deci firesc să proiecteze foişorul — adică un schelet de turn de pază, pus să străjuiască lanurile, sau livada, sau via unei C.A.P. — în mod asemănător cu monumentul bucureştean : din cărămidă, eventual cu contraforturi, impunător şi citadin. Candidaţii au fost liberi — poate prea liberi chiar, pentru că efectiv nu au ştiut cum şi pînă unde să-şi întindă imaginaţia — să facă absolut ce vor. Comisia de admitere a fost şi ea liberă să respingă iniţiativele lor hiper citadine. După cum şi noi sîntem liberi, la rîndul nostru, să nu fim mulţumiţi că se propun asemenea subiecte.

Dacă am răsfoi programele şcolare de desen din liceu, nicăieri nu am vedea tendinţa de a proiecta un foişor, sau în general de a proiecta „conceptional" ceva. Dacă am cerceta şi mai atent, am vedea că programa nu vorbeşte nici de desen ornamental în sensul reproducerii în creion a mulajelor de ghips şi ne-am întreba : de ce au mai parcurs candidaţii de la arhitectură labirintul liceului, dacă nicăieri nu au găsit ce le trebuie ? Tinerii care vor să ajungă nu arhitecţi, dar măcar candidaţi la examenul de la arhitectură, trebuie, cam cu doi ani înainte, să găsească un profesor arhitect dispus să piardă cu ei circa patru ore, de două ori pe săptămînă, învăţîndu-i să deseneze coloane cu capiteluri mărite de două ori la desenul liniar, dragonul, trifoiul şi alte paste ghipsoase, eventual capul lui Moise, la desen ornamental. Ba, pentru că ani de-a rîndul s-a dat la concurs acelaşi vas funerar, sau urna, sau „amfora", cum îi spun unii candidaţi, îi găseai pe bieţii elevi în cimitirul Belu, singurul loc unde se mai găsea recipientul respectiv, desenînd reculeşi după natură pînă aproape de ora stafiilor, cînd nu mai era suficientă vizibilitate.

Totuşi, există afluenţă la Facultatea de arhitectură, ceea ce explică de fapt şi subiectele acestea. Există afluenţă şi unii sînt admişi să frecventeze cursurile. Cum au reuşit ? O parte, aşa cum v-am arătat, cu doi ani de ore suplimentare. Alţii, cei care n-au intrat din „primul foc", fac o şcoală tehnică de arhitectură de trei ani, după care, obţinînd titlul de proiectanţi, încearcă din nou la facultate. Acum reuşesc la probele eliminatorii de desen şi ajung să treacă, tîriş-grăpiş, şi de matematici. De ce tîriş-grăpiş? Pentru că în general nu au fost virtuoşi ai matematicii de liceu. Altfel nu se duceau la şcoala tehnică, ci erau de mult studenţi pe la politehnică sau pe la construcţii. Dar lipsa de cunoştinţe solide se răzbună — şi de aceea e „greu" examenul de matematici, iar rezistenţa, materie cel puţin echivalentă ca importanţă pentru un arhitect cu talentul de a folosi trăgătorul, este „bestia neagră", sperietoarea din anul doi sau trei.

Sînt de luat în considerare, după părerea mea, două soluţii. Prima : **Să se dea subiecte în concordanţă strictă atît cu programa şcolară cît şi, în special, cu cerinţele calitative — dar şi cantitative — ale parcurgerii ei în liceu. Pe această linie ar trebui să existe o mai strînsă colaborare între facultăţi şi licee. Se impun mereu mai mult schimburile de experienţă.** Dacă ar vizita măcar o singură oră a unui profesor de liceu, un conferenţiar sau un profesor universitar ar putea trage concluzii salutare asupra cerinţelor programei şi asupra timpului afectat unei lecţii. Nu s-ar mai ajunge ca, la adăpostul unui titlu din programă care implică în ora de liceu un fragment de ordinul unităţilor de minute, la examenul de admitere să se ceară tratarea amplă a titlului respectiv pe o întindere de două sau trei ore.

A doua soluţie intră în considerare dacă lucrurile rămîn aşa cum sînt. Atunci **ar trebui să se înfiinţeze un curs pregătitor pentru intrarea în facultate, care să se desfăşoare paralel cu ultimele clase de liceu, eventual, contra unei taxe. Mă gîndesc, desigur, la un curs patronat de un for competent,** care să poată spune de la început celor lipsiţi de har : „Măi băiete, nu ai talent sau înclinaţie pentru cutare facultate, îndreaptă-te mai degrabă spre alta".

Firească însă că un asemenea curs ar contribui la încărcarea elevilor. Aşa încît optez pentru prima soluţie.

Prof. CONSTANTIN OTTESCU

Pregătirea practică pedagogică la nivelul învăţămîntului superior

Consider că publicare studiului privind dezvoltarea învăţămîntului superior elaborat de Ministerul Învăţămîntului, punerea lui în discuţie, dînd cetăţenilor ţării posibilitatea să-şi spună cuvîntul cu toată răspunderea, au o importanţă de prim ordin pentru soluţionarea cît mai judicioasă a unei probleme de importanţă considerabilă. Aceasta pentru faptul că absolvenţii învăţămîntului superior, păşind în circuitul vieţii economice şi social-culturale, duc cu ei, odată cu entuziasmul tinereţii, mesajul noului din ştiinţă şi practică. Deşi nimeni nu le pretinde ca, ieşind din incinta „Almei mater" cu diploma de absolvenţi, să fie virtuoşi ai profesiei îmbrăţişate, este totuşi o legitimă cerinţă ca ei să dispună de acea capacitate profesională care permite rezolvarea sarcinilor cu competenţa **debutantului creator,** care preîntîmpină anchilozarea în rutină. Lucrul acesta, valabil pentru toate profesiunile de nivel universitar, se impune şi mai stringent în formarea profesorului pentru şcoala generală şi liceu — problemă la care mă voi referi mai jos în mod special.

După cum se ştie, necesarul de cadre didactice pentru clasele V-VIII a determinat pregătirea diferenţiată a acestora, în institute pedagogice şi în universităţi, marcată şi prin durata diferită a studiilor (trei ani în institutele pedagogice şi 5 ani în universităţi). Dar, deşi n-ar fi trebuit să existe nici o diferenţă sub aspectul pregătirii practice (pentru că problemele ce se ridică în obţinerea eficienţei maxime a procesului de învăţămînt sînt la fel de complexe în şcoala generală ca şi în liceu), pregătirea practică pedagogică în institutele de 3 ani dura mai puţin decît în universităţi, ca să nu mai vorbim despre faptul că în ambele instituţii de învăţămînt superior timpul rezervat pregătirii practice a fost cu mult inferior celui acordat viitorilor ingineri sau medici. Se pune deci întrebarea : nu cumva unele deficienţe care mai dăinuie în munca instructiv-educativă din şcoala generală şi liceu îşi au originea şi în această subapreciere a pregătirii practice pedagogice ?

Socotesc de aceea binevenit faptul că studiul acordă o atenţie deosebită pregătirii practice pedagogice a viitorilor profesori. Mi se pare judicioasă repartizarea practicii în două etape : practica de observaţie din timpul studiilor universitare (poate denumirea ar trebui schimbată în practica pedagogică de iniţiere în munca şcolară, ceea ce este mai mult decît simpla observaţie) şi efectuarea restului de practică în 2—3 ani după obţinerea diplomei, dar înaintea titularizării în învăţămînt, sub îndrumarea centrului metodico-didactic regional. Consider pozitiv faptul că studiul nu face nici o deosebire între pregătirea practică pedagogică a profesorilor de şcoală generală şi a celor de liceu.

Cred că eşalonarea practicii pedagogice va avea repercusiuni favorabile asupra pregătirii cadrelor didactice şi implicit asupra ridicării calităţii învăţămîntului din şcoala generală şi liceu. Aceasta se va realiza în cazul cînd noua formă a pregătirii practice pedagogice va reuşi nu numai să insufle viitorului profesor dragostea şi pasiunea pentru profesia aleasă, dar şi să-l înarmeze cu metodele cele mai noi privind **ansamblul muncii şcolare şi social-culturale.**

De aceea, pentru a face din studentul aflat în etapa practicii pedagogice de iniţiere **un purtător al noului,** trebuie să-i oferim prilejul de a participa la toată gama activităţilor şcolare şi extra-şcolare, de a asista la realizări de cea mai bună calitate, în şcolile cele mai bine utilate şi cu cei mai buni profesori. Împresiile şi cunoştinţele dobîndite în timpul acestei etape trebuie consolidate şi motivate ştiinţific în cadrul facultăţii prin discuţii şi însemnări în caietul de practică. **Pentru ca înţelegerea muncii şcolare în tot complexul ei să fie cît mai desăvîrşită, practica studentului ar trebui precedată nu numai de cursul de pedagogie generală, ci şi de cel de metodică, incluzînd lecţii despre învăţămîntul programat, despre mijloacele audio-vizuale şi despre alte cuceriri ale didacticii şi metodicii moderne.** Studentului nu trebuie să-i fie străine o serie de noţiuni noi care încep să pătrundă, ca elemente pozitive, în aceste ştiinţe. Astfel, terminînd facultatea, absolventul va duce cu el imaginea a ceea ce trebuie să fie viaţa şcolii şi va începe etapa a doua a practicii pedagogice, cea de stagiat.

Mă gîndesc şi la necesitatea de a se asigura perioadei de stagiat condiţiile cele mai bune. Se ştie că prin forţa împrejurărilor, tinerii absolvenţi sînt repartizaţi, nu o dată în localităţi ocolite de colegii lor mai în vîrstă. Vor găsi ei oare acolo îndrumarea competentă şi grijulie de care au nevoie ? Va veni la timp sprijinul şi încurajarea organelor regionale ? Iată o problemă asupra căreia trebuie să ne gîndim bine şi din timp. **Organele metodice regionale trebuie să preia o importantă funcţie în pregătirea profesorului şi să devină adevărate „seminarii pedagogice", în sensul clasic al cuvîntului, iar acolo unde e cazul să fie înzestrate cu cele mai proeminente cadre didactice, cu profesori emeriţi şi cu cei ce au o bogată şi avansată experienţă în munca şcolară.**

Conf. univ. IOSIF ANTOHI

A IX-a olimpiadă internaţională de matematici

În intervalul 30 iunie — 12 iulie s-a desfăşurat în Iugoslavia, la Cetinie, un pitoresc oraş situat în munţii Muntenegrului, cea de a IX-a Olimpiadă internaţională de matematici.

Iniţiate acum nouă ani de ţara noastră, olimpiadele care reunesc pe cei mai buni tineri matematicieni din diferite ţări au fost organizate de atunci în fiecare an, primele două desfăşurîndu-se în România. Întreceri pasionante între tinerele talente, reprezentînd prin însuşi acest fapt, un stimulent în perfecţionarea continuă a pregătirii lor, olimpiadele reprezintă şi un prilej, de cunoaştere reciprocă a unor tineri cu preocupări comune, de contact cu frumuseţile naturale şi cu monumentele culturale din diferite ţări.

În acest an, la olimpiada din Iugoslavia au concurat 99 de elevi din 13 ţări : Anglia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franţa, Italia, Mongolia, Polonia, Republica Democrată Germană, România, Suedia, U.R.S.S., Ungaria, Iugoslavia. Cei 8 componenţi ai echipei României au fost aleşi dintre absolvenţii claselor a X-a şi a XI-a care au obţinut cele mai bune rezultate la concursul de matematică din acest an. Gazdele au acordat o atenţie deosebită nivelului şi organizării acestei manifestări internaţionale, patronată de preşedintele statului, Iosip Broz Tito. Şedinţa de inaugurare, ca şi cea de încheiere, au fost prezidate de secretarul de stat pentru învăţămînt în prezenţa ministrului învăţămîntului din Republica Muntenegru, a unor academicieni şi a altor personalităţi oficiale.

Concursul a constat din efectuarea a două lucrări scrise, cuprinzînd fiecare 3 probleme care trebuiau rezolvate într-un interval de 4 ore. Problemele de concurs au fost stabilite de juriul olimpiadei, format din cîte un reprezentant al fiecăruia dintre ţările participante. Problemelor li s-a acordat un număr de puncte pentru rezolvarea optimă, totalul maxim de puncte pentru cele 6 probleme fiind de 42. S-a stabilit că premiul I se acordă celor care însumează 38—42 de puncte, premiul II celor care însumează 30—37 de puncte, iar premiul III celor care însumează 22—29 de puncte. Am asistat însă, la Cetinie, nu numai la o întrecere între nişte tineri talentaţi, iubitori ai matematicii, dar şi la o confruntare a muncii profesorilor care au condus pregătirea lor, a eficienţei programelor de matematică din ţările respective, a felului în care publicaţiile de matematică destinate elevilor au sprijinit formarea tinerilor matematicieni. Concluziile pe care le putem desprinde din rezultatele olimpiadei au deci un caracter complex.

Cota maximă, de 42 de puncte, a fost atinsă numai de 5 din cei 99 de elevi participanţi — un elev din echipa ţării noastre, doi elevi din R.D.G., un elev din echipa Bulgariei şi un elev din U.R.S.S. Echipa noastră a obţinut 6 premii : un premiu I, cu 42 puncte, **Dan Voiculescu** (absolvent al Liceului nr. 21 din Bucureşti), un premiu II, cu 34 puncte, **Eugen Popa** (absolvent al Liceului nr. 3 din Iaşi) ; patru premii III : **Eugen Lungulescu** (absolvent al Liceului „Nicolae Bălcescu" din Piteşti) cu 29 puncte, **Vlad Sergiescu** (absolvent al clasei a X-a de la Liceul „Gh. Lazăr" din Bucureşti) cu 28 de puncte, **Călin Pop,** (absolvent al clasei a X-a de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" din Tg. Mureş) cu 23 puncte, **Dan Ralescu** (absolvent al Liceului „Spiru Haret" din Bucureşti) cu 22 puncte. Ca număr de premii, echipa ţării noastre se situează pe locul trei, iar pe echipe pe locul 5.

Meritorii, rezultatele obţinute de tinerii matematicieni din ţara noastră sînt încă sub nivelul posibilităţilor învăţămîntului românesc, în care există o veche tradiţie de pregătire la nivel foarte înalt a elevilor talentaţi la matematică. Credem că societatea de ştiinţe matematice va trebui să desfăşoare în viitor, direct, prin filialele ei, ca şi prin publicaţia adresată elevilor — „Gazeta matematică", seria B — o activitate mai intensă şi de durată mai lungă pentru perfecţionarea tinerilor care ne vor reprezenta ţara la olimpiadele internaţionale de matematică.

Cu prilejul actualei olimpiade, profesorii iugoslavi au organizat, pentru delegaţiile de cadre didactice, un simpozion cu privire la mijloacele de dezvoltare a formării tinerelor talente în domeniul matematicii. Cu acest prilej a avut loc un schimb de experienţă asupra mijloacelor folosite în fiecare dintre ţările participante. S-a subliniat, în acest sens, contribuţia concursurilor de matematică ţinute anual în ţările socialiste, în Anglia şi Suedia (în Franţa nu se organizează astfel de manifestări, iar în Italia au loc numai concursuri locale de matematică). S-a discutat de asemenea, despre aportul revistelor de matematici şi al monografiilor destinate elevilor, despre rolul şcolilor şi claselor speciale de matematici care funcţionează în unele ţări, printre care şi ţara noastră, despre importanţa însuşirii matematicilor în conţinutul lor modern etc.

Organizînd olimpiada la Cetinie, forurile iugoslave de învăţămînt au creat participanţilor — elevi şi profesori — posibilitatea să cunoască frumuseţile naturale atît de caracteristice ale Muntenegrului, întinsele masive muntoase ale acestei regiuni, insulele de verdeaţă din depresiuni, interesantele golfuri ale Adriaticii, cum ar fi golful semicircular străjuit de vechea localitate Budva, unde este în curs de amenajare o modernă staţiune marină. În programul de recreere desfăşurat după olimpiadă au fost străbătute regiuni cu un pitoresc specific, cum sînt cheile riului Norasa, lacul Biograd şi rezervaţia naturală ce îl înconjoară, s-au făcut vizite la vechea mînăstire Morasa, întemeiată la 1250, unde se păstrează valoroase picturi murale din secolul XIII şi din secolele următoare, cetatea Dubrovnik, cu portul şi clădirile sale din piatră albă, cu vegetaţia sa luxuriantă, cu muzeele în care se păstrează vechi manuscrise ale unor poeţi dalmaţi şi vechi tipărituri. În drum spre patrie elevii au vizitat de asemenea Belgradul. Ei sînt astfel nu numai purtătorii unor sucese dobîndite ca urmare a străduinţei lor, dar şi ai amintirilor unei primiri prieteneşti.

A X-a olimpiadă internaţională de matematică va avea loc în anul viitor la Moscova.

Prof. univ.
CONSTANTIN IONESCU-BUJOR

profesor emerit
ZLATE BOGDANOV

Analiza gramaticală și analiza stilistică

O „gimnastică a minții" sau un studiu al limbii în toate compartimentele ei ? ● Deosebiri arbitrare și tipare prestabilite ● Profesorul nu împarte cu nimeni, nici chiar cu programa și manualul, răspunderea de a face din predarea limbii un mijloc de educație.

Numeroși participanți la discuțiile purtate în presă în legătură cu predarea gramaticii în școală s-au referit la necesitatea de a se simplifica programa de gramatică a limbii române, adaptînd predarea acesteia cerințelor reale ale vieții O dată cu aceasta s-a vorbit și despre nevoia de a se acorda un loc mai larg problemelor analizei stilistice.

Fără îndoială că toate aceste sugestii sînt întemeiate și utile, îndeosebi dacă ținem seama de faptul că gramatica nu reprezintă prin ea însăși un scop, ci un mijloc menit să slujească procesului de însușire a unei vorbiri și scrieri corecte, clare și expresive, proces prin care se realizează în egală măsură cunoașterea și prețuirea bogăției limbii române, a valorilor ei exprimate în tezaurul vorbirii populare și în operele marilor scriitori.

Urmările unui mod greșit de înțelegere a faptelor

Că, în realitate, lucrurile nu se petrec chiar așa și că elevii văd în limbă în primul rînd, dacă nu exclusiv, o sumă de reguli și de raporturi, adică un fel de algebră, se poate constata, din păcate, în multe cazuri. Un argument invocat de obicei în favoarea gramaticii este că ea ar fi, ca și matematica, „o gimnastică a minții". Adevărul este că predarea noțiunilor de gramatică a ajuns să însemne altceva decît s-ar cuveni și aceasta datorită faptului că, printr-o convenție tacită și tolerată, s-a eliminat din sfera ei ceea ce îi justifică existența : cuvîntul ca material concret și viu al limbii. Urmările acestui mod de înțelegere a faptelor se resimt în reacția elevilor față de studiul gramaticii. Dacă s-ar face o statistică în acest sens s-ar putea constata că, exceptînd unele cazuri care fac cinste unui grup restrins de profesori, elevii văd în gramatică o disciplină aridă, o schelărie complicată pe care te urci cu multe dibuieli și mari riscuri și de unde nu poți vedea decît prea puțin în jurul tău.

Aceste neajunsuri au fost semnalate nu numai la noi, ci și în alte țări și cu mult înainte, căci predarea gramaticii are loc potrivit unor metode foarte conservatoare, care durează de secole. Ceea ce s-a schimbat în decursul anilor ține de sfera ei, care s-a lărgit, s-a îmbogățit, nu însă și de metoda propriu-zisă, care a rămas, în esență, aceeași.

Comunicarea este un act unitar

Care este natura acestor neajunsuri ? Ele decurg, după părerea noastră, din faptul că în practica analizei gramaticale a unui text literar se pierde din vedere faptul că o asemenea operație se face pe baza unui material lexical concret, elaborat într-o formă anumită. Profesorul, fidel principiilor consacrate ale analizei tradiționale, nu tratează acest material din punctul de vedere al sensurilor lui lexicale, ci supune cercetării tiparele în care fraza a fost turnată, adică reține numai sensurile gramaticale, morfologice și sintactice ale cuvintelor. Pe de altă parte, chiar cînd analiza vizează și scopuri stilistice, i se rezervă adesea un loc modest.

Cum ar trebui îmbinate principiile predării gramaticii cu cele ale stilisticii pentru a se șterge deosebirile arbitrare care separă una și aceeași comunicare, prezentă sub forma unui act unitar în vorbire și în expresia artistică ?

Să pornim de la un exemplu din poemul **Călin (file de poveste)** de Eminescu și să-l analizăm întîi din punct de vedere gramatical :

„Ele sar în bulgări fluizi peste prundul din răstoace. / În cuibar rotind de ape peste care luna zace".

Analiza gramaticală distinge în aceste versuri două propoziții aflate în raport de subordonare. În prima propoziție părțile principale sînt „ele sar". De unde ar rezulta că ceea ce urmează după subiect și predicat sînt elemente accesorii, secundare : complemente și atribute. Elevul va fi îndrumat să identifice și să clasifice aceste părți secundare, precum și raporturile de dependență sintactică dintre cele două propoziții. El va stabili că **bulgări** este un complement de mod, **fluizi** este atributul adjectival al substantivului **bulgări,** iar cînd va ajunge la complementul **peste prundul,** va oscila între complementul indirect și complementul circumstanțial de loc și va trebui să accepte explicația destul de dificilă pentru el că de fapt complementul este aici **peste prund,** căci numai cu forma nearticulată partea de propoziție în cauză poate apărea ca determinant independent al verbului. În sfîrșit, **în cuibar** va fi clasat în categoria complementului de loc, **rotind** va trebui sacrificat la clasele unde elevii nu au învățat despre atributul verbal exprimat prin gerunziu, **pe ape** este atributul substantival prepozițional, substantivul fiind determinat la rîndul său de atributiva următoare „peste care luna zace". Totul se desfășoară așadar liniar, fraza intră într-un tipar prestabilit, formele gramaticale se înscriu în anumite paradigme, iar dacă analiza se aplică unei alte fraze, asemănătoare prin structura ei cu alta, se obține același rezultat, adică se constată de fiecare dată că elementele pot fi subsumate — cu unele dificultăți și trecînd peste cîteva nedumeriri — unor categorii largi, cu care ele se contopesc, în care se dizolvă. Nu întîmplător în practica analizei se cere elevului să alcătuiască schema propoziției sau frazei analizate.

Excesul de scheme practicat în analiză gramaticală demonstrează măsura în care interpretarea faptelor de limbă este privită ca un simplu exercițiu ce poate fi sintetizat apoi într-o formulă, prin golirea realității limbii de ceea ce are ea specific și viu. Elevul care va analiza versurile lui Eminescu în felul indicat mai sus va rămîne cu o schiță a lor, alcătuită din substantive, adjective, atribute, complemente etc. Preocupat să nu confunde un fenomen gramatical cu altul, să nu încurce atributele, să nu-i scape o eventuală nuanță a uneia din părțile de propoziție analizate, el va constata, nu fără regret, că poetul se exprimă prin părți principale și secundare de propoziție și nu prin cuvinte care sugerează, care evocă.

Ne întrebăm : este oare acest procedeu singurul care se poate aplica în analiza unui text literar ? Și apoi, avem dreptul să ignorăm valorile stilistice implicate într-o astfel de comunicare ? Ne putem îngădui să stîrbim conținutul frazei artistice, trecînd cu vederea peste ceea ce este caracteristic exprimării poetice ?

Cînd analiza stilistică „tradițională" se adaugă la analiza gramaticală sau la cea literară, serviciul pe care-l aduce ea cunoașterii specificului artistic este parțial și adesea pur formal. Căci, dacă în exemplul nostru ne-am mulțumi să arătăm care sînt metaforele, epitetele etc., fără să ajungem pînă la semnificația lor concretă — atît cît nivelul de înțelegere al elevilor o îngăduie — nu vom putea să dezvăluim și să definim valorile stilistice care-și dau contribuția la realizarea funcției estetice a limbii.

Raporturile dintre părțile propoziției nu sînt întotdeauna cele stabilite de analiza gramaticală

Revenind la principiul îmbinării analizei gramaticale cu cea stilistică, vom admite că propoziția nu se poate constitui într-un enunț fără cele două elemente fundamentale ale ei : subiectul și predicatul. Identificarea și discutarea acestor părți de propoziție, ca și a celor secundare, este fără îndoială necesară. Procedeul analizei gramaticale are menirea să dezvăluie structura limbii, organizată, potrivit categoriilor lingvistice, într-un sistem. Dar nu e mai puțin adevărat că în comunicarea verbală raporturile dintre părțile principale ale propoziției și cele secundare nu sînt totdeauna cele stabilite de analiza gramaticală.

Comunicarea scriitorului nu e un fapt pur și simplu, ci un fapt perceput în ceea ce are el propriu și care este exprimat într-o formă aptă să transmită o viziune inedită. Această viziune se răsfrînge în structura frazei artistice. În versurile amintite mai sus, de exemplu, subiectul și predicatul exprimă ideea într-o formă generală, care se estompează și mai mult datorită părților secundare, întrucît acestea, începînd cu sintagma **bulgări fluizi,** dau relief comunicării ele asigură reprezentarea plastică a fenomenului. Dacă din punct de vedere al analizei gramaticale separarea a ceea ce este „principal" de ceea ce este „secundar" este admisă fiind impusă de o veche și justificată tradiție științifică și didactică, din punctul de vedere al analizei stilistice ea nu este satisfăcătoare. Așa stînd lucrurile, înseamnă că în versurile de mai sus analiza gramaticală va trebui să se întîlnească cu analiza stilistică (să fie completată, nu anulată de aceasta !), în măsura în care se ține seama de materialul limbii și de semnificația lui pe planul gîndirii, precum și de ecourile pe care le trezește limba în sensibilitatea noastră. Din acest punct de vedere, nu ne putem mulțumi numai cu constatarea că **bulgări** este un complement, ci vom adăuga că substantivul este, pe plan stilistic, o metaforă care sugerează rostogolirea undelor ce se sfarmă pe prundiș. Dar, fiindcă substantivul în cauză desemnează un obiect opac și solid, el este asociat cu atributul epitet **fluizi,** un neologism care exprimă însușirea obiectului perceput de poet : transparența și curgerea lui. Insistăm asupra faptului că această imagine este în fond **subiectul stilistic** al contextului, diferit de subiectul gramatical **ele** : pentru cititor nu **izvoarele** sar, ci **bulgării fluizi.**

În complementul și atributul ce urmează, **peste, prundul din răstoace,** important este că substantivele sînt luate din limbajul popular. **Cuibar** este un alt termen cu valoare metaforică împrumutat din vorbirea populară. Cuvîntul este sinonim aici cu „vîrtej", dar, spre deosebire de acesta, el nu cuprinde ideea de viltoare, de mișcare precipitată din adîncuri. Prezența lui se justifică prin propoziția următoare : **luna zace** — stă nemișcată ca într-un cuibar. Atributul **rotind** este la gerunziu ; prin natura sa verbală el adaugă substantivului **cuibar** nota de mișcare în cerc, ce-i este caracteristică.

Ultima propoziție, „peste care luna zace", se opune tabloului anterior prin ideea de imobilitate a luminii de lună ce se oglindește, „zace" deasupra apei.

Cele două propoziții reprezintă de fapt două elemente corespondente ale tabloului. Din punct de vedere stilistic ele sînt elemente „coordonate" — ele exprimă acțiuni concomitente și independente care se opun una alteia pe planul conținutului : izvoarele aleargă sfărîmîndu-se în prundiș, iar luna își coboară peste ele, ca într-un cuibar rotitor, lumina ei egală.

Un plan superior de interpretare

Care este cîștigul dobîndit pe calea unei astfel de analize ? În primul rînd elevul are sentimentul că limba în general și limba operei, literare, îndeosebi, nu se compune numai din categorii și paradigme, ci din **cuvinte** ; că aceste cuvinte capătă uneori întrebuințare figurată, devenind mijloace „proprii" de cunoaștere și de exprimare a realității ; că „stilul" nu constituie ceva adăugat, un șir de podoabe care înfrumusețează realitatea, ci o formă de exprimare a acesteia, prin urmare un procedeu care-și are izvorul în limba însăși, și nu în afara ei, dar care este rodul unei elaborări artistice ; că un scriitor nu creează cuvinte, ci face apel la cele existente, dar le folosește în îmbinări noi, le conferă valori noi ; că analiza gramaticală (incluzînd aici și aspectul ei stilistic) poate fi o latură componentă a analizei literare ; că ideile operei își găsesc expresia în imagini, iar imaginile sînt în opera literară cuvinte ce intră într-o țesătură complexă și subtilă.

Analiza stilistică nu suprimă deci analiza gramaticală — și nu trebuie să o facă — ci o prelungește și o întregește, mutînd-o pe un alt plan de interpretare. Ea este nu numai o parte organică a analizei gramaticale, ci și un capitol esențial al analizei literare propriu-zise, întrucît reprezintă o cale ce duce spre înțelegerea specificului artei literare a unui scriitor.

Nu trebuie uitat nici faptul că profesorul nu împarte cu nimeni, nici chiar cu programa și cu manualul, răspunderea pe care o are de a face din predarea limbii și a literaturii un mijloc de educație, prin cultivarea sentimentelor de dragoste față de limba poporului. Aceste sentimente nu se sădesc și nu înfloresc prin aprecieri ditirambice despre „măiestria artistică" și nici prin formule goale, aplicate invariabil fiecărei opere.

Evident că pentru a le forma elevilor deprinderi de analiză gramaticală și stilistică sînt necesare și mai multe lucrări destinate special acestor scopuri. Cunoștințele de limbă și literatură intră în sfera culturii umanistice. Efortul profesorilor de a face din ele un bun de preț al generațiilor tinere se cuvine sprijinit.

Conf. univ. ȘTEFAN MUNTEANU
Timișoara

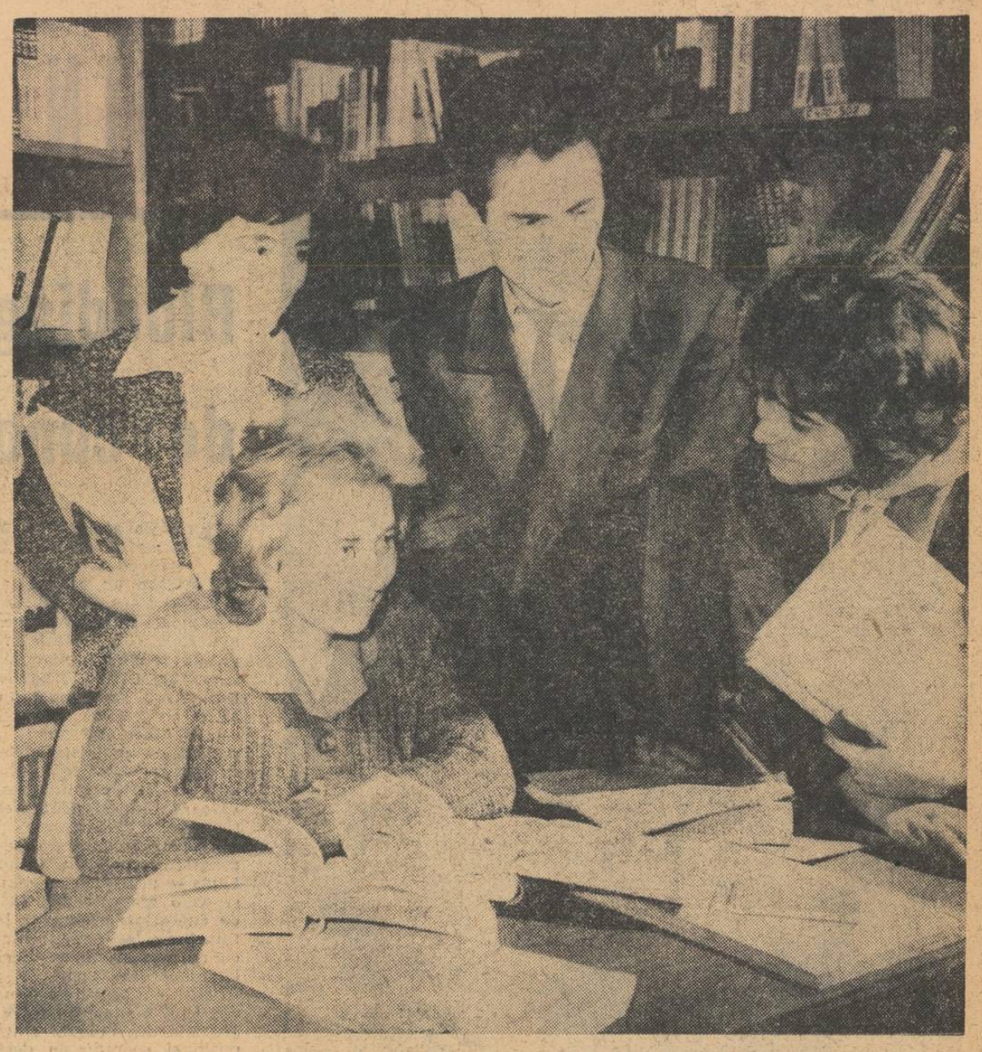

În biblioteca Institutului pedagogic din Baia Mare

Nota ca motiv al învățării

Se verifică cunoștințele elevilor. Rînd pe rînd, cei numiți ies la tablă și intră în „rol". După ce răspund întind carnetul în care, cu un gest firesc și calm, profesorul înscrie o cifră. Nici nu apucă cel examinat să-și ocupe locul în bancă și alții preiau „rolul", interpretîndu-l în continuare. Și profesorul înscrie alte și alte cifre în catalog și în carnețele, provocînd, ca într-un veritabil experiment de chimie, o reacție sau alta, în funcție de substanța introdusă în eprubetă.

Aceasta ne face să ne gîndim că cifrele din carnețele nu sînt niște simple cifre, susceptibile doar de a fi incluse într-un calcul matematic. Ele notează un rezultat, închid în sine o apreciere fiind deci purtătoarele unor valori. De aici forța lor de agent stimulator, care afectează puternic și, uneori, pe durate mari de timp, lumea internă a copilului, atitudinile și stările sale. Ele mobilizează sau demobilizează, antrenează sau inhibă, satisfac sau mențin mai departe în tensiune o anumită trebuință. Rareori — și atunci faptul trebuie să-i dea profesorului de gîndit — ele îl lasă pe elev indiferent.

Nota este un instrument prin care elevul este cointeresat în rezultatele propriei munci. Ne dăm seama ușor de acest lucru comparînd gradul de activizare a elevilor atunci cînd se pun și atunci cînd nu se pun note pentru răspunsurile date. În genere, elevii sînt receptivi la note, le așteaptă, le doresc, se pregătesc să le întîmpine.

Nota are însă și o latură obiectivă. Ea îl clasifică pe elev, îl face să ocupe o anumită treaptă într-o ierarhie (aceea a colectivului primar sau secundar), îl situează, prin urmare, din punct de vedere social, după un criteriu strict obiectiv : performanța obținută. Ea ajută profesorului să opereze o anumită selecție, iar elevului îi furnizează, prin conexiune inversă, informația necesară autoreglării eforturilor. Însăși funcția psihologică a notei — de motiv sau stimul al învățării — se constituie sub determinismul acestei laturi obiective.

Încă din clasa I, sub influența aprecierii învățătorului, care declară în mod public succesele sau insuccesele elevului și le sancționează prin notă, se formează la elev nivelul de aspirații și capacitatea de autoapreciere — importante componente ale personalității lui în devenire. Cercetările arată că inițial, la începutul clasei I, atitudinea elevului față de aprecierile învățătorului are un caracter global, difuz. Elevul tinde în mod naiv să simtă, într-o formă sau alta, semnificația muncii sale și de aceea este interesat în a căpăta cît mai multe aprecieri, cît mai multe note. Lui îi este oarecum indiferent **nivelul** aprecierii. De la atitudinea aceasta globală elevul trece, ulterior, la o poziție subiectivă mai complexă față de notă. Trăirea aprecierii se diferențiază în funcție de nivelul aprecierii și de aci dorința elevilor nu doar de a primi pur și simplu note, ci de a primi **anumite** note, note bune. Ei preiau **modelele** aprecierii învățătorului și fac din ele **criterii, măsură** de apreciere a propriei **activități,** chiar dacă la început această autoapreciere nu dispune încă de un grad ridicat de fundamentare. De-a lungul anilor de școlaritate, se produce o apropiere continuă între semnificația obiectivă a aprecierii activității copilului prin note și sensul personal, subiectiv pe care-l capătă această apreciere pentru elev, fapt ce se reflectă în apropierea nivelului autoaprecierii de nivelul aprecierii.

Iată dar că sancționarea activității elevilor prin note declanșează un proces psihologic foarte complicat, care se transpune în emoții și atitudini viu exprimate și duce la conturarea unei anumite poziții față de învățătură. Datorită acestui fapt și numai pe această cale imediată, nota dobîndește valența de **motiv** al învățării. Ea poate să-l determine pe școlar să aspire spre consolidarea rezultatelor obținute sau spre îmbunătățirea lor ; ea îi poate face să prefere sarcinile dificile sau, dimpotrivă, sarcinile ușoare. De aci răspunderea care revine învățătorului de a mînui conștient această unealtă — nota — în vederea atragerii aspirației și performanței elevului spre nivele mereu superioare.

Intensitatea cu care e trăită aspirația spre un anumit nivel de apreciere poate fi uneori atît de mare încît nota devine **scop** al învățării. Aceasta trebuie să fie un semnal de alarmă pentru învățător. În postura de scop nota sporește încordarea și tensiunea cu care învață elevul. Din punct de vedere educativ, însă, efectele ei sînt dăunătoare, întrucît duc la o atitudine îngust-utilitaristă față de învățătură și, în genere, față de muncă. Pericolul acesta apare frecvent în școală. Una din cauze este aceea că învățătorul sau profesorul exagerează uneori importanța momentului notării, făcînd din notă un fel de piatră strălucitoare pe care o ține prea mult în fața ochilor elevilor, hipnotizîndu-le parcă vederea.

Dar chiar și atunci cînd funcționează ponderat, nota, ca mobil psihologic al învățării, nu este lipsită de anumite limite, care decurg din faptul că ea reprezintă un mijloc de evaluare ce se introduce din afară în procesul învățării, măsurîndu-i eficiența doar în momentul cînd elevul este ascultat. Funcția ei motivatoare se limitează, deci, la semnificația întăririi activității doar **după rezultat.** Desigur, faptul că așteaptă un anumit rezultat, că aspiră spre el este de natură să-l dinamizeze pe elev și să-l învioreze munca, dar aceasta nu este decît o premisă emoțională care creează tonusul sau fondul general al activității. Întărirea doar după rezultat are, inevitabil, un caracter discontinuu, „insular". Or, învățarea este un proces care angajează **activitatea psihică a elevului în flux continuu,** sub semnul unei **dense împletiri** a percepției cu gîndirea, a imaginației cu memoria, a cuvîntului cu acțiunea.

Se pune problema : poate această rețea de acte psihice să lucreze eficient în condițiile exclusive ale unei motivații „insulare" și exterioare, cum este aceea pe care o asigură nota ? Practica învățării arată că nu. Elevul poate foarte bine să se complacă în automulțumire sau să-și intensifice eforturile doar în preajma unei examinări, ceea ce imprimă însușirii cunoștințelor o linie de evoluție inegală și cu multiple abateri. Mai mult decît atît. Între cerința unei activități continue și discontinuitatea motivației acestei activități (generată de exclusivitatea sistemului aprecierilor exterioare) apare un decalaj, o relație de insuficientă „acoperire" reciproc, ceea ce poate să ducă uneori la conflicte grave în procesul învățării, periclitînd rezistența intelectuală a elevului și dezvoltarea lui psihică armonioasă.

De aci necesitatea de a așeza învățarea pe programul unei motivități interioare care, într-o corelație judicioasă cu motivele externe ale învățării (nota, lauda, mustrarea, recompensa etc.), să susțină nemijlocit și permanent elevul în activitatea de învățare.

Lector univ. dr.
PANTELIMON GOLU

„Atotputernicii" de la secția de învățămînt

Zilele trecute poștașul ne-a adus din raionul Bujor, regiunea Galați, o scrisoare cu un conținut puțin obișnuit. Ni se scria acolo de existența unor „atotputernici" care, după bunul lor plac, numesc și revocă directori neținînd seama de legi și dispoziții, nesocotind măsurile luate de forurile de învățămînt, de organele locale de partid și de stat.

Cu primul tren am plecat la fața locului și iată-ne reconstituind, cu fapte și personaje aievea

o poveste neverosimilă și totuși adevărată

Prin octombrie — noiembrie 1964, învățătorul Nicolae Rășcanu, *director al Școlii generale din comuna Balintești, a fost promovat ca inspector la secția de învățămînt a raionului Bujor, funcție pe care o deține și în prezent. Bine e să fii inspector, dar nici director nu e rău. Neîndurîndu-se să lase altora bunătate de loc, Nicolae Rășcanu s-a gîndit că n-ar strica să pună ca urmaș la scaunul directorial pe soția sa, învățătoarea* Victoria Rășcanu. *Zis și făcut : înscăunarea a avut loc. Apoi s-au făcut formele necesare pentru obținerea unei numiri oficiale. La 14 aprilie 1965, Secția de învățămînt a regiunii Galați acordă delegație de director Victoriei Rășcanu, menționînd că „delegația este valabilă pînă la noile propuneri și aprobări de directori pentru anul școlar 1965—1966, aprobări ce se fac de către Ministerul Învățămîntului".*

La timpul potrivit, forurile locale au judecat care dintre cadrele didactice din școală este în măsură să dețină funcția de director, îndeplinește condițiile prevăzute de legislația școlară și are competența necesară, făcînd în acest sens propuneri organelor superioare de învățămînt. Ca urmare, prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 3040/1965, începînd cu anul școlar 1965—1966 a fost numit director al școlii din Balintești profesorul Alexandru Refec. *Ordinul a fost comunicat secției de învățămînt a raionului Bujor.*

Aici însă noile numiri au deranjat pe unii. O mînă „nevăzută" și „necunoscută" a șters cu sete din actul oficial (întîi cu creionul, apoi cu cerneală) numele indezirabil al lui Alexandru Refec. „Să se țină minte că eu sînt tare și mare aici" — așa ar putea descifra un grafolog intervenția aceasta făcută în ordinul semnat de un ministru. Și uite cum dintr-o trăsătură de condei domnia familiei Rășcanu la școala din Balintești a continuat încă aproape doi ani netulburată de nimeni, neștiută de nimeni — căci pînă acum cîteva săptămîni totul a fost ținut în cel mai desăvîrșit secret.

Ce s-a petrecut în tot acest interval de timp?

Victoria Rășcanu a continuat să dețină ilegal postul de director, fără să aibă nici o împuternicire. Pe baze nelegale a continuat să încaseze indemnizația de director, a semnat actele școlare, care sînt documente de stat, a condus procesul de învățămînt. Locul legalității l-a luat arbitrariul. Pentru școală literă de lege era cuvîntul soțului „de la raion". Orele se împărțeau după bunul plac al „directoarei". Se formau catedre din ore de română, fizică și sport, sau franceză, fizică și chimie, neuitîndu-se însă să se asigure din belșug pentru „direcție" ore suplimentare de desen și caligrafie. În școală s-au creat disensiuni, nemulțumiri. Totul era pus la punct cu incontestabilul argument : „așta este ordinul de la secție".

După principiul „cine împarte, parte-și face", secția (citește inspectorul Rășcanu) pompa cu dărnicie către școala din Balintești material didactic, mobilier, fonduri pentru reparații — bineînțeles în detrimentul altor unități școlare din raion. Și, totodată, pentru prodigioasa muncă gospodărească, „directoarea" era răsplătită cu frumoase prime trimestriale.

Firește că vă întrebați, așa cum ne-am întrebat și noi :

cum a fost posibil acest lucru ?

— N-am știut nimic pînă acum — ne spune prof. Dumitru Știubeianu, *inspector metodist șef la secția de învățămînt a regiunii Galați.*

— Evident, este vorba despre o ilegalitate, dar eu nu lucram pe atunci la sfatul popular — afirmă tov. Vasile Cinepă, vicepreședintele Sfatului popular raional Bujor.

Tov. Vasile Balaban, *șeful secției de învățămînt, aflat în concediu, nu a participat la discuția noastră, dar pe semne că și el ar fi înălțat din umeri și ar fi spus : „Nici eu nu eram pe atunci. Ilegalitatea s-a produs pe vremea cînd...".*

— Eu sînt un simplu inspector — se disculpă cu candoare „atotputernicul" soț. Eu nu pot fi făcut răspunzător de încadrările directorilor. Eu n-am nici o putere. Pe atunci era...

Într-adevăr, pe atunci, prin 1965, era posibil. În raionul Bujor se crease un climat favorabil abuzurilor și ilegalităților. Dar de atunci s-au schimbat lucrurile. Cei răspunzători de multe asemenea nereguli, personaje care „tăiau și spînzurau", au fost destituiți din funcțiile pe care le dețineau. Se vede însă că nu toți, căci rămîne încă inexplicabil de ce s-a tărăgănat atît de mult soluționarea cazului directorului de la școala din Balintești, precum și felul în care s-a rezolvat el pînă la urmă.

Abia la 17 ianuarie 1967, într-o ședință „fulger" a consiliului pedagogic al școlii, s-a adus la cunoștință că, „printr-un ordin al ministrului învățămîntului" a fost numit în funcția de director Alex. Refec. În procesul verbal a rămas însă un loc liber acolo unde trebuia să se menționeze numărul și data respectivului ordin. Simplă omisiune ? Nu. „Discreție" necesară pentru a acoperi o ilegalitate. Cum însă noul director insista să i se dea în scris decizia de numire, la 3 iulie 1967, prin adresa nr. 9107, secția de învățămînt i-a făcut cunoscut că este numit director începînd cu data de... 1 septembrie 1965. Vă dați seama de nedumerirea pe care a încercat-o omul atunci cînd a constatat că, de fapt, el era director de doi ani în școala în care în tot acest timp i se făcuseră atîtea șicane !.

★

În fața acestor manifestări în care abuzul își dă mîna cu toleranța nu este cazul să se înalțe din umeri. Ele trebuie sancționate așa cum se cuvine. Așteptăm o atitudine fermă și împotriva celor vinovați de tărăgănarea unor măsuri care erau menite să restabilească ordinea împotriva celor care, în fapt, au mușamalizat o ilegalitate. Escamotarea adevărului este incompatibilă cu normele etice ale zilelor noastre. Sînt necesare măsuri drastice care să pedepsească abuzul de putere.

AL. I. VLADIMIR

DIN EXPERIENŢA ANULUI ÎNCHEIAT

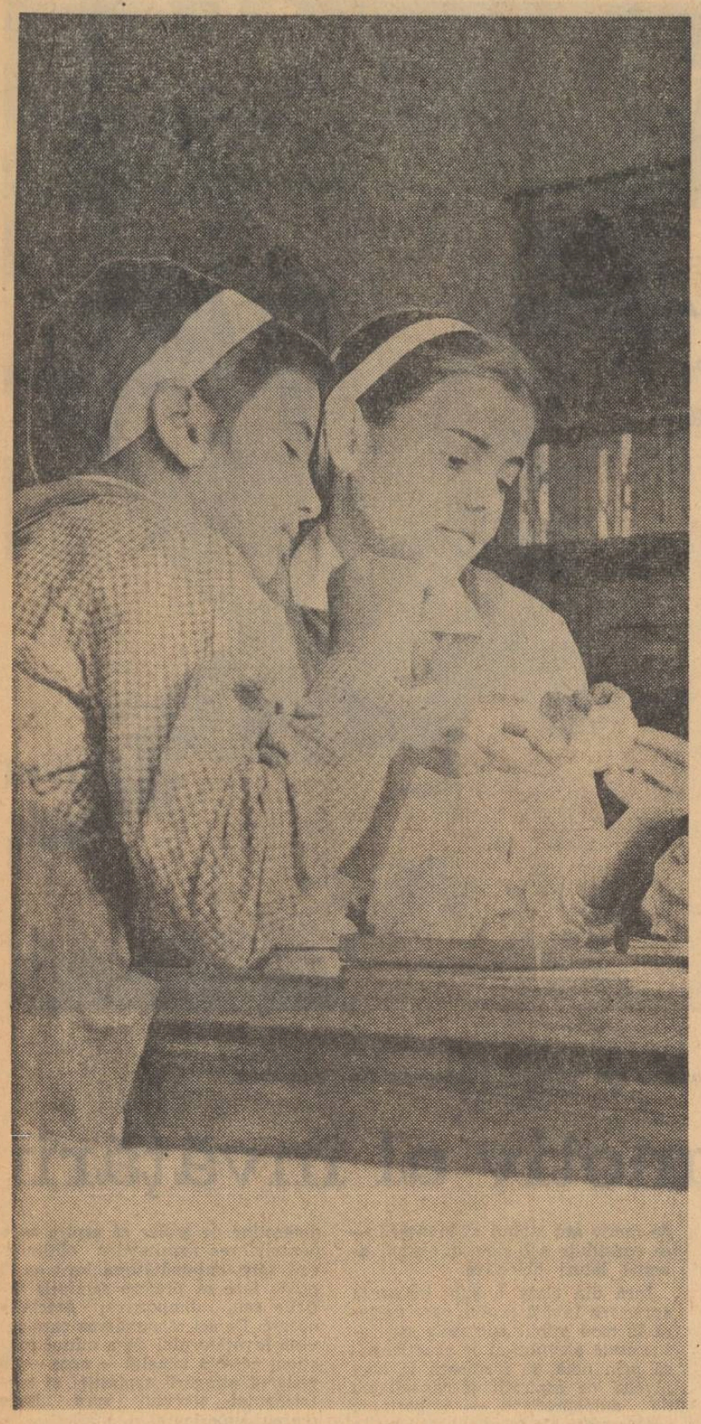

În interesul cu care aceste eleve cercetează un fragment de rocă, poţi descifra de pe acum trăsăturile unei viitoare pasiuni.

Blocdiagrama — sursă de cunoştinţe geografice

Practica şcolară arată convingător că studiul geografiei este cu atît mai eficient cu cît se face un apel mai larg, în cursul desfăşurării lui, la materialele didactice cartografice. Aceste materiale completează prin conţinutul lor textul manualelor de geografie şi îi ajută pe elevi în înţelegerea şi aprofundarea cunoştinţelor geografice.

O analiză mai atentă demonstrează că actualele materiale didactice cartografice folosite la clasele III—VII prezintă mai mult o valoare intuitivă („arătarea pe hartă"), pe cînd la clasele VIII—XI ele constituie o sursă de cunoştinţe geografice noi. În ultimul timp harta se utilizează tot mai frecvent şi cu o eficienţă sporită ca izvor de cunoştinţe geografice la diferite tipuri de lecţii. În schimb, după cum ne-au arătat sondajele făcute la numeroase lecţii de geografie în clasele a VIII-a de la unele şcoli din Cluj s-a constatat că blocdiagramele din manual sînt utilizate puţin şi sporadic în desfăşurarea lecţiilor, deşi oferă şi ele o însemnată sursă de cunoştinţe geografice noi.

Cunoscînd această lipsă, în anul şcolar încheiat recent am elaborat şi aplicat experimental un plan al predării geografiei patriei la clasa a VIII-a, în care s-a prevăzut între altele şi formarea priceperilor şi deprinderilor necesare pentru citirea şi interpretarea blocdiagramei ca izvor de cunoştinţe geografice noi. La lecţiile de la clasele experimentale în care s-au predat Carpaţii Orientali şi Carpaţii Meridionali au fost utilizate în mod îmbinat harta murală, schiţele de hărţi şi blocdiagramele din manual, ceea ce i-a ajutat pe elevi să-şi formeze priceperi şi deprinderi de a efectua analize şi sinteze, comparaţii, abstractizări şi generalizări nu numai cu ajutorul hărţilor, ci şi prin citirea şi interpretarea blocdiagramelor. Utilizarea blocdiagramei a fost folosită la comunicarea cunoştinţelor noi, ca şi la fixarea şi la verificarea acestora.

Iată, de exemplu, cum s-a desfăşurat verificarea cunoştinţelor din tema „Munţii Apuseni" cu ajutorul blocdiagramei.

Profesorul a adresat clasei următoarea întrebare-temă: „Presupuneţi că vă aflaţi într-un avion care zboară în timpul verii la mică înălţime pe traseul Cluj — Zlatna — Brad — Beiuş — Huedin — Cluj. Precizaţi ce elemente de relief se văd din avion şi ce culoare au ele". Întrebarea adresată clasei a trezit un viu interes la toţi elevii. Dorind să răspundă, majoritatea au ridicat mîna. Cei invitaţi de profesor au efectuat (după blocdiagrama Carpaţilor Occidentali din manualul clasei a VIII-a), următoarea caracterizare geografică:

„Pe distanţa de la Cluj la Zlatna — a spus primul elev — după ce trecem Dealul Feleacului, la vest observăm Muntele Mare (1825 m), iar în faţa noastră, spre sud, apar Munţii Trascăului, cuprinşi între Arieş şi Mureş. Ambii sînt acoperiţi cu păduri, păşuni şi mici suprafeţe de ogoare. Fenomenul care ne atrage însă mai mult atenţia este Cheia Turzii de pe Valea Hăjdatelor, afluent al Arieşului. Această cheie este formată din roci calcaroase. Dacă privim cu atenţie din avion, vedem în continuare localităţile Baia de Arieş, Cîmpeni şi Abrud, situate pe Arieş. De asemenea, în bazinul Arieşului — care cuprinde porţiuni din Masivul Biharia, Muntele Mare, Munţii Trascăului — se observă numeroase sate populate de moţi. Aici este „Ţara Moţilor". Satele acestea, aşa cum am învăţat, sînt formate din mici grupuri de căsuţe numite „crînguri", situate pe culmi, nu în vale. În partea de vest a „Ţării Moţilor" se găseşte peştera cu gheaţă de la Scărişoara, care pentru turişti este cel mai interesant punct de atracţie din Munţii Apuseni".

„Pe traseul Zlatna — Brad — a continuat un alt elev — trecem peste Munţii Metaliferi, bogaţi în minereuri auro-argentifere, exploatate din timpul romanilor. De la Brad la Beiuş, avionul nostru trece peste depresiunea Brad, situată pe Crişul Alb, precum şi peste depresiunea Beiuş, prin care curge Crişul Negru. În ambele depresiuni se observă din avion numeroase sate şi ogoare cu cereale. Depresiunile acestea, ca şi celelalte depresiuni din Apuseni, au fost, în trecutul geologic, nişte golfuri ale mărilor care înconjurau acest grup de munţi. Pe munţii care le limitează se văd păduri şi păşuni numeroase. Faţă de depresiunile peste care trecem, la nord-vest se găsesc Munţii Pădurea Craiului şi Masivul Biharia, iar la sud-vest Munţii Metaliferi. Munţii Zarandului şi Munţii Codru Moma. După cum vedem, spune acest elev, chiar şi numele unor munţi ne arată bogăţia de păduri".

„Pe itinerarul Beiuş — Huedin — a relatat cel de-al treilea elev — avionul trece prin partea de nord a Masivului Biharia, tocmai peste vîrful Vlădeasa, înalt de 1936 m. De aici se poate vedea spre nord-vest frumoasa staţiune climatercă Stîna de Vale, iar spre vest apare în faţa noastră oraşelul Huedin, aşezat în depresiunea cu acelaşi nume. Şi aici, ca şi în celelalte depresiuni, se găsesc numeroase ogoare. În sfîrşit, pe ultima porţiune a traseului, de la Huedin la Cluj, traversăm o zonă de dealuri mari, acoperite cu păduri, păşuni şi ogoare, care fac trecerea de la dealurile mai mici din Podişul Someşan către Munţii Gilăului".

La efectuarea acestei caracterizări geografice prin procedeul călătoriei imaginare din avion pe schiţa de blocdiagramă, elevii clasei au fost foarte activi. „Călătoria" a contribuit la dezvoltarea gîndirii lor creatoare. Astfel, prin citirea blocdiagramei elevii au putut să-şi reprezinte „aspectul real" al formelor de relief. Însă simultan cu caracterizarea formelor de relief ei au analizat vegetaţia şi culturile agricole, care nu figurau pe blocdiagramă. Acest fapt ne arată că elevii şi-au format deprinderea de a desprinde esenţialul la formele de relief reprezentate pe blocdiagramă, de a „vedea" aici şi alte obiecte geografice (vegetaţia, culturile de plante, unele aşezări omeneşti etc.). Cu alte cuvinte, prin procedeul călătoriei imaginare pe blocdiagramă li se formează deprinderea de a observa obiectele şi fenomenele geografice şi dincolo de semnele convenţionale reprezentate pe acest valoros material cartografic.

În activitatea lor elevii nu au făcut analizele şi sintezele despre munţi, ruri, localităţi etc. aşa cum le-au fost predate de profesori, ci şi-au regrupat cunoştinţele şi le-au prezentat după un plan propriu şi într-o altă ordine. De asemenea, ei au ştiut să extragă din conţinutul blocdiagramei o serie de noi elemente geografice (aspectul culmilor muntoase, al depresiunilor, formaţiunile de vegetaţie şi culturile care îmbracă formele respective de relief). Aceste realizări se datoresc faptului că blocdiagrama reprezintă şi o a treia dimensiune (înălţimea), care lipseşte din hărţi.

Datorită avantajelor pe care le prezintă blocdiagrama, socotim că ea ar trebui folosită cît mai larg la studiul reliefului patriei noastre, bineînţeles în îmbinare cu celelalte materiale didactice cartografice. Credem că este necesară includerea ei şi în manualul de geografie a patriei pentru clasa a XII-a clasă în care, datorită particularităţilor de vîrstă şi de înţelegere ale elevilor, blocdiagrama poate sporî în mod simţitor atît însuşirea raţională a cunoştinţelor cît şi dezvoltarea reprezentărilor geografice.

SAMSON VEZA
lector la catedra de metodică, Universitatea „Babeş-Bolyai", Cluj

La cercurile tinerilor naturalişti

În şcoala noastră cercul micilor naturalişti se bucură de un deosebit interes datorită bogatei şi atractivei sale activităţi.

Pornind de la premisa că este necesară o mai mare diversificare a activităţilor cercului, în anul şcolar trecut am înfiinţat, în cadrul secţiei de botanică, grupe de horticultori care şi-au desfăşurat activitatea pe lîngă sera C.F.R. din localitate, iar în cadrul secţiei de zoologie, o grupă de pescari amatori. Astfel elevii au putut face mult mai uşor legătura între cunoştinţele teoretice şi cele practice. Şi mai mult, au avut posibilitatea să desfăşoare o activitate concretă în care să-şi poată manifesta spiritul lor organizatoric.

Cele două activităţi alese — pescuitul şi grădinăritul — sînt şi foarte îndrăgite de elevi, astfel că temele dezbătute în cadrul cercului au putut fi interesante. Bagajul de cunoştinţe nou căpătate a fost mare şi, desigur, el va rămîne bine întipărit în memoria fiecăruia.

Pornind de la experienţa noastră şi de la dorinţele exprimate de elevi am face o propunere pe care o socotim pe deplin realizabilă: în vacanţa de vară să se organizeze tabere pentru micii naturalişti care să funcţioneze în apropierea unor staţiuni experimentale. Credem că nu sînt necesare nici fonduri şi nici măsuri organizatorice speciale. Oricum există în asemenea locuri — Sinaia, Snagov, Agigea — tabere obişnuite, în care elevii îşi petrec clipele plăcute ale vacanţei. Ce ar fi dacă la una sau două serii ar fi chemaţi în aceste tabere cei mai destoinici dintre tinerii naturalişti din şcolile ţării?

C. TOTIR
comuna Şieu, raionul Bistriţa

O activitate multilaterală, rodnică, desfăşoară şi tinerii naturalişti de la Liceul nr. 4 din Oradea. De la începutul conducerea cercului şi-a propus o serie de teme de studiu care să înlesnească însuşirea temeinică a cunoştinţelor de ştiinţe naturale, să dezvolte spiritul de observaţie şi de cercetare al elevilor, să le formeze o concepţie înaintată despre apariţia şi dezvoltarea vieţii pe pămînt, să-i deprindă cu munca independentă. Amintim, printre temele discutate în cerc „Fiinţele unicelulare", „Fotosinteza şi importanţa ei pentru viaţa plantei" etc.

Temele tratate sînt însoţite de lucrări practice care fac activitatea din cerc mai interesantă, mai atractivă. În cadrul aplicaţiilor practice elevii au observat la microscop amidonul din cartofi şi orez, au pus în evidenţă amidonul în frunzele de pelargonium, au separat pigmenţii clorofilieni din frunze, au colectat o serie de protozoare pe care le-au cercetat din punct de vedere morfo-fiziologic şi au făcut diferite experimente cu soiuri de begonia, de cactee, de tradescantia, de ferigă etc. De asemenea, au trecut la alcătuirea unui ierbar al şcolii care cuprinde plante din regiunea noastră şi la confecţionarea unor planşe reprezentînd evoluţia principalelor organe şi aparate la animale şi plante. Conduşi de profesoara de specialitate, tinerii naturalişti au confecţionat două albume sistematice — unul botanic şi unul zoologic, alcătuit din fotografii de plante şi, respectiv, de animale. De asemenea s-au realizat colecţii de seminţe ca şi de mostre de îngrăşăminte, colecţii de plante întregi, în special de cereale etc.

Adesea tinerii naturalişti au vizionat în cadrul cercului lor, diafilme şi filme documentare datorită cărora au putut cunoaşte cele mai răspîndite plante din ţara noastră, precum şi realizările dobîndite în domeniul agriculturii, viticulturii şi horticulturii.

Prof.
MINODORA BUDA
Liceul nr. 4 Oradea

Problemele de fizică şi rezolvarea lor

În cadrul studiului fizicii rezolvarea problemelor ocupă, după cum se ştie, un loc foarte important. Marea majoritate a celor care predau această disciplină folosesc problemele ca mijloace menite să realizeze o legătură strînsă între teorie şi practică, să dezvăluie în ce măsură au înţeles elevii cele predate în prealabil şi, în acelaşi timp, să cimenteze cunoştinţele lor.

Programa de liceu nu prevede, din păcate, un număr anumit de ore în vederea rezolvării problemelor de fizică. Cît despre manualele de specialitate, acestea cuprind un număr de probleme, repartizate însă la întîmplare: la unele capitole da, la altele ba — lucru care i-ar putea face pe elevi să creadă că anumite fenomene de fizică nu au aplicaţii practice.

În ceea ce mă priveşte, consider necesare problemele nu numai după predarea cunoştinţelor. Socotesc indicat chiar ca, mai ales la clasele şcolii generale şi în primele clase de liceu, tratarea oricărei chestiuni teoretice de fizică să pornească de la rezolvarea unei probleme, trecîndu-se apoi, prin generalizare, la desprinderea concluziilor teoretice. Optez pentru acest mod de lucru cu atît mai mult cu cît examenele şi concursurile arată că mulţi elevi întîmpină greutăţi destul de mari în rezolvarea problemelor, ca să nu mai vorbim de faptul că în viaţa practică nu este de loc suficientă cunoaşterea calitativă a diferitelor fenomene; practica, producţia, se bazează mai ales pe relaţiile cantitative dintre mărimile care intervin în diferite fenomene.

Toate acestea mă determină să consider că nu e nimerit ca o chestiune cum este rezolvarea problemelor de fizică să nu fie precis reglementată prin programe şi manuale. Cred că în prezent cînd numărul şi natura problemelor propuse spre rezolvare depind exclusiv de aprecierea profesorului, o statistică, oricît de sumară, ar arăta diferenţe esenţiale în această privinţă între diferite clase şi şcoli. O asemenea statistică ar dezvălui desigur şi faptul că, în ansamblu, se rezolvă destul de puţine probleme, după cum o atestă examenele de bacalaureat şi concursurile de admitere în învăţămîntul superior, unde chiar şi candidaţi bine pregătiţi din punct de vedere teoretic ezită în faţa unei probleme, chiar dacă nu este prea complexă.

Pornind de la aceste constatări şi conştientă de faptul că rezolvarea problemelor de fizică influenţează multilateral cunoştinţele şi deprinderile elevilor în acest domeniu, acord acestor probleme, în ceea ce mă priveşte, o importanţă deosebită.

Mă preocup, în primul rînd, de selecţionarea problemelor pe care urmează să le propun spre rezolvare. Caut să mă opresc asupra unor probleme care să includă noţiunile ştiinţifice esenţiale din lecţia sau capitolul în studiu şi care, în acelaşi timp, să trezească, prin formularea şi conţinutul lor, interesul elevilor. În mod amănunţit mă ocup şi de enunţul problemei, urmărind ca el să fie cît mai clar şi, fără a da impresia de sărăcie, să nu conţină cu nici un cuvînt mai mult decît este necesar, pentru a evita orice dubiu în înţelegerea fenomenelor tratate. Din aceleaşi motive caut ca datele problemei să fie numai cele strict necesare. Cît despre întrebări, ele pot fi uneori şi mai puţine decît cele calculabile din datele enunţului. În ceea ce priveşte notarea simbolistică a datelor cunoscute şi a acelor căutate folosesc, firească, un singur sistem (S.I.), deoarece nerespectarea acestei cerinţe duce la mari greşeli în valorile numerice ale rezultatelor.

Cea mai mare atenţie o acord găsirii şi notării relaţiilor existente între elementele problemei, adică exprimării matematice a mărimilor căutate, care reprezintă însăşi soluţia problemei. În procesul raţionamentului se ivesc însă nu o dată anumite mărimi care nu sînt amintite nici între datele problemei, nici între necunoscutele ei. Deşi asemenea mărimi sînt necesare şi pot fi găsite cu ajutorul datelor existente, adesea am observat în astfel de cazuri, mai ales la problemele complexe, că elevii se opresc şi declară problema nerezolvabilă. De unde provine această situaţie? Părerea mea este că aici este vorba de o greşeală metodică; problema se rezolvă fragmentar, apelîndu-se la relaţiile matematice învăţate la diferite capitole ale fizicii cu prilejul efectuării unor probleme complexe, cum sînt de obicei cele recapitulative. (În paranteză aş aminti că acestea sînt artificial probleme complexe, întrucît ele nu se referă la un fenomen complex, ci cuprind o simplă aglomerare de date).

Îi obişnuiesc pe elevii mei ca în rezolvarea problemelor de fizică să acorde prioritate relevării fenomenului fizic şi exprimării lui matematice, pentru a trece apoi la stabilirea relaţiilor de interdependenţă dintre diferitele elemente ale fenomenului, exprimate şi ele, la rîndul lor, prin relaţii matematice. Etapa următoare este calculul matematic, care în general nu provoacă greutăţi şi la care, uneori, se poate renunţa.

Efectuăm apoi discuţia rezultatului, exprimat în unitatea de măsură corespunzătoare. În cadrul discuţiei îi obişnuiesc pe elevi să nu privească niciodată rezultatele ca numere abstracte, ci să urmărească firul fenomenului, să se refere deci la realitatea obiectivă, deoarece neluarea în seamă a acestora poate duce, în anumite cazuri, la absurdităţi din punct de vedere fizic.

Desigur că deprinderea elevilor de a rezolva în acest mod problemele de fizică se poate consolida numai printr-o exersare susţinută. Ceea ce este important în această exersare, după părerea mea, este nu numărul mare de probleme rezolvate, ci analizarea amplă a acestora, de natură să le formeze elevilor posibilitatea de a aplica în mod creator cunoştinţele studiate. Oricum nu putem rezolva cu ei toate tipurile de probleme pe care le pune practica. De aceea e important să-i înarmăm nu cu reţete pentru rezolvarea fiecăruia din ele în parte, ci cu posibilitatea de a găsi ei înşişi căile care duc la soluţii.

Prof. ELENA TULIPANT

Programele pentru învăţămîntul de cultură generală valabile în anul şcolar 1967/68

Clasele I—VIII ale şcolii generale

Programele şcolare pentru clasele I—IV — 1967; caligrafia, cl. I—IV — 1965; limba română (gramatica şi lectura literară), cl. V—VIII — 1967; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare română şi şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. V—VIII — 1966; limba franceză, cl. V—VIII — 1966; limba engleză, cl. V—VIII — 1966; limba germană, cl. V-a — 1967; istoria, cl. V—VI — 1965; istoria, cl. VII—VIII — 1966; educaţia cetăţenească, cl. VIII — 1966; matematica, cl. V—VIII — 1967; fizică, cl. VI—VIII — 1967; chimie, cl. VII—VIII — 1967; ştiinţe biologice, cl. V—VIII — 1967; geografia, cl. V—VIII — 1967; agricultura, cl. V—VII — 1966; agricultura, cl. a VIII-a — 1967; lucrări practice, cl. V—VIII — 1967; cercul de activităţi gospodăreşti (fetesate), cl. V—VIII — 1964; desen, cl. a V-a — 1967; desen, cl. VI—VIII — 1965; caligrafie, cl. a V-a — 1965; muzica, cl. V—VIII — 1967; educaţia fizică, cl. V—VIII — 1965; programele muncii educative în şcoala generală — 1967.

Clasa a XI-a a liceului de 11 ani (învăţămîntul seral şi fără frecvenţă).

Literatura română, cl. a XI-a — 1966; limba rusă, cl. a XI-a — 1966; limba engleză, cl. a XI-a — 1966; limba franceză, clasa a XI-a — 1966; limba germană, cl. a XI-a — 1966; limba latină, cl. a XI-a — 1967; istorie, cl. a XI-a — 1966; filozofie şi socialism ştiinţific, cl. a XI-a — 1966; psihologia şi logica, cl. a XI-a — 1965; matematica, cl. a XI-a — 1964; astronomia cl. a XI-a — 1965; fizica, cl. a XI-a — 1964; chimia cl. a XI-a — 1964; geologie, cl. a XI-a — 1964; biologia generală, cl. a XI-a — 1965; geografia, cl. a XI-a — 1965.

Clasele IX—XI ale liceului de 12 ani (curs de zi, învăţămîntul seral şi fără frecvenţă)

Limba şi literatura română, cl. IX—X — 1966; literatura română, cl. a XI-a — 1967; istoria literaturii universale, cl. a XI-a — 1967; limba franceză, cl. a IX-a — 1965; limba franceză cl. a X-a 1966; limba franceză, cl. a XI-a — 1967; limba engleză, cl. a IX-a — 1965; limba engleză, cl. a X-a — 1966; limba engleză, cl. a XI-a 1967; limba germană, cl. a IX-a — 1965; limba germană, cl. a X-a — 1966; limba germană, cl. a XI-a — 1967; limba rusă, cl. a IX-a — 1966; limba rusă, cl. X—XI — 1967; limba latină, cl. a IX-a — 1965; limba latină, cl. a X-a — 1966; limba latină, cl. a XI-a 1967; istoria, cl. a IX-a — 1965; istoria, cl. a X-a — 1966; istoria, cl. a XI-a — 1967; economia politică, cl. a XI-a — 1967; matematica, cl. IX—XI 1967; fizica, cl. IX—XI — 1967; instrucţiuni pentru predarea fizicii la cl. a X-a — învăţămîntul seral — 1966; chimia, cl. IX—XI — 1967; ştiinţe biologice, cl. IX—XI — 1967; geografia, cl. a IX-a — 1965; geografia, cl. a X-a — 1966; desenul, cl. a IX-a — 1965; desenul, cl. a X-a — 1966; muzica, cl. IX—XI — 1967; educaţia fizică, cl. a IX-a — 1965; educaţia fizică cl. a X-a — 1966; educaţia fizică, cl. a XI-a — 1967; cultura tehnică, cl. IX—X — oraşe — 1966; cultura tehnică, cl. XI-a — oraşe — 1967; cultura tehnică, cl. IX-XI — sate — 1967.

Clasele I—VIII ale şcolii generale cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare

La şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, se vor folosi, la clasele I—VIII, aceleaşi programe ca la şcolile cu limba de predare română şi următoarele programe speciale:

Limba română pentru şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. I—IV — 1967; limba română pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. V—VI — 1966; limba română pentru şcolile cu limbile de predare ale celorlalte naţionalităţi conlocuitoare, cl. V—VI — 1966; limba şi lectura literară maghiară, cl. I—IV — 1967, limba şi lectura literară maghiară, cl. V—VIII— 1967; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii maghiare ca limbă maternă în şcolile de cultură generală cu limba de predare română, cl. I—XII — 1966; limba şi lectura literară germană, cl. I—IV — 1967; limba şi lectura literară germană, cl. V—VIII—1967; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii germane ca limbă maternă în şcolile de cultură generală cu limba de predare română, cl. I—VIII — 1966; limba şi lectura literară ucraineană, cl. I—IV — 1965; limba şi lectura literară ucraineană, cl. V—VIII — 1967; limba şi lectura literară ucraineană (ca obiect de studiu), cl. I—VIII — 1965; limba şi lectura literară sîrbo-croată, cl. I—IV — 1965; limba şi lectura literară sîrbo-croată, cl. V—VIII — 1967; limba şi lectura literară cehă, cl. I—IV — 1965; limba şi lectura literară slovacă, cl. I—IV — 1965; limba şi lectura literară slovacă, cl. V—VIII — 1967; limba şi lectura literară polonă (ca obiect de studiu), cl. I—IV — 1965; limba şi lectura literară greacă, cl. I—VIII — 1965; limba şi lectura literară bulgară (ca obiect de studiu), cl I—VIII — 1965; instrucţiuni pentru predarea limbii bulgare la cl. V—VI— 1967.

Clasa a XI-a a liceului de 11 ani cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare (învăţămîntul seral şi fără frecvenţă).

La şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, se vor folosi la clasa a XI-a a liceului de 11 ani, aceleaşi programe ca la şcolile cu limba de predare română, şi următoarele programe speciale:

Instrucţiuni pentru predarea literaturii române, cl. a XI-a 1965; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. a XI-a — 1966; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. a XI-a — 1966; literatura maghiară, cl. a XI-a — 1965; literatura germană, cl. a XI-a — 1965.

Clasele IX—XI ale liceului de 12 ani cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare (curs de zi, învăţămîntul seral şi fără frecvenţă).

La şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, se vor folosi la clasele IX—XI ale liceului de 12 ani, aceleaşi programe ca la şcolile cu limba de predare română, şi următoarele programe speciale: limba şi literatura română, cl. a IX-a — 1965; limba rusă pentru şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. a IX-a — 1966; limba rusă pentru şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. X—XI — 1967; limba şi literatura maghiară, cl. IX—X — 1966; literatura maghiară, cl. a XI-a — 1967; limba şi literatura germană, cl. IX—XI — 1967; limba şi literatura ucraineană, cl. IX—X — 1966; literatura ucraineană, cl. a XI-a — 1967; limba şi literatura sîrbă, cl. IX—X — 1966; literatura sîrbă, cl. a XI-a — 1967; limba şi literatura slovacă, cl. IX—X — 1966; literatura slovacă cl. a XI-a — 1967; limba şi literatura greacă, cl. a X-a — 1966; limba şi literatura greacă, cl. IX şi XI — 1967; limba latină pentru şcolile cu limba de predare maghiară cl. a IX-a — 1965; limba latină pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. a IX-a — 1967.

Învăţămîntul mediu seral de cultură generală

La învăţămîntul seral se vor folosi la cl. IX—XI ale liceului de 12 ani şi la clasa a XI-a a liceului de 11 ani, aceleaşi programe ca la cursul de zi şi învăţămîntul fără frecvenţă, şi următoarele programe speciale:

Limba rusă, cl. a XI-a (liceul de 11 ani) — 1966; limba rusă, cl. a IX-a — 1966; limba rusă, cl. X—XI 1967; matematica, cl. a XI-a — 1964; fizica cl a XI-a — 1964; chimia, cl. a XI-a — 1964; geologia stratigrafică, cl. a XI-a — 1964.

La învăţămîntul seral pentru şcolile cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, se vor folosi programele speciale pentru învăţămîntul seral — şcoli cu limba de predare română, iar pentru restul obiectelor se vor folosi aceleaşi programe ca la şcolile respective ale naţionalităţilor conlocuitoare — cursuri de zi şi învăţămîntul fără frecvenţă.

CURSURILE DE PERFECȚIONARE

Este un fapt evident că pe plan profesional, în ceea ce privește pregătirea de specialitate, vacanța de vară reprezintă pentru corpul didactic o perioadă optimă pentru acumulări substanțiale, obținute atît prin studiul individual cît și prin studiul organizat în cadrul institutelor de perfecționare. Structurate pe această premisă, variatele cursuri organizate anul acesta pe parcursul vacanței de vară au cuprins (dacă includem și taberele-curs inițiate de societățile științifice ale cadrelor didactice), aproape toate specialitățile din învățămîntul general, din licee, școli profesionale și tehnice.

Pe plan central, de pildă, s-au organizat cursuri de limbi moderne, precum și un curs de literatură universală pentru majoritatea profesorilor care vor preda în anul 1967-68 această materie, introdusă pentru prima oară în planul de învățămînt al liceului. S-au desfășurat de asemenea cursuri de muzică și desen, de educație fizică, cursuri pentru educatorii din casele de copii, cursuri de defectologie etc., cursuri pentru maiștrii-instructori din liceele de specialitate și din școlile profesionale și tehnice, cursuri pentru directorii acestor școli etc. În cadru regional, organizate de institutele de perfecționare, au avut loc cursuri cu profesorii de limba română, de matematică, de fizică, de chimie, de biologie, de agricultură, pentru profesorii școlilor generale, precum și cursuri pentru învățătorii care predau limba română în școlile naționalităților conlocuitoare.

Însăși asigurarea condițiilor de desfășurare a acestor cursuri, la care au participat peste 4000 de cadre didactice, a cerut un efort deosebit din partea forurilor de învățămînt. Acesta a avut însă, în general, un deplin corespondent pe planul conținutului cursurilor, precum și în ceea ce privește asigurarea unui corp de lectori de ținută științifică ridicată.

Se cuvine a fi subliniată în mod deosebit atenția acordată, prin concepția tematică a cursurilor, îmbinării strînse a prezentării datelor științifice noi din domeniul fiecărei discipline cu înscrierea lor într-un sistem didactico-metodic modern. Acest punct de vedere a caracterizat atît conținutul cursurilor organizate pe plan central cît și al celor regionale. De altfel, numeroși participanți la cursuri au confirmat această afirmație, relevînd că expunerile și lucrările practice la care au asistat au urmărit să contribuie la pătrunderea noului din sfera științei, tehnicii și didacticii în viața școlară. Cursurile pentru disciplinele din sfera științelor naturii de exemplu, insistînd asupra ultimelor cuceriri din domeniul acestor științe, au pus în lumină și variantele metodice optime pentru transmiterea cunoștințelor respective, acordînd un loc de frunte efectuării lucrărilor practic-experimentale și formelor de stimulare a muncii independente creatoare a elevilor.

Organizat pentru prima oară în acest an, cursul pentru profesorii care vor preda literatura universală în licee, condus de prof. univ. A. Dima, membru corespondent al Academiei și de conf. univ. Romul Munteanu, a avut un nivel de înaltă ținută științifică.

Au fost clarificate unele puncte nodale ale programei ce va sta la baza lecțiilor care vor fi predate elevilor în viitorul an școlar. Așa cum au remarcat în unanimitate profesorii pe care i-am consultat, acest curs i-a orientat pe cei care l-au frecventat în raportarea creației literare naționale la patrimoniul culturii universale, în urmărirea continuării în spațiu și timp a anumitor curente literare, în stabilirea influențelor reciproce și interferențelor pe planul creației literare.

Totodată sînt de remarcat soluțiile pozitive folosite la cursurile pentru profesorii care predau limbile și literaturile germană și maghiară în școlile naționalităților conlocuitoare, cursuri la care, pe lîngă expunerile de specialitate prezentate de cadre didactice universitare, s-au aflat pe prim plan și preocupările de metodică. Astfel, s-a pus accent pe analiza literară și de stil a unor texte clasice și contemporane, pe studiul comparativ al elementelor folclorice, pe folosirea în predare a auxiliarelor audio-vizuale etc. Merită relevat totodată, că în aceste cursuri, la problemele de limbă au fost dezbătute multilateral unele aspecte noi ale lingvisticii generale, probleme de gramatică funcțională și structuralistă.

Neîndoielnic, cursul de perfecționare cu cea mai stabilă tradiție, de cea mai minuțioasă organizare și care și-a cucerit prin aceasta un binemeritat prestigiu este cursul pentru profesorii de limbi străine. Anul acesta, organizatorii cursului și-au asigurat prețioasa colaborare a unor valoroși specialiști de peste hotare, ca de pildă, profesorii universitari J. Moor, David Harper și Donald Brander din Anglia, prof. A. Campbell de la Universitatea California și B. Gaffe de la Universitatea Michigan (S.U.A.), conf. dr. Valentin Lazarev, conf. dr. V. Vamperski și lector univ. Zvetlana Bolueva (Uniunea Sovietică), prof. agregat Mihel Vicére de la Universitatea Sorbona, prof. Robert Domoiseau, prof. Valentine Marianne Duval și prof. Robert David (Franța), prof. E. Kolakowsky, lectorii universitari Horst Stritzel și Hans Werner Berthold (R. D. Germană). Se remarcă dezbaterea la acest curs a unor probleme de mare actualitate pe tărîm literar și lingvistic — ca de pildă caracteristicile romanului psihologic, lirica, nuvelistica și dramaturgia contemporană, lingvistica structuralistă și gramatica funcțională. Diversitatea modului de prezentare a temelor — conferințe, simpozioane, mese rotunde — ca și variantele metodice noi — instruire programată, laborator fonetic, metoda „imagine-sunet" etc. — discutate și aplicate experimental au întărit caracterul atractiv al acestui curs.

O concepție pozitivă au relevat și cursurile de muzică și desen — în care factorul educativ-estetic a fost tratat amplu, în contextul rolului său primordial la nivelul școlii de cultură generală — ca și cursul de educație fizică, care a urmărit în principal generalizarea introducerii în lecții a elementelor metodice moderne, experimentate cu succes în cursul anului școlar încheiat.

Desigur, finalitatea reală a cursurilor de perfecționare se va contura pe deplin în lumina activității desfășurate în școli, la catedră, de profesorii participanți. Fără îndoială însă că valorificarea cunoștințelor acumulate la cursurile de perfecționare ar fi putut să fie mai amplă dacă s-ar fi înlăturat unele lipsuri care continuă să se mențină în organizarea cursurilor. După cum se știe, se urmărește ca în general cursurile de perfecționare să fie frecventate, prin rotație, de către toate cadrele didactice de specialitate. Iată însă că și în acest an unele secții de învățămînt au trimis profesori care au participat și anul trecut la cursuri (unii se află chiar în al treilea an consecutiv), în timp ce există altii care nu au frecventat niciodată o asemenea formă de perfecționare. Acest fenomen negativ se datorește într-o măsură și faptului că multe secții de învățămînt nu țin evidența celor care au frecventat cursurile de perfecționare. Chiar și în cadrul acestei alegeri deficitare a cursanților nu a fost realizată în întregime cifra planificată, ci doar un procent de circa 80 la sută. Desigur că aceste deficiențe trebuie înlăturate căci, pe lîngă faptul că ele nu permit să se atingă nivelul prevăzut în activitatea de perfecționare, determină, prin nefolosirea integrală a capacităților planificate, creșterea costului acțiunilor.

Numeroși profesori consultați de noi, ca de pildă Traian Mîrza din Sighișoara, Vladimir Dogaru din București, C. Popescu din Brașov au subliniat că se impune cu necesitate ca în acest an cunoștințele dobîndite de profesorii participanți la cursurile de perfecționare să fie mai larg răspîndite atît prin cercurile pedagogice cît și prin comisiile metodice din fiecare școală. Numai astfel scopul cursurilor va fi pe deplin realizat, fiecare participant fiind nu numai beneficiarul unor noi cunoștințe de specialitate și al unor valoroase experiențe metodico-didactice, ci și propagandistul acestora în rîndurile întregului personal didactic.

AL. CIUCA

NOTE BIBLIOGRAFICE NOTE

„PSIHOLOGIE PEDAGOGICĂ"

Sub redacția lui A. Chircev, V. Pavelcu, Al. Roșca și B. Zörgö a apărut recent, în Editura didactică și pedagogică, manualul PSIHOLOGIE PEDAGOGICĂ. Ținînd seama că, în general, cunoștințele de psihologie pedagogică sînt absolut necesare în munca de formare și de perfecționare a cadrelor didactice, manualul tratează legile cele mai generale ale însușirii cunoștințelor, ale formării priceperilor și deprinderilor, precum și ale dezvoltării personalității elevilor.

În ultimele două capitole ale lucrării sînt prezentate problemele cele mai importante referitoare la personalitatea profesorului și aspecte psihologice ale însușirii de către elevi a cunoștințelor de specialitate la matematică, fizică, istorie, limba și literatura română, limbi străine.

„ANALIZE LITERARE ȘI STILISTICE"

Tot în Editura didactică și pedagogică a apărut lucrarea „ANALIZE LITERARE ȘI STILISTICE" de S. Alexandrescu și I. Rotaru, menită să ajute înțelegerea operelor literare și stabilirea ierarhiei lor pe planul valorii artistice. Apariția ei este cu atît mai bine venită cu cît pînă nu de mult în școală, în presa literară și chiar în prelegerile universitare, cînd se făceau analizele literare ale unor opere, de cele mai multe ori accentul cădea asupra conținutului de idei, a filiațiilor, a apartenenței la un curent literar sau altul, dar nu se dădea atenția cuvenită valorii artistice a operei. Despărțirea mecanică a conținutului de formă și tratarea exclusivă a conținutului de idei ducea uneori la o apreciere nejustă a valorilor.

Fără a impune un sistem strict de analiză și considerînd stilistica drept o știință de intersecție, situată la confluența esteticii, lingvisticii și istoriei literare, autorii aplică, în analizele prezentate în acest volum, puncte de vedere rezultate din confruntările critice din ultimul timp.

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

(Urmare din pag. 1)

Permanent al C. C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, acad. Miron Nicolescu, *președintele Academiei Republicii Socialiste România, acad.* Petre Constantinescu-Iași, Anton Breitenhofer, *membru al Consiliului de Stat,* Paul Niculescu-Mizil, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C. C. al P.C.R.*

Lucrările sesiunii au continuat marți dimineața. Au luat cuvîntul deputații: Emil Bodnaraș, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri,* Constantin Dăscălescu, *prim-secretar al Comitetului regional Galați al P.C.R., general-colonel* Ion Ioniță, *ministrul forțelor armate, prof. univ.* Tudor Ionescu, *președintele Comitetului național de solidaritate cu lupta poporului vietnamez, ing.* Emil Oniga, *director general al uzinelor de tractoare din Brașov,* Justin Moisescu, *mitropolitul Moldovei și Sucevei,* Petru Enache, *prim-secretar al C.C. al U.T.C.,* Ion Dumitrescu, *președintele Uniunii Compozitorilor,* Ilie Verdeț, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, acad.* Horia Hulubei, *președintele Comitetului pentru energie nucleară de pe lîngă Consiliul de Miniștri,* Nagy Istvan, *scriitor, membru corespondent al Academiei, acad.* Andrei Oțetea, *directorul Institutului de istorie „Nicolae Iorga" al Academiei,* Eduard Eisenburger, *redactor șef al ziarului Volkszeitung din Brașov,* Alexandru Drăghici, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R.*

În ședința de după-amiază au continuat dezbaterile la Expunerea cu privire la politica externă a partidului și guvernului. Au luat cuvîntul deputații: Alexandru Bîrlădeanu, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri,* Corneliu Mănescu, *ministrul afacerilor externe,* Ion Pas, *președintele Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea,* Braniș Ladislau, *președintele Sfatului popular al regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, general de armată* Iacob Teclu, *membru al Consiliului de Stat, președintele Comitetului organizatoric al veteranilor din războiul antifascist, acad.* Constantin Daicoviciu, *membru al Consiliului de Stat, rectorul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj,* Leonte Răutu, *membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.,* Constantin Drăgan, *membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Uniunii Generale a Sindicatelor din România,* Viorel Uibariu, *Erou al Muncii Socialiste, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Lenauheim, regiunea Banat, prof. univ.* Mihail Ghelmegeanu, *vicepreședinte al Ligii române de prietenie cu popoarele din Asia și Africa,* Ion Gheorghe Maurer, *membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România.*

Dezbaterile asupra expunerii cu privire la politica externă a partidului și guvernului au luat apoi sfîrșit. În încheierea dezbaterilor, primit cu puternice aplauze, a luat cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al C.C. al P.C.R. Cuvîntul secretarului general al C.C. al P.C.R. a fost primit cu ovații și urale.

Cu aplauze puternice, îndelung repetate, exprimînd adeziunea fermă a deputaților, a tuturor celor prezenți la politica externă a partidului și guvernului închinată în întregime intereselor vitale ale poporului român, cauzei socialismului, progresului și păcii în lume, Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate o hotărîre pentru aprobarea expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., cu privire la politica externă a Republicii Socialiste România și sarcinile sale de viitor, precum și activitatea desfășurată de guvern pentru realizarea acestei politici.

Miercuri dimineața, lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale au continuat în sala Palatului Marii Adunări Naționale. S-a trecut la cel de-al treilea punct al ordinii de zi a sesiunii: Proiectul de lege cu privire la judecarea de către tribunale a cererilor celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative ilegale. Ministrul justiției, Adrian Dimitriu, *a prezentat expunerea la proiectul de lege.*

Președintele comisiei juridice a Marii Adunări Naționale, Traian Ionașcu, *a prezentat raportul comisiei la proiectul de lege supus dezbaterii deputaților.*

A început apoi discuția generală la punctul 3 al ordinii de zi a sesiunii. Au luat cuvîntul deputații: Augustin Alexa, *procurorul general al Republicii Socialiste România,* Filip Geltz, *vicepreședinte al Centrocoop,* Mircea Rebreanu, *judecător la Tribunalul Capitalei.*

A urmat discuția pe articole a proiectului de lege.

Cu amendamentele aduse de Comisia juridică și de deputați, Marea Adunare Națională a votat în unanimitate Legea cu privire la judecarea de către tribunale a cererilor celor vătămați în drepturile lor prin acte administrative ilegale.

S-a trecut apoi la cel de-al 4-lea punct al ordinii de zi a sesiunii: Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de către Consiliul de Stat de la ultima sesiune a Marii Adunări Naționale.

Din însărcinarea Consiliului de Stat, deputatul Grigore Geamănu, *secretarul Consiliului de Stat, a făcut o expunere asupra decretelor cu putere de lege emise între sesiuni.*

Vicepreședintele Comisiei juridice, deputatul Tudor Drăganu, *a prezentat raportul acestei comisii și avizele comisiilor permanente de resort ale Marii Adunări Naționale.*

Marea Adunare Națională a votat în unanimitate prin vot secret decretele cu putere de lege emise de Consiliul de Stat în perioada dintre sesiuni.

Tovarășul Ștefan Voitec, *președintele Marii Adunări Naționale, a rostit apoi cuvîntul de închidere a lucrărilor sesiunii.*

Lucrările celei de-a 7-a sesiuni a Marii Adunări Naționale au luat sfîrșit. Prin aplauze îndelungate deputații au dat expresie hotăririi întregului nostru popor de a sprijini și înfăptui neabătut politica de pace și colaborare internațională a partidului și guvernului, politică ce slujește celor mai înalte interese ale poporului român, înfloririi națiunii noastre socialiste, păcii și bunei înțelegeri între popoare.

Deschiderea lucrărilor Comitetului Administrativ F.I.S.E.

La București au început joi dimineața lucrările Sesiunii ordinare a Comitetului Administrativ, organ de conducere al Federației Internaționale a Sindicatelor din Învățămînt (F.I.S.E.).

Sesiunea analizează problemele legate de activitatea acestei organizații internaționale, evoluția situației lucrătorilor din domeniul învățămîntului, științei și culturii din întreaga lume, precum și sarcinile de viitor ale F.I.S.E.

La sesiune, participă Paul Delanoue, președinte, și Hélène Dazy, secretar general al F.I.S.E., membri ai Comitetului Administrativ și ai Comisiei de cenzori din: Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, Chile, Franța, R. D. Germană, Mongolia, Polonia, România, Ungaria și U.R.S.S. Federația sindicală mondială este reprezentată de Edvin Chleboun, secretar al F.S.M. Iau parte, de asemenea, membri ai Comitetului de redacție al revistei „Educatori din lume" (Enseignants du monde) din Anglia, Chile, U.R.S.S., R. D. Germană, precum și un delegat din partea sindicatelor din învățămînt din Dahomey ca invitat.

Participanții au fost salutați de către Larisa Munteanu, secretar al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

În prima zi a sesiunii Hélène Dazy a prezentat un raport în care a expus pe larg activitatea desfășurată de această organizație de la sesiunea Comitetului administrativ din 1966 și pînă în prezent și a făcut unele propuneri legate de realizarea sarcinilor F.I.S.E. în perioada ce urmează. După-amiază au avut loc dezbateri pe marginea raportului.

Reuniune internațională a reprezentanților corpului didactic

(Urmare din pag. 1)

a noilor sarcini și conturarea principalelor direcții de activitate pe viitor, în scopul de a întări contribuția sindicatelor din învățămînt la formarea lumii de mîine, pentru a spori posibilitățile de care dispun pentru o intervenție eficientă pe plan național și internațional.

În ceea ce privește modificarea statutului F.I.S.E. necesitatea acesteia s-a impus ca urmare a modificărilor adoptate de cea de a 16-a sesiune a Consiliului general a F.S.M. prin care se acordă uniunilor internaționale ale sindicatelor o autonomie mult mai largă în rezolvarea problemelor specifice de ramură. Se urmărește astfel facilitarea dezvoltării legăturilor între uniunile internaționale ale sindicatelor pe de o parte și organizațiile de ramură autonome sau de alte afilieri pe de altă parte, ca și asigurarea unei mai mari supleți în activitatea acestor uniuni creîndu-se condiții pentru creșterea rolului lor în dezvoltarea mișcării sindicale mondiale și în întărirea unității ei de acțiune.

Modificările aduse statutului vor trebui să contribuie la adîncirea colaborării și a sprijinului reciproc pe baza egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și respectului între organizațiile afiliate. El va trebui să înscrie la loc de frunte dreptul inalienabil al fiecărei organizații afiliate de a-și stabili ea însăși orientarea, programul și acțiunile în funcție de condițiile concrete în care își desfășoară activitatea. Avem de asemenea, convingerea că prin modificările aduse statutului vor putea fi dezvoltate legăturile cu organismele internaționale de pe lîngă O.N.U., cu Organizația Internațională a Muncii, cu Asociația Internațională a Securității Sociale și se vor extinde schimburile de experiență între diferitele organizații naționale, reuniunile internaționale ale sindicatelor de ramură, acțiunile pe plan regional îndreptate spre dezvoltarea unității de acțiune a mișcării sindicale internaționale etc.

Ordinea de zi a sesiunii prevede și dezbateri în legătură cu publicațiile, presa și propaganda FISE, precum și cu proiectul bugetului pentru viitorul an.

Cinstindu-și calitatea de gazdă, Uniunea sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură din Republica Socialistă România caută să asigure condiții optime desfășurării lucrărilor sesiunii și să organizeze pentru toți participanții un program cît mai variat, care să le permită să cunoască marile bogății și frumusețe ale țării noastre, strălucitele înfăptuiri ale orînduirii socialiste, multiseculare tradiții folclorice și culturale, să viziteze instituții de învățămînt și să poarte discuții cu cadrele noastre didactice, să simtă din plin căldura binecunoscutei noastre ospitalități românești. Toate străduințele noastre se îndreaptă spre crearea condițiilor menite să asigure ducerea la bun sfîrșit, cu deplin succes, a lucrărilor actualei sesiuni a Comitetului Administrativ al Federației Internaționale a Sindicatelor din Învățămînt.

CITITORI!

Doriți să primiți la domiciliu cărțile care vă interesează? Adresați-vă librăriei centrale a cooperației de consum

„CARTEA PRIN POȘTĂ"

Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12, raionul V. I. Lenin, București, care vi le expediază la adresa indicată.
Secția „Discul prin poștă" din cadrul aceleiași librării vă poate expedia cu promptitudine și discurile solicitate.

În atenția cadrelor didactice înscrise la examenul de definitivat în anul școlar 1966-1967

După cum s-a anunțat anterior, sesiunea examenului de definitivat pentru educatoare, învățători și profesori din învățămîntul de cultură generală va avea loc între 1—10 septembrie a. c.

Pentru a aduce la cunoștință candidaților interesați centrele unde se organizează examenele, Ministerul Învățămîntului face următoarele precizări:

— învățătorii se vor prezenta la comisiile de examen numite la fiecare regiune;

— educatoarele din grădinițele cu orar normal și profesorii de toate specialitățile se vor prezenta la comisiile de examene ce vor funcționa la institutele de perfecționare din București, Iași, Cluj, Brașov, Timișoara, de care aparțin regiunile respective.

Pentru profesorii de specialitățile menționate mai jos, comisiile de examen se vor organiza numai la anumite institute și centre metodice regionale, după cum urmează:

— La I.P.C.D. București, pentru **profesorii din toată țara care predau: limba latină, limba franceză (cu excepția profesorilor de limba franceză din regiunile aferente I.P.C.D. Iași), limba germană, limba engleză, limba ucraineană, desen și muzică; pentru profesorii care predau, la școlile de artă, teoria muzicii, instrumente muzicale, desen, pictură și sculptură; pentru cadrele didactice care predau în școlile speciale.**

— La I.P.C.D. Cluj **pentru profesorii, de toate specialitățile din intreaga țară, care predau în școli cu limba de predare maghiară (cu excepția profesorilor care predau limbile franceză, engleză, germană, muzica și desenul, care se prezintă la I.P.C.D. București).**

— La I.P.C.D. Timișoara, **pentru profesorii din toată țara care predau limba germană (ca limbă maternă), limba sîrbă, limba slovacă.**

— La centrul metodic regional Craiova, **numai pentru profesorii din regiunea Oltenia de la specialitățile: limba și literatura română, matematică, biologie și geografie. Profesorii de alte specialități din regiunea Oltenia, se prezintă la I.P.C.D. București.**

Între 25—30 august 1967, institutele de perfecționare, centrele metodice regionale și secțiunile de învățămînt regionale organizează consultații colective la specialitate, pedagogie și marxism-leninism.

VACANȚA VACANȚA VACANȚA

UN RAID ȘI CÎTEVA CONSTATĂRI

Sunetul trompetei destramă liniștea pădurii, capete zburlite și somnoroase de copii apar la ferestre. Curînd îi auzi alergînd încolo și încoace : tabăra s-a înviorat. Oricît de plăcut ar fi să mai moțăi nițel, cine vrea să rămînă în pat cînd fiecare zi aduce ceva nou, interesant — peisaje necunoscute, întreceri palpitante, plimbări și scaldă, meciuri de fotbal și lectura unor cărți frumoase, jocuri pionierești și concursuri vesele ?

Orășenii și sătenii — separat ?

Între dealurile săliștene se ascund două tabere. In seria trecută 175 și respectiv 150 de pionieri și școlari din clasele III—IV au petrecut aici două săptămîni. Deși cele două tabere se află doar la circa o oră distanță și le-ar fi fost ușor să „fure" una din ideile celeilalte, planurile lor de activitate au avut, în ambele cazuri, un caracter original.

Directorii Andrei Timircan *și* Ilie Ciolan, *comandanții unităților* Hermina Gärtner *și* Veronica Aldea, *pornind de la situația dată, au alcătuit, cu consultarea copiilor, programe de activitate care au dat tuturor posibilitatea să găsească acțiuni pe placul lor. Elevii din Brașov și Făgăraș au vizitat, între altele, vestita cooperativă de țesut covoare de la Săliște. Colegii lor din tabăra 2 au participat la o frumoasă audiție muzicală, la interesante întreceri sportive. Oaspeții ambelor tabere s-au întîlnit de mai multe ori pentru schimb de impresii și și-au măsurat puterile în concursuri literare, muzicale și sportive. Cel mai grozav au petrecut, bineînțeles la meciul de fotbal, chiar dacă era vorba de un meci de „pitici".*

Foarte bune toate. Ne bucură „schimbul de impresii" și n-avem nimic împotriva faptului că în timp ce copiii de la Săliște 1 făceau baie în pîrîul din apropierea taberei, cei de la Săliște 2 vizitau punctul geodezic. Numai un lucru nu înțelegem : ce i-a făcut pe cei de la regiune să trimită la Săliște 1 numai *copii de la sate iar la Săliște 2* numai, *copii de la orașe ? Nici nu îndrăznim să bănuim că motivul ar fi condițiile mai bune, eleganța mai mare de la Săliște 2...*

Ne-a plăcut mai mult, deci, tabăra de la Zizin, unde în seria trecută au petrecut 14 zile circa 300 de copii, laolaltă orășeni și săteni, români, maghiari, germani și de alte naționalități. Directorul taberei, Ștefan Crăciun și comandanta unității de pionieri, Liliana Zăvoi, au făcut totul pentru ca toți să se simtă bine împreună, fie că veneau din regiunea Dobrogea sau că erau din Tîrgul Secuiesc. Programul, conceput mai liber, a oferit copiilor largi posibilități de a învăța unii de la alții dansuri, cîntece, poezii, de a lega prietenii.

„Pică pară mălăiață"

In taberele vizitate condițiile sînt foarte bune. Mîncarea — cinci mese pe zi — variată, hrănitoare și mai mult decît suficientă. Serviciul este ireproșabil, întreg teritoriul taberelor începînd de la dormitoare și pînă la anexe, de o curățenie exemplară. (Bucătăriile, de pildă, ar fi invidiate și de cea mai pretențioasă gospodină). Lucrușoarele copiilor sînt spălate și călcate la vreme, curățenia și ordinea se mențin peste tot. Copiii nu au altă treabă decît să-și aranjeze paturile. E o plăcere să vezi cîtă dexteritate pun ei în această îndeletnicire care, de fapt, nu e așa de simplă pentru cei mici. Urmărindu-i, nu te poți împiedica să gîndești : de ce li s-o fi dînd totul de-a gata, prea de-a gata, începînd cu programul de activitate și sfîrșind cu ceea ce este necesar pentru desfășurarea lui ?

Firește, este foarte bine că se asigură condițiile cele mai bune de cazare, hrana cea mai consistentă și programe cît mai interesante. Totuși, sistemul e prea „pică pară mălăiață". Gredem că dacă copiii ar fi atrași în mai mare măsură în efectuarea unor treburi, fie ele gospodărești, fie de organizare, dacă antrenarea lor la alcătuirea programelor n-ar fi doar formală, s-ar simți mai bine și ar aduna mai multe amintiri plăcute. Toate acestea n-ar prejudicia recreerea lor, dimpotrivă : odihna activă ar contribui la variația vieții de tabără.

Concediu... suplimentar

La Săliște și Zizin majoritatea profesorilor depun o muncă stăruitoare, neobosită. Comandanții de unități, „sectorul de concepție", sînt sufletul taberelor. Se pare că organele de resort au ales cu grijă directorii. Ștefan Crăciun, *directorul taberei de la Zizin de exemplu, îndeplinește de 10 ani, vară de vară această funcție. Chiar la Zizin are o vechime de 3 ani, ceea ce se reflectă în buna organizare a muncii, în ordinea exemplară.*

Cea mai mare parte a programului se desfășoară sub conducerea profesorilor de educație fizică și muzică. De la acești profesori copiii au învățat o mulțime de versuri și cîntece, jocuri sportive în care o să-și măsoare puterile încă multă vreme.

O muncă excelentă desfășoară în aceste tabere comandanții de unități. La fel lucrează și bună parte din comandanții de detașamente dar, din păcate, nu toți. Ilustrativă este o scenă pe care am văzut-o la Zizin. Era în timpul somnului de după masă. Comandanții de detașamente, care locuiesc în aceleași camere cu copiii, respectînd întocmai dispozițiile... pentru copii, dormeau un somn dulce. O parte dintre copii, în schimb, se jucau, făceau gălăgie, deranjîndu-i pe ceilalți. Numai pe educatori nu...

Și altceva : unii comandanți de detașamente care i-au însoțit pe copii în excursii făceau în realitate, printre ei, corp străin : după ce le dădeau „instrucțiuni generale", se retrăgeau frumușel și continuau excursia ei între ei, cum tot ei între ei rămîneau și în timpul popasurilor.

Nu vrem să generalizăm, cei mai mulți comandanți de detașamente sînt pedagogi conștiincioși, care știu că au venit în tabere ca să lucreze cu copiii și își fac datoria din plin. Dar se găsesc și din aceia care consideră zilele petrecute în tabără drept un concediu suplimentar și se preocupă în special de propria lor odihnă și recreere. Cauza acestui fapt, între altele, e și aceea că secțiile de învățămînt, contrar indicațiilor, n-au numit totdeauna pentru munca în tabere pe cei mai buni dintre pedagogi. Se găsesc printre aceștia și destui oameni insuficient calificați, care tolerează ca cei mici să-și piardă pur și simplu vremea, să nu participe realmente la acțiunile organizate.

★

Am notat aceste lipsuri nu cu intenția de a tulbura sărbătoarea vacanței, ci din dorința ca bucuriile verii să nu fie întunecate de nici un nor. În săptămînile care vin, alte mii de copii și tineri se vor perinda în tabere. Să facem totul ca zilele petrecute de ei aici să însemne amintiri de neuitat, să înfrumusețăm din ce în ce mai mult viața de tabără.

E. ROMAN

O tabără a prieteniei internaționale

Sinaia. În animația estivală, un mic complex de clădiri vestește simbolic, prin fluturarea îngemănată a stindardelor, că aici s-au adunat laolaltă pentru a gusta bucuriile vacanței, copii din diferite țări ale lumii. La noi, la tabăra internațională de școlari, viața de zi cu zi stă sub semnul manifestărilor menite să-i apropie pe copii, să le dea prilejul de a se cunoaște cît mai bine, de a închega prietenii trainice, să le facă cunoscute cît mai larg frumusețile și bogățiile României, inepuizabilul ei tezaur folcloric, marile înfăptuiri ale orînduirii socialiste.

Ne străduim să asigurăm tuturor oaspeților noștri — copii din Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, R. D. Germană, Polonia, Ungaria, U.R.S.S. și, bineînțeles, gazdele — pionierii țării noastre — un program bogat, multilateral. Printre acțiunile care s-au bucurat de deosebite aprecieri din partea participanților la prima serie menționez organizarea la Casa de cultură din Sinaia, a unei „zile a cîntecului și jocului pionieresc", în cadrul căreia, acompaniați de un taraf de instrumente populare specifice, gazdele au prezentat o amplă paradă a celor mai frumoase melodii, jocuri și costume din diferite ținuturi. Succesul acestei manifestații a fost cu atît mai mare cu cît programul stabilit inițial s-a îmbogățit prin participarea spontană a oaspeților cu cîntece, jocuri și costume caracteristice țărilor lor. Citeva zile mai tîrziu, pe estrada din centrul taberei, copiii de peste hotare au putut admira varietatea și bogăția tradițiilor noastre populare în cadrul unei seri folclorice românești, organizată sub forma unui montaj literar-muzical-coregrafic.

Deosebit de mult le-au plăcut copiilor din tabără și excursiile în peisajul atît de variat al Bucegilor — la Poiana Stînii, la Vîrful cu Dor, la Cascada Tamina și la Urlătoare, unde au avut prilejul să asculte, într-un impresionant decor natural, legendele țesute de locuitorii acestor meleaguri și au fost invitați de bacii unor stîne din împrejurimi la o masă tradițională, ca-n povestirile sadoveniene. Tinerii sovietici, francezi, polonezi și germani care ne-au fost oaspeți au vizitat și o serie de locuri legate de trecutul istoric și cultural al României : Doftana, Casa memorială Nicolae Grigorescu, Casa-muzeu Hașdeu, Mînăstirea Dealului.

Manifestări de frățească prietenie au fost prilejuite în tabără de sărbătorirea, la 14 iulie, a Zilei naționale a Franței și la 22 iulie a „Zilei Poloniei", cînd copiii din țările respective au prezentat programe artistice îndelung aplaudate. De altfel, pe tot parcursul șederii lor în tabără copiii au învățat unii de la alții cîntecele și jocurile îndrăgite, așa încît, la capătul celor două săptămîni petrecute laolaltă, puteai auzi în mod frecvent grupe de germani, belgieni și polonezi reluînd refrenul unui cîntec popular românesc, sovieticii cîntînd împreună cu francezii, românii acompaniindu-și pe rînd toți oaspeții.

In variatele acțiuni pe care le-am organizat au fost incluse, bineînțeles, și mult îndrăgitele competiții sportive, printre care un concurs de orientare turistică intitulat „Traseul prieteniei", întreceri de volei, handbal și atletism. Au avut loc, la „camera pionierilor", și întîlniri organizate pe rînd între delegațiile de copii, ceea ce le-a dat acestora posibilitatea să discute, să facă schimb de fotografii și insigne. Toți copiii au primit cu bucurie darul făcut de pionierii din regiunea Ploiești : cîteva albume cu ilustrații — adevărate mici muzee ale tradițiilor folclorice și realizărilor economiei de pe aceste meleaguri. O largă întîlnire între copiii de peste hotare și cei români a avut loc, într-o atmosferă entuziastă, în jurul focului de tabără de la Timișul de Sus.

Pentru seriile următoare de oaspeți ai taberei noastre, pe lîngă manifestări asemănătoare celor enumerate mai sus vom căuta să organizăm și altele — întîlniri cu artiști ai poporului, cu oameni de știință și cultură, o seară de basm din folclorul popoarelor, participarea la o horă sătească etc.

Cuvintele emoționante de rămas bun rostite de oaspeții din prima serie sînt pentru noi o mărturie deosebit de prețioasă că vor păstra pentru totdeauna în amintire bogatele impresii despre frumoasa noastră țară, despre poporul nostru, care i-a primit cu atîta drag.

Prof. VASILE DĂSCĂLIȚA
directorul Taberei internaționale de școlari de la Sinaia

SE MAI ÎNTÎMPLĂ LA UNELE STADIOANE

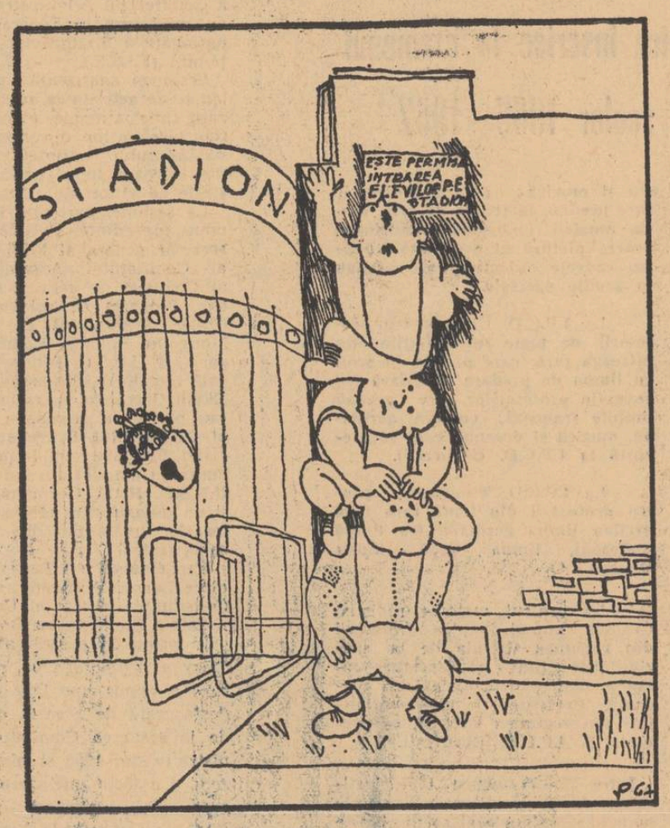

SPORTIVI ÎN ÎNTRECERE

Pentru elevii școlilor sportive luna iulie a fost una dintre cele mai reprezentative, întrucît în cursul ei s-au situat etapele finale la numeroase ramuri sportive.

● Rezultatele bune s-au obținut la finala concursului republican de *handbal*, desfășurată la Tîrgu Jiu între 11-15 iulie. Și-au disputat întîietatea, în cadrul unor jocuri vii, echipe în general bine pregătite. Pe primele locuri s-au clasat, la fete, Școala sportivă nr. 1 București și Școala sportivă Sibiu, iar la băieți Școala sportivă Ploiești și Școala sportivă Tg. Mureș.

● Întrecerile din cadrul etapei finale de *volei* s-au organizat la Brașov între 5-7 iulie, cu participarea a 8 echipe. Pe primele două locuri s-au clasat, la fete, echipele Școlii sportive nr. 2 București și Școlii sportive Sibiu, iar la băieți echipele Școlii sportive nr. 1 București și Școlii sportive Ploiești.

● La finala concursului republican de *baschet*, organizată în perioada 5—9 iulie la Bacău, primele locuri ale clasamentului final au fost ocupate, la fete, de Școala sportivă Brașov, Școala sportivă nr. 1 București, și Școala sportivă Bacău, iar la băieți de Școala sportivă Constanța, Școala sportivă Brașov și Școala sportivă Ploiești.

● Întrecerile de *gimnastică*, la care au participat 300 de elevi și eleve, s-au desfășurat în zilele de 15-16 iulie la Arad. Iată rezultatele finale : La junioare I : *Sonia Corina* (Șc. sportivă nr. 1 București), *Camelia Zidaru* (Șc. sportivă nr. 1 București), *Carmen Niculescu* (Șc. sportivă nr. 2 București), la senioare I : *Ștefania Cuncaia* (Șc. sportivă Lugoj), *Maria Erkedi* (Șc. sportivă Tg. Mureș), *Mioara Constantinescu* (Șc. sportivă nr. 11 București) ; la maeștre : *Alina Goreac* (Șc. sportivă Lugoj), *Elena Popescu* (Șc. sportivă București), *Ana Dragoșin* (Șc. sportivă nr. 2 București). Clasament pe echipe : Școala sportivă nr. 2 București, Școala sportivă Arad, Școala sportivă Sibiu. La juniori I : *Adrian Goreac* (Șc. sportivă Lugoj), *Zoltan Bonia* (Șc. sportivă Arad), *Gavril Grünfeld* (Șc. sportivă Arad) ; la seniori : *Dinu Jorgescu* (Șc. sportivă Brașov), *Gheorghe Nicoară* (Șc. sportivă Lugoj), *Florian Popovici* (Șc. sportivă Brașov) ; la maeștri : *Aurel Bunescu* (Șc. sportivă nr. 2 București). Clasament pe echipe : Școala sportivă nr. 2 București, Școala sportivă Arad, Școala sportivă Sibiu.

● La *atletism*, finala concursului republican s-a desfășurat în zilele de 15-16 iulie la Oradea, cu participarea a 413 elevi din 24 școli sportive. S-au evidențiat, prin valoarea performanțelor realizate, *Carmen Ionescu* (Școala sportivă nr. 2 București), *Doina Munteanu* (Școala sportivă Bacău), și *Sorin Păsulă* (Școala sportivă Reșița). Cele mai multe locuri I au fost cucerite de reprezentanții Școlii sportive nr. 2 București (14). Pe locurile următoare s-au situat elevii Școlii sportive Brașov (7), ai Școlii sportive nr.1 București și ai Școlii sportive Reșița (5), ai Școlilor sportive Cluj, Arad și Bacău.

M. GHEORGHE

Turism, turiști și bazele turistice

Din vreme, cu mult înainte ca vacanța să fi început, au fost luate măsuri menite să contribuie la dezvoltarea turismului școlar.

Turismul școlar ? O formă educativă specifică vacanței de vară, un mijloc de a cunoaște la fața locului, „pe viu", frumusețile și bogățiile inestimabile ale patriei noastre. El include drumeții, excursii mai scurte sau mai lungi, de o zi, de trei, de cinci sau mai multe. În toate cazurile, organizarea și conducerea lor ridică probleme destul de complexe. Iată de ce, pentru a sprijini rezolvarea acestor probleme, s-a creat, pe plan republican, o rețea de baze turistice.

Cum funcționează aceste baze ? Ca să putem răspunde la o asemenea întrebare a trebuit să devenim noi înșine excursioniști, să urmărim drumurile unor grupuri de elevi și să vizităm și cîteva baze.

BUCUROȘI DE OASPEȚI ?

Orașul de la poalele Feleacului, important centru turistic — nu numai pentru elevi — cunoaște forfota miilor de excursioniști ale căror trasee s-au încrucișat aici. Elevi și cadre didactice din toate colțurile țării. Numai din școlile și liceele regiunii au venit aici peste o sută de excursii, ca să nu mai vorbim de turiștii din întreaga țară — ne informează șeful secției de învățămînt a regiunii, prof. Bindea.

— Dar clujenii au avut întotdeauna reputația de gazde primitoare. Am dori să vă vedem nemijlocit în această postură.

— Vă referiți la bazele turistice ? Să le vizităm împreună.

La baza de la Liceul pedagogic din Cluj este de serviciu prof. Gheorghe Ionescu. Dormitoarele sînt atît de curate, de la lenjeria de pat pînă la parchet, încît seamănă mai mult a farmacie. Nici nu se simte că pe aici a și trecut multime de excursioniști.

— Bucuroși de oaspeți ? — îl întrebăm pe profesorul Gh. Ionescu.

— Bucuroși, firește. Numai că unii ne fac și necazuri.

— Care ?

— Cei care nu știu să se organizeze cum se cade și se trezesc umblînd de colo pînă colo, așa, numai ca să nu stea acasă.

— Vă rog să precizați.

— Să-i luăm, de pildă, pe excursioniștii de la Liceul nr. 39 din București. Prin adresa nr. 264 din 3 iunie a.c. au solicitat cazare și masă pentru ziua de 3 iulie a.c. Masa a fost pregătită (100 de porții !), dormitoarele au fost puse la punct, profesorii s-au rînduit să facă de serviciu — dar ia-i pe oaspeți dacă ai de unde. Și cînd te gîndești că presupușii călători s-au lăudat și cu un aconto !

— Bine, dar paguba ?

Prof. Gheorghe Ionescu nu ne-a putut răspunde la această întrebare. O adresăm, de aceea, Liceului nr. 39 din București.

TELEGRAME...

Baza turistică de la Liceul pedagogic din Cluj este deținătoarea unor telegrame care ar putea fi semnate cu cinste — din punctul de vedere al preciziei cu care sînt întocmite — de celebrul Costăchel Gudurău. Ascultați : **„Școala generală 65 București — cazare, masă".** Semnează „prof. Helman". Pentru ce dată — cazarea și masa ? Pentru cîți excursioniști ? Mister.

Sau alta : **„Excursia Pecica șoseaua"**, semnată „Pîrvu". Într-adevăr : o veste bună, anunțată simplu și concis !

Spre deosebire de cei din Pecica, organizatorii unei excursii din Alba Iulia dau destul de multe amănunte : **„Conform programării vor cazа la dv. în 8 per 9 iulie 1967 Școala generală nr. 3 Alba-Iulia și vor servi cina în 8 iulie iar în 9 iulie micul dejun și prînzul".** Un singur lucru a fost omis : cîți excursioniști urmau să servească cina, micul dejun și prînzul la 8 și 9 iulie ?

Vîrf la toate pune însă următoarea telegramă telefonată de conducătorul unei excursii de la Liceul „Gh. Șincai" din București : **„Calculați voi ora sosirii din Cluj, că noi plecăm pe la orele 12 din Oradea".**

(Deschidem o paranteză. De excursioniștii de la „Gh. Șincai" s-a plîns și baza turistică din Beiuș. Profesoara Letiția Ramunțian, directoarea liceului unde funcționează baza, a subliniat lipsa de disciplină a acestor oaspeți turbulenți care, pe lîngă faptul că au stat aici peste termenul planificat, încurcîndu-i pe alții, și-au lustruit pantofii cu cearceafurile de pat, au ascuns unele pături pe sub saltele ș.a.m.d. Închidem paranteza).

TOATE BUNE, DAR UNDE SÎNT PROFESORII DE SERVICIU ?

Am vizitat și baza turistică de la Grupul școlar de construcții din Cluj. Am găsit dormitoarele pline de elevi excursioniști : unii abia sosiți, alții gata de plecare. Ne adresăm unui grup, la întîmplare. Sînt elevi de la Școala generală nr. 96 din București, conduși de prof. Victoria Iordan. Întrebările obișnuite : „Cum vă simțiți în Cluj ? Cum ați fost primiți ?" Răspunsul este unul pentru amîndouă întrebările : „Cît se poate de bine. Nici nu ne așteptam".

Grupul pare foarte bine organizat și condus, impresie care se confirmă cînd stăm de vorbă cu cei ce au grijă de copii : profesori și — lucru inedit — trei membri ai comitetului de părinți, a căror prezență se dovedește de un real folos pe multe linii.

Baza turistică de la Grupul școlar de construcții este o unitate mare, asigură patru sute de locuri pe serie. Deși școala e cuprinsă de febra pregătirii pentru noul an (reparații, retușuri, zugrăveli etc.), ea face față cu succes sarcinilor pentru care s-a angajat. Cu o singură observație. Oricîtă bunăvoință și spirit ospitalier ar avea gazdele, nu pot reuși să domine totul într-o asemenea forfotă de plecări-sosiri dacă îi reprezintă o singură persoană. Or, aici, numai tovarășa Elena Drăgușescu, administratorul școlii, era oriunde și peste tot : dirija excursioniștii la dormitoare, dădea explicații, făcea legătura cu comandamentul bazelor turistice ș.a.m.d. Unde vor fi fost profesorii de serviciu ?

★

Neîndoielnic, amploarea turismului școlar crește de la an la an. Măsurile luate pînă în prezent au ridicat calitatea acestei acțiuni cu un profund caracter educativ.

Constatările de pe teren scot însă în evidență și necesitatea altor măsuri, menite să îmbunătățească și mai mult condițiile în care se desfășoară excursiile. Se simte mai ales, cum ne-au semnalat interlocutorii noștri, nevoia unui grafic al deplasărilor care să asigure mișcarea diferitelor grupuri de elevi conform unei planificări precise. În lipsa unui asemenea grafic apar destul de multe încurcături. De exemplu, au fost cazuri cînd la unele baze cu capacitate de 100 de locuri, s-au prezentat 200 sau chiar 300 de elevi turiști în același timp.

TR. ISPAS

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 908
Vineri 11 august 1967
6 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

... Balet subacvatic

SPORTUL ÎN ȘCOALĂ

Strînsa interdependență și condiționare reciprocă între școală și sport este un adevăr mult mai vechi decît milenarul și binecunoscutul dicton latin. Coordonatele principale ale acestor raporturi au ca axă de referire, pe de o parte, însemnătatea educației fizice și sportului pentru dezvoltarea armonioasă și multilaterală a tineretului la vîrsta școlară, iar pe de altă parte faptul că școala e principala pepinieră de performeri sportivi, de campioni.

Una dintre premisele de bun augur sub semnul cărora se deschide noul an școlar se bazează pe principiile de organizare adoptate cu prilejul recentei Conferințe pe țară a mișcării sportive a cărei sinteză este cuprinsă în rezoluția conferinței : „Pentru ridicarea pe o treaptă superioară a educației fizice și sportului, parte integrantă a educației tinerei generații, Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport și Ministerul Învățămîntului vor acorda o atenție sporită îmbunătățirii conținutului predării, formelor, mijloacelor și metodelor de lucru cu elevii și studenții."

Educația fizică și sportul, trebuie să-l însoțească pe școlar ca un tovarăș de nădejde încă de la primele trepte ale învățămîntului, punînd pe o bază viguroasă întreaga dezvoltare fizică ulterioară. Iată de ce în cadrul dezbaterilor conferinței s-a insistat asupra rezolvării pe plan organizatoric, tehnico-material și metodic a cerințelor privind practicarea educației fizice și sportului încă de pe primele trepte ale școlii. În această privință se impune acordarea unei atenții mai mari lecțiilor de educație fizică predate la clasele I—IV, reconsiderarea pe baza experimentelor pozitive întreprinse în ultimul an, a conținutului și metodicii de predare a exercițiilor fizice la copiii de vîrstă școlară mică, stimularea prin diverse mijloace și la condițiile specifice acestei vîrste a practicării diferitelor sporturi și în primul rînd a atletismului, înotului și gimnasticii. Se află în studiu posibilitatea repartizării orelor în cursul săptămînii, astfel încît la clasele I—IV să rămînă o zi liberă pentru desfășurarea diferitelor activități recreative.

Un loc deosebit de important poate și trebuie să ocupe activitățile de educație fizică și sport în rîndurile pionierilor. În ultimul an, Organizația pionierilor a întreprins o serie de acțiuni pozitive pe linia orientării entuziasmului firesc al copiilor pentru sport, pentru mișcarea în aer liber în acțiuni menite să le cîștige definitiv pasiunea pentru aceste activități. Pionierii au fost antrenați să participe la excursii și drumeții, la concursuri de orientare turistică, la diferite întreceri și jocuri sportive, toate acestea constituind o formă din cele mai importante de organizare rațională a timpului liber. Numai în perioada vacanței de vară, de pildă, aproximativ 150 000 de pionieri și școlari au participat la peste o mie de excursii și drumeții. Sărbătorită pentru prima dată în acest an, „Ziua pionierilor" a prilejuit numeroase parăzi și demonstrații pe stadioane, întreceri sportive, constituind totodată o îmbucurătoare trecere în revistă a marilor capacități de care dispune Organizația pionierilor pe tărîmul practicării sportului.

În actuala vacanță de vară aflată în plină desfășurare, zeci și zeci de mii de pionieri vor participa la peste două mii excursii interregionale, la nenumărate alte excursii locale. În același timp alte mii de pionieri și școlari își petrec vacanța în tabere făcînd primii pași în sport.

Organizarea activităților cu caracter sportiv și a predării educației fizice în rîndul pionierilor dispune încă de mari rezerve care pot fi valorificate în scopul ridicării pe un plan mai înalt a rezultatelor obținute în acest domeniu.

Există numeroase mijloace prin care se poate obține un avînt deosebit al educației fizice și sportului în rîndul pionierilor. Pe primul plan se situează, desigur, lecția de educație fizică ca formă de bază a antrenării pionierilor și școlarilor în practicarea organizată a exercițiilor fizice. Se impune deci o fundamentare cît mai științifică a întregului proces de predare a educației fizice ca disciplină de învățămînt în școală. În acest sens trebuie elaborate în mod corespunzător conținutul programelor școlare și redactate o serie de metodici pe baza experienței celei mai înaintate de predare a educației fizice.

Cu toate succesele obținute pînă în prezent în practicarea turismului de către pionieri și școlari, față de condițiile existente se poate spune că ne aflăm de-abia într-o fază de început. Este necesar desigur, pe această linie, ca membrii corpului didactic, convinși ei înșiși de utilitatea turismului școlar, să desfășoare o acțiune susținută în rîndul elevilor și părinților acestora asupra multiplelor valori educative la sfîrșit de săptămînă. Merită evidențiată și generalizată experiența multor școli din regiunea Brașov, care organizează cu regularitate și cu succes asemenea acțiuni.

De asemenea, se impune adoptarea unor măsuri corespunzătoare pentru asigurarea unui acces mai larg al pionierilor și școlarilor pe toate stadioanele, sălile de sport și bazele sportive, antrenarea lor în forme raționale, evitîndu-se supraîncărcarea la diferite concursuri și competiții sportive.

Practicarea sportului în liceele din țara noastră se bucură de o îndelungată și valoroasă tradiție. Înșeși începuturile activității sportive din România, precum și multe performanțe deosebite care au făcut cinste mișcării sportive românești, sînt legate de numele unor licee, ca de pildă: „Mihai Viteazul", „Gheorghe Lazăr", „Spiru Haret", „Aurel Vlaicu", ca și de numele unor profesori, entuziaști promotori ai sportului. Valorificînd aceste tradiții, Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu organele de conducere ale mișcării de cultură fizică și sport, ale U.T.C., s-a străduit să asigure o îndrumare unitară educației fizice și sportului în rîndurile elevilor. Activității sportive i-au fost acordate mijloace materiale sporite. Au fost create cluburi sportive universitare, licee cu program de educație fizică și școli sportive de elevi. Competițiile sportive pe ramuri de sport au antrenat în ultimul an peste 300 000 elevi. Elevii sportivi participă la tot mai multe întreceri cu caracter internațional.

Cu toate aceste realizări, în sis-

(Continuare în pag. a 5-a)

CLASELE SPECIALE — bilanț și perspective

„O CLASĂ DE PREMIANȚI A FOST DIN TOTDEAUNA UNUL DINTRE VISELE MARILOR PEDAGOGI. O CLASĂ ÎNSĂ IN CARE SE ÎNTREC ELEVI SELECȚIONAȚI ANUME, ALE CĂROR TALENTE SE APLICĂ ACELUIAȘI DOMENIU, ACELUIAȘI OBIECT DE ÎNVĂȚĂMÎNT, OFERĂ IMAGINEA IEȘITĂ DIN COMUN A ÎNTRECERII ÎNTRE ALEȘI ÎNTR-O ACTIVITATE ȘCOLARĂ ÎN CULISELE CĂREIA SÎRGUINȚA, SIMPLA SÎRGUINȚĂ REPREZINTĂ O TREAPTĂ DE MULT DEPĂȘITĂ..."

Aceste cuvinte le scriam în zilele de început ale anului școlar 1966/1967 pe tema claselor speciale înființate la cîteva licee din țară. Ne întrebam atunci cum sînt recrutați elevii care alcătuiesc aceste clase, ce condiții trebuie să îndeplinească profesorii lor, care sînt criteriile după care se desfășoară activitatea acestor clase și, bineînțeles, ne exprimam nu speranța, ci convingerea că rezultatele acestor clase vor trebui să le situeze într-un loc bine determinat în relația liceu-facultate. De atunci a trecut un an școlar. Cu greutățile, dar și cu succesele lui. Reluăm azi tema, pornind de la semnele de întrebare de atunci, tocmai pentru a încerca să răspundem la ele, în lumina experienței REALE, acumulate în această direcție în anul școlar 1966—67.

DE VORBĂ CU REZULTATELE

În anul școlar trecut au funcționat la București, Iași, Cluj și Timișoara, clase speciale de matematică și fizică (în articolul de față ne ocupăm doar de aceste două discipline).

Oglindite statistic, rezultatele la învățătură obținute de elevii acestor clase se prezintă astfel :

Localitate	NUMĂR DE ELEVI					
	Clase de matematică			Clase de fizică		
	total elevi	cu medii generale la matematică: peste 8	sub 8	total elevi	cu medii generale la fizică: peste 8	sub 8
București	30 32	27 21	3 11	27	25	2
Iași	29	17	12	24	17	7
Cluj	27	26	1	29	26	3
Timișoara	28	15	13	28	20	8
Total	146	106	40	108	88	20

Procentual, cifrele indică o proporție de 27,4% elevi ai claselor speciale de matematică cu note la matematică de la opt în jos și 18,5% elevi ai claselor speciale de fizică, cu note de la opt în jos. În domeniul notelor extreme (este vorba de medii anuale la obiectele de profil) relevăm un total de 55 elevi ai claselor speciale de matematică cu media anuală la matematică peste 9 și 43 elevi ai claselor speciale de fizică cu media anuală la fizică peste 9 (cu alte cuvinte 51 și respectiv 40% din numărul total al elevilor). Într-unele din clasele speciale s-au înregistrat însă medii anuale deosebit de scăzute la obiectele de profil. Astfel, la clasa specială de matematică de la Cluj, au fost 3 elevi cu mediile cuprinse între 6—7, în clasa specială de fizică de la Iași, 4 elevi cu avut mediile cuprinse între 5—7, în clasa specială de matematică de la Iași 6 elevi au avut media de la matematică sub 7, în clasa specială de matematică de la Timișoara 6 elevi au avut media anuală de la matematică sub 6,66 (unul dintre ei a avut media 5,33 și un al doilea, media 6) etc., etc.

Acestea sînt cifrele. Că ele vorbesc de la sine, nu mai rămîne nici o îndoială. Se pare că ele nu vorbesc la fel tuturor acelor care sînt direct interesați de desfășurarea activității didactice la aceste clase. Recunoaștem pe deplin eforturile făcute pentru organizarea și mai ales funcționarea în cît mai bune condiții a acestor clase, dar fără să diminuăm contribuția tuturor acelora care au depus străduințe în această direcție, ne vedem obligați de a nu împărtăși impresia de mulțumire manifestată chiar și în scris, de secțiile de învățămînt respective, cu privire la oglinda rezultatelor de mai sus.

Constatarea plină de satisfacție a secției de învățămînt a Capitalei (extrasă din informarea trimisă la sfîrșitul anului, pe tema claselor speciale, Ministerului Învățămîntului), că „după cum era de așteptat la aceste clase nu sînt elevi corigenți (sic !)", sau afirmația ritoasă a organelor secției de învățămînt Timișoara că „toți elevii au obținut note peste șapte" (e vorba aici de media generală anuală și nu de media anuală la obiectele de profil), nu reprezintă expresia unui mod realist de a vedea lucrurile. Asemenea păreri merg pe aceeași linie cu propunerea organelor secției de învățămînt — Iași ca și în anul viitor, să rămînă în continuare în clasa specială acei elevi care nu au mediile necesare, „pentru a nu produce un efect negativ" în „atmosfera" necesară funcționării unei clase speciale !!!

DE LA CAUZE LA... CAUZA CAUZELOR

Rezultatele prezentate în paragrafele anterioare ar fi bune pentru orice clasă obișnuită, marcînd un evident, necesar și mai ales firesc, proces de diferențiere a elevilor pe parcursul unui an școlar. La o clasă specială însă și ținînd seama că s-a pornit cu elevi anume aleși și care în fapt au fost puși prin înșeși criteriile unice de selecționare la o „egalitate de start", diferențierea atît de mare, ca și unele fenomene secundare de care ne vom ocupa în continuare și care indică toate carențe asemănătoare, nu mai era justificată.

(Continuare în pag. a 5-a)

În acest număr

- Mărturii de glorie nepieritoare — pag. 2
- Bugetul de timp al directorului — pag. 3
- Vizitele în întreprinderi și eficiența lor pedagogică — pag. 4
- Vacanța — pag. 6

ACTUALITATEA

Pentru ocuparea locurilor rămase disponibile în urma concursului de admitere în învățămîntul superior desfășurat între 1—10 iulie 1967, se organizează, în condițiile publicate în broșura „Bacalaureatul și admiterea în învățămîntul superior", ediția 1967, un al doilea concurs de admitere între 2—10 septembrie 1967.

Sesiunea a doua a examenului de bacalaureat la liceele de cultură generală și examenul de diplomă la liceele pedagogice de învățători și educatoare și la institutele pedagogice de învățători se vor desfășura între 18—28 august a.c. Candidații la examenul de bacalaureat sînt obligați să se înscrie la secția pe care au urmat-o în liceu. Absolvenții liceelor serale din anii 1960—1967, sau ai învățămîntului fără frecvență din seriile 1960—1965, precum și candidații care au absolvit liceul prin examene de diferență dau examenul de bacalaureat la secția reală. Absolvenții școlilor de coregrafie care au promovat examenele de diferență pentru liceu, susțin examenul de bacalaureat la secția umanistă. Candidații care au absolvit liceul cînd acesta nu era împărțit în secțiile reală și umanistă își pot alege pentru examenul de bacalaureat secția pe care o doresc. Examinarea se face potrivit programei examenului de bacalaureat valabilă în acest an școlar.

Între 1—7 septembrie a.c. se va desfășura concursul de admitere în liceele de specialitate, cursuri de zi, serale și fără frecvență. Înscrierile se fac între 15—31 august. La concursul de admitere în învățămîntul seral al liceelor industriale și economice se primesc absolvenți ai școlii generale sau ai altor școli echivalente, indiferent de vîrstă, care fac dovada că sînt încadrați într-o muncă de specialitate. Sînt considerați ca încadrați într-o muncă de specialitate acei candidați care lucrează într-o meserie, specialitate sau funcție din același domeniu de activitate cu specialitatea pentru care se înscriu la concurs. Secțiile de învățămînt seral funcționează pe lîngă liceele cu profil industrial și economic avînd aceeași durată ca și învățămîntul de zi. Cursurile fără frecvență funcționează pe lîngă liceele economice și pot fi urmate de absolvenți ai școlilor generale sau ai altor școli echivalente, indiferent de vîrstă, care dovedesc de asemenea, că lucrează într-o muncă de specialitate.

Concursul de admitere în liceele de specialitate, cursuri de zi, serale și fără frecvență, va consta din probe scrise și orale la limba română și matematică, din materia claselor V-VIII ale școlii generale.

Editura didactică și pedagogică desfășoară în ritm viu activitatea de pregătire a manualelor necesare în noul an de învățămînt. Pînă la data actuală sînt tipărite 574 de titluri din cele 705 existente în planul pe anul în curs. Pînă la aceeași dată, în anul 1966 fuseseră tipărite 444 de lucrări. Se află în tipografie încă 101 de titluri de manuale din care 89 în stadiu avansat.

Tot pentru cerințele școlilor au fost tipărite recent diferite materiale didactice ca, de pildă", „Harta economică a Africii", „Atlas geografic școlar", „Mic atlas de plante din flora României", hărți fizice, economice și administrative ale regiunilor țării.

50 DE ANI DE LA LUPTELE PURTATE

LA MĂRĂȘTI, MĂRĂȘEȘTI ȘI OITUZ

Mărturii de glorie nepieritoare

GHEORGHE DRĂGAN
doctor în istorie

Se împlinesc 50 de ani de la luptele purtate de armata română la Mărăști, Mărășești și Oituz. In aceste localități, armata română a înscris în vara anului 1917 o strălucită pagină de vitejie în istoria luptei poporului nostru pentru apărarea ființei sale naționale. Memorabilele bătălii de la Mărăști, Mărășești și Oituz, consfințind neîntrecute fapte de vitejie în slujba salvgardării libertății și independenței naționale, au întruchipat uriașa voință a întregului popor, gata să facă toate sacrificiile în vederea obținerii victoriei.

La sfîrșitul lui iunie 1917, în cadrul planului de eliberare a țării, marele cartier general român prevăzuse două acțiuni ofensive: una în sectorul Mărășești, la care trebuia să ia parte Armata a II-a română și care urma să alunge dușmanul la vest de crestele Carpaților Răsăriteni; cealaltă în sectorul Nămoloasa, cu scopul ca Armata I-a română să elibereze o parte din Muntenia.

După o pregătire de artilerie care a durat aproape 40 de ore, în zorii zilei de 24 iulie a început ofensiva de la Mărăști. Rînd pe rînd dealurile din jur sînt luate cu asalt. Puternicele întăriturl ale inamicului au căzut una după alta în mîinile viteilor ostași din Armata a II-a română. Dușmanul, dezorientat, s-a retras în grabă, căutînd scăparea în direcția lanțului de înălțimi ce străjuie spre apus și miazăzi Țara Vrancei. Pînă la 30 iulie trupele române au ajuns, purtînd lupte grele, în valea superioară a rîului Putna. Frontul dușman a fost străpuns pe o lungime de 30 km și împins înapoi pe o adîncime de 20 km, 30 de localități au fost eliberate. Se realizase, așa cum avea să scrie Nicolae Iorga, „prima adevărată și deplină victorie românească" în acest război.

Curînd, la 6 august, la Mărășești, a început cea mai înverșunată înfruntare de forțe de pe frontul românesc din vara anului 1917. Bătălia s-a desfășurat neîntrerupt timp de 14 zile, angajînd în luptă divizii inamice refăcute, cu efective și armament bine pus la punct. Inamicul urmărea să rupă zăgazul care-l ținuise locului timp de 6 luni, să scoată din luptă armata română, să cotropească ultimul teritoriu românesc neocupat. Dar, cu toate pregătirile intense, cu toată superioritatea numerică, inamicul a avut pierderi considerabile.

În luptele de la Mărășești, Draga, Pătrășcani, Panciu, Chicera, pădurea „La Răzoare", trupele românești s-au acoperit de glorie nemuritoare.

La 8 august, la numai două zile după declanșarea ofensivei de la Mărășești, a pornit bătălia de la Oituz. Desfășurată în teren muntos, de o parte și de alta a rîului Oituz, ea a durat pînă la 24 august. Datorită superiorității sale numerice, inamicul a reușit inițial cu prețul unor mari pierderi, să realizeze o oarecare pătrundere în dispozitivul românesc de apărare. După regruparea forțelor, diviziile Armatei a II-a române au trecut la contraofensivă, zdrobind definitiv capacitatea de luptă a inamicului și recucerind o bună parte din terenul pierdut. Contraatacurile impetuoase la baionetă ale ostașilor diviziilor a 6-a și a 7-a române, lupta dată pentru fiecare palmă de pămînt au zdrobit ultima încercare a dușmanului de a rupe frontul din Moldova. La rîndul lor, masele populare, muncitori, țărani și intelectuali din spatele frontului, neprecupețind nici un efort, au sprijinit cu toate forțele armata în acțiunea comună de salvare a țării, pentru apărarea pămîntului strămoșesc.

Mărăști, Mărășești, Oituz — mărturii de glorie nepieritoare, de lupte eroice în slujba apărării patriei. De numele lor se leagă, în amintirea poporului nostru, fapte înălțătoare de sacrificiu, de vitejie fără seamăn, săvîrșite de ostașii români. Nepieritoare vor rămîne pildele vii de eroism împlinite de comandanți de armate ca generalii Eremia Grigorescu, David Praporgescu, Ioan A. Dragalina, de caporalul Constantin Mușat, de sergentul Ignat Iliescu și de mii și mii de alți ostași.

Alături de întregul popor, la luptele din Moldova au participat numeroși învățători și profesori care, întrerupîndu-și munca din școală, s-au dus acolo unde îi chema țara, poporul, unde le era, în acel ceas, datoria. Documentele rămase în arhive vorbesc, de pildă, despre sublocotenentul de rezervă Dimitrie N. Bîrzeanu din regimentul 1 grăniceri, care a luat parte la luptele de la Oituz și Cașin. Sublocotenentul Bîrzeanu a intrat cu un curaj de nedescris în luptă. Nimic nu-l oprea, nimic nu-l înfricoșa. Avea o singură țintă: să apere pămîntul țării cu orice preț, să-și împlinească datoria de ostaș pînă în cea din urmă clipă a vieții. El a căzut pe muntele Chioșurile, lîngă mînăstirea Cașin, în vîrtejul unui atac viforos, străpuns de gloanțele inamice. La fel cu tînărul Bîrzeanu a luptat sublocotenentul de rezervă Ilie I. Dragu, care, după ce a terminat Școala normală din Craiova și și-a făcut stagiul militar, a fost numit în Regimentul 31 Calafat și trimis pe front. La Oituz, într-una din cele mai grele lupte date de acest regiment, sublocotenentul Dragu, veșnic în fruntea plutonului său, a căzut rănit mortal de o grenadă inamică. Proaspăt absolvent al Școlii normale, pe care o urmase la Rîmnicu Vîlcea, era și sublocotenentul de rezervă Constantin I. Popescu, comandant de pluton în Regimentul 1 Dolj. El a căzut în ofensiva de la Mărăști, la Dealul Lozii, în preajma satului Vizantea, pe cînd pășea semeț spre tranșeele dușmane. Pilde vii de eroism au dat și alți oameni ai școlii: sublocotenenții de rezervă Petre St. Tutescu, Florea Vasilescu, Marin Gămănescu, Ion Mită și nenumărați alții.

Luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz au stîrnit un larg ecou în opinia publică mondială. Martorii oculari, corespondenții de presă, observatorii militari, rapoarte militare, precum și o serie de lucrări memorialistice relevă caracteristicile și importanța bătăliilor din sudul Moldovei, calitățile morale și de luptă ale ostașului român.

Poporul nostru păstrează o vie recunoștință eroilor care la Mărăști, Mărășești și Oituz și-au jertfit viața pentru apărarea gliei străbune. Evocînd eroismul lor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a scris în cartea memorială a Mausoleului de la Mărășești: **„Am pășit cu adîncă emoție pe aceste locuri care și-au înscris numele în istoria glorioasă a poporului nostru, prin neîntrecutele fapte de vitejie săvîrșite de ostașii români în lupta pentru apărarea libertății și independenței naționale. Mărășeștii vor rămîne în veci un simbol al eroismului poporului român — înaltă trăsătură morală pe care o afirmă astăzi cu strălucire munca plină de entuziasm desfășurată de oamenii muncii din patria noastră, sub conducerea partidului, pe frontul larg al construcției socialiste".**

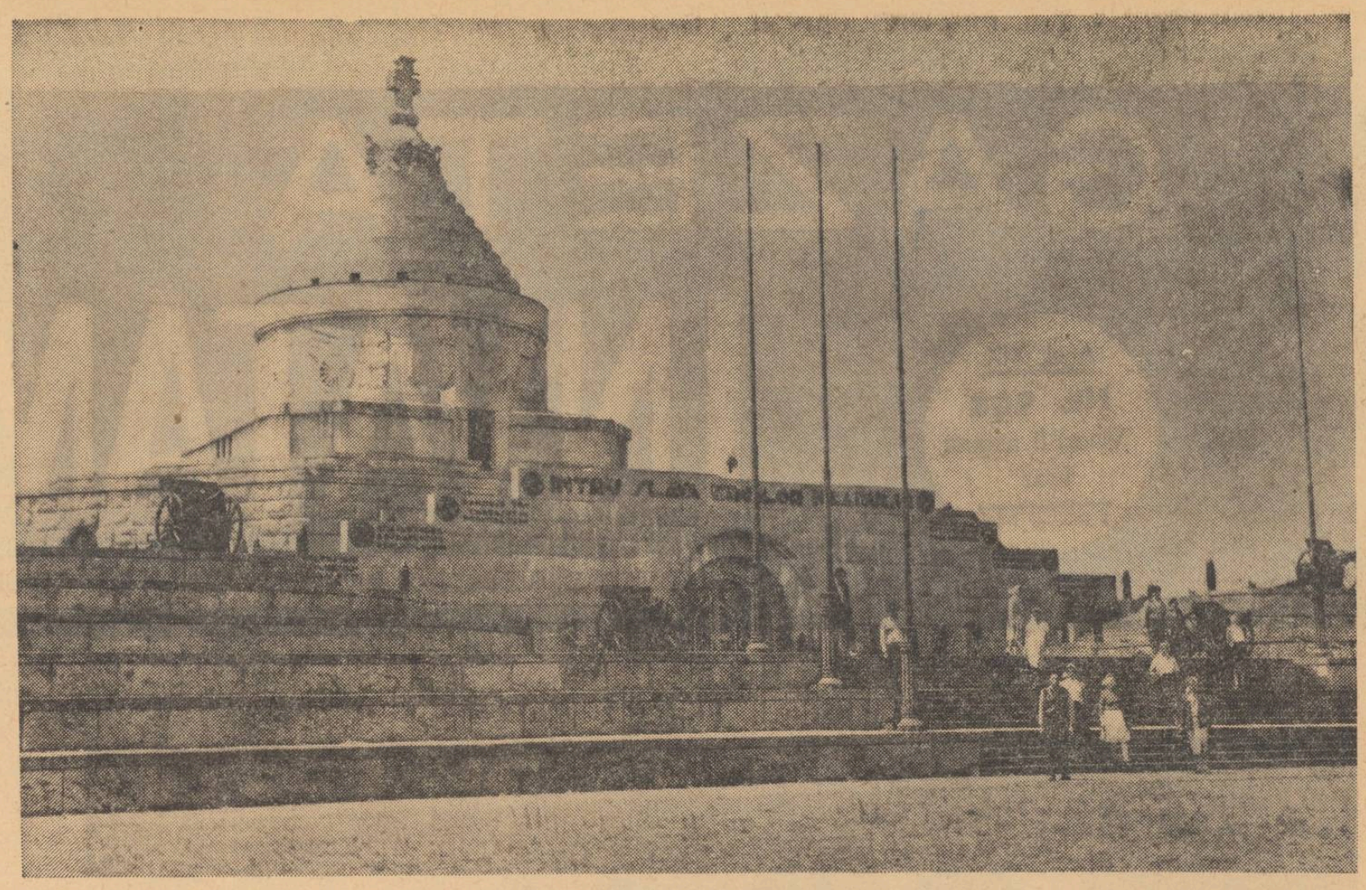

Monumentul eroilor de la Mărășești

Acțiunile corpului didactic împotriva ocupanților

Pe teritoriul vremelnic ocupat al României, între anii 1916—1918, s-au desfășurat acțiuni, nebănuit de diverse și viguroase, care au jucat un rol însemnat în dobîndirea izbînzilor din vara anului 1917 de la Mărăști, Mărășești și Oituz.

Nu de puține ori printre protagoniștii unor asemenea acțiuni s-au aflat profesori, învățători, studenți și chiar elevi de liceu.

Una din formele de luptă des întîlnite, prin care populația căuta să sprijine armata noastră și să submineze mașina de război a dușmanului a constituit-o observarea mișcărilor acestuia și informarea operativă a comandamentului român. Din primăvara anului 1917, o organizație inițiată de un locuitor din comuna Tichiriș, județul Putna, pe nume Vasile Chilian, desfășura o febrilă activitate, cu concursul a nenumărați săteni și învățători. Alcătuită dintr-un nucleu principal din care făceau parte, printre alții, și învățătorii Radu Macovei și Maria Șerbescu, organizația a inițiat trecerea în Moldova a mii de prizonieri români fugiți din diferite lagăre și a pus la dispoziția unităților române sau aliate planuri, hărți, ordine de luptă, dispozitive de unități și amplasamente.

Într-o legătură strînsă cu această puternică organizație de luptă împotriva inamicului s-a aflat „societatea" din comuna Lopătari, județul Buzău, menită „a ajuta ostașii ce mergeau la front". Cu sprijinul intelectualilor din comună, printre care învățătorii Năstase Bești, Teodora Enăchescu și Maria Șerbescu, ostașii români plecau folosind potecile ascunse din munți, în Vrancea, de unde Vasile Chilian le înlesnea trecerea în liniile românești. Pe această cale au izbutit să ajungă în Moldova numeroși soldați și ofițeri care au reluat apoi lupta.

Un învățător — Victor Popescu din Fărcășești, județul Gorj — a fost cel care a inițiat și condus forma cea mai înaltă de luptă a maselor din teritoriul ocupat: mișcarea de partizani. Răzlețit de unitatea sa în urma bătăliei de la Cerna, sublocotenentul de rezervă Victor Popescu, din Regimentul 18 Gorj, a hotărît să-și continue misiunea de ostaș credincios chemării patriei. Ajutat de studentul Ion Prunescu, fiul învățătorului din Strehaia, a căutat să adune în jurul său un mănunchi de oameni de nădejde cu care să poată apoi înjgheba o grupă de rezistență. În acest scop a lansat două proclamații. Afișate la porțile satelor pe stîlpii de telefon pe cumpenele fîntînilor sau pe zidurile primăriilor, chemările lui s-au răspîndit cu repeziciune, mobilizînd oamenii.

La apelurile lui Victor Popescu au răspuns ostași care, ca și el, se rătăciseră de unitățile lor. Bine înarmați, avînd și arme automate, au pornit la luptă. Baza principală de operații și-au fixat-o în satele de dincolo de coama Colibașilor, prin munții Crăguleștilor și ai Gîrbovățului. De aici — informați asupra intențiilor dușmanului de către iscoadele proprii, sau de către țăranii din regiune — atacau coloanele inamice cu oameni, alimente, muniții, carburanți, patrulele de siguranță ale poliției rurale, concentrările de trupe eșalonate de-a lungul șoselelor, sediile ale comandaturilor de etapă, depozite etc. Cutezanța incursiunilor întreprinse de partizani a provocat spaima și deruta inamicului care a concentrat împotriva lor forțe considerabile de infanterie, cavalerie și artilerie. Totul în zadar. Bucurîndu-se de sprijinul substanțial al populației, diversiunile partizanilor au continuat să producă grele lovituri ocupanților. Cea mai de răsunet a fost atacarea orașului Tg. Jiu și forțarea garnizoanei inamice să-l părăsească. Către vara anului 1917, cînd ocupanții au intensificat acțiunile de hărțuire a grupului, partizanii au trecut în Moldova.

Iritarea cea mai mare — și ca atare și măsurile cele mai severe — o trezea în rîndurile ocupanților „instigarea" sau „provocarea la instigare". Învățătorul din Cislău, județul Buzău, a fost multă vreme suspectat „că agită locuitorii comunei", iar cel din Lahovari, județul Vlașca „bănuit ca instigator", a fost închis timp de 7 luni. Alți învățători și profesori au cunoscut lagărele de internare pentru că nu au predat armele, pentru că nu s-au supus ordinelor, pentru faptul că i-au îndemnat pe ostașii români la rezistență și le-au înlesnit trecerea în zona necotropită, pentru că au refuzat să fie interpreți etc.

Simțămintele corpului profesoral s-au transmis nu numai studenților, ci și elevilor care, în ciuda vîrstei lor uneori foarte fragede și a riscurilor nemăsurate, au contribuit la reușita unor acțiuni.

Atunci cînd se pregăteau marile bătălii din campania anului 1917, o santinelă germană a pescuit pe Dunăre, la Brăila, o sticlă în interiorul căreia se găseau informații transmise comandamentului român, privitoare la obiectivele germane din zona portului și a orașului. Cercetările întreprinse de ei au arătat că o bună parte din aceste informații au fost furnizate de elevii liceului din Brăila.

Elevii au fost și principalii difuzori ai manifestelor patriotice răspîndite în cei doi ani de ocupație. În august 1917, îndeosebi, Bucureștiul a fost inundat de asemenea mijloace propagandistice, cei mai activi în răspîndirea lor arătîndu-se „băieții de școală".

Momentele evocate în aceste însemnări, ca și alte numeroase acțiuni asemănătoare scot pregnant în lumină faptul că membrii corpului didactic — de la învățători pînă la profesorii universitari — cît și studenții și elevii rămași în teritoriul ocupat au adus o contribuție meritorie la eliberarea țării. Exemplul lor constituie o grăitoare pildă de patriotism, de atașament față de lupta poporului român pentru libertate, independență și unitate națională.

C. CĂZĂNIȘTEANU

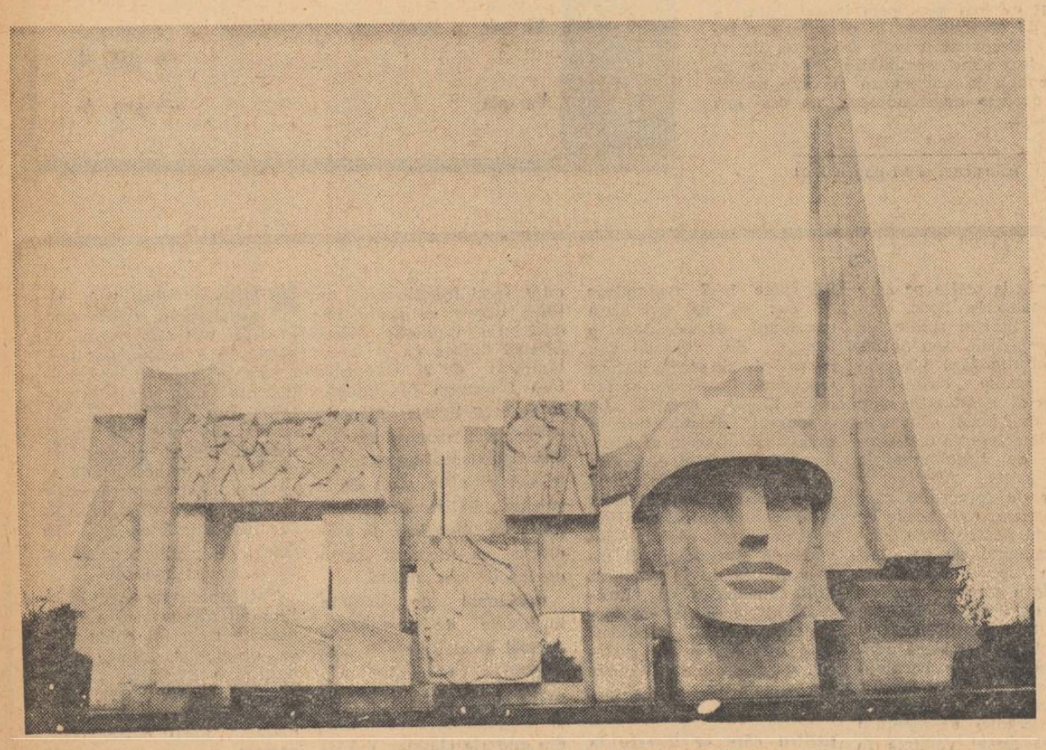

Monumentul ostașului, *sculptură de Vida Geza, artist al poporului*

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Profilul și rolul institutelor pedagogice

Din studiul privitor la dezvoltarea învățămîntului superior publicat recent în presă spre a fi dezbătut cît mai amplu, am reținut și vreau să mă refer îndeosebi la măsurile ce se preconizează în legătură cu profilul și rolul institutelor pedagogice de 3 ani.

Durata de școlarizare de trei ani a acestor institute s-a dovedit insuficientă din multe puncte de vedere, deși ea a răspuns într-o anumită etapă nevoilor stringente de acoperire cu cadre didactice calificate a rețelei învățămîntului generalizat de opt ani. Dacă urmărim într-adevăr — și nimeni nu se îndoiește de aceasta — dezvoltarea învățămîntului superior în ansamblul său, nu putem rămîne la o durată de școlarizare de numai trei ani la institutele pedagogice din noile centre universitare: Bacău, Baia Mare, Brașov, Constanța, Galați, Oradea, Pitești, Suceava și Tg. Mureș, ci trebuie întreprinse eforturi pentru cît mai strînsa lor apropiere de profilul universităților.

În condițiile dezvoltării și diversificării științei contemporane, gîndindu-ne la sarcinile de perspectivă tot mai mari ale învățămîntului de toate gradele în societatea socialistă, pregătirea profesorilor — chiar pentru clasele V—VIII — nu se va putea asigura în mod corespunzător numai în limita a șase semestre. Dacă vrem într-adevăr, așa cum foarte just se preconizează în studiul pe care-l dezbatem, ca *planurile de învățămînt să reflecte în mai mare măsură stadiul actual al științei și culturii, să realizeze acel raport mai judicios între cursurile generale și cele de specialitate, o încărcare rațională a studenților cu activități didactice și examene*, atunci este necesar ca și planurile de învățămînt ale institutelor pedagogice să fie eșalonate pe opt semestre. Altminteri, se ajunge la soluții de compromis: planuri care, din dorința de a evita supraîncărcarea actuală, vor fi lipsite de unele discipline științifice foarte necesare pentru formarea completă a profesorului modern.

Asigurînd și în institutele pedagogice o pregătire eșalonată pe o durată de școlarizare de patru ani, numeroase deziderate juste ale dezvoltării învățămîntului superior, cum sînt practica pedagogică organizată științific, practica în producție, activitatea cultural-educativă, activitatea de cercetare științifică în cercurile studențești vor putea fi realizate în condiții mai bune decît în numai șase semestre, iar absolvenții institutelor pedagogice vor putea preda, cu aceeași eficiență și același succes ca și absolvenții secțiilor didactice ale universităților, la clasele V—XII.

Totodată, aprofundînd rolul lor didactic corespunzător cerințelor actuale, institutele pedagogice de patru ani vor putea prelua cu și mai multe șanse de succes actualele sarcini de perfecționare a cadrelor didactice din întreg învățămîntul de cultură generală (clasele V—XII), măsură preconizată de altfel și în studiu, fără a se preciza însă despre perfecționarea cărui personal didactic este vorba: de acela al școlii de opt ani, sau și de acela de la clasele IX—XII.

Activitatea de perfecționare va putea fi desfășurată în continuare, în cadrul unui învățămînt similar celui postuniversitar, de către aceleași cadre din institutele pedagogice care au asigurat și pregătirea în timpul celor patru ani de studii, realizîndu-se astfel — în condiții superioare celor din sistemul actual al institutelor de perfecționare (I.P.C.D.) — o continuitate firească între pregătire și perfecționare. Mă refer și la faptul că activitatea de perfecționare se va putea fonda pe o reală și multilaterală cunoaștere a posibilităților tinerelor cadre de către foștii lor profesori și asistenți care l-au îndrumat de-a lungul a patru ani de studii.

Cred că și activitatea de cercetare științifică va avea de cîștigat atunci cînd actualele institute pedagogice vor fi transformate în puternice instituții de învățămînt superior. Funcția lor socială de polarizare a vieții culturale și științifice va crește și mai mult prin legătura organică ce se va stabili între cadrele didactice ale institutelor și absolvenții lor deveniți, la rîndul lor, cadre didactice și colaboratori științifici.

Conf. dr. GH. HASAN
rectorul Institutului pedagogic de 3 ani Bacău

Pregătirea profesorului pentru activitatea culturală

Continua dezvoltare social-economică și culturală a satului socialist conferă activității intelectuale în mijlocul maselor un rol major, militant, de evidentă răspundere socială. Profesorul — de științe sau de litere, de muzică ori de educație fizică — alături de ceilalți intelectuali, reprezintă, sub aspectul contribuției la opera de culturalizare, o prezență calificată de primă însemnătate. În interesul propriilor sarcini de serviciu și indiferent de preocupările profesionale specifice, fiecărui cadru didactic i se oferă posibilități reale de a stabili, în slujirea idealului său de muncă, un contact imediat și permanent cu realitatea vie, autentică, a satelor noastre și-i angajează responsabilitatea directă față de problematica culturii de masă.

Pornim astfel de la ideea că o dată statornicit într-o așezare rurală, indiferent unde ar fi aceasta pe pămîntul patriei noastre, unui absolvent de institut de învățămînt superior trebuie să i se ofere nu numai condițiile materiale de rigoare, ci și cele morale, psihologice, capabile a-l face să se simtă ancorat cu zeci de fire de realitățile satului în care lucrează. Și aceasta nu se poate face decît printr-o adecvată pregătire spirituală încă de pe băncile facultății.

Dragostea, pasiunea pentru o activitate nu vin de la sine, ele se formează prin exersare, trudă, sacrificiu chiar. Așa și în munca de culturalizare. Nu se poate concepe o atracție sau o repulsie apriorică pentru activitatea culturală. Numai dacă-l pui pe cineva în situația de a lucra continuu și nemijlocit cu oamenii din jur, pe tărîmul culturii de masă, dacă îi dai posibilitatea de a consuma util pentru semenul său energie și de a transpira creînd, de a avea satisfacții și de a culege roade, numai atunci îi dezvolți un impuls sincer și o anume înclinare pentru un sector ori altul al acestei munci.

Altcum, de la sine, nu se nasc asemenea predispoziții.

Părerea mea este că se simte nevoia unor cursuri în toate facultățile care pregătesc cadre didactice pentru a satisface cerințele majore ale procesului cultural-educativ de masă: introducerea unor cursuri de psihosociologie, de știința educației adulților, de organizarea, metodica și conținutul muncii culturale.

Tînărului absolvent al unei facultăți cu profil didactic trebuie să i se facă o inițiere teoretică și practică în problemele muncii de culturalizare. Un început bun l-ar constitui, în prezent, generalizarea desfășurării unor activități practice la sate — eventual în vacanțe — ceea ce ar relua, reconsidera și adînci tradițiile culturale ale „echipelor studențești" de acum cîteva decenii. Atîta vreme cît viitorului profesor i se cere o pregătire pedagogică de specialitate, pentru ce nu i s-ar pretinde și viitorului activist cultural o ucenicie culturală?

Preocuparea forurilor de resort ar putea fi îndreptată către inițierea unor sondaje, investigații științifice, anchete sociologice în această chestiune. Depășind aspectul pur constatativ, ele ar desprinde concluzii practice privind diversele forme ale activității culturale, metodele specifice fiecărei forme, mijloacele de realizare și principiile care stau la baza muncii culturale a corpului didactic și ar imprima mai mult prestigiu acestor activități prin tendința de a promova totdeauna noul.

Profesorul cumulează două funcții: aceea de pedagog, esențială și definitorie pentru profesiunea sa și cealaltă, complementară și interdependentă, de animator de cultură printre oamenii în mijlocul cărora lucrează. Cine se pregătește pentru una, trebuie să aibă în vedere și pe a doua, căci în fapt este vorba de polaritatea dialectică a unor entități care se completează și se presupun reciproc, nici una neputînd trăi, de obicei, fără cealaltă.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN

BUGETUL DE TIMP AL DIRECTORULUI

ANCHETA NOASTRĂ

Se vorbește adesea despre munca directorului ca despre o artă: arta de a conduce. De fapt este vorba de o știință. În toate domeniile vieții economice și sociale știința conducerii s-a impus ca o cerință imperios necesară a epocii noastre contemporane. Putem vorbi, în momentul de față, de o știință a conducerii școlii? Răspunsul este: încă nu. Dar trebuie să ajungem la aceasta.

Conducerea științifică a întregii munci dintr-o școală se poate realiza numai printr-o pregătire temeinică și corespunzătoare cerințelor actuale ale învățământului. Pentru aceasta, printre altele, trebuie și timpul necesar. Rîndurile de mai jos vor să pledeze pentru această cauză.

Analiza bugetului—timp al directorului de școală reprezintă, așadar, o dezbatere majoră, de larg interes. Timpul este o problemă în rezolvarea căreia există și rezerve, dar și greutăți care par a fi greu de înlăturat.

Au răspuns la întrebările noastre directori și directori adjuncți de la școlile generale și liceele din orașele CONSTANȚA și BACĂU și din raionul DRĂGĂNEȘTI-OLT, regiunea Argeș. Am avut, de asemenea, în vedere părerile exprimate în această problemă și de un mare număr de directori de școli din alte regiuni ale țării.

— Cum arată o zi din activitatea dv.?

— Aș răspunde cu titlul povestirii lui Sadoveanu: „O zi ca altele". Fiecare zi încordată „la cea mai înaltă tensiune": lecțiile și pregătirea pentru ele, asistențele la ore și discuțiile asupra celor constatate, controlul activității administrative, rezolvarea corespondenței și a numeroaselor lucrări de birou, participarea la diferitele ședințe din cadrul și din afara școlii, activitatea cultural-obștească etc... **mai ales etc.** — ne spune profesorul emerit **FLORIAN CREȚEANU,** directorul Liceului „Unirea" din Tr. Măgurele. Practic, timpul petrecut în școală se întinde pe aproape toată ziua, de la 8 dimineața pînă la 9 seara

Enumerarea făcută mai sus ni se pare a contura destul de bine structura bugetului-timp al directorului de școală. Cu unele precizări și adăugiri am delimita astfel „capitolele" acestui buget:

- **activitatea efectivă la catedră;**
- **munca de conducere a școlii, de îndrumare a procesului instructiv-educativ;**
- **studiul individual și perfecționarea profesională;**
- **îndeplinirea sarcinilor obștești;**
- **timpul dedicat familiei;**
- **odihna și activitățile recreative.**

Delimitarea este făcută, bineînțeles, cu scopuri didactice. În realitate sectoarele muncii unui director sînt strîns legate între ele, se interferează.

— După părerea mea — ne spune în continuare interlocutorul nostru — pentru un director și, în general, pentru un profesor, studiul și perfecționarea e o chestiune de prim ordin. Pentru a preda bine trebuie să te pregătești bine. Și ca să te pregătești bine trebuie să studiezi. E un circuit esențial și care trebuie să funcționeze perfect. Altminteri te paște rutina. Munca directorului, ca muncă de conducere, trebuie să fie dublată de studiu, altfel se transformă într-o muncă fără orizont, efectuată mecanic.

O dozare proporțională a tuturor acestor compartimente este necesară. Ea este de altfel una din dovezile unei munci raționale, calitativ superioare, căci orice dezechilibru al acestei proporționări se răsfrînge negativ asupra întregii munci. Timpul fiind o unitate imuabilă, orice prioritate acordată unui compartiment de activitate se face în detrimentul altuia. Și atunci cerinței de a face față la toate îi corespunde programul încărcat, obositor, uneori extenuant.

70 la sută din directorii de școli au un program zilnic foarte încărcat.

Acesta nu este numai un rezultat statistic arătat de sondajul nostru. Faptul că un foarte mare număr de directori de școală au un program supraaglomerat este confirmat și de constatările noastre anterioare, de relatările organelor de îndrumare și control.

Există, evident, și directori al căror timp se împarte judicios între obligațiile de muncă, de studiu, de odihnă și recreere.

Excepții de la cele două categorii de mai sus există de asemenea, — oameni comozi, delăsători chiar; apoi alții care se învîrt de colo pînă colo pretextînd multiple solicitări în alte părți, fiind pretutindeni și, de fapt, nicăieri.

Procentul celor suprasolicitați este însă incontestabil cel mai mare.

Voluminosul „et caetera"

Ce încarcă programul de muncă al unui conducător de școală? În mare majoritate, răspunsurile arată că nu obligațiile de catedră sau conducerea efectivă a procesului instructiv-educativ — sub toate aspectele sale multiple și variate — sînt cauzele care duc la supraîncărcarea programului zilnic. Ceea ce îl încarcă sînt **sarcinile cuprinse la capitolul „etc."**

Iată cîteva răspunsuri semnificative:

„De foarte multe ori folosim timpul pentru întocmirea unor lucrări, referate, situații statistice etc. Apoi, în zilele cînd sînt organizate ședințe în școală sau în afara școlii, activitatea concretă se reduce la puține ore" **(C. DĂNESCU,** Craiova).

„Foarte mult timp răpește directorului numeroasele forme de birocrație, unele pe cît de complicate pe atît de inutile. Mai tot timpul ne este ocupat cu probleme ce nu țin de esența muncii de conducere a unei școli sau care să fie legate de conținutul procesului de învățămînt" **(GH. CONSTANTINESCU,** Drăgănești-Olt).

„Activitatea de conducere a școlii, în sine nu-mi ia mai mult de 5 ore pe zi. Sînt însă numeroase sarcini pe care ar trebui să le îndeplinească un administrator — printre care aprovizionarea școlii cu materiale gospodărești — care răpesc uneori zile întregi" **(CORNEL ȚICU,** Ovidiu, oraș Constanța).

„Munca de conducere a școlii îmi ocupă 8—10 ore pe zi fiind îngreuiată de cele 9 școli care depind financiar de școala noastră și care ridică foarte multe probleme zilnic. De asemenea, sînt prea multe ședințe, foarte multe săptămîni cu 4—6 ședințe a cîte 2—3 ore" (profesorul emerit **ION ZAHARIA,** Constanța).

„Cele mai multe ore se cheltuiesc în ședințe, consilii, consfătuiri, precum și pentru alcătuirea rapoartelor și a referatelor care se țin cu acest prilej" **(C. DRĂJNEANU,** Mizil).

„Cum să găsim timp de studiu dacă la noi la centrul de raion s-au ținut, de pildă, în ultimele două săptămîni (în luna mai, n.n.) trei ședințe cu directorii în care s-au dezbătut aceleași probleme: organizarea taberelor și a excursiilor pe timpul vacanței de vară? În prima ședință s-a discutat de pe poziția secției raionale de învățămînt, în a doua de pe poziția consiliului raional al pionierilor, iar în a treia au trasat sarcini secția regională de învățămînt și inspectoratul sanitar de stat. Nu se putea ține o singură ședință cu prezența tuturor acestor factori?" **(DUMITRU D. ION,** Mineciu-Ungureni).

În localități mici solicitări mari

În afara importantei munci de conducere a școlii, căror altor sarcini obștești mai are de răspuns directorul? **90 la sută din participanții la anchetă au de făcut față unor obligații permanente sau ocazionale care, de la caz la caz, le înghit mai mult sau mai puțin timp.** Fenomenul diferă de la o localitate la alta. O suprasolicitare evidentă se remarcă însă în localitățile mai mici și la sate.

În unele locuri se resimte tendința de a încărca pînă peste puteri pe unii și aceiași oameni cu treburi care-i sustrag de la îndatoririle lor principale. Exemple, din păcate, sînt destule. **A. POPA,** directorul Școlii generale din Tufenideal, raionul Drăgănești-Olt, ne enumeră 12 obligații pe care le are în afara școlii, începînd de la munca de deputat și pînă la cea de membru în diferite comisii — de înfrumusețare a comunei, de tutelă, de deratizare, de combatere a febrei aftoase. Ne întrebăm dacă în comuna respectivă mai există vreo comisie din care să nu facă parte directorul școlii. Oare nu sînt acolo și alte cadre didactice sau alți oameni gospodari care să îndeplinească aceste munci?

În listele de atribuții pe care le au unii directori am întîlnit multe care prin însăși natura lor presupun consumarea unui mare volum de timp. Așa sînt, de pildă, comisiile de împăciuire, cu interminabilele lor ședințe și comisiile de tutelă. „De cîtva timp sînt cooptat ca membru al colectivului autorității tutelare de pe lîngă sfatul popular, cu obligația ca în fiecare joi de la orele 9—13 să particip la ședințele acestei comisii. În plus trebuie să efectuez pe teren diferite anchete sociale". **(ȘT. ROȘU,** Constanța).

De multe ori, în condițiile existenței unui mare număr de sarcini pe umerii aceluiași om sau a cooptării automate, „de drept" a directorilor în multe și diferite munci, calitatea de membru al diferitelor comisii îmbracă un aspect pur formal, practic fiind imposibilă o activitate laborioasă în atîtea sectoare.

Pe lîngă toate aceste sarcini cu caracter **permanent,** vin cele **ocazionale,** care mai totdeauna sînt fie „urgente", fie „importante", fie „neprevăzute". După părerea unora acestea sînt cele mai multe, cele care răstoarnă toate planificările, în consecință, cei mai periculoși cronofagi. „Conform planului săptămînal de muncă, activitatea mea nu este supraîncărcată. Pe parcurs însă, apar o serie de probleme care cer să fie rezolvate urgent și astfel totul se încurcă și se încarcă" **(L. TERENTE,** Mangalia).

O fotografie a supraîncărcării

În sfîrșit, pentru a ilustra ce înseamnă bugetul-timp al unui director „plurirresponsabil", iată un fragment din răspunsul pe care ni l-a dat prof. **GH. MOVILĂ,** directorul adjunct al Liceului din Moinești:

„Am să prezint o lună de activitate din acest an școlar — perioada 14 februarie — 14 martie — lună în care în mod întîmplător, mi-am notat toate orele consumate în afara școlii. (Răspund de absoluta exactitate a celor consemnate și rog pe oricine să ia drept mărturie sigură diversele procese-verbale care s-au încheiat.)

Iată cum arată acest program:

Marți 14 febr., orele 9—13: instruire la secția de învățămînt raională în vederea unui control la Școala profesională din Lucăcești.

Miercuri 15 febr., orele 8—16: ca membru al colectivului de metodiști al secției de învățămînt am participat la un control la Școala profesională din Lucăcești.

Joi 16 febr., orele 6—16: idem.

Luni 20 febr., orele 6—16: deplasare în comuna Ghimeș, pe linia comisiei învățămîntului de stat.

Marți 21 febr., orele 18—20: am condus seminarul la învățămîntul ideologic, ca propagandist.

Simbătă 25 febr., orele 16—24: (incluzînd întîrzierile de rigoare) am făcut parte din juriul „dialogului pe aceeași scenă" între cluburile din Comănești și Zemeș.

Luni 27 febr., orele 8—16: secția de învățămînt, ședință cu directorii.

Luni 27 febr., orele 18—24: returul „dialogului pe aceeași scenă".

Marți 28 febr.,: la Moinești — ședința comisiei învățămîntului de stat (5 ore).

Marți 7 martie, orele 8—16: deplasare în comuna Agăș, pe linia comisiei învățămîntului de stat.

Marți 7 martie, orele 17: ședința biroului consiliului raional al pionierilor convocată și amînată pentru neparticiparea unor membri (am consumat inutil aproximativ 3 ore)

Joi 9 martie, orele 8—13: ședință cu directorii la Moinești.

orele 13—14: ședința biroului consiliului raional al pionierilor.

orele 14—18: instruirea propagandiștilor.

Simbătă 11 martie, orele 6—19: deplasare la Bacău, plenara consiliului regional al pionierilor.

În total un număr de 99 ore, adică peste 12 zile a cîte 8 ore de muncă. Toate acestea într-o lună de 28 de zile!

Îmi fac autocritica și cer să fiu tras la răspundere pentru că în această perioadă n-am făcut nimic ca membru al celor trei organe pionierești (în afara ședințelor care s-au ținut sau nu) și nici în cadrul comisiei pentru curățenia și salubritatea orașului al cărei membru sînt.

Dacă acestea au fost „deplasările", las capacitatea dv. de înțelegere să completeze programul activității desfășurate în școală".

Ceva rămîne totuși pe dinafară

Care sînt consecințele acestor suprasolicitări? Primele repercusiuni se resimt în îndeplinirea unor sarcini legate de conținutul muncii de îndrumare a procesului de învățămînt.

85 la sută din directorii anchetați ne-au mărturisit că nu reușesc să asigure asistențelor la ore o ritmicitate conform planificării. De multe ori ele rămîn neefectuate, iar alteori trebuie aglomerate în anumite perioade ale anului școlar sau „recuperate pe parcurs" în cea mai mare grabă. Fenomenul este dăunător și devine grav prin faptul că este general. Părții de vină a solicitatorilor „din afară" — în numeroase cazuri chiar organele de învățămînt — li se adaugă și lipsa de fermitate a unor directori în îndeplinirea acestor obligații stabilite de actele normative școlare. În general, s-a încetățenit părerea că asistența la oră este lucrul la care se poate renunța cel mai ușor. Or, știut este că asistența este mijlocul cel mai eficient de a cunoaște modul de desfășurare a procesului instructiv-educativ, de a-l îndruma concret.

Deși din fericire pe cale de dispariție în ultimul timp, în perioada efectuării anchetei am înregistrat încă un mare număr de absențe de la ore (e vorba aici de obligațiile de catedră pe care le au directorii). Motivele? Diferite. Nici unul de neînlăturat. Toate sînt mărunte, dar în optica promotorilor unor asemenea practici ele capătă aspectul unor „probleme de importanță capitală". Realitatea: convocări neprevăzute, ședințe de analiză (multe și prost plasate în timpul programului de muncă), schimburi de experiență prelungite etc. Din cele 16 exemple pe care le avem, remarcăm că absolut toate se datoresc secțiilor raionale sau regionale de învățămînt, adică tocmai celor care ar trebui să vegheze la înlăturarea tuturor cauzelor care împietează bunul mers al învățămîntului, celor care trebuie să urmărească respectarea cu strictețe a regulamentelor școlare prin care se interzice cu desăvîrșire scoaterea oricăror cadre didactice de la ore.

Lectură în bibliotecă

Studiul pe apucate

Alte consecințe nefaste se răsfrîng asupra timpului destinat studiului, a perfecționării profesionale. Mărturisim că datele obținute după analiza răspunsului privind studiul și perfecționarea profesională a directorilor ca și activitatea acestora în domeniul științific ne-au îngrijorat. Iată, de pildă, care este procentul directorilor care au grade didactice: 27,5 la sută.

75 la sută dintre directorii consultați sînt de părere că timpul rezervat de ei pentru studiu este insuficient.

Cînd se studiază? Răspunsurile sînt din cele mai diferite — seara tîrziu; dimineața, în zori, înainte de a începe ziua de lucru; în cursul zilei, „pe apucate"; „între două ședințe". Puțini sînt aceia care au reușit să dea studiului un caracter organizat, să-i afecteze un număr suficient de ore plasate într-o perioadă „fertilă" a zilei.

Ce se studiază? Aproape nimic privind munca de conducere a școlii. Este drept că, și dacă ar avea timp, și ar vrea cu tot dinadinsul, directorii de școală ar găsi numai o infimă literatură pedagogică dedicată în mod special muncii lor. Lipsesc cărțile, studiile, articolele chiar, care să vorbească despre știința conducerii școlii.

Dar, și dintre puținele lucrări existente, nu toate sînt cunoscute, studiate. Așa de pildă, abia 10 la sută din cei care ne-au răspuns cunosc sau au studiat lucrarea „Munca metodică în școlile generale și în licee" de I. Dumitrescu și Nicolae Andrei, o carte relativ recentă de un real folos directorului de școală.

Aproape jumătate din directorii chestionați ne-au mărturisit că de cele mai multe ori studiul lor se rezumă la lectura presei — cotidiene, pedagogice sau de specialitate.

La drept vorbind, preocuparea generală pentru studiu, pentru **perfecționarea profesională a muncii de conducere a școlii este foarte firavă.** Ceea ce realizează fiecare în domeniul perfecționării profesionale, al ridicării calificării și competenței sale științifice se face nu atît în domeniul muncii de director, ci al celei de profesor. Poate este semnificativ în această privință faptul că cei mai mulți directori care și-au susținut examenele pentru obținerea gradelor didactice au redactat lucrarea nu din experiența dobîndită ca director de școală, ci din cea de la catedră. Timpul dedicat familiei, odihnei, recreerii? Alături de timpul dedicat studiului, acesta este cel mai adesea sacrificat.

Un răspuns semnificativ:

— De fapt întrebarea dv. mi-a atras atenția asupra faptului că mai trebuie rezervat timp anume și familiei. Am să mă străduiesc să realizez ceva și în această direcție, dar mă tem că n-am să izbutesc. Familia este pînă acum „instituția" cea mai puțin pretențioasă. Sper ca la anul să fiu mai atent și cu ea, mai cu seamă că fiul meu, ca elev în clasa a V-a, va avea nevoie de mai multă îndrumare din partea mea. **(C. DRĂJNEANU,** Mizil).

O concluzie categorică se desprinde — există posibilități și trebuie ca timpul directorului de școală să fie mai rațional folosit. **Se impune să fie înlăturat întîi balastul care-l încarcă inutil. Ar fi un prim pas. Apoi trebuie studiate atent și alte probleme ale folosirii mai judicioase a timpului de muncă, cum ar fi, de pildă, proporția între activitatea efectivă la catedră, cea de îndrumare a procesului de învățămînt și munca de birou și administrativ-gospodărească. Degrevarea completă de ore văduvește școala de contribuția pe care ar putea să o aducă la pregătirea elevilor unii dintre cei mai buni pedagogi. Ea diminuează, totodată, capacitatea directorului de a îndruma cadrele didactice din școala pe care o conduce. Mulți dintre participanții la anchetă s-au întrebat: de ce oare directorii sînt degrevați total de ore și nu sînt degrevați** nici măcar parțial **de multele atribuții minore pe care le au în prezent în cadrul școlii?**

Timpul petrecut de director în școală poate deveni mai „rentabil" pentru procesul de învățămînt. Concentrarea asupra esențialului muncii instructive și educative va fi, în felul acesta, un mare cîștig pentru școală. **Iată o problemă la care trebuie să reflecteze fără întîrziere forurile de învățămînt.**

MIRCEA IONEL

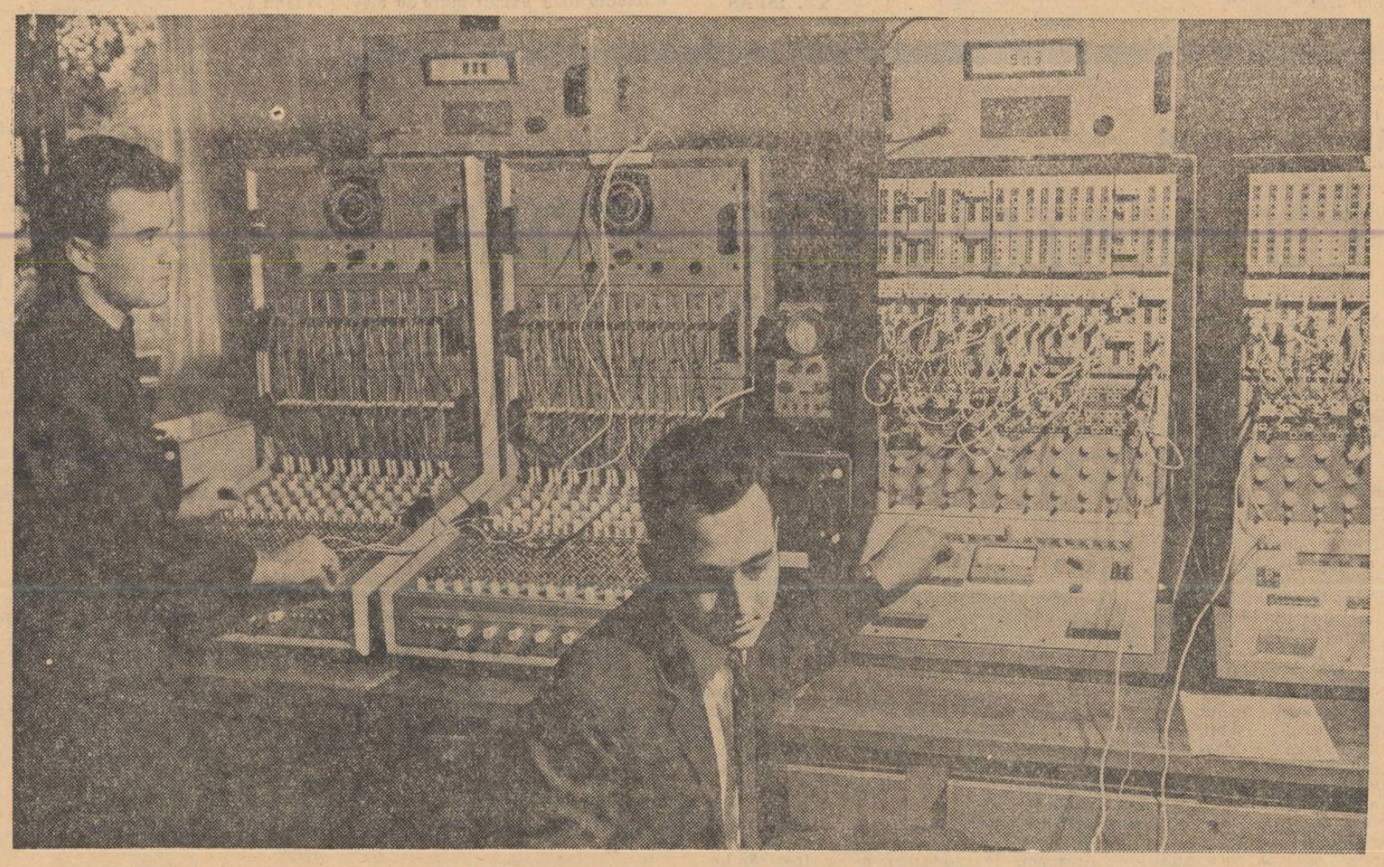

Pregătirea viitorilor profesori de fizică și matematică se efectuează la nivelul celor mai perfecționate realizări științifico-tehnice

RELIEF pe negativ

Bonjour, monsieur le professeur...

Doi amici, de prin părțile Argeșului, stau de vorbă:

— Spune-mi — întreabă unul dintre ei — știi franțuzește?

— Ei, o rup și eu pe ici pe colo: bon jour, bon soir, cîteva propoziții uzuale.

— Buun! tocmai cît trebuie. Cere să te numească examinator la franceză în comisia de examene la o secție fără frecvență.

— Păi, cum îți închipui că se poate așa ceva?

— Vezi bine că se poate! Altfel cum ar fi putut fi numiți în comisiile „fără frecvență", examinatori la franceză, profesoara de germană Iuliana Dumitrescu și profesorul de filozofie Aurel Popescu? Doar profesori calificați de franceză sînt destui...

— Atunci crezi că s-ar putea să mi se admită și mie o asemenea cerere?

— Păi, de ce nu?... Adică stai... să-ți văd ochii. Sînt albaștri-cenușii? Îmi pare rău, n-ai șanse. N-o să le placă celor de la secția de învățămînt.

O scrisoare din tabără și un răspuns

Tovarășe de la gazetă, pe mine mă cheamă Mihai Fazekas și am 10 ani. În acest an, am avut și eu ocazia să plec în tabăra de la Năvodari. De la Sf. Gheorghe ne-a însoțit tovarășa profesoară Enikö Tókos de la școala din comuna Micloșoara. Grozav am dus-o în tabără datorită tovarășei profesoare... Ne-a ținut numai pe palme — cum ar spune unul dintre tovarășii aceia care scrie glume prin revista „Urzica". Dar ce palme. Stele verzi vedeam din pricina lor și eu și alți colegi ai mei. Acum, să nu vă închipuiți că tot timpul ne dădea palme. Nu, ne mai trăgea și de urechi.

Cînd ne-am întors acasă, la Sf. Gheorghe, iarăși m-a făcut să simt din plin grija pe care mi-o poartă... O poartă mare, de fier, a liceului, acolo m-a lăsat tovarășa profesoară Enikö Tókos și a dispărut. Am plîns, am plîns, pînă m-a găsit un alt tovarăș profesor și m-a dus la el acasă. Acolo au venit părinții mei de m-au luat. Vă asigur că n-am să uit curînd vacanța petrecută sub privegherea tovarășei Enikö Tókos.

MIHAI FAZEKAȘ
elev, comuna Brăduț, raionul Sfîntu Gheorghe

Dragă Mihai,

Te asigurăm că pe viitor profesoara Tókos n-a să mai fie așa de darnică cu bătaia. Nu, nu i-a dat nimeni vreo palmă, că secția de învățămînt nu bate cu palma, ci cu „mustrarea scrisă cu avertisment". Dar și asta ustură!

PEDAGOGII - PĂRINȚI ȘI CEI 550 DE COPII DIN BEIUȘ

Vechi centru școlar, apropiat din acest punct de vedere cu Blajul, Beiușul a constituit de-a lungul vremii un focar de cultură românească. Liceul de aici, bunăoară, va împlini în anul viitor o sută patruzeci și doi de ani de la înființare.

Aici, în acest oraș cu vechi tradiții de învățămînt, și-au găsit adăpost statornic 550 de copii pe care viața nu i-a primit de la început cu brațele deschise și cu flori... Cinci sute cincizeci de copii care au cunoscut prea puțin sau deloc cîntecul de leagăn al mamei. Pentru cititorul grăbit și neavizat concluzia s-ar desprinde pripită și deci nefondată :

— Aha ! este vorba de un orfelinat. Apoi, și-ar completa eventual imaginile cu literatura care a supralicitat dramatismul acestei teme.

Dar casa de copii școlari din Beiuș, deloc izolată, ascunsă sau uitată ca cele din literatura amintită, ci o clădire impunătoare, așezată în centrul localității, îl face pe vizitator să-și reconsidere impresiile false. Dacă le-a avut.

Cunoștință cu o mare familie

Pătrundem în incinta școlii cu oarecari emoții. O dată cu întreaga ambianță caldă, prietenească, ne întîmpină un om uscățiv, în floarea vîrstei. Este profesorul Ioan Goga, directorul școlii și părintele de drept a cinci sute cinci zeci de copii. Alături de el cincizeci și cinci de cadre didactice — profesori și educatori — s-au hotărît să modeleze cu migală și răbdare conștiințele acestor copii.

Prima imagine prin Intermediul căreia am cunoscut acest colectiv este aceea a preocupărilor gospodărești. Școala toată este un vast șantier. Peste tot se lucrează în vederea deschiderii noului an școlar. În clase, laboratoare, dormitoare, coridoare, la terasele interioare și în sălile de baie s-a introdus încălzire centrală. Acum se operează finisajul. Pe terenul școlii a fost construită o microtermocentrală.

În curtea principală elevi de toate mărimile, de la preșcolari pînă la absolvenți de liceu. Ce fac, cu ce se ocupă ? Unii ajută la curățirea terenului de reziduurile materialelor de construcție. O fac cu multă plăcere, doar e casa lor. Alții, mai mici, văzînd exemplul „fraților" mai mari stivuiesc surcele și șipci, deși nimeni nu i-a invitat s-o facă. Modelul pozitiv, cum spun pedagogii !

În gospodăria aceasta mare a casei de copii sînt sute de guri de hrănit. Mijloacele materiale puse la dispoziție de către stat permit însă ca magaziile să fie pline.

Belșugul material se îmbină strîns cu preocupări pentru o ambianță plăcută. Se preconizează (și în parte s-a și realizat), de exemplu, ca nici un dormitor să nu semene cu altul, astfel încît prin coloritul și organizarea interiorului fiecăruia, acestea să aibă o notă aparte de căldură și intimitate.

— Ce activități de vacanță ați realizat ?, ne adresăm tov. director Ioan Goga.

— Cu toate că sîntem foarte ocupați cu reparația capitală pe care o întreprindem, n-am neglijat organizarea vacanței. Excursii în cadrul regiunii, la Vadul Crișului, drumeții la Cetatea Timișului și peștera Meziad. Aici, pe loc, întreceri sportive, învățarea înotului, organizat și supravegheat, și bineînțeles lectura. Biblioteca cuprinde un număr de peste 12.000 de volume.

Specificul muncii instructiv-educative în casele de copii cere o dăruire pedagogică deosebită. Aceste unități școlare au menirea nu numai să instruiască pe acești copii dezrădăcinați din familiile lor, ci să se și substituie familiei. Ne întrebăm de aceea care este rațiunea diferenței de salariu între cei ce sînt încadrați „profesori" și cei ce sînt încadrați ca „educatori" ? Doar nici calificarea, nici cuantumul muncii și nici calitatea ei nu-i diferențiază.

O problemă de selecție : repartizarea se face de către o comisie regională de triere, care întocmește documentele și organizează un examen general, mai mult sau mai puțin sumar. Experiența dovedește drept foarte necesar ca în cadrul acestor comisii să fie prezent și un specialist defectolog, un psiholog și — de ce nu ? — un cadru didactic reprezentant al casei de copii respective. Credem că selecția ar fi îmbunătățită. De ce ? Pentru că nu rareori sînt repartizați și copii cu diverse deficiențe, care trebuiau plasați de la început în unitățile școlare create special în acest scop.

În ceea ce privește sistemul muncii educative în casele de copii, acesta apare, după cum ne mărturisesc și conducătorii instituției pe care o vizităm, insuficient conturat. Recente schimburi de experiență desfășurate la Predeal și București, foarte utile de altfel, nu au elucidat o serie de probleme. Este de aceea lăudabilă preocuparea colectivului cadrelor didactice de aici de a elabora un proiect de metodică privind munca educativă în casele de copii școlari. În cadrul acestuia se preconizează, printre altele, ca educatorul să aibă continuitate de la clasa I la clasa a VIII-a, cît și o corelare strictă a muncii educatorului cu cea a dirigintelui.

Semnificațiile unor întîlniri și discuții

— Pregătirea elevilor vă satisface ?

— Putem afirma cu certitudine că da, ne spune prof. Raisa Ghilea. Toți elevii noștri, absolvenți ai clasei a VIII-a au reușit la concursul de admitere în diferite alte școli. Un număr de 53 de elevi au intrat în liceu. Nici unul dintre elevii noștri nu pleacă în producție necalificați. Așa că, de la școlile profesionale și pînă la facultăți avem reprezentanții noștri.

Casa de copii școlari nu e un bastion închis, ferit de relații cu lumea înconjurătoare, de relații cu societatea în ansamblu, ci dimpotrivă.

— Viața voastră — mă adresez Anei Leș, elevă în clasa a XI-a — nu se desfășoară numai între orele de curs și cele de meditație. Luați parte desigur și la activități... mai recreative.

— Distracții ? Suficiente. Excursii, filme, drumeții, vacanțe în tabere școlare, muzică. Avem o orchestră a noastră.

— Fotbal cît vrei, baia la Criș și chiar plimbări în oraș, intervine Ilie Sturz, elev la U. M. Timișoara.

— Acestea sînt distracțiile... Dar preocupările pentru viitor ?

— Medicina...

— ? ? ?

— Printre alte motive, ca pasiunea, dorința de a sluji vieții, anumite afinități etc., am și pe aceea de a deveni medic într-o casă de copii. Pentru mine e un ideal fără de preț.

Petru Miheș — absolvent al Școlii tehnice de geologie — va pleca în curînd în producție.

— Care este sentimentul dominant la această răscruce de drumuri ?

— Poate că e puțin cam paradoxal... Mă încearcă și regretul și bucuria. Regretul că plec din marea mea familie și bucuria că intru în producție într-o societate pe care am visat-o de mic. Voi reveni întotdeauna cu drag, de cîte ori va fi posibil, aici unde am crescut și am înțeles ce înseamnă omul, viața sa și rostul său în societate.

Casa de copii școlari din Beiuș este vizitată adesea de foștii săi absolvenți astăzi ingineri, tehnicieni, muncitori calificați, doctori, profesori. Întîmplarea face să-l cunoaștem pe unul dintre aceștia, profesorul Ion Iliieș, directorul Școlii generale din Lunca.

Îl solicităm să ne răspundă la cîteva întrebări. O face cu plăcere, dar, cum e și firesc, de pe poziția pedagogului care educă.

— În ce măsură se poate substitui casa de copii familiei ?

— Nimic nu poate înlocui familia. Casa de copii tinde însă să răspundă la cît mai multe din menirile familiei. De aici, responsabilitatea deosebită a profesorilor din aceste unități necesitatea unui climat de deplină înțelegere din partea pedagogului.

— Care a fost bucuria cea mai mare din viața dv. de pînă acum ?

— Atunci cînd am absolvit facultatea ; poate și pentru faptul că prin aceasta demonstram că străduințile depuse de către profesorii mei n-au fost făcute în zadar. Dar, îndeosebi, bucuria de a ști că puteam, începînd din momentul acela, să răspund printr-o muncă în folosul societății la toată grija pe care a avut-o statul pentru mine.

Cele văzute la Casa de copii din Beiuș, discuția cu directorul, cu actualii și foștii elevi, mi-au întărit convingerea că cei 550 de copii ai acestei numeroase familii vor putea să-și realizeze visurile cele mai îndrăznețe, în năzuința lor, — firească și legitimă omului, — de a cunoaște fericirea.

TR. ISPAS

Concurs de navomodele

Irezistibila atracție a tehnicii moderne

VIZITELE ÎN ÎNTREPRINDERI și eficiența lor pedagogică

De ani de zile, de cînd vizitele în producție au intrat în practica obișnuită a școlilor, ne-am deprins să le socotim absolut necesare, realizabile și eficace. Și ne-am obișnuit într-atîta cu ele, încît avînd în vedere aproape exclusiv avantajele ne-am preocupat prea puțin de estimarea efectivă a valorii lor reale.

Pregătite și organizate cu pricepere, vizitele în întreprinderi dau elevilor ocazia să găsească aplicații practice pentru cunoștințele teoretice și tehnologice însușite în școală, să-și însușească noi cunoștințe științifice și tehnice, să cunoască aspectele variate ale producției, să-și dezvolte interesele și să-și cultive anumite trăsături morale pozitive. Aceste avantaje sînt analizate pe larg în manualele de pedagogie, în metodici și diferite studii apărute. De aceea nu ne propunem să insistăm aici asupra lor, ci să aducem în discuție doar reversul problemei, despre care s-a vorbit mult mai puțin : dificultățile pe care le implică organizarea și desfășurarea vizitelor în producție.

Vom căuta mai ales răspuns la întrebările : cît folosesc elevii de pe urma vizitelor, în condițiile concrete în care se realizează ele acum, și ce dificultăți prezintă organizarea acestor vizite pentru școli și întreprinderi.

Să plecăm de la fapte.

Continuînd sistemul practicat în școala de 11 ani, planul de învățămînt actual al liceului de cultură generală, prevede, la clasele IX-XI, trimestrial, obligativitatea efectuării a 3 zile de vizite în producție, fiecare cu o durată a 5 ore, deci anual vizitele însumează 45 de ore de curs. Ele reprezintă o completare a cursului de cultură tehnică și cad în sarcina profesorilor de tehnologie. Potrivit prevederilor din instrucțiunile ce reglementează aceste vizite ar trebui să participe la ele și diriginții claselor respective, și profesori de la alte obiecte de învățămînt (fizică, chimie etc.); dar în fapt, acest lucru se realizează rareori.

Observațiile făcute în ultimii doi ani la mai multe școli din București și din Brașov, discuțiile cu profesorii și directorii acestor școli ne-au arătat și alte elemente care trebuie să intre în calculul rentabilității pedagogice a vizitelor în producție.

1. Cum se realizează vizitele în întreprinderi și ce dificultăți întîmpină școlile ?

a. Mai întîi, trebuie să amintim un lucru cunoscut de toți cei care se preocupă — direct sau indirect — de organizarea vizitelor : dificultatea de a obține aprobarea unor întreprinderi. Din motive pe care nu le putem trece cu vederea (și asupra cărora vom reveni), întreprinderile dau cu greutate aprobările pentru vizite, sau uneori pur și simplu le refuză. De aici, două consecințe : timp pierdut cu demersurile de către profesorii care organizează vizitele ; imposibilitatea de a realiza unele vizite proiectate sau înlocuirea lor cu altele.

b. Cel mai mare inconvenient pe care-l prezintă vizitele obișnuite în producție, este **consumul mare de timp pentru elevi și eficacitatea lor redusă din punct de vedere instructiv și educativ.** Să ne explicăm. Dacă o vizită durează 5 ore — cum am constatat că organizează unii profesori „zeloși" —, comitem o greșeală pedagogică : nici un elev nu este capabil să stea în picioare 4—5 ore, în zgomotul din **secțiile întreprinderii, să fie atent și să înregistreze o avalanșă de date și impresii noi.** De fapt, explicațiile profesorului sau ale ghidului, adresate unui număr mare de elevi (de regulă, o clasă întreagă), nici nu se aud întotdeauna, din cauza zgomotului. Rezultatul — înregistrat la cîteva vizite prin probe de control — este foarte modest în ceea ce privește asimilarea cunoștințelor și stimularea intereselor, iar oboseala elevilor este evidentă.

c. Nu trebuie să uităm apoi, **perturbarea** produsă de aceste vizite în programul școlii. Dacă anumite clase fac vizite în timp ce altele au cursuri, profesorii interesați în vizită (fizică, chimie ș.a.) au de cele mai multe ori lecții la alte clase și nu pot participa.

De aceea, elevii fac vizitele însoțiți doar de profesorul de cultură tehnică și, eventual, de diriginte, care se preocupă de obicei mai mult de disciplina elevilor (explicațiile fiind date de profesorul de cultură tehnică și de personalul întreprinderii). Cu unul sau doi profesori la o clasă de circa 40 de elevi, nu e de mirare că vizitele se desfășoară de obicei în condiții organizatorice și metodice nesatisfăcătoare, iar randamentul lor instructiv-educativ este slab.

2. Și acum: dificultățile create pentru activitatea unor întreprinderi.

a. În primul rînd, unele întreprinderi sînt prea aglomerate cu vizite : fie că sînt întreprinderi mari, moderne, din marile centre industriale — și de aceea, preferate de toți care organizează vizitele —, fie că e vorba de întreprinderi din orașele mai mici sau mai puțin **industrializate, care sînt vizitate, inevitabil, de toate școlile din localitate.** Și într-un caz și în celălalt, întreprinderile sînt puse în situația să primească un mare număr de vizite. Dăm doar două exemple. Din cele peste 30 de întreprinderi industriale din raza orașului Brașov, sînt vizitate pentru cursul de cultură tehnică de la clasele IX-X, în special patru mari întreprinderi : „Tractorul", „Steagul Roșu", „Rulmentul" și „Fabrica de unelte și scule". La liceele din Brașov au fost însă în anul școlar 1966—1967, 66 clase IX—X, care aveau obligația — conform planului de învățămînt — să facă în total 594 zile de vizite. Dacă le-am repartiza în mod egal pe cele patru întreprinderi solicitate obișnuit, ar reveni pentru fiecare un număr de aproximativ 150 de vizite anual. Sau la București: din cele aproximativ 150 de întreprinderi, sînt vizitate mai mult 10—12 („23 August", „Republica", „Semănătoarea", „Electromagnetica", „Vulcan", „Griviția Roșie" ș.a.). Dar la liceele din București există un număr de 474 clase a IX-a și a X-a și cele mai multe fac — sau încearcă să facă — vizitele la aceste întreprinderi.

b. Este ușor de înțeles că un număr așa de mare de vizite, provoacă anumite inconveniente întreprinderii. În primul rînd, consumă timp, iar timpul înseamnă producție planificată. Lăsînd la o parte timpul consumat de unii oameni cu „aranjamentele preliminare" (aprobarea și pregătirea vizitelor), să ne gîndim la timpul pe care îl pierd inginerii sau maiștrii din întreprinderea ce conduc vizita. S-a constatat că în timpul vizitelor **scade ritmul de muncă.** Pierderea reală de timp pentru întreprindere este deci mult mai mare.

Desigur, nu toate inconvenientele amintite sînt inevitabile. O bună parte din ele ar putea fi reduse sau eliminate, dacă s-ar folosi o metodică mai bună în organizarea și desfășurarea vizitelor. Anume : dacă s-ar face o planificare centralizată a vizitelor (la secțiile de învățămînt), pentru toate școlile din oraș sau raion, evitîndu-se supraaglomerarea unor întreprinderi și neglijarea altora cu același profil ; dacă s-ar antrena un număr mai mare de profesori și s-ar face vizite cu o tematică complexă, pe grupe mici de elevi (lucru posibil numai în afara orelor de curs, sau în timpul vacanțelor) ; dacă s-ar pregăti cu minuțiozitate vizitele și s-ar valorifica multilateral rezultatele etc. Totuși, acestea sînt corective care pot îmbunătăți situația actuală, dar nu o pot schimba radical.

3. Dacă punem în balanță avantajele reale și cunoscute ale vizitelor în producție și dificultățile — mai puțin cunoscute, dar tot atît de reale — rezultatul nu este în favoarea continuării actualului sistem. Reiese destul de clar din evaluarea sumară pe care am făcut-o, că **vizitele în întreprinderi, așa cum se fac în mod obișnuit, sînt nerentabile din punct de vedere pedagogic.** Dificultățile sînt mai mari decît avantajele, „capitalul" investit este mai mare decît „produsul" instructiv-educativ obținut.

De aici **nu trebuie trasă, totuși, concluzia că vizitele ar trebui eliminate cu totul din practica școlii.** Ar însemna să cădem în cealaltă extremă, tot atît de dăunătoare ca și prima (excesul de vizite). Este necesar doar **să le raționalizăm. Aceasta înseamnă să le reducem numărul, să stabilim categoriile de vizite necesare și posibile și să ameliorăm metodica acestor vizite.** Mai concret :

a. În locul actualului sistem — care prevede cîte 9 zile de vizite anual (3 pe trimestru) în fiecare clasă și 27 zile în primii trei ani de liceu — s-ar putea menține doar 1—2 vizite pe an făcute cu toți elevii unei clase, în întreprinderi cu profiluri diferite (construcții de mașini, electrotehnică, chimie, textile, industrie alimentară etc.). Rostul acestor vizite ar fi să-i familiarizeze pe elevi cu producția întreprinderilor și cu munca concretă a oamenilor, urmărindu-se în special obiective educative : prețuirea muncii productive, stimularea unor interese multilaterale, cultivarea sentimentului de mîndrie față de realizările noastre etc. Pentru asemenea obiective, vizitele în producție — bineînțeles, dacă sînt bine organizate — sînt mijloace de educație extrem de importante,

b. A doua categorie de vizite în întreprinderi — după părerea noastră, necesare și posibile fără dificultăți deosebite — sînt **vizitele organizate cu grupe mici de elevi,** interesați în mod special de cunoașterea anumitor întreprinderi. Este vorba de membrii unor cercuri tehnice (auto, radiotehnică etc) și de elevii din ultimele clase ale școlii, care doresc să îmbrățișeze profesiuni cu profil tehnic, întîlnite în aceste întreprinderi. Prin asemenea vizite s-ar cultiva interesele manifestate de elevi și s-ar realiza — pe lîngă acumularea de cunoștințe științifice și tehnice — și unele obiective importante ale orientării profesionale : completarea informației elevilor despre profesiuni, consolidarea intereselor profesionale și verificarea alegerii profesiunii. De exemplu, dacă aflăm cu ajutorul unui chestionar sau al discuțiilor noastre cu elevii că dintre elevii claselor a XI-a de la un liceu 50 doresc să se facă ingineri, de diferite specialități, ar urma să organizăm cîte 1-2 vizite cu fiecare grup în întreprinderea cea mai adecvată ca profil. Numărul elevilor fiind mic, dificultățile semnalate mai înainte s-ar reduce mult.

c. Reducînd ponderea vizitelor în producție în ansamblul procesului de învățămînt, ar trebui să intensificăm folosirea filmului didactic și a altor mijloace (modele, machete etc.). Aceasta ar fi, de altfel, în spiritul modernizării învățămîntului, care presupune o simplificare a mijloacelor și o sporire a randamentului școlar. Filmul didactic, din punct de vedere instructiv, este mai eficace decît vizitele în producție, pentru motive știute : selecția esențialului (care adesea este mascat în condițiile improprii ale vizitelor în întreprinderi), posibilitatea repetiției, economia de timp ș.a. **Desigur că deplasînd accentul de pe vizitele în întreprinderi pe filmele didactice, sîntem obligați să ne preocupăm de producția de filme** și de introducerea lor pe scară largă în școli. (Este știut că în unele școli nu se folosesc nici filmele care există și sînt necesare în predarea unor lecții).

Această restructurare a concepției despre vizitele în întreprinderi ar actualiza unele sarcini mai vechi ale cercetării pedagogice : elaborarea metodicii vizitelor (pentru cele două categorii de vizite despre care am vorbit), stabilirea listei filmelor care ar trebui turnate și a metodicii folosirii lor. Îmbinînd măsurile organizatorice imediate, cu cercetările științifice de perspectivă, se poate face încă un pas înainte în direcția modernizării învățămîntului nostru.

MIHAI GHIVIRIGĂ
șef de sector la Institutul de științe pedagogice

PREGĂTIRI PENTRU NOUL AN ȘCOLAR

STADIUL REPARAȚIILOR ÎN ȘCOLI

„Toți directorii școlilor unde continuă să existe șantiere de reparații se află la posturi", ni s-a spus la secția de învățămînt a Sfatului popular al orașului București. Iată un lucru bun, căci dacă e evident că reparațiile le execută constructorii — în cazul de față cei de la întreprinderile raionale de construcții și reparații — important este și rolul mobilizator al personalului didactic. Supravegherea, stăruința, sînt evidente atît în nivelul calitativ al majorității lucrărilor executate în această vară cît și în ritmul de execuție mai susținut decît în anii precedenți.

De altfel, această colaborare a pornit chiar de la vicepreședinții Comitetului executiv al Sfatului popular al orașului București, care se ocupă de sectoarele de învățămînt și construcții, eficiența ei vădindu-se în stadiul relativ avansat în care se află majoritatea reparațiilor.

Este de semnalat faptul că, în această a doua parte a vacanței, ritmul muncii pe șantiere sporește. Dacă la 20 iulie doar 100 de lucrări erau terminate (din care 53 recepționate, 87 executate în proporție de peste 75 la sută, iar 69 între 51 și 75 la sută, la 3 august situația se prezenta în felul următor : 201 lucrări terminate, 112 — executate în proporție de peste 75 la sută, 80 — între 51 și 75 la sută. După cum se vede, în anul acesta, s-a vădit o mai temeinică organizare a muncii, atît a constructorilor, cît și a secțiilor de învățămînt și a cadrelor didactice. Comisii speciale delegate de secțiile de învățămînt au controlat în permanență stadiul și calitatea lucrărilor, informînd operativ comitetele executive ale sfaturilor populare raionale. Totuși situația nu poate fi considerată pe deplin satisfăcătoare : încheierea în termen a 81 de lucrări, adică circa 17 la sută din total, se află încă sub semnul întrebării ; dintre acestea 16 nici nu erau începute la data de 3 august.

Chestiunea principală care se pune la ora actuală este ca nici măcar un șantier să nu continue după începerea anului școlar. Căci chiar un singur caz negativ de acest fel poate stînjeni activitatea a sute de elevi și profesori, care trebuie să pornească din plin din prima oră a noului an școlar. Se impune deci lichidarea de urgență a tuturor rămînerilor în urmă prin grăbirea ritmului lucrărilor și, acolo unde este necesar, prin mobilizarea unui surplus de muncitori.

Ritmul intens nu poate fi însă nicidecum o scuză a calității necorespunzătoare. Nu pot fi admise fenomene ca acelea constatate la Liceul „Aurel Vlaicu" sau la Școala generală nr. 246 unde zugrăveala le etajul II s-a efectuat mai înainte de a se repara acoperișul, fapt care a determinat apoi o refacere parțială.

Atragem, de asemenea, atenția că față de numărul de lucrări terminate, recepția este mult rămasă în urmă, cu atît mai mult cu cît această operație nu reprezintă o simplă formalitate, ci un prilej pentru beneficiar de a-și manifesta întreaga exigență. Deficiențele în execuție observate cu prilejul recepționărilor pot fi lichidate prin remedieri. Or, îngrămădind operațiunile de recepționare către ultimele zile ale vacanței, se pot ivi două situații la fel de dăunătoare : fie efectuarea unor lucrări suplimentare după începerea anului școlar, fie, pentru a evita remedierile, acordarea de rabat la calitate.

Pe ansamblul lucrărilor raioanele 1 Mai — cu 62 obiective, toate atacate — și Griviția Roșie sînt cele mai avansate în pregătirea școlilor pentru noul an ; îngrijorătoare rămîneri în urmă se vădesc în raionul Lenin. Dar majoritatea greutăților constatate aici, ca și în alte raioane, pot fi înlăturate printr-o conlucrare mai strînsă între organele de învățămînt și constructori.

Sînt însă și cîteva situații mai greu de rezolvat, care depășesc posibilitățile organelor locale. Astfel, de pildă, reparațiile capitale de la Liceul „Emil Racoviță", necesită 64 mc cherestea, de care constructorul nu dispune. Alt caz : Intreprinderea de confecții metalice și aparataje preconizează livrarea boilerelor necesare Școlii generale nr. 182 abia în trimestrul IV. Într-o asemenea situație, chiar dacă livrarea s-ar face în prima lună a trimestrului — cînd nu se pune încă problema încălzitului — tot vor exista serioase greutăți, deoarece școala are și internat, iar elevii trebuie să facă baie. Pentru rezolvarea corespunzătoare a acestor probleme s-ar cere intervenția direcțiilor de resort din Ministerul Învățămîntului, care să trateze problemele direct cu ministerele tutelare ale întreprinderilor ce trebuie să participe la lucrările de pregătire a școlilor pentru începerea anului școlar.

AUREL RADU

BIBLIOGRAFIE

„Mic atlas de plante"

În Editura didactică și pedagogică se găsește într-un avansat stadiu editorial lucrarea „Mic atlas de plante din flora Republicii Socialiste România", de prof. univ. dr. docent I. Todor. Este vorba de un determinator format carte, care se adresează în primul rînd elevilor din școlile generale și licee, dar și tuturor naturaliștilor și oamenilor care îndrăgesc natura în general și florile în special.

Cunoașterea florilor și identificarea plantelor din natură a constituit întotdeauna o dorință și o preocupare plăcută, izvorîtă dintr-o necesitate practică, ca și din setea de frumos. Atlasul în curs de apariție constituie pentru cei care se inițiază în științele naturale un îndreptar și un stimulent pentru a cunoaște plantele ce cresc pe teritoriul patriei noastre, iar pentru biologi, ca și pentru cei care se ocupă de colectarea plantelor medicinale un material documentar și un mijloc de identificare a plantelor. El prezintă 804 specii și conține 175 de planșe.

În forma în care a fost conceput și realizat, atlasul va constitui desigur un ajutor prețios pentru studiul botanicii.

„Cum au cunoscut oamenii Pămîntul"

Lucrarea „Cum au cunoscut oamenii Pămîntul" de V. Hilt și I. Popovici, apărută de curînd în Editura științifică, prezintă căile străbătute de omenire pentru cunoașterea elementelor spațiului geografic al planetei noastre și, în strînsă legătură cu aceasta, dezvoltarea geografiei, a cărei îndelungată istorie, spun autorii, „se confundă, în unele privințe, cu însăși istoria cunoașterii Pămîntului" (pag. 299).

Vreme de milenii, problema cunoașterii Pămîntului a constituit — și continuă să constituie și în prezent — una din preocupările omenirii.

Nevoile vieții și dezvoltarea gîndirii l-au ajutat să-și îmbogățească și mijloacele de transport pe uscat și pe apă, să-și lărgească aria de circulație. Condițiile social-istorice din secolul al XV-lea din Europa au favorizat organizarea unor călătorii ce au dus la stabilirea unor noi căi de legături între popoarele diferitelor regiuni ale globului. A fost, pentru europeni, epoca cunoscută sub denumirea de „marile descoperiri geografice". Ulterior, dezvoltarea capitalismului, laolaltă cu dorința de cunoaștere a planetei noastre, au făcut ca mările și oceanele Pămîntului să devină drumuri spre teritoriile care asigurau industria modernă cu materii prime, cu mînă de lucru ieftină etc., spre piețele de desfacere.

Transformările economice, politice, sociale etc. au dus și la organizarea într-o formă superioară a cercetărilor privitoare la toate procesele și fenomenele de pe planeta noastră în particular și a Universului în general. La expedițiile organizate în acest scop au participat numeroși cercetători de seamă, care și-au închinat întreaga viață științei, sporind sfera cunoștințelor în toate domeniile lumii materiale. Autorii lucrării „Cum au cunoscut oamenii Pămîntul" subliniază în mod deosebit rolul jucat de Humboldt în ridicarea geografiei pe o treaptă superioară.

Lucrarea se ocupă în continuare de contribuția adusă de oamenii de știință de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea la dezvoltarea științei geografice de către elementele progresiste din lumea întreagă.

Capitolul al IV-lea al lucrării scoate în lumină contribuția călătorilor români la cunoașterea diferitelor regiuni ale globului, precum și rolul jucat de oamenii de știință din țara noastră în dezvoltarea geografiei. Se acordă o atenție deosebită aportului dat la precizarea domeniului de cercetare a geografiei. Se subliniază astfel că, răspunzînd cerințelor ridicate de dezvoltarea social-economică a țării și a gîndirii geografice pe plan mondial, S. Mehedinți a desfășurat o bogată activitate în scopul elaborării teoriei și metodologiei geografiei moderne.

Lucrarea evidențiază și contribuția adusă la dezvoltarea geografiei de către G. Vîlsan, subliniind definiția dată de acesta geografiei moderne, complexul natural reprezentat prin „țesătură de aer, apă, uscat și viețuitoare". Această definiție dată complexului natural cercetat de geografie reprezintă o nouă treaptă în dezvoltarea gîndirii geografice din țara noastră.

În ultima parte a capitolului al IV-lea, autorii se ocupă de direcțiile de dezvoltare a școlii geografice românești, de lupta dintre curentele idealiste și materialiste în geografie, precum și de dezvoltarea acesteia în noile condiții politice, sociale și economice după 23 August 1944.

Apariția lucrării „Cum au cunoscut oamenii Pămîntul" pune în valoare studiile de geografie elaborate în trecut pe plan mondial și național, scoate în evidență necesitatea continuării cercetărilor, a descoperirii unor noi legături între fenomenele și procesele geografice pentru a se ajunge la cunoașterea esenței lor, corespunzător cerințelor construcției socialismului. Ea pune la îndemîna profesorilor de specialitate, a studenților și a marelui public un material valoros privitor la cercetarea planetei noastre.

ELISABETA PRISNEA
Facultatea geologie-geografie
București

A apărut

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 7 — 8/1967

Din sumar:

Adolescența — obiect al cercetării științifice

STUDII ȘI CERCETĂRI

Ștefan Bîrsănescu: Educația adolescenților — obiect al cercetării pedagogice în trecut și azi.

George Văideanu: Cultura estetică a elevului de liceu.

Dumitru Salade: Contribuția familiei la educația moral-cetățenească a adolescenților.

Alexandru Ghitera: Rolul organizațiilor U.T.C. în educația adolescenților.

Ștefan Zisulescu: Imaginația creatoare la adolescent.

Victor Săhleanu: Educația sexuală a tineretului — problemă socială complexă.

Virgil Radulian: Școala și dezvoltarea spiritului creator al adolescentului.

Vasile Bunescu: Orientări metodologice în cercetările de didactică.

Marin Vișan: Autoinstruirea în perspectiva pedagogiei științifice.

Constantin Parfenie: Familiarizarea elevilor de liceu cu tehnica studiului individual.

CONTRIBUȚII LA SISTEMUL MUNCII EDUCATIVE ÎN LICEU

Petre Bărbulescu: Coordonatele adolescenței și specificul muncii educative în liceu.

Virgil Caraba, Aculin Cazacu: Educația intelectuală.

Mihai Ghivirigă: Educația politehnică.

Gheorghița Fleancu, Ion Dragu și Elena Istrate: Educația morală.

Bianca Bratu: Educația estetică

N. Ceaușescu, V. Simionescu, P. Penciu, V. Pavlid: Educația fizică și educația sanitară.

Luminița Ghivirigă: Ora de dirigenție în sistemul muncii educative din liceu.

Dumitru Ciovlică, Louis Roman: Probleme ale planificării și metodicii muncii educative în atenția comisiei diriginților.

DIN PRESA PEDAGOGICA DE ALTADATA

Octavian Ionescu: Gînduri despre tineret.

CRONICA VIEȚII ȘTIINȚIFICE

Noul consiliu științific al Institutului de științe pedagogice.
Romeo Dăscălescu, Florica Popescu: Sedința Consiliului științific al Institutului de științe pedagogice.

RECENZII

M. Wiedemann, W. Forst: „Der Schule von zehn bis sechzehn. Zur Erzehung in der Familien" — „Școlarul de la 10 la 16 ani. Pentru educația în familie" — (Ursula Schiopu)

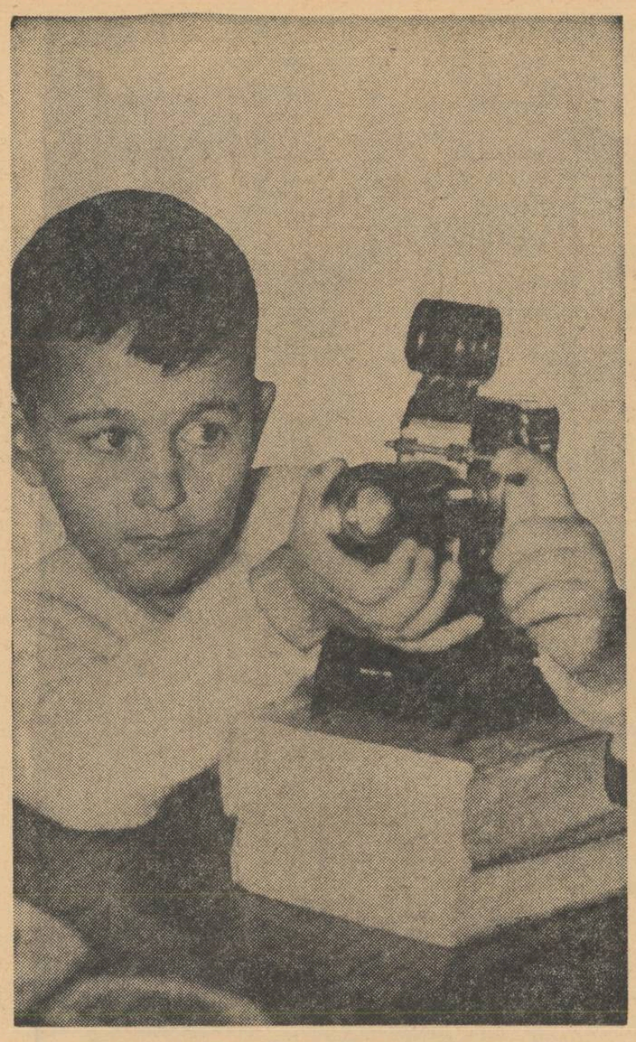

Ultimele pregătiri înainte de proiecție

Dispozitive pentru ilustrarea lecțiilor

Începînd cu semestrul al II-lea al acestui an, Studioul cinematografic „Animafilm" realizează pe lîngă producția de diafilme a Ministerului Învățămîntului, și producția de diapozitive. Studioul urmărește să ridice calitatea diapozitivelor, îmbunătățind mărimea și claritatea imaginii. Excluzîndu-se aproape total fotografia ca fază intermediară a realizării diapozitivelor, imaginile se copiază direct după negativ.

Sînt în faza de finisare diapozitivele: „Igiena principalelor sisteme și organe", „Protecția muncii în laboratorul de fizică", „Cultura florilor de casă și grădină", (color) și „Muzeul Militar Central". Totodată, redactorii și operatorii studioului lucrează la realizarea unor noi diapozitive, care vor apare pînă la sfîrșitul acestui an: „Lupta poporului român pentru unitate națională", „Muzeul Arhivelor Statului", „Mașini agricole", „Vitaminele" (color), „Rolul omului în transformarea plantelor", „Arii", „Fizica nucleară", „Protecția muncii în laboratorul de chimie", „Imagini din Africa", „Imagini din Europa", „Desene de copii" (color), „Prevenirea accidentelor în timpul excursiilor". În ajutorul predării limbilor moderne se vor realiza diapozitivele „Patria noastră" (color) și „O zi din activitatea elevului" (alb negru). Ambele teme vor avea cîte 40 de imagini.

Comitetele de părinți și cadrele didactice își vor putea procura seturile de diapozitive apărute adresîndu-se întreprinderilor comerțului cu ridicata pentru produse metalo-chimice și materiale de construcții.

Pentru a da elevilor posibilitatea de a-și procura diafilmele și diapozitivele necesare ar fi bine ca școlile să ceară responsabililor standurilor de cărți să se aprovizioneze și ei cu aceste articole.

VASILE BORDEIANU

Rezultate valoroase la atletism și înot

În zilele de 22—23 iulie a.c., s-a desfășurat la Oradea, pe stadionul școlii sportive din localitate, concursul de atletism între echipele reprezentative ale școlilor sportive și cele ale liceelor cu program de educație fizică.

La această primă ediție au fost obținute performanțe valoroase. Astfel, eleva Argentina Menis de la Liceul „N. Bălcescu" din Craiova a stabilit un nou record republican la aruncarea discului pentru junioare categoria I, cu rezultatul de 48,84 m (vechiul record care îi aparținea era de 47,02 m). Elevul Petru Colf de la Liceul nr. 4 Timișoara a stabilit cu performanța de 66,98 m, un nou record la aruncarea suliței, pentru juniori categoria a II-a (vechiul record care îi aparținea era de 65,29 m). Eleva Lucia Jinga de la Școala sportivă Ploiești, a realizat la săritura în lungime 5,38 m, fiind cea mai bună performanță din țară la categoria copii.

Alte rezultate de valoare: lungime fete junioare categoria I, 5,73 m, Maria Pop de la Liceul nr. 2 Tîrgu Mureș; suliță băieți categoria I, 63,06 m, Teodor Peca de la Școala sportivă Craiova; greutate fete junioare categoria a II-a, 13,78 m, Maria Illy de la Liceul nr. 2 Brașov etc.

Concursul a fost cîștigat de echipa reprezentativă a școlilor sportive care au totalizat 511,5 puncte. Cu ocazia acestor întreceri a avut loc și un util schimb de experiență între cadrele didactice de la aceste unități școlare cu profil sportiv, în ceea ce privește metodica de selecționare și de pregătire a elevilor.

La București s-a desfășurat în zilele de 29—30 iulie a.c. la bazinul de înot al Școlii sportive nr.2, finala concursului republican pentru școlile sportive, la care au participat circa 300 elevi, reprezentînd zece secții din țară.

La acest concurs au fost realizate următoarele recorduri: 100 m spate, Zena Giurasa de la Școala sportivă Reșița, 1.04.5 nou record republican de seniori și juniori categoria I; 800 m liber, Francisc Rolik de la Școala sportivă Timișoara, 10.07.8, nou record pentru juniori categoria a II-a; 100 m delfin, Eugen Almer de la Școala sportivă Reșița, 1.09.2 nou record pentru băieți A; 200 m mixt, Alexandru Preda de la Școala sportivă nr. 1 București, 2.37.3 nou record pentru băieți A.

Elevul Mircea Hohriu, de la Școala sportivă din Reșița, a stabilit în primul schimb al ștafetei 4 x 100 m mixt băieți A, cu performanța de 1.08.0 un nou record republican la categoria copii, iar eleva Edda Schuller de la Școala sportivă nr. 2 București a stabilit, de asemenea, în primul schimb al ștafetei 4 x 100 m liber, cu performanța de 1.07.8 un nou record republican junioare.

În cadrul acestui concurs s-au afirmat în mod deosebit elevii Școlii sportive din Reșița, pregătiți de prof. Ion Schuster care au cîștigat cele mai multe medalii.

Analizînd rezultatele obținute în cele două concursuri, evident meritorii, se pune în chip necesar întrebarea: cum pot fi explicate succesele obținute de elevii menționați mai sus?

În primul rînd, aceste rezultate nu sînt întîmplătoare, ci ele se datoresc unei activități susținute din partea profesorilor de educație fizică. Pregătirea sistematică și metodică și o bună selecție a tinerelor talente sînt atributele inerente ale acestui succes. Și, neîndoielnic, sprijinul organelor conducătoare din unitățile școlare respective, care au înțeles că școala reprezintă principalul rezervor pentru sportul de performanță.

I. POPLEȘANU

Ministerul Învățămîntului
Institutul de științe pedagogice

anunță
scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— 1 post șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie.
5 posturi cercetător științific principal — specialitatea pedagogie, *București*
— 1 post cercetător științific principal — specialitatea matematică *București*
— 1 post șef sector cercetare științifică — inginer, *București*
— 2 posturi cercetător științific principal — specialitatea pedagogie, *Cluj*
— 1 post cercetător științific principal — specialitatea pedagogie generală, Filiala *Iași*

Condițiile de participare la acest concurs au fost publicate în Buletinul Oficial, partea III-a nr. 112 din 25 iulie 1967

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Sportul în școală

temul școlar se manifestă încă rămineri în urmă, atît în ceea ce privește activitățile de educație fizică ca obiect de învățămînt, cît și în ceea ce privește activitatea sportivă de masă și de performanță. Persistă încă în rîndurile corpului didactic și ale conducerii unor instituții școlare atitudini de neînțelegere a rolului și importanței educației fizice în procesul de învățămînt. Raportul prezentat conferinței arată că procentul elevilor cuprinși sistematic, cel puțin o dată pe săptămînă în activitatea sportivă, este încă mic — circa 10 la sută față de 40—60 la sută cît reprezintă procentul atins în țări ca: R.D.G., Anglia, Polonia, Olanda. Elevii sportivi sînt încă departe din punct de vedere valoric, de ceea ce ar trebui să reprezinte pe plan intern și internațional sportul școlar de la noi. Rezultate nesatisfăcătoare obțin sportivii școlari mai ales la atletism, gimnastică, natație și canotaj. O parte din lipsurile semnalate se datoresc și faptului că baza materială pentru practicarea sportului se află încă, cu toate eforturile depuse, sub nivelul actualelor cerințe. Dincolo de considerentele obiective, unele din aceste deficiențe se datorează și faptului că unele secții de învățămînt nu se preocupă în suficientă măsură de procurarea materialului și echipamentului sportiv, de amenajarea unor baze sportive școlare.

Rezoluția pe țară a mișcării sportive prevede o serie de măsuri menite să ridice nivelul educației fizice și sportului în licee. Pe măsura dezvoltării bazei materiale, se preconizează creșterea numărului orelor de educație fizică în orarul săptămînal al școlilor și facultăților. În scopul îmbunătățirii și modernizării programelor de învățămînt și creșterii eficienței lecțiilor de educație fizică, s-au inițiat de către Ministerul Învățămîntului studii, la realizarea cărora au fost solicitate să-și aducă contribuția cele mai competente cadre didactice. De asemenea, începînd cu anul școlar viitor, se prevede ca orele înscrise în plan pentru activități sportive să fie folosite în principal pentru dezvoltarea sportului școlar.

În scopul asigurării predării educației fizice în mod unitar și pentru a spori mijloacele de întregire a cunoștințelor de specialitate a cadrelor, Ministerul Învățămîntului își propune ca în cursul anilor viitori să elaboreze și să tipărească manuale și metodici, pe cicluri de clase.

Un rol important în această privință îl are promovarea cercetărilor științifice ale personalului didactic de specialitate în domeniul fiziologiei, pedagogiei, psihologiei și sociologiei sportive, teoretice și aplicative.

Pentru dezvoltarea activității sportive de performanță, s-a propus elaborarea unor măsuri de extindere a rețelei școlilor și liceelor cu program de educație fizică.

În același timp vor fi consolidate cluburile sportive școlare, iar conținutul procesului de instruire sportivă va fi orientat spre obținerea unor performanțe de valoare internațională.

Întrucît jocurile olimpice constituie cea mai importantă confruntare sportivă mondială, școala noastră își propune să pregătească pentru viitoarele loturi olimpice un număr tot mai mare de sportivi-elevi. Pentru aceasta se impune reanalizarea actualei răspîndiri a diferitelor ramuri de sport în rîndul elevilor în scopul sprijinirii sporturilor individuale, în special al celor care au o pondere mare în programul jocurilor olimpice. Tot în acest scop a fost instituită din inițiativa Ministerului Învățămîntului insigna „Cercurile olimpice" pentru elevi și studenți la atletism, insignă ce va fi extinsă în anii următori și la alte sporturi olimpice.

Noua organizare a activității de educație fizică și sport în cadrul Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, conlucrarea strînsă a acestui for cu organele de învățămînt și organizațiile de tineret constituie o bază deosebit de valoroasă pentru ridicarea pe trepte mai înalte a educației fizice și a sportului școlar.

CLASELE SPECIALE
bilanț și perspective

Dar să nu anticipăm...

Observațiile judicioase ale celor care au urmărit pe parcurs activitatea claselor speciale, au relevat diverse aspecte, numai aparent disparate, legate de însuși ritmul integrării elevilor în clasele din care fac parte.

Cu toate că toți elevii recrutați au avut note foarte bune în clasa anterioară, clasa a IX-a, totuși pregătirea unora dintre ei la obiectele de profil s-a dovedit, încă de la începutul anului, a fi de un nivel destul de scăzut. Ea prezenta lacune nu atît la materia clasei a IX-a (ale cărei rezultate au intrat între criteriile de alegere), ci mai ales din materia claselor V—VIII. Această situație (care demonstrează în felul ei cît de șubredă este recomandarea dată de nota medie anuală din clasa precedentă, pentru intrarea în clasa specială), a condus la aceea că o parte dintre elevi, în loc să demareze rapid, o dată cu restul colegilor lor cu adevărat dotați la obiectul respectiv, au trebuit să facă un efort suplimentar, pentru a-i ajunge din urmă, pentru a se integra ritmului clasei. Cei mai mulți dintre ei — așa cum s-a întîmplat la Iași — au prins clasa din urmă de abia în trimestrul trei al anului, cînd era de fapt prea tîrziu. De altfel, în general vorbind, efortul pentru acumularea volumului mare de cunoștințe care se predau în clasa a X-a, a condus la o considerabilă solicitare a tuturor elevilor în ultimul trimestru al anului. Ce este drept, noile colective s-au închegat destul de repede și chiar elevii care au obținut la obiectele de profil note mediocre (cuprinse de pildă, între 7—8), și-au ridicat mult nivelul de pregătire. Ei **nu au atins însă nivelul necesar elevului cu aptitudini,** recrutat și bine integrat într-o clasă specială. Există păreri după care rezultatele mai puțin strălucite ale unora dintre clasele speciale s-ar datora faptului că profesorii, entuziasmați de misiunea lor nouă și în care era și firesc să dorească să se ilustreze prin rezultatele elevilor lor, s-ar fi lăsat influențați (mai ales la începutul anului) de nivelul foarte bun al clasei (judecat prin prisma vîrfurilor ei) și i-ar fi solicitat prea tare pe elevi. Obișnuiți să fie premianți, aceștia din urmă au făcut eforturi **la toate materiile,** de unde uzura rapidă a capacității lor de efort și... notele mici la materiile de profil.

Să fie oare chiar așa? Am încercat să analizăm lucrurile pornind de la ideea că acești elevi au fost recrutați (conform cu instrucțiunile) dintre acei cu **aptitudini reale** la obiectele de profil și care aveau ce căuta în clasele speciale respective. Luînd în considerare situația școlară generală a elevilor cu note mici la matematică și la fizică am constatat că aceștia au totuși medii generale anuale, pe ansamblul materiilor, destul de mari. Astfel la clasa specială de matematică de la Timișoara, elevul care are media anuală 5,33 la matematică, are media anuală generală 7,20, elevul care are la matematică media anuală 6,66, are o medie anuală de 8,04, un alt elev care are media anuală 6 la matematică are media anuală 8 la fizică și media generală anuală 8,76... Situații similare se întîlnesc și în alte părți. Interesant însă este că și în cazul elevilor foarte buni, lucrurile vădesc un aspect asemănător. Mutatis mutandis, dacă luăm exemplul furnizat de mediile anuale pe obiecte și de media generală a unor elevi foarte buni de la Cluj, de exemplu, constatăm că elevul F.P. care are toate mediile obiectelor de 10, are cele mai scăzute note medii anuale la fizică (9,66) și la matematică (8,33). Oare o asemenea imagine relevă pe elevul dotat, potrivit clasei speciale, sau numai pe premiantul extraordinar de silitor, menit să fie cel dintîi într-o clasă obișnuită?

Participarea elevilor claselor speciale din Capitală la concursurile de matematică și fizică nu a dat rezultatele scontate. Elevii clasei a X-a de la Liceul „Gh. Lazăr" s-au înscris cu 6 locuri în competiția pe fază raională. Doi au ajuns la faza regională și numai unul a intrat la faza republicană. Din clasa de fizică de la Liceul „D. Cantemir" din Capitală 8 elevi s-au clasat la faza raională, doar trei la faza regională și unul la faza republicană. Deși un obiectiv important a fost pregătirea elevilor pentru concursul de matematică, nici la Cluj nu s-au obținut rezultate remarcabile, cu toate că un elev de aici a luat premiul I pe țară. Iar la Timișoara, în etapa regională a concursului de fizică, au fost evidențiați 6 elevi. Același lucru se poate afirma cu privire la rezolvitorii de probleme. Numărul elevilor din clasele speciale care rezolvă probleme de fizică sau matematică pentru „Gazeta Matematică" și „Gazeta de Fizică și Chimie", este cert scăzut.

Toate aceste aspecte generale (și care, repetăm, nu scad cu nimic nici importanța experienței făcute în anul trecut școlar prin organizarea și urmărirea funcționării claselor speciale și nici rezultatele pozitive obținute cu o bună parte dintre elevi), indică drept o adevărată cauză, nu încărcarea programelor, nu prea marea exigență a cadrelor didactice, ci mai ales condițiile în care au fost recrutați elevii claselor speciale.

Clasele speciale trebuie să reunească pe băncile lor un număr de elevi dotați, cu reale aptitudini de a se dezvolta în mod deosebit în domeniul disciplinelor de profil și să nu fie expresia, mai mult sau mai puțin omogenă, a unor clase de „silitori" adesea întrecuți la competițiile interșcolare la care participă, de alții, elevi cu adevărat dotați, dar care dintr-un motiv sau altul, nu au putut intra în rîndurile elevilor din clasele speciale. Ar părea la prima vedere ciudat, să vorbim de un concurs menit să descopere talente. În fapt aici e vorba de a „bara" calea spre clasele speciale a silitorilor fără aptitudini speciale pentru obiectele de profil, de a nu transforma clasele speciale în locuri de pregătire sigură a silitorilor pentru o intrare mai cerută la facultate. Concursul acesta — poate că implică o oarecare cheltuială (dar obiectivul de realizat, o dată împlinit, o justifică) — trebuie să aibă tocmai acel caracter care să solicite nu știința celui care a învățat cu rîvnă, ci cunoștințele și capacitatea celui care are aptitudini deosebite pentru obiectul respectiv. Poate că, dat fiind că în prezent se preconizează recrutarea elevilor claselor speciale de pe arii mai largi regionale, nu ar strica să se organizeze concursul acesta chiar în Capitală și apoi cei reușiți să fie repartizați diferitelor clase pe criterii geografice. Oricum o selecție, prin probă adecvată, se impune.

CÎTEVA PROBLEME APARTE

Ar fi însă greșit să limităm problemele atît de complexe legate de funcționarea claselor speciale numai la o bătălie în jurul criteriilor de selecționare a elevilor.

Vorbind despre selecționare — mai ales că se înființează în acest an noi clase speciale de fizică și matematică — trebuie avută în vedere și o bună selecționare a cadrelor didactice de profil a acestor clase. Este bine că s-au antrenat în anul școlar trecut o serie de valoroase cadre universitare în munca de ridicare a nivelului de informare științifică a elevilor claselor speciale, este bună inițiativa de a se crea mici biblioteci de specialitate destinate elevilor din clasele speciale, dar trebuie să se țină seama, ca un obiectiv central, de calitatea pedagogică, alături de nivelul informării științifice, a profesorilor recrutați pentru aceste clase. Ideea pe care am mai susținut-o de a se studia posibilitatea ca asistentii de la facultățile de fizică și matematică să facă în prealabil un stagiu la o catedră de liceu, lucrînd efectiv și susținut cu elevii claselor speciale, nu ni se pare încă perimată.

Fără îndoială că se impune și o revedere a programelor claselor speciale (În această ordine de idei, este de relevat de pildă, că în clasa a X-a de matematică s-au programat transformări geometrice în spațiu, fără ca elevii să fi cunoscut mai înainte transformările din geometria plană). Există capitole, ca de pildă, la fizică, studiul soluțiilor, care sînt mai puțin necesare decît ar fi adîncirea noțiunii de moment de inerție sau o mai clară lămurire a conținutului fizic al momentului cinetic. De asemenea s-ar putea avea în vedere amplificarea, la matematică, a unor teme din calculul diferențial (teorema lui Rolle, teorema lui Darbaut privitoare la funcțiile continui) etc.

ȘI ACUM?

Cîteva săptămîni ne mai despart de începerea unui nou an școlar. Clasele speciale, vechi și noi (cele care se vor înființa în acest an școlar) vor intra într-un nou an de ACTIVITATE, de activitate și nu de experiență. Credem că tocmai de acest lucru e nevoie acum, după un an de „preexperiență" (clasa de matematici de la Liceul „N. Bălcescu" din Capitală ce a funcționat în anul școlar 1965—66) și altul de adevărată și valoroasă experiență întreprinsă în patru centre din țară cu cinci clase de matematică și patru clase de fizică.

Considerăm că, pornind tocmai de la ceea ce trecutul an școlar a demonstrat ca fiind pozitiv în munca amintitelor clase speciale, de la dezideratele care izvorăsc dintr-o minuțioasă analiză a rezultatelor obținute și mai ales a semnificațiilor acestora, Ministerul Învățămîntului dispune acum de argumente bine probate pentru a contura definitiv structura proprie a claselor speciale, integrînd-o organic în viața școlii românești, nu ca pe o experiență desfășurată în continuare, ci ca pe o adevărată verigă preuniversitară a procesului de învățămînt.

D. TEODORU

Reportaj dintr-o tabără

În goana mașinii, pe linia șerpuită a șoselei asfaltate, panorama peisajului se schimbă de la o clipă la alta.

Conturul cenușiu-albastru al munților Piatra Craiului se pierde undeva în stînga orizontului. În față ca o barieră stau neclintiți munții Bihorului. Pe neașteptate, după o colină apare NUCETUL. E o mică localitate pe care oamenii din partea locului o denumesc oraș. Ascuns între păduri de foioase Nucetul nu e tulburat de nici un zgomot. Doar apele Crișului Negru murmură în șoaptă povestea lor milenară.

Cînd uniformitatea ia locul fanteziei

Tricolorul taberei de pionieri și școlari din Nucet domină de departe împrejurimile. Aliniate simetric, pavilioanele respiră, prin ferestrele lor larg deschise, aerul ozonat al munților. Poarta principală e ferecată zdravăn, așa că intrăm pe ușa din dos. Ne așteptam să întîlnim un profesor de serviciu. Vorba ceea: nu te poți plimba prin casa omului singur singurel. Dar nu găsim pe nimeni decît la „administrație", unde aflăm că toată lumea, cu mic cu mare, e „la film" E bun și educativ filmul, dar de ce așa pe nemîncate, dis de dimineață? Nu era mai bine ca orele astea, cele mai proaspete ale zilei, să fie lăsate sportului, jocurilor, excursiei — într-un cuvînt, vieții în aer liber? Pentru film, timpul cel mai potrivit e după amiază, seara. Și apoi, de ce sînt cu toții la film? Au oare copiii gusturi atît de nediferențiate încît nu s-au putut organiza cîteva activități la alegere? Ne îndoim...

Tabăra cuprinde un număr de 354 elevi, 24 de cadre didactice și 30 de persoane cu funcții administrative — am aflat mai tîrziu de la prof. Matei Caramalău, *directorul acesteia, împreună cu care am vizitat pavilioanele. Dormitoarele de cîte 3—4 paturi fiecare, ordonate, strălucind de curățenie. Foarte curat, într-adevăr. Numai că prea rece prea sobru. Nimic colorat, nimic vesel. Doar ici colo cîte un tablou. De ce n-or fi mai multe?*

— Ce e aici?

— Cabinetul medical.

Păcat, are lacătul pe ușă! Asta creează o disonanță cu ordinea din jur. Foarte bine că nu sînt copii bolnavi. Dar de aceea s-a creat un cabinet medical, ca să se afle permanent la dispoziția taberei. Dacă e închis, ce nevoie avem de el?

Totul pornește de la calitatea muncii pedagogului

Între pavilioane — terenul de handbal, cel de volei și spațiu suficient de joacă. Dar copiii — ne relatează tov. Caramalău — nu rămîn numai în cuprinsul taberei. Fac și excursii: la izvorul Crișului Negru, la Poarta Bihorului sau la Peștera Sighiștele. Adesea participă la concursuri de orientare turistică. Acum este în desfășurare „Spartachiada taberei", dotată cu premii.

În sfîrșit, iată că s-a terminat filmul. Pionierii întorși de la cinematograf se hîrjonesc în așteptarea mesei de prînz. Educatorii sînt cu toții tineri, dar par prea plictisiți, pentru vîrsta și pentru misiunea lor. Îi supraveghează pe copii cam de la distanță, cam fără chef. Unde-i participarea vie, stimulatoare, la activitatea lor? Activitatea la alegere înainte de masă putea fi organizată altcum. Sîntem doar în tabără, nu? Comandantul de unitate, tovarășa Marta Cseterki Popa, *pare a avea inițiativă și calități de bun pedagog, dar nu poate face singură totul.*

Am vizitat și clubul taberei încadrat de nuci stufoși, în apropierea apelor limpezi, puțin adînci ale Crișului. De formă circulară, cu pereții exteriori din sticlă, oferind larg panorama munților înconjurători, clubul odihnește și încîntă totodată. Cinci mese pentru tenis (cu auxiliarele necesare), nenumărate alte mese mai mici pentru șah și domino se află la dispoziția copiilor. Există și o bibliotecă — zice-se — cu volume numeroase. Dar amplasarea ei pare cel puțin ciudată: un șir de dulapuri lipite de pereți, ferecate cu cîte o strașnică bară de fier, în diagonală. De cine sînt așa de bine păzite, de copii?

Sugestii pentru o organizare mai judicioasă

Credem că pentru îmbunătățirea continuă a activității din tabără există posibilități încă nevalorificate.

De exemplu, de ce subordonarea din punct de vedere administrativ să nu treacă complet în competența sfatului popular raional pe teritoriul căreia se află ea instalată? Aprovizionarea ar fi mai operativă și mult simplificată.

Justificată ar fi și trecerea conducerii activităților instructiv-educative în competența Consiliului raional al pionierilor, Consiliul regional al pionierilor urmînd să îndrume desigur activitățile în ansamblu, să stabilească repartiția locurilor între raioane, a locurilor din fiecare serie.

În asemenea condiții s-ar putea evita o serie de anomalii, ca de pildă faptul că ansamblul pionieresc din Beiuș n-a făcut nici o deplasare la Nucet, unde și-ar fi putut prezenta programul.

Căci, evident, tabăra nu trebuie și nu poate rămîne o unitate de pionieri izolată.

I. TRAIAN

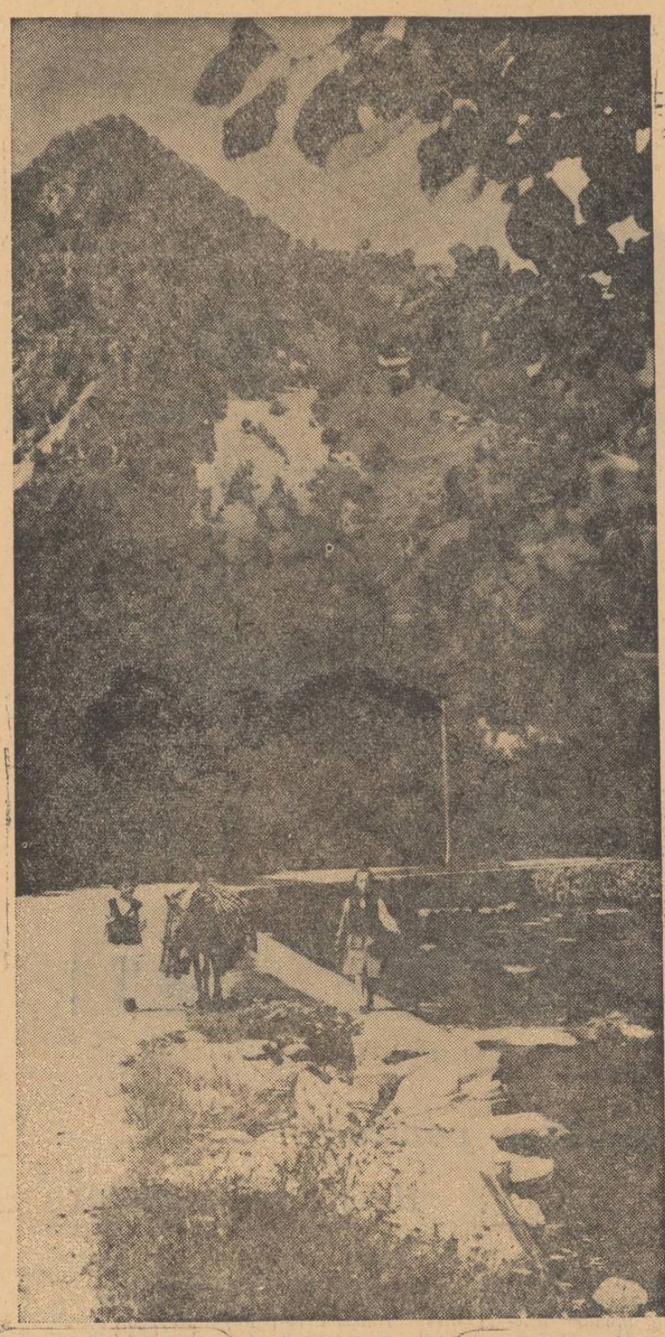

Pe drumuri de munte

Vacanța

În tabără la Goștinești

CANTONAMENTELE CAMPIONILOR

Una dintre formele de stimulare și accelerare a pregătirii de specialitate a elevilor cu evidente aptitudini, cu talent pentru studiul științific sau pentru activitatea într-un anumit domeniu, formă care și-a raliat în ultimii ani numeroși și prestigioși susținători pe planul pedagogiei mondiale, este tabăra-curs. Sînt avansate în această privință diferite variante, în funcție mai ales de ponderea, de raportul, între acțiunile privind lărgirea orizontului de pregătire și acțiunile cu caracter recreativ.

În vacanța de vară a acestui an au fost create și la noi în țară de către Ministerul Învățămîntului în colaborare cu C.C. al U.T.C. sau cu Consiliul Național al Pionierilor, cu sprijinul societăților științifice ale cadrelor didactice și respectiv al Consiliului Național pentru Cultură Fizică și Sport o serie de tabere pentru elevii deosebit de dotați pe tărîmul literaturii, matematicii, fizicii, precum și pentru virfurile sportive din școli. Consemnăm în aceste coloane unele aspecte caracteristice ale activității desfășurate în aceste tabere și cîteva considerații pe marginea lor.

MATEMATICIENII

La Bucșoaia, în regiunea Suceava, au fost reuniți cei 290 de finaliști ai concursului de matematică organizat în acest an de Ministerul Învățămîntului. Sub îndrumarea unui colectiv condus de profesorul Ion V. Maftei și compus din 17 cadre didactice, dintre care 12 profesori de specialitate, elevii-matematicieni beneficiază de un program variat, conceput să realizeze un echilibru judicios între cele două componente ale activității — pregătire științifică și recreere — și care cuprinde evidente atribute pozitive.

Pe planul acțiunilor de informare științifică, de studiere a problemelor din domeniul matematicii, sînt prevăzute expuneri pe teme de deosebită actualitate ca, de pildă, despre logica matematică, despre idei și soluții noi în algebră, despre concepțiile și cuceririle astronomiei contemporane, despre mașini electronice, cibernetică, precum și despre istoria matematicii. Ciclul de expuneri a fost deschis de prof. univ. dr. docent I. Creangă, rectorul Universității „Al. I. Cuza" din Iași și va fi continuat de o serie de prestigioși oameni de știință și cadre didactice universitare. Expunerile vor fi urmate de discuții pentru clarificarea și adîncirea unor probleme, organizate pe grupe sub conducerea profesorilor de specialitate.

În programul de pregătire științifică mai figurează ore de rezolvare a unor probleme și concursuri de rezolvări, serate matematice, întreceri pentru titlul de „cel mai bun rezolvitor" și „cel mai bun propunător" de probleme etc.

Pe panoul din centrul taberei apar, la intervale de două zile, file cuprinzînd o grupă de șapte probleme. Panoul polarizează atunci atenția întregii tabere. Caietele de exerciții se umplu cu repeziciune de cifre și simboluri algebrice, se schimbă primele impresii. Apoi, un timp, pînă ce ideile soluțiilor se conturează clar, simți că viața taberei, indiferent de activitățile recreative care se desfășoară în continuare, pulsează în „ritm matematic".

„În comportările, în întreaga atitudine a marii majorități a elevilor din tabăra noastră, citești clar pasiunea matematică — ne spune directorul acesteia, prof. Ion Maftei. — Am încercat să organizăm activitatea astfel încît să îndrumăm această pasiune pe făgașul cel mai potrivit. Să luăm, de pildă, problemele date spre rezolvare. Sînt din domeniul matematicii moderne și solicită în primul rînd perspicacitatea, logica, gîndirea matematică. Cît privește calculele, ele sînt reduse la strictul necesar.

Tot astfel căutăm să orientăm întreaga activitate de specialitate a taberei. Ne propunem, totodată, să urmărim evoluția elevilor în perioada cursului prin intermediul intervențiilor pe care le fac în cadrul discuțiilor, a siguranței în rezolvarea problemelor, astfel încît să schițăm o caracterizare a posibilităților și perspectivelor lor pe tărîmul matematicii".

Subscriem acestor preocupări și avansăm în același timp o propunere: socotim mult mai potrivit ca, pe viitor, experiența organizării unor asemenea tabere să fie continuată, alegîndu-se locuri în apropierea marilor centre universitare, în așa fel încît participanții să poată cunoaște „pe viu" și tehnica electronică modernă utilizată în diferitele domenii ale matematicii.

Bineînțeles tabăra are un bogat program recreativ — excursii în împrejurimi, șezători literare, plajă, jocuri sportive. „Matematicienii" pot fi văzuți adesea învățînd cîntece, jucînd volei, căutînd smeurișuri. Și trebuie recunoscut: în toate pun o deplină disciplină matematică.

CONDEIERII

În ambianța atît de puternic evocatoare a activității strălucitilor înaintași ai literaturii românești Coșbuc și Rebreanu, în Năsăudul unor multiseculare tradiții de cultură și de creație artistică populară, stăm de vorbă cu prof. dr. docent Dan Simonescu, vicepreședinte al Societății de științe istorice și filologice.

„Alegerea Năsăudului pentru tabăra finaliștilor concursului de literatură este deosebit de fericită — ne spune interlocutorul nostru. Este vorba, în primul rînd, de ecoul unor mari prezențe scriitoricești ale trecutului. De asemenea este vorba de cunoașterea unor tradiții folclorice de mare valoare, care au pătruns adînc în arta cultă".

Programul activității taberei, alcătuit de directoarea acesteia, prof. Sița Stroie, cu sprijinul unui colectiv de cadre didactice, este axat clar pe aceste preocupări. Pe primul plan se situează, firește, cunoașterea operei lui George Coșbuc și Liviu Rebreanu și a ambianței în care a luat ea naștere. În această privință sînt prevăzute: o seară tematică „Filonul folcloric în poezia lui Coșbuc", un concurs literar intitulat „George Coșbuc și Liviu Rebreanu, două culmi ale literaturii noastre", vizionarea și discutarea filmelor artistice „Pădurea spînzuraților", „Răscoala" și a documentarului „George Coșbuc", drumeții în satele Coșbuc (locul natal al scriitorului, fostul Hordău) și Prislop, vizitarea muzeului, caselor memoriale, a secției Arhivelor Statului și a bibliotecii din Năsăud și un carnaval intitulat „Întîlnire cu fetele și flăcăii din poeziile lui Coșbuc".

În același timp, oaspeții taberei își vor putea prezenta creațiile originale în cadrul cenaclului literar anume creat, care editează și o gazetă literară de perete cotidiană, vor face schimb de experiență cu privire la organizarea activității cercurilor și cenaclurilor literare din școli,

Printre invitații taberei se vor număra, în această perioadă, — alături de prof. dr. docent Dan Simonescu, — prof. univ. Ștefan Pascu, membru corespondent al Academiei, conf. univ. Gavril Istrati, decanul facultății de filologie a Universității din Iași, istoricul literar Augustin Z. N. Pop, conf. univ. Gavril Scridon, Tiberiu Rebreanu, fratele scriitorului, precum și scriitorii D.R. Popescu, Dumitru Mircea și Vasile Rebreanu.

Desigur și aici în programul taberei figurează o serie de acțiuni recreative complementare.

Acordul nostru deplin deci, atît cu locul de amplasare a taberei pentru finaliștii concursului literar, cît și cu programul acestei tabere. Se putea face însă mai mult, unele lucruri se mai pot realiza și acum, în asigurarea unor condiții materiale mai bune pentru activitățile taberei. Nu este, de pildă, firesc ca aceasta să aibă condiții de tabără regională, cînd ea este una dintre cele mai importante tabere centrale; nici mijloacele de transport pe care le poate folosi tabăra nu sînt la înălțimea cerințelor. Ajutorul în această privință, pe care tabăra îl merită din plin, mai poate fi acordat și acum de către forurile care o tutelează.

SPORTIVII

La Cheia — așa cum ne informează prof. Ion Tudusciuc — pionierii cu aptitudini pentru atletism și gimnastică, respectiv cei care au cîștigat locul I pe regiune la concursul școlilor generale, s-au pregătit sub conducerea și îndrumarea competentă a unor profesori de educație fizică și antrenori. Programul taberei a ținut seama de etapa de pregătire în care se afla elevii, și de condițiile locale existente. Punînd accent pe împletirea judicioasă a efortului de antrenament cu odihna activă, cît și pe latura formativă a procesului instructiv-educativ, lecțiile de pregătire alternau cu concursuri cultural-distractive și activitate de club.

Întrecerile finale ale participanților au dat cîștig de cauză, la atletism, echipelor din regiunile Crișana, Mureș-Autonomă Maghiară și din orașul București iar, la gimnastică, echipelor din regiunile Argeș, București, Banat și Ploiești. Desfășurat într-un cadru sărbătoresc, concursul acesta a purtat numele de „Festivalul tinerelor speranțe".

La prima sa ediție, această tabără sportivă poate constitui un început de tradiție, putînd fi extinsă cu succes și la alte discipline sportive. Reușita depinde însă, în mare măsură, de asigurarea în continuare a celor mai bune condiții de pregătire, la nivelul cerințelor actuale, privind realizarea unor performanțe sportive înalte.

AL. CIUCĂ

Meridiane

SECVENȚE CONGOLEZE

— NOTE DE DRUM —

Cei peste 6 000 de kilometri care separă Parisul de Brazzaville, capitala Republicii Congo, sînt parcurși, pe calea aerului fără escală, în aproape șapte ore. În condiții de vizibilitate perfectă, peisajul african ni se dezvăluie — chiar și de la înălțimea de circa 10 000 m — de o fantastică varietate. Pe măsură ce uriașa pasăre de fier se apropie de aterizare, distingem din ce în ce mai clar apele roșcat-verzui ale fluviului Congo, a cărui albie, lată de cinci kilometri, poartă, cînd vijelios, cînd molcom, spre Atlantic mici insule de verdeață.

Situată pe malul drept al fluviului Congo, în față cu Kinshasa, capitala Republicii Democratice Congo, Brazzaville are astăzi o populație de aproape 150 000 locuitori.

Ca profesor, îmi făcea o deosebită plăcere să privesc, în primele ore ale dimineții, o întreagă tînără armată a școlii — băieți și fete — care-și purtau ghiozdanele sau servietele în pas ușor, spre școală. Erau elevi ai școlilor primare, ai liceelor și studenții, pentru care începea o nouă zi de învățătură. Privindu-i, îmi aminteam de discuția pe care am purtat-o cu pedagogul unei școli din Brazzaville: „Colonialiștii și neocolonialiștii — ne spunea el — se tem de o Africă știutoare de carte, cultă. Răspîndirea culturii înseamnă năruirea definitivă a tuturor înfeudărilor coloniale".

În acest context se încadrează eforturile impresionante depuse în prezent în Republica Congo pentru lichidarea analfabetismului, preocuparea pentru crearea unui învățămînt general, științific și național congolez, precum și pentru pregătirea de cadre.

Primul popas, potrivit calendarului vizitelor pe care le-am făcut aici, a avut loc la o școală profesională cu durata de 3 ani, unde în prezent sînt pregătiți muncitori calificați în tîmplărie, mecanică-auto, electricitate, iar pentru viitor se prevede calificarea pentru alte meserii — sudori, cazangii, tehnicieni radio. Săptămînal, elevii urmează cursurile de cultură generală și tehnică, efectuează lucrări practice în laboratoare sau ateliere. În noul laborator de fizico-chimice am văzut cîțiva elevi electricieni executînd instalația de lumină electrică. Bassilo Dominique, directorul școlii, ne spune că aici elevii au posibilitatea să realizeze o îmbinare a teoriei cu practica.

Următorul popas îl facem la Școala de pictură „Mungalie", înființată în 1950 de pictorul și profesorul francez Pierre Lotds. Studiul în această școală durează 4 ani, iar pregătirea elevilor este asigurată de 12 pictori-profesori. Avem ocazia să privim, în cadrul expoziției tradiționale organizată cu ocazia zilei Revoluției (15 august), peste 100 de tablouri semnate de profesori și elevi, înfățișînd scene de muncă, luptă, dans, animale, peisaje etc.

Pretutindeni, pe străzi, în interiorul instituțiilor, poți citi: „Unité travail, progrès!" (unitate, muncă, progres), cuvinte care rezumă principalele sarcini actuale ale poporului congolez.

O impresie deosebită ne-a lăsat discuția cu Julien Bonkambon, membru al Biroului Politic al partidului de guvernămînt Mișcarea Națională a Revoluției, prim-vicepreședinte al Adunării Naționale, care ne-a primit cu o bucurie sinceră, spunîndu-ne că păstrează amintiri de neuitat despre România, pe care a vizitat-o de cîteva ori. „În prezent, ne-a arătat el, sarcina noastră primordială este să-i învățăm pe oamenii muncii congolezi cum să învețe și să muncească uniți". Fraza aceasta exprimă una din cele mai arzătoare cerințe actuale a profesorilor de pe continentul african, dorința vie a poporului congolez de a munci și a lupta pentru păstrarea unei independențe depline și pentru prosperitate.

Prof. ION BUCUROIU

Prezențe românești peste hotare

● LA TAMPERE, în Finlanda (localitate din apropierea orașului Helsinki) s-a deschis miercuri 9 august un seminar internațional al reprezentanților organizațiilor de copii și al educatorilor, care va dezbate „Activitatea pentru drepturile copiilor în lumea în transformare".

Seminarul se desfășoară sub auspiciile Comitetului internațional al mișcărilor de copii și adolescenți (CIMEA) creat în 1957 din inițiativa Federației Mondiale a Tineretului Democrat (FMTD).

Programul seminarului prevede o serie de rapoarte și discuții cu privire la „Democratizarea învățămîntului școlar și a educației", „Educarea copiilor în spiritul cooperării și prieteniei", „Cooperarea între școală și organizațiile de copii" și „Organizația de copii — centru de ajutor pentru activitatea copiilor".

Delegația din țara noastră participantă la seminar este formată din lector univ. Patița Silvestru, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, și lector univ. Dan Dutescu. Delegația română va prezenta un referat la problema „Cooperarea între școală și organizațiile de copii".

● LA MONTREAL se deschide, la 13 august 1967, Conferința mondială de informare și studiu pentru organizarea activităților științifice extrașcolare.

Ideea convocării acestei conferințe a apărut cu prilejul celei de a 14-a sesiuni a Conferinței generale UNESCO (Paris 25 octombrie — 30 noiembrie 1966) care a primit cu multă căldură propunerea lui Renée Maheu, directorul general UNESCO, privind „încurajarea inițierii tineretului în știință".

Conferința a fost convocată din inițiativa Comitetului internațional de coordonare pentru inițierea în știință și dezvoltarea activităților științifice extrașcolare (C.I.C.), care a și propus ca prima Conferință mondială de informare și studiu pentru organizarea activităților științifice și extrașcolare să aibă loc sub auspiciile UNESCO în Canada, în cadrul Expoziției mondiale de la Montreal.

La această conferință sînt invitați aproximativ 40 de delegați din Africa, Asia, America și Europa, precum și numeroși observatori ai diferitelor organizații internaționale. Din țara noastră participă la conferință prof. univ. Nicolae Dinculeanu, ca delegat al Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Scopul conferinței este pe de o parte de a permite un schimb de informații asupra activităților științifice extrașcolare realizate în diferite țări și asupra metodelor folosite în organizarea acestor activități, iar pe de altă parte elaborarea unui program internațional de perspectivă, în vederea dezvoltării și promovării activităților științifice extrașcolare a tineretului la nivel național și internațional.

Conferința are de asemenea în programul său discutarea celor mai variate forme de activități științifice extrașcolare (expoziții, cluburi și tabere științifice, publicații și filme științifice pentru tineret). Cu acest prilej se vor discuta și condițiile de editare a unui buletin periodic, a unor liste de filme ale organizațiilor științifice de tineret, organizarea unor stagii de formare și schimb de specialiști, coordonarea și promovarea creării unor centre regionale etc.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 138

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 909
Marți 22 august
1967
6 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

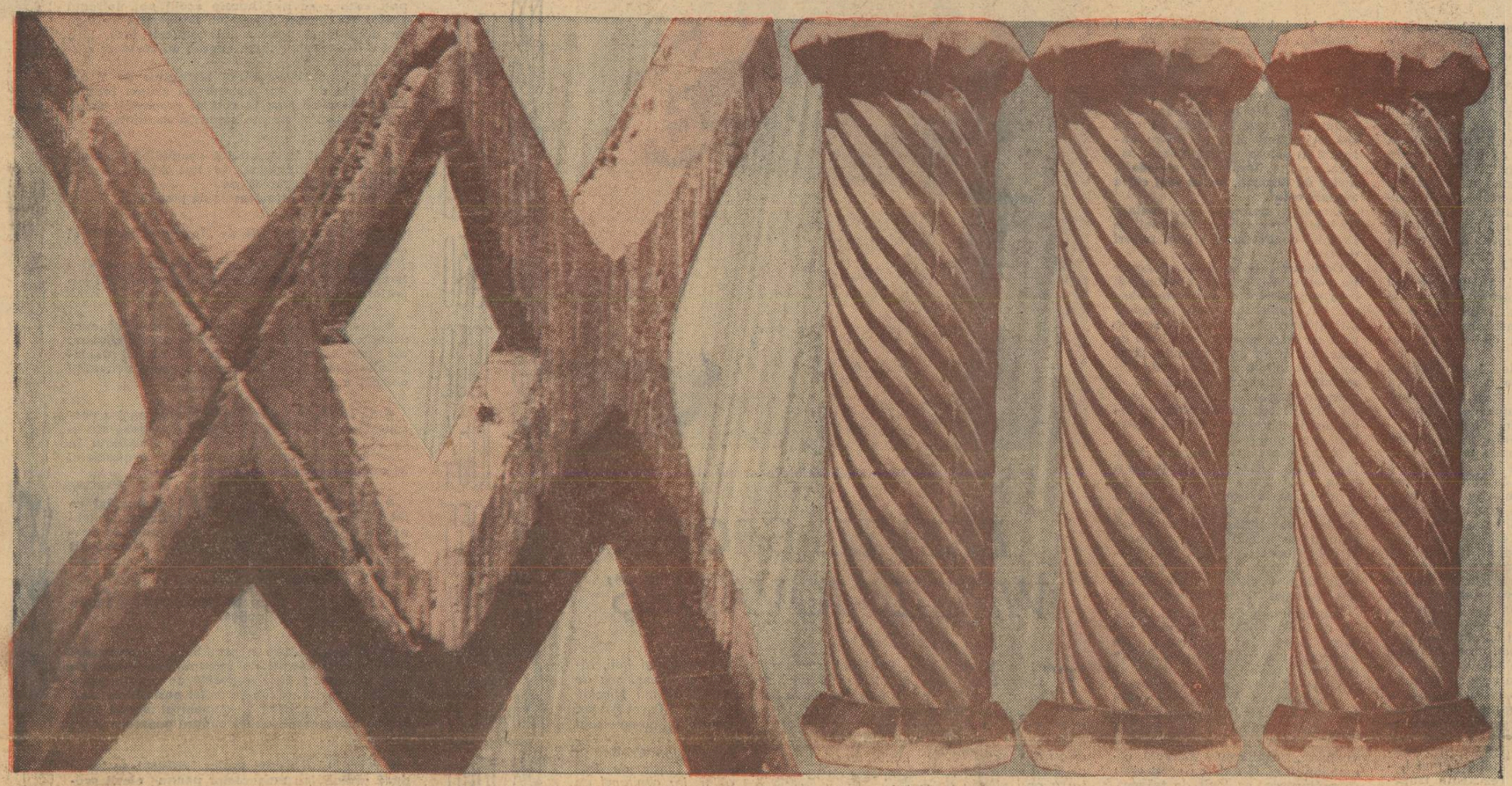

23 AUGUST

FLORILE MARII SĂRBĂTORI

A XXIII-a aniversare a eliberării țării noastre de sub jugul fascist este sărbătorită de întregul popor român prin avîntul constructiv pe drumul progresului economic și social-cultural, al desăvîrșirii edificiului socialist.

O nouă epocă în istoria României a început o dată cu victoria insurecției naționale antifasciste din august 1944, inițiată, organizată și condusă de Partidul Comunist Român în colaborare cu celelalte forțe patriotice. Este meritul istoric al partidului comunist din țara noastră de a fi analizat în mod științific, realist, starea de spirit antihitleristă a diverselor categorii sociale, contradicțiile interne, adîncirea crizei regimului antonescian și, folosind condițiile prielnice generate de înaintarea impetuoasă a Armatei sovietice, de a fi realizat o largă coaliție de forțe în fruntea căreia a condus, cu înaltă responsabilitate, lupta hotărîtoare pentru eliberarea patriei.

România a trecut astfel de partea țărilor care s-au ridicat împotriva agresiunii naziste. Însuflețită de înflăcărate sentimente patriotice, de ură împotriva cotropitorilor fasciști, întreaga Armată română a întors armele contra Germaniei hitleriste. Zdrobind trupele fasciste din interiorul țării, ostașii români au luptat apoi cot la cot cu Armata sovietică pentru eliberarea Ardealului și dincolo de hotarele țării, în Ungaria, Cehoslovacia și Austria, pînă la victoria finală împotriva Germaniei hitleriste. La 9 Mai 1945, în ziua capitulării armatelor naziste germane, erau pe front 16 divizii românești de infanterie și cavalerie, un corp aerian, o divizie de artilerie antiaeriană, flotila de Dunăre și alte efective. În total au participat la războiul împotriva Germaniei hitleriste peste 538 000 de militari români.

În ireșul luptelor pentru zdrobirea cotropitorilor fasciști, pentru lichidarea totală a hitlerismului, s-au dezvoltat și întărit prietenia dintre poporul român și poporul sovietic, sentimentele frățești de nezdruncinat dintre cele două popoare, pe fundamentul de granit al marxism-leninismului, al idealurilor comuniste.

Pe calea deschisă acum aproape un sfert de veac, revoluția populară începută o dată cu victoria insurecției a dus la înlăturarea vechilor rînduieli bazate pe exploatarea omului de către om, la obținerea unor grandioase transformări economice, politice, sociale, culturale, care au creat o nouă față a țării. România este astăzi un stat în plin avînt creator, urcînd în ritm susținut, echilibrat, treptele progresului și civilizației. Puterea politică a fost cucerită de clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu toate forțele progresiste. În întreaga economie națională au fost instaurate relațiile de producție bazate pe proprietatea obștească. Forțele de producție cunosc o puternică dezvoltare. Potențialul industrial al țării este astăzi de 10 ori mai mare decît cel al anului 1938. Politica de industrializare socialistă, de dezvoltare cu prioritate a industriei grele, cu pivotul său construcția de mașini, și-a dovedit pe deplin justețea în practică. S-a înfăptuit cu succes una dintre cele mai complexe sarcini ale trecerii la socialism, cooperativizarea agriculturii.

„Realitățile sociale de azi ale țării — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea ținută cu prilejul festivităților prilejuite de aniversarea unei jumătăți de secol de la marea epopee națională a Mărășeștilor — întruchipează încununarea și depășirea celor mai înalte năzuințe ale înaintașilor, a celor mai profunde idealuri ale maselor populare din România". Socialismul a triumfat deplin și pentru totdeauna în patria noastră. Națiunea română socialistă, unită prin aceleași țeluri și interese ale tuturor păturilor populației, indiferent de naționalitate, înflorește și se manifestă tot mai viguros, făurindu-și o viață liberă și fericită.

Întregul popor, urmînd cu încredere și hotărîre politica partidului, transpune în viață mărețul program al dezvoltării țării trasat de Congresul al IX-lea. Rezultatele obținute pînă acum atestă realismul prevederilor planului cincinal 1966—1970, posibilitățile mari ale economiei socialiste.

Dezvoltarea economiei socialiste, îndeplinirea sarcinilor cincinalului reclamă un stil de muncă înnoitor, dinamic, o înaltă exigență și răspundere în abordarea problemelor economice. Partidul studiază realitățile și condițiile concrete ale mersului nostru înainte, adoptînd măsurile necesare.

În anii ce vin, preocuparea centrală o va constitui asigurarea unui progres neîntrerupt și multilateral al producției materiale, perfecționarea calitativă a întregii economii. Eforturi și mai mari vor fi depuse pentru amplificarea cercetărilor științifice și aplicarea rezultatelor acestora în producție, pentru dezvoltarea susținută a ramurilor-cheie, de care depinde modernizarea economiei, pentru îmbunătățirea organizării producției și a muncii, a conducerii și planificării economiei naționale.

Ridicarea necontenită a nivelului de trai al populației formează țelul suprem al orînduirii noastre. El se înfăptuiește an de an, prin transpunerea în fapte a hotărîrilor partidului și statului. Numai în anul trecut, spre exemplu, veniturile bănești ale populației au crescut cu 10 la sută față de 1965. Anul acesta au fost mărite salariile lucrătorilor de la căile ferate, din porturi, ale cadrelor economice din întreprinderi și instituții, a început aplicarea noii legi a pensiilor. De curînd s-au efectuat reduceri de prețuri la o seamă de bunuri de consum și s-au sporit salariile mici. Toate acestea marchează legătura strînsă, condițională, dintre ridicarea bunăstării populației și creșterea eficienței întregii activități economice.

Asigurînd condițiile materiale și spirituale ale dezvoltării oamenilor, socialismul alimentează afirmarea complexă a aptitudinilor, talentelor și personalității lor. Păturile cele mai largi ale populației muncitoare, ținute în trecut în întuneric, se bucură astăzi de lumina culturii. Cheltuielile din bugetul statului pentru acțiunile social-culturale au fost anul trecut de 23,6 miliarde de lei, cu 8 la sută mai mult decît în 1965. Sumele alocate în același scop anul acesta formează 22,1 la sută din totalul cheltuielilor bugetare. Învățămîntul public cunoaște o dezvoltare și perfecționare continuă. Generalizarea învățămîntului de 8 ani, amplificarea învățămîntului profesional, mediu și superior, progresele științei, artelor, literaturii constituie realizări cu care patria noastră socialistă se poate mîndri. O dezbatere amplă are loc în prezent în legătură cu studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior, întocmit de Ministerul Învățămîntului, cu participarea unui mare număr de cadre didactice, oameni de știință și alți specialiști, activiști de partid și de stat.

(Continuare în pag. a 5-a)

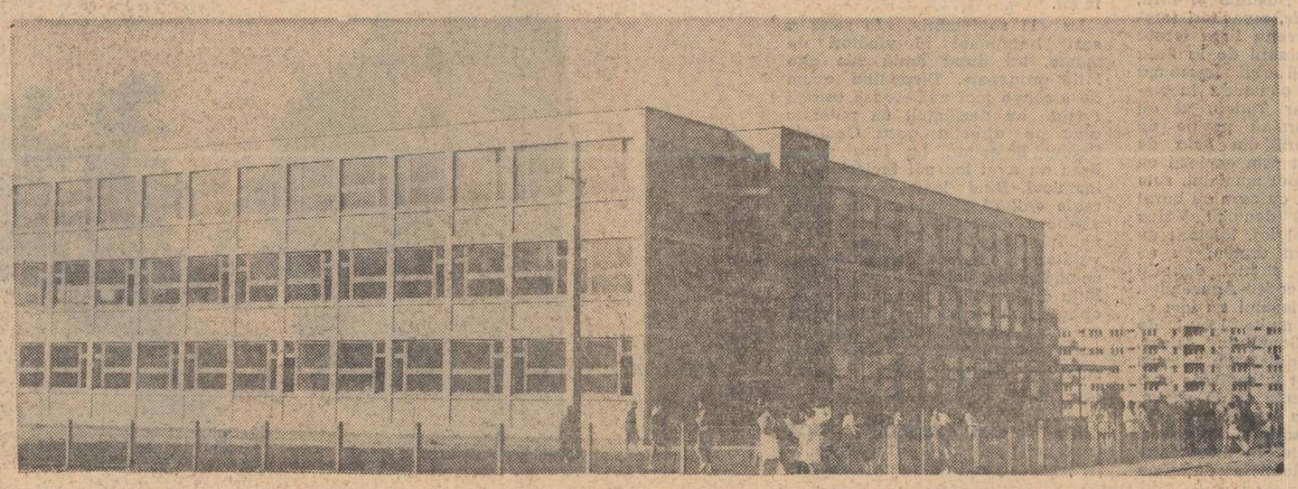

Una dintre sutele de școli noi, moderne, înălțate în ultimii ani pe tot cuprinsul României socialiste.

AVAN— PREMIERĂ ȘCOLARĂ

Deși constituie reluarea unei activități intrată de mult într-un ciclu firesc, aproape ritual, fiecare început de an școlar, reprezintă o înnoire, o evoluție pe spirală.

Săptămînile care preced deschiderea anului școlar 1967—1968 conturează, cu tot mai multă consistență, profilul specific al acestei premiere școlare. Învățămîntul polarizează la ora actuală, atît pe plan național cît și pe plan local, numeroase preocupări. Se elaborează materiale privind adîncirea conținutului științific și perfecționarea formelor de predare a procesului de învățămînt în ansamblul său. Pe ordinea de zi a plenarelor comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale se află înscrise, la loc de frunte, situația învățămîntului și măsurile pentru asigurarea deschiderii în cît mai bune condiții a noului an școlar.

Profilul specific al anului școlar 1967—1968 este conturat și de faptul că acesta este primul an în care se reia tradiția învățămîntului de 12 clase. Aceasta va permite, desigur, amplificarea la nivelul cerințelor unui învățămînt modern a orizontului cunoștințelor de cultură generală pe care îl asigură liceul, dînd totodată posibilitatea unei eșalonări mai judicioase a acestor cunoștințe, corespunzător cerințelor accesibilității și ale unui program rațional de studii.

Elevii clasei a 11-a vor avea la dispoziție manuale noi care răspund unor înalte cerințe științifice și didactice. De altfel, în ansamblul lor, cele peste 700 titluri de manuale ce vor fi date elevilor din școlile generale, licee teoretice și de specialitate, școli profesionale și tehnice în noul an se prezintă la un nivel superior față de trecut în ceea ce privește conținutul științific, concepția pedagogică și prezentarea tehnică, grafică. În folosința școlilor pentru noul an vor intra totodată numeroase materiale auxiliare — de la albume și planșe la aparate perfecționate pentru studiul electronicii și fizicii nucleare.

Este desigur de așteptat ca, în ansamblul ei, tehnica școlară, integrarea mijloacelor perfecționate și cu mare randament în predare, în viața școlilor să înregistreze un deosebit salt înainte. Perseverența unor strădanii actuale arată că în curînd laboratoarelor fonetice școlare existente actualmente în Capitală, la Oradea și Turda, li se vor adăuga alte asemenea instalații complexe.

O deosebită amploare se conturează a avea în noul an școlar preocuparea pentru programarea studiului, pentru construcția și utilizarea unor mașini de instruire, care au cîștigat de pe acum un important teren în liceele din Brașov, Cluj, București și Tg. Mureș. De altfel, aceasta face parte din ansamblul unor preocupări de cercetare științifică și pedagogică care au pătruns amplu în masa corpului didactic.

La reușita tuturor strădaniilor care conturează perspectivele de bun augur ale anului școlar ce vine, se înscriu și preocupările de perfecționare și autoperfecționare manifestate de învățăt-

(Continuare în pag. a 5-a)

Neuitate pilde de vitejie

Insurecția națională antifascistă din august 1944, inițiată, organizată și condusă de Partidul Comunist Român, în colaborare cu celelalte forțe patriotice, a inaugurat o nouă eră în istoria României.

Întreaga armată română, animată de un înflăcărat sentiment patriotic, de ură puternică împotriva ocupanților naziști, a întors armele împotriva Germaniei hitleriste.

La luptele pentru alungarea cotropitorului hitlerist, pentru nimicirea definitivă a lui, au participat și numeroși învățători, profesori și chiar elevi, care au dat dovadă de un înalt devotament pentru patrie, înscriind în istoria războiului antifascist nețerse pagini de eroism.

În cele ce urmează publicăm cîteva evocări ale luptelor, care au avut loc imediat după 23 August, pentru eliberarea patriei și la care o contribuție de neuitat au adus-o, alături de ceilalți oameni ai muncii încadrați în armata țării, învățătorii și profesorii.

FĂCLIERI ȘI OSTAȘI

În ziua de 22 septembrie 1944, Regimentul 11 dorobanți „Siret", prima unitate a Diviziei 21 infanterie angajată în luptele pentru eliberarea Transilvaniei, trece Mureșul în zona Sînpaul și atacă rezistențele dușmane de la nord de acest rîu. Primul obiectiv al acestui atac îl constituia ocuparea unei înălțimi denumită Raput (cota 479), care prin forma și așezarea sa domina Valea Mureșului pe o mare întindere. Pentru stăpînirea acestei înălțimi, inamicul executase aici din timp numeroase lucrări de apărare și concentrase forțe puternice de infanterie și artilerie făcînd parte din Divizia 8 Cavalerie „SS" germană.

Era pentru prima dată cînd trupele noastre angajate în războiul antihitlerist de eliberare, luptau împotriva forțelor organizate germane, superioare nouă ca număr și dotare și instalate din timp în poziții de apărare avantajoase. Dar chiar din prima zi a luptelor, ostașii noștri, de la soldat la general, au dat dovadă de un înălțător spirit de sacrificiu în dorința lor fierbinte de a zdrobi dușmanul și a curăți pămîntul țării de cotropitori. În zorii zilei, batalionul 1 trece Mureșul și se avîntă vijelios la cucerirea înălțimii Raput. Pantele abrupte sînt greu de urcat. Dușmanul revarsă valuri de foc de mitraliere, branduri și artilerie. Bravii dorobanți moldoveni își înzecesc însă puterile și asaltează cota 479. În frunte se află plutonul de pușcași al sublocotenentului rezervist Ion Talașman, învățător în unul din satele Covurluiului. Atacul său este susținut de focul plutonului de mitraliere al bravului sublocotenent de rezervă Sîrbu, învățător în Galați. Pe măsură ce atacatorii noștri se apropie de culmea dealului Raput, dușmanul își întețește focul și rîndurile noastre se răresc tot mai mult. Servanții celor patru mitraliere din plutonul sublocotenentului Sîrbu cad unul după altul loviți de schijele bombelor dușmane. Rînd pe rînd tăcănitul mitralierelor sale își rărește cadența, gata, gata să se stingă. Dar acolo sus, pe povîrnișul dealului, se află plutonul colegului său de breaslă, învățătorul Talașman, care mai are doar un salt pînă la ocuparea cotei 479. Sublocotenentul Sîrbu, sfidînd grindina de foc a dușmanului, aleargă de la o piesă la alta, dirijîndu-le focul și îmbărbătîndu-și „băieții", să nu slăbească sprijinul atacului. Dușmanul pornește la contraatac. Una din mitraliere a amuțit. Sublocotenentul Sîrbu zvîcnește către amplasamentul piesei rămase încremenite. Ofițerul își potrivește banda de cartușe și arma prinde din nou glas. Focul său ucigător seceră rîndurile dușmanului și-l silește să dea înapoi. Între timp, Talașman ajunsese pe vîrful cotei în fruntea plutonului său. De sub coastă inamicul pornește în salturi la contraatac. De nu ar fi fost oprit, toată truda de pînă atunci ar fi fost zadarnică. Sublocotenentul Sîrbu ajunge la o altă mitralieră care amuțise și din nou îi dă viață. Inamicul este respins, dar o dată cu aceasta o îndoită durere străbate rîndurile ostașilor lui „11" Dorobanți. Pe vîrful cotei 479 cade rănit mortal învățătorul Talașman, care mai are doar puterea să spună „copiilor" săi: „...să nu vă găsiți odihnă pînă nu veți curăți pămîntul Transilvaniei de fiara fascistă!"

Aproape în același timp, și nu departe, cade spulberat de explozia unui obuz împreună cu mitraliera la care rămăsese ca ultim servant, bunul său prieten, învățătorul Sîrbu. Numele lor stau astăzi săpate în piatra monumentului de la Oarba de Mureș, mărturie a neînduplecării cu care fiii poporului român își apără pretutindeni moșia milenară.

Nenumărate și înălțătoare au fost pildele de dăruire din partea acelor „făclieri" ai satelor, care ajunseseră să constituie procentul cel mai mare al cadrelor de rezervă.

...28 septembrie 1944, Divizia 21 infanterie este deplasată circa 10 km mai spre vest de Sînpaul și introdusă în capul de pod de la nord de Mureș, în zona Iernut-Cipău. Înlocuind o altă mare unitate română care luptase aici, divizia noastră primește misiunea de a continua să atace la nord de Mureș, avînd ca prim obiectiv definitivarea ocupării unei alte înălțimi denumită Dealul Sîngiorgiului marcat de cotele 409, 495 și 463. Și aici, ca și la Dealul Raput, inamicul își luase din timp intense măsuri de apărare, concentrînd forțe importante care urmăreau nu numai să apere Dealul Sîngiorgiului, dar și să respingă trupele noastre care treceseră la nord de Mureș, ocupînd un cap de pod cu o adîncime de 3 km și larg de 4—5 km.

Primele lupte la care s-a angajat divizia noastră în capul de pod de la Dealul Sîngiorgiului s-au purtat cu extremă înverșunare pentru ocuparea și stăpînirea cotei 463. Aici întîlnim iarăși dorobanții Regimentului 11, mai îndîrjiți, mai hotărîți să sfărîme rezistența trupelor „de elită" ale hitleriștilor și să curețe pămîntul Ardealului de cotropitori.

Pînă la data de 29 septembrie cota 463 trecuse de mai multe ori dintr-o mînă în alta, rămînînd în cele din urmă de partea dușmanului.

Divizia ordonă ca în după amiaza acestei zile să se reia atacul pentru recucerirea cotei 463.

La acest atac iau parte companiile 2 și 3 din Regimentul 11 dorobanți comandate de către locotenentul rezervist Mihai Solomon, învățător în comuna Mastacani-Covurlui și respectiv, căpitanul de rezervă Tanvuia, învățător din același județ.

Lupta este nespus de grea și sîngeroasă. Inamicul care-și săpase din timp adăposturi puternice în peretele pietros al înălțimii, apăra cu disperare fiece palmă de pămînt din stăpînirea sa.

În fruntea companiei 2 atacă comandantul acesteia, locotenentul de rezervă Mihai Solomon, cot la cot cu comandanții de plutoane, — sublocotenentul de rezervă Simbotin Niculae, învățător în comuna Piscu-Covurlui și sublocotenentul de rezervă Mihăilescu, de asemenea învățător într-o comună apropiată.

În focul luptei, sublocotenentul Simbotin este grav lovit la cap de o schijă și trebuie să fie evacuat. Sublocotenentul Mihăilescu ia comanda ambelor plutoane și, trecînd în fruntea lor într-un asalt la baionetă sprijinit de grenade, urcă primul cu arma în mînă pe cota 463. Ajungînd aici, el înfige baioneta în pămînt și strigă către oamenii săi: **„Jurăm că niciodată, picior de dușman, nu va mai călca această cotă".**

Curînd inamicul contraatacă sprijinit de un baraj infernal de lovituri de brand și cîteva tunuri de asalt.

Dorobanții celor două plutoane nu s-au clintit din loc, apărîndu-și cota și jurămîntul, dar comandantul lor, sublocotenentul învățător Mihăilescu, este grav rănit și evacuat cu mare greutate din linia de atac. În drum spre ambulanță el este întîmpinat și decorat de comandantul diviziei. Ajuns la spital, viteazul dascăl se stinge din viață cu chipul înseninat de zîmbetul îndeplinirii supremei datorii către țara și neamul său.

Strîns legată de compania a doua, la stînga ei, asaltează compania a treia, în fruntea căreia luptă cu arma în mînă însuși comandantul ei, căpitanul învățător Tanvuia, susținut de aproape de focul plutonului de mitraliere al tînărului și neînfricatului sergent T.R. Ștefan Poalelungi, din a doua generație de învățători în familia sa din comuna Mastacani-Covurlui.

Amintindu-și de cruzimea luptelor de la cota 463, generalul în rezervă Alexandru Stăncescu, care pe atunci comanda regimentul „11" dorobanți, povestește înflorat și acum de durere dar și de mîndrie:

„Compania a treia nu ajunsese încă pe cotă cînd un snop de mitraliere, lovindu-l în plin, curmă viața neînfricatului învățător covurluian, căpitanul Tanvuia, comandantul ei. O dată cu acest erou se prăbușește, ca lovit de trăznet, și sergentul învățător Ștefan Poalelungi, comandantul plutonului de mitraliere, unul dintre cei mai bravi sergenți ai regimentului, distins cu cele mai înalte medalii de război pentru gradul său."

Curmîndu-și povestirea, generalul Stăncescu rămîne dus pe gînduri, cu ochii înrourați de năvala amintirilor.

Într-un tîrziu reînnoadă firul gîndurilor vorbind parcă numai pentru sine.

„La reîntoarcerea de pe front am întîlnit pe bătrînul învățător Vasile Poalelungi, tatăl lui Ștefan, venit să mă întrebe ce știu despre fiul lui drag.

Cu ochii ațintiți în ochii mei, dascălul albit de ani îmi răscolea gîndurile cu răsuflarea întreruptă, ca o pendulă cu resortul rupt, așteptîndu-mi răspunsul: Poate că... cine știe...!

M-am hotărît, totuși, să-i spun, bărbătește, tot adevărul.

Cînd am terminat, învățătorul Vasile îmi spuse cu vocea sugrumată de durere: „Așa au luptat toți ai noștri și în primul război și nu se putea ca feciorul meu să facă altfel".

Col. rez. MINDRU COSTACHI

MONUMENTUL EROILOR din orașul Arad.

ELEVUL-EROU VIRGIL IOVĂNAȘ

Era în ziua de 13 septembrie 1944. La acea dată, la hotarul dinspre nord al localității Șofronea, de lîngă Arad, o mînă de ostași ai armatei române și-au dat viața pentru a opri năvala dușmanului spre inima Transilvaniei. Însuflețiți de profunde sentimente patriotice, ei au făcut zid de granit în fața blindatelor dușmane și a puhoiului de atacatori.

În acea zi de 13 septembrie, două divizii hortiste, trecînd peste frontieră, au atacat trupe române din Divizia I cavalerie-instrucție, aflată în zonă. Cu toate că ostașii noștri au opus o rezistență dîrză inamicul, cu mult superior ca număr, a presat continuu și a reușit să se îndrepte spre sud. Subunitățile române au fost nevoite să se replieze, apărîndu-se pe localitățile aflate pe direcția de înaintare a fasciștilor.

Pe marginea de nord a localității Șofronea au trecut în apărare subunități ale Regimentului 11 călărași, sprijinite de cîțiva artileriști din divizionul 23 artilerie antiaeriană, sub ordinele căpitanului Romulus Pete, comandant de baterie.

În rîndul acestora se numără și tînărul Virgil Iovănaș, în vîrstă de numai 15 ani.

Cum a ajuns acest civil în primele linii ale luptătorilor?

În ziua de 13 septembrie, Virgil Iovănaș, elev la Liceul „Aurel Vlaicu" din Arad s-a dus de dimineață să se înscrie în noul an școlar. Înapoindu-se spre casă și aflînd că localitatea sa natală — Curtici — unde-și lăsase mama și două surori, fusese ocupată de inamic, el s-a prezentat căpitanului Romulus Pete, cerînd să fie primit în rîndurile servanților. Și ofițerul i-a aprobat.

Infanteria fascistă, sprijinită de tancuri, a pornit la atac, apropiindu-se amenințător de comuna Șofronea. Căpitanul a trecut de îndată la aparatele de ochire, ordonînd deschiderea focului. Chiar din primele proiectile, tunarii au incendiat două mașini blindate. Apoi, în duelul dintre tun și coloșii de oțel, care a durat peste șase ceasuri, hortiștii au mai pierdut alte cinci tancuri, un camion, o motoretă și 45 de soldați.

Un uragan de foc s-a abătut însă asupra micului grup de artileriști. Au căzut mai întîi, răpuși de plumbi sau de schije, soldații Nicolae Cazacu și Pavel Roscos. Cei rămași au continuat lupta cu îndîrjire. Caporalul Ion Crișan a preluat funcția de trăgător, iar căpitanul pe cea de ochitor. Elevul Virgil Iovănaș asigura tunul cu muniție, îndeplinind și funcția de încărcător. După un timp, ofițerul a devenit și ochitor și trăgător: caporalul Crișan fusese lovit mortal. Cu toate acestea, din țeava tunului antiaerian a continuat să plece alte și alte săgeți de foc nimicitoare. Dar a fost rănit și viteazul căpitan Romulus Pete. El a încetat din viață în timp ce era transportat la spital. Cel mai tînăr servant, elevul Iovănaș, curajosul voluntar a rămas neclintit la datorie pînă în clipa cînd un glonte l-a lovit și pe el mortal.

Lupta de la Șofronea a mai continuat multe alte ceasuri. Numele tuturor celor căzuți aici, printre care și cel al elevului de liceu Virgil Iovănaș, se găsesc înscrise pe o placă de marmură așezată în comuna Șofronea.

T. ARGEȘEANU

DIN CRONICA ANILOR

1945 • Conferința națională a P.C.R. a stabilit ca sarcină de bază reorganizarea întregului învățămînt pe baze democratice, astfel încît „să asigure un minim de cunoștințe generale pentru întregul tineret, formarea de tehnicieni pentru nevoile industriei, agriculturii etc., iar pentru cei cu calități intelectuale deosebite posibilitatea de a urma studii superioare fără a mai fi legați de lipsa mijloacelor materiale".

1947 • Răspunzînd chemării partidului și a organizațiilor democratice mii de cadre didactice se înrolează activ în lupta pentru culturalizarea satelor.

1948 • Apare legea pentru reforma învățămîntului, prin care s-au pus bazele școlii noi. Întregul nostru învățămînt devine un învățămînt de stat, un drept egal pentru toți cetățenii țării, fără nici o deosebire. Școala capătă un caracter realist științific, unitar, laic.

• Ia ființă învățămîntul elementar de 7 ani cu scopul de a da elevilor un sistem larg și unitar de cunoștințe în spiritul concepției materialist-dialectice despre natură și societate.

1949 • În scopul îmbunătățirii condițiilor de viață ale cadrelor didactice, se iau măsuri pentru sporirea salariilor acestora.

• Sînt create organizațiile de pionieri.

1950 • Se instituie titlurile de „Învățător emerit" și „Profesor emerit".

• Se organizează cursuri serale și cursuri fără frecvență pe lîngă instituțiile de învățămînt superior.

1952 • Are loc primul Congres al învățătorilor, care dezbate problemele îmbunătățirii învățămîntului, ale muncii educative în școli, ale muncii ideologice în rîndul cadrelor didactice și ale activității obștești a acestora.

1954 • Se înființează gradele didactice pentru personalul din învățămîntul de cultură generală și se iau măsuri pentru asigurarea stabilității în funcțiune a cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală.

1955 • Prin Hotărîrea partidului și guvernului se reorganizează învățămîntul profesional și tehnic și se înființează școli profesionale de ucenici, școli tehnice și școli tehnice de maiștri pentru pregătirea unor cadre legate mai mult de producție.

1957 • Se instituie „Ziua învățătorului" — sărbătoarea cadrelor didactice.

1959 • Printr-o hotărîre a partidului și guvernului se stabilesc măsuri de îmbunătățire a învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior, dîndu-se astfel posibilitate unui număr mai important de oameni ai muncii să-și completeze pregătirea de cultură generală și de specialitate.

1960 • Începînd din anul școlar 1960/1961 se introduce gratuitatea manualelor pentru elevii școlii generale.

1961 • Începînd cu anul școlar 1961/62 se trece, pe baza unui Decret al Consiliului de Stat, la învățămîntul general și obligatoriu de 8 ani.

1963 • Salariile educatorilor și învățătorilor sporesc cu peste 10 la sută, cele ale profesorilor cu peste 15 la sută.

1964 • Pentru asigurarea cadrelor didactice necesare generalizării învățămîntului de 8 ani și creșterii pe această bază a rețelei școlare, sînt adoptate o serie de măsuri pentru ampla dezvoltare a învățămîntului pedagogic.

1966 • Anul școlar 1964—1965 marchează încheierea procesului de generalizare a învățămîntului de 8 ani. Școala generală de 8 ani, funcționînd cu toate clasele I—VIII, cuprinde pe toți copiii de vîrstă școlară.

• Se organizează experimental clase speciale de matematică și fizică, precum și clase speciale cu predarea unor obiecte de învățămînt în limbi moderne de mare circulație internațională.

• Pe plan național a fost constituit Consiliul Național al Organizației de Pionieri, iar la nivelul regiunilor, raioanelor, orașelor, școlilor — consilii ale organizației de pionieri, alcătuite din învățători, profesori, oameni de știință, cultură și artă, specialiști din diferite domenii de activitate.

ȘI COPACII ȘI STÎNCILE LUPTAU

Era la începutul lunii septembrie 1944. Alături de întregul popor, locuitorii de pe Arieș trăiau din plin clipele de nespusă bucurie prilejuită de victoria insurecției armate din august 1944.

La 5 septembrie, o dată cu declanșarea ofensivei fasciste în Podișul Transilvaniei, o coloană inamică, compusă din trupe ale Diviziei 7 infanterie hortistă, a atacat pe direcția Iara-Buru, încercînd să pătrundă în defileul Arieșului. În scopul stăvilirii înaintării dușmane, se impunea organizarea imediată a unor poziții de apărare pe diferite aliniamente și ducerea unor acțiuni de măcinare a forțelor vrăjmașe, pînă la sosirea grosului trupelor noastre. Această misiune a revenit la început subunităților fixe de grăniceri, însărcinate cu paza frontierei. Ele erau formate din cetățenii satelor din zonă și aveau la comandă ofițeri în rezervă, mulți dintre ei foști învățători, originari tot de pe acele meleaguri. Astfel de subunități se găseau și în localitățile Sălciua de Jos și de Sus.

La vestea declanșării ofensivei fasciste, pe întreaga Vale a Arieșului au început să sune tulnicele și goarnele care chemau oamenii să pună mîna pe arme. Ecourile lor au răscolit inimile urmașilor lui Horia și ai lui Avram Iancu, care au venit cu sutele pentru a-și apăra glia strămoșească.

„Mobilizați în ajutorul meu toți bărbații care pot purta arma" — comunica sătenilor, în ziua de 5 septembrie, la orele 17, învățătorul Ludovic Todea, locotenent de rezervă, comandantul unui pluton din batalionul fix „Arieș". După numai două ceasuri, același ofițer anunța: „Pînă la ora 2 să vină toți civilii din Sălciua de Jos și de Sus la Șipote, împreună cu premilitarii și cu oamenii din apărarea pasivă, pentru lucrări de apărare". Și au venit în rînd cu ostașii nu numai locuitorii din Sălciua, ci sute de agricultori, de ciubărari, de lemnari, din Hășdate și Iara, din Buru și Ocoliș, muncitori feroviari care deserveau linia ferată Turda—Abrud, minerii de la Baia de Arieș și mulți alții. Împreună cu militarii sub comanda locotenentului învățător Todea, ei au organizat o puternică poziție de apărare. Artificierii din Baia de Arieș au dislocat prin explozii cu dinamita, din trupul muntelui, sute de tone de stînci, cu care au barat șoseaua în locul denumit Valea Poșaga. La rîndul lor, tăietorii de pădure au blocat drumul cu un mare număr de copaci doborîți chiar atunci din codrii Apusenilor. Versanții Văii Arieșului au fost ocupați în mai multe locuri de ostașii din batalionul fix „Arieș". Și cînd trupele hortiste au pătruns în defileu, au fost întîmpinate cu o grindină de gloanțe și de schije. Învățătorul Todea se afla ori unde era nevoie de îndemn, de măsuri rapide și eficiente. În numeroase locuri, peste coloanele dușmane s-au prăvălit stînci și copaci, ca în vechile lupte de la Posada și de la Codrii Cosminului. Oamenii de prin partea locului, participanți la acele înfruntări, spun că nu numai ei, ci „și copacii și stîncile luptau" în acele zile împotriva fasciștilor. „Pămîntul moțesc ardea ca fierul topit sub cizma cotropitorilor, încolțiți din toate părțile" — relatează locotenentul de rezervă Ludovic Todea, azi om cu părul încărunțit la tîmple.

Luptele au continuat cîteva zile în șir.

La 11 septembrie, în zonă a sosit batalionul 16 vînători de munte, iar după două zile alte forțe proaspete. Dispunînd acum de efective mai numeroase, ostașii români au dezlănțuit un puternic atac pe direcția gara Ocoliș—Dealul Băieșilor. La Iara și la Buru au avut loc noi încleștări cu inamicul. Dînd însă dovadă de reale calități morale și de luptă, vînătorii de munte, militarii subunităților fixe, printre care și învățătorul Todea cu ostașii de sub comanda sa, împreună cu populația din zonă, au asaltat neîncetat, obligînd pe dușman să se retragă cu mari pierderi. Prin vitejia cu care ei au acționat, defileul Arieșului a rămas închis pentru fasciști.

Lt. colonel FLORIAN TUCA
(Din lucrarea „Florile recunoștinței", sub tipar la Editura militară)

MONUMENTUL EROILOR ELIBERĂRII din orașul Baia Mare

23 AUGUST 1967

instantanee

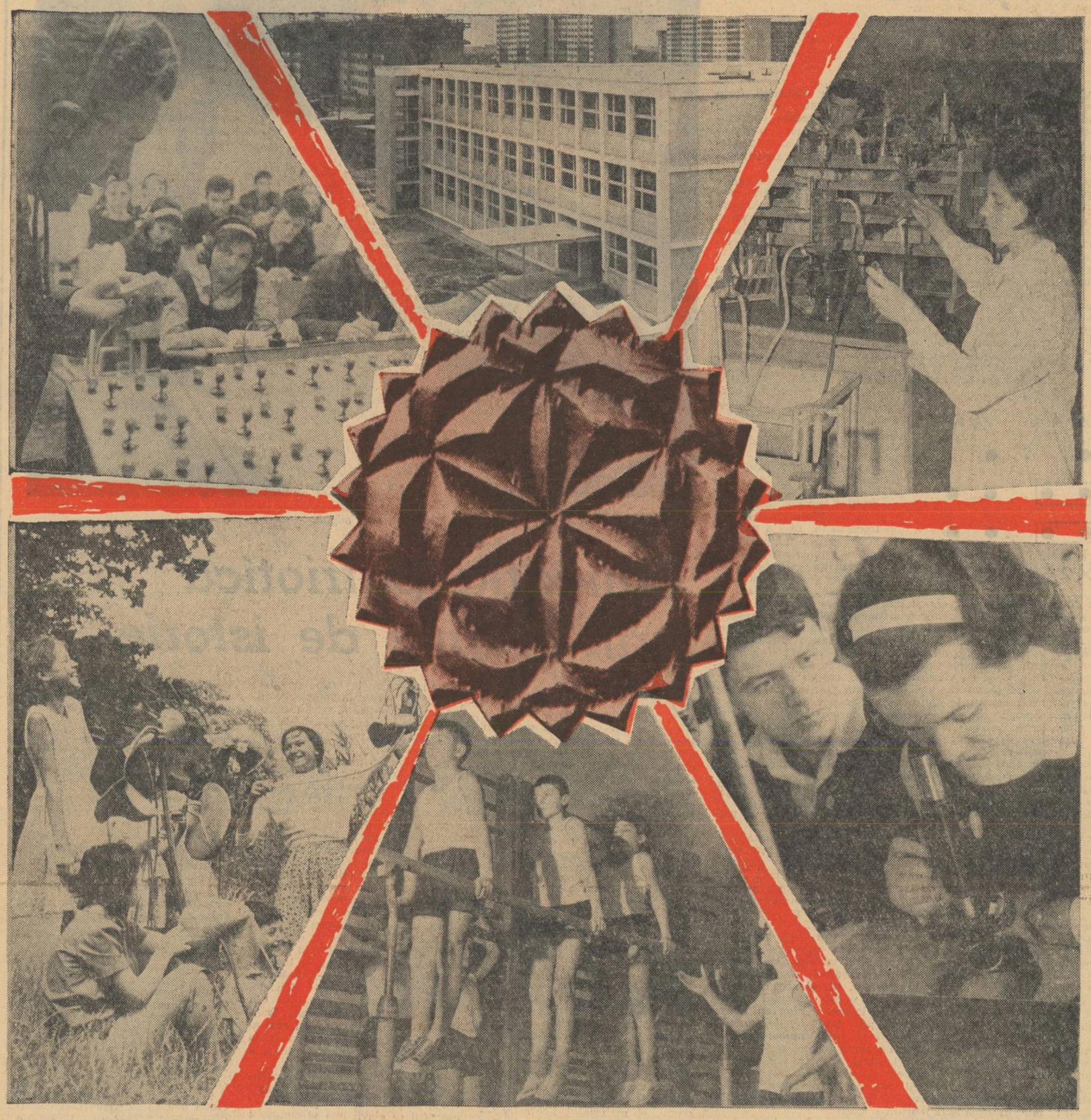

Anii, asemeni oamenilor, au fiecare în parte, biografia, imaginea, fizionomia lor proprie, mereu altă, după cum altul este conținutul realității istorice pe care o marchează succesiunea lor cronologică. Încercăm să fixăm, în cîteva instantanee frînturi din realitatea greu de cuprins în toate dimensiunile ei, pentru ca prin ele să înfățișăm prezentul și să desprindem cîte ceva din viitorul spre care mergem cu încredere, cu optimism.

Să traversăm așadar domeniile învățămîntului cu un obiectiv fotografic imaginar, pentru a surprinde cîteva din momentele actuale a ceea ce socotim a fi una din marile surse de lumină socială și ne-am obișnuit a numi principalul factor de cultură și civilizație.

Industria de materie cenușie — forță pentru uriașul motor al dezvoltării sociale

Poate că unghiul cel mai revelator din care am putea să luăm o primă imagine a învățămîntului, la vîrsta pe care o împlinește acum eliberarea statului nostru, este acela al efectelor sale, al forței cu care alimentează uriașul motor al dezvoltării sociale. În planul întîi al imaginii se văd giganții de beton și oțel ai economiei socialiste, a căror fastuoasă geometrie a împodobit pămînturile patriei.

Viguroase și năvalnice șuvoaie de ape au fost strînse în chingi de hidrocentrale și prin turbinele lor, au fost trimise pe magistralele de înaltă tensiune limbile de văpaie rece care ard calme în candelabrele țării. În mijlocul unor mari semeții de frumusețe naturale s-au ridicat ametitoare și puternice ziduri care au pus stavilă și condiții de colaborare forței apelor și pămînturilor. S-au născut și au renăscut sute de palate și cetăți și voievodate industriale. Arhitectura modernă, devenită parcă legitimație și carte de vizită a socialismului, a împînzit cu jocul ei de geometrii și policromie fețele străvechilor așezări citadine, înnoindu-le și luminîndu-le fizionomia. Alteori, s-a așternut semeață și sigură pe nuditatea unor pămînturi care n-au cunoscut înainte așezare omenească, și-a întins cu mîndrie în văzul lumii bijuteriile urbaniste și și-a cerut, pe drept cuvînt, loc în primele rînduri pe lista cetăților din lecțiile de geografie.

Și peste toate aceste domenii și încă peste multe altele, înscrise în marea carte de realizări a istoriei libertății noastre, domnește puterea demiurgică a tehnicii. Se caută, se inventează, se produc pupitre de comandă automată, — sensibile, robuste și suple care, lăsîndu-se mîngîiate de adierea afectuoasă a firavelor degete omenești pun în subordinea cîtorva oameni copleșitorii coloși industriali — detașamente de creiere electronice — ființe cu nervii de sîrmă și carnea de metal, cu gîndirea rapidă și promptă și cu ametitoare precizie — uluitoare combinații chimice — soluție visată de alchimiști pentru a crea din aer, din apă, din fum, din cărbuni, din petrol, pînzeturi spumoase și stofe dense și scîndură și tablă și drugi ca de fier.

Grandioasa gardă de domenii concrete în plină desfășurare pe care am încercat să le întrezărim în sumara noastră imagine este și se cere în permanență alimentată de o imensă forță subterană, fără a cărei neîncetată combustie existența ei devine inimaginabilă. Această forță este creierul uman. Întreaga industrie și întreaga economie se află în funcție de această cu totul deosebită industrie — mai delicată, mai complexă, mai subtilă decît oricare alta — și a cărei producție se materializează în superiorizarea spiritului omenesc.

Pe verticală, dimensiunea de estimație calitativă

Caracteristică pentru acestă **„industrie"** este dimensiunea de estimație calitativă. Datele de număr, de volum, de cantitate rămîn fără semnificație sau, în orice caz, cu o semnificație minoră dacă nu sînt conjugate unei coordonate de ținută, de nivel și profunzime. Astfel, eforturilor de cuprinzătoare extindere li se asociază o dimensiune verticală pe care sînt dirijate forțele rafinării, ale perfecționării.

Actuala aniversare coincide cu declanșarea unei masive acțiuni de îmbunătățire a angrenajului învățămîntului, de la cele mai mari pînă la cele mai infime dintre resorturile sale. Toate sectoarele învățămîntului românesc se pregătesc să se înscrie pe orbita celor mai mari altitudini de calitate și eficiență ale circuitului mondial. „Studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior" este acum supus dezbaterii publice, își așteaptă finisările. Celelalte îi vor urma în curînd.

Studiul luat în dezbatere propune drept criteriu stabil de raportare și perfecționări un fond de principii moderne extrase din realitățile sociale contemporane. Citățm: „...In epoca noastră, învățămîntul superior este pus în fața unei noi problematici științifice, a unor responsabilități sociale sporite, care cer o perfecționare a structurii sale, a formelor sale de activitate. Unul din factorii esențiali care condiționează această situație este revoluția științifică și tehnică actuală, caracterizată prin creșterea într-un ritm necunoscut în trecut a fondului de informații al omenirii... Folosirea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne în producția bunurilor materiale determină schimbări esențiale în pregătirea specialiștilor de înaltă calificare cu rol de conducere în industrie și în alte ramuri ale economiei, aceștia trebuind să-și însușească, pe lîngă cunoașterea profundă a proceselor tehnologice, și o perfectă stăpînire a metodelor organizării științifice a producției, o multilaterală pregătire economică. Perfecționarea învățămîntului superior reprezintă totodată o cerință obiectivă și stringentă a dezvoltării economiei, științei și culturii noastre socialiste. Obiectivul fundamental al acestei dezvoltări îl constituie realizarea unei economii dinamice și moderne, orientată spre folosirea celei mai înaintate tehnici în toate domeniile".

Aceste fragmente, de austeră și sintetică rigoare științifică ne ajută să ghicim accentele patetice ale marilor culmi către care tinde învățămîntul nostru.

Vastul imperiu al modernizării

Visul acesta frumos a aparținut nu numai copiilor (și în nici un caz numai celor leneși), dar în egală măsură și profesorilor: o mașină de învățat, un automat fabulos care să lămurească și să imprime pentru totdeauna pe scoarța cerebrală cele mai complexe probleme, înlăturînd astfel, dintr-un condei, marile și micile necazuri ale studiului. Un vis copilăresc socotit dintotdeauna a fi de domeniul fantasticului și irealizabilului. Dar științele vremurilor moderne tind spre împlinirea fantasticului și a imposibilului. Desigur nu e vorba de a da viață unei mașini naive, unui factotum care să suplinească travaliul de acumulare intelectuală și să lichideze munca școlară. Dar se caută și se conturează principii de facilitare a proceselor de asimilare, de perfectare a rentabilității acestora și de adaptare la vertiginoasa creștere a volumului de informații științifice. Iar în rîndul acestor căutări, tehnica, visatele „mașini" ocupă un loc de apreciabilă densitate. Zeița modernizării, ale cărei puteri cuprind din ce în ce mai mult sectoarele vieții sociale, își extinde cu succes granițele vastului ei imperiu peste tărîmurile vieții școlare.

O întreagă sesiune a societății de științe istorice și filologice care a avut loc în cursul anului școlar trecut la Cluj, și la care au participat cîteva sute de profesori, a fost în exclusivitate consacrată unor aprinse dezbateri pe tema modernizării. Urmărind mai ales discutarea valabilității ipotetice a tehnicii moderne subordonată optimizării procesului instructiv-educativ, dezbaterile au abordat un larg diapazon de probleme. S-a discutat astfel despre aportul lingvisticii structurale, al foneticii corective și al psiholingvisticii în însușirea limbilor străine, despre modalitățile de rezolvare concretă a problemelor pe care le ridică utilizarea benzilor de magnetofon, a discurilor, a emisiunilor radiofonice, a diafilmelor, diapozitivelor, filmelor și televiziunii.

Dar modernizarea, fie ea chiar și de ordin tehnic, a depășit de mult stadiul simplelor dezbateri teoretice. Există deja în țară licee cu săli de clasă care seamănă prea puțin cu familiarele încăperi tradiționale rezumate la bănci, tablă și catedră și foarte mult cu laboratoarele unor mari institute de cercetare. Ele au și fost, de altfel, numite „laboratoare lingvistice" și, slujind de preferință predării limbilor străine, au aspectul unor elegante amfiteatre, cu pereți capitonați, cu ecrane, fonoteci și filmoteci, microfoane, felurite semnale luminoase etc. Însăși „mașina de învățat", una dintre numeroasele uluitoare creații ale cibernetici, și-a făcut apariția în fața elevilor, nu pentru ca să toarne cunoștințe cu pîlnia, ci pentru a exercita rolul unui corepetitor și al unui examinator calm, exigent.

Aceeași zeiță a modernizării a dat naștere unei noi didactici care vine să se suprapună peste didactica clasică, reproșîndu-i lipsa unei teorii a învățării riguros elaborate și afirmînd în esență marile avantaje ale programării. Iar programarea, experimentată în mai multe școli din țară, demonstrează posibilitatea sporirii eficienței procesului de învățămînt, a facilitării eforturilor profesorilor, a mai bunei utilizări a particularităților individuale ale elevilor, a asigurării condițiilor optime de învățătură pentru toți, a reducerii timpului de însușire a unui volum de cunoștințe (pînă la 50 la sută în raport cu metoda clasică).

Deocamdată doar experiențe disparate, aceste cîteva elemente dețin forța germenului care va înscrie peste scurtă trecere de vreme învățămîntul românesc pe orbita unei alte înalte ipostaze de strălucire.

Psihicul — un fantastic domeniu obiectiv

Psihicul — un domeniu plin de mistere, un domeniu fragil, gingaș și subtil, plin de nuanțe, instabil, cu contururi vagi și mobile, un sector care se lasă greu cercetat și care constituie terenul de cultură al învățămîntului. Ignorat sau prea puțin luat în seamă de didactica tradițională — poate tocmai datorită insuficienței datelor acumulate de psihologie — el vine astăzi să-și ia locul cuvenit în știință și practica pedagogică. O întreagă gardă de cercetători a pornit decisă să cucerească această redută, să-i smulgă tainele și să le dea funcționalitate în procesul de învățămînt. Însăși experimentarea instruirii programate, amintită mai sus, se află în strînsă și directă relație cu știința psihologiei. Citățm din studiul unui tînăr cercetător de la Institutul de științe pedagogice: „Principalul în acest caz, în învățarea programată, ni se pare a fi nu atît un principiu sau altul, nici faptul că ea a apărut la o dată sau alta a secolului nostru, ci faptul că domeniul instruirii efective a tinerei generații, de care se ocupa pînă în prezent pedagogia, începe să fie revendicat și de alte științe, în primul rînd de psihologie."

Dar evident, psihologia nu-și rezumă funcționalitatea numai în acest domeniu al instruirii programate. Dirijarea formării personalității copiilor utilizează, de asemenea, datele psihologiei pentru realizarea și controlul realizării scopurilor pe care și le propune. Activitățile educative încep să fie corelate la o atentă cercetare de ordin psihologic, dobîndind astfel un pronunțat caracter științific și o reală eficiență. În schema de încadrare a cîtorva școli din țară a apărut un post nou care este ocupat de „psihologul școlar". Nu e vorba de un profesor de psihologie, ci de un specialist în domeniul psihologiei, un om înzestrat cu pregătirea științifică necesară care are misiunea de a studia populația școlară din acest punct de vedere și a ajuta la orientarea muncii pedagogice a profesorilor prin datele observațiilor sale.

Psihologia devine astfel tot mai mult în viața școlii un domeniu de adevăruri obiective cu valoare și funcționalitate practică, un nou aspect al nivelului științific pe care își propune să se situeze învățămîntul nostru.

Sere pentru cultivarea aptitudinilor

Dintr-un alt unghi, învățămîntul românesc contemporan ne oferă imaginea preocupării pentru selecția celor mai buni dintre cei mai buni. Întotdeauna, într-o școală, într-un liceu, într-un oraș, din masa de elevi țîșnește cîte o stea strălucitoare care prin sclipirea spiritului uimește și atrage admirația unanimă. Lăsată la voia întîmplării, ea poate să găsească în sine resursele de combustie care să-i întrețină și să-i sporească strălucirea sau poate să se stingă înainte de a da adevărata măsură a puterii sale.

Aceste torțe ale minții sînt pentru societatea noastră valori de un preț incomensurabil. Nu numai că ele nu pot fi și nu sînt lăsate la voia hazardului, ci sînt căutate și selectate printr-un adevărat sistem, cu extensiune republicană, care cerne cu meticulozitate, printr-o uriașă sită aptitudinile și talentele pentru a găsi și a pune în evidență cele mai prețioase dintre aceste diamante. În fiecare an, la tradiționalele concursuri școlare de matematică, de fizică, de chimie, de literatură română sînt chemați ca la un uriaș maraton al puterii intelectuale, mii și mii de elevi. Astfel, prin luptă dreaptă și cinstită se desprind marii ași, cei mai puternici, cei mai dotați, cei mai abili, cei mai talentați, mai pasionați, mai bine pregătiți. Prezența lor face mîndria școlilor în care au crescut și devine totodată un însemnat obiect de preocupare pentru profesorii investiți cu responsabilitatea creșterii lor. În vara acestui an „olimpicii" au fost adunați în tabere „pe specialități" create anume pentru ei, unde au fost realizate în același timp, condițiile prielnice pentru cultivarea pasiunii lor.

O altă formulă organizatorică avînd în esență un scop similar o constituie clasele speciale, clase care adună, de asemenea, pe cei mai buni dintre cei mai buni, pe cei care vădesc talent și pasiune pentru o anume disciplină. Pentru acești alergători de mare viteză au fost concepute programe anume, au fost selectați profesori anume și, în general, un regim de studiu deosebit, menit nu numai să dea frîu liber de desfășurare posibilităților lor, ci, ceva mai mult, să le stimuleze și să le întrețină capacitatea pe linia marii rezistențe, îndrumînd-o spre culmile perfecțiunii spirituale. Este prematur poate să anticipăm, dar neîndoielnic că viitorii inventatori, viitorii cercetători și savanți, întregul patrimoniu de valori științifice al societății românești de mîine vor fi puternic alimentate de aceste sere în care, cu atîta grijă, sînt cultivate astăzi cele mai frumoase dintre florile tinere ale spiritului.

Mirajul tezaurizării valorilor spirituale

Un alt unghi, o altă imagine. S-o rezervăm în exclusivitate profesorilor și preocupărilor lor. Prin definiție, profesorul este investit cu calitatea de a transmite cunoștințe. Pentru această rațiune el este în același timp cel care a tezaurizat cunoștințe. Dar, înțeleasă astfel definiția are un caracter restrîns, limitativ și trunchiază noțiunea. Profesorul este mult mai mult decît atît. Obiectul profesiunii lui sînt oamenii sau, mai bine zis, îmbogățirea, creșterea, formarea oamenilor, el fiind astfel obligat, la un larg umanism. Poate de aici o anume tainică și irezistibilă aspirație spre autodepășire, o anume neliniște care îi cheamă pe mulți dintre ei să-și poarte dimensiunea intelectuală dincolo de granițele profesiunii peste înaltele porți ale cercetării științifice, acolo unde începe nesfîrșitul covor de miracole al descoperirilor.

Astfel, profesorul a devenit, din ce în ce mai mult, un participant la îmbogățirea patrimoniului culturii naționale, în dublu sens. Pe de o parte este modestul lucrător intelectual care dăruiește în fiece an Republicii o nouă uriașă gardă de tineri înzestrați cu certificate de maturitate spirituală, iar pe de altă parte cercetătorul fără normă de plan și de încadrare în statele institutelor Academiei, dar tot atît de responsabil și de pasionat prin îndeletnicirea sa. Instituții larg cuprinzătoare și de largă popularitate care s-au născut sub imboldul acestei arzătoare pasiuni și care sînt societățile științifice ale cadrelor didactice, numără în rîndurile membrilor lor mii de profesori de matematică, de fizică, de chimie, naturale, biologie etc.

Avem în față o listă (iarăși o listă aridă dar indispensabilă prin factura semnificațiilor ei) de comunicări științifice prezentate în filialele și subfilialele Societății de științe matematice de la (citățm cîteva localități pentru o vagă sugestie asupra dimensiunilor perimetrului geografic în care se cuprind cercetătorii-profesori) Suceava, Turda, Tulcea, Tg. Mureș, Tg. Jiu, Tecuci, Timișoara. Este de ajuns și o lectură fugară pentru ca să înțelegem diversitatea de teme și de domenii pe cărările cărora, după munca obișnuită a zilei, profesorii întorși în liniștea din conul de lumină al lămpii de pe masa de lucru, își croiesc drum îndîrjit spre fascinantele mistere ale necunoscutului: „Radioastronomia", „Integrale Riemann generalizate", „Calcule aproximative și numere practice", „Identități algebrice", „Transformări geometrice", „Despre funcții", „Teoria relației", „Despre algebra boleeană", „Noțiunea de homomorfism și izomorfism", „Spațiul material cu n dimensiuni", „Experiențe probabilistice și matematic-didactice" etc. Pentru cititorul obișnuit, toate acestea nu sînt poate decît o searbădă asociere cifrată de termeni prozaici, dar pentru specialist au rezonanța poematică a unor sunete încă necunoscute, pe care auzul fin al unui coleg, cu toate fibrele pasiunii concentrate nopți de-a rîndul deasupra albelor coli de hîrtie acoperite cu acel ciudat alfabet de simboluri numai lor cunoscut, le-a surprins în vasta Sahară a abstracțiunilor.

Să luăm un profesor oarecare, dintr-un orășel oarecare. Călărași — o localitate cu o istorie mai veche cvasibanală și un tînăr profesor de științe naturale, Gheorghe Florea — un nume dintre cele mai obișnuite. Și-ar putea rezuma foarte bine viața la „obligațiile de catedră" și la cafeaua și papucii căminului conjugal. Dar un diavol al neliniștii, al necesității de a se situa pe o altă dimensiune intelectuală îl smulge din această atmosferă călduță și îl mînă de-a lungul și de-a latul celor 250 de km p ai Bălții Călărași și îl obligă să măsoare, să observe, să cîntărească, să gîndească, să afle, să noteze, să știe, să descopere. Ce vîrstă are această formațiune de relief? Cum s-a format? Ce structură litologică are ea? Dar grădiștile existente aici cum s-au format? Și ce particularități au ele? Din ce vremuri datează urmele culturilor materiale pe aceste locuri? Care sînt caracteristicile condițiilor climatice? Dar ale florei? Dar ale faunei? Cercetătorul caută probe, își alcătuiește raționamentele și le verifică îndelung încheieturile ciocănindu-le pe toate fețele, parcurge studii și tratate consultînd părerile maeștrilor, polemizînd și înfruntîndu-i din depărtare în tăcere sau aprobîndu-i cu satisfacție la intersecțiile de opinii. Iar rodul acestui plăcut și nobil zbucium se concretizează într-un scurt studiu concis, meticulos, care poate sta cu cinste alături de cele ale specialiștilor „consacrați".

Există în toate acestea o infimă probă a dimensiunii intelectuale pe care se înscriu profesorii țării noastre dornici să dea condiției de pedagog noi dimensiuni.

★

Instantanee... Cîteva frînturi de pe o imensă peliculă care este imaginea anului 1967, filă contemporană de istorie a învățămîntului din Republica noastră socialistă. Cîteva frînturi dintr-un uriaș fascicol luminos proiectat spre tărîmurile viitorului. Ceea ce este dominant și caracteristic pentru stadiul și profilul actual al învățămîntului românesc contemporan rămîne tocmai această magnifică proiectare a unui edificiu împunător în care ascensiunea învățămîntului nostru să nu aibă limite.

OCT. BUZESCU

Tribuna experienței

Aritmetica mulțimilor la clasa I

Știința și tehnica contemporană, exigențele vieții moderne formulează ca un deziderat esențial în pregătirea generațiilor tinere o mai mare apropiere a copiilor de matematici. Este în același timp evident că atașamentul copilului față de studii este determinat, în cea mai mare parte, de felul cum se pornește în clasa întîi.

Pedagogia modernă, precizînd că „la baza noțiunii de număr stă noțiunea de mulțime“ [1]), indică implicit direcția optimă în vederea apropierii școlarilor mici de matematică. În ceea ce privește modalitățile concrete de realizare a acestui deziderat, practica rămîne încă la suprafața lucrurilor ; nu sînt suficient „umblate“ căile prin care, la nivelul clasei I, să se ajungă de fapt la „pătrunderea în ființa numerelor“. Această rămînere în urmă a didacticii se datorează în mare măsură și faptului că cercetările psihologice nu s-au ocupat în mod deosebit de psihologia intimă a percepției numerice, care are cel puțin o lege caracteristică ce o diferențiază calitativ de percepția în genere. Căci o percepție de masă, omogenă, chiar dacă prinde însușiri esențiale în genere ca : mărimea, forma, culoarea, amplasarea, nu este prin aceasta și o percepție numerică.

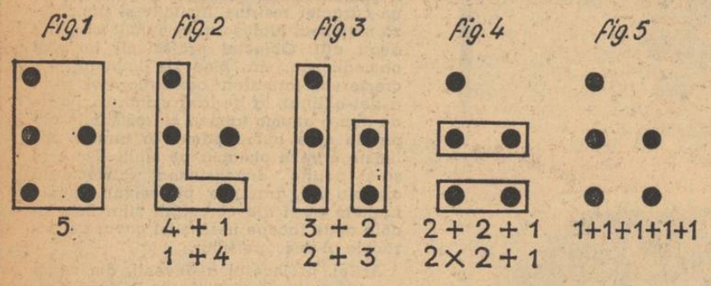

Școala românească a făcut în ultimii ani un pas marcat către predarea, din prima etapă, a unei **aritmetici a mulțimilor,** dar nu s-a desprins totuși complet de modalitatea ilustraționistă, mai ales prin faptul că nu prevede folosirea termenilor operațiilor în această primă etapă.

În orașul Arad, cu sprijinul organelor de învățămînt locale, problema aritmeticii mulțimilor, considerată ca un experiment pedagogic, a fost studiată de o serie de cadre didactice cu deosebită experiență, printre care învățătorul fruntaș Dumitru Mărcuț, educatoarele Marina Emandi, Elisabeta Steinhubel, Ana Văcaru etc.

Personal, această problemă m-a preocupat foarte mult în ultimul deceniu, de fiecare dată cînd în cadrul ciclului de predare m-am ocupat de clasa întîi, străduindu-mă mereu să îmbunătățesc materialele utilizate și metodica folosirii lor și reușind pe această cale să obțin unele rezultate valoroase.

Experimentele pedagogice proprii mi-au dezvăluit astfel condițiile (sau poate legile ?) esențiale ale percepției numerice și anume :

1. Obiectele supuse percepției numerice să fie astfel plasate în spațiu și distanțate unul față de altul încît să poată fi cuprinse simultan în cîmpul de vedere ;

2. Pentru a face posibilă percepția numerică, obiectele nu trebuie să dea o imagine de masă omogenă ;

3. Cea mai mare grupare de obiecte perceptibilă simultan din punct de vedere numeric este aceea de trei elemente, sau de trei grupe de elemente.

4. Pentru mulțimile mai mari de trei elemente (sau grupe), copilul — și chiar și omul matur — recurge la modalitatea informației numerice prin numărare ordinală a elementelor, sau prin separarea în grupe de 1—3 și însumarea lor.

Pentru obținerea unor asemenea percepții și reprezentări numerice am confecționat o serie de materiale didactice noi, reconsiderînd în primul rînd figurația numerelor de bază, 1—10, pe care am orientat-o pe verticală în construcție și pe orizontală în succesiune, astfel : unu ; doi (1 și 1) ; trei (1, 1, 1) ; patru (3, 1) ; cinci (3, 2) ; șase (3, 3) ; șapte (3, 3, 1) ; opt (3, 3, 2) ; nouă (3, 3, 3) ; zece (3, 3, 3, 1).

Fiecare mulțime din acest șir am predat-o separat după schema : a) intuirea mulțimii de diferite obiecte ; b) transpunerea mulțimii în figura numerică (prin materiale concrete și desene executate pe tablă) ; c) perceperea figurativă a mulțimii predate, construirea figurii și desenarea ei de către elevi ; d) rezolvarea de probleme și exerciții concrete cu 1—3 operații, pe baza percepției și a reprezentării figurii numerice însușite.

Am lucrat deci în această primă fază, de percepție simplă a fiecărei mulțimi din șirul 1—10, fără cifre și fără semne operaționale. De exemplu, pentru percepția simplă a mulțimii 5 (cinci) i-am determinat mai întîi pe școlari să înțeleagă că orice mulțime mai mare cu un element decît mulțimea patru, însușită anterior, o numim cinci, apoi le-am prezentat-o pe figură în gruparea 3 și 2, apoi 2 și 3, rezolvînd în cele din urmă probleme concrete pe aceste baze (cu și fără figura numerică în față).

În etapa a doua a predării după această metodă, pe care aș numi-o etapa **percepției multiple** și care are o durată în timp mai mare, am reluat predarea cu începutul șirului, organizînd-o de astă dată pe grupe de mulțimi și mulțimi individualizate după necesități, de pildă : 1—5, 6, 7, 8, 9, 10. În această etapă, ca să folosim tot exemplul luat mai înainte, mulțimea **cinci** este percepută multiplu (a se vedea figurile 1—5), elevul reprezentîndu-și-o ca : 4 și 1 ; 1 și 4 ; 3 și 2 ; 2 și 3 ; 2 repetat de 2 ori și 1 ; 1 repetat de 5 ori. Apoi au efectuat alte probleme concrete cu diferite operații. Cu acest fond de percepții și reprezentări numerice, de priceperi de calcul, trecerea în faza a treia — la aritmetica noțională, cu abstracțiuni, cifre și semne operaționale — se face mult mai ușor și pe o bază științifică mult mai solidă.

Acestea sînt elementele esențiale pe baza cărora am conceput predarea **aritmeticii mulțimilor,** respectiv capitolul care se referă la cunoștințele aritmetice din prima zece. Această metodă poate fi utilizată atît la grupa mare din grădiniță de copii, cît și la clasa întîi, bineînțeles ținînd seama de particularitățile psihologice și de vîrstă ale fiecărei categorii.

Studiul mulțimilor, în această perioadă și la acest nivel constituie un important mijloc de dezvoltare a gîndirii matematice a copiilor, care de altfel se înfiripă într-o măsură și independent, din reprezentarea raporturilor dintre părțile componente ale figurii numerice. Educatorul nu are nici un interes să amîne, să adoarmă, acest proces natural ; dimpotrivă, are datoria să-l dezvolte metodic.

Am observat, bunăoară, la școlarii cărora le-am predat după această metodă, repeziciunea cu care ajungeau singuri de la reprezentările numerice la probleme cu caracter operațional.

Avînd, de exemplu, percepția și reprezentarea mulțimii de 7 ca 3, 3, 1, acești școlari n-au întîmpinat nici o greutate în rezolvarea de probleme concrete, ca aceasta de exemplu : Un copil a primit de la mama sa de 2 ori cîte 3 mere, iar de la tatăl său 1 măr ; el mănîncă din ele 3 mere, cîte i-au mai rămas ? sau mănîncă 1 măr, iar restul le împarte egal la 2 colegi — cîte mere a primit fiecare coleg ?

Școlarii în cauză nu numai că n-au întîmpinat greutăți în rezolvare, ci se întreceau, care mai de care să răspundă, fiind atît de atenți în această activitate, încît vedeau problema rezolvîndu-se desfășurat, pe măsură ce o enunțam (desigur, rar și accentuat). De oboseală sau plictiseală, nici vorbă. În clasă se crea o atmosferă de voioșie și încredere, iar eu aveam intuiția și certitudinea că prin acest fel de rezolvări elevii reușeau să pătrundă în **ființa numerelor.** Am constatat, de asemenea, că elevii primei serii la care am predat în acest fel, elevi care în acest an au promovat clasa a șaptea, s-au apropiat atît de mult de studiul matematicii încît pe tot parcursul claselor V—VII s-au clasat regulat în fruntea clasei lor, lăsînd mult în urmă lotul martor.

Iată de ce susțin ca în programa școlară să se includă și să se trateze amănunțit un capitol referitor la aritmetica mulțimilor, ca un pas important pe calea predării matematicii în școală.

Inv. ION D. UNGUREANU
Arad

[1]) Oprescu Nicolae, Rusu Eugen s.c. Medodica predării aritmeticii, București, pag. 12, Ediția 1965.

Talent, artă, migală

Educația patriotică prin lecțiile de istorie

Cunoscînd importanța deosebită pe care o au lecțiile de istorie în educarea patriotică a elevilor, în cultivarea mîndriei lor față de trecutul glorios al patriei față de figurile luminoase ale eroilor neamului nostru, m-am străduit ca în lecțiile mele paralel cu formarea culturii științifice a elevilor să existe momente emoționante cu un cît mai adînc caracter educativ. Aceste efecte educative am căutat să le obțin nu pe căi artificiale ci, scoțînd cît mai pregnant în evidență cauzele reale, bine documentate, ale fenomenelor sau faptelor istorice.

Pentru educarea patriotică a elevilor socotesc necesar, în primul rînd, să-i conving pe deplin despre justețea poziției adoptate de poporul nostru în cursul desfășurării diferitelor evenimente istorice. În acest scop folosesc, în afară de prezentarea logică și metodică a faptelor în lumina strictă a adevărului istoric, materiale care să arunce o lumină deosebită asupra fenomenului respectiv. Între acestea, un loc important îl au documentele din perioada contemporană evenimentelor în cauză, comentarii ale unor istorici de prestigiu, și materialul ilustrativ — reproduceri după lucrări plastice de epocă, stampe, gravuri etc.

Desigur însă că dincolo de metodele și procedeele folosite — care variază de la o clasă la alta și uneori chiar la grupe de elevi de aceeași vîrstă, în funcție de nivelul de pregătire și receptivitatea colectivelor — succesul educativ al unei lecții de istorie depinde de convingerea profesorului, de căldura pe care o pune în expunere. Nu poți interesa și cu atît mai mult entuziasma pe elevi dacă nu ți se citește în glas, în priviri, în întreaga ta înfățișare înflăcărare pentru ceea ce prezinți. Pornind de la acest punct de vedere, în lecțiile cu o deosebită încărcătură afectivă obișnuiesc să scriu puțin pe tablă, iar în ultima clasă a liceului nu scriu nimic, pentru a nu întrerupe momentele de tensiune psihică ce se creează. Vorbind de pildă, despre executarea pe roată a lui Horia și Cloșca la clasa XI, am descris în culori cît mai vii eroismul iobagilor, punînd în lumină, prin fapte semnificative, trăsăturile odioase ale împilării feudale. Cînd, după aceasta, am citit din „Crăișorul“ lui L. Rebreanu fragmentul executării celor doi eroi ai poporului nostru, nu se mai auzea în clasă decît respirația adîncă a celor ce mă ascultau.

O deosebită importanță am acordat unor acțiuni care să întregească munca la clasă. În primul rînd am vrut ca elevii mei să cunoască monumentele din orașul Tr. Severin și din împrejurimi. În acest scop, am inițiat vizite la bogatul muzeu de istorie și etnografie din localitate, precum și la monumentele din jurul orașului. De asemenea, împreună cu organizația de pionieri din școală, am organizat o excursie intitulată „Pe urmele pandurilor lui Tudor în Oltenia“. Cu această ocazie a fost vizitat satul Prejna, locul de origine al tatălui marelui revoluționar, unde se află și biserica ctitoria sa, satul Bolovanul unde se găsește o inscripție pusă de luptătorul revoluționar. Apoi pe cîmpia de la Padeș, lîngă monumentul închinat luptei pandurilor de la 1821, le-am citit elevilor proclamația lui Tudor ; în continuare, am pornit spre Gura Motrului, pe urmele drumului străbătut de oastea pandurilor.

În activitatea mea didactică, caut să valorific cît mai deplin valențele educative ale evenimentelor a căror aniversare se sărbătorește, în mod deosebit, în cursul anului școlar respectiv. Reliefez aceste evenimente prin prezentarea unor materiale apărute cu prilejul unor aniversări și totodată îi îndrum pe elevi — această activitate are un caracter de voluntariat — în alcătuirea de hărți, de albume, a unor culegeri de documente, sau chiar organizez mici expoziții pe temă. Astfel, cu prilejul aniversării a 60 de ani de la răscoalele țărănești de la 1907 am valorificat un bogat material beletristic și documentar, am alcătuit cu elevii o hartă a Olteniei, avînd marcate sugestiv localitățile în care văpaia răscoalelor a fost mai intensă.

În lecțiile mele, folosesc elementele de istorie locală reușind adesea să lămuresc cu ajutorul lor, probleme de istorie națională și chiar universală. Bogatele materiale și documente din orînduirea comunei primitive și pînă în perioada contemporană existente la muzeul „Porțile de Fier“ din Tr. Severin, monumentele istorice ale orașului, începînd cu urmele cetății romane Drubeta, și apoi, mergînd pe firul istoriei, mărturiile materiale despre perioada prefeudală, — biserici din secolele XIII și XIV, cetatea Severinului, — alături de biserici din secolul al XVII-lea și XVIII-lea cula lui Tudor Vladimirescu etc. i-au făcut pe elevii mei să se convingă cu mîndrie despre străvechea civilizație a acestor meleaguri și totodată să înțeleagă caracteristicile culturii materiale și spirituale ale epocii respective.

Țin să subliniez însă, în această privință că, deși am întreprins, de mai bine de un deceniu, investigații în arhivele și bibliotecile severinene, căutînd să aprofundez sau să elucidez unele aspecte ale vieții economice, sociale și politice, nu folosesc materialul local decît ca un auxiliar, subordonat problemei generale și numai în măsura în care el poate ilustra mai bine această problemă. Altfel există riscul de a ne îndepărta de studiul propriu-zis și deci să îngreunăm formarea la elevi a unei concepții unitare asupra istoriei. Întrepătrunderea între prezentările de istorie generală interpretate științific și materialele istoriei locale reprezintă un factor esențial în vitalizarea lecțiilor și totodată un izvor nesecat în munca de educare patriotică a elevilor.

COSTEA ACHIM
profesor emerit, Tr. Severin

O oglindă a studiului monografic în orizontul local

Unul dintre domeniile în care cercetarea științifică a cadrelor didactice care lucrează direct la catedră s-a ilustrat în ultimul timp, în mod deosebit, este studiul monografic în orizontul local. Alături de scoaterea la lumină a unor documente de valoare și elaborarea de materiale prețioase pentru alcătuirea în continuare a unor monografii ample, de sinteză, această activitate de cercetare a cadrelor didactice se concretizează adesea în realizarea de expoziții și muzee, contribuții prețioase la cunoașterea mai profundă, de către un număr mare de oameni ai muncii, a celor mai importante date cu caracter istoric, geografic, geologic, artistic etc., privind locurile natale. Un asemenea muzeu, deosebit de interesant, a fost organizat și deschis spre vizitare, în cursul anului școlar trecut, în comuna Puțuri, raionul Caracal.

Instalat în căminul cultural al comunei, muzeul are o secție de istorie și una de etnografie. Sălile, amenajate cu vitrine, panouri sugestive, lumină de neon, conțin obiecte muzeale locale. Gruparea pieselor în muzeu, realizată după o tematică întocmită de către profesorul I. Geambașu, permite cunoașterea mai amplă a vieții materiale pe aceste meleaguri, din trecutul îndepărtat pînă astăzi.

Secția istorică a muzeului cuprinde tablouri care ilustrează formarea poporului român, unele momente mai importante din istoria locală, începuturile și dezvoltarea mișcării muncitorești din țara noastră și crearea primelor grupări socialiste din cadrul orașului Caracal, în care activau și oameni din Castranova și din Puțuri. O altă serie de tablouri ilustrează realizările obținute în întreaga țară pe plan local. Vitrinele conțin obiecte de uz casnic, podoabe, vîrfuri de lance, arme, monede din diferite epoci, obiecte din ceramică găsite pe teritoriul comunei, documente din secolele trecute. Sînt remarcabile exponatele arheologice de la Castranova, urme ale unui important castru roman.

O direcție importantă a studiilor întreprinse de entuziaștii organizatori ai muzeului sătesc din Puțuri o constituie cercetarea istoricului școlii. Într-un colț al muzeului se află expuse portretele cîtorva dintre cei mai vechi învățători ai satului, certificatele de numire a unor profesori, scurte prezentări ale activității depuse de aceștia și un istoric privind diferitele sedii în care a funcționat școala. Ea a luat ființă la începutul secolului al XIX-lea într-un schit de călugări, apoi în jurul anului 1855, s-a mutat într-o singură încăpere lungă, acoperită cu trestie.

Din 1876 pînă în 1909 școala a fost adăpostită în casele diferiților cetățeni. Din 1900 ea a început să funcționeze cu două săli de clasă. Clădirea actuală întregită cu o serie de anexe datează din 1952.

Prin modul de organizare și prin exponatele pe care le cuprinde, muzeul din comuna Puțuri constituie un auxiliar prețios al procesului de învățămînt și în același timp un punct cultural demn de tot interesul.

VICTORIA POPOVICI
Muzeul pedagogic

LABORATORUL AUDIO-VIZUAL ȘI METODICA ADECVATĂ ACESTUIA

Creat în școala noastră — Liceul „Mihai Viteazul“ din Turda — în cursul anului școlar trecut, laboratorul audio-vizual de tip clasă s-a afirmat chiar de la începutul utilizării lui drept unul dintre mijloacele prin care lecția atinge un înalt grad de eficacitate.

Experiența noastră de pînă acum arată că laboratorul se pretează predării tuturor obiectelor de învățămînt, dar în mod special este prețios pentru studiul limbilor străine. Esențiale sînt, în această privință, condițiile pe care laboratorul le oferă profesorului pentru a face apel, concomitent, la mai mulți analizatori și a utiliza lecție, într-un procent dominant limba străină respectivă. Aceasta se răsfrînge direct cu efecte pozitive în procesul însușirii de către elevi a structurii și lexicului acestei limbi.

Predarea unei ore în aceste condiții nu comportă o metodică radical diferită, noile procedee intercalîndu-se firesc în metodica tradițională.

Natura instalațiilor laboratorului fonetic permite predarea oricărui tip de lecție și asigură deplina activizare a clasei. De pildă, 'a verificarea temei pentru acasă, lectura unui text, exerciții de aplicare a unor structuri gramaticale, răspunsuri la anumite întrebări etc., profesorii de limbi străine din școala noastră pot lucra simultan cu întregul efectiv de elevi.

În comunicarea noului material, perceperea imaginii obiectului sau fenomenului însoțită de comentariul sonor formează legături mai trainice, mai stabile. După ce structurile lexico-gramaticale au fost însușite, fixarea lor pe bază de conversație include și formarea deprinderii de scriere corectă. Ea se realizează, în cazul laboratorului-clasă, prin proiectarea cuvintelor respective pe ecran. Obișnuim în acest caz, să fotografiem, în prealabil, pe tablă cuvîntul, sau grupul de cuvinte corespunzător fiecărei imagini, obținînd astfel un diafilm alb-negru sau o serie de diapozitive (în cazul cînd introducem fiecare clișeu în parte într-o casetă) care totalizează lexicul nou. Proiectarea cuvintelor alternează cu imaginea și ne dă astfel posibilitatea, pe de-o parte să cîștigăm timp, iar pe de altă parte să fixăm cu elevii pronunția și unele caracteristici ortografice, atît izolat cît și în structuri lexico-gramaticale de context diferit.

Lectura textelor o realizăm în cadrul laboratorului fonetic prin audiere la picup a discurilor existente, iar la textele pentru care nu există discuri, prin audierea unor benzi de magnetofon pe care s-a imprimat vocea unui vorbitor pentru care limba respectivă este limbă maternă, sau dacă nu e posibil acest lucru, vocea profesorului.

Atunci cînd conținutul proiecțiilor se pretează, lectura-model pe care o efectuăm însoțește diafilmul sau diapozitivul, deoarece astfel se adîncește înțelegerea nou-lui material lexical și, în același timp, se realizează menținerea susținută a atenției elevilor.

Ca urmare a predării după metoda directă în condițiile laboratorului fonetic, citirea analitică nu mai ridică decît foarte puține probleme. Ea se efectuează la căști de către întreaga clasă, simultan, elevii sincronizîndu-și și verificîndu-și propria pronunție după lectura-program audiată prin cască. Această lectură-program diferă de lectura-model prin ritmul său mai lent, adaptat capacității medii de citire a elevilor. În timpul cît durează lectura-program, profesorul căruia construcția laboratorului nostru îi permite să-și cupleze casca la microfonul oricăruia dintre elevi, poate să-i verifice și să intervină, cînd e cazul, supraveghind astfel munca independentă a clasei.

În cazul cînd, în cadrul textului, apar probleme deosebite de gramatică sau de interpretare a conținutului, noi obișnuim să le dezbatem, după metoda tradițională, la sfîrșitul lecturii.

Am constatat că, la lecțiile în laboratorul fonetic, fixarea aproape că nu se mai impune ca un moment distinct, ea efectuîndu-se pe tot parcursul predării cunoștințelor și îmbrăcînd uneori forme complexe cum este, de pildă, conversația liberă cu referire la realități apropiate de tema studiată, vorbirea monologată pe baza imaginilor, dialogul între elevi etc.

Structurile gramaticale sînt introduse atît în cadrul predării lexicului cît și ca teme aparte, în funcție de extinderea și natura lor. După prezentarea considerațiilor de ordin teoretic necesare, pe parcursul verificării și al fixării cunoștințelor aceste structuri constituie obiectul unei variate game de exerciții aplicative, realizate pe baza programului imprimat pe banda magnetofonului. Rezolvarea exercițiilor se efectuează simultan de întreg colectivul clasei, iar profesorul înregistrează pe bandă răspunsul unuia sau mai multor elevi. După încheierea grupului de exerciții, reaudiem banda și procedăm — după metoda tradițională — la corectarea, comentarea și aprecierea răspunsurilor. Aceste procedee s-au dovedit a fi de o valoare deosebită pentru activizarea lecției, pentru stimularea muncii independente a elevilor și, în final, pentru creșterea eficienței muncii profesorului la clasă.

Evident, prin aceasta, posibilitățile oferite de laboratorul-clasă nu sînt epuizate. Colectivul nostru caută să adapteze noii situații de lucru simultan cu întreg colectivul de elevi, procedeele preconizate de metodica tradițională.

Deși activitatea laboratorului nostru fonetic s-a aflat într-un stadiu experimental, roadele ei nu au întîrziat să se arate. Elementul nou, atractiv, stimulator, a sporit motivația învățării la elevi, iar faptul că însușirea cunoștințelor se efectuează mai direct, deci mai firesc, mai legat de realitate și cu mai puțin efort, a determinat progrese simțitoare, în pronunție și citire, în exprimare, în aplicarea structurilor gramaticale atît în vorbirea liberă cît și în contexte lexico-gramaticale. Începe să dispară treptat tendința, atît de mult înrădăcinată pînă acum la elevi, de a face apel la limba maternă, ca intermediar în înțelegere și redarea unor texte sau expresii în limba străină pe care o studiază.

Activitatea noastră de cercetare va continua în mod susținut și în noul an școlar. Vom urmări adaptarea conținutului lecțiilor cuprinse în manuale la cerințele muncii în laboratorul audio-vizual. În același timp vom continua, pentru lecțiile la care nu dispunem încă de material vizual, să confecționăm diapozitive color sau alb-negru. Toate eforturile noastre converg spre activizarea și sporirea eficienței lecțiilor — cerință fundamentală a învățămîntului contemporan.

Prof. LIGIA POP
Liceul „Mihai Viteazul“
Turda

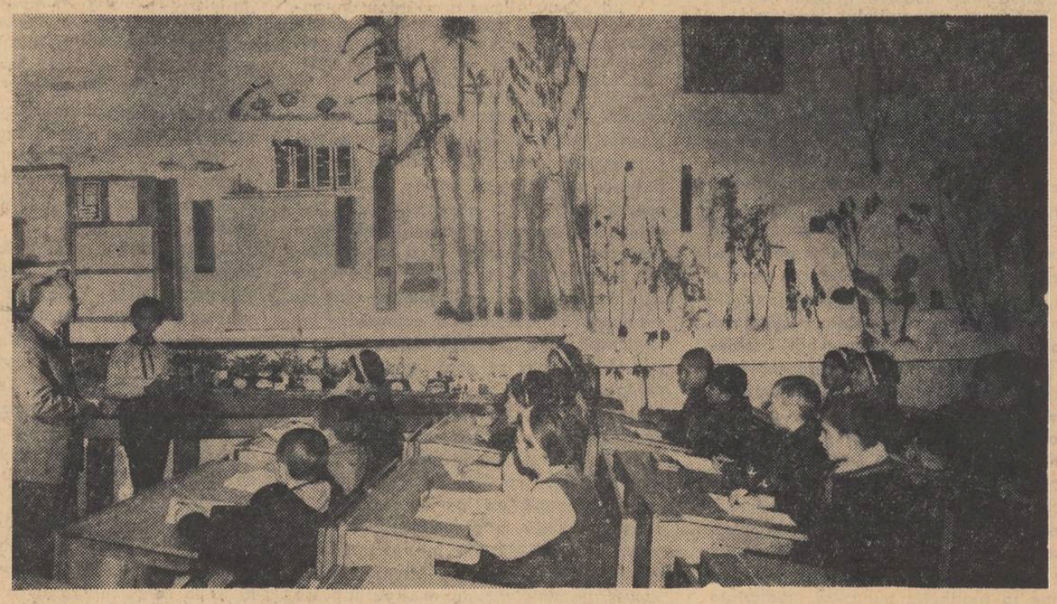

În laboratorul de științe naturale

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Laboratoarele institutelor de învățămînt superior sînt dotate cu cel mai nou și perfecționat utilaj de control prin televiziune a proceselor tehnico-științifice

Pregătirea conductorilor și subinginerilor

Consider deosebit de binevenită prevederea studiului privind dezvoltarea învățămîntului superior în legătură cu crearea unor secții pentru pregătirea de conductori sau de subingineri pe lîngă institutele tehnice de învățămînt superior. Într-adevăr procesele actuale de producție, tehnologia modernă de fabricație solicită, atît pe planul conducerii operative cît și pe planul proiectării de execuție, specialiști cu o calificare cît mai apropiată de aceea a inginerilor. Cultura tehnică înaltă, împletită cu o cît mai bogată experiență practică constituie componente fundamentale în conducerea, la nivelul parametrilor proiectați, a sectoarelor de producție înzestrate cu mașini și utilaje moderne, complex automatizate.

În ceea ce privește pregătirea proiectanților de execuție, se poate susține că ea se efectuează și în prezent, în cadrul școlilor tehnice de 2 ani. Pe baza observațiilor proprii și a discuțiilor cu unii specialiști de înaltă calificare din institutele de proiectări, mă încumet să afirm totuși că deși cadrele pregătite în aceste școli răspund solicitărilor foarte numeroase de personal din acest sector și destășoară o muncă utilă, pregătirea lor de specialitate, la absolvirea școlii, prezintă încă serioase lacune.

Crearea secțiilor de conductori sau de subingineri pe lîngă institutele tehnice de învățămînt superior, răspunzînd unor cerințe imperioase ale dezvoltării actuale și de perspectivă a economiei noastre socialiste, reprezintă totodată continuarea unei tradiții mai vechi a învățămîntului nostru. Într-adevăr, încă de acum 30—35 de ani, funcționau în țara noastră o școală de conductori de construcții la București și una pentru specialitatea electromecanică la Cluj. Aceste școli aveau o durată de 3 ani de studii, iar absolvenții lor au fost deosebit de solicitați de către diferite întreprinderi și instituții, unii dintre ei conducînd cu pricepere executarea unor lucrări de foarte mare anvergură pentru vremea aceea. Reamintesc și faptul că, după 10 ani de activitate în specialitate, absolvenții fostelor școli de conductori aveau dreptul să se prezinte la un examen de diferență pentru obținerea titlului de inginer.

Diferitele forme de pregătire a personalului tehnic subingineresc au o largă răspîndire în toate țările cu înaltă dezvoltare industrială. În Republica Democrată Germană, ca și în Republica Federală a Germaniei există așa numitele „Ingenieur-Schule" care corespund secțiilor de subingineri preconizate în cadrul studiului cu privire la dezvoltarea învățămîntului nostru superior. De asemenea există școli similare și în Franța.

În ceea ce privește organizarea și durata de studii a secțiilor de conductori și subingineri — care vor beneficia de condițiile deosebit de prielnice în ceea ce privește efectuarea lucrărilor practice în laboratoarele moderne ale facultăților de specialitate — propun ca durata cursurilor să fie de 3 ani, cu cîte o perioadă de practică de 5 săptămîni, după primul și al doilea an de studii. Cred potrivit, totodată ca, în ultimele 6 luni de școală, elevii să lucreze ca practicanți în întreprinderile unde vor fi repartizați după absolvire, familiarizîndu-se, potrivit unui grafic în circuit, cu lucrările constructive și funcționale, cu materialele, utilajele și standardele specifice întreprinderii respective.

Propun să se studieze, în același timp, posibilitatea creării unor secții pedagogice în cadrul acestor noi forme de învățămînt, care să pregătească o parte din cadrele tehnice de specialitate necesare școlilor profesionale și liceelor industriale.

Ing. AUREL ZANESCU

Admiterea în facultate

Măsurile preconizate de studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior sînt menite să ridice ponderea contribuției sistemului de pregătire a specialiștilor cu înaltă calificare la nivelul marilor obiective de perspectivă ale economiei noastre socialiste, ale înălțării pe plan social și cultural a României în deceniile următoare. Constituind sinteza unei largi consultări a cadrelor de specialitate, prevederile studiului sînt extrem de judicioase și îndreptățesc încrederea că învățămîntul nostru superior va urca noi trepte în afirmarea lui atît în cadrul național cît și internațional.

În ceea ce privește admiterea în învățămîntul universitar, experiența dovedește drept foarte necesar să se renunțe la admiterea pe secții, mai ales cînd specializarea propriu-zisă nu începe mai devreme de anul III. Actuala formulă, determină o compoziție foarte eterogenă a anului I sub raport valoric (la o secție limita de admitere a fost 8, iar la alta 6). De aceea mult mai potrivit ar fi să se dea un concurs comun pentru secțiile cu profil apropiat ale aceleiași facultăți, iar repartizarea pe secții să se facă de abia din anul III, cînd s-ar putea găsi criterii mult mai judicioase. Astfel ar fi eliminată una dintre sursele rezultatelor foarte slabe obținute de anii I, de pildă la unele secții ale facultății de fizică sau biologie din cadrul Universității București.

Socotesc de asemenea potrivit să se renunțe la sistemul de calculare a mediei pentru admitere prin înglobarea mediei de la examenul de bacalaureat, pentru că aceasta nu numai că provoacă inegalitate între diverșii candidați (din pricina marii diferențe de notare între diverse școli), dar determină, în chip artificial, admiterea în facultate a unor tineri cu medie mare la bacalaureat și cu medie la limită în cadrul examenului de admitere. În cel mai rău caz — dacă se va menține acest procedeu — să se ia în considerație media la disciplina corespunzătoare profilului facultății la care se dă examen, deși astfel inegalitatea cu toate că va fi diminuată, va continua să persiste.

Prof. ALEXANDRU MELIAN

Despre manuale și cursuri universitare

Studiul cu privire la dezvoltarea învățămîntului superior reflectă puternic preocuparea permanentă a partidului și guvernului pentru formarea cadrelor cu pregătire universitară la nivelul dezvoltării actuale pe plan mondial a culturii, științei și tehnicii, și în raport cu cerințele de perspectivă ale desăvîrșirii construcției socialismului în țara noastră și trecerii la comunism.

Prevederile se referă și la problemele învățămîntului superior fără frecvență, preconizînd o serie de măsuri pentru îmbunătățirea acestuia și perfecționarea formelor de pregătire a studenților care urmează aceste cursuri.

S-au efectuat și s-au publicat în ultimul timp în presă o serie de analize care evidențiază faptul că pregătirea realizată în cadrul secțiilor fără frecvență nu se ridică încă la nivelul cerințelor. Aceste secții cuprind încă un procent însemnat de restanțieri și de studenți care promovează majoritatea examenelor cu note la limită. Desigur, într-o măsură importantă, aceasta este vina celor care frecventează cursurile fără frecvență și care se prezintă în sesiunile de examene cu o pregătire superficială, efectuată în asalt. În această privință salutăm ca binevenite prevederile privind sporirea exigenței față de nivelul pregătirii studenților din secțiile fără frecvență.

Tot atît de adevărat este însă că nu întotdeauna carențele în pregătirea pentru examene provin din vina celor înscriși la cursurile fără frecvență. La foarte multe discipline nu s-au mai editat cursuri de ani de zile, iar cele care se editează apar în tiraje nesatisfăcătoare. Mai ales studenții la fără frecvență care lucrează în calitate de cadre didactice la sate se află adesea în imposibilitatea de a-și putea procura anumite cursuri. În aceste condiții, în plină sesiune de examene, asiști la o adevărată năvală în bibliotecile institutelor, pentru procurarea celor cîteva cursuri disponibile.

Am citit în presă, critici la adresa cadrelor universitare care nu-și onorează de ani de zile angajamentul de a preda spre editare cursurile pe care le predau. Consider că este foarte important, atît pentru sprijinirea activității de studiu a celor care urmează cursurile fără frecvență, cît și pentru învățămîntul superior în general, ca în cadrul sarcinilor primordiale didactice și de cercetare științifică ale catedrelor din universități și institute, să se prevadă obligativitatea editării periodice a cursurilor. Editura didactică și pedagogică ar trebui să tipărească aceste cursuri în tiraje corespunzătoare cerințelor efective. Totodată ar trebui găsită o formă potrivită prin care aceste cursuri să fie difuzate direct, contra cost, studenților la fără frecvență, prin secretariatele institutelor de învățămînt superior.

Inv. ELENA DINESCU
Golăești — Iași

Sistemul acordării burselor

Printre multiplele probleme pe care le îmbrățișează studiul cu privire la dezvoltarea învățămîntului superior se numără și aceea a normelor pentru acordarea de burse. Cred că în această privință ar trebui să existe o prevedere care să favorizeze pe studenții din familiile cu mulți copii și cu o situație materială mai modestă. Nu este nevoie să argumentez prea mult că posibilitatea continuării studiilor de către mulți dintre acești studenți este condiționată de primirea burselor. Mai mult chiar: atunci cînd un asemenea student pierde bursa, neîndeplinind, din diferite motive, baremul de medie cerut, îi este foarte greu, din pricina condițiilor și mai dificile de studiu, să recîștige bursa.

Toate aceste considerente pornesc de la un caz real. Este vorba de unul dintre studenții mei, care a obținut rezultate deosebite la unele discipline de profil, dar care în mod accidental, din cauza unei situații speciale existente în familia sa care numără alături de el încă 9 frați, nu a reușit să realizeze într-o sesiune de examene baremul de bursă. Din această pricină el s-a izbit de greutăți serioase pe care numai cu sprijinul tovărășesc al facultății le-a putut depăși.

Iată de ce susțin ca prevederile să fie diferențiate, avantajînd familiile cu copii numeroși, ceea ce ar corespunde integral politicii statului nostru de întărire și sprijinire multilaterală a familiei.

Asist. univ. ION SÎRGHE
Institutul politehnic — Iași

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

FLORILE MARII SĂRBĂTORI

Marile prefaceri politice, social-economice și spirituale marchează dezvoltarea și afirmarea multilaterală a națiunii socialiste române, adînca înnoire democratică a societății noastre. Prezența tot mai activă a națiunii române, suverane și independente constituie un sprijin important în procesul de regenerare și maturizare a națiunilor, caracteristic epocii pe care o trăim, de adînci schimbări revoluționare în viața omenirii. Are loc o consolidare și manifestare tot mai pregnantă a ființei naționale a popoarelor mari și mici, cooperante la făurirea civilizației umane. Se impune tot mai evident concluzia că națiunea constituie și va constitui încă mult timp cadrul propice și totodată o forță motrice esențială pentru realizarea sarcinilor progresiste ale fiecărui popor.

Condiția hotărîtoare a îndeplinirii obiectivelor noastre viitoare, a obținerii de noi succese pe calea desăvîrșirii construcției socialiste o reprezintă creșterea continuă a rolului conducător al partidului în toate domeniile de activitate. **Partidul promovează un spirit creator, mobilizator în conducerea economiei, culturii, a întregii vieți sociale, acționează pentru înlăturarea rutinei, a practicilor învechite, a mentalităților retrograde ce împiedică mersul nostru înainte. Concepția și stilul de lucru al partidului constituie un factor puternic de dinamizare a muncii entuziaste, creatoare pe care o depune poporul român. Este evident tot mai mult că criticarea cu toată puterea a lipsurilor și recunoașterea cu curaj a greșelilor, hotărîrea de a nu se admite perpetuarea lor, se reflectă pozitiv în dezvoltarea economică și socială a țării, aduce mari foloase economiei și culturii socialiste și în același timp prestigiului socialismului în general.**

Munca pașnică a poporului român pentru edificarea socialistă și prosperitatea patriei se reflectă pe plan extern într-o politică inspirată de o înaltă principialitate, care contribuie la dezvoltarea conviețuirii pașnice și colaborării active între popoare, bazată pe respectarea neabătută a independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne ale altora și avantajului reciproc. Dezbaterea politicii noastre externe la recenta sesiune a Marii Adunări Naționale, pe baza expunerii prezentate cu acest prilej de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R., a relevat sprijinul și adeziunea totală și entuziastă de care se bucură în masele întregului popor. Ea răspunde intereselor fundamentale ale națiunii noastre socialiste, împletindu-se organic cu năzuințele înaintate ale omenirii.

România dezvoltă o bogată activitate internațională, în centrul căreia se situează întărirea prieteniei și alianței cu toate țările socialiste. La baza acestor relații frățești se află comunitatea orînduirii sociale, unitatea țelurilor și aspirațiilor fundamentale, interesele comune ale luptei împotriva reacțiunii și imperialismului pentru victoria păcii și socialismului. Comerțul cu țările socialiste, în ambele sensuri, ocupă primul loc în schimburile economice externe ale României și continuă să se dezvolte.

Țara noastră militează totodată pentru lărgirea relațiilor cu toate statele, indiferent de rînduielile politice-sociale. În prezent, întreținem legături diplomatice cu 75 de state și relații economice cu peste 100.

Considerăm că pe arena mondială, statele mici și mijlocii, acționînd pentru apărarea intereselor lor legitime, pot aduce astăzi o contribuție remarcabilă la soluționarea pozitivă a problemelor mondiale, la salvgardarea păcii și securității, influențînd considerabil mersul evenimentelor. Pe această direcție se înscriu inițiativele de răsunet ale țării noastre pentru dezvoltarea colaborării internaționale și relațiile de bună vecinătate pentru crearea unui climat de pace și de securitate în Europa și în alte regiuni ale lumii. În lumina Declarației din iulie 1966 de la București, România consideră că pentru destinderea în Europa ar avea un efect deosebit de pozitiv măsurile pentru dezarmarea generală, și în primul rînd dezarmarea nucleară, retragerea de pe continentul nostru a trupelor neeuropene, a tuturor trupelor de pe teritoriul altor state în granițele lor naționale, desființarea bazelor militare străine, lichidarea blocurilor militare.

Credincios principiilor internaționalismului proletar, Partidul Comunist Român acționează pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și solidaritate cu toate partidele comuniste și muncitorești, pentru întărirea unității mișcării comuniste internaționale. În același timp, el militează pentru lărgirea contactelor cu partidele socialiste și alte organizații democratice și progresiste din toată lumea. Partidul și statul nostru fac tot ce le stă în putință pentru a asigura coeziunea și colaborarea tuturor forțelor antiimperialiste, condiții indispensabile ale victoriei păcii și progresului în lume.

Intrînd în al XXIV-lea an de viață liberă și prosperă, poporul nostru pășește hotărît, sub conducerea încercată a partidului, punîndu-și în valoare geniul creator, spre noi realizări pe calea desăvîrșirii construcției socialiste și a pregătirii trecerii către comunism.

AVANPREMIERĂ ȘCOLARĂ

tori și profesori, măsurile deosebite inițiate în această vară de Ministerul Învățămîntului. Reamintim că numai la cursurile centrale și interregionale au participat peste 4 000 de cadre didactice. Acestora li se adaugă alte mii de învățători și profesori care se pregătesc pentru obținerea gradelor didactice.

Întreg acest complex de acțiuni conturează clar nu numai pregătirea temeinică și asigurarea unei bune desfășurări a anului școlar 1967—1968, ci și certitudinea unor succese care să facă din această nouă etapă de muncă a corpului didactic și a elevilor o treaptă superioară în mersul continuu ascendent al învățămîntului românesc.

Comunicare

Seria „1927" (Dogaru — Baltasiu — Bădescu), — a fostei Școli normale „Preda Buzescu" din Slatina-Argeș, — anunță reîntîlnirea, după 40 ani, de la absolvire, ce se va ține duminică 27 august 1967, ora 9 dimineața, în localul de la gară. Ultimele adeziuni se trimit urgent colegului Nicolae Baltasiu șos. Colentina 283, raionul 1 Mai București.

Avînt spre înălțimi.

O excursie instructivă printre miile de specii de plante ale Grădinii botanice.

TINERE TALENTE

Ar rămîne incomplet „tabloul" vacanței dacă n-am aminti alături de activitățile sportive și o serie întreagă de activități cultural-artistice, dintre care unele, deși s-au desfășurat pe plan local, au o semnificație care depășește cadrul respectiv.

În acest context se înscrie și expoziția de pictură și sculptură a elevului Ioan Mikloș de la Liceul nr. 1 din Beiuș, organizată în cadrul casei de cultură raionale. Cele 35 de lucrări — sculptură și pictură — expuse, vădesc preocupările majore pe care le are autorul adolescent, de a exprima prin mijloace plastice gînduri și sentimente cu o variată tematică.

Departe de a fi un simplu divertisment al școlarului multilateral pregătit, aceste creații constituie expresia vie, clară, a unui talent autentic.

Sculpturile în lemn, gips și lut, pictura în care culorile atmosferei locale sînt dominante, vădesc prin varietatea genurilor și a tematicei abordate, caracterul fecund al căutărilor creatoare ale elevului plastician. În acest sens „Dans bihorean" (pictură) și „Geneză" (sculptură în lemn) se numără printre cele mai reușite lucrări.

Șlefuit atent și competent îndrumat, talentul tînărului Mikloș va putea da roade deosebit de prețioase.

★

Demne de menționat sînt și preocupările cercului de plastică al Școlii generale nr. 6 din Bacău. Între xilogravurile realizate aici se remarcă în mod deosebit „Cap de copil" și „Peisaj de munte", lucrări ale elevului Dan Dobreanu.

Talentul foarte tînărului artist (elev în clasa a VI-a) respiră în fiecare element al creațiilor sale. Este vîrsta la care nu se pun încă probleme filozofice, dar în schimb, se manifestă din plin bucuria vieții lipsită de griji.

Tematica — copilăria, viața satului etc.

— își are izvorul în preocupările caracteristice vîrstei. Natura și omul sînt redați așa cum îi „vede" experiența celor 12 ani, cîți are deocamdată autorul...

TR. I.

Un minunat tovarăș de viață

Acum, cînd vacanța este aproape pe sfîrșite, și noi, și elevii noștri, ne gîndim cu plăcere și cu ușoară nostalgie la zilele frumoase pe care le-am petrecut împreună de-a lungul celor două luni.

Aș vrea să mă opresc mai mult la una din activitățile căreia i-am închinat multe ceasuri, multe zile. Este vorba de lectură. Cartea ne-a însoțit în toate drumețiile noastre. În popasurile noastre am răsfoit zeci și zeci de pagini de poezie și de proză, am deslușit în ele frumusețí la care în timpul anului școlar n-am avut răgaz să ne oprim îndeajuns. Sînt acum aproape 200 de școlari care au acasă bibliotecă personală cu cîteva zeci de volume. În zilele vacanței ne-am adunat la cîtiva dintre aceștia unde am citit și am discutat pe marginea lecturii făcute. La întîlnirile noastre cu cartea au venit și vin mulți școlari de toate vîrstele. Acestea le-au sporit cunoștințele, i-au obișnuit pe școlari să citească corect, frumos și mai ales i-au făcut să iubească mai mult cartea. Și sporul acesta dobîndit în zilele vacanței, va cîntări mult în viitorul an școlar.

Prof. ANGELA DUMITRESCU
comuna Vădăstrița, raionul Corabia

Vacanța

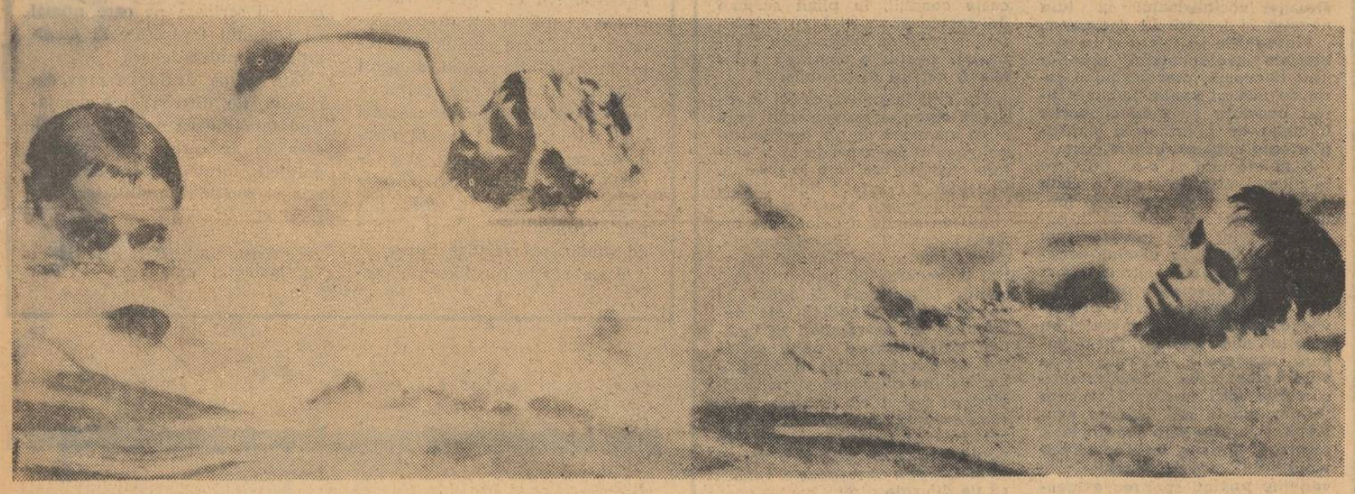

În undele limpezi o aprigă dispută cu adversarul și cu secundele.

„Cartea de vizită" a bazelor turistice

Este vremea ideală a excursiilor. În stațiunile de odihnă, în orașe, pe cărările munților, pretutindeni îi putem întîlni pe elevi umplîndu-și ochii și sufletul de frumusețile și bogățiile țării. Excursiile sînt prilej de întîlnire cu trecutul, cu monumentele care marchează evenimente importante din viața poporului nostru, cu bogățiile spirituale și artistice ale poporului găzduite în muzee, în biblioteci.

Baze turistice organizate în fiecare regiune sînt chemate să găzduiască pe tinerii „pelerini" curioși și dornici de a vedea, de a cuprinde cît mai mult din realitatea noastră socialistă.

Zilele trecute am avut prilejul de a vizita cîteva baze turistice în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară și de a întîlni diferite grupuri de elevi sosiți aici în excursie din cele mai diferite colțuri ale țării.

La centrul regional funcționează trei baze turistice, care găzduiesc zilnic 200—250 elevi. Baza turistică cu sediul la internatul Școlii profesionale a stătului popular a fost prima la care întîmplător am avut prilejul să urmărim felul cum sînt primiți și găzduiți excursioniștii. Încăperile internatului, de o curățenie desăvîrșită, își așteptau oaspeții, punîndu-le la dispoziție tot ceea ce au nevoie excursioniștii. După primirea caldă a tinerilor călători și după instalarea lor în dormitoare, lucru ce se face de către serviciul permanent de pedagogi, elevii au putut asculta explicațiile profesorului-ghid despre istoricul orașului, însemnătatea lui, monumentele sale istorice și culturale, însemnătatea de astăzi a orașului Tîrgu-Mureș pentru economia națională. După această scurtă incursiune documentară grupul, în frunte cu ghidul, a pornit într-o vizită prin oraș.

Majoritatea grupurilor de elevi-turiști care au fost cazați la internatul Școlii profesionale au fost conduși să viziteze Palatul culturii, Pinacoteca găzduită de această maiestuoasă clădire și în care au putut admira tablouri ale celor mai mari artiști români ca: Grigorescu, Tonitza, Luchian și alții. Ei au vizitat de asemenea vestita bibliotecă „Teleki" din Tg. Mureș în care se află cîteva dintre primele tipărituri vechi, unele unice în lume.

De asemenea vizitatorilor le-a fost evocat în fața vechilor ziduri, trecutul istoric al cetății orașului. În programul alcătuit pentru grupurile de elevi care s-au oprit cîteva zile în oraș, profesorii-ghizi au înscris și fabrica de mobilă „23 August" ale cărei produse au cucerit de mult piața internațională. Alte grupuri s-au putut destinde cîteva ore la ștrandul orașului întrecîndu-se în competiții organizate ad-hoc, cu elevii localnici.

Se pare însă că nu toate bazele turistice din localitate oferă elevilor-turiști asemenea condiții pentru a cunoaște istoria și realitățile actuale ale orașului, locurile lui de odihnă și destindere. Bunăoară, la baza turistică de la Liceul „Unirea", n-am întîlnit pe nimeni în afară de îngrijitor. Cine i-ar fi îndrumat pe excursioniști, care puteau să sosească dintr-un moment în altul? Pe căi ocolite am aflat că această bază turistică nu funcționează sub egida liceului, ci responsabilitatea ei cade în sarcina Liceului pedagogic (!?). Bizar mod de organizare, o bază turistică cu sediul într-o unitate școlară, atît de puternică cum este Liceul „Unirea", este dată în grija altui liceu!!

O situație asemănătoare am întîlnit și la baza turistică de la internatul Grupului școlar comercial. L-am găsit aici doar pe portar și listele grupurilor care trebuia să sosească. E drept, internatul nou și modern era curat, gata de a primi pe excursioniști și în momentul acela găzduia vreo 30—40 de elevi. Nimeni însă nu știa cum se descurcă aceștia în oraș, cine îi conduce și unde.

Același oraș, aceiași organizatori și totuși condiții atît de diferite. S-a adeverit și de data aceasta că omul sfințește locul. La internatul Școlii profesionale totul merge cu precizia unui ceasornic. Despre aceasta ne vorbește și caietul de impresii, în care își exprimă mulțumirea pentru ospitalitatea cu care au fost primiți și conduși în oraș marea majoritate a grupurilor elevilor-turiști.

Asemenea laude și mulțumiri am putut citi și în caietele de impresii ale bazelor turistice de la internatele liceelor nr. 1 și nr. 2 din Reghin. Ele lipsesc însă, pe bună dreptate, din caietele celorlalte două baze turistice din Tg. Mureș. De altfel aici și caietele le poți găsi greu. Cine știe ce le trece prin gînd vizitatorilor să scrie!

ELENA TULIPANT

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

Anunț

Institutul de construcții București anunță ținerea unui concurs de admitere între 2 și 10 septembrie 1967 pentru completarea locurilor rămase disponibile la următoarele specialități:

CURSURI DE ZI

— Construcții civile, industriale și agricole	181 locuri
— Construcții și instalații hidrotehnice	70 „
— Hidrotehnică agricolă	49 „
— Drumuri și poduri	67 „
— Construcții și întreținere ferov. și poduri	103 „
— Geodezie și sistematizare teritorială	53 „
— Instalații pentru construcții	82 „
— Mașini și utilaj pentru construcții	142 „

CURSURI SERALE

— Construcții civile, ind. și agricole	51 locuri
— Instalații pentru construcții	15 „

Disciplinele pentru concurs sînt:

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu, trigonometrie, calcul diferențial și integral) — scris și oral.

— Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris.

Înscrierile pentru concursul de admitere se fac între 15 august—1 septembrie a.c. la secretariatul Institutului din b-dul Republicii nr. 176 de unde se pot cere și informații suplimentare (telefon 21.47.70).

CREAȚII ALE CADRELOR DIDACTICE

LIMBA NOASTRĂ

Muzica: TH. BORDEIANU
Versuri: ALEXE MATEEVICI

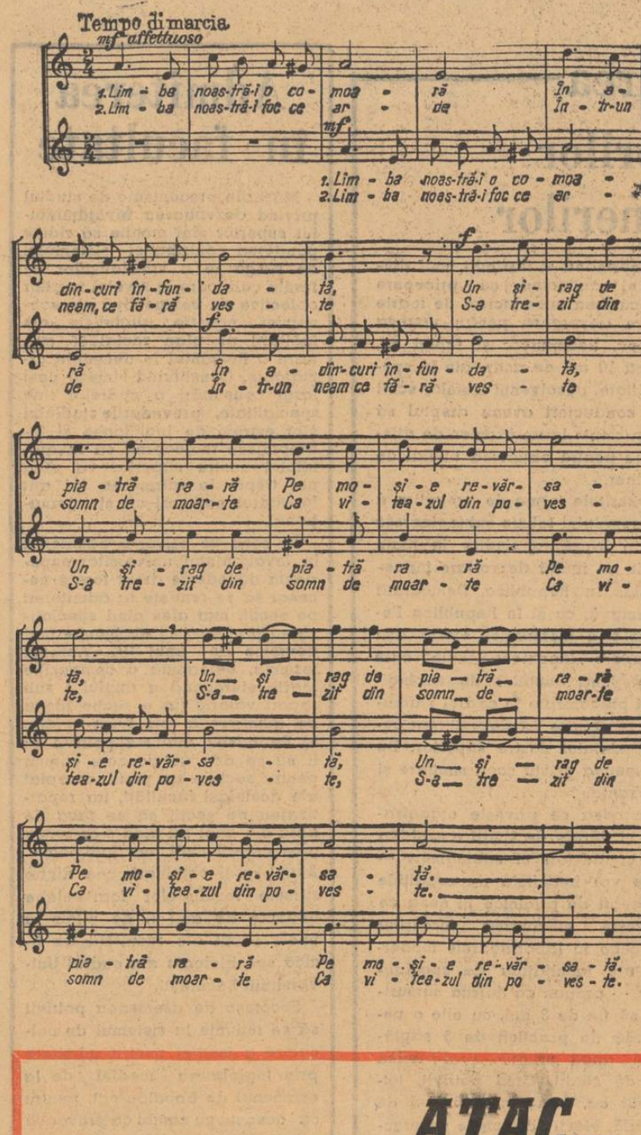

Limba noastră-i o comoară
În adîncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată

Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste

Limba noastră-i numai cîntec
Doina dorurilor noastre
Roi de fulgere ce spintec
Nouri negri zări albastre

Limba noastră-i graiul pîinii
Cînd de vînt se mișcă vara;
În rostirea ei, bătrînii
Cu sudori sfințit-au țara.

ATAC...

De la miezul nopții tunurile bat;
Mugetul lor aprig urlă-n depărtări...
Așteptăm în groapă... Clipa pare veac
Luminat de flăcări care ard în zări.

În timpane joacă tobe de paradă...
Inima e mică și se mișcă rar...
Timple-nfierbîntate, gata stau să ardă
Lacrimi joacă-n luciul ochilor de jar...

Fetelor de humă, ploaia de obuze
Le-nclestează dinții-n spasmul așteptării...
Rugilor șoptite de sficase buze,
Zumzet de motoare, le răspund chemării.

Demoni grei, metalici, rupți din zări înalte
Coboară cu vuiet iadul pe pămînt.
Sînt averea țării, sufletele noastre,
Și zburăm cu ele spre hotarul sfînt.

Cota 449, Mureș, 1944.

Prof. EMIL MUTULESCU

TRIADA I

1
De-aș înveli urechea nimic n-aș auzi,
Păcat de-atîtea doine și-atîtea melodii!
2
Și ochii de-aș închide etern nepăsători,
N-aș mai vedea în țară cum cresc atîtea flori!
3
Iar inima în pieptu-mi doar lîncedă de-ar bate
N-aș mai simți puterea de viață fără moarte
Și nevăzînd frumosul, nimic n-aș auzi,
Păcat de-atîtea doine și-atîtea melodii!

TRIADA II

1
Dar nu-nvelesc auzul ci-l port slobod pe plai,
S-ascult, fără de saț, al bucuriei grai.
2
Și ochii-i port în juru-mi să vadă-n fiecare
Cum înfloresc surîsuri din zare pînă-n zare.
3
Las inima în pieptu-mi năvalnică să bată,
Cu fiecare clipă în zbor, mai avîntată!

Prof. PETRU POPESCU

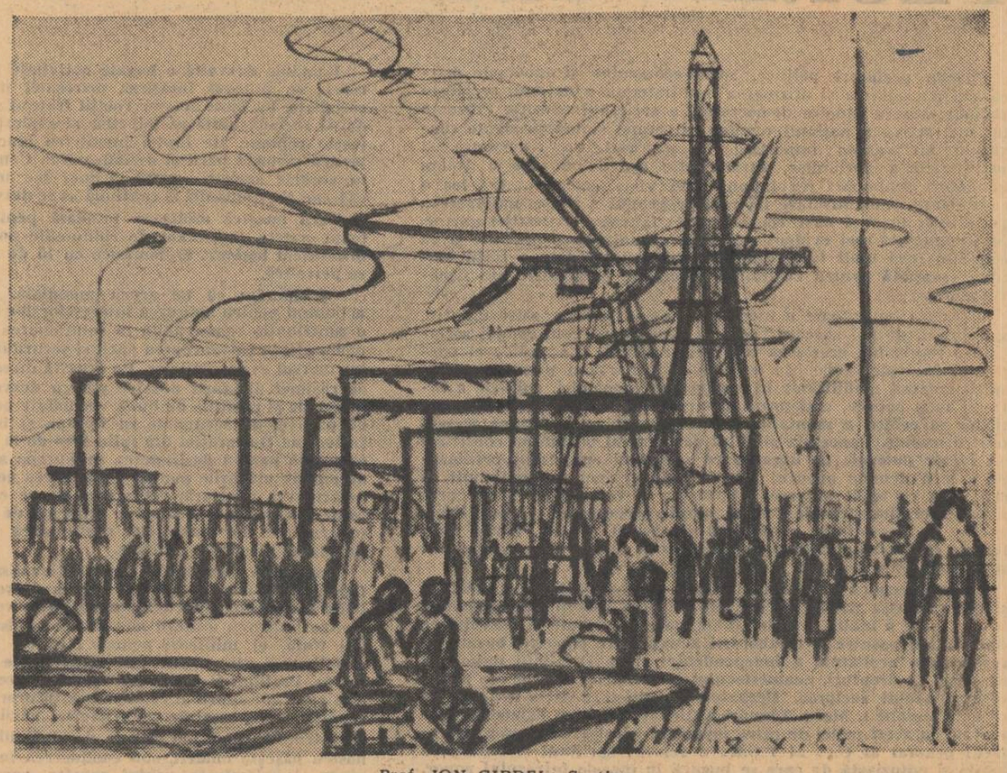

Prof. ION CIRDEI: Șantier

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 910
Vineri 1 sept.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

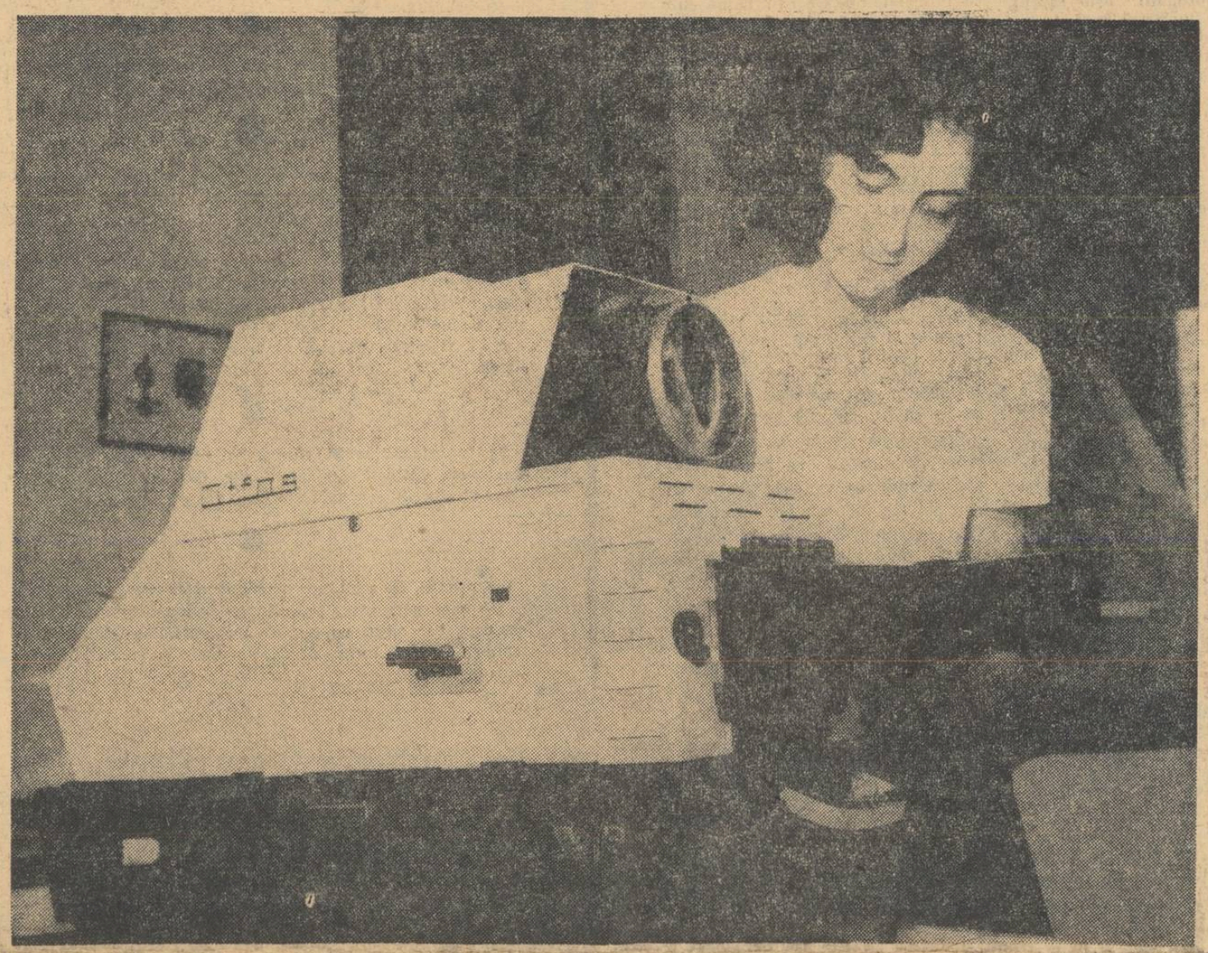

Noul aparat de proiecție diascopică „Atlas", de o concepție și o realizare modernă, va îmbogăți în acest an laboratoarele școlilor.

SEPTEMBRIE

Depinde doar de unghiul de percepție comandat.

Dintr-o latură, ar fi să-l vedem ca pe un anotimp de linie descendentă, de melancolie dezarmată în care puful și caldul septembrie, scăldat în aromele viilor, face să răsune primul dangăt de nostalgie. La fel, e vremea cînd dulcea cupă golită a contemplațiilor și uimirilor turistice, a visătoarelor delectări marine și montane a porților de „dolce far niente" cu limitele marcate în condica de prezență, e pusă în scrinul amintirilor și schimbată pe plinul realist-terestru al obligațiilor cotidiene. Așa văzut, septembrie ar avea ceva dintr-o fișie de palidă nemulțumire, ca o neliniște și ca o mingiioasă sfîrșeală.

Însă unghiul dominant și preferat este altul. De obicei trecem grăbiți, cu un surîs amuzat, peste acest chip de percepție, de oarecare înțeles steril, la mai ampla, viguroasa și dinamica perspectivă a marilor linii pe care coordonata optimistă și activă a condiției umane își vrea canalizate densele resurse de energie. Iar domeniul care solicită, prin excelență, în această lună a melancoliilor, la o atare stenică atitudine se află cuprins între frontierele citorva cuvinte : școală, profesori, elevi.

Debutul toamnei coincide cu debutul unui nou an școlar. Și fiece început este un receptacul de energie din care se lansează desfășurată tendința spre autodepășire.

Ne întoarcem la școală și... ne reluăm obligațiile. Dar nu putem să spunem așa. „A ne relua obligațiile" — asta înseamnă să începem a face și anul acesta la fel cum am făcut și anul trecut și acum trei și acum șapte ani. Dar așa totul devine anost, searbăd și fără orizont, ca o sentință de condamnare la inerție. Există un drapel de imperative sociale contemporane care nu ne permit să spunem asta.

Ne întoarcem la școală. Da! Dar în această radă a întoarcerii ne așteaptă flotila de sensuri a noii ipostaze pe care urmează s-o marcheze, pe itinerarul dezvoltării, noul an școlar.

Știm undeva un filon masiv de lumină din care să facem spiritului nouă și strălucitoare cunună și croim planul unei uriașe cariere, gîndindu-ne cum să-i explorăm mai bine adîncurile, astfel încît să-i cuprindem cele mai sclipitoare dintre raze. Mai găsim pe undeva cîte o urmă, cîte un semn sau o lespede greoaie din trupul inerției, ne mai împiedicăm pe alocuri de socotelile bîlbîite, peltoase, încăpățînate și încîlcite ale formalismului, ne mai lovim uneori de masca oarbă și împietrită a îngustimii intelectuale și, pentru ca să ne putem vedea liniștiți de treabă, hotărîm măsuri de primenire care să ne mături din cale aceste obstacole și să ne lase drum curat de ascensiune.

Pentru noi, septembrie are ceva din momentele de tensiune și concentrare specifice startului. Cu deosebirea că aici se cumulează condensată energia intelectuală, potențialul unor aspirații profesionale care se vor mereu înnobilate, toate resursele din care se declanșează o nouă ofensivă pe frontul marilor redute ale spiritului. Se află în această combativă, febrilă și robustă atmosferă ceva din semnificația tonică pe care o capătă, din unghiul nostru de percepție, melancolicul septembrie.

OCTAVIAN BUZESCU

Ce-ați făcut pentru primirea noii promoții de cadre didactice ?

Astăzi, la 1 septembrie, își ia în primire posturile noua promoție de cadre didactice — peste 8 000 de învățători și profesori.

Izbînzile profesionale ale tinerilor dascăli vor depinde în primul rînd de temeinicia pregătirii lor — element fundamental al împlinirii oricărui destin uman și, mai ales, element social de prim ordin, dacă ne gîndim că promoția pedagogică a acestui an va fi chemată să răspundă de instruirea și educarea a peste 300 000 de elevi. Nu mai puțin adevărat este însă și faptul că împlinirile de această natură pot fi ușurate (sau, dimpotrivă, stînjenite) de modul cum își fac datoria cei cărora le revine obligația de a netezi calea acestei noi promoții de educatori.

— O primă condiție pentru succesul muncii proaspeților învățători și profesori — ne-a spus în această ordine de idei tovarășa **Maria Vicol**, șefa secției de învățămînt a regiunii Bacău — este legată de modul cum aplică în practică sfaturile populare măsurile stabilite de partid și guvern privind asigurarea de locuințe. Comitetul executiv al sfatului popular din regiunea noastră a repartizat încă din vară locuințe pentru toți învățătorii și profesorii repartizați în școlile regiunii.

— În regiunea Hunedoara — ne-a informat prof. **Cornel Cișmașu**, șeful secției regionale de învățămînt, problema locuinței se pune mai ales pentru centrele aglomerate, ca Hunedoara sau localitățile din Valea Jiului. Aici sfaturile populare au rezervat pentru cadrele didactice garsoniere și apartamente în blocurile nou construite. La Petroșeni, de pildă, au fost reținute circa 20 de apartamente pentru tinerii nou numiți în învățămînt.

— Încă din vară am obținut de la sfaturile populare o evidență a locuințelor ce urmau să fie puse la dispoziția învățătorilor și profesorilor repartizați în școlile Olteniei — ne-a informat tov. **D. Voicu**, **R. CONSTANTIN**

(Continuare în pag. a 2-a)

MIHAIL KOGĂLNICEANU

GHEORGHE DRĂGAN
doctor în istorie

În urmă cu 150 de ani, la 6 septembrie 1817, s-a născut la Iași, dintr-o veche familie cu tradiții patriotice, Mihail Kogălniceanu, proeminentă figură a vieții politice și culturale din secolul trecut, democrat luptător consecvent și dîrz pentru eliberarea națională și socială a poporului român.

Mihail Kogălniceanu avea să devină un strălucit om politic, cu mari merite în dezvoltarea științei și culturii noastre, un scriitor, un publicist și un orator de seamă al epocii moderne în care intrase țara noastră. Însușindu-și idei înaintate ale timpului său, el a militat pentru promovarea lor perseverent, curajos, fără să se abată în convingeri și fără să se intimideze în bătăliile pe care le-a purtat mai bine de o jumătate de veac, afirmîndu-se ca luptător democrat, devotat cauzei propășirii și înfloririi patriei.

Impunătoarea personalitate a lui Mihail Kogălniceanu a fost proiectată în repetate rînduri de Nicolae Iorga. Acesta arăta, în 1906, că marele democrat avea întruparea ideală a omului politic „care văzînd o neclintită și luminoasă țintă, merge îndrăznet către dînsa înfruntînd dușmanii, mișcînd din loc piedicile, primind în piept primejdiile cu siguranța că ... a cîștigat pentru urmași ce vor veni neapărat după vitejia lui".

Nu există eveniment cu implicații și urmări mai importante din epoca atît de frămîntată în care a trăit, căruia Kogălniceanu să nu-i fi adus contribuția excepționalului lui talent, a neînfricatei sale dîrzenii. A făcut parte din rîndul acelei pleiade de militanți români participanți activi la înfăptuirea revoluției din 1848, la făurirea și consolidarea statului național. și la cucerirea independenței de stat a României. Ca eminent om politic, Mihail Kogălniceanu a adus o însemnată contribuție la toate aceste evenimente cu profunde consecințe pozitive pentru formarea națiunii române, pentru dezvoltarea și progresul ei în cadrul general al civilizației europene.

Deschizîndu-și, în 1843, cursul de istorie națională la Academia Mihăileană din Iași, Kogălniceanu îi îndeamnă pe munteni și moldoveni, ardeleni și bănățeni să se considere ca făcînd parte dintr-o „singură și aceeași națiune", și menționează că va dedica **prelegerile sale acestui țel,** „încît să trezească un duh de unire mai deaproape între toate ramurile neamului românesc și un interes mai viu pentru nație și patrie". **La 1848 întocmește broșura „Dorințele partidei naționale din Moldova", în care formulează un fel de crez al generației sale, însuflețind lupta pentru libertate și afirmarea națiunii române. El proclamă necesitatea unirii ca fiind „cheia bolții" fără care s-ar prăbuși tot edificiul național. Iar atunci cînd, la mijlocul veacului trecut, lupta pentru unire a cunoscut apogeul, faza decisivă, M. Kogălniceanu devine conducătorul unioniștilor și susține într-un elan înălțător dezideratele acestora. El este autorul punctelor prezentate Europei ca dorințe ale poporului și pe care le-a votat Divanul Moldovei la 7 Octombrie 1857, cu excepția a doi deputați : Balș, reprezentantul marilor proprietari și Hermeziu, Episcopul de la Roman. Acestora, M. Kogălniceanu le-a răspuns cu o vehemență rară și cu multă ironie, arătîndu-le greșeala ce o fac** „a nu se uni cu ceilalți membri ai adunării". „Inima poporului — **spunea el** — nu se înșală niciodată. Să ascultăm, fraților, inima poporului nostru, să ascultăm glasul și interesul națiunii noastre, care strigă neîncetat : unire, unire ! Să ne gîndim că astăzi este ziua cea mai mare din veacul nostru : că astăzi nu numai scriem, dar facem istoria țării noastre".

În anii domniei lui Al. I. Cuza, Kogălniceanu a fost principalul animator al importantelor reforme economice și sociale care au marcat trepte importante în modernizarea României. Ca prim ministru al țării el are, în strînsă colaborare cu Al. I. Cuza, un rol de prim ordin în întărirea și înfăptuirea unor importante reforme progresiste pentru dezvoltarea economică a țării : eliberarea țăranilor clăcași și împroprietărirea lor, secularizarea averilor mînăstirești, îmbunătățirea sistemului electoral, prin care s-a asigurat lărgirea participării cetățenilor la viața politică a țării. M. Kogălniceanu are meritul de a fi susținut ideea egalității oamenilor „fără deosebire de rang și de clasă".

Militînd pentru dezvoltarea societății românești, Kogălniceanu a fost unul din cei mai înflăcărați partizani ai progresului industrial, ai politicii comerciale protecționiste. În anii de după Unire, el s-a numărat printre puținii gînditori și militanți politici care își dădeau seama de prioritatea industriei ca ramură a economiei. Înțelegînd că dezvoltarea industriei va contribui la înlăturarea vestigiilor feudale și la dezvoltarea forțelor de producție, el a luptat împotriva ideologilor moșierimii care condamnau protecționismul, teoretizau ideea reacționară după care România era o țară „eminamente agricolă" și susțineau liber-schimbismul ca politică economică de stat. „Sprijinirea industriei naționale — **arăta Kogălniceanu** — trebuie făcută cu orice sacrificii, deoarece astfel poporul român poate intra în rîndul națiunilor civilizate". **Preconizînd sistemul protecționist al industriei naționale, el invoca concepția lui Dionise Pop Marțian care afirma că** „națiunile care se lasă a fi cucerite și pe tărîmul economic, în curînd vor fi cucerite și pe tărîmul politic". **Kogălniceanu a înțeles că țările capitaliste cu o industrie înaintată exploatează pe cele neindustrializate.** „Astăzi, **spunea el,** popoarele fără industrie sînt pieritoare de foame, sînt sleite de acelea care o posed și le face să plătească scump ceea ce ele nu pot să producă". **M. Kogălniceanu a dorit o Românie unită, independentă, modernă, puternică, în stare să joace în lume rolul la care îi dădeau dreptul jertfele și virtuțile poporului.** „Industria națională — **scria el** — pretutindeni s-a considerat ca o mare necesitate, pentru fiecare țară, ca cel mai puternic ram al avuției țării".

În 1877 Kogălniceanu, ca ministru de externe, susține intrarea României în război și rostește în parlament discursul de proclamare a independenței țării (9 Mai 1877), în care arăta : „Sîntem independenți, sîntem națiune de sine stătătoare... Am ajuns la scopul urmărit nu de azi, ci, pot zice, de secole".

Kogălniceanu a avut o însemnată contribuție în orientarea vieții culturale și științifice românești. De numele lui sînt indiscutabil legate începuturile istoriografiei noastre moderne, cultivarea limbii literare și a literaturii originale, a culturii naționale. Activitatea lui publicistică a fost deosebit de bogată și rodnică. În 1840 înființează revista „Dacia Literară", în 1841 „Arhiva Românească", iar cu trei ani mai tîrziu „Propășirea", toate puse în slujba ideilor înaintate.

Kogălniceanu a fost, în același timp, unul din oamenii de cultură ai vremii care au înțeles rolul învățămîntului într-un stat național. Încă în anul 1848 el a propus, în Dorințele partidei naționale în Moldova, **să se instituie,** „instrucție egală și gratuită", **formulînd principiul generalizării învățămîntului. Într-o circulară destinată corpului profesorilor și învățătorilor, emisă de el la 14 mai 1860 în calitate de ministru ad-interim al Cultelor și Instrucțiunii Publice, M. Kogălniceanu spunea :** „Doresc ca în țară, cît mai curînd, să nu fie comună fără școală și nici un român fără să știe a scrie și a citi. Cînd vom ajunge acest fericit moment, vom putea fi în liniște și siguri de viitorul patriei noastre". **M. Kogălniceanu a inițiat întemeierea mai multor instituții de învățămînt. Cu mîndrie, dar și cu modestie, arăta, în Adunarea Deputaților, că începînd cu anul 1860, cele mai importante instituții școlare create în Iași, ca Universitatea, Școala de farmacie, Școala de belle-arte, Școala de comerț etc. poartă pe decretele lor de fundare și „mica" sa semnătură. M. Kogălniceanu a adus totodată și o contribuție însemnată la organizarea Universității din București.**

Supunînd criticii modul de instruire și principiile metodice aplicate pe atunci în școlile publice, M. Kogălniceanu arăta că „sistema adoptată se ține prea mult de slovă". **El considera că de la școlari nu trebuie să se ceară** „numai o mare aducere aminte", **spre a putea reproduce ceea ce li s-a predat, ci și** „de a se gîndi la cele ce s-au arătat sau zis de către profesori".

M. Kogălniceanu a acordat o mare atenție laturii educative a învățămîntului, educării tinerei generații în spiritul patriotismului, orientării practice a învățămîntului în direcția însușirii cunoștințelor legate de dezvoltarea principalelor ramuri ale economiei naționale. Trebuie, spunea el, „ca învățătura în genere să aibă o direcție eminent națională și apropiată mai cu seamă trebuințelor noastre morale, sociale și materiale. Așadar, ea trebuie să țintească totodată la dezvoltarea și întărirea simțului național, la admirarea virtuților strămoșești, la iubirea de patrie ...și în sfîrșit la răspîndirea cunoștințelor economice, agricole, comerciale și industriale, ca așa să izbutim a introduce în țara noastră toate acele virtuți, prin-

(Continuare în pag. a 3-a)

În actualitatea vieții sindicale

ONIȚA GLIGOR
vicepreședinte al Comitetului Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură

Curînd școlile își vor deschide din nou porțile larg, pentru toți copiii poporului, primindu-i cu căldură la începutul unui an școlar.

Experiența dobîndită pînă acum, însușirea în ritm susținut a cuceririlor valoroase ale științei pun cadrele didactice în situația de a desfășura la un nivel tot mai înalt activitatea menită să înarmeze elevii cu înțelegerea și interpretarea științifică a fenomenelor naturii și societății, cu perspectiva clară a dezvoltării sociale, să le dezvolte dragostea și respectul față de muncă.

Pentru ca premisele și condițiile deosebit de favorabile sub semnul cărora va debuta activitatea în noul an școlar să se transforme în certitudinea unor noi succese, comitetele sindicatelor din învățămînt, birourile grupelor sindicale din școli, sub îndrumarea organizațiilor de partid, manifestă preocupări sporite. Ele caută forme cît mai eficiente pentru a stimula inițiativele didactice creatoare, pentru a acorda un sprijin cît mai substanțial strădaniilor menite să ducă la îmbunătățirea necontenită a întregii munci din școală, să o ridice la nivelul sarcinilor pe care i le-a pus în față partidul.

După cum se știe, nu peste mult timp, în sindicate și în grupele sindicale vor avea loc adunări generale și conferințe pentru dări de seamă și alegeri. Această importantă acțiune trebuie să ducă la îmbunătățirea stilului de muncă, la creșterea capacității de organizare, în vederea mobilizării cadrelor didactice la ridicarea nivelului întregului proces instructiv-educativ.

În spiritul unei înalte exigențe față de întreaga activitate din unitățile noastre de învățămînt, adunările generale și conferințele pentru dări de seamă și alegeri sînt chemate să analizeze în profunzime activitatea organelor sindicale din școli. O atenție deosebită se cere a fi acordată pregătirii adunărilor, întocmirii unor expuneri care să pătrundă adînc în analiza faptelor și să desprindă semnificația lor.

Pregătirea din timp a adunărilor și conferințelor sindicale va permite realizarea unor materiale analitice, temeinic întocmite. În acest scop comitetele sindicatelor, birourile grupelor sindicale vor selecționa pentru analiză faptele cele mai concludente.

Adunările și conferințele sindicale sînt chemate să fie și tribune de generalizare a experienței pozitive în munca cadrelor didactice, și să prilejuiască totodată analiza grijii manifestate de organele sindicale pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață a membrilor de sindicat, pentru organizarea unor acțiuni cultural-educative menite să dezvolte personalitatea intelectuală și să influențeze profilul etic al învățătorilor și profesorilor.

În adunările și conferințele de dări de seamă și alegeri, organele sindicale au datoria să informeze pe cei prezenți asupra felului cum au conlucrat cu conducerile școlilor și secțiile de învățămînt în ceea ce privește stimularea morală și materială a membrilor de sindicat, în repartizarea judicioasă a sarcinilor etc.

Esențialul pentru creșterea eficacității adunărilor și conferințelor de dări de seamă și alegeri îl constituie atitudinea justă și atentă, pătrunsă de simțul răspunderii, din partea organelor sindicale față de părerile și criticile exprimate de masa oamenilor școlii. Ansamblul măsurilor pregătitoare luate de organele sindicale, ca și modul de desfășurare propriuzisă a lucrărilor trebuie să reali-

(Continuare în pag. a 4-a)

SEPTEMBRIE

O preocupare vestimentară „de sezon" : încercarea uniformelor noi.

Meticulozitate

Ați privit vreodată planșeta de lucru a unui proiectant ? Pe metri întregi de hîrtie sînt trasate linii, puncte, sînt consemnate lapidar semne, cuvinte care, pentru un om neavizat, par indescifrabile. Tot acest joc de linii și semne, rezultat al unui laborios proces de creație, al unei activități pasionante, pline de dăruire, prefigurează realizări viitoare, se vor materializa în frumusețea, în grandoarea și trăinicia lor.

Mi-aș îngădui să asemăn munca unui proiectant cu cea a directorului de școală. Comparația mi-a sugerat-o cunoștința pe care am făcut-o acum, în prag de nou an școlar cu Gheorghe Ioniță, *directorul Școlii generale din comuna Răcari, regiunea București. Activitatea pe care a desfășurat-o el în cursul acestei vacanțe și în special în ultimele săptămîni este o adevărată muncă de proiectare, de concepție și creație. În cabinetul său se află, pregătite din vreme, principalele jaloane ale muncii viitoare. Cel mai important, planul general de muncă al școlii — proiect de amploare, care conturează în cele mai mici detalii profilul noului an — va fi dezbătut peste cîteva zile în consiliul pedagogic. Fiecare capitol, fiecare paragraf, fiecare soluție indicată în plan reprezintă rezultatul unor îndelungi chibzuințe și meditații, al unor neîncetate căutări pentru căi înnoitoare. În formularea lor se vede experiența celor peste 20 de ani de activitate la catedră a lui Gheorghe Ioniță, dintre care 12 ca director, ca și dorința lui vie, veșnic prezentă, de a lucra mereu mai bine. Cum să sporească calitatea și frumusețea lecțiilor, cum să se ridice nivelul științific al predării, pe ce căi să crească eficiența activității metodice, prin ce mijloace să se îmbogățească conținutul muncii educative ? Nu a fost ocolită, uitată nici una din laturile esențiale ale activității didactice. Întregul plan de muncă constituie, de aceea, o primă garanție că munca noului an, proiectată cu atîta migală zile de-a rindul, va fi o construcție temeinică, fără fisuri.*

Dovezile muncii migăloase, neobosite a directorului școlii din Răcari pot fi întîlnite de altfel pretutindeni în școală, de la intrare pînă la ultima clasă. Noi alei și trotuare pietruite taie curtea școlii, unde s-a zidit și o fîntînă nouă de ciment, cu apă bună și rece. Recent au fost amenajate două terenuri de sport. Clasele, culoarele sînt proaspăt zugrăvite (directorul a rămas de pomină în comună pentru perseverența cu care s-a „războit" toată vara cu zidarii, tîmplarii și zugravii). Mobilierul a fost reparat, perdele curate acoperă ferestrele, flori și tablouri împodobesc cu gust interiorul școlii. Manualele au fost împărțite pe clase, cataloagele completate. Pentru cei ce-o vizitează acum, școala pare gata să-și deschidă porțile. Pentru tovarășul Ioniță însă, nu. Vine aici zilnic și ochiul său iscoditor de gospodar experimentat cercetează cu migală fiecare colțișor. Într-un loc schimbă ceva, în altul îndreaptă. „Mai avem cîte ceva de pus la punct și ne putem declara aproape mulțumiți" ne mărturisea el zilele trecute.

În frămîntarea aceasta, care nu se împacă cu lucrul de mîntuială, în migala și meticulozitatea directorului Gheorghe Ioniță și a multor altor directori de școală ca el, se descifrează un înalt spirit de răspundere, o caldă și sinceră dăruire pentru muncă. Sînt trăsături nobile, ce caracterizează marea majoritate a slujitorilor școlii noastre.

M. R.

Cu două săptămîni înainte de momentul startului

Numai mîine nu-i poimîine ! Într-adevăr, doar cîteva zile ne mai despart de startul noului an școlar. Aceasta presupune nu numai prezența cadrelor didactice în școală, cît mai ales asigurarea tuturor condițiilor care determină buna desfășurare a procesului de învățămînt.

Mii și mii de școli din tot atîtea localități din țară așteaptă bine pregătite deschiderea cursurilor. Dar tot atît de adevărat este că mai sînt la această dată și unități școlare care dintr-un motiv sau altul sînt deficitare la capitolul pregătiri.

Bravo celor din Simeria !

La Școala generală din Simeria, planurile activităților școlare sînt gata, repartizarea catedrelor pusă la punct. Cărțile sînt împachetate și își așteaptă stăpînii. Materialul didactic, excepțional întreținut. Planșele sînt toate cartonate, așezate în ordine pe teme și discipline. Aparatura de fizică, pe rafturi de sticlă, pare o adevărată expoziție. Pe coridoarele luminoase lămîi, portocali, ficuși. Băncile lăcuite și pereții zugrăviți cu gust dau școlii o notă de eleganță. Totul vorbește aici de un colectiv puternic sudat și de o mînă pricepută, de gospodar vrednic.

— Cum procedați ca să fiți cu toate la punct? — l-am întrebat pe prof. **Viorel Rusu,** directorul școlii.

— Am alcătuit devizele încă în urmă cu un an, în așa fel încît contractele să poată fi încheiate din ianuarie sau februarie. Contribuie mult apoi la buna gospodărire a avutului nostru și colaborarea strînsă pe care am stabilit-o cu comitetul de părinți.

Directorul e, totuși, optimist

Bucuria de la Simeria ne-a fost spulberată în parte la Liceul „Decebal" din Deva. Aici, reparațiile curente din clase și laboratoare sînt gata, lipsesc doar florile de pe catedră. Da, dar... Reparațiile capitale la internatul de fete nu s-au terminat încă. După cîte aflăm de la tov. **Dumitru Susan,** directorul liceului, contractul cu trustul de construcții (T.R.C.L.H.-Deva) s-a încheiat în timp util, formele bancare s-au făcut de asemenea la timp. Trustul invocă lipsa de material : fontă, ciment, cărămidă.

— Părerea mea — ne spune directorul — este că trustul ne neglijează pe motivul că i-am solicitat o lucrare de proporții reduse care îl interesează mai puțin. E mică pentru el, dar destul de mare pentru noi.

Totuși, directorul e optimist : speră că în jurul lui 15 septembrie reparațiile capitale de la internat vor fi gata. S-ar putea, numai că nu vedem cine se va ocupa de treaba aceasta. Directorul este numit în comisia de admitere la cursurile serale de la liceul din Sebeș, directorul adjunct în comisia de bacalaureat de la liceul din Orăștie. Așadar, fiecare cu treburi în altă parte. Dacă mai adăugăm lucrările care trebuie efectuate în propriul liceu, de la examene pînă la rezolvarea contestațiilor, atunci speranța terminării reparațiilor capitale e cît se poate de anemică. La toate acestea secția de învățămînt nu s-a gîndit ?

Cine ar putea răspunde ?

Liceul industrial cu profil de construcții din Deva funcționează într-o clădire nouă. Va dispune, desigur, și de unele utilaje noi, așa ca elevii să învețe să ridice clădiri moderne. Printre altele, se pare, vor experimenta și modul de manevrare... a opaițului. De ce ? Pentru că racordul de energie electrică nu e făcut. Ceea ce-l sperie mai tare pe directorul liceului (ing. **Gheorghe Boșorogan**) este faptul că nici nu se lucrează încă la această racordare. Cum își propune secția de învățămînt să contribuie la rezolvarea acestei situații ?

Ne interesăm dacă s-a luat vreo măsură pentru a asigura condițiile necesare practicării sportului de către elevi. Nu, nu s-au luat. Nu s-a amenajat nici sală de sport, nici un teren care să servească acestui scop. Calea de acces spre liceu străbate un lan de porumb. Pînă la culesul lui se pot organiza jocuri de prindere a vulpii. Asta nu rezolvă însă problema educației fizice și a sportului...

— Prin mijloace proprii nu s-ar putea face ceva ?

— Planul dezvoltării școlii, întocmit de D.S.A.P.C.-Deva, nu a prevăzut teren sportiv. Or, fără plan nu te poți mișca, fiindcă n-ai voie. Apoi terenul, în pantă, cere tehnică grea — buldozer, escavator etc. — și asta costă. Școala însă nu are fonduri pentru acestea.

Dacă mai ținem cont și de dezvoltarea în perspectivă, cînd numai peste doi ani numărul claselor liceului de construcții va crește, astfel încît vor fi aproximativ 42 ore de sport pe săptămînă, atunci cum se vor îndeplini cerințele programei ? Directorul nu ne-a putut răspunde.

Secția de învățămînt a orașului Deva n-are nimic de spus ?

Aflăm că pe lîngă Liceul industrial va funcționa un internat cu 150 de locuri. Schema de încadrare însă nu prevede nici oameni de serviciu și nici bucătar. Vor servi oare elevii masa la restaurant ?

Am fi dorit să aflăm la secția de învățămînt dezlegarea tuturor acestor probleme. Numai că prof. Andrei Șos, șeful secției și, în același timp, și vicepreședinte al sfatului popular orășenesc, e ocupat cu alte treburi : a fost numit în Comisia de încorporare. Numirea este absolut legală, dar organele în drept trebuiau să asigure secției de învățămînt și persoana competentă care să rezolve treburile învățămîntului într-o perioadă atît de aglomerată și care ridică probleme atît de acute.

Într-un raion a cărui secție de învățămînt nu are șef

Trebuie spus din capul locului că secția de învățămînt a raionului Ilia n-are șef. De la 1 ianuarie 1967 postul este girat, cu delegație, de unul din cei doi inspectori. Credem că este momentul ca organele în drept să rezolve această problemă.

Turul de orizont făcut în raionul Ilia a evidențiat diferențieri. Dacă liceul din localitate, ca și școlile din Dobra, Zam, Pojoga, Gurasada sînt puse la punct și pot începe cursurile în bune condiții, nu tot așa stau lucrurile în alte părți. De exemplu, la Liceul din Certej lucrările de zugrăvit sînt gata, dar la internat, nu. De ce ? După cum ne informează inspectorul **Ion Caba,** documentația a fost revizuită și pararevizuită, cei în drept neizbutind să se hotărască. Nu-i vorbă, nici materialele de construcții n-au sosit la timp, întrucît întreprinderea de resort O.R.A.D.-Deva a defalcat livrarea lor pe trimestre. Acum, probabil, se așteaptă sosirea cărămizilor în decembrie ! S-ar cere ca organele de învățămînt să intervină mai prompt pentru rezolvarea acestei situații.

★

Secțiile de învățămînt sînt chemate să ia neîntîrziat măsurile cuvenite pentru ca în timpul cel mai scurt rămînerile în urmă în ceea ce privește pregătirile pentru noul an școlar să fie complet lichidate.

Peste două săptămîni, la primul sunet de clopoțel, va începe noul an. Condițiile în care școlile își vor lua startul nu pot rămîne la voia întîmplării. Cei rămași în urmă trebuie să grăbească ritmul, căci altfel handicapul cu care vor porni poate să compromită rezultatele finale.

TR. ISPAS

Noul an care va începe în curînd în viața școlii noastre aduce cu sine multiple elemente noi care se situează pe linia tendinței generale de modernizare și perfecționare a învățămîntului, de adaptare a lui la cerințele majore ale contemporaneității. Vă prezentăm aici cîteva dintre acestea.

●

Elevii din clasa a XI-a vor începe studiul cursului de „Istoria literaturii universale".

●

Se lărgește experimentul referitor la funcționarea claselor speciale. Pe lîngă clasele existente, se înființează încă patru clase speciale de matematică și două clase speciale de fizică.

Noile clase speciale de matematică vor funcționa la Liceul „N. Bălcescu" din Pitești, la Liceul nr. 3 din Sibiu, la Liceul „N. Bălcescu" din Craiova și la Liceul nr. 2 din Ploiești, iar noile clase de fizică vor lua ființă la Liceul „N. Bălcescu" din Craiova și la Liceul nr. 1 din Ploiești.

●

Se vor elabora programele muncii educative pentru clasele IX—XII („Revista de pedagogie" nr. 7—8/1967 a publicat studii referitoare la aceste importante probleme ale școlii românești. Ele constituie materiale orientative pentru munca diriginților). În cursul anului va fi pusă de asemenea la dispoziția cadrelor didactice lucrarea „Orientarea școlară și profesională a elevilor".

●

Vor lua ființă în acest an laboratoare didactice de matematică la unele școli din orașele București și Cluj.

●

Limbilor moderne care s-au predat pînă acum în învățămîntul de cultură generală vine să li se asocieze limba germană ca a patra limbă modernă. De asemenea, la Liceul „Gh. Șincai" din București și la Liceul nr. 8 din Iași, ca și la liceele „Gheorghe Lazăr" din București și „Gheorghe Barițiu" din Cluj se vor preda, ca limbi la alegere, italiana și spaniola.

La numărul existent de clase experimentale în care predarea are loc în limbi moderne se adaugă încă nouă clase — cu limbile franceză, engleză și rusă — cîte trei pentru fiecare limbă.

●

Se înființează secții clasice la liceele „Ion Creangă" din București, „Mihail Eminescu" din Cluj și „Horia, Cloșca și Crișan" din Alba Iulia.

●

Un număr de școli vor primi numele unor savanți români și ale unor personalități românești de mare celebritate. Printre cei care vor cinsti cu numele lor mari licee din țară se vor număra Nicolae Iorga, A. D. Xenopol, V. Pirvan, Nicolae Titulescu etc.

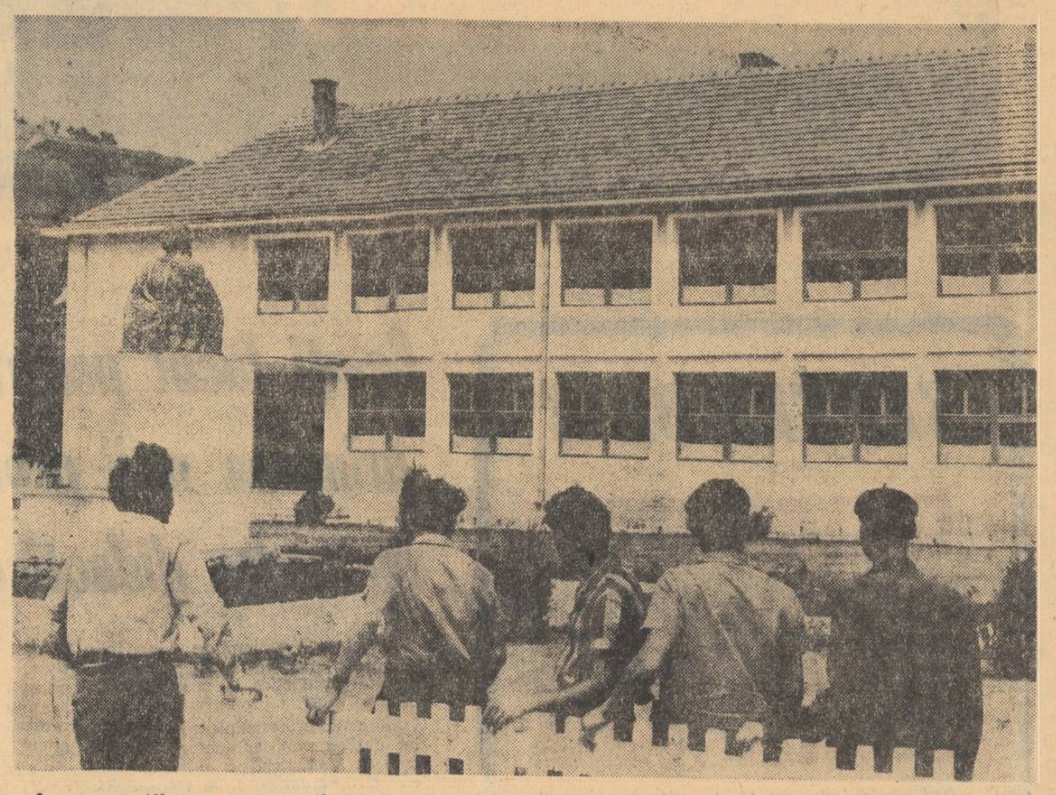

În comuna Albac, pe meleagurile lui Horia, s-a ridicat de curînd, pentru fiii moților, o școală mare și frumoasă. Cei ce-au muncit la construcția ei — printre care se numără și cadre didactice — o privesc acum cu bucurie și satisfacție.

Ce-ați făcut pentru primirea noii promoții de cadre didactice ?

Consfătuirile corpului profesoral

Fixate pentru zilele de 11—12 septembrie, consfătuirile corpului profesoral din acest an prilejuiesc obișnuita trecere în revistă a activității desfășurate în anul școlar trecut și a rezultatelor cu care s-a soldat aceasta, precum și formularea unor idei și propuneri legate de perspectivele desfășurării muncii didactice în noul an școlar. Dezbaterile vor dura o zi sau două, în funcție de amploarea problemelor ce vor fi luate în discuție, cît și de posibilitățile locale de organizare. Acolo unde va fi posibil, ședința plenară și ședințele pe secții vor avea loc în aceeași zi.

Eficiența lucrărilor va fi condiționată de calitatea analizelor care vor fi prezentate în fața corpului profesoral, precum și de calitatea discuțiilor ce se vor purta în jurul acestora. Pentru reușita dezbaterilor este absolut indispensabilă o analiză de ținută științifică a principalelor probleme ale muncii cadrelor didactice — școlarizarea, nivelul la învățătură și educația elevilor, pregătirea învățătorilor și a profesorilor pentru activitatea didactică.

Firește că rezultatele obținute în toate aceste domenii nu vor trebui să fie privite în sine, ci corelate cu cauzele care le-au generat. În acest caz nu sînt atît de importante datele statistice, cît interpretarea acestora, a sensurilor care se desprind din ele. În acest mod trebuie folosite, de pildă, datele existente la secțiile de învățămînt în legătură cu rezultatele concursurilor de admitere, ale examenului de bacalaureat etc.

Un element deosebit de important pentru reușita consfătuirilor îl constituie propunerile de fond și de perspectivă pe care le vor formula participanții la dezbateri. De altfel, în general discuțiile vor fi cu atît mai eficiente cu cît vor fi mai lipsite de divagații sterile și mai bogate în propuneri substanțiale, practice, mobilizatoare.

O. B.

(Urmare din pag. 1)

șeful secției de învățămînt a regiunii. De asemenea ne-am informat asupra modului cum se va desfășura aprovizionarea lor cu alimente și combustibil. Aceasta ne-a permis să cunoaștem precis situația și să intervenim operativ în cazurile care reclamă o astfel de intervenție.

Problema aprovizionării tinerilor absolvenți i-a preocupat și pe lucrătorii organelor de învățămînt din regiunea Iași. Tov. V. Mitrofan, șeful secției regionale, ne-a informat că pentru cei fără familie masa este asigurată la cantine, în pensiuni, la gazdele unde vor locui. În ce privește aprovizionarea cu alimente, pentru a se înlătura unele greutăți, încă din anul trecut s-a luat măsura de a se înființa prin U.R.C.C., în comunele mari, unde numărul cadrelor didactice este mai mare, unități de aprovizionare a acestora cu produse alimentare, cu carne proaspătă etc. Astfel de unități au funcționat, cu rezultate foarte bune, în comunele Balș-Hîrlău, Tătărani-Huși, Ruginoasa-Pașcani, Scînteia-Negrești etc.

Din momentul prezentării la post și pînă la începerea cursurilor tinerii sînt preocupați în primul rînd de problemele de viață. De modul cum își organizează viața depinde în mare măsură calitatea muncii lor ulterioare. Or, tocmai acum și nu mai tîrziu au nevoie de ajutor. Dacă nu-l primesc tracasările, frămîntările, pierderea inutilă a timpului vor continua și după 15 septembrie, ceea ce va afecta în mod direct munca la clasă în perioada primilor pași în profesie. Ne reamintim de pildă că la Tg. Jiu, o profesoară repartizată în învățămînt anul trecut a trebuit să aștepte luni de zile pînă ce i s-a repartizat o locuință. După nenumărate intervenții, după zile și săptămîni întregi de umblet la spațiul locativ, s-a adresat ministerului, la intervențiile căruia lucrurile s-au rezolvat. Este clar că în cazul unei preocupări mai atente situația ar fi putut fi rezolvată tot atît de bine la vreme, evitîndu-se pierderea de timp, oboseala, necazurile. Ca să nu mai vorbim de cazurile de birocratism cras, cum a fost acela în care cîțiva absolvenți de facultate repartizați în orașul Botoșani nu puteau primi locuință întrucît nu aveau mutația pe buletinul populației, dar cînd au solicitat această mutație li s-a răspuns că n-o pot căpăta decît dacă au locuință. Desigur, pînă la urmă problema a fost rezolvată. Numai că pentru această rezolvare au trebuit mai bine de 8 luni de zile, timp în care preocupările respectivilor profesori au fost dispersate spre probleme care puteau fi rezolvate în cel mult o săptămînă. Or, tergiversările, neglijențele de această natură nu pot să nu se reflecte în activitatea profesională a tînărului profesor într-un moment în care contactul cu catedra îi pune atîtea probleme noi.

Există, pe lîngă grija pentru asigurarea condițiilor de viață și de muncă ale tinerilor dascăli, și alte probleme care merită să stea acum în atenția celor care au răspunderea îndrumării tinerilor cadre. Una dintre aceste probleme este atmosfera prielnică unei bune activități școlare. Justificîndu-și cererea de transfer adresată ministerului, unul dintre profesorii repartizați anul trecut la liceul din Abrud spunea, într-o discuție purtată la serviciul de resort din minister, că principalul motiv este „atmosfera" pe care i-au creat-o unii din colegii lui mai în vîrstă. În legătură cu modul cum sînt primiți în unele colective tinerii absolvenți ne-a pus pe gînduri scrisoarea profesoarei de fizică și chimie Mioara Smadu de la liceul din comuna Sisești, raionul T. Severin. „Am abia 23 de ani. Cu toate acestea sînt desnădăjduită, timorată, obsedată de ideea că tot ce fac nu este bine". Unii din colegii ei mai în vîrstă din școală, spune mai departe profesoara Smadu, au primit-o încă din primele zile ale prezentării la catedră cu o atitudine ostilă. Șicanele mărunte dar persistente au continuat mereu, făcînd necesară intervenția secției de învățămînt.

Evident, tinerii profesori au multe de învățat de la colegii lor mai în vîrstă. Dar modul cum li se acordă ajutorul pe linie profesională este hotărîtor pentru eficiența lui.

— Fiecare om din școală crede că-mi poate face observații pe un ton uneori doctoral, alteori jignitor, insinuant, — ne-a spus unul dintre absolvenții de facultate din seriile anterioare repartizat în raionul Caracal. Avînd mai mulți cunoscuți printre „mărimile" locale, în scurtă vreme acești „colegi" te aduc în situația să pleci cît mai repede dintr-un asemenea mediu.

Este bine ca atît secțiile de învățămînt, cît și directorii de școli și colegii de muncă ai tinerelor cadre să mediteze la astfel de aspecte și să facă totul pentru a asigura climatul cel mai propice unei bune activități la catedră și unui profund atașament față de profesiunea didactică.

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Căile pregătirii studenților în domeniul psihologiei

Învățămîntul superior pedagogic, amplu dezvoltat în ultima vreme într-o necesitate socială, constituie calea principală de formare a cadrelor pentru școala noastră de cultură generală. În ansamblul disciplinelor care contribuie la realizarea acestui obiectiv, psihologia deține un loc dintre cele mai însemnate, datorită faptului că, oricît de mult ar spori mijloacele moderne de prezentare și comunicare a cunoștințelor, personalitatea pedagogului rămîne veșnic o prezență neînlocuibilă, singura investită cu darul de a însufleți conținuturi ideative, de a îmbogăți intelectul și sensibilitatea creatoare, de a înrîuri conștiința morală, capacitatea de orientare și de acțiune a tineretului.

În institutele pedagogice, în școala superioară în general, căile prin care se realizează pregătirea psihologică a viitorilor profesori sînt lecția academică (prelegerea), seminariile, practica pedagogică și de laborator, orele de consultații, studiul individual și altele.

În esență, credem că prelegerile n-ar trebui să fie o transpunere fidelă, mecanică a conținutului programei și manualelor, așa cum sînt în prezent într-o bună și, evident, neîntemeiată măsură. Această tehnică de alcătuire a prelegerilor — reminiscență a unei orientări dogmatice, rigide, resimțită mai ales în domeniul științelor sociale — frînează inițiativa, limitează originalitatea gîndirii. Ea îi privează pe studenți de posibilitatea de a-și lărgi orizontul informației, de a-și clarifica pînă la capăt probleme mai dificile, de a urmări implicațiile lor în viața practică, de a se edifica asupra liniilor de orientare a cercetării științifice. În actualul climat al vieții noastre sociale, cînd munca creatoare, căutările îndrăznețe, simțul nouului, confruntarea și verificarea opiniilor sînt cerințe și exigențe de principiu, desigur că nu mai este îngăduită rămînerea la acest stil inert și neiructuos de muncă și gîndire. **Se impun prelegeri elaborate printr-o angajare a personalității proprii, printr-o prelucrare și exprimare sintetică, dar densă și de orizont sugestiv a ceea ce este esențial în cultura și cercetarea psihologică, din care să fie înlăturate șablonul, interpretarea rutinară și de împrumut.**

Întocmirea unor astfel de prelegeri implică însă și unele dificultăți care, cel puțin în etapa actuală, se fac destul de pregnant simțite. Pe lîngă modificarea opticii, a atitudinii, e necesară o documentare sistematică, multilaterală și continuă a cadrelor de predare, o informare și o specializare a acestora la nivelul psihologiei mondiale. Posibilitățile în acest sens au sporit atît de mult, încît în fața numărului imens de lucrări și reviste de specialitate din întreaga lume ne încearcă un sentiment de neputință. Pasul cu informarea nu se mai poate ține altfel decît prin consultarea lucrărilor de sinteză, a referatelor informative de ansamblu, care, deși depreciate uneori, au și vor dobîndi o tot mai mare importanță. Firește însă că numai informarea, chiar conștiincios realizată, nu este încă suficientă. Informațiile se cer analizate profund, valorificate creator, în funcție de obiectivele specifice ale utilizării lor, ceea ce presupune, desigur, răgazul meditației îndelungi, timpul — cea mai precară, mai îngrijorătoare condiție de viață a omului modern.

În noul climat de exigență, nici cel mai erudit, mai multilateral specialist nu mai poate face față cu competență egală tuturor problemelor pe care le reclamă predarea psihologiei în învățămîntul superior. **Iată de ce socotesc binevenită propunerea de a se aborda la curs doar problemele cele mai importante pentru orientarea și aprofundarea pregătirii studenților.**

O cerință de bază în elaborarea prelegerilor se referă la necesitatea **adaptării cursului de psihologie la specificul facultăților.** O precizare în această problemă: în principiu, cerința respectivă este pe deplin admisă. Felul cum este înțeleasă și rezolvată suscită însă discuții, necesită clarificări. Disciplina care se predă este **psihologia;** în consecință, temeiurile și problematica ei specifică se cer însușite sistematic, în limitele unui anumit volum de cunoștințe, care este însă mult prea mare față de timpul afectat predării. În aceste condiții ar fi nejust să supraîncărcăm informațiile psihologice și cu alte cunoștințe din domeniul specialității. A face psihologie aplicată în sens structural și autentic la domeniul de specialitate înseamnă a deține o dublă calificare, de psiholog și specialist al disciplinei respective, formație pe care prea puțini psihologi o au. Și chiar dacă ar avea o asemenea pregătire, tot n-ar fi suficientă: cercetările de psihologie aplicată la diferite domenii sînt încă atît de puține, iar rezultatele lor atît de încerte, încît n-ar constitui un temei suficient pentru configurarea unei discipline sistematice. În practică este posibil doar ca unele probleme care au o contingență mai directă cu specialitatea respectivă să fie mai mult subliniate, iar exemplele alese să vizeze mai frecvent disciplina specială. Altfel există marele risc ca improvizația, superficialitatea, formalismul, confuzia să altereze ținuta academică și eficacitatea prelegerilor.

Nu sîntem, în principiu, de acord cu tipărirea sau litografierea cursului de psihologie. Cursul este, mai bine zis trebuie să fie, o construcție proprie, realizată printr-o influență exercitată direct asupra conștiinței studentului, influență susceptibilă de adaptări continue la condiția psihologică a auditoriului. El este o operă vie, dinamică, realizată cu premeditare profundă, dar și prin unele angajări spontane. În orice caz un curs implică o vibrație interioară firească, dar convingătoare a personalității pedagogului, influențînd conștiința tineretului prin însăși prezența și încărcătura sa sufletească. Care din cursurile cu această factură ar putea fi transpuse de litera tiparului? După părerea noastră, se resimte nu atît absența cursurilor tipărite, cît a unui manual de psihologie pentru uzul studenților din învățămîntul pedagogic, elaborat de cel mai încercat colectiv de autori, care să generalizeze experiența predării acestei discipline printr-o largă consultare a specialiștilor.

În sistemul pregătirii psihologice a studenților centrul de greutate trebuie să cadă însă pe latura **activă,** iar **atenția să fie orientată pe direcția organizării și desfășurării cu eficiență maximă a seminariilor, a practicii pedagogice și de laborator.** Indeosebi seminarul, care solicită o formă superioară de participare a studentilor, poate constitui mijlocul principal de clarificare și adîncire a problemelor prin angajarea de opinii, prin elaborarea unor lucrări personale cu caracter teoretic și experimental, prin folosirea unui material informativ bogat și profund asimilat. Considerăm că tematica seminarului ar trebui să fie limitată la cîteva probleme de bază — de exemplu **psihologia învățării, cunoașterea și caracterizarea personalității, tratarea individuală** ș.a. — care să fie însușite pe diferite căi. Aceasta ar determina o tipologie mai variată a seminariilor, sporind interesul studenților față de ele. În prezent, în organizarea, în orientarea tematică și mai ales în metodica desfășurării seminariilor de psihologie mai persistă — cu toată străduința și conștiinciozitatea cadrelor de seminarizare — un stil școlăresc, care le diminuează inevitabil eficiența. Ele se desfășoară de regulă în limitele problemelor abordate la cursuri, ducînd la supraîncărcarea inutilă a studenților și la o însușire lipsită de suplețe a cunoștințelor. În anii precedenți s-au făcut în diverse locuri încercări de a se folosi în seminariile de psihologie referatele, analiza psihologică a unor lucrări cu conținut beletristic, dezbaterea unor probleme cu caracter de sinteză. Astfel de forme de seminarizare au permis confruntări de idei și opinii, o atitudine mai activă și o angajare mai personală a studenților. S-ar putea reflecta și la alte modalități de lucru în seminar, menite să-i deprindă pe studenți cu folosirea metodelor de cercetare, cu tehnica acumulării, prelucrării și interpretării unui anumit material faptic. De pildă, s-ar putea organiza un șir de seminarii care să-i familiarizeze cu bibliografia, cu problematica teoretică. Anumite aspecte ale acesteia ar putea fi cercetate apoi concret la școlari, cumulîndu-se astfel un material faptic a cărui interpretare să facă ulterior obiectul unor dezbateri colective. Ar fi indicată, de asemenea, analiza psihologică a unor filme artistice, organizarea unor procese literare cu obiective bine stabilite etc. În condițiile existenței unui laborator s-ar putea efectua și lucrări simple de cercetare experimentală, care să-i deprindă pe studenți cu căutarea riguroasă, să-i familiarizeze cu aparatura modernă, să le cultive interesul pentru investigarea științifică.

O modalitate de satisfacere a acestei cerințe ar fi și aceea de a antrena pe cei mai buni studenți în cercuri științifice sau în colectivele de cercetare ale cadrelor didactice, spre a-i putea iniția și îndruma mai atent. Firește însă că se impune existența unei baze materiale pentru cercetare — aparate de lucru, de măsură și de control dintre cele mai noi.

Dacă li se va cere în continuare studenților să realizeze în cadrul practicii psihologice caracterizări ale elevilor — obiectiv indicat și pentru faptul că presupune utilizarea în ansamblu a tuturor datelor și informațiilor psihologice și pedagogice — e necesară studierea principalilor parametri de determinare a personalității, precum și a metodelor și procedeelor concrete de investigare, de prelucrare și interpretare a materialului faptic obținut. În prezent, îndrumarea nesatisfăcătoare a acestei munci face ca studenții să improvizeze caracterizări șablon, bazate pe fapte întîmplătoare, pe detalii lipsite de semnificație. Ar fi indicat în orice caz ca practica psihologică a studenților să fie corelată strîns cu activitățile din seminarii, desfășurîndu-se simultan, adică în anul I.

Este de subliniat faptul că, oricît de mare ar fi atenția acordată întregului ansamblu de mijloace prin care se asigură pregătirea studenților, **factorul decisiv rămîne studiul individual perseverent. În consecință, studiului individual, muncii de documentare în școală și în bibliotecă ar trebui să li se rezerve și mai mult timp.**

Specialiștilor în psihologie le revin sarcini de mare răspundere și pe latura educării comuniste a studenților. Această răspundere nu trebuie limitată însă numai la posibilitățile prilejuite de activitățile cu caracter de obligativitate — cursuri, seminarii ș.a. — cînd relațiile dintre student și profesor sînt prin firea lucrurilor mai oficiale. Intelectul și, mai ales, fizionomia morală a tineretului pot fi înrîurite cu efecte adînci, durabile, prin realizarea unui climat de apropiere sufletească, de încredere și prețuire reciprocă între profesori și studenți.

Ne-au rămas, fără a subaprecia strădania și înfăptuirile de pînă acum, încă multe îndatoriri în domeniul pregătirii tot mai corespunzătoare a celor ce vor forma omul nou. Pentru a le satisface la un nivel de exigență în continuă creștere se impune legarea mai strînsă de viață a cercetării psihologice, ca și dezbaterea în cercuri largi de specialiști a principalelor probleme pe care le ridică pregătirea tineretului în domeniul psihologiei. Rîndurile de față și-au propus doar să semnaleze unele dificultăți și să dea cîteva sugestii rezultate din experiența proprie.

Conf. univ. EL. MAFTEI
Universitatea București

E necesar un criteriu unic de apreciere a candidaților

Este incontestabil că specialistul cu studii universitare trebuie să fie format în anii de studenție într-un spirit științific, universitar, care să asigure dezvoltarea simțului critic, a gîndirii independente, a capacității de cercetare. O asemenea pregătire presupune însă, în punctul de pornire, o selecție a valorilor care să țină seama de aptitudinile și posibilitățile reale ale candidaților.

Pînă în prezent, această selecție s-a realizat numai prin examenul de admitere. Nu negăm utilitatea lui, dar afirmăm că singur examenul nu poate fi suficient în toate cazurile. Se știe, de pildă, că la Institutul de construcții din București, ca și la alte institute și facultăți, au trebuit să se organizeze 2—3 examene de admitere în scopul completării numărului de studenți planificat pentru anul I, mai mult de o treime din aceștia fiind admiși cu nota minimă.

După cum nu se pot accepta pierderi în producția de bunuri materiale, tot așa nu este admisibilă nici existența pierderilor planificate în „producția" de cadre cu pregătire superioară. Iată pentru ce propunem să se înființeze la toate institutele și facultățile un an preparator în care să se poată face o selecție eficace, prin contactul direct al cadrelor didactice cu candidații. Prin selecția valorilor în anul preparator s-ar evita și problema studenților repetenți, costisitoare pentru bugetul statului.

Prof. ION S. GHELASE

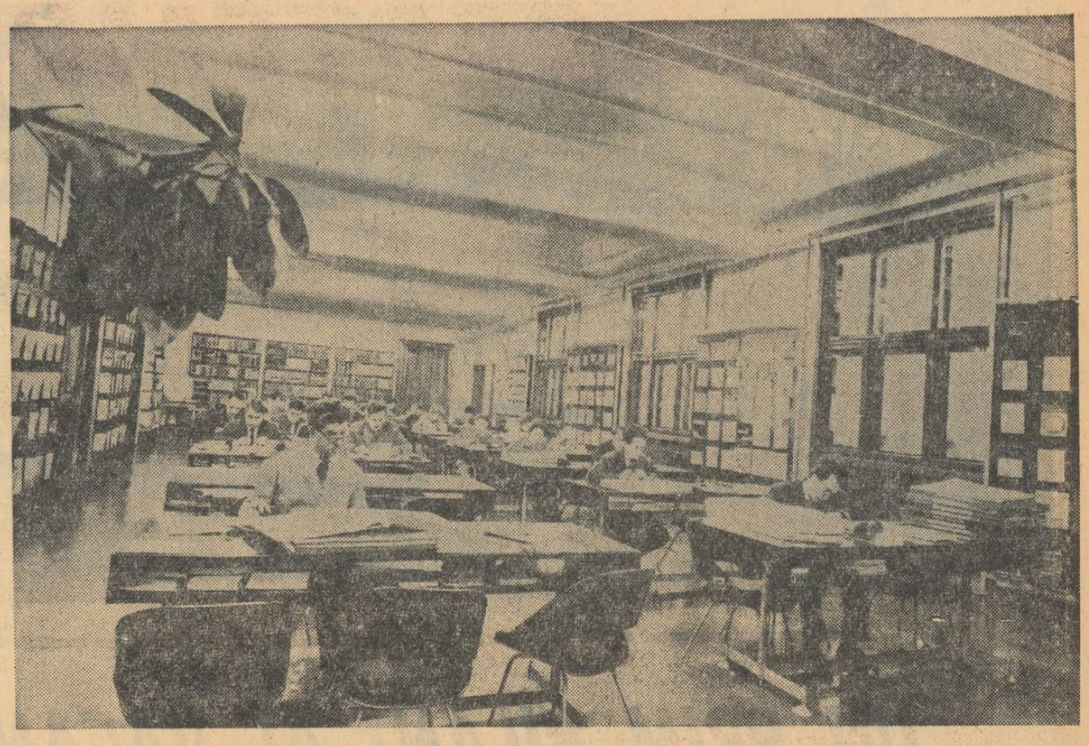

Lumină, liniște, spațiu — într-un cuvînt, un cadru potrivit pentru studiu, pentru pregătire temeinică. Toate acestea le oferă studenților sălile bibliotecii Universității din Iași.

PROGRAMA DE ECONOMIE POLITICĂ

pentru clasa a XI-a a liceului de 12 ani, cursuri de zi, serale și fără frecvență

Repartiția orelor

Ore de predare 51
Ore de recapitulare și la dispoziția profesorului . . . 13
TOTAL ORE = 64

Noțiuni introductive

LECȚIA 1. **Marxism-leninismul, știința după care se călăuzește partidul clasei muncitoare.** Ce este marxism-leninismul? Părțile constitutive ale învățăturii marxiste. Dezvoltarea continuă a teoriei marxiste.

LECȚIA 2. **Modul de producție și laturile lui.** Producția bunurilor materiale — baza societății omenești. Elementele simple ale procesului de producție. Forțele de producție ale societății. Relațiile de producție. Modul de producție și laturile sale.

LECȚIA 3. **Obiectul economiei politice.** Definirea obiectului economiei politice. Caracterul istoric și de clasă al economiei politice. Caracterul consecvent științific al economiei politice marxist-leniniste. Legile economice ale dezvoltării societății.

Modurile de producție precapitaliste

LECȚIA 4. **Scurtă caracterizare a comunei primitive și a societății sclavagiste.** Modul de producție al comunei primitive. Modul de producție sclavagist. Forțele de producție și relațiile de producție ale sclavagismului. Apariția producției de mărfuri. Capitalul comercial și capitalul cămătăresc. Descompunerea modului de producție sclavagist.

LECȚIA 5. **Modul de producție feudal.** Nașterea modului de producție feudal. Forțele de producție și relațiile de producție în feudalism. Orașul medieval. Capitalul comercial în feudalism. Descompunerea și pieirea orînduirii feudale.

Modul de producție capitalist

LECȚIA 6. **Marfa. Valoare de întrebuințare și valoare.** Ce este marfa? Cei doi factori ai mărfii: valoarea și valoarea de întrebuințare. Valoarea de schimb — formă de exprimare a valorii. Dublul caracter al muncii cuprinsă în marfă: munca concretă și munca abstractă.

LECȚIA 7. **Mărimea valorii mărfii. Banii.** Timpul de muncă — măsură a valorii. Timpul de muncă socialmente necesar. Ce sînt banii? Funcțiile banilor.

LECȚIA 8. **Legea valorii.** Ce este legea valorii? Rolul legii valorii în producție și circulație.

LECȚIA 9. **Modul de producție capitalist. Caracterizare generală.** Forța de muncă, o marfă deosebită. Valoarea și valoarea de întrebuințare a mărfii forță de muncă. Salariul — prețul forței de muncă. Producția de mărfuri capitalistă și deosebirile ei față de producția de mărfuri simplă.

LECȚIA 10. **Plusvaloarea. Capitalul și cele două părți ale lui: capital constant și capital variabil.** Ce este plusvaloarea și cum se produce ea? Timp de muncă necesar și timp de supramuncă. Ce este capitalul? Capital constant și capital variabil.

LECȚIA 11. **Rata plusvalorii. Căile de sporire a acesteia.** Ce este rata plusvalorii? Plusvaloarea absolută. Plusvaloarea relativă: plusvaloarea suplimentară. Legea plusvalorii — lege economică fundamentală a modului de producție capitalist.

LECȚIA 12. **Acumularea capitalului. Reproducția simplă și reproducția lărgită.** Ce se înțelege prin reproducție? Reproducția capitalistă simplă. Acumularea capitalului și reproducția lărgită. Concentrarea și centralizarea capitalului. Contradicția fundamentală a capitalismului.

LECȚIA 13. **Legea generală a acumulării capitaliste.** Compoziția organică a capitalului. Conținutul legii generale a acumulării capitaliste.

LECȚIA 14. **Profitul capitaliștilor. Formarea profitului mijlociu.** Profitul — formă transformată a plusvalorii. Rata profitului. Concurența și formarea unei rate medii a profitului. Prețul de producție. Importanța legii economice a formării profitului mijlociu pentru lupta clasei muncitoare.

LECȚIA 15. **Împărțirea profitului între diferite categorii de exploatatori.** Profitul comercial și dobînda. Renta funciară capitalistă. Dezvoltarea capitalismului în agricultură.

LECȚIA 16. **Reproducția capitalului social și crizele economice de supraproducție.** Reproducția capitalului social. Ce sînt crizele economice de supraproducție? Ciclul capitalist. Cauzele crizelor economice de supraproducție. Tendința istorică a acumulării capitaliste.

LECȚIA 17. **Imperialismul, ultimul stadiu al capitalismului. Trăsăturile lui principale.** Trecerea capitalismului în stadiul imperialist. Ce este imperialismul? Sistemul mondial al economiei capitaliste. Economia României în sistemul mondial capitalist. Imperialismul — ultimul stadiu al capitalismului.

LECȚIA 18. **Criza generală a capitalismului.** Conținutul crizei generale a capitalismului. Restrîngerea sferei de dominație a capitalismului. Destrămarea sistemului colonial al imperialismului.

LECȚIA 19. **Dominația monopolurilor.** Nașterea monopolurilor și instaurarea dominației lor. Formele principale de monopol. Monopolurile și lupta de concurență.

LECȚIA 20. **Capitalul financiar și oligarhia financiară.** Nașterea monopolurilor bancare. Formarea capitalului financiar. Oligarhia financiară și dominația ei.

LECȚIA 21. **Capitalismul monopolist de stat.** Cauzele dezvoltării capitalismului monopolist de stat și conținutul său. Formele capitalismului monopolist de stat.

LECȚIA 22. **Exportul de capital. Împărțirea economică a lumii între uniunile monopoliste. Prăbușirea sistemului colonial.** Exportul de capital. Împărțirea economică a lumii între uniunile monopoliste — proces continuu. Împărțirea teritorială a lumii între puterile imperialiste și lupta pentru reîmpărțirea ei. Nașterea și dezvoltarea monopolurilor internaționale.

LECȚIA 23. **Dezvoltarea inegală a țărilor capitaliste. Contradicțiile interimperialiste.** Cauzele dezvoltării inegale a țărilor capitaliste. Ascuțirea contradicțiilor dintre puterile imperialiste în perioada postbelică.

LECȚIA 24. **Trăsăturile economiei țărilor eliberate de sub jugul colonial.** Caracterizarea economiei țărilor în curs de dezvoltare. Lupta țărilor eliberate pentru independență economică și progres social. Neocolonialismul. Perspectivele dezvoltării țărilor eliberate.

NOTĂ

Lista programelor pentru învățămîntul de cultură generală, valabile în anul școlar 1967—1968, a fost publicată în „Gazeta învățămîntului" nr. 907 din 28.VII.1967.

Din programele noi, ediția 1967, au fost difuzate în școli pînă în prezent, prin secțiile de învățămînt, următoarele: limba română, cl. V—VIII; limba germană, cl. a V-a; matematică, cl. V—VIII; fizică, cl. VI—VIII; chimie, cl. VII—VIII; științe biologice, cl. V—VIII; geografie, cl. V—VIII; lucrări practice, cl. V—VIII; desen, cl. a V-a; programele muncii educative în școala generală; limba latină, cl. a XI-a — liceul de 11 ani; literatura română, cl. a XI-a — liceul de 12 ani; istoria literaturii universale, cl. a XI-a; limba franceză, cl. a XI-a; limba engleză, cl. a XI-a; limba germană, cl. a XI-a; limba rusă, cl. X—XI; limba latină, cl. a XI-a; istoria, cl. a XI-a; matematica, cl. IX—XI; fizica, cl. IX—XI; chimia, cl. IX—XI; muzica, cl. IX—XI; educația fizică, cl. XI; cultura tehnică, cl. a XI-a — orașe; cultura tehnică, cl. IX—XI — sate; limba română pentru școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, cl. I—IV; limba maghiară, cl. I—IV; limba maghiară, cl. V—VIII; limba germană, cl. I—IV; limba germană, cl. V—VIII; limba ucraineană, cl. V—VIII; limba sîrbo-croată, cl. V—VIII; limba slovacă, cl. V—VIII; instrucțiuni pentru predarea limbii bulgare, cl. V—VI; limba rusă pentru școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare, cl. X—XI; literatura maghiară, cl. XI; limba și literatura germană, cl. IX—XI; literatura ucraineană, cl. a XI-a; literatura sîrbă, cl. a XI-a; literatura slovacă, cl. a XI-a; limba și literatura greacă, cl. IX—XI; limba latină pentru școlile cu limba de predare germană, cl. a IX-a; limba rusă, cl. X—XI — seral.

În curs de difuzare sînt programele: agricultură, cl. a VIII-a; muzică, cl. V—VIII; economie politică, cl. XI; științe biologice, cl. IX—XI. Și acestea vor fi difuzate la secțiile de învățămînt raionale și regionale, înaintea consfătuirilor de la 11 septembrie a.c.

Prima parte a programei de economie politică pentru clasa a XI-a se publică și în acest număr al „Gazetei învățămîntului".

Întrucît programa cl. I—IV este în curs de tipărire, în vederea planificării materiei pe trimestrul I, se va folosi, în continuare, programa școlară pentru clasele I—IV, ediția 1965, cu îndrumările pentru predarea aritmeticii în clasele I—IV și istoriei în clasa a IV-a, difuzate în cursul anului 1966. De asemenea, se va ține seama și de conținutul manualelor școlare de la aceste clase, ediția 1967.

MIHAIL KOGĂLNICEANU

(Urmare din pag. 1)

cipii, științe și arte care fac puterea și înflorirea națiunii europene".

Subliniind rolul important pe care cadrele didactice trebuie să-l aibă în înfăptuirea transformărilor progresiste din viața social-politică și economică a țării, M. Kogălniceanu arăta că ele au ca misiune „luminarea societății și a întregii națiii în sînul căreia viețuiesc", **recomandînd corpului profesoral să alcătuiască societăți literare și științifice, să dea la iveală cărți valoroase, reviste de știință și litere, să instruiască nu numai pe cei de pe băncile școlilor, ci și publicul. În calitate de ministru ori deputat el a arătat totodată necesitatea păstrării și îngrijirii monumentelor istorice, a restaurării lor cu exactitate; a cerut organizarea de muzee de artă plastică și de expoziții.**

Ideile politice ale lui M. Kogălniceanu și concepția sa despre istorie sînt strîns legate de mișcarea democratică și națională din prima jumătate a secolului al XIX-lea. M. Kogălniceanu concepea istoria în spirit militant, considerînd cunoașterea trecutului patriei ca o chezășie a afirmării conștiinței naționale și a emancipării sociale a poporului român. El a pus bazele unei concepții înaintate în studiul fenomenelor istorice, a afirmat printre primii în țara noastră necesitatea studierii rolului maselor în făurirea istoriei, deși nu a deslușit clar, științific, motorul dezvoltării istorice și nu s-a ridicat pînă la înțelegerea pe care o dovedise N. Bălcescu asupra rolului luptei de clasă.

El a privit istoria patriei ca istorie a poporului. „Pînă acum — **spune M. Kogălniceanu în cuvîntul din 24 noiembrie 1848 pentru deschiderea cursului de istorie națională** — toți acei ce s-au îndeletnicit cu istoria națională n-au avut în privire decît biografia domnilor, nepomenind nimic de popor, izvorul a tuturor mișcărilor și isprăvilor, și fără care stăpînitorii n-ar fi nimica" **El a acordat o mare însemnătate editării izvoarelor documentare, publicînd acte și documente în „Arhiva Românească", fragmente din cronicele românești cu privire la istoria universală, iar între 1845 și 1852, în trei volume, „Letopisețele Moldovei".**

Istoria era concepută de M. Kogălniceanu ca o știință cu înalte funcții sociale și educative. Ea trebuie folosită respectînd adevărul, ca o armă pentru întărirea conștiinței naționale, pentru înfăptuirea năzuințelor poporului, pentru unire și independență. Kogălniceanu definește istoria națională ca o istorie a Moldovei. Munteniei și Transilvaniei. În împrejurarea că românii au trăit dezmembrați în provincii separate, în „neunirea" **lor arăta el,** „trebuie să vedem izvorul tuturor nenorocirilor trecute". „Istoria — **afirma el** — este măsura prin care se poate ști dacă un popor propășește sau dacă se înapoiază. Întrebați dar istoria și veți ști ce sîntem, de unde venim și unde mergem. De unde venim și unde mergem, trecutul și viitorul, iată toată ființa noastră, iată mijlocul de a ne cunoaște".

Viața și activitatea lui Mihail Kogălniceanu — personalitate proeminentă din trecutul patriei noastre — constituie o pildă vie de entuziasm și strădanii, de slujire devotată a intereselor naționale și sociale ale poporului român.

Viitorii canotori, membri ai Clubului sportiv școlar din București la antrenament pe lacul Herăstrău

UN PRIM BILANȚ AL VACANȚEI

Aflată acum în etapa finală, vacanța de vară din acest an școlar, dînd copiilor multiple prilejuri de odihnă plăcută și reconfortantă, ne-a permis în același timp nouă, celor care am organizat acțiunile din cadrul ei, să tragem unele concluzii cu privire la eficacitatea acestor acțiuni.

Consultînd larg cadrele didactice și părinții, ca și pe pionieri și școlari, antrenînd colective de profesori de specialitate pentru organizarea și desfășurarea fiecărei activități de masă și popularizînd din timp activitățile respective prin presa locală, prin centrul de radioficare, prin afișe etc., Consiliul Organizației pionierilor din orașul nostru a reușit să realizeze în cursul vacanței, în colaborare cu secția de învățămînt, multe lucruri pozitive. De pildă, la excursiile organizate pe Valea Prahovei, pe Valea Oltului, în regiunile Argeș și Banat, în Moldova și Transilvania, au participat cîteva mii de copii din zeci de școli. De mult succes s-a bucurat tabăra de la Rucăr organizată cu sprijinul Casei pionierilor. Aici s-au odihnit sute și sute de pionieri, membri ai formațiilor artistice din ansamblul de cîntece și dansuri al copiilor din orașul nostru.

Pentru iubitorii de drumeții pe poteci de munte, membri ai cercurilor turistice din școlile orașului, a fost organizată o tabără turistică în masivul Parîng, la altitudinea de 1 720 m. Tinerii turiști au participat la concursuri de orientare, la focuri de tabără, la jocuri sportive. De neuitat va rămîne pentru ei întîlnirea avută pe creasta munților cu un cioban localnic care le-a povestit legende despre vîrful Parîng, despre așezările omenești din jur, despre apele Jiului și Dunării.

Drumeții plăcute s-au organizat și în pădurea Babadag, unde săptămînal cîte o școală a inițiat pentru elevii săi activități de tabără, excursii, întreceri sportive etc.

Cadrele didactice care i-au însoțit pe copii în tabere s-au îngrijit ca timpul petrecut la acestea să aibă în ansamblul lui o puternică influență educativă. Pe lîngă faptul că s-au preocupat să organizeze acțiuni variate, cu un conținut bogat și forme atractive, au căutat și să dezvolte deprinderile practice ale copiilor, să-i obișnuiască să se gospodărească singuri. Au fost create grupe de serviciu pentru aranjarea dormitoarelor, pentru servitul mesei etc. La tabăra de pe Parîng, între echipele care serveau în sala de mese a existat o permanentă întrecere pentru o cît mai frumoasă ornare a sălii cu flori, cu ramuri de brad, pentru așezarea estetică a mesei, pentru o servire cît mai rapidă. Grupele de serviciu care asigurau curățenia au arătat un interes deosebit pentru menținerea ordinei, nepermițînd nici un fel de neglijențe.

O deosebită grijă a manifestat Consiliul Orășenesc al organizației pionierilor pentru pionierii și elevii rămași în oraș. Bizuindu-ne pe experiența anilor trecuți, am organizat pentru acești copii campionate de fotbal, de handbal, de înot și pescuit sportiv, dotate cu „Cupa vacanței", la care au fost antrenate echipe ale tuturor școlilor și cartierelor, concursuri gen „Cine știe cîștigă", serbări cîmpenești, focuri de tabără pe malul mării, întreceri de tenis de cîmp. Activitățile cultural-sportive organizate în vacanță au scos și mai mult în evidență necesitatea amenajării unor locuri în care copiii să găsească terenuri de fotbal, volei, handbal, baschet, tenis și posibilități de practicare a jocurilor sportive, scene în aer liber, bazin de înot etc.

O activitate bogată au desfășurat în zilele vacanței și cercurile micilor marinari, ale fotografilor amatori, ale micilor arheologi, electroniști etc. Cercul marinarilor de la Liceul din Mangalia, înființat în toamna trecută, a organizat cu ajutorul părinților mici expediții subacvatice, lansări de navomodele și plimbări în ambarcațiuni cu vele. O activitate asemănătoare au desfășurat pe lacul Siut-ghiol pionierii de la Școala generală nr. 26. Fotografii amatori de la școlile generale nr. 5, nr. 2, nr. 12, nr. 24, nr. 26, nr. 10, nr. 28, ca și cei de la Casa pionierilor, au fost nelipsiți la excursii, drumeții, pe stadioane, la concursuri și întreceri, luînd pretutindeni poze. Unii au experimentat acum pentru prima oară fotografiatul în culori. Micii arheologi de la Școala generală nr. 14 Palazul-Mare și-au continuat cercetările la suprafață, pe o distanță de 25 m, pentru descoperirea apeductului roman din apropierea lacului Siut-ghiol, iar electroniștii de la Școala generală nr. 2 Ovidiu și-au dus mai departe activitatea pentru construirea celui de-al doilea robot electronic „Rob-Ro-2".

Acestea au fost doar cîteva din acțiunile pe care le-am oferit pionierilor în vacanță. Aș vrea să subliniez că ne-am convins încă o dată că succesul tuturor inițiativelor noastre a depins în cea mai mare parte de măsura în care ele au răspuns dorințelor, preocupărilor și vîrstei pionierilor.

Experiența ne-a dovedit că de cea mai largă popularitate s-au bucurat taberele turistice cu baze stabile organizate în cabane sau corturi. Cred că ar fi indicată dotarea școlilor și a caselor de pionieri cu corturi, saltele pneumatice și alte materiale necesare organizării unor asemenea baze sau campinguri. Ar fi bine ca în comerț să existe corturi de mai mare capacitate, pentru 10—20 de persoane, ca și celelalte materiale necesare.

În același timp ne-am dat seama că centralizarea excesivă, prin comandamentul central, a excursiilor interregionale nu poate face față solicitărilor numeroase din partea școlilor și determină totodată destule deficiențe de cazare, de transport, aprovizionare etc. De pildă, nu întotdeauna se găsesc la bazele turistice cadre didactice care să îndrume pe excursioniști. Au fost cazuri cînd, din cauză că nu s-a ținut seama de orele de sosire și de plecare a trenurilor, tinerii turiști nu s-au putut aproviziona cu hrana rece necesară la drum. Nu peste tot s-au pus la dispoziția copiilor cantine în incinta sau în apropierea bazelor turistice unde au fost repartizați. Pionierii de la Școala generală nr. 5, de pildă, au sosit în Sibiu la ora 18. Baza turistică fiind ocupată (dintr-o greșală de planificare), au trebuit să umble două ore pînă au fost cazați la Liceul pedagogic. Întrucît trenul la care erau planificați pleca la ora 3, nu au putut vizita nici muzeul Bruckenthal și nici măcar Dumbrava. La Doftana și la Casa memorială Nicolae Grigorescu din Cîmpina au ajuns, conform planificării, într-o luni, cînd muzeele sînt închise. Te întrebi, atunci, care este rostul deplasării?

Propun ca, în afară de bazele turistice organizate prin comandament, în centrele importante să se dea secțiilor de învățămînt și consiliilor organizațiilor pionierești posibilitatea de a organiza schimburi de excursii între școli. Noi am organizat asemenea excursii la Călimănești, la Sinaia, la Curtea de Argeș, la Rucăr și Parîng. Copiii au fost așteptați și primiți cu multă căldură de cadre didactice și de pionieri din localitățile respective, și nu doar de portarii sau îngrijitorii bazelor turistice.

Credem că O.N.T.-ul ar putea acorda un sprijin substanțial acestui gen de activități, în primul rînd prin reduceri pentru colectivele de copii ce se deplasează în excursii. Socotim că îndeosebi C.F.R.-ul ar mai avea multe de făcut în ceea ce privește asigurarea condițiilor bune de transport pentru colectivele de copii în timpul vacanțelor. Ar trebui asigurate vagoanele și plătite locurile din timp, după cum, pe de altă parte, ar trebui revizuit mersul unor trenuri speciale, cum este de exemplu trenul București Nord — Năvodari, care, în zilele călduroase ale verii, pleacă dimineața la ora 9 și sosește la ora 16,30, obosindu-i foarte tare pe copii.

Apreciind inițiativa Consiliului Național al Organizației Pionierilor și a Ministerului Învățămîntului, care au studiat prin brigăzi comune posibilitățile cuprinderii marii mase a școlarilor în activitățile din vacanță, sîntem convinși că dacă încă de pe acum se vor formula concluzii și se vor stabili măsurile necesare, viitoarele vacanțe vor putea să satisfacă mai bine cerințele mereu crescînde ale copiilor și părinților.

Prof. TOMA MAREȘ
președintele Consiliului
Organizației pionierilor
din orașul Constanța

Jubileu

Recent și-au dat întîlnire, după 50 de ani de muncă, cei ce au promovat gimnaziul „Dinicu Golescu" în anul 1917. Au participat la jubileu directorul din acea vreme al gimnaziului, Dumitru Nițulescu, astăzi în vîrstă de 97 de ani, care i-a cunoscut pe Mihail Eminescu și Ion Luca Caragiale, profesorul de fizico-chimice Traian Biju, fost și el director al gimnaziului, astăzi în vîrstă de 80 de ani, ca și alți profesori, personalități ale școlii cîmpulungene. N-au lipsit nici strănepotul scriitorului al cărui nume îl poartă școala — Teodor Golescu, absolvent al promoției sărbătorite — nici șeful promoției, colonelul în rezervă Ion Catană — decorat cu „Steaua Republicii". Printre cei invitați la festivitate erau și absolvenți ai încercatelor promoții care și-au dat tributul de sînge în anii 1916—1918.

Cei care nu au putut striga „prezent" la catalog au fost cinstiți de colegii lor prin momente de reculegere, de caldă amintire. Mulți din cei dispăruți au căzut pe cîmpiile de la Mărășești, Mărăști, Valea Mare, Plavăț, Oituz, Mateașul, dîndu-și viața pentru popor, pentru țară.

Într-o atmosferă caldă, plină de entuziasm, s-au depănat amintirile anilor de școală, de la care a trecut o jumătate de veac.

Participanții la întrunire au legat amintirile lor de prezentul școlii, ale cărei realizări le-au fost înfățișate cu căldură de actualul director al liceului, Vasile Pleșu.

Prof. CONSTANȚA BÂRBOI

CĂRȚI CĂRȚI

„Fii ai neamului românesc"

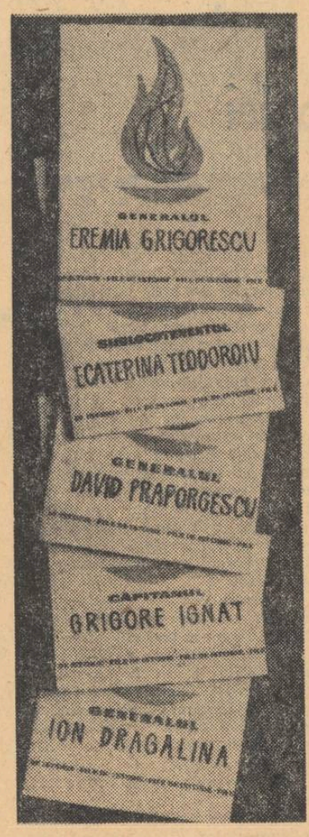

Editura Militară a luat inițiativa de a prezenta într-o serie intitulată „Fii ai neamului românesc" biografiile unor eroi sau personalități militare din trecutul poporului nostru. După broșurile „Căpitanul Măracineanu" și „Maiorul George Sonțu", apărute anul trecut, în 1967 au văzut lumina tiparului alte lucrări interesante.

În legătură cu aceste noi apariții ne-am adresat locotenent-colonelului FLORIAN ȚUCĂ din Editura militară, cu cîteva întrebări referitoare la această serie.

— Vă rugăm să ne spuneți cîteva cuvinte despre profilul seriei „Fii ai neamului românesc".

— Lucrările apărute sau prevăzute să fie tipărite conturează profilul seriei ca o galerie de portrete literar-documentare privind viața și activitatea pe tărîm militar a unor înaintași de-ai noștri ale căror nume au intrat în istoria patriei. Numele unor eroi despre care scriem, cum sînt Sonțu, Valter Mărăcineanu, Ignat, Grigorescu, Ecaterina Teodoroiu și alții le găsim menționate uneori în lucrări de istorie sau în tratatele de specialitate. Viața și activitatea acestora este însă foarte bogată, presărată cu nenumărate pilde de dăruire pentru gloria patriei. Tocmai aceste aspecte mai puțin cunoscute urmărim să le prezentăm în biografii.

Îmi amintesc cu plăcere de vremea cînd profesorii noștri, pentru a face lecțiile de istorie mai frumoase, mai atractive, ne relatau, pe lîngă o seamă de date absolut necesare, și episoade din viața unor eroi, episoade care ne fermecau și care aveau asupra noastră o influență deosebită. Asemenea episoade vrem să punem la îndemîna cititorilor în lucrările din seria „Fii ai neamului românesc", lucrări care se adresează, deci, deopotrivă și cadrelor didactice și elevilor.

— Ați sondat cumva opinia cititorilor?

— Prea puțin. Ne găsim abia la început de drum. Putem însă să vă spunem că anul acesta o serie de școli din Capitală au dat elevilor merituoși, ca premiu, și lucrări din seria „Fii ai neamului românesc". Se continuă și aici, am putea spune, o tradiție. Îmi amintesc că și pe timpul anilor noștri de școală, printre cărțile ce se dădeau ca premiu, se numărau foarte multe care evocau fapte emoționante din istoria poporului. Nu lipseau, bine înțeles, cele dedicate unor eroi ai neamului sau domnitori intrați în legendă.

— Ce ne puteți spune despre aparițiile din acest an?

— Editura militară a căutat, la împlinirea a cinci decenii de la epopeea de la Mărășești, să pună la îndemîna cititorilor cîteva lucrări închinate eroilor ei: „Generalul Eremia Grigorescu", „Căpitanul Grigore Ignat", „Generalul David Praporgescu", „Sublocotenentul Ecaterina Teodoroiu", „Generalul Ion Dragalina". Am dorit să surprindem, în aceste lucrări, faptele ce l-au caracterizat pe fiecare erou în parte. La generalul Eremia Grigorescu se pun în lumină solida lui capacitate de analiză, optimismul său.

La generalul Ion Dragalina impresionează dorința de a lupta pînă la ultima suflare pentru îndeplinirea misiunii primite. Rănit pe front, el îl întreabă pe medicul care îl îngrijește cum s-ar putea vindeca mai repede pentru a se întoarce în luptă — păstrînd brațul sau tăindu-și-l? Aflînd că prin amputarea brațului vindecarea ar fi mai grabnică, el a ales această cale. „Mai am un braț pe care-l pun la dispoziția țării" — spunea el prietenilor care-l vizitau la spital.

Astfel de episoade emoționante pot fi întîlnite și în lucrarea închinată Ecaterinei Teodoroiu, ca și în celelalte lucrări din colecția „Fii ai neamului românesc". Tocmai de aceea le recomand cu căldură spre lectură atît cadrelor didactice, cît și elevilor.

— O ultimă întrebare: Ce proiecte aveți pentru viitor?

— În planul nostru figurează și alte teme. Poporul nostru are un trecut de luptă glorios. În istoria sa de două ori milenară s-au ridicat nenumărați eroi, pilde pentru generațiile de azi și pentru cele viitoare. Așa că avem un cîmp larg de investigații. Pentru 1968 ne propunem, de pildă, să edităm lucrări despre generalul Gheorghe Magheru, căpitanul Pavel Zăgănescu, generalul Alexandru Cernat, Baba Novac, aviatorul Bănciulescu (primul pilot din lume care a zburat avînd ambele picioare amputate). De asemenea, vom prezenta o seamă de eroi din cel de al doilea război mondial, cum ar fi generalul Grigore Bălan, colonelul Ion Buzoianu, locotenent Viorel Mărceanu și alții.

— Vă dorim succes!

C. R.

„Rudele cele mai apropiate ale omului"

Colecția de lucrări de popularizare a științei editată de Comitetul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice și Editura științifică s-a îmbogățit cu o carte valoroasă — „Rudele cele mai apropiate ale omului".

Lucrarea, semnată de **Victoria C. Iuga** și apărută în limbile română și germană, prezintă într-o formă concisă, clară și accesibilă particularitățile biologice și de comportament ale maimuțelor antropoide, precum și gradul lor de rudenie cu omul. În paginile ei cititorii vor putea găsi relatări interesante despre întîlnirile călătorilor și exploratorilor din trecut cu marile maimuțe — gorile, cimpanzei, urangutani, giboni. Ca urmare a acestor întîlniri au început să circule atunci povestiri și născociri din cele mai fantastice. Abia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea a fost fundamentată, de către Charles Darwin, concepția științifică despre originea animală a omului, concepție care arată că omul provine, ca și marile maimuțe, din strămoși comuni care au trăit pe pămînt în urmă cu 60—70 milioane de ani.

Într-un număr restrîns de pagini se pun la dispoziția cititorului date importante și explicații clare în legătură cu anatomia și fiziologia maimuțelor antropoide, cu modul lor de viață în stare naturală și captivitate. Foarte instructiv este capitolul care tratează comportamentul maimuțelor antropoide. Experiențele descrise în carte sînt deosebit de interesante și atractive.

În lumina celor mai noi cercetări, autoarea arată succint rudeniile actuale ale maimuțelor antropoide, precum și originea și evoluția acestor rudenii. Înfățișînd înrudirea cu omul a strămoșilor antropoidelor, autoarea relevă cîteva fapte interesante privind geneza speciei umane și apariția societății omenești.

Lucrarea, scrisă atractiv și înmănunchind un mare număr de date științifice recente, este deosebit de utilă elevilor, care vor găsi aici răspuns la nenumărate probleme privind originea și evoluția omului pe pămînt.

H. LEREA

TRUSTUL I CONSTRUCȚII MONTAJ BUCUREȘTI

București, Calea Victoriei 91—93

Pregătește muncitori calificați prin ucenicie la locul de muncă în meseriile:

— **zidar** — durata 2 ani
— **dulgher** — durata 2 ani
— **betonist** — durata 2 ani
— **montator prefabricate** — durata 3 ani
— **strungar** — durata 3 ani
— **sudor** — durata 3 ani

Se primesc candidați în vîrstă de 15—18 ani, absolvenți a 7 și 8 clase. Ucenicii vor face, în fiecare an de studii, 3 luni de pregătire teoretică la școlile profesionale, iar în restul timpului pregătire practică pe șantiere.

În timpul pregătirii practice și teoretice ucenicii vor beneficia de următoarele avantaje:

— o îndemnizație lunară diferențiată pe ani de studii;
— echipament și materiale de protecție pentru perioada pregătirii practice;
— întreținere gratuită (cazare și masă) pentru perioada pregătirii teoretice;
— manuale și rechizite școlare pentru perioada pregătirii teoretice;

La terminarea școlarizării ei vor primi certificatul de muncitor calificat și diploma de absolvire care le vor conferi drepturi egale cu drepturile absolvenților școlilor profesionale cursuri de zi (reducerea stagiilor de promovare la categoria de încadrare tarifară superioară, dreptul de a urma școala tehnică de maiștri etc.).

Înscrierile se fac la Trustul 1 Construcții, Biroul Pregătirii cadrelor, pe baza următoarelor acte:

— certificat de naștere (copie certificată de solicitant);
— certificat de absolvire a școlii generale;
— certificat medical.

Concursul de admitere va avea loc în ziua de 20.IX 1967, și se va desfășura în același mod ca și concursul pentru învățămîntul profesional (probe scrise și probe orale la limba română și matematică, cu subiecte din materia claselor V—VIII).

În actualitatea vieții sindicale

(Urmare din pag. 1)

zeze un climat în care fiecare membru de sindicat să-și spună deschis părerea asupra activității comitetului sindicatului și a biroului grupei, pentru rezultatele acestei activități.

Urmărind eficiența adunărilor și conferințelor sindicatelor din învățămînt, organele sindicale au datoria să anunțe din timp ordinea de zi a lucrărilor, astfel încît toți membrii corpului didactic și personalul administrativ din școli să se poată pregăti pentru discuții în condiții optime.

Îndrumate permanent de organele de partid, comitetele sindicatelor își vor repartiza membrii în așa fel încît să acorde un sprijin cît mai eficient birourilor grupelor sindicale în întocmirea dărilor de seamă. Acestea trebuie să oglindească clar contribuția organelor sindicale în asigurarea celor mai bune condiții pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ, în mobilizarea cadrelor didactice la îndeplinirea superioară a sarcinilor școlare, în organizarea unor manifestări pentru ridicarea permanentă a calificării profesionale și a nivelului politic și ideologic.

Alegerea în componența birourilor grupelor sindicale și a comitetelor sindicatelor a celor mai buni membri de sindicat, în primul rînd a comuniștilor, care se bucură de prestigiu și autoritate în cadrul colectivelor didactice, constituie o condiție esențială pentru a asigura creșterea rolului organelor și organizațiilor sindicale din școli la nivelul cerințelor etapei de desăvîrșire a construirii socialismului. Prin alegerea în organele sindicale a acelor învățători și profesori care dispun de o bogată experiență didactică, sînt activi și posedă un înalt nivel de cunoștințe profesionale, ideologice și politice, educatori care dețin titluri și grade didactice, vom determina ca în viitor munca sindicală să devină un sprijin tot mai puternic al membrilor de sindicat în realizarea cu simț de răspundere a tuturor sarcinilor profesionale și obștești.

Cunoscînd sarcinile ce revin școlii în anul școlar 1967/1968, adunările și conferințele de dări de seamă și alegeri trebuie să ducă la stabilirea unor măsuri judicioase, care să reflecte activitatea lor concretă din școli. Aceste măsuri vor privi perfecționarea profesională a membrilor de sindicat prin studiu individual, conferințe, simpozioane, colocvii și sprijinirea celor înscriși la obținerea gradelor didactice, ridicarea conștiinței socialiste a oamenilor școlii, controlul obștesc asupra măsurilor luate de conducerea școlii cu privire la protecția muncii, realizarea unor condiții tot mai corespunzătoare de muncă educatoarelor, învățătorilor și profesorilor.

Ținînd seama că în învățămînt grupa sindicală reprezintă verigа principală prin care se realizează sarcinile ce revin organizațiilor sindicale, se va urmări alcătuirea unor grupe ai căror membri să fie cît mai apropiați prin preocupările profesionale. Este potrivit, de pildă, ca în școlile cu un număr mare de cadre didactice și un personal administrativ mai numeros să se alcătuiască o grupă sindicală pentru învățătorii și profesorii de la cursurile de zi, alta pentru profesorii de la cursurile serale și alta pentru personalul administrativ.

Bineînțeles, pentru conducerea competentă a grupelor sindicale este de mare importanță ca măsurile stabilite să cuprindă acțiuni care să ducă la o orientare clară a activului sindical nou ales în problemele ce trebuie rezolvate în fiecare etapă a anului școlar. Instruirea temeinică a birourilor grupelor sindicale din școli va aduce astfel o contribuție apreciabilă la ridicarea procesului instructiv-educativ în toate unitățile noastre de învățămînt.

Răspunzînd înaltelor cerințe puse de Congresul al IX-lea al P.C.R. în fața școlii, organele sindicale, muncind și militînd cu entuziasm pentru realizarea sarcinilor ce le revin în fiecare etapă a anului școlar, ca reprezentante ale membrilor sindicatelor din învățămînt, vor putea să-și aducă o contribuție sporită la ridicarea calitativă a procesului de învățămînt și la continua perfecționare a acestuia.

A apărut

GAZETA MATEMATICĂ

seria B nr. 9, septembrie 1967

În sumar:

Numărul divizorilor unui număr dat și suma lor, de **Gh. A. Chiței.**

Olimpiada IX internațională de matematică, 1967. Problemele date la lucrările scrise.

Caleidescop matematic, de **Fabian Csaba.**

Note matematice, de **Gh. Belcin, I. Diaconu, D. Bătinețu, D. Ralescu, D. Cartianu și V. Sergiescu.**

Probleme rezolvate.

Chestiuni de examen.

Probleme propuse.

Exerciții și probleme propuse pentru clasele V—VIII.

Cărți noi.

Rubrica rezolvitorilor de probleme.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 911
Vineri 8 sept.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

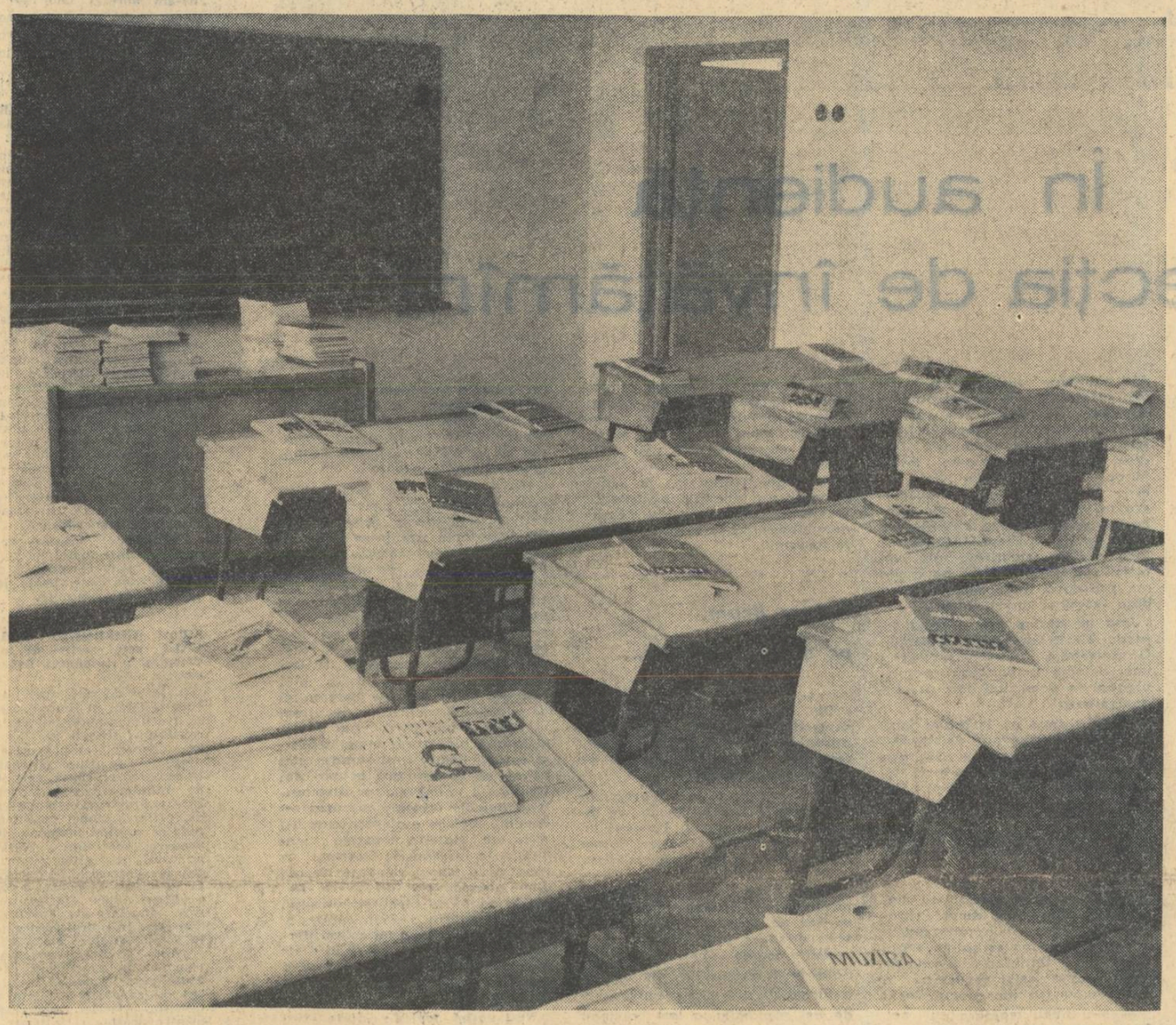

Peste cîteva zile, la sunetul primului clopoțel, în clasa aceasta și în nenumărate altele ca ea, își vor lua locul, cuminți și emoționați, școlarii. Pînă atunci totul va fi gata pregătit. Teancul de cărți de pe catedră va fi împărțit. Pe bănci, în fața fiecărui elev se vor afla manualele care, ca și în alți ani, le vor fi date în dar. Ce vedem în imagine sînt numai cîteva din cele aproape 27 de milioane de cărți școlare ce se vor distribui în noul an școlar.

ÎN ZIUA TRADIȚIONALEI FESTIVITĂȚI

Școlile cunosc în aceste zile atmosfera specifică ajunului tradiționalei festivități care marchează evenimentul, de fiecare dată important, al deschiderii cursurilor. Chemate să ia din timp măsurile necesare pentru ca noul an școlar să debuteze în cele mai bune condiții, organele de învățămînt și conducerile școlilor se preocupă acum de finisarea ultimelor detalii ale unui întreg ansamblu de acțiuni pregătitoare. Începutul noului an școlar este precedat de pregătirea minuțioasă a activității didactice în cadrul școlii, de analizele efectuate în legătură cu aceasta în consiliile pedagogice, de o largă și amplă acțiune de propagandă pedagogică în rîndul părinților, ca și de măsuri de ordin organizatoric, cum este, de pildă, vizita medicală a elevilor.

Toate aceste acțiuni converg către prima zi de școală, moment emoționant pentru elevi, pentru părinți, pentru învățători și profesori. În dimineața zilei de 15 septembrie, adunările festive, care vor avea loc în toate școlile, vor reuni întregul efectiv al elevilor, dimpreună cu profesorii lor. Alături de elevii îmbrăcați sărbătorește în uniformele lor pionierești sau școlare, de învățători, profesori, educatoare, vor fi de față și invitații acestora: părinți, reprezentanți ai întreprinderilor și instituțiilor din localitate, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat. Se va citi pretutindeni tradiționalul cuvînt de deschidere adresat școlii, la fiecare început de an școlar, de ministrul învățămîntului. Apoi, directorii vor vorbi în fața adunării despre grija partidului și statului față de școală, despre rezultatele dobîndite în instruirea și educarea elevilor în anul școlar precedent, despre principalele îndatoriri ce revin elevilor, școlii și părinților în noul an pentru a asigura obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune în activitatea instructiv-educativă. Neîndoielnic, cîteva cuvinte vor fi adresate aici și celor mai mici dintre participanții la această mare adunare, cîteva cuvinte simple, călduroase și pline de dragoste pentru elevii clasei I care, dată fiind însemnătatea acestor prime momente din viața lor de școlari, se vor bucura de o primire deosebită, plină de părintească atenție.

Vor lua cuvîntul la festivitatea de deschidere și comandanții unităților de pionieri (în școlile generale) sau secretarii comitetelor U.T.C. (în licee și în școlile profesionale și tehnice), reprezentanți ai părinților, reprezentanți ai organelor locale. În încheierea festivităților directorul va prezenta pe noii învățători și profesori ai școlii și va aduce la cunoștința elevilor, a personalului didactic și a părinților unele măsuri privind organizarea activității didactice (constituirea și repartizarea claselor, distribuirea manualelor, programarea activității claselor, laboratoarelor, atelierelor etc.).

(Continuare în pag. a 2-a)

RAID ANCHETĂ

În audiență la secția de învățămînt

Sîntem în zilele „de vîrf" ale ajunului de an școlar. Mai mult decît în oricare altă perioadă a anului, pragul secției de învățămînt este trecut acum zilnic de zeci și zeci de solicitanți. Inspectorii și funcționarii de aici au de făcut față unui du-te-vino continuu. În fiecare moment se deschid ușile, sună telefoanele, intră cineva, pleacă cineva, mașinile de scris bat mereu „situații" de ultim moment.

Vorba dulce mult aduce...

Luni, 4 septembrie a.c. Mergem în audiență. Întîi la secția de învățămînt a raionului Ploiești, apoi la secția de învățămînt a orașului Ploiești. Și într-o parte și în alta solicitanții sînt primiți de șefii secțiilor de învățămînt — prof. **G. Nedelea** și respectiv, prof. **O. Andreescu** — și în afara programului de audiențe afișat. Peste tot lume multă. Ne așteptăm întîi rîndul, alături de ceilalți. Și, cum se obișnuiește în asemenea cazuri, discutăm despre una, despre alta; mai ales despre „necazul" fiecăruia.

Timpul trece totuși greu, se așteaptă foarte mult. De ce oare? Cînd intrăm și noi înăuntru alături de cîțiva din cei care au cerut audiențele, aflăm motivul: timpul îndelungat petrecut de fiecare solicitant în cabinetul șefului secției — fie la raion, fie la oraș — se datorează faptului că fiecare problemă pusă în discuție este analizată cu multă atenție, că se manifestă grijă pentru rezolvarea cît mai judicioasă a fiecărei cereri în parte. Toți cei primiți în audiență au apreciat căldura cu care li s-a vorbit. Cîțiva din tinerii care așteptau să intre la șeful secției de învățămînt a raionului ne-au mărturisit că este pentru prima dată în viața lor cînd se duc într-o audiență. Probabil le va rămîne întipărită în memorie vorba dulce, solicitudinea cu care au fost primiți de prof. G. Nedelea. Cu un asemenea interlocutor emoțiile din primul moment sînt biruite, fiecare discută deschis, își argumentează cererea, insistă.

...Dar numai vorba dulce nu-i de-ajuns

Din păcate, cu toată evidenta bunăvoință a șefului secției de învățămînt, aproximativ 75 la sută din audiențele la care am asistat s-au încheiat cu un rezultat evaziv. „Să vedem", „Lăsați la noi cererea", „Mai reveniți pe la 13 septembrie...", „Nu vă pot da deocamdată un răspuns sigur" — cam acestea sînt cuvintele cu care s-au terminat multe audiențe. De ce?

Obiectul marii majorități a audiențelor din aceste zile îl constituie **suplinirile.** Răspunsul la audiențele care au acest scop nu este nici „da" nici „nu", pentru că pînă la ora actuală nu există încă o situație clară a acestora, nu este nimic definitiv; s-au lucrat pînă acum doar niște „propuneri".

Dacă necazurile pricinuite de transferări au fost soluționate judicios și din vreme, marcînd un evident pas înainte în domeniul mișcării cadrelor, nu același lucru se poate spune despre suplineri, care au rămas în prezent principalul punct nevralgic în încadrarea școlilor cu personalul didactic necesar.

Acum, cu numai cîteva zile înainte de începerea anului școlar, „situația" suplinirilor abia se lucrează la regiune. În tot cursul zilei de luni raioanele și orașul au continuat să trimită „suplimente" la tabelele inițiale. Și să nu uităm că „propunerile" mai aveau încă de făcut un drum lung. O dată centralizate la regiune, urma să fie trimise spre aprobare la minister și apoi — retur: din nou la regiune, de aici la raion, și, în sfîrșit, la școală.

Am dori să nu intrăm în panică, să fim optimiști și să sperăm că se va lucra cu maximum de operativitate.

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 2-a)

AL X-LEA CONGRES INTERNAȚIONAL AL LINGVIȘTILOR

Sub auspiciile Comitetului Internațional Permanent al Lingviștilor (CIPL) s-au desfășurat în capitala țării noastre, între 28 august și 2 septembrie, lucrările celui de al X-lea Congres Internațional al Lingviștilor.

Caracterul oarecum jubiliar, ca și savanții de prestigiu mondial care l-au onorat, au făcut din acest Congres un moment de seamă din viața științelor umaniste. Faptul că țara noastră a avut cinstea de a găzdui acest Congres e o dovadă a prețuirii de care se bucură lingvistica românească, așa cum au subliniat în cuvintările lor, la festivitatea deschiderii Congresului, atît președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, **Ion Gheorghe Maurer**, cît și reprezentantul Consiliului Internațional Permanent al Lingviștilor, **Einar Haugen** (președintele acestui Consiliu).

Lucrările Congresului s-au desfășurat în ședințe plenare și pe secții.

În ședințele plenare s-au dezbătut problemele: **Sincronie și diacronie, Influențele reciproce dintre sistemele lingvistice, Lingvistica și științele adiacente, Metoda comparativă și curentele lingvistice actuale, Lingvistica și metoda cantitativă, Problemele actuale ale lingvisticii aplicate.**

Lingviști de renume mondial (**B. Malmberg** — Suedia, **E. Petrovici** — România, **Roman Jakobson** — S.U.A., **G. Devoto** — Italia, **Olga Akhmanova** — U.R.S.S.) au făcut din prezentarea problemelor de mai sus momente de seamă ale acestui Congres.

În cele 13 secții ale Congresului s-au ținut comunicări în jurul temelor: **Teorii ale limbajului, Sociolingvistică, Geografie lingvistică, Istoria lingvisticii, Semantică, Sintaxă, Poetică, Deprinderea limbajului de către copii, Psiholingvistică, Stilistică, Tipologia limbilor, Patologia limbajului, Diverse** (fonologie, fonetică, lexicologie etc).

Simpla considerare a titlurilor rapoartelor sau a tematicii comunicărilor din secții dovedește accentul care s-a pus pe problemele fundamentale, teoretice și practice, ale tuturor curentelor importante din lingvistica actuală. Generația tînără de cercetători în domeniul științei despre limbă a avut astfel fericitul prilej de a trăi, timp de o săptămînă, alături de savanți de renume mondial pe care nu-i cunoscuse decît după nume sau din lucrări. Această întîlnire de probleme și generații a constituit unul din aspectele cele mai impresionante ale Congresului.

M-a interesat în mod deosebit să observ pe colegii mei de specialitate, profesori de liceu, în timpul desfășurării lucrărilor Congresului. Am descoperit, cu adîncă emoție, atitudinea pasionată și dornică de nou care mi-a amintit de epoca studenției noastre. Unul din colegii mei a asistat cu regularitate la ședințele secției de Geografie lingvistică, obiect al preocupărilor sale de vreme îndelungată. O profesoară de franceză a luat hotărîrea de a se orienta mai temeinic în problemele lingvisticii structurale, pentru că — spunea dînsa — „mi se pare normal și necesar ca un profesor să rămînă aproape de preocupările cele mai noi ale specialității sale". Și celelalte ramuri moderne ale lingvisticii actuale — lingvistica matematică, gramatica transformațională, gramatica generativă — s-au bucurat de interesul profesorilor de liceu. Ședințele secțiilor de Stilistică, Semantică, Sintaxă, Poetică, i-au atras de asemenea, dat fiind legătura celor dezbătute în aceste secții cu unele din problemele predării la clasă.

Hotărît, cel de al X-lea Congres Internațional al Lingviștilor a constituit o manifestare culturală deosebit de impresionantă. Numărul mare al lingviștilor (peste 1500), din aproape 60 de țări de pe tot globul reprezintă o dovadă indiscutabilă a interesului tot mai sporit pentru știința limbii. Același lucru îl vădește și numărul mare al comunicărilor — aproape 700. E de reținut, ca un fapt care îndreptățește mîndria noastră națională, că a zecea parte din aceste comunicări au fost făcute de lingviști și cercetători români.

Am remarcat interesul pe care-l manifestă generația tînără și cea foarte tînără de lingviști de pretudindeni față de curentele cele mai noi ale lingvisticii actuale. Am reținut, de asemenea, și felul în care generația mai vîrstnică întîmpină și sprijină orientarea în acest sens a tinerei generații de cercetători, căutînd totuși s-o ferească de tendințele prea abstractizante sau extremiste.

Am avut tot timpul regretul că nu pot asista la toate secțiile care m-ar fi interesat, deoarece se țineau în același timp 25—30 de ședințe pe secții (la unele secții erau două și chiar trei ședințe în același timp).

Desfășurarea exemplară a lucrărilor celui de al X-lea Congres Internațional al Lingviștilor a fost rezultatul unei uriașe și competente munci depuse de către membrii Comitetului de organizare a acestui Congres (președinte: **I. Iordan**, secretar general: **Al. Rosetti**, vicepreședinți: **A. Graur, E. Petrovici, B. Cazacu, I. Coteanu**), precum și de către cei din Comitetul executiv (secretar: **Marius Sala**) și din Comitetul de organizare locală.

Sprijinul deosebit de generos acordat Congresului de către forurile noastre conducătoare a permis congresiștilor și însoțitorilor acestora să cunoască și cîteva din frumusețile patriei noastre și din realizările poporului. S-au făcut astfel excursii la Curtea de Argeș și Hidrocentrala „Gh. Gheorghiu-Dej" și s-au vizitat Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România (Galeria Națională), Muzeul Satului, Palatul pionierilor, Palatul Mogoșoaia.

În cadrul Congresului s-a ținut (vineri, 1 septembrie 1967) și o adunare generală a Comitetului Internațional Permanent al Lingviștilor, în care prof. **Christine Mohrmann**, secretar general, a prezentat un foarte instructiv raport asupra activității C.I.P.L.

Expoziția „Cărții de lingvistică" din cadrul Congresului, expoziție la care un mare număr de edituri de specialitate și-au adus contribuția, s-a bucurat de interesul congresiștilor, ea constituind concretizarea marilor realizări pe tărîmul lingvisticii.

Prof. ȘTEFANIA GOLOPENȚIA

Dedicație celor mai mici elevi

Între pregătirile pe care Școala generală nr. 122 din București le-a făcut pentru deschiderea noului an, una atrage atenția în mod deosebit. Nu prin amploarea ei, nici prin caracterul său spectaculos, ci prin simplitatea ei ingenioasă.

Despre ce este, de fapt, vorba? Despre o modestă expoziție amenajată pe culoarele școlii și dedicată celor mai noi elevi. Se află aici caiete de „dictando" și de „aritmetică" frumos învelite în hîrtie colorată, cu pagini îngrijite, fără „urechi" pe la colțuri. După mîgîleala cu care au fost așternute rîndurile se vede imediat că autorii ovalelor și cîrligelor de pe primele pagini ai cuvintelor și propozițiilor înșirate mai tîrziu se aflau la prima lor întîlnire cu tocul, cu cerneala și hîrtia. Sînt, într-adevăr, caietele din anul trecut ale elevilor care intră în clasa a II-a. Acum ei știu să scrie fără ștersături cuvinte multe și lungi. În prag de an școlar învățătorii s-au gîndit că „experiența" lor de un an poate fi folositoare celor ce le vor lua locul în băncile clasei I. Pentru ei au amenajat această expoziție care le va vorbi, fără cuvinte, despre școală, despre munca lor de elevi, despre tot felul de lucruri pe care vor trebui să le învețe și să le deprindă.

Expoziția este un semn al atenției și grijii cu care sînt așteptați în școală cei mai mici elevi.

M. V.

DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

La un nou început de drum

În preajma deschiderii noului an, organele și organizațiile sindicale, colaborînd îndeaproape cu secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare și cu conducerile școlilor, s-au îngrijit ca acestea să dispună pretutindeni de condițiile materiale necesare bunei desfășurări a procesului de învățămînt, ca pretutindeni să se creeze un climat optim pentru desfășurarea cursurilor.

Consiliul sindicatelor din regiunea Oltenia, într-o recentă consfătuire de lucru cu președinții consiliilor raionale, cu reprezentanți ai sfaturilor populare și cu activiști sindicali, a stabilit o serie de măsuri concrete menite să sprijine rezolvarea imediată a unor probleme pe care le pune munca școlilor la noul ei început de drum. Măsurile acestea, luate pe baza planului comun al Consiliului sindical regional și al Sfatului popular regional, au fost axate mai ales pe două direcții : întărirea bazei materiale a școlilor și grija față de cadrele tinere.

Iată cîteva din ele. Comitetele sindicatelor din regiune au fost îndrumate să stimuleze școlile în procurarea materialelor didactice din surse locale, în asigurarea mobilierului, a rechizitelor etc., astfel încît procesul de învățămînt să pornească din plin de la început. Totodată au fost luate măsuri pentru plata indemnizațiilor de instalare cuvenite cadrelor didactice nou numite în învățămînt, pentru aprovizionarea lor cu alimente, cu combustibil.

●

În acest început de an, în urma îndrumărilor primite, comitetele sindicatelor și grupele sindicale din școli s-au orientat în chip diferențiat în rezolvarea problemelor concrete pe care le-au întîmpinat în activitatea lor, punînd accentul pe acele laturi pe care le-au socotit mai importante. De pildă, după cum ne-a relatat tov. A. Trufin, președinta Comitetului sindicatului învățămînt din raionul V. I. Lenin din Capitală, grupa sindicală de la Școala nr. 143 s-a preocupat îndeosebi de îmbunătățirea condițiilor materiale în care se desfășoară procesul instructiv-educativ, deoarece aici erau nevoile cele mai stringente. La Școala generală nr. 20 s-a pus în schimb accentul pe școlarizare, la școlile generale nr. 146 și nr. 135 grupele sindicale i-au antrenat pe toți profesorii să recondiționeze materialul didactic etc.

În cursul acestor zile, Comitetul sindicatului din raionul V.I. Lenin va organiza o scurtă consfătuire de lucru pentru a se trece operativ la ultimele măsuri în vederea deschiderii cursurilor.

●

Problema principală care a preocupat în această perioadă Comitetul sindicatului de la Liceul „I. L. Caragiale" din Ploiești a fost mobilizarea resurselor școlii pentru terminarea la timp a reparațiilor curente, a zugrăvelii etc. Cum aceste lucrări nu s-au putut efectua în lunile anterioare datorită faptului că liceul a găzduit, pe lîngă cursurile de pregătire a elevilor ce dau examen la secția fără frecvență, și examenul de definitivat organizat de I.P.C.D.-Brașov pentru profesorii de limba română, a fost nevoie ca ele să fie realizate acum, într-un timp scurt. În aceste împrejurări, contribuția Comitetului sindicatului s-a dovedit a fi deosebit de prețioasă.

Acțiunile pe care le-au întreprins organele și organizațiile sindicale constituie un sprijin real adus procesului instructiv-educativ, care va reîncepe peste cîteva zile cu o nouă desfășurare de forțe și de energii și cu perspectiva de a realiza la un nivel mai înalt cerințele puse de partid în fața școlii.

Printre noile construcții de la Porțile de Fier, una este destinată fiilor harnicilor constructori ai hidrocentralei de pe Dunăre. Impozantă, strălucitoare, școala așteaptă, bine pusă la punct, începerea cursurilor.

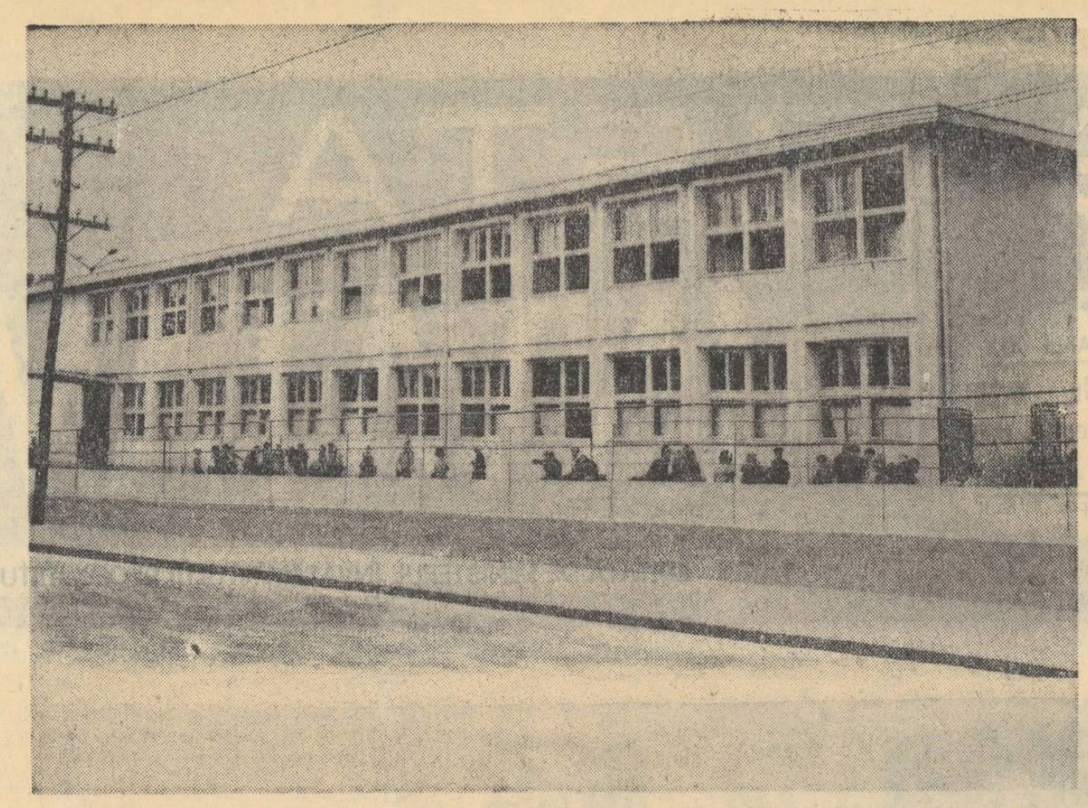

În audiență la secția de învățămînt

(Urmare din pag. 1)

rativitate peste tot. Numai că faptele pe care le constatăm sînt încăpățînate și nu ne lasă asemenea speranțe. Avem toate motivele să credem că „situațiile" suplinirilor care se alcătuiau luni nu erau definitive. De pildă, pînă la data efectuării raidului nostru nu se cunoșteau nici la raion și nici la oraș numele directorilor nou numiți. În mod normal, aceste numiri trebuiau de mult rezolvate în așa fel încît la 1 septembrie să se fi făcut și instalarea noilor directori. Lucrarea aceasta întîrzînd, problema suplinirii catedrelor ocupate de directorii respectivi a rămas și ea în suspensie.

La 4 februarie nu exista încă nici situația certă a prezentării tuturor titularilor la post. Unele „păsări călătoare" sînt ocupate în zilele începutului de septembrie cu căutarea catedrelor de suplinit prin alte părți. În timpul audiențelor am auzit de multe ori : „Dar dacă titularul se întoarce totuși înapoi ?", „O mai fi întîrziat cîteva zile, dar poate..." Legislația școlară nu este suficient de categorică pentru aceste cazuri, iar organele de învățămînt manifestă încă o mare indulgență față de acești plimbăreți care, de multe ori, provoacă încurcături și după data începerii anului școlar.

Iată un dialog tipic, auzit la secția de învățămînt a raionului. O profesoară solicită suplinirea unei catedre la o școală mai aproape de domiciliul său. Și „argumentează" :

— Mi-a spus un învățător înalt și brunet că profesorul de română va suplini anul acesta în oraș, așa că numiți-mă pe mine în locul lui.

Răspunsul nu vine imediat. Cel care trebuie să-l dea stă în cumpănă. Lăsînd la o parte aproximația datelor prezentate, solicitanta s-ar putea să aibă dreptate. **Dacă** profesorului de română i se aprobă suplinirea la oraș, **dacă** nu se ivesc alți contracandidați cu motive mai întemeiate, **dacă** organele superioare vor aproba, atunci profesoara va putea obține suplinirea dorită. Dar cînd ? La data de 4 septembrie șeful secției nu a putut da un răspuns precis. Deci :

— Mai țineți legătura cu noi. Să vedem ce se poate face.

Firește, de aici alte ore și zile pentru deplasarea la raion, pentru audiențe etc.

Cum s-ar putea înlătura asemenea situații ?

Din numeroasele păreri exprimate, de lucrătorii secțiilor, ca și de profesorii cu care am stat de vorbă, iată cîteva : întocmirea unui „calendar" riguros, cu date respectate strict, pentru rezolvarea cererilor de suplinire ; exigență, și dacă este nevoie, măsuri severe pentru a asigura prezentarea la posturi la data de 1 septembrie ; ca și în cazul transferărilor, rezolvarea din timp a tuturor mișcărilor de cadre ; mai multă operativitate (ca un mijloc de sporire a operativității prof. O. Andreescu propunea ca cererile de suplinire să se rezolve la nivelul regiunii).

Tot pe drum, pe drum, pe drum...

Din problemele ce s-au desprins din audiențele la care am participat am vrea să mai dezbatem una. Ne-a fost sugerată de cîteva cazuri concrete.

La 12 august a. c. s-a prezentat în audiență la șeful secției de învățămînt a orașului Ploiești un tînăr care, printr-o cerere foarte concisă solicita înscrierea în clasa a IX-a a cursului seral de la Liceul nr. 2 Pe colțul cererii a fost pusă atunci o rezoluție în care se spunea că solicitantul poate fi înscris dacă se încadrează în prevederile legale. Iată-l însă, pe data de 4 septembrie, din nou în audiență. La liceul respectiv, timp de trei săptămîni, a fost amînat, apoi trimis din nou la secție, de data asta cu o cerere mai completă, în care se specifica și situația școlară : repetent de două ori în aceeași clasă. Or, în cazul acesta, regulamentul școlar arată clar că nu este posibilă continuarea studiilor decît la secția fără frecvență. Pentru elucidarea completă a cazului s-a pierdut la secția de învățămînt încă o mulțime de timp cu telefoane la secretariatul școlii, cu consultarea unor inspectori și a regulamentului școlar, cu parlamentări și explicații. De ce oare toate acestea, cînd lucrurile puteau fi foarte simplu lămurite de la început de către școală conform regulamentului ?

Ne-am întîlnit de multe ori cu sistemul folosit de unele conduceri de școli de a „pasa" forurilor superioare probleme care, de fapt, cad în competența lor, sau de a se eschiva de răspundere. În audiență la șeful secției de învățămînt a orașului Ploiești s-a prezentat, de pildă, mama unui elev din clasa a IV-a, după spusele ei un copil supradotat, premiant al Școlii generale nr. 11. Dorea să-și mute copilul la altă școală. Avizul pus pe cererea ei de directorul școlii de unde urma să plece elevul (aviz cerut de legislația școlară) era formulat foarte confuz. Pentru a nu supăra nici pe mamă (profesoară la una din școlile din raion), nici pe directoarea adjunctă (colegă cu mama elevului), nici pe profesori (care, firește, nu doreau plecarea unui fruntaș la învățătură) directorul a redactat o frază din care nu se putea deduce clar dacă este sau nu de acord cu plecarea elevului. A fost necesară o nouă cerere, o nouă rezoluție cu o formulare precisă. Dar asta înseamnă altă alergătură, alt timp pierdut și pentru solicitant și pentru șeful secției de învățămînt.

Nu-i vorbă, metoda „du-te mai sus, problema nu depinde de noi" este folosită și de unele secții de învățămînt. Mărturie sînt zecile de exemple pe care ni le furnizează cei care, la ora cînd citiți aceste rînduri, umplu culoarele Ministerului Învățămîntului. În multe cazuri problemele pentru care aceștia bat drumul pînă în strada Nuferilor pot fi rezolvate adesea în raionul sau regiunea în care își au domiciliul. Numai că, pentru acest lucru, trebuie mai multă atenție din partea tuturor organelor de învățămînt, o analiză temeinică a fiecărei cereri, a fiecărei sesizări în parte și, mai ales, mai mult simț de răspundere.

Omul care ni se adresează trebuie să fie primit cu solicitudine. El trebuie să plece de la noi complet edificat. Și, mai mult ca oricînd, problemele care se ridică acum, în preajma deschiderii noului an școlar, trebuie rezolvate prompt, cu maximum de operativitate. Este și în interesul solicitanților și în interesul învățămîntului.

Prin telefon de la secțiile raionale de învățămînt

Ce se va discuta la consfătuirile corpului profesoral ?

Peste cîteva zile au loc consfătuirile corpului profesoral. În toiul pregătirilor ne-am adresat unor secții raionale de învățămînt pentru a afla ce probleme vor fi puse în discuția cadrelor didactice.

Prof. TEODOR SPERDEA, șeful secției de învățămînt a raionului Orșova :

Una din problemele principale care ne-a preocupat în anul școlar trecut și care va forma obiectul dezbaterilor în cadrul consfătuirilor corpului profesoral este modernizarea procesului de învățămînt. În cîteva școli din raionul nostru, cadrele didactice, consultînd o bogată literatură de specialitate, au organizat experimente interesante privind întărirea caracterului formativ al procesului de învățămînt. De menționat că, urmărindu-se modernizarea metodelor de predare, în anul trecut s-au asigurat tuturor școlilor din raion mijloacele audio-vizuale necesare. Și pentru acest an școlile au primit numeroase materiale didactice noi, moderne. Deci, străduinței colective de modernizare a procesului de învățămînt i-a fost asigurată și o bază materială corespunzătoare.

Dezbaterile noastre vor putea fi duse astfel nu numai pe plan teoretic ci și practic, fiind concretizate în rezultate deja obținute.

Prof. GHEROGHE DASCĂLU, șeful secției de învățămînt a raionului Babadag :

O serie de constatări făcute la lecții în timpul anului trecut ne-au arătat că la consfătuiri trebuie să stăruim îndeosebi asupra necesității de a se utiliza rațional, cu maximă eficiență, cele 50 de minute afectate lecției. Este o problemă care ne va da prilejul unor dezbateri rodnice privind metodele de predare, conținutul învățămîntului, disciplina muncii etc. Ne propunem, de pildă, să combatem tendința unor profesori spre formalism, spre momente de aparentă activitate în cadrul controlului cunoștințelor, al fixării acestora etc. De asemenea, vom lua în discuție și alte cauze care împiedică folosirea cu randament deplin a timpului lecției, relevînd, printre acestea și întîrzierile în intrarea la ore, absențele nemotivate și altele.

Prof. MARIA IACOBEANU, șefa secției de învățămînt a orașului Bacău :

Redactînd obișnuitul bilanț al activității din anul școlar 1966—67 ne-am străduit să înfățișăm succint dar exact rezultatele muncii noastre, să nu repetăm lucruri arhicunoscute, ci să ne îndreptăm în mod deosebit atenția asupra problemelor noi. Printre acestea de pildă, se numără unele aspecte ale muncii educative. În noul an școlar vom stărui în mod deosebit asupra dezvoltării educației fizice și a sportului școlar. Dorim ca discuțiile purtate în consfătuiri să sublinieze însemnătatea acestei laturi a educației fizice și să contribuie la găsirea celor mai bune căi pentru realizarea ei.

În mod deosebit ne propunem să ne ocupăm la consfătuiri și de problemele muncii liceelor de specialitate înființate în orașul nostru, să analizăm rezultatele și perspectivele pe care le au acestea.

În ziua tradiționalei festivități

(Urmare din pag. 1)

Îngrijindu-se ca activitatea elevilor și profesorilor să se desfășoare în chip corespunzător de la bun început, învățătorii și profesorii-diriginți vor proceda, imediat după încheierea festivităților, la organizarea claselor, vor distribui manualele școlare. Vor fi împărtășite, firește, amintirile și impresiile culese în vacanță dar, în același timp, privirile vor fi îndreptate și spre viitor — spre noile cunoștințe ce urmează a fi studiate, spre căile și procedeele cele mai bune care asigură temeinica lor asimilare; elevilor li se va vorbi despre regulile de comportare în școală și în afara școlii. Ca o ultimă pregătire înainte de începerea lecțiilor propriu-zise, le va fi comunicat elevilor orarul

Se vor desfășura apoi primele ore de cursuri.

Între activitățile specifice primelor zile ale anului școlar, se cuvine să mai amintim convorbirile directorilor de școli cu colectivele de elevi din clasele nou formate (clasele a V-a, a IX-a sau anii I) precum și cu acele clase care în anul școlar precedent au ridicat probleme deosebite.

Bunul mers al muncii școlare din însuși momentul începerii ei cere secțiilor de învățămînt regionale, raionale și orășenești, ca și miniștilor, minuțioasele pregătiri care o au în subordine școli profesionale și tehnice, să asigure cu grije controlul și îndrumarea activității instructiv-educative și să ajute efectiv conducerile școlilor și personalul didactic în realizarea sarcinilor ce le revin.

Festivitatea deschiderii cursurilor, minuțioasele pregătiri care o precedă, etapa școlară al cărei început o marchează aceasta reprezintă elemente importante ale procesului didactic, cu ecouri pregnante în întreaga lui desfășurare ulterioară.

150 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU

Ctitor al învățămîntului modern din România

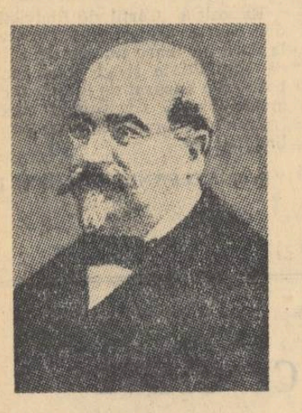

A doua jumătate a secolului al XIX-lea din istoria României a fost dominată de figura marelui Kogălniceanu, pe care N. Iorga îl socotea „cel mai mare conducător cultural și politic pe care l-au avut românii în epoca modernă", iar A. D. Xenopol „una din acele naturi alese, ce greu încap cîte două alături într-un veac".

Ca cel mai de seamă colaborator al domnitorului Cuza, Kogălniceanu a participat la organizarea statului român pe baze noi, înfăptuind numeroase reforme, printre care și reforma școlii, menită să pună temeliile învățămîntului modern al României.

Încă din 1837, la vîrsta de 20 de ani, aflîndu-se pe băncile universității din Berlin, s-a pronunțat pentru înlocuirea literelor slavone cu literele latine, care, sublinia el, „fiind ale vechilor noștri strămoși, curînd sau tîrziu vor fi și ale noastre".

Plin de rîvnă pentru luminarea maselor, pentru formarea unei cît mai largi pături de intelectuali înaintați, Kogălniceanu, care deține deja funcțiile de maior și aghiotant domnesc, devine, din noiembrie 1843, și profesor la Academia Mihăileană, unde ține cursul de istorie națională, dînd dovadă de calități excepționale de pedagog. Cursul său a avut o importanță deosebită pentru dezvoltarea științei istorice românești și a culturii noastre în general. Cum ideile pe care profesorul Kogălniceanu le împărtășea studenților erau de o mare îndrăzneală politică, în aprilie 1844 a fost îndepărtat de la catedră. Interesul său pentru problemele învățămîntului a rămas însă mereu aceleași. În 1848 propune instrucție egală și gratuită. Între 1844 și 1853, așa cum reiese dintr-un memoriu înaintat domnitorului Grigore Ghica, a participat activ „la organizarea învățăturii publice".

Marele cărturar și om politic care a fost M. Kogălniceanu a avut posibilitatea să influențeze direct dezvoltarea învățămîntului românesc atunci cînd, o dată cu înfăptuirea Unirii, a devenit cel mai de seamă colaborator al lui Cuza. În 1860, deținînd și funcția de ministru al Instrucțiunii Publice al Moldovei, el declara : „Doresc ca în țară, cît mai curînd, să nu fie o comună fără școală și nici un român fără a ști a scrie și a citi. Cînd vom ajunge acest fericit moment vom putea fi în liniște și siguri de viitorul patriei noastre". În același an, cu un alt prilej, afirma : „Cît va fi în putința mea, din parte-mi, mă voi sili mai întîi de toate a da edificiului nostru instructiv o bază solidă și largă prin înmulțirea școalelor sătești". Adînc cunoscător al realității sociale, Kogălniceanu lega dezvoltarea învățămîntului elementar de desființarea relațiilor feudale. „Pînă cînd nu se va desființa boierescul — declara el în 1860 — în zadar vom înființa școli ; căci țăranul mai degrabă își ia băiatul, de-ndată ce poate umbla, ca să-i ajute la muncă, decît să-l dea la școală".

Ca prim ministru al României, în 1864, Kogălniceanu socotește că, după îndeplinirea reformei agrare, sosise și ceasul reformei învățămîntului. Legea Instrucțiunii Publice elaborată în acel an sub conducerea lui introducea învățămîntul public gratuit și obligatoriu. Învățămîntul primar era fixat la 4 ani, cel secundar la 7 ani și cel universitar la 3 ani. De asemenea, legea acorda un loc deosebit învățămîntului practic, preconizînd înființarea de școli de comerț, de agricultură etc. pentru ca, așa cum cerea Kogălniceanu, „țara aceasta să înceapă a avea în toate specialiști serioși". Legea din 1864 a ajutat la unificarea instrucțiunii publice în noul stat, a contribuit în cea mai mare măsură la făurirea învățămîntului modern în țara noastră.

Un mare rol a avut Kogălniceanu în înființarea universităților din Iași (în 1860) și București (în 1864). După ce a cumpărat casele Rosnovanu pentru localul Universității din Iași și a pregătit sălile necesare pentru cursuri, el menționează, într-o scrisoare adresată domnitorului Cuza : „Era rezervat domniei Înălțimii Voastre de a înzestra țara cu asemenea școală înaltă, care să concentreze inteligența națională și să dea românilor mijlocul de a găsi în înșiși patria lor cele mai multe din cunoștințele care pînă acum nu le puteau găsi decît în străinătate cu mari sacrificii".

Atent la nevoile școlii, Kogălniceanu s-a preocupat îndeaproape și de pregătirea corpului didactic, pe care îl prețuia în mod deosebit. „Puteți asigura adevăraților profesori că instrucțiunea publică, că corpul profesoral, și în viitor, ca și în trecut, vor găsi pururea în mine un călduros apărător al adevăratelor lor interese" — îi spunea în 1869, profesorului V. Șerban din Iași. El recomanda cadrelor didactice să înființeze societăți literare și științifice, să colaboreze la ziare și reviste, să se preocupe de creații personale, să țină conferințe, îndemna pe învățători să culeagă folclor și materiale legate de trecutul poporului nostru, astfel ca activitatea tuturor slujitorilor învățămîntului să nu se limiteze la școală, ci să contribuie la luminarea marelui public.

Pînă la sfîrșitul vieții sale, survenită în 1891, Kogălniceanu a susținut cu căldură și competență, prin discursuri, prin diferite intervenții, prin presă etc. interesele învățămîntului românesc. Dascălii din România au văzut și văd în figura lui pe una din marile personalități pe care le-a dat poporul român, pe unul din creatorii României moderne, a cărui memorie o cinstesc ca atare.

Prof. NICOLAE CIACHIR
doctor în științe istorice

Sesiune științifică festivă

Cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Mihail Kogălniceanu, Societatea de științe istorice și filologice din Republica Socialistă România a organizat, la București, o sesiune științifică festivă.

După cuvîntul de deschidere, rostit de acad. **P. Constantinescu-Iași**, președintele Societății, s-au prezentat expunerile : „150 de ani de la nașterea lui Mihail Kogălniceanu" (prof. univ. **Dan Simonescu**), „Mihail Kogălniceanu și chestiunea Dunării" (prof. univ. **Vasile Maciu**, membru corespondent al Academiei), „Patriotul Kogălniceanu și Europa" (conf. univ. **Al. Husar**, Iași), „Kogălniceanu inedit" (conf. univ. **Augustin Z. N. Pop**, Pitești), „Mihail Kogălniceanu și evenimentele din martie 1848 de la Iași" (prof. **D. Vitcu**, Iași), „Legăturile lui Mihail Kogălniceanu cu orașul Galați" (prof. **Paul Păltănea**, Galați), „Mihail Kogălniceanu și rolul său în formarea și organizarea statului național român" (cercetător științific principal **Dan Berindei**), „Mihail Kogălniceanu — călător peste hotare" (conf. univ. **Emil Boldan**), „Din activitatea jurnalistică a lui M. Kogălniceanu" (conf. univ. **Paul Cornea**), „Mihail Kogălniceanu — scrieri necunoscute din vremea mișcării revoluționare de la 1848" (prof. **Al. Zub**, Iași), „Mihail Kogălniceanu și rolul său în înfăptuirea reformelor social-economice și politice în patria noastră" (prof. **Emil Codrescu**, Sibiu), „Mihail Kogălniceanu și organizarea administrativă a Moldovei în prima sa guvernare din timpul domniei lui Al. I. Cuza" (conf. univ. **N Corivan**, Iași), „Mihail Kogălniceanu în documentele mănăstirilor Neamț și Secu" (lector univ. **Traian Cantemir**, Bacău).

OPINII

Eficiență în munca metodică

Începe un nou an școlar. Desăvîrșind pregătirile pentru deschiderea lui, secțiile de învățămînt, școlile, cadrele didactice întocmesc și planuri ale muncii metodice, căutînd căile menite să sporească aportul acestei munci la ridicarea eficienței procesului instructiv-educativ.

Într-adevăr, prin caracterul ei permanent și de masă activitatea metodică poate aduce o contribuție substanțială la rezolvarea unor probleme stringente ale predării, la efectuarea unui schimb de experiență eficient. Ținînd seamă de acest lucru, numeroase comisii metodice și cercuri pedagogice selectează cu grijă problemele ce urmează a fi puse în discuție, asigură o anumită ordine în eșalonarea acestor probleme, urmăresc în timp diferitele lor aspecte și verifică în practică soluțiile propuse.

Nu este însă mai puțin adevărat că multe comisii metodice, cercuri pedagogice etc, desfășoară o activitate cu un pronunțat caracter formal, care nu contribuie cu nimic la realizarea progresului în munca instructiv-educativă. În planurile de muncă ale acestora problemele sînt reluate mereu de la un an la altul, se repetă invariabil lucruri de mult știute și discutate, ajungîndu-se la o sferă de preocupări săracă, lipsită de interes. Totodată, în multe locuri temele dezbătute în cadrul diferitelor forme ale muncii metodice nu au nici o legătură între ele, nu privesc aspectele majore ale procesului instructiv-educativ și nu se soldează cu măsuri practice.

Deficiențele acestea se datorează, între altele, și lipsei de continuitate în activitatea celor care le conduc, ceea ce determină și lipsa de continuitate în abordarea diferitelor probleme și, deci, absența perspectivei în dezbaterea și rezolvarea lor. Încercarea de a evita asemenea situații prin recomandarea unor teme care să fie discutate anual în comisiile metodice sau în alte forme de muncă metodică, așa cum a încercat I.P.C.D.-Cluj, a dat unele rezultate pozitive, dar în același timp a îngustat într-o anumită măsură activitatea comisiilor și a cercurilor și a limitat inițiativa acestora.

Calea principală pentru sporirea eficienței muncii metodice o poate constitui, după părerea mea, numai asigurarea continuității și perspectivei în activitatea comisiilor metodice și a cercurilor pedagogice, eliminarea repetărilor inutile și a formalismului. O condiție esențială în această direcție o prezintă stabilitatea, pe o perioadă cît mai îndelungată, a formelor de activitate metodică.

De o însemnătate hotărîtoare este, în același timp, axarea activității metodice pe problemele cele mai actuale ale procesului de învățămînt. Pot fi abordate, de pildă, teme referitoare la organizarea științifică a predării, la sporirea eficienței lecțiilor și la rolul deținut în această privință de folosirea mijloacelor audio-vizuale, la întărirea caracterului independent al muncii desfășurate de elevi pentru însușirea cunoștințelor, la valorificarea conținutului educativ al lecțiilor etc. Firește, acestea sînt teme largi, care nu pot fi dezbătute în cadrul unei singure ședințe sau printr-un referat de cîteva pagini, ci prezintă numeroase aspecte ce necesită un studiu aprofundat. Consider că, pentru a se asigura dezbaterea multilaterală și aprofundarea unor asemenea teme de importanță majoră, ca și pentru evitarea repetărilor, ar fi necesare planuri de perspectivă eșalonate pe mai mulți ani, care să permită cercetarea atentă în timp a unor aspecte diferite și verificarea anumitor concluzii prin experimente proprii. Din aceste planuri s-ar putea desprinde apoi temele care ar urma să fie abordate în fiecare an. În acest fel munca metodică s-ar îmbina cu cercetarea științifică și s-ar putea ajunge la concluzii practice pentru fiecare învățător sau profesor.

Realizarea perspectivei, a caracterului creator al activităților metodice depinde în cea mai mare măsură de interesul pe care-l manifestă fiecare colectiv școlar, de crearea unui climat favorabil căutării și cercetării științifice, ca și de îndrumarea efectivă din partea conducerilor de școli și a secțiilor de învățămînt

C. MINCA

■

Se socotește în mod unanim că munca metodică în școală este o formă a sistemului de perfecționare a cadrelor didactice. Această afirmație corespunde unui adevăr, dar, fiind prea generală, a determinat adesea o orientare greșită a muncii respective.

În multe cazuri s-a constatat de pildă că, explicit sau implicit, munca metodică din școală are în special rolul de a informa învățătorii și profesorii asupra problemelor pedagogice „mari". Practic, însă informația teoretică este eficientă numai cînd are loc în perspectiva rezolvării unei probleme precise din munca profesională. În alte cazuri, tendința de a folosi activitatea metodică exclusiv pentru realizarea schimbului de experiență a determinat un nesfîrșit șir de interasistențe și lecții deschise. Am auzit nu o dată directori declarînd că în școlile lor s-au organizat atîtea sau atîtea sute de interasistențe, fără însă să poată spune ceva cît de cît concret despre rezultatele acestora.

Concepută în acest fel munca metodică a apărut ca o sarcină nouă pe lîngă altele, în cadrul ei diferențiindu-se în continuare zeci și zeci de alte sarcini. Firesc, aceasta a dus la o serie întreagă de forme paralele de organizare a acestei munci: comisii metodice, consilii pedagogice, cabinete metodice școlare, cercuri pedagogice, cabinete metodice orășenești sau raionale, fiecare avînd planul său de muncă, plan care tinde să fie cît mai dezvoltat. Pentru cele trei ședințe ale consiliului pedagogic dintr-un an școlar, de exemplu, manualele de pedagogie și alte lucrări de specialitate prevăd atît de multe probleme, încît ar fi necesar ca fiecare din aceste trei ședințe să dureze măcar două săptămîni. Cum adesea aceiași oameni au sarcini și în cadrul comisiei metodice, și al cabinetului metodic, și al cercului pedagogic etc., nu e de mirare că ei își rezolvă aceste sarcini prin referate în care copie sau compilează diferite lucrări.

Formalismul existent astăzi în munca metodică din școli se datorește, după părerea noastră, și faptului că activitatea de îndrumare a muncii metodice nu a constat atît în a se arăta **cum se efectuează o cercetare metodică**, ci în a-i enumera și înmulți mereu sarcinile. Or, „îndrumarea" care se rezumă la înmulțirea necontenită a sarcinilor reflectă incapacitatea de a îmbrățișa un conținut și de a-l dezvolta, de a-l rezolva pînă la capăt. Criticile la adresa muncii metodice, la rîndul lor, au surprins numeroase aspecte negative, formale, dar n-au arătat cum trebuie concepută și desfășurată această activitate.

Pornind de la experiența unor școli din orașul Iași (de exemplu Liceul nr. 9 și Liceul nr. 6) noi am constatat că formalismul din munca metodică dispare cînd această activitate este concepută ca reflex al necesității contemporane ca fiecare om, la locul său de muncă, **să gîndească asupra procedeelor folosite în vederea perfecționării propriei sale activități.** Așa cum laboratorul unei uzine tinde la rezolvarea problemelor acesteia prin folosirea datelor științei și tehnicii contemporane, comisiile metodice, consiliile pedagogice etc. sînt chemate să ajute fiecărui învățător și profesor să descopere căile specifice prin care își poate desăvîrși necontenit munca practică.

Privită dintr-un asemenea unghi, munca metodică ar implica două feluri de sarcini. În primul rînd se desprind sarcinile curente: discutarea programelor și manualelor, planificarea calendaristică, informații teoretice, schimb de experiență. În al doilea rînd apar sarcini de cercetare științifică propriu zisă. Pînă acum, în marea majoritate a cazurilor munca metodică a fost orientată spre rezolvarea sarcinilor din prima categorie, chiar dacă aceasta presupunea repetarea lor mecanică de la an la an. Cercetarea metodico-științifică a propriei munci, foarte sporadică, s-a redus în deobște la unele anchete. După părerea noastră, este absolut necesar ca în viitor activitatea metodică să fie orientată spre rezolvarea sarcinilor din a doua categorie. Ar fi foarte binevenit în acest scop un sprijin mai larg acordat școlilor din partea Institutului de științe pedagogice și a catedrelor de pedagogie.

Cadrul prim de desfășurare a muncii metodice va continua să-l ofere, desigur, comisia metodică, dar socotim neapărat necesar ca aceasta să aibă anual una sau două teme de cercetare propriu-zisă. Temele cercetării, organizarea și durata acesteia nu pot fi prevăzute, desigur, prin regulamente și instrucțiuni. În această privință comisiile metodice trebuie să aibă libertate și răspundere deplină. Prevederea ca trimestrial să aibă loc o ședință a consiliului pedagogic, una a cabinetului metodic al școlii și cîte una pentru fiecare comisie metodică ni se pare cu totul arbitrară și generatoare de formalism.

Celelalte forme — consiliul pedagogic, cercurile pedagogice, cabinetul metodic etc. — nu sînt, după noi, decît forme de îndrumare și valorificare a muncii comisiilor metodice.

Fiind principala cale prin care un învățător sau un profesor își studiază în mod conștient și sistematic propria muncă și poate introduce realmente ceva nou în activitatea sa, munca metodică din școli necesită neapărat o îndrumare mult mai competentă decît pînă acum. De aceea, credem că în această direcție trebuie orientate în primul rînd eforturile forurilor de specialitate.

I. ROMAN
lector la catedra de pedagogie
Universitatea „Al. I. Cuza"-Iași

Din nou despre necesitatea continuității în munca diriginților

Aș dori să aduc din nou în discuție o problemă care mi se pare deosebit de importantă în activitatea dirigintelui, în rezultatele activității lui mai ales. Este vorba de continuitatea muncii sale.

În general, conducerile școlilor, ca și secțiile de învățămînt se străduiesc să asigure la majoritatea claselor diriginți stabili, care să le conducă în tot timpul școlarității. Nu este însă mai puțin adevărat că adesea, repartizarea diriginților făcîndu-se la întîmplare, ei trebuie schimbați de la un an la altul, ceea ce, firește, aduce prejudicii serioase bunului mers al procesului de învățămînt, calității și eficienței întregii munci instructiv-educative.

Într-adevăr, se știe că diriginții care se schimbă de la an la an nu reușesc decît în foarte mică măsură să cunoască colectivul de elevi, interesele și aspirațiile sale, și cu atît mai puțin particularitățile psiho-fizice individuale ale membrilor colectivului. Necunoscîndu-i suficient, diriginții nu se pot apropia de ei, nu-i pot înțelege, nu pot interveni la timpul optim pentru a-i ajuta, nu pot să le asigure un sprijin real.

Sînt de luat în considerare însă și alte cazuri, nu numai acelea în care diriginții sînt schimbați în fiecare an. Iată un asemenea caz: Timp de cîțiva ani un profesor este diriginte la o clasă oarecare. Apoi obiectul lui nu mai figurează în planul de învățămînt al clasei respective. Ce se întîmplă de obicei? Care dintre cele două argumente rămîne în picioare? Cel al continuității muncii dirigintelui sau cel al predării? În cele mai multe cazuri se renunță la continuitate. Ca urmare, clase conduse ani de-a rîndul de diriginți prieenuți și destoinici care printr-o muncă asiduă au reușit să-și cunoască elevii, să-i organizeze și să-i educe într-un stil propriu, primesc diriginți noi tocmai cînd trebuie alcătuite fișele psiho-pedagogice, cînd se cere încheiat bilanțul activității și al eforturilor comune, cînd urmează să se dea cele mai importante îndrumări pentru orientarea profesională, pentru viață. Nu afirmă nimeni că noii diriginți nu pot fi la fel de bine pregătiți, la fel de sîrguincioși și destoinici ca predecesorii lor. Ei sînt însă complet străini de viața colectivului. Cred de aceea că, deși apar împrejurări în care dirigintele nu mai poate preda la clasa sa, dacă a lucrat mai mulți ani cu colectivul acestei clase și s-a legat de el, poate rămîne în continuare în mijlocul elevilor lui.

Renunțarea la principiul continuității, unul dintre principiile de bază ale activității instructiv-educative, vădește, după părerea mea, o orientare nejustă în soluționarea unor probleme de fond ale procesului muncii școlare. Poate că ar fi bine, de aceea, ca pentru evitarea fluctuației diriginților, la recrutarea lor să se aibă în vedere, pe lîngă celelalte criterii, și posibilitățile fixării pe post pe toată perioada școlarității unui colectiv de elevi.

Prof. NICULINA GÎDIUȚĂ
Cîmpulung-Argeș

O lacună în educația muzicală a școlarilor

În educarea estetică a pionierilor și școlarilor muzica instrumentală ocupă un loc de seamă; prin simțămintele adînci pe care le exprimă, prin varietatea și prospețimea ei, prin acel inefabil ce generează înalte stări afective, ea îmbogățește și înfrumusețează viața copiilor.

Am observat însă — și faptul este izbitor — că în raport cu ansamblurile corale, numărul formațiilor instrumentale școlare este extrem de mic. O anchetă în rîndurile a 588 de elevi din clasele I-IV din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, bunăoară, a arătat că doar 66 din ei, adică 11,2 la sută, cunoșteau un instrument muzical.

Între cei 66 de copii care studiază un instrument muzical, repartiția este următoarea: pian — un copil, vioară — 27 de copii, acordeon — 25 de copii, chitară — 3 copii, alte instrumente 10 copii. Rezultă în mod evident, că instrumentele predilecte ale copiilor sînt vioara și acordeonul, restul instrumentelor, și în special pianul, fiind slab reprezentate. Dacă pentru pian s-ar putea găsi oarecari justificări mai mult sau mai puțin plauzibile (prețul lui, necesitatea spațiului etc.), pentru celelalte instrumente motivațiile sînt, incontestabil, șubrede.

Din totalul familiilor celor 588 de elevi, doar în 16 se cîntă la un instrument (în două cazuri mama, în 11 cazuri tatăl, în trei cazuri frații și surorile). Iată deci încă o cauză care frînează educația copiilor pe această linie.

Trebuie să recunoaștem însă că sînt și alte cauze care împiedică mai larga răspîndire a studierii instrumentelor. De exemplu, la Casa pionierilor, unde copiii ar trebui să găsească răspuns preocupărilor lor muzicale, nu există decît un cerc de vioară, iar în oraș mai funcționează un cerc de acordeon la Casa de cultură. După cum se vede, e prea puțin pentru a putea da unui număr mai mare de copii posibilitatea de a cunoaște instrumentele muzicale.

În scopul formării unei tradiții, pentru educarea muzicală a pionierilor și școlarilor se impune cu necesitate, după părerea noastră, înființarea la casele pionierilor și a unor cercuri de pian, acordeon, chitară, mandolină. Credem că în felul acesta s-ar veni și în întîmpinarea doleanței copiilor (menționăm că 171 de copii din cei anchetați și-au exprimat dorința de a studia un instrument.

O altă cauză care a dus la situația nesatisfăcătoare semnalată de noi este repartiția inechitabilă a unor instituții muzicale de specialitate. Este firesc ca în orașele mari să existe teatre de operă, conservatoare, filarmonici, școli de muzică etc. Nu este însă firesc faptul că în orașele mai mici nu găsești nici cea mai modestă instituție de acest fel. Credem că o analiză atentă, minuțioasă, ar evidenția necesitatea înființării unor școli muzicale și în orașele mai mici. În asemenea orașe, o școală elementară de muzică nu poate fi decît binevenită, iar organizarea ei nu comportă probleme de nerezolvat. S-ar putea lua în considerare și înființarea, în una din școlile din oraș, a unei catedre de muzică instrumentală; o repartizare mai armonioasă, mai echilibrată a orelor prevăzute în planul de învățămînt ar permite, fără îndoială, integrarea predării unui instrument în școală.

Pentru întărirea educației muzicale ar trebui ca Ministerul Învățămîntului să doteze măcar una din școlile unui oraș cu instrumentele necesare organizării unei fanfare a elevilor. Binevenită ar fi și organizarea unui concurs național pentru formațiile instrumentale de elevi, cu forme și cerințe diferite pentru școli de muzică, licee și școli generale. Credem că ar suscita interes și inițierea unor cursuri muzicale pentru copii organizate de radioteleviziune. De multă atenție s-ar bucura o antologie adresată elevilor care să cuprindă secvențe din viața marilor compozitori și interpreți români și de peste hotare. Aceasta ar stimula desigur interesul copiilor pentru studiul instrumentelor muzicale.

Firește că există și alte forme care, valorificate adecvat, i-ar face pe copii mai sensibili, mai receptivi la frumusețea muzicii. Datoria noastră este să le scoatem la lumină, să le dăm viață, să le îmbinăm armonios în vederea împlinirii culturii muzicale a tinerei generații

Prof. VASILE CIOBANU
metodist la Consiliul Organizației pionierilor din orașul
Gheorghe Gheorghiu-Dej

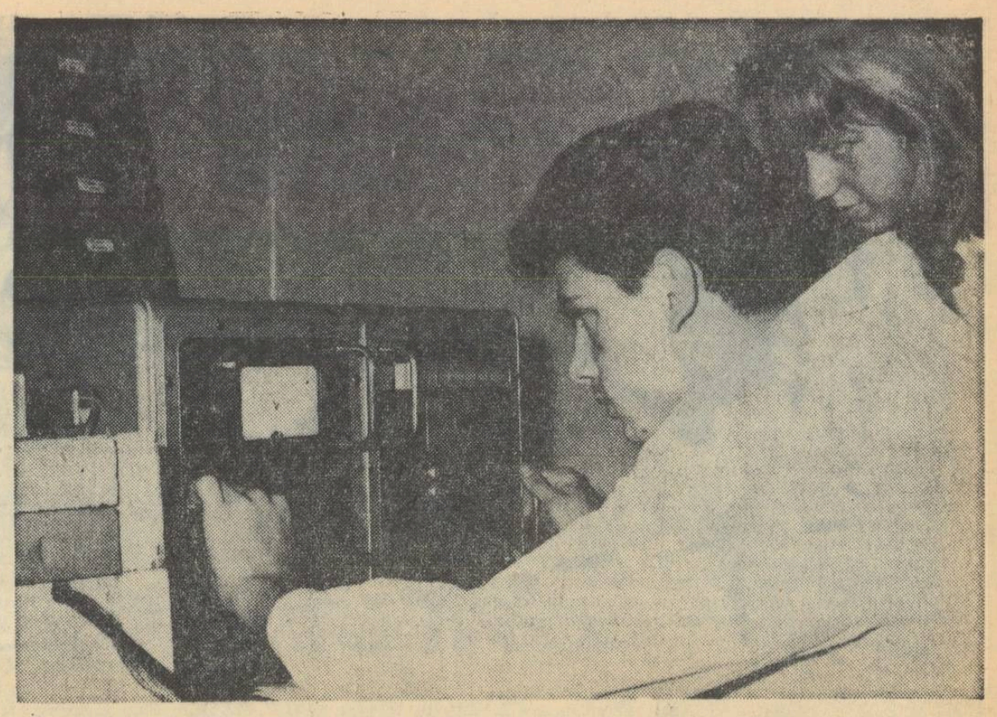

În laboratorul de fizică nucleară al Universității din București.

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Perspective noi în practica pedagogică

În complexul de măsuri referitoare la asigurarea unui personal didactic de înalt nivel științific, recentul studiu cu privire la dezvoltarea învățămîntului superior acordă un loc important, precum era și de așteptat, practicii pedagogice a viitorilor profesori care vor preda la clasele V—XII.

Pășind la catedră, tînărul absolvent de facultate trebuie să aibă siguranța omului bine pregătit profesional, bine orientat în problemele metodico-pedagogice de actualitate, capabil să evite greșelile, eșecurile, cu tot cortegiul lor de repercusiuni. Pînă în prezent pratica pedagogică nu i-a asigurat pe deplin o asemenea pregătire. Se afirmă că neajunsurile existente în acest domeniu ar fi generate de volumul prea amplu al practicii pedagogice, cu cele două etape ale ei — de observație și de probă — și se propune renunțarea totală la una din etape (cea a practicii de probă, care ar urma să se efectueze abia după încadrarea în învățămînt, în perioada de stagiat). În ceea ce mă privește, consider că îmbunătățirea condițiilor în care se desfășoară în prezent practica pedagogică nu se poate realiza operînd cu bisturiul, extirpînd total una din cele două etape ale ei și reducînd întregul proces de instruire metodică doar la practica de observație. **Renunțarea la etapa practicii de probă ar lăsa un gol primejdios în arsenalul metodic al tînărului profesor.** Ar fi ca și cum am încredința unei persoane neinițiate volanul unui automobil, cerîndu-i să-l conducă numai după ce a a învățat după carte și a „observat", manevrele unui șofer calificat. În mod cert un astfel de șofer amator ar constitui un pericol public. Dar oare tînărul absolvent de facultate care ar fi trimis să predea în fața clasei fără să fi experimentat munca de predare n-ar constitui un pericol la fel de mare pentru clasa respectivă? Oare el trebuie să învețe practic a preda abia după numirea sa ca stagiar sau înainte de a i se încredința instruirea și educarea materialului uman? După opinia mea înlăturarea practicii de probă constituie un risc deosebit de periculos, ce se poate solda cu rebuturi ireparabile.

Socotesc că practica pedagogică a viitorilor profesori ar trebui să cuprindă, în primul rînd, o practică de inițiere, realizată în cadrul facultății, cu două etape: a) etapa de observație și b) etapa de probă. Ar urma, în al doilea rînd, practica de consolidare, postuniversitară (etapa de stagiat), care se încheie prin susținerea examenului de definitivat.

Fiecare din aceste etape implică probleme serioase, care cer soluții noi, îndrăznețe, de perspectivă. De exemplu, o problemă esențială în practica de inițiere, despre care studiul nu amintește nimic, este: **unde și sub conducerea cui trebuie să se desfășoare etapa observației? N-ar fi lipsit de interes să se studieze formele de muncă în fostele seminarii pedagogice care, la timpul lor, au dat cadre didactice de prestigiu, cu o valoroasă calificare profesională.** Poate fi luată în considerare și propunerea făcută în presa pedagogică cu privire la **înființarea unor școli de aplicație în care să se realizeze întreaga practică de inițiere (și etapa observației și cea de probă).** Esențial este ca aceste școli să fie dotate cu utilaj modern, cu tot ce produce astăzi tehnica didactică și să fie încadrate cu metodiști valoroși (profesori emeriți, profesori care au obținut gradul I etc.)

Spre a se asigura caracterul multilateral al practicii pedagogice, consider că trebuie să se folosească cele mai variate căi: sisteme de lecții realizate la nivelul impus de condițiile modernizării procesului de învățămînt, acțiuni în afara clasei, acțiuni social-culturale etc. Acolo unde este necesară și cunoașterea muncii pe terenul agricol (de exemplu la facultățile de științe naturale și științe agricole), se impune colaborarea permanentă cu o școală sătească, în cadrul căreia va trebui să se desfășoare o parte din practică. Apoi, întrucît numeroși absolvenți ai facultăților de 5 ani sînt încadrați ca profesori stagiari la școlile generale fără ca ei să fie inițiați în specificul muncii cu elevii mai mici, mă gîndesc și la oportunitatea participării lor, în perioada practicii de inițiere, la cîteva lecții model ținute cu elevii claselor V-VIII.

Cînd trebuie să înceapă practica de inițiere? Ideal ar fi ca **etapa de observație să înceapă abia după studiul disciplinelor pedagogice, inclusiv metodica predării obiectului respectiv.** Aceasta ar asigura studenților condiții optime de a urmării, interpreta și analiza în mod conștient diversele aspecte metodice care apar în cadrul predării, înlăturîndu-se astfel empirismul și simplismul ce se mai remarcă la unii practicanți.

Înființarea unor școli de aplicație cu mai multe clase paralele, eșalonarea practicii pe o perioadă mai mare de timp și repartizarea studenților pe grupe mai restrînse ar face posibilă și desfășurarea în condiții superioare a practicii de probă, eliminîndu-se unele neajunsuri semnalate în prezent. Ar fi util ca admiterea studenților la etapa de probă să fie precedată de un seminar recapitulativ cu privire la problemele metodologice ridicate în predarea lecțiilor. Aceasta i-ar determina pe studenți să revadă cu atenție problemele respective, iar munca lor directă, de predare s-ar solda cu rezultate mai valoroase.

Practica de probă cere ca studenții să predea lecții de tipuri diferite la clase diferite, să organizeze ore de dirigenție etc. În ultima parte ar trebui să se treacă și la o formă superioară de pregătire metodică: practica de o zi (sau două), în cadrul căreia fiecare student să predea 3—4 lecții, așa încît să vadă cum se reflectă condițiile diferențiate de predare asupra calității și rezultatelor lecției și, mai ales, să se familiarizeze cu stilul muncii sale viitoare, ca profesor stagiar.

Consider că practica de consolidare, postuniversitară, este extrem de utilă pentru ridicarea măiestriei pedagogice a tinerilor profesori, pentru a-i feri de plafonare, de șablonizare și rutină. În această etapă, de stagiat, ar fi necesar ca unele cadre cu experiență didactică, animatori ai noului în procesul de învățămînt, să devină mentori ai colegilor lor începători, îndrumîndu-le munca în mod constant și organizat. Firește că **rolul esențial în această perioadă va reveni centrului metodico-didactic regional,** cu condiția ca acesta să dispună de suficiente cadre de prestigiu, spre a cuprinde pe toți profesorii stagiari. Pentru a facilita munca de îndrumare și control a centrului metodico-didactic regional ar fi utilă și o colaborare stabilă între centrul metodico-didactic, catedrele de pedagogie și de metodică din cadrul universităților și institutelor pedagogice de 3 ani. Tot în acest scop s-ar putea organiza periodic, în centrele de raion sau regiune, unele consultații metodice pentru profesorii stagiari, și s-ar putea edita pentru ei scrisori metodice. Va trebui de asemenea să fie stimulată participarea efectivă a profesorilor stagiari la sesiunile de comunicări științifice raionale și regionale. În fine, comisiile metodice din cadrul școlilor, ca și cercurile pedagogice, vor trebui să-și orienteze planurile lor de muncă și în funcție de problemele ridicate de activitatea profesorilor stagiari.

Organizînd practica pedagogică pe o bază materială modernă și în condițiile unei gradări judicioase a independenței viitorilor profesori pe parcursul „uceniciei" didactice putem asigura școlii cadre de nădejde, care să corespundă rolului-cheie ce li se atribuie în educare omului contemporan.

Lector univ. GHEORGHE CREȚ
Timișoara

În selecția studenților să se țină seama de aptitudini

O scrisoare sosită din Pitești și semnată de mai mulți profesori, printre care **E. Mușat, Gh. Mușat, I. Șerbănescu,** se ridică împotriva luării în considerare, la intrarea în facultate, a mediei obținute la examenul de bacalaureat.

„Se întîmplă uneori — observă autorii scrisorii — ca absolvenți ai liceului, destul de bine pregătiți, să obțină, din diferite cauze, note mici la examenul de bacalaureat, iar alții, cu o pregătire nu atît de bună, note mai mari. Notările se fac diferit și de la o comisie la alta, în funcție de gradul de exigență al profesorilor examinatori.

Noi sîntem de părere că numai selecția care are la bază un criteriu unic — cunoștințele dovedite în fața comisiei de admitere — dă examenului de admitere în facultate adevărata lui valoare. De aceea susținem cu toată tăria ca la admiterea în facultăți să nu se mai țină seama și de media de la bacalaureat. Ar fi o măsură cu totul dreaptă, care ar contribui ca în facultăți să poată pătrunde candidații cei mai bine pregătiți, și în selecția lor să se țină seama de aptitudini.

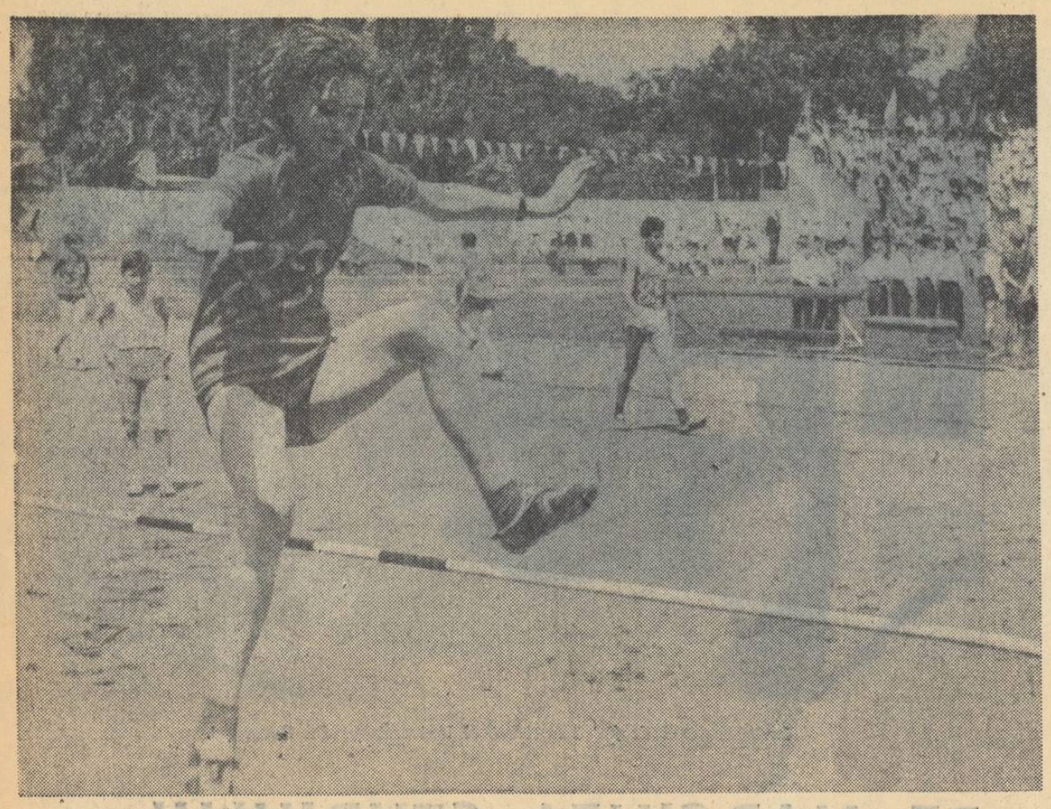

Elevii orădeni sînt sportivi pasionați după cum o arată prezența lor pe stadioane. Fotograful i-a surprins într-un moment semnificativ: scurta „încălzire" dinaintea concursului.

Sport și drumeție

Ultima săptămînă de vacanță... Reconfortați, sănătoși, copiii se pregătesc și ei acum, ca și profesorii lor, pentru reluarea cursurilor. În anul școlar care începe va stărui însă îndelung amintirea activităților din lunile de vară, printre care un loc de frunte l-au ocupat activitățile sportive.

●

În raionul Dorohoi, de exemplu, s-au organizat numeroase întreceri sportive între detașamente, pe unități și între unitățile de pionieri.

Au avut loc, de asemenea, concursuri dotate cu „Cupa pionierilor", jocuri sportive, ca și întîlniri pe ramuri de sport cu elevi din alte locuri ale țării care au venit să cunoască, în cadrul acțiunilor turistice de vacanță, frumusețile și bogățiile raionului Dorohoi.

●

La Satu-Mare — ne scriu tovarășii Ovidiu Suciu *și* Ștefan Vida — *a fost organizată și în cursul acestei vacanțe o întrecere de fotbal destinată elevilor din școlile generale și dotată cu „Cupa ziarelor locale". Întrecerea, organizată la inițiativa ziarelor „Drapelul roșu" și „Dolgozo Nep", a stîrnit un mare entuziasm nu numai în rîndul elevilor, dar și în cel al părinților și profesorilor.*

Desfășurarea acestei ediții (a II-a) a competiției dotate cu „Cupa ziarelor locale" a luat sfîrșit de curînd, după două luni de dispute aprige în jurul balonului rotund. Trofeul celei de a doua ediții a revenit echipei Școlii generale nr. 8, care „a trecut greu" de cea de a doua finalistă — Școala generală nr. 1 (scor 2—1). Pe stadionul orașului, într-un cadru festiv, au fost decernate diplome și premii mai multor echipe care s-au dovedit a fi constante în puterea de luptă și în disciplină.

Competiția de fotbal dotată cu „Cupa ziarelor locale" tinde să devină, în orașul Satu-Mare, o adevărată tradiție.

●

Tinerii turiști din raionul Rîmnicu-Sărat au dispus în această vacanță de condiții bune pentru organizarea excursiilor pe meleagurile natale. Într-un peisaj de o rară frumusețe, la jumătatea distanței dintre satul Neculele și stîncile „Pietrele Fetei", descrise în „România pitorească" a lui Vlahuță, se ridică clădirea unei școli generale. Aici, după cum ne scrie profesorul Gheorghe Milea *a fost amplasat un punct turistic la care au venit în mod organizat, în serii de cîte 4 zile, pionieri și școlari din raion.*

Amenajat inițial pentru a fi frecventat în cursul vacanței de 1 000 de copii, ca urmare a solicitărilor din partea acestora punctul turistic și-a extins capacitatea de cazare, creîndu-se posibilitatea ca numărul celor ce îl frecventează să ajungă la 1 600 copii.

De la acest punct turistic copiii, însoțiți de cadre didactice și avînd ca ghizi pe pionierii din comuna Neculele, au făcut excursii pe muntele Piatra, la vîrful Muntiorul din coastele căruia izvorăște Milcovul etc. Ascensiunea pe acești munți răsplătește din plin efortul făcut prin privelștea minunată ce se deschide în fața ochilor. La popasuri, în poieni sau lîngă izvoare, copiii au participat la jocuri, concursuri etc.

●

Elevii Școlii sportive nr. 3 din Capitală, aflați în timpul vacanței în taberele sportive din Eforie Sud, Odorhei sau Brașov, au susținut cîteva meciuri amicale de handbal cu colegii lor din alte orașe ale țării. Ei și-au dovedit buna pregătire învingînd echipele celor din Tg. Mureș, Odorhei și Craiova. Au trebuit să cedeze numai în fața celor din Timișoara.

Cu această ocazie, în urma trialului făcut, au fost selecționați pentru lotul republican de juniori (handbal și baschet) patru elevi de la Școala sportivă de elevi nr. 3. Fiind vorba de o școală „tînără", rezultatul este destul de bun.

●

Deosebit de rodnică a fost activitatea desfășurată în vacanță de elevii Școlii sportive nr. 1 din București. Echipa de handbal feminin a ocupat locul I la campionatul școlilor sportive și locul II la categoria junioare I în cadrul campionatelor republicane. La canotaj, la finala campionatelor republicane de juniori de la Snagov, elevii școlii au obținut două titluri de campioni republicani și locul I la categoria juniori II: schiff 4+1 rame și schiff 4+1 vîsle.

Școala sportivă nr. 1 a avut și misiunea plăcută, dar totodată plină de răspundere, de a organiza turneul de handbal al unor echipe de elevi sportivi din Republica Federală a Germaniei. Profesorii și elevii ei și-au îndeplinit foarte bine îndatoririle de gazde, lucru subliniat și de oaspeți.

În prezent, reîntorși din tabere de la munte ori de la mare, elevii școlilor sportive au și început pregătirile în cadrul bazelor din școli în vederea participării la primele întreceri din toamna aceasta.

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

Marți 5 septembrie a.c., Sfatul popular al raionului 1 Mai din Capitală a analizat, în cadrul sesiunii sale, activitatea desfășurată în domeniul învățămîntului. În fața deputaților au fost prezentate realizările obținute în anul școlar trecut în procesul instructiv-educativ, condițiile în care se deschide noul an școlar și sarcinile ce vor trebui îndeplinite în decursul acestuia.

Numeroși participanți la dezbateri au vorbit despre asigurarea bazei materiale a școlilor, despre întărirea muncii educative, despre dezvoltarea legăturii între școală și familie, subliniind contribuția pe care o pot aduce deputații în toate aceste domenii.

Colecțiile Muzeului pedagogic cuprind mărturii valoroase despre trecutul școlii și gîndirii pedagogice românești și ilustrează, prin aspecte grăitoare, dezvoltarea continuă a învățămîntului.

Muzeul are, astfel, colecții de literatură pedagogică, de material didactic, o colecție de artă și numismatică, alta de manuale școlare, o fototecă. O deosebită valoare prezintă fondul arhivistic al muzeului, care cuprinde peste 2 000 de documente școlare și manuscrise (atestate, certificate, scrisori, memorii, programe școlare, lucrări ale cadrelor didactice etc.).

Filiala din Iași a Societății de științe fizice și chimice organizează, între 8 și 10 septembrie a.c., o consfătuire cu profesorii de fizică și de chimie din întreaga țară.

În cadrul acestei consfătuiri vor fi prezentate comunicările „Unele aspecte ale teoriei reacțiilor chimice în fază gazoasă", de prof. dr. **I.A. Schneider**, „Echilibrul chimic și noțiuni de cinetică chimică", de prof. univ. **V. Matei** și alții, „Particule elementare și modele nucleare", de prof. **Pamfilie Maria** și alții, „Nucleul atomic, modele nucleare", de **Dorel Bucurescu**, cercetător la I.F.A., „Principii ce stau la baza elaborării manualelor de fizică și chimie la clasa a XI-a", de prof. dr. docent **C.D. Nenițescu** și **N. Stănescu.**

ÎN LIBRĂRII

Cornelia Bodea : **Lupta românilor pentru unitatea națională (1834—1849).** Editura Academiei, 392 pagini — 23,50 lei.

Marea răscoală a țăranilor din 1907. Editura Academiei, 912 pagini — 51 lei.

Sociologia dezvoltării — contribuții românești la al VI-lea Congres internațional de sociologie la Evian, 1966. Seria „Teorie și metodă în științele sociale" — vol. IV. Editura politică, 256 pagini — 7,75 lei.

Folclor din Transilvania, vol. 3 : „Texte alese din colecții inedite". Editura pentru literatură, 464 pagini — 18 lei.

Ion Apostol Popescu : **Basme armenești din Transilvania.** Editura pentru literatură, 216 pagini — 6 lei.

Flori alese din poezia populară. Două volume. Ediție îngrijită de Ioan Serb. Prefață de Mihai Pop. Editura pentru literatură, 408 + 336 pagini — 10 lei.

D. Grigorescu : **Trei pictori de la 1848.** Editura tineretului, 256 pagini — 9 lei.

G. Călinescu : **Scriitori străini** — antologie și text îngrijit de Vasile Nicolescu și Adrian Marino. Prefață de Adrian Marino. Editura pentru literatură universală, 832 pagini — 33 lei.

E. Papu : **Din luminile veacului.** Editura pentru literatură, 200 pagini — 6 lei.

C. D. Papastate : **Traian Demetrescu.** Editura pentru literatură, 192 pagini — 6 lei.

A. Z. N. Pop : **Mărturii... Eminescu. Veronica Micle.** Editura tineretului, 214 pagini — 6,75 lei.

L. Raicu : **Liviu Rebreanu** — eseu. Editura pentru literatură, 372 pagini — 11 lei.

C. Dobrogeanu-Gherea : **Studii critice.** Ediție îngrijită de George Ivașcu. Editura pentru literatură, 776 pagini — 21,50 lei.

T. Maiorescu : **Critice** — două volume. Prefață de Paul Georgescu. Text stabilit, tabel cronologic, indice și bibliografie de Domnica Filimon-Stoicescu. Editura pentru literatură, 378 pagini + 578 — 23,50 lei.

D. Grigorescu : **În Delta Dunării** — album. Editura Meridiane, 214 reproduceri alb-negru și color — 90 lei.

Vl. Dumitrescu : **Hăbășești. Satul neolitic de pe Holm.** Colecția „Monumentele patriei noastre". Editura Meridiane, 96 pagini — 9 lei.

M. D. Matei, Al. Andronic: **Cetatea de scaun a Sucevei.** Ediția a II-a. Colecția „Monumentele patriei noastre". Editura Meridiane, 70 pagini + numeroase reproduceri — 9 lei.

Maria Ana Musicescu, Gr. Ionescu : **Biserica domnească din Curtea de Argeș.** Colecția „Monumente istorice. Mic îndreptar" Editura Meridiane, 60 pagini + numeroare reproduceri — 7 lei.

TRUSTUL I CONSTRUCȚII MONTAJ BUCUREȘTI

București, Calea Victoriei 91—93

Pregătește muncitori calificați prin ucenicie la locul de muncă în meseriile :

— **zidar** — durata 2 ani
— **dulgher** — durata 2 ani
— **betonist** — durata 2 ani
— **montator prefabricate** — durata 3 ani
— **strungar** — durata 3 ani
— **sudor** — durata 3 ani

Se primesc candidați în vîrstă de 15—18 ani, absolvenți a 7 și 8 clase. Ucenicii vor face, în fiecare an de studii, 3 luni de pregătire teoretică la școlile profesionale, iar în restul timpului pregătire practică pe șantiere.

În timpul pregătirii practice și teoretice ucenicii vor beneficia de următoarele avantaje :

— o îndemnizație lunară diferențiată pe ani de studii ;
— echipament și materiale de protecție pentru perioada pregătirii practice ;
— întreținere gratuită (cazare și masă) pentru perioada pregătirii teoretice ;
— manuale și rechizite școlare pentru perioada pregătirii teoretice ;

La terminarea școlarizării ei vor primi certificatul de muncitor calificat și diploma de absolvire care le vor conferi drepturi egale cu drepturile absolvenților școlilor profesionale cursuri de zi (reducerea stagiilor de promovare la categoria de încadrare tarifară superioară, dreptul de a urma școala tehnică de maiștri etc.).

Înscrierile se fac la Trustul 1 Construcții, Biroul Pregătirii cadrelor, pe baza următoarelor acte :

— certificat de naștere (copie certificată de solicitant) ;
— certificat de absolvire a școlii generale ;
— certificat medical.

Concursul de admitere va avea loc în ziua de 20.IX 1967 și se va desfășura în același mod ca și concursul pentru învățămîntul profesional (probe scrise și probe orale la limba română și matematică, cu subiecte din materia claselor V—VIII).

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu

Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă :

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Rîloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac sgomot la manipularea perdelei.

CĂRȚI ÎN CĂRȚI

„Stațiuni balneare și climaterice din România" — Ghid

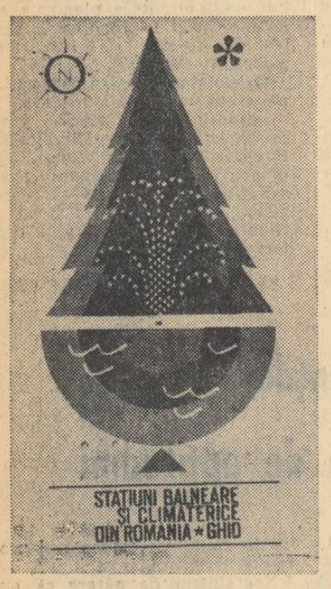

Adeseori, cînd ne gîndim la excursiile pe care le vom întreprinde cu elevii în stațiunile pitorești ale patriei sau cînd vrem să stabilim un itinerar de concediu pentru noi înșine, simțim nevoia unui instrument de orientare complex, amănunțit și precis, a unui ghid care să nu se rezume la a relata doar coordonatele geografice ale unor puncte turistice, ci să ne dea o imagine cît mai completă a acestora. Vrem să știm, înainte de a vedea o localitate, care este obîrșia ei, ce rezerve de frumusețe se află ascunse acolo, cum sînt împrejurimile, care sînt căile de acces etc. Și vrem să știm cu atît mai mult cu cît sîntem profesori și avem datoria să răspundem curiozității și dorinței de a ști a elevilor noștri.

Lucrarea „Stațiuni balneare și climaterice din România" al cărei autor este Costin Ștefănescu, reprezintă un astfel de util instrument. Însemnările adunate din numeroase călătorii în filele acestei detaliate, interesante și calde descrieri ale frumuseților naturale ale țării devin și pentru noi ceea ce sînt și pentru autor, după cum el însuși o mărturisește : „un prețios izvor de învățăminte". „Înainte de a porni la drum — scrie Costin Ștefănescu — de fiecare dată, cu harta desfășurată între cîte un braț de cărți și caiete cu însemnări, m-am străduit să aflu cît mai multe din comorile de frumusețe și învățătură ce urma să le străbat, pentru că drumeția este ea însăși o mare și înțeleaptă carte de învățătură, care începe prin a iubi cele văzute și nu se sfîrșește niciodată".

Imaginea locurilor pe care le parcurgem alături de autor se reconstituie, de-a lungul filelor cărții ca și în multiplele și riguroasele hărți pe care le prezintă, după criteriul filiației turistice, peste delimitările administrative, grupate în zone mai ușor de străbătut și de cercetat. Drumeții porniți să cunoască plaiurile țării găsesc astfel, aici, o călăuză care îi conduce pe drumurile cele mai frumoase către tot ce se cere văzut în raza diferitelor stațiuni balneare și climaterice. Iar informația cuprinde o întreagă diversitate de fațete din care nu lipsesc datele istorice, referirile la structura geologică și caracteristicile de relief și climatice, amănuntele privind flora și fauna, traseele turistice, monumentele de cultură și chiar indicațiile terapeutice.

Capitolul „Valea Oltului (De la Cozia la Rm. Vîlcea)", de pildă, ne vorbește despre săpăturile arheologice de la Baia de Aramă și Polovraci, care au scos la iveală urme ale unui important centru de viață a omului primitiv, din epoca paleolitică. Și, după cum se pare, o dată stabiliți aici oamenii n-au mai părăsit aceste locuri. Într-adevăr, ni se arată că la Polovraci au fost descoperite urme ale unei cetăți dacice și ale unui mare cimitir dacic, că la poalele munților se găseau zeci de cetăți și de întărituri ridicate de daci.

Privind valea Prahovei, autorul descrie „uimitoarea fortăreață de piatră a Bucegilor", „nesfîrșita oștire a pădurilor pornită să cucerească înălțimile", colinele acoperite cu păduri de fag, scorușii și trandafirii de munte, molizii, brazii și tisele, tufărișurile de jnepeni și arini de munte, de ienuperi pitici, afini și merișori, ca și pajiștile policrome acoperite de păiuș roșu, de ghiocei și toporași, degetărași și brîndușe de primăvară, de garofițe albe, liliachii sau roșii, de primule violete sau galbene. Cu sensibilitatea poetului, dar și cu grija pentru detalii a omului de știință, autorul descrie și lumea de viețuitoare care populează acest splendid peisaj : ursul cu mersul grav și tăcut, lupul care adulmecă prin hățișuri, risul mlădiindu-se printre crengile înalte, veverița cea iute în sărituri, capra neagră și cerbul cu mîndra-i podoabă de coarne ramificate, mistrețul mereu flămînd, cocoși de munte, ierunci și gaițe, cinteze și ciocîrlii, sute de specii de cărăbuși și fluturi.

Această carte portabilă, cu o plăcută înfățișare grafică, ne învață totodată cum să ajungem, de pildă, de la Vatra Dornei, pe o potecă nemarcată care trece prin fînețe și păduri, doar într-o jumătate de zi, pe Dealul Negru, sau cum să trecem de la Lacul Roșu pe muntele Suhardul Mic, pe muntele Ucigașul sau pe muntele Hășmașul Mare, ne face cunoscute cîteva din cele mai frumoase legende despre locuri și oameni, ne înfățișează comorile de artă și cultură cuprinse în muzeele și casele memoriale de la Cîmpina, de la Neamț, de la mînăstirile din Nordul Moldovei etc.

Utilă pentru toate categoriile de cititori care au îndrăgit călătoriile pe meleagurile țării, această carte este mai cu seamă de folos celor ce îi învață pe alții să le îndrăgească.

O. B.

„Reprezentanțele diplomatice ale României"

Volumul I al culegerii de studii „Reprezentanțele diplomatice ale României", apărut de curînd în Editura politică și prefațat de Mircea Malița, se deschide cu un studiu intitulat **„Recunoașterea independenței de stat a României. Stabilirea relațiilor diplomatice cu țările europene"**, în care se scoate în evidență lupta diplomației românești pentru cucerirea independenței de stat și rolul pe care l-au avut în această luptă primele misiuni diplomatice create de țara noastră.

Celelalte studii se ocupă, în continuare, de înființarea misiunilor diplomatice ale României la Constantinopol, Paris, Belgrad, Roma, Viena, Petersburg, Berlin, Bruxelles, Haga, Atena, Sofia, Londra, Cairo și Washington.

Analizînd relațiile bilaterale cu țările în care s-au creat primele misiuni diplomatice ale României, lucrarea dă o imagine asupra principalelor coordonate ale politicii externe românești în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Ea este prin aceasta, de un deosebit interes pentru profesorii de istorie.

CENTENAR

1867—1967

Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muscel reamintește foștilor profesori și absolvenți ai școlii că la data de 8 octombrie 1967 școala își va sărbători centenarul. Aceștia sînt rugați să comunice participarea și numărul de persoane cu care participă.

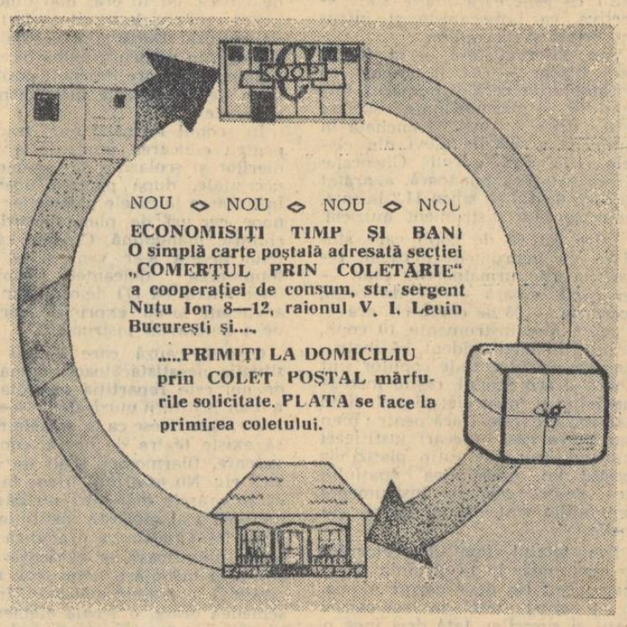

La cerere vi se trimite GRATUIT lista mărfurilor care se pot expedia la domiciliu

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 912
Miercuri 13 sept.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT SI CULTURĂ

LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR

Stimați tovarăși învățători și profesori, iubiți elevi,

Începem un nou an școlar.

Acest eveniment este așteptat cu emoție de elevi și părinți, profesori și învățători, — de toți cetățenii țării, care văd în cei aproape 4 000 000 de copii și de tineri din școli schimbul nostru de mîine, văd pe viitorii constructori ai comunismului.

Cu adîncă bucurie întîmpinăm pe copiii și tinerii care, cu încredere în forțele lor și în iubiții lor dascăli, vin la școală să-și însușească noi cunoștințe, să învețe o meserie, să-și lărgească orizontul cultural. Cu nemărginită dragoste îi primim pe elevii clasei I-a, care pentru prima oară pășesc pragul școlii cu dorința de a descifra tainele scrisului și cititului.

Anul școlar care începe **va înscrie noi succese în îndeplinirea sarcinilor ce revin învățămîntului nostru din amplul și însuflețitorul program trasat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.**

Valorificînd tradițiile înaintate ale școlii românești și învățămintele pedagogiei universale, sîntem chemați ca — în pas cu dezvoltarea impetuoasă a economiei și culturii țării — să asigurăm instruirea temeinică a elevilor, și prin aceasta, să contribuim la ridicarea continuă a nivelului de cultură și de pregătire al întregului nostru popor. Condițiile tot mai bune create de partid și de stat învățămîntului de toate gradele permit ca, prin străduința noastră, a tuturor, să obținem rezultate și mai valoroase în pregătirea teoretică și practică a elevilor, în educarea lor cetățenească și patriotică.

Anul acesta, peste 2 000 de noi săli de clasă se adaugă patrimoniului învățămîntului de cultură generală din toată țara. Rețeaua școlilor profesionale cunoaște, de asemenea, o însemnată dezvoltare, iar în scopul pregătirii unui număr mai mare de muncitori calificați necesari economiei s-a introdus ucenicia la locul de muncă. Pe lîngă liceele economice au fost înființate secții serale și fără frecvență. Laboratoarele școlilor au fost înzestrate în continuare, bibliotecile școlare au primit un număr sporit de cărți. Tuturor elevilor li se distribuie, în prezent, în mod gratuit, manualele școlare, însumînd aproape 27 000 000 exemplare.

În liceele de cultură generală s-a înmulțit numărul claselor speciale de matematică și de fizică, în care elevii cu aptitudini deosebite vor dobîndi o pregătire mai aprofundată în domeniul acestor discipline. S-au creat noi posibilități pentru extinderea cunoașterii limbilor de largă circulație. Se va realiza o mai judicioasă îmbinare a pregătirii teoretice cu instruirea practică a elevilor din școlile profesionale.

Pe baza consultării unui însemnat număr de cadre didactice cu experiență, oameni de știință și specialiști din producție, s-au elaborat studii menite să ducă la îmbunătățirea și modernizarea întregului nostru învățămînt, în concordanță cu cerințele actuale și de perspectivă ale societății noastre socialiste.

Tovarăși învățători și profesori,

Ridicarea procesului instructiv-educativ la nivelul cerințelor puse în fața școlii de dezvoltarea impetuoasă a economiei, științei și culturii se realizează prin devotamentul și competența dumneavoastră în munca de formare a tinerelor generații. Este știut doar că slujitorii școlii sînt primii care aprind în sufletul tinerilor dragostea pentru știință, adevăr și frumos, cei ce le modelează cu răbdare și generozitate viitoarea personalitate.

Avîntul actual al științei și tehnicii, puternicul rol transformator al acestora în viața economică și socială, acumularea continuă a materialului documentar, cer tuturor profesorilor și învățătorilor să manifeste o exigență sporită față de propria lor pregătire științifică și pedagogică, să acorde mai mult timp studiului și muncii de cercetare.

Conținutul lecțiilor să devină mai atractiv, să fie îmbogățit în permanență cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii; transmiterea cunoștințelor să se facă folosind metode pedagogice moderne. Învățătorii și profesorii au datoria să dezvolte capacitatea de gîndire a elevilor, să trezească în ei pasiunea pentru studiu.

Nobila misiune a educatorului comportă o mare răspundere în formarea personalității tineretului școlar. **Ea cere fiecărui dascăl să se apropie cu căldură și înțelegere de elevi, să ia parte la manifestările lor sufletești, să-și sporească necontenit preocupările pentru formarea profilului etic și cetățenesc al acestora.**

Conlucrați, dragi învățători și profesori, cît mai strîns cu organizațiile de pionieri și ale Uniunii Tineretului Comunist, folosiți din plin sprijinul prețios al părinților. Tineretul să fie educat în spiritul dragostei profunde față de trecutul glorios al poporului nostru, față de prezentul luminos al patriei socialiste, față de înțeleptul nostru conducător — Partidul Comunist Român. Să cultivăm în sufletul elevilor noștri sentimente de prietenie și stimă față de tineretul din toate țările, să-i educăm în spiritul păcii și al progresului social.

Dragi elevi și eleve,

In anul școlar pe care îl începeți veți dobîndi noi cunoștințe, în numeroase domenii.

Desigur, vă așteaptă o muncă intensă, necesară însușirii acestor cunoștințe. În munca voastră veți fi, însă, îndrumați zi de zi, cu toată dragostea, de către învățători și profesori, de toți slujitorii învățămîntului, de părinți. Toți vom fi alături de voi, pentru a vă ajuta să obțineți rezultate de care să fiți mîndri, prin care să dovediți că sînteți vrednici fii ai poporului nostru.

Pentru a îndreptăți marile speranțe ce se pun în voi, munciți cu toată sîrguința. Învățați temeinic, deprindeți-vă să folosiți cît mai chibzuit timpul de studiu și timpul vostru liber, perseverați și iar perseverați în eforturile de a vă îmbogăți spiritul; participați la viața culturală și sportivă a școlii, la jocuri și excursii, cu tot entuziasmul tinereții voastre.

Fiți respectuoși față de dascălii voștri, față de părinți, față de toți cetățenii patriei noastre; stimați-vă și ajutați-vă între voi. Iubiți cu tot sufletul vostru curat poporul, patria, partidul. „Numai așa — după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul constituirii Consiliului Național al Organizației Pionierilor, — vă veți putea dovedi demni de munca eroică și înfăptuirile părinților voștri, de moștenirea lăsată de strămoși, numai așa veți putea să vă pregătiți pentru a vă face mîine datoria față de societate, sporind, prin munca voastră, bunăstarea și strălucirea patriei".

Dragi tovarăși,

În încheiere, permiteți-mi ca, în numele Ministerului Învățămîntului, **și personal, să adresez elevilor și corpului didactic calde felicitări, urări de sănătate și spor la muncă în noul an școlar, pentru ca prin rezultatele pe care le vom obține, să putem avea cu toții mulțumirea datoriei împlinite, față de patrie, față de viitorul ei.**

Academician ȘTEFAN BĂLAN,
ministrul învățămîntului

Începe bătălia spre lumină
Țesută-n aurul acestor zile.
Atîtea întrebări încep să vină
Și-așteaptă, să le scrii, atîtea file.

Aceste începuturi repetate,
Urcînd spirala anilor prin timp,
Sînt pietre kilometrice plantate,
Simbolic, în același anotimp...

Prof. FLORENTIN CAȚAN

DIALOG DESPRE PROFESIUNE

— Un dialog despre sensul profesiunii pedagogice? Dar însăși alăturarea acestor termeni mi se pare nelalocul ei. Nu vreau să admit cuvîntul „profesiune" asociat celui de pedagog.

— Este totuși vorba de o profesiune.

— Nu. Poate fi vorba de un crez, de un ideal de viață, de o pasiune, de o menire, de o aspirație arzătoare. Dar simpla „profesiune" îmi pare a fi într-o poziție ireconciliabilă cu menirea pedagogului. Ce înseamnă profesiune? O ocupație cu caracter permanent, pe care o exercită cineva în baza unei calificări. Dar pedagogia este mult mai mult decît atît. Ea cere o participare afectivă intensă, o anume dăruire.

— Toate profesiunile cer dăruire.

— Da. Dar în acest caz sensul este mult mai amplu. Aici apare ca o particularitate specifică. Profesorul se dăruie cu toate valorile lui interioare, multiplicate într-un șir de personalități diverse. Participarea afectivă nu este aici doar un simplu imbold exterior, o trambulină pentru tensiunea la care se exercită munca. Ea este conținută, intrinsecă.

— Rezultă, deci, că structura interioară a individualităților supuse exercițiului educativ se află dependentă de cea a educatorului?

— Inevitabil.

— Nu duce oare aceasta la o anume despersonalizare?

— Dimpotrivă, este vorba de cultivarea trăsăturilor individuale pe cea mai exigentă dintre formule.

— Avem în vedere funcția modelului?

— Și aceasta, pentru că toți tindem spre un model de perfecțiune spirituală și etică. Pentru un profesor realizarea în acest domeniu este obligatorie, devine un imperativ... „profesional". Dar nu numai atît. La urma urmei, modelul poate fi și o aparență, un fals. Or, în educație nu se pot admite falsuri. Ele se răzbună imediat. Apoi, modelul are un rol pasiv. Or, pe lîngă funcția de model și mai presus de această funcție pasivă, noi, profesorii, avem o funcție activă. Și aș dori să mai atrag atenția asupra unui fapt. Modelul spre care tindem ne propune să spargem bariera unor forme închistate. Dar acestea refuză să cedeze locul și se recomandă ele însele drept modele.

— Există zone de delimitare precisă care ne permit să ne orientăm în acest domeniu și să evităm ceea ce ne poate fi defavorabil.

— Da, numai că lucrurile nu sînt atît de simple. Nenumărate forme goale și dăunătoare se bizuie pe o îndelungată practică. O lecție se desfășoară după un anume tipic, pentru că așa am învățat, pentru că așa face toată lumea, pentru că așa am făcut ani în șir, de-a rîndul. Dar nici unul dintre aceste răspunsuri nu răspunde adevăratului „de ce".

— Și soluția?

— Soluții se pot găsi nenumărate. Cu condiția să fim, așa cum arătam, mai puțin profesioniști. Vom învăța astfel să căutăm și să utilizăm adevărul în toate sensurile. Actul pedagogic are resorturi și efecte psihologice. Dacă nu ne ostenim să le căutăm, să le vedem și să le speculăm, este ca și cum am încerca să ne furăm singuri căciula.

— Psihologia nu este singurul domeniu în care pedagogii își pot căuta adevărurile.

— Evident. N-am dat decît un exemplu, care să ilustreze necesitatea de a ne raporta și la alte științe. Știm doar că în pedagogia modernă au pătruns masiv, în ultima vreme, numeroase alte științe. Psihologia și sociologia — ca să nu vorbim decît de ele — ne sînt din ce în ce mai mult instrumente indispensabile. Profesorul poate fi — și este adesea — un cercetător, atunci cînd este un pasionat pedagog. Și cu asta ne întoarcem la punctul de unde am plecat: nu numai o simplă calificare, nu o simplă muncă de profesionist, fie el oricît de bine pregătit. Adevăratul sens al profesiunii pedagogice îl dau dăruirea, pasiunea, înțelegerea superioară, la dimensiunea marii ei meniri, a calității de pedagog.

O. B.

Ceasurile lui septembrie

În fiecare toamnă, cînd mai sînt cîteva ceasuri pînă la 15 septembrie, data deschiderii școlilor, mînji fantastici și forțe misterioase izbucnesc prin coroanele pomilor plini de aur și fac să sune nevăzuți clopoței care înseamnă că școlile încep, că începe prima oră, că va veni prima recreație, că sufletele noastre ale tuturor se vor așeza din nou în băncile școlilor pe unde am trecut, privind fascinate în ochii învățătorului dintîi.

Dar iată, acel moment e aproape, ceasurile lui septembrie dau un clinchet de dulce clopoțel, se micșorează ziua conform poruncii calendarului și școlile țării, de la copii pînă la adolescenți, primesc tot ce este mai proaspăt, mai primenitor, mai nou, mai suav în spiritualitatea românească, pentru a-i da contur savant în perspectiva zilei de mîine.

Mi-am imaginat cîndva că dacă am pune școlile țării una lîngă alta, dacă toți copiii țării ar trebui să fie vecini, nu numai că am realiza, geografic vorbind, spațiul cel mai populat de pe suprafața pămîntului, dar am întemeia și un loc unde soarele nu ar apune niciodată. Copiii aceia împînzesc însă țara și în ei soarele cade de-a dreptul, aerul le crește aripile, iar lemnul băncilor școlare, dacă simte ceva, simte că ei, cei mai mici, sînt niște veverițe, atît de gingași și de zburători sînt.

La 15 septembrie școlile românești se vor îmbogăți cu o nouă promoție care vine, din frăgezimea fermecătoare a celor șapte ani de-acasă, să se pirguiască aici unde începe conștiința de sine, căci școlile astea sînt, trepte ale conștiinței de lume și de sine.

Dar nu e vorba numai despre cei mici, ci despre toți copiii acestui neam făclii care se aprind și luminează pe bază de spirit consumat undeva la rădăcină, generație după generație, în timpul care ne leagă pe toți de stîlpul descendenței noastre. Iar ochii acestui copil care intră pentru prima dată în templul plin de miracole al școlii privesc drept în ochii lui Decebal, ai lui Traian, ai lui Mircea cel Bătrîn, ai lui Ștefan cel Mare, ai lui Mihai Viteazul, ai lui Bălcescu

Ochii copilului privesc în ochii părinților istoriei noastre și se hrănesc de acolo cu o pildă mai mare decît toate literele. Se manifestă în acele momente o formă de a respira cu ochii și de a zbura cu gîndul.

Copiii noștri intră în școlile neamului nostru o dată cu sufletele noastre care nu mai pleacă în veci din școli, ci rămîn pe bancă aceea și la fereastra aceea la care am deprins primele feluri de mister ale lumii.

Învățători și profesori, vîrstnici și tineri, pun la 15 septembrie mîinile pe cataloage și în felul cum strigă ei numele elevilor mai mari sau mai mici se poate citi tot timpul o chemare mai adîncă decît poate duce o voce de om, și anume chemarea istoriei, adresată celui mai tînăr detașament de la Dunăre și Carpați.

Luminată de strălucite exemple, crescută în căldura unui umanism neîntrecut, constituindu-se într-un adevărat focar al energiilor intelectuale ale poporului, școala românească, pe băncile căreia au învățat Titu Maiorescu, Mihai Eminescu, Ion Creangă, Ion Slavici, Aurel Vlaicu, Nicolae Iorga, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Vasile Pîrvan, Constantin Brâncuși, George Enescu, George Călinescu, Ion Țuculescu și atîția alții, pregătește an de an noi promoții de poeți și prozatori, savanți și pictori, ingineri și muzicieni, medici și sculptori care să facă gloria literei române

Noua înflorire pe care o cunosc astăzi toate domeniile de activitate socială impune și învățămîntului sarcini sporite, căutarea și găsirea unor mijloace adecvate prin care învățătorii și profesorii să pună în cel mai direct și mai pilduitor contact mințile însetate de frumos și adevăr ale celei mai tinere conștiințe cu tainele, cu dificultățile și cu biruințele umanității.

Numai în acest fel noi vom putea ajunge pe culmile civilizației și progresului, culmi la care avem dreptul, culmi care sînt organice spiritului nostru, culmi a căror geometrie, geografie și istorie trebuie să le învețe copiii neamului nostru în școli, în acele laboratoare ale conștiinței de sine de unde viitorul se vede limpede și în care viața capătă sens și durată.

ADRIAN PĂUNESCU

STRUCTURA ANULUI ŞCOLAR 1967/1968

în învăţămîntul de cultură generală şi pedagogic (licee pedagogice şi institute pedagogice de învăţători)

I. Învăţămîntul de cultură generală — cursuri de zi.

1. Anul şcolar începe la 1 septembrie şi se termină la 31 august a anului calendaristic următor. Cursurile şcolare încep la 15 septembrie şi se desfăşoară în trei etape de muncă — trimestre — după cum urmează :

— trimestrul I — începe la 15 septembrie şi se încheie la 22 decembrie, după ultima oră de curs ;

— trimestrul II — începe la 10 ianuarie şi se încheie la 21 martie, după ultima oră de curs ;

— trimestrul III — începe la 8 aprilie şi se încheie la datele prevăzute mai jos :

a) clasa a VIII-a : 30 mai — terminarea cursurilor.

b) clasele I—VII : 7 iunie — terminarea cursurilor ;

c) clasele a IX-a, a X-a şi a XI-a : 15 iunie — terminarea cursurilor.

Practica elevilor din şcolile de cultură generală se va desfăşura astfel :

— în trimestrul I, la şcoliile din mediul sătesc, elevii din clasele V, VI şi VII vor efectua practica timp de o săptămînă, iar elevii din clasele IX, X şi XI timp de două săptămîni (5 ore de activitate pe zi), în funcţie de calendarul muncilor agricole, acolo unde sînt condiţii pentru efectuarea ei ;

— în ultima săptămînă a trimestrului al II-lea sau în prima săptămînă a trimestrului al III-lea, elevii din clasele III—VII, atît din mediul orăşenesc cît şi din mediul sătesc, vor participa la „Săptămîna Primăverii", organizată de Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor ;

— elevii claselor IX, X şi XI ale liceelor din oraşe vor efectua trimestrial cîte o zi (a 5 ore) de vizite şi excursii cu caracter didactic, în întreprinderile din apropiere, sub supravegherea şi îndrumarea profesorilor de specialitate. În aceste zile cursurile claselor respective vor fi suspendate. Vizitele organizate în localitate vor fi aprobate de directorul şcolii ; cele organizate în afara localităţiţii vor fi aprobate de secţia de învăţămînt raională (orăşenească), încă de la începutul anului şcolar. La întocmirea planificărilor calendaristice, profesorii vor ţine seama de zilele de vizite în producţie.

2. Concursul de admitere în licee, sesiunea de vară, se desfăşoară între 18—27 iunie. Probele practice la liceele de artă şi cu program special de educaţie fizică au loo între 14—16 iunie.

3. Examenul de bacalaureat, sesiunea de vară, se organizează între 17—27 iunie.

4. Vacanţa şcolară de iarnă începe în ziua de 22 decembrie, după ultima oră de curs şi durează pînă la 9 ianuarie inclusiv. Vacanţa de primăvară începe în ziua de 21 martie, după ultima oră de curs şi durează pînă la 7 aprilie inclusiv. Vacanţa de vară începe după serbarea de sfîrşit de an şi durează pînă la 14 septembrie inclusiv.

5. Serbarea de sfîrşit de an are loc în ziua de 9 iunie pentru elevii din clasele I—VIII şi în ziua de 16 iunie pentru elevii din clasele IX—XI.

6. Examenele de corigenţă pentru clasele a VIII-a şi a IX-a se desfăşoară între 25—27 august.

Examenele de corigenţă pentru clasele a V-a, a VI-a, a VII-a, a X-a şi a XI-a se organizează între 2—5 septembrie.

7. Examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă, se desfăşoară între 17—27 august.

8. Concursul de admitere în liceu, sesiunea de toamnă, are loc între 2—9 septembrie. Probele practice la liceele de artă şi cu program special de educaţie fizică au loc între 28—30 august.

9. Concursul de admitere pentru ocuparea locurilor rămase libere la clasele II—VIII şi X la liceele de muzică, arte plastice şi coregrafie se organizează între 2—9 septembrie.

II. Învăţămîntul seral de cultură generală.

1. Anul şcolar începe la 1 septembrie şi se împarte în două etape de muncă — semestre — după cum urmează :

— semestrul I începe la 1 septembrie şi durează pînă la 27 ianuarie inclusiv ;

— semestrul II începe la 12 februarie şi se încheie la datele prevăzute mai jos :

a) clasa a XI-a (a şcolii de 11 ani) : 25 mai — terminarea cursurilor ; 27 mai-15 iunie — lecţii de sinteză şi pregătire individuală pentru examenul de bacalaureat ;

b) clasele a IX-a, a X-a şi a XI-a (ale şcolii de 12 ani) : 15 iunie — terminarea cursurilor.

2. Vacanţa şcolară începe în ziua de 27 ianuarie după ultima oră de curs şi durează pînă la 11 februarie inclusiv.

3. Examenul de bacalaureat, sesiunea de vară, se organizează între 17—27 iunie.

4. Examenele de corigenţă pentru clasa a XI-a (a şcolii de 11 ani) se desfăşoară între 14—16 august. Examenele de corigenţă pentru clasele a IX-a, a X-a şi a XI-a a şcolii de 12 ani au loc între 15—20 august.

5. Examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă, se desfăşoară între 17—27 august.

6. Concursul de admitere în învăţămîntul seral se organizează între 25—30 august.

III. Învăţămîntul de cultură generală — fără frecvenţă.

1. Anul şcolar începe la 1 octombrie şi se încheie la 30 septembrie a anului calendaristic următor.

Sesiunile de examen au loc după cum urmează :

— sesiunea I : pentru clasele V—VIII, clasele IX—XI ale şcolii de 12 ani şi cl. XI a şcolii de 11 ani, între 3—15 ianuarie ;

— sesiunea a II-a : pentru clasa a XI-a a şcolii de 11 ani, între 20—31 mai ; pentru clasele V—VIII şi IX, X şi XI ale şcolii de 12 ani între 27 iunie — 10 iulie.

2. Examenul de bacalaureat, sesiunea de vară, se organizează între 17—27 iunie.

3. Examenele de corigenţă la clasele a VIII-a şi a XI-a (a şcolii de 11 ani) au loc între 14—16 august, iar la clasele V, VI, VII, X şi XI a şcolii de 12 ani au loc între 28—30 septembrie. Examenele de corigenţă pentru clasa a IX-a se desfăşoară între 15—20 septembrie.

4. Examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă, se desfăşoară între 17—27 august.

5. Concursul de admitere în clasa a IX-a se organizează între 20—30 septembrie.

IV. Învăţămîntul pedagogic.

A. Licee pedagogice de învăţători şi educatoare — cursuri de zi.

1. Anul şcolar începe la 1 septembrie şi se termină la 31 august a anului calendaristic următor. Cursurile şcolare încep la 15 septembrie şi se desfăşoară în trei etape de muncă — trimestre — după cum urmează :

— trimestrul I — începe la 15 septembrie şi se încheie la 22 decembrie, după ultima oră de curs ;

— trimestrul II — începe la 10 ianuarie şi se încheie la 21 martie, după ultima oră de curs ;

— trimestrul III — începe în ziua de 8 aprilie şi se încheie la datele prevăzute mai jos :

a) **Anii, I, II, III, şi IV**

15 iunie — terminarea cursurilor

b) **Anul V**

25 mai — terminarea cursurilor.

27 mai—15 iunie — lecţii de sinteză şi pregătire individuală pentru examenul de diplomă.

Practica pedagogică a anului V la liceele pedagogice de învăţători cu tema „Primele zile de şcoală ale copilului", se va desfăşura între 15—22 septembrie.

„Practica pedagogică neîntreruptă de 2 săptămîni" începe la 7 martie şi se termină la 21 martie.

2. Concursul de admitere în liceele pedagogice se desfăşoară între 18—27 iunie. Vizita medicală şi proba de aptitudini la muzică se vor desfăşura între 14—16 iunie.

3. Examenul de diplomă, sesiunea de vară, are loc între 17—27 iunie.

4. Vacanţa de iarnă începe în ziua de 22 decembrie după ultima oră de curs şi durează pînă la 9 ianuarie inclusiv. Vacanţa de primăvară începe în ziua de 21 martie după ultima oră de curs şi durează pînă la 7 aprilie inclusiv.

5. Serbarea de sfîrşit de an are loc în ziua de 16 iunie.

6. Examenele de corigenţă pentru anii I şi V se vor desfăşura între 14—16 august.

Examenele de corigenţă pentru anii II, III şi IV vor avea loc între 2—5 septembrie.

7. Examenul de diplomă, sesiunea de toamnă, are loc între 17—27 august.

B. Institutele pedagogice de învăţători — cursuri de zi.

1. Anul şcolar începe în ziua de 15 septembrie. Cursurile şcolare încep în ziua de 15 septembrie la anul II şi în ziua de 1 octombrie la anul I şi se desfăşoară în trei etape de muncă — trimestre — după cum urmează :

— trimestrul I — începe la 15 septembrie (pentru anul II) şi la 1 octombrie (pentru anul I) şi se încheie la 22 decembrie, după ultima oră de curs ;

— trimestrul II — începe la 10 ianuarie şi se încheie la 21 martie, după ultima oră de curs ;

— trimestrul III — începe în ziua de 8 aprilie şi se încheie la datele prevăzute mai jos :

a) Anul I : 15 iunie — terminarea cursurilor ; 20—30 iunie examenele de absolvire a anului ;

b) Anul II : 25 mai — terminarea cursurilor ; 27 mai — 2 iunie — examenele de absolvire a anului ; 2 — 15 iunie — timp de pregătire pentru examenul de diplomă.

Practica pedagogică a anului II la institutele pedagogice de învăţători cu tema „Primele zile de şcoală ale copilului" se va desfăşura între 15—22 septembrie.

„Practica pedagogică neîntreruptă de 2 săptămîni" începe la 22 februarie şi se termină la 7 martie.

2. Examenul de diplomă, sesiunea de vară, are loc între 17—27 iunie.

3. Vacanţa de iarnă începe în ziua de 22 decembrie după ultima oră de curs şi durează pînă în ziua de 9 ianuarie inclusiv. Vacanţa de primăvară începe în ziua de 21 martie după ultima oră de curs şi durează pînă în ziua de 7 aprilie inclusiv.

4. Examenul de corigenţă pentru anul II se va desfăşura între 14—16 august.

Examenul de corigenţă pentru anul I se va desfăşura între 2—5 septembrie.

Examenul de diplomă, sesiunea de toamnă, are loc între 17—27 august.

5. Concursul de admitere în institutele pedagogice de învăţători — cursuri de zi şi fără frecvenţă — se organizează între 20—30 septembrie.

C. Institute pedagogice de învăţători — învăţămînt fără frecvenţă

1. Anul şcolar începe la 1 octombrie şi se încheie la 30 septembrie a anului calendaristic următor.

Lecţiile practice se susţin de candidaţi în perioada 1 noiembrie — 30 mai.

Cursurile de pregătire, pentru sprijinirea candidaţilor înscrişi la învăţămîntul fără frecvenţă, se vor organiza între 23 decembrie — 8 ianuarie.

Sesiunea de examene se va desfăşura între 17 iunie—30 iunie.

Examenul de corigenţă pentru anul II se va desfăşura între 14—16 august.

Examenul de corigenţă pentru anul I se va desfăşura între 2—5 septembrie.

Examenul de diplomă, sesiunea de vară (pentru restanţieri) are loc între 17—27 iunie.

Sesiunea de toamnă a examenului de diplomă între 17—27 august.

D. Învăţămîntul fără frecvenţă cu durata de 2 ani pe lîngă liceele pedagogice de educatoare.

1. Anul şcolar începe la 1 octombrie şi se încheie la 30 septembrie a anului calendaristic următor.

Lecţiile practice se susţin de candidate în perioada 1 octombrie — 20 martie.

Cursurile de pregătire, pentru sprijinirea candidatelor înscrise la învăţămîntul fără frecvenţă, se vor organiza între 23 decembrie — 8 ianuarie.

Sesiunea de examene se va desfăşura între 22 martie — 6 aprilie.

Examenul de corigenţă pentru anul II se va desfăşura între 13—15 iunie.

Examenul de corigenţă pentru anul I se va desfăşura între 2—5 septembrie.

Examenul de diplomă, sesiunea de vară, are loc între 17—27 iunie, iar sesiunea de toamnă între 17—27 august.

În vacanţă bibliotecile şcolilor au făcut noi achiziţii. Elevii sînt nerăbdători să le citească.

Reglementarea programului de muncă şi întărirea disciplinei în şcolile de cultură generală, în şcolile profesionale şi tehnice şi în liceele de specialitate

Ministrul învăţămîntului a semnat un ordin care, avînd în vedere prevederile Hotărîrii Comitetului Central al Partidului Comunist Român şi a Consiliului de Miniştri referitoare la reglementarea programului de muncă şi întărirea disciplinei în întreprinderi, ministere, instituţii centrale, sfaturi populare şi organizaţii obşteşti, reglementează programul de muncă şi indică măsuri pentru întărirea disciplinei în şcolile de cultură generală, în şcolile profesionale şi tehnice şi în liceele de specialitate.

În ordin se arată că personalul didactic de predare din şcolile de cultură generală, profesionale şi tehnice şi din liceele de specialitate are obligaţia de muncă de 8 ore pe zi (48 ore săptămînal). În cadrul acestor ore de muncă se desfăşoară următoarele activităţi :

a) Didactice şi metodice

— realizarea normei didactice săptămînale de predare la clasă potrivit dispoziţiilor legale în vigoare ; pregătirea pentru lecţii (studiul individual, pregătirea materialelor didactice, a mijloacelor audio-vizuale, a lucrărilor de laborator, pe lotul experimental etc) ; corectarea caietelor de teme, verificarea şi notarea lucrărilor scrise ale elevilor ;

— realizarea normei didactice săptămînale de instruire practică în atelierul şcoală, laboratorul tehnologic, potrivit dispoziţiilor legale în vigoare ; pregătirea lecţiei de instructaj (asigurarea documentaţiei tehnice, a materialelor şi sculelor necesare executării lucrărilor practice) ; întreţinerea şi repararea sculelor, aparatelor, maşinilor etc. ; asigurarea condiţiilor necesare protecţiei muncii ; controlul şi îndrumarea instruirii practice a elevilor în producţie (întreprinderi, G.A.S., S.M.T. şantiere de construcţii etc.) ;

— pregătirea şi participarea la şedintele consiliului pedagogic, comisii metodice, cercuri pedagogice etc.

b) **Educative :** Organizarea şi desfăşurarea orelor de dirigenţie, legătura cu familia (adunări cu părinţii, lectorate, vizite la domiciliul elevilor) ; conducerea cercurilor pe materii ale elevilor ; pregătirea şi participarea la concursurile organizate pentru aceştia (olimpiade, concursuri pe meserii, concursuri cultural-artistice şi sportive etc) ; activitatea în cadrul organizaţiei de pionieri.

c) **De perfecţionare :** consfătuiri, sesiuni de comunicări ştiinţifice, activitate în cadrul societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice, pregătire în vederea obţinerii gradelor didactice, cercetare ştiinţifică etc. ;

d) **De culturalizare :** participarea la activitatea căminelor culturale, la organizarea formaţiunilor populare de teatru, muzicale, de dans, artistice ; participarea la activitatea de răspîndire a cunoştinţelor ştiinţifice.

În funcţie de condiţiile existente în unităţile şcolare, o parte din activităţile didactice şi metodice, ca de exemplu : pregătirea lecţiilor, corectarea lucrărilor scrise, studiul individual, pot fi efectuate atît în şcoală cît şi în afara unităţilor şcolare.

Activităţile educative şi de perfecţionare prevăzute la punctele „b" şi „c" care se organizează în şcoală vor fi incluse în planul general de muncă al acesteia, iar cele care se organizează în afara unităţilor şcolare se vor desfăşura după programul alcătuit de conducerea şcolii în colaborare cu conducerile instituţiilor interesate.

Obligaţia de muncă a personalului didactic cu funcţia de bază în alte sectoare de activitate, care cumulează în învăţămîntul profesional şi tehnic şi liceele de specialitate se stabileşte de directorul şcolii, proporţional cu numărul orelor cumulate.

Personalul didactic de conducere (directori şi directori adjuncţi) are obligaţia de muncă de 8 ore pe zi (48 ore săptămînal). În cadrul obligaţiei de muncă directorii şi directorii adjuncţi au de îndeplinit următoarele sarcini : îndrumează şi controlează procesul instructiv-educativ (asistenţe la orele de curs, potrivit normelor legale în vigoare) ; îndrumează şi controlează organizarea şi desfăşurarea instruirii practice în atelierele şcoală şi în producţie ; efectuează obligaţia de predare (pentru cei ce nu sînt degrevaţi complet de ore) ; organizează şi controlează întreaga activitate din şcoală (metodică, administrativ-gospodărească etc.), participă la diferite activităţi iniţiate de organele de stat (şedinţe de lucru, conferinţe, sesiuni ale sfaturilor populare etc.).

La unităţile şcolare care sînt încadrate şi cu directori adjuncţi, programul de lucru al acestora se va organiza astfel încît să se asigure — în întreaga perioadă de activitate din şcoală — prezenţa a cel puţin unuia dintre ei.

Personalul didactic ajutător şi personalul tehnico-administrativ şi economic are obligaţia de muncă de 8 ore pe zi (la care se adaugă 1/2 oră pauză de masă).

Ora de începere şi de încheiere a programului de lucru se stabileşte de către conducerile şcolilor, ţinîndu-se seama de normele legale în vigoare, de cerinţele şi de specificul procesului instructiv-educativ din unităţile respective.

Procesul unitar al instrucţiei şi educaţiei

Nu de mult am sărbătorit încheierea anului şcolar şi cu acest prilej o nouă promoţie de tineri şi-au luat rămas bun de la şcoală după ce ani de-a rîndul au strîns multe şi folositoare cunoştinţe. Ele s-au aşezat în mintea lor cu rînduială şi îi vor ajuta, ca nişte unelte preţioase, să înfăptuiască lucruri necesare patriei, poporului, să se dedice din dragoste şi vocaţie unei profesiuni. Acum porţile şcolilor se deschid din nou, pentru un nou an şcolar. S-au pregătit pentru acest eveniment deosebit nu numai profesorii şi învăţătorii, dar şi elevii care, după o vacanţă minunată, revin cu forţe împrospătate să-şi reia locurile în bănci şi, alături de ei, noul contingent de şcolari — copii din clasa I, oaspeţi de onoare ai festivităţilor de deschidere a cursurilor. Pentru noul an şcolar s-au pregătit şi părinţii elevilor, care ştiu că nivelul actual al societăţii noastre impune ridicarea pe o treaptă mai înaltă a cunoştinţelor de cultură generală, ştiinţifice şi tehnice ale tuturor cetăţenilor patriei şi sînt vital interesaţi ca tînăra generaţie să fie vrednică de înalta ei menire. Ne-am pregătit intens şi noi, inspectorii şcolari, cărora ni s-a încredinţat sarcina de a îndruma corpul profesoral, de a-l ajuta să perfecţioneze necontenit instruirea şi educarea copiilor, cauză a întregului nostru popor.

Am la îndemînă cîteva date în legătură cu rezultatele muncii desfăşurate în anul trecut în şcolile regiunii noastre. Mi se par semnificative îndeosebi rezultatele examenului de bacalaureat din sesiunea de vară. Elevii cursurilor de zi au trecut acest examen cu succes, în proporţie de 80 la sută. Îmbucurător este şi faptul că se obţin rezultate tot mai bune la unele licee din mediul rural. La Bolintinul din Vale, de exemplu, candidaţii au reuşit în procent de 92 la sută, la Fierbinţi s-a înregistrat un procent de 88,6 la sută etc. Sînt însă şi exemple de candidaţi cu destule lacune în cunoştinţe, care aplică mecanic formulele, care nu gîndesc logic şi, deci, nu reuşesc să rezolve nici probleme simple, care şi-au însuşit în mod superficial cunoştinţele de istorie literară, de analiză literară şi au dovedit că nu cunosc decît fragmentar unele opere de bază ale literaturii noastre naţionale. Se impune deci ca în anul care începe să muncim mai bine — şi aceasta la toate nivelele : în şcoli, la raioane, la regiune.

În şcolile noastre sînt mulţi profesori bine pregătiţi, care îşi conduc cu pricepere elevii în procesul de însuşire a cunoştinţelor, învăţîndu-i în acelaşi timp să aplice creator tot ceea ce au acumulat în şcoală. Dar elevii la care m-am referit mai sus sînt, de bună seamă, elevii altor profesori — ai acelora care, în orele de matematică, se mulţumesc să înşire pe tablă un noian de semne, de hieroglife, fără a se îngriji dacă au fost înţelese, iar în orele de română expun sec, fără viaţă, date oarecare despre scriitori şi opere, fiind departe de a face din fiecare lecţie un eveniment de cultură. Se cere ca noi, inspectorii, să ne intensificăm mult munca în rîndurile acestor profesori. Socotesc, de aceea, că inspectorul şcolar trebuie să aibă o pregătire teoretică apropiată de pregătirea cercetătorului ştiinţific sau chiar egală cu a acestuia. Se impune să fie înlăturată tendinţa unor inspectori şcolari de a-şi limita munca numai la a constata că profesorii şi învăţătorii îşi fac sau nu datoria, că stăpînesc sau nu tehnica predării, că respectă sau nu treptele desfăşurării lecţiilor.

Fără îndoială că inspectorul este chemat şi să constate, mai bine zis, să aprecieze fondul ştiinţific al lecţiei, rezultatele ei. Dar aceasta este numai o latură a muncii lui. Pornind de la constatările sale, de la aprecierile făcute, inspectorul are datoria să meargă mai departe : să descopere şi să-şi explice cauzele succeselor sau insuccesele şi, mai ales, să contribuie concret, efectiv, la ridicarea nivelului muncii şcolare. Iată de ce spuneam că mi se pare deosebit de necesar ca inspectorii să dispună de o pregătire de specialitate temeinică, de natură să le permită îndeplinirea la nivel corespunzător a sarcinilor atît de importante ce le incumbă.

În acelaşi timp, simt nevoia să arăt că sînt necesare în continuare măsuri pentru înnoirea materialelor, a formelor şi metodelor pe baza cărora se desfăşoară munca în şcoli. Se ştie, de pildă, că matematica pătrunde din ce în ce mai mult în toate ramurile ştiinţei, în tehnică, în viaţa zilnică. Pînă nu de mult matematica era o specialitate, un instrument indispensabil doar celor ce doreau să devină specialişti în ramura respectivă, ingineri sau tehnicieni. Ea nu făcea încă parte din cultura generală a omului. Azi, însă, matematica trebuie să fie învăţată de toţi — şi în această privinţă şcoala este factorul principal. Se cere de aceea, după părerea mea, nu numai modernizarea în continuare a programelor şcolare de matematică şi, în funcţie de acestea, şi a manualelor, dar şi ca profesorii de specialitate să-şi completeze informaţia prin cursuri postuniversitare, fiindcă numai aceia dintre ei care îşi stăpînesc disciplina, care cunosc toate aplicaţiile ei la zi, ca şi metodele cele mai eficiente de predare, pot să asigure pregătirea elevilor conform cu cerinţele actuale, aşa încît să nu mai existe obstacolul care se constată încă adesea la trecerea din liceu la instituţiile de învăţămînt superior.

Consider, deopotrivă, că pot fi perfecţionate în continuare programele şi manualele de limbă şi literatură, ca şi pregătirea profesorilor respectivi, astfel ca predarea literaturii naţionale în primul rînd, ca şi a ştiinţelor umaniste în general, să-şi sporească aportul la educarea morală şi estetică a elevilor, la formarea conştiinţei lor. Am auzit în juru-mi (şi am fost surprins), părerea potrivit căreia literatura şi arta ar interesa mai puţin azi, cînd omul a ajuns să exploreze cosmosul. Unii susţin că, în urma strălucitelor victorii ale ştiinţei şi tehnicii, în psihologia omenească, s-au petrecut unele schimbări care determină stingerea interesului pentru literatură şi artă. Este însă cert că fără literatură şi artă nu se poate vorbi de progres, de gîndire înaintată, de cultură, de civilizaţie. Fără această hrană spirituală nu vom putea să înţelegem tainele atît de adînci ale lumii, să transfigurăm marea forţă a dragostei, să preţuim aşa cum se cuvine natura şi istoria patriei, faptele înaintaşilor, după cum nu vom putea nici să înţelegem ţesătura intimă a multora din înfăptuirile prezentului, ca şi din perspectivele viitorului.

Acestea sînt cîteva din gîndurile care mă frămîntă acum, în prag de nou an şcolar. Cred că laolaltă, părinţi, profesori, inspectori, trebuie să ne străduim ca acest an să însemne un pas mai departe în procesul unitar al instrucţiei şi educaţiei tineretului patriei.

STELIAN PĂUN
profesor emerit
şeful secţiei de învăţămînt
a Sfatului popular regional
Bucureşti

ȘTIRI

Printre materialele didactice noi, moderne pe care le vor primi în acest an școlile se numără generatorul de sunete electronic cu frecvență variabilă, generatorul de ultrasunete, truse de figuri și corpuri geometrice pentru clasele I—IV, truse pentru disecție și microscopie, trusă pentru demonstrarea absorbției și circulației sevei brute și elaborate la plante etc. Alături de materialele existente, acestea vor crea profesorilor posibilitatea să organizeze cu elevii, pe o scară din ce în ce mai largă, lucrări frontale și alte experiențe.

■

Școlile au primit, de asemenea, peste 60 de titluri de diafilme noi pentru aproape toate obiectele de învățămînt, precum și filme didactice noi. Printre titlurile noilor filme didactice menționăm „Produse obținute din acetilenă", „Originea mamiferelor", „Biocenoza apelor dulci" „Produse clorosodice", „Desenul și pictura după natură" etc. Alături de titlurile existente, noile titluri sporesc fondul de filme didactice la circa 500.

■

Pentru noul an școlar s-au editat și noi hărți geografice, atlase, hărți istorice, ca de exemplu Africa — harta economică, Atlas geografic general, harta „Europa în sec. V—XI" ș.a. Sînt în curs de apariție hărțile geografice ale unor regiuni, precum și hărțile istorice „Teritoriul patriei noastre din cele mai vechi timpuri pînă la anul 271", „Teritoriul patriei noastre între anii 271—1300", „Momente importante din istoria mișcării muncitorești din țara noastră", „Răscoale țărănești pe teritoriul patriei noastre" ș.a.

■

Pentru anul școlar care începe, Editura didactică și pedagogică pregătește noi lucrări de specialitate destinate corpului profesoral. Printre volumele care vor apărea în următoarele luni menționăm culegerea de studii de sub redacția conf. univ. Traian Pop, intitulată „Sistemul experimental de predare cu mai mulți profesori", lucrările „Cultura estetică școlară" de George Văideanu, „Studii de psihologia artei" de N. Pîrvu.

■

Cîteva din viitoarele apariții editoriale oglindesc preocupările școlii românești pentru modernizarea învățămîntului: „Instruirea programată" *de V. Bunescu, I. Berca, E. Novicicov,* „Studii de didactică modernă", *sub redacția lui V. Bunescu și M. Vișan,* „Tehnicile audio-vizuale în predarea limbilor străine" *de Marcel Saraș. În același domeniu, al modernizării învățămîntului, se anunță traducerea volumului* „Metode matematice și cibernetice în pedagogie", *de L. B. Itelson.*

■

Zilele acestea a apărut în librării o lucrare de literatură pedagogică adresată părinților — „Micul îndreptar de comportare civilizată", *de P. Vintilă. În curînd și alte titluri:* „Ritmuri zilnice", *de Mihai Ghivirigă — o carte despre organizarea regimului de viață în familiile cu mai mulți copii —* „Dreptul la bătaie?" *de M. Stoian și traducerea din limba franceză a lucrării lui A. Berge* „Defectele părinților".

■

Biblioteca centrală pedagogică și-a intensificat în ultimul timp activitatea de schimb internațional, cu ajutorul căreia, pe de o parte, se fac cunoscute în întreaga lume realizările învățămîntului nostru, iar pe de alta se obțin materiale din alte țări. Pe această cale, ca și prin comenzile făcute în străinătate, au intrat în fondurile bibliotecii noi reviste ca, de pildă, „Comparative Education Review" și „Education" (S.U.A.), „Revue de psychologie appliquée", și „L'Ecole des parents" (Franța), „Mathematics Teaching" (Anglia) etc. O mențione specială merită achiziția a circa 300 manuale școlare, dicționare și enciclopedii din Franța, U.R.S.S., Italia, Anglia, S.U.A., și Republica Federală a Germaniei

■

O nouă preocupare a bibliotecii o constituie întocmirea unei bogate colecții de materiale audio-vizuale. Astfel, s-a organizat o sală specială de audiții și imprimări, dotată cu aparataj adecvat, și s-a achiziționat o mare varietate de discuri cu opere muzicale, piese de teatru, povestiri și poezii, precum și cu lecții de limbi străine. În același timp, se procedează la înregistrarea unor lecții de limbi străine transmise prin radio și a unor conferințe și lecții model la alte discipline.

■

Sub aspectul activității editoriale a bibliotecii trebuie să relevăm în primul rînd pregătirea pentru tipar a volumului al III-lea din „Bibliografia pedagogică din Republica Socialistă România" cuprinzînd cărțile și articolele apărute în perioada 1963—64. „Buletinul de documentare pedagogică", sporindu-și tirajul, va putea fi distribuit cu începere din acest an la toate liceele de cultură generală și de specialitate, precum și la unele școli generale din țară.

În curînd
pentru pionieri și școlari
o nouă revistă săptămînală
„CUTEZĂTORII"

COORDONATE ALE MUNCII ÎN NOUL AN ȘCOLAR

Pe drumul perfecționării continue a conținutului învățămîntului

EUGEN BLIDEANU
director general
în Ministerul Învățămîntului

Aparent identic, fiecare început de an școlar aduce totuși cu sine, de fiecare dată, multe elemente noi care, continuînd tradiția înaintată a învățămîntului românesc, îl duc mereu mai departe, mai sus, pentru a-l face să corespundă rolului ce îi este atribuit în etapa desăvîrșirii construcției socialismului. Asemenea elemente noi caracterizează și debutul actualei „stagiuni" școlare. În lumina sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., au fost luate și în preajma acestui an de învățămînt noi măsuri menite să asigure îmbunătățirea continuă a muncii instructiv-educative. Ne vom opri aici, îndeosebi, asupra măsurilor care privesc conținutul învățămîntului, volumul de cunoștințe necesare pregătirii tineretului școlar.

Au fost elaborate, pentru noul an școlar, peste 50 de programe și 80 de manuale noi, iar un mare număr de programe și manuale au fost revizuite în vederea ridicării nivelului lor științific potrivit cuceririlor științei și tehnicii și cerințelor pedagogiei moderne. În acest scop au fost organizate, în continuare consfătuiri și discuții cu profesori din învățămîntul de cultură generală și din învățămîntul superior, cu oameni de știință etc. Mulți dintre aceștia au făcut parte din colectivele de elaborare a programelor și manualelor școlare. S-au întreprins, pe un plan mai larg, studii și cercetări comparative cu privire la experiența mondială în domeniul didactic în vederea folosirii a ceea ce este valoros în acțiunea de perfecționare a învățămîntului nostru.

Îmbunătățiri mai substanțiale au putut fi aduse programelor și manualelor pentru clasa a XI-a — clasă la care, începînd din acest an, se aplică planul de învățămînt al școlii de 12 ani. În programa de literatură română a clasei a XI-a s-a introdus studiul monografic al unor scriitori ca Nicolae Iorga, Eugen Lovinescu, Hortensia Papadat-Bengescu, scriitori cu o contribuție meritorie în dezvoltarea literaturii noastre și care nu au fost studiați în școala de 11 ani. În același timp sînt tratate mai larg curentele literare de la începutul secolului al XX-lea, în special simbolismul. Pentru ca imaginea despre dezvoltarea mișcării literare între cele două războaie să fie mai completă, în programa clasei a XI-a sînt prezentate, în linii generale, trăsăturile caracteristice ale operelor scriitorilor Ion Barbu, Matei Caragiale, Ionel Teodoreanu, Gib Mihăescu, Victor Ion Popa, Mihail Sebastian.

O contribuție importantă în lărgirea orizontului de cultură generală al elevilor o va aduce obiectul „istoria literaturii universale", care se va preda în clasa a XI-a de liceu începînd din toamna acestui an. Studiul istoriei literaturii universale va permite elevilor cunoașterea marilor curente literare care s-au dezvoltat în decursul vremurilor, a operelor principale care au fost create de marii scriitori în trecut. Ei vor putea face astfel corelațiile necesare între operele principale ale literaturii române și opere de aceeași factură ale literaturii altor popoare, ceea ce le va permite să înțeleagă mai bine contribuția adusă de poporul nostru la îmbogățirea patrimoniului culturii universale. Astfel de comparații și de concluzii vor face ca literatura română să dobîndească un prestigiu sporit în fața elevilor, sporind valoarea ei educativă.

La rîndul lor, programele și manualele de matematică, de fizică, de chimie, de biologie înregistrează o serie de progrese, legate îndeosebi de tratarea problemelor privitoare la cuceririle actuale ale științei și tehnicii și la aplicațiile lor practice. Studiul fizicii în clasa a XI-a, de pildă, este orientat spre demonstrarea logică și matematică a proceselor, fenomenelor și legilor, atenuîndu-se într-o mare măsură caracterul descriptiv care predomina în programele anterioare. Prin eliminarea unor probleme neesențiale și printr-o mai bună sistematizare a materiei a fost posibilă introducerea în programă a unor teme noi: aplicații ale electrostaticii în industrie, forța portantă a electromagnetului și circuitului magnetic, curenții Foucault și problemele tehnice ale folosirii sau împiedicării acestor curenți. De asemenea, s-au dezvoltat capitolele despre curentul alternativ și despre generatoare, motoare și transformatoare, probleme cu largi aplicații în tehnică, și s-au introdus noțiuni despre magnetizarea substanțelor necesare la studiul funcționării mașinilor electrice, completîndu-se astfel informarea elevilor asupra electronicii moderne.

În clasa a XI-a a școlii de 12 ani elevii încep studiul chimiei organice, care se va continua și în clasa a XII-a. Extinderea studiului chimiei organice pe o durată de doi ani va asigura tratarea la un nivel mai ridicat a diferitelor teme, ca și introducerea unor teme noi, legate de cuceririle actuale din domeniul acestei discipline și de aplicațiile lor în producție.

Ținîndu-se seama de dezvoltarea impetuoasă a matematicii în ultimele decenii, a fost întărit sensibil studiul acestei discipline. În clasa a XI-a reală s-au introdus elemente de algebră liniară (determinanți, matrice), necesare utilizării mai largi a aparatului matematic. S-a extins studiul analizei matematice și al geometriei analitice și s-au realizat o mai bună corelație și succesiune a disciplinelor matematice. Spre deosebire de școala de 11 ani, în școala de 12 ani calculul diferențial și geometria analitică se studiază în penultimul an, ceea ce oferă elevilor posibilități mai mari de folosire a cunoștințelor respective în însușirea disciplinelor matematice ce se vor studia în clasa a XII-a, precum și în tratarea matematică a unor teme de fizică

Modificări pe linia îmbunătățirii conținutului învățămîntului s-au adus și altor programe. La programele de limbă română pentru clasele I—VIII a fost îmbunătățită tematica lecturilor literare, iar în manuale au fost mai bine selecționate textele literare, punîndu-se un accent mai mare pe valoarea educativă și artistică a acestora.

În legătură cu îmbunătățirile pe ansamblu ale învățămîntului, s-au întreprins noi acțiuni pe linia diversificării pregătirii elevilor, potrivit intereselor și aptitudinilor acestora, ca și cerințelor vieții sociale. După cum se știe, încă din anul trecut au fost create, pe lîngă unele licee din București, Cluj, Iași și Timișoara, clase speciale de matematică și fizică, în cadrul cărora elevi cu aptitudini și interese deosebite pentru aceste materii au posibilitatea să aprofundeze studiul lor, să se pregătească temeinic pentru viitoarea lor profesie. În noul an școlar numărul claselor speciale de matematică și de fizică va crește, creîndu-se noi clase de acest fel la unele licee din Capitală, din Craiova, Pitești și Sibiu. În același scop, al pregătirii mai diferențiate a elevilor, menționăm organizarea unor secții clasice în cîteva licee din București și Cluj, introducerea — pe lîngă studiul limbilor moderne prevăzute în anii anteriori — și a studiului limbilor italiană și spaniolă ca a doua limbă la alegere într-un număr de licee, crearea de noi clase în care elevii studiază limbi moderne de circulație universală începînd din clasa a III-a, precum și introducerea în școlile generale a limbii germane ca limbă la alegere alături de limbile franceză, rusă, engleză.

Corespunzător cu îmbunătățirile aduse conținutului învățămîntului, cu introducerea în programe a unor probleme noi, școlile au primit și vor continua să primească în noul an școlar o gamă variată de material didactic în cantități sporite. Din cele peste 1 000 de titluri de sortimente de material didactic, 300 sînt titluri noi. O atenție sporită s-a acordat producției de mijloace didactice audio-vizuale, cărora învățămîntul modern, așa cum se știe, le conferă o valoare instructiv-educativă incontestabilă.

Filmotecile regionale — organisme special create pe lîngă fiecare secție de învățămînt regională în vederea unei difuzări operative a filmului didactic — vor putea satisface în mai mare măsură cerințele insistente ale școlilor.

Dar programele de învățămînt, manualele, materialul didactic nu determină, prin ele singure, nivelul de pregătire al elevilor. Aceste componente și mijloace ale învățămîntului, deși deosebit de importante, nu au decît o valoare potențială; cerințele lor se împlinesc prin activitatea de fiecare zi a învățătorilor și profesorilor în procesul instructiv-educativ. Relația profesor-elev se realizează printr-o multitudine de metode și procedee de activitate comună. Didactica modernă și experiența înaintată a practicii pedagogice din țara noastră, ca și din alte țări, scot în evidență valoarea informativă și formativă a acelor metode care, întărind rolul conducător al profesorului în procesul de învățămînt, determină o participare activă a elevului, îl pun în situația de a lucra, de a cerceta și descoperi adevărurile exprimate sub forma noțiunilor, a legilor, a principiilor științei. Desfășurîndu-și în acest fel activitatea cu elevii, corpul profesoral va aduce o contribuție hotărîtoare la creșterea eficienței învățămîntului, criteriu esențial în aprecierea muncii școlare.

Cercetarea pedagogică și școala

Conf. univ.
GEORGE VĂIDEANU,
directorul Institutului
de științe pedagogice

Într-un moment atît de încărcat de gînduri și planuri, de viitor cum este deschiderea anului școlar este firesc să reflectăm și asupra principalelor direcții ale cercetării pedagogice — și aceasta cu atît mai mult cu cît o bună parte din ele se adresează, prin scopul și modul finalizării lor, nu numai pedagogilor de specialitate sau nu în primul rînd lor, ci tuturor cadrelor didactice, adevăraților „beneficiari" ai activității științifice din domeniul învățămîntului.

În evoluția sa spre forme moderne și eficiente procesul instructiv-educativ se sprijină și va trebui să se sprijine din ce în ce mai mult pe cercetarea pedagogică, dar raportul dintre cercetare și școală nu poate avea un singur sens — cercetarea să ofere sau să prescrie noi forme, metode și procedee, iar cadrele didactice să le preia în mod pasiv. În fond, modernizarea și creșterea eficienței învățămîntului potrivit exigențelor generate de progresul accelerat al științei contemporane și de dezvoltarea și afirmarea multilaterală a patriei noastre socialiste este o problemă a teoriei pedagogice, dar și a practicii școlare, presupunînd atît elaborarea și fundamentarea științifică a unor principii și forme noi, cît și aplicarea lor creatoare în activitatea didactică. Fără cercetări teoretice fundamentale, fără o literatură pedagogică de prestigiu nu vom putea perfecționa, în ritmul cerut de societatea noastră, cultura pedagogică a cadrelor didactice. În același timp însă studiile și lucrările nu vor putea determina prin ele însele o schimbare profundă și generalizată a practicii școlare, a modului de a trata o serie de probleme atît de importante cum sînt pregătirea elevilor pentru educația permanentă, sporirea gradului formativ al culturii, orientarea școlară și profesională a tinerilor pe baza aptitudinilor lor folosind metode științifice etc.

Tocmai de aceea dialogul dintre cadrele didactice și cercetătorii Institutului de științe pedagogice sau ai catedrelor de pedagogie ale universităților și institutelor de perfecționare va trebui să devină mai viu, mai sistematic și mai eficient. Tocmai de aceea, prezentarea care urmează este nu numai o promisiune, ci are, pe lîngă caracterul informativ și stimulativ, și valoarea unui apel la colaborarea fecundă, la un schimb activ de idei și concluzii între cercetarea curentă din școli și cercetarea sistematică din unitățile pedagogice specializate.

Institutul de științe pedagogice și-a propus să treacă la elaborarea unui șir de lucrări fundamentale, plecînd de la adevărul verificat că, numai atunci cînd cultura pedagogică obiectivă (literatura pedagogică de bază) dispune de prestigiu, situîndu-se la un nivel înalt, se poate obține perfecționarea efectivă a culturii pedagogice a cadrelor didactice, a concepției și a modului lor de a lucra. Ca urmare, în planul de cercetare al institutului figurează **Tratatul de pedagogie generală, Tratatul de istoria pedagogiei românești** ș.a. Concepute ca lucrări fundamentale de sinteză și apelînd la cea mai calificată colaborare, ele vor putea deveni cărți de căpătîi în formarea și perfecționarea cadrelor didactice, înregistrînd un șir de ediții, creînd o tradiție și o obligație de pregătire pedagogică superioară. Va fi elaborat de asemenea un **Dicționar pedagogic românesc.** Într-o etapă cînd vocabularul pedagogic se îmbogățește cu noi categorii (învățămînt programat, pedagogie cibernetică, televiziune școlară ș.a.), cînd multe dintre noțiunile clasice (cultură educativă, gîndire creatoare, educație estetică ș.a.) își modifică sau își amplifică sensibil înțelesul, un dicționar de categorii pedagogice a devenit un instrument de lucru foarte necesar pentru documentarea profesorilor și învățătorilor.

Scopul principal pe care îl urmărește institutul, împreună cu toți colaboratorii săi, constă însă în descoperirea, verificarea și introducerea în activitatea școlară a unei formule didactico-educative noi, care face obiectul unui sistem de experimente și cercetări de teren. Căutăm cu alte cuvinte să determinăm pentru învățămîntul nostru, cu metode cît mai riguroase și mai convingătoare, un conținut echilibrat și logic structurat, cu înaltă valoare formativă și informativă și cu o tehnică didactică modernă, eficientă, receptivă față de noutățile tehnicii contemporane și de capacitatea creatoare a profesorilor, de dorința lor de a se afirma ca personalități ale catedrei cu un stil pedagogic propriu. N-am putea spune că cercetările sînt foarte aproape de un rezultat cert, mai ales că interdependențele, complexitatea și inerțiile unei formule devin pe deplin evidente atunci cînd începi să-i aduci modificări. Nu afirmăm nici că cercetările orientate spre perfecționare radicală și multilaterală a învățămîntului au atins gradul de coordonare și sistematizare cerut unor experimente prospective de o atît de mare anvergură. Totuși, efortul tuturor sectoarelor de cercetare care compun secția de didactică și, din ce în ce mai mult, și cel al sectoarelor preocupate de educația morală, de educația estetică și de orientarea școlară și profesională a elevilor, se îndreaptă spre determinarea „zilei de mîine" a școlii noastre, spre prospectarea formulei didactico-educative cerute de societatea și epoca noastră.

Cercetarea pedagogică ia amploare și se diversifică. Datorită sprijinului primit din partea conducerii Ministerului Învățămîntului, Institutul de științe pedagogice inaugurează în această toamnă noi direcții de cercetare. Una dintre cele mai interesante și promițătoare este cea orientată spre studierea cu metode științifice a **eficacității învățămîntului** sub raport social, cultural, economic. Este vorba de a determina raportul dintre investițiile materiale și morale făcute în învățămînt și randamentul obținut, și astfel formele și metodele care conduc mai sigur și mai direct spre scopul urmărit. Departe de a reprezenta o simplă privire contabilicească asupra învățămîntului, cercetările de pedagogie economico-socială conduc în ultimă instanță, prin criteriile apreciative întrebuințate și prin concluziile lor bine fundamentate, spre principii didactice și educative, spre perfecționarea procesului instructiv-educativ pe baza rezultatelor reale obținute.

O altă direcție nouă o reprezintă cercetările de **educație a adulților.** Cum educația școlară pregătește pentru educația permanentă și cum cadrele didactice au o înaltă misiune în desfășurarea activității social-culturale, se întrevede limpede ce sugestii și soluții prețioase se pot aștepta de la o studiere științifică a educației permanente a absolvenților școlii.

Celor care ne-ar întreba ce întreprinde și ce promite institutul în domeniul educației umaniste și artistice, unde și cum ne ocupăm de om ca individualitate și ca personalitate, de viața lui interioară, de idealul estetic care-l animă, de satisfacțiile lui superioare, le răspundem subliniind mai întîi faptul că întreaga pedagogie, ca știință a educației, este sau trebuie să fie traversată de vii preocupări umaniste. Este însă adevărat că școala așteaptă lucrări speciale pe aceste teme, că formarea omului în condițiile societății tehnice contemporane pune probleme filozofice și pedagogice noi, că **educația umanistă și educația estetică,** din ce în ce mai strîns unite prin destinul lor, nu mai pot rămîne la problematica și la orizontul de acum 10-15 ani. Institutul își propune o serie de lucrări pe această temă și un nou sector, cel de educație estetică, este chemat să le dea.

În fine, în rîndul numeroaselor teme și lucrări incluse în planul de cercetare al institutului menționăm încă o categorie: cea care urmărește să furnizeze cadrelor didactice o concepție unitară și modernă asupra educației multilaterale, contribuind astfel direct la sistematizarea efortului lor educativ. Considerăm apariția **programelor** pentru munca educativă în școala generală și liceu un prim pas pe acest drum și ne propunem să oferim școlii noi ediții, cu o tematică mai complexă și mai apropiată de importantele probleme puse educatorilor de preadolescență și adolescență. Totodată, vom suplimenta programele cu o nouă **culegere de texte pentru diriginți,** organizată pe teme și pe cicluri școlare (I—IV, V—VIII, IX-XII). În același timp, pentru viitorul mai îndepărtat, ne gîndim la o lucrare monografică asupra educației multilaterale.

PANORAMIC

Regiunea GALAȚI

Pentru prima dată. Cu două săptămîni înaintea începerii cursurilor, în toate satele și comunele raionului Bujor s-a terminat înscrierea în clasa I a copiilor născuți în 1960. La 15 septembrie, cu emoția primului pas făcut peste pragul școlii, alături de cei 16.290 de elevi din clasele mai mari ale școlilor din raion își vor lua locul în bănci 2.140 de copii care vor începe să dezlege taina primelor slove.

Tot pentru prima dată vor trece pragul acestor școli — de data aceasta pentru a-și începe cariera de profesori — 40 de proaspeți absolvenți ai facultăților și ai institutelor pedagogice. Alături de noii profesori ai raionului Bujor, în întreaga regiune își vor începe activitatea alte 343 de tinere cadre didactice.

Cu sprijinul întregului sat. Școala generală din comuna Popești, raionul Focșani, își întîmpină elevii curată și bine pusă la punct. Întregul sat a participat la pregătirile pentru deschiderea noului an școlar. Peste 200 de părinți au efectuat aproximativ 2500 de ore de muncă voluntară.

8.500.000 lei au fost destinați dotării școlilor din regiunea Galați cu mobilier nou și cu material didactic. Printre acestea se numără : 4.751 bănci școlare, 536 mese de laborator, 242 dulapuri de laborator, 641 măsuțe pentru preșcolari, dulapuri și rafturi pentru biblioteci, stative pentru hărți, precum și diferite obiecte necesare funcționării internatelor și cantinelor școlare.

Regiunea HUNEDOARA

Școală nouă în cartier nou. Printre noile construcții ale cartierului Gojdu din orașul Deva s-a ridicat o nouă școală cu 16 săli de clasă. 700 de elevi vor începe aici noul an școlar. Totul a fost pregătit pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ încă din prima zi de curs : a fost montat mobilierul, în întregime nou, au fost dotate cu aparataj și materiale didactice corespunzătoare cele două laboratoare ale școlii și au fost împărțite pe clase manualele școlare pe care elevii le vor primi în mod gratuit.

În întreaga regiune se dau în folosință acum, la început de an școlar, 70 de săli noi de clasă, un internat cu 50 de locuri la Liceul din Ghelar, săli de gimnastică etc.

Pentru dotarea laboratoarelor și îmbogățirea materialului didactic, în regiunea Hunedoara s-au alocat mai mult de 1,5 milioane lei. Multe școli din regiune, cum ar fi cele din orașele Hunedoara, Deva, Petroșeni, din raioanele Brad și Alba au intrat deja în posesia noului material didactic contractat.

Crește numărul liceelor de specialitate. Prin înființarea Liceului industrial metalurgic de la Cugir, în regiunea Hunedoara își vor desfășura activitatea șapte licee de specialitate. Prestigiul cîștigat de noile licee încă din primul an de activitate, precum și perspectiva pe care acestea o deschid elevilor, au făcut ca în vara acestui an un număr considerabil de absolvenți ai școlilor generale să se îndrepte către aceste licee.

Un lucru nou : La Liceul industrial de construcții din Deva, pentru care a fost înălțat un nou local de școală, cu 16 săli de clasă, va funcționa în anul școlar care începe și un curs seral.

Regiunea BRAȘOV

Bun venit ! Anul acesta școlile de pe cuprinsul regiunii Brașov s-au pregătit în mod deosebit să primească pe tinerii absolvenți ai școlilor pedagogice și ai facultăților. În zilele premergătoare anului școlar, într-o atmosferă festivă, peste 340 de învățători și profesori au fost întîmpinați de conducerile școlilor, ca și de reprezentanții sfaturilor populare comunale, cu flori și cu tradiționalul „Bun venit" ! S-au luat pretutindeni măsuri pentru a li se asigura condiții bune de muncă și de viață.

La Agnita, o nouă școală își va deschide porțile. La 15 septembrie elevii din Agnita vor avea bucuria de a începe cursurile într-un nou local cu 8 săli de clasă, laborator, bibliotecă. Și ceva în plus : alături de școală, o mică bază sportivă.

Regiunea BANAT

Tinerețea unei școli bicentenare. Din documentele aflătoare la școala din comuna Sacul reiese că aici, cu două sute de ani în urmă, ființa o școală unde un învățător destoinic îi învăța carte pe fiii bănățenilor. De la cei 30 de elevi pe care îi menționează documentele școala a ajuns la 200 de elevi, pe care îi instruiesc și educă 9 învățători. În vara acestui an sătenii de aici au prins să dureze o nouă clădire pentru școală. Cu toții se pregătesc să serbeze bicentenarul școlii într-un nou local.

Regiunea MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Peste 140.190 de elevi vor frecventa în acest an școlar școlile generale și liceele din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Alături de cei ce își continuă învățătura, școlile vor primi aproape 15.000 de elevi noi — copiii care intră acum în clasa I.

Numeroase săli noi de clasă îi așteaptă pe elevii din regiune în acest început de an școlar. La 15 septembrie vor fi date în folosință școala generală cu 16 săli de clasă din cartierul „Tudor Vladimirescu" al orașului Tîrgu Mureș, Liceul nr. 2 — tot cu 16 săli de clasă — din Luduș, noi săli de clasă la Hodac și Aluniș (raionul Reghin), la Sînsimion (raionul Ciuc), Glodeni (raionul Tîrgu Mureș), Șoimuș, Vîrșag, Ulicani și Fîncel (raionul Odorhei). Pentru noile săli de clasă s-au achiziționat materiale didactice în valoare de peste două milioane lei.

Regiunea DOBROGEA

Se îmbogățește mereu baza materială a școlilor. Iată o situație ilustrativă, din raionul Negru Vodă. Peste 400.000 lei au fost alocați aici pentru mobilier școlar nou. 600.000 lei reprezintă valoarea manualelor difuzate în școlile raionului spre a fi dăruite elevilor în prima zi de școală. În același timp, se extind mereu spațiile de învățămînt. La 15 septembrie vor intra în funcțiune 15 noi săli de clasă, dintre care opt la Cobadin, trei la Cumpăna, două la Plopeni și două la Hagieni.

Flori... flori... flori.... Început de toamnă, început de an școlar.

LA CONSFĂTUIRILE ANUALE ALE CORPULUI PROFESORAL

În avanpremiera deschiderii noului an școlar, în zilele de 11 și 12 septembrie a.c., în întreaga țară au avut loc consfătuirile anuale ale corpului profesoral. La lucrările consfătuirilor au luat parte cadre didactice din învățămîntul de cultură generală, precum și profesorii care predau obiectele de cultură generală în școlile profesionale și tehnice și în liceele de specialitate. Au participat, de asemenea, conducători ai organelor de partid și de stat, reprezentanți ai unor organizații culturale și obștești.

Peste tot consfătuirile au însemnat un bun prilej de analiză temeinică a rezultatelor obținute și de dezbatere vie a perspectivelor care se deschid în fața școlii o dată cu intrarea într-un nou an de muncă.

La consfătuirea desfășurată în raionul V. I. Lenin din Capitală au participat peste 1 200 de educatoare, învățători și profesori. La deschiderea lucrărilor au fost de față prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, acad. Gh. Mihoc, rector al Universității din București, Marin Burcea, prim secretar al Comitetului raional de partid, prof. Sofia Pușcașu, șeful secției de învățămînt a Sfatului popular al orașului București, cercetători în domeniul pedagogiei, lectori ai Institutului de perfecționare a cadrelor didactice. Bilanțul activității desfășurate în anul trecut și concluziile ce se desprind pentru anul școlar 1967—68 au constituit obiectul dezbaterilor din ședința plenară a consfătuirii. Numeroși vorbitori s-au referit în cuvîntul lor la importante aspecte din munca didactică și educativă, cum ar fi eficiența lecțiilor, întărirea muncii de educație a tineretului școlar, modernizarea metodelor de predare etc. În încheierea primei părți a lucrărilor au fost discutate problemele actuale ale muncii în organizațiile de pionieri.

În partea a doua a consfătuirilor corpului profesoral au avut loc ședințe pe secții în cadrul cărora s-au dus discuții pe marginea programelor și manualelor recent apărute și au fost dezbătute probleme specifice fiecărei discipline în parte. În general temele alese au ținut seama de specificul raionului sau orașului respectiv, de concluziile desprinse din desfășurarea procesului instructiv-educativ în anul școlar trecut, de ceea ce este actual în munca didactică. De pildă, în ședințele pe secții ale consfătuirii corpului profesoral din raionul Urziceni au fost abordate, printre altele, teme ca : „Dezvoltarea gîndirii logice și a judecății pe baza intuiției în perioada preabecedară și abecedară" (secția învățătorilor de la clasa I), „Utilizarea de către învățător a spiritului de observație și inventivitate al elevului în procesul analizei logice a noțiunilor" (secția învățătorilor de la clasa a II-a), „Metodica introducerii noțiunilor de funcție, mulțime și ecuație" (secția profesorilor de matematică de la clasele V—VIII), „Aspecte metodice în legătură cu formarea noțiunilor de analiză matematică" (secția profesorilor de matematică din licee) și altele.

Concluziile desprinse din dezbateri și măsurile luate în cadrul consfătuirilor vor constitui un punct de plecare pentru noul an.

M. I.

A apărut :

„REVISTA NATURA"

nr. 4, iulie-august, 1967

Seria **BIOLOGIE**

În sumar :

Șt. Péterfi, Fr. Nagy-Tóth : Unele aspecte privind cultivarea intensivă a algelor.

R. Portocală, I. Samuel : Rolul acizilor nucleici în multiplicarea virală.

I. Anghel : Poliploidia și importanța ei practică.

C. T. Surdan : Antropozoonoze. Boli transmisibile de la animale la om.

I. Resmeriță : Valorificarea rațională a pajiștilor.

Gh. Dihoru : Vegetația munților din jurul Văii Buzăului.

F. Oprea : Aplicarea principiilor ciberneticii la unele lecții de anatomie și fiziologia omului.

C. Pașcău : Grădina botanică a Școlii generale din Lenauheim.

V. Boca : Din activitatea elevilor școlii din Botoșana.

O. Wintze : Lucrările de microscopie la cercul tinerilor naturaliști.

V. Lăzărescu : Cultura vițel de vie pe terenul experimental școlar.

NOTE, CRONICA, RECENZII, INFORMAȚII

Seria **GEOGRAFIE — GEOLOGIE**

În sumar :

Al. Roșu : Prima expediție română în Groenlanda.

Șt. Airinei : Semnificația geologică a rezultatelor cercetărilor geofizice din Carpații Meridionali și Alpii Occidentali.

P. Deică : Industrializarea țării în geografia românească din trecut.

Gh. Niculescu, C. Mocanu : Regiunea Ploiești. Caracterizare geografică.

I. Petrescu : Păduri tropicale în terțiarul românesc.

Fl. Codarcea : Zăcămîntul de turbă de la Dersca-Lozna (Dorohoi).

Gh. Popescu : Organizarea și desfășurarea activității cercurilor pedagogice raionale și a comisiilor metodice.

A. Cringu : Folosirea materialului cifric la lecțiile de geografie.

V. Ionescu : Excursia școlară de toamnă.

R. Luncan : Recapitularea la început de an școlar la clasele V—VIII.

I. Valer : Aparat pentru demonstrarea unor fenomene de geografie matematică.

P. Bărgăoanu : Cercetări experimentale pentru îmbunătățirea predării geografiei în școala de cultură generală.

x x x : Despre România și geografia românească.

A. Popova-Cucu, C. Șanta : Un nou monument al naturii.

Fl. Klebleev-Badea : Aspecte geografice ale migrației peștilor, marile zone de pescuit și domeniile de pescuit.

x x x : Africa de Sud-Vest.

x x x : Mauritius.

CRONICĂ

Meridiane

Septembrie aduce cu sine, în toate țările lumii, o dată cu deschiderea unui nou an școlar, preocupări legate de dezvoltarea învățămîntului, de perfecționarea lui în pas cu cerințele contemporaneității.

U.R.S.S.

În noul an de învățămînt, școlile profesionale și tehnice din U.R.S.S. vor fi frecventate de un număr de peste 2 milioane de tineri. Aceștia au la dispoziție 4.550 de asemenea școli, în care sînt pregătite cadre calificate pentru 1.110 specialități.

În acest an universitar vor fi primiți aproximativ 900.000 de noi studenți. În total, cursurile și seminariile universităților și institutelor de învățămînt superior din Uniunea Sovietică sînt frecventate de peste 4 milioane studenți.

Pe lîngă cele 767 instituții de învățămînt existente, anul acesta își mai încep activitatea alte 10 noi școli superioare. Între ele se numără și cea de a 43-a universitate din țară, care și-a deschis porțile în orașul Kaliningrad.

În anii actualului cincinal (1966—1970) se prevede deschiderea a încă două universități, la Kuibîșev și Başkiria (pe Volga).

În țările aflate în curs de dezvoltare

În țările în curs de dezvoltare se pune un accent deosebit pe organizarea învățămîntului, avînd în vedere faptul că progresul economic și social presupune cu necesitate existența unui larg activ de cadre naționale de specialitate. Or, după cum se știe, timp de secole și decenii dominația colonială a împiedicat școlarizarea maselor populației autohtone. Astăzi asistăm la apariția de școli în locuri unde pînă nu de mult nici nu se cunoștea această noțiune, iar statisticile înregistrează cifre mereu crescînde în ce privește frecventarea învățămîntului de diferite grade.

Una dintre principalele probleme care își cer rezolvarea în țările aflate în curs de dezvoltare este aceea a înlăturării analfabetismului. La 8 septembrie s-a sărbătorit pentru prima dată „Ziua internațională a alfabetizării", proclamată de UNESCO, în cadrul marii campanii începute de mai mult timp în vederea lichidării analfabetismului pe glob. Cu acest prilej au avut loc o serie de manifestări în diferite colțuri ale lumii. La Montreal, în cadrul Expoziției Mondiale, René Maheu, directorul general al UNESCO a rostit un amplu discurs în care s-a referit la importanța acestei zile și a acțiunii de alfabetizare. În numeroase țări au fost inițiate noi acțiuni menite să contribuie la îmbunătățirea învățămîntului. Astfel, în Algeria au fost inaugurate două noi secții ale centrului național de alfabetizare ; în Iran încep să funcționeze 9 asemenea centre, în diverse provincii ale țării ; în Ecuador, ca și în Mali și Congo (Brazzaville) sînt puse în aplicare noi proiecte de alfabetizare a populației. Merită să fie menționată acțiunea pregătită în vederea acestei zile în Liberia, unde deasupra principalelor așezări ale populației au fost lansate din avion manifeste cu lozinca : „Fiecare trebuie să învețe să citească !".

FRANȚA

În ajunul reînceperii noului an școlar, în învățămîntul francez s-a manifestat în acest an un adevărat curent de reînnoire. Mai multe grupuri și cercuri de acțiune și cercetare pedagogică au procedat la examinarea stadiului actual al învățămîntului și la elaborarea în comun a unor planuri de modernizare a școlii și de formare a cadrelor pedagogice. Asociațiile profesionale, ca de pildă Asociația profesorilor de matematică din învățămîntul public, se preocupă intens de propagarea metodelor noi de predare, organizînd stagii pentru perfecționarea cadrelor de specialitate.

În anul acesta, declarat „Anul întîi al cercetării pedagogice în Franța", urmează să fie verificate în practică unele metode cristalizate în urma cercetărilor efectuate în anii anteriori. Printre altele, se introduc în mod experimental noi materii și metode în primele trei clase ale învățămîntului primar. Astfel, în aceste clase se vor studia elemente ale matematicii moderne, se va reînnoi studiul limbii franceze, se va organiza într-un mod nou ziua de școală etc.

R. P. UNGARĂ

În R. P. Ungară funcționează, în noul an școlar, 5 900 școli de cultură generală și 600 școli medii. Numai în capitala țării învață 173.000 de elevi în școlile de cultură generală și 60.800 de elevi în școlile medii.

De instruirea și educarea tinerelor generații se ocupă învățători și profesori bine pregătiți. Numai în școlile Budapestei lucrează 12.900 cadre didactice, dintre care 770 de tineri absolvenți.

Urmărindu-se o cît mai bună pregătire a tineretului pentru învățămîntul superior, începînd din acest an școlar s-au introdus în școlile medii cercuri în cadrul cărora profesorii de specialitate îi pregătesc pe tineri pentru concursurile de admitere în universități și institute.

Institutul pedagogic de 3 ani Bacău

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

— Conferențiar la catedra științe naturale — disciplina Zoologia nevertebratelor și vertebratelor, poz. 1.
— Conferențiar catedra istorie-geografie — disciplina Geografia fizică a continentelor, poz. 1.
— Asistent catedra 9 educație fizică — disciplina Gimnastica și metodica predării, gimnastica artistică, poz. 12.
— Asistent catedra 9 educație fizică — disciplina Atletism și metodica predării, poz. 14.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunțului, o dată cu cererea de înscriere, și următoarele acte în dublu exemplar :

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ;
— lucrările științifice ale candidatului ;
— certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază ;
— memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat ;
— autobiografia.

Informații suplimentare se pot obține la telefon nr. 13673.

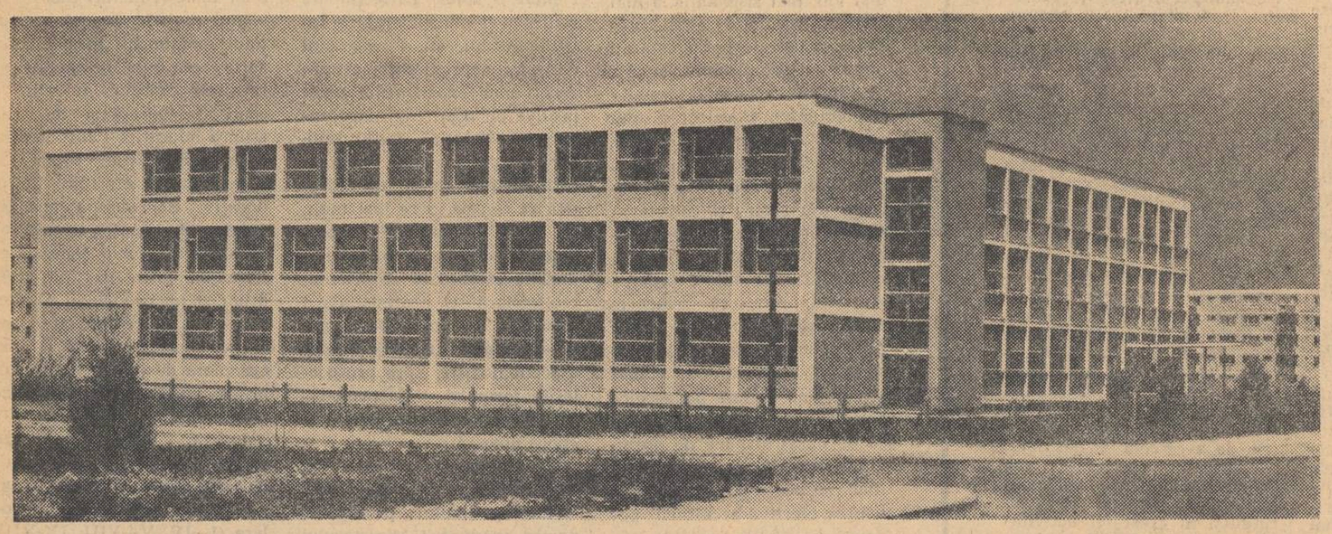

Brașov. Una din școlile pe al căror certificat de naștere va fi înscrisă data : 15 septembrie 1967

CENTENAR

1867—1967

Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muscel reamintește foștilor profesori și absolvenți ai școlii că la data de 8 octombrie 1967 școala își va sărbători centenarul. Aceștia sînt rugați să comunice participarea și numărul de persoane cu care participă.

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu

Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă :

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Riloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac sgomot la manipularea perdelei.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 913
Vineri 22 sept. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ZIUA ÎNTÎI

15 septembrie 1967 — deschiderea noului an școlar... Într-o asemenea zi evenimentele au semnificații deosebite, gesturile mici capătă haină de simbol conținînd deopotrivă copleșitoarele sensuri ale vieții noastre noi. Fiecare în parte merită un reportaj, un poem...

Primul pas făcut peste pragul noii școli...

Ghiozdanele goale care merg spre școală pentru a se reîntoarce de acolo pline, neîncăpătoare chiar, purtînd plăcuta povară a manualelor noi, primite în dar...

Buchetul de flori oferit dascălului drag...

Îmbrățișările colegiale de după vacanța cea mare...

Clinchetul întîiului clopoțel...

Prezent !

Ne-am imaginat un moment al primei zile de școală în care Țara face apelul celor mai tineri fii ai săi. Categoric un asemenea moment există aievea. La aceeași oră, aproape simultan, în toate colțurile pămîntului românesc se strigă catalogul. Și cine este de față răspunde :

— Prezent !

Anul acesta aproape 4 milioane de elevi au dat un asemenea răspuns, gata să înceapă un nou an de studiu, dornici să se pregătească temeinic pentru drumul pe care îl vor avea de străbătut în viață. Pentru ei au fost chibzuite noi măsuri menite să ducă la întărirea și îmbunătățirea continuă a cadrului organizatoric și a conținutului învățămîntului, a programelor și manualelor școlare. Tot pentru ei statul a investit și în acest an sume uriașe materializate în cărți, în clase noi, în mobilier și material didactic modern.

Cum este și firesc ochii tuturor s-au îndreptat spre cei care anul acesta își încep viața de elev. Sînt cu toții peste 351.000. Au 7 ani și abia învață ca, la auzul numelui să se ridice în picioare și să strige : prezent !

La Școala generală nr. 4 din Tecuci, a cărei vîrstă numără peste 130 de ani, toți cei 68 de elevi înscriși în clasa I erau prezenți. Prospețimea lor înviora bătrînele ziduri îmbrăcate, de altfel, și ele în haină albă, imaculată. În altă parte, în comuna Zorleni din regiunea Iași — într-o școală care nu ajunsese încă la vîrsta elevilor săi—am văzut aceleași fețe îmbujorate așteptînd să-și audă numele strigat. Și unii și alții, la sfîrșitul zilei știau să spună un respectuos „bună ziua", să ridice mîna cînd vor să vorbească, să-și strîngă în ordine cărțile, A.b.c.-ul vieții de elev...

Prima zi de școală a găsit prezenți la catedră peste 170.000 de profesori, învățători și educatoare gata pregătiți să înceapă o nouă etapă de muncă.

— Corpul profesoral al școlii noastre a intrat în prima oră de curs cu sentimentul marilor și nobilelor responsabilități ce i-a fost încredințat — ne-a spus prof. Emilia Popescu, directoarea Școlii generale nr. 4 din Bîrlad. Sigur, nu e vremea vorbelor mari, ci a faptelor. Noi știm acest lucru și iată de ce, anul care începe va fi un an de asiduă muncă pe linia unei permanente perfecționări a metodelor de predare, de sporire a exigenței față de calitatea propriei noastre munci.

Alături de „vechii dascăli", un nou contingent de absolvenți ai universităților, institutelor pedagogice și liceelor pedagogice și-au semnat pentru prima dată prezența în viața școlii. Numărul lor este de 7.500.

— Ce gînduri încerc în aceste clipe ? Eu știu ? Poate un lăuntric legămînt de a învăța în permanență, de a mă autodepăși de la un an la altul, din primul și pînă în ultimul an al carierei mele didactice. Și bineînțeles de a face tot ce-mi stă în putință pentru instruirea și educarea elevilor care mi-au fost încredințați — ne mărturisește tînăra profesoară Voica Popescu-Drăghia de la Școala generală din comuna Cornetu de pe raza orașului București.

Absent !

Am fi vrut ca în prima zi de școală să notăm numai prezențele. Din păcate însă condeiul a fost nevoit să consemneze și cîteva absențe de la apel. Nemotivate.

Nici la primul, nici la al doilea și nici la celelalte chemări ale clopoțelului, 13 din cei 52 de absolvenți ai institutelor de învățămînt superior care au fost repartizați în orașul și raionul Tecuci nu au răspuns : prezent !

Imaginea elevului cu brațele pline cu cărți ne-a întîmpinat peste tot. 27 de milioane de cărți însumînd peste 180 de milioane de lei au luat drumul școlilor. Primirea manualelor, răsfoirea lor cu febrilitate au făcut parte din bucuriile primei zile. Ici și colo însă ni s-au semnalat defecțiuni în difuzarea manualelor.

La Liceul pedagogic din Bîrlad lipseau în prima zi de școală cîteva mii de exemplare din 47 de titluri de manuale (!). În același oraș, la Liceul „Gh. Gheorghiu-Dej" alte lipsuri.

Cantitatea de manuale lipsă este foarte mare. Neglijența care a dus la această situație, de asemenea. Care sînt cauzele ? Cîteva titluri au întîrziat de la București, la editură și la expediție. Marea lor majoritate însă s-au împotmolit pe undeva pe drum, prin rețeaua de difuzare a manualelor. Explicații, justificări se pot găsi ușor peste tot. Dar pentru elevul care așteaptă să deschidă manualul încă din prima oră de curs toate sînt nemotivate.

La secția de învățămînt a raionului Tecuci am întîlnit-o, veselă și bucuroasă, pe una din profesoarele de matematică de la Liceul nr. 1 din oraș. Fusese prezentă la festivitatea de deschidere, intrase chiar la primele ore. Motivul bucuriei de acum ? Cu cîteva minute mai înainte a aflat că i-a sosit (în sfîrșit !) aprobare de suplinire în Galați. Avea să suplinească o catedră rezervată unui inspector metodist al secției regionale de învățămînt. Cererea era îndreptățită, aprobarea respectivă era firească în cazul respectiv. Ne-am bucurat și noi alături de ea și i-am urat spor la muncă. Dar... dacă stăm să judecăm drept și dacă ne uităm la calendar ne vin în minte, fără să vrem, nenumărate întrebări. Știam că inspectorul metodist este mai demult în această muncă ; mai știam că suplinirile pe posturile rezervate trebuiau soluționate în urmă cu mult timp. Apoi, ce încurcături se vor produce aici, la liceu : noi mișcări de suplinitori pe catedra rămasă liberă, modificarea repartiției de ore, schimbarea orarului etc. De ce toate trebuie făcute după începerea anului școlar ?

Raidul nostru s-a încheiat o dată cu sunetul ultimului clopoțel al primei zile de școală.

A început pentru noi toți un nou an de muncă, un an pe care îl vrem bogat în roade.

Și asta cere prezențe, nu absențe.

MIRCEA IONEL

ANCHETA NOASTRĂ

Un cuvînt de ordine: MODERNIZAREA

Cuprinzînd toate domeniile activității sociale, această tendință spre perfectare și adaptare la exigențele contemporaneității, spre fundamentarea științifică pe cele mai recente adevăruri ale sale, tendință pe care o numim modernizare, devine un imperativ actual de prim ordin al teoriei și practicii pedagogice.

Am solicitat, de aceea, mai mulți profesori din învățămîntul mediu, lectori și conferențiari universitari, cercetători în domeniul psihologiei și al pedagogiei, să ne vorbească despre preocupările lor actuale legate de această problemă.

Fundamentarea psihologică a actului modernizării

Lector dr. Golu Pantelimon, de la Institutul de științe pedagogice

Nu vreau să mă refer la multitudinea de aspecte pe care le cuprinde actul modernizării învățămîntului. Am să mă opresc numai la două dintre elementele care privesc procesul propriu-zis al învățării și la care ne gîndim de obicei atunci cînd se amintește de modernizare. Se consideră modernizarea ca **o modalitate de restructurare și înnoire a formulelor de transmitere a unui anume bagaj intelectual, pe de o parte, iar pe de altă parte ca o modalitate tehnică, de dotare a învățămîntului cu auxiliare materiale de înaltă tehnicitate.** În ceea ce privește prima linie, aceea a restructurării formelor de predare, capătă din ce în ce mai mult teren noțiunea de programare, deja experimentată în unele școli din țara noastră. Foarte adesea, atît cercetătorii cît și practicienii pierd din vedere în aplicarea acestei formule un aspect de conținut al programării și anume — momentul psihologic. De aceea s-a ajuns să se considere că este suficient să ai informația divizată în părți mici și să asiguri realizarea schemei în sens invers. Dar aceasta este o schemă de legătură mai mult externă în relația dintre profesor și elev. Veriga esențială care este omisă în cadrul acestei interpretări este însușirea conștientă a cu-

OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. 3-a)

Colocviu despre tehnicile de calcul și calculatoare

— Interviu cu acad. N. Teodorescu —

În aceste zile se desfășoară la București colocviul despre tehnicile calculului și calculatoare, la care alături de oamenii de știință din țara noastră participă reputați specialiști de peste hotare.

Organizat de Academia Republicii Socialiste România, Asociația oamenilor de știință și Societatea de științe matematice din țara noastră, sub egida Consiliului Național al Cercetării Științifice, colocviul se înscrie printre cele mai valoroase întîlniri științifice ale anului. În preajma deschiderii acestui colocviu am stat de vorbă despre problematica lui cu acad. N. Teodorescu, președintele comitetului de organizare.

— Ce ne puteți spune în legătură cu problemele mari care preocupă cercetarea în domeniul tehnicii de calcul și calculatoare ?

— Deși destul de recent am mai avut de răspuns la unele întrebări în legătură cu acest colocviu, trebuie să vă spun sau măcar să mă refer, de vreme ce de astă dată mă adresez nu publicului larg, ci cititorilor „Gazetei învățămîntului", că una dintre problemele esențiale care preocupă cercetarea în domeniul tehnicilor de calcul și al utilizării calculatoarelor este aceea a formării cadrelor de specialiști necesari. De altfel eu însumi consider că problema aceasta are aspecte pe cît de variate pe atît de legate în fond de trebțele mari ale învățămîntului și mai ales de modernizarea acestuia.

Nu am să insist asupra programului lucrărilor care, fiind vorba de un colocviu destinat în primul rînd să aducă în discuție probleme, este, așa după cum s-a și precizat, **preliminar.** Orientarea sa tematică este, în mare, îndreptată spre discutarea tehnicilor de calcul numeric și nenumeric, al structurii calculatoarelor numerice și sistemelor de programare, al funcționării calculatoarelor analogice și utilizărilor lor, sau al concluziilor ce se pot trage din studiul sistemelor de calcul și organizare a centrelor de calcul. Fără îndoială, astăzi aplicațiile tehnicilor de calcul în economie, în producția de bunuri materiale realizată în industrie și în special în importantul domeniu al cercetării științifice determină în mare măsură atenția de care se bucură problematica tehnicilor de calcul și calculatoarele ; elementul de pornire însă îl constituie tocmai formarea specialiștilor care mînuiesc calculatoarele, care efectuează calculul.

— Ați amintit despre aplicații...

— Desigur. Pot să vă spun chiar că aștept, și nu fără oarecare emoție, „noul" din comunicările, informările și conferințele ce vor fi prilejuite de colocviul acesta. Aș vrea să subliniez că, dacă ne propunem să abordăm teme privind modul de funcționare al centrelor de calcul, legătura dintre calculatoare și automatică, „limbajele" programării, eficiența colocviului trebuie să fie reprezentată de aportul lui la dezvoltarea teoretică și practică a rolului calculatoarelor analogice, la rezolvarea unor probleme „de viață" ale tehnicii. Astfel, poate fi considerată inițiativa de a se discuta în cadrul unei mese rotunde, cu participarea unor reputați specialiști, a locului și rolului calculatoarelor în gestiunea marilor întreprinderi industriale și comerciale. De fapt aplicarea tehnicii de calcul în economie și în domeniul cercetării științifice constituie principalele două preocupări ale celor care au întocmit programul preliminar al colocviului.

— După cîte știm există o secție a colocviului a cărei activitate este consacrată în mod special acestor două aspecte ale aplicațiilor tehnicilor de calcul.

— Da. Aici își găsesc locul studii concrete despre mersul proceselor tehnologice industriale, organizarea

D. TEODORU

(Continuare în pag. a 4-a)

Literatura universală în școlile noastre

În formația intelectuală a tineretului nostru, literatura a deținut întotdeauna un loc foarte important. De la **Lepturariile lui** Aron Pumnul și pînă la programele din școlile noastre moderne, creația literară a constituit o modalitate fundamentală de formare a gustului pentru frumos, de întreținere a spiritului civic și de familiarizare a tineretului cu marile valori ale literaturii naționale.

Ajungînd în liceu, elevii sînt la vîrsta unei multilaterale curiozități. Acum, înainte de specializarea universitară, în această perioadă complexă și relativ îndelungată, cînd se pun bazele culturii generale, receptivitatea lor larg deschisă îi face apți să înregistreze cunoștințele cele mai diverse. În această etapă de mare importanță pentru biografia intelectuală a fiecărui tînăr, cunoștințele din domeniul umanistic, printre care un loc de foarte mare însemnătate îl ocupă cunoștințele de literatură, capătă o funcționalitate deosebită, ele fiind de natură să imprime o anumită notă specifică personalității fiecărui om, pentru întreaga lui viață.

Dar, cunoașterea profundă a creației literare naționale și evaluarea ei la justa sa valoare nu se poate realiza fără o judicioasă raportare la sfera marilor capodopere universale. Este cunoscut, doar, faptul că literaturile nu se dezvoltă izolat unele de altele. Ideile mari au avut în fiecare epocă o largă circulație, scriitorii fiind niște receptaculi imenși ai spiritului unei epoci și ai unei lumi în care au adus ecoul propriei lor culturi. În vasta arie a literaturii raportul între fenomenul național și cel universal a fost întotdeauna foarte strîns. De aceea, surprinderea specificului culturii noastre se realizează cu mai multă pregnanță printr-o temeinică cunoaștere a marilor curente literare în cadrul cărora fenomenul artistic românesc aduce nota sa specifică. Se știe, doar, că cei mai mulți dintre cronicarii noștri și-au făcut ucenicia în școala umanismului întîrziat, că I. Budai-Deleanu a scris „Țiganiada" în spiritul gîndirii iluministe, că Eminescu s-a format în spiritul romantismului european iar Rebreanu continuă într-un mod original tradițiile romanului realist, reprezentat cu atîta strălucire de către Balzac și Tolstoi. Cine vrea să-l înțeleagă bine pe Eminescu, pe Camil Petrescu pe Arghezi trebuie să ajungă la un anumit grad de familiarizare cu poezia romantică germană, cu romanul de analiză psihologică realizat de Proust și cu poezia lui Baudelaire.

Conexiunea și similitudinile dintre anumiți scriitori și opere literare demonstrează cu prisosință necesitatea și semnificația deosebită a introducerii literaturii universale ca obiect de învățămînt în liceele noastre. Studiul unei asemenea discipline are o dublă funcționalitate. Pe de o parte el lărgește în mod firesc orizontul cultural al tinerilor, în a căror arie de cunoștințe, indiferent de cariera pe care o vor alege mai tîrziu, trebuie să figureze și cunoștințe de literatură universală, începînd cu Homer și tragicii greci, traversînd apoi Renașterea și clasicismul și ajungînd, în cele din urmă, la valorile literaturii contemporane. Pe de altă parte, cunoașterea marilor capodopere ale literaturii universale facilitează o apreciere mai complexă și totodată mai specifică a valorilor artistice din cadrul culturii naționale.

Dacă astăzi scepticii care s-ar putea îndoi de utilitatea unui asemenea obiect de învățămînt în școlile noastre sînt foarte puțini, în schimb profesorii onești care-și pun numeroase întrebări în legătură cu metodologia unui asemenea curs par să fie încă foarte numeroși. Pentru aceștia am dori în primul rînd să precizăm că, după părerea noastră, metodologia unui curs de literatură universală nu poate diferi, în liniile ei esențiale, de cea a lecțiilor de literatură română. În centrul unei lecții va sta și aici un scriitor — Homer, Goethe, Hugo etc. — sau imaginea sintetică a unei școli literare sau a unui curent. Evident, gradul de concentrare a lecțiilor de literatură universală, fie ele destinate unei expuneri monografice de autor sau unui curent, trebuie mult sporit.

Socotim însă că ceea ce interesează în primul rînd în procesul de familiarizare a tineretului nostru cu marile valori ale literaturii universale nu sînt expunerile biografice exagerate, nici tentativa zadarnică de epuizare a prezentării operelor unui scriitor, ci degajarea trăsăturilor specifice, care devine eficientă pe măsura lecturilor făcute de elevi. Bineînțeles că aceste cerințe se pot realiza numai printr-o analiză complexă și cu mijloace estetice corespun-

Conf. univ. dr. ROMUL MUNTEANU

(Continuare în pag. a 3-a)

Vizita în Uniunea Sovietică a ministrului învățămîntului, acad. ȘTEFAN BĂLAN

Timp de două săptămîni, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului al Republicii Socialiste România, a făcut o vizită în Uniunea Sovietică la invitația ministrului învățămîntului superior și mediu de specialitate din U.R.S.S., Viaceslav P. Eliutin. Acad. Ștefan Bălan a vizitat centrele universitare Moscova, Tbilisi și Kiev și a avut întrevederi cu cadre didactice și conducători ai învățămîntului de toate gradele din Uniunea Sovietică.

În cursul vizitei, ministrul învățămîntului s-a întîlnit cu V.P. Eliutin, cu care prilej au fost discutate probleme privind organizarea învățămîntului superior, a activității de cercetare științifică în instituțele de învățămînt superior, sistemul de specializare și perfecționare a cadrelor didactice universitare și altele. De asemenea, a avut convorbiri cu A.I. Danilov, ministrul învățămîntului al R.S.F.S.R. și cu A.N. Stoletov, ministrul învățămîntului superior și mediu de specialitate al R.S.F.S.R.

Miercuri 20 septembrie a.c. acad. Ștefan Bălan s-a înapoiat în Capitală.

VIAŢA CURENTĂ ÎN ŞCOALĂ

În legătură cu reglementarea programului de muncă

Măsuri menite să ducă la sporirea eficienţei muncii

O dată cu prima zi de şcoală „metronomul" însuşirii cunoştinţelor şi-a reluat cadenţa obişnuită, înregistrînd cu fiecare clipă, cu fiecare ceas, ascendenţa gîndirii elevilor pe spirala dialectică a cunoaşterii.

În acest proces complicat de înţelegere a legităţilor care guvernează natura şi societatea, activitatea profesorului are, neîndoielnic, un rol catalitic. Urmează cu necesitate ca ea să se desfăşoare cît mai riguros organizată sub toate aspectele care îi vizează atît sfera cît şi conţinutul.

Pe această linie şi urmînd recentele hotărîri ale conducerii de partid şi de stat cu privire la reglementarea programului de muncă şi întărirea disciplinei în toate sectoarele de activitate, Ministerul Învăţămîntului a emis un ordin care reglementează programul de muncă şi indică măsuri pentru întărirea disciplinei în şcolile de cultură generală, în şcolile profesionale şi tehnice şi în liceele de specialitate. Menit să ducă la creşterea calităţii tuturor activităţilor didactice şi la o valorificare superioară a timpului de lucru, ordinul ministrului învăţămîntului stabileşte obligaţia didactică zilnică, structurarea ei şi conţine de asemenea prevederi şi indicaţii care ţin seama de particularităţile muncii în şcoală.

Pornind de la premisa (pe deplin valabilă) că o măsură poate să aibă eficienţa maximă (şi deci să folosească nemijlocit scopului propus) numai atunci cînd este înţeleasă la adevărata ei valoare şi corect aplicată, am ţinut să stăm de vorbă, în legătură cu aplicarea ei, cu cîţiva directori de şcoli.

„Ordinul aduce precizări importante pentru munca noastră — ne-a relatat prof. EUGENIA MIHAI, directorul Şcolii generale nr. 1 din Giurgiu — în sensul că, stabilind norma de 48 de ore săptămînal (8 ore zilnic) se specifică activităţile din şcoală şi cele care pot fi efectuate în afara şcolii (studiul individual, corectarea lucrărilor de control etc.). Ceea ce ne revine nouă, celor chemaţi să veghem la stricta aplicare a ordinului este să găsim modalităţile de control al acestor activităţi. Consider că cel mai bun control se realizează în primul rînd prin nivelul la care se desfăşoară lecţiile.

„Ordinul ministrului — ne spune tov ŞTEFAN SEIMAN, directorul Liceului din Vinga — ţine seama de varietatea posibilităţilor pe care le are profesorul şi învăţătorul de a se documenta, de a studia şi creează posibilităţi pentru ca această pregătire şi informare continuă a educatorilor să se facă în cele mai bune condiţii, atît în incinta şcolii cît şi în afara ei.

Totodată ordinul arată directorilor de şcoli că trebuie să ţină seama de faptul că fiecare educator are de efectuat o serie de acţiuni şi activităţi care se organizează în afara şcolii şi că pentru buna lor desfăşurare trebuie să creeze condiţiile necesare. S-a întîmplat în unele cazuri ca activităţile suprapuse şi multe la număr din şcoală să ţină pe învăţători şi profesori prea mult între zidurile şcolii, şi practic ceea ce urma să se organizeze în afară — vizite la domiciliul elevilor, studiul la sursele de documentare etc. să nu poată avea loc, sau să se desfăşoare în grabă. Cred că ordinul, aplicat conştiincios în şcoli, va pune capăt supraîncărcării, întrucît cuprinde indicaţii în vederea participării tuturor cadrelor didactice în mod corespunzător, echitabil la acţiunile ce trebuie organizate de şcoală şi în afara ei.

Prof. EUGEN TUDOR, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Arad, a pus în discuţie o propunere care merită studiată cu toată atenţia. „Ca specialist în ştiinţele economice — ne-a spus tov. Tudor — socotesc esenţial să pornim de la constatarea că o valorificare deplină a timpului de lucru, pe care învăţătorii şi profesorii au datoria să-l presteze pentru şcoală, este strîns legată de o normare ştiinţifică a muncii didactice. În definitiv acum cînd s-au găsit criterii ştiinţifice pentru normarea activităţii desfăşurate în institutele de cercetare ştiinţifică şi în proiectare, unde, evident, munca de creaţie are o pondere deosebită, nu văd impedimente de netrecut în faţa unei asemenea acţiuni pe plan didactic. Eventual o serie de soluţii — care să pornească de la parametrii unei înalte exigenţe, de la experienţa celor mai bune cadre didactice, criteriile fiind diferenţiate în funcţie de nivelul calificării profesionale a cadrelor didactice, de gradul didactic şi vechimea în învăţămînt — ar putea fi experimentate în cîteva şcoli din fiecare regiune, pentru a se putea ajunge la concluzii generalizatoare".

Aplicarea cu întreaga eficienţă a ordinului ministrului învăţămîntului privind reglementarea programelor de muncă şi întărirea disciplinei în şcoli — ne spune prof. S. GOLDEMBERG, directorul Şcolii generale nr. 2 din Bucureşti — solicită, în primul rînd, un înalt spirit de răspundere şi o adîncă maturitate pedagogică, atît din partea cadrelor de conducere din şcoli cît şi din partea fiecărui membru al corpului didactic. Întregul conţinut al acestui ordin îndeamnă pe fiecare învăţător şi profesor la o analiză aprofundată a propriei activităţi didactice, metodice, educative, de perfecţionare şi de culturalizare, în vederea sporirii aportului său la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a culturii şi civilizaţiei. Răspunderi de mare însemnătate presupune în aceste condiţii munca directorului de şcoală. Este mai mult decît oricînd necesar să cunoşti specificul muncii, posibilităţile reale şi perspectivele fiecărui membru al colectivului pe care-l conduci şi să determini clar locul cel mai potrivit al acestuia în complexul angrenaj al activităţii instructiv-educative. Spiritul nivelator, egalitarismul formal nu corespunde concepţiei în care a fost elaborat recentul ordin al ministrului învăţămîntului.

La rîndul său, prof. C. BARON, directorul Liceului „Ion Maiorescu" din Giurgiu, ne-a spus: „Consemnarea precisă a sferei de obligaţii a corpului didactic şi a volumului de timp ce trebuie acordat în total îndeplinirii acestor obligaţii este menită să favorizeze realizarea a două obiective deosebit de importante. Pe de o parte se pune cu toată seriozitatea în faţa fiecărui profesor un volum precis de cerinţe profesionale. În felul acesta cei cîţiva obişnuiţi să se eschiveze de la o serie de sarcini, vor trebui să înţeleagă că obligaţia lor nu se limitează la predarea lecţiilor ci cuprinde şi participarea la activităţile cu şcolarii, ca şi la cele social-culturale.

Antrenarea aproximativ egală în activitate a tuturor cadrelor didactice va avea drept corolar firesc despovărarea de unele sarcini a cadrelor didactice care au dus pînă acum greul muncii în şcoală.

În al doilea rînd, recenta reglementare a programului de muncă vine să atragă, încă o dată, cu toată seriozitatea atenţia conducătorilor anumitor foruri care antrenau în trecut cadrele didactice în tot felul de acţiuni ce nu reveneau acestora, pe considerentul — „profesorii au mai mult timp la dispoziţie" — că trebuie, urgent, să-şi revizuiască această atitudine. De altfel, în acest sens, au şi intervenit reglementări complementare pe plan regional şi raional".

★

Convorbirile avute în legătură cu reglementarea programului de muncă ne-au creat convingerea că directorii de şcoli vor veghea cu toată grija la justa aplicare a ordinului ministrului.

Primii paşi, primele descoperiri pe căile învăţăturii.

Început de an şcolar în activitatea educativă

— Elevii mei sînt de nerecunoscut, au devenit mai ascultători.

— Clasa a VIII-a „B" a ajuns fruntaşă la disciplină...

— Elevul X a devenit o problemă!

Ne sînt familiare şi situaţiile, şi formulările. Discutăm acum, în primele zile de şcoală despre aceste schimbări în cancelarie, în clasă, căutînd un răspuns pentru fiecare. Indiferent dacă faptele par a ne surprinde şi, contrariu, dacă ne-am aşteptat să apară, ele indică o realitate.

Cunoaşterea lor, importantă pentru pedagog, condiţionează intervenţiile ulterioare: e necesar să îi cunoştinţă la început de an şcolar de situaţia creată în colectivul de elevi pe care i-ai îndrumat cu un an în urmă, şi pe care, deci îi cunoşti pentru a şti ce ai de făcut în continuare. Mai importantă însă decît simpla constatare a faptelor este explicarea lor, înţelegerea cauzelor care le-au provocat. De ce au devenit elevii mai ascultători?; cum a ajuns clasa a VIII-a „B" disciplinată?; din ce pricină un anumit elev a devenit o problemă? Şi, mai ales, în raport cu ce stabilim noile fapte, în comparaţie cu care date anterioare?

De cele mai multe ori ne bazăm pe impresii cu caracter vag, difuz, sau generalizăm pornind de la împrejurări izolate (într-un anume caz, elevii au reacţionat într-un anumit fel). Complexitatea fenomenului educativ face dificilă măsurarea riguroasă a amplorii şi intensităţii emoţiilor, convingerilor. Şi totuşi este necesar ca şi în acest domeniu, arbitrarul, subiectivismul să aibă o pondere cît mai redusă, pentru ca munca educativă să dobîndească un caracter ştiinţific.

Există la îndemîna fiecărui educator modalităţi variate prin care poate să se investigheze ce se petrece cu elevul, să înţeleagă motivele acţiunilor lui, să intervină în dezvoltarea trăsăturilor personalităţii sale. Pentru aceasta este necesar mai întîi să se cunoască gradul în care copiii şi-au însuşit noţiunile etice — fundament al comportamentului conştient. Ne oprim asupra cîtorva noţiuni, grupate antagonic (cinste-minciună) sau corelate pe mai multe sensuri (iniţiativă-independenţă — sugestibilitate — ascultare — negativism) şi încercăm să stabilim care note definitorii ale noţiunilor respective sînt clare elevilor, care lipsesc şi care sînt atribuite în mod eronat unei noţiuni. La clasele mici compunerile pe teme date, comentarea unui text, a unui fapt petrecut real, a unui film sau a unei suite de imagini sînt mijloace de investigare adecvate pentru a determina stadiul de formare a noţiunilor. Elevilor mai mari le putem cere în plus şi definirea noţiunilor, după cum putem folosi la ei metoda aprecierii obiective (fiecare elev indică situaţii concrete din viaţa clasei considerate a se încadra exact în conţinutul noţiunii investigate, stabilind o anumită ierarhie. Interpretarea datelor obţinute prin toate aceste mijloace ajută la înţelegerea eficienţei influenţelor educative anterioare şi totodată la clarificarea sarcinilor de perspectivă. Vom şti astfel dacă este necesar — pentru toată clasa ori numai pentru anumiţi elevi — să fie explicate, corectate şi îmbogăţite semnificaţiile unor noţiuni, spre a se înlesni transferul de la înţelegerea sensului moral al faptelor omului la reglarea conştientă a comportării, conform acestui sens.

Urmărind concordanţa dintre stadiul de formare a noţiunilor etice şi atitudinile elevilor, este necesar să cunoaştem cît mai complet şi exact modalităţile de reacţie tipice, motivele acţiunilor, convingerile şi sentimentele care influenţează diferitele lor atitudini.

Observarea organizată a activităţii elevilor ne îngăduie sesizarea unui material faptic valoros, care trebuie apoi sistematizat, prelucrat. Faptele cotidiene (pe nedrept numite „mărunte"), privite şi înţelese din unghiul de vedere al educatorului, dobîndesc adesea semnificaţii valoroase pentru acestea. Reacţia elevilor faţă de un coleg nou, modul cum este ales colectivul de conducere a clasei, comportarea elevilor la un spectacol sau la o excursie, ajutorul pe care şi-l acordă unul altuia sînt numai cîteva din ocaziile care ne pot dezvălui aspecte interesante asupra caracterului lor, asupra atmosferei din colectiv. Dacă viaţa clasei nu oferă de la sine suficiente împrejurări pentru a surprinde tot ce dorim să cunoaştem din structura personalităţii elevilor, a colectivului, putem interveni şi crea în mod intenţionat situaţiile dorite.

A pretinde elevilor să deseneze din rîndul lor reprezentanţi pentru participarea la diferite manifestări culturale, artistice, sportive, a le solicita contribuţia benevolă în acţiuni mai puţin plăcute, care cer efort, pricepere, spirit de răspundere, a-i pune în situaţia unor opţiuni elocvente din punctul de vedere al spiritului de sacrificiu — sînt numai cîteva dintre mijloacele care ne îngăduie ca, paralel cu activitatea noastră educativă, să realizăm o mai bună cunoaştere a elevilor. Bineînţeles că cel de al doilea obiectiv se înfăptuieşte numai dacă ne străduim să observăm faptele cu scrupulozitate, cu atenţie la nuanţe, să le consemnăm în mod fidel în scris (nebazîndu-ne pe memorie) şi apoi să stabilim legături între ele, degajînd cauzele, fundamentînd temeinic generalizările pe elementele tipice ale faptelor constatate.

Fiecare educator trebuie să ştie bine de unde porneşte într-o anumită etapă, pentru a putea aprecia, la încheierea ei, dacă rezultatele muncii se situează pe o linie ascendentă, sînt în regres, ori marchează stagnări.

Începutul de an şcolar este momentul optim pentru stabilirea nivelului existent în desfăşurarea procesului educativ. Cum se prezintă elevii cu care „pornim la drum"? Atenţie, ei nu sînt aceiaşi de care ne-am despărţit în vară. S-au întors după o vacanţă bogată în impresii noi, cu orizontul mai vast, au strîns date nenumărate, poate înmagazinate haotic, în care este deci necesar să punem ordine, au dobîndit noi deprinderi care se cer fixate ori ajutate să se stingă. Ca să putem interveni trebuie să cunoaştem, sau, mai exact, să ne recunoaştem elevii. Şi atunci nu vom mai avea surpriza de a nu putea explica de ce elevii noştri au devenit de nerecunoscut, au ajuns să se poarte într-un anumit mod, sau ne ridicau probleme.

LUMINIŢA GHIVIRIGA

Reflecţii pe marginea unui concurs

În acest an s-a ţinut în Polonia prima Olimpiadă internaţională de fizică la care au participat şi elevi din ţara noastră. Rezultatele obţinute de ei sînt departe de a ne mulţumi, cu atît mai mult cu cît elevii noştri participanţi la concursuri similare de matematică au adus dascălilor lor bucuria mai multor distincţii, în premii şi menţiuni.

Pentru profesorii de fizică de la bun început se pune întrebarea: cum de s-a întîmplat acest lucru?

Ca în orice competiţie de nivel internaţional şi în cadrul unei olimpiade de fizică trebuie să se înfrunte pe arena concursului cei mai buni dintre cei mai buni, elevi fruntaşi, aleşi dintre elevii fiecărei ţări participante. Numai în aceste condiţii întrecerea poate constitui un prilej de verificare a nivelului superior la care se poate ridica însuşirea cunoştinţelor de fizică în liceu şi, totodată, un prilej de afirmare stimulator pentru viitorii cercetători şi specialişti. Clasificarea elevilor trimişi de noi pe ultimul loc a demonstrat însă nivelul scăzut al pregătirii lor în comparaţie nu numai cu cerinţele generale ale unui asemenea concurs. Faptul că ei nu s-au putut măsura cu colegii lor din alte ţări ne determină să analizăm împrejurarea în mod obiectiv şi, mai ales, fără a încerca să-i găsim scuze. Să vedem, mai întîi cine au fost participanţii trimişi de noi: trei elevi premianţi la etapa finală a concursului de fizică din acest an — un elev de clasa a IX-a şi doi elevi de clasa a X-a — elevi foarte bine pregătiţi în ceea ce priveşte cunoştinţele de fizică proprii claselor respective. Cu cine s-au întîlnit ei însă la olimpiadă? **Cu elevi care au absolvit liceul,** cu premianţi ai ultimei clase, selecţionaţi în cadrul unor concursuri asemănătoare celor de la noi.

De ce n-au participat şi din ţara noastră elevi din ultima clasă premianţii respectivi ai concursului din acest an? Pentru că examenele de admitere în învăţămîntul superior au coincis cu desfăşurarea olimpiadei.

S-ar părea că această motivare ne scuteşte de răspundere. Da, dar numai într-o mică măsură. Desigur, altă maturitate de gîndire are un absolvent al liceului faţă de un absolvent al clasei a IX-a sau al clasei a X-a, chiar dacă este vorba de însuşirea aceluiaşi capitol al fizicii — cum a fost cazul la această olimpiadă.

Mai apoi, oricum ar fi, nu trebuie uitat că la un asemenea concurs este vorba de vîrfuri. Un asemenea concurent nu trebuie să se limiteze numai la manual, la programa clasei, la rezolvarea unui număr restrîns de probleme, la efectuarea numai a acelor lucrări de laborator care se pretind oricărui elev obişnuit. El trebuie să aibă un orizont mult mai larg de cunoştinţe decît cel corespunzător parcurgerii sîrguincioase a manualului şi audierii atente a expunerii profesorului la clasă. Trebuie să fie un pasionat pentru fizică şi nu doar un simplu elev silitor şi conştiincios în ce priveşte îndatoririle sale şcolăreşti. Un asemenea element trebuie descoperit de profesor, îndrumat şi ajutat să se dezvolte nu doar în limitele cerinţelor programei şcolare, ci pînă la maxima sa capacitate.

Oare aşa se procedează? Da. Dar numai în parte. Aşa cum au demonstrat concursurile interne de fizică **în şcoli se face teorie, dar nu se rezolvă destule probleme, nu se efectuează destule lucrări de laborator, nu se urmăreşte în suficientă măsură modul de folosire al literaturii de specialitate.** Profesorul trebuie să acorde o mai mare atenţie îndrumării elevilor talentaţi la fizică în vederea procurării cărţilor, a revistelor de fizică a căror existenţă elevul respectiv nu are cunoştinţă, să discute cu ei să-i ajute în înţelegerea esenţei unui fenomen găsit de ei în lucrările consultate, să-i îndrume în vederea rezolvării unor probleme mai grele. Toate acestea nu se fac în suficientă măsură şi apoi, trebuie recunoscut că au mai rămas încă multe alte aspecte ale muncii profesorului cu elevul talentat şi cu aptitudini deosebite pentru fizică, care ar trebui să intre în preocupările profesorului de liceu.

Într-un cuvînt un elev deosebit necesită şi o preocupare deosebită din partea profesorului.

Pentru viitor se impune o intervenţie mai susţinută a profesorului în pregătirea unor astfel de elevi, o selectare deosebit de exigentă la concursuri şi mai ales crearea de condiţii proprii desfăşurării unei munci la nivelul cerinţelor. De exemplu, în oraşele unde sînt posibilităţi, s-ar putea amenaja un laborator pe oraş, cu dotare deosebită, în care să poată lucra cei mai buni elevi ai acestor clase. De asemenea, s-ar putea organiza pe lîngă acest laborator, un centru de cărţi şi reviste de specialitate nu numai româneşti dar şi străine şi a unor ore de consultaţii. Un program săptămînal de funcţionare, un număr de profesori care să conducă aceste activităţi, iată doar cîteva sugestii pentru un viitor „mai bine".

Se impune, de asemenea, elaborarea unor norme precise stabilite privind organizarea şi desfăşurarea concursurilor de fizică în sensul stabilirii şi aplicării unui regulament, a unei tematici de concurs, precum şi alegerea unei date convenabile pentru ţinerea acestora.

În ce priveşte participarea la concursurile internaţionale, cred că atunci cînd din diferite motive (aşa cum a fost anul acesta) nu putem trimite elevii cei mai indicaţi mai există o soluţie: abţinerea. În acest sens este de relevat că la concursul din acest an nu au participat delegaţi din ţări ca U R S S., R.D.G. etc.

Conf. VIRGIL ATANASIU

Breviar din corespondenţă

La Liceul nr. 1 din Baia Mare, introducerea mijloacelor audio-vizuale în procesul predării constituie o preocupare deosebită din partea colectivului cadrelor didactice. Laboratorul — după cum ne scrie prof. Marin Boboc, directorul liceului — a fost amenajat astfel, încît să poată fi utilizat atît pentru experienţele de chimice cît şi pentru cele de fizică. Pe lîngă aparate ca: magnetofonul, diascopul combinat cu diascolul, tabla rulantă (ea poate fi utilizată simultan cu proiectiile pe ecran), laboratorul dispune şi de instalaţii electrice, apă şi gaz metan.

Se află acum în experimentare prezentarea imaginilor vizuale conjugate cu cele sonore utilizînd cinematograful, emisiunile televizate şi diascolul.

★

Activitatea educatorului în şcolile speciale este mai complexă decît, de exemplu, a învăţătorului ce predă la clasele I—IV. În legătură cu această problemă tov. prof. Gheorghe Răulea, directorul Casei de copii din Turnul Roşu, trimite propuneri concrete, interesante prin esenţa lor. De pildă, tov. Gh. Răulea consideră necesar ca în cadrul planului de învăţămînt al liceelor pedagogice să se pună un accent mai mare atît pe predarea psihologiei copilului (accentuîndu-se latura practică a problemelor) cît şi pe transmiterea unor elemente de logopedie, a căror cunoaştere este indispensabilă. Pentru că este ştiut, absolvenţii liceelor pedagogice vor lucra şi în unităţi şcolare profilate special şi unde munca corectivă a deficienţelor de vorbire ocupă un loc important.

★

Pe baza experienţei personale la clasele mici, tov. Gh. Angelescu de la Liceul nr. 3 din Ploieşti, apreciază că este timpul ca şi învăţătorii să fie iniţiaţi în ceea ce priveşte corectarea dificultăţilor de scris-citit sau pronunţie la elevii de vîrstă şcolară mică (dislexie, disgrafie, dislalie etc.). Propunerea o considerăm justă. Într-adevăr se ivesc situaţii care, chiar dacă sînt trecătoare, pun în dificultate pe propunător, deoarece acesta nu poate distinge greşelile de pronunţie sau de scris-citit care se datorează unei stări patologice, de cele care au la origine o însuşire defectuoasă, ca urmare a neatenţiei copilului sau a expunerii neclare din partea învăţătorului.

comentarii

Săptămîna are 7 zile

Directorul îşi notă totul în caiet. Mai auzise de cîteva ori aceleaşi indicaţii dar el scria meticulos aşa cum făcea din totdeauna: „trebuie să facem...", „trebuie să asigurăm...", „trebuie să...". Apoi subliniţe o concluzie clară: „noul an şcolar trebuie temeinic pregătit.

Cum şi el ajunsese mai demult la aceeaşi concluzie îşi desfăcu agenda să schiţeze un mic plan;

— Deci, pînă duminică am fost în diferite comisii, la bacalaureat, la fără frecvenţă, la admitere... Bun!... Mai departe. Luni şi marţi au fost consfătuirile. Bun!... Azi, miercuri, este şedinţa asta la Galaţi cu toţi directorii de licee din regiune. S-ar părea că se termină pînă diseară... Bun! Ori cînd începe şcoala? Vineri? O? înseamnă că stau bine. Joi pot să fiu prezent în şcoală să mă ocup de... temeinica pregătire.

Prima cunoştinţă

Mai sînt cîteva clipe pînă la festivitatea de deschidere a noului an. Se formează careul. Pentru elevii veniţi întîia oară în şcoală emoţiile sînt duble: începutul unei noi etape în viaţa de şcolar şi primul contact cu o lume nouă.

Dirigintele uneia din clasele anului I Liceul pedagogic din oraşul B. încearcă să-şi adune elevii în jurul său. Nu-i cunoaşte încă. Nici elevii nu-l cunosc. Ridicat pe treptele de la intrare dirigintele îi strigă pe rînd. În curtea populată de peste o mie de elevi e vacarm destul...

— Vă rog să nu vă supăraţi, pe mine m-aţi strigat?

— Da' ce băi fată, eşti surdă? Unde ţi-i capul, băi? strigă mînios dirigintele.

Eleva a lăsat capul în jos murmurînd un cuvînt de iertare. La şcoala din satul său învăţase să fie cuviincioasă...

Şi în timp ce dirigintele o strigă din nou, în colţul ochiului îi înflori o lacrimă.

Banca şi uniforma cea nouă

Cine putea fi mai bucuros decît Fănuţă? Avea şi toate motivele. Îi cumpărase mama o uniformă nouă. Apoi prima zi de şcoală şi-a început-o într-o nouă şcoală, frumoasă, luminoasă. Şi cărţile pe care le-a găsit orînduite pe bancă erau tot noi. Să-l fi văzut, ai fi crezut că nimeni nu-i mai mîndru ca el în Podeni.

Numai că, o dată, cînd s-a ridicat să meargă la tablă, a auzit o pîrîitură. S-a îngrozit: îşi agăţase uniforma cea nouă într-un cui. Abia atunci îşi dădu seama că banca în care stătea era veche şi ruptă.

— De ce, cînd este totul nou, banca mea este veche şi ruptă? — se înciudă Fănuţă.

Ce n-a înţeles Fănuţă şi ce nu i-a explicat nimeni este că pentru şcoala cea nouă băncile au fost comandate tocmai de la Satu Mare. Meşterii de acolo nu s-au ţinut însă de cuvînt şi aşa se face că numai o parte din mobilier a ajuns la timp la şcoală. S-ar mai fi putut procura mobilier de la Vaslui dar... ar fi fost păcat de bani. Ce să faci? În ultimul moment au fost băgate în clase băncile cele vechi...

Or fi ştiind oare cei care se ocupă cu confecţionarea şi aprovizionarea şcolilor cu mobilier ce necaz i-au pricinuit lui Fănuţă umbrindu-i bucuria primei zile de şcoală?

OPINII

Un cuvînt de ordine: MODERNIZAREA

(Urmare din pag. 1)

noștințelor, care presupune urmărirea procesului învățării chiar pe traseul lui în toată continuitatea, de la început pînă la rezultatul la care duce. Rezumînd controlul numai la rezultate, la o acțiune care se realizează în momentul în care actul învățării a luat sfîrșit, ignorăm această coordonată a asimilării conștiente.

Psihologia modernă a învățării ne cere ca, dimpotrivă, din operație în operație, din acțiune în acțiune **să efectuăm pînă la rezultatul final un control permanent, realizînd astfel transformarea datelor externe în acțiunea personală a elevului, pe care acesta să o poată folosi liber** într-o sumedenie întreagă de situații. O atare înțelegere a programării țintește să-l ajute pe elev nu numai în timpul școlii, ci și după absolvirea acesteia. El trebuie să dobîndească metode generalizate de lucru, metode de gîndire care să-i releve într-o întreagă multitudine de situații tactica și strategia de lucru. Psihologic aceste procedee de lucru generalizate care permit elevului să găsească calea de acces, noi le numim procedee de orientare, în raport cu care rezolvările propriuzise de sarcini nu reprezintă decît latura obiectivă, adică partea tehnică.

In legătură cu cealaltă linie, a mijloacelor audio-vizuale este de asemenea de arătat necesitatea considerării premisei psihologice. Ele apropie pe elevi de imaginea cunoștințelor, reprezentînd într-un fel în limbajul tehnicii moderne, vechiul principiu al intuiției. Desigur se poate merge cu perfecționarea acestor mijloace foarte departe, dar nu se va ajunge la îmbunătățirea procesului de învățămînt doar prin mijloace în sine. S-a înțeles greșit că dacă dai cît mai multe imagini cunoștințele se însușesc mai bine. Psihologia arată că frecvența prea mare a imaginii împiedică dezvoltarea gîndirii abstracte.

Consider că în actuala etapă a modernizării învățămîntului, fundamentarea psihologică reprezintă o verigă de imensă însemnătate și că orice tentativă pe această linie trebuie să se raporteze la ea și să se verifice prin ea.

O modalitate realistă

Prof. Ion Vicol de la Liceul „Mihai Viteazul" București

Personal, în calitatea mea de profesor de limba franceză, nu cred în rețete miraculoase și în schimbări spectaculare de la o zi la alta în ce privește predarea limbilor moderne. Nu sînt în același timp nici scepticul care crede că metodele existente pot fi imuabile și nici nu consider că rutina trebuie să fie socotită drept o experiență de viață. Mi-am propus de cîțiva ani încoace — și urmăresc țelul acesta cu consecvență — să-i fac pe elevi nu numai să construiască corect o frază ci să aibă curajul și capacitatea de a vorbi. Ce fac pentru acest scop? **Țin seama de importanța enormă pe care o are acumularea structurilor de bază, a exercițiilor de conversație pe baza unor asemenea structuri.**

Îmi propun iarăși să aplic unele procedee utilizate de profesorii francezi care predau limba franceză drept limbă străină, așa cum le-am văzut folosite în stagiul de perfecționare pe care l-am făcut în Franța la sfîrșitul anului trecut la Liceul Pilott din Sevre, sau la cursurile de la Sorbona ale doamnei Colette Stourtzé, precum și la cele de la REDIF și ELC (instituții ale Ministerului Educației Naționale care se ocupă cu difuzarea limbii franceze ca limbă străină). Acolo se foloseau procedee simple dar ingenioase legate de exploatarea vocabularului nou, de conversația pe bază de structuri fundamentale etc. **Îmi propun de asemenea să trec la o utilizare mai organizată a exercițiilor structurale pentru formarea deprinderilor de exprimare în limba franceză și lărgirea procedeelor de automatizare a proceselor de vorbire.**

de tip probabilist. Teoria informației, teoria deciziei, atît de importantă în societatea contemporană se sprijină pe calculul probabilităților. Or, școala nu pregătește elevii în aceste direcții. După cum se știe, în ultima clasă de liceu — secția reală — se va introduce la noi studiul disciplinelor respective. Un manual experimental este deja elaborat în acest sens. Dar probabilitatea nu este un simplu concept matematic alături de altele. Probabilitatea reprezintă în primul rînd un mod de a gîndi, o anumită orientare în înțelegerea și interpretarea fenomenelor realității, ireductibil la un ansamblu de formule învățate. Fenomenele stocastice n-au firește, nimic misterios în ele însele, dar școala, în concepția ei tradițională pregătește numai pentru înțelegerea relațiilor deterministe, univoce, pentru interpretarea fenomenelor obiective în spiritul unor asemenea relații. Nimic în școală nu favorizează sinteza dintre posibil și necesar care stă la baza conceptului de probabilitate.

În ultimii ani, noi am întreprins o serie de cercetări în această direcție, pentru a decela eventuala existență a unor elemente de intuire a fenomenelor stocastice și modul în care se dezvoltă (sau sînt frînate) sub influența școlii. Rezultatele noastre au scos în evidență caracterul contradictoriu al intuiției probabiliste cu aspecte favorizante și altele negative de care, de fapt, nimeni nu se ocupa, ajungîndu-se astfel la adulți — chiar și la cei cultivați — la un adevărat hățiș de idei încîlcite privind categoriile de hazard și necesitate. Ceea ce ne propunem pentru viitor (împreună cu colegii mei Ileana Pampu și Ion Mînzat — eventual în colaborare cu matematicienii) este să găsim procedeele elementare, intuitive, sugestive prin care aspectele fundamentale ale domeniului probabilităților să poată fi asimilate treptat de copii începînd chiar cu preșcolarii. Pe de altă parte, dacă este adevărat că un concept se asimilează bine numai prin raportarea la concepte corelate (prin iluminare și delimitare reciprocă), înseamnă că și conceptul de relație necesară (fundamental pentru gîndirea științifică) are la rîndul său enorm de cîștigat în procesul instructiv prin studierea implicită a categoriilor de întîmplare și posibilitate. Aceasta nu numai în cadrul teoretic al unor discipline filozofice sau umaniste, dar mai ales în cadrul experimental al jocului și al laboratorului.

Schimbări cerute de exigențele moderne

Conf. univ. Giurgea Maria, dr. în științe pedagogice de la catedra de pedagogie a Universității din București.

În problema modernizării cred că este necesar să ținem seama de necesitatea de a îmbina în școala de masă mijloacele clasice cu cele moderne. Mi-am propus ca în cursul pe care îl voi ține în fața studenților să abordez această problemă efectuînd delimitările necesare, stabilind zonele de interferență și subliniind modalitatea fuzionării celor două categorii de mijloace.

O problemă deosebită mi se pare a fi și aceea a învățămîntului elementar. Noi am trecut de mai multă vreme la învățămîntul elementar obligatoriu de 8 ani dar programele pentru clasele I—IV au rămas neschimbate. În ceea ce privește cunoștințele, organizarea, sistematizarea lor s-ar putea opera, mai ales în condițiile prelungirii duratei învățămîntului, schimbări esențiale menite să adapteze procesul instructiv-educativ la exigențele moderne și în același timp la structura psihologică și socială a populației școlare actuale. Trebuie să ne gîndim că dăm încă elevilor din primele clase cunoștințe mult prea disparate și într-un tempo mult prea lent. Procesul însușirii cititului, de exemplu, se întinde pe durata a aproape patru ani de zile. Pe de altă parte cunoștințele ar trebui să fie organizate încă din clasa I pe discipline — geografie, științe naturale etc. Ar fi poate potrivit ca în clasa I să figureze o disciplină specială „Observarea naturii" pentru că elevii încep această disciplină în învățămîntul preșcolar. Organizarea pe discipline de care aminteam precum și unele schimbări pe care ar urma să le operăm în domeniul metodicii ar contribui la dezvoltarea procedeelor de gîndire logică ale copiilor, la stimularea interesului pentru lumea înconjurătoare, la pregătirea sistematică prin cunoștințe sistematice pentru studierea ulterioară a disciplinelor de sine stătătoare.

Transformări în conținut și procedee

Prof. Gheorghiu Cornelia, de la Liceul nr. 42 București

Pentru ca predarea chimiei să corespundă cerințelor moderne, profesorii noștri și-au propus să acorde a atenție sporită teoriei electronice care a permis o nouă clasificare a reacțiilor chimice și va da elevilor posibilitatea să-și lărgească orizontul înțelegerii mecanismelor acestora. De asemenea ne propunem ca în cercul profesorilor să tratăm problemele predării sistematice a teoriei reacțiilor de oxido-reducere, ca și ale interpretării acestor tipuri de reacții din punct de vedere electronic, astfel încît elevii să-și însușească limpede noțiunea de valență.

În ceea ce privește procedeele, ne propunem ca în anul școlar actual să extindem predarea chimiei prin procedeul fișelor programate. Sistemul a fost folosit încă anul trecut la clasa a IX-a și s-a dovedit eficace, mai ales, în cazul unor lecții în care elevii erau solicitați să deducă proprietățile unei substanțe noi pe baza experiențelor pe care le executau individual. Ne propunem ca anul acesta să introducem învățămîntul programat și la studiul metalelor.

În rîndurile de mai sus am ridicat cîteva probleme, fără o ierarhizare după un criteriu anume, legate de preocupările actuale privind modernizarea. Evident, problema modernizării învățămîntului atît sub latura ei teoretică precum și sub cea practică este cu mult mai vastă și mai complexă decît o pot prezenta cele cîteva declarații adunate aici. Tocmai de aceea, folosim acest prilej pentru a solicita pe toți cei care au preocupări legate de modernizarea învățămîntului să ne comunice ideile, gîndurile, sugestiile, experiențele practice și rezultatele dobîndite pe această direcție.

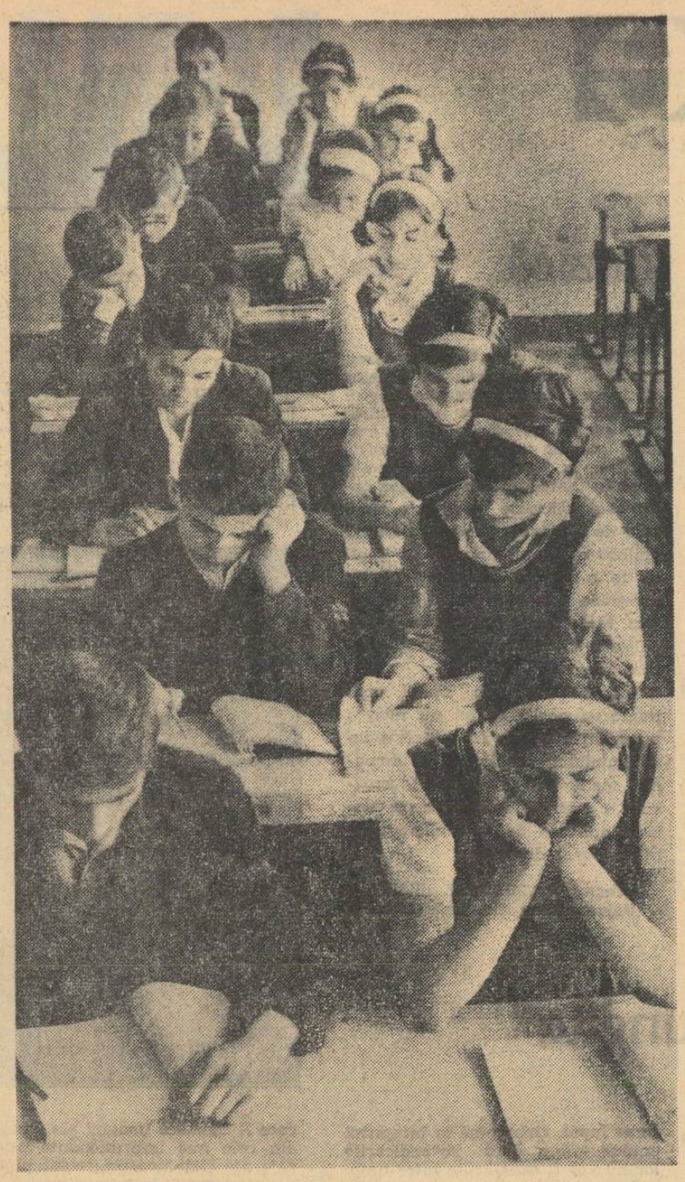

Compunerile diferențiate

Unul din mijloacele deprinderii de a vorbi și a scrie corect îl constituie, după cum se știe, compunerile. Desigur, prin compuneri nu se urmărește numai formarea deprinderii de a vorbi și a scrie corect, ci și formarea gîndirii logice a elevilor cu atît mai mult cu cît exprimarea incorectă este, de regulă, consecința gîndirii neordonate, superficiale. Nu trebuie uitat pe de altă parte că, îndeosebi în liceu, compunerile constituie și un instrument de formare a gustului estetic și a spiritului critic, ambele atît de necesare în sesizarea valorii artistice a operelor literare.

Consider că, în cadrul muncii de formare prin compuneri a exprimării corecte în scris și oral, implicit a gîndirii logice, a gustului estetic și a spiritului critic, se pot folosi cu succes *compuneri diferențiate* - unele mai ample, pentru elevii buni și foarte buni, altele mai reduse, pentru elevii care fac greșeli de ortoepie și ortografie. (Firește că înainte de a da asemenea compuneri, profesorul trebuie să cunoască cît mai exact nivelul însușirii de către elevi a ortoepiei și ortografiei). Cînd într-o clasă sînt numai 2-3 elevi cu greșeli de exprimare și ortografie, se pot folosi pentru fiecare din ei, teme aparte. În felul acesta compunerile diferențiate devin pe de o parte, pentru o anumită categorie de elevi, instrumente de lichidare a greșelilor de exprimare și ortografie, iar pe de altă parte, pentru majoritatea elevilor, instrumente de desăvîrșire a exprimării în scris precum și de afirmare a spiritului critic și a stilului personal.

Compunerile diferențiate sînt cerute în practică, după părerea mea, nu numai de inegalitatea nivelului de însușire a cunoștințelor de vorbire și scriere corectă, dar și de inegalitatea orizontului literar al elevilor și, în general, a orizontului lor cultural. Orice profesor de limba română — oricît de puțină experiență la catedră ar avea — nu se poate să nu fi observat strînsa legătură care există între lectura în afară de clasă și exprimarea elevilor, fie oral, fie în scris. În general, elevii care se exprimă corect și curgător și care, în alcătuirea compunerilor, dovedesc un vocabular bogat și variat și chiar un stil personal sînt elevii care au citit principalele opere din literatura română și universală, precum și studii de istorie și critică literară.

Ca exemple de compuneri diferențiate, cităm cîteva (experimentabile și, se-nțelege, experimentate de autorul acestor rînduri, la sfîrșitul lecțiilor prevăzute de programă pentru studierea „Luceafărului"): De la fata de împărat din basmul popular românesc „Fata în grădina de aur" la Cătălina din „Luceafărul" lui Eminescu; De la zmeul din basmul popular românesc „Fata în grădina de aur" la Hyperion din „Luceafărul" lui Eminescu; Semnificația simbolurilor din „Luceafărul" lui Eminescu; Nemurirea și nefericirea geniului în poezia și proza lui Eminescu.

Toate aceste teme — firește se pot formula și mai puține — se anunță clasei, cu recomandarea ca fiecare elev să trateze una din ele, la alegere. După corectare, e bine ca profesorul să le discute pe toate. În felul acesta, elevii își îmbogățesc cunoștințele mai mult decît dacă ar fi avut de tratat o temă unică. În plus, fiecare are posibilitatea să-și dezvolte personalitatea în funcție de aptitudini și de nivelul cultural, rezultat al lecturii în afară de clasă.

De la sine înțeles că, după o perioadă de timp, cînd profesorul crede că a reușit să omogenizeze clasa, sistemul compunerilor diferențiate poate fi înlocuit cu sistemul compunerilor cu temă unică.

Munca de omogenizare a clasei, prin sistemul compunerilor diferențiate, trebuie axată pe o bogată lectură, deoarece între ortoepie, ortografie și lectura literară există o interdependență cauzală, sintetizată de filozoful englez Bacon în adagiul: *„Cititul îl face pe om deplin, vorbirea prompt, iar scrisul exact"*.

Prof. VLADIMIR DOGARU

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND

DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Selecția candidaților pentru universitate

Țara noastră are o tradiție culturală și educativă binecunoscută. Ca urmare problema instruirii tinerei generații în epoca actuală cînd au loc transformări științifice radicale se pune în termeni extrem de complecși, avînd în vedere că trebuie să găsim formula care să îmbine în modul cel mai fericit tradiția cu noul.

Pentru a ne păstra personalitatea, specificul național și istoric trebuie să menținem și să dezvoltăm elementele care formează tradiția noastră culturală. Totodată, pentru a ține pasul cu modificările radicale care au revoluționat știința și economia ultimelor decenii trebuie ca, în formarea tinerei generații, să nu neglijăm nimic din ceea ce ar putea mări eficiența contribuției noastre la progresul mondial. Cu alte cuvinte nu ne putem permite să sacrificăm aportul culturii tradiționale și, în același timp, nu ne este îngăduită nici cea mai mică rămînere în urmă în ceea ce privește pregătirea tinerețului în domeniul ultimelor realizări științifice.

Astăzi, cînd progresul științific a modificat radical procesul tehnologic industrial, o țară este cu atît mai bogată cu cît produce mai mult pe baza propriilor sale invenții, cu cît depinde mai puțin de alte țări industriale. Actualul progres al științei și tehnicii este pe punctul să modifice întreaga ierarhie existentă pînă în prezent între națiuni și cea mai mică rămînere în urmă în domeniul cercetării le poate coborî la rangul de puteri dependente economic.

Ce concluzie se impune pentru moment din cele de mai sus? Se impune ideea, că în condițiile întrecerii între națiuni pe planul inventivității științifice și industriale o țară nu-și poate permite să lase nefolosită nici o energie creatoare. O capacitate potențială greșit îndrumată profesional, sau eliminată datorită unui examen superficial reprezintă o pierdere ireparabilă. Nu este vorba numai de o problemă morală privind situația individului, ci și de o problemă națională de care depinde progresul multilateral pe care-l va înregistra țara noastră în dezvoltarea sa.

Importanța pe care o are această problemă ne îndeamnă să analizăm atent sistemul de orientare profesională și de selecție a studenților pentru diferitele institute și facultăți. În prezent examenele de admitere în facultăți pretind candidaților, oricît n-am vrea să recunoaștem, un nivel de cunoștințe mai aprofundat decît cel pe care îl primesc în școlile medii. Există, în fapt, un decalaj binecunoscut pe care candidatul trebuie să-l acopere cu forțe proprii. Rezultatul este departe a de a fi cel scontat: nu reușește întotdeauna să acopere acest decalaj candidații cei mai dotați, ci aceia care au posibilitatea materială să se pregătească suplimentar. Este natural să fie așa, deoarece capacitatea personală poate suplini informarea numai în anumite limite cu totul restrînse. Rezultatul este că sînt eliminați anual din concurs o serie de elemente valoroase care nu au avut posibilitatea să acopere prin meditații decalajul existent între școala medie și universitate. Această situație este în primul rînd în dezavantajul societății. Dar nu se poate să nu avem în vedere și complicațiile afective pe care le trăiește tînărul după o încercare care denaturează substanțial rezultatul și deviază iremediabil drumul pe care ar fi putut merge.

Ce soluții se pot preconiza față de această situație?

Ni se par a fi necesare următoarele măsuri:

— Îndrumarea profesională în cîteva grupe principale, să se facă mai pronunțat decît în prezent în ultimii ani ai liceului. Consider rezultatele la materiile principale ale grupei alese ca mult mai concludente pentru promovarea candidaților în universități decît notele unui unic examen de admitere care adesea este o loterie. Trebuie mărit însă în consecință simțul de răspundere al cadrelor didactice din școala medie în ceea ce privește depistarea adevăratelor aptitudini ale elevilor pentru ca alegerea specialității să nu se facă din motive de interes material.

— Înființarea la intrarea în facultate a unui an preparator în cursul căruia să existe posibilitatea de a se stabili aptitudinile reale ale candidaților. În cîteva ore de examinare se pot face mari greșeli, pe cînd într-un an de observare atentă a unui colectiv această posibilitate de a greși este minimă.

— Posibilitatea ca după anul preparator unii tineri să fie recomandați și înscriși în școlile de 2 ani (spre exemplu în cele de conductori tehnici). Este necesar însă o muncă psihologică susținută pentru a se împiedica formarea unei prejudecăți împotriva acestor școli superioare cu durată redusă, care sînt atît de utile economiei naționale.

Bineînțeles că cele de mai sus reprezintă numai schița unor soluții posibile. Problema folosirii la maximum a capacităților tinerei generații este — după cum am văzut — atît de importantă încît consider că înființarea eventuală a unui an preparator, precum și condițiile realizării sale necesită redactarea unui studiu special. După culegerea datelor și stabilirea premiselor respective, consider că este cazul să se analizeze problema pe baza unui calcul efectuat de o mașină electronică. Toate țările cu un nivel ridicat de civilizație supun problemele legate de viitorul lor unor calcule efectuate de mașini electronice. Și cum modul de selecționare al cadrelor cu pregătire superioară, al cercetătorilor și savanților noștri de mîine reprezintă un element esențial al viitorului, trebuie să intervenim și aici cu cele mai înaintate metode.

ALEX. MANOILESCU

* * *

MANUALELE UNIVERSITARE să fie mai întîi litografiate — ne scrie dr. **R. Georgescu** din Tulcea — fiind experimentate cel puțin un an pentru a-și face proba eficacității, astfel încît atunci cînd se editează în tiraje de masă studenții să aibă certitudinea că se află în fața unei lucrări de certă valoare.

În ceea ce privește examenele de an, corespondentul nostru susține punctul de vedere potrivit căruia ponderea principală la aceste examene s-o aibă lucrările scrise care să solicite cunoștințe de sinteză. În nici un caz — se arată în aceeași scrisoare — numărul examenelor nu trebuie să depășească totalul anual de șapte, căci și așa numărul lor este destul de mare pentru studentul care vrea să le susțină toate într-o sesiune. Desigur, materia nu se învață la examen, ci în timpul anului, dar revederea întregului material înaintea examenului este absolut necesară.

Autorul scrisorii susține ca vacanța studenților să se mențină la două luni, ținînd cont că în timpul anului mulți dintre studenți au zile de lucru mai lungi de 8 ore. Această prevedere expresă apare necesară întrucît în momentul de față datoită unor acțiuni inițiate de conducerile unor institute și facultăți nu se asigură cele două luni de vacanță pentru un important număr de studenți.

În ceea ce privește cercetarea științifică — își încheie scrisoarea dr. R. Georgescu — trebuie să se facă efortul de a se depăși concepția potrivit căreia o asemenea cercetare nu se poate desfășura decît în centrele universitare. La doctorat propune să fie admiși nu numai candidați de la catedrele universitare, ci și personal de cercetare științifică din alte sectoare de activitate.

RELUAREA PREGĂTIRII SUBINGINERILOR este salutată de tov. **I. Șerban** din Brașov, care propune totodată ca pregătirea acestora să se facă prin cursuri cu o durată de trei ani în loc de doi, deoarece cunoștințele pe care le reclamă profesiunea respectivă sînt mai apropiate de cele ale inginerilor decît de cele ale maiștrilor.

Se propune, în continuare, ca pentru subinginerii vechi, cu o practică și experiență îndelungată și care aduc în același timp o contribuție însemnată în producție, să se redeschidă posibilitatea de a promova în rîndul inginerilor fie prin reorganizarea cursului fără frecvență, fie după o prealabilă pregătire de reîmprospătare a cunoștințelor pe lîngă facultățile sau institutele de învățămînt superior.

De asemenea se propune ca subinginerii care vor absolvi în viitor noile secții ce vor fi create să poată după o perioadă de aproximativ 5 ani de activitate nemijlocită în producție să urmeze cursuri complementare și să dea examene de diferență pentru a deveni ingineri.

În scrisoarea tovarășului Șerban se susține de asemenea părerea că diploma de inginer să fie dată numai după un an sau chiar doi de activitate efectivă în producție, considerînd că abia după acest stagiu de contact serios cu munca tînărul inginer poate fi considerat pe deplin format.

Literatura universală în școlile noastre

(Urmare din pag. 1)

Conceptul de probabilitate și formarea gîndirii științifice a elevului

Prof. dr. E. Fischbein, șef de sector la Institutul de psihologie

Se știe că în toate domeniile de activitate statistica și calculul probabilităților tind să ocupe azi un loc din ce în ce mai important. Științele sociale, în primul rînd — dar și științele pozitive — fizica, biologia etc., utilizează larg legi

zătoare, exprimate într-un limbaj critic adecvat. Limbajul uniform întîlnit adeseori la anumite examene, limbaj care schematizează opera literară printr-o interpretare sociologist-vulgară, trebuie abandonat în favoarea unui stil critic de autentică factură intelectuală. De aceea, considerăm că lecțiile de verificare a cunoștințelor trebuie să constituie un prilej de control asupra progreselor pe care elevii le realizează în surprinderea individualității artistice a unui scriitor sau a unei opere. Ceea ce elevii trebuie să deprindă din expunerile profesorilor nu sînt doar unele date și caracterizări pe care să le memoreze mecanic, ci mai ales capacitatea de înțelegere și apreciere personală a operelor studiate și citite, ca și motivarea convingătoare a evaluării lor estetice. Aprecierea lui Dante, Byron, Dostoievski, Șolohov sau Thomas Mann, de pildă, nu poate fi justificată doar prin criteriul subiectiv — îmi place sau nu-mi place — ci prin detectarea componentelor operei, care țin atît de mesajul ei, cît și de modalitățile de realizare artistică.

Atitudinea aceasta activă, creatoare, atît a profesorilor cît și a elevilor față de fenomenul literar studiat ni se pare a reprezenta calea destinată să ducă spre înțelegerea capodoperelor literaturii universale și, totodată, spre cristalizarea unui sentiment de profundă afecțiune pentru marile valori ale culturii naționale. Într-o epocă în care muzica ușoară și dansul par a solicita prea mult afecțiunea și, mai ales, unele stări elementare de conștiință ale tineretului, cultura umanistă trebuie să-și reclame și să-și cîștige locul ei firesc în formarea personalității elevilor și în conturarea unor înalte idealuri de viață.

De aceea, începutul bun care s-a făcut prin introducerea literaturii universale la clasa a XI-a umanistă trebuie lărgit, după părerea noastră, și la secția reală, cu atît mai mult cu cît absolvenții din acest domeniu se vor îndrepta mai tîrziu spre cariere tehnice.

Sub semnul acestor cerințe, studiul literaturii universale în liceele noastre marchează un moment important în dezvoltarea învățămîntului românesc.

Meridiane

Curs internaţional de muzică

De curînd a avut loc la Pécs, în R. P. Ungară, primul curs-tabără cu caracter internaţional de metodică a predării muzicii vocale şi de muzică instrumentală, organizat de către „Asociaţia internaţională a prietenilor tinerilor muzicieni". Cu acest prilej s-au întîlnit delegaţi din 21 de ţări ale Europei — muzicieni, pedagogi cu experienţă în domeniul predării muzicii, profesori, studenţi ai conservatoarelor, pentru a dezbate împreună metodele specifice şi procedeele cele mai valoroase în predarea muzicii în şcoală. Ţara noastră a fost reprezentată de un grup de tineri muzicieni, profesori de muzică, studenţi ai secţiilor pedagogice ale conservatorului, precum şi de un lector-metodician.

Scopul acestui curs-tabără cu caracter internaţional a fost, pe de o parte, de a înlesni cunoaşterea reciprocă a muzicienilor şi a profesorilor de muzică participanţi, iar pe de altă parte, de a prezenta metodele şi procedeele pe care se axează astăzi predarea muzicii vocale în şcoli şi, în mod deosebit pentru a analiza predarea după „sistemul Kodaly" utilizat în şcolile din R. P. Ungară. La baza acestui sistem stă solmizaţia relativă, folosită încă din primele clase ale şcolii generale şi adîncită în şcolile speciale de muzică.

Cursul, care a îmbinat latura teoretică cu practica, a cuprins demonstraţii cu clase de elevi de la şcolile de muzică din localităţile Pécs şi Komlo, cu copii în vîrstă de 13—14 ani, în plină mutaţie vocală, aduşi special pentru a demonstra procedeele întrebuinţate în această fază vocală dificilă pentru cîntat.

De remarcat este faptul că în şcolile de muzică din R.P. Ungară se îmbină în mod armonios predarea teoriei şi solfegiului cu muzica instrumentală — în special pianul sau fluierul — ceea ce permite să se dezvolte multilateral muzicalitatea elevilor, ca executanţi vocali şi instrumentali. Am constatat la unii elevi interesante calităţi de armonizatori şi contrapunctişti.

Pe planul metodicii predării muzicii, atenţia principală a participanţilor la acest curs-tabără s-a orientat către găsirea formelor cele mai eficiente pentru a lărgi aria de cuprindere într-o metodică unitară a tuturor tipurilor de şcoli şi de a îmbina acele metode şi procedee care determină mai direct însuşirea cunoştinţelor muzicale la orice vîrstă şcolară s-ar face aceasta.

Schimbul fertil de opinii, confruntarea posibilităţilor au relevat pregnant orientarea pozitivă a învăţămîntului românesc în domeniul instrucţiei şi educaţiei muzicale a copiilor, calităţile unor metode aplicate de specialiştii noştri în acest domeniu.

Lector MAGDALENA URSU
Universitatea din Timişoara

„Anul vacanţei prelungite"

Pentru aproape două milioane de elevi din S.U.A., relatează agenţia Associated Press, vacanţa de vară va dura anul acesta mai mult ca de obicei. Amînarea deschiderii noului an şcolar, fixată pentru a doua săptămînă a lunii septembrie, se datoreşte grevei cadrelor didactice.

Acţionînd în sprijinul cererii de majorare a salariilor, peste 45.000 de profesori şi învăţători de la şcolile publice au boicotat deschiderea anului de învăţămînt. Numai la New-York nu s-au prezentat la cursuri 25.000 de cadre didactice. La Detroit au rămas închise 320 de şcoli. La fel s-a întîmplat în oraşele St. Louis, statul Illinois, Fort Lauterdale, statul Florida, şi în multe alte localităţi. Sînt, de asemenea temporar suspendate cursurile în şcolile frecventate de circa 500.000 de elevi din 27 districte ale statului Michigan.

Participarea la grevă, a declarat Albut Shanker, preşedintele Federaţiei unite a cadrelor didactice din S.U.A, din care fac parte 49.000 de profesori şi învăţători, „este efectiv de 90 la sută".

Greva cadrelor didactice are o deosebită importanţă, întrucît legislaţia în vigoare nu permite funcţionarilor publici din S.U.A., să declare grevă. În cazul de faţă, pentru a evita rigorile legii — urmărirea prin justiţie şi penalizarea — 40.000 de profesori şi învăţători din şcolile publice şi-au prezentat demisia.

Mijlocul radical de luptă la care a recurs corpul didactic american se datoreşte salariului scăzut al membrilor săi, inferior multor altor categorii de oameni ai muncii. Lipsiţi de dreptul la grevă, profesorii şi învăţătorii din şcolile publice nu au reuşit ani de-a rîndul să-şi amelioreze situaţia, deşi costul vieţii a crescut în medie cu 3,5 la sută pe an. Întrucît nici la recentele negocieri în legătură cu încheierea noului contract colectiv, cererile de majorare a salariilor nu au fost luate în considerare, personalul didactic a trecut peste interdicţia existentă şi nu s-a prezentat la cursuri.

Încercînd să zădărnicească această acţiune curajoasă, autorităţile exercită tot felul de presiuni asupra greviştilor. Deocamdată însă, ele nu şi-au atins scopul. La New-York, greviştii au respins ca nesatisfăcătoare propunerile făcute de administraţia oraşului. Conducătorii grevei au declarat că toţi participanţii sînt hotăriţi să-şi continue lupta, chiar pînă la începutul anului viitor, dacă revendicările lor nu vor fi satisfăcute între timp.

Se anunţă, aşadar, o confruntare de durată, al cărei rezultat este încă imprevizibil. Oricum, însăşi declanşarea grevei depăşeşte cadrul economic al obiectivelor sale, fiind o acţiune de amploare ce zdruncină zidul îngrădirilor legislative ridicat în faţa funcţionarilor publici americani.

T. FLORIAN

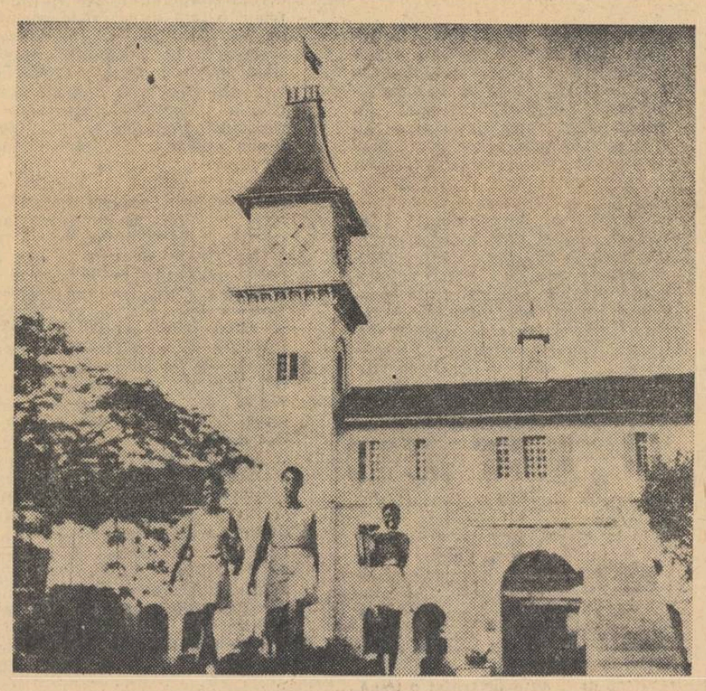

Şcoală din Ghana

Colocviu despre tehnicile de calcul şi calculatoare

(Urmare din pag. 1)

circulaţiei în transporturi, a mersului şantierelor. etc., ca şi diverse aplicaţii ale tehnicilor de calcul în ştiinţele sociale, lingvistica matematică... Cu un cuvînt este vorba de un întreg orizont de probleme care solicită ca o problemă cheie — şi iată că revin — formarea cadrelor de specialişti necesari...

— Aţi putea să ne faceţi unele precizări în legătură cu această problemă ?

— Ca să le fac, mă duc cu gîndul la unele păreri mai vechi ale mele, legate de înnoirea, actualizarea, cu un cuvînt, de modernizarea procesului de învăţămînt.

— Vă gîndiţi poate şi la învăţămîntul programat ?

— Şi la el. În special la învăţămîntul informaticii. Circulă încă o părere care începe tot mai mult să fie depăşită : aceea după care acest învăţămînt trebuie să rămînă doar un apanaj al noului din învăţămîntul superior. Nu. Pe alocuri s-au făcut experienţe interesante. Astfel, în Franţa la Grenoble s-a organizat lucrul simulat la un calculator cu 30 de mese de comandă, a căror funcţionare dădea celor care manipulau aparatura impresia că ei înşişi conduc procesul urmărit. Era un fel de banc de încercare foarte util antrenamentului celor care îşi formau astfel o deprindere.

Se pune foarte serios problema unei prelungiri „în jos" a învăţămîntului informaticii, calculatoare „mici" urmînd să permită un proces de apropriere preliminar a noţiunilor de bază în direcţia tehnicilor de calcul încă din liceu. Bineînţeles trebuie astfel procedat încît studiul şi utilizarea calculatoarelor să intre în materia de liceu într-o formă accesibilă pentru elevi.

Această perspectivă se leagă însă şi de un aspect de principiu...

— Vă referiţi la nivelul de accesibilitate al acestui studiu ?

— Nicidecum. Însuşirea unor cunoştinţe legate de cunoaşterea principiilor de funcţionare a calculatoarelor şi manipularea lor nu constituie cea mai mare greutate. Trebuie învinsă pe alocuri, concepţia după care greşit mai socotesc unii că specialiştii, „oamenii" cum obişnuim să-i numim curent, s-ar forma prin muncă pe teren, după ce şcoala le-a creat un cadru general de cunoştinţe. În cadrul modernizării procesului de învăţămînt pregătirea aceasta trebuie — aşa după cum s-au şi făcut de pe acum paşi mari la noi în această direcţie — să se facă din şcoală şi este cît se poate de bine ca încă din şcoala medie să se deschidă elevilor gustul pentru o viitoare orientare profesională a lor în direcţia tehnicilor de calcul — cercuri de calcul, calculatoare experimentale... Dar toate acestea sînt desigur probleme de perspectivă, la meditarea cărora m-a îndemnat această discuţie...

Nu pot încheia fără a preciza că tema uneia dintre mesele rotunde, în jurul căreia specialiştii români şi participanţii străini îşi vor încrucişa părerile, este consacrată problemei formării specialiştilor în domeniul tehnicilor de calcul şi a calculatoarelor. Prezenţa la colocviu a unor reputaţi savanţi şi oameni de ştiinţă de peste hotare ca Naur (Danemarca), Wilkes (Anglia), Blok (U.R.S.S.), Zadeh (S.U.A.), Kalmarn (R.P.U.), Pham (Franţa), Gillis (Belgia) şi alţii va da acestei mese rotunde şi celorlalte pe temele limbajelor de programare, a utilizării calculatoarelor în gestiunea marilor întreprinderi, şi a calculatoarelor şi automaticii, posibilitatea de a-şi aduce contribuţia la scontatele rezultate ale colocviului.

CĂRŢI CĂRŢI

„In Delta Dunării"

În Editura „Meridiane" a apărut albumul intitulat „În Delta Dunării", care cuprinde peste 200 de fotografii artistice în alb-negru, ca şi 18 fotografii color executate de Dan Grigorescu. Albumul pune la îndemîna celor

care îl consultă imagini ale unuia din cele mai impresionante peisaje ale ţării noastre, vestit pînă departe pentru farmecul său.

Aceste imagini, surprinse cu măiestrie de Dan Grigorescu, dau profesorului posibilitatea să prezinte viu în faţa elevilor Delta Dunării, cu toată varietatea şi bogăţia faunei şi florei sale, cu canalele care o străbat, cu insulele pe care le cuprinde. De aceea, atît la lecţiile de geografie, cît şi în activitatea extraşcolară, albumul „În Delta Dunării" poate fi deopotrivă de valoros.

„România: ghid turistic"

Pentru numeroşii profesori care îşi conduc elevii în excursii de-a lungul şi de-a latul ţării, apariţia ghidului turistic „România" (Editura „Meridiane") este deosebit de binevenită.

Textul este împărţit în cinci mari secţiuni. Prima, intitulată

„România — carte de vizită", prezintă condiţii geografice, date istorice, referiri la cultura şi economia ţării, semnate de Şerban Cioculescu, membru corespondent al Academiei. Sînt descrise apoi — de către S. Bonifaciu, Mircea Grigorescu şi Ioana Vasiliu — 21 de trasee în care sînt atinse cele mai importante obiective turistice din ţară.

În secţiunea intitulată „Muzee din România", Marin Mihalache înfăţişează, pe regiuni şi localităţi, principalele muzee de artă, de arheologie, de etnografie etc. Ghidul cuprinde, de asemenea, indicaţii utile despre condiţiile de turism în România, despre agenţiile O.N.T., adresele principalelor hoteluri, restaurante etc., precum şi un indice alfabetic al denumirilor geografice.

„Suceava"

Iată acum şi o lucrare care tratează monografic o regiune — Suceava. Apărută tot în Editura „Meridiane", sub semnătura lui St. Zidăriţa, lucrarea înfăţişează mînăstirile vechi ce se păstrează în această regiune de sute de ani — Putna, Voroneţ, Moldoviţa, Sucevita etc. — construcţii ca cetatea de scaun a Sucevei, mînăstirea-cetate Zamca, precum şi localităţi care i-au văzut născîndu-se pe cîţiva dintre marii creatori ieşiţi din rîndurile poporului nostru — Ipoteştii lui Mihai Eminescu, Fălticenii lui Ion Creangă, Nicu Gane şi Mihail Sadoveanu, Botoşanii istoricului Nicolae Iorga şi al pictorului Octav Băncilă, satul Liveni unde a copilărit George Enescu.

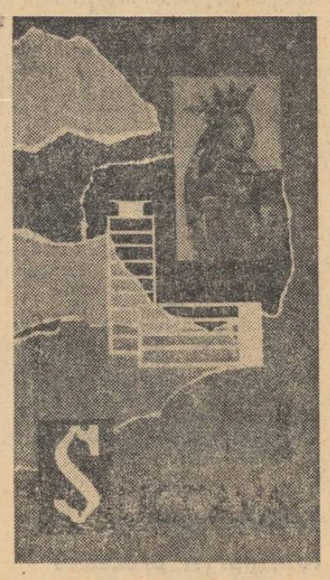

Aflăm, din lucrarea lui St. Zidăriţa şi o serie de date interesante despre localităţile Vatra Dornei şi Iacobeni, staţiuni balneoclimaterice cu renumite izvoare de ape minerale, despre oraşul Cîmpulung-Moldovenesc etc.

CENTENAR

1867–1967

Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muşcel reaminteşte foştilor profesori şi absolvenţi ai şcolii că la data de 8 octombrie 1967 şcoala îşi va sărbători centenarul. Aceştia sînt rugaţi să comunice participarea şi numărul de persoane cu care participă.

Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj

ANUNŢ

În ziua de 18 octombrie 1967, ora 12 va avea loc în sala A4 din str. Mănăştur nr. 3, susţinerea publică a tezei de doctorat : **„Stimularea creşterii şi dezvoltării organismului animal prin factori fizici, chimici şi biologici"**, a tov. prof. ing. DINU GH. MIRCEA, pentru obţinerea titlului ştiinţific de „doctor în agronomie".

Referenţi ştiinţifici oficiali :
— Prof. Emil Negruţiu, de la Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj ;
— Prof. Emil Roşu, de la Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iaşi ;
— Prof. Francisc Palfy, de la Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj.

Teza poate fi consultată la Biblioteca Centrală a Institutului, str. Mănăştur nr. 3.

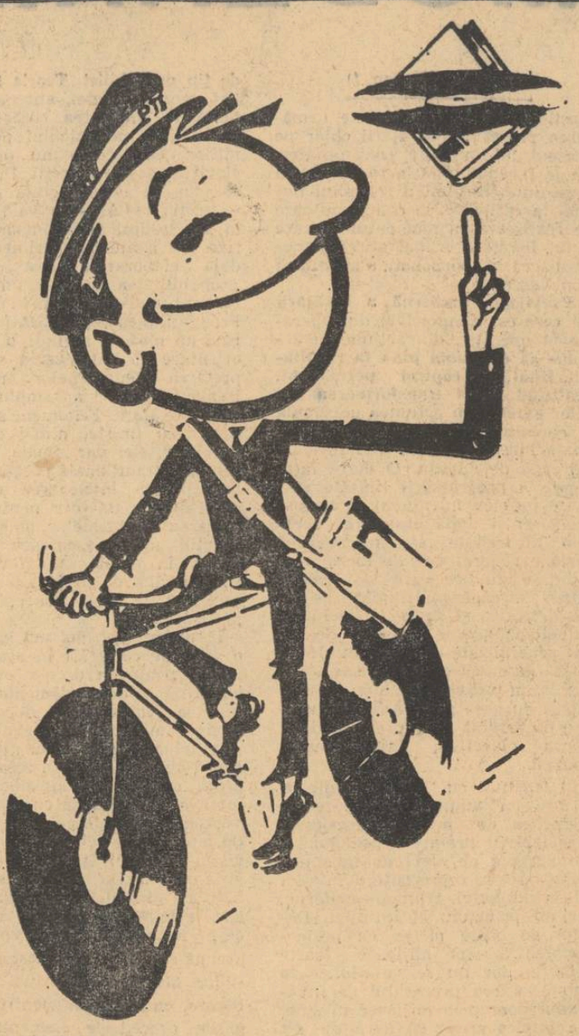

CITITORI !
Doriţi să primiţi la domiciliu cărţile care vă interesează ? Adresaţi-vă librăriei centrale a cooperaţiei de consum „CARTEA PRIN POŞTĂ"
Str. Sergent Nuţu Ion nr. 8—12, raionul V. I. Lenin, Bucureşti, care vi le expediază la adresa indicată.
Secţia „Discul prin poştă" din cadrul aceleiaşi librării vă poate expedia cu promptitudine şi discurile solicitate.

RECLAMA EFICIENTĂ
prin
AGENŢIA DE PUBLICITATE E.S.I.P.
Bucureşti, str. Eforiei 6 Tel. 16 79 45

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 13

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 914
Vineri 29 sept. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În colectivul de conducere al Liceului „I. L. Caragiale" din București s-au dezbătut măsurile concrete menite să ducă la creșterea nivelului întregii munci instructiv-educative. Cuvîntul de ordine — fiecărei acțiuni eficiență maximă.

ÎNVĂȚĂTOARELE ȘI PROFESOARELE ÎN VIAȚA SOCIALĂ

„În toate marile victorii dobîndite de poporul român sub conducerea partidului în anii construcției socialiste, în toate transformările revoluționare înfăptuite, după eliberare, în viața economică, socială și politică a României, se află cristalizată și munca harnică și entuziastă a femeilor, talentul și priceperea lor, dragostea de patrie, devotamentul lor pentru cauza socialismului". Aceste cuvinte rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la Conferința națională a femeilor din iunie 1966, exprimă un evident adevăr. Femeile care reprezintă peste o jumătate din întreaga populație a țării noastre, se afirmă tot mai mult ca un factor de seamă în activitatea economică, politică și socială.

Chemate, prin grija partidului, la marea viață a națiunii, femeile își valorifică tot mai deplin capacitățile, energia, talentul, pregătirea profesională, spiritul gospodăresc, sporindu-și mereu aportul la îndeplinirea marilor sarcini ale desăvîrșirii construcției socialiste. Din totalul celor care lucrează în economie, femeile reprezintă peste 47 la sută. Femeile din întreprinderi participă activ la îndeplinirea planului la toți indicatorii, la aplicarea măsurilor stabilite de partid privind organizarea științifică a producției și a muncii. La rîndul lor, femeile de la sate, care în anul trecut au realizat peste 50 la sută din totalul zilelor-muncă efectuate în cooperativele agricole de producție, reprezintă o forță importantă în creșterea agriculturii socialiste.

Femeile din învățămînt, cultură și artă, care reprezintă 58 la sută din totalul personalului ce lucrează în aceste domenii, își sporesc continuu aportul la făurirea și consolidarea patrimoniului culturii naționale, la instruirea și educarea tinerei generații. Comparativ cu anul de învățămînt 1960/1961, numărul femeilor care lucrează în școală a înregistrat, în anul care a trecut, creșteri deosebit de mari. În învățămîntul de cultură generală, de pildă, creșterea a fost de 41 la sută, iar în învățămîntul superior de 45,9 la sută. Oamenii muncii din patria noastră acordă o deosebită prețuire educatoarelor, învățătoarelor, profesoarelor, care îi înarmează pe copii și tineri cu cunoștințe și deprinderi, îi educă în spiritul celor mai înalte idealuri omenești și, în același timp, desfășoară o bogată activitate obștească. Trebuie subliniat, ca un lucru deosebit de grăitor, și faptul că peste 36 la sută din numărul cercetătorilor din domeniul științei sînt femei, acestea aducîndu-și din plin contribuția la progresul științei românești.

Tabloul complex care ilustrează rolul femeii în România socialistă este întregit de egalitatea în drepturi de care se bucură aceasta. Să ne oprim, de pildă, la dreptul la învățătură. Este semnificativ faptul că femeile constituie peste 48 la sută din cadrele cu studii medii și 33 la sută din cadrele cu studii superioare ocupate în economia națională. Astăzi, la noi, femeile au acces larg la toate formele de învățămînt, fiecare din ele putînd să-și aleagă profesia dorită și să urmeze forma de învățămînt corespunzătoare. În anul de învățămînt 1966/1967, în toate formele și gradele de învățămînt au fost înscrise 1,7 milioane eleve și studente, față de 1,3 milioane în 1960/1961, ceea ce înseamnă o modificare a ponderii acestora în totalul elevilor și studenților de la 45,9 la sută în 1960 la 46,1 la sută în 1966. Ponderea ridicată a elevelor și studentelor cuprinse în formele de școlarizare influențînd în viitor structura pe sexe a salariaților, va determina o nouă creștere a gradului de participare a femeilor la diferite ramuri ale economiei naționale.

Bucurîndu-se în mod real de drepturile egale cu ceilalți cetățeni ai țării, femeile participă tot mai activ la viața politică și socială. Este demn de subliniat că peste 380 000 de femei sînt membre de partid, 1 600 000 sînt cuprinse în sindicate, peste 1 000 000 fac parte din Uniunea Tineretului Comunist și aproape 41 000 de femei își desfășoară activitatea în calitate de deputate în sfaturile populare.

Aplicarea complexului de măsuri luate anul trecut de partid și guvern pentru întărirea familiei și sporirea natalității au contribuit serios la consolidarea climatului etic în care trăiesc femeile, acestea

(Continuare în pag. a 4-a)

TRADIȚII

Mlădițe de aur

Zonele unde straturile adîncurilor ascund uriașe bogății minerale sînt detectate de sălturile impresionante ale săgeților indicatoare pe cadranele aparatelor, de zbuciumul acelor magnetice care și-au pierdut nordul. Nu dispunem de instrumente la fel de sensibile care să determine existența unor altfel de comori — a centrelor de deosebită intensitate a creației folclorice. Dar și fără asemenea instrumente, în multe locuri simți deîndată, ca o prezență materială deosebit de vie, filoanele artistice de mare valoare. Un astfel de loc este satul Săpînța.

Te impresionează aici, în primul rînd, acea rară măiestrie, unică în originalitatea ei, pe care o poartă în ele creațiile lui Ion Stan Pătraș, bard popular, urmaș al vestiților cioplitori în lemn din Maramureș și iscusit mînuitor al penelului, despre al cărui talent neobișnuit au rostit și au scris cuvinte de uimire și de adîncă admirație cercetători de folclor de mare reputație internațională. Tot aici, la Săpînța, este centrul vestitelor cergi vîrstate, înmănunchind cu un rar gust coloristic negrul și verdele cu violetul, ca și al unor motive de cusături uimitoare prin

M. H.

(Continuare în pag. a 4-a)

Factorul timp și activitatea profesorului

Utilizarea integrală, valorificarea cu deplin randament a timpului de muncă al membrilor corpului didactic constituie în etapa actuală una din problemele centrale ale școlii.

Exprimîndu-și satisfacția față de măsurile adoptate recent de Ministerul Învățămîntului în legătură cu reglementarea timpului de muncă în școală și în afara acesteia, cîțiva învățători și profesori cu experiență, cărora redacția noastră le-a solicitat părerea în cadrul unei discuții organizate recent, au subliniat în mod deosebit cerința ca timpul acordat activității de creație desfășurată de corpul didactic să devină preponderent, reducîndu-se la maximum timpul consumat de „birocrația pedagogică".

Hiperdimensionarea acțiunilor formale prejudiciază realizarea unor sarcini de bază

Aș dori să iau ca punct de plecare o constatare obiectivă — a spus prof. **VLADIMIR GHEORGHIU**, directorul Școlii generale nr. 97. Este vorba de continua creștere a volumului materialelor informative de care trebuie să ia cunoștință un profesor, dacă vrea să mențină nivelul lecțiilor sale la înălțimea cerințelor actuale. La aceasta se mai adaugă și faptul că elevii înșiși dispun astăzi de un sistem de informare foarte divers, foarte amplu. În aceste condiții nu poate fi admisă nici o rămînere în urmă în informarea profesorului. Iar o informare la zi cere, după cum știm cu toții, timp. Or, fiecăruia dintre noi i se cer încă multe — prea multe — acțiuni și lucrări inutile. Un exemplu: lucrările de planificare calendaristică. Deși modul cum se întocmesc acestea a fost criticat în repetate rînduri, între altele și în „Gazeta învățămîntului", încă din anii trecuți, ele sînt menținute în aceeași formă cu o perseverență demnă de o cauză mai bună. Cu deplină dreptate își poate pune întrebarea un profesor de limba română care predă la patru clase diferite, de ce este obligat să scrie în cîte două exemplare, pentru fiecare clasă, pe de o parte planificarea materiei pe care o va preda la lectura literară și pe de altă parte planificarea materiei pe care o va preda la gramatică — în total 16 planuri? Și nu e cu nimic mai bună situația profesorului de fizică care, predînd la 6 clase, trebuie să alcătuiască planuri în „numai" 12 exemplare.

Se vorbește în ultimul timp despre normarea activităților efectuate de cadrele didactice. Este o problemă complexă întrucît aici avem de a face cu un domeniu foarte variat, foarte vast. Unele lecții pot fi pregătite relativ ușor. Pentru altele, însă este necesară consultarea unei bibliografii foarte largi și însăși adunarea unei asemenea bibliografii cere timp, și efort diferit după cum te afli într-un oraș mare, centru universitar, sau într-o localitate mică, cu biblioteci mai puține și mai slab aprovizionate.

Și încă ceva: depinde în ce climat are loc pregătirea lecțiilor, studiul. Desigur aici este nevoie de o ambianță de liniște, de concentrare spirituală. Acestei ambiante i se opune hărțuiala continuă, tracasarea la care sînt supuși foarte mulți învățători și profesori. Cum să te concentrezi, să pregătești o lecție în condiții optime, dacă îți e gîndul tot timpul la faptul că pînă a doua zi mai trebuie să predai și o situație cu nenumărate rubrici și cifre?

Prof. **NICOLAE GIURGEA**, Școala generală nr. 99: Nu văd nici eu în ce măsură ar fi posibilă aplicarea unei normări universale a timpului de pregătire a lecțiilor pentru toți profesorii care predau o anumită disciplină. Experiența mi-a arătat că unui profesor conștiincios de matematică îi sînt necesare, pentru cele trei ore de curs pe care le are în medie într-o zi, trei ore de pregătire acasă. O bună parte din acest timp este cerută de alcătuirea problemelor. Într-

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

BUN VENIT CUTEZĂTORI!

Începînd din această săptămînă, în rîndul publicațiilor menite să contribuie la educarea tinerei generații se înscrie o prezență nouă, așteptată cu interes atît de școlari, cît și de cei care-i îndrumă pe căile cunoașterii — revista „CUTEZĂTORII", editată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Creată prin grija părintească a partidului pentru educarea tinerelor generații ale patriei, revista își propune să cultive în rîndurile lor spiritul cutezător, aspirația către înalt, demnitatea, dragostea fierbinte pentru patrie, pentru tradițiile glorioase ale poporului. Cei care visează să exploreze mîine căi noi în știință, cei care vor să revoluționeze tehnica, profesorii și poeții, agronomii și constructorii viitorului găsesc încă din primul număr al „Cutezătorilor" pagini care le deschid orizonturi noi de cunoaștere.

Urăm călduros noului și apropiatului nostru confrate o activitate rodnică, la înălțimea titlului pe care-l poartă!

Dialog între generații

— Există oare un ascendent care se cîștigă prin vîrstă?

— Categoric. Te îndoiești de asta?

— Cred că, o dată cu maturizarea, totul nu mai depinde decît de calitatea indivizilor, că diferențierile de capacitate nu le mai stabilesc decît însușirile individuale și, evident, condițiile în care sînt cultivate acestea.

— Eroare. Timpul permite o anume distanțare, prin acumulări inaccesibile celor care nu l-au traversat.

— Există și posibilitatea unor trăiri condensate în care se pot concentra datele experienței diluate în timp. Astfel, cei roși de curiozitate, de dorința de a ști, pot ști mai mult și mai devreme decît cei care așteaptă să fie solicitați de timp.

— Raționamentul nu este corect. Dacă vrem să deducem valoarea deosebirilor de vîrstă trebuie să luăm factori echivalenți.

— Doi indivizi de aceeași calitate?

— Bineînțeles, și situați în condiții cel puțin aproximativ identice. Vei vedea că cel vîrstnic beneficiază de enormul avantaj al augmentării bagajului de experiență în timp. Valabil în general, acest adevăr are cu atît mai mare valoare în domeniul profesiunii noastre.

— De ce „cu atît mai mare"?

— Ca o consecință firească a specificului acesteia. Știi doar că în domeniul pedagogiei practice nici pregătirea teoretică, nici inteligența, nici cultura nu pot suplini o anume capacitate de orientare care nu se dobîndește decît printr-un exercițiu îndelungat.

— Vorbești, desigur, de capacitatea de a opera precis și eficient cu multitudinea de psihologii din care se constituie colectivele de elevi.

— Da, tocmai: o anume finețe, un anume rafinament, o anume suplețe fără de care metodele și procedeele teoretice rămîn incomplete.

— Totuși, recunoscînd ascendentul în cauză, sîntem oare obligați să-i recunoaștem în același timp o valabilitate absolută și generală? Vîrstnicii sînt adeseori înclinați să creară aceasta.

— Deloc. Vîrsta substituită experienței și valorii reale nu poate fi decît dăunătoare. Simplul fapt că un profesor este în vîrstă nu-i conferă automat o calitate superioară.

— Uneori, un profesor mai tînăr poate fi mai bun decît unul vîrstnic.

— Adeseori. Mi s-a întîmplat să cunosc tineri absolvenți de facultate dați la „dădăci" pe mîna unor profesori „cu experiență" care nu erau de fapt decît niște bieți rutinari și în umbra cărora ucenicii lor n-au avut decît de pierdut.

— Într-adevăr, îmi pare că acumulările de experiență despre care se tot vorbește sînt prea mult fetișizate. Mă gîndesc la faptul că, la tineri, ele sînt suplinite de energie, elan, dinamism, entuziasm, receptivitate la înnoiri, adică de toate atributele tinereții. Și dacă lucrurile stau așa, atunci este destul de greu să alegi între înțelepciunea bogată în experiență acumulată dar inertă și energia dinamică, dar cu un depozit restrîns de acumulări.

— Din nou o falsă problemă. Nu există această necesitate de a alege. (Las la o parte faptul că atributele la care te-ai referit pot foarte bine să-i caracterizeze și pe cei vîrstnici, după cum nu întotdeauna cei tineri sînt energici, dinamici etc.). Există însă — dacă vrei să vorbim despre necesitate — necesitatea de a reuni însușirile tinerilor cu cele pe care le dă vîrsta înțelepciunii. În etapa actuală, învățămîntul românesc se caracterizează în același timp prin valorificarea tradițiilor sale înaintate și printr-o pronunțată tendință spre înnoire, spre modernizare, spre adaptare la exigențele societății contemporane, iar realizarea acestei opere este posibilă numai prin maxima valorificare a tuturor resurselor de care dispune.

O. B.

VIAŢA CURENTĂ A ŞCOLII

CORELAŢII

— între cunoştinţele de literatură română şi cele de literatură universală —

Introducerea în planul de învăţământ al clasei a XI-a umanistă, începînd cu anul şcolar 1967—1968, a studiului literaturii universale ridică problema corelării noţiunilor ce vor fi predate la această disciplină cu cunoştinţele de literatură română pe care elevii şi le însuşesc în liceu. Nici profesorul de literatură română, nici cel de literatură universală nu se pot lipsi de comparatism în munca pe care o desfăşoară căci, aşa cum demonstrează şi Tudor Vianu în „Literatura universală şi literatura naţională", toate marile teme poetice au avut o circulaţie largă în literatura popoarelor. Oferind perspectivele unei aprecieri de ansamblu a celor mai valoroase creaţii ale scriitorilor, privite în raporturile dintre ele, asociaţiile între fenomenele din cadrul literaturii române şi cele din cadrul altor literaturi contribuie la lărgirea orizontului de cunoştinţe al elevilor şi le îngăduie, în acelaşi timp, mai profunda înţelegere a caracterelor specifice ale literaturii naţionale, a aportului adus de aceasta la îmbogăţirea patrimoniului cultural al omenirii. În acest sens consider necesară nu numai raportarea la materialul studiat de elevi în cadrul lecţiilor de literatură universală (abia în clasa a XI-a şi numai la secţia umanistă), dar şi anticipările, deschiderea unor perspective pe drumul cărora elevii vor putea adînci, prin muncă independentă, aspectele principale ale fenomenului literar. De aceea consider că referirile la literatura universală trebuie să se facă chiar din clasa a IX-a.

Cu prilejul predării operei lui Neculce, de pildă, profesorul poate compara scena din cap. XX („A doa domnie a lui Neculai-Voevoda Mavrocordatu, ficior lui Alecsandru-Vodă icsaporito vleat 7 220") — în care apare figura de o grandoare epopeică a regelui Carol al XII-lea al Suediei opunîndu-se, cu o unică garnizoană, turcilor ce l-au atacat la Varniţa pentru a-l sili să părăsească teritoriul imperiului otoman — cu fragmentul respectiv din „Histoire de Charles XII" a lui Voltaire.

Corelaţii interesante se pot face cu prilejul studiului poemei „Ţiganiada" de Ion Budai Deleanu — clasică prin metodele pe care scriitorul le-a urmat, dar pătrunsă de ideile iluminismului. Se ştie că, pe lîngă maeştrii străluciţi ai epopeii — Homer, Virgiliu, Tasso, Ariosto — Budai Deleanu utilizează şi unele lucrări străine mai puţin cunoscute : „La secchia rapita" (Vadra răpită) de Tassoni, „Gli animali parlanti" (Animale care vorbesc) de G. B. Casti etc. Pentru elevi, mai elocventă şi mai accesibilă este apropierea dintre unele pasaje din „Ţiganiada" şi „Don Quijote" a lui Cervantes. Isprava ţiganilor care, la sfatul lui Tandaler, crezînd că se războiesc cu turcii, năvălesc cu ochii închişi într-o cireadă de boi pentru a nu vedea pericolul care-i aşteaptă nu este diferită de lupta cu morile de vînt sau cu turmele de oi ale iscusitului hidalgo, iar poemul „Trei viteji" inclus în prima versiune a „Ţiganiadei" are un conflict aproape identic cu cel al lui „Don Quijote".

Se poate dovedi cu uşurinţă că receptarea în literatura noastră a satirei şi epistolei ca specii literare se datoreşte lui Grigore Alexandrescu, modelele de necontestat fiind cele oferite de Boileau. Este cunoscută scrisoarea lui Ion Ghica către Vasile Alecsandri, în care apare figura tînărului elev al lui Vaillant recitînd fără ezitare şi cu o dicţiune perfectă epistola lui Boileau către Molière. În epistolele care se referă la probleme de literatură („Epistola D.I.V. autorul „Primăverii amorului", „Epistolă domnului" Alexandru Donici fabulist moldovean") se resimt numeroase ecouri din „Arta poetică" a lui Boileau,. Dar, în general, dacă formele literare sînt împrumutate, conţinutul lor este de o incontestabilă originalitate, reflectînd sugestiv scene şi moravuri contemporane (de exemplu „Satiră. Duhului meu", „O profesiune de credinţă"). La fel, tematica unor fabule este împrumutată din La Fontaine — fapt evident în „Dreptatea leului" („Les animaux malades de la peste"), „Toporul şi pădurea" („La forêt et le bucheron"), „Măgarul răsfăţat" („L'âne et le petit chien"), „Cotirul ce-şi laudă nobilitatea" („Le mulet se vantant de sa généalogie") — tratarea însă este şi aici originală.

Caracteristică pentru epoca în care a fost scrisă, opera lui Grigore Alexandrescu este înrîurită în egală măsură nu numai de clasicism, ci şi de romantism, şi în timp ce satirele, epistolele şi fabulele sînt tributare clasicismului, poezia erotică, meditaţiile sînt romantice, lamartiniene. Elegia „Meditaţie", bunăoară, aminteşte, prin melancolia dominantă, de „Meditaţiile poetice" ale lui Lamartine, „Barca" reia tema din „Le lac", capodopera aceluiaşi poet, iar tema ruinelor (comună de altfel tuturor poeţilor tîrgovişteni — Cîrlova, Eliade şi Grigore Alexandrescu — nu este străină de lucrarea în proză a preromanticului francez Volney : „Les ruines ou méditations sur les revolutions des empires". Aşa cum contemplarea ruinelor oraşului Palmyra este pentru Volney un pretext de a stimula ura contra tiranilor şi a cere înlăturarea abuzurilor feudale, în spiritul ideilor generoase care au pregătit revoluţia burgheză din 1789, ruinele vechii cetăţi de scaun stimulează sentimentul de admiraţie faţă de vitejia strămbunilor.

Romantismul scriitorilor români are elemente de o incontestabilă originalitate, diferenţiindu-se profund de melancolia demobilizatoare a lui Lamartine. El este, în cele mai reprezentative scrieri ale sale, expresia literară a luptei pentru înfăptuirea revoluţiei de la 1848. Poezia lui Grigore Alexandrescu „Anul 1840" este o astfel de manifestare a dorinţei de progres, de înnoiri sociale pe care poporul le aşteaptă cu neclintită încredere.

Studiind, în lucrarea sa „Vasile Alecsandri şi scriitorii francezi", ecourile literaturii franceze în opera poetului român, Charles Drouhet relevă că lirica erotică a poetului de la Mircesti are multe puncte comune cu poezia lui Lamartine. Drouhet demonstrează prin exemple concludente influenţa pe care a avut-o asupra culegerii de poezii „Legende" vasta operă în versuri a lui Victor Hugo „La légende des siecles". De asemenea, în poeziile de inspiraţie orientală ca „Pescarul Bosforului", „Murad Gazi sultanul şi Becri Mustafa" autorul „Steluţei" nu a fost străin de culegerea lui Victor Hugo „Les Orientales". În „Despot Vodă" a lui Vasile Alecsandri ca şi în „Răzvan şi Vidra" a lui B. P. Haşdeu, de altfel, procedeele romantice din dramele lui Victor Hugo sînt evidente. Pentru cunoaşterea acestora este indicată lectura de către profesori a prefeţei la „Cromwell" publicată de şeful şcolii romantice franceze în 1827.

„Ciocoii vechi şi noi", romanul lui N. Filimon, are certe caractere romantice, dintre care cel mai evident este opoziţia de neîmpăcat, contrastul evident dintre personajele negative — Dinu Păturică, Andronache Tuzluc, Chera Duduca — şi cele pozitive — Gheorghe, Banul C., Maria. Cu toate acestea, dacă reflectăm la dorinţa de parvenire a eroului, la faptul că Dinu Păturică citea cărţi ca „Vieţile paralele" ale lui Plutarh, „Comentariile" lui Cezar, „Principele" lui Machiavelli, care îi stimulau ambiţia, dorinţa de a obţine succesul cu orice preţ, găsim similitudini evidente între fiul lui treti logofăt Ghinea Păturică şi Julien Sorel, eroul romanului lui Stendhal „Le rouge et le noir". De asemenea, descrierea casei lui Andronache Tuzluc şi portretele celor doi eroi, Andronache şi Dinu, efectuate cuminţiozitate încă de la începutul romanului, apropie pe Filimon de Honoré de Balzac care, în „Eugenie Grandet", de pildă, nu procedează altfel.

Interesantul mozaic literar „Pseudo-kynegheticos" ridică şi el unele probleme de literatură comparată. Prin varietatea aspectelor prezentate eseul lui Odobescu a fost asemănat cu „Arabescurile" lui Gogol, dar şi cu lucrarea mai puţin cunoscutului scriitor francez Xavier de Maistre, „Voyage autour de ma chambre". Faptul că operele plastice, literare şi muzicale sînt grupate în jurul temei cinegetice a determinat pe mulţi cercetători să găsească afinităţi între lucrarea lui Odobescu şi lucrarea scriitorului german G. E. Lessing „Laokoon oder über die Grentzen der Malerei und Poesie" (Laocoon sau despre limitele picturii şi ale poeziei).

Considerăm util să semnalăm necesitatea cunoaşterii unor probleme de istoria filozofiei de către profesorul care predă literatura română. Nu se poate vorbi, de exemplu, despre estetica maioresciană fără referiri la Schopenhauer şi Hegel, nici de poezia lui Eminescu fără a face incursiuni în gîndirea lui Kant şi Schopenhauer. De asemenea, este bine să fie cunoscute ideile hegeliene din opera lui Eminescu, idei puse în lumină de Al. Dima în studiul „Hegel şi Eminescu", cuprins în volumul „Conceptul de literatură universală şi comparată". Se impun desigur cu necesitate, în lecţiile consacrate operei lui Eminescu, şi referiri la poezia universală. De exemplu, concepţia eminesciană despre destinul omului de geniu trebuie privită nu numai din prespectiva gîndirii schopenhauriene, dar şi în ansamblul marilor poeme cu tematică asemănătoare : „Cain" de Lord Byron, „Moise" de Alfred de Vigny, „Demonul" lui Lermontov, „Hyperion" al lui Hölderlin etc.

Se pot face corelaţii între „Noptile" lui Musset şi „Noptile" lui Macedonski, dar şi între poezia acestuia şi cea a lui Baudelaire sau Téophile Gautier. Un studiu asupra ecourilor din Mallarmé şi Samain în poezia lui Dimitrie Anghel, sau despre elementele pe care Bacovia le-a integrat liricii sale din „Les Nevroses" a lui Maurice Rollinat nu ar fi lipsit de interes. Muzicalitatea simbolismului românesc se demonstrează avînd ca punct de plecare versurile lui Varlaine din „Art poétique" : „De la musique avant toute chose/... De la musique encore et toujours". Se pot face de asemenea, elocvente comparaţii între poezia lui Blaga şi cea a lui Rilke.

Descrierea minuţioasă, obsesivă a geloziei lui Ştefan Gheorghidiu din romanul lui Camil Petrescu „Ultima noapte de dragoste, intîia noapte de război" este similară monografiei aceluiaşi sentiment din „Du coté de chez Swann" a lui Marcel Proust. Cu acest prilej profesorul de literatură română poate să se refere şi la alte aspecte ale romanului contemporan pe care elevii de la secţia umanistă le-au întîlnit în clasa a XI-a cu prilejul studiului literaturii universale : Anatole France, Thomas Mann, Fr. Kafka, Albert Camus, W. Faulkner etc.

Nu trebuie neglijat a face cunoscut elevilor şi faptul că unele curente din literatura universală au fost iniţiate de scriitori români. Se impune astfel să le vorbim despre dadaism, lansat la Zürich în 1916 de Tristan Tzara, ca şi despre faptul că suprarealismul român este, prin Urmuz, „anterior celui francez şi independent", aşa cum pe bună dreptate afirmă G. Călinescu.

Introducerea studiului literaturii universale în liceu va stimula preocupările profesorilor pentru predarea literaturii române într-un spirit mai larg, îndemnîndu-i să integreze cele mai valoroase creaţii ale poporului nostru în eforturile spirituale ale omenirii şi să sublinieze în acelaşi timp că opera celor mai reprezentativi scriitori români — Eminescu, Caragiale, Creangă, Sadoveanu, Arghezi etc. — aparţine patrimoniului cultural al umanităţii.

VIOREL ALECU

CEI MAI MICI DINTRE ŞCOLARII MICI

După ce să se predea noţiunile noi de matematică în clasa a XI-a reală ?

Printre înnoirile aduse de anul şcolar care abia s-a deschis se află şi experimentul privind începutul perioadei de şcolarizare de la vîrsta de 6 ani. De o săptămînă, în 80 de şcoli din ţară şi-au făcut apariţia cei mai mici dintre cei mai mici şcolari.

După cum se ştie, coborîrea vîrstei limită a perioadei şcolare formează — concomitent cu prelungirea duratei obligativităţii învăţămîntului — obiectul unor largi dezbateri pe plan mondial la care iau parte pedagogi, psihologi, sociologi, medici. După părerea a numeroşi specialişti, dezvoltarea bio-psihică a copiilor în condiţiile vieţii şi civilizaţiei contemporane face posibilă frecventarea şcolii şi sub limita existentă în prezent. Ideea — enunţată, de altfel, încă de pe vremea lui Comenius — îşi află oare în zilele noastre posibilitatea de realizare ? La această întrebare îşi propune să răspundă experimentul pe care l-a iniţiat Ministerul Învăţămîntului şi care se desfăşoară sub îndrumarea directă a cercetărilor de la Institutul de ştiinţe pedagogice.

Acum cîteva zile i-am vizitat „la lucru" pe micii elevi de la Şcoala generală nr. 11 din Bucureşti (pe care vi-i prezentăm în fotografia de mai sus). Sub îndrumarea atentă a învăţătoarei Olga Pandele, ei se pregătesc să dezlege tainele abecedarului. Clasa lor nu se deosebeşte prea mult de clasele obişnuite, cu copii de 7 ani. Programa şi orarul sînt asemănătoare. Numai durata unei lecţii este mai mică. — de 35 de minute — dîndu-le posibilitatea ca pînă la pauză să desfăşoare activităţi recreative sau jocuri. Pentru alte clase experimentale — de exemplu pentru cea de la Şcoala generală nr. 86 — a fost elaborată o programă specială, care prevede îmbinarea activităţilor specifice grădiniţei cu activităţi specifice şcolii.

Cum ziua bună trebuie să se cunoască de dimineaţă, socotim că este necesar să semnalăm şi unele deficienţe de început de drum.

Încă din primele zile, şcolile unde funcţionează clase experimentale au avut de făcut faţă unor probleme organizatorice deosebite, printre care, deloc de neglijat, problema completării efectivelor de elevi. Clasele pe care le-am vizitat aveau, în momentul vizitei noastre, abia cu puţin peste jumătate din efectivul preconizat. Existenţa lor este puţin cunoscută, popularizarea în rîndul părinţilor fiind foarte slabă.

Cu puţin timp înaintea începerii cursurilor, în trei centre din ţară — la Bucureşti, Iaşi şi Cluj — au avut loc instructaje cu învăţătorii care urmează să predea la clasele experimentale. Interesant de remarcat : tocmai Bucureştiul, care a fost şi gazdă, nu şi-a trimis o parte din învăţători la instructaj. Aşa se face că, în unele şcoli, cei care lucrează în cadrul experimentului nu sînt pe deplin edificaţi asupra desfăşurării lui. Ce-i drept, am constatat că nici cercetătorii institutului nu i-au vizitat pe toţi acestia la şcoală. Oricum, o cît mai urgentă întîlnire între cei care conduc experimentul şi cei care îl efectuează este foarte necesară.

Se impune, de asemenea, ca secţiile de învăţămînt să manifeste şi ele toată grija pentru deplina reuşită a experimentului, în deosebi prin asigurarea condiţiilor care îi sînt necesare — mobilier, material didactic adecvat etc.

Sperînd în înlăturarea greutăţilor şi deficienţelor începutului, considerăm că noul experiment va duce la concluzii interesante şi utile dezvoltării învăţămîntului românesc.

M. I.

Nota introductivă a programei de matematică pentru clasele IX-XI ale liceului atrage atenţia profesorilor de specialitate asupra apariţiei unor noi ramuri ale ştiinţei matematice, asupra lărgirii cîmpului de aplicaţie al acesteia în toate celelalte ştiinţe. Făcînd o sumară trecere în revistă a unor noţiuni matematice apărute în ultimele decenii, nota precizează că elementele noi, metodele folosite în matematica modernă trebuie să se reflecte şi în învăţămîntul de cultură generală.

În vederea satisfacerii acestei cerinţe, programa de matematică a liceului cuprinde teme referitoare la mulţimi, funcţii, structuri algebrice, determinanţi, matrici, vectori şi altele. Iniţiativa aceasta este salutată atît de profesorii de specialitate, cît şi de elevii dornici să cunoască noţiuni ale matematicii moderne. Cu toţii sînt însă dezorientaţi de faptul că, cel puţin pînă acum, la două săptămîni, după deschiderea anului şcolar, nu s-au creat condiţiile de însuşire a noţiunilor respective.

Nu s-a asigurat, în primul rînd, apariţia la timp a manualului de analiză matematică pentru clasa a XI-a, care urmează să cuprindă cunoştinţe despre mulţimi şi în special unele operaţii cu mulţimi (diferenţa şi produsul cartezian, structura algebrică a mulţimii numerelor reale, funcţia inversă şi biunivocă), precum şi un capitol despre şiruri de numere reale, pentru predarea căruia sînt prevăzute 14 ore de curs. S-ar fi putut presupune că, întrucît manualul nu a fost pus la timp la dispoziţia cadrelor didactice şi a elevilor, se vor da măcar unele indicaţii cu privire la materialul bibliografic ce ar putea fi folosit pentru pregătirea lecţiilor. Nu s-au dat însă nici asemenea indicaţii, ceea ce i-a pus pe profesori în situaţia să-şi adune materialul de unde pot şi apoi să-l dicteze elevilor în clasă. De aici, mari diferenţe în nivelul predării la diferite clase şi la diferite şcoli — şi aceasta cu atît mai mult cu cît enunţarea lapidară a temelor în programă face ca fiecare profesor să fie nevoit să decidă singur cît şi cum să predea.

Mari dificultăţi se ridică şi în legătură cu efectuarea exerciţiilor şi problemelor menite să elucideze şi să consolideze cunoştinţele predate, ca şi în legătură cu unele demonstraţii cerute în programă, în faţa cărora profesorii stau nedumeriţi, nestiind încă din ce material să se documenteze asupra lor.

La celelalte două discipline matematice studiate în clasa a XI-a — elemente de algebră superioară şi geometrie analitică — au apărut şi manuale noi şi s-au indicat şi materiale bibliografice pe care le pot consulta atît profesorii cît şi elevii. Este cu atît mai surprinzător, deci, că pentru noţiunile noi nu s-au dat nici măcar indicaţii bibliografice adecvate. Numeroşi profesori consideră că, dacă apariţia manualului întîrzie, este necesar măcar un caiet ajutător pentru cadrele didactice.

Prof. ELENA TULIPANT

FACTORUL TIMP ŞI ACTIVITATEA PROFESORULUI

(Urmare din pag. 1)

adevăr, manualele de la clasele V-VIII, deşi foarte stufoase în ceea ce priveşte partea descriptiv-explicativă, cuprind încă un număr insuficient şi mai ales prea puţin variat de probleme, ceea ce îl obligă pe profesor de multe ori să alcătuiască el o serie de probleme suplimentare. De asemenea faptul că o serie de teme noi, moderne, nu sînt integrate organic manualului, ci anexate undeva, la întîmplare — cum este de pildă cazul cu teoria mulţimilor în manualul de clasa a VII-a — obligă pe profesor la un efort suplimentar în pregătirea lecţiilor.

În ce mă priveşte, eu alcătuiesc întotdeauna o schemă a lecţiei. Aceasta, deşi nu este cerută în mod oficial, reprezintă, după mine, un document strict necesar, de maximă importanţă. Este în fapt o punctare, o sinteză — purtînd amprenta personalităţii fiecărui profesor, a pregătirii sale ştiinţifice şi pedagogice — a modului cum şi-a conceput lecţia. Aşadar, un document cu adevărat viu şi nu unul de genul mult tocitelor planuri de lecţie, depăşite prin vehicularea rutinieră abuzivă, a unor noţiuni pedagogice în mare parte învechite dar menţinute încă la rangul de docme.

Prof. **TIBERIU VĂCĂREANU**, Şcoala generală nr. 103 : Are dreptate profesorul Giurgea cu privire la timpul mediu necesar pregătirii lecţiilor. Este adevărat că sînt unele zile cînd pregătirea a trei-patru ore de curs îţi ia doar o oră, o oră şi jumătate, în schimb există lecţii a căror pregătire solicită din partea profesorului trei sau mai multe ore de muncă intensă.

Prof. **ELENA VODA**, organizatoarea grupei sindicale de la Şcoala generală nr. 188 : Unele activităţi implicate de exercitarea profesiunii didactice pot fi totuşi planificate în timp. Este vorba de timpul necesar corectării caietelor de teme ale elevilor la limba română, matematică, limbi străine, de timpul solicitat de îndrumarea cercurilor de elevi etc.

Prof. **NICOLAE GIURGEA**. Nu poate fi omisă, atunci cînd vorbim de consumul de timp pentru pregătirea orelor efectuate în şcoală, nici munca de diriginte. Pentru a asigura desfăşurarea unei ore de dirigenţie la nivelul cerinţelor actuale îmi sînt necesare cel puţin două-trei ore de pregătire. Desigur, avem acum la dispoziţie indicaţiile tematice şi metodice elaborate de minister. Este un ajutor efectiv. Dar, de ce n-am spune-o deschis ? unele secţii de învăţămînt şi conduceri de şcoli consideră aceste indicaţii cu caracter orientativ drept norme obligatorii. Ca urmare, indicaţiile respective încep să dea roade nu pe planul muncii educative, ci pe planul „birocraţiei pedagogice".

Aş mai vrea să menţionez o ultimă problemă în această privinţă : pregătirea pentru oră a dirigintelui ar fi mult uşurată dacă i s-ar pune la dispoziţie culegeri de texte din literatura ideologică, ştiinţifică şi beletristică grupate pe anumite teme, un gen de antologii pe care să le folosească în ilustrarea discuţiilor purtate cu elevii.

Cît timp consacrăm activităţilor creatoare ?

Prof. **TUDOR OPRIŞ**, Liceul „Mihai Eminescu" : Se vorbeşte mult, în diferite lucrări şi studii de specialitate, despre faptul că profesorul nu poate fi un simplu transmiţător de cunoştinţe. Învăţătorul, profesorul trebuie să fie o veritabilă „centrală" care să prelucreze informaţiile, datele ştiinţifice, trecîndu-le prin propria sa personalitate, formulînd, pe fundamentul propriului său studiu, o serie de idei originale. Cu alte cuvinte omul de la catedră trebuie să fie şi un cercetător. În ordinea importanţei, această activitate de cercetare ar trebui să vină imediat după activitatea consacrată pregătirii şi desfăşurării lecţiilor. În realitate, lucrurile nu stau chiar aşa. Viciul principal porneşte chiar de la informare : nu dispunem nici de timp, nici de suficient material pentru o informare la obiect în vederea aprofundării anumitor laturi ale unei cercetări. Din această pricină o serie de concepţii şi metode pedagogice moderne apar mai mult ca un fel de modă şi nu ca răspunsuri la cerinţele perfecţionării procesului de învăţămînt. Aşa se întîmplă cu organizarea materiei pe structuri, pe care mulţi încearcă s-o aplice empiric, aşa se întîmplă cu instruirea programată etc. Institutul de ştiinţe pedagogice vine încă prea puţin în sprijinul activităţii în acest domeniu a cadrelor didactice.

Prof. **VLADIMIR GHEORGHIU** : De fapt, timpul nostru pentru documentare este drămuit chiar şi faţă de necesităţile obişnuite, nu numai dacă ţinem seama de cerinţa de a duce o muncă de cercetare. În ceea ce mă priveşte, mi se întîmplă adesea să cumpăr o serie de lucrări nou apărute, să le aşez mai întîi pe masa de lucru şi să le mut mai apoi în bibliotecă fără a avea timp să le consult mai aprofundat. Şi asta, din cauza „celorlalte sarcini" care, aşa cum s-a arătat de la început în cadrul discuţiei, grevează foarte mult asupra bugetului nostru de timp.

Un raport foarte semnificativ între consumul de timp şi rezultatele obţinute

Prof. **TUDOR OPRIŞ** : Să precizăm cîteva surse de scurgere inutilă a timpului. Aş face o primă delimitare în trei categorii. În prima aş include sarcinile de utilitate reală dar care, datorită faptului că nu sînt finalizate aşa cum au fost concepute, capătă nuanţa de povară formală. De pildă, caracterizările pe care trebuie să le facă diriginţii tuturor elevilor la absolvirea şcolii generale. Cîţi dintre profesorii şi diriginţii liceelor studiază atent aceste caracterizări ? O a doua categorie o constituie formele inutile adăugate unor sarcini importante. Bunăoară, eu asist la lecţia ţinută de un coleg şi acesta asistă la rîndul lui la lecţia mea. Discutăm sincer, deschis, anumite observaţii, ni le notăm în caietele personale. De ce este nevoie să mai încheiem şi un proces verbal de interasistenţă, într-un registru ? Ca să se realizeze o formă ? În al treilea rînd aş vorbi de mobilizarea la acţiuni care nu au nici o contingenţă cu munca în învăţămînt (de pildă recensămintele de animale, de pomi fructiferi etc.).

Prof. **NICOLAE GIURGEA** : Trebuie recunoscut că în această din urmă privinţă noi, cei care lucrăm în oraşele mari, sîntem mai avantajaţi decît colegii noştri din mediul rural. Totuşi, chiar aşa avem o multitudine de sarcini ce depăşesc chiar încercarea de sistematizare făcută de profesorul Opriş. Îndeplinirea unora dintre ele necesită adesea nejustificate eforturi în plus. Este foarte bine de pildă, că activitatea cu pionierii este condusă de cadrele didactice. Nu este însă bine că pentru acţiuni relativ simple cum este, să spunem, alegerea organelor de conducere ale detaşamentelor, se ţin cîte două şi chiar trei şedinţe pregătitoare.

Prof. **ENACHE NEDELA**, Liceul economic nr. 1 : O altă cale de consumare a timpului este paralelismul în acţiuni. Să luăm de pildă orientarea profesională şi şcolară a elevilor din clasa a VIII-a. În foarte multe şcoli o asemenea temă este discutată în cîte trei şi patru foruri : în comisia profesorilor de specialitate, în comisia diriginţilor, în consiliul pedagogic şi într-o „şedinţă de lucru" (denumire sub care se deghizează uneori consiliile pedagogice). Alte teme sînt discutate, în plus, şi în plenul grupei sindicale.

Iată şi alte forme de paralelism care duc la consum nejustificat de timp. De ce este necesar de pildă ca în Bucureşti, oraş în care există atîtea renumite formaţii artistice profesioniste şi în care clubul învăţămînt dispune de formaţiile sale proprii, să se ceară şi fiecărui sindicat de învăţămînt să aibă echipe artistice ?

Prof. **VLADIMIR GHEORGHIU** : O cauză importantă a consumului exagerat de timp în cadrul unor acţiuni extradidactice se datoreşte şi unor instrucţiuni insuficient studiate pe care se întîmplă nu o dată să le primim. Astfel, cu regularitate în ultimul timp a trebuit să revenim încă o dată pe urmele pe care le străbătusem deja în cadrul recensămîntului populaţiei şcolare pentru a completa anumite date cerute ulterior.

În ce mă priveşte, ca director, am încercat în acest an să realizez o repartizare cît mai echitabilă a sarcinilor între toţi membrii colectivului şcolii.

Prof. **NICOLAE GIURGEA** : E o acţiune pe care o salut. Aş propune să se meargă mai departe şi să se stabilească un barem de munci extradidactice pe care le poate îndeplini în bune condiţii un pedagog, mai ales la cîte mobilizări şi şedinţe poate participa în cursul unei luni.

Prof. **MARIANA IONESCU**, preşedinta sindicatului învăţămînt din raionul Nicolae Bălcescu. Comitetul sindicatului nostru şi-a propus ca una din principalele sarcini ale activităţii în acest an, să asigure condiţiile necesare pentru ca fiecare învăţător şi profesor să-şi poată utiliza timpul de muncă cu maximum de eficienţă atît pe planul predării cît şi pe planul perfecţionării sale profesionale. Vom organiza în acest scop analize prin sondaj într-o serie de unităţi şcolare pentru a verifica încărcarea cu sarcini a tuturor membrilor din colectivele respective. Ne propunem să înlăturăm mentalitatea că „cei mai buni, mai cu tragere de inimă, trebuie să ducă greul". Se cere ca sarcinile să fie împărţite echitabil, aşa ca toţi să lucreze raţional şi nimeni să nu „ducă greul".

Edificator asupra unor importante aspecte ale problemei puse în discuţie, schimbul de păreri consemnat mai sus va continua, sîntem siguri, prin participarea activă a cititorilor noştri.

OPINII

DIRIGENȚIA — ORA DE CREAȚIE

Inspirația autentică izvorăște din meditație profundă și gîndire vie ● Planul și timbrul personalității dirigintelui ● O scînteie care aprinde și întreține făclia căutărilor ● Caldă dezbatere de idei și fapte din viață ● Lecție de umanism și patriotism

Realizarea obiectivelor educației comuniste în clasele V—VIII impune dirigintelui obligația de a se ocupa de educația moral-cetățenească. În vederea desfășurării unei activități rodnice întreaga muncă a profesorului la ora de dirigenție se cere așezată pe temeiuri științifice. Și cum în educație, elementul creației e implicat cu o pregnanță aparte, înseamnă că toate acțiunile pe care le întreprindem pentru reușita orei trebuie să poarte pecetea vie a acestui efort. Talentul pedagogic al profesorului-diriginte, puterea lui de observație, imaginația și îndrăzneala sa creatoare, inteligența și puterea de expresie sînt astfel puse în valoare, problema orei de dirigenție nemaifiind în prezent rezultanta exclusivă a instrucțiunilor de sus. Dimpotrivă, ea este o operă de creație umană, originală.

Optica activității dirigintelui ca activitate net creatoare nu se confundă cu planificarea empirică, arbitrară a orelor. Ea este rezultanta concluziilor practice desprinse din investigația științifică a procesului educativ de-a lungul anilor de învățămînt, a nevoilor reale și a preocupărilor celor pe care îi educăm. Ne stau la îndemînă mijloace sigure: observația, ancheta, convorbirile, testul psihopedagogic, studierea situațiilor statistice, cercetarea caracterologică, consultarea celorlalți dascăli ai clasei și a familiei elevilor. Acestea, mînuite cu pricepere, cu tact și perspicacitate, ajută pe diriginte să aibă o cît mai bună cunoaștere a necesităților elevilor săi, a cerințelor și posibilităților locale. Aceasta va declanșa ulterior creația.

Recent apărutele „Programe ale muncii educative în școala generală" oferă, în direcția stabilirii unui echilibru just al orelor de dirigenție, repere precise și sugestive, capabile să polarizeze problematica lor, firește fără pretenția de a o monopoliza sau epuiza. Elementul de creație pe care îl aduce aici profesorul constă în clarificarea și alegerea criteriului folosirii acestor puncte de orientare la clasa sa, în funcție de fisurile existente în colectivul de elevi, de gradul închegării lui, de temeinicia deprinderilor de muncă și de comportare, de perspectiva absolvirii școlii. Planificarea devine prin aceasta sistematică, funcțională, dirigintele delimitînd de la început cu certitudine o linie progresivă de muncă.

Pregătirea orelor de dirigenție reliefează mai mult capacitatea de creație a profesorului. Nu e profesor bun acela care vrea să-și realizeze ore de dirigenție reușite cu ajutorul inspirației de moment, gratuite, facile, ori acela ce migălește artificios prepararea orei, prefabricînd fetișist date și fapte din sectorul didactic. **Pentru a obține succese de durată și de adîncime, dirigintele îmbină într-un mod creator inspirația autentică, izvorîtă din meditație profundă și gîndire vie, cu munca stăruitoare, de perspectivă**, la fel cum un artist trece printr-un proces de elaborare de la viziunea de ansamblu la opera finită. Apelul la date furnizate de știință, de artă, cerut de ora de dirigenție se încorporează aceluiași travaliu preparativ.

Însuși planul orei se cade să oglindească o anume concepție și timbrul personalității dirigintelui. Nu pot exista două planuri identice — după cum nu pot exista două ore aidoma. Coincidența unor opere artistice relevă, de obicei, sărăcia spirituală a creatorilor sau ravagiul virusului compilației. Planul stereotip și formal, simpla consemnare superficială a cîtorva idei, ca și planul foarte detailat, pe pagini întregi, sînt adversarele spiritului creator. Primul — pentru că nivelează, al doilea — deoarece dă apă la moară improvizației, ultimul — pentru că nu permite libertatea și spontaneitatea în discuțiile cu școlarii, profesorul experimentat socotindu-l pe drept un balast. **Planul e o oglindă dinamică, fidelă a hărniciei, competenței și viziunii profesorului.** Iar acest lucru se reflectă pozitiv în întocmirea acelui plan într-adevăr folositor, din care să se vadă elementele esențiale și constante ale orei: tema și scopul fixat clar, metodele judicios selecționate, materialul auxiliar, structura globală a orei adecvată tipului ales și, îndeosebi, concluzia, aplicarea de dincolo de limitele orei ce reiese din ideile vehiculate în cadrul celor 90 de minute (socotind că nu fixarea acestor idei e țelul orei).

Ca să fie realmente utilă, ora de dirigenție trebuie să tindă la trăirea valorilor spirituale, la valorificarea bunurilor de cultură transmise și la alte lecții. Unii diriginți consideră conversația etică drept unica metodă acceptabilă pe această treaptă de învățămînt. Alții acordă încă gir procedeelor verbale de genul prelegerii morale. Spre asigurarea rolului formativ, hotărîtor, al orei s-ar cere după alții o corelare strînsă între diferitele metode, o îmbinare a lor armonioasă. Diversitatea tipologică și de pregătire profesională a dascălilor pledează pentru utilizarea acelor procedee metodologice care-l „prind mai bine" pe diriginte, fără impunerea de soluții forțate. **Nimeni deci nu poate spune categoric cum se cuvine să vorbească pedagogul în vederea recoltării de efecte educative optime. Fiecare va folosi forma corespunzătoare personalității sale.**

Dirigenția apare ca o oră de creație și pentru elevi. **Dirigintele în asemenea perspectivă devine o scînteie care aprinde și întreține făclia căutărilor și solicitărilor tinerești. Gîndind, întrebînd, punînd în valoare idcile discutate la oră, stimulînd schimbul de idei, elevii își aduc contribuția prețioasă la închegarea unei atmosfere creatoare, efervescente.** Profitabil e tocmai atunci cînd de la elevi pornesc discuțiile, analiza, propunerile și soluțiile la probleme ce-i frămîntă, cu corectivul și amendamentul profesorului.

Problema-cheie în pedagogia educației — ca și în didactică — se formulează prin întrebarea **cum?** În epoca actuală, imaginea „profesorului-actor" care memorizează sumedenie de citate și versuri, gesturi și atitudini exterioare numai ca să poată „poza" în fața elevilor și, chipurile, să-i „impresioneze" este depășită, penibilă. **Nu prin discursuri îi convingem pe copii să fie harnici, cinstiți, loiali, buni patrioți, ci prin calda dezbatere de idei și fapte de viață reală, palpabilă.** Vorbind despre munca profesorului la ora de dirigenție ca despre o artă, o subînțelegem ca fiind o activitate creatoare, fundată pe un număr nelimitat de fapte vii, pe capacitatea de a alege dintre ele pe cele mai expresive și mai tipice, de a îmbina conținutul concret cu o formă simplă, atrăgătoare, cu evitarea calapoadelor și a frazeologiei. Asemenea muncii unui scriitor și artist. O oră de dirigenție axată pe o temă etică, de pildă „Să spunem adevărul despre noi și despre alții" (clasa a VI-a) se realizează în raport cu cerințele clasei respective. La început, dirigintele ori un elev arată succint aspecte principale ale vieții clasei în perioada anterioară orei, referitoare la chestiunea sinceității copiilor în școală și în afară de școală. Apoi se oprește asupra unei laturi ce are o mai strînsă legătură cu subiectul orei, sinceritatea față de profesori și părinți, sau în relațiile colegiale, să zicem. Desigur că nu poate fi vorba de o rezolvare definitivă ori radicală, dar maniera inedită, ingenioasă și originală în care dirigintele va ști să utilizeze și să împletească mijloacele de influențare, în primul rînd discuția, vor înrîuri conștiința elevilor. Însemnat e ca dirigintele să urmărească problema discutată de el cu elevii și în afara orei, în organizația de pionieri, în familie, căci ora de dirigenție e doar un punct de plecare, uneori un punct culminant al preocupărilor educatorului în vederea formării conștiinței și conduitei morale. **Pentru a deveni creatoare, convorbirea etică trebuie să aducă ceva la cea ce știu și fac școlarii, printr-o generalizare interesantă, prin provocarea unor emoții și sentimente superioare, prin exemple semnificative și mobilizatoare.** Dirigintele va fi aici modelul de urmat cel mai probant.

Dezbătînd la clasa a VIII-a tema „Minunatele calități ale poporului nostru", dirigintele nu va deveni un sfătuitor cu orice preț, un emițător de maxime și judecăți ex cathedra. Prin discuții sincere, într-o ambianță de apropiere și delicatețe sufletească, elevul poate să ajungă, aparent singur, la o mai profundă cunoaștere de sine și a aproapelui, să sondeze mai adînc personalitatea neamului nostru, specificul național. Prin structura ei, această oră favorizează și încurajează orientarea școlarului către anumite atitudini, îi poate oferi idealuri și posibilități de realizare spirituală. De altminteri, o oră care tinde să se impună atenției tinerilor, în care este ceva de spus și de zămislit, nu-și poate îndeplini năzuința decît dacă este un factor propulsor, dacă aduce un suflu proaspăt, un stimul elevilor. Pe de altă parte, numai așa profesorul se va strădui să se depășească. Altcumva, nu-i atractivă ora în care, ca decor, se cîntă un cîntec, se spune o poezie sau se citește un text. După cum nu se modernizează dirigenția doar prin prezența unui diafilm, magnetofon ori picup.

Ne trebuie nu numai aspirații nobile, ci și energii capabile să le înfăptuiască. În sensul acesta, **dirigenția — ca laborator de creație — constituie o lecție de umanism și patriotism.** Astfel vom clădi din receptarea frumuseții vieții socialiste și a profilului uman pe care-l generează, a poeziei muncii și a farmecului colectivului, personalitatea multilaterală a cetățeanului de mîine.

VAL. C. NEȘTIAN

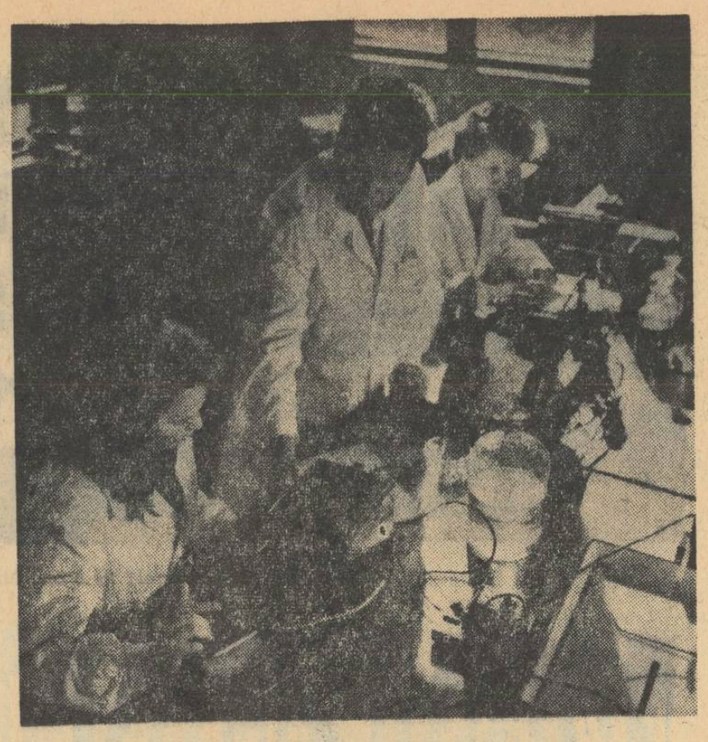

Într-un laborator al Universității Babeș-Bolyai din Cluj.

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

La redacția noastră continuă să sosească numeroase scrisori cuprinzînd propuneri în legătură cu studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior. Iată mai jos cîteva din aceste propuneri:

● Susțin punctul de vedere că pentru cei care doresc să se prezinte la admiterea în învățămîntul superior ar fi indicat să se organizeze un an pregătitor, finalizat printr-un examen de admitere, care să constituie o verificare multilaterală, cantitativă și calitativă a cunoștințelor însușite. De asemenea propun ca anul I să aibă un caracter de probă, în sensul că studenții din acest an care fac față cu greutate cerințelor universitare, creînd nesiguranță în ceea ce privește posibilitatea de a-și continua cu succes studiile în facultate, să nu meargă mai departe, avînd în schimb dreptul de a urma o secție de conductori tehnici sau o școală echivalentă cu caracter tehnic, cu recunoașterea primului an de studiu.

Prof. C. FODOR
Mediaș

● Mi se pare absolut necesar ca încă în liceu tinerii să fie cît mai deplin clarificați asupra specificului și modului de exercitare a viitoarei lor profesii. Altfel, alegerea facultății în ultimul moment, numai pe baza raportului între numărul candidaților înscriși și numărul locurilor existente, va continua să facă serioase victime pe plan individual — studenți lipsiți de pasiune sau care părăsesc definitiv studiul respectiv după cîțiva ani — și, mai grav, va avea consecințe sociale nemijlocite — profesioniști fără har, fără tragere de inimă.

Desigur că pentru a cîștiga atașamentul tinerilor față de viitoarea lor profesie se impun și alte măsuri, printre care, în primul rînd, despovărarea cursurilor de exageratul descriptivism, care pe lîngă faptul că e în mare parte inutil, face studiul deosebit de dificil și de arid.

GRIGORE IORGU
psiholog, București

● Utilizarea tehnicilor moderne în procesul de învățămînt constituie o preocupare majoră a Studiului privind dezvoltarea învățămîntului superior. Cred, într-adevăr, că este momentul ca prin dotarea cabinetelor și laboratoarelor universitare, prin organizarea practicii pedagogice, și viitorii profesori să fie înarmați atît pe plan teoretic cît și practic pentru instalarea și mînuirea mijloacelor audio-vizuale moderne.

Insuficiența pregătirii pe această linie o resimt astăzi mulți dintre tinerii absolvenți ai universităților și institutelor pedagogice. Ei stăpînesc multe cunoștințe teoretice dar sînt încă nesiguri în ceea ce privește mijloacele moderne de transmitere, par intimidați de tehnică. Este o carență a pregătirii didactico-metodice și se impune să fie remediată cît mai grabnic.

Prof. AUREL TREBICI
comuna Lunca Bradului, raionul Toplița

● Consider că în cadrul măsurilor ce urmăresc perfecționarea învățămîntului superior se impune să se acorde toată atenția și pregătirii viitorilor profesori de educație fizică. După cum s-a arătat și în cadrul conferinței pe țară a mișcării sportive, performanțele cele mai valoroase obținute de sportivii fruntași pe plan mondial sînt strîns legate de faptul că pregătirea acestora se realizează de către specialiști de înaltă calificare. Este necesar deci ca activitatea Institutului de cultură fizică să cunoască o îmbunătățire substanțială, să se introducă în programele sale de studiu cele mai noi cuceriri ale medicinii sportive, psihologiei și tehnicii pregătirii sportivilor, să se extindă și să se adîncească cercetarea științifică în acest domeniu, să se organizeze tabere de experimentare și aplicare a celor mai moderne forme de pregătire a sportivilor de performanță.

Prof. CONSTANTIN LĂZĂRESCU
Piatra Neamț

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Reflexii pe marginea unui concurs"

Recentul articol al conf. V. Atanasiu, pe tema rezultatelor olimpiadei internaționale de fizică din acest an (Gazeta învățămîntului" nr. 913 din 22 septembrie 1967) pune — sau mai corect spus, repune — în discuție o serie de probleme care preocupă pe foarte mulți dintre profesorii de specialitate din licee. Ca unul care m-am străduit să-i pregătesc pe elevi pentru concursurile de fizică și pe baza și în numele experienței pe care am dobîndit-o în această privință, mi se pare utilă o continuare a discuției.

De fapt, personal, apreciind în general ca slabe rezultatele obținute la aceste concursuri (mai ales în comparație cu cele de matematică, la care elevii noștri se prezintă cu mult mai bine și obțin rezultate dintre cele mai frumoase), cred că ar trebui să reexaminăm condițiile în care se desfășoară ele, pentru a vedea dacă nu cumva există și tare de ordin organizatoric. Consider, în ce mă privește, că de o bună bucată de vreme concursul de fizică este menținut în forme organizatorice vechi care, subminîndu-i nivelul, amenință din ce în ce mai mult să-i compromită rezultatele.

Mă refer, anume, la insuficienta diferențiere pe clase a cerințelor și, mai ales, la lipsa de adaptare a acestora la posibilitățile intelectuale reale ale elevilor la fiecare vîrstă. După părerea mea, în prezent a devenit necesar să li se pretindă elevilor din clasele a IX-a și a X-a să răspundă judicios la un grup de întrebări, iar celor din clasele a XI-a și a XII-a să dezvolte complet un subiect teoretic și să rezolve probleme de un anumit grad de dificultate. (Nu ar fi deloc rău nici ca elevilor din clasa a IX-a să li se ceară să rezolve probleme, fără tratarea unui subiect teoretic, iar celor din clasa a X-a probleme-întrebări și exerciții de calcul la nivelul clasei respective).

În cazul claselor la care se cere o tratare integrală a unui subiect teoretic, este cred necesar să se precizeze subiectul dat, furnizîndu-se, odată cu punerea problemei, respectiv cu enunțarea subiectului, explicații suplimentare (asemeni celor date profesorilor pentru operația de corectare a temelor). Spun aceasta întrucît am întîlnit cazuri (nu puține) în care autorul subiectului teoretic pretindea ca elevul să trateze o anumită problemă lipsită de legătură directă cu subiectul dat, sau chiar fără de nici o legătură cu el. Iată o pricină datorită căreia nimeni nu ia punctajul maxim, deși mulți elevi sînt capabili, datorită temeinicei lor pregătiri, să aspire la așa ceva. Formularea insuficient de clară, de explicită a temelor transformă uneori un concurs științific într-o adevărată competiție de rezolvare a unor... ghicitori. Iată de ce socotesc că date în așa fel încît să nu frîneze inițiativa elevilor, să nu altereze originalitatea căii de rezolvare alese de ei, explicațiile îi pot feri de abateri grave de la subiect. Nu pledez ,desigur, pentru o coborîre a nivelului concursului și este departe de mine tendința de a da elevului totul mură-n gură. Concursul rămîne concurs. Problemele însă trebuie să fie astfel formulate încît să permită verificarea integrală a capacității reale a fiecărui concurent.

Aș avea de sugerat ceva în legătură cu locul fazei finale a concursului. Desigur, acest loc poate fi Bucureștiul, dar și altul din marile orașe ale țării. Poate că n-ar fi rău să situăm locul fazei finale de fiecare dată în alt oraș, legînd alegerea acestuia de criterii orientate spre întărirea tradiției culturii românești.

Printre îmbunătățirile organizatorice care trebuie aduse concursului se numără și unele legate de asigurarea caracterului secret și obiectiv al operațiilor de corectare. Consider că ar fi bine ca pe lucrare să fie scris nu numele elevului, ci un număr dat acestuia de către comisia de organizare. Lucrările astfel numerotate ar urma să fie înaintate comisiei de corectare (complet diferită de cea de organizare și coordonare), care le va corecta și apoi va trimite rezultatele comisiei de organizare, pentru acordarea premiilor cuvenite. Numele concurenților ar urma să se afle la această din urmă comisie, într-un plic sigilat care să se deschidă după ce s-a menționat pe lucrare premiul acordat.

După acordarea premiilor toate lucrările ar trebui trimise înapoi în școli, pentru ca elevii să aibă posibilitatea de a-și da seama de criteriile după care au fost apreciați și a face, la nevoie, contestații. În acest mod s-ar putea înlătura una dintre cauzele nemulțumirii unor elevi, care îi îndepărtează de la concurs în anii următori.

Aș avea ceva de spus și în legătură cu modul de acordare a stimulentelor pentru elevii premiați. Un efort ca cel depus de acești elevi nu poate fi răsplătit numai cu o diplomă și o insignă. Premiantul așteaptă cel puțin o carte pe care să se scrie că a fost acordată cu prilejul concursului respectiv. Peste ani această carte, mărturie a străduințelor omului devenit matur, va fi, mai mult decît sigur, și un mijloc educativ pentru alții.

Prof. IUNIAN CHELU
Liceul nr. 1 Giurgiu

Pregătirea învățătorilor și examenul de definitivat

Desfășurarea examenului de definitivat al învățătorilor din sesiunea septembrie 1967 a scos în evidență cîteva probleme importante privind pregătirea învățătorilor în liceul pedagogic, precum și continuarea acestei pregătiri după terminarea liceului.

Analizînd rezultatele actualei sesiuni a examenului comparativ cu sesiunile din anii trecuți ne dăm seama că s-a făcut un pas înainte. Așa cum atestă inspecțiile speciale, a crescut nivelul muncii desfășurate la catedră de învățătorii înscriși la examen. În același timp, a crescut întrucîtva nivelul prezentării lor la probele examenului propriu-zis. Analiza lucrărilor scrise, a răspunsurilor la probele orale, precum și discuțiile purtate cu candidații au scos însă la iveală și o serie de lacune de ajuns de serioase în pregătirea învățătorilor prezenți la examenul de definitivat. Parte din aceste lacune s-au acumulat încă în liceul pedagogic, parte în activitatea desfășurată după terminarea lui.

O primă constatare: există încă multe goluri în cultura generală a învățătorilor. În timp ce s-au descurcat ușor cînd a fost vorba de probleme legate direct de munca lor practică, candidații au întîmpinat dificultăți destul de mari atunci cînd au fost puși în situația de a trata unele probleme cu caracter mai teoretic. Ne referim, de exemplu, la asemenea probleme cum sînt originea limbii române, locul și epoca formării limbii române și a poporului român, unele probleme de istoria literaturii române etc. Analizele literare făcute de candidați au fost, în general, schematice sau incomplete, ei neglijînd sau chiar ocolind cu totul aspectele privitoare la mijloacele artistice folosite de scriitori, la originalitatea artistică a operelor literare.

Lipsuri de aceeași natură s-au constatat la matematică, unde s-au expus enunțuri care n-au putut fi argumentate prin demonstrații logice. Este evident faptul că o serie de învățători se preocupă în mică măsură de problemele metodico-științifice legate de predarea matematicii, mulțumindu-se cu un minimum de cunoștințe bazat pe un studiu „pentru examen", pe memorare. Nu e de mirare că în aceste condiții își face loc în școală formalismul în predarea aritmeticii, că elevii unor asemenea învățători se deprind și ei, la rîndul lor, să învețe mecanic.

Rezultate mai bune s-au obținut la pedagogie și marxism-leninism, unde marea majoritate a candidaților au asimilat conștient o bună parte din materia prevăzută în programa de examen, pe care au expus-o într-o formă corectă, cu exemple din activitatea proprie (la pedagogie), din politica internă și internațională a partidului nostru (la marxism-leninism). S-au înregistrat însă și unele răspunsuri care vădesc tendința spre o însușire mecanică: s-au prezentat o serie de aspecte fără semnificație și s-au omis, în schimb, aspecte esențiale, s-au spus generalități etc.

Vorbeam mai sus despre faptul că în general candidații au dat răspunsuri bune cînd a fost vorba de probleme legate direct de munca practică la catedră. Și aici însă unii din ei s-au limitat la experiența personală, la un practicism fără orizont, la descrieri de genul „Eu fac așa...", „Cred că așa e bine...", „În ce mă privește eu rezolv problema astfel..." etc., fără să explice metodele și procedeele folosite de ei în lumina unor principii, a experienței generalizate. Ținînd seama de specificul muncii învățătorilor considerăm că cea mai mare lipsă este cea legată de deprinderea de a se exprima corect mai ales în scris. Mulți candidați nu și-au format această deprindere și este greu de presupus că, dacă ei nu o au, o vor forma la elevii lor.

Ce măsuri se impun? Părerea autorului acestor rînduri este că, în orice caz sînt necesare măsuri care să vizeze atît pregătirea învățătorilor în liceul pedagogic, cît și continuarea acesteia după terminarea studiilor medii.

Este necesar în primul rînd, după părerea noastră, ca în liceul pedagogic să se urmărească în mai mare măsură formarea culturii generale a învățătorilor, formarea gîndirii lor creatoare, precum și a priceperilor și deprinderilor de studiu individual. Aceasta ar cere să se pună un mai mare accent pe studierea operelor literare (și nu a extraselor din ele), pe studiul unor lucrări de istorie și critică literară etc. O mare atenție trebuie să se acorde în liceul pedagogic, consolidării deprinderilor de exprimare corectă. Ar fi bine ca programele de studiu individual în vederea examenelor de definitivat la limba și literatura română și la matematică să ceară candidaților nu simpla însușire a problemelor respective, ci o activitate creatoare în legătură cu aceasta, fundamentarea teoretică a experienței proprii. În locul unor teme sau capitole inutile din actuala programă de pedagogie ar fi bine să se prevadă cîteva probleme de psihologie, mai ales în legătură cu procesul învățării.

În instrucțiunile cu privire la desfășurarea muncii metodice în școală ar trebui să se insiste mai mult asupra acelor activități care dezvoltă gîndirea, gustul pentru citit, asupra muncii creatoare. (În treacăt fie spus, instrucțiunile respective sînt destul de vechi și nu mai reflectă actualul stadiu de dezvoltare a școlii noastre). În orice caz munca metodică este chemată să contribuie mai mult la perfecționarea activității cadrelor didactice, constituind totodată o reală pregătire pentru examenul de definitivat.

Studierea problemelor pentru examen după materiale risipite prin diverse lucrări și reviste este anevoioasă, mai ales în satele și comunele izolate. De aceea ar fi foarte necesar ca din timp în timp să se publice studii, culegeri etc., în care candidații să găsească problemele ce-i interesează.

Se simte, în același timp, necesitatea unei mai adîncite îndrumări a pregătirii individuale pentru examen din partea organelor de învățămînt. Se cere îndeosebi mai multă grijă pentru consultațiile organizate pe raioane de către secțiile de învățămînt regionale, sub îndrumarea institutelor de perfecționare a cadrelor didactice. La aceste consultații ar trebui antrenate cele mai competente cadre din regiunea respectivă — profesori care au obținut gradele II și I sau care s-au distins în activitatea desfășurată la societățile științifice, cadre de la institutele de perfecționare, din învățămîntul superior etc.

Ar fi indicată poate, în același timp, prelungirea la 4 săptămîni a cursurilor de pregătire (prelungire cerută de altfel de mulți candidați). Este cazul, credem, să se reflecteze la această cerință a cadrelor didactice, avînd în vedere că satisfacerea ei ar putea contribui efectiv la perfecționarea continuă a învățămîntului.

Este necesar, după părerea noastră, să se ia și unele măsuri pentru descongestionarea examenului de definitivat al învățătorilor. Față de examenul dat de profesori acesta cuprinde două probe în plus — o lucrare scrisă și un examen oral. Ar fi cazul, poate, ca examenul oral de limba și literatura română și cel de matematică să se unifice, constituind o singură probă, cu o întrebare de limbă și literatură și una de matematică.

Actualul mod de desfășurare a examenului de definitivat implică și o serie de neajunsuri legate de caracterul eliminatoriu al fiecărei probe. Ca atare comisia de examen nu-și poate face o părere cu privire la pregătirea de ansamblu a candidaților. Socotim, de aceea, că ar fi bine ca examenul să se desfășoare tot pe obiecte, dar rezultatul să se afișeze după ultima probă. În felul acesta rezultatul final ar reflecta pregătirea de ansamblu a candidatului.

Firește că în cadrul acestui articol n-au fost epuizate toate problemele care se ridică în legătură cu examenul de definitivat al învățătorilor. Ar fi bine venită o discuție mai amplă pe această temă, care să însumeze toate părerile și propunerile privind mai buna lui organizare și desfășurare.

V. I. ȘTEFĂNOIU
conferențiar la I.P.C.D. București

Ce e nou la Clubul sindicatelor din învățămînt

O dată cu deschiderea noului an școlar, la Clubul sindicatelor din învățămînt București se desfășoară intense pregătiri. O parte din cercurile care funcționează aici își reiau zilele acestea activitatea; sînt organizate noi cicluri de manifestări cultural-artistice; se inițiază numeroase acțiuni interesante și instructive. Din cele relatate de N. EDULESCU, directorul clubului, vă prezentăm cîteva noutăți:

● Pentru prima dată, pe lîngă club va ființa un curs a cărui tematică se adresează exclusiv cadrelor didactice. El se va intitula „Problemele contemporane ale educației" și va fi condus de prof. univ. **Stanciu Stoian**, membru corespondent al Academiei. Din informația pe care o publicăm alături, cititorii noștri pot afla amănunte interesante în legătură cu acest curs.

● Paralel cu acest curs se va acorda o deosebită atenție propagandei profesionale, organizată în forme noi, atractive, care să solicite interesul unui număr cît mai mare de membri ai corpului profesoral. Astfel sînt în curs de organizare cîteva colocvii, mese rotunde și simpozioane pe teme de mare actualitate cum ar fi modernizarea învățămîntului, bugetul de timp al pedagogului, eficiența muncii educative etc.

● În săptămînile următoare profesorii de diferite specialități vor avea prilejul să se întîlnească la club cu o serie de personalități ale vieții noastre literare și științifice. Prof. univ. G. C. Nicolescu și conf. univ. Savin Bratu vor vorbi despre Titu Maiorescu, prof. univ. George Ivașcu îl va prezenta, în cadrul unui medalion, pe Lucian Blaga, conf. univ. Augustin Z. N. Pop și Gh. Eminescu vor evoca fragmente din viața lui Mihai Eminescu, prof. univ. Radu Vulpe va conferenția despre „Dacii în Cîmpia Română" etc.

● Vineri 29 septembrie va avea loc prima ședință a cenaclului literar „Mihail Sadoveanu". În cadrul primei reuniuni a cenaclului vor fi audiate și discutate creațiile literare ale profesorilor Teodora Stănescu și Ion Cernăuți. În afara dezbaterilor din cenaclu vor fi organizate mai multe ședători literare cu public la sediul clubului și în școli.

● Continuîndu-se o activitate îndelungată și cu bune rezultate, și în acest an se vor desfășura cursuri de limbi străine — franceză, engleză, germană — pentru cadrele didactice și membrii lor de familie, ca și cursuri de vioară și pian pentru copii. De asemenea, vor continua manifestări care s-au bucurat în anii trecuți de succes, cum ar fi audițiile muzicale pe cicluri (muzică simfonică, de operă, populară și ușoară).

● Săptămîna aceasta, membrii cenaclului de artă plastică „Ion Andreescu" s-au reîntîlnit după o vacanță binemeritată. Ei pregătesc o expoziție colectivă de pictură și grafică, al cărei vernisaj va avea loc în luna octombrie.

● Începînd din acest an în cadrul clubului va ființa un cerc de prieteni ai filmului, care va da celor ce-l frecventează prilejul să se întîlnească cu realizatori ai filmelor românești și să dezbată problemele actuale ale celei de a 7-a arte.

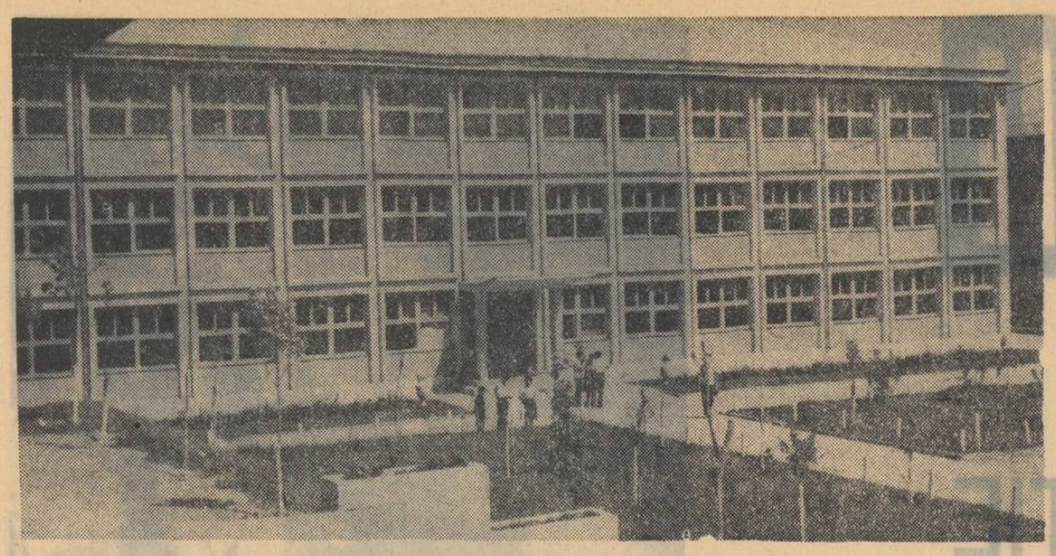

O nouă școală generală în orașul Medgidia.

CĂRȚI CĂRȚI

NOI COLECȚII

În ultimile luni, editurile s-au prezentat în fața cititorilor cu cîteva noi colecții care au stîrnit un deosebit interes încă de la primele apariții. Prin profilul și ținuta lor, noile colecții își pot găsi locul în biblioteca oricărui intelectual și în mod deosebit în cea a profesorului de literatură română și universală.

„MINERVA"

colecție lansată de Editura pentru literatură, își propune să reunească lucrări fundamentale ale culturii românești în domenii ca istorie și critică literară, filozofie, istorie, estetică etc, continuînd prin denumire și intenții o veche acțiune editorială din țara noastră.

Primele volume editate în cadrul colecției atestă serioasele preocupări ale editorilor de a oferi opere prestigioase, de mare valoare. **„Critice" de Titu Maiorescu** (în două volume), deschide colecția. De subliniat grija cu care Domnica Filimon-Stoicescu, îngrijitoarea ediției, a prezentat cititorilor de azi studiile și articolele pe care Maiorescu le-a publicat în cele trei volume apărute în timpul vieții sale, adăugîndu-le studiul „În chestia poeziei populare" și o culegere de aforisme. Volumele sînt amplu și competent prefațate de Paul Georgescu.

A doua apariție în cadrul colecției „Minerva" o constituie opera lui **C. Dobrogeanu-Gherea: „Studii critice"**. Masivul volum este îngrijit și prefațat de George Ivașcu. Selecția judicioasă din opera criticului, o documentată bibliografie și un amplu tabel cronologic fac din această ediție una dintre cele mai complete care au apărut pînă acum.

Cea mai reprezentativă operă a lui **Nicolae Bălcescu: „Românii supt Mihai Vodă Viteazul"** îngrijită de Andrei Rusu și însoțită de un bogat aparat critic este cea mai recentă dintre aparițiile colecției.

Printre operele care vor apărea în continuare în colecția „Minerva" menționăm: **Tudor Vianu: „Estetica", Garabet Ibrăileanu: „Spiritul critic în cultura românească", Sextil Pușcariu: „Limba română"**.

„CRITERION"

așa se intitulează noua colecție a Editurii pentru literatură universală și, după cum o arată însăși denumirea, ea vrea să dea publicului cititor cîteva criterii de orientare în literatura universală contemporană. Prima apariție: **Virgil Nemoianu: „Structuralismul"** a îndreptățit așteptările. Autorul își propune să dezbată noțiunile de structură și structuralism și modalitățile de creație care se bazează pe ele. Studiului despre structuralism îi urmează o culegere de texte reprezentative din Ferdinand de Saussure, Louis Hjelmslev, W. Kayser și alții.

Sînt anunțate noi volume dedicate noului roman francez, prozei postbelice germane, „tinerilor furioși", suprarealismului, expresionismului etc.

„ALBATROS"

este o colecție tipărită și de Editura pentru literatură, și de Editura tineretului. Prima apariție — **Marin Sorescu: „Poeme"** — dă cititorilor un model de ceea ce intenționează să realizeze editorii. E vorba de o colecție de versuri cu deosebire reprezentative pentru personalitatea poetului respectiv. Colecția va găzdui, la începutul ei, pe tinerii poeți contemporani afirmați pe tărîm editorial, care au cîștigat deja aprecierile iubitorilor de poezie. Succesul pe care l-a avut primul număr al colecției se datorește, desigur, înzestrătului și originalului poet care este Marin Sorescu. Dar acest succes ne dă și încredere că viitoarele volume vor fi la fel de bine selectate și prezentate de editori. Printre numele anunțate reținem: Gheorghe Tomozei, Ion Horea, Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Ion Alexandru și alții.

„LYCEUM"

colecție din care peste vară Editura tineretului ne-a oferit mai multe volume, se adresează elevilor, dar ea îi interesează și pe cei care au datoria să le îndrume lectura. De fapt, editura oferă profesorilor, prin această colecție, un prețios instrument de lucru. Rămîne evident de văzut dacă intențiile editurii, selecționarea operelor și forma în care sînt prezentate cititorilor corespund nevoilor școlii. Pentru început anunțăm apariția unor volume care au fost binevenite, pentru că umpleau un gol în literatura necesară tineretului: **N. Bălcescu: „Românii supt Mihai Vodă Viteazul"** (două volume. Prefață și note de Paul Cornea), **Grigore Alexandrescu: „Versuri și proză"** (text stabilit și note de I. Fischer. Studiu introductiv de Fl. Mihăilescu), **Grigore Ureche: „Letopisețul Țării Moldovei"** (texte stabilite de P. P. Panaitescu. Prefață și note de Gh. Popp), **Hortensia Papadat-Bengescu: „Concert din muzică de Bach"** și **„Drumul ascuns"** (Prefață de Eugenia Tudor).

Noile apariții vin să completeze alte foarte utile colecții pe care editurile le-au pus în ultimul timp la dispoziția cititorilor, cum ar fi „Scriitori români", „Cele mai frumoase poezii", „Biblioteca pentru toți", „Clasicii literaturii universale" și altele, toate de un deosebit interes pentru munca profesorului.

Un curs referitor la problemele contemporane ale educației

Cu o adresă „expres" pentru educatori, la Clubul sindicatelor din învățămînt va funcționa în acest an un curs al Universității Populare București intitulat „Problemele contemporane ale educației".

Începînd cu o incursiune în antropologia filozofică contemporană, cu implicațiile ei pe plan educațional, cursul se va referi la conținutul și metodologia pedagogiei moderne științifice. Cuceririle actuale ale geneticii și rolul lor în dezvăluirea legității fenomenului educativ, ca și prezentarea perspectivelor dezvoltării teoriei pedagogice cu ajutorul metodelor matematice, sînt elemente complementare acestui curs de educație care se plasează pe poziții actuale, riguros științifice.

Tematica cursului în discuție, fără a urma o direcție liniară, care să repete noțiunile fundamentale ale pedagogiei, va aduce în discuție o serie de teme de actualitate, discutate astăzi larg, care și-au ocupat un loc precis în complexul științelor pedagogice. Pe această linie se plasează teme referitoare la locul și importanța pedagogiei prospective — sociologia învățămîntului ca disciplină științifică autonomă, probleme legate de instruirea programată, educația estetică din societatea contemporană, mass media-urile și educația permanentă etc.

Nu sînt omise nici problemele clasice ale pedagogiei, legate de sarcinile mari ale educației — rolul familiei și al opiniei publice în educația tineretului, orientarea profesională a acestuia etc. Privite din punctul de vedere al conținutului pe care îl au astăzi, aceste probleme vor fi prezentate în contextul impus de societatea contemporană.

Un loc important îl vor ocupa în cadrul cursului temele referitoare la tradițiile învățămîntului în țara noastră, ca și la stadiul actual al dezvoltării pedagogiei pe plan național și mondial, care vor fi prezentate în expuneri de sinteză, cu caracter documentar.

Ca o concluzie a întregului ciclu se va prezenta o expunere despre colaborarea știință-educație în realizarea potențialului uman cerut de societatea modernă.

Susținut de personalități remarcabile — membri ai Academiei, profesori universitari și alți membri ai personalului didactic din învățămîntul superior, cursul „Problemele contemporane ale educației", ale cărui expuneri vor avea loc săptămînal, marțea, la orele 19, va constitui un bun prilej de informare științifică a celor ce răspund de educația tinerei generații.

C. MAXIMILIAN

Sesiune de comunicări pe teme geografice

În zilele de 23 și 24 septembrie a.c. a avut loc la Iași, sub egida Societății de științe naturale și geografie, o sesiune de comunicări cu tema „Geografia populației și așezărilor din Republica Socialistă România". La această sesiune, la care au luat parte cadre didactice din învățămîntul universitar și din învățămîntul de cultură generală, ca și cercetători științifici, au fost prezentate lucrări privind dinamica populației în țara noastră, istoria geografiei, influența factorului economic asupra dezvoltării geografiei populației și așezărilor, aspecte toponimice, de repartiție teritorială a populației, privind tipologia și dezvoltarea așezărilor urbane și rurale etc. O serie dintre lucrările prezentate s-au ocupat de reflectarea geografiei populației și așezărilor în manualele școlare.

Participanții al sesiunea de comunicări au vizitat, cu prilejul sesiunii, expoziția „Sistematizarea așezărilor rurale și urbane din Moldova".

Simpozion cu tema: „Școala și problemele orientării profesionale"

În zilele de 7—8 octombrie a.c., Institutul de științe pedagogice va organiza la Cluj un simpozion în legătură cu problemele orientării școlare și profesionale.

În cadrul acestui simpozion, la care vor participa cercetători din București, Cluj, Iași etc., precum și cadre didactice, se vor discuta rezultatele și perspectivele orientării profesionale în școala noastră, pe baza unor comunicări prezentate de cercetători și psihologi școlari.

Au apărut:

„LIMBĂ ȘI LITERATURĂ" Vol. XIII

În sumar:

Acad. Iorgu Iordan: Tradiții și succese ale științelor filologice
Savin Bratu: Locul Țiganiadei în istoria ideologiei noastre literare
M. Gheorghievici: Vuk Stefanovic Karadzic și românii
Ioan Micu: Motive horațiene și ovidiene în dramaturgia lui Alecsandri
Drăghici Mărgineanu: „Aurora Română" precursoare a „Familiei"
Mariana Nuși Vintilă: Camil Petrescu: eroii dramelor și sensul evoluției lor
Gr. Brâncuși: O concordanță gramaticală româno-albaneză: modul supin
Mircea Radu: Observații în legătură cu sinonimia, sistemul vocabularului și raportul limbii cu gîndirea
G. F. Țepelea: Problema unității limbii literare în discuția periodicelor transilvănene din preajma Unirii
M. Robea: Culegerea și valorificarea folclorului literar în presa comunistă (1921—1944)
Gh. Popovici: Ecoul activității folcloristice a lui V. Alecsandri în Transilvania
Alexandrina Darie: Folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale în predarea literaturii
V. Popeangă: Fragmente din corespondența lui Slavici

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

nr. 9, septembrie. 1967

În sumar:

Gheorghe Zapan: Cibernetica — știința organizării și conducerii, cu aplicații în procesul de învățămînt și în producție.
Vasile Popeangă: Școala și colectivitatea socială.
B. Grigoriu, O. Șafran: Natura și limitele analogiei dintre cunoașterea științifică și cea din învățămînt.
Ioan Cerghit: Înțelegerea mai profundă a realității, obiectiv principal al folosirii mijloacelor moderne în învățămînt.
Gheorghe T. Dumitrescu, Ion Lungu: Realizarea și experimentarea unui manual de fizică după metoda instruirii programate.
Ioan Stoian: Rezultate ale unei clase experimentale de matematică.
Emil Domocoș, Vintilă Panduru, Ilie Dabu: Munca educativă în liceele industriale.
Patița Silvestru: Repere în controlul și îndrumarea activității pionierești.
Andrei Dancsuly: Cercurile de elevi — mijloc eficient de formare multilaterală a pionierilor și școlarilor.
George Nestor: Popas în vara pionierilor.
Alexandru Tohăneanu: Frumosul din paleta copiilor.
Mioara Cimpoieș: Mihail Kogălniceanu — militant pentru o educație în spirit național-patriotic.
Iosif Antohi: Obiectul și sarcinile științei educației comparate. Puncte de vedere actuale.
Silvia Cernichievici: O. F. Bollnow și pedagogia formelor instabile ale dezvoltării umane.
Wili Kuhrt: Probleme ale îndrumării profesionale în R.D.G.
Demostene Botez: Revistele elevilor.

„GAZETA MATEMATICĂ"

Seria A

nr. 8, august, 1967

În sumar:

I. K. Andronov: Trei etape în dezvoltarea învățămîntului matematic internațional în școala în secolul XIX—XX.
Gr. Bănescu: Exerciții în legătură cu noțiunea de funcție.
E. Georgescu-Buzău, Felicia Marin: Asupra cercului curburilor normale și torsiunilor geodezice din teoria varietăților neolonome.
V. Popa: Predarea unitară a unor proprietăți ale funcțiilor trigonometrice.
A. Revuz: Un proces al învățămîntului matematic.
T. Roman: Consfătuirea cu privire la proiectul de manual „Elemente de teoria probabilităților și statistică matematică" de acad. Gh. Mihoc și N. Micu.
Victor Daimaca: Fenomene cerești în luna septembrie 1967.

Învățătoarele și profesoarele în viața socială

(Urmare din pag. 1)

putînd să se bucure din plin de drepturile ce le-au fost acordate.

Recenta plenară a Consiliului Național al Femeilor a prilejuit o trecere în revistă a activității desfășurate de mișcarea femeilor din România în perioada care a trecut de la Conferința națională. A fost scos în evidență cu acest prilej, printre altele, aportul important adus de educatoare, învățătoare și profesoare la instruirea și educarea tineretului, ca și la întărirea muncii culturale. În același timp, activitatea cadrelor didactice a contribuit la ridicarea conștiinței femeilor de la orașe și sate, la consolidarea familiei, la creșterea răspunderii acesteia în educarea copiilor și tineretului.

Pe baza concluziilor desprinse în urma unor studii și investigații, Comitetul Executiv al Comitetului Central al P. C. R. a adoptat o hotărîre cu privire la îmbunătățirea activității politico-educative în rîndul femeilor. În viitor, întreaga răspundere pentru mobilizarea femeilor de la orașe și sate la înfăptuirea politicii partidului și guvernului, pentru atragerea lor la conducerea și rezolvarea problemelor vieții de stat și obștești, la activitățile cultural-educative revine nemijlocit organizațiilor de partid, de masă, de stat și economice. Hotărîrea stabilește sarcinile ce revin Consiliului Național al Femeilor, comitetelor și comisiilor femeilor, cît și sarcinile organizațiilor de masă, de stat și economice privind antrenarea în continuare a femeilor în viața socială, ridicarea nivelului lor politic, cultural și profesional, promovarea lor în număr mai mare în munci de răspundere, îmbunătățirea condițiilor lor de muncă și de viață. **Potrivit hotărîrii, întreaga activitate a comitetelor și comisiilor femeilor se va desfășura exclusiv pe baze obștești.** În întreprinderi și instituții își vor desfășura în continuare activitatea comisiile femeilor, îndrumate de sindicate. În cooperația meșteșugărească, în cartiere, în cooperativele agricole de producție etc. vor activa comisii ale femeilor care își vor desfășura activitatea sub conducerea organizațiilor de partid.

Organelor de învățămînt, ca și sindicatelor din școli le revin sarcini de seamă privind aplicarea indicațiilor cu privire la îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale femeilor. Ele trebuie să vegheze la judicioasa împărțire a sarcinilor, precum și la rațională folosire a bugetului de timp al femeii-pedagog, în așa fel încît aceasta să poată împleti armonios îndatoririle profesionale, familiare și obștești. O altă sarcină importantă ce revine organelor de învățămînt și sindicatelor din școli este acordarea unei atenții sporite perfecționării profesionale a femeilor, ridicării necontenite a măiestriei lor pedagogice, îmbogățirii permanente a cunoștințelor lor de cultură generală și de specialitate. Se impune ca educatoarele, învățătoarele și profesoarele — în rîndul cărora există numeroase cadre bine pregătite, cu experiență și dragoste față de profesiunea lor — să fie promovate cu mai mult curaj în munci de conducere, de îndrumare și control a activității școlare.

Alături de toate celelalte femei ale țării, femeile care lucrează în învățămînt nu-și vor precupeți forțele pentru creșterea aportului pe care îl aduc la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid, la înfăptuirea operei de desăvîrșire a construcției socialiste în patria noastră.

Mlădițe de aur

(Urmare din pag. I)

varietate, prin migala și precizia cu care au fost executate.

Minunîndu-te de toate aceste frumuseți, al căror început e săpat undeva în adîncurile istoriei și a căror perfecțiune numără milenii, nu poți să nu te întrebi, cu firească îngrijorare, dacă și în ce măsură creatorii mai vîrstnici își vor găsi continuatori într-o epocă pentru care realizările tehnicii moderne au devenit un crez. Îngrijorarea ți se risipește însă de cum treci pe poarta școlii, poartă pe care talentul neobositului creator Pătraș a dăltuit și zugrăvit figurile lui Eminescu și Creangă, prinse în măiestrite chenare. Continuînd tradițiile acestei vetre a folclorului oșenesc, doi tineri și destoinici dascăli — profesorul Grigore Stan, directorul școlii și învățătoarea Teodosia Pop, comandanta unității de pionieri — duc mai departe străduințile înaintașilor, sădind în rîndurile copiilor dragostea pentru arta poporului.

Cercul de cusături și sculptură condus de Teodosia Pop, ea însăși o foarte priceputâ meșteră a împodobirilor migălite cu acul, a realizat panouri cuprinzînd principalele motive de pe vestitele cămăși, ștergare și fețe de masă oșenești, ca și machete miniaturale reprezentînd exteriorul și interiorul unei gospodării caracteristice din Săpînța. Cîteva dintre aceste lucrări au depășit fruntariile satului, ducînd mai întîi pînă la Baia Mare, iar de curînd pînă în capitala țării primele roade ale talentului celor mai tineri creatori de folclor de pe aceste meleaguri. Școala își propune să organizeze din lucrările elevilor, ajutați de meșterii mai vîrstnici — și vestitul Stan Pătraș se arată a fi și aici în primele rînduri — un muzeu etnografic care să ilustreze îndeletnicirile și obiceiurile păstrate cu drag de oșeni din vechime, împletite astăzi în haina belșugului și bunăstării. Va fi acest muzeu o mărturie că, asemeni spuselor din poveste, străvechiul ștejar înălțat prin neîntrecutul har al celor cărora le-a trecut veacul și al bătrînilor de acum, a dat mlădițe noi, „cu totul și cu totul de aur".

CENTENAR

1867—1967

Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muscel reamintește foștilor profesori și absolvenți ai școlii că la data de 8 octombrie 1967 școala își va sărbători centenarul. Aceștia sînt rugați să comunice participarea și numărul de persoane cu care participă.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 915
Vineri 6 oct. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

S-a deschis noul an universitar. El a început în condițiile unor căutări creatoare, menite să ducă la perfecționarea și modernizarea școlii superioare, s-o facă pe deplin corespunzătoare cerințelor societății noastre, cerințelor epocii pe care o trăim. Totodată, s-au înființat noi facultăți și secții.

Iată, în clișeul alăturat, o imagine din cel mai tînăr centru universitar al țării, Ploiești. Aici, în prezența tovarășilor acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, ing. Alexandru Boabă, ministrul petrolului, Ion Teoreanu, șef de secție la C.C. al P.C.R., Dumitru Balalia, prim secretar al Comitetului regional de partid, a unor academicieni, cercetători științifici, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, și-a deschis porțile un nou institut de petrol.

CREATIVITATEA ÎN MUNCA EDUCATIVĂ

Epoca contemporană se distinge printr-o amplificare continuă a preocupărilor societății pentru instruirea și educarea tineretului, pentru educarea multilaterală a omului, pe dimensiunile acestei epoci de profunde și rapide transformări în toate domeniile. Omul modern se află pe toate planurile, într-o mișcare continuă, de o rapiditate și o amploare pe care predecesorii săi din epocile anterioare nu le-au atins niciodată. Pe de altă parte, știința contemporană cunoaște o ascensiune fără egal. Numai în anul trecut s-au publicat în lume peste un milion și jumătate de lucrări de specialitate. Cunoștințele științifice se dublează din zece în zece ani. În bibliotecile lumii au fost strînse de-a lungul anilor, cu răbdare și migală, aproape 700 milioane de cărți, reviste, broșuri, ziare etc. Se fac pronosticuri că în viitorii cincisprezece ani știința va realiza mai mult decît s-a obținut în tot cursul evoluției umane precedente. Datorită tehnicii moderne asistăm la o adevărată avalanșă informațională.

În aceste condiții ale revoluției tehnico-științifice se poate spune că școlii îi revine un rol atît de important în educarea elevilor, a tinerei generații, cum nu a avut niciodată, în întreaga istorie a societății. Dacă ne-am referi numai la faptul că prin școală elevii își însușesc, în mod concentrat, o bună parte din tezaurul acumulat timp de milenii, prin mintea iscoditoare, mereu doritoare de nou a omului, dacă am reține faptul că, de la primele linii trase pe tablă de cei mai mici elevi, aici se merge treptat pînă la cele mai moderne teorii în domeniul matematicii, fizicii, chimiei etc. — ne-am putea forma fie și sumar o imagine asupra imensei valori a transmiterii din generație în generație a tot ce a cunoscut și realizat mai nobil omul în întreaga sa existență de milenii.

În lumina acestor coordonate majore trebuie să se desfășoare în zilele noastre munca instructiv-educativă a școlii. Așezarea acestei munci pe o concepție modernă presupune în primul rînd contribuția întregului învățămînt la accelerarea proceselor de gîndire, la formarea imaginației creatoare, la dezvoltarea tuturor proceselor psihice menite să dezvolte inteligența elevilor, spiritul lor inventiv, inițiativa, dorința fierbinte de a cunoaște cît mai mult.

Unii cibernetieni afirmă că în prezent creierul uman este solicitat numai într-un procent de 4 la sută din cele 10—14 miliarde de neuroni, încercînd să demonstreze astfel imensele resurse nepuse încă în valoare. În aceste condiții însușirea științei devine o problemă de educație la toate vîrstele.

Programele și metodicile școlare cuprind indicații privind cadrul general al înlănțuirii și desfășurării lecțiilor în școală. Dar cel care dă viață acestor lecții, cel care insuflă elevilor setea de cunoaștere — foc nestins al întregii vieți, cu totul specifică omului — este învățătorul, profesorul. Procesul de învățămînt este chemat să contribuie, în ansamblul său, la dezvoltarea unei mobilități mintale care să asigure viitorului cetățean posibilitatea de a se adapta la noi și noi cerințe, atît în procesul de producție, cît și pe planul vieții în general.

Aceasta presupune însă și din partea învățătorilor și profesorilor o deosebită receptivitate față de cuceririle științei, eforturi imense în direcția informării personale și a transmiterii în mod adecvat a cunoștințelor științifice. Lecțiile de matematică, de fizică, de chimie, de astronomie, toate lecțiile în general, sînt chemate să constituie nu numai un proces de transmitere a unor cunoștințe reci, aride, ci momente de admirație pentru cuceririle minții umane, de respect față de om.

Dar munca educativă desfășurată în școală are sfere de cuprindere cu mult mai largi decît procesul de învățămînt. Ea se desfășoară și în orele de dirigenție, în cadrul activităților pionierești, al organizațiilor U.T.C., în afară de școală etc. De aceea, paralel cu modernizarea, cu înnoirea lecțiilor se cere să se spargă șabloanele, să se aplice metode mereu noi și în munca educativă. O asemenea înnoire cere, în mod expres, participarea nemijlocită a elevilor la organizarea unor ore de dirigenție pe o tematică cît mai variată, ca și la organizarea unor acțiuni cu caracter educativ — excursii, manifestări sportive și artistice, vizitarea muzeelor, a spectacolelor etc.

Din păcate aceste posibilități imense, de o varietate mereu sporită, sînt folosite încă în mică măsură în munca educativă din unele școli. Au loc mereu aceleași ore de dirigenție în care se analizează, la modul general, întreaga muncă și se dezbat fapte nesemnificative, se citează mereu aceiași elevi care au note slabe, se face mereu aceeași mustruluială care duce nu o dată la o situație penibilă în clasă. Ne putem mulțumi să lăsăm orei de dirigenție acest conținut depășit, șablonard? Firește că nu, dacă dorim ca ea să constituie cu adevărat o contribuție eficientă la dezvoltarea tinerilor pe toate laturile personalității lor. Așa cum lecția îi conduce pe elevi, pas cu pas, în lumea minunăților înfăptuite de om, explicîndu-le legile din natură și societate, munca educativă — proces de dăltuire a personalității umane — trebuie să le formeze caracterul, chipul moral, să-i crească cinstiți, demni, curajoși, harnici, să le insufle spiritul de inițiativă și cutezanța, simțul dreptății și al onoarei.

Prof. dr. **PETRE BÂRBULESCU**

(Continuare în pag. a 3-a)

O ipostază a modernizării:

ANCHETA NOASTRĂ

PROGRAMAREA

Un moment hotărîtor al cercetărilor ● Raționalizarea conținutului și a formelor lecției ● Programări structurale ● Construirea treptată a sistemului de noțiuni și de relații ● Un flux neîntrerupt de secvențe ● Informațional și formațional

În sfera preocupărilor pentru modernizarea învățămîntului, programarea se înscrie ca una dintre cele mai înaintate poziții, care concentrează atît atenția cercetătorilor și a teoreticienilor din domeniul pedagogiei, cît și a pedagogilor practicieni. Aflîndu-se abia în faza tatonărilor, a încercărilor și a teoriilor controversate, învățămîntul programat suscită cu atît mai mult o sondare a citorva dintre datele sale esențiale. Am considerat de aceea utilă o discuție pe această temă cu tov. NICOLAE RADU, cercetător principal la Institutul de științe pedagogice, care conduce de cîțiva ani un larg experiment în acest domeniu, desfășurat în cadrul mai multor școli bucureștene.

Examenul confruntării cu realitatea

— Cum apreciați evoluția și situația actuală a învățămîntului programat în general?

— Prezentată la început ca un fel de panaceu al tuturor slăbiciunilor învățămîntului clasic, metoda învățămîntului programat s-a extins relativ rapid, prilejuind experiențe în diferite țări, pentru ca treptat entuziasmul să slăbească, tinzînd chiar către un punct critic. Este faza în care, eliberat de elementul spectaculos, învățămîntul programat trece examenul dificil al confruntărilor multiple cu realitatea. Pe baza lor urmează să se stabilească locul său definitiv în ierarhia valorilor metodologice ale instrucției și educației tinerei generații. Corespunzător acestei noi faze, entuziasmului specific primelor cercetări i se substituie moderația, analiza tot mai aprofundată a datelor, zgîrcenia și precizia concluziilor. În sfîrșit, amatorii de spectaculos și popularitate ieftină, care nu au lipsit deloc în istoria programării, își fac bagajele și se îndreaptă spre alte vaduri științifice, mai la modă.

Este momentul hotărîtor al cercetărilor din sectorul nostru și, după noi, este foarte important să-l analizăm cu luciditate, pentru a nu arunca azi la coș ceea ce mîine va trebui poate să importăm și să nu reținem ceea ce este de pe acum sortit eșecului. Iar ca să nu se grefească în această privință nu este suficient, credem, să se analizeze în diferite ocazii rezultatele unor experiențe mai mult sau mai puțin de seră, și nici să se emită păreri doar pe baza unor date bibliografice mai mult sau mai puțin solid asimilate. Ca și în alte domenii ale cercetării științifice și aici este nevoie ca ultimul cuvînt să-l aibă practica, de data aceasta practica școlară. Or, tocmai aici se constată deficiențele cele mai importante.

Studiile publicate pînă în prezent în domeniul învățămîntului programat, ca și cercetările de bază în acest domeniu, rămîn încă departe de practica școlară, de experiența cadrelor didactice. Mai mult, din pricina unor considerente de conjunctură și prestigiu, singurele puncte de vedere care au avut o circulație mai largă au fost cele emise de Institutul de științe pedagogice, ceea ce a influențat în mod negativ evoluția cercetărilor, din cauză că nu a putut avea loc o luptă de opinii, absolut necesară în astfel de cazuri, și nici măcar un inventar de poziții și atitudini.

— După cîte știm, colectivul care efectuează cercetările în legătură cu învățămîntul programat este un colectiv numeros, care dispune de manuale experimentale și experimentează într-un număr relativ mare de clase. Am dori să ne spuneți cum s-a constituit acest colectiv și în ce direcție se orientează experimentele lui?

— Colectivul nostru există încă din anul școlar 1962/1963. Format la început pe lîngă catedra de pedagogie a Institutului pedagogic de 3 ani din București, el cuprindea psihologi și pedagogi. Primele cercetări au fost efectuate asupra predării limbii engleze. S-a trecut apoi la experimente în legătură cu studiul limbii române iar mai recent în legătură cu studiul asupra matematicii. Extinderea cea mai mare au căpătat-o cercetările legate de studiul limbii române. Este vorba de cercetările efectuate în clasele experimentale la care v-ați referit.

Un mod nou de abordare a problemelor instrucției

— Am dori să ne vorbiți despre conținutul și forma experimentelor efectuate de colectivul dv., de specificul lor în raport cu experimentele desfășurate aiurea.

— Colectivul nostru concepe învățămîntul programat nu numai

(Continuare în pag. 3-a)

Premieră sportivă

Duminică, 1 octombrie, stadioanele și terenurile de sport din Capitală au găzduit mari și frumoase manifestații sportive, care au inaugurat sărbătorește activitatea sportivă a acestui an școlar. În fiecare din cele opt raioane ale orașului, pe stadioanele „Republicii", „Tineretului", „Voința", pe terenul „Constructorul", la „Parcul copiilor" etc., peste 15.000 de elevi din școlile generale, din liceele de cultură generală și liceele de specialitate, din școlile profesionale și tehnice au participat la întreceri de atletism, la competiții de baschet și handbal, la meciuri de volei și rugbi etc. Inițiativa organizatorilor (Secția de învățămînt a orașului București, Comitetul orășenesc U.T.C., Consiliul orășenesc al Organizației Pionierilor și Consiliul orășenesc pentru educație fizică și sport, condițiile pe care le-au asigurat acestia, grija cadrelor didactice și participarea însuflețită a concurenților au făcut din manifestările elevilor o adevărată sărbătoare sportivă.

În cadrul serbărilor de la 1 octombrie, în raionul 30 Decembrie s-au decernat premii campionilor școlari, celor care au obținut cele mai bune rezultate în întrecerile din campionatul școlar trecut. În raionul T. Vladimirescu au fost inaugurate, în schimb, primele întreceri oficiale din campionatul școlar al anului în curs.

Reușita sărbătorii școlare de la 1 octombrie ne-a demonstrat că asemenea manifestări pot deveni o frumoasă tradiție a activității sportive.

DIALOG

Autoritatea

— Autoritate? Prefer afecțiunea elevilor. Țin să dispun de posibilitatea comunicării cu ei, să am acces la ei și eu să le fiu accesibil. Pentru actul pedagogic această posibilitate mi se pare esențială.

— În cazul nostru, cele două noțiuni nu sînt ireconciliabile. Dimpotrivă, pot coexista în mod foarte armonios. Pedagogul poate beneficia în egală măsură atît de afecțiunea elevilor, cît și de stima pe care i-o furnizează autoritatea.

— Autoritatea îmi pare a fi o barieră de gheață. Prin autoritate pedagogul se constituie sever, exigent, intransigent, ceea ce îl obligă la o anumită distanță și la un anume blindaj de impenetrabilitate, chiar dacă în realitate e un om apropiat. Or, problemele copiilor sînt foarte complexe, foarte nuanțate și nu e cazul să le opui un blindaj de principii. Ei nu se vor putea apropia de profesorul lor decît pînă la limita la care intuiesc că autoritatea le permite accesul. Pentru rest, vor căuta soluții aiurea sau pe cont propriu.

— Eroare! Simplă eroare de definire a termenului. Nu neg că există profesori care cred că își cîștigă autoritatea pe seama, să zicem, a severității excesive. Dar putem vorbi oare în acest caz de o reală autoritate, putem s-o denumim astfel? Cel mai adesea ne aflăm în fața unei mistificări, a unei aparențe. Copiii se dau cu „respect" în lături din fața unor asemenea profesori, dar după ce aceștia au trecut, își fac o plăcere răzbunătoare din a le găsi defecte și a-și rîde de ei. Evident, aici sîntem departe de a avea de a face cu o reală „autoritate".

— Nu crezi că mai curînd își dobîndește autoritatea profesorul comunicativ, care lichidează orice fel de barieră dintre el și copii, care reușește să și-i facă prieteni intimi?

— Nu, nu cred. Sînt aici două extreme, ambele la fel de greșite, cu efecte la fel de dăunătoare. Dacă în cazul primului exemplu este vorba de o autoritate de carton, în cazul celui de al doilea nu mai există nimic. Elevii, deveniți „prieteni intimi" ai profesorului lor, ajung nu numai să nu mai vadă în el nici un fel de autoritate, dar și să socotească drept foarte comică nepotrivirea dintre condiția lui de drept și cea la care se coboară înșelat de o proastă înțelegere a necesității de a comunica.

— Și atunci, adevărata autoritate?

— Adevărata autoritate se realizează din maxima valorificare a capacității și a aptitudinilor individuale ale fiecărui profesor, din sobrietatea sa profesională. Un profesor nu se bucură de autoritate nici pentru că așează nu știu ce barieră între el și elevii lui, nici pentru că este foarte afectuos și foarte prietenos cu ei, ci pentru că este foarte instruit, pentru că este cult, pentru că este un pedagog subtil, pentru că pune finețe și tact în exercitarea profesiei lui, pentru că repurtează succese de autentică notorietate, pentru că are în general o conduită demnă, sobră și frumoasă, care îi atrage nu numai stima, ci și simpatia tuturor. Acesta este singura cale pe care se dobîndește autoritatea. Cît privește necesitatea ei, mi se pare a fi indiscutabil indispensabilă.

O. B.

VIAŢA CURENTĂ A ŞCOLII

Analiza literară şi momentele ei

Articolul de faţă are ca punct de pornire dorinţa de a pune la îndemîna profesorilor de limba română cîteva principii generale ale unei analize literare. După cum se ştie, problemele analizei şi criticii literare formează în prezent obiectul unor largi discuţii, implicînd o sferă foarte largă — critică şi creaţie, concepţia criticii literare, tendinţele ei actuale etc. — şi numeroase direcţii de emanaţie a părerilor, a opiniilor. Intenţia noastră nu este, firește, de a le trece în revistă pe toate şi a ne spune punctul de vedere asupra lor, ci de a emite unele păreri de strictă utilitate practică, fără pretenţia de a le epuiza şi de a le imprima un caracter absolut, de sistem general valabil.

A explica opera literară înseamnă a o face perceptibilă, a comunica o emoţie. Însă opera literară este prin natura ei individuală, şi pentru a nu cădea în capcana şabloanelor, principiile analizei trebuie să se caracterizeze prin mobilitate, elasticitate, să conţină un coeficient de adaptabilitate la particularităţile operei, să se supună operei şi nu invers. O metodă sau alta poate fi folosită după necesităţile analizei, uneori foarte complicate, şi nu putem stabili o normă unică, fiindcă am anula arta. Pe bună dreptate remarca George Călinescu: „Dacă s-ar găsi norma capodoperei, atunci s-ar întîmpla un lucru înspăimîntător, vrednic de laboratoarele vechilor alchimişti. S-ar produce o dezolare de apocalips, fiindcă arta însăşi ar dispărea. Cînd am şti cum se face o poezie genială, toţi am deveni mari poeţi şi arta s-ar preface în industrie". (Principii de estetică, Bucureşti, 1939, pagina 16).

La fiecare operă criteriile şi etapele analizei suferă modificări şi se cere din partea profesorului suplete intelectuală, orizont cultural, prezenţa emoţiei estetice şi capacitatea de a transmite această emoţie şi elevilor, care trebuie să devină conştienţi că realizează un act cognitiv şi emoţional. Şi, fiindcă opera de artă nu poate fi socotită ca un obiect, disecată, percepută şi apoi explicată anatomic, ci ca o viaţă deschisă, ca un proces continuu, actul de apropiere faţă de esenţa ei implică reveniri repetate pentru îmbogăţirea analizei, căci de fiecare dată opera relevă elemente inedite, neaşteptate.

Primul moment important al unei analize propriu-zise îl constituie evaluarea factorilor concurenţi la naşterea operei, adică momentul de geneză. Nici o operă de artă nu s-a născut spontan şi din nimic. De aceea devine necesară prezentarea împrejurărilor generale, decisive în elaborarea operei, precum şi a factorilor ideologici şi estetici care i-au imprimat o anumită configuraţie. În explicarea genezei au importanţă şi unii factori incidentali, întîmplători, care ţin de biografia autorului. Exemplul genezei „Luceafărului" lui Eminescu este edificator în acest sens. Este bine să le arătăm elevilor că pe Eminescu îl preocupa de mult problema omului de geniu, dar descoperirea basmului „Fata în grădina de aur", a făcut ca ideea să se concretizeze, declanşînd inspiraţia. Vom sublinia, firește, că pentru stabilirea orientării şi configuraţiei operei rămîn importanţi în primul rînd factorii ideologici şi estetici ai operei, în timp ce factorii imprevizibili, cu rol declanşator luminează doar anumite aspecte, care au însă şi ele un rol în înţelegerea operei.

Urmează apoi aprecierea textului şi a personalităţii scriitorului, investigaţii ce ţin tot de o etapă pregătitoare a analizei. Aici, în unele cazuri, de exemplu în legătură cu „Luceafărul" eminescian, putem vorbi de drumul parcurs pînă la varianta finită, de travaliul transformării materialului brut în mărgăritar strălucitor. Ne vom opri în acelaşi timp asupra acelor aspecte din biografia spirituală a scriitorului care pot lumina opera: formaţia intelectuală, lecturile literare şi filozofice, concepţia filozofică şi estetică, gustul estetic, lecturi din alte domenii ale culturii, motivele şi zonele care-l interesează şi receptivitatea lui, aşa-zisul univers afectiv. Acestea vor fi folosite, desigur, numai în măsura în care sînt accesibile elevilor şi a ecoului lor în operă. De exemplu, la analiza operei lui Camil Petrescu, va fi necesar să le vorbim elevilor despre formaţia lui intelectuală, despre luciditatea şi înclinaţia spre teoretizare a autorului „Jocului ielelor", despre factura citadină a operelor sale.

Cu aceasta putem intra în a doua fază — analiza textului. Se delimitează categoria tematică în funcţie de circulaţia motivelor, criteriul formal fără neglijarea raportărilor la alţi scriitori, la alte literaturi, sesizîndu-se asemănările şi eventualele influenţe. Pe baza acestor date elevii vor înţelege mai bine ce corespondenţă există între concepţia scriitorului şi cea a operei, mesajul acesteia, raportul între semnificaţia de idei şi adevărul general al vieţii. Textul este pus astfel în relaţii multiple, se efectuează luminarea lui din unghiuri cît mai diverse, ajungîndu-se la consideraţii estetice, filozofice, etice, sociologice, istorice. Astfel de consideraţii sînt legitime în măsura în care conlucrează la relevarea naturii şi structurii operei, ţinîndu-se seama evident de natura ei.

Modul cum se prezintă elevii la examenul de bacalaureat şi la concursul de admitere în învăţămîntul superior relevă că o serie de profesori dau, în analiza literară, o perspectivă pur sociologică asupra operei, considerînd-o ca un simplu document sociologic, ca simplă imagine a unei realităţi, ajungînd la concluzia unităţii tematice a sute de opere. Cel care analizează însă o operă literară trebuie să aibă în vedere conţinutul operei şi să nu uite că realitatea este un criteriu pentru adevărul artistic, dar că formele spirituale — deci şi formele literaturii — nu sînt un reflex direct şi mecanic al proceselor economico-sociale. Opera este rezultatul fuziunii elementului subiectiv cu cel obiectiv, un raport foarte complex şi plin de contradicţii între realitatea care inspiră şi creatorul care o prelucrează. Nu putem deci emite consideraţii şi ierarhizări generale, confundînd arta cu viaţa. Dacă opera este nulă sub raport artistic, nu este artă şi nu are nici un rost s-o mai discutăm din punct de vedere sociologic, psihologic, filozofic etc. Dacă însă există ca artă, toate aceste investigaţii devin necesare şi vor dovedi adîncimea, complexitatea şi valabilitatea ei.

Cu acestea am atins problema cheie a unei analize literare: compoziţia operei, cum o numesc unii cercetători, unitatea deplină dintre conţinut şi formă. Compoziţia nu este numai arhitectonica operei, ci structura unitară, ceva omogen, în care fiecare element îşi are rostul lui şi orice încercare de eliminare a unei părţi duce la anularea întregului. Compoziţia are în vedere atît problematica operei cît şi modalitatea de interpretare a ei. Conţinutul nu poate trăi în afara formei şi cele două elemente nu pot fi separate, ci analizate împreună. Elementele compoziţionale corespund celor trei genuri literare specifice. Personajul trebuie definit în evoluţia sa, raportîndu-l la categoria socială pe care o reprezintă şi căutîndu-i atributele umane, toate evidenţiate din comportarea şi relaţiile concrete, din datele care-l individualizează, punînd un accent deosebit pe mijloacele artistice folosite de autor; analiza psihologică, portretul, dialogul. În cazul liricii este important raportul obiectivare-subiectivare, atitudinea poetului, de asemenea tropii şi capacitatea lor emoţională, fraza poetică, motivîndu-se folosirea unui anumit tip de vers şi a celorlalte elemente de versificaţie. Important este şi stilul scriitorului, evidenţierea calităţilor, a ceea ce este specific în scrisul său, a acelor elemente care îmbogăţesc patrimoniul literaturii noastre.

În finalul analizei devine necesară o scurtă privire asupra istoricului operei — circulaţia ei, destinul, eventualele influenţe pe care le-a exercitat în epocă şi mai tîrziu. Tot acum se emit judecăţile de valoare şi se fac analogiile necesare în contextul literaturii naţionale şi universale, stabilindu-se asemănările sau deosebirile, pentru a se evidenţia originalitatea operei, elementele novatoare pe care le aduce, soluţiile artistice pe care le propune, viziunea estetică asupra lumii — cu alte cuvinte, se surprinde unicitatea operei.

MELINTE ST. ŞERBAN
Tg. Mureş

În bibliotecă

Moment impresionant: primirea în Organizaţia Pionierilor a unei noi promoţii de şcolari.

Limbile străine în liceele de specialitate

Pentru a fi la curent cu ceea ce este nou şi valoros în ştiinţa mondială, viitorii specialişti pe care îi pregătesc liceele de specialitate trebuie să-şi însuşească o limbă străină de largă circulaţie internaţională, instrument indispensabil al activităţii de documentare multilaterală şi de cercetare ştiinţifică. În legătură cu aceasta se cere subliniat faptul că predarea limbilor moderne în liceele de specialitate trebuie să atingă un asemenea nivel încît viitorii absolvenţi să fie în stare şi să citească, şi să poarte conversaţii pe teme de specialitate sau generale în limbile respective. Ne vom opri în articolul de faţă asupra problemelor ridicate de însuşirea limbajului oral.

A poseda practic limbajul oral înseamnă a reacţiona spontan la fluxul sonor, încărcat de semnificaţie, pe diverse planuri — fonologic, semantic şi gramatical. În cursul unei conversaţii, interlocutorul nu are timpul materialmente necesar de a descompune actul vorbirii şi de a analiza lingvistic datele ce i-au parvenit. Este incontestabil faptul că metoda gramaticală bazată pe descompunerea actului viu al vorbirii într-o sumă de operaţii lingvistice, preconizînd însuşirea izolată a cuvintelor şi regulilor gramaticale, s-a dovedit a fi practic ineficientă, întrucît nu asigura, în ultimă instanţă, deprinderea de a vorbi spontan în limba străină, chiar şi cu preţul memorizării unui număr mare de cuvinte şi probleme de gramatică. Ni se pare firească, de aceea, orientarea din ce în ce mai hotărîtă spre un sistem de studiu al limbilor străine în care componentele limbii — lexicul, gramatica şi fonetica — sînt concepute în unitatea lor. În acest sens conversaţia devine momentul-cheie în însuşirea practică a unei limbi străine, întrucît ea reclamă folosirea tuturor compartimentelor structurii limbii în conexiunea lor. În felul acesta vorbitorii învaţă să gîndească direct în limba străină, intuiesc particularităţile ei distinctive, caracterul ei idiomatic, iar gramatica se învaţă în mod practic, fără teoretizări inutile. În acelaşi timp, folosirea conversaţiilor ca mijloc de transmitere şi control al cunoştinţelor asigură contactul direct şi permanent dintre profesor şi elev, dînd posibilitatea înregistrării pe loc a rezultatelor obţinute.

Aşadar, în învăţarea unei limbi străine trebuie să pornim de la adevărul că rolul hotărîtor îl au nu cunoştinţele teoretice despre structura limbii respective, ci automatizarea deprinderilor de vorbire care se formează ca rezultat al unui exerciţiu sistematic, îndelungat, practic, de vorbire. Tocmai în aceasta constă importanţa conversaţiilor şi a dialogurilor, a căror folosire determină în mai mare măsură formarea limbajului oral datorită faptului că în cadrul lor se creează posibilitatea transmiterii şi obţinerii de la vorbitor a unui număr maxim de propoziţii — unităţi de vorbire — în limba străină.

Bogate în expresii idiomatice uzuale, dialogurile desprinse din vorbirea curentă contribuie la formarea deprinderilor de exprimare în spiritul limbii străine, avînd un rol deosebit de important în dezvoltarea a ceea ce numim simţul limbii.

Folosirea conversaţiei la studiul limbilor străine în liceele de specialitate nu înseamnă reluarea unor dialoguri parcurse pe primele trepte de învăţămînt, ci presupune o tematică de specialitate în funcţie de profilul liceului şi de nivelul de cunoştinţe al clasei date. Ponderea conversaţiilor cu o asemenea tematică trebuie să fie preponderentă faţă de conversaţiile referitoare la viaţa curentă, necesare şi ele pentru a contribui la stabilirea unui raport judicios între însuşirea lexicului comun şi a celui de specialitate.

Ţinînd seama de rolul deosebit de însemnat pe care îl au conversaţiile pe teme de specialitate în dezvoltarea limbajului oral de profil, este bine ca ele să aibă loc la fiecare lecţie. Firește, conducerea cu competenţă a lecţiilor de limbi străine axate pe conversaţii cu teme de specialitate implică familiarizarea profesorului cu o serie de cunoştinţe din domeniul acestora.

La lecţiile bazate pe dialoguri şi conversaţii se pot folosi discuri, benzi de magnetofon, diafilme, tablouri, hărţi, ilustraţii etc. De exemplu, pentru buna desfăşurare a conversaţiei pe baza unei ilustraţii care reprezintă un pavilion românesc la un tîrg internaţional li s-ar putea pune elevilor întrebări în legătură cu natura mărfurilor expuse, cu caracteristicile lor, cu condiţiile de livrare.

Se pot pregăti şi lecţii în care conversaţiile să se poarte în jurul unei teme din manualul de tehnologie, pe marginea unor diapozitive înfăţişînd maşini şi utilaje cu caracter specific, a unor diafilme prezentînd activitatea într-o întreprindere de ramură etc. Eficiente se pot dovedi şi lecţiile de limbi străine bazate pe conversaţie predate în cadrul cabinetelor de tehnologie, unde discuţiile se pot desfăşura în jurul unor utilaje şi aparate familiare elevilor.

După pregătirea adîncită a elevilor prin mijlocirea conversaţiei, ei pot fi stimulaţi să treacă la expuneri libere. Acest lucru îi va determina să opereze cu întregul material de limbă studiat şi însuşit, să selecţioneze şi să îmbine în mod independent expresiile şi modelele structurale, potrivit cu nevoile reale ale comunicării. Firește că realizarea acestui obiectiv implică, pe lîngă parcurgerea unei game variate de dialoguri şi conversaţii tematice, şi un sistem de exerciţii lexicale şi gramaticale judicios dozate şi gradate.

În concluzie trebuie să subliniem faptul că aplicarea dialogurilor şi conversaţiilor pe teme de specialitate în predarea limbilor străine accentuează puternic caracterul activ al însuşirii acestora, asigurînd totodată valorificarea cu rezultate superioare a cunoştinţelor de limbă în practica vorbirii elevilor.

Asist. univ. **A. HÎRLĂOANU**
şi asist. univ. **H. VRABIE**

RELIEF

PE NEGATIV

La colţ

Elevii şi profesorii Liceului nr. 33 din Capitală, în ciuda tuturor asigurărilor anterioare, nu au putut începe cursurile în cele mai bune condiţii. Constructorul, I.C.M. 3 din Capitală, care trebuia să termine lucrările încă din august, lucrează şi acum. Deşi şcoala este înzestrată cu laboratoare, acestea nu pot fi încă utilizate datorită unor defecţiuni de proiectare. Printre altele, pentru a lucra la tabla din laboratoarele de fizică elevii ar trebui să stea în genunchi, atît de jos este montată.

Ritmul lent de lucru din lunile anterioare, defecţiunile de proiectare şi de execuţie care cer remedieri peste remedieri duc acum la necazuri peste necazuri pentru constructori. Peste toate, în recreaţii elevii le cîntă: „Trage tare, trage tare / Cu viteza cea mai mare"...

Sigur, nu-i frumos să rîzi de alţii. Dar nimeni nu-i îndreptăţit, în acest caz, să le facă observaţii elevilor. Dacă trebuie să stea cineva „la colţ", aceştia sînt cei care nu şi-au îndeplinit obligaţiile contractate. Oare mai marii constructorilor nu vor lua măsuri de sancţionare pentru cei care nu şi-au „făcut lecţia"?

Explozie în lanţ

Un grup de părinţi ne-a scris că la şcoala din satul Giurgeni, comuna Valea Ursului, raionul Negreşti, unii profesori obişnuiau să-i trimită pe elevi după cîte o litră de ţuică. Astfel „pregătite", lecţiile se desfăşurau apoi la un „nivel ridicat". Cînd nivelul ajungea la limita maximă, avea loc explozia: palme şi pumni pentru elevi. Iar directoarea şcolii vedea, ştia şi... tăcea.

Recent, o astfel de explozie a fost suportată de cîţiva elevi datorită „presiunii" profesorului Leonte Lucian. După cum ne comunică şeful secţiei de învăţămînt a raionului, directoarea şcolii şi profesorul Leonte şi-au primit „drepturile" cuvenite.

Sfinţii lui Dumitru Hariton

Dumitru Hariton, de felul său învăţător în comuna Padina, raionul Vînju Mare, a ajuns în 1964 director adjunct tocmai la Işalniţa, lîngă Craiova. Aceasta, prin „grija" unui bun amic care lucra la secţia de învăţămînt.

La 1 septembrie 1966, D. Hariton a fost schimbat din funcţia de director pentru că „venea în stare de ebrietate la şcoală" şi a dovedit „incompetenţă în îndrumarea procesului de învăţămînt", de care de altfel nici nu se ocupa.

Vă închipuiţi că a primit şi o pedeapsă pentru toate acestea? Ei bine, nu! A fost transferat într-o funcţie importantă de conducere pe linie pionierească, la Şcoala generală nr. 3 din centrul Craiovei. Ce „sfinţi" îl ocrotesc?

„Evenimentele la zi" în lecţiile de geografie

Predarea geografiei are un rol bine definit în pregătirea ideologico-politică a viitoarelor cadre necesare economiei şi culturii noastre socialiste. În această direcţie caut să folosesc avantajele şi privilegiile acestei discipline pentru a da elevilor, şi pe această cale, o imagine a marilor prefaceri revoluţionare prin care trece lumea contemporană.

În acest scop îmi orientez activitatea încă de la începutul anului şcolar. Cu ajutorul unor grupe de elevi, desemnate cu schimbul, adunăm din presă date şi fapte despre ţările pe care le studiem. Este vorba de date despre industrie şi agricultură, despre acorduri politice şi culturale, despre greve, demonstraţii şi lupte ale oamenilor muncii din ţările capitaliste, despre fenomene naturale, despre descoperiri ştiinţifice şi tehnice.

Folosim aceste date atît la predarea cunoştinţelor noi cît şi la recapitulare. Se menţionează astfel, la lecţii, evenimentele politice recente ce caracterizează situaţia actuală a ţării respective şi se evidenţiază specificul politicii acesteia în raport cu evoluţia generală a vieţii internaţionale. La caracterizarea fizico-geografică a ţărilor prezint fenomenele naturale recent petrecute — erupţii vulcanice, distrugeri provocate de vînturi, uragane, taifunuri, cutremure, secete, precipitaţii torenţiale etc., ca şi acţiunile de transformare a naturii de către om — construcţia de baraje, sisteme de irigaţii etc. Foarte utile sînt datele culese pentru caracterizarea economică a ţărilor studiate.

Desigur, în ansamblul unei lecţii această actualizare nu ia mai mult de cîteva minute, iar nivelul convorbirilor şi discuţiilor caut să-l stabilesc în deplină concordanţă cu vîrsta elevilor. Din experienţă pot spune că aceste menţiuni de actualitate înviorează lecţia, evitînd monotonia şi folosirea în exces a unor cuvinte şi propoziţii repetate identic cu privire la o serie întreagă de ţări, stimulează interesul elevilor pentru materia predată şi aduc în acelaşi timp o contribuţie însemnată la educarea lor ideologico-politică.

În predarea geografiei fizice la clasa a VII-a utilizez, în cadrul aceleiaşi metode, noutăţile ştiinţifice din acest domeniu. Bunăoară, la capitolul „Pămîntul — corp cosmic", menţionez descoperirile astronomice şi cosmonautice, lansarea sateliţilor şi navelor cosmice, apariţia cometelor, meteoriţilor, eclipselor etc. La capitolul „Atmosfera" mă refer la descoperirile în domeniul atmosferei înalte, la unele noutăţi din meteorologie etc. La capitolul „Hidrosfera" fac cunoscute elevilor noutăţile oceanografice şi hidrografice, veştile despre revărsări, precipitaţii torenţiale etc.

Evenimentele politico-economice din ţara noastră, succesele în dezvoltarea socialistă a României dau un caracter viu predării geografiei în clasa a VIII-a. Consemnarea evenimentelor o realizez pe capitole, referindu-mă însă separat la ramurile industriei şi agriculturii. La fiecare capitol înscriu evenimentele şi datele din domeniul respectiv şi utilizez şi desene, fotografii, diagrame, grafice şi tabele statistice corespunzătoare.

Cred că în acest fel utilizarea evenimentelor actuale la lecţii ajută la orientarea precisă a lecţiilor, la înţelegerea sensului evenimentelor social-politice, la întărirea convingerilor politice ale elevilor, deci la apropierea şcolii de viaţa socială.

Prof. **MILKA PETRU**
Şcoala generală din comuna Dorobanţi, reg. Banat

PE MARGINEA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

Esențialul — înarmarea studenților cu instrumente de investigație

—

Prof. dr. docent A. CHIRCEV

—

S-a arătat, și pe bună dreptate, în diferite articole publicate în presa centrală și locală, că prin măsurile preconizate, Studiul privind dezvoltarea învățămîntului nostru superior constituie un document de o deosebită importanță. Pe baza unei temeinice cunoașteri și a unei analize aprofundate a realităților, Studiul reușește să pună în evidență atît cuceririle de pînă acum ale școlii noastre superioare, cît și unele carențe, pe care le dezvăluie în lumina cauzelor ce le generează. Cele mai multe dintre propunerile de modificări cuprinse în cele 6 capitole ale studiului sînt, după părerea noastră, pe deplin justificate. Ele corespund în mod realist posibilităților actuale și, o dată aplicate, vor duce neapărat la îmbunătățirea laturii organizatorice, a conținutului și metodelor de predare, a muncii de cercetare științifică, precum și a bazei materiale a învățămîntului superior.

Nu intenționăm, în rîndurile de față, să ne referim la toate problemele majore pe care le abordează studiul. Ne vom opri doar la unele aspecte, exprimîndu-ne totodată punctul propriu de vedere, alături de unele poziții luate de diferiți participanți la dezbateri.

Nu încape îndoială că punctul nevralgic îl constituie determinarea **obiectivelor** procesului instructiv-educativ în învățămîntul superior. Pe bună dreptate studiul deplasează accentul — în diferite contexte ale acestui proces — pe latura **formativă**, iar nu numai pe cea pur **informativă**. Ideea de a urmări dezvoltarea gîndirii productive a studenților, a forțelor lor creatoare, prin orientarea predării și a muncii independente spre rezolvarea de probleme științifice, spre însușirea instrumentelor de investigație — nu întîmplător a găsit un larg răsunet și aprobare deplină în rîndurile participanților la discuții. Acest aspect ni se pare esențial și se înțelege că el vizează modificări substanțiale atît în conținutul predării, cît și în metodele ei.

Realizarea acestor obiective pune în discuție, în mod necesar, durata învățămîntului superior. Se preconizează, după cum se știe, ca în cazul pregătirii cadrelor didactice durata să fie redusă la 4 ani. Deși în presa centrală și locală unele voci s-au pronunțat pentru menținerea și pe mai departe a duratei de 5 ani (mai ales în cazul specialiștilor cu profil fizico-matematic), noi considerăm că ceea ce se poate obține în 5 ani se poate realiza și în 4 ani. În stabilirea duratei credem că trebuie să se pornească de la concepția că nici un fel de facultate, indiferent de numărul anilor de studiu, nu poate să ofere studenților **cunoștințe definitiv încheiate.** Nu e nevoie de argumentări. Știința contemporană se dezvoltă într-un ritm accelerat. În trei-patru ani după absolvirea facultății, bagajul de informații „la zi" va fi depășit. De aici rezultă că pe parcursul anilor studentul trebuie să fie astfel pregătit, încît să dispună de **instrumente teoretico-metodologice** eficiente, care să-i permită, la locul de muncă, să țină pas cu mersul înainte al specialității sale.

Așadar, întreaga dezbatere se axează în jurul problemei centrale: ce trebuie să înțelegem prin pregătirea studentului? Studiul o precizează îndeajuns, iar opiniile exprimate pînă acum îl susțin cu noi și noi argumente. Orice specialist, în egală măsură și personalul didactic, trebuie să fie astfel pregătit, încît să fie capabil să învețe întreaga sa viață. Este evident că un cadru didactic, un cercetător științific **pe deplin format** nu pot fi pregătiți numai în 4—5 ani. Tocmai de aceea se preconizează un învățămînt postuniversitar, de înaltă calificare și perfecționare în specialitate. Se înțelege că o asemenea pregătire a unor specialiști care să se afirme prin contribuții originale la patrimoniul științei și al culturii, nu ține de ordinul anilor, ci mai curînd al deceniilor din viața unui om.

În acest context, se pare că în noțiunea de **pregătire** trebuie inclus și un important factor motivațional. Este absolut necesar să li se formeze studenților năzuința nepotolită, aspirația puternică spre autodesăvîrșire, spre perfecționare continuă. În aceste condiții, sub imboldul unor motive de natura celor amintite, munca de pregătire profesională — continuă, tenace, persistentă, neobosită — desfășurată în anii studenției va fi continuată, la nivele tot mai înalte, și după absolvirea facultății.

Este cazul, în strînsă legătură cu cele de mai sus, să ne referim și la ponderea ce trebuie să se acorde **studiului individual,** în economia generală a timpului disponibil al studentului. Aici nu putem proceda cu jumătăți de măsură. Setea de cunoștințe, un stil rațional de muncă intelectuală independentă, contactul direct cu izvoarele, animat de pasiunea cercetătorului în formare etc., toate acestea se pot asigura dacă studentul lucrează cîte 4—5 ore zilnic în bibliotecă, în laborator, în școală — în afara activităților didactice obligatorii. Or, planul de învățămînt prevede pentru viitor, în medie, 30 de ore de activități obligatorii. Dacă adiționăm la aceste ore și timpul consumat în cadrul organizațiilor de tineret, al manifestărilor cultural-obștești, al acțiunilor patriotice ș.a.m.d., atunci, practic, pentru studiu individual rămîne foarte puțin timp. Pentru ca studiul individual să devină o realitate, iar nu un simplu deziderat, planul de învățămînt, după părerea noastră, trebuie să fie redus la maximum 20 de ore de activități didactice obligatorii. Desigur, studiul individual nu poate înlocui audierea prelegerilor, care rămîn mai departe forma de bază a organizării procesului de învățămînt, totuși la lecții activ este mai mult profesorul, iar studentul, preocupat să ia notițe cît mai fidele, este obligat la o recepție intelectuală pasivă. Utilitatea notițelor de acest gen este redusă, cu toate că studenții le atribuie o mare importanță în pregătirea pentru examen, fără a mai apela, în frecvente cazuri, la cursuri și manuale anume editate în acest scop. Este vorba, prin urmare, de o mentalitate cultivată, în bună parte, prin **tutelarea** intelectuală a studenților, efect al planurilor de învățămînt supraîncărcate, al frecvenței obligatorii la cursuri cîte 6—8 ore pe zi. Se impune să lăsăm studenților răgazul necesar pentru „gestația" intelectuală, pentru prelucrarea mintală, prin studiu individual, a datelor culese la cursuri. În felul acesta accentul s-ar deplasa de la eforturi de memorare și reproducere a datelor servite într-o formă „gata elaborată" spre mobilizarea intensivă a gîndirii productive, creatoare.

Desigur, se cere ca operația de reducere a planului de învățămînt să fie întregită cu acțiunea de elaborare a unor procedee metodice eficiente de **activizare intelectuală** a studenților la lecții, seminarii, lucrări de laborator, practică pedagogică etc. În același timp, studiul individual intensiv, dublat cu elemente de cercetare, trebuie să fie valorificat în cadrul formelor obișnuite ale activității didactice, care să constituie tot atîtea prilejuri de autorealizare și de afirmare a studentului — seminarii, cercuri științifice, examene parțiale, lecții de probă, examen de stat.

Toate aceste probleme deschid în fața personalului didactic un vast cîmp de preocupări și experimentări orientate în direcția îmbunătățirii continue a învățămîntului nostru superior, chemat să pregătească nu numai foarte buni specialiști, dar și cetățeni destoinici, însuflețiți de sarcinile măreți ale desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră, sarcini la realizarea cărora să-și dea **partea cuvenită de contribuție.**

Experiențe de chimie în laboratorul de specialitate al Liceului nr. 32 din Capitală.

ANCHETA NOASTRĂ

O ipostază a modernizării: PROGRAMAREA

(Urmare din pag. 1)

ca o metodă modernă de predare a cunoștințelor, ci mai ales ca un mod nou de abordare a problemelor instrucției, al cărui specific constă în organizarea explicită, logică și conștientă a informațiilor, cu intenții psihologice formative precis delimitate. Privit din acest punct de vedere, el profilează un moment deosebit în istoria învățării — și anume trecerea la raționalizarea conținutului și a formelor în care se transmite informația, în vederea obținerii calităților umane dorite. Este vorba, de fapt, de un efort de apropiere a procesului de învățămînt de exigențele științei în general. Cu alte cuvinte, observația dirijată, experimentul, ipoteza își capătă locul cuvenit în instruirea tinerei generații. Noi considerăm că este corect să vorbim nu numai de programări liniare (suită de secvențe scurte de informații, în care se răspunde la o problemă foarte simplă), sau ramificate (secvențe mai lungi și în cadrul cărora răspunsul se dă prin alegerea soluției valabile din mai multe soluții), ci și de programări posibile, care vor putea fi realizate în viitor

În acest context se înscriu programările structurale experimentate de noi, pe care le numim structurale pentru că reprezintă un tip nou, deosebit de cele existente, dar în spiritul aceleiași concepții generale. Punctul lor de plecare îl constituie, în mod esențial, concepția psihologică a prof. Gh. Zapan, care consideră organizarea și sistematizarea cunoștințelor în creierul uman ca un criteriu esențial al unei programări eficiente, ca și conceptul de creativitate, cu sensul de flexibilitate a gîndirii, legat în psihologia românească de numele profesorului universitar Al. Roșca.

Programările de tip structural păstrează caracteristicile programării liniare, dar prezintă și unele elemente specifice. În primul rînd, forma de prezentare a informației este de tipul lecției clasice, ceea ce face ca avantajele instructiv-educative ale contactului permanent dintre profesor și elev să se mențină. În al doilea rînd, nu se urmărește eliminarea efortului intelectual prin diminuarea dificultăților, ci prin utilizarea mai eficientă a diferitelor procese psihice, în primul rînd a gîndirii, dar și a altor procese, ca memoria, imaginația etc. În al treilea rînd, nu se exclude și nici nu se limitează în vreun fel, verbalizarea, considerată ca o necesitate a învățării timpurii. Elementul caracteristic al programărilor structurale față de celelalte tipuri de programări constă în faptul că sensul parcurgerii diferitelor informații nu este numai pragmatic, ci și formativ, de perspectivă pentru copil.

Două principii

Conducîndu-se în general după aceleași principii ca programările liniare, programările structurale au și unele principii proprii. Între acestea, cel mai important este cel pe care provizoriu l-am numit al „construirii treptate în mintea elevilor a sistemului de noțiuni și relații aparținînd unei științe". Să ne explicăm. În învățarea clasică, fiecare lecție presupune o temă care este tratată într-o introducere, un cuprins și o încheiere. Ordinea lecțiilor este dictată de specificul obiectului de învățămînt (după principiul cronologic la istorie, după cel evolutiv la științele biologice, după cel logic la științele tehnice și matematice etc.). În cadrul programărilor liniare nu mai avem de a face cu o introducere, un cuprins și o încheiere, ci cu un flux neîntrerupt de secvențe, potrivit cu logica specifică fiecărui obiect de învățămînt. Dar ambele tipuri de predare prezintă o lacună comună în privința sintezei: în sistemul de predare tradițional ea se realizează pe seama „lecțiilor de sinteză" și a „revenirilor" întîmplătoare, iar în învățămîntul programat apare în secvențe speciale. La programările structurale, preocuparea pentru sinteză este permanentă. În fiecare lecție se reiau, în combinații noi, toate cunoștințele predate anterior, iar atunci cînd volumul de cunoștințe acumulate este prea mare pentru a putea fi preluat în întregime, se renunță treptat la informațiile mai puțin importante.

Aceste reluări sînt necesare în scopul precizării punților de legătură dintre noțiuni. De pildă, simpla însușire a unor noțiuni de gramatică nu înseamnă și înțelegerea raporturilor dintre ele. Sarcina evidențierii acestor raporturi cade în seama gîndirii copilului, dar el nu o poate realiza, cu forțe proprii, la un nivel corespunzător. Programarea structurală îi oferă schema acestor relații prin reluarea în combinații noi a ceea ce s-a învățat anterior (informații, tipuri de raționamente etc.), punînd în evidență relațiile posibile dintre predicat și subiect, predicat și propoziția simplă, dezvoltată etc. La fel stau lucrurile și în cazul matematicii. Învățarea cifrelor 8 și 9, de exemplu, nu înseamnă și învățarea relației 8 x 9, iar învățarea relației 8 x 9 nu înseamnă și învățarea relației 9 x 8. În practică sînt frecvente cazurile cînd copilul care știe cît fac 8 x 9 nu știe, sau răspunde mult mai greu la relația 9 x 8. După ce se aplică același sistem de învățare relațiilor de acest tip se constată că elevul rezolvă prin analogie cazurile asemănătoare și deci acestea nu mai trebuie învățate în mod special: el a căpătat capacitatea psihică necesară în aceste cazuri, și-a însușit o anumită schemă de acțiune.

Cel de al doilea principiu al programărilor structurale asupra căruia ne vom opri aici este „principiul formativ". În pedagogia clasică, preocupările — evidente — pentru dezvoltarea capacităților psihice ale copiilor sînt implicite procesului de predare a cunoștințelor, dependente și inseparabile de acestea. De aceea, programele de învățămînt sînt întocmite, de regulă, de specialiști, fără concursul psihologilor. Aspectele formative, în aceste condiții, sînt practic necontrolate dincolo de intuiția omului de la catedră, de priceperea și experiența sa. Un pas important pe linia separării informaționalului de formațional s-a realizat practic pentru prima dată în cadrul programărilor liniare și ramificate, dar această distincție nu a depășit orizontul pragmatic limitat, specific programărilor americane. În cadrul programării structurale formaționalul se află pe primul plan, devenind un principiu călăuzitor al predării. Aceasta ni se pare cu atît mai necesar cu cît în prezent, în timp ce procesul de însușire a informațiilor este planificat și organizat, însușirea capacităților umane rămîne în mod esențial un proces spontan. În viitor o astfel de situație nu mai poate fi socotită acceptabilă. Omul viitorului trebuie să dispună nu numai de un volum de informații de calitate superioară, dar și de anumite instrumente psihice elaborate special și deliberat. Problema planificării, a proiectării conștiente în procesul instructiv a unui anumit nivel de dezvoltare psihică devine o sarcină a timpului nostru și, deci, merită să fie trecută în categoria principiilor programării. Principiul formativ simbolizează momentul trecerii de la o predare conștientă de informații la o predare conștientă de capacități umane.

Valorificarea cercetărilor

— Cum apreciați rezultatele practice pe care le-ați obținut pînă în prezent?

— În general, ca pozitive. Lucrurile sînt însă complicate din pricina greutății de a decela de programare o serie de factori cum ar fi: personalitatea profesorului, nivelul de inteligență al clasei, atmosfera experimentală etc. De aceea, pentru a obține rezultate ferme, experimentul se desfășoară în piramidă crescîndă, adică astfel: în anul școlar 1965/1966 s-a aplicat la o singură clasă a II-a, în anul 1966/1967 la trei clase a II-a și o clasă a III-a, iar în prezent, sub rezerva aprobării ministerului, la zece clase a II-a, trei a III-a și una a IV-a. Scontăm astfel, în timp, pe rezultate ferme.

— Ce ne puteți spune în legătură cu contribuția cadrelor didactice antrenate în efectuarea experimentului organizat de dv.?

— Am pornit de la început cu convingerea că nici un fel de cercetare pedagogică nu poate face abstracție de omul de la catedră. Aceasta nu numai pentru faptul că, oricum, orice experiment trebuie să treacă pînă la urmă prin mîinile acestuia, ci mai ales pentru că enorma experiență acumulată de el în munca cu copiii nu poate fi ignorată de nici un sistem modern de instruire. Ținem să subliniem că, în forma lor concretă, manualele experimentale după care lucrăm sînt în principal, un produs al cadrelor didactice.

— O să vă punem acum o întrebare mai puțin obișnuită. Ce anume considerați neizbutit în cercetările dv.?

— Din punct de vedere teoretic sîntem confruntați cu opinia profesorului Gh. Zapan, potrivit căreia programările de acest tip sînt impropriu denumite structurale, sensul lor fiind organizațional, taxiologic. La rîndul său, prof. Al. Roșca ne propune să reanalizăm lucrurile și să nu dăm un nume „la modă" unui fapt experimental care își poate avea oglindirea într-o altă terminologie. Se înțelege, în ambele cazuri nu este vorba pur și simplu de terminologie, ci de îndemnul la efort pentru a delimita exact locul sistemului nostru experimental între formele existente în prezent.

Nu ne-am ocupat atît cît ar fi fost necesar de interpretarea comportamentului intelectual al elevilor în cazul instruirii pe baza programărilor structurale, de ponderea influenței personalității profesorului, a mediului social etc. Apoi, deoarece ne-am postat pe poziția că sistemele structurale nu sînt comparabile cu celelalte, am neglijat punerea la punct a unor probe comune pentru toate sistemele de predare actuale. Dîndu-ne seama de această deficiență, ne străduim să o înlăturăm.

— Și ce greutăți ați întîmpinat?

În ansamblu, greutățile de ordin științific au fost inferioare celor provocate de modul defectuos în care unele foruri lucrează cu cercetătorii. Pînă acum aceste greutăți au fost singurele nesoluționabile. În legătură cu aceasta îmi vin în minte cuvintele unui învățat din secolul al XVI-lea: „Sire, înainte ca opera artizanilor să atingă perfecțiunea dorită spre folosul statului, mi se pare că este nevoie de stabilit o lege: ca dulgherul să nu facă oficiul de plugar, țesătorul de arhitect, avocatul de medic, fiecare să facă numai profesia pe care a învățat-o".

— Cum vedeți perspectivele experimentului?

— În general, introducerea unei metode noi în producție este o problemă care îl interesează pe beneficiar. Acest lucru este elementar în industrie, în agricultură etc.; în domeniul nostru, beneficiarul nu dispune nici măcar la nivelul ministerului, de organisme specializate care să analizeze cercetările pornind de la o singură idee: eficiența practică. Din această pricină, cercetările, indiferent de valoarea lor, nu au prea trecut pragul practicii școlare. Și ceea ce este și mai rău, nici azi nu știm valoarea celor ce s-au încheiat, sau au fost abandonate din diferite motive. De asemenea, nu știm exact care este eficiența cercetărilor realizate de unele instituții specializate în cercetarea psihopedagogică.

Ar fi timpul ca paralel cu eforturile de prospectare a valabilității unor modalități moderne ale pedagogiei teoretice și practice — care consider că ar trebui să se bucure ea însăși mai întîi de un sprijin mai responsabil și mai substanțial — să se manifeste o grijă cel puțin egală pentru valorificarea practică a datelor pe care le furnizează cercetarea.

Convorbire realizată de OCTAVIAN BUZESCU

Creativitatea în munca educativă

(Urmare din pag. 1)

Unitare în conținut, scopurile muncii educative se realizează însă prin metode diferite pe diferite trepte ale școlarității. Mijloacele folosite în munca educativă la clasele mici nu pot fi aplicate întocmai la elevii mari. În perioada adolescenței, de pildă, au loc în viața elevilor mari transformări. Putem vorbi de o adevărată restructurare a personalității pe plan anatomo-fiziologic, psihologic, moral-cetățenesc și social-politic. La această vîrstă se dezvoltă atenția voluntară, spiritul de observație. În susținerea ideilor sale adolescentul pornește de la argumentare logică, de la explicarea cauzală a faptelor, a fenomenelor. Se dezvoltă spiritul de independență, spiritul critic. Se întăresc convingerile morale, se conturează caracterul și personalitatea în liniile lor dominante. Adolescența se caracterizează printr-o energie tumultuoasă, prin romantism și optimism. Acum se conturează tot mai puternic trăsăturile dominante ale viitorului cetățean, se profilează puternic idealurile lui de viață, aspirațiile de viitor. În munca de educație la această vîrstă se cere să ținem seama tocmai de aceste coordonate majore, care trebuie cercetate în mod științific, cunoscute temeinic, ele constituind un edificiu solid pe care se proiectează și se construiește personalitatea omului nou, personalitate ce se cere privită mereu ca o „ecuație dinamică", în care procesul dialectic al cunoscutelor și necunoscutelor se interferează fără încetare.

Desigur că, în acest context, se cer amplificate legăturile școlii cu familia, se cere întărită colaborarea școlii cu alte instituții de cultură care au tangență cu problemele privind educația elevilor: presa, radio-televiziunea. Se impune în același timp să fie schimbate formulele șablon ale acestei colaborări, se cer înlăturate orice tendințe de unilateralizare a acestor legături. Indeosebi trebuie combătută principala tendință spre șablonizare a educației copiilor în familie, care constă în rămînerea părinților la concepte învechite, manifestate prin evocarea cu o nostalgie a mult cunoscutei expresii „pe vremea noastră"!...

Orice tendință de a limita munca educativă în școală, numai la anumite aspecte, de a neglija una din laturile educației multilaterale, duce la consecințe dăunătoare. Se cere ca fiecare acțiune să constituie o verigă în întregul lanț de activități închegat în mod organic în cadrul unui sistem complex, conștient organizat, cu o perspectivă largă și o finalitate cît mai precisă. Uneori lipsurile în această privință se datoresc unei insuficiente informări științifice, unei inițiative limitate, sau chiar unor manifestări de comoditate, care se exprimă prin tendința de a repeta an de an aceleași acțiuni, cu aceleași metode, la același nivel.

Desigur că sprijinul cercetării științifice în direcția îmbunătățirii muncii educative în școală se cere de asemenea a fi tot mai susținut, iar îndrumările în această direcție tot mai competente. Dar cel care are aici rolul hotărîtor este profesorul. Elevul simte nevoia să aibă în profesor un ajutor, un sfătuitor, un prieten apropiat. Calitățile necesare profesorului, tactul și competența lui pedagogică, spiritul de dăruire pentru meseria lui atît de nobilă și de plină de răspundere se obțin prin eforturi continue de autoperfecționare.

Să nu pierdem din vedere că elevii pe care îi instruim și îi educăm acum se vor găsi în etapa de maximă producție în jurul anului 2 000. Tocmai de aceea se cere din partea școlii, a familiei, a educatorilor în general ca acești copii să fie educați la nivelul cerințelor contemporane și în perspectiva continuei ascensiuni a societății noastre.

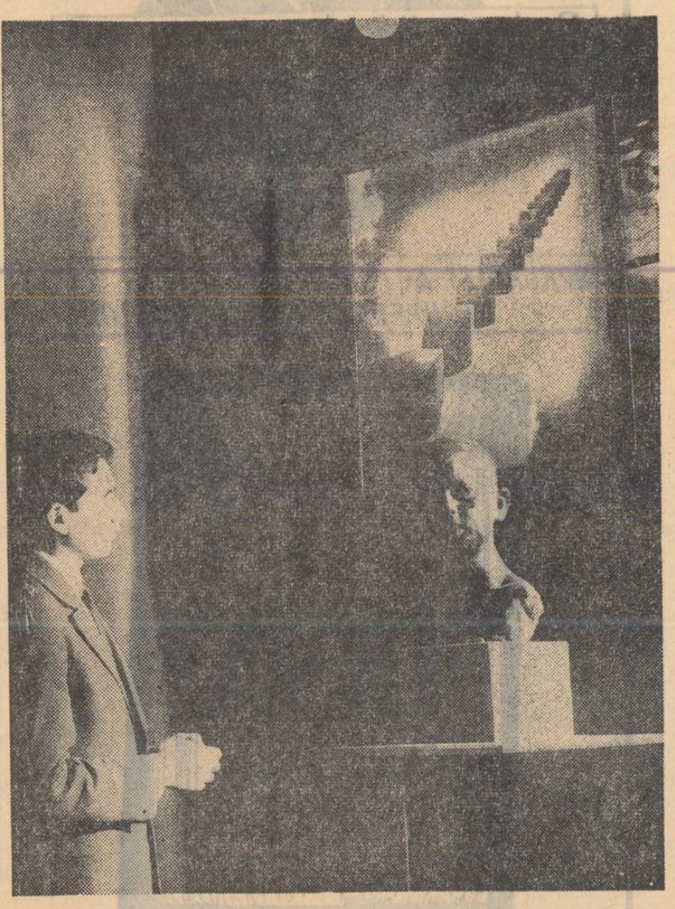

La Muzeul de artă din Craiova elevii poposesc adesea în fața exponatelor înfățișînd creația lui Brâncuși, strălucit fiu al acestor meleaguri.

CĂRȚI CĂRȚI

„Ioan Slavici despre educație și învățămînt"

Cu sinceritatea care-l caracteriza, Ioan Slavici a mărturisit, în lucrarea sa cu caracter memorialistic **Lumea prin care am trecut**: „Eu m-am simțit viața mea întreagă mai presus de toate dascăl. A le da altora învățături a fost pentru mine totdeauna o mulțumire, și cele mai vii mulțumiri le-am avut stînd de vorbă cu oameni prin care mă puteam dumiri ori plimbîndu-mă cu elevii mei. Mai ales ca dascăl mi-am cîștigat și pîinea de toate zilele și nu-mi aduc aminte să mi se fi întîmplat vreodată ca să fiu nemulțumit de învățătura ce-am dat".

Este cazul să precizăm că Slavici nu numai că „s-a simțit dascăl", dar a și fost unul dintre cei mai străluciți profesori de limba și literatura română și de filozofie, la liceul „Matei Basarab", la „Azilul Elena Doamna", la „Societatea pentru învățătura poporului român, la „Institutul Manliu" sau la Școala evanghelică de băieți și fete din București, ca și la Institutul „Ion Otetelesanu" de la Măgurele.

Recent, în volumul **Amintiri,** Isaiia Răcăciuni, care l-a avut pe Ioan Slavici profesor de limba română la Școala evanghelică, în anii 1911 și 1912, ni-l prezintă astfel: „După disciplina de fier din orele de curs anterioare, conduse de profesori prusaci, la care nu se „înghițea" nici o abatere de la disciplina rigidă, orele de română (ale lui Slavici) constituiau o destindere binecuvîntată, ca o zi însorită și săgalnică de primăvară..." (**Isaiia Răcăciuni: Amintiri** p. 10, 1967, Editura pentru literatură).

Despre activitatea lui Slavici ca profesor și autor de manuale (creatorul **Marei** a elaborat în 1890, împreună cu Al. I. Odobescu, o **Carte de citire**, în 1900, în colaborare cu I. Manliu, un **Curs practic și gradat de gramatică românească**, iar în 1914, singur, **Gramatica limbii române**) s-a scris în trecut puțin. Abia în zilele noastre opera pedagogică a lui Slavici a fost cercetată cu atenție de I. Breazu, I. Cremer și P. Marcea (acesta din urmă în ampla monografie „I. Slavici", 1965). Lipsea, totuși, o monografie asupra operei exclusiv pedagogice a lui Slavici. Această lacună a fost îndepărtată prin lucrarea **Ioan Slavici despre educație și învățămînt**, de dr. **Teodor Gal** (Editura didactică și pedagogică, București 1967).

Autorul observă, pe bună dreptate, că opera pedagogică a lui Slavici se prelungește în opera literară. Scriitorul dă sfaturi, îndrumări, explicații prin intermediul eroilor pe care-i creează. În fiecare din acești eroi au prins viață ideile filozofice, etice, estetice, pedagogice sau social-politice ale lui Slavici. „În unele cazuri — precizează dr. Teodor Gal — normele pedagogice și principiile de conduită nu rezultă firesc din acțiune, din zugrăvirea artistică a personajelor, ci sînt formulate și spuse direct de autor. Prin aceasta, valoarea artistică a operei literare suferă, însă se arată celălalt aspect al personalității scriitorului: **pedagogul.**"

Pornind de la constatarea că scriitorul, dascălul și teoreticianul Slavici sînt nedespărțiți, dr. Teodor Gal procedează la o documentată și subtilă analiză a concepției despre viață și lume, precum și a ideilor pedagogice ale creatorului lui **Popa Tanda.**

Urmărind izvoarele ideilor pedagogice ale scriitorului (sînt cercetate ecourile din Confucius, Platon, J.J. Rousseau, H. Spencer, Kant, Schopenhauer), autorul ajunge la concluzia că sursa fundamentală a ideilor pedagogice ale lui Slavici o constituie concepția despre viață și lume a poporului român. În sprijinul acestei concluzii — care constituie contribuția cea mai de seamă a monografiei — autorul citează următoarea mărturisire, strecurată de Ioan Slavici în **Educația națională:** „Eu nu mă sfiesc a mărturisi că vederile expuse aici sînt, în general, parte reamintiri din copilăria mea, parte rezultate ale observațiunilor făcute de mine asupra felului în care se face educațiunea la noi românii". Într-adevăr, în lucrările sale pedagogice și literare Slavici a exprimat adînca înțelepciune educativă a poporului nostru, concretizată în îndrumarea spre bunul cumpăt, spre dreapta măsură, spre păstrarea limpezimii minții și a judecății clare. Nu de la Confucius și nici de la alți gînditori — cum judicios subliniază dr. Teodor Gal — pornește fondul ideilor pedagogice ale lui Slavici, ci din concepția despre lume și viață a poporului. „Ideile marilor gînditori — afirmă pe drept autorul monografiei — i-au adus unele precizări doar, au luminat idei existente, l-au ajutat pe Slavici să le motiveze, să le constituie într-o concepție unitară. Prin prisma modului de a înțelege al poporului, Slavici a privit, a examinat și a rezolvat problemele fundamentale ale pedagogiei, începînd cu esența educației și scopul ei, și încheind cu sistemul școlar, cu manualele școlare sau cu literatura pentru copii".

Dr. Teodor Gal subliniază de asemenea, tot atît de just, ideea lui Slavici că în condiții de asuprire socială și națională — cum erau cele în care trăiau românii din Transilvania din vremea sa — educația trebuie să fie națională.

Prin bogăția și exactitatea informației documentare, prin temeinicia concluziilor — din care am semnalat numai cîteva — monografia despre opera pedagogică a lui Ioan Slavici scrisă de dr. Teodor Gal constituie o serioasă contribuție la elaborarea mult așteptatei istorii a pedagogiei românești.

VLADIMIR DOGARU

O carte despre procesul de închegare a gîndirii pedagogice românești

Recent a apărut în Editura didactică și pedagogică volumul **„Probleme de pedagogie în presă. De la Unirea Principatelor pînă la cucerirea independenței României"**, de **Octavian Ionescu** și **Mioara Cimpoieș.** Literatura de specialitate se îmbogățește astfel cu o lucrare care analizează o importantă perioadă a istoriei pedagogiei românești, subliniind cele mai importante probleme ale instrucției și educației din cadrul ei și, mai ales, prezentînd în mod argumentat fenomenul cel mai important și mai caracteristic al acestei perioade — și anume, formarea pedagogiei sistematice românești.

Crearea statului național român a impus — o dată cu apariția noilor instituții cerute de progresul vieții economice, sociale și culturale — și formarea și dezvoltarea unui sistem instructiv-educativ propriu. Acest sistem, așa după cum demonstrează autorii folosind un bogat material documentar, a rezultat din valorificarea elementelor pedagogice existente, a experienței acumulate și generalizate, din cunoașterea direcțiilor de dezvoltare și a necesităților societății românești, precum și din cunoașterea realizărilor obținute pe tărîmul pedagogiei în diferite țări.

Procesul de închegare a pedagogiei sistematice n-a fost un proces simplu, înfăptuit liniar. Autorii înfățișează în lucrare lupta care s-a dus, în această privință, între apărătorii noului și cei ce li se opuneau, subliniind că tendința progresistă a polarizat în jurul ei cele mai proeminente figuri ale vremii. Prin materialul prezentat, ca și prin concluziile la care ajung, autorii demonstrează că problemele școlii și ale educației poporului au constituit preocupări ale întregii intelectualități înaintate, că și în privința pedagogiei țara noastră s-a aflat în circuitul valorilor europene.

Analizînd informațiile, articolele și studiile apărute în presa timpului — și cu deosebire în presa de specialitate — desprinzînd ceea ce este esențial și semnificativ în acestea, M. Cimpoieș și O. Ionescu au realizat un studiu închegat, structurat pe cîteva probleme importante de educație și instrucție — organizarea învățămîntului, metodele de predare, orientarea realist-practică a învățămîntului, educația preșcolară.

Partea a doua a lucrării, formată din texte judicios alese, ilustrează gradul de experiență acumulată și nivelul de tratare teoretică a problemelor prezentate pe larg în prima parte. De menționat că textele alese sînt însoțite de aparatul științific necesar, care vine în sprijinul cititorului (note, fișe de prezentare a revistelor, scurte biografii, glosar).

Lucrarea scoate din uitare o serie de pedagogi care au avut o remarcabilă activitate publicistică și care, în prezent, sînt prea puțin cunoscuți (Constanța Dunca, Maria Casabianu, Grigore Ștefănescu etc.) și prezintă, de asemenea, concepțiile pedagogice ale unor oameni de cultură ca A. T. Laurian sau Sofia Nădejde.

Desigur că materialul pe care l-au cercetat autorii oferă o gamă mai mare de probleme decît cele prezentate. Am fi dorit să găsim sintetizate, într-o asemenea lucrare, și materialele din presă pe teme privind educația estetică, învățămîntul special ș.a.

În ansamblu, însă, lucrarea are merite evidente în ceea ce privește valorificarea gîndirii pedagogice din țara noastră, fiind utilă nu numai cercetătorilor din domeniul istoriei pedagogiei, ci și tuturor oamenilor de școală.

Lector univ. IULIAN NICA

Un curs de sociologie concretă

Printre cursurile de informație specială care se vor desfășura la Universitatea populară București în anul de învățămînt 1967—1968 se înscrie și cursul **„Sociologie concretă"**, sub conducerea științifică a **prof. univ. Miron Constantinescu.**

Problematica acestui curs reflectă linia generală a evoluției sociologiei ca știință ce se orientează în prezent spre cunoașterea cauzalității și a legităților de apariție și dezvoltare a proceselor și fenomenelor sociale în cadrul dependențelor lor concrete. În prima parte cursul va prezenta bazele sociologiei, conținutul și relațiile interdisciplinare, instrumentele de lucru și felul cum intervine sociologia în cercetarea anumitor fapte, fenomene, relații și procese sociale care apar în cadrul grupelor, claselor și instituțiilor sociale. Abordarea acestora este concepută atît prin prisma experienței școlii românești de sociologie, cît și a realizărilor obținute pe plan mondial. În continuare, ținînd seama de consecințele pe care le are în secolul nostru revoluția științifico-tehnică, cursul va trata teme ca „Procesele sociale specifice industrializării", „Urbanizarea — cel mai dinamic proces social actual", „Viziunea sociologului asupra vieții orașelor", „Transformarea socialistă a satelor în atenția sociologiei", „Sociologia muncii și a timpului liber (inclusiv probleme ale bugetului de timp)". Un alt grup de teme incluse în tematica acestui curs se ocupă de sociologia organizării și conducerii colectivelor umane.

Cercetarea sociologică a instituțiilor sociale de mare importanță în complexul social contemporan — familia, învățămîntul, știința etc. — întregesc în mod semnificativ informația științifică asupra problematicii actuale și a realizărilor sociologice contemporane. În legătură cu acestea au fost incluse teme ca „Sociologia învățămîntului", „Sociologia educației", „Problemele integrării sociale a tinerei generații", „Sociologia culturii de masă", „Sociologia presei", „Cercetarea opiniei publice ca instrument al optimizării activității practice", „Sociologia medicinii și a pacienților", „Sociologia recuperării forței de muncă" etc.

Faptul că problemele vor fi abordate sistematic, pe baza unei concepții care oferă nu numai o viziune de ansamblu asupra acestui domeniu de cunoaștere, ci și informații cu privire la legile de manifestare și de dirijare a unor procese de excepțională importanță practică conferă acestui curs o valoare deosebită.

IVONA PETRE

Meridiane

Poliglot la 8 ani?

— Noi opinii despre studierea limbilor străine în școală —

Datorită realizărilor contemporane ale științei și tehnicii, distanțele, care de veacuri separă popoare și civilizații, s-au redus considerabil, înlesnind circulația largă, peste meridiane și paralele, a bunurilor materiale și a valorilor spirituale. Unanim este însă împărtășită convingerea că gîndirea creatoare a popoarelor, inovațiile constructive ce apar mereu undeva în lume, ar deveni înmiit mai repede accesibile întregii omeniri dacă bariera limbilor ar putea fi trecută mai ușor decît în momentul de față. Iată de ce problema studiului limbilor, considerată de importanță majoră, este astăzi multilateral dezbătută nu numai de oamenii și în publicațiile de specialitate, dar și în presa cotidiană.

Făcînd într-un amplu articol sinteza părerilor exprimate de specialiștii italieni în studiul limbilor, ziarul „Corriere della Sera" susține că, în etapa actuală și în special pentru o țară unde nu se vorbește o limbă de circulație mondială (și specialiștii includ Italia în rîndul acestor țări), există o singură cale recomandabilă: introducerea învățămîntului bilingv în toate școlile.

În legătură cu aceasta se ridică două probleme fundamentale: alegerea limbii străine și stabilirea vîrstei la care urmează să înceapă studiul. Referitor la prima problemă, lingviștii din Italia consideră că, în condițiile țării lor, alegerea ar trebui să se oprească asupra limbii engleze. Cu privire la cea de a doua problemă se recomandă ca, studiul limbii străine să înceapă din clasa I și să continue de-a lungul întregii perioade de școlarizare.

Un punct de vedere asemănător este susținut de pedagogii și psihologii din numeroase alte țări. Concluziile unei recente consfătuiri a specialiștilor din Republica Federală a Germaniei arată că, în marea lor majoritate, copiii de școală primară se disting prin spontaneitate în exprimare, prin gustul și tendința de a imita, prin plăcerea de a crea, prin bucuria pe care le-o provoacă contactul cu o lume necunoscută și prin ușurința memorizării mecanice. Or, toate acestea constituie premise excelente pentru studiul limbilor străine. Atacînd problema de pe pozițiile lingvisticii moderne, prof. Peter Doyé, conferențiar la Institutul pedagogic din Braunschweig, îi consacră un studiu intitulat „Învățarea limbii engleze trebuie să înceapă devreme".

Încercări de învățare timpurie a unei limbi străine, în speță engleza, se efectuează în orașele Kassel, Tübingen, Hanovra etc. În majoritatea cazurilor se aplică metoda directă de predare, profesorii vorbind numai englezește. Nu se scrie, nu se citește, nu se învață gramatică, nu se fac lucrări acasă. Deoarece s-a constatat că la vîrsta fragedă a claselor elementare copiii obosesc mai repede și după cel mult 30 de minute nu mai sînt receptivi, la unele cursuri experimentale s-a optat pentru lecții zilnice de cîte 15 minute, care pînă în clasa a IV-a ajung la 30 de minute.

Experiențe corespunzătoare s-au întreprins și în Uniunea Sovietică. În opt grădinițe de copii din Leningrad, de pildă, copiii de 5—6 ani învață engleza, franceza sau germana. Revista „Sovetskaia Pedagoghika" relatează că acești copii învață o limbă străină mai repede și mai temeinic decît școlarii.

Deși succesul însușirii limbilor străine depinde de aptitudinile individuale, rezultatele generale obținute pînă acum în predarea acestor limbi începînd din primele clase ale școlii primare sînt pozitive, ceea ce face ca un număr crescînd de pedagogi din diferite țări să militeze pentru răspîndirea acestei formule. Firește, nu au fost încă elucidate toate dificultățile și riscurile ei. Se pare însă că vechile criterii potrivit cărora copiii pot învăța să citească abia la șapte ani și să înceapă studiul unei limbi străine la unsprezece ani nu mai sînt intangibile.

Expoziție de material didactic

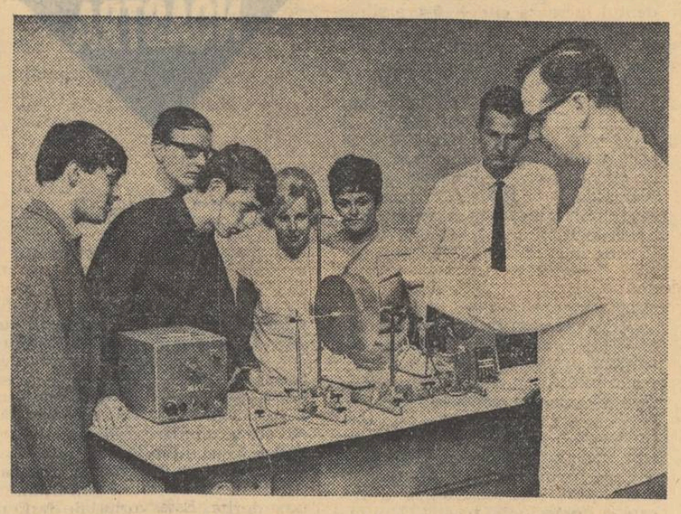

Studierea transportului sarcinilor cu ajutorul unuia din aparatele demonstrative de fizică construite de PHYWE-GÖTTINGEN.

În corpul „E" al Pavilionului Expoziției Economiei Naționale din Piața Scînteii s-a deschis recent o expoziție de materiale didactice a firmei PHYWE din Göttingen. În cadrul expoziției sînt prezentate materiale didactice pentru predarea cunoștințelor de fizică, chimie și biologie.

Calitatea principală a acestor instrumente didactice este faptul că demonstrațiile efectuate cu ajutorul lor pot fi urmărite cu ușurință de toți elevii unei clase. În același timp, avînd carcasele executate din material plastic transparent, aparatele respective permit să se observe bine principiul lor de funcționare. O altă caracteristică a majorității aparatelor prezentate este aceea că, printr-o asamblare judicioasă, pot fi folosite la demonstrații diferite.

Printre cele mai interesante exponate se numără aparatele demonstrative pentru transportul sarcinilor electrice cu măsurarea tensiunilor, cele pentru determinarea sarcinii specifice a electronului e/m, pentru determinarea constantei Planck. Sînt prezentate de asemenea truse complexe ,

Un stimulent pentru practicarea atletismului — insigna „Cercurile olimpice"

În scopul atragerii și stimulării tineretului spre atletismul de performanță, Ministerul Învățămîntului a instituit, după cum se știe, insigna „Cercurile olimpice". Cele cinci grade pe care le are această distincție sportivă reprezintă tot atîtea trepte pe care elevii le pot atinge în funcție de vîrstă și, cum e și firesc, de anumite norme atletice pe care trebuie să le îndeplinească.

Gradele insignei (cu un cerc, cu două cercuri etc.) conferă purtătorilor o serie de drepturi. De pildă, insigna cu două cercuri creează prioritate la admiterea în liceele cu program de educație fizică și în școlile sportive, iar cea cu cinci cercuri oferă celor care au dobîndit-o posibilitatea de a fi selecționați în lotul olimpic, bucurîndu-se de toate drepturile ce decurg din această calitate.

De curînd, Ministerul Învățămîntului a difuzat în școli «Regulamentul insignei „Cercurile olimpice la atletism"». Regulamentul arată scopul instituirii insignei, gradele acesteia, drepturile purtătorilor, condițiile de obținere. În anexă sînt indicate normele pentru insigna „Cercurile olimpice" la atletism pentru elevi și studenți, cu cele două grupe — băieți și fete.

Este bine ca profesorii de educație fizică să popularizeze larg în rîndul elevilor această insignă și, concomitent, să înceapă a-i pregăti în vederea obținerii ei.

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Institutul de științe pedagogice-București

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — sectorul „Istoria pedagogiei românești".
1 șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — sectorul „Istoria pedagogiei universale".
1 șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — sectorul „Activități artistice și practice".
1 șef sector cercetare științifică — specialitatea inginer industrial sectorul „Învățămînt profesional și tehnic".
1 șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie, Filiala Iași.
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie, sectorul „Educația adulților".
2 cercetători științifici principali — specialitatea pedagogie — sectorul „Învățămînt profesional și tehnic".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie sectorul „Mijloace moderne de învățămînt".
1 cercetător științific principal — specialitatea defectologie — sectorul „Pedagogie specială".
1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — sectorul „Activități pionierești".
1 cercetător științific principal — specialitatea statistică matematică — sectorul „Organizarea și eficiența social-economică a învățămîntului".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — sectorul „Educația în liceu".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — sectorul „Educația în școala generală".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — sectorul „Bazele teoretice și metodice ale pedagogiei".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Centrul de orientare școlară și profesională — Cluj.

Cererile de înscriere la concurs se primesc la secretariatul Institutului din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14 pînă la data de 25 octombrie 1967, însoțite de următoarele acte:
— copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe diplome echivalente în specialitatea respectivă ale unor instituții de învățămînt superior din țară, precum și de pe diplome din străinătate echivalate de Comisia superioară de diplome din cadrul Ministerului Învățămîntului;
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în științe, dacă este cazul;
— memoriu de activitate, împreună cu o listă de lucrări;
— cîte un exemplar din cele mai importante lucrări științifice ale candidatului sau extrasele lor;
— copie legalizată de pe certificatul de naștere;
— certificatul de sănătate;
— dovada situației militare;
— dovada stagiului și a restului perioadei de activitate în producție;
— autobiografia;
— caracterizarea făcută de către conducerea instituției (întreprinderii) de la care provine candidatul.

Concursul va avea loc în ziua de 1 noiembrie 1967, ora 8, la sediul Institutului de științe pedagogice din București.

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu

Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă:

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Riloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac sgomot la manipularea perdelei.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 916
Vineri 13 oct. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

UN VAST ȘI ÎNSUFLEȚITOR PROGRAM DE PERFECȚIONARE A ACTIVITĂȚII ECONOMICE

Publicarea Proiectului de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale a stîrnit un puternic ecou în rîndul muncitorilor, țăranilor și intelectualilor de pe întreg cuprinsul țării. Pînă la Conferința Națională a P.C.R. care va aproba acest important document, oamenii muncii din toate domeniile de activitate sînt chemați să-și spună părerea asupra prevederilor Directivelor. Întreaga concepție, profund științifică a acestui document cardinal pentru dezvoltarea în perspectivă a economiei noastre socialiste stimulează dezbateri ample, în care oamenii muncii din diferite sectoare valorifică bogata lor experiență, trec în revistă potențialul existent în fiecare loc de muncă, în vederea ridicării pe un plan superior a întregii activități economice.

Proiectul de Directive ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României a fost primit de întregul popor cu deosebită satisfacție. El oglindește caracterul științific al politicii partidului nostru, constituie o aplicare creatoare a învățăturii marxist-leniniste la condițiile actuale ale economiei noastre.

Noua organizare a întreprinderilor, a ministerelor, a tuturor unităților economice va asigura o eficiență economică sporită, va duce la înlăturarea verigilor intermediare inutile, la realizarea conducerii concrete și directe a producției. Măsurile îndreptate în această direcție sînt aplicabile, în mare parte, și în sectorul învățămîntului. Într-adevăr, existența unor verigi intermediare ce împiedică rezolvarea cu operativitate a unor sarcini, centralismul excesiv, efectuarea unor cheltuieli neeconomicoase sînt lipsuri pe care le-am întîlnit și în activitatea noastră. Drumul pe care îl parcurg, de pildă, unele propuneri spre minister și invers este foarte anevoios și de multe ori, ca în problema numirii suplinitorilor, reprezintă o simplă, inutilă și birocratică formalitate. Să ne gîndim și la cheltuielile pe care le fac unele școli pentru a achiziționa materiale care le sînt repartizate deși nu sînt absolut necesare bunei desfășurări a activității, sau pentru executarea unor lucrări de reparații trecute în plan în fiecare an deși se cer efectuate la intervale mai mari de timp. Toate acestea duc la o mare risipă de fonduri și constituie o abatere flagrantă de la principiile bunei gospodăriri.

Document de o însemnătate deosebită pentru societatea noastră socialistă, Proiectul de directive se înscrie în contextul măsurilor adoptate de partidul nostru în scopul promovării unor forme și metode care, ținînd seama de experiența acumulată, de stadiul actual al dezvoltării țării, de revoluția tehnico-științifică, sînt menite să contribuie la înflorirea continuă a patriei noastre.

Prof. MIRCEA CUCU
șeful secției de învățămînt a raionului 30 Decembrie

Am citit cu deosebită atenție Proiectul de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, document de o deosebită însemnătate pentru dezvoltarea economiei patriei noastre, pentru ridicarea continuă a bunei stări a poporului.

Încerc, alături de toți cetățenii României, via satisfacție de a vedea reflectat în acest studiu procesul de dezvoltare și modernizare prin care trece economia noastră socialistă într-o multilaterală și profundă prezentare analitică. Soluțiile preconizate răspund, de pe bazele unor analize științifice complexe, problemelor majore ale economiei noastre în actuala etapă și ale dezvoltării ei pe viitor.

Studiind cu atenție Proiectul de directive, colectivul didactic din liceul nostru economic și-a propus o revizuire atentă a obiectivelor din planul general de muncă al școlii. Astfel, ne propunem să punem un deosebit accent pe cunoașterea de către elevi a formelor de organizare științifică a muncii din întreprinderi, a avantajelor planificării socialiste, a formelor de aplicare a principiului centralismului democratic în economie. Vom stărui, de asemenea, asupra studierii elementelor ce constituie pîrghiile economico-financiare ale întreprinderii, asupra înțelegerii științifice a întregului mecanism al reproducției socialiste lărgite, a legăturii dintre producție, repartiție și circulație. Totodată, ne propunem să prezentăm multilateral elevilor problemele cointeresării materiale și ale stimulării inițiativei creatoare a muncitorilor și tehnicienilor. O dată cu studiul teoretic al acestor probleme vom asigura și cunoașterea nemijlocită de către elevi a vieții întreprinderilor.

Patria noastră are nevoie de cadre bine pregătite și este sarcina noastră să le formăm. Sîntem hotăriți ca, răspunzînd chemării partidului, aplicînd neabătut hotărîrile sale, să facem tot ce ne stă în putință pentru a-i instrui și educa pe elevi la nivelul cerințelor înalte ale prezentului.

Prof. CONSTANTIN MIHUȚ
directorul Liceului economic din Craiova

Document de o deosebită însemnătate, ce conturează cadrul și liniile directoare ale dezvoltării economice a României socialiste, Proiectul Directivelor C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale abordează multilateral și de pe poziții deplin științifice activitatea actuală și de perspectivă a tuturor sectoarelor și forțelor care contribuie la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a producției de bunuri materiale.

Un rol primordial în îndeplinirea sarcinilor legate de dezvoltarea economică a țării îl au cei chemați să muncească cu abnegație pentru traducerea în viață a indicațiilor partidului—marea armată a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor. Se desprinde clar de aici însemnătatea majoră pe care o capătă, în acest context, îmbunătățirea pe mai departe, modernizarea multilaterală în conținut și în formă a pregătirii noilor promoții de muncitori și specialiști ce își desfășoară activitatea direct în producție. Pentru colectivul didactic al unității noastre de învățămînt — Grupul școlar „Unirea" din București — care anual dă uzinelor și fabricilor sute de muncitori, tehnicieni și maiștri pentru industria constructoare de mașini, Proiectul de directive pune în evidență noi căi care vizează întărirea muncii de instruire și educare a tinerei generații. Întreaga pregătire a acestora va trebui să fie strîns corelată cu cerințele activității desfășurate în producție în condițiile perfecționării complexe a economiei noastre socialiste. Vom urmări îndeosebi familiarizarea viitorilor muncitori, maiștri și tehnicieni proiectanți cu ansamblul problemelor privind descoperirea și utilizarea rezervelor existente în toate fazele procesului de producție, valorificarea deplină și cu maximum de randament a capacităților de producție, stabilirea fluxurilor raționale de fabricație, alegerea celor mai adecvate tehnologii, folosirea cît mai judicioasă a timpului de lucru, reducerea consumurilor specifice, sporirea productivității muncii etc.

Ca oameni ai școlii, ca educatori ai tinerelor generații de muncitori și tehnicieni, ne vom strădui fără preget ca prin munca noastră să aducem o contribuție cît mai însemnată la îmbunătățirea activității în economie.

Ing. I. ȘERBĂNUȚ
directorul Grupului școlar „Unirea"
din București

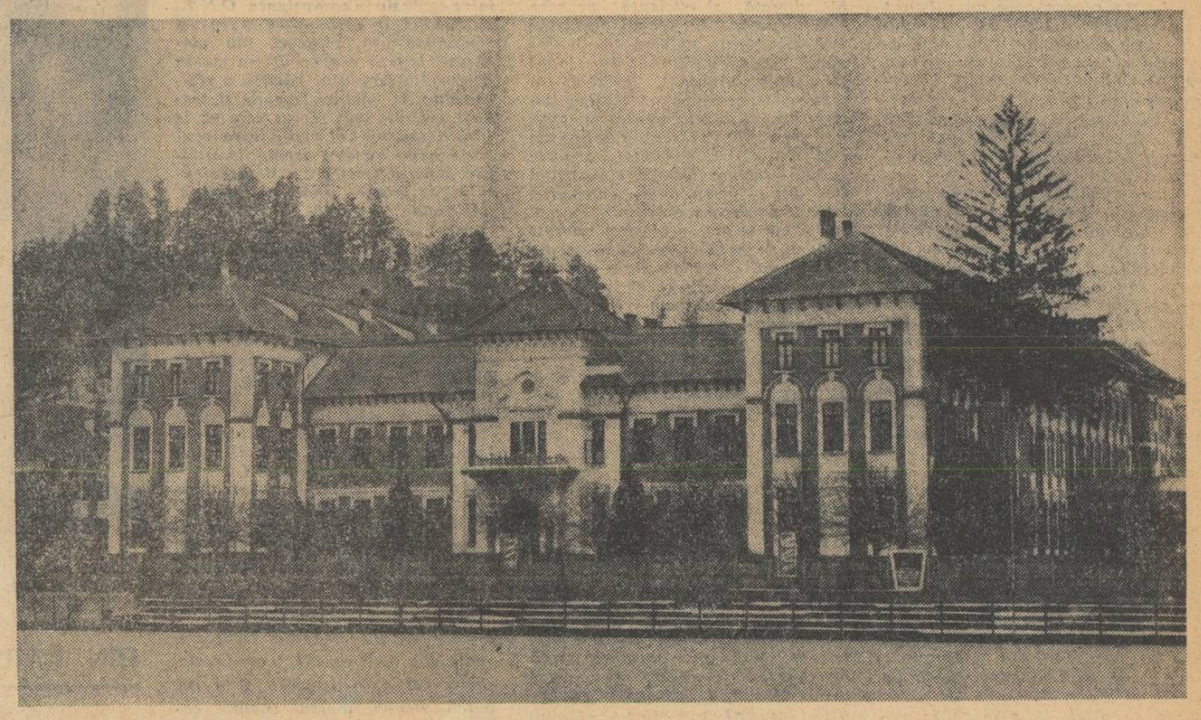

CENTENARUL LICEULUI PEDAGOGIC DIN CÎMPULUNG-MUSCEL

Cîmpulungul Muscelului, străveche cetate de scaun a Țării Românești, oraș cu bogate tradiții istorice și culturale și important centru industrial al regiunii Argeș, a sărbătorit împlinirea unui secol de existență a Liceului pedagogic. Cele cîteva mii de participanți, învățători și profesori veniți de pe toate meleagurile țării, actuali elevi și profesori, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, ai C.C. al U.T.C., părinți, cetățeni ai orașului, au trecut în revistă momentele importante ale existenței de un veac a școlii care și-a făcut un titlu de onoare din misiunea de a duce în lumea satelor lumina culturii.

Prin tradițiile sale seculare orașul Cîmpulung Muscel a oferit un mediu cultural prielnic unui asemenea lăcaș de cultură. Absolvenții lui, 4290 în decursul celor 100 de ani, au dat învățătură unui număr de peste 3.800.000 de elevi. Tradițiile orașului, numele școlii și ale dascălilor ei au fost purtate pe toate plaiurile românești, pe unde au lucrat învățătorii pregătiți aici.

Este impresionantă dragostea statornică pe care au păstrat-o de-a lungul anilor foștii elevi ai acestei școli dascălilor și școlii care i-a pregătit. „Indiferent de vîrstă și de ceea ce au fost drumurile noastre după terminarea școlii, noi toți, foștii elevi ai școlii centenare, avem comun faptul că am trăit o parte din copilăria și adolescența noastră între zidurile ei, muncind și visînd să ajungem folositori patriei" — spunea conf. univ. Ștefan Georgescu, prorector al Universității din București și fost elev al școlii.

Cu prilejul festivității au fost evocate figurile unor profesori a căror activitate s-a înscris la loc de cinste în istoria culturii românești, cum sînt acelea ale lui Ion Ionescu de la Brad, Constatin Esarcu, Ion C. Massim, P. S. Aurelian, dr. I. Nanu Muscel, Petre Dulfu, R. Gr. Melidon, V. G. Borgovan și alții. Din expunerea făcută la festivitate de actualul director al școlii, profesorul emerit Nicolae Nicolaescu, din alocuțiunile rostite de prof. emerit Ilie Stănculescu, conf. univ. Augustin Z. N. Pop, conf. univ. Ștefan Georgescu, ca și din documentele păstrate la expoziția școlii au fost reconstituite unele momente importante ale drumului de un secol al Liceului pedagogic din Cîmpulung Muscel. Înființată din inițiativa unor patrioți luminați — ca dr. Constatin Davila, Constantin Esarcu, Vasile Alexandrescu-Urechie, August Treboniu Laurian, Grigore Ștefănescu — „Școala normală pentru învățători", cum s-a numit la începuturile ei, avea misiunea să pregătească învățători pentru sate. În primul ei an de activitate a funcționat cu numai 72 de elevi și 12 profesori. De menționat că în decursul celor 100 de ani marea majoritate a elevilor școlii au provenit din lumea satelor, unde s-au și întors. Localul propriu de azi, din Cîmpulung Muscel, a fost dobîndit în 1896, după îndelungate și perseverente eforturi depuse de cărturari legați de popor. Condițiile de viață și de învățătură s-au îmbunătățit în comparație cu cele anterioare mai ales datorită muncii unite a profesorilor și elevilor școlii. Vizitînd școala în 1903, Spiru Haret, pe atunci ministrul instrucțiunii, a fost viu impresionat de cele realizate în gospodărirea și amenajarea clădirii, toate obținute fără nici un sprijin din partea organelor de stat de atunci.

Cu toate acestea, de condiții cu adevărat bune școala nu a putut dispune decît după eliberarea patriei, prin grija și prețuirea pe care au acordat-o partidul întregului nostru învățămînt. Așa se și explică faptul că în ultimii 22 de ani ea a pregătit cam tot atîția învățători cît pregătise în 77 de ani de existență anterioară. Pentru a avea o imagine clară a dezvoltării școlii în anii regimului nostru e suficient să se menționeze faptul că, dacă în anul 1938 ea avea un număr de 12 clase cu un efectiv de 440 de elevi, astăzi are 25 de clase cu 976 de elevi și un colectiv didactic de 45 de profesori. Internatul școlii asigură cazare pentru 300 de elevi și masă pentru un efectiv de peste 600 de elevi. Un însemnat număr de elevi cu situație bună la învățătură au primit burse.

Liceul pedagogic din Cîmpulung Muscel se mîndrește că, după un secol de activitate susținută, poate prezenta un bilanț rodnic. Răspunzînd sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român cu privire la creșterea rolului școlii în ridicarea nivelului cultural și de conștiință al întregului popor, corpul profesoral al liceului muncește cu deosebit zel pentru a-i înarma pe viitorii învățători cu o temeinică pregătire științifică și pedagogică.

C. RĂDOI

(Continuare în pag. a 2-a)

MĂSURI MENITE SĂ DETERMINE PROGRESUL MULTILATERAL AL SOCIETĂȚII NOASTRE

În întreaga țară a fost primită cu viu interes publicarea proiectului Principiile de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale. În rîndul participanților la discutarea acestui document, care va da un nou impuls ritmului dezvoltării economice, social-politice și culturale a țării noastre, se înscriu și numeroși oameni ai școlii. În scrisorile lor aceștia vorbesc despre însemnătatea măsurilor preconizate pe linia organizării administrativ-teritoriale a României socialiste, măsuri care vor dinamiza factorii meniți să ducă la ridicarea continuă a nivelului de civilizație al poporului.

Proiectul Principiilor de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale, adoptat de recenta plenară a C.C. al P.C.R., reprezintă un document de însemnătate majoră, o contribuție deosebită la progresul patriei.

Impetuoasa dezvoltare a României de azi, proprie etapei de desăvîrșire a construcției socialiste, impune în mod obiectiv perfecționarea formelor de organizare administrativ-teritorială astfel încît să se deschidă căi largi pentru înflorirea tuturor forțelor și capacităților creatoare existente, pentru valorificarea potențialului material și uman al întregii țări. În acest fel este orientată științific ridicarea așezărilor rurale la nivelul celor similare din țările avansate din punct de vedere economic, se asigură o repartizare judicioasă a obiectivelor cu caracter economic, a dotărilor social-culturale.

Ridicarea densității populației rurale în vatra satelor paralel cu acțiunea de amplasare judicioasă a construcțiilor școlare vine în sprijinul activității cadrelor didactice. Devenite unități tot mai puternice, strîns legate de viața unor sate moderne, școlile rurale vor putea să-și îndeplinească mereu mai bine menirea lor de centre ale culturii poporului.

Prof. GH. ENACHE
directorul Școlii generale Furculești
raionul Alexandria

Gîndirea vie, creatoare, spiritul profund științific care caracterizează activitatea partidului nostru își găsesc o puternică expresie și în documentul Principiile de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale. Izvorît din studierea aprofundată a cerințelor vieții, a realităților actuale ale României socialiste, acest document răspunde pe deplin necesităților societății noastre.

Munca mea îndelungată ca director de școală sătească mi-a arătat că existența a două verigi intermediare interpuse între organele centrale și unitățile școlare a determinat amplificarea birocrației, a unei scriptologii greoaie și adesea inutile, a dus la întîrzieri exagerate în transmiterea anumitor indicații, uneori chiar la contrazicerі între sarcinile primite. Crearea județelor, unități administrativ-teritoriale complexe din punct de vedere economic, social și cultural, va contribui la rezolvarea operativă și competentă a problemelor, la dezvoltarea inițiativei locale.

Întărirea pe plan economic, social și cultural a localităților rurale se va răsfrînge pozitiv, pe numeroase planuri, asupra vieții unităților școlare de la sate, astfel încît acestea să poată răspunde tuturor exigențelor unui învățămînt modern.

Prof. HARALAMBIE DINA
directorul Școlii generale Baia de Fier,
regiunea Oltenia

CÎND COPILUL ÎNCEPE ȘCOALA LA 6 ANI

Factori stimulatori ai dezvoltării copiilor ● Cum trebuie să stea elevii în bancă ● Între scrisul oblic și cel drept ● Semnalele exterioare și dinamica corticală.

După cum se știe, în acest an școlar se efectuează, într-un număr de 80 de școli din întreaga țară, un experiment privitor la coborîrea vîrstei de școlarizare de la 7 ani la 6 ani. Pentru o asemenea coborîre pledează numeroase cercetări, realizate atît pe plan mondial cît și în țara noastră (la Institutul de igiena muncii). Cercetările au arătat că au crescut simțitor indicii dezvoltării fizice a copiilor, ca urmare a îmbunătățirii continue a condițiilor de viață ale populației. Pe de altă parte, s-a lărgit mult aria mijloacelor de informație (mass-media), care a cuprins masele largi ale populației influențînd îndeaproape și pe copii. Conform teoriei intercorelației dintre învățare (în sens larg) și dezvoltare, organul ontogenezei copilului — creierul — se dezvoltă funcțional mai de timpuriu. De aici concluzia că la 6 ani copilul poate fi apt pentru învățătură.

Se pun însă, în legătură cu realizarea acestei posibilități, numeroase probleme. Într-adevăr, trecerea de la joc la activitatea de învățătură este un proces foarte complex, care presupune, în dezvoltarea sa dialectică, o restructurare a psihologiei copilului, adică adaptarea lui la noile cerințe ale școlii în cadrul procesului didactico-educativ. În acest sens școala, ca instituție socială, îl pune pe copil în situația de a se acomoda unui sistem de viață gata construit și de a asimila acțiuni și fapte specifice unui comportament diferit de cel stereotipizat pînă la 6 ani. Altfel spus, ea îi impune structura sa socială proprie, modificîndu-i treptat psihologia.

Procesul de adaptare nu se realizează de la sine, fără zguduiri. Configurarea noilor structuri mintale presupune, pe de o parte, procese de reversibilitate, de restructurări succesive, de ordonare în timp, de asociativitate, de identitate etc., iar pe de altă parte mascarea și chiar stingerea structurii mintale vechi ce intră în contradicție cu noile cerințe. Uneori, configurarea noilor structuri mintale întîmpină rezistența celor vechi — la unii copii luînd chiar forma unor adevărate stări conflictuale, care nu pot fi întotdeauna detectate de educator și care pot influența negativ conformarea personalității. Pentru profilaxia unor asemenea fenomene, a suprasolicitării și surmenajului este necesară respectarea unor reguli și principii medico-pedagogice, precum și căutarea și descoperirea unor condiții care să acționeze ca factori stimulatori, de dezvoltare. Ne vom opri asupra cîtorva dintre acestea.

La șase ani, procesul de calcifiere se realizează în direcția schimbării dentiției, a calcifierii toracelui și claviculei și a perfectării curburilor regiunilor coloanei vertebrale. În legătură cu schimbarea dentiției, pentru învățător prezintă importanță mai ales modificările trecătoare în vorbirea copiilor. Uneori, datorită unei defectuoase educații și supravegheri în familie, din fenomen trecător aceste modificări pot deveni un fenomen permanent, cu atît mai mult cu cît la copiii de 6 ani defectele de vorbire sînt cauzate și de alți factori. Iată de ce învățătorul trebuie să combată cu stăruință deformarea aspectelor fonematice, rostind de repetate ori forma corectă a cuvîntului pentru ca diferențierea să fie cît mai conștientizată de copii. În felul acesta el va contribui nu numai la corectarea vorbirii dar, indirect, și la îmbunătățirea dinamicii corticale, a funcției sale de sistematizare.

Lector N. C. MATEI
Universitatea București

(Continuare în pag. a 4-a)

VIAŢA CURENTĂ A ŞCOLII

ACTIVITATEA CU PIONIERII

Necunoscutul din preajma noastră

Există repere care au asigurat totdeauna şi vor garanta în continuare, în mod aproape automat, o cotă relativ satisfăcătoare a activităţii culturale şi artistice pionereşti: atracţia spontană a pionierilor spre artă, jocul înclinaţiilor şi talentelor, tradiţia serbărilor şcolare, climatul general al vieţii cultural-artistice etc. Nu există riscul secării fluxului acestei activităţi, dar ne preocupă adîncimea, debitul şi forţa sa. Dorim cu deplină îndreptăţire ca toţi copiii să cînte, să dănseze, să recite, nu ne satisface festivismul, tindem să evităm gîtuirile şi „vacanţele" în acest domeniu, ca şi plictiseala izvorînd în aceeaşi măsură din improvizaţie cît şi din suprăîncărcare.

Prin reorganizarea activităţii pionereşti, responsabilii deplini — şi nu în paralel — ai acestei cauze au devenit dascălii. Toamna primei recolte este rodnică, iar noii lăstari prinşi în calendarul vieţii de organizaţie îşi vor dovedi, nu ne îndoim, fertilitatea: noul regulament al Festivalului cultural artistic pionieresc, concursurile de artă plastică şi de fotografii artistice, concursul literar etc.

Se insinuează, cu toate acestea, un anumit snobism steril în acţiunile noastre culturale. Există formule care migrează din şcoală în şcoală, dintr-un program de activitate în altul, în care se investesc speranţe şi eforturi categoric disproporţionate faţă de puţinătatea rolului. Ne referim la acele „simpozioane", medalioane, montaje, sesiuni de comunicări (!) şi alte asemenea acţiuni învelite în staniol şi agăţate cu orgoliu în crengile altminteri firave ale acestor programe. Nu respingem din principiu dreptul lor la existenţă, dar ne gîndim cu groază la cantitatea de muncă simplă, directă şi eficientă pe care o dislocuiesc în cazul cînd tocmai asemenea acţiuni ar hotărî stilul muncii culturale în rîndul pionierilor. Aparent, formele amintite înnobilează această activitate, îi conferă etichetă şi un anumit „majorat". În realitate, de cele mai multe ori, întocmai ca nişte panouri frumos pictate, ele ascund un teren viran. Or, cultivarea acestui ogor care e timpul liber al şcolarilor noştri — şi care nu este nici pe departe nelimitat — nu ne interesează cîtuşi de puţin sub aspectul pavoazării ci al fertilizării sale reale. Nu aducem tractorul într-o grădină de flori. Modestia în această direcţie e un semn nu numai de pudoare, ci şi de realism.

E foarte bine ca pionierii să aibă, de pildă, întîlniri cu scriitorii. Dar nu e oare mai simplu, ca o treaptă perfect accesibilă celor mai largi mase de copii, să se întîlnească — fără mare zgomot — cu opera scriitorilor? Cunosc comandanţi pe care îi trec toate sudorile pînă aduc „cu mari sacrificii" cîte o personalitate la asemenea întîlniri. Lăudabil, dacă n-ar neglija adevărul că personalităţi nu se găsesc doar la centru şi numai în sfera Academiei sau a uniunilor de creaţie. O concepţie neprotocolară asupra întîlnirilor ca formă curentă de activitate pionierească ar duce la o agendă surprinzător de bogată: întîlniri cu rapsozi ai satului, cu veterani ai războaielor, cu „eroi" ai diferitelor întîmplări, cu meşteri populari, figuri remarcabile ale oricărei localităţi etc.

Nu negăm valoarea unor vizite la puncte de mare şi unanim interes turistic. Ne mîhneşte doar caracterul extraordinar care se conferă acestor acţiuni ce pot deveni cu uşurinţă „pîinea zilnică" a vieţii pionereşti. Cu o condiţie: ca detectarea locului de vizitat să nu intre exclusiv în competenţa O.N.T., să devină o preocupare a însuşi comandantului, propriul său pionierat. Istoria n-a ocolit un metru pătrat din pămîntul patriei, a ridicat cote de balade, legende şi tradiţii pretutindeni. Totul este să le ştim desţeleni. Cel mai adesea pentru aceasta nu este nevoie de autocar. Zona de mişcare a detaşamentului se poate gîndi şi intensiv „Atlantida" se află în preajma noastră, palpitanta sondare a necunoscutului necesită însă în primul rînd o deplasare a concepţiei noastre. Vizităm muzee — şi acest lucru e pe deplin îndreptăţit — dar ne satisface întru totul ocazionalismul acestor acţiuni? Firește că nu, atîta vreme cît nenumărate şcoli au devenit ele însele muzee şi cîtă vreme s-a dovedit că, sub îndrumarea unor dascăli cu marea lor pasiune de a descoperi şi colecţiona pot deveni ei înşişi, oriunde, admirabili muzeografi.

Exemplele pot fi înmulţite, dar ne oprim aici. E doar un prim paragraf dintr-o pledoarie pentru simplitate ce va trebui continuată şi transformată într-o bătălie generală. Pionieria — mîndră desfăşurare a tuturor disponibilităţilor — trebuie dezancorată din festivism. Acţiunile de paradă, artificiale, preţiozităţile, o istovesc şi o încurcă. Pentru mersul înainte cadenţa firească n-o dau nici salturile, nici pasul gigant, ci pasul mărunt şi continuu. Înţelepciunea comandantului constă în a propune acestui pas ţinerare mereu practicabile în expediţia pe care vîrsta însăşi — copilăria — o întreprinde spre necunoscut. Senzaţionalul încorporării sale nu are nevoie de false porţi de triumf.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

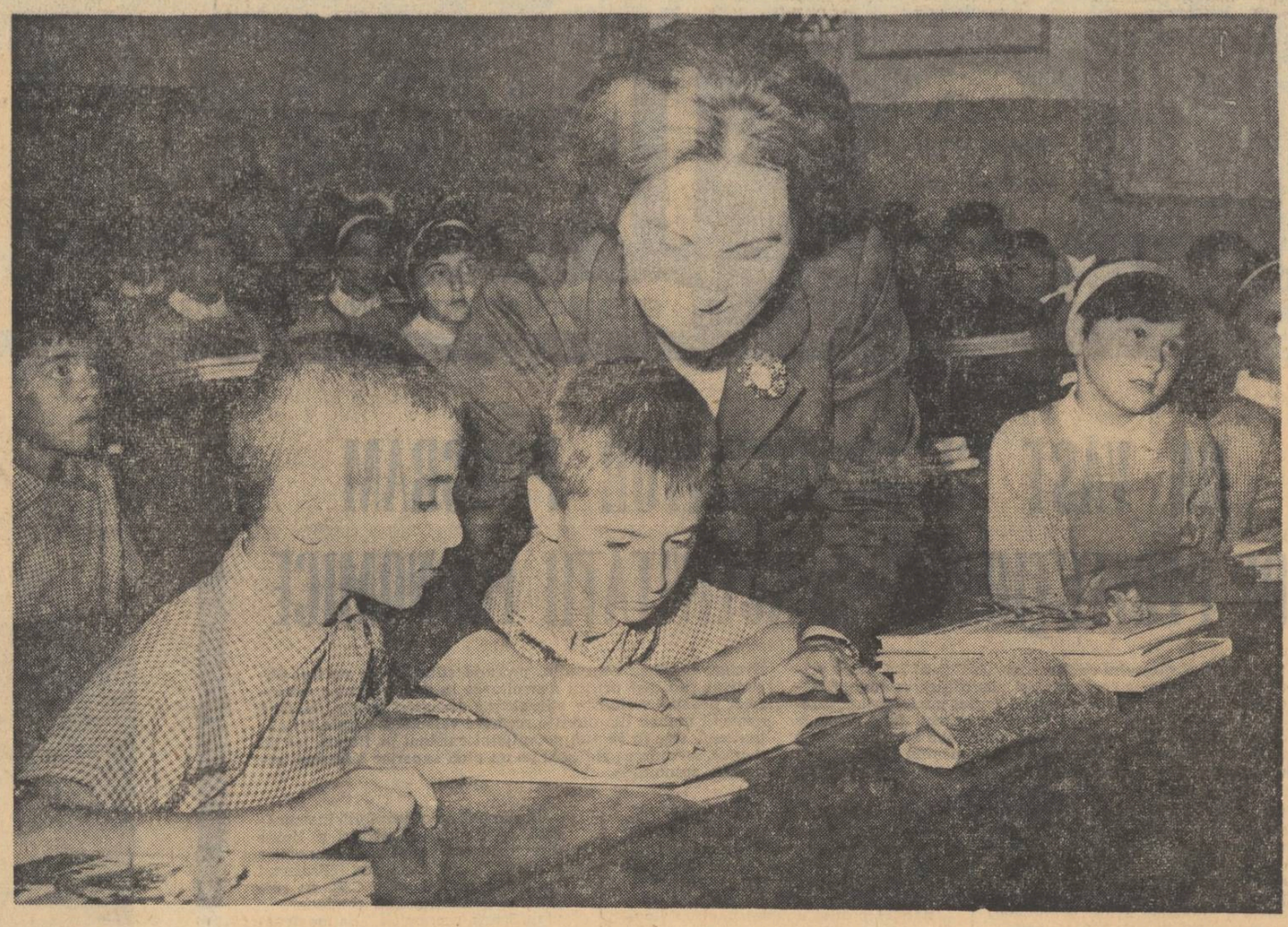

Sub îndrumarea atentă a învăţătoarei încep să se contureze primele slove.

DIN CARNETUL INSPECTORULUI

Educaţia profesională — o dominantă a activităţii în liceele de specialitate

Educaţia profesională constituie în prezent, una din dominantele preocupărilor corpului didactic din liceele de specialitate. Atenţia care i se acordă este pe deplin justificată: prin mijlocirea acestei educaţii se adînceşte ataşamentul elevilor pentru profesiunea aleasă, se întăreşte sentimentul lor de răspundere faţă de nivelul pregătirii de specialitate, faţă de cerinţele mereu mai înalte ale activităţii în diferite sectoare ale economiei noastre socialiste.

Elocventă pentru ponderea acestor preocupări este activitatea ce se desfăşoară la Liceul economic din Caracal unde conducerea (director prof. Gheorghe Petrescu), ca şi profesorii, urmăresc stăruitor să-i facă pe elevi să cunoască bine şi să îndrăgească specificul viitoarei lor activităţi profesionale. În planul comun al şcolii şi al organizaţiei U.T.C. sînt prevăzute o serie întreagă de acţiuni menite să-i familiarizeze pe viitorii economişti cu activităţile specifice întreprinderilor din localitate. (După cum se ştie, în ultimul timp, o dată cu crearea pe aceste locuri a unor mari unităţi ale industriei alimentare, Caracalul a devenit o prezenţă economică marcantă). În acelaşi timp, problemele educaţiei profesionale formează şi obiectul unor studii întreprinse de colectivul şcolii. Cercetînd factorii care au determinat hotărîrea elevilor de a urma cursurile Liceului economic, directorul şcolii stabileşte, împreună cu diriginţii claselor, măsurile corespunzătoare pe plan educativ. O atenţie deosebită este acordată acelor elevi care s-au îndreptat spre acest liceu fără a încerca o atracţie deosebită pentru profesia de economist, doar pentru că doreau să urmeze cursurile unei şcoli de grad mediu. Acestor elevi le sînt prezentate în mod special, pe baza ultimelor documente de partid şi de stat, perspectivele muncii pe care o vor desfăşura ca specialişti în economie după absolvirea şcolii.

Acordînd toată atenţia muncii educative, cadrele didactice de la Liceul economic din Caracal pun în acelaşi timp pe primul plan grija pentru instruirea elevilor, conştiente de faptul că dragostea pentru profesiune, entuziasmul în muncă dau roade numai dacă sînt susţinute de o temeinică pregătire de specialitate. În mod eficient contribuie la această pregătire activitatea în laboratoarele modern dotate ale liceului, unde se desfăşoară lucrări practice de specialitate cum sînt analiza calitativă a materiei prime, a semifabricatelor şi a produselor finite la nivelul exigenţelor tehnicii contemporane.

O vie preocupare pentru educarea profesională a elevilor manifestă şi corpul didactic al Liceului industrial de construcţii din Timişoara (director tov. Pantelimon Nechita). Aci, unul din mijloacele educării elevilor în spiritul dragostei pentru profesiunea aleasă este filmul. Se proiectează adesea filme didactice şi de popularizare, diafilme şi diapozitive înfăţişînd importanţa muncii constructorilor şi realizările ei. Mai mult chiar: în cadrul cineclubului grupului şcolar de construcţii din Timişoara a fost realizat filmul „Începuturi", care prezintă aspecte semnificative ale vieţii liceului. Debutînd cu secvenţe care înfăţişează înălţarea clădirii şcolii chiar de către elevii grupului şcolar de construcţii, filmul continuă cu momente din viaţa şcolii — din activitatea de studiu, din practica în ateliere şi pe şantiere, din activitatea în cercuri şi din participarea la munca patriotică. Această adevărată monografie în imagini are asupra elevilor un puternic efect educativ, dezvoltîndu-le ataşamentul şi sentimentul de mîndrie pentru profesia de constructor. În cadrul cineclubului au fost realizate, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, şi alte filme care au contribuit la creşterea interesului elevilor pentru viitoarea lor profesiune. Unul din acestea, intitulat „Aspecte ale modernizării învăţămîntului", prezintă o serie de probleme actuale ale utilizării mijloacelor tehnice audio-vizuale şi ale programării în predarea diferitelor discipline de specialitate, în timp ce altul cu titlul „Montarea radiatoarelor", înfăţişează multilateral acest proces tehnologic, la un nivel care a determinat organele de resort să solicite efectuarea de copii pentru utilizarea acestui film în întreg sectorul construcţiilor.

Urmărind să asigure elevilor o pregătire cît mai bună, colectivul didactic al Liceului de construcţii din Timişoara îşi propune să amenajeze un laborator fonetic pentru predarea limbilor străine şi să realizeze o reţea de televiziune cu circuit şcolar.

Desigur că această atmosferă de strădanii creatoare orientată către ridicarea continuă a nivelului muncii instructiv-educative este cît se poate de favorabilă educării profesionale a viitorilor tehnicieni constructori.

Ing. TEODOR NIŢULESCU
inspector principal în Ministerul Învăţămîntului

Alegerile în unităţi

Zilele acestea, în toate unităţile de pionieri s-au desfăşurat alegerile pionereşti.

În raionul Tudor Vladimirescu, alegerile, pregătite din primele zile ale trimestrului I, au constituit un bun prilej de a trece în revistă activitatea desfăşurată în anul şcolar trecut, de a veni cu noi şi interesante propuneri pentru activitatea viitoare.

Discuţiile vii care s-au purtat în cadrul adunărilor de alegeri au dovedit că înnoirile care au avut loc în organizaţia pionierilor au determinat o îmbunătăţire simţitoare a conţinutului activităţii, înviorînd-o. Pionierii participă cu deosebit interes, cu dragoste la viaţa de organizaţie. Sprijiniţe de experienţa pedagogică a comandanţilor, însufleţite de entuziasmul pionierilor, acţiunile iniţiate au avut, de cele mai multe ori, o maximă eficienţă.

Pionierii de la Şcoala generală nr. 95 au arătat la adunarea de alegeri, că acţiunile pe care le socotesc cele mai izbutite şi pe care le-au îndrăgit cel mai mult au fost cele care le-au îngăduit să cunoască mai bine patria, trecutul de luptă al poporului, realizările dobîndite azi sub conducerea partidului. De neuitat va rămîne pentru ei, de exemplu, vizita pe care au făcut-o la Monumentul Eroilor de la Mărăşeşti unde au evocat, împreună cu profesorul lor de istorie, faptele de vitejie ale ostaşilor români. Şi pionierii de la Şcoala generală nr. 81, au vorbit la alegeri despre excursiile făcute în această vacanţă, excursii care le-au dat prilejul să adune materiale pentru „colţul etnografic" de la Camera pionierilor, ca şi pentru cercurile de ştiinţe naturale, de folclor, de foto. La rîndul lor, pionierii de la Liceul nr. 39 au subliniat, în cadrul adunării de alegeri, caracterul interesant al unor acţiuni cum sînt concursurile de tipul „Cine ştie cîştigă". Ei au arătat că un asemenea concurs, cu tema „Ce ştiţi despre frumuseţile şi bogăţiile regiunilor ţării", le-a dat prilejul să-şi îmbogăţească mult cunoştinţele despre geografia şi istoria patriei, despre comorile culturii româneşti.

În adunările de alegeri s-a vorbit însă pe larg şi despre acţiunile organizate în anul şcolar care a început. Arătîndu-şi interesul pentru cercurile pe obiecte, pionierii de la Şcoala generală nr 21 au vorbit bunăoară despre deschiderea cursurilor, despre primele şedinţe ale acestora şi despre planurile lor de activitate. La Şcoala generală nr 80, perioada care a precedat alegerile s-a caracterizat prin primirea unui nou contingent de copii în rîndurile organizaţiei pionierilor. Demn de relevat este faptul că aceste primiri au avut un caracter foarte atrăgător. De pildă, una din adunările de primire a avut loc la Călugăreni, acolo unde şi-a aşezat tabăra Mihai Viteazul. Se înţelege că, în aceste condiţii primirile noilor pionieri au constituit momente emoţionante, cu un bogat conţinut educativ.

De un deosebit interes s-au bucurat şi numeroasele propuneri pe care pionierii le-au făcut la adunările de alegeri cu scopul de a îmbogăţi programele de activitate ale unităţilor şi detaşamentelor. Este de reţinut, de exemplu, propunerea pionierilor de la Şcoala generală nr 84 de a se institui o ştafetă a pionierilor din raionul „Tudor Vladimirescu" a cărei ultimă etapă să se încheie în cinstea „Zilei pionierilor". Interesante sînt şi propunerile care se referă la alcătuirea unor reviste pionereşti, a unor albume menite să ilustreze activitatea detaşamentelor. Din sugestiile şi propunerile făcute s-a desprins interesul sporit pe care îl manifestă fiecare pionier pentru îmbunătăţirea activităţii în unitatea din care face parte.

Pentru cei ce au fost propuşi în colectivele de conducere ale unităţilor, adunările de alegeri au oferit învăţăminte preţioase, le-au dat numeroase sugestii referitoare la modul cum să-şi organizeze activitatea viitoare.

ELENA BLIDEANU
preşedintele Consiliului organizaţiilor pionierilor din raionul „Tudor Vladimirescu"

CENTENARUL LICEULUI PEDAGOGIC DIN CÎMPULUNG—MUSCEL

(Urmare din pag. 1)

În munca de instruire, a spus în cuvîntul său directorul şcolii, o preocupare de seamă a cadrelor didactice este aceea de a-i ajuta pe elevi să-şi însuşească în mod conştient cunoştinţele, printr-o participare activă la lecţie în toate momentele ei. La orice obiect de învăţămînt elevii sînt îndrumaţi să stabilească legături cauzale între fenomene, precum şi legăturile de dependenţă dintre acestea. Pentru asigurarea unui studiu conştient şi activ, profesorii noştri i-au deprins pe elevi să distingă esenţialul de secundar, să-şi aplice cunoştinţele în condiţii variate şi să se folosească de ele la însuşirea unor cunoştinţe noi. Discuţiile dintre profesori şi elevi sînt astfel organizate încît stimulează efortul de judecată al elevilor şi contribuie la formarea gîndirii independente. În activitatea lor cadrele didactice au ridicat la rangul de lege principiul legării teoriei de practică, formînd la elevi cunoştinţe, priceperi şi deprinderi care să-i ajute în viaţă. În activitatea lor profesională. Activitatea practică a elevilor în ferma, sera şi grădina şcolii le dă posibilitatea să-şi însuşească mai temeinic cunoştinţele.

La festivitatea de sărbătorire au luat cuvîntul şi unii din foştii profesori şi elevi ai liceului. Cuvinte emoţionante a rostit profesorul pensionar Dumitru Niţulescu, în vîrstă de 98 de ani, a cărui carieră didactică a fost legată de începuturile şcolii Învăţătorul D. Giuculescu din promoţia anului 1904, veteran al luptelor de la Mărăşeşti, a evocat în cuvîntul său climatul pozitiv, de înţelegere şi sprijin faţă de lupta socială a ţărănimii, care a caracterizat şcoala. Mulţi dintre absolvenţii şcolii au fost urmăriţi şi judecaţi ca „instigatori" ai răscoalelor ţărăneşti din 1907. Cazul învăţătorului Ion Petrescu, fost elev al şcolii, deţinut şi judecat pentru participare la răscoală a intrat în istoria contribuţiei pe care învăţătorimea a adus-o la lupta pentru dreptate socială. La rîndul său lectorul universitar Ilie Stănculescu, profesor emerit, care timp de un deceniu a fost director al şcolii, a subliniat grija permanentă de care s-a bucurat Liceul pedagogic din partea partidului, simţul de răspundere cu care colectivul didactic şi-a desfăşurat şi-şi desfăşoară activitatea.

În numele biroului Comitetului regional al P.C.R. şi al Sfatului popular regional, şcoala centenară a fost salutată de tovarăşul Constantin Sandu, preşedintele Comitetului executiv al Sfatului popular regional Tov. Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., a adus salutul C.C. al U.T.C., iar prof. univ. Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei, pe acel al Ministerului Învăţămîntului.

În încheierea festivităţii, într-o atmosferă de puternic entuziasm, a fost trimisă o telegramă C.C. al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în care membrii corpului profesoral şi elevii liceului, exprimîndu-şi mulţumirea şi recunoştinţa pentru preţuirea şi grija arătată de partid şcolii şi slujitorilor ei, se angajează să-şi consacre întreaga putere de muncă, talentul şi experienţa educării tinerelor generaţii, ridicării continue a nivelului ştiinţific al învăţămîntului, propăşirii culturii româneşti.

Festivitatea sărbătoririi centenarului Liceului pedagogic din Cîmpulung Muscel s-a încheiat prin dezvelirea unei plăci comemorative şi inaugurarea unei expoziţii. Participanţii au asistat apoi la un bogat program cultural artistic, susţinut de elevii liceului.

RELIEF

PE NEGATIV

„Andrisantul necunoscut"

La secţia de învăţămînt a regiunii Braşov a sosit un plic: „Pentru tov. inspector S. Misarca". Nu l-a găsit însă şi a făcut calea întoarsă. Ce conţinea? Asta nu ştim pentru că nimeni nu l-a desfăcut. Obiceiul de a desface plicuri închise îl avea numai inspectorul Misarca. Pe el îl atrăgeau în special plicurile cu subiecte pentru examene. Ce făcea cu subiectele? Le valorifica omul în linişte. Aşa a făcut de curînd cu subiectele examenului de admitere la Liceul din Predeal. Îşi zicea: „Cine o să bănuiască de ilegalităţi pe un ditamai inspector regional? Cine o să mă verifice tocmai pe mine, care am fost delegat să controlez loialitatea comisiei de examen de la Predeal?"

Numai că...

Acum, nu-i mai expediaţi scrisorile pe adresa de la secţia de învăţămînt. Andrisantul nu mai este aici. A fost destituit.

Se aşteaptă un răspuns

În anul şcolar trecut, la vremea cînd se pregătea publicarea posturilor vacante, prof. Iosif Oanţă, directorul Liceului pedagogic din Cluj, a avut mult de muncă: a sucit şi a învîrtit, a combinat şi a socotit orele şi catedrele existente în şcoală. Pînă la urmă toate au ieşit aşa cum a vrut. Toamna însă (cînd se numără bobocii!), deşi directorul se străduia din greu să meargă totul strună, au ieşit la suprafaţă cîteva catedre, rămase libere chipurile „din greşeală". Cum a fost posibil?

— Simplă omisiune — spune directorul.

— Cei care trebuiau să verifice încadrările au fost fie prea încrezători, fie nepricepuţi, afirmă, nu fără nuanţă autocritică, tovarăşii de la secţia de învăţămînt.

Dar Ministerul Învăţămîntului le-a cerut precizări. E normal, cineva trebuie să răspundă. De cîteva zile tovarăşul director se chinuie să ticluiască un răspuns. De data asta nu se mai prind „simplele omisiuni"!

Centre de învăţare a unor discipline sportive

Şcoala sportivă nr. 2 din Bucureşti organizează şi în acest an centre de învăţare a unor discipline sportive sau de perfecţionare în disciplinele respective. Astfel, se vor organiza cursuri de înot, tenis de cîmp, ski, judo, şah. Durata unui ciclu este de 30 de zile.

Cursurile încep la data de 16 octombrie 1967, dată la care se inaugurează şi ciclul şedinţelor de gimnastică medicală.

Înscrierile se fac zilnic la sediul Şcolii sportive nr. 2 din Bucureşti, b-dul Dimitrov nr. 128.

OPINII

Cale liberă şi bariere PE TRASEUL CERCURILOR DE ELEVI

Despre activitatea cercurilor de elevi din licee s-a mai vorbit şi s-a mai scris şi în alte rînduri. S-au confruntat puncte de vedere, s-au formulat propuneri în legătură cu structura cercurilor şi conţinutul programelor pe baza cărora funcţionează ele. Toată lumea — începînd de la direcţia de specialitate din Ministerul Învăţămîntului şi pînă la cadrele didactice — socoteşte că se impune o înnoire a modalităţilor de lucru în cercuri. Căile concrete ale acestei înnoiri, însă, nu au fost încă trasate. Dorind să contribuie la conturarea lor, redacţia gazetei noastre a solicitat unor conducători experimentaţi de cercuri, unor cadre didactice universitare, unor cercetători şi scriitori să-şi spună cuvîntul în această privinţă.

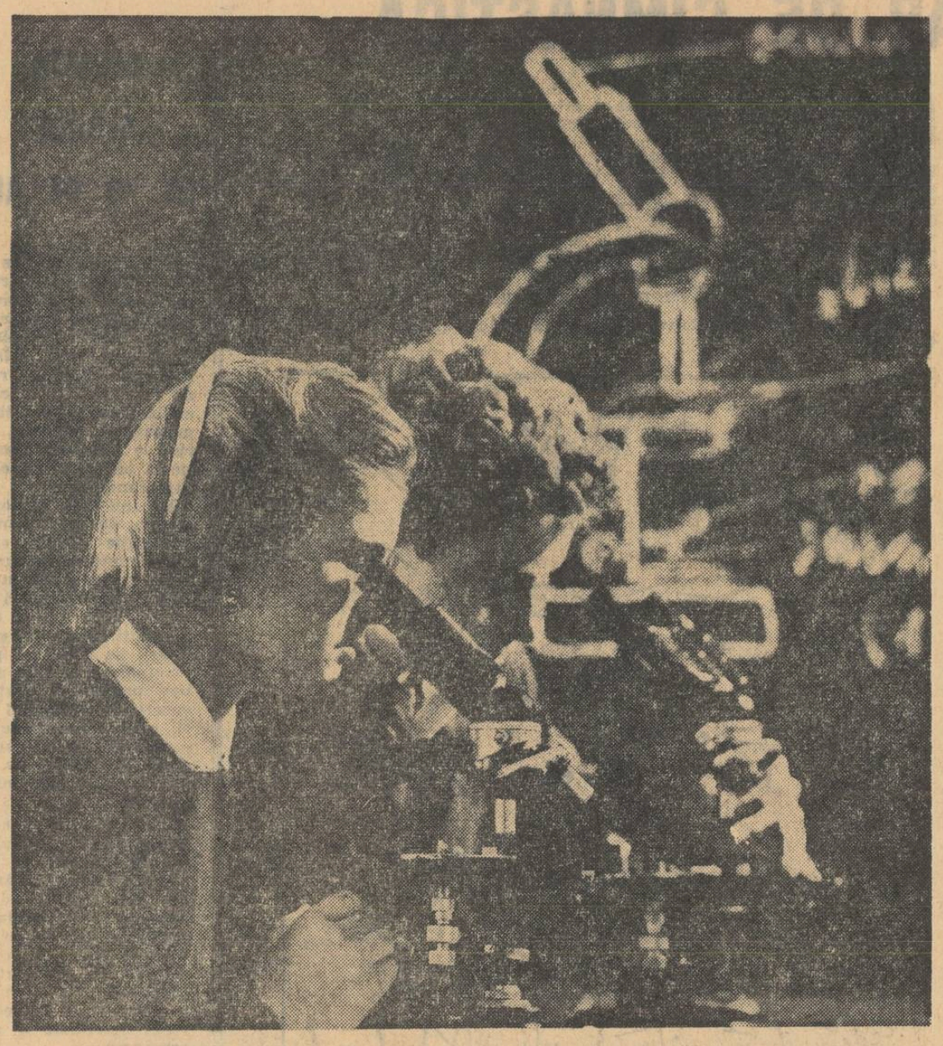

De ce să limităm preocupările, orizontul elevilor?

„Sînt categoric de părere — ne-a spus prof. OSCAR ROSEANU, de la Liceul „Spiru Haret" — că gruparea elevilor în cercuri trebuie să ţină seamă de înclinaţiile manifestate în prealabil de aceştia. Deci, tineri cu aptitudini, chiar cu un început de pasiune pentru activitatea în domeniul respectiv, şi nu elevi „neutri", cărora să le ocupăm timpul liber cu o activitate utilă oarecare. Sînt în această privinţă destule alte forme ale muncii extraşcolare spre care ne putem orienta.

Cît despre conţinutul activităţii în cercuri..."

În loc să ne vorbească însă despre acest conţinut, prof. Roşeanu ne-a invitat în modernul laborator de chimie al liceului şi, după preparativele de rigoare, ne-a prezentat două filme. Unul ilustrează trecerea de la rezolvarea grafică şi de laborator a unor probleme de chimie la aplicaţiile acestora pe planul tehnicii industriale, celălalt reacţiile ionice şi importanţa acestora.

Filmele acestea — ne informează profesorul Roşeanu, au fost realizate de membrii cercului de chimie de la Liceul „Spiru Haret", în colaborare cu membrii altor cercuri. Ele au constituit o activitate pasionantă, căreia elevii i s-au dăruit cu deosebit entuziasm pentru că le solicita o muncă creatoare, inventivitatea, capacitatea constructivă. Pe parcursul realizării lor s-au conturat forme noi de activitate a cercurilor. Cercul foto s-a transformat într-un veritabil cineclub şi şi-a îmbinat strîns lucrările cu cercul de chimie.

— După cum vedeţi, cercurile din şcoala noastră nu şi-au limitat activitatea strict la anumite discipline. În definitiv, de ce am limita preocupările, orizontul elevilor? De vreme ce în ştiinţa şi tehnica contemporană se vădeşte tot mai mult tendinţa interferării unor domenii aparent depărtate, de ce nu am lăsa să pătrundă şi în şcoală, în forme specific educative, o asemenea tendinţă?

Îi aud uneori pe unii colegi ai mei — a continuat prof. Roşeanu — întrebîndu-se cum să echilibreze în activitatea cercurilor temele de istoria ştiinţei pe de o parte şi temele de cercetare, pe de altă parte. Mie personal dilema istorism-cercetare nu mi se pare greu de rezolvat. Fără îndoială, orientarea cercurilor către studierea unor aspecte din istoria ştiinţelor este utilă. Elevii desprind astfel lecţia de etică a unor vieţi consacrate în întregime ştiinţei, progresului, înţeleg mai profund valoarea imenselor acumulări de gîndire omenească ce s-au sedimentat de-a lungul a secole pe parcursul nesfîrşitei spirale a cunoaşterii. Iată de ce mă opresc mai ales la momentele de răscruce în evoluţia ştiinţelor, căutînd însă ca în ansamblul lor temele istorice să nu depăşească 30 la sută din timpul de activitate al cercurilor.

Scriitorului FLORIN MUGUR i s-a încredinţat, în calitatea sa de profesor la Liceul nr. 30 din Capitală, sarcina de a se ocupa de organizarea cenaclului literar al acestui liceu.

„Stimularea capacităţilor de creaţie, a posibilităţilor de a recepţiona şi interpreta fenomenul literar — ne-a spus F. Mugur — constituie obiectul principal al activităţii cenaclului nostru. Există cîţiva elevi care au ceva de spus pe plan literar. Există alţi elevi, mai numeroşi, pe care îi interesează, îi pasionează literatura dincolo de ceea ce reprezintă aceasta ca obiect de învăţămînt. Voi căuta, cu sprijinul colegilor de specialitate, să-i depistez şi să-i string laolaltă pe toţi tinerii cu afinităţi literare. De altfel am organizat şi un concurs în acest scop.

Este notoriu faptul că, la ora actuală, în ţara noastră ca şi pe plan mondial, asistăm la o adevărată înflorire a tinerelor talente artistice — în muzică, în plastică, în lirică. Adesea acestea bat la poarta consacrării chiar înainte de a fi împlinit vîrsta maturităţii. Elevii talentaţi în muzică şi plastică dispun la noi în ţară de şcoli speciale. Nu se poate însă pretinde — şi este de altfel greu de conceput — o asemenea şcoală specială pentru talentele literare. (Mai bine nici să nu ne gîndim la aşa ceva...) Cenaclul literar şcolar îmi pare, din acest punct de vedere, soluţia cea mai viabilă în momentul de faţă. Bineînţeles, cenaclul care să stimuleze o vie activitate creatoare. Şi cred că este o datorie de conştiinţă a scriitorilor, mai ales a celor tineri, să răspundă invitaţiei cenaclurilor din şcoli şi să vină în mijlocul elevilor talentaţi pentru a le îndruma primii paşi pe calea măiestriei literare. Se pune desigur şi problema foarte importantă a finalizării „la lumina tiparului" a celor mai bune lucrări prezentate în aceste cercuri. După părerea mea, cea mai bună soluţie în această privinţă ar fi apariţia unei reviste a elevilor de liceu care să acorde un spaţiu substanţial creaţiilor originale ale elevilor.

Neîndoielnic, nu toţi membrii unui cenaclu literar şcolar vor porni pe calea spinoasă a creaţiei scriitoriceşti. Este de presupus însă că majoritatea vor rămîne legaţi de ştiinţele umaniste. Participarea la activitatea cenaclurilor constituie din acest punct de vedere o şcoală prielnică pentru a-i deprinde să emită singuri judecăţi de valoare şi nu numai să vehiculeze aprecieri prestabilite."

Pedagogul propune, contabilul dispune

În răspunsurile pe care le-a dat la solicitarea noastră, profesorul VASILE EMBER de la Liceul „C. A. Rosetti" din Capitală s-a oprit, între altele, şi la o serie de probleme de organizare a activităţii cercurilor.

„Se poate afirma — a subliniat prof. Ember — că activitatea unor cercuri de elevi trece printr-o criză de creştere. Cerinţele dezvoltîndu-se, mijloacele au rămas, ca să spun aşa, strîmte. Dispunem ce-i drept de aparat de filmat şi de fotografiat, de accesorii „cine" şi „foto", de magnetofon etc. Ca o consecinţă directă a acestei situaţii a crescut interesul elevilor pentru activitatea cercurilor foto, a cercurilor de radio amatori, şi chiar pentru realizarea cu mijloace proprii a unor secvenţe de film. Ce te faci însă că forurile tutelare ale şcolilor, îndeosebi cele financiar-contabile, consideră aparatele şi accesoriile şi materialele pentru toate aceste activităţi drept obiecte de lux? Educatorul propune şi contabilul dispune... Pentru a obţine un aparat de copiat şi de mărit fotografii şi dreptul de a achiziţiona hîrtie foto a trebuit să trecem printre furcile caudine a cinci aprobări succesive care au necesitat peste trei luni de aşteptare. Şi dacă unui liceu din Capitală i-a fost atît de greu să obţină asemenea materiale, cum se descurcă în cazuri similare un liceu dintr-o mică localitate de provincie?

Hotărîtor pentru rezultatele activităţii unui cerc — a spus în continuare prof. Ember — îmi pare a fi modul cum este condus acesta. Poate că ar fi bine ca munca de conducere a cercului să nu fie încredinţată diferiţilor profesori de conducerea şcolii, ci **solicitată. Am şti atunci că ea nu este privită ca o simplă sarcină, ci porneşte din-tr-un interes real, dintr-o pasiune.** Căci numai pasiunea este capabilă să genereze şi să întreţină, la rîndul ei, pasiuni statornice. Şi dacă cercurile reunesc efectiv tineri pasionaţi, dorinţa de a activa, de a crea îşi va găsi întotdeauna căile de afirmare. Bineînţeles, cu sprijinul şi îndrumarea celor competenţi. În legătură cu aceasta aş avea o propunere pe care mi-a sugerat-o interesul pentru tehnica cinematografică al elevilor din şcoala noastră. Nu s-ar putea înfiinţa oare pentru elevi cinecluburi în care pasionaţii celei de a 7-a arte să aibă posibilitatea să pătrundă în tainele acesteia sub o îndrumare calificată?".

Dr. NICOLAE MARTALOGU, şeful laboratorului „Ciclotron" al Institutului de fizică atomică, secretar general al Societăţii de ştiinţe fizice şi chimice, ne-a spus: „Văzută prin prisma pregătirii elevilor pentru participarea la concursuri, activitatea cercurilor de fizică şi chimie din şcoli apare destul de puţin satisfăcătoare. Am impresia că în majoritatea cercurilor de elevi încă nu există o orientare hotărîtă către discutarea unor probleme moderne din domeniul fizicii şi chimiei, bineînţeles la nivelul de înţelegere al elevilor. Dorinţa tinerilor de a cunoaşte mai amplu anumite domenii ale fizicii nucleare şi ale chimiei macromoleculelor — pentru a da două exemple alese la întîmplare — găseşte prea puţin suport concret în activitatea din cercuri. Aceasta se întîmplă mai ales acolo unde conducătorii cercurilor se mulţumesc cu activităţi concepute pe linia minimei rezistenţe.

Se impune, evident, şi un ajutor mai substanţial din partea societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice, prin filialele şi subfilialele acestora. În ce ne priveşte, studiem în momentul de faţă mijloacele de a acorda, prin intermediul celor mai competenţi profesori, o „asistenţă ştiinţifică" calificată unor elevi cu aptitudini deosebite, grupaţi eventual în cercuri pe localităţi. Cred că în felul acesta s-ar putea realiza o pregătire mai organizată, de perspectivă, în vederea concursurilor cu caracter naţional şi chiar a concursurilor internaţionale. Este încurajatoare, în această privinţă experienţa acumulată în organizarea taberelor-curs pe specialităţi pentru elevii evidenţiaţi la concursurile republicane".

Mai multă îndrăzneală în reluarea tradiţiei, ca şi în inovaţie

Înainte de a ne răspunde, prof. dr. ing. G. DRĂGAN, decanul Facultăţii de energetică de la Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" a ţinut să formuleze o rezervă:

— Nu cunosc aprofundat activitatea cercurilor pe specialităţi din licee. Dar după unele indicii, pe care le socotesc destul de semnificative, am impresia că şi aici, ca şi în cazul unor cercuri studenţeşti, se discută mult dar se acţionează destul de încet.

— Care ar trebui să fie după părerea dv., direcţia principală de acţiune în momentul de faţă?

— Sprijinirea acestor cercuri în străduinţa de a-şi cîştiga individualitatea lor distinctă şi, mai ales, de a obţine o eficienţă superioară în activitate. După cît îmi amintesc, există şi o tradiţie a unora dintre liceele noastre, care dădeau promoţie după promoţie matematicieni sau fizicieni valoroşi, buni specialişti în istorie sau buni specialişti în literatură. Factorul primordial în dobîndirea unor asemenea rezultate îl constituia pasiunea profundă a unor profesori care, an după an, reuşeau să grupeze în jurul lor elevi cu aptitudini, să-i dirijeze cu pricepere pe calea unor activităţi creatoare.

Fără îndoială, o asemenea tradiţie merită să fie reluată şi amplificată. Şi, cînd spun aceasta, nu fac o propunere cu caracter limitativ. Mai mult: socotesc că una din principalele condiţii de perfecţionare a activităţii în cercuri, ca şi a altor activităţi, de altfel, este să nu le înghesuim într-un pat al lui Procust. După părerea mea, de pildă, liceele din oraşele universitare — şi acum acestea sînt destul de multe la număr — nu au valorificat în suficientă măsură condiţiile favorabile de care pot dispune. Există numeroase posibilităţi ca elevii din ultimele clase să lucreze, în cadrul cercurilor atît sub îndrumarea profesorului lor, cît şi sub îndrumarea unui cadru didactic universitar, în laboratoarele moderne utilate ale facultăţilor. Foarte binevenită ar fi şi patronarea unor cercuri cu o activitate pozitivă de către anumite institute de cercetare ştiinţifică (aşa cum se procedează de altfel într-o serie de ţări cu un înalt nivel tehnico-ştiinţific şi cu tradiţie în învăţămînt.)

Trebuie desigur să ne întrebăm dacă realizarea unor asemenea propuneri nu va duce la supraîncărcarea elevilor. Eu personal cred că nu va duce — dacă bineînţeles se va porni de la stimularea interesului real al elevilor, de la un deplin voluntariat.

„Să nu se creadă că pornesc de la ideea de a nu dezminţi specialitatea mea de autor al unor povestiri ştiinţifico-fantastice, a ţinut să ne avertizeze de la început scriitorul RADU NOR. În cazul de faţă nu este vorba de o anticipaţie ştiinţifică, ci de realităţi concrete. În unele ţări — U.R.S.S., Anglia etc — cercuri de elevi — asemănătoare cercurilor din ţara noastră — realizează lucrări de mare complexitate şi inventivitate — de la automobile de mic litraj, hidroglisoare şi vehicule cu pernă de aer la roboţi electronici şi micro rachete. Ştiu că şi elevii liceelor noastre sînt atraşi de asemenea activităţi, care pot transforma cercurile în zone cu „intens magnetism". Din contradicţia între o asemenea atracţie şi activitatea excesiv de „cuminte" care se desfăşoară în majoritatea cercurilor s-au născut, cred, cele mai multe semne de întrebare cărora le căutăm acum răspunsul".

Ce impuls trebuie să primească în momentul de faţă activitatea cercurilor de elevi pentru a deveni viabilă, dinamică? Răspunsurile la ancheta noastră tind să arate că nu mai sînt necesare normative şi instrucţiuni suplimentare. Se cere, în schimb, să se lase liberă acţiune întregului potenţial creator, să nu fie îngrădite formele de activitate, să se elimine îngustimile administrative care stînjenesc uneori munca şi să se încurajeze toate iniţiativele care au şanse de izbîndă. Oglindirea într-o culegere a celor mai valoroase experienţe acumulate în această direcţie ar constitui, desigur, un ghid valoros pentru activitatea cercurilor din întreaga ţară.

M. HERIVAN

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Un cuvînt de ordine: MODERNIZAREA"

Cred că problemele cuprinse în articolul cu titlul de mai sus, apărut în „Gazeta învăţămîntului" nr. 913 din 22 septembrie, sînt strîns legate de foarte actuala dispută dintre clasic şi modern, tradiţie şi inovaţie, care a cuprins numeroase domenii ale culturii şi a pătruns masiv în domeniul instruirii şi educării tineretului.

Interesant e că fiecare dintre cei doi termeni sînt apăraţi de pe poziţii care nu exclud termenul contrar. Cel puţin în domeniul pedagogic, cele mai multe voci sînt de acord asupra necesităţii altoirii noului pe ceea ce este valoros în tradiţie. În adevăr, este incontestabil că, pe de o parte, dispunem de o valoroasă tradiţie pedagogică şi pe de altă parte e absolut necesară o anumită înnoire a conţinutului materialului predat în şcoală şi în metodele de transmitere a acestuia, ca urmare a îmbogăţirii uluitoare a cunoştinţelor despre natură, om şi societate şi a schimbărilor calitative produse în psihologia şcolarului de astăzi. De asemenea, e un fapt că această valoroasă tradiţie pedagogică nu a ajuns să constituie încă un bun comun al tuturor slujitorilor şcolii şi că ea mai are numeroase valenţe insuficient satisfăcute. O dată cu punerea la punct a procedeelor şi metodelor noi de predare şi pînă la generalizarea acestora, sprijinită efectiv prin mijloace tehnice adecvate, e necesar ca, făcînd noului intrarea cuvenită în conţinutul materialului predat, să valorificăm la un nivel tot mai ridicat potenţialul pedagogic şi didactic clasic care a fost îndelung aplicat şi verificat.

Arătam mai sus că se impune în acelaşi timp îmbogăţirea arsenalului didactic cu o tehnică nouă şi cu metode şi procedee didactice noi. De aici necesitatea ca noi, profesorii, să ne orientăm spre cercetarea ştiinţifică, paralel cu munca de predare. Nu putem aştepta soluţii infailibile de la cercetarea ştiinţifică sistematică, pentru că aceasta implică o enormă muncă concret-experimentală în unităţi şcolare, în masa milioanelor de elevi. Dar ceea ce aşteptăm — şi poate e cazul chiar să şi pretindem — sînt ipoteze de lucru şi, mai ales, îndrumări competente, detailate, după care să efectuăm experimente. Aşteptăm de la cadrele specializate din domeniul cercetării sistematice o colaborare firească în cadrul căreia să primim sugestii, teme şi materiale orientative pentru munca noastră de cercetare concretă. La rîndul nostru va fi necesar să le transmitem rezultatele cercetărilor pe care le vom obţine ca ei să poată elabora sinteze larg cuprinzătoare.

Cred că a sosit momentul în care se cere să depăşim faza unor discuţii ce ameninţă să devină un joc intelectual steril şi să trecem la o largă muncă experimentală concretă, singura cu adevărat eficientă. În multe din şcolile noastre — aşa cum este cazul şi în şcoala unde funcţionez — există cadre cu o bogată experienţă la catedră şi cu pregătirea psiho-pedagogică necesară unei munci de cercetare concretă.

În fine, dacă e vorba să dăm învăţămîntului o temelie modernă, ştiinţifică, consider că e necesară extinderea laboratoarelor psihologice şi de orientare şcolară şi profesională — la început în licee şi ulterior chiar în şcolile generale — şi dotarea lor cu aparatajul tehnic, bibliografic, testologic şi propagandistic strict necesar, aşa încît să se utilizeze şi în şcoală experimentul de laborator şi experimentul natural.

Prof. CONSTANTIN DRĂGULESCU
Liceul nr. 1 Fălticeni

„Factorul timp şi activitatea profesorului"

Mi se par foarte îndreptăţite cele spuse în cadrul discuţiei cu tema „Factorul timp şi activitatea profesorului", apărută în „Gazeta învăţămîntului" din 29 septembrie a.c. Susţinînd recentul ordin al ministrului învăţămîntului cu privire la reglementarea programului de muncă şi la întărirea disciplinei în şcoli, luările de poziţie ale participanţilor la discuţie pun în evidenţă multiplele sarcini ce stau în faţa pedagogului şi arată, pe bună dreptate, că el trebuie să se dedice în primul rînd muncii din şcoală.

Într-adevăr, timpul de aur al pedagogului aparţine, înainte de toate, elevilor. Şi se ştie că, pentru a învăţa pe alţii, trebuie să înveţi mai întîi permanent tu însuţi. Iată de ce educatorilor nu le pare în nici un caz ciudat faptul că ei trebuie să înveţe toată viaţa, să se pregătească minuţios, cu grijă, pentru fiecare oră de curs, la fiecare clasă. La ce risc s-ar expune profesorul de matematică, de fizică sau de chimie dacă n-ar rezolva în prealabil, acasă, problemele pe care urmează să le rezolve cu elevii, dacă n-ar efectua experienţele pe care îşi propune să le demonstreze în faţa lor? Şi, de asemenea, la ce risc s-ar expune profesorul de literatură dacă nu ar reciti operele pe care trebuie să le analizeze în clasă, ca să nu mai vorbim de consultarea regulată a apariţiilor editoriale şi a revistelor literare? Oricît ar fi de înzestrat, un profesor de istorie sau de geografie, de marxism-leninism etc., nu-şi poate permite să se prezinte în faţa elevilor înainte de a cerceta documentele oficiale de partid şi de stat, oglindă a realizărilor şi a perspectivelor ţării noastre. Dar nu numai ei, ci oricare alt profesor conştiincios nu se poate lipsi de o asemenea informare.

Şi astfel toţi profesorii, ca nişte elemente ale aceluiaşi organism, sînt chemaţi să desfăşoare o activitate cu nu se poate măsura în ore şi al cărei ţel final este plămădirea unor personalităţi umane pe măsura vremurilor pe care le trăim.

Prof. FLORENTIN CAŢAN
Liceul „Alex. Ioan Cuza"
Alexandria

Elevii în galeriile de artă

Tezaurele de cultură pe care le reprezintă muzeele constituie, pentru educatorii tinerelor generaţii, o imensă colecţie de foarte valoros material intuitiv.

În general, instituţiile muzeale sînt vizitate de elevi în două împrejurări — în cadrul excursiilor şcolare, în special în perioada vacanţelor, şi în timpul anului şcolar, în cadrul programului de studii, în legătură directă cu cunoştinţele predate în clasă. În ambele cazuri vizita poate fi cu adevărat eficace numai dacă este considerată ca un eveniment cu valoare formativă, dacă serveşte în mod deliberat procesului de instrucţie şi educaţie.

Majoritatea pedagogilor îşi dau seama de faptul că vizita la muzeu ca şi oricare altă acţiune iniţiată cu elevii, trebuie să fie organizată conform unei concepţii, conform unui plan. Pentru cei care cunosc bine nivelul cunoştinţelor elevilor, cuprinsul materiilor care li s-au predat şi care urmează să li se predea în continuare, există multe posibilităţi de variere, de sporire a atractivităţii şi eficacităţii acestor vizite. Toate posibilităţile se anulează însă atunci cînd, din indiferenţă sau din nepricepere, profesorul lasă vizita la voia întîmplării, cînd fără nici o introducere (nici măcar la poarta muzeului!), fără nici un fel de precizări, îi introduce pe elevi în muzeu ignorînd chiar cît şi ce este de văzut înăuntru. În aceste cazuri, parcurgerea încăperilor muzeului se face monoton, fără vreun ţel precis, dar cu ideea vagă de a vedea „totul". Or, acest „tot" este întotdeauna prea mult pentru capacitatea de receptionare a elevilor. În mod firesc ei obosesc foarte curînd şi încep a se plictisi. Nu se procedează, din fericire, întotdeauna astfel, dar cazurile asemănătoare sînt prea dese pentru a putea fi trecute cu vederea.

Importantă pentru ghidarea elevilor în orice muzeu, problema pregătirii prealabile a profesorului se pune cu şi mai mare ascuţime: atunci cînd e vorba de artă. Se ştie, într-adevăr, cît de mult poate însemna contactul tineretului cu operele marilor maeştri. Ochii şi spiritele în formare recepţionează nemijlocit limbajul culorilor, alternanţa luminii, ritmul volumelor, belşugul de impresii asaltează simţirea şi gîndirea. Dar acest belşug nu poate fi însuşit pe loc; el trebuie ordonat, organizat.

E important, în primul rînd, să nu se înceapă prea devreme. Vizitele prematura la galeriile de artă pot aduce prejudicii multiple. Punîndu-i pe copii în faţa unor probleme care nu sînt pe înţelesul lor, le pot anula pentru multă vreme interesul faţă de artă, ducîndu-i la indiferenţă sau chiar la blazare. Aşa se face că auzi adolescenţi de 12-14 ani declarînd că ei cunosc deja „toate astea". „Toate astea" au fost poate văzute de ei, dar nu înţelese, asimilate. Iată de ce este bine să gradăm vizitele la muzee. Pînă în clasa a IV-a, la 10—11 ani, sînt indicate muzeele de artă populară şi de artă decorativă. Abia din clasele V—VIII se poate trece la vizitarea muzeelor de artă cultă naţională şi apoi de artă universală.

Nu mai puţin importantă este desfăşurarea însăşi a vizitei. Liniştea fiind o condiţie esenţială pentru concentrare în faţa capodoperelor, ea n-ar trebui tulburată cu multă vorbărie, care împiedică trezirea şi cultivarea sensibilităţii vizuale, receptionarea afectivă a valorilor plastice, a ceea ce e esenţial într-o operă de artă. Cu ajutorul unei conversaţii scurte, aparent improvizate, se poate cristaliza cel mai bine contemplaţia, dirijată prin întrebări astfel puse încît să permită sesizarea esenţialului. Pornind de la detaliile tabloului, conversaţia poate să evidenţieze anumite corelaţii, ajungînd în final la un întreg clar şi cuprinzător.

Aşa este bine să se procedeze, firească, numai în faţa unor opere izolate. Restul exponatelor va fi trecut doar în revistă, pentru a nu-i obosi pe elevi. Se va crea în felul acesta la ei dorinţa autentică de a reveni spre a vedea mai mult. Este, aici, un principiu valabil în tot ceea ce priveşte viaţa spirituală — de a nu satura, ci de a stimula setea de cunoaştere.

Atmosfera spirituală din galeriile de artă poate avea o mare influenţă asupra atitudinii tineretului, asupra comportării sale. De aceea se impune să organizăm vizitele astfel încît galeriile să nu fie privite de elevi ca nişte reviste ilustrate putînd fi răsfoite în mare grabă, sau ca nişte locuri de întîlniri vesele şi gălăgioase. Este datoria educatorului să combată în faţa elevilor un astfel de mod de tratare a galeriilor de artă, arătîndu-le că el constituie o dovadă de incultură, de lipsă de ţinută.

Şi încă ceva. Un bun educator va neglija propriile lui dorinţe şi curiozităţi atîta vreme cît îşi conduce grupul de elevi. Din păcate, nu o dată întîlnim în muzeele noastre de artă învătători sau profesori care cer, „în numele elevilor" să li se explice ceea ce ei înşişi doresc să afle în ciuda faptului că elevii, în mod evident, nu pot să urmărească explicaţiile fie pentru că nu le sînt accesibile, fie pentru că sînt obosiţi. În asemenea cazuri nu mai poate fi vorba nu numai de educaţie estetică, dar de nici un fel de educaţie, ci dimpotrivă, de greşeli în munca educativă.

Legile, regulile şi convenţiile picturii sau ale sculpturii, ca şi ale muzicii, clar şi ordonat prezentate, exersează şi ele mintea la fel ca exerciţiile matematice şi cele gramaticale. Să facem din vizitele la muzee mijloace de a-i deprinde pe elevi să înţeleagă aceste legi, reguli şi convenţii, să-i ajutăm să-şi însuşească, prin artă, noi şi noi modalităţi de a vedea şi a simţi lumea şi esenţa ei.

KARIN BERTALAN
muzeograf la Muzeul Brukenthal-Sibiu

CAMPIONATUL ŞCOLAR DE GIMNASTICĂ (I)

Campionatul de gimnastică pentru școlile generale se organizează pe echipe — între reprezentative de școli formate din 6 elevi sau 6 eleve. O școală poate participa cu o echipă de băieți și o echipă de fete, sau numai cu o singură echipă (băieți sau fete) ; la individual se va concura pentru categoriile a II-a, I și maestre la fete, a II-a, I, candidat maestru și maestru la băieți. Campionatul individual se va organiza numai cu etapă finală, cu participarea elevelor și elevilor invitați de Ministerul Învățămîntului pe baza rezultatelor obținute. În campionatul individual se va concura cu noile exerciții de clasificare elaborate de F.R.G. Programul campionatului pe echipe va consta din :

1. **Băieți :** exercițiu impus la sol, executat în ansamblu ; trei linii acrobatice impuse la sol, executate individual ; săritură peste capră (impus).

2. **Fete :** trei linii acrobatice impuse la sol, executate individual ; exercițiu impus la bîrnă; exercițiu impus cu obiecte portative executate în ansamblu, unul la alegere din cele prezentate în anexă ; săritură peste capră (impus).

Executarea liniilor acrobatice ale exercițiului impus la sol și a exercițiilor cu aparate portative, atît la băieți cît și la fete, este admisă numai cu muzică. Intervenția profesorului în timpul execuției va fi penalizată la ansamblu cu 10 puncte, iar la exercițiile executate individual cu 2 puncte. Lipsa unui element din liniile acrobatice va fi penalizată cu 0,50 puncte, atît la băieți cît și la fete.

La exercițiul impus la sol executat în ansamblu (băieți), cît și la exercițiul cu obiecte portative executat în ansamblu (fete) se pot acorda maximum 60 puncte, apreciindu-se în felul următor : 10 puncte pentru impresia generală ; 20 puncte pentru corectitudinea execuției ; 20 puncte pentru expresivitate și amplitudinea mișcării ; 10 puncte pentru omogenitate. Liniile acrobatice vor putea fi executate fie pe aceeași linie (dus și întors) fie pe cele două diagonale și o latură ale covorului.

La stabilirea rezultatelor se va lua în considerație : la băieți — suma notelor obținute de cei șase concurenți la liniile acrobatice și săritura peste capră, la care se va adăuga nota obținută la ansamblu ; la fete — suma notelor obținute de cele șase concurente la liniile acrobatice, bîrnă și sărituri, la care se va adăuga nota obținută la ansamblu. Echipa care va întruni cel mai mare număr de puncte va fi declarată campioană republicană de gimnastică a școlilor generale.

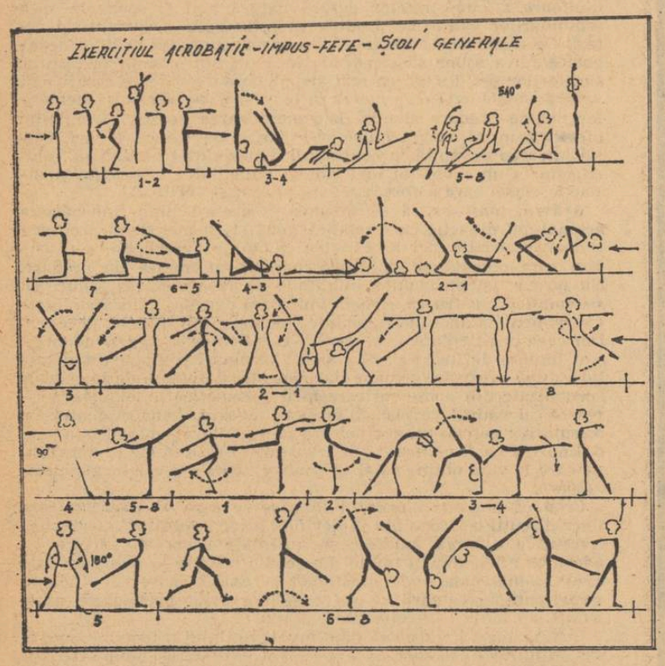

LINIA I. Din stînd-„și" ridicarea brațelor lateral. 1—2. Săritură dreaptă cu rotarea încrucișată a brațelor în plan frontal, sus. 3—4 Stînd pe mîini (cu balansul unui picior) și rostogolire înainte. 5—6. Întoarcere de 90° în sfoară cu dreptul înainte ; mîna dreaptă pe sol, mîna stîngă sus (coroană) și întoarcere. 7—8. În sprijin culcat pe abdomen ; în continuare întoarcere în șezînd pe coapsa dreaptă, piciorul stîng îndoit pe vîrf peste piciorul drept ; trecînd greutatea pe stîngul (cu ridicare de 90°), ridicare în stînd pe vîrfuri cu brațele sus.

LINIA II. 1—2. Cilindru înapoi — în culcat înainte 3—4. Îndoirea piciorului drept, cel stîng ridicat și întins (talpa piciorului drept la genunchiul celui stîng). 5—6. Cumpănă pe genunchiul drept. 7—8. Ducerea piciorului stîng prin lateral (întins), se așează îndoit înainte pe toată talpa, ridicarea cu rotarea încrucișată a brațelor în stînd și întoarcere de 90° la stînga (piciorul drept se alătură de cel stîng) cu brațele lateral.

LINIA III. 1—2. Roată laterală spre stînga. 3—4. Cu întoarcere de 180° roata spre dreapta. 5—6 Întoarcere de 90° și cumpănă pe piciorul drept, brațul stîng înainte, brațul drept lateral. 7—8 Menținerea cumpenei. 1—2 Săltare pe dreptul, piciorul stîng balansează înainte și înapoi o dată cu balansul alternativ al brațelor. 3—4 Răsturnarea lentă înapoi pe un picior. 5—8 Întoarcere de 180° pe un picior și cu alergare (2—3 pași) răsturnare înainte pe un picior.

NOTĂ : La etapa pe școală, localitate și raion, lipsa răsturnării înainte pe un picior nu va fi penalizată.

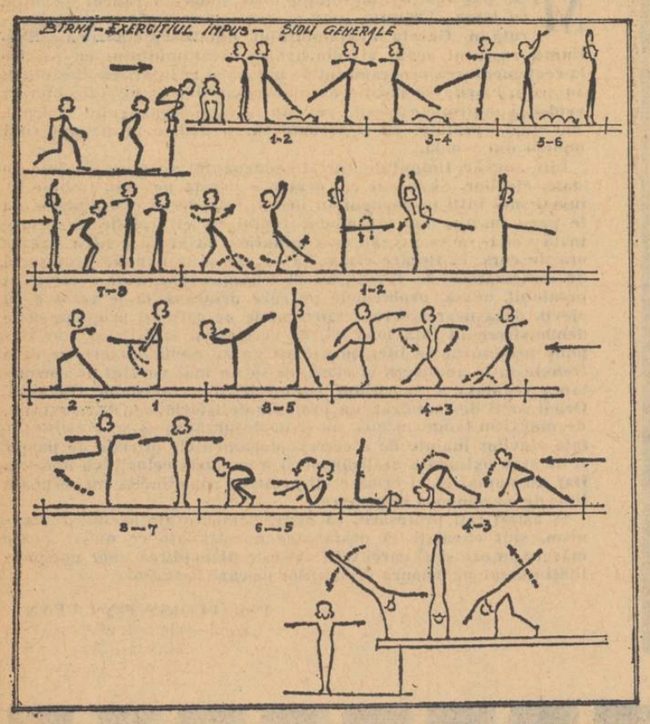

Urcare în sprijin ghemuit, ridicare cu întoarcere de 90° pe vîrfuri, brațele lateral.

I. 1—2 Pas schimbat cu piciorul stîng și săritură deschisă pe piciorul stîng ; brațul stîng lateral, brațul drept înainte. 3—4 Pas schimbat cu dreptul și săritură deschisă pe piciorul drept ; brațul drept lateral, brațul stîng înainte. 5—6 Trei pași pe vîrf cu rotarea încrucișată a brațelor în plan frontal, sus. 7—8 Săritură dreaptă cu schimbarea picioarelor, brațele balansează în jos și apoi sus.

II. 1—2 Pas pe stîngul și cu balansul piciorului drept, întoarcere de 180° și stînd pe piciorul stîng, dreptul înapoi întins ; brațele coroană sus. 3—4 Pas cu dreptul, piciorul stîng înainte la unghi obtuz ; brațul drept înainte jos ; brațul stîng înapoi sus (trunchiul ușor răsucit spre stînga). 5—6 Pas pe stîngul, brațele coroană sus și cumpănă pe piciorul stîng ; brațele lateral 7—8 Menținut.

III. 1—2 Balansul piciorului drept înainte, cu bătaia palmelor dedesubt și balans înapoi în fandat cu stîngul înainte, brațele sus. 3—4 Rostogolire înainte în culcat cu picioarele la verticală 5—6 Ridicare în ghemuit pe vîrfuri, cu dreptul înainte. 7—8 Trecere în stînd cu întoarcere de 90° spre stînga ; brațele lateral. Coborîre, prin roată laterală.

SĂRITURA (impusă) fete

Săritură cu picioarele depărtate peste capră (înălțimea caprei 110 cm).

Pînă la etapa raională inclusiv, acolo unde condițiile materiale nu permit, săritura va putea fi executată la „capră vie".

EXERCIȚIU IMPUS CU OBIECTE PORTATIVE

(Executat în ansamblu). Se va executa un exercițiu la alegere din cele două exerciții date în continuare :

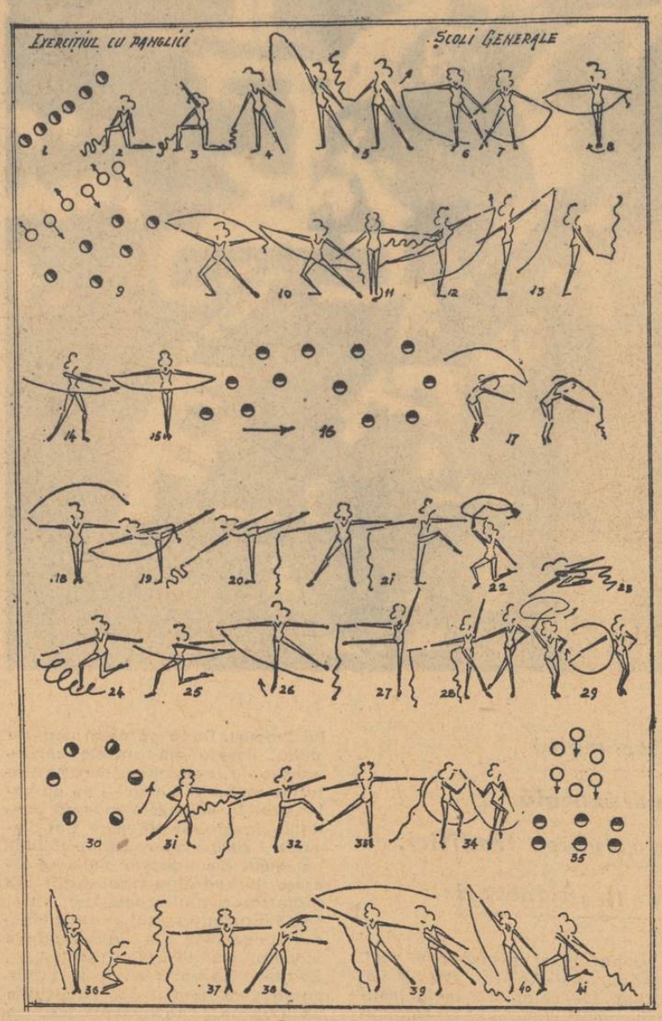

PARTEA I Muzica : tempo de horă Formația 1 (fig. 1) **Introducere :** Pe genunchiul drept, piciorul stîng îndoit în față, panglica în mîna dreaptă (fig.2). 1—2 — ducerea brațului stîng prin înainte sus cu ușoară înclinare a trunchiului înainte (fig. 3). 3—4 — ridicare în stînd cu ducerea brațului stîng diagonal înapoi, piciorul drept înapoi pe vîrf, privirea după brațul stîng (fig. 4.).

Exercițiul : 1—2 — balans înainte cu brațul drept cu panglica și șerpuirea verticală a panglicii în față (fig. 5). 3—4 — pas lateral dreapta cu piciorul drept cu executarea a două cercuri cu panglica spre dreapta, piciorul stîng lateral pe vîrf (fig. 6). 5—6 — trecerea greutății pe piciorul stîng, piciorul drept pe vîrf și executarea a două cercuri spre stînga, trecînd panglica în mîna stîngă (fig. 7). 7—8 — trecerea panglicii în mîna dreaptă, învîrtire spre dreapta prin pași mici, panglica în față, apucată cu mîna stîngă dinspre capătul liber (fig. 8). În timpul învîrtirii se schimbă formația (fig. 9). Formația 2. 1—2 — fandare spre dreapta cu trecerea panglicii peste cap înapoi (fig. 10). 3—4 — piruetă prin pași mici spre dreapta cu șerpuirea panglicii (fig. 11). 5—6 — pas diagonal dreapta cu piciorul drept, piciorul stîng ridicat înapoi și executarea a două cercuri cu brațul întins prin pas în plan sagital (fig. 12). 7—8 — în continuarea cercurilor, balans înainte sus cu brațul drept și șerpuirea panglicii cu coborîrea brațului în față, cu apropierea piciorului stîng de dreptul și ușoară îndoire a genunchilor (fig. 13). 1 — pas lateral stînga cu stîngul, dreptul alăturat, cu balans orizontal cu panglica prin față spre stînga (fig. 14). 2 — ridicare pe vîrful picioarelor cu balans orizontal cu panglica prin față spre dreapta (fig. 15). 3—4 — se repetă 1—2. În acest timp, prin executarea pașilor, se schimbă formația (fig. 16). Formația 3. 5—6 — balans mare cu panglica peste cap, cu îndoirea genunchilor și a trunchiului spre stînga (fig. 17). 7—8 — revenire prin aceeași mișcare de balans înspre dreapta, panglica pe deasupra capului (fig. 18). 1—4 — pas diagonal dreapta cu întoarcere 45° la dreapta și cumpănă pe piciorul drept, brațul drept înainte, brațul stîng înapoi apucă panglica dinspre capătul liber (fig. 19). 5—8 — se menține cumpăna, șerpuind panglica în față jos (fig. 20). 1—2 — revenire cu brațele lateral și pas adăugat cu stîngul la stînga și ridicarea piciorului drept ușor îndoit spre stînga (fig. 21). 3—4 — aceeași spre dreapta cu piciorul drept. 5 — așezare pe genunchiul stîng, cerc orizontal cu panglica deasupra capului (fig. 22). 6—7 — în continuare încă două cercuri. 8 — așezare pe călcîi, trunchiul aplecat, panglica în stînga jos (fig. 23). 1—2 — îndreptarea trunchiului, ridicare de pe călcîi, cu executarea spiralei cu panglica de la stînga spre dreapta prin față (fig. 24). 3 — balansarea brațului drept prin față în stînga (fig. 25). 4 — ridicarea de pe genunchiul stîng, piruetă pe dreptul cu brațele lateral și piciorul stîng ridicat înapoi (fig. 26). 5—6 — pas adăugat cu piciorul stîng încrucișat peste dreptul spre stînga și ridicarea piciorului drept lateral, cu ridicarea pe vîrf, brațul drept lateral, brațul stîng sus (fig. 27). 7—8 — pas adăugat cu dreptul peste stîngul spre stînga, mișcarea se termină cu ușoară îndoire și întindere a genunchiului drept, piciorul stîng rămîne încrucișat înapoi pe vîrf, iar brațul stîng coboară prin lateral pe șold, trunchiul 45° la stînga, brațul drept lateral (fig. 28).

PARTEA A II-a. Muzica : tempo 2/4 în stil românesc. **Introducere :** 1—2 — două cercuri cu panglica orizontal, deasupra capului, picioarele apropiate, cercuri din genunchi. 3—4 — două cercuri în plan frontal prin pas dreapta cu arcuire din genunchi (fig. 29).

Exercițiu : Formația 4. 1—4 — prin 8 pași alergați pornind spre stînga cu piciorul stîng, se formează cerc (fig. 30), brațul stîng rămîne pe șold, brațul drept lateral, șerpuiește panglica (fig. 31). 5—6 — pas adăugat de elan cu stîngul, săritură închisă cu dreptul în față, brațele lateral (umărul stîng spre centrul cercului) (fig. 32). 7—8 — pas adăugat de elan cu dreptul, săritură deschisă cu piciorul stîng înapoi, brațele lateral (fig. 33). 1—2 — întoarcere cu fața spre interiorul cercului, pas adăugat de elan cu stîngul săritură deschisă, cu executarea unui cerc cu panglica și în continuare balans înainte sus. 3—4 — pas adăugat cu dreptul înapoi și ridicarea piciorului stîng, în față ușor îndoit cu ușoară săltare cu cerc cu panglica prin pas înapoi și balansarea panglicii înapoi. 5—8 — 8 pași săltați cu îndoirea genunchilor înainte, cu executarea de opturi cu panglica pe lîngă umărul stîng apoi dreptul în continuare (fig. 34). În timpul acestor pași se schimbă formația (fig. 35). Formația 5. 1—2 — balans cu panglica prin pas înainte sus și șerpuirea panglicii în față cu coborîrea brațului și ghemuire (fig. 36). 3 — revenire în stînd cu brațele lateral (fig. 37). 4 — pas lateral stînga, piciorul drept pe vîrf, balansarea panglicii peste cap (fig. 38). 5 — trecerea greutății pe piciorul drept, balans cu panglica peste cap în dreapta și apoi în față, cu întoarcere 45° la dreapta, brațele diagonal stînga jos (fig. 39). 6 — balans cu brațul drept prin față înainte sus (fig.40). 7—8 — așezare pe genunchiul stîng, brațele în stînga (fig. 41).

(Text redactat de prof. **Romeo Ionescu**, inspector principal în M. I.)

REVISTA „ALBINA" LA 70 DE ANI

Sînt 70 de ani de cînd, din inițiativa lui Spiru Haret, a apărut la Sibiu primul număr al revistei „Albina". Destinată cititorilor de la sate, prin colaborarea unor cărturari români de prestigiu „Albina" și-a cîștigat merite deosebite în propagarea culturii, aducînd o prețioasă contribuție la educarea maselor de țărani muncitori.

În anii puterii populare revista, devenită principala publicație pentru sate a Așezămintelor Culturale, a atras în jurul său un cerc larg de colaboratori valoroși, printre care se numără mulți învățători și profesori. Ea a militat pentru răspîndirea la sate a politicii partidului nostru, a cuceririlor științei și culturii, a adus o contribuție remarcabilă la dezvoltarea mișcării artistice de amatori la ridicarea satului românesc.

Cu prilejul aniversării a 70 de ani de la apariția primului număr al „Albinei", „Gazeta învățămîntului" adresează călduroase felicitări colectivului redacțional și numeroșilor colaboratori, urîndu-le noi succese în activitatea de răspîndire a cuvîntului partidului, de dezvoltare a vieții spirituale a satului românesc.

A apărut revista

COLOCVII

despre școală, familie și societate

nr. 9 (15), septembrie 1967

Din sumar :

N. CEACHIR : M. Kogălniceanu și învățămîntul

PETRU VINTILĂ : O nouă toamnă de aur

ȘTEFAN BÎRSĂNESCU : Scurte colocvii de pedagogie a familiei

URSULA SCHIOPU : Bugetul timpului

NICOLAE PROSAN : Banii de buzunar

ION VLAICU : Numai copiii sînt vinovați ?

ION ȘTEFĂNESCU : Duminici și vacanțe

EMILIA BATRINU : Afecțiunea maternă

MARIANA FIROIU : Cu savantul Henri Coandă despre unele aspecte ale educației științifice a tineretului.

SOFIA PUȘCAȘU, LUMINIȚA GHIVIRIGA : În sprijinul muncii dirigintelui

Centenar 1867 — 1967

Liceul „B. P. Hașdeu" din Buzău reamintește foștilor profesori și absolvenți ai școlii că la data de 29 octombrie 1967 își va sărbători centenarul.

Doritorii își vor anunța din timp participarea.

Liceul „Independența" din Calafat invită pe foștii profesori și absolvenți să participe la sărbătorirea semicentenarului școlii, în ziua de 29 octombrie 1967.

Participanții sînt rugați să anunțe numărul de persoane care iau parte la festivitate.

Direcțiunea

CĂRȚI CĂRȚI

Confruntări literare

Antologie reprezentativă a unei activități publicistice de peste trei decenii, cuprinzătorul volum de **Confruntări literare** al lui George Ivașcu se impune atenției publicului cititor, și cu deosebire oamenilor școlii, pe mai multe laturi.

Secvențele culegerii — **Atitudini, Retrospectivă, Momente ale ideologiei literare, În contemporaneitate** și **Perspective** — dacă poartă amprenta timpului în care au fost scrise, a împrejurărilor și a experienței publicistice a autorului, nu sînt totuși mai puțin expresive pentru diversitatea tematică pe care a îmbrățișat-o el de-a lungul anilor. Format în cercurile literare ieșene, din jurul revistei **Viața românească,** unde principiile esteticii angajate se bucurau de mare prețuire, George Ivașcu se fixează dintr-un început pe poziția unor esteticieni și critici literari de prestigiu, cum sînt Garabet Ibrăileanu sau George Călinescu și, declarîndu-se împotriva vulgarizărilor și reducțiilor deformatoare, militează pentru o înțelegere superioară a fenomenului estetic, aflat, în mod inevitabil și necesar, în strînsă legătură cu aspectele vieții social-politice și culturale ale epocii respective. Sugestive ni se par în acest sens, pentru profesorii de literatură română, ideile dintr-un articol publicat în **Timpul,** încă în 1941 : „...Elevul de liceu învață multe lucruri care sînt folositoare, ca, de pildă, biografia amănunțită a lui Eminescu sau a lui Titu Maiorescu, activitatea semănătoristă a lui Vlahuță, critica socială în opera comică a lui Caragiale, patriotismul lui Delavrancea sau Iosif. Ceea ce, însă, se neglijează de cele mai multe ori este **interpretarea estetică a operei.** Dacă se scoate semnificația socială sau națională a unei poezii, se ocolește complet evidențierea **semnificației artistice** determinarea **valorii estetice".** Dînd drept exemplu modul cum se analiza **Scrisoarea I** de Eminescu, autorul conchide : „Nu **teorii,** ci idei și mai ales sentimente profunde trebuie să scoată profesorul din **Scrisoarea I** de Eminescu ; nu explicația ca la o lecție de cosmografie sau de biologie, ci emoția înaltă — acesta să fie scopul spre care trebuie să tindă el în interpretarea poeziei ; nu numărătoarea de silabe, ci, pe cît posibil, **retrăirea momentului creator al poetului însuși".** De pe aceste poziții se cere profesorului de literatură română să interpreteze operele studiate cu elevii „ca poet, ca artist, să surprindă procesul de creație, să facă — măcar pe departe — să fie retrăit acest proces și de elevi". Aceleași cerințe sînt puse în fața criticii jurnalistice, al cărei rol, arată autorul, „se poate apropia, în mare măsură, de cel al școlii, prin puterea ei de penetrațiune în publicul cititor".

Un studiu întins consacra George Ivașcu perioadei prejunimiste, considerată drept „etapa cristalizării" în istoria criticii și ideologiei noastre literare. Pline de interes sînt aprecierile despre semnificația momentului „Junimii", ca și stăruința de a nu privi concepțiile despre artă ale lui Maiorescu și Gherea drept orientări ireductibil contradictorii, ci drept coloane majore care susțin, deopotrivă, edificiul marii noastre critici literare. „Chiar dacă în fapt Maiorescu a reprezentat o poziție estetică superioară ca prestigiu celei gheriste — spune George Ivașcu — în epocă el a cedat treptat terenul disputei, prin refuzul de sincronizare cu spiritul contemporaneității". În chipul acesta, criteriul estetic maiorescian și cel istoric gherist se întregesc unul pe altul, constituind un consens al artei noastre naționale realiste de mai tîrziu. Secolul XX — „secolul criticii", cum avea să-l numească Anatole France — n-a infirmat cu nimic, interferența celor două criterii, ci, mai mult decît atît, a întărit autoritatea „concepției științifice" în definirea operei de artă.

Unele studii și articole mai vechi despre Anton Pann, Caragiale, Coșbuc, Hogaș, Goga, interferate cu unele considerații și observații inedite despre Eminescu, Sadoveanu, Arghezi, Lucian Blaga sau Călinescu pun la îndemîna cercetătorilor și a profesorilor de literatură română o seamă de clarificări estetice, de sugestii, de multiple deducții. „Excelentul deocamdată jurnalist literar", cum îl aprecia George Călinescu în a sa **Istorie a literaturii române...** (1941), se dovedește astăzi a fi și un istoric și critic literar de erudiție și atmosferă.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

SPRIJINIȚI ACȚIUNEA DE RECUPERARE A BORCANELOR.

I.R.V.A.

PENTRU REALIZĂRI DEOSEBITE SE ACORDĂ STIMULENTE CU ECHIPAMENT SPORTIV

Cînd copilul începe școala la 6 ani

(Urmare din pag. 1)

Procesul de calcifiere a toracelui și claviculei și al perfecționării curburilor coloanei vertebrale este strîns legat de poziția copilului în bancă. Este absolut necesar ca învățătorul să supravegheze această poziție, pentru a evita producerea unor malformații ca torace turtit și clavicula exagerat curbată, cifoze, lordoze sau scolioze, fenomene negative nu numai prin denaturarea esteticii corpului, dar mai ales prin repercusiunile ce le dau asupra respirației, circulației sanguine, asupra unor reflexe vegetative etc. Toate acestea tulbură echilibrul funcțional al organismului, datorită faptului că aritmia respiratorie, circulația sanguină nesatisfăcătoare etc se proiectează în scoarța cerebrală și îi dereglează dinamica, fapt care se materializează prin creșterea stării de excitabilitate a copiilor.

S-a constatat că pozițiile greșite în bancă sînt favorizate, în mare măsură, de scrierea oblică. În general, la această scriere caietul nu este așezat pe linia mediană a corpului, înclinarea acestuia ajungînd pînă la 50°—60°. Apoi, scrisul oblic cere ca privirea să fie dirijată pe o linie intermediară față de axul transversal, mișcare care solicită funcția unor mușchi antagoniști celor reflex-necondiționați — de unde oboseală centrală corticală, care în condițiile unor predispoziții favorizează miopia și strabismul. Din aceste cauze copilul are tendința de a înclina exagerat, înspre stînga, trunchiul și capul. Mușchii extensori cervicali și dorsali obosesc, ca și mușchii de acomodare a ochilor. Procesul invadînd și alte categorii de mușchi, se produce oboseala centrală. Apoi, întrucît copiii simt nevoia să se sprijine într-un anumit fel, proptesc toracele de bancă, încovoaie regiunea dorsală, apropie umerii etc. Prin repetiție oră de oră, zi de zi, se ajunge la apariția și accentuarea deformărilor de care am vorbit mai sus și a urmărilor lor. Este mai indicată, de aceea, scrierea dreaptă care, corect condusă, favorizează o poziție corectă în bancă.

Totuși, oricare ar fi scrisul, cercetările au demonstrat că fenomenul de oboseală apare în orice condiții dacă se trece peste o anumită limită de timp. Un copil de 6 ani nu poate scrie mai mult de 5 minute o dată, între altele și datorită slabei dezvoltări a micii musculaturi a mîinii. Solicitarea de peste 5 minute duce la apariția unui sindrom numit „crampa scrisului", care poate să meargă pînă la adevărate pareze ale mîinii, proces patologic, însoțit de fenomene negative la nivelul scoarței cerebrale. Mai mult, copilul leagă activitatea de scris de senzația neplăcută a crampei scrisului, ceea ce poate determina apariția unor devieri în formația sa volutiv-morală. Aceasta nu înseamnă, desigur, că într-o oră de curs copilul trebuie să scrie numai 5 minute. Alternînd scrisul cu alte activități, încă în primele două luni de școală el poate să ajungă pînă la 15 minute de scris într-o oră.

Cu deosebire trebuie luate în seamă de către învățătorii care lucrează cu copiii de 6 ani particularitățile activității nervoase superioare a acestora. La vîrsta respectivă, creierul copilului este de aproximativ 1 200 de grame. Procesul de mielinizare continuă, dar cu un ritm mai scăzut. Din punct de vedere funcțional scoarța cerebrală prezintă o mare excitabilitate, cauză a instabilității atenției și a lipsei capacității de percepere selectivă a excitanților din jur în funcție de importanța lor într-o activitate solicitată. Percepția este orientată mai ales involuntar și în funcție de valoarea excitativă a stimulenților. Această particularitate psihologică este în același timp determinată și de capacitatea scăzută a funcției de sistematizare, analitico-sintetică, a scoarței cerebrale de nivelul scăzut al inhibițiilor condiționate și, cu deosebire, al inhibiției de diferențiere și întîrziere. În condițiile activității organizate științific de către învățător, aceste particularități dispar treptat și sînt înlocuite cu modalități noi de reactivitate selectivă, în funcție de activitatea solicitată. Firește, cu cît activitatea copiilor este mai judicios organizată, cu atît perioada de instabilitate motorie este mai redusă.

În cazul unor cercetări efectuate la Școala generală nr. 146 din Capitală, noi am reușit să reglăm dinamica corticală a copiilor din clasa I într-un timp mai scurt cu 65 la sută față de clasa de control. Școala funcționa lîngă o cale ferată. La 10 și 20 de minute trecea un tren care emitea semnale. În primele zile, copiii se îngrămădeau la fereastră să vadă trenul și, pe baza asociațiilor reanimate, începeau să se joace „de-a trenul". Valoarea de semnal excitativ s-a stins treptat, dar chiar după trei săptămîni mai existau elevi care întorceau capul spre fereastră cînd fluiera trenul. Ne-am propus să scurtăm, la clasa experimentală, această perioadă, prevăzînd în apropierea orei de 10 și 20 de minute o activitate cu o cît mai mare valoare afectivă pentru copii. Ca urmare, după cinci zile nu mai existau decît semne slabe de orientare spre semnalele trenului.

Deci, cu cît activitatea este mai interesantă cu atît funcțiile scoarței cerebrale devin mai active și își exercită mai repede rolul de organ frenator asupra centrilor subcorticali, cu atît scoarța devine mai selectivă și se opune, printr-o activitate sistematică, agenților perturbatori. Într-un cuvînt, ea devine mai aptă pentru munca de asimilare a cunoștințelor, a priceperilor și deprinderilor solicitate de procesul de învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 917
Vineri 20 oct. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

din 5—6 octombrie 1967

Un nou pas pe calea ridicării nivelului de cultură și civilizație

Documentele Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 5-6 octombrie 1967 oglindesc larg concepția științifică a politicii partidului nostru, modalitățile deosebit de eficiente pe care le folosește în rezolvarea principalelor probleme ale desăvîrșirii construcției socialismului. Discutarea largă a acestor documente reflectă caracterul democratic al regimului nostru, participarea creatoare a maselor la conducerea treburilor statului.

Ca unul ce și-a desfășurat întreaga sa activitate didactică în mediul rural, ca martor și părtaș la transformările petrecute în anii noștri în lumea satelor, mă voi referi în mod deosebit la proiectul „Principiile de bază privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale". Concepția care va sta la baza noii delimitări a comunelor le creează, de la bun început, un potențial economic care va asigura și școlii condiții materiale dintre cele mai bune. Este adevărat că și pînă acum s-au făcut eforturi pentru crearea unor asemenea condiții, dar satele mici, cu populație dispersată, dispuneau de posibilități reduse în acest sens. În viitor, prin noua arondare a comunelor și creșterea densității populației în vatra satelor, populația școlară se va concentra în jurul unor școli puternice, care vor dispune atît de o bază materială superioară, cît și de cadre didactice de specialitate pentru fiecare disciplină. O atenție deosebită se va putea da, în condițiile nou create, construcțiilor de localuri de școală, ținînd seama de perspectivele de dezvoltare ale fiecărei localități și mai ales a centrelor de comune. Se impune, după părerea mea, adoptarea unor proiecte care să țină seama de semnele viitorului oferind spații largi, trăinicie, adaptare la condițiile de climă locale. Noile localuri școlare sătești, amplasate în mod judicios, vor trebui să dispună de laboratoare, de încăperi pentru biblioteci etc., astfel încît să corespundă exigențelor unui învățămînt modern.

Sînt convins că aplicarea în viață a principiilor organizării administrativ-teritoriale va consemna un nou pas înainte pe calea înfloririi satului nostru socialist, a ridicării nivelului de cultură și de civilizație a populației rurale.

EMIL MUTULESCU
directorul Școlii generale din Murfatlar Dobrogea

Sarcini importante în domeniul pregătirii cadrelor

Ca și ceilalți oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate, și noi, membrii corpului profesoral, am studiat cu mare atenție proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale. Așa cum apreciază proiectul, ceea ce s-a realizat pînă acum în acest domeniu reprezintă începutul unui proces continuu ce urmează a fi adîncit și extins în toate ramurile economiei, pentru a duce în ultimă instanță la creșterea nivelului de viață al poporului.

În fața noastră, a celor ce lucrăm în sectorul instruirii și educării tinerelor generații, chemat să dea economiei naționale, în anii care urmează, zeci și sute de mii de cadre, proiectul de Directive pune o seamă de sarcini deosebit de importante în legătură cu pregătirea acestor cadre. Am în vedere, în primul rînd, găsirea căilor de a spori eficiența lecțiilor, a întregului proces de instrucție și educație. Totodată este de datoria noastră să-i obișnuim pe tineri, încă din școală, să gîndească gospodărește, economic, să le dezvoltăm spiritul de inițiativă, capacitatea de cercetare, neliniștea creatorului.

Măsuri deosebite cred că se impun în legătură cu îmbunătățirea programelor și a manualelor școlare. De exemplu, socotesc că programa și manualul de economie politică trebuie să reflecte spiritul în care sînt elaborate recentele documente. De asemenea, în programele și manualele de matematică, fizică, chimie sau biologie pentru școala generală și pentru liceu trebuie introduse cu mai mult curaj cuceririle științei și tehnicii moderne.

Studiind proiectul de Directive, fiecare din noi desprinde numeroase concluzii care se vor reflecta în munca noastră la clasă și care, în același timp, ne vor îmbogăți întreaga activitate în cadrul școlii și în afara ei.

Prof. S. ALEXANDRESCU
director adjunct al Liceului nr. 1 din Bacău

Creditele pentru construirea de locuințe — un ajutor substanțial

Cadrele didactice din școlile sătești au citit cu satisfacție Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea construcției de locuințe, îmbunătățirea administrării și întreținerii fondului locativ și noul regim al chiriilor.

Există în această hotărîre un capitol care se referă direct la construirea de locuințe pentru salariații din mediul rural, în rîndul cărora se află un mare număr de învățători și profesori. Pentru a stimula și sprijini aceste categorii de salariați să-și construiască locuințe proprii în comunele în care își au locul de muncă, Hotărîrea prevede că li se vor acorda credite pînă la 15 000 de lei, credite rambursabile într-o perioadă de 10—15 ani. Hotărîrea prevede de asemenea și măsuri menite să ducă la sporirea cantităților de materiale de construcții destinate ridicării locuințelor personale. Sînt convins că aceste măsuri se vor răsfrînge direct asupra îmbunătățirii învățămîntului în școlile de cultură generală de la sate, întrucît vor asigura o mai mare stabilitate a cadrelor didactice.

În ce ne privește, pe mine și pe toți colegii mei, învățători și profesori din mediul rural care doresc să-și ridice astfel de locuințe, socotim prevederile acestei Hotărîri drept un ajutor substanțial, care se va repercuta nemijlocit în viața și activitatea noastră. De aceea țin să-mi exprim recunoștința pentru condițiile tot mai bune de viață pe care ni le creează partidul.

PAUL BĂIEȘU
directorul Școlii generale din Valea Cheii, Rîmnicul Vîlcea

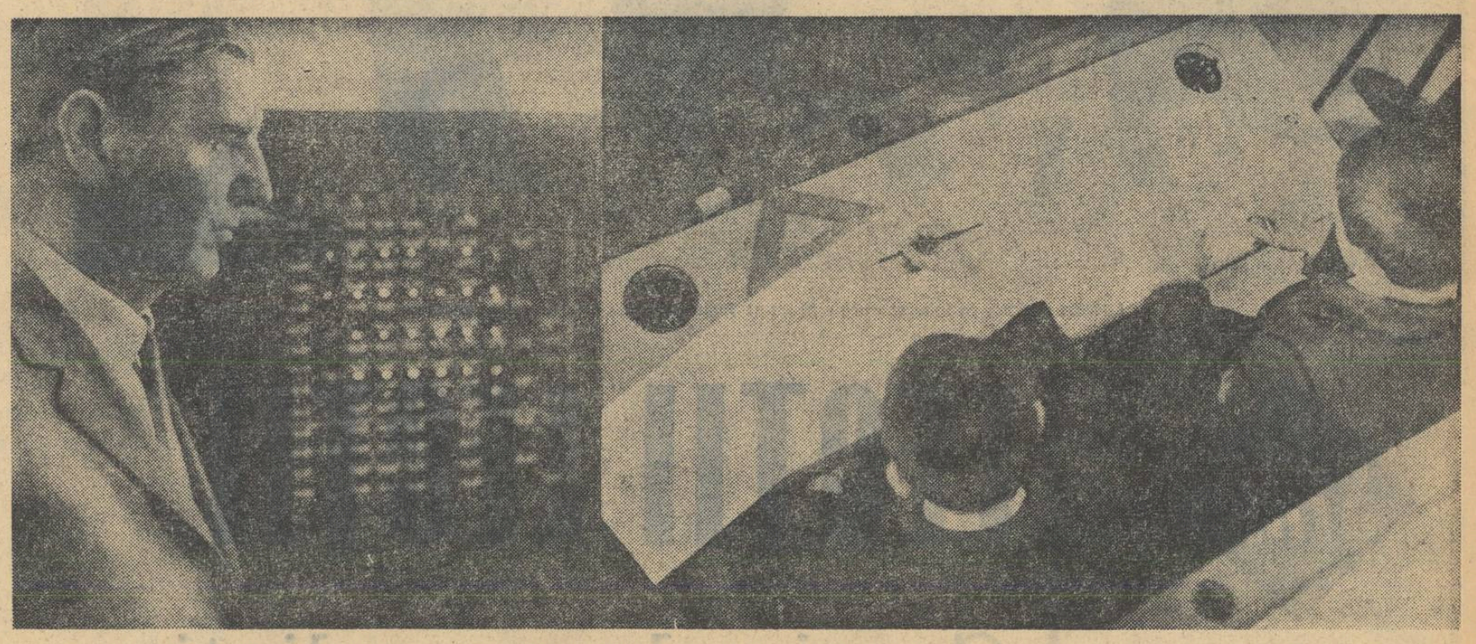

Pe panoul centralizator al VERFIX-ului au apărut răspunsurile elevilor.

ANCHETA NOASTRĂ

IN LUMEA MATERIALULUI DIDACTIC

Cerinței esențiale de dotare a școlilor cu material didactic statul nostru îi răspunde prin alocarea unor sume substanțiale, care anual se ridică în ansamblu la zeci de milioane de lei. Numai pentru aprovizionarea cu material didactic a școlilor din București s-au prevăzut în anul 1967 2 934 000 lei.

O călătorie prin lumea laboratoarelor și cabinetelor școlare relevă însă că, dacă există din partea statului un serios efort de utilare a procesului de învățămînt cu mijloacele auxiliare necesare, în schimb din partea celor care lucrează în domeniul producerii, aprovizionării, gospodăririi și chiar folosirii lui persistă carențe, uneori foarte serioase. Cele ce vor urma reprezintă cîteva reflexii făcute pe marginea celor văzute.

Cu modernizarea pe talgerul balanței

S-a vorbit mult despre modernizare sau actualizare. În domeniul materialului didactic acestea ar trebui să fie certificate de simplitatea și buna funcționare a unor aparate construite economicos, din materiale de calitate, răspunzînd exigențelor metodice și reprezentînd cel mai modern mod de a sprijini explicarea științifică a procesului sau fenomenului respectiv. Este oare întotdeauna așa?

Răspundem, propunîndu-ne să facem o experiență de fizică, ce e drept în afara programului obișnuit. Să luăm dar o balanță. O balanță obișnuită pe ale cărei talgere punem de-o parte un aparat Van de Graaf de fabricație IMD și de cealaltă, același aparat provenit din import. Cel de al doilea este de circa 6—7 ori mai ușor. Dar primul, adevărat Goliat, deși e construit din exact aceleași tipuri de materiale ca și al doilea (lemn, tablă, masă plastică etc.) și funcționează pe același principiu cu el, mai are și un mers din care calmul și neopintelile mecanice lipsesc, am putea spune, cu desăvîrșire. Văzînd aparatele așezate unul lîngă altul, așa cum erau ele pe masa de laborator la Liceul „D. Cantemir" din Capitală, nu ne-am putut împiedica remarca făcută de personajul unei vestite anecdote — cea cu omul care comandă ceasornicarului să-i confecționeze mai multe ceasuri de buzunar dintr-o pendulă — căci și din mașina electrostatică de tip Van de Graaf de la Liceul Cantemir s-ar fi putut fabrica cel puțin patru altele, de dimensiuni rezonabile. Este drept că în ultimul timp — răspunzînd și unor critici făcute anterior — IMD a meditat la reducerea dimensiunilor gigantului și a realizat un aparat nou. Nici acesta însă nu ar trece proba balanței, deoarece tot trage de aproape trei ori mai mult la cîntar decît cel cu care l-am comparat. Cît despre volumul și silențiozitatea lui în funcționare, încă să nu vorbim!

Cercetînd alte aparate de laborator nu putem să nu admirăm realizări ca de pildă aparatele destinate determinării rezistenței electrice (pentru clasa a VIII-a), trusa mecanică (pentru clasa a VII-a), trusa de magneți, aparatajul pentru determinarea rezistenței electrice și altele, majoritatea produse de IMD, în ultima vreme. Actuale, moderne, excelente! Impresia aceasta este însă serios mutilată de situația altora, ca de pildă o serie de aparate de măsură — ampermetre și voltmetre noi, dar atinse de morbul nefuncționării. La multe școli generale, ca de pildă școlile nr. 51, nr. 52 și nr. 49 din Capitală, ca și la licee, există nenumărate asemenea aparate. Dar ele au costat bani și stînd oloage prin rafturi, imobilizează fonduri.

Tot printre aparatele care nu se pot utiliza trebuie menționate și „fosilele mecanice" de care unele laboratoare școlare, mai ales din școlile generale, încă nu au izbutit să se elibereze prin înlocuire cu aparataj corespunzător.

Șchioapă și strîmbă, imaginea de tablă vopsită în albastru a bombei calorimetrice — veche de circa 10 ani și priponită (termenul e just de vreme ce neavînd un picior stă la verticală prin rezemare agățată) de un stîlp de raft al depozitului de material didactic al Școlii generale nr 49 din Capitală — a smuls profesoarei Mariana Popescu o părere, pe care o reproducem fără alt comentariu:

— Cum oare să le vorbești convingător elevilor despre efectele calorice și măsurarea lor, povestindu-le numai cum arată bomba calorimetrică? Aceasta, dacă nu le spui arătîndu-le aparatul în jalnica lui stare: iată un calorimetru, dar e stricat!...

De ce nu există însă în raft un calorimetru nou? Și apoi mai trebuie să adăugăm că nu ne-a fost scutită nici întîlnirea cu „fosile noi". Așa este electroscopul cu foiță (fabricat în teorie pentru școlile generale, deși fizica predată aici nu e una de calitatea a II-a, ci tot una și aceeași cu cea de la liceu). Un aparat grosolan, urît și care nici el, în unele cazuri, nu funcționează. Noi l-am găsit la Liceul Cantemir — avea foițele incorect sudate...

Și de asemenea „lipsuri de sensibilitate" suferă și galvanometrele care se defectează atît de ușor, atunci cînd nu sosesc în școală gata defectate. Aparatele pentru verificarea legii Boyle-Mariotte și alte cîteva sînt la rîndul lor tot „ușor defectabile".

Cu un cuvînt multe, prea multe aparate cu defecțiuni în depozitele de materiale didactice și în laboratoarele școlilor generale. Cine poartă vina?

D. TEODORU

(Continuare în pag. a 2-a)

VERFIX — o instalație didactică originală

O lecție de tehnologie la Școala tehnică de radio și televiziune din București. A avut loc mai întîi verificarea cunoștințelor din lecția anterioară. Acum, după predarea noilor cunoștințe, se trece la fixarea lor. Numai că, atît la verificare cît și la fixare, în loc să pună întrebările de rigoare în forma utilizată la o lecție obișnuită, profesorul le pune prin intermediul unei instalații electronice. Este mașina electronică de învățat VERFIX, instalație originală, complexă, pentru verificarea și fixarea cunoștințelor.

Încă din anul școlar trecut, colectivul didactic al școlii s-a preocupat de programarea lecțiilor la anumite discipline de învățămînt. Pentru a ridica randamentul învățămîntului programat, un colectiv de cadre didactice, al Grupului școlar UCECOM, în frunte cu directorul acestuia, ing. **Liviu Selmereanu** și prof. **Constantin Preda**, director adjunct, au efectuat lucrări de proiectare și apoi au realizat în atelierul de electronică, cu sprijinul elevilor tehnicieni, o mașină de învățat cu comenzi prin relee. Experimentată, mașina a dovedit că poate depăși, prin performanțe, obiectivul strict pentru care a fost construit. Perfecționată în continuare, ea dă profesorilor posibilitatea să cunoască în mod precis măsura în care întreaga clasă și fiecare elev în parte și-au însușit cunoștințele transmise. Fiecare elev răspunde la întrebarea adresată de profesor întregii clase, apăsînd pe butoanele contactorului ce se află montat pe bancă în fața sa. Semnalele astfel declanșate acționează asupra anunciatorilor din panoul aflat lîngă catedră, făcînd să cadă clapeta corespunzătoare butoanelor pe care au apăsat elevii. Privind panoul centralizator, profesorul vede răspunsurile elevilor (bune sau greșite), poate cunoaște viteza reacției de răspuns a fiecărui elev și poate identifica, pe baza numerelor de ordine, și pe elevii care n-au răspuns deloc.

Utilizarea instalației VERFIX reduce simțitor durata verificării cunoștințelor, creînd posibilitatea afectării unui timp mai mare pentru transmiterea noilor cunoștințe. De asemenea, ea dă profesorului posibilitatea de a organiza în mod științific activitatea cu fiecare categorie de elevi ai clasei — foarte buni, buni, mediocri sau rămași în urmă.

Pînă în prezent, cu ajutorul instalației s-au ținut lecții de matematică, de bazele cunoștințelor radio, de electrotehnică, de tehnologia meseriei etc. Rezultate foarte bune a dat utilizarea VERFIX-ului și la o lecție de gramatică, ținută experimental la clasa a V-a a unei școli generale.

Creatorii instalației lucrează acum la elaborarea unei metodici de folosire a VERFIX-ului la diferite obiecte de învățămînt.

Ing. TH. NIȚULESCU

Cum sînt cultivate tinerele talente?

Descoperirea timpurie a talentelor și îndrumarea lor calificată constituie o sarcină pedagogică de prim ordin astăzi, cînd principiul calității stă la baza selecționării elementelor chemate să contribuie la sporirea prestigiului științei și culturii românești.

Se știe că pentru elevii dotați la muzică, arte plastice, coregrafie, sport, există școli speciale, și că în prezent s-au înființat în mod experimental clase speciale de matematică, fizică și limbi străine, unde pe lîngă instrucția impusă de cerințele liceului se cultivă, pe baza unor programe îmbogățite, înclinațiile evidente. Pentru talentele literare încă nu există astfel de formule în sistemul învățămîntului nostru. Or, după părerea mea, aceste talente merită o atenție sporită. E adevărat că pentru încurajarea aptitudinilor scriitoricești s-au înființat cercuri de creație a căror producție reprezentativă este difuzată prin intermediul revistelor școlare și că s-au organizat concursuri de literatură. Dar nu-i mai puțin adevărat că aceste concursuri au propus pînă acum doar teme de istorie literară, legate strict de programă, că așa numitele „cenacluri" sînt puține și slab organizate și că majoritatea materialelor beletristice din revistele școlare (care de obicei dispar după primul sau al doilea număr) amintesc poeziile de acum un veac, datorită nu lipsei de talent, ci insuficientei cunoașteri a literaturii contemporane. Rarele excepții nu anulează aceste constatări. De aceea inițiativa C.C. al U.T.C. și a Ministerului Învățămîntului de a se organiza în timpul acestei veri, la Bușteni, o tabără specială pentru elevii cu aptitudini pentru creația literară a fost binevenită, prilejuind în același timp o experiență pe cît de interesantă pe atît de edificatoare.

Au participat la această tabără numeroși elevi din aproape 100 de școli ale țării. Scriitori, critici, redactori care s-au întîlnit cu ei au rămas surprinși de numărul mare de talente autentice existente în rîndurile acestor elevi. De aceea n-a fost de mirare că paginile „Gazetei literare" și ale revistei „Amfiteatru" s-au deschis pentru unii dintre elevii talentați, că radiodifuziunea le-a închinat două substanțiale emisiuni și că, după numai două săptămîni de tabără, s-a putut tipări o culegere de versuri.

Tabăra a prilejuit schimbul de experiență între reprezentanții diferitelor cercuri de creație din țară, ca și organizarea unei expoziții de reviste școlare. În decursul șederii lor aici elevii au primit îndrumări privind modul de organizare, funcționare și afirmare a cercurilor de creație, profilul și conținutul revistelor școlare, întărirea legăturii cu viața culturală a școlii, a orașului, a țării.

Frumoasa ținută a activităților taberei — de la discuțiile teoretice pînă la festivalul premianților — atmosfera de bună dispoziție intelectuală, strînsa comuniune sufletească au dovedit din plin și eficiența educativă a unor astfel de acțiuni care polarizează elevii cu aceleași preocupări de pe tot cuprinsul patriei. Ecoul taberei s-a prelungit și după încheierea ei. Zeci de scrisori primite de conducătorii acesteia au confirmat utilitatea ei indiscutabilă. De aceea susținem cu căldură asigurarea continuității unei astfel de tabere și întrarea ei în tradiția organizației de tineret. Socotim că ar fi indicat ca revistele literare regionale să rezerve lunar o pagină tinerelor talente din școli. Dar aceasta nu poate fi, desigur, decît o soluție provizorie.

Prof. TUDOR OPRIȘ

(Continuare în pag. a 4-a)

VIAŢA CURENTĂ A ŞCOLII

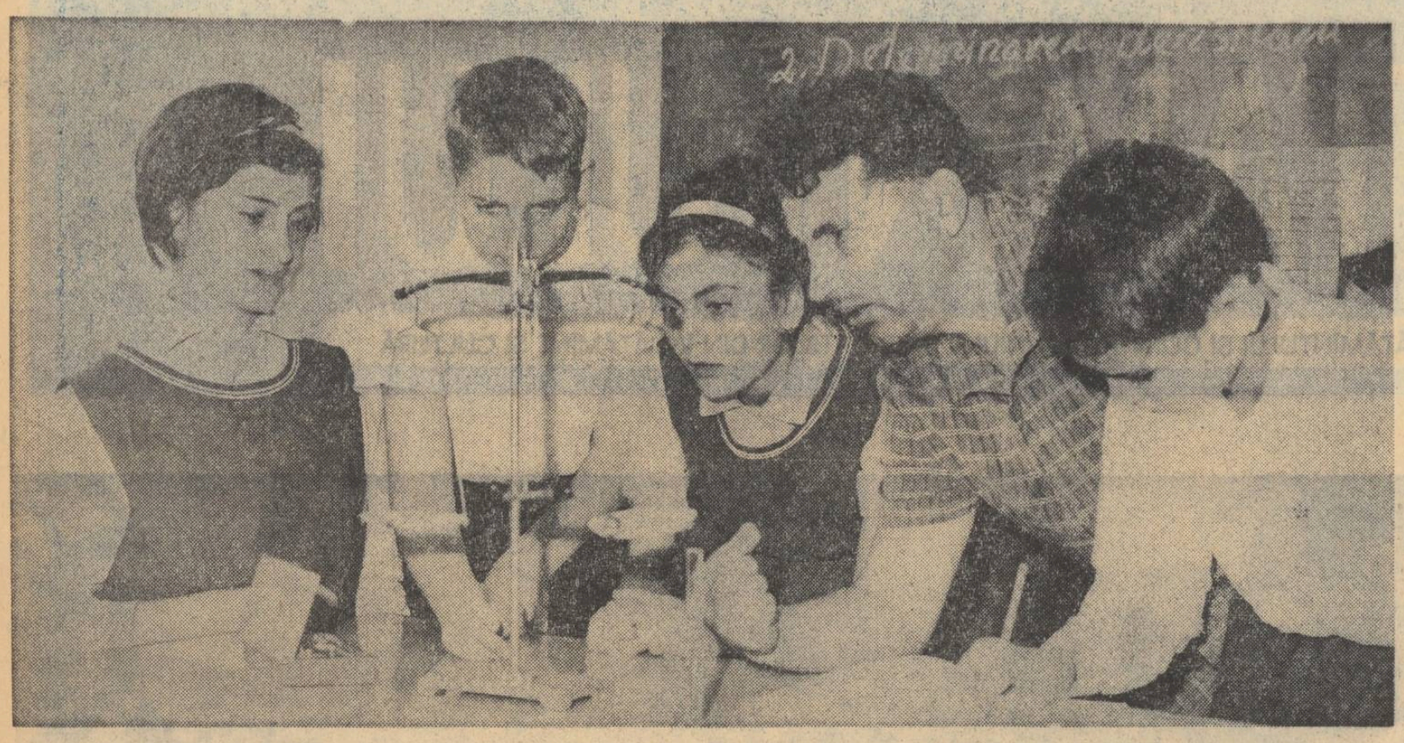

Lucrări practice în laboratorul de fizică al Şcolii generale nr. 198 din Bucureşti.

ŞTIRI

Cursuri de perfecţionare pentru directori

Săptămîna aceasta s-au deschis la Breaza şi la Iaşi cursuri de perfecţionare pentru directorii şcolilor de cultură generală organizate de institutele interregionale de perfecţionare a cadrelor didactice. Ele sînt primele dintr-o serie de cursuri în cadrul cărora vor fi cuprinşi peste 800 de directori de licee şi şcoli generale, în special din rîndul celor nou numiţi. La Breaza participă directorii de licee din regiunile Bucureşti. Dobrogea, Argeş, Ploieşti şi oraşele Bucureşti şi Constanţa, la Iaşi cei din regiunile Iaşi, Suceava, Bacău şi Galaţi. La sfîrşitul lunii urmează să se deschidă la Cluj cursuri pentru directorii de licee din regiunile Cluj, Braşov, Mureş-Autonomă-Maghiară, Banat, Maramureş şi Crişana.

Pentru directorii şcolilor generale vor fi organizate cursuri de perfecţionare de către toate institutele interregionale, precum şi de către centrele metodice regionale Craiova şi Deva.

Tematica cursului prevede prelegeri referitoare la problemele pedagogice şi psihologice de bază ale muncii instructiv-educative, la problemele organizării, ale îndrumării şi controlului procesului de învăţămînt şi la aspectele pedagogice ale însuşirii cunoştinţelor de specialitate de către elevi. În cadrul unui prim ciclu de prelegeri se va vorbi despre sarcinile actuale ale învăţămîntului, cerinţele contemporaneităţii şi perfecţionarea continuă a procesului instructiv, cunoaşterea şi caracterizarea psiho-pedagogică a elevilor. Vor fi lămurite de asemenea unele probleme ale organizării raţionale a muncii elevilor, ale igienei şcolare şi ale protecţiei muncii în şcoală. Un accent deosebit se va pune pe temele legate de folosirea mijloacelor audio-vizuale moderne şi de orientare şcolară şi profesională.

Un al doilea ciclu de lecţii va trata problemele principale ale muncii de conducere a şcolii, organizarea şi controlul procesului instructiv-educativ, a muncii educative. Vor fi tratate totodată teme în legătură cu metodele de cercetare ştiinţifică, organizarea muncii metodice din şcoală, colaborarea cu Organizaţia pionierilor şi cu organizaţiile U.T.C. De asemenea, se vor dezbate probleme de docimologie şi probleme de legislaţie şi administraţie şcolară. Tratarea teoretică a temelor va fi însoţită de seminarii şi activităţi practice.

Directorii aflaţi la cursuri vor participa şi la consultaţii privind predarea diferitelor obiecte de învăţămînt, care vor sublinia aspectele pedagogice legate de însuşirea cunoştinţelor de către elevi, cultivarea priceperilor şi deprinderilor acestora etc.

AL. I. U.

Sesiune de comunicări despre opera lui Calistrat Hogaş

De curînd, sub egida filialei din localitate a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice, a avut loc la Piatra Neamţ o sesiune de comunicări prilejuită de împlinirea a 50 de ani de la moartea lui Calistrat Hogaş.

Sesiunea s-a bucurat de participarea prof. dr. docent Constantin Ciopraga de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi care a vorbit despre „Arta lui Calistrat Hogaş, şi a conf. univ. G. G. Ursu de la Universitatea din Bucureşti care a ţinut comunicarea „Alternanţa sublim-comic în opera lui Calistrat Hogaş". Cu un viu interes au fost audiate comunicările profesorilor pietreni Sofia Burculeţ — „Calistrat Hogaş — pedagogul", Emilian Petrescu — „Calistrat Hogaş — omul", Emil Leahu — „Cîteva observaţii pe marginea poeziilor publicate de Calistrat Hogaş în revista «Asachi», Ion Nacu — „Calistrat Hogaş, primul director al Gimnaziului din Piatra Neamţ", Haralambie Mihăilescu — „Umanismul în opera lui Calistrat Hogaş", precum şi comunicările „Reminiscenţe clasice în opera lui Calistrat Hogaş" şi „Elemente etnografice şi sociologice în opera lui Calistrat Hogaş", elaborate de profesorii Ion Micu şi Constantin Militaru din oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Prof. I. APETROAIEI
Piatra Neamţ

LECŢII LECŢII

Concis, dar nu eliptic

Clasa a XI-a „C" a Liceului „E. Racoviţă" din Capitală la o oră de chimie.

Expunînd cunoştinţele din lecţia anterioară, o elevă a desenat pe tablă formula desfăcută a metil-butanului şi acum, după ce a încercuit cu creta grupele de atomi din care este constituită, le numerotează, explicînd cum, în cazul hidrocarburilor cu molecule mai mari, catena laterală poate ocupa poziţii diferite. Un coleg al ei ilustrează la rîndul său pe tablă devierea unghiurilor de valenţă necesară pentru închiderea ciclului unei hidrocarburi. Scheletul ciclopentanului, corect prefigurat din valenţele celor cinci atomi de carbon din molecula lui, vădeşte cunoştinţele celui care l-a schiţat.

Verificarea cunoştinţelor a luat sfîrşit. Acum, profesoara de chimie, tovarăşa Carmen Ionescu, trece la predarea gazelor naturale — lecţia „la zi". Elevii o urmăresc cu atenţie. Ei află, rînd pe rînd, despre cele două feluri de zăcăminte de gaze naturale, despre însuşirile şi compoziţia gazului metan, despre formarea hidrocarburilor gazoase etc. În final, o proiecţie de cîteva minute le prezintă multiple utilizări ale gazelor naturale.

Urmărind pas cu pas desfăşurarea lecţiei, atenţia ne-a fost reţinută — şi nu o dată — de logica expunerii. Nu ne referim aici la modalitatea convingătoare cu care profesoara a atacat tema, ci la ordinea în care a tratat-o. Pornind de la cele cunoscute de elevi despre alcani şi cicloalcani — şi anume de la cunoştinţele legate de nomenclatură şi structură — profesoara le-a vorbit, descriind starea naturală a hidrocarburilor, despre gazele naturale, prezentate ca un capitol de sine stătător, lăsînd ca proprietăţile fizice şi chimice ale hidrocarburilor saturate să fie explicate ulterior. Am întrebat-o pe tovarăşa Ionescu, după sfîrşitul lecţiei, despre criteriile care au condus-o la această ordine de predare, în desfăşurarea căreia nu s-a dat o clasificare a hidrocarburilor, iar predarea alcanilor a început direct cu izomerii, exemplele fiind date înainte, cu prilejul studierii structurii combinaţiilor organice.

Întrebarea noastră a declanşat o discuţie care, pornind de la modul cum s-a desfăşurat lecţia, s-a referit la unele probleme ridicate de legătura dintre manual, profesor şi clasă. Concis, clar, deosebit de sintetic noul manual de clasa a XI-a este un excelent instrument în mîna profesorului — ne-a spus tov. Ionescu. Uneori însă concizia lui, preocuparea de a înlătura repetările, ca şi unele detalii de prea accentuată specialitate, ridică greutăţi de înţelegere pentru elevi. Faptul, de pildă, că homologia este prezentată înaintea alcanilor, că nu se dă o clasificare prealabilă a izomerilor, înfăţişaţi înainte ca elevul să înveţe despre radicali, cere profesorului să stăruie în mod deosebit asupra acestor noţiuni în orele de clasă. Se pune, apoi, şi o problemă de coordonare a conţinutului unor discipline, aşa cum este prezentat acesta în programe. Se constată, de exemplu, că programa de chimie pentru clasa a XI-a permite să se considere că metodele spectrale ar trebuie studiate în această clasă. Or, această temă face parte şi din programa de fizică pentru clasa a XII-a.

Este îmbucurător că există, pentru predarea chimiei în clasa a XI-a, un manual de înaltă ţinută ştiinţifică şi de mare claritate, ce corespunde pe deplin eforturilor de modernizare a învăţămîntului chimiei. Trebuie însă ca profesorul să ştie a-l folosi cu competenţă — lucru pe care tov. Ionescu îl izbuteşte. Acurateţa explicaţiei profesoarei, claritatea răspunsurilor date de elevi relevă priceperea cu care se lucrează la clasă.

Nu ne putem însă abţine de a ridica şi o obiecţiune critică Este vorba de proiecţia din finalul lecţiei — o secvenţă dintr-un film relativ vechi, străin, netradus în româneşte şi reprezentînd uzine şi procedee din alte părţi. De ce nu s-a folosit un film despre petrochimia în ţara noastră?

Cînd resursele apte să captiveze sînt neglijate

Am putea spune că unul dintre elementele care condiţionează reuşita oricărei lecţii se află în abilitatea profesorului de a descoperi în resorturile intime ale acesteia cele mai sigure modalităţi de acces către receptivitatea elevilor. Acestea nu sînt niciodată aceleaşi. Ele îşi au sursa în însuşi profilul lecţiei, în însuşi conţinutul ei — şi pot fi diferite chiar pe spaţiul aceleiaşi lecţii, de la un paragraf la altul. Poate că tocmai descoperirea şi specularea acestor modalităţi constituie unul din domeniile în care se dovedeşte şi se realizează cel mai deplin arta profesorului, măiestria lui pedagogică. Pentru că în această privinţă nu pot fi date reţete, pentru că aici intervine o anume subtilitate, în stare să delimiteze într-un material mai mult sau mai puţin arid, mai mult sau mai puţin dificil, elementele în măsură să-i susţină şi să-i asigure accesul direct la interesul şi înţelegerea elevilor.

Ne vom referi, pentru a ilustra această idee, la cîteva din datele pe care ni le-a furnizat o lecţie de istorie cu tema „Egiptul antic", ţinută de profesoara Maria Misso la clasa a V-a „A" a Şcolii generale nr. 4 din Bucureşti. Tema lecţiei în cauză este una dintre acelea care oferă multiple resurse apte să fie utilizate în scopul captării atenţiei elevilor. Există într-o atare temă o anume atmosferă de legendă şi de enigmă, o adiere de basm, o anume tentă de extraordinar care vine din îndepărtarea în vreme. Toate acestea îi pot determina pe elevii clasei a V-a să participe afectiv la desfăşurarea lecţiei, să le-o facă apropiată.

Din păcate, nu întotdeauna profesorii se gîndesc la avantajele pe care le oferă considerarea şi utilizarea unor aspecte de această natură. Nu s-a gîndit, de altfel, nici prof. M. Misso, care a ţinut o lecţie cursivă, corectă, conştiincioasă — dar plată. Verificarea cunoştinţelor, pornind de la „aşezare", „vecini', „climă", „bogăţii", a acoperit întreaga problematică a lecţiei precedente solicitîndu-i pe elevi să vorbească despre agricultura egipteană, despre organizarea administrativă a Egiptului antic, despre domnia lui Ramses al II-lea, despre cauzele care au contribuit la prăbuşirea Egiptului etc. În lecţia nouă, „Cultura Egiptului", profesoara a dat explicaţii concise şi limpezi despre scrierea, ştiinţa şi arta egipteană, reuşind să contureze unele momente de oarecare interes pentru copii, cum ar fi dezvoltarea astronomiei din necesităţile agriculturii, sau descifrarea scrierii hieroglifice prin juxtapunere de texte. Dar a lipsit din lecţie tocmai atmosfera, tocmai elementul acela specific care ar fi facilitat şi ar fi făcut mai eficient accesul la receptivitatea elevilor. Date şi cunoştinţe care ar fi putut fi îmbogăţite printr-o undă de poezie au rămas în limitele seci ale informaţiei ştiinţifice. „Trecem acum, copii, la artă" — a anunţat profesoara. „În artă egiptenii au fost neîntrecuţi. Ei au avut o sinugră dificultate. Nu au ştiut să redea mişcarea fiinţelor vii. Care au fost cele mai frumoase opere în domeniul artelor? Au fost vasele. Erau vase pictate, vopsite în roşu, galben, negru. Pe ele erau reprezentate diferite figuri. În domeniul sculpturii putem vorbi de o statuie care se numeşte „Scribul". Scribul avea funcţia de a scrie tot ce se dicta. A doua sculptură este „Sfinxul". Este o sculptură esenţială care reprezintă un corp de leu cu cap de om".

Sigur, la nivelul elevilor de clasa a V-a nu se poate spune foarte mult despre arta egipteană, mai ales în limitele celor cîteva minute rezervate acestei probleme. Dar nu putem fi de acord că nu s-ar fi putut găsi cuvinte mai calde, că nu s-ar fi putut da detalii mai interesante, mai atractive. Şi, mai ales, credem că era absolut indispensabil apelul la ilustrarea plastică, prin imagini. Reproducerile din manual, de altfel şterse şi cenuşii, contemplate de elevi la sfîrşitul lecţiei, n-au fost decît o foarte şubredă anexă a acesteia.

Existau în această lecţie, pe care continuăm s-o numim corectă, cel puţin două posibilităţi apte s-o facă foarte atractivă pentru elevi. Acestea ar fi fost stilul expunerii şi materialul didactic. Apelul la ele i-ar fi imprimat o cu totul altă calitate şi un alt efect.

În lumea materialului didactic

(Urmare din pag. 1)

Pe un itinerar de du-te vino

La început a fost IMD-ul...

Trebuie să spunem din capul locului că în secţiile acestei întreprinderi am întîlnit o activitate care explică continua îmbunătăţire a calităţii unora dintre fabricate şi excelenţa altora. Dar totodată persistă încă serioase lipsuri la proiectarea unor aparate, ca şi la calitatea materiei prime folosite în confecţionarea acestora.

Am urmărit funcţionarea controlului de calitate. Corespunzătoare. Totuşi există aparate bune, verificate ca atare, care o dată ajunse în şcoli nu merg. Acesta e şi cazul agregatelor hidroelectrice. Dar nici nu ar putea să meargă de vreme ce ele sînt toate încercate, controlate şi verificate la presiunea generoasă şi sănătoasă a apei de alimentare, aşa cum e ea în atelierul de fabricaţie de la I.M.D., iar în cîte o şcoală — ca de pildă la Liceul Cantemir sau la unele şcoli generale din Capitală — laboratorul de fizică e amplasat „mai sus" unde presiunea e mai mică, la etajul unu sau doi. Maşina bună, neîntrunind condiţiile de lucru la faţa locului devine ne-bună! Defecte de concepţie? Desigur. O insuficientă preocupare de studiere prealabilă a condiţiilor în care va funcţiona aparatura la dimensiunile încă de redus ale maşinii noi Van de Graaf, deficienţa de proiectare (generozitate = consum în surplus de materiale) apare limpede. Chiar sensibilitatea galvanometrelor sau a electroscopului cu foiţă ar trebui să aibă un „leac": prevederea „forţei" cu care după recepţie (în uzină sau la bază) sînt manipulate unele aparate pe multele drumuri pe care le fac (I.M.D. — bază — depozit raional — şcoală).

Este bine că, dînd curs unor critici făcute cu unul sau doi ani în urmă, I.M.D.-ul a organizat o echipă de reparaţii a materialului didactic din şcoli. Ea există de trei luni şi, după ce a explorat şcolile raionului N. Bălcescu, a atacat acum defecţiunile materialului didactic din laboratoarele şcolare din raionul Lenin. O acţiune bună! Cu şcolile din provincie însă ce se întîmplă? Mai apoi să nu uităm că în afară de nevoia de a se fabrica materiale didactice de calitate, e nevoie şi ca numărul sortimentelor de noi materiale să fie mărit. Sînt atîtea aparate care încă nu au fost construite. Acoperirea părţilor noi din programul prevăzut pentru ciclul cu 12 clase necesită construirea unor aparate noi (de pildă giroscopele necesare la fizica clasei a X-a).

De ce oare de ani şi ani de zile nu s-a reuşit o substanţială îmbogăţire a sortimentelor de material didactic? Să fi existat oare greutăţi de netrecut? Faptul că creatorii individuali, profesori şi tehnicieni bine intenţionaţi şi mai ales bine pregătiţi, au creat aparate premiate — dovedeşte că există o valoroasă sursă de nou în creaţie. Cîte oare însă dintre aceste propuneri au evadat din arhivă în realitate?

Ce refuză alţii se dă şcolii

Cercetînd modul de aprovizionare a unor şcoli — constatăm în unele cazuri, ca un fenomen important, penuria de aparataj din acelaşi tip. Discutînd despre acest aspect al lucrurilor tov. prof. Toader Georgeta de la Şcoala nr. 51 din raionul 23 August al Capitalei ne spunea:

— În cele mai multe cazuri primim cîte un aparat din fiecare tip. Cu unul nu poţi face însă la clasă — la fizică — decît demonstraţie. Copiii nu pot fi puşi să lucreze cu utilajul de laborator. Pentru clasa a VI-a de pildă, avem o singură trusă mecanică. Pentru clasa a VII-a dispunem de o singură trusă de maşini electrice.

Interesîndu-ne de cantitatea de material didactic livrată bazelor de desfacere ale Ministerului Învăţămîntului, aflăm însă unele amănunte de-a dreptul deconcertante. Sînt rămîneri în urmă. Este vorba de redresorii cu transformatori (aparate electrotehnice). Fiecare comportă în fabricaţie un consum de 8 plăci de seleniu. Faţă de cantitatea planificată spre fabricare (1 200 aparate), există un necesar de 9 600 plăci. Numai pentru aparatele gata confecţionate lipsesc la ora actuală 6 400 plăcuţe. Furnizor: Electromagnetica. Reclamaţii, intervenţii, drumuri, alergături: inutile. S-a obţinut în schimb o promisiune: 800 (opt sute plăci din 6 400!) pînă la 31 decembrie 1967. Dar diferenţa? Şi ce se întîmplă cu materialul investit, cu munca îngropată în groapa comună a promisiunilor viitoare? O explicaţie, o justificare (cu care de altfel nu se pot, face experienţe de fizică la clasă), ar fi că uzina furnizoare (Electromagnetica) furnizează aceste materiale I.M.D.-ului de la „mîna a doua", adică practic vorbind din resturile respinse de la recepţie de un mare beneficiar.

— Avem noroc cu părinţii elevilor (ne spunea în Şcoala generală nr. 49, tov. director adjunct prof. Gh. Cîsleanu — în legătură cu micile reparaţii ale materialului didactic). Unii sînt la Electroaparataj, alţii lucrează la Electromagnetica... Ne ajută... Reluînd — mutatis mutandis — refrenul: Avem noroc cu un merceolog, ne declară tov. ing. C. Gîrtan, şeful producţiei de la I.M.D. Are cunoscuţi: Unii la Electroaparataj, alţii la Electromagnetica... Ne ajută!...

Ca un adaos aici, la capitolul „de rezolvat prin relaţii", înscris încă din păcate în agenda celor care se străduiesc să împlinească nevoile existenţei şi gospodăririi materialului didactic în şcoală, mai este de adăugat şi soarta unor chimicale care... nu sînt.

Un instantaneu luat într-un dulap deschis, din depozitul de chimicale al Şcolii generale nr. 49 din Capitală relevă o pronunţată penurie de reactivi obişnuiţi necesari experienţelor de chimie. Glucoză, sodă caustică şi alte substanţe de acelaşi fel — fabricate în ţară în mari cantităţi, nu numai că lipsesc, dar cînd cu recomandarea secţiei de învăţămînt raionale s-a apelat la depozitul de chimicale din Dudeşti, administraţia acestuia a pretins pentru livrarea acestor chimicale (cantităţi foarte mici) o aprobare specială! Noroc că un salariat al şcolii...

Oare în aceste condiţii nu riscăm mereu ca dotarea şcolilor cu material didactic să rămînă o problemă de mîna a doua?

Pe „alte" teme de aprovizionare

Revenind la şcolile generale, este cazul să ne întrebăm cum funcţionează propriul lor sistem de aprovizionare cu material didactic. Am putea şi aici repeta experienţa cu balanţa. De o parte **normativul** (de înzestrare a şcolii generale cu material didactic), de alta **necesităţile şcolii.**

Normativul aprobat prin ordinul ministrului nr. 670/21 VII 1966 prevede tot (şi ce se găseşte şi ce nu se găseşte sau nu se fabrică — dar despre acestea vom reveni), dar cum prevede?

La o serie de sortimente cîte o bucată sau două pe şcoală, pentru o durată de 5—10 ani (o trusă de experienţe pentru studierea centrului de greutate, un termometru (sic!), un alcoolmetru, o biuretă gradată, la şcoli cu 1—2 clase paralele şi dublul acestor cantităţi de material didactic la şcolile cu peste două clase paralele.

Oare ţinînd seama de obligativitatea comenzilor de material după acest normativ, se mai poate vorbi de satisfacerea integrală a nevoilor şcolii?

Cum rămîne cu indicaţia Ministerului Învăţămîntului care prevedea existenţa în fiecare clasă a unei hărţi a patriei, cînd normativul prevede 2—4 hărţi (la 3 ani), pentru o şcoală (la fel, pentru mijloacele audio-vizuale).

Din lipsa de suficientă preocupare a unor şcoli în trierea a ceea ce iau de la depozitul sfatului popular raional, derivă situaţii în care materiale ce acoperă programa şcolii generale nimeresc la liceu şi invers. Ca un exemplu citîm prezenţa unor materiale pentru liceu în laboratorul de fizică al Şcolii generale nr. 51 din raionul 23 August. La fel se întîmplă la Şcoala nr. 52 din acelaşi raion, unde se găseşte aparatură ce face parte din „utilajul" fizicii din liceu.

Şi acum întreţinerea sau... istoricul în laborator

Dar materialul didactic nu pune numai probleme de aprovizionare, ci şi de folosire. Aici în afara profesorului, care după cum vom vedea uneori „nu există" şi care lucrează la clasă cu materialul didactic, intră în scenă, ca un personaj important laborantul. El ridică materialul de la depozitul raional (specialistul secţiunii e un simplu planificator care adună şi scade pe hîrtie cifrele reprezentînd materialul intrat sau livrat), el îl depozitează în şcoală, el îl întreţine în stare de funcţionare, tot el îl repară cînd e nevoie, el... El şi iar el. Numai că pe alocuri omul care face toate aceste lucruri ajungînd uneori în fapt să coordoneze ilustrarea lecţiilor de fizică pe şcoală, nu este întotdeauna ceea ce s-ar putea numi un laborant. Astfel, la Şcoala generală nr. 49 din Capitală, unde există 11 clase care au ore de fizică şi 7 care au ore de chimie, „laborantul" este un tînăr student la cursurile fără frecvenţă de la Facultatea de istorie. Deşi de doi ani în şcoală nu a participat la cursurile de specializare ţinute pe Capitală cu laboranţii de la laboratoarele de fizică, deoarece — motiv perfect valabil pentru el — tocmai în aceeaşi perioadă de timp avea sesiunea lui de examene.

Se va spune poate că exemplul acesta nu e tipic. Se poate. Este însă caracteristic pentru unele şcoli şi nu contribuie pe plan local la îmbunătăţirea predării...

Păreri despre fizica fără profesor

Aminteam adineauri de profesorul care nu există. Nu ne referim la un sistem de învăţămînt al fizicii fără profesor, de felul celui oferit pe discuri la unele limbi străine (învăţaţi engleza fără profesor), ci la situaţia laboratorului din şcolile fără profesor de fizică. Sînt unele şcoli generale în această situaţie. Acolo orele de fizică sînt acoperite de profesori de altă specialitate. Ei îşi împart orele de fizică cîte 2, cîte 4, de fiecare profesor de matematică, de pildă. Nu contestăm competenţa acestor profesori (care au avut fizica chiar ca obiect secundar), considerăm însă că atunci cînd cele 22 de ore ale celor 11 clase de fizică existente într-o şcoală (cum e cazul la Şcoala nr. 49 din Capitală) sînt împărţite la mai mulţi profesori, nici unul dintre aceştia nu se poate consacra efectiv problemelor laboratorului, care e numai unul şi rămîne exclusiv pe seama laborantului (atunci cînd este). Rezultat? laboratorul sau depozitul său vor arăta corect în aparenţă, cu aparatele puse într-o ordine încurajatoare, aşezate după criterii de estetică, asemănare de culoare sau mărimi aliniate... dar în mare parte nefuncţionînd, nereparate, neîntreţinute şi în unele cazuri „răspîndite în piese", tot simetric aranjate ca pendulul sau bomba calorimetrică din depozitul de materiale didactice ale amintitei şcoli nr. 49.

De altfel înşişi profesorii sînt de aceeaşi părere. Nu ne spunea oare profesoara de matematică Toader Georgeta de la Şcoala generală nr. 51, deşi se declară o iubitoare a fizicii şi se preocupă de problemele laboratorului în curs de dotare:

— Ştiţi? Idealul ar fi să existe totuşi un profesor de fizică, titular al acestor ore. Împărţirea acestora, care face faţă unei situaţii, este poate necesară, dar nu serveşte cauzei predării fizicii. Ar exista atunci şi o directă răspundere de ansamblul utilizării laboratorului...

★

Pentru remedierea acestei situaţii, după părerea noastră, devine necesară organizarea unei campanii de măsuri în toate compartimentele de activitate legate de „viaţa" materialului didactic. În primul rînd este necesară o intervenţie a Ministerului Învăţămîntului la forurile de resort pentru reglementarea modului de aprovizionare a I.M.D.-ului şi pentru ca să-i fie asigurate livrările de materiale necesare producţiei sale planificate, abandonîndu-se sistemul repartiţiilor de „la mîna a doua".

De asemenea Ministerul Învăţămîntului trebuie să ia măsurile necesare pentru ca pe măsură cu creşterea (de dorit) a sortimentelor de material didactic, normativul să fie lărgit, iar „catalogul" anual să fie pus de acord cu el.

Ar mai trebui în acelaşi timp ca organele de resort ale sfaturilor populare în colaborare cu secţiile de învăţămînt să creeze magazine de material didactic din care şcolile să se poată aproviziona direct cu material didactic necesar. De asemenea, ar trebui studiate şi posibilităţile creării unor secţii de reparare a materialelor didactice în cadrul cîtorva unităţi ale cooperaţiei meşteşugăreşti, din Capitală şi provincie.

I.M.D.-ul şi în general toţi producătorii de material didactic la rîndul lor ar trebui să studieze confecţionarea şi folosirea unor ambalaje mai rezistente pentru produsele lor şi de asemenea să cerceteze posibilitatea dotării unora dintre aparatele livrate cu piese de schimb. S-ar putea eventual analiza măsura creării în cadrul I.M.D.-ului a unei secţii noi, de valorificare a aparaturii rebutate sau clasate din şcoli şi refolosirea materialelor uzate. Tot I.M.D.-ul ar mai trebui să se îngrijească de tipărirea unui îndrumar de folosire a aparaturii produse, cu precizarea condiţiilor de lucru a reparatiilor şi întreţinerii curente.

Ridicînd prin măsuri potrivite calificarea laboranţilor, reglementînd organizarea şi buna funcţionare a laboratoarelor prin instructiuni anume şi prin punerea lor sub directa îndrumare a unor cadre didactice competente, care să răspundă de activitatea lor, se va putea ajunge ca materialul didactic să constituie cu adevărat un sprijin eficient al predării.

OPINII

ORIENTAREA ŞCOLARĂ

ŞI PROFESIONALĂ

CUM RĂSPUNDEM NECESITĂŢILOR ACTUALE ?

Simpozion privind stadiul unor cercetări şi experimente

Clujul a găzduit de curînd un simpozion intitulat „Şcoala şi problemele orientării profesionale", organizat de Institutul de ştiinţe pedagogice. Simpozionul — al doilea de acest gen, întîiul desfăşurîndu-se în iunie 1966 — a avut menirea de a face cunoscute primele rezultate şi concluzii ale unor cercetări ştiinţifice şi experimente desfăşurate la Bucureşti şi Cluj de către colective ale institutului, cu concursul unor diriginţi şi directori de şcoli. Participarea masivă la simpozion a profesorilor din şcolile oraşului Cluj şi din regiune, ca şi prezenţa a numeroase cadre didactice din învăţămîntul superior, a unor cercetători, psihologi, medici din Bucureşti, Cluj, Iaşi, Timişoara, Tg. Mureş etc. a dovedit interesul pe care-l suscită orientarea şcolară şi profesională, una din problemele de mare actualitate ale şcolii româneşti.

Lucrările simpozionului — conduse de prof. dr. docent D. Todoran, *preşedintele Consiliului ştiinţific al institutului — au început cu un prim grup de comunicări care au abordat aspecte teoretice şi metodologice. Prof. dr. docent* A. Chircev *şi conf. univ. dr.* D. Salade *au prezentat comunicarea* „Principii ale orientării profesionale aplicate în şcoala noastră". *Vădind competenţa şi îndelungata experienţă în acest domeniu a autorilor, comunicarea a fost o preţioasă contribuţie la cristalizarea unor probleme aflate în dezbatere atît la noi cît şi pe plan mondial. Despre* „Conţinutul orientării şcolare şi profesionale" *a tratat comunicarea elaborată de* M. Ghivirigă, *şef de sector la Institutul de ştiinţe pedagogice, şi* S. Constantinescu, *cercetător principal. Încercînd definirea orientării şcolare şi profesionale, autorii au precizat problematica acesteia şi au schiţat cerinţele unei viitoare programe a muncii în domeniul respectiv. O a treia comunicare :* „Mijloace şi procedee de orientare şcolară" *elaborată de prof. univ. dr.* A. Dancsuly, *lector univ. dr.* R. Ciurea-Codreanu *şi* Ilona Lasloffy, *cercetător principal a încercat o sistematizare a multiplelor şi complexelor metode ce se folosesc în şcoală pentru orientarea elevilor în vederea unei judicioase alegeri a profesiunii.*

În partea a doua a simpozionului au fost grupate cîteva comunicări care au prezentat rezultatele preliminare ale orientării şcolare şi profesionale în şcolile experimentale din Cluj (I. Popa, V Popa *şi* A. Floca) *şi din Bucureşti* (Jana Ştefănescu, I. Panait, C. Florian) *precum şi problemele organizatorice ale orientării profesionale în şcoli* (I. Cîmpeanu, A. Ciobanu şi N. Ţăranu, *directori ai şcolilor experimentale din Cluj), Ultima comunicare elaborată de conf. univ. dr.* D. Salade *şi* R. Dăscălescu, *secretar ştiinţific al I.Ş.P. a avut ca temă* „Perspectivele orientării şcolare şi profesionale".

Chiar şi simpla enumerare a titlurilor comunicărilor este de ajuns pentru a reliefa sfera preocupărilor actuale ale cercetării ştiinţifice în domeniile orientării şcolare. Aceste preocupări au fost lărgite prin numeroasele intervenţii făcute de participanţii la discuţii, printre care s-au numărat prof univ. dr. docent Alex Roşca, *membru corespondent al Academiei, lector univ.* Gh. Crăciun, D. Văcariu, Aurel Dunăreanu, dr. Andrei Antal, Emilian Dimitriu, Ion Dragu, Ştefan Pop, D. Roman *şi alţii.*

În concluziile sale, conf. univ. dr. George Văideanu, *directorul Institutului de ştiinţe pedagogice, a subliniat că cercetările privind orientarea şcolară şi profesională fac parte dintr-un plan mai amplu, multilateral de cercetare ştiinţifică, menit să contribuie la înnoirea învăţămîntului românesc, la modernizarea şi perfecţionarea lui.*

Să aşteptăm pînă în 1972 ?

Cum era şi de presupus, simpozionul a adus în discuţie nu numai stadiul cercetărilor ştiinţifice, ci şi modul cum se desfăşoară în prezent în şcoli munca de orientare profesională. Este şi normal, pentru că nu se poate rupe cercetarea ştiinţifică de „beneficiarul" ei — şcoala.

Cînd va beneficia şcoala de rezultatele definitive ale cercetătorilor ? Tîrziu. După încheierea experimentelor şi cercetărilor, în 1970, se vor elabora desigur lucrări de sinteză care vor fi apoi publicate şi puse la îndemîna corpului profesoral. Presupunînd un maximum de operativitate, şi la elaborare şi la tipărire, abia prin 1972 va putea fi pusă în aplicare o programă a orientării profesionale. Ce este de făcut pînă atunci ? Viaţa, cerinţele educaţiei nu ne lasă, fireşte, să aşteptăm. Cele cîteva promoţii de elevi care vor absolvi şcoala pînă atunci au nevoie de îndrumare, de sfatul dascălilor lor. Oricum, deci, orientarea profesională — acţiune educativă permanentă şi neîntreruptă — îşi desfăşoară cursul înainte.

După părerea multor profesori şi cercetători care au luat cuvîntul în cadrul simpozionului, ca şi a autorilor unor comunicări, la ora aceasta, în şcoală orientarea se realizează „după ureche" sau în virtutea obişnuinţei. Aceasta nu înseamnă, desigur, că se realizează în totalitate greşit sau necompetent. Ce nu ne poate mulţumi este însă faptul că şcoala nu îşi exercită cu plenitudinea forţelor sale educative înrîurirea asupra alegerii viitoarei profesiuni. Aşa cum o arată o serie de anchete şi sondaje făcute cu diferite prilejuri, nu ea este aceea care joacă principalul rol în orientarea profesională. În domeniul acesta este necesar un efort mai mare şi mai urgent.

Nu se poate cere, desigur, ca cercetările să fie accelerate în mod forţat. Concluziile pripite, insuficient fondate din punct de vedere ştiinţific, ar fi, bineînţeles, dăunătoare. Trecerea de la trap la galop, după cum se ştie, duce la pierderea cursei.

Paralel cu cercetarea ştiinţifică sînt însă necesare anumite măsuri organizatorice, o pregătire a terenului pentru viitoarea desfăşurare a forţelor, precum şi un larg schimb de experienţă, care să ducă la valorificarea a ceea ce este deja cert. Căci există o experienţă valoroasă atît la noi cît şi pe plan mondial, există adevăruri verificate în practică, asupra cărora nu mai este nevoie să se facă experimente. Profesorii, diriginţii, conducerile de şcoli şi organele de învăţămînt au datoria să studieze atent literatura existentă, să folosească cele mai adecvate mijloace şi procedee pentru orientarea şcolară şi profesională a elevilor.

Cîteva cuvinte despre cadenţa măsurilor şi ritmul cerinţelor

Cei care au asistat la primul simpozion privind orientarea profesională, desfăşurat cu peste un an în urmă, au remarcat că şi la cel de al doilea au fost reluate unele din propunerile şi dezideratele socotite atunci de imediată necesitate, dar care au fost realizate numai în parte. Se aşteaptă să se treacă la înfăptuirea lor într-o cadenţă mai susţinută, în ritm cu cerinţele actuale ale şcolii. Psihologul şcolar, de exemplu, al cărui rol a fost conturat şi pe care experienţa altor ţări ni-l recomandă imperios, nu-şi desfăşoară încă activitatea din plin : există numai 10 psihologi şcolari şi toţi numai cu o jumătate de normă. Cele două cabinete şcolare de orientare profesională, înfiinţate în anul trecut nu au ajuns la parametrii proiectaţi, mai au încă de făcut faţă unor greutăţi elementare de ordin material (cel din Cluj şi lipsei de spaţiu).

Se cere apoi o mai mare operativitate în editarea unor lucrări. **O scrisoare metodică** privind orientarea şcolară şi profesională completată de un **proiect de fişă pentru cunoaşterea elevului** a fost promisă cadrelor didactice pentru prima zi a anului şcolar, deci pentru 15 septembrie 1967. A întîrziat însă. La simpozion, într-o vitrină, au putut fi văzute cîteva exemplare aduse direct de sub teascurile tipografiei. Ele vor fi probabil difuzate în curînd în şcoli, dar util ar fi fost ca acest lucru să se fi făcut la vremea cînd diriginţii îşi întocmeau planurile de activitate.

S-a subliniat de multe ori necesitatea unui mai bogat **material informativ** care să poată fi folosit de profesori în munca de îndrumare. Dar şi în acest an marea majoritate a prospectelor diferitelor şcoli şi institute de învăţămînt superior au avut un conţinut la fel de laconic ca în anii trecuţi. Or, materialul informativ este cu atît mai necesar cu cît în prezent au loc mari înnoiri în învăţămîntul de toate gradele. Se simte nevoia unor broşuri, pliante etc. tipărite şi difuzate operativ, care să-i informeze pe elevi, părinţi şi profesori asupra profilului diferitelor tipuri de şcoli şi facultăţi, asupra perspectivelor pe care le deschid pentru cei care le vor urma. A fost anunţată apariţia monografiilor profesiunilor didactice. Un lucru bun, foarte bun. Dar ar fi mare nevoie şi de **monografiile altor profesiuni**, mai puţin cunoscute de oamenii şcolii, precum şi de materiale informative privind tendinţele de dezvoltare a economiei naţionale, necesarul de cadre din diferite sectoare de activitate, dinamica profesiunilor etc.

Mai mult trebuie făcut în direcţia pregătirii elementului cel mai important în orientarea şcolară şi profesională — pedagogul. Şi aici trebuie reamintite deziderate mai vechi. Pe lîngă punerea la îndemîna profesorilor a materialului documentar şi informativ de care vorbeam mai sus, este necesară pregătirea lor metodologică, realizată pe căi multiple : în timpul studenţiei şi al perioadei de practică pedagogică, prin cursuri de perfecţionare, prin cercurile pedagogice, comisiile metodice etc.

În sfîrşit, trebuie realizată şi în mod practic, concret, nu numai în teorie, conlucrarea tuturor factorilor chemaţi să contribuie la orientarea profesională a elevilor. Poate că ar fi bine ca Ministerul Învăţămîntului să ia iniţiativa realizării unei comisii centrale care să coordoneze eforturile făcute de diferitele departamente, ca şi de cercetarea ştiinţifică, în direcţia orientării şcolare şi profesionale — propunere mai veche şi de mai multe ori formulată.

★

Remarcînd primii paşi sănătoşi făcuţi în domeniul orientării şcolare şi profesionale, luînd în seamă concluziile preliminarii ale unor cercetări şi experimente, ca şi rezultatele unor măsuri organizatorice, putem întrevedea perspectiva îmbucurătoare a unei munci sistematice, eficiente pentru cunoaşterea şi dezvoltarea aptitudinilor elevilor în vederea îndrumării spre domeniile cele mai conforme cu interesele lor personale, ca şi cu interesele economiei şi culturii.

MIRCEA IONEL

SEMICENTENARUL MARII REVOLUŢII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Vizitînd şcolile sovietice

Şcoala sovietică întîmpină semicentenarul Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie prin numeroase acţiuni menite să ridice nivelul învăţămîntului. În toate sectoarele se încheie bilanţul activităţii desfăşurate pînă acum şi se stabilesc coordonatele unei activităţi înnoitoare, care să ducă la noi succese în viitor.

Am făcut recent parte dintr-o delegaţie a Ministerului Învăţămîntului care, în cadrul acordului cultural încheiat între ţara noastră şi Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, a efectuat o călătorie de documentare în ţara vecină şi prietenă. Vizitele la numeroase şcoli, discuţiile cu profesorii, cu lucrătorii din diferite instituţii de cercetare ştiinţifică, ne-au prilejuit un bogat schimb de experienţă reciprocă în legătură cu cele mai actuale probleme ale învăţămîntului de cultură generală.

În cursul vizitei am putut cunoaşte îndeaproape oameni ai şcolii şi preocupările lor. Ne-am dat seama că în prezent se fac mari eforturi pentru îmbunătăţirea conţinutului predării, pentru ridicarea calităţii învăţămîntului. O primă măsură în acest scop se referă la introducerea unor noi programe şcolare la toate disciplinele. La elaborarea acestor programe au fost antrenate mii de persoane — de la membri ai Academiei de ştiinţe pedagogice şi pînă la învăţători din comunele cele mai îndepărtate. Fiecare programă a fost analizată în repetate rînduri de diferite colective, pentru a i se asigura un conţinut corespunzător şi a i se crea condiţiile unei stabilităţi cît mai îndelungate. Se socoteşte în tr-adevăr că, în linii generale, programele trebuie să poată fi menţinute cel puţin zece ani de zile.

Un aspect interesant al preocupărilor actuale în domeniul învăţămîntului de cultură generală se referă la atenţia ce se acordă studierii temeinice, de către un număr cît mai mare de elevi, a unor limbi moderne de mare circulaţie. În afară de măsurile luate pentru lărgirea şi îmbunătăţirea permanentă a studiului acestor limbi în toate şcolile de cultură generală, funcţionează numeroase şcoli cu un profil special, destinate studiului aprofundat al limbilor engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, chineză etc. Am avut prilejul să vizităm la Moscova şi Leningrad cîteva şcoli profilate pe studiul limbilor străine, în care se aplică planuri de învăţămînt adaptate finalităţii urmărite şi unde s-au creat condiţiile didactice materiale necesare în acest scop.

O mare atenţie se acordă şi stimulării studiului aprofundat al matematicii, fizicii, chimiei şi biologiei de către tinerii care manifestă interes şi au aptitudini deosebite în domeniile respective. În diferite oraşe din U.R.S.S. funcţionează şcoli cu profil de matematică, de fizică, de chimie şi de biologie. Am vizitat, printre altele, Şcoala nr. 2 din Moscova cu profil de matematică. Ni s-a părut interesant faptul că, pe lîngă instruirea propriilor săi elevi, această şcoală se ocupă şi de elevii şcolilor obişnuite care manifestă interes pentru studiul matematicii. Astfel, aici s-a organizat o secţie serală cu clasele VI-IX şi o secţie fără frecvenţă cu clasele IX—X. La secţia serală sînt recrutaţi pe bază de selecţie elevi din alte şcoli ale Moscovei pentru a studia matematica într-o după amiază pe săptămînă, sub îndrumarea unor aspiranţi de la Universitatea „Lomonosov". Activitatea se desfăşoară sub formă de lecţii şi de seminarii. La secţia fără frecvenţă sînt admişi elevi ai unor şcoli de cultură generală din alte localităţi. În acest an şcolar, secţia numără 8 500 de elevi. Durata şcolarităţii este de doi ani. Absolvenţii secţiei primesc diplome şi participă la cursuri de pregătire pentru admiterea în facultăţile de mecanică şi matematică.

La Leningrad am avut ocazia să vizităm o şcoală cu profil de matematică şi fizică, cu o foarte bună dotare didactico-materială. Şcoala are un laborator de fizică cu o aparatură care permite efectuarea de către elevi, la mese individuale, a experienţelor din capitolele de electrostatică, electrodinamică şi electronică. Ea este de asemenea dotată cu un calculator electronic, la care elevii sînt iniţiaţi în programările la maşinile de calcul. Profesorul care ne-a condus prin şcoală şi ne-a dat explicaţiile necesare este un dascăl pasionat şi, totodată, un eminent pedagog.

Căutările creatoare pe tărîmul perfecţionării învăţămîntului, realizările dobîndite pe acest drum constituie o expresie a eforturilor făcute de Uniunea Sovietică pentru instruirea şi educarea tinerelor generaţii, pentru pregătirea lor la nivelul cerinţelor construcţiei comunismului.

ARPAD DEBRECZI
şeful serviciului şcoli
din Ministerul Învăţămîntului

Cînd copilul începe şcoala la 6 ani (II)

Am schiţat, în prima parte a acestui articol *) cîteva din condiţiile care funcţionează ca factori stimulatori de dezvoltare a copiilor în condiţiile coborîrii vîrstei de şcolarizare de la 7 ani la 6 ani. Continuăm să prezentăm, în rîndurile ce urmează, cîteva cerinţe legate îndeosebi de pregătirea copiilor de 6 ani pentru însuşirea citit-scrisului.

După cum se ştie procesul principal cu care operează în asimilarea cunoştinţelor şcolarul mic — şi, deci, cu atît mai mult şcolarul de şase ani — este percepţia. Dar la această vîrstă percepţia încă nu se realizează în condiţii optime, datorită particularităţilor funcţionale ale scoarţei cerebrale şi ale analizatorilor, a căror maturizare biologică este abia în curs de realizare. Iată de ce sînt necesare exerciţii şi activităţi orientate spre dezvoltarea acuităţii simţurilor vizual, auditiv, tactil, ca şi a simţurilor motor-chinestezice, precum şi spre cooperarea lor funcţională în cadrul intuiţiei şi a observaţiei în natură a obiectelor, fenomenelor etc. Paralel cu aceasta se cere să fie urmărită dezvoltarea funcţiei de semnalizare şi sistematizare a scoarţei cerebrale.

Pentru asigurarea acestor obiective, care fac parte din pregătirea psihologică pentru însuşirea cunoştinţelor trebuie realizate o serie de cerinţe caracteristice etapei de început a învăţării. Se impune, în primul rînd, ca elevii să fie introduşi în activitate sub forma jocului, pe baza stimulării intereselor lor şi a creării unei stări afective pozitive. Se prezintă apoi cerinţa ca activitatea să fie dusă în mod obligatoriu pînă la capăt. În felul acesta, prin introducerea scopurilor mnemice, atenţia şi memoria neintenţionate se vor transforma treptat în atenţie şi memorie intenţionate.

Foarte important este în acelaşi timp să se realizeze principiul odihnei active, prin alternarea dominanţei celor două sisteme de semnalizare sau a celor două canale de informaţie (perceptiv şi verbal-logic), în vederea evitării fenomenelor de oboseală şi plictiseală. Dacă perioadele dominanţei aspectului perceptiv nu trebuie să depăşească 7 minute, cele ale dominanţei aspectului verbal, explicativ, pot ajunge la maximum 5 minute. O asemenea alternanţă în cadrul unei ore de curs va da lecţiei, pe lîngă caracterul de varietate, şi un caracter de organizare funcţional mintală.

Se impune apoi să fie luat în seamă principiul gradării operativităţii mintale în funcţie de modul cum variază intensitatea frecvenţei activităţii nervoase superioare. Este vorba, aici, de organizarea ştiinţifică a activităţilor în raport cu potenţialul funcţional. În orele cu potenţial funcţional scăzut (de la 8 la 9 şi de la 11 la 12), este indicat să fie prevăzute activităţi ce nu cer un mare consum de energie nervoasă (activităţi libere, desen, muzică, convorbiri cu teme etc.), pe cînd în orele cu potenţial funcţional crescut (orele dintre 9 şi 11), vom programa activităţi ce solicită mai multe analize, comparaţii, sinteze (exerciţii fonetice, exerciţii de scriere, de numărare etc.).

Trebuie aplicat în acelaşi timp principiul aşa-numitului control pe calea reversibilităţii acţiunilor învăţate, care dă posibilitatea de a reface un drum parcurs pentru a-i analiza şi controla etapele, precum şi posibilitatea de a anula o acţiune care se dovedeşte inadecvată.

Respectarea acestor principii înlesneşte adaptarea copiilor la condiţiile şcolii, evitînd stările conflictuale sau fenomenele de oboseală şi plictiseală. În mod practic ea duce, în acelaşi timp la formarea unor deprinderi perceptive complexe (auditiv-vizual-chinestezice), fără de care nu se poate trece la învăţarea propriu-zisă a citit-scrisului. Astfel de deprinderi perceptive complexe sînt, de pildă, deprinderea de a asculta cu atenţie şi interes o poveste scurtă şi de a o reproduce, de a desprinde o propoziţie dintr-un context, de a formula propoziţii din două, trei sau patru cuvinte şi de a arăta ordinea lor în propoziţie, de a desprinde un cuvînt din propoziţie, de a desface cuvîntul în componentele sale sonore şi de a desprinde sunete izolate din cuvînt, de a articula conştient cuvîntul şi de a-l diferenţia fonetic de cuvintele nearticulate. Deprinderi perceptive complexe sînt şi deprinderea de a analiza comparativ cuvintele asemănătoare ca aspect fonematic, dar diferite din punct de vedere al semnificaţiei (cor —car ; mînă — mană, mamă etc.), de a recunoaşte şi executa grafeme necesare scrisului (linii cu poziţii variate, bastonaşe, ovale, noduri etc.), ca şi deprinderea de autocontrol al vorbirii în general şi mai ales de autocontrol al aspectului fonetic. Învăţătorul nu trebuie să treacă la abecedar pînă nu e convins că toţi elevii şi-au format aceste deprinderi în cele mai bune condiţii.

Prelungind experimental etapa preabecedară, pînă ce toţi copiii şi-au format deprinderile menţionate mai sus în condiţii optime, am constatat că în perioada abecedară ei nu au mai întîmpinat greutăţi sensibile. Reluînd un experiment al psihologului E. Fischbein pe un plan mai larg — privind raportul dintre percepţia cuvîntului scris, înţelegerea şi păstrarea celor citite — am constatat că în condiţiile prelungirii perioadei preabecedare, numărul celor ce citesc greu, nu înţeleg şi nu reţin cele citite a scăzut mult — pînă la 2,5% la clasele experimentale faţă de clasele de control, unde era de 18% — în timp ce numărul celor care citesc foarte bine, înţeleg şi reţin cele citite a crescut simţitor — la 46,2% faţă de 21%.

Caract. clase	Citesc greu, nu înţeleg şi nu reţin	Citesc greoi, înţeleg şi reţin bine	Citesc bine, înţeleg şi reţin greu	Citesc f. bine, înţeleg şi reţin f. bine
clase experim.	2 = 2,5%	25 = 31,3%	16 = 20%	37 = 46,2%
clase de control	18 = 18%	26 = 26%	33 = 33%	21 = 21%

Tabelul de mai sus arată şi faptul că numărul celor care întîmpină greutăţi la citit, dar înţeleg şi reţin cele citite a crescut la clasele experimentale la 31,3% faţă de 26% la clasele de control. În schimb, la clasele experimentale a scăzut mult numărul celor care nu înţeleg şi nu reţin cele citite (20% faţă de 33% la clasele de control).

De aici şi concluzia de încheiere : pregătirea psihologică, din perioada preabecedară în condiţiile începerii şcolarităţii la 6 ani trebuie desfăşurată minuţios, sistematic, aşa încît să se asigure sănătatea fizică şi psihică a elevilor şi să se creeze premisele necesare pentru buna însuşire a cunoştinţelor, a priceperilor şi deprinderilor cerute de şcoală şi viaţă.

Lector N.C. MATEI
Universitatea-Bucureşti

*) „Gazeta învăţămîntului" nr. 916 din 13 oct. 1967.

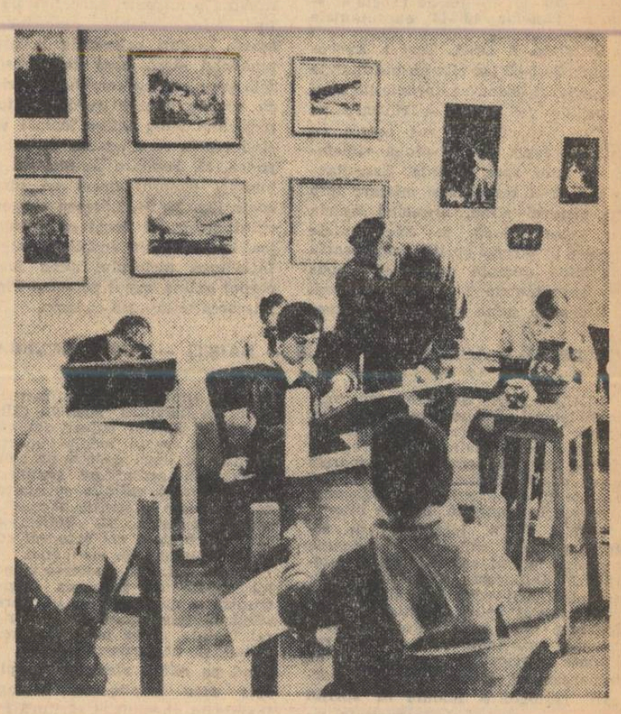

La cercul de pictură şi desen al Palatului pionierilor din Ujgorod (R.S.S. Ucraineană).

CAMPIONATUL ȘCOLAR DE GIMNASTICĂ (II)

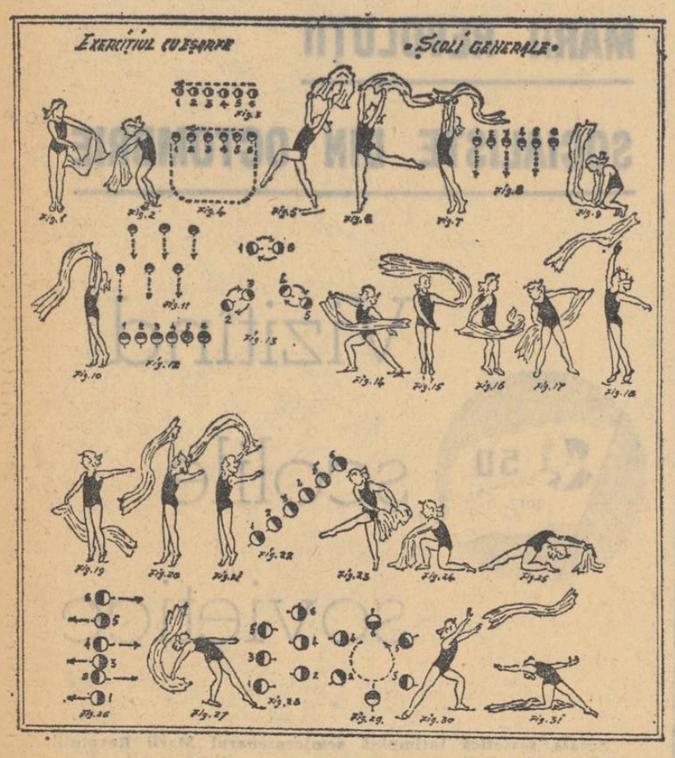

Fiecare executantă ține în mînă o eșarfă lungă de 2 m și lată de 70—75 cm de culori diferite. Se pornește din colțul din dreapta sus din formația în coloană, cîte una la 3 pași una de alta. Eșarfa se ține cu ambele mîini spre stînga (mîna stîngă deasupra celei drepte) fig. 1.

PARTEA I. Tactul 1—2. Doi pași de vals înainte începînd cu piciorul drept — mîna stîngă oblic sus, dreapta spre stînga jos, capul ușor ridicat. 3—4 Întoarcerea 360° spre dreapta începînd cu piciorul drept executînd doi pași de vals — mîinile rămîn ca la tactul 1—2, capul se răsucește ușor spre stînga. Fig. 2. 5—6 — Se repetă mișcările tactului 1—2. 7 — Pas înainte cu piciorul drept — ridicare pe vîrf, piciorul stîng ridicat înapoi — mîinile cu eșarfa sus, capul aplecat puțin înainte. 8 — Coborîrea piciorului stîng și apropierea lui de dreptul — ridicare pe vîrfuri, coborîrea mîinilor spre stînga, capul spre stînga. Se formează către sfîrșitul tactului coloana pe un singur rînd. Fig. 3, 9 — Deplasare în cerc cu umărul stîng spre centrul cercului. Fig. 4. Executîndu-se o săritură pe piciorul drept, piciorul stîng îndoit din genunchi, se ridică spre înainte — mîinile în sus (coroană deasupra capului) privirea urmărește eșarfa Fig. 5. 10 — Pas de vals înainte începînd cu piciorul stîng mîinile spre stînga, privirea urmărește brațele. 11—12 — Se repetă mișcările tactului 9—10. 13 — Săritură deschisă pe piciorul drept, mîinile se ridică prin înainte în sus, privirea urmărește eșarfa Fig. 6. 14 — Întoarcere 360° spre dreapta prin pas de vals, începînd cu piciorul stîng — descriindu-se cu eșarfa un cerc deasupra capului (mîna dreaptă deasupra celei stîngi) coborîrea eșarfei prin stînga. 15—16 — Se repetă tactul 13—14. 17—21 — Se repetă mișcările tactelor 9—13 pe ultimul tact alcătuindu-se coloana cu umărul stîng în afară Fig. 3. 22 — Se repetă mișcările tactului 14 cu întoarcere 270° spre dreapta. 23 — Săritură deschisă pe piciorul drept, piciorul stîng ridicat înapoi — mîinile cu eșarfa sus. 24 — Apropierea piciorului stîng de piciorul drept, ridicare pe vîrfuri, ducînd eșarfa în spate apucînd-o cu mîna dreaptă de capătul îngust deasupra capului — privirea urmărește eșarfa Fig. 7.

PARTEA A II-A. Tact 1. Numerele 1—3—5 execută pas de vals înainte începînd cu piciorul drept Fig. 8. corpul se îndoaie lateral privind eșarfa. Numerele 2—4—6 execută un val, coborînd în jos eșarfa. Fig. 9. 2. Numerele 1—3—5— repetă tactul 1 începînd cu piciorul stîng, iar numerele 2—4—6 aruncă eșarfa în sus deasupra capului. Fig. 10. 3—4. Numerele 1—3—5 repetă tactele 1—2 pe care le-au făcut executantele 2—4—6 iar numerele 2—4—6 repetă mișcările tactelor 1—2 pe care le-au făcut executantele 1—3—5. 5—8. Toate executantele repetă mișcările tactelor 1—4 deplasîndu-se înainte către direcția de bază; spre sfîrșitul tactului 8, executantele formează un șir ca în Fig. 12. 9—12. Toate executantele fac 4 pași de vals începînd cu piciorul drept realizînd formația din Fig. 13 (executanta 1 cu fața spre executanta 6, executanta 2 cu fața la executanta 3, iar 4 cu fața spre executanta 5). 13—14. Doi pași de vals începînd cu piciorul drept cu întoarcerea 360° spre dreapta îndepărtînd cu mîna dreaptă eșarfa spre dreapta pe un cerc orizontal, iar cu mîna stîngă apucînd marginea îngustă (la spate) și se trece înspre dreapta Fig. 14—15—16—17. 15—16. Se repetă mișcările tactelor 13—14 executantele stînd față în față.

PARTEA A III-A. Tact 1. Executantele 3—5—6 fac cîte un pas înainte cu piciorul drept, se apropie piciorul sting de cel drept — ridicare pe vîrfuri aruncînd în sus eșarfa cu mîna dreaptă, mîna stîngă ridicîndu-se ușor spre dreapta. Executantele 1—2—4 fac aceeași mișcare însă cu piciorul sting, aruncînd eșarfa cu mîna stîngă. 2. Executantele 3—5—6 în aceeași poziție prind eșarfa cu mîna dreaptă de capătul opus iar executantele 1—2—4 fac aceeași mișcare cu mîna stîngă. 3—4. Executantele 3—5—6 fac 2 pași de vals începînd cu piciorul sting, rotind de 2 ori eșarfa cu mîna dreaptă spre dreapta. Fig. 12-20—21. Executantele 1—2—4 fac aceeași mișcare însă în partea opusă. 5—8. Se repetă mișcările tactelor 1-4 — în tactul 8 eșarfa prinzîndu-se cu ambele mîini de marginea lată. 9—12. Indepărtînd eșarfa spre stînga toate executantele se înconjoară una pe alta prin patru pași de vals cu umărul drept înainte. 13—16. Cu ajutorul a 4 pași de vals executantele se deplasează pe diagonală ridicînd eșarfa în sus Fig. 22.

PARTEA A IV-A. Tact 1. Pas cu dreptul — săritură pe piciorul drept, piciorul sting întins înainte — eșarfa spre stînga privirea urmărind eșarfa Fig. 23. 2. Pas de vals pe loc începînd cu piciorul sting eșarfa ridicîndu-se în arc deasupra capului, privirea după eșarfă. 3—4. Se repetă mișcările tactelor 1—2. Tact 5—6. Pas cu piciorul drept înainte cu lăsare pe genunchiul sting, brațele înainte. Fig. 24. 7—8. Îndreptarea piciorului drept, corpul în extensie, capul pe spate, ridicarea mîinilor în arc spre stînga-sus Fig. 25. 9—10. Îndoind brațele spre stînga se continuă mișcarea spre înainte, se îndreaptă corpul și se îndoaie piciorul drept din genunchi. 11—12. Ridicarea pe piciorul drept, aducerea piciorului sting spre cel drept, ridicare pe vîrfuri — eșarfa deasupra capului, privirea după eșarfă. 13—16. Alergare ușoară alcătuind o singură coloană cu fața spre direcția de bază Fig. 26 (eșarfa se lasă înainte).

PARTEA A V-A. Tact 1. Executantele 1—3—5 fac un pas de vals pe loc începînd cu piciorul drept, ridică mîna dreaptă spre dreapta, stînga se duce spre dreapta jos, eșarfa ținută cu ambele mîini, privirea spre dreapta. Executantele 2—4—6 fac aceeași mișcare în partea stîngă. 2. Se repetă mișcările tactului 1 însă în cealaltă parte. 3. Executantele 1—3—5 fac un pas de vals spre dreapta începînd cu piciorul drept eșarfa se lasă spre stînga. Executantele 2—4—6 fac aceeași mișcare spre stînga începînd cu piciorul sting. 4. Executantele 1—3—5 fac pas de vals cu întoarcere 180° spre dreapta, începînd cu piciorul sting. Executantele 2—4—6 repetă aceeași mișcare însă în sens invers, oprindu-se față în față. 5—6. Executantele 1—3—5 fac un pas înapoi cu piciorul drept — piciorul sting înainte pe vîrf descriindu-se două cercuri mari cu eșarfa (mîna dreaptă în față, mîna stîngă sus) Fig. 27. 7—8. Executantele 1-3-5 sprijinite pe piciorul sting aduc piciorul drept lîngă stîngul, se ridică pe vîrfuri, apucă eșarfa cu ambele mîini și o ridică sus. Executantele 2—4—6 repetă aceeași mișcare aducînd piciorul sting spre dreptul. 9—10. Executantele se îndreaptă una spre cealaltă prin alergare ușoară alcătuind un cerc cu spatele spre centrul cercului eșarfa ținută deasupra capului Fig. 29. 11. Întoarcere 180° spre dreapta cu fața spre centrul cercului prin pășire succesivă pe vîrfuri. 12. Părăsind eșarfa cu mîna stîngă, cu mîna dreaptă se duce spre podea. 13—14. Întorcîndu-se spre stînga prind capătul liber al eșarfei (partea lată) îndreptarea corpului și ridicarea pe vîrfuri. 15—18. Cu întoarcere spre dreapta, se execută 4 pași de vals pe cerc oprindu-se cu fața spre centru și ridicare pe vîrfuri cu mîinile lateral. 19—20. Doi pași de vals spre centrul cercului ridicînd mîinile cu eșarfa în sus. 21—23. Trei pași de vals înapoi depărtîndu-se de centru — corpul înclinîndu-se puțin înainte. 24—30. Părăsind eșarfa cu mîna stîngă, execută trei întoarceri de 360° spre dreapta prin pășiri succesive pe vîrfuri, mîna dreaptă descriind cu eșarfa cercuri orizontale la nivelul umărului după care se opresc cu fața spre centrul cercului, pe vîrfuri cu mîinile lateral. 31—32. Ridicarea piciorului stîng întins înainte aruncînd eșarfa spre centrul cercului pe podea. 33. Fandare cu piciorul stîng înainte, piciorul drept pe vîrf în spate Fig. 30. 34. Lăsarea pe genunchiul piciorului drept cu mîinile în jos, corpul puțin îndoit înainte. 35. Întinderea piciorului sting înainte, corpul extins, capul pe spate Fig. 31. Mișcarea se execută energic.

EXERCIȚIUL ACROBATIC IMPUS — BAIEȚI — ȘCOLI GENERALE

LINIA I. 1. Din stînd, ridicarea brațelor lateral și a unui picior înainte, cîțiva pași alergare și salt înainte. 2. Rostogolire înainte. 3. Îndreptare de pe cap în stînd cu picioarele ușor îndoite, brațele înainte. 4. Pas înainte cu ducerea brațelor lateral și trecerea în cumpănă, brațele lateral.

LINIA II. 5. Întoarcere de 90° spre piciorul ridicat cu ridicarea brațelor lateral sus. 6. Roata laterală. 7. Întoarcere de 90° în direcția efectuării roții laterale cu rotarea brațului opus direcției de întoarcere prin jos-înainte, ridicarea brațelor prin înainte-sus și ridicarea înainte a piciorului opus direcției de întoarcere. 8. Stînd pe mîini (marcat), rostogolire înainte în sprijin ghemuit cu picioarele încrucișate, ridicare în stînd cu întoarcere de 180° și rotarea brațelor încrucișate prin jos-înăuntru sus. 9. Cilindru înapoi în sprijin culcat din cădere înapoi cu corpul îndoit (amortizare cu mîinile lîngă coapse pe sol). 10. Trecere în șezînd pe genunchi și călcîie șezînd, mîinile sprijinite pe sol și trecere în sprijin ghemuit prin sprijin plutitor. 11. Ridicarea în stînd cu brațele sus prin val cu rotarea brațelor prin jos-înapoi.

LINIA III. 12. Îndoirea trunchiului înainte cu apucarea gleznelor, fruntea la genunchi. 13. Ridicarea în stînd, brațele lateral, un picior ridicat înainte, cîțiva pași alergare, pas săltat și răsturnare înainte prin stînd pe mîini, aterizare cu picioarele ușor îndoite. 14. Rostogolire înainte în ghemuit și săritură în extensie cu depărtarea și apropierea picioarelor, brațele lateral sus, aterizare în stînd cu brațele lateral.

NOTA: Exercițiul se va executa în continuare, fără pauze între linii; se poate executa pe mai multe saltele de gimnastică așezate cap la cap, sau pe covorul de gimnastică.

La etapa pe școală, localitate, raion, lipsa saltului înainte nu va fi penalizată.

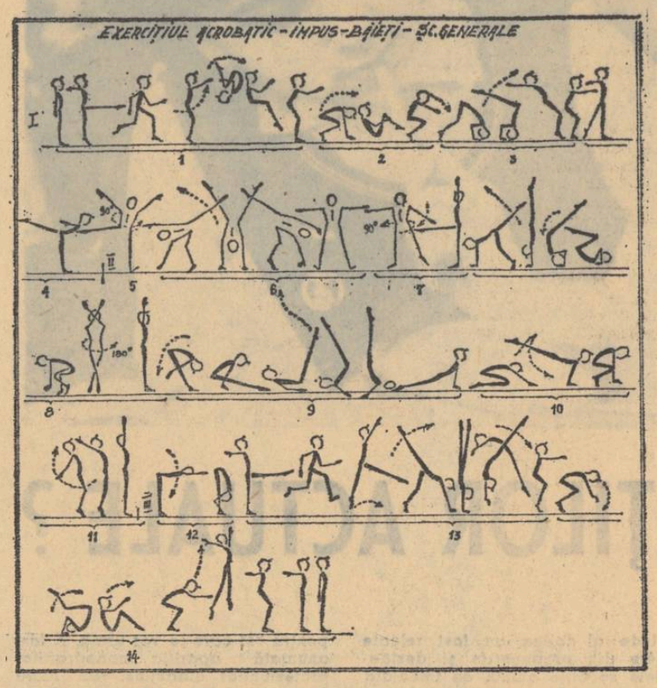

EXERCIȚIUL IMPUS LA SOL — BAIEȚI (EXECUTAT ÎN ANSAMBLU)
32 timpi cu acompaniament muzical

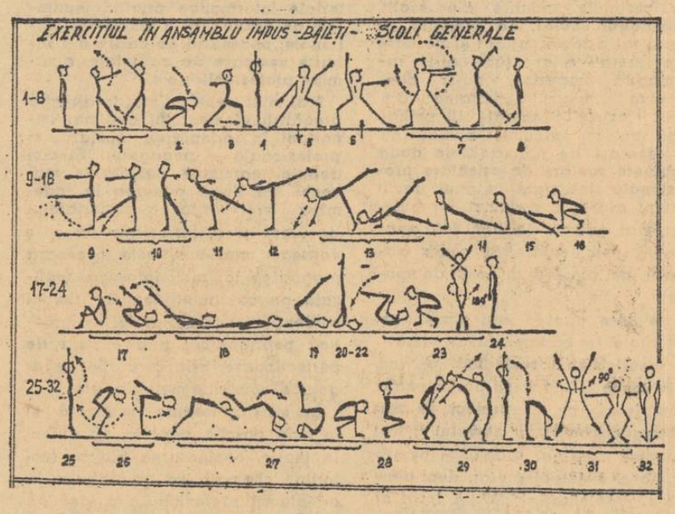

1. Din stînd, pas înainte cu piciorul drept cu ridicarea brațelor prin înainte sus în extensie și cu balansarea piciorului sting înapoi. 2. Trecere în sprijin ghemuit cu coborîrea brațelor prin înainte. 3. Fandare înainte cu piciorul drept cu ducerea brațelor prin înainte lateral. 4 Aducerea piciorului sting lîngă dreptul cu ridicarea brațelor prin lateral sus, 5. Fandare laterală spre dreapta, cu brațul drept lateral sus, brațul sting lateral jos; palmele orientate în jos, privirea spre stînga. 6. Schimbarea fandării spre stînga, brațul sting sus, brațul drept lateral, privirea spre dreapta. 7. Întoarcere 90° spre stînga cu rotarea brațelor prin lateral dreapta — jos — înainte — sus și arcuire în extensie cu balansarea piciorului drept înapoi. 8. Revenire în stînd cu coborîrea brațelor prin înainte în jos. 9. Ridicarea brațelor și a piciorului drept înainte. 10. Pas înainte cu piciorul drept cu ducerea brațelor lateral, piciorul sting cu vîrful sprijinit înapoi. 11—12. Trecere în cumpănă pe piciorul drept, brațele lateral. 13. Cădere înainte în sprijin culcat înainte cu brațele îndoite, piciorul sting ridicat înapoi. 14. Întinderea brațelor în sprijin culcat cu coborîrea piciorului sting. 15. Depărtarea picioarelor în sprijin culcat. 16. Săritură în sprijin ghemuit. 17. Rulare înapoi cu apucarea gambelor. 18. Trecere în culcat prin întinderea picioarelor și așezarea brațelor lîngă corp cu palmele în jos. 19. Ridicare în stînd pe omoplați cu corpul îndoit. 20. Întinderea corpului cu sprijinul mîinilor pe șolduri. 21—22. Menținerea poziției de stînd pe omoplați. 23. Rulare înainte în sprijin ghemuit cu picioarele încrucișate (dreptul înainte) și ridicarea în stînd cu întoarcere de 180° cu rotarea încrucișată a brațelor prin jos-înăuntru și sus. 24. Coborîrea brațelor prin lateral jos. 25. Ridicare pe vîrfuri cu balansarea brațelor prin înainte, sus. 26. Îndoirea trunchiului cu balansarea brațelor prin înainte jos — înapoi cu îndoirea și întinderea genunchilor. 27. Rostogolire înainte din săritură în sprijin ghemuit. 28. Ridicarea trunchiului la verticală cu ridicarea brațelor înainte. 29. Ridicarea în stînd prin val cu rotarea brațelor prin jos-înapoi-sus. 30. Îndoirea trunchiului cu așezarea palmelor pe sol. 31. Săritură în extensie cu întoarcere de 90° spre stînga cu depărtarea și apropierea picioarelor, brațele lateral sus, aterizare cu ușoară îndoire a genunchilor, brațele lateral. 32. Revenire în stînd.

SĂRITURA IMPUSĂ — BAIEȚI ȘCOLI GENERALE

Săritură ghemuit printre brațe la capră (înălțimea caprei 110 cm).

Pînă la etapa raională inclusiv, acolo unde condițiile materiale nu permit, săritura va putea fi executată la „capră vie".

(Text redactat de prof. **Romeo Ionescu**, inspector principal în M.I.)

Organizarea și desfășurarea concursurilor de literatură, de artă plastică și de fotografii artistice ale pionierilor și școlarilor

Recent, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului au aprobat instrucțiunile privind organizarea și desfășurarea concursurilor de literatură, de artă plastică și de fotografii artistice ale pionierilor și școlarilor din clasele III—VIII.

Instrucțiunile arată că, în scopul atragerii pionierilor și școlarilor spre creația literară și pentru stimularea preocupărilor lor în acest domeniu, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului, instituie un *concurs de compuneri literare* la care pot participa pionierii și școlarii din clasele III—VIII.

Concursul se va desfășura pe două grupe de clase: grupa claselor III—IV și grupa claselor V—VIII.

Tematica concursului va fi următoarea:

A) Pentru clasele III—IV: Anotimpul preferat; O întîmplare din viața mea; O temă la liberă alegere.

b) Pentru clasele V—VIII: Portretul unei ființe dragi; O zi de neuitat; O temă la liberă alegere.

La concurs poate participa oricare pionier și școlar. Fiecare participant își va alege o temă din grupa de teme recomandate clasei din care face parte. În cazul tratării temei la liberă alegere, participantul va lucra tema în clasă; în cazul în care dorește să se prezinte cu creații în versuri sau proză scrise în cursul anului școlar, va prezenta în ziua concursului cel puțin cinci asemenea creații.

Concursul se va desfășura în dimineața zilei de *17 martie 1968*, sub supravegherea unei comisii de organizare, alcătuită din directorul școlii, comandantul de unitate și responsabilul comisiei metodice de limba română (sau limba maternă pentru școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare). Elevii din școlile care funcționează numai cu clasele I—IV vor susține lucrările în școlile respective, iar aprecierea lor se va face de către comisia de la școala generală de 8 ani. În aceste cazuri, din comisie va face parte și cîte un învățător de la școala cu clasele I-IV.

Timpul afectat pentru compunerea lucrării va fi de o oră pentru concurenții din clasele III—IV și două ore pentru ceilalți. Fiecare lucrare va purta numele elevului, clasa, școala, localitatea, raionul și regiunea.

Conducerea fiecărei școli va lua toate măsurile care se impun pentru asigurarea secretului lucrărilor. Lucrările vor fi desfăcute numai după ce au fost apreciate. Aprecierea lucrărilor se va face de către comisie — antrenînd și alte cadre didactice de specialitate — prin acordarea de calificative. Lucrările notate cu bine, foarte bine și excepțional vor fi expediate comisiei raionale sau orășenești pînă la data de *31 martie 1968*.

Pentru stimularea elevilor la nivelul școlii, comisiile vor stabili, în ordinea valorii, atît pentru clasele III—IV, cît și pentru clasele V—VIII, primele trei lucrări, urmînd ca autorii acestora să fie evidențiați în fața unității de pionieri. Cu această ocazie, în funcție de posibilitățile fiecărei școli se vor putea acorda premii în cărți și obiecte.

Comisiile raionale sau orășenești vor proceda la selecționarea acestor lucrări, apreciindu-le cu note. Lucrările apreciate cu notele 9 și 10 vor fi înaintate comisiilor regionale pînă la data de *30 aprilie 1968*.

Comisiile regionale vor face selecția acestor lucrări, urmînd ca cele care vor primi calificativul *excepțional* să fie trimise comisiei republicane pînă la *15 mai 1968*.

Comisiile raionale (orășenești) și regionale vor fi compuse din activiști ai consiliilor Organizației pionierilor, inspectori școlari de specialitate sau responsabilul cercului pedagogic, precum și reprezentanți ai comitetelor pentru cultură și artă, ai filialelor uniunilor de creație, redactori ai presei locale. De asemenea, va participa și un număr de învățători și profesori de limba română. În raioanele și regiunile care au și școli în limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare, din comisii vor face parte și învățători și profesori care predau aceste limbi.

Comisia republicană va selecționa la rîndul ei cele mai valoroase lucrări, urmînd ca autorii acestora să primească din partea Consiliului Național al Organizației Pionierilor și a Ministerului Învățămîntului diplome și premii constînd în cărți, obiecte, trimiteri în tabere interne și internaționale. Lucrările excepționale vor fi publicate.

În aprecierea lucrărilor comisiile vor ține seama atît de conținutul compunerilor, cît și de forma de prezentare literar artistică. În privința conținutului se va pune accent pe bogăția de idei și imagini, pe originalitatea materialului prezentat. Sub aspectul formei literar artistice, se va pune accentul pe exprimarea cît mai personală a faptelor, ideilor și sentimentelor redate în lucrare.

Pentru reușita acestui concurs, directorii școlilor și comandanții unităților de pionieri vor stimula pionierii și elevii să participe în număr cît mai mare, dezvoltîndu-le încrederea în posibilitățile lor creatoare.

★

În vederea intensificării educației estetice în rîndurile pionierilor și elevilor din școala generală, a dezvoltării aptitudinilor în domeniul artei plastice, precum și pentru organizarea unei expoziții de desen și pictură ce se va deschide la București în cinstea Zilei pionierilor, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului organizează un *concurs de artă plastică* la care pot participa pionierii și elevii din clasele I—VIII. Lucrările pot fi executate în creion, acuarelă, tempera, grafit, ulei etc. Participanții vor fi îndrumați să folosească hîrtie cu dimensiunile minime ale caietului de desen. Alegerea temei rămîne la aprecierea fiecărui participant. Lucrările vor purta pe verso numele autorului, clasa, școala, localitatea, raionul și regiunea, precum și titlul lucrării.

Lucrările (portret, peisaj, compoziție după natură sau din imaginație) vor fi executate de către participanți în orele de desen în cadrul cercurilor din școli sau de la casele pionierilor, precum și în timpul liber. Conducerea școlii, împreună cu comandantul unității de pionieri vor depune lucrările elevilor pînă la data de *5 aprilie 1968* la consiliile raionale (orășenești) ale Organizației pionierilor.

Consiliile raionale ale Organizației pionierilor vor trimite pînă la *10 aprilie 1968 toate lucrările* primite din școli la consiliul regional al Organizației pionierilor, care le va preda comisiei regionale de selecție. Comisia regională va proceda la trierea lucrărilor, după care va expedia pînă la data de *25 aprilie 1968*, pe adresa comisiei centrale (București, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, str. Dr. Marinescu nr. 2), numai acele lucrări care pot fi luate în considerație pentru a fi prezentate în expoziția ce se va organiza în Capitală.

Comisiile regionale vor fi constituite pînă la data de *20 martie 1968* din reprezentanți ai secțiilor de învățămînt, ai consiliilor Organizației pionierilor, profesori de desen, pictori, reprezentanți ai comitetelor pentru cultură și artă și un reprezentant al Consiliului Național al Organizației Pionierilor. În selecționarea lucrărilor comisiile vor avea în vedere, în primul rînd, promovarea autenticității expresiei artistice, exprimarea de sine a copilului, a sensibilității sale și a gustului pentru frumos.

Trierea finală a lucrărilor în vederea participării la „Expoziția de artă plastică a pionierilor și școlarilor" va fi efectuată de un juriu alcătuit din personalități ale vieții artistice, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Ministerului Învățămîntului, ai uniunilor de creație.

Din lucrările selecționate pe plan central se vor alcătui albume, pliante; cele mai reușite vor fi publicate în presă, iar autorii tuturor lucrărilor care vor intra în expoziția ce se va organiza vor primi diplome, cărți, obiecte și locuri în tabere de vară interne și internaționale.

★

Pentru a dezvolta la pionieri și școlari spiritul de observație și fantezia, gustul pentru frumos și capacitatea de a-l surprinde în natură și în mediul înconjurător, precum și în vederea organizării la București, în cinstea Zilei pionierilor, a unei expoziții de fotografii artistice, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului instituie un *concurs de fotografii artistice* la care pot participa pionierii și elevii din clasele III-VIII.

Fotografiile vor oglindi aspecte din viața pionierească, din activitatea școlară și de vacanță, din natură, din viața de familie. Dimensiunile minime ale fotografiilor vor fi cele de carte poștală; fiecare fotografie va fi înaintată în două exemplare.

Toate prevederile regulamentului concursului de desen privind termenele și modul de trimitere a lucrărilor, privind selecția și premierea lor, rămîn valabile și pentru concursul de fotografii artistice.

BIBLIOGRAFIE

Lecturi geografice pentru elevi vol. II

Dorind să răspundă solicitărilor profesorilor de geografie, învățătorilor, educatorilor și părinților elevilor, Societatea de științe naturale și geografie a editat recent cel de-al doilea volum de **„Lecturi geografice"** destinat elevilor și tineretului. El cuprinde 53 lecturi, în care sînt prezentate diferite aspecte geografice privind natura patriei noastre, teritoriul și populația acesteia. Fiecare lectură este însoțită de fotografii, schițe de hartă etc., cu explicații detailate.

Prin conținutul și varietatea lor tematică aceste lecturi geografice pun la dispoziția elevilor o carte care îi poate ajuta mult în însușirea cunoștințelor de geografie a patriei.

Reamintim faptul că primul volum din această culegere de „Lecturi geografice" despre România a apărut în luna martie a acestui an. Ambele volume, ca și alte lucrări cu caracter didactic editate de Societate — ca de exemplu **„În ajutorul profesorului de geografie"** vol. I și II, **„Dobrogea maritimă"**, **„Terenul experimental școlar"** (pentru naturaliști) — pot fi procurate din librării, de la „Cartea bibliotecilor" sau de la „Cartea prin poștă".

Atlasul climatologic

Recent a ieșit de sub tipar **„Atlasul climatologic al Republicii Socialiste România"**, lucrare amplă, care prezintă sub formă de hărți evoluția pe o perioadă de 60 de ani a celor mai importante elemente meteorologice pe teritoriul țării noastre. Materialul cuprins în atlas este rezultatul observațiilor zilnice efectuate de un număr de peste 400 de stații climatologice și 2000 de posturi pluviometrice. Atlasul conține 158 hărți, la scara 1 : 1 500 000.

Lucrare importantă pentru ramurile de bază ale economiei naționale, care necesită cunoașterea și luarea în considerare a condițiilor naturale ale teritoriului, Atlasul poate fi folosit în același timp și de cadrele didactice din liceele de cultură generală și liceele de specialitate, din școlile tehnice și din învățămîntul universitar. Costul unui exemplar este de 668 lei. Atlasul se poate procura de la Institutul Meteorologic, Șos. București-Ploiești nr. 97, raionul 30 Decembrie, pe bază de comandă.

Cum sînt cultivate tinerele talente?

(Urmare din pag. 1)

Ni se pare că n-ar fi utopică propunerea de a tipări o revistă literară centrală a elevilor și eventual de a se crea o societate literară a elevilor cu sediul central în București și cu filiale în marile orașe, menită să organizeze în rîndurile lor concursuri, conferințe, simpozioane, serate. Pe vremuri a existat așa-numita „Tinerime română", care a avut o puternică rezonanță în inimile a zeci de generații de elevi. De ce nu s-ar relua tradiția ei? Apoi, dacă s-au înființat clase pentru elevii dotați la fizică, matematică, limbi străine, de ce să nu se organizeze în marile orașe clase experimentale și pentru elevii talentați la literatură?

Și, în sfîrșit, o ultimă propunere. Poate că, în lumina experienței de la Bușteni, ministerul va considera necesar să ia măsuri pentru introducerea unor criterii științifice de orientare a elevilor către secțiile umanistă și realistă (de pildă teste de aptitudini), pentru a se pune capăt migrării masive a elementelor valoroase la literatură pe terenul fizico-matematicii, unde se pare că eficiența propagandei profesionale este mult mai mare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 918
Vineri 27 oct. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

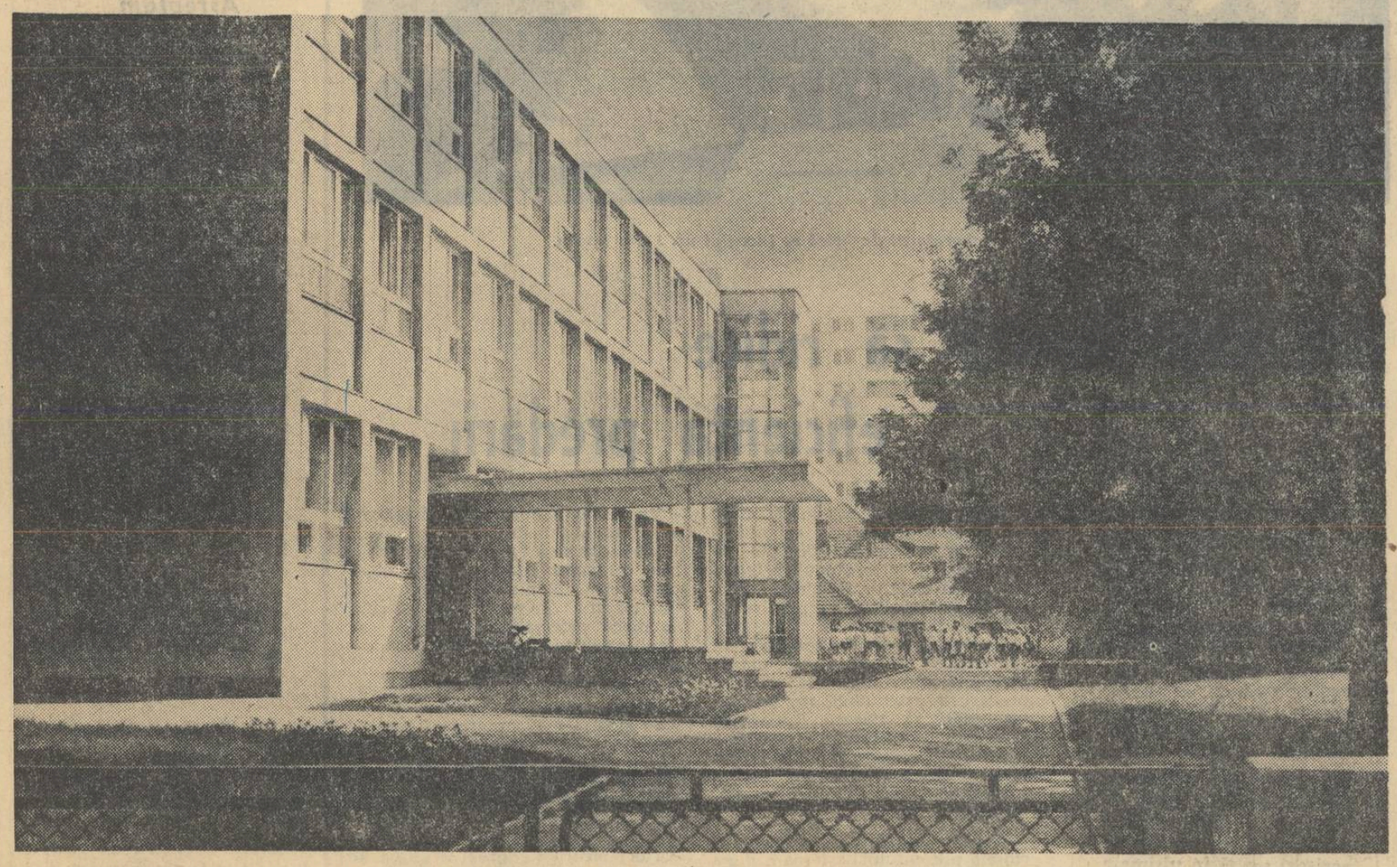

Noua clădire a Școlii generale nr. 198 din Capitală

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A VIZITAT EXPOZIȚIA DE CARTE ȘCOLARĂ ȘI UNIVERSITARĂ

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, împreună cu tovarășii Emil Bodnaraș, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, și Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., au vizitat expoziția de manuale școlare și universitare organizată de Ministerul Învățămîntului. Conducătorii de partid au fost întîmpinați de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Miron Constantinescu și Costin Nădejde, adjuncți ai ministrului învățămîntului, Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Ion Teoreanu, șeful Secției învățămînt a C.C. al P.C.R.

Prezentînd expoziția, ministrul învățămîntului a arătat că numai pentru acest an școlar au fost editate aproape 700 manuale destinate învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și liceelor de specialitate, cu un tiraj global de peste 28 000 000 exemplare. În perioada 1960—1967 au fost tipărite și litografiate peste 2 800 manuale, cursuri și alte lucrări destinate studenților din universități și institute.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat activitatea depusă pentru editarea acestor manuale și cursuri, subliniind totodată necesitatea de a se face noi progrese în îmbunătățirea continuă a conținutului și formei grafice a cărților destinate școlilor și universităților.

În continuare, conducătorii de partid au vizitat o expoziție cu lucrări ale elevilor care activează în diferite cercuri din cadrul Palatului pionierilor, caselor de pionieri și școlilor de pe întreg cuprinsul patriei. Un grup de pionieri au oferit conducătorilor de partid obiecte executate de ei în cadrul cercurilor.

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

din 5—6 octombrie 1967

Premise ale înfloririi orașelor și satelor

Am citit cu deosebit interes importantele documente ale Plenarei C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie 1967 între care există o legătură organică, ele prefigurînd împreună treapta superioară pe care va păși România socialistă în anii care vor urma. Vreau să mă refer, în continuare, la unele implicații deosebit de pozitive pe care le poate avea aplicarea principiilor directoare ale acestor documente pentru viața orașului nostru — Buzău.

După cum se știe, în ultimii ani Buzăul a ajuns un puternic centru industrial. Au fost înălțate aici o uzină cu profil metalurgic și o fabrică de zahăr. În jurul orașului gravitează activitatea unui întreg bazin agricol, viticol, horticol și legumicol. Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale vor da, desigur, un nou impuls dezvoltării Buzăului ca oraș industrial, iar aceasta va stimula dezvoltarea mai puternică a zonei rurale înconjurătoare. Faptele pledează puternic pentru constituirea orașului și a zonei ca unitate administrativ-teritorială de sine stătătoare, în lumina principiilor privind îmbunătățirea organizării administrative și teritoriale adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. Această unitate va putea să dispună, într-o măsură mai mare de bugetul propriu și să-și sporească sursele de venituri prin descoperirea a noi rezerve locale, să beneficieze de avantajele apropierii directe, nemijlocite, de conducerea centrală. Desigur că de aceste noi condiții vor beneficia din plin și școlile care vor putea fi legate mai strîns de cerințele ridicării nivelului material și cultural al întregii populații, de necesitățile înălțării cetățenilor de aici pe noi trepte ale culturii și civilizației. Fiind amplasate și dimensionate în lumina reală a necesităților actuale și de perspectivă ale unei unități administrativ-teritoriale puternice, care dispune de strînse și multiple legături pe toate planurile, școlile din Buzău și comunele înconjurătoare vor putea fi dotate și organizate astfel încît să răspundă în tot mai mare măsură cerințelor desfășurării unui învățămînt modern.

Prof. ION MĂNOIU
vicepreședinte al Comitetului executiv al Sfatului popular Buzău

Condițiile cele mai favorabile pentru ridicarea eficienței muncii

Amplificarea eficienței întregii activități economice este una din ideile centrale ale proiectului de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, proiect care, împreună cu celelalte documente adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie a.c., trasează un larg program de înflorire a vieții din patria noastră. Aceasta este desigur în primul rînd o problemă care vizează industria, agricultura, comerțul etc. — pe scurt, sectoarele economiei. Ea nu poate rămîne însă străină nici pentru școală.

Concluziile care se impun se referă în primul rînd la continua adaptare a programelor și manualelor școlare la necesitățile pregătirii unor cadre stăpîne pe cuceririle științei și tehnicii contemporane. Măsuri în această privință au început să se ia și se vor lua în continuare, în scopul obținerii unui randament maxim. Dar, în afară de astfel de măsuri care privesc forurile centrale ale învățămîntului, se cer, după mine, și altele. Spiritul în care a fost elaborat proiectul de Directive ridică o serie de probleme privitoare la educația elevilor, la măsura în care răspunde aceasta cerințelor legate de viitoarele lor profesiuni.

Așa, de pildă, se pune întrebarea dacă putem aprecia ca satisfăcătoare preocuparea noastră pentru a cultiva inițiativa creatoare încă de pe băncile școlii. Sau, ca să ne referim la o altă idee din proiectul de Directive, ne preocupăm oare suficient noi, profesorii, să-i deprindem pe elevii noștri să caute căile cele mai simple și totodată mai eficiente pentru rezolvarea problemelor ce li se propun? În aceeași ordine de idei, citind proiectul de Directive m-am întrebat dacă exigența față de elevi în îndeplinirea obligațiilor școlare, exigență care le va fi impusă, în activitatea lor ulterioară, de cerințele societății moderne și în primul rînd de cerințele producției, se manifestă astfel încît să implice finalități educative de durată.

Dacă pornim de la spiritul în care a fost elaborat proiectul de Directive găsim astfel de întrebări aproape în fiecare din capitolele acestui important document elaborat de Comitetul Central al partidului nostru. De aceea, consider că el constituie pentru noi dascălii, educatorii celor care vor da viață mîine măsurilor trasate de partid, un îndemn de a crea condițiile cele mai favorabile pentru ridicarea continuă a eficienței muncii noastre.

Prof. VASILE DĂSCĂLIȚA
București

Întîlnire originală cu arta

Era acum patru ani. Ne adunam mereu în cancelarie să discutăm despre una din problemele cele mai spinoase ale muncii din școala noastră — indisciplina unor elevi, rebeli la orice încercare de a-i convinge să-și schimbe atitudinea. Erau printre aceștia, mai ales, copiii din familii dezorganizate, obișnuiți să-și piardă timpul pe stradă, în tovărășii dintre cele mai puțin recomandabile. Cum discuțiile noastre cu ei dădeau de fiecare dată greș, am văzut curînd că numai cu vorba nu-i putem influența și că, dacă vrem să izbutim, trebuie să-i antrenăm într-o activitate constructivă, să le dăm să facă ceva. Dar ce?

Atunci s-a născut ideea organizării unor activități practice menite să înfrumusețeze localul școlii. Pentru efectuarea unor asemenea activități era foarte indicat cercul de arte plastice. Cercul acesta, condus de profesoara Aurelia Apostol, cuprindea secții de desen, modelaj, metaloplastie, pictură pe sticlă etc. Puteau fi executate deci în cadrul lui lucrări variate, care să atragă un mare număr de elevi.

Nu după mult timp s-a trecut la treabă. Și iată-i acum pe vestiții „elevi-problemă" ai școlii lucrînd în timpul liber, în loc să bată maidanele. La început s-au executat cîteva panouri de mari proporții și decorațiuni pe sticlă reprezentînd o antologie a basmului românesc. Pe lîngă tema foarte interesantă a lucrării, pe elevi i-a atras și tehnica de lucru: mozaic din coajă de ou preparată cu o soluție de fenol. În aceeași tehnică s-a lucrat un panou ce reprezintă scene din viața copiilor.

Căpătînd încredere în ei, membrii cercului au trecut la alte lucrări. La intrarea în școală s-a executat o pictură pe perete — lucrare în fresco și mozaic — reprezentînd un peisaj subacvatic. Cu deosebită tragere de inimă au lucrat elevii, de asemenea în fresco și mozaic, panourile care împodobesc etajul școlii. Este vorba de o suită de imagini înfățișînd pe Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și Alexandru Ioan Cuza, încadrată de vitralii ce reprezintă scene din luptele de la Posada și Rovine

Foarte stimulativ a fost faptul că proiectele panourilor, ale vitraliilor etc. au fost lucrate de elevii înșiși. Ei au prezentat, la un fel de concursuri „sui generis", schițe de personaje, de peisaje, de scene de ansamblu etc., alegerea oprindu-se asupra celor care întruneau cele mai favorabile aprecieri.

Rezultatele muncii în cercul de arte plastice au întrecut așteptările noastre. La început am reușit — așa cum ne propusesem inițial — să ocupăm printr-o activitate

IRINA V. ȘTEFĂNOIU
directoarea Școlii generale nr. 152 București

(Continuare în pag. a 2-a)

CURSUL „PROBLEME CONTEMPORANE ALE EDUCAȚIEI"

O formă nouă, interesantă a propagandei pedagogice

— Convorbire cu prof. univ. dr. docent STANCIU STOIAN, membru corespondent al Academiei —

Se știe că, în acest an, cursul de pedagogie al Universității Populare București, organizat în colaborare cu Uniunea Sindicatelor din Institutiile de Învățămînt, Știință și Cultură, este intitulat „Probleme contemporane ale educației". Atrași de acest titlu și doritori de a da cititorilor noștri informații mai ample asupra conținutului cursului, ne-am adresat conducătorului acestuia, prof. univ. dr. docent Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei

— După cum se poate constata din cuprinsul programului editat de Universitatea Populară București, în acest an structura cursului de pedagogie pe care îl conduceți este net diferită de aceea a cursurilor similare organizate în trecut. Ce considerente au guvernat această nouă orientare a cursului?

— Am dorit să nu ne suprapunem activității de propagandă pedagogică pe care o desfășoară în Capitală, pe un front relativ larg, școlile, casele de cultură, universitățile muncitorești de pe lîngă marile uzine și chiar Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, prin lectoratul său pentru părinți. Pe de altă parte, știm că numeroși oameni legați nemijlocit de procesul educației în diversele forme ale acestuia doresc să afle ceva mai mult decît se expune de obicei într-un curs obișnuit de pedagogie. Iată de ce am considerat util să profilăm anul acesta ciclul nostru de prelegeri într-un mod nou. Nu va fi un curs sistematic de pedagogie așa cum se întîlnește într-un manual, ci o consemnare de *probleme contemporane ale educației*, așa cum de altfel și este intitulat acest ciclu de prelegeri. Prin el urmărim să ne adresăm nu numai pedagogilor, ci și altor specialiști interesați în problemele educației tineretului și a adulților: psihologi, medici pediatri, sociologi, activiști în domeniul culturii de masă etc.

(Continuare în pag. a 2-a)

BENEFICIARI PREA INDULGENȚI

Ne bucurăm în fiecare toamnă că zestrea învățămîntului se înmulțește. Avem toate temeiurile să ne mîndrim atunci cînd, străbătînd orice colț de țară, întîlnim frumoasele, spațioasele, luminoasele și modernele localuri de școli. Anual statul alocă fonduri importante pentru noile construcții școlare, atestînd și în acest fel marea lui grijă pentru creșterea și educarea tinerei generații.

În general aceste fonduri sînt bine folosite de către beneficiari. Majoritatea constructorilor răspund sarcinilor pe care le au.

Am păcătui dacă am spune însă că pretutindeni ritmul construcțiilor a fost mulțumitor. În cazul construcțiilor ridicate din fond central, planul de stat — care are caracter de lege — stabilește data de 15 august ca termen de dare în folosință a construcțiilor anului în curs. Este și firesc, deoarece acesta e timpul optim pentru pregătirile necesare deschiderii anului școlar. Mulți constructori nu au fost însă gata la 15 august. Pe bună dreptate au fost declarați atunci corigenți. Au urmat — cum din păcate se mai obișnuiește uneori — fel de fel de motivări, cereri de păsuire, angajamente, promisiuni solemne...

— Vom da bătaie! Pînă la deschiderea cursurilor școlile vor fi gata — se dădeau peste tot asigurări.

A sosit și examenul din toamnă. La începutul anului școlar — la vremea cînd se numără bobocii! — situația centralizată la direcția tehnică de construcții și investiții din Ministerul Învățămîntului arăta așa: **din cele 2 124 săli de clasă prevăzute pentru acest an, 1 422 erau terminate și 402 în stadiu de finisaj. Restul...**

Ce ni se pare mai grav este că o parte din construcțiile neterminate sînt tocmai cele finanțate din fondul central de investiții, finanțare care s-a făcut din timp și din belșug. Motive obiective de amînare a lucrărilor nu sînt. Sînt numai motive de natură subiectivă: întîrzierea proiectelor, nedeschiderea la timp a frontului de lucru, proasta organizare a șantierelor, carențe în aprovizionarea cu materiale de construcții etc. Acestora li se adaugă de multe ori și partea de vină a beneficiarilor — sfaturile populare regionale — care în unele locuri au tărăgănat stabilirea amplasamentelor au folosit fondurile destinate construcției de școli pentru alte obiective sau nu au urmărit ritmic mersul lucrărilor pe șantiere. În regiunea Banat — unde în general în acest an activitatea pe șantierele școlilor a lăsat de dorit — sînt mult rămase în urmă lucrările de construcție a 28 de săli de clasă finanțate din fond central și a 8 săli de clasă pentru care s-a acordat sprijin din fondurile de stat. Cu toate promisiunile solemne făcute peste vară, nici constructorii școlii generale cu 16 săli de clasă din Cugir, regiunea Hunedoara, nu au putut obține măcar acum un calificativ de trecere, deoarece nu și-au respectat angajamentele luate. Într-o situație asemănătoare sînt și unele școli din regiunea București. La Liceul pedagogic din T. Măgurele de exemplu, după ce peste vară lucrările au stagnat vreme îndelungată din cauza proastei aprovizionări cu materiale, constructorii lucrează acum de zor să termine laboratoarele. Nu-s terminate lucrările nici la Liceul din Lehliu și nici la Școala generală din Titu. Începute foarte tîrziu, mergînd într-un ritm pe care codobelcul l-ar invidia, lucrările de extindere care se execută la Școala generală nr. 15 din București nu ne dau nici o speranță pentru acest an. Și lista poate fi completată cu construcții școlare din regiunile Maramureș, Crișana, Dobrogea, Cluj.

Constructorii, împreună cu beneficiarii indulgenți, privesc poate spre cerul senin. Da, sînt zile frumoase. Dar privind și spre calendar ne gîndim că toamna e pe ducă. Vine vremea urîtă, neprielnică pentru activitatea pe șantier. Așa că, toate trebuie făcute la vremea lor.

AL. I. VLADIMIR

VIAŢA CURENTĂ A ŞCOLII

Un experiment privind predarea biologiei

După cum se ştie, încă din anul şcolar trecut Institutul de ştiinţe pedagogice experimentează în cîteva şcoli din ţară aplicarea unei noi programe de învăţămînt pentru predarea ştiinţelor biologice. Proiectul acestei programe, la care au colaborat specialişti de la Societatea de ştiinţe naturale şi geografie şi profesori, a fost supus analizei unor cadre didactice din invăţămîntul superior şi mediu. Urmărind realizarea treptată a unei baze ştiinţifice pentru înţelegerea şi interpretarea diferitelor procese biologice, programa prevede dispunerea materiei într-o succesiune nouă, pe baza logicii ştiinţifice, cu înlăturarea suprapunerilor, a repetărilor şi a descrierilor exagerate, ca şi folosirea mai largă a lecţiilor practice de laborator şi în natură, cu scopul de a fixa cunoştinţele, de a lega teoria de practică şi de a dezvolta spiritul de cercetare al elevilor.

Programa clasei a IX-a, de exemplu, urmăreşte formarea bazei ştiinţifice în vederea înţelegerii temelor ce se vor studia în clasa a X-a (Anatomia şi fiziologia comparată la plante şi animale), în clasa a XI-a (Anatomia şi fiziologia omului, cu noţiuni de igienă) şi în clasa a XII-a (Evoluţionismul). În acest scop se prevede ca în primul trimestru să se studieze unele teme de biologie generală, între care amintim **Metode de cercetare în biologie, Materia vie, Originea vieţii, Nivelurile de organizare a materiei vii, Diversitatea şi unitatea materiei vii, Celula, Noţiuni de sistematică.** În trimestrul al II-lea se tratează **Regnul animal,** iar în cel de-al treilea **Regnul vegetal,** urmărindu-se cunoaşterea sistematicii acestora, precum şi a unor elemente morfo-anatomice care să constituie baza de plecare a studiului **Anatomiei şi fiziologiei comparate,** ce se studiază în clasa X-a.

Aplicarea acestei programe la una din clasele Liceului nr. 15 din Bucureşti şi la una din clasele Liceului din comuna Brăneşti, regiunea Bucureşti a arătat că pe elevi i-au interesat îndeosebi temele de biologie generală, deşi unele cadre didactice le socoteau ca inaccesibile în clasa respectivă, unde lipsesc cunoştinţele de chimie organică. Experimentul a dovedit totuşi că destui elevi din clasa a IX-a îşi amintesc elementele de chimie organică învăţate în clasa a VIII-a. Pornind de aici, experimentatorii au elaborat două lecţii de biochimie, dînd elevilor noţiunile de care era nevoie fără a întîmpina vreo dificultate. Socotim că greşesc acele cadre didactice care subestimează cunoştinţele căpătate de elevi în clasele V—VIII atît la ştiinţele biologice, cît şi la chimie şi fizică. Experimentul nostru, obligîndu-ne să apelăm la fiecare pas la cunoştinţele anterioare ale elevilor, ne-a demonstrat că acestea pot fi pe deplin valorificate, ceea ce cere însă bineînţeles, din partea cadrelor didactice un efort mai mare de pregătire.

Pentru verificarea experimentului am dat probe de control atît la clasele experimentale, cît şi la clase martor de la diferite licee din Bucureşti, Braşov, Brăneşti — regiunea Bucureşti şi Ianca — regiunea Galaţi. Întrebările puse s-au referit la metodele de cercetare aplicate în studiul ştiinţelor biologice, la mediul biotic şi abiotic, au cerut elevilor să arate la ce animale apar toate foiţele embrionare şi care este rolul lor în organism, ce formaţiuni nervoase conduc instinctele la păsări, la ce animale apare pentru prima oară în seria animală o inimă alcătuită din 4 camere (2 atrii şi 2 ventricule) şi cum este circulaţia la aceste animale, care este originea florii, care este originea muşchilor de pămînt, cum se reflectă condiţiile de viaţă în structura tulpinii la plantele acvatice, care este familia de plante ce face trecerea de la gimnosperme la angiosperme etc. La sfîrşitul anului şcolar, rezultatele obţinute la clasa a IX-a experimentală au fost următoarele: procentul răspunsurilor bune la biologie generală (trim. I) — 80 la sută, la zoologie (trim. II) — 64,32 la sută, la botanică (trim. III) — 45,31 la sută. La clasele de control s-au obţinut următoarele rezultate: botanică (clasa a IX-a) — 17,59 la sută, zoologie (clasa a X-a) — 35,55 la sută, biologie generală (clasa a XI-a) — 31,81 la sută. Procentul mediu al răspunsurilor bune la clasa experimentală a fost de 64,94 la sută, pe cînd la clasele de control a reprezentat doar 21,19 la sută.

Firește că, interpretînd aceste date, nu trebuie să tragem concluzii definitive şi nici să considerăm că elevii clasei a IX-a experimentale îşi însuşesc numai într-un an de studiu temele generale cuprinse în cadrul programelor şcolare obişnuite din trei ani de studii. Menţionăm că întrebările formulate de noi, concepute în spiritul programei experimentale, nu depăşeau din punct de vedere cantitativ conţinutul informaţional care se predă în mod obişnuit la clasele IX, X şi XI.

În vederea investigării rezultatelor am întreprins la sfîrşitul anului şcolar, în rîndul elevilor din clasele a IX-a experimentale şi al profesorilor care au predat la aceste clase, şi o anchetă. Astfel, elevilor li s-a cerut să arate care parte din curs le-a plăcut mai mult şi de ce, care parte nu le-a plăcut şi de ce. În acelaşi timp li s-a cerut să facă propuneri pentru îmbunătăţirea cursului. Majoritatea elevilor au declarat că au fost interesaţi îndeosebi de acea parte a cursului care se referă la originea vieţii pe pămînt, la evoluţia acesteia şi la sistematica plantelor şi animalelor. Printre propunerile făcute de elevi sînt de menţionat în special cele privitoare la reducerea volumului unor lecţii şi la recomandarea unor lecturi ajutătoare.

Profesorii, la rîndul lor, au fost solicitaţi să facă aprecieri cu privire la valoare cursului. Iată cîteva din răspunsurile lor: „Predarea cursului unic experimental de biologie are în mod incontestabil un efect deosebit de avantajos în ceea ce priveşte combaterea tendinţei atît de evidente a elevilor de a memora mecanic, fără a căuta să interpreteze ştiinţific diferitele fenomene şi procese biologice... Putem afirma, fără exagerare, că elevele clasei experimentale au început să-şi formeze ceea ce se poate denumi o viziune ştiinţifică despre lumea vie şi legile ei, lucru care nu se poate spune despre elevii celorlalte clase, care abia descoperă bucăţică cu bucăţică, fracţionar, elementele structurale ale acestei lumi" (Prof. Cezar Popovici). „O latură pozitivă a modului de predare experimental este aceea că de la început se lămuresc noţiunile de materie nevie şi materie vie, modul de existenţă a materiei vii, precum şi proprietăţile ei fizice, chimice şi fiziologice. Încadrînd cunoştinţele despre evoluţia materiei vii în cunoştinţele despre evoluţia materiei în general, le putem forma mai lesne elevilor concepţia materialist-dialectică despre lume şi îi ajutăm să înţeleagă evoluţia pe scara vieţii a plantelor şi animalelor". (Prof. Paula Ciovlică).

În acest an şcolar experimentul început continuă cu aceiaşi elevi, acum în clasa a X-a. De asemenea, se repetă experimentul la alte clase a IX-a, pentru ca numărul subiecţilor antrenaţi în cadrul lui să fie mai mare şi să ne ducă la concluzii cît mai apropiate de realitate.*

Prof. IOAN C. VOICULESCU
Prof. DIMITRIE D. ROMAN
cercetători principali la Institutul de ştiinţe pedagogice

*) Cei care doresc să urmărească experimentul şi să contribuie la îmbunătăţirea lui sînt invitaţi să participe la lecţiile experimentale de la Liceul nr. 15 din Bucureşti sau de la Liceul din comuna Brăneşti — regiunea Bucureşti. Proiectul de programă şi textul lecţiilor experimentale pot fi consultate la secţia de documentare a Institutului de ştiinţe pedagogice, str. Sf. Apostoli nr. 14.

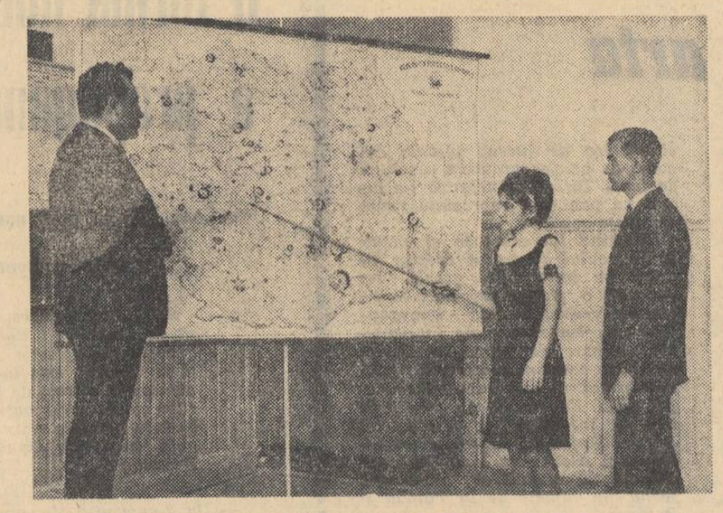

Oră de geografie la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Piteşti

Lecţie în laboratorul de fizică al Liceului nr. 3 din Bacău.

Activităţi menite să ridice eficienţa predării

Încadrîndu-se în mişcarea tot mai largă de modernizare a învăţămîntului, numeroase cercuri pedagogice au introdus în programul lor de activitate din acest an şcolar acţiuni menite să sprijine cadrele didactice în înnoirea conţinutului lecţiilor, în folosirea unor modalităţi mai variate şi mai eficiente de predare. Despre aceste preocupări vorbesc multe scrisori sosite în ultimele săptămîni la redacţia gazetei noastre.

Acţiuni deosebit de interesante pe linia modernizării procesului de învăţămînt au fost întreprinse de cercurile pedagogice din Piatra Neamţ. În această privinţă rezultate deosebit de pozitive se manifestă la cercurile profesorilor de matematică. Acestea şi-au propus ca temă, pe parcursul a doi ani şcolari consecutivi, studierea modului cum se predau cunoştinţele privind teoria mulţimilor la diferite clase, ca şi dezbaterea unor probleme privind metodica predării geometriei pe baze moderne.

O iniţiativă interesantă, care se răsfrînge pozitiv în activitatea corpului didactic din Piatra Neamţ este aceea a organizării unui cerc de „cibernetică pedagogică". Cercul, creat anul trecut, a cîştigat interesul larg al cadrelor didactice din localitate. Tematica din acest an a cercului prevede, pe lîngă dezbaterea unor probleme teoretice privind aplicarea principiilor cibernetici în procesul de învăţămînt, realizarea unor experimente pe această linie. Între altele, va fi analizată aplicarea în predarea cunoştinţelor de fizică a unei maşini de învăţat construită de prof. Vladimir Humeni.

Acordînd o atenţie sporită activităţilor cu caracter de cercetare ştiinţifică a procesului de învăţămînt, cercurile pedagogice din oraşul Roman au prevăzut în tematica lor o serie de probleme de o deosebită actualitate pe plan pedagogic şi didactic.

Bunăoară, cercul pedagogic al profesorilor de fizică se ocupă de metodica introducerii în procesul predării a sistemului internaţional de unităţi de măsură. La rîndul său, cercul profesorilor de limbi străine experimentează la Liceul nr. 1 predarea acestor limbi cu ajutorul mijloacelor moderne audio-vizuale.

O activitate legată strîns de cerinţele prezentului desfăşoară, după cum ne scrie tov. *Maria Nicoară,* lector la I.P.C.D.-Cluj, şi cercurile pedagogice ale educatoarelor din regiunea respectivă. Ţinînd seama de faptul că folosirea mijloacelor audio-vizuale, care pătrund tot mai larg şi în procesul instructiv-educativ din grădiniţe, impune găsirea unor modalităţi noi de lucru cu copiii, aceste cercuri şi-au propus să ia în dezbatere în acest an şcolar o serie de teme legate de utilizarea filmului, a magnetofonului, a picupului etc. în condiţiile specifice din instituţiile preşcolare.

În acest domeniu educatoarele din regiunea Cluj, ca şi cele din regiunile Crişana, Hunedoara şi Maramureş, primesc sprijinul activ al cadrelor de specialitate de la Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice-Cluj. Astfel, I.P.C.D.-Cluj a propus o serie de teme dintre care cercurile pedagogice îşi vor alege, pentru a le dezbate, pe cele care corespund cel mai mult condiţiilor concrete şi cerinţelor cercului respectiv. Temele propuse sînt: „Probleme psihopedagogice cu privire la metodica folosirii mijloacelor moderne audio-vizuale în procesul de învăţămînt din grădiniţă", „Folosirea diafilmului şi a diapozitivelor în activităţile obligatorii de cunoaştere a mediului şi de dezvoltare a vorbirii (observări, povestiri, convorbiri după imagini, repovestiri)", „Folosirea magnetofonului şi a picupului în activităţile de memorizare şi cînt", „Potenţele educative ale filmului şi diafilmului". I.P.C.D.-Cluj a pus de asemenea la dispoziţia cercurilor pedagogice ale educatoarelor planurile tematice şi bibliografia necesară în vederea studierii sistematice, din timp, a problemelor ce urmează a fi abordate.

Pe lîngă discuţii pe temele de mai sus, cercurile pedagogice ale educatoarelor au programat pentru şedinţele lor informaţii în legătură cu problemele modernizării învăţămîntului preşcolar în ţara noastră şi peste hotare. De asemenea, în legătură cu fiecare temă se vor ţine lecţii practice în care se va demonstra folosirea selectivă a mijloacelor tehnice moderne în procesul instructiv-educativ din grădiniţele de copii.

După cum ne scrie prof. *Elena Ştefănescu,* inspector metodist, cercurile pedagogice ale profesorilor din şcolile raionului Gheorghieni continuă în acest an şcolar o iniţiativă începută în cursul anului trecut: este vorba de orientarea muncii comisiilor metodice către realizarea unor materiale didactice necesare predării.

Rezultatele acestei orientări se dovedesc rodnice. În şcolile oraşului s-au confecţionat machete, hărţi etc. De exemplu, elevii de la Liceul din Remetea, îndrumaţi de profesorii lor, au realizat micromacheta Hidrocentralei de la Bicaz. Tot în acest domeniu se remarcă, în mod deosebit, schema didactică a unei maşini perfecţionate de calculat, realizată la Liceul din Gheorghieni sub conducerea profesorului Ştefan Csata.

Demne de luat în seamă sînt şi harta literară a ţării noastre, ca şi albumul literar cuprinzînd portrete ale scriitorilor români, ilustraţii despre activitatea creatoare a acestora, fotocopiile unor manuscrise sau ale unor coperte de ediţii princeps, toate oglindind istoria literaturii române de la începuturile ei şi pînă în prezent. Atît harta cît şi albumul au fost realizate sub îndrumarea profesorului Adalbert Pal de la acelaşi liceu.

RELIEF PE NEGATIV

Aşteptăm decizia arbitrului

— Unde ne sînt pugiliştii de valoare? — se întreabă de multe ori presa sportivă. Într-adevăr mulţi boxeri redutabili zac în anonimat prin diferite părţi în loc să fie văzuţi sus pe ring. Şi noi am auzit de unul — Mircea Alecu, pedagog la Centrul şcolar profesional de construcţii-montaj din Bucureşti. Se antrenează zilnic cu elevii pe care îi are în grijă. Loviturile preferate — directele la maxilar — sînt însoţite de ameninţarea:

— Mă! dacă îndrăzneşte vreunul să se plîngă la director, îl fac K.O.

Victimele prodigiosului pugilist, ţinîndu-se de fălcile umflate, strigă cu disperare:

— Selecţioneri! Există în şcoala noastră cel mai tare boxer din lume. Luaţi-l de aici!

O fi sau n-o fi un bun boxer, asta rămîne de văzut. Dar de ce sîntem siguri este că nu e un bun pedagog. Aşteptăm decizia arbitrului.

Stop!

După ce i-au învăţat pe elevi cum să respecte regulile de circulaţie, unii s-au gîndit să le dea, personal, şi cîteva exemple. Iată-l, de pildă, pe învăţătorul Daniel Costea, de la Şcoala generală nr. 5 din Dej, care nu demult a ţinut să facă o demonstraţie chiar în centrul oraşului, sărind peste balustrada de protecţie a pietonilor şi traversînd prin locuri nepermise de legea circulaţiei. Prof. Păcurar, directorul Şcolii generale din Cuzdrioara, raionul Dej, i-a pus chiar pe elevi în situaţia de a servi drept exemplu. El a dispus transportarea unui număr de 70 (!) de elevi în caroseria fără bănci a autocamionului nr. 21. CJ. 894 contrar celor mai elementare reguli de securitate în transportul copiilor. La fel a procedat cu 45 de elevi, şi profesorul Hirsch din Reteag.

— Stop! — le-au spus agenţii de circulaţie. Lecţia pe care o daţi celor mici nu este bună!

Şi le-au consemnat în catalog cîte un... proces verbal de contravenţie.

AL. I. V.

O formă nouă, interesantă a propagandei pedagogice

(Urmare din pag. 1)

— Aceasta este ceea ce a determinat, probabil, înscrierea printre temele cursului şi a unor expuneri care fac incursiuni şi în alte domenii decît acela al pedagogiei.

— Numai în parte. Ceea ce a hotărît în primul rînd structura cursului este faptul că pedagogia se profilează astăzi mai clar ca niciodată drept o ştiinţă interdisciplinară. Ea îşi spune cuvîntul său propriu bazîndu-se nu numai pe cercetările din sfera strictă a educaţiei, ci şi pe cercetările întreprinse pe planul ştiinţelor biologice, al psihologiei, al ciberneticii, al sociologiei. De aceea şi intenţionăm să invităm, pentru a prezenta expuneri, nu numai specialişti în pedagogie, ci şi oameni de ştiinţă de prestigiu din domeniile ştiinţifice cu care pedagogia are astăzi strînse legături. Îi vom solicita de pildă academicianului Ştefan Milcu să expună o serie de probleme privind genetica modernă şi educabilitatea, academicianului I. Ionescu Gulian să prezinte probleme privind relaţiile dintre antropologie şi ştiinţa educaţiei, profesorului universitar Tudor Bugnariu, membru corespondent al Academiei, să vorbească despre raportul între educaţie şi dezvoltarea naţiunii socialiste, profesorului universitar Miron Constantinescu să trateze probleme ale sociologiei învăţămîntului, profesorului universitar Edmond Nicolau, să se refere la locul matematicii în cercetările educaţionale etc.

— Şi în domeniul pedagogiei propriu-zise?

— Şi aici vor fi abordate probleme noi, actuale, ale fenomenului educaţional. Astfel prof. univ. Ştefan Bîrsănescu, membru corespondent al Academiei, va vorbi despre cercetarea ştiinţifică în pedagogie, prof. univ. D. Todoran despre problemele educaţiei estetice, prof. M. Roşianu, preşedintele Uniunii Sindicatelor din Instituţiile de Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură, despre sentimentul răspunderii ca trăsătură de bază a moralei comuniste, conf. univ. dr. George Văideanu, directorul Institutului de ştiinţe pedagogice, despre mass media-uri şi educaţia permanentă, prof. univ. Pavel Apostol despre pedagogia prospectivă etc.

— Cursul este conceput ca o însumare de diferite prelegeri sau se constituie ca o unitate specifică?

— Am căutat să organizăm problemele într-o ierarhie care să ducă, aşa cum se spune, la unitate prin diversitate. În acest scop, prima parte a cursului va fi consacrată unor probleme mai generale, precum şi conturării raporturilor între pedagogie şi antropologie, genetică, matematică şi sociologie. A doua parte va fi consacrată în special unor probleme de deosebită actualitate în învăţămînt şi educaţie, privite din punctul de vedere al progreselor ştiinţei contemporane. În acest context vor fi tratate orientarea şcolară şi profesională, educaţia estetică, învăţămîntul programat. Tot aici vom aborda problema educaţiei permanente — adică a continuităţii educaţiei de la copil la adult.

— Care este rezultatul concret pe care organizatorii cursului doresc să-l atingă prin expunerea prelegerilor menţionate?

— Desigur, cursul nostru nu urmăreşte o dezbatere menită să epuizeze problemele puse în discuţie. Nici cadrul, nici timpul, nici stadiul actual al rezolvării problemelor respective nu ne-ar permite acest lucru. Ceea ce dorim este o punere în temă la cel mai înalt nivel ştiinţific. Vrem să informăm despre tot ce este nou în ştiinţa pedagogică contemporană şi să propunem anumite interpretări, să conturăm direcţiile dezvoltării ulterioare. Un exemplu: există în prezent unii educatori care susţin că şcoala este concurată, uneori cu efecte negative, de cinematograf şi televiziune. Vom căuta să lămurim că însuşi acest mod de a pune problema este defectuos, că aşa-zisa concurenţă la care se referă ei s-a născut din faptul că pedagogia încă nu a reuşit să pună la punct o tehnică educaţională capabilă să integreze şi să folosească cu maximum de randament mijloacele moderne pe care le are la dispoziţie.

— Vă mulţumim pentru aceste precizări, care vor îndemna desigur un număr şi mai mare dintre cititorii noştri să participe regulat la cursul „Probleme contemporane ale educaţiei". Nu ne mai rămîne decît să le reamintim că expunerile din cadrul acestui curs vor avea loc în fiecare marţi, la orele 19, în sala Clubului Sindicatelor din învăţămînt din bd-ul. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 32.

Întîlnire originală cu arta

(Urmare din pag. 1)

utilă vremea irosită pînă atunci fără rost de unii elevi. S-a constatat însă, în scurt timp, că şcoala devine din ce în ce mai frumoasă, că lucrările executate în cerc au o reală valoare artistică. Este de presupus ce rezonanţe educative a avut acest fapt, cîtă încredere în ei, în forţele lor, le-a dat elevilor pînă nu de mult certaţi rău cu disciplina. Mîndri de munca lor, aceşti elevi şi-au găsit locul în colectivele claselor lor, s-au încadrat în muncă, au început să înveţe tot mai bine.

Mai mult chiar; unii din ei au găsit în cerc îndemnul unei orientări profesionale. Descoperindu-şi, cu ajutorul profesorilor, înclinaţii autentice, aceştia s-au înscris, ulterior, la secţiile de artizanat ale unor şcoli profesionale organizate de UCECOM, sau chiar la liceele de arte plastice.

Acum, oricine păşeşte în şcoala noastră se opreşte cu surprindere în faţa lucrărilor ce o împodobesc. Pentru noi, însă, ele au o semnificaţie mai adîncă. Şi nu ne vom mulţumi cu ceea ce am realizat. Vom merge mai departe, utilizînd cît mai deplin, în scopuri educative superioare, largile posibilităţi de a-i atrage pe elevi la o muncă interesantă, creatoare, bogată în satisfacţii.

Scene istorice lucrate în mozaic de membrii cercului de arte plastice de la Şcoala generală nr. 152-Bucureşti.

OPINII

Elementele mobile ale disciplinei şcolare

Ritmul vieţii contemporane imprimă universului spiritual al copiilor o precocitate, o vioiciune, o promptitudine specială. În condiţiile acestea capătă un aer vetust, anacronic, neîncadrîndu-se prin inerţie epocii, atît lipsa de supleţe, cît şi spiritul conservativ al unor dascăli care socotesc că disciplina poate fi obţinută numai cu degetul arătător ridicat continuu şi dojenitor în faţa învăţăceilor. Asemenea dascăli aplică oricînd şi oriunde tiparele „tradiţionale" ale disciplinei *extensive*, deşi realităţile particulare cu care se confruntă tinerii recomandă *permanente eforturi intensive, de adîncime şi calitate*, vizînd *esenţialul* în activitatea pedagogică.

Sînt profesori şi învăţători pentru care a avea elevi disciplinaţi — şi a te bucura de autoritate — înseamnă doar a avea elevi „cuminţi", potoliţi, care să nu-ţi dea „bătaie de cap" perturbatoare trebuirilor didactice. Totuşi, fundamental în educaţia comunistă este *să creezi suflete tari şi brate vînjoase, spirite îndrăzneţe şi independente*, capabile să lucreze efectiv la făurirea societăţii viitoare. E posibil deci ca acei şcolari „cuminţi" pe care-i doresc cu orice preţ unii să ajungă mîine oameni slabi, domoli şi în viaţa personală, şi în procesul de producţie, neînstare să facă faţă multiplelor încercări ale vieţii care, obişnuit, nu-s deloc „cuminţi". După cum e posibil, dimpotrivă, ca ceilalţi, „dificilii", să aibă tot ceea ce e necesar pentru a deveni spirite temerare şi creatoare. De aceea se cere ca în travaliul formativ să ne conducem după primatul criteriului raţional, nu după aparenţe şi să delimităm pe cine numim realmente „indisciplinat".

Partizanii pedagogiei monitoratului socotesc că orice încălcare, incidentală chiar, a regulamentului trebuie anatemizată fără drept de apel şi, adăugăm noi, fără *argumente etice de bun simţ, eficiente şi convingătoare*. Ceea ce generează, de regulă, efecte contrarii: elevul va săvîrşi a doua oară acelaşi act, dar pe ascuns.

Pe lîngă o neînţelegere — supărătoare la un pedagog — a preadolescenţei şi adolescenţei, la unii profesori, există cîteodată şi un coeficient oarecare de invidie şi gelozie faţă de vîrsta neastîmpărului juvenil, a prieteniei şi a iubirii arndente, disimulat pudic sub masca unor „îndatoriri" rigide şi oculte. Asemenea unor domnişoare Cucu ale deceniului al şaptelea, unii profesori au o atitudine de reprimare brutală a înclinaţiilor fireşti şi a zburdălniciei, a surplusului de energie care-i caracterizează pe copiii secolului XX. Or, aceasta contravine însuşi spiritul uman al societăţii moderne, prilejuind tendinţe reprobabile de egoism social. Obiecţia tutelară „pe vremea mea" nu poate constitui — şi n-a constituit niciodată — o demonstraţie convingătoare. Iar dacă, la polul opus, indisciplina de conţinut, lăuntrică a elevilor e privită la un voltaj scăzut, tolerant şi cu resemnare (fiindcă „aşa-s acuma copiii", împrejurarea, de o gravitate egală, îşi are obîrşia în neracordarea opticii şi a instrumentelor pedagogice la sistemul energetic uman al vieţii contemporane. Astfel se materializează contradicţia dintre tentaţia adolescentului de a-şi afirma personalitatea şi subestimarea acestuia de către educatori.

Tineretul şcolar se află în faza uceniciei umane. Receptiv la tot ce este valoros în curentul modern, progresist al omenirii, acesta *trebuie educat să rămînă el însuşi: om în perspectivă, nicidecum copil sau adolescent perpetuu*. Asta şi vrea el în majoritatea zdrobitoare a cazurilor. Din punct de vedere uman, s-a spus, tînărul se socoteşte egal cu adultul, a cărui superioritate o recunoaşte doar cînd experienţa de viaţă a maturului e dovedită faptic. O dată probată noblefea spirituală a educatorului şi pregătirea sa superioară, autoritatea acestuia se transformă în realitate. Nici o „prelucrare", nici o lozincă didactică, fie ea cît de „mobilizatoare", nici un discurs fie el virulent sau „prietenos", nu înrîureşte aşa cum înrîureşte exemplul viu al educatorului, viaţa socială înconjurătoare.

Elevii care exprimă şi susţin opinia justă a colectivului, exigenţele acestuia, pot fi dirijaţi să influenţeze şi asupra altora, să-i atragă în orbita lor — ocazie şi pentru autoeducarea proprie. Fiecare element bun e un exemplu pentru colegii de clasă şi, în plus, şi un susţinător activ al cerinţelor colectivului, centru de unde se cade să iradieze o disciplină morală în care, pe nesimţite, să se integreze şi *turbulenţii*.

Disciplina reală, de substanţă, intensivă, nu se obţine de la înălţimea distantă a catedrei, ca o consecinţă automată a unui gest, a unei decizii de birou sau a unei somaţii. Ea este rezultanta naturală a unei munci răbdătoare, complexe şi plurivalente, cu caracter creator, ştiinţific, în care, ieşind din cadrele înguste ale şcolii, toate cuceririle moderne ale psihopedagogiei sînt aplicate diferenţiat pe terenul vast al practicii didactice şi extradidactice, cu concursul explicaţiei competente, al lămuririlor calificate şi al exerciţiului probant. Astfel elevii se vor convinge că frumuseţea disciplinei şcolare decurge din esenţa orînduirii socialiste, care-i dă sens şi utilitate.

Prof. N. VALERIU
Huşi

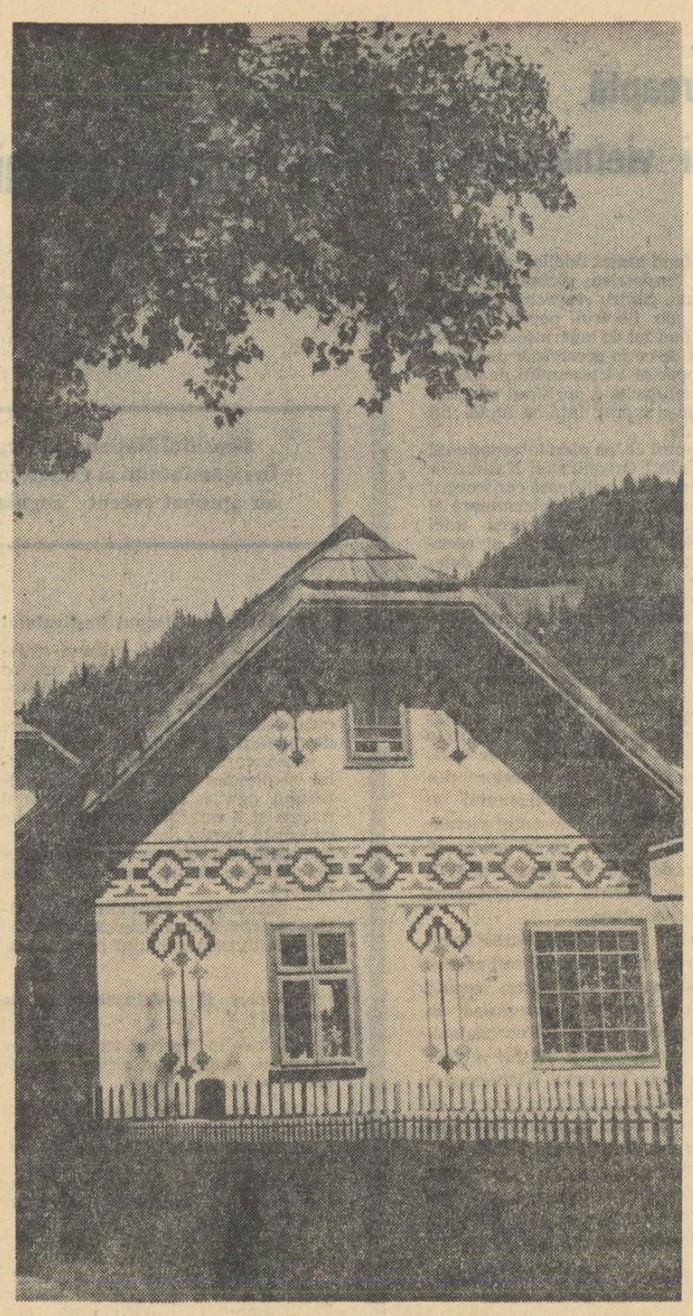

Decoraţii pe o casă în comuna Ciocăneşti, reg. Suceava

Folclorul, un tezaur în munca educativă

Activitatea pe care am desfăşurat-o în vacanţa de vară la tabăra de la Homorod, ca şi popasurile pe care le-am făcut în cîteva sate ale regiunii Argeş în căutare de material folcloric mi-au oferit prilejul să stau de vorbă pe îndelete, cu un mare număr de elevi, despre fel şi fel de probleme. Printre altele, am vorbit mult cu ei despre folclor. I-am întrebat dacă ştiu să cînte sau să recite doine, balade sau alte creaţii ale poporului, dacă, în general, cunoaşterea acestei comori de nepreţuit intră în preocupările lor. Am vrut să ştiu de asemenea ce factor contribuie la răspîndirea folclorului în rîndul elevilor.

O bună parte din elevii cu care am discutat cunosc şi îndrăgesc folclorul. Am întîlnit, bunăoară, o elevă de la Şcoala generală din comuna Fărăgău, raionul Reghin, care ştia foarte multe poezii populare şi interpreta cu talent cîntece specifice regiunii sale. Alţi elevi cunoşteau mai ales cîntece de largă circulaţie şi fragmente din baladele haiduceşti. Am întîlnit de asemenea elevi care mi-au vorbit cu mult entuziasm despre activitatea lor în cercurile de folclor, despre pasiunea cu care cercetează şi culeg folclorul local, despre întîlnirile lor cu rapsozi populari.

Toţi erau însă mai ales elevi de la ţară şi sursa lor de informare era, după cum au mărturisit ei, părinţii, bunicii. Cele cunoscute de ei erau, în general lucruri acumulate întîmplător, fără înţelegerea sensului adînc al unor producţii populare, a valorii nepieritoare pe care o implică versul sau cîntecul popular.

Şi mai slabe sînt cunoştinţele despre creaţia populară ale elevilor din şcolile de la oraşe. Este adevărat, mulţi din aceştia cunosc o seamă de titluri ale unor balade cum sînt „Mioriţa", „Toma Alimoş", „Meşterul Manole" etc., dar prea puţini le pot recita. M-a surprins de asemenea faptul că, deşi majoritatea elevilor cu care am discutat puteau reproduce versuri ale poeţilor noştri clasici, mai ales ale lui Eminescu, puţini ştiau că la baza multora din ele a stat folclorul, ca principală sursă de inspiraţie.

Nu mai este cred nevoie să subliniez importanţa deosebită pe care o are în educarea patriotică şi estetică a elevilor cunoaşterea creaţiei poporului, să arăt ce mijloc preţios constituie aceasta pentru dezvoltarea mîndriei naţionale. Sînt lucruri ştiute de fiecare învăţător şi profesor. După părerea mea, însă, tezaurul folclorului este prea puţin valorificat în munca educativă.

Programele şi manualele oferă, profesorului de limba română mai ales, destule prilejuri de a face apel la folclor. Cred însă că, în afară de lecţii, cel mai eficient cadru în care elevii pot lua contact cu creaţia populară, îi pot pătrunde şi cunoaşte frumuseţea, îl constituie activităţile extraşcolare. Cred că într-un mare număr de şcoli se pot înfiinţa cercuri de folclor. Fără îndoială că acestea ar atrage pretutindeni mulţi membri şi ar da de lucru tuturor elevilor. S-ar putea organiza mai larg culegeri de texte, şezători folclorice, întîlniri cu rapsozi populari, mici muzee de artă populară şi etnografice şi multe alte asemenea acţiuni interesante.

Este bine că televiziunea şi radioul au iniţiat în anul şcolar trecut numeroase emisiuni pentru şcolari care au avut ca temă valoarea, varietatea şi frumuseţea folclorului nostru. Ar fi necesar ca ele să fie continuate şi îmbogăţite.

Important este însă ca profesorul, dirigintele sau comandantul de pionieri să găsească cele mai interesante şi mai atractive forme prin care să facă permanent cunoscută şcolarilor comoara folclorului şi să-i apropie cu dragoste de ea.

ANGELA DUMITRESCU
comuna Vădăstriţa, raionul Corabia

Desenul ca activitate în primele clase

După cum se ştie, începînd din acest an şcolar se aplică în clasele I—IV o nouă programă de desen, al cărei scop principal îl constituie realizarea educaţiei artistic-plastice a elevilor ca o componentă principală a educaţiei estetice.

Pe primele trepte şcolare, predarea desenului urmăreşte cîteva obiective principale: să dezvolte pornirea naturală a copiilor de a desena şi interesul lor pentru această activitate, să le stimuleze fantezia creatoare, spiritul de observaţie, curiozitatea şi ingeniozitatea, să le formeze gustul artistic (atît prin activitatea creatoare desfăşurată în orele de desen cît şi prin prezentarea unor creaţii ale artei populare şi ale artei româneşti şi universale), să facă astfel încît desenul să devină pentru copii un mijloc de exprimare, de exteriorizare a ideilor şi sentimentelor.

Copiii vin la şcoală cu o mare dragoste pentru desen. Prin exerciţii adaptate vîrstei şi psihologiei lor, ţinînd de asemenea seama de diferenţele individuale din fiecare clasă, educatorul are datoria de a folosi cu pricepere această înclinare firească, de a o cultiva, de a întreţine mereu viu interesul pentru desen.

Unii copii vor arăta mai multă îndemînare, alţii se vor dovedi mai puţin înzestraţi, dar asemenea diferenţe individuale sînt vizibile în cadrul oricărei activităţi şcolare. Important este să se folosească astfel de metode încît fiecare elev să se depăşească pe el însuşi, marcînd progrese de la clasă la clasă

Lecţiile de desen pot valorifica creator dinamismul şi energia copiilor. În primele două clase — şi în mod deosebit cînd copiii iau contact cu şcoala — se cere accentuat aspectul de joc al desenului. Este necesar să facem loc larg activităţii imaginative, să prezentăm teme interesante, la nivelul posibilităţilor de expresie ale elevilor, folosind forţa de atracţie a culorilor.

Să nu uităm că desenul copiilor are logica sa. El reflectă mentalitatea celor mici, interesele şi preocupările lor, modul cum văd ei lumea. Iată de ce socotesc că se impune să preţuim bogăţia de imagini şi spontaneitatea desenului infantil şi să nu frînăm, prin grija pentru formă, modul specific de comunicare şi de fabulaţie grafică al copiilor. Dîndu-le posibilitatea să exprime bogăţia lumii lor imaginare, să-şi dezvăluie personalitatea, îi vom putea cunoaşte şi înţelege mai bine.

Cred că este greşit să se considere drept o deficienţă intelectuală faptul că cei mici desenează lucrurile aşa cum ştiu ei că sînt şi nu aşa cum se văd dintr-un anumit loc. Să nu ne surprindă, de asemenea, dacă şcolarii nu respectă proporţiile controlabile dintre lucruri. Privind cu atenţie vom vedea că micii desenatori aplică lucrurilor înconjurătoare o perspectivă afectivă: obiectele ce le solicită în mod deosebit atenţia şi interesul apar mai mari, cele care se situează la periferia interesului lor — mai mici. Vom vedea de asemenea că ei folosesc anumite imagini tipice, prin care reprezintă toate obiectele aparţinînd unei anumite categorii. Urmărindu-le în evoluţie vom observa că aceste imagini, aparent stereotipe, se modifică într-un tempo mai rapid sau mai lent, perfecţionîndu-se şi îmbogăţindu-se.

Fără îndoială că trecerea de la desenul ideoplastic, care oglindeşte părerea copiilor despre lucruri, la desenul realist, bazat pe observaţie sistematică, ce se supune legilor perspectivei, trebuie înlesnită de educator. Ea se va realiza însă cu succes numai dacă acesta nu va acţiona în contrasens cu mersul firesc al dezvoltării copiilor. Pas cu pas, evitînd forţarea nefirească, le vom putea da copiilor îndrumările necesare fără să le frînăm spontaneitatea şi elanul creator. Este bine, de exemplu, să organizăm observarea de către copii a naturii, să le stimulăm gîndirea făcînd apel la spiritul lor de analiză şi sinteză. Cunoştinţele tehnice nu vor interveni în acest caz ca un scop în sine ci, aşa cum este firesc, ca mijloace de perfecţionare a limbajului plastic.

Conf. univ.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

SEMICENTENARUL MARII REVOLUŢII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Coordonatele unei activităţi multilaterale în domeniul pedagogiei

Academia de ştiinţe pedagogice a R.S.F.S.R., creată în anul 1944, s-a transformat recent în Academia de ştiinţe pedagogice a U.R.S.S. S-au creat astfel condiţii pentru a fi valorificată în cercetarea pedagogică experienţa şi rezultatele pozitive obţinute în toate republicile unionale, valorificare impusă de efortul general pentru continua perfecţionare a activităţii în întregul învăţămînt sovietic.

O vizită făcută de curînd la Academie ne-a oferit prilejul să aflăm de la preşedintele ei — academicianul V. M. Hvostov, doctor în ştiinţe istorice — care sînt preocupările actuale ale cercetătorilor acestui înalt for ştiinţific.

Lărgirea teritorială a atribuţiilor a adus cu sine, cum era şi firesc, o amplificare a cercetărilor. Proiectul planului de cercetări pedagogice, care se elaborează în prezent spre a fi supus dezbaterilor adunării generale ce va avea loc în luna decembrie, conturează sarcini pe două linii principale — trecerea la învăţămîntul secundar obligatoriu pentru toţi tinerii, care trebuie să se îndeplinească în anii actualului cincinal, pînă în 1970 şi îmbunătăţirea conţinutului învăţămîntului corespunzător nivelului actual al dezvoltării ştiinţei şi tehnicii mondiale. În legătură cu aceste obiective, Academia îşi propune să stabilească principiile şi criteriile după care să fie selecţionate cunoştinţele cuprinse în programele de învăţămînt.

Una din direcţiile în care sînt îndreptate cercetările este pregătirea elevilor din clasele mici, unde se întrevede posibilitatea de a grăbi ritmul în instruire şi educare şi de a aduce îmbunătăţiri simţitoare în ce priveşte profunzimea cunoştinţelor. În această activitate sînt antrenaţi, alături de pedagogi, medici fiziologi şi psihologi.

La toate materiile de învăţămînt se revizuiesc şi se îmbunătăţesc programele. Se adaugă capitole noi, se elimină ceea ce este perimat. Învăţămîntul matematicii şi fizicii este privit cu deosebită atenţie. De asemenea, învăţămîntul limbilor străine. În ceea ce priveşte studiul istoriei, acesta urmează să fie radical modificat, deoarece aici acumularea de cunoştinţe, fără o exigentă selecţionare, poate duce permanent la supraîncărcarea programelor.

Academia acordă acum o atenţie deosebită cercetărilor sociologice, care urmează să stea la baza viitoarelor cercetări pedagogice. Avînd în vedere faptul că aceste cercetări se dezvoltă în ritm foarte viu, se întrevede posibilitatea ca într-un timp nu prea îndepărtat actuala secţie de sociologie să devină un institut de sociologie pedagogică.

Aplicarea în practică a noilor programe, îmbunătăţite şi completate, presupune pregătirea prealabilă a cadrelor didactice care sînt, în multe cazuri, în situaţia de a preda ceea ce nu au învăţat la timpul cînd se aflau în şcoli şi facultăţi. Învăţămîntul îşi înscrie în programul său nu numai capitole noi la diferite discipline, dar chiar discipline cu totul noi. Aceasta cere să se organizeze cursuri de instruire a cadrelor didactice. În preocuparea Academiei intră acum şi această problemă a conţinutului cursurilor de perfecţionare, cursuri care, într-o măsură, au nuanţa de calificare a cadrelor, avînd în vedere că urmează să se predea capitole cu totul noi.

Printre preocupările Academiei intră şi acelea legate de modernizarea materialului didactic pe care-l necesită noul conţinut al programelor şi manualelor. În această privinţă există o activitate dusă în colaborare cu Ministerul Învăţămîntului.

Intreaga activitate de cercetare presupune, desigur, o strînsă legătură cu şcolile, cu activitatea desfăşurată de învăţători şi profesori. Academia dispune în acest scop de o largă reţea de şcoli experimentale, care au condiţii diferite de activitate şi care funcţionează atît la orase cît şi la sate. Dar cercetările pedagogice au loc şi în alte şcoli decît în cele experimentale. Se urmăreşte pe scară foarte largă, desfăşurarea procesului pedagogic, munca metodologică, se fac observaţii asupra unor aspecte foarte variate ale activităţii şcolare. La baza tuturor cercetărilor pedagogice stau psihologia şi fiziologia, pentru care Academia are secţii speciale.

În preocupările de viitor ale Academiei se înscrie pe un loc important activitatea din şcolile sătesti. De asemenea, se proiectează elaborarea unor îndrumări necesare muncii educative. În această privinţă se duc însă discuţii, deoarece deşi majoritatea cadrelor didactice consideră că este necesară o programă a muncii educative, sînt încă mulţi care susţin că nu trebuie să existe un cadru fix pentru această activitate, ci să se facă numai recomandări. Se simte nevoia să se dezbată mai profund această problemă, să existe o literatură pedagogică pe această temă. Academia îşi propune să creeze o secţie, sau chiar un centru anume pentru problemele de educaţie, care să concentreze toate cercetările în acest domeniu.

Un loc important în activitatea Academiei îl ocupă şi preocupările din domeniul istoriei pedagogiei, al istoriei învăţămîntului în general şi al istoriei învăţămîntului sovietic în special. Se studiază în acest scop îndeaproape experienţa altor ţări, şi în primul rînd a ţărilor socialiste.

Pentru a face ca eficienţa activităţii de cercetare ştiinţifică să se simtă pe parcursul cercetărilor, se ţin în şcoli comunicări, conferinţe, se prezintă în cadrul consfătuirilor raionale ale cadrelor didactice unele concluzii ale cercetării ştiintifice.

La fel ca în activitatea care se desfăşoară pe întregul cuprins al Uniunii Sovietice, în munca Academiei de ştiinţe pedagogice, ca şi în toate celelalte instituţii de învăţămînt, sărbătorirea semicentenarului Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie a stimulat iniţiativele îndreptate spre obţinerea unor noi şi mai mari realizări.

E. MĂNAC

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Reflexii pe marginea unui concurs"

Poate că are dreptate conf. univ. V. Atanasiu în articolul său „Reflexii pe marginea unui concurs", („Gazeta învăţămîntului" nr. 913 din 22 sept. a.c.), în care este vorba de olimpiada de fizică din vara trecută. Credem însă că participarea elevilor noştri la această olimpiadă nu poate fi analizată unilateral, ca atunci cînd, după un concurs internaţional de lupte libere pentru categoria grea la care am participat cu concurenţi din categoria uşoară, am afirma că motivele înfrîngerii se datoresc exclusiv sportivilor şi antrenorilor lor şi deloc, sau aproape deloc, federaţiei de sport respective sau selecţionerilor utilizaţi la alegerea echipei. Cum s-a putut crede că un absolvent, oricît de bun, al clasei a IX-a poate să ţină piept la un concurs de fizică unui absolvent al clasei a XI-a?

Se ridică însă unele probleme şi cu privire la predarea propriu-zisă a fizicii.

În primul rînd cred că studiul acesteia poate începe mai devreme decît începe acum. După cum se ştie această disciplină se caracterizează prin faptul că însuşirea ei poate să se realizeze „distractiv", trezind interesul celui care se iniţiază în problemele ei, captivat mai întîi de fenomen şi apoi, logic, doritor de a-i cunoaşte explicaţia. Iată pentru ce, după părerea mea, dacă îi asigurăm o formă adecvată, predarea fizicii poate începe încă din clasa a III-a. În aceste condiţii, în clasele mari elevii ar putea s-o înţeleagă mai uşor şi mai în adîncime.

Foarte important este să se asigure, pentru predarea fizicii, cadre cu o bună pregătire de specialitate. Or, o mare parte dintre absolvenţii care au terminat facultăţile de matematică-fizică predau în şcoală matematica, în timp ce fizica este încă predată, în destule cazuri, de cadre insuficient calificate. Din cele 85 de şcoli ale raionului nostru, numai în 21 fizica este predată de profesori calificaţi. Nu e de mirare, în aceste condiţii, că elevii cunosc mai bine matematica decît fizica. În primele ore ale acestui an şcolar, cercetînd potenţialul cunoştinţelor dintr-o clasă a IX-a printr-o lucrare scrisă care conţinea 3 probleme (una cu caracter pur matematic, una cu caracter matematic dar cu notaţiile folosite în fizică şi alta care se fonda pe o simplă judecată de fizică) am obţinut următoarele rezultate: prima problemă a fost rezolvată de 68,7 la sută din elevi, cea de a doua de 39 la sută din elevi, iar cea de a treia de 0,7 la sută din elevi. Menţionez că nivelul de 39 la sută la problema a doua se datoreşte mai mult posibilităţii de a rezolva pe o cale pur algebrică o ecuaţie în care intervenea dimensiunea de viteză.

De o mare însemnătate în studiul fizicii este efectuarea lucrărilor de laborator. Dar în prezent o bună parte din aceste lucrări nu pot fi realizate din pricina carenţelor legate de materialul didactic. Actualele formalităţi uzitate în procesul de aprovizionare a şcolilor cu material didactic, foarte centralizate, nu mai corespund. De ce nu se înfiinţează, măcar în centrele mai mari, magazine de materiale didactice, din care, prin virament sau cu fonduri lichide, fiecare şcoală să-şi poată procura materialele de care are nevoie?

Se cere pe bună dreptate ca profesorii să răspîndească mai larg în rîndul elevilor literatura de specialitate. Dar această literatură se găseşte destul de greu. La începutul acestui an şcolar am cercetat rafturile librăriilor din oraşul nostru, căutînd cărţi pe care să le pot recomanda elevilor mei din clasa a IX-a (am 80 de elevi în două clase). Am găsit 20 de exemplare dintr-o culegere de probleme recent apărută şi două exemplare din „Gravitaţia" lui Gamow. În localitate mai există însă şi alte şcoli şi, în total, sînt 160 de elevi în clasa a IX-a. Iată aşadar cîte cerinţe nesatisfăcute într-o singură localitate!

Cu referire la concursurile organizate pentru elevi aş dori să spun că mi se pare nejust faptul că şi concursul de matematică, şi cel de fizică au loc în acelaşi timp. În general, elevii talentaţi la matematică sînt talentaţi şi la fizică, şi ar trebui să le lăsăm, cel puţin la faza raională, posibilitatea de a se prezenta la ambele concursuri. Nu consider că ar fi vorba de o supraîncărcare, întrucît la ambele discipline trebuie să se depună, şi independent de participarea la concursuri, o serioasă muncă în afară de clasă.

Prof. ALEXANDRU PAVAI
Liceul din Dej

Universitatea Lomonosov din Moscova.

Pentru respectarea drepturilor democratice în Indonezia

Oamenii muncii din țara noastră își manifestă solidaritatea cu forțele progresiste și democratice din Indonezia, cerînd încetarea represiunilor și samavolniciilor la care sînt supuși militanții progresiști și patrioții indonezieni.

Opinia publică democratică din întreaga lume, oamenii muncii din țara noastră își îndreaptă privirile cu profundă neliniște spre Indonezia unde, de peste doi ani, se ține lanț campania de crîncene represiuni împotriva forțelor progresiste ale țării.

Veștile care ne vin din arhipelagul indonezian înfățișează imaginea de nedescris a valului de teroare la care sînt supuși sute de mii, milioane de cetățeni indonezieni. Ajunge o simplă acuzație sau bănuială că un cetățean a făcut parte din „mișcarea de la 30 Decembrie 1965" pentru ca acesta să fie azvîrlit în închisoare pentru ani de zile, sau chiar trimis în fața plutonului de execuție. Victime ale acestei represiuni au căzut în primul rînd comuniștii, militanții sindicatelor și altor organizații ale clasei muncitoare. Dar orice om cu vederi democratice sau liberale este expus aceluiași liber arbitru al unor conducători militari reacționari, nimeni neavînd nici un fel de siguranță cu privire la respectarea dreptului, a integrității sale fizice. Climatul de teroare planează asupra întregii Indonezii, paralizînd viața economică și culturală. Printre cei loviți de măsurile represive ordonate de conducătorii militari se numără mii de intelectuali, oameni care au dobîndit un prestigiu internațional pe tărîmul culturii și artei, cadre didactice din învățămîntul superior, profesori, învățători, studenți care au făcut parte din unele organizații progresiste.

În aceste zile de grea încercare pentru poporul indonezian îmi exprim, alături de toți oamenii muncii din România, sentimentele de solidaritate și simpatie profundă față de lupta forțelor progresiste indoneziene. Teroarea, represiunile, măsurile antidemocratice trebuie să înceteze. Patrioții arestați, militanții progresiști întemnițați și condamnați să fie puși în libertate, drepturile democratice să fie restabilite și respectate. O impun, aceasta, interesele vitale ale poporului indonezian, cerințele elementare ale demnității și respectului uman. O cere cu hotărîre opinia publică progresistă din întreaga lume, o cer oamenii muncii din țara noastră, profund atașați ideilor respectării drepturilor umane, principiilor democrației și păcii.

Prof. MARIANA IONESCU
președinta Comitetului sindicatului învățămînt din raionul N. Bălcescu

Solidari cu lupta dreaptă a poporului vietnamez

Poporul român, profund atașat ideilor păcii, s-a declarat întotdeauna împotriva războiului și a samavolniciilor acestuia, pentru respectul vieții, al drepturilor suverane ale fiecărui popor de a-și hotărî singur, fără nici un fel de ingerințe din afară, propria sa soartă. Iată de ce în aceste zile de încercare pentru eroicul popor al Vietnamului ne exprimăm deplina noastră solidaritate, sprijinul multilateral material, politic și moral față de lupta lui dreaptă pentru libertate.

Este binecunoscut faptul că, pe plan internațional și în primul rînd în cadrul Organizației Națiunilor Unite reprezentanții României militează consecvent pentru respectarea dreptului de autodeterminare al poporului vietnamez, pentru instaurarea unei păci trainice în Sud-Estul Asiei. O primă și esențială măsură în această direcție, susținută de delegația noastră ca și de delegațiile unui număr impresionant de țări reprezentate la O.N.U., este oprirea imediată și necondiționată a bombardamentelor americane asupra R.D. Vietnam.

Istoria nu cunoaște precedent în ceea ce privește acțiunile agresive ale Statelor Unite, bombardarea continuă a orașelor și satelor, distrugerea unor obiective economice, a unor școli și spitale, a unor valori culturale și artistice de neînlocuit, într-o țară cu care nu se află în stare de beligeranță. Această reactualizare a „politicii canonierelor" din odioasa epocă de înflorire a colonialismului se izbește însă de rezistența dîrză a poporului vietnamez, care provoacă agresorilor, pe zi ce trece, pierderi tot mai grele, de tăria de granit a R.D. Vietnam, sprijinită de ajutorul internaționalist acordat de toate țările socialiste.

Poporul nostru, alături de toate popoarele iubitoare de pace, își exprimă cu tărie sprijinul pentru cauza dreaptă a poporului vietnamez, cerînd răspicat să înceteze intervenția americană în Vietnam, să se pună capăt politicii de escaladare, să se oprească bombardamentele și să fie retrase trupele Statelor Unite de pe teritoriul Vietnamului de Sud, creîndu-se condițiile necesare pentru ca poporul de aici să-și hotărască singur soarta. Pace în Vietnam — iată un deziderat de mare însemnătate pentru pacea întregii lumi, în sprijinul căruia poporul nostru se pronunță cu hotărîre, consecvent tradițiilor sale umaniste și atașamentului său față de cauza păcii și a libertății popoarelor.

Prof. NICOLAE CEACHIR
doctor în istorie

A apărut
„COLOCVII"
despre școală, familie și societate.
nr. 10 oct. 1967
Din cuprins :
VASILE BĂRAN : Ochii copilului.
GEORGE VĂIDEANU : Estetica învățămîntului ca direcție a cercetării pedagogice.
ȘTEFAN BÎRSĂNESCU : Scurte colocvii de pedagogie a familiei.
ROMULUS ȘICLOVAN : Părinți în „vacanță"...
ELENA COSMEANU : Organizarea cercurilor de elevi pe specialități.
ANATOL BÎRCĂ : Înzestrare și realizare artistică.
ANCA DABIJA : Adolescenții și moda.
IRINA RUSU : Literatura și tînărul fizician.
VICTOR MAȘEK : Marile cărți ale adolescenței.
CLAUDIU AL. BOJIN : Recitind Iliada.
TUDOR GHERMAN : Emisiunile radiofonice pentru copii.
MIRCEA ȘERBĂNESCU : Educativ și needucativ
EUGEN RUSU : False îndoieli, false siguranțe.
LETIȚIA POPA : Bibliotecarul școlii.
MAXIMILIAN BENDORFEANU : Toate drumurile duc la școală.
ZINA SÎRBU : Din carnetul unui director de liceu.
ION BERCA : Să prevenim eșecul școlar.
PETRE JUCU : Pasiune statornică.
CAROL ROMAN : Contemporaneitatea și copiii, accesul la carte.
PAGINI SCRISE DE CITITORI.

Una dintre școlile de pe teritoriul R.D. Vietnam distruse de bombardamentele americane.

CENTENAR 1867-1967

Școala generală nr. 3 din orașul Huși anunță foștii învățători, profesori și absolvenți ai școlii că la data de 12 noiembrie 1967 școala își sărbătorește centenarul.

Aceștia sînt rugați să comunice participarea și numărul de persoane cu care participă.

Direcțiunea

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu
Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă :

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Riloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac zgomot la manipularea perdelei.

Au apărut :
„Studii și articole de istorie" (IX)

Din sumar :

Ion Nania : Locuitorii gumelnițeni în lumina cercetărilor de la Teiu.
I.D. Marin : Contribuții la studierea curților domnești din Moldova.
Anton Balotă : Vitejii lui Ștefan cel Mare.
Paul Cernovodeanu și Nicolae Vătămanu : Un medic elvețian de la curtea din Alba Iulia în slujba lui Mihai Viteazul.
C. Constantinescu-Mircești și Ion Dragomirescu : „Marginea țării".
Emeric și Șara Mihály : Dezvoltarea industriei orașului Galați în perioada 1859—1878.
I. Chiper și O. Matichescu : Acțiuni ale muncitorilor metalurgiști din București premergătoare grevei generale din octombrie 1920.
Gh. Ungureanu, D. Șandru și I. Saizu : Contribuții la cunoașterea stării de spirit a maselor populare din Moldova în anii dictaturii militare-fasciste.
Gh. Anghel : Biserica din Maieri și Mitropolia lui Mihai Viteazul din Alba Iulia.
Th. N. Trâpcea : Organizația cnezială în Banat.
Maria Turzai : Revista antifascistă „Cuvînt nou".
Florea Stănculescu : Preocupări ale lui N. Iorga în vederea îmbunătățirii conținutului manualelor școlare de istorie.
Constantin Șerban : Aspecte privind ecoul războaielor napoleoneene în țările române.
Aron Petric, El. Ionescu-Miciora, Cornelia Grunberg și Eugenia Florescu : Conceptul de modernizare a învățămîntului la disciplinele cu caracter umanist.
Eliza Bichman, Lucia Georgian și C. Dinu : Unele aspecte ale modernizării predării istoriei.

REGULAMENT

pentru organizarea și desfășurarea Festivalului cultural-artistic al pionierilor și elevilor

Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Ministerul Învățămîntului și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă au aprobat recent regulamentul pentru organizarea și desfășurarea Festivalului cultural-artistic al pionierilor și elevilor. Publicăm mai jos acest regulament.

Capitolul I — Scopul Festivalului

Art. 1 — Festivalul cultural-artistic constituie un important mijloc pentru realizarea educației multilaterale a copiilor. El se organizează cu participarea celor mai largi mase de pionieri și școlari și contribuie la :

— educarea patriotică a pionierilor și elevilor prin cultivarea interesului pentru tradițiile poporului nostru și a mîndriei pentru valorile culturale create de-a lungul secolelor, prin dezvoltarea sentimentului de dragoste pentru patrie, partid și popor ;

— dezvoltarea aptitudinilor artistice și promovarea tinerelor talente ;

— cultivarea gustului pentru frumos.

Capitolul II — Participarea la Festival

Art. 2 — la Festival au dreptul să participe pionierii și elevii din clasele I-VIII.

Art. 3 — a) Participarea școlilor la Festival este obligatorie cu :

— formații corale (cu sau fără acompaniament) ;
— formații de dansuri populare ;
— recitatori sau cititori și povestitori artistici ;
— soliști vocali sau instrumentiști de muzică populară.

b) În afară de formațiile obligatorii, școlile se mai pot prezenta la Festival cu :

— orchestre de muzică populară ;
— orchestre de acordeoane, de mandoline și fanfare ;
— formații de muzicuțe, fluierași, tulnicari etc. ;
— grupuri vocale ;
— soliști de muzică cultă (vocali sau instrumentiști) ;
— formații de teatru (feerii, scenete, estradă pionierească, brigăzi de agitație, dramatizări de poezie și proză, piese într-un act, teatru de păpuși, montaje literar-muzicale) ;
— formații de gimnastică artistică ;
— formații de balet.

NOTĂ : În aprecierea participării școlilor la concurs se va lua în considerare numărul și diversitatea formațiilor prezentate, raportate la efectivul de elevi ai școlii. În acest sens, juriile vor menționa în procesul-verbal elemente ca : numărul formațiilor participante, efectivul și genul lor, precum și alte date privind activitatea artistică de masă a școlii respective.

Capitolul III — Desfășurarea Festivalului

Art. 4 — Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor are mai multe faze :

— faza pe școală ;
— faza raională ;
— faza regională ;
— faza finală.

Fazele pe școală și raională au loc în fiecare an, reprezentînd ciclul permanent al manifestărilor pionierești cultural-artistice de masă.

Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor se desfășoară cu toate fazele din doi în doi ani.

a) **Faza pe școală** — Modalitatea de bază a participării la Festivalul cultural-artistic este **serbarea pe școală.**

În cadrul Festivalului, fiecare școală organizează în cursul anului școlar două serbări : prima în trimestrul I iar cea de a doua pînă la 1 Mai.

Repertoriul inițial (de pornire) al fiecărei formații participante la Festival, va fi în mod obligatoriu împrospătat în proporție de cel puțin 1/3 la cea de a doua serbare.

Serbările se vor desfășura în fața părinților și profesorilor, pe scena școlii respective, a căminului cultural, a casei de cultură etc.

La începutul anului școlar, consiliile raionale ale Organizației pionierilor, împreună cu secțiile de învățămînt raionale vor stabili, potrivit unui grafic strict, juriile care vor viziona serbările școlare. În acest grafic, fiecărui juriu îi vor fi repartizate un număr de școli (în funcție de condițiile locale), pe care acesta le va urmări și nota cu prilejul celor două serbări școlare.

Juriul va nota de fiecare dată spectacolul în ansamblu, precum și fiecare formație în parte, cu note de la 5—10, urmînd ca după cea de a doua serbare să alcătuiască o medie pe baza notelor obținute la cele două serbări, care să caracterizeze atît valoarea ansamblului cît și valoarea fiecărei formații în parte. Nu va putea fi promovată în faza superioară nici **o formație,** indiferent de nota obținută, dacă serbarea, în întregul ei, nu a obținut nota minimă 8. Această prevedere nu se referă la elementele individuale. (Școlile speciale de muzică își desfășoară activitatea de concurs în Festivaluri proprii).

Școlile sătești cu clasele I—IV și cu un efectiv mic de elevi, vor organiza, de asemenea, cele două serbări școlare. Întrucît este cu neputință vizionarea tuturor acestor serbări de către jurii speciale, conducerea acestor școli se va îngriji ca elementele de spectacol deosebit de valoroase (îndeosebi grupuri folclorice, soliști vocali și instrumentiști, recitatori etc.) să fie vizionate de juriu în cadrul unei „treceri în revistă" la centrul de comună, efectuată cu ocazia deplasării juriului pentru vizionarea celei de a doua serbări.

Vor fi promovate în faza superioară grupurile sau elementele individuale notate cu cele mai mari note, dar numai dacă formația sau solistul respectiv demonstrează o valoare artistică deosebită. În acest sens, se va face menționarea în documentele juriului : „Locul I cu sau fără drept de participare la faza raională".

După centralizarea tuturor mediilor la nivelul raionului, comisia raională va stabili, conform mediilor obținute, ordinea primelor cinci ansambluri, decernînd titlul de „Cel mai bun ansamblu pionieresc pe raion", precum și locurile II, III și două mențiuni.

Ordinea ansamblurilor va fi decisă de compararea notelor obținute atît de către formațiile incluse în fiecare ansamblu, cît și a celor obținute de ansamblurile respective, aflate în competiție, pentru elemente ca : ritm, prezentare, scenografie, disciplină, ținută scenică.

Limita maximă a duratei spectacolului fiecărui ansamblu, va fi de o oră și jumătate.

b) **Faza raională** — La faza raională se vor întîlni între ele primele trei formații din fiecare gen artistic, stabilite pe baza mediilor anuale, obținute cu ocazia celor două serbări școlare, în vederea acordării locului I, II și III pe raion. Această confruntare se va desfășura într-una din duminicile premergătoare „Zilei pionierilor", în centrul raional, potrivit condițiilor și calendarului de manifestări al fiecărui raion în parte.

Juriul pentru faza raională va fi numit la începutul anului școlar de către consiliul raional al Organizației pionierilor, împreună cu secția raională de învățămînt și comitetul raional de cultură și artă și va fi comunicat forurilor lor regionale. Acestea, de comun acord, vor confirma componența juriilor raionale și vor delega un reprezentant al lor în fiecare din acestea.

În anul școlar 1967—1968, Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor se va desfășura pînă la faza raională, inclusiv.

c) **Faza regională** — Comisia regională va organiza confruntarea directă numai a primelor trei formații din fiecare gen de pe teritoriul regiunii, selecționate pe baza notelor obținute la faza raională. În caz de egalitate a notelor formațiilor clasificate pe primul loc la nivelul raioanelor, pentru selecționarea celor trei formații participante la faza regională, se va ține cont de media ansamblului din care provine formația, precum și de condițiile stabilite în **Nota** de la art. 3.

Această fază se va desfășura, potrivit planificării comisiei regionale, la centrul de regiune din doi în doi ani, în lunile ianuarie — februarie și va duce la stabilirea locului I pe regiune pentru fiecare gen de formație. Aceeași modalitate va fi folosită și în orașul București.

Juriul pentru faza regională va fi numit de către consiliul regional al Organizației pionierilor, împreună cu secția regională de învățămînt și comitetul regional pentru cultură și artă și va fi comunicat Consiliului Național al Organizației Pionierilor care, de comun acord cu celelalte două instituții organizatoare, va trimite cîte un delegat ca membru în fiecare juriu regional.

Primul an cu fază regională va fi anul școlar 1968—1969.

d) **Faza finală** — Formațiile clasificate pe primul loc la faza regională și în orașul București se vor întîlni într-o fază finală în mai multe centre zonale, după cum urmează :

1. **În orașul Cluj** se vor întîlni regiunile Cluj, Maramureș, Crișana, Mureș-Autonomă Maghiară ;
2. **În orașul Craiova** se vor întîlni regiunile Oltenia, Banat, Hunedoara, Argeș ;
3. **În orașul Ploiești** se vor întîlni regiunile Ploiești, Brașov și oraș București ;
4. **În orașul Iași** se vor întîlni regiunile Iași, Suceava, Bacău, Galați ;
5. **În orașul Constanța** se vor întîlni regiunile Dobrogea, București și oraș Constanța.

Această fază se va desfășura în luna aprilie după planificarea Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Juriul acestei faze va fi numit de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Ministerul Învățămîntului și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și va fi format din personalități marcante ale vieții cultural-artistice și sociale.

Cîștigătorilor acestei faze li se decernează titlul de „Laureat al Festivalului artistic al pionierilor și școlarilor", urmînd ca formațiile cîștigătoare să susțină un spectacol de gală cu prilejul festivităților organizate de Ziua pionierilor.

Capitolul IV — Organizatorii Festivalului

Art. 5 — Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor este organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor împreună cu Ministerul Învățămîntului și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Art. 6 — Pentru buna pregătire și desfășurare a Festivalului se constituie comisii de organizare, după cum urmează :

a) Pentru faza pe școală, comisia va fi formată din comandantul de unitate, învățători și profesori de specialitate (de limba română, muzică, educație fizică). Ea este desemnată de comandantul de unitate, cu sprijinul consiliului unității și se constituie la începutul anului școlar.

b) Pentru faza raională comisiile vor fi formate din președintele consiliului raional al Organizației pionierilor, un reprezentant al secției raionale de învățămînt, învățători și profesori de specialitate și reprezentanți ai comitetului raional pentru cultură și artă. Aceste comisii vor lua ființă la începutul anului școlar.

c) Pentru faza regională, comisia va fi alcătuită din președintele consiliului regional al Organizației pionierilor, un reprezentant al secției regionale de învățămînt, profesori de specialitate și reprezentanți ai comitetului regional pentru cultură și artă.

d) Pentru faza finală, comisia va fi formată din reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Ministerului Învățămîntului, ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ai Uniunii Scriitorilor și ai Uniunii Compozitorilor.

Art. 7 — Comisiile de organizare a Festivalului au următoarele sarcini :

a) **Comisia pe școală :**

— prelucrează regulamentul Festivalului cu profesorii de specialitate, cu comandanții de detașamente, cu activul Organizației pionierilor, cu elevii școlii ;
— analizează și aprobă repertoriile alcătuite de formațiile care se prezintă la Festival ;
— sprijină, urmărește și îndrumă repetițiile ;
— analizează rezultatele Festivalului în fața consiliului unității și a corpului profesoral ;
— îndrumă formațiile selecționate și sprijină pe profesorii care le pregătesc pentru fazele următoare.

b) **Comisia raională :**

— asigură difuzarea materialelor culturale necesare pentru alcătuirea repertoriului ;
— primește din partea consiliului raional al Organizației pionierilor tabelele și întocmește pe baza acestora evidența formațiilor care vor participa la faza raională ;
— controlează și îndrumă pregătirea formațiilor în școli, asigură buna desfășurare a concursului, asigură condițiile materiale pentru desfășurarea fazei raionale ;
— pregătește diplomele, afișele, invitațiile, sălile de desfășurare a fazei raionale a Festivalului ;
— organizează într-un cadru festiv decernarea premiilor propuse de juriu ;
— analizează modul de desfășurare a Festivalului, evidențiind directorii și profesorii care au dovedit un înalt simț de răspundere și competență în organizarea și pregătirea elevilor pentru Festival.

c) **Comisia regională** (oraș București) :

— are aceleași sarcini ca și comisia raională, raportate însă pe plan regional ;
— trimite Consiliului Național al Organizației Pionierilor raportul asupra desfășurării fazei regionale a Festivalului în termen de 15 zile după terminarea ei, precum și situația formațiilor care vor participa la faza finală (efectivul formațiilor, al acompaniamentelor, repertoriile ce vor fi susținute etc.).

d) **Comisia centrală :**

— controlează și îndrumă modul de desfășurare a fazei regionale și finale ;
— alcătuiește evidența formațiilor care vor participa la faza republicană a Festivalului ;
— stabilește modul de desfășurare a fazei finale ;
— desemnează juriul și pe președintele acestuia ;
— întocmește diplome, insigne, afișe și invitații pentru faza finală și spectacolul de gală ;
— întocmește programul Festivalului (faza finală) și al spectacolului de gală ;
— organizează într-un cadru festiv decernarea premiilor propuse de juriu ;
— întocmește un raport către conducerea Consiliului Național al Organizației Pionierilor asupra modului de desfășurare a Festivalului și a rezultatelor acestuia.

Capitolul V — Repertoriul Festivalului

Art. 8 — Formațiile se vor prezenta la Festival cu un repertoriu compus din piese la alegere, după cum urmează :

a) **Formațiile corale** vor prezenta în concurs 3—5 piese închinate patriei, partidului, folclorice sau de largă circulație și un cîntec pionieresc. Cîntecul pionieresc va fi indicat în fiecare an de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor și va fi obligatoriu pentru toate formațiile corale. În anul școlar 1967/1968 cîntecul pionieresc obligatoriu va fi „Sîntem zorii noi" de Emil Lerescu (Pentru a asigura cîntecul pionieresc obligatoriu, Consiliul Național al Organizației Pionierilor va organiza în fiecare an „Concursul pentru cîntecul pionieresc al anului").

b) **Formațiile de dansuri** vor prezenta un dans sau o suită de dansuri din folclorul local, care nu va depăși timpul de 10—15 minute. Se va acorda o atenție deosebită modului de valorificare a originalității dansului, muzicii și costumelor specific locale.

c) **Formațiile de teatru** (specificate în art. 3) vor avea în repertoriu texte dramatice din literatura română sau universală, prelucrări și adaptări sau texte aparținînd unor autori ocazionali (profesori, învățători) adecvate vîrstei copiilor și aprobate de organizatorii Festivalului.

d) **Recitatorii, cititorii și povestitorii artistici vor prezenta o lucrare** sau un fragment din operele scriitorilor noștri clasici și contemporani.

e) **Soliștii vocali și instrumentiști vor prezenta maximum două piese** la alegere din repertoriul popular sau clasic românesc.

NOTĂ : Școlile cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare vor cuprinde în programul lor atît lucrări în limba română cît și în limba maternă.

Capitolul VI — Componența juriilor și criteriile de apreciere

Art. 9. — Juriile, potrivit fazei de concurs, vor fi alcătuite din trei membri la faza pe școală, 5 membri la faza pe raion, 9 membri la faza regională și vor fi compuse din :

— delegați ai consiliilor Organizației pionierilor raionale, regionale sau ai Consiliului Național ;
— delegați ai secției de învățămînt raionale, regionale sau ai Ministerului Învățămîntului ;
— specialiști în diferite genuri ale artei, reprezentanți ai comitetelor pentru cultură și artă raionale, regionale sau ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă ;
— reprezentanți ai Uniunilor de creație.

NOTĂ : Se va avea în vedere ca în componența juriilor să nu fie incluse persoane care sînt chemate să aprecieze propriile formații aflate în concurs.

Art. 10 — Pentru toate fazele Festivalului juriile vor avea în vedere :

— calitatea artistică și tehnică a interpretării ;
— conținutul educativ al repertoriului ;
— prezentarea scenică (ținuta, disciplina, estetica costumelor etc).

Art. 11 — Aprecierea se face prin acordarea de note de la 5—10 de către toți membrii juriului, stabilindu-se apoi media aritmetică. Notarea se va face pe loc și se va comunica în scris ansamblului sau formațiilor participante.

Juriul la faza finală va fi constituit pe plan central și se va deplasa la fiecare centru zonal.

NOTĂ : Juriile analizează spectacolele vizionate și organizează convorbiri cu conducătorii formațiilor, cu membrii acestora, dîndu-le îndrumări pentru continua îmbunătățire a activității și comunicîndu-le observațiile lor.

Capitolul VII — Premii

Art. 12 — Participanților la Festival (formații și soliști) li se acordă diplome și premii, după cum urmează :

a) Formațiilor, soliștilor și recitatorilor clasați pe primele trei locuri la fazele raională și regională li se vor acorda diplome de către consiliile raionale și regionale ale Organizației pionierilor ;

b) Formațiilor, soliștilor, recitatorilor etc., clasificați pe primele trei locuri la faza finală li se vor acorda diplome și insigne de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor, iar celor clasificați pe locul I li se acordă gratuitate în tabere centrale ;

c) Pionierilor soliști și recitatori care ajung în faza finală li se vor acorda distincții pionierești și vor avea prioritate la trimiterea în tabere interne și internaționale ;

d) Formațiilor clasificate pe primul loc la faza finală li se va asigura petrecerea vacanței de vară într-o tabără centrală ;

e) Cadrelor didactice, conducătoare de formații cultural-artistice, clasificate pe primele trei locuri la fazele raională, regională și finală, li se vor acorda diplome. De asemenea, activitatea lor va fi luată în considerare la acordarea gradelor didactice și a altor stimulente.

f) Se va acorda diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor consiliului regional care a totalizat cel mai mare punctaj pe baza premiilor obținute la faza finală, după următorul sistem :

pentru premiul I 5 puncte
pentru premiul II 3 puncte
pentru premiul III 1 punct

(Se specifică că la faza finală, pentru fiecare gen de formație se acordă un premiu I, două premii II și trei premii III).

Premiile în obiecte, la toate fazele Festivalului se vor acorda conform H.C.M. nr. 35/1966.

Capitolul VIII — Dispoziții finale

Finanțarea acestor acțiuni se va face în continuare prin secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 919
Vineri 3 nov.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

din 5-6 octombrie 1967

Condiții dintre cele mai favorabile pentru activitatea corpului profesoral

De o însemnătate istorică pentru înflorirea națiunii socialiste române, documentele plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 5—6 octombrie 1967 răspund în chip strălucit unuia din dezideratele majore ale orînduirii noastre : creșterea neîntreruptă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

Izvorît din necesitatea adaptării structurii administrative la condițiile noi de dezvoltare a țării, proiectul privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale creează condiții dintre cele mai favorabile și bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ. Reține, printre altele, prevederile referitoare la înlăturarea verigilor intermediare inutile. Aceasta va determina simplificarea unor formalități scriptice și înlăturarea unor practici birocratice care încă mai dăinuie în viața școlilor. Fără îndoială că se vor evita, proporțional, și suprapunerile de autoritate și de dispoziții, destul de frecvente în prezent. La rîndul ei, raționalizarea aparatului administrativ, lucru atît de trebuincios în etapa actuală, va spori competența și prestigiul organelor de îndrumare și control din învățămînt, va favoriza promovarea cadrelor capabile, cu experiența și pregătirea adecvată.

Instituirea celor trei unități administrativ-teritoriale fundamentale — județul, orașul și comuna — va avea efecte deosebit de favorabile în viața școlară. Mă gîndesc, de pildă, la putința unei mai bune organizări a muncii metodice la nivelul acestor unități. Perfecționarea organizării administrativ-teritoriale în forma propusă va însemna totodată lărgirea legăturilor tradiționale dintre școli, orașe și comune. Reuniuni profesionale literare și artistice ale corpului didactic de la școlile dintr-o comună ori dintr-un oraș, întîlniri periodice ale profesorilor și învățătorilor din mai multe comune sau orașe apropiate, organizarea pe județe a unor cercuri de creație științifico-pedagogică, sub coordonarea unor specialiști în acest domeniu, vor putea asigura un conținut interesant, emulativ travaliului didactic. Va fi favorizată astfel inițiativa și gîndirea creatoare a slujitorilor școlii.

În acest fel, pe lîngă toate celelalte efecte pozitive pe care le va avea în viața școlii, proiectul privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale și sistematizarea localităților rurale creează și premisele unei mai intensive vieți intelectuale a corpului didactic.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Huși

Aportul cadrelor didactice la creația științifică

Proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei are în vedere principalele laturi ale sistemului economic : producția, repartiția, circulația, cercetarea științifică, organizarea unităților economice, planificarea curentă și de perspectivă, formele de aplicare a principiului centralismului democratic, în economie, pîrghiile economice-financiare. În cele ce urmează mă voi referi la unul din factorii hotărîtori ai modernizării economiei naționale și creșterii economice, intensificarea cercetării științifice, perfecționarea cadrului organizatoric și a formelor de activitate din acest domeniu.

Proiectul de Directive subliniază că „cercetarea tehnico-științifică se integrează în procesul de ansamblu al reproducției sociale ca una din cele mai importante faze ale acestuia, se încorporează tot mai mult în însăși producția materială". Este evidentă importanța teoretică și practică a acestei precizări pentru ridicarea rolului științei românești în întreaga viață economică și socială a țării.

După părerea mea, indicațiile cuprinse în acest capitol al proiectului de Directive se leagă strîns și de activitatea cadrelor profesorale — și nu numai sub aspectul activității lor curente privind instruirea și educația elevilor în spiritul sensurilor mari ale acestui important document, ci chiar în privința cercetării științifice propriu-zise. Se știe, de pildă, că în învățămîntul de cultură generală, de specialitate, profesional și tehnic lucrează mii și zeci de mii de profesori de matematică, fizică, chimie, biologie — domenii strîns legate de viața economică, de producție. O bună parte din aceștia sînt oameni bine pregătiți în specialitatea lor, cu largi posibilități de afirmare în cercetarea științifică. Eu cred că, dacă ar exista o mai mare preocupare, acest important potențial de cadre ar putea aduce o contribuție demnă de atenție la rezolvarea unor probleme ale producției. Mă refer, anume, la faptul că acești profesori ar putea colabora cu colectivele de cercetare ale întreprinderilor din localitățile unde lucrează, pentru a le ajuta în elucidarea unor aspecte teoretice ale cercetărilor pe care le întreprind. Bineînțeles că pentru aceasta este necesar să li se creeze posibilitatea de a cunoaște munca întreprinderilor respective, problemele tehnice și tehnologice ale acestora. Ar trebui, totodată, ca ei să fie descongestionați de tot ceea ce le consumă inutil timpul și, eventual, cointeresați din punct de vedere material. De asemenea, cred că este cazul ca organele de învățămînt, institutele de perfecționare a cadrelor didactice să ia măsuri eficiente în vederea valorificării mai depline a creației științifice realizate de cadrele didactice. Lipsa unor asemenea măsuri face ca nu numai idei, dar chiar lucrări să nu fie valorificate așa cum se impune.

Sînt convins că atragerea mai largă a cadrelor didactice în munca de creație va duce la sporirea fondului de inteligență, una dintre cele mai prețioase bogății ale patriei noastre.

Prof. M. TĂNĂSESCU
București

LA SEMICENTENARUL MARII REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Sute de milioane de oameni de pe toate meridianele globului sărbătoresc 50 de ani din ziua memorabilă în care salvele de tun ale Aurorei au vestit lumii victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Eveniment crucial în istoria universală, Revoluția din Octombrie 1917 a deschis epoca revoluțiilor proletare, a lichidării oricărei exploatări și asupriri a omului de către om, epoca de eliberare socială și națională a tuturor popoarelor, a victoriei socialismului.

Grandioasa furtună socială din 1917 a instaurat bazele statului sovietic socialist, deschizînd larg perspectivele progresului rapid și multilateral al zecilor de națiuni încătușate de imperiul țarist. Devenind singurii stăpîni ai avuției naționale și ai destinelor lor, oamenii muncii din Uniunea Sovietică au străbătut, în cei 50 de ani care au trecut de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, un drum de mari înfăptuiri, au făcut din țara lor o forță economică de prim rang, a doua în ierarhia mondială. Au înălțat mii de fabrici și uzine, au creat o agricultură nouă, care dispune de o dotare tehnică modernă, au făurit o cultură pusă în slujba luminării maselor largi, au creat un învățămînt în măsură să asigure pregătirea specialiștilor la nivelul cerințelor construcției comuniste. Știința sovietică a dobîndit poziții fruntașe pe scară mondială într-o serie importantă de domenii. Uniunea Sovietică are marele merit de a fi deschis pagina zborurilor interplanetare, ceea ce sintetizează marile progrese înfăptuite în toate ramurile de activitate științifică și tehnică. Revoluția socialistă nu numai că a proclamat, dar a și realizat în fapt dreptul tuturor cetățenilor la muncă, odihnă, învățătură, asistență medicală.

Oamenii muncii din România au salutat cu însuflețire victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Ei au sprijinit cu vigoare puterea sovietică, demonstrîndu-și prin valuri de demonstrații și greve solidaritatea cu proletariatul din Rusia. Sute de muncitori români au format batalioane revoluționare și, alăturîndu-se detașamentelor internaționale, au luptat cu arma în mînă, cot la cot cu Armata roșie, împotriva intervenției imperialiste și a contrarevoluționarilor.

Imensa forță vitală a ideilor marxism-leninismului, sub steagul cărora s-a înfăptuit Revoluția din Octombrie și-a găsit întruchiparea în sistemul mondial socialist, cea mai importantă cucerire a clasei muncitoare internaționale, în vastele mișcări progresiste ale contemporaneității din Europa, Asia și America. Făurirea noilor state socialiste a adus într-un stadiu nou întregul proces revoluționar de trecere a omenirii de la capitalism la socialism.

Semnificația universală a victoriei proletariatului din Rusia este puternic subliniată de marile transformări în rîndurile popoarelor din colonii și țările dependente. Breșa pe care Revoluția din Octombrie a deschis-o în sistemul imperialist, lărgită imens prin formarea sistemului mondial socialist, a creat un nou raport de forțe pe arena mondială. Mișcarea de eliberare națională este un aliat de seamă al socialismului care, la rîndul său, sprijină activ popoarele recent eliberate pentru a-și consolida independența politică, a-și dezvolta economia națională, a respinge provocările imperialismului. Unitatea dintre statele socialiste, clasa muncitoare internațională, mișcarea de eliberare națională a statelor recent eliberate constituie o puternică forță revoluționară a contemporaneității, capabilă să paralizeze planurile reacțiunii mondiale, să asigure un climat propice de conviețuire pașnică între popoare.

Poporul român își consacră toate forțele luptei pentru îndeplinirea obiectivelor trasate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, în vederea continuării pe o treaptă superioară a procesului de desăvîrșire a construcției socialismului. Prin ampla activitate pe care o desfășoară pentru dezvoltarea susținută a industriei, a agriculturii, a întregii economii naționale, a științei și culturii, prin eforturile ce le depune pentru propășirea economică a patriei sale, pentru realizarea năzuințelor de progres și bunăstare, poporul român contribuie la întărirea forțelor socialismului și păcii. Pornind de la necesitatea dezvoltării continue a colaborării dintre țările socialiste ca o condiție a coeziunii sistemului mondial socialist, partidul și statul nostru se preocupă constant de dezvoltarea multilaterală a relațiilor tovărășești cu statele socialiste.

Aniversarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie reprezintă un nou prilej de dezvoltare a legăturilor de prietenie frățească și colaborare multilaterală dintre popoarele român și sovietic, prietenie cu bogate tradiții în trecutul istoric, pecetluită prin jertfe comune în războiul antihitlerist. Alături de sutele de milioane de oameni care sărbătoresc în victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie începutul unei noi epoci în istoria omenirii, poporul român urează din toată inima poporului sovietic noi și mari victorii în construirea comunismului, în apărarea păcii.

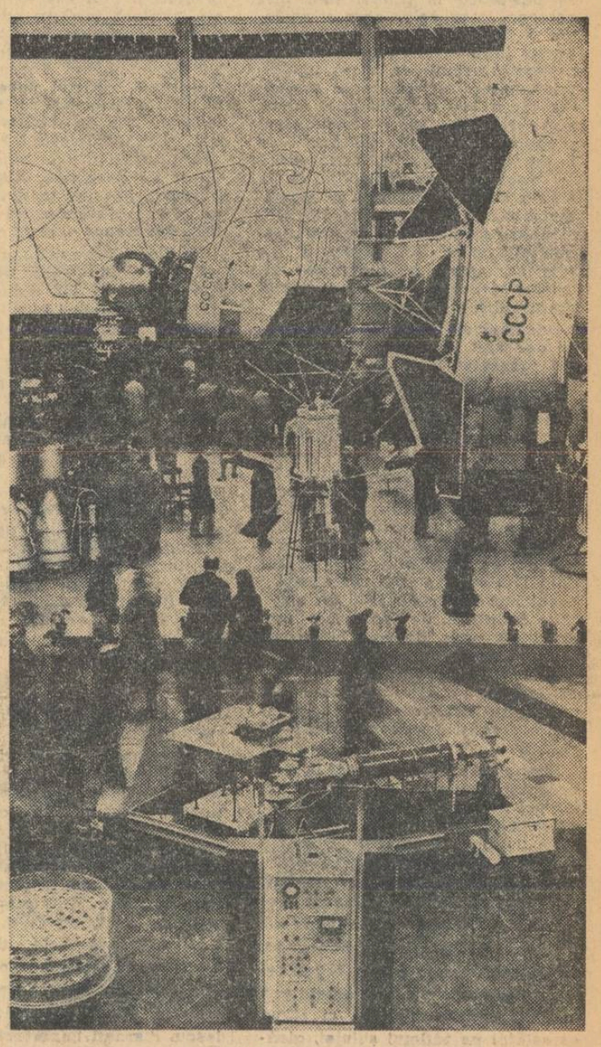

Imagini de la Expoziția industrial-comercială a U.R.S.S. : machete și aparate de zbor spațial, realizări ale cosmonauticii sovietice

ALEGERILE SINDICALE ÎN ȘCOLI

Strămoșeștile jocuri, traversînd anii, trec din generație în generație ca minunată comoară a poporului român. Copiii țipuresc azi ca și bunicii lor : „mîndru-i jocul oșenesc"

Organizațiile sindicale din învățămînt se pregătesc pentru adunările și conferințele de dări de seamă și alegeri la grupele sindicale și sindicatele din școli. Desfășurîndu-se în perioada 15 noiembrie — 15 decembrie, alegerile din acest an au loc într-un moment în care întregul popor muncește cu entuziasm pentru întîmpinarea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, eveniment de o mare însemnătate în viața poporului nostru, care va marca ridicarea pe o treaptă nouă, calitativ superioară a întregii activități economice și sociale, corespunzător stadiului actual de dezvoltare a țării și perspectivelor ce i se deschid pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste. În acest cadru larg de efervescente și creatoare dezbateri, adunările de dări de seamă și alegeri sindicale din școli vor trebui să constituie un prilej de analiză multilaterală a activității organizațiilor sindicale, de întărire a capacității lor organizatorice, de îmbunătățire a stilului și metodelor de muncă, în vederea stabilirii măsurilor menite să ducă la sporirea contribuției organelor și organizațiilor sindicale la îndeplinirea sarcinilor mari puse de partid în fața școlii.

Cu prilejul alegerilor, organizațiile sindicale din școli sînt chemate să analizeze, în lumina atribuțiilor ce le revin din Statutul U.G.S.R. și a hotărîrii Conferinței Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură, contribuția adusă la îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt.

Experiența valoroasă dobîndită după o rodnică activitate, de către multe sindicate cum sînt, de pildă, comitetele sindicatelor învățămînt din orașele Craiova, Pitești, Oradea, Fălticeni, Timișoara, Brașov, Bacău, Galați, Satu Mare etc. arată că este bine ca în cadrul adunărilor de dări de seamă și alegeri să fie reliefată atît activitatea proprie desfășurată de birourile grupelor sindicale, cît și sprijinul acordat de acestea conducerilor școlilor pentru ca fiecare acțiune întreprinsă să aibă o maximă eficiență. În același timp, ținînd seama de sarcinile importante care revin organelor sindicale în domeniul sprijinirii perfecționării profesionale a corpului didactic, în creșterea măiestriei pedagogice a acestuia, o serie de organizații sindicale din școlile din orașele Giurgiu, Piatra-Neamț, Cluj, Buzău au subliniat în adunările de dări de seamă și alegeri din anul trecut ce acțiuni au întreprins pentru cunoașterea experienței valoroase a învățătorilor și profesorilor cu o practică îndelungată la catedră, care au obținut grade și titluri didactice, au arătat cum au organizat sprijinirea de către aceștia a cadrelor tinere.

În dările de seamă și discuții să se acorde o atenție deosebită și muncii desfășurate de birourile grupelor sindicale pentru stimularea preocupărilor spirituale ale membrilor de sindicat, să se arate cum s-au preocupat de ceea ce citesc aceștia, de măsura în care consultă literatura de specialitate, de modul cum o folosesc în munca lor, ca și de desfășurarea activității pe linia culturalizării maselor și de grija pentru organizarea petrecerii în mod plăcut și util a timpului liber al membrilor de sindicat.

Adunările de dări de seamă și alegeri din școli vor trebui să-și concentreze atenția și asupra contribuției aduse de organele și organizațiile sindicale la dezvoltarea în rîndurile colectivelor pedagogice a atitudinii înaintate, socialiste față de muncă. Să fie criticați acei profesori și învățători, ce-i drept, puțini la număr, care nu se pregătesc sistematic pentru lecții, absentează sau întîrzie nemotivat de la ore, nu participă la activitatea obștească, au abateri de la normele de conviețuire socialistă.

Este necesar să se arate ce au făcut, concret organele și organizațiile sindicale pentru aplicarea Hotărîrii C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la reglementarea programului de lucru și întărirea disciplinei în muncă, pentru dezvoltarea unei opinii de masă care să determine respectarea cu strictețe a disciplinei în muncă, crearea climatului necesar desfășurării unei activități fructuoase.

Experiența alegerilor sindicale din anii precedenți a arătat că în adunările de dări de seamă și alegeri nu este practic posibilă analizarea tuturor problemelor. De aceea este bine ca participanții la dezbateri să fie orientați să se oprească asupra a ceea ce este principal. Dezbaterile vor fi cu atît mai rodnice cu cît, evitînd să pună pe același plan toate problemele, se vor axa pe aspectele esențiale pentru organizația sindicală și colectivul respectiv, pe neajunsurile de a căror soluționare depinde progresul muncii în ansamblu. Important este ca alegerile sindicale din școli să scoată la lumină și să combată orice manifestări de formalism, rutină, să promoveze spiritul de receptivitate față de tot ceea ce este nou.

Practica de pînă acum a unor organizații sindicale ca cele din orașele București, Iași, Arad, Sibiu, precum și din raioanele Panciu, Somcuta, Săveni etc. a arătat că participarea la discuții este cu atît mai largă, propunerile, sugestiile, observațiile sînt cu atît mai numeroase și mai interesante, cu cît darea de seamă le deschide un cîmp mai larg, le stimulează prin profunzimea și prin caracterul ei combativ, militant.

În pregătirea unor asemenea dări de seamă birourile grupelor sindicale, comitetele sindicatelor se pot sprijini cu bune rezultate pe membrii de sindicat cu experiență în activitatea politică și profesională.

O sarcină principală și de răspundere a adunărilor este alegerea noilor organe sindicale. Aceasta cere membrilor de sindicat din școli discernămînt și exigență, pentru ca să fie aleși acei membri de sindicat care muncesc cu pasiune și abnegație pentru înfăptuirea sarcinilor puse de partid în fața școlii care sînt temeinic pregătiți din punct de vedere profesional, au experiență în activitatea sindicală, se bucură de autoritate și încredere.

Pentru a asigura adunărilor o largă participare și un înalt nivel al dezbaterilor, membrii Comitetului Uniunii au datoria de a se ocupa îndeaproape, concret și cu toată grija de buna pregătire și desfășurare a adunărilor de dări de seamă și alegeri, de a sprijini multilateral birourile grupelor sindicale și comitetele sindicatelor, de a cere ajutorul organelor și organizațiilor de partid, de a veghea ca prevederile Statutului să fie aplicate întocmai.

Biroul executiv își exprimă convingerea că întregul activ al sindicatelor din învățămînt, toți membrii de sindicat din școli vor participa efectiv la pregătirea și buna desfășurare a adunărilor și conferințelor sindicale de dări de seamă și alegeri, folosind acest prilej pentru îmbunătățirea activității sindicale, pentru întărirea capacității lor organizatorice în vederea antrenării și mai active a cadrelor didactice și a tuturor membrilor de sindicat la îndeplinirea sarcinilor care stau în fața școlii românești.

VASILE VLAD
secretarul Comitetului Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt, Știință și Cultură

LICEUL „BOGDAN PETRICEICU HAŞDEU"

— 100 de ani în slujba învăţămîntului —

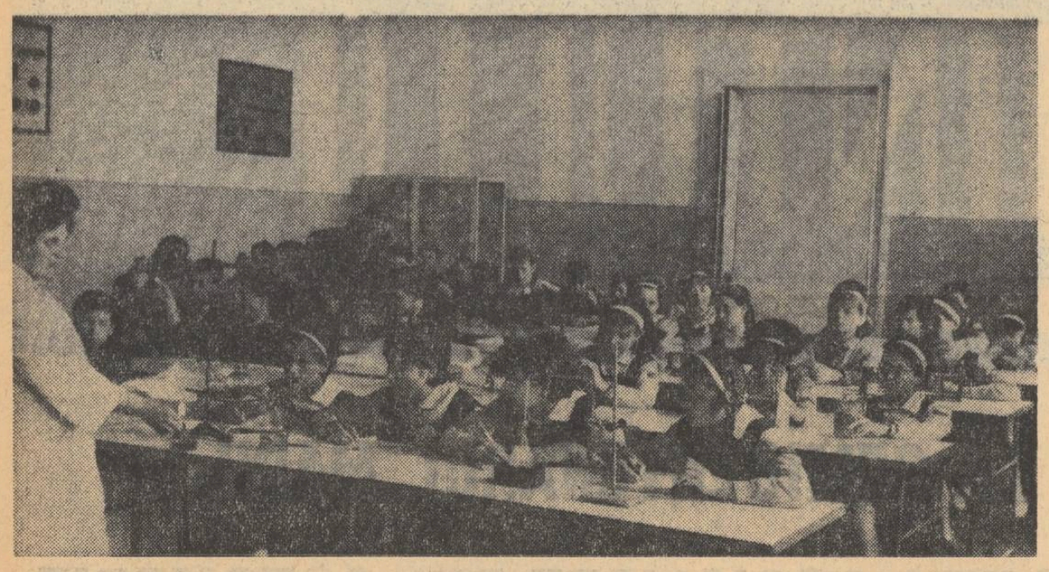

In laboratorul de chimie al liceului centenar

Sărbătorirea centenarului Liceului „B. P. Haşdeu" din Buzău s-a desfăşurat duminică 29 octombrie în sala teatrului din localitate. Au participat reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului, ai Uniunii Tineretului Comunist, conducători ai organelor locale de partid şi de stat, foşti şi actuali profesori şi elevi.

Deschizînd festivitatea tov. Nicu Stroe, preşedintele Comitetului executiv al Sfatului popular al oraşului Buzău, a dat cuvîntul profesorului Constantin Ghigulescu care a prezentat o expunere cu privire la istoricul liceului de-a lungul celor 100 de ani de existenţă. În continuare şi-au adus omagiul la sărbătorirea centenarului reprezentanţi ai foştilor profesori şi elevi, ca şi elevi actuali ai şcolii.

În numele Ministerului Învăţămîntului liceul centenar a fost salutat de conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor. Din partea organelor locale de partid şi de stat a vorbit tov. Nicolae Tăbîrcă, membru supleant al C.C. al P.C.R., preşedintele Comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Ploieşti.

În încheierea adunării festive participanţii au adoptat cu vii aplauze o telegramă adresată C.C. al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în care îşi exprimă recunoştinţa pentru condiţiile minunate create învăţămîntului în ţara noastră. În continuare telegrama cuprinde angajamentul solemn al întregului colectiv al liceului centenar de a creşte tinerele generaţii în spiritul măreţelor idei şi idealuri ale comunismului, de a ridica continuu nivelul pregătirii intelectuale a elevilor la înălţimea cerinţelor desăvîrşirii construcţiei socialismului în România, a cuceririlor înaintate ale ştiinţei şi tehnicii contemporane.

A urmat un frumos montaj literar-muzical festiv prezentat de elevii şcolii.

Participanţii la festivităţi au asistat apoi la dezvelirea bustului celui înfăţişează pe Bogdan Petriceicu Haşdeu — strălucit reprezentant al culturii româneşti — şi a plăcii comemorative consemnînd evenimentul sărbătorit. Apoi a fost vizitată expoziţia festivă dedicată centenarului liceului.

Tradiţiile locurilor, ale şcolilor se păstrează în primul rînd prin personalitatea celor care şi-au legat o parte din viaţa lor de ele. Privite în oceastă oglindă, deşi au devenit obişnuite în viaţa învăţămîntului nostru, sărbătorile şcolilor centenare sînt întotdeauna unice, fără egal. De astă dată Liceul „Bogdan Petriceicu Haşdeu" din Buzău este cel care îşi aniversează un veac de existenţă pusă în slujba culturii româneşti şi îşi consemnează cu legitimă mîndrie hronicul din preţioase mărturii ale trecutului, ca şi din memoria vie a celor care, pe parcursul ultimelor decenii, au fost sau sînt profesorii şi elevii acestei şcoli.

Documentele de arhivă, materialul deosebit de interesant şi valoros prezentat în cadrul expoziţiei jubiliare, anuarul şcolii, ca şi documentata expunere a profesorului **Constantin Ghiculescu,** directorul liceului, ne-au dat posibilitatea să reconstituim etapele cele mai importante ale drumului parcurs într-un secol de existenţă. Metafora „a crescut de 100 de ori în 100 de ani" are în viaţa şcolii o acoperire perfectă pe tărîmul cifrelor : în primul an, pe băncile ei s-au aşezat doar 11 elevi ; în anul centenarului liceul numără peste 1400 de elevi. Între momentul de început şi fruntariul de veac depăşit în aceste zile se înscriu ani de intensă activitate creatoare, desfăşurată de un lung şir de dascăli dintre care unii şi-au consacrat întreaga lor viaţă propăşirii acestui lăcaş de cultură.

Printre cei care au ilustrat în mod deosebit munca lui se numără profesorul de limba română **Bazil Iorgulescu,** director între anii 1880 1899. Sub conducerea acestuia şcoala a primit numele de Haşdeu (mai întîi în amintirea lui Alexandru Haşdeu, tatăl lui Bogdan Petriceicu, el însuşi un eminent om de cultură). Bazil Iorgulescu a fost nu numai un foarte bun organizator, un exemplu de devotament pus în slujba învăţămîntului, ci şi un cercetător pe tărîmul ştiinţei, alcătuind, după o muncă de peste 12 ani, o monografie istorică a judeţului Buzău care a primit premiul Academiei Române. Printre foştii directori ai şcolii s-a numărat şi istoricul **Constantin Giurescu,** devenit mai tîrziu profesor universitar şi membru al Academiei Române. O prezenţă de neuitat a fost în viaţa şcolii pictorul **Ion Andreescu,** clasic al artei plastice româneşti care, ca profesor de desen, şi-a petrecut la Buzău una dintre cele mai fecunde perioade ale activităţii sale creatoare. Mărturie stau în această privinţă tablouri ca „Iarna în oraş", „Stradă din Buzău", „Cîmpul Buzăului", „Peisaj cu plopi pe Lazul Morii", „Rîul Buzău în lunca Cislăului", „Bîlciul Beceni" şi nenumărate desene şi schiţe. Prin activitatea lor de creaţie didactică s-au distins profesorii **Petre Zaharescu,** autor al unor valoroase manuale de geografie, **Alexandru Serădeanu,** fizician cunoscut în întreaga ţară, profesorul de desen **Nicu Severeanu** şi mulţi alţii.

La flacăra pasiunii ştiinţifice şi culturale a dascălilor şcolii, datorită măiestriei lor didactice, s-au aprins în sufletele elevilor pe care i-au îndrumat idealul şi aspiraţii nobile. Din rîndurile promoţiilor care au absolvit liceul centenar din Buzău s-au ridicat sute de intelectuali de valoare — medici, ingineri, oameni de ştiinţă, profesori. Şcoala se mîndreşte că pe băncile ei şi-au format pasiunea pentru cercetarea ştiinţifică sau pentru artă academicianul **Ştefan Vencov,** omul de ştiinţă de reputaţie internaţională **Nicolae Vaschide,** fost director al Institutului de psihiatrie de la Sorbona, marii artişti de teatru **Aristide Demetriad şi V. Maximilian,** cîntăreţul **N. Leonard.** Continuînd această glorioasă tradiţie, numeroşi absolvenţi din generaţiile mai tinere fac cinste liceului, ilustrîndu-se ca oameni de ştiinţă, cărturari, artişti, militanţi de frunte pe tărîm obştesc.

În ansamblul ei, activitatea Liceului „Haşdeu" a cunoscut o continuă evoluţie ascendentă, în pofida faptului că asupra lui s-au abătut nu o dată vitregiile vremii. Printre altele, şcoala a fost devastată şi pe jumătate distrusă în timpul ocupaţiei germane din primul război mondial, fiind pierdute din această cauză o serie de valoroase lucrări de pinacotecă şi o parte importantă din exemplarele de bibliofilie adunate de Bazil Iorgulescu. Pierderi importante a suferit liceul şi în cursul celui de al doilea război mondial.

În anii noştri, datorită grijii permanente a partidului şi guvernului pentru dezvoltarea intelectuală, spirituală şi fizică a tinerei generaţii, Liceul „B. P. Haşdeu" s-a bucurat de condiţii tot mai bune. Liceul are astăzi 3 laboratoare spaţioase pentru predarea fizicii, chimiei şi biologiei, cu aparatură modernă. Biblioteca cuprinde peste 22 000 de volume, printre care se numără, pe lîngă o serie de preţioase lucrări de bibliografie salvate de la distrugere, numeroase lucrări de literatură ideologică, ştiinţifică şi beletristică achiziţionate în ultimii ani. Valorificînd condiţiile bune care le-au fost create şi ducînd mai departe tradiţia unor dascăli care au făcut cinste învăţămîntului românesc, profesorii de astăzi ai şcolii desfăşoară o activitate creatoare concretizată în lucrări şi studii pe teme ştiinţifice actuale — cum sînt, de pildă, genetica moleculară, mecanica cuantică, izomorfismul algebric — şi, cu deosebire în succesele dobîndite în munca de instruire şi educare a tinerelor generaţii. Mărturie a acestui fapt sînt, printre altele, rezultatele de prestigiu obţinute de elevii Liceului „B.P. Haşdeu" la concursurile pe specialităţi organizate de Ministerul Învăţămîntului şi societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice. Numai în perioada anilor 1962—1967 liceul a avut 40 de elevi premiaţi la faza regională a concursului de matematică şi 7 premiaţi la finala pe ţară a aceluiaşi concurs. La concursul de fizică, în aceeaşi perioadă 53 de elevi au cucerit premii la faza regională şi 5 elevi la faza republicană, iar la concursul de literatură — 6 elevi la faza regională şi un elev în finala pe ţară.

Succese importante au obţinut în ultimii ani şi tinerii sportivi ai acestei şcoli, care dispune de două săli sport, de terenuri de handbal, volei şi baschet, de pistă de atletism, ca şi de instalaţie de iluminat pentru desfăşurarea competiţiilor în nocturnă. Această puternică bază materială pentru activitatea sportivă permite funcţionarea în cadrul liceului şi a unei şcoli sportive de elevi. Nu e de mirare că în asemenea condiţii tinerii sportivi ai acestei şcoli au cucerit 3 titluri de campioni republicani, au cîştigat 3 campionate şcolare republicane şi au dat ţării un component de bază al echipei naţionale de handbal, de două ori campioană mondială, precum şi numeroşi alţi sportivi de valoare.

O dată cu primii paşi făcuţi în cel de al doilea veac de existenţă a şcolii, întreg colectivul liceului centenar, mîndru de înfăptuirile trecute porneşte mai departe la drum cu hotărîrea de a spori aceste înfăptuiri, de a contribui la ridicarea continuă a nivelului de cultură şi de civilizaţie a tinerelor generaţii.

AL. CIUCĂ

O CARTE DE MARMURĂ

Cînd intri în comuna Leleşti din raionul Gorj, ochii îţi sînt furaţi de casele cu cerdacuri frumos sculptate, înecate în vegetaţia abundentă, care împrumutînd culorile toamnei, solicită mai mult în acest anotimp resorturile intime ale vizitatorului.

În faţa şcolii generale ne întîmpină o grădiniţă triunghiulară cu minunate ronduri de flori şi pomişori zvelţi, printre care se întrezăresc ghizdurile unei fîntîni trainice de piatră, înhorbotată de dantele oltenesti, în lemn de brad. Încrustaţiile în lemn sînt o replică a streşinii şcolii, care-şi înclină ocrotitor zimţii crenelurilor spre cei zece stupi de albine dispuşi de o parte şi de alta a fîntînii.

De stupi se ocupă pionierii din cercul apicol condus de tovarăşa profesoară Paraschiva Grigoroiu, iar sculptura în lemn îi aparţine soţului ei, tovarăşul Ioan Grigoroiu. L-am însoţit pe artist la cîteva sute de metri de şcoală, unde se răsfaţa puieţii pepinierii şcolii. Nucii formează o pădurice de patru ani, castanii comestibili sînt abia începători, corcoduşii cu frunze singerii îi depăşesc cu o şchioapă, iar gîrniţa îi priveşte cu superioritate din înfolirea deasă a frunzelor ei.

Părintele pepinierei ne-a prezentat puieţii ca pe nişte copii ai săi. Îi vede străjuind ulitele comunei, ocrotind cu umbra lor răcoritoare şi hrănind cu fructele pe harnicii gospodari de mîine, care-şi fac ucenicia acum la şcoală, pe terenul experimental sau între stupii din grădiniţă.

Pe o platformă de beton se pregătea soclul „Monumentului ştiinţei", carte de marmură, avînd sub ea un lanţ rupt simbolizînd eliberarea din ignoranţă. Este monumentul pe care cei din Leleşti îl pregăteau pentru ziua centenarului şcolii lor.

Urcînd pe firul vremii pînă la acest monument, aflăm că din muncile obşteşti ale pionierilor şi şcolarilor s-au agonisit bani cu care s-au cumpărat ciţiva stupi. Stupii au roit şi s-au înmulţit, iar sumele anuale de pe miere cresc mereu şi alimentează fie pepiniera şcolii, fie construcţia frumoasei fîntîni şi în cele din urmă pun fundaţia monumentului care cinsteşte un veac de existenţă a şcolii. O adevărată reacţie în lanţ a străduinţelor nobile şi susţinute an de an.

Faţa şcolii împrumută trăsăturile generale ale comunei. Din asa comună nu putea ieşi o altă şcoală, şi numai o asemenea şcoală putea să-şi reflecte puritatea şi nobleţea în casele, curţile şi grădinile gorjenilor.

Ne bucură gîndul că în sufletele copiilor din Leleşti praznicul a înălţat un monument mai trainic decît piatra şi bronzul.

PATIŢA SILVESTRU

Excursii documentare

Diriginţii comandanţi de pionieri din raionul Lenin au făcut recent o vizită de documentare în regiunea Argeş, unde au vizitat monumente istorice de pe valea Oltului şi obiective industriale. Ei au strîns material documentar menit să fie utilizat în activităţile pioniereşti legate de educaţia patriotică.

O astfel de vizită documentară a organizat pentru comandanţii de pionieri şi consiliul raional al Organizaţiei pionierilor din raionul N. Bălcescu. Comandanţii de pionieri din acest raion au adunat material documentar pe valea Oituzului, la Oneşti şi Mărăşeşti.

Aceste acţiuni fac parte dintr-un ansamblu mai larg de măsuri menite să creeze celor ce lucrează în rîndurile pionierilor condiţii pentru o activitate cu eficienţă sporită.

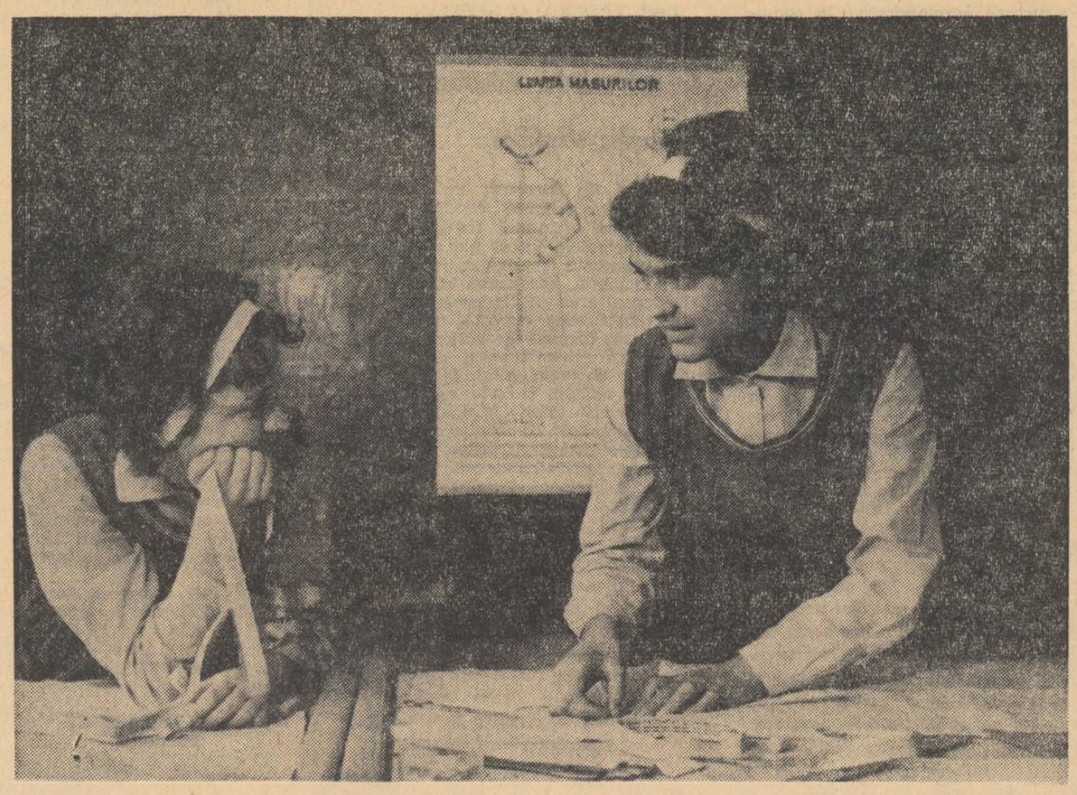

Oră de lucrări practice la Şcoala generală nr. 183 din Capitală

ŞTIRI

Secţia de învăţămînt a Capitalei a iniţiat recent organizarea unor consultaţii pentru elevii de la cursurile fără frecvenţă. Aceste consultaţii se vor da de către profesori de specialitate la o serie de obiecte ca limba română, matematică, chimie, fizică.

●

Intreprinderea cinematografică a oraşului Bucureşti oferă elevilor posibilitatea de a-şi procura abonamente cinematografice. Aceste abonamente asigură elevilor prioritate în procurarea biletelor de intrare la oricare cinematograf care programează filme recomandate fie de şcoală fie prin lista publicată în fiecare săptămînă în afişul repertoriului cinematografic. Elevii care posedă abonament îşi pot procura bilete la preţul de 1 leu pentru spectacolele de duminică dimineaţa (pînă la ora 16). Abonamentul cinematografic şcolar care se procură de la difuzorii voluntari din şcoli sau direct de la cinematograf participă la tragerile trimestriale cu premii.

●

Opera Română a luat iniţiativa ca, în noua stagiune, să organizeze cicluri speciale de spectacole pentru elevi în care vor putea fi vizionate şi audiate cele mai interesante manifestări ale teatrului liric bucureştean. In cadrul acestor cicluri au fost programate, pînă la 1 ianuarie 1968, spectacolele : „Rigoletto" — 12 noiembrie, „Copelia" — 26 noiembrie, „Motanul încălţat" — 3 decembrie, „Spărgătorul de nuci" — 17 decembrie.

Abonamentele cu preţ redus pentru aceste spectacole se procură fie direct de la casa de bilete, pe baza carnetului de elev, fie prin şcoli. De asemenea, în limita locurilor rămase în afara abonamentelor se pot comanda de către şcoli cu două săptămîni înainte bilete cu preţ redus, separat, la fiecare spectacol

Semicentenarul Liceului din Calafat

Calafatul, vechiul oraş românesc de pe malul Dunării, a sărbătorit la 29 octombrie 1967 împlinirea a jumătate de veac de existenţă a liceului din localitate. La festivităţile care au avut loc au participat sute de absolvenţi ai şcolii, astăzi profesori, medici, jurişti, militari etc. veniţi de pe întreg întinsul patriei, elevii şi profesorii liceului, părinţi, cetăţeni ai oraşului, directorii tuturor liceelor din regiune şi ai şcolilor generale din cuprinsul raionului, reprezentanţi ai organelor locale de partid şi de stat, reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului. Cu acest prilej au fost trecute în revistă momentele mai importante din istoria şcolii în cele cinci decenii de la înfiinţarea ei.

Din iniţiativa unui grup de intelectuali calafeteni s-a înfiinţat, în septembrie 1917, gimnaziul particular de băieţi cu patru clase, care urma să fie întreţinut prin contribuţia băneacsă a părinţilor elevilor. Din anul şcolar 1919/1920 gimnaziul devine şcoală de stat, iar în anul şcolar 1924/1925 se transformă în liceu.

În cei 50 de ani de existenţă ai liceului au absolvit cursurile 1858 de elevi. Dacă în decurs de 27 de ani, înainte de 23 august 1944, au absolvit cursurile numai 146 elevi, în anul 1967 — anul semicentenarului au absolvit cursurile şcolii 131 elevi la cursurile de zi şi 15 la cursurile fără frecvenţă.

Aniversarea a jumătate de veac găseşte liceul din Calafat în plină înflorire. Într-un local aproape complet renovat, 23 de profesori instruiesc şi educă peste 700 de elevi la cursurile de zi, serale şi fără frecvenţă. Liceul dispune în prezent de laboratoare bine dotate cu material didactic, de un amfiteatru, sală de proiecţie, de o bibliotecă cu peste 15 000 volume.

Festivităţile prilejuite de semicentenarul liceului din Calafat au început sîmbătă 28 octombrie 1967 cu o reuniune a cercurilor de elevi şi cu o adunare generală U.T.C., în cadrul căreia s-a înmînat organizaţiei din şcoală diploma de onoare a Comitetului regional U.T.C. Oltenia. La 29 octombrie, în primele ore ale dimineţii, elevii liceului, încolonaţi, s-au îndreptat spre monumentul „Independenţa", ridicat pe colina din apropierea liceului în amintirea luptelor desfăşurate la Calafat în timpul războiului de neatîrnare, unde au depus o coroană de flori. S-a desfăşurat, apoi, festivitatea semicentenarului. Au luat cuvîntul prof. **Lelius Mîndroiu,** directorul liceului, **Dumitru Rudareanu,** director fondator, **Constantin Gerotă,** director în perioada 1919—1930, **Vasile Petrişor,** fost elev al liceului, care au înfăţişat momentele mai importante din istoria celor cinci decenii de viaţă a şcolii.

„Cu ani în urmă — a spus în cuvîntul său Vasile Petrişor — am lăsat un orăşel pierdut într-un colţ de ţară. Astăzi găsim un oraş frumos ca o grădină. S-a schimbat şi şcoala, important centru de cultură".

„În întreaga noastră activitate — a subliniat prof. C. Gerotă — am căutat să facem din elevii noştri oameni energici, muncitori, destoinici".

„În aceste momente înălţătoare — a spus Dan Bulika, elev în clasa a XI-a a liceului — înţelegem mai bine care a fost aportul liceului nostru la pregătirea generaţiilor anterioare. Este o mare satisfacţie pentru noi că muncim, învăţăm şi trăim într-o ţară în care tineretului i s-au creat condiţii minunate de învăţătură, la care elevii de altădată nici nu puteau visa. Toate acestea le datorăm, în primul rînd partidului nostru drag, care cu grijă de părinte ne călăuzeşte paşii".

Pentru frumoasa tradiţie a liceului, pentru rodnica sa activitate, colectivul de cadre didactice şi elevii au fost felicitaţi de către reprezentanţii organelor locale de partid şi de stat şi de către tovarăşul Ion Radu, director general în Ministerul Învăţămîntului, care a transmis participanţilor mesajul de salut al conducerii ministerului.

După un frumos program susţinut de formaţiile artistice ale şcolii, participanţii la festivitate au vizitat liceul şi moderna bază sportivă care a fost inaugurată cu acest prilej şi pe terenurile căreia s-au şi desfăşurat, în cursul după amiezii, primele întreceri sportive.

IOAN BÎRNA

Magnetofon cu cumpănă sau balanţă cu patru piste...

A fost odată ca niciodată... Nu. Nu e poveste, aşa că trebuie să începem într-altfel. Dramă ? Nu e nici dramă, cu toate că are mai multe acte. Atunci ? Amestecul corului ne obligă să o considerăm tragedie, cu toate că elementul tragic — şi este unul — abţinîndu-se să apară la scenă deschisă, preferă — birocratic — să rămînă doar în culise.

Dar să facem prezentările personajelor :

— El : un magnetofon cu patru piste — absent.

— Ea : o şcoală, de circumstanţă Liceul nr. 2 din Piteşti, prezentă mereu în scenă.

— Corul : adrese (sopran), scrisori (alto), referate (tenor), o reclamaţie (bariton), rapoarte (bas), aprobări (cîteva voci încă incerte), precum şi alte hîrtii, telefoane şi intervenţii.

Acţiunea are loc la Piteşti, la Bucureşti, între Piteşti şi Bucureşti.

Şi acum, piesa.

Prolog : Nevoia de a avea încă un magnetofon, în vederea organizării învăţămîntului audio-vizual în şcoală.

Actul I : *Şcoala cere aprobare pentru cumpărarea unui magnetofon la secţia de învăţămînt a regiunii Argeş (avînd, bineînţeles, recomandarea secţiei orăşeneşti). Hîrtia merge la comitetul executiv, Prognostic : speranţe.*

Actul II : Comitetul executiv aprobă imediat cererea şi alocă şi banii (prin virament). Prognostic : optimism.

Actul III : *Magazinul local de instrumente muzicale, solicitat să vîndă, îşi declină răspunderea şi refuză să livreze magnetofonul (deşi acesta stă nevîndut de multe, multe luni), întrucît planul său nu prevede vînzări prin virament. Elegie autumnală. Prognostic : sumbru.*

Actul IV : *În tren. Delegatul şcolii se duce în pelerinaj în capitala ţării Cei rămaşi la Piteşti ţin pumnii.*

Actul V : *La Ministerul Comerţului Interior, delegatul colectează recomandări privind circulaţia între serviciile şi birourile de la diferite etaje. În final obţine informaţia că „nu se poate". („Nici gînd să luaţi o asemenea aprobare. Nu v-au spus cei de la secţia regională comercială a regiunii Argeş ?"). Pesimism aproape total.*

Actul VI : *Temenele la secţia comercială a regiunii Argeş. Aici se înregistrează un „Aha". (Adică : „Nu vi s-a dat pentru că, probabil, adresa dv., înaintată Ministerului Comerţului Interior ca din partea sfatului regional a fost semnată doar de un vicepreşedinte"). Şi un sfat : „Faceţi alta, semnată de preşedinte, şi mergeţi iar la magazin." Speranţele renasc.*

Actul VII : *Madrigal, apoi serenadă la magazin. Inutile. „Muzica" rezistă la toată muzica făcută, răspunzînd stereofonic : aduceţi aprobare de la minister, sau bani peşin. Dar grăbiţi-vă. Ministerul, dacă aprobă, aprobă pentru acest an"...*

Actul VIII : *În consiliul pedagogic al şcolii. Dare de seamă. Întrebări : „Ce ne facem ? Că dacă nu cheltuim banii pînă la 1 ianuarie, îi pierdem — şi alţii de unde luăm ?" Soluţia salvatoare : „Ca să nu-i pierdem, să cumpărăm în loc de magnetofon alt material didactic, de la secţia de învăţămînt, că secţia ni-l vinde cu virament.*

— Da, dar ce ?

— Ce se găseşte !

— Şi ce se găseşte ?

— Balanţe ! Să cumpărăm balanţe !"

Balanţele încă n-au fost cumpărate. Şcoala mai speră...

La drept vorbind, o balanţă cu patru piste nu ar fi rea : înregistrează, redă şi cîntăreşte în acelaşi timp. Numai dacă ar fi pusă în vînzare la timp şi cu virament, că altfel se duce fondul...

D. TEODORU

La lecţiile de literatură universală

Introducerea literaturii universale ca obiect de studiu în liceu contribuie în mare măsură la lărgirea orizontului literar şi cultural al tineretului.

Este adevărat că elevii iau cunoştinţă de literatura universală şi pe alte căi : prin orele de teorie a literaturii (în clasa a IX-a se analizează „Iliada" şi „Antigona") şi, mai ales, prin orele de istorie şi de limbi străine. Se ştie, într-adevăr, că la orele de istorie antică, modernă şi contemporană sînt menţionate, în ordine cronologică, operele celor mai de seamă scriitori din literaturile lumii (din cele mai îndepărtate timpuri pînă în epoca modernă). Însă, datorită specificului istoriei ca obiect de studiu, capodoperele literaturii universale — ca de altfel şi curentele ori mişcările artistice sau filozofice — sînt privite în exclusivitate ca fenomene de cultură. Or, aceste capodopere se cer nu numai integrate în anumite epoci culturale (inclusiv curente), cărora le aparţin, ci şi analizate sub aspectul valorii lor artistice. Asemenea analize literare au loc, ce-i drept, la orele de limbi străine, dar elevii nu studiază decît anumite limbi, la alegere, ceea ce însemnează că orele respective nu le dau decît posibilitatea să cunoască parţial capodoperele literaturii universale.

Faţă de aceste multiple situaţii, ce metode şi procedee va folosi profesorul de literatură universală în predarea lecţiilor sale ? În nota explicativă a programei de literatură universală n-am găsit nici un fel de indicaţie metodică (în afară de cerinţa de a se raporta unele curente ori capodopere ale literaturii universale la propria noastră literatură şi de recomandarea ca expunerile să fie însoţite de însemnări la tablă, necesare ortografierii titlurilor de opere şi a numelor scriitorilor străini). Lăsat să se descurce singur profesorul va apela la metodele şi procedeele predării literaturii în genere. Desigur că unele din aceste metode şi procedee sînt valabile şi în cazul predării literaturii universale (firește, cu unele corectări şi adaptări). Aceasta nu exclude însă existenţa unor metode şi procedee proprii predării literaturii universale.

În primul rînd socotesc că profesorul de literatură universală trebuie să evite istorismul. Desigur, în predarea literaturii universale datele istorice sînt necesare, însă nu trebuie să se facă abuz de ele. Astfel, în cazul Epopeii lui Ghilgameş, după scurte date referitoare la vechimea ei şi la structura societăţii sumero-babiloniene de la începutul mileniului al III-lea î.e.n., obiectul principal îl constituie relevarea unor motive literare (setea de nemurire, preocuparea de a lămuri taina morţii, moartea — lege căreia i se supune tot ce există etc.) şi a unor eroi (Ghilgameş, Enkion) prin care această minunată creaţie literară anonimă a devenit întîiul epos al omenirii.

În al doilea rînd, consider că profesorul de literatură universală trebuie să evite reducerea capodoperelor literare cu valoare şi circulaţie mondială, indiferent de epoca în care au fost scrise, la simple fenomene de cultură.

Din cele două reguli de mai sus rezultă o a treia : în lecţiile de literatură universală, după scurte date istorice şi consideraţii cu caracter informativ, trebuie să urmeze succinte analize literare bazate pe text. Astfel, spre a da cîteva exemple, setea de nemurire realizată prin fapte extraordinare de care este stăpînit Ghilgameş poate fi ilustrată prin versul : „Dacă trebuie să pier, să ştiu cel puţin că mi-am statornicit faima". La fel, poate fi ilustrată şi concluzia la care ajunge Ghilgameş : „Cu toate că-i neînduplecată, moartea e legea tuturor". Astfel de ilustrări e bine să nu lipsească din analiza succintă a oricărei capodopere din literatura universală (din cauza lipsei de timp, profesorul trebuie să aleagă fragmentele cele mai caracteristice).

În lecţiile obişnuite de literatură analiza literară se efectuează pe textul original, pe cînd în orele de literatură universală folosim texte traduse în româneşte. Sînt de părere totuşi că, întrucît toţi elevii de la secţia umanistă, unde s-a introdus literatura universală, studiază limba şi literatura latină, e bine ca în cazul capodoperelor literaturii latine, versuri din „Eneida" lui Virgiliu, din odele, epodele şi epistolele lui Horaţiu ori „Metamorfozele" lui Ovidiu să fie citate şi în original, nu numai în traducere românească. În felul acesta elevii ar avea posibilitatea să reţină versuri devenite celebre ca „Non omne moriar" (Nu voi muri cu totul — Horaţiu, Ode, Cartea a treia, XXX), „Video meliora proboque, deteriora sequor" (Văd binele şi-l aprob, dar urmez răul — Ovidiu : Metamorfoze 7,21-22) ş.a.

De asemenea. mi se pare indicat ca în clasele formate în întregime din elevi care studiază una şi aceeaşi limbă străină la analiza literară a capodoperelor din literatura respectivă să se folosească pe cît posibil textul original.

Lecţiile de literatură universală sînt, implicit, lecţii de literatură comparată. Numeroase motive literare, teme, concepţii despre viaţă şi lume etc., pot fi discutate comparativ, adesea pe distanţe de timp milenare. În literatura tuturor popoarelor. Profesorul de literatură universală poate folosi astfel de prilejuri pentru a lămuri unele probleme din literatura română legate, de exempul, de clasicism, romantism, simbolism ş.a., precum şi pentru a scoate în evidenţă coordonatele europene sau chiar mondiale ale literaturii noastre.

Esenţialul în desfăşurarea lecţiilor de literatură universală mi se pare a fi preocuparea profesorului de a descifra, prin analize literare întreprinse pe texte selective, profunzimea sentimentelor şi frumuseţea artistică nepieritoare a acelor capodopere literare care constituie, după expresia lui Johann Wolfgang Goethe — „un bun al întregii umanităţi".

VLADIMIR DOGARU

Studiul limbilor străine la cursurile serale

Activitatea noastră în conducerea cursurilor de limbi străine din cadrul Universităţii populare Bucureşti ne-a pus în situaţia de a experimenta şi verifica o serie de metode şi procedee de transmitere a cunoştinţelor în condiţiile predării la grupe de maturi. Pe baza lor am întreprins un studiu mai amplu împreună cu Gheorghe Neacşu, cercetător ştiinţific principal la Institutul de Psihologie al Academiei. Considerînd că unele concluzii la care am ajuns ar putea fi de folos profesorilor care lucrează la secţiile serale ale liceelor sau celor care dau consultaţii elevilor de la cursurile fără frecvenţă le prezentăm în rîndurile de faţă.

La cursurile serale, pe lîngă problemele metodice generale, se pun şi o seamă de probleme legate de gradul de pregătire anterioară a celor ce învaţă, de mărimea răstimpului în care ei au întrerupt studiile etc. Pentru a rezolva judicios toate aceste probleme este necesar să ştim precis ce obiective urmărim în fiecare etapă şi, în funcţie de ele, să ne determinăm calea de lucru.

După părerea noastră, se impune să-i ajutăm pe elevii cursurilor serale să înţeleagă mai întîi un text uşor, alcătuit din vocabularul curent al limbii studiate, iar apoi alte texte mai complexe-literare, ştiinţifice, şi tehnice, cuprinzînd un lexic specific. O dată cu aceasta, pe baza unor exerciţii începute încă din anul întîi de studii, adică din clasa a IX-a, elevii trebuie să ajungă la o exprimare liberă, curentă, corectă, să folosească vocabularul în mod adecvat. În felul acesta, în cursul anilor de studiu ei pot dobîndi posibilitatea de a consulta o bibliografie de specialitate în limba străină studiată, ca şi de a parcurge texte de beletristică în beneficiul consolidării culturii lor generale.

Nu ajunge să ştim numai ceea ce dorim să dăm elevilor. Se impune, în acelaşi timp, să ştim de la ce stadiu pornim cu ei. De aceea, de la primele lecţii vom căuta să ne edificăm, prin sondaje, asupra nivelului de cunoştinţe şi, pe cît posibil, asupra capacităţii de asimilare a fiecărui elev. Evident că numai plecînd de la această imagine concretă a cerinţelor, pe de o parte, şi a compoziţiei clasei, pe de altă parte, se pot găsi cele mai adecvate mijloace şi metode pentru omogenizarea progresivă a colectivului de elevi în procesul predării lecţiilor.

În fiecare clasă de începători sînt, desigur, şi unii elevi care au studiat şi în şcoala generală limba pe care le-o predăm. Totuşi este necesar ca în anul I învăţămîntul să înceapă, aşa cum prevede de altfel programa, de la primele noţiuni de limbă, indiferent de ponderea celor iniţiaţi — şi aceasta mai cu seamă pentru că experienţa a scos la iveală cazuri cînd aceştia au de muncit mult pentru a lichida unele lipsuri rezultate din însuşirea greşită a noţiunilor de gramatică, fonetică etc. Antrenarea întregului colectiv în discuţii, dînd prioritate celor începători, fără a neglija pe cei iniţiaţi, dă rezultate pozitive. Fără îndoială că la început ritmul desfăşurării studiului este mai lent şi, în aparenţă, dezavantajează pe cei puşi în situaţia să repete unele noţiuni cunoscute. În acelaşi timp însă se creează treptat condiţii de omogenizare a grupei şi, pe măsura atingerii acestui obiectiv, ritmul se normalizează, astfel că la sfîrşitul anului de învăţămînt se realizează nivelul prevăzut în programă.

Căutarea şi aplicarea celor mai bune procedee şi mijloace pentru predarea unei limbi străine în aceste condiţii cer o muncă atentă, creatoare. Adevărul cunoscut că metoda cea mai bună este aceea care dă rezultatele cele mai bune este evident confirmată şi în procesul de învăţămînt cu adulţii. Metodele şi formele de predare nu pot fi identice la toate clasele, pentru că nici clasele nu sînt identice din multe puncte de vedere. Există însă unele metode şi reguli valabile pentru toate clasele, care pot şi trebuie să fie folosite cu atenţie.

Ne referim, în primul rînd, la conversaţiile în limba străină, mijloc deosebit de eficient de însuşire a limbii vorbite. Este bine să începem cu un vocabular restrîns şi treptat, către sfîrşitul clasei a IX-a, cînd vocabularul elevilor devine ceva mai substanţial, să reducem cît mai mult rolul limbii materne în convorbirile din cadrul orei de curs. Firește că se impune să antrenăm cît mai mult întreg colectivul clasei în discuţii.

La adulţi, în măsură cu mult mai mare decît la copii, studierea gramaticii este o pîrghie esenţială pentru cunoaşterea şi exprimarea corectă într-o limbă străină. Aici profesorul se poate sprijini mult pe cunoştinţele dobîndite de elevi în domeniul gramaticii limbii române. Dar, acordînd importanţa cuvenită însuşirii regulilor complexe de gramatică, vom evita studierea acestora ca un scop în sine, în mod abstract, vom înlătura învăţarea problemelor de morfologie şi sintaxă pe bază de scheme de sine stătătoare, în afara contextului unor propoziţii sau fraze. Calea cea mai potrivită o constituie stabilirea unor exerciţii corespunzătoare — în care fenomenul gramatical ce urmează a fi studiat să fie cît mai clar încadrat într-un context — şi rezolvarea lor în clasă, cu participarea tuturor elevilor. În sprijinul realizării tuturor acestor obiective o contribuţie esenţială o aduce utilizarea aşa-numitei „metode mixte" de predare, metodă în care se foloseşte statornic comparaţia cu limba maternă, trecîndu-se treptat la întrebuinţarea exclusivă a limbii predate pe măsură ce colectivul clasei şi-a însuşit elementele de bază ale acesteia şi poate păşi deci la cunoaşterea activă a vocabularului, flexiunilor şi raporturilor între cuvintele din propoziţie.

Un mijloc esenţial de însuşire a unei limbi străine îl constituie exerciţiile. Ponderea de bază în cadrul exerciţiilor din prima etapă de studiu trebuie să o aibă, după părerea noastră, retroversiunile elementare, al căror grad de complexitate va creşte treptat. Se cuvine a fi urmărită totodată îmbogăţirea sistematică a vocabularului elevilor cu noi cuvinte.

Bineînţeles, pe parcursul tuturor acestor activităţi, utilizarea mijloacelor tehnice audio-vizuale de care dispunem în şcoală — discuri, imprimări magnetice etc. — reprezintă un factor de mare însemnătate, întrucît ele pot face să crească la maximum randamentul pe unitate de timp a exerciţiilor de limbă.

Începînd din ultimele luni de şcoală în clasa a X-a şi continuînd în clasele a XI-a şi a XII-a, un mijloc deosebit şi eficient pentru cîştigarea interesului elevilor de la cursurile serale pentru studiul limbilor străine este desemnarea pentru lectură a unor articole, nu prea dificile, din reviste de specialitate strîns legate de profesiunile pe care le exercită elevii (asemenea reviste se pot găsi la cabinetele tehnice din întreprinderi). Evident, aceasta impune un efort suplimentar din partea profesorului, chemat să aleagă articole diferenţiate, dar el va fi compensat din plin de faptul că un asemenea procedeu evidenţiază pentru fiecare elev valoarea practică — cu repercusiuni directe asupra specializării sale profesionale — pe care o are studiul limbilor străine. Este bine ca, fără a-i supraîncărca pe elevi — de pildă fără a le cere să traducă integral articolul recomandat — să controlăm, cu ajutorul unor convorbiri, în ce măsură au înţeles textul propus. Este bine de asemenea să-i îndemnăm să vadă filme vorbite în limba pe care o studiază, să asculte cîntece în această limbă imprimate pe discuri etc.

Metodele şi procedeele expuse mai sus, bazate pe o experimentare largă, îşi pot dovedi utilitatea, bineînţeles, numai dacă sînt aplicate creator, în funcţie de particularităţile fiecărei limbi studiate şi ale fiecărei clase în care se predă.

PETRE CURUZ

Sub îndrumarea atentă a învăţătoarei, slovele abecedarului se deslușesc tot mai clar.

SEMICENTENARUL MARII REVOLUŢII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

M. SOKOLOV. Lenin la Smolnîi

LA SĂRBĂTOAREA UNEI JUMĂTĂŢI DE VEAC

Este sărbătoarea tuturor oamenilor muncii. Jumătatea de veac scursă din octombrie 1917 demonstrează că acest moment de geneză a socialismului şi comunismului a despicat în două istoria. Dintr-o lovitură prometeică a surpat, pe a şasea parte din glob, despotismul exploatatorilor asupra popoarelor. A urzit o nouă eră — era socialistă.

Ca să explice originea furtunii care a măturat ţarismul şi a creat orînduirea socialistă din Rusia, istoria reia firul evenimentelor din a doua jumătate a veacului al XIX-lea. Îl deapănă de atunci cînd, sub autocraţia ţaristă, sub teroarea ohranei, a poliţiei şi jandarmeriei, s-au pornit primele greve muncitoreşti, primele organizaţii politice ale clasei muncitoare, culminînd cu înfiinţarea partidului marxist, Partidul Comunist bolşevic în frunte cu Lenin.

Reia firul evenimentelor de la izbucnirea primului război mondial, cînd mizeria şi foamea, pierderile grele de pe fronturi, intensificarea exploatării, ruina economică, lipsa oricăror drepturi şi libertăţi, ascuţeau pînă la paroxism contradicţiile economice, sociale politice, spirituale, măcinau insistent şi zguduiau din temelii imensul imperiu ţarist şi creau condiţia pentru marea dezlănţuire.

În oraşe, muncitorii intrau în grevă, în ciuda stărilor excepţionale (în 1915 — 1 000 de greve cu peste 500.000 de participanţi, în 1916 — 1 500 de greve, antrenînd peste 1.000.000 de muncitori). În sate, ţăranii, copleşiţi de muncă şi striviţi de povara impozitelor, se zbăteau în convulsiile crizei economice. Mînia lor răbufnea în incendii de conace şi hambare, împurpurînd zările cîmpiilor ucrainiene sau transcaucaziene cu torţele mîniei populare. La toate astea se mai adăugau, ca un supliment tragic, incapacitatea conducătorilor, corupţia clicii conducătoare, trădările ofiţerilor superiori şi înfrîngerile de pe fronturi, soldate cu milioane de morţi. O lume întreagă se prăbuşea. Glasul popoarelor subjugate de ţarism răsuna tot mai puternic.

În uzine şi în sate, în instituţii şi în tranşee, Partidul Comunist pregătea marele asalt, întru dărîmarea citadelei ţariste. Precizia şi limpezimea ţelurilor se luminau îndeosebi prin gîndirea lui Lenin care, îmbogăţind teoria lui Marx şi Engels despre revoluţia proletară, da luptei torţa nepieritoare în stare a conduce omenirea muncitoare la victorie, la doborîrea exploatării omului de către om.

În toată Rusia se ridică drapelul roşu al insurecţiei. Furtuna revoluţiei se dezlănţuie impetuoasă. Masele îşi varsă sîngele pentru idealurile revoluţiei.

La 2 martie, ţarul abdică în favoarea marelui duce Mihail. Dar masele urcate pe baricade nu vor o schimbare a ţarului, ci distrugerea ţarismului. Şi în ceasul cînd ţarul, la Marele Cartier General, semna abdicarea, în Petrograd se forma guvernul provizoriu. Noul ţar nu poate „domni" nici o zi completă. Guvernul provizoriu are în frunte un prinţ, prinţul Lvov. Asta demonstrează că s-a născut caduc şi contrarevoluţionar. Nu vrea să doboare definitiv dinastia Romanovilor şi nici ţarismul. Dimpotrivă, vrea să păstreze puterea în mîna burgheziei şi boierimii liberale şi să pudreze monarhia cu ceva parlamentarism liberal. Încearcă o dictatură a burgheziei. Dar proletariatul ripostează prompt : la dictatura burgheziei, dictatura revoluţionar-democratică a proletariatului şi a ţărănimii, guvernul provizoriu şi sovietele de muncitori şi ţărani : dualitatea puterii.

Peste o lună, la 3 aprilie 1917, soseşte Lenin în gara Finlanda. Urcat pe un car blindat, rosteşte înflăcărata cuvîntare — program. Iar în faţa membrilor Comitetului Central ţine raportul „Despre sarcinile proletariatului în actuala revoluţie". Sînt celebrele „Teze din Aprilie", care stabilesc căile şi mijloacele de transformare a revoluţiei burghezo-democrate în revoluţia socialistă.

La 3 iunie se deschide cel dintîi Congres pan rus, al sovietelor de muncitori şi soldaţi. Ţereteli, în numele menşevicilor, vrea guvern de coaliţie şi strigă :

— În acest moment nu există în Rusia vreun partid politic care să afirme : Daţi-ne nouă, puterea !

Categoric, hotărît, limpede, glasul lui Lenin răsună în sală ca o trîmbiţă de asalt :

— Ba da ! Există un asemenea partid !

Şi în numele Partidului Comunist cere îndepărtarea republicii burgheze şi instaurarea dictaturii proletariatului. Cere pace dreaptă în locul războiului nedrept şi asasin. Cere libertate şi drepturi pentru poporul muncitor în locul asupririi de clasă. Cere egalitate economică în locul exploatării burgheze.

Evenimentele curg, în cascadă, se precipită în clocotitoare furtună. Sute de mii de demonstranţi ridică glasul împotriva tiraniei burgheziei şi împotriva politicii de continuare a războiului. Masele largi se încredinţează că numai comuniştii pot salva ţara. Comuniştii cîştigă rînd pe rînd, majoritatea în Moscova şi Petrograd, în Kiev şi Minsc, în Kazan şi Taşkent.

Soldaţii refuză făţiş să mai continue războiul, să mai moară pentru imperialismul mondial. O mişcare generală muncitorească-ţărănească întărită cu lupta pentru eliberarea naţională a naţiunilor subjugate şi asuprite. Situaţia părea ucigaş de tulbure, de confuză. Lenin însă, vedea clar mersul evenimentelor şi demonstra că majoritatea poporului a trecut de partea comuniştilor. Şi la 10 octombrie, în şedinţa Comitetului Central al Partidului Comunist (bolşevic), înscrie la ordinea zilei insurecţia armată.

Se desfăşoară acum drama eroică a celor zece zile care au zguduit lumea şi-au dat o nouă direcţie istoriei.

Şi în noaptea de 25 octombrie, gărzile roşii călăuzite de comunişti ocupă toate centrele vitale ale administraţiei statului, oficiile poştale şi telegrafice, gările, centralele electrice, Palatul Taurida. În cîteva ceasuri, capitala uriaşei Rusii se află în mîna revoluţionarilor : muncitori şi soldaţi. Victoria trece în mîinile Comitetului militar revoluţionar, organ al Sovietului de deputaţi muncitori şi soldaţi din Petrograd.

În toamna cețoasă şi rece a Petrogradului, din Smolnîi, de la Soviete, de la Lenin, radiază ordinele, apelurile, decretele spre toate popoarele şi pămînturile Rusiei. Clasa muncitoare, întreaga clasă a celor ce muncesc, află cu necuprinsă bucurie, că lumea cea nouă, lumea socialistă s-a creat prin lupta şi prin jertfa maselor, prin hotărîrea Sovietelor, prin voinţa de fier a unui partid, Partidul Comunist bolşevic şi a unui om genial — Vladimir Ilici Lenin.

În seara zilei de 26 octombrie, Congresul al II-lea al Sovietelor adoptă istoricele decrete cu privire la pace şi pămînt şi aleg Comitetul Executiv Central din Rusia şi primul guvern muncitoresc ţărănesc, Consiliul Comisarilor Poporului al Republicii Ruse, în frunte cu V. I. Lenin.

De aici încolo, istoria a avut de înregistrat paşi hotărîţi spre victoria revoluţiei socialiste pe întregul teritoriu al Rusiei Sovietice. În ciuda albgardiştilor disperaţi şi în ciuda intervenţioniştilor înarmaţi pînă în dinţi.

Încă din februarie 1917, în întreaga lume s-a desfăşurat o vastă mişcare de solidaritate cu revoluţia rusă.

Mergînd pe calea tradiţiilor sale internaţionaliste, proletariatul român şi-a manifestat, cu unanim entuziasm, solidaritatea cu proletariatul rus, urcat pe baricadele Petrogradului şi ale Moscovei să lupte cu forţele ţariste şi pe ziduri le Kremlinului să doboare toate slugile tiraniei şi să înalţe, în vîrful turnului Spaski, steaua de rubin a victoriei revoluţiei socialiste.

Solidaritatea poporului român cu Revoluţia din Octombrie s-a concretizat în greve, cum au fost cele din Valea Prahovei, din august 1918, cum au fost marea demonstraţie de la 13 decembrie 1918 din Bucureşti, apoi grevele politice din iulie 1919 şi greva generală din 1920. Asemenea acţiuni au împiedicat guvernul burghezo-moşieresc al României să intervină împotriva tînărului stat sovietic, cu toate presiunile exercitate de puterile imperialiste internaţionale.

Victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, salutată cu profundă simpatie şi entuziasm de oamenii muncii din ţara noastră, ca şi succesele dobîndite de U.R.S.S. în construirea socialismului, au constituit pentru mişcarea revoluţionară a proletariatului român un imbold în înfăptuirea năzuinţelor sale pentru o viaţă mai bună, pentru libertate şi socialism, năzuinţe care şi-au găsit împlinirea prin lupta dusă de popor sub conducerea Partidului Comunist Român.

Eveniment epocal în istoria omenirii, Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a rupt frontul imperialismului mondial, a deschis era revoluţiilor proletare, a victoriei socialismului. Demonstrînd forţa revoluţionară a clasei muncitoare, capacitatea ei de a conduce cu succes lupta pentru crearea orînduirii noi, Revoluţia din Octombrie a avut un larg ecou în întreaga lume, a stimulat acţiunile revoluţionare ale clasei muncitoare şi ale maselor populare de pretutindeni.

Sărbătorind împreună cu popoarele sovietice, cu întreaga lume progresistă, împlinirea unei jumătăţi de veac de la Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, poporul român împărtăşeşte sentimentele de bucurie ale oamenilor sovietici şi le urează noi şi mari succese în marea operă a construcţiei comunismului.

DUMITRU ALMAŞ

CĂRȚI CĂRȚI

„Studii de literatură universală"

A apărut de curînd cel de al nouălea volum din „Studii de literatură universală", culegere a Societății de științe istorice și filologice din Republica Socialistă România. Acest volum reprezintă primul număr pe 1967 al publicației, devenită bianuală în urma interesului crescînd manifestat de cititorii săi. „Studiile de literatură universală" se adresează profesorilor de limba română, limbi străine și literatură universală din învățămîntul superior și de cultură generală, cercetătorilor științifici, studenților precum și tuturor celor interesați de problemele de istorie și critică literară sau de literatură comparată.

Ca și în volumele anterioare, în acest al IX-lea volum sînt cuprinse cercetări asupra literaturii unor țări și epoci diferite, din antichitate și pînă la creația literară din zilele noastre.

O notă distinctă față de volumele anterioare o aduce includerea rubricilor **Miscellanea** și **Recenzii**, ca și a rubricii de **Metodică a predării limbilor străine**, adresată profesorilor de specialitate. În sfîrșit, **Cronica** dă o vedere sumară a activității științifice a membrilor Societății, cuprinzînd lista comunicărilor de literatură universală și metodică a predării limbilor străine susținute în ședințele publice din anul școlar 1965—1966. Sumarele în patru limbi de circulație internațională (franceză, engleză, rusă, germană) ca și rezumatele în limbi străine anexate la sfîrșitul fiecărui studiu sînt menite să înlesnească pătrunderea acestei publicații în alte țări, să trezească interesul specialiștilor străini pentru cercetarea științifică românească în domeniul literaturii universale.

Rubrica cu care se deschide volumul, **Critică și istorie literară**, cuprinde articolul **„Considerații asupra idealului eroic în literaturile Orientului și Greciei antice"**, semnat de Janeta Bește, în care, prin analiza unor capodopere ale literaturilor respective, este descifrată dinamica contradicțiilor conceptului istoric determinat de fizionomia proprie fiecărui popor, de particularitățile fiecărei etape social-istorice a dezvoltării sale. Adelina Piatkowski în **Herodot, inspirator al lui Victor Hugo**, scoate în relief, prin analiza comparativă a textelor, modul creator în care a folosit poetul francez „momentul grec" în a doua serie a „Legendei secolelor". Lucia Djamo-Diaconiță expune pertinent, în articolul **Un clasic albanez : Naim Frashëri**, multiplele fațete ale personalității acestuia. Un eseu bogat argumentat despre concepția estetică a lui Pirandello îl constituie. **Janus bifrons. Umorul pirandellian, de la retorică la farsa transcendentală**, de Cornel Mihai Ionescu. Un studiu interesant, care organizează după criterii sistematice și cu reală acuitate un material vast, este **Orientări inovatoare în cercetarea literară din Anglia și Statele Unite**, de Virgil Nemoianu. **Corespondență și memorii**, de Silvian Iosifescu, este o lucrare de observație și analiză fină, care urmărește memoriile și literatura epistolară din Franța veacurilor XVII și XVIII. Interesante și documentate studii de literatură comparată sînt : **Prolegomene la studiul comparat al literaturii române** de Alexandru Duțu, prețioasă contribuție privitoare la primele contacte ale literaturii române cu literatura engleză ; **Paul Valéry în critica literară din România** de Cornelia Bejenaru, o cercetare utilă pentru cunoașterea modului cum a fost receptat creatorul **Cimitirului marin** în țara noastră.

O încercare izbutită de stabiliri de raporturi și motive face Ion Pătrașcu în **Motivul poetic „La Voce" de Giovanni Pascoli**, urmărind circulația acestuia la Lenau și la poeții crepusculari italieni. Mai semnează, la rubrica **Miscellanea**, Edith Perhaița și Modesta Beju **(Despre poezia operei lui Lucretius)** și Irina Runcan **(Lumină și întuneric în „Visele" lui Quevedo)**.

La rubrica **Recenzii**, Dieter Fuhrmann trece printr-un filtru critic de calitate ideile cărții de reputație mondială a lui Erich Auerbach **Mimesis**, apărută recent în traducere românească. Mircea Anghelescu face o recenzie amplă și bine închegată a lucrării **La littérature comparée** de Marius-François Guyard. În sfîrșit, Alexandru Cizek aduce o informare sistematică și utilă asupra cărții lui Robert Flacelière : **Histoire littéraire de la Grèce.**

O bogată experiență didactică stă la baza articolelor de metodică, ale căror sugestii pot constitui prețioase ajutoare în munca la catedră a profesorilor de limbi străine. Astfel sînt : **Orientări noi în metodica limbilor străine** de Marcel Saraș, **Unificarea unor termeni ai gramaticii limbii engleze, premisă în predarea acestei limbi** de Leon Levițchi și **Probleme ale predării intonației limbii ruse vorbitorilor de limbă română** de Țipa Andrei și Zinaida Stere.

Această sumară trecere în revistă a volumului IX din „Studii de literatură universală" profilează un conținut bogat, variat, menit să intereseze un cerc larg de cititori.

„Metode matematice și cibernetice în pedagogie"

De curînd a apărut în traducere, la Editura didactică și pedagogică, lucrarea lui L. B. Itelson „Metode matematice și cibernetice în pedagogie", care dezbate probleme ale modernizării procesului instructiv-educativ.

Arătînd însemnătatea studierii structurale și cantitative a legităților oricărei științe, autorul subliniază necesitatea folosirii metodelor matematice și cibernetice în vederea întăririi caracterului științific al pedagogiei. Lucrarea se referă, în continuare, la esența și conținutul metodelor matematice și cibernetice în studierea legităților obiective ale proceselor și fenomenelor pedagogice, la condițiile și limitele aplicării lor în cercetarea proceselor instructiv-educative, la căile concrete de aplicare a acestor metode, la posibilitățile practice pe care le oferă ele pentru perfecționarea practicii instructiv-educative.

Între altele, sînt dezbătute probleme referitoare la particularitățile fenomenelor și proceselor pedagogice privite ca obiecte de cercetare, procedeele de reprezentare obiectivă și de descriere științifică a legilor pedagogice, cercetarea cantitativă a legităților pedagogice, cercetarea funcțională a acestor legități, planificarea și organizarea instrucției și educației, programarea și automatizarea instruirii.

Făcînd cunoscute cititorilor ideile principale ale noii orientări în pedagogie, prezentîndu-le o imagine a metodelor utilizate, autorul le pune la îndemînă o serie de mijloace pe care să le poată aplica în activitatea lor didactică și pedagogică. Pentru a face accesibile formulele și raționamentele matematice, lucrarea folosește aparatul matematic elementar, iar la fiecare capitol se explică pe scurt esența noțiunilor matematice utilizate.

La sfîrșitul cărții se dă o bogată bibliografie, care poate ajuta la clasificarea unor probleme studiate în cuprinsul ei.

E. T.

Pe scena finalei celui de-al VIII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori

Sîmbătă, la Cluj, a sunat primul gong în finala celui de-al VIII-lea concurs republican al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate — tradițională întrecere în care își dispută întîietatea cele mai bune formații muzicale, coregrafice și brigăzi artistice de agitație, precum și numeroși soliști vocali, dansatori și instrumentiști. La actuala ediție, pe scenele concursului, de-a lungul unui an de zile au urcat circa 25 300 de formații însumînd peste 500 000 de artiști amatori. Sufletul multora din aceste formații, animatori neobosiți ai mișcării artistice de amatori au fost numeroși învățători și profesori din toate colțurile de țară, ei înșiși artiști talentați, dirijori, instructori.

Finala celui de-al VIII-lea concurs, care a început pe data de 28 octombrie la Cluj și va continua pînă la 10 decembrie în alte centre zonale — Timișoara, Constanța, Iași, Brașov, București — va prilejui publicului întîlnirea cu 500 de formații artistice, printre care se numără și multe formații ale cadrelor didactice.

Duminică după-amiază, spectatorii prezenți în sala Teatrului Național din Cluj au rămas puternic impresionați de prezența masivului cor reunit al sindicatelor învățămînt din orașele Baia-Mare și Satu-Mare, dirijat de Ion Micu. Era întîiul număr din spectacolul prezentat de artiștii amatori maramureșeni. De la primele acorduri publicul și-a dat seama că are în față o formație cu deosebite calități interpretative. Dintr-un vast repertoriu au fost alese cîteva bucăți reprezentative : „Înalță-te, frumoasă țară" de Ion D. Chirescu, corul țiganilor din opera „Trubadurul" de Verdi și impresionanta „Baladă a lui Pintea", prelucrată de Constantin Arvinte.

Aplauzele entuziaste care au izbucnit în sală au răsplătit pe bună dreptate pregătirea asiduă a membrilor corului, activitatea rodnică și prodigioasă a acestuia.

AL. I. V.

„GAZETA MATEMATICĂ"

seria A, nr. 9/1967

În sumar :

Gr. C. Moisil : Experiențe de pedagogie a matematicilor în liceu.
A. Hollinger : Manualul de geometrie pentru clasa a VIII-a.
I. V. Maftei : Studiul elementelor de trigonometrie cu ajutorul calculului vectorial.
I. Mărgăritescu : O problemă de algebră din China medievală.
E. Radu : În legătură cu manualul „Elemente de algebră superioară" : pentru clasa a XI-a (secția reală).
M. Roșculeț : Rețele de conice.
C. Ottescu : Notițe de participant la consfătuirea de la Pitești.
Victor Daimaca : Fenomene cerești în luna octombrie

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

nr. 10, octombrie 1967

În sumar :

Anghel Manolache : Învățămîntul și pedagogia sovietică în cei 50 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.
Gheorghe Zapan : Cibernetica, știința organizării și conducerii.
Emil Păun : Învățămîntul și randamentul său economico-social
Mihai Golu, Vasile Ștefănescu : Specificul și cerințele experimentului psihopedagogic
Vasile Fetescu : Reacția afectivă a elevilor față de note
Lucia Măescu-Caraman, Alexandru Caraman : Particularități ale pronunțării complexelor verbale la elevii cu deficiențe de auz
Ion Gh. Stanciu : Ecouri ale Marii Revoluții Socialiste din Octombrie în orientarea politică a cadrelor didactice din România
Gheorghe Pirnuță : Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muscel la 100 de ani de existență (1867—1967).
Elena Maftei : Aria și eficiența utilizării testelor în cercetarea psihopedagogică.
Tudor Topa : Limba în problematica pedagogică.
Ioan Comănescu : Modalități de efectuare a practicii pedagogice în învățămîntul superior.
Dumitru Frițescu : Pregătirea viitorilor învățători.

„NATURA"

nr. 5, septembrie-octombrie 1967

SERIA BIOLOGIE

În sumar :

F. Silva, A. Laza : Aspecte privind studiul influențelor reciproce la plantele superioare.
G. Ștefanic : Plantele superioare și microorganismele
T. Opriș : Unele probleme ale ocrotirii gențianelor
P. Mihnea : Despre productivitatea primară a bazinelor acvatice.
Tr. Tretiu : Unele aspecte ale modernizării predării biologiei.
Gh. Crep : Restructurarea lecției de tip combinat.
A. Buzetzky : Reliefarea relațiilor dintre plantă și mediu la lecțiile de botanică.

SERIA GEOLOGIE — GEOGRAFIE

În sumar :

S. Mehedinți : Terra, vol. II, cap. XX, Nomenclatura.
M. Bulgaru : Aspecte ale evoluției populației Republicii Socialiste România.
E. Prisnea : Unele aspecte privind interacțiunea energiei Pămîntului cu energia cosmică.
Lila Badea : Probleme de geografie medicală.
S. Veza : Formarea și dezvoltarea la elevi a noțiunilor de geografie fizică generală.
G. Servațius : Pentru un sistem organizat de excursii
Gv. Sabău : Predarea lecției cu tema „Vremea".
A. Brichiuș, Al. Brichiuș, V. Tunsoiu, Z. Benedek : Lucrări, aplicații practice și aparate folosite în predarea geografiei.
I. Băcanu, T. Păuna : Conținutul programei de geologie.
Gh. Călescu : Prin podișul Mehedinți.

INSTRUCȚIUNI

privind organizarea și desfășurarea concursului literar, de artă plastică și fotografii artistice al pionierilor și școlarilor din clasele III-VIII

Prezentele Instrucțiuni, precum și Regulamentul Festivalului cultural-artistic al pionierilor și elevilor publicat în numărul anterior, intră în vigoare din acest an școlar. În consecință conducerile școlilor, comandanții unităților de pionieri, vor trece de îndată la aplicarea lor.

A. În scopul atragerii pionierilor și școlarilor spre creația literară și pentru stimularea preocupărilor lor în acest domeniu, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului, instituie un **concurs de compuneri literare** la care pot participa pionierii și școlarii din clasele III—VIII.

Concursul se va desfășura pe două grupe de clase :

— grupa claselor III—IV ;
— grupa claselor V—VIII.

Tematica concursului va fi următoarea :

a) Pentru clasele III—IV :
— Anotimpul preferat ;
— O întîmplare din viața mea ;
— O temă la liberă alegere.

b) Pentru clasele V—VIII :
— Portretul unei ființe dragi ;
— O zi de neuitat ;
— O temă la liberă alegere.

La concurs poate participa oricare pionier și școlar. Fiecare participant își va alege o temă din grupa de teme recomandate clasei din care face parte. În cazul tratării temei la liberă alegere, participantul va lucra tema în clasă, iar în cazul în care dorește să se prezinte cu creații în versuri sau proză scrise în cursul anului școlar, participantul va prezenta în ziua concursului cel puțin cinci asemenea creații.

Concursul se va desfășura în dimineața zilei de **17 martie 1968**, sub supravegherea unei comisii de organizare, alcătuită din directorul școlii, comandantul de unitate și responsabilul comisiei metodice de limba română sau limba maternă pentru școlile cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare. Elevii din școlile care funcționează numai cu clasele I—IV vor susține lucrările în școlile respective, iar aprecierea lor se va face de către comisia de la școala generală de 8 ani. În aceste cazuri, din comisie va face parte și cîte un învățător de la școala cu clasele I—IV.

Timpul afectat pentru compunerea lucrării va fi de o oră pentru concurenții claselor III—IV și două ore pentru ceilalți. Fiecare lucrare va purta numele elevului, clasa, școala, localitatea, raionul și regiunea.

Conducerea fiecărei școli va lua toate măsurile care se impun pentru asigurarea secretului lucrărilor. Lucrările vor fi desfăcute numai după ce au fost apreciate. Aprecierea lucrărilor se va face de către comisie, antrenînd și alte cadre didactice de specialitate, prin acordarea de calificative. Lucrările notate cu bine, foarte bine și excepțional vor fi expediate comisiei raionale sau orășenești pînă la data de 31 martie 1968.

Pentru stimularea elevilor la nivelul școlii, comisiile vor stabili, în ordinea valorii, atît pentru clasele III—IV, cît și pentru clasele V—VIII primele trei lucrări, urmînd ca autorii acestora să fie evidențiați în fața unității de pionieri. Cu această ocazie, în funcție de posibilitățile fiecărei școli, se vor putea acorda premii în cărți și obiecte.

Comisiile raionale sau orășenești vor proceda la selecționarea acestor lucrări, apreciindu-le cu note. Lucrările apreciate cu notele 9 și 10 vor fi înaintate comisiilor regionale pînă la data de **30 aprilie 1968.**

Comisiile regionale vor face selecția acestor lucrări urmînd ca cele care vor primi calificativul **excepțional** să fie trimise comisiei republicane pînă la **15 mai 1968.**

Comisiile raionale (orășenești) și regionale vor fi compuse din activiști ai consiliilor Organizației pionierilor, inspectori școlari de specialitate sau responsabilul cercului pedagogic, precum și reprezentanți ai comitetelor pentru cultură și artă, ai filialelor uniunilor de creație, redactori ai presei locale. De asemenea, va participa și un număr de învățători și profesori de limba română. În raioanele și regiunile care au și școli în limba de predare a naționalităților conlocuitoare, din comisii vor face parte învățători și profesori de limba maternă.

Comisia republicană va selecționa la rîndul ei cele mai valoroase lucrări, urmînd ca autorii acestora să primească din partea Consiliului Național al Organizației Pionierilor și a Ministerului Învățămîntului diplome și premii constînd în cărți, obiecte, trimiteri în tabere interne și internaționale. Lucrările excepționale vor fi publicate.

În aprecierea lucrărilor comisiile vor ține seama atît de conținutul compunerilor, cît și de forma de prezentare literar-artistică. În privința conținutului se va pune accent pe bogăția de idei și imagini, pe originalitatea materialului prezentat. Sub aspectul formei literar artistice se va pune accentul pe exprimarea cît mai personală a faptelor, ideilor și sentimentelor redate în lucrare.

Pentru reușita acestui concurs, directorii școlilor și comandanții unităților de pionieri vor stimula pionierii și elevii să participe în număr cît mai mare, dezvoltîndu-le încrederea în posibilitățile lor creatoare.

★

B. În vederea intensificării educației estetice în rîndurile pionierilor și elevilor din școala generală, a dezvoltării aptitudinilor în domeniul artei plastice, precum și pentru organizarea unei expoziții de desen și pictură ce se va deschide la București în cinstea Zilei pionierilor, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului organizează un **concurs de artă plastică** la care pot participa pionieri și elevi din clasele I—VIII. Lucrările pot fi executate în creion, acuarelă, tempera, grafit, ulei etc. Participanții vor fi îndrumați să folosească hîrtie cu dimensiunile minime ale caietului de desen. Alegerea temei rămîne la aprecierea fiecărui participant. Lucrările vor purta pe verso numele autorului, clasa, școala, localitatea, raionul și regiunea, precum și titlul lucrării.

Lucrările (portret, peisaj, compoziție după natură sau din imaginație) vor fi executate de către participanți în orele de desen, în cadrul cercurilor din școli sau case ale pionierilor precum și în timpul liber al elevilor. Conducerea școlii, împreună cu comandantul unității de pionieri vor depune lucrările elevilor pînă la data de **5 aprilie 1968** la consiliile raionale (orășenești) ale Organizației pionierilor.

Consiliile raionale ale Organizației pionierilor vor trimite pînă la **10 aprilie 1968 toate lucrările** primite din școli la consiliul regional al Organizației pionierilor, care le va preda comisiei regionale de selecție. Comisia regională va proceda la trierea lucrărilor, după care va expedia pînă la data de **25 aprilie 1968**, pe adresa comisiei centrale (București, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, str. Dr. Marinescu nr. 2), numai acele lucrări care pot fi luate în considerație pentru a fi prezentate în expoziția care se va organiza în Capitală.

Comisiile regionale vor fi constituite pînă la data de **20 martie 1968**, din reprezentanți ai secțiilor de învățămînt, consiliilor Organizației pionierilor, profesori de desen, pictori, reprezentanți ai comitetelor pentru cultură și artă și un reprezentant al Consiliului Național al Organizației Pionierilor. În selecționarea lucrărilor, comisiile vor avea în vedere, în primul rînd, promovarea autenticității expresiei artistice, exprimarea de sine a copilului, a sensibilității sale și a gustului pentru frumos.

Trierea finală a lucrărilor în vederea participării la „Expoziția de artă plastică a pionierilor și școlarilor" va fi efectuată de un juriu alcătuit din personalități ale vieții artistice, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Ministerului Învățămîntului, ai uniunilor de creație

Din lucrările selecționate pe plan central, se vor alcătui albume, pliante ; cele mai reușite vor fi publicate în presă, iar autorii tuturor lucrărilor care vor intra în expoziția ce se va organiza vor primi diplome, cărți obiecte și locuri în tabere de vară interne și internaționale.

★

C. Pentru a dezvolta la pionieri și școlari spiritul de observație și fantezia, gustul pentru frumos și capacitatea de a-l surprinde în natură și în mediul înconjurător, precum și în vederea organizării la București, în cinstea Zilei pionierilor a unei expoziții de fotografii artistice, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului, instituie un **concurs de fotografii artistice**, la care pot participa pionierii și elevii din clasele III—VIII.

Fotografiile vor oglindi aspecte din viața pionierească, din activitatea școlară și de vacanță, din natură, din viața de familie. Dimensiunile minime ale fotografiilor vor fi cele de carte poștală și fiecare fotografie va fi înaintată în două exemplare.

Toate celelalte prevederi ale regulamentului concursului de desen privind termenele și modul de trimitere al lucrărilor, privind selecția și premierea lor, rămîn valabile și pentru concursul de fotografii artistice.

★

Secțiile de învățămînt, împreună cu consiliile Organizației pionierilor vor lua toate măsurile pentru reușita acestor acțiuni.

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu

Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă :

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Riloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac zgomot la manipularea perdelei.

Institutul pedagogic de 3 ani Bacău

anunță :

scoaterea la concurs a următorului post didactic :
Facultatea de științe naturale
Șef de lucrări la catedra de științe agricole, poz. 4 din statul de funcțiuni, disciplina Zootehnie.

★

Candidații la concursul pentru ocuparea postului de șef de lucrări vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău o dată cu cererea de înscriere, următoarele acte în dublu exemplar :
— copie legalizată după actele de studii ;
— lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar ;
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt ;
— certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează ;
— memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat ;
— autobiografia.

★

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Bacău, calea Mărășești nr. 157 — în termen de 2 luni de la data publicării acestui anunț.

Informații suplimentare se pot obține la tel. 13673.

Organizația Pionierilor din Republica Socialistă România, Consiliul Național, instituie :

CONCURS PENTRU „CEL MAI BUN CÎNTEC PIONIERESC AL ANULUI"

1. Concursul este public și deschis tuturor compozitorilor, membri ai Uniunii Compozitorilor sau amatori, și se va desfășura în fiecare an.

2. Cîntecul (imn, marș, cîntec de școală, de drumeție, de foc de tabără etc.), va fi scris pentru una sau două voci fără acompaniament. Textul va cuprinde — de preferință — trei strofe și un refren.

3. Lucrările în formă definitivă (text și muzică) purtînd un motto, vor fi trimise Consiliului Național al Organizației Pionierilor, în trei exemplare cu mențiunea „Pentru Concursul de cîntece", împreună cu un alt plic închis, conținînd alături de motto-ul ales, numele și adresa reală a expeditorului.

4. Concursul se va închide la 15 aprilie 1968.

5. Pentru cele mai valoroase lucrări Consiliul Național, la propunerea unui juriu format din personalități ale vieții muzicale și literare, va acorda următoarele premii :

— un premiu I în valoare de 12 000 lei ;
— un premiu II în valoare de 10 000 lei ;
— un premiu III în valoare de 7 500 lei ;
— trei mențiuni în valoare de 4 000 lei.

Premiile și mențiunile se vor acorda pentru muzică și text, în cote stabilite de juriul concursului, în funcție de valoarea acestora

Cîntecul distins cu premiul I — cel mai bun cîntec pionieresc al anului — va intra, potrivit Regulamentului Festivalului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor, în repertoriul obligatoriu al tuturor formațiilor corale pionierești în anul 1968—1969.

Cîntecele premiate, precum și un număr de lucrări valoroase, recomandate de juriu, vor fi tipărite și difuzate în rîndul pionierilor și școlarilor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 920
Vineri 10 nov. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

din 5-6 octombrie 1967

Învățămîntul și dezvoltarea economică socială

Documentele adoptate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. în legătură cu perfecționarea conducerii și planificării activității economice sînt străbătute ca de un fir roșu de ideea sporirii rentabilității și a eficienței în toate sectoarele economiei naționale. Este un imperativ care, fără îndoială, privește nu numai pe cei ce lucrează nemijlocit în sectoarele pur productive, ci și pe noi, oamenii școlii, chemați să ne aducem contribuția la evaluarea și sporirea eficienței economice și sociale a învățămîntului.

O vreme s-a crezut că într-un domeniu cum este învățămîntul nu se poate vorbi de eficiență economică, întrucît acesta este un domeniu neproductiv, care nu poate fi supus unei analize în perspectivă economică. Această viziune limitată, care reduce analiza fenomenului educativ și a funcțiilor sale doar la funcția social-generală de vehicul al experienței istorico-sociale a omenirii, era posibilă într-o perioadă cînd transformările social-economice, științifice și tehnice erau lente și cu slabe repercusiuni în viața socială, cînd educația era încă, în cea mai mare măsură, un lux, un bun de consum — și un fenomen care numai consumă — privit ca atare și de comunitatea socială respectivă. În aceste condiții finalitatea formării prin școală viza mai ales statutul și prestigiul social al individului și unele necesități de cultivare generate de înclinații personale sau, uneori, de mode școlare ale vremii (astfel, afluxul de elevi și studenți la unele școli și facultăți era de multe ori determinat de asemenea mode și de nivelul social asigurat de absolvirea școlii respective, nu de nevoile sociale și economice ale țării). Firește că și în aceste condiții învățămîntul avea o finalitate productivă, dar mai limitată și, de aceea, mai puțin observabilă. Din această cauză analiza în perspectiva sarcinilor sale social-economice nu era simțită ca o necesitate.

Astăzi o asemenea analiză este nu numai posibilă, dar și foarte necesară, reprezentînd o cerință a societății moderne în general și a celei socialiste în special. Optica pur teoretică asupra scopului și funcțiilor educației e anacronică și de natură să săracească conținutul activității de formare a tinerei generații. În plus, apare și pericolul de a denatura sensul relației dintre educație și dezvoltarea socială, reducînd-o (așa cum se mai întîmplă uneori în manualele de pedagogie existente) la o relație în care se parcurge un singur drum: de la societate spre educație. Se impune depășirea acestei optici printr-o analiză sociologică-economică apt să reliefeze intercondiționarea complexă dintre dezvoltarea social-economică și educație, contribuția efectivă și nemijlocită a educației la creșterea economică, căile de sporire a productivității actului pedagogic în lumina sarcinilor societății moderne.

Acest imperativ este generat mai ales de marile eforturi care se fac în țara noastră pentru organizarea științifică a activității economice, pentru mărirea rentabilității în toate sectoarele de activitate. Este cert că învățămîntul nu trebuie și nu poate fi scos în afara acestor coordonate, nu poate fi desprins din contextul acestor deziderate majore ale economiei noastre naționale, a căror realizare depinde în mare măsură de modul în care școala se va achita de sarcina sa fundamentală — aceea a formării cadrelor solid calificate, a desăvîrșirii capitalului de inteligență umană apt să pună în valoare bogățiile și resursele naturale ale țării. Nu e întîmplător că partidul și statul nostru acordă o foarte mare importanță organizării corespunzătoare a învățămîntului. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., în cuvîntarea rostită nu de mult în fața activului de partid

EMIL PĂUN
Catedra de pedagogie — Universitatea București

(Continuare în pag. 4-a)

Stimulent în activitatea de cercetare

Proiectul referitor la Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale se impune — prin profunzimea analizei științifice, prin soluțiile pe care le dă — ca un document de importanță majoră, care va contribui în mod hotărîtor la progresul economiei naționale. Acest document confirmă încă o dată caracterul științific al politicii partidului nostru care are la bază cunoașterea aprofundată a realităților țării și folosirea creatoare a legităților progresului social și economic.

Am studiat cu multă atenție proiectul și găsesc în el un complex de măsuri menite să determine un nou și puternic avînt al forțelor de producție, să contribuie la ridicarea pe o treaptă nouă, calitativ superioară, a întregii economii naționale, la o mai largă punere în valoare a resurselor materiale și a potențialului uman al țării, în vederea progresului continuu al societății noastre socialiste, a dezvoltării ei multilaterale. Proiectul evidențiază în mod deosebit rolul considerabil al cercetării științifice în asigurarea progresului tehnic al economiei moderne. „Cercetarea științifică — se spune în proiect — se integrează în procesul de ansamblu al reproducției sociale, ca una din cele mai importante faze ale acestuia, se încorporează tot mai mult în însăși producția materială".

Sublinierea rolului considerabil ce revine cercetării științifice reprezintă un stimulent deosebit pentru cercetătorii din învățămînt,

CONSTANTIN GH. ANDREI
lector la I.P.C.D.-Brașov

(Continuare în pag. 4-a)

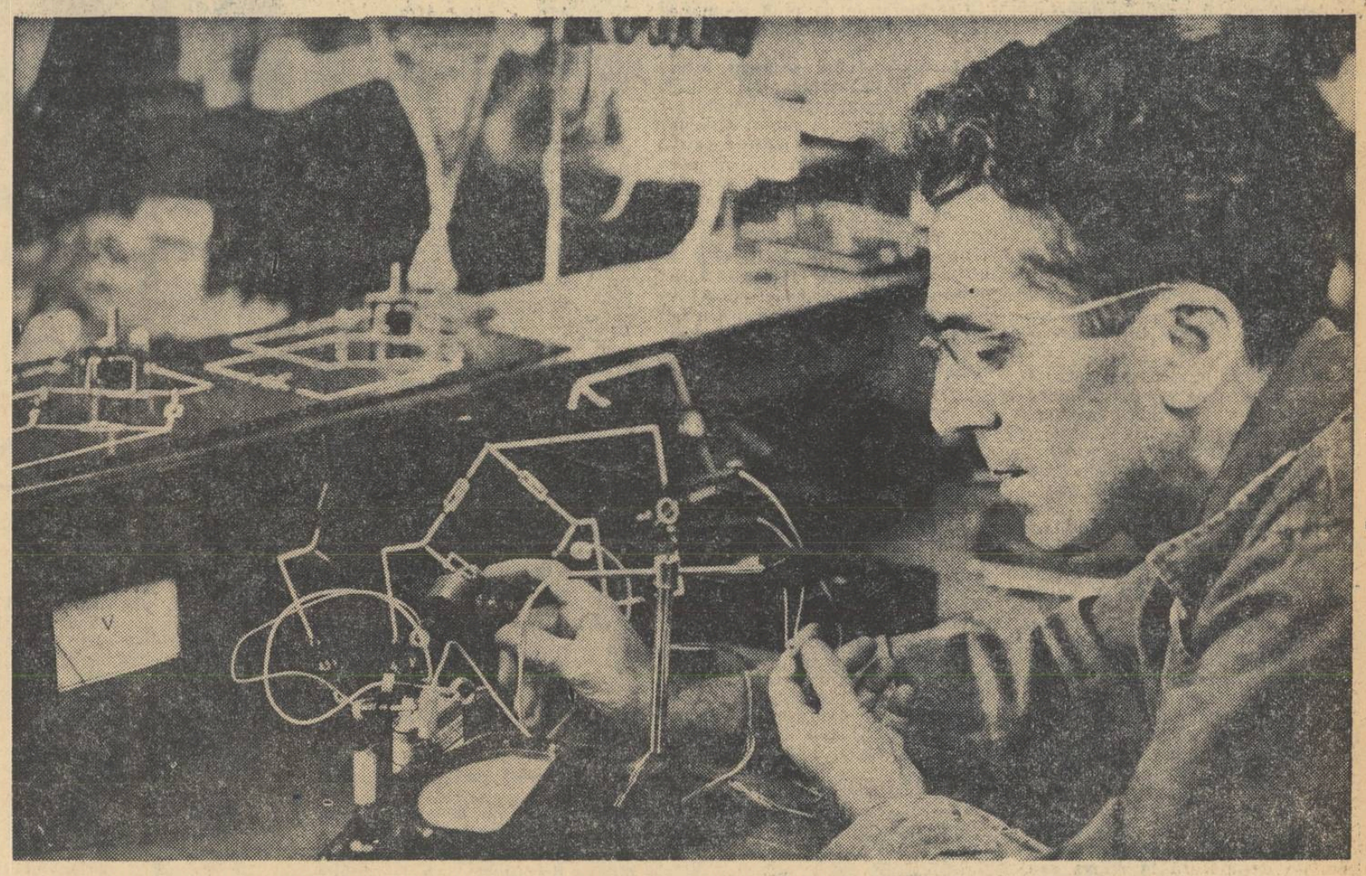

La Întreprinderea de material didactic se fac probele de calitate pentru un nou produs: panoul cu termistori..

Studioul tineretului

Comitetul Sindicatului învățămînt din Brașov a inițiat organizarea unui studio al tineretului în cadrul căruia vor fi prezentate, pentru elevii și tinerii din oraș, spectacole muzicale, literare și dramatice. Aceste spectacole, care vor avea loc la sfîrșitul fiecărei săptămîni, vor fi interpretate de membrii formațiilor artistice ale sindicatului învățămînt și de elevi din licee și școlile generale.

În curînd, în cadrul programului studioului vor începe pregătirile pentru spectacolul omagial închinat artistului poporului Tiberiu Brediceanu, primul director al Conservatorului „Astra" din Brașov, cu prilejul împlinirii vîrstei de 90 de ani. În program mai sînt cuprinse spectacolele muzicale „Iacob Mureșan", „Gheorghe Dima" și „Ciprian Porumbescu", spectacolele literare „George Topîrceanu", „George Coșbuc", „Șt. O. Iosif", „Liviu Rebreanu", un spectacol despre începuturile teatrului românesc și un spectacol „Lucian Blaga", în cadrul căruia vor fi prezentate fragmente din piesele „Meșterul Manole", „Anton Pann" și „Avram Iancu".

★

Formațiile artistice de amatori ale sindicatului învățămînt Brașov au desfășurat o activitate intensă și în cadrul pregătirilor pentru concursul al VIII-lea al formațiilor artistice de amatori, reușind să obțină rezultate valoroase. Prin munca entuziastă a instructorilor artistici și a celor peste 140 de educatoare, învățători și profesori membri ai formațiilor artistice au fost prezentate recent patru spectacole muzicale, cuprinzînd coruri clasice și prelucrări de muzică populară, lucrări interpretate de soliști vocali și de orchestra simfonică, selecțiuni din opereta „Lăsați-mă să cînt" de Gherase Dendrino.

Apreciind rezultatele obținute, juriul regional a acordat premiul I pe regiune ansamblului de operetă, corului de cameră, orchestrei simfonice și solistei Elena Sandi-Mușat.

VICTOR BÎRSAN
președintele Comitetului Sindicatului învățămînt din Brașov

SUPERFICIALITATEA

Structural lipsită de legitimitate, prin însăși esența ei, superficialitatea este radical și irevocabil condamnată în contextul vieții socialiste. Asistăm în general la o decisă orientare spre responsabilitate și profunzime în obligațiile profesionale, pe care am putea s-o definim ca pe unul dintre marile imperative ale actualității românești. Sub acest imperativ, licența superficialității trebuie să debarce.

În domeniul muncii școlare, gravitatea superficialității este sporită prin caracterul specific al profesiunii didactice. Există în învățămînt o modalitate a superficialității brutală, evidentă — și cu atît mai condamnabilă. Este modalitatea profesorului care vine în clasă fără să-și fi pregătit lecția, uneori chiar fără să aibă măcar habar de tema pe care urmează s-o predea. Acest tip se orientează, în general, „pe loc". Dacă îl slujește memoria, lucrurile sînt foarte simple: „Ce lecție avem pentru astăzi?" „Predicatul?". Predicatul l-a predat și anul trecut. Așa că dă drumul la bandă: „Ce este predicatul? Predicatul este partea principală de propoziție care..." etc. etc. Dar nu intră în derută nici cînd e vorba de o temă mai puțin cunoscută. Atunci dă un „extemporal" și, în răgazul pe care și l-a creat astfel, parcurge în diagonală textul lecției din manual. Cînd elevii au terminat de scris, are și el lecția gata „pregătită".

În această formă primitivă, pe care o generează îndeosebi indolența, superficialitatea are mii de fețe. Uneori se prezintă sub chipul obtuz și suficient al pălăvrăgelii găunoase, care își are baza în cîteva rudimente de cultură profesională adunate într-o vreme de mult uitată. Alteori ia înfățișarea „recapitulării" improvizate și gratuite, sau a lecției de „morală" constituită ad-hoc, care nu are cu tema lecției curente nici în clin nici în minecă. Dar vorba ceea: „timpul trece, leafa merge". Este la fel de superficial dirigintele care se grăbește să-și categoriseacă elevii drept „leneși", „răi", „obraznici", fără să desfășoare nici o strategie de natură educativă, sau directorul care asistă la o lecție doar cu scopul de a îndeplini o anumită „normă", pentru ca să se rezume, după aceea, la a consemna cîteva constatări formale și stereotipe — „lecția și-a atins scopul, clasa a fost activizată, la fixare ar fi trebuit să..." cu care sau fără de care lucrurile rămîn exact la fel.

Acesta este genul frust, limpede, fără echivoc al superficialității. Fiind foarte evident, el poate să alarmeze destul de repede și să determine intervenții operative.

Dar există și o altă modalitate, mai disimulată, mai perfidă, care, păstrînd aparența sîrguinței, ascunde, în ultimă analiză, același morb al superficialității. Ca în acele bine cunoscute sedințe ale cercurilor pedagogice care „se țin cu regularitate" și unde se prezintă referate pentru a căror alcătuire se consumă mult timp și multă muncă, numai că se pierd din vedere tocmai problemele de esență, făcîndu-se în schimb o largă risipă de generalități, de vorbe goale. Sau ca în acele lucrări întocmite cu multă trudă, dar a căror eficiență este nulă. Iată printre altele, un singur exemplu, pe care ni-l furnizează un referat de la o școală din regiunea Ploiești. Foarte preocupat de perfecționarea procedeelor utilizate în procesul predării, el analizează „arta fixării cunoștințelor". Care sînt concluziile la care a ajuns? Reproducem: „Fixarea cunoștințelor nu-i altceva decît o impresionare a retinei fiziologice și psihice a elevului, a materiei cenușii din creier prin centrii lui nervoși, realizată prin întregul sistem de semnalizare, prin intermediul stimulentilor puși în acțiune cu ajutorul diverselor mijloace, metode și procedee ale procesului instructiv-educativ. Aceste mijloace, metode și procedee țin de lecție care, împreună cu întregul ei aparat ajutător, în fixarea cunoștințelor, constituie instrumentul primordial al procesului instructiv-educativ...". Ne oprim, obosiți, aici. Lăsînd la o parte turnura stîlcită a frazelor și încercînd să descifrăm în ele idei nu ajungem să trecem dincolo de limita truismului, a banalității sterile. Ce este mai trist este că autorul e convins că face o treabă și se învîrtește în hățișul frazelor sale încîlcite fără să-i dea prin minte că, dacă vrea să afle într-adevăr ceva, ar fi necesar, mai întîi, să pună mîna pe o carte, două, de specialitate, să se documenteze cît de cît serios.

Iată așadar că, deși pare paradoxal, superficialitatea poate fi însoțită adeseori de un mare volum de muncă. Nu sînt rare cazurile de profesori, de directori sau diriginți care alcătuiesc evidențe și paraevidențe, umplu caiete întregi transcriind areselile elevilor sau consemnînd evoluția lor și, trăgînd după ei acest uriaș balast — care, trebuie să recunoaștem, costă un apreciabil consum de energie — nu reușesc să avanseze nici un pas. Este munca în sine, în cerc închis, care nu se raportează la eficiență și nu se verifică prin ea. Cel mai adesea, se întîmplă așa: evidențele se fac de dragul evidențelor și nu le ia nimeni în seamă, iar caietele frumos caligrafiate servesc iluzia autorilor lor că au făcut „o treabă".

Fie ea mai mult sau mai puțin evidentă, decurgînd din comoditate, din lipsă de pregătire sau dintr-o înțelegere limitată a esenței muncii, superficialitatea nu poate avea decît consecințe negative. Incompatibilă cu vremea noastră, ea este în egală măsură incompatibilă cu etica intelectualului pe care îl numim profesor.

O BUZESCU

SPORTUL ÎN ȘCOLILE SĂTEȘTI

Antrenament după ureche și sporturi „tabu"

Există o anume prejudecată și despre prejudecăți. O asemenea prejudecată profesată de unele cadre didactice și de unii activiști ai mișcării sportive afirmă că „la sate sportul a pătruns de abia în ultimii ani, iar cei vîrstnici l-au întîmpinat cu adversitate". Ergo — iată cauza unor rămîneri în urmă a sportului școlar la sate.

Realitatea de netăgăduit este însă că diferite „întreceri de voinicie" care puneau la încercare forța și îndemînarea sînt tradiționale poporului român, că de multă vreme flăcăii de la sate își măsurau puterile la trîntă sau la strunirea cailor și că oina își cucerise în mediul rural o mare popularitate.

Asemenea fapte — și exemplele cu caracter istoric pot fi mult amplificate — **arată cît de șubredă este temelia argumentațiilor despre caracterul obiectiv al slabei dezvoltări a activităților de educație fizică și sport în școlile sătești. Adevărat este numai faptul că această formă importantă de educare a tinerei generații este neglijată.**

Apar evidente, în această lumină, actualitatea și oportunitatea măsurilor preconizate de Ministerul Învățămîntului, de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, de Uniunea Tineretului Comunist și de Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport în vederea stimulării activităților sportive în școli, precum și necesitatea aplicării lor integrale în școlile din mediul rural.

De ce s-a acumulat în acest domeniu o rămînere în urmă și chiar în prezent traducerea în viață a măsurilor preconizate este lentă, stingherită de închistarea în unele mentalități și situații?

Ce măsuri se impun pe viitor pentru a determina un avînt general al mișcării de educație fizică și sport în școlile sătești?

În căutarea unor răspunsuri la aceste întrebări am cercetat condițiile existente pentru practicarea educației fizice și sportului în 25 de unități școlare din mediul sătesc — școli generale, licee teoretice, licee de specialitate și școli profesionale — am solicitat părerea unor profesori de specialitate, a unor directori de școli, a unor activiști ai consiliilor de educație fizică și sport și am întreprins o anchetă printre elevi.

O primă constatare vine să întărească ipoteza considerațiilor noastre; acolo unde există preocupare și tragere de inimă educația fizică și sportul se pot impune ca prezențe dinamice în viața școlilor sătești. În școlile generale din Vedea, raionul Giurgiu, din Curcani, raionul Oltenița, la liceele din Videle, regiunea București, din Topoloveni, regiunea Argeș, sau din Vinga, regiunea Banat, orele de educație fizică, practicarea sportului au adus o contribuție importantă la desfășurarea întregii munci de educație, la dezvoltarea multilaterală a elevilor. În același timp, aceste activități au prilejuit colectivelor din școlile respective satisfacția repurtării unor însemnate succese competiționale. Asemenea exemple pozitive nu au însă o ponderе majoră pe ansamblul școlilor din mediul rural. În foarte multe locuri, cea mai mare parte a drumului rămîne de parcurs de acum înainte. Sfera disciplinelor sportive practicate în momentul de față în școlile de la sate este foarte redusă — handbal, volei, unele exerciții de gimnastică, cîteva probe din domeniul atletismului și cam atît. Înmînînd unui număr de peste 200 de elevi din 3 școli sătești ale regiunii București lista celor 49 de discipline sportive care figurează în programul „Pronoexpres", le-am cerut să noteze cîte din aceste sporturi au avut ocazia să cunoască fie ca executanți, fie asistînd direct la o competiție, fie din emisiunile televiziunii sau din filme, fie în alte moduri. Am constatat că 41 pînă la 44 din cele 49 de sporturi nu erau cunoscute de elevi prin participare directă (ca executanți sau spectatori); 5—8 discipline sportive le erau cunoscute din vizionarea unor filme, din emisiunile televizate sau din reviste. Despre peste 30 dintre sporturile respective — și printre ele unele ca polo, rugbi, caiac-canoe, în care țara noastră a dobîndit un prestigiu internațional — marea majoritate a elevilor nici nu auziseră măcar, sau aveau o idee cu totul aproximativă.

Nu este nici locul, nici cazul, să argumentăm însemnătatea practicării de către elevii din școlile sătești a unor sporturi cum sînt baschetul sau rugbiul, să vorbim despre calitățile pe care le dezvoltă acestea. Fapt este că la ora actuală în aproape nici o școală

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

Aplicațiile capitolului: „Șiruri de numere" în domeniul geometriei

Printre elementele de modernizare introduse recent în programele școlare un loc deosebit îl ocupă capitolul „Șiruri de numere", inclus în cursul de analiză matematică la clasa a XI-a (secția reală). Caracteristic pentru concepția cu totul nouă care fundamentează predarea acestei teme este faptul că o serie de cunoștințe cum sînt teorema lui Thales pentru dimensiuni incomensurabile, aria dreptunghiului pentru dimensiuni incomensurabile, volumul paralelipipedului dreptunghic pentru dimensiuni incomensurabile, aria și volumul conului, cilindrului, sferei, și volumul sectorului sferic sînt prezentate ca aplicații ale șirurilor.

Predarea acestor cunoștințe ridică în fața profesorilor de matematică probleme complexe și dificile, cu atît mai mult cu cît ele nu sînt tratate în actualul manual de analiză matematică. În cele ce urmează mă voi opri în special asupra căilor ce pot fi folosite în demonstrarea teoremei lui Thales, a ariei dreptunghiului și a volumului paralelipipedului dreptunghic, toate pentru dimensiuni incomensurabile.

Cred că este bine să se pornească de la cunoștințele privind noțiunea de axă, însușite de elevi la trigonometrie în clasa a X-a și la geometrie analitică în clasa a XI-a. Considerînd o axă pe care am fixat un segment unitar, arătăm elevilor că acest segment poate fi purtat pe axă fie la dreapta originii, fie la stînga ei, de un număr oarecare de ori, obținîndu-se astfel un număr de puncte. Convenim ca punctelor din dreapta originii să le corespundă numere întregi pozitive, iar celor din stînga numere întregi negative. Astfel obținem o corespondență biunivocă între punctele dreptei și numerele întregi pozitive, și negative. Procedăm analog pentru a reprezenta numerele rționale pe o axă. Exprimăm numărul rațional, în forma **m/n** cu **m** și **n** întregi, împărțim segmentul unitate de mai înainte în părți egale și luăm a **n**-a parte ca unitate de lungime. Purtăm această nouă unitate de măsură la stînga sau la dreapta originii și obținem un șir de puncte cărora le corespund un șir de numere raționale. Subliniem că reuniunea dintre mulțimea numerelor raționale și mulțimea numerelor iraționale constituie mulțimea numerelor reale și îi facem atenți pe elevi asupra faptului că unui număr rațional îi corespunde un punct pe axă care împreună cu originea determină un segment ce admite cel puțin o unitate de măsură (segment comensurabil cu unitatea).

În acest moment putem introduce în predare definiția numerelor iraționale, atît în formularea lui Cantor cît și a lui Dedekind[1] menționînd că ele sînt echivalente. Cu acest prilej reamintim elevilor ce sînt în general două propoziții echivalente și, în particular, două definiții echivalente.

Se pune problema reprezentării numerelor iraționale pe o axă. Vom porni în acest scop de la prezentarea axiomei Cantor-Dedekind. **Dacă pe o dreaptă avem un șir de segmente raționale toate interioare unul altuia cu lungimile din ce în ce mai mici, atunci există pe dreaptă un singur punct care separă punctele raționale ce formează extremitățile din stînga ale segmentelor de punctele raționale ce formează extremitățile din dreapta ale segmentelor. Aceste două șiruri converg către același număr corespunzător unui punct de pe axă.** În felul acesta precizăm elevilor că între punctele unei axe și mulțimea numerelor iraționale se stabilește o corespondență biunivocă. Unui număr irațional îi corespunde un punct care împreună cu originea determină un segment ce nu admite nici o unitate de măsură. Acesta se numește **segment incomensurabil cu unitatea de măsură.** Corespondența biunivocă dintre mulțimea numerelor iraționale și mulțimea segmentelor incomensurabile face ca metodica definirii lungimii segmentelor incomensurabile să fie aceeași cu metodica introducerii numerelor iraționale. Pornim de la definiția unui șir de numere iraționale ca limita comună a două șiruri de numere raționale, unul crescător și altul descrescător. Vom defini deci și lungimea unui segment incomensurabil ca limita comună a două șiruri de segmente comensurabile, unul crescător și celălalt descrescător.

Considerațiile de pînă acum ne permit să prezentăm în continuare:

1. Lungimea unui segment incomensurabil cu unitatea.

Vom lua **AB** un segment incomensurabil care are ca suport dreapta **(d)** și **u** o unitate de măsură oarecare. Presupunem că se cuprinde în AB de α_1 ori și nu se cuprinde de $(\alpha_1 + 1)$ ori. Fie A^1 extremitatea diviziunii (α_1) și B^1 extremitatea diviziunii $(\alpha_1 + 1)$. (A^1 se află în interiorul lui AB. B^1 nu se află în interiorul lui AB). Punctul B se află în interiorul segmentului A^1B^1. Împărțim unitatea de măsură **u** în zece părți egale. Presupunem că se cuprinde de α_2 ori în segmentul A^1B și nu se cuprinde de $(\alpha_2 + 1)$ ori. Se formează șirurile:

$$AA_1, AA_2 \dots AA_n \dots$$
$$BB_1, BB_2 \dots BB_n \dots$$

Se arată apoi că șirul $(A A_n)$ este monoton, crescător și mărginit; toți

$$AA_n > AA_1$$

și șirul (ABn) monoton descrescător și mărginit; toți

$$AB_n < AB_1$$

Se precizează elevilor că fiind îndeplinite condițiile de convergență, șirurile sînt convergente. Mai rămîne de arătat, că cele două limite sînt egale. Pentru a dovedi acest lucru se utilizează faptul că termenii celor două șiruri sînt mărginiți și apoi se trece la limită în inegalități (lucru permis), cînd n tinde către infinit. Se ajunge în urma acestui raționament la concluzia: cele două limite sînt egale. Atragem atenția elevilor că am aplicat și axioma lui Cantor-Dedekind unde

$A_1B_1, A_2B_2, A_nB_n, \dots$

sînt segmentele ce îndeplinesc condițiile din enunțul axiomei. În urma acestor considerații trecem să definim lungimea unui segment incomensurabil ca limita comună a două șiruri de segmente comensurabile; un șir crescător iar celălalt descrescător.

2. Teorema lui Thales pentru dimensiuni incomensurabile.

Fie ABC un triunghi oarecare cu laturile incomensurabile sau cel puțin o latură incomensurabilă și M situat pe AB (incomensurabilă). Paralela prin M la latura BC taie latura AC în punctul N situat pe AC. Să demonstrăm egalitatea

$$\frac{AM}{BM} = \frac{AN}{NC}.$$

Demonstrație

Împărțim segmentele incomensurabile AM,BM prin punctele de diviziune

$M_nM'_n$, n fiind număr natural.

De aici și ținînd seama că raportul limitelor este egal cu limita raportului obținem:

$$\frac{AM}{MB} = \lim_{n\to\infty} \frac{an}{bn}$$

Teorema lui Thales fiind demonstrată pentru cazul comensurabil avem:

$$\frac{an}{bn} = \frac{a'n}{b'n}$$

Aplicînd o teoremă studiată la șiruri convergente rezultă că și

$$\lim_{n\to\infty} \frac{an}{bn} = \lim_{n\to\infty} \frac{a'n}{b'n}$$

$$\frac{AN}{CN} = \lim_{n\to\infty} \frac{a'n}{b'n}.$$

Din acestea rezultă că:

$$\frac{AM}{BM} = \frac{AN}{CN}$$

ceea ce exprimă teorema lui Thales, pentru cazul incomensurabil.

3. Aria dreptunghiului cu dimensiuni incomensurabile.

Fie ABCD dreptunghiul respectiv, la care vom căuta să exprimăm atît lungimea cît și lățimea ca limită comună a două șiruri de segmente comensurabile (Așa cum s-a procedat la 1), u fiind o unitate de măsură pentru lungime și lățime și formînd șirurile respective, avem evident inegalitățile:

$$AB'_n < AB < AB''_n,$$
$$AD'_n < AD < AD''_n$$

Mai observăm că aria dreptunghiului ABCD este cuprinsă între aria dreptunghiurilor cu dimensiunile AB''_n și AD''_n și respectiv AB'_n și AD'_n. Cînd dimesiunile celor două șiruri de dreptunghiuri sînt comensurabile, avem pentru fiecare: făcînd înlocuirile obținem dubla inegalitate: $AB'_n \cdot AD'_n < \text{aria ABCD} < AB''_n \cdot AD''_n$

Trecerea la limită fiind permisă ținînd seama de relațiile de mai sus și de faptul că limita produsului este egală cu produsul limitelor, obținem expresia ariei dreptunghiului.

În felul acesta arătăm că aria dreptunghiului cu dimensiuni incomensurabile se definește ca limită comună a două șiruri; un șir format din expresia ariilor dreptunghiurilor interioare și un șir format din expresia ariilor dreptunghiurilor exterioare. Inegalitatea precizează valoarea limitei comune ca fiind egală cu produsul dintre lungime și lățime.

În felul acesta conchidem: aria oricărui dreptunghi (cu dimensiunile sale comensurabile sau nu) este numeric egală cu produsul dimensiunilor sale. Urmînd calea mai sus indicată putem afla expresia volumului unui paralelipiped dreptunghic cu cel puțin una dintre dimensiuni incomensurabile. Pentru aceasta pornim de la construirea a două șiruri; unul crescător format din expresiile volumelor paralelipipedelor dreptunghice interioare și celălalt descrescător format din expresiile volumelor paralelipipedelor dreptunghice exterioare. Volumul paralelipipedului dreptunghic va fi limita comună a celor două șiruri și egală cu produsul dimensiunilor. În concluzie: volumul paralelipipedului dreptunghic este egal cu produsul dimensiunilor.

Observații

1. După ce s-a definit în clasă lungimea unui segment incomensurabil și s-a demonstrat teorema directă a lui Thales se poate propune elevilor să schițeze acasă calea de demonstrație pentru aria dreptunghiului și volumul paralelipipedului dreptunghic cu dimensiunile incomensurabile.

Procedînd astfel reușim să economisim timp, astfel încît să putem preciza mai mult anumite elemente fundamentale legate de partea introductivă a expunerii.

2. În aprofundarea problemelor prezentate în acest articol se poate consulta cursul de „Analiză matematică" vol. I de acad. M. Nicolescu, cursul de geometrie analitică editat de catedra de specialitate a Institutului Politehnic din București, precum și orice carte modernă de matematică unde se studiază fundamentele geometriei ca de exemplu, „Lecții de geometrie elementară" vol. I de J. Hadamard sau „Traité de géometrie" vol. I de C. Guichard.

Prof. I. V. MAFTEI

[1]) **Cantor a definit numărul irațional ca limita unui șir convergent de numere raționale. La baza definiției lui Dedekind stă următoarea observație: orice număr rațional împarte numerele raționale în două clase, într-o clasă fiind numerele mai mici ca alfa iar în cealaltă mai mari ca alfa. Analog se definesc și numerele iraționale, cu ajutorul așa-numitelor tăieturi Dedekind. Definiția prin intermediul tăieturilor Dedekind însă nu este, după părerea mea, accesibilă elevilor din clasa a XI-a.**

În timpul liber, elevii din sat se antrenează în jocuri de mișcare... Dar de aici și pînă la desfășurarea unor adevărate activități sportive mai este încă un drum lung de străbătut.

SPORTUL ÎN ȘCOLILE SĂTEȘTI

(Urmare din pag. 1)

sătească din țară baschetul și rugbiul nu sînt practicate, deși nu ar fi deloc dificil să se creeze condiții pentru acestea. În lumina acestei situații, însăși perspectiva progresului de viitor în disciplinele sportive amintite, a ridicării unei promoții numeroase de tineri sportivi talentați, apare în culori destul de puțin luminoase.

Mai îngrijorător este însă faptul că elevii din majoritatea școlilor sătești nu dispun de condiții pentru practicarea unuia din sporturile de bază: natația. În întreaga regiune București, deși aceasta este împînzită de o rețea de lacuri, eleștee și riuri, iar unele dintre localitățile ei se află pe malul Dunării, există doar două bazine improvizate, pe malul lacului Snagov, puse la dispoziția elevilor pentru învățarea înotului. Este lesne de calculat pentru oricine cîți dintre elevii regiunii, în afara celor care urmează școlile din Snagov, au privilegiul rar de a învăța înotul în cele două săptămîni petrecute în tabăra de vară de la Snagov.

Ne permitem în această privință o paranteză. După cum se știe, deținătorii celor mai multe dintre recordurile mondiale de natație numărau doar 13—16 ani atunci cînd au reușit performanța consacrării. Este firesc atunci să punem întrebarea: oare cîți campioni posibili pierde țara noastră prin faptul că adolescenți excelent dotați fizicește nu sînt îndrumați de loc să învețe înotul, sau beneficiază de această posibilitate mult prea tîrziu?

Paradoxale lucruri se întîmplă și în ceea ce privește practicarea handbalului la sate. Aparent, în această privință există condițiile cele mai promițătoare. Acolo unde s-au creat baze sportive cît de simple există și terenuri de handbal. Totuși, numărul sportivilor ridicați din școlile sătești la această disciplină este mult sub nivelul posibilităților. Lipsește preocuparea pentru asigurarea unei pregătiri sportive capabile să formeze măiestria tinerilor handbaliști, lipsesc competițiile cu caracter stimulativ, lipsește specialistul în stare să descopere talentele și să asigure promovarea lor pe mai departe.

Unde ni sînt entuziaștii?

Un parametru de bază al promovării culturii fizice și sportului școlar la nivelul cerințelor îl constituie competența și interesul cadrelor didactice de specialitate. În ceea ce privește numărul acestor profesori școlile sătești sînt net dezavantajate, între altele și datorită faptului că într-o serie de școli cu număr mic de clase, în care orele de educație fizică nu constituie decît jumătate de normă didactică, catedrele respective sînt sortite aparent perpetuu să fie ocupate „în completare" sau prin suplinire. Subliniem, aparent, căci soluții există și în aceste cazuri.

Dar să revenim la o situație presupus ideală, o școală sătească unde orele de educație fizică și cele de activități sportive sînt predate de un profesor absolvent al Institutului de educație fizică. O asemenea ipoteză transpusă în situația Școlii generale din Copaciu, raionul Drăgănești nu duce la concluzii pozitive. De ani de zile școala are o profesoară calificată de educație fizică: Aurora Petcu. Activitatea ei se rezumă însă la predarea în cadrul orelor a cîtorva exerciții, mereu aceleași. Niciodată nu poate fi văzută în mijlocul elevilor, după orele de curs, antrenîndu-i la diferite jocuri sau întreceri sportive.

„Atașamentul față de misiunea de pedagog este și în privința educației fizice și sportului esențială — ne spune profesorul emerit, STELIAN PĂUN, șeful secției de învățămînt a Sfatului popular al regiunii București. Susțin chiar că formele de manifestare ale acestui atașament apar evidente mult mai repede decît în cazul profesorilor care predau alte discipline școlare. Multe ar fi de reproșat, și nu ne vom limita la reproșuri platonice, față de unii profesori care la adăpostul diplomei consideră catedra o sinecură. Țin de asemenea să-mi exprim totala dezaprobare față de unii tineri profesori, proaspăt absolvenți, care dezertează în fața unor greutăți, pe care adesea le judecă doar după aparențe și părăsesc o muncă vie, promițătoare de mari satisfacții, pentru o oarecare activitate tehnică în cadrul unui club sau al unei asociații sportive".

Investigațiile întreprinse dovedesc că procentul cadrelor didactice de educație fizică cu studii superioare de specialitate, competente, cu tragere de inimă în muncă — așa cum se arată a fi profesorii Grigore Mirea de la Școala generală din Vedea, raionul Giurgiu, Ion Gruianu, maestru al sportului, de la Școala generală din comuna Curcani, raionul Oltenița, Dumitru Miu, de la Liceul din Titu, Ion Tănase și Marin Lăzărescu de la Liceul din Videle este încă mic. Se impune deci, pentru etapa actuală, într-o mare măsură soluția suplinitorilor. Iată de ce se cere imperios selecționarea cu grijă a acestora, astfel încît să se asigure oameni cu tragere de inimă, dinamici, dornici să se pregătească, să fie continuu în mijlocul elevilor, să le formeze dragostea pentru exercițiul fizic, să le călăuzească primii pași către măiestria sportivă.

Ca să faci sport trebuie, să ai unde

Problema bazei materiale pentru practicarea sportului în școli, în localitățile rurale în general, are o însemnătate primordială.

„Majoritatea școlilor sătești din regiunea București — ne spune prof. POMPILIU ZIGLER, inspector de specialitate la secția de învățămînt a sfatului popular regional — și-au putut încropi o bază sportivă simplă. Este adevărat însă că în afară de cîteva cazuri, ca de pildă cel al școlilor din comuna Căzănești, care au realizat datorită interesului și pasiunii depuse de profesorii de specialitate și a sprijinului primit din partea organelor locale un veritabil stadion sătesc, actualele baze sportive școlare de la sate îi limitează pe elevi la practicarea cîtorva discipline, și acelea destul de trunchiate. De pildă noi spunem că elevii școlilor sătești au posibilitatea să practice atletismul, dar piste amenajate pentru atletism nu există decît în două locuri în toată regiunea".

Subestimarea activității sportive de către unii directori de școli, lipsa de interes a profesorilor care predau această disciplină este însă vădită într-o serie de școli generale cum sînt cele din Drăgășani, raionul Roșiori, din Gălbinași și Progresul, raionul Oltenița, din Dinești și Brădulești, raionul Răcari în care nu există nici o bază pentru practicarea sportului, a exercițiului fizic în general.

De asemenea, deși unele școli s-au străduit să pună la dispoziția elevilor cîte o sală pentru practicarea exercițiilor fizice, dimensiunile acesteia și mai ales dotația ei nu permit desfășurarea unor ore de educație fizică care să capteze efectiv interesul elevilor. Legat de aceasta se pune, desigur, problema ca atît consiliile de educație fizică și secțiile de învățămînt, precum și fiecare școală în parte, să găsească mijloacele de dotare cu materialele necesare practicării unei game mai variate de discipline sportive.

Concluziile care decurg din situația prezentată mai sus se impun de la sine. Și, să nu uităm, regiunea București este o regiune privilegiată, în care, comparativ, lucrurile stau mai bine.

Propulsarea pe o traiectorie mai înaltă a educației fizice și sportului în școlile sătești este condiționată în mare măsură de o intervenție activă, eficientă din partea direcției de specialitate din Ministerul Învățămîntului, a organelor Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport și a organizațiilor de masă. Pînă în prezent, dincolo de unele indicații programatice și metodice, îndrumarea de către direcția educației fizice și sportului școlar din minister nu a fost „pe față".

Diferitele instrucțiuni și regulamente elaborate din abundență — și asupra cărora se fac adesea reveniri — țin în foarte mică măsură seama de condițiile concrete de desfășurare a lecțiilor de educație fizică, a orelor de activități sportive și, în general, a sportului în școlile sătești, dovedind o cunoaștere insuficient de aprofundată a realităților din această categorie de școli. Faptul apare evident, de altfel, dacă îl raportăm la procentul mic al deplasărilor care au ca principal scop îndrumarea și controlul predării educației fizice și a activităților sportive în școlile sătești întreprinse de inspectorii de specialitate.

Trebuie, printre altele, interzisă în mod hotărît disocierea lecțiilor de educație fizică de orele de activități sportive care, deși în mod firesc trebuie să intre în preocuparea aceleiași persoane, care predă și educația fizică beneficiază, în multe școli, de un regim bizar fiind distribuite fărîmițat profesorilor de desen, de muzică sau de limbi străine.

Cînd iei mereu fără să pui nimic la loc

Totuși, în ciuda acestor condiții neprielnice, unii sportivi de performanță s-au ridicat și din localitățile mici, din comune.

— Aș putea enumera imediat numele a cel puțin 10 fotbaliști din echipele diviziei „A" care provin din localitățile regiunii noastre — afirmă — fără ezitare, prof MIHAI CONSTANTINESCU, vicepreședintele Consiliului pentru educație fizică și sport al regiunii București. De asemenea alți sportivi și-au început drumul într-o școală sătească. Din acest punct de vedere, trebuie să recunosc, activitatea profesorilor de educație fizică din școlile generale, bineînțeles a celor care pun suflet în munca lor, are o trăsătură oarecum ingrată. Crești un viitor sportiv pînă la vîrsta de 15 ani, adică pînă în pragul afirmării, iar cînd să te poți mîndri cu rezultatele lui el este „anexat", ca să folosim un termen delicat, de un club sau o asociație sportivă puternică. Categoric, nimeni nu poate avea pretenția absurdă ca un sportiv care se ridică să rămînă veșnic în localitatea unde a crescut. Dimpotrivă. Ceea ce pretindem este ca asociațiile sportive, cluburile de renume să se ocupe perseverent de formarea noilor generații de sportivi și în mediul rural. Este știut că în țările unde există sport profesionist, marile cluburi plătesc cu sume impresionante asociațiile sportive mai modeste din care își recrutează unii jucători de performanță. Nu ne gîndim bineînțeles să fim plătiți — dar ar fi nejust să pretindem pentru colectivele sportive școlare și mai ales pentru cele de la sate un sprijin mai substanțial în material sportiv și antrenori competenți din partea cluburilor de performanță? Noi am făcut o experiență concludentă: la Călugăreni s-a format un centru sportiv școlar pentru pregătirea în domeniul luptelor, condus de un antrenor specialist, care în cîțiva ani a reușit să formeze tineri sportivi capabili să se claseze pe primele locuri în campionatul republican.

Socotesc de asemenea ca o datorie de conștiință a sportivilor de performanță ridicați din rîndul elevilor din școlile sătești să vină mai des în mijlocul școlarilor din localitatea natală, să efectueze demonstrații, să descopere noi talente și să contribuie la formarea acestora.

Desigur, într-o discuție despre sportul școlar și îndeosebi despre situația educației fizice și sportului în școlile sătești nu ne putem referi exclusiv la pregătirea performerilor căci școala nu poate fi privită doar ca o bază de lansare a unor sportivi de performanță. Principala menire a orelor de educație fizică și sport este aceea de a contribui la dezvoltarea fizică armonioasă a elevilor, la atragerea lor în practicarea sportului ca mijloc de dezvoltare a unor calități morale și de voință. Dar exemplul unor țări în care s-a atins un nivel foarte înalt pe tărîmul practicării sportului demonstrează din plin că există o proporționalitate directă între eficiența activității de masă pe tărîmul educației fizice și promovarea unor campioni sportivi. Or, ținînd seama de specificul demografic actual al țării noastre, aplicarea unui complex de măsuri pentru dezvoltarea activității sportive în școlile sătești constituie o condiție fundamentală a dezvoltării întregii mișcări sportive.

Un aport mai eficient la descoperirea și creșterea unor sportivi de valoare din rîndul tinerilor din școlile sătești ar putea aduce liceele sportive și școlile sportive de elevi, care în momentul de față prospectează în prea mică măsură mediul rural.

În lumina concluziilor investigației noastre, subliniem cîteva cerințe de bază ce se prefigurează pentru viitor:

- **Intensificarea creării de baze sportive cu mijloace locale în domeniul rural.**
- **Asigurarea prin selecția, perfecționarea și îndrumarea permanentă a celor care predau educația fizică, a unui nivel superior de desfășurare a lecțiilor respective și extinderea sferei de discipline sportive practicate de elevii școlilor sătești.**
- **Elaborarea și urmărirea efectivă de către Direcția educației fizice și sportului școlar din Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport a unui ansamblu de măsuri vizînd îmbunătățirea condițiilor materiale și de conținut ale predării educației fizice și a desfășurării activităților sportive în școlile sătești.**
- **Sprijinirea de către diferite cluburi și asociații sportive a sportului sătesc, prin organizarea și dotarea unor centre rurale de inițiere în practicarea anumitor discipline sportive, conduse de antrenori competenți.**
- **Liceele sportive și școlile sportive de elevi să prospecteze talentele în mediul rural, creîndu-se condiții ca elevi cu aptitudini deosebite, indiferent de localitate, să poată urma cursurile acestor școli.**

RELIEF

PE NEGATIV

Cu ghioaga

Potrivit unor dispoziții în vigoare profesorii de la liceul din comuna Gogoși, raionul Vînju Mare sînt obligați de organele locale să facă noaptea de pază prin sat. Pentru ca "răspunderea" să fie deplină, se încheie și un proces-verbal de genul celui pe care-l reproducem mai jos: Proces verbal. Încheiat azi la mag. metalo-chimic Gogoși de noi gest. (indescifrabil) și paznic *(urmează numele profesorului căruia i-a venit rîndul să facă de pază).* Am procedat primul la predarea și secundul la primirea obiectelor de mai jos. Ușile și obloanele au fost încuiate și închise cu lacăte — un balot sîrmă ghimpată — una mașină de gătit — un pichet de incendiu complet — cisterna de gaze a fost încuiată — una ladă de gunoi. *Urmează semnăturile.*

În scrisoarea pe care ne-au trimis-o, cadrele didactice din comuna Gogoși ne spun că s-au oferit să plătească în bani obligația de pază obștească, argumentînd că nu pot să apară noaptea prin sat în cojoc și cu ghioagă, întrucît această activitate este incompatibilă cu profesiunea de dascăl. Unii reprezentanți autorizați ai organelor comunale le-au răspuns însă cu „autoritate" că pe ei nu-i interesează educația. S-ar putea, totuși, ca organele raionale și regionale să aibă altă părere.

Acarul Păun

O parte din maiștrii-instructori din orașul Brăila au funcționat în anul școlar trecut, pe baza încadrării date de organele de învățămînt, la grupe care cuprindeau sub 14 elevi. Întrucît normativele în vigoare nu prevăd grupe atît de mici, controlul financiar a dispus imputarea sumelor încasate suplimentar.

Pînă aici, toate în regulă. Nedumerirea a intervenit însă atunci cînd s-a pus practic problema recuperării sumelor. Cine să plătească? Cei care au efectuat munca, adică profesorii respectivi, așa cum au hotărît organele locale de învățămînt? Dar e drept oare ca pentru greșelile altora să suporte ei consecințele? Că doar nu s-au autoîncadrat?

În ce ne privește, credem că, în loc să-l caute pe acarul Păun, respectivele organe trebuie să facă o anchetă în propria lor instituție, descoperind pe cel care a emis decizia de încadrare.

OPINII

Interpretări reale şi false ale adolescenţei

În ultima vreme, problemele adolescenţei sînt tot mai amplu abordate în presă, în cercetările psihologilor, ale pedagogilor şi sociologilor. Se aude tot mai des întrebarea dacă şcoala, corpul profesoral, cei care cunosc — sau cel puţin sînt chemaţi să cunoască — particularităţile specifice adolescenţei, acţionează aşa cum trebuie pentru dezvoltarea întregului potenţial al energiei intelectuale, morale şi fizice ale tinerilor aflaţi la vîrsta ei.

Implicaţiile receptivităţii faţă de nou

E bine să precizăm că nici o şcoală, fie ea cît de ideal organizată, nu va putea monopoliza toate mijloacele de influenţare educativă. Educaţia o desăvîrşeşte viaţa însăşi, şi acţiunea ei începe încă de cînd adolescentul se află pe băncile şcolii. Noi, profesorii, arătăm elevilor ce este bine şi ce este rău, îi ajutăm, prin discuţii şi exemple, să-şi însuşească o anumită conduită, îi învăţăm să se manifeste în concordanţă cu normele eticii sociale.

În mod firesc, ei au alte preferinţe şi preocupări decît cele pe care le-am avut noi la vremea noastră. Neînţelegînd însă că nimic pe lume nu rămîne, sub durata timpului, identic, unii profesori se arată nemulţumiţi şi chiar îngrijoraţi. Socotind că adolescenţii de azi „nu ştiu să-şi folosească libertatea", ei suspină cu nostalgie după vremurile tinereţii proprii. Cu frecvenţă de leit-motiv se aude observaţia : „Nu pot să-i înţeleg pe tinerii ăştia. Nu pricep unde vor să ajungă". Apare, în consecinţă, un soi de scepticism pedagogic, mărturisit ori nemărturisit, o insuficientă încredere în resursele şcolii, în realitate foarte mari. De aici apelurile repetate pentru instituirea unor noi mijloace coercitive, care să fie cît mai drastice posibil.

Poate, într-adevăr, că interdicţiile şi sancţiunile prevăzute în regulamentul şcolar sînt discutabile sub raportul practic al eficienţei. Dar a ne sprijini acţiunea pedagogică pe ameninţări şi pedepse, a ne lega în falsa iluzie că prin forţa de constrîngere a unor prevederi regulamentare vom înlătura unele abateri ale tinerilor înseamnă a abdica de la menirea şi profesiunea de pedagog. Şi, mai ales, a-l judeca pe adolescentul de azi prin prisma celui de acum cîteva decenii înseamnă a nu ţine seama de dinamica vieţii, de contextul de influenţe la care e supus. Hotărît, e timpul ca mijloacele de educaţie să fie scoase de la remorca prejudecăţilor. Ar fi de dorit să se audă tot mai des afirmaţia pe care acum aproape că nu o auzi din gura pedagogilor : „Eu îi înţeleg pe adolescenţii de azi".

Sensibilitatea şi curiozitatea adolescenţilor e mereu deschisă către fenomenele existenţei sociale, către ceea ce apare nou. Dar receptivitatea lor faţă de realităţile înconjurătoare nu e privită de pedagogi în toate implicaţiile şi consecinţele ei, nu e apreciată întotdeauna cu suficient realism. Semnificativă în această privinţă mi se pare atitudinea pe care am întîlnit-o la unii profesori cu prilejul banchetului ultimei promoţii de absolvenţi. Maniera şi ritmul în care dansau aceştia nu numai că au surprins, dar au determinat chiar un sentiment de stînjenire. Firească că noi, adulţii, eram străini de gustul lor, de dansurile lor, de muzica după care dansau. O dirigintă, aproape consternată, m-a întrebat dacă am mai văzut asemenea vacarm şi dacă n-ar fi cazul să intervenim. I-am răspuns că tinerii s-au manifestat într-o ipostază mai puţin cunoscută nouă, dar n-au comis nici o indecenţă. Pur şi simplu s-au distrat din toată inima, s-au simţit în largul lor.

Între interdicţie şi explicaţie

Cu voia sau fără voia noastră, dansurile moderne, muzica uşoară, moda vestimentară sînt fenomene care există şi care exercită o mare putere de atracţie asupra tineretului. Dacă şcoala le ignorează şi le repudiază, cum îşi va putea exercita influenţa asupra discernămîntului şi gustului adolescenţilor ? În nici un fel. Dacă perceperea deschisă a lumii moderne de către adolescenţi ne pune pe gînduri, dacă apetenţa lor perceptivă e considerată pericol social, dacă preocuparea lor pentru a fi „la modă" o considerăm sinonimă cu rău, avem toate motivele să ne îngrijorăm. Nu este cazul să interzicem elevilor noştri să danseze, nu trebuie să ne transformăm, la reuniunile lor, în nişte poliţai, să condamnăm interesul lor pentru muzica uşoară şi vedetele sale, dorinţa lor de a se îmbrăca la modă. Important este ca aceasta să nu devină principala lor preocupare, ca ei să nu-şi facă un ideal, un model din cutare sau cutare vedetă a muzicii uşoare sau a ecranului. Şi, mai ales, important este ca ei să nu creadă că ar fi modern, a fi în consensul vremii tale, se reduce doar la a cunoaşte dansurile la modă şi a purta „blue-jeans". Aceasta ar fi un lucru într-adevăr periculos.

Dintre cauzele insucceselor în educaţia adolescenţilor, două mi se par demne de semnalat. Pe de o parte, **insuficienta comprehensiune a unor pedagogi faţă de întregul complex al influenţelor** ce se exercită asupra adolescenţilor şi pe de altă parte, **golurile, hiatusurile din sistemul muncii educative,** cum ar fi : neluarea în seamă a particularităţilor psihologice, a tendinţelor şi preocupărilor vîrstei, lipsa unei mobilităţi metodice, a **adecvării metodelor la cerinţele mereu noi ale vieţii.**

Se ştie că în unele ţări conflictul dintre generaţii ia forma unor manifestări de grup, ostentativ brutale. Nonconformismul strident al „beatnicilor" e un fapt concludent. Moda „beatles", moda „hippi" cîştigă acolo tot mai mult teren, ajungînd la proporţii de frondă. Ecourile acestor manifestări ajung şi la elevii noştri, pe calea filmelor, a televiziunii, a revistelor ilustrate etc. Dacă în loc să dăm explicaţii logice şi verosimile vom respinge totul „a priori", nu numai că nu vom satisface curiozitatea elevilor, dar nu-i vom convinge cîtuşi de puţin.

Venind vorba de o atare problemă în recenta plenară a activului U.T.C. din şcoala noastră, le-am arătat celor de faţă că reacţiile de primitivism ale tineretului din occident, îmbrăcămintea rudimentară şi ridicolă, părul lung, neglijenţa voită în ţinută sînt nişte forme de protest împotriva ordinii sociale nedrepte. Încercării conştiente de a arunca asupra racilelor sociale vălul înşelător al moralităţii burgheze, o parte a tineretului îi contrapune excentricitatea, ca formă a refuzului de a accepta ordinea dată. Dar acest tineret nu a găsit calea unei lupte serioase, eficiente, şi eşuează în anarhism gratuit, iar protestul său se transformă în caricatură. Adevăratul protest este acela al tineretului care luptă alături de clasa muncitoare, care refuză să participe la măcelul din Vietnam, care se află în rîndurile manifestanţilor împotriva persecuţiilor rasiale.

— Dar moda „beatles" de la noi ? — am auzit o întrebare din sală, referitoare la faptul că şi pe străzile noastre au apărut cîţiva reprezentanţi hibrizi ai acestei mode. Discuţiile purtate înainte i-au făcut pe elevi să înţeleagă că la noi nu poate fi vorba decît de o imitaţie gratuită. Cei care îi imită pe „beatles", nici nu ştiu, de fapt, ce imită. Nici unul nu poate da un răspuns plauzibil dacă e întrebat.

Iată de ce cred că, înainte de a interzice, trebuie să explicăm. În condiţiile societăţii noastre în care există o opinie sănătoasă de masă şi un nivel ridicat de conştiinţă cetăţenească, tineretul înţelege însă asemenea probleme şi o dată ce le înţelege, ştie să se comporte aşa cum se cuvine.

În ce constă marea artă a educatorului

În condiţiile actuale, funcţia educativă a şcolii creşte, rolul ei trebuie să se exercite cu folos sporit pe o arie tot mai largă. Aceasta cere după părerea mea, ca educaţia să capete un caracter practic menit să uşureze integrarea socială a tinerilor. Nu e vorba desigur de a introduce noi discipline, de a organiza un surplus de activităţi, căci educaţia practică nu se suprapune celei teoretice, ci este componenta aceleiaşi unităţi. Şcoala în general face mult, dar ceea ce face trebuie aşezat pe baze mai noi, mai moderne pentru a realiza educaţia ca proces unitar, înţelegînd prin aceasta concordanţă între concepţie, scop şi mijloace educative.

Două procedee folosite de diriginţii şcolii noastre mi se par în această privinţă demne de relevat : ancheta de opinii şi discuţia „pe viu". Sondînd opinia colectivului de elevi pe marginea unor cazuri oferite de viaţa clasei, diriginţii au posibilitatea să afle ce gîndesc elevii, ce gusturi şi interese au. La rîndul ei, folosirea opiniei colectivului ca mijloc de influenţare educativă poate avea rezultate incomparabil mai bune decît verbalismul, decît sfaturile „moralizatoare" ale diriginţilor şi, nici vorbă, decît mijloacele de constrîngere. Nu e mai puţin adevărat că şi îngăduinţa, toleranţa faţă de „micile abateri", faţă de capriciile adolescentului, socotite „naivităţi copilăreşti", sînt la fel de dăunătoare ca intoleranţa rece. Dragostea şi grija prevenitoare, la care adolescentul e foarte sensibil, îl ajută pe educator să şi-l apropie şi să acţioneze asupra lui eficient. Important e să se stabilească acel sentiment de **încredere în educator,** pe care — de ce să n-o spunem — se pune încă destul de puţin preţ în munca educativă. Tocmai din această cauză greşim adesea, pripindu-ne în judecăţi, în etichetări, lăsîndu-ne derutaţi de aparente. Uitînd că adolescentul este sensibil la acţiuni îndrăzneţe, că îl pasionează marile figuri ale omenirii, că îl entuziasmează devotamentul pentru o cauză înaltă, nu luăm suficient în seamă şi nu dirijăm către obiective concrete această generozitate a dăruirii, această aspiraţie a adolescentului către fapte durabile, către adevăruri solide. Aşa se întîmplă că mulţi tineri capabili de fapte îndrăzneţe, de iniţiative creatoare, se opresc din drum şi pierd încrederea în forţele lor, pentru că **nu li s-a dat la timpul potrivit posibilitatea să se afirme.**

Se întîmplă adesea ca acţiuni interesante să rămînă pe hîrtie, în planurile diriginţilor sau ale organizaţiei U.T.C., dacă nu eşuează în formalism. Cîte obiective frumoase nu aşteaptă închise în coperţile caietelor şi cîte ore de dirigenţie nu se irosesc în vorbe, în rutină didacticistă, în improvizaţii penibile cu care se omoară timpul. Şi ne mai plîngem că nu avem timp ! Şi ne mai mirăm că elevii opun rezistenţă atunci cînd trebuie să participe la unele manifestări artificiale, neatractive, organizate în forme bune pentru cei trecuţi de mult de vîrsta entuziasmelor juvenile !

La o întrebare menită să sondeze opinia uteciştilor din şcoala noastră în vederea alcătuirii planului de activităţi extraşcolare, mulţi dintre ei au propus dezbateri deschise, „ca între prieteni, nu oficiale", pe teme actuale din diverse domenii. „Sînt atîtea lucruri noi pe care dorim să le cunoaştem — au spus elevii. Despre noul roman, despre teatrul absurdului, despre diferite curente în artă, asupra cărora nu sîntem informaţi cîtuşi de puţin". Ei au propus să discutăm despre „modă" şi „modern", pentru că mulţi înţeleg greşit aceste noţiuni, despre ce înseamnă originalitate şi imitaţie etc.

Se ştie că majoritatea adolescenţilor sînt preocupaţi de propria lor formare, şi poate cea mai pregnantă trăsătură a acestei vîrste este năzuinţa, dacă nu chiar setea de împlinire, dorinţa de a se vedea independent. Aşa se explică de ce adolescentul nu mai consimte să fie „dădăcit", „tutelat". El vrea să participe în rînd cu adulţii la viaţă, vrea să fie util şi important. Din păcate, tocmai această tendinţă de ieşire de sub tutelă nu este înţeleasă întotdeauna aşa cum trebuie de pedagogi şi de părinţi, ea fiind greşit şi simplist considerată.

A şti în fiecare moment să mentii la adolescentul acesta plin de contradicţii şi instabilităţi echilibrul între solicitările prezentului şi interesul faţă de propriul lui viitor este după părerea mea, marea artă a educatorului, secretul succesului muncii sale. Cunoscînd profund specificul adolescenţei şi mînuind cu pricepere, cu tactul cuvenit, multiplele mijloace educative ce ne stau la dispoziţie, îi vom ajuta pe elevii noştri să devină oameni întregi, să-şi realizeze mai tîrziu, în viaţă, visurile îndrăzneţe ale adolescenţei.

Prof. ZINA SIRBU
directoarea Liceului „M. Eminescu"
Bucureşti

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Factorul timp şi activitatea profesorului"

În cadrul discuţiei intitulate „Factorul timp şi activitatea profesorului", publicată în Gazeta învăţămîntului nr. 314 din 29.IX.1967, unul dintre participanţi spunea că fiecăruia dintre noi i se cer încă prea multe acţiuni şi lucrări inutile, enumerînd printre acestea şi actuala formă a planurilor calendaristice. Sînt cu totul de aceeaşi părere şi socotesc că greşesc mult unii lucrători din cadrul organelor de învăţămînt care au ajuns aproape să fetişizeze documentele respective.

Dar se poate oare lucra fără asemenea planuri ? Evident, ne putem aştepta, într-o astfel de situaţie, ca unii profesori să se oprească mult la anumite teme şi la finele anului şcolar să se trezească cu o bună parte din materie neparcursă, pe cînd alţii, prea „harnici", ar termina prea devreme. Desigur, şi într-un caz şi în altul învăţămîntul este păgubit. Deci este nevoie de o planificare calendaristică. Dar ce fel de planificare, de vreme ce se vede clar că actuala formă este greoaie şi adesea ineficientă ? Trebuie găsit ceva mai simplu, mai uşor de mînuit.

Iată două posibilităţi. Una ar fi ca în programele şcolare, să existe, necompletată, o rubrică în care profesorul să înscrie data la care va efectua fiecare lecţie prevăzută. Este o formă simplă de planificare, al cărei singur inconvenient ne pare faptul că, pe lîngă manual, profesorul ar fi nevoit să umble mereu la el cu programa analitică.

Un procedeu de planificare destul de simplu şi eficient am învăţat pe vremuri la şcoala normală : la început de an şcolar, lucrînd cu programa, calendarul şi orarul, se trece pe manual, în dreptul fiecărui titlu de lecţie, data la care se va ţine acea lecţie. Să luăm, bunăoară, lecţiile de anatomie şi fiziologie la clasa a VII-a. Aici sînt prevăzute cîte două ore pe săptămînă, pe care orarul le situează, să spunem, luni şi vineri. Pe manual vom nota, lîngă titlul lecţiei „Obiectul şi importanţa anatomiei", data de 15 IX, lîngă titlul lecţiei „Aşezarea şi forma organelor" data de 18. IX şi aşa mai departe. Vom menţiona, tot aici, şi la care teme vom efectua lucrări de laborator. La sfîrşitul unor capitole şi la sfîrşitul manualului vom preciza datele recapitulărilor trimestriale şi finale. În felul acesta, planificarea încetează de a mai fi o piesă de dosar. Ori de cîte ori deschide manualul profesorul poate vedea dacă este la curent cu materia sau nu. Mai simplu şi mai eficient decît aşa, nu văd cum ar putea fi.

Planificarea „în sine" nu are nici o putere magică, care să influenţeze în bine mersul învăţămîntului, ea este doar un instrument de lucru. Aşadar, forma cea mai simplă este şi cea mai bună.

Prof. Vasile BOCA
comuna Botoşana, raionul Gura Humorului

Aş dori să intervin cu cîteva exemple în discuţia cu privire la „Factorul timp şi activitatea profesorului".

Ţin să afirm dintr-un început că sînt pentru reducerea birocraţiei pedagogice, care macină steril forţele învăţătorilor şi profesorilor. Numai în acest fel timpul acordat activităţii de creaţie desfăşurată de corpul didactic poate să devină preponderent. Iată, în cazul meu personal, ce balast reprezintă formalităţile scriptice. Pe lîngă funcţia de profesor, de diriginte şi comandant de detaşament, sînt responsabil al comisiei metodice, bibliotecar şcolar şi membru în comisia de împăciuire. Se poate spune că nu sînt aglomerat faţă de alţi colegi. Totuşi, am de făcut 16 planificări calendaristice pentru patru clase, la lectură şi gramatică, plus două planificări la istorie pentru clasa a V-a. Mai sînt apoi de efectuat planificări la dirigenţie (planificarea anuală, trimestrială şi planuri pe ore), planificarea activităţii lunare la detaşamentul de pionieri, la comisia metodică umanistă, planificarea şedinţelor cu părinţii şi întocmirea tematicii lectoratelor cu părinţii, planificarea muncii în cercurile de elevi etc. Fără exagerare trebuie să spun că, în unele perioade, aceste activităţi scriptice îmi iau, în medie, cîte 30 de ore pe săptămînă. Cînd să mai faci treburile propriu-zise, pe care le planifici ?

Prof. A. BLĂGILA
comuna Seleuş, raion Ineu
reg. Crişana

Pe parcursul anchetei „Factorul timp şi activitatea profesorului" s-au spus multe lucruri interesante. Mă declar integral de acord, îndeosebi, cu cei care susţin necesitatea de a îngrădi birocraţia pedagogică.

Aş vrea să atrag însă atenţia, în cele ce urmează, şi asupra unui alt aspect. Pntru a avea „acoperire" în ceea ce priveşte păstrarea evidenţei tuturor celor 48 de ore care se cer efectuate săptămînal de membrii corpului didactic, directorii unora dintre şcolile din Arad, pe lîngă faptul că au reintrodus condica de activităţi metodice, culturale, educative etc., îi obligă pe profesori să consemneze în caietele lor, ca şi într-o condică specială, conţinutul celor discutate cu părinţii, conţinutul unor activităţi extraşcolare etc. După părerea mea, aceasta este o formalitate birocratică.

În multe şcoli se mai pretinde — lucru de altfel semnalat şi în discuţia publicată în „Gazeta învăţămîntului" — ca faptele constatate la interasistenţe să fie rezumate într-o altă „condică specială". Or, fiecare profesor îşi notează diferite aspecte ale lecţiei într-un caiet personal. De ce atunci atîta birocraţie ?

Prof. GH. I. CAPITAN
Arad

Oră de topografie la Liceul agricol din Iaşi.

Raid ANCHETĂ

Dacă materialul didactic ar putea să umble singur...

Am vizitat mai multe magazii cu material didactic ale unor sfaturi populare. Coborînd treptele spre prima dintre ele ne facem socoteala că nu vom avea de văzut prea mare lucru, presupunînd că magazia aceasta este totuşi un loc de tranzit. Materialele didactice utile şcolii nu au ce zăbovi prea mult aici. Locul lor firesc este în clase, în laboratoare, acolo unde prezenţa lor este absolut necesară. Cel mult se pot găsi la magazie unele mici rezerve, unele materiale reţinute cu bună ştiinţă pentru utilarea unor şcoli care urmează a se da în folosinţă sau — dacă ar exista — piese de schimb pentru unele aparate de laborator care în prezent stau stricate.

Dar... Iată ce privelişte ni s-a prezentat ochilor la Satu Mare, după ce uşa magaziei sfatului popular al oraşului a fost dată în lături. Cum să vă spunem ? Totul — claie peste grămadă. Rafturile au cedat şi sînt gata să se năruie. O stivă de cutii pe care scrie „fragil" se ridică în mijlocul magaziei, incurcînd toată circulaţia. Oare inspectorul Grigore Iluţ, care răspunde în cadrul secţiei de învăţămînt de materialul didactic o fi fost vreodată pe aici ? Dacă a fost, cu atît mai rău. Rău, de altfel, şi dacă n-o fi fost. N-am putut însă lămuri această problemă pentru că, deşi l-am căutat cu insistenţă, n-am izbutit să-l întîlnim în ziua vizitei noastre.

Printre tulumbele de la paza contra incendiilor şi tărgile sanitare am încercat să dăm de urma materialului didactic. N-a fost greu, pentru că el se afla răspîndit — sau mai bine zis risipit — peste tot. Cum tocmai veneam de la Şcoala generală nr. 10 din oraş, unde cadrele didactice îşi exprimaseră necazul că nu dispun de hărţi ale României, pe care le solicită de mai mult timp, am întrebat dacă ele există în magazie. Există. În colţul de după uşă am descoperit 29 de bucăţi. (Ulterior am aflat că harta a fost tipărită într-un tiraj de 100 000 de exemplare, dintre care 15 000 se află încă la baza de desfacere a Ministerului Învăţămîntului, aşteptînd să fie solicitate de secţiile de învăţămînt). De ce stau hărţile aici, în magazia secţiei, şi nu sînt în şcoli ? În cursul raidului nostru de multe ori ne-a fost dat să-i auzim pe directori plîngîndu-se că secţia de învăţămînt nu le repartizează material didactic, iar la secţie argumentîndu-ni-se că şcolile nu vin să-şi ridice materialul la timp. Păcat că materialele didactice n-au picioare, că dacă ar avea, poate s-ar duce singure acolo unde le este locul...

Probabil că preşcolarii sătmăreni au nevoie la grădiniţă de jucării instructive. Sînt în magazie 174 de bucăţi. Şcolarilor din clasa I le-or fi trebuind calculatoare cu bile. Şi din acestea există în magazie. Aşa cum există şi diafilme, şi mulaje, şi planşe...

Cum spuneam, în mod deosebit ne-a atras atenţia grămada de pachete nedesfăcute care se aflau depozitate în mijlocul magaziei. De cînd sînt depozitate aici ? N-am reuşit să aflăm.

— În tot cazul, ne spune magazionerul, dinainte de luna mai, cînd am luat în primire magazia ; eu le-am găsit aici...

Cum le-a găsit el încă în anul şcolar trecut, aşa le-am găsit şi noi acum, cînd noul an a început de mult. Sînt dilatometre, truse de corpuri geometrice şi truse pentru studiul mecanicii fluidelor — materiale didactice noi, moderne, mult aşteptate în şcoli. Fără a mai vorbi despre faptul că în toate s-au investit fonduri însemnate, care acum stau nefructificate.

Situaţii asemănătoare am întîlnit şi în alte părţi. La Tg. Lăpuş zac în magazie 8 cutii cu alfabetare din material plastic, valorînd peste 4 000 de lei, electroscoape, dilatometre, truse, mulaje pentru zoologie şi pentru anatomia şi fiziologia omului, globuri terestre etc. Au sosit aici încă din vară şi aici au rămas. În magazia Sfatului popular al raionului Satu Mare aşteaptă cam de mult să fie difuzate în şcoli aproximativ 1 000 de diafilme şi o importantă cantitate de discuri pentru studiul limbilor străine.

Am întîlnit însă şi situaţii diferite. La Dej, de exemplu, se află o magazie în care domnesc ordinea, curăţenia chiar. La scurt interval după sosirea materialelor didactice, acestea sînt difuzate în şcolile oraşului şi raionului. Aici însă ai impresia că eşti într-o bibliotecă. Rafturile sînt pline, înţesate de fel şi fel de registre. Nu s-au difuzat încă documentele şcolare ? Cei de faţă — cîţiva profesori din şcolile raionului — ne asigură că încă de la începutul anului şcolar secretariatele au fost aprovizionate în această privinţă cu tot ce le trebuia. Ceea ce vedem noi este stocul rămas disponibil. Facem, la repezeală, cu calcul simplu, împărţind numărul registrelor matricole din rafturi la numărul şcolilor din raion. Înseamnă că pe cel puţin 3 ani de zile de acum înainte nu va mai fi nevoie de noi registre matricole. Un an sau doi şcolile din Dej vor avea asigurate şi condici de prezenţă, şi jurnale de clasă, şi cataloage, şi altele. Asta au-i însă o treabă de bun gospodar. După cum se ştie, documentele şcolare se tipăresc anual în exact numărul de exemplare comandat. În unele cazuri, în aceste documente intervin mici modificări, se simplifică rubricaţia. Ce ne facem atunci cu acest stoc supranormativ ? Deocamdată constatăm că s-au imobilizat fonduri importante care, în mod obişnuit, trebuiau să fie destinate înzestrării şcolilor cu mai mult material didactic. Asta nu este deci prevedere, ci risipă. Fiecare ban trebuie bine şi eficient investit. Toate trebuie făcute cu chibzuială.

Scurtul nostru raid prin cîteva magazii cu material didactic atrage atenţia asupra necesităţii unei mai bune şi mai atente distribuiri a materialului didactic. Dotarea şcolilor cu material didactic nou şi în cantităţi suficiente, utilarea laboratoarelor se impune ca o problemă majoră a procesului instructiv-educativ. Cu atît mai mult ea trebuie făcută judicios, în aşa fel ca materialul didactic să ajungă la timp şi în bune condiţiuni în şcoli.

MIRCEA IONEL

Pregătind alegerile sindicale

În contextul factorilor care condiționează eficiența procesului de învățămînt un rol deosebit îl are, după cum se știe, activitatea grupelor sindicale din școli. De la preocupări ce vizează îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale cadrelor didactice și pînă la acțiunile politico-educative pentru dezvoltarea conștiinței lor socialiste, organizațiilor sindicale din școli li se cere o permanentă prezență în efortul conjugat al străduințelor de a ridica la un nivel mai înalt activitatea corpului profesoral. Conținutul acestei prezențe, rezultatele ei, urmează să fie amplu discutate în adunările și conferințele de dări de seamă și alegeri care vor avea loc în curînd în grupele sindicale din școli.

Pregătirile pentru aceste adunări cunosc de pe acum o deosebită efervescență. Birourile grupelor sindicale se străduiesc să alcătuiască în așa fel dările de seamă încît acestea să oglindească cît mai concret inițiativele, acțiunile și măsurile pe care le-au întreprins în ultimul an, contribuția acestora la sporirea eficienței muncii instructiv-educative, lipsurile existente încă în activitatea sindicatelor din școli și căile remedierii lor.

După cum ne-a spus tov. *Nicolae Ștefănescu*, președintele sindicatului învățămînt din orașul Ploiești, birourile grupelor sindicale din școlile acestui oraș se orientează spre accentuarea în cadrul dezbaterilor a problemelor specifice școlilor respective. De exemplu, dările de seamă ce vor fi prezentate la adunările grupelor sindicale din școlile amplasate în cartierele mărginașe (școlile generale nr. 19, nr. 13, nr. 22 etc.) vor dezbate pe larg îndeosebi contribuția membrilor de sindicat la rezolvarea problemelor școlarizării. La Școala nr. 21, unde 5 învățători au obținut gradul II și alții trei sînt înscriși la examene pentru obținerea acestui grad, ca și la Liceul nr. 4, unde gradul II a fost obținute de 14 cadre didactice, dările de seamă vor prezenta printre altele măsurile aplicate în vederea stimulării membrilor de sindicat la perfecționarea pregătirii lor profesionale. La rîndul lor grupele sindicale de la Liceul nr. 5 și Liceul nr. 3 sau de la Școala generală nr. 14, vor pune accentul, în alcătuirea dărilor de seamă, pe disciplina în muncă a membrilor de sindicat. Darea de seamă alcătuită de biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 3, unde au existat preocupări permanente în ceea ce privește modernizarea procesului de învățămînt, va releva străduințele unor membri de sindicat pentru confecționarea materialului intuitiv din resurse proprii, în timp ce darea de seamă care va fi prezentată la adunarea ce se va ține în grupa sindicală a Școlii generale nr. 2, unde s-au înregistrat în ultimul timp reale succese în activitatea de educație fizică și sport, va arăta cum a contribuit grupa la obținerea acestor succese. Firește că orientînd birourile grupelor sindicale către abordarea unor asemenea probleme le-am atras atenția că dările de seamă nu trebuie să se rezume doar la acestea și nici să se transforme în simple relatări de fapte ci, consemnînd realizările, să arate prin ce căi au fost obținute și, în același timp, să analizeze și lipsurile muncii și să propună măsuri eficiente pentru înlăturarea lor".

În prezent, grupele sindicale de la Școala generală nr. 14 (organizator *Elena Ciornei*), de la Liceul nr. 5 (organizator *Gheorghe Mătușa*) sau de la Școala generală nr. 21 (organizator *Paraschiva Marius*) au terminat întocmirea dărilor de seamă. Alte grupe se pregătesc să finiseze materialul elaborat într-o primă formă.

Este desigur datoria tuturor membrilor de sindicat ca în cadrul discuțiilor să concentreze dezbaterile spre problemele cele mai importante pe care le ridică procesul instructiv-educativ, munca și viața cadrelor didactice.

T. I.

Consiliul Național al Organizației Pionierilor

Pentru a sublinia valoarea deosebită a unor creații literare pentru copii, precum și pentru a stimula crearea de noi opere inspirate din viața pionierilor și școlarilor, se instituie

PREMIILE CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

acordate celor mai izbutite lucrări beletristice și literar-științifice din acest domeniu

Premiile Consiliului Național al Organizației Pionierilor se acordă anual, cu prilejul Zilei pionierilor, de către un juriu alcătuit din reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Uniunii Scriitorilor și ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, după cum urmează :

Premiul „Albatros" — în valoare de 10.000 lei, pentru cea mai valoroasă creație în proză, poezie sau dramaturgie reflectînd avîntul creator al poporului nostru în construirea socialismului.

Premiul „Cravata Roșie" — în valoare de 10.000 lei, pentru cea mai reușită lucrare literară care oglindește aspecte din viața pionierească ;

Premiul „Cutezătorii" — în valoare de 10.000 lei, pentru cea mai valoroasă lucrare de evocare a trecutului istoric de luptă al poporului nostru.

Premiul „Orizont" — în valoare de 10.000 lei, pentru cea mai izbutită lucrare de popularizare a științei și tehnicii.

Premiul „Cosînzeana" — în valoare de 10 000 lei, pentru cea mai reușită lucrare literară destinată preșcolarilor și școlarilor mici.

Lucrările premiate vor fi popularizate în rîndurile tuturor pionierilor și școlarilor, prin toate mijloacele de care dispune Organizația pionierilor

„Sîntem zorii noi")*

(marș pionieresc)

Versuri : MIHAIL COSMA **Muzica : EMIL LERESCU**

Răsună iar pe străzi în dimineață,
Un marș voios pe plaiul românesc,
Pămîntul țării drag e plin de viață
Și cald se-nalță cînt pionieresc

Refren :

Sîntem zorii noi ce răsar,
Ducem vis senin, plin de jar,
Din tot ce avem mai sfînt în noi
E-al nostru tricolor
Plaiul strămoșesc ne-a născut,
Țara largi aripi ne-a crescut,
Urmași destoinici vrem să-i fim,
Mereu în zbor.

Inmugurim frumos, ca o grădină,
Coloane fără margini, numai flori
Și pe obraji, cu proaspătă lumină,
Purtăm surîs din anii viitori

Refren

Îți dăruim, partid, cu-nflăcărare
Un cînt pornit din inimă, voios,
Să te păstrăm în suflet veșnic soare
Și să-i fim țării schimbul glorios.

Refren

**) Cîntecul „Sîntem zorii noi" este, așa cum s-a specificat în Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea Festivalului cultural-artistic al pionierilor și elevilor, cîntecul pionieresc care intră în mod obligatoriu în repertoriul festivalului din anul școlar 1967/1968.*

AL VIII-LEA CONCURS AL FORMAȚIILOR ARTISTICE DE AMATORI

PREZENȚA DASCĂLILOR

Desfășurîndu-se în fiecare săptămînă pe alte meleaguri ale patriei, finala celui de al VIII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori a poposit simbăta și duminica trecută pe plaiuri bănățene. În marea competiție — desfășurată sub semnul jubiliar al celor două decenii de la înfăptuirea Republicii — s-au întrecut, de data aceasta, artiștii amatori din regiunile Banat și Hunedoara.

Pentru oricine urmărește această minunată dispută artistică nu poate să treacă neobservată omniprezența participare a dascălilor la concurs. Chiar și simpla trecere în revistă a numerelor din spectacol este edificatoare în acest sens.

Din marea varietate de genuri și categorii prezentate de către bănățeni pe scena concursului, am distins și grupul vocal feminin al Sindicatului învățămînt din Timișoara. Condus de profesorul I. Idvăreanu, grupul vocal — cu o ținută artistică remarcabilă — a interpretat melodia bănățeană „Pup de flori" de I. Velceanu și „Bade-al meu e bănățean" de Sava Ilin.

Foarte valoroasă din punct de vedere artistic a fost prezența corului „Ion Vidu" din Lugoj, veche formație în a cărei carte de aur și-au înscris numele mulți învățători și profesori. Ascultînd interpretările gîndul te poartă cu peste 140 de ani în urmă, la învățătorul Ghinea, care a pus temelia acestui minunat cor românesc, transformat în „Reuniunea românească de cîntări" de către alt profesor, Ion Vidu. Frumoasa tradiție a corului lugojan, care a adus o contribuție remarcabilă la dezvoltarea artei și culturii pe meleagurile bănățene, este continuată și astăzi, prin activitatea desfășurată de membrii lui sub conducerea profesorului Dimitrie Stan, artist emerit.

Ansamblul folcloric din comuna Marga, raionul Caransebeș, ne-a prezentat într-o emoționantă îmbinare de vers, cîntec, joc și port popular o sumă de vechi obiceiuri și credințe pastorale ale locuitorilor din Valea Bistrei, adunate și înmănunchiate prin strădania unor inimoși dascăli din comuna Marga — D. Jompan, Ion Tămaș și Gheorghe Beg.

Regiunea Hunedoara a dăruit spectatorilor interesante documente folclorice românești, aducînd pe scena concursului „Călușeriu", ca și episodul de tradiții și obiceiuri pădurențești legate de sărbătorile Anului Nou (colindatul și urările făcute de cete de flăcăi, acompaniați de „dube"), realizat de către grupul folcloric al Casei de cultură din Ilia.

Corul Casei de cultură din Orăștie, alcătuit dintr-un mare număr de cadre didactice (dirijor profesorul Ion Popa), a interpretat cu maturitate artistică un repertoriu variat și pretențios.

Prin măiestria vădită în cele mai variate genuri de manifestare artistică, artiștii amatori participanți la finala celui de al VIII-lea concurs demonstrează trăinicia culturii spirituale românești.

THEODORA POPESCU

Meridiane

Prelungirea școlarității

In lumea întreagă se manifestă tendința de a se prelungi învățămîntul obligatoriu de cultură generală. Opiniile privitoare la modalitățile de adaptare a sistemelor de învățămînt la sarcinile noi determinate de o asemenea prelungire sînt, desigur, diferite. Pretutindeni se ține însă seama, în această privință, de doi factori cu caracter general : cerințele societății, pe de o parte, și cerințele dezvoltării personalității fiecărui elev, pe de altă parte. In funcție de acești factori, strins legați de condiționările istorice, sociale, economice, politice și culturale, se preconizează modificări ale structurii învățămîntului, ale planurilor de învățămînt și programelor, precum și noi forme de organizare a procesului instructiv-educativ și noi metode și mijloace de predare

Se înregistrează, în special în țările industriale dezvoltate, tendința către generalizarea învățămîntului secundar, ceea ce înseamnă prelungirea duratei actuale a învățămîntului obligatoriu de la 8—9 ani la 10 ani sau chiar mai mult.

Pregătirea școlară pe parcursul a 10 clase este obligatorie într-o serie de țări europene, ca și în S.U.A. și Japonia. De asemenea în U.R.S.S., pînă în 1970, întreaga generație tînără va fi cuprinsă în mod obligatoriu în școala medie de cultură generală.

Dinamica prelungirii școlarității, denumită plastic de psihologii și pedagogii de limbă engleză „educational explosion", este însoțită de tendința spre realizarea unor diferențieri în cadrul învățămîntului obligatoriu. Asemenea diferențieri se înregistrează în Austria, Cehoslovacia, Franța, Suedia, Uniunea Sovietică, precum și în alte țări. Apar noi tipuri de școli sau clase, profilate fie pe anumite discipline sau specialități, fie pe caracteristicile unor anumite categorii de elevi (elevi cu anumite înclinații, elevi deosebit de talentați etc.). După cum se știe, și în țara noastră se experimentează, în prezent, instruirea în clase speciale a elevilor deosebit de dotați pentru matematică, fizică și limbi străine.

Toate aceste fenomene privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, atît pe orizontală cît și pe verticală, ridică probleme foarte complexe de ordin didactic și de ordin organizatoric. Cea mai importantă dintre aceste probleme o constituie așezarea pe baze noi a structurii și funcției învățămîntului secundar. Pedagogii sînt unanimi în a susține că școlile de tip vechi — de exemplu școala secundară ca instituție de învățămînt preuniversitar și școala de masă de genul așa-numitei „High School" din S.U.A. — nu mai pot face față cerințelor actuale, fiind necesare deci soluții noi, care să îmbine elementele pozitive existente în prezent la mai multe tipuri de școli.

Astfel, în Franța este în curs de realizare o reformă care urmărind repartizarea elevilor corespunzător aptitudinilor lor și cerințelor dezvoltării economice și culturale contemporane, prevede crearea în învățămîntul secundar a unor secții și subsecții cu un anumit caracter de specialitate, începînd cu primul ciclu și continuînd cu cel de al doilea ciclu. În același timp, vizîndu-se înnoirea căilor de pregătire școlară, se încearcă înlocuirea predării verbale de către profesor, cu o îndrumare în cadrul unui „dialog" între el și elevi, de natură să permită o instruire mai eficientă, în special în cazul elevilor cu o dezvoltare intelectuală foarte bună.

O reformă a învățămîntului este în curs de realizare și în R.P. Polonă. Printre obiectivele cele mai importante ale acestei reforme se înscrie prelungirea duratei învățămîntului general și obligatoriu de la 7 la 8 ani. In domeniul învățămîntului secundar, prevăzînd că liceele sînt unitare din punct de vedere al programului, reforma stabilește totuși ca în ultima clasă, cînd elevii urmează să se decidă asupra carierei profesionale pe care o vor alege, să se introducă discipline de studiu și ore de aplicații cu caracter facultativ. Alegerea poate fi făcută între următoarele grupe de obiecte : matematică, chimie-biologie, umanistică, geografie-economie, limbi străine. In ceea ce privește tehnica sînt prevăzute atît studii teoretice, cît și aplicații practice prin care să li se prezinte elevilor activitatea în principalele sectoare ale economiei.

In țările scandinave, mai ales în Suedia, s-au întreprins intense cercetări, pentru determinarea soluțiilor optime în ceea ce privește momentul începerii diferențierii în învățămîntul de cultură generală — elementar și secundar — ca și în ceea ce privește modalitățile de realizare a acestei diferențieri. Ca urmare, s-a ajuns la un sistem complex de opțiuni „libere" ale elevilor. S-au modificat de asemenea și organizarea și desfășurarea propriu-zisă a procesului instructiv-educativ. In Suedia, de pildă, metodele tradiționale de predare, au fost înlocuite prin studiul individual și în grupe, ca forme de activitate predominantă. Primele rezultate dovedesc că libertatea de alegere a avut o influență foarte bună asupra dezvoltării personalității și în special asupra simțului de răspundere al tinerilor ; s-au observat și anumite manifestări care pot fi considerate drept o slăbire a disciplinei școlare, pentru contracararea cărora pedagogii caută acum metodele cele mai eficiente.

Intreaga tendință a dezvoltării actuale a școlii secundare duce la concluzia că, deși unitar, învățămîntul modern de cultură generală nu poate fi uniform : el trebuie să țină seama tot atît de mult de diferențierile existente în mod firesc în înclinațiile și aptitudinile elevilor, cît și de exigențele specifice vieții contemporane.

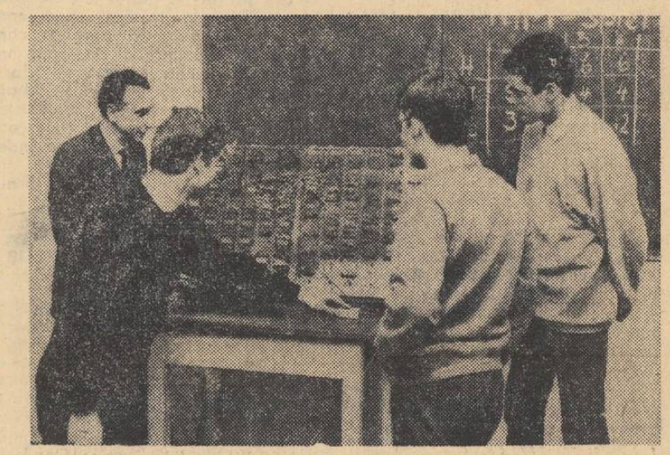

Într-o școală din R. F. a Germaniei se studiază schemele electronice cu ajutorul unui panou demonstrativ.

Cercetări cu ajutorul mașinilor „vorbitoare"

La Universitatea din California s-au construit recent două mașini „vorbitoare" de tipuri diferite. Principiul de funcționare a acestora constă în reducerea vorbirii la un număr limitat de sunete componente, iar construcția lor are scop didactic și de cercetare, urmărind să demonstreze rolul fiecărui sunet component al vorbirii și să ilustreze efortul ce se produce atunci cînd unul din componenți lipsește sau este modificat.

La primul tip de mașină configurația de sunete necesare producerii unui propoziții se realizează printr-un ciclu de instrucțiuni. Mai întîi instrucțiunile date mașinii îi imprimă un zgomot cadențat, un „bîziit" care imită ritmul respectivului grup de cuvinte. Al doilea grup de instrucțiuni introduce sunete ce corespund diferitelor proprietăți ale vocalelor. Apoi se introduc așazisele „supratonuri", care formează deosebirea dintre grupări de sunete puțin diferențiate, bazate pe aceeași vocală. De obicei, în această fază propoziția începe să devină inteligibilă. După ce supratonurile au clarificat vocalele, se adaugă consoanele. Pe deplin inteligibile, cuvintele rostite de mașină după această etapă sînt foarte monotone, lipsindu-le orice modulare. În stadiul final se introduc în program intonațiile vocii, dictate de natura propoziției. Acum fraza imită aproape perfect vocea umană.

A doua mașină a fost instruită să reproducă electronic sunete într-o formă apropiată de felul cum le produce vocea omenească, la care vibrația coardelor vocale trece prin acțiunea de filtrare a cavității bucale. Mașina emite 40 de tonuri, ce pot fi „pictate" pe o bandă de celuloid care trece pe sub 40 fascicule de lumină. Sub razele de lumină, liniile albe reprezentînd tonurile pot fi convertite în alte tonuri. În felul acesta, vorbirea omenească poate fi reprodusă printr-un desen de foarte mare precizie. S-au realizat variații atît de subtile, încît s-a reușit să se reproducă fraze cu accente diferite sau chiar în dialecte diferite.

Cele mai interesante experimente întreprinse actualmente cu ajutorul acestor mașini tind ca, prin conectarea lor la calculatoare electronice, să se realizeze în viitorul apropiat o convorbire între mașină și om.

Prof. ALEX. NISTOR

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Învățămîntul și dezvoltarea economică socială

din regiunea Brașov, „ridicarea nivelului învățămîntului de toate gradele are o importanță hotărîtoare pentru dezvoltarea întregii noastre activități economice și sociale".

Desigur că educația este un fenomen care implică și coordonate de ordin filozofic general, psihologic, antropologic, axiologic chiar. Dorim însă să atragem atenția asupra unui aspect în general neglijat, dar de foarte mare actualitate. Educația este în același timp unul din cei mai importanți factori ai dezvoltării economice. Ceea ce ne dă dreptul să spunem că educația nu numai că nu se refuză unei analize economice, ci o presupune. Cîteva considerații se impun în continuare pentru a justifica acest punct de vedere.

Se știe că unul dintre aspectele majore ale revoluției tehnico-științifice contemporane este transformarea științei într-o forță de producție nemijlocită. Dar, în spatele tuturor realizărilor științei și tehnicii, al utilizării lor pentru dezvoltarea economică și socială, stă **omul** — principala forță de producție. El e creatorul științei și tehnicii, dar și cel care mijlocește aplicarea lor practică. Creșterea economică a societății moderne este decisă mai ales de competența și inițiativa creatoare a oamenilor, a acelor oameni care se pricep **cum** să folosească cel mai eficient mijloacele materiale de care dispun. Găsirea celor mai bune căi de punere în valoare a inteligenței omului pune sarcini sporite în fața specialiștilor din domeniul învățămîntului. Schimbări importante se produc, în aceste condiții, și în ceea ce privește rolul și funcțiile omului în producție, caracterul muncii și calificarea forței de muncă. Producția modernă, automatizată, impune modificări în compoziția lucrătorilor, cerînd înlocuirea muncitorului parțial, anexă a mașinii, a muncitorului dominat de tehnică, cu muncitorul integral, stăpîn al producției, organizator, coordonator al activității. În acest fel omul devine centrul producției moderne.

Învățămîntul trebuie să asigure toate condițiile pentru ca pregătirea omului să răspundă acestor cerințe. Tocmai de aceea el nu mai este și nu mai poate fi considerat un simplu domeniu neproductiv, ci o zonă productivă cu mari beneficii pentru societate, cu un randament economico-social avantajos, care trebuie să facă din ce în ce mai mult obiectul studiilor și cercetărilor pedagogice.

Stimulent în activitatea de cercetare

mobilizîndu-i să-și intensifice eforturile în descoperirea celor mai adecvate metode și procedee menite să servească efectiv la modernizarea școlii. Un teren larg de cercetare în acest domeniu îl reprezintă folosirea mijloacelor tehnice moderne audio-vizuale și îmbinarea lor cu materialele intuitive clasice, pentru sporirea eficienței lecției. Sarcini importante ridică în fața cercetătorilor problemele legate de adaptarea planului de învățămînt, a programelor și manualelor școlare la cerințele actualității, introducerea cu mai multă îndrăzneală în programele și manualele de matematică, fizică, biologie și chimie, a celor mai importante cuceriri ale științei și tehnicii.

Spiritul în care a fost elaborat proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale înseamnă un stimulent important în activitatea cercetătorilor din domeniul învățămîntului, determinînd participarea mai amplă și mai eficientă a acestora la procesul dezvoltării continue a învățămîntului din patria noastră.

Revista „Învățămîntul profesional și tehnic"

nr 5, 1967.

În sumar :

Ing. A. VANCEA : Din experiența învățămîntului programat — în predarea dendometriei.

Ing. GH. TIPA : Mașini pentru instruire.

Prof. N. CIUCĂ : Aspecte metodice în predarea contabilității în liceele agricole.

Ing. GR. MARINESCU : Privind predarea cunoștințelor despre aparate de măsură și elemente de automatizare.

Ing. GH. ILIESCU, ing. D. POPIANAS, ing. D. OPRIȘ și ing. D. MARINA : Contribuția întreprinderii tutelare în organizarea practicii în producție a elevilor

Prof. V. ALEXANDRESCU : Practica în producție a elevilor merceologi.

Ing. E. SCHUSTER : Practica în laboratorul uzinal.

Ing. I. SERBANUT, ing. GH. GAVRILĂ : Înzestrarea cabinetelor școlare.

Ing. I. BARBU : Aparat pentru trasarea profilurilor contracamelor.

Lect. univ. TATIANA MALITA, SANDA OPRESCU : Folosirea magnetofonului în predarea limbilor străine.

Prof. ZOE ADAMUT : Folosirea manualului în activitatea didactică.

Prof. GR. DRAGOS : Verificarea simultană orală.

Prof. RODICA PÎRVULESCU : Educarea patriotică a elevilor

Lect. univ. EMIL DOMOCOȘ : Ilie Cristea — animator al învățămîntului profesional și tehnic.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 921
Vineri 17 nov. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

din 5—6 octombrie 1967

Școala este chemată să se integreze în realitățile noi ale culturii și economiei țării

Proiectul de Directive cu privire la îmbunătățirea conducerii și planificării economiei naționale constituie o puternică ilustrare a caracterului creator al politicii Partidului Comunist Român. El dovedește consecvența cu care se asigură îndeplinirea obiectivelor dezvoltării socialiste a țării pentru ridicarea națiunii noastre pe culmile civilizației și culturii. Cred că niciodată nu a existat o mai deplină concordanță între fondul de interese, idei, sentimente, tradiții, intenții și perspective al poporului nostru și politica internă și externă a conducerii sale de partid și de stat.

Studiind documentele, atenția mi-a fost în mod deosebit reținută de principiile generale ale planificării economiei naționale, de rolul științei în activitatea practică și de creșterea eficienței economiei. Din proiect rezultă sarcini de o deosebită importanță și pentru sectorul în care lucrăm noi — învățămîntul. Integrîndu-se în realitățile noi ale economiei și culturii țării, școala va trebui să-și lege și mai mult activitatea de cerințele vieții contemporane, de marile sarcini pe care le are de înfăptuit poporul nostru.

O concluzie de mare însemnătate pe care o desprindem noi profesorii din studierea documentelor recentei plenare a C.C. al P.C.R. se referă la necesitatea combaterii tendințelor de conservatorism, a promovării spiritului inovator, a intransigenței față de lipsuri. Un astfel de mod de lucru este cu atît mai necesar cu cît la traducerea în viață a sarcinilor care rezultă din documentele plenarei vor participa în calitate de muncitori, tehnicieni, specialiști, sute de mii de elevi care se află astăzi în grija noastră, pe băncile școlii. Iată de ce ei trebuie să fie educați în spiritul în care a fost elaborat proiectul de Directive.

Cred, totodată, că în acest sens se impune o mai mare și mai promptă receptivitate din partea organelor Ministerului Învățămîntului față de criticile și sugestiile făcute de către profesori în ceea ce privește îmbunătățirea și modernizarea planurilor și programelor de învățămînt. După cum se știe, în decursul anilor s-au adus deseori critici întemeiate la adresa modului cum au fost concepute de către direcția de resort din Ministerul Învățămîntului conținutul și predarea unor obiecte de învățămînt. A fost criticat, de asemenea, caracterul static, șablonard al modului cum este dirijată munca de educație în școală. Or, traducerea în viață a măsurilor ce se impuneau s-a făcut numai parțial pe un drum sinuos și într-un ritm foarte lent.

Sînt convins că măsurile preconizate în proiectul de Directive, ducînd la o și mai mare înflorire a economiei și culturii patriei noastre, vor avea implicit o influență hotărîtoare pentru ridicarea calitativă a muncii în întregul învățămînt.

Prof. GH. STĂNESCU
București

Un mod de lucru realist, creator, intransigent față de lipsuri

Referindu-se la cele mai importante laturi ale sistemului nostru economic — producția și investițiile, circulația, repartiția și cointeresarea materială, cercetarea științifică, planificarea curentă și de perspectivă etc. — proiectul de Directive adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie a. c. creează un cadru propice pentru perfecționarea întregului ansamblu de relații social-economice din țara noastră.

Obținerea unei înalte eficiențe în întreaga activitate economică presupune desigur și o reevaluare a sistemului de pregătire a elevilor, atît în școlile profesionale și tehnice cît și în liceele de cultură generală și cele de specialitate. În rîndurile ce urmează aș vrea însă să semnalez doar cîteva aspecte.

În primul rînd, necesitatea de a se elimina și din viața învățămîntului o serie de neajunsuri semnalate în documentele recentei plenare — manifestările de formalism, paralelismele între diferite organe de conducere, birocratismul. Se știe, într-adevăr, că acestea s-au manifestat și în învățămînt, răsfrîngîndu-se negativ asupra modului cum se înfăptuiește instrucția și educația.

Apoi, cred că este cazul să se examineze și în învățămînt, cu curaj și simț de răspundere, fenomenul — semnalat în documentele plenarei — de aglomerare a specialiștilor cu sarcini administrative. Sînt, după cum se știe, numeroase situații în care oamenii școlii — începînd cu învățătorii și profesorii de la catedră și continuînd cu directorii și inspectorii de la secțiile de învățămînt — sînt aglomerați cu sarcini administrative, de birou, ceea ce, de bună seamă, diminuează eficiența muncii lor și, evident, are repercusiuni serioase asupra nivelului de pregătire al elevilor. Lucrurile acestea, e drept, s-au mai spus. Măsurile au întîrziat însă să apară, sau au avut un caracter ineficace.

Reținînd spiritul inovator al recentelor documente de partid, exemplul strălucit în modul de lucru analitic, realist, creator, intransigent față de lipsuri al conducerii partidului nostru, îmi exprim convingerea că școala, slujitorii ei vor face față cu cinste răspunderii ce le revine de a contribui la ridicarea patriei noastre pe cele mai înalte trepte ale civilizației și culturii.

Prof. GH. CHELĂRESCU
Drăgășani

Un consens general

CALITATEA

Documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie a. c. au stimulat în fiecare loc de muncă inițiativele creatoare, preocuparea pentru perfecționarea activității. Acest fapt a fost confirmat din plin și de întîlnirea cu cîțiva oameni de școală din Brașov pe care a organizat-o recent redacția noastră cu sprijinul sindicatului învățămînt din acest oraș.

Ne-am propus pentru discuție o temă largă — calitatea muncii școlare — pentru a lăsa participanților posibilitatea de a selecționa singuri ceea ce consideră a fi hotărîtor în momentul de față pentru ridicarea nivelului activității din școli. Discuțiile au scos puternic în evidență interesul pe care-l manifestă cadrele didactice și directorii de școli pentru continua perfecționare a învățămîntului, intoleranța lor categorică față de piedicile create de formalism și birocrație, vigoarea cu care este condamnată anchilozarea în forme perimate, hotărîrea de a înscrie activitatea școlară în ritmul viu pe care îl cunoaște dezvoltarea generală a întregii noastre vieți.

Stavilă avalanșei de lucrări „ajutătoare"

Fără pic de îndoială, firesc și logic, toți gîndim așa: principala activitate a școlii, a profesorilor și învățătorilor, a directorilor și a organelor de îndrumare și control este buna pregătire a elevilor, ridicarea continuă a nivelului instruirii și educării lor. O știm bine nu numai noi, ci și elevii noștri. Așa se și petrec lucrurile în marea majoritate a cazurilor.

Și totuși! Și totuși pe drumul acesta care în mintea fiecăruia apare neted și drept, intervin uneori atîtea acțiuni și lucrări complicate, încît firul lui se întortochiază și se răsucește de nu-i mai dai de capăt. Iată de ce participanții la discuție au subliniat că nivelul activității școlare s-ar ridica simțitor prin descongestionarea profesorilor, a directorilor și a organelor de îndrumare de astfel de lucrări „ajutătoare", care s-au înmulțit peste măsură și sufocă acum munca principală în loc s-o servească. Prea multe acțiuni care se suprapun și se repetă — evidențele de tot felul, referatele și procesele verbale, planurile cu rubrici complicate — există de multe ori pentru ele însele, nu pentru că sînt de folos procesului instructiv-educativ. Se alunecă de la esențial la mărunt și se neglijează sarcina de bază pentru că în jurul ei se înalță zidul de nepătruns al sarcinilor ajutătoare. Trebuie să se pună capăt acestor situații — a fost concluzia netă pe care participanții la discuție, în unanimitate, au ținut să o sublinieze prin tot ce au spus, prin numeroasele exemple pe care le-au dat.

Directorii participanți la discuție s-au referit la faptul că multe organe locale din oraș dau școlilor, nemijlocit, dispoziții, sarcini. La școală, unde se adună toate acestea, se poate vedea cît este de acută și de urgentă necesitatea de a se pune capăt acestei avalanșe de cerințe care presupun muncă cu hîrtiile și împiedică munca vie cu elevii. Tov. **Simion Toma,** directorul Liceului nr. 1, a sugerat că ar fi bine dacă toate dispozițiile ar veni la școli numai prin organele de învățămînt. Centralizîndu-le, acestea ar putea lua măsuri care să ferească școlile de aglomerarea cu lucrări și acțiuni ce le sustrag de la munca propriu-zisă de instruire și educare a elevilor.

Îndrumare, nu tutelă măruntă

Prea e mare dădăceala, au spus în unanimitate participanții la discuții. Ar trebui să se acorde o mai mare răspundere directorilor de școli și să se renunțe la tutela măruntă. Prea multa dirijare, pe bază de instrucțiuni care curg cu duiumul, paralizează inițiativele și posibilitatea de a descoperi noul. Așa, bunăoară — a fost de părere tovarășa **Cornelia Albu,** directoarea Liceului „Unirea" — poate că n-ar fi cazul să se stabilească un număr anumit de asistențe pe care să le facă directorii la ore. Un bun director trebuie să se bucure de încrederea că poate aprecia singur cînd, unde și la cîte ore trebuie să asiste.

Creșterea atribuțiilor directorului a fost discutată și în legătură cu examenul de admitere în liceu. În prezent, pentru acest examen se formează comisii care cuprind cadre din afara liceului respectiv. Unii apreciază ca bună măsura aceasta. Totuși — a spus tov. **Valentin Georgescu,** directorul Liceului nr. 3, susținut de majoritatea vorbitorilor — nu comisiile din afară rezolvă cel mai bine problema recrutării elevilor după criteriul pregătirii lor. Directorul și profesorii școlii respective sînt cel mai mult interesați ca în școala lor să fie admiși elevi cu adevărat bine pregătiți. Ei nu pot să sacrifice calitatea pentru un alt criteriu, știut fiind că fiecare ține la prestigiul școlii sale. Directorii de școli sînt convinși că, dacă ar fi lăsată mai larg pe seama lor luarea de măsuri care să asigure calitatea înaltă a muncii, s-ar înregistra rezultate mai bune. Firește, aceasta presupune promovarea la conducerea școlilor, în toate cazurile, a unor oameni competenți, cu experiență, cu capacitate de conducere.

E. MĂNAC

(Continuare în pag. a 3-a)

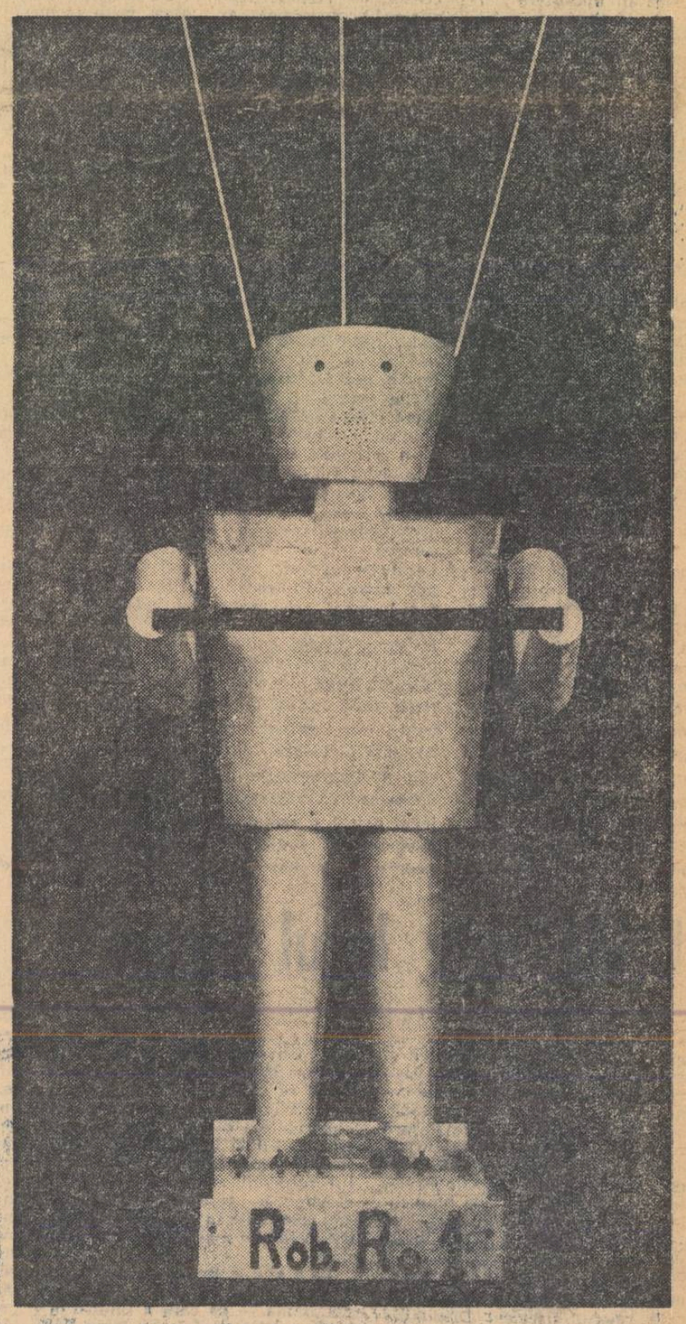

EFICIENȚA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Directivele elaborate de către Comitetul Central al Partidului Comunist Român cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României sînt pătrunse de ideea îmbinării organice a sarcinilor imediate și de perspectivă, pe baza legităților care determină tendințele principale ale dezvoltării sociale. Acest spirit trebuie să pătrundă pe de-a întregul concepția modernă asupra teoriei învățămîntului, menit să desăvîrșoare în așa fel acțiunea instructiv-educativă actuală încît ea să răspundă cît mai larg și cerințelor viitorului.

Pornind de la sarcinile imediate ale momentului istoric, învățămîntul pregătește cadre pentru condițiile care vor exista după 10—15 ani și chiar mai mult. Sistemul de învățămînt și educație trebuie să urmărească deci formarea unor cadre care, pe de o parte, să fie capabile să rezolve problemele etapelor ulterioare la nivelul de atunci al științei și tehnicii, iar pe de altă parte să fie în stare să-și perfecționeze continuu pregătirea, în raport cu mobilitatea profilului profesiunilor caracteristică revoluției tehnice-științifice. Prin aceasta învățămîntul constituie nu numai cea mai necesară, dar și cea mai rentabilă investiție socială.

Se cer luate în seamă din acest punct de vedere aportul învățămîntului la sporirea capacității economice și culturale a unei țări, fundamentarea științifică a eficienței investițiilor în domeniul învățămîntului, precum și a planificării acestuia. S-a constituit astfel o nouă disciplină, economia învățămîntului, care, cercetînd raporturile învățămîntului cu diferitele ramuri ale economiei naționale și ale culturii, se dezvoltă în strînsă legătură cu cercetările de sociologie, presupunînd colaborarea între economiști, sociologi și pedagogi.

În cadrul acestor cercetări se apreciază că dezvoltarea ulterioară tot mai intensă a instituțiilor de învățămînt nu este posibilă decît dacă este aplicat principiul economic care pune în relație favorabilă cheltuielile și randamentul. Specialiștii pe care îi formează învățămîntul corespund cerințelor actuale și de perspectivă ale economiei și culturii? În ce măsură și cu ce rezultate se încadrează aceștia în diferite activități sociale? Cheltuielile mai ridicate corespund totdeauna unui învățămînt de înaltă calitate? Putem să ne așteptăm, cu cheltuieli mai reduse, la o calitate egală sau mai ridicată, în cazul cînd sînt folosite mijloacele moderne de învățămînt sau cînd în locul unităților școlare mici se organizează centre școlare mari? La aceste întrebări și la altele de acest gen caută răspuns noua disciplină, economia învățămîntului.

În cadrul cercetării prospective a dezvoltării învățămîntului se acordă o atenție din ce în ce mai mare problemelor legate de planificarea acestuia, impusă azi mai mult ca oricînd din cauza efortului economia, tehnic și intelectual pe care îl cere întreaga acțiune educativă. Prin planificarea învățămîntului se tinde spre adaptarea continuă a sistemului muncii instructiv-educative la cerințele societății, atît în privința direcției sale generale, cît și în privința ritmului și a corelării sale cu ansamblul activității sociale și în primul rînd cu economia națională. Planificarea învățămîntului trebuie să vizeze nu numai organizarea și finanțarea școlilor sau profilarea tipurilor de școli dar și conținutul învățămîntului și mijloacele pedagogice corespunzătoare, întrucît aspectele de conținut sînt determinante pentru eficiența socială și pedagogică a muncii școlare. Tocmai de aceea este necesar ca planul de dezvoltare a învățămîntului să fie întregit cu elemente referitoare la conținutul acestuia, cu indicatori ai nivelului de pregătire a absolvenților în raport cu cerințele dezvoltării științei și tehnicii moderne. Firește că adoptarea acestei orientări cu privire la planificarea învățămîntului cere un răspuns competent, fundamentat din punct de vedere științific la întrebarea: ce așteaptă societatea de la instrucția școlară? Un astfel de răspuns formulat de colective de pedagogi, sociologi, economiști și specialiști din diferite domenii ale științei și tehnicii, ar sprijini adaptarea continuă a învățămîntului la cerințele vieții și, totodată, ar putea oferi indicatori obiectivi cu privire la măsura în care învățămîntul corespunde cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării societății.

Planuri de perspectivă ale dezvoltării învățămîntului cuprinzînd, cu ponderea cuvenită, și indicatori ai evoluției conținutului învățămîntului se elaborează astăzi într-un număr mare de țări. U.N.E.S.C.O. s-a făcut în mod hotărît promotorul ideii de planificare a educației, organizînd în 1963 un institut care are sarcina să inițieze și să coordoneze cercetări cu caracter internațional privind planificarea învățămîntului. Acest institut a elaborat numeroase lucrări, a organizat sesiuni științifice cu participarea experților, precum și cursuri pentru pregătirea unor experți în planificarea învățămîntului. El a cercetat o serie de probleme referitoare la raporturile dintre programele de dezvoltare economico-socială și politica educativă, la econometria educației, la statistica și planificarea educației, la eficiența cheltuielilor pentru învățămînt etc. În prezent se pregătește o lucrare fundamentală — „Metodologia planificării educației" — și se inițiază publicarea unei colecții: „Fundamentele planificării educației". Se știe că Organizația Națiunilor Unite și U.N.E.S.C.O. au aprobat planul de douăzeci de ani privind dezvoi-

Prof. TIBERIU TRUȚER
șef de secție la Institutul de științe pedagogice

(Continuare în pag. a 4-a)

S-a născut la cercul de fizică

Undeva, la întretăierea dintre cunoștințele însușite la lecțiile de fizică și imaginația înaripată de fantasticele realizări ale științei și tehnicii contemporane s-a născut RO 1, creație a școlarilor care fac parte din cercul de fizică al Casei pionierilor din Constanța. Pricepe-rea micilor săi creatori l-a înzestrat pe RO cu „gîndire" electronică.

Fără să șovăie, robotul execută ascultător comenzile primite. Dincolo de aspectul spectaculos al însușirilor lui RO 1, întrevedem o deosebit de valoroasă inițiativă didactică. Căci robotul construit de școlari sub îndrumarea profesorilor care conduc cercul nu este o simplă jucărie electro-mecanică, ci un material didactic de prim rang. Demonstrînd aplicarea practică, la nivelul tehnicii moderne, a unor principii și legi din domeniul fizicii, el dovedește că, prin lucrările practice care se execută, activitatea în cercuri poate și trebuie să ajute la consolidarea cunoștințelor, la stimularea capacităților creatoare ale elevilor.

LECŢII LECŢII

În resortul intim al aritmeticii

A explica elevilor din clasele I—IV sensul operaţiilor aritmetice, a-i face să le înţeleagă, cu fiecare treaptă parcursă, tot mai amplu şi mai adînc — iată o treabă care nu-i deloc simplă, deşi în aparenţă adunarea şi scăderea, înmulţirea şi împărţirea se pot învăţa destul de uşor. Aşa şi este, dacă te opreşti numai la tehnica acestor operaţii. Dar numai tehnica nu ajunge. Dacă vrem ca elevii să poată pătrunde cu uşurinţă mai tîrziu tainele matematicii trebuie ca încă din primele clase să trecem cu ei dincolo de însuşirea mecanică a unor procedee de calcul şi să-i introducem în resortul intim al operaţiilor respective.

Lecţiile de aritmetică la care am asistat de curînd la Şcoala generală nr. 51 din Capitală au arătat că, în general, învăţătorii au în vedere acest fapt. La clasa I, de pildă, unde noţiunile de aritmetică sînt predate de învăţătoarea **Corina Popa**, tema lecţiei curente era adunarea cu patru. Alegînd o cale sistematică şi eficientă, învăţătoarea i-a condus pe elevi la rezultat prin adunarea succesivă a unităţilor numărului 4, grupate în diferite feluri. La început, desigur, a lucrat cu material concret. A folosit pentru aceasta o numărătoare specială, concepută de ea, pe sîrma căreia se pot aşeza atîtea bile cîte sînt necesare. Pornind de la primul şi cel mai simplu exerciţiu al lecţiei, 1 + 4, a luat pe sîrmă o singură bilă, lînga care a aşezat alte patru bile, dispuse în grupe de unităţi. Elevii au repetat operaţia cu beţişoare. Gruparea şi adunarea succesivă s-au dovedit şi mai utile la adunarea lui 4 cu numere mai mari. După ce s-a folosit acest procedeu în cazul mai multor operaţii cu numere concrete, s-a trecut la operaţii cu numere abstracte. Acum s-au putut constata rezultatele: elevii, pătrunzînd sensul operaţiei, s-au descurcat uşor.

Aceeaşi grijă pentru explicitarea sensului operaţiei s-a vădit şi în faptul că tov. Popa a insistat asupra înţelegerii corecte a expresiei matematice „cu atît mai mult", care caracterizează adunarea.

La clasa a II-a, unde aritmetica este predată de aceeaşi învăţătoare, am asistat la lecţia cu tema „Înmulţirea numărului 3". Condusă şi aici de preocuparea de a releva sensul operaţiei, tov. Popa a folosit materialul concret pentru a demonstra elevilor că înmulţirea este o adunare succesivă a unor termeni egali. Ea a recurs la grupare şi în cazul împărţirii, prin descompunerea înmulţitorului. A folosit însă, pentru aceasta, procedeul indicat în manual, unde descompunerea se realizează cu ajutorul unor ramificaţii extrem de complicate care, pe lîngă că sînt foarte neclare pentru elevi, nu au nici o raţiune din punct de vedere matematic. De altfel, această formă nu indică destul de pregnant nici descompunerea înmulţitorului şi nici nu evidenţiază prin semnul plus operaţia de adunare. Ca urmare elevii sînt puşi în situaţia să memoreze procedeele de calcul fără să aibă un sprijin vizual simplu şi complet. Ni se pare că mult mai indicată ar fi calea descompunerii cu ajutorul parantezelor. De exemplu, pentru 3×7, în locul complicatelor ramificaţii din manual am putea recurge la prezentarea $3 \times 7 = 3 \times (3 + 4) = 3 \times 3 + 3 \times 4 = 9 + 12 = 21$, care are şi avantajul raţiunii matematice.

O problemă mai complexă a apărut în clasa a III-a, unde învăţătoarea **Aneta Rădulet** a predat împărţirea în scris. Pentru a-i pregăti pe elevi ea a efectuat întîi cu ei o serie de exerciţii orale, în cadrul cărora deîmpărţitul a fost descompus în sute, zeci şi unităţi, ceea ce a uşurat înţelegerea descompunerii cerute de împărţirea în scris. Şi aici însă, ca şi la clasa a II-a, scrierea desfăşurată ca în manual nu ni se pare cea mai nimerită, întrucît nu indică şi necesitatea adunării. Credem că ar fi mai util să se folosească şi aici paranteza, în forma $963 = (900 + 60 + 3) : 3 = 900 : 3 + 60 : 3 + 3 : 3 = 300 + 20 + 1 = 321$. În felul acesta elevii ar vedea şi utilitatea parantezelor şi s-ar evita predarea mecanică a acestora, dispusă acum într-un capitol special.

Lecţiile de aritmetică predate în clasele mici cuprind multe posibilităţi de pătrundere în sensul adînc al noţiunilor disciplinei respective. Depinde de învăţători să descopere aceste posibilităţi şi să le folosească cu eficienţă, creînd astfel bazele înţelegerii aprofundate a cunoştinţelor ce se vor studia ulterior.

Prof. ELENA TULIPANT

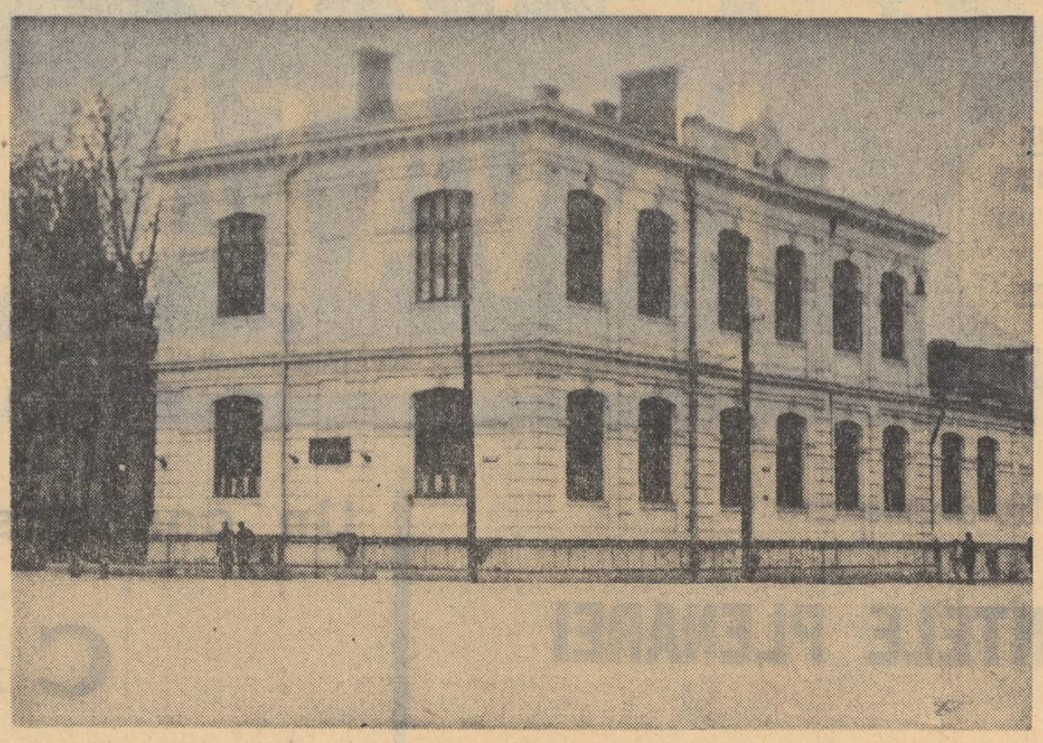

Clădirea Şcolii generale nr. 123 din Capitală

CENTENARE

O lecţie vie

La numărul şcolilor din Capitală care şi-au sărbătorit intrarea în cel de al doilea secol de existenţă s-a adăugat recent încă una: Şcoala generală nr. 123, înfiinţată, pe baza legii lui Cuza din 1864, în suburbia Gorganilor din Belvedere ca a doua şcoală divizionară a Şcolii primare de băieţi nr. 1 din „culoarea verde".

Evenimentul în sine nu are nimic neobişnuit. Asemenea festivităţi au mai fost şi vor mai fi, căci numărul şcolilor care, continuînd o tradiţie milenară legată de setea de învăţătură a poporului nostru, s-au organizat în structurile prevăzute de legea lui Cuza a crescut an după an. De fiecare dată însă aceste festivităţi sînt la fel de impresionante — şi nu numai pentru cei care au prilejul să se reîntîlnească cu amintirea primilor ani de şcolaritate, ci şi pentru elevii de astăzi, asupra cărora au un puternic efect educativ.

Elevii Şcolii generale nr. 123 s-au pregătit de mult să cinstească împlinirea unui veac de existenţă a şcolii lor: au investigat arhivele, au luat cunoştinţă de momentele mai importante ale trecutului şcolii. Toate acestea i-au făcut să afle multe lucruri pline de semnificaţie. Şi mai multe au aflat însă la festivitate, care a fost pentru ei o adevărată lecţie vie. Au ascultat cu emoţie cuvintele de preţuire rostite de foşti elevi ai şcolii, unii dintre ei personalităţi marcante ale vieţii noastre ştiinţifice, culturale şi artistice, ca acad. prof. Gh. Mihoc, prof. univ. Nicolae Drogeanu şi alţii. În numele lor ing. dr Ion Gudju, profesor universitar emerit, a spus, printre altele: „În freamătul vieţii de toate zilele, în impresionanta înfăptuire a celor mai fantastice visuri zămislite vreodată de geniul şi mintea omenească, în ritmul vertiginos al progresului tuturor ramurilor de activitate umană, într-un cuvînt, în necontenita şi nestăvilita goană a prezentului înspre viitor, se uită uneori trecutul. Se uită că ideile actuale izvorăsc în bună măsură din ideile de ieri. Cei care călătoresc povestesc că nu impresionează atît de mult cursul unui rîu, oricît de maiestuos ar fi el, ca izvorul lui modest, dar clocotitor şi plin de misterul stîncii din care ţîşneşte. Iar iubitorii de minunate privelişti naturale susţin că nimic nu este mai sublim ca ivirea zorilor care vestesc atît de fermecătorul răsărit al soarelui. La un astfel de mişcător spectacol din lumea ideilor şi realizărilor sîntem convocaţi să asistăm astăzi şi să ne dăm mai bine seama de trecutul plin de jertfe, de muncă, de dăruire de sine, dar plin de glorie al şcolii româneşti".

Directoarea de astăzi a şcolii, profesoara Veturia Ifrim, a evocat cu căldura recunoştinţei pe cei care, ca Dimitrie Cazacu, C. Şerbănescu, Petre Stroe Popescu, Ilie Cătălina şi alţii, au slujit ani îndelungaţi învăţămîntul lucrînd la această şcoală. Vorbitoarea s-a referit apoi la condiţiile tot mai bune create şcolii în anii noştri prin grija partidului şi guvernului, la munca plină de rîvnă pe care o desfăşoară colectivul didactic pentru înfăptuirea sarcinilor nobile ale instruirii şi educării tinerelor generaţii.

Actualii elevi au oferit participanţilor la festivitate un frumos şi interesant program artistic, încredinţîndu-i că vor duce mai departe tradiţia bogată a acestei şcoli.

C. R.

Continuînd tradiţiile înaintaşilor

Una din primele şcoli din fostul judeţ Fălciu — Şcoala generală nr. 3 din oraşul Huşi — a sărbătorit de curînd o sută de ani de la înfiinţare. Evenimentul marchează bilanţul unor însemnate realizări ale învăţămîntului elementar de pe meleagurile huşene.

Şcoala a luat fiinţă în 1867, din iniţiativa unor oameni de ispravă, inimoşi emuli ai domnitorului Al. I. Cuza. Înfăptuirile dobîndite de ea de-a lungul anilor sînt legate strîns de numele unor dascăli care şi-au pus întreaga putere de muncă în slujba învăţămîntului, ca Ion Grozescu, primul ei învăţător, Const. Antonescu, care i-a fost vreme de 20 de ani director, M. Leondare, autorul unei monografii a Huşului, Petre Ghengea, care a întocmit o monografie a şcolii, Const. Lascăr, figură notorie a învăţămîntului huşean, autorul unor lucrări de istorie a şcolilor din Moldova. Avînd printre dascălii ei asemenea oameni, şcoala se bucura de multă trecere în rîndurile populaţiei, fapt probat, între altele, şi de creşterea rapidă a numărului de elevi, ca şi de înfiinţarea, încă la începutul secolului, a unor cursuri pentru adulţi, cu două secţii.

Ultimii 20 de ani au jalonat o etapă calitativ superioară în viaţa şcolii, ca urmare a grijii pe care o acordă învăţămîntului partidul şi statul nostru. Îmbunătăţirea radicală a condiţiilor ei materiale, cuprinderea unui număr mereu mai mare de copii, transformarea în şcoală generală de opt ani, încadrarea unor dascăli cu pregătire superioară — iată cîteva din coordonatele datorită cărora activitatea Şcolii generale nr. 3 din Huşi cunoaşte astăzi o efervescenţă deosebită. Continuînd tradiţia înaintaşilor, întregul colectiv didactic îşi orientează eforturile spre aplicarea creatoare a metodelor cu maximă eficienţă instructiv-educativă. Printre altele, merită subliniată străduinţa colectivului şcolii de a folosi consecvent mijloacele moderne audio-vizuale şi preocuparea de a studia şi experimenta elemente ale ciberneticii pedagogice.

Centenarul a fost sărbătorit duminică, 12 noiembrie, într-un cadru festiv. Au luat cuvîntul reprezentanţi ai organelor locale şi regionale, profesori ai şcolii, foşti absolvenţi şi elevi. A urmat un program artistic sărbătoresc, interpretat de şcolari.

V. N.

Genul „expediat" şi consecinţele lui

Nu putem judeca lecţia de geografie cu tema „Apa în atmosferă", ţinută de profesoara **Niculina Oprescu** la clasa a VII-a a Şcolii generale din comuna Mătăsaru, raionul Găieşti, fără să luăm în consideraţie cîteva circumstanţe atenuante care, în ultimă analiză, constituie probabil însuşi izvorul carenţelor acestei lecţii. Este de arătat, mai întîi, că profesoara şi-a început munca didactică abia în toamna acestui an. Dacă mai adăugăm apoi şi faptul că „tracul" obişnuit al unor profesori, atunci cînd asistă cineva la lecţiile lor, a fost cu atît mai pronunţat de data aceasta cu cît era prilejuit de primul contact cu o asemenea asistenţă, înţelegem de ce lecţia n-a fost izbutită.

Dincolo de aceste condiţii, modul în care s-a desfăşurat ora ridică o problemă generală, valabilă şi pentru alţi profesori, indiferent dacă au o practică mai bogată sau mai sumară, dacă au mai mult sau mai puţin „trac". Este o problemă privitoare la judicioasa dozare şi distribuire a articulaţiilor lecţiei pe rezerva de minute în care trebuie să se deruleze ea şi, în strînsă legătură cu aceasta, de ritmul, densitatea, profunzimea şi eficienţa ei.

Primejdia consumării materialului înainte de timp în cazul lecţiei ţinute de tov. Oprescu s-a anunţat încă din prima ei „verigă". Pentru verificarea cunoştinţelor au fost chemaţi la tablă doi elevi. O elevă „pregătită", care ştia lecţia „ca pe apă" şi un elev care s-a arătat paralizat şi uluit de fiecare nouă întrebare. Limitată în cea mai mare parte la cei doi, verificarea a decurs foarte rapid. Răspunsurile elevului eşuau după cîteva ezitări, atrăgînd i n t e r v e n ţ i a promptă a colegei sale, în timp ce întrebările adresate acesteia declanşau automat o replică-recitare, consumată într-o clipire. Lucrurile au fost luate ca atare. Profesoara n-a încercat să vadă dacă nu cumva elevul învăţase totuşi, dar îşi pierduse poate cumpătul, intimidat de situaţia în care se afla, după cum n-a încercat să constate nici dacă dincolo de răspunsurile aidoma ca în carte ale elevei există o reală înţelegere a noţiunilor expuse sau numai memorarea mecanică a unor fraze.

În scurtă vreme deci acest prim moment al orei a fost epuizat şi s-a trecut la predarea lecţiei noi: „Acum vom lua mai departe „Apa în atmosferă".

Speram că măcar acum precipitarea din prima parte a lecţiei va face loc unui ritm normal. Dar predarea propriu-zisă s-a desfăşurat cu aceeaşi viteză. Am aflat din goană că „învelişul de ape se numeşte hidrosferă", că starea apei în atmosferă depinde de temperatura aerului, că ceaţa se formează în straturile mai joase ale atmosferei, iar ploaia în cele mai înalte. Cu aceeaşi grabă s-au dat informaţii despre tipurile de nori, despre felul cum sînt răspîndite diferitele precipitaţii pe glob.

Fixarea, oricît de lungită cu unele reveniri şi insistenţe, nu a înghiţit nici ea mai mult de cinci minute.

Mai era însă ceva de făcut. Trebuia comunicat elevilor planul recapitulării cunoştinţelor pentru prima teză trimestrială. Numai că şi această comunicare ar fi luat tot cinci minute. Or, timp mai era, slavă domnului. Cum să-l umpli? Un moment dezorientată, profesoara a găsit, în cele din urmă, soluţia salvatoare. A folosit cu avans planul pe care trebuia să-l comunice elevilor pentru a improviza un simulacru de lecţie recapitulativă. Elevii care şi-au adus aminte ceva, au răspuns. Ceilalţi, au înregistrat răspunsurile colegilor lor. Firească la întrebările puse s-au dat destule răspunsuri incomplete sau eronate. Dar acestea n-au fost corectate. Abia apoi profesoara a transcris schema recapitulării pe tablă şi le-a recomandat elevilor să repete după ea.

Am prezentat filmul întreg al acestei lecţii pentru că însăşi desfăşurarea ei pune în evidenţă consecinţele care decurg din acest mod de predare „expediat". Lecţia devine, în astfel de condiţii, o schemă informă, jalonată de cîteva date sumare. Mînat de inexplicabilă grabă, profesorul nu reuşeşte să afle ceea ce ştiu în realitate elevii, după cum nu poate să aprofundeze predarea. Intrat într-un fel specific de criză nu de timp, ci de „surplus de timp", profesorul este silit la artificii şi improvizaţii care nu slujesc nimănui.

V. OCTAVIAN

Unde este locul lecţiei?

Poate mai mult decît la oricare altă disciplină, la ştiinţe biologice — îndeosebi la botanică şi zoologie — lecţia dă posibilitatea realizării acelei mult dorite conexiuni între cunoştinţele căpătate de elevi în viaţa de fiecare zi şi cele de proveniență livrescă. Puntea de legătură între cele două categorii de cunoştinţe poate fi — atunci cînd este bine folosit — materialul didactic.

Am urmărit, prin prisma acestor considerente, cîteva lecţii de ştiinţe biologice la Şcoala generală nr. 2 din satul Moara Săracă, raionul Urziceni. Dispunînd de un bogat şi variat material recoltat de elevi, ora de botanică de la clasa a V-a, avînd ca temă recapitularea cunoştinţelor despre organele plantei, a fost foarte interesantă. Profesoara **Marcela Costache** a condus bine dialogul, obţinînd ca aproape toate generalizările să fie formulate direct de elevi. Pe materialul cules de ei de pe cîmp sau din grădină, s-au făcut observaţii asupra principalelor părţi componente ale plantei, iar pentru descrierea structurii anatomice a acestora s-au folosit planşe şi mulaje.

Şi totuşi, lecţia la care am asistat a avut şi fisuri. Urmărind atent desfăşurarea lecţiei oricine îşi poate da seama că întrebările pe care elevii le socotesc mai dificile sînt cele care se referă la procese şi fenomene care nu au putut să fie verificate cu propriii ochi. Aflăm că despre unele din experienţele pe care profesoara ar fi putut să le facă de-a lungul lecţiilor în care a predat capitolul respectiv doar li s-a vorbit elevilor. Ei reproduc cele auzite sau cele citite în manual, dar, vădit, o fac cu mai puţină convingere.

La o altă lecţie, de data asta de zoologie — de asemenea în general bună — pe care a ţinut-o la clasa a VI-a profesoara **Irina Vidican**, am remarcat că elevii sînt nesiguri la nişte întrebări aparent elementare. De pildă, ei n-au putut să spună cum arată botul ariciului. Desigur, văzuseră cu toţii mamifere insectivore, dar fără a le observa cu toată atenţia. De aceea era absolut necesară şi observarea ştiinţifică — directă sau prin intermediul unor exemplare împăiate, al unor planşe, proiecţii etc.

O asemenea observare — ca şi efectuarea experienţelor de fotosinteză, la care ne-am referit mai sus — este bine să se facă în laboratorul de ştiinţe biologice mai cu seamă că acesta există. Şcoala — construită relativ recent — are un spaţiu de laborator, dar el este insuficient valorificat şi slab dotat: cîteva planşe, puţine mulaje, aparataj de laborator desperecheat. N-ar strica, desigur, o mai mare atenţie a organelor de învăţămînt pentru dotarea noilor şcoli şi îndeosebi a celor care au laboratoare. Dar în organizarea unui laborator multe depind şi de şcoală. E o mare problemă procurarea unui arici sau cîrtiţe? Nu este — primim răspunsul. Firească, în şcolile sătești există mari posibilităţi de procurare şi conservare a unor insecte, crustacee, moluşte şi a altor nevertebrate sau a unor peşti, batracieni, reptile şi mamifere. S-ar putea alcătui şi ierbare, colecţii de seminţe etc. Trebuie mai multă preocupare, mai multă străduinţă pentru autoutilarea laboratoarelor cu mijloace proprii.

Şi atunci — revenind la lecţiile noastre — s-ar putea folosi din plin toate potenţele instructive pe care le oferă fiecare temă. Desfăşurate într-un cadru corespunzător, în prezenţa materialului didactic, lecţiile ar avea numai de cîştigat.

AL. I. VLADIMIR

RELIEF

PE NEGATIV

Perseverare diabolicum est

În manualul „Istoria României", pentru clasa a VIII-a, ediţia 1965, la pagina 177 erau reproduse autoportretele lui Theodor Aman şi Nicolae Grigorescu. În anul 1966, cînd manualul a fost retipărit, respectivele autoportrete au apărut la pagina 180, cu locul schimbat pe pagină, dar nu şi cu denumirea schimbată. Astfel că dedesubtul autoportretului lui N. Grigorescu scria „Theodor Aman", iar sub autoportretul lui Th. Aman — „Nicolae Grigorescu". E o greşeală de tipar care se poate înţelege şi scuza.

Ceea ce e mai greu de scuzat este faptul că aceeaşi greşeală apare, în aceeaşi formă, şi în ediţia 1967, la aceeaşi pagină 180, după ce s-a dat un nou bun de tipar la 7. I. 1967. E o întîmplare? S-ar putea să fie. Numai că în acelaşi manual se păstrează, şi după retipărirea din 1967, o altă greşeală. Autorii perseverează în a-l numi pe cel care a citit hotărîrea adunării de la Alba-Iulia cu privire la unirea Transilvaniei cu România Vasile Goldiş şi nu Goldiş, cum se chema el pe numele-i adevărat.

Errare humanum est, perseverare diabolicum.

BORIS GROSSU

Bătrînul Arhimede n-a greşit!

Elevii clasei a IX-a studiază la fizică, după cum bine se ştie, legea lui Arhimede: „Un corp cufundat într-un lichid este împins de jos în sus cu o forţă egală cu greutatea lichidului dezlocuit de acel corp". E o lege absolut riguroasă, pe care secolele n-au dărîmat-o.

Dar iată că tot elevii clasei a IX-a întîlnesc în manualul lor de fizică, la 4 pagini mai departe de pagina unde e prezentată legea lui Arhimede, cîteva probleme, de „aplicare" a acestei legi. O mostră: „Un corp de cupru cîntăreşte în apă 950 g. Cît va cîntări în aer şi în alcool?" Uimiţi, elevii se întreabă, mai ales după ce văd în manual şi rezultatele, care atestă că masa corpului de cupru are trei valori diferite, după cum se află în aer, în apă sau în alcool: „Să fi greşit bătrînul Arhimede? Un corp, oricare, e pînă într-atît de versatil încît îşi schimbă masa în funcţie de mediul în care se află?".

Liniştiţi-vă, dragi elevi! N-a greşit Arhimede, ci manualul, care, în loc să se refere la greutatea corpurilor, s-a referit la masa lor.

E. SIBIANU

FOILETON

Cotitura de 180 de grade

Ca în orice lucru mare, totul a pornit de la o idee: trebuie făcută o cotitură în munca directorilor de şcoli din Baia Mare. Aşa nu mai merge! — şi-au spus tovarăşii de la secţia de învăţămînt a oraşului. Trebuie să întreprindem ceva, să luăm o iniţiativă de să se ducă vestea. Şi dacă se poate, să realizăm ceva spectaculos şi durabil, ca să rămînă şi pentru posteritate. Care-i hiba ce se cere grabnic remediată? Asta-i: sînt prea puţine registre şi scripte în şcoală; directorii au de completat prea puţine formulare. Deci să mai fie cîteva. Îmbunătăţim astfel conţinutul muncii de îndrumare şi control.

Aşa s-au născut cele două volume (sic) ale unui registru de activitate al directorului de şcoală, care au şi fost de îndată tipărite la întreprinderea poligrafică din localitate. Un volum pentru planuri şi un alt volum pentru asistenţe la ore.

Dar şi pînă acum directorii aveau aşa ceva — veţi spune. Da, numai că pînă acum fiecare îşi întocmea, să zicem, planul de muncă săptămînal şi în mod operativ, pe o agendă de birou; consemna asistenţele la ore într-un caiet obişnuit sau chiar într-un registru pe care îl procura de la librărie. Acum, însă, totul se face pe hîrtie de cea mai bună calitate, volumele sînt legate în pergamoid albastru şi încrustate cu litere aurite. Înăuntru există multe capitole, rubrici, rubricuţe, frumos orînduite şi liniate. Înainte un caiet pentru asistenţe la lecţii costa doi-trei lei. Acum, „volumele" costă o sută de lei. Îmbunătăţirea este, deci, radicală!

Şi uite-aşa, de un an de zile, pe culoarele şcolilor băimărene pot fi zărite chipeşele tomuri albastre la subsuara fericiţilor lor purtători.

Iniţiativa aceasta fiind proiectată experimental pe doi ani, nu s-a putut încă ajunge la concluzii asupra eficienţei sale. (Nu vorbim de eficienţa economică, pentru că aceea a fost resimţită din plin de bugetul secţiei de învăţămînt). Deocamdată trebuie să ne mulţumim, deci, cu simple păreri. Iată cîteva:

O directoare firavă: Sîntem mulţumiţi că secţia se îngrijeşte de condiţia noastră fizică. Gîndiţi-vă ce antrenament facem zilnic manipulînd volumele care cîntăresc aproape două kilograme!

Un director tipicar: Încadrîndu-mă în toate tiparele şi completînd toate rubricile, simt că desfăşor o activitate creatoare.

O directoare adjunctă de curînd promovată în muncă: Mi-am învelit caietele în hîrtie roz. Prea îmi sînt proaspete în minte glumele colegilor la vederea... „registrului albastru".

Un director gospodar: Tii! Cîte cărţi din biblioteca şcolii aş fi legat cu pergamoidul ăsta!

Părerea noastră: ajung părerile de mai sus.

MIRCEA IONEL

Cum respectă şcoala contractul pe care l-a încheiat cu părinţii elevilor ?

Anul şcolar a adăugat noi clauze contractului tacit care se încheie între şcoală şi familie, clauze impuse de cerinţele mereu sporite ale instruirii şi educării elevilor. Sînt create cele mai bune condiţii pentru ca acest contract să poată fi respectat întocmai ? Se dovedesc utile, eficiente, căile folosite de şcoală în legătura sa cu familia, asigură ele unitatea de vederi şi de acţiune, frontul educativ comun ce trebuie realizat de aceşti doi factori ? Izbuteşte şcoala, prin conţinutul acţiunilor sale, să dezvăluie părinţilor sensurile multiple ale influenţei lor educative, să vină în sprijinul lor, operativ şi prompt, în fiecare etapă de dezvoltare a copiilor lor ? Despre aceste probleme, deosebit de importante în bunul mers al colaborării dintre şcoală şi familie, am discutat cu numeroşi pedagogi şi părinţi.

Nu se poate spune că în acest domeniu de activitate nu există căutări spre căi din ce în ce mai bune, că nu s-au găsit o seamă de modalităţi interesante de a-i atrage chiar şi pe părinţii mai indiferenţi.

Sînt şcoli, cum e bunăoară Liceul „Mihail Sadoveanu" din Capitală, Liceul din Comăneşti sau Liceul nr. 5 din Craiova, care au reuşit, prin antrenarea unor pedagogi, psihologi, medici sau jurişti cu experienţă, să facă din lectoratele pentru părinţi o adevărată şcoală. Sînt de asemenea numeroşi învăţători, profesori şi diriginţi care au găsit cheia spre inima părinţilor, făcîndu-i aliaţi de nădejde ai şcolii. Există numeroase exemple în care intervenţia şcolii, a pedagogilor săi a rezolvat situaţii dificile ivite în viaţa unor familii, situaţii ce dăunau bunei creşteri şi educări a copiilor.

Din păcate, însă, în colaborarea şcolii cu familia spiritul inovator, formele vii, eficiente, îşi fac loc mai greu. Persistă încă multă superficialitate, se mai organizează de multe ori acţiuni de mîntuială. Există încă în acest domeniu multă scriptologie inutilă. Faptul că unele organe de învăţămînt se interesează în primul rînd dacă se încheie cu regularitate procese-verbale după fiecare şedinţă cu părinţii l-a făcut pe unii directori şi diriginţi să considere că mai important e procesul-verbal, nu acţiunea în sine, şi, ca atare, dacă întrebi ce realizări s-au obţinut în activitatea cu părinţii ţi se prezintă registrul de procese-verbale de parcă acestea ar putea ţine locul muncii vii, eficiente.

Izbeşte, în multe locuri, monotonia tematicii expunerilor organizate pentru părinţi. La un liceu din raionul Mediaş în trimestrul I al anului şcolar trecut s-a tratat tema „Importanţa colaborării dintre şcoală şi familie" (vai de părinţii elevilor din clasa a XI-a, cărora 11 ani li s-a tot vorbit despre această importanţă !). În trimestrul al II-lea, e drept, subiectul s-a mai schimbat. S-a făcut o expunere despre „Rolul legăturii dintre şcoală şi familie". Lăsînd la o parte gluma, ne întrebăm ce lucruri noi pot comunica astfel de referate, cui pot folosi ele ? Şi uneori nici măcar nu le citeşte un profesor, ci sînt transmise de un difuzor agăţat pe peretele unei clase...

Iată ce ne spunea **Monica Macovei,** mama unui elev din clasa a V-a de la Şcoala generală nr. 172 din Bucureşti, despre lectoratele la care a participat : „Îmi amintesc cu ce interes am venit pentru prima dată la lectorat acum 5 ani, cînd copilul meu era în clasa I. Atunci a fost şi prima dezamăgire. Referatul nu ni se adresa nouă, celor care doream să ştim ceva despre problemele clasei I, ci tuturor părinţilor, cu nişte probleme pe care le cunoşteam şi fără să participăm la lectorat. În clasa a II-a am continuat să frecventez lectoratul din datorie faţă de şcoală, de învăţător. Culmea a fost că am auzit absolut acelaşi referat. Şi an de an, pînă acum, cînd copilul meu este în clasa a V-a, a fost tot aşa".

Aceeaşi superficialitate caracterizează uneori şi şedinţele cu părinţii pe clase. Nu o dată astfel de şedinţe se reduc la aceea că diriginţele ia catalogul şi înşiră notele obţinute de elevi (cu toate că părinţii le cunosc din carnetul de note şi din discuţiile individuale), oprindu-se din cînd în cînd asupra cîte unui elev cu admonestări ca : „Merge prost", „Copilul dv. e un leneş" etc. Se mai vorbeşte apoi cîte ceva despre ţinută, despre disciplină, se mai mustruluieşte cîte un părinte care nu ţine legătura cu şcoala — şi cu asta şedinţa s-a terminat. Cine dă acestor diriginţi dreptul de a-i umili în public, de a-i jigni chiar pe părinţii elevilor lor ? Nu numai nişte specialişti în educaţie, cum se presupune că sînt profesorii, dar şi simpli oameni de bun simţ îşi pot da seama că pe o asemenea cale nu se poate obţine nimic decît cel mult vrajbă între părinţii elevilor lăudaţi şi cei ai căror copii sînt taxaţi de „leneşi", „proşti", „incapabili" şi, pînă la urmă, animozitate între şcoală şi familie. De ce ne mirăm că în asemenea împrejurări se iscă certuri şi răfuieli între părinţi sau că, aşa cum ne relata prof. **Iancu Popescu** din Tîrgul Jiu, în şedinţele pe şcoală sau pe clase părinţii discută pe seama unor profesori de care nu sînt mulţumiţi ?

Nu de etichetări au nevoie părinţii în şedinţele organizate de şcoală care, mai mult ca lectoratele, sînt cadrul cel mai potrivit pentru discuţii deschise, prietenoase, ca între oameni care urmăresc acelaşi scop. În aceste şedinţe ei aşteaptă să audă sfatul şi îndrumările competente ale pedagogului, cuvîntul său, indicaţii concrete : ce măsuri să ia cu elevul care „merge prost" sau cu cel „leneş", ce să facă cu celălalt care „trage chiulul", cum să procedeze cînd apar influenţe proaste etc. Despre soluţiile concrete, operative şi eficiente care se impun într-un caz sau altul, despre problemele importante pe care le ridică clasa într-o etapă sau alta de muncă, despre ajutorul pe care poate familia să-l aducă şcolii se discută însă în unele şcoli prea puţin, sau chiar deloc. Sînt în schimb diriginţi care mai vin uneori cu „soluţii" ca acestea : „Daţi-i fiului dumneavoastră o sfîntă bătaie — ştiţi, noi n-avem voie în şcoală — şi vă garantez că o să se îndrepte".

Căi pentru îmbogăţirea tematicii lectoratelor şi şedinţelor pe clase, pentru găsirea unor forme mai vii, mai atractive de dezbatere a problemelor de instrucţie şi educaţie cu părinţii, pentru ieşirea din această monotonie şi rutină, se găsesc la îndemîna fiecărei şcoli, a fiecărui diriginte. Un sondaj care s-ar face periodic în rîndurile părinţilor ar aduce nenumărate sugestii în această privinţă. Pe baza unui asemenea sondaj, ne-a relatat prof. **Gheorghe Movilă,** directorul Liceului din Comăneşti, tematica lectoratului pentru părinţi organizat la şcoala respectivă s-a îmbogăţit cu multe subiecte care îi interesează în mod deosebit pe părinţi, ca de exemplu : „Responsabilitatea socială şi juridică a familiei", „Cum să-i îndrumăm ca părinţi pe copiii noştri în alegerea prietenilor" etc. Un procedeu bun am întîlnit şi la Şcoala generală nr. 164 din Bucureşti, care a pus la dispoziţia părinţilor un panou unde sînt periodic afişate recomandări de materiale pedagogice şi o cutie în care aceştia îşi pot comunica doleanţele, propunerile.

Din discuţiile purtate am aflat că pe părinţi îi preocupă încă multe probleme de educaţie pe care şcoala, din motive de neînţeles, întîrzie să le pună în discuţie. Majoritatea părinţilor simt nevoia să fie mai concret, mai sistematic îndrumaţi cînd copiii lor se află în faţa unor praguri. „Fetiţa mea a trecut în clasa a V-a — ne spunea ţesătoarea **Maria Giju** din Capitală — şi aş fi vrut ca la prima şedinţă pe clasă să ni se spună cum să le uşurăm copiilor noştri trecerea la învăţătura cu mai mulţi profesori. Nu s-a pomenit însă nimic despre aşa ceva". Ajustorul **Radu Albu,** de la Uzinele „23 August", are un băiat în clasa a X-a. A aflat de la el că „a fost repartizat" la secţia reală. „Ştiu că-i place matematica, dar este bun şi la limba română — spunea el. O fi oare cea mai potrivită secţie ? Nu-mi pot da seama. Este o problemă importantă pe care diriginţele, şcoala trebuia să o discute serios cu noi, părinţii, încă de anul trecut, dar n-a făcut-o".

O mentalitate pe cît de greşită pe atît de gravă. Nu numai că nu se discută cu părinţii despre dorinţa elevilor de a merge la o secţie sau alta, nu numai că nu li se fac cunoscute aptitudinile reale ale copiilor, dar aceştia sînt „repartizaţi" din oficiu, în loc să fie ajutaţi să-şi aleagă ei singuri secţia. Şi nu rareori, dacă se justifică în faţa părintelui „repartizarea" făcută, argumentele sînt de genul : „Copilul dumitale e mai slab, de aceea e la secţia umanistă". Dacă sînt părinţi — şi sînt destui — care ţin morţiş să aibă copiii la „real" şi apoi la politehnică, chiar dacă locul lor nu e acolo, atunci se fac vinovaţi şi acei diriginţi care, în loc să stea pe larg de vorbă cu părinţii despre problemele orientării şcolare şi profesionale, folosesc în acest domeniu metode administrative.

Şi la fel sînt tratate de aceşti diriginţi, atunci cînd nu sînt complet ignorate, o serie de probleme legate de relaţiile adolescentului cu mediul, de educaţia sexuală etc. În toate aceste probleme părinţii au nevoie de sfatul competent al unor oameni cu pregătire şi experienţă. Este de aceea îndreptăţit procedeul acelor şcoli care, departe de a ocoli asemenea probleme, le abordează cu seriozitate şi, atunci cînd au posibilitatea, invită să vorbească în faţa părinţilor, pentru a le elucida mai bine, medici, jurişti, psihologi sau folosesc, în scopul exemplificării, filme documentare şi artistice, diapozitive, materiale ilustrative.

Colaborarea cu familia nu trebuie să rămînă doar o cerinţă teoretică, un obiectiv pe care să-l trecem cu regularitate în fiecare plan de muncă, şi cu aceasta să considerăm că ne-am făcut datoria. Ea trebuie să devină o preocupare permanentă şi sistematică, o activitate organizată ştiinţific, în mod gradat şi diferenţiat, cu o metodică bine precizată.

★

Am ridicat aici doar cîteva aspecte ale colaborării şcolii cu familia. Socotim că cele semnalate de interlocutorii noştri pot constitui pentru şcoală, pentru pedagogi, un îndemn spre a medita la soluţii care să ducă la îmbunătăţirea activităţii în acest important domeniu al muncii didactice.

MONICA VERDEŞ

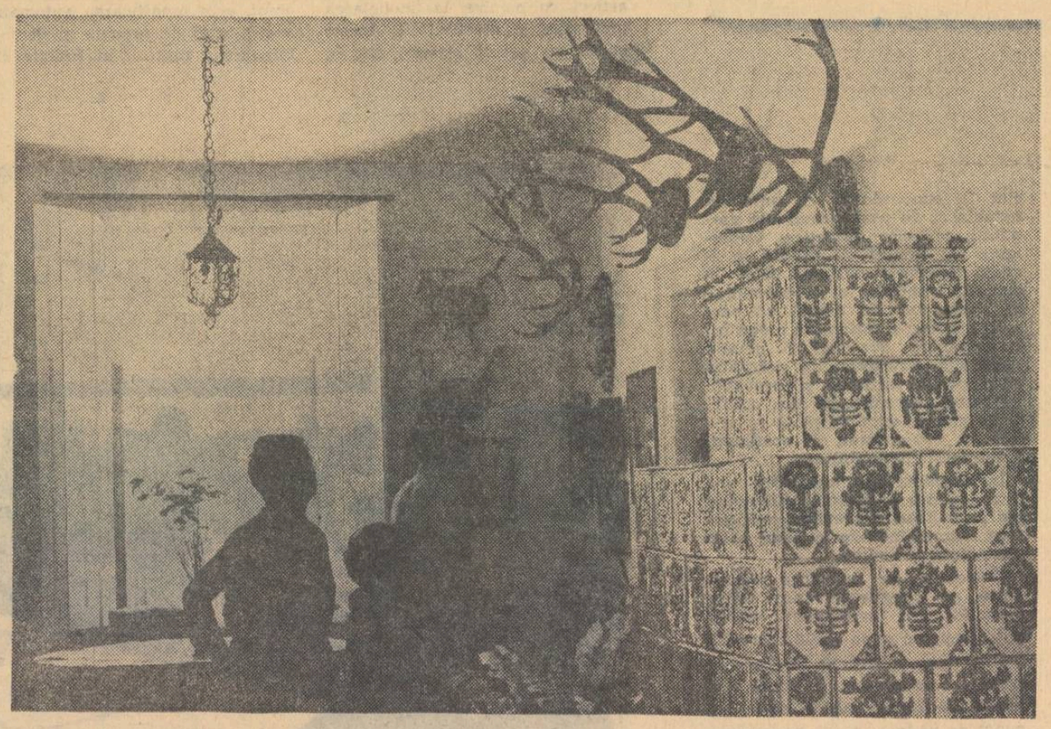

În vizită la Muzeul Octavian Goga din Ciucea

PE ORDINEA DE ZI

ADOLESCENŢA

Cunoaştem îndeajuns aspectele multiple şi complexe pe care le ridică adolescenţa ? Ne apropiem cu destulă înţelegere de ea, răspundem întotdeauna marii sale receptivităţi, setei sale de cunoaştere, de afirmare, găsim cele mai vii, mai potrivite metode în activitatea cu adolescenţii ? Ne întemeiem întotdeauna, în relaţiile cu adolescenţii, pe cunoaşterea psihologiei lor ? Acestea au fost cîteva din problemele dezbătute la simpozionul organizat recent la Craiova de către Institutul de ştiinţe pedagogice din Capitală, în colaborare cu baza de cercetări de curînd creată în acest oraş.

Participanţii la acest simpozion — profesori, diriginţi, directori, cercetători în domeniul pedagogiei şi psihologiei, secretari ai organizaţiilor U.T.C. din şcoli — au ascultat cu deosebit interes cîteva comunicări, rezultat al unor cercetări ample, care au prezentat o seamă de puncte de vedere în legătură cu problemele pe care le ridică adolescenţa în faţa şcolii, a pedagogilor.

Comunicarea **„Perspective ale orientării şcolare şi profesionale"** elaborată de dr. **Dumitru Salade,** director adjunct al Institutului de ştiinţe pedagogice, şi **prof. Romeo Dăscălescu,** secretarul ştiinţific al Institutului, a făcut cunoscute măsurile luate în ultimul an în vederea definirii unui sistem al orientării şcolare şi profesionale — introducerea în cîteva şcoli experimentale a psihologilor şcolari, înfiinţarea unor cabinete de orientare profesională la Bucureşti şi Cluj, programarea unor simpozioane tematice în aceste centre etc. — subliniind în continuare necesitatea de a se aprofunda cunoaşterea dinamicii profesiunilor în raport cu perspectivele economiei naţionale, de a se lărgi mijloacele de investigare a intereselor profesionale ale elevilor şi de a se accentua latura educativă a orientării lor. În legătură cu aceasta s-au menţionat cîteva măsuri ce trebuie luate în viitor : crearea de cadre specializate în ţară şi peste hotare, transformarea cabinetelor actuale în laboratoare de orientare şcolară şi profesională, organizarea unor centre interşcolare cu acest profil, ca şi constituirea unui organism central, de coordonare a activităţii în componenţa căruia să intre pedagogi, psihologi, medici, sociologi, economişti.

Interesantă prin menţionarea unor puncte de vedere care se înfruntă pe plan mondial în problema adolescenţei, ca şi pentru concluziile desprinse în urma unor cercetări şi sondaje întreprinse în diferite licee, asupra unui număr mare de adolescenţi, a fost expunerea prof. dr. **Ion Dumitrescu,** cercetător principal la baza de cercetări din Craiova, intitulată : **„Este inevitabilă «criza» în conduita adolescenţilor ?"** Pornind de la faptul că adolescenţa este un complex de factori constitutivi în care se împletesc în mod organic şi inseparabil factorul biologic cu cel psihologic şi sociologic, autorul a arătat că fenomenul de „criză" în conduita adolescenţilor nu este un fenomen general obligatoriu. El apare mai frecvent în condiţiile societăţii capitaliste, care frînează afirmarea personalităţii tinerilor, realizarea aspiraţiilor lor, generînd o atitudine refractară faţă de adulţi. În societatea socialistă, integrarea socială a adolescenţilor se realizează în condiţii considerabil mai favorabile, ca rezultat al condiţiilor social-economice şi al unei susţinute munci educative. Dacă apar totuşi fenomene de contradicţie — şi practica a dovedit că apar — ele se datoresc faptului că nu se ţine seama întotdeauna de specificul acestei vîrste, de cerinţele ei. Adolescenţii dovedesc receptivitate pentru acele forme de muncă educativă care corespund funcţiei de depăşire şi manifestă rezistenţă mai ales faţă de formele care merg în exclusivitate pe linia funcţiei de adaptare. În consecinţă — s-a subliniat în comunicare — este necesară stimularea funcţiei de depăşire şi evitarea tendinţelor de standardizare, menţinerea unui echilibru între cele două funcţii, individualizarea activităţii educative.

La rîndul ei, comunicarea **„Adolescenţa ca obiect al cercetării pedagogice",** prezentată de prof. dr. **Petre Bărbulescu,** şeful secţiei educative din Institutul de ştiinţe pedagogice, după ce a făcut o incursiune în cercetările efectuate în acest domeniu în ţară şi peste hotare, s-a referit la faptul că problema adolescenţei trebuie privită în lumina transformărilor ce apar la această vîrstă, determinînd o adevărată restructurare a personalităţii pe plan anatomo-fiziologic, psihologic, moral cetăţenesc şi social-politic.

Participanţii la discuţii au abordat, în cuvîntul lor, problemele pratice ale educaţiei adolescenţilor, combătînd unele forme învechite, unele mentalităţi depăşite care se mai manifestă în acest domeniu. S-a arătat bunăoară că în unele şcoli, ca şi în cadrul unor organizaţii U.T.C., se desfăşoară o activitate formală, care este departe de a răspunde interesului şi preocupărilor adolescenţilor. Unele planuri ale diriginţilor, ale secretarilor U.T.C., abundă în acţiuni monotone, la care tinerii vin doar din obligaţie. An după an se reiau teme foarte generale ca „Drepturile şi îndatoririle elevilor", „Importanţa disciplinei conştiente", „Importanţa regimului zilnic al elevului", „Cum înţeleg să-mi ajut colegul de clasă", „Importanţa păstrării avutului obştesc" etc., care se discută, în aceleaşi forme lipsite de orice atractivitate, din clasa a V-a pînă în clasa a XI-a. Nu e de mirare că adolescenţii nu manifestă nici un fel de interes pentru asemenea discuţii. În schimb, aşa cum a subliniat prof. **Viorica Ioniţă,** secretara Comitetului orăşenesc U.T.C., ei se arată deosebit de interesaţi cînd li se propun discuţii pe teme ca „Ce înţelegem prin fericire", „Ce înseamnă a fi modern", „Cum ne alegem prietenii", la care participă, fără mobilizare specială, în număr foarte mare.

Mai mulţi vorbitori printre care conf. **Const. Cioroianu,** prof. **Traian Nica,** prof. **Gh. Olaru** au arătat că iniţiativele elevilor, dorinţa lor de a organiza acţiuni care le-ar da prilejul să se afirme nu sînt luate întotdeauna în seamă, pentru că unii profesori nu le acordă suficientă încredere. Unii diriginţi, de pildă, nu-i lasă să pună singuri la cale o excursie de scurtă durată sau un spectacol pentru că „cine ştie ce se poate întîmpla", altii interzic organizarea reuniunilor de teamă că elevii vor dansa dansuri „decadente", sau fac la aceste reuniuni pe poliţaii, stricîndu-le tot gustul de distracţie. Nu o dată, în loc ca profesorii să se comporte ca nişte îndrumători cu mai multă experienţă, o fac pe dădacele sau, şi mai rău, calcă cu brutalitate peste sentimentele gingaşe, desfăcînd corespondenţa personală a adolescenţilor şi comentînd-o în faţa clasei, mustruluindu-i în plină cancelarie etc. Toate acestea, s-a arătat pe bună dreptate, nu fac decît să-i îndepărteze pe elevi, să-i facă să privească pe cei ce se comportă aşa cu neîncredere sau chiar cu ostilitate.

Abordînd problemele orientării profesionale, participanţii la discuţii au semnalat că şi în acest domeniu se întîlnesc multe aspecte formale. Se pierd mulţi studenţi încă din anul I, arăta prof. **Vasile Pupăză,** pentru că în şcoală n-au fost îndrumaţi cum trebuie, în funcţie de aptitudinile lor reale. „La începutul acestui an — a arătat conf. univ. **Gh. Stancoveanu** — unii studenţi de la matematică au cerut să treacă la filologie. Întrebaţi de ce au venit la facultatea de matematică dacă îi interesează literatura, au mărturisit că în liceu au fost repartizaţi «din oficiu» la secţia reală. Este de la sine înţeles că e vorba de necunoaşterea elevilor, de lipsă de spirit de răspundere".

O serie de vorbitori s-au referit la necesitatea unei mai bune pregătiri pedagogice şi psihologice a diriginţilor şi secretarilor U.T.C. care lucrează cu adolescenţii. În prezent nu există însă decît prea puţine materiale care să trateze problemele specifice adolescenţei, iar cele existente — originale sau în traducere — sînt insuficient popularizate. Ar fi bine să existe bunăoară un buletin de informare pedagogică care să fie difuzat în licee şi din care cadrele didactice să se poată documenta. S-a cerut de asemenea ca „Revista de pedagogie" să informeze mai larg cititorii asupra discuţiilor ce se poartă pe plan mondial în problemele adolescenţei.

Iniţiativa Institutului de ştiinţe pedagogice şi a bazei de cercetări din Craiova de a pune în dezbatere o temă atît de importantă ca adolescenţa s-a dovedit rodnică. Schimbul de opinii pe care l-a prilejuit simpozionul va îndemna cu siguranţă pe cei ce au participat la el să mediteze mai adînc la problemele discutate şi să înfăptuiască munca în rîndurile adolescenţilor.

M. ROBEA

Un consens general – calitatea

(Urmare din pag. 1-a)

Capacitatea profesională trebuie să primeze

Competenţa trebuie să primeze, au fost de părere toţi vorbitorii, atunci cînd este vorba atît de promovarea în funcţii, cît şi de transferarea cadrelor didactice. Aceasta, şi nu altul, este criteriul cel mai important prin care se asigură obiectivul esenţial al învăţămîntului — buna pregătire a elevilor. Promovarea sub orice aspect — trecerea de la sat la oraş, din localităţi mici în localităţi mari, de la o şcoală de 8 ani la un liceu, de la o şcoală mică la o şcoală mare — se impune să aibă la bază un criteriu care să stimuleze perfecţionarea profesională continuă. Ca atare, hotărîtoare ar trebui să fie aici competenţa, capacitatea profesională. Tov. **Simion Toma** consideră chiar că ar fi îndreptăţit şi un spor de salarizare pentru predarea la clasele mari. Desigur că, aşa cum arăta tov. **Maria Mitrică,** directoarea Şcolii generale nr. 2 (care nu a susţinut această propunere) în orice loc s-ar afla, catedra impune o activitate de calitate şi nu putem să admitem că în şcolile mici sau la clasele mici se duce o activitate de calitate redusă. Dar, aşa cum a subliniat majoritatea participanţilor, criteriul calităţii, al competenţei în promovarea cadrelor se bazează pe faptul că atît trecerea de la o şcoală mică la o şcoală mare, cît şi trecerea de la clase mici la clase mari sau dintr-o localitate mică într-una mare presupune complicarea activităţii instructiv-educative, ceea ce cere un plus de experienţă şi capacitate. Predarea matematicii la clasa a XI-a, de pildă, nu-i tot una cu predarea ei la clasa a V-a, după cum nici predarea istoriei literaturii nu-i tot una cu predarea lecturii literare. O dovedeşte, între altele, şi faptul că sînt destule cadre didactice care ocolesc clasele mari, din pragul bacalaureatului şi al admiterii în facultate, pe motiv că le dau mai multă bătaie de cap.

Susţinînd ideea primatului capacităţii profesionale, tovarăşul **Ştefan Iacob,** lector la I.P.C.D. Braşov, a insistat asupra necesităţii de a se da o atenţie sporită pregătirii pedagogice a viitoarelor cadre didactice şi de a se manifesta o exigenţă mai mare la admiterea în institutele pedagogice.

Referindu-se la promovarea în muncă, participanţii la discuţii au atins şi reversul acesteia. Ei şi-au arătat nedumerirea pentru faptul că nu se aplică măsuri eficiente cînd se constată incapacitatea, incompetenţa profesională. Critica este bună — spunea tovarăşul **Alexandru Găvenea,** directorul I.P.C.D. Braşov — dar nu trebuie să rămînem la ea. Cînd un profesor nu-şi face datoria, cînd munca lui la clasă este evident necorespunzătoare, confirmată ca atare de organele de control, să se poată lua măsuri care să pună capăt unei situaţii anormale ca aceasta.

Discuţiile s-au oprit şi la condiţiile ce trebuie create pentru informarea în specialitate a profesorilor. Răgazul pentru studiul individual a fost o dorinţă unanim exprimată. Vreau — spunea tov. **Magda Illi,** directoarea Şcolii generale nr. 15 — să am timp să citesc, şi totodată să am materialul de specialitate pe care să fac propriile mele sublinieri şi adnotări. Or, acest material se editează în tiraje prea mici. Aş dori apoi — a adăugat ea — să pot citi cursurile ce se predau acum la facultatea pe care am absolvit-o cu ani în urmă, pentru a mă pune la punct cu ceea ce ştiinţa a adus nou între timp.

Condiţii pentru o îndrumare efectivă

Problema informării continue în specialitate se pune, desigur, şi cînd e vorba de corpul de control — au observat, pe bună dreptate, vorbitorii. Referindu-se la faptul că se întîmplă ca unii inspectori să obţină rezultate slabe la examenele de grad, tov. **Alexandru Găvenea** a adus în discuţie situaţia care se constată frecvent la secţiile de învăţămînt. Inspectorii sînt uneori copleşiţi cu atîtea sarcini pe care sfatul le are în alte sectoare decît învăţămîntul, cu atîtea sarcini administrativ-gospodăreşti şi, pe de altă parte, cu o atît de interminabilă activitate de birou, pentru alcătuirea de rapoarte, informări, situaţii, evidenţe, etc., etc., încît tocmai munca de specialitate, pentru care a fost creată funcţia lor, este lăsată la urmă. Şi atunci este de aşteptat ca şi informarea prin studiu individual să fie neglijată, şi ca atare să se ajungă la o rămînere în urmă.

În perioadele în care sfaturile populare au probleme deosebite în agricultură, de exemplu, concentrează forţele lor spre acest sector. Cum inspectorii şcolari sînt forţe ale sfatului, sînt şi ei mobilizaţi pentru rezolvarea sarcinilor din acest sector. Şi învăţămîntul „mai aşteaptă". Vine altă dată un moment cînd sporesc sarcinile în alt domeniu şi învăţămîntul iar aşteaptă. Pe lîngă acestea, analiza activităţii secţiilor de învăţămînt o fac oameni care nu cunosc problemele şi sarcinile din acest domeniu. De aceea promovarea elevilor a fost mult timp privită ca o sarcină de plan, activitatea profesorilor, a şcolilor, fiind judecată după procentul elevilor promovaţi. Urmarea — note mari, ca să treacă şi cei ce nu merită. Discuţiile au confirmat cele constatate de noi la secţia de învăţămînt a oraşului. Inspectorii nu-şi vedeau capul de treburi. Erau înecaţi în lucrări de birou, situaţii şi evidenţe, pe care urma să le împartă apoi cu dărnicie, la cerere, în dreapta şi în stînga. Necesitatea ca organele de învăţămînt locale să nu mai fie antrenate în rezolvarea sarcinilor din alte sectoare, sau în lucrări mărunte şi uneori inutile de birou, a fost subliniată de toţi vorbitorii.

★

În cursul discuţiei s-au atins desigur şi alte aspecte ale activităţii şcolare, în legătură cu care vorbitorii au făcut propuneri.

Tov. **Magda Illi** s-a referit la folosul pe care l-ar avea pentru fiecare profesor, în predarea specialităţii sale, publicarea tuturor programelor unei clase într-un singur volum. În prezent profesorul de o anumită specialitate nu ştie ce se predă elevilor săi la alte materii, pentru că, neavînd la îndemînă programa, nu este tentat să o consulte. Avînd într-un volum programele unei clase, el cercetează cu siguranţă şi alte specialităţi şi, în orice caz, specialităţile înrudite cu obiectul său, pentru a vedea ce date din celelalte lecţii îi pot folosi lui în predare. S-ar contribui astfel la realizarea legăturii între specialităţi care, ştiut este, consolidează cunoştinţele şi le aprofundează. Tipărirea programelor pe clase ar contribui şi la eliminarea a tot ceea ce încarcă fără folos lecţiile.

Tov. **Valentin Georgescu** s-a referit la manualele unice, apreciind că ele nu constituie o soluţie potrivită pentru asigurarea unui nivel ridicat al pregătirii elevilor. Existenţa mai multor manuale aprobate de minister, din care profesorul să poată alege, ar stimula pe autori să creeze lucrări mai valoroase.

Referindu-se la faptul că a şti să înveţe este pentru elevi o condiţie importantă pentru însuşirea cunoştinţelor, tovarăşele **Maria Tăcutu,** învăţătoare emerită şi **Maria Mitrică** au propus ca în clasele I şi a II-a să se rezerve a patra oră din program pentru pregătirea lecţiilor la şcoală, sub îndrumarea învăţătorului, iar în clasele mai mari profesorii să dea elevilor, în cîteva ore afectate special, indicaţii pentru modalitatea de a se pregăti, de a învăţa la fiecare obiect în parte. Totodată, au propus să se elaboreze şi pentru părinţi indicaţii tipărite în broşuri, după care ei să se orienteze în sprijinul pe care-l dau acasă copiilor lor.

Tovarăşa **Valeria Matei,** directoarea Şcolii generale nr. 6, a vorbit despre necesitatea unei mai strînse colaborări între Ministerul Învăţămîntului şi Ministerul Comerţului Interior pentru organizarea unor centre de difuzare a materialului didactic şi pentru crearea de magazine în care să se vîndă deşeuri de la întreprinderi (sîrme, plăci din metal, material plastic etc.) de unde şcolile să poată achiziţiona cele necesare activităţii practice cu elevii în cercuri.

★

Problemele pe care le-au ridicat participanţii la discuţie, precum şi propunerile lor vin într-un moment în care forurile învăţămîntului sînt intens preocupate de găsirea soluţiilor prin care să ridice nivelul învăţămîntului. Ele sînt, cu atît mai mult, binevenite.

Au început alegerile în grupele sindicale

În grupele sindicale din școli au început zilele acestea adunările generale de dări de seamă și alegeri — prilej de analiză multilaterală a activității întregului colectiv. În fiecare an, cu ocazia acestui bilanț, munca fiecărui membru de sindicat și îndeosebi a biroului grupei sindicale trece prin filtrul criticii și autocriticii. Dezbaterile din cadrul adunărilor sînt de cele mai multe ori oglinda fidelă a climatului sănătos, favorabil îmbunătățirii continue a procesului de învățămînt și a perfecționării profesionale.

Un asemenea exemplu de dezbateri rodnice ni l-a oferit adunarea grupei sindicale de la Școala generală nr. 97 din raionul N. Bălcescu. Darea de seamă prezentată de biroul grupei sindicale a trecut în revistă realizările obținute de școală și de oamenii ei, subliniind, cum este și firesc, contribuția adusă de organizația sindicală la sporirea eficienței muncii instructiv-educative. Mai mulți participanți la dezbateri — printre care *D-tru Buzoianu, Alex. Iacob, Elena Ivan* și *Vladimir Gheorghiu*, directorul școlii — au reliefat necesitatea întăririi frontului comun al cadrelor didactice pentru realizarea sarcinilor principale privind instruirea și educarea elevilor. În perioada analizată, colectivul școlii a dat dovadă de o mare putere de mobilizare a forțelor sale pentru rezolvarea problemelor care i-au stat în față. Este nevoie, au arătat vorbitorii, ca și în acest școlar să se realizeze o asemenea comunitate de vederi și unitate de eforturi. Atenția trebuie îndreptată în mod deosebit asupra pregătirii elevilor din clasele a VIII-a, care au nevoie de o îndrumare mai stăruitoare și mai eficientă pentru a absolvi școala cu rezultatele cele mai bune.

Un lucru meritoriu realizat de organizația noastră sindicală, a arătat tov. *Elena Bîrsan*, este împărțirea echitabilă a sarcinilor obștești. Trebuie avut însă în vedere că fiecare om poate duce la bun sfîrșit sarcina pe care o are numai dacă este sprijinit de ceilalți membri ai colectivului. Sindicatul este cel care trebuie să creeze condițiile propice unei strînse colaborări între toți oamenii școlii. Și pe viitor atenția biroului grupei sindicale trebuie să se îndrepte spre promovarea și dezvoltarea spiritului tovărășesc în muncă. Opinia sănătoasă de critică și autocritică principială care s-a creat, de pildă, în dezbaterea problemelor profesionale, a lecțiilor deschise, trebuie menținută și pe viitor.

Dezvoltarea în rîndul cadrelor didactice a unei atitudini înaintate față de muncă a fost asemenea o problemă viu discutată de participanții la adunarea generală. Organizația sindicală trebuie să-și spună mai hotărît cuvîntul în problema respectării cu strictețe a programului de muncă și întărirea disciplinei muncii, au subliniat în legătură cu această problemă *Valeria Bițâ, V. Gheorghiu* și alții. În acest sens se impune lichidarea totală a întîrzierilor la clasă și a absențelor nemotivate.

Un loc însemnat în dezbaterile din cadrul adunării generale a fost ocupat de activitatea cultural-educativă desfășurată de către grupa sindicală. Au fost apreciate ca interesante unele acțiuni întreprinse anul trecut în scopul ridicării nivelului de cultură generală al membrilor de sindicat, cum ar fi seara literară „Miturile în poezia lui Lucian Blaga", expunerea însoțită de proiecții, „Frescele de la Tassili", audițiile de muzică clasică și contemporană. Asemenea acțiuni vor continua și în acest an, prima fiind dedicată teatrului lui Eugen Ionescu. Subliniind buna orientare în alegerea temelor—de obicei oglindind fenomene literare și artistice noi, controversate sau mai puțin cunoscute — prof. *E. Rujan* a propus să se organizeze și o expunere despre pictura modernă, însoțită de proiecții și care să fie realizată cu sprijinul unor competenți critici de artă. De asemenea, s-a propus ca grupa sindicală să inițieze vizite la expoziții, excursii documentare etc.

În partea a doua a adunării generale s-a trecut la alegerea noului birou. Cu discernămînt și exigență, membrii grupei sindicale au luat în discuție fiecare propunere. A fost acordat votul unanim celor mai buni membri de sindicat, celor care muncesc cu pasiune, oameni care se bucură de un binemeritat prestigiu în școli datorită pregătirii lor profesionale și calităților lor etice. Prin cuvîntul organizatorului de grupă, prof. *Elena Bordea*, biroul nou ales și-a schițat liniile directoare ale viitoarei activități. Propunerile făcute de membrii de sindicat și sarcinile trasate de organele sindicale superioare vor fi jaloanele unei munci rodnice, menite să contribuie la ridicarea continuă a eficienței muncii din școală.

M. I.

Pe scena celui de-al VIII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori

Corul sindicatului învățămînt din Galați

Continuă să se desfășoare ultimul act al amplei întreceri care reunește mii de artiști amatori de pe tot cuprinsul țării. Duminică, pe scena finalei celui de al VIII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori s-a prezentat și corul Sindicatului învățămînt din Galați.

Corul dascălilor gălățeni a împlinit de curînd 20 de ani de existență. El și-a format un binemeritat prestigiu în oraș și regiune pentru prodigioasa activitate obștească depusă, pentru numeroasele spectacole de un ridicat nivel artistic prezentate în acest răstimp.

Pe scena concursului au cîntat și unii din cei care cu 20 de ani în urmă au participat la prima repetiție. Cu aceeași emoție ca și la debut, duminică au urcat pe scenă învățătorul pensionar Constantin Petrache, educatoarea pensionară Ecaterina Seceră, profesorul de matematici Constantin Crețeanu și învățătorul Tache Avramescu, amintindu-și de zilele înjghebării corului, de greutățile și stîngăciile inerente începutului. De atunci, însă, corul s-a consolidat, cîntecul de viață nouă, interpretat mereu mai frumos, a răsunat pe scenele teatrelor și estradelor din orașe sau pe cele de la căminele culturale din cele mai îndepărtate colțuri ale regiunii. Activitatea obștească a corului și nivelul artistic interpretativ atins, au făcut ca acestei formații să i se încredințeze cinstea de a inaugura spectacolul prezentat pe scena finalei de artiștii amatori din regiunea Galați. Coriștii au interpretat maiestuosul cîntec „Glorios partid" de Mircea Neagu, corul robilor din opera „Nabucodonosor" de Giuseppe Verdi și „Mocăncuța", prelucrare folclorică de Ioan Voicu, demonstrînd vigoare și finețe, forță și duioșie.

Profesorul emerit Ioan Voicu, de la Liceul pedagogic din Galați, este unul din cei mai vechi membri ai formației și dirijorul corului de peste 15 ani. Pe lîngă activitatea lui de dirijor, profesorul Voicu este și un pasionat culegător de folclor din bogata zonă a Vrancei. De altfel, o culegere de folclor, alcătuită de el împreună cu învățătorul Tache Avramescu, a apărut sub îngrijirea Casei regionale a creației populare Galați. Prelucrările profesorului emerit Ioan Voicu au intrat în repertoriul permanent al corului, fiind deosebit de apreciate atît de colegii săi coriști, cît și de publicul spectator.

La spectacol, corul Sindicatului învățămînt din orașul Galați a primit o răsplată mult prețuită: aplauzele călduroase ale sălii, care au răsunat ca o recunoaștere a îndelungatei și rodnicei sale activități.

MIRCEA NICOLESCU

CIBERNETICA ȘI EDUCAȚIA

Prof. univ. EDMOND NICOLAU

Una din cele mai semnificative trăsături ale dezvoltării actuale a ciberneticii se situează în domeniul educației. Fără îndoială, încă din perioada cînd Norbert Wiener elabora principiile ciberneticii și stabilea o primă definiție a acesteia se contura faptul că procesul de instruire are o serie de aspecte legate de transmiterea informației, bucla de reacție închizîndu-se în sistemul instructiv în momentul examinării. Mai recent, o serie de experiențe realizate în diferite țări au arătat posibilitatea utilizării calculatoarelor electronice și a altor mașini specializate pentru instruirea programată.

Cu prilejul celui de al V-lea Congres internațional de cibernetică desfășurat în această toamnă la Namur (Belgia), congres care a reunit peste trei sute de oameni de știință din 32 de țări și a constituit o amplă trecere în revistă a direcțiilor și tendințelor actuale de dezvoltare a ciberneticii, s-au făcut referiri multiple, pe planuri foarte diferite, la implicațiile acesteia pe tărîmul educației. Cele mai importante lucrări elaborate în ultimul timp în domeniul biociberneticii, bunăoară, pot fi grupate în jurul a două probleme fundamentale — recunoașterea formelor și învățarea — ambele intrînd în sfera mai largă a temei denumite „inteligențe artificiale". La congres, problema învățării (learning problem) a fost analizată pe un front larg. Cercetătorul maghiar L. Kalmar, de pildă, s-a referit la învățarea de tipul reflexului condiționat, care se bazează pe memorarea unor probabilități condiționate, în timp ce specialistul englez G. Pask a abordat problemele învățării cu instructor, în care este implicat un sistem de răsplată și sancționare. Idei demne de reținut au cuprins comunicările făcute de T. Oniga (Brazilia), cu privire la învățarea realizată prin anumite forme de extrapolare, pe care autorul respectiv le consideră drept funcții creatoare ale creierului și de D. Stogg (S.U.A.) despre învățarea prin înțelegere rațională. Dintre studiile elaborate de cercetătorii din țara noastră au fost prezentate la congresul de cibernetică, în secția care a dezbătut problemele învățăturii, lucrarea Marianei Beliș privind învățarea bazată pe experimentarea mentală și lucrarea elaborată de C. Bălăceanu, E. Baliff-Negulici și semnatarul acestui articol cu privire la modelarea motivației și afectivității. Aceste studii au stîrnit interes, atît în cadrul dezbaterilor generale cît și al discuțiilor individuale cu cercetătorii din diferite țări.

În strînsă legătură cu problema învățării se află studiile cibernetice asupra memoriei. Dintre acestea se remarcă cercetările întreprinse de omul de știință francez J. Sauvan cu privire la „memoriile active", care pot fi considerate drept adevărate modele ale memoriei biologice.

Creșterea capacității de „memorare" și a flexibilității, respectiv a capacităților de adaptare ale calculatoarelor electronice, dă astăzi posibilitatea elaborării unor programe de învățare, de recunoaștere a formelor, de clasificare, de generalizare etc. Caracteristica acestor programe este faptul că pentru rezolvarea anumitor probleme logice nu se explorează integral spațiul soluțiilor în scopul găsirii celei optime — din pricina numărului mare de încercări care ar trebui efectuate într-un asemenea caz — ci o analiză parțială a căilor și etapelor de urmat, combinată cu o serie de reguli ingenioase de selectare a acestora pe baza informației cîștigate din încercările precedente. Programe de acest tip, elaborate în Uniunea Sovietică și în Statele Unite au scos în evidență că mașinile electronice au posibilitatea de a-și îmbunătăți singure performanțele prin evaluarea acțiunilor precedente și a calității strategiei alese. Întreagă această concepție își găsește aplicații directe pe planul construcției mașinilor care învață și care ajută la învățat (learning and teaching systems). Considerînd procesele de învățare și percepție ca mecanisme de calcul și nu ca simple elemente de înregistrare a unor date, specialiști cum sînt, de pildă, Gordon Pask (Anglia) și Oliver Welss (S.U.A.) au realizat mașini care condensează materialul în structuri de calcul ierarhizate, ce stau la baza proceselor de recunoaștere a unor elemente și de formare a reprezentărilor.

Deosebit de important este aspectul interacțiunii dintre omul care învață și mașina care îl ajută să învețe. Pe acest plan Soubies-Camy (Franța) a analizat posibilitatea interacțiunii de adaptare a mașinii în raport cu omul, prin modificarea automată a strategiei de predare și de interogare a mașinii în funcție de posibilitățile receptive ale subiectului care lucrează cu ea, iar Patrik Meredith (Anglia) și Renza Beltrame (Italia) s-au ocupat de aspectele comunicării între om și mașină din punct de vedere al adaptării limbajelor și a constanțelor în timp a diferitelor sisteme.

Progrese importante s-au realizat în ultimul timp în domeniul adîncirii metodologiei educației cibernetice, în strînsă legătură cu perfecționarea continuă a mașinilor electronice de învățat, deschizîndu-se perspectiva trecerii de la experimentări la proiecte-pilot și chiar la programe de generalizare. Un asemenea proiect-pilot, bazat pe o metodologie complexă, este cel intitulat PLATO, care prevede instruirea simultană a unui grup de studenți ce au cu toții acces la un mare calculator electronic, care pe baza unui procedeu științific de împărțire a timpului permite efectuarea simultană a mai multor programe.

Progrese interesante s-au obținut și prin aplicarea pedagogiei cibernetice în domeniul instruirii copiilor. Un experiment urmărit pe parcursul a zece ani de un grup de psihologi americani a arătat că prin utilizarea unor mașini electronice de tip special timp de un sfert de oră pe zi, copii de 3—4 ani au învățat în decurs de circa patru luni să scrie și să citească. Merită subliniat și faptul că, urmăriți în continuare de-a lungul anilor de școlaritate, elevii la baza pregătirii cărora s-au aflat asemenea programe cibernetice s-au clasat aproape întotdeauna în fruntea claselor din care fac parte.

În legătură cu perspectivele dezvoltării pedagogiei cibernetice se impune o subliniere pe care au reliefat-o și concluziile Congresului internațional de cibernetică din acest an. Este vorba de rolul specific al profesorului în cadrul procedeelor cibernetice de instruire; profesorul devine un programator, conlucrînd în echipă împreună cu psihologi, ciberneticieni și alți specialiști. Noile funcții nu diminuează ci, dimpotrivă, amplifică ponderea contribuției profesorului la procesul de învățare, solicitîndu-i totodată o pregătire de specialitate superioară.

Cercetările actuale, aflate abia în stadiul experimental, privind aplicațiile ciberneticii în educație, prefigurează perspective deosebite în ceea ce privește perfecționarea procesului de învățare și prin aceasta posibilitățile unor uriașe acumulări de inteligență puse în slujba progresului omenirii.

Eficiența învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

tarea învățămîntului în țările africane (planul Adis-Abeba), planul de douăzeci de ani de dezvoltare a învățămîntului din țările asiatice (planul Karaci) și planul de zece ani de dezvoltare a învățămîntului din țările Americii Latine (planul Santiago).

Cercetări de economia educației se desfășoară astăzi în țările socialiste, în S.U.A., în Anglia, în Republica Federală a Germaniei etc.

Și la noi în țară au fost întreprinse, începînd încă din anul 1958 o serie de studii care aveau în vedere dezvoltarea învățămîntului în raport cu necesitățile dezvoltării economiei (vezi Miron Constantinescu, „Unele probleme metodologice ale sociologiei învățămîntului", din „Teorie și metodă în științele sociale", vol. III, Editura politică, 1966).

În cadrul Institutului de științe pedagogice a fost organizat recent sectorul „Organizarea și eficiența social-economică a învățămîntului". Colectivul de cercetători al acestui sector, format din pedagogi, sociologi și economiști, va desfășura cercetări cu privire la organizarea și conducerea învățămîntului (sistemul de învățămînt, organizarea teritorială a învățămîntului, organizarea internă a instituțiilor de învățămînt etc.), la planificarea învățămîntului, la randamentul social, economic și pedagogic al învățămîntului, la pregătirea cadrelor didactice etc. Planul sectorului prevede dezbateri pe probleme ca: „Planificarea învățămîntului", „Cercetările de sociologia învățămîntului — factor al sporirii eficienței învățămîntului", „Randamentul învățămîntului", „Economia învățămîntului" etc. În vederea însușirii metodelor moderne de cercetare a acestor probleme se studiază cu atenție experiența acumulată pînă în prezent în acest domeniu pe plan mondial și național. La dezbateri, pe lîngă cercetătorii institutului vor fi invitați și specialiști de la alte instituții care au preocupări similare.

Totodată, sectorul a luat în cercetare tema „Sistemul de pregătire a cadrelor didactice — factor al sporirii eficienței învățămîntului". Cercetarea își propune să realizeze o analiză complexă a situației actuale a pregătirii cadrelor didactice pentru primele clase ale învățămîntului general (învățători) și să formuleze propuneri cu privire la un sistem mai eficient al formării lor. În acest scop se va întreprinde un studiu comparativ al sistemelor de pregătire a cadrelor didactice în principalele țări ale lumii și va fi valorificată experiența pozitivă a învățămîntului pedagogic românesc. Vor fi studiate de asemenea cerințele ce se pun față de profesia de învățător în raport cu rolul actual și de perspectivă al învățămîntului și în raport cu rolul învățătorului în viața socială, se vor întreprinde cercetări privind situația pregătirii învățătorilor pe scara națională, precum și anchete de sociologia învățămîntului cu privire la pregătirea, activitatea profesională și obștească, ca și poziția socială a învățătorilor în cîteva unități reprezentative din țară (școli, sate, colective didactice etc). Se va lua în studiu în același timp influența sistemului de recrutare a elevilor în liceele pedagogice și a sistemului de repartizare a absolvenților acestor licee asupra eficienței învățămîntului și se va întreprinde un studiu multilateral al conținutului învățămîntului pedagogic spre a stabili în ce măsură obiectele de cultură generală și cele de specialitate sînt în concordanță cu sarcinile actuale și de perspectivă ale pregătirii cadrelor didactice. Cercetarea va urmări să scoată la iveală rezervele existente chiar în actualul conținut al învățămîntului pedagogic de natură să permită lărgirea și adîncirea pregătirii învățătorilor, acordînd o atenție deosebită sistemului de pregătire pedagogică teoretică și practică. Pe baza cercetării se vor stabili unele măsuri experimentale cu privire la organizarea și conținutul învățămîntului pedagogic.

În desfășurarea cercetării vor fi consultate colectivele didactice ale unor licee și institute pedagogice, organizîndu-se în acest scop consfătuiri periodice.

Colectivul de cercetare bazîndu-se pe experiența unor cadre didactice din învățămîntul pedagogic precum și pe unele cercetări preliminare, consideră că învățămîntul pedagogic trebuie și poate să devină mai eficient din punct de vedere social, pedagogic și economic, că în cadrul acestui învățămînt se găsesc rezerve care pot fi valorificate în vederea perfecționării sistemului de pregătire al învățătorilor.

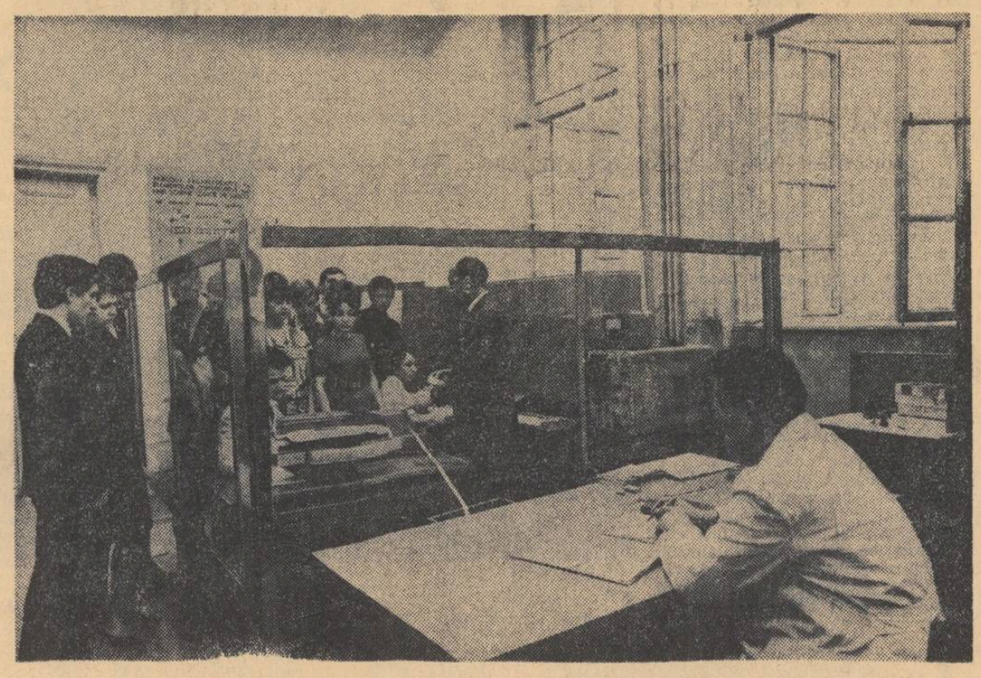

La Centrul de calcul economic și cibernetică economică din București.

ȘTIRI

Secția de învățămînt a Capitalei a inițiat recent organizarea unor consultații pentru elevii de la cursurile fără frecvență. Aceste consultații se vor da de către profesori de specialitate, la o serie de obiecte ca limba română, matematică, chimie, fizică.

★

Întreprinderea cinematografică a orașului București oferă elevilor posibilitatea de a-și procura abonamente cinematografice. Aceste abonamente oferă elevilor prioritate în procurarea biletelor de intrare la oricare cinematograf care programează filme recomandate fie de școală fie prin lista publicată în fiecare săptămînă în afișul repertoriului cinematografic. Elevii care posedă abonament își pot procura bilete la prețul de 1 leu pentru spectacolele de Duminică dimineața (pînă la ora 16). Abonamentul cinematografic școlar care se procură de la difuzorii voluntari din școli sau direct de la cinematograf participă la tragerile trimestriale cu premii.

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE BUCUREȘTI

anunță

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — sectorul „Învățămînt profesional și tehnic".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Filiala Iași.
1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — sectorul „Educația adulților".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — sectorul „Istoria pedagogiei universale".
1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie — sectorul „Activități pionierești".
1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie — sectorul „Educația în școala generală".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — sectorul „Educația în liceu".
1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — sectorul „Bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei".
1 cercetător stagiar cu peste 3 ani vechime — specialitatea pedagogie — sectorul „Bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei".

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Serviciul de personal al Institutului din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, pînă la data de 25 noiembrie 1967.

OPERA ROMÂNĂ

anunță următoarele spectacole de balet pentru elevi: „Coppelia" de Leo Delibes: 26 noiembrie 1967, ora 11, „Prinț și cerșetor" de Laurențiu Profeta (după romanul lui Mark Twain), 27 noiembrie 1967, ora 19,30, „Romeo și Julieta" de Serghei Prokofiev, 28 noiembrie 1967, ora 19,30.

Școlile pot procura bilete cu preț redus adresîndu-se direct la casa teatrului din b-dul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 70—72, telefon 13.18.57, zilnic între orele 10—13 și 17—19,30.

CENTENAR 1867—1967

LICEUL „V. ALECSANDRI" Galați anunță foștii profesori și absolvenți că sărbătorirea centenarului școlii va avea loc în ziua de 26 noiembrie 1967.

ANUNȚ

Liceul nr. 1 „George Bacovia" (fost Liceul de băieți) din orașul Bacău serbează la 17 decembrie 1967 un secol de la înființare.

Foștii elevi și profesori sînt invitați la festivitate și rugați a anunța participarea și numărul de persoane pînă la data de 1 decembrie a.c. pe adresa liceului, str. Cuza Vodă nr. 8, Bacău.

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu
Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă:

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Riloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac zgomot la manipularea perdelei.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 922
Vineri 24 nov. 1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

din 5-6 octombrie 1967

Măsuri cu ample implicații în domeniul pregătirii viitoarelor cadre ale economiei și culturii

Fundamentate pe experiența bogată acumulată în cei douăzeci de ani de dezvoltare planificată a economiei noastre naționale, trasînd jaloanele de viitor în procesul continuu de desăvîrșire a construcției socialiste, Proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României, precum și Principiile de bază ale îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale — documente adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5—6 oct. a.c. — au o deosebită importanță pentru toate domeniile vieții economice, sociale și spirituale ale poporului român.

„Întregul ansamblu de măsuri pentru perfecționarea conducerii și planificării — precizează Proiectul de Directive — urmărește ridicarea continuă a eficienței economice, principiu fundamental al activității în industrie, construcții, agricultură, transporturi, circulația mărfurilor, în toate ramurile și întreprinderile. Fiecare activitate economică, oriunde s-ar desfășura, trebuie să corespundă unor nevoi reale, să asigure recuperarea cheltuielilor sociale, să fie rentabilă, să contribuie la înfăptuirea reproducției lărgite". Realizarea acestui important obiectiv al activității economice depinde într-o măsură covîrșitoare de competența și conștiinciozitatea cadrelor de muncitori, tehnicieni, ingineri, a tuturor celor care lucrează în diversele domenii ale vieții economice și social-culturale. Or, cu aceasta intrăm în domeniul învățămîntului, întrucît întreaga acțiune de pregătire a cadrelor necesare economiei și culturii este asigurată de rețeaua instituțiilor de învățămînt de toate gradele. Studiile elaborate recent în cadrul Ministerului Învățămîntului, pe baza Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R., urmăresc tocmai îmbunătățirea și perfecționarea întregului nostru sistem de învățămînt pentru a asigura pregătirea elevilor și studenților la nivelul cerințelor actuale și de perspectivă ale economiei și culturii noastre. Totodată, aplicarea complexului de măsuri ce decurg din Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale va influența puternic atît numărul cît și structura cadrelor cerute de producție pe diferite nivele de pregătire.

Este necesar și posibil să fie îmbunătățite, în primul rînd, metodele de evaluare a necesarului de cadre potrivit cerințelor imediate și de perspectivă ale diferitelor ramuri ale economiei naționale, să fie îmbunătățit raportul între diferitele categorii de cadre (muncitori, personal cu pregătire medie și personal cu pregătire superioară). Pe această linie se impune ca studiul privind necesarul de cadre în perspectivă să țină seama de sarcinile ce decurg din Directivele C.C. al P.C.R. privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale. Totodată, se simte nevoia elaborării unor normative de personal, științific fundamentate care — pornind de la criterii unitare aplicate diferențiat în raport cu specificul fiecărei ramuri și ținînd seama de experiența unor țări avansate sub raportul organizării producției și al muncii — să dea o orientare în evaluarea necesarului de cadre în perspectivă. Pornindu-se de la cerințele de forță de muncă astfel stabilite se va putea stabili apoi o rețea de unități școlare armonios dezvoltată pe teritoriul țării, se vor putea determina efectivele de elevi și studenți în raport cu resursele de absolvenți, se vor putea stabili proporții judicioase între numărul absolvenților de grad mediu și numărul celor cu pregătire superioară, asigurîndu-se și corelația care trebuie să existe între numărul tinerilor ce se îndreaptă spre activități didactice sau spre activitățile tehnice de specialitate, precum și numărul celor care se vor dedica cercetării științifice, integrată tot mai mult, în etapa actuală, în producția materială. Totodată, se vor putea evalua fondurile de investiții necesare extinderii spațiului de învățămînt și dotării școlilor, precum și nevoile de personal didactic.

Sarcini importante pun în fața învățămîntului și Principiile de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale care, subliniind complexitatea tot mai mare a vieții economice, sociale și culturale și diversitatea crescîndă a problemelor construcției socialiste, arată necesitatea de a se înlătura dispersarea actuală a populației rurale într-un număr prea mare de sate cu un număr mic de locuitori. Această dispersare a avut consecințe negative și asupra dezvoltării învățămîntului, îndeosebi asupra învățămîntului de cultură generală. În anii construcției socialiste învățămîntul primelor patru clase de cultură generală, apoi școala generală de 7 ani și mai tîrziu școala generală de 8 ani s-au dezvoltat continuu, reușind să cuprindă totalitatea copiilor de vîrsta claselor I—VIII. Această cuprindere s-a realizat însă cu ajutorul unui număr mare de unități școlare, depășind chiar numărul satelor de pe teritoriul țării. Pentru copiii din clasele I—VIII funcționează în prezent circa 15.000 de unități școlare, din care circa 60 la sută au numai unul, două sau trei posturi de învățător, ceea ce înseamnă că un învățător predă concomitent la 2, 3 și 4 clase de elevi. Pulverizarea localităților rurale și-a găsit expresia și în structura școlilor generale care funcționează cu clasele V—VIII. Aproape jumătate din numărul acestor școli au o singură serie de clase V—VIII, majoritatea acestor clase avînd efective medii sub normativele prevăzute de regulamentele în vigoare. Dacă extinderea rețelei școlilor generale pînă în cele mai mici și îndepărtate sate și cătune a permis cuprinderea în școală a tuturor copiilor, nu se poate trece cu vederea faptul că această dispersare a creat cerințe sporite de spații de învățămînt și de personal didactic și a condus la

I. N. ALIMAN
directorul Direcției planificării și organizării muncii din Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

CARTEA ȘCOLARĂ

Prin implicațiile pe care le are pe planuri multiple cartea școlară reprezintă un element hotărîtor în procesul educațional. E firesc, de aceea, ca ea să constituie o preocupare centrală a celor care lucrează în domeniul învățămîntului. Răspund pe deplin manualele exigențelor legate de modernizarea predării, de ridicarea nivelului general al pregătirii tinerelor generații? Iată întrebarea pe care redacția „Gazetei învățămîntului" a adresat-o unor învățători și profesori, ca și unor specialiști în domeniul muncii editoriale.

Pedagogii consultați de noi au subliniat, în primul rînd, faptul că majoritatea manualelor oglindesc vizibil, în ultimul timp, cuceririle cele mai importante ale științei și tehnicii contemporane, că ele tratează într-un spirit nou, modern, cunoștințele prevăzute în programele școlare. În manualele de matematică, de pildă, este expusă, la nivelul înțelegerii elevilor, teoria mulțimilor. Loc mai larg și-au găsit în aceste manuale cunoștințele moderne referitoare la structuri algebrice, la calculul vectorial etc. Manualele de fizică cuprind cunoștințe despre proprietățile ondulatorii ale electronilor, neutronilor, atomilor și moleculelor, despre teoria electromagnetică a lui Maxwel. Manualele de biologie reflectă descoperirile noi din domeniul geneticii. În manualele de chimie este tratată teoria electronică a valenței, sînt puse în lumină legătura ionică și cea covalentă. De o apreciere deosebită se bucură în rîndul profesorilor de specialitate manualul de chimie pentru clasa a XI-a, elaborat de acad. prof. C. Nenițescu, manual care se distinge în mod deosebit prin nivelul științific ridicat al expunerii cunoștințelor. Cu aprecieri pozitive a fost întîmpinat în școli și manualul de literatura română pentru clasa a XI-a. „Acest manual — ne-a spus prof. **A. Nedelcu**, de la Liceul nr. 27 din București — răspunde unui imperativ de stringentă actualitate în difuzarea cunoștințelor de literatură în rîndurile elevilor, și anume — primordialității analizei estetice. Tratînd fenomenul literar în primul rînd în implicațiile lui estetice, manualul reușește să dea elevilor o imagine clară asupra ierarhizării valorilor literare. În plus, el reflectă cele mai importante rezultate ale cercetărilor recente de istoriografie literară, oferind o imagine cuprinzătoare a dezvoltării literaturii române.

Accesibilitatea — o cerință imperioasă

Exemplele date de interlocutorii noștri confirmă tendința vizibilă de modernizare a conținutului științific al cărții școlare. Cele realizate pînă acum în această direcție reprezintă o garanție că se va merge cu succes mai departe. Se ridică însă, aici, cîteva probleme importante legate de dozaj, ca și de accesibilitate. Ce și cît din cuceririle noi ale științei și tehnicii poate și trebuie să cuprindă cartea școlară? În ce formă este ea chemată să le trateze?

— După părerea mea, ne-a spus profesoara **Suzana Alexandrescu** de la Liceul nr. 1 din Bacău, cartea școlară trebuie să selecteze, din multitudinea problemelor nou apărute în fiecare disciplină științifică, ceea ce este absolut necesar pentru cultura generală care stă la baza viitoarei specializări.

Declarîndu-se de acord cu acest punct de vedere, o serie de profesori s-au ridicat în același timp împotriva tendinței unor autori de a da manualului școlar caracterul de curs universitar, încărcîndu-i cu amănunte care depășesc cerințele culturii generale sau dînd o tratare exagerat de abstractă problemelor prevăzute în programă (așa cum face în unele capitole, de pildă, manualul de literatură română pentru clasa a X-a).

— Se ignorează încă adeseori posibilitățile firești de asimilare ale elevilor, unele probleme fiind tratate astfel încît solicită un mare consum de timp — ne-a spus prof. **Elena Adriana Teodoru**, de la Liceul „Mihail Sadoveanu" din București. Noul manual de fizică pentru clasa a XI-a, bunăoară, deși este superior din punct de vedere științific tuturor manualelor anterioare nu este accesibil elevilor datorită unor neajunsuri de natură metodică. Vă voi da un singur exemplu: fenomenul supraconductibilității este explicat elevilor printr-un alt fenomen, necunoscut încă de ei — fenomenul de inducție. Se semnalează de asemenea, în acest manual, o seamă de inconsecvențe în ce privește introducerea unor calcule moderne: într-o lecție se folosește calculul vectorial, pentru ca în lecțiile următoare să se folosească vechile procedee de calcul. La rîndul lui, și manualul de chimie pentru clasa a XI-a — de altfel foarte valoros din punct de vedere al conținutului științific — este pe alocuri inaccesibil.

— Introducerea în manuale a celor mai noi cuceriri ale științei trebuie să se facă astfel încît să nu încarce acest instrument zilnic de lucru — a fost de părere profesoara **A. Nestorescu** de la Liceul nr. 27 din orașul București.

Cu toate îmbunătățirile din ultimii ani, unele manuale pentru învățămîntul de cultură generală continuă să aibă un caracter descriptiv. Manualele de botanică pentru clasele a V-a și a IX-a, geografia pentru clasa a X-a, aritmeticile pentru clasele a III-a și a IV-a, algebra pentru clasa a XI-a reală, fizica pentru clasa a X-a — ne-au semnalat învățătorii și profesorii cu care am stat de vorbă — suferă de verbalism, au un stil greoi, sînt lipsite de concizitate și claritate, pun un accent mult prea mare pe solicitarea memoriei în dauna solicitării puterii de judecată.

Ilustrația să atragă, să instruiască și să educe

Cum arată cartea pe care o punem în mîna școlarilor — iată o problemă deloc lipsită de interes. Copertile mohorîte, cenușii, litera mică, neclară, paginația monotonă, ilustrația defectuoasă îi îmbie prea puțin pe copii să lucreze cu cartea — ne-au spus pe bună dreptate pedagogii cu care am stat de vorbă subliniind că aici nu este vorba numai de un aspect formal, ci și de un important element psihologic.

CONSTANTIN RĂDOI

(Continuare în pag. a 3-a)

Istoria patriei — un domeniu preferat al activității extrașcolare

Istoria patriei, unul din obiectele cele mai îndrăgite de elevi, constituie în același timp pentru ei un domeniu preferat al acțiunilor extrașcolare.

Membrii cercului de istorie de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" din Alba Iulia, de pildă, desfășoară, sub conducerea profesorilor, o activitate vie, cu un conținut deosebit de interesant. Nu de mult, membrii cercului, însoțiți de profesorul de istorie, au pornit într-o excursie pe urmele lui Horia, Cloșca și Crișan și ale lui Avram Iancu. În drumul lor elevii s-au oprit pe meleagurile natale ale acestor eroi ai neamului nostru, vizitînd locuri, monumente și case memoriale, discutînd cu localnicii.

Peste tot pe unde au poposit, elevii au cules un bogat material pe care îl vor folosi atît în activitatea cercului, cît și la lecțiile de istorie.

La rîndul lor, pionierii de la Școala generală nr. 2 din Reghin au ascultat recent o evocare deosebit de interesantă despre viața și activitatea lui Petru Maior, care timp de 20 de ani a trăit în acest oraș. În același timp, în școală a fost organizată o mică expoziție care cuprindea lucrări ale eruditului cărturar, documente, precum și cîteva numere ale revistei „Biajul" în care se vorbește despre activitatea lui. După ce au poposit cu interes în fața paginilor îngălbenite, pionierii au vizitat casa în care a trăit și a creat Petru Maior.

LA CENTENARUL LICEULUI „VASILE ALECSANDRI"

Acad. IORGU IORDAN
vicepreședinte al Academiei Republicii Socialiste România

Împlinirea unui secol de la înființarea acestui liceu îmi oferă prilejul de a evoca atmosfera lui intelectuală de acum 55 de ani și cîteva figuri de profesori care i-au creat atunci faima, pe deplin meritată, de a fi printre școlile fruntașe ale învățămîntului nostru mediu.

Am funcționat, ca profesor suplinitor de limba germană la liceul „Alecsandri", în anul școlar 1912—1913. Galații erau și în vremea aceea un centru orășenesc important al României, datorită, în primul rînd, calității lui de cel mai mare port la Dunăre. Toate cerealele din Moldova (în special grîul) destinate a lua drumul străinătății erau îndreptate spre Galați. Acest fapt contribuia, în largă măsură, la desfășurarea unei însemnate activități economice, care se solda, între altele, cu avantaje materiale pentru anumite categorii de cetățeni, precum și cu dezvoltarea unor ramuri industriale, ceea ce implica, prin forța lucrurilor, existența unei pături muncitorești numeroase și, amănunt vrednic de subliniat, conștiente de drepturile ei, considerate din punctul de vedere al intereselor de clasă. Datorită importanței lui ca centru al comerțului exterior pe calea apei — cea mai frecvent folosită și în acea vreme — orașul Galați avea un număr de reprezentanți permanenți ai unor firme străine, precum și agenții consulare. Această situație specială îi da un caracter ușor cosmopolit, care, sub diverse aspecte, prezenta avantaje de ordin pur intelectual.

De altfel, preocupări serioase în domeniul vieții literare au existat mereu acolo. În primii ani ai secolului nostru, cunoscutul critic literar Henric Sanielevici, profesor pe atunci la liceul „Alecsandri", a înființat revista „Curentul nou", la care a colaborat, între alții, și G. Ibrăileanu. Un magistrat gălățean (Corneliu Botez), ajutat de cîțiva intelectuali pasionați de literatură (printre ei, avocatul și scriitorul C. Z. Buzdugan), a luat inițiativa, realizată pînă la capăt, de a ridica un bust lui Eminescu. (Dacă nu mă înșeală memoria, acesta a fost primul monument închinat marelui nostru poet). Actuala bibliotecă „V. A. Urechia", cunoscută astăzi în întreaga țară, ființa și în vremea aceea, aș putea spune ca o adevărată raritate într-un oraș care nu era centru universitar.

Această atmosferă prielnică unei vieți culturale mai deosebite își exercita influența și asupra activității desfășurate în cadrul liceului „Alecsandri" (ca și al celorlalte școli medii, destul de numeroase și de variate ca profil, ale orașului). De altminteri, la crearea ei contribuiseră și contribuiau, în continuare, numeroși profesori, unii dintre ei adevărate valori culturale și științifice. Condițiile de viață materială și spirituală pe care le ofereau Galații, oraș mare pentru epoca aceea și, din cauzele arătate, superior altora de aceeași mărime din punctul de vedere al confortului, îl plasau, în ce privește alegerea posturilor vacante de profesori secundari, imediat după București, cînd era vorba de numirea tinerilor licențiați reușiți la examenul de capacitate (în ordinea clasificării) sau de transferarea celor numiți mai de mult — asta în cazul persoanelor originare din Muntenia — și imediat după București și Iași, în general vorbind. Atracția Galaților se întemeia și pe rapida legătură feroviară cu capitala țării, avantaj de mare preț pentru profesorii cu preocupări științifice sau literare.

Dintre colegii mei din anul școlar 1912—1913, toți mai în vîrstă decît mine, întrucît eu mă găseam la începutul carierei didactice, mă opresc asupra unora care s-au remarcat atunci prin valoarea lor didactică deosebită, ca și prin întreaga lor personalitate umană, iar parte din ei au ajuns nume cunoscute și apreciate în viața universitară și științifică a țării.

Încep cu directorul: Ion Pivniceru, profesor de matematică, care impunea, înainte de toate, prin marea lui omenie, manifestată în orice împrejurare și față de oricine. Simplitatea, modestia și bunul lui simț puteau servi drept exemplu chiar posesorilor acestor însușiri, ca să nu mai vorbesc de cei care nu le aveau. Mi-amintesc două întîmplări legate de persoana mea, în amîndouă găsindu-mă în conflict profesional cu colegi mai în vîrstă, care se credeau îndreptățiți să mă ia „de sus". Directorul a fost de partea mea, fiindcă a considerat corectă atitudinea mea.

Limba română era reprezentată prin doi profesori excelenți: Const. Damianovici, om de cultură bogată și variată, fost student strălucit al lui Ovid Densusianu, și Grigore Forțu, al cărui patos impresionant sînt convins că făcea pe elevi să înțeleagă și cu inima, poate mai ales cu inima, operele literare supuse analizei.

T. A. Bădărău, naturalist, se distingea în aceeași măsură prin marile sale calități didactice, ca și prin cunoștințele temeinice, ținute la curent cu noutățile în domeniul

(Continuare în pag. a 3-a)

PROF. ALEXANDRINA ZBEREA — *„Artă populară" (linogravură)*

Eficienţa acţiunilor colective

Trecînd în revistă acţiunile educative desfăşurate cu pionierii în cadrul unităţii din şcoala noastră, putem afirma, cu toată convingerea, că s-au obţinut multe rezultate frumoase, că sîntem pe drumul cel bun. Dar analiza acestor acţiuni scoate în evidenţă şi unele aspecte negative care, dacă nu ar fi combătute, ar putea umbri rezultatele viitoare.

Din dorinţa de a realiza la nivelul detaşamentelor cît mai multe acţiuni pionireşti, s-a pus un accent mult prea mare pe caracterul lor extensiv în detrimentul celui intensiv. Din cauza aceasta unele activităţi n-au avut o eficienţă prea mare; în schimb, au dus la supraîncărcarea celor care le-au pregătit. Aşa s-a întîmplat, bunăoară, cu nenumăratele repetiţii corale sau cu pregătirile pentru concursurile cultural-artistice ori sportive organizate pe raion, care au afectat uneori desfăşurarea normală a lecţiilor, deoarece unii pionieri lipseau de la anumite ore sau cereau să fie scutiţi de verificarea cunoştinţelor pentru că nu avuseseră timp suficient de pregătire. Şi cum calitatea a fost destul de des sacrificată în folosul cantităţii, rezultatul acestor repetiţii n-a fost întotdeauna strălucit. Mult timp s-au întrecut „cei mai buni recitatori", „cei mai buni dansatori", sau „cele mai bune formaţii de cor", şi totuşi în detaşamentele respective pionierii nu ştiau să recite, nu ştiau să danseze, nu ştiau să cînte un marş pionieresc sau un cîntec de drumeţie. În privinţa cîntecelor, o parte de vină revine şi programelor de muzică pentru clasele I—VIII, care şi-au sporit nespus de mult pretenţiile asupra cunoştinţelor teoretice în detrimentul celor practice. La rîndul lor, manualele de muzică folosesc pentru exemplificări fragmente de melodii pe care elevii nu le pot folosi decît rare ori în acţiunile lor extraşcolare.

Organizaţia de pionieri creează multe posibilităţi de a se intensifica şi lărgi acţiunile colective. Dar pentru ca acestea să fie bogate în conţinut şi să îmbrace forme atractive este neapărat necesară o îndrumare care să ţină seama de specificul detaşamentului respectiv, de obiectivele concrete ale muncii educative în rîndurile membrilor lui. Nu întotdeauna însă acţiunile pionireşti sînt strîns legate de problemele specifice colectivului care le-a pregătit. Analizînd cîteva planuri de muncă, nu e greu să constaţi că majoritatea acestor acţiuni au pus accentul numai pe unele aspecte, că au un caracter unilateral. În unele detaşamente, de pildă, s-a insistat îndeosebi asupra aspectului instructiv al acţiunilor, pe cînd în altele a primat aspectul recreativ, fără să se realizeze îmbinarea lor. Or, o asemenea îmbinare se poate obţine destul de lesne. Bunăoară, într-un detaşament unde se cer dezvoltate deprinderile de muncă intelectuală este indicată organizarea unor şezători literar-ştiinţifice fără mari pretenţii organizatorice, dar cu un bogat conţinut instructiv. Îndrumaţi de comandantul detaşamentului şi ajutaţi de profesorii de specialitate, pionierii pot prezenta ghicitori, anecdote, exerciţii-joc, glume, unele întrebări fulger. Toate acestea, atrăgîndu-i pe şcolari, le dezvoltă în acelaşi timp agerimea minţii, le îmbogăţesc cunoştinţele, le stimulează interesul pentru studiu. În alt detaşament se poate organiza „o seară de poezie" la care pionierii vor citi sau vor recita versuri dintr-un anumit scriitor sau pe o anumită temă.

Sînt de asemenea plăcute jocurile geografice care dezvoltă spiritul de observaţie şi puterea de orientare, unele jocuri de atenţie, concursurile de desene cu cretă colorată etc. Cîteva asemenea acţiuni organizate recent la şcoala noastră, în timpul liber al pionierilor şi şcolarilor, s-au dovedit a fi foarte atractive. Ele nu au cerut prea mult timp de pregătire, nici cheltuieli prea mari. În schimb, au antrenat mulţi pionieri, cultivîndu-le îndemînarea şi învăţîndu-i să folosească util timpul liber. Nu titlurile pompoase, ca „medalion", „simpozion", „evocare", „preludiu" stimulează interesul copiilor, ci participarea lor directă la realizarea acţiunii, care poate fi mai amplă sau mai restrînsă în funcţie de posibilităţile fiecărui detaşament.

Îmbogăţirea conţinutului acţiunilor colective prilejuieşte comandanţilor de detaşamente posibilitatea de a descoperi pe copiii cu înclinaţii deosebite într-un anumit domeniu. În cadrul acestor acţiuni se creează cel mai bun climat pentru încurajarea şi afirmarea însuşirilor individuale, a iniţiativelor personale, a spiritului creator. Sînt însă comandanţi de detaşamente care nu-şi adîncesc observaţiile asupra particularităţilor individuale ale pionierilor fie din cauză că îşi ocupă timpul cu probleme organizatorice, fie că nu stăpînesc îndeajuns cunoştinţele de psihologie a copiilor. Ei au nevoie de îndrumări metodice în această privinţă, dar pînă acum nu s-a observat o preocupare deosebită în acest sens din partea celor care coordonează activitatea pionierească pe plan raional sau orăşenesc.

Posibilităţi ample de îmbunătăţire a muncii pionierilor creează în prezent pregătirea concursurilor literare, de artă plastică şi de fotografii artistice, precum şi a Festivalului cultural artistic, organizate de către Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor. Prin modul în care este concepută organizarea şi desfăşurarea lor aceste acţiuni vor antrena masa de pionieri şi şcolari la o activitate atractivă şi interesantă, care nu va solicita timp şi eforturi deosebite, dar va stimula aptitudinile, capacitatea creatoare a pionierilor.

ELENA POPESCU BRÎNZAN
director adjunct al
Şcolii generale nr. 166
Bucureşti

Lecţii la muzeu

Conceput şi organizat pe baze ştiinţifice, Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mişcării revoluţionare şi democratice din România facilitează studierea unor documente deosebit de valoroase privind cele mai importante momente ale istoriei poporului nostru. Elevii, însoţiţi de profesori, vizitează adeseori muzeul fie pentru mai buna înţelegere a unei perioade istorice studiate, fie pentru recapitularea materiei în perioadele de teze, fie cu ocazia unor aniversări. În preajma concursului de admitere în clasa a IX-a sau a examenului de bacalaureat numeroşi elevi poposesc îndelung în sălile muzeului pentru a-şi aprofunda şi consolida cunoştinţele. Numai în trimestrul al III-lea al anului şcolar trecut muzeul a fost vizitat de peste 19 000 de elevi.

Vizitarea muzeului este recomandabilă în special în legătură cu acele lecţii care, prin structura lor specifică, solicită utilizarea unor mijloace de concretizare şi a căror fixare este mai eficientă dacă se realizează pe baza exponatelor aflate aici. Asa, de pildă, pentru lecţia privitoare la marea răscoală ţărănească din 1907, profesorul de istorie va găsi în muzeu grafice, fotografii şi documente originale în legătură cu cauzele care au determinat izbucnirea răscoalei, cu desfăşurarea ei, cu întinderea acesteia în întreaga ţară. Vorbind elevilor de cruzimea cu care a fost reprimată răscoala, profesorul va putea să le arate acestora, între altele, circulara dată de ministrul de interne, Ion I. C. Brătianu, prin care se ordona să se tragă asupra ţăranilor răsculaţi.

Numeroase documente existente în muzeu pot fi folosite la predarea temei „Creşterea avîntului revoluţionar în România la sfîrşitul primului război mondial". Se ştie că în şirul puternicelor acţiuni revoluţionare care au avut loc în perioada respectivă un loc important îl ocupă luptele de la 13 decembrie 1918. În legătură cu desfăşurarea acestor lupte se găseşte în muzeu, printre altele, pajura unui steag muncitoresc pe care un participant la manifestaţia din Piaţa Teatrului Naţional, a ascuns-o ani de-a rîndul, pentru a nu cădea în mîinile Siguranţei. În anii puterii populare el a dăruit această pajură muzeului. Prin astfel de exponate, o dată cu îmbogăţirea cunoştinţelor de istorie vizitarea muzeului contribuie şi la dezvoltarea sentimentelor patriotice ale elevilor, la formarea lor ca oameni devotaţi partidului şi patriei noastre socialiste, recunoscători celor care, secole de-a rîndul, au luptat şi s-au jertfit pentru patrie.

Vizitarea muzeului constituie de asemenea un izvor de inspiraţie pentru alcătuirea tematicii orelor de dirigenţie, pentru aniversarea unor evenimente importante din istoria patriei etc. De multe ori poţi întîlni la muzeu clase întregi de elevi care vin să privească exponatele referitoare la crearea P.C.R., la eroicele lupte ale ceferiştilor şi petroliştilor din ianuarie-februarie 1933, la pregătirea şi desfăşurarea insurecţiei naţionale antifasciste din august 1944, la proclamarea Republicii, la Congresul al IX-lea al P.C.R. etc.

Deosebit de importantă pentru ridicarea eficacităţii lecţiilor de istorie, precum şi a unor ore de dirigenţie, este vizionarea acelei părţi a muzeului care cuprinde materiale privind realizările din anii noştri. Unul dintre profesorii de istorie care au vizitat recent muzeul ne mărturisea că elevilor săi din clasa a XI-a le-a fost de un real folos vizitarea acestei secţii a muzeului pentru studiul capitolului privind orînduirea socialistă. Aici sînt prezentate într-adevăr, într-o formă sintetizată şi extrem de sugestivă, principalele înfăptuiri obţinute, sub conducerea partidului, de către întregul nostru popor în măreaţa operă de construcţie a socialismului şi de desăvîrşire a construcţiei socialiste. Pot fi văzute astfel documente, fotografii, date, grafice, machete, panouri mari înfăţişînd combinate industriale moderne, hărţi luminoase care redau dezvoltarea armonioasă, multilaterală, a întregii economii naţionale, exponate care înfăţişează dezvoltarea agriculturii socialiste, imagini ale noilor oraşe, imagini din activitatea cultural-ştiinţifică.

Prin toate acestea, Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mişcării revoluţionare şi democratice din România contribuie la întărirea convingerilor patriotice ale elevilor, la înarmarea lor cu concepţia ştiinţifică despre dezvoltarea societăţii.

ELISABETA IONIŢĂ
lector la Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mişcării revoluţionare şi democratice din România

Accesibilitatea predării economiei politice

Adeseori, la cercurile pedagogice, în comisiile metodice şi cu alte prilejuri cînd profesorii de specialitate discută probleme privind predarea economiei politice se aud voci care explică unele neajunsuri ale însuşirii acestei discipline prin gradul ei sporit de dificultate. Este adevărat că noţiunile de economie politică prezintă un mare coeficient de abstractizare. Să fie însă aceasta cauza neajunsurilor amintite? Pe baza unei îndelungate experienţe la catedră putem da un categoric răspuns negativ. Considerăm, în schimb, că nivelul însuşirii cunoştinţelor de economie politică se află în raport direct cu capacitatea profesorului de a le face accesibile. Lucrul nu este uşor dacă avem în vedere faptul că pînă la studierea economiei politice elevii au studiat în mai mare măsură fenomene ale naturii decît fenomene sociale, că fenomenele şi legile economice nu sînt simple. De exemplu, în formarea noţiunilor economice nu se poate merge întotdeauna de la simplu la complex, aşa cum se procedează în matematică, unde de la noţiunile cele mai simple de aritmetică pe care elevul şi le însuşeşte în primii ani de şcoală, se ajunge, în ultimele clase ale liceului, la noţiuni complexe de algebră superioară. În predarea economiei politice adeseori nu poţi „simplifica", nu poţi face scheme. De asemenea, şi gradul de însuşire al cunoştinţelor de către elevi se verifică aici mai greu decît la matematică, fizică, chimie, unde verificarea se realizează cu uşurinţă pe calea rezolvării problemelor.

Pentru a învinge aceste dificultăţi trebuie să ţinem seama de faptul că înţelegerea, ca proces al gîndirii, presupune desprinderea esenţialului din obiectele şi fenomenele realităţii şi că ea se realizează prin legarea adecvată a noilor cunoştinţe de cunoştinţele însuşite anterior. Pornind de la aceste principii generale, în fiecare lecţie este bine să selectăm cunoştinţele pe care le predăm nu numai în funcţie de subiectul lecţiei respective, ci şi de măsura în care ele ne vor putea fi utile la o temă pe care o vom preda mai tîrziu. Cu alte cuvinte, ne preocupăm nu numai de dificultăţile prezente, ci şi de cele viitoare, pregătindu-ne din timp să le prevenim. Aşa, de exemplu, la lecţia „Rata plusvalorii. Căile de sporire a acesteia", vorbind despre plusvaloarea suplimentară, putem insista asupra faptului că plusvaloarea suplimentară stimulează pe de o parte dezvoltarea forţelor de producţie, dar pe de altă parte frînează extinderea progresului tehnic. Aceasta ne va ajuta ca, atunci cînd ne vom referi la problemele capitalismului contemporan, să uşurăm înţelegerea de către elevi a caracterului contradictoriu al unor fenomene economice din ţările capitaliste occidentale. Ei îşi vor putea da astfel mai bine seama de faptul că în capitalismul contemporan, paralel cu tendinţa de dezvoltare a tehnicii, mecanismul intern al economiei creează în mod inevitabil şi o tendinţă contrară, de frînare a acesteia, şi că dialectica dezvoltării este de aşa natură încît o serie de factori acţionează în acelaşi timp în sensuri contrarii. Un asemenea factor îl constituie dominaţia monopolurilor care acţionează multilateral şi contradictoriu, fiind în acelaşi timp şi factor de dezvoltare şi factor de frînare a forţelor de producţie şi a progresului tehnic. De aceea, cînd le vorbim elevilor despre plusvaloarea suplimentară este bine să insistăm asupra influenţei contradictorii pe care o are aceasta asupra dezvoltării forţelor de producţie, asupra diferenţierii dezvoltării în condiţiile mai simple ale capitalismului premonopolist, creînd astfel condiţii prielnice pentru înţelegerea fenomenelor mult mai complexe pe care le prezintă societatea capitalistă în zilele noastre.

Sporirea accesibilităţii lecţiilor şi, prin aceasta, creşterea eficienţei lor o putem asigura nu numai avînd în vedere perspectiva materiei ce urmează a fi predată, ci şi prin folosirea judicioasă a cunoştinţelor însuşite anterior de elevi. În acest scop este indicată reactivizarea selectivă a acestor cunoştinţe. Selectînd din cunoştinţele vechi pe cele care se leagă în mod logic cu noţiunile noi predate înlesnim nu numai înţelegerea acestora din urmă, ci şi o cunoaştere mai aprofundată a celor predate anterior, cuprinderea lor în noi conexiuni şi, în acest mod, consolidarea lor. De pildă, elevii învaţă despre dublul caracter al muncii cuprinsă în marfă: munca concretă şi munca abstractă. Este binecunoscută importanţa pe care o atribuia Marx acestei probleme, în care vedea cheia pentru explicarea ştiinţifică a principalelor fenomene ale producţiei capitaliste. Elevii nu vor putea însă s-o înţeleagă în totalitatea ei dacă ne-am ocupa de ea numai la lecţia respectivă (unde, de altminteri, nu i se poate da o amploare prea mare, ea constituind cea de a patra problemă cuprinsă în lecţia respectivă). Putem reveni însă asupra ei cu prilejul altor lecţii. Bunăoară, cînd vorbim despre productivitatea muncii este locul să arătăm că aceasta presupune schimbări în modul în care se desfăşoară procesul de producţie, cu alte cuvinte creşterea productivităţii muncii este condiţionată de munca concretă. Cînd predăm cunoştinţele referitoare la procesul de producere a plusvalorii, putem sublinia că în procesul de valorificare a capitalului munca concretă nu face decît să conserve valoarea veche, pe cînd munca abstractă creează valoarea nouă, deci şi plusvaloarea. În acest fel dăm elevilor posibilitatea să înţeleagă mai profund procesul de producere a plusvalorii, ca şi rostul împărţirii capitalului în capital constant şi capital variabil, împărţire făcută pentru prima oară de Marx şi care arată care parte a capitalului produce plusvaloarea. De asemenea, la studiul plusvalorii relative putem arăta că aceasta este legată de munca concretă pentru că presupune schimbări în modul în care se desfăşoară procesul de producţie, respectiv reducerea timpului de muncă necesar prin perfecţionarea mijloacelor de producţie şi creşterea productivităţii muncii, care duce la ieftinirea bunurilor de consum folosite de muncitori. În acest fel elevii sesizează multiplele legături între fenomenele economiei capitaliste şi, totodată, îşi consolidează cunoştinţele despre dublul caracter al muncii întruchipate în marfă.

Noţiunile studiate la economia politică devin mai accesibile pentru elevi şi prin corelare cu cunoştinţele dobîndite la alte discipline. De exemplu, la lecţia în care vorbim despre faptul că forţa de muncă este o marfă deosebită şi despre procesul de acumulare primitivă a capitalului putem folosi cunoştinţele pe care elevii le-au dobîndit la istorie cu privire la deposedarea prin violenţă a micilor producători de mijloacele lor de producţie. În legătură cu problemele privitoare la dezvoltarea bazei tehnice materiale a socialismului în ţara noastră este bine să ne referim la cunoştinţele pe care elevii le-au dobîndit la geografie, la fizică şi chimie cu privire la îmbunătăţirea repartiţiei teritoriale a forţelor de producţie pe cuprinsul ţării noastre. Multe probleme de economie politică pot deveni mai accesibile şi atunci cînd facem referiri la literatura beletristică cunoscută de elevi.

Un alt mijloc pe care îl considerăm util pentru sporirea accesibilităţii predării îl constituie îmbinarea explicaţiei teoretice cu exemplificarea practică, deosebit de importantă îndeosebi pentru înarmarea elevilor cu cunoaşterea politicii creatoare a Partidului Comunist Român, a experienţei ţării noastre în construcţia socialismului. Pentru a realiza în predare unitatea dintre teorie şi practică este neapărat necesar să fundamentăm lecţiile noastre pe studiul temeinic al documentelor de partid, al ideilor călăuzitoare ale acestora. În felul acesta vom reuşi să-i facem pe elevi să înţeleagă rolul conducător al partidului ca factor hotărîtor al desfăşurării victorioase a construcţiei socialiste şi îi vom ajuta să devină cetăţeni conştienţi de locul şi misiunea lor în societate, promotori consecvenţi ai noului, adversari ai oricăror tendinţe conservatoare, dogmatice. Folosind exemple pe care elevii le cunosc din presă, de la radio şi televiziune, din vizitele pe care le fac în întreprinderi, la expoziţii, din excursii etc. vom căuta să ne convingem dacă ei înţeleg principalele evenimente interne şi internaţionale, dacă sînt în stare să facă legătura între cunoştinţele teoretice predate în lecţii şi aplicarea lor în viaţă. Elevii se conving astfel de caracterul ştiinţific creator al politicii partidului nostru, de necesitatea perfecţionării continue a conducerii întregului proces de dezvoltare a societăţii, a îmbunătăţirii continue a dirijării planificate a economiei naţionale, pe baza analizei atente a condiţiilor concrete social-istorice, a cerinţelor legilor obiective ale socialismului, a atragerii largi a maselor la procesul creaţiei conştiente. Formarea la elevi a unor asemenea convingeri are o mare însemnătate educativă.

Fără îndoială că mijloacele folosite pentru a creşte accesibilitatea lecţiilor de economie politică şi prin aceasta eficienţa lor sînt numeroase. În cele de mai sus ne-am ocupat numai de cîteva din ele. Rezultatele obţinute prin predarea economiei politice depind de munca, priceperea şi pasiunea pe care fiecare profesor le depun în activitatea sa. Pentru succesul predării economiei politice profesorii trebuie să aibă mereu în vedere faptul că Partidul Comunist Român dinamizează gîndirea social-politică din ţara noastră şi cere tuturor celor ce lucrează în domeniul ştiinţelor sociale să lichideze formele anchilozate, şablonarde ale activităţii teoretice, să se ferească de aprecieri simpliste care nu sînt de natură să ajute la înţelegerea complexităţii fenomenelor, să facă să dispară înlocuirea analizei ştiinţifice a fenomenelor sociale actuale cu repetarea mecanică a unor teze depăşite sau infirmate de viaţă. Aşa cum arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al C.C. al P.C.R., în articolul „Rolul conducător al partidului în etapa desăvîrşirii construcţiei socialismului", „viaţa trebuie cunoscută în toată complexitatea ei, uneori contradictorie, pentru a avea o imagine ştiinţifică exactă asupra fenomenelor şi tendinţelor ce caracterizează stadiul în care se găseşte la un moment dat dezvoltarea societăţii pentru a fixa etapa respectivă şi modul corespunzător de acţionare".

Prof. LUIZA RĂICAN
prof. NORBERT GOLDHAMER

FOILETON

Autoritatea pumnului

Cu cîtva timp în urmă, în numărul 918 al gazetei noastre, semnalam isprăvile unui redutabil boxer — pedagogul Alecu Mircea — care obişnuia să-şi exerseze directele în fălcile plăpînzilor săi parteneri: elevii Centrului şcolar profesional de construcţii-montaj din Bucureşti. A sunat gongul! De curînd am primit la redacţie şi decizia dată de arbitru. Prodigiosul pugilist a fost sancţionat pentru lovituri nepermise... de regulamentul şcolar. Un prim avertisment înainte de descalificare. Sperăm ca meciul să se fi încheiat.

Dar iată că aflăm (cu regret) despre alţi luptători tari şi mari care-şi verifică forţa muşchilor sub acoperămîntul şcolii. De data asta s-ar părea că este vorba de „catch" — un aşa-zis sport în care, ca să-şi doboare adversarul, partenerii pot acţiona oricum: se pot apuca de gît, îşi pot răsuci mîinile, îşi pot sfîşia hainele. Confruntările acestea, chiar şi cînd se desfăşoară în săli de sport special amenajate, cu un public extaziat după senzaţii tari, lasă un gust amar, o stranie imagine a unor spectacole de pe vremea troglodiţilor. Ce este mai rău este că în cazul nostru protagoniştii acestui lamentabil spectacol au fost cadre didactice — oameni cu studii superioare, cu pregătire pedagogică, din partea cărora ne aşteptam... Ce să mai vorbim!

Prof. Ivan Vitizov, directorul Şcolii generale din comuna Sarighiol de Deal, raionul Istria, a socotit că este cazul să-şi impună autoritatea de conducător cu ajutorul forţei fizice. Întîia victimă: o tînără profesoară de limba română, aflată în primul său an de învăţămînt.

În ziua cu pricina directorul tuna şi fulgera. Îi merseseră probabil treburile prost. Ce-i însă sigur este că i-a mers ceasul prost. Arăta că toţi profesorii au întîrziat... aproape două minute. Nici ceasul profesorului de serviciu (care nu arăta această întîrziere) n-a putut să-l înduplece. Hotărîrea a fost luată într-o fracţiune de secundă:

— Se suspendă cursurile! Copii, plecaţi acasă!

În cancelarie, consternare. Vocea tunătoare a directorului continuă:

— Vă tai o zi din salariu!...

— De ce? îndrăzneşte să întrebe profesoara de limba română.

— Ieşi afară!

Furtuna se dezlănţuise. Înjuriile la adresa profesoarei curgeau în avalanşă. Şi cum aceasta a ripostat, a urmat trecerea la atac. Inegală luptă! Victima este înşfăcată de guler şi împinsă cu sila spre ieşire. Este necesară intervenţia altor profesori şi a surorii directorului pentru a... linişti spiritele (Ce expresie delicată!) Elevii care tocmai treceau, în drum spre casă, prin dreptul cancelariei, au fost martorii unui spectacol de neuitat. Ce impresie va fi lăsat în memoria lor această partidă este uşor de presupus...

Nu ştim dacă, după această acerbă demonstraţie de forţă şi de autoritate, directorul va culege roadele pe care le-a vrut. Îl vor asculta mai mult profesorii? Îl vor respecta mai mult elevii? Deocamdată ştim că, reacţionînd prompt, secţia raională de învăţămînt l-a propus spre sancţionare.

Un premiu cuvenit pentru aşa victorie sportivă!

AL. I. VLADIMIR
(după o scrisoare primită de la *Gh. Dascălu*)

Între cantitate şi calitate

M-am întîlnit zilele trecute cu un coleg de breaslă. Venea tocmai de la o „interasistenţă" şi era profund impresionat.

— Profesorul la a cărui lecţie am asistat — mi-a spus el — a reuşit să facă într-o oră, la clasa a IX-a, 34 de exerciţii de descompunere în factori. Lucrau elevii cu o dexteritate uimitoare, era o încîntare! Şi în virtuozitatea unei clase întregi se străvedea „virtuozitatea unuia singur: a profesorului. S-au perindat nouă elevi la tablă. Nouă elevi s-au întors în bancă notaţi în catalog! Chiar pentru o lecţie de exerciţii este o cifră record. Am rămas dezamăgit de mine şi am început să-mi caut scuze. N-am găsit decît unele foarte fragile, ca de pildă că media minimă la examenul de admitere în liceul unde funcţionează acest profesor a fost mai mare decît la liceul meu, că... Am renunţat să merg mai departe pe acest teren facil, argumentele nesatisfăcîndu-mă. Constatam că în medie ascult cam doi elevi pe oră, că bat pasul pe loc cu patru exerciţii pe lecţie, că undeva timpul preţios îmi trece ca apa printre degete şi că nu reuşesc să descopăr nici măcar secretul de fabricaţie al altora. Nouă elevi să-ţi lucreze perfect! Nici în visul meu nu reuşisem asta!... Adică, ia stai. Socotind pe degete, am şi eu în clasa mea opt elevi cu note între 8 şi 10. Dacă îi ascult numai pe ei... Dar eu îi ascult oare (cînd asistă cineva la lecţie) numai pe ei? Oricum: 34 de exerciţii pe oră, chiar dacă sînt simple, e enorm!.

Deodată, însă, colegul meu reveni asupra gîndului său:

— Cum „chiar simple"? Dacă sînt simple, de ce am nevoie de 34? De-ajuns două sau trei — şi gata, în rest îmi rămîne timp să fac alte exerciţii, mai grele... Vezi, tot mie îmi rămîne timp, nu lui! Şi mă văitam că nu-mi ajunge! Îmi ajunge să fac, pe lîngă cele trei exerciţii simple, unul mai greu (deci, în total, tot patru!) şi, chiar, şi puţină teorie. Pentru că, la matematici, fără teorie nu se poate! Dar nu se poate nici fără exerciţii. Asta e drept!... Dar ce realizez — a reluat el firul autointrebărilor — dacă îmi fac elevii 34 de exerciţii? Dacă fac atît de multe, înseamnă că le fac cu mare usurinţă. Şi dacă le fac atît de usor, de ce să le mai facă?

I-am spus că am citit de curînd părerile unui distins metodician care considera că nu se pot numi probleme de matematică acele enunţuri care nu pun întrebări noi. Pentru el, noţiunea de „probleme tip" era un nonsens: problema este problemă cît vreme nu se rezolvă ca altele pe care le-ai mai făcut şi cît vreme implică o căutare. Deci, problema trebuie să pună o problemă!

— Drept este că e nevoie şi de exerciţii ca să se creeze deprinderi — a continuat colegul meu. Dar dacă deprinderea este formată, de ce să mai facem şi alte exerciţii? Deprinderea se capătă cu încă un exerciţiu, cel mult două, asemănătoare cu cel care a creat o dificultate. Restul...

— Ştii — l-am făcut atent — se poate replica: dacă se fac în clasă mai multe exerciţii, probabilitatea de a le uita este mai mică şi calculul devine un reflex.

— Da, numai că e un reflex atît de puternic, încît elimină de multe ori suportul raţional pe care a fost construit. Elevii ştiu să treacă un monom dintr-o parte în cealaltă a unei ecuaţii, dar pînă în clasa a X-a uită că această operaţie este o scădere sau o adunare în ambii membri ai ecuaţiei! Cunosc formula de rezolvare a ecuaţiei complete de gradul doi, dar nu mai ştiu cum s-a ajuns la ea. Fireşte, nimeni nu poate pretinde să se reia la fiecare ecuaţie demonstraţia cu separarea pătratelor şi, întrucît există un algoritm, matematica însăşi cere ca el să fie manevrat. Da, dar matematica ne învaţă şi să căutăm algoritmul, nu numai să-l folosim.

— Nici eu nu explic la fiecare ecuaţie de gradul doi metoda din care am dedus formula, şi elevii mei uită la un anumit moment cum s-a stabilit această formulă. Există însă o măsură în toate şi un număr prea mare de exerciţii poate duce la separarea deprinderii de suportul ei logic iniţial. Or, tocmai acest lucru trebuie să-l evităm.

Lecţiile cu exerciţii de tipul celei la care a asistat coleaul meu sînt, desigur, spectaculoase pentru cel care le urmăreşte. Mai prezintă şi avantajul că spectatorul poate să aprecieze nivelul vîrfurilor. Dar numai atît! Mă supără „reuşita" acestui spectacol şi lipsa lui de spontaneitate.

CONSTANTIN OTTESCU

Modelul la clasele mici

În predarea cunoștințelor la clasele I—IV, modelele se folosesc pe scară largă. Toate definițiile, regulile, diversele procedee de lucru sînt, pentru elevii de vîrstă școlară mică, modele. Ele se referă atît la scheme ale gîndirii logice (cum ar fi de exemplu definiția unei categorii gramaticale, regula aplicată la un anumit procedeu de calcul, proprietățile unui corp, relațiile dintre fenomene etc.), cît și la diverse deprinderi (de exemplu ordinea scrierii semnelor grafice în componența literei „A", etapele efectuării împărțirii în scris etc.).

Necesitatea folosirii modelelor la clasele mici este impusă de faptul că experiența de viață a copiilor este redusă, că bagajul lor de cunoștințe și, deci, posibilitățile de asociere și disociere sînt limitate, iar schemele logice ale gîndirii în plin proces de dezvoltare. Modelul reprezintă deci pentru școlarul mic un act de adaptare a gîndirii la cerințele dezvoltării. Din acest punct de vedere modelul este o necesitate și un element de progres în dezvoltarea gîndirii și în procesul asimilării cunoștințelor. Avînd în vedere ponderea mare a modelului în dezvoltarea gîndirii conceptuale a școlarului mic, el trebuie ales și folosit astfel încît să răspundă unor cerințe impuse de necesitățile psihologice ale actului învățării.

Este cunoscut faptul că în gîndirea școlarului din clasele I—IV predomină elementele concrete. Modelul oferit trebuie să-l ajute să se desprindă de formele obiectuale, apropiindu-se de cele conceptuale. Modelul, ca formă generalizată, se bazează pe cazurile particulare analizate și decurge din ele. Datorită atît volumului limitat de cunoștințe, cît și posibilităților limitate de analiză și sinteză, la școlarii din primele clase se manifestă frecvent tendința de a generaliza pe cazuri particulare. De pildă, dacă pentru definiția subiectului toate cazurile prezentate vor cuprinde subiectul la început, modelul (alcătuirea propozițiilor) nu va include și cazurile cînd subiectul nu este la începutul propoziției. Sau, dacă toate subiectele au fost exprimate prin substantive, modelul se va forma pe această bază, deși acesta reprezintă un caz particular. De aici confuzia frecventă între subiect și substantiv. Generalizări pe cazuri particulare au loc și atunci cînd este vorba de atribut și complement. De aici neconcordanța între model și topica posibilă a propoziției. De asemenea, în formarea noțiunii de triunghi, modelul format prin prezentarea cazurilor particulare nu corespunde realității dacă, așa cum se întîmplă uneori, se prezintă numai triunghiuri isoscele. Aceasta se poate constata din faptul că, dacă li se cere elevilor să deseneze un triunghi, desenează un triunghi isoscel, de obicei cu latura neegală în jos.

Modelul reprezintă o formă superioară de generalizare la care școlarii mici ajung parcurgînd un anumit drum. Dezvoltarea capacității de analiză și sinteză reprezintă o sarcină principală în primele clase, întrucît aceste operații ale gîndirii stau la baza proceselor de abstractizare și generalizare. Etapele principale pe care le parcurge gîndirea copilului pentru a ajunge la model sînt: perceperea, de preferință nemijlocită, treapta intermediară de operare cu imagini și treapta generalizării. De pildă, pentru a forma algoritmul 2 + 1 = 3 se lucrează mai întîi cu obiecte, apoi cu imagini, trecîndu-se abia după aceasta la generalizare.

În practica didactică nu se stărue întotdeauna suficient asupra operării cu imagini, iar uneori se trece chiar de-a dreptul de la treapta intuitivă la cea abstractă. Or, lucrul acesta este posibil numai după ce elevii s-au familiarizat cu tehnica însușirii unui anumit sistem de noțiuni. Reproducerea, de multe ori corectă a modelului, lasă impresia unei însușiri constiente. Totuși, se constată că este nevoie de multe repetări și atunci se recurge la numeroase reveniri. Cu alte cuvinte, se insistă mult pe etapa consolidării. De fapt, însă, se încearcă consolidarea unor elemente însușite mecanic, ceea ce nu prezintă garanția trăiniciei cunoștințelor. De aici necesitatea să se pună accentul pe etapa anterioară generalizării, adică pe etapa prezentării modelului. Acest lucru se realizează în lecțiile de pregătire (la gramatică, la aritmetică) în care nu se formulează generalizări, ci se observă materialul faptic, reținîndu-se elementele necesare generalizărilor.

La vîrsta școlară mică gradul de generalizare a modelelor și, în același timp, al complexității lor se realizează treptat. De exemplu, noțiunea de substantiv este recunoscută la început numai în numele de ființe și lucruri, mai ușor perceptibile. Treptat ea se completează cu alte elemente definitorii. Aceasta implică pentru învățător obligația de a cunoaște în orice etapă reprezentarea modelului, pentru a putea realiza asocierea elementului nou la elementele însușite anterior. Greutățile întîmpinate de elevi în unele cazuri se datoresc faptului că uneori nu se reactualizează în prealabil modelul la nivelul de generalizare însușit, pentru a se prezenta abia apoi elementul nou, așa cum impune organizarea concentrică a materialului de predat.

Modelul poate să reprezinte o relație de o anumită frecvență între fapte, fenomene sau mărimi. Școlarii mici nu sesizează ușor ceea ce este constant în relațiile din cazurile particulare întîlnite. De pildă ei cunosc cauzele răscoalelor țărănești, dar nu determină elementele care au determinat această formă de luptei de clasă. În prima parte a anului școlar în clasa I ei nu sesizează că adăugarea sau reuniunea a două sau mai multe mulțimi duce la mărirea mulțimii, iar luarea la micșorare. Există și alte relații care nu sînt recunoscute, deși au fost predate. De exemplu, elevii știu să afle un termen necunoscut al adunării, deci cunosc această relație, dar n-o recunosc în cazul unei probleme care se rezolvă prin aplicarea acestei relații. De aici necesitatea ca aceste relații stabilite prin inducție (analiză unor exemple) să fie recunoscute în cazurile particulare întîlnite. Aceasta contribuie la formarea algoritmilor, iar din punct de vedere psihologic, la formarea capacității de generalizare a relațiilor respective.

În procesul formării deprinderilor avem de-a face, în unele cazuri, cu combinarea unor modele din care rezultă altele noi. Este vorba, deci, de o restructurare neconținută a modelelor. Scrierea literei „a" nu reprezintă decît o restructurare a trei modele însușite anterior. Adunarea de tipul 240 + 320 este o restructurare a trei modele cunoscute: adunarea sutelor (200 + 300), adunarea zecilor (40 + 20) și adunarea sutelor cu zecile (500 + 60). Noul caz de adunare fiind o restructurare a unor modele cunoscute, impune necesitatea ca în partea pregătitoare să se reactualizeze procedeele predate, iar demonstrația să se bazeze tocmai pe acestea, cele trei procedee fiind reunite într-un procedeu nou. Uneori, în practica didactică se pornește de la descompunere, ceea ce nu corespunde cerințelor impuse de structurarea unor modele cunoscute, întrucît procesul apare discontinuu, cînd, în realitate, avem de a face cu un proces continuu. Aceste observații reflectate în exemplul dat sînt valabile și pentru alte procedee de calcul și, în general, pentru procesul de formare a deprinderilor.

Modelul poate fi conceput la diferite nivele de generalizare și complexitate. De exemplu, elevii din clasa I înțeleg într-un anumit fel noțiunea de propoziție, diferit de elevii din clasa a II-a, și aceștia diferit de elevii din clasele a III-a și a IV-a. Rezultă că în procesul de însușire a cunoștințelor modelul nu poate fi privit static, ci în perspectiva perfecționării, impusă de însăși dezvoltarea psihofizică a elevilor.

GH. SIRETEANU
învățător emerit, Iași

Ședință de lucru la Ministerul Învățămîntului

În ziua de 21 noiembrie a.c. a avut loc o ședință de lucru cu șefii secțiilor de învățămînt regionale și inspectorii care răspund de munca educativă în cadrul secțiilor respective. La ședință au luat parte prof. univ. Miron Constantinescu și prof. univ. Costin Nădejde, adjuncți ai ministrului învățămîntului, V. Morea, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., Elena Poparad, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Au fost de față directori generali, directori și inspectori din Ministerul Învățămîntului, reprezentanți ai Uniunii Generale a Sindicatelor și ai O.N.T.

În prima parte a ședinței a fost prezentat planul comun al Ministerului Învățămîntului, C.C. al U.T.C. și Consiliului Național al Organizației Pionierilor cu privire la organizarea vacanței de iarnă a pionierilor și școlarilor din școlile de cultură generală, licee, școli profesionale și tehnice. Planul prevede măsuri în legătură cu organizarea și desfășurarea activității în taberele de odihnă și sportive organizate pentru elevi și pionieri, cu desfășurarea excursiilor și a drumețiilor, a festivităților închinate zilei de 30 decembrie, precum și sărbătoririi anului nou.

În continuarea ședinței au fost puse în discuție unele probleme privind planul de școlarizare și rețeaua școlilor din învățămîntul general, liceal, profesional, tehnic și de specialitate.

La centenarul Liceului „Vasile Alecsandri"

(Urmare din pag. 1)

specialității sale. Era colaborator activ al revistei „Viața românească", unde publica, destul de regulat, articole de înaltă ținută științifică pentru intelectualii cu altă pregătire, dar curioși să se informeze despre diverse probleme de zoologie și botanică. Cu capacitatea și pregătirea lui, putea, în condiții de lucru mai favorabile, să ajungă profesor universitar, la fel cu colegii săi pe care urmează să-i amintesc chiar acum.

Este vorba de N. Abramescu, numit profesor la o catedră de Matematică a Universității din Cluj imediat după crearea ei (1919), și de Florian Ștefănescu-Goangă, care a ocupat, cred, în același an, catedra de Psihologie. Amîndoi au corespuns pe deplin cinstei de a fi promovați în învățămîntul superior. Ultimul s-a făcut cunoscut mai cu seamă prin lucrări de psihologie experimentală, precum și printr-o serie de elevi, bine pregătiți, grație, între altele, și unui laborator de specialitate cu aparatură modernă pentru epoca dintre cele două războaie.

Am lăsat la urmă pe un coleg din aceeași promoție cu mine (mă refer la examenul de capacitate pentru învățămîntul secundar, sesiunea 1911—1912): Ion Tohăneanu. Acest ardelean, foarte bun latinist și germanist, care trăiește retras într-un sat din regiunea Ploiești, a rămas credincios liceului „Alecsandri" pînă la pensionare. După primul război mondial a condus ani de-a rîndul destinele acestei școli. De la mulți dintre foștii lui elevi și colegi am aflat despre o realizare, cred, unică în acea vreme: întemeierea unui cămin, cu local propriu, în care copiii oamenilor săraci primeau gratuit întreținerea completă. N-a uita suferințele îndurate de el, ca elev de liceu, venit singur, fără nici un sprijin, din Ardeal, ca să învețe carte „în țară".

Nu cunosc mai nimic concret din activitatea liceului „Alecsandri" de după Eliberare, deși pe cîțiva dintre profesorii lui i-am avut studenți la Iași sau la București. Nu mă îndoiesc că, în condițiile noi, create de regimul nostru, se continuă, dezvoltîndu-se în spirit socialist, tradiția lui frumoasă, din care am încercat să schițez unele aspecte, mai ales prin evocarea, sumară, a unui număr de profesori, rămași mai vii în amintirea mea.

Cu prilejul primului centenar al acestei școli vestite, îi urez, cu toată căldura unui fost colaborator al ei, aflat atunci la începutul carierei sale didactice, succese mari în pregătirea viitorilor constructori ai comunismului în patria noastră, iar profesorilor ei le transmit, sub această formă, calde salutări colegiale și tovărășești.

CARTEA ȘCOLARĂ

(Urmare din pag. 1-a)

— Eforturi în vederea modernizării cărții școlare și sub acest aspect par să se fi făcut, iar realizările — prezentate într-o recentă expoziție — atestă posibilitățile de care dispune Editura didactică și pedagogică la ora actuală în această privință — a fost de părere tov. **Marin Vișan**, șeful secției de didactică de la Institutul de științe pedagogice. Din păcate, însă, există încă un mare număr de manuale care rămîn sub nivelul acestor posibilități. Să luăm, de pildă, ilustrația. În cartea școlară — se știe — fotografia, desenul, schema ocupă un loc larg, mai larg decît în orice altă carte. Ilustrația trebuie să vină în sprijinul textului în primul rînd pentru a se realiza scopul instructiv al acestuia, dar trebuie să aibă în vedere totodată criteriul estetic, să atragă și să educe. Se cere deci un echilibru, o armonizare a acestor două funcții ale ilustrației. Dacă unele manuale realizează un asemenea echilibru, altele îl ignoră. Se pun încă destul de des în mîinile elevilor manuale cu ilustrații cenușii, neatractive, neclare, cu valoare estetică scăzută, ceea ce se răsfrînge și asupra efectului instructiv al textului fără să mai vorbim de implicațiile pe planul educației bunului gust. Cît despre desen, sînt de părere că desenul schematizat, stilizat sugestiv are o valoare didactică mai mare decît cel încărcat, care reproduce toate amănuntele, întrucît amănuntele distrag atenția elevului de la ideea de bază pe care desenul urmărește s-o ilustreze.

— Este importantă și plasarea ilustrației — ne-a spus prof. **V. Dăscălița**, de la Școala generală nr. 99 București. Or, în unele manuale nu se observă totdeauna o succesiune metodică riguroasă în această privință. Sînt ilustrații cu caracter sintetic care, în loc să fie plasate la sfîrșitul textului, sînt așezate la întîmplare. Fără să mai vorbim de faptul că unele manuale, ca cele de geografie, au ilustrații puține, neizbutite și sub aspectul estetic și sub cel al conținutului. Se impune cred o mai strînsă colaborare între autorii manualelor și cei care îl ilustrează.

Interlocutorii noștri au apreciat că merită o mai mare preocupare și caracterul literei, ca și celelalte accesorii de ordin tipografic.

— Una din cauzele lipsurilor întîlnite în forma actualelor manuale — a fost de părere graficianul **Ion Verdeș** — este aceea că nu se ține seama întotdeauna de legătura între caracterul literei și calitatea hîrtiei. Se știe că hîrtia proastă ascunde litera, o face obositoare. Apoi, este necesar ca litera să corespundă vîrstei elevilor cărora li se adresează manualul. În unele țări ca Franța, R. F. a Germaniei etc. variază nu numai caracterul literei, ci și culoarea ei.

O cerință importantă legată de tehnoredactarea manualelor școlare impune ca textul să nu fie înghesuit, componentele lui să nu fie încărcate. Or, și din acest punct de vedere manualele noastre mai au încă destule neajunsuri. O atenție mai mare se cere să fie acordată de asemenea accesoriilor de ordin tipografic și artistic legate de tehnoredactarea manualelor și care au pondere importantă atît sub aspectul conținutului didactic al acestora, cît și în privința valorii lor estetice. Este vorba de titlu, subtitlu, sublinieri, semne de distincție între diferite părți ale lecției.

Referindu-se la aspectul artistico-grafic al manualelor școlare unii participanți la ancheta noastră au ridicat și problema coperților. S-a apreciat în unanimitate că vinilinul nu oferă posibilități de a realiza o copertă artistică la nivelul cerințelor. S-a sugerat să se generalizeze coperta din carton celofanat, utilizată în momentul de față pentru unele manuale de tiraj redus. Au fost călduros apreciate pentru ilustrația lor, pentru plasarea și litera titlului, ca și pentru cromatism coperțile manualelor de literatură universală, ale manualelor experimentale de limbi străine sau ale manualelor de chimie organică, toate din producția acestui an.

În ansamblu, profesorii și specialiștii consultați de noi, apreciind eforturile depuse pînă în prezent, au cerut ca preocupările celor ce se ocupă de elaborarea și tipărirea manualelor școlare să fie mai precis orientate spre realizarea unor cărți cu un mai ridicat nivel științific, accesibile și de o sporită valoare artistico-grafică.

OPINII

SUPLINITORII

După 12 ore de asistență la lecțiile predate în cadrul Școlii generale din Gherășeni — Buzău, discutăm cîteva probleme care s-au ridicat pe marginea lor. Sînt de față șeful secției raionale de învățămînt și doi dintre inspectorii de specialitate.

Discuția abordează la un moment dat o temă mai spinoasă, puțin bătătorită pe plan pedagogic: suplinitorii. Sînt binecunoscute condițiile și cadrul care implică, în actuala etapă, utilizarea în activitatea didactică a suplinitorilor — extinderea într-o perioadă foarte scurtă a învățămîntului de masă ca durată și ca arie de cuprindere pentru a atinge coordonatele învățămîntului general de 8 ani chiar și în cel mai îndepărtat sat din țară. Schimbul nostru de păreri se ocupă, evident, de nivelul lecțiilor predate de cei ce suplinesc în funcții didactice.

„Am cunoscut chiar astăzi un exemplu concludent — precizează profesorul *Gheorghe Dănilă*, șeful secției de învățămînt a raionului Buzău Gherășenii fac parte din acea categorie de comune care, prin amplasare, nu exercită o atracție deosebită asupra absolvenților institutelor de învățămînt superior. Faptul se reflectă concludent în acoperirea catedrelor de la clasele V—VIII cu profesori de specialitate. Din cei 17 profesori necesari acestor clase, doar patru sînt calificați. Trei sînt învățători care lucrează ca suplinitori, cinci sînt cadre care se califică studiind la secțiile fără frecvență ale facultăților și alți cinci — absolvenți de liceu care nu-și continuă studiile. Cel mai bine dintre aceștia lucrează profesorii suplinitori cu vechime, care se află în curs de calificare. Dovadă lecțiile tovarășei Catinca Pavel, care se află în al 10-lea an de învățămînt și este studentă în anul V la cursurile fără frecvență ale Facultății de științe naturale, sau ale tovarășului Gheorghe Botezatu, profesor suplinitor de educație fizică care studiază fără frecvență la I.C.F. În schimb lecțiile predate de suplinitorii care nu manifestă interes pentru studiu și socotesc activitatea la catedră drept o funcție oarecare se situează, în general, mult sub nivelul cerințelor"

— Două dintre lecțiile incluse în această categorie — cea despre siguranțe fuzibile, ținută la clasa a VIII-a și cea despre înmulțirea numerelor întregi, ținută la clasa a V-a — au fost predate de același suplinitor care, după cîte știm, a fost încadrat încă din anul trecut. Fără a avea greșeli grave din punct de vedere științific, lecțiile acestea au fost deslinate, lipsite de consistență cu multe elemente dogmatice ce frînau vizibil dorința de cunoaștere a elevilor.

— Este adevărat. Țin să precizez însă că acest suplinitor este în progres. Anul trecut, cu prilejul inspecțiilor, lecțiile lui au fost găsite sub orice critică.

— Atunci de ce a fost reîncadrat și în acest an?

— Nu l-am menținut în mod automat. Anul acesta am introdus un nou sistem de selecție a suplinitorilor: am scos la concurs toate posturile fără titular, în afara celor ocupate de cadrele aflate în curs de calificare și care au absolvit cel puțin doi ani de studii. Suplinitorul în cauză s-a prezentat la concurs pentru postul din Gherășeni, alături de alții. A obținut doar nota șase, dar cum ceilalți competitori au obținut note și mai mici, a fost preferat el.

Evident, secția de învățămînt a procedat echitabil și se pare că numai silită de împrejurări a făcut această alegere discutabilă. Tot atît de evident este însă că învățămîntul va fi în grea suferință, că elevii vor avea o pregătire nesatisfăcătoare.

Mari semne de întrebare a ridicat o lecție de limba franceză predată elevilor din clasa a V-a. Ne-a uimit, înainte de toate, lectura perfect „fonetică" făcută de școlari. Cînd însă și lectura profesoarei s-a situat cam la același nivel, am rămas consternați.

— Cum s-a putut „selecționa" pentru predarea limbii franceze o suplinitoare care nu răspunde nici măcar unor cerințe elementare de cunoaștere a limbii? Cum, în fața unei asemenea situații, nu s-au luat pînă acum măsuri categorice?

Am fost asigurați că măsurile vor fi luate. Dar dincolo de motivări și argumentări am întrezărit faptul că uneori imixtiuni și intervenții din afară supralicitează chiar rezultatele concursului. Efectele le-au resimțit numai elevii pînă în prezent. Cînd le vor resimți însă și „eminențele" protectoare?

Acoperirea deplină a catedrelor cu cadre de specialitate fiind scadentă într-o perioadă de care ne despart circa șapte-opt ani, se impune mai multă grijă pentru soluțiile temporare. În orice caz este profund dăunător să se considere suplinitorii drept un rău necesar și să nu se întreprindă nimic în legătură cu ei. Această optică trebuie să dispară în primul rînd din mentalitatea unor lucrători ai organelor de învățămînt și a unor directori de școală.

Bine s-a orientat, în principiu, secția de învățămînt a raionului Buzău atunci cînd a introdus o formă de concurs pentru ocuparea posturilor de suplinitori. Este o inițiativă care merită a fi extinsă, cu condiția ca asemenea concursuri să fie efective și să se desfășoare cu deplină probitate. Ar fi bine ca în cazul unor candidați cu medii egale să fie preferat cel care dispune de o experiență anterioară în predare și să se ia de asemenea în considerare ținuta etică generală. În plus ar fi necesar să se asigure concursurilor pentru posturile de suplinitori o popularizare mai largă, selecția putîndu-se face astfel dintr-un număr mai mare de solicitanți.

Din discuțiile pe care le-am purtat cu numeroși suplinitori, mai ales tineri locuind în localitățile unde să află și școala în care predau, s-a desprins o propunere, susținută de altfel cu căldură de reprezentanții secțiilor de învățămînt. Este vorba, anume de propunerea ca suplinitorii care prin activitatea lor dovedesc aptitudini pentru profesiunea pedagogică și dorința de a rămîne să muncească în învățămînt, urmînd și cursurile unui institut de învățămînt superior să beneficieze de un regim special, în sensul că *posturile celor care au ajuns în anul II de studii (deci mai devreme decît în prevederile actuale), au promovat cu regularitate examenele și se angajează prin contract să lucreze cel puțin 5 ani după absolvire în comuna respectivă să nu mai fie considerate vacante. De asemenea la alegerea suplinitorilor să fie preferați, dacă s-au înscris la cursurile fără frecvență, cei care vor să lucreze în continuare la aceeași catedră, în aceeași școală.* Numeroase precedente de profesori competenți, animatori de frunte ai vieții cultural-artistice a satelor, care și-au făcut „ucenicia" în învățămînt ca suplinitori, efectuîndu-și studiile de specialitate prin învățămîntul fără frecvență, pledează elocvent în favoarea unei asemenea soluții. Categoric însă că și aici se cere din partea secțiilor de învățămînt deplină probitate față de interesele majore ale învățămîntului.

Probleme complexe implică ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale ale profesorilor-suplinitori. Pentru cei înscriși la cursurile fără frecvență pregătirea profesională este parțial rezolvată. Rămîne doar să li se acorde o atenție specială în cadrul cercurilor pedagogice și al comisiilor metodice, trebuie să li se asigure cu ajutorul institutelor de perfecționare a cadrelor didactice și ai institutelor pedagogice, o pregătire de specialitate și didactică prin cursuri cu caracter periodic. Participarea activă, susținută, la asemenea cursuri ar trebui să constituie un criteriu preferențial în menținerea pe mai departe în funcție. Ar fi însă cazul ca un suplinitor care nu s-a înscris în învățămîntul superior după un interval de 3—4 ani de activitate la catedră să nu mai beneficieze de acest regim preferențial, dovedindu-se lipsit de perspective.

Se impune și găsirea unor forme speciale, eficiente de îndrumare și control al muncii profesorilor suplinitori. Simpla consemnare a anumitor observații în registrul de inspecții este aici, mai mult decît în oricare alt caz, ineficientă. Îndrumarea profesorului-suplinitor cere o discuție amplă cu acesta, sondarea cunoștințelor lui, recomandarea unei bibliografii de specialitate și pedagogice. Este util ca suplinitorii activi, cu tragere de inimă și spirit de inițiativă, să fie stimulați atît moral cît și material. Acolo însă unde, în ciuda sprijinului acordat, nivelul predării se menține continuu sub nivelul de plutire, se cer adoptate în interesul învățămîntului, fără false considerente sentimentale, chiar și cele mai radicale măsuri.

Care este, în concluzie, parametrul esențial în soluționarea problemei suplinitorilor? Evident — *considerarea acestora drept factori potențiali pentru formarea unor profesori cu calificare superioară și temeinică pregătire didactică.* Acțiunea convergentă a organelor de învățămînt în sensul acestei soluții poate produce consecințe pozitive pe întreaga arie a învățămîntului general din mediul rural

AL. CIUCĂ

Măsuri cu ample implicații

(Urmare din pag. 1-a)

imposibilitatea dotării tuturor școlilor cu laboratoarele și materialul didactic necesare bunei desfășurări a procesului de învățămînt. Pentru a se putea face față situației a fost necesar să se improvizeze săli de clasă în clădiri uneori necorespunzătoare și să se apeleze la personal didactic care nu întotdeauna a avut pregătirea de specialitate și pedagogică necesară. Principiile organizării unei rețele școlare robuste și stabile, rațional distribuită pe teritoriul țării, au fost stabilite încă din anul 1956 printr-o hotărîre a partidului și guvernului, iar Ministerul Învățămîntului a elaborat, cu participarea sfaturilor populare, cîteva studii în acest scop. Aplicarea lor în practică a fost însă frînată de fărîmițarea și dispersarea localităților rurale.

În prezent, prin aplicarea principiilor cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării și la sistematizarea localităților rurale se vor crea condițiile pentru organizarea treptată a unei rețele școlare puternice, care să asigure utilizarea judicioasă a spațiului de învățămînt, a laboratoarelor și atelierelor școlare, precum și încadrarea școlilor cu personal didactic de specialitate pentru toate disciplinele, ceea ce va conduce, în ultimă instanță, la ridicarea pe o treaptă superioară a învățămîntului din țara noastră.

Pentru obținerea unei asemenea rețele va fi necesar ca organele comunale să mobilizeze și să dirijeze cu multă grijă fondurile de investiții, pentru realizarea de școli și internate în care să fie cuprinși toți copiii de pe teritoriul comunelor respective. Sistematizarea localităților rurale va crea totodată și posibilitatea extinderii rețelei liceelor de cultură generală și a liceelor de specialitate (îndeosebi a celor cu profil agricol) într-un număr cît mai mare de localități, contribuind și pe această cale la ridicarea nivelului cultural general al întregului popor.

ȘTIRI

SERI LITERARE

La Clubul sindicatelor din învățămînt București a fost inițiat un ciclu de seri literare adresate profesorilor de limba română. Prima seară din cadrul ciclului — care s-a bucurat de o largă participare — a fost închinată poeților Mihai Eminescu și Veronica Micle. Interesante comunicări au prezentat conf. univ. Augustin Z. N. Pop, Gh. Eminescu și prof. Alexandru Ionescu. Joi, 30 decembrie va avea loc o a doua seară literară, închinată lui Titu Maiorescu. Vor lua cuvîntul criticii literari Savin Bratu și Paul Georgescu.

EXPOZIȚIE DE LUCRĂRI ALE ELEVILOR

La Școala generală din satul Copăcel-Vîlcea, s-a deschis o expoziție de lucrări executate de elevi: cusături, sculpturi în lemn și ceramică. Se disting îndeosebi cele 120 de costume cu modele din folclorul local. Toate aceste costume vor fi purtate la serbarea pe care o pregătește școala și care va avea loc, în curînd, la căminul cultural.

La stația meteorologică a Școlii generale din comuna Oești, reg. Argeș.

Conferința miniștrilor învățământului din țările Europei

La Viena se desfășoară prima conferință europeană a miniștrilor învățământului, organizată de U.N.E.S.C.O., avînd ca temă generală „Accesul spre învățământul superior". Țara noastră este reprezentată la conferință de o delegație condusă de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățământului.

În cuvîntul de deschidere, directorul general al U.N.E.S.C.O., René Maheu, a menționat importanța consultărilor și cooperării pe plan regional și mondial în domeniul educației. René Maheu a exprimat mulțumiri pentru colaborarea la pregătirea conferinței de la Viena membrilor Comitetului Consultativ Special, care a fost reunit la U.N.E.S.C.O., la cererea sa, sub conducerea prof. dr. Jean Livescu, adjunct al ministrului învățământului al Republicii Socialiste România.

După cuvîntul directorului general al U.N.E.S.C.O., conferința a fost salutată de președintele Republicii Austria Franz Jonas, și de ministrul austriac al educației, Theodor Piffl-Percevic. La propunerea conducătorului delegației române, acad. Ștefan Bălan, conferința a ales ca președinte pe Theodor Piffl-Percevic, ministrul învățământului din Austria. Raportor general al conferinței a fost ales Jean Livescu (România).

În cadrul ședințelor plenare majoritatea vorbitorilor au subliniat însemnătatea și utilitatea conferinței.

În cuvîntul său acad. Ștefan Bălan a apreciat conferința drept o dovadă evidentă a dorinței și posibilităților de cooperare internațională în interesul tuturor statelor europene, exprimîndu-și convingerea că ea va permite un rodnic schimb de experiență între reprezentanții unor popoare cu civilizații atît de diverse și valoroase. Abordînd problema organizării mai bune a învățămîntului superior, vorbitorul a subliniat ampla participare la discutarea studiului privind învățămîntul superior în România, care ține seama de tradițiile proprii și de experiența dobîndită în țara noastră, cît și în alte țări.

Vorbitorul a exprimat regretul că nu s-a creat posibilitatea participării la lucrări a R. D. Germane și că nu au fost invitați observatori din partea unor organizații internaționale neguvermanentale ca F.M.T.D. și U.I.S.

Ministrul român a scos în evidență cîteva aspecte fundamentale ale problemei accesului în învățămîntul superior din punct de vedere cantitativ și calitativ, subliniind realizările obținute în această direcție în România. El a menționat că democratizarea învățămîntului superior s-a realizat în România pe calea deplinei egalități a condițiilor și posibilităților pentru toți studenții, prin gratuitatea învățămîntului, ținîndu-se totodată seama, în alegerea specialității, de un raport just între dorințele personale și cerințele generale ale dezvoltării economice și culturale.

În încheierea intervenției sale, acad. Ștefan Bălan a subliniat aspectele etice ale învățămîntului în epoca noastră, cînd instrucțiunea nu poate fi separată de educarea tineretului în spiritul răspunderii pentru idealurile de libertate, dreptate și pace ale omenirii. El a amintit în acest sens semnificația declarației cu privire la educarea tineretului, adoptată la cea de-a XX-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., pe baza propunerii prezentate de România.

Vorbitorul și-a exprimat încrederea că lucrările Conferinței de la Viena se vor încheia prin formularea de propuneri și recomandări privind cooperarea europeană în materie de învățămînt.

Vizita în Franța a unei delegații a Ministerului Învățămîntului din România

Recent s-a înapoiat din Franța o delegație a Ministerului Învățămîntului, condusă de conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, care a întreprins o vizită de documentare în problemele învățămîntului de cultură generală și ale educației tineretului școlar.

Delegația a avut convorbiri rodnice la conducerile Ministerului Educației Naționale și Ministerului Tineretului și Sportului, la Institutul pedagogic național din Paris, la Centrul internațional de studii pedagogice Sèvres, la Radioteleviziunea școlară și a vizitat un număr de licee și școli generale.

Pe scena celui de-al VIII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori

Din variatele genuri de manifestare artistică prezente pe scena Casei de cultură a sindicatului din Bacău — unde în zilele de 18—19 noiembrie a.c. și-au măsurat forțele artiștii amatori din „Țara de Sus" cu cei de pe meleagurile Trotușului și ale Ceahlăului — s-a desprins, prin inedit, octetul vocal modern al Sindicatului, învățămîntului din Roman. Această formație reprezintă prin stil și repertoriu o categorie artistică neobișnuită.

Inspirați de performanța renumitei formații vocale „Single Singers", cei opt profesori de muzică din Roman (Zoica Rusu, Maria Andrușcă, Elena Moldoveanu, Ana Maxim, Dan Crișan — conducătorul formației — Doru Alexandru, Leon Șindilaru și Nicolae Corcodel) au izbutit să pună în practică (acompaniați la pian de Vasile Teodorescu, baterie, Ion Ungureanu și contrabas, Mircea Ionescu) o manieră de interpretare muzicală modernă. Preluînd îndrăzneț piese din repertoriul simfonic pe care le armonizează vocal, octetul a demonstrat marile calități vocale ale interpreților. Stilul de interpretare al artiștilor din Roman se remarcă prin virtuozitatea tehnicii vocale, expresivitate și subtilitate în nuanțare și frazare.

Deși tînără ca vîrstă — octetul a fost înființat în 1966 — formația posedă un bogat repertoriu de prelucrări vocale („Menuet" de J. S. Bach, „Marș" de R. Schumann, fragmente din „Sonata lunii" de Beethoven și „Mica serenadă" de Mozart) pe care le-au executat în diferite concerte susținute în orașele Roman, Bacău și Slănic-Moldova. Originalitatea artistică a octetului frapează ascultătorii neobișnuiți cu „instrumentarea vocilor", maniera modernă de execuție care, în momentul de față, face senzație în viața muzicală europeană.

THEODORA POPESCU

„Din experiența sindicatelor din instituțiile de învățămînt"

„Din experiența sindicatelor din instituțiile de învățămînt" lucrare elaborată de **Onița Gligor**, vicepreședintă a Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură și **Elena Cojan**, membră a Biroului executiv al Comitetului Uniunii, apărută recent în colecția **Biblioteca activului sindical** a Editurii politice, constituie o sinteză deosebit de utilă organizațiilor sindicale din școli și facultăți.

Sistematizate în funcție de specificul activității ce se desfășoară la diferite nivele ale instituțiilor de învățămînt — școli generale, licee, instituții de învățămînt superior — capitolele lucrării conturează clar unele trăsături definitorii ale muncii desfășurate de sindicatele din învățămînt în raport cu ansamblul sarcinilor învățămîntului. Acțiunile prezentate drept exemplificare dovedesc convingător cît de variate sînt modalitățile pe care le pot folosi sindicatele pentru a-și aduce contribuția la rezolvarea problemelor majore ale dezvoltării învățămîntului, evitînd totodată risipa de forțe prin manifestări ce se suprapun celor organizate de către conducerile instituțiilor de învățămînt sau sînt paralele cu acestea. Se analizează în mod amănunțit posibilitățile sindicatelor din școli și facultăți de a sprijini eficient ridicarea nivelului predării și al muncii educative, perfecționarea personalului didactic, activitatea de cercetare științifică, de a promova în rîndurile învățătorilor și profesorilor o ținută etică exemplară.

Răspunzînd unor necesități de stringentă actualitate, lucrarea „Din experiența sindicatelor din instituțiile de învățămînt" reprezintă un îndrumar deosebit de util pentru activul sindical din școli.

O scrisoare inedită despre relațiile dintre Aurel Vlaicu și Spiru Haret

S-au împlinit 85 de ani de la nașterea lui Aurel Vlaicu, constructor de avioane și pilot român, unul dintre pionierii aviației mondiale.

Printre cei care l-au ajutat pe Aurel Vlaicu să-și îndeplinească, în pofida tuturor adversităților, visul de a zbura și de a construi avioane, se numără și Spiru Haret, care atît în calitate de ministru al instrucțiunii publice, cît și ca om i-a acordat tot sprijinul. Nu trebuie uitat că Spiru Haret, primul doctor în matematici din România, a cărui lucrare privind invariabilitatea axelor mari a orbitelor planetare s-a bucurat de recunoaștere internațională, a avut serioase preocupări și în domeniul aviației. Acest lucru reiese din corespondența sa inedită, recent descoperită de noi, cu vestitul inginer francez specialist în aviație Alexandre Gustave Eiffel, cel care a proiectat și construit celebrul turn din Paris care-i poartă numele.

Prezintă interes îndeosebi o scrisoare inedită a lui Aurel Vlaicu, datată din București, la 17 septembrie 1912, către Spiru Haret. În această scrisoare se spunea : **„Reîntors în țară după o călătorie făcută în toate centrele de peste munți ale Românilor, unde în măsura puterilor mele am aprins flacăra entuziasmului național, primul meu gînd s-a îndreptat spre Dumneavoastră care atît la primele mele începuturi cît și mai în urmă, prin acordarea premiului Academiei, m-ați încurajat și ajutat atît de mult... Fără sprijinul D-Voastră drumul îmi era mult mai greu".**

La moartea temerarului constructor și pilot Nicolae Iorga scria : „Se uită bărbați politici, se uită scriitori de renume. Pe el, însă, nu-l vom uita. Oricînd îndrăzneala omenească va smulge aiurea succese strălucite naturii învinse, nu vom privi cu invidie pe acel învingător, ci vom zice cu mîndrie : și noi am avut pe Vlaicu !".

Prof. NICOLAE CIACHIR
doctor în istorie

DOCUMENTAR

Despre cîteva schițe ale unui tînăr profesor de desen

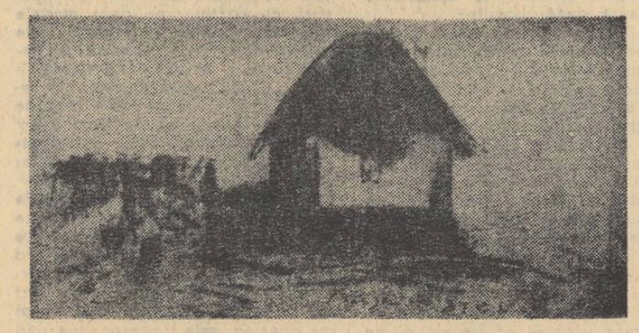

Filă din albumul pictorului Ion Andreescu

Era un elegant album de buzunar, legat în coperți rigide, de culoare grenat. Îl pomenisem în casa părintească de cînd lumea și îl răsfoiam adesea cu intristată plăcere, socotindu-l, încă din copilărie, ca aparținînd bunicului meu, pictor, absolvent al Școlii de Belle Arte din București, mort în floarea vîrstei.

Un amic care mă vizita într-o zi, descoperindu-l, mă făcu atent la semnătura abia vizibilă, așternută pe două dintre schițe. Era semnătura lui Ion Andreescu...

Ciudat. După zeci de ani o vedeam parcă atunci pentru prima oară. Era, într-adevăr, un I cam șters, înclinat spre dreapta, lîngă un A aruncat și el ca din întîmplare, monograma fiind însoțită de numele localității în care fuseseră lucrate desenele — Rușavetu — și de anul acestui popas memorabil, 1875. Grafia revelatoare, fixînd epoca în care Ion Andreescu a funcționat ca modest profesor de desen la o școală din Buzău, apoi prezența printre cele douăzeci și opt de desene a unei „Drăgaice" și a unei schițe pentru o proiectată „Cumpăna satului", ne-au întărit bănuiala că imaginile proveneau, cel puțin în majoritatea lor, de la marele pictor și nu de la altul.

Confirmarea a venit mai apoi, prin bunăvoința academicianului profesor G. Oprescu și a colecționarului de artă K. H. Zambaccian. Mă aflam așadar în posesia unui carnet de schițe al lui Ion Andreescu. Se rătăcise, nu-mi explic nici astăzi cum, printre mapele de desene ale bunicului meu și zăcea uitat lîngă un vechi șevalet, în vecinătatea unei cutii cu vopsele uscate și a cîtorva pînze nefinisate, poate chiar de pe vremea cînd cei doi artiști, tineri și înflăcărați pe atunci, desenaseră și pictaseră împreună, prieteni sau numai confrați de breaslă.

Fotografiile făcute atunci cînd s-a descoperit proveniența albumului îmi ajută astăzi la o reconstituire sumară a lui. El cuprinde crochiuri de oameni în mers, studii de mîini și picior, o siluetă vaporoasă de femeie, în rochia cu turnură a vremii, purtînd o pălărie cu calotă înaltă, un bust de ostaș, un pompier, un om călare, privit din spate, case de ciurari și cocioabe țărănești, un șopron acoperit cu stuf, o căruță cu cai, peisaje din margini de sat — care aveau să revină atît de frecvent în cele mai emoționante pînze ale pictorului — un hambar lucrat pînă la detaliu, pomi singuratici, luminișuri de pădure etc. O aglomerație de oameni la tîrg, abia conturați, nu putea fi decît schița pregătitoare pentru vestitul bilci buzoian din ziua de Drăgaică, bilci căruia îi fu dat să se bucure, odată așternut pe pînză, de un răsunător succes, atît în țară cît și în străinătate. Pe o altă pagină era schițat un viței cu ochii mari și galeși, amintind ca viziune plastică cunoscutul „Le veau" al lui Gustave Courbet. În sfîrșit, către finele carnetului, un vînător se strecura tăcut, printre trestii, cu arma sub braț, pîndind vreo rață sălbatică, în aburul rece al dimineții.

Sînt cîteva valoroase mărturii ale muncii artistice desfășurate acum vreo nouă decenii de un profesor de desen care avea să devină unul dintre cei mai strălucitori pictori ai țării. De doisprezece ani albumul se află în mapele Cabinetului de stampe al Bibliotecii Academiei, în așteptarea unei monografii monumentale închinată lui Ion Andreescu, lucrare ce nu va întîrzia, desigur, și în paginile căreia își vor afla locul meritat și cele cîteva admirabile desene despre care amintim aci.

AL. ALEXIANU

Săptămîna economiei

„S-a dus pușculița, s-a dus punga din sîn și motoașca de sub saltea, s-a dus ciorapul de lînă, chimirul. Le-a luat locul Casa de Economii — C.E.C.".
Tudor Arghezi

Poate astăzi nici nu mai sînt oameni care să se îndoiască de avantajele depunerilor la C.E.C. Numărul celor care recurg la această înțeleaptă soluție de a-și agonisi și înmulți economiile crește continuu. Tot al patrulea om posedă în buzunar un libret.

De mici, școlarii de azi cunosc o altfel de pușculiță, mai puțin zornăitoare ca cea de odinioară dar mult mai sigură : **libretele, foile și timbrele de economii.** Puși într-o asemenea pușculiță banii, — aidoma celor din poveste — fac pui. Pui care pot fi văzuți aievea și folosiți pe placul inimii. Cu banii economisiți, elevii de la Liceul „G. Coșbuc" și de la școlile generale nr. 86 nr. 94, și nr. 87 din Capitală, cei de la școlile din raionul Muscel și de la multe alte școli din țară au organizat excursii și-au cumpărat ceasuri, biciclete, mingi de fotbal.

Ca în fiecare an, Casa de Economii și Consemnațiuni organizează între 24 și 30 noiembrie, tradiționala „Săptămînă a economiei" — prilej de interesante acțiuni cu multiple aspecte educative, care au ca scop sporirea numărului de depunători.

Vești primite recent din școlile de pe întreg cuprinsul țării arată că, în întîmpinarea acestor acțiuni, s-a intensificat și activitatea învățătorilor și profesorilor pentru educarea elevilor în spiritul economisirii „În preajma «Săptămînii economiei» — ne scrie prof. Traian Pop din Feldru, raionul Năsăud — în școala noastră numărul posesorilor de librete C.E.C. a ajuns la aproape 400". Alte vești primite din școli ne vorbesc despre organizarea unor ore de dirigenție și de compunere, a unor șezători pe teme legate de cultivarea spiritului de economie, de atractive concursuri de probleme cu date inspirate din operațiunile de economisire etc.

Pușculița nouă nu mai trebuie spartă pentru a se vedea cît conține. Creionul, hîrtia și un simplu calcul sînt de ajuns...

I. MIRCEA

Vizionați filmul

„Cine va deschide ușa"

O producție a Studioului cinematografic București.
Scenariu : **Alexandru Andrițoiu ; Nicolae Ștefănescu**
Regia : **Gheorghe Naghi.**

Cu : Ștefan Mihăilescu-Brăila, Corina Constantinescu, Draga Olteanu, Vasilica Tastaman, Aurel Cioranu, Aura Andrițoiu, Gheorghe Naghi și copiii: Armand Oprescu, Monica Teodorescu, Cristina Teodorescu.

Imaginea : Gh. Viorel Todan.
Muzica : Dumitru Capoianu.
Decoruri : Ștefan Marițan.

Film distins cu Mențiunea Specială a Juriului — Teheran 1967.

CENTENAR 1867—1967

LICEUL „V. ALECSANDRI" Galați anunță foștii profesori și absolvenți că sărbătorirea centenarului școlii va avea loc în ziua de 26 noiembrie 1967.

ANUNȚ

Liceul nr. 1 „George Bacovia" (fost Liceul de băieți) din orașul Bacău serbează la 17 decembrie 1967 un secol de la înființare.

Foștii elevi și profesori sînt invitați la festivitate și rugați a anunța participarea și numărul de persoane pînă la data de 1 decembrie a.c. pe adresa liceului, str. Cuza Vodă nr. 8, Bacău.

ÎNVĂȚĂTORI! PROFESORI! EDUCATORI!

Abonați-vă pe anul 1968
la

REVISTA DE PEDAGOGIE

Revista de pedagogie publică un bogat material în rubricile:

— Studii și cercetări
— Din practica școlii noastre
— Pedagogie comparată
— Dezbateri, confruntări, opinii
— Istoria școlii și gîndirii pedagogice
— Viața științifică
— Cărți — reviste etc.

Revista apare lunar, în 128 de pagini, iar costul unui număr este lei 5. Costul abonamentului anual: 60 lei.

Asigurați-vă din timp abonamentul la revista

„ARTA PLASTICĂ"

Revistă lunară editată de Uniunea Artiștilor Plastici

Revista prezintă în paginile sale cele mai noi probleme din pictura, sculptura, grafica, artele decorative, scenografia, din țară și de peste hotare.

Instituțiile de specialitate, instituțiile culturale, muzeele, școlile, bibliotecile, căminele culturale, precum și toți iubitorii de artă, își pot asigura abonamentul pentru anul 1968 pînă la 31.XII.1967.

Abonamentele se fac la toate oficiile poștale din țară, prin factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții, precum și la sediul Uniunii Artiștilor Plastici — Calea Victoriei nr. 155 — București 22, prin mandat poștal sau virament, cont nr. 071.020 — D.O.B.

Costul unui abonament anual (12 numere) :
— pentru instituții și întreprinderi lei 204
— individuale „ 180
Informații suplimentare la telefon 16.35.01.

OPERA ROMÂNĂ

anunță următoarele spectacole de balet pentru elevi : „Coppelia" de Leo Delibes : 26 noiembrie 1967, ora 11, „Prinț și cerșetor" de Laurențiu Profeta (după romanul lui Mark Twain), 27 noiembrie 1967, ora 19,30, „Romeo și Julieta" de Serghei Prokofiev, 28 noiembrie 1967, ora 19,30.

Școlile pot procura bilete cu preț redus adresîndu-se direct la casa teatrului din b-dul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 70—72, telefon 13.18.57, zilnic între orele 10—13 și 17—19,30.

MAGAZINUL „MUZICA"

București Calea Victoriei 41, Telefon 15.60.88

Vinde expediind contra ramburs și prin virament (nr. cont și articol bugetar) în toate regiunile țării pentru întreprinderi, instituții de stat, școli, case de cultură, cămine culturale și G.A.S., următoarele :

— **Note și tipărituri muzicale,** metode de ghitară, acordeon, vioară și pian.

— **Diapozitive color,** filmascop și diascop electric.

— **Mașini scris marca „Consul"** cu car mare și portative.

— **Accesorii și lămpi** pentru picupuri, magnetofoane, radio și televizor.

— **Instrumente muzicale,** viori, ghitare electrice, clavitoane, clavofoane, claviete, armonete, instrumente pentru fanfară, acordeoane, baterii jazz, radio, televizor.

— **Discuri** — muzică populară, ușoară și simfonică.

Magazinul „Muzica" expediază la cerere, gratuit cîte un catalog de discuri și catalogul general de note muzicale.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 923
Vineri 1 dec.
1967
4 pag 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Delegația României la Conferința miniștrilor învățămîntului s-a înapoiat în țară

Săptămîna trecută a continuat la Viena Conferința miniștrilor învățămîntului din țările europene membre ale UNESCO, la care Republica Socialistă România a fost reprezentată de o delegație condusă de acad. Ștefan Bălan.

În ședința din 23 noiembrie conferința a dezbătut problema accesului la învățămîntul superior, din punctul de vedere al nevoilor actuale și cele previzibile ale dezvoltării colectivității.

Lucrările conferinței s-au încheiat în seara zilei de 25 noiembrie. Au fost adoptate în unanimitate raportul final, concluziile și recomandările adresate statelor membre ale UNESCO. Acestea preconizează o serie de măsuri menite să îmbunătățească și să perfecționeze accesul tineretului în instituțiile de învățămînt superior. Totodată, au fost formulate recomandările adresate UNESCO pentru dezvoltarea programului de cooperare europeană în domeniul învățămîntului.

În timpul șederii la Viena, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului din Republica Socialistă România, a vizitat o serie de instituții de învățămînt și de cercetare științifică. Cu prilejul vizitei la Universitate și la Politehnica din Viena acad. Ștefan Bălan a fost primit de rectorii celor două institute, prof. dr. F. Schwind și prof. R. Inzinger, cu care a avut convorbiri amicale privind organizarea învățămîntului superior, planurile și metodele cursurilor, metodele pedagogice. Ministrul Învățămîntului din Republica Socialistă România, a vizitat de asemenea, Agenția Internațională pentru Energia Atomică (A.I.E.A.), unde a fost primit de directorul agenției, S. Ekland, cu care a avut o convorbire cordială despre relațiile între instituțiile de cercetare specializată din țara noastră și A.I.E.A.

Luni, 27 noiembrie, delegația Republicii Socialiste România care a participat la Conferința miniștrilor învățămîntului din țările membre ale UNESCO s-a înapoiat în țară.

Centenarul Liceului „Vasile Alecsandri"

Cu o sută de ani în urmă, la 26 noiembrie 1867, din inițiativa unui grup de patrioți, în frunte cu cărturarul V. A. Urechia, a luat ființă Liceul „V. Alecsandri" din Galați, care și-au sărbătorit recent centenarul. Manifestările jubiliare s-au deschis cu o sesiune de comunicări științifice, organizată în colaborare cu filialele locale ale societăților de științe istorice, filologice și matematice. La adunarea solemnă, care a avut loc în sala Teatrului de stat, au evocat unele momente din trecutul școlii prof. Costache Mihai, directorul liceului centenar, Ion Tohăneanu, fost profesor și director al liceului, Constantin Drîmbă, membru corespondent al Academiei, fost elev al liceului. Au adus mesaje de salut Mihai Nicolae, președintele Sfatului popular regional Galați, Eugen Blideanu, director general în Ministerul Învățămîntului.

Cu prilejul centenarului, colectivul de cadre didactice și elevii liceului „Vasile Alecsandri din Galați au trimis Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., o telegramă de mulțumire pentru condițiile create desfășurării învățămîntului.

Simpozion la Lugoj

În zilele de 25 și 26 noiembrie, Societatea de științe istorice și filologice a organizat la Lugoj un simpozion cu tema „Contribuția școlii de cultură generală la educarea elevilor în spiritul umanismului socialist", la care au participat cadre didactice din mai multe orașe ale țării. În cadrul simpozionului conf. univ. Zoe Dumitrescu Bușulenga a prezentat expunerea „Umanismul european și umanismul popular românesc — trepte spre umanismul socialist", iar conf. univ. Vasile Bunescu a vorbit despre „Umanismul contemporan — umanism socialist". Au fost prezentate, de asemenea, o serie de comunicări bogate în idei, oglindind o experiență valoroasă și conținînd propuneri interesante.

În dezbatere

DOCUMENTELE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

din 5-6 octombrie 1967

Condiții favorabile pentru îmbunătățirea organizării învățămîntului

Măsurile preconizate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie 1967 cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale oglindesc clar politica înțeleaptă a partidului nostru în direcția valorificării unor forme tradiționale într-un conținut nou, în raport cu etapa actuală de dezvoltare a țării.

De organizarea administrativ-teritorială se leagă și importanta problemă a rețelei învățămîntului. În raionul Gherla, existența multor sate și cătune izolate, cu o populație redusă, a permis menținerea unui număr mare de școli generale care au numai clasele I-IV și dintre care la multe se lucrează în condițiile predării simultane la două, trei și chiar patru clase, bineînțeles cu un număr de elevi foarte redus — în unele cazuri chiar sub 10. În astfel de condiții, firește, nu se poate vorbi de modernizarea procesului instructiv-educativ, iar rezultatele obținute în majoritatea cazurilor sînt sub nivelul cerințelor căci, pe lîngă faptul că asemenea unități școlare n-au o bază didactico-materială corespunzătoare, ele sînt încadrate de multe ori cu cadre didactice necalificate.

În condițiile sistematizării localităților rurale se va ajunge la organizarea unor școli generale puternice și ca efective de elevi, și ca dotare didactico-materială și, desigur, ca încadrare. Este ușor de înțeles că toate acestea vor influența cît se poate de favorabil asupra nivelului predării.

Aș propune ca școlile generale — a căror durată va crește, după cum știm, într-un viitor apropiat — să funcționeze numai în centrele de comune, pentru copiii din satele izolate înființîndu-se internate care să se întrețină cu contribuția cetățenilor și din bursele de școlarizare. Într-o astfel de organizare școlile vor putea fi încadrate cu profesori calificați, care să predea numai în specialitate. Deoarece în prezent finanțarea activității școlare se desfășoară greoi, de multe ori organele administrative locale folosind neeficient unele fonduri, propun ca bugetele școlilor să fie gospodărite de directorii acestora, care să aibă calitatea de ordonatori de credite. Propun de asemenea ca la nivelul viitoarelor consilii județene să funcționeze inspectorate școlare județene care să aibă atribuții de planificare, să se ocupe de organizarea rețelei preșcolare și școlare din județ, de finanțarea acesteia, de selecționarea, promovarea, numirea și eliberarea cadrelor didactice, precum și de organizarea perfecționării lor.

GHEORGHE STANCU
vicepreședinte al Comitetului executiv al Sfatului popular raional Gherla

Pregătirea cadrelor — o sarcină primordială

Documentele Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 5—6 oct. 1967 sînt o puternică ilustrare a concepției științifice, profund creatoare pe care se întemeiază politica partidului nostru de rezolvare a principalelor probleme ridicate de desăvîrșirea construcției socialiste.

Nouă, celor care muncim în învățămînt, proiectul de Directive ne pune în față sarcini deosebit de importante în ceea ce privește instruirea și educarea tineretului. Instituțiile de învățămînt sînt chemate să dea economiei și culturii noastre, în viitorii ani, sute și mii de cadre. Or, munca de pregătire a acestor cadre este încă frînată de o serie de neajunsuri — de la slaba pregătire profesională a unor învățători sau profesori la manifestări de formalism în muncă, de la existența unor paralelisme între diferitele organe de conducere la birocratismul bine proptit în jilț. Aș dori să mă opresc, în cele ce urmează, doar la un singur aspect — modul de pregătire a cadrelor didactice.

Socotesc necesar să se mențină și chiar să se întărească practica pedagogică efectivă în anii de facultate. Nu văd cum ar putea un tînăr profesor să predea lecții corespunzătoare dacă în anii de facultate el nu este pus niciodată în situația de a face acest lucru. Nici un argument plauzibil nu poate sta în picioare, după părerea mea, pentru justificarea pregătirii pe jumătate — exclusiv teoretice — a viitorilor profesori. În schimb, toate pledează pentru efectuarea practicii pedagogice efective — și nu numai de observație — în anii de facultate, cu condiția ca ea să fie organizată corespunzător. Poate, chiar, că predarea unei lecții practice ar trebui să fie una din probele examenului de stat.

Ar fi unele lucruri de spus și în legătură cu pregătirea viitorilor învățători. Cred că ar fi cazul să se treacă la mărirea planului de școlarizare al școlilor pedagogice, conform cu dinamica creșterii populației școlare în clasele de vîrstă mică. Iar pentru a stimula pregătirea în continuare a învățătorilor ar fi bine ca celor care absolvă o facultate și continuă să predea la clasele I—IV să li se asigure o salarizare corespunzătoare studiilor ce le au. Aceasta ar determina o afluență masivă a învățătorilor spre cursurile fără frecvență ale învățămîntului superior, o ridicare considerabilă a pregătirii lor profesionale și, implicit, o îmbunătățire substanțială a nivelului de instruire și educare în primele clase ale școlii generale. Este ușor de apreciat efectul pozitiv pe care l-ar avea o astfel de îmbunătățire asupra nivelului general de pregătire a tineretului școlar. asupra nivelului de cultură al întregului popor.

Cred că adoptarea unor măsuri eficiente privind pregătirea cadrelor didactice — profesori și învățători — ar contribui simțitor la ridicarea nivelului învățămîntului nostru, corespunzător cu noile sarcini ce-i revin.

P. BUCȘA
directorul Liceului nr. 1 Cluj

Prof. V. Teodorescu, director adjunct la Liceul nr. 27 din București : **Propun să se constituie o centrală pentru coordonarea fabricării materialului didactic, care, în momentul de față, se realizează atît la I.M.D. cît și la alte întreprinderi. S-ar crea astfel condiții pentru o producție modernă și s-ar reduce consumul de materiale și prețul de cost.**

Prof. V. Roman, vicepreședinte al Sfatului popular al raionului Rm. Vîlcea : **Prin înființarea județelor se creează posibilitatea ca legătura dintre organele de învățămînt și minister să se realizeze direct și să fie, deci, mult mai eficientă. Cred că ar fi bine să se organizeze în acest scop un dispecerat, care ar asigura operativitatea necesară. Aceasta ar putea duce la înlăturarea pierderilor de timp, a deplasărilor neeconomicoase, a excesului de corespondență, ceea ce ar determina economii de milioane de lei.**

Înv. Ion Vameșu, directorul Școlii generale din satul Romani, raionul Horezu: **Propun să se standardizeze formularistica folosită în învățămînt și să se înlăture excesul de informări, dări de seamă, procese verbale și referate care se cer în prezent școlilor și care, uneori, nici măcar nu sînt citite de organele ce le solicită.**

Despre bunul gust

ADRIAN PĂUNESCU

Ne vom strădui să limpezim, în acest colț de pagină, pe măsura puterilor noastre, cîteva din chestiunile care țin și de învățămînt și de artă, cîteva interferențe ale educației și emoției artistice.

Chestiunea esențială, de prim rang, a convertirii copiilor și adolescenților la literatură este dezvoltarea bunului-gust. Nu vom defini aici bunul-gust, ci vom încerca să sugerăm relația de strînsă amiciție, de cordialitate chiar, care există între bunul-gust și poezie și artă în general. Faptul că la 8—9 ani spiritul nostru se formează în funcție de o poezie sau alta nu ne este indiferent astăzi, cînd avem — sau trebuie să avem — o concepție estetică, un gust bine stabilit, principii estetice. Lesne de observat, salcîmii copilăriei noastre sînt reperul nostru mental pentru oricare arhitectură modernă întîlnită la maturitate. Lesne de observat, noi înțelegem, prin ideea de cerc, cercul de ciment al fîntînii din care în copilărie am băut apă. Lesne de observat, singurul perfect triunghi al vieții noastre este cel format de păsările călătoare, în toamnele copilăriei.

La fel — pentru poezie. Noi vom înțelege, în general, prin poezie, ceea ce am învățat să înțelegem atunci cînd simțirea noastră era totalmente pură, cînd ochii noștri luau cunoștință, pentru prima oară, de felul cum o armată de litere consună cu poezia. Noi sîntem în fond ca acei copaci bătrîni în care un ochi atent poate recunoaște, dincolo de straturile groase de coajă, existența unui cui bătut acolo în copilăria copacului, un cui pe care, toată viața, arborele îl respectă și-l învăluie, ca pe o inimă.

Din dificultatea formării în copilărie și în adolescență a bunului-gust provine și dificultatea opțiunii educatorilor pentru hrana ce trebuie dată spiritului proaspăt. Dacă noi vom obișnui copiii cu lene intelectuală, firește la proporțiile primei vîrste, ei vor primi aproape totdeauna arta cu comoditate, fără curaj, așa, ca să fie...

Bunul-gust este obiectul de bază al școlii românești din totdeauna. Cei mai buni profesori ai școlii noastre au avut ca primă specialitate bunul-gust. *Titu Maiorescu era profesor de bun-gust. Mihail Dragomirescu era profesor de bun-gust. Eugen Lovinescu era profesor de bun-gust. George Călinescu era profesor de bun-gust. Acești profesori și ceilalți, nenumărați, au predat generațiilor succesive lecții extraordinare ale bunului-gust.*

Senzația că școlarul de azi se va afla, mîine, singur, în fața unei opere de artă, trebuie să domine ființa oricărui profesor de literatură. *E puțină frică, puțină îndoială, multă speranță, enorm de multă muncă, în această senzație, și noi cu toții, pentru că am fost odată elevi, știm că lumea va fi măsurată de spiritul nostru cu etalonul primilor învățători și profesori. Dar în acest cîntar subtil în care se adună experiența deceniilor de viață, sensul e limpede :* tendința spre un cît mai bun gust. *Fireste, pentru asta nu se pot emite legi. Nu putem hotări noi, aici, că trebuie să-i învățăm pe școlari bunul-gust lăsînd în totală indiferență faptul dacă noi sîntem sau nu înzestrați cu bun-gust. Axiomatic — bunul-gust poate fi predat didactic, cu condiția ca el să existe în profesor, în structura lui intelectuală, în mod natural (cu educația de rigoare).*

Una din chestiunile care cititorilor li se par confuze este problema versului liber-alb. Poate și pentru că în școală prea puțini profesori au explicat elevilor că versul liber-alb este, în unele literaturi, premergător versului rimat și rimat, așa încît vers clasic, acolo, înseamnă de fapt versul liber și versul alb. Personal iubesc armonia și consider că ritmul și rima nu pot fi abolite de dragul așa-zisei modernități. Cînd ființa poeziei o cere, ele pot însă dispare cum pot să și apară. Nenorocirea este alta. Generații întregi trăiesc cu convingerea că versul liber-alb nu este poezie. Și asta, din pricina comodității cu care în manualele școlare este prezentă numai poezia rimată și ritmată, de parcă una dintre cele mai frumoase poezii ale literaturii române, „Odă în metru antic", de Mihail Eminescu, ar avea rimă. Se uită că Lucian Blaga, Ion Vinea, Vasile Voiculescu, Miron Radu Paraschivescu, Eugen Jebeleanu, Geo Dumitrescu sînt autorii unor poeme tulburătoare, fără interes pentru rimă sau ritm. *Ar trebui poate încercată răspîndirea și a acestui tip de poezie în școli, acolo unde se formează bunul-gust.*

Sînt multe de spus, împrejurări ulterioare ne vor ajuta să limpezim cîteva probleme, care ni se par importante, pentru formarea în continuare la noile generații a bunului-gust, instrument subtil, plin de satisfacții cu care lumea poate fi cunoscută.

O SUGESTIE PENTRU I.M.D.

Se știe că o problemă dintre cele mai dificile pe care le are de soluționat învățămîntul în condițiile acumulării atît de rapide a cunoștințelor științifice este aceea de a le cuprinde fără a crește proporțional numărul orelor de studiu. Desigur, frontul pe care trebuie acționat este acela al modernizării mijloacelor de instruire.

Un loc foarte important îl ocupă, între aceste mijloace, materialul didactic. Dacă profesorul are la îndemînă un material didactic adecvat, el poate realiza fără consum mare de timp o însușire profundă de către elevi a esențialului. S-a întreprins oare tot ce era posibil pentru ca școlile să dispună de un asemenea material solicitat de condițiile actuale ale învățămîntului?

Un fragment de istorie

Cînd, încă în evul mediu, monocordul folosit în predarea muzicii — una dintre cele patru „arte reale" din școlile numite „Quadrivium" — a intrat în uz pentru a sprijini înțelegerea unei noțiuni din acustică, fizica a făcut primul pas spre dotarea procesului de învățămînt cu materiale exemplificative dezvoltate din materialele de uz curent în tehnică sau în viața cotidiană. O dată început, acest proces s-a amplificat mereu, incluzînd în rîndul materialelor exemplificative noi și noi piese : firul cu plumb și nivela cu apă, șurubul lui Arhimede și balanța hidrostatică, scripeții și emisferele din Magdeburg. Aparatul fix — modelul pe care se demonstrează — și-a încetățenit prezența în ora de fizică.

Mult mai tîrziu, spre sfîrșitul primei jumătăți a secolului trecut, s-a ivit o idee nouă : de ce să nu se folosească, pe lîngă aparatele demonstrative fixe, și aparate care abia urmează să fie asamblate ? Construite din părți mobile, montabile și detașabile, solicitînd și cunoștințe de montare, acestea din urmă aduceau, prin structura și natura lor, un element cu totul nou. Spre deosebire de frații săi de raft — care, rigizi, serveau o dată sau de două ori pe an la susținerea unei lecții — aparatul realizat din piese asamblabile putea ilustra mai multe lecții, transformînd o parte a orei de fizică într-o atractivă experimentare.

A trecut, de atunci, peste un veac. Principiul construirii materialului didactic din piese asamblabile și-a cîștigat mereu aderenți. Unii, însă, au continuat să-l ignoreze — și continuă pînă azi. Trebuie spus că, din păcate, printre ei se numără și specialiștii de la Întreprinderea de material didactic din București. Într-adevăr, I.M.D.-ul este și azi un partizan necondiționat al principiului aparatului complex gata fabricat. El produce pentru școlile generale aparate și dispozitive fixe. Cîntarul zecimal, aparatul pentru demonstrarea legii a II-a a mecanicii, aparatul pentru demonstrarea legii a III-a a mecanicii, aparatul pentru compunerea momentelor forțelor, pendulul lui Maxwel, pirometrul cu cadran, sonometrul, bancul optic, discul Hartl, trusa cu patru sau șase planșete pentru experiențe de electricitate, aparatul pentru determinarea rezistenței electrice la unii conductori metalici, puntea cu fir, aparatul pentru demonstrarea acțiunii cîmpului magnetic asupra curentului electric, bobinele pentru demonstrarea inducției electromagnetice, solenoidul, aparatul pentru demonstrarea efectului caloric al curentului electric, electromagnetul, transformatorul școlar, electromotorul, telegraful Morse, soneria electrică, telefonul didactic și cîte altele au intrat, ca niște creații consacrate, în zestrea laboratoarelor școlare.

Disecție și calcul

Cum arată „pe dinăuntru" aceste aparate fixe ? De fapt, nici nu e nevoie să punem mîna pe șurubelniță pentru a descoperi că multe din ele au piese comune și se bazează pe construcții asemănătoare. Numai că, din nu se știe ce motive, dimensiunile pieselor

D. TODERICIU

(Continuare în pag. 3-a)

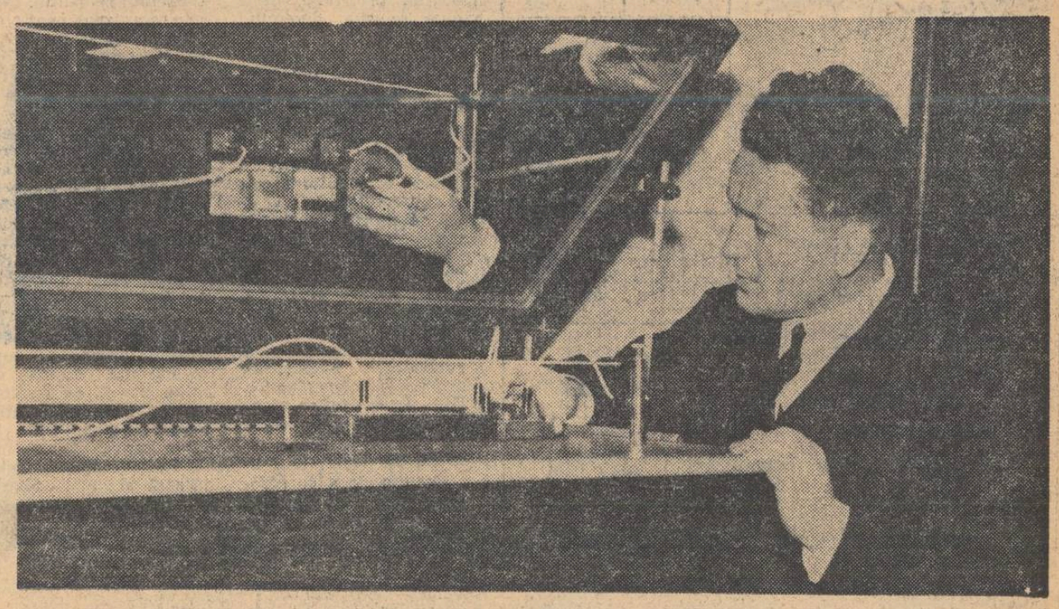

Sugestia este, după cum se vede în imagine, realizabilă.

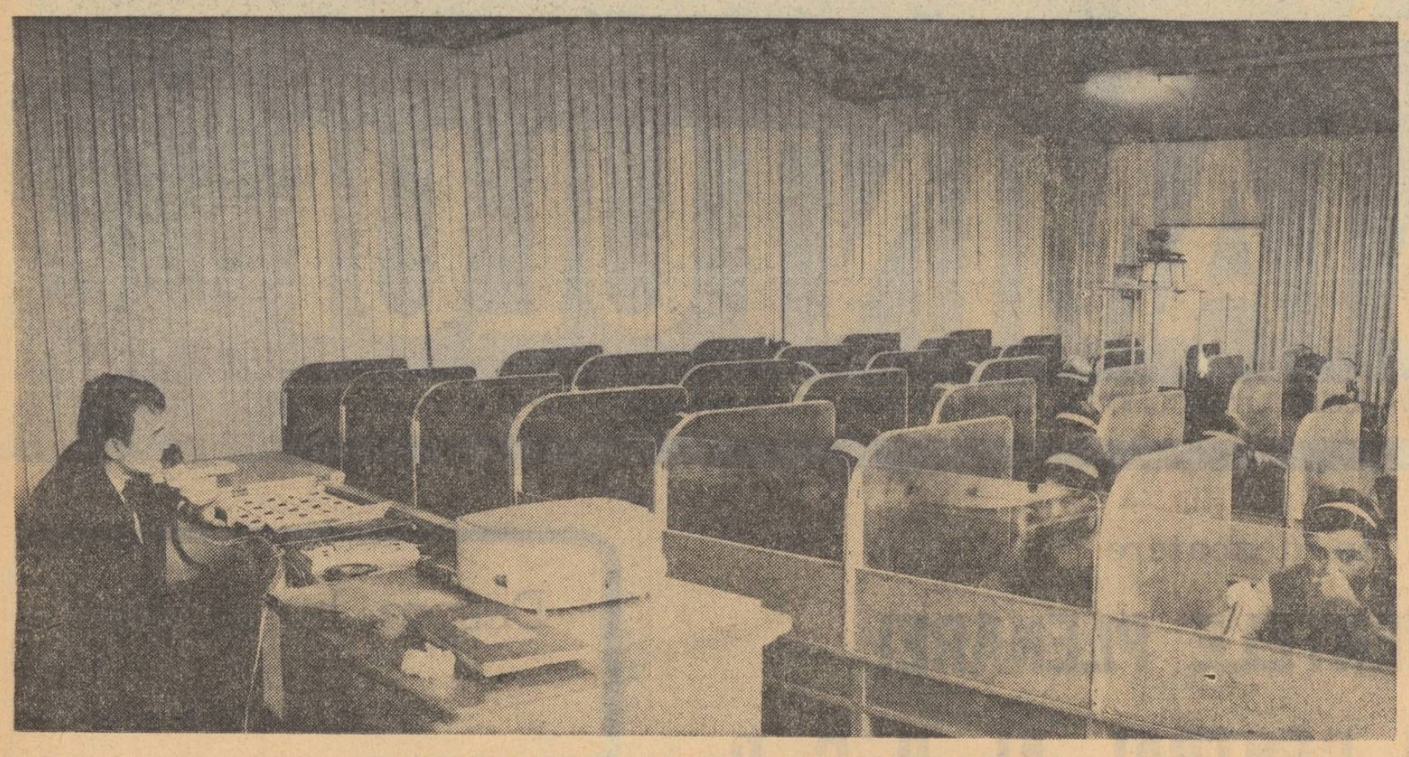

Lecție în cabinetul de limbi străine al Liceului nr. 3 din Baia Mare

TREI ETAPE OBLIGATORII
în studiul limbilor străine

Se poate constata cu ușurință că tot ceea ce se învață în procesul însușirii orale și scrise a unei limbi trece prin filiera pronunțării (ceea ce scriem, chiar dacă nu citim cu glas tare, pronunțăm în gînd). Cu atît mai mult atunci cînd este vorba de o limbă străină, pronunțarea are un rol deosebit de important în prezentarea conținutului de idei și în recepționarea lui de către auditori.

Se știe că în general în copilărie se învață cu mai multă ușurință și acuratețe o limbă străină decît mai tîrziu. Cauza principală nu o constituie receptivitatea memoriei copiilor, ci pe de o parte capacitatea lor sporită de a imita, iar pe de altă parte, faptul că deprinderile articulatorii de limbă maternă nu le sînt fixate pe deplin și astfel ele nu constituie o frînă în calea însușirii noilor deprinderi articulatorii. De aceea la această vîrstă însușirea pronunțării corecte a unei limbi străine nu pretinde decît puține explicații teoretice și referiri la limba maternă. Rolul principal îl au modul de vorbire a profesorului și exercițiile imitative orale frecvente. Prin imitație elevii devin o oglindă a modelului, fapt care se verifică mai tîrziu (e interesant cum la universitate, în anul I, poți să afli în modul de pronunțare al studenților în limba străină calitățile sau lipsurile pronunțării foștilor lor profesori).

La adolescenți însușirea corectă a pronunțării unei limbi străine este o problemă mult mai complexă și necesită o atenție sporită. În cazul acestora, procedeul imitației necontrolate a pronunțării profesorului trebuie înlocuit prin procedeul imitației rezultate pe calea însușirii conștiente a noilor deprinderi articulatorii. La această vîrstă slăbește capacitatea de a imita în schimb elevul este deprins să judece și să explice fenomenele pe care le studiază. Totodată, deprinderile articulatorii de limbă maternă îi sînt profund întipărite și de aceea el raportează necontenit, fără să-și dea seama, sunetele, intonația și ritmul limbii străine la cele ale limbii materne și le percepe pe primele inexact, prin prisma celorlalte. Rezultă că în această perioadă imitația de calitate nu se mai poate obține doar prin metode auditive. Unii socotesc că prin simpla ascultare repetată a imprimărilor la magnetofon sau pe plăci se poate reuși o imitare corectă. Dacă ar fi așa, atunci n-ar mai exista cazurile frecvente ale străinilor stabiliți în diferite țări, care, după zeci de ani, continuă să mai aibă numeroase greșeli de pronunțare în limbile țărilor respective.

În procesul însușirii pronunțării corecte a limbii străine adolescentul trebuie să treacă, după părerea noastră, prin trei etape de studiu obligatorii: mai întîi să învețe să audă diferențele dintre fonemele sunete ale limbii respective, precum și diferențele dintre acestea și sunetele corespunzătoare din limba maternă. Apoi trebuie să învețe noile deprinderi articulatorii pe calea cunoașterii, măcar în linii mari, a trăsăturilor acustico-fiziologice ale acelor sunete și, pe cît posibil, de asemenea în comparație cu limba maternă. Abia după trecerea cu succes a primelor două etape imitarea celor înregistrate pe cale auditivă dă rezultatele dorite și imprimările la magnetofon, cu „pronunțarea model" sînt într-adevăr deosebit de utile.

În primele două faze de studiu profesorul trebuie să înlăture (atît prin explicații teoretice cît și prin exerciții practice de prezentare comparativă) părerea greșită că limba străină cuprinde, cu unele excepții, aceleași sunete ca și limba maternă, întrucît această părere prejudiciază considerabil însușirea efectivă a limbii străine. De altfel, din practica predării limbii engleze am constatat că ceea ce este mai greu pentru tineri în procesul însușirii corecte a sunetelor acestei limbi nu este, adesea, învățarea sunetelor care nu au corespondente în limba maternă, ci tocmai învățarea acelor sunete care la prima vedere par identice, fiind comune amîndor limbi. Or, sunetele respective se pronunță cu totul altfel. În cuvîntul englezesc **tin** (cositor), de exemplu, toate cele trei sunete au corespondente în limba română. Comparîndu-le, însă, constatăm că toate se deosebesc: (t) englezesc este o oclusivă alveolară surdă, aspirată, iar (t) românesc, o oclusivă dentală surdă, neaspirată; (i) englezesc este o vocală semi-închisă, anterioară-centrală, cu durată scurtă, iar (i) românesc, o vocală închisă, anterioară, cu durată mijlocie; (n) englezesc este o sonantă nazală alveolară, iar (n) românesc, o sonantă nazală dentală. Procedînd, în cuvîntul de mai sus, la înlocuirea primului sunet englezesc cu cel românesc, se facilitează înlocuirea celui de al doilea (după un (t) dental este mai ușor să pronunți o vocală anterioară, închisă, decît una anterioară-centrală, semi-închisă), iar substituirea celui de al doilea facilitează substituirea celui de al treilea (după o vocală anterioară e mai ușor să pronunți un (n) dental decît unul alveolar). Adesea înlocuirea unui sunet englezesc cu corespondentul său românesc prejudiciază exprimarea sensului cuvîntului; de exemplu, înlocuirea vocalelor englezești (u) și (u:), din **full** = plin și **fool** = prost cu (u) românesc obligă pe ascultător să recurgă la sensul întregii propoziții pentru a înțelege despre care dintre cele două cuvinte este vorba.

În cursul primelor faze de studiu — cînd elevul adolescent își deprinde urechea pentru a percepe particularitățile specifice sunetelor limbii străine și învață caracteristicile articulatorii ale acelor sunete — sînt utile procedeele care îi dovedesc în mod practic că sunetele limbii străine, ca și intonația și ritmul, diferă de cele din limba maternă. În acest sens amintim aici un procedeu pe care noi l-am folosit cu rezultate bune în predarea limbii engleze. El constă în prezentarea în contrast a două texte imprimate pe bandă de magnetofon. Primul este un text românesc, citit cu pronunțare englezească de către un englez (dispunem de un asemenea text citit de un profesor londonez), iar celălalt, un text englezesc citit cu pronunțare românească, de către un român (citirea amîndor texte poate fi făcută, la nevoie, și de către profesorul român care predă engleza, dacă este un fonetician). Textele sînt prezentate și în scris, în ortografia curentă și în transcrierea fonetică. În cursul audierii lor subliniem transferările de sunete, explicînd în ce constau greșelile. Acest procedeu îi ajută pe elevi atît să perceapă corect sunetele celor două limbi, în contrast, cît și să rețină trăsăturile acustico-fiziologice învățate în lecțiile precedente.

Comparația cu limba maternă se dovedește utilă în multe procedee din primele faze de studiu, cu condiția să fie corectă. O comparație bună, însă, nu se poate baza decît pe descrierea științifică detaliată a sunetelor celor două limbi. Or, în prezent încă nu dispunem de o fonetică descriptivă detaliată a limbii române (partea de fonetică din volumul I al Gramaticii limbii române, ed. I, 1954, este cu totul insuficientă). Din această cauză mulți profesori de limbi străine, deși sînt convinși de necesitatea comparației, renunță la ea considerînd pe drept cuvînt că este hazardat să improvizezi o descriere a sunetelor limbii române fără să te bazezi pe studii documentate de fonetică românească. Rezultatul acestei situații este că atunci cînd se fac referiri la sunetele limbii române în cărțile și manualele noastre de limbi străine ele diferă de la autor la autor și nu cuprind toate sunetele. În deobște se insistă mai mult asupra asemănărilor dintre sunetele celor două limbi comparate, în detrimentul deosebirilor.

Considerăm că aprofundarea caracteristicilor pronunțării limbilor străine predate în liceu trebuie să constituie o preocupare de bază în studiul modern al acestor limbi. Aspectele prezentate de noi, departe de a fi epuizat subiectul, sînt menite să atragă atenția asupra acestor probleme importante.

Asistent univ. ANA TĂTARU
Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

ȘTIRI

Petroșeniul este vizitat, în aceste săptămîni, de numeroase grupuri de pionieri și școlari, din toate școlile de pe Valea Jiului, însoțiți de comandanții lor. Orașul îi atrage nu numai pentru pitorescul său, ci și pentru interesantul Muzeu al Mineritului, cea mai nouă instituție de cultură a orașului. Aici elevii pot urmări, pe baza schițelor, a desenelor, a fotografiilor și a obiectelor expuse, tehnica minieră de-a lungul anilor, evoluția exploatării cărbunelui. În același timp muzeul oferă elevilor posibilitatea de a cunoaște lupta pe care au dus-o minerii Văii Jiului pentru o viață mai bună, izbînzile lor de astăzi.

◆

De curînd, în comuna Bugiulești din raionul Olteț s-a deschis un șantier arheologic. Se fac cercetări cu privire la apariția omului pe pămînt. Numai la cîteva zile de la deschidere, șantierul a început să fie vizitat de numeroși elevi. Împreună cu profesorii de istorie, aceștia și-au propus să descopere și ei diferite piese arheologice. Pînă acum, în expedițiile făcute, școlarii au găsit numeroase piese — fragmente de oase ale unor animale din era terțiară, obiecte de ceramică, arme — datînd din diferite epoci.

◆

Pionierii Școlii generale nr. 3 din Pitești au desfășurat o activitate deosebit de antrenantă și instructivă în vederea concursului spectacol pe tema „Cea mai frumoasă tradiție" care a avut loc de curînd. La acest concurs ei s-au prezentat cu numeroase cîntece, versuri, povestiri, dansuri, care vorbesc despre tradițiile, despre frumusețea obiceiurilor de pe meleagurile regiunii Argeș. Concursul acesta, la care toți participanții au dobîndit note mari, a antrenat un număr mare de pionieri

ÎNDRUMĂRI
CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA „SĂPTĂMÎNII PRIMĂVERII"

Pentru a îmbogăți conținutul activităților pionierești și a atrage școlarii în acțiunea de cunoaștere și ocrotire a naturii, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului, instituie, începînd cu acest an școlar, „Săptămîna primăverii".

Potrivit structurii anului școlar, „Săptămîna primăverii" se poate organiza, în funcție de condițiile geografice și climaterice locale, fie în ultima săptămînă a trimestrului al doilea, fie în prima săptămînă a trimestrului al treilea.

Consiliile regionale ale Organizației pionierilor, împreună cu secțiile de învățămînt vor solicita sprijinul consiliilor regionale agricole, al uniunilor cooperativelor agricole de producție, al organelor silvice în stabilirea perioadei optime, precum și în asigurarea materialelor necesare pentru desfășurarea acestor acțiuni.

Unitățile și detașamentele de pionieri vor fi îndrumate să întreprindă acțiuni ca:

— participarea la lucrările de primăvară din grădina și livada școlii, în grădinile și livezile cooperativelor agricole de producție, ale gospodăriilor agricole de stat, în pepinierele ocoalelor silvice etc.
— îngrijirea spațiilor verzi din apropierea școlii și din cartier;
— plantarea de puieți;
— sădirea florilor;
— curățirea și îngrijirea terenurilor școlare experimentale;
— amenajarea straturilor și rondurilor de flori la mormintele eroilor.

Elevii din cl. I—II și pionierii din cl. III—IV, pe lîngă activitățile enumerate mai sus, vor amenaja cuiburi și căsuțe pentru păsări.

„Săptămîna primăverii" face parte din practica agricolă. În timpul desfășurării ei cursurile sînt suspendate.

În școlile de la orașe, care nu au prevăzut prin planurile de învățămînt practica agricolă, sau în școlile din mediul sătesc care au efectuat practica agricolă de două săptămîni la începutul anului școlar, se vor întreprinde acțiuni de îngrijire și întreținere a spațiilor verzi din jurul școlilor, de la monumentele eroilor, a parcurilor și terenurilor de joacă din cartiere, precum și excursii și vizite la monumente ale naturii, parcuri și rezervații naturale, grădini botanice și zoologice etc. Aceste acțiuni se vor desfășura fără suspendarea cursurilor.

Încheierea acțiunilor întreprinse în cadrul „Săptămînii primăverii" se va face prin organizarea unor serbări școlare, la care vor fi invitați reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, ai gospodăriilor agricole de stat și cooperativelor agricole de producție, ai ocoalelor silvice, părinți ș.a.

Manifestările ocazionate de „Săptămîna primăverii" vor fi astfel concepute, încît să contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor, la dezvoltarea sentimentelor de dragoste pentru natură; să le formeze deprinderi de muncă fizică, de ocrotire și îngrijire a florilor, pomilor, pădurilor și spațiilor verzi, păsărilor și animalelor.

Creatori și vizitatori; pionieri vizitînd o expoziție de lucrări artistice populare executate de colegii lor

EXERCIȚII DE ANTRENAMENT LA DESEN

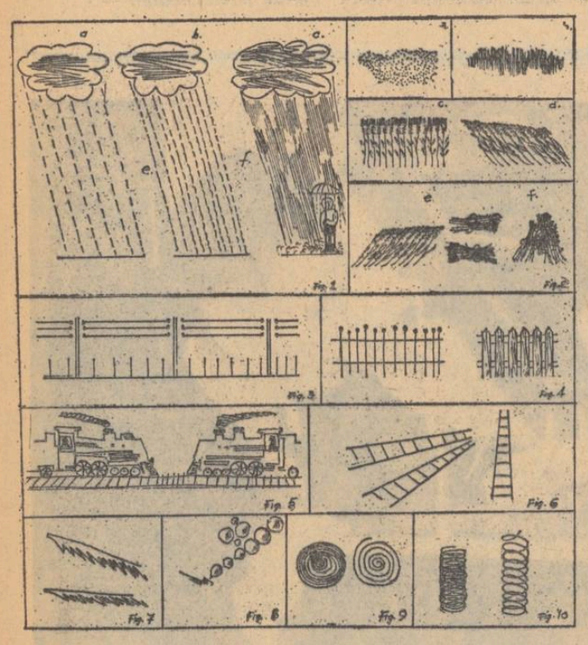

Prin concepția ei generală, noua programă de desen pentru clasele I—IV acordă prioritate, după cum se știe, desenului liber din imaginație și din memorie și nu desenului tematic, predominant în programele anterioare. Aceasta marchează, evident, un pas înainte în studiul disciplinelor estetice, atît pe planul conținutului cît și al didacticii.

Una dintre trăsăturile pozitive care diferențiază net programa actuală de cele anterioare este faptul că ea introduce, pentru fiecare clasă, o serie de exerciții de antrenament, precum și cunoștințe elementare despre artele plastice. Este firesc deci ca atenția cadrelor didactice să fie orientată asupra acestor aspecte.

Cerința de a se efectua exerciții de antrenament la desen a provocat o oarecare surprindere în rîndurile unor învățători, care socoteau că de antrenament nu se poate vorbi decît în domeniul sportului. Despre ce antrenament poate fi vorba la desen? — se întrebau ei. Constînd din efectuarea repetată a anumitor mișcări, antrenamentul la desen urmărește formarea unor deprinderi ale mîinii, respectiv a unor deprinderi motorii, pentru pregătirea în vederea trasării diferitelor linii necesare schițării rapide a unui obiect din natură, din imaginație, din memorie etc.

Este vorba în fapt de exerciții care durează circa 5—6 minute și care se execută numai cu mîna liberă, în caietele de desen și, prin rotație, la tablă (exercițiile la tablă reprezintă forma de lucru cea mai avantajoasă și mai folositoare, asigurînd cea mai bună poziție a corpului și posibilitatea de a mișca liber mîna în gesturi largi, în toate direcțiile). În acest an școlar, exercițiile de antrenament au un conținut special, ținînd seama de caracterul lor inedit în programă și de lipsa de pregătire a elevilor din clasele mai mari.

Cum se pot desfășura exercițiile de antrenament în clasa I? Să luăm o temă simplă și care poate trezi interesul copiilor: „Ploua". După ce anunță tema lecției și cheamă la tablă trei elevi care urmează să deseneze simultan (tabla, ca și filele din caietul elevilor au fost împărțite corespunzător prin două linii verticale), învățătorul le cere copiilor să-și închipuie că pe cer se văd nori negri și groși și le propune să-i deseneze în partea de sus a tablei sau a caietului. Elevii desenează, în fiecare dintre cele trei compartimente, cîte o figură neregulată, reprezentînd norii (fig. 1 a, b, c). După ce toți elevii au terminat schițarea, învățătorul continuă „Acum a început să plouă. Să desenăm cum cad primii stropi". Elevul care se află în dreptul primei despărțituri a tablei și toți elevii din bănci desenează aceste prime picături, trasînd un șir de linii subțiri întrerupte, orientate pe verticală și care se opresc la linia pămîntului (fig. 1, d). „Ploaia pornește tot mai tare, cu picături mari — spune învățătorul. Desenați-o cum se vede acum". Elevul aflat în dreptul celei de a doua despărțituri a tablei și toți elevii din bănci desenează ploaia prin linii întrerupte mai lungi și mai groase (fig. 1, e). „Acum a început să plouă cu găleata" — anunță, în sfîrșit, învățătorul. Elevul aflat în dreptul celei de a treia despărțituri, ca și toți elevii din bănci, desenează ploaia în linii verticale groase și neregulate. Deseori unii elevi au inițiativa de a completa desenul. Este ceea ce dovedește omul care merge zgribulit cu umbrela prin ploaie (fig. 1, f).

O temă întrucîtva mai complexă o constituie, de pildă, cultura grîului în cele mai importante faze ale ei. La primul exercițiu, cînd grîul de-abia a fost semănat, elevii acoperă o mică suprafață cu puncte dese, închipuind boabele semănate pe pămînt. Apoi, cînd grîul a crescut de o palmă, ei desenează mici linioare verticale. Vedem mai departe că grîul a crescut pînă la brîu și a căpătat spic, că peste lanul de grîu bate vîntul (din stînga sau din dreapta, și, în sfîrșit, că grîul a fost secerat și strîns în snopi (fig. 2).

Pe măsura dezvoltării deprinderilor, li se poate propune elevilor să reprezinte un rînd de stîlpi de telegraf cu firele montate (fig. 3), un grilaj de fier (fig. 4), pinze de ferăstrău (fig. 5), două locomotive mergînd una spre alta (fig. 6), scări de diferite forme și orientate în poziții diferite (fig. 7), baloane de săpun care zboară în aer (fig. 8), un colac de sîrmă (fig. 9), arcuri strînse și destinse (fig. 10) etc. În felul acesta, într-o formă simplă și recreativă, exercițiile de antrenament îi ajută pe elevi să-și formeze deprinderi de executare a unor linii orizontale, verticale, oblice, de diferite dimensiuni, legate de o tematică afectivă care integrează și semnul grafic și ritmul execuției unei idei.

MARIN BICIULESCU

CENTENAR

Liceul nr. 1 „George Bacovia" (fost Liceul de băieți) din orașul Bacău serbează la 17 decembrie 1967 un secol de la înființare.

Foștii elevi și profesori sînt invitați la festivitate și rugați a anunța participarea și numărul de persoane pînă la data de 1 decembrie a. c. pe adresa liceului, str. Cuza Vodă nr. 8, Bacău.

ADOLESCENTA ÎN VIAŢA CONTEMPORANĂ

Conf. dr. **URSULA ŞCHIOPU**

Au trecut nouă decenii de la începuturile constituirii „hebelogiei", domeniu de explorare a adolescenței. Studiile, anchetele sociale, măsurătorile antropometrice, inventarul caracteristicilor dimorfismului sexual propriu acestei perioade, ca și cercetările multilaterale ale capacităților intelectuale și ale aptitudinilor puberului și adolescentului au determinat o oarecare cunoaștere a acestei faze a dezvoltării umane, efervescentă și plină de probleme. Adolescența a devenit un moment de interes pentru scriitori și ziariști. Pentru părinți și pedagogi perioada se manifestă ca dificilă și neliniștitoare, cu imprevizibile surprize. Pentru toți cei ce au parcurs-o se conturează nerepetabilă și strălucitoare, chiar dacă a fost străbătută de neliniștile unei căutări dure si prelungite.

Semnificația majoră a acestei perioade de dezvoltare rezidă în faptul că adolescența constituie rezerva de aur a omenirii.

Imaginea comună cu privire la adolescență a acordat anilor ei atributul de perioadă critică de dezvoltare, considerîndu-i deosebit de fragili din punct de vedere psihosomatic. În genere se spune despre un sistem dinamic (și personalitatea umană poate fi privită ca un sistem dinamic) că se află într-o stare critică atunci cînd caracteristicile sale endo și exo-sistem se reorganizează. În acest sens și numai în acesta pubertatea și adolescența sînt perioade critice. Dar această stare de reorganizare nu constituie un simptom de dezagregare psihologică, cum descriu perioada adolescenței unii psihologi și sociologi contemporani, ci un moment de mobilizare complexă a resurselor interioare în vederea armonizării personalității umane, care în anii copilăriei este incompletă și dezarmonică. Procesul armonizării personalității este însă foarte complicat și delicat. Adolescentul contemporan trăiește într-o lume complexă, în care se confruntă deschis și puternic ideologii, tradiții, moduri de viață, cerințe, probleme, toate acestea exercitînd asupra lui o presiune permanentă și foarte diversă. Cerința de unificare mobilizează pînă la suprasolicitare capacitatea de decizie, de limpezire interioară, de luare de atitudini. Toate acestea se petrec într-un moment în care pentru tînăr se pun o serie de probleme practice și relativ urgente, legate de necesitatea de a opta pentru o profesiune, de a-și satisface curiozitățile, de a-și armoniza timpul și interesele, de a-și trăi marile emoții și sentimente și, mai ales, de senzația plină de noi sensuri a trăirii vieții vii. Aflat într-o familie ocupată, într-o școală ce are în atenție facilizarea instruirii lui, dar care este obligată să impună un ritm de instruire rapid, egal pentru toți, la o tensiune de participare intensă zilnică, adolescentul trebuie să se adapteze acestor cerințe într-o perioadă a vieții în care el se descoperă pe sine însuși cu destulă emoție, surprinză și îngîndurare. Momentul coincide și cu întîlnirea cu propria vocație și cu întîlnirea, sfioasă sau exaltată, impetuoasă, nemărturisită sau mărturisită, a primei iubiri.

Există însă și aspecte, probleme și chiar o cazuistică ce se cere mai individualizat tratată, prevenită sau rezolvată, în diferite faze ale adolescenței și pubertății. Intervenția de acest gen este însă posibilă numai în măsura în care se acceptă în principiu ideea că în afară de cunoașterea generală și de ansamblu empirică a adolescenței, la îndemîna oricărui amator de observație a naturii umane, există date de cercetare mai riguroasă a acestei perioade, legată de adolescentul concret ca subiect al educației. În acest sens pubertatea și adolescența reprezintă o succesiune de stadii de dezvoltare complexe, dialectice, în care pot fi decelate anumite caracteristici generale.

Începutul se situează la nivelul claselor VI și VII. Adesea părinții și profesorii copiilor din aceste clase manifestă o oarecare nemulțumire față de comportarea elevilor. Se petrece în aceste clase ceva. Actele de indisciplină devin mai numeroase, există o adevărată predilecție pentru mult zgomot, pentru mici obrăznicii, se manifestă uneori un exagerat spirit de „gașcă", se înregistrează momente de solidaritați bruște, tensionale, pe fapte puțin însemnate — în care solidaritatea devine act de bravadă. Lecțiile au parcă ecouri mai slabe la un auditoriu devenit parcă mai distrat, mai preocupat de reviste și cărți neprevăzute în listele de lectură, de ziare cu știri sportive. Mulți elevi uită acasă caietele, cărțile. Ghiozdanele nu mai sînt prea ordonate, cuprind o sumedenie de obiecte inutile, înghesuite la întîmplare. La toate acestea se adaugă faptul că uneori parvin plîngeri privind faptul că micile găști de copii bat cartierul în interminabile jocuri zgomotoase. Și părinții, și profesorii au senzația că elevii le scapă din mînă, fapt ce aduce după sine suspiciuni și nemulțumiri accentuate de gustul tinerilor pentru secrete și de dorința lor aproape irezistibilă de a scăpa repede de tot ceea ce trebuie să se facă cu multă atenție și răbdare. În fapt, aceste grupuri spontane, la început, mixte și relativ instabile, apoi mai stabile și demixtate, constituie adevărate „academii" ale cooperării dezinteresate, expresii ale creșterii foarte mari a sociabilității naturale a copilului.

Într-o etapă mai avansată, coincidentă cu clasele IX și X, se semnalează alte feluri de comportări neliniștitoare. Tinerii și tinerele care se ignorau tacit încep să aibă mai multe preocupări față de extravagantele modei ; uneori apar adevărate bizarerii pe acest plan ; apare și problema biletelelor ; unele absențe de la școală nu pot fi ușor motivate ; micile găști de tineri sînt suspectate de a fuma prin locuri mai ferite ; preocupările pentru ceaiuri dansante și serbări de onomastici se accentuează. Desigur, pot să apară și cazuri mai complicate, dar în genere această modificare a conduitei are în subsidiar o spontană și naturală cerință de a cunoaște tineretul de celălalt sex. Ele oferă posibilitatea de a educa o comportare firească între tinerii și tinerele ajunși între timp aproape maturi.

Graficul abaterilor de la disciplină, al problemelor pe care le pun adolescenții, este mai încărcat la cei ce provin din familii dezorganizate (efecte ale avitaminozei afecțiunii), sau cînd întregul regim educativ suportat de tînăr în familie a fost dominat de atitudini de supraafecțiune. Există însă și un context al atitudinilor greșite ale educatorilor. Amestecul de reacții infantile și reacții mai evoluate, ce se constituie treptat în anii adolescenței, creează dificultăți pentru orice educator. În aceste condiții el ia uneori față de adolescenți aceeași atitudine ca față de copiii mici — ceea ce este jignitor pentru puberul sensibil — sau, în dorința de a aplica un stil educativ mai evoluat, găsește totuși greu tonul cel mai potrivit în fața criticismului ușor negativist și suspicios al adolescentului aflat în plin proces de reconsiderare a relațiilor sale cu adulții. Adolescentul aspiră spre independență, dorește să fie considerat mai mare, dar preferă societatea celor de o vîrstă cu el, în care se simte bine. Nu-i plac activitățile statice și impuse mult timp, nu poate suporta dădăceala sau discursurile moralizatoare. Toate acestea arată că în principiu nu i se mai potrivește sistemul de educație foarte eficient la vîrstele mici.

Fără îndoială, faptul că accesul la școlarizare a devenit practic nelimitat, faptul că se alcătuiesc manuale din ce în ce mai bune și se fac lecții cu o structură din ce în ce mai modernă reprezintă un efort important, dar constituie încă puțin față de ceea ce trebuie să se înțeleagă prin educația adolescentului. El trebuie mai bine cunoscut. Departe de a fi o ființă definită, adolescentul se află în stadiul de definitivare. Tendințele lui spontane trebuie bine cunoscute, privite cu bunăvoință, fără suspiciuni, dar și fără slăbiciuni. Un sfat sub forma unui comentariu fără adresă, chiar dacă este respins în aparență, are mai multă influență asupra adolescentului decît o lecție despre problema respectivă. El nutrește în fond un respect profund față de cei care știu ce vor și care prezintă tărie de caracter, spirit cultivat și disciplinat, chiar dacă nu urmează pentru moment astfel de modele. Adolescența se exprimă ca o restructurare a cerințelor interne legate de integrarea socială mai complexă ce nu se poate realiza numai în cadrul familiei sau al școlii. De altfel, adolescentul trăiește intens experiența conturării idealurilor sale proprii în tabloul vieții sociale continue. Organizațiile de tineret, produse sociale ale vieții moderne, corespund cerințelor sale de integrare socială. Atunci cînd în cadrul acestora se găsesc formule de activitate acordate la particularitățile adolescentului, ele realizează în mod optimal rolul de pîrghii formative ale omului zilelor noastre.

O SUGESTIE PENTRU I. M. D.

(Urmare din pag. I)

comune diferă de la aparat la aparat. Frații „de fapt" sînt transformați în frați „de principiu" din cauză că serviciul tehnic al I.M.D. neglijează standardizarea.

Să cercetăm puțin noul aparat de telegrafie (nou numai prin data recentă a fabricării, nu și prin construcție). Dimensiunile elementelor principale din punct de vedere didactic — electromagnetul și pîrghia — sînt aproape neglijabile în comparație cu dimensiunile elementelor auxiliare, secundare, cum este de exemplu roata pe care se înfășoară banda de hîrtie. Au uitat oare specialiștii de la I.M.D. că orice element inutil din construcția sau montajul unui aparat, orice exagerare a dimensiunilor unui element secundar îngreunează și încetinește procesul de cunoaștere ?

Dar cît costă el? Poate că I.M.D.-ul îl fabrică pentru că e foarte convenabil pentru școli ? Aș, de unde ! Costă 1033 lei, deci cam atît cît un aparat de radio, aparat, cum bine știm, mult mai complex.

Fără îndoială că nu absolut toate aparatele fixe sînt inutile. Lucrul cu asemenea aparate nu își are însă locul la școlile generale, ci la licee, și nici acolo în toate cazurile.

Argumente pentru piesele universale

Cu peste doi ani în urmă, la Brașov a avut loc o consfătuire convocată de Ministerul Învățămîntului. Una dintre cele multe și nu mărunte dar care, ca și altele, nu a dat toate rezultatele scontate. Nu le-a dat pentru că...

Dar să nu anticipăm. Tema consfătuirii a fost „Experiențe demonstrative și lucrări de laborator la fizică și chimie". Au participat peste 100 de profesori din întreaga țară și un mare număr de cadre didactice din învățămîntul superior. Mulți vorbitori au propus atunci ca I.M.D.-ul să confecționeze piese universale, din care să se poată asambla diferite instalații. Argumentele — pe deplin logice — n-au lipsit. Ele arătau că materialele didactice construite din piese universale, standardizate, sînt mai pedagogice și mai economice.

a) MAI PEDAGOGICE pentru că montarea în fața elevilor, cu o minimă cheltuială de timp, înlesnește înțelegerea principiilor de alcătuire și funcționare a aparatelor respective, ca și a fenomenelor fizice pe care le ilustrează ele. Utilizînd piese universale profesorul poate renunța la tot ce nu prezintă importanță ; se pot crea modele substanțiale. Or, folosirea în procesul de învățămînt a modelului substanțial și nu a obiectelor înseși este mult mai eficientă,deoarece se modelează numai acele aspecte care sînt importante pentru înțelegerea unui fenomen dat.

b) MAI ECONOMICE pentru că înlocuirea aparatelor fixe cu piese universale, standardizate, prilejuiește realizarea unor economii bănești care ajung la zeci de mii de lei pentru o singură școală generală, iar pe scară republicană la multe milioane de lei anual. De altfel, prin folosirea pieselor universale se va putea renunța cu desăvîrșire la o serie de aparate și dispozitive ca planul înclinat, cadrul universal, scripetele cu menghine de fixare, la accesoriile pentru mașina centrifugă, la elementele Leclanché, la elementele Volta, la toate, formele de stative etc.

Se conturează, așadar, un ideal : o trusă (la modul general vorbind), o trusă mare de laborator, cuprinzînd piese universale care să acopere toate nevoile în materie ale școlii generale (circa 170 de experiențe).

Să fie oare numai pesimism ?

— Există posibilitatea să se producă o trusă cu piese universale care să permită realizarea experiențelor cerute de programa de fizică a școlilor generale ?

La întrebarea noastră tov. **Vasile Ionescu** inginer șef la I.M.D., rămîne o clipă pe gînduri. Ne spune că în unele locuri se fabrică unele truse. Ne arată chiar prospectul unui dulap-trusă, realizat de firma vestgermană Phywe.

— Se poate, deci.

— Da, numai că întregul material didactic — circa 400 de sortimente cu structură neomogenă — ar trebui să fie reproiectat într-o concepție unitară. S-ar impune întîi să se tipizeze dimensiunile, să se standardizeze. Problema este în primul rînd o problemă de studiu. Pentru a fi atacată e nevoie să se dezvolte sectorul de concepție al întreprinderii noastre. Și, firește, specialiștilor noștri, ca și celor care vor fi antrenați într-o asemenea acțiune, ar trebui să li se creeze condiții de salarizare și posibilități de cîștig ca și în alte sectoare de concepție, dintre cele mai avansate.

— Și pînă atunci nu se poate tenta nimic în această direcție ?

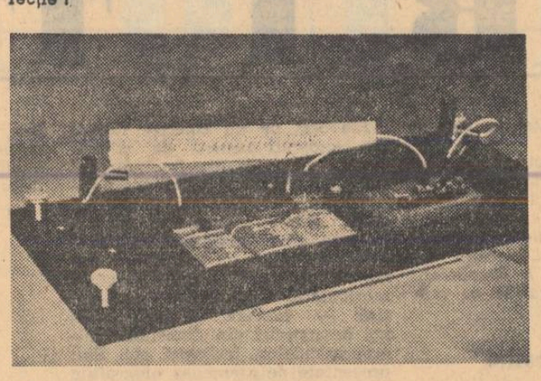

Aparat pentru studiul efectului termic, construit din piese asamblabile

— S-a încercat ceva. A fost o activitate — cam vagă, ce-i drept — în problema unificării și tipizării unor elemente comune. A șuruburilor, de pildă. Dar, din păcate, nu are cine să facă acest lucru.

— Nu v-ar putea ajuta profesorii de fizică ? Se pare că sînt printre ei și unii care se interesează de materialul didactic tipizat.

— Poate vor fi prin alte părți. La noi nu sînt. Și nici nu văd cum ar putea un profesor oarecare să conceapă o treabă atît de complexă. Sistemul trusei generale nu este simplu. Or fi vreunii care s-au gîndit la ea, dar nu cred că ei pot construi un aparataj complex. Fără o pregătire amănunțită a fabricației, de cel puțin doi ani de zile, nu se poate trece la producția de material didactic din piese universale. Eu unul, de pildă, nu m-aș angaja să fac așa ceva și am convingerea că nici nu se poate face fără condiții de organizare a unei proiectări superior organizată și retribuită.

Așadar, specialiștii de la I.M.D. sînt de părere că nu se poate realiza o „trusă generală" sau, în orice caz, pentru realizarea ei mai trebuie timp.

Trusa, totuși, există!

La o școală generală modestă, dintr-o margine a orașului Arad, am văzut totuși cu ochii noștri TRUSA GENERALĂ pe care I.M.D.-ul o consideră încă irealizabilă. Nu în proiect, nu pe hîrtie, ci în „carne și oase", adică în stare de funcționare. A fost construită de profesorul de fizică **Francisc Pretz,** de la Școala generală nr. 15 din cartierul „Vladimirescu" al orașului Arad. Este o masă de lucru specială pentru experiențele și demonstrațiile de fizică, concepută în așa fel încît să permită realizarea, din piesele universale pe care le conține în sertarele ei, a întregului număr de experiențe necesare în școala generală. Confecționată din lemn, masa are dimensiunile de 1,150/1,30/0,50 m. Corpul ei este construit dintr-o ladă cu 4 sertare glisante. În primul sertar se află conductorii electrici și cordoanele de liță cu banane pentru firele de rezistențe de diferite dimensiuni, plăcile metalice și electrozii. Al doilea cuprinde toate piesele care se folosesc la montarea stativelor de orice fel. În cel de al treilea sertar se găsesc piese universale care se montează pe planșete din lemn, bobinele, precum și piese confecționate din lemn. Al patrulea sertar este rezervat pentru piesele fragile din sticlă. Placa mesei servește drept bază stativelor de orice fel, care se realizează prin simpla introducere a unei tije. Pe ladă este montată, sub un unghi de 50°, o oglindă reflectoare, fixată pe patru tije metalice și prinsă într-un cadru de lemn. Oglinda reflectoare asigură experiențelor o vizibilitate perfectă.

Care sînt piesele universale propriu-zise ? Tuburi, cilindri, mufe, racorduri, șuruburi și piulițe speciale, plăci tipizate, dispozitive de măsurat, cleme, pîrghii, scripeți, suporturi standardizate, planșete subțiri de montaj etc., cu care se pot realiza marea majoritate a experiențelor cerute de programă la mecanică, căldură, optică, electricitate. Profesorul Francisc Pretz le-a confecționat din metal, material plastic, lemn și sticlă, folosind posibilitățile locale, dar pe baza unei bibliografii de zeci de lucrări de specialitate și a unui viu schimb de informații cu institute de specialitate din Suedia, Republica Democrată Germană, R.F. a Germaniei, Franța, Cehoslovacia, Italia, Austria etc.

Deci — documentare, materiale. Și încă ceva : inițiativă, voință, pasiune.

*

Considerăm că masa de experiențe și piesele universale realizate la Arad ar trebui văzute fără întîrziere de o comisie de specialitate, din care să facă parte și delegați ai Ministerului Învățămîntului și ai I.M.D. S-ar putea ca o asemenea comisie să propună brevetarea mesei și a pieselor, ca și introducerea lor în producția de serie, pentru nevoile școlilor generale din țară și, eventual, și pentru export.

Inexplicabilă răsturnare de sensuri

Am impresia că noi, tinerii, păstrăm uneori un fel de naivitate romanțioasă și cam egoistă, dincolo de vîrsta scuzabilă. Mă gîndesc, cînd spun asta, la o scrisoare pe care am citit-o de curînd. O scrisoare deschisă, publicată, sub titlul „Diminețile elevei profesoare" în „Scînteia tineretului" din 22 noiembrie a.c. Scrisoarea aparține unei persoane anonime, dar care, după cîte am văzut, îmi este colegă — colegă de profesiune și de generație — și muncește, asemeni mie, într-o comună oarecare de pe cuprinsul patriei.

Cînd am început să citesc cele scrise de ea bănuiam un fond comun de idei, de idealuri, de viață, de interese, de preferințe etc. Dar mărturisesc că, pe măsură ce înaintam în lectură, eram din ce în ce mai dezamăgită, încercînd sentimentul penibil al unei totale răsturnări de sensuri, de valori, de înțelesuri. Într-adevăr, între situația mea și a colegei mele necunoscute, de undeva dintr-un sat, există similitudini. Dar între felul în care privim această situație găsesc foarte puține puncte de contact.

Colega mea s-a dus, asemeni mie, să muncească la un liceu dintr-o comună oarecare. Dar ce dimensiune eroică, exacerbantă, capătă acest „act" în ochii ei ! Mai că ai crede că e vorba de o expediție la capătul pămîntului. Ne spune că avea aptitudini de cercetător, că putea să rămînă la un institut, să facă o strălucită carieră științifică. Dar, refuzînd această perspectivă, a ales ceea ce socotește a fi un martiraj, un apostolat (cum spune ea) : munca în învățămîntul din mediu rural.

Ce este atît de formidabil în asta ? În fiecare an mii de tineri merg să lucreze la țară și li se pare firesc. De ce consideră eroina „Dimineților" că a pleca la sat este un act temerar ? Ea afirmă că a plecat din „devotament" și ne prezintă mijloacele cu care încearcă să reconstituie acolo, în atît de tristul său „exil", confortul urban pierdut. Eu am văzut însă că ea nu știe ce este devotamentul. O spune : „dacă vine ploaia și dacă ești nevoit să-ți iei pantofii în mînă, pentru că altfel îți rămîn în noroi, și desculță, în balonzaid și cu umbrela să ajungi la școală, te cuprinde un dor de ducă, și nu te mai gîndești la devotament". Toate exagerările, sentimentul izolării pe care-l declară, arată limpede că nu poate fi vorba de devotament. Nici nu era nevoie să ne-o mai spună. Dar ne-o spune totuși.

Sînt chimistă și aș fi putut și eu să lucrez într-un institut, într-un laborator, într-o întreprindere industrială din București sau din orice alt oraș mare. M-am dus însă într-o școală pentru că m-am hotărît să devin profesoară. Nu am deloc sentimentul că sînt o martiră, o eroină, că am sacrificat ceva din ființa mea. Munca în școală este frumoasă. Prin munca mea și a atîtor altora din preajma mea, care îmi sînt acum aproape, satul se ridică. Nu mă simt la capătul lumii. Citesc, văd filme, ascult muzică, fac și primesc vizite, mă plimb.

Încerc regretul de a nu găsi, pe tot parcursul acestei lungi scrisori deschise, nici o afinitate, nici un punct de contact cu această colegă din aceeași generație cu mine, care, ca și mine, a fost pînă de mult studentă și a mers să lucreze la o școală sătească.

FLORICA COSTACHE,
Liceul din comuna Videle,
reg. București

Pentru că cele văzute m-au întristat

...Sala era plină de adolescenți în uniformă și faptul mi s-a părut semnificativ. În acea seară, pe scena Teatrului Național din Craiova se juca „Suflete tari" de Camil Petrescu și afluența mare de elevi nu putea fi decît o notă bună pentru școlile craiovene. Spre sfîrșitul spectacolului regretam însă prezența lor, iar nota dată școlilor scăzuse simțitor. Și asta pentru că din cauza elevilor pur și simplu nu s-a putut urmări spectacolul. De-a lungul celor trei acte au vorbit între ei, au chicotit, au aplaudat sau au rîs unde nu era cazul, s-au foit pe scaune, au făcut — cu glas tare — comentarii deplasate, ba chiar, la un moment dat, cîțiva și-au strigat prietenii de la balcon. Făceau toate acestea fără pic de jenă, fără să le pese că sînt într-un lăcaș de cultură, că pe scenă se prezintă un spectacol de mare frumusețe și valoare artistică, că se rostesc adevăruri amare, cuvinte încărcate de sensuri și semnificații.

...Este o seară de duminică cu aer proaspăt și rece, plină de liniște. Oamenii se bucură de începutul acesta calm de iarnă, plimbîndu-și pașii cîteva ceasuri pe străzile orașului sau prin parc. Printre ei sînt mulți, foarte mulți școlari și, la fel ca la teatru, unii dintre ei fac, prin atitudinea lor, notă discordantă cu atmosfera generală de bună cuviință, de civilizație.

...Mai sus, spre centru, unde se pare că este locul lor predilect, cîteva grupuri de tineri cu matricolă de liceu se leagă de fete. Le pun piedică, rîd în gura mare de cine știe ce amănunt vestimentar. Dau buzna peste oameni, de parcă toată strada ar fi a lor.

Toate acestea sînt notații fugare de trecător obișnuit, care nu a avut intenția să le caute cu tot dinadinsul.

Îmi stărute în minte cuvintele pline de reproș și amărăciune pe care le-a adresat un trecător, un om simplu căruia i-a fost tulburat ceasul de plimbare : „Asta învățați la școală ?"

Nu, sigur că nu asta îi învață școala, Situații ca cele de mai sus sînt, în peisajul școlar craiovean, singulare, poate chiar accidentale. Miile de elevi care învață în școlile Craiovei sînt cuviincioși, cu ținută și atitudine de adevărat elev. Dar eu i-am întîlnit pe aceștia de care v-am vorbit, din întîmplare, într-una din zilele trecute, și pentru că ceea ce am văzut m-a întristat profund, le-am dat în vileag în fața tuturor celor ce fac educație.

MONICA VERDEȘ

ÎN CONCURS, TALENTE REALE

În zilele de 24—26 noiembrie, la Brașov, în finala celui de al VIII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori s-au întîlnit regiunile Brașov, Mureș-Autonomă Maghiară și Ploiești.

In concurs — ansamblul de operetă al Sindicatului învățămînt din Brașov

Sibienii nu se dezmint

Pe scenă, o pădure de oameni, îmbrăcați în sobrul costum de Săliște se avîntă într-o emoționantă interpretare a suitei corale „Craiul munților" de Timotei Popovici, dedicată marelui erou care a fost Avram Iancu. Cîntecul celor 140 de profesori și învățători sibieni se înalță purtînd duioșia și măreția străbunului cîntec.

Plantat în seculara moștenire culturală a Sibiului — acest oraș care poartă încă vie amintirea unor mari bărbați luptători și cărturari — acolo unde cu un veac și jumătate în urmă existau coruri, orchestre și formații teatrale de amatori — Corul Sindicatului învățămînt, sub conducerea competentă și devotată a profesorului Ilie Micu se relevă ca un autentic continuator al celor mai nobile tradiții artistice transilvănene. Înființat în anul 1923 de către învățătorul Ion Tănase (astăzi în vîrstă de 86 de ani), corul reunea, de două ori pe săptămînă, cîțiva învățători din orașul și județul Sibiu. De atunci el a urcat pe o linie ascendentă, cunoscînd deplinele satisfacții ale desăvîrșirii măiestriei artistice. Corul participă la toate concursurile amatorilor reușind ca, în afara numeroaselor premii și distincții, să fie de șase ori finalist și să cucerească de trei ori titlul de laureat.

Dintre cei care au cîntat sau mai cîntă încă în cor s-au ridicat elemente valoroase ca Gheorghe Șoima, Eufimie Ciumac, Ion Arsin, Vasile Gîrbu, Simion Drăghici, Cornel Arion, Aron Bogdan și mulți alții, astăzi compozitori sau dirijori de mari ansambluri corale din regiune.

Majoritatea membrilor corului desfășoară o prețioasă activitate de culegere și valorificare a folclorului muzical din zona Mărginimii Sibiului, pe care o concretizează în piese corale. Unele dintre acestea, prezentate în primă audiție de către corul sibian, au devenit ulterior piese de notorietate în repertoriul coral („Jieneasca" de Gh. Șoima, „Mult mă-ntreabă inima" de Ilie Micu, „Hațegana cu strigături" de C. Arion etc.).

Repertoriul formației cuprinde piese variate, de la muzica preclasică pînă la operele înaintașilor muzicii românești, de la compozitorii clasici universali pînă la compozitorii români contemporani. Corul a mai montat și reprezentat operetele „Crai nou" de Ciprian Porumbescu, „Voievodul țiganilor" de J. Strauss și, recent, a contribuit la realizarea spectacolului „Nuntă din Mărginimea Sibiului".

În activitatea corului intră și schimbul de experiență, menit să stimuleze formațiile mai mici (de la Săliște, Ocna Sibiului, Tălmaciu, Avrig), deplasările în alte regiuni (Hunedoara, Bacău), ca și pregătirea în colaborare cu alte formații a unor spectacole de amploare.

Desigur că lista activităților ar fi mai lungă. Ne oprim aici, nu fără a menționa că în sînul acestui valoros colectiv artistic domnește o atmosferă de colaborare colegială, animată de dorința de a atrage, crește și promova tinere cadre didactice. Corul din Sibiu, nedezmințind frumoasele sale succese a marcat și în prezentul concurs o apariție demnă de toată lauda.

THEODORA POPESCU

Cu trei formații în finală

Din evoluția de pînă acum a finalei ni se pare că Sindicatul învățămînt din Brașov a prezentat cel mai puternic colectiv artistic. Prin exigența sită a juriului au fost selecționate pentru faza finală trei formații ale profesorilor brașoveni. Este o performanță meritorie, cu care nu multe sindicate din țară se pot lăuda.

Participant la toate concursurile formațiilor artistice de amatori, corul cadrelor didactice din Brașov și-a semnat prezența și la această ediție. O prezență marcată de o ridicată valoare artistică interpretativă. Sub bagheta profesorului C. Arion au fost interpretate cîntecele „De-ar fi să-ți spun" de Orlando di Lasso, „Serenada" de Brahms și „Cucuruz cu fruntea-n sus" de Gh. Dima. Cîteva minute de caldă emoție artistică a prilejuit evoluția în cadrul finalei a orchestrei simfonice dirijată de A. Honigberger cu uvertura „Impresario" de Mozart. Colectivul de operetă — **cea mai răsfățată formație a brașovenilor, poate și pentru noutatea pe care o prezintă în mișcarea artistică de amatori — a interpretat actul al II-lea al operetei „Lăsați-mă să cînt" de Gherase Dendrino (conducerea muzicală Norbert Petri și prof. Bogdan Aron, regia Stela Fericeanu). Formația reunește, într-un singur colectiv, cele mai valoroase forțe din corul, orchestra și colectivul de teatru al sindicatului.**

Pentru prima dată în concurs

Nu de mult, la emisiunea „Dialog la distanță", cu toții am putut face cunoștință cu corul Sindicatului învățămînt din Reghin. **L-am ascultat din nou pe scena finalei, mai consolidat, cu un repertoriu mai bogat și mai bine cizelat. Înființat numai cu cîțiva ani în urmă, el a reușit, printr-o muncă perseverentă, să înlăture handicapul vîrstei și al experienței în competiția pe care a avut-o de susținut cu alte formații valoroase din regiune. Este, evident, un merit al întregului colectiv. Sub conducerea profesorului** Ion Ujlăcan, **cîntecele „Înalță-te frumoasă țară" de Ion D. Chirescu, „Răsunetul Ardealului" de Ion Vidu și corul din opera „Mireasa vîndută" de Smetana au răsunat ca reale promisiuni pentru succesele viitoare.**

Inima multor formații — dascălul

Pe scenă se perindă rînd pe rînd formațiile care reprezintă în concurs regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Remarcăm printre ele formații vechi, de renume, care ani la rînd au făcut cinste mișcării artistice de amatori.

— Animatorii copleșitoarei majorități a formațiilor artistice din regiunea noastră sînt dascălii — ne-a spus prof. I. Benko, directorul Casei de creație din Tg. Mureș. Exemple sînt multe, dar iată numai pe cîțiva dintre cei ale căror formații evoluează în fața noastră. Profesorul Ilie Băbălău **îi pregătește pe neîntrecuții dansatori din Monor, învățătoarea** Stana Biriș **se ocupă de peste 20 de ani de îndrumarea vestitelor dansatoare de la Căpîlna de Jos, profesorul** Sándor Kiss **împreună cu soția sa, învățătoarea** Elisabeta Kiss **au reunit într-un impunător ansamblu folcloric formațiile căminelor culturale din Ocna de Jos, Ocna de Sus și Corund, iar învățătorul** Dănilă Stuparu **a realizat, cu ansamblul folcloric al Căminului cultural din comuna Rușii-Munți, un minunat spectacol intitulat „Cununa spicului de grîu". De mai mulți ani învățătorul** Ioan Keszeg **este sufletul corului din Ceuaș, distins anul acesta cu Ordinul „Meritul Cultural" clasa a III-a, cu prilejul împlinirii a 130 de ani de activitate. La conducerea corului din Ditrău, care în anul viitor va împlini un veac, sînt alți doi dascăli, învățătorul Ignac** Petres **și fiul acestuia, profesorul de muzică** Lajos Petres, **iar profesorul** Aurel Cordoș **este dirijorul corului din Grebeniș.**

Admirabili au fost copiii !

Dintre toate formațiile artistice ale căminului cultural din comuna Zărnești, raionul Rîmnicu-Sărat, în faza finală a concursului a promovat cea mai tînără : tarafu de copii. **Cu 5 ani în urmă, învățătorul** Ion Eftimie, **un inimos animator al mișcării artistice de amatori, a început să descifreze cu elevii școlilor generale din Zărnești și mai apoi și cu cei din Fundeni tainele străvechilor instrumente muzicale populare. În scurt timp taraful și-a format un palmares în care se înscrie participarea la mai multe serbări populare, concursuri și festivaluri pionierești — printre care și participarea la spectacolul de gală prezentat în Sala Palatului cu ocazia constituirii Consiliului Național al Organizației Pionierilor.**

Pentru prezentul concurs repertoriul formației s-a îmbogățit cu noi culegeri din folclorul local. Spectatorii prezenți în sală au aplaudat poate nu atît calitățile artistice interpretative — care au vădit stăpînirea propriei vîrstei — cît ceea ce au întrezărit dincolo de prezența de pe scenă : o muncă modestă și susținută. În culise am aflat că în fiecare an o nouă generație de interpreți, începînd cu cei din clasele a III-a și a IV-a, își face intrarea în formație în timp ce absolvenții clasei a VIII-a o părăsesc după ce și-au însușit temeinic noțiile muzicale — și — ce este mai important — au îndrăgit măiastra artă populară.

AL. I. V.

Ansamblul artistic U. G. S. R. la 20 de ani

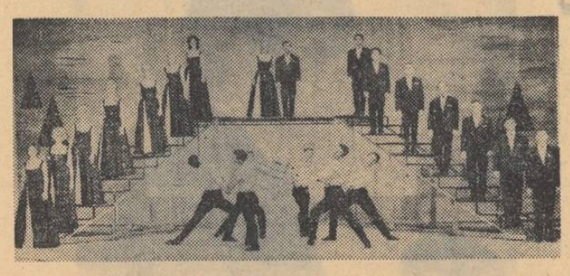

Dacă judecăm după cei două zeci de ani pe care-i împlinește zilele acestea, Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor este în plină tinerețe creatoare. În numeroasele spectacole prezentate în acești ani, în concepția acestora, care îmbină elemente ale unor vechi tradiții ale artei noastre cu ceea ce este realmente caracteristic în creația autohtonă contemporană, descoperim însă adevărate însemne ale maturității sale artistice.

Locul important pe care acest ansamblu îl ocupă în peisajul cultural, atît de bogat și variat al României socialiste, a fost cucerit cu o neobosită strădanie. De la premiera cu „Cîntecul muncii", prezentată într-o seară de noiembrie a anului 1947 în fața delegaților la Congresul sindicatelor din România, socotită ca „act de naștere" al Ansamblului artistic al U.G.S.R. și pînă la ultima premieră, „Prometeiada", închinată constructorilor marilor hidrocentrale ale patriei, desprindem lesne consecvența cu care Ansamblul a promovat creația poetică, muzicală și coregrafică reflectînd cele mai importante și caracteristice probleme ale contemporaneității.

Conștient de necesitatea de a găsi modalități scenice cît mai inedite, care să satisfacă gustul mereu mai evoluat al publicului, Ansamblul artistic al U.G.S.R. a experimentat diverse formule de spectacol, promovînd îndeosebi pe acela care, îmbinînd versul, cîntecul și dansul într-un tot unitar, dobîndea capacitatea de a reliefa cît mai pregnant idei de o însemnătate primordială. Este suficient să amintim, în sprijinul acestei afirmații, spectacolul „Balada patriei", acea admirabilă sinteză muzical-coregrafică care reflectă cu deosebită forță emoțională momentele hotărîtoare ale luptei poporului român pentru libertate și fericire. Promovarea creației puternic ancorată tematic în realitatea noastră socialistă s-a îmbinat, în activitatea Ansamblului, cu o permanentă muncă de descoperire și șlefuire a creației folclorice, concretizîndu-se în spectacole ca „Bucuria vieții", „Drag mi-e cîntecul și jocul", „Visuri îndrăznețe", „Cîntă țara mea", „Tinerețe", „Așa se joacă pe la noi" și multe altele.

Investit cu misiunea de a reprezenta arta românească și peste hotare, Ansamblul a purtat pe scenele unor teatre din 15 țări ale Europei, Asiei și Africii solia de inegalabilă frumusețe a cîntecului și dansului românesc, mesajul de optimism al poporului nostru, de nestrămutată încredere în viitorul strălucit al patriei socialiste.

Astăzi, la împlinirea a două decenii, Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor pășește neobosit spre cucerirea unor noi orizonturi ale artei interpretative, cu dorința fermă de a oferi oamenilor muncii noi și noi mijloace de îmbogățire spirituală. Îi urăm „la mulți ani !" și strălucite succese în îndeplinirea nobilei sale misiuni.

LUCIA BOGDAN

Revista revistelor

Recent apărut, nr. 11/1967 al **Revistei de pedagogie** se deschide cu studiul „Subiect și obiect în cadrul fenomenelor formative", de Constantin Rusu.

Atrag în mod deosebit atenția, în acest număr, materialele înserate la rubrica „Dezbateri — Confruntări — Opinii". Ocupîndu-se de problemele inspecției școlare, aceste materiale abordează aspecte privind inspecția ca mijloc de perfecționare a personalului didactic (Ion Radu) și ca activitate creatoare (Gh. Sireteanu), vorbesc despre exigențele inspecției de specialitate (M. Bendorfeanu), despre inspecția tematică (P. Bejenaru) și despre valorificarea constatărilor și concluziilor inspecției (T. Novac).

Întîlnim, în cuprinsul acestui număr, și articole referitoare la integrarea activităților pionierești în sistemul muncii educative din școală (Gh. Fleancu, Elena Irimie), precum și alte probleme ale muncii educative, lucrări privind istoria școlii românești, lucrări de pedagogie comparată, recenzii etc.

★

Semnalăm două numere — apărute și ele de curînd — ale **Gazetei Matematice :** nr. 10 al seriei **A** (adresată pedagogilor) și nr. 12 al seriei **B** (adresată tineretului). În primul se pot citi articole referitoare la relația de ordine și unele implicații metodice (de A. Avădanei și C. Avădanei), la relații și lărgirea noțiunii de număr (de D. Butuc și M. Scutaru), la noțiunea de număr natural (de Gh. Dumitreasa) și la noțiunea de relații (de C. Lindenstein, Gh. Mareș și I. Zenembisi). Cel de al doilea cuprinde consultații, exerciții și probleme, note matematice etc.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI — ORADEA

anunță

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

Preparator la Catedra de limba română — disciplina Limba franceză.

Preparator la Catedra de literatura română — disciplina Folclor.

Preparator la Catedra de matematică — disciplina Analiză matematică.

Asistent la Catedra de fizică — disciplina Metode audio-vizuale.

Preparator la Catedra de fizică — disciplina Fizică generală.

Preparator la Catedra de educație fizică — disciplina Înot.

Preparator la Catedra de educație fizică — disciplina Biologie (anatomie-fiziologie).

Informații suplimentare se găsesc în Buletinul Oficial, Partea a III-a, nr. 160 din 4 noiembrie 1967.

INSTITUTUL AGRONOMIC „Dr. PETRU GROZA" — CLUJ

ANUNȚĂ

În ziua de 20 decembrie 1967, ora 12 va avea loc în sala A4, din str. Mănăstur nr. 3, susținerea publică a tezei de doctorat : „Cercetări privind influența unor extracte tisulare asupra creșterii și dezvoltării tineretului taurin", a tov. ing. Rebreanu Liviu, pentru obținerea titlului științific de „doctor în agronomie".

Conducător științific: Prof. Emil Negruțiu

Referenți științifici oficiali:

— Prof. dr. docent șt. C. Parhon, de la Institutul agronomic „N. Bălcescu" București ;

— Prof. dr. docent șt. C. Băicoianu, de la Institutul agronomic „N. Bălcescu" București ;

— Prof. E. Roșu, de la Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Teza poate fi consultată la Biblioteca centrală a institutului, str. Mănăștur nr. 3.

Institutul de arte plastice „Ion Andreescu" — Cluj

anunță

scoaterea la concurs a postului de conferențiar la catedra de Pedagogie și Istoria artelor, disciplina istoria artelor, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor înainta, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, o cerere la rectoratul Institutului de arte plastice „Ion Andreescu" din Cluj, str. Matei Corvin nr. 6, împreună cu următoarele acte, în două exemplare :

— Copie legalizată de pe actele de studii (bacalaureat și examen de stat, sau act echivalent de studii superioare).

— Lista lucrărilor științifice ale candidatului.

— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază.

— Certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează.

— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

— Autobiografia.

Concursul va avea loc la 3 luni de la publicarea acestui anunț, la sediul Institutului de arte plastice „Ion Andreescu" din Cluj, str. Matei Corvin nr. 6.

Asigurați-vă din timp abonamentul la revista

„ARTA PLASTICĂ"

Revistă lunară editată de Uniunea Artiștilor Plastici

Revista prezintă în paginile sale cele mai noi probleme din pictura, sculptura, grafica, artele decorative, scenografia, din țară și de peste hotare.

Instituțiile de specialitate, instituțiile culturale, muzeele, școlile, bibliotecile, căminele culturale, precum și toți iubitorii de artă, își pot asigura abonamentul pentru anul 1968 pînă la 31.XII.1967.

Abonamentele se fac la toate oficiile poștale din țară, prin factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții, precum și la sediul Uniunii Artiștilor Plastici — Calea Victoriei nr. 155 — București 22, prin mandat poștal sau virament, cont nr. 071.020 — D.O.B.

Costul unui abonament anual (12 numere) :

— pentru instituții și întreprinderi lei 204

— individuale „ 180

Informații suplimentare la telefon 16.35.01.

MAGAZINUL „MUZICA"

București Calea Victoriei 41, Telefon 15.60.88

Vinde expediind contra ramburs și prin virament (nr. cont și articol bugetar) în toate regiunile țării pentru întreprinderi, instituții de stat, școli, case de cultură, cămine culturale și G.A.S., următoarele :

— **Note și tipărituri muzicale,** metode de ghitară, acordeon, vioară și pian.

— **Diapozitive color,** filmascop și diascop electric.

— **Mașini scris marca „Consul"** cu car mare și portative.

— **Accesorii și lămpi** pentru picupuri, magnetofoane, radio și televizor.

— **Instrumente muzicale,** viori, ghitare electrice, clavitoane, clavofoane, claviete, armonete, instrumente pentru fanfară, acordeoane, baterii jazz, radio, televizor.

— **Discuri** — muzică populară, ușoară și simfonică.

Magazinul „Muzica" expediază la cerere, gratuit cîte un catalog de discuri și catalogul general de note muzicale.

BIBLIOTECA

„Texte social-politice alese"

Apărut recent în Editura politică, volumul „Texte social-politice alese" de M. Kogălniceanu este alcătuit dintr-un studiu introductiv și o antologie selectivă a principalelor scrieri social-politice și istorice ale acestui ilustru reprezentant al vieții politice, sociale și culturale românești din secolul trecut. Colectivul de specialiști care a elaborat studiul și a îngrijit ediția de texte (format din Dan Berindei — coordonator, Nicolae Ciachir, Leonid Boicu, Matei Ionescu, Dan Simonescu), a avut ca principiu călăuzitor reliefarea rolului major al lui M. Kogălniceanu în epoca de mari transformări în decursul căreia poporul nostru a înfăptuit revoluția de la 1848, a făurit și a consolidat statul național român, a sfărîmat regimul feudal și a dobîndit, prin luptă cu arma în mînă, independența de stat a României.

Atît studiul introductiv cît și materialele incluse în volum — studii istorice, politice, literare, discursuri, lecții, articole de presă, note, comentarii — pun în lumină rolul lui Mihail Kogălniceanu în viața politică-socială a României, calitățile sale remarcabile de om politic.

„Știința, prietena noastră"

Recent a apărut în Editura politică un nou volum din valoroasa colecție de popularizare intitulată „Știința, prietena noastră". Paginile lucrării cuprind prețioase informații privind cele mai noi dintre marile descoperiri ale științei contemporane, ca și relatări despre semnele de întrebare care se află încă în fața cercetătorilor.

Elaborat de un colectiv format din cunoscuți oameni de știință, cadre didactice din învățămîntul superior, cercetători etc., acest volum, care apare sub îngrijirea acad. Aurel Avramescu, include mai ales materiale cu privire la științele de graniță — teoria informației, bionica, genetica moleculară, lingvistica matematică — precum și referiri la noi descoperiri din domeniul microparticulelor, biologiei etc. Sînt prezentate de asemenea biografiile unor savanți și oameni de știință români și străini.

Prin varietatea și conținutul materialelor, volumul este de un real folos pentru elevii liceelor de cultură generală și ai liceelor de specialitate, cărora este bine să le fie recomandat spre lectură.

„Balade oltenești"

Sub egida Centrului de istorie, filologie și etnografie din Craiova al Academiei Republicii Socialiste România a apărut recent volumul *Balade oltenești*, îngrijit de prof. *Angela Dumitrescu*. Este o culegere de balade de pe locurile unde a trăit vestitul haiduc Iancu Jianu, a căror valoare artistică rezultă din imagini de o rară strălucire.

Volumul este însoțit de o prefață semnată de C.S. Nicolaescu-Plopșor, membru corespondent al Academiei Apreciind călduros ținuta științifică a lucrării, prefațatorul face, totodată, valoroase observații cu privire la folclorul românesc. Studiul introductiv semnat de prof. Angela Dumitrescu analizează

textele cuprinse în volum, dînd interpretări judicioase motivelor folclorice de circulație mai mare.

O bună apreciere merită și ilustrațiile care însoțesc „Baladele oltenești", ca și condițiile grafice excelente în care a apărut volumul.

„Să stăm de vorbă fără catalog"

Nu de mult a apărut în Editura politică volumul de schițe „Să stăm de vorbă fără catalog" de Mircea Sîntimbreanu.

Scriitorul Mircea Sîntimbreanu, cunoscut autor de cărți pentru copii, prezintă în acest volum sub forma unor discuții vii, antrenante, o suită de fapte reale care scot în relief atitudini ale unor pionieri și școlari în împrejurări diferite.

Sînt dezbătute probleme majore ale activității și vieții acestora : dragostea față de învățătură, respectul față de părinți și profesori, răspunderea pentru îndeplinirea îndatoririlor pionierești, cinstea, onoarea, curajul, demnitatea în relațiile colegiale, voința, autodisciplina, preocuparea pentru alegerea unei profesiuni etc. Cartea cuprinde bogate și sugestive ilustrații executate de Iurie Darie.

Prin tematica sa bogată, prin modul interesant și atractiv de realizare, lucrarea oferă o lectură plăcută, instructivă, avînd totodată un puternic caracter educativ.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX - Nr. 924 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 8 dec. 1967 | 4 pag 25 bani

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Ca detașament de avangardă al societății, care reunește în rîndurile sale elementele cele mai înaintate ale clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, partidul este exponentul intereselor întregii națiuni socialiste, al întregului popor, forța sa conducătoare. Acumulînd o bogată experiență în cursul luptelor revoluționare, al activității desfășurate în fruntea maselor populare pentru făurirea noii orînduiri, aplicînd creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete ale țării noastre, partidul a devenit organizatorul și mobilizatorul tuturor energiilor și capacităților creatoare ale națiunii în slujba înfloririi României socialiste. Rolul său de conducător politic al societății noastre este o realitate obiectivă, întărită zi de zi de adeziunea deplină a maselor largi de oameni ai muncii, o necesitate indispensabilă a mersului înainte, consfințită în însăși legea fundamentală a țării. Înarmat cu o concepție științifică despre societate, cu cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării sociale, partidul marxist-leninist este în măsură să elaboreze și să înfățișeze poporului programul dezvoltării și înfloririi în perspectivă a țării, al drumului ce trebuie parcurs pentru atingerea fazei superioare a dezvoltării societății — faza comunismului, a celei mai înalte civilizații din istoria omenirii.

(Din Raportul prezentat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, la Conferința Națională a Partidului Comunist Român).

Oamenii muncii din țara noastră, întregul popor, au urmărit cu interes deosebit lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, care a dezbătut măsurile de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale, a metodelor de organizare și conducere a vieții sociale corespunzător noii etape de dezvoltare socialistă a țării, precum și principiile de bază ale îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizării localităților rurale.

Măsurile supuse dezbaterii de Comitetul Central al partidului au o importanță hotărîtoare pentru opera de desăvîrșire a construcției socialiste, pentru accelerarea progresului material și spiritual al societății noastre, pentru viitorul poporului român. Supuse unei ample dezbateri publice în presă, în adunările colectivelor din întreprinderi și instituții, Documentele adoptate de Plenara din 5—6 octombrie a Comitetului Central al partidului au întrunit adeziunea deplină a maselor. S-ar putea spune că la elaborarea și definitivarea lor și-a adus contribuția întregul partid, întregul popor.

Evocînd, în Raportul prezentat la Conferință, drumul parcurs de poporul român în anii care au trecut de la eliberarea țării, secretarul general al C.C. al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, a înfățișat tabloul marilor progrese făcute de România, într-o perioadă istorică scurtă, în toate domeniile vieții economice și sociale. În acești ani socialismul a învins definitiv la orașe și la sate, a fost lichidată pentru totdeauna exploatarea omului de către om, s-au dezvoltat forțele de producție, a crescut întregul potențial economic al țării, s-au consolidat relațiile socialiste, s-au îmbunătățit neîncetat condițiile de viață ale tuturor categoriilor populației, cultura a cunoscut o amplă răspîndire în mase, contribuind la lărgirea orizontului de cunoștințe al oamenilor muncii. Lichidarea claselor exploatatoare, asigurarea unității intereselor fundamentale ale tuturor membrilor societății, a concordanței dintre aspirațiile individuale și interesele colectivității au creat condiții optime pentru cimentarea și înflorirea națiunii socialiste, au deschis perspective largi pentru afirmarea nestînjenită a aptitudinilor, talentelor și energiilor creatoare ale tuturor cetățenilor, fără deosebire de rasă, sex sau naționalitate. Schimbările survenite în structura socială a țării, vasta activitate educativă desfășurată de partid au influențat puternic dezvoltarea conștiinței socialiste, profilul moral și spiritual al oamenilor. În acest amplu proces de transformări fundamentale o trăsătură caracteristică este pătrunderea tot mai largă în mase a ideilor înaintate ale partidului, a idealurilor sale, a concepției sale științifice despre lume și viață, a patriotismului și internaționalismului socialist, a umanismului și eticii socialiste.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., prezentînd Raportul la Conferința Națională a Partidului Comunist Român

„Realizările obținute de țara noastră în anii construcției socialiste — se spune în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu — *sînt rodul creației conștiente a întregului popor român, a muncitorimii, țărănimii și intelectualității, a maselor largi de cetățeni, fără deosebire de naționalitate, care au urmat neabătut politica partidului comunist, văzînd în ea expresia intereselor lor vitale, steaua călăuzitoare spre un viitor mai bun și mai fericit, spre prosperitatea României socialiste".*

Consolidîndu-și legăturile cu clasa muncitoare, cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu toate păturile muncitoare ale populației, partidul s-a întărit continuu în procesul luptei pentru făurirea orînduirii socialiste, ajungînd să numere în rîndurile sale peste 1,7 milioane de membri. Exprimînd interesele tuturor celor ce muncesc, cauza partidului a devenit cauza întregului popor român.

Propunerea făcută de tovarășul Chivu Stoica, în cuvîntul său, ca secretarul general al Comitetului Central al Partidului să îndeplinească în viitor funcția de președinte al Consiliului de Stat, iar această propunere să fie prezentată Marii Adunări Naționale, a fost primită cu întreaga adeziune. Îndeplinirea de către aceeași persoană a funcției de secretar general al Comitetului Central al Partidului și a aceleia de președinte al Consiliului de Stat va asigura înfăptuirea conducerii unitare de către C.C. al P.C.R. a întregii activități sociale și de stat și reprezentarea la nivelul cel mai înalt, pe plan internațional, a politicii partidului și statului.

În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului s-a desfășurat o vastă acțiune pentru asigurarea mersului înainte al societății românești. Măsurile luate de conducerea partidului în acest răstimp au găsit un profund ecou în masele poporului, le-au dinamizat și însuflețit în lupta pentru promovarea progresului în toate sectoarele de activitate. Producția industrială a înregistrat în cursul anilor 1966—1967 un ritm mediu de creștere de 12,3 la sută, superior celui prevăzut în planul cincinal. Rezultate de seamă au fost obținute și în agricultură. Ritmul mediu de creștere a producției agricole globale în anii 1966—1967, este de 7,1 la sută. Datorită rezultatelor pozitive obținute în producția materială, venitul național a crescut în primii doi ani ai cincinalului într-un ritm mediu anual de 8,7 la sută, ceea ce a permis să se ia noi măsuri pentru ridicarea nivelului de trai și pentru sporirea veniturilor populației de la orașe și sate, pentru îmbunătățirea aprovizionării oamenilor muncii.

În prezent partidul trasează un amplu program de măsuri pentru a asigura un nou impuls dezvoltării forțelor de producție, progresului multilateral al patriei, ridicării nivelului de trai al poporului. Măsurile de perfecționare a conducerii și planificării economiei dezbătute de Conferința Națională a partidului urmăresc sporirea rolului factorilor economico-financiari în întreaga economie, creșterea atribuțiilor și competențelor unităților de producție în planificarea, organizarea și conducerea activității economice, mai buna valorificare a resurselor interne ale întreprinderilor, dezvoltarea inițiativelor creatoare a colectivelor de oameni ai muncii.

Măsurile preconizate sînt rod al gîndirii creatoare, al experienței proprii acumulate în două decenii, al confruntării pe plan mondial cu cele mai bune metode de conducere a economiei. Ele reflectă capacitatea partidului nostru de a elabora, pe baza cunoașterii cerințelor legilor economice obiective ce acționează în socialism, asemenea forme și metode care să permită o conducere conștientă, științifică, menită să asigure o valorificare maximă a potențelor economiei socialiste. Aceste măsuri se iau în condițiile în care economia noastră se află în plin avînt, cînd forțele de producție ale țării, productivitatea muncii și volumul producției industriale se dezvoltă în ritmuri ce se înscriu printre cele mai înalte din lume.

Un fenomen cu profunde implicații îl constituie marea intruziune a științei în întreaga viață socială și îndeosebi în producția materială. Știința a ajuns astăzi, așa cum s-a subliniat în Conferința Națională a partidului, o componentă nemijlocită a forțelor de producție.

Preocuparea consecventă a partidului nostru de a așeza pe baze profund democratice întreaga viață economică și socială a țării se reflectă în măsurile privitoare la crearea organelor de conducere colectivă. Aceste măsuri sînt menite să înlocuiască conducerea unipersonală, formalismul, subiectivismul și arbitrariul în adoptarea deciziilor economice cu atragerea largă a celor mai buni specialiști, conducători de producție, oameni de știință, a tuturor oamenilor muncii, în conducerea efectivă a activității de producție și economice.

O mare importanță teoretică și practică o au măsurile dezbătute la Conferință cu privire la îmbunătățirea planificării economiei naționale, a sistemului de aprovizionare și desfacere, a sistemului de formare a prețurilor. Caracteristica muncii de planificare va consta în faptul că planul central va cuprinde un număr restrîns de indicatori care vor exprima obiectivele esențiale ale economiei naționale, permițînd partidului și statului să păstreze în mîinile lor principalele instrumente de conducere a proceselor economice, asigurînd în același timp dezvoltarea inițiativei unităților de producție.

Pentru asigurarea nevoilor de cadre a fost elaborat un program de pregătire a muncitorilor calificați, a specialiștilor cu pregătire medie și superioară, pentru toate sectoarele vieții economice și sociale pînă în anul 1980. După cum se știe, anul acesta a fost supus unei largi dezbateri studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior, care conține propuneri menite să orienteze pregătirea viitorilor absolvenți, în așa fel încît aceștia să poată ține pasul cu exigențele în continuă schimbare ale economiei naționale. Au fost de asemenea elaborate măsuri privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional și tehnic, care urmăresc trecerea la învățămîntul general de zece ani, extinderea și diversificarea învățămîntului tehnic și profesional, ceea ce va contribui la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a nivelului cultural al întregului popor.

Conferința a examinat și a stabilit măsuri legate de colaborarea și cooperarea economică și tehnico-științifică a României cu țările socialiste frățești, cu toate statele lumii, în interesul mersului înainte al poporului român, al progresului general al societății, spre folosul cauzei păcii, prieteniei și încrederii între popoare.

O mare însemnătate pentru viitorul patriei noastre o au măsurile dezbătute de Conferință cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale și sistematizarea localităților rurale. Una din ideile fundamentale ale măsurilor dezbătute este ridicarea rolului și sporirea atribuțiilor orașelor și comunelor — unitățile de bază ale organizării administrativ-teritoriale, în care cetățenii își desfășoară activitatea economică, politică, social-culturală. Pe viitor se va desfășura o susținută activitate de sistematizare a localităților rurale, care va accelera procesul de apropiere treptată a vieții satului de aceea a orașelor — una din condițiile principale ale construirii societății comuniste.

Un loc larg l-au ocupat, în dezbaterile Conferinței, problemele perfecționării continue a formelor și metodelor de organizare și conducere a vieții sociale. Conferința a dezbătut măsuri menite să ducă la perfecționarea muncii organelor de stat, a Marii Adunări Naționale, a Consiliului de Miniștri, a organizațiilor de masă și obștești, a organelor locale de partid și de stat în vederea ridicării întregii lor activități la nivelul sarcinilor tot mai complexe ce revin statului nostru în desăvîrșirea construcției socialiste. Procesul de desăvîrșire a construcției socialiste, diversificarea vieții economice, științifice și culturale, creșterea complexității problemelor și sarcinilor ce trebuie rezolvate determină în mod obiectiv întărirea continuă a rolului Partidului Comunist Român ca forță conducătoare în societate. Partidul Comunist Român, căruia poporul i-a încredințat mandatul să conducă destinele țării, poartă întreaga răspundere pentru înfăptuirea programului înaintării României pe calea progresului și civilizației, pentru construirea cu succes a socialismului și comunismului. *„Organizațiile de partid* — se subliniază în Raportul prezentat la Conferință de către tovarășul Nicolae Ceaușescu — *trebuie să dezvolte la toți comuniștii, la cadrele de conducere, conștiința înaltelor răspunderi ce le au față de partid, de popor, să cultive trăsăturile activistului militant, receptiv față de ceea ce e înaintat, intransigent față de lipsuri, luptător ferm pentru promovarea noului, pentru înfăptuirea liniei generale a partidului"*

Prin însemnătatea problemelor dezbătute, prin importanța teoretică și practică a soluțiilor preconizate, Conferința Națională a Partidului Comunist Român are o importanță hotărîtoare pentru întreaga dezvoltare a țării noastre. Oamenii muncii întregul nostru popor își exprimă adeziunea totală față de politica partidului și hotărîrea de a lupta neobosit pentru traducerea ei în viață, pentru întărirea națiunii noastre socialiste, pentru înflorirea României.

1947 — 1967

XX

Sub îndrumarea profesorilor lor, elevii claselor a VIII-a și a IX-a de la Liceul nr. 27 din București pregătesc un montaj literar-muzical intitulat „De ziua ta, Republică iubită". Pentru acest montaj au fost selecționate piese de valoare din poezia și muzica românească populară și clasică, înmănunchiate într-un frumos buchet închinat Republicii cu prilejul celei de a XX-a aniversări.

★

În cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a XX-a aniversări a Republicii, cenaclul „Ion Andreescu" de pe lîngă Clubul sindicatelor din învățămînt București a deschis duminică 3 decembrie a.c. o expoziție de pictură, grafică, ceramică și metaloplastie. Expoziția cuprinde lucrările a peste 20 de profesori bucureșteni.

★

Continuînd o frumoasă tradiție, profesorii Liceului nr. 1 din Tecuci organizează în aceste săptămîni o serie de excursii menite să facă cunoscute elevilor cîteva din marile realizări ale poporului nostru. De la cei mai mici pînă la cei mai mari, elevii școlii au străbătut minunatele drumuri ale țării. Elevii claselor III—IV au fost de curînd la Brăila și Galați, cei din clasele V—VIII la Mărășești, Borzești, Orașul Gh. Gheorghiu-Dej și Slănic Moldova, iar cei din clasele IX—XI la București. Cu acest prilej au fost vizitate întreprinderi, cartiere noi, expoziții, muzee.

★

De-a lungul Anului XX al Republicii s-a desfășurat cel de-al VIII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate, conceput ca un omagiu adus acestei mărețe sărbători a poporului român. La concurs — ale cărui ultime spectacole din faza finală se desfășoară zilele acestea la București — au participat mii de cadre didactice. Duminică, de pildă, pe scena finalei s-a prezentat cunoscutul cor al Sindicatului învățămînt din Craiova, a cărui evoluție a atestat și de această dată binemeritatul prestigiu pe care și l-a cîștigat în mișcarea artistică de amatori.

★

„Arcul de triumf al țării" s-a intitulat seara de poezie închinată celei de-a XX-a aniversări a Republicii pe care au organizat-o joi, 7 decembrie a.c. membrii cercului literar „Luceafărul" al elevilor din Capitală. Tinerii poeți au citit din versurile lor dedicate patriei.

CITIȚI ÎN PAGINA A 3-A :

Hotărîrea adoptată de C.C. al P.C.R., în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie a.c. CU PRIVIRE LA SARCINILE ORGANIZAȚIILOR DE PARTID, DE STAT ȘI OBȘTEȘTI, ALE U.T.C., PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA MUNCII EDUCATIVE ÎN RÎNDUL TINERETULUI.

Un rol de mare însemnătate în apărarea cuceririlor democratice și revoluționare ale poporului, în construcția noii orînduiri, îl are statul oamenilor muncii de la orașe și sate. Îndeplinindu-și cu succes funcțiile sale economico-organizatorice și cultural-educative, întărind puterea de apărare a patriei, contribuind la dezvoltarea continuă a activității internaționale a României, statul nostru a acumulat o bogată experiență în toate domeniile de activitate. Înaintarea continuă pe calea desăvîrșirii socialismului și trecerii treptate spre comunism presupune pentru o lungă perspectivă istorică ridicarea la un nivel calitativ superior a rolului statului în întreaga viață social-economică.

●

Pe măsura dezvoltării economiei și culturii, a înaintării țării noastre pe calea progresului, rolul cadrelor capătă o importanță sporită în întreaga viață socială. Marile cuceriri ale civilizației moderne, descoperirile științifice, perfecționarea tehnicii sînt rodul minții și mîinilor omului — creatorul tuturor bunurilor, al tuturor valorilor materiale și spirituale ale societății. Însemnatele sarcini pe care partidul le pune azi în fața poporului, perfecționarea conducerii și planificării economiei, dezvoltarea cercetării științifice și aplicarea rapidă a rezultatelor sale, organizarea superioară a producției și a muncii, creșterea eficienței economice în toate ramurile nu se pot înfăptui fără munca entuziastă a tuturor cetățenilor patriei.

(Din Raportul prezentat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la Conferința Națională a Partidului Comunist Român).

Exigențele notării și dezvoltarea intelectuală a elevilor

În genere, se spune că nota trebuie să oglindească pregătirea unui elev în momentul controlului cunoștințelor sale. Dezvoltarea intelectuală a elevului este însă un proces complex, cu multe implicații. Or, dacă nota surprinde din el un singur moment — un moment desprins din lanțul real, și care se poate întîmpla să nu fie totdeauna cel mai semnificativ — riscăm să devenim unilaterali. Aceasta face ca mai ales în clasele numeroase, unde controlul și aprecierea individuală a elevilor se realizează mai rar, nota să-și piardă din semnificație. Tocmai de aceea credem că trebuie găsite posibilități de a compensa această deficiență prin mijloace pe care cadrele didactice le au la îndemînă.

Se cere în primul rînd să se urmărească permanent ritmul și sistemul de muncă al elevilor, ceea ce ar stimula și continuitatea eforturilor lor. Fișe individuale în care profesorul să consemneze asemenea aspecte și asocierea lor notei ar da, credem, rezultate foarte bune. Același rol l-ar avea controlul cunoștințelor care nu s-ar limita doar la lecția de zi, ci s-ar extinde și la cele anterioare. În genere, însă, profesorii acordă cea mai mare atenție predării cunoștințelor, etapa controlului și aprecierii fiind expediată mai repede — iar cunoștințele studiate anterior nu sînt reluate decît în anumite cazuri și numai pentru necesitățile predării materialului nou.

În practica școlară se întîlnesc destul de des și cazuri de lipsă de obiectivitate în acordarea notei (chiar dacă nu se procedează așa în mod deliberat). Este știut, de pildă, că gradul de dificultate al unor probleme studiate la același obiect de învățămînt este diferit. Se întîmplă însă ca unii profesori, de-a lungul unui trimestru sau an școlar, să-i chestioneze pe elevi pentru notă numai în legătură cu probleme cu un grad mare de dificultate, sau invers. Manifestări de neobiectivitate au adesea loc la lecțiile dedicate în mod special controlului și aprecierii. Ne referim, anume, la faptul că elevilor mai slabi li se dau teme ușoare (chipurile pe măsura posibilităților lor), iar celor mai buni probleme dificile (mai dificile chiar decît ar trebui). Și în acest caz valoarea notei acordate este, desigur, alterată. Asemenea procedee pot fi aplicate în lecțiile vizînd activitatea independentă a elevilor — de formare a priceperilor și deprinderilor — dar nu atunci cînd trebuie să se pornească de la exigențe unice. Este limpede că nota 8 — să zicem — acordată unui elev mai slab pentru o problemă mai puțin dificilă se diferențiază ca valoare de aceeași notă — dar pentru o problemă cu mult mai dificilă — acordată unui elev bun. Lucrurile stau la fel și în situațiile cînd profesorii trec peste lacunele unor elevi considerați buni și le dau o notă maximă nemeritată, în mod deliberat, pentru a „nu le strica media".

Aici ar fi cazul să aducem în discuție situația obiectelor care presupun aptitudini speciale; desenul, muzica etc. Se poate ca anumiți elevi să nu fie dotați pentru partea practică a acestor obiecte, dar să aibă o pregătire foarte bună (sau cel puțin corespunzătoare) la celelalte obiecte de învățămînt. Elevii aceștia se văd handicapați la media generală față de ceilalți. Am propune, pentru înlăturarea acestui decalaj, ca pe lîngă nota dată la partea practică, care vizează mai ales aptitudinile elevului, să se acorde și o notă pentru partea teoretică — ce ar viza noțiuni de teoria și istoria domeniului respectiv.

Desigur că pentru a spori gradul de obiectivitate a notei trebuie să luăm în considerare și criteriile care stau la baza acordării ei. În această problemă, însă, găsim deosebiri de vederi — în aspectele concrete — atît între profesori cît și, uneori, între specialiști. Unii iau ca unic criteriu (sau, în orice caz, ca principal criteriu) cantitatea de cunoștințe și concordanța acestora cu lecția predată. Este, credem, momentul să fie înlăturat acest mod de a vedea lucrurile, cu atît mai mult cu cît în etapa actuală trebuie să accentuăm în tot mai mare măsură caracterul formativ al procesului de învățămînt. Cert este că profesorul trebuie să aibă în vedere, pe lîngă cantitatea de cunoștințe, și alte elemente tot atît de importante (dacă nu chiar mai mult): profunzimea și gradul de înțelegere a lor, modul și posibilitățile de expunere, integrarea optimală a cunoștințelor nou însușite în fondul de cunoștințe existent, utilizarea, aplicarea practică a celor însușite etc. Se cere să urmărim dacă elevul face dovada unui efort de creație, de opțiune personală, și să încurajăm tocmai asemenea opțiuni, care sînt de fapt rodul unor modalități personale de muncă.

Am dori să subliniem, în încheiere, un fapt foarte important: acela că exigențele pe care profesorul le impune în procesul verificării și al notării îl determină pe elev (uneori pe nesimțite) să-și formeze un anume stil de activitate intelectuală. În genere, elevul caută să se adapteze cît mai mult la aceste exigențe, pentru a obține notă corespunzătoare, și atunci el va învăța așa cum cere profesorul respectiv.

Iată dar că problemele notării au largi implicații în ceea ce privește formarea intelectuală a tinerei generații. Studiindu-le mai atent, rezolvîndu-le într-un spirit înnoitor, am realiza un deziderat foarte important: nota să fie un indiciu real și hotărîtor pentru determinarea înclinațiilor și aptitudinilor elevului, un instrument în procesul dezvoltării lui multilaterale.

EMIL PĂUN

Condiții de valabilitate a raționamentului matematic

Pornindu-se de la faptul că elevilor din școala generală le este greu, sau chiar imposibil, să înțeleagă unele definiții riguroase, formulate cu ajutorul unor proprietăți valabile în condiții de mare generalitate, se recurge uneori fie la definiții mai înguste, care delimitează noțiunile numai la cîteva cazuri particulare, fie chiar la simple descrieri. Dacă ulterior definițiile riguroase sînt introduse fără a se ține seama de ceea ce s-a învățat înainte, uneori elevii sînt puși în fața unor contradicții pe care nu știu cum să le rezolve. Există, pe de altă parte, și cazuri cînd se mențin definiții prea înguste în mulțimi în care, evident, nu mai sînt corecte. Considerăm de aceea că, înainte de a se renunța la predarea unei definiții care precizează o noțiune în generalitatea ei, este indicat să se analizeze dacă nu cumva aceasta nu poate fi totuși prezentată de la început în mod accesibil elevilor.

Aceasta este situația, de exemplu, pentru noțiunile de c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c. În clasa a V-a ele se definesc drept cel mai mare număr care divide mai multe numere, respectiv cel mai mic număr care se divide la mai multe numere. Intervine astfel în definiție, în mod esențial, relația de ordine a numerelor naturale. În mulțimea numerelor întregi se păstrează aceeași definiție, deși în acest caz ea nu mai e corectă. De exemplu, după definiția de mai sus, pentru 18 și — 24 c.m.m.d.c. este 6, singurul despre care se vorbește în școala generală de 8 ani; — 6 nu este luat în considerare, deși — 6 se divide de asemenea cu ± 2, ± 3 și ± 6.

În cazul polinoamelor, c.m.m.d.c. se definește ca polinomul de gradul cel mai mare care divide polinoamele date. Definiția folosește o ordonare (neclară) a polinoamelor după grad și creează în mod greșit ideea că c.m.m.d.c. este unic determinat, idee întărită de altfel și prin aplicații, unde se consideră de obicei numai un polinom cu coeficienți întregi.

Noi considerăm că definiția corectă se poate preda încă din clasa a V-a, caracterizînd de la început noțiunea prin proprietatea ei general valabilă. În analiza unor exemple de forma 18 și 24 (numere naturale) au ca divizori comuni pe 1, 2, 3, 6, în loc să orientăm elevii să observe numai că 6 este cel mai mare număr (în sensul relației de ordine din mulțime a numerelor naturale), putem să le atragem atenția și asupra faptului că 1, 2, 3, 6 sînt toți divizori ai lui 6 și că 6 (c.m.m.d.c. al numerelor 18 și 24), are deci două proprietăți: este divizor comun și oricare divizor comun îl divide. În mulțimea numerelor naturale există de fiecare dată un singur număr avînd aceste două proprietăți. Definiția se poate păstra în mulțimea întregilor cînd din analiza îndeplinirii celor două condiții din definiție apare în mod necesar faptul că în această mulțime există două numere îndeplinind cele două condiții, două numere care diferă doar prin semn. La polinoame analiza acelorași două condiții care îl definesc (este divizor comun și oricare alt divizor comun îl divide) arată că c.m.m.d.c. al mai multor polinoame nu este unic determinat, decît abstracție făcînd de un factor din mulțimea coeficienților. De la început se face deci distincție între proprietatea caracteristică celui mai mare divizor comun și acea de a fi cel mai mare după relația de ordine, proprietăți care apar împreună în mulțimea numerelor naturale, fără ca între ele să existe de fapt o legătură necesară.

Observații analoge se pot face asupra c.m.m.m.c. În plus, dacă 6 este cel puțin cel mai mare — în relația de ordine — dintre divizorii comuni ai lui 18 și — 24, apoi 72 nu mai este nici măcar cel mai mic dintre multiplii comuni, cel mai mic fiind, în relația de ordine, — 72.

Se impune asadar să se precizeze mulțimea de elemente în care se definește o noțiune, urmărindu-se ca definiția să fie valabilă în mulțimea respectivă

Este de asemenea neapărat necesar să se precizeze mulțimea de elemente în care este adevărată o teoremă. În algebra pentru școala generală, la capitolul „Expresii algebrice raționale", polinoamele cu una sau mai multe nedeterminate sînt definite fără a se face o distincție clară între unele și celelalte. În acest moment lucrul nu e prea supărător. El devine însă grav dacă unele teoreme care urmează sînt enunțate fără a se arăta că sînt adevărate numai pentru polinoame cu o singură nedeterminată și fără a se preciza mulțimea din care fac parte coeficienții. De exemplu, teorema asupra împărțirii polinoamelor (teorema diviziunii) nu este adevărată decît pentru polinoame cu o singură nedeterminată, și dintre acestea numai pentru polinoame cu coeficienți raționali sau reali. La polinoamele cu coeficienți numere întregi, cîtul și restul nu se pot găsi de fiecare dată tot cu numere întregi, dar acest lucru nu se precizează întotdeauna; ba mai mult, se dau și exerciții de împărțire a unor polinoame cu mai multe nedeterminate, ceea ce sugerează ideea greșită că teorema ar fi adevărată și în acest caz.

Deprinderea de a preciza condițiile în care se raționează, de a urmări în raționamente cum și cînd intervin aceste condiții, în ce mod limitează ele sfera aplicațiilor, este esențială pentru gîndirea matematică. Ea poate și trebuie să fie cultivată cît mai de timpuriu, întrucît altfel se formează deprinderea greșită, greu de corectat, de a enunța proprietăți sau de a le folosi în calcule fără a avea în vedere condițiile de valabilitate, ceea ce conduce la greșeli.

Lector DUMITRU DRĂGHICI
Lector ELENA OPREANU
Institutul pedagogic de 3 ani București

vacanța

Cu toate că sîntem încă în plină și efervescentă activitate școlară, cînd se dau teze trimestriale și se pregătește recapitularea și sintetizarea cunoștințelor acumulate de-a lungul primelor luni de învățătură, gîndul elevilor se furișează din ce în ce mai des spre luciul de cristal al patinoarelor sau spre pîrtiile bătătorite de suișul și coborîșul nestăvilit al schiurilor și săniuțelor, spre lumea colorată, strălucitoare a serbărilor de iarnă. Încă puțin, și ediția de iarnă a vacanței va ocupa în întregime jurnalul de zi al fiecărui elev.

Au început, de mult, pregătirile pentru marea sărbătoare a acestei vacanțe — aniversarea celor două decenii de la proclamarea Republicii. Coruri și dansuri, scenete și recitări vor slăvi, la serbările școlare, realizările dobîndite în acești 20 de ani, vor arăta dragostea fierbinte a pionierilor și școlarilor pentru patrie, dorința lor de a învăța pentru a o sluji cît mai bine.

Se desfășoară în aceste zile și alte pregătiri. Ministerul Învățămîntului, Comitetul Central al U.T.C., Consiliul Național al Organizației Pionierilor se îngrijesc să organizeze pentru școlarii de toate vîrstele activități atractive, condiții bune de odihnă, de recreere și reconfortare fizică și intelectuală.

Cîteva caracteristici vor domina această vacanță. În primul rînd, faptul că fiecare elev va putea alege, din bogatul ei calendar, ceea ce preferă, ceea ce îl interesează cel mai mult. Activitățile care vor umple cele 18 zile de vacanță vor fi pe cît de variate, pe atît de interesante (iar numărul, frumusețea și atractivitatea lor pot spori după fantezia creatoare a pedagogilor, după entuziasmul și inspirația elevilor).

La loc de frunte se vor afla, bineînțeles, mult îndrăgitele activități în aer liber — pe stadioane și patinoare, pe terenurile de sport și în parcuri, peste tot unde joaca și bucuria se pot manifesta nestingherite. De pe acum s-au trasat pe hartă itinerarele excursiilor și drumețiilor și se amenajează, în cele mai pitorești locuri ale țării, taberele de odihnă și cele sportive. La „botezul" acestei ierni probele sînt multe: de schi, de bob, de hochei, de săniuș sau de patine, meciuri de volei, baschet, handbal, fotbal etc., ca și trînta prin zăpadă sau „bătaia" cu bulgări, nelipsite în zilele vacanței de iarnă.

Prilej de joacă și de recreere, vacanța va însemna și un prilej de îmbogățire a orizontului cultural. Concursurile pe diferite teme, reuniunile, jocurile distractive vor dovedi că elevii cunosc uimitor de multe lucruri, că știu să le prezinte cu talent. Acum va fi și timpul potrivit pentru vizionarea spectacolelor, pentru popasurile îndelungi în muzee și expoziții, la casele memoriale, la monumentele istorice. Se va organiza, de altfel, un festival al filmului pentru elevi, în cadrul căruia vor fi prezentate cele mai valoroase filme artistice și documentare românești și străine, se vor organiza întîlniri cu regizori și actori.

Dar vacanța de iarnă este așteptată cu emoție mai ales pentru ceea ce are specific, unic: pentru farmecul pe care îl aduce bradul mîndru și verde care, coborînd de la munte, poposește încărcat cu podoabe și daruri în fața ochilor uimiți de fericire ai școlarilor mici și mari, pentru colinde și plugușoare, pentru buhai, pentru pocniturile de bici și capra înzorzonată și guralivă cu care școlarii vor merge să ureze fericire și ani mulți profesorilor, părinților, prietenilor, colegilor, pentru toate obiceiurile cu care poporul nostru cinstește din moși strămoși anul care începe. Cîteva dintre zilele de vacanță vor fi închinate în mod deosebit carnavalurilor pionierești, serbărilor pomului de iarnă și sărbătorilor prilejuite de anul nou, care se vor organiza în școli, în grădinițe, la casele de copii, pentru toți pionierii și elevii de la orașe și sate.

Firește, aceste cîteva acțiuni nu au epuizat nici pe departe bogatul calendar al vacanței de iarnă. El este zilnic îmbogățit cu sugestiile și propunerile elevilor, care vor avea astfel posibilitatea să-și petreacă timpul liber după preferințe. Noi, pedagogii, un lucru să nu uităm: că vacanța are multiple și variate resurse educative, pe care trebuie să le valorificăm din plin.

MONICA VERDEȘ

Sărbătorirea academicianului Petre Constantinescu-Iași

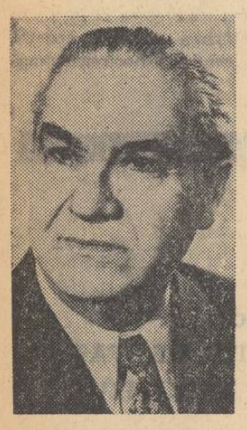

La Casa Universitarilor din București a fost sărbătorit, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări, acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Societății de științe istorice și filologice din România. Au luat parte numeroși academicieni, cadre didactice din învățămîntul superior și din învățămîntul de cultură generală, cercetători științifici.

Au toastat și au subliniat meritele sărbătoritului: prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului (care a adus și salutul personal al ministrului învățămîntului, acad. Ștefan Bălan), Vasile Morea, șef adjunct al Secției învățămînt a C.C. al P.C.R., academicienii Iorgu Iordan, Andrei Oțetea, Emil Condurache, Alexandru Graur, prof. univ. Alexandru Balaci, membru corespondent al Academiei, conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al Societății, conferențiarii universitari Emilia Milicescu și C. Velichi.

Evocînd trecutul de luptă al sărbătoritului, vechi membru al Partidului Comunist Român, vorbitorii s-au referit, de asemenea, la bogata activitate publicistică și didactică în învățămîntul mediu și universitar a acad. P. Constantinescu-Iași, precum și la activitatea lui științifică. CULTURĂ GENERALĂ. Om de știință emerit, istoric marxist eminent, acad. prof. P. Constantinescu-Iași, membru activ al Academiei noastre, este și membru de onoare al Academiei bulgare de științe și doctor „honoris causa" al Universității „Lomonosov" din Moscova. Militant marxist în domeniul educației, în domeniul școlii, acad. P. Constantinescu-Iași a format, în spiritul celui mai avansat umanism, zeci și zeci de generații de elevi și studenți.

Tuturor urărilor de viață îndelungată și fericită făcute de vorbitori le-a răspuns, cu mereu aceeași tinerească vervă, sărbătoritul.

ION DRAGOMIRESCU

PRINTR-UN ORDIN AL MINISTRULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI AU FOST RECENT NUMIȚI MEMBRII CONSILIULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ. În rîndurile membrilor Consiliului se numără învățători, profesori, cercetători științifici, cadre didactice din învățămîntul superior.

ÎN ATENȚIA CADRELOR DIDACTICE ÎNSCRISE LA EXAMENUL DE GRADUL II ȘI A EDUCATOARELOR DIN GRĂDINIȚELE SEZONIERE ÎNSCRISE LA DEFINITIVAT ÎN ANUL ȘCOLAR 1966—1967 PENTRU SESIUNEA IANUARIE 1968. Sesiunea examenului de gradul II pentru educatoare, învățători și profesori din învățămîntul de cultură generală înscriși în anul școlar 1966—1967, va avea loc între 4—9 ianuarie 1968. În aceeași perioadă va avea loc și sesiunea examenului de definitivat pentru educatoarele din grădinițele sezoniere și pentru învățătoarele și profesoarele care nu s-au putut prezenta în sesiunea din septembrie a.c. fiind în concediu de naștere (prenatal sau postnatal).

Pentru a aduce la cunoștință candidaților interesați centrele unde se organizează examenele, Ministerul Învățămîntului face următoarele precizări:

— educatoarele, învățătorii și profesorii înscriși la gradul II vor da examen la institutele de perfecționare a cadrelor didactice din București, Cluj, Iași, Brașov, Timișoara (numai cadrele didactice din reg. Banat) și centrul metodic regional Craiova (numai cadrele didactice din reg. Oltenia).

Pentru profesorii de la specialitățile menționate mai jos, comisiile de examen se vor organiza numai la anumite institute și centre metodice regionale, după cum urmează:

— La I.P.C.D. București, pentru profesorii din toată țara care predau: limba latină, limba franceză (cu excepția profesorilor de limba franceză din regiunile aferente I.P.C.D. Iași), limba germană, limba engleză, limba ucraineană, desen și muzică (cu excepția profesorilor de muzică din regiunile aferente I.P.C.D. Iași), pentru profesorii care predau la școlile de artă, teoria muzicii, instrumente muzicale, desen, pictură și sculptură; pentru cadrele didactice care predau în școlile speciale.

— La I.P.C.D. Cluj pentru profesorii din întreaga țară, care predau obiecte în limba maghiară în școli cu limba de predare maghiară (cu excepția profesorilor care predau limbile franceză, engleză, germană, muzica și desenul, care se prezintă la I.P.C.D. București).

— La I.P.C.D. Timișoara, pentru profesorii din toată țara care predau limba germană (ca limbă maternă), limba sîrbă, limba slovacă.

— La centrul metodic regional Craiova, pentru învățătorii și profesorii din regiunea Oltenia de la specialitățile: limba și literatura română, matematică, fizică, chimie, șt. naturale și geografie. Profesorii de alte specialități din regiunea Oltenia se prezintă la I.P.C.D. București.

Între 25—30 decembrie 1967, institutele de perfecționare și centrul metodic regional Craiova organizează consultații colective la specialitate, pedagogie și marxism-leninism.

SCRISOAREA METODICĂ PRIVIND ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ, ELABORATĂ, SUB ÎNDRUMAREA MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, DE INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE, A FOST DIFUZATĂ ZILELE ACESTEA ÎN ȘCOLI. Din colectivul de autori au făcut parte cunoscuți cercetători în acest domeniu, cum ar fi A. Chircev, D. Salade, A. Dancsuly, R. Ciurea, R. Dăscălescu, M. Ghivirigă și I. Popa.

După definirea noțiunilor de orientare școlară și profesională, scrisoarea metodică prezintă, sistematic și succint, sarcinile și conținutul orientării, precum și mijloacele de realizare a acesteia. În anexă se publică o bibliografie minimală și un proiect de fișă personală.

Scrisoarea metodică reprezintă un prim îndrumar privind orientarea școlară și profesională. Utilă diriginților și profesorilor, ea este încă susceptibilă de îmbunătățiri și completări. Rămîne ca experiența valoroasă a oamenilor din școli și cercetările pedagogice inițiate în ultimul timp să întregească acest material.

ÎN CURSUL LUNII DECEMBRIE A.C., EDITURA MUZICALĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA ȘI CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR VOR PUBLICA CULEGEREA „CÎNTECE PENTRU PIONIERI ȘI ȘCOLARI".

Volumul cuprinde 139 de cîntece patriotice, populare, cîntece pionierești etc., din repertoriul de bază al școlilor și organizațiilor de pionieri. Se găsesc incluse în această culegere cîntecele tradiționale care s-au cîntat și se cîntă în permanență în orele de muzică, la serbările școlare și la toate manifestările culturale: șezători, aniversări ș.a.

Culegerea este alcătuită de prof. Constantin A. Ionescu.

FILIALA DIN CRAIOVA A SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE ISTORICE ȘI FILOLOGICE, CU SPRIJINUL SFATULUI POPULAR AL ORAȘULUI DRĂGĂȘANI, A ORGANIZAT RECENT, ÎN ACEASTĂ LOCALITATE, UN SIMPOZION „GIB. I. MIHĂIESCU". Au prezentat comunicări prof. Ion M. Negreanu din Craiova („Gib. I. Mihăiescu — omul și opera"), Dem. Lazaru din Drăgășani („Amintiri despre Gib. I. Mihăiescu"), prof. Vladimir Dogaru din București („Universul uman al prozei lui Gib I. Mihăiescu"), dr. Sava Lăzărescu Craiova („Din fantasticul operei lui Gib I. Mihăiescu").

CU PRIVIRE LA SARCINILE ORGANIZAŢIILOR DE PARTID, DE STAT ŞI OBŞTEŞTI, ALE U.T.C., PENTRU ÎMBUNĂTĂŢIREA MUNCII EDUCATIVE ÎN RÎNDUL TINERETULUI

— Hotărîre adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie – 1 decembrie a.c. —

Analizînd munca educativă în rîndurile tineretului, Plenara C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie—1 decembrie 1967 a stabilit măsuri pentru îmbunătăţirea activităţii desfăşurate în acest domeniu de partid, organele şi instituţiile de stat, şcoală, Uniunea Tineretului Comunist şi celelalte organizaţii obşteşti.

Plenara a dat o înaltă apreciere tineretului ţării şi a subliniat că formarea şi educarea tinerei generaţii — viitorul patriei noastre, al naţiunii socialiste — constituie una dintre preocupările de cea mai mare însemnătate ale partidului şi statului, ale întregii societăţi. Caracterizat prin dinamism şi receptivitate la toate marile schimbări înnoitoare ale vieţii sociale, tineretul a reprezentat dintotdeauna o forţă importantă a progresului, un factor activ al evoluţiei societăţii omeneşti. De aceea, partidul nostru a acordat, încă din anii ilegalităţii, şi îndeosebi în anii de după cucerirea puterii, grijă şi atenţie neslăbite formării şi educării tinerei generaţii, în spiritul înaltelor idei ale comunismului.

Orînduirea noastră a creat tineretului, prin eforturile întregului popor, condiţii corespunzătoare afirmării capacităţilor sale creatoare, împlinirii aspiraţiilor nobile care-l animă. În România socialistă, tineretul se bucură de largi drepturi politice şi sociale, consfinţite în Constituţie, are posibilităţi nelimitate de valorificare a energiei şi priceperii, se bucură din plin de roadele muncii sale. Asigurarea dreptului la învăţătură pentru toţi tinerii permite acestora să dobîndească temeinice cunoştinţe profesionale şi teoretice, să-şi formeze un larg orizont cultural. Dezvoltarea industriei şi agriculturii, a ştiinţei şi culturii, creşterea nivelului de trai, dezvoltarea democraţiei socialiste, întărirea familiei se reflectă şi în viaţa tinerei generaţii, în formarea şi educarea ei, asigurîndu-i un viitor luminos.

Caracterizat prin înalt devotament faţă de cauza partidului, însufleţit de dragoste profundă faţă de patrie, tineretul a participat cu entuziasm şi abnegaţie — alături de întregul popor — la înfăptuirea tuturor marilor transformări revoluţionare petrecute în România, şi-a adus contribuţia la lupta pentru progresul economiei, ştiinţei şi culturii. Ceea ce s-a înfăptuit în acest timp în toate domeniile construcţiei socialismului încorporează organic şi hărnicia, elanul şi iniţiativa tineretului. În prezent, răspunzînd condiţiilor ce i-au fost create, grijii cu care este înconjurat de partid şi popor, întregul tineret al ţării, fără deosebire de naţionalitate, participă activ la viaţa politică, economică şi socială, îşi consacră puterea sa de muncă înfăptuirii măreţului program de ridicare a patriei pe noi trepte ale progresului şi civilizaţiei.

Un rol important în mobilizarea tineretului la activitatea economică şi social-culturală, la înfăptuirea politicii partidului de construire a socialismului îl are Uniunea Tineretului Comunist. Organizaţia U.T.C. s-a afirmat în aceşti ani ca un ajutor de nădejde al partidului în opera de educare comunistă a tineretului, în înarmarea acestuia cu concepţia înaintată despre lume a proletariatului, în cultivarea înaltelor sentimente ale patriotismului socialist şi internaţionalismului proletar. Au crescut capacitatea organizatorică a U.T.C., puterea sa de cuprindere şi influenţare a masei de tineri. În prezent, Uniunea Tineretului Comunist numără peste 2 300 000 de membri. Cea mai mare parte a noilor contingente de muncitori, ingineri şi tehnicieni, profesori, învăţători, economişti, medici şi alţi specialişti au fost educaţi în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist.

Organizaţia revoluţionară a tineretului şi-a făcut un titlu de onoare din a cultiva la utecişti nobilele trăsături moral-politice ale omului înaintat, hotărîrea de a se pregăti temeinic pentru muncă şi viaţă, pentru înaltul titlu de membru de partid. În perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului au fost primiţi în rîndurile P.C.R. peste 141 000 de utecişti.

Atitudinea optimistă, responsabilitatea socială, hotărîrea de a munci cu însufleţire pentru progresul patriei — trăsături care caracterizează tineretul — sînt rodul grijii şi atenţiei de care s-a bucurat în permanenţă, al condiţiilor ce i-au fost create pentru pregătirea şi formarea sa prin eforturile întregii noastre societăţi, al activităţii educative desfăşurate de partid, şcoală, familie, armată, instituţiile de cultură şi artă, de organizaţiile de stat şi obşteşti.

Plenara consideră că în munca de educare a tineretului, cu toate rezultatele bune obţinute, există încă o serie de neajunsuri, că în această privinţă nu s-au valorificat toate posibilităţile existente, că eforturile şcolii, organizaţiilor U.T.C., organelor de stat şi obşteşti şi altor factori nu au fost corelate în mod corespunzător. Probleme cum sînt orientarea profesională a tinerilor, valorificarea aptitudinilor lor corespunzător nevoilor economiei naţionale, calificarea profesională, perfecţionarea continuă a pregătirii, practica în producţie a elevilor şi studenţilor, încadrarea în producţie a absolvenţilor nu şi-au găsit întotdeauna soluţionările cele mai adecvate.

Continuă să persiste deficienţe în ceea ce priveşte formarea atitudinii înaintate faţă de muncă şi învăţătură a tineretului, educaţia moral-cetăţenească, în spiritul unei comportări civilizate în viaţă, în familie şi societate.

O seamă de aspiraţii firesti ale tinerilor — pasiunea pentru cultură, dorinţa de a-şi afirma aptitudinile artistice, de a face sport, de a petrece cît mai mult timp în aer liber, de a se distra şi recrea în chip plăcut şi util — nu şi-au găsit rezolvările cele mai potrivite. Instituţiile de cultură şi artă, chemate să-şi aducă o contribuţie importantă la satisfacerea cerinţelor tineretului, n-au acordat importanţa cuvenită acestei probleme, iar organizaţiile U.T.C. s-au ocupat insuficient de atragerea tinerilor la activităţile cultural-educative, manifestînd deseori lipsă de iniţiativă şi perseverenţă.

În activitatea Uniunii Tineretului Comunist s-au menţinut vreme îndelungată metode de muncă depăşite, necorespunzătoare dorinţelor tinerilor, rigide, greoaie, neatractive. În locul unor forme vii de activitate, corespunzătoare particularităţilor de vîrstă, pasiunilor şi preferinţelor celor cărora li se adresează, în munca unor organizaţii U.T.C. au căpătat o largă extindere sedinţele. La aceasta a contribuit şi structura organizatorică a Uniunii Tineretului Comunist, fărîmiţarea organizaţiilor U.T.C. şi diminuarea puterii lor de mobilizare a maselor de tineri.

Neajunsurile existente în activitatea cu tineretul se datoresc şi faptului că unele organe de partid nu au acordat întotdeauna atenţia necesară îndrumării permanente a organizaţiilor de masă şi obşteşti, precum şi instituţiilor de stat cărora le revin sarcini în munca de educare şi formare a tineretului îndeosebi la nivelul organizaţiilor de bază, îndrumarea şi controlul muncii cu tineretul au fost insuficiente, n-a existat preocupare pentru a stimula iniţiativa şi răspunderea organizaţiilor U.T.C.

Sarcinile mari ce revin tineretului, rolul deosebit pe care acesta îl are de îndeplinit în societatea noastră, faptul că de creşterea, pregătirea şi munca sa depinde însuşi viitorul naţiunii impun sporirea preocupărilor tuturor celor chemaţi să contribuie la formarea tinerei generaţii, astfel ca aceasta, ducînd mai departe ceea ce se înfăptuieşte azi, să adauge noi şi durabile realizări edificiului socialist, să contribuie la înfăptuirea comunismului în patria noastră. **Educarea multilaterală a tineretului, pregătirea sa profesională, politică, culturală, morală, călirea fizică constituie o datorie de înaltă răspundere a Partidului Comunist Român, a întregii noastre societăţi.**

Plenara subliniază că cele mai bune cadre, cele mai bune forţe ale statului, ale societăţii noastre, şcoala, familia, instituţiile de cultură şi artă, organizaţiile U.T.C., celelalte organizaţii obşteşti trebuie să-şi coordoneze eforturile pentru a participa cît mai activ la pregătirea tineretului pentru muncă şi viaţă, la îmbogăţirea profilului său moral-spiritual, la dezvoltarea sa armonioasă.

În centrul activităţii de formare a tineretului va trebui să se afle educarea prin muncă şi pentru muncă, dezvoltarea pasiunii pentru învăţătură, a respectului şi preţuirii faţă de făuritorii bunurilor materiale şi spirituale. Bucurîndu-se de toate cuceririle revoluţionare obţinute, de drepturile şi libertăţile pentru care au militat şi s-au jertfit cei mai buni dintre înaintaşii săi, tineretul este chemat să muncească, să înveţe, să se pregătească pentru a duce mai departe tradiţiile progresiste, revoluţionare ale poporului nostru. Fiecare tînăr trebuie să fie conştient că cea mai înaltă expresie a dragostei faţă de patrie o constituie munca plină de abnegaţie pentru creşterea avuţiei materiale şi spirituale a societăţii, lupta pentru desăvîrşirea construcţiei socialiste. Va trebui să existe o preocupare mai mare pentru dezvoltarea spiritului de răspundere faţă de îndeplinirea sarcinilor de producţie, a unei discipline exemplare în activitatea tinerilor muncitori şi specialişti din unităţile industriale şi agricole, pentru sporirea interesului lor faţă de pregătirea profesională şi perfecţionarea cunoştinţelor. Soluţionarea problemelor complexe privitoare la calificarea profesională şi perfecţionarea pregătirii tinerilor, rezolvarea multiplelor cerinţe social-gospodăreşti, de muncă şi viaţă ale acestora trebuie să constituie în viitor o preocupare de seamă a conducerii întreprinderilor şi a ministerelor.

În procesul creşterii şi formării tineretului este necesară **o muncă permanentă pentru înarmarea sa cu ferme convingeri politico-ideologice, cu ideile marxism-leninismului, pentru educarea lui în spiritul patriotismului socialist şi internaţionalismului proletar.**

Este necesar ca întreaga activitate educativă să conducă la formarea trăsăturilor morale ale tineretului cu o înaltă conştiinţă socialistă, la sporirea fermităţii şi combativităţii faţă de influenţele ideologiei burgheze, faţă de manifestările unor mentalităţi învechite, retrograde, a influenţelor mistice. Datoria întregii societăţi faţă de formarea şi educarea tinerei generaţii implică în mod firesc exigenţă şi răspundere pentru viaţa şi activitatea tinerilor. Este necesar să crească rolul opiniei publice în stimularea atitudinii înaintate a tinerilor.

O atenţie deosebită trebuie acordată cunoaşterii de către întregul tineret a politicii partidului şi guvernului în toate domeniile construcţiei economice şi de stat, a politicii externe a partidului îndreptată spre întărirea continuă a unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, a cauzei socialismului şi păcii în lume.

Îmbogăţind tradiţiile de luptă şi muncă comună ale oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate, va trebui dezvoltată şi întărită continuu unitatea şi frăţia de nezdruncinat dintre tinerii români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, pentru ca laolaltă, cot la cot, să participe alături de întregul popor la activitatea închinată înfloririi patriei noastre — România socialistă.

În scopul îmbunătăţirii continue a activităţii în rîndul tineretului, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român stabileşte următoarele:

I. Întrucît în prezent în învăţămîntul de diferite grade este cuprinsă cea mai mare parte a tineretului ţării, iar în viitor, cel puţin zece ani, aceasta va urma învăţămîntul general obligatoriu, **rolul hotărîtor în pregătirea şi educarea tineretului revine şcolii, cadrelor didactice.** Prin conţinutul şi forma sa de organizare, şcoala dispune de toate posibilităţile pentru a asigura instrucţia tinerilor, înarmarea lor cu cunoştinţe de cultură generală, teoretice şi practice, pentru a le dezvolta aptitudinile şi deprinderile necesare.

Şcoala, principal factor de cultură şi civilizaţie, are înalta menire ca atît în cadrul procesului instructiv cît şi în celelalte activităţi şcolare, să desfăşoare munca de educaţie patriotică şi internaţionalistă a tineretului, să dezvolte trăsăturile morale şi de caracter specifice societăţii noastre socialiste.

Măsurile ce vor fi luate pentru dezvoltarea învăţămîntului de toate gradele vor trebui să ducă la creşterea rolului şi contribuţiei şcolii, a cadrelor didactice, în activitatea de educare a tineretului, la ridicarea întregii munci educative pe o treaptă superioară. O mare însemnătate pentru educarea politico-cetăţenească a tineretului şcolar şi lărgirea orizontului său de cultură are continua îmbunătăţire a predării filozofiei, socialismului ştiinţific, economiei politice, istoriei şi geografiei patriei.

Învăţătorilor şi profesorilor, tuturor slujitorilor şcolii, partidul le-a încredinţat sarcina de onoare de a instrui şi educa generaţiile viitorului, pe continuatorii vastei opere destinate prosperităţii şi înfloririi patriei. Îndeplinirea unei asemenea misiuni nobile impune ca profesorii şi învăţătorii să se dăruiască cu şi mai multă pasiune, cu întreaga lor pricepere şi experienţă desfăşurării unei bogate munci educative, pentru formarea unor tineri cu profil moral-politic înaintat, hotărîţi să închine toate cunoştinţele şi energia lor tinerească înfăptuirii programului elaborat de partid pentru dezvoltarea economiei, ştiinţei şi culturii naţionale.

De-a lungul anilor s-a evidenţiat contribuţia de seamă **a profesorilor diriginţi** în educarea elevilor. Se impune ca orele de dirigenţie să fie mai temeinic pregătite, dedicate în mai mare măsură pregătirii politice şi moral-cetăţeneşti a elevilor, inclusiv informării acestora asupra principalelor evenimente interne şi internaţionale. În acest sens, consiliile pedagogice, cu ajutorul organizaţiilor de partid, vor stabili orientarea tematică a activităţii din cadrul orelor de dirigenţie, ţinînd seama şi de propunerile organizaţiilor U.T.C. În calitatea şi pe baza experienţei şi a pregătirii pe care o au, profesorii diriginţi vor acorda sprijinul lor activităţilor culturale, sportive, distractive, cenaclurilor şi formaţiilor artistice organizate de U.T.C.

Un rol deosebit în munca politică-educativă în şcoli revine **organizaţiilor de partid.** Ele trebuie să sprijine eforturile întreprinse de conducerile şcolilor pentru perfecţionarea procesului instructiv-educativ, să creeze în fiecare colectiv didactic un climat de exigenţă şi înaltă responsabilitate faţă de educarea tinerei generaţii. Organele şi organizaţiile de partid vor analiza periodic modul în care se desfăşoară educarea politico-cetăţenească şi morală a elevilor, urmărind luarea de către conducerile şcolilor a măsurilor de îmbunătăţire şi diversificare a conţinutului acestei activităţi.

Procesul instructiv-educativ ce se desfăşoară în şcoală implică **eforturi susţinute şi din partea familiei, răspunderea permanentă a părinţilor faţă de creşterea şi formarea propriilor lor copii.** În întreaga sa activitate instructiv-educativă, şcoala trebuie să dezvolte legăturile strînse cu părinţii, să-şi asigure colaborarea permanentă a familiei în toate problemele care privesc viaţa şi activitatea tineretului şcolar.

Pentru înlăturarea paralelismelor existente este necesară **o conlucrare strînsă între conducerile şcolilor şi organizaţiilor U.T.C.** Întreaga activitate extraşcolară va fi coordonată pe baza unui program comun, întocmit de conducerile şcolilor şi comitetele U.T.C. pe şcoală.

În toate problemele care privesc munca educativă din şcoli trebuie să existe **o permanentă colaborare între Ministerul Învăţămîntului şi C.C. al U.T.C.;** împreună, acestea vor elabora recomandări pe baza cărora să se desfăşoare munca extraşcolară, activitatea culturală şi sportivă din şcoli, vor elabora recomandări metodice, vor generaliza experienţa pozitivă.

II. Răspunderi importante în educarea tineretului revin **instituţiilor de cultură şi artă, uniunilor de creaţie, presei şi radioteleviziunii,** care dispun de mijloace adecvate pentru desfăşurarea unor activităţi educative variate.

Înconjurînd cu multă grijă şi consideraţie pe oamenii de artă şi cultură, partidul, poporul, aşteaptă din partea creatorilor noi opere care să contribuie la sădirea în conştiinţa generaţiilor tinere a unor virtuţi morale nobile, a patriotismului, a unor înalte idealuri umaniste. Tînăra generaţie doreşte filme, romane, piese de teatru, poezii şi cîntece în care să găsească înmănunchiate aspiraţiile sale, pilde de urmat, opere apte să cultive sentimentele cele mai frumoase, dragostea de patrie, încrederea în viaţă, în puterea creatoare a omului, în perspectivele luminoase ale umanităţii. Instituţiile de cultură şi artă, presa şi radioteleviziunea vor trebui să contribuie mai activ la educarea tinerei generaţii în spiritul idealurilor socialismului, al dorinţei nestrămurite de a duce mai departe tradiţiile de luptă şi de muncă ale poporului şi partidului, al hotărîrii de a sluji cu devotament poporul şi patria socialistă. Este necesar ca editurile să tipărească mai multe lucrări adresate tineretului de diferite vîrste. În acelaşi timp, folosindu-se ajutorul instituţiilor de cultură, al membrilor uniunilor de creaţie, să se asigure în viitor o mai mare dezvoltare a cenaclurilor literare, a cercurilor de creaţie — arte plastice, muzicale, cinecluburi etc. —, să li se creeze acestora condiţii corespunzătoare de lucru, o orientare şi îndrumare de specialitate.

Este necesar ca între Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Uniunea Generală a Sindicatelor, Comitetul de Stat pentru Cultură şi Artă, uniunile de creaţie să se permanentizeze şi să se lărgească legăturile de colaborare în scopul iniţierii unor acţiuni comune care să răspundă dorinţelor tinerilor şi să contribuie la educarea lor multilaterală.

Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist va participa nemijlocit la orientarea programelor, planurilor editoriale, a tuturor manifestărilor culturale şi artistice care se adresează tinerilor. **În acest scop, un reprezentant al Comitetului Central al U.T.C. va face parte din conducerea Comitetului de Stat pentru Cultură şi Artă.**

III. Cerinţele educării şi formării tinerilor constructori ai socialismului **impun sporirea sarcinilor şi rolului Uniunii Tineretului Comunist, precizarea mai clară a atribuţiilor şi a sferei de preocupări, a conţinutului şi formelor muncii, îmbunătăţirea structurii sale organizatorice.**

Uniunea Tineretului Comunist, organizaţia unică revoluţionară a tineretului din ţara noastră, trebuie să pună în centrul activităţii sale educarea tineretului în spiritul pasiunii şi dragostei faţă de muncă şi învăţătură, ridicarea necontenită a nivelului său politic şi ideologic, să organizeze activitatea culturală, sportivă precum şi pregătirea tinerei generaţii pentru apărarea patriei.

1. Organizaţiile U.T.C. vor iniţia în întreprinderi, şantiere, instituţii, precum şi în unităţile agricole, **manifestări educative menite să cultive la tineri dragostea faţă de meseria aleasă şi de unitatea în care lucrează,** să le stimuleze dorinţa de a se califica, de a-şi ridica necontenit pregătirea profesională, să-i îndrume către acele locuri de muncă unde este mai mare nevoie de energia şi priceperea lor, să extindă acţiunile de muncă voluntar-patriotică.

2. U.T.C. trebuie să fie un factor activ în **educarea politico-ideologică a tineretului în spiritul ideilor marxist-leniniste, al politicii Partidului Comunist Român.** În acest scop vor fi organizate activităţi menite să-i ajute pe tineri în cunoaşterea aprofundată a tradiţiilor de luptă ale poporului pentru libertate naţională şi socială, a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, a realizărilor dobîndite în anii construirii socialismului. Este necesar să se extindă vizitele la muzee, monumente şi locuri istorice, la obiectivele industriale şi social-culturale, acţiuni de îngrijire a monumentelor, serbări prilejuite de aniversarea unor momente importante din istoria partidului şi poporului.

3. Una din principalele sarcini ale Uniunii Tineretului Comunist va fi organizarea, cu sprijinul celorlalte organizaţii de masă şi instituţii de stat, **a activităţii cultural-artistice şi distractive pentru tineret.** Organizaţiile U.T.C. vor participa direct prin reprezentanţii lor în conducerile caselor de cultură cluburilor şi căminelor culturale, la elaborarea şi înfăptuirea programelor acestora.

Organele şi organizaţiile U.T.C., cu sprijinul organelor de stat, se vor îngriji de crearea unor posibilităţi mai largi ca tineretul să se distreze şi să petreacă timpul liber în mod plăcut şi util; în unele parcuri vor fi organizate complexe cultural-distractive şi sportive pentru tineret, iar în principalele oraşe din ţară se vor înfiinţa club-baruri pentru tineret, cu program distractiv şi deservire corespunzătoare vîrstei acestuia.

4. Uniunea Tineretului Comunist **va răspunde direct de organizarea şi conducerea activităţii sportive de masă** din şcoli, facultăţi şi de la sate, iar în întreprinderi şi instituţii va sprijini sindicatele în desfăşurarea acesteia. Pentru organizarea în bune condiţiuni a manifestărilor sportive, U.T.C. va folosi bazele sportive aparţinînd sindicatelor, sfaturilor populare, asociaţiilor şi clubului şi se va preocupa continuu de amenajarea prin muncă patriotică a noi baze sportive, la oraşe şi sate, cu ajutorul sfaturilor populare şi al uniunilor cooperativelor agricole de producţie.

U.T.C. va trebui să dea o extindere şi mai largă practicării **turismului, excursiilor** ca mijloc important de educare patriotică şi călire fizică a tineretului, să se ocupe de amenajarea în jurul oraşelor, în locurile de agrement, în staţiunile balneo-climaterice de la munte şi mare a unor tabere de odihnă pentru tineret, folosind în acest scop baza materială a internatelor, căminelor, cantinelor şcolare şi studenţeşti, corturi etc. În acelaşi timp, U.T.C. va dezvolta pe bază de reciprocitate, în funcţie de condiţii şi posibilităţi, schimburi de excursionişti cu organizaţiile de tineret din alte ţări.

5. Uniunea Tineretului Comunist **se va ocupa şi va răspunde în viitor de pregătirea întregului tineret pentru apărarea patriei, de organizarea exerciţiilor cu caracter militar şi a sporturilor tehnico-aplicative.** Această pregătire se va desfăşura pe baza unui program care va cuprinde în principal iniţierea cu noţiuni şi deprinderi referitoare la topografie, la apărarea locală antiaeriană, unele activităţi ca: tir, radiotelegrafie, telefonie, paraşutism, transmisiuni, aero şi navo-modelism, planorism, auto-moto, alpinism, schi, pregătirea sanitară şi de prim-ajutor, organizarea de marşuri şi parăzi. Ministerul Forţelor Armate, comisariatele militare vor acorda sprijinul de specialitate în vederea organizării şi îndrumării acestor activităţi.

Forţelor armate ale Republicii Socialiste România le revin sarcini deosebit de importante pentru formarea multilaterală şi educarea patriotică a tineretului, atît în cursul satisfacerii de către tineri a stagiului de pregătire militară, cît şi în sprijinirea acţiunilor desfăşurate de U.T.C. cu masa tineretului.

6. Una din principalele îndatoriri care stau în faţa Uniunii Tineretului Comunist o constituie **îmbunătăţirea muncii politico-educative în rîndul elevilor.**

În viitor, organizaţiile U.T.C. din şcoli, cu ajutorul conducerii acestora, se vor ocupa de organizarea şi desfăşurarea activităţii extraşcolare a elevilor. În fiecare şcoală se vor constitui echipe şi formaţii artistice; o atenţie deosebită se va acorda organizării cenaclurilor, societăţilor literare şi ştiinţifice, cercurilor pe aptitudini, serbărilor, reuniunilor, serilor distractive, activităţilor în aer liber. Organizaţiile U.T.C., cu sprijinul conducerilor şcolilor, vor edita reviste culturale, artistice şi ştiinţifice. Comitetul Central al U.T.C. şi Ministerul Învăţămîntului, organele locale U.T.C. şi de învăţămînt, organizaţiile U.T.C. din şcoli şi conducerile acestora vor colabora strîns în organizarea şi desfăşurarea vacanţei elevilor.

Activitatea organizaţiilor U.T.C. din şcolile care cuprind elevi între 14—16 ani va fi în aşa fel concepută încît să constituie o continuare pe plan superior a activităţii pionereşti, organizîndu-se mai multe acţiuni în aer liber, marşuri, parăzi, expediţii etc.

7. **În facultăţi, Uniunea Tineretului Comunist, asociaţiile studenţilor şi-au adus, de-a lungul anilor, o contribuţie însemnată la procesul de pregătire şi educare a generaţiilor de studenţi,** sprijinind activ eforturile corpului didactic universitar pentru însuşirea de către studenţi a cunoştinţelor de specialitate şi dobîndirea unui larg orizont de cultură, pentru formarea lor ca intelectuali înaintaţi — militanţi neobosiţi în vederea înfăptuirii politicii partidului. Experienţa muncii de pînă acum dovedeşte însă că existenţa în facultăţi a două organizaţii de tineret, cuprinzînd aceeaşi membri şi avînd aceleaşi preocupări, cu organe de conducere proprii, a dus la crearea unor paralelisme în munca educativă, la dispersarea forţelor şi la supraîncărcarea studenţilor. **Ţinînd seama de această situaţie, de opiniile a numeroşi studenţi, în viitor activitatea obştească cu masa tineretului studenţesc va fi desfăşurată de către organizaţiile Uniunii Tineretului Comunist.** Ele vor pune la baza activităţii lor mobilizarea studenţilor la viaţa universitară, cultivarea concepţiilor înaintate despre muncă şi viaţă, se vor preocupa cu sprijinul cadrelor didactice, al conducerilor institutelor de învăţămînt superior, de organizarea activităţilor educative, culturale, sportive, turistice, recreative şi distractive.

Pentru asigurarea participării maselor de studenţi la rezolvarea problemelor social-gospodăreşti, în institute vor activa consilii studenţeşti care vor fi alese anual. Din trei în trei ani, pentru dezbaterea problemelor de interes general şi alegerea Consiliului U.A.S.R., se va convoca Conferinţa Naţională a Studenţilor.

Cadrele didactice din învăţămîntul superior poartă o înaltă răspundere pentru întreaga pregătire a studenţilor, ele sînt chemate să contribuie şi mai activ la munca de educare a tineretului universitar la formarea lor ideologică, teoretică, ajutînd organizaţiile U.T.C. în întreaga lor activitate educativă.

În toate problemele referitoare la munca educativă în rîndul studenţilor, la condiţiile de studiu şi viaţă ale acestora, va trebui să existe o permanentă consultare şi colaborare între Ministerul Învăţămîntului şi C.C. al U.T.C., între conducerile institutelor şi facultăţilor şi organizaţiile U.T.C.

8. Realizarea sarcinilor importante care stau în prezent în faţa organizaţiilor U.T.C., îmbunătăţirea activităţii cu tineretul impun **perfecţionarea şi simplificarea actualei structuri organizatorice** a Uniunii Tineretului Comunist. În acest scop, în întreprinderi, cooperative agricole de producţie, în şcoli şi facultăţi, la sate etc., de regulă se va constitui o singură organizaţie U.T.C. Adunarea uteciştilor se va ţine o dată pe trimestru, precum şi cu ocazia sărbătorilor naţionale, a unor momente importante din viaţa partidului şi poporului nostru, din viaţa organizaţiei U.T.C. Adunarea uteciştilor se va desfăşura, îndeosebi în şcoli, sub forma unor festivităţi cu careu şi ridicarea drapelului patriei.

Organizaţiile U.T.C. îşi vor desfăşura în viitor activitatea pe baza unui program întocmit în urma consultării uteciştilor, a factorilor de răspundere cu care U.T.C. colaborează şi va cuprinde acţiunile politice, educative, culturale, sportive şi distractive organizate pentru masa tineretului. Activitatea Uniunii Tineretului Comunist va trebui astfel concepută şi organizată, încît să atragă întregul tineret, să răspundă dorinţelor şi intereselor sale, urmărindu-se ca la acţiunile organizaţiei U.T.C. tinerii să participe cu plăcere şi satisfacţie.

De hotărîtoare însemnătate în îndeplinirea atribuţiilor ce revin organizaţiilor U.T.C. în desfăşurarea activităţii lor sînt valorificarea din plin a iniţiativei şi priceperii tinerilor, asigurarea unui asemenea climat de muncă încît aceştia să devină organizatorii propriei lor activităţi.

Organizarea de către U.T.C. a unei bogate munci educative, culturale şi sportive pentru toţi tinerii va trebui să aibă drept efect cuprinderea în Uniunea Tineretului Comunist a covîrşitoarei majorităţi a tineretului patriei. Este necesar să se simplifice primirea în U.T.C., înlăturîndu-se formalismul care persistă în acest domeniu. În viitor se consideră potrivit ca primirea în organizaţie să se facă, la cererea tinerilor, de către comitetele U.T.C., iar cu prilejul acţiunilor iniţiate şi al adunărilor uteciştilor să se înmîneze celor primiţi, în cadru festiv, carnetele de membru al Uniunii Tineretului Comunist.

9. În activitatea pe care o desfăşoară, organele şi organizaţiile U.T.C. vor trebui să **atragă un număr mai mare de activişti obşteşti,** în special din domeniul culturii, artei, sportului, armatei, organizatori pricepuţi ai muncii cu tineretul. În aceste condiţii, Uniunea Tineretului Comunist va avea un număr restrîns de activişti salariaţi, aceştia trebuind să fie cadre temeinic pregătite, cu un larg orizont politic şi cultural, buni organizatori ai activităţilor educative.

10. În vederea asigurării unei mai bune coordonări şi soluţionări pe linie de stat şi obştească a problemelor care privesc munca, viaţa şi educaţia tineretului, este necesar ca **primul secretar al C.C. al U.T.C. să fie membru al guvernului, avînd calitatea de ministru pentru problemele tineretului.**

11. Ţinînd seama de faptul că munca cu tineretul implică cunoaşterea profundă a preocupărilor şi cerinţelor acestuia, **e necesar să se înfiinţeze un centru de cercetări pentru problemele tineretului,** format din cadre de specialitate, sociologi, pedagogi şi psihologi cu îndelungată activitate ştiinţifică şi educativă, care să iniţieze anchete şi studii referitoare la munca şi viaţa tineretului, să recomande forme şi metode de muncă noi, să generalizeze experienţa pozitivă.

12. Uniunea Tineretului Comunist **va dezvolta continuu relaţiile de prietenie frăţească şi solidaritate internaţionalistă cu tineretul din ţările socialiste cu toate organizaţiile revoluţionare şi democratice ale tineretului, solidaritatea cu lupta popoarelor pentru eliberarea socială şi naţională, pentru libertate şi independenţă,** contribuind activ la întărirea unităţii de acţiune a forţelor progresiste ale tinerei generaţii în lupta împotriva imperialismului, a reacţiunii şi războiului, pentru victoria cauzei socialismului, progresului şi păcii în lume.

★

Creşterea şi formarea tinerei generaţii, sarcină de onoare a întregului nostru partid, face necesară **sporirea grijii şi răspunderii organizaţiilor de partid pentru îndrumarea muncii educative a tineretului,** coordonarea activităţii tuturor factorilor care au datoria de a contribui la educarea lui.

Organizaţiile de partid au datoria să asigure conducerea şi îndrumarea permanentă a organizaţiilor U.T.C., sprijinirea acestora în vederea îmbogăţirii continue a conţinutului activităţii lor destinate educării comuniste a tineretului, mobilizării acestuia la lupta pentru traducerea în viaţă a hotărîrilor partidului în toate domeniile construcţiei socialiste.

Măsurile iniţiate vor asigura, totodată, un cadru larg activităţii U.T.C., vor da posibilitatea organizaţiilor de tineret să-şi manifeste din plin capacitatea organizatorică, spiritul de iniţiativă, ducînd la creşterea rolului şi influenţei acestora în rîndul maselor de tineri de la oraşe şi sate, la îndeplinirea sarcinilor de înaltă răspundere încredinţate de partid Uniunii Tineretului Comunist.

Comitetul Central al Partidului Comunist Român îşi exprimă convingerea că măsurile privitoare la activitatea în rîndul tineretului vor permite ca munca educativă să se desfăşoare în condiţii din ce în ce mai bune, să sporească rolul şcolii, al familiei, al instituţiilor de cultură, al celorlalte organizaţii obşteşti în formarea tinerei generaţii de constructori ai socialismului şi comunismului.

Meridiane

VIENA

ACCESUL LA ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ÎN DISCUȚIA MINIȘTRILOR ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DIN ȚĂRILE EUROPENE

—INTERVIU CU ACAD. ȘTEFAN BĂLAN—

Reîntors de la Viena, unde a condus delegația Republicii Socialiste România la Conferința miniștrilor învățământului din țările Europei membre ale UNESCO, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățământului, a acordat redactorului șef al „Gazetei învățământului", Emilia Mănac, un interviu în legătură cu lucrările acestei conferințe.

Din relatările noastre anterioare cititorii au aflat că această conferință a avut ca temă „Accesul la învățământul superior".

— Ce a determinat alegerea problemei „Accesul la învățământul superior" ca temă a Conferinței miniștrilor învățământului din țările Europei ?

— În actuala etapă de dezvoltare vertiginoasă a științei și culturii este firesc ca, pe agenda preocupărilor majore ale lumii, să se înscrie pe prim plan problemele privind o mai bună organizare a învățământului superior. Multiplele aspecte pe care le are astăzi problema accesului în învățământul superior determină o atenție deosebită din partea guvernelor țărilor europene. În aceste țări, cerințele de învățământ cresc mereu, se profilează tendințe de dezvoltare a învățământului secundar și, implicit, creșterea afluxului de candidați către învățământul superior. Problematica abordată a fost însă mult mai largă decît tema anunțată, punîndu-se de fapt în discuție organizarea pregătirii tineretului încă de la nivelul școlii generale și conexiunea strînsă dintre diferitele aspecte ale politicii școlare și dezvoltarea economică și socială a țărilor respective. Așa cum sublinia directorul general al UNESCO, René Maheu, în alocuțiunea rostită la ședința inaugurală, însuși faptul că, răspunzînd apelului UNESCO, țările Europei s-au întîlnit în cadrul acestei conferințe la un nivel de reprezentare fără precedent în ultimii 20 de ani, are o semnificație deosebită. Reunind reprezentanții unor popoare cu un fond de cultură și civilizație atît de variat și bogat, Conferința a prilejuit un valoros schimb de experiență.

— Ce tendințe actuale și de perspectivă au relevat studiile prezentate ca bază de discuție și dezbaterile purtate în cadrul conferinței ?

— Documentele elaborate pentru a forma baza discuțiilor au fost realizate, în cadrul comitetului consultativ, de către prof. univ. Henri Janne (Belgia), rectorul Universității libere din Bruxelles și prof. univ. Jan Szczepanski (Polonia), președintele Asociației internaționale de sociologie. Președintele comitetului consultativ a fost prof. univ. Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului din țara noastră, care a fost și raportorul general al Conferinței. Documentele au constituit un material valoros pentru dezbateri. O observație esențială care se desprinde din studii și mai ales din statisticile comparative pe care le-au cuprins acestea, este faptul că în ultimii ani s-a produs în țările europene o adevărată „explozie școlară", care se concretizează prin creșterea considerabilă a efectivelor de elevi și studenți și printr-o amplă diversificare a sistemului de învățămînt secundar și superior. Numărul elevilor și studenților a crescut mult mai repede decît acel al populației. Documentele au scos în mod clar în evidență ritmul foarte ridicat de creștere înregistrat de țările socialiste, ca urmare a sistemului lor social și a politicii științifice de învățămînt dusă de guvernele acestor țări.

Deși s-au formulat puncte de vedere diferite, a apărut clar utilitatea planificării accesului studenților la învățămîntul superior, îmbinîndu-se dorințele individuale cu cerințele dezvoltării economice și culturale ale țării.

— În țara noastră s-au întreprins numeroase acțiuni pentru lărgirea accesului în învățămîntul superior. Care sînt realizările care au reținut în mod deosebit atenția?

— S-au evidențiat îndeosebi dezvoltarea armonioasă a învățămîntului nostru superior în cadrul politicii școlare generale a României socialiste, larga democratizare a învățămîntului, ca și legătura strînsă dintre ansamblul dezvoltării social-economice și culturale a țării și linia ascendentă a învățămîntului. Cîteva cifre, subliniate și în studiile prezentate la conferință, au fost concludente : în ultimele două decenii, la o creștere cu 25 la sută a populației țării, efectivele școlare au crescut cu 95 la sută și cele ale studenților cu 190 la sută. Datele cuprinse în studii pun în evidență faptul că, datorită înlăturării complete a oricăror discriminări, datorită gratuității învățămîntului de toate gradele, sistemului de acordare a burselor și amplasării judicioase a rețelei învățămîntului, numărul studenților fii de muncitori este aproape în aceeași proporție cu numărul muncitorilor în ansamblul populației active a țării, iar numărul studenților proveniți din mediul rural a crescut cu peste 60 la sută. A fost clar că aceste rezultate sînt o consecință firească a democratismului întregii vieți sociale din România, o urmare directă a politicii de învățămînt, care a deschis întregului tineret porțile școlilor de toate gradele. Multe din delegațiile participante au apreciat în cuvinte foarte frumoase dinamica dezvoltării școlii generale din țara noastră. Într-o perioadă scurtă de timp s-a generalizat învățămîntul de 8 ani, iar în viitor acesta se va prelungi la cel puțin 10 ani. Au fost apreciate pozitiv și modalitățile prin care s-a determinat accesul mai larg la studii superioare : diversificarea instituțiilor de învățămînt superior, extinderea cursurilor serale și fără frecvență, burse și gratuități, construirea unor complexe studențești care grupează cămine, cantine, săli de lectură etc. Numeroase întrebări, vădind un marcat interes, au fost puse reprezentanților țării noastre în legătură cu planificarea dezvoltării învățămîntului, precum și cu sistemul de perfecționare post universitară a specialiștilor cu studii superioare.

— Accesul la învățămîntul superior are multiple condiționări în sfera învățămîntului secundar. Ce preocupări s-au conturat la Conferință în legătură cu acest învățămînt ?

— Chiar fără a lua în considerație toate implicațiile problemei, apare evident că întrarea în învățămîntul superior nu poate fi disociată de o orientare, cît mai din vreme, a tinerilor către diferite domenii de pregătire. Se poate spune astfel că momentul inițial al orientării spre învățămîntul superior se situează cu 2—3 ani înainte de încheierea studiilor în școala generală. Conferința de la Viena a scos în evidență actualitatea pe care o are pentru fiecare țară intensificarea orientării școlare și profesionale, necesitatea de a se utiliza cu maximum de randament mijloace care să faciliteze asimilarea de către tineri a disciplinelor propuse spre studiu, pentru a asigura candidaților la învățămîntul superior un nivel corespunzător de pregătire.

— Ce ne puteți spune despre participarea reprezentanților țării noastre la pregătirea și desfășurarea Conferinței ?

— Țin să relev că participarea reprezentantului român la activitatea de pregătire a Conferinței a fost consemnată chiar în cuvîntul de deschidere a lucrărilor. Intervențiile delegaților țării noastre în cadrul dezbaterilor au fost primite cu deosebit interes. Ele au prezentat atît situația actuală a învățămîntului din România, cît și tendințele dezvoltării în perspectivă a acestuia, oglindite în studiile elaborate recent în țara noastră în vederea perfecționării învățămîntului de toate gradele.

Delegația română a subliniat și aspectele etice ale învățămîntului în epoca noastră, cînd instrucțiunea nu poate fi separată de educarea tineretului în spiritul răspunderii pentru idealurile de libertate, dreptate și pace ale omenirii. A fost amintită în acest sens semnificația declarației cu privire la educarea tineretului, adoptată la cea de-a XX-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., pe baza propunerii prezentate de România.

— Care sînt cele mai importante concluzii și recomandări ale Conferinței și ce perspective deschid ele pentru dezvoltarea colaborării internaționale în domeniul educației tineretului ?

— Principalele recomandări adoptate de Conferința de la Viena solicită continuarea, prin mijloace adecvate, a schimbului de experiență și a documentației în legătură cu problemele discutate. Ele cheamă țările europene să elaboreze studii comparative, în special în problemele modernizării metodelor de învățămînt și a utilizării raționale a noilor metode și tehnici de instruire. Se subliniază de asemenea utilitatea planificării accesului la învățămîntul superior și, în legătură cu aceasta, importanța studierii metodelor de planificare practicate. Alte recomandări privesc dezvoltarea cercetărilor științifice asupra procesului educațional, realizarea orientării școlare și profesionale și necesitatea de a extinde și îmbunătăți condițiile educogene pe parcursul întregii vieți active a omului. Se consideră necesară, în acest sens, o pregătire culturală și profesională care ar permite specialiștilor să dispună de o „mobilitate socială" mai largă, deci de posibilități mai mari pentru dobîndirea unei calificări profesionale superioare pe tot parcursul vieții active.

S-a stabilit, de asemenea, ca UNESCO să întreprindă studii periodice privind accesul la învățămîntul superior, utilizarea metodelor didactice și a tehnicilor moderne în învățămîntul de toate gradele.

Conferința de la Viena a arătat utilitatea cooperării țărilor europene în problemele educației. Aceasta a făcut ca recomandarea formulată de un grup de țări — dintre care România — de a se convoca în viitor o nouă conferință de acest fel, să fie acceptată în unanimitate.

Aspect din timpul desfășurării lucrărilor Conferinței de la Viena ; în prim plan delegația țării noastre.

Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt

Un interesant experiment este în curs de desfășurare la Brentwood College of Education, Essex, sub direcția dr. Sidney Bridges. Sînt urmărite căile care înlesnesc cadrelor didactice să-i distingă pe copiii deosebit dotați și să le ofere apoi un învățămînt corespunzător nivelului lor. Circa 50 de băieți și fete de 9—10 ani, aleși din cei mai buni elevi ai regiunii, petrec cîteva după amieze studiind cunoștințe care depășesc nivelul vîrstei respective. Se pare că experiența a fost încununată de succes nu numai pe planul instruirii, ci și în sfera educației. Copiii înscriși la aceste cursuri devin mai sociabili, mai apropiați de colegii lor ; ei se integrează mai bine în colectivul claselor și se interesează mai mult de activitatea care li se pretinde.

Șapte din cele 12 săli de clasă ale școlii generale din Chlum (R.S. Cehoslovacă) au fost transformate în cabinete școlare de științe biologice, de științe sociale și de limbi străine. Se caută astfel să se creeze o atmosferă cît mai favorabilă pentru dezvoltarea interesului științific al elevilor, a dorinței lor de a descoperi, prin documentare proprie, adevăruri științifice.

O școală din Wiesbaden (R.F.G.) a înlocuit în mod experimental împărțirea tradițională a elevilor în clase prin repartizarea lor în grupe variabile în funcție de fiecare disciplină. Predarea se realizează în forme diferite și cu efective de mărimi diferite. După amiază elevii mai mari efectuează lucrări practice în grupe constituite potrivit înclinațiilor lor.

În Franța s-a organizat recent un nou ciclu de emisiuni radiofonice intitulat „Ce părere aveți ?", prin care se încearcă să se compenseze decalajul dintre radio, ca mijloc didactic ce se adresează unui singur simț (auzul), și televiziune, care are avantajul de a capta și atenția vizuală a elevilor.

Este vorba de o emisiune în cadrul căreia redactorii — doi psihologi — discută cu elevii invitați în studio, solicitîndu-le punctul de vedere în legătură cu un anumit subiect tratat și într-o emisiune anterioară. Pentru cele 20 de minute cît durează emisiunea, se imprimă un material de 3 ore. Criteriul de alegere a secvențelor ce urmează a fi prezentate îl constituie autenticitatea expresiei și bogăția conținutului. Emisiunile „Ce părere aveți ?" contribuie astfel și la perfecționarea exprimării orale — unul dintre obiectivele tradiționale ale învățămîntului francez — ca și la dezvoltarea încrederii elevilor în propriile forțe.

Reuniunea Comitetului de pregătire a Colocviului european „Educația și dezvoltarea științifică, economică și socială"

În zilele de 7—8 decembrie a.c. are loc la Paris, în Palatul UNESCO, reuniunea Comitetului de pregătire a Colocviului european pe tema „Educația și dezvoltarea științifică, economică și socială" care se va desfășura anul viitor în Franța. La reuniune participă și o delegație a Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură din țara noastră — care este membră a comitetului de pregătire — condusă de tovarășa Onița Gligor, vicepreședinta Uniunii.

REVISTA REVISTELOR

„Colocvii"

În paginile numărului recent apărut al revistei **COLOCVII despre școală, familie și societate** (nr. 11, noiembrie 1967), putem citi o convorbire cu acad. Grigore C. Moisil despre examenele de admitere și alegerea profesiunii, precum și intervenția acad. Eugen Pora, profesor emerit, în discuția cu tema „Cultura și omul de azi". În paginile revistei mai sînt înserate „File din carnetul unui director de liceu", semnate de prof. Zina Sîrbu, ancheta pe tema „Ora de dirigenție", articolul „Copiii deficienți sînt recuperabili", precum și o serie de alte articole și anchete pe teme educative. Revista continuă să acorde un spațiu amplu scrisorilor primite de la cititori și discuției cu aceștia.

„Studii și articole de istorie"

După apariția volumului IX din culegerea **„Studii și articole de istorie"**, editată de Societatea de științe istorice și filologice, a ieșit de curînd de sub tipar și volumul X al acestei culegeri.

Publicație semestrială, „Studii și articole de istorie" se adresează prin tematica sa, tot mai cuprinzătoare și mai variată de la un număr la altul, în special cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală. În paginile ei își valorifică munca de cercetare, desfășurată în bună măsură pe plan local, membrii filialelor și subfilialelor Societății, în rîndurile cărora ponderea o dețin profesorii de liceu. În cuprinsul culegerii apar și lucrări cu caracter general, orientativ și sintetic, de istorie a României și de istorie universală, ca și articole referitoare la metodica predării acestor discipline.

Chiar și o superficială parcurgere a sumarului volumului X atrage atenția prin bogata lui rubricare **(Studii și articole privind istoria locală și generală a patriei, Miscellanea, Texte și documente, Istorie universală, Metodica predării istoriei, Bibliografie, Cronică)**, precum și prin caracterul larg al unor teme abordate („Acțiuni pentru sindicalizarea corpului didactic din România în perioada dintre cele două războaie mondiale", de acad. P. Constantinescu-Iași ; „Politica externă a României în perioada dintre cele două războaie mondiale" de Eliza Campus , „Contribuții la studiul dezvoltării feudalismului în nordul Transilvaniei și în Maramureș" de Pavel Binder etc.). Trei rubrici au în vedere în mod special sprijinirea muncii la catedră. În cadrul rubricii de metodică, de pildă, se publică materialele „Cîteva probleme ale istoriei locale" de C. Roman, „Folosirea proiecțiilor în predarea lectiilor de istorie" de Ștefan Mihăilescu. Rubrica de istorie universală oferă cititorilor lucrări de sinteză privind probleme majore de istorie medie, ca „Jan Hus și învățătura sa", de prof. univ. Mihail Dan.

O bibliografie selectivă care prezintă, un material bogat, organizat în funcție de criteriul tematic și cronologic, vine atît în sprijinul muncii la catedră, cît și al celei de investigație științifică. Această bibliografie uzuală didactico-științifică, inaugurată în volumul IX, constituie în prezent o rubrică permanentă a culegerii.

12 reviste școlare

La Timișoara apar în momentul de față 12 reviste școlare realizate cu mijloace locale, a căror tematică include creații literare, științifice, artistice, culegeri din folclorul bănățean, însemnări pe teme sportive, caricaturi, jocuri distractive etc.

Drumul a fost deschis în anul 1964 de revista „Tinere condeie" (Liceul nr. 7), care se află la al nouălea număr. I-au urmat „Revista" (Liceul nr. 1), „Debuturi" (Liceul nr. 2), „Pagini noi" (Liceul nr. 3), „Slovele tinereții" (Liceul nr. 5), „Constelații" (Liceul nr. 6), „Condeie noi" (Liceul nr. 8), „Tînărul constructor" (Grupul școlar de construcții), „Revista noastră" (Centrul școlar textil), „Licăriri" (Școala generală nr. 8), „Muguri" (Școala generală nr. 1), „Ghiocelul" (Școala generală nr. 11).

Nu de mult a avut loc o consfătuire a comitetelor de redacție ale acestor reviste, în cadrul căreia s-a realizat un larg schimb de experiență în ceea ce privește conținutul și grafica lor. În prezent este așteptată apariția altor reviste.

Prof. ILEANA CERNESCU

„Almanahul educației"

ALMANAHUL EDUCAȚIEI recent apărut, editat de revista „Colocvii", se înfățișează cititorilor într-o prezentare grafică remarcabilă. El dezbate, în forme publicistice variate, multiple aspecte ale procesului educațional.

Sub titlul „Pagini vechi și regăsite despre educație" întîlnim însemnări și versuri pe această temă datorate lui Neagoe Basarab, Enăchiță Văcărescu, Iancu Văcărescu, Cezar Bolliac, Mihail Eminescu, Zaharia Stancu și Eugen Jebeleanu, iar însemnările grupate sub titlul „Și scriitorii au fost copii" poartă semnăturile scriitorilor Mihail Sadoveanu, Ionel Teodoreanu și Victor Eftimiu. În cuprinsul almanahului întîlnim versuri semnate de Ion Brad, T. Utan, Victor Eftimiu, Veronica Porumbacu, Ion Vinea, schițe și fragmente literare de O. Wilde, E. Hemingway, Mihai Tican Rumano și alții.

Anchetele publicate se ocupă de inițierea în viața de familie, de preocupările studentelor în trecut și astăzi, despre ce este nou în viața de familie la țară etc Dintre articolele, schițele, însemnările privind aspectele educației tineretului în societate, în școală și în familie, remarcăm pe cele intitulate „Este desenul copiilor o joacă ?", „Copiii precoci", Geneza celor mai dragi cărți ale copilăriei", „Elevii, profesorii și cibernetica", „Dintr-un dicționar de scriitori-dascăli", „101 întrebări pentru portretul omului civilizat", „De ce se dezvoltă inegal unii copii ?", „Atenție părinți : o mie de obiecte și situații primejdioase în micul univers domestic".

Cititorii almanahului găsesc, de asemenea, pagini de curiozități, umor, maxime, jocuri distractive și sînt invitați să ia parte la un interesant concurs dotat cu premii.

Începînd din ianuarie 1968 va apărea lunar

„Educația pionierească"

REVISTĂ A CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Revista se adresează comandanților de unități și detașamente, profesorilor conducători de cercuri, tuturor celor ce muncesc cu pionierii.

Prețul unui exemplar — 3 lei. Abonamentul pe 3 luni — 9 lei; pe 6 luni — 18 lei; pe un an — 36 de lei.

Abonamentele se fac la oficiile P.T.T.R. și factorii poștali.

Adresa redacției — București, Piața Scînteii nr. 1, raionul 30 Decembrie.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX-Nr. 925 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 15 dec. 1967 | 4 pag. 25 bani

RĂSPUNDERI DE MARE ÎNSEMNĂTATE ALE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Conferința Națională a Partidului Comunist Român a adoptat un amplu și însuflețitor program de măsuri menit să asigure ridicarea patriei noastre pe noi trepte de progres și civilizație. Prin însemnătatea deosebită a acestui program, care trasează căile dezvoltării multilaterale a societății românești, Conferința Națională a partidului inaugurează în viața patriei noastre, a poporului român, o nouă etapă istorică cu vaste implicații în toate domeniile de activitate socială. Premiza fundamentală a măsurilor adoptate de Conferință rezidă în înalta responsabilitate a conducerii partidului și statului față de popor, în grija stăruitoare ca tot ce se întreprinde în țara noastră să slujească în întregime poporului, să răspundă intereselor sale. Raportul prezentat Conferinței de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dă răspuns tuturor problemelor dezvoltării patriei, aducînd o contribuție de istorică importanță teoretică și practică în aplicarea creatoare a marxism-leninismului la realitățile societății românești.

În documentele Conferinței se subliniază faptul că procesul înaintării neîntrerupte de la socialism spre comunism este, în ultimă instanță, procesul creării premizelor materiale — ceea ce înseamnă o dezvoltare uriașă a forțelor de producție menite să asigure societății un belșug de bunuri concomitent cu perfecționarea relațiilor de producție — și al creării premizelor spirituale, nivelul înalt al conștiinței socialiste a poporului. Acest proces poate fi dirijat de singura forță capabilă să-l conducă, partidul comunist, expresia cea mai înaltă a factorului conștient, exponentul intereselor întregii națiuni. „Procesul de desăvîrșire a construcției socialiste, diversificarea vieții economice, științifice și culturale, creșterea complexității problemelor și sarcinilor ce trebuie rezolvate, **se spune în Raportul prezentat la Conferință de tovarășul Nicolae Ceaușescu,** determină în mod obiectiv... întărirea continuă a rolului Partidului Comunist Român ca forță conducătoare în societate". **Partidului îi revine misiunea de a stabili linia generală în problemele fundamentale ale politicii interne și externe, de a elabora programul de dezvoltare a economiei, învățămîntului, științei și culturii în vederea progresului continuu și rapid al patriei socialiste, a creșterii bunăstării oamenilor muncii.**

Documentele Conferinței au subliniat totodată faptul că în etapa desăvîrșirii construcției socialiste crește rolul statului — instrument principal al conducerii conștiente de către Partidul Comunist. Măsurile privind perfecționarea conducerii economiei, îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării, precum și cele privind conducerea vieții sociale adoptate de Conferința Națională a partidului sînt menite să asigure statului nostru atributele și condițiile necesare îndeplinirii rolului său crescînd în etapa istorică în care se găsește țara noastră.

Partidul asigură astfel o trainică temelie ridicării patriei noastre pe noi trepte de progres și civilizație și, ca un reflex direct, îmbunătățirii sistematice și multilaterale a vieții întregului popor.

Aceste perspective implică răspunderi de o excepțională importanță și pentru corpul didactic. Învățătorilor și profesorilor din școlile de toate gradele, întregului învățămînt le revin sarcini noi și importante, în special în domeniul pregătirii și educării cadrelor cerute de vastul program de înflorire a României socialiste trasat de Conferința Națională a Partidului. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „în stadiul de dezvoltare în care ne găsim, mersul înainte depinde în mod hotărîtor și nemijlocit de calitatea și competența oamenilor, de capacitatea lor de a stăpîni mijloacele de producție mereu mai perfecționate, de priceperea de a administra bogățiile țării, avuția națională, de receptivitatea la tot ce e nou și înaintat, de puterea de a ține pasul cu progresul mondial."

Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca și celelalte documente ale Conferinței Naționale a partidului, reprezintă pentru fiecare învățător și profesor, ca și pentru lucrătorii din cadrul organelor de învățămînt, un neprețuit ghid de orientare în munca de instrucție și educație, care trebuie corelată cu imperativele majore ce se pun în fața întregii societăți românești. Va trebui să fie abordată cu sporit simț de răspundere atît activitatea individuală a fiecărui învățător și profesor, cît și activitatea de ansamblu a școlii.

După cum se știe, în vederea înfăptuirii hotărîrilor Congresului al IX-lea al partidului au fost elaborate măsuri privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional și tehnic, potrivit cărora învățămîntul general urmează să aibă o durată de cel puțin 10 ani, iar cel profesional și tehnic să fie diversificat, astfel încît să se asigure ridicarea pe o treaptă mai înaltă a nivelului de cultură al întregului popor. Pentru a face ca învățămîntul să răspundă tuturor sarcinilor ce-i revin din documentele Conferinței va trebui să se examineze profilul și rețeaua școlilor de toate gradele și, așa cum s-a cerut și în Conferință, să se ia măsuri pentru ca actualul profil al școlilor care pregătesc cadre pentru economie să fie lărgit pentru a cuprinde și pregătirea viitorilor specialiști din administrația locală de stat.

O dată cu înfăptuirea acestor măsuri se impune să perfecționăm continuu activitatea instructiv-educativă, justificînd încrederea conducerii partidului și statului nostru în capacitatea cadrelor didactice, a tuturor celor care lucrează pe tărîmul școlii, de a ridica învățămîntul din țara noastră la înălțimea misiunii pe care o are în societatea contemporană. Se cer eforturi noi în vederea îmbunătățirii programelor și a manualelor școlare, care vor trebui să fie în așa fel elaborate încît să răspundă mai deplin cerințelor impuse de dezvoltarea științelor. Spiritul documentelor Conferinței va trebui să se oglindească în programe și manuale mai ales în direcția promovării unor concepții didactice și științifice înnoitoare, în înlăturarea a ceea ce este depășit, a paralelismelor, în introducerea elementelor de natură să dezvolte gîndirea creatoare a elevilor, să contribuie la formarea lor multilaterală.

POMPILIU VÎLCU
director general adjunct în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

NOUL PEISAJ INDUSTRIAL AL ȚĂRII: Aspect de la Combinatul chimic din Craiova

În pagina 3:

Opiniile a trei psihologi despre PROBLEMELE MARI ALE CLASELOR MICI

1947 — 1967

XX IZVORUL FĂURARILOR

La început a fost emoția, apoi aritmetica. Și mi se pare neîndoielnic că întîiul calendar a inclus nu unități de timp, ci evenimente. Ca și în cazul copiilor care își descoperă vîrsta sărbătorindu-și-o, o arheologie a calendarului uman ar da la iveală, din mărunțișul zilelor lumii, soclul marilor ei sărbători. Oamenii le-au adoptat printr-un îndelungat plebiscit emoțional și le-au înălțat flamura pe cel mai înalt catarg al timpului lor.

O asemenea flamură ridică în slăvi, la 30 Decembrie, poporul nostru. Ea concentrează aspirații seculare alături de vibrația izbînzilor de acum. Și dintre ele, desigur, cea mai de preț: libertatea de a trăi pentru creație și de a crea pentru viață. Republica, întocmai unui brad vînjos, își înalță spre tărie coroana celor douăzeci de crengi. Vigoarea sa, feeric descoperită în preajma sărbătorii, se datorează dragostei lucide a tuturor fiilor săi.

Printre acești fii se află, la loc de frunte, și dascălii. Căci indiferent de catedră, mereu la răscrucea timpurilor, ei au predat și predau o singură materie: viitorul. Munca fiecăruia încorporează ceva din destinul întregului popor și prima specialitate a fiecărui dascăl adevărat este dăruirea. Iată-i, armată de generoși făclieri, luminînd tînărul chip al Republicii. Cunoaștem bine itinerarul campaniei lor pînă la acest festiv popas. Din miile de torțe îngemănate, ca o claviatură de lumină, desprindem cîteva. Doar cîteva...

Iată-l pe profesorul Constantin Iordan de la Școala generală nr. 2 din Ovidiu, fost muncitor tîmplar și care acum, ca profesor de matematică, rezolvă acea ecuație magică ce a putut împinge sute de copii într-o romantică și practică expediție spre țara miraculosului „Evrika!". Basmul pe care îl compun împreună se cheamă „electronică" La cîțiva pași, la Palazu-Mare, descifrînd vibrația lutului dobrogean, profesorul Alexandru Popcea își preface elevii în niște scafandri avizați ai mileniilor I-am auzit vorbind la radio despre „Cavalerul trac" cu acea familiaritate cu care ar fi prezentat o poză de excursie. Mă gîndesc la profesoara de limba română din Covăsînț, Zenobia Pristoleanu, scandînd în afara orelor „programe analitice", împreună cu micii ei bănățeni, cele mai nobile cadențe ale poeziei românești, purtîndu-i pe toți, ca printr-o galerie copleșitor de frumoasă, printre cele mai rafinate și vii tablouri ale limbii noastre. Îmi vine în minte învățătorul Simion Trofin de la acea școală cu două posturi din Petrileni — Beiuș care, după o muncă de ani de zile, își poate plimba mănunchiul de copii într-o veritabilă grădină botanică, reeditînd fără sfială, cu mîinile unor ctitori de 9—10 ani, minunea suspendării grădinilor.

Memoria îmi aduce multe nume. Colegialitatea le cenzurează, căci orice evidențiere este discriminatorie Și doar hazardul de a-i fi cunoscut mai bine și mai îndeaproape dă prioritate unuia sau altuia. De pildă acelei admirabile perechi de dascăli, soț și soție, din Bugiulești-Olteț care, într-o emoționantă diviziune a pașilor, ocrotesc cu pieritoare flori o nepieritoare patimă pentru adevăr Îi chiamă Maria și Gheorghe Pîrvulescu și, foarte plat vorbind, ei fac arheologie și floricultură. Și tot din motivul amintit condeiul scrie aproape singur numele profesorului Ion Golcea din Brad-Hunedoara — care, în perimetrul vetrei de jăratec a Zarandului, reînvie vocea brazilor de mult uitați — sau numele acelui mare animator din Tîrgoviște, profesorul Iancu Milea, dascăl-meșter de tip renascentist, vrăjindu-și de peste un deceniu copiii într-o lume de minuni tehnice miniaturale Sau numele unei profesoare ca Cecilia Avachian din Sighișoara, sufletul mișcării coregrafice într-o întreagă regiune, bătută metru cu metru prin turnee, al neobositei profesoare Maria Florea din Lupeni, protagonistă a tuturor muzeelor. Și atîția alții

Sărbătorim Republica. Îi omagiem vigoarea și tînăra ei frumusețe, îi omagiem pe cei care au clădit-o Și, printre ei, îi omagiem implicit pe cei care, pregătindu-i și ocrotindu-i mlădițele, îi asigură fără greș izvorul nesecat al făurarilor de frumusețe și tărie viitoare, sporindu-i necontenit acele raze cu care Partidul i-a încununat și stema și ființa.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

ÎNVĂȚĂTORUL *instanța culturală a satului*

Această ninsoare cu fulgi mari și zdrențuiți mă aruncă dintr-odată în clasele primare, ies la tablă și scriu cu creta, și spun și ascult, și scriu și mă uit pe geam și fulgii mari de început de lume plănează teribil. Vai, albi sînt, și puri sînt, și mă aflu în satul copilăriei mele, sub fulgii cerului plin de taine, iarăși în clasele primare, și mă închin unui om de zăpadă.

Evenimentul cel mai important al copilăriei și adolescenței este firește școala. Școala este în adolescență vis, profesiune, prea plin, sete, „vai, de-aș scăpa odată", etapă. Ninsoarea mă copilărește, mă simt foarte copil, și mă trezesc la școală. La școală la Bîrca, într-o comună din Dolj, în sudul Olteniei, pe unde trece Deznățuiul cu ale sale — Ochiul Fetei, Vîlvoarie, La Turc.

Școala din sat e mare, impunătoare și mă emoționează să știu că între întemeietorii ei, la loc de frunte, se află bunicul meu, învățătorul Marin C. Păunescu. Toată școala copil fiind, mi se părea un templu al educației. Astăzi trec pe lîngă școală și urma și umbra acelui părinte de învățători care-a fost Marin C. Păunescu se atîng de sufletul meu și tot ce pot eu lăuda mai mult la el, și la învățătorii acelui timp, este marele interes pentru sat, pentru gîndirea lui, pentru arta lui, pentru suferința lui. Găsesc, prin hîrtiile bunicului meu, o monografie a satului. Nu-i aparține în întregime, sau nici măcar nu-i aparține. A fost făcută poate de un alt învățător. Dar mă tulbură grija cu care e întocmit caietul, recunosc în primele pagini și caligrafia mea de copil și pentru acest om, monografia satului său (tipărită sau nu), era o carte în bibliotecă).

Pe de altă parte: unde se cîntau atunci cîntecele cele mai noi și mai vechi, mai frumoase și mai ciudate, decît în fața învățătorului? Absolventul școlii normale era în sat factor de cultură, instanța cea mai autorizată a artei, acolo.

Ninge cu fulgi uriași și se apropie anul nou și sînt aruncat iarăși în clasele primare și pe atară vor începe să treacă — în veselia lor coborîtoare — comediile, balul mascat al naturii, dans grotesc și chiriăit de fier, frumusețe pură și ciudățenie bătrînă.

Mă întîlnesc cu unchiul meu, învățătorul pensionar Constantin Vîrtopu, și el îmi promite că-l cheamă pe Joagăr, cobzarul, să ne cînte ceva, să ne spună ceva.

Și în tabloul de iarnă, în aerul dulce al începutului, ascult din nou „Ion Al Mare", „Într-o luncă tot nuiele", și mă îndes la învățători, la învățătorii mei și la foștii mei colegi — deveniți învățători — și înțeleg că e nevoie de ei, pentru sufletul satului, ca de o firească și clară instanță culturală.

ADRIAN PĂUNESCU

Decembrie rapsodic

Decembrie 1967. Zile de activă rememorare a izbînzii de acum două decenii, cînd a răsărit între noi înalta statură a Republicii, o Românie a celor mulți, visată încă de generația pașoptistă. Zile care au adăugat, acelui rapsodic decembrie, valențele luminoase ale unor noi înțelesuri, ale unor noi ctitorii morale și sociale.

Consacrată îndeosebi perfecționării operei de creație materială socialistă, în care se află angajat cu termitate întregul popor, Conferința Națională a Partidului Comunist Român deschide o perspectivă nouă asupra înaintării noastre în istorie. În Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R., ca și în dezbaterile Conferinței, profunda analiză a fenomenului economic românesc s-a împletit strîns cu sublinierea imperativelor realității, a perspectivelor pe care organizarea corespunzătoare, modernă a economiei le va deschide dezvoltării țării spre noi trepte de progres, civilizație și cultură.

Masele de oameni ai muncii, creatorii tuturor valorilor materiale și morale ale națiunii au și început să traducă, în propria faptă, înțelesurile ce s-au desprins din dezbaterile înaltului for al partidului. Sentimentul dominant al acestor zile este acela al contopirii depline a perspectivelor deschise de partid cu însăși viața întregii națiuni, pentru ca România să se înalțe, puternică și demnă, modernă și înfloritoare, între țările socialiste surori, între țările întregii lumi.

Cu o deosebită limpezime a conturat Conferința și o serie de sarcini adiacente efortului economic și organizatoric, care se adresează celor ce pregătesc viitoarele generații de meșteri și învățați ai României Socialiste. Vădind rodnica osmoză, puternica îngemănare a energiilor și a responsabilității ce caracterizează ascensiunea noastră în socialism, aceste sarcini — fie că este vorba de perspectiva generalizării învățămîntului modern de 10 ani, de sporirea capacității instructiv-educative a școlii sau de integrarea socială și productivă a tineretului — conturează tot atîtea răspunderi pline de însemnătate.

Dăltuitori ai profilului moral al generațiilor viitoare, făuritori ai pregătirii științifico-aplicative a acestora, mîile de slujitori devotați ai școlii trăiesc aceste istorice zile ale lui decembrie cu sentimentul adeziunii depline, al integrării într-o vastă ascensiune.

MIHAI NEGULESCU

Interferențe

Elemente de învățămînt programat în studiul matematicii

Se știe că ceea ce a îndepărtat pe mulți elevi de studiul matematicii este faptul că metodele tradiționale de predare a acestei științe puneau accentul pe memorarea teoremelor și definițiilor, pe aplicarea mecanică a acestora. Metodele moderne, respingînd excesul de memorare, introduc în învățămîntul matematicii emoția, plăcerea de a descoperi, subliniază caracterul de joc al matematicii. Fără îndoială că aceste elemente, pe lîngă rezultatele excelente pe care le au pe planul formării deprinderilor de gîndire științifică, conferă studiului un caracter deosebit de interesant, atrăgîndu-i mult pe elevi.

Pornind de la aceste considerente, am chibzuit la modul cum pot fi folosite unele elemente ale învățămîntului programat în contextul lecțiilor ce se desfășoară după metodele clasice de predare. Am ajuns astfel la concluzia că este posibil să se recurgă la ele pentru exersarea, aplicarea și controlul cunoștințelor predate.

Se pot folosi, în vederea realizării acestui scop, fișe care, pe lîngă exercițiul sau problema ce se propune spre efectuare, să cuprindă și unele mențiuni cu privire la notarea operațiilor, la calculele necesare, la mersul rezolvării, la rezultate. Pe o asemenea fișă tema poate fi prezentată în mai multe variante. De aceea și soluțiile pot fi diferite, ceea ce este deosebit de important pentru stimularea gîndirii elevilor.

Iată cum procedez pentru exersarea operațiilor cu fracții ordinare predate în clasa a V-a. Fiecare elev primește cîte o fișă care cuprinde, dispuse în coloane, diferite grupuri de numere.

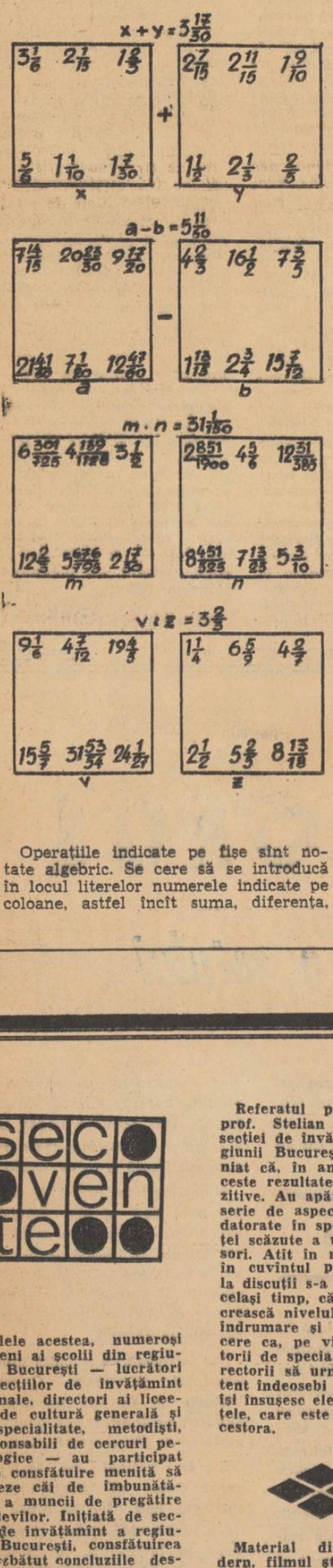

Operațiile indicate pe fișe sînt notate algebric. Se cere să se introducă în locul literelor numerele indicate pe coloane, astfel încît suma, diferența, produsul și cîtul lor să fie egale cu rezultatul dat. Fișele contribuie mult la dezvoltarea deprinderilor de calcul, întrucît pentru a alege perechi de numere corespunzătoare elevii sînt puși în situația să efectueze numeroase calcule.

O valoare pedagogică și metodică mai mare o au acele fișe pe care dăm, de exemplu, cîte trei numere din care elevii trebuie să realizeze diferite exerciții.

a	b	c	(a+b):c
$2\frac{1}{2}$	$3\frac{4}{5}$	$4\frac{3}{7}$	
$1\frac{1}{2}$	$2\frac{2}{3}$	$1\frac{1}{6}$	
$3\frac{2}{5}$	$4\frac{1}{2}$		$1\frac{24}{55}$
$6\frac{3}{4}$		$2\frac{1}{8}$	$5\frac{13}{17}$
	$4\frac{1}{3}$	$2\frac{5}{12}$	$2\frac{9}{58}$

Asemenea probleme cer eforturi serioase, pentru că trebuie să se aleagă combinația cea mai indicată. Rezultatul dat în prealabil semnalează elevilor greșelile care pot proveni atît din calcul, cît și din combinații defectuoase. Cei care au lucrat greșit își refac lucrările sub controlul profesorului în cazul cînd aceasta este necesar.

Pentru a spori caracterul de joc matematic al exercițiilor efectuate pe baza fișelor cer uneori elevilor să execute tema într-un timp dat ; alteori iau în considerare cîte probleme sau exerciții au efectuat ei — bineînțeles corect — într-un anumit interval de timp. Toate acestea fac ca lectia de matematică să devină mai interesantă și mai variată, îi îndeamnă pe elevi la o muncă independentă, sporind mult eficiența predării.

Firește că introducerea unor metode noi, diferite de cele pe care le-am folosit anterior, cer din partea noastră, a profesorilor, un efort deosebit. Merită însă să facem un asemenea efort pentru că în cursul propriei noastre pregătiri ni se cristalizează calea pe care putem ajunge în modul cel mai avantajos la cele mai bune soluții în predare.

Prof. G. KOVACS
Gheorghieni

„Cîntecul" unor procedee de studiu muzical

S-a constatat nu o dată, în decursul predării, că majoritatea elevilor își însușesc defectuos scris-cititul muzical. Am verificat noi înșine, atunci cînd am condus practica pedagogică a studenților, adevărul acestei afirmații. Am auzit-o, ulterior, și cu prilejul unui schimb de experiență desfășurat la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Capitală. Faptul că elevii unor profesori de muzică foarte pricepuți nu fac excepție în această privință ne-a determinat să reconsiderăm analitic, în cadrul unui experiment, metodele curente de predare utilizate în perioada învățării scris-cititului muzical.

După cum se știe, metodica uzuală a predării scris-cititului muzical include două momente fundamentale. Primul moment îl constituie prezentarea într-un fragment muzical a sunetului ce urmează a fi însușit. Apoi se comunică numele sunetului, se indică semnul său grafic și se arată locul notei pe portativ. După ce se demonstrează intonarea sunetului în raport cu sunetele alăturate, exercițiul este cîntat de către elevi cu mișcări corespunzătoare ale mîinilor, pentru o intuire auditivă și motrică. Se efectuează în continuare exerciții de intonare a tuturor sunetelor învățate, aplicate la cîntecul predat. Momentul al doilea constă în învățarea propriu-zisă a cîntecului. El debutează cu intonarea model a cîntecului de către profesor. Are loc apoi analiza sumară a acestuia, care se referă la recunoașterea vizuală a sunetului nou, la citirea ritmică pe fragmente (la început fără măsură, pe urmă cu respectarea măsurii). În sfîrșit, cîntecul este intonat în întregime, ținîndu-se seama de măsură și ritm. După solfegiere se trece la studiul cuvintelor, la reliefarea sentimentelor și ideilor principale din text etc.

În cadrul experimentului efectuat de noi s-au aplicat întocmai indicațiile metodicii. După mai bine de două luni de la începerea lui (timp în care au fost învățate mai multe sunete și cîntece), procedînd la o verificare minuțioasă, am constatat că majoritatea elevilor nu și-au însușit corect scris-cititul muzical. Evident, se impunea o singură explicație — aceea că tot ansamblul de procedee aplicate creează un automatism de suprafață, determinînd memorizarea denumirii notelor, fără însă a fixa relația dintre notă, numele ei și intonare. În fapt, întrucît melodiile se învață mai ușor decît solfegierea, unii elevi din clasele mai mari își scriu pe manuale sau pe foi separate succesiunea notelor de solfegiu, pe care le memorizează mecanic, ca pe o poezie, prin repetare. Aceasta îi induce adesea în eroare pe profesorii de muzică: ei cred că au obținut rezultate pozitive, pentru ca în clasele următoare să constate, cu neplăcută surpriză, exact contrariul.

Toate aceste fapte ne-au îndemnat să căutăm metode noi, care să înlocuiască procedeele utilizate în prezent în predarea scris-cititului muzical. Am ales drept soluție învățarea cîntecului prin dictare. Aceasta începe tot prin intonarea model a cîntecului și repetarea după diapazon a sunetului „sol" ca sunet de control. Elevii repetă primul rînd melodic, cu textul respectiv, apoi scriu pe caietele de muzică semnele sunetelor, cu silabele corespunzătoare. În acest timp profesorul intonează de mai multe ori sunetul de control și fragmentul melodic. Fragmentul este reprodus la tablă de către un elev, care în același timp explică ceea ce scrie, în felul următor : „Timpul întîi-**sol** pătrime, timpul doi-**mi** pătrime, bară de măsură" etc. Elevii din bănci corectează, după cele scrise pe tablă, notațiile din caietele lor. Elevul de la tablă cîntă pe note ceea ce a scris, marcînd măsura cu mîna dreaptă și arătînd simultan notele cu mîna stîngă. Fragmentul este repetat apoi de către întreaga clasă, mai întîi în solfegiu, apoi cu text. Studiul continuă în același fel cu celelalte fragmente. (De regulă, în perioada însușirii sunetelor și a formării priceperii și deprinderii de intonare a lor, cîntecele trebuie să aibă patru rînduri melodice cu ritm simplu și intervale alăturate). După dictarea integrală a cîntecului, acesta se solfegiază și apoi se cîntă cu cuvinte, întîi după notațiile din caiete și, în continuare, după manual.

Timpul consumat pentru învățarea și scrierea cîntecului după dictare nu este mai mare decît cel necesar învățării cîntecului după vechile procedee — citire ritmică, melodică, solfegiere pe fragmente, intonare pe grupe de elevi, apoi cu tot colectivul etc. În schimb, noul procedeu stabilește o legătură trainică între imaginea muzicală a sunetului și locul acestuia pe portativ, între scrierea și citirea notelor. Utilizarea lui determină formarea, fixarea și consolidarea la un nivel superior a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor de intonare a cîntecelor, de recunoaștere a sunetelor și notelor.

Lector univ. PAVEL DELION
Conservatorul „G. Enescu"-Iași

Educația fizică în primele clase

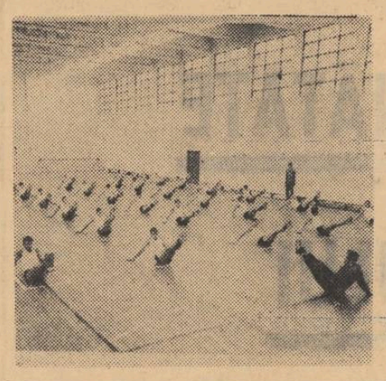

Educația fizică dă rezultatele așteptate numai atunci cînd începe încă de la vîrsta școlară mică. Ne referim, firește, nu la jocuri sau exerciții realizate la întîmplare, în mod improvizat — cum din păcate mai vedem uneori la clasele I—IV — ci la lecții sistematice, conduse de o concepție științifică și realizate pe baza unei metodici adecvate.

Tocmai asemenea lecții desfășoară, la primele clase ale Școlii generale nr. 51 din Capitală, profesoara de educație fizică **Maria Andronescu.** Am asistat de curînd la o lecție condusă de această profesoară la clasele a IV-a. Trebuie să spunem de la început că a fost o lecție foarte izbutită — și aceasta în special datorită faptului că profesoara cunoaște cu precizie particularitățile psiho-fizice ale elevilor ei și știe să le capteze interesul, atenția.

Gradarea și dozarea eforturilor, prezența elementelor de întrecere, îmbinarea comenzilor verbale cu cele vizuale (eșarfe roșii și albastre), poziția permanentă în prim plan a profesoarei au contribuit evident la menținerea tonusului psihic. În același timp, succesul lecției a fost asigurat de cîteva elemente metodice : claritatea explicațiilor simultană cu demonstrarea practică model, comenzi precise, apoi repetarea explicației în punctele nevralgice, îmbinarea perioadelor de efort cu cele de relaxare. Marea atenție distributivă a profesoarei îi permite să lucreze la fel de bine frontal și individual.

Mișcările menite să realizeze „încălzirea", ca și exercițiile de front și formații (întoarceri de pe loc și din mers, trecerea în coloană de marș cîte unu, cîte doi, cîte trei, cîte patru) au fost executate de elevi fără cea mai mică greșeală. La fel a decurs predarea temei noi : „Rostogolirea înainte și înapoi din ghemuit-înghemuit".

Lecția profesoarei Maria Andronescu a demonstrat cu claritate că și la clasele mici educația fizică se poate realiza sistematic, pe baze științifice. O asemenea desfășurare a lecțiilor începînd din clasele I—IV constituie cea mai bună pregătire pentru activitatea ulterioară menită să dezvolte multilateral calitățile fizice ale tineretului și să pregătească, din rîndurile lui, pe „așii" sportului de performanță.

TRAIAN ISPAS

RELIEF

PE NEGATIV

● Încurcată problemă !

Fănuță, de-acum elev în clasa a V-a, are de rezolvat o problemă grea. I s-a dat ca temă pentru acasă exercițiul nr. 7 de la pagina 12 din manualul de aritmetică. Trebuie să transcrie din litere în cifre suprafața continentelor. Și începe să scrie : „Europa ocupă o suprafață de 10 501 000 km pătrați. Asia—43 970 000 km pătrați..." Dar în manualul de geografie el a citit că suprafața Europei este de 10 500 000 km pătrați, iar cea a Asiei de 50 000 000 km pătrați. Pe cine să creadă ?

Dacă ar fi citit și manualul de clasa a VI-a ar fi văzut că nici celelalte date ale buclucașului exercițiu nu coincid cu cele pe care le dau geografii. De pildă : în manualul de geografie se spune că Africa are suprafața de 30 227 000 km pătrați (împreună cu insulele). America de Nord 24 249 000 km pătrați (împreună cu America Centrală) și America de Sud 17 793 000 km pătrați, pe cînd în problema sa se spune că Africa are 30 911 000 km pătrați, iar America 41 926 312 km pătrați, (De altfel, ultima cifră este destul de originală deoarece după modul de exprimare „America" s-ar presupune că sînt adunate cele două suprafețe. Totuși după simpla socoteală de adunare nu iese așa).

Încurcată problemă ! Categoric, ea nu poate fi rezolvată de Fănuță, ci numai de redactorii manualelor respective, care trebuie să facă efortul de a se deplasa pe culoarele editurii de la un birou la altul și de a se pune de acord.

Prof. AG. ȘTERFENITU
Bratovoești-Craiova

● Umbre pe ecran

Mult s-au mai bucurat colectivul didactic și elevii Școlii generale din Feldru (Năsăud) cînd au primit în sfîrșit mult solicitatul aparat de filmat. „Începe pentru noi o etapă nouă pe drumul modernizării predării" — au exclamat ei într-un glas. Erau bucuroși mai ales pentru că instalarea aparatului coincidea cu primirea de către școală a unei adrese oficiale prin care era încunoștiințată că la Cluj a luat ființă o filmotecă didactică regională.

Timp de un an lucrurile au mers perfect și cu aparatul, și cu primirea filmelor. Anul acesta aparatul funcționează în continuare, dar în yol. Ar putea proiecta cel mult adresele fără răspuns ale școlii către filmoteca regională. Acolo, la filmotecă, s-a produs însă un scurt-circuit. De vreme ce tot este vorba de filme și de proiecții, n-ar putea secția de învățămînt să protejeze un fascicol de lumină și asupra activității de la filmotecă și, dacă este necesar, să schimbe punerea în scenă ?

Prof. T. POP
Feldru-Năsăud

● Sub stachetă...

Recent, în raionul Buzău s-a desfășurat etapa raională a campionatului școlilor generale de atletism Rezultatele sînt departe de a fi mulțumitoare.

Stacheta ridicată la 1,25 m a fost trecută numai de șapte elevi din totalul de 83 de concurenți. Evident, la 1,30 m n-a mai trecut-o nimeni. La fete, la aceeași probă, 27 de concurente nu au reușit să sară înălțimea de 1 m. Îngrijorează și alt aspect : acela că din totalul concurenților doar 2—3 au folosit — de altfel cu mare timiditate — procedee tehnice moderne. La aleryare 60 m. plat, din 83 concurenți numai trei au alergat sub 9 secunde : 50 la sută din elevi nu știu să ia corect startul, iar 95 la sută nu știu măcar să-și măsoare elanul la sărituri.

Care sînt cauzele acestei situații total nesatisfăcătoare ? Nu se poate invoca aici lipsa instalațiilor speciale, întrucît atletismul nu necesită asemenea instalații. Se pare, în schimb, că lipsește interesul unor profesori pentru buna pregătire a elevilor în domeniul educației fizice și sportului. Iar această lipsă de interes se manifestă — după cum o dovedește situația existentă la școlile din Gherseni, Săpoca, Joseni, Niculești etc. — încă din clasele I—IV.

Ce au de spus conducerile de școli ?

Prof. V. DRAGOMIR
Buzău

● În ce clasă e Romeo ?

În anul școlar trecut, elevul Roman Romeo a urmat cursurile clasei a III-a la Școala generală nr. 169 din București. În toamna aceasta s-a mutat la Suceava. La 22 septembrie a.c., pe baza unei declarații a mamei sale, a fost înscris în clasa a IV-a a Școlii generale nr. 3 din Suceava, urmînd ca aceasta să primească ulterior respectiva foaie matricolă.

La 12 octombrie, foaia matricolă a sosit. Surpriză ! Aici scria, negru pe alb, că Roman Romeo a fost corigent la geografie și nu s-a prezentat la examenul de corigență Ce să-i faci ? După o lună de frecventare a clasei a IV-a Romeo a trebuit să treacă binișor înapoi, ca repetent, în clasa a III-a

Dar după altă lună, la 13 noiembrie o altă surpriză : o adresă a Școlii generale nr. 169 din București, prin care se face cunoscut că Romeo al nostru a promovat clasa a III-a în urma examenului de corigență dat în toamna anului 1967. O convorbire telefonică, la 14 noiembrie a.c., cu Școala din București a confirmat încă o dată că așa e.

Și iată cum, ca urmare a neglijenței unor oameni lipsiți de răspundere, bietul Romeo a urmat cînd cursurile clasei a III-a, cînd cursurile clasei a IV-a. Oare cine ne dă dreptul să ne jucăm cu situația școlară a elevilor ?

L. BRĂDESCU
Suceava

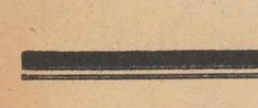

Zilele acestea, numeroși oameni ai școlii din regiunea București — lucrători ai secțiilor de învățămînt raionale, directori ai liceelor de cultură generală și de specialitate, metodiști, responsabili de cercuri pedagogice — au participat la o consfătuire menită să traseze căi de îmbunătățire a muncii de pregătire a elevilor. Inițiată de secția de învățămînt a regiunii București, consfătuirea a dezbătut concluziile desprinse din analiza rezultatelor obținute de elevii școlilor din regiune la sesiunile de examene din anul școlar 1966—1967.

Referatul prezentat de prof. Stelian Păun, șeful secției de învățămînt a regiunii București, a subliniat că, în ansamblu, aceste rezultate au fost pozitive. Au apărut însă și o serie de aspecte nedorite, datorate în special exigenței scăzute a unor profesori. Atît în referat cît și în cuvîntul participanților la discuții s-a arătat, în același timp, că trebuie să crească nivelul muncii de îndrumare și control. Se cere ca, pe viitor, inspectorii de specialitate și directorii să urmărească atent îndeosebi modul cum își însușesc elevii cunoștințele, care este calitatea acestora.

Material didactic modern, filmul științific destinat nevoilor școlii devine tot mai mult un important auxiliar al predării. Unele filme pregătite recent de către Ministerul Învățămîntului prin studioul „Alexandru Sahia" se numără, în mod incontestabil, printre realizările cele mai izbutite în acest domeniu. O parte din ele completează informația științifică a elevilor ; altele vizează educația estetică sau orientarea profesională a tineretului.

Se remarcă, în primul rînd, filmul color Electronica în gaze, al cărui scenariu a fost realizat, la un înalt nivel științific, de acad. prof. Eugen Bădărău, în același timp consultant științific al filmului. Scenariul este susținut printr-o reușită compoziție de către regizorul Zoltan Terner.

Filmul Produși din acetilenă, de Paul Cojocaru, dă elevilor adevărate lecții de chimie aplicată și le prezintă activitatea unor uzine și combinate cum sînt cele de la Borzești, Făgăraș, Govora, Rîșnov etc. întregindu-le astfel imaginea despre dezvoltarea industriei noastre chimice.

Secvențele colorate din filmul „Biocenoza apelor dulci" de Dona Barta (al treilea dintr-un ciclu închinat biocenozelor), înfățișează raporturile de viață ale organismelor în mediul apelor dulci. Tot color, filmul Originea mamiferelor, realizat de Maria Săpătaru, fără a se detașa într-un mod deosebit dintre celelalte, ilustrează într-un mod interesant tema pe care și-a propus-o.

Foarte izbutit este filmul color Desenul și pictura după natură la care Costel Budișteanu semnează scenariul și regia.

O realizare deosebită este documentarul Ce profesie să-mi aleg ? al cărui consultant științific este conf. univ. dr. D. Salade. Ladislau Carda, în același timp scenarist și regizor, prezintă secvențe convingătoare din uzine și fabrici, punînd în evidență frumusețea unor profesiuni și sugerind în același timp tineretului cîteva din căile pe care și le poate alege în viață.

Plecînd de la cele înfăptuite pînă acum este de nădăjduit că cele 13 filme științifice școlare pe care studioul „Al. Sahia" le va realiza în anul viitor vor constitui un pas înainte în completarea unui sector încă sărac din domeniul materialului didactic.

D. TEODORU

Sub auspiciile Societății de științe naturale și geografie a avut loc în aula Academiei de studii economice din București sărbătorirea a 100 de ani de la nașterea unuia din pionierii geografiei economice românești : Gheorghe Arghirescu. La simpozionul organizat cu acest prilej, conf. univ. Nicolae Djano și lectorii universitari Dumitru Alexandru și Claudiu Turcăneanu au vorbit despre activitatea didactică și științifică a remarcabilului geograf român.

O sesiune de comunicări științifice — prilejuită de centenarul nașterii lui Virgil Șotropa, fost membru al Academiei Române și profesor al școlilor năsăudene — a fost organizată de subfiliala Năsăud a Societății de științe istorice și filologice și secția raională de învățămînt. În cadrul sesiunii, conduse de prof. univ. dr. docent Ștefan Pascu, membru corespondent al Academiei, au fost prezentate mai multe comunicări printre care : „Viața și activitatea lui Virgil Șotropa" (prof. Ion Rusu, Năsăud), „V. Șotropa — ziaristul" (prof. Octavian Ruleanu, Năsăud), „Profesorul Virgil Șotropa" (prof. univ. dr. docent Gavril Istrate, Iași), „V. Șotropa, conducător și animator al revistei «Arhiva Someșană»" (conf. univ. Al. Husar Iași) și altele.

Altă sesiune de comunicări științifice, de data aceasta închinată memoriei lui Pavel Dan — scriitor și profesor — a fost organizată la Blaj, de către subfiliala din localitate a S.S.I.F. Au prezentat interesante comunicări istoricii literari Vasile Netea și Cornel Regman și profesorii Gh. Biriș (Teiuș), Gh. Pavelescu (Sibiu) și Ion Buzași (Blaj).

Și în anul acesta Palatul pionierilor a înscris pe agenda vacanței numeroase activități recreativ-educative menite să contribuie la organizarea plăcută și instructivă a timpului liber al elevilor.

În centrul atenției stau manifestările prilejuite de cea de a XX-a aniversare a proclamării Republicii. Astfel, vor avea loc un spectacol festiv intitulat „Slăvit să fii, pămînt al patriei iubite" și un concurs pe tema „Republica Socialistă România — țara mea dragă, țară-nfloritoare", urmat de o gală de filme documentare intitulată „Din frumusețile și bogățiile patriei noastre socialiste".

Se organizează de asemenea, pentru zilele vacanței, carnavalul „Feerie de iarnă din lumea basmelor", spectacolul de teatru cu piesa „În căutarea lui Moș Gerilă" de Virgil Stoenescu și Octavian Sava, spectacolul de balet „Spărgătorul de nuci" de P. I. Ceaicovski, precum și un spectacol al teatrului de păpuși cu piesa „Albă ca zăpada și cei șapte pitici". Pentru amatorii de cinematograf se pregătește un program de filme distractive, artistice și documentare.

Șirul activităților de vacanță va fi completat cu jocuri de iarnă, întreceri de patinaj, săniuțe, schi, tir etc., precum și cu vizite și excursii pe temele : „Prin microraioanele Capitalei" și „Să cunoaștem frumusețile și bogățiile României Socialiste".

Formarea ideii de ocrotire a naturii și a monumentelor naturii la elevi a fost una dintre problemele larg dezbătute la cea de-a III-a conferință regională de ocrotire a naturii care a avut loc duminică 10 decembrie a.c. în Sala Palatului Culturii din Pitești.

OPINII

PROBLEMELE MARI ALE CLASELOR MICI

Valorificarea concluziilor ştiinţifice

Modernizarea învăţămîntului la clasele I—IV ar putea afecta unele mari compartimente ale procesului instructiv-educativ: conţinutul cunoştinţelor, metodele şi procedeele de predare, organizarea colectivului de elevi, notarea şi tratarea individuală, alcătuirea programului. Fiecare din aceste sectoare poate beneficia de realizări ale psihologiei moderne care, aplicate în mod treptat cu chibzuinţă, ar putea da rezultate bune.

Se pot opera, evident, schimbări înnoitoare pe linia conţinutului cunoştinţelor. Mă gîndesc nu la „coborîrea" unor noţiuni predate în clasele mai mari, ci la perfecţionarea şi ordonarea mai raţională a celor existente. S-ar economisi şi timp, dar şi energie intelectuală consumată ineficient, ori cu eficienţă redusă. Programarea structurală, deja experimentată, cu excelente rezultate, la gramatică în clasele II şi III şi în curs de experimentare la clasa a IV-a ar merita credem ceva mai multă atenţie cu atît mai mult cu cît oferă posibilităţi certe de aplicare şi la matematici şi limbi străine. Introducerea predării limbilor străine prin metode fonetice, fără utilizarea magnetofonului, ar reduce considerabil din dificultăţile care apar ulterior, ştiut fiind că la 7—8 ani mai există încă un disponibil de plasticitate cerebrală pentru acest tip de învăţare, care mai tîrziu se reduce sensibil. Apoi, ne întrebăm de ce nu au luat nici un curs practic propunerile privind predarea etajată a geometriei rezultate din cercetările efectuate la Institutul de psihologie al Academiei, propuneri formulate încă în urmă cu trei ani. Aceeaşi întrebare poate fi pusă în legătură cu studiile aceluiaşi institut referitoare la caracteristicile dezvoltării reprezentărilor în perioada 7—11 ani.

În privinţa organizării colectivelor de elevi, credem că se pot încadra în clase separate (pe baza unor mici dar riguroase probe iniţiale) copiii care au deja cunoştinţe de scris-citit şi copiii care nu au nici un fel de asemenea cunoştinţe, cunoscîndu-se dificultăţile cu consecinţe de lungă durată, întîmpinate cu cei care ştiu să citească şi să scrie, din cauza insuficientei stimulări a intereselor lor de cunoaştere tocmai în perioada esenţială pentru adaptarea lor la cerinţele şcolare şi pentru formarea orientării faţă de ele.

Considerăm că ar fi indicat să se introducă norme ştiinţifice de notare şi să se dea curs practic metodei aprecierii obiective elaborate de prof. univ. Gh. Zapan, Datorită acestei metode s-ar putea face progrese educative reale în formarea la elevi a capacităţii de apreciere şi autoapreciere obiectivă, reducîndu-se sensibil influenţele negative ale spiritului competiţional spontan care, dacă nu este controlat, are destule urmări nefavorabile asupra dezvoltării motivaţiei învăţării.

Ar mai fi de adăugat, nu în ultimul rînd ca importanţă, necesitatea preluării cuceririlor psiho-pedagogiei contemporane în domeniul organizării interne a vieţii colectivului de copii, cu efecte pozitive asupra dezvoltării solidarităţii de grup la nivel superior.

În direcţia tratării individuale, pe lîngă cerinţa unor mijloace mai riguroase de cunoaştere, ar fi de amintit posibilitatea diferenţierii modalităţilor de stimulare a unor aptitudini sau capacităţi deosebite, a rezervei de spontaneitate şi creaţie atît de caracteristică virstelor mici.

Profitul practic de pe urma aplicării rezultatelor obţinute în aceşti termeni s-ar putea obţine relativ uşor, întrucît e vorba de o punere la punct cu scop de adaptare la cerinţele generalizării.

VALENTINA RADU

Între modă şi modernizare

Preocuparea pentru modernizare în învăţămînt tinde să devină o modă. Faptul nu e rău în sine, dacă prin modă înţelegem o tendinţă care se propagă în cercuri cît mai largi ale celor interesaţi. Numai că moda, în sensul curent, presupune un grad mare de imitaţie, de reproducere uneori fragmentară a aspectului exterior. Moda vine şi se duce, fără a antrena neapărat schimbări de structură pentru că, de regulă, nici nu corespunde unei necesităţi de structură. Nu am intenţia să mă ocup de sociologia modei — aceste valuri care sugerează o înaintare continuă şi de profunzime şi care în realitate nu sînt decît unduiri locale, de suprafaţă, provocate de bătaia vîntului. Vreau să subliniez însă că există riscul ca această foarte importantă şi foarte lăudabilă preocupare pentru modernizare să devină în unele cercuri, la unele nivele ale procesului de învăţămînt, o modă, o tendinţă de imitaţie exterioară care, neizvorîtă dintr-o înţelegere de fond a necesităţilor şi soluţiilor, mai mult maschează decît zdruncină inerţia funciară.

Că în organizarea învăţămîntului se manifestă o anumită inerţie, lucrul este absolut firesc. Dacă o maşină s-a demodat o înlocuim cu varianta superioară. În învăţămînt, însă, trebuie să ţinem seama de pregătirea profesorului — profesorul nu poate preda decît ceea ce ştie foarte bine — şi de anii de pregătire anterioară a elevilor. În învăţămînt clădim pe îndelete, cu migală. E greu să introducem astăzi ceea ce nu a fost atent pregătit din clasele precedente. Or, tocmai pentru că lucrurile stau astfel, modernizarea în procesul de învăţămînt trebuie privită ca un proces de ansamblu şi de profunzime, care trebuie gîndit arhitectural. Absorbirea unui nou conţinut în programe, introducerea unor noi procedee, deplasări ale unor capitole la alte vîrste, toate acestea nu pot fi decît expresia unei concepţii unitare, în care noua optică ia în consideraţie senzurile psihologice şi sociale.

Schematizînd puţin, am putea spune că liceul este sensibil în primul rînd la schimbările de conţinut ale disciplinelor, ciclul superior al şcolii generale la schimbările de metodică, iar ciclul prim, la schimbările în optica psihologică. În realitate, însă, la toate nivelele interdependenţa este intimă între aceste aspecte (fără ca accentul pe unul din ele să se şteargă totuşi). Psihologic vorbind, clasele I—IV corespund cu ceea ce Piaget a numit: (şi a descris cu mare fineţe) „stadiul operaţiilor concrete". La această vîrstă copilul este capabil de organizarea logică a raţionamentelor sale. Mobilitatea, coerenţa, reversibilitatea componentelor activităţii mintale le conferă acestora calitatea de operaţii (ceea ce permite înţelegerea sistemului numeric, a relaţiilor obiective spaţiale şi temporare etc.). Numai că operaţiile la stadiul respectiv se aplică realităţilor concrete şi nu pot fi degajate suficient de acestea pentru ca raţionamentul să se desfăşoare ipoteticodeductiv, pe propoziţii, pe posibilităţi etc. Dar, întrucît fiecare stadiu în dezvoltarea mintală se clădeşte, aşa cum arată Piaget, pe baza achiziţiilor stadiului precedent, pe care le reia şi le revalorifică dintr-o nouă perspectivă, cu noi mijloace, stadiul operaţiilor concrete nu reprezintă o simplă tranziţie, ci o etapă de achiziţii şi transformări absolut necesare stadiului ulterior.

Vorbind de modernizare în procesul de învăţămînt la clasele I—IV trebuie să înţelegem în primul rînd acest sens dialectic al dezvoltării mintale. Încercăm să introducem noi capitole în predarea unor discipline, sau să modificăm succesiunea altora. Scopul acestor preocupări nu este pur şi simplu de a completa goluri, de a cîştiga timp etc. Esenţa lor constă într-o cît mai bună valorificare a potenţelor unei etape în dezvoltarea mintală, în aşa fel încît stadiile următoare să-şi poată şi ele realiza rolul cît mai deplin.

Oare primele elemente ale teoriei mulţimilor, primele elemente ale calculului probabilităţilor etc. nu pot fi foarte bine predate şi la 15 sau la 17 ani? Firește, pot fi predate şi atunci. Iar ca economie, în sensul îngust al cuvîntului, n-ar fi nici un cîştig dacă am începe mai devreme. Dacă dorim însă să le introducem în clasele I—IV, este pentru că avem de-a face nu doar cu capitole ale matematicii, nu doar cu un şir de informaţii, ci cu un anumit mod de a gîndi, de a organiza, de a interpreta activ faptele. Or, un anumit mod de a gîndi nu se însuşeşte ad-hoc, prin simplă recepţionare, ci presupune includerea organică în substanţa însăşi a întregii evoluţii mintale, în întreaga succesiune de remodelări specifice pe care le implică fiecare stadiu.

Numai în virtutea unei asemenea viziuni dialectice, stadiale, de perspectivă, pot fi eficiente măsurile privind modernizarea conţinutului şi metodelor în procesul de învăţămînt.

Dr. EFRAIM FISCHBEIN

Conformism şi flexibilitate în gîndire

Se ridică o problemă: le dăm elevilor cît mai multe cunoştinţe sau ne străduim să le formăm, încă din primele clase, sistemul de gîndire, în aşa fel încît ea să corespundă spiritului ştiinţei moderne?

În procesul adaptării gîndirii la cerinţele procesului de învăţămînt poate fi dezvoltată fie rigiditatea conformistă, fie flexibilitatea. Dacă în şcoală învăţătorul se mulţumeşte cu reproducerea textului manualelor şi nu urmăreşte elaborarea personală, interpretarea cunoştinţelor de către şcolarii mici, atunci există pericolul ca ei să nu ajungă să gîndească, să devină conformişti. Mulţi cred că la nivelul claselor I—IV copilului trebuie să i se dezvolte doar nişte deprinderi intelectuale elementare: să scrie, să citească, să socotească.

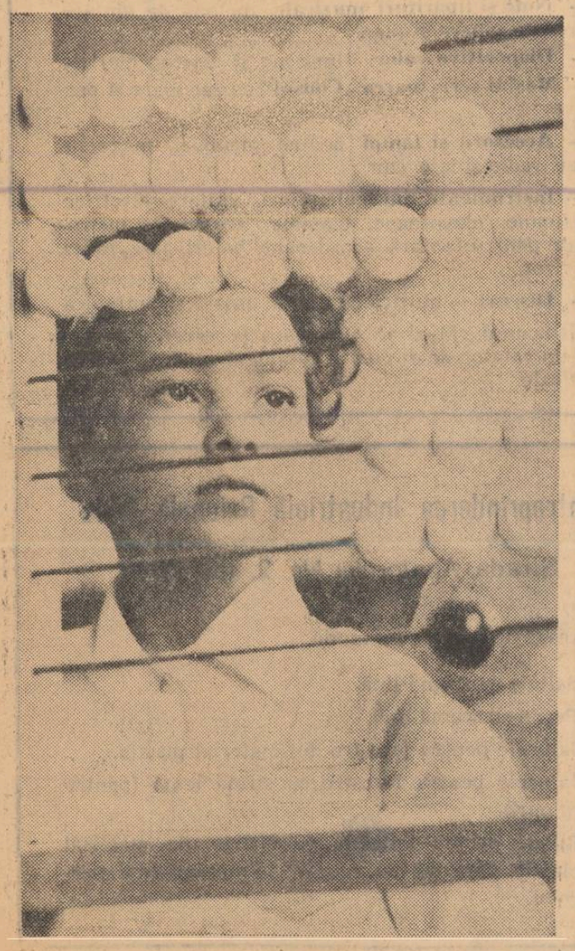

Una dintre problemele mari ale clasei I

Or, problema este să perfecţionăm învăţămîntul nu rezumîndu-ne la formarea acestor deprinderi intelectuale, ci căutînd să realizăm un nivel superior de gîndire al copiilor, pentru că în aceşti ani ei primesc primele îndrumări în activitatea de cunoaştere organizată a realităţii. De felul cum se dau aceste îndrumări poate să depindă întreaga activitate intelectuală ulterioară a elevilor, şi poate chiar nivelul pînă la care se va ridica gîndirea lor în viitor.

Dirijarea proceselor psihice presupune stabilirea particularităţilor individuale şi dezvoltarea acestor particularităţi. Această dirijare nu înseamnă să le răpim elevilor independenţa, întrucît şi independenţa trebuie educată. În acest spirit aş putea spune că una dintre sarcinile dirijării proceselor psihice este aceea de a le forma elevilor capacitatea de autodirijare. O condiţie dintre cele mai importante ale dirijării şi ale dezvoltării capacităţii de autodirijare este posibilitatea de a influenţa procesele complexe. Mă refer la gîndire, imaginaţie etc.

În psihologia pedagogică se vorbeşte foarte mult în ultimul timp despre însemnătatea algoritmilor în învăţare. Este important, desigur, să-i facem pe copii să-şi însuşească o serie de algoritmi, adică de reguli fixe care se aplică la anumite categorii de probleme. Credem însă că paralel cu transmiterea algoritmilor trebuie să se urmărească formarea unor procese de intuire, a unor procedee cu caracter euristic. Elevul trebuie să fie în stare să rezolve probleme pentru care nu există un algoritm pentru că, după cum se ştie, problemele pentru care există algoritmi nu le lasă deplină libertate gîndirii. Atunci cînd cunosc algoritmul, îl aplică — şi gata. Dacă nu-l cunosc însă, sînt puşi în situaţia de a alege o anumită cale de rezolvare, o anumită soluţie nouă, proprie, originală, recurgînd la evaluarea situaţiei propuse spre rezolvare şi la cercetarea mijloacelor de soluţionare de care dispun.

După părerea mai multor psihologi, între care şi cei din colectivul Institutului de psihologie al Academiei, una dintre cele mai importante sarcini actuale ale psihologiei constă în studiul mecanismelor probabilistice ale rezolvării problemelor. Există temeiuri să credem că o sumedenie de procese cum ar fi intuiţia sau capacitatea de predicţie au la bază mecanisme probabilistice şi pot fi studiate pe baza unei concepţii probabilistice a gîndirii. De aici rezultă că în procesul de învăţămînt şcoala trebuie să dezvolte nu numai gîndirea deterministă, ci şi gîndirea probabilistă. În realitate, nu toate fenomenele au o determinare strictă. Există o sferă a realităţii în care fenomenele au un caracter probabilist. Nu întotdeauna există o singură cauză, adesea avem de a face cu mai multe cauze care sînt mai mult sau mai puţin probabile.

Colectivul nostru întreprinde de doi ani cercetări în legătură cu formarea ideii de probabilitate în ontogenoză, nu în general, ci la vîrsta preşcolară, la clasa a III-a şi clasa a VI-a. Din cercetările pe care le-am făcut reiese că, începînd din clasa a III-a, de pe la 9—10 ani s-ar putea pregăti o serie de probleme care să-i orienteze pe copii să gîndească în termeni de probabilitate.

De asemenea, trebuie să se ţină seamă în dezvoltarea gîndirii copilului de capacitatea acestuia de a interioriza acţiunea externă. La copil există un proces permanent de interiorizare a acţiunii externe, ceea ce implică o relaţie permanentă între subiect şi obiect, între subiect şi realitate. Dezvoltarea gîndirii copilului se realizează după cum atestă cercetările psihologice în procesul interacţiunii sale cu mediul. De aici derivă şi necesitatea ca şcolarul mic să ajungă singur la descoperiri. Cînd copilul este pus în situaţia să-şi extragă singur principiile dintr-o clasă de elemente, el şi le însuşeşte mult mai temeinic decît atunci cînd acestea i se dau gata formulate.

ION MÎNZAT

„Am să chem inspecţia!"

Organele de îndrumare şi control au sarcini pe care toată lumea le cunoaşte. Nu intenţionez să mai revin asupra lor, ci să notez cîteva consideraţii despre anchete. De ce despre ele? Pentru că uneori ceasuri preţioase ni se risipesc făcînd ceea ce n-ar trebui să facem.

Se mai întîmplă să auzi din colţul unor cancelarii cîte un: „O să vă arăt eu ce pot! Am să chem inspecţia!" Şi din păcate lucrurile se adeveresc: ca urmare a unor reclamaţii, mergem şi anchetăm. Ore, zile întregi pierdute, nervi, o imensă cantitate de muncă irosită. De ce? Să prezentăm un «caz»".

De la o şcoală din raionul nostru se trimeteau zeci de scrisori la secţia raională, la cea regională, la Ministerul Învăţămîntului. Se reclama că directorul este brutal, că abuzează de funcţie, că are o atitudine neprincipială.

Ne-am deplasat de mai multe ori la şcoala în cauză. Majoritatea cadrelor îşi făceau datoria; cîţiva erau „nemulţumiţi". La o şedinţă de analiză, la care au participat şi inspectori din partea raionului, a regiunii, a Ministerului Învăţămîntului, a reieşit limpede că şcoala este dezbinată în două tabere. Unii cu directorul, alţii împotrivă.

Începînd cu anul şcolar următor directorul a fost schimbat. La instalarea noului director, unul dintre profesori, principalul acuzator al fostului director, ia cuvîntul:

— Tovarăşi, directorul destituit nu este vinovat. Am greşit. Omul acesta a fost capabil, energic. Noi nu l-am înţeles.

Pierdusem 15 zile în anchete şi şedinţe...

Astăzi, acelaşi profesor îl atacă pe actualul director:

— Un incapabil, trebuie schimbat.

Profesorul are un vis. E uşor de bănuit care...

Timpul este cel mai preţios lucru pe care-l avem la dispoziţie. Bine ar fi să-l folosim aşa cum trebuie. Cînd colo, stîrniţi de reclamaţii, noi facem, nu o dată, anchete...

Rîndurile de faţă nu pledează împotriva oricăror sesizări. De multe ori, pe baza lor a fost înlăturată o nedreptate. Ne ridicăm însă împotriva cauzelor ce generează anchete, ca şi împotriva reclamaţiilor nefondate. Pentru aceasta contribuţia tuturor este mai mult decît necesară şi merită un efort susţinut din partea celor ce lucrează în cel mai frumos loc de muncă, acolo unde se cultivă şi cresc minunatele flori ale minţii şi sufletului.

Prof.
VALENTIN OLTEANU
şeful secţiei de învăţămînt a raionului
Urziceni

DOCUMENTAR

Comori ale culturii populare valorificate de dascăli

Pătrunşi de dragoste faţă de poporul din rîndurile căruia au ieşit, numeroşi învăţători români şi-au simţit datoria de a fi nu numai educatori ai tinerelor generaţii şi luminători ai satelor, dar şi lucrători pe ogorul dezvoltării culturii noastre naţionale, îndeosebi în ceea ce priveşte valorificarea tezaurului culturii populare.

Contribuţia lor în acest domeniu a fost deosebit de largă. Se ştie, bunăoară, că B. P. Haşdeu a adresat chestionarul său privind culegerile de folclor în primul rînd învăţătorilor, care au răspuns cu tot elanul. Revistele „Şezătoarea" (1892—1929), condusă de Artur Gorovei, „Ion Creangă" (1908—1922), condusă de Tudor Pamfile, revista „Tudor Pamfile", care apare din 1923 sub conducerea lui D. Furtună şi multe altele n-ar fi realizat o operă atît de importantă pentru folcloristica română fără concursul substanţial al învăţătorilor. S-au remarcat în chip cu totul deosebit în acţiunea de culegere a folclorului Ion Pop Reteganul, Mihai Lupescu, Alex. Vasiliu-Tătărăşi, Ion Teodorescu-Broşteni, Radu Marinescu, Leon Mrejeru, Simion Teodorescu-Kirileanu, Sevastian Mihăilescu, N. Mateescu, Ştefan Stan Tuţescu, C. Rădulescu-Codin, George Cătană, V. Sala **ş.a. Toţi aceştia au colaborat la reviste şi au publicat multe lucrări, dintre care citîm doar pe cele apărute în colecţia Academiei Române:** Din viaţa poporului român. Cromatica poporului român **(vol. XIV de** M. Lupescu **şi** T. Pamfile), Cîntece, urături şi bocete ale poporului **(vol. IV) şi** Poveşti şi legende **(vol. XXXVI de** Al. Vasiliu-Tătărăşi), Strigoii **(vol. XXXVIII de** N. I. Dumitraşcu), Sărbătorile poporului **(vol. VII. de** C Rădulescu-Codin **şi** D Mihalache), Legende, tradiţii şi amintiri istorice **(vol. X. de** C. Rădulescu-Codin).

Un loc de frunte îl ocupă materialul adunat de învăţători în monumentala lucrare Proverbele românilor **a lui Iuliu Zane, premiată de Academia Română, operă care ar face cinste, cum spunea N. Iorga, oricărei ţări cu o cultură avansată. În această culegere în zece volume, fiecare din ele avînd între 1000—1500 de pagini, care conţine zeci de mii de proverbe culese din toate provinciile locuite de români, întîlnim pe fiecare pagină numele învăţătorilor care le-au adunat:** E. I. Patriciu **şi** G. P. Salviu **(com. Smulţi-Covurlui),** V. Epureanu **(Damian-Gorj),** V. Sala **(Băleni-Bihor),** T. Bălăşel **(Ştefăneşti-Vîlcea),** C. Teodorescu **(Lipova-Vaslui),** G. Onişor **(Dobrovăţ-Vaslui),** Haralamb D. Enescu **(Zamostea-Dorohoi),** Iuliu Grofşoreanu **(Galşa-Arad) şi foarte mulţi alţii.**

Un alt domeniu în care învăţătorii şi-au adus o contribuţie importantă este cel al lingvisticii. Ei au adunat şi au publicat un apreciabil număr de cuvinte şi expresii populare, împinşi de dorinţa de a dovedi că limba poporului posedă suficiente resurse pentru a exprima cele mai variate nuanţe de sentimente şi idei. Locul de frunte între cei ce au lucrat pe acest tărîm îl ocupă învăţătorul Ion Teodorescu-Broşteni. **În revistele** „Şezătoarea", „Gazeta sătenului", „Însemnări ieşene", „Vremea şcolii", „Junimea literară", „Făt Frumos" **ş.a. el a publicat sute de pagini de cuvinte din ţinuturile Neamţului, Sucevei şi Cîmpulungului Moldovenesc. Materialul publicat de el, prezentînd o însemnătate deosebită pentru lingvistica românească, a atras nu numai atenţia specialiştilor de la noi, ci şi a celor din străinătate. Romanistul german Gustav Weigand, profesor la Universitatea din Leipzig, care a studiat dialectologia limbii române cercetînd dialectele şi graiurile limbii noastre la faţa locului, prin călătorii făcute între anii 1887—1910 în toate ţinuturile locuite de români, a ţinut să-l viziteze pe Ion Teodorescu în satul Broşteni, unde lucra ca învăţător, spre a culege de la el materialul documentar de care avea nevoie (Artur Gorovei: Învăţători folcloriştl.. Cunoştinţe folositoare, Bucureşti, fără dată şi D. Macrea. Gustav Weigand, Limba română. nr. 2. 1956).**

Nu putem trece cu vederea un alt domeniu în care s-au remarcat învăţătorii şi învăţătoarele — acela al artei populare. Un modest învăţător, pe nume Ciolan, **dintr-un cătun din comuna Podul-Iloaei, regiunea Iaşi, se perfecţionase într-atît în arta pirogravurii în lemn, încît rămîneai uimit în faţa motivelor naţionale realizate de el. Păcat că în timpul războiului s-a pierdut tot ce a creat. O singură vitrină am mai zărit doar, în birourile secţiei de învăţămînt a regiunii Iaşi.**

Expoziţiile organizate de învăţători la sfîrşitul fiecărui an şcolar în capitalele de judeţ şi uneori chiar pe regiuni erau adevărate comori de artă populară. Toate obiectele expuse — cămăşi, catrinţe, bîrneţe, covoare, carpete, împletituri etc. — erau lucrate de elevi, sub supravegherea învăţătorilor. Unele şcoli ajunseseră să se specializeze în ţesături de carpete şi covoare. Aşa erau, la Iaşi, Şcoala primară nr. 1 de fete sau Şcoala „Petru Poni". Alte şcoli, cum a fost Şcoala primară de fete nr. 5 „Hatmanul Nicoară" din Iaşi, se specializaseră în cusături naţionale.

Expoziţiile de covoare, de împletituri şi cusături ne duc cu gîndul şi la contribuţia adusă de învăţători la păstrarea meşteşugului vopsitului. Societatea de ştiinţe din Bucureşti, devenită apoi secţie a Academiei Române, intenţionînd să dea un impuls dezvoltării industriei chimice din România, şi-a concentrat atenţia în special asupra industriei coloranţilor. Meşteşugul vopsitului se bucurase pe vremuri de mare cinste în Ţările Române, ţăranciile ajungînd la o tehnică perfecţionată, care le permitea să realizeze culori variate, cu nuanţe de o remarcabilă fineţe şi cu o mare putere de fixare. Tehnica aceasta intrase în declin, meşteşugul nemaifiind cunoscut şi practicat decît de puţine persoane, care-l păstrau în taină, considerînd că altfel îşi pierd „talantul", cum spuneau în raportul adresat Societăţii M. Lupulescu şi I. Teodorescu — Broşteni. Ca urmare, Societatea de ştiinţe a organizat, în 1897, un concurs cu tema „Cromatica poporului român" (Buletinul Societăţii de Ştiinţe din Bucureşti, VI, nr. 6, noiembrie-decembrie 1897, p. 18—20). Marea majoritate a lucrărilor prezentate la acest concurs au fost opera învăţătorilor. De altfel, din cele 6 premii acordate, 5 au revenit învăţătorilor — lui I. Moraru **din comuna Tesila, jud. Prahova, lui** G. Rizescu **din comuna Plevna, jud. R. Sărat, lui** M. Lupulescu **şi** I. Teodorescu **din comuna Broşteni, jud. Suceava, lui** M. Balaban **din Valea-Seacă, jud. Putna şi lui** G. P. Salviu, **din comuna Smulţi, jud. Covurlui.**

Nenumăraţi sînt învăţătorii care şi-au adus contribuţia la valorificarea tezaurului artei naţionale. Mulţi s-au făcut cunoscuţi. Alţii, şi mai numeroşi, au rămas în anonimat. Întreaga învăţătorime a luptat însă pentru ridicarea continuă a nivelului cultural al satelor, pentru valorificarea comorilor culturii populare.

Prof. VASILE UGLEA, Iaşi

RĂSPUNDERI DE MARE ÎNSEMNĂTATE ALE ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

Sîntem chemaţi să căutăm cu şi mai mare perseverenţă căi noi în ştiinţa educaţiei, să sporim eficienţa muncii instructiv-educative. Este, aceasta, nu numai o sarcină a cercetării ştiinţifice în domeniul pedagogiei şi psihologiei şcolare, ci şi a tuturor celor care lucrează zi de zi la catedră.

Şcoala trebuie să cultive cu şi mai mare perseverenţă în rîndurile tineretului dăruirea pasionată pentru cauza comunismului, a patriei socialiste, conştiinţa responsabilităţii faţă de societate, iniţiativa, gîndirea, morala înaintată, normele superioare de convieţuire socială. Ea trebuie să facă totul pentru a-şi aduce întreaga contribuţie la formarea omului nou, cu o conştiinţă înaintată, patriot înflăcărat, luptător neabătut pentru cauza comunismului în patria noastră şi în lume.

Se cere fiecărui învăţător şi profesor un mai mare spirit de dăruire profesiei alese, astfel încît să fie înlăturate pierderile şi scăderile pe planul calităţii în procesul de instrucţie şi de educaţie. Va trebui să ne autoapreciem munca de dascăli mai ales după modul în care lecţiile noastre sînt înţelese şi însuşite, după eficienţa lor. Să nu uităm nici o clipă că elevii din faţa noastră sînt continuatorii de mîine ai operei ce se făureşte în zilele noastre şi să-i înarmăm cu capacitatea de a duce mai departe, de a ridica pe noi trepte această operă.

Una din problemele dezbătute la Conferinţa Naţională a Partidului s-a referit la principiul muncii colective ca instrument de lucru permanent în viaţa tuturor organelor de partid şi de stat, în activitatea tuturor ramurilor economiei şi culturii. Generalizarea acestui principiu de muncă în activitatea şcolilor va asigura îmbunătăţirea continuă a muncii de instrucţie şi educaţie, va duce la canalizarea tuturor energiilor de care dispun colectivele şcolilor în vederea ridicării eficienţei învăţămîntului.

Aplicarea însufleţitorului program de măsuri stabilit de Conferinţa Naţională a partidului trebuie să ducă la obţinerea unor rezultate superioare în activitatea tuturor şcolilor, a întregului nostru învăţămînt.

Metodica

Tehnicile moderne asaltează școala

A 33-a sesiune a Consiliului B. I. E.

Între 13—15 decembrie a.c. se desfășoară la Geneva cea de a 33-a sesiune extraordinară a Consiliului Biroului internațional de educație. La lucrări participă și o delegație a Ministerului Învățămîntului din Republica Socialistă România, alcătuită din prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului și prof. univ. Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei.

Sesiunea a pus în discuție statutul Biroului internațional de educație și proiectul de buget pe anul 1968.

PE SCURT

Recent, doi cercetători sovietici au întreprins o cercetare asupra bugetului de timp al elevilor. Cercetarea, în care au fost cuprinși 500 de elevi ai unor școli medii, a arătat că ziua de muncă a acestora este în medie de 8,30—9 ore, reprezentînd deci un efort care depășește posibilitățile multora din ei. Se evidențiază deci necesitatea unei eficacități mai mari a orelor de curs, în scopul de a se reduce timpul necesar pregătirii temelor acasă.

■

O analiză recentă a programelor de matematică utilizate în școlile scoțiene a relevat că este stringent necesară introducerea unor elemente de matematică modernă. Se propune astfel ca la aritmetică să se lărgească studiul numerelor în alte sisteme decît cel zecimal, să se acorde o importanță sporită noțiunilor de statistică, utilizării graficelor și a instrumentelor de calcul. În domeniul geometriei, principalele modificări propuse se referă la depășirea limitelor concepției euclidiene.

PEDAGOGIA — ÎN CĂUTAREA UNOR METODE CORESPUNZĂTOARE

În întreaga lume se desfășoară un intens proces de dotare a școlilor cu diferite mijloace tehnice moderne, care implică, evident, importante investiții. Este firesc deci ca în cadrul discuțiilor despre eficiența învățămîntului să se abordeze problema economicității acestuia, căutîndu-se să se stabilească un raport precis, pe baze științifice, între cuantumul investiției în mijloace tehnice moderne și creșterea „productivității" pe planul procesului de învățămînt. Numeroase studii apărute în publicațiile de specialitate din diferite țări, ca și revistele specializate editate de UNESCO, se ocupă de condițiile menite să determine utilizarea cu maximum de randament a mijloacelor tehnice audio-vizuale.

Într-o analiză documentată privind contribuția mijloacelor tehnice moderne la realizarea unui învățămînt individualizat, pedagogul Torsten Húsen [1], directorul Institutului de cercetări pedagogice de pe lîngă Universitatea din Stockholm, subliniază că, în ansamblu, nivelul realizărilor ar fi mult mai ridicat dacă aceste mijloace nu ar fi pur și simplu „adăugate" celor vechi, ca un element „suplimentar". În realitate — arată pedagogul suedez — pentru ca mijloacele audio-vizuale să dea un randament maxim este necesar să se îmbunătățească însuși „procesul tehnologic" al predării.

Un punct de vedere asemănător este exprimat de pedagogul englez Norman Mackenzie [2]. Acesta consideră că noile utilaje, agenți ai unei adevărate revoluționări a metodelor tradiționale, vor duce la înnoirea formei și conținutului predării, la modificarea actualelor proporții dintre numărul de profesori și numărul de elevi, care vor putea varia după necesități. N. Mackenzie consideră, în același timp, că noile utilaje audio-vizuale vor determina un deosebit avînt al instrucției efectuate în afara formelor organizate de învățămînt.

Numeroase experimente realizate în prezent au în vedere folosirea combinată a mijloacelor audio-vizuale și a instruirii programate. Într-un studiu recent apărut, cercetătorii englezi Michael J. Apter și Brian Fellows relatează un asemenea experiment [3]. Elevilor li se prezintă un material sonor, programat, după sistemul liniar, pe o bandă obișnuită de magnetofon ; concomitent ei urmăresc materialul vizual pe un manual întocmit după același principiu. Problema întreruperii benzii pe timpul (de durată variabilă) necesar pentru ca elevii să dea răspunsurile ce asigură conexiunea inversă a fost rezolvată printr-un dispozitiv care oprește automat derularea benzii la anumite puncte predeterminate, pornirea magnetofonului urmînd să fie redeclanșată de elevi după completarea răspunsului. În al doilea experiment întreprins de autori, manualul a fost înlocuit printr-o mașină de învățat cu funcționare mecanică. Antrenarea activității mai multor analizatori, stabilirea conexiunii inverse respectînd specificul fiecărei individualități au permis parcurgerea de către elevi a materiei programate pentru o anumită disciplină într-o perioadă de timp mai scurtă în medie cu 4 săptămîni (studiul era programat pentru 3 ore săptămînal) decît în condițiile în care se utiliza doar manualul programat : durata medie a fost redusă cu 7 săptămîni față de studiul neprogramat a aceleiași materii.

Utilizarea optimală a metodelor noi de predare presupune și o atitudine pozitivă a elevilor față de ele. Referindu-se la modul cum privesc elevii aceste metode, cercetătorul Jean Hassendorfer [4] consemnează rezultatele unei anchete întreprinse de Institutul pedagogic național din Franța. Adresîndu-se unor elevi de 15—16 ani, anchetatorii le-au cerut să arate cum privesc studiul prin mijlocirea televiziunii, a filmului, a discurilor, a benzilor de magnetofon etc., ce părere au de folosirea unor asemenea metode ca organizarea de lucrări practice, de dezbateri în clasă, munca în grupuri mici etc. Răspunsurile date indică interesul deosebit pe care îl suscită utilizarea mijloacelor audio-vizuale și a lucrărilor practice, pe care le preferă peste 90 la sută dintre elevi. Astfel, în legătură cu mijloacele audio-vizuale, elevii au declarat că ele nu numai că sînt atractive, dar le permit și o mai bună cunoaștere a realității, cunoștințele astfel prezentate fiind înțelese, însușite și fixate mai bine. 80 la sută dintre elevi apreciază pozitiv dezbaterile organizate în clasă, munca desfășurată în grupuri mici și, mai ales, activitățile individuale ce presupun spirit de observație. Interesul față de aceste activități se datorește atît faptului că ele produc elevilor satisfacția de a descoperi ei înșiși unele fenomene, cît și faptului că favorizează dialogul și cooperarea, oferind posibilități de exprimare și de cunoaștere a unor puncte de vedere diferite. 47,4 la sută dintre elevi s-au declarat împotriva lecțiilor la care trebuie luate notițe amănunțite. Și mai categoric a fost procentul celor care s-au declarat împotriva cursurilor dictate.

Atrăgînd atenția asupra faptului că didactica se află în prezent la o răscruce de drumuri, trebuind să se adapteze noilor mijloace pe care i le pune la îndemînă știința și tehnica, studiile elaborate în ultima perioadă de către cercetătorii în domeniul pedagogiei schițează multiple căi care pot fi urmate pentru a optimiza procesul de învățămînt, pentru a determina un raport judicios între transmiterea și însușirea cunoștințelor. Analizele efectuate scot totodată în evidență cauzele unor eventuale insuccese, determinînd și condițiile eliminării acestora.

S. LĂZĂRESCU

---

[1] Húsen, Torsten : Some thoughts concerning educational technology. (Cîteva observații cu privire la „tehnologia" învățămîntului). În : International Review of Education, Hamburg — UNESCO 1967, nr. 1, p. 6—13

[2] Mackenzie, Norman : Education and the new technology (Învățămîntul și tehnica nouă). În : Technical Educational and Industrial Training, London, 1962, nr. 12., p. 540—544.

[3] Apter, Michael J. — Fellows, Brian : Audio-visual programmed instruction (Instruirea programată audio-vizuală). În : Visual Education, London, 1967, March, P. 37, 39.

[4] Hassendorfer, Jean : Les jeunes et les méthodes d'enseignement (Tinerii și metodele de predare) În : L'Education nationale, Paris, 1967, nr. 828, p. 7—10.

Expoziția cenaclului „Ion Andreescu"

Profesorii membri ai cenaclului „Ion Andreescu" de pe lîngă Clubul sindicatelor din învățămînt întîmpină cea de-a XX-a aniversare a Republicii printr-o bogată expoziție de artă plastică.

Față de trecutele expoziții ale cenaclului, manifestarea prezentă apare îmbogățită prin noi mijloace de expresie artistică-plastică. Picturilor în ulei și acuarelă li se adaugă acum lucrări în metal bătut și ceramică. Profesorul Paul Constantinescu, *de pildă, expune alături de patru peisaje, realizate cu un deosebit echilibru al desenului și culorii, opt lucrări de metaloplastie (metal bătut), în tema ornamentală a cărora îngemănează elemente desprinse din basme cu motive inspirate din folclorul nostru plastic. Se remarcă printre exponatele acestui profesor o xilogravură („Natură moartă cu pești") care se impune prin rezolvarea compozițională și prin cromatică.*

Profesoara Elena Istrate *expune obiecte de ceramică (farfurii, cănі, ulcior etc.) în care valorifică creator motive ale ceramicii noastre populare.*

În expoziție predomină peisajele ce oglindesc aspecte ale pitorescului patriei noastre. Aspectele caracteristice ale peisajului urban din Ardeal formează tema unor picturi în ulei și acuarelă semnate de profesorii Ion Cîrdei, Ion Dădîrlad, Alexandru Drăgoi, Mihai Drăgoi, Emma Gherghel, Emil Niculescu Nic *și* Alexandrina Zberea. *Aspecte din Moldova înfățișează profesorii* Jean Nițescu *(Voroneț) și* Dumitru Martinas *(Piatra Neamț). Profesorul* Goronet Ionescu *prezintă imagini din Cîmpulung-Muscel, iar* Paul Chichisan *secvențe dunărene. Împrejurimile Bucureștiului au atras privirile profesorilor* Emma Gherghel, Dumitru Hlihor, Sevastița Stan, Mihail Stelu. Nina Stuparu *este prezentă din nou la expoziția cenaclului cu lucrări de remarcabilă sensibilitate artistică, dintre care peisajul „Spre Pipera" se impune în mod deosebit.* Eugenia Brateș *prezintă, în notații pline de vervă grafică, patru peisaje din Bulgaria. Mai expun peisaje* Aurelia Cononov Ionescu, Lili Hrușca.

Jean Nițescu *se dovedește și de astă dată un priceput portretist. Pe tărîmul portreticii se mai afirmă* Constanța Manolescu, Sanda Moga, Lili Popescu-Hrușca, Sevastița Stan și Spiru Vergulescu.

Menționăm pentru tematică și două scene din viața școlii : „Copii în parc" *de* Larisa Ceachir *și* „Clasa I A" *de* Paul Chichisan.

Expoziția cuprinde de asemenea numeroase picturi cu flori realizate de profesorii Larisa Ceachir, Alexandru Drăgoi, Mihai Drăgoi, Elena Frînculescu, Maria Frînculescu, Jenița Ghiga, Dumitru Hlihor, Constanța Manolescu, Dumitru Martinaș, Octavia Minculescu, Sanda Moga, Vera Veselovschi Nițescu, Eliza Stănescu, Mihail Stelu, Florica Steriade *și* Mia Steurer Moțatu.

Conf. univ. dr. ALEXANDRU TOHĂNEANU

Prof. Jean Nițescu — PORTRET

Ce va publica „GAZETA MATEMATICĂ" în anul 1968

SERIA A

Planul tematic pe 1968 al seriei A prevede, pe lîngă articolele uzuale, articole consacrate predării materiilor care se introduc prima oară în liceu. Printre altele, vor fi publicate începînd din primele numere:

— o serie de cinci articole despre teoria probabilităților și statistică matematică
— o serie de patru articole despre structurile algebrice
— două articole despre predarea ecuațiilor diferențiale în liceu
— două articole despre predarea mecanicii în liceu

În legătură cu predarea acestor discipline se vor publica și unele traduceri, folosindu-se în acest sens și experiența altor țări. De asemenea, se vor publica probleme rezolvate.

SERIA B

În planul tematic pe 1968 al seriei B sînt prevăzute o serie de articole importante pentru elevi, dintre care citățm :

— Folosirea noțiunii de derivată pentru aflarea unor limite
— Simbolurile sumă și produs
— Spațiul geometric curb
— Legi de compoziție
— Grupuri, inele și corpuri
— Transformări punctuale
— Grafuri — introducere în teoria grafurilor
— Corpuri pătratice
— Ce este o algebră
— Produs scalar, ecuații vectoriale
— Produs vectorial, arii
— Ecuații și inecuații trigonometrice.
— Ce este izomorfismul ?
— Aspectul grupal al transformărilor geometrice
— Funcția parte întreagă și aplicațiile ei.
— Dimensiunea unui spațiu liniar
— Inducția matematică
— Problemele celei de a IX-a O.I.M. și rezolvarea lor etc.

ÎN EDITURA TINERETULUI

a apărut:

Matematica modernă, de Papy, profesor la Universitatea din Bruxelles.

Volumul, publicat în condiții tehnice excelente, prezintă cel mai mare interes pentru tinerii de vîrstă școră. **Matematica modernă** de Papy introduce pe elevi, printr-o metodă accesibilă și deosebit de atrăgătoare, în universul matematicii. **Matematica modernă** de Papy parcurge, cu ajutorul limbajului actual, aproape întregul program de matematică al învățămîntului mediu.

Matematica modernă de Papy, recomandată de UNESCO, a fost publicată în numeroase țări, bucurîndu-se de un succes deplin.

Matematica modernă reprezintă pentru fiecare profesor un instrument de lucru indispensabil.

Manualul lui Papy facilitează însușirea noțiunilor de matematică modernă de către oricare elev.

Prețul unui volum în 4 culori offset, cartonat și celofanat este de 47 lei.

SESIUNE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Institutul de științe pedagogice organizează cea de a șasea sesiune științifică în zilele de 21, 22 și 23 decembrie 1967. Deschiderea sesiunii va avea loc joi, 21 decembrie 1967, orele 9, în sala de festivități a Liceului „Nicolae Bălcescu" din București, str. Nuferilor nr. 23. Lucrările sesiunii se vor desfășura în același local, comunicările științifice fiind grupate în următoarele secții :

— Secția „BAZELE TEORETICE ȘI METODOLOGICE ALE PEDAGOGIEI"
— Secția „DIDACTICA — PLANURI, PROGRAME, MANUALE"
— Secția „DISCIPLINELE REALIST-ȘTIINȚIFICE"
— Secția „PROBLEME ALE DIDACTICII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ELEMENTAR ȘI PREȘCOLAR"
— Secția „PROBLEME DE DIDACTICĂ GENERALĂ" ȘI „MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÎNT"
— Secția „EDUCAȚIE"
— Secția „EDUCAȚIA ADULȚILOR" ȘI „PROBLEME DE SOCIOLOGIA EDUCAȚIEI"
— Secția „TEORIA ȘI PRACTICA ACTIVITĂȚILOR PIONIEREȘTI ȘI EXTRAȘCOLARE"
— Secția „DIN ISTORIA DEZVOLTĂRII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN ROMÂNIA"
— Secția „ISTORIA PEDAGOGIEI"
— Secția „ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ"
— Secția „ÎNVĂȚĂMÎNT PROFESIONAL ȘI TEHNIC"
— Secția „PEDAGOGIE MEDICALĂ ȘI LOGOPEDIE"
— Secția „PEDAGOGIA DEFICIENȚILOR SENZORIALI ȘI MINTALI"

La sesiune vor participa cercetători științifici, cadre din învățămîntul superior, cadre didactice din învățămîntul de cultură generală, din învățămîntul profesional și tehnic din București și din țară.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI CONSTANȚA

anunță scoaterea la concurs a unor posturi vacante de preparatori.

FACULTATEA DE FILOLOGIE
Catedra de limba română și limbi străine (5)
— Preparator II poziția 12 din statul de funcțiuni
Catedra de literatură română (6)
— Preparator II poziția 8 din statul de funcțiuni
FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE
Catedra de fizică (3)
— Preparator II poziția 13 din statul de funcțiuni
Catedra de chimie (4)
— Preparator II poziția 11 din statul de funcțiuni

Cererile de înscriere la concurs se depun la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Constanța, b-dul Lenin nr. 124, telefon 1.45.76, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, însoțite de următoarele acte :
— copie legalizată de pe actele de studii
— lucrările științifice ale candidatului
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.
— memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ;
— certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează ;
— autobiografie

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc în cursul lunii ianuarie 1968

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul institutului, Constanța, telefon 1.45 76.

CENTENAR

Liceul nr. 1 „George Bacovia" (fost Liceul de băieți) din orașul Bacău serbează la 17 decembrie 1967 un secol de la înființare.

Foștii elevi și profesori sînt invitați la festivitate

MAGAZINUL „MUZICA"

București Calea Victoriei 41, Telefon 15 60 88

Vinde expediind contra ramburs și prin virament (nr. cont și articol bugetar) în toate regiunile țării pentru întreprinderi, instituții de stat, școli, case de cultură, cămine culturale și G A S, următoarele :

— **Note și tipărituri muzicale**, metode de ghitară, acordeon, vioară și pian.

— **Diapozitive color**, filmascop și diascop electric.

— **Mașini scris marca „Consul"** cu car mare și portative.

— **Accesorii și lămpi** pentru picupuri, magnetofoane, radio și televizor.

— **Instrumente muzicale**, viori, ghitare electrice, clavitoane, clavofoane, claviete, armonete, instrumente pentru fanfară, acordeoane, baterii jazz, radio, televizor.

— **Discuri** — muzică populară, ușoară și simfonică

Magazinul „Muzica" expediază la cerere, gratuit cîte un catalog de discuri și catalogul general de note muzicale.

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu

Strada Abatorului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă :

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Rîloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac zgomot la manipularea perdelei.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 452

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX-Nr. 926 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 22 dec. 1967 | 4 pag. 25 bani

„Învățătorilor și profesorilor, tuturor slujitorilor școlii partidul le-a încredințat sarcina de onoare de a instrui și educa generațiile viitorului, pe continuatorii vastei opere destinate prosperității și înfloririi patriei".

(Din Hotărîrea adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie a.c. „cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului").

Clopoțelul școlii se mută în refrenul plugușorului

Pe nesimțite clopoțelul școlii se mută în refrenul plugușoarelor. Îl aburesc glasuri de colindători, iar stelele nopților geroase îl invidiază pentru norocul de a da clinchet aproape de sufletul oamenilor.

O vreme, parcă însuși clopoțelul școlii doarme printre mere și nuci, printre portocale și globuri frumos colorate. O vreme, școala rămîne ca o cetate de vis în care ninge.

Dar liniștea ei, la anume ceasuri, se însuflețește iar de larma copiilor care pregătesc serbări, se joacă în zăpadă, se iau la întrecere cu săniuțele sau cu patinele.

Este, această vacanță, vremea jocurilor, a sportului. Dar este și vremea lecturilor, vremea frecventării spectacolelor, vremea plimbărilor. Și mai ales, este vremea excursiilor, a drumețiilor. O vizită la marile uzine ale Hunedoarei, la Casa muzeu Octavian Goga, la monumentul istoric numit peste mări și țări minunea Voronețului, înseamnă o minunată îndeletnicire de vacanță. În excursii și drumeții munții par mai falnici, văile par mai desfășurate, brazii din culme se umplu de sclipirile închipuite ca mii de globuri solare, iar apele sînt parcă paloșe tăioase, culcate de sute de mii de ani pe același pămînt. Privind aceste neasemuite frumuseți, ochii copiilor văd aievea și legendare figuri de eroi din balade, și domnitori viteji, și rosturi milenare pe aceste meleaguri românești, dar și efervescența creatoare a zilelor noastre, tot ce înfăptuim acum și visăm pentru viitor.

Totul este să alegem dintre atîtea înfăptuiri, și să le arătăm copiilor în zilele cînd clopoțelul școlii parcă doarme printre mere și nuci și globuri strălucitoare.

VICTORIA ANA TĂUȘAN

EDUCAȚIA TINERETULUI ÎNTR-O LUME CU ÎNALTE CERINȚE

Recenta Hotărîre a Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la îmbunătățirea educației tineretului este pentru specialiștii în pedagogie, ca și pentru toate cadrele didactice, un prilej de a medita cu profunzime la problematica și, îndeosebi, la căile concrete ce trebuie urmate în vasta acțiune de pregătire a tinerei generații pentru integrarea eficientă în viața unei societăți extrem de dinamice, cu perspective atît de frumoase, dar și cu exigențe atît de mari.

În epoca și în societatea noastră a devenit o convingere adevărul că acțiunea educațională bine organizată și bine înfăptuită este cea mai rentabilă investiție, constituind o garanție a progresului social. Ca educatori avem datoria să gîndim la toate implicațiile adevărului, exprimat lapidar în Hotărîre, că de creșterea, pregătirea și munca tineretului depinde însuși viitorul națiunii. Acest fapt impune, așa cum subliniază Hotărîrea, „sporirea preocupărilor tuturor celor chemați să contribuie la formarea tinerei generații, astfel ca aceasta, ducînd mai departe ceea ce se înfăptuiește azi, să adauge noi și durabile realizări edificiului socialist, să contribuie la înfăptuirea comunismului în patria noastră".

În mod practic, educația tineretului este educație pentru viitor, iar viitorul nu trebuie așteptat, ci anticipat, prefigurat și construit. Fiecare adolescent și tînăr trebuie ajutat să-și proiecteze cutezător personalitatea, pe baza unei juste evaluări a propriilor posibilități; fiecare trebuie să dobîndească formația necesară muncii și creației într-o lume mobilă, receptivă față de nou și orientată spre viitor. Iată deci o nouă sarcină care apare cu o insistență deosebită în fața cadrelor didactice: accentuarea caracterului prospectiv al educației.

Pentru a fi temeinică și realistă, pentru a furniza tînărului criterii juste de autoevaluare și de orientare, educația pentru viitor trebuie să caute sprijin în trecut; de aici, nevoia de a înnoda mereu firul tradițiilor, pentru a-i face conștienți pe tineri de valorile pe care le-au moștenit și de nesfîrșitul efort uman care le-a produs și le-a apărat, pentru a-i ajuta să descopere continuitatea năzuinței poporului spre dreptate și adevăr, să înțeleagă semnificația și valoarea bunurilor spirituale și materiale provenite din timpuri mai îndepărtate sau mai apropiate. Cultivarea receptivității și a dragostei față de tradițiile și valorile patriei se înfățișează astfel ca o componentă integrantă, deopotrivă în educația pentru viitor și în educația patriotică.

Deosebit de pregnantă este, în Hotărîrea C.C. al P.C.R., ideea că educația tineretului trebuie să fie multilaterală și armonioasă, deci bogată în sensuri și componente și, în același timp, unificată de un ideal umanist înalt, cu putere de polarizare a energiilor și aspirațiilor. Prin structura și direcțiile ei mari educația este și se impune să fie unitară, asigurînd orientarea și integrarea socială a tineretului în perspectiva idealului socialist și a exigențelor societății moderne. Prin multitudinea aptitudinilor și intereselor culturale ale tinerilor, ca și prin culoarea specifică introdusă în procesul educațional de aspirațiile lor individuale, educația se diversifică. Cu alte cuvinte, în școală tinerii se formează și, în același timp, se exprimă pe ei înșiși, își însușesc cultura generală cu bogăția ei de sensuri și, totodată, își manifestă preferințele și interesele, se maturizează pentru a se integra în viața socială ca individualități formate.

Acest proces de lungă durată și deosebit de complex presupune o călăuzire competentă și o coordonare perfectă. Pe de o parte, pregătirea se cere dozată și diferențiată de la o vîrstă la alta, de la un an la altul; pe de altă parte, este necesar să se asigure armonia formației multilaterale a tineretului. Or, coordonarea procesului de educare multilaterală a tineretului nu poate fi determinată numai prin acte normative, ci trebuie să fie înfăptuită, mereu și în mod diferențiat, în fiecare școală. Este de aceea profund semnificativă prevederea Hotărîrii C.C. al P.C.R. care stabilește că rolul hotărîtor în pregătirea și educarea tineretului revine școlii, cadrelor didactice. „Învățătorilor și profesorilor, tuturor slujitorilor școlii — subliniază Hotărîrea — partidul le-a încredințat sarcina de onoare de a instrui și educa generațiile viitorului, pe continuatorii vastei opere destinate prosperității și înfloririi patriei".

Școala, ca instituție educativă specializată, care organizează, desfășoară și dirijează procesul instructiv-educativ, care dispune de corpul de pedagogi, de experiență educativă și de un sistem de mijloace și forme de activitate didactică și extradidactică, este în primul rînd chemată să asigure perspectiva, varietatea și eficacitatea educației tineretului. Acest vast proces reprezintă o operă de colaborare și de interferență, angajînd diferite instituții culturale și situînd pe cei educați atît în postura de elevi participanți la procesul de învățămînt, cît și în aceea de individualități îndemnate să se exprime și să se afirme prin activități libere (cercuri, concursuri, cenacluri, întreceri sportive etc.), care au loc atît în perioada cursurilor, cît și în timpul vacanțelor. Tocmai de aceea, el are nevoie de un coordonator competent, care nu poate fi altul decît școala.

Una dintre prevederile Hotărîrii care deschide o nouă perspectivă, creînd totodată noi obligații cercetătorilor, este înființarea unui centru de cercetări pentru problemele tineretului, format din cadre de specialitate, sociologi, pedagogi și psihologi cu îndelungată activitate științifică și educativă, care să inițieze anchete și studii referitoare la munca și viața tineretului, să recomande forme și metode de muncă noi, să generalizeze experiența pozitivă.

Mai întîi, tineretul trebuie cît mai temeinic și mai exact cunoscut și studiat. Ce crede și ce așteaptă tineretul de la profesiune, de la familie, de la societate? Cum concepe el iubirea și prietenia, cum citește literatura beletristică, cum recepționează mesajul artistic, cum și de ce caută întîlnirea cu muzica sau cu frumusețile naturii? Toate acestea reprezintă teme care cad în aria cercetării științifice. Nu adulții trebuie să răspundă în locul tinerilor, atribuindu-le cerințe și stabilind forme de activitate, ci tinerii înșiși trebuie studiați și cunoscuți și, pe această bază, educați. Orice procedare superficială, care nu pleacă de la realitate, de la ceea ce este în realitate tineretul, are o slabă putere de înrîurire, lunecă pe alături de viața interioară a celor educați, putînd produce un dezacord între educați și educatori.

În al doilea rînd, cercetarea științifică va putea produce sistemul de lucrări cu caracter teoretic-aplicativ necesar tuturor celor angajați în frumoasa, dar dificila operă pe care o constituie educarea tineretului. Sînt necesare o „Psiho-pedagogie a adolescenței" și o „Psiho-pedagogie a tinereții", concepute din punctul de vedere al trebuințelor educatorului. Sînt de asemenea de mult așteptate lucrările de metodică a educației tineretului, ca și biografiile formative, antologiile de texte pe teme etice și estetice. Nu trebuie să întîrzie elaborarea sistemului de lucrări cerut de orientarea școlară și profesională a elevilor, unele adresate educatorilor, altele, deopotrivă educătorilor și elevilor (monografii de prezentare a profesiunilor, albume, filme, culegeri de texte etc.).

Partidul a încredințat școlii rolul hotărîtor în educarea tineretului pentru viitor, pentru ziua de mîine a țării. Muncind împreună cu familia, cu Uniunea Tineretului Comunist, să facem totul pentru a ne îndeplini la cel mai înalt nivel creator această datorie de mare răspundere față de partid, față de întreaga noastră societate.

GEORGE VAIDEANU
directorul Institutului de științe pedagogice

Sesiunea Institutului de științe pedagogice

Joi, 21 decembrie a.c., în sala de festivități a Liceului „Nicolae Bălcescu" din București s-au deschis lucrările celei de a VI-a sesiuni științifice a Institutului de științe pedagogice. La ședința de deschidere au participat acad. prof. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, prof. Ion Păduraru, din partea secției Învățămînt a C.C. al P.C.R., Onița Gligor, vicepreședinte a Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, prof. univ. dr. docent Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei, consilier în Ministerul Învățămîntului, șefi ai catedrelor de pedagogie de la universități și institutele pedagogice, cercetători în domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei, cadre didactice din învățămîntul universitar și de cultură generală etc.

Lucrările sesiunii au fost deschise de conf. univ. George Văideanu, director al Institutului de științe pedagogice. În continuare a luat cuvîntul conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului care, după ce a făcut o scurtă trecere în revistă a realizărilor dobîndite pînă în prezent în domeniul cercetării pedagogice, a subliniat necesitatea ca în viitor acestea să fie orientate într-o mai largă măsură spre elaborarea unor lucrări fundamentale, de mare amploare, care să abordeze problemele cele mai importante ale dezvoltării culturii pedagogice din țara noastră.

Prof. univ. dr. docent Dimitrie Todoran, președintele Consiliului științific al Institutului de științe pedagogice, a prezentat o dare de seamă în care, după un scurt istoric privind evoluția gîndirii pedagogice din țara noastră, a apreciat valoarea rezultatelor obținute pînă în prezent în domeniul muncii de cercetare desfășurată de Institutul de științe pedagogice și s-a referit la sarcinile de viitor ale acestuia, subliniind necesitatea de a se elabora un plan de cercetare orientat spre teme majore care, îmbinînd organic cercetarea fundamentală cu cea aplicativă, să asigure ridicarea pedagogiei românești la nivelul cercetării mondiale.

Lucrările sesiunii se desfășoară în continuare pe secții dezbătînd comunicări referitoare la bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei, organizarea și eficiența social-economică a învățămîntului, pedagogia comparată, cibernetica și procesul de învățămînt, la planurile, programele, și manualele pentru studiul științelor umaniste, științelor realist-științifice și limbilor străine, la sociologia educației, teoria și practica activităților pionierești și extrașcolare, istoria dezvoltării învățămîntului în România, orientarea școlară și profesională etc.

1947 — 1967

ENTUZIAȘTII

În strălucitul bilanț de înnoiri și mărețe realizări pe care ziua Republicii îl înscrie în cartea istoriei, aportul învățătorilor și profesorilor este bine marcat. Pe tărîmul instrucției și educației tinerelor generații, ca și în vasta acțiune de culturalizare, prezența lor este o permanentă făclie pe altarul patriei socialiste.

În povești se vorbește de acea cheie fermecată care deschide orice lacăt cînd rostești o formulă magică. Zilele acestea am trăit momente de reală transpunere a ideii în practica pedagogică. Am întîlnit magicieni care știu să bată la poarta sufletului copilăriei cu ușurința actului firesc și chezășia deplinului succes. De-a lungul unei verticale coborîte pe harta Olteniei de sub poalele Vîlcanului și pînă la apele învolburate ale Dunării, am străbătut tărîmul unor experiențe educative de înaltă valoare.

Pe valea Jalești, comuna Arcani își răsfață frumusețea „pe fir de baladă". Aici folclorul și-a găsit sălaș în chiar inima școlii. Numeroase vestigii etnografice au fost adunate de copii într-un muzeu al lor, mărturie a cinstirii strămoșilor. Documente vechi, atestînd apartenența satului la diferiți boieri, acte de vînzări și cumpărări ce reflectă crude realități sociale, bucoavne și monezi din vremea haiducilor, fotografii din veacul trecut, cîntece și povestiri culese de la bătrîni, iată doar cîteva domenii în care profesorul Grigore Pupăză *a stimulat copiii să stringă din poduri arhaice tot ce ar fi amenințat de irosire și de carii vremii. Prins în mrejele pasiunii de colecționar, pionierul Ion Bucoi din clasa a IV-a și-a rînduit un muzeu propriu, „într-o cămară la bunicu".*

Ca o replică dată acestei preocupări gorjene, în raionul vecin, la Săcelu-Gilort, într-o veche casă s-au pus bazele unui muzeu cu mai multe secții. Profesorul Dumitru Priescu *a scotocit cu copiii satul în lung și în lat, ba a mai răscolit și pămîntul, scoțînd la iveală importante relicve arheologice. O secție a muzeului reprezintă vînătoarea în pădure și pe apă (pescuitul), alta e consacrată vetrei țărănești, în jurul căreia parcă aștepți să pice din clipă în clipă haiducii lui Iancu Jianu. Bani de toate vîrstele și felurile au rămas pe masa săracului de la acești oaspeți care nu bănuiau poate că în zilele noastre copiii vor descifra în efigia lor istoria urgisitelor vremi de odinioară.*

La Tîrgu Jiu am văzut niște case din chibrituri pe care le poate invidia orice machetator al grandioaselor noastre construcții. Cu finețea muncii unui ceasornicar, cu migala giuvaergiului și calculul precis al inginerului, din mîinile copiilor înscriși la cercul de construcții condus de tovarășul Ion Buleac, *părinte al unui elev din*

PATIȚA SILVESTRU

(Continuare în pag. a 3-a)

● Zilele acestea, în școlile din întreaga țară au loc numeroase manifestări consacrate celei de-a XX-a aniversări a proclamării Republicii. Pentru această mare sărbătoare a poporului elevii pregătesc, sub conducerea cadrelor didactice, serbări, simpozioane, seri de poezie și cîntec, concursuri sportive, întîlniri cu diferite personalități din viața social-politică și culturală a țării.

● Numeroși elevi ai liceelor și școlilor profesionale din Craiova au participat recent la o întîlnire cu primul secretar al Comitetului regional al P.C.R., Gheorghe Petrescu, care le-a vorbit despre succesele obținute de poporul nostru, de oamenii muncii din Oltenia, în cei 20 de ani de Republică, precum și despre sarcinile ce revin tineretului în lumina documentelor recentei Plenare a C.C. al P.C.R. și ale Conferinței Naționale a Partidului.

● Consiliul Organizației Pionierilor din raionul Gilort a inițiat în cinstea zilei de 30 Decembrie o ștafetă-album care este purtată de delegații de pionieri în toate școlile și unitățile de pionieri ale raionului. În album sînt consemnate cele mai frumoase și interesante acțiuni pionierești închinate aniversării Republicii, precum și numeroase producții literare, create sau culese de pionieri, în care este cîntată Republica.

● Formațiile artistice ale pionierilor din orașul Călărași pregătesc, pentru festivitățile ce vor avea loc în ziua de 30 Decembrie, cîntece și poezii despre Republică, jocuri populare, scenete etc. Formațiile sportive și-au propus să organizeze, în cinstea aniversării Republicii, numeroase întreceri sportive, precum și un frumos program de gimnastică artistică.

● „Viitorul de ieri — un pasionant prezent" s-a intitulat simpozionul organizat de curînd în sala de festivități a Sfatului popular al orașului Oradea. La simpozion au participat numeroși profesori și învățători din școlile orădene.

CENTENARE

La Liceul „George Bacovia" din Bacău

O evocare cu multiple sensuri educative

Într-o atmosferă plină de căldură a avut loc, la sfîrșitul săptămînii trecute, festivitatea sărbătoririi centenarului Liceului „George Bacovia" din Bacău. Organizatorii festivităților, gazdele, ca și marele număr de oaspeți, au dat sărbătoririi caracterul unei evocări cu multiple sensuri educative.

Cu emoție au ascultat toți cei prezenți cuvîntul profesorului emerit Petre Popescu, directorul liceului, care a înfățișat principalele momente din istoria școlii, ilustrînd extinderea pe care a luat-o ea în ultimii 30 de ani, contribuția pe care o aduce astăzi la munca amplă în care se află angajat poporul nostru.

Primii dascăli ai școlii, Ștefan Costandache, Nicolae Corivan și Ion Chiru, au dat școlii, încă din primii ei ani de existență, prestigiul unui adevărat focar de cultură. În 1889 a lucrat aici, predînd limba franceză, poetul Gr. H. Grandea, despre care G. Călinescu avea să spună mai tîrziu că a contribuit cu mijloace epice la demascarea monstruoasei coaliții. Și Garabet Ibrăileanu a ilustrat, prin activitatea sa, analele liceului. Profesor de limba și literatura română, Ibrăileanu a rămas în amintirea elevilor lui ca un om de vastă și excepțională cultură, de o modestie cuceritoare, de un mare devotament față de misiunea lui.

Foștii elevi ai școlii își aduc bine aminte și de Panait Topliceanu, profesor de o deosebită măiestrie pedagogică. Vorbind despre el în monografia închinată lui George Bacovia, Agatha Grigorescu-Bacovia scrie : „Îi rămăsese adînc întipărite în memorie minunatele interpretări ale lui Topliceanu din „Metamorfozele" lui Ovidiu, „Tristele" și „Ponticele" aceluiași autor, ce l-au făcut să citească pînă la bătrînețe tratatele sau manualele de mitologie. Admira mult muzicalitatea și perfecțiunea cu care scanda magistrul său „Eneida" lui Virgiliu, „De rerum natura" a lui Lucrețiu, „Odele" și „Epodele" lui Horațiu sau poeziile lui Catul și epigramele lui Juvenal".

În liceul băcăuan a existat o deosebit de frumoasă tradiție a predării istoriei. Referindu-se la aceasta, prof. ing. Constantin Avram, membru corespondent al Academiei, fost elev al școlii, l-a evocat cu căldură pe profesorul de istorie D. D. Patrascanu : „Parcă-l văd, figură blîndă și visătoare, vorbindu-ne cu elan despre epoci cu fapte măreți și oameni aleși. Stilul său, cu reluări de idei, de cuvinte, încălzit de patos și modulat cu accente în glas, imprima în mintea noastră imaginile istorice... Da, el trăia istoria. Nu pot uita atmosfera de comunicativitate, care înlesnea înțelegerea lecțiilor și lega pe profesor de elevii lui".

Un excepțional profesor de istorie a fost și I. Alecu, evocat de mulți participanți la festivitate. „Lecțiile lui — își amintește profesorul universitar Vladimir Hanga din Cluj — întotdeauna meticulos pregătite, se ridicau la un înalt nivel științific. Pe de altă parte, felul său de a înțelege rostul istoriei a avut o mare influență educativă asupra noastră, întărindu-ne exigența față de noi înșine".

Cu pioșenie au fost amintite, de asemenea, chipurile lui Alexandru Densusianu, Lascăr Veniamin, Gheorghe Gavrilescu datorită cărora s-a creat în școală o atmosferă de seriozitate și pasiune pentru învățătură, pe deplin compatibilă cu exuberanța și veselia tinereții.

Sub influența acestor neuitați profesori, ca și a altora, ca Al. Klug, profesor de elină și germană, P. Radu, care a predat literatură română, H. Ionescu, profesor de limba latină, naturalistul Gh. Botezatu, geograful I. Stoian, Emil Tudor, profesor de filozofie, fizicianul Leonida Dumitrescu, profesorul de matematici I. Glodaru sau George Ionescu, profesor de franceză, au crescut, generație după generație, cetățeni de nădejde ai țării.

Pentru actualii profesori, ca și pentru elevii școlii, a avut un înțeles profund căldura cu care au fost evocate figurile proeminente de dascăli care au slujit liceul în decursul existenței sale și ale căror strădanii se identifică și se împlinesc în marele edificiu al înfloririi patriei.

La festivitatea sărbătoririi centenarului Liceului „George Bacovia" au adus calde urări de salut tov. Ioan Ichim, prim secretar al comitetului regional P.C.R., Al. Bojin, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, Floarea Ispas, secretar al C. C. al U.T.C.

La adunarea festivă participanții au adoptat textul unei telegrame adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se exprimă angajamentul de a munci neobosit pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Conferința Națională a Partidului, în numele fericirii și progresului patriei noastre socialiste.

În încheierea festivității a avut loc un program artistic, prezentat de elevii liceului, după care a urmat dezvelirea unei plăci comemorative și a unui bust al lui George Bacovia. A avut loc, cu același prilej, deschiderea unei expoziții care prezintă principalele aspecte legate de munca profesorilor și a elevilor liceului în decursul existenței sale.

C. RĂDOI

La Școala generală nr. 80 din Capitală

Continuatorii unor înalte tradiții

O altă festivitate, de data aceasta în București, a marcat trecerea într-al doilea veac de existență a Școlii generale nr. 80 din raionul Tudor Vladimirescu.

Cu o sută de ani în urmă, în preajma mînăstirii Radu Vodă își începea cursurile, într-o singură încăpere, „Școala sucursală nr. 3 din culoarea albastră". Sub îndrumarea primului ei învățător, P. Fundescu, 78 de elevi au început să învețe carte. Școala și-a schimbat apoi în cîteva rînduri lăcașul, din 1910 stabilindu-se la întretăierea Căii Dudeștilor cu șoseaua Mihai Bravu, într-o clădire care cu timpul avea să crească, să se dezvolte, devenind azi un impunător edificiu cu 12 săli de clasă, laborator, sală de festivități, bibliotecă, ateliere, cabinet medical și cabinet stomatologic.

Aici s-au strîns duminică, la sărbătoarea centenarului, dascăli și elevi din toate generațiile. Și, așa cum se cuvine la o asemenea sărbătoare, gîndurile s-au îndreptat către eminenții dascăli care au slujit școala, către cei pe care i-a pregătit ea. Subliniind aceasta în cuvîntul său, prof. Olimpia Covrig, directoarea școlii a amintit numele unor foști elevi cu care școala se mîndrește, ca acad. Nicolae Cernescu, acad. Miron Nicolescu, președintele Academiei, artistul poporului Sică Alexandrescu, prof. univ. Al. Nicolescu, conf. univ. Radu Eugen și alții, precum și a unor foști institutori, profesori și directori ai școlii ca Nicolae Bîrliba, Maria Bălilescu, Aurelia Lega, Gh. Stănescu și alții. Pline de căldură au răsunat emoționantele cuvinte ale septuagenarului Ștefan Iacobescu, fost elev al școlii și apoi institutor, ale Virginiei Lupescu fostă profesoară și directoare timp de 16 ani, ca și ale elevei Mariana Stroe.

Au luat cuvîntul la festivitate prof. univ. Mihai Roșianu, președintele Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură și prof. Maria Popescu, director în Ministerul Învățămîntului.

Telegrama adresată C. C. al P. C. R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, a subliniat angajamentul întregului colectiv al școlii centenare de a munci cu perseverență, dragoste și pasiune pentru a instrui și educa noile generații în spiritul înaltelor tradiții morale, al dragostei și devotamentului nețărmurit față de patrie și partid.

AL. VLADIMIR

În laboratorul de fizică al Liceului „Ion Slavici" din Panciu

ÎN DEZBATEREA CONFERINȚELOR SINDICALE

Perfecționarea profesională și profilul moral propriu educatorului

Participarea mai eficientă la îmbunătățirea continutului activității de pregătire și perfecționare a cadrelor didactice, cultivarea spiritului de răspundere și creșterea gradului de participare conștientă la acțiunile menite să sporească potențialul și eficiența muncii didactice, educative și de cercetare științifică constituie două dintre trăsăturile definitorii ale activității sindicatului de învățămînt din orașul Timișoara, marcate clar în dezbaterile conferinței desfășurate recent în cadrul acestui sindicat. Alături de ele s-a relevat, atît în darea de seamă — prezentată de învățătoarea emerită **Maria Petrașcu**, președinta comitetului — cît și în discuțiile purtate la conferință faptul că s-a acordat o atenție sporită dezvoltării trăsăturilor morale și civice care definesc personalitatea educatorului și îmbunătățirii condițiilor de muncă și de viață ale membrilor sindicatului.

Numeroși participanți la conferință (printre care prof. Dumitru Dijmărescu, directorul Liceului nr. 4 prof. Stefa Tomșa de la Liceul nr. 7, Constantin Gravescu, de la I.P.C.D.-Timișoara, Tiberiu Iancu, șeful secției de învățămînt a orașului, prof. Elvira Bîtea de la Liceul nr. 10, prof. Ion Alexandrescu de la Școala sportivă de elevi și alții) au confirmat în unanimitate aportul sporit al sindicatului la perfecționarea activității în învățămînt, la ridicarea nivelului muncii fiecărui membru al corpului didactic în parte. S-a subliniat, totodată, că reprezentanții sindicatului, sub conducerea organizațiilor de partid, au participat activ la pregătirea deschiderii anului școlar, la strădaniile colective orientate spre asigurarea unei depline și efective școlarizări, spre întărirea bazei materiale necesare bunei desfășurări a procesului de învățămînt.

Conferința a relevat contribuția comitetului sindicatului și a birourilor grupelor sindicale la încadrarea diriginților, la repartizarea echitabilă a sarcinilor obștești, la întocmirea la timp a orarelor, precum și efectele pozitive ale acestor acțiuni asupra procesului instructiv-educativ. S-a evidențiat de asemenea sprijinul prețios acordat comisiilor metodice, care au reușit în acest an să antreneze un număr însemnat de cadre didactice în efectuarea unor studii și cercetări științifice colective. Pe această linie se înscrie activitatea meritorie desfășurată de colectivul didactic al Liceului nr. 3, în cadrul căruia s-a organizat o sesiune de comunicări științifice. S-a făcut totodată propunerea ca organele sindicale din școli să se preocupe de asigurarea unor condiții bune de lucru pentru cei ce au preocupări de cercetare și să ajute la difuzarea rezultatelor și concluziilor obținute de ei în rîndul tuturor cadrelor didactice, pentru ridicarea generală a nivelului muncii acestora.

În sprijinul acțiunilor de modernizare a învățămîntului, comitetul sindicatului, în colaborare cu secția de învățămînt, a organizat un ciclu de expuneri și demonstrații privind folosirea mijloacelor moderne audiovizuale și a sprijinit organizarea filmotecii școlare pe oraș. Ca urmare a măsurilor luate, în prezent se fac simțite preocupări sporite de modernizare a predării la numeroase școli generale, precum și în unele unități din învățămîntul preșcolar. Folosirea mijloacelor și tehnicilor moderne în predare a devenit totodată obiectul cercetării unor profesori care își pregătesc lucrările pentru examenele de grad. Sprijinindu-i în această direcție, comitetul sindicatului și birourile grupelor sindicale s-au îngrijit să le asigure condiții bune de studiu, eliberîndu-i de unele sarcini extradidactice, organizînd consultații și punîndu-le la dispoziție, prin biblioteca sindicatului, materialul bibliografic necesar. Rezultat concret al acestor preocupări este faptul că în ultimii doi ani în orașul Timișoara au obținut gradul II 184 educatoare, învățători și profesori, iar gradul I un număr de 30 membri ai corpului didactic. Există astăzi în oraș școli unde peste 60 la sută din personalul didactic a obținut gradele II și I. Sporindu-și mereu preocupările legate de perfecționarea cadrelor didactice, comitetul sindicatului și-a propus să strîngă pe viitor legăturile de colaborare cu sindicatele de la I.P.C.D. și universitate pentru organizarea unor cursuri săptămînale de pregătire pe specialități.

Discuțiile din cadrul conferinței au relevat, în spirit critic, insuficienta preocupare a sindicatului pentru ridicarea conștiinței profesionale a membrilor corpului didactic. S-a cerut ca noul comitet al sindicatului să înscrie, printre principalele sale sarcini, împletirea preocupărilor orientate spre perfecționarea profesională cu desăvîrșirea trăsăturilor ce conturează profilul moral propriu educatorului, privite ca două laturi inseparabile, ce se condiționează reciproc.

Analizînd ansamblul activității desfășurate de comitet, metodele folosite și eficiența acestora, conferința a subliniat necesitatea îmbunătățirii stilului de muncă al comitetului pentru sprijinirea mai substanțială a celor peste 80 de grupe sindicale a căror muncă o coordonează. S-a recomandat, în această privință, inițierea unor schimburi de experiență între grupele sindicale și promovarea unor forme superioare de propagare a cunoștințelor științifico-pedagogice, prin intensificarea colaborării cu sindicatele din instituțiile de învățămînt superior.

Conferința a ales ca membri ai comitetului sindicatului dascăli devotați intereselor școlii, neobosiți activiști. Noul comitet, care are în frunte tot pe învățătoarea emerită Maria Petrașcu, și-a arătat hotărîrea de a aduce cu cinste la îndeplinire sarcinile ce i-au fost încredințate.

ELENA COJAN
membră în Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură

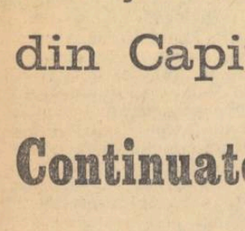

ÎNTÎLNIRE CU O LUME FERMECĂTOARE

Fără nimic din ceea ce îți poate deschide porți ferecate — stinci ce se bat cap în cap sau iarba fiarelor — am pătruns într-o lume fermecătoare. Doar trecînd de la o filă la cealaltă a revistei pe care o am în față și care, ca o vrednică călăuză, mă poartă alături de toți colaboratorii ei pe plaiurile țării, prin epoci și întîmplări care au curs peste pămîntul românesc, prin întruchipări a ceea ce îi învață profesorii și manualele școlare și, îndeosebi, prin marea și bogata lume a emoțiilor, bucuriilor și satisfacțiilor drumeției. Este vorba de revista „Hai la drumeție !", editată de cercul turistic de la Școala generală nr. 86 din București și apărută sub îndrumarea lui Nicolae Lambert, directorul adjunct al școlii, Irina Blejan, profesoară de istorie, Olga Prodan, profesoară de limba română, Maria Dediu, profesoară de geografie. În întregime scrisă de elevii din clasele V-VIII, ilustrată de ei cu desene, schițe, hărți, vignete și fotografii, revista — așa cum arată și titlul ei — izvorăște din drumeție și îndeamnă la drumeție.

Primele două numere au apărut la sfîrșitul anului școlar trecut. Cel de al treilea număr la mai puțin de o lună de la începerea anului școlar ; o lună de activitate febrilă — la mașina de scris, pe planșeta de desen și în laboratorul fotografic.

Întîiul grupaj al revistei este dedicat excursiei (numită astăzi, în Școala generală nr. 86, „traseul nr. 1") pe care 50 de „pitici voinici" au făcut-o timp de 9 zile, străbătînd 1650 de km cu autocarul, pe ruta : București — Valea Oltului — Sibiu — Alba Iulia — Cluj — Oradea (Băile Felix) — Brad — Deva — Hunedoara — Sarmisegetuza — Petroșani — Orăștie — Sibiu — Rm. Vîlcea — Novaci (peșterile Olteniei) — Horezu — Tg. Jiu — București. Cel de al doilea grupaj te atrage să-i urmezi pe drumeți în împărăția apelor, pelicanilor, pădurilor și stufului, pe o cale de aproape 600 km, străbătută în 6 zile cu trenul și vaporul, iar „traseul nr. 3" este prezentat ca o strămutare de 5 zile într-un vagon-dormitor, ca reședință pentru o invazie în soare, în nisip și în talazurile mării, prin muzeele și vestigiile litoralului, de la Mamaia pînă la Mangalia.

N-am fost cu „cercul turistic" pe cele trei trasee, n-am participat la pregătirea excursiilor, dar citind rîndurile semnate nu ca școlari (Lăzărescu Daniela), ci ca autori (Daniela Lăzărescu) și urmate de fiecare dată de mențiunea „clasa a VI-a C" sau „clasa a VII-a D" sau — nu cei mai mulți — a „VIII-a C", îi văd înainte de a porni la drum, aplecați asupra cărților, căutînd învățătură despre orașele, satele, oamenii și locurile ce urmau să le cunoască : grupul de naturaliști culegînd informații din manualele de geografie, botanică, zoologie și geologie, grupul de istorici cercetînd mărețele amintiri de voievozi și așezarea cetelor de oșteni viteji înainte de bătăliile date pentru a apăra „sărăcia și nevoile și neamul", grupul de folcloriști desenînd motivele ceramice și încrustațiile cerdacurilor, grupul de fotografii calculînd relațiile dintre expunere și diafragmă pe filele așezate cu grijă în rucsacuri.

Ca și celelalte două numere anterioare, revista nr. 3 apare cu mijloace locale sub îndrumarea unui comitet de redacție numărînd 25 de elevi, cu un colectiv de aproape 60 de elevi desenatori și cu un număr aproape dublu de colaboratori. Ea se difuzează în 14 exemplare, dactilografiate și ilustrate. Fiecare filă, fiecare fotografie și, mai ales, fiecare desen, schiță, hartă, vignetă sau titlu desenat se lucrează de 14 ori cu aceeași atenție, cu aceeași îngrijire, cu aceeași dăruire.

Am înfățișat, sumar, preocupările extrașcolare exprimate în paginile unui număr al unei publicații școlare convins că pledează îndeajuns pentru modul în care un mănunchi de profesori de la Școala generală nr.86 din București, corelînd setea de cunoaștere a elevilor cu necesitatea recreării lor în timpul liber, îi orientează spre cunoașterea valorilor pămîntului și țării românești ocupîndu-le în același timp vacanțele cu o îndeletnicire care le îmbogățește și le înnobilează spiritul.

COSTIN STEFĂNESCU

PE STRADĂ, ATENȚIE SPORITĂ !

Respectarea legilor circulației constituie o obligație ce nu poate fi ignorată în nici unul din anotimpurile anului, și în mod special în anotimpul de iarnă, cînd strada sau drumul devin mai anevoios de străbătut.

Iarna, și în special acum, în vacanță, fiecare școlar abia așteaptă joaca afară pentru care și-a pregătit săniuțele, patinele sau schiurile. Firește, nu trebuie să-i împiedicăm să se joace afară. Dimpotrivă.

Dar în orice fel s-ar juca, copilul trebuie supraveghiat cu atenție și îndrumat să se joace numai în locurile pe unde nu circulă mașini. Profesorii și educatorii au datoria să arate elevilor ce pericole constituie pentru ei „bătăliile" cu bulgări de zăpadă pe mijlocul drumului. Plăcerea de a patina, bunăoară, poate fi curmată dintr-o dată dacă, drept loc de patinaj, copilul neîndrumat sau nesupravegheat alege tocmai strada, pe care circulă autovehicule. Nu puține sînt accidentele comise din această cauză.

Nu trebuie să uităm că un pericol evident îl constituie și gheșușurile ce se formează pe trotuare sau pe lacuri, pe care copiii, le folosesc cu multă plăcere în joaca lor, ca și derdelușurile ce se intersectează sau se termină pe drumurile circulate. De asemenea, este cazul să atragem atenția copiilor că foarte rău fac cei care își agață săniuțele de tramvaie, autobuze sau troleibuze. În asemenea situații de cele mai multe ori săniuța, împreună cu pasagerul ei, ajung sub vehicul în momentul în care șoferul acționează sistemul de frînare.

Supravegherea exercitată de profesori sau educatori trebuie completată și cu aceea a familiei. Lipsa de răspundere a educatorilor și profesorilor, neglijența părinților, care au obligația să-i supravegheze în orice moment pe copii, la care se mai adaugă uneori și indiferența condamnabilă a unor cetățeni ce trec nepăsători pe lîngă copiii care se joacă pe drumul public, sînt foarte grave. Copiii plătesc un scump tribut pentru necunoașterea și nerespectarea legilor străzii, ajungînd victime ale accidentelor de circulație.

De aceea, înainte de a ura copiilor vacanță plăcută, nu trebuie să uităm că, pentru a-l feri de accidente este necesar să le facem o educație rutieră complexă.

Lt. maj. I. FONOȘ
lt. I. ȘERBĂNESCU

FINALA CAMPIONATULUI REPUBLICAN DE GIMNASTICĂ ARTISTICĂ

De curînd, în sala „Constructorul" din Capitală s-a desfășurat finala campionatului republican de gimnastică artistică — fete. Au participat echipele reprezentative ale regiunilor, ca și eleve și profesoare de la școlile sportive din București, Brașov, Brăila, Galați, Ploiești și Tg. Mureș.

Întrecerile au prilejuit o trecere în revistă a tinerelor talente. Iată unele rezultate :

Categoria copii. Echipe — 1. Școala sportivă de elevi nr. 2 București ; 2. Școala sportivă de elevi Brăila. Individual — 1. Mihaela Volintir ; 2. Elena Radu ; 3. Maria Frumosu (toate de la Școala sportivă nr. 2 București). Categoria a II-a ; Individual — 1. Iozefina Moldovan (I.C.F.) ; 2. Sanda David (Școala sportivă nr. 2 București) ; 3. Ileana Nicolae (Universitatea-București). Categoria a III-a : Individual — 1. Carmen Bucaciu ; 2. Anca Ilie; 3. Rodica Pintea (toate de la Școala sportivă nr. 2 București). Categoria I : Individual — 1. Victoria Vilcu (Universitatea-București) ; 2. Mariana Jinga (I.C.F.) ; 3. Mihaela Moldoveanu (I.C.F.). Categoria maestre : 1—2 — Prof. Ana Moțet (Școala sportivă „Viitorul") ; Prof. Livia Grama (Liceul nr. 35 București) ; 3. Prof. Iulia Zacharia (Școala sportivă nr. 2 București).

Întrecerea s-a desfășurat în bune condiții tehnico-materiale. Se cuvine să menționăm însă că popularizarea ei a lăsat de dorit. Dacă în cursul după amiezii au mai fost prezenți unii spectatori, informați din „auzite", în schimb dimineața n-au asistat decît oficialii. Credem că o competiție de asemenea anvergură ar fi trebuit să fie cunoscută mai larg.

T. I.

OPINII

SUGESTII PENTRU O EDUCAȚIE UMANISTĂ

Cunoștințe care ajută să cunoști omul și să-l iubești. A înțelege natura și istoria cu ajutorul rațiunii și al inimii totodată.

De mai multe ori în istorie omul s-a uitat pe sine, s-a rătăcit în propriul „exces de barbarie" ori propriul „exces de civilizație". Dar tot de atîtea ori omul s-a regăsit, s-a redescoperit. S-a înclinat spre sine, redevenind om, reintegrîndu-se în propria-i umanitate. Totdeauna, însă, pe o treaptă superioară, cucerită cu grele sacrificii. Asemenea momente ale regăsirii noi, istoricii, le numim, cu un cuvînt creat în Renaștere, umanism. Ele poartă în sine mari posibilități de influență educativă pe care, ca profesori, sîntem chemați să le valorificăm cît mai larg. Ne-am îngădui, deci, unele sugestii.

Avem prilejul să facem educație în spiritul umanismului în orice lecție în care se vădește dragostea de viață, lupta pentru progres, pentru umanitate. În orice lecție care tratează revoluțiile răsturnătoare de vechi orînduiri. Mă voi opri însă aici asupra lecțiilor care se referă la cultura omenirii.

În predarea temei despre Renaștere, în bună parte, educația umanistă e implicită. Socotim totuși că nu-i gratuit dacă subliniem cîteva idei. De pildă, că pe Leonardo da Vinci îl interesa și fizica și arta culorii, și mecanica și taina frumuseții sculpturale, și tehnica zborului și surîsul enigmatic al Giocondei. Adică acest mare artist se manifestă și ca un om de știință, și ca omul care studiază știința și arta, și chipul și inima umană, valoarea tuturor citind-o în marea carte a naturii. Nu detestă urîțenia, dar n-o cultivă ca un obiect în sine și pentru sine, ci numai ca să releve, și mai elocvent, valoarea frumosului. Subliniem deci pluralitatea cunoștințelor, însușirea tuturor acestor categorii ale științei care-l ajută să cunoască omul și să-l iubească.

La Michel Angelo remarcăm că e pluridotat pînă la uimire — sculptor, inginer, pictor, poet, muzicant. În arta lui, de o mare originalitate și de o profundă gîndire, titanul florentin se ridică împotriva oricărei dogme sau a oricărei tradiții transformată în dogmă și alunecată spre absurd. Arta lui, gigantică prin concepție, mișcare și aspirații, este, în același timp, un protest, o răsturnare a tuturor formelor anchilozate prin sfințenie. Și el pune rațiunea mai presus de credință, de tradiția retrogradă. Arta lui este un protest uriaș, prin idee și prin realizare, împotriva ascetismului dezumanizant din evul mediu. Statuia lui David sau frescele Capelei Sixtine sînt și azi și vor fi etern o apoteoză a omului ca om, a vieții pămîntești, care merită a fi trăită, cu durerile și bucuriile, cu logica și absurdul ei.

Tot ce au realizat nou și genial oamenii Renașterii în știință, în artă, în construcții și în gîndire, relevă superioritatea vieții active asupra vieții contemplative propovăduită de biserică. Și trebuie semnalat că acești mari creatori de știință și artă lucrează tocmai în biserică și sub egida bisericii. Aici stă și marea lor originalitate: introduc arta profană, realistă și savantă, care presupune studii, experiență, reflecție, cunoașterea proporțiilor matematice ale dimensiunilor arhitectonice, tocmai în altar, în instituția care le nega, le persecuta. Leon Batista Alberti cultiva frumusețea cu o grijă impresionantă, dramatică am putea spune. Credea că, pentru artă, criteriul perfecțiunii este necesitatea, adică impresia precisă că opera de artă nu poate fi altceva decît ceea ce este. Recomanda artiștilor să lucreze în ideea că privitorul trebuie să aibă convingerea că nu se poate nici adăuga, nici suprima, nici schimba nimic fără a distruge, a denatura armonia ansamblului.

S-a făurit astfel o artă rațională, aproape totuși de sufletul omului, o artă umană. Dar orice formă artistică, aidoma oricărei forme a vieții, se învechește, se dezactualizează, se dezumanizează prin uzură. În lecțiile despre arta barocă și stilul rococo vom remarca iarăși apariția excesului de ornamentare, a încărcăturii decorative care obosește, care împiedică relevarea frumosului și a armoniei. Vrînd să fie grandios, palatul regal din Versailles sau Ermitajul își depășesc intenția și copleșesc, strivesc omul. Deși create de om, aceste opere, ca și piramidele sau Zigguratele caldeene se ridică parcă împotriva omului. Exercită un fel de proces de strivire. Poate așa se întîmplă și în zilele noastre, cu zgîrie norii new-yorkezi. Omului nu-i place să se simtă o biată furnică și nici să-și tînguie nimicnicia în Cosmos.

Același lucru se petrece și cu romantismul, cu specificul literaturii sau plasticii lui. Apare ca un protest vehement împotriva clasicismului învechit, anchilozant, poticnit în sterilitatea formelor goale. Descoperă „boala secolului", marele sentimentalism și pesimismul. Dar romantismul se demodează repede și se depărtează de om.

Nu știm dacă se poate vorbi cu suficient efect despre un umanism al realismului în artă. Dar știm că arta populară, redescoperită la începutul secolului al XIX-lea, conține și reflectă o umanitate caldă, plină de fervoare, de fior vital, de pasiune pentru viață și creație. Toți cei care, în contemporaneitate, încep să rătăcească în ariditatea unui scientism îngust și antiuman ori să se închine unei tehnici de dragul tehnicii, toți cei care nu simt că uneori gîndirea matematică se urcă și se izolează într-un fel de castel de ghiață, toți cei care fac din știință și tehnică un scop în sine și nu un mijloc de hrănire fizică și morală a ființei umane, cu tot ce are ea nevoie pentru ca omul să nu-și piardă calitatea de om, toți aceștia se depărtează de umanism.

În lecțiile de istorie umanismul izvorăște din materialul predat și nu din teorie. Noi, ca profesori, avem rolul de a puncta, de a sublinia că nimic nu trebuie să lovească omul și să distrugă umanitatea. Că, fiind măsura tuturor lucrurilor, omul nu trebuie să fetișizeze nimic ce-i subminează existența și umanitatea, că nu trebuie să fetișizeze nici propriile lui creații.

Se întîmplă ca în unele epoci, cum au fost cele ale scolasticii sau ale simbolismului „a outrance" arta să se izoleze în trufie și absurd, să cultive grotescul, urîtul, hidosul. Dar tot de atîtea ori în istorie s-a impus cu necesitate procesul eliberării artei din izolarea solemnă și trufașă în care se claustrează uneori. Am putea spune, dacă n-ar părea paradoxal, că turnurile de fildeș sînt necesare și constituite anume în istorie pentru a fi dărîmate, așa după cum oglinda lacului în care se privește Narcis cu adorație trebuie spartă cu bolovanii realității, pentru ca cei care se adoră pe sine să vadă că există și alți oameni, mai deplini și mai splendizi decît adonisiacele plăzmuiri.

Umanism înseamnă a înțelege natura, știința, viața și istoria cu ajutorul rațiunii. Dar excesul de rațiune poate înăbuși sîmburele de afectivitate necesar și naturii, și științei, și vieții, și istoriei. Viața și istoria trebuie înțelese și cu ajutorul inimii. Să-i ajutăm deci pe tineri să înțeleagă valoarea umanismului renascentist, clasic, romantic, realist, să înțeleagă umanismul epocii noastre socialiste. Să-i ferim a se îmbolnăvi de vidul inimii, de stîrpiciune morală. Admirînd mașina, robotul și butonul luminii electrice, să nu-și uite patria și poporul, contemporanii și strămoșii, rațiunea și sentimentele. Toate cuceririle tehnice trebuie să fie stăpînite de om și nu să-l stăpînească pe om. În prima ipostază avem de a face cu un umanism contemporan, cu o mare biruință a revoluției tehnico-științifice; în cea de a doua cu o regretabilă dezumanizare. Să-i învățăm deci pe tineri să repudieze dezumanizarea, să iubească munca, idealul, demnitatea umană.

DUMITRU ALMAȘ

Una dintre îndeletnicirile extrașcolare preferate ale elevilor Școlii generale nr. 155 din Capitală: alcătuirea albumelor istorico-geografice

CONTRATIMP...

Atît programa cît și manualele de muzică pentru clasele V—VIII poartă pe copertă aceeași dată — 1967. Ambele s-au aflat, în ultimă instanță, în grija aceluiași for. Ar trebui deci să existe între ele o deplină concordanță. Dar cînd compari manualele cu programa ai impresia că cei care le-au alcătuit n-au stat niciodată serios la sfat

Dar să pornim cu exemplele de la clasa a V-a. Pentru a preda capitolul „Măsurile de 2, 3 și 4 timpi", prevăzut în programă, profesorul ar trebui să dea elevilor următoarele indicații: citiți mai întîi la paginile 17—20, treceți apoi la paginile 29—30, săriți în continuare la 48—50, încă un salt la 73, apoi la 74 și 76. Așa dar, un capitol unitar din programă e presărat în manual în 6 (șase) locuri!

La clasa a VI-a, conform programei, studiul trebuie să înceapă cu predarea semnelor de alterație, dar în manual acestea se află abia la jumătate. Asta e una la mînă. Două la mînă, „Sincopa" și „Contratimpul", cerute de programă, nu există de loc în manual. Trei la mînă, gamele fa major și re major, pentru care programa clasei a VI-a prevede 5 ore de predare, nu există în manualul pentru clasa respectivă, ci în manualul clasei a VII-a.

La clasa a VII-a programa prevede ca în primele două ore să se recapituleze sincopa și contratimpul. Dar acestea nu s-au studiat deloc anul trecut în clasa a VI-a și se găsesc în manualul de clasa a VII-a, cam pe la jumătate.

Aceeași programă omite complet capitolul important „Durate și măsuri", existent în manual. De asemenea, nu pomenește nimic despre capitolul „Intervale", aflat însă în manual.

Am putea amplifica mult lista neconcordanțelor, dar socotim că exemplele prezentate sînt concludente. Ce se face însă profesorul care trebuie să predea în asemenea condiții?

Prof. MARIN BRĂNARU

Construcții în cercul de aeromodelism

Monografiile — instrument științific de sociologie a învățămîntului

Este un vechi și foarte bun obicei al școlilor ca la diverse aniversări, în special cu prilejul centenarelor, să publice cîte o monografie, cuprinzînd istoricul școlii, activitatea și rezultatele obținute. Istoricul școlilor, de cele mai dese ori, constituie o foarte utilă contribuție la problema istoriei generale a învățămîntului din țara noastră, avînd deci o valoare și un interes științific care nu poate fi tăgăduit.

Dar „monografiile" au și alt rost, de data aceasta cultural-pedagogic, căruia se cuvine să-i acordăm o deosebită atenție. Este vorba de a face astfel ca foștii profesori și foștii elevi ai școlii să rămînă legați de școala lor chiar după ce au încetat de a lucra sau învăța acolo. Circulă îndeobște fraza despre școala care rămîne o „alma mater" pentru toți cei ce au făcut cîndva parte din ea. Această frază trebuie să fie transformată în realitate. Monografiile școlare sînt un mijloc care poate fi folosit în acest scop, în măsura în care le redactăm așa încît să trezească, în toți foștii elevi ai școlii, sentimentul nu numai de recunoștință, ci și cel al datoriei de a participa în continuare la dezvoltarea ei. Participarea la viața școlii a acelora dintre foștii elevi care pot servi ca exemplu profesional și cetățenesc creează un rodnic spirit de solidaritate între generațiile succesive. Generațiile mature, intrate în viața socială, se cade să se simtă solidare cu generațiile ce le urmează pe drumul pe care ele însile au mers, să-și dea aportul atît material cît și, mai ales, moral, la continua îmbunătățire a procesului de învățămînt, să desfășoare în cadrul școlii muncă științifică și pedagogică.

Monografiile cu caracter festiv, scoase la răstimp de 50 sau de 100 de ani, nu răspund decît în parte acestui scop de bază. Ele formează doar prilejul unei vederi de sinteză asupra muncii făcute într-o anume perioadă, a cărei valoare depinde de străduințele depuse în acest interval de timp pentru a crea o „alma mater" în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Sînt desigur interesante întîlnirile, la anume intervale de timp, a cîte unei promoții mai vechi. Dar încă mai utile sînt întîlnirile permanentizate între foștii și actualii elevi, foștii și actualii profesori, făcute în scopul unei acțiuni pedagogice continue. Gîndul că școala trebuie să țină contact cu foștii săi elevi are însă și un alt înțeles, care e legat direct de problema monografiei.

O școală își dovedește utilitatea prin pregătirea pe care o dă elevilor săi. Această pregătire nu se constată numai prin notele de absolvire finală pe care le primesc elevii la examene, ci mai ales prin examenul cel mare al vieții. O școală își poate controla eficiența urmărindu-și elevii în viața lor de după terminarea școlii, ținînd contact cu ei, analizînd dacă i-a format în așa fel încît să poată face față, în condiții optime, îndatoririlor lor sociale.

Monografiile școlare ar putea fi deci nu numai un prilej de reconstituire istorică a ceea ce a fost școala pe vremuri, ci și o unealtă științifică de sociologie a învățămîntului, adică de control al eficienței muncii școlare și, deci, de continuă îmbunătățire a procesului de învățămînt, de continuă adaptare la nevoile reale ale vieții.

Aceasta înseamnă că în cadrul școlii sînt de pus la cale o serie de cercetări sociologice, cîte una de fiecare „cohortă" de elevi care ies din școală, ținînd contactul, fizic și corespondențial, cu ei, urmărindu-le cariera, situația socială și profesională. S-ar strînge astfel, an de an, un material informativ de prima mînă, util în munca de fiecare zi a școlii și, mai ales, un material gata pregătit pentru monografiile care se publică la anume aniversări.

A reconstitui istoricul unei școli după o sută de ani, pe baza unui material documentar întîmplător păstrat în arhive, totdeauna extrem de lacunar, este o operație grea și nu totdeauna satisfăcătoare. Cu totul altă ar fi situația dacă, an de an, școala s-ar gîndi să pregătească materialul pentru viitoare monografii.

Experiența oricărui „colecționar" ne poate face să înțelegem mai bine care e tehnica de urmat. Un filatelist nu se mărginește să caute timbre vechi, greu de găsit, ci are grijă să le strîngă pe măsură ce apar. Proaspăt ieșite, aceste timbre nu au cine știe ce valoare: le poate oricine cumpăra, de la orice debit. Dar, peste cîtva timp, colecția lor completă capătă o valoare cu totul deosebită, tocmai prin faptul că este o colecție completă. Așadar colecțiile bune nu se „reconstituie", ci se „constituie" cu răbdare, zi de zi, nu pentru ziua de azi, ci pentru viitor.

Dacă toate școlile ar avea grijă să strîngă an de an, într-o **cronică permanentă a școlii**, tot materialul necesar pentru viitoare monografii și, mai ales, dacă aceste colecții de informații ar fi nu numai descrieri de fapte, ci și analize științifice asupra mersului învățămîntului și a eficienței sale, adică lucrări de sociologie critică a învățămîntului, atunci monografiile școlare ar avea un rost mai amplu decît cel festiv, comemorativ: ar deveni „operaționale", ar constitui o unealtă de lucru pedagogic destul de eficace, utilă nu numai la rare intervale de timp, ci periodic, la răgazuri mai scurte, de zece și chiar cinci ani. Autocontrolul pe care o școală îl poate realiza prin anchetele de sociologie a învățămîntului reprezintă azi o tehnică de lucru destul de bine pusă la punct pentru ca școlile să înceapă a se gîndi la modalitățile de a o folosi.

De aceea, dacă este îmbucurătoare apariția monografiilor școlare, încă mai îmbucurătoare este pilda pe care au și început unele școli a o da prin efectuarea unor cercetări de sociologie școlară, contribuții științifice valoroase pentru adevărate monografii viitoare.

Și în această privință, Laboratorul de sociologie a învățămîntului, organizat de către Ministerul Învățămîntului, poate da, oricărei școli o dorește, îndrumările necesare.

Prof. univ. dr. HENRI H. STAHL

ENTUZIAȘTII

(Urmare din pag. 1)

Școala generală nr. 4, au ieșit adevărate opere de artă. Mă gîndesc la transferul acestor deprinderi în activitatea adultului de mîine și fericesc clipa care a inspirat aceste îndeletniciri în anii copilăriei. E de mirare că mulți elevi care erau slabi la învățătură sau nedisciplinați s-au îndreptat trecînd prin școala acestui meșter? La aceeași școală, cercul de arte plastice a încetățenit tradiția unor expoziții personale periodice ale „artiștilor" marcanți. Există preocuparea meritorie de a urmări traiectoria creșterii talentelor.

Într-o seară de toamnă tîrzie, în cancelaria Școlii generale nr. 1 a aceluiași oraș am avut o tresărire. Se făcea că mi-a ieșit în cale Brâncuși. Figura aproape aidoma, sobrietatea și modestia omului cu preocupări profunde, iată ce a suprapus chipul profesorului Constantin Cotruță *imaginii marelui gorjan de la Hobița. Deși pensionar, fiind unul dintre pasionații pedagogi ai timpului liber, el conduce două cercuri prospere: unul de fizică și altul de filatelie. Alegerea unor teme interesante, antrenarea fiecărui copil în experiențe variate, discuții pe marginea emisiunilor filatelice au îndreptat întreg afluxul copiilor spre cercurile amintite.*

În Craiova am poposit la Casa pionierilor, între superbele dantele în lemn ale cercului de sculptură condus de tovarășul Nicolae Cojocaru. *Numai pe zidurile de piatră ale Trei Ierarhilor am mai văzut atîta măiestrie pe fiecare centimetru pătrat. Măsuțe, scaune, cuiere, tăvi, casete etc. sînt încrustate cu o migală și cu simț al frumosului care pot oricînd prilejui îndemnuri și modele pentru produsele noastre de artizanat.*

La Școala generală nr. 9 din orașul Banilor își desfășoară activitatea cercul de artă plastică al tinerei profesoare Ana Curcă. *„Copiii se țin de mine ziua întreagă, încît dacă ar fi după ei, tot timpul liber și l-ar petrece în atelier". Iată o mărturisire a cărei cheie o aflăm la fața locului. Atelierul concurează cu orice cooperativă de artizanat. Aci se desenează, se pictează și se sculptează, se gravează în aramă, în mase plastice și în lemn.*

Un scurt popas în Școala generală nr. 21 din Craiova ne pune la curent cu faptul că cercurile de pionieri și școlari încep de la subsol și urcă în spirală pînă la ultimul etaj. În dreptul fiecărui palier, ca o fereastră deschisă spre activitatea unui cerc, se înfățișează o gazetă-program, care popularizează activitățile celor 10 cercuri ale școlii. La chimie, de exemplu, se fac experiențe atrăgătoare, care evocă alchimia: ninsoare în laborator, gheața care arde, vulcanul colorat, oțelul care plutește, oul cu reacție etc.

În incinta colegiului „Nicolae Bălcescu" te întîmpină o galerie de mari figuri ale științei și culturii noastre, foști elevi ai vechiului liceu craiovean. Conducerea s-a îngrijit ca într-o expoziție permanentă să strîngă numeroase documente care atestă strădania înaintașilor. Cercul de corespondenți și colecționari din rîndul pionierilor se înscrie deci pe linia cultivării respectului pentru valorile naționale.

„N-ați auzit d-un jian, d-un haiduc de craiovean?" este titlul unei minunate culegeri de balade vechi din raionul Corabia. Pe autoare, profesoara Angela Dumitrescu *din Vădăstrița, am surprins-o audiind cu elevii cîteva din cele peste o mie de înregistrări pe bandă de magnetofon, realizate în casele bătrînilor semnalați de copii, cu o pasiune care nu e mai prejos de căutările cronicarilor noștri în vechile documente. În urma publicării unor culegeri prin revistele pentru copii, inimoasa folcloristă a început să primească corespondențe de la cititori. O pionieră, considerînd-o colegă, îi scrie: „Dragă Angelica, mi-a plăcut ce-ai publicat și-ți doresc succes la învățătură. În ce clasă ești?...". Îi răspundem noi: în clasa dascălilor de elită.*

La Școala generală nr. 3 din Corabia își desfășoară activitatea un cerc de chimiști amatori, care a cultivat în rîndul membrilor lui profunde pasiuni pentru acest domeniu. Cum să nu admiri stilul muncii care a determinat pe elevul Vasile Stanciu din clasa a VII-a să solicite profesoarei Adriana Bîja *ca de ziua lui să-i dăruie o întreagă ședință de cerc, pe care a onorat-o cu experiențe pregătite în laboratorul său de acasă?*

La Orlea, lîngă Corabia, după fiecare ploaie, de sub nisip se ivesc monedele romane, ca ciupercile. Așa s-a născut secția numismatică a muzeului local, condus de profesorul emerit Constantin Iliescu.

Peste tot unde pasiunea și-a deschis aripile, copiii au căzut în mrejele ei cu totală dăruire. Sînt sigur că în drumul meu am înregistrat prea puține din multele repere prețioase existente pe tărîmul activității extrașcolare. Îmi stăruie însă în minte, ca o scuză, o imagine desprinsă în preajma Dunării, pe nisipurile de la Dăbuleni. Aci, omul s-a luptat din greu cu solul cînd a plantat vița-de-vie. Șanțuri adînci au îndepărtat nisipul pînă cînd firava mlădiță a dat de pămînt roditor. Prin înmulțire vegetativă, de la an la an, firul inițial a proliferat în zeci de mlădițe, de-a lungul hotarului, încît nu se mai știe care e firul de început și unde este rădăcina primară.

Așa se întîmplă și în ogorul activităților educative. Ideile valoroase prind rădăcini în multe locuri, se dezvoltă și, cînd adînceștii una, ea reprezintă o verigă dintr-un colier de nestemate ale muncii pedagogilor. O viață e puțină și un drum e prea scurt spre a bate la porțile tuturor entuziaștilor. Fie ca exemplul lor să rodească la fel ca vița de la Dăbuleni.

Meridiane

PRAGA

Delegația de activiști ai C.C. al P.C.R., condusă de Ion Teoreanu, șef de secție la C.C. al P.C.R., care face o vizită de schimb de experiență în R.S. Cehoslovacă, a fost primită de ministrul învățămîntului Jiri Hajek. În cursul convorbirii prietenești care a avut loc cu acest prilej, ministrul cehoslovac a înfățișat membrilor delegației aspecte ale structurii sistemului de învățămînt din țara sa, a vorbit despre problemele actuale și perspectivele dezvoltării învățămîntului în R.S. Cehoslovacă.

GENEVA

La Geneva s-au încheiat, în ziua de 16 decembrie, lucrările sesiunii Consiliului B.I.E. (Biroul Internațional de Educație), la care a participat și o delegație a Ministerului Învățămîntului din Republica Socialistă România alcătuită din prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, și prof. univ. Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei. Un proiect de rezoluție supus sesiunii de Anglia, Franța, România, U.R.S.S. și alte țări a fost adoptat cu 44 de voturi. Rezoluția stabilește că B.I.E. va adera la U.N.E.S.C.O., în cadrul căreia își va păstra o autonomie funcțională.

ROMA

La Muzeul artelor și tradițiilor populare din Roma s-a deschis recent o expoziție de desene și picturi realizate de elevi români. Organizată de către Institutul pedagogic din Roma și de Asociația italiană pentru relațiile culturale cu România, expoziția prezintă 120 de lucrări în alb-negru și în culori.

La deschiderea expoziției au participat reprezentanți ai Ministerului Instrucțiunii Publice al Italiei, profesori, directori ai unor muzee de artă, elevi. A fost de asemenea prezent dr. Ion Radu, însărcinat cu afaceri ad-interim al României la Roma. În cuvîntul inaugural, prof. Luigi Volpicelli, directorul Institutului pedagogic din Roma, a subliniat că lucrările realizate de elevii români se remarcă printr-o deosebită bogăție și varietate. Vincenzo Recchio a ținut o conferință consacrată folclorului românesc.

VARȘOVIA

Nu de mult a avut loc la Varșovia o conferință cu tema „Criterii de apreciere a educației fizice a tineretului școlar". La lucrările conferinței au luat parte oameni de știință și specialiști în domeniul educației fizice din Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia, România, R. D. Germană, Ungaria și Uniunea Sovietică.

Dezbaterile, la care au participat psihologi, biologi, fiziologi, antropologi, medici, profesori de educație fizică etc., au subliniat necesitatea unor criterii cît mai judicioase de apreciere a educației fizice a elevilor pentru a cunoaște eficiența programelor și a metodelor de predare, precum și potențialul tinerei generații, astfel încît conținutul și metodica educației fizice să răspundă cerințelor societății soicaliste.

Utilă prin însemnătatea problemei dezbătute și schimbul larg de experiențe și păreri pe care l-a prilejuit, conferința a contribuit la crearea premizelor necesare pentru rezolvarea eficientă, pe baze științifice, a problemei puse în discuție.

Televiziunea școlară în Italia

Specialiștii italieni în pedagogie, ca și personalul didactic din școlile Italiei, sînt preocupați de problemele organizării și conținutului emisiunilor școlare de televiziune. S-a creat un centru autonom de televiziune școlară — „Telescuola" — care transmite cursuri pentru elevii școlilor secundare și pentru adulți, emisiuni științifice de nivel preuniversitar, emisiuni de informare științifică curentă pentru personalul didactic, precum și emisiuni de orientare profesională.

Primele emisiuni ale centrului s-au aflat în strînsă legătură cu necesitățile învățămîntului secundar de gradul I, ca urmare a creșterii rapide a populației școlare și a generalizării școlii obligatorii cu durata de 8 ani (școala medie statală), instituită prin lege la sfîrșitul anului 1962. Un rol deosebit de important l-au avut în această privință cursurile organizate după programele școlilor secundare de gradul I (corespunzînd claselor VI-VIII ale școlilor noastre generale). Ele au avut scopul de a da elevilor din localitățile mici, în care nu funcționau asemenea școli, posibilitatea de a le urma prin intermediul televiziunii. Ajunge să spunem, pentru a ilustra rolul cursurilor respective, că în anul școlar 1962—1963 (primul an în care s-a trecut la generalizarea școlii medii statale), din circa 8 000 de comune, aproape 3 700 nu aveau școli secundare de gradul I.

Lecțiile (aproximativ 14—15 pe zi, pentru toate cele trei clase ale școlii medii statale) au fost transmise zilnic, conform unui orar care alterna perioadele de vizionare cu perioade destinate repetării cunoștințelor. Respectîndu-se cerințele didacticii, s-au folosit larg mijloacele demonstrative (grafice, fotografii, obiecte, material muzeistic, animale și plante etc), astfel ca lecțiile să aibă un caracter viu, interesant și sugestiv. În studio profesorii lucrau cu o grupă de 6 elevi, pe cît posibil de vîrste la nivelul elevilor cărora le erau destinate emisiunile, urmărind crearea ambianței unei săli de clasă, obișnuite și verificînd, totodată, gradul de înțelegere și asimilare a materiei predate. Pentru recepționarea lecțiilor, în diferite sate și comune s-au constituit grupe de copii — „Posti di ascolto di telescuola" — cărora li s-au afectat săli de vizionare dotate cu aparatele necesare. Ministerul Instrucțiunii Publice a asigurat, cîte doi profesori la fiecare post, care să-i supravegheze pe elevi în timpul emisiunilor și să-i sprijine în înțelegerea și fixarea cunoștințelor transmise. Profesorii primeau periodic îndrumări elaborate de specialiștii centrului de televiziune școlară. Elevilor li s-au pus la dispoziție broșuri, care cuprindeau în rezumat conținutul lecțiilor. După audierea lecțiilor televizate, elevii se puteau prezenta la examene pentru promovarea claselor.

Ca urmare a extinderii rețelei școlilor medii de stat și ca o consecință a reducerii corespunzătoare a posturilor de telerecepție școlară, începînd din acest an școlar a fost pregătit și introdus un nou sistem de televiziune școlară. În locul emisiunilor cu funcție „substitutivă", adresate elevilor din localitățile în care nu existau școli medii de stat, „Telescuola" transmite acum, pentru elevii din toate școlile, emisiuni în serie, programate în fiecare dimineață, avînd funcție „integrativă" (de completare și adîncire a cunoștințelor predate în școală). Aceste emisiuni, care se transmit pentru aproape toate obiectele de învățămînt și pentru care au fost elaborate planuri și programe speciale, cuprind informații verbale concise, însoțite de numeroase experiențe, aplicații practice, ilustrații, documente și alte materiale care nu se pot afla la dispoziția fiecărei școli (manuscrise, ediții rare, tablouri și lucrări originale, piese și obiecte de muzeu, monumente istorice prezente în direct etc.). Pentru ca profesorii și directorii de școli să cunoască dinainte conținutul emisiunilor, școlile primesc lunar buletine cuprinzînd rezumatele acestora, sugestii asupra modului cum trebuie urmărite și date bibliografice pentru profesori și elevi. Pentru acest an școlar s-au prevăzut 400 de emisiuni (200 pentru elevii din învățămîntul secundar de gradul I și 200 pentru cei din învățămîntul secundar de gradul II). Fiecare lecție durează 27 de minute.

Pentru elevii din școlile secundare de gradul II (licee) se transmit și emisiuni științifice de nivel preuniversitar. Așa este de exemplu emisiunea „Ale soglie della scienza" („În pragul științei"). Scopul acestor emisiuni este de studiu în domeniul matematicii, fizicii și chimiei, ca și o privire asupra succeselor obținute în aceste ramuri ale științei. Emisiunile, care se transmit de două ori pe săptămînă, stîrnesc un interes deosebit nu numai în rîndurile elevilor, ci și ale unor categorii de adulți.

Începînd din anul 1963, Ministerul Instrucțiunii Publice a organizat, pentru cadrele didactice chemate să aplice reforma privind școala medie statală, o serie de emisiuni săptămînale pe teme de pedagogie, psihologie, psihologia copilului, sociologie și didactică generală. Aceste emisiuni, intitulate „La nuova scuola media", au forma unor conversații desfășurate sub conducerea unor profesori universitari care au făcut importante cercetări în domeniile respective.

Un rol important l-au avut și îl au în prezent emisiunile de orientare profesională „Il tuo domani" (Viitorul tău). Conținutul acestor emisiuni, care se transmit o dată pe săptămînă sub forma unor consultații menite să-i ajute pe elevi în orientarea lor școlară și profesională, este orientat în trei direcții principale: cunoașterea caracteristicilor diferitelor grade și tipuri de învățămînt, cunoașterea diferitelor profesiuni și sprijinirea elevilor în descoperirea propriilor aptitudini și înclinații.

Activitatea de ansamblu a televiziunii școlare este condusă de un comitet mixt, format din reprezentanți ai Ministerului Instrucțiunii Publice și Radioteleviziunii. Toate emisiunile sînt controlate din punct de vedere științific și didactic de Ministerul Instrucțiunii Publice.

ȘTEFAN COSTEA
director în Ministerul Învățămîntului

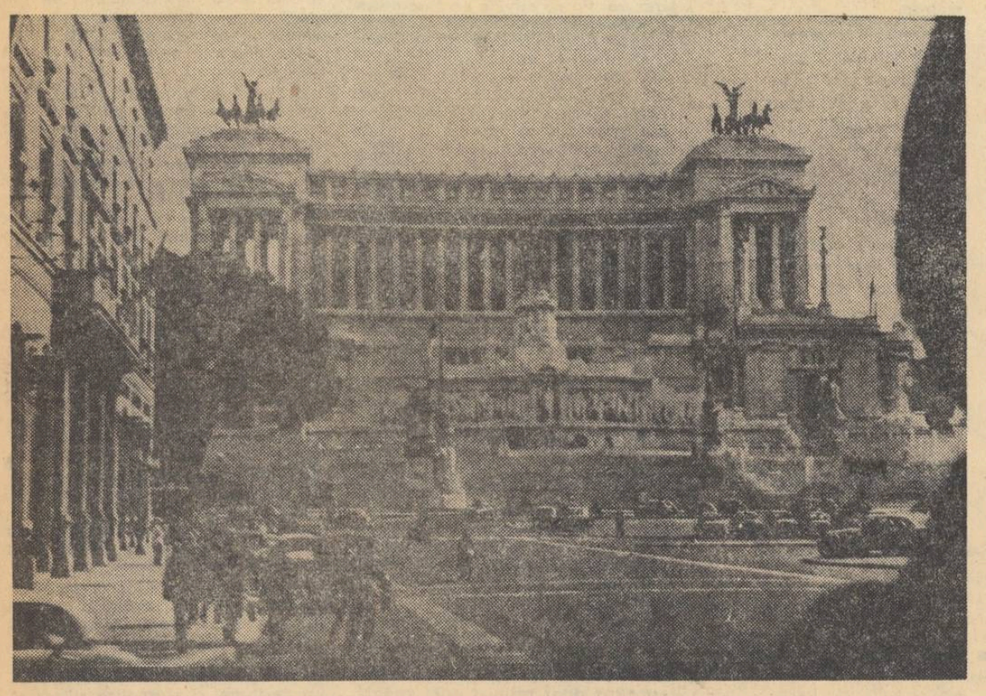

În piața Veneția din Roma

Începînd din ianuarie 1968
va apărea lunar

„Educația pionierească"

REVISTĂ A
CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI
PIONIERILOR

Revista se adresează comandanților de unități și detașamente, profesorilor conducători de cercuri, tuturor celor ce muncesc cu pionierii.

Prețul unui exemplar — 3 lei. Abonamentul pe 3 luni — 9 lei; pe 6 luni — 18 lei; pe un an — 36 de lei.

Abonamentele se fac la oficiile P.T.T.R. și factorii poștali.

Adresa redacției — București, Piața Scînteii nr. 1, raionul 30 Decembrie.

Întreprinderea Industrială Raională Sibiu

Strada Abatprului Nr. 2, tel. 13797

Livrează pe bază de comandă :

— Saltele cu scamă lînă.
— Perne cu scamă lînă.
— Jaluzele pentru ferestre din material plastic.
— Jaluzele pentru ferestre cu sîrmă lemn (pentru rulouri).
— Riloge pentru ferestre, cu cîrlige din material plastic, care nu fac zgomot la manipularea perdelei.

PENTRU SERBĂRILE VACANȚEI

Drag pămînt românesc

Versuri: EUGEN MIREA — *Muzica: TEMISTOCLE POPA*

Scăldat în razele de soare,
O, patrie, pămînt iubit,
Ești darul fără de pereche,
Ce din străbuni te-am moștenit !

Refren :

Drag pămînt românesc,
Pentru tine-mi bate-n
piept inima!
Scump ogor strămoșesc,
Mîndru sînt că tu ești
Patria mea!

Din visul drag de libertate,
Din sînge de eroi vărsat,
Din brațe tari, neobosite,
Prin veacuri tu te-ai înălțat

Refren...

Noi, pionierii României,
Pe drumuri largi ce se deschid
Ți-om scrie file noi de glorii,
Sub steagul marelui partid!

Refren...

Plugușorul

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și m-ascultați
C-am pornit cu plugușorul
Să-l audă-ntreg poporul !
Dar nu vrem, ca în alți ani,
Să urăm doar cu plăvani,
Că avem mîndria noastră,
Mîndrie pionierească
Hai, pocniți din bice, măi !
Hăi, hăi !

Peste strămoșescul lut
Multă vreme a trecut,
Multe vînturi au bătut;
Dar, văleat după văleat,
Plugușorul l-am păstrat
După cum păstrăm, știți bine,
Graiul ce din veac ne vine,
Hora, doina românească
Și balada haiducească,
Straiul însorit cu flori,
Seara-n clăci și șezători,
Basmele cu feți frumoși
Plăsmuite de strămoși,
Faptele de vitejie
Pildă nouă să ne fie !
Trageți roată, măi flăcăi,
Sunați, măi !

Iarna-i grea, omătul mare,
Semne bune anul are ;
Cu spicul cît vrabia
Unduind ca trestia ;
S-arată semne, bădie,
De belșug și bucurie,
Pentru întregul popor,
Pentru-al țării viitor.
Sub plugul tras de tractoare
Va rodi grîul de soare.
Ia plesniți din bice, măi,
Hăi, hăi !

Anul nou care răsare
Să vină cu zestre mare.
Să vină cu sănătate
Și cu case-nbelșugate,
Să vină cu note mari
În carnete la școlari.
Să vină, la-nvățători,
Cu școlari ascultători
Și la carte silitori.
Să vină pe la părinți
Cu copii harnici, cuminți.
Hai pocniți din bici, flăcăi,
Hăi, hăi !

Pentru scumpa noastră țară,
Mîndră ca un lan de vară,
Pentru tot ce-a făurit
Ăst popor nebiruit
Sub lumina ta, partid ;
Pentru fabrici și uzine
Ce ne-așteaptă meșteri, mîine,
Pentru școală, mîndră treaptă
Către anii ce ne-așteaptă,
Pentru noi laboratoare,
Pentru taberele-n care
Ne cheamă vacanța mare,
Pentru-a noastră voioșie,
Pentru joc și drumeție,
Pentru roșia cravată
Ce de patrie ni-i dată,
Fețe să răsune-n văi
Clinchete de zurgălăi !

Clinchete de veselie,
Pentru anul ce-o să fie !
Să crească belșug în țară
Cîtă floare-n primăvară
Și frunză în crîng la vară ;
Sănătate și bucate
Cîte fete sprîncenate.
Note bune — cîte stele,
Cît văzduh cu rîndunele,
Cîte picături de rouă
Pe fire de iarbă nouă.
Note bune, voie bună
Țării împletind cunună.
Învățăm cu mici cu mari
Să-i fim țării făurari,
Mîndră să ne fie viața
Ca soarele dimineața.
Pocniți din bice, fîrtați,
Plugușoru să-l mînați

Fețe să răsune-n văi
Clinchete de zurgălăi !
Clinchete de veselie,
Pentru anul ce-o să fie !

Hai, dați chiot băietani,
La anul și la mulți ani !

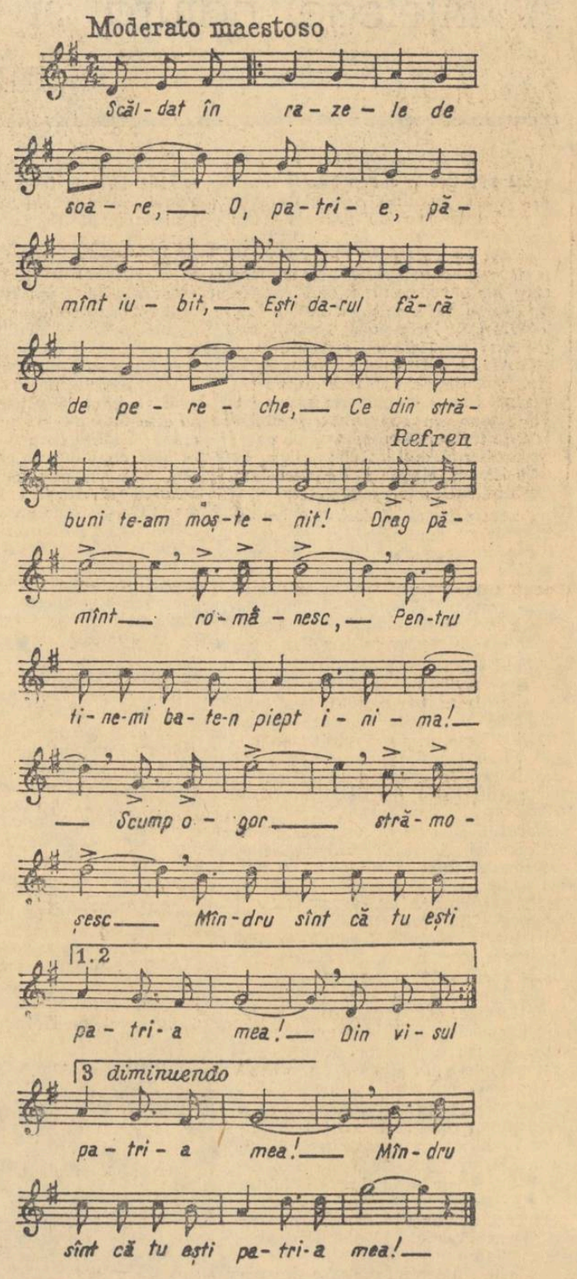

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 152

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX-Nr. 927 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 29 dec. 1967 | 6 pag. 25 bani

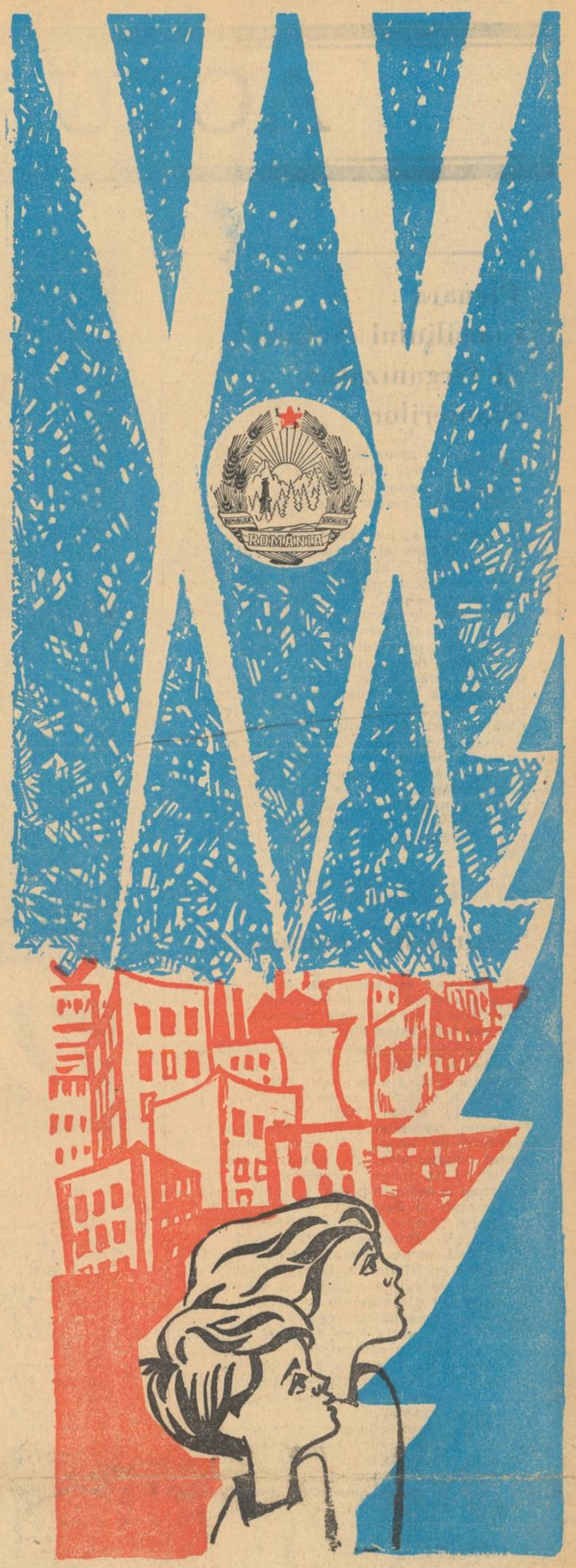

Realizările obținute de țara noastră în anii construcției socialiste sînt rodul creației conștiente a întregului popor român, a muncitorimii, țărănimii și intelectualității, a maselor largi de cetățeni fără deosebire de naționalitate, care au urmat neabătut politica partidului comunist, văzînd în ea expresia intereselor lor vitale, steaua călăuzitoare spre un viitor mai bun și mai fericit, spre prosperitatea României socialiste. Exercitînd puterea în stat, masele muncitoare de la orașe și sate sporesc cu avînt patriotic și înalt spirit de răspundere avuția națională, în scopul asigurării progresului material și spiritual al întregii societăți.

NICOLAE CEAUȘESCU
(Din Raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R.)

REPUBLICA

Au trecut mii de ani de cînd pe aceste locuri există o înfloritoare civilizație, atestată azi de ideogramele de la Tărtăria, de ceramica de la Cucuteni, de mozaicul de la Tomis...

Au trecut sute de ani de la vitejeștile lupte duse împotriva cotropitorilor țării la Rovine, la Podul Înalt, la Călugăreni...

Au trecut zeci de ani de cînd poporul a înfăptuit statul român, independența, unitatea națională...

În luminosul august 1944, poporul a început să scrie istoria zilelor noastre. Au urmat, treaptă cu treaptă, împlinirea aspirațiilor de veacuri ale oamenilor acestui pămînt — înlăturarea definitivă a exploatării omului de către om, construirea unei Românii puternice și libere, singură stăpînă pe soarta sa.

Au trecut numai două decenii de la înlăturarea monarhiei și proclamarea Republicii...

20 de ani ai Republicii! Sînt ani rodnici, de vrednică și glorioasă istorie.

Numai timpul este cel ce se măsoară în ani; împlinirile nu încap în aceste tipare.

Au trecut douăzeci de ani, dar anii par, prin înfăptuirile lor, decenii, deceniile par secole. Într-o scurtă perioadă de timp Republica a străbătut un drum glorios în toate domeniile vieții economice și spirituale. Astăzi tabloul viu al României este înfloritor. S-a dezvoltat industria, s-au înălțat combinate, uzine, centrale electrice, s-a transformat radical agricultura, au luat avînt învățămîntul, știința și cultura, a crescut continuu bunăstarea întregului popor. Orînduirea socialistă și-a dovedit pe deplin trăinicia și vitalitatea.

Cum s-au putut înfăptui atîtea? „Realizările obținute de țara noastră în anii construcției socialiste — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R. — sînt rodul creației conștiente a întregului popor român, a muncitorimii, țărănimii și intelectualității, a maselor largi de cetățeni fără deosebire de naționalitate, care au urmat neabătut politica partidului comunist, văzînd în ea expresia intereselor lor vitale, steaua călăuzitoare spre un viitor mai bun și mai fericit, spre prosperitatea României socialiste".

Anii cei tineri ai Republicii au însemnat pentru școală și oamenii ei ani de activitate rodnică, de căutări și înfăptuiri, au marcat un drum ascendent către dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului românesc. Rodul activității școlilor îl întîlnim pe șantiere și în uzine, pe ogoarele mănoase și în laboratoare, în școli și instituții de cultură și artă, căci peste tot muncesc cei pe care i-a pregătit ea.

În frontul de muncă al întregului popor, oamenii școlii au avut înalta misiune de a modela minți și inimi, de a crește și educa pricepuți muncitori, harnici agricultori, intelectuali, cercetători și oameni de știință temeinic pregătiți, cadre de nădejde, capabile să împlinească măreața operă de construire a socialismului. Ei au dăltuit conștiințe, au sădit în rîndul tinerei generații sentimentele înflăcărate ale dragostei de aceste pămînturi străbune, de patrie, de partid.

A fost făcut ca Sărbătoarea Republicii să cadă la cumpăna dintre ani. Atunci cînd se fac bilanțurile, cînd răsună urările.

Am încheiat un an și, o dată cu el, două decenii de Țară Nouă. Conferința Națională a Partidului Comunist Român ne-a arătat viitorul spre care pășim. Un vast și însuflețitor program de înflorire a României socialiste, de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale, a metodelor de organizare a vieții sociale corespunzător noii etape de dezvoltare a societății noastre, ne stă înainte.

În zilele acestui decembrie, pe fundalul istoricelor documente adoptate de Conferința Națională a partidului, am urmărit cu toții dezbaterile din marele stat al țării, unde au fost adoptate legi de o mare însemnătate pentru ridicarea pe o treaptă superioară a întregii noastre activități economice, de stat, sociale și culturale.

Țara întreagă e un vast șantier, în care fiecare își are locul său bine determinat. Ne urăm reciproc spor la muncă într-o operă pe care ne-o dictează cugetul nostru, pe care o înfăptuim în folosul nostru. La anul care vine și în mulții ani care vor urma!...

Cheltuielile bugetului de stat pe anul 1968 pentru finanțarea acțiunilor social-culturale se stabilesc în sumă de 30 568,7 milioane lei din care:

— pentru învățămînt – 8030,2 milioane lei
— pentru cultură și artă – 865,3 milioane lei
— pentru știință – 2019,0 milioane lei

(Din Legea pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1968, votată de Marea Adunare Națională).

La mulți ani!

La împlinirea a două decenii de adînci prefaceri și de continuu progres, Republica noastră dragă, România socialistă, se pregătește pentru noi și mari înfăptuiri.

Anul 1968 este întîmpinat de întregul nostru popor cu mîndrie și satisfacție pentru mărețele realizări obținute în cele două decenii pe care le împlinește Republica. Sînt realizări la care, alături de toți oamenii muncii, au adus o contribuție de mare însemnătate și educatorii tinerelor generații. Însuflețiți de dragoste de țară, de un înalt devotament pentru cauza partidului, pentru sarcina nobilă care le-a fost încredințată, învățătorii și profesorii cresc oameni pricepuți și vrednici, chemați să continue vasta operă destinată prosperității și înfloririi patriei.

Întîmpinăm noul an cu dorința nestrămutată de a transpune în viață hotărîrile adoptate de Conferința Națională a Partidului — hotărîri care deschid noi și largi perspective de progres rapid și multilateral în toate domeniile. O muncă entuziastă, frumoasă, ne așteaptă pe toți.

Vă urez, dragi elevi, dragi educatoare, învățători și profesori, succese mari în muncă, sănătate deplină, multe bucurii dumneavoastră și familiilor dumneavoastră. Noul an să aducă tuturor prosperitate și fericire.

La mulți ani!

Acad. ȘTEFAN BĂLAN
ministrul învățămîntului

Cu prilejul împlinirii a două decenii de la proclamarea Republicii și a noului an, Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură felicită călduros pe toți slujitorii școlii care, muncind cu pasiune și dăruire pentru instruirea și educarea tineretului școlar și pentru ridicarea nivelului cultural al poporului, și-au adus contribuția la mărețele înfăptuiri săvîrșite sub conducerea partidului în patria noastră.

Sîntem convinși că toți lucrătorii din școli vor munci și în viitor cu profund devotament, vor aduce o sporită contribuție la înflorirea patriei noastre socialiste, că sindicatele din învățămînt, însuflețite de grandioasele perspective pe care le deschid Hotărîrile Conferinței Naționale a Partidului, vor desfășura în noul an o activitate mai rodnică în rîndul salariaților din învățămînt, mobilizîndu-i și sprijinindu-i în îndeplinirea îndatoririlor lor profesionale, asigurîndu-le condiții tot mai bune de muncă.

În prag de an nou, vă urăm, dragi tovarăși, să aveți bucuria unor noi și mari succese în muncă și în viața dumneavoastră personală, spor în tot ceea ce întreprindeți spre propășirea școlii, a învățămîntului spre împlinirea dorințelor și năzuințelor dumneavoastră. La mulți ani!

BIROUL EXECUTIV
al Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt, știință și cultură

Pășim în anul 1968 în atmosfera de avînt creator cu care întregul nostru popor întîmpină cea de a XX-a aniversare a Republicii, sărbătoare la care ne prezentăm cu un bilanț plin de succese în edificarea pe noi trepte a României socialiste.

Înfăptuirea programului de desăvîrșire a construcției socialiste în care este angajat, cu toate forțele sale, poporul, solicită școlii, slujitorilor ei, noi eforturi, muncă perseverentă, plină de dăruire pentru pregătirea multilaterală a tinerei generații.

În această misiune nobilă, deosebit de complexă, școala are în Uniunea Tineretului Comunist — organizația revoluționară a tineretului din patria noastră — un sprijin entuziast, permanent. Punînd în valoare inițiativa, întreaga fantezie și inventivitate a tineretului, organizațiile U.T.C. se bucură în același timp de sprijinul competent, plin de solicitudine, din partea conducerii școlilor, a tuturor cadrelor didactice, în activitatea comună închinată formării și dezvoltării personalității viitorilor constructori ai noii societăți.

Acum, în prag de An Nou, cu căldură și considerație pentru toți slujitorii școlii, adresez cadrelor didactice, profesorilor și învățătorilor tradiționalul nostru „La mulți ani!", sănătate și fericire, realizări tot mai mari în munca nobilă de creștere și pregătire a generațiilor care vor duce mai departe opera de edificare a socialismului în patria noastră.

ION ILIESCU
prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului

În aceste zile, cînd fiecare dintre noi se pregătește cu emoție să întîmpine noul an 1968, cînd vocile limpezi ale școlarilor noștri, în clinchetul plugușoarelor, dau glas de sărbătoare bucuriei și recunoștinței, îngăduiți-mi ca în numele Consiliului Național al Organizației Pionierilor să vă adresez dumneavoastră, dragi învățători și profesori, comandanți și comandante de pionieri, tradiționala urare de ani mulți, cu sănătate și fericire, presărați cu noi și rodnice izbînzi, în nobila operă ce o desfășurați pe ogorul școlii românești.

Îmi exprim convingerea că anul care începe va prilejui noi și însemnate înfăptuiri în viața detașamentelor, unităților și consiliilor noastre pionierești, răspunzînd în acest fel înaltei misiuni ce ne-a fost încredințată de către conducerea partidului și statului nostru.

La mulți ani!

TRAIAN POP
președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor

ACTUALITATEA • ACTUALITATEA

Plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor

În ziua de 22 decembrie, a avut loc plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor, consacrată dezbaterii activității desfășurate în cercurile de pionieri și școlari.

La plenară au luat parte tovarășii Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., și acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului. De asemenea, au participat, ca invitați, profesori, conducători de cercuri, reprezentanți ai unor instituții și organizații centrale, ai presei centrale, pedagogice și pionierești.

În cadrul dezbaterilor au fost subliniate sarcinile care decurg, pentru activitatea pionierească, din Hotărîrea recentei plenare a C.C. al P.C.R., cu privire la îmbunătățirea activității educative în rîndurile tineretului. Evidențiindu-se experiența valoroasă acumulată în activitatea cercurilor de elevi, s-au făcut numeroase propuneri și recomandări în vederea sporirii eficienței educativ-instructive a acestor cercuri.

Plenara a adoptat recomandări cu privire la sărbătorirea Zilei pionierilor în anul 1968.

(Într-un număr viitor vom prezenta pe larg lucrările plenarei).

Sesiuni de comunicări

În ultimele săptămîni ale acestui an în viața științifică a cadrelor didactice s-a înregistrat o vie activitate, marcată de numeroase manifestări publice.

Cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la moartea lui Valeriu Braniște, filiala din Brașov a Societății de științe istorice și filologice a organizat o sesiune științifică. Prof. univ. Miron Constantinescu și Al. Porțeanu, cercetător științific principal la Institutul de istorie „N. Iorga", au prezentat comunicarea „V. Braniște, memorialist"; I. D. Suciu, cercetător științific principal la același institut, a vorbit despre V. Braniște și Banatul", prof. I. Colan, directorul Muzeului din Șcheii Brașovului, despre „V. Braniște și Brașovul".

La Deva, secția regională de învățămînt, împreună cu filiala din Deva și Orăștie a Societății de științe naturale și geografie, au organizat o sesiune de comunicări. Din numeroasele comunicări prezentate, menționăm cîteva izvorîte dintr-o bogată experiență la catedră a profesorilor — „Aparate utilizate în predarea geografiei fizice" (Iuliu Valer); „Folosirea mijloacelor audio-vizuale moderne în predarea geografiei" (Gheorghe Tașcov).

Dintre comunicările prezentate în cadrul sesiunii științifice prilejuite de aniversarea a 75 de ani de la înființarea Muzeului regional din Arad remarcăm comunicarea profesorului emerit Eduard Găvănescu: „Anii de școală ai lui Slavici la Arad".

Cursuri de fizică şi chimie

Societatea de științe fizice și chimice a organizat, între 24 și 30 decembrie a.c., două cursuri pentru profesorii de fizică și chimie.

La București, în localul Liceului „Spiru Haret", peste 50 de profesori din Capitală și din țară au audiat un ciclu de 8 prelegeri pe tema „Unele probleme ale electromagnetismului", expuse de profesori universitari și cadre din conducerea societății. Programul cursului a cuprins de asemenea lucrări în laboratoarele Facultății de fizică și în laboratorul liceului gazdă, precum și vizite la Institutul de fizică atomică, la I.M.D. și în alte întreprinderi.

Un curs asemănător a fost organizat la Iași, pentru profesorii de chimie din întreaga țară. Prelegerile cu tema „Din problemele actuale ale industriei chimice" au fost însoțite de vizite la diferite obiective ale industriei chimice moldovene.

Vacanta

13 000. Atîția călători de vîrstă școlară vor purta trenurile, în zilele vacanței, spre cele mai frumoase stațiuni de munte ale patriei. Ați trecut zilele acestea prin vreo gară? Dacă nu, vă invităm să treceți și să poposiți cîteva minute pe peron. Merită să vedeți furnicarul de școlari — prichindei de-o șchioapă sau adolescenți zvelți și înalți — gălăgioși și nerăbdători, cu rucsacuri doldora, luînd cu asalt trenurile Nu-i un spectacol unic, el se repetă în fiecare vacanță, dar de fiecare dată este la fel de proaspăt, de nou, de tonic.

Am văzut, în ultimele zile, cîteva trenuri încărcate de școlari. Lîngă ei, profesori — unii mai tineri, alții mai vîrstnici Toți uitaseră oboseala unui trimestru de muncă și, molipsiți de veselia și entuziasmul copiilor, făceau cu ei planuri de vacanță.

Acum, aceste planuri au și început să prindă viață De cîteva zile numeroși elevi din Capitală și-au instalat cartierele în taberele de la Sinaia, Bușteni, Predeal, Brașov Ce mai chiote și veselie străbat acum munții și pădurile! Zăpadă este din belșug, schiurile, săniile și toată recuzita de iarnă au fost pregătite

Sus, pe pîrtia de la Clăbucet, cîteva zeci de perechi de schiuri s-au înfipt în zăpada pufoasă. Obrajii sînt roșii ca para focului ochii privesc țintă la fluierul profesorului, iar inima, ce să mai vorbim, să spargă pieptul, nu alta. Este primul concurs serios al vacanței de iarnă 1967 Și concurenții, chiar dacă n-or fi ei schiori de-adevărat, vor să se prezinte totuși onorabil Startul a fost dat: Pe locuri, fiți gata, porniți!

Pe poteca ce taie pădurea și apoi șerpuiește ca un briu lucios pe coama muntelui urcă un grup mare de fete și băieți. Au plecat de dimineață „pe scurtătura" din tabăra de la Bușteni, spre cabana Diham. De acolo, după un popas, vor porni mai departe spre Mălăiești Este unul dintre traseele pe care, împreună cu profesorul de educație fizică, și-au propus să-l facă în zilele de tabără. Coloana e lungă, pasul domol Nu se vorbește, pentru că la urcuș asta-i condiția, și aici totul se desfășoară după regulile alpinismului Seara se vor întoarce în tabără. Va fi o zi încărcată de bucurie, de frumusețe, așa cum sînt toate zilele, o zi după care fiecare se simte reconfortat, plin de energie, bine dispus

I-am însoțit cu plăcere pe elevii din tabere în toate suișurile și coborîșurile lor pe munte, am lua parte la trîntele lor prin zăpadă, le-am urmări vijelioasele curse de săniuțe sau spectaculoasele concursuri de schi, am lua parte seara la jocurile lor distractive și ne-am uimi în fața inepuizabilei lor fantezii, dar nu vrem să-i nedreptățim pe ceilalți, care-și petrec vacanța în orașe și sate Au și ei să ne arate o mulțime de lucruri pe care le-au pregătit cu profesorii lor, de-atîta vreme Cei din nordul țării, de la Sighetul Marmației, sînt zilele acestea într-un zor grozav. Ce vreți, nu-i ușor să pregătești un carnaval în care să se întîlnească eroii cărților îndrăgite cu cosmonauții, cu Ilenele Cosînzene sau zmeii zmeilor, să-și dea mîna florile grădinilor sau să defileze, ca într-o strălucitoare paradă bogatele costume naționale maramureșene. Zeci de mîini harnice desenează tipare, croiesc, lipesc; acul aleargă Fiecare vrea să poarte costumul cel mai frumos, pentru ca la concursul costumelor, care se va organiza în ziua carnavalului, să fie în frunte. Nu stau degeaba nici „artiștii" La carnaval va fi și un concurs pentru cele mai frumoase plugușoare, colinde și urări de anul nou. Școlarii le-au învățat demult pe dinafară, de pe la părinți, de la bunici sau la școală și acum le repetă în refrenul buhaiului și al caprei, în pocnetul bicelor și zornăitul zurgălăilor.

Pînă mîine, în așteptarea carnavalului nu închide nici unul ochii...

La București, vacanța a pus stăpînire pe toate patinoarele și stadioanele, pe parcuri și alei, s-a instalat cu toate drepturile în școli și în casele de cultură, la casele pionierilor, peste tot unde a găsit condiții să-și desfășoare nestingherită întregul său cortegiu de bucurii. Ba, de o săptămînă s-a extins într-atît încît a ajuns pînă aproape de „Casa Scînteii" și și-a instalat un adevărat cartier general, luînd în stăpînire Pavilionul Expoziției Naționale și tot spațiul din jurul său. Aici a luat ființă ca din pămînt, o așezare liliputană, care a și intrat în stăpînirea copiilor O lume minunată de basm răspunde dorinței, fanteziei fiecăruia. Palatul de cleștar, cosmodromul, pîrtiile de derdeluș, robotul mecanic, săniile trase de cai, teatrele de păpuși, întîlnirile cu Moș Gerilă, automobilele electrice și multe, multe astfel de „minuni" oferite cu generozitate prilejuiesc fiecărui copil clipe de neuitat. După ce tot orășelul va fi străbătut în lung și-n lat, cînd vor fi gustat din uriașele și pufoasele pămătufuri de zahăr, vor fi invitați la marele carnaval care se va organiza sub cupola uriașă din dantelă de metal și sticlă a Pavilionului Expoziției Naționale

Darnic, așa ca-n fiecare vacanță de iarnă, este în aceste zile și Palatul pionierilor. Programul său de vacanță este pe cît de bogat pe atît de ispititor și interesant. Cîteva sute de pionieri din Capitală și-au dat întîlnire în sala de spectacole pentru a sărbători cei 20 de ani ai Republicii. Programul spectacolului a cuprins cele mai frumoase cîntece și versuri închinate patriei și partidului, dansuri populare din diferite regiuni ale țării, montaje muzical-folclorice, program de gimnastică artistică etc. În următoarele zile, pionierii sînt invitați să participe la spectacole de teatru și balet, la dimineți de basm, la jocuri distractive care se vor organiza în parcul mare.

Fără să ocolească trîmbița pe zăpadă, derdelușul, patinoarele, și nici chiar orășelul copiilor, școlarii cei mai mari, adolescenții, și-au rezervat vacanța și pentru alte preocupări pe măsura vîrstei lor, pentru activități care să le satisfacă setea de cunoaștere, dorința de investigare, să răspundă necesităților lor spirituale, pentru clipe mai îndelungi de meditație, de lectură. Iată cîteva din acțiunile pe care vacanța le oferă elevilor din liceele bucureștene în zilele acestea: simpozionul „Portretul unei generații", la care cîteva sute de elevi se vor întîlni cu scriitori, cu muncitori și ingineri, cu studenți, și vor discuta despre viața și preocupările lor, despre gînduri și idealuri; vizionarea spectacolelor „Petru Rareș", „Toate pînzele sus" și întîlnirea cu realizatorii și interpreții lor; simpozionul cu tema „Sărbătorile de iarnă și obiceiurile românilor", la care vor fi prezentate proiecții și audiții cu cele mai vechi și mai frumoase obiceiuri de iarnă.

A trecut abia o săptămînă de vacanță. Pe elevi îi mai așteaptă încă multe zile încărcate de bucurii, la fel de luminoase ca și anul care vine.

MONICA VERDEȘ

Concurs de creaţii închinate Republicii

În cinstea celei de a XX-a aniversări a proclamării Republicii, Consiliul Organizației Pionierilor din regiunea București a organizat, pentru pionierii și școlarii claselor III—VIII din școlile regiunii un concurs de creație cu premii, intitulat: „În vers te cînt, Republică".

În creațiile prezentate, pionierii și școlarii și-au exprimat sentimentul puternic de dragoste față de patrie, față de popor, au înfățișat în imagini artistice, realizările anilor noștri, frumusețea meleagurilor țării.

Cele mai reușite creații au fost selecționate și publicate într-o culegere de poezii tipărită recent, intitulată „Țării mele".

Au fost acordate un premiu I, două premii II, trei premii III și cinci mențiuni. Cîștigătorii concursului au primit, într-un cadru festiv, premii în obiecte și cîte un exemplar din culegerea de poezii „Țării mele".

O valoroasă realizare editorială

Almanahul Scînteia 1968 se afirmă în sfera apariților de gen drept un veritabil eveniment editorial.

Îmbinînd la un nivel publicistic ridicat instructivul cu informativul, almanahul cuprinde un număr impresionant de semnături ale unor personalități de prestigiu internațional care își spun punctul de vedere într-o serie de probleme aflate în centrul preocupărilor contemporane. Sub titlul „România în concertul civilizației" sînt publicate, de pildă, opiniile exprimate de prof. univ. Constantin C. Giurescu, prof. dr. Dimităr Kosev, rectorul Universității din Sofia, dr. Vladilev Vinogradov — Uniunea Sovietică, general Gabriel Cochet — Franța, poetul guatemalez Miguel Angel Asturias, laureat al premiului Nobel, prof. Mario Ruffini — Italia, Pierre de Boisdeffre, directorul radioteleviziunii franceze, Henri Gagnebin, director al Conservatorului din Geneva etc. „Codul existenței omului contemporan" este tălmăcit de Pierre Paraf, prof. dr. Pierre Bugard, Karl-Georg von Stackelberg, prof. dr. Eduard Pamfil, prof. dr. Paul Georg Lincke, Blasius Guban, Georges Conchon, Jorgen Schmitt-Jensen, prof. Thomas Sebeok, Mihail Romm, Alfred Sauvy, prof. dr. Nikolai Mansurov. Semnături de mare prestigiu întîlnim și la articolele grupajelor intitulate „Arta de a reuși în viață", „Omul, ființă necunoscută", „Prăpastia economică ce desparte lumea modernă" etc.

Almanahul conține de asemenea profiluri ale celebrităților din lumea științifică și cultural-artistică, un prețios ghid al turiștilor, un ghid al muzeelor de prestigiu mondial, micul dicționar al termenilor economico-politici, actualități și varietăți din întreaga lume, sport, umor etc.

Calendar sportiv-1968

Calendarul competițiilor sportive școlare pentru anul 1968 este bogat și variat, asigurînd profesorilor de specialitate largi posibilități de promovare a talentelor în numeroase ramuri sportive. Se includ astfel, în acest calendar, campionate republicane, pentru copii și juniori, la atletism sau baschet, la gimnastică sau canotaj.

Mult interes vor stîrni desigur, în rîndurile elevilor, competițiile din cadrul campionatului republican de fotbal, ale cărui etape pe zonă se vor desfășura între 16—18 iunie, etapa finală urmînd să aibă loc între 28 iunie — 2 iulie la București. Îndrăgit de elevi, campionatul republican de natație va atrage și el un mare număr de concurenți. Grupate pe vîrste (copii și juniori), competițiile din cadrul lui se vor desfășura la sfîrșitul lunii iunie și începutul lunii iulie, etapele finale avînd loc în Capitală (pentru copii) și la Ploiești (pentru juniori).

DOUĂ DECENII DE PROGRES ŞI PROSPERITATE A ROMÂNIEI SOCIALISTE

Cronica celor două decenii de existență a Republicii consemnează remarcabile succese, transformări înnoitoare, cu adînci semnificații, pentru poporul și națiunea română, pentru întreaga țară.

Marcînd un moment calitativ nou în cadrul procesului unitar al revoluției populare începută prin insurecția armată victorioasă de la 23 August 1944, instaurarea Republicii a asigurat un cadru favorabil traducerii în fapte a politicii Partidului Comunist Român de construire a socialismului, înfăptuirii unor transformări profunde în structura social-economică, în nivelul de dezvoltare a forțelor de producție și în condițiile de viață ale poporului. „Poporul nostru — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1967 — a reușit, printr-o muncă încordată, plină de eroism, cu numeroase eforturi și sacrificii, să înfăptuiască, încă în primii ani ai regimului popular refacerea economiei naționale. Pe această bază, după cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare, după înlăturarea monarhiei, instaurarea Republicii și înfăptuirea actului revoluționar al naționalizării principalelor mijloace de producție, poporul român a trecut la înfăptuirea vastei opere de construire a socialismului".

Privind drumul parcurs de poporul român în cele două decenii avem imaginea măreților realizări care au schimbat din temelii înfățișarea întregii țări.

Amploarea dezvoltării economiei naționale este ogîndită de modificările substanțiale în profilul industriei noastre, locul central ocupîndu-l ramurile de bază ale industriei grele, de care depinde în ultimă instanță asigurarea neîntreruptă a progresului tehnic. În prezent, în fiecare zi, fabricile și uzinele noastre pun la dispoziția economiei peste 6 600 tone de fontă față de 510 în 1948, peste 11 000 tone de oțel față de 970, peste 47 000 tone de cărbuni față de 9 600.

Profunde transformări economice, tehnice și sociale s-au produs, în cei douăzeci de ani de la proclamarea Republicii, în agricultura țării noastre. Trecerea micii producții țărănești, cu posibilitățile sale limitate, la marea producție socialistă a reprezentat o profundă revoluție în viața satului.

Paralel cu industria și agricultura s-au dezvoltat și celelalte ramuri ale economiei naționale, a crescut în ritm rapid numărul celor ocupați în industrie, numărul cadrelor cu pregătire tehnică.

Succese remarcabile s-au obținut în cele două decenii care au trecut de la proclamarea Republicii, și în domeniul învățămîntului. Sub conducerea Partidului Comunist Român, școala noastră a cunoscut o continuă dezvoltare și perfecționare.

Generalizarea învățămîntului cu durata de 4 ani a devenit o realitate chiar din primii ani după eliberare, lichidîndu-se astfel pentru totdeauna izvoarele analfabetismului. Procesul de generalizare a învățămîntului de 7 ani s-a încheiat în anul școlar 1961/1962, trecîndu-se concomitent cu aceasta la înfăptuirea treptată a școlarității obligatorii de 8 ani, astăzi efectiv realizată.

Elocvent pentru nivelul de dezvoltare atins de învățămîntul nostru este și faptul că în actualul an școlar, circa 62 la sută dintre absolvenții din anul trecut ai școlii generale, au intrat în școli postgenerale (licee de cultură generală și de specialitate, școli profesionale și tehnice).

Paralel și în corelație cu dezvoltarea învățămîntului de cultură generală s-au dezvoltat și învățămîntul profesional și tehnic în prezent funcționează în total 768 de școli profesionale și tehnice, care cuprind numai în anul I la cursuri de zi, serale și fără frecvență circa 123 000 de elevi. O continuă dezvoltare a cunoscut și învățămîntul superior, care numără în prezent 47 de instituții cu 185 de facultăți și 198 de specialități, cuprinzînd aproape 147 000 de studenți la cursurile de zi, serale și fără frecvență.

Corespunzător cerințelor dezvoltării societății noastre și aspirațiilor mereu crescînde ale poporului spre cultură, s-a îmbunătățit permanent conținutul învățămîntului în școli și facultăți. Ansamblul măsurilor luate în această privință a avut ca obiectiv principal continua modernizare a planurilor de învățămînt și a programelor școlare, în pas cu dezvoltarea științei, tehnicii și culturii contemporane.

Înfăptuirea cu succes a vastului program de desăvîrșire a construcției socialiste, ritmul înalt de dezvoltare economică și culturală a țării, ca și uriașul avînt al științei și tehnicii contemporane impun însă dezvoltarea și perfecționarea în continuare a școlii noastre de toate gradele. În cursul anului care se încheie a fost supus unei largi dezbateri studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior, care conține propuneri menite să orienteze pregătirea viitorilor absolvenți, în așa fel încît aceștia să poată ține pasul cu exigențele în continuă schimbare ale economiei naționale. Au fost de asemenea elaborate măsuri care urmăresc trecerea la învățămîntul general de zece ani, extinderea și diversificarea învățămîntului tehnic și profesional.

Dezvoltarea armonioasă a economiei naționale și îndeosebi a industriei, creșterea productivității muncii sociale au influențat în mod pozitiv asupra standardului de viață al întregului popor. S-a înfăptuit un vast program de construcții social-culturale; s-au construit mii de așezăminte culturale, instituții de ocrotire a sănătății etc. Știința reprezintă azi un puternic instrument de progres al societății noastre. S-au dezvoltat literatura și artele, s-a îmbogățit viața spirituală a întregului popor.

Înlăturarea claselor exploatatoare, a exploatării omului de către om au dat societății noastre un caracter unitar, bazat pe comunitatea de interese și aspirații a tuturor celor ce muncesc, au creat condiții optime pentru cimentarea și înflorirea națiunii socialiste Pe baza politicii naționale marxist-leniniste a Partidului Comunist Român prietenia frățească dintre oamenii muncii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare s-a întărit necontenit.

O trăsătură caracteristică a societății noastre este pătrunderea tot mai largă în mase a ideilor înaintate ale partidului nostru, a concepției sale științifice despre lume și viață, a patriotismului și internaționalismului socialist, a umanismului și eticii socialiste. Se dezvoltă continuu democrația socialistă, se asigură participarea tot mai activă a maselor largi la conducerea statului, la rezolvarea treburilor obștești.

Realizările istorice dobîndite de poporul nostru în cele două decenii de la proclamarea Republicii sînt rodul creației conștiente a întregului popor, care a urmat neabătut politica justă, marxist-leninistă a Partidului Comunist Român. Ele sînt indisolubil legate de rolul conducător al Partidului Comunist Român. Ca detașament de avangardă al societății, partidul este exponentul intereselor întregii națiuni socialiste, al întregului popor, forța conducătoare. Acumulînd o bogată experiență în cursul luptelor revoluționare, al activității desfășurate în fruntea maselor populare pentru făurirea noii orînduiri, aplicînd creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete ale țării noastre, partidul a devenit organizatorul și conducătorul tuturor energiilor și capacităților creatoare ale națiunii în slujba înfloririi României socialiste Măsurile luate de partid găsesc un profund ecou în masele poporului, le însuflețesc în lupta pentru promovarea progresului în toate sectoarele de activitate.

Conferința Națională a Partidului Comunist Român, ale cărei lucrări s-au desfășurat în preajma aniversării glorioase a două decenii de existență a Republicii, a adoptat documente de imensă însemnătate pentru progresul continuu și prosperitatea României socialiste. În actuala sa sesiune, Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate Legea privind unele măsuri de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale, care creează cadrul de aplicare a măsurilor preconizate de Conferința Națională a partidului.

Elaborate în condițiile unei dezvoltări ascendente a economiei naționale, îmbrățișînd multilateral toate aspectele și laturile mecanismului vieții economice a țării noastre, documentele adoptate de Conferința Națională a partidului sînt menite să contribuie la accelerarea progresului economic, la ridicarea întregii noastre societăți pe trepte mai înalte de civilizație și progres.

Măsurile de perfecționare a conducerii și planificării economiei sînt organic întregite de măsurile cu privire la perfecționarea metodelor de conducere a vieții sociale, prin a căror aplicare se vor realiza eliminarea paralelismelor din munca de partid și de stat, creșterea operativității în rezolvarea sarcinilor tot mai complexe pe care le ridică viața.

Păsind în al treilea deceniu de dezvoltare, Republica Socialistă România, poporul român au în față perspectiva luminoasă a viitorului, conturat cu claritate în programul desăvîrșirii construcției socialiste elaborat de partidul nostru. Animat de dorința de a da viață politicii partidului, întregul popor, strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, sprijină și înfăptuiește cu hotărîre politica sa de ridicare a României pe culmile civilizației și progresului.

GHEORGHE DRĂGAN
doctor în istorie

XX ÎNVĂȚĂMÎNT 1967-1968

Orînduirea noastră a creat tineretului, prin eforturile întregului popor, condiții corespunzătoare afirmării capacităților sale creatoare, împlinirii aspirațiilor nobile care-l animă. În România socialistă, tineretul se bucură de largi drepturi politice și sociale, consfințite în Constituție, are posibilități nelimitate de valorificare a energiei și priceperii, se bucură din plin de roadele muncii sale. Asigurarea dreptului la învățătură pentru toți tinerii permite acestora să dobîndească temeinice cunoștințe profesionale și teoretice, să-și formeze un larg orizont cultural.

(Din Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie a.c.).

PE BĂNCILE ȘCOLILOR, VIITORUL ȚĂRII

La a 20-a aniversare a proclamării Republicii, învățămîntul se poate mîndri cu un bogat bilanț de înfăptuiri. Se cuvine să subliniem astfel faptul că în ultimele două decenii, la o creștere cu 25 la sută a populației țării, efectivele școlare au crescut cu 95 la sută și cele ale studenților cu 190 la sută.

În învățămîntul de cultură generală funcționează 15 731 școli generale și licee, în care sînt cuprinși aproape 3 400 000 elevi, cu circa 40 000 mai mult decît în anul școlar trecut. Generalizarea învățămîntului de 8 ani este astăzi efectiv realizată. În prezent, fiecare generație de elevi parcurge integral cursurile acestei trepte de învățămînt.

Semnificativ pentru nivelul de dezvoltare atins de învățămîntul nostru este și faptul că în actualul an școlar circa 62 la sută dintre absolvenții de anul trecut ai școlii generale au fost cuprinși în școli postgenerale — licee, școli profesionale și tehnice — ceea ce situează învățămîntul nostru, în domeniul cuprinderii în școli postgenerale a absolvenților școlii obligatorii, la un nivel comparabil cu cel din țări cu tradiție și rezultate remarcabile în învățămînt.

De menționat, în legătură cu dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, că în acest an s-a înregistrat cel mai mare număr de bacalaureați din istoria învățămîntului românesc: 85 000 față de circa 4 300 în 1937.

Pentru elevii cu aptitudini deosebite s-a mărit numărul de clase speciale de matematică și fizică, acestea ajungînd de la 9, cîte erau în anul școlar 1966—1967, la 26. De asemenea, s-a extins numărul claselor în care elevii învață, începînd cu clasa a III-a, limbi moderne de circulație internațională și s-au înființat secții clasice la unele licee din București, Cluj, Alba Iulia.

O mare dezvoltare a cunoscut și învățămîntul profesional și tehnic. În anul școlar 1967—1968 funcționează în acest învățămînt 768 de unități școlare, cu circa 123 000 de elevi în anul I, la cursuri de zi, serale și fără frecvență. Față de anul școlar trecut, rețeaua învățămîntului profesional și tehnic a crescut cu 48 de unități noi, iar numărul de elevi cu peste 18 000.

S-a asigurat completa gratuitate a învățămîntului de toate gradele. Elevii din școala generală, din învățămîntul profesional și din licee primesc gratuit manuale.

În învățămîntul superior, în anul universitar 1967—1968 funcționează 47 de instituții, cu 185 facultăți și 198 specialități, cuprinzînd 146 901 studenți, cu aproape 5 000 mai mult decît în anul universitar precedent. Datorită înlăturării totale a oricăror discriminări, datorită gratuității învățămîntului de toate gradele, sistemului de acordare a burselor și amplasării judicioase a rețelei învățămîntului, numărul studenților fii de muncitori este aproape în aceeași proporție cu numărul muncitorilor în ansamblul populației active a țării, iar numărul studenților proveniți din mediul rural a crescut cu peste 60 la sută.

Aceste înfăptuiri sînt o consecință firească a democratismului întregii vieți sociale din România, o urmare directă a politicii de învățămînt a Partidului Comunist Român, care a deschis întregului tineret porțile școlilor de toate gradele.

O PERMANENȚĂ A ASPIRAȚIEI SPRE PERFECȚIUNE

Corpul profesoral reprezintă unul din cele mai numeroase detașamente ale intelectualității noastre. Numărul cadrelor didactice din învățămîntul de toate gradele a ajuns în acest an la impresionanta cifră de aproape 200.000. Ducînd cu cinste mai departe tradițiile înaintate ale marilor figuri ce au ilustrat în trecut învățămîntul românesc, pătrunși de dragoste de țară și de popor, adînc devotați misiunii nobile pe care le-a încredințat-o partidul, învățătorii și profesorii școlilor noastre desfășoară o muncă de înaltă valoare socială, instruind și educînd cadrele necesare economiei și culturii patriei.

Ceea ce caracterizează îndeosebi, în prezent, pe oamenii școlii este tendința lor spre continua perfecționare a muncii proprii. În ultimii 10 ani, peste 80.000 de educatoare, învățători și profesori au participat la cursuri centrale și interregionale, în care au putut cunoaște cele mai noi cuceriri științifice din domeniul lor de specialitate. Numai în vara anului 1967 au fost cuprinși la diferite cursuri de perfecționare circa 4 000 de profesori care predau matematica, fizica, chimia, biologia, latina, limbile moderne, muzica, desenul etc. Astfel de cursuri, menite să contribuie la perfecționarea personalului didactic, s-au organizat și pentru profesorii de limba română care lucrează în școlile cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare, precum și pentru circa 8 000 de cadre didactice care și-au susținut în această vară examenele de definitivat. De la înființarea gradelor didactice și pînă în prezent au obținut gradul definitiv peste 46 500 de cadre didactice, iar gradul I și gradul II peste 6 300. În anul 1967, 1 135 cadre didactice din învățămîntul de toate gradele au promovat examenul de admitere la doctorat.

Munca celor aproape 200 000 de cadre didactice este orientată spre permanenta ridicare a nivelului învățămîntului. Alături de activitatea desfășurată la catedră, corpul profesoral aduce o largă contribuție prin dezbateri, prin articole publicate în presă, ca și prin colaborarea directă la modernizarea planurilor și programelor de învățămînt, a manualelor școlare, astfel încît acestea să fie în pas cu dezvoltarea științei, tehnicii și culturii.

Paralel cu activitatea la clasă mulți profesori desfășoară o rodnică muncă de cercetare științifică, aducînd valoroase contribuții la dezvoltarea și afirmarea științei românești. Un mare număr de profesori de istorie, de limba și literatura română, de matematică, fizică, chimie, biologie au prezentat în ultimul an valoroase comunicări științifice la sesiunile Institutului de științe pedagogice și ale societăților științifice.

Pentru răspîndirea culturii în masele largi de oameni ai muncii, zeci de mii de învățători și profesori participă la organizarea și susținerea diferitelor activități în cadrul căminelor culturale, al bibliotecilor sătești, al caselor de cultură.

Bucurîndu-se de o înaltă prețuire din partea partidului, corpul didactic din țara noastră se află angajat într-o muncă plină de abnegație și devotament pentru instruirea și educarea tineretului patriei la nivelul cerut de vasta operă de înflorire a României socialiste.

VALORI MATERIALE ÎN SLUJBA VALORILOR CULTURALE

O deosebită grijă au manifestat partidul și statul nostru asigurării condițiilor didactico-materiale necesare pentru desfășurarea cu succes a muncii de instruire și educare a întregului tineret al patriei noastre.

An de an a crescut spațiul de școlarizare și s-a îmbunătățit dotarea unităților de învățămînt. Din 1938 și pînă în 1965 s-au construit peste 36.000 săli de clasă; în anii 1966 și 1967 fondul de clădiri școlare a mai crescut cu alte cîteva mii. În perioada șesenalului s-au construit internate cu peste 31 000 locuri, cămine și cantine cu peste 25.000 de locuri. În anul școlar trecut au beneficiat de locuri în internate 227.321 elevi, iar de masă la cantine peste un sfert de milion elevi.

Laboratoarele și atelierele din școli și facultăți au fost înzestrate continuu cu material didactic din ce în ce mai modern. O atenție deosebită s-a acordat producției și dotării școlilor cu mijloace audio-vizuale. În ultimul an școlar au funcționat 4035 de laboratoare de fizică, chimie etc. și 2323 săli de lucru. În 1967 pentru învățămîntul profesional, tehnic și mediu de specialitate a fost alocat un volum de investiții în valoare de 255.907.000 lei. S-a îmbunătățit de asemenea dotarea unităților de învățămînt cu mobilier. Dacă la toate acestea adăugăm completa gratuitate a învățămîntului de toate gradele, precum și gratuitatea tuturor cărților școlare pentru învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic, avem o imagine clară a preocupărilor permanente și stăruitoare pe care regimul nostru le manifestă pentru ca învățămîntul să dispună de condiții din ce în ce mai bune pentru activitatea sa.

În anul școlar 1967—1968 instituțiile de învățămînt superior au primit importante spații noi. La începutul acestui an universitar au intrat în funcțiune 8.175 m.p. spații noi de învățămînt pentru Institutul agronomic din Iași și pentru Institutul de medicină și farmacie din București, iar în cursul anului universitar 1967—1968 vor mai intra în funcțiune circa 53.000 m.p. la institutele politehnice din București și Galați, la Institutul de medicină din Timișoara și la Academia de studii economice din București.

Dezvoltarea învățămîntului din patria noastră la actualul său nivel a fost posibilă datorită fondurilor mari care i s-au alocat an de an. Numai în perioada șesenalului au fost alocate pentru învățămînt 34 miliarde lei. În anul 1967 învățămîntul a primit 7,5 miliarde lei, iar pentru anul acesta i s-au alocat, așa cum prevede Legea pentru adoptarea bugetului de stat pe anul 1968, votată de Marea Adunare Națională, 8030,2 milioane lei.

IULIA HĂLĂUGEANU — *Întoarcere de la școală — Bistrița*

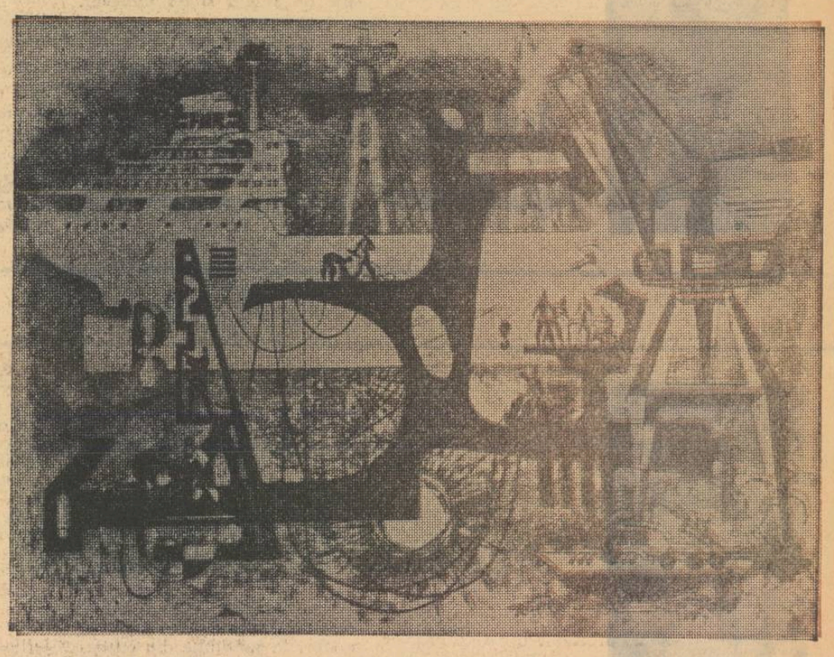

IMRE DROCSAY — *Șantier naval — Galați*

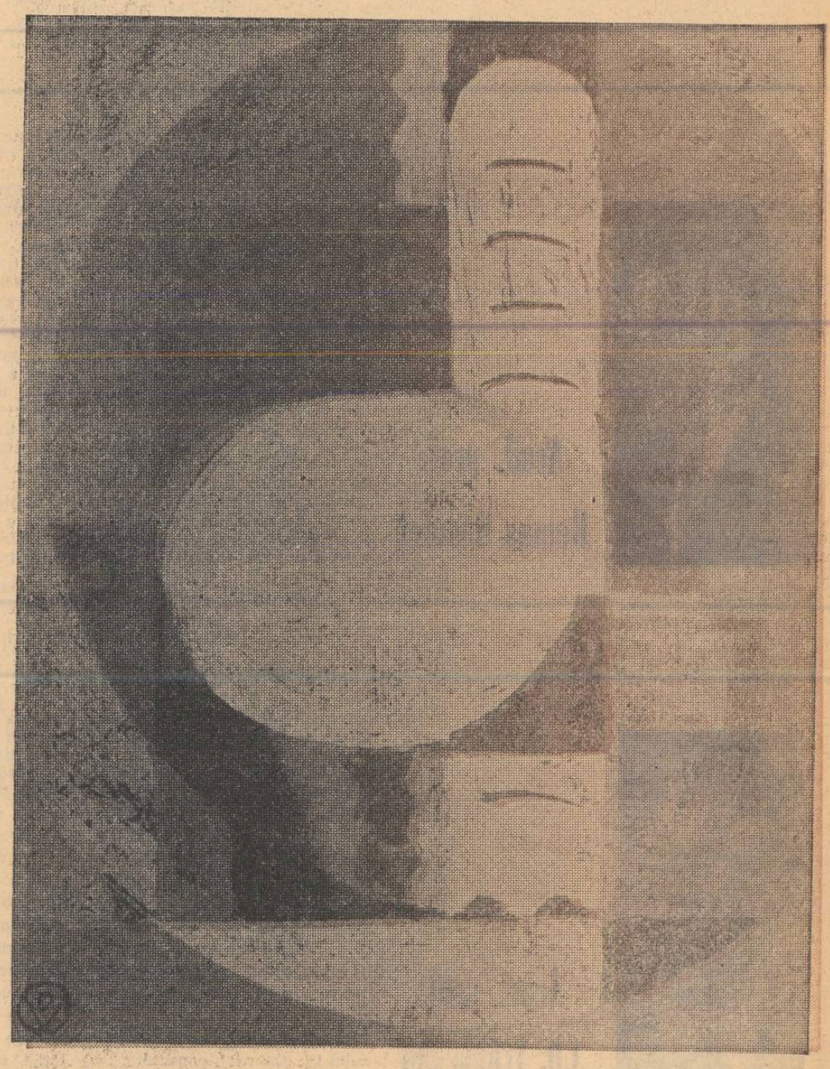

VASILE DOBRIAN — *Complex industrial*

RĂSPUNS IMPERATIVULUI „MODERNIZARE"

Unul din imperativele care mobilizează amplu forurile conducătoare ale învățămîntului și cadrele lui îl constituie continua modernizare a procesului instructiv-educativ.

Preocupările pe această linie s-au oglindit, în primul rînd, în măsurile luate pentru modernizarea planurilor de învățămînt și a programelor școlare, în pas cu dezvoltarea științei, tehnicii și culturii contemporane. În anul școlar 1967—1968 s-au elaborat 50 de programe noi pentru învățămîntul de cultură generală, iar pentru învățămîntul profesional și tehnic au fost îmbunătățite planurile de învățămînt la 14 specialități și au fost elaborate circa 86 de programe. Noile programe și manualele școlare alcătuite pe baza lor, cu sprijinul unor oameni de știință, academicieni, profesori universitari, profesori din învățămîntul de cultură generală, ilustrează cuceririle fundamentale în specialitățile respective. Elevii liceelor studiază astfel, în prezent, teme din domeniul analizei matematice și al geometriei analitice, primesc cunoștințe despre electronica modernă, aprofundează studiul chimiei organice etc. Pentru prima dată s-a introdus în acest an studiul istoriei literaturii universale ca obiect de sine stătător.

Se vădește, totodată, o pronunțată pătrundere și afirmare în procesul de învățămînt a unor mijloace moderne de mare tehnicitate. La aparatele de proiecție cinematografică, — epidiascoape, magnetofoane, televizoare, picupuri, devenite acum piese curente ale utilajului didactic — într-o serie de licee din București, Baia Mare, Oradea, Turda, Cluj, Brașov, Tg. Mureș etc. vin să se adauge laboratoare fonetice cu dotare complexă, adevărate combinate de material didactic modern, sau mașini de învățat.

Nu de mult, la Liceul nr. 1 din Baia Mare s-a construit un laborator „universal". Utilat cu tot ce e necesar utilizării mijloacelor audio-vizuale și efectuării experiențelor la fizică, chimie etc., laboratorul are o construcție funcțională pe deplin adecvată procesului instructiv-educativ. Pe ecranul instalat în laborator se pot proiecta filme de dimensiuni diferite, iar sub ecrane se află un televizor cu circuit închis. Funcționarea aparatelor de care dispune laboratorul — diascop, epidiascop, magnetofon, radio, picup etc. — este în întregime automatizată putînd fi dirijată prin telecomandă de la catedră sau din orice punct al laboratorului.

A stîrnit mult interes în lumea școlară mașina de învățat „Verifix", cu comenzi prin relee, proiectată și realizată în atelierul de electronică al Grupului școlar UCECOM. Experimentată, mașina a dovedit că poate depăși, prin performanțe, obiectivul strict pentru care a fost construită. Ea dă profesorilor posibilitatea să cunoască în mod precis măsura în care întreaga clasă și fiecare elev în parte și-au însușit cunoștințele transmise, permițîndu-le să organizeze în mod științific activitatea cu fiecare categorie de elevi ai clasei — foarte buni, buni, mediocri sau rămași în urmă — și reduce simțitor durata verificării cunoștințelor, făcînd să crească timpul acordat transmiterii noilor cunoștințe.

Mijloace dintre cele mai moderne de studiu se folosesc și la Liceul „Gh. Șincai" din București, unde s-au proiectat și au fost instalate un cabinet și două mașini de învățat după principiile instruirii programate, la Liceul „Unirea" din Brașov, unde se află în funcție o mașină electronică de concepție originală, auxiliar în procesul de adîncire și consolidare a cunoștințelor, la Liceul agricol din Fălticeni, unde se utilizează fișe cu texte programate etc.

Cele cîteva exemple prezentate aici sînt doar o mică parte din numeroasele aparate și inovații care, în școlile de pe cuprinsul țării, contribuie larg la modernizarea învățămîntului nostru.

XX CE AȘTEPTĂM DE LA ȘCOALĂ

Acad. prof. Iorgu Iordan

Anul 1968 va aduce împlinirea multora dintre năzuințele noastre în toate domeniile desăvîrșirii construcției socialiste Evident că școala are un rol foarte important, pentru că ea formează pe viitorii lucrători în toate ramurile de muncă economică și culturală. Ea are un rol decisiv în formarea omului nou, pentru că în anii de școală se pun bazele întregii dezvoltări a personalității. De modul cum sînt pregătiți elevii în școala generală și în cursul liceal depinde dezvoltarea lor mai departe, la universitate. Nu strică poate să insist asupra legăturii care există între aceste grade de învățămînt, pentru că ele se influențează reciproc. Dacă în liceu intră elemente slabe, înseamnă că aceste elemente, frecventînd cursurile universitare, vor avea pînă la urmă o pregătire slabă și, predînd ca profesori în școlile de cultură generală, vor da la rîndul lor elevi slab pregătiți.

Pentru mine problema cea mai importantă — și nu numai în materie de școală — este omul, adică valoarea personală a celui pus în situația de a lucra într-o instituție, într-o întreprindere, în școală ș.a.m.d. Organizarea propriuzisă (programe, bifurcarea etc.) joacă, cred, un rol oarecum secundar. Firește că, atunci cînd e vorba de disciplinele care aparțin științelor naturii, programele trebuie să se conformeze, în măsura posibilului, progreselor mari și rapide care se săvîrșesc sub ochii noștri. Dar oricît de bine ar fi întocmite programele, fără profesori bine pregătiți și fără elevi cu dragoste de muncă rezultatele nu pot fi mulțumitoare.

În domeniul disciplinelor umanistice ar fi de dorit ca metoda de predare și metoda de învățare să sufere anumite îmbunătățiri. Mă refer în primul rînd la faptul constatat de mine ca profesor universitar, iar mai de mult în învățămîntul mediu, unde am funcționat vreme îndelungată, că elevii și studenții, în majoritatea cazurilor, depun eforturi maxime pentru memorizarea lucrurilor pe care le învață, nu pentru asimilarea lor, pentru transformarea lor treptată în bunuri spirituale, aș zice personale. Un om care asimilează cunoștințele ajunge cu vremea să simtă că esențialul acestor cunoștințe este oarecum creația lui proprie. Nu-și mai aduce aminte cînd, unde și de la cine și le-a însușit, fiindcă ele s-au asimilat, adică s-au transformat în mintea lui în așa fel, încît el le folosește ca și cum le-ar fi avut de la început, fără sprijinul nimănui.

Pentru a înlătura procedeul memorării se cer eforturi mari atît din partea profesorului, cît și din partea elevului. Prin metodele folosite, profesorul trebuie să-i deprindă pe elevi să învețe în sensul arătat mai sus, să priceapă lucrurile prezentate la lecție, nu să le memorizeze. Recomandarea aceasta este valabilă, într-o măsură însemnată, și pentru disciplinele din domeniul științelor naturii, chiar dacă acolo experiențele de laborator și alte mijloace concrete de comunicare a cunoștințelor ajută oarecum la înțelegerea mai lesnicioasă a chestiunilor studiate.

Acad. prof. Eugen Macovski

În pragul fiecărui an nou ne manifestăm dorințe, năzuințe, a căror realizare cade în sarcina anului viitor. De la un an la altul îmi reportez deziderate pe care le înfăptuiesc alături de toți cei cu care conlucrez zi de zi în calitate de om de știință și de profesor.

Trăim o epocă în care știința mondială face noi și valoroase achiziții, își îmbogățește patrimoniul cu noi ramuri, cu preocupări și realizări din ce în ce mai uluitoare. Ca profesor, îmi doresc ca printre savanții biochimiști de mîine să se numere și elevii mei.

Viața, cu procesele ei chimice intime, este astăzi un domeniu pasionant în care poți pătrunde încă de pe băncile școlii, însușindu-ți temeinic cunoștințe de chimie, fizică, matematică, biologie, cunoștințe care intră astăzi în patrimoniul noțiunii de cultură generală.

Cultura generală — sistemul complex de informații și deprinderi pe care-l posedă absolventul școlii medii — este materialul pe care-l prelucrăm noi în facultăți. Pentru ca munca noastră să dea roade avem nevoie de un material de bună calitate, de absolvenți bine pregătiți, care să corespundă din ce în ce mai mult cerințelor epocii noastre, de mari și importante realizări ale științei.

Și, fiindcă chimia proceselor vitale ocupă primul loc în existența noastră, doresc ca în anii viitori să-și găsească un loc și în programele școlii medii — nu numai ca o anexă a capitolelor de chimie organică, ci poate chiar ca un obiect de sine stătător, o dată cu introducerea celui de al 12-lea an de studiu. Aceasta, desigur, ne va permite să ridicăm nivelul cursurilor universitare, deoarece ne vom adresa unor studenți care au noțiunile de bază încă din școală.

Și chiar dacă viitorii absolvenți nu se vor dedica studiului biologiei, noțiunile generale ale chimiei vieții le vor fi utile pentru a înțelege în general viața și formele ei de manifestare.

Acad. prof. Gh. Oprescu

Aștept ca în anul ce vine, școala să cultive în sufletele tinerilor un plus de sensibilitate față de frumos, oriunde s-ar afla sau poate fi găsit — în natura înconjurătoare, în capodoperele de artă, în propria lor comportare și în propriul lor suflet.

La vîrsta mea de aproape 87 de ani, consiliat de doctori, fac în fiecare zi o plimbare prin aerul curat. Plimbările mă duc uneori în Grădina botanică, alteori în grădinile din cartierul meu, care este plin de astfel de locuri de repaus și de distracție. Nu rareori întîlnesc tineri, după toate aparențele elevi, băieți și fete. Îmi e drag să-i privesc. Există o anumită gingășie și delicatețe naturală caracteristice tineretului. Aș vrea ca acestea să fie cultivate cu grijă de educatori, pentru a se păstra întregi, neștirbite. Am observat adeseori cum în comportarea unor elevi, în atitudinea lor, finețea specifică sufletelor tinere apare estompată. N-aș vrea să fiu rău înțeles. Departe de mine gîndul de a pretinde că tineretul lui nu-i este îngăduit să iubească. Dar trebuie învățat că sentimentele nobile cer discreție și că o astfel de discreție este mult mai valoroasă decît o ieftină manifestare de pretins nonconformism. Cu atît mai mult este de așteptat ca elevii să înțeleagă frumusețea subtilă a rezervei și a discreției, cu cît ei frecventează cultura și, instruindu-se, pot înțelege marile valori ale nuanțelor sufletești.

Cred că educatorii trebuie să aibă o sporită grijă și pentru eleganța limbajului. Aș vrea ca școala să-i învețe mai mult pe tineri să-și aleagă cu grijă cuvintele și expresiile, să exprime ideile inteligent și frumos, folosind vorbe alese, să dea atenție frazelor în care își îmbracă gîndurile la fel cum dau atenție veștmintelor cu care se gătesc în zilele de sărbătoare. Ba chiar mai mult, căci hainele le pot păstra doar pentru anumite ocazii, în vreme ce limbajul frumos nu-l poți avea în împrejurări deosebite decît dacă ai făcut un exercițiu neîntrerupt și în cele obișnuite.

Socot că și gesturile cele mai mărunte se cer a fi un obiect de educație, căci nu avem în vedere dimensiunile, ci semnificația și calitatea lor. A respecta omul pe lîngă care treci, aleea curată pe care te plimbi, o ramură de arbore sau o floare este un semn al dragostei de oameni, de natură și de frumos.

Dacă se poate să se facă mai mult în aceste privințe prin educație, este atît mai bine. Și cred că se poate. Școala este în stare să-i învețe pe tineri să distingă ceea ce e frumos de ceea ce e urît, îi poate învăța să iubească frumosul, sub orice formă.

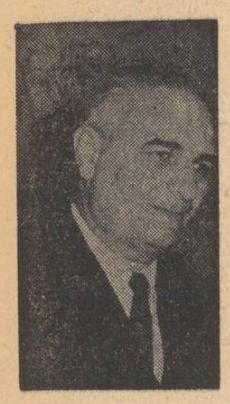

Acad. prof. Remus Răduleț

Secolul nostru, al celor mai mari realizări științifice și tehnice pe care le-a cunoscut omenirea în cursul istoriei ei, ne aduce mereu succese noi ale muncii noastre îndrăznețe pentru a pătrunde în Univers și microfizică. Toate progresele cunoașterii științifice au căpătat în aceste domenii dimensiuni uimitoare care, însoțite de invenția tehnică, fac din omul zilelor noastre gigantul ce stăpînește natura fizică. De aceea, paralel cu diversificarea învățămîntului pe specialitățile noi care se adaugă mereu celor vechi, trebuie ca învățămîntul de toate gradele să toarne în tipare de asemenea noi ceea ce este desemnat astăzi de noțiunea de cultură, spre a pregăti generațiile de mîine pentru asaltul lor contra necunoscutului din sectoarele rămase încă în afara cunoașterii umane.

Ca profesor mă simt solidar răspunzător, alături de toți factorii de educație din societatea noastră, de nivelul pregătirii generației care va constitui schimbul nostru de mîine, iar ca om prins în cercetare mă străduiesc să-i păstrez viu interesul pentru chestiunile de cunoaștere rămase deschise, spre a contribui la munca prin care, în anii viitori, școala și universitatea vor deveni focare tot mai competente în pregătirea viitorilor intelectuali, pe măsura cerințelor epocii noastre.

Împletirea organică a științei cu producția prin puntea pe care o constituie tehnica, sprijinită în principal de științele matematice și fizico-chimice, impune cu autoritate locul acestor științe în complexul cunoștințelor generale. Indiferent de profesiunea sa intelectualul de mîine va trebui să aibă deci cunoștințe de matematică, de fizică, de chimie alături de cele de literatură și artă, de științe biologice și sociale sau de limbi de circulație internațională, pentru a se putea informa cît mai repede.

Formarea tineretului în domeniul acestor cunoștințe atît de variate cade în sarcina școlii de cultură generală, de la care așteptăm în învățămîntul superior studenți cu o pregătire multilaterală, cu un fond de cunoștințe care să constituie o bază destul de largă pe care să se poată grefa mai tîrziu specializarea lor. Succesele școlii în această direcție vor fi cu atît mai mari, cu cît colaborarea dintre profesori și oamenii de creație în știință, în literatură și artă va fi tot mai strînsă. Sînt convins că numai în felul acesta vom reuși să îndeplinim sarcina grea și frumoasă de a călăuzi primii pași ai oamenilor de știință, de literatură și artă ai viitorului.

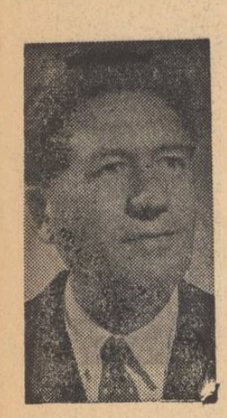

Acad. prof. Gh. Vrânceanu

Trăim într-o lume în care aproape nici o problemă a științei, nici o problemă a practicii nu poate fi rezolvată fără instrumentul matematic. Devine imperios necesară, deci, adîncirea continuă a studiului matematicii, cunoașterea celor mai noi cuceriri ale disciplinelor acestei științe universale. Este ceea ce a impus căutarea și elaborarea unor forme noi de predare a disciplinelor matematice, care să înlesnească îndeosebi pătrunderea sensului lor abstract, general.

Cred că în direcția aceasta trebuie să orienteze școala de cultură generală, în anul 1968, pregătirea matematică a elevilor săi Opinez pentru utilizarea criteriului istoric de formare a cunoștințelor, potrivit căruia la baza studiului matematicii trebuie pusă aritmetica. Socotesc, de asemenea, că noțiunile de geometrie ajută mult la înțelegerea matematicii, ca și la aplicarea ei practică. Un absolvent de liceu care nu are idei clare despre dreaptă, despre plan, despre sferă, despre proprietățile spațiului în care trăim nu va putea aplica ulterior cu folos cunoștințele matematice în domeniul său de activitate. Există astăzi o tendință de a expune unele teorii matematice cu ajutorul limbajului geometric, utilizînd noțiunea de spațiu cu mai multe dimensiuni și chiar cu o infinitate de dimensiuni. Se observă, deci, o întoarcere la geometrie, care este pusă la baza multor teorii matematice. Consider, de aceea, că în învățămîntul de cultură generală trebuie să se realizeze o aprofundare a noțiunilor de geometrie pe cale analitică, deci o geometrie diferențială, domeniu în care în țara noastră a avut nume de mare prestigiu — G. Țițeica, Al. Myller, O. Mayer, Dan Barbilian etc.

Sînt încredințat că, prin străduința profesorilor lui, învățămîntul va da în continuare specialiști cu înaltă pregătire matematică, demni de marii lor înaintași.

Ion Vlasiu *Pace*

Victor Rusu Ciobanu *Omagiu Republicii (fragment)*

RIDEMUS

PLUGUȘOR

Aho, aho, copii și frați
Stați, citiți și nu mînați
C-am pornit cu plugușorul
Să ne-asculte profesorul,
Să ne-audă-nvățătorul...
Dar nu vrem, ca altă dată,
Să rămînă doar urată
Dorința gazetărească
Ci o vrem să se-mplinească

Hai pocniți din bice măi
Hăi, hăi.

Ore de dirigenție
Anoste să nu mai fie.
Manualul de chimie
În formula lui, să ție
Cont și de... pedagogie.
Matematica predată
Să fie modernizată
Dar așa ca s-o priceapă
Și cei ce-o știu „ca pe apă".
Fizica, drept noutăți
Să nu dea numai „bucăți",
Iar problemele-nserate
Să nu ceară și erate...

Hai pocniți din bice măi
Hăi, hăi.

Toți, audio-vizualul,
Doritul și actualul,
Să-l vedem, să-l auzim
Mult mai mult decît îl știm.
Numai ore ideale
Ca la clasele speciale,
Să nu scape-n chip fatal,
Vreo eroare-n vreun manual,

Hai pocniți din bice măi
Hăi, hăi.

I.M.D.-ul, I.M.D.,
S-ajungă mai, decît e.
Aparatul cînd îl scoți
Din cutie, să și poți
Să lucrezi, fără de probă,
Nu să-l pui la garderobă
Sau să-l treci în inventar
Ca pe-o piesă de... dosar.

Hai pocniți din bice măi
Hăi, hăi.

Clinchete de veselie
Pentru anul ce-o să vie...

Iar noi, toate cîte-om scrie
Critica s-o aibă vie,
Laudele nu prea rar,
Prețuite la cîntar.
Un răspuns să fie-n floare
Pentru ori și ce scrisoare,
Prompt, util, atent, urgent
Oricărui corespondent.

Hai pocniți din bice măi
Hăi, hăi.

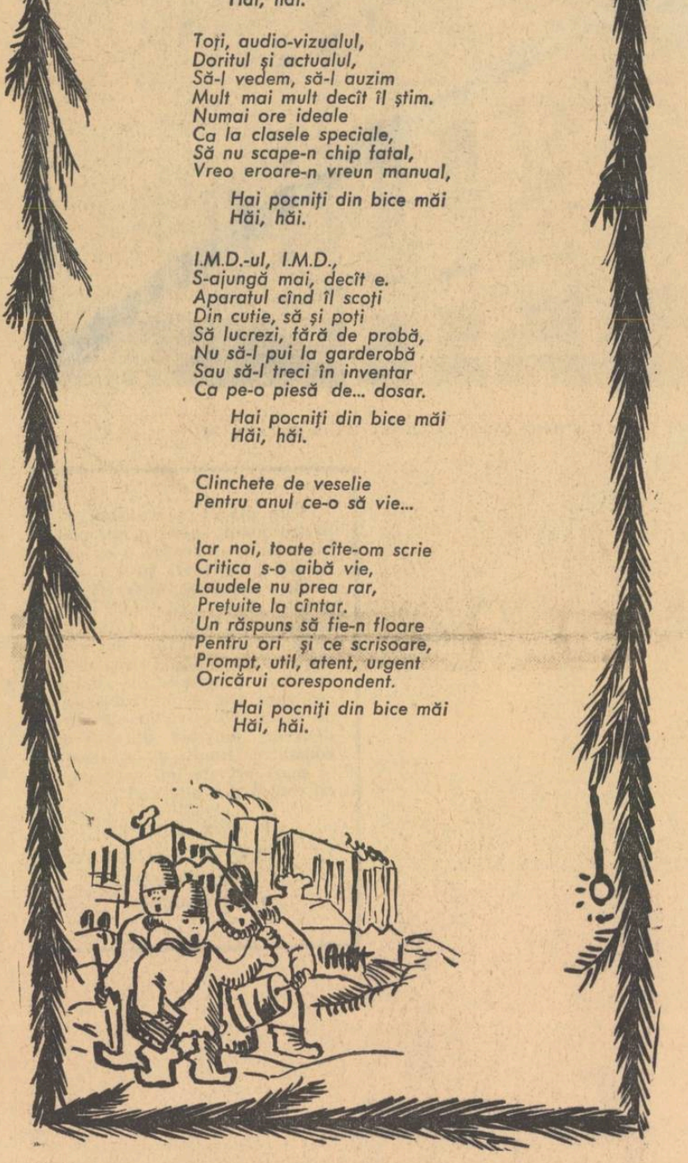

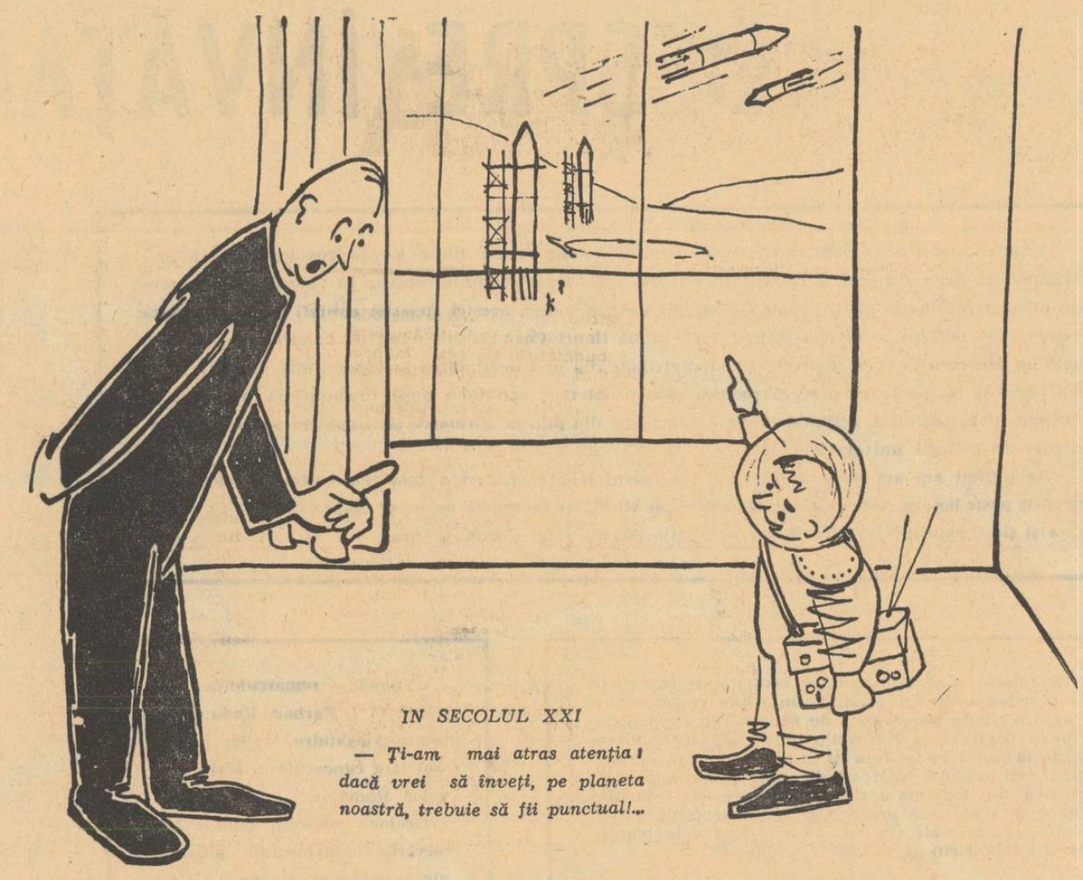

IN SECOLUL XXI

— Ți-am mai atras atenția ! dacă vrei să înveți, pe planeta noastră, trebuie să fii punctual!...

PROBLEMA

—Scenetă comică cu aparențe dramatice—

ORA DE MATEMATICĂ

(O sală obișnuită de clasă către sfîrșitul unei ore de curs; pe ușă, frumos înrămat, scrie clasa a V-a).

Profesorul : *Acum băieți, ca să aveți și voi mai mult timp liber, vă dau o singură problemă pentru acasă.*

Voci în surdină : *Ce bine !*

Profesorul : *Notați ! Într-un cazan curge apă din opt robinete (se duce la tablă și scrie un opt mare). Din primul robinet curge de două ori mai puțină apă decît din al doilea, al treilea și al patrulea împreună... Din al cincilea robinet curge două treimi din cantitatea de apă din primul și al doilea robinet, scăzînd cantitatea de apă care curge din al șaptelea robinet. Din al optulea robinet, a cărui garnitură e stricată, curge o cantitate de apă egală cu cea din al șaselea și al șaptelea robinet, din care însă o treime se răspîndește pe jos. Dacă ținem seama că din al treilea și al patrulea robinet... Iar din al cincilea și al șaselea robinet... Mai mult decît din primul și al optulea robinet... Să se spună...*

DUPĂ AMIAZĂ :

(Acasă la Nicușor, elev într-a V-a ; Nicușor stă la masă și își face lecțiile).

Tatăl lui Nicușor *(grijuliu)* : *Cum stai cu lecțiile ? Mai ai mult ?*

Nicușor : *Numai la matematică. Tovarășul profesor ne-a dat astăzi o singură problemă.*

Tatăl : *Ei bravo, atunci termini repede.*

DUPĂ O ORĂ :

(Tot la Nicușor acasă).

Tatăl : *Hai, Nicușor ! Ce, ai adormit în fața caietului ? De o oră stai cu privirea pierdută și n-ai scris nici un rînd măcar.*

Nicușor : *Sînt cîteva lucruri în problema asta pe care nu le înțeleg, tătucule. Vrei să vii să te uiți o clipă ?*

MAI TÎRZIU.

(Același decor).

Tatăl : Hm... în sfîrșit... Da. (izbucnind). Ce, eu nu am alte treburi decît să rezolv problemele tale ? Ia du-te fuga la Sandu și vezi cum a rezolvat-o el ! Doar e cel mai bun matematician al clasei voastre și, în plus, tatăl lui e inginer.

ȘI MAI TÎRZIU.

(Acasă la Sandu s-a adunat un adevărat consiliu al clasei. Cei mai buni matematicieni înnegresc zeci de foi cu cifre, în timp ce elevii ceilalți, stînd în jur, încearcă să dea cîte o idee. Ștafete transmit foile cu încercări de rezolvare de la un „matematician" la altul, pentru a fi confruntate).

O voce : *Va să zică, dacă din robinetul al cincilea cu al șaptelea împreună...*

Altă voce : *Nu, nu-i asta... Dacă din robinetul al treilea cu al doilea, scăzînd cantitatea din robinetul al optulea...*

Sandu : *(savant) Nu-i bine nici așa. Vă spun eu : cheia problemei stă în cantitatea de apă care se răspîndește pe jos din al optulea robinet, dacă scădem apa care curge din al doilea robinet fără al treilea...*

TÎRZIU DE TOT

(Tot acasă la Sandu, unde s-a reunit consiliul părinților).

Tatăl lui Sandu, inginer : *Avem un sistem de opt ecuații cu opt necunoscute, pe care dacă îl considerăm din punct de vedere al determinațiilor... reiese că...*

Tatăl lui Radu, fizician : *Desigur, într-o reprezentare grafică, considerînd că volumul cazanului formează mărimea segmentului AB, iar cantitățile de apă care curg din robinetele mărimi invers proporționale prezentate de segmentele AC, CD, AD, BD, DC, CF, AG, reiese că...*

(Amîndoi împreună) : *E clar nu ? În definitiv, nici nu-i chiar așa de complicat. Ați înțeles ?*

Ceilalți părinți : *(Într-un glas) : Nu ! N-am înțeles nimic.*

Inginerul și fizicianul : *Păcat, după ce ne-am muncit atîta... Să încercăm altă soluție, numai pe baze aritmetice. Dar să știți că nu va fi chiar atît de simplu...*

A DOUA ZI, ÎN CANCELARIE.

Profesorul : *Dragă colega, ipoteza micului meu experiment psihologic s-a confirmat pe deplin. În momente de încercare, colectivul clasei mele a dovedit o strînsă coeziune. Frontul părinților a acționat și el unit. Ascultă... (după care povestește cu oarecare aproximații, scenele relatate de noi anterior).*

Colegul *(mustrător)* : *Experiment, experiment, dar procedeul nu mi se pare potrivit. Ai lăsat în mod deliberat impresia că există profesori care formulează asemenea cerințe absurde. Te sfătuiesc să lămurești problema cu scuzele de rigoare...*

Nota autorului. *Așteptați alt final ? Nu ? Dovediți o remarcabilă perspicacitate. Ați observat și dumneavoastră că în numerele de Anul Nou nu se publică materiale satirice ?*

AL. CIUCĂ

FALS DICTIONAR PEDAGOGIC

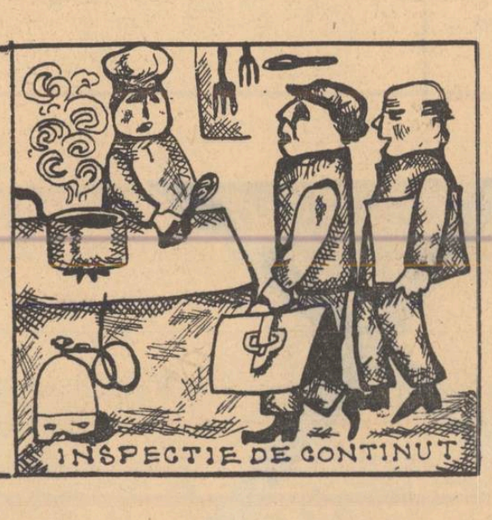

Pseudodefiniții cvasididactice de sezon

ANUL 1968

- *Izotopul 1968 al elementului TIMP (un chimist)*
- *Un caz particular al conceptului timp care ne poate prilejui cîteva importante generalizări (un profesor de filozofie)*
- *A opta ocazie consecutivă de a prezenta același referat în cercul pedagogic (un profesor care preferă anonimatul)*
- *Debutul în conjunctura favorabilă determinată de confluența contribuțiilor esențializate, pe coordonatele multiple, multilaterale... (un specialist în discursuri ocazionale)*
- *Singurul moment istoric despre care nu am încă pregătită o întrebare de încuietoare (un profesor de istorie ultraexigent).*
- *Pentru început, o uriașă coală albă de hîrtie, care se acoperă treptat cu elemente vag schițate, sau cu desene deplin finisate. Reunite după 12 luni, ele formează chipul anului trecut care, paradoxal, este și autoportretul nostru (un profesor de desen).*

REVELION

- *Puncte de suspensie între o frază cu toate verbele la trecut și alta cu toate verbele la viitor (Un profesor de limba română)*
- *O scînteie puternică între catodul 1967 și anodul 1968 (Un profesor de fizică).*
- *Promovarea asigurată a anului vechi într-o clasă superioară (Un elev amenințat cu corigența)*
- *Un cuvînt care se scrie cu doi l și are terminația ion, la care întîmpin de obicei mari dificultăți în predare. (Un extrapedant profesor de franceză).*
- *Faza de încolțire a unui nou exemplar din inflorescența anilor. (Un profesor de biologie)*
- *Singura dată din an cînd se sună de ieșire și de intrare în același timp. (Un administrator de școală)*
- *Startul lansat al anului 1968 (Un profesor de sport)*

Eu unul, refuz

Nu mănînc plăcinte ! Foaia rumenită
Aburind în spații, lung meșteșugită
Și întinsă bine, miezul ce te-mbie
Altora le-o place. Altora, nu mie !
Nu refuz plăcinta dacă mi-o veți da
Orișicînd altminteri ! Altă dată, da !
Astăzi nu !... Adică, de ce-mi tot dați ghes ?
Ce ? Credeți pe semne că n-am înțeles ?
În drăcii de-acestea tot eu vă sînt nașul.
Vreți să-nghit plăcinta, inclusiv rășaul,
Cu aluzii fine pentru subsemnat
Că la două ore a întîrziat
Și speranța, poate, că la anul... Sau
Că extemporalul greu pe care-l dau
depășește...
Lasă ! Știu ce urmăriți.
Vreți pe semne poate să-mi reamintiți
De dirigenție, subiect capabil
Să găsească orice dascăl vulnerabil...
Poate vreți să-mi spuneți că, din întîmplare,
La vreo șase lecții n-am făcut fixare,
Și că Pestalozzi... Sau în patru rime
Să-mi schițați portretul, nu în adîncime :
Că mă știu copiii și au dibuit
De un timp, meteahna ce-am agonisit,
Să-ntrerup cuvîntul, ca să-mi spună ei
Ultima silabă... Că pun 2 și 3
Cînd am nervi domestici, că pun notă mare
Cînd se schimbă cazul, doar pe-o întrebare...
Că eficiența, că deficiența,
Scopul și metoda, ritmul, exigența,
Că organizarea și că programarea,
Recapitularea, supraîncărcarea,
Că planificarea, că examinarea,
Că desfășurarea, că modernizarea,
Că...
Dar cine știe ? Deci e mai cuminte
Să nu am de-a face astăzi cu plăcinte
Vouă... treaba voastră cum vă merge... Mie
Îmi stîrnesc în seara asta alergie !
Dacă de plăcintă e un cititor
Al acestor rînduri mare amator,
S-o consume dînsul, n-o să-i cadă greu,
Și-a făcut-o singur — și rășaul, eu !

C. OTTESCU

CALEIDOSCOP

Ficatul de împrumut

În aceste zile, în care ne mai aflăm sub impresia operației realizate de echipa doctorului Barnard de la spitalul Groote Schuur din Capetown, sîntem desigur mai puțin impresionați de vestea că o femeie a trăit timp de 10 zile cu un ficat de împrumut. Considerat pînă acum drept absolut indispensabil funcționării organismului uman, ficatul nu era atins de medicii operatori. Recent (iunie 1967), medicii de la clinica chirurgicală din Seattle (statul Washington), au izbutit să mențină în viață timp de 10 zile o pacientă al cărei ficat încetase să mai funcționeze în urma unei operații abdominale. Alături de bolnavă a fost instalat soțul ei, înlocuit după cinci zile, din cauza oboselii, de tatăl pacientei. Arterele și venele acestora au fost legate prin conducte din material plastic de cele ale bolnavei. Schimbul de substanțe și purificarea sîngelui pacientei se efectuau prin intermediul ficatului străin (soțul și tatăl pacientei aveau aceeași grupă sanguină cu ea). După zece zile, ficatul bolnavei și-a restabilit funcțiile și ea a fost salvată.

Reînvie apa din Sahara

Despre apa fosilă din Sahara, hidrologii și geologii au scris de mult, referindu-se la pînzele de apă subterană, captive de mii sau chiar de zeci de mii de ani în adîncurile scoarței. Supus unei clime dintre cele mai uscate din lume (în medie 100 mm precipitații anual), un teritoriu de cca. 800.000 km pătrați cu totul lipsit de cursuri de apă, aparținînd Tunisiei și Algeriei, conține în adînc una dintre cele mai mari rezerve hidrologice ale Africii : pînze subterane cu un conținut de cca. 30.000 de miliarde de metri cubi de apă ! Ceea ce s-a cunoscut mai puțin a fost nu atît bogăția în apă fosilă a subsolului saharian, cît metoda cea mai potrivită de a o valorifica. Captarea acestei ape ar face posibilă o agricultură rațională pe o mare întindere de pămînt, alimentînd belșugul de verdeață al oazelor în care azi trăiesc circa un milion de oameni.

Pornind de la baze operaționale situate la Tuggurt în Algeria și Gabes în Tunisia, specialiștii locali, ajutați de experți desemnați de către UNESCO, au început un amplu studiu pentru determinarea debitului de apă posibil și probabil din fiecare sector geografic, explorat prin puțuri forate la mare adîncime. Programul lucrărilor, debutat la începutul lunii decembrie 1967, va dura doi ani și jumătate, costînd aproape 2,3 milioane dolari. O dată terminat el va permite începerea lucrărilor de fertilizare a unei importante părți din Sahara.

Antropologii se bucură

Paleontologul francez Bernard Vandermeersch a făcut recent o descoperire de un considerabil interes pentru istoria veche a omului. El a găsit în peștera de la Qafzeh, în apropiere de Nazareth, două schelete din perioada musteriană. Vechi de circa 40.000 de ani, cei doi hominieni prezintă o mare asemănare cu oamenii de tipul Cro-Magnon, care au apărut în Europa apuseană cu cîteva mii de ani mai tîrziu. Așadar, în Orientul Mijlociu au trăit două tipuri de oameni — unul apropiat de neandertalieni, altul cu mult mai evoluat. Acesta din urmă s-ar părea că reprezintă un stadiu de tranziție rezultat din încrucișarea neandertalienilor cu oameni de tip mai nou, a căror origine trebuie căutată mai spre răsărit, în Asia Centrală sau de Sud-Est.

Tratament pe trotinetă

Doctorul Dubois din Neuchatel (Elveția) vrea să transforme mersul pe trotinetă într-un sport național. Specialist reputat în reumatologie, medicul susține că reumatismul poate fi prevenit și chiar vindecat prin folosirea trotinetei. Programul lui Dubois prevede de aceea — pe lîngă introducerea în programa școlilor generale a unor ore de „trotinet-ing", făcute sub supravegherea unor instructori speciali — și curse de trotinetă pentru pacienții care au nu numai pantaloni lungi, dar de multe ori chiar și barbă. Desfășurat sub lozinca „Bunicii pe trotinetă", tratamentul medicului de la Neuchatel se anunță deocamdată drept cert profitabil doar fabricanților de trotinete.

Muzică și... mecanisme

Este destul de surprinzător să afli despre o operă de doi autori dintre care numai unul — K. Bürger — este compozitor, ce e drept, de avangardă, celălalt — H. Alfven — fiind specialist în... fizică nucleară ! Oricum, ea s-a născut și va fi pusă în scenă de un colectiv al Operei regale din Stockholm. Compozitorul K. Bürger nu este, de altfel, la prima sa lucrare. El a creat cu trei ani în urmă „poemul cosmic" Aniara. Libretul noii sale opere este inspirat după romanul scris de profesorul doctor inginer în electronică Hannes Alfven, șeful catedrei de electronică nucleară la Școala politehnică din capitala Suediei, care la comanda nepotelului său de cinci ani, a arătat, într-o viziune satirică, ce s-ar întîmpla dacă un creier electronic, „Marele ordinator", dobîndind o putere extraordinară și ajungînd la concluzia că omul este inutil, ar încerca să-și elimine creatorul de pe fața planetei. Romanul scris de Alfven se termină cu zădărnicirea de către oameni a acestei nesăbuite încercări.

Nu ne mai rămîne decît să adăugăm că la montarea operei, alături de Opera regală suedeză participă catedra respectivă a Politehnicii și Radio-televiziunea națională suedeză, întrucît o parte din partitură este cîntată în același timp de aparate electronice și instrumente clasice acționate de oameni. Nu lipsesc, dintre soliști, nici vocile de bariton, tenor, bas și soprano ale unor... ordinatori electronici emițători de sunete, care cîntă compunînd pe loc, prin autoprogramare ! Titlul compoziției, pe care muzicienii o așteaptă, ce e drept, cu oarecare scepticism, este „Legenda marelui ordinator".

Helicopterul și ondatra

Cine nu a auzit încă de ondatra să nu se gîndească la un termen tehnic. Este doar numele unui mamifer devenit stăpîn al junglelor de stuf de pe țărmurile lacului siberian Balhaș. Blana ondatrei, foarte prețuită la tîrgurile internaționale, justifică greutățile întîmpinate la vînarea ei. Vînătorii sînt aviatori căci, datorită marilor obstacole de teren, ondatra nu se poate vîna decît după pasionante urmăriri cu helicopterul. Trapperii cazahi au la îndemînă o întreagă flotă de helicoptere.

Omul crește insule

Peste 15 ani, chiar cu harta în mînă, vizitatorii nu vor mai recunoaște insula Helgoland. Un planșeu de beton, sprijinit pe fundul stîncos al mării, îi va spori suprafața cu peste 50 de hectare. În acest fel omul își va lua înapoi ceea ce i-a răpit marea numai de la 1769 încoace.

XX

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

DESPRE ÎNVĂȚĂMÎNTUL NOSTRU

„Am constatat acum ceea ce știam mai demult și ceea ce constituie justificarea temeinică a progresului științei românești, a dezvoltării atît de valoroase a poporului nostru, că valorile nu sînt produsul unor întîmplări și că oamenii deosebiți aparțin masei, acestei superbe entități care e națiunea română" — declara cu numai cîteva luni în urmă Henri Coandă, subliniind cu autoritatea cuvintelor sale un fenomen la care a contribuit și contribuie din plin dezvoltarea învățămîntului din țara noastră. Această opinie caracterizează rodnica și multilaterala activitate dusă în România modernă pe tărîmul învățămîntului, activitate care a contribuit din plin la afirmarea țării noastre pe marile meridiane ale culturii universale.

În ultimii ani am devenit martorii unei neîntrerupte creșteri a ecourilor culturii noastre pînă departe peste hotare. Nenumărați sînt oamenii de știință și de școală de peste hotare care ne-au vizitat țara și și-au exprimat satisfacția sau admirația pentru cele văzute la noi.

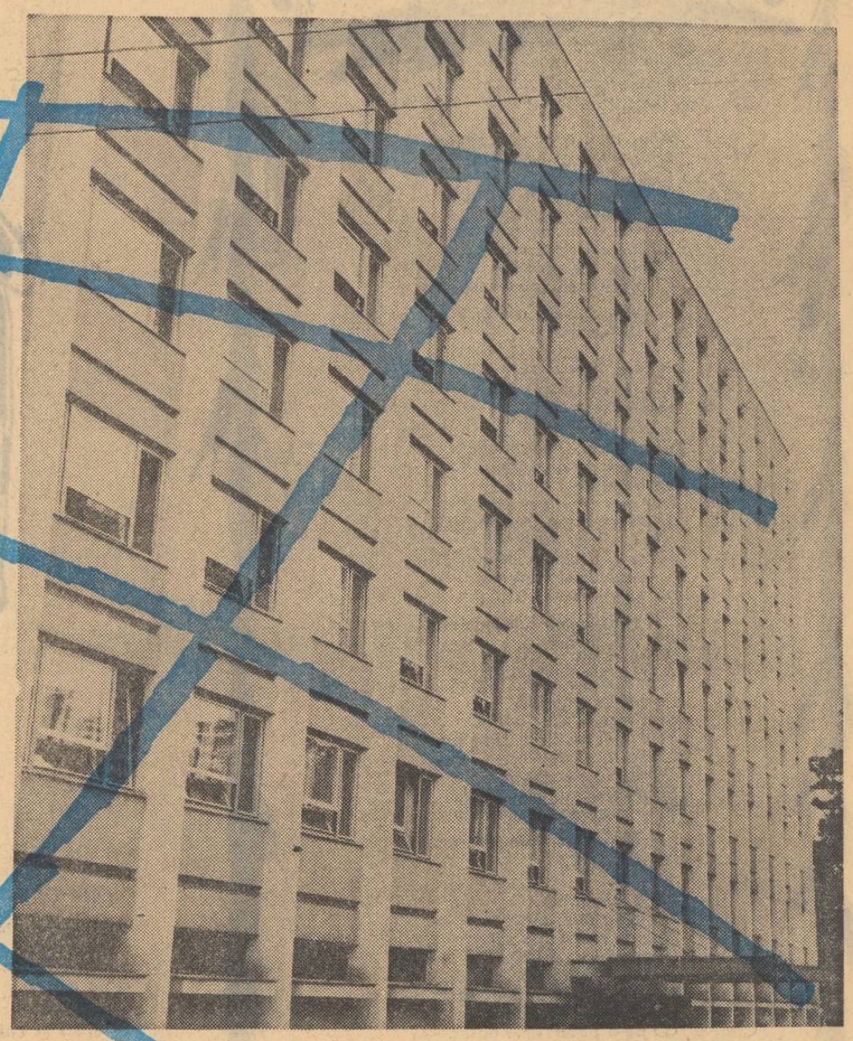

Unul din noile cămine studențești din orașul Cluj

„La București și la Brașov am putut vedea construcțiile școlare complexe puse la dispoziția institutelor pedagogice de trei ani pentru pregătirea profesorilor, am discutat cu cadrele didactice, care muncesc în condiții excelente.

Entuziasmul, activitatea plină de abnegație a profesorilor ne-au apărut evidente pretutindeni, fie că am vizitat Școala medie din apropierea uzinei brașovene „Tractorul", fie că am vizitat Școala medie „Nicolae Bălcescu" din București. Am constatat cu satisfacție buna pregătire în domeniul științific și tehnic pe care au primit-o elevii acestor școli.

Ca o concluzie generală, țin să subliniez că sîntem impresionați de avîntul dezvoltării învățămîntului din România".

Prof. STANISLAS DOBOSIEWICZ — Polonia

„Permanența și continuitatea contribuției românești la făurirea unei spiritualități europene și universale este o realitate consemnată de nenumărați exegeți din Apus... Gîndirea și civilizația universală sînt îndreptățite să cunoască tot ceea ce spiritul românesc are mai bun, mai original, mai viabil... Pot spune că școala tehnică din România a știut să unească într-o fericită simbioză activitatea practică și cea instructivă atît în școlile profesionale de ucenici, cît și în cele tehnice pentru tehnicieni și muncitori calificați".

Prof. MARIO RUFFINI — Italia

„Numele remarcabililor savanți C. I. Parhon, Radu Cernătescu, Alexandru Myller și alții sînt larg cunoscute în afara hotarelor României.

Geologii sovietici cunosc bine lucrările fondatorului mineralogiei și geologiei românești, Gr. Cobălcescu, precum și ale cercetătorilor români contemporani, oameni de știință remarcabili care lucrează în diferite domenii.

Ceea ce am văzut în România reprezintă o vie dovadă a ceea ce poate dobîndi un popor eliberat de jugul capitalist, constructor al societății socialiste, pășind spre comunism alături de celelalte țări socialiste".

Acad. A. N. SEVCENCO — U.R.S.S.

„Reîntors la Florența după interesantul și folositorul drum de studiu făcut în România la invitația Ministerului Învățămîntului și a Institutului politehnic din Brașov, drum în cursul căruia am izbutit să cunosc frumoasa dumneavoastră țară, țin să vă exprim, odată cu mulțumirile mele cele mai vii, și călduroase felicitări pentru eficiența institutului vizitat la Brașov și a tuturor celorlalte centre de cercetare științifică în care am fost".

G. GIORDANO — Italia

„Vă mulțumesc în mod cu totul deosebit pentru amabilitatea de a ne fi primit și mai ales pentru lămuririle care ni s-au dat în legătură cu sistemul de învățămînt din România, ca și pentru invitația de a vizita casa pionierilor. A fost cu adevărat o surpriză pentru noi să constatăm cît de bine este organizat sistemul de învățămînt din România și să vedem că aici învățămîntul superior este accesibil oricui, chiar dacă acesta nu are avere".

IASUYO SUZUKI, om de știință din Japonia

„Doresc să amintesc că îmi sînt de multă vreme cunoscuți unii dintre colegii mei, profesori universitari români din domeniul fizicii. Ei sînt fizicieni de renume mondial. Ceea ce este nou în activitatea lor este faptul că — în afară de publicarea unor remarcabile lucrări de specialitate — ei au format o întreagă pleiadă de cercetători foarte bine pregătiți. Vizitînd Institutul de fizică atomică i-am văzut la lucru și am înțeles foarte bine atît posibilitățile lor, cît și cele oferite de institut".

Acad. ROBERT ROMPE, secretar general al Academiei de știință a Republicii Democrate Germane

„Este plăcut să constați că pretutindeni, pînă în cel mai mic cătun, se acordă o excepțională importanță învățămîntului, educației, instrucțiunii publice. Faptul că se dă atîta însemnătate învățămîntului elementar, dezvoltării celui mediu și, mai departe, celui universitar constituie o mare realizare. Cît despre condițiile de viață și de studiu ale studenților, am fost bucuros să constat că tinerii dv. sînt niște mari privilegiați în raport cu tinerii din alte țări".

H. M. R. KEYES, secretar al Asociației internaționale a universităților

„Șederea mea în România a fost nu numai fructuoasă — schimburile de idei și de experiență cu oameni de știință români fiind, după părerea mea, deosebit de interesante și de rodnice — dar și foarte plăcută. Spun aceasta și pentru că este o expresie a unor relații extrem de apropiate între oamenii de știință francezi și români și pentru că confirmă existența unor relații tradiționale între cele două țări prietene. Stimez mult poporul care l-a dăruit lumii pe profesorul Nicolae Iorga, a cărui operă îmi este bine cunoscută. După aproape 30 de ani, revăzînd România, am beneficiat de posibilitatea unor comparații făcute aproape de la înălțimea istoriei".

MAURICE BEAUMONT, președinte al Institutului Franței, președinte al Academiei de științe morale și politice din Franța

„Pentru cineva care a călătorit în multe locuri în lume, România apare ca o țară cu un mare potențial, care este la începutul utilizării resurselor sale. Dar avîntul construcției și reconstrucției care au fost înfăptuite, creșterea treptată a bunurilor de consum la prețuri accesibile din ce în ce mai multor oameni, dezvoltarea serviciilor sociale și înflorirea învățămîntului — acestea și altele asemănătoare conțin promisiunea că, în condițiile de pace continuă, cerințele poporului român vor fi rezolvate chiar în timpul actualei generații".

Prof. ALF. G. MEYER — S.U.A.

„M-a uimit numărul mare al laboratoarelor din universități, ceea ce demonstrează că în România studenții dispun nu numai de o temeinică bază tehnică, dar și de o bază practică. În discuțiile purtate cu studenții și cadrele didactice ne-am convins că în România sistemul de învățămînt este bine organizat, asigurînd un înalt nivel de pregătire tehnică profesională".

MARTIN SANCHEZ — Portorico

Laboratorul fonetic al Liceului nr 4 din Oradea

„Ca profesor țin să relev că în România am constatat că se acordă învățămîntului o mare atenție. Fiecare tînăr are asigurate toate condițiile pentru a se putea consacra pregătirii sale multilaterale"

FRANTZ REGENSBURGER — Austria

„Văzînd construcțiile noi, uzinele, școlile, universitățile, laboratoarele, căminele de studenți m-am putut convinge de condițiile excelente create în România pentru pregătirea constructorilor socialismului".

Prof. BORIS SPASOV — Bulgaria

„Făcînd o comparație pe plan mondial, școala dv. de teatru apare printre cele mai bine organizate. Cînd spun aceasta mă gîndesc nu numai la condițiile materiale, deși nu există multe școli în lume care să beneficieze de asemenea localuri, ci mă refer la faptul că ea este bine structurată din punct de vedere pedagogic. Școala dv. de teatru a trezit invidia multor delegați care, întorcîndu-se acasă, vor spune: «Ce bine ar fi dacă am avea o școală ca prietenii noștri din România»".

JEAN DARCANTE, secretar general al I.T.I.

„Este o adevărată revelație pentru mine felul în care pregătiți dv. tineretului un viitor strălucit și o viață fericită. Socialismul este de acum instalat la dv. în țară și ați început să cuceriți drumul spre comunism".

ANNI BULLER GORALVICK — Canada

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 152